S1 - FATİHÂ- RAHİM SURESİ

-1-

بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bismillâhir rahmânir rahîm.

Bism	: ile, adı, ismi, varlıktaki işaretleri, tüm işaretler ile
Allah	: Allah, tüm varlıktaki kudret,
El Rahman	: tüm varlığı rahmetiyle saran, halkiyetteki nurun sahibi
El Rahim	: tüm varlığı özünden var eden

1- Allah; tüm işaretleri ile her yerdedir, varlığı özünden varedendir, varlığı nuruyla sarandır.

-2-

الْحَمْدُ للّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

El hamdu lillâhi rabbil âlemîn

el hamdu lillahi	: övgü, tüm tecelliler, tüm varlığın niteliklerinin sahibi, Allah
Rabbi	: vücudlandıran, şekillendiren, düzenleyen,
el alemin	: âlemler, her şey, tüm varlık, tüm kâinat, tüm topluluklar,

2- Allah; tüm varlığı vücudlandırandır, tüm niteliklerin sahibidir.

-3-

الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

Er rahmânir rahîm

El rahmâni	: tüm varlığı rahmetiyle saran, halkiyetteki nurun sahibi
El rahîmi	: varlığı özünden var eden, rahim olan,

3- Tüm varlığı özünden var edendir, varlığı nuruyla sarandır.

-4-

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

Mâliki yevmid dîn

maliki	: malik, sahip, idareci, iktidar sahibi, kâinatı idare eden
Yevm	: gün, her an, vakit, zaman,
el dine	: varoluş yasaları, varlığın yaratılış yasaları,

4- Yaratma yasalarıyla her an tüm varlığa sahip olandır.

-5-

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

İyyâke nabudu ve iyyâke nestaîn

İyya ke nabudu	: yalnız sen, senin, kulunuz, kulluk
ve iyya ke nestainu	: yalnız sen, istiane, kullanmak, yardım istemek, yönelmek

5- Yalnız senin kulunuz ve yalnız senden yardım buluruz.

-6-

اهدِنَا الصِّرَاطَ المُستَقِيمَ

İhdinas sırâtel mustakîm

İhdina	: Huda, kılavuz, rehber, yol gösteren, hidayet, biz,
El sırât	:Hakikatin yolu, yol,
El mustakim	:Dosdoğru olan,

6- Bize dosdoğru olan hakikatin yolunu gösterensin.

-7-

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمتَ عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضُوبِ عَلَيهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ

Sırâtallezîne enamte aleyhim gayril magdûbi aleyhim ve lâd dâllîn

Sırâta ellezine	: yol, hakikatin yolu, kim, o, o kimse, kimseler,
enamte	: mübarek, kutsal, nimetler, nitelik, sıfatlar, lütuf,
aleyhim	: onlara, bunlar, bu, kendilerinde, o haller,
Gayri el magdubi	: değil, hariç, gazap, öfke, hiddet halinde olmamak
Aleyhim	: onlar, bunlar, bu, o hâllerde olmak,
Ve lâ ed dâllîne	: yok, dalâlette, aldanmış, aldatılmış, sapmış, yalanlarda kalan

7- Lütuflarını anlayan kimselerin yolunda olalım. Hiddetli hâllerde olanlardan olmayalım ve dalalette kalmayalım.

S2 - BAKARA SÛRESİ

-1-

الم

Elif lâm mîm

Elif lam mim	: hak, halk, Allah, cem, hz cem, cemül cem

1- Elif, Lam, Mim

-2-

ذَلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

Zâlikel kitâbu lâ reybe fîhi huden lil muttekîn

Zâlike	: işte bu, o, işte bu kainat, işte bu varlık
el kitab	: kitap, kainat kitabı, hakikatlerin sözleri
La reybe fihi	: yok, şüphe, tereddüt, hata, onun hakikatlerinde,
Huden	: hakikate yol gösterici, hidayet veren, sahip,
li el muttekîne	: takva, fenalardan sakınıp hakikati arayan, korunan,

2- İşte bu kâinat bir kitaptır. Onun içindeki hakikatlerde şüphe yoktur. Fenalardan sakınıp hakikatleri arayanlar için hakikatlere yol göstericidir.

-3-

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Ellezîne yuminûne bil gaybi ve yukîmûnes salâte ve mimmâ razaknâhum yunfikûn

Ellezine	: o kimseler, müttakiler, fenalardan sakınıp hakikati arayan
Yuminun	: iman etmek, inanmak,
bi el gaybi	: görünmeyen, bilinmeyen
ve yukîmûne el salat	: her an sâlat üzeredirler, hakka bağlılık şuuru,
ve mimmâ razakna hum	: şeyler, ondan, rızık, nimetlerimiz, sıfat, onlar,
yunfikûne	: infak ederler, verirler, teslim ederler

3- Fenalardan sakınıp hakikatleri arayanlar, görünmeyen bilinmeyene inanırlar ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve onlardaki nimetlerimizin sahibini bilip teslim ederler.

-4-

والَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

Vellezîne yuminûne bi mâ unzile ileyke ve mâ unzile min kablik ve bil âhireti hum yûkınûn

Ve ellezine yuminun	: o kimseler, inanır, iman eder
Bima unzile ileyke	: şeye, ne, hakikatlere, bildirilen, sunulan, indirilen, sana
ve mâ unzile min kabl ke	: şey, ne, indirilen, sunulan, bildirilen, senden önce
Ve bi el âhireti	: sonlarına,
Hum yukınun	: onlar, yakın olmak, kesin inanmak, eminlik

4- O kimseler; sana sunulan hakikatlere ve senden öncekilere de sunulan hakikatlere inanırlar ve onlar sonlarına da kesin inanırlar.

-5-

أُوْلَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Ulâike alâ huden min rabbihim ve ulâike humul muflihûn

Ulâike ala huden	: işte onlar, dosdoğru yolu üzere, hidayet üzere
Min rabbi-him	: rabbinin, onlar, kendilerini vücudlandıran,
ve ulaike hum	: işte onlar, o kimseler,
el muflihun	: başarılı olan, felah bulan, mutlu, özü anlayan,

5- İşte onlar, kendilerini vücudlandıranın dosdoğru yolu üzeredirler ve işte onlar özü anlayanlardır.

-6-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

İnnellezîne keferû sevâun aleyhim e enzertehum em lem tunzirhum lâ yuminûn

İnne ellezine keferu	: muhakkak, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
sevâun	: eşittir, birdir, denk, değişmez,
Aleyhim e enzerte-hum	: onları, kendilerinde olan, uyarmak, anlatmak,
Em lem tunzir-hum	: veya, yada, değil, uyarmak, anlatmak, onlar
lâ yuminûne	: yok, iman etmek, inanmak

6- Hakikatleri görmemezlikten gelenleri, onlardaki hakikatlerle onları uyarıp anlatsan da ya da onları uyarıp anlatmasan da bir şey değişmez, inanmazlar.

-7-

خَتَمَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عظِيمٌ

Hatemallâhu alâ kulûbihim ve alâ semıhim ve alâ ebsârihim gışâveh ve lehum azâbun azîm

Hateme Allah	: kapalı, mühür, son, damga, Allah
kulûbi-him	: kalbleri, idrakleri, anlayışları, onlar
ve ala semı him	: işitme, onlar
ve ala ebsar him	: görmeleri, onlar
gışâvetun	: perde, sis, buğu, gözü kara olmak, görememek,
ve lehum azabun elim	: onlar, azap, sıkıntı, elim, acı,

7- Allah'ı anlama konusunda onların kalbleri kapalıdır ve onların işitmeleri ve onların görmeleri perdelidir ve onlar acı sıkıntılardadır.

-8-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللّهِ وَبِالْيَوْمِ الآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ

Ve minen nâsi men yekûlu âmennâ billâhi ve bil yevmil âhıri ve mâ hum bi muminîn

ve min en nâsi	: insanlardan,
Men yekulu amenna	: kimse, kim, söyler, derler, inandık,
bi allâh	: Allah'a
ve bi el yevmi el âhıri	: sonlarına, son vakitlerine
ve ma hum bi muminîne	: ve, fakat, değil, şey, ne, onlar, müminler, emin olan,

8- İnsanlardan, Allah'a ve sonlarının geleceği vakte inandık diyen kimseler vardır. Fakat onlar mümin değillerdir.

-9-

يُخَادِعُونَ اللّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلاَّ أَنفُسَهُم وَمَا يَشْعُرُونَ

Yuhâdiûn allâhe vellezîne âmenû ve mâ yahdeûne illâ enfusehum ve mâ yeşurûn

yuhadiun Allah	: aldanmada, aldatan, kandırma, Allah,
ve ellezine amenû	: o kimseler, iman eden, inanan
ve mâ yahdeûne	: değil, şey, ne, aldanmak,
İllâ enfus hum	: ancak, sadece, kendilerini, kişi, nefs, onlar,
ve mâ yeşurûne	: şuursuz, kendilerinin ve çevrelerinin farkında olmayan

9- Onlar, Allah'a ve iman edenlere karşı bir aldatma içindedirler. Onlar sadece kendilerini aldatırlar ve bunun farkında değillerdir. Onlar kendilerinin ve çevrelerinin idrakinden uzaktırlar.

-10-

فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّهُ مَرَضاً وَلَهُم عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

Fî kulûbihim maradun fe zâde hum allâhu maradâ ve lehum azâbun elîmun bi mâ kânû yekzibûn

fî kulûbi-him	: içinde, kalblerinde, anlayışlarında,
maradun	: cehalet hastalığı, araz, hastalık, rahatsızlık,
Fe zade hum allâh	: böylece, artık, artma, çoğalma, fazlalaşma, onlar, Allah
maradan	: cehalet hastalığı, maraz, hastalık
ve lehum azabun elim	: onlar, azap, sıkıntı, müşkil, elim, acı
Bima kanu yekzibûne	: şeyler, sebebiyle, oldu, yalanlarda kalma, yalanlıyorlar

10- Onların kalblerinde cehalet hastalığı vardır. Öyle ki, Allah'ı anlayamadıklarından dolayı onların cehalet hastalığı artar ve onlar yalanlarda kaldıklarından dolayı acı müşkiller içindedirler.

-11-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لاَ تُفْسِدُواْ فِي الأَرْضِ قَالُواْ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ

Ve izâ kîle lehum lâ tufsidû fîl ardı kâlû innemâ nahnu muslihûn

ve iza kile lehum	: o zaman, olduğunda, denildi, onlara
La tufsidû	: yok, fesat, yıkıcılık, tahrip, kargaşalık, ikilik,
fi el ard	: yeryüzü, toprak, beden,
Kalu innemâ	: derler, ancak, sadece
Nahnu muslihun	: biz, ıslah eden, düzelten, reform, barıştıran

11- Onlara: Yeryüzünde fesatlık içinde olmayın denildiğinde, biz düzelteniz derler.

-12-

أَلا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لاَّ يَشْعُرُونَ

E lâ innehum humul mufsidûne ve lâkin lâ yeşurûn

e lâ inne hum	: değil mi, muhakkak, onlar
Hum el mufsidûne	: onlar, ikilik, yıkıcılık, tahrip, fesat çıkaranlar
Ve lakin la yeşurune	: lakin, yok, şuursuz, kendinin çevresinin farkında olmayan

12- Onlar fesatlık içinde olanlar değil midir? Fakat onlar kendilerinin ve çevrelerinin farkında değillerdir.

-13-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُواْ كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُواْ أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاء أَلا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاء وَلَكِن لاَّ يَعْلَمُونَ

Ve izâ kîle lehum âminû kemâ âmenen nâsu kâlû e numinu kemâ âmenes sufehâu e lâ innehum humus sufehâu ve lâkin lâ yalemûn

Ve iza kile lehum aminu	: olduğunda, denildi, onlar, iman etmek, inanmak,
Kema amene el nasu	: gibi, iman eden, inanan, insanlar
Kâlû e numinu	: dediler, inanalım mı, iman,
Kema amene	: gibi, inanan, iman eden,
el sufehâu	: sefihler, akılsızlar, aklını çalıştırmayan, düşünmeyen,
e lâ inne hum	: değil mi, yok, muhakkak, onlar
hum el sufehau	: onlar, akılsız, sefih, aklını işletmeyen, düşünmeyen
Ve lakin la yalemûne	: lakin, bilmiyorlar, bilmezler

13- Onlara: Hakikatlere inanan insanlar gibi sizde inanın denildiğinde, derler ki: Akılsızlık içinde olanlar gibi mi inanalım? Asıl akılsızlık içinde olanlar onlar değil midir? Fakat onlar bilemiyorlar.

-14-

وَإِذَا لَقُواْ الَّذِينَ آمَنُواْ قَالُواْ آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْاْ إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُواْ إِنَّا مَعَكْمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُونَ

Ve izâ lekûllezîne âmenû kâlû âmennâ ve izâ halev ilâ şeyâtînihim kâlû innâ meakum innemâ nahnu mustehziûn

ve izâ leku ellezine amenu	: olduğu zaman, karşılaşmak, inananlarla, iman edenler
Kalu âmennâ	: derler, biz inandık, iman ettik,
ve izâ halev	: olduğu zaman, yalnız, boşluk, yoksun,
ilâ şeyatini him	: ancak, şeytani halleri, kendi şeytanlarıyla
Kâlû inna mea kum	: dediler, biz, beraber, birlikte, siz,
İnnema nahnu	: ancak, sadece, doğrusu, biz,
mustehziûn	: alay edenler, önemsemeyen

14- İman edenlerle karşılaştıklarında, biz de iman ettik, derler ve kendileri gibi şeytani hallerde olanlarla beraber olduklarında, biz onları önemsemedik sadece alay ettik, derler.

-15-

اللّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

Allâhu yestehziu bihim ve yemudduhum fî tugyânihim yamehûn

Allâhu yestehziu bihim	: Allah, alay etmek, önemsememek, onlarla
ve yemuddu-hum	: zaman, belirli, mühlet
Fi tugyani him	: içinde, azgınlık, zulüm, haddi aşmışlık,
yamehun	: inat, isyan, ikilik, şaşkınlık, şaşırmış, oyalanma,

15- Onlar halleriyle Allah'ı önemsemeyenlerdir. Onlar zamanlarını, haddi aşmışlık ve ikilik çıkaran haller içinde geçirirler.

-16-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُواْ الضَّلاَلَةَ بِالْهُدَى فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُواْ مُهْتَدِينَ

Ulâikellezîneşterevûd dalâlete bil hudâ fe mâ rabihat ticâretuhum ve mâ kânû muhtedîn

Ulâike ellezine	: işte, o kimseler, o halde olanlar,
işterevu	: satın almak, tercih etmek,
el dalâlete	: dalalet, hakikatlerden sapma,
bi el huda	: yol bulma, hidayet, hakk yolu üzere,
Fe ma rabihat	: sonra, kazanamamak, kar, bir şey elde edememek
ticâretu-hum	: alış veriş, hakikatleri anlamak, talep, ticaret, onlar
ve ma kanu muhtedîne	: olmadı, olmaz, hakka yol bulan, hidayette olanlar,

16- İşte o hâlde olan kimseler; Hakk'a yol bulma yerine hakikatlerden sapmayı tercih ettiler. Sonra da onlar hakikatlerden bir şey elde edemediler ve onlar Hakk'a yol bulamadılar.

-17-

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَاراً فَلَمَّا أَضَاءتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لاَّ يُبْصِرُونَ

Meseluhum ke meselillezistevkade nârâ fe lemmâ edâet mâ havlehu zeheballâhu bi nûrihim ve terekehum fî zulumâtin lâ yubsirûn

meselu-hum	: misal, durum, halleri, onlar
Ke meseli ellezi	: gibi, misal, durum, o kimseler,
İstevkade	: tutuşturulmuş, yakılmış, ateş yakan
naren	: ateş, aydınlık, nur, ışığı görmek,
Fe lemma edâet	: artık, sonra, olduğunda, aydınlattı, yanar, ışık saçar
Mâ havle hu	: şey, ne, değil, etrafı, güç, kuvvet, çevre, her varlık,
Zeheb	: altın, giderdi, yok etmek, görememek, kaybetmek,
Allah bi nuri him	: Allah, nur, aydınlık, ışık, onlar, kendindeki nuru,
ve tereke-hum	: terk, bırakmak, uzaklaşmak, onlar
Fi zulumât	: içinde, karanlık, cehaletin karanlığında,
la yubsirun	: yok, görmek, göremeyen, idrak edemeyn,

17- Onların durumu ateş yakan kimseler gibidir, onlar o ateşin ışığını görürler, fakat onlar kendilerindeki Allah'ın nurunu, her varlıktaki o gücü göremezler ve onlar hakikatlerden uzaklaşmakla cehaletin karanlığında kalıp hakikatleri göremeyenlerdir.

-18-

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لاَ يَرْجِعُونَ

Summun bukmun umyun fe hum lâ yerciûn

Summun bukmun	: sağır, hakikatleri işitemeyen, konuşamayan,
umyun	: göremeyen, âmâ, hakikati göremeyen,
Fe hum la yerciune	: artık, onlar, yok, dönmek, asliyetine dönmek

18- O hâlde olanlar; hakikatleri işitemeyen, hakikatleri konuşamayan, hakikatleri göremeyenlerdir, artık onlar asliyetlerini anlamaktan uzaktırlar.

-19-

أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاء فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصْابِعَهُمْ فِي آذَانِهِم مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ واللّهُ مُحِيطٌ بِالْكافِرِينَ

Ev ke sayyibin mines semâi fîhi zulumâtun ve radun ve berk yecalûne esâbiahum fî âzânihim mines savâiki hazaral mevt ve allâhu muhîtun bil kâfirîn

ev ke sayyibin	: veya, ya da, gibi, yağmur, yağmak, şiddetli gelen,
min el sema	: semadan, gökten, ulvi âlemden,
fî-hi zulumatun	: onun içinde, karanlık,
ve radun	: gök gürültüsü, şiddetli ses, kudretli ses,
ve berkun	: şimşek, katı, sağlam, zinetlenme, göğüs,
Yecalûne esabia hum	: kılarlar, yaparlar, tıkarlar, parmaklarını, onlar
fi azani him	: kulaklarının içine, kulaklarına
min es savâiki	: yıldırımlardan, şimşek,
Hazara el mevt	: korku, ölüm, idraksizlik içinde olan,
ve Allâh muhit	: Allah, ihata eden, kuşatan, tecellileriyle saran,
bi el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelenler, örtenler

19- Ya da onların durumu, bir karanlık içinde gökten şiddetli yağan yağmur ile birlikte gök gürültüsü ve şimşeklerin çakmasıyla, ölüm korkusundan kulaklarını parmaklarıyla tıkayanlar gibidir. Oysa ki onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtseler de, Allah onları da tecellileriyle ihata etmiştir.

-20-

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاء لَهُم مَّشَوْاْ فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُواْ وَلَوْ شَاء اللّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللّه عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Yekâdul berku yahtafu ebsârehum kullemâ edâe lehum meşev fîhi ve izâ azleme aleyhim kâmû ve lev şâellâhu le zehebe bi semihim ve ebsârihim innallâhe alâ kulli şeyin kadîr

Yekâdu el berk	: neredeyse, şimşek, elektirik, ışık, sağlam,
yahtafu	: kaçırır, kamaşma,
ebsâre-hum	: bakışların, onların gözleri
Kullemâ edae lehum	: her zaman, her defa, aydınlatan, aydınlık, onlar,
Meşev fî-hi	: yürümek, gitmek, ilerlemek, onun içinde, onunla,
ve izâ azleme aleyhim	: ise, olduğunda, karanlığında, onlarda,
kamu	: hep, bütün, her şey, kalakalmak,
Ve lev şae allâh	: eğer, istek, anlamak, Allah
le zehebe	: elbette, gidermek, gitmek, yok etmek,
bi semi him	: işitmek, anlamak, onlar,
ve ebsâri-him	: bakıp görmek, anlamak, idrak, dikkatlice bakmak,
İnne allah	: muhakkak, Allah
Ala kullu şeyin kadirun	: bütün her şey, kudret, güç

20- Onların bakışları ışığın etkisinden kamaşır. Oysa onlara her zaman hakikatlerin aydınlığında ilerlemek vardır. Fakat onlar cehaletin karanlığında oldukları yerde kalırlar. Eğer onlar Allah'ı anlamak isteseler, elbette cehalet hallerini giderirler, hakikatleri işitirler ve onlar, muhakkak ki Allah'ın bütün her şeydeki kudret olduğunu anlarlardı.

-21-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Yâ eyyuhen nâsubudû rabbekumullezî halakakum vellezîne min kablikum leallekum tettekûn

yâ eyyuhâ el nas	: ey insanlar
Abudû rabbe kum	: kulluk, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Ellezi halaka-kum	: ki o, halk etti, yarattı, siz
ve ellezine min kabl kum	: o kimseler, onlar, sizden önce
lealle-kum tettekune	: umulur ki, siz, fenalardan sakınır, ortak koşmazsınız, takva

21- Ey insanlar! Sizi vücudlandıranın kulu olduğunuzu anlayın. Sizleri ve sizlerden öncekileri de halkeden O'dur. Umulur ki siz fenalardan sakınır, ortak koşmazsınız.

-22-

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الأَرْضَ فِرَاشاً وَالسَّمَاء بِنَاء وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقاً لَّكُمْ فَلاَ تَجْعَلُواْ لِلّهِ أَندَاداً وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ellezî ceale lekumul arda firâşen ves semâe binââ ve enzele mines semâi mâen fe ahrece bihî mines semarâti rızkan lekum fe lâ tecalû lillâhi endâden ve entum talemûn

Ellezi ceale lekum	: ki o, kıldı, yaptı, düzenledi, sundu, siz,
El ard firaşen	: yeryüzü, yaymak, döşek, yatak, serilen
ve el semâe	: sema, gökyüzü, ulvi alem,
binaen	: düzenledi, bina, kurdu,
ve enzele	: sundu, indirdi, verdi,
min semai maen	: gök, gökyüzü, ulvi alem, su, ilim,
Fe ahrece bihi	: böylelikle, çıkardı, ihraç, oradan,
Min el semarâti	: ürünler, yemiş, mahsuller
Rızkan lekum	: rızık, fayda, yarar, siz,
Fe la tecalu	: artık, yok, yapmak, kılmak,
li Allâh endaden	: Allah'a, Allah için, eş, benzer, ortak
ve entum talemun	: siz, bilenlerden olun,

22- Ki O'dur; sizi sıfatlarıyla düzenleyen, yeryüzünü yayıp döşeyen ve gökyüzünü kuran ve gökten suyu indiren, sonra da onunla ürünler çıkartan. Sizler onlardan faydalanırsınız. Artık Allah'a eş koşmayın ve siz bilenlerden olun.

وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُواْ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ وَادْعُواْ شُهَدَاءكُم مِّن دُونِ اللّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Ve in kuntum fî reybin mimmâ nezzelnâ alâ abdinâ fetû bi sûretin min mislihî vedû şuhedâekum min dûnillâhi in kuntum sâdıkîn

ve in kuntum fi reybin	: eğer, siz iseniz, şüphe içinde, tereddüt,
mimma nezzelna	: şeyden, hangi, indirilen, sunulan, biz,
Ala abdi na	: üzerine, için, göre, kul, köle, mahluk, insan, biz
fe utu	: sonrada, gelmek, getirmek, yapmak, incelemek,
bi suret	: suret, biçim, sekil, tarz, dış yüz,
min misli-hi	: benzeri, misli aynı, onun gibi
ve udu	: davet, çağrı, talep, arayın, anlamak için davet,
şuhedae kum	: bilip gören, şahit olmak, görmek, siz,
min dûni Allâh	: ona ait, ondan başka, ona ait hakikatler, Allah
in kuntum sadıkin	: eğer, siz iseniz, doğru söyleyen, sadık, sadakat

23- Eğer sunduğumuz şeylerden şüpheniz varsa, kullarımızın üzerlerindeki niteliklere bakın. Sonra da suretleri tutan o benzer tecellileri inceleyin ve eğer siz sadakatle bağlı olmak istiyorsanız, Allah'a ait olan her yerdeki tecellileri görün anlayın.

-24-

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ وَلَن تَفْعَلُواْ فَاتَّقُواْ النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

Fe in lem tefalû ve len tefalû fettekûn nârelletî vakûduhân nâsu vel hicâratu uiddet lil kâfirîn

fe in lem tefalû	: böylece, eğer, değil, yapmak, işlemek, fâil olan,
ve len tefalû	: değil, asla, yapmak, yaparsınız, fâil olan,
fe itteku	: bundan sonra, artık, sakının,
el nar	: yakıcı, ateş, cehaletin yakıcı ateşi
Elleti vakudu ha el nâsu	: ki o, yakıt, yakan, onun, insanlar
ve el hicaratu	: uzaklaşmak, taş, taşlaşmış,
uiddet	: bırakmak, katı, hazır, vardır, o halde kalmak,
li el kâfirîne	: içinde, hakikatleri görmeyip örtenler,

24- Böylece fâil olanın siz olmadığınızı anlarsınız. Ki fâil olan siz değilsiniz. Bundan sonra insanları yakan o cehalet ateşinden sakının. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtme hallerinin içinde olursanız, o cehaletin taşlaşmış hallerinde olursunuz.

وَبَشِّرِ الَّذِين آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ رِّزْقاً قَالُواْ هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِن قَبْلُ وَأُتُواْ بِهِ مُتَشَابِهاً وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Ve beşşirillezîne âmenû ve amilûs sâlihâti enne lehum cennâtin tecrî min tahtihel enhâr kullemâ ruzikû minhâ min semeretin rızkan kâlû hâzellezî ruzıknâ min kabl ve utû bihî muteşâbihâ ve lehum fîhâ ezvâcun mutahharatun ve hum fîhâ hâlidûn

ve beşir ellezîne âmenû	: müjdele, bildir, sevindir, iman edenlere,
ve amilû el salihat	: dosdoğru hak yolunda çalışanlara, iyi çalışmalarda olan
Enne lehum cennâtin	: olduğu, onlar, cennetler, huzurlar, mutluluk,
Tecri mim tahtiha	: vardır, iletilen, yapılan, akar, makamlarında
enhâru	: akıp giden ilim, nehirler
Kullemâ ruziku minha	: her an, hepsi, her seferinde, fayda, yarar, oradan,
min semeretin	: ürün, netice, sonuç, verim,
rızkan	: fayda, elde edilen, fayda, nimet
Kâlû haza ellezi	: dediler, bu, ki o,
Rızık na min kablu	: fayda, yarar, nimet, biz, önceden, ilk andan beri,
ve utû bihi	: verildi, sunuldu, orada,
muteşâbih	: teşbih, özü aynı görünüşleri farklı, benzerlik
ve lehum fî-hâ ezvâcun	: onlar, orada, onun içinde, eş, tür, sınıf, aynı yolda olan
mutahharatun	: tertemiz, temiz olan, temizlenmek,
ve hum fiha hâlidûne	: onlar, orada, o hakikatler, devamlı, sürekli

25- İman edenlere ve dosdoğru iyi çalışmalarda bulunanlara bildir: Onlara huzur vardır, makamlarında akıp giden bir ilim vardır, her an o ilimden faydalanmak vardır, o yararlandıklarından verim almak vardır. Derler ki: Bizi ilk andan beri faydalandıran ve benzer güzellikler sunan O'dur. Onlarla aynı yolda olanlara temizlenmek vardır ve onlar devamlı o hakikatlerle hareket ederler.

-26-

إِنَّ اللَّهَ لاَ يَسْتَحْيِي أَن يَضْرِبَ مَثَلاً مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلاً يُضِلُّ بِهِ كَثِيراً وَيَهْدِي بِهِ كَثِيراً وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلاَّ الْفَاسِقِينَ

İnnallâhe lâ yestahyî en yadribe meselen mâ beûdaten fe mâ fevkahâ fe emmellezîne âmenû fe yalemûne ennehul hakku min rabbihim ve emmellezîne keferû fe yekûlûne mâzâ erâdallâhu bi hâzâ meselâ yudıllu bihî kesîran ve yehdî bihî kesîrâ ve mâ yudıllu bihî illel fâsıkîn

İnne Allah la yestahyi	: muhakkak, şüphesiz, Allah, yok, belirtmek, işaret,
en yadribe meselen	: vurmak, ilişkilendirmek, anlatmak, misal, örnek, vurgu
mâ beûdaten	: ne, şey, değil, sivrisinek
Fe ma fevka-hâ	: öyle ki, fakat, şey, ne, değil, onun üstünde, büyük
Fe emma ellezîne âmenû	: ama, iman edenler
Fe yalemûne enne hu	: artık, bilirler, olduğu, onun

El hakk	: hakk, gerçek, doğru, hakikatler
min rabbi-him	: Rabbi, vücudlandıran, onlar, kendileri,
ve emmâ ellezine keferu	: fakat, ama, hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelenler
Fe yekûlûne	: artık, böylece, derler, söylerler
Mâzâ erade Allah	: ne, bu, irade, Allah,
Bi haza mesel yudıllu	: bununla, bu, misal, vurgu, durum, sapar,
bihi kesîran	: onda, çoğu, çok
ve yehdî bihi kesiran	: yol bulur, onunla, yol bulur, çoğu, çok
ve mâ yudıllu	: değil, şey, ne, dalalet, doru yoldan ayrılan, sapmayan,
bi-hi illa fasikin	: onunla, ancak, başka, sadece, fasık, çıkan,

26- Sivrisinekte ve ondan büyük şeylerde de ne varsa, şüphesiz Allah'ın işaretlerinden başka bir şey yoktur. Bu örneklerle hakikatler gösterilir. İman eden kimseler her yerde kendilerini vücudlandıranın hakikatleri olduğunu bilirler. Fakat hakikatleri görmemezlikten gelenler, Allah'ın iradesi nedir ki, diye söylerler. Bu misallerle birçoğu, hakikatlerden kendi anlayışlarına saparlar ve birçoğu da hakikatlere yol bulurlar. Hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapanlardan başkası doğru yoldan sapmaz.

-27-

الَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Ellezîne yenkudûne ahdallâhi min ba'di mîsâkıh ve yaktaûne mâ emerallâhu bihî en yûsale ve yufsidûne fîl ard ulâike humul hâsirûn

ellezîne yenkudûne	: onlar, bozar, kırmak,
ahdi Allâh	: söz, ahd, Allah
Min badi misakı-hi	: sonra, uzak, misak, o
ve yaktaûne	: keserler, uzaklaşırlar, ayırırlar, ikilikte kalırlar,
ma emr Allah	: ne, şey, değil, işleyiş, emir, hüküm, Allah
Bihi en yûsale	: ona, varmak, ulaşmak, anlamak, ulaştırmak
ve yufsidune fî el ardı	: fesat, bozguncu, ikilik çıkaran, yeryüzünde
Ulâike hum el hasirin	: işte onlar, hüsran, kaybeden, başarısız,

27- Allah'a söz verdikten sonra sözlerini bozan o kimseler, Allah'ın işleyişini anlamaktan uzaklaşırlar ve yeryüzünde bozgunculuk yapıp ikilik çıkarırlar. İşte onlar başarısız olanlardır.

-28-

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَاتاً فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Keyfe tekfurûne billâhi ve kuntum emvâten fe ahyâkum summe yumîtukum summe yuhyîkum summe ileyhi turceûn

keyfe tekfurûne	: nasıl, görmemezlikten gelmek, örtmek, kabul etmemek
bi Allah	: Allah'ı, Allah ile, Allah'ın sizde olduğunu,
ve kuntum emvaten	: siz idiniz, oldunuz, ölü, henüz yok iken,
Fe ahyâ-kum	: sonra, sizi diriltti, dünyaya getirdi,
Summe yumitu kum	: sonra, sınırlamak, ölü, siz

Summe yuhyi-kum : sonra, hayat, diri, diriltecek, siz
Summe ileyhi turceun : sonra, ona, aslınız olan ona döndürüleceksiniz

28- Allah'ı nasıl olur da görmemezlikten gelirsiniz. Siz ölü bir hâlde idiniz, sonra siz hayat buldunuz, sonra siz ölümü anlayacaksınız, sonra siz diriliği anlayacaksınız, sonra da aslınız olan O'na döndürüleceksiniz.

-29-

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُم مَّا فِي الأَرْضِ جَمِيعاً ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Huvellezî halaka lekum mâ fîl ardı cemîan summestevâ iles semâi fe sevvâhunne seba semâvât ve huve bi kulli şeyin alîm

huve ellezi halaka lekum : o ki, yarattı, halk etti, sizi,
Ma fî el ardı : şey, ne, değil, yeryüzünde, birlik, bütünlük, hepsi, tüm,
cemian : birlik, bütünlük, hepsi, tüm varlık,
Summe estevâ : sonra, düzenledi, yöneldi, istiva, eşit olma, dosdoğru
İlâ el semai : gökler, sema, ulvi alem
Fe sevvâhunne : güzelce düzenledi, eşit kıldı, doğru, adaletli, onlarda,
Seba semavat : yedi, ulvi, gökleri, kişinin üzerinizdeki yücelikler, ulviyet
ve huve bi kull şeyin alim : o, bütün her şey, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

29- Ki O'dur sizi ve yeryüzünde ne varsa hepsini halkeden. Sonra gökleri bir istikamette düzenleyen ve onlarda olan her şeyi, yücelikleri gösterir bir şekilde güzelce düzenleyen ve O'dur bütün her şeyi ilmiyle vareden.

-30-

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلاَئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُواْ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاء وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Ve iz kâle rabbuke lil melâiketi innî câilun fîl ardı halîfeh kâlû e tecalu fîhâ men yufsidu fîhâ ve yesfikud dimâe ve nahnu nusebbihu bi hamdike ve nukaddisu leke kâle innî alemu mâ lâ tâlemûn

ve iz kâle rabbu-ke : demişti, bildirdi, rabbin, seni vücudlandıran,
li el melâiketi : güç, kuvve, melek, her varlıktaki güç,
İnni câilun : ben, kılan, yapan, düzenleyen
fî el ardı halifeten : yeryüzünde, ardından gelen, devam eden, halife
Kalu e tecalu fiha : dediler, belirtti, kılmak, yapmak, orada, o halde
Men yufsidu fî-hâ : kim, kimse, fesat, ikilik, bozguncu, orada
ve yesfiku el dimae : döken, kan, damla,
Ve nahnu nusebbihu : biz, tesbih ediyoruz, tecellileriz, sıfatları idrak etmek
bi hamdi-ke : hamd ile, hamdinle, sen,
ve nukaddisu leke : biz, kutsal, takdis, mukaddes, değerler, seni,
Kale innî alemu : dedi, ben, bilmek, ilmin sahibi

mâ lâ tâlemûne : değil, şey, ne, yok, bilmediğiniz şeyleri

30- Rabbin; tüm varlıktaki gücün sahibi, tüm varlığı düzenleyen, yeryüzünde devam edip giden Benim diye bildirdi. Kim yeryüzünde ikilik, bozgunculuk yapar ve kan dökücü olursa hakikatleri anlayamaz diye bildirildi. Sen varlıktaki tüm niteliklerinin sahibini bilerek, tecellilerimizi idrak ederek Bizi anla. Kendindeki Bize ait olan değerleri anla. Bilemediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi Benim, diye bildirdi.

-31-

وَعَلَّمَ آدَمَ الأَسْمَاء كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلاَئِكَةِ فَقَالَ أَنبِئُونِي بِأَسْمَاء هَؤُلاء إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve alleme âdemel esmâe kullehâ summe aradahum alel melâiketi fe kâle enbiûnî bi esmâi hâulâi in kuntum sadikîn

ve alime ademe : alim, bilgi, bilen, bilim, ilim, fen, öğretti, adem,
El esma : isimler, adlar, namlar, işaretler, işitmeler, dinlemeler,
kulle-hâ : onun hepsi, bütün varlık,
Summe arada hum : sonra, arz etmek, bildirmek, anlatmak, onlar, etrafındakiler
Ala el melâiketi : için, göre, hazır, karşı, güç, kuvve, melekler,
Fe kale enbiu ni : artık, dedi, haber vermek, bildirmek, bildirdiğim,
bi esmâe haulai : isimleri ile, tecellileri, işitmeleri, bunlar, onlar
in kuntum sadıkin : eğer, siz iseniz, doğru söyleyen, sadık, içren bağlanan

31- Âdem, bir ilim içinde bütün varlığı isimlendirdi. Sonra varlıktaki gücü etrafındakilere anlattı. Sonra da, eğer sizler içtenlikle bağlanmak istiyorsanız, bildirdiğim varlığın isimlerinin hakikatlerini anlayın, dedi.

-32-

قَالُواْ سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا إِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Kâlû subhâneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke entel alîmul hakîm

kalu subhane ke : dedi, belirtti, noksan sıfatlardan münezzeh olan, sen
La alim lena : yok, ilim, bilgi, bizim,
illa ma allemte na : başka, ancak, değil, şey, bilgi, ilim, biz
inne-ke : muhakkak, sen
Ente el alim : sensin, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
el hakim : varlığa hakim olan, hükmün sahibi,

32- Âdem dedi ki: Sen noksan sıfatlardan münezzehsin, bizim ilmimiz yoktur, biz ancak senin ilmine tâbiyiz. Muhakkak ki sen ilmin sahibisin, tüm varlığa hâkim olansın.

قَالَ يَا آدَمُ أَنبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّا أَنبَأَهُمْ بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ

Kâle yâ âdemu enbihum bi esmâihim, fe lemmâ enbeehum bi esmâihim kâle e lem ekul lekum innî alemu gaybes semâvâti vel ardı ve alemu mâ tubdûne ve mâ kuntum tektumûn

kâle yâ âdemu	: dedi, bildirildi, ey adem
Enbi hum	: haber ver, bildir, onlar,
bi esmai him	: isimler, işaret, delili, belirtisi, onlar, etrafındakiler
fe lemmâ enbee hum	: olunca, olduğu zaman, bildirme, haber vermek, onlar
bi esmâi-him	: isimler, onlar
Kale e lem ekul lekum	: dedi, değil mi, olmaz mı, demek, söylemek, sizin, size
inni alemu gaybe	: ben, imin sahibi, bilinmeyen görünmeyen
El semavat ve el ardı	: gökler, ulvi alem ve arz, yeryüzü, toprak
ve alemu	: bilen, ilmin sahibi,
ma tubdune	: açıkğa çıkan ne varsa, açıklamak, ortada olan
ve ma kuntum tektumûne	: kapatıcı, gizlemek, örtmek, göremediğiniz şeyler,

33- Ey Âdem! Etrafındakilere o isimlendirdiklerini bildir, diye bildirildi. Böylece o etrafındakilere isimlendirdiği varlıkların isimlerini bildirdi. Rabbin onlara: Gökleri ve yeri, bilinmeyen görünmeyenleri ilmiyle vareden ve açığa çıkan ne varsa ve sizin göremediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi, Ben değil miyim, diyerek bildirdi.

-34-

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلاَئِكَةِ اسْجُدُواْ لآدَمَ فَسَجَدُواْ إِلاَّ إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs ebâ vestekbere ve kâne minel kâfirîn

ve iz kulna	: demiştik, bildirdik, hissiyat verdik,
li el melaiket	: demiştik, melek, güç, kuvve, her varlıktaki güç,
Escudu li Adem	: secde, teslimiyet, Adem'e
Fe secedu	: böylece, tüm varlığıyla teslim oldu, secde etti,
illa iblis	: ancak, libas, surette kalan, dış elbise, dış yüzde kalan,
eba	: uymadı, yapmadı, kaçındı,
ve istekbere	: kibirlendi, büyüklendi
ve kâne min el kâfirîne	: oldu, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

34- Âdem’e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığınla bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmaktan kaçınır ve bir kibirlilik içinde kalır ve hakikatleri görmemezlikten gelenlerden olur.

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلاَ مِنْهَا رَغَداً حَيْثُ شِئْتُمَا وَلاَ تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الْظَّالِمِينَ

Ve kulnâ yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete ve kulâ minhâ ragaden haysu şitumâ ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete fe tekûnâ minez zâlimîn

ve yâ âdem	: ey Âdem,
uskun	: iskan, mesken, yerleşme, oturma, orada bulunmak
Ente ve zevc ke	: sen ve eş, aynı yolda olan, eşlik eden, benzer, cins, tür,
el cennet	: huzur, bahçe, mutluluk,
ve kula minha	: beslenme, fayda, yararlanmak, ondan
ragaden	: refah, genişlik, kolaylık, bolluk, bereket, geçim kolaylığı
Haysu şituma	: her yerden, istek, arzu, gaye,
Ve lâ takraba hazihi	: yok, yakınlık, bu, ona sahiplenme, kendine nisbet etme
el şecerete	: şecere, soy, aslınız, soyunun geldiği yer, ağaç
fe tekûnâ min el zalimin	: yoksa, o zaman, zalimlerden olursunuz,

35- Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığınız yerde huzur içinde olun. İstediğiniz her yerde, size refah getirecek olan o hakikatlerden yararlanın. Varlığınızın geldiği öze olan o yakınlığı yok etmeyin, o özü kendinize nisbet etmeyin. Yoksa zalimlerden olursunuz.

-36-

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُواْ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ

Fe ezellehumâş şeytânu anhâ fe ahrecehumâ mimmâ kânâ fîh ve kulnâhbitû badukum li badin aduvv ve lekum fîl ardı mustekarrun ve metâun ilâ hîn

fe ezelle huma	: fakat, geçmiş, geldiği yeri, özleri, ezeli, onlar,
el şeytan	: şeytani haller, kötülük, benlik halleri,
an-hâ	: ondan, oradan
Fe ahrece-humâ	: artık, ihraç, dışarı, çıkardı, onlar, ikilik,
mimmâ kane fihi	: şeyden, oldu, içinde,
Kulna ıhbutu	: dedi, inin, ileri gitme,
badukum li badın aduv	: sizin bir kısmınız, bir kısmınıza, birbirinize, düşman
ve lekum fi el ard	: sizin için, yeryüzü,
mustekar	: kalma, kararlı olmak, yerleşme yeri, barınma,
ve metâun ila hinin	: meta, geçinme, yarar, fayda, bir zamana kadar

36- Fakat onlar; şeytani hallerine uydular, geldikleri yer olan özlerini unuttular, böylece onlar bulundukları makamdan dışarı çıktılar. Bildirdik: Siz ileri giderek birbirinizin düşmanı oldunuz. Yeryüzü sizler için bir barınma yeridir ve bir zamana kadar faydalanma vardır.

فَتَلَقَّى آدَمُ مِن رَّبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Fe telekkâ âdemu min rabbihî kelimâtin fe tâbe aleyh innehu huvet tevvâbur rahîm

fe telekkâ âdem	: sonra, telakki etti, anlama, öğrenme, idrak etti, âdem
min rabb hi	: Rabbinin, kendini vücudlandıran,
kelimat	: kelime, tecelli, hakikatler
fe tâbe aleyhi	: böylece, tövbe, yaptığından pişmanlık duyup dönen, onun
inne-hu huve	: muhakkak, o, o dur
el tevvab	: tövbeleri kabul eden,
el rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden

37- Daha sonra Âdem, kendini vücudlandırana ait olan tecellileri anladı. Yaptığı hatayı anlayıp tövbe etti. Muhakkak ki yaptığı hatayı anlayıp dönenlerin tövbesini kabul eden, varlığı özünden vareden O'dur.

-38-

قُلْنَا اهْبِطُواْ مِنْهَا جَمِيعاً فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Kulnâhbitû minhâ cemîa fe immâ yetiyennekum minnî hudenfe men tebia hudâye fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

kulna ihbita	: dedik, inmek, düşmek, çıkmak,
minha cemian	: oradan, ondan, o hallerde, hepsi, tümü, birlik,
Fe imma yetiye enne-kum	: sonra, artık, olunca, gelecek, olduğunda, siz
minni huden	: benden, benim, yol gösteren, hidayet
Fe men tebia	: artık, kim, tabi olan, uyan, o yol üzere olan,
hudâye	: dosdoğru yol üzere, yol gösteren, yolun,
fe lâ havfun aleyhim	: artık, korku yoktur, onlara
ve lâ hum yahzenûne	: onlar mahzun olmazlar

38- Bildirdik: Fena hallerde olanların hepsi hakikatlerin idrakinden düşer. Artık size yolumuzu gösteren geldiğinde, kim dosdoğru yolumuz üzere olursa, artık onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak da yoktur.

-39-

وَالَّذِينَ كَفَرواْ وَكَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

ve ellezîne keferu	: o kimseler, hakikatler örten, kabul etmeyen
ve kezzebû	: yalanladılar, yalanlarda kalan,
bi ayeti na	: ayetlerimiz, işaret, delil, biz
Ulaike ashabu el nârı	: işte onlar, sahip, halk, ateş, yakıp yıkıcı olan,
hum fî-hâ halidun	: onlar orada, o halde, devamlı, sürekli

39- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve ayetlerimize karşı yalanlarda kalanlar, işte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hâlin içindedirler.

-40-

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُواْ نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُواْ بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ

Yâ benî isrâîlezkurû nimetiyelletî enamtu aleykum ve evfû bi ahdî ûfi bi ahdikum ve iyyâye ferhebûn

yâ beni israile	: ey, hakk yolunda yürüyenler, İsrailoğulları,
Uzkuru nimeti	: zikredin, hatırlayan, anın, nimetleri, sıfatları,
Elleti enamtu aleykum	: ki o, nimetlendirdim, tüm varlık, sizi, üzerinizdeki
ve evfû bi ahd	: vefa edin, ifa edin, sevgi, içtenlikle, ahd, söz,
Ufi bi ahdi-kum	: ifa etmek, yerine getirmek, ahd, söz, siz
Ve iyyâ ye	: yalnız benden, sadece benden
Fe erhebun	: o zaman, böylece, artık, huşu, saygı, tenezzül, korku

40- Ey Hakk yolunda yürüyenler! Nimetleri anlayın. Tüm varlığınızın sahibi Benim. Sözlerinizde samimi olun, siz verdiğiniz sözleri yerine getirin ve yalnızca Bana yönelin ve saygılı olun.

-41-

وَآمِنُواْ بِمَا أَنزَلْتُ مُصَدِّقاً لِّمَا مَعَكُمْ وَلاَ تَكُونُواْ أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَلاَ تَشْتَرُواْ بِآيَاتِي ثَمَناً قَلِيلاً وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ

Ve âminû bi mâ enzeltu musaddikan li mâ meakum ve lâ tekûnû evvele kâfirin bihî ve lâ teşterû bi âyâtî semenen kalîlen ve iyyâye fettekûni

ve âminû	: inanın, iman edin,
bima enzeltu	: sunulan şey, indirilen, bildirilen, inzal, siz,
musaddikan	: doğru olan, tasdik eden, doğrulayan
li mâ mea kum	: için, o şeyi, değil, ne, birlikte, beraber, siz
ve lâ tekûnû evvele	: yok, olmak, olmayın, ilk, önce,
Kafirin bihi	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen, onu
ve lâ teşterû	: satmayın, çıkarlarınıza alet etmeyin,
bi ayeti	: ayet, işaret, delil
Semenen kalîlen	: bedel, ücret, karşılık, az bir değer,
ve iyya ye	: yalnız ben
Fe itteku ni	: artık, fenalardan sakınma ortak koşmama, bana

41- Size sunduğumuz şeylerin doğruluğunu anlayın ve inanın. Birlik içinde olmaktan ayrılmayın. Hakikatleri görmemezlikten gelme halleri olan önceki o cehalet hallerinizde olmayın. Ayetlerimizi; az bir değere de olsa, çıkarlarınıza alet etmeyin ve yalnız Bana yönelin. Artık fenalardan sakının, Bana ortak koşmayın.

-42-

وَلاَ تَلْبِسُواْ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُواْ الْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ve lâ telbisûl hakka bil bâtılı ve tektumûl hakka ve entum talemûn

ve lâ telbisû	: aldanmak, karıştırmayın,
el hakka	: hakk, gerçek, doğru olan, temeli olan,
bi el batıl	: batıl, asılsız, temeli olmayan, hürafe,
ve entum talemun	: siz, bilenlerden olun

42- Hakk ile batılı karıştırmayın ve siz hakikatleri bilin.

-43-

وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ وَارْكَعُواْ مَعَ الرَّاكِعِينَ

Ve ekîmûs salâte ve âtûz zekâte verkeû mear râkiîn

ve ekîmû el salat	: her an salât üzere olun, hakka bağlılık şuuru
ve âtû el zekate	: verin, paylaşın, zekat, temizlenme,
ve erkeû mea	: rüku, nitelik, sıfatlar, beraber, birlikte, ile,
el rakiin	: rüku, nitelik, sıfatlar,

43- Her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket edin ve temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşın ve sıfatları anlayanlarla birlikte sıfatları anlayın.

-44-

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

E temurûnen nâse bil birri ve tensevne enfusekum ve entum tetlûnel kitâb e fe lâ takılûn

e temurûne	: mi, emr, iş, çalışma, hüküm,
El nase bi el birri	: insanlar, doğruluk, hayır iyilik yolunda olan,
ve tensevne	: unutmak, unutmayın,
enfuse kum	: nefs, iç alem, iç yüz, siz, kendiniz
ve entum tetlune	: siz, okumak, anlamak, araştırmak, incelemek,
el kitâb	: kitap, varlık kitabı,
e fe lâ takılûne	: o halde, hâlâ düşünüp akıl etmez misiniz?

44- İnsanlara; doğruluk üzere olun, iyilikler yolunda çalışın, deyin ve kendiniz de unutmayın. Sizler tüm varlığın bir kitap olduğunu anlayın. Hâlâ akledip düşünmez misiniz?

-45-

وَاسْتَعِينُواْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلاَةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلاَّ عَلَى الْخَاشِعِينَ

Vesteînû bis sabri ves salât ve innehâ le kebîratun illâ alâl hâşiîn

ve isteînû	: istiane, yardım, aramak, yönelme,
bi el sabr	: sabır, beklemek, açığa çıkışını beklemek,
ve el sâlâti	: sâlât, heran bağlılık şuurunda olmak, bağlılık,
ve inne-hâ le kebiretun	: olduğu, muhakkak, o, elbette, yüce olan, mükemmel,
İlla alâ el haşiine	: ancak, sadece, hep, huşu, huzur, saygılı olan

45- Sabırla hakikatlere yönelip arayın ve her an Hakk'a bağlı olduğunuzun şuurunda durun ve yüce olanın elbette O olduğunu bilin ve hep saygılı davranışlar içinde olun.

-46-

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلاَقُو رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

Ellezîne yezunnûne ennehum mulâkû rabbihim ve ennehum ileyhi râciûn

ellezîne yezunnûne	: o kimseler, düşünmek, bilmek,
enne-hum mulaku	: olduğunu, onlar, kavuşma, ulaşma, anlama, tevhid
rabb him	: Rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
ve enne-hum ileyhi raciun	: olduğunu, onlar, kendi, ona, aslı olana dönmek

46- Düşünen o kimseler, kendilerini vücudlandıranı anlama içinde olurlar ve onlar asliyetlerine dönerler.

-47-

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُواْ نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

Yâ benî isrâîlezkurû nimetiyelletî enamtu aleykum ve ennî faddaltukum alel âlemîn

yâ beni israile	: ey, hakk yolunda yürüyenler, İsrailoğulları, yakubun oğulları
Uzkuru nimeti	: zikredin, hatırlayan, anın, nimetler, sıfatlar,
Elleti enamtu aleykum	: ki o, nimetlerim, tüm varlık, sizi, üzerinizdeki
ve enni faddaltu kum	: ben, fazilet, lütuf, tercih, fark eden, şuurlu, siz
alâ el âlemîne	: için, karşı, göre, yüce, alemlere, kimseler tüm varlığı

47- Ey İsrailoğulları! Sizdeki sıfatlarımı anlayın. Tüm varlığınızın sahibi Benim. Sizlere, Beni ve tüm varlığı anlayacak şuuru verdik.

-48-

وَاتَّقُواْ يَوْماً لاَّ تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئاً وَلاَ يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلاَ يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلاَ هُمْ يُنصَرُونَ

Vettekû yevmen lâ teczî nefsun an nefsin şeyen ve lâ yukbelu minhâ şefâatun ve lâ yuhazu minhâ adlun ve lâ hum yunsarûn

ve ittekû yevmen	: sakının, çekinin, gün, vakit, her an,
lâ tezci nefsun	: yok, karşılık, nefs, kişi, kendisi, karşılığı ödenmez
An nefsin şeyen	: kendisinden, bir şey
ve la yukbelu	: yok, makbul, kabul olunmaz, anlamanız olmaz,
min-hâ şefaatun	: ondan, bundan, şefaat, birliğe götüren, yardımcı, tek,
ve lâ yuhazu minha	: yok, almak, edinmek, sarmak, ondan,
adlun	: adalet, doğruluk, adil
ve lâ hum yunsarûne	: onlara yardım olunmaz

48- Her an fenalardan sakının. Kendi çıkarlarınız için yaptığınız şeylerden kendinize karşılık yoktur ve şefaati anlamanız da olmaz ve o yaptıklarınızdan doğruluğu da edinemezsiniz ve o hâlde olanlar yardım da bulamazlar.

-49-

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوَءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءكُمْ وَفِي ذَلِكُم بَلاء مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ

Ve iz necceynâkum min âli firavne yesûmûnekum sûel azâbi yuzebbihûne ebnâekum ve yestahyûne nisâekum ve fî zâlikum belâun min rabbikum azîm

ve iz neccey nâ kum	: olduğu zaman, necat bulmak, kurtulmak, biz, siz
min âli firavne	: firavun ailesinden, kibirli olan,
yesûmûne-kum	: sizi zorluyorlar, maruz bırakıyorlar,
se el azab	: kötü, azap, sıkıntı
Yuzebbihun ebnâe-kum	: yok ediyor, yazık ediyor, oğullarınız
ve yestahyûne nisae kum	: bırakıyor, kadınlarınız, nefsini tanıma yolunda olan,
Ve fi zalikum	: işte bunlarda,
belâun	: imtihan, dikkatlice düşünme,
min rabbi kum azim	: rabbinizden, büyük, yüce

49- Siz firavun ailesine karşı Bizde necat bulmuştunuz. O sizlere kötü sıkıntılar veriyor, oğullarınızı öldürüyor ve kadınlarınızı bırakıyordu. İşte bunlarda Rabbinizi anlamada sizin için çok dikkatli düşünmeler vardır.

-50-

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ

Ve iz faraknâ bikumul bahre fe enceynâkum ve agraknâ âle firavne ve entum tenzurûn

ve iz farakna	: olduğunda, fark, fark etmek, ayırmak, biz,
Bikum el bahr	: size, bilge, ilmin sonsuzluğu, bilgili kimse, deniz,
Fe encey nâ kum	: böylece, necat bulmak, kurtulmak, biz, siz
ve agrak nâ	: boğulmak, cehaletinde boğulmak, biz
ala firavne	: firavun ailesi, kibirli olan,
ve entum tenzurun	: siz, bakıp görün

50- Biz size, bilge kimselerden olmanız için fark etmeyi sunduk. Böylece siz Bizde necat buldunuz. Firavun ailesi de Bizi anlayamayıp kendi cehaletinde boğulup gitmişti. Artık bakıp görün, anlayın.

-51-

وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَى أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ

Ve iz vâadnâ mûsâ erbaîne leyleten summettehaztumul icle min badihî ve entum zâlimûn

ve iz vaad na musa	: sözler, tecelli, vaat, ortaya çıkış, biz, Musa
Erbain	: rabbe dönmek, kısım kısım, kırk,
leyleten	: gece, cehaletin karanlığı, fenalar,
summe ittehaztum	: sonra, sarıldınız, edindiniz,
el ıcle	: eski cehalet adetleri, tapınma, buzağı,
min badi-hi	: ondan sonra
ve entum zalimin	: siz, zulümlerde olan, haksızlık

51- Musa cehaletin karanlığından geçip Rabbine döndü. Tecellilerimizi anlayıncaya kadar tefekkür etti. Sonra siz ise eski cehalet hallerinizdeki tapınmalarınıza sarıldınız ve siz zalimlerden oldunuz.

-52-

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّن بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Summe afevnâ ankum min badi zâlike leallekum teşkurûn

Summe afevna ankum	: sonra, af, bağışlamak, biz, sizler, sizden
min badi zalike	: ondan sonra, sonradan, uzaklaşma, işte
lealle kum teşkurun	: umulur, siz, varlığınız sahibini bilir teslim edersiniz

52- Sonra da sizler Bizim affımıza sığındınız. Umulur ki sizler de varlığınızın sahibini bilir teslim edenlerden olursunuz.

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Ve iz âteynâ mûsâl kitâbe vel furkâne leallekum tehtedûn

ve iz âteynâ	: olduğu zaman, vermiştik, sunduk,
musa el kitab	: Musa, kitap, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
Ve el furkâne	: fark edicilik, hakkı batıldan ayırma, idrak
lealle-kum tehtedune	: umulur ki, sizlerde, hakka yol bulmak, hakikatler,

53- Musa, tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı ve hakk ile batılı fark edenlerdendi. Umulur ki sizler de Hakk'a yol bulursunuz.

-54-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُواْ إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُواْ أَنفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Ve iz kâle mûsâ li kavmihî yâ kavmi innekum zalemtum enfusekum bittihâzikumul icle fe tûbû ilâ bâriikum faktulû enfusekum zâlikum hayrun lekum inde bâriikum fe tâbe aleykum innehu huvet tevvâbur rahîm

ve iz kâle musa li kavmi hi	: demişti, Musa, kavmine,
Ya kavmi	: ey kavmim
inne-kum	: oldunuz, elbette, siz
Zalemtum enfus kum	: zulmettiniz, haksızlık, kendinize, nefsinize,
bi ittihâzi-kum	: edinmek, sarılmak, siz,
el ıcle	: cehalet halleri, tapınma, buzağı, sürgün, ayrılma,
fe tûbû	: artık, pişman olup dönme,
ila barii kum	: yaratıcı, sizi varedene
Fe uktulu	: artık, yok etme, yazık etme, zarar vermek,
enfuse-kum	: nefs, kendinizi, siz
Zâlikum hayrun lekum	: işte bu, hayırlı olan, iyi olan, size
İnde barii kum	: yanında, katında, ona ait, yaratıcı, sizi vareden
Fe tâbe aleykum	: artık, tövbe, pişman olup dönme, si, üzerinizde
İnne hu huve	: muhakkak, o, o'dur,
el tevvâbu	: pişman olup dönülecek yer,
el rahim	: varlığı özünden vareden, rahim olan

54- Musa kavmine demişti ki: Ey kavmim! Sizler, cehalet halleriniz olan tapınma hallerinize sarılmakla, kendinize yazık edenlerden oldunuz. Artık yaptıklarınızdan pişmanlık duyup, sizi varedene dönün. Kendinizdeki o cehalet hallerinizi yok edin. İşte bu sizin için hayırlı olandır. Siz, sizi varedene aitsiniz. Artık sizler yaptıklarınızdan pişmanlık duyup, bir daha yapmamak üzere dönün. Muhakkak ki O, pişman olup dönülecek olandır, tüm varlığı özünden varedendir.

-55-

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ

Ve iz kultum yâ mûsâ len numine leke hattâ nerallâhe cehreten fe ehazetkumus sâikatu ve entum tenzurûn

ve iz kultum ya musa	: olduğu zaman, dediğinizde, ey Musa
len numine leke	: değil, asla, olmaz, inanmak, sana
Hatta nera Allâh	: görmek, görmedikçe, Allah
cehreten	: açıkça, zahiren, apaçık
Fe ehazet-kum	: aldı, yakaladı, sardı, siz,
el saikat	: ilahi ses, kudretli ses, yıldırım
Ve entum tenzurûne	: siz, bakıp görmek, araştırmak, incelemek,

55- Dediler ki: Ey Musa! Allah'ı açıkça görmeden inanmayız. Bildirildi: Siz her varlıktaki o ilahi sese sarılın ve siz bakıp inceleyin.

-56-

ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Summe beasnâkum min badi mevtikum leallekum teşkurûn

summe beasnâ-kum	: diriltmek, hareket, açığa çıkarmak, biz, kendimiz, siz
Min badi mevti-kum	: sonra, bir özden, nutfe, ölüm, dalalette olan, verimsiz, siz
lealle kum teşkurun	: umulur, siz, varlığınız sahibini bilir teslim edersiniz

56- Sizi kendimizden açığa çıkardık, sizi bir özden var ettik. Umulur ki siz, varlığınızın sahibini bilip, teslim edenlerden olursunuz.

-57-

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُواْ مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِن كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Ve zallelnâ aleykumul gamâme ve enzelnâ aleykumul menne ves selvâ kulû min tayyibâti mâ razaknâkum ve mâ zalemûnâ ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

ve zallel nâ aleykum	: gölgemiz, korundu, anladı, yöneldi, biz, üzerinizde,
el gamame	: beyaz bulut, berrak, nur gibi, örten, üstünü kaplayan
ve enzelnâ aleykum	: sunduk, indirdik, verdik, sizdeki,
el men	: zat, kim, kimlik, nitelik, kudret helvası, akıl sahibi,
ve el selvâ	: kanaat, yetinme, bal, mutlu olma, bıldırcın
Kulu	: beslenme, gıda, yararlanma, bilgilenme, faydalanma,
min tayyibâti	: temiz olan, zararsız, hoş, güzel,
mâ razak nâ kum	: şey, ne, değil, rızık, fayda, yarar, lütuf, nimet, biz, siz,
ve ma zalemû-nâ	: değil, şey, zulmetmek, kötülük veren değil, biz

ve lâkin kanu : lakin, fakat, oldu,
Enfus hum yazlimûne : kendilerine, zulmediyorlar, kötülük ediyorlar,

57- Üzerinizdeki o tertemiz nur Bizim gölgemizdir. Sizlere kimlik ve kanaat verdik. Size verdiğimiz rızıklardan tertemiz yararlanın. Biz kötülük veren değiliz. Lâkin onlar kendilerine kötülük ediyorlar.

-58-

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُواْ هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُواْ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَداً وَادْخُلُواْ الْبَابَ سُجَّداً وَقُولُواْ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

Ve iz kulnâdhulû hâzihil karyete fe kulû minhâ haysu şitum ragaden vedhulûl bâbe succeden ve kûlû hıttatun nagfir lekum hatâyâkum ve senezîdul muhsinîn

ve iz kulna udhulu : denildi, bildirdik, onlara, girin, dahil olun,
hazihi el karyete : bu, belde, olduğunuz yer, bulunduğunuz yer,
ve kulû minha haysu : beslenme, yararlanma, ondan, her yer, istediğiniz
ragaden : bol bol,
ve udhulû el bâbe : dahil olun, girin, kapı, mevzu,
secede : teslim olma, secde, tüm varlığıyla teslim olmak,
ve kûlû hıttatun : deyin, söyleyin, yanılgılarınız anlayın, dönün,
nagfir lekum : mağfiretimiz, temiz olana kavuşmak, af, size,
hataya kum : yanılğı, hatasını anlama, siz
ve nezidu : artma, çoğalma,
el muhsinin : iyiliklerde olan, özüyle bağlı olan,

58- Onlara bildirildi: O bulunduğunuz yerlerde hakikatlere dahil olun ve istediğiniz her yerden hakikatler için faydalanın. Yanılgılarınızı anlayın ve dönün. Yanılgılarınızı anlayıp mağfiretimize ulaşın. Hakikatlerin geldiği kapıya dahil olup, teslim olun. Tüm özüyle hakikatlere bağlı olanların idrakleri artacaktır.

-59-

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ قَوْلاً غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ رِجْزاً مِّنَ السَّمَاء بِمَا كَانُواْ يَفْسُقُونَ

Fe beddelellezîne zalemû kavlen gayrellezî kîle lehum fe enzelnâ alellezîne zalemû riczen mines semâi bimâ kânû yefsukûn

fe bedel : böylece, değiştirdi, başka bir anlayışa döndürme
ellezine zalemû : o kimseler, zalim, ilme sahiplenen, onlardan
kavlen gayra ellezi : söz, ondan başka, ondan, o kimse,
Kile lehum : söylenen, söz, onlara
fe enzel na : böylece, gönderdik, sunduk, biz, üzerlerinde, onlardaki
Ala ellezine zalemû : üzerine, için, göre, karşı, o kimseler, zulmettiler, zalim
riczen : şiddetli sıkıntı, müşkil, bir azap
min el semai : ulvi alem, ulviyet, semadan
Bimâ kanu yefsukun : sebebiyle, oldukları, fasık, hakikatlerden uzaklaşma

59- Fakat onlardan zalim olan o kimseler; onlara söylenen hakikatlerin sözlerini, başka bir anlayışa sebep olan sözlerle değiştirdiler. Böylece onlara sunduğumuz üzerlerindeki hakikatleri anlamadılar, yapmış oldukları zalimlikler sebebiyle şiddetli sıkıntılarda kaldılar, ulviyeti anlamada hakikatlerden uzaklaşıp, kendi cehaletlerine saptılar.

-60-

وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْناً قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ كُلُواْ وَاشْرَبُواْ مِن رِّزْقِ اللّهِ وَلاَ تَعْثَوْاْ فِي الأَرْضِ مُفْسِدِينَ

Ve izisteskâ mûsâ li kavmihî fe kulnâdrib bi asâkel hacer fenfeceret minhusnetâ aşrete aynâ kad alime kullu unâsin meşrebehum kulû veşrebû min rızkıllâhi ve lâ tasev fîl ardı mufsidîn

Ve iz isteskâ musa	: yardım istediğinde, talep etti, su istedi, Musa
li kavmi-hi	: kavmi için, o, Musa,
fe kulna	: böylece, sonra, bildirdik, dedik,
ıdrıb	: darbe, vurmak, vurgula, anlat,
bi asa ke	: asası, dayanağı, taşıdığı bildiği, gönlünde dayandığı, sen
el hacer	: taş, sağlam, sağlamlık,
fe enfeceret min hu	: böylece, ortaya çıktı, fışkırdı, geldi, yön, konu, ondan
isnetâ aşrate	: on iki, bütünlük içinde,
aynen	: ayniyet, benzerlik, aynılık, pınar, göz, kaynak, öz
Kad alime	: oldu, bilgili, bildi, bilen, ilmin sahibi,
kullu unâsin	: her, bütün, insanlar, bütün insanlar, her insan,
meşreb hum	: meşreb, anlayış biçimi, gittiği yol, onlar
Kul	: beslenmek, fayda bulmak, yemek, iyice öğrenmek
ve işrebû	: içmek, fayda, ilim ile beslenme, hissetmek, haz almak,
min rızkı Allâh	: Allah'ın rızkından, nimetleri, fayda, yarar, lütuf,
ve lâ tasev	: haddi aşmayın, azmayın, asi, karşı çıkan,
fî el ardı mufsidin	: yeryüzünde, fasat, bozguncu, ikilik çıkaran

60- Musa, kavmi için hakikatleri anlatma konusunda yardım istediğinde, ona bildirdik: Bildiklerini, taşıdıklarını sağlam delillerle vurgula. Böylece Musa onlara, on iki delil üzere her varlığın aynı özden geldiğini anlattı. İnsanlar kendi meşreblerine göre faydalandı ve ilmi cihette bilenlerden oldu. Onlara bildirildi: Allah’ın lütuflarından yararlanın ve yeryüzünde ikilik çıkararak haddi aşanlardan olmayın.

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَن نَّصْبِرَ عَلَىَ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنبِتُ الأَرْضُ مِن بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ اهْبِطُواْ مِصْراً فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَآؤُوْاْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُواْ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ

Ve iz kultum yâ mûsâ len nasbira alâ taâmin vâhidin fed'u lenâ rabbeke yuhric lenâ mimmâ tunbitulardu min baklihâ ve kıssâiha ve fûmihâ ve adesihâ ve basalihâ kâle e testebdilûnellezî huve ednâ billezî huve hayr ihbitû mısran fe inne lekum mâ seeltum ve duribet aleyhimuz zilletu vel meskenetu ve bâu bi gadabin minallâh zâlike bi ennehum kânû yekfurûne bi âyâtillâhi ve yaktulûnen nebiyyîne bi gayril hak zâlike bi mâ asav ve kânû yatedûn

ve iz kutlum ya Musa	: olduğu zaman, demişlerdi, ey Musa
len nasbirâ	: değil, olmaz, biz, sabretmek,
ala taam vahid	: gıda, aş, kalbin gıdası, hak ilmi, bir, tek,
fe udu lena rabbike	: öyleyse, artık, dua et, iste, yönel, bize, rabbine
Yuhric lena mimmâ	: çıkarmak, ortaya koymak, bize, şeyler, nesne, üstünlük
Tunbitu el ard	: yetiştirir, üretmek, filiz, bitmek, yeryüzü
min bakli ha	: tane, bakla, yeşillik, karıştırmak, halt, yakışıklı, gösteriş
ve kıssâi-hâ	: katı, yaş gibi, salatalık,
ve fûmi-hâ	: köpük, ağızla ilgili, sözü dinlenen, sarımsak,
ve adesi-hâ	: mercimek, bakış açısı, uzağı görmek, geleceği görmek
ve basali-hâ	: köklü olan, soğan ve benzeri, kabartı, iri,
Kale e testebdilûne	: dedi, değiştiriyor musunuz? Değiştirme,
Ellezî huve edna	: ki o, o, aşağı, alt, alt makam,
bi ellezi huve hayrun	: onunla ki, o, hayırlı olan
ihbitu mısr	: inmek, çıkmak, gidin, mısır, büyük şehir, iki şey arası
Fe inne lekum	: artık, muhakkak, size
Mâ seeltum	: şey, değil, sual etmek, sormak, istemek
ve duribet aleyhim	: darbe, vurgu, tesir, üzerlerinde,
el zillet	: kaybetmek, hüsran, zillet
ve el meskenetu	: ilim yoksunluğu, düşkünlük, fakirlik, sefalet, acizlik
ve bâu bi gadab min allah	: uğradılar, kaldılar, öfke, hiddet, Allah
Zalike bi enne-hum	: işte bu, onların olduğu
Kanu yekfurûne	: oldu, hakikatleri örten
bi ayeti Allah	: ayet, işaret, delil, Allah
ve yaktulûne	: öldürüyorlar, yazık etmek, zarar vermek,
el nebiyy	: nebiler, haber getiren, hakikati bildiren,
Bi gayri el hakkı	: haksızca, hakikatten başka bir şey bildirmeyen,
zâlike bi mâ asav	: işte bu, dolayısıyla, isyan, karşı çıkma, ikilikte kalma
ve kânû yatedun	: oldular, haddi aşan, saldırgan,

61- Musa'ya; biz hep birliğin ilminde olmaya sabredemeyiz. Artık sen Rabbine bizim için dua et. Bize yeryüzünde gösterişlilik ve sertlik, güçlülük ve bizden çekinme ve geleceği görme ve tuttuğunu koparan gibi farklı üstünlükler versin, demişlerdi. Dedi ki: Siz o hayırlı olan manevi hallerinizi, dünyalık hallerle mi değiştirmek istiyorsunuz? Öyleyse Mısır'a gidin. Doğrusu siz ne aradığınızı bilmiyorsunuz. Böylece onlar üzerlerindeki o hallerden dolayı bir zillet içinde kaldılar ve bir ilim yoksunluğunda oldular ve Allah'a karşı hiddet hallerinde kaldılar. İşte böylece Allah'ın ayetlerini görmemezlikten gelip örttüler ve hakikatlerden başka bir şey bildirmeyen Nebileri öldürdüler. Böylece ikilikte kaldılar ve haddi aşanlardan oldular.

-62-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَالَّذِينَ هَادُواْ وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحاً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

İnnellezîne âmenû vellezîne hâdû ven nasârâ ves sâbiîne men âmene billâhi vel yevmil âhiri ve amile sâlihan fe lehum ecruhum inde rabbihim ve lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

inne ellezîne amenu	: muhakkak ki, iman edenler, inanan kimseler
ve ellezine hadu	: o kimseler, yol gösteren, yol gösterilen,
ve el nasârâ	: yardımcılar, yardım eden,
ve el sâbiîne	: kendi inancından çıkıp hakikatlere tabi olan
Men amene bi Allah	: kim, iman etti, inandı, Allah
ve el yevmi el âhiri	: sonuna, son vaktine,
ve amile sâlihan	: iyi çalışmalarda olan, salih amel, güzel amel,
Fe lehum ecr hum	: artık, böylece, onlara, karşılık, ecir, onlar
İnde rabbi-him	: ona ait hakikatler, rabb, vücudlandıran, onlar, kendileri
ve lâ havfun aleyhim	: korku yoktur, onlara
ve lâ hum yahzenûne	: onlar mahzun olmazlar

62- İnanan kimseler ve yol gösterenler ve yardımcı olanlar ve kendi inancını terk edip Allah'a iman eden kimseler ve sonlarına inanan kimseler ve hayırlı çalışmalarda olanlar, işte onların karşılığı; kendilerini vücudlandırana ait hakikatlerdir. Onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.

-63-

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُواْ مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Ve iz ehaznâ mîsâkakum ve refanâ fevkakumut tûra huzû mâ ateynâkum bi kuvvetin vezkurû mâ fîhi leallekum tettekûn

ve iz ehaz na	: almak, sarmak, edinmek, biz, hakikatlerimiz,
misak kum	: verilen söz, misak, siz
ve refa na	: yükseltmek, kaldırmak, yücelik, hükümsüz bırakmak, biz,
fevka-kum	: üst makam, üzerinizde, yüce, ilmen yükselmek, siz,
el tur	: tur, gönül, sıfatlar, sıfatlarla donatılmış vücud
Huzu mâ ateynâ-kum	: alın, sarılın, şey, vermek, sunmak, biz, siz
bi kuvvetin	: kuvvetle, güçlü bir idrakle,

ve uzkurû ma fihi : hatırlayın, anlayın, anın, şey, ne, değil, onun içinde,
lealle-kum tettekune : umulur ki siz, takva, fenalardan sakınıp ortak koşmama

63- Siz; Bize verdiğiniz sözleri tutup hakikatlerimize sarılın, sıfatlarla donatılmış vücudunuzu iyi anlayın, ilmen yükselin, yüceliğimizi anlayın, size verdiğimiz sıfatlara güçlü bir idrakle sarılın ve o sıfatlardaki hakikatleri anlayın. Umulur ki siz fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsınız.

-64-

ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّن بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلاَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ

Summe tevelleytum min ba'di zâlik fe lev lâ fadlullâhi aleykum ve rahmetuhu le kuntum minel hâsirîn

summe tevelley tum : sonra, geriye, cehalete, cehalete dönmek, siz
Min badi zâlike : bundan sonra, bu, böyle, işte bu
Fe lev la fadlu Allah : artık, böylece, eğer, yok, lütuf, fazilet, nitelik, Allah
aleykum : üzerinizde, kendinizde, sizde,
Ve rahmet hu : rahmet, o,
Le kuntum min el hasirin : elbette, oldunuz, hüsran, kaybeden, anlayamayan

64- Bundan sonra eski cehaletlerinize dönerseniz, kendinizdeki Allah'ın lütuflarını ve rahmetini eğer anlayamazsanız, elbette sizler kaybedenlerden olursunuz.

-65-

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَواْ مِنكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَاسِئِينَ

Ve lekad alimtumullezînetedev minkum fîs sebti fe kulnâ lehum kûnû kıradeten hâsiîn

ve lekad alim tum : andolsun, bilirseniz, bilmek, ilmin sahibi, siz
Ellezine itedev minkum : o kimseler, saldırgan, haddi aşan, sizden,
fi el sebti : yasaklara uymayan, cumartesi, rahat etmek,
Fe kulnâ lehum kunu : böylece, bildirdik, dedik, onlara, olun, oldunuz,
Kıradeten : maymun, hayvani hal, taklitte kalma,
hasiin : reddedilen, uzaklaşan, zelil olan, aşağılanan,

65- Sizler bilenlerden olun. Sizlerden haddi aşan o kimseler, yasaklara uymayanlar, böylece bildirdiğimiz hakikatlere uymayanlar, kendi hayvani hallerinde kalıp, hakikatlerden uzaklaşanlardan olurlar, diye bildirdik.

-66-

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

Fe cealnâhâ nekâlen li mâ beyne yedeyhâ ve mâ halfehâ ve mevızaten lil muttakîn

fe cealna ha : artık, böylece, sunmak, kılmak, yapmak, biz, onu
Nekâlen : nakledilen, aktarılan, taşıyan, anlatılan, söyleyen,
Li ma beyne yedey ha : için, şey, ne, değil, elleri, önündeki, kendindeki gücü
Ve ma halfe ha : şey, ne, değil, arkasında, o
ve mevızat : öğüt, nasihat, uyarı,

li el muttekin : fenalardan sakınıp hakikati araştıranlar için,

66- Nakledilen o sunduğumuz hakikatler, kendilerindeki o gücü anlamaları ve geçmiş cehaletlerinde kalmamaları içindir. Fenalardan sakınıp hakikatleri araştıranlar için bir öğüttür.

-67-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُواْ بَقَرَةً قَالُواْ أَتَتَّخِذُنَا هُزُواً قَالَ أَعُوذُ بِاللّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ

Ve iz kâle mûsâ li kavmihî innallâhe yemurukum en tezbehû bakaraten kâlû e tettehızunâ huzuvâ kâle eûzu billâhi en ekûne minel câhilîn

Ve iz kale musa li kavm hi : demişti, musa, kavmine
İnne Allah : muhakkak, Allah
yemuru-kum : işleyiş, hüküm, yetki, siz,
en tezbehû : kesmenizi, yok etmek,
bakaret : inek, eski adetler, eski tapınma
Kalu tettehızu-nâ huzuv : dediler, ediniyorsun, biz, alay, önemsememe,
Kale euzu bi Allâh : dedi, sığınmak, Allah'a
en ekûne min el cahilin : olmak, o halde olmak, cahillik, bilgisizlik

67- Musa kavmine: Allah, sizin vücut varlığınızda her işleyendir, eski cehalet hallerinizdeki o tapınmalarınızı yok edin, dedi. Dediler ki: Bizimle alay mı ediyorsun. Dedi ki: Bilgisizlikten Allah'a sığınırım.

-68-

قَالُواْ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لاَّ فَارِضٌ وَلاَ بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُواْ مَا تُؤْمَرونَ

Kâlûdu lenâ rabbeke yubeyyin lenâ mâ hiye kâle innehu yekûlu innehâ bakaratun lâ fâridun ve lâ bikr avânun beyne zâlike fefalû mâ tumerûn

Kâlû udu lena : dediler, dua, davet, yönelmek, bildirme, iste, bize,
rabbike : rabbin
Yubeyyin lena ma hiye : açıklasın, beyan emek, anlatmak, bize, ne, değil, şey, o
Kâle inne hu yekulu : dedi, elbette, o, bildiren, söyleyen,
inne-hâ bakaratun : doğrusu, o, inek, eski tapınma adeti, toprağı yaran
lâ fâridun : yok, yaşlı, ihtiyar, ömrünüz bitmeden
ve la bikrun : yok, bakir, tertemiz, bozuk, bozulmuş, evveli,
avânun : olgunlaşma, orta yaş, yardımcı, anlamak, esir,
beyne zâlike : arasında, bu, o, şu,
Fe ifalu : artık, yapın, işlemek, anlamak,
ma temurun : şey, ne, değil, iş, hüküm, emir,

68- Dediler ki: Rabbin bize bildirsin, o şeyleri bize açıklasın. Dedi ki: Muhakkak ki O, her an bildirir. Doğrusu yaşınız geçmeden, o eski cehalet hallerinizdeki tapınmalarınızı bırakın ve bozuk hallerden vazgeçip, işte o hakikatleri anlayın ve bir olgunlaşma içinde olun. Artık size emredilen şeyi yapın.

قَالُواْ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاء فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ

Kâlûdu lenâ rabbeke yubeyyin lenâ mâ levnuhâ kâle innehu yekûlu innehâ bakaratun safrâu fâkiun levnuhâ tesurrun nâzırîn

Kâlû udu lena rabbike	: dediler, dua, davet, çağrı, yönelmek, iste, bize, rabbin
Yubeyyin lena	: açıklasın, beyan, etmek, bize
Ma levnu-hâ	: ne, şey, değil, sıfat, renk, tür, çeşit, o
Kâle inne hu yekulu	: dedi, elbette, o, bildiren, söyleyen,
inne-hâ	: muhakkak ki onlar
bakaratun	: inek, cehalet hallerinin tapınmaları,
safrâu	: sıkıntı veren, tedirgin, sarı, sararmak, sıkılmak,
Fâkiun levnu ha	: aydınlık, parlak, canlı, sıfat, renk, tür, cins, onun
Tesurru	: tesir etme, hareket etme, neşe,
en nâzirîne	: görenler, bakanlar

69- Dediler ki: Rabbin bize bildirsin, o sıfatlar nedir, bize açıklasın. Dedi ki: Muhakkak ki O her an bildirir. Size sıkıntı veren o eski cehalet hallerinizdeki tapınmalarınızı bırakın. O sıfatlarla aydınlık bulursunuz, hareket edersiniz, görürsünüz.

-70-

قَالُواْ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ البَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّآ إِن شَاء اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ

Kâlûdu lenâ rabbeke yubeyyin lenâ mâ hiye innel bakara teşâbehe aleynâ ve innâ in şâallâhu le muhtedûn

Kâlû udu lena	: dediler, dua, davet, çağrı, yönelmek, iste, bildirsin, bize,
rabbike	: rabbin
Yubeyyin lena ma hiye	: açıklasın, beyan, etmek, bize, değil, şey, ne, o
İnne el bakara	: muhakkak, inek, cehalet hallerinin tapınmaları
Teşabehe aleyna	: teşbih, benzerlik, bize
Ve inna in şâe Allâh	: biz, eğer, istek, Allah
le muhtedûne	: elbette, yol bulan, hidayete eren, ulaşanlar, yönlendirme

70- Dediler ki: Rabbin bize bildirsin, o şeyleri bize açıklasın. Elbette biz teşbih ederek tapınma hallerinde oluruz ve eğer bizde istek olursa elbette Allah'a yol buluruz.

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لاَّ ذَلُولٌ تُثِيرُ الأَرْضَ وَلاَ تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لاَّ شِيَةَ فِيهَا قَالُواْ الآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفْعَلُونَ

Kâle innehu yekûlu innehâ bakaratun lâ zelûlun tusîrul arda ve lâ teskıl hars musellemetun lâ şiyete fîhâ kâlûlâne cite bil hakk fe zebehûhâ ve mâ kâdû yefalûn

kâle inne-hu yekulu	: dedi, elbette, o, der, diyor, söylemek, bildirmek
İnne ha bakaratun	: elbette, o, inek, cehalet hallerinin tapınmaları
lâ zelûlun tusiru	: yok, zelil, yanılmak, artma, tesir, etki
el ard	: yeryüzü, toprak, beden,
ve la teski	: yok, sulamak, yıkamak, çabalamak, beslenmek
el hars	: sürmek, ekin, kültür
musellemetun	: herkezce kabul edilen bilgi, teslim olan, kaide, esas
lâ şiyete fiha	: yok, alacalık, leke, huylar, haller, onda
Kalu elane cite	: dediler, şuanda, şimdi, geldin
bi el hakkı	: hak, gerçek, doğru olan
Fe zebehû-hâ	: böylece, yok etmek, kıyım, kestiler
ve mâ kâdû yefalûne	: ne, şey, oldu, yapan, fail olan, her varlıkta işleyen

71- Dedi ki: Muhakkak ki O her an bildirir. Elbette o cehalet hallerinizdeki tapınmalar, yeryüzünde sizin yanılgılarınızı yok etmez. O değişik cehalet hallerinizi yok ederek, teslim olanlardan olun, o kendi cehalet kültürünüzden beslenmeyin. Dediler ki: Şimdi hakikatleri bildirdin. Böylece o hallerini yok ettiler ve her varlıkta fâil olanın ne olduğunu anladılar.

-72-

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْساً فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ

Ve iz kateltum nefsen feddâretum fîhâ vallâhu muhricun mâ kuntum tektumûn

ve iz kateltum	: olduğunda, yok etme, yazık etmek, siz
nefsen	: nefs, kişi, kendiniz
fe eddâre tum fiha	: artık, yönlendirme, manevra, döndürme, orada, hakkında
Ve Allah muhricun	: Allah, ortaya çıkaran, yönetici
mâ kuntum tektumûne	: değil, şey, ne, siz, gizlemek, kapatmak, bilmemek

72- Siz kendinize yazık etmiştiniz ve siz o hakikatlere yönlendirildiniz. Allah sizin bilemediklerinizi ortaya çıkarandır.

-73-

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

Fe kulnâdribûhu bi badıhâ kezâlike yuhyîllâhul mevtâ ve yurîkum âyâtihî leallekum takılûn

fe kulnâ ıdrubu hu	: böylece, bildirdik, vurguladık, darbe, çarpmak, tesir, o
bi badı-hâ	: bazı, her, kısım, onu
Kezâlike yuhyi Allah	: işte böylece, bu, diri olan, hayat verir, Allah

el mevtâ	: nutfe, öz, ölü, idraksizlik,
ve yuri kum ayeti hi	: gösterir, görür, anlamak, işaret, delil, ayet,
Leallekum takılun	: umulur ki, siz, akıl edersiniz, düşünürsünüz

73- Böylece onlara her hakikati vurguladık. İşte siz ölü gibiyken, sizi hakikatleriyle diriliğe ulaştıran Allah'tır ve O ayetlerini size her yerden her an gösterir, umulur ki siz akıl edip düşünürsünüz.

-74-

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّن بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاء وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّهِ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Summe kaset kulûbukum min badi zâlike fe hiye kel hıcâreti ev eşeddu kasvet ve inne minel hıcâreti lemâ yetefecceru minhul enhâr ve inne minhâ lemâ yeşşakkaku fe yahrucu minhul mâu, ve inne minhâ lemâyehbitu min haşyet allâh ve ma âllâhu bi gâfilin ammâ tamelûn

Summe kaset	: sonra, katılaşma, ilgilenmeme, sert, ölçmek,
kulub hum	: kalpleriniz, anlayışlarınız, idrakleriniz,
Min badi zâlike	: sonra, uzak, işte bu
Fe hiye ke el hicaret	: artık, öyle ki, gibi, taş, katı olan, anlayışsız,
Ev eşeddu kasveten	: veya, yada, daha fazla, şiddetli, katı, sert,
ve inne min el hicaret	: muhakkak, taşlaşmış, sertleşmiş
Lema yetefecceru	: olduğunda, fakat, patlamak, çıkar, fışkırır, kaynar,
min-hu el enhar	: ondan, nehir, akıp giden, ilim,
ve inne min-hâ	: muhakkak, ondan
Lemâ yeşşakkaku	: olduğunda, hatta, yarılır, hakikatler ortaya çıkar
Fe yahruc min hu	: artık, çıkar, ortaya çıkar, ondan,
el mâu	: su, ilim
ve inne min-hâ	: ve muhakkak ondan
Lemâ yehbitu	: olduğunda, hatta, öyle, düşer, iner,
Min haşyete Allâh	: saygı, sevgi, ürperme, korku, çekinme, Allah
ve mâ Allâh bi gafilin	: değil, şey, ne, Allah, gafil, habersiz, bilgisiz, dalgın
Amma tamelun	: şeyler, yaptığınız, amellerden

74- Sonra kalbleriniz yine katılaştı, öyle ki sanki bir taş gibi, ya da ondan daha fazla katılaştı. Öyle taşlar vardır ki oradan bir su kaynar, akıp gider. Öyle taşlar vardır ki ondan bazı gerçekler ortaya çıkar, öyle ki oradan bir ilim bulursunuz. Elbette öyle kimseler vardır ki, Allah'a saygısından bir tenezzül içindedirler. Yaptıkları şeylerde bir gaflet içinde olanlar ise, Allah'ı bilemezler.

-75-

أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُواْ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلاَمَ اللّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

E fe tatmeûne en yuminû lekum ve kad kâne ferîkun minhum yesmeûne kelâmallâhi summe yuharrifûnehu min badi mâ akalûhu ve hum yalemûn

e fe tatmeûne	: rahatlama, doygunluk, mutmain, gıpta
en yuminû lekum	: inanmaları, size, sizin anlattıklarınıza inanma
ve kad kâne ferikun minhum	: olmuştu, fırka, gurup, onlardan ,
Yesmeune	: işitmek, dinlemek, kulak vermek,
kelam allâh	: kelam, söz, hakikatlerin sözleri, Allah
summe yuharrifûne-hu	: sonra, tahrif etme, değiştirmek
min badi ma aklu hu	: ondan sonra, anladıkları şekilde, anlamadan
ve hum yalemun	: onlar, bilir, bilirler,

75- O gaflet içinde olanlar, sizin anlattıklarınıza inanmazlar, mutmain olmazlar ve onlardan bazıları Allah'ın kelamını dinler gibi görünür, sonra da onun hakikatini anlamadan, kendi anladıkları şekilde değiştirirler ve onlar yalnız kendi anlayışlarını bilirler.

-76-

وَإِذَا لَقُواْ الَّذِينَ آمَنُواْ قَالُواْ آمَنَّا وَإِذَا خَلاَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُواْ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ اللّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم بِهِ عِندَ رَبِّكُمْ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Ve izâ lekûllezîne âmenû kâlû âmennâ ve izâ halâ baduhum ilâ badin kâlû e tuhaddisûnehum bi mâ fetehallâhu aleykum li yuhâccûkum bihî inde rabbikum e fe lâ takılûn

ve izâ leku ellezine amenu	: olduğunda, karşılaşma, iman eden kimseler, inanan
Kalu âmennâ	: dediler, iman ettik, inandık
ve izâ halâ	: olduğunda, halleri, yalnız kaldıkları zaman
baduhum ilâ badin	: onların bazıları, bazılarına, birbirlerine
Kalu e tuhaddisûne-hum	: dediler, bahsediyor musunuz, anlatmak, bildirmek, onlar
bi mâ feteh	: açıklanan o şeyler, ortaya çıktı,
Allah aleykum	: Allah, size, kendiniz,
Li yuhâccû-kum bihi	: için, delil, maksat, niyet, hüccet, siz, onu, o bahsedilen
inde rabbi-kum	: katında, ona ait hakikatler, Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
e fe lâ takılûne	: hâlâ akıl etmez misiniz? Düşün mezmisiniz,

76- Onlar, iman eden kimselerle karşılaştıklarında, biz de iman ettik derler. Fakat kendi hallerinde olanlarla bir araya geldiklerinde, onlardan bazıları bazılarına: Onların, size Allah'ın hakikatleri diye açıklanan şeylerden, birbirinize bahsediyor musunuz? Siz o bahsedilenlere karşı, kendi maksadınız için hareket edin, derler. Sizler hâlâ sizi vücudlandırana ait olan hakikatleri düşünmez misiniz?

أَوَلاَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

E ve lâ yalemûne ennallâhe yalemu mâ yusirrûne ve mâ yulinûn

e ve lâ yalemûne	: bilemiyorlar mı, bilmezler mi?
Enne Allah yalemu	: olduğunu, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden
mâ yusirrûne	: göremedikleri, bilemedikleri, sır olan, saklanan şeyler
ve mâ yulinûne	: görünen şeyler, aleni olan, açıklanan şeyler

77- Göremedikleri ve gördükleri şeylerdeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilemiyorlar mı?

-78-

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لاَ يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلاَّ أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَظُنُّونَ

Ve minhum ummiyyûne lâ yalemûnel kitâbe illâ emâniyye ve in hum illâ yezunnûn

ve minhum ummiyyûne	: onlardan, annesinden doğduğu gibi olan, asliyet
lâ yalemûne	: yok, bilmek, bilmezler,
el kitab	: kitap, hakikatlerin sözlerini
İllâ emaniyye	: sadece, ancak, arzu, gaye, zan, temenni, inanmak,
ve in hum illâ yezunnune	: onlar, sadece, ancak, zannederler, zanna tabi olmak,

78- Onlardan kitap nedir, geldikleri asliyet nedir bilmeyenler vardır. Onlar sadece inanırlar ve onlar ancak zanlara tabidirler.

-79-

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِندِ اللّهِ لِيَشْتَرُواْ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُونَ

Fe veylun lillezîne yektubûnel kitâbe bi eydîhim summe yekûlûne hâzâ min indillâhi li yeşterû bihî semenen kalîlâ fe veylun lehum mimmâ ketebet eydîhim ve veylun lehum mimmâ yeksibûn

Fe veylun li ellezine	: artık, öyle ki, yazık, vah, vay, o kimseler,
Yektubûne el kitabi	: yazarlar, kitap
bi eydî-him	: kendi anlayışlarıyla, zanları, elleriyle
Summe yekulune	: sonra, derler
Haza min inde Allâh	: bu, Allah'ın katından
li yeşterû bihi	: için, kendi çıkarları için, satmak için
Semenen kalilen bi-hi	: az bir değere,
Fe veylun lehum	: artık, yazık, vah, onlara
mimmâ ketebet eydihim	: şeyler, yazdı, kendi ellri, kendi anlayışları, zanları
Fe veylun lehum	: artık, yazık, vah, onlara
Mimma yeksibûne	: şeyleri edindikleri, kazanıyorlar

79- Vay o kimselere ki, kendi zanlarıyla kitap yazarlar, sonra bu Allah'ın katından derler. Ondan kendilerine çıkar elde etmek isterler. Vay kendi zanlarıyla o kitap yazanlara! Vay onların edindikleri şeylere!

-80-

وَقَالُواْ لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلاَّ أَيَّاماً مَّعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ اللّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ اللّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Ve kâlû len temessenen nâru illâ eyyâmen madûdeh kul ettehaztum indallâhi ahden fe len yuhlifallâhu ahdehu em tekûlûne alâllâhi mâ lâ talemûn

ve kâlû len temesse-nâ	: dediler, değil, olmaz, temas, dokunmak, biz
en nâru	: ateş, yakıcı olan,
İllâ eyyamen madudete	: ancak, sadece, günler, vakit, sayılı, belirli
Kul e ittehaztum	: anlat, söyle, siz edindiniz mi?, sarıldınız,
inde Allâh ahd	: katında, ona ait, yanında, Allah, söz,
Fe len yuhlife Allah	: artık, değil, asla, değiştirilmez, geride, halef, Allah,
ahde-hû	: söz, ahd, ahdini, o
Em tekûlûne ala Allah	: veya, yoksa, söylüyorsunuz, için, karşı, Allah
mâ lâ talemûne	: bilmediğiniz bir şey

80- Dediler ki: Az bir zaman da olsa bize ateş dokunmaz. De ki: Allah'ın katından bir söz mü edindiniz? Allah'a ait olan hakikatlerin sözlerinde bir değişiklik olmaz. Yoksa Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?

-81-

بَلَى مَن كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Belâ men kesebe seyyieten ve ehâtat bihî hatîetuhu fe ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

Belâ men kesebe	: bilakis, hayır, kim, kazandı, edindi,
seyyiet	: fenalar, günah, kötülük,
ve ehâtat bihi	: ihata etti, kuşattı, sardı, onu,
hatiet hu	: hata, yanlış
Fe ulaike ashâbu en nâri	: işte onlar, sahip, halk, ateş, yakıp yıkıcı hal,
Hum fiha halidun	: onlar, o halde, içinde, orada, devamlı, sürekli

81- Bilakis fena halleri edinen ve kendi yanlışlarıyla kuşatılmış olan kimseler, işte onlar ateşe sahiptirler, onlar sürekli o hâlin içindedirler.

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ulâike ashâbul cennet hum fîhâ hâlidûn

ve ellezîne amenu	: o kimseler, onlar,iman eden, inanan
ve amilû el sâlihâti	: iyi, hayırlı çalışmalarda olan, Salih amel
Ulaike ashâbu el cenneti	: işte onlar, sahip, halk, huzur, cennet
Hum fiha halidun	: onlar, o halde, içinde, orada, devamlı, sürekli

82- İman edenler ve dosdoğru iyi çalışmalarda olanlar ise, işte onlar huzura sahiptirler, onlar sürekli o hâlin içindedirler

-83-

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لاَ تَعْبُدُونَ إِلاَّ اللّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَاناً وَذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُواْ لِلنَّاسِ حُسْناً وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلاَّ قَلِيلاً مِّنكُمْ وَأَنتُم مِّعْرِضُونَ

Ve iz ehaznâ mîsâka benî isrâîle lâ tabudûne illâllâhe ve bil vâlideyni ihsânen ve zil kurbâvel yetâmâ vel mesâkîni ve kûlû lin nâsi husnen ve ekîmûs salâte ve âtûz zekât summe tevelleytum illâ kalîlen minkum ve entum muridûn

ve iz ehaznâ misaka	: almıştık, sarılmak, biz, misak, söz vermek, yemin
benî isrâîle	: hakk yolunda olanlar, İsrailoğulları, yakubun oğullar,
lâ tabudûn illa Allah	: kul olmayın, Allah'tan başka
ve bi el vâlideyni	: ana babaya, doğurtan, mürşidi kamil,
ihsan	: iyi davranın,
ve zi el kurba	: sahip, yakınlarınıza, yakınlık,
ve el yetâmâ	: yetimler, atalarının inancından kopmuş olan,
ve el mesâkîni	: miskinler, çaresiz, yoksun, hakikati arayan
ve kûlû liel nas	: söyleyin, deyin, insanlara
husnen	: güzel, iyi hoş, hoş sözler, güzei davranışlar,
ve ekîmû es salâte	: heran sâlat üzere olmak, hakka bağlılık
ve âtû ez zekâte	: kendinizde olanı paylaşın, zekât verin, temizlenin,
Summe tevelleytum	: sonra, yoksa, siz yüz çevirdiniz, cehalete döndünüz
İlla kalilen min-kum	: ancak, sadece, az, sizden
ve entum müridun	: siz, yüz çeviren, reddeden,

83- Hakk yolunda olanlardan söz aldık: Allah'tan başkasına kul olmayın, anne ve babanıza, yakınlarınıza, yetimlere, çaresizlere iyi davranın, insanlara güzel hoş sözler söyleyin, her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket edin, temizlenme içinde olup kendinizde olanı paylaşın. Yoksa sizden az bir kısmınız hariç, eski cehalet hallerinize dönerseniz ve sizler yüz çeviren olursunuz.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لاَ تَسْفِكُونَ دِمَاءكُمْ وَلاَ تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ

Ve iz ehaznâ mîsâkakum lâ tesfikûne dimâekum ve lâ tuhricûne enfusekum min diyârikum summe ekrartum ve entum teşhedûn

ve iz ehaznâ misaka kum	: almıştık, biz, misak, söz, siz
lâ tesfikûne dimaekum	: dökmeyin, kan, siz,
ve lâ tuhricûne enfus kum	: çıkarmayın, birbirinizi
min diyâri-kum	: yurdunuzdan, bulunduğunuz yerlerden
Summe ekrartum	: sonra, ikrar, tastik, kabul etmek, siz kabul ettiniz
ve entum teşhedun	: siz, şahit, bilen gören,

84- Sizler kan dökücü olmayın, birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayın, sonra hakikatleri kabul edin ve görüp bilenlerden olun, diye de söz almıştık.

-85-

ثُمَّ أَنتُمْ هَؤُلاء تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقاً مِّنكُم مِّن دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاء مَن يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنكُمْ إِلاَّ خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Summe entum hâulâi taktulûne enfusekum ve tuhricûne ferîkan minkummin diyârihim tezâharûne aleyhim bil ismi vel udvân ve in yetûkum usârâ tufâdûhum ve huve muharremun aleykum ihrâcuhum e fe tu'minûne bi ba'dil kitâbive tekfurûne bi badın fe mâ cezâu men yef'alu zâlike minkum illâ hızyun fîl hayâtid dunyâ, ve yevmel kıyâmeti yureddûne ilâ eşeddil azâb ve mâllâhu bi gâfilin ammâ tamelûn

summe entum haulai	: sonra, siz, onlar
Taktulune enfuse-kum	: öldürmek, yazık etmek, nefsleriniz, birbiriniz, kendiniz
ve tuhricûn ferîk minkum	: çıkarıyorsunuz, grup, bir kısım, sizden
min diyâri-him	: yurtlarından, diyar, ev, onlar
Tezâharûne	: yardımlaşıyorsunuz
Aleyhim bi el ism	: onlara karşı, günah, hata, fenalar
ve el udvâni	: düşmanlık
ve in yetû-kum	: eğer size gelirse
Usârâ tufadu hum	: esirler, cehaletine esir olan, kurtarmak,
Ve huve muharremun	: o, kutsal olan, yasak, haram olan
Aleykum ihracu kum	: size, çıkarmak, ihraç, onlar
e fe tuminûne	: o halde iman mı, inanmak,
bi badi el kitab	: bir kısmı, bazı, kitap, hakkın sözleri,
Ve tekfurune bi badın	: hakikatleri örtmek, bir kısmı
fe mâ cezâu men yefalu	: artık, değil, şey, ne, ceza, karşılık, kim, yaparsa

zâlike min-kum	: işte, sizden, ancak, sadece,
illa hızyun	: rezil, adi, kötü olan, ayıp, yazık eden,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamları,
ve yevme el kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm günü,
Yureddûn	: reddedilirler, iade, geri çevrilmek, kayıpta olan
ila eşed el azab	: daha fazla, şiddetli, sıkıntı, azap
ve mâ Allâh bi gafilin	: değil, şey, ne, Allah, gafil, habersiz, bilgisiz, dalgın
Amma tamelun	: şeyler, yaptığınız, amellerden

85- Sonra sizler birbirlerinizi öldürdünüz ve sizlerden bazı kimseler bazı kimseleri yurtlarından dışarı attılar. Birbirlerinize fenalarda ve düşmanlıklarda yardımcı oldunuz. Eğer sizlere, cehaletine esir olan biri gelirse onu kurtarın. Birbirinizi kutsal olan hakikatlerin dışına çıkarmayın, diye bildirilmişti. Yoksa kitaptan işinize gelene inanıyorsunuz da, bazı hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyor musunuz? İşte kim, ne yaparsa onun karşılığını bulur. İşte böyle hallerde olanlar, yaşamlarında kendine yazık edenlerdir ve onlar ölünceye kadar kayıpta olanlardır, daha fazla sıkıntıda kalanlardır. Yaptıkları şeylerde bir gaflet içinde olanlar Allah'ı bilemezler.

-86-

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُاْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالآَخِرَةِ فَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنصَرُونَ

Ulâikellezîneşteravul hayâted dunyâ bil âhireti, fe lâ yuhaffefu anhumul azâbu ve lâ hum yunsarûn

ulâike ellezîne	: işte o kimseler,
eşterav	: satın almak, değişmek, tercih etmek, çıkarında olmak
el hayâte ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşamları,
bi el âhireti	: sonları, son anlarına kadar,
Fe lâ yuhaffefu an hum	: artık, yok, hafif, onlardan
el azâbu	: azap, sıkıntı,
ve lâ hum yunsarûne	: ve onlar yardım olunmazlar

86- İşte o kimseler; son anlarına kadar dünya hayatının çıkarına koşmuşlardır. Artık onların sıkıntıları yok olmaz ve onlara bir yardımcı da yoktur.

-87-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِن بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا جَاءكُمْ رَسُولٌ بِمَا لاَ تَهْوَى أَنفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقاً كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقاً تَقْتُلُونَ

Ve lekad âteynâ mûsâl kitâbe ve kaffeynâ min badihî bir rusuli ve âteynâ îsâbne meryemel beyyinâti ve eyyednâhu bi rûhil kudus e fe kullemâ câekum resûlun bimâ lâ tehvâ enfusukumustekbertum fe ferîkan kezzebtum ve ferîkan taktulûn

ve lekad ateyna musa	: andolsun, sunduk, bildirdik, Musa
El kitabı	: kitabı, hakikatlerin sözleri, yazılı olan,
ve kaffeynâ	: ardarda, ardı sıra geldi,

min badi hi bi el resül	: ondan sonra, resül, hakikatleri bildiren
ve âteynâ isa ibn meryem	: verdik, sunduk, bildirdik, Meryem oğlu isa
el beyyinâti	: apaçık deliller, açıklamalar, kanıtlar
ve eyyednâ-hu	: el, güç, eller, her şeyi tutan kudret, destek, biz, o
bi rûhi el kudusi	: temiz bereketi, kutsal ruh, tertemiz ruh, Ruh'ûl Kudüs ile
Fe kullema cae kum	: öyle ki, her sefer, her defa, gelen, bildiren, sunan, size,
resul	: hakikati gösteren, açıklayan, bildiren,
Bima lâ tehvâ	: şeyler, yok, hoşnut, memnun, sevgi, hoşlanmadınız
enfusu-kum	: nefsleriniz, kendiniz,
istekbertum	: kibirlenmek, gururlanmak
Fe ferikan kezzebtum	: böylece, sonra, gurup, bazıları, yalanladınız,
ve ferikan taktulun	: bir gurup, bazıları, öldürdünüz

87- Doğrusu Musa sunduğumuz kitabı anlayanlardandı. Ondan sonra da, onun ardı sıra hakikatleri bildirenler geldi. Meryem oğlu İsa sunduğumuz apaçık delilleri anladı ve o her şeyi tutan kudretimizi anladı ve tertemiz bir ruh üzere oldu. Öyle ki hakikatleri gösterenlerin, her seferinde size sunduğu hakikatlerden hoşlanmadınız. Sizler onlara karşı kibirlendiniz ve bazılarınız onları yalanladı ve bazılarınız onları öldürdü.

-88-

وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَل لَّعَنَهُمُ اللّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلاً مَّا يُؤْمِنُونَ

Ve kâlû kulûbunâ gulf bel leanehumullâhu bi kufrihim fe kalîlen mâ yuminun

ve kâlû kulûbu-nâ	: dediler, kalblerimiz, idraklerimiz, anlayışlarımız, biz
gulfun	: kılıf, kabuk, örtülü, kapalı,
Bel leane-hum allâh	: hayır, Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma
bi kufri-him	: hakikatleri örtmek, kabul etmemek
Fe kalîlen mâ yuminun	: artık, bu yüzden, pek azın dışında, inanmadılar

88- Dediler ki: Bizim kalblerimiz o anlatılanlara karşı kapalıdır. Öyle ki onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örttüklerinden dolayı, Allah'ı anlayamayıp rahmetten uzaklaştılar. Böylece az bir kısmı hariç inanmadılar.

-89-

وَلَمَّا جَاءهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُواْ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَاءهُم مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِ فَلَعْنَةُ اللّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ

Ve lemmâ câehum kitâbun min indillâhi musaddikun limâ meahum ve kânû min kablu yesteftihûne alellezîne keferû fe lemmâ câehum mâ arafû keferû bihî fe lanetullâhi alel kâfirîn

ve lemmâ cae hum	: geldiğinde, sunulduğunda, onlar,
kitab	: hakikatler, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
min inde Allâh	: katından, yanında, ona ait, Allah
Musaddik	: doğrulayan, sadık olan, tasdik,
lima mea hum	: şeyi, beraber, birlikte, onlar
Ve kanu min kablu	: oldu, idi, önceden, tarafından, olarak,
yesteftihûne	: açık, başarı, ortaya çıkma, fetih, zafer isterler
alâ ellezîne keferu	: onlara karşı, hakikatleri örten kimseler,

Fe lemma câe-hum	: artık, sonra, onlara geldi, sunuldu,
mâ arafû keferu bihi	: şey, ne, değil, arif, bilen, hakikatleri örtmek, onunla
Fe leanet Allâh	: böylece, Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma
Alâ el kafirin	: üzerine, hakikatleri görmemezlikten gelip örtmek

89- Onlara, kendilerinde olan şeyleri doğrulayan Allah'a ait olan hakikatler sunulduğunda, onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselere karşı, bir başarı içinde olmak istiyorlardı. Onlara sunulan hakikatleri görmemezlikten gelip örtüklerinden dolayı, onlar hakikatleri bilemediler. Öyle ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ı anlayamadıklarından dolayı, rahmetten uzaklaşırlar.

-90-

بِئْسَمَا اشْتَرَوْاْ بِهِ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُواْ بِمَا أَنزَلَ اللّهُ بَغْياً أَن يُنَزِّلُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ عَلَى مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ فَبَآؤُواْ بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

Bisemeşterav bihî enfusehum en yekfurû bi mâ enzelallâhu bagyen en yunezzilallâhu min fadlihî alâ men yeşâu min ibâdih fe bâû bi gadabin alâ gadab ve lil kâfirîne azâbun muhîn

bise	: ne kötü,
ma işterav bihi	: satın almak, değişmek, çıkarında olmak, onula
enfuse-hum	: nefsleri, kendileri, kendi çıkarları, onlar,
en yekferu	: hakikati görmemezlikten gelmek, hakikatleri örtmeleri
bimâ enzele Allâh	: şeyler, sunduğu, indirdiği, Allah
bagyen	: haset, zulüm, isyan, itaatsizlik,
En yunezzile allâh	: indirilmesi, sunulması, bildirilmesi, Allah
min fadli-hi	: lütuf, nimet, fazlından, o
alâ men yeşâu	: için, göre, karşı, kim, istek, isteyen,
min abid hi	: kulluk, o, kullarından
Fe bau bi gadab	: böylece, uğradı, kaldı, öfke, hiddet,
alâ gadab	: üzere, öfke, kızgınlık, hiddet,
ve li el kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için
Azâbun muhin	: azap, sıkıntı, alçaltıcı, kaybettirici, hor hakir bırakan

90- Allah'ın sunduğu o lütufları ve O'nun kulu olduğunu anlamak isteyen kimselerin; hakikatler sunulduktan sonra bir itaatsizlik içinde olmaları, Allah'ın hakikatleri bildirildikten sonra, o hakikatleri görmemezlikten gelip örtüp, onları kendi çıkarları için kullanmaları ne kötüdür. Öyle ki onlar, öfkeyle oturan öfkeyle kalkan haller üzeredirler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için alçaltıcı sıkıntılar vardır.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُواْ بِمَا أَنزَلَ اللّهُ قَالُواْ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرونَ بِمَا وَرَاءهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقاً لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنبِيَاء اللّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Ve izâ kîle lehum âminû bi mâ enzelallâhu kâlû numinu bi mâ unzile aleynâ ve yekfurûne bi mâ verâehu ve huvel hakku musaddikan limâ meahum kul fe lime taktulûne enbiyâallâhi min kablu in kuntum muminîn

ve izâ kile lehum aminu	: olduğunda, denildi, onlara, inanın, iman edin
Bima enzele Allâh	: şeyler, hakikatler, indirdi, sundu, verdi, Allah
Kâlû numinu	: dediler, inanırız,
Bima unzile aleynâ	: şeye, indirildi, sunuldu, bize
ve yekfurûne	: hakikatleri örtüyorlar,
bi mâ verâe-hu	: o şey, arkasındai geçmişinde, o
ve huve el hakku	: o, hak, gerçek
Musaddik	: doğrulayan, sadık olan, tasdik,
lima mea hum	: şeyi, beraber, kendilerinde olan şeyler,
Kul fe lime taktulûne	: söyle, o zaman, neden, niçin, öldürüyorsunuz
Enbiyâe Allah min kabl	: nebiler, haber verenler, bildirenler, Allah, daha önce
in kuntum muminine	: eğer müminler iseniz

91- Allah'ın sunduğu şeylere inanın denildiğinde, bize sunulan şeylere inandık derler. Fakat geçmişteki bildikleri o şeylerden dolayı hakikatleri görmemezlikten gelip örterler. Onların kendi vücudlarında olan şeyler dosdoğrudur, gerçektir. De ki: Eğer inandık diyorsanız, neden daha önce Allah'ın hakikatlerini bildirenleri öldürdünüz?

-92-

وَلَقَدْ جَاءكُم مُّوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ

Ve lekad câekum mûsâ bil beyyinâti summettehaztumul icle min ba'dihî ve entum zâlimûn

ve lekad cea kum	: andolsun, doğrusu, geldi, size,
Musa bi el beyyinati	: Musa, apaçık delillerle,
summe ittehaztum	: sonra, fakat, siz edindiniz, sarıldınız,
el icle	: cehaletin tapınma halleri, ayrılık, sürgün, buzağı,
min badi hi	: ondan sonra
ve entum zâlimûne	: siz, zalimler,

92- Doğrusu Musa size apaçık delillerle geldi. Sonra sizler, cehalet hallerinizdeki o tapınmalarınıza sarıldınız ve zalimlerden oldunuz.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُواْ مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُواْ قَالُواْ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُواْ فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ

Ve iz ehaznâ mîsâkakum ve refanâ fevkakumut tûra huzû mâ âteynâkum bi kuvvetin vesmeû kâlû seminâ ve aseynâ ve uşribû fî kulûbihimul icle bi kufrihim kul bise mâ ye'murukum bihî îmânukum in kuntum muminîn

ve iz ehaz na	: almak, sarmak, edinmek, biz, hakikatlerimiz,
misak kum	: verilen söz, misak, siz
ve refa na	: yükseltmek, kaldırmak, yücelik, hükümsüz bırakmak, biz,
fevka-kum	: üst makam, üzerinizde, yüce, ilmen yükselmek, siz,
el tur	: tur, gönül, sıfatlar, sıfatlarla donatılmış vücud
Huzu mâ ateynâ-kum	: alın, sarılın, şey, vermek, sunmak, biz, siz
bi kuvvetin	: kuvvetle, güçlü bir idrakle,
ve ismeû	: işitin, dinleyin
Kâlû senina	: dediler, işittik,
ve aseynâ	: karşı çıkmak, asi, isyan, biz
ve uşribû	: içmek, işlemek, beslenmek, yerleştirildi
fî kulûbi-him	: içinde, kalpleri, idrakleri, onlar,
el ıcle	: eski tapınma halleri, buzağı, hayvaniyet,
bi kufri-him	: hakikatleri örtmek, onlar
Kul bise mâ	: söyle, anlat, ne kötü şey
yemuru-kum	: işleyiş, hüküm, emir, siz
bi-hi imanu-kum	: inançlar, siz, onunla sizin imanınız
in kuntum muminîne	: eğer, sizler, müminler, inananlar

93- Siz; Bize verdiğiniz sözleri tutup hakikatlerimize sarılın, sıfatlarla donatılmış vücudunuzu iyi anlayın, ilmen yükselin, yüceliğimizi anlayın, size verdiğimiz sıfatlara güçlü bir idrakle sarılın ve o sıfatlardaki hakikatleri işitin, diye bildirildiğinde, dediler ki: Biz işittik, fakat kabul etmedik. Onların kalblerine eski tapınma halleri işlemişti. Onlar o hallerinden dolayı hakikatleri görmemezlikten gelip örtüler. De ki: Siz inandık dediğiniz hâlde, sizin kendi inanışlarınız size ne kötü şeyler emrediyor.

-94-

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الآخِرَةُ عِندَ اللّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُاْ الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Kul in kânet lekumud dârul âhiretu indallâhi hâlisaten min dûnin nâsi fe temennevûl mevte in kuntum sâdikîn

Kul in kanet lekum	: anlat, söyle, eğer, ise, oldu, size
ed dâru el âhiretu	: yurt, ev, durum, ahiret, sonunda, ahiret yurdu
inde Allâh	: katında, ona ait, Allah
Halisat min dûni en nâsi	: halis olan, özel, saf, temiz, diğer insanlardan başka
fe temennevû	: öyleyse, o zaman, temenni edin, isteyin,
el mevte	: ölüm, nutfe, öz

in kuntum sadıkin : eğer, siz, emin olan, sadık, doğru söyleyen

94- De ki: Sizler kendinizi Allah'ın katında, diğer insanlardan daha temiz olduğunuzu, ahiret yurdunun size ait olduğunu düşünüyorsanız, eğer bundan eminseniz, öyleyse ölümü temenni edin.

-95-

وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

Ve len yetemennevhu ebeden bimâ kaddemet eydîhim vallâhu alîmun biz zâlimîn

ve len yetemennev-hu : değil, asla, temenni etmek, istemek, o
ebeden : sonsuza kadar, ebediyen, hiçbir zaman
bi-mâ kaddemet : şeyler, sebebiyle, takdim eden, yaptıkları, verilen, sağlana
Eydi him : güç, yaptıkları, onların elleri, elleri
ve Allâh alimun : Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
bi el zâlimîne : zalimleri,

95- Onlar kendi yaptıkları şeyler sebebiyle, böyle bir şeyi hiçbir zaman istemezler. Oysa zalimlerin bedenlerini de ilmiyle vareden Allah'tır

-96-

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ وَاللّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

Ve le tecidennehum ahrasan nâsi alâ hayâtin ve minellezîne eşrakû yeveddu ehaduhum lev yuammeru elfe senet ve mâ huve bi muzahzihıhî minel azâbi en yuammer vallâhu basîrun bimâ yamelûn

ve le tecidenne-hum : elbette, bulursun, o halde görürsün, onlar
Ahrasa el nas : aç gözlü, çok hırslı, haris, insanlar,
ala hayat : yaşamlarında, hayatları
ve min ellezîne eşraku : o kimselerden, orta koşma
Yevuddu ehadu-hum : istek, arzu, dilek, onların herbiri
lev yuammeru : eğer, şayet, yaşamak, ömür,
elfe senet : bin sene, ünsiyet, ölümsüz, sonsuza kadar,
ve mâ huve : değil, şey, en, o
bi muzahzih hi min el azab : onu uzaklaştırıcı, kurtulacak, azap, sıkıntı,
en yuammere : yaşamlarında, ömürlerinde
ve Allâh basir : Allah, basiret veren, gösteren,
bima yamelun : yaptığınız şeyler,

96- Elbette onları, yaşamlarında aç gözlü olarak bulursun ve öyle kimseler ortak koşanlardan olurlar ve eğer onlar yaşasalar sonsuza kadar yaşamak isterler. Onlar yaşamlarında sıkıntılardan kurtulacak değillerdir. Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterir.

قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللّهِ مُصَدِّقاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

Kul men kâne aduvven li cibrîle fe innehu nezzelehu alâ kalbike bi iznillâhi musaddikan limâ beyne yedeyhi ve huden ve buşrâ lil mu'minîn

Kul men kane	: de, anlat, kim, oldu,
Aduvven	: düşman, husumet, düşmanlık,
li cibril	: cebr, tamir, aklı düzeltme, aklı resul, Allah'ı idrak eden akıl
Fe inne hu	: artık, doğrusu, muhakkak, o,
nezzele-hu	: indirdi, sundu, bildirdi, inzal etti, açığa çıkardı, o
Alâ kalbi ke	: üzerine, kalbinin, idrakinin, değiştirme, kalb sahibi,
bi izni allâhi	: yetkili olan, hüküm sahibi, Allah
musaddikan	: doğrulayan, tasdik eden, sadakat içinde olan
Lima beyne yedey-hi	: şeyler, kendilerindeki o gücü, elleri arasında
ve huden	: yol gösteren, kılavuz, hidayet eden,
ve buşra li el muminun	: sevindirmek, bildirmek, müjde, mümin, emin, inanan

97- De ki: Kim; aklını Allah'ı idrak etmek için değil de, düşmanlık için kullanırsa, artık doğrusu o, ona sunulan şeyleri anlayamaz. Kalb sahibi olmanda yetkili olan Allah'tır. O sunulan hakikatler, kendilerindeki gücü doğrulayan ve yol gösteren ve müminler için huzur veren bilgilerdir.

-98-

مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَافِرِينَ

Men kâne aduvven lillâhi ve melâiketihî ve resulihî ve cibrîle ve mîkâle fe innallâhe aduvvun lil kâfirîn

Men kane aduvven	: kim, oldu, düşman, düşmanlık içinde, husümet
li allâh	: için, Allah, Allah'a karşı
ve melâiketi-hi	: güç, kuvve, melekler, her varlıktaki güç, o
ve resuli-hi	: resul, hakikati gösteren, hakikate ulaştıran,
ve cibrîle	: cebr, tamir, aklı düzeltme, aklı resul, Allah'ı idrak eden akıl
ve mikale	: mika el, mika: muhabbet, sevgi, varlığı analiz eden eden
fe inne Allâh aduvvun	: artık, o zaman, muhakkak, Allah, düşman
li el kâfirîne	: için, hakikatleri görememezlikten gelip örtmek

98- Kim; Allah'a ve O'nun her varlıktaki gücüne ve o hakikatleri gösterenlere karşı düşmanlık içinde olursa ve aklını, Allah'ı idrak etmek ve sevgiyle varlığı anlamak için değil de düşmanlık içinde kullanırsa, muhakkak ki o hakikatleri görmemezlikten gelip örtendir, Allah'ı anlayamadığından dolayı halleri düşmanlık üzeredir.

وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلاَّ الْفَاسِقُونَ

Ve lekad enzelnâ ileyke âyâtin beyyinât ve mâ yekfuru bihâ illel fâsikûn

ve lekad enzelna ileyke	: gerçek olan, sunduk, bildirdik, sana
Ayetin beyyinâtin	: ayet, delil, her şeyden apaçık sunulan,
ve mâ yekfuru	: değil, şey, ne, hakikatleri örten, örtmez,
bi-hâ illa	: onu, o halde, ancak, sadece,
fasikun	: fasık, bozguncu, cehalet anlayışında kalan,

99- Gerçek olan şu ki, her şeyden sana apaçık ayetler sunduk. Ancak kendi cahil anlayışlarında kalanlardan başkası o hakikatleri görmemezlikten gelip örtmez.

-100-

أَوَكُلَّمَا عَاهَدُواْ عَهْداً نَّبَذَهُ فَرِيقٌ مِّنْهُم بَلْ أَكْثَرُهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

E ve kullemâ âhedû ahden nebezehu ferîkun minhum bel ekseruhum lâ yuminûn

e ve kullemâ ahedu	: mı, her sefer, her defa, hepsi, ahd, sözleşme,
ahden	: ahd, antlaşma, çağ, dönem,
nebeze-hu	: attı, bozdu, o,
ferikun minhum	: bazıları, fırka, ayrılık, onlardan
Bel ekseru-hum	: bilakis, hayır, onların çoğu
lâ yuminûne	: yok, emin olmak, inanmak, iman etmek,

100- Onlardan bazıları her seferinde söz verip, o sözlerini bozmazlar mı? Bilakis onların çoğu iman etmezler.

-101-

وَلَمَّا جَاءهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ اللّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ كِتَابَ اللّهِ وَرَاء ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve lemmâ câehum resûlun min indillâhi musaddikun limâ meahum nebeze ferîkun minellezîne ûtûl kitâb kitâballâhi verâe zuhûrihim ke ennehum lâ yalemûn

ve lemmâ cae hum	: geldiğinde, onlar,
resul	: resul, hakikatleri gösteren,
min indi allahi	: Allah'ın katından, Allah'a ait,
Musaddikun	: tasdik eden, doğrulayan,
lima mea hum	: beraber, birlikte, onlarda olan şeyler, nitelikler
Nebeze	: attı, bıraktı, reddetti, kabul etmedi,
ferikun min ellezi	: fırka, bazı kimseler, onlardan
Utu el kitâbe	: verildi, sunuldu, kitap, ilahi sözler
kitâbe Allâh	: kitap, hakikatlerin sözleri, Allah'ın
Verâe zuhuri him	: arka, geçmiş, eski bildikleri, onlar
Ke enne-hum la yalemun	: gibi, onların olduğu, yok, bilmek, ilmin sahibi

101- Onların kendilerinde olan nitelikleri doğrulayan, Allah'a ait olan hakikatleri açıklayan resul onlara geldiğinde, onlardan bazı kimseler sunulan ilahi sözleri kabul etmediler. Sanki onlar bilemeyenlerden değilmiş gibi, Allah'ın kitabına karşı kendi geçmiş cehalet bilişlerine sarıldılar.

-102-

وَاتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيْاطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولاَ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلاَ تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُواْ لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْاْ بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ

Vettebeû mâ tetlûş şeyâtînu alâ mulki suleymân ve mâ kefere suleymânu ve lâkinneş şeyâtîne keferû yuallimûnen nâses sihrâ ve mâ unzile alel melekeyni bi bâbile hârûte ve mârût ve mâ yuallimâni min ehadin hattâ yekûlâ innemâ nahnu fitnetun fe lâ tekfur fe yeteallemûne minhumâ mâ yuferrikûne bihî beynel meri ve zevcihî ve mâ hum bi dârrîne bihî min ehadin illâ bi iznillâh ve yeteallemûne mâ yadurruhum ve lâ yenfeuhum ve lekad alimû le menişterâhu mâ lehu fîl âhireti min halâkın ve le bise mâ şerev bihî enfusehum lev kânû yalemûn

ve ittebeû ma tetlu	: tabi oldular, uydular, şey, ne, değil, okumak,
el şeyatinu	: şeytani hallerde olanlar, şeytanlar, kötülükler
Ala mulki suleymâne	: mülkünde, makamında, Süleyman
ve mâ kefere suleyman	: değil, şey, ne, hakikatleri örtmedi, süleyman
ve lâkinne el şeytan	: lakin, fakat, şeytani hallerde olan
keferû	: hakikatleri örten, kabul etmeyen
Yuallimûn le nas	: öğretiyorlar, insanlar,
el sihr	: etki, tesir, büyü, sihir, aldatma
ve mâ unzile	: şey, ne, değil, sunulan, indirilen şey
alâ el melekeyni	: üzere, güçlüler,
bi bâbile	: Babil,
hârûte ve mârûte	: yakıcı ve bozucu, azgın, inatçı, zaaf, şehvet, benlik
ve mâ yuallimâni min ehad	: şey, ne, değil, öğretmiyorlar, bir kimse,
Hatta yekûlâ	: hatta, söylüyorlar, derler
İnnemâ nahnu fitnetun	: sadece, biz, deneme, imtihan, arabozucu, sınama
Fe lâ tekfur	: artık, yok, örtmeyin, reddetme, inkar, kabul etmemek
Fe yeteallemûne min huma	: artık, öğreniyorlar, onlardan, ikisi
Ma yuferrikûne	: şey, ne, değil, ayırıyorlar, ayırırlar
bi-hi beyne el meri	: onunla, arası, adam, insan, güzel, görünür, suret
ve zevci-hi	: eş, tür, çift, aynı olan olan, ona uyan,
Ve ma hum bi dârrîne	: değil, şey, ne, onlar, zarar, sıkıntı,
bi-hi min ehadin	: onunla, bir kimse, bir, tek,
İlla bi izni allâhi	: ancak, sadece, yetkili olan, ruhsat, Allah
ve yeteallemûne	: öğreniyorlar, biliyorlar,
mâ yadurru-hum	: şey, ne, değil, sıkıntı, zarar, onlar

ve lâ yenfeu-hum	: yok, olmaz, fayda, yarar, onlar
ve lekad alimu	: andolsun ki, gerçek olan, bilmek, bilim, öğrendiler
Le men işterâ-hu	: elbette, kim, satın almak, çıkar, onu
mâ lehu fi el ahiret	: değil, şey, ne, yok, onun sonunda,
min halâkın	: verilen, bir pay, bir nasip
Ve lebi se mâ şerev	: elbette, kötü olan, satın aldıkları şey, çıkarları
enfuse-hum	: kendi kendilerini, kendileri
lev kânû yalemun	: şayet, keşke, olsalardı, biliyorlar, bilen

102- Ve şeytani hallerinden başka şeylere tâbi olmadılar. Süleyman mülkün sahibini bilenlerdendi ve Süleyman hakikatleri görmemezlikten gelip örtmedi. Fakat şeytani hallerde olanlar hakikatleri görmemezlikten gelip örttüler. İnsanları öğretme konusunda aldattılar. Babil de harut ve marut adlı üzerlerinde bir güç taşıdıklarını söyleyenler, bir şey sunmuş değillerdir ve onlar bir kimseye bir şey öğretmediler. Hatta dediler ki: Biz sadece deneyeniz, artık bizi reddetmeyin. Onlara uyan insanlar; onlardan suretlere düşkünlüğü, ayrımcılığı öğreniyorlardı. Bir kimse; her şeyde yetkili olan Allah'ı bildiğinde, artık onda hiç bir kimseye zarar vermek olmaz. Onlardan öğrendikleri, kendilerine zarar verecek olan şeyler ve onlara faydası olmayacak şeylerdi. Gerçek olan şu ki; kim hakikatlerinin bilgilerini kendi çıkarları için kullanırsa, sonunda o hakikatlerden bir şey elde edemez. Elbette onların kendi çıkarları için elde ettikleri şey ne kötüdür, keşke bilselerdi.

-103-

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُواْ واتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ

Ve lev ennehum âmenû vettekav le mesûbetun min indillâhi hayr lev kânû yalemûn

ve lev enne hum amenu	: şayet, eğer, olması, onlar, iman eden, inanan,
ve ittekav	: fenalardan sakınma, Allah'a ortak koşmama
Le mesûbetun	: elbette, sevap, hayır, elde edilen,
min indi allâhi hayrun	: Allah'ın katından, ona ait,
lev kânû yalemun	: şayet, keşke, olsalardı, biliyorlar, bilen

103- Eğer onlar, iman etselerdi ve fenalardan sakınıp Allah'a ortak koşmasalardı, elbette Allah'a ait olan hakikatleri elde etmeleri onlar için hayırlı olurdu, keşke bilselerdi.

-104-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَقُولُواْ رَاعِنَا وَقُولُواْ انظُرْنَا وَاسْمَعُواْ وَلِلكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tekûlû râinâ ve kûlûnzurnâ vesmeû ve lil kâfirîne azâbun elîm

yâ eyyuhâellezineamenu	: ey iman edenler
lâ tekûlû	: demeyin, söylemeyin,
raina	: çobanlar, güdülmek, gözet, bizi bak, bizi yönet,
Ve kulu unzur-nâ	: deyin, söyleyin, gör, bak, bize
ve ismeû	: dinleyin, işitin,
ve li el kâfirîn	: hakikatler görmemezlikten gelen, örtenler,
azab elim	: azap, sıkıntı, elim, acı

104- Ey iman edenler! Bizi yönetin demeyin, bizi de görün, bizi de dinleyin deyin. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için acı sıkıntılar vardır.

-105-

مَّا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلاَ الْمُشْرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَاللّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Mâ yeveddullezîne keferû min ehlil kitâbi ve lel muşrikîne en yunezzele aleykum min hayrin min rabbikum vallâhu yahtassu bi rahmetihî men yeşâu vallâhu zul fadlil azîm

mâ yeveddu	: değil, şey, ne, beğenmek, istemezler,
ellezine kefer	: hakikatler örtenler, görmemezlikten gelen,
min ehli el kitâbi	: kendi anlayışlarında kalan, aktarılan söylentilerde kalan
ve lâ el muşrikîne	: yok, ortak koşmak,
en yunezzel aleykum	: sunulması, gelmesi, indirilmek, üzerinize
Min hayr min rabbi-kum	: hayır, iyi olan, Rabbinizden
ve Allah yahtassu	: Allah, tahsis eder, verir, vermek, sunmak, ulaşmak,
bi rahmeti-hi	: rahmet, merhamet, o,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen kimse,
ve Allâh zu el fadli	: Allah, sahip, lütuf, nitelik,
el azim	: büyük, yüce, sıfatların sahibi, karar sahibi,

105- Aktarılan söylentilerde kalıp, hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler; Rabbinizin hakikatleri üzere olmanızı, hayırlar üzere olmanızı ve ortak koşmaktan vazgeçmenizi istemezler. Allah'ın rahmetini anlamayı kim isterse o ona ulaşır. Allah bütün lütufların sahibidir, tüm varlığın işleyişinde karar sahibidir.

-106-

مَا نَنسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلِهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Mâ nensah min âyetin ev nunsihâ neti bi hayrin minhâ ev mislihâ e lem talem ennallâhe alâ kulli şeyin kadîr

Ma nensah	: gidermeyiz, tamamlamak, kopyalama, hükümsüz değil,
min ayetin	: bir ayet, bir delil, işaret,
ev nunsi-hâ	: ya da, gidermek, tamamlamak, aynını kopya etmek, onu
Neti	: getiririz, sunarız, veririz, mesafe,
bi hayrin minha	: hayırlı, yararlı, faydalı, ondan, bir ayetten, dahil,
ev misli-hâ	: veya, benzer, aynı, misli, onun benzerini,
e lem talem	: bilmez misin, bildin değil mi, bilmiyor musunuz?
enne allâh	: muhakkak ki Allah,
alâ kulli şeyin kadir	: bütün her şey, kudret

106- Bir ayeti hükümsüz kılmayız; onu başka bir ayetle tamamlarız. Ondan ya da onun benzerinden bir hayr sunarız. Bilmez misin ki, muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-107-

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ نَصِيرٍ

E lem talem ennellâhe lehu mulkus semâvâti vel ard ve mâ lekum min dûnillâhi min veliyyin ve lâ nasîr

e lem talem	: bilmez misiniz, bilmiyor musunuz?
Enne Allah lehu mulku	: olduğu, Allah, onun, mülk, sahibi, hükümran
El semevat ve el ardı	: gökler ve arz, yeryüzü
Ve ma lekum min duni allâh	: değil, size, den başka, Allah
min veliyyin ve la nasirin	: dost ve yok, yardımcı

107- Bilmez misin ki, göklerin ve yerin hükümranı Allah'tır ve size Allah'tan başka bir dost ve yardımcı da yoktur.

-108-

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُواْ رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَى مِن قَبْلُ وَمَن يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاء السَّبِيلِ

Em turîdûne en teselû resûlekum kemâ suile mûsâ min kabl ve men yetebeddelil kufra bil îmâni fe kad dalle sevâes sebîl

em turidune	: veya, yoksa, istemek, arzu,
En tesulu	: sorguya çekmek, sorgulamak, istek,
resule-kum	: resul, siz, size hakikati gösteren,
Kema suile mûsâ	: gibi, sual, sorgu, aramak, sorgulamak, istek, Musa
min kablu	: daha önceden, daha önce
ve men yetebeddeli	: kim, değiştirir
el kufra	: hakikatler örtmek, kabul etmemek
bi el iman	: iman, inanmak, eminlik yoluna giren,
Fe kad dalle	: artık, oldu, sapmak, hakikatlerden cehalete çıkmak
Sevae el sebîli	: eşit, bir, düzgün, doğru, yol

108- Yoksa, daha öncekilerin Musa'yı sorguladıkları gibi siz de Resul'ü sorgulamak mı istiyorsunuz? Kim Hakk'a olan inancını küfre değiştirirse, artık o birliğin yolundan kendi cehaletine sapmış olur.

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّاراً حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُواْ وَاصْفَحُواْ حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Vedde kesîrun min ehlil kitâbi lev yeruddûnekum min ba'di îmânikum kuffârâ haseden min indi enfusihim min badi mâ tebeyyene lehumul hakk fafû vasfehû hattâ ye'tiyallâhu bi emrih innallâhe alâ kulli şeyin kadîr

Ved kesir	: istedi, sevdi, çoğu,
min ehli el kitâb	: kendi anlayışlarında kalan, aktarılan söylentilerde
lev yeruddûne-kum	: keşke, şayet, dönmek, siz
min badi imanı kum	: sonra, iman, inanma, siz
kuffâran	: hakikatleri örten, kabul etmeyen,
Haseden	: haset, kıskanma, çekememezlik,
Min indi enfusi-him	: yanında, ona ait, nefsler, kendileri
Min badi ma tebeyyene	: daha sonra, şey, ne, değil, beyan oldu, açıklandı
Lehum el hakku	: onlara, hakikatler, gerçekler
fe afû ve asfehu	: o zaman affedin ve hoşgörme, anlayış
hatta yetiye	: hatta, gelmek, anlamak, anlayıncaya kadar,
Allah bi emr hi	: Allah, işleyiş, hüküm, o işleyiş
enne Allâh	: muhakkak ki Allah
alâ kulli şeyin kadir	: bütün her şey, kudret

109- Aktarılan söylentilerde kalanlardan çoğu, siz iman ettikten sonra sizin dönmenizi, hakikatleri kabul etmemenizi isterler. Onların halleri bir hasetlik hâlidir. Bundan sonra onlar, açıklanan hakikatler üzere olurlarsa, artık onlara karşı bir affetme içinde ve anlayış içinde olun. Hatta Allah'ın tüm varlıktaki o işleyişini anlayıncaya kadar onlara yardımcı olun. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-110-

وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُواْ لأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ اللّهِ إِنَّ اللّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Ve ekîmus salâte ve âtûz zekât ve mâ tukaddimû li enfusikum min hayrin tecidûhu indallâh innallâhe bi mâ tamelûne basîr

ve ekimu el salat	: her an salat üzere olun, hakka bağlılık şuuru,
ve atu el zekâte	: sizde olanı paylaşın, temizlenin
ve mâ tukaddimû	: şey, ne, değil, takdim, vermek, teslim etmek, gelişim,
li enfusi-kum min hayır	: kendinizde, nefsinizde, varlığınız, hayırlı olan, iyi,
tecidû-hu	: bulursunuz, ulaşırsınız, o,
inde Allah	: katında, ona ait, Allah
İnne allâhe	: muhakkak, Allah
bi mâ tamelun	: amellerinizden, yaptığınız şeylerden,
basirun	: gösterendir, fark, anlayış, basiret

110- Her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket edin ve temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşın. Kendinizde olan tüm sıfatları iyi bir şekilde sahibine teslim ettiğinizde, Allah'a ait olan hakikatlere ulaşırsınız. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterir.

-111-

وَقَالُواْ لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَن كَانَ هُوداً أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُواْ بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve kâlû len yedhulel cennete illâ men kâne hûden ev nasâr tilke emâniyyuhum kul hâtû burhânekum in kuntum sâdikîn

ve kâlû len yedhule	: dediler, değil, asla, dahil olmak, girmek,
el cennete	: cennet, huzur
İllâ men kane	: ancak, kim, oldu,
Huden	: yalnız bir yol gösteririz diyen, yol gösterilen,
ev nasârâ	: veya, ya da, yardımcı olan, yardım eden,
Tilke emâniyyu-hum	: bu, onların emaniyyesi, zan, kuruntu, inançları
Kul hatu	: anlat, söyle, getir, bildir, göster,
burhâne-kum	: delil, kanıt, siz
in kuntum sadikin	: eğer, siz iseniz, doğru söyleyen,

111- Ancak yol gösteren ve yardımcı olan kimselerden başkası asla cennete dâhil olamaz dediler. Bu onların kendi kuruntularıdır. De ki: Eğer doğru söylediklerini iddia ediyorlarsa delillerini göstersinler.

-112-

بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِندَ رَبِّهِ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Belâ men esleme vechehu lillâhi ve huve muhsinun fe lehû ecruhu inde rabbihî ve lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

Belâ men esleme	: hayır, bilakis, evet, kim, teslim etti, oldu,
veche-hu li Allah	: vechini, yüzünü, Allah'a
Ve huve muhsinun	: o, muhsin, iyiliklerde olan
Fe lehu ecru-hu	: artık, onun, karşılığı,
inde rabbi-hi	: katında, ona ait, Rabbi, vücudlandıran,
Ve la havfun aleyhim	: yok, korku, onlara
ve lâ hum yahzenûne	: yok, onlar, mahzun olmak

112- Bilakis kim yüzünü Allah'a döner, tüm varlığı ile teslim olursa ve o iyiliklerde olursa, artık onun karşılığı kendini vücudlandırana ait olan hakikatlerdir ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَىَ شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

Ve kâletil yahûdu leysetin nasârâ alâ şey ve kâletin nasârâ leysetil yahûdu alâ şeyin ve hum yetlûnel kitâb kezâlike kâlellezine lâ yalemûne misle kavlihim, fallâhu yahkumu beynehum yevmel kıyâmeti fîmâ kânû fîhi yahtelifûn

ve kâleti el ya hude	: dedi, yol gösteririz diyen
Leyseti en nasârâ ala şey	: değil, yok, yardımcı olan, üzerine, için, bir şey,
ve kâleti el nasara	: dedi, yardımcı olan, yardım eden,
Leyseti el ya hude ala şey	: değil, yol gösteririz diyen, üzerine, bir şey,
ve hum yetlune	: onlar, o halde olanlar, okudular, bildirilen, açıklanan
el kitab	: kitap, hakikatlerin sözleri,
kezâlike	: bunun gibi, böylece, bu böyledir, gerçek budur,
Kâle ellezine la yalemu	: dedi, söyledi, o kimseler, yok, bilmek, ilmin sahibi,
Misli kavli-him	: benzer, aynı, sözleri, söylemleri, onlar
Fe allah yahkumu	: oysa, Allah, hükmün sahibi, hakim olan, hakikatin sahibi
beyne-hum	: arası, onlar, onların aralarında, herşeyde
yevme el kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm günü,
fî mâ kanu fihi yahtelifun	: içinde, olmaz, onun içinde, ihtilaf, ikilik, ayrılık,

113- Yalnız biz yol gösteririz diyenler, yalnız biz yardımcı oluruz diyenler hakkında: Onlar bir şey üzere değillerdir, dediler. Yalnız biz yardımcı oluruz diyenler de, yalnız biz yol gösteririz diyenler hakkında: Onlar bir şey üzere değillerdir, dediler. O halde olanların hepsi, bildirilen hakikatlerin sözlerini kendi zanlarına göre anlayıp, bu böyledir dediler. Bilgisi olmayan kimseler de onların söylediği benzer şeyleri söylediler. Oysa onların aralarında konuştukları konulardaki hakikatin sahibi Allah'tır. O hâlde olanlar ölünceye kadar ikilikten başka bir şeyin içinde olmazlar.

-114-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَاجِدَ اللّهِ أَن يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا أُوْلَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَا إِلاَّ خَآئِفِينَ لهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ve men azlemu mimmen menea mesâcidallâhi en yuzkere fîhesmuhu ve seâ fî harâbihâ ulâike mâ kâne lehum en yedhulûhâ illâ hâifîn lehum fîd dunyâ hızyun ve lehum fîl âhireti azâbun azîm

ve men azlemu	: kim, zalim olan,
minmen menea	: ondan, kimseyi, men eden, engel olan
Mesâcide Allah	: arama, anlama yeri, kutsal olana teslim olmak, Allah,
en yuzkere	: zikir, anılması, söz etmek,
Fiha ismu-hu	: orada, onun ismi, mana, tecellileri, işaretleri,

ve sea	: aradı, iktidar, gayret, çalışma,
fi harâbi-hâ	: içinde, bozulma, yıkılma, perişan, yozlaşma, harab, o
Ulaike mâ kâne lehum	: işte onlar, olmadı, onlar
en yedhulû-hâ	: dahil olmak, girmeleri, o
İllâ haifin lehum	: ancak, başka, korkak, hakkı anlamaktan korkan, onlar
Fi el dunya hızyun	: hayat, yaşam, dünya, rezillik, hor, kaybetme
ve lehum	: onlar
fî el ahreti	: sonunda, sonucunda,
azabun elim	: azap, sıkıntı, acı

114- Allah'a bir teslimiyet içinde olanı, O'nun isminden söz eden kimseyi engelleyen ve onun yozlaşmasına gayret eden kimseden daha zalim kim vardır. İşte, ancak bir korku içinde olanlar o hakikatlere dahil olamazlar, yaşamlarında bir kaybetmişlik vardır ve onlar sonunda acı sıkıntılardadırlar.

-115-

وَلِلّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجْهُ اللّهِ إِنَّ اللّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Ve lillâhil meşriku vel magribu fe eynemâ tuvellû fe semme vechullâh innallâhe vâsiun alîm

ve li allâhi el meşriku	: Allah'ın, doğu,
ve el magribu	: garb, batı
Fe eynema tuvellu	: artık, nereye, dönerseniz
Fe summe vechu allâh	: artık, orada, yüz, yön, hakikatler, Allah
İnne Allah vasiun	: muhakkak ki, Allah, kuşatan, saran,
alim	: ilmiyle, ilmin sahibi,

115- Doğu da ve batı da Allah'ındır. Nereye dönerseniz dönün Allah'ın yüzü oradadır. Muhakkak ki bütün her şeyi ilmiyle kuşatan Allah'tır.

-116-

وَقَالُواْ اتَّخَذَ اللّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَل لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ كُلٌّ لَّهُ قَانِتُونَ

Ve kâlûttehazellâhu veleden subhânehu bel lehu mâ fîs semâvâti vel ard kullun lehu kânitûn

ve kâlû ittehaz	: dediler, edindi, sarıldı,
Allah veled	: Allah, çocuk, evlat,
subhâne-hu	: o noksan sıfatlardan münezzehtir, her şey onda, yüzme
Bel	: bilakis,
lehu mafi el semavat	: onun, ne varsa, semalardaki, göklerdeki olanlar
ve el ardı	: arz, yeryüzü, yer
Kullun lehu kanitun	: hepsi, ona, bağlı, birliktelik, teslim, onunla,

116- Allah çocuk edindi dediler. O noksan sıfatlardan münezzehtir. Bilakis göklerde ve yerde ne varsa O'nun dur, bütün hepsi O'na bağlıdır.

-117-

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَإِذَا قَضَى أَمْراً فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ

Bedîus semâvâti vel ard ve izâ kadâ emren fe innemâ yekûlu lehu kun fe yekûn

bediu	: eşsiz, estetik, örneksiz, çok güzel, ilk olan,
el semâvât ve el ard	: gök, ulvi alem ve yeryüzü, toprak,
Ve iza kada emren	: olduğunda, takdir, oldu, emir, iş, hüküm,
Fe innema yekulu	: o zaman, böylece, ancak, sadece, söyler,
Lehu kun fe yekun	: ona, ol, böylece, olur

117- Gökleri ve yeri estetik bir halde vareden O'dur ve işleyiş O'nun takdirindedir, ona sadece ol der, böylece olur.

-118-

وَقَالَ الَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ لَوْلاَ يُكَلِّمُنَا اللّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

Ve kâlellezîne lâ yalemûne lev lâ yukellimunâllâhu ev tetînâ âyet kezâlike kâlellezîne min kablihim misle kavlihim teşâbehet kulûbuhum kad beyyennal âyâti li kavmin yûkınûn

ve kâle ellezine la yalemun	: dedi, o kimseler, bilgiden yoksun, bilgisiz,
Lev la yukellimu-nâ Allah	: olsa, olsaydı, konuşmak, kelime, biz, Allah
Ev teti na ayetun	: yada, gelir, verir, biz, ayet, delil,
Kezâlike kale ellezine	: işte böyle, bunun gibi, dedi, o kimseler
min kabli-him	: onlardan önce
Misle kavli him	: gibi, benzer, aynı, misal, sözler, onlar
Teşâbehet	: benzedi, benzer,
kulub hum	: kalpleri, anlayışları, onlar
Kad beyan el ayeti	: beyan, açıkladık, apaçık bir şekilde ortada, ayet, işaret
li kavmin yukınun	: için, kavim, kimseler, yakın, olan, kesin gören bilen

118- Hakikatlerin bilgisinden yoksun olanlar: Allah bizimle konuşsa ya da bize işaretler gösterse olmaz mıydı, dediler. İşte onlardan önceki kimseler de bunun benzeri sözler söylediler. Onların kalbleri birbirlerine benzer. Yakınlığı anlayan kimseler için işaretlerimiz apaçık ortadadır.

-119-

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلاَ تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

İnnâ erselnâke bil hakkı beşîren ve nezîren ve lâ tuselu an ashâbil cahîm

İnnâ ersel na ke	: muhakkak, irsal, açığa çıkmak, göndermek, biz, sen
bi el hakkı	: hak ile, hakikatler, gerçekler,
Beşiren	: sevindirici, umut verici,

ve neziren : hakikatleri açıklayıp uyarıcı
ve lâ tuselu : yok, sorulmaz, sorumluluk,
an ashâbi el cahîmi : sahip, halk, sıfatları kendine nisbet eden, cehalet, azmışlık

119- Muhakkak ki sen; gerçekleri anlatmak, sevindirip umut vermek, açıklayıp uyarmak, Bizi anlatmak için açığa çıktın. Sıfatları kendine nisbet edip bir azmışlık içinde olanlardan senin bir sorumluluğun yoktur.

-120-

وَلَن تَرْضَى عَنكَ الْيَهُودُ وَلاَ النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَى اللّهِ هُوَ الْهُدَى وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءهُم بَعْدَ الَّذِي جَاءكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ نَصِيرٍ

Ve len terdâ ankel yahûdu ve len nasârâ hattâ tettebia milletehum kul inne hudâllâhi huvel hudâ ve leinittebate ehvâehum badellezî câeke minel ilmi mâ leke minallâhi min veliyyin ve lâ nasîr

ve len terdâ anke : değil, asla, razı olmak, hoşlanmak, senden
El yahadu : biz yol gösteririz diyen, bize yol gösterildi diyen,
ve lâ en nasârâ : yok, yardımcı olan
Hattâ tettebia : hatta, tabi olmak, uymak, izlemek,
millet hum : örf, gelenek, adet, inanç, onlar
Kul inne hudâ allâh : anlat, muhakkak, yol gösteren, hidayet veren, Allah
Huve el huda : o, hidayet, kılavuz, rehber, sahip, efendi, yol gösteren
ve le in ittebate : elbette, eğer, şayet, tabi olmak, uymak, sen
ehvâe-hum : heva, çıkar, kendi çıkarlar, boş şeyler, asılsız, onlar
bade ellezi cea ke : sonra, ki o, geldi, sen
min el ilmi : bir ilim
mâ leke min Allah : değil, şey, ne, senin, Allah
min veliyyin : bir dost, veled, yakın olan,
ve la nasır : yok, yardımcı, destek, arka çıkan,

120- Yalnız biz yol gösteririz ve yalnız biz yardımcı oluruz diyenlerin, atalarından gelen inançlarına, adetlerine uymazsan, senden hoşlanmazlar. De ki: Muhakkak ki yol gösteren Allah'tır, tüm varlıktan her an yol gösteren O'dur. Eğer sen bir ilim geldikten sonra, onların hevalarına uyarsan, Allah'tan başka sana bir dost ve bir yardımcı da yoktur.

-121-

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلاَوَتِهِ أُوْلَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمن يَكْفُرْ بِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Ellezîne âteynâhumul kitâbe yetlûnehu hakka tilâvetihî ulâike yuminûne bihî ve men yekfur bihî fe ulâike humul hâsirûn

Ellezine ateyna hum : o kimseler, verdik, sunduk, onlar, kendileri
el kitâbe : kitap, varlık kitabı,
yetlûne-hu : anlayarak okuma, okuyup takip edip ulaşmak,
hak : hak, gerçek, hakikat, doğru olan,

tilavet hi	: okuyup temizlenme, ilave etmeden okuma,
Ulaike yuminun bi-hi	: işte onlar, iman eden, inanan, ona
ve men yekfur bihi	: kim, hakikatleri örtmek, kabul etmemek, ona,
fe ulâike hum el hâsirûn	: işte onlar, kaybeden, başarısız olan, hüsran,

121- Kendilerine sunduğumuz varlık kitabını okuyup, anlayıp hakikatine ulaşan o kimseler, okudukça cehaletten temizlenirler. İşte onlar ondaki hakikatlere inanırlar. Artık varlık kitabındaki hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler ise, işte onlar kaybedenlerdir.

-122-

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُواْ نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

Yâ benî isrâîlezkurû nimetiyelletî enamtu aleykum ve ennî faddaltukum alel âlemîn

Yâ beni israil	: ey, hakk yolunda olanlar, İsrailoğulları, Yakuboğulları
Uzkurû nimetiye	: zikredin, hatırlayın, anın, anlayın, nimet, sıfat,
Enamtu aleykum	: varlığı, halk, nimetler, sıfatlarımı, nitelik, üzerinizdeki
Ve enni faddaltu-kum	: muhakkak ki ben, fazilet, erdemlik, lütuf, rızk, siz,
alâ el âlemîne	: kimseleri, alemleri, topluluklar, tüm varlığı,

122- Ey Hakk yolunda gidenler! Varlığınızı oluşturan üzerinizdeki sıfatlarımı anlayın. Tüm varlığı ve sizi lütuflarımla sardığımı anlayın.

-123-

وَاتَّقُواْ يَوْماً لاَّ تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئاً وَلاَ يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلاَ تَنفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلاَ هُمْ يُنصَرُونَ

Vettekû yevmen lâ teczî nefsun an nefsin şeyen ve lâ yukbelu minhâ adlun ve lâ tenfeuhâ şefâatun ve lâ hum yunsarûn

ve ittekû yevmen	: fenalardan sakının, gün, vakit, heran,
La teczi	: yok, ceza, kısım, bölüm, karşılık,
nefsun an nefsin	: bir kimse bir kimsenin,
şeyen	: bir şey, hakikatlerden
ve lâ yukbelu	: yok, kabul, makbul,
minha adlun	: ondan, adil, doğruluk, eşit, bedel
ve lâ tenfeu-hâ	: yok, fayda, yarar, ona,
şefaatun	: şefaat, birliğe ulaştıran, tek olana ulaştıran
ve lâ hum yunsarûne	: yok, onlar, yardım

123- Ve her an fenalardan sakının, ortak koşmayın. Bir kimse, bir kimsenin hakikatlerden bir karşılık bulmasına engel olursa, artık onların halleri adil olmaya uygun değildir. O hallerde olanlar, şefaatten bir fayda da bulamaz ve onlara yardımcı da yoktur.

-124-

وَإِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِي قَالَ لاَ يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

Ve izibtelâ ibrâhîme rabbuhu bi kelimâtin fe etemmehun kâle innî câiluke lin nâsi imâmâ kâle ve min zurriyyetî kâle lâ yenâlu ahdiz zâlimîn

ve iz ibtelâ İbrahim	: olduğunda, sıkıntı, boğulma, imtihan, gayret, İbrahim
Rabbu hu bi kelimatin	: rabbi, o, kelimeler ile, tecellileri,
Fe etemme-hunne	: böyece, sonra, tamamladı, anladı, onları
Kale inni cailu-ke	: dedi, bildirdi, ben, yapmak, kılmak, sunmak, sen
li en nâsi	: insanlar için, insanlara,
imamen	: imam, öğretmen, önder, rehber,
Kale ve min zurriyyetî	: dedi ve benim zürriyetimden, soyumdan, neslim
Kâle la yanelu	: dedi, yok, ulaşamaz, anlayamaz, nail olamaz
Ahdi	: söz, sözler, hakikatler, devir, zaman,
el zâlimîne	: zalimlik, kötülük yapan, zalimler,

124- İbrahim, Rabbinin tecellilerini anlamak için gayret göstermişti. Sonra da onları anlamayı tamamladı. Sen insanlara hakikatlerimi anlatmak için öğretmenlik yap, diye bildirildi. Benim neslimden gelenler de öyle olsunlar, dedi. Zalimler hakikatlere ulaşamazlar, diye bildirildi.

-125-

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْناً وَاتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

Ve iz cealnâl beyte mesâbeten lin nâsi ve emnâ vettehizû min makâmı ibrâhîme musallâ ve ahidnâ ilâ ibrâhîme ve ismâîle en tahhirâ beytiye lit tâifîne vel âkifîne ver rukkais sucûd

ve iz cealna	: olduğunda, yaptık, kıldık, düzenledik, biz,
el beyt	: ev, mesken, gönülleri, gönül evi, oda, hane,
Mesabeten	: merci, kaynağına dönmek, aslı, derece, menzil, sevap yeri,
li en nâsi	: insanlar için, insanların
ve emnen	: emin, güvenli, emniyetli, hakikatlerden emin olmak,
ve ittehizû min makam	: edinin, sarılmak, bir makam, yer, durulan yer,
ibrahime	: İbrahim
musallen	: arınıp teslim olma, yüce olana yönelen, istemek, dua
ve ahidna	: ahd, söz, tecellilerimiz, bize söz verdi,
İla İbrahim ve ismaîle	: İbrahim ve İsmail
en tahhirâ beytiye	: temizlemek, arınmak, evi, gönüllerini,
li et tâifîne	: dolaşan, arayan, tavaf edenler için, hakikati arayan,
ve el âkifîne	: oturan, ayrılmayan, sebat eden, teveccüh, yönelme,
ve el rukkai	: rüku, nitelik, sıfat,
el sucudu	: secde, teslim olmak, varlığından geçmek,

125- İnsanların geldiği kaynağı anlamaları ve hakikatlerden emin olmaları için, gönüllerini düzenledik. Arınıp yüce olana yönelen İbrahim makamlar edindi. İbrahim ve İsmail; gönüllerini cehaletten temizlemek isteyenlere, hakikatleri arayanlara, hakikatten ayrılmayanlara, nitelikleri anlayıp tüm varlığıyla teslim olmak isteyenlere, yardım edeceklerine dair Bize söz verdiler.

-126-

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَـٰذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُم بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلاً ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Ve iz kâle ibrâhîmu rabbical hâzâ beleden âminen verzuk ehlehu mines semerâti men âmene minhum billâhi vel yevmil âhir kâle ve men kefere fe umettiuhu kalîlen summe adtarruhu ilâ azâbin nâr ve bisel masîr

ve iz kâle İbrahim	: demişti, İbrahim
Rabbi ical	: Rabbim, yap, kıl, sun,
haza beleden âminen	: bu, yer, göğüs, sadr, emin, emniyetli, gönlü emin
ve urzuk ehle hu	: rızıklandır, fayda, yarar, ehli, halk, bilgili,
min el semerâti	: semere, istenilen sonuç, verimli, fayda, meyveler
Men amene minhum bi allah	: kim, kimse, iman, inandı, onlardan, Allah'a
ve el yevmi el âhiri	: sonraki vakit, son zaman, sonları,
Kale ve men kefere	: dedi ve kim, hakikatleri örttü, görmemezlikten geldi
Fe umettiu-hu	: böylece, metalandırırız, fayda, yarar, dünyalık, o,
kalilen	: az bir şey, azda olsa,
Summe adtarru-hu	: sonra, zorunlu, mecbur, maruz bırakmak, onu
ilâ azâbi en nâri	: azap, sıkıntı, ateşin azabına
ve bise el masir	: ne kötü, yer, barış yeri, o halde olmak

126- İbrahim demişti ki: Rabbim! Gönüllerimizi hakikatler yönünden emin kıl ve o hakikatlerin bilgilerinden bizleri faydalandır. Allah'a ve sonlarına inanan kimselerden eyle. Kim hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, artık o az bir şey için de olsa dünya çıkarında olur, sonra da o ateşin sıkıntılarına maruz kalır ve kötü bir hâlde olur, diye bildirildi.

-127-

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve iz yerfeu ibrâhîmul kavâide minel beyti ve ismâîl rabbenâ tekabbel minnâ inneke entes semîul alîm

ve iz yerfeu ibrahim	: olduğu zaman, yükseltme, yücelik, refah, huzur, İbrahim
El kavaid	: kaide, usül, kural, esas, hakikatler, temel,
min el beyti	: evini, gönlünü,
ve ismailu rabbe na	: İsmail, rabbimiz

Tekabbel minnâ	: kabul et, yönelmek, onaylamak, bizden, gayretlerimiz
inne-ke ente el semiu	: muhakkak, sen, sensin, işitmek,
El alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden

127- İbrahim, gönlünü hakikatlerin esaslarına göre yüceltti ve İsmail: Rabbimiz! Senin yolunda gayretlerimizi kabul et, muhakkak ki sen işittirensin, ilmiyle varedensin, dedi.

-128-

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ إِنَّكَ أَنتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Rabbenâ vecalnâ muslimeyni leke ve min zurriyyetinâ ummeten muslimeten leke ve erinâ menâsikenâ ve tub aleynâ inneke entet tevvâbur rahîm

rabbe-nâ	: Rabbimiz
ve ical na	: kılmak, yapmak, eylemek, biz,
muslimeyni leke	: anlayıp teslim olan, barış huzur üzere olan, sana
ve min zurriyyeti-nâ	: soyumuzdan, neslimiz, biz,
Ummeten	: ümmet, topluluk, kimse, aynı anadan olan,
muslimet leke	: teslim olan, barış huzur, sana
ve eri-nâ	: göster, bildir, biz,
menasike na	: usûl, yol, tarz, kural, ahkam
ve tub aleynâ	: tövbemizi kabul buyur
inne-ke ente el tevvab	: muhakkak, sen, sensin, tövbeleri kabul eden, dönmek
El rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden

128- Rabbimiz! Seni anlayıp teslim olanlardan, barış ve huzur üzere olanlardan eyle bizi ve bizim neslimizden gelenleri de seni anlayıp teslim olanlardan, barış ve huzur üzere olanlardan eyle ve bize hakikatleri anlamadaki usûlleri bildir ve yaptığımız hatalardan pişman olup döndüğümüzde bizi bağışla. Muhakkak ki sen, yaptığı hataları anlayıp dönenlerin tövbelerini kabul edensin, varlığı özünden varedensin.

-129-

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولاً مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنتَ العَزِيزُ الحَكِيمُ

Rabbenâ vebas fîhim resûlen minhum yetlû aleyhim âyâtike ve yuallimuhumul kitâbe vel hikmete ve yuzekkîhim inneke entel azîzul hakîm

rabbe-nâ	: Rabbimiz
ve ibas fihim	: dirilik, kaldırma, gönderme, açığa çıkma, onların içinden
Resulen	: hakikatleri bildiren, resul,
min-hum	: onlardan, kendilerinden
yetlû aleyhim	: okur, açıklar, onlara,
ayeti ke	: işaret, delil, ayet, sen
ve yuallimu-hum	: öğretir, öğreten, açıklasın, öğretsin, onlar,
El kitab	: kitap, her varlık bir kitap,
ve el hikmete	: kitap hikmeti, hakikatleri bilmedeki şuur
ve yuzekkî-him	: hakikatlerle temizlenmek, cehaletten arındırmak

inne-ke ente el aziz	: muhakkak, sen, sensin, varlıktaki niteliklerin yüce sahibi
El hakim	: tüm varlığa hakim olan

129- Rabbimiz! Onların içinden hakikatleri gösteren, diri olanın sen olduğunu anlatanlar açığa çıksın. Onların üzerlerinde olan senin işaretlerini onlara açıklasın ve onlara her varlığın bir kitap olduğunu ve her varlıkta ince hikmetler olduğunu ve cehaletten arınmayı öğretsin. Muhakkak ki sen, varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibisin, tüm varlığa hâkim olansın.

-130-

وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلاَّ مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

Ve men yergabu an milleti ibrâhîme illâ men sefihe nefseh ve lekadistafeynâhufîd dunyâ ve innehu fîlâhireti le mines sâlihîn

ve men yergabu	: kim, uzaklaşır, yüz çevirir, istemez, aramaz,
an milleti	: imla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
ibrâhîme	: İbrahim, cumhurun babası, öze uygun yaşayan,
İllâ men sefih	: kimseler, akılsız, idraksiz, düşünmeyen, zevk sefaya düşün
nefse hu	: kendini, nefsini
ve lekad istafeynâ-hu	: doğrusu, seçiçilik, fark edicilik, şuur verdik, biz, onu
fî ed dunyâ	: yaşamında, hayatında, dünyada
ve inne-hu	: muhakkak ki o, doğrusu o
fî el âhireti	: sonunda, ahirette
le min es sâlihîne	: elbette, Salihlerden, iyilerden, hayırlı çalışmalarda

130- Kim İbrâhim'in düzenlediği ilkelerden yüz çevirir, onun Hakk'ı aradığı gibi aramazsa, o kendini anlayamayan, düşünmeyen kimselerden olur. Doğrusu ona, yaşamı boyunca hakk ile batılı fark edeceği şuuru verdik ve doğrusu o şuurlu hareket ederse, sonunda elbette Sâlih kimselerden olur.

-131-

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

İz kâle lehû rabbuhû eslim kâle eslemtu li rabbil âlemîn

iz kâle lehu rabb hu	: dediğinde, bildirildi, rabbi, o,
eslim	: teslim ol, barış, huzur üzere ol,
Kale eslemtu	: dedi, tüm varlığımla teslim oldum, barış huzur
li rabbi el âlemîne	: âlemlerin Rabbine, tüm varlığı vücudlandıran

131- Rabbi ona: Tüm varlığınla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardan ol, diye bildirdi. Dedi ki: Âlemlerin Rabbine tüm varlığımla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardan oldum.

-132-

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ

Ve vassâ bihâ ibrâhîmu benîhi ve yakûb yâ beniyye innallâhestafâ lekumud dîne fe lâ temûtunne illâ ve entum muslimûn

ve vassâ biha İbrahim	: vasiyet, öğüt, o hakikatler, onunla, İbrahim
Beni hi	: evlatlarına, çocuk, o
ve yakubu ye beniyye	: Yakub, ey evlatlarım, çocuk,
inne Allâh ıstafa	: muhakkak, Allah, seçmek, seçicilik, fark etme, süzme,
Lekum el din	: sizin, din, varlığın yaratılış yasaları,
Fe lâ temûtunne	: artık, yok, ölmeden
İlla ve entum müslimin	: ancak, ve siz, teslim olan, barış huzur üzere olan

132- İbrahim evlatlarına hakikatleri anlamalarını vasiyet etti. Yakub da: Ey evlatlarım! Muhakkak ki Allah size, varlığın yaratılış yasalarını anlamanız için fark etme yeteneği verdi. Artık siz ölmeden önce, varlığınızın sahibini bilip teslim olun, barış ve huzur üzere olanlardan olun, dedi.

-133-

أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاء إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُواْ نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

Em kuntum şuhedâe iz hadara yakûbel mevtu iz kâle li benîhi mâ tabudûne min badî kâlû nabudu ilâheke ve ilâhe âbâike ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ilâhen vâhidâ ve nahnu lehu muslimûn

Em kuntum şuhedae	: yoksa, veya, yada, öyleki, siz oldunuz, bilip gören, şahit
iz hadara	: katıldığında, hazır, bulunduğunda, geldiğinde
Yakube el mevt	: Yakub, ölüm, nutfe, öz,
İz kale li benî-hi	: demişti, evlatlarına, çocuk,
ma tabudune min badi	: ne, şey, değil, kulluk, sonra
Kâlû nabudu ilahe ke	: dediler, kul olmak, ilah, sen
Ve ilahe abai-ke	: ilah, senin ataların
İbrâhime ve İsmail	: İbrahim ve İsmail
Ve ishak ilâhen vahiden	: İshak, ilah, tek, bir
ve nahnu lehu muslimin	: biz, ona, tüm varlığıyla teslim olan, barış huzur üzere olan,

133- Öyle ki sizler bilip görenlerden olun, dedi. Yakub'a ölüm geldiği zaman, o evlatlarına dedi ki: Benden sonra neye kul olacaksınız? Dediler ki: Senin ilahına, senin ataların İbrahim ve İsmail'in ilahına ve İshak'ın inandığı tek ilaha kul olacağız. Bizler de onlar gibi tüm varlığımızla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardan olacağız.

-134-

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلاَ تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Tilke ummetun kad halet lehâ mâ kesebet ve lekum mâ kesebtum ve lâ tuselûne ammâ kânû yamelûn

Tilke ummetun	: o, bu, işte, ümmet, topluluk,
Kad halet	: oldu, gelip geçti
lehâ mâ kesebet	: onun, şey, ne, değil, kazandığı, endindiği
ve lekum ma kesebtum	: sizin, şey, ne, değil, kazandığı, endindiği
ve la tuselune	: yok, sormak, sual, sorumlu,
amma kanu yamelun	: şeylerden, oldu, yaptıkları, amel

134- İşte o ümmetler gelip geçti. Onların edindiği şeyler ve sizin edindiğiniz şeyler vardır ve onların yaptıklarından siz sorumlu değilsiniz.

-135-

وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُواْ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Ve kâlû kûnû hûden ev nasârâ tehtedû kul bel millete ibrâhîme hanîfâ ve mâ kâne minel muşrikîn

ve kâlû kunu huden	: dediler, olun, yalnız bir yol gösteririz diyenler
ev nasârâ	: veya, ya da, yardımcı olan,
tehtedu	: yol gösterme, doğru yolu bulma
Kul bel	: de, hayır, sadece, bilakis, millet, İbrahim
milleti	: imla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
ibrâhîme	: cumhurun babası, öze uygun yaşayan, rahim üzere olan
hanifen	: tevhid üzere, tek Allah'a inanan
ve mâ kâne	: olmadı, değildi,
min el muşrikîne	: ortak koşan, kendine varlık isnat eden, sıfatları sahiplenen

135- Yalnız biz yol gösteririz ya da yalnız biz yardımcı oluruz diyenler, bize uyun doğru yolu bulun dediler. De ki: Hayır, sadece İbrahim'in düzenlediği ilkeler üzere, Tevhid üzere oluruz. O Allah'a ait olan sıfatları kendine nisbet edenlerden olmadı.

-136-

قُولُواْ آمَنَّا بِاللّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

Kûlû âmennâ billâhi ve mâ unzile ileynâ ve mâ unzile ilâ ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ve yakûbe vel esbâtı ve mâ ûtiye mûsâ ve îsâ ve mâ ûtiyen nebiyyûne min rabbihim lâ nuferriku beyne ehadin minhum ve nahnu lehu muslimûn

Kûlû amenna bi Allah	: deyin, inandık, iman ettik, Allah'ın bizde olduğuna,
ve mâ unzile ileyna	: şey, ne, değil, indirilen, sunulan, verilen, bize
ve mâ unzile ila İbrahim	: şey, ne, verilen, sunulan, bildirilen, ulaştığı, İbrahim
ve İsmâîl ve ishak	: ve İsmail ve ishak
ve yakûbe	: Yakub
ve el esbâtı	: torunları
ve mâ ûtiye musa	: şey, ne, verilen, sunulan, bildirilen, ulaştığı,
Musa ve isâ	: Musa ve İsa
ve mâ utiye el nebiyyun	: şey, ne, verilen, sunulan, bildirilen, nebiler, haber veren
min rabbi-him	: Rabbinden, onlar, onları vücudlandıran,
lâ nuferriku	: yok, fark, ayırım yapmayız
Beyne ehadin minhum	: arası, biri, birisi, onlardan
ve nahnu lehu müslimin	: biz, ona, teslim olan, barış huzur üzere olan,

136- Deyin ki: Allah'a iman ettik. Bize verilen şeylere ve İbrahim'e sunulanlara, İsmail'e ve İshak'a ve Yakub'a ve torunlarına ve Musa'ya bildirilenlere ve İsa'ya ve Nebilere Rabbinden bildirilen şeylere inandık. Onların birini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz onlar gibi tüm varlığımızla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardanız.

-137-

فَإِنْ آمَنُواْ بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ فَقَدِ اهْتَدَواْ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Fe in âmenû bi misli mâ âmentum bihî fe kadihtedev ve in tevellev fe innemâ hum fî şikâk fe se yekfîke hum allâh ve huves semîul alîm

Fe in amenu	: artık, bundan sonra, eğer, iman etmek, inanmak
Bi misli mâ âmentum bihi	: aynı, benzer, gibi, şey, ne, iman etmek, inanmak, ona
Fe kad ihtedev	: artık, oldu, yol bulmak, yönlendirmek, kılavuz
ve in tevellev	: eğer, yüz çevirirlerse, kendi cehaletlerine dönerlerse
Fe innema hum fi şikak	: artık, sadece, ancak, onlar, içinde, ikilik, ayrılık
Fe se yekfi ke hum Allah	: artık, kafidir, sen, onlar, Allah
ve huve el semiu	: o, işitmek, ilmin sahibi,
el alim	: ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

137- Onlar nasıl inanmışsa, bundan sonra sizler de öyle inanın. Böylece yol bulanlardan olun. Bundan sonra kendi cehaletlerine dönen olursa, artık onlar sadece ikilik içinde olurlar. Böyle olanlara karşı Allah sana yeter ve O işittirendir, ilmin sahibidir.

-138-

صِبْغَةَ اللّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدونَ

Sıbgata allâh ve men ahsenu minallâhi sıbgaten ve nahnu lehu âbidûn

sıbgate Allâh	: boya, nakış, kuvvet, şekil, renk, sistem, koku, Allah
ve men ahsenu	: kim, en güzel şekilde, halde
Min Allah sıbgaten	: Allah'ın, boya, nakış, sistem, şekil, koku,
ve nahnu lehu abıdun	: biz, ona, kul olan

138- Allah'ın boyası. Kim en güzel bir şekilde Allah'ın boyası ile boyanırsa, biz onun kuluyuz, der.

-139-

قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِي اللّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ

Kul e tuhâccûnenâ fîllâhi ve huve rabbunâ ve rabbukum ve lenâ âmâlunâ ve lekum amâlukum ve nahnu lehu muhlisûn

Kul e tuhâccûne-nâ	: söyle, anlat, mücadele mi, gayret, biz
Fi allâhi	: hakkında, için, Allah
ve huve rabbu na	: o, rabbimiz
ve rabbu-kum	: sizin Rabbiniz
ve lenâ amelu na	: bizim, amellerimiz, yaptıklarımız
Ve lekum amâlu-kum	: sizin amelleriniz, yaptıklarınız
ve nahnu lehu muhlisun	: biz, ona, içten, tüm içtenliğiyle bağlı olan

139- De ki: Allah hakkında bizimle mücadeleye mi giriyorsunuz? O bizi de vücudlandırandır ve sizi de vücudlandırandır. Bizim yaptıklarımız bize ve sizin yaptıklarınız size. Biz O'na tüm içtenliğimizle bağlıyız.

-140-

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطَ كَانُواْ هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِندَهُ مِنَ اللّهِ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Em tekûlûne inne ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ve yakûbe vel esbâta kânû hûden ev nasârâ kul e entum alemu emillâh ve men azlemu mimmen keteme şehâdeten indehu minallâh ve mâllâhu bi gâfilin ammâ tamelûn

Em tekulune	: yoksa, veya, öyle mi oldu, demek, söylemek,
inne İbrahim	: muhakkak, doğrusu, İbrahim
ve ismaile ve ishak	: İsmail ve İshak
ve yakûbe ve esbâta	: Yakub ve torunları
Kânû huden	: oldular, yol gösteren, yalnız biz yol gösteririz diyen
ev nasârâ	: veya yardımcı olan, yalnız biz yardımcı oluruz diyen
Kul e entum alemu	: de, söyle, sizin, bir bilginiz, ilim,
Emi allâh	: yada, yoksa Allah
ve men azlemu	: kim, daha zalim
mimmen keteme	: kimseden, saklamak, gizlemek, susmak,
şehadet	: bilip gören, tanık
İnde hu min allâhi	: yanında, katında, ona ait, Allah'tan
ve mâ Allâh	: değil, şey, ne, Allah,
bi gafil	: bir gaflet içinde olan, gafil, uzak olan, ayrı
Amma tamelun	: şeyler, nesne, yaptığınız şeyler,

140- İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunları, yalnız biz yol gösteririz ya da yalnız biz yardım ederiz diyenlerden mi oldu diyorlar? De ki: İlmin sahibi siz misiniz, yoksa Allah mı? Allah'a ait olan hakikatleri bilip gördükten sonra saklayan kimseden ve Allah'ı unutup yaptığı şeylerde bir gaflet içinde olandan, daha zalim olan kimdir?

-141-

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلاَ تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Tilke ummetun kad halet lehâ mâ kesebet ve lekum mâ kesebtum ve lâ tuselûne ammâ kânû yamelûn

Tilke ummetun	: o, bu, işte, ümmet, topluluk,
Kad halet	: oldu, gelip geçti
lehâ mâ kesebet	: onun, şey, ne, değil, kazandığı, endindiği
ve lekum ma kesebtum	: sizin, şey, ne, değil, kazandığı, endindiği
ve la tuselune	: yok, sormak, sual, sorumlu,
amma kanu yamelun	: şeylerden, oldu, yaptıkları, amel

141- İşte o ümmetler gelip geçti. Onların edindiği şeyler ve sizin edindiğiniz şeyler vardır ve onların yaptıklarından siz sorumlu değilsiniz.

-142-

سَيَقُولُ السُّفَهَاء مِنَ النَّاسِ مَا وَلاَّهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُواْ عَلَيْهَا قُل لِّلّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَن يَشَاء إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Se yekûlus sufehâu minen nâsi mâ vellâhum an kıbletihimulletî kânû aleyhâ kul lillâhil meşrıku vel magrıb yehdî men yeşâu ilâ sırâtın mustakîm

Se yekulu el sufehau	: yakında, elbette, derler, söylerler, akılsız, düşüncesiz
min en nâsi	: insanlardan
mâ ve lâ-hum	: değil, şey, ne ve yok, onlar,
an kıbleti-him	: yönelinen, kabul edilen, kıble, onlar

Elletî kanu aleyha	: ki o, oldu, onun üzerinde, ondan, her şeyde,
Kul li Allâh el meşrıku	: anlat, Allah'ın, doğu
ve el magrıbu	: batı, her yer,
Yehdî	: yol bulur, rehber, yol gösterir, hidayet eder,
men yeşau	: kim, isterse, isteyen kimse,
ilâ sırâtın mustakîmin	: dosdoğru hakkın yoluna,

142- İnsanlardan idraksiz olanlar derler ki: Onların kıblesi yoktur. De ki: Doğu da ve batı da Allah'ındır. Ki O her şeyde olandır. Dosdoğru Hakk'ın yolunda olmak isteyen kimseye hidayet edendir.

-143-

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُواْ شُهَدَاء عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنتَ عَلَيْهَا إِلاَّ لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلاَّ عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللّهُ وَمَا كَانَ اللّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللّهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Ve kezâlike cealnâkum ummeten vasatan li tekûnû şuhedâe alen nâsi ve yekûner resûlu aleykum şehîdâ ve mâ cealnâl kıbletelletî kunte aleyhâ illâ li naleme men yettebiur resûle mimmen yenkalibu alâ akibeyhi ve in kânet le kebîreten illâ alellezîne hedallâh ve mâ kânallâhu li yudîa îmânekum innallâhe bin nâsi le raûfun rahîm

ve kezalike cealna kum	: böylece, işte böyle, yaptık, kıldık, sunduk, siz
ummeten	: bir ümmet, bir topluluk
Vasatan	: orta, merkez, iki şeyin arası, muhit, ortam, uzlaşmacı,
li tekune şuheda	: olmak, olması, bilen gören, tanık
Ala el nasi	: üzerinde, kendinde, insanlara
ve yekûne el resul	: olsun, resul, hakikati gösteren,
Aleykum şehiden	: üzerinizde, kendinizde, bilen gören, şahit,
ve ma ceal na	: değil, şey, yapmadık, kılmak, biz,
el kıblete	: kabul, yönelmek, kıble,
Elleti kunte aleyha	: ki o, sen oldun, onun üzerinde, onda, kendi üzerinde olan
İlla li naleme	: ancak, vardır, sadece, için, bilmeniz
Men yettebiu el resule	: kim, tâbi olur, uyara, resul, hakikati gösteren, irsal eden
mimmen yenkalibu	: kimse, ondan, geri dönmek,
Ala akibeyni	: üzerine, geriye, arkasına, geçmişine, cehaletine
ve in kânet le kebireten	: eğer olursa, olsa bile, elbette, büyük, zor, güç
İlla ala ellezine	: ancak, vardır, üzerine, o kimseler,
heda Allah	: yol gösteren, rehber, Allah
ve mâ kâne Allah	: olmadı, değildir, olmaz, Allah
Li yudia iman kum	: için, zayi, boşa çıkarma, iman, inanmak, siz
İnne Allah bi el nas	: muhakkak, Allah, insanlara
Le rauf	: elbette, şefkati veren,
rahim	: varlığı özünden vareden

143- İşte siz var ettiğimiz bir topluluksunuz. İnsanlar; kendilerinde olan hakikatleri bilip görenlerden olsunlar, uzlaşmacı bir yol izlesinler. Resul'ün sizlere anlattığı şekilde kendi üzerinizdeki hakikatleri bilip görenlerden olun. Biz ancak kendi üzerlerinde olan hakikatleri bilip görmeleri için, kendilerine dönmekten başka bir kıble yapmadık. Kim Resul'ün sunduğu

hakikatleri bırakır, kendi cehaletine dönen kimselerden olursa, elbette o büyük müşkillerde kalır. Bütün herkese yol gösteren ancak Allah'tır. Allah sizin imanlarınızdaki gayretlerinizi zayi etmez. Muhakkak ki Allah insanları özünden varedendir, elbette şefkati verendir.

-144-

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاء فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

Kad nerâ tekallube vechike fîs semâi fe le nuvelliyenneke kıbleten terdâhâ fe velli vecheke şatral mescidil harâm ve haysu mâ kuntum fe vellû vucûhekum şatrah ve innellezîne ûtûl kitâbe le yalemûne ennehul hakku min rabbihim ve mâllâhu bi gâfilin ammâ yamelûn

Kad nera	: oldu, olmuştu, görmek, bilmek, anlamak istemek
tekallube	: çevirmek, dönüş, içi dışa çevirmek, irfaniyete dönüş
Vechi ke fi el semai	: yüzünü, yönünü, semaya, ulvi alem, ulviyet
fe le nuvelliye	: artık, öyleki, elbette, çevireceğiz, döndürme,
Enne ke kıbleten	: seni, kıbleye, yönelme, kabul etme
Terda ha	: hoşnut, memnun, razı, huzur, hoşnut olacağın
Fe velli vechi ke	: artık, çevirmek, yüz, siz,
şatra	: taraf, yön, cihet, her taraf,
el mescidi el harami	: Mescid-i Haram, kutsal olana teslim olmak
ve haysu ma kuntum	: nerede, ne, şey, siz, olsanızda, olursanız
Fe vellu vucûhe-kum	: artık, çevirmek, yüzlerinizi
şatrah	: yönüne, tarafına, her taraf,
ve inne ellezi	: muhakkak, o kimseler,
utu el kitab	: verildi, sunuldu, kitab, ilahi sözler, varlık kitabı,
le yalemûne	: elbette biliyorlar, bilirler, bilen,
Enne hu el hakku	: olduğu, o, bir hak, gerçek, hakikat,
min rabbi-him	: Rabbi, onlar, her şey, kendileri,
ve mâ Allâh	: değil, yok, şey, ne, Allah, Allah'ı unutmak
bi gâfilin	: bir gaflet içinde olmak, bilmemezlik, boş, ayrı değil,
amma yamelun	: yaptığınız şeyler, amelleriniz,

144- Sen yüzünü Ulvi Âleme döndürüp hakikatleri anlamayı istiyordun. Elbette sen huzur bulduğun kıblen olan Bize döndürüldün. Öyle ki sen yüzünü, her tarafta kutsal olana bir teslimiyet içinde çevirdin. Her nerede olursanız olun, artık yüzünüzü, her tarafta olan O'na döndürün. Muhakkak ki her varlığın bir kitap olarak sunulduğunu bilen o kimseler; elbette gerçek olanın, kendilerini vücudlandıranın O olduğunu bilirler. İşte onlar, yaptıkları şeylerde Allah'a karşı bir gaflet içinde değildirler.

-145-

وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَّا تَبِعُواْ قِبْلَتَكَ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءهُم مِّن بَعْدِ مَا جَاءكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذاً لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

Ve le in eteytellezîne ûtûl kitâbe bi kulli âyetin mâ tebiû kıbletek ve mâ ente bi tâbîın kıbletehum ve mâ baduhum bi tâbîın kıblete badın ve le inittebate ehvâehum min ba'di mâ câeke minel ilmi inneke izen le minez zâlimîn

ve le in eteyte ellezine	: elbette, eğer, şayet, getirsen, sunsan, o kimseler
Utu el kitabe	: verilen, sunulan, kitap, hakikatler, varlık kitabı,
bi kulli ayet	: hepsi, bütün, ayet, işaret delil,
Ma tebiu	: değil, şey, tâbi olmak, uymak,
kıblete-ke	: kıblen, yönelme, kabul etme, uyduğun hakikatler, sen
ve mâ ente bi tabiın	: sen değilsin, tabi olan, uyan,
kıblete-hum	: kıble, yönelme, kabul etme, onlar
ve mâ badu hum	: değil, bazı, kısım, onlar
Bi tabiın	: tâbi olan, uyan,
kıblete badın	: kıble, yönelme, kabul, bazıları,
ve le in itteba te	: elbette, eğer, şayet, tabi olsan, uysan
ehvâe-hum	: hevaları, istekleri, şahsi çıkarları,
min badi	: sonra, den sonra,
ma cae ke	: şey, ne, gelen, sunulan, ulaştığın, sen
min el ilmi	: ilimden, bilgiden
İnne ke izen	: muhakkak, doğrusu, sen, o zaman,
le min el zalimîne	: elbette, şüphesiz, zalimlerden

145- Elbette sen o kimselere, varlık kitabındaki bütün delilleri sunsan, senin yöneldiğin hakikatlere onlar tâbi olmazlar ve sen de onların yöneldiklerine tâbi olacak değilsin. Zaten onların bir kısmı bir kısmının yöneldiğine tâbi olmaz. Elbette sen; sana sunulan ilimden sonra eğer onların hevalarına uyarsan, muhakkak ki sen o zaman, elbette zalimlerden olursun.

-146-

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءهُمْ وَإِنَّ فَرِيقاً مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Ellezîne âteynâhumul kitâbe yarifûnehu kemâ yarifûne ebnâehum ve inne ferîkan minhum le yektumûnel hakka ve hum yalemûn

Ellezine ateyna hum	: o kimseler, vermek, sunduk, bildirmek, onlar
El kitabe	: kitab, varlık kitabı,
yarifûne-hu	: arif olan, hakikati bilen, tanıyan, o

Kemâ yarifune	: gibi, arif olmak, bilmek,
ebnae hum	: evlat, idrakleri, onlar
ve inne ferikan minhum	: muhakkak, fırka, grup, ayrılık, onlardan
Le yektumûne el hakk	: elbette, gizlemek, saklamak, bilmemek, hak, gerçek,
ve hum yalemun	: onlar, biliyorlar, biliyor sanmak,

146- Onlara sunduğumuz kitabın hakikatlerine arif olan o kimseler, kendi evlatlarını bilir gibi hakikatleri bilirler. Ayrılıklarda kalanlar ise, elbette o gerçekleri bilemezler. Onlar bildiklerini sanırlar.

-147-

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

El hakku min rabbike fe lâ tekûnenne minel mumterîn

el hakk	: hak, gerçek, hakikat,
min rabb ke	: rabbin, vücudlandıran, sen,
Fe lâ tekûnenne	: artık, sakın olma
min el mumterîne	: bir şüphe, kuşku, tereddüd

147- Hakikat seni vücudlandırandır. Artık sen sakın bir şüphe içinde olma.

-148-

وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُواْ الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُواْ يَأْتِ بِكُمُ اللّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ve li kullin vichetun huve muvellîhâ festebikûl hayrât eyne mâ tekûnû yeti bikumullâhu cemîâ innallâhe alâ kulli şeyin kadîr

ve li kullin vichetun	: için, herkez, bütün, cihet, yön, vech, hedef
Huve muvelli ha	: o, ona yönelinen
Fe istebiku el hayrat	: artık, yarışın, koşun, olun, hayırlarda, iyi çalışmalarda
Eyne ma tekunu	: nerede olursanız olun,
Yeti kum Allah cemian	: gelir, gelmek, tutar, siz, Allah, hepsi, topluca, biraraya
inne allâhe	: muhakkak ki Allah
alâ kulli şeyin kadir	: bütün her şey, kudret

148- Herkesin yöneldiği bir hedef vardır. Siz hep hayırlara yönelin. Nerede olursanız olun, sizi bir arada tutan Allah'tır. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-149-

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Ve min haysu harecte fe velli vecheke şatral mescidil harâm ve innehu lel hakku min rabbike ve mâllâhu bi gâfilin ammâ tamelûn

ve min haysu harec te	: nerden, neresi, nerede, nasıl, çıkış, dışarı, sen,
Fe velli vechi ke	: artık, çevirmek, yönelmek, yüz, gerçek, sen,
şatra	: taraf, yön, cihet, her taraf,
el mescidi el harami	: kutsal olana teslim olmak, hürmet edilen yer,
Ve inne hu le el hakku	: muhakkak, o, elbette, hak, gerçek, hakikat,
min rabbike	: Rabbi, sen, seni vücudlandıran,
ve mâ Allâh	: değil, yok, şey, ne, Allah
bi gâfilin	: gafil, gaflet, unutmak, boş, ayrı değil,
amma yamelun	: şeyler, yaptığınız,

149- Sen nerede olursan ol, artık yüzünü her tarafta olan O kutsal olana bir teslimiyet içinde çevir. Muhakkak ki O elbette gerçek olandır, seni vücudlandırandır. Allah'ı unutup yaptığınız şeylerde bir gaflet içinde olmayın.

-150-

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلاَّ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنْهُمْ فَلاَ تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Ve min haysu harecte fe velli vecheke şatral mescidil harâm ve haysu mâ kuntum fe vellûvucûhekum şatrahu li ellâ yekûne lin nâsi aleykum huccetun illellezîne zalemû minhum fe lâ tahşevhum vahşevnî ve li utimme nimetî aleykum ve leallekum tehtedûn

ve min haysu harec te	: nerden, neresi, nasıl, çıkış, dışarı, sen,
Fe velli vechi ke	: artık, çevirmek, yüz, siz,
şatra	: taraf, yön, cihet, her taraf
el mescidi	: teslim olunan yer, secde edilen, bütünleşilen yer
el harami	: kutsal olan, yasak olan, değerli olan,
ve haysu ma kuntum	: nerede, ne, şey, siz, olsanızda, olursanız
Fe vellu vucûhe-kum	: artık, çevirmek, yüzlerinizi
şatrah	: yönüne, tarafına
li ellâ yekûne	: için, değil, olmaması için
li en nâsi aleykum	: insanlara, üzerinizde,
huccet	: delil, hüccet, kanıt,
İlla ellezine zalemu minhum	: ancak, sadece, o kimseler, zalim olan, onlardan
Fe lâ tahşev-hum	: artık, onlardan korkmayın
vahşev-nî	: korkun, beni anlamamaktan
ve li utimme	: için, tamam olan, bütünlük, tastamam, noksansız,
nimet aleykum	: nimet, sıfat, üzerinizde
ve lealle-kum tehtedun	: umulur ki, siz, yol bulursunuz,

150- Sen nerede olursan ol, artık yüzünü her tarafta olan O kutsal olana bir teslimiyet içinde çevir. Kendi üzerinizdeki delilleri anlamayan insanlardan olmamanız için, her nerede olursanız olun, artık yüzünüzü her tarafta olan O'na döndürün. Ancak zalim kimseler böyle yapmazlar. Artık onlardan korkmayın, Beni anlamamaktan korkun. Size sıfatlarımızı bir bütünlük içinde sunduk. Umulur ki siz yol bulursunuz.

-151-

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولاً مِّنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ

Kemâ erselnâ fîkum resûlen minkum yetlû aleykum âyâtinâ ve yuzekkîkum ve yuallimukumul kitâbe vel hikmete ve yuallimukum mâ lem tekûnû talemûn

Kemâ ersel na	: gibi, öyle ki, göndermek, bildirmek, açığa çıkmak, biz
fî-kum resul minkum	: içinizden, resul, hakikati gösteren, sizden
Yetlu aleykum âyâti-nâ	: okur, bildirir, açıklar, üzerinizde, ayet, işaret, delil, biz
ve yuzekkî-kim	: hakikatlerle temizlenmek, cehaletten arındırmak
ve yuallimu kum	: öğretir, öğreten, onlar,
el kitab	: kitap, her varlık bir kitaptır,
ve el hikmete	: hikmeti, her varlıktaki ince hikmetler,
ve yuallimu-kum	: size öğretir
Ma lem tekûnû talemûn	: şey, ne, sizin bilmediğiniz

151- Öyle ki sizin içinizden sizlere; hakikatleri gösteren, Bizi anlatan biri açığa çıktı. Üzerinizdeki işaretlerimizi size bildirdi ve sizlere her varlığın bir kitap olduğunu ve her varlıkta ince hikmetler olduğunu ve cehaletten arınmayı öğretti ve sizlere bilmediğiniz şeyleri öğretti.

-152-

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُواْ لِي وَلاَ تَكْفُرُونِ

Fezkurûnî ezkurkum veşkurû lî ve lâ tekfurûn

Fe uzukuri ni	: artık, o halde, zikir, anmak, anlamak, ben
ezkur-kum	: zikir, anmak, siz
ve uşkurû li	: şükredin, varlığınızın sahibini bilip teslim edin, bana
ve lâ tekfurû-ni	: yok, örtmek, kabul etmemek, görmemezlikten gelmek, ben

152- Artık sizden zikredenin Ben olduğumu anlayın ve varlığınızın sahibini bilip teslim edenlerden olun ve Beni görmemezlikten gelmeyin.

-153-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اسْتَعِينُواْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلاَةِ إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenustainû bis sabri ves salât innallâhe meas sâbirîn

yâ eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler
ve isteinû bi el sabr	: istiane, yardım isteme, yönelme, sabır,
ve el sâlâti	: sâlât üzere, bağlılık şuuru, her an hakka bağlı olma hali,
İnne Allah mea	: muhakkak ki, Allah, beraber, birlikte, kendinde

el sabirin : sabredenler, bir işin sonucunu bekleyen,

153- Ey iman edenler! Sabırla yönelip arayın ve her an Hakk'a bağlı olma şuurunda olun. Muhakkak ki sabredenler Allah ile beraber olduklarını bilirler.

-154-

وَلاَ تَقُولُواْ لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبيلِ اللّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاء وَلَكِن لاَّ تَشْعُرُونَ

Ve lâ tekûlû li men yuktelu fî sebîlillâhi emvât bel ahyâun ve lâkin lâ teşurûn

Ve la tekulu : yok, demek, demeyin, söylemeyin,
Li men yuktelu : için, kim, kimse, öldürülür, fani olan,
fî sebîli Allah : için, yol, anlatılan hakikatler için, Allah,
emvatun : ölü, fanilik, ölümlü olma, ölüler, faniler,
Bel ehyâun : hayır, bilakis, hayattadır, diridir,
ve lakin la teşurune : fakat, yok, şuur, kendinin çevresinin farkında olmayan

154- Allah'ın hakikatlerini anlatmak için, o yolda ölen, öldürülen kimselere, ölüp gitti demeyin. Bilakis onlar diriliğe kavuşmuşlardır. Fakat kendinin ve çevresinin farkında olmayanlar bunu anlayamazlar.

-155-

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوفْ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الأَمَوَالِ وَالأنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

Ve le nebluvennekum bi şeyin minel havfi vel cûi ve naksın minel emvâli vel enfusi ves semerât ve beşşiris sâbirîn

Ve le nebluvenne-kum : ebette, biz, imtihan, sınanmak, dikkatlice düşünme, siz,
Bi şeyin min el havfi : bir şey, korku
ve el cui : açlık
ve naksın : noksan, nakıs, eksik, azalma, kayıp,
min el emvali : mallar, değerler, sıfatlar,
ve el enfusi : nefsler, canlar, kendisi, varlık,
ve el semerâti : semere, ürünler, verim, elde edilen netice, meyve,
ve beşşir : müjdele, bildir, sevindir, umut ver,
el sabirin : sabredenler

155- Elbette sizler, Bizi anlamak için dikkatlice düşünceler içinde olacaksınız. Açlık ile ilgili ve mallarınızın kaybı ile ilgili ve nefsiniz ile ilgili ve elde edeceğiniz neticelerle ilgili, korktuğunuz şeyler olacaktır. Sabredenlere müjdeler vardır.

-156-

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُواْ إِنَّا لِلّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعونَ

Ellezîne izâ esâbethum musîbetun kâlû innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn

Ellezine : o kimseler, sabredenler,

iza esabet hum	: o kimseler, olduğunda, isabet, temas, etki, onlar
musibetun	: bir musibet, sıkıntı, müşkil,
Kâlû inna li Allah	: dediler, muhakkak, Allah için,
Ve inna ileyhi raciun	: biz, ona, aslına dönen, dönecek,

156- Sabredenlere bir sıkıntı isabet ettiğinde; Allah bizimledir ve biz aslımız olan O'na döneceğiz, derler.

-157-

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

Ulâike aleyhim salâvâtun min rabbihim ve rahmetun ve ulâike humul muhtedûn

Ulaike aleyhim	: işte onlar, onlarda,
salavat	: bütün tecelliler hakkın, her şey ona bağlı,
Min rabbi-him	: Rabbi, vücudlandıran, onlar
Ve rahmeten	: rahmet, insandaki Allah'ın nuru,
Ve ulaike hum	: işte onlar,
el muhtedûne	: hak yol bulan,

157- İşte onlar; kendi üzerlerindeki bütün tecellilerin ve rahmetin, onları vücudlandırana ait olduğunu bilirler ve işte onlar Hakk'a yol bulanlardır.

-158-

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ اللّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

İnnes safâ vel mervete min şeâirillâh fe men haccel beyte evıtemera fe lâ cunâha aleyhi en yettavvefe bi himâ ve men tetavvaa hayran fe innallâhe şâkirun alîm

İnne el safa	: muhakkak, saflık, berraklık, temiz olma, ihtiyaç
ve el mervete	: taş, kuvars, güzel koku, sahra, cömertlik,
Min şeairi allâh	: işaret, delil, nişan, ilke, kural, temel kaide, bilgi, Allah
Fe men	: artık kim, kimse,
hacce	: özel maksat, mutlak olana yönelmek, arayış, niyet,
El beyt	: ev, kendi vücud evi,
Ev ıtemera	: ziyaret, arayış, hakikatin arayışı,
Fe la cunaha aleyhi	: yok, vebal, günah, sorumluluk, onun üzerinde
en yettavvefe bi hima	: dolaşma, anlamak için gayret, tavaf, vefalı, onları
ve men tetavvaa	: kim, gönüllü, içten, samimi arayış,
hayran	: hayır, iyilik, iyi olan, hayırlı olan,
Fe inne Allah	: böylece, muhakkak, Allah,
şakir	: şükredilen, her şeyiyle teslim olunacak olan,
alim	: bilme, ilmin sahibi,

158- Muhakkak ki Allah'ın işaretlerine ulaşan kimse saflık ve cömertlik içindedir. Artık kim mutlak olanı kendi vücud evinde arar ve onu anlamak için dolaşırsa, hakikatleri anlamak için varlığa bakmasında, dolaşmasında ona bir vebal yoktur. Kim hayırlar yolunda; samimi, içten olursa, böylece o, ilmin sahibinin, her şeyiyle teslim olunacak olanın Allah olduğunu bilir.

-159-

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلعَنُهُمُ اللّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ

İnnellezîne yektumûne mâ enzelnâ min el beyyinâti vel hudâ min badi mâ beyyennâhu lin nâsi fîl kitâbi ulâike yelanuhumullâhu ve yelanuhumul lâinûn

İnne ellezine	: muhakkak, doğrusu, o kimseler,
yektumune	: ketum, gizlemek, saklamak, anlatmamak,
Ma enzelnâ	: şey, ne, değil, verdik, sunduk, indirdik, bildirdik,
min el beyyinâti	: apaçık deliller, açıklamalar
ve el huda	: yol gösteren, rehber, klavuz, sahip,
min badi	: sonra,
ma beyyenna hu	: şey, ne, açıklanan, apaçık delillerimiz, o
li en nâsi	: insanlar için, insanlara,
fî el kitâbi	: kitapta, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
Ulaike	: işte onlar,
yelanu humu allâh	: Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşan, düşme
ve yelanu hum el lainun	: düşme, rahmetten uzaklaşan, onlar, uzaklaşmak,

159- İnsanlara tüm varlığın bir kitap olduğu bildirilip, apaçık delillerimizle yol gösterildikten sonra, sunduğumuz apaçık delilleri gizleyenler, işte onlar; Allah'ın rahmetinden uzaklaşırlar ve onlar hakikatlerden uzaklaşarak rahmetten uzaklaşırlar.

-160-

إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ وَأَصْلَحُواْ وَبَيَّنُواْ فَأُوْلَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

İllellezîne tâbû ve aslahû ve beyyenû fe ulâike etûbu aleyhim ve enet tevvâbur rahîm

İllâ ellezine tabu	: ancak, o kimseler, tövbe, dönen, pişman olan,
Ve aslahu	: ıslah olan, düzelen, temizlenen, iyileşen,
Ve beyyenû	: açıkladılar, gerçeği ortaya koyan
Fe ulaike etûbu aleyhim	: işte onlar, pişman olup dönen, onların
Ve ene el tevvab	: ben, pişman olup dönülen yer,
el rahim	: varlığı özünden vareden, rahim olan

160- Ancak yaptıkları hataları anlayıp dönenler ve ıslah olanlar ve hakikatleri açıklayanlar, işte onlar; hatalarını anlayıp Bana dönenlerdir ve tüm varlığı özünden varedenin, pişman olunup dönülecek yer olanın Ben olduğumu anlayanlardır.

-161-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّهِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

İnnellezîne keferû ve mâtû ve hum kuffârun ulâike aleyhim lanetullâhi vel melâiketi ven nâsi ecmaîn

İnne ellezine keferu	: muhakkak, hakikatleri örten kimseler
ve matu	: kaybetme, ölüm
ve hum kuffarun	: onlar, hakikatleri örten, kabul etmeyen
Ulaike aleyhim	: işte onlar, üzerlerinde, kendileri
lanetu Allâh	: Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşan
ve el melâiketi	: güç, kuvve, tüm varlıktaki güç, melekler
ve el nâsi ecmain	: insanlar, bütün, birlik, hepsi

161- Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler kaybedenlerdir ve onlar hakikatleri kabul etmeyenlerdir. İşte onlar; kendilerini, Allah'ı ve tüm varlıktaki gücü ve tüm insanların nereden geldiğini anlayamayıp rahmetten uzaklaşanlardır.

-162-

خَالِدِينَ فِيهَا لاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ

Hâlidîne fîhâ lâ yuhaffefu anhumul azâbu ve lâ hum yunzarûn

Hâlidîne fiha	: devamlı, sürekli, o halin içinde,
la yuhaffef	: yok, hafif, rahat
Anhum el azâbu	: onların, azap, sıkıntı
Ve la hum yunzarun	: yok, onlar, bakıp görmek

162- Onlar devamlı o hâlin içindedirler, onların sıkıntılarında bir azalma olmaz ve onlarda görüp anlama yoktur.

-163-

وَإِلَـهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

Ve ilâhukum ilâhun vâhid lâ ilâhe illâ huver rahmânur rahîm

Ve ilahu kum	: ilah, sığınılan, vareden, siz,
İlâhun vahidun	: ilah, sığınılan, tek, bir
lâ ilâhe illa huve	: yok, ilah, sığınılan, ancak, o,
Huve el rahman	: o, tüm varlığı rahmetiyle saran,
el rahim	: özünden vareden

163- Sizi vareden, tek var edicidir, O'ndan başka vareden yoktur. O tüm varlığı özünden varedendir, tüm varlığı rahmetiyle sarandır.

-164-

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنزَلَ اللّهُ مِنَ السَّمَاء مِن مَّاء فَأَحْيَا بِهِ الأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخِّرِ بَيْنَ السَّمَاء وَالأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

İnne fî halkıs semâvâti vel ardı vahtilâfil leyli ven nehâri vel fulkilletî tecrî fîl bahri bimâ yenfeun nâse ve mâ enzelallâhu mines semâi min mâin fe ahyâ bihil arda ba'de mevtihâ ve besse fîhâ min kulli dâbbe ve tasrîfir riyâhı ves sehâbil musahhari beynes semâi vel ardı le âyâtin li kavmin yakılûn

İnne fi halkı	: muhakkak, halkiyet, yaratılış, varoluş,
el semâvât ve el ard	: semalar, gökler ve yeryüzü
ve ihtilâf	: farklılık, değişiklik,
el leyl ve el nehar	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık
ve el fulki	: sonsuzluk, yörünge, astronomi,
Elleti terci fi el bahri	: ki o, vardır, akar, gider, sonsuzluk, ilmin sonsuzluğu
Bima yenfeu el nase	: şeyler, sebebiyle, fayda, yarar, insanlar
ve mâ enzele Allah	: şey, ne, değil, indirmek, sunmak, Allah
min es semai min main	: semadan, gökten, su, ilim
fe ahya bi-hi el ard	: böylece, hayat, dirilik, onunla, yeryüzü
Bade mevti-hâ	: sonra, nutfe, tohum, orada
ve besse fiha min kulli	: yaydı, yayıldı, ortaya çıktı, hepsi, bütün
dâbbetin	: tüm varlık, hareket eden, hareketlilik
Ve tasrifi er riyâhı	: esmek, rüzgâr
ve el sehabi el musahhar	: bulutlar, bir ölçü içinde, bir halde,
Beyne el semâi	: arasında, sema, gökyüzü
ve el ardı	: yeryüzü, toprak, beden,
le ayetin	: elbette, ayet, işaret, delil
Li kavmin yakılun	: için, kimseler, topluluklar, akıl eden, düşünen

164- Muhakkak ki göklerin ve yerin halkoluşunda, gece ve gündüzün farklılığında ve bunların bir yörüngede hareket edişinde, ki bunlarda insanların bir bilgi ile faydalandığı şeyler vardır. Allah'ın gökten suyu sunmasında, böylece yeryüzünün hayat bulmasında, sonra da ondan tohumlar olmasında, bütün varlığın hareketinde, rüzgarın esmesinde ve bulutların bir ölçü içinde gökyüzünde hareket etmesinde, yeryüzünde olan her şeyde, elbette akıl edip düşünen insanlar için deliller vardır.

-165-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللّهِ أَندَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّهِ وَالَّذِينَ آمَنُواْ أَشَدُّ حُبًّا لِّلّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلّهِ جَمِيعاً وَأَنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ

Ve minen nâsi men yettehızu min dûnillâhi endâden yuhıbbûnehum ke hubbillâh vellezîne âmenû eşeddu hubben lillâh ve lev yerâllezîne zalemû iz yeravnel azâbe ennel kuvvete lillâhi cemîan ve ennellâhe şedîdul azâb

ve min en nasi	: insanlar,
men yettehizu	: kim, kimse, bazıları, edinmek, sarılmak,
min dûni allâh	: yanında, ona ait, katında, başka, olmadan, Allah
Endâden yuhıbbune hum	: eş, eşit, ortak, bir, sever, sevgi, aşk, onlar
Ke hubbi Allah	: gibi, sevgi, aşk, muhabbet, Allah
ve ellezine amenu	: o kimseler, iman eden, inanan,
Eşeddu	: daha fazla, güçlü, şiddetli,
hubben li Allah	: sevgi, aşk, muhabbet, Allah
ve lev yera	: eğer, bilselerdi, görselerdi,
ellezine zalemu	: o kimseler, zalim, zalim kimseler, zulmedenler,
iz yeravne el azabe	: gördüklerinde, gördükleri zaman, azap, sıkıntı
Enne el kuvvete	: olduğu, kuvvet, güç,
li Allah cemian	: Allah'ın, Allah'a ait, hepsi, bütün, tamamı
ve enne Allah	: olduğunu, Allah,
şedid el azab	: şiddetli, daha fazla, sıkıntı, azap

165- Bazı insanlar bazı kimselere sarılırlar, Allah’ı sever gibi onları severler, Allah’ın yanında onlara bir yücelik verip, eş koşarak onları severler. İmanlarında güçlü olan kimseler ise Allah aşkıyla yaşarlar. Zalim olan kimseler; eğer hakikatleri bilip görenlerden olsalardı, bir sıkıntı görseler bile, elbette bütün her şeydeki kuvvet sahibinin Allah olduğunu bilirler ve Allah’ı anlayamayanların daha fazla sıkıntılarda kaldığını anlarlardı.

-166-

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُواْ مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الأَسْبَابُ

İz teberreellezînettubiû minellezînettebeû ve reavûl azâbe ve takattaat bihimul esbâb

İz teberree	: o zaman, uzaklaştığında, beri durmak, arınmak,
Ellezine ittubiû	: o kimseler, tabi olmak, uymak,
Min ellezine ittebeu	: den, o kimseler, tabi olan, uyan
Ve reavu el azabe	: gördüler, kaldılar, azab, sıkıntı,
takattaat	: kati olan, kesin, kesildi, koparıldı, takılmama,
bi-him el esbabu	: onlar ile, sebeb, neden, vasıta olan, bağlar,

166- O kimselere tâbi olanlar, o kimselerin nelere tâbi olduklarını anladıkları zaman beri dururlar ve sıkıntılar görseler de sebeplere takılmazlar.

-167-

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُواْ لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّؤُواْ مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

Ve kâlellezînettebeû lev enne lenâ kerreten fe neteberree minhum kemâ teberreû minnâ kezâlike yurîhimullâhu amâlehum haserâtin aleyhim ve mâ hum bi hâricîne minen nâr

ve kâle ellezine ittebeu	: dedi, o kimseler, tabi olmak, uymak
Lev enne lena kerreten	: eğer, keşke, olduğu, bize, bir kere, tekrar, kez, sefer
fe neteberree minhum	: o zaman, artık, uzaklaşalım, tanımamak, onlardan
Kema teberreû minna	: gibi, uzaklaştığında, kabul etmemek, tanımamak, bizden
Kezalike yuri hum Allah	: işte böyle, görür, bilir, onlar, Allah
Amel hum haserat aleyhim	: amelleri, çalışma, ayrılık, acı, kayıp, keder, onların
ve mâ hum bi hacirin	: değil, onlar, çıkmak, dışarı, hicret, göçen
min en nâri	: ateşten, yakıcılık, yakıp yıkıcı haller

167- O kimselere tâbi olanlar derler ki: Keşke biz de tekrar tekrar hakikatleri gözden geçirseydik. Böylece onların bizden beri durduğu gibi bizde onlardan beri dururduk. İşte Allah'ı bilme konusunda, yaptıkları şeyler yüzünden ayrılıklar içinde kalanlar, onlar ateşin dışında olamazlar.

-168-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي الأَرْضِ حَلاَلاً طَيِّباً وَلاَ تَتَّبِعُواْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

Yâ eyyuhen nâsu kulû mimmâ fîl ardı halâlen tayyiben ve lâ tettebiû hutuvâtiş şeytân innehu lekum aduvvun mubîn

ya eyyuha el nas	: ey insanlar,
Kulu mimmâ	: yeyin, faydalanın, yarar, beslenmek, şeyler
Fi el ardı halal	: yeryüzünden, helal, uygun,
tayyiben	: temiz, güzel, hoş, iyi
Ve la tettebiu	: yok, tabi olmak, uymak
Hutuvâti el şeytan	: adımlar, ayak izleri, o halde olmak, şeytani haller
İnne hu lekum aduvv mubin	: muhakkak, o, size, düşman, apaçık

168- Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerden güzelce, uygun bir şekilde yararlanın ve şeytani hallere tâbi olmayın, muhakkak ki o haller sizin için apaçık düşmandır.

-169-

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاء وَأَن تَقُولُواْ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

İnnemâ yemurukum bis sûi vel fahşâi ve en tekûlû alâllâhi mâ lâ talemûn

innema yemuru-kum	: ancak, sadece, iş, komut, siz
bi el sûi	: kötülük, fena haller
ve el fahşa	: aşırılık, ego, çirkin haller, ben benim demek, büyüklük
ve en tekûlû ala Allah	: söylemeniz, Allah karşı
mâ lâ talemûne	: değil, şey, ne, bilmediğiniz şeyler

169- Muhakkak ki o haller sizi fena hallere ve bir ego içinde aşırılıklara ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemeye götürür.

-170-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللّهُ قَالُواْ بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لاَ يَعْقِلُونَ شَيْئاً وَلاَ يَهْتَدُونَ

Ve izâ kîle lehumuttebiû mâ enzelallâhu kâlû bel nettebiu mâ elfeynâ aleyhi âbâenâ e ve lev kâne âbâuhum lâ yakılûne şeyen ve la yehtedûn

ve iza kile lehum	: olduğunda, söylemek, dendi, onlara
İttebiu ma enzele Allah	: tabi olmak, uymak, sunulan, bildirilen, Allah
Kalu bel nettebiu	: dediler ki, hayır, bilakis, tabi olmak, uymak
Ma elfeyna	: şey, ne, değil, bulmak, biz
Aleyhi abae na	: onun üzerinde, atalarımız,
E ve lev kane	: eğer, şayet, olsa bile, oldu, olsa da
Abau hum	: ataları, babaları, onlar
la yakılune şeyen	: yok, akıl, idrak, düşünce, bir şey
ve la yehtedun	: yok, yol bulmak, hidayete

170- Onlara Allah'ın sunduğu şeylere tâbi olun denildiği zaman, derler ki: Hayır, biz atalarımızı ne üzere bulduysak ona tâbi oluruz. Eğer ataları bir şeyi akıl etmiyorlar ve doğru yol üzere olmasalar da mı?

-171-

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُواْ كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لاَ يَسْمَعُ إِلاَّ دُعَاء وَنِدَاء صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لاَ يَعْقِلُونَ

Ve meselullezîne keferû ke meselillezî yenıku bi mâ lâ yesmeû illâ duâen ve nidââ summun bukmun umyun fe hum lâ yakılûn

ve meselu	: örnek, misal, durumu, hali,
ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten kimseler
Ke meseli ellezi yenıku	: gibi, örnek, misal, durumu, hali, o kimse, bağırma, öten
Bima la yesmeû	: bu şey, bu yüzden sebeb, yok, işitmek
illa duaen ve nidâen	: ancak, sadece, den başka çağırmak ve bağırmak
summun	: sağır, duyup işitemeyen
bukmun	: dilsiz, konuşamayan
umyun	: ama, kör, bakıp göremeyen
Fe hum la yakılun	: artık, yok, akıl etmek

171- Hakikati görmemezlikten gelip örtenlerin durumu; hep bağırıp çağırmaktan başkasını işitemeyen kimsenin durumu gibidir. Onlar duyarlar işitemezler, hakikatleri konuşamazlar, bakıp göremezler ve onlar akıl edip düşünemezler.

-172-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُواْ لِلّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kulû min tayyibâti mâ razaknâkum veşkurû lillâhi in kuntum iyyâhu tabudûn

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman kimseler
Kulu min tayyibati	: yeyin, beslenin, yararlanın, fayda, temzi, güzel, hoş
mâ razaknâ-kum	: şey, ne değiş, rızık, fayda, yarar, biz, siz
ve uşkurû li Allah	: varlığın sahibini bilip teslim etmek, Allah
in kuntum	: eğer, şayet, olduysanız, anlayın, olun, siz
iyyâ-hu tabudûne	: sadece, o, kul olursunuz

172- Ey iman edenler! Size sunduğumuz rızıklardan güzelce, uygun bir şekilde yararlanın ve varlığınızın sahibinin Allah olduğunu bilip teslim edin, sadece O'nun kulu olduğunuzu anlayın.

-173-

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللّهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَلا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İnnemâ harrame aleykumul meytete ved deme ve lahmel hınzîri ve mâ uhille bihî li gayrillâh fe menidturra gayra bâgin ve lâ âdin fe lâ isme aleyh innallâhe gafûrun rahîm

İnnema harrame aleykum	: ancak, fakat, yasak, uygun olmayan, üzerinize, size
el meytete	: ölü gibi, duyarsız, idraksiz hal,
ve ed dem	: kan, içki, yudum, nefes, an,
ve lahme el hınziri	: kötü düşünen, gaddar, zararlı olan, zararlı et, domuz eti
ve mâ uhıl li gayr	: şey, ne, değil, uygun, başka, gayri,
Allah bihi	: Allah, onu, ile, göre, onun hakikatleri,
fe men idturra	: kim, mecbur, zaruret, zor durumda,
Gayrı bagın	: başka, dışında, diğer, taşkınlık, haksızlık, hasedlik, isyan
ve la adin	: yok, dönme, haktan ayrılmadan
fe lâ isme aleyhi	: artık, böylece, yok, günah, suç, vebal, ona
inne Allâh gafur	: Allah, mağfiret, bağışlayan,
rahim	: rahim, özünden vareden

173- Hakikatlere duyarsız olmanız, kan dökücü olmanız, zararlı hallerde olmanız sizlere haramdır ve Allah'ın hakikatlerinin dışında olmanız haramdır. Artık kim zor durumda kalsa bile, taşkınlık yapmasın ve haktan ayrılmadan hareket etsin, böylece ona bir vebal yoktur. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-174-

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلاً أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلاَّ النَّارَ وَلاَ يُكَلِّمُهُمُ اللّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnellezîne yektumûne mâ enzelallâhu minel kitâbî ve yeşterûne bihî semenen kalîlen ulâike mâ yekulûne fî butûnihim illen nâre ve lâ yukellimuhumullâhu yevmel kıyâmeti ve lâ yuzekkîhim ve lehum azâbun elîm

İnne ellezine yektumune	: muhakkak, o kimseler, ketum, gizlemek, saklamak,
Ma enzele allah	: verilen şey, sunulan, bildirilen, ulaşılan şey, Allah
min el kitabi	: kitaptan, ilahi sözler, varlık kitabı,
ve yeşterûne bihi	: çıkar elde etmek, satıyorlar, onu
Semenen kalilen	: bedel, karşılık, değer, az, az bir
Ulâike ma yekulune	: işte onlar, şey, ne, değil, yemek, beslenmek, fayda,
Fi butûni-him	: içinde, karınları, içleri, gönülleri, onlar
İllâ el nar	: ancak, sadece, den başka, ateş, yakıcılık hali
ve lâ yukellim hum allah	: yok, kelam, sözler, konuşmak, söylemek, onlar, Allah
yevme el kıyameti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölünceye kadar
ve lâ yuzekki him	: yok, temizlenmek, düzelmek, anlamak,
ve lehum azabun elim	: onlar, azap, sıkıntı, acı, elim

174- Muhakkak ki Allah'ın kitabından sunulan hakikatleri gizleyen kimseler ve o hakikatleri az bir değer için de olsa çıkarlarına alet edip satanlar, işte onların hakikatlerden yararlanmaları olmaz, onların içlerinde bir ateş vardır ve onlar ölünceye kadar Allah'ın hakikatlerinden konuşamazlar ve onlar temizlenmiş değillerdir ve onlar acı sıkıntılardadır.

-175-

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُاْ الضَّلاَلَةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

Ulâikellezîneşteravud dalâlete bil hudâ vel azâbe bil magfireti fe mâ asberehum alen nâr

ulaike ellezine işterav	: işte onlar, satın alma, tercih, elde ettikleri
el dalâlete	: hakikatlerden sapmak, cehalete sapmak,
bi el hudâ	: yol göstermek, doğru yol, hakikatin yolu,
ve el azâb	: azap, sıkıntı,
bi el magfiret	: mağfiret, temiz olanı almak, kirlilikten kurtulmak
Ma asbere-hum	: şey, ne, değil, sabırlı olmak, onlar
alâ en nâri	: üzere, karşı, ateş, yakıp yıkıcı olan,

175- İşte onlar; doğru yola karşı, hakikatlerden kendi cehaletine sapmayı ve mağfirete karşı, sıkıntıda olmayı elde etmişlerdir. Onlarda sabretmek yoktur, ateş üzeredirler.

-176-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُواْ فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

Zâlike bi ennellâhe nezzelel kitâbe bil hakk ve innellezînahtelefû fîl kitâbi le fî şikâkin baîd

Zâlike bi enne allah	: işte bu, sebebi ile, olduğu, Allah
Nezzele	: sundu, bildirdi, indirdi,
el kitabe	: kitap, kainat kitabı, her varlıkta yazılı olanlar,
bi el hakkı	: hak ile, gerçek, doğru
ve inne ellezîne ıhtelefu	: muhakkak ki onlar, ihtilaf, ayrılık, ikilik,
fî el kitâbi	: kitap hakkında, hakikatlerin sözleri hakkında
Le fi şikak baidin	: elbette, içinde, ayrılık, ikilik, bölünme, uzaklaşmak, uzak

176- İşte, Allah tüm gerçekleri kâinat kitabında sunmuştur. Kitabın içindeki hakikatler hakkında ihtilafa düşen o kimseler, elbette hakikatlerden uzaklaşma ve bölünme içinde olurlar.

-177-

لَّيْسَ الْبِرَّ أَن تُوَلُّواْ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّآئِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُواْ وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاء والضَّرَّاء وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

Leysel birre en tuvellû vucûhekum kıbelel maşrıkı vel magrıbi ve lâkinnel birre men âmene billâhi vel yevmil âhırı vel melâiketi vel kitâbi ven nebiyyîn ve âtel mâle alâ hubbihî zevil kurbâ vel yetâmâ vel mesâkîne vebnes sebîli ves sâilîne ve fîr rıkâb ve ekâmes salâte ve âtez zekât vel mûfûne bi ahdihim izâ âhed ves sâbirîne fîl besâi ved darrâi ve hînel bes ulâikellezîne sadakû ve ulâike humul muttekûn

Leyse el birre	: değil, doğruluk, iyilik, bol hayır, erdemlilik, temizlik,
en tuvellu veche kum	: dönmeniz, yönelmeniz, yüz, yön, siz
kıbele	: yön, cihet, kıble, yönelmek, önce,
El maşrıkı ve el magrıbi	: doğu ve batı
ve lakinne el birr	: lakin, fakat, doğruluk, iyilik, bol hayır, temizlik,
Men amene bi Allah	: kim, iman etti, inandı, bir Allah
ve el yevmi el âhırı	: sonuna,
ve el melâiketi	: her varlıktaki hakkın gücüne, kuvvet

ve el kitâbi : kitap, her varlığın hakkın bir kitabı olduğuna
ve en nebiyyine : nebilere, haber verenlere
ve ate el male : verdi, sundu, mal, mülk, kendinde olan,
alâ hubbi-hi : ona sevgi duyma, sevme
zevi el kurbâ : sahip, yakınlık, akrabalar
ve el yetâmâ : yetimler, atalarının inancından kopmuş olan,
ve el mesâkîne : miskin, çaresiz,
ve ibne es sebîli : evlat, yol, hakk yolu, hakikat yolunda
ve es sâilîne : soran, arayan, isteyenler
ve fî er rıkâbi : cehalet köleliğinden kurtulmak isteyen
ve ekâme es salâte : her an salât üzere olan, hakka bağlılık
ve âte ez zekâte : kendinde olanı paylaşan, temizlenen,
ve el mûfûne : ifa eden, vefa eden, hakkıyla yerine getiren,
bi ahdi him : ahd, söz, ahdlerini, sözlerini, onlar
izâ âhedû : söz, ahd verdikleri zaman
ve el sâbirîne : sabredenler, bekleyen,
fi el besai : müşkil, sıkıntı, hastalık,
ve ed darrâi : darlık, zorluk, zaruret
ve hine el besi : o zaman, bazı bazı, ara sıra, o hallerde, iyi, güzel, çok
Ulaike ellezîne sadakû : işte onlar, sadık, en içten, samimi olan, gönül ehli
Ulaike hum el muttekun : işte onlar, fenalardan sakınan, ortak koşmayanlar

177- Yüzlerinizi doğuya ve batıya döndürüp yönelmeniz doğruluk değildir. Fakat doğruluk; Allah ile birlikte olduğunuza ve sonunuza ve her varlıktaki Hakk'ın gücüne ve her varlığın Hakk'ın bir kitabı olduğuna ve Nebilere inanan kimse olmaktır. Hakk'ın sevgisiyle yakınlarına ve atalarının inancından kopmuş bir arayışta olanlara ve çaresizlere ve Hakk yolunda olanlara ve sorup arayanlara ve cehalet köleliğinden kurtulmak isteyenlere, mülkün sahibine ait bilgileri paylaşmak, yardım etmektir. Her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket etmek ve temizlenme içinde olup kendinde olanı paylaşmaktır. Söz verdiğinde sözünü hakkıyla yerine getirmektir. Hastalıklarda ve sıkıntılarda sabırlı olmaktır ve her zaman güzel davranışlar içinde olmaktır. İşte onlar gönül ehli olanlardır. İşte onlar, fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlardır.

-178-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالأُنثَى بِالأُنثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاء إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kutibe aleykumul kısâsu fîl katlâ el hurru bil hurri vel abdu bil abdi vel unsâ bil unsâ fe men ufiye lehu min ahîhi şeyun fettibâun bil marûfi ve edâun ileyhi bi ihsân zâlike tahfîfun min rabbikum ve rahmet fe meni'tedâ bade zâlike fe lehu azâbun elîm

ya eyyuha ellezine amenu : ey iman edenler, ey inananlar,
Kutibe aleykum : yazılı, kitab, sizlere,
el kısas : eşit karşılık, kıssa, hikaye, ibret, ders, öğüt,
fi el katla : için, öldürülme, ölüm, yazık etmek, mahv etmek
El hurr bi el hurri : özgür, hür, bağımsız, hür ile
ve el abdu bi el abdu : köle, kul, kul ile, köle ile,

ve el unsâ bi el unsa	: ünsiyet, aslıyet, kadın, dişi,
fe men ufye lehu	: artık, kim, af, bağışlama, o
min ahi hi şeyin	: kardeş, arkadaş, dost, cömert, o, bir şey,
Fe ittibaun	: artık, tabi olmak, uymak,
bi el marûfi	: iyilikle, bilinen, ariflik
ve edâun ileyhi	: eda, ödemek, yerine getirme, davranış, ona,
bi ihsan	: ihsan ile, iyi güzel davranışlar içinde olmak,
Zalike tahfif	: işte bu, hafif, zayıf, rahatlık, huzur, mutluluk,
min rabbkum	: Rabbinizden, sizi vücudandıran,
ve rahmetun	: bir rahmet,
Fe men iteda	: artık, fakat, kim, haddi aşmak, saldırmak,
bade zâlike	: bundan sonra, artık, böylece,
fe lehu azabun elim	: o taktirde, artık, azap, sıkıntı, elim, acı

178- Ey iman edenler! Ölümde sizler için ibretler yazılıdır. Hür olmada hürlük, kul olmada kulluk, aslını tanımada asliyet. Artık kim; o dostluk yolunda ona yapılan şeylerde bir bağışlama içinde olursa, sonra da irfaniyete uygun davranırsa ve iyi davranışlar içinde olursa, işte böylece sizler Rabbinizden bir rahatlık ve rahmet içinde olursunuz. Bundan sonra kim haddi aşarsa, artık o acı sıkıntılarda olur.

-179-

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَاْ أُولِيْ الأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Ve lekum fîl kısâsı hayâtun yâ ulîl elbâbi leallekum tettekûn

ve lekum	: size, sizin için
fi el kısas	: içinde, kısas, eşit karşılık, kıssa, hikaye, öğüt, ibret, ders
hayatun	: hayat, diri, yaşam,
Ya ulil elbâbi	: ey akıl sahipleri, hakk üzere düşünen, aklından çıkarmayan
lealle-kum tettekune	: umulur, böylece, fenalardan sakınma ortak koşmamak

179- Ey hakk üzere aklını işletenler! Sizin için yaşamda ibretler vardır. Umulur ki siz fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşanlardan olmazsınız.

-180-

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

Kutibe aleykum izâ hadara ehadekumul mevtu in tereke hayrâ el vasiyyetu lil vâlideyni vel akrabîne bil marûf hakkan alel muttekîn

Kutibe aleykum	: yazılı, kitap, üzerinizde hakikatler yazıldı
iza hadara ehade kum	: hazır, vardır, o halde olun, bir, tek, siz
el mevt	: nutfe, tohum, öz, gelinen öz
İn tere ke hayran	: eğer, terk, bırakmak, ayrılmak, hayır, iyi olan, güzel,
el vasiyyetu	: vasiyet, tavsiye, bırakmak, öğüt,
li el valideyn	: doğurtan, anne baba için,
ve el akrabine	: yakınlar, yakınlık
bi el marufi hakk	: ariflik, bilmek, kaynağından gelen bilgi, doğru, hak,

alâ el muttekîne : üzerine, ancak, fenalardan sakınan, ortak koşmayan

180- Sizin üzerinizde tüm hakikatler yazılıdır. Siz, birliği ve geldiğiniz özü anlama içinde olun. Eğer bir şey bırakmak istiyorsanız; anne babanız için ve yakınlarınız için güzel şeylerde olun, hakikatlerin bilgisinde olun, fenalardan sakınma, ortak koşmama hallerinde olun.

-181-

فَمَن بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Fe men beddelehu bade mâ semiahu fe innemâ ismuhu alellezîne yubeddilûneh innallâhe semîun alîm

fe men bedelde hu : o zaman, artık, kim, değiştirme, o
Bade ma semai hu : sonra, şey, ne, değil, işitmek, o
Fe innemâ ismu hu : artık, sadece, fakat, günah, suç, vebal, o
alâ ellezine : üzerine, ancak, o kimseler
yubeddilûne-hu : onu değiştirirler
inne Allâh semıın : muhakkak, Allah, işitmek,
alim : ilmin sahibi, ilmiyle vareden

181- Artık kim; hakikatleri işittikten sonra onu kendi anlayışına göre değiştirirse, hakikatlerin sözlerini değiştiren o kimsenin üzerinde bir vebal vardır. Muhakkak ki Allah işittirendir, ilmin sahibi olandır.

-182-

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلاَ إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Fe men hâfe min mûsın cenefen ev ismen fe aslaha beynehum fe lâ isme aleyh innallâhe gafûrun rahîm

Fe men hafe : artık, kim, korku, saygı,
min musın : vasiyet eden, öğüt, tansiye, itaatsiz,
cenefen : günah, hata, haktan uzaklaşarak
Ev ismen : yada, günah, hata, suç
Fe aslaha beyne hum : artık, böylece, ıslah, arınma, kurtuluş, arası, onlar,
Fe lâ isme aleyhi : artık, yok, günah, hata, onun üzerinde
İnne Allah gafur : muhakkak, Allah, mağfiret, bağışlayan,
rahim : varlığı özünden vareden,

182- Fakat kim; haktan uzaklaşanlara ya da günahlarda olanlara bir saygı ölçüsünde öğüt verirse, sonra da onların arınmasında yardımcı olursa, artık onun üzerinde bir vebal yoktur. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-183-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kutibe aleykumus sıyâmu kemâ kutibe alellezîne min kablikum leallekum tettekûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
Kutibe aleykum	: yazılı, kitap, sizin üzerinize, size
el sıyâmu	: sakınmak, bırakmak, çekinmek, hareket etmemek
Kemâ kutibe	: gibi, yazıldı, var, kitap,
Ala ellezine min kabli kum	: üzerine, o kimseler, sizden önce
lealle-kum	: umulur siz, böylece,
tettekune	: fenalardan sakınmak Allah'a ortak koşmamak

183- Ey iman edenler! Sakınmak sizden öncekilere yazıldığı gibi, sizlere de yazıldı. Umulur ki siz fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsınız.

-184-

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ وَأَن تَصُومُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Eyyâmen madûdât fe men kâne minkum marîdan ev alâ seferin fe iddetun min eyyâmin uhara ve alellezîne yutîkûnehu fidyetun taâmu miskîn fe men tatavvaa hayran fe huve hayrun lehu ve en tesûmû hayrun lekum in kuntum talemûn

eyyâmen madûdâtin	: günler, güzel, hayırlı, birkaç, sayılı, belirli, sınırlı,
Fe men kane min-kum	: fakat, kim, oldu, sizden
maridan	: hasta, rahatsız, sıkıntılı, müşkil
ev ala seferin	:veya, yada, sefer, yolculuk, arayışta olmak
Fe iddetun	: o zaman, birkaç, çeşitli, birçok, adet, bir dizi,
Min eyyamin uhara	: günlerden, güzel, iyi, hayırlı, diğer, başka
ve alâ ellezine	: onlar üzerine
yutikune-hu	: takat, güç, dayanmak, o
Fidyetun	: fidye, karşılık, sadaka, yardım,
taam	: yemek, beslenilen, şey, bilgilenmek, yararlanmak,
miskin	: çaresiz, miskin
Fe men tatavvaa hayran	: artık, kim, gönüllü, içten samimi, hayır, iyi olan şey
Fe huve hayrun lehu	: artık, o, hayırlı olan, onun için

ve en tesûmû	: cehaletten fenalardan sakınmak,
hayr lekum	: hayırlı, iyi olan, size
İn kuntum talemun	: eğer, şayet, siz oldunuz, bilen, biliyorsunuz

184- Günleriniz sınırlıdır. Artık sizden kim müşkillerde olur ya da bir arayışta olursa, bundan sonra o sınırlı günlerini hakikatlerden başka şeylerde geçirmesin. O gücünün yettiğince de çaresizlik içinde olan kimselerle hakikatlerin bilgilerini paylaşsın. Bundan sonra kim; samimi bir hâlde, hayırlı yolda olursa, artık onun için hayırlı olan şeyler vardır. Eğer siz bilenlerden, hayırlı kimselerden olmak istiyorsanız, cehaletten, fenalardan sakının.

-185-

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيَ أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ
فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ
أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلاَ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُواْ الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُواْ اللّهَ
عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Şehru ramadânellezî unzile fîhil kurânu huden lin nâsi ve beyyinâtin minel hudâ vel furkân fe men şehide minkumuş şehra fel yesumhu ve men kâne marîdan ev alâ seferin fe iddetun min eyyâmin uhara yurîdullâhu bikumul yusra ve lâ yurîdu bikumul usra ve li tukmilûl iddete ve li tukebbirûllâhe alâ mâ hedâkum ve leallekum teşkurûn

Şehru	: ay, şehir, iç alem, medeniyet, açığa çıkış,
ramadan	: yakmak, kesinleştirmek, hakkı arama ateşi,
Ellezi unzile fihi	: ki o, sunuldu, verildi, indirildi, onun içinde, onda,
el kuran	: Kuran, kainat kitabı, hakikatlerin sözleri, okunan
huden li el nas	: yol gösteren, insanlar için, insanlara,
ve beyyinâtin	: apaçık deliller, açıklamalar,
min el huda	: yol gösterenden, sahip, yol gösterme
ve el furkâni	: furkan, fark edicilik, hakkı batıldan ayırmak
Fe men şehide minkum	: artık, kim, bilip gören, tanık, sizden
el şehra	: ay, iç alem, şehir, meşhur, şeref, şan sahibi,
fe li yesum-hu	: artık, için, cehaletten fenalardan sakınmak, o
ve men kane maridan	: kim, oldu, hasta, rahatsız, müşlüklerde,
ev ala seferin	: veya, yada, sefer, yolculuk, arayışta olmak
Fe iddetun	: o zaman, birkaç, çeşitli, birçok, adet, bir dizi,
Min eyyamin uhara	: günlerden, güzel, iyi, diğer, başka
Yuridu Allah	: irade, ister, Allah,
bikum el yusra	: sizin, size, kolaylık, rahatlık
ve lâ yurîdu	: yok, irade, dilek, istemez,
bikum el usra	: sizin, size, zorluk, güçlük,
Ve li tukmilu el iddete	: için, tamamlamak, anlamak, çeşitli, birçok, adet,
ve li tukebbirû Allah	: için, yüce olan, yüceltmek, Allah
Ala ma hedâ-kum	: üzerine, yücelik, şey, ne, yol göstermek, rehber, siz,
ve lealle-kum teşkurune	: umulur, siz, varlığının sahibini bilip teslim etmek

185- İç aleminde Hakk'ı aramanın ateşi yananlar için, tüm kâinat kitabının içinde sunulmuş hakikatler vardır. Onda insanlar için yol gösterme vardır, apaçık delillerle yol gösterme vardır, hakk ile batılı fark etme vardır. Artık sizden kim, iç alemindeki hakikatleri bilip görenlerden olmak isterse, bundan sonra cehaletten, fenalardan sakınsın. Kim, müşkillerde olur ya da bir arayışta olursa, bundan sonra o sınırlı günlerini hakikatlerden başka şeylerde geçirmesin. Allah'ın iradesinde sizlere kolaylık vardır ve o iradede sizlere zorluk yoktur. Zamanınızı hakikatleri anlamak içinde geçirin. Allah'ın yüceliğini anlamak için, üzerinizdeki tecellilerin sahibini anlayın. Umulur ki siz varlığınızın sahibini bilir teslim edersiniz.

-186-

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لِي وَلْيُؤْمِنُواْ بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

Ve izâ seeleke ıbâdî annî fe innî karîb ucîbu daveted dâi izâ deâni fel yestecîbû lî vel yuminû bî leallehum yerşudûn

ve iza seele ke	: olduğu zaman, soru, sorgulama, arayış, sen
Abid anni	: kulluk, beni, bana,
fe inni karibun	: muhakkak ki, ben, yakın,
Ucibu davete	: icabet, cevap, karşılık, çağrı, davet, arama,
Ed dai iza deâ-ni	: davet, arayan, çağıran, aradığında, davet ettiğinde
fe el yestecîbû-lî	: artık, o halde, icabet, cevap, bana,
ve li yuminû bî	: için, inanmak, iman etmek,
lealle-hum yerşudun	: umulur, onlar, irşad, doğru yolu bulma, hakikate ulaşma,

186- Kullarım sana beni sorduklarında; elbette ben onlara yakınım, beni aradıkları zaman, arayanın arayışına her an cevap veririm. Artık onlar bana icabet etsinler ve bana iman etsinler. Umulur ki onlar hakikatlere ulaşırlar.

-187-

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَآئِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ اللّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُواْ مَا كَتَبَ اللّهُ لَكُمْ وَكُلُواْ وَاشْرَبُواْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُّواْ الصِّيَامَ إِلَى الَّيْلِ وَلاَ تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللّهِ فَلاَ تَقْرَبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

Uhılle lekum leyletes sıyâmir refesu ilâ nisâikum hunne libâsun lekum ve entum libâsun lehun alîmallâhu ennekum kuntum tahtânûne enfusekum fe tâbe aleykum ve afâ ankum fel âne bâşirûhunne vebtegû mâ keteballâhu lekum ve kulû veşrabû hattâ yetebeyyene lekumul haytul ebyadu minel haytıl esvedi minel fecri summe etimmus sıyâme ilel leyli ve lâ tubâşirûhunne ve entum âkifûne fîl mesâcid tilke hudûdullâhi fe lâ takrabûhâ kezâlike yubeyyinullâhu âyâtihî lin nâsi leallehum yettekûn

Uhılle lekum leylete	: helal, uygun, ehil, sahip, gece, gaflet, cehalet

el sıyami : sakınmak, el çekmek, cehaletten fenalardan sakınmak
el refesu : edep dışı söylem, fena sözler sözleme
ilâ nisâi-kum : nefsini tanıma yolunda olan, kadın, siz
Hunne libasun lekum : onlar, elbise, dış örtü, giysi, örnek,
ve entum libasun lehunne : siz, giysi, dış örtü, elbise, örnek, onlar için
Alime allâh : bilin, ilmin sahibi, Allah
enne-kum kuntum : olduğunuz, siz, idiniz, oldunuz,
Tahtanun enfuse-kum : alt kat, aşağı, nefsleriniz, kendiniz
Fe tâbe aleykum : artık, pişman olup dönme, sizin, üzerinizde
Afâ ankum : af, bağışlamak, sizin
Fe elana bâşirû-hunne : artık, belli, açık, devam, ilerleme, başlamak, temas, onlar
ve ibtegû : isteyin, arayın, araştırmak, amaç,
ma ketebe allah : değil, şey, ne, yazılı olan, kitab, Allah
lekum : sizin için, size
ve kulû : beslenmek, yararlanma, fayda
ve işrabu : için, sindirin, hissedin
Hatta yetebeyyene : hatta, açığa çıkar, belli olur, görünen,
Lekum el hayt : sizin için, size, birbirine bağlayan, iplik,
Ebyadu min el haytı : beyaz, aydınlık, temiz, iplik, birbirine bağlayan
el evsedi : siyah, karanlık, cehalet karanlığı,
min el fecr : aydınlık vakti, aydınlanma
Summe etimmu : sonra, tamamlayın, anlayın,
el sıyâme ila el leyli : cehaletten fenalardan sakınmak, gece, gaflet
ve lâ tubâşirû-hunne : yok, devam, ilerlemek, başlamak, temas, onlarla
ve entum akifun : siz, devamlı ibadet den, sebat eden, inandığında duran
fî el mesacidi : içinde, teslimiyet, teslim olunan yer,
Tikle hududu Allah : bu, o, hudut, sınır, Allah
Fe lâ takrabû-hâ : artık, yok, yakınlık, ona
Kezâlike yubeyyine Allah : işte böyle, açıklamak, beyan, apaçık görünmek, Allah
Ayati hi li el nas : ayetler, işaretlerini, delil, insanlar için, insanlarda
lealle-hum yettekune : umulur ki onlar, fenalardan sakınmak, hakikati anlamak

187- Sizler cehaletten, fena hallerden sakınıp ehil kimseler olun. Siz nefsini tanıma yolunda olanlara fena sözler söylemeyin. Onlar size örnektir, sizler de onlar için bir örneksinizdir. Allah'ı bilin. Siz nefsinizi tanımada henüz alt makamlarda bulunuyorsunuz. Artık yaptığınız hatalardan dönüp bağışlanma içinde olun. Apaçık görünen varlığı anlamaya başlayın. Allah'ın tüm varlıkta yazılı olan hakikatlerini arayın ve faydalanın ve hissedin. Hatta cehalet karanlığından aydınlığa çıkıncaya kadar, tüm varlığın birbirine bağlılığını anlayıncaya kadar, tertemiz bir bağla Hakk'a bağlanıncaya kadar. Sonra da cehaletten, fenalardan sakınıp hakikatleri anlamayı tamamlayın ve o hakikatleri anlama yolunda olmayı yok etmeyin. Siz teslimiyet içinde olmaya devam edin. Bunlar Allah'ın hududlarıdır, artık O'na olan yakınlığı yok etmeyin. İşte Allah insanlarda işaretlerini apaçık gösterir. Umulur ki onlar fenalardan sakınır, hakikatleri anlarlar.

-188-

وَلاَ تَأْكُلُواْ أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُواْ بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُواْ فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ve lâ tekulû emvâlekum beynekum bil bâtılı ve tudlû bihâ ilel hukkâmi li tekulû ferîkan min emvâlin nâsi bil ismi ve entum talemûn

ve la tekulû : yok, yemeyin, faydalandırmayın, söylemeyin,

emval kum	: mal, varlık, değer, siz
beyne-kum bi el batıl	: sizin aranızda, birbirinizi, batıl olan, boş, asılsız,
ve tudlû biha	: siz olun, belirtmek, göstermek, onu
ilâ el hakim	: için, ancak, hüküm, hakim olan,
li tekulû	: için, yemek, beslenmek, fayda, yarar,
ferikan	: kısım, gurup, ekip, fırka,
min emvali el nas	: mallar, varlık, değerler, insanlar
bi el ismi	: suç, günah, hata, vebal,
ve entum talemûne	: siz, bilin, biliyorsunuz, bilmelisiniz,

188- Sizler birbirinize, varlığın hakikatleri hakkında aslı olmayan şeyler söylemeyin. Sizler ancak hâkim olduğunuz konuları belirtin. İnsanlar hakikatlerin değerleri hakkında bir hataya düşmeden, bir ekip olarak faydalanma içinde olsunlar. Siz hakikatleri bilmelisiniz.

-189-

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوْاْ الْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأْتُواْ الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yeselûneke anil ehillet kul hiye mevâkîtu lin nâsi vel hacc ve leysel birru bi en tetûl buyûte min zuhûrihâ ve lâkinnel birre menittekâ vetûl buyûte min ebvâbihâ vettekûllâhe leallekum tuflihûn

Yeselûne ke	: ararlar, sorarlar, araştırırlar, sen,
an el ehillet	: ehil, bakış, görüş, hilal, saf, halis,
Kul hiye mevakitu	: anlat, söyle, kez, kere, vakit, zaman, belirli olan
li en nâsi	: insanlar için
ve el haccı	: kutsal olanı arayış, maksat, niyet, hacc
ve leyse el birr	: değil, doğruluk, dürüstlük, temizlik,
Bi en tetu	: gelmek, girmek,
el buyûte	: evler, bulunulan yer,
min zuhuri ha	: arkasından, geçmiş, görünüm, görünüş,
ve lakinne el birre	: lakin, fakat, doğruluk, dürüstlük,
men ittekâ	: kim, kimse, kişi, fenalardan sakınmak, ortak koşmamak
ve utu el buyut	: gelin, girin, ev, ikamet edilen bulunulan yer,
min ebvâbi-hâ	: kapı, hakikatlere ulaşmak, onun
ve ittekû allah	: fenalardan sakınmak, ortak koşmamak, Allah
lealle-kum tuflihun	: umulur, siz, kurtuluş, başarılı olmak, felah bulmak

189- Sana ehil olmayı sorarlar, de ki: O insanların zaman içinde ve kutsal olanı arayışta kazandıkları bilgiyledir. Bulunduğunuz yerlere eski bilişlerinizle gelmeniz doğruluk değildir. Fakat doğruluk; fenalardan, cehaletten sakınarak, bulunduğunuz yerlere o hakikatlere ulaşarak gelmenizdir ve fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamaktır. Umulur ki siz başarılı olursunuz.

-190-

وَقَاتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلاَ تَعْتَدُواْ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبِّ الْمُعْتَدِينَ

Ve kâtilû fî sebîlillâhillezîne yukâtilûnekum ve lâ ta'tedû innallâhe lâ yuhıbbul mutedîn

ve kâtilû	: gayret, mücadele, savaşmak,
fi sebil Allah	: yol, hakikatler için, hakkında, Allah yolunda,
Ellezine yukâtilûne-kum	: o kimseler, savaşmak, mücadele etmek, siz
ve la tatedû	: yok, aşırı gitmek, haddi aşmak,
inne Allâh la yuhıbbu	: muhakkak ki, Allah, yok sevgi, aşk,
el mutedîne	: aşırı gidenler, haddi aşanlar, saldırgan

190- Allah'ın hakikatleri hakkında sizinle mücadele edenlerle siz de mücadele edin ve haddi aşmayın. Muhakkak ki haddi aşanlarda Allah sevgisi yoktur.

-191-

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُم مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلاَ تُقَاتِلُوهُمْ عِندَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِن قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاء الْكَافِرِينَ

Vaktulûhum haysu sekıftumûhum ve ahricûhum min haysu ahracûkum vel fitnetu eşeddu minel katli ve lâ tukâtilûhum indel mescidil harâmi hattâ yukâtilûkum fîhî fe in kâtelûkum faktulûhum kezâlike cezâul kâfirîn

ve uktulu hum haysu	: mücadele, yok etmek, yazık, öldürmek, onlar, yer, nerede
sekıftumû-hum	: durduğu yer, cehaletin yeri, buldunuz, karşılaşmak, onlar
ve ahricû-hum min haysu	: çıkarmak, dışarı, kurtarmak, onlar, yer, nerede,
ahracû-kum	: çıkarmak, dışarı, siz
ve el fitnet eşeddu	: fitne, ikilik, arabozan, bozguncu, daha fazla, şiddetli
min el katli	: öldürmek, yok etmek, mahv etmek, cinayet,
ve lâ tukâtilû-hum	: yok, öldürmek, mücadele etmek, onlar
İnde el mescidi el haram	: yanında, katında, ona ait, secde, teslim, kutsal mescid
Hattâ yukatilu kum fihi	: hatta, oluncaya kadar, savaşmak, mücadele, siz, orada
Fe in kâtelû-kum	: artık, eğer, savaşmak, mücadele, siz
fe uktulû-hum	: o zaman, savaşın, mücadele edin, yok etmek, onlar
Kezâlike cezau	: işte böyle, karşılık, ceza,
el kafirin	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

191- Fena hallerde olanlarla karşılaştığınızda nerede olursa olsun mücadele edin. Sizi hakikatlerden çıkarmak isteyenlerle nerede olursa olsun, onları fenalardan çıkarmak için mücadele edin. Fitne öldürmekten daha tehlikelidir. Onlar kutsal olana bir teslimiyet içinde olurlarsa, onlarla mücadele etmeyin, hatta siz onların hakikatleri anlamasında mücadele edin. Eğer sizinle mücadele ederlerse, böylece onlarla mücadele edin. İşte bunlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere karşı yapacaklarınızdır.

-192-

فَإِنِ انتَهَوْاْ فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Fe inintehev fe innallâhe gafûrun rahîm

fe in intehev	: artık, bundan sonra, eğer, şayet, vazgeçmek, bırakmak
Fe inne Allâh gafur	: muhakkak ki Allah, mağfiret eden, bağışlamak,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

192- Bundan sonra eğer kendi fenalarından vazgeçerlerse, muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-193-

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلّهِ فَإِنِ انتَهَواْ فَلاَ عُدْوَانَ إِلاَّ عَلَى الظَّالِمِينَ

Ve kâtilûhum hattâ lâ tekûne fitnetun ve yekûned dînu lillâh fe inintehev fe lâ udvâne illâ alez zâlimîn

ve kâtilû-hum	: mücadele edin, gayret, onlar, cehalet halinde olanlar
Hattâ la tekunu	: hatta, kadar, yok oluncaya kadar,
fitnetun	: fitne, ikilik, karışıklık, kargaşa, sahtelik, kavga,
ve yekûne	: olsun, oluncaya kadar,
el din li Allah	: din, varlığın yaratılış yasaları, Allah
fe in intehev	: artık, eğer, şayet, vazgeçmek, bırakmak
Fe lâ udvâne	: artık, yok, düşmanlık
İllâ ala el zalimin	: ancak, sadece, zalimlik, kötülükler,

193- Fitne yok oluncaya kadar ve varoluş yasalarının Allah'a ait olduğunun anlaşılmasına kadar, o cehalet hallerinde olanlarla mücadele edin. Eğer o hallerinden vazgeçerlerse onların yararınadır. Ancak zalimlerin düşmanlık halleri yok olmaz.

-194-

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُواْ عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

Eş şehrul harâmu biş şehril harâmi vel hurumâtu kısâs fe menitedâ aleykum fatedû aleyhi bi misli matedâ aleykum vettekûllâhe valemû ennellâhe meal muttekîn

el şehru	: ay, iç alem, enfus, kemalat, ortaya çıkarmak, teşhir,
el haram	: kutsal, yasak, haram, muhterem, değerli,
Bi el şehri	: ay, iç alem, kemalat, ortaya çıkmak, teşhir olan,
el harami	: kutsal olan, yasak
ve el hurumat	: hürmet, kutsallık,
kısasun	: benzer, ibret, karşılık misli, dengi,
Fe men iteda aleykum	: artık, kim, saldırmak, taciz, size, üzerinize
fe itedû aleyhi bi misli	: artık, o zaman, saldırmak, taciz, misli, onun gibi
Ma iteda aleykum	: değil, yok, saldırmayın, taciz, kendinizde,
Ve itteku Allâh	: fenalardan sakının, ortak koşmayın, Allah
ve ilemû	: bilin, anlayın,
Enne Allah	: olduğunu, muhakkak, Allah,
mea el muttekin	: beraber, birlikte, fenalardan sakınan, takva sahibi

194- Ortaya çıkan her varlık kutsaldır. Ortaya çıkan her varlıkta bir kutsallık vardır ve kutsal olan tüm varlıkta benzerlikler vardır. Bundan sonra sizden saldırganlık içinde olan kimse, artık o saldırgan olanlar gibidir. Kendinizdeki o saldırganlık hallerinizi yok edin. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Fenalardan sakınanlar Allah'ın kendilerinde olduğunu bilirler.

-195-

وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ تُلْقُواْ بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوَاْ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Ve enfikû fî sebîlillâhi ve lâ tulkû bi eydîkum ilet tehluketi ve ahsinû innallâhe yuhıbbul muhsinîn

ve enfikû	: infak edin, verin, Allah'a teslim etmek
fi sebîli Allâh	: yol, hakikatler için, hakikatler hakkında, Allah
ve lâ tulkû	: yok, atmak, bırakmak,
bi eydi kum	: el, güç, siz, yaptıklarınız, ellerinizle
ilâ et tehluketi	: tehlikeye, yıkım, tahribat,
ve ahsinû	: iyilerden olmak, güzel çalışmalarda, hoş,
inne Allâh yuhıb	: muhakkak ki, Allah, sevgi, aşk,
el muhsinin	: muhsin, iyi olan, içten samimi, iyiliklerde olan,

195- Allah yolunda tüm varlığınızın Allah'a ait olduğunu bilip, Allah'a teslim edin. Yaptıklarınızla yıkım meydana getirmeyin ve güzel çalışmalarda olun. Muhakkak ki o iyilik yapanlarda Allah sevgisi vardır.

-196-

وَأَتِمُّواْ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلاَ تَحْلِقُواْ رُؤُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضاً أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Ve etimmûl hacce vel umrete lillâh fe in uhsirtum fe mesteysera minel hedyi ve lâ tahlikû ruûsekum hattâ yeblugal hedyu mahillehu fe men kâne minkum marîdan ev bihî ezen min rasihî fe fidyetun min sıyâmin ev sadakatin ev nusuk fe izâ emintum fe men temettea bil umreti ilel haccı fe mesteysera minel hedyi fe men lem yecid fe sıyâmu selâseti eyyâmin fîl haccı ve sebatin izâ recatum tilke aşaratun kâmilet zâlike li men lem yekun ehluhu hâdırıl mescidil harâm vettekûllâhe valemû ennellâhe şedîdul ikâb

ve etimmu	: tamamlayın, anlayın,
el hacce	: hakkı arayış, özel maksat, niyet, hakikati arama niyeti,

ve el umrete li Allah	: ziyaret, arayış, Allah
Fe uhsirtum	: fakat, artık, sınırlamak, engellemek, hapsetmek
Fe ma isteysera	: o zaman, artık, şey, ne, değil, kolay, gücünün yettiği
Min el hedyi	: verilen, karşılık, hediye, teslim etme, huda, yol gösterme
ve lâ tahlikû	: yok, traş, öğütme, yok etme, temizlemek, bırakın, terk edin
ruus kum	: başınızdaki, aklınızdaki, önder, reis,
Hatta yebluga	: hatta, ulaşır, erişir, anlamak,
el hedyu mahille hu	: verilen, karşılık, huda, yol gösterme, yer, mahal, makam, o
fe men kane minkum	: fakat, kim, oldu, sizden
marîdan	: hasta, sıkıntılı, rahatsız,
Ev bihi ezen	: yada, onunla, eza, ağrı, eziyet,
min rasi hi	: baş, önder, reis, o
fe fidyetun	: o zaman, vermek, karşılık, fidye, bağış,
min siyamin	: sakınmak, korunmak, cehaletten fenalardan sakınma
Ev sadakatin	: sadakat, içten samimi bağlanma, sadaka, doğru olan,
Ev nusukin	: veya, temizlemek, arınmak, yıkamak,
fe izâ emin-tum	: artık emin olduğunuz zaman
fe men temettea	: artık, sonra, kim, fayda, yarar, yardım,
bi el umreti	: ziyaret,
ilâ el haccı	: hakkı arayış, özel maksat, niyet
Fe ma isteysera	: o zaman, artık, şey, ne, değil, kolay,
Min el hedyi	: verilen, karşılık, huda, sahip, yol gösterme
Fe men lem yecid	: artık, sonra, kim, değil, bulmak, bulur,
Fe sıyamu	: o zaman, artık, cehalatten fenalardan sakınma
Selâseti	: üç, sözün akıcı olması, kolay, ahenkli,
eyyamin	: güzel, iyi, temiz, günler
fî el haccı	: içinde, hakkı arayış, özel maksat, niyet, gerçeği arayış
ve sebatin iza recatum	: sebat etme, yerinde durma, yedi, döndüğünde, siz
Tikle aşaratun	: bu, on, kısım, bölüm, gurup,
kamilet	: kemalat, kamil olan, tam olan,
Zalike li men lem yekun	: işte bu, için, kim, değil, olmak, olur,
ehlu-hu	: ehil olan, bilen, ailesi, halkı, o,
hadırı	: hazır olan, var olan, bulunan, sunulan
el mescidi el harâmi	: kutsal olana teslim olmak, mutlak olanı aramak
Ve itteku Allâh	: fenalardan sakının, ortak koşmayın, Allah
ve ilemû	: bilin, anlayın, bilenlerden olun.
Enne Allah	: olduğunu, doğrusu, Allah,
şedid el akabe	: daha fazla, şiddetli, zorluk, müşkiller

196- Allah'ı anlamak için bir arayışta olun ve Allah'ı bilmek için bilen kimseleri bulup ziyaret edin. Artık fena hallerinize engel olun. Artık gücünüzün sahibini anlayın, varlığınızı teslim edin ve akıllarınızdaki cehalet bilişlerinizi terk edin, hatta o makamlarınızda hakikatlere ulaşıp varlığınızı teslim edinceye kadar o cehalet kirliliğinden temizlenin. Sizlerden kim müşkillerde kalsa da ya da başına eziyetler gelse de, cehaletten, fenalardan sakınarak varlığını sahibine teslim etsin ve samimi olsun ve arınma içinde olsun. Artık siz bir eminlik içinde olduğunuzda; Allah'ı anlamak için arayışta olanlara, Allah'ı anlamak için bilen kimseleri bulup ziyaret etmek isteyen kimselere yardımcı olun. Artık gücünüzün sahibini bilip teslim edin. Böylece hakikatleri anlayamayan kimselere; cehaletten, fenalardan sakınmaları için hakikatleri anlaşılır güzel bir şekilde anlatın. Allah'ı anlamak için her an arayışta olun. Bu kemalat yolunda kısım kısım hakikatlere ulaşıp, siz aslınızı anladığınızda sebatkâr olun. İşte bunlar her an her yerde hazır olanı bilemeyen kimseler için, kutsal olana teslimiyet içinde olan kimseler için sunulan hakikatlerdir. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve bilenlerden olun. Doğrusu Allah'ı anlayamayanlar daha fazla zorluklardadır.

-197-

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلاَ رَفَثَ وَلاَ فُسُوقَ وَلاَ جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللّهُ وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُوْلِي الأَلْبَابِ

El haccu eşhurun malûmât fe men farada fîhinnel hacca fe lâ refese ve lâ fusûka ve lâ cidâle fîl hacc ve mâ tefalû min hayrın yalemhullâh ve tezevvedû fe inne hayraz zâdit takvâ vettekûni yâ ulîl elbâb

el haccu	: hac, özel niyet, Allah'ı anlamak için arayış, maksat
Eşhurun malumatin	: aylar, iç dünya, enfus, medeniyet, meşhur, bilinen, bilgi
Fe men farada	: artık, kim, farz, gerekli, yük, icabet,
Fe hinne el hacc	: o zaman, işte, onlarda, Allah'ı anlamak için arayış
Fe lâ refese	: artık, o zaman, yok, ayıp, çirkin söz, yanaşmak
ve lâ fusûka	: yok, fasıklık, çıkmak, cehalate sapmak,
ve lâ cidâle	: yok, kavga, tartışmak,
fi el hacc	: Allah'ı anlamak için arayış, özel niyet, maksat,
ve mâ tefalû min hayrın	: ne, şey, değil, yaparsanız, hayırlı olan, iyi haller,
Yalem hu allâh	: bilen, bilir, o hakikatler, Allah
ve tezevvedû	: tedarik, bilgilenmek, ürün, verilen, azık
Fe inne hayra el zâdi	: böylece, hayırlı olan, güzel davranış, doğuş, azık, çok olan
et takvâ	: fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak
ve ittekû-ni	: fenalardan sakının, ortak koşmayın, korunmak, bana
Ya ulî el elbâbi	: ey akıl sahipleri, aklını işleten, aklını hakikatlerle kullanan

197- Allah'ı arayış iç âleminizi bilmekten başlar. Artık Allah'ı anlamak için arayışta olan, o yola icabet eden kimseler çirkin söz söylemesinler ve hakikatlerden cehalete sapmasınlar ve Allah'ı anlamak için olan o arayışta kavga haline girmesinler. Sizden Allah'ın o hakikatlerini bilenler, hep hayırlı çalışmalar olurlar ve hakikatlerin bilgileriyle donanırlar. Böylece güzel davranışlarda olan o kimseler fenalardan sakınırlar. Ey aklını hakkikatler ölçüsüyle işletenler! Fenalardan sakının, Bana ortak koşmayın.

-198-

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُواْ فَضْلاً مِّن رَّبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُواْ اللّهَ عِندَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّآلِّينَ

Leyse aleykum cunâhun en tebtegû fadlan min rabbikum fe izâ efadtum min arafâtin fezkurûllâhe indel meşaril harâm vezkurûhu kemâ hedâkum ve in kuntum min kablihî le mined dâllîn

Leyse aleykum cunahun	: değil, üzerinizde, size, günah, vebal

En tebtegu	: aramak, istemek, talep,
Faldan min rabbi-kum	: lütuf, Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Fe iza efadtum	: artık, ulaştığın zaamn, gelmek, toplanmak, elde etmek,
min arafâtin	: ariflik, bilmek, bilgilere, hakikatleri bilmek,
fe uzkurû Allah	: artık, o zaman, zikredin, anın, anlayın, anlatın, Allah
İnde	: yanında, katında, ona ait,
el meşari el harami	: duygu, açık yol, anlayış, kutsal olan,
ve uzkurû-hu	: zikredin, anın, anlayın,
Kemâ heda kum	: gibi, şeklinde, dogru yola sevk eden, hidayet, siz
Ve in kuntum minkabli hi	: doğrusu, siz oldunuz, idiniz, önceden,
Le min ed dâllîne	: elbette, doğrusu, cehalete sapmış, dalalette olanlardan

198- Rabbinizin lütuflarını aramanızda sizlere bir vebal yoktur. Böylece hakikatlerin bilgilerine ulaştığın zaman, Allah'ı anın. Böylece o kutsal yolda hep o hakikatler üzere olun ve size yol gösterildiği gibi O'nu anın. Doğrusu sizler daha önce dalalet içindeydiniz.

-199-

ثُمَّ أَفِيضُواْ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Summe efîdû min haysu efâdan nâsu vestagfirûllâh innallâhe gafûrun rahîm

Summe efidu min haysu	: sonra, geliştirmiş, topluca gelmek, dökmek, her yer,
Efada el nâsu	: açıklanmış, özenli, gelmek, geliştirmiş, insan, kişi, kimse
ve istagfirû allah	: istiğfar, mağfiret, bağışlamak, temizlenmek, Allah
İnne Allâh gafur rahim	: muhakkak, Allah, bağışlayan, mağfiret,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

199- Böylece her nerede olursanız olun, bir gelişim içinde kendinizi geliştiren kimselerden olun ve Allah'ın mağfiretini anlayın. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-200-

فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُواْ اللّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ
مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ

Fe izâ kadaytum menâsikekum fezkurûllâhe ke zikrikum âbâekum ev eşedde zikrâ fe minen nâsi men yekûlu rabbenâ âtinâ fîd dunyâ ve mâ lehu fîl ahirati min halâk

Fe iza kadaytum	: böylece, olduğunda, tamamlamak, takdir, yapmak,
menâsike-kum	: usül, yol, tarz, siz
fe uzkurû Allah	: artık, o zaman, zikredin, anın, anlayın, Allah
Ke zikri kum	: gibi, anmak, anlamak, siz,
abae kum	: anne babalarınız, atalarınız
Ev eşedde zikren	: veya, yada, daha fazla, kuvvetli şiddetli, anmak, anlamak
Fe min en nâsi	: artık, insanlardan
Men yekulu rabbe na	: kim, kimse, der, rabbimiz
Ati na fi el dunya	: vermek, sunmak, biz, dünyada, yaşamda,
Ve ma lehu fi el ahiret	: değil, şey, ne, onun, sonunda, ahiret
min halâkın	: yaratıcı, yaratanı anlamak, halkeden, bir pay

200- Artık sizler usûllere uyduğunuzda, atalarınızı andığınız gibi Allah'ı anın, anlatın, hatta daha güçlü anlayın, anlatın. Fakat insanlardan bazı kimseler: Rabbimiz! Bize dünyalık ver, derler. Onlar sonunda yaratıcıyı anlayacak değillerdir.

-201-

وِمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Ve minhum men yekûlu rabbenâ âtinâ fîd dunyâ haseneten ve fîl âhirati haseneten ve kınâ azâben nâr

Ve minhum yekulu rabb na	: onlardan, der, söyler, rabbimiz
Ati na fi el dunya	: bize ver, sun, dünyada, yaşamlarında,
hasenat	: hayırlı, iyi, güzellik
ve fî el âhirati	: sonunda,
hasenat	: hayırlı, iyi olan, güzellik
ve kı nâ azabe el nar	: koru, biz, azap, sıkıntı, ateş, yakıcı haller

201- Onlardan bazıları da: Rabbimiz! Bize dünyada hayırlı çalışmalarda olmayı nasip et ve sonunda da hayırlı olmayı nasip et ve yakıcı hallerden bizi uzak tut, derler.

-202-

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُواْ وَاللّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Ulâike lehum nasîbun mimmâ kesebû vallâhu serîul hısâb

Ulâike lehum nasibun	: işte onlar, nasip, pay, karşılık, verilen, edinilen,
Mimma kesebû	: şeyler, kazandılar, derece, yaptıkları,
ve Allâh seriu el hesab	: Allah, seri, çabuk, hesap, karşılık,

202- İşte onların yaptıkları çalışmalardan dolayı, elde ettikleri nasipler vardır. Allah'ın hesabı seridir.

-203-

وَاذْكُرُواْ اللّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلاَ إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى وَاتَّقُواْ اللّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Vezkurûllâhe fî eyyâmin madûdât fe men teaccele fî yevmeyni fe lâ isme aleyhi ve men teahhara fe lâ isme aleyhi li menittekâ vettekûllâhe ve alemû ennekum ileyhi tuhşerûn

ve ezkurû allah	: anın, anlayın, zikredin, Allah
fî eyyâmin	: güzellik, hayırlı, iyi bir halde, doğruluk, günler,
madudatin	: günler, belirli, sayılı, vakit
Fe men teaccele	: artık, kim, acele eder, çabuk, gayretli

Fî yevmeyni	: içinde, günler, günlerini,
Fe la isme aleyhi	: artık, yok, günah, vebal, onun üzerine, ona
ve men teahhara	: kim, sonraya, tehir, başka
Fe la isme aleyhi	: artık, yok, günah, vebal, onun üzerine, ona
Li men ittekâ	: için, kim, kimse, fenalardan sakınmak,
ve ittekû Allah	: fenalardan sakınmak, ortak koşmamak, Allah
ve alemû	: bilin, anlayın,
enne-kum ileyhi tuhşerun	: olduğunuzu, siz, onda, onun, toplanmak, birlik

203- Allah'ı anın. Vaktinizi doğruluk içinde, hakikatleri anlama içinde geçirin. Hakikatleri anlamada günlerini gayret içinde geçiren kimse vardır, artık ona bir vebal yoktur ve kimi de tehir eder durur. Fenalardan sakınma içinde olan kimselerin üzerlerinde bir vebal yoktur. Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve hepinizin O'nun birliği içinde olduğunuzu bilin.

-204-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّهَ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ

Ve minen nâsi men yucibuke kavluhu fîl hayâtid dunyâ ve yuşhidullâhe alâ mâ fî kalbihî ve huve eleddul hısâm

ve min en nâsi	: insanlardan
Men yucibu ke	: kim, kimse, hayret, merak, acayip, şaşkın, sen
kavlu-hu	: onun sözü, konuşmaları,
fî hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamlarında,
ve yuşhidu Allâh	: tanık, bilmek, bilir, şahit olmuş, Allah
Ala ma fi kalbi-hi	: üzerine, için, içinde, onun kalbi, idraki,
ve huve eleddu el hısam	: o, çetin, şiddetli, yaman, hasım, rakip, düşman

204- İnsanlardan bazıları dünya hayatı hakkında öyle sözler söylerler ki, sen hayret edersin. Kalblerinde olan şeyler hakkında Allah'ı biliyor sanırsın. İşte o yaman bir rakiptir.

-205-

وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الفَسَادَ

Ve izâ tevellâ seâ fîl ardı li yufside fîhâ ve yuhlikel harse ven nesl vallâhu lâ yuhıbbul fesâd

ve izâ tevella	: olduğunda, döndü, döner durur,
sea fi el ard	: çalışmak, yeryüzü
Li yufsidu fiha	: için, fesat, bozgunculuk, orada
ve yuhlike el hars	: helak etmek, yok etmek, yazık, kültür, ürün, bilgi,
ve en nesle	: nesil, soy, sop, kuşak,
ve Allâh la yuhıbbı	: Allah, yok, sevgi, aşk, muhabbet,
el fesad	: fesat, bozgunculuk, ikilik çıkaran,

205- O kimse yeryüzünde bir çalışma, bir gayret içinde döner durur. Fakat o kimse orada ikilik, bozgunculuk içinde ve gönüllere sunulacak hakikatlerin bilgilerini ve gelecek nesilleri helak etme içindedir. İkilik, bozgunculuk içinde olanlarda Allah sevgisi yoktur.

-206-

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ

Ve izâ kîle lehuttekıllâhe ehazethul izzetu bil ismi fe hasbuhu cehennem ve le bisel mihâd

ve izâ kile lehu	: denildiğinde, söylemek, ona
Itteku allâhe	: fenalardan sakın, ortak koşma, Allah
ehazet-hu	: edinmek, sarılmak, o,
el izzet	: izzet, yücelik, değer, itibar, şeref
bi el ismi	: vebal, günah
Fe hasbu hu cehennem	: artık, hakkında, onun hali, durumu, cehennem, cehalet
ve le bise el mihad	: elbette, ne kötü, yatak, bulunduğu yer, hal,

206- Ona fenalardan sakın, Allah'a ortak koşma denildiği zaman; hemen yüceliğe, üstünlüğe, vebale sarılır ve onun hâli cehaletin cehennemidir ve bulunduğu hâl ne kötüdür.

-207-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاء مَرْضَاتِ اللّهِ وَاللّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ

Ve minen nâsi men yeşrî nefsehubtigâe mardâtillâh vallâhu raûfun bil ıbâd

ve min en nâsi men	: insanlardan, kimi, kimse,
yeşri nefs hu	: verir, feda eder, satar, karşılık, değişir, nefs, kendini
İbtigae	: arzu, istek, aramak, ulaşmak,
mardâti Allâh	: rıza, huzur, tatmin, Allah,
ve Allâh rauf	: Allah, şefkat, merhamet, rauf olan,
bi el abid	: kullar

207- İnsanlardan kimi, Allah'ı anlamanın huzuruna ulaşmak için kendini feda eder. Allah kullarına şefkati verendir.

-208-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ ادْخُلُواْ فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلاَ تَتَّبِعُواْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûdhulû fîs silmi kâffeten ve lâ tettebiû hutuvâtiş şeytân innehu lekum aduvvun mubîn

yâ eyyuhâ elllezine amenu	: ey imen edenler
Udhulû	: girin, dahil olun,

fi el slam	: barış, huzur, huzura teslim olmak,
kaffet	: hepiniz, topluca
ve lâ tettebiû	: yok, uymak, tabi olmayın, uymayın
Hutuvâti el şeytan	: adımlar, halleri, şeytani haller, kötülükler
inne-hu lekum aduv mubin	: muhakkak ki o, sizin, düşman, apaçık

208- Ey iman edenler! Hepiniz barış ve huzur üzere olun ve şeytani hallere tâbi olmayın. Muhakkak ki sizin o halleriniz apaçık düşmanınızdır.

-209-

فَإِن زَلَلْتُمْ مِّن بَعْدِ مَا جَاءتْكُمُ الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Fe in zeleltum min badi mâ câetkumul beyyinâtu falemû ennallâhe azîzun hakîm

Fe in zelel-tum	: artık, öyleki, yanılan, hata eden, ayağı kayan, siz
min badi	: sonradan
mâ câet kum	: şey, ne, değil, gelen, sunulan, siz,
el beyyinat	: apaçık deliller, açıklama, görünen,
Fe alemu	: artık, o zaman, bilin,
enne Allâh aziz	: olduğu, Allah, tüm niteliklerin yüce sahibi,
hakim	: hakim olan, hüküm hikmet sahibi,

209- Apaçık deliller size sunulduktan sonra, o hallerinize uyarsanız hata edersiniz. Artık varlığın tüm niteliklerinin yüce sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu bilin.

-210-

هَلْ يَنظُرُونَ إِلاَّ أَن يَأْتِيَهُمُ اللّهُ فِي ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلآئِكَةُ وَقُضِيَ الأَمْرُ وَإِلَى اللّهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ

Hel yenzurûne illâ en yetiyehumullâhu fî zulelin minel gamâmi vel melâiketu ve kudiyel emr ve ilâllâhi turceul umûr

hel yenzurûne	: bakıp görmezlermi?
İlla en yetiye hum Allah	: ancak, sadece, gelmesi, sunulması, Allah
Fi zulalin min el gamâmi	: gölge, semayı örten, bulut, nuru ile kaplanmak, örtülü
ve el melâiketu	: güç kuvvet, her varlıktaki güç, melekler
ve kudiye el emr	: takdir, düzen, tamamlamak, işleyiş
ve ilâ Allâh turceu	: ancak, Allah'a, aslına, döndürülür, döndürüp durur,
el emr	: iş, işleyiş, hüküm, varlıktaki işleyiş,

210- Allah’ın onlardaki tecellilerini, tüm varlığın O’nun nuruyla kaplandığını ve her varlıktaki gücü ve işleyişin takdirini ve bütün varlıktaki işleyişi her an Allah’ın döndürdüğünü, bakıp ta görmezler mi?

-211-

سَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمْ آتَيْنَاهُم مِّنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءتْهُ فَإِنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Sel benî isrâîle kem âteynâhum min âyetin beyyineh ve men yubeddil ni'metallâhi min ba'di mâ câethu fe innallâhe şedîdul ikâb

sel	: sor, araştır, sorgula, anla,
benî isrâîle	: İsrailoğulları, hakk yolunda olanlar, Yakuboğulları
Kem âteynâ-hum	: ne, kaç, nice, verdik, sunduk, onlar,
min ayetin beyyinetin	: ayet, delil, işaret, açıklanmış, apaçık deliller
ve men yudebbil	: kim, değiştiririr, değişim içine olur,
nimet allâh	: nimet, ilim, fayda, yarar, lütuf, tecelli, Allah
Min badi mâ câet-hu	: sonra, ondan sonra, şey, ne, değil, gelen, sunulan, o
Fe inne Allah	: artık, böylece, muhakkak, Allah,
şedid el akabe	: daha fazla, şiddetli, zorluk, güçlük, müşkil,

211- Hakk yolunda olanlara sor; onlar sunduğumuz nice apaçık deliller üzere oldular. Allah'ın nimeti kendine sunulduktan sonra, kim onu bir değiştirme içinde olursa, artık muhakkak ki o Allah'ı anlamada büyük müşkillerde kalır.

-212-

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَالَّذِينَ اتَّقَواْ فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاء بِغَيْرِ حِسَابٍ

Zuyyine lillezîne keferûl hayâtud dunyâ ve yesharûne minellezîne âmenû vellezînettekav fevkahum yevmel kıyâmet vallâhu yerzuku men yeşâu bi gayrihisâb

Zuyyine	: süs, değer, çıkar, kendi çıkarı için,
li ellezine keferu	: hakikatleri görememezlikten gelen kimseler
el hayâtu ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşantılarında
ve yesharûne	: küçük görme, önemsememe, alay ediyorlar
min ellezîne amenu	: iman edenleri, inanan kimse
ve ellezine ittekav	: o kimseler, fenalardan sakınıp bir iman içinde olan
fevka-hum	: üstünde, üst derece, ileri, hep yukarı, onların
yevme el kıyâmeti	: diriliş günü, hakikatler orta çıktığı gün, ölüm vakti,
ve Allâh yerzuku	: Allah, rızık, nimet, varlığın nitelikleri, bilgiler, hakikatler
men yeşâu	: kim, kimse, ister, isteyen, anlamak isteyen kimse
bi gayri hisab	: hesabsız, sonsuz, beklentisiz,

212- Hakikatleri görmemezlikten gelenler, yaşantılarında hep kendi çıkarları için hareket ederler ve iman eden kimseleri önemsemezler. Fenalardan sakınan kimseler ise, ölünceye kadar hep hakikatler için ileri giderler ve Allah'ın nimetlerini anlamak isteyen kimseye sonsuz bir ilim sunulduğunu bilirler.

-213-

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُواْ فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلاَّ الَّذِينَ أُوتُوهُ مِن بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ لِمَا اخْتَلَفُواْ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللّهُ يَهْدِي مَن يَشَاء إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Kânen nâsu ummeten vâhıdeten fe beasallâhun nebiyyîne mubeşşirîne ve munzirîne ve enzele meahumul kitâbe bil hakkı li yahkume beynen nâsi fî mâhtelefû fîhi ve mâhtelefe fîhi illellezîne ûtûhu min badi mâ câethumul beyyinâtu bagyen beynehum fe hedâllâhullezîne âmenû li mâhtelefû fîhi minel hakkı bi iznihî vallâhu yehdî men yeşâu ilâ sırâtın mustakîm

Kâne el nas ummet vahidet	: oldu, insanlar, topluluk, ümmet, bir, tek,
Fe beas allâhu	: böylece, ortaya çıkma, gönderdi, Allah
en nebiyyîn	: nebiler, haberci, hakikatleri bildiren,
mubeşşir	: müjde, ümit veren, bildiren, sevindiren
ve munzirîne	: uyarıcılar, hakikatleri anlatan uyaran
ve enzele mea hum	: indirdi, sundu, birlikte, beraber, onlar
el kitâbe	: kitap, ilahi sözler,
bi el hakkı li yahkume	: hak ile, gerçek, doğru, hüküm, karar,
Beyne en nâsi	: arasında, insanlar
Fi ma ıhtelefû fihi	: için, şey, ne, değil, ihtilaf, ayrılık, onun hakkında
ve mâ ıhtelefû fihi	: şey, ne, değil, ihtilaf, ayrılık, onun hakkında,
illâ ellezîne	: sadece, ancak o kimseler
ûtû-hu	: ona verildi
Min badi mâ câet-hum	: sonra, şey, ne, değil, gelen, sunulan, onlar
el beyyinâtu	: apaçık deliller, açıklamalar,
Bagyen beyne hum	: düşmanlık, haset, zulüm, aralarında
Fe hedâ allâhu	: artık, yol göstermek, hidayet, Allah
Ellezîne amenu	: o kimseler, onlar, iman eden, inanan
li mâ ıhtelefû fihi	: için, şey, ne, değil, ihtilaf, ayrılık, onun hakkında,
min el hakkı	: haktan
bi izni-hi	: yetkili, izin, ruhsat,
ve Allâh yehdi	: Allah, yol göstermek, hidayet ulaştırır, rehber,
men yeşâu	: kim, isterse
ilâ sırâtın mustakîmin	: dosdoğru hakikatlerin yolu,

213- İnsanlar tek bir ümmetti. Allah'ı anlatan ve hakikatleri anlatıp uyaran nebiler ortaya çıktı. İnsanlar arasında doğru hükümler verilebilmesi için, onlarla beraber ilahi sözler sunuldu. Onlara apaçık deliller sunulduktan sonra, o hakikatler hakkında ayrılığa düştüler. Onların aralarında düşmanlıklar, hasetlikler oluştu. Ancak iman edenler Allah'a yol buldular. İhtilafa düştükleri şeylerin hakikatlerini, bütün her şeyde yetkili olan O'nda buldular. Dosdoğru hakikatin yolunda olmak isteyen kimse Allah'a yol bulur.

-214-

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُواْ الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِكُم مَّسَّتْهُمُ الْبَأْسَاء وَالضَّرَّاء وَزُلْزِلُواْ حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللّهِ أَلا إِنَّ نَصْرَ اللّهِ قَرِيبٌ

Em hasibtum en tedhulûl cennete ve lemmâ yetikum meselullezîne halev min kablikum messethumul be'sâu ved darrâu ve zulzilû hattâ yekûler resûlu vellezîne âmenû meahu metâ nasrullâh e lâ inne nasrallâhi karîb

em hasibtum	: yoksa zanmı ettiniz, sandınız,
en tedhulû el cennet	: girmek, dahil olmak, cennet, huzur
ve lemmâ yeti kum	: olmadıkça, olduğunda, gelir, sunar, siz,
mesele	: durum, haller

Ellezine halev min kabl kum	: o kimseler, gelip geçen, önceden, sizden önce
messet-hum el besau	: dokundu, isabet etti, onlar, müşkil, sıkıntı, azap
ve el darrâu	: zarar, sıkıntı, felaket
ve zulzilû	: sarsılmak, kendine gelmek,
Hattâ yekule el resul	: söyledi, anlattı, dedi, resul, hakikati gösteren
ve ellezine amenu	: o kimseler, iman eden, inanan,
mea hu	: beraber, birlikte, o
Meta nasru allâh	: ne zaman, her an, yardım, zafer, Allah
E la inne nasra	: değil mi, muhakkak, yardım,
Allâh karib	: Allah, yakınlık

214- Sizlerden önce gelip geçen kimselerin başlarına gelen müşkiller ve sıkıntılar ve kendilerine gelmek için yaptığı mücadeleler, sizin başınıza gelmeden, siz hiç mücadele etmeden huzur bulacağınızı mı zannettiniz? Resul, onunla beraber iman eden kimselere, Allah'ın yardımı her zaman vardır, diye söyledi. Yakınlığı anlamak isteyenlere Allah her zaman yardım eden değil midir?

-215-

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلْ مَا أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى
وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ

Yeselûneke mâzâ yunfikûn kul mâ enfaktum min hayrin fe lil vâlideyni vel akrabîne vel yetâmâ vel mesâkîni vebnis sebîl ve mâ tefalû min hayrin fe innallâhe bihî alîm

yeselûne-ke	: sana soruyorlar, sorarlar,
Mâzâ yunfikune	: ne, nasıl, infak etmek, vermek, infak hakkında
Kul mâ enfaktum	: anlat, de ki, şey, ne, değil, infak, vemek, siz
min hayrin	: hayırlı, iyi olan, dosdoğru, mal, faydalı, nimet, mülk,
Fe li el vâlideyni	: anne baba için
ve akrabîne	: akrabalar, yakınlar
ve yetâmâ	: yetimler, kendi inançlarından kopan,
ve el mesâkîni	: miskin, çaresiz, hakikatlerin müşkilinde olan,
ve ibni es sebîli	: hakikate yol alan,
ve mâ tefalû min hayrin	: şey, ne, değil, yaparsanız, hayırlı iyi çalışma,
fe inne Allâh bihi alim	: muhakkak, Allah, onu, o şey, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

215- Sana infakın nasıl olacağını soruyorlar. De ki: Siz ne infak edecekseniz bir hayr içinde yapın. Anne ve babanıza, yakınlarınıza, yetimlere, çaresizlere, hakk yolunda olanlara ne yaparsanız hayr içinde yapın. Muhakkak ki Allah her şeydeki ilmin sahibidir.

-216-

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَن تَكْرَهُواْ شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ
وَعَسَى أَن تُحِبُّواْ شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

Kutibe aleykumul kitâlu ve huve kurhun lekum ve asâ en tekrahû şeyen ve huve hayrun lekum ve asâ en tuhıbbû şeyen ve huve şerrun lekum vallâhu yalemu ve entum lâ talemûn

Kutibe aleykum	: yazıldı, kitap, üzerinizde,
el kital	: gayret, mücadele, öldürme, mahvetme, yazıketme,

ve huve kurhun lekum	: o, olan, küçük görmek, kerih, hoşa gitmeyen, size
Ve asa tekrehu şeyen	: umulur, kerih, küçük görmek, hoşa gitmeyen, bir şey
ve huve hayrun lekum	: o, hayırlı olan, iyi olan, size
Ve asa tuhıbbu şeyen	: umulur, sevmek, aşk, muhabbet, bir şey
ve huve şerrun lekum	: o, şer, kötü olan, zararlı, size,
Ve Allah yalemu	: Allah, ilmin sahibidir, ilmiyle varedendir, bilin
ve entum la talemun	: siz, yok, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

216- Üzerinizdeki yazılı olan hakikatleri anlamak için mücadele edin. Var olanları küçük görmeyin, küçük gördüğünüz şeyler belki sizin için hayırlıdır ve belki sevdiğiniz şeyler sizin için şerdir. Allah ilmin sahibidir. Sizler ilmin sahibi değilsiniz.

-217-

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ اللّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلاَ يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىَ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُواْ وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُوْلَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Yeselûneke aniş şehril harâmi kıtâlin fîhi kul kıtâlun fîhi kebîr ve saddun an sebîlillâhi ve kufrun bihî vel mescidil harâmi ve ihrâcu ehlihî minhu ekberu indallâh vel fitnetu ekberu minel katli ve lâ yezâlûne yukâtilûnekum hattâ yeruddûkum an dînikum inistetâû ve men yertedid minkum an dînihî fe yemut ve huve kâfirun fe ulâike habitat amâluhum fîd dunyâ vel âhiret ve ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

Yeselûne ke	: soruyorlar, sorarlar, sana
an el şehri	: iç alem, enfus, ay, meşhur, teşhir olan, açığa çıkan,
el harami	: kutsal, haram,
Kıtalin fihi	: mücadele, gayret, onun hakkında, onun içinde
Kul kıtalun	: anlat, deki, bildir, mücadele, gayret,
fihi kebîrun	: onun hakkında, içinde, büyük
ve saddun	: men etmek, engellemek,
an sebil Allah	: yol, hakikatler, Allah,
Ve kufrun bi-hi	: hakikatleri örtmek, onu
ve el mescidi el harâmi	: kutsal olana teslim olmak, yönelmek,
ve ihrâcu ehli hi	: dışarı, çıkarmak, ortaya çıkarmak, ehli, sahip, halk, o
Minhu ekber inde allâh	: ondan, oradan, büyük, yüce, katında, Allah
ve el fitnetu	: fitne, arabozuculuk, kargaşa, haktan ayıran her şey
Ekber min el katli	: büyük, daha büyük, tehlikeli, öldürmek, dağıtmak,
ve lâ yezâlûne	: yok, zail olmazlar, geri kalmazlar
yukâtilûne-kum	: savaşmak, mücadele etmek, sizinle savaşırlar
Hatta yeruddû-kum	: hatta, döndürürler, reddetmek, siz,
an dini-kum	: din hakkında, sizi
in istetâû	: eğer, şayet, güç, güçleri yetse
Ve men yertedid min-kum	: kim, dönmek, cehalete dönmek, sizden
an dini-hi	: din hakkında, varlığın yaratılış yasaları, o
fe yemut	: böylece, o taktirde ölür, kaybeder
ve huve kafirun	: o, hakikatleri örtmek

Fe ulaike habitat	: artık, işte onlar, boşa giden,
amal hum	: amelleri, çalışma, onlar
fî el dunyâ ve el ahiret	: dünyada, yaşarken ve sonunda,
Ve ulaike ashâbu	: işte onlar, sahip, halk, hali,
en nâri	: ateş, yakıp yıkıcılık
Hum fiha halidin	: onlar, orada, o halin içinde, devamlı,

217- Sana kutsal olan o iç âlemin hakikatlerini anlamak için mücadeleyi soruyorlar. De ki: O büyük bir mücadeledir. Allah yolunda hakikatleri görmemezlikten gelip örtmeyi engellemektir. Kutsal olana teslim olmaktır. Allah'a ait olan o yüce hakikatleri ortaya çıkarmak, ehil olmaktır. Fitne öldürmekten daha tehlikelidir. Sizlerden dinin hakikatlerini anlamak isteyenlere karşı, güçleri yettiğince sizleri yolunuzdan döndürmek için mücadele eden, geri durmayanlar vardır. Kim, sizden o varoluş yasalarını anlamayı bırakıp, cehalete dönerse, işte onlar kaybedenlerdir ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir. İşte onların amelleri, yaşarken ve sonunda boşa gitmiştir. İşte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hâlin içindedirler.

-218-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَالَّذِينَ هَاجَرُواْ وَجَاهَدُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ أُوْلَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللّهِ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İnnellezîne âmenû vellezîne hâcerû ve câhedû fî sebîlillâhi ulâike yercûne rahmetallâh vallâhu gafûrun rahîm

inne ellezîne amenu	: muhakak ki onlar, iman eden, inanan
ve ellezîne haceru	: o kimseler, hicret, cehaletten irfaniyete yol alan
Ve cahedu	: gayret, mücadele, hakikatleri anlamak,
fî sebîli allâh	: hakikatler için, hakikatler hakkında, Allah'ın yolunda
Ulâike yercune	: işte onlar, arzu, ümit, umut,
rahmete allâh	: Allah'ın rahmeti
Ve Allâh gafur	: Allah, mağfiret, temizleyen, tertemzi lütuflar sunan
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

218- Muhakkak ki iman edenler ve cehaletten irfaniyete yol alanlar ve Allah yolunda hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösterenler, işte onların arzusu Allah'ın rahmetinde olmayı arzu etmektir. Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-219-

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمُ الآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

Yeselûneke anil hamri vel meysir kul fîhimâ ismun kebîrun ve menâfiu lin nâsi ve ismuhumâ ekberu min nefihimâ ve yes'elûneke mâzâ yunfikûn kulil afve kezâlike yubeyyinullâhu lekumul âyâti leallekum tetefekkerûn

yeselûne-ke	: sorarlar, araştırırlar, sana,
an el hamr	: şarap, içki, aklı örten, uyuşturan

ve el meysiri	: oyun, şans, kolaylık, kumar
Kul fi hima	: anlat, de, söyle, onlarda,
ismun kebîrun	: günah, vebal, büyük
ve menâfiu li el nas	: fayda, yarar, ibret, insanlara
ve ismu-humâ ekber	: vebal, günah, yanlış, onlarda, büyük
min nefi hima	: fayda, yarar, menfaat çıkaran, çıkarcı
Ve yeselûne-ke	: sana soruyorlar, sorarlar,
Mâzâ yeunfikune	: ne, nasıl, infak etmek, varlığını sahibine teslim etmek
Kul el afv	: anlat, bağışlamak, bağışlayıcı olmak
Kezalike yubeyyinu allâh	: işte böyle, açıklıyor, gösteriyor, apaçık delillerle, Allah
Lekum el ayeti	: size, ayetler, işaretler, deliller,
Lealle kum tetefekkerûne	: umulurki siz, tefekkür edersiniz, düşünürsünüz

219- Sana aklı örten, uyuşturan şeyleri ve kumarı sorarlar. De ki: Onlarda büyük vebal vardır ve insanlar için ibretler de vardır ve onların vebali ibretinden daha büyüktür. Sana infakın nasıl olacağını sorarlar. De ki: O bir bağışlamadır. İşte Allah ayetleri size apaçık delilleriyle ortaya koyandır. Umulur ki siz hakikatlere ulaşmak için düşünürsünüz.

-220-

فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إِصْلاَحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاء اللّهُ لأَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Fîd dunyâ vel âhirat ve yeselûneke anil yetâmâ kul ıslâhun lehum hayr ve in tuhâlitûhum fe ıhvânukum vallâhu yalemul mufside minel muslihi ve lev şâallâhu le anetekum innallâhe azîzun hakîm

fî el dunyâ ve el ahiret	: dünya için, yaşam ve sonları, sonunda,
ve yeselûne-ke	: sana soruyorlar, sorarlar
an el yetâmâ	: yetimler, atalarının inancından kopup hakikati arayan
Kul ıslâhun lehum hayrun	: anlat, ıslah etmek, düzeltmek, onları, hayır, iyi olan
ve in tuhâlitû-hum	: eğer, şayet, karıştırıcı, karışırsanız, katılırsanız
Fe ıhvânu-kum	: artık, kardeş, yoldaş, dost, siz,
ve Allâh yalemu	: Allah, ilmin sahibi, bilin
El mufsid	: fesatlık, arabozucu, ikilik çıkarmak,
min el muslihi	: ıslah edenlerden, iyileştirme
ve lev şae Allah	: şayet, olsa, ise, eğer, istek, Allah
Le anete-kum	: elbette, günah, fesat, sıkıntı, müşkil, kötülük, siz
inne Allâh aziz	: olduğu, Allah, tüm niteliklerin sahibi, sıfatların sahibi,
hakim	: hakim olan, tüm varlığa hakim olan,

220- Bunlar yaşamınız ve sonunuz için açıklamalardır. Atalarının inancından kopup hakikati arayanlar hakkında sana sorarlar, de ki: Onlara hakikatler yolunda ıslah olmaları için hayırlı bir şekilde yardım edin. Onlar sizinle aynı düşüncelere katılırlarsa, artık onlar sizin yoldaşınızdır. Allah'ın ilmin sahibi olduğunu unutmayın. İkiliğe, bozgunculuğa karşı iyileştirme düzeltme yolunda olun. Eğer isterseniz elbette sizin müşkillerinizi Allah giderir. Muhakkak ki Allah tüm sıfatların sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

وَلاَ تَنكِحُواْ الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَّ وَلأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلاَ تُنكِحُواْ الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُواْ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُوْلَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللّهُ يَدْعُوَ إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Ve lâ tenkihûl muşrikâti hattâ yuminne ve le emetun mu'minetun hayrun min muşriketin ve lev acebetkum ve lâ tunkihûl muşrikîne hattâ yuminû ve le abdun muminun hayrun min muşrikin ve lev acebekum ulâike yedûne ilen nâr vallâhu yedû ilel cenneti vel magfireti bi iznihi ve yubeyyinu âyâtihî lin nâsi leallehum yetezekkerûn

ve la tenkihû	: yok, nikah, uygunluk, birleştirme,
el müşrikat	: müşriklik yolunda olan, müşrikliğe meyleden
hattâ yuminne	: hatta, oluncaya, iman, inanan,
ve le emetun muminetun	: elbette, ulus, çalışan, uğraşan, iman etmeye adım atmış
Hayrun min muşriketin	: hayırlı olan, iyi olan, müşriklik yolunda olan,
ve lev acebet kum	: eğer, ise, hayret, acayip, farklı, hoş, siz
ve la tenkihû	: yok, nikah, uygunluk,
el müşrikin	: müşrik olan, ortak koşan
hattâ yuminne	: hatta, oluncaya, iman, inanan,
ve le abdun müminin	: elbette, kul, kulluk, mümin, emin olan, inanan
Hayrun mim müşrikin	: hayırlı, iyi olan, ortak koşan, müşrik olan
ve lev acebe kum	: eğer, ise, hayret, acayip, farklı, hoş, siz
ulâike yedûne	: işte onlar, davet, çağrı,
ila el nar	: ancak, sadece, ateş, yakıp yıkıcı haller,
Ve Allah yedu	: Allah, davet, çağrı, aramak,
ilâ el cennet	: huzur, huzur üzere, cennet,
ve el magfireti	: mağfiret, bağışlama, tertemiz yapan,
bi izni hi	: mağfiret, bağışlama, izin, yetkili, ruhsat, o
ve yubeyyinu	: açıklıyor, beyan, delilleriyle ortaya koyan
Ayati hi li el nas	: ayet, işaret, delil, o, insanlara
lealle-hum yetezekkerûne	: umulur ki onlar, tezekkür, ulaştığı hakikatlerle bakan

221- İman etmedikleri müddetçe müşriklik yolunda olanlarla bir araya gelmeniz uygun değildir. Eğer sizin gittiğiniz yolu sevmişse, elbette iman etmek için çalışan kimse, müşriklik yolunda olandan daha hayırlıdır. İman etmedikleri müddetçe müşrik olanlarla da bir araya gelmeniz uygun değildir. Eğer sizin gittiğiniz yolu sevmişse, elbette iman edip Allah'a kul olan kimse, müşrik olandan daha hayırlıdır. Müşrik olanların daveti ateşedir. Allah'ın davetine uyanlar huzur üzere olurlar ve her şeyde O'nun yetkili olduğunu bilirler, mağfireti anlarlar. İşte insanlar için ayetler apaçık açıklanır. Umulur ki onlar varoluşu düşünüp anlarlar, o hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-222-

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُواْ النِّسَاء فِي الْمَحِيضِ وَلاَ تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىَ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللّهُ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

Ve yeselûneke anil mahîd kul huve ezen fatezilûn nisâe fîl mahîdi ve lâ takrabûhunne hattâ yathurne fe izâ tetahherne fetûhunne min haysu emerekumullâh innallâhe yuhıbbut tevvâbîne ve yuhibbul mutetahhirîn

ve yeselûn ke	: soruyorlar, sorarlar, araştırırlar, sana,
an el mahid	: akmak, adet kanaması, kirliliğin akması, yer
Kul huve ezen	: anlat, o, eza, ıstırap, kibir gururdan geçmek,
fe ıtezilu	: bu yüzden, uzak durun, yaklaşmayın, dokunmayın,
el nisae	: nefsini tanıma yolunda olan, kadın
fî el mahîdi	: akmak, yer, beşik, döşenmiş
ve lâ takrabûhunne	: yok, yaklaşmak, onlar
hattâ yathurne	: hatta, olunca, temizleninceye kadar, arınmak
fe izâ tetahherne	: artık, o zaman, sonra, temizlenmek, arınmak,
Fe etuhunne min haysu	: artık, sonra, gelmek, bulmak, onlara, yerden
emere-kum Allâh	: hüküm, emir, iş, siz, Allah
inne Allâh yuhıbbu	: muhakkak, Allah, sevgi, sever, aşk,
et tevvâbîne	: tövbe edenler, yaptığı hatadan dönen,
ve yuhibbu	: sever, sevgi, aşk, sevgi içinde olan,
el mutetahhirin	: arınan, temizlenen, temizlenmek,

222- Sana kirliliğin akması hakkında sorarlar. De ki: O bir eziyettir. Bu yüzden nefsini tanıma yolunda olanlara kirlilikten geçinceye kadar dokunmayın. Onlar temizleninceye kadar yaklaşmayın. Artık onlar temizlendiğinde, Allah'ın hükümleri ölçüsünce onlara yakınlaşın. Muhakkak ki yaptıkları hataları anlayıp dönenler, Allah sevgisine ulaşırlar ve kendilerini hakikatlerle temizleyenler bir sevgi içindedirler.

-223-

نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُواْ حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ وَقَدِّمُواْ لأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَاعْلَمُواْ أَنَّكُم مُّلاَقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

Nisâukum harsun lekum fetû harsekum ennâ şitum ve kaddimû li enfusikum vettekûllâhe valemû ennekum mulâkûhu ve beşşiril muminîn

nisâu-kum	: nefsini tanıma yolunda olan, kadın, siz,
harsun lekum	: ekin, kültür, ekmek, yetiştirmek, geliştirmek, siz

Fe etu harse-kum	: artık, gelmek, bulmak, yaklaşmak, kültür, ekin, siz
Ennâ şitum	: nasıl, isteme, dileme, arzu,
ve kaddimû	: takdim edin, sağlamak, vermek, temin,
li enfus kum	: nefsiniz, kendinizi,
Ve itteku allâh	: fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın
Ve alemû	: bilin, anlayın,
Enne kum	: olduğu, siz,
mulâkû-hu	: kavuşmak, ulaşmak, buluşmak, görüşen
ve beşşir	: müjdele, bildir, sevindir, ümit veren,
el müminin	: mümin, inanan,

223- Siz nefsinizi tanıma yolunda olun, kendinizi hakikatlerle yetiştirin. Öyle ki siz kendinizi yetiştirmede arzulu olun, hakikatlere ulaşın ve kendinizi hakikatlere teslim edin ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve O'nun kendinizde olduğunu bilin ve ümit veren müminlerden olun.

-224-

وَلاَ تَجْعَلُواْ اللّهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُّواْ وَتَتَّقُواْ وَتُصْلِحُواْ بَيْنَ النَّاسِ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Ve lâ tecalûllâhe urdaten li eymânikum en teberrû ve tettekû ve tuslihû beynen nâs vallâhu semîun alîm

ve lâ tecalû allah	: yok, edinmeyin, kılmayın, yapmayın, Allah
Urdaten	: gösteriş, mani, siper,
li eymâni-kum	: yeminleriniz, sağ, noksansız, sağlamlık, siz,
en teberrû	: erdemlilik, pak, temiz, iyi kimse, hayırlı kimse
ve tettekû	: fenalardan sakının, takva sahibi,
ve tuslihû beyne el nas	: ıslah edin, düzeltin, uzlaşmacı, arasını, insanlar,
ve Allâh semiun alim	: Allah, işitmek, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

224- Kendinizi; erdemlilik içinde noksansız görüp, bir gösteriş içinde Allah'ın yerine koymayın, fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın, insanlar arasında uzlaşmacı olun, işittirenin ve ilmin sahibi olanın Allah olduğunu bilin.

-225-

لاَّ يُؤَاخِذُكُمُ اللّهُ بِاللَّغْوِ فِيَ أَيْمَانِكُمْ وَلَكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

Lâ yuâhızukumullâhu bil lagvi fî eymânikum ve lâkin yuâhızukum bi mâ kesebet kulûbukum vallâhu gafûrun halîm

lâ yuâhızu-kum Allah	: yok, niyet, amaç, alma, edinme, siz, Allah
bi el lagvi	: düşüncesizlik, boş, lüzumsuz sözler
fî eymâni-kum	: noksansızlık, mükemmel, yemin, sağ,
ve lâkin yuâhızu-kum	: lakin, niyet, amaç, alma, edinme, sarılma, siz
bi mâ kesebet	: şey, ne, değil, edinmek, kazandığı şeyler ile
kulûbu-kum	: kalpleriniz, idrakleriniz,
Ve Allâh gafur	: Allah, magfiret eden, tertemiz lütuflar sunan

halim : uysal, sakin,

225- Allah hakkında boş lüzumsuz sözler edinmeyin. Siz mükemmeli arama içinde olun ve kalb sahibi olmak için hakikatlere sarılın ve tertemiz lütufları sunanın, güzel halleri sunanın Allah olduğunu bilin.

-226-

لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَآؤُوا فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Lillezîne yulûne min nisâihim terabbusu erbaati eşhur fe in fâû fe innallâhe gafûrun rahîm

li ellezîne : o kimseler için, onlara, olanlar,
Yulune, ila, : yakınlık, çok istekli, son, nihayet, birlikte, derd, yemin
min nisâi-him : kadınlar, onlar, nefsini tanıma yolunda olan,
Terabbusu : beklerler, durmak, yaklaşmamak,
erbaat : dört, tamam, rabbine dönmek,
eşhurin : ay, meşhur, iç alem, görünen, ortaya çıkan, tecelliler
Fe in fau : böylece, fakat, sonlandırma, bitiş, dönmek,
Fe inne Allâh gafur : muhakkak ki, Allah, magfiret, tertemiz lütuflar sunan
rahim : rahim olan, varlığı özünden vareden,

226- Nefsini tanıma yolunda olanlardan hakikatleri anlamaya istekli olanlar; fenalara yaklaşmaz, tecellileri anlar, Rabbine döner, sonra da o cahil hallerini bitirirlerse, muhakkak ki tertemiz lütufları sunanın, varlığı özünden varedenin Allah olduğunu anlarlar.

-227-

وَإِنْ عَزَمُواْ الطَّلاَقَ فَإِنَّ اللّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Ve in azemût talâka fe innallâhe semîun alîm

ve in azemû : eğer, ise, azimli, kararlı,
el talak : boşamak, ayrılmak, bırakmak, çözmek,
Fe inne Allâh semiun : muhakkak, Allah, işitmek,
alim : ilmin sahibi, ilmiyle vareden

227- Eğer o cahil hallerini bırakmada kararlı davranırlarsa, muhakkak ki işittirenin, ilmiyle varedenin Allah olduğunu anlarlar.

-228-

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلاَثَةَ قُرُوَءٍ وَلاَ يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُواْ إِصْلاَحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Vel mutallakâtu yeterabbasne bi enfusihinne selâsete kurûin ve lâ yahıllu lehunne en yektumne mâ halakallâhu fî erhâmihinne in kunne yuminne billâhi vel yevmil âhır ve buûletuhunne ehakku bi reddihinne fî zâlike in erâdû ıslâhâ ve lehunne mislullezî aleyhinne bil marûf ve lir ricâli aleyhinne derecet vallâhu azîzun hakîm

ve el mutallakatu	: ayrılmış, bırakmış, boşanmış
yeterabbasne	: dururlar, beklerler,
bi enfusi-hinne	: enfus, nefis, onlar, kendileri
selasete	: akıcı anlaşılır konuşmak, ifadedeki ahenk, üç
kurûin	: dönem, zaman, devir, iki bölüm,
ve la yahıllu lehunne	: yok, helal, uygun, onlara
en yektumne	: gizlemek, saklamak, tutmak,
mâ halaka allah	: şey, ne, değil, halk, yaratmak, Allah
fî erhâmi-hinne	: içinde, rahimler, özünden gelenler, yakınlar, onlar
in kunne yuminne bi allah	: eğer, ise, onlar, iman eder, inanır, Allah
ve el yevmi el âhıri	: son güne, sonraki güne, son vakit,
ve buûletu-hunne	: eşler, eşlik, aynılık, karakoca, onlar
ehakku	: gerçek, doğru, hakikat,
bi reddi hinne	: red, kabul etmeme, geri dönme, onlar
Fi zalike in eradu	: işte bunda, içinde, eğer, istek, irade, arzu,
ıslaha	: ıslah, düzelme, iyileşme, nefsini ıslah etmek,
ve lehunne mislu ellezi	: onların, misli, benzer, gibi, aynı, onun gibi, o kimseler
Aleyhinne bi el marufi	: onların üzerinde, irfaniyet, bilmek, erdem, fazilet,
ve li el ricâli	: için, ileri gelen, bilgili olan, kamil olan, ehil kimse, erkek
Aleyhinne derecetun	: onların üzerinde, derece, makam, kademe,
ve Allâh aziz	: Allah, tüm niteliklerin yüce sahibi, sıfatların sahibi,
hakim	: hakim olan, tüm varlığa hakim olan,

228- Onlar nefslerini anlama yolunda cehaletlerini bırakıp beklerler, hakikatlerin akıcı sözlerini zaman içinde anlamaya çalıştıklarında, artık onlara cahil hallerine sarılmak uygun değildir. Eğer onlar Allah'a iman ederler ve sonlarına inanırlarsa, tüm varlığın bir özden geldiğini, halk edilen şeylerin Allah'tan olduğunu anlarlar. İşte böylece eğer düzelmeye istekli olurlarsa, cehalet hallerinden geri dönerlerse, hakikatleri, varlığın birbiriyle eş olduğunu anlarlar ve onlar irfaniyet içinde olanlar gibi olurlar ve onlar makamlarında kemalat içinde olurlar ve tüm sıfatların sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu bilirler.

-229-

الطَّلاَقُ مَرَّتَانِ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ وَلاَ يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُواْ مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلاَّ أَن يَخَافَا أَلاَّ يُقِيمَا حُدُودَ اللّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ يُقِيمَا حُدُودَ اللّهِ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللّهِ فَلاَ تَعْتَدُوهَا وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Et talâku merratân fe imsâkun bi marûfin ev tesrîhun bi ihsân ve lâ yahıllu lekum en tehuzû mimmâ âteytumûhunne şeyen illâ en yehâfâ ellâ yukîmâ hudûdallâh fe in hıftum ellâ yukîmâ hudûdallâhi fe lâ cunâha aleyhimâ fî meftedet bihi tilke hudûdullâhi fe lâ tatedûhâ ve men yeteadde hudûdallâhi fe ulâike humuz zâlimûn

el talâku	: bağı çözmek, bırakmak, ayrılmak,
merratâni	: makamlar üzere, kere, birçok, iki kere
Fe imsakun	: artık, tutmak, el çekmek, uzak durmak,

bi marafin	: belirtilmiş, bilinen, nezaket, irfaniyet içinde,
Ev tesrihun bi ihsânin	: yada, bırakmak, terhis, bitirmek, ihsan, güzelce,
ve lâ yahıllu lekum	: yok, uygun, helal, size,
En tehuzu mimmâ	: almak, edinmek, sarılmak, şeyden
âteytumû-hunne şeyen	: verdiniz, bıraktınız, onlar, bir şey
İlla en yehâfâ	: ancak, başka, korkmak, çekinmek,
ellâ yukîmâ	: değil, ikame etmek, hep o halde durmak, sağlam, diri
hudûda allâhi	: Allah'ın hudutları, sınırları, kanunları, mertebe, derece,
Fe in hıftum	: artık, eğer, ise, korkmak, çekinmek,
ellâ yukîmâ	: değil, yok, ikame, dirilik, sağlamlık
hudûda allâh	: Allah'ın hudutları, derece, mertebe, sınırları
Fe lâ cunâha aleyhima	: artık, yok, vebal, günah, hata, onların, üzerlerinde
Fi ma iftedet bihi	: için, şey, ne, değil, fidye, bedel, vazgeçmek, vermek, ona
Tilke hudûda Allâh	: işte bu, hudur, sınır, mertebe, derece, Allah
Fe lâ tatedû-hâ	: artık, yok, aşmak, haddi aşmak, onu
Ve men yeteadde	: kim, taşkınlık, aşıyor,
hudûda Allâh	: hudur, sınır, Allah
Fe ulaike hum el zalimin	: artık, işte onlar, zalimler, zulümlerde olan

229- Cehalet bağından kurtulmak makamlar üzeredir, öyle ki bir irfaniyet içinde o hallerden el çekmektir, ya da iyi bir şekilde cehaleti anlayıp o halleri bırakmaktır. Bıraktığınız o hallere tekrar dönüp sarılmanız size uygun değildir. Ancak o hallerinize dönmekten korkarsanız, Allah'ı anlamak için makamlara bakın, o sağlam duruştan başka bir hâlde olmayın. Yine de bir korku içinde olursanız, Allah'ı anlamak için her varlıktaki o dirilik şuurundan başka bir hâl üzere olmayın. Artık böyle yapanlar, o hallerden vazgeçenler bir vebal içinde olmazlar. İşte bunlar Allah'ı anlamadaki mertebelerdir. Bundan sonra haddi aşmayın ve kim Allah'ı anlamada, mertebelerinde haddi aşanlardan olursa, işte onlar zalimlerdir.

-230-

فَإِن طَلَّقَهَا فَلاَ تَحِلُّ لَهُ مِن بَعْدُ حَتَّىَ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِن طَلَّقَهَا فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَن يَتَرَاجَعَا إِن ظَنَّا أَن يُقِيمَا حُدُودَ اللّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Fe in tallakahâ fe lâ tahıllu lehu min badu hattâ tenkiha zevcen gayrahu fe in tallakahâ fe lâ cunâha aleyhimâ en yeterâceâ in zannâ en yukîmâ hudûdallâh ve tilke hudûdullâhi yubeyyinuhâ li kavmin yalemûn

fe in talak ha	: artık, ise, eğer, bağı çözmek, bırakmak, ayrılmak, o
Fe lâ tahıllu lehu	: artık, yok, helal, uygun, ona, sonradan, uzak,
min badu	: sonra, sonrası, ardından, sonradan, uzak,
Tenkiha	: eklemek, katmak, uygun, nikah, bağlılık,
zevcen	: eş, benzer, cins, tür, birlik, aynı yolda olan,
gayra-hu	: gayrı, başka, başkası, diğer,
fe in talak ha	: artık, bundan sonra, bağı çözmek, bırakmak, ayrılmak, o
Fe lâ cunâha aleyhima	: artık, yok, vebal, günah, hata, onların, üzerlerinde
en yeterâceâ in zanna	: dönmeleri, zan, sanma, düşünme, zannetme
En yukima	: ikame, hep o halde durmak, sağlam, diri,
hudûd allâh	: hudud, sınır, hükmü anlama, derece, makam, Allah
Ve tikle hudûda Allâh	: işte bu, hudur, sınır, mertebe, derece, Allah
Yubeyyinu ha	: açıklıyor, izah ediyor, onu

li kavmin yalemun : için, kavim, topluluk, insanlar, biliyorlar, bilsinler

230- Artık o kişi o hallerini bıraktığında, artık onun sonradan o hallere dönmesi uygun değildir. O kişi başka bir yola değil, birlik üzere olan hakikatin yoluna bağlanır. Artık o hallerini bırakan kişi, o haller üzere olanların zanlarından dönmeleri ve Allah'ın hükümlerini anlamada sağlam bir duruşta olmaları için, onlara yardım etmesinde ona bir vebal yoktur. İşte bunlar Allah'ı anlamadaki mertebelerdir, bilmek isteyen kimselere o hakikatleri açıklamaktır.

-231-

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاء فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
وَلاَ تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُواْ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلاَ تَتَّخِذُواْ آيَاتِ
اللّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُواْ نِعْمَتَ اللّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ
يَعِظُكُم بِهِ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Ve izâ tallaktumun nisâe fe belagne ecelehunne fe emsikûhunne bi marûfin ev serrihûhunne bi marûf ve lâ tumsikûhunne dırâran li tatedû ve men yefal zâlike fe kad zaleme nefsehu ve lâ tettehızû âyâtillâhi huzuvâ vezkurû nimetallâhi aleykum ve mâ enzele aleykum minel kitâbi vel hikmeti yeızukum bihî vettekûllâhe valemû ennallâhe bi kulli şeyin alîm

ve izâ tallaktum : bıraktığınızda, bağı çözmek, ayrılmak, bırakmak,
el nisâe : nefsini anlama yolunda olan, kadın
Fe belagne : artık, anlamak, ulaşmak, erişmek,
ecele hunne : süre, belirli zaman, belli süre, bir süre, onları,
fe emsik hunne : artık, sımsıkı sarılmak, el çekmek, tutmak, kavramak, onlar
bi maruf : irfaniyet, bilmek, iyi haller, iyi olan,
Ev serrihu hunne : yada, bırakmak, kopmak, ayrılmak, taburcu, onlar,
bi marûfin : irfaniyet, bilmek, iyi olan, ariflik,
ve lâ tumsikû-hunne : tutmayın, el çekmek, bırakmak, onlar
Dırâran : ikilik, arabozmak,
li tadedu : haddi aşmışlık, bozmak, zarar vermek, saldırmak,
ve men yefal zalike : kim, yapar, işler, bunu, bu o,
Fe kad zaleme : artık, oldu, zulüm, haksızlık, kötülük,
nefse-hu : kendi nefsine, kendine, o
ve lâ tettehızû : yok, edinmek, sarılmak, edinmeyin, yapmayın
âyâti Allâh huzuven : ayet, işaret, delil, Allah, alay etmek, önemsememek
ve uzkurû nimet Allah : hatırlayın, anlayın, nimet, sıfatlar, tecelli, Allah
aleykum : sizin üzerinize, size
ve mâ enzele aleykum : sunulan şey, verilen, indirilen, üzerinize
min el kitabi : kitaptan, hakikatlerin sözleri, her varlık bir kitap,
ve el hikmeti : bilgelik, yaratılışı anlama düşüncesi, ince hikmetler,
yeızu-kum bihi : vazeder, öğüt, nasihat, siz, onunla
Ve itteku allâhe : fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın
Ve alemû enne Allah : bilin, biliniz, olduğunu, Allah,
Bi kulli şeyin alim : bütün her şey, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

231- Nefsini anlama yolunda olanlara, cehaletten ayrılmaları için yardım ettiğinizde, bundan sonra onlar bir irfaniyet içinde hakikatlere sımsıkı sarılıncaya, bir irfaniyet içinde o cehalet hallerini bırakıncaya, hakikatleri anlayıncaya kadar bekleyin. Haddi aşmışlık içinde, ikilik

hallerinde olanlardan uzaklaşın. Kim o haller üzere olursa, işte o nefsine zulmetmiş olur. Allah'ın ayetlerini önemsememezlik yapmayın ve üzerinizdeki Allah'ın nimetlerini anlayın. Tüm varlık kitabından size sunulan şeyleri ve her varlığın içinde ince hikmetler olduğunu anlayın. Bunlar sizlere öğütlerdir. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve bütün her şeydeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilin.

-232-

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاء فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلاَ تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْاْ بَيْنَهُم بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكُمْ أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

Ve izâ tallaktumun nisâe fe belagne ecelehunne fe lâ tadulûhunne en yenkıhne ezvâcehunne izâ terâdav beynehum bil marûf zâlike yûazu bihî men kâne minkum yu'minu billâhi vel yevmil âhır zâlikum ezkâ lekum ve ather vallâhu yalemu ve entum lâ talemûn

ve izâ tallaktum	: bıraktığınızda, bağı çözmek, ayrılmak, bırakmak,
el nisâe	: nefsini anlama yolunda olan, kadın
Fe belagne	: artık, anlamak, ulaşmak, erişmek,
ecele hunne	: süre, belirli süre, onlar, belli süre beklemek
Fe lâ tadulû-hunne	: artık, yok, engel, adil, doğruluk, onlar
en yenkıhne	: uygun, nikah, bağlanmak, birleşmek, katılmak,
ezvâce-hunne	: eş, aynı yolda olan, tür, birlikte, onlar
izâ terâdav beyne hum	: hoşluk, memnun, razı olmak, aralarında
bi el marûfi	: irfaniyet, bilmek, iyi olan, ariflik
Zalike yuazu bihi	: işte bu, vazeder, öğüt, nasihat, onunla
Men kane min kum	: kim, oldu, sizden,
yuminu bi Allah	: iman eder, inanır, Allah
ve el yevmi el âhıri	: son gün, sonuna, sonunun geleceği gün,
Zâlikum ezka lekum	: işte bu, arınmak, saf, temiz, zeki, anlayışlı, pak, idrak, sizin
ve atheru	: arınmak, cehaletten arınmak, daha temiz olma
Ve Allah yalemu	: Allah, ilmin sahibidir, ilmiyle varedendir, bilin
ve entum la talemun	: siz, yok, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

232- Nefsini anlama yolunda olanlara, cehaletten ayrılmaları için yardım ettiğinizde, bundan sonra onlar hakikatleri anlayıncaya kadar bekleyin. Artık o yolda olanlar hakikatlere bağlansınlar, adaletten ayrılmasınlar. Onlar aralarında irfaniyet üzere, hoşnutluk üzere olsunlar. Bunlar sizlere öğütlerdir. Sizden kim Allah'a iman eder ve sonunun geleceği güne inanırsa, işte bu sizin için zeki olmaktır ve cehaletten arınmaktır. Allah ilmin sahibidir ve sizler ilmin sahibi değilsiniz.

-233-

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلاَدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لاَ تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلاَّ وُسْعَهَا لاَ تُضَآرَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلاَ مَوْلُودٌ لَّهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالاً

عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُواْ أَوْلاَدَكُمْ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Vel vâlidâtu yurdıne evlâdehunne havleyni kâmileyni li men erâde en yutimmer radâate ve alel mevlûdi lehu rızkuhunne ve kisvetuhunne bil marûf lâ tukellefu nefsun illâ vusahâ lâ tudârra vâlidetun bi veledihâ ve lâ mevlûdun lehu bi veledihî ve alel vârisi mislu zâlike fe in erâdâ fısâlen an terâdın min humâ ve teşâvurin fe lâ cunâha aleyhimâ ve in eradtum en testerdıû evlâdekum fe lâ cunâha aleykum izâ sellemtum mâ âteytum bil marûf vettekullâhe valemû ennellâhe bi mâ tamelûne basîr

ve el validatu yurdine	: anneler, emzirmek, süt vermek, beslemek,
evlâde-hunne	: kendi evlâtlarını
Havleyni kamileyni	: sene, yıl, bir halden bir hale geçme, gelişme, olgunlaşma
Li men erade en yutimme	: için, kim, kimse, istek, arzu, tamamlamak
el radâate	: emzirmek, beslemek,
ve alâ el mevlûdi lehu	: üzerine, için, yeni doğmuş, bebek, onu
rızku-hunne	: onların rızıkları
ve kisvetu-hunne	: kılık, kıyafet, giyimleri, onların
bi el marûfi	: irfaniyet, bilgili, iyi olmak
lâ tukellefu nefsun	: yok, sorumluluk, yükümlü, nefs, kendisi, kimse
illâ vusa-hâ	: ancak, gücü, korumak, onu
lâ tudârra	: yok, zarar, sıkıntı,
Vâlidetun bi veledi ha	: anne, çocuk, evlat, onun, kendi
Ve la mevlûdun lehu	: yok, yeni doğmuş, onu,
bi veledi-hi	: evlat, çocuk, o
ve alâ el vâris misli zalike	: için, üzerine, kalan, varis, misli, aynı, benzer, bu,
Fe in erada fısâlen an	: artık, eğer, şayet, ister, sütten kesme
Terâdın min huma	: razı, hoşnut, onların
ve teşâvurin	: müşavere, görüşerek, kara vermek,
Fe la cunaha aleyhima	: artık, yok, günah, vebal, hata, onların
Ve in eradtum	: eğer, isterseniz,
en testerdıû	: emzirmek, sütanne, evlat, çocuk, siz
Fe la cunaha aleykum	: artık, yok, vebal, günah, hata, üzerinizde
izâ sellemtum	: olduğunda, teslim, teslim ettiğiniz zaman
mâ âteytum bi el maruf	: şey, ne, değil, vermek, irfaniyet, bilgili
ve ittekû allâhe	: fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın
Ve alemû enne Allah	: bilin, olduğunu, Allah
bi mâ tamelûne	: yaptığınız şeyleri, yaptıklarınızı,
basirun	: gören anlayan, gösterip duran, basiret sahibi,

233- Anneler bebeklerini onların süt istekleri tamamlanıncaya kadar, büyüyüp gelişinceye kadar emzirsinler. O yeni doğmuşlara onların rızıklarından versinler ve onları iyi bir şekilde giydirsinler. Sorumluluklarını unutmasınlar. Anneler evlatlarını güçleninceye kadar sıkıntılardan korusunlar ve o yeni doğmuşların evlatları olduğunu ve onların her şeyiyle varisleri olduğunu unutmasınlar. Sütten kesecekleri zaman onların rızasına baksınlar ve ona göre karar versinler. Artık bundan dolayı onlara bir vebal yoktur. Eğer bir sütanneye vermek isterseniz, iyi bir hâlde gelişmesi için teslim ettiğinizde, size bir vebal yoktur. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterenin Allah olduğunu bilin.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Vellezîne yuteveffevne minkum ve yezerûne ezvâcen yeterabbasne bi enfusihinne erbeate eşhurin ve aşrâ fe izâ belagne ecelehunne fe lâ cunâhe aleykum fî mâ fealne fî enfusihinne bil marûf vallâhu bi mâ tamelûne habîr

ve ellezine yuteveffevne	: o kimseler, vefat, teslim olma, sevgi bağlılığı, vefa
Min kum	: sizden,
ve yezerûne	: geride kalan, geriye bırakılan, küçük görmek,
ezvacen	: eş, birlikte olan, aynı yolda olan, tür, cins, benzer
yeterabbasne	: beklemek, durmak, hakikati anlamak için beklemek
bi enfusi-hinne	: nefslerinde, kendilerinde, öz varlığı,
Erbeate	: dört, makam, Rabbine dönmek, Allah'a dönmek
eşhurin	: ay, meşhur olan, açığa çıkan, ışık veren, teşhir,
ve aşran	: on, kısım, bölüm, grup, her biri, tamamlamak, hepsi
Fe iza belagne	: artık, anladığında, ulaşmak, erişmek
ecele hunne	: süre, belirli süre, zaman, onlar
Fe la cunaha aleykum	: artık, yok, vebal, hata, fenadan kurtulmak, kendinizde
Fi ma fealne	: içinde, fâil olan, çalışmak, yaptılar, nisbet ettiler,
fî enfusi-hinne	: nefslerinde, kendilerinde,
bi el marufi	: irfaniyet, bilgili, iyi olmak, bir ariflik içinde olmak,
ve Allâh bima tamelun	: Allah, yaptığınız şeyler,
habir	: bildiren, haber veren, hakikatleri bildiren,

234- Sizden sevgiyle teslim olan kimseler vardır. Onlarla birlikte olup hakikatleri anlamada geride kalanlar; onlar nefslerini anlamak için beklerler, hakikatler açığa çıkıncaya kadar Rabbine dönerler ve her bir inceliği anlamak için gayret gösterirler. Artık onlar belli bir süre içinde hakikatleri anladıklarında, böylece kendilerine nisbet ettikleri fenalardan kurtulurlar, bir irfaniyet içinde olurlar. Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

-235-

وَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاء أَوْ أَكْنَنتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ عَلِمَ اللّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِن لاَّ تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلاَّ أَن تَقُولُواْ قَوْلاً مَّعْرُوفًا وَلاَ تَعْزِمُواْ عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىَ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

Ve lâ cunâhe aleykum fîmâ arradtum bihî min hitbetin nisâi ev eknentum fî enfusikum alimallâhu ennekum se tezkurûnehunne ve lâkin lâ tuvâıdûhunne sirran illâ en tekûlû kavlen marûfâ ve lâ tazimû ukdeten nikâhı hattâ yeblugal kitâbu ecelehu valemû ennallâhe yalemu mâ fî enfusikum fahzerûhu valemû ennallâhe gafûrun halîm

ve la cunaha aleykum	: artık, yok, vebal, günah, hata, üzerinizde
Fima arradtum bihi	: içinde, şey, ne, hakkında, getirmek, göstermek, onu
Min hitbeti	: konuşmak, hitab, açıklamak,

en nisâi	: kadın, nefsini anlama yolunda olan
Ev eknentum	: veya, örtmek, gizlemek, susmak,
Fi enfusi-kum	: içinde, nefsleriniz, kendiniz, siz
Alime Allah	: bildi, ilmin sahibi, Allah,
enne-kum	: olduğunuzu, siz
se tezkurûne-hunne	: anlamak, anmak, zikretmek, onlar
Ve lâ tuvâıdû-hunne	: lakin, fakat, yok, vaad, sözleşmeyin, onlar
sirran	: sır, bilinmeyen, gizli,
İlla en tekulu kavlen	: ancak, sadece, söylemek, demek, bir söz
marûfen	: iyi, ariflik, bilmek,
ve lâ tazimû	: yok, kararlı, azmetmeyin, duyarsız
Ukdeten el nikah	: düğüm, bağ, sözleşme, akid, anlaşma, uygun, nikah
Hatta yebluga	: hatta, oluncaya kadar, ulaşır, tamamlanır, anlar,
el kitâbu ecele hu	: kitap, yazılı olan, süre, belirli, o
Ve alemu enne allâh	: bilin, olduğunu, Allah,
Yalemu mafi enfus kum	: bilir, içinde, nefs, siz
Fe ahzerû-hu	: artık, sakının, dikkatli olmak, o
Ve alemû enne Allah	: biliniz, olduğu, Allah
Gafur	: mağfiret, temizleyen, tertemiz lütuflar sunan
halim	: halim, sakin, yumuşak, güzel haller

235- Nefsini anlama yolunda olanlarla hakikatler hakkında konuşmanız, o hakikatleri göstermeniz ya da bazı hakikatleri gizlemenizde size bir vebal yoktur. Siz Allah'ı bilenlerden olun, anlamak isteyenlere de yardımcı olun ve bilmediğiniz şeyler hakkında vaatte bulunmayın. Sadece irfaniyet üzere güzel sözler söyleyin. Uygun bir şekilde Hakk'a bağlanacaklara karşı duyarsız olmayın. Hatta onlar varlık kitabındaki hakikatleri anlayıncaya kadar belirli süre onlara yardım edin. Nefsinizi bilip Allah'ı bilenlerden olun. Bundan sonra o hakikatleri anlamada dikkatli olun ve tertemiz lütuflar sunanın, güzel halleri sunanın Allah olduğunu bilin.

-236-

لاَّ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ النِّسَاء مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُواْ لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ

Lâ cunâha aleykum in tallaktumun nisâe mâ lem temessûhunne ev tefridû lehunne farîdât ve mettiûhunne alel mûsii kaderuhu ve alel muktiri kaderuhu metâan bil marûf hakkan alel muhsinîn

la cunaha aleykum	: artık, yok, vebal, günah, hata, üzerinizde
İn talaktum	: eğer, bırakmak, ayrılmak,
el nisae	: nefsini anlama yolunda olan
ma lem temessû-hunne	: değil, şey, ne, değil, temas, dokunma, yakınlaşmak, onlar
Ev tefridu lehunne	: yada, veya, yüklemek, şart, karşılık, teklik, onlara
faridaten	: görev, hizmet, mehir,
ve mettiû-hunne	: meta, fayda, yarar, onlar
alâ el mûsii	: genişlik, rahatlık, zenginlik, bilgilendirmek,
kadere hu	: ölçü, kudret, o, muktedir olan,
ve ala el muktiri	: üzerine, için, hakkında, fakir, kıt, yetersiz, bilgisiz,
kaderu-hu	: ölçü, kudret, o, muktedir olan,

Metâan	: meta, fayda, yarar, yardım,
bi el maruf	: irfaniyet, bilgili, iyi olan
Hakk	: hak olan, doğru, gerçek, mecburi, farzdır.
alâ el muhsinîne	: Muhsinlere, iyilik yapan, lütuf, sunan, veren, ihsan eden

236- Nefsini anlama yolunda olanların cehaletten ayrılmaları için, onların hallerine temas etmeden yardım etmenizde ya da onların yapması gerekenleri sunmanızda size bir vebal yoktur. Onları, bir ölçü içinde hakikatlerden bilgilendirerek faydalandırın. Bilgisizlik içinde olanlara, bir ölçü içinde irfaniyetle yardım etmek, Muhsinlerin üzerine farzdır.

-237-

وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلاَّ أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَن تَعْفُواْ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلاَ تَنسَوُاْ الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Ve in tallaktumûhunne min kabli en temessûhunne ve kadfaradtum lehunne farîdaten fe nısfu mâ faradtum illâen yafûne ev yafuvellezî bi yedihî ukdetun nikâh ve en tafû akrabu lit takvâ ve lâ tensevul fadla beynekum innallâhe bi mâ tamelûne basîr

ve in tallaktumu-hunne	: eğer, ayrılmak, bırakmak, boşarsanız, onlar
min kabli	: önceden, daha önce
en temessû-hunne	: dokunmanız, temas, yakınlaşmak, onlar
ve kad farad tum	: oldu, farz, gerekli, empoze, gereki, görev, siz
Lehunne faridaten	: onlara, farz, gerekli, empoze, görev, hizmet
Fe nısfu	: artık, yarısı, ortası,
mâ faradtum	: farz, gerekli, karşılık, empoze, takip, uyma, siz
İllâ en yafune	: ancak, hariç, af, bağışlamak, özür,
ev yafûve ellezi	: affeder, özür, bahşeder, vermek, ki o,
bi yed hi	: eli, gücü, o, kendi gücü,
Ukdetun el nikah	: söz, bağ, söz vermek, uygun, nikah
ve en tafû akrabu	: af, özür, yakın olan, için,
li el takva	: fenalardan sakınmak, takva içinde olmak,
ve lâ tensevu	: unutmayın
el fadla beyne kum	: lutüf, fazl, fazilet, aranızda
inne Allah	: bilin, olduğunu, Allah
bi mâ tamelûne basirun	: yaptığınız şeyleri, gösteren, gören, anlayan,

237- Onlara cehaletlerini bırakmaları için yardım ettiğinizde, önceki hallerine yaklaşmamaları gerektiğini anlatın. Bu durum sizin de görevinizdir, onların da görevidir. Artık orta yolu takip etmeniz size gereklidir. Affedici olun. Uygun bir şekilde Hakk'a bağlanacakların, kendilerindeki gücün sahibini bilip teslim etmelerini söyleyin. Yakınlarınızı fenalardan sakınmaları için hatalarını anlayıp dönmelerini söyleyin. Size verilen lütufları unutmayın. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterir.

-238-

حَافِظُواْ عَلَى الصَّلَوَاتِ والصَّلاَةِ الْوُسْطَى وَقُومُواْ لِلّهِ قَانِتِينَ

Hâfizû alâs salavâti ves salâtil vustâ ve kûmû lillâhi kânitîn

Hafizu : korumak, muhafaza etmek,
ala el salavat : itikatlar, yönelmeler, istekler, iman, hatırlamalar,
ve el salati : bağlılık şuuru, her an hakka bağlı olma durumu,
el vustâ : merkez edinmek, ortası, her an o şuurda olmak,
ve kûmû li Allah : durmak, hep o halde hareket etmek, diri olan, halk, Allah
kanitin : itaat, boyun eğmek, tecellilerin sahibine teslim olmak

238- Hakk'a olan yönelmenizi, imanınızı, saygınızı muhafaza edin ve her an Hakk'a bağlı olma şuuruyla hareket edin ve tüm tecellilerinin Allah'a ait olduğunu bilip, hep o hâlde hareket edin.

-239-

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالاً أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنتُمْ فَاذْكُرُواْ اللّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ

Fe in hıftum fe ricâlen ev rukbânâ fe izâ emintum fezkurûllâhe kemâ allemekum mâ lem tekûnû talemûn

Fe ın hıftum : fakat, eğer, çekinmek, korkmak, siz
Fe ricalen : erkek, ileri gelen, ehil kimse, yaya,
Ev rukbanen : ya da, binen, binici, usta olan, ustaca hareket eden,
fe iza emintum : artık, emin, güvenli, inanılır, güvenilir,
Fe uzkuru allâh : artık, anlayın, anın, anlatın, Allah'ı
Kemâ alleme kum : gibi, öğretti, siz,
Ma lem tekunu talemune : şey, değil, ne, değil, olmak, biliyorsunuz

239- Eğer hakikatleri anlamada bir korkuya düşerseniz, artık ehil kimselere ya da o yolda hareket edenlere danışın. Böylece emin olduğunuzda, artık siz bilmiyor iken size öğretildiği gibi Allah'ı anlayın, anın.

-240-

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِّأَزْوَاجِهِم مَّتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِيَ أَنفُسِهِنَّ مِن مَّعْرُوفٍ وَاللّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Vellezîne yuteveffevne minkum ve yezerûne ezvâcâ vasıyyeten li ezvâcihim metâan ilel havli gayre ıhrâcın fe in harecne fe lâ cunâha aleykum fî mâ fealne fî enfusihinne min marûf vallâhu azîzun hakîm

ve ellezine yuteveffevne : o kimseler, onlar, vefat, teslim olma, sevgi bağlılığı,
Min kum : sizden
ve yezerûne ezvacen : geride kalan, geriye bırakılan, eş, birlikte olan, tür,
Vasıyyeten : vasiyet, geride bırakılan,
li ezvaci-him : için, eş, cins, tür, aynı yolda olan, onlar
Metâan ila el havli : meta, fayda, yarar, ancak, için, yıl, değişim, güç,
gayre ıhrâcın : çıkarılmaksızın, çıkmaksızın
Fe in harecne : artık, eğer çıkarsa
Fe la cunaha aleykum : artık, yok, vebal, günah, hata, üzerinize, size

fî mâ fealne	: içinde, şey, ne, değil, yaptıkları, gayret, mücadele, faal
fî enfus hine	: nefslerine, kendilerini,
min maruf	: irfaniyet, bilmek,
ve Allâh aziz	: Allah tüm niteliklerin yüce sahibi, sıfatların sahibi,
hakim	: hakim olan, tüm vücudlara hakim olan,

240- Sizden sevgiyle teslim olan kimseler, onlarla aynı yolda olanlara; hakikatlerden ayrılmaksızın bir değişim içinde hakikatlerden faydalanmalarını, aynı yolda olup cehaletlerini terk etmelerini vasiyet ederler. Eğer onlardan hakikatlerden ayrılan olursa, sizin üzerinize bir vebal yoktur. Kendilerini bilmek isteyenler bir gayret içinde olduklarında, tüm sıfatların sahibinin, tüm vücudlara hâkim olanın Allah olduğunu bilirler.

-241-

وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

Ve lil mutallakâti metâun bil marûf hakkan alel muttekîn

ve li el mutallakâti	: için, ayrılmış, bırakmış, boşanmış
Metaun	: meta, faydalanmak, yararlanmak,
bi el maruf	: bir irfaniyet üzere, bilmek, iyi olan
Hakkan	: hak olan, doğru, gerçek,
ala el muttekin	: fenalardan sakınanlar

241- Cehaletlerinden ayrılanlar; bir irfaniyet içinde hakikatlerden faydalanırlar, fenalardan sakınıp, Hakk üzere olurlar.

-242-

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

Kezâlike yubeyyinullâhu lekum âyâtihî leallekum takılûn

Kezâlike yubeyyine Allah	: işte böyle, açıklıyor, beyan, Allah
Lekum âyâti-hi	: size, ayet, işaret, delil,
lealle-kum takılun	: umulur ki, siz, akıl edersiniz, düşünürsünüz,

242- Allah o ayetleri size böylece açıklıyor. Umulur ki siz akıl edersiniz.

-243-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّهُ مُوتُواْ ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَشْكُرُونَ

E lem tera ilellezîne haracû min diyârihim ve hum ulûfun hazaral mevti fe kâle lehumullâhu mûtû summe ahyâhum innallâhe le zû fadlin alen nâsi ve lâkinne ekseren nâsi lâ yeşkurûn

e lem tera	: gördün değil mi?

İla ellezine haracu	: o kimseler, dışarı, çıkmak, ikilikte kalmak,
Min diyari him	: yurtlarından, bulundukları yer, memleket,
ve hum elf	: onlar, unsiyet eylemek, bin, çokluk, ardında olan,
Hazır	: hazır olan, var olan, göz önünde olan, mevcut,
el mevt	: ölü, idraksiz, tevhidden sapmış, anlayamamış,
Fe kale lehum Allâh	: artık, öyle ki, dedi, bildirdi, onlar, Allah
Mûtû	: ölü, kayıp, bilmeyen, ölü gibi, idraksiz,
summe ahya hum	: sonra, dirilik, diri olan, onlar,
İnne Allah	: muhakkak, Allah,
le zu fadlin	: elbette, sahip, fazl, lütuf, tecellilerin sahibi,
alâ en nâsi	: insanlardaki,
ve lâkinne eksere	: lakin, fakat, ekser, çoğu, bir çok,
El nas lâ yeşkurûne	: insanlar, yok, şükür, varlığın sahibini bilip teslim etmek

243- Bulundukları o makamlardan, kendi cehaletlerine çıkan o kimseleri gördün değil mi? Onlar görünen varlığın ardında olanı anlayamamışlardır. Öyle ki onlar Allah'ı anlamada ölü gibiyken, sonra onlara her varlıkta diri olan anlatılmış, muhakkak ki insanlardaki tüm tecellilerin sahibi Allah'tır, diye bildirilmişi. Fakat insanların çoğu varlığının sahibini bilip teslim etmiyorlar.

-244-

وَقَاتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Ve kâtilû fî sebîlillâhi valemû ennallâhe semîun alîm

ve kâtilû	: mücadele, gayret göstermek, yazık etmek,
sebil Allah	: Allah yolunda,
Ve alemu enne allâhe	: bilin, olduğunu, Allah'ın
Semîun alimun	: işitmek, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

244- Allah yolunda hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösterin ve işittirenin, ilmiyle varedenin Allah olduğunu bilin.

245-

مَّن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Menzellezî yukridullâhe kardan hasenen fe yudâifehu lehû edâfen kesîrah vallâhu yakbidu ve yebsutu ve ileyhi turceûn

Men za ellezi	: kim, sahip, o kimse, ki o
Yukridu Allâh	: borç vermek, borcunu verir, teslim etmek, Allah
Kardan hasenen	: borç, güzelce, iyi bir şekilde
Fe yudaife hu lehu	: artık, artmak, çoğalmak, verilir, bolbol, o, ona
Edâfen kesiraten	: kat kat, çok, çoğalmak,
ve Allâh yakbıdu	: Allah, kapmak, yakalamak, daraltır, anlamak,
ve yebsutu	: kolaylık, genişletir
ve ileyhi turceun	: ona, aslına dönmek, döndürülmek,

245- Kim varlığının sahibinin Allah olduğunu bilir, o varlığını güzelce teslim ederse, ona kat kat cömertçe karşılığı vardır ve Allah'ı anlama ve bilgisini genişletme ve aslını anlayıp O'na dönme vardır.

-246-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلإِ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ مِن بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُواْ لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلاَّ تُقَاتِلُواْ قَالُواْ وَمَا لَنَا أَلاَّ نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَارِنَا وَأَبْنَآئِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْاْ إِلاَّ قَلِيلاً مِّنْهُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

E lem tera ilel melei min benî isrâîle min ba'di mûsâ, iz kâlû li nebiyyin lehumub'as lenâ meliken nukâtil fî sebîlillâh kâle hel aseytum in kutibe aleykumul kıtâlu ellâ tukâtilu kâlû ve mâ lenâ ellâ nukâtile fî sebîlillâhi ve kad uhricnâ min diyârinâ ve ebnâinâ fe lemmâ kutibe aleyhimul kıtâlu tevellev illâ kalîlen minhum vallâhu alîmun biz zâlimîn

e lem tera	: görmedin mi? gördün değil mi?
ila el melei	: ileri gelen, şef, din adamları,
min beni İsrail	: İsrailoğulları, yakubun oğulları, hakk yolunda olanlar
min badi mûsâ	: Musa'dan sonra
iz kâlû li nebiyyin lehum	: demişlerdi, nebi, haber getiren, onlar, onlardan
İbas lena	: göndermek, görevli, açığa çıkmak, tayin et, biz,
meliken	: melik, hükümdar
Nukâtil fi sebil Allah	: gayret, mücadele edelim, Allah yolunda
Kale hel aseytum	: dedi, belki, oldu, umulur mu, sizin
in kutibe aleykum	: yazılırsa, kitap, üzerinizde, kendinizde, vücudunuzda,
Le kıtalu	: elbette, gayret, mücadele, yazık etmek,
ellâ tukâtilû	: değil, gayret, mücadele, yazık etmek,
Kalu ve ma lenâ	: dediler, değil, şe, ne, bizim
ellâ nukâtile	: değil, yok, gayret, mücadele, savaşmamamız
fî sebîli Allâh	: Allah'ın yolunda
ve kad uhric na	: oldu, çıkarmak, dışarı atılmak,, biz,
min diyâri-nâ	: bulunduğumuz yerden, yurdumuzdan
ve ebnâi-nâ	: evlat, oğul, çocuk, biz,
fe lemmâ kutibe aleyhim	: artık, fakat, olduğunda, yazılı, kitap, üzerlerine
el kıtâlu	: mücadele, gayret, yazık etmek,
Tevellev	: uzaklaştılar, yüz çevirdiler,
illa kalil minhum	: hariç, az, bir kısmı, onlardan
Ve Allah alimun	: Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi, bilen,
bi el zâlimîne	: bir zalimlikte kalan, zulüm yapan,

246- Musa'dan sonra İsrailoğullarının ileri gelenlerini gördün değil mi? Onlar Nebilerine dedilerdi ki: Bize bir hükümdar gönder, Allah yolunda mücadele edelim. Dedi ki: Umulur ki siz kendi üzerinizde yazılı olan hakikatleri anlamak için mücadele edersiniz. Fakat mücadele etmediniz. Dediler ki: Biz ve evlatlarımız bulunduğumuz yerlerde Allah yolundan dışarı atılmışken nasıl mücadele etmeyiz. Öyle ki onların kendi üzerlerinde hakikatler yazılı iken, mücadele etmeleri gerekirken, onlardan az bir kısmı hariç hakikatlerden yüz çevirdiler ve bir zalimlik içinde kalıp, ilmin sahibi olan Allah'ı anlayamadılar.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُواْ أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Ve kâle lehum nebiyyuhum innallâhe kad bease lekum tâlûtemelikâ kâlû ennâ yekûnu lehul mulku aleynâ ve nahnu ehakku bil mulki minhu ve lem yute seaten minel mâli kâle innallâhestafâhu aleykum ve zâdehu bestaten fîl ilmi vel cism vallâhu yutî mulkehu men yeşâu vallâhu vâsiun alîm

ve kâle lehum	: dedi, söyledi, açıkladı, onlara,
nebiyy hum	: nebiy, haber veren, bildiren, onlar, onlardan
İnne Allah	: muhakkak, Allah,
kad bease	: oldu, geldi, ortaya çıkma, dirilme, beas olma,
Lekum taluta meliken	: size, talut, uzun boylu kudretli, melik, hükümdar,
Kalu enna yekûnu	: dediler, nasıl, olur
Lehu el mulku aleyna	: onun, melik, sahip, hükümdar, bize
ve nahnu e hakku	: biz, hak, doğru, gerçek,
Bi el mulki minhu	: mülk, sahip, hükümdar, ondan
ve lem yute	: değil, vermek, sunmak,
Seaten min el mali	: genişlik, bolluk, mal, varlık,
Kale inne allâh	: dedi, muhakkak, Allah
Estafa hu aleykum	: seçiçilik, fark edici, o, üzerinize
Ve zade hu bestaten	: artmak, çoğalmak, o, genişlik, kuvvet, üstünlük
fî el ilmi	: ilimde, bilgide
ve el cismi	: cisim, vücut, varlık,
ve Allah yuti	: Allah, verir, sunar, ulaşır,
mulke-hu	: mülk, değerler, varlık, sahip, o
men yeşâu	: kim, ister, diler, arzu eder
ve allâhu vasiun alim	: Allah, vasi, saran, kuşatan, ilmin sahibi, ilmiyle

247- Onlardan olan Nebileri onlara dedi ki: Muhakkak ki Talut size Allah'ı anlatmak için bir melik olarak açığa çıktı. Dediler ki: O bizim hükümdarımız nasıl olur? Bizim sahip olduğumuz hakikatlerin yanında, varlık hakkında o geniş bilgiye de sahip değildir. Dedi ki: Muhakkak ki Allah ona fark edicilik verdiği gibi size de vermiştir. O fark edicilikle bilginiz genişler, artar ve varlığı anlarsınız. Allah'ı anlamak isteyen kimseye o değerler sunulur ve o ilmiyle her şeyi kuşatanın Allah olduğunu anlar.

-248-

وَقَالَ لَهُمْ نِبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَن يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلآئِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Ve kâle lehum nebiyyuhum inne âyete mulkihî en yetiyekumut tâbûtu fîhi sekînetun min rabbikum ve bakiyyetun mimmâ terake âlu mûsâ ve âlu hârûne tahmiluhul melâiketu inne fî zâlike le âyeten lekum in kuntum muminîn

ve kâle lehum nebiyy hum	: dedi, onlara, nebi, haber getiren, bildiren, onlar
İnne ayete mulki-hi	: muhakkak, delil, ayet, işaret, mülk, sahip, melik, o
en yetiye-kum	: size gelmesi, sunulması,
el tabut	: tabut, sandık, hakikat bilgileri
Fihi sekinet	: onun içinde, onda, sakinlik, huzur, rahatlık,
min rabbi-kum	: sizi vücudlandıran, rabbiniz,
ve bakiyyetun	: sonsuzluk, bakiye, kalanlar, arda kalan, o bilgiler,
Mimmâ terake	: şeylerden, o bilgiler, terk, bırakmak, ayrılmak,
Alu musa ve âlu hârûne	: Musa ailesi ve Harun ailesi
tahmilu-hu	: taşımak, yüklenmek, kabullenmek, o,
el melaiket	: güç, kuvve, her varlıktaki güç,
İnne fî zalike le ayeten	: muhakkak, içinde, işte, bunda, elbette, işaret delil, ayet
Lekum in kuntum muminin	: size, eğer, iseniz, müminler, emin olan

248- Onlardan olan Nebileri onlara dedi ki: Muhakkak ki hakikatlerin bilgileri size verildi, ona sahip olana deliller vardır, o hakikatlerin içinde sizi vücudlandıranı anlamak vardır, size huzur vardır. Musa ailesinin ve Harun ailesinin sizlere bıraktığı o bilgilerde, onu kabullenenler için her varlıktaki gücü anlamak vardır. Muhakkak ki onların içinde, eğer sizler hakikatlerden emin olmak istiyorsanız, elbette deliller vardır.

-249-

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللّهَ مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلاَّ مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُواْ مِنْهُ إِلاَّ قَلِيلاً مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ قَالُواْ لاَ طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلاَقُو اللّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللّهِ وَاللّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

Fe lemmâ fesale tâlûtu bil cunûdi, kâle innallâhe mubtelîkum bi neher fe men şeribe minhu fe leyse minnî ve men lem yatamhu fe innehu minnî illâ menigterafe gurfeten bi yedihî fe şeribû minhu illâ kalîlen minhum fe lemmâ câvezehu huve vellezîne âmenû meahu kâlû lâ tâkate lenâl yevme bi câlûte ve cunûdihî kâlellezîne yezunnûne ennehum mulâkûllâhi kem min fietin kalîletin galebet fieten kesîraten bi iznillâh vallâhu meas sâbirîn

fe lemma fesale talut	: böylece, olduğunda, ayırma, kısım kısım, ara, her, talut
Bi el cunûdi	: ile, askerler, ordu, varlık, güç,
Kâle inne Allah	: dedi, muhakkak, Allah
Mubteli kum bi el nehar	: etki, dert, sınama, yenilmiş, nehir, akıp giden bir ilim
Fe men şeribu min-hu	: artık, sonra, kim, içmek, ondan
Fe leyse minni	: artık, bundan sonra, değil, yok, benden
ve men lem yatam hu	: kim, değil, doymak, beslemek, yarar, o
Fe inne hu minni	: artık, bundan sonra, muhakkak, o, benden
İllâ men igteraf	: ancak, sadece, hariç, kim, bir avuç, oda, kısım,
Gurfeten bi yedi-hi	: oda, bir kısım, bölüm, bir avuç, eliyle, güç, o
Fe şeribu min-hu	: artık, sonra, içmek, faydalanmak, anlamak, ondan
İllâ kalilen minhum	: ancak, sadece, hariç, az, pek az, onlardan
Fe lemma câveze-hu huve	: artık, olduğunda, karşılıklı, karşısında, yol bulmak, o, o
Ve ellezine amenu	: o kimseler, iman eden, inanan,
mea-hu	: beraber, birlikte, o
Kâlû la takate lena	: dediler, yok, güç, takat, bizim,
El yevme bi calute	: bügün, vakit, Calut,
ve cunûdi-hi	: asker, güç, o
Kale ellezine yezunnûne	: dedi, o kimseler, düşünen, yakın olan,
enne-hum mulaku Allah	: olduğunu, onlar, kavuşmak, ulaşmak, anlamak, Allah
Kem min fietin kalilet	: gibi, kaç, nice, topluluk, grup, kalabalık, az, pek az,
Galebet fietin kesiraten	: galip, başaran, üstün, topluluk, grup, çok
bi izni Allah	: yetkili olan, ruhsat, izin, Allah
ve Allah mea sabirin	: Allah, beraber, birlikte, kendinde, sabreden

249- Böylece Talut varlığın hakikatlerini kısım kısım anlattığında, dedi ki: Muhakkak ki siz Allah'ı anlama yolunda akıp giden bir ilim ile sınanırsınız. Artık kim ondan yararlanırsa; ben varlığımın sahibi değilmişim, der. Kim ondan yararlanamaz hakikatleri anlayamazsa; o, ben benim, der. Ancak o hakikatlerden az da olsa yararlanıp anlayan böyle demez. Böylece onlardan az bir kısmı hariç o hakikatlerden faydalandılar, o hakikatlerle yol buldular ve o iman eden kimselerle birlikte olanlar; bugün bizim calut ve onun askerleriyle mücadele edecek takatimiz yoktur, dediler. Allah'ı anlama yolunda olup, düşünen o kimseler dediler ki: Nice az olanlar vardır, yetkili olan Allah'ı anlamada, çok olanlara nazaran daha başarılıdırlar ve sabredenler Allah'ın kendilerinde olduğunu bilirler.

-250-

وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُواْ رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

Ve lemmâ berazû li câlûte ve cunûdihî kâlû rabbenâ efrig aleynâ sabren ve sebbit ekdâmenâ vensurnâ alel kavmil kâfirîn

ve lemma berazû	: olduğunda, bariz, ortaya çıkmak, bariz, beliren
li calut	: calut, dev, büyüklenen, barbarlık, benlik içinde olan,
ve cunûdi-hi	: asker, taraftar, güç, yardımcı, varlık, o, onun kötü halleri,
Kalu rabbe-nâ	: dediler, Rabbimiz

Efrig aleyna sabren	: rahmet, boşalt, yağdır, ver, bize, sabır,
Ve sebbit ekdâme-nâ	: sağlam duruş, sabit, durduğumuz yer, ayaklarımız
ve unsur-nâ	: yardım, biz,
alâ el kavmi el kafirin	: kimseler, kavmine karşı, hakikatleri örtenler

250- Calut ve onun yardımcıları ortaya çıktığında da: Rabbimiz! Bize sabır ver ve sağlam duruş ver ve hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselere karşı bize yardım et, dediler.

-251-

فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاء وَلَوْلاَ دَفْعُ اللّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الأَرْضُ وَلَكِنَّ اللّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

Fe hezemûhum bi iznillâhi ve katele dâvudu câlûte ve âtâhullâhul mulke vel hikmete ve allemehu mimmâ yeşâu ve lev lâ defullâhin nâse bâdahum bi badin le fesedetil ardu ve lâkinnallâhe zû fadlin alel âlemîn

fe hezemû-hum	: böylece, sonra, mağlup, yenmek, başarılı olmak, onlar
bi izni allâh	: yetkili, ruhsat, Allah
ve katele Davut calut	: öldürdü, yok etti, savaştı, gayret, Davut, calut,
ve ata hu Allah el mulk	: verdi, sundu, ona, o, Allah, sahip, hükümran, melik
ve el hikmete	: ve hikmet
ve alleme-hu	: öğretti, öğrenmek, o,
mimma yeşau	: şeyler, o şeyler, istek, arzu, isteyen,
ve lev lâ defu Allah	: eğer, ise, yok, def, uzaklaştırmak, yok etmek, Allah
El nas bâda hum bi badin	: insanlar, bir kısmı, bazıları, onlar, bazıları, birbirlerine
Le fesdeti el ardu	: elbette, fesat, ikilik, bozgunculuk, arz, yeryüzü
ve lâkinne Allâh	: lakin, fakat, Allah
Zû fadlin ala el alemin	: sahip, lütuf, fazilet, alemler, tüm varlık,

251- Böylece onlar, her şeyde yetkili olan Allah'ı anlamada başarılı oldular. Davut, calut'u öldürdü ve o, mülkün Allah'a ait olduğunun idrakine ve hikmete ulaştı ve ona anlamak istedikleri şeyler öğretildi. Eğer insanlardan bazıları bazılarını Allah'ı anlamada cehaletten uzaklaştırmasalardı, elbette onlar yeryüzünde ikilik, bozgunculuk içinde kalırlardı. Allah tüm varlıktaki lütufların sahibidir.

-252-

تِلْكَ آيَاتُ اللّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

Tilke âyâtullâhi netlûhâ aleyke bil hakk ve inneke le minel murselîn

Tilke ayet Allah	: işte bunlar, ayet, işaret, delil, Allah
netlû-hâ aleyke	: tilavet, okuyup açıklama, gösterme, sana,
bi el hakk	: hak olan, gerçek, hakikat, doğru olan,
Ve inne ke	: elbette, muhakkak, sen,
Le min el murselîne	: elbette, irsal olan, ortaya çıkan, hakikati gösteren

252- İşte bu anlatılanlar Allah'ı anlamak için delillerdir. Sana hakikatleri tüm varlıktan her an gösteriyoruz. Muhakkak ki sen, elbette hakikatleri göstermek için açığa çıktın.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ اللّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاء اللّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِن بَعْدِهِم مِّن بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنِ اخْتَلَفُواْ فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ وَلَوْ شَاء اللّهُ مَا اقْتَتَلُواْ وَلَكِنَّ اللّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

Tilker rusulu faddalnâ badahum alâ badin minhum men kellemallâhu ve rafea badahum derecât ve âteynâ îsâbne meryemel beyyinâti ve eyyednâhu bi rûhıl kudus ve lev şâallâhu maktetelellezîne min badihim min badi mâ câethumul beyyinâtu ve lâkinihtelefû fe minhum men âmene ve minhum men kefer ve lev şâallâhu maktetelû ve lâkinnallâhe yefalu mâ yurîd

Tilke el resul faddal na	: o, bu, resul, fazilet, erdemli, lutüf, biz,
badahum ala badın minhum	: bazıları, onlar, bazılarına, birbirlerine, onlar
Men kelleme Allâh	: kim, kimse, kelam, konuşmak, Allah
ve rafea bada hum	: yüce, yüksek, refah, bazıları, onlar,
derecat	: derece, makam, mertebe,
Ve ateyna isa ibne meryeme	: sunduk, verdik, biz, Meryem oğlu İsa
el beyyinati	: açıklamalar, delillerle açıklamalar
ve eyyednâ hu	: destek, onay, güç, kuvvet, biz, o,
bi ruh el kudus	: ruh, kutsal, tertemiz, kutsal ruh, mukaddes,
ve lev şâe Allâh	: eğer, istek, dilek, anlamayı istemek, Allah,
ma iktetelu ellezine	: öldürmez, yazık etmez, zarar vermez, o kimseler
min badi him min badi	: sonra, bazı, onlar, birbirlerini,
Ma caet hum	: sonlara gelen şey, sunulanlar,
el beyyinat	: açıklamalar, deliller,
ve lâkin ihtelef	: lakin, fakat, ayrılık, ikilik, ihtilaf,
Fe min hum men âmene	: artık, onlardan, kim, kimse, inanır, iman eder,
Ve minhum men kefere	: onlardan, kim, kimse, hakikatleri örttü
ve lev şâe Allâh	: eğer, istek, dilek, anlamayı istemek, Allah,
ma iktetelu	: öldürmez, yazık etmez,
ve lâkinne Allâh yefalu	: lakin, amma, fakat, Allah, fâil olan, işleyen, yapan,
ma yuridu	: şey, ne, değil, irade, istek,

253- O resuller Bizi anlayan erdemli kimselerdi. Onlardan bazıları bazılarından daha erdemliydi. Allah'ın kelamını anlayan kimselerdi. Onlardan bazılarının dereceleri yüksekti. Meryemoğlu İsâ apaçık delillerle sunduklarımızı ve ondaki kuvvetin mukaddes Ruh'umuz olduğunu anlayanlardandı. Onlardan sonra gelenlere, apaçık delillerle hakikatler sunulduğu halde, eğer Allah'ı anlamak isteselerdi birbirlerini öldürmezlerdi. Fakat onlar ayrılığa düştüler. Onlardan iman eden kimseler de vardır ve onlardan hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler de vardır. Eğer onlar Allah'ı anlamayı isteselerdi birbirlerini öldürmezlerdi. Tüm varlığın işleyişinde fâil olan Allah'tır, ne varsa O'nun iradesiyledir.

-254-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لاَّ بَيْعٌ فِيهِ وَلاَ خُلَّةٌ وَلاَ شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Yâ eyyûhellezîne âmenû enfikû mimmâ razaknâkum min kabli en yetiye yevmun lâ beyun fîhi ve lâ hulletun ve lâ şefâat vel kâfirûne humuz zâlimûn

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler
Enfeku mimma	: infak, vermek, şeyler, rızık, nimet, biz, siz
Razak na kum	: rızık, nimet, sıfat, fayda, biz, siz,
min kabl en yetiye yevm	: önceden, gelmesi, verilmesi, gün, vakit,
La beyun fihi	: yok, satış, alış veriş, onda, içinde
ve lâ hulletun	: yok, dostluk
ve lâ şefâatun	: yok, şefaat, arınmak, iyileşmek,
ve el kafirun hum	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen, onlar,
el zalimun	: zalimler, zulüm eden,

254- Ey iman edenler! Bir şey alıp vermenin olmadığı ve dostluğun yok olduğu ve şefaatin yok olduğu, o ölüm günü gelip çatmadan, sizdeki sıfatlarımı anlayın, varlığınızı infak edin. Zalimler hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir.

-255-

اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

Allâhu lâ ilâhe illâ huvel hayyul kayyûm, lâ te'huzuhu sinetun ve lâ nevm lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fil ard, menzellezî yeşfeu indehû illâ bi iznih ya'lemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yuhîtûne bi şey'in min ilmihî illâ bi mâ şâe, vesia kursiyyuhus semâvâti vel arda ve lâ yeûduhu hıfzuhumâ ve huvel aliyyul azîm

Allâh la ilahe illa huve	: Allah, yok, ilah, ancak, var, o
el hayyu	: diri olan, canlı, varlıktaki dirilik, hayat,
el kayyûmu	: yöneten, varlığı ayakta tutan, sürüp giden
lâ tehuzu-hu	: onu almaz, olmaz, çekmek, kabul etmez, olmaz
sinetun	: sene, yıl, yaş, uyuklama hali
ve lâ nevmun	: yok, uyku
Lehu mâ fî es semâvâti	: göklerde olan şeyler
ve mâ fi el ardı	: yeryüzünde her şey
men zâ	: kim, her şey, ne var sa, sahiptir, sahibidir,
Ellezî yeşfeu	: o ki, ki, olan, şefaat edendir, eşlik eden, birlikte olan

inde-hu	: has, sahip, var, onun katından, yanında, ona ait, ondan
İlla bi izni-hi	: vardır, izni, yetki, topluluk, yaradılış, ruhsat, icazet, o
yalemu	: bilir, ilmiyledir, bilgisiyledir. Bilgisinden dir.
mâ beyne eydî-him	: onların elleri arasında, onların önlerindeki
ve mâ halfe-hum	: onların arkalarında şeyler, geçmişde,
ve lâ yuhîtûne	: çevrelenemez, ihata edemez, kavranmaz, kuşatılmaz
bi şey min ilmi hi	: onun ilminden başka bir şey
İlla bi mâ şâe	: var, olacak, olur, isteği, dilediği şey, dilediği, herşey
vesia	: kaplar, kapladı, kuşattı, kapsadı
kursiyyu-hu	: onun kürsüsü, tahtı, ilmiyle makamı
es semâvâti ve arda	: semalar, gökler ve yerler, yeryüzü
ve lâ yeûdu hu	: ona ağır, zor gelmez, ona kolaydır,
Hıfzu humâ	: onları kaydeden, koruyan, muhafaza eden, saklayan,
Ve huve el aliyyu	: âlâ, yüce, üstün olan, ilmin sahibi,
el azîmu	: azîm, büyük, ulu, yüce, kudret sahibi, azamet, kararlı

255- Allah; ilah yoktur, O vardır. Diri olandır. Varlığı ayakta tutan, sürüp giden diriliğin sahibidir. O'nun yaşı olmaz, uyuması olmaz. Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa her şeyin sahibidir. Ki O'dur şefaat eden. Bütün her şeyin varoluşu O'ndandır, O'nun yetkisindedir. Geçmişteki var olan şeyler, gelecekteki var olacak şeyler hep O'nun ilmiyledir. O'nun ilmi olmadan hiçbir şey kavranamaz. Her şey O'nun isteğiyle var olur. O'nun kürsüsü; gökleri ve yeri, her şeyi kuşatmıştır. O bütün her şeyi muhafaza edendir, O'na zorluk yoktur ve O ilmiyle yüce olandır, varlığın var oluşunda karar sahibidir.

-256-

لاَ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن
بِاللّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىَ لاَ انفِصَامَ لَهَا وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Lâ ikrâhe fîd dîni kad tebeyyener ruşdu minel gayy fe men yekfur bit tâgûti ve yumin billâhi fe kadistemseke bil urvetil vuskâ, lenfisâme lehâ vallâhu semîun alîm

lâ ikrahe	: yok, zorlama,
fi el din	: hakkında, için, din, varlığın yaratılış yasaları,
Kad tebeyyene	: oldu, beyan oldu, açığa çıktı, açıklandı
el ruşdu	: irşad olma, doğruyu bulmak, cehaletten kurtulma
min el gayyi	: akılsızlık, dalalete düşme, hakikatten dalalete sapmak
Fe men yekfur	: artık, kim, kimse, hakikatleri görmemezlikten gelmek, örter,
bi et taguti	: Allah'ı idrak etmeyip putlar edinen, zanlarını ilah edinen
ve yumin bi Allah	: iman eder, Allah
Fe kad istemseke	: artık, oldu, tutunmuştur, sapasağlam tutunmak, sımsıkı
bi el urveti	: tutunmuş olan, bir kulpa, bağlanmış olan,
el vuska	: deliller üzere, sağlam,
La infisame lehâ	: yok, ayrılmak, kopmak, onda, onun
ve Allâh semiun alim	: Allah, işitmek, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

256- Din hakkında zorlayıcılık yoktur. Akılsızlıktan, cehaletten geçip, doğru yolu bulmak için hakikatler apaçık delillerle açıklanmıştır. Artık kim, hakikatleri idrak etmeyip, zanlarını ilah edinirse, hakikatleri görmemezlikten gelip örter. Allah'a iman edenler ise, sağlam delillerle hakikatlere sımsıkı tutunmuşlardır, ondan kopmazlar ve ilmin sahibinin ve işittirenin Allah olduğunu bilirler.

-257-

اللّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُواْ يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّوُرِ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Allâhu velîyyullezîne âmenû, yuhricuhum minez zulumâti ilen nûr vellezîne keferû evliyâuhumut tâgûtu yuhricûnehum minen nûri ilâz zulumât ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

Allâh veliy ellezine amenu	: Allah, dost, iman edenler, iman etmiş kimseler,
yuhricu-hum	: çıkarır, çıkar, dışarı, onları,
min ez zulumâti	: karanlıklardan, cehaletin karanlığı
ilâ en nûri	: nura, aydınlığa, ilmin aydınlığı, irfaniyete
ve ellezîne keferu	: onlar, o kimseler, hakikatler örten, kabul etmeyen
evliyâu-hum	: dost, onlar,
el tagut	: zannını ilah edinen, putlar edinen, batıl şeyler
yuhricûne-hum	: çıkarır, girer, dalar, onları
min en nûri	: aydınlıktan, nurdan,
ilâ ez zulumâti	: karanlıklara, cehaletin karanlığına
Ulâike asbahu el nar	: işte onlar, sahip olan, o halde, ateş, yakıcılık,
Fi ha halidun	: orada, o halde, devamlı, sürekli

257- Allah'ı dost edinen kimseler iman etmiş kimselerdir. Onlar cehaletin karanlığından ilmin aydınlığına çıkarılırlar. Hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler ise, batıl olan şeyleri evliya edinirler, onlar da ilmin aydınlığını bırakıp cehaletin karanlığına dalarlar. İşte onlar yakıp yakıcı hallere sahiptirler, devamlı o hallerin içindedirler.

-258-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَآجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رِبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

E lem tera ilellezî hâcce ibrâhîme fî rabbihî en âtâhullâhul mulk iz kâle ibrâhîmu rabbiyellezî yuhyî ve yumîtu kâle ene uhyî ve umît kâle ibrâhîmu fe innallâhe yetî biş şemsi minel maşrıkı feti bihâ minel magribi fe buhitellezî kefer vallâhu lâ yehdil kavmez zâlimîn

e lem tera ilâ	: gördün değil mi? anladın,
Ellezî hacce İbrahim	: o kimse, tartıştı, kavga, İbrahim
fî rabbi-hi	: Rabbi hakkında, onu vücudlandıran hakkında,
en âtâ-hu Allah	: vermek, sunmak, o, Allah,
El mulk	: mülk, hükümran, sahip, değerler,
İz kale ibrahimu	: demişti, İbrahim
Rabbiye ellezi yuhyi	: Rabbim, ki o, hayat veren, dirilten,
ve yumîtu	: öldüren, sınırlayan,
Kâle ene uhyi	: dedi, ben, hayat veren, diriltmek
ve umitu	: öldürmek, sınırlıyan
Kale ibrahimu	: dedi, İbrahîm
Fe inne Allâh	: öyleyse, muhakkak, Allah
Yeti bi el şems	: getirir, verir, sunar, güneşi
min el maşrıkı	: doğudan,
feti biha min el magrip	: sonra, haydi, onu getir, batıdan
Fe buhite ellezi kefere	: artık, sonra, böylece, şaşırmış, hakikatleri örtenler
Ve Allâh la yehdi	: Allah, hidayet, yol bulma,
El kavme el zalimin	: kavim, kimseler, topluluk, zalimler, zulümlerde olan

258- Allah'ın ona verdikleriyle kendini her şeyin hükümdarı gören kimsenin, İbrahim ile, onları vücudlandıran hakkında tartışan kimseyi anladın değil mi? İbrahim: Beni vücudlandıran, hayat veren ve sınırlayandır O'dur, dedi. Tartışan kimse de dedi ki: Ben de hayat veririm ve sınır koyarım. İbrahim: Muhakkak ki güneşi doğudan getiren Allah'tır, haydi sen batıdan getir, dedi. Böylece hakikatleri görmemezlikten gelip örten o kimse şaşırdı. İşte, zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-259-

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَـٰذِهِ
اللّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللّهُ مِئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ
بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِئَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ
وَانظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى العِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ
نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ev kellezî merra alâ karyetin ve hiye hâviyetun alâ urûşihâ kâle ennâ yuhyî hâzihillâhu ba'de mevtihâ, fe emâtehullâhu miete âmin summe beasehu kâle kem lebiste kâle lebistu yevme ev bada yevm kâle bel lebiste miete âmin fenzur ilâ taâmike ve şerâbike lem yetesenneh venzur ilâ hımârike ve li necaleke âyeten lin nâsi venzur ilâl izâmi keyfe nunşizuhâ summe neksûhâ lahmen fe lemmâ tebeyyene lehu kâle alemu ennallâhe alâ kulli şeyin kadîr

Ev ke ellezi	: veya, yada, gibi, benzeri, o kimse,
Merra alâ karyetin	: uğradı, güzel, amir, şef, beldeye, kasaba, o yer,
ve hiye haviyetun	: o, boş, harabe, ıssız, çökük, aşağı düşmek,
alâ urûşi-hâ	: üzer, taht, makam, arş, çatı, o
Kâle enna yuhyi	: dedi, nasıl, ne zaman, hayat veren, dirilik
Hazihi Allah	: bu, o, işte bu, Allah,
bade mevtiha	: sonra, ölümü, nutfe, öz, o
fe emâte-hu allâhu	: böylece, katılaşmak, duygusuz, donuk, sessiz, o, Allah

miete âmin	: yüz, yıl, yüz sene, uzun yıllar,
Summe bease hu	: sonra, ortaya çıkmak, diriliş, diriliğe kavuşmak, o
Kale kem lebiste	: dedi, nice, ne kadar, kaldın, yakında, çok geçmeden,
Kâle lebistu yevmen	: dedi, yakında, kaldım, hemen, gün, vakit, zaman
Ev bada yevmin	: yada, veya, bazı, biraz, kısım, gün, vakit, zaman
kâle bel lebiste	: dedi, hayır, kaldın, yakında, çok geçmeden, hemen
miete âmin	: yüz, yıl, yüz sene, bir ömür
fe unzur ila taami ke	: böylece, haydi, bak gör, yemek, gıda, yarar, sen
ve şerâbi-ke	: içecek, iyice öğrenmek, iyice anlamak
lem yetesenneh	: değil, çıkarmak, bozulmak, ayrılmak,
Ve unzur	: bak gör, incele,
ilâ hımâri-ke	: hayvaniyetine, bedenine, merkebine, aptallık,
ve li necale-ke	: için, yapmak, olmak, sen
ayeten li el nas	: ayet, işaret, delil, insanlar için, insanlara
Ve unzur ilâ el izâmi	: bak gör, üzeri, için, kemikler, büyük, yüce,
Keyfe nunşizu ha	: nasıl, inşa etmek, yapmak, birleştirmek, onu
summe neksu ha	: sonra, giydirmek, asmak, ayırma, bozma,
lahmen	: et, dış yüz, deri, haller,
Fe lemma tebeyyene lehu	: artık, olduğunda, beyan etmek, göstermek, ona
Kâle alemu enne Allah	: dedi, ilmin sahibi, ilmiyle var eden, olduğu, Allah
alâ kulli şeyin kadir	: bütün her şey, kudret

259- Ya da bulunduğu yerde kendini üstün görürken ve o bulunduğu tahtda bir boşlukta kalan kimsenin durumu gibi. Dedi ki: Allah nutfeden nasıl dirilik verir. Sonra o Allah'ı anlamak için uzun yıllar sessizce kaldı. Sonra o varlıktaki diriliğe baktı. Dedi ki: Günlerim geçmişken ya da az bir zamanım kalmışken hakikatleri ne kadar zamanda anlarım. Ona bildirildi: Bilakis her an anlamaya yakındın. Artık bak gör seni besleyen ilme ve hakikatlerden ayrılmadan iyice anla ve hayvaniyetine bak anla, anlamak için kendindeki ve insanlardaki işaretlere bak, kemiklerin nasıl birleştirildiğini, onlara nasıl et giydirildiğine bak, anla. Böylece o hakikatleri apaçık anladığında: Allah, ilmin sahibi olandır, bütün her şeydeki kudrettir, dedi.

-260-

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن قَالَ بَلَى وَلَكِن
لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ
جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Ve iz kâle ibrâhîmu rabbî erinî keyfe tuhyil mevtâ kâle e ve lem tu'min kâle belâ ve lâkin li yatmainne kalbî kâle fe huz erbeaten minet tayri fe surhunne ileyke summecal alâ kulli cebelin minhunne cuzen summe eduhunne yetîneke sayyen valem ennallâhe azîzun hakîm

ve iz kâle ibrahim	: demişti, İbrahim
Rabbi erini	: rabbim, göster, öğret, bildir, bana,
keyfe tuhyi	: nasıl, dirilik, hayat, hayat verensin,
el mevtâ	: nutfe, öz, ölü, idraksizlik,
Kale e ve lem tumin	: dedi, bildirdi, inanmıyor musun?
Kâle bela	: dedi, hayır, bilakis, inanırım
ve lakin li yatmainne	: fakat, lâkin, mutmain, içi rahat, şüphesi kalmamış,
kalb	: kalbim, idrak, anlayış, ilmi olarak anlamak,
Kale fe huz	: dedi, bildirdi, öyleyse, tut, sarıl, edin,
erbeaten	: dört, dört makam, Rabbe dönmek,

min et tayri	: kuşlar, uçmak, yücelik, yüksek, hissiyat,
Fe sur hunne ileyke	: analiz etmek, sır, gizli, ayır, dağıt, sen, burada
Summe ical ala kulli	: sonra, kıl, yap, edin, anla, hepsi için, tüm varlık,
cebelin	: dağ, yücelik, alim fazıl kimse, ileri gelen, erdemlilik,
minhunne cuzen	: onlardan, onlardaki, cüz, parça, kısım,
Summe idu hunne	: sonra, davet, çağır, onlar,
yetine-ke sayen	: gelir, bulur, sen, takip, izler, peşinde, arayış,
Ve alem	: bil, bilim, ilmin sahibi,
enne Allâh aziz	: olduğu, Allah, yüce, sıfatların sahibi,
hakim	: hakim olan, tüm bedenlere hakim olan,

260- İbrahim demişti ki: Rabbim! Nutfeden nasıl hayat verensin bana bildir. O'na bildirildi: Yoksa inanmadın mı? Dedi ki: Evet inandım, lâkin ilmi olarak anlayayım, içimde şüphe kalmasın. O'na bildirildi: Rabbine dönerek onun yüceliğine sarıl, sonra da tüm varlıktaki onun tecellilerini analiz et. Sonra bütün hepsini bir erdemlilik içinde anla. Tüm varlığın O'ndan bir cüz olduğunu bil. Sonra bu hakikatleri arayanlar sana geldiklerinde, onları davet et ve tüm sıfatların sahibinin, tüm bedenlere hâkim olanın Allah olduğunu bilip anlat.

-261-

مَّثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي
كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّئَةُ حَبَّةٍ وَاللّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Meselullezîne yunfikûne emvâlehum fî sebîlillâhi ke meseli habbetin enbetet seba senâbile fî kulli sunbuletin mietu habbetin vallâhu yudâifu li men yeşâu vallâhu vâsiun alîm

Meselu	: durum, hal, mesele,
ellezine yunfikun	: o kimseler, infak, harcama, vermek
Emvâl hum	: mallarını, varlığını, değerler, onlar,
sebil allah	: mallarını, varlığını, onlar, yol, Allah
Ke meseli habbetin	: gibi, durum, misal, hal, tane, tohum
Enbetet seba senabil	: yetiştirdi, nebat, yetişen, yedi, sünbül, başak,
Fi kulli sunbuletin	: içinde, hepsi, her, her biri, sünbül, başak
Mietu habbetin	: yüz, tohum, öz, tane,
Ve Allah yudâifu	: Allah, çoğaltır, kat kat arttırır, verir
li men yeşau	: için, kim, kimse, isteyen, ister
ve Allâh vasiun	: Allah, kuşatan, saran, kaplayan,
alim	: ilmiyle, ilmin sahibi,

261- Allah yolunda, varlığının sahibinin Allah olduğunu bilip infak edenlerin durumu; bir tek tohumdan, yedi başak oluşan, her birinin içinden yüzlerce tohum oluşan bir taneye benzer. Kim hakikatleri anlamak isterse, Allah onun bilgisini böyle kat kat artırır. Allah bütün her şeyi ilmiyle kuşatandır.

-262-

الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ ثُمَّ لاَ يُتْبِعُونَ مَا أَنفَقُواْ مَنًّا وَلاَ أَذًى لَّهُمْ
أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Ellezîne yunfikûne emvâlehum fî sebîlillâhi summe lâ yutbiûne mâ enfekû mennen ve lâ ezen lehum ecruhum inde rabbihim ve lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

ellezine yunfikun	: durum, hal, mesele, o kimseler, infak, harcama, vermek
Emvâl hum sebil allah	: mallarını, varlığını, onlar, yol, Allah
Summe lâ yutbiûne	: sonra, yok, tabi, takip, izlemek,
mâ enfekû mennen	: değil, şey, ne, infak, vermek, bize, minnet,
ve lâ ezen lehum	: yok, eza, sıkıntı, onlar
Ecr hum	: ecir, karşılık, onlar,
inde rabbi-him	: katında, ona ait, Rab, onlar
Ve la havfun aleyhim	: yok, korku, tereddüt, onlara, onlarda
ve lâ hum yahzenûne	: yok, onlar, mahzun olmazlar

262- Allah yolunda, varlığının sahibinin Allah olduğunu bilip infak edenler, sonra da eski hallerini takip etmeyenler, infak ettiklerinin Bize ait olduğunu bilenler, işte onlara sıkıntı yoktur, karşılıkları Rabbin katındandır ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak ta yoktur.

-263-

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَآ أَذًى وَاللّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ

Kavlun marûfun ve magfiretun hayrun min sadakatin yetbeuhâ ezâ vallâhu ganiyyun halîm

Kavlun marufun	: söz, konuşma, irfaniyet, kaynağından güzel söz,
ve magfiretun	: mağfiret, bağışlayıcı olma, iyi davranma, temizlenmek,
Hayrun	: hayırlı, iyi olan, güzel hallerde olmak,
min sadakat	: bağlılık, içten samimi sadık olan, dostluk,
Yetbeu ha ezen	: takip, izlemek, ardından, eza, eziyet, zarar, sıkıntı
ve Allâh ganiyy	: Allah, tüm varlığın sahibi, zengin, tüm değerlerin sahibi
halim	: halim olan, güzel haller, incelik, sakinlik, zerafet

263- Bir irfaniyet üzere güzel konuşmak, iyi davranışlarda olmak, içten samimi bir şekilde hayırlı çalışmalarda olmak, zarar veren halleri takip etmekten daha iyidir. Allah tüm değerlerin sahibidir, güzel halleri sunandır.

-264-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تُبْطِلُواْ صَدَقَاتِكُم بِالْمَنِّ وَالأَذَى كَالَّذِي يُنفِقُ مَالَهُ رِئَاء النَّاسِ وَلاَ يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لاَّ يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُواْ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tubtılû sadakâtikum bil menni vel ezâ kellezî yunfiku mâlehu riâen nâsi ve lâ yu'minu billâhi vel yevmil âhır fe meseluhu ke meseli safvânin aleyhi turâbun fe esâbehu vâbilun fe terakehu saldâ lâ yakdirûne alâ şey'in mimmâ kesebû vallâhu lâ yehdîl kavmel kâfirîn

ya eyyuha ellezine amenu : ey iman edenler

La tubtılu	: yok, iptal, yok etmek, bırakmayın, kopmayın,
sadakati kum	: içten samimi olmak, sadık, dosdoğru olmak, siz
bi el menni	: nimet, kesmek, kimin, minnet, dolayı, den, kim,
ve el ezâ ke	: eza, eziyet, sıkıntı, gibi,
ellezi yunfiku	: o kimse, onlar, infak eder, verir,
Male hu	: mal, değer, varlığını, o,
riae en nâsi	: o, gösteriş, riya, insanlar
ve la yuminu bi Allah	: yok, inanmak, iman etmek, Allah
ve el yevmi el ahıri	: son güne, sonuna, sonunun gelecegi zamana
fe meselu-hu ke mesele	: atık, o zaman, durum, misal, o, gibi, durum, misal
Safvânin	: kaygan taş, sert kaya,
aleyhi turab	: onda, üzerinde, toprak,
Fe esâbe-hu vabilin	: artık, sonra, isabet, temas, dokunmak, o, şiddetli yağmur
Fe terake-hu	: sonra, böylece, terketti, bıraktı, o,
salden	: katı, sert, verimsiz, bir şey olmayan,
la yakdirûne ala şeyin	: yok, muktedir olamazlar, elde edemezler, bir şey
Mimma kesebû	: şeyler, edinmek, kazandılar
ve Allâh la yehdi	: Allah, yok, hidayet, yol bulmak, doğru yolu bulmak
El kavme el kafirin	: kavim, kimseler, hakikatleri örten

264- Ey iman edenler! Sadakat içinde olan o hallerinizi bırakmayın. Kendinde olanları gösteriş içinde veren insanlar gibi eziyet eden olmayın. Allah'a ve sonunuzun geleceği güne olan inancınızı yok etmeyin. Yoksa böyle olanın durumu, kayanın üzerindeki toprağın durumu gibidir. Sonra da şiddetli bir yağmur yağar o toprak ta akar gider, katı bir hâlde üzerinde bir şey olmayan bir duruma gelir. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler Allah'a yol bulamazlar.

-265-

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاء مَرْضَاتِ اللّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Ve meselullezîne yunfikûne emvâlehumubtigâe mardâtillâhi ve tesbîten min enfusihim ke meseli cennetin bi rabvetin esâbehâ vâbilun fe âtet ukulehâ dıfeyn fe in lem yusıbhâ vâbilun fe tall vallâhu bimâ tamelûne basîr

Ve mesel ellezine yunfikun	: durum, hal, mesele, o kimseler, infak, harcama, vermek
emvale-hum	: mal, varlık, onlar
İbtigae	: arzu, gaye, talep, istek,
mardati allâh	: amaç, rıza, Allah
ve tesbiten min enfusi-him	: tespit, sabit kılarak, sağlamca, nefsilerini, kendilerini
Ke meseli cennetin	: gibi, durum, hali, cennet, bahçe, huzur
bi rabvetin	: yüksek tepede,
esâbe-hâ vabilun	: isabet, temas, dokunmak, ona, bol yağmur
fe âtet ukule ha	: böylece, verdi, sundu, meyve, ürün, ona
dıfeyni	: iki kat, kat kat, fazlaca,
Fe in lem yusıb ha	: artık, öyle ki, eğer, değil, isabet, temas, ona,
vabilun	: bol yağmur
fe tallun	: hatta, az bir yağmur, çiselese bile

ve Allâh bima tamelun	: Allah, şeyler, yaptığınız,
Basirun	: gösteren, bildiren, içteki dıştaki işleyiş sırrının sahibi

265- Allah'ı anlamayı amaç edinip ve nefslerini sağlam bir şekilde anlayıp, varlığını infak edenlerin durumu, yüksek bir tepedeki bahçenin durumu gibidir. Oraya bol yağmur isabet eder, böylece orada iki kat ürün olur, hatta bol yağmur isabet etmese bile, az bir yağmur isabet etse de orada bol ürün olur. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri gösterip durandır.

-266-

أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاء فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمُ الآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

E yeveddu ehadukum en tekûne lehu cennetun min nahîlin ve anâbin tecrî min tahtihel enhâru lehû fîhâ min kullis semarâti ve esâbehul kiberu ve lehu zurriyyetun duafâu fe esâbehâ ısârun fîhi nârun fahterakat kezâlike yubeyyinullâhu lekumul âyâti leallekum tetefekkerûn

e yeveddu ehadu kum	: ister mi, temenni eder mi? biri, sizden,
En tekune lehu cennetun	: olması, onun, bir bahçe, huzur, cennet,
min nahilin ve anabin	: hurmalıktan ve üzüm bağları
Terci min tahti-ha	: vardır, akar, makam, o yerde, altından, o,
El enhar	: nehir, akıp giden,
Lehu fiha	: orada, onda vardır,
min kull el semerat	: hepsinden, her türlü, bol ürün, ürün meyve,
ve esabe-hu	: isabet, temas, dokunmak, o,
el kiber	: yaşlılık, büyüklük, ihtiyar
Ve lehu zurriyyet	: zürriyet, nesil, çocuklar, ondan gelen, ondan alınan
duafau	: zayıf, güçsüz,
fe esâbe-hâ ısarun	: sonra da, isabet, temas, dokunmak, kasırga,
fihi narun	: onun içinde, ateş,
fe ihterakat	: böylece, yakar, yanmış,
Kezalike yubeyyin allâh	: işte böyle, beyan, açıklamak, Allah
lekum el âyâti	: size ayetleri, delil, işaret
lealle-kum tetefekkerun	: umulur ki, siz, tefekkür,

266- Sizden biriniz ister mi? Onun yanında akıp giden bir nehri olan, oradan bol ürünler aldığı, hurmalıktan ve üzüm bağlarından bir bahçesi varken, ona hastalık isabet etsin ve ondan aldığı ürünler zayıf olsun, sonra da içinde ateş olan yakıcı bir kasırganın o bahçeye isabet edip yok etmesini. İşte Allah sizlere delillerle hakikatleri apaçık açıklar. Umulur ki siz varlığın var oluş hakikatlerini anlamak için düşünürsünüz.

-267-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَنفِقُواْ مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ الأَرْضِ وَلاَ تَيَمَّمُواْ الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم بِآخِذِيهِ إِلاَّ أَن تُغْمِضُواْ فِيهِ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû enfikû min tayyibâti mâ kesebtum ve mimmâ ahracnâ lekum minel ard ve lâ teyemmemûl habîse minhu tunfikûne ve lestum bi âhızîhı illâ en tugmidû fîhî ve alemû ennallâhe ganiyyun hamîd

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
Enfiku min tayyibâti	: infak, vermek, güzelce, temiz, iyi işler,
mâ kesebtum	: şey, ne, değil, edinmek, kazanmak
ve mimmâ ahrac na	: şeylerden, nesneler, çıkarmak, dışarı, biz
Lekum min el ardı	: sizin, arzdan, yerden, topraktan,
ve lâ teyemmemû	: yok, yönelmek, araştırmak, kalkışmayın
el habise minhu	: zararlı, kötü, fena ahller, ondan,
tunfikune	: infak, veriyorsunuz
Ve lestum bi âhızî-hi	: siz değilsiniz, alacak, edinen, onu
illâ en tugmidu	: ancak, sadece, karartmak, koyu, kapalı, görünmeyen
ve alemu	: bilin
enne Allah ganiy	: olduğunu, Allah, tüm varlığın sahibi, zengin,
hamid	: niteliklerin sahibi, hamd sahibi,

267- Ey iman edenler! Edindiğiniz şeylerden güzelce infak edin. Biz sizi topraktan ortaya çıkardık. Fenalarınızı infak etmeye kalkışmayın. Siz cehaletin o karanlık hallerine sarılmayın. Tüm varlığın sahibinin, varlığın tüm niteliklerinin sahibinin Allah olduğunu bilin.

-268-

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاء وَاللّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلاً وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

El şeytânu yeidukumul fakra ve yemurukumbil fahşâi vallâhu yeidukum magfireten minhuve fadlâ vallâhu vâsiun alîm

el şeytân	: şeytani haller, tüm kötülük halleri
yeidu-kum	: vaad, bildirmek, söylemek, davet eder, verir,
el fakr	: fakirlik, yoksukluk
ve yemuru kum	: emreder, hüküm, sürükler, siz,
bi el fahşa	: benlik hâli, ego, çirkinlik, aşırılık, büyüklenmek
Ve Allah yeidu-kum	: Allah, vaad, bildirmek, söylemek, davet, istemek,
Magfireten minhu	: mağfiret, merhametli, bağışlama, ondan, kendisinden
ve fadlan	: fazl, erdemli,
ve Allâh vasiun	: Allah, kuşatan, saran
alim	: ilmiyle, ilmin sahibi

268- Şeytani halleriniz size yoksulluk korkusu verir ve sizi, kendini büyük görme hallerine sürükler. Allah sizi, kendinden olan merhameti üzere olmaya ve erdemli olmaya ve bütün her şeyi ilmiyle kuşatanın Allah olduğunu bilmeye, davet eder.

-269-

يُؤتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاء وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلاَّ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ

Yutil hikmete men yeşâu ve men yutel hikmete fe kad ûtiye hayran kesîrâ ve mâ yezzekkeru illâ ulûl elbâb

Yuti el hikmet	: verir, sunar, sunulur, hikmet, var oluşun bilgisi
Men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen kimse, kim isterse,
ve men yute el hikmet	: kim, kimse, sunulur, verilir, hikmet, var oluş bilgileri,
Fe kad utiye	: artık, böylece, oldu, olur, sunulur, verilir,
hayran kesir	: hayır, iyi olan, çok
ve mâ yezzekkeru	: tezekkür etmez, varoluşu düşünmez, anlamak,
İlla ulû el elbâbi	: başka, yüce akıl sahipleri, hakk üzere düşünme

269- İsteyen kimse sunulan hikmet üzere olur. Kim sunulan hikmet üzere olmuşsa, böylece o çok hayırlı çalışmalar içinde olur. Hakk üzere aklını işletenlerden başkası varlığın varoluşunu düşünmez.

-270-

وَمَا أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

Ve mâ enfaktum min nafakatin ev nezertum min nezrin fe innallâhe yalemuhu ve mâ liz zâlimîne min ensâr

ve mâ enfaktum	: değil, şey, ne, infak ettiniz, verdiniz,
min nafakatin	: nafaka, gider, yardım
Ev nezertum min nezrin	: veya, taahhüd, söz vermek, yüklenim, adama
Fe inne allâh	: artık, böylece, muhakkak, Allah
Yalemu hu	: bilir, ilmin sahibidir, ilmiyle vareden, o,
Ve ma li el zâlimîne	: değil, yok, şe, ne, zalimler için, zulüm eden,
min ensârın	: bir yardımcı, yardımcı olan,

270- Siz infak etmemezlik, yardım etmemezlik yapmayın ya da söz verip sözünüzü yerine getirmemezlik yapmayın. Muhakkak ki Allah her şeyi ilmiyle varedendir. Zalimler için bir yardımcıda yoktur.

-271-

إِن تُبْدُواْ الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاء فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

İn tubdûs sadakâti fe niimmâ hiye ve in tuhfûhâ ve tutûhâl fukarâe fe huve hayrun lekum ve yukeffiru ankum min seyyiâtikum vallâhu bi mâ tamelûne habîr

İn tubdu	: eğer, ise, görünüş, açıkça, açığa vurmak
el sadakat	: içten samimi olmak, dosdoğru olmak, sadakat,
Fe niim mâ hiye	: artık, ne güzel, o güzel bir hal,
ve in tuhfû-hâ	: eğer, ise, gizlerseniz, saklı, onu
ve tutû ha el fukarae	: verirsiniz, sunmak, yardım, fakir, yoksul, ihtiyacı olan
Fe huve hayrun lekum	: artık, o, hayırlı, iyi olan, sizin için
ve yukeffiru ankum	: örter, örtülür, sizin,
min seyyiâti-kum	: fenalarınız, günahlarınızdan

ve Allâh bima tamelun : Allah, yaptığınız şeyler,
habir : bildiren, haber veren

271- Sadakat içinde olduğunuzu açığa vursanız da ya da o halinizi gizleseniz de, o ne güzel bir hâldir. İhtiyacı olana yardım etmek, o sizin için hayırlı olandır ve sizin fena halleriniz bu hallerinizden dolayı örtülür. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri bildirendir.

-272-

لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللّهَ يَهْدِي مَن يَشَاء وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلأنفُسِكُمْ وَمَا تُنفِقُونَ إِلاَّ ابْتِغَاء وَجْهِ اللّهِ وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لاَ تُظْلَمُونَ

Leyse aleyke hudâhum ve lâkinnallâhe yehdî men yeşâu ve mâ tunfikû min hayrin fe li enfusikum ve mâ tunfikûne illebtigâe vechillâh ve mâ tunfikû min hayrin yuveffe ileykum ve entum lâ tuzlemûn

Leyse aleyke huda hum : değil, senin üzerinde, sen, hidayet, yol gösterme, onlar
ve lâkin Allah : lakin, fakat, ancak, Allah
Yehdi men yeşau : hidayet, yol gösterme, kim, isterse, kimde istek varsa
ve mâ tunfikû min hayrin : şey, ne, değil, infak, vermek, hayırlı, iyi olan
Fe li enfusi-kum : artık, o zaman, için, nefsiniz, kendiniz
ve mâ tunfikû : şey, ne, değil, infak, vermek
illâ ibtigâe : ancak, sadece, istedi, diledi, arzu, gaye, aranılan
vechi Allâh : yüz, yön, gerçek olan, Allah
ve mâ tunfikû min hayrin : şey, ne, değil, infak, vermek, hayırlı, iyi olan
Yuveffe ileykum : vefalı, içten, dostluk sevgi, samimi, karşılık, size
ve entum la tuzlemun : siz, yok, haksızlık, zulüm

272- Sen onları doğru yola getiremezsin. Ancak Allah'ı anlamak isteyen kimseye yol gösterilir. Hayırlı bir şekilde infak ettiğiniz şeyler, sizin kendiniz içindir. İnfak edilen şeylerde ancak aranılan gerçek Allah'ın vechine kavuşmaktır. Hayırlı bir şekilde infak ettiğiniz şeylerde, size sevgi, dostluk vardır ve size haksızlık edilmez.

-273-

لِلْفُقَرَاء الَّذِينَ أُحصِرُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاء مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَاهُمْ لاَ يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنفِقُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ

Lil fukarâillezîne uhsirû fî sebîlillâhi lâ yestatîûne darben fîl ardı yahsebuhumul câhilu agniyâe minet teaffufi tarifuhum bi sîmâhum lâ yeselûnen nâse ilhâfâ ve mâ tunfikû min hayrin fe innallâhe bihî alîm

li el fukarâi : için, ihtiyacı olan, yoksul, varlığından geçen,

ellezine uhsir	: onlar, sınırlı, verilen, kendini adayan
fî sebîl Allâh	: Allah'ın yolunda
lâ yestatîûne	: yok, istidat, güçleri, kendi güçleri yok,
Darben fi el ard	: vurmak, isabet, dolaşarak, aramak, hareket, yeryüzü,
yahsebu-hum el cahil	: sanır, zanneder, bilmez, onlar, cahil, bilmeyen
Agniyâe	: zengin, varlıklı, gani olan, değerleri taşıyan,
min el teaffufi	: iffet, doğruluk, namus
Tarifu hum	: tanımak, arif olmak, bilmek, onlar,
bi simâ-hum	: yüzleri, simaları, onlar
lâ yeselûne el nas	: yok, sormak, istemek, aramak, insanlar,
ilhafen	: rahatsız ederek, bilmiş bir halde, kendini bilmez, gizli
ve mâ tunfikû min hayrin	: şey, ne, değil, infak, vermek, hayırlı, iyi olan
Fe inne Allâh	: böylece, işte, olduğu, doğrusu, muhakkak ki Allah
bi-hi alimun	: onu, her şeyi, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,

273- Allah yoluna kendini adayanlar; tüm varlıklarından geçerler, kendilerindeki gücün onların olmadığını bilirler. Onlar yeryüzünde dolaşırken onları bilmeyenler zannederler ki onlar fakir, lâkin onlar doğruluğun zenginliği içindedirler. Onları yüzlerinden tanırsın. İnsanlara bilmişlik taslayarak soru sormazlar. Ne infak ederlerse hayırlı bir şekilde ederler. İşte onlar her şeydeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilirler.

-274-

الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلاَنِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Ellezîne yunfikûne emvâlehum bil leyli ven nehâri sirran ve alâniyeten fe lehum ecruhum inde rabbihim ve lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

Ellezine yunfikune	: onlar, o kimseler, infak, vermek,
Emvale hum	: mal, varlık, değer, onlar
bi el leyli ve el nehar	: gece ve gündüz
Sirran ve alaniyet	: sır, gizli ve açıkça, aleni, açık
Fe lehum ecru-hum	: işte, artık, onlar, ecir, karşılık, onlar
İnde rabbi him	: yanında, katında, ona ait, rabbi, onlar
Ve la havfun aleyhim	: yok, korku, onlara
ve lâ hum yahzenûne	: yok, onlar, mahzun, üzülme, kederlenme,

274- Kendindeki değerleri gece ve gündüz, gizli ve açık infak edenler, işte onların karşılıkları Rabbin katındandır ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.

-275-

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لاَ يَقُومُونَ إِلاَّ كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَن جَاءهُ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَانتَهَىَ فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Ellezîne yekulûner ribâ lâ yekûmûne illâ kemâ yekûmullezî yetehabbetuhuş şeytânu minel mess zâlike bi ennehum kâlû innemal beyu mislur ribâ ve ehallallâhul bey'a ve harramer ribâ fe men câehu mev'izatun min rabbihî fentehâ fe lehu mâ selef ve emruhû ilâllâh ve men âde fe ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

Ellezine yekulune	: onlar, yerler, beslenmek, faydalanmak,
El riba	: şahsi menfaat peşinde olmak, çıkar, artmak, şişmek,
lâ yekûmûne	: yok, kalkmak, yapmayın, anlamazlar,
İllâ kema yekumu	: ancak, sadece, sürece, gibi, kalkmak, hareket etmek,
Ellezi yetehabbetu-hu	: ki o, çarpar, acındırmak, hırpalamak, kıvranmak, darp
el şeytân min el mess	: şeytani haller, dokunmak, hareket etmek, temas, değmek
Zalike bi enne-hum	: işte bu, o, olması sebebi ile, olduğu, onlar
Kâlû innema el beyu	: dediler, ancak, elbette, alış veriş, satış, satma,
Mislu el ribâ	: gibi, benzer, riba, şahsi menfaat peşinde olmak
ve ehalle	: helal, uygun, Allah,
Allah el beya	: satış, alış veriş
ve harrame	: haram, yasak,
el riba	: şahsi menfaat peşinde olmak, çıkar üzere hareket etmek
Fe men cae hu mevizat	: artık, bundan sonra, kim, geldi, kabul etti, o, vaaz, öğüt,
min rabbi-hi	: Rabbinden
Fe enteha	: böylece, artık, bıraktı, vazgeçti, son, bitiş, uç
Fe lehu mâ selefe	: artık, onun, şey, ne, değil, önce geçen, ced, ata,
ve emru-hu ila allah	: iş, hüküm, o, ancak, Allah
Ve men âde	: kim, döndü, cehalete döndü
fe ulâike ashabu el nar	: işte onlar, sahip, ehli, halk, ateş, yakıcılık,
Hum fiha halidin	: onlar, orada, o halde, devamlı,

275- Şahsi menfaat ile kendine fayda sağlama peşinde olanlar, hakikatleri anlayamazlar. O kimseler şeytani halleriyle hareket ettikleri sürece, zarar verme içinde olurlar. İşte bu hâlde olanlar, elbette alış veriş şahsi menfaat peşinde olmaktır, derler. Allah için alış veriş helaldir. Şahsi menfaat peşinde olmak ise haramdır. Artık kim; o hakikatleri Rabbinden bir öğüt olarak kabul ederse, böylece o hallerini sona erdirirse, artık o geride kalmaz ve o, tüm varlığın işleyişinin ancak Allah'a ait olduğunu anlar. Artık kim cehalet hallerine dönerse, işte onlar ateşe sahiptirler, onlar devamlı o hâlin içindedirler.

-276-

يَمْحَقُ اللّهُ الْرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ

Yemhakullâhur ribâ ve yurbîs sadakât vallâhu lâ yuhıbbu kulle keffârin esîm

Yemhaku Allah	: yok etmek, yıkım, başarısız, Allah,
el riba	: şahsi menfaat peşinde olmak, çıkarcılık,
ve yurbi	: eğiten, yetişen, başarmak, artmak,
el sadakati	: içten, samimi olan, sadık olan, dosdoğru olan,
ve Allâh la yuhıb	: Allah, yok, sevgi
kulle keffârin esimin	: bütün, hepsi, hakikatleri örten, fena, günah,

276- Şahsi menfaat peşinde olanlar, Allah'ı anlamada başarısız olurlar. Dosdoğru hareket edenler ise başarılı olurlar. Fenalarda olup, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerde Allah sevgisi yoktur.

-277-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve ekâmûs salâte ve âtevûz zekâte lehum ecruhum inde rabbihim ve lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

inne ellezîne amenu	: muhakkak, iman edenler, inananlar
ve amilû el sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Ve ekamu el salat	: her an salat üzere olanlar, bağlılık şuurunda olan,
Ve atavu el zekâte	: vermek, paylaşmak, kendinde olanı paylaşmak
lehum ecru-hum	: işte, artık, onlar, ecir, karşılık, onlar
İnde rabbi him	: yanında, katında, ona ait, rabbi, onlar
Ve la havfun aleyhim	: yok, korku, onlara
ve lâ hum yahzenûne	: yok, onlar, mahzun, üzülme, kederlenme,

277- Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edenler ve temizlenme içinde olup kendilerinde olanı paylaşanlar, işte onların karşılıkları Rabbin katındandır ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.

-278-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ وَذَرُواْ مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmen ittekû allâhe ve zerû mâ bakiye miner ribâ in kuntum muminîn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
İtteku Allâh	: fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak
Ve zeru ma	: bırakmak, terk etmek, sarılmayın,
Ma bakiye	: şey, ne, değil, geride kalan, arda kalan,
min el ribâ	: şahsi menfaat peşinde olmak, riba, faizden
İn kuntum muminin	: eğer, ise, siz oldunuz, müminler, emin olan

278- Ey iman edenler! Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve eğer müminlerden olmak istiyorsanız, geride kalan cehalet hallerinize, şahsi menfaat peşinde olan hallerinize tekrar sarılmayın.

-279-

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُوسُ أَمْوَالِكُمْ لاَ تَظْلِمُونَ وَلاَ تُظْلَمُونَ

Fe in lem tefalû fezenû bi harbin minallâhi ve resûlihî ve in tubtum fe lekum ruûsu emvâlikum lâ tazlimûne ve lâ tuzlemûn

fe in lem tefalû	: artık, eğer, değil, yapmak, faaliyet, gayret
fe izenû	: artık, böylece, farkına varmak, bilin
bi harbin min allah	: mücadele, savaş, harbi, karşı çıkmak, vuruşmak,
Allah ve resûli-hi	: Allah ve resulü, hakikati gösteren, o

ve in tubtum	: eğer, tövbe, dönmek, pişman olup dönmek
Fe lekum ruûsu	: artık, sizin, tüm varlığınız, başınız, sahibiniz
emvâli-kum	: mallarınız, varlığınız, değerleriniz,
lâ tazlimûne	: yok, zulmetmezsiniz, haksızlık
ve lâ tuzlemûne	: yok, zulmedilmezsiniz, haksızlığa uğramazsınız

279- Eğer böyle yapmazsanız, artık Allah ve o resule karşı çıktığınızı bilin. Eğer yaptıklarınızdan pişmanlık duyar dönerseniz, sonra da sizdeki değerlerin, tüm varlığınızın sahibini bilirseniz, zalimlerden olmazsınız ve zulmü yok edersiniz.

-280-

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَى مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ve in kâne zû usratin fe naziratun ilâ meyseret ve en tesaddekû hayrun lekum in kuntum talemûn

Ve in kane zu usratin	: eğer, ise, oldu, sahip, darlık, müşkil, zorluk, sıkıntı,
Fe naziratun	: artık, bakmak, aramak, beklemek, araştırmak,
İla meyseretin	: kolaylık, kolaylaştırıcı, bolluk, rahatlatıcı,
Ve en tesaddekû	: sadakat, samimi olmak, doğruluk içinde hareket etmek
Hayrun lekum	: hayırlı, iyi olan, size
İn kuntum talemun	: eğer, ise, siz, bilirseniz,

280- Eğer müşkilli hallere sahip iseniz, artık siz müşkillerden kurtulup rahatlamak için hakikatleri araştırın. Doğruluk içinde hareket etmeniz, eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır.

-281-

وَاتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Vettekû yevmen turceûne fîhî ilâllâhi summe tuveffâ kullu nefsin mâ kesebet ve hum lâ yuzlemûn

ve itteku yevm	: fenalardan sakının, her zaman, an, vakit,
turceun	: aslına dönmek, döndürülmek, aslını aramak, rucu
Fihi ila allah	: onun içinde, onda, Allah
Summe tuveffa	: sonra, vefalı, sevgi bağlılığı, tamamını verme, teslim etme
Kullu nefsin	: bütün herkes, nefs, kişi,
ma kesebet	: şey, ne, değil, kazanmak, edinmek
Ve hum la yuzlemune	: onlar, o kimseler, yok, zulmedilmezler, haksızlık

281- Her zaman fenalardan sakının, Allah'ın hakikatlerine dönün. Sonra sevgiyle hareket edin. Herkes kazandığının karşılığını bulur ve kimseye haksızlık edilmez.

-282-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ
كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلاَ يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي
عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّهَ رَبَّهُ وَلاَ يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ
سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لاَ يَسْتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُواْ
شَهِيدَيْنِ من رِّجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ
الشُّهَدَاء أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الأُخْرَى وَلاَ يَأْبَ الشُّهَدَاء إِذَا مَا
دُعُواْ وَلاَ تَسْأَمُوْاْ أَن تَكْتُبُوْهُ صَغِيرًا أَو كَبِيرًا إِلَى أَجَلِهِ ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِندَ اللّهِ
وَأَقْومُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى أَلاَّ تَرْتَابُواْ إِلاَّ أَن تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ
فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلاَّ تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوْاْ إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلاَ يُضَآرَّ كَاتِبٌ وَلاَ
شَهِيدٌ وَإِن تَفْعَلُواْ فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللّهُ وَاللّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ tedâyentum bi deynin ilâ ecelin musemmen fektubûhu velyektub beynekum kâtibun bil adl ve lâ yebe kâtibun en yektube kemâ allemehullâhu felyektub velyumlilillezî aleyhil hakku velyettekıllâhe rabbehû ve lâ yebhas minhu şeyen fe in kânellezî aleyhil hakku sefîhan ev daîfen ev lâ yestatîu en yumille huve felyumlil veliyyuhu bil adl vesteşhidû şehîdeyni min ricâlikum fe in lem yekûnâ raculeyni fe raculun vemraetâni mimmen terdavne mineş şuhedâi en tedılle ıhdâhumâ fe tuzekkire ıhdâhumâl uhrâ ve lâ yebeş şuhedâu izâ mâ duû ve lâ tesemû en tektubûhu sagîran ev kebîran ilâ ecelihî zâlikum aksatu indallâhi ve akvemu liş şehâdeti ve ednâ ellâ tertâbû illâ en tekûne ticâreten hâdıraten tudîrûnehâ beynekum fe leyse aleykum cunâhun ellâ tektubûhâ ve eşhidû izâ tebâyatum ve lâ yudârra kâtibun ve lâ şehîd ve in tef'alû fe innehu fusûkun bikum vettekûllâh ve yuallimukumullâh vallâhu bi kulli şeyin alîm

yâ eyyuhe ellezine amenu	: ey iman edenler
İza tedâyentum	: olduğu zaman, olunca, sözleşme, siz,
bi deynin	: alan, borç veren, talep edene verilmesi lazım olan
İla ecelin musemmen	: belli süre, zaman, süre, belirlenmiş, isimlendirilmiş
fe uktubû-hu	: o zaman, yazın, kaydedin,
ve li yektub beyne kum	: için, yazsın, aranızda,
Katibun bi el adli	: yazan, katip, adalet, doğru
ve lâ yebe	: yok, yap, çekinmesin
Kâtibun en yektube	: katip, yazıcı, yazmak
Kema alleme hu allah	: gibi, öğretti, öğretmek, o, Allah
fe li yektub	: böylece, için, yazsın, yazar
Ve liyalim ellezî	: için, bilen, alim, bildirsin, öğretsin, yazdırsın, ki o,
Aleyhi el hakku	: onun üzerinde, üzerine, hak, hakikat, doğru, gerçek
Ve li yettekı Allâh rabbe hu	: fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak, rabbi
ve lâ yebhas min hu şey	: yok, eksiltmek, noksan, ondan, bir şey
Fe in kane ellezi	: artık, fakat, oldu, ki o, o
Aleyhi el hakk sefihan	: onun üzerinde, hak, doğru, akıl etmeyen, akılsız,
Ev daifen	: veya, zayıf, güçsüz
Ev la yestatiu en yamil huve	: veya, yok, isdidat, güç, bildirsin, öğretsin, yazdırsın, o
fe li liyalim	: artık, o zaman, bildirsin, öğretsin, yazdırsın
veliyyu-hu bi el adli	: velisi, dostu, o, adalet, doğru, adil

Ve isteşhidu şehîdeyni	: bilenler, bilip görenleri şahit,
min ricali-kum	: ileri gelen, bilgili kimse, lider, siz
fe in lem yekûna raculeyn	: fakat, eğer, değil, bulunmak, ileri gelen, kamil kimse
Fe raculun	: artık, kamil kimse, bilgili, ileri gelen,
ve emr etâni	: iş, işleyiş, onun, o işler, iki kadın
mimmen terdavne	: o kimselerden, onlardan, hoşnut, rıza, memnun, huzur,
min eş şuhedâi	: bilip görünceye kadar, şahitlerden
en tedılle ıhda huma	: kaybeden, dalalet olması, cehalette kalan, onlardan
Fe tuzekkire	: artık, böylece, anlayıp ulaşmak, hatırlatır
Ihda huma el uhra	: onlardan birisi, diğer, başka,
Ve la yebe el şuhedâu	: yok, kaçınmak, üşenmek, bilip gören, şahitler
İzâ ma duu	: olduğu zaman, olunca, şey, ne, değil, davet, çağrı
ve lâ tesemû	: yok, usanmayın, üşenmeyin, sıkılmasın, kaçınmasın
en tektubû-hu sagiran	: onu yazmanız, küçük, ufak, bilgiye ulaşmamış
Ev kebir ila eceli hi	: veya, büyük, ancak, süre, belirli olan, o, yaşça büyük
Zalikum aksatu inde allâh	: işte bu, o, doğru olan, adaletli, katında, ona ait, Allah
ve akvemu li el şehadet	: sağlam duruş, doğru olan, tanık, bilmek,
Ve ellâ tertâbû	: değil, daha yakın, tereddüd, şüphe etmemeniz
İllâ en tekune ticaret	: ancak, hariç, olmak, ticaret, alış veriş, paylaşma,
Hâdıraten tudirun ha	: var olan, hazır olan, yapılması, yürütmek, hareket, o
beyne-kum	: kendi aranızda
Fe leyse aleykum cunâhun	: artık, böylece, değil, yok, üzerinizde, size, günah, vebal
ellâ tektubû-hâ	: değil, yok, yazmak, onu
ve eşhidû izâ tebâyatum	: görün bilin, şahit, olduğunda, anlaşma, satın alma
Ve la yudarra kâtibun	: yok, zarar, sıkıntı, zorluk, katip, yazıcı
ve lâ şehîdun	: yok, şahit, tanık, bilmek,
ve in tefalû	: eğer yaparsanız
Fe innehu fasık bikum	: artık, elbette, o, çıkan, hakikatlerden cehalete, size
Ve itteku allâh	: fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak
ve yuallimu-kum Allah	: öğretiyor, öğreten, size, Allah
Ve Allâh bi kulli şeyin alim	: Allah, bütün her şey, ilim sahibi, ilmiyle vareden

282- Ey iman edenler! Siz hakikatleri talep edip söz verdiğiniz zaman, ölünceye kadar o hakikat bilgilerini gönlünüze yazın ve kendi aranızda o hakikatleri gönüllerinize aktaracağınız zaman doğru bir şekilde aktarın. O hakikatleri gönlüne yazan, Allah'ın size öğrettiği gibi yazsın, başka türlü yapmasın ve üzerindeki hakikatleri bilen kimselerden olsun. Kendini vücudlandıran Allah'a karşı fenalardan sakınsın, ortak koşmasın. O hakikatlere karşı eksik anlama içinde olmasın. Eğer kendindeki hakikatleri anlamada akıl edemiyorsa ya da bir zayıflık içindeyse ya da o hakikatleri bilmede güçsüz kalıyorsa, o zaman o hakikatlere dost olanlardan hakikatleri öğrenme içinde olsun. Böylece ilimde ileri gelenlerin gösterdiği, öğrettiği gibi bilip görenlerden olsun ve işleyişin sahibini bilip huzur bulanlardan olsun. Cehalette kalanlardan olmasın, bilip görenlerden olsun. Böylece hakikatleri anlayıp, başka görmeyip, ikilikten geçip birlik şuuru ile bu âleme baksın. Hakikatlere davet edildiği zaman üşenmesin. Bilgide henüz yeni ya da bilgide kemalat içinde olanlar da, ömürlerinin sonuna kadar hakikatleri öğrenmekten kaçınmasınlar. İşte bu, Allah'a ait olan hakikatleri öğrenmek için doğru olandır ve bilip görenlerden olmak için sağlam duruştur ve tereddüt edenlerden olmamanız içindir. Ancak sizler, kendi aranızda hakikatlerin bilgilerini paylaşmada var olan gerçeklerle hareket edin. Böyle yaparsanız sizlere bir vebal yoktur. Hakikatlerin bilgilerini paylaşmamazlık yapmayın ve paylaştığınızda bilip görenlerden olun. Hakikatlerin bilgilerini paylaşmada zorluk çıkarmayın ve bilip görmeyi yok etmeyin, eğer böyle yaparsanız hakikatlerden cehalete çıkmış olursunuz. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve Allah'ın tüm varlıktan size her an öğrettiğini unutmayın ve bütün her şeydeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilin.

-283-

وَإِن كُنتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُواْ كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَّقْبُوضَةٌ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللّهَ رَبَّهُ وَلاَ تَكْتُمُواْ الشَّهَادَةَ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

Ve in kuntum alâ seferin ve lem tecidû kâtiben fe rihânun makbûdat fe in emin badukum badan felyueddillezîtumine emânetehu velyettekıllâhe rabbehu ve lâ tektumûş şehâdet ve men yektumhâ fe innehû âsimun kalbuhu vallâhu bi mâ tamelûne alîm

ve in kuntum ala seferin	: eğer siz, iseniz, sefer, arayış, gezip dolaşmak, yolculuk
Ve lem tecidu kâtiben	: hayır, yok, bulmak, katip, yazıcı, yazan, kaydeden
fe rihânun makbudat	: artık, tutulan, hapis, alınmış, tutulmuş, bilgileri tutan,
fe in emin	: artık, emin olan, güvenen, emin olduğunuz taktirde
badu-kum badan	: bazınız, bazınıza, birbirinize
fe li yueddi	: böylece, artık, ödemek, iade, vermek, ki o
Ellezi utumin emanete-hu	: ki o, o kimse, itimat, güvenli, güvendiği, emaneti, o
Ve li yettekı Allâh	: fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak,
rabb hu	: vücudlandıran, rab, o
Ve la tektumu	: yok, gizlemek, saklar, susar,
el şehâdete	: bilip görmek, şahit olmak, heran her yerde hazır olan,
ve men yektum ha	: kim, saklar, gizler, susar, o, o hakikatleri
Fe inne hu asimun	: artık, muhakkak, o, günahkar, hatalı, yanılan, fenalar
kalbu-hu	: kalbi, idraki, anlayışı, o
ve Allâh bima tamel alim	: Allah, yaptığınız şeyler, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

283- Hakikatlerin bilgilerini paylaşmak için gezip dolaştığınızda, hakikatleri gönlüne alacak birini bulamazsanız, artık o bilgilere sahip çıkacak birini bulduğunuz zaman, sonra da birbirinizden emin olduğunuzda, artık güvendiğiniz o kimselere o emanetleri verin. Sizi vücudlandıran Allah'a karşı fenalardan sakının, ortak koşmayın. Bilip gördüğünüz hakikatleri gizlemeyin. Kim o hakikatleri gizlerse, onların kalbi muhakkak fenalara sürüklenir. Yaptığınız şeylerdeki ilmin sahibi Allah'tır.

-284-

لِّلَّهِ ما فِي السَّمَاواتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَإِن تُبْدُواْ مَا فِي أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ اللّهُ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاء وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاء وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve in tubdû mâ fî enfusikum ev tuhfûhu yuhâsibkum bihillâh fe yagfiru limen yeşâu ve yuazzibu men yeşâu vallâhu alâ kulli şeyin kadîr

li Allah ma fi el semavat	: Allah'ın, göklerde olanlar, ne varsa
ve mâ fî el ardı	: yeryüzünde olan ne varsa
ve in tubdu	: eğer, görünen, açıklarsanız, açıkça,
mâ fi enfusi-kum	: kendiniz, nefsleriniz, içinizde olan
Ev tuhfû-hu	: yada, görünmeyen, gizli olan,
yuhâsib-kum bihi Allah	: hesap, düşünmek, alıp verme, siz, onunla, Allah
Fe yagfiri	: artık, öyle ki, mağfiret, rahmet,
li men yeşâu	: için, kim, kimse, ister, istek, isteyen kimse,
ve yuazzibu men yeşau	: azap eden, sıkıntı, kim, ister, istek
Ve Allah alâ kul şeyin kadir	: Allah, bütün her şey, kudret,

284- Göklerde olanlar ve yerde olanlar, sizin gördüğünüz ve görmediğiniz şeyler Allah'ındır. Kendinizdeki Allah'ın hakikatlerini en ince ayrıntısına kadar düşünün. Artık isteyen kimse mağfiret bulur ve isteyen kimse de sıkıntılarda kalır. Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-285-

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

Âmener resûlu bimâ unzile ileyhi min rabbihî vel muminûn kullun âmene billâhi ve melâiketihî ve kutubihî ve resulihî lâ nuferriku beyne ehadin min resulih ve kâlû seminâ ve ata'nâ gufrâneke rabbenâ ve ileykel masîr

amene el resul	: inandı, iman etti, resul, hakikati gösteren,
Bima unzile ileyhi	: şeye, hakikatlere, sunulan, indirilen, bildirilen, ona
Min rabbi hi	: rabbinden
ve el muminûne	: müminler, emin olan,
Kullun amene	: hepsi, iman eden, inanan,
bi Allah	: ile, Allah ile birlikte, Allah'a
ve melâiketi-hi	: tüm varlıktaki onun gücüne, gücün ona ait olduğuna
ve kutubi-hi	: kitaplarına, her varlığın onun kitabı olduğuna
ve resuli-hi	: resullerine, hakikati gösteren,
la nuferriku	: yok, fark, ayırt etmek,
Beyne ehadin min resul hi	: arasında, biri, resullerin, hakikati gösteren,
ve kalu seminâ	: dediler, işittik, hakikatlere işitik,
ve atanâ	: itaat ettik, uyduk, hakikatlere uyduk,
gufrâne-ke	: mağfiret etmen, temizlenmek, rahmet,
rabbe na	: rabbimiz
ve ileyke el masir	: sana, sürüp giden, dönüp varılacak yer,

285- Resul, kendi üzerindeki tecellilerin Rabbinden olduğuna iman etti. Bütün müminler de; Allah'a ve tüm varlıktaki gücün O'na ait olduğuna ve her varlığın O'nun kitabı olduğuna ve O Resullere inandılar. O Resullerin arasında ayrım yapmadılar. Dediler ki: Hakikatleri işittik ve hakikatlere uyduk. Rabbimiz! Mağfiretin senden olduğuna ve dönüp varılacak yerin sen olduğuna inandık.

لاَ يُكَلِّفُ اللّهُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

Lâ yukellifullâhu nefsen illâ vusahâ lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mektesebet rabbenâ lâ tuâhıznâ in nesînâ ev ahtanâ rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ ısran kemâ hameltehu alellezîne min kablinâ rabbenâ ve lâ tuhammilnâ mâ lâ tâkate lenâ bihî vafu annâ vagfir lenâ verhamnâ ente mevlânâ fensurnâ alel kavmil kâfirîn

lâ yukellifu Allah	: yok, mükellef, sorumlu olan, yapmada görevli, Allah,
nefsen	: nefs, kendi, kişi,
İlla vusa ha lehâ	: ancak, kendi gücü, kapasite, genişletmek, o, onun
mâ kesebet	: şey, ne, değil, kazandığı, edindiği, öğrendiği, anladığı
ve aleyhâ ma iktesebet	: onun üzerinde, kendine, kazanamayan, elde edemeyen
Rabbe na lâ tuâhız-nâ	: rabbimiz, yok, uzaklaşma, sarılma, edinme, sorumlu, biz
in nesîna	: eğer, şayet, unutmak,
ev ahtana	: veya, ya da, hata, düşmek, yanlış yapmak, şaşırmak,
rabbe-nâ	: Rabbimiz
ve lâ tahmil aleyna	: yok, yükleme, taşımak, üzerimize
Isran kema hamelte-hu	: zorluk, sıkıntı, yükledin, taşımak, o
alâ ellezîne min kabl na	: karşı için, o kimseler, onlara, önceden, biz
ve lâ tuhammil-nâ	: yok, yükleme, taşımak, terke etmeyelim, biz
mâ lâ tâkate lenâ nihi	: takatımız kesilmesin, güç, şevk, bizim, onu
ve afu anna	: affet, bağışla, bizim
ve ıgfir lenâ	: mağfiret, bağışlama, bize,
ve irham-nâ	: rahmet et, merhamet, biz
Ente Mevla na	: sen, sahip, Mevla, efendi, biz,
Fe ensur-nâ	: artık, böylece, yardım, zafer, başarı, biz
alâ el kavmi	: kavim, kimseler, toplumlar,
el kâfirîne	: hakikatleri örten , görmemezlikten gelen

286- Kişi Allah'ı anlama konusundaki sorumluluğunu yok sayamaz. Ancak o kendi gücü nisbetince O'nu anlar. Hakikatlerden bir şey elde edemeyenlerin sorumlulukları kendilerinedir. Rabbimiz! Unutursak ya da hata yaparsak bizi hakikatlerden uzaklaştırma. Rabbimiz! Bizden öncekilerin senin hakikatlerini yüklendikleri gibi, zorluklar olsa bile biz de yüklendiğimiz o hakikatleri terk etmeyelim ve bu yolda şevkimiz bitmesin. Bize affediciliği ve bize mağfireti ve bize merhameti bağışla. Sen bizim sahibimizsin. Bundan böyle hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere karşı hakikatlerini anlamada, anlatmada bizi başarılı kıl.

S3 - ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

-1-

الم

Elif lâm mîm

Elif lam mim : zat, hak- halk- nokta, Allah,

1- Elif, Lam, Mim

-2-

اللّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

Allâhu lâ ilâhe illâ huvel hayyul kayyûm

Allâh la ilahe illa huve : Allah, ilah, yok, ancak, o vardır
El hayyu : diri olan,
el kayyum : diriliği ile sürüp giden, diriliğiyle tutan,

2- Allah; ilah yoktur, O vardır, diri olandır, varlığı diri tutan sürüp gidendir.

-3-

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقاً لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ

Nezzele aleykel kitâbe bil hakkı musaddikan limâ beyne yedeyhi ve enzelet tevrâte vel incil

Nezele aleyke : indirdi, sundu, sana, sen, üzerinde,
El kitab : kitab, varlık kitabı, ilahi sözler,
bi el hak : gerçek, hak ile, hakikat,
musaddikan : tastik eden, doğrulayan, gerçek olan,
Lima beyne yedeyni : arasında, elleri, güç, önlerinde, onlardaki güç
ve enzele : ortaya koyan, indirdi, sundu,
el Tevrat : yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve el incil : müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,

3- Hakikatleri tüm varlık kitabından sana sunandır. Gerçek olduğunu tüm varlıktaki gücü ile gösterendir. Yasaları ve huzur veren bilgileri sunandır.

-4-

مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِآيَاتِ اللّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ

Min kablu huden lin nâsi ve enzelel furkân innellezîne keferû bi âyâtillâhi lehum azâbun şedîd vallâhu azîzun zu ıntikâm

min kablu	: önceden, daha önce, geçmişte,
huden li el nas	: yol gösteren, her varlıktan yol gösteren, insanlara
ve enzele	: indirdi, sundu, ortaya koydu,
el furkan	: hak ile batılı ayıran, fark ettiren,
inne ellezine keferu	: muhakkak, hakikatler, görmemezlikten gelip örten,
bi âyâti allâhi	: işaret, delil, Allah'ın ayetlerini
Lehum azabun şedid	: onlar için, azap, sıkıntı, daha fazla,
ve Allâh aziz	: Allah, yüce, nitelikleriyle yüce olan,
zu ıntikam	: sahib, nimetleriyle gücünü gösteren, tam karşılık,

4- Önceden beri insanlara yol gösterendir, hakk ile batılı fark edecek şuuru sunandır. Allah'ın ayetlerini görmemezlikten gelip örtenler, daha fazla sıkıntılarda kalırlar. Allah, tüm varlıktaki niteliklerin yüce sahibidir, her varlıktaki gücün sahibidir.

-5-

إِنَّ اللّهَ لاَ يَخْفَىَ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاء

İnnallâhe lâ yahfâ aleyhi şeyun fîl ardı ve lâ fîs semâ

inne Allâh	: muhakkak, Allah,
la yahfa	: yok, gizli, saklı, görünmeyen, ayrı değil,
Aleyhi şeyun	: ona, bir şey
Fi el ard	: yerde, yeryüzü
ve lâ fi es semâi	: yok, semada, gökte

5- Yerde ve gökte bir şey yoktur ki Allah'tan ayrı olsun.

-6-

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاء لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Huvellezî yusavvirukum fîl erhâmi keyfe yeşâ lâ ilâhe illâ huvel azîzul hakîm

huve ellezi	: O ki, Ki o,
yusavviru-kum	: şekil veren, dizayn eden, suretlendiren, tasarım
fi el erhami	: rahimlerde, rahimler içinde,
keyfe yeşau	: nasıl, nice, istediği şekilde, irade, ister, isteyen,
la ilahe illa huve	: yok, ilah, var, o,
el azîzu	: yüce, ulu, nitelikleriyle yüce olan,
el hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hâkim olan, kontrol eden,

6- Ki O'dur rahimlerde sizi şekillendirip vücudlandıran. Nasıl irade ederse öyle şekil verir. İlah yoktur, O vardır. Tüm varlıktaki niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

هُوَ الَّذِيَ أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ في قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاء الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاء تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلاَّ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ

Huvellezî enzele aleykel kitâbe minhu âyâtun muhkemâtun hunne ummul kitâbi ve uharu muteşâbihât fe emmâllezîne fî kulûbihim zeygun fe yettebiûne mâ teşâbehe minhubtigâel fitneti vebtigâe tevîlihi ve mâ ya'lemu tevîlehû illâllâh ver râsihûne fîl ilmi yekûlûne âmennâ bihî kullun min indi rabbinâ ve mâ yezzekkeru illâ ulûl elbâb

huve ellezi enzele aleyke	: O ki, sundu, indirdi, sana,
el kitâbe	: kitap, her şeydeki yazılı levhalar, hakikatlerin sözleri
minhu ayet	: ondan, ayet, işaret,
muhkemat	: noksansız, delilleriyle sapasağlam, kuvvetli, sıkı sıkıya
Hunne ummu el kitâbi	: onlar, ana kitab,
ve uharu	: diğer, sonraki, diğer şeyler, görünen her varlık, ahir olan,
muteşâbihâtun	: birbirine benzeyen, zahirde farklı özde aynı olan
fe emmâ ellezine	: fakat onlar
fî kulûbi-him	: kalplerinde, anlayışlarında, onlar
zeygun	: kalplerinde, sapma, dalalet, batıla meyil, eğrilik
Fe yettebiune	: artık, tabi olurlar, uymak
mâ teşâbehe	: değil, şey, birbirine benzeyen,
minhu ibtigae	: ondan, amaç, arzu, istek, meyil,
el fitnet	: fitne, ikilik, deneme, kargaşalık,
ve ibtigae	: arzu, amaç edindi, istedi, meyil,
tevili hi	: yorum, açıklama, o
ve ma yalemu tevil hu	: bilemezler, bilmez, yorum, açıklama, o
illa allah	: ancak, sadece, vardır, Allah
ve er râsihûne	: ilimde kâmil olanlar, temeli kuvvetli, doğruluğa ulaşmış
fi el ilmi	: ilimde, bilgide,
yekûlûne âmennâ bihi	: derler, söyler, inandık, iman ettik, ona
Kullun min indi rabbi-nâ	: hepsi, tümü, Rabbimizin katından, sana ait,
ve ma yezzekkeru	: şey, ne, değil, tezekkür, var oluşu düşünüp anlama,
illâ ulû el elbâbi	: ancak, yüce akıl sahipleri, aklını hak üzere işleten,

7- Ki O'dur tüm varlığı bir kitap olarak sana sunan, ondaki işaretler sapasağlamdır. O işaretler ana kitaptandır. Ayrı gibi görünen şeyler zahirde farklı gibi görünse de özde aynıdır. Fakat kalblerinde hakikatlerden sapmaya meyilli olanlar, öze değil zahire tâbi olurlar. Onların halleri ikiliğe isteklidir ve onların yorumları ikilik üzeredir ve onlar Allah'ın hakikatlerinin o açıklamalarını bilemezler. Ancak onu ilimde kemalat sahipleri bilir ve derler ki: Rabbimiz!

Bütün hakikatler sana aittir, biz ona inandık. Ancak aklını hakk üzere işletenlerden başkası varlığın varoluşunu düşünmezler.

-8-

رَبَّنَا لاَ تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ

Rabbenâ lâ tuziğ kulûbenâ bade iz hedeytenâ veheb lenâ min ledunke rahmeh inneke entel vehhâb

Rabbena	: Rabbimiz,
la tuzig kulub na	: sapmak, kaydırma, dönmek, kalplerimiz, idrakimiz,
Bade iz hedeyte na	: sonra, yol gösterme, hidayet verme, biz
veheb lenâ	: merkez, lütuf, yetenek, bize
min ledun-ke rahmeten	: senin katından, sana ait, rahmet
İnne ke ente	: muhakkak ki, sen, senden, senin,
el vehhab	: ihsan eden, tüm nitelikleri sunan, tüm lütuflar senden

8- Derler ki: Rabbimiz! Biz sana yol bulduktan sonra kalblerimiz seni anlamaktan dönmesin. Bize rahmetinle sana ait olan tecellileri anlamamızı sağla. Muhakkak ki tüm lütuflar sendendir.

-9-

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لاَّ رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللّهَ لاَ يُخْلِفُ الْمِيعَادَ

Rabbenâ inneke câmiun nâsi li yevmin lâ raybe fîh innallâhe lâ yuhliful mîâd

rabbena	: Rabbimiz,
inneke camiu el nas	: muhakkak, sen, cem, birlik, insanlar
Li yevmin	: için, gün, vakit, zaman,
la reybe fihi	: yok, şüphe, yanlış, tereddüd, onda, onun içinde
inne Allâh la yuhlifu	: muhakkak ki Allah, yok, ardı, halef, yerine geçen,
el miad	: zaman, müddet, vaad, son, hiçbir zaman

9- Rabbimiz! Muhakkak ki sen, tüm varlığın niteliklerini insanda cem edensin. O hakikatlerinde hiçbir zaman şüphe yoktur. Muhakkak ki hiçbir zaman Allah'ın yerine geçecek yoktur.

-10-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُم مِّنَ اللّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ

İnnellezîne keferû len tuğniye anhum emvâluhum ve lâ evlâduhum minallâhi şeyâ ve ûlâike hum vekûdun nâr

inne ellezîne keferû	: doğrusu, hakikatleri görmemezlikten gelip örten,
len tugniye anhum	: değil, asla fayda etmez, onlardan,
emval hum	: mallar, değer, onlar
ve lâ evlâdu-hum	: yok, veremez, evlat, doğuş, onlar,
Min Allah şeyen	: Allah'tan, Allah hakkında, bir şey
ve ulaike hum vakadu	: işte onlar, yakılacak, yanmak, yanıp duran, tutuşan
el nar	: yakıp yıkıcı olan, cehaletin ateşi

10- Doğrusu, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin edindikleri şeylerin onlara asla bir faydası yoktur ve onlar evlatlarına Allah hakkında bir şey veremezler. İşte onlar cehaletin, dalaletin ateşindedirler.

-11-

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Ke debi âli firavne, vellezîne min kablihim kezzebû bi âyâtinâ fe ehazehumullâhu bi zunûbihim vallâhu şedîdul ıkâb

ke debi el firavne	: gibi, benzer, durumu gibi, firavun, kibirli,
ve ellezîne min kalbi him	: o kimseler, onlardan önce
Kezzebu	: yalanlamak, yalanda kalmak,
bi âyâti-nâ	: ayetlerimizi, işaret, delil
fe ehaze-hum Allâh	: öyle ki, edinmek, sarılmak, o halde kalmak, onlar, Allah
bi zunûbi-him	: günahları ile, fenaları, hataları
ve Allâh	: Allah,
şedid el akebe	: daha fazla, müşkil, zorluk, zorlanma, azab

11- Onların durumu firavuna benzer. Onlardan önceki, onlar gibi olan kimseler de ayetlerimizi yalanladılar. Öyle ki onlar cehaletlerine sarılıp Allah'ı anlayamadılar, onlar fenalarında kaldılar. Allah'ı anlayamayanların zorlukları daha fazladır.

-12-

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

Kul lillezîne keferû se tuglebûne ve tuhşerûne ilâ cehennem ve bisel mihâd

kul li ellezine keferû	: de, anlat, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
se tuglebûne	: yakında yenileceksiniz, başarılı olamama
ve tuhşerûne	: bir arada olma, toplanacaksınız,
ila cehennem	: cehaletin ateşi, yakıp yıkıcı haller, derin kuyu,
ve bise el mihadu	: ne kötü, döşek, yer, bulundukları yer,

12- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için anlat: Bu hallerinizle elbette hakikatleri anlamada başarılı olamazsınız, toplandığınız yer cehaletin cehennemidir ve ne kötü bir yerdir.

-13-

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ وَاللّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاء إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُوْلِي الأَبْصَارِ

Kad kâne lekum âyetun fî fieteynil tekatâ fietun tukâtilu fî sebîlillâhi ve uhrâ kâfiratun yeravnehum misleyhim rayel ayn vallâhu yûeyyidu bi nasrihî men yeşâ inne fî zâlike le ibreten li ulîl ebsâr

kad kâne lekum ayetun	: olmuştu, oldu, size, ayet, işaret, delil,
fî fieteyni	: içinde, iki topluluk, gurup,
el tekata	: çatışma, kesişme, farklı bakma
Fietun tukatilu	: bir topluluk, biri, mücadele, gayret, savaş
fî sebîli Allah	: Allah yolunda, Allah yolunda hakikatleri anlama
Ve uhra kafiratun	: diğeri, hakikatleri örtüp önemsememe, kabul etmeme
yeravne-hum	: görüyor, bakın, görün, onlara
misley-him	: iki misli, benzer, eş, eş koşma, büyük görme, onlar
raye el ayni	: görüş, görür, aynılık, benzer, gözler, bakış, tıpkısı, ayniyyet
ve Allah yueyyidu	: Allah, kuvvet, güç, destek, onay, el, her varlıktaki gücü
bi nasri-hi	: bir yardım, yardımını, o,
men yeşau	: kim isterse, isteyen kimse,
İnne fi zalike	: elbette, bunda, bunların içinde,
le ibreten	: elbette, ibret, düşünüp ders çıkarma,
li uli el ebsari	: basiret sahipleri için, anlayanlar için,

13- Size deliller sunulmuştu. İki topluluk buna farklı baktı. Bir topluluk Allah yolunda o delillerle hakikatleri anlamak için gayret gösterdi, diğeri hakikatleri örtüp kabul etmedi. Kendilerini büyük görenleri görün, bakışlarını hakikatlere çevirenleri görün. İsteyen kimse O'nun yardımını bulur, Allah'ın kendindeki kuvvet olduğunu anlar. Muhakkak ki bunların içinde basiret sahipleri için düşünüp ders çıkarma vardır.

-14-

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاء وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللّهُ عِندَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

Zuyyine lin nâsi hubbuş şehevâti minen nisâi vel benîne vel kanâtîril mukantarati minez zehebi vel fıddati vel haylil musevvemeti vel enâmi vel hars zâlike metâul hayâtid dunyâ vallâhu indehu husnu meâbi

Zuyyine li el nas	: süs, sıfatlar, değerler, insanlar,

hubbu	: sevgi, muhabbet, aşk
El şehevat	: şehvet, tutku, arzulu, istekli,
min en nisai	: kadınlar, nefsini bilme yolunda olan
ve el benine	: çocuk, evlat, oğullara, akıllı, temkinli,
ve el kanatiri	: kantar kantar, çok fazla mal, birçok şey,
el mukantarati	: biriktirilmiş, birçok şeyi elde etmek,
min ez zehebi	: altından, altın, öz,
ve el fıddati	: gümüş,
ve el hayli el musevvemet	: işaretli atlar, sahipli, damgalı, seçkin, sahibini belli eden
ve el enami	: varlık, yaratılmış olan, hareket eden, davarlar,
ve el harsi	: kültür, tarla sürme, ekinler, yetiştirmek, yiyecek, pulluk
Zalike metau	: bunlar, fayda, yarar, menfaat
El hayat el dunya	: dünya hayatı,
ve Allah inde hu	: Allah, katında, yanında, ona ait,
husnu el meab	: en güzel, iyi, sığınak, ulaşmak, varılacak yer,

14- Sevgiyle davranış insanların süsüdür. Kadınlar; çocuğu olmasının isteğinde, altın ve gümüş gibi mal biriktirmeye ve sahiplenmede ve yaratılmış olanla ilgilenmede ve yiyecek elde etmede daha arzuludur. Bunlar dünya hayatının faydalarıdır. Allah'a ait olan hakikatlere ulaşmak daha güzeldir.

-15-

قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّهِ وَاللّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

Kul e unebbiukum bi hayrın min zâlikum lillezînettekav inde rabbihim cennâtun tecrî min tahtıhel enhâru hâlidîne fîhâ ve ezvâcun mutahharatun ve rıdvânun minallâh vallâhu basîrun bi el abıd

kul e unebbiu-kum	: de, söyle, anlat, haber verme, siz
Bi hayrın min zalikum	: hayırlısı, iyi olan, bundan
li ellezine ittekav	: için, o kimseler, fenalardan sakınan, ortak koşmayan
inde rabbi-him	: katında, yanında, ona ait olan, Rab, onlar
Cennâtun	: cennetler, huzur,
tecri mintahtina	: vardır, akar, makamlarında,
El enhar halidine fiha	: nehir, akıp giden ilim, devamlı, orada
ve ezvâcun	: aynı yolda olan, denk, cins, tür, eş,
mutahharatun	: temiz, arınmış,
ve Rıdvan min allah	: rıza, hoşnutluk, Allah'tan
ve Allâh basir	: Allah, gören, gösteren, görüp anlama yeteneği,
bi el abıd	: bir kul, kullarına,

15- Bunlardan daha hayırlı olanı size bildireyim mi diyerek anlat: Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayan kimseler için, Allah'a ait olan hakikatlere ulaşmak vardır. Makamlarında huzur vardır, akıp giden bir ilim vardır, devamlı o hâlin içindedirler ve varlığın çeşitliliğinin geldiği yeri tertemiz bir hâlde anlama vardır ve Allah'ı anlamakla mutluluk vardır. Allah, kullarına görüp anlama yeteneğini verendir.

-16-

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Ellezîne yekûlune rabbenâ innenâ âmennâ fagfir lenâ zunûbenâ ve kınâ azâben nâr

Ellezine yekulune rabbe na	: onlar, o kimseler, derler, rabbimiz
inne-nâ amenna	: elbette, şüphesiz, biz iman ettik, inandık
fagfir lenâ	: mağfiret, tertemiz lütuflar, bize,
zunubena	: fenalarımız, günah
Veki na	: korunmak, biz, korunmamız, oldu,
azâbe en nâri	: koru, oldu, sıkıntı, azap, ateş, yakıcı olan

16- O kimseler: Rabbimize şüphesiz iman ettik, fenalarımızı, bize sunulan tertemiz lütufları, ateşin azabından nasıl korunacağımızı anladık, derler.

-17-

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالأَسْحَارِ

Es sâbirîne ves sâdıkîne vel kânitîne vel munfikîne vel mustagfirîne bil eshâr

el sabirin	: sabredenler,
ve el sadıkin	: sadık olan, doğru olanlar, bağlı olan, samimi olan,
ve el kânitîne	: hakkın tüm tecellilerini anlamış hakka bağlı olan, itaat
ve el munfikîne	: infak, tüm varlığının haktan olduğunu anlayıp teslim olan
ve el mustagfirîne	: mağfireti anlayan
bi el eshâri	: seher vakit, doğuş vakti, açığa çıkan

17- O kimseler; sabredenlerdir, sadık olanlardır, tüm tecellileri anlayıp her an Hakk'a bağlılık içinde hareket edenlerdir, tüm varlığının Hakk'tan olduğunu bilip teslim olanlardır, mağfireti, doğuşu anlayanlardır.

-18-

شَهِدَ اللّهُ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَأُوْلُواْ الْعِلْمِ قَآئِمَاً بِالْقِسْطِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Şehid allâhu ennehû lâ ilâhe illâ huve, vel melâiketu ve ulûl ilmi kâimen bil kıst lâ ilâhe illâ huvel azîzul hakîm

şehide Allâh	: her an her yerde hazır olan, Allah,
enne hu	: muhakkak, şüphesiz, gerçek, o
la ilahe illa huve	: ilah yoktur, o vardır
ve el melâiketu	: güç, kuvvet, her varlıktaki güç, melekler
ve ulû el ilmi	: sahip, yüce, ilim, bilgi
kâimen	: daimi, diri olan, mevcut olan, bâki
bi el kıstı	: pay, adalet, doğru, kısım kısım, açığa çıkan her varlık
lâ ilâhe ila huve	: ilah yoktur
el azizu el hakim	: varlığın tüm niteliklerinin yüce sahibi, hâkim olan

18- Allah, her an her yerde hazır olandır. O gerçektir. İlah yoktur, O vardır. Her varlıktaki güç O'dur ve ilmiyle yüce olandır, açığa çıkan her varlıkta mevcut olandır. İlah yoktur, O vardır. Tüm varlıktaki niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığa tecellileriyle hâkim olandır.

-19-

إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللّهِ الإِسْلاَمُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ إِلاَّ مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَن يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللّهِ فَإِنَّ اللّهِ سَرِيعُ الْحِسَابِ

İnned dîne indâllâhil İslâm ve mahtelefellezîne ûtûl kitâbe illâ min badi mâ câehumulılmu bagyen beynehum ve men yekfur bi âyâtillâhi fe innallâhe serîul hısâb

inne el dine	: muhakkak ki, din, var oluş yasaları,
inde Allah	: ona ait, onun katında, Allah
el islamu	: barış, huzur, selamet, huzura ulaşmak, İslam
ve ma ihtelefe ellezine	: şey, ne, değil, fark, ihtilafa, ayrılık, o kimseler
utu el kitabe	: verilen, sunulan, hakikatlerin sözleri, kitap verilenler
illâ min badi	: ancak, ondan sonra
mâ câe-hum	: değil, geldi, sunuldu, gelmedi, eğilmediler, onlar,
el ılmu	: ilim,
Bagyen beyne-hum	: haset, isyan, zulüm, kendi aralarında
ve men yekfur	: kim, görmemezlikten gelip örter, kabul etmez,
bi âyâti allâhi	: Allah'ın ayetlerini, işaret, delil
fe inne Allâh	: o zaman, muhakkak ki Allah
seriu el hısabı	: seri, çabuk, hızlı, hesap, alma verme, nicelik, değer,

19- Muhakkak ki, dinin Allah'a ait olduğunu anlayan selamete ulaşır. Hakikatler sunulduktan sonra farkın ne olduğunu anlayamayan o kimseler ise, kendi aralarındaki hasetlikler yüzünden ilmi anlamaya eğilmediler ve Allah'ın ayetlerini görmemezlikten gelip örten kimselerden oldular. Muhakkak ki, Allah'ın hesabı seridir.

-20-

فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ وَالأُمِّيِّينَ أَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُواْ فَقَدِ اهْتَدَواْ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلاَغُ وَاللّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

Fe in hâccûke fe kul eslemtu vechiye lillâhi ve menittebean ve kul lillezîne ûtûl kitâbe vel ummiyyîne e eslemtum, fe in eslemû fe kadihtedev ve in tevellev fe innemâ aleykel belâg vallâhu basîrun bil ibâd

fe in	: bundan sonra, eğer, şayet,
haccu ke	: yolcu, gidip gelmek, kendi inancı için giden , sen
fe kul eslemtu	: o zaman de ki, söyle, ben teslim oldum,
Vechiye li allâhi	: yönümü, yüzümü, her şeyimle, Allah'a

ve men ittebea-ni	: kim, tabi olmak, uymak, bana,
ve kul li ellezine	: de, söyle, anlat, o kimselere,
utu el kitab	: verilen, sunulan, kitap, hakikatlerin sözleri
ve el ummiyyine	: aslı, annesi, annesinden doğduğu saflıkta,
e eslemtum	: siz teslim oldunuz mu?
fe in eslemû	: artık, eğer, teslim oldularsa, slam, barış,
fe kad ihtedev	: artık, o taktirde, oldu, yol bulma, yol bulurlar
ve in tevellev	: eğer yüz çevirirlerse, kendi cehaletlerine dönerlerse
Fe innemâ aleyke	: artık, ancak, sadece, senin üzerinde, sen,
el belaga	: tebliğ, bildirme
ve allâh basır	: Allah, basiret, görüp anlama yeteneği,
bi el abıd	: kullarına, kuluyla,

20- Bundan sonra eğer sana kendi inançları için gelirlerse, o zaman de ki: Ben bütün her şeyimle, varlığı varedenin Allah olduğunu bilip teslim oldum. Benimle birlikte tâbi olacak olan kimdir? Hakikatlerin sözleri sunulan o kimselere de ki: Aslınızın geldiği yere teslim oldunuz mu? Bundan sonra eğer teslim olurlarsa, artık onlar yol bulanlardan olurlar. Artık kim kendi cehaletine dönerse, sen sadece hakikatleri tebliğ edensin. Allah kullarına görüp anlama yeteneği verendir.

-21-

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

İnnellezîne yekfurûne bi âyâtillâhi ve yaktulûnen nebiyyîne bi gayri hakkın ve yaktulûnellezîne yemurûne bil kıstı minen nâsi fe beşşirhum bi azâbin elîm

inne ellezine yekfurune	: muhakkak ki onlar, o kimseler, hakikatleri örten,
bi ayati Allâh	: Allah'ın ayetlerini, işaret, delil
ve yaktulûne	: öldürüyorlar, yazık ediyorlar,
el nebiyyin	: nebilerini, haber verenler, hakikati bildiren,
bi gayri hakkın	: hakikatten başka bir şey söylemeyen, haksızca, zalimce
ve yaktulûne ellezine	: öldürüyorlar, o kimseler
Yemurûne	: hükümleri bildiren, işleyiş,
bi el kıst	: bir ölçü, adalet, doğruluk üzere
min en nâsi	: insanlardan
fe beşşir hum	: artık, müjde, bildirmek, haber vermek, onlar,
bi azab elim	: azap, sıkıntı, elim, acı

21- Allah’ın ayetlerini görmemezlikten gelip örten o kimselere ve hakikatlerden başka bir şey söylemeyen nebileri öldürenlere ve insanlara adalet ile hakikatlerin hükümlerini bildiren o kimseleri öldürenlere, artık elim bir sıkıntıyı onlara bildir.

-22-

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ

Ulâikellezîne habitat amâluhum fîd dunyâ vel âhirah ve mâ lehum min nâsırîn

Ulaike ellezine	: işte o kimseler,
habitat	: nafile, beyhude, heba, boşa gitme

Amalu hum	: onların amelleri, çalışmaları,
fi el dünya	: yaşamlarında, dünyada
ve el âhirati	: sonunda, ahiret
ve mâ lehum min nasirin	: değil, yok, ne, şey onlar, bir yardımcı

22- İşte o kimselerin yaşamlarında amelleri boşa gitmiştir ve sonları da boştur ve onlara bir yardımcı da yoktur.

-23-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوْتُواْ نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ

E lem tera ilellezîne ûtû nasîben minel kitâbi yudavne ilâ kitâbillâhi li yahkume beynehum summe yetevellâ ferîkun minhum ve hum muridûn

e lem tera ila ellezine	: görmedin mi, gördün değil mi? o kimseleri
utu nasiben	: verildi, sunuldu, nasip, pay, fayda,
min el kitab	: kitap, hakikatin sözü, yazılı olanlar,
Yudavne	: davet, aramak, yönelme, mutaala etme, konuşmak
ilâ kitâbi allâhi	: Allah'ın kitabı, her varlık Allah'ın bir kitabıdır
li yahkume beyne hum	: için, hüküm, aralarında
Summe yetevellâ	: sonra, kendi cehaletine dönme, yüz çevirirler, dönerler
Ferikun min-hum	: fırka, gurup, topluluk, onlardan
ve hum muridun	: onlar, isteyen, dönen, açıkta kalan, reddeden

23- Kitaptan fayda bulacağı sözlerin sunulduğu o kimseleri gördün değil mi? Onlar kendi aralarında Allah'ın kitabının hükümleri için konuşurlar. Sonra onlardan bazıları kendi cehaletlerine dönerler ve onların istedikleri kendi cehaletleridir.

-24-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلاَّ أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ

Zâlike bi ennehum kâlû len temessenen nâru illâ eyyâmen ma'dûdât ve garrahum fî dînihim mâ kânû yefterûn

Zalike bi enne hum	: bu, işte bu, çünkü, sebebiyle, onlar
Kalu len temesse-nâ	: dediler, derler, değil, asla, dokunmak, temas, biz,
en naru	: ateş, nur, aydınlık, yakıcı, dert, tasa,
İlla eyyamen madûdâtin	: başka, sadece, ancak, günler, zaman, vakit, birkaç, sayılı
ve garra-hum	: aldattı, aldanma, acemi, onlar, din hakkında, onlar
Fi din him	: din hakkında, onlar,
ma kanu yefterûn	: değil, şey, ne, oldu, yalan, iftira, uydurulan,

24- İşte onlar o hallerde kaldılar. Az bir zamanın dışında o nur bize dokunmadı dediler. Onlar aldandılar, onlar din hakkında yalanlardan başka şeylerde olmadılar.

-25-

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لاَّ رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Fe keyfe izâ cemanâhum li yevmin lâ raybe fîhi ve vuffiyet kullu nefsin mâ kesebet ve hum lâ yuzlemûn

Fe keyfe	: artık, o halde, nasıl,
iza cema na hum	: olduğunda, birlik, toplanma, biz, onlar
Li yevmin	: için, gün, vakit, zaman,
lâ raybe fî-hi	: yok, şüphe, hata, onun hakkında
ve vuffiyet	: vefa, karşılığı verildi,
kullu nefsin	: bütün, her, nefsin, herkes
mâ kesebet	: kazandığı şey, yaptığı
ve hum lâ yuzlemûne	: onlar, yok, zulüm, haksızlık

25- Artık onlar bizim birliğimizi nasıl anlayacaklar? O hakikatler hakkında hiçbir zaman şüphe yoktur. Herkes ne yaptıysa karşılığını bulur ve onlara haksızlık edilmez.

-26-

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاء وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاء وَتُعِزُّ مَن تَشَاء وَتُذِلُّ مَن تَشَاء بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىَ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Kulillâhumme mâlikel mulki tûtil mulke men teşâu ve tenziul mulke mimmen teşâ ve tuizzu men teşâu ve tuzillu men teşâu bi yedikel hayr inneke alâ kulli şeyin kadîr

Kul allahumme	: de, söyle, anlat, Allah'ım
mâlike el mulki	: sahip, malik, mülkün sahibi,
tûti el mulke	: veren, sunan, mülk, hüküm, sahip, olunan,
men teşau	: kimse, kimse, isteyen, seni anlamayı isteyen,
ve tenziu el mulke	: nitelik, organ, mülk
mimmen teşâu	: kimseden, dilediğin, istediğiniz, isteyen,
ve tuizzu men teşau	: aziz, yüce, kimse, kim, isteyen
Ve tuzillu	: gölge, gaflet, hakir, kaybetmiş,
men teşâu	: kim, kimse, istediğiniz, seni anlamak isteyen,
bi yedi ke	: güç, kuvvet, yardım, vasıta, sen,
el hayru	: hayırlı olan, iyi olan
İnne ke	: muhakkak, sen,
ala kul şey kadir	: bütün her şeydeki kudret

26- De ki: Allah'ım! Sensin mülkün sahibi. Kim seni anlamayı isterse sunduğun hükümleri anlar ve kim seni anlamayı isterse sunduğun niteliklerini anlar ve seni anlamak isteyen kimse senin yüceliğini anlar ve seni anlayamayan gaflette kalır. Seni anlamak isteyen kimse; bütün her şeydeki gücün, hayırların sahibinin Sen olduğunu anlar. Muhakkak ki Sen bütün her şeydeki kudretsin.

-27-

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي الْنَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الَمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاء بِغَيْرِ حِسَابٍ

Tûlicul leyle fîy el nehâri ve tûlicun nehâra fîl leyl ve tuhricul hayya minel meyyiti ve tuhricul meyyite minel hayy ve terzuku men teşâu bi gayri hısâb

tûlicu el leyle	: giriş, birleştirir, sarar, sokar, geceyi,
fi el nehar	: gündüz, gündüzün içinde,
ve tûlicu en nehâra	: giriş, birleştirir, sarar, sokar, gündüz,
fi el leyl	: gece, gecenin içine,
ve tuhricu el hayya	: çıkarırsın, canlı
min el meyyiti	: ölü, idraksiz, ölü gibi olan, hakikatten uzak olan
ve tuhricu el meyyite	: ölüyü çıkarırsın
min el hayyi	: canlıdan, diri olan, diriliğe kavuşan,
ve terzuku	: rızıklandırır, fayda, yarar,
men teşau	: kim, isterse, isteyen kimse
bi gayri hısâbin	: hesapsız, bir hesabın olmadan, bir şey beklemeden

27- Geceyi gündüz ile birleştirensin ve gündüzü gece ile birleştirensin ve ölüden diri çıkaransın ve diriden ölü çıkaransın ve seni anlamak isteyen kimseyi, hiçbir şey beklemeden faydalandıransın.

-28-

لاَّ يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُوْنِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّهِ فِي شَيْءٍ إِلاَّ أَن تَتَّقُواْ مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللّهِ الْمَصِيرُ

Lâ yettehizil muminûnel kâfirîne evliyâe min dûnil muminîn ve men yefal zâlike fe leyse minallâhi fî şeyin illâ en tettekû minhum tukâta ve yuhazzirukumullâhu nefseh ve ilallâhil masîr

lâ yettehiz el muminun	: edinmesinler, sarılmak, müminler, emin olan,
El kafirine	: hakikatleri örten, önemsemeyen, kabul etmeyen,
evliyâe	: dostlar
min dûni el muminîne	: başka, ona ait, müminler
ve men yefal zalike	: kim yaparsa, böyle, bunu, işte böyle, işte bu,
Fe leyse min Allâh fi şey	: artık, o zaman, değil, Allah'tan, bir şey, hakikatlerde
illâ en tettekû	: ancak, sadece, fenalardan sakınmak, ortak koşmamak

min-hum tukâten : onlardan korunmak, sakınmak,
ve yuhazziru-kumu allâh : uyarmak, onlar öğüt, sizleri, Allah
nefse-hu : onun kendisi, nefsini,
ve ilâ allâhi : ancak, Allah,
el masiru : sürüp giden, varılacak yer, kararğah, kaynak

28- Müminler, müminleri bırakıp hakikatleri görmemezlikten gelip örtenleri dost edinmesinler. Kim böyle yaparsa Allah'ın hakikatlerini anlayamaz. Ancak fenalardan sakınsınlar, ortak koşmasınlar ve onların o hallerinden sakınsınlar. Allah nefsinizi anlamanız için sizi her an uyarır ve hepinizin kaynağı ancak Allah'tır

-29-

قُلْ إِن تُخْفُواْ مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Kul in tuhfû mâ fî sudûrikum ev tubdûhu yalem hu allâh ve yalemu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard vallâhu alâ kulli şeyin kadîr

kul in tuhfû : de, söyle, eğer, gizli, gizlemek,
mâ fî sudûri-kum : gönüllerde, sinelerinizde olan
ev tubdû-hu : veya, ya da, ortaya, açıklama, onu açıklarsınız
Yalem hu Allâh : ilmin sahibi, bilgisi, Allah
ve yalemu : ilmin sahibi, ilmiyle vareden, bilir
ma fî es semavâti : ne, değil, şey, göklerde ne varsa
ve mâ fî el ardı : ne, şey, değil, yerde ne varsa
ve allâhu : Allah,
ala kulli şeyin kadir : bütün her şeydeki kudret

29- De ki: Siz, gönüllerinizde olanı gizleseniz de ya da açığa çıkarsanız da ilmin sahibi olan Allah'tır. Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa ilmiyle varedendir ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-30-

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِن سُوَءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللّهُ نَفْسَهُ وَاللّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ

Yevme tecidu kullu nefsin mâ amilet min hayrin muhdâran ve mâ amilet min sûin teveddu lev enne beynehâ ve beynehû emeden baîdâ ve yuhazzirukumullâhu nefseh ve allâhu raûfun bil ıbâd

yevme tecidu : gün, vakit, karşılığını her zaman bulur, yapar,
kull nefsin : her kişi, bütün herkes,
ma amilet min hayrin : ne yaptı ise, yaptığı şeyler, hayır olan, iyi
muhdaran : hazırlanmış, bulunmak, hazır, kendini öne çıkarma,
ve ma amilet min suin : ne yaptı ise, yaptığı şeyler, kötü, fena
teveddu : temenni, ister, sevgi, dostluk, pişman olmak, dua,

lev enne beyne ha	: keşke, eğer, ise, şayet, olsa, olmasını, arasında, onların
ve beyne-hû	: arasında, onun, onda, o
emeden baiden	: son, nihayet, bitim, mesafe, daha uzun, uzak,
ve yuhazziru kum Allâh	: uyarmak, korumak, sakındırmak, siz, Allah
nefse-hu	: nefsinden, kendisi, bedeni, kendinden, o
ve allâh raûfun	: Allah, rauf, şefkat, incelik, zerafet, nitelik, şekil, biçim,
bi el abid	: kul, köle, her şeyiyle ona bağlı olan,

30- Her kişi, hayırlı olan çalışmalarda ne yaparsa ya da kötü çalışmalarda ne yaparsa onun karşılığını her zaman bulur. Yaptığı kötü çalışmalara karşı, keşke onları yapsaydım diye temenni eder ya da keşke bunlardan uzak dursaydım, der. Allah nefsinizden sizi uyarır durur ve Allah kullarına zarafeti sunandır.

-31-

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Kul in kuntum tuhibbûnallâhe fettebiûnî yuhbibkumullâhu ve yagfir lekum zunûbekum vallâhu gafûrun rahîm

Kul in kuntum	: de, söyle, anlat, eğer, sizler
tuhibbûne Allâh	: sevmek, seviyorsunuz, Allah
fe ittebiû-nî	: artık, o takdirde, bana tabi olun, uyun, takip edin
yuhbib-kum allâh	: sever, sevgi, siz, Allah
ve yagfir lekum	: mağfiret, tertemiz lütufları sunan, bağışlama, size
zunûbe-kum	: günah, fena, hata, yanlış, siz
ve Allâh gafûrun	: Allah, mağfiret, tertemiz lutufları sunan, temizleyen,
rahim	: özünden vareden

31- De ki: Eğer siz Allah sevgisine ulaşmak istiyorsanız, artık Allah'ın sizdeki sevgisini anlamak için sunduğum hakikatleri takip edin, hatalarınızı anlayıp döndüğünüzde tertemiz lütufların sunulacağını bilin. Allah varlığı özünden varedendir, tertemiz lütufları sunandır.

-32-

قُلْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَالرَّسُولَ فإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

Kul etîûllâhe ver resûl fe in tevellev fe innallâhe lâ yuhibbul kâfirîn

Kul etiu Allah	: de, söyle, anlat, itaat, uymak, anlamak, Allah
ve el resûle	: resule, hakikati gösteren,
fe in tevellev	: artık, bundan sonra, eğer, kendi cehaletine dönerse
fe inne allâhe	: artık, muhakkak, Allah
lâ yuhibbu	: yok, sevgi, sevgisi yoktur,
el kâfirîne	: hakikati görmemezlikten gelmek, örten, önemsemeyen

32- De ki: Allah'a itaat edin ve resulü de anlayın. Bundan sonra, eğer kendi cehaletlerine dönerlerse, muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerde Allah sevgisi yoktur.

-33-

إِنَّ اللّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

İnnallâhestafâ âdeme ve nûhan ve âle ibrâhîme ve âle imrâne alel âlemîn

inne Allâh	: muhakkak, şüphesiz, Allah
istafâ	: seçmek, tercih, seçip ayıklamak, özü anlamak,
âdeme ve nûhan	: Âdem ve Nuh
ve âle ibrâhîme	: ibrahim ailesini
ve ale imrane	: İmran ailesi,
ala el alemin	: yüce olan, âlemler, tüm kâinat, tüm varlık,

33- Âdem ve Nuh ve İbrahim ailesi ve İmran ailesi âlemlerin yüceliğini anlayan, Allah'ın kendi özleri olduğunu bilenlerdendi.

-34-

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِن بَعْضٍ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Zurriyyeten baduhâ min bad vallâhu semîun alîm

zurriyyeten	: zürriyet, nesil, soy,
badu-ha min badın	: onun bazıları, bazıları birbirlerinin
ve allâh semîun	: Allah, işitme,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden

34- Onlar birbirlerinin neslidir. Allah işittirendir, ilmiyle varedendir.

-35-

إِذْ قَالَتِ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

İz kâlet imraetu ımrâne rabbi innî nezertu leke mâ fî batnî muharraran fe tekabbel minnî inneke entes semîul alîm

iz kâlet	: demişti, dediği zaman,
emr etu ımrâne	: iş, işleyiş, hüküm, kadın, eşi, İmran
rabbi	: Rabbim,
inni nezertu leke	: ben, adamak, yönelmek, niyet, senin
mâ fî batnî	: şey, ne, değil, içinde, iç alem, karın, batın olan

muharraran	: tamamen özgür bırakılmış, halis olan, yazılı, hür,
fe tekabbel min-nî	: artık, kabul et, benim, benden,
inne-ke	: muhakkak ki sen
ente el semiu	: sensin, işitme,
el alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden

35- İmran'ın eşi demişti ki: Rabbim! Ben içimdekini tamamen halis olarak sana bıraktım, benim bu niyetimi kabul et. Muhakkak ki sen işittirensin, ilmin sahibisin.

-36-

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنثَى وَاللّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالأُنثَى وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وِإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Fe lemmâ vadaathâ kâlet rabbi innî vada'tuhâ unsâ vallâhu alemu bi mâ vadaat ve leysez zekeru kel unsâ ve innî semmeytuhâ meryeme ve innî uîzuhâ bike ve zurriyyetehâ mineş şeytânir racîm

fe lemmâ	: böylece, olunca,
vadaat-hâ	: ortaya koymak, dünyaya getirmek, doğum, onu
kâlet rabbi	: dedi, rabbim, vücudlandıran,
İnni vada tu-hâ	: ben, doğurdum, ortaya koyma, onu,
unsâ	: kadın, kız, özü taşıyan, ünsiyet,
ve allâh alemu	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden
bi mâ vadaat	: doğan şeyler, ortaya çıkan,
ve leyse el zekeru	: değil, erkek, er olan, kâmil, tamam olan,
ke el unsâ	: kız gibi,
ve inni semmeytuha meryem	: ben, isimlendirme, ad, onu, meryem
ve inni uizu ha bike	: ben, emanet, sığındırmak, onu, sana
ve zurriyyete-hâ	: zürriyetini, neslini, onu
min eş şeytani	: şeytani haller, haktan uzaklaşma,
el racimi	: taşlamak, uzaklaştırmak, uzak olmak

36- Böylece onu doğurduğunda dedi ki: Benim kız olarak dünyaya getirdiğimi vücudlandıran sensin. Allah ortaya çıkan şeyleri ilmiyle varedendir. Erkek, kız gibi değildir, ben onu Meryem diye isimlendirdim ve ben onu sana emanet ettim ve onun neslinden gelenler şeytani hallerden uzak olsunlar

-37-

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقاً قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ اللّهِ إِنَّ اللّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَاء بِغَيْرِ حِسَابٍ

Fe tekabbelehâ rabbuhâ bi kabûlin hasenin ve enbetehâ nebâten hasenen ve keffelehâ zekeriyyâ kullemâ dehale aleyhâ zekeriyyal mihrâbe vecede indehâ rızkâ kâle yâ meryemu ennâ leki hâzâ kâlet huve min indillâh innallâhe yerzuku men yeşâu bi gayri hısâb

fe tekabbele-hâ	: artık, böylece, kabul etti, onu
rabbu-hâ	: Rabbi
bi kabûlin hasenin	: kabul, güzel, iyi çalışma, hayırlı iş
ve enbete-hâ	: yetiştirdi, geliştirdi, yaymak, onu
nebâten hasenen	: yetiştirme, geliştirme, güzel bir şekilde
ve keffele-hâ Zekeriya	: kefil, mükellef, sorumlu, bakmak, onu, Zekeriya
kullemâ dehale aleyha	: her, girişinde, dahil olma, onun yanına,
zekeriyyâ	: Zekeriya
el mihrâbe	: hakka yönelme, her yerde hakka yönelme durumu
vecede inde-hâ rızkan	: buldu, yanında, ona ait, rızk, nimet, fayda
kâle yâ meryemu	: ey Meryem dedi
ennâ leki hâzâ	: bu sana nasıl, nereden
Kalet huve min indillâhi	: dedi, o, ona ait, katından, Allah'ın katından
inne Allâh	: muhakkak, şüphesiz, Allah,
yerzuku	: nimet, rızık, fayda
men yeşâu	: kim, dilerse, isteyen kimse,
bi gayri hısâbın	: hesapsız, sonsuz, karşılıksız

37- Böylece o Rabbinin hakikatlerini kabul ederek hayırlı çalışmalarda bulundu ve o güzel bir hâlde yetişerek gelişti. Zekeriya ona bakmakla sorumluydu. Zekeriya onu her seferinde Hakk'a yönelir bir halde, onu Hakk'ın nimetlerini anlayanlardan olarak buldu. Dedi ki: Ey Meryem! Bunları nasıl biliyorsun? O da: O hakikatler Allah'a aittir, dedi. Muhakkak ki Allah, bir karşılık beklemeden hakikatleri anlamak isteyen kimseyi faydalandırandır.

-38-

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِن لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاء

Hunâlike deâ zekeriyyâ rabbehu kâle rabbi heblî min ledunke zurriyyeten tayyibeh inneke semîud duâi

hunâlike deâ	: orada, işte orada, dua, aramak, yönelmek, çağrı,
Zekeriya rabbe-hu	: Zekeriya, Rabbine
kâle rabbi	: Rabbim dedi
Heb li min ledun ke	: bağışla, hibe, merkez, katından, sana ait,
Zurriyyeten	: zürriyet, nesil,
tayyibeten	: temiz, güzel, hoş, iyi olan
inne-ke semiu	: muhakkak ki sen, işitme,
ed duai	: dua, istek, yönelme, çağrı, aramak

38- Zekeriya orada Rabbine yöneldi ve dedi ki: Rabbim! Sana ait olan hakikatleri anlayan güzel bir nesli bana bağışla, muhakkak ki sen işittirensin, yönelinensin.

-39-

فَنَادَتْهُ الْمَلآئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ

Fe nâdethul melâiketu ve huve kâimun yusallî fil mihrâbi ennallâhe yubeşşiruke bi yahyâ musaddikan bi kelimetin minallâhi ve seyyiden ve hasûran ve nebiyyen mines sâlihîn

fe nâdet-hu	: artık, böylece, nida, seslenme, duydu, o,
el melâiketu	: güç, kuvvet, her varlıktaki güç,
ve huve kâimun	: o, kıyam, diri olan, dirilik, diri tutan, ayakta tutan,
yusalli	: kutsanmak, temizlenmek, dua, yönelmek,
fî el mihrâbi	: içinde, hakka yönelme, her yerde hakka yönelme durumu
enne allâhe	: olduğu, gerçek, Allah
yubeşşiru-ke bi yahyâ	: müjde, sevindirici haber, umut veren, sen, Yahya
musaddikan	: doğrulayıcı, sadık olan, dosdoğru hareket eden,
bi kelimetin min Allâh	: bir kelime ile, tecelli, Allah'tan
ve seyyiden	: seyyid, efendi, bey, ileri gelen, bilgili,
ve hasûran	: kısıtlama, sınırlama, manevi gayrette, fenadan sakınan
ve nebiyyen	: nebi, haber getiren, bildiren,
min el salihîn	: salih, iyi kimseler

39- Böylece o, her varlıktaki gücün nidasını duydu ve o, kendini diri tutan Hakk'a yönelip arındı. Allah'ı anladı. Allah'ın kelimelerini anlayıp sadıklardan olan, bilgili olan, manevi yolda gayretli olan, Salihlerden bir nebi olan Yahya sana müjdelendi.

-40-

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَٰلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

Kâle rabbi ennâ yekûnu lî gulâmun ve kad beleganiyel kiberu vemraetî âkir kâle kezâlikellâhu yefalu mâ yeşâ

Kale rabbi enna	: dedi, rabbim, ben, nasıl,
yekûnu li gulamin	: olur, oğul, evlat, doğan, doğuş,
ve kad belagtu	: olmuştu, oldu, yaşlanma,
minel kiber	: büyütmek, çoğaltmak
ve emr eti	: işleyiş, işi, kadını,
akıran	: çorak, verimsiz, kısır
kâle kezâlike	: dedi, işte böyle, belirtildi, bildirildi,
Allâh yefalu	: Allah, fail, olan, yapar,
mâ yeşâu	: ne, şey, değil, isteyen

40- Dedi ki: Rabbim! Ben işleyişimde verimsizleşmişken ve yaşlanıp ihtiyarlamışken benden bir doğuş olur mu? Fail olan Allah'tır, her şey O'nun isteğindendir, diye bildirildi.

-41-

قَالَ رَبِّ اجْعَل لِّيَ آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا وَاذْكُر رَّبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ

Kâle rabbi ecal lî âyet kâle âyetuke ellâ tukellimen nâse selâsete eyyâmin illâ remzâ vezkur rabbeke kesîran ve sebbih bil aşiyyi vel ibkâr

Kâle rabbi ecal	: dedi, rabbim, kıl, sun, ver,
li ayeten	: ayet, işaret, delil,
Kale âyetu-ke	: dedik, bildirdik, delil, işaret, ayet, sen
ellâ tukellime en nâse	: değil, konuşma, kelam etme, insanlar

selâsete eyyâmin	: sözün akıcı olması, anlaşılır, üç gün, güzel, hâkimiyet
illâ remzan	: ancak, rumuz, remz, işaret, kapalı, manası, anlamı
ve uzkur	: an, zikret, anla,
rabbe-ke kesir	: seni vücudlandıran, rabbini, çok,
ve sebbih	: tesbih et, fiil, sıfat, zatın tecellilerini idrak etmek
bi el aşiyyi ve el ibkâr	: akşam ve sabah, her zaman,

41- Dedi ki: Rabbim! Bana bir ayet sun. Bildirdik: Sen ayetsin. İnsanlarla, hakikatlerin manalarını anlatacak bir şekilde, güzelce anlaşılır bir lisanın dışında konuşma ve Rabbini çok an ve sabah akşam fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak et.

-42-

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلاَئِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاء الْعَالَمِينَ

Ve iz kâletil melâiketu yâ meryemu innallâhastafâki ve tahhareki vestafâki alâ nisâil âlemîn

ve iz kâlet el melâiketu	: demişti, bildirdi, dediğinde, güç, kuvvet
yâ meryemu	: ey Meryem
inne Allâh estafâ-ki	: muhakkak, Allah, seçicilik, seçkin, fark eden, sen
ve tahhare-ki	: temizlenmek, arınmak, shak ile batılı ayırmak, sen
ve estafâ-ki	: seçicilik, seçkin, has, fark eden, süzülmüş, sen
alâ nisâi	: kadın, nefsini anlama yolunda olan,
el âlemîne	: âlemler, topluluk, tüm herkes,

42- Güçlü olan bildirdi: Ey Meryem! Allah şüphesiz sana seçicilik verdi. Sen, hakk ile batılı seçerek temizlen ve senin hakk ile batıldaki seçiciliğin tüm kadınlara örnek olsun.

-43-

يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ

Yâ meryemuknutî li rabbiki vescudî verkai mear râkiîn

yâ Meryem uknuyi	: ey Meryem, kanitin, içten samimi uyan, itaat eden, uyan
li rabbi-ki	: Rabbin için
ve esecede	: secde et, teslim ol, varlığını anlayıp teslim olmak
ve irkai	: rüku, sıfatların sahibine teslim olmak,
mea el râkiîne	: ile, birlikte, grup, tüm, rüku, sıfatları teslim eden

43- Ey Meryem! Rabbini anlayıp itaat edenlerden ol ve tüm sıfatlarını, sıfatların sahibine teslim et ve tüm varlığını, varlığın sahibine teslim et.

-44-

ذَلِكَ مِنْ أَنبَاء الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيكَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُون أَقْلاَمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ

Zâlike min enbâil gaybi nûhîhi ileyk ve mâ kunte ledeyhim iz yulkûne eklâmehum eyyuhum yekfulu meryeme ve mâ kunte ledeyhim iz yahtesımûn

Zâlike min enbai	: işte bu, haber, bilgiler,
gayb	: bilinmeyen, bilemediğin
nûhî-hi ileyke	: vahyediyoruz, bildiriyoruz, sana
ve mâ kunte ledey him	: değil, şey, ne, sen, yanında, orada, onlar
iz yulkûne eklame hum	: konuştuklarında, attıkları zaman, kalem, yazan, söz, onlar
eyyu-hum	: onların hangisi
yekfulu meryeme	: kefil, sorumlu, Meryem
ve mâ kunte ledey him	: değil, şey, ne, sen, yanında, orada, onlar
iz yahtesımûne	: olduğu zaman, tartışma, çekişme,

44- İşte bilmediğin bilgileri sana bildiriyoruz. Onlar, Meryem'e kim kefil olacak diye konuşurlarken, sen onların yanında değildin ve onlar, o konuda tartıştıklarında orada değildin.

-45-

إِذْ قَالَتِ الْمَلآئِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

İz kâletil melâiketu yâ meryemu innallâhe yubeşşiruki bi kelimetin minhu ismuhul mesîhu îsebnu meryeme vecîhan fîd dunyâ vel âhıreti ve minel mukarrebîn

ve iz kâlet	: demişti, dediğinde,
el melâiketu	: güç, kuvvet, her varlıktaki güç, temiz olan,
yâ meryemu	: ey Meryem
inne allâhe yubeşşiruki	: muhakkak, Allah, müjde, sevindirici haber, seni
bi kelimetin minhu	: bir kelime ile, söz, tecelli, kendinden, ondan
ismu-hu	: onun ismi, adı, işareti,
el mesîh	: Mesih, temizlemek, mübarek, el yürütmek, mesh,
isebnumeryem	: Meryem oğlu İsa
Vecihan	: şef, ileri gelen, bilgili, yüzünü varlığın sahibine döndüren
fî ed dunyâ	: dünyada, hayat, yaşam
ve el âhıreti	: sonunda, son anına kadar
ve min el mukarrebîne	: yakın olanlardan, yakınlığı anlayanlardan

45- Güçlü olan bildirdi: Ey Meryem! Muhakkak ki Allah kendinden bir tecelliyi sana müjdeler. Onun işareti kirliliği temizleyendir, o Meryem oğlu İsa'dır. O yaşamının son anına kadar yüzünü varlığın sahibine döndürüp teslim olmuştur ve o yakınlığı anlayanlardandır.

-46-

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلاً وَمِنَ الصَّالِحِينَ

Ve yukellimun nâse fîl mehdi ve kehlen ve mines sâlihîn

ve yukellimu en nâse	: kelime, konuşma, anlatma, insanlar
fî el mehdi	: içinde, doğuş, yayılan, yeryüzü, doğru yolu anlatan, beşik,
ve kehlen	: er kişi, olgun, kâmil, yetişkinlik çağı, kuvvetini toplayan
ve min es sâlihîne	: salihlerden, iyi çalışmalarda olan

46- O insanlara doğuşu ve kemalatı anlatırdı ve o Salihlerdendi.

-47-

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكِ اللّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاء إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ

Kâlet rabbi ennâ yekûnu lî veledun ve lem yemsesnî beşer kâle kezâlikillâhu yahluku mâ yeşâ izâ kadâ emren fe innemâ yekûlu lehu kun fe yekûn

kâlet rabbi	: dedi, Rabbim,
enna yekunu	: nasıl, olur,
lî veledun	: benim çocuğum, evlat, döl, doğuş, yavru,
ve lem yemses-nî beşer	: değil, bana dokunmadı, beşer, insan,
Kale kezâliki	: dedi, bildirildi, işte böyle, bunun gibi
Allâh yahluku	: Allah, halk eder, yaratır
mâ yeşâu	: ne, şey, değil, ister, dilediği şey
izâ kadâ emren	: olduğu zaman, takdir, istedi, iş, hüküm,
fe innemâ	: böylece, sadece
yekûlu lehu kun	: der, denir, ona, ol, hemen, olur,
fe yekun	: böylece, hemen, olur,

47- Dedi ki: Rabbim! Bir beşer bana temas etmiş değilken, benim evladım nasıl olur? Bildirdik: Yaratılış Allah'ın isteğiyledir. İşleyiş takdir edildiğinde, artık ona ol der, o böylece olur.

-48-

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ

Ve yuallimuhul kitâbe vel hikmete vet tevrâte vel incîl

ve yuallimu-hu el kitab	: öğretecek, o, kitabı, hakikatlerin sözlerini
ve el hikmete	: hikmet, görme anlama yeteneği, ilahi düşünce, hüküm,
el Tevrat	: yasalar, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve el incil	: müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,

48- Ona kitabı ve hikmeti ve yasaları ve huzur veren bilgileri öğretendir

وَرَسُولاً إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُم مِّنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللّهِ وَأُبْرِئُ الأَكْمَهَ والأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Ve resûlen ilâ benî isrâîle ennî kad citukum bi âyetin min rabbikum, ennî ehluku lekum minet tîni ke heyetit tayri fe enfuhu fîhi fe yekûnu tayran bi iznillâh ve ubriul ekmehe vel ebrasa ve uhyîl mevtâ bi iznillâh ve unebbiukum bi mâ tekulûne ve mâ teddehırûne fî buyûtikum inne fî zâlike le âyeten lekum in kuntum muminîn

ve resûlen	: resul, hakikatleri gösteren,
ilâ benî israil	: İsrail oğullarına, yakubun oğlulları, hak yolunda olan
Enni kad citu-kum bi	: ben, oldu, geldi, size getirdim, bildiriyorum,
Ayetin min rabbi-kum	: ayeti, işaret, delil, rabbinizden, vücudlandıran,
enni ehluku lekum	: ben, yapmak, ortaya koymak, çıkarmak, var oluş, size
min et tini	: özden, öze ait, nemli topraktan
Ke heyeti	: gibi, vücud, heykel, suret,
el tayr	: kuş, uçmak, yücelik, yetkili
fe enfuhu fiha	: sonra, uçurmak, üflemek, onun içinde
fe yekûnu tayran	: sonra, artık, böylece, olmak, kuş, uçmak, yücelik
bi izni allâhi	: yetkili olan, yetki, Allah
ve ubriu el ekmehe	: aklamak, temize çıkarmak, boş, kör, göremeyen
ve el ebrasa	: alaca tenli, lekeli, baras,
ve uhyî el mevtâ	: diri, hayat, nutfe, ölüm, öz
bi izni allâhi	: yetkili olan, yetki, Allah
ve unebbiu-kum	: haber vermek, bildirmek, siz
bi mâ tekulûne	: beslenmek, faydalanmak, yediğiniz şeyleri
ve mâ teddehırûne	: ne, şey, değil, saklamak, biriktirmek, gizlemek, korumak
fî buyûti-kum	: içinde, mesken, ev, vücut evi,
İnne fi zalike le ayeten	: muhakkak, bunların içinde, elbette, ayet, işaret
Lekum in kuntum muminin	: size, eğer, siz, mümin, emin olmak istiyorsanız

49- O, İsrailoğullarına hakikatleri gösterendi. Dedi ki: Ben, sizi vücudlandıranın işaretlerini size bildiriyorum. Ben sizlere; varlığın varoluşunun bir özden olduğunu, o vücutlardaki yüceliği, onların içine üfleyeni, sonra o yücelikte Allah'ın yetkili olduğunu bildiriyorum. Hakikatleri göremeyenlere gerçekleri tertemiz bildirdim ve vücutlarını cehalet kirliliğiyle kendine nisbet edenlere hakikatleri bildirdim ve nutfedeki dirilikte Allah'ın yetkili olduğunu bildirdim. Sizlere faydalı olan şeyleri ve sizin vücudunuzun içindeki tecellileri anlamanız gerektiğini size bildirdim. Muhakkak ki bunların içinde emin olmak isteyenler için elbette işaretler vardır.

-50-

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ
وَجِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُواْ اللّهَ وَأَطِيعُونِ

Ve musaddikan limâ beyne yedeyye minet tevrâti ve li uhılle lekum badallezî hurrime aleykum ve citukum bi âyetin min rabbikum fettekûllâhe ve etîûn

ve musaddikan	: doğrulayıcı, sımsıkı bağlı olan, sadık olan, tasdik eden
Li ma beyne yedeyye	: şeyleri, arasında, her şeyde, önümde, eli, gücü,
min et tevrâti	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve li uhılle lekum	: için, helal, uygun, size
bada ellezî	: bazı, o kimse, şeyleri ki
Hurime aleykum	: haram, yasak, uygun değil, üzerinize, size
ve citu-kum	: geldim, getirdim, bildirdim, sundum, siz
bi ayetin	: ayet, işaret, delil
min rabbi-kum	: Rabbinizin, sizi vucudlandıran,
fe ittekû Allah	: fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın
ve etiu ni	: itaat, uymak, benim bildirdiğim şekilde itaat edin

50- Tüm varlıktaki yasalara sımsıkı bağlıyım. Sizlere uygun olan şeyleri ve sizlere uygun olmayan şeyleri bildirdim ve sizi vücudlandıranın sizdeki işaretlerini size bildirdim. Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve benim bildirdiğim şekilde itaat edin.

-51-

إِنَّ اللّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

İnnallâhe rabbî ve rabbikum fabudûh hâzâ sırâtun mustakîm

inne Allâh Rabbi	: muhakkak, Allah, rabbim, vücudlandıran,
ve rabbu-kum	: Rabbiniz, vücudlandıran, siz,
Fe abudû-hu	: artık, bundan böyle, o halde O'na kul olun
Haza sırâtun mustakîmun	: bu, dosdoğru yol, gerçek olan, hakikat olan,

51- Muhakkak ki beni de vücudlandıran ve sizi de vücudlandıran Allah'tır. Bundan böyle O'na kul olun, işte dosdoğru yol budur.

-52-

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ أَنصَارُ اللّهِ آمَنَّا بِاللّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

Fe lemmâ ehassa îsâ min humul kufre kâle men ensârî ilâllâh kâlel havâriyyûne nahnu ensârullâh âmennâ billâh veşhed bi ennâ muslimûn

fe lemmâ ehassa îsâ	: fakat, artık, daha sonra, olduğunda, hissetmek, İsa
Min hum el kufre	: onlarda, hakikatleri görmeyip örtmek, reddetmek,
Kâle men ensari ila Allah	: dedi, kim, yardımcı, ancak, Allah'ın hakikatleri için
kâle el havâriyyûne	: havariler dedi, gel git halinde olanlar,
Nahnu ensar Allah	: biz, yardımcı, Allah'ın hakikatleri için
âmennâ bi allâhi	: inandık, iman ettik, Allah
ve eşhed	: bil, gör, şahit ol
Bi enna muslimûne	: bizim, olduğu, barış huzur üzere olan, teslim olanlar

52- Sonra da İsa, onlarda hakikatleri reddetme hallerini hissettiğinde dedi ki: Kim Allah'ın hakikatleri için bana yardımcı olacak. Havariler dedi ki: Biz, Allah'ın hakikatleri için sana yardımcıyız, Allah'a iman ettik, bizim barış ve huzur üzere olduğumuzu bil.

-53-

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلَتْ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

Rabbenâ âmennâ bi mâ enzelte vettebanâr resûle fektubnâ meaş şâhidîn

rabbe-nâ amenna	: Rabbimiz, inandık, iman ettik
Bima enzelte	: şeye, hakikatlere, sen indirdin, sundun, gelen
ve ittebana resul	: biz tabî olduk, uyduk, resul, hakikati gösteren,
fe uktubnâ	: artık, yazılı olan, biz
mea eş şâhidîne	: beraber, birlikte, her an her yerde hazır olan, anladık

53- Rabbimiz! Biz senden gelen hakikatlere inandık ve Resul'e uyduk, bizim vücudlarımızda hakikatlerinin yazılı olduğunu, senin hep bizimle birlikte olduğunu anladık.

-54-

وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ اللّهُ وَاللّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ

Ve mekerû ve mekarallâh vallâhu hayrul mâkirîn

ve mekerû	: karanlık, gizli, hile, çare, tuzak, düzen, kurtulma,
ve meker allah	: karanlık, gizli, hile, çare, tuzak, düzen, kurtulma, Allah
Ve Allah hayru	: Allah, hayırlı, faydalı, yararlı,
el makirine	: karanlık, gizli, düzen, plan, çare, tuzak,

54- Çareye ve çarenin Allah'ta olduğuna ve Allah'ın çaresinde hayr olduğuna inandık.

-55-

إِذْ قَالَ اللّهُ يَا عِيسَى إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

İz kâlellâhu yâ îsâ innî muteveffîke ve râfiuke ileyye ve mutahhiruke minellezîne keferû ve câilullezînettebeûke fevkallezîne keferû ilâ yevmil kıyâmeh summe ileyye merciukum fe ahkumu beynekum fîmâ kuntum fîhi tahtelifûn

iz kâle Allâh ya isa	: bildirdi, Allah, ey İsa
İnni muteveffî-ke	: ben, teslim, sevgiyle bağlılık, vefa, içtenlik
ve râfiu-ke ileyye	: yükselmek, yücelik, sen, bana, kendime
ve mutahhiru-ke	: arınmak, temizlenmek, sen
min ellezîne keferu	: o kimselerden, onlardan, hakikatleri örtenler
ve câilu ellezine	: kılacak, yapacak, sunacak, anlatacak, o kimseler, onlar
ittebeû-ke	: tabi olan, senin anlattıklarına uyan,
fevka	: üstünde, yüce, ulvi olan, yukarı,
Ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelmek, önemsememek,
ilâ yevmil kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıkışına, ölüm vakti,
Summe ileyye merci kum	: sonra, bana, dönüş, kaynak, öz, siz
fe ahkumu	: öyle ki, o zaman, hüküm, nizam, sağlam, gerçek olan,
beyne kum	: sizin aranızda, kendi aranızda
fîmâ kuntum	: içinde, olduğunuz şeyde,
fihi tahtelifun	: hakikatler hakkında, o şeyler hakkında, ihtilaf, ayrılık

55- Allah bildirdi: Ey İsa! Sen Bana her şeyinle bağlan ve Benim yüceliğimi anla, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin o hallerinden temizlen ve o kimselere, senin O yüce olana tâbi olduğun gibi onların da olmalarını anlat. O kimseler ölünceye kadar hakikatleri önemsemezler. Sizin geldiğiniz kaynak Benim. Kendi aranızda ihtilafa düştüğünüz şeylerin gerçeği Bendedir.

-56-

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ

Fe emmellezîne keferû fe uazzibuhum azâben şedîden fid dunyâ vel âhıreti ve mâ lehum min nâsirîn

fe emma ellezine keferu	: lakin, ama, ise, o kimseler, hakikatleri örten
fe uazzibu-hum	: artık, azap, sıkıntı, ben, onlar
azâben şedîden	: azap, sıkıntı, daha fazla, şiddetli, tesirli
Fi el dunya	: dünyada, yaşam
ve el ahıreti	: sonunda, son anlarına kadar, ahiret
ve mâ lehum min nasirin	: değil, şey, ne, onlar, yardımcı

56- Fakat hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, artık onlar Beni anlamamanın sıkıntısında kalırlar. Onlar yaşarken ve son anlarına kadar daha fazla sıkıntılarda kalırlar ve onların yardımcıları da yoktur.

-57-

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

Ve emmellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fe yuveffîhim ucûrehum vallâhu lâ yuhibbuz zâlimîn

ve emmâ ellezine amenu	: lakin, fakat, ise, iman edenler, inananlar

ve amilû es sâlihâti	: Salih amel, iyi çalışmalarda, yararlı amellerde
Fe yuveffî-him	: artık, sevgi, ödenir, vefa,
ecr hum	: vardır, ecir, karşılık, onlara
ve Allâh la yuhib	: Allah, yok, sevgi, aşk, muhabbet,
el zalimin	: zalimler, zulüm içinde olan, kötülük içinde olan,

57- İman edenler ve salih amellerde olanların karşılığı ise; sevginin, dostluğun davranışlarında olmaktır. Zalimlerde ise Allah sevgisi yoktur.

-58-

ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ

Zâlike netlûhu aleyke minel âyâti vez zikril hakîm hakîmi

Zâlike	: işte, işte bu, tüm, varlık, tüm kâinat,
netlu hu aleyke	: tilavet, okuma, açıklama, gösterme, sende
min el ayati	: ayetler, kanıtlar, deliller, işaret,
ve el zikri	: zikir, anma,
el hakim	: hâkim olan, bütün heryere hâkim olan

58- İşte tüm varlıktan sana ayetlerimizi her an okuyoruz ve tüm varlığa hâkim olan zikrimizi gösteriyoruz.

-59-

إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِندَ اللّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثِمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ

İnne mesele îsâ indallâhi ke meseli âdem halakahu min turâbin summe kâle lehu kun fe yekûn

İnne mesele	: muhakkak, doğrusu, misal, durum,
isa inde Allah	: İsa, katında, ona ait olan, Allah
ke meseli ademe	: gibi, misal, durum, Âdem
halaka-hu	: yarattı, halk etti,
min turabin	: topraktan,
Summe kale lehu kun	: sonra, dedi, der, ona, ol
fe yekûnu	: o zaman, böylece, olur

59- Muhakkak ki Allah'ın katında İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir. Onun yaratılışı topraktan, sonra ona ol der, böylece olur.

-60-

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلاَ تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ

El hakku min rabbike fe lâ tekun minel mumterîn

el hakku	: hak, gerçek, hakikat,
min rabbi ke	: rabbin, seni vücudlandıran,
fe lâ tekun	: öyleyse, artık, yok, olmak, sen olma
min el mumterîne	: şüphe eden, kuşku, tereddüt

60- Gerçek olan seni vücudlandırandır, artık şüphelerini yok et.

-

-61-

فَمَنْ حَآجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْاْ نَدْعُ أَبْنَاءنَا وَأَبْنَاءكُمْ وَنِسَاءنَا وَنِسَاءكُمْ وَأَنفُسَنَا وأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَةُ اللّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ

Fe men hâcceke fîhi min ba'di mâ câeke minel ilmi fe kul teâlev nedu ebnâenâ ve ebnâekum ve nisâenâ ve nisâekum ve enfusenâ ve enfusekum summe nebtehil fe necal lanetallâhi alel kâzibîn

fe men hâcce-ke fihi	: artık, kim, tartışma, gelme, sen, hakikatler için
min badi ma cae ke	: sonradan, sonra, şey, ne, değil, gelen, ulaşan, sen,
el ilm	: ilim, bilgi, hakikat,
fe kul tealev nedu	: o zaman de, söyle, anlat, gelin, uyun, nida, davet, çağrı
Ebnae na ve ebnâe-kum	: evlat, biz ve evlat, çocuk, siz
ve nisâe-nâ	: kadın, nefsini tanıma yolunda olan, biz
ve nisâe-kum	: kadın, nefsini tanıma yolunda olan, siz
ve enfuse-nâ	: kendimiz, bizler
ve enfuse-kum	: sizler
Summe nebtehil	: sonra, böylece, dua, yönelme, davet, meydana gelme,
fe necal	: o zaman, böylece, kılmak, yapmak,
lanete allâhi	: Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma,
alâ el kâzibîne	: için, çünkü, üzerine, yalanlarda kalmak, yalancı

61- Sen ilmin hakikatlerine ulaştıktan sonra, seninle hakikatler için tartışırlarsa, o zaman de ki: Gelin hakikatlere uyun, evlatlarımız ve evlatlarınız, kadınlarınız ve kadınlarımız, sizler ve bizler böylece Hakk'a yönelelim, çünkü yalanlarda kalanlar Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşırlar.

-62-

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلاَّ اللّهُ وَإِنَّ اللّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

İnne hâzâ le huvel kasasul hakk ve mâ min ilâhin illâllâh ve innellâhe le huvel azîzul hakîm

İnne haza le huve	: muhakkak, bu, işte bu, elbette, gerçek, o
el kasasu	: kısas, bildirme, anlatma, gerçek olay,
el hakku	: hak, hakikat, gerçek,
ve mâ min ilah illa Allah	: değil, şey, ne, yok, bir ilah, ancak, vardır, Allah
ve inne allâhe	: muhakkak ki Allah
le huve el aziz	: elbette, o, tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: hâkim olan

62- Muhakkak ki işte bunlar, hakikatlerin anlatılmasıdır. İlah yoktur, Allah vardır. Muhakkak ki Allah, elbette tüm varlıktaki niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-63-

فَإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ

Fe in tevellev fe innallâhe alîmun bil mufsidîn

fe in tevellev	: artık, bundan sonra, eğer, kendi cehaletine dönerse
fe inne Allâh alimun	: o zaman, muhakkak, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden
bi el mufsidîne	: ikilikte kalan, bozguncular, fesadlık,

63- Bundan sonra kendi cehaletlerine dönenler, ilmin sahibi olan Allah'ı idrak etme konusunda ikilikte kalırlar.

-64-

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْاْ إِلَى كَلَمَةٍ سَوَاء بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلاَّ نَعْبُدَ إِلاَّ اللّهَ وَلاَ نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلاَ يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقُولُواْ اشْهَدُواْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

Kul yâ ehlel kitâbi teâlev ilâ kelimetin sevâin beynenâ ve beynekum ellâ nabude illâllâhe ve lâ nuşrike bihî şeyen ve lâ yettehize ba'dunâ ba'den erbâben min dûnillâh fe in tevellev fe kûlûşhedû bi ennâ muslimûn

kul yâ ehle el kitâbi	: de ki, aktarılan söylentilerde kalan, eski biliş
teâlev	: gelin
ilâ kelimetin sevean	: bir kelimeye, bir söze, eşit kılan, bir kılan
Beyne na ve beyne-kum	: bizleri ve sizleri, aramızda,
ellâ nabude illa Allah	: değil, kul olmayalım, ancak, Allahtan başka
ve lâ nuşrike bihi şeyen	: yok, şirk, ortak koşmak, ona, bir şey
ve lâ yettehize	: yok, edinmek, sarılmak
Badu nâ baden	: bazınız, bazınızı, bir başkasını, birbirinizi
erbaben	: rabler, sahip, efendi, başkan, tüm varlığı vücudlandıran
min dûni allâhi	: Allah'tan başka
fe in tevellev	: artık, bundan sonra, eğer, kendi cehaletine dönerse
fe kûlû eşhedu	: artık, yinede, söyle, tanık, bilen gören, bilin, şahit olun,
Bi enna muslimûne	: biz, teslim olanlar, barış huzur üzere olan

64- De ki: Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Sizleri ve bizleri eşit kılan o sözlere gelin. Allah'tan başka şeye kul olmayalım ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'tan başka bir sahip edinmeyelim. Bundan sonra onlar, eğer kendi cehaletlerine dönerlerse, yinede de ki: Biz tüm varlığımızla teslim olup barış ve huzur üzere olanlardan olduk, siz de hakikatlere şahit olun.

-65-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالإِنجِيلُ إِلاَّ مِن بَعْدِهِ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Yâ ehlel kitâbi lime tuhâccûne fî ibrâhîme ve mâ unziletit tevrâtu vel incîlu illâ min badih e fe lâ takılûn

yâ ehle el kitâbi	: aktarılan söylentilerde kalan, eski bilişte
lime tuhâccûne	: niçin, nasıl, neden, tartışma, çekişme,
fî ibrâhîme	: için, hakkında, İbrahim hakkında
ve mâ unzilet	: değil, şey, ne, indirmek, bildirmek, sunmak
et tevrâtu	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve el incîlu	: müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,
İllâ min badihi	: ancak, başka, den başka, ondan sonra, sonra
e fe lâ takılûne	: hâlâ akıl etmez misiniz? Düşünmez misiniz?

65- Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! İbrahim için neden çekişiyorsunuz. Ona yasalardan ve huzur veren bilgilerden başka bir şey sunulmadı. Hâlâ akıl etmez misiniz?

-66-

هَاأَنتُمْ هَؤُلاء حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِ عِلمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَاللّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

Hâ entum hâulâi hâcectum fî mâ lekum bihî ilmun fe lime tuhâccûne fî mâ leyse lekum bihî ilm vallâhu ya'lemu ve entum lâ talemûn

hâ entum haulai	: işte, bu, siz, bunlar, bu, şu
hâcectum	: iddia, tartışma, çekişme, kendi inancını savunma
fî mâ lekum bihî ilmun	: için, hahkında, için, onun hakkında, ilim, bilgi
fe lime tuhâccûne	: artık, nasıl, neden, tartışıyorsunuz, iddia
fî mâ leyse lekum	: için, hakkında, değil, yoktur, sizin,
Bihi ilmin	: için, onun hakkında, ilim, bilgi
ve allâh yalemu	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
ve entum la talemun	: siz, yok, bilmek, ilmin sahibi,

66- Sizler, bilgili olmadığınız şeyler hakkında tartışıyorsunuz, bilginiz olmayan şeyler hakkında nasıl tartışırsınız? Allah ilmin sahibidir ve sizler ilmin sahibi değilsiniz.

-67-

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلاَ نَصْرَانِيًّا وَلَكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Mâ kâne ibrâhîmu yahûdiyyen ve lâ nasrâniyyen ve lâkin kâne hanîfen muslimâ ve mâ kâne minel muşrikîn

mâ kâne ibrahim	: olmadı, değildi, İbrahim
Ya haduyyen	: yalnız biz yol gösteririz diyen
ve lâ nasrâniyyen	: yok, yardımcı olan,
ve lâkin kâne hanif	: lakin, oldu, hanif, tevhit üzere, varlığın birliğine inanan
muslimen	: teslim olan, barış huzur üzere olan
ve mâ kâne	: olmadı, etmedi,
min el muşrikîne	: ortak koşan, Allah'ın niteliklerini kendine isnat eden,

67- İbrahim; yalnız biz yol gösteririz diyenlerden de, bizden başka yardımcı olacak yoktur diyenlerden de olmadı. Fakat o; Tevhid üzere oldu, tüm varlığıyla teslim olup barış ve huzur üzereydi ve o, Allah'ın niteliklerini kendine isnat eden olmadı.

-68-

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَاللّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

İnne evlen nâsi bi ibrâhîme lellezînettebeûhu ve hâzan nebiyyu vellezîne âmenû vallâhu veliyyul muminîn

inne evlâ en nâsi	: muhakkak, uygun, layık, yakın, daha iyi, birincisi, insan
bi ibrâhîme	: İbrahim, rahim üzere olan, öz üzere olan,
Le ellezine ittebeû-hu	: elbette, onlar, o kimseler, tabi olmak, uymak, takip
ve hâza en nebiyyu	: bu nebi, haber sunan, hakikatleri bildiren
ve ellezine âmenû	: onlar, o kimseler, iman eden, inanan
ve allâh veliyy	: Allah, dost,
muminun	: müminler, emin olanlar,

68- Muhakkak ki İbrahim'e en yakın olan insanlar; elbette onun bildirdiği hakikatleri takip edenler, nebimiz budur diyenler, iman eden kimseler ve Allah'ı dost edinen müminlerdir.

-69-

وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلاَّ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

Veddet tâifetun min ehlil kitâbi lev yudillûnekum ve mâ yudıllûne illâ enfusehum ve mâ yeşurûn

veddet tâifetun	: diledi, isterler, taife, grup, topluluk
min ehli el kitâbi	: aktarılan söylentilerde kalan, eski bilişte
Lev yudillûne-kum	: eğer, şayet, ise, dalalet, hakikatlerden sapmak, siz
ve mâ yudıllûne	: değil, şey, ne, dalalet, sapmak, düşüremezler

illâ enfuse-hum : ancak, sadece, kendilerinin, onlar
ve mâ yeşurûne : değil, şey, ne, yok, şuur, kendinin çevresinin farkında

69- Aktarılan söylentilerde kalanlar, sizi hakikatlerden kendi cehaletlerine saptırmak isterler. Fakat onlar, ancak kendi cehaletlerine saparlar ve onlar, kendilerinin ve çevrelerinin farkında değildirler.

-70-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ

Yâ ehlel kitâbi lime tekfurûne bi âyâtillâhi ve entum teşhedûn

yâ ehle el kitâbi : aktarılan söylentilerde kalan, eski bilişte
lime tekfurûne : niçin, nasıl, hakikatleri örtme, kabul etmeme
bi âyâti allâhi : Allah'ın ayetlerini
ve entum teşhedun : siz kendinizi, bilmek, tanık, görüp duruyorsunuz,

70- Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Allah'ın ayetlerini nasıl olur da görmemezlikten gelirsiniz? Hâlbuki sizler kendinizi görüyorsunuz.

-71-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ya ehlel kitâbi lime telbisûnel hakka bil bâtılı ve tektumûnel hakka ve entum talemûn

yâ ehle el kitâbi : aktarılan söylentilerde kalan, eski bilişte
lime telbisûne : niçin, nasıl, hile, oyun, aldanma, karıştırıyorsunuz
el hakka bi el bâtılı : hakkı, gerçek, batıl, boş olan, asılsız olan
ve tektumûne el hakk : gizliyorsunuz, görmezsiniz, gizli olan, gerçek, hakikat
ve entum talemun : siz, kendiniz, biliyorsunuz

71- Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Nasıl olur da gerçek olanla, asılsız olan şeyleri karıştırıyorsunuz ve gerçeği göremiyorsunuz ve kendinizin de gerçek olduğunuzu biliyorken.

-72-

وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمِنُواْ بِالَّذِيَ أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُواْ آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve kâlet tâifetun min ehlil kitâbi âminû billezî unzile alellezîne âmenû vechen nehâri vekfurû âhirahu leallehum yerciûn

ve kâlet tâifetun : dedi, bir gurup, topluluk, kimseler,
min ehli el kitâbi : aktarılan söylentilerde kalan, eski bilişte
Âminû bi ellezi unzile : iman edin, inanın, o kimseler, sunulan, bildirilen,
alâ ellezîne amenu : göre, için, onlar, o kimseler, inanan, iman eden
veche en nehâri : yüz, yön, gündüz, aydınlık, gün,

ve ekfurû ahira hu : kabul etmeyin, hakikatleri örter, sonra, sonunda, o
lealle-hum yerciun : umulur ki böylece onlar

72- Aktarılan söylentilerde kalanlardan bazıları bazılarına derler ki: İman eden kimselere bildirilenlere, siz de onlarla birlikte, aydınlık bir yüzle inanıyor gibi görünün ve sonra da kabul etmeyin dönün, umulur ki onlarda dönerler.

-73-

وَلاَ تُؤْمِنُواْ إِلاَّ لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَى هُدَى اللّهِ أَن يُؤْتَى أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Ve lâ tuminû illâ li men tebia dînekum kul innel hudâ hudallâhi en yutâ ehadun misle mâ ûtîtum ev yuhâccûkum inde rabbikum kul innel fadla bi yedillâh yutîhi men yeşâu vallâhu vâsiun alîm

ve lâ tuminû illa li men : inanmayın, ancak, sadece, kimseden başka
tebia : uydu, tabi oldu,
dine-kum : din, varoluş yasaları, siz
kul inne el hudâ : anlat, söyle, muhakkak, yol gösteren, sahip, doğru yol
hudâ allâh : doğru yol, sahip, efendi, Allah
en yutâ ehadun : verilmesi, sunulması, bildirmek, bir, tek,
Misle mâ ûtîtum : benzer, gibi, şey, ne, değil, verilen, sunulan, siz
ev yuhâccû-kum : yoksa, ya da, çekişme, çatışma, iddia, siz
inde rabbi-kum : katında, ona ait, hakkında, Rabbiniz
Kul inne el fadla : anlat, söyle, muhakkak, fazilet, nitelik, lütuf,
bi yedi allâhi : güç, el, veren, Allah
Yutî hi men yeşau : verir, sunar, bildirir, ihsan edilir, ulaşır, onu, kim, isterse
ve allâh vâsiun alim : Allah, vâsi, ilmi geniş, kaplar, sonsuz, ilmin sahibi

73- Siz, dine uyan kimselerden başkasına inanmayın. De ki: Muhakkak ki doğru yol, Allah'a giden yoldur. Sizlere bildirilen şeyler bir olandan bildirilir. Sizinle Rabbin hakikatleri hakkında tartışırlarsa, de ki: Muhakkak ki lütufları veren Allah'tır. İsteyen kimse o sunulan hakikatleri anlar ve Allah'ın ilmi sonsuzdur.

-74-

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Yahtassu bi rahmetihî men yeşâ vallâhu zul fadlil azîm

yahtassu : tahsis eder, has kılma, anlar, ayırma,
bi rahmeti-hî : rahmet, o
men yeşâu : kim isterse, isteyen kimse,
ve Allâh zu el fadl : Allah, sahip, lütuf, fazilet, erdem, değer,
el azim : yüce, ulu, karar sahibi,

74- Kim isterse O'nun rahmetini anlar. Allah lütufların sahibidir, işleyişteki karar sahibidir.

-75-

وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لاَّ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلاَّ مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Ve min ehlil kitâbi men in temenhu bi kıntârin yueddihî ileyke ve minhum men in te'menhu bi dînârin lâ yueddihî ileyke illâ mâ dumte aleyhi kâimâ zâlike bi ennehum kâlû leyse aleynâ fîl ummiyyîne sebîl ve yekûlûne alâllâhil kezibe ve hum yalemûn

ve min ehli el kitâbi	: aktarılan söylentilerde kalan, eski bilişte, ehli kitap,
Men in temenhu	: kim, kimse, eğer, şayet, güvenli, teminat, emanet, o
bi kıntârin	: tartı ile, ölçü ile, fazla
Yueddihî ileyke	: onu iade eder, geri verir, sana
ve minhum	: ve onlardan
men in temenhu	: kim, kimse, eğer, şayet, güvenli, teminat, emanet, o
bi dînârin	: bir dinar
lâ yueddihî ileyke	: iade etmez, geri vermez, onu, sana
illâ mâ dumte	: ancak, değil, yok, şey, ne, uzun, devamlı değil
aleyhi kâimen	: onun üzerine, diri olan, ayakta, diri tutan
Zalike bi ennehum	: işte bu, elbette, şüphesiz, onlar
Kalu leyse aleynâ	: dediler, değil, bizim üzerimize, bize
fî el ummiyyine sebil	: aslından gelen, doğduğu saflıkta olan, yol, hakkın yolu
ve yekûlûne ala Allah	: diyorlar, derler, için, üzerine, Allah
el kezibe	: yalanlarda kalmak, yalan söyledi
ve hum yalemun	: onlar, biliyorlar, bilinir,

75- Aktarılan söylentilerde kalan öyle kimseler vardır ki, ne kadar mal emanet etsen de onu sahibine iade eder. Onlardan öyle kimseler de vardır ki, bir dinar versen, sen ısrarla istemedikçe onu geri vermez. İşte bu onların halleridir. Derler ki: Biz o saflık içinde olanlardan değiliz. Söyledikleri Allah'a karşı yalanlarda kalmaktır ve onlar halleriyle bilinirler.

-76-

بَلَى مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَاتَّقَى فَإِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

Belâ men evfâ bi ahdihî vettekâ fe innallâhe yuhibbul muttekîn

Belâ men evfa	: hayır, öyle değil, kim vefa, yerine geitdi, uydu,
bi ahdi-hî	: sözüne ahdini, yeminini
ve ittekâ	: fenalardan sakındı, ortak koşmadı

fe inne allâh	: o zaman, o takdirde, muhakkak ki Allah
Yuhibbu	: sever, sevgi vardır,
el muttekîne	: dürüst, doğru olan, sakınan, dosdoğru hareket eden,

76- Bilakis sözünü yerine getiren kimselerde ve fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlarda, o dosdoğru hareket edenlerde, Allah sevgisi vardır.

-77-

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلاً أُوْلَئِكَ لاَ خَلاَقَ لَهُمْ فِي الآخِرَةِ وَلاَ يُكَلِّمُهُمُ اللّهُ وَلاَ يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnellezîne yeşterûne bi ahdillâhi ve eymânihim semenen kalîlen ulâike lâ halaka lehum fîl âhırati ve lâ yukellimuhumullâhu ve lâ yenzuru ileyhim yevmel kıyâmeti ve lâ yuzekkîhim ve lehum azâbun elîm

inne ellezîne	: muhakkak, doğrusu, o kimseler
yeşterûne	: satın almak, satarlar, az bir çıkara değişirler,
bi ahdi allâhi	: ahd, sözlerini, anlaşma, Allah
ve eymâni-him	: yeminlerini, sağ, diri olan
semenen kalîlen	: az bir değer, çıkar
Ulâike la halaka	: işte onlar, yok, varoluş, yaratılış
Lehum fî el âhırati	: onlar için, sonunda, sonları, ahirette
ve lâ yukellim hum allah	: yok, kelam, söyleme, tecelli, onlar, Allah
ve lâ yenzuru ileyhim	: göremezler, dönüp bakmazlar, onlara, kendilerine,
yevme el kıyamet	: gün, vakit, an, zaman, diriliş, ölüm vakti,
ve lâ yuzekkî-him	: yok, anlama, kavrama, temizlenme, zeka, onlar
ve lehum azâbun elîmun	: onlar, azap, sıkıntı, acı, elim,

77- Doğrusu Allah'a verdiği sözlerini tutmayan kimseler vardır ve onlar yeminlerini az bir çıkara değişirler. İşte onlar, son anlarına kadar varoluşu anlayamazlar ve onlar Allah'ın tecellilerini anlayamazlar ve onlar ölünceye kadar kendilerine dönüp bakmazlar ve onlar hakikatleri kavrayamazlar ve onlar acı sıkıntılardadırlar.

-78-

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِندِ اللهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ اللهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Ve inne minhum le ferîkan yelvûne elsinetehum bil kitâbi li tahsebûhu minel kitâbi ve mâ huve minel kitâb ve yekûlûne huve min indillâhi ve mâ huve min indillâh ve yekûlûne alâllâhil kezibe ve hum yalemûn

ve inne minhum le ferika	: muhakkak, onlardan, bir gurup, bazı kimseler
Yelvune	: eğip bükme, eğri, yanlış konuşma,

elsinete-hum	: dillerini, konuşmalarını, onlar,
bi el kitâbi	: Kitab, hakikatlerin sözlerini
li tahsebu hu	: için, sizin, zannetme, hesap etme, onu,
min el kitab	: kitab, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
ve ma huve min el kitâbi	: değil, o, bir kitap, yazılı olan, hakikatlerin sözü
ve yekûlûne	: derler, söylerler,
Huve min indi allâhi	: o, ait, katından, Allah
ve mâ huve min indi allah	: değil, şey, ne, o, ona ait, katından, Allah
ve yekûlûne ala Allah	: diyorlar, derler, için, üzerine, Allah
el kezibe	: yalanlarda kalmak, yalan söyledi
ve hum yalemun	: onlar, bilirler, bilinir, halleriyle bilinir,

78- Onlardan bazıları da hakikatlerin sözlerini değiştirerek konuşurlar. Sizler de o anlatılanları, hakikatlerin sözleri zannedersiniz ve o anlatılanlar kitaptan değildir ve derler ki: bunlar Allah'a ait olan hakikatlerdir. Oysa o anlatılanlar Allah'a ait hakikatler değildir ve söyledikleri Allah'a karşı yalanlarda kalmaktır ve onlar yalanları bilirler.

-79-

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ اللّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُواْ عِبَادًا لِّي مِن دُونِ اللّهِ وَلَكِن كُونُواْ رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ

Mâ kâne li beşerin en yutiyehullâhul kitâbe vel hukme ven nubuvvete summe yekûle lin nâsi kûnû ıbâden lî min dûnillâhi ve lâkin kûnû rabbâniyyîne bi mâ kuntum tuallimûnel kitâbe ve bimâ kuntum tedrusûn

mâ kâne li beşer	: değil, demez, olmadı, olmaz, beşer için, insan
en yutiye-hu allâh	: vermesi, sunması, ulaşılması, ona Allah
el kitâbe	: kitap, hakikatlerin sözleri
ve el hukme	: hükümler, nizam, hikmet, kural, hâkim
ve en nubuvvete	: nebilik, hakikatleri bildiren
Summe yekulu li el nas	: sonra, der, söyler, insanlar için
Kunu abıden	: olun, kul
min dûni allâhi	: Allah'tan başka
ve lâkin kunu rabbaniyin	: fakat, olun, rabbe bağlı, kendini adamış, vücudlandıran
Bima kuntum	: sebebiyle, dolayı, siz oldunuz
tuallimûne el kitâbe	: bilirsiniz, öğretiyorsunuz, öğreniyorsunuz, kitap
ve bimâ kuntum tedrusun	: sebebiyle, dolayı, siz oldunuz, öğrenmek, öğretim, eğitim

79- Allah'ın sunduğu kitabın hakikatlerine ulaşanlar ve hikmet sahipleri ve hakikatleri bildirenlerden hiçbir beşer, insanlara: Allah'tan başkasına kul olun, demez. Fakat onlar: Sizi vücudlandıran Allah'a bağlanın, sizler kitabın öğrettiği gibi olun ve öğrenme, öğretme yolunda olun, derler.

-80-

وَلاَ يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُواْ الْمَلاَئِكَةَ وَالنِّبِيِّيْنَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُم بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ

Ve lâ yemurekum en tettehizûl melâikete ven nebiyyîne erbâbâ e yemurukum bil kufri bade iz entum muslimûn

ve la yemure-kum	: yok, iş, işleyiş, emir, hüküm, siz
en tettehizû	: edinmenizi, sarılmanız,
el melaiket	: güç, kuvve, melek, mutlak güç
ve en nebiyyîne	: nebiler, hakikatleri bildiren, haber verenler
erbâben	: ulu, yüce olan, başkan, efendi, ehil, kâmil kimse, rab
e yemuru-kum	: iş, hüküm, işleyiş, siz
bi el kufri	: hakikatleri görmemezlikten gelmek, örtmeyi,
Bade iz entum muslimun	: sonra, olduğunuzda, slam, barış, teslim olan,

80- Ve siz varlığın işleyişini anlamayı terk etmeyin, varlıktaki gücü anlayın, hakikatlere sımsıkı sarılın ve hakikatleri bildirin ve kâmil kimseler olun, varlıktaki işleyişin sahibi siz misiniz? Siz tüm varlığınızla teslim olup, barış ve huzur üzere olduktan sonra, bir küfür içinde olmayın, derler.

-81-

وَإِذْ أَخَذَ اللّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّيْنَ لَمَا آتَيْتُكُم مِّن كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَى ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُواْ أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُواْ وَأَنَاْ مَعَكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ

Ve iz ehazallâhu mîsâkan nebiyyîne lemâ âteytukum min kitâbin ve hikmetin summe câekum resûlun musaddikun limâ meakum le tuminunne bihî ve le tensurunnehu kâle e akrartum ve ehaztum alâ zâlikum ısrî kâlû akrarnâ kâle feşhedû ve ene meakum mineş şâhidîn

ve iz ehaze Allah	: aldığında, edindi, anladığında, sarılmak, Allah,
misak	: anlaşma, sözleşme, söz vermek, bağlanmak,
nebiyyine	: nebiler, hakikatleri bildirenler, haber veren,
Lema âteytu-kum	: ne, olduğunda, neler, vermek, sunmak, siz,
min kitâbin	: kitap, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
ve hikmet	: hikmet, tüm varlıktaki incelikler,
Summe cae kum	: sonra, geldi, sundu, bildirdi, siz
resul	: resul, hakikati gösteren,
musaddikun	: tasdik eden, doğru olan, onaylayan, sadık olan
Lima mea-kum	: o şeyi, hakikatleri, beraber, birlikte, siz,
le tuminunne bi-hî	: elbette, mutlaka, inanacaksınız, inanın, ona
ve le tensurunne-hu	: elbette, mutlaka, yardım etmek, ona
kâle e akrartum	: dedi, der, ikrar, kabul etmek, siz
ve ehaztum	: aldınız, edinmek, sarılmak,
ala zalikum ısri	: bunun üzerine, zor, ağır,
Kalu akrarnâ	: dediler, ikrar ettik, kabul ettik,
Kâle fe eşhedu	: dedi, artık, tanık, bilmek, görmek, şahit
ve ene mea-kum	: ben, beraber, birlikte, siz,
min el şahidin	: heran her yerde hazır olan, şahit, bilen, gören,

81- Nebiler söz vermişlerdi: Allah'ın hakikatlerine sarılacaklarına, kendilerine sunulan kitabın hakikatleri üzere olacaklarına ve hikmet üzere olacaklarına dair. Sonra kendilerine gelen Resullere sadık olacaklarına, ona inanıp aynı yolda birlikte hareket edeceklerine ve ona yardım edeceklerine dair. Bildirdik: Bu hallerde olmayı kabul ettiniz mi ve bu zor göreve

sarıldınız mı? Dediler ki: Kabul ettik. Onlara bildirildi: Artık görüp bilin ve Ben her an her yerde sizinle beraberim.

-82-

فَمَن تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Fe men tevellâ bade zâlike fe ulâike humul fâsikûn

Fe men tevalla	: artık, kim, cehalete dönerse, yüz çevirirse,
bade zalike	: bundan sonra
fe ulâike hum	: artık, bundan sonra, işte onlar,
el fasikin	: fasık, ikilikte kalan, kötülükte kalan, çıkmak

82- Bundan sonra kim; hakikatlerden yüz çevirip cehaletlere dönerse, artık işte onlar, ikilikte kalıp, kötülük içinde olanlardır.

-83-

أَفَغَيْرَ دِينِ اللّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

E fe gayre dînillâhi yebgûne ve lehû esleme men fîs semâvâti vel ardı tavan ve kerhen ve ileyhi yurceûn

e fe gayre	: hala, başka, başka bir şey mi?
dini Allah	: din, yaratılış yasaları, Allah,
yebgûne	: arıyorlar, istiyorlar, arzu, istek
ve lehû esleme	: ona, teslim olma,
Men fî el semâvât ve el ard	: kim, ne, semalarda, göklerde ve yerde
Tavan ve kerhen	: istese de ve istemeyerek, istemese de,
ve ileyhi yerceun	: ona, aslına dönecek, aslı,

83- Allah’ın dininden başka bir şey mi arıyorlar? Göklerde ve yerde ne varsa istese de istemese de O’na teslim olmuştur ve O’na dönecektir.

-84-

قُلْ آمَنَّا بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

Kul âmennâ billâhi ve mâ unzile aleynâ ve mâ unzile alâ ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ve yakûbe vel esbâtı ve mâ ûtiye mûsâ ve îsâ ven nebiyyûne min rabbihim lâ nuferriku beyne ehadin minhum ve nahnu lehu muslimûn

Kul amenna bi Allah	: anlat, söyle, iman ettik, inandık, Allah
ve mâ unzile aleyna	: şey, ne, değil, sunulan, indirilen şeye, bizdeki, bize
ve mâ unzile ala İbrahim	: şey, ne, değil, indirilen şey, hakikatler, İbrahim
ve İsmâîl ve ishak	: İsmail ve ishak
ve yakûbe ve el esbatı	: Yakub ve evlatları, torunları,
ve mâ ûtiye Musa	: şey, ne, değil, verilen, sunulan, ulaştığı
Musa ve İsâ	: Musa ve İsa
ve en nebiyyûne	: nebiler, hakikatlerin haberlerini bildirenler
min rabbi-him	: Rablerinin
lâ nuferriku	: yok, ayrı, ayırdetmeyiz
beyne ehadin minhum	: aralarından birini diğerinden, onlardan
ve nahnu lehu muslimin	: biz, ona, teslim olan, barış huzur üzere olan

84- De ki: Allah'a iman ettik. Bize sunulan hakikatlere ve İbrahim'den sunulan hakikatlere, İsmail'den, İshak'dan, Yakub'dan ve onun evlatlarından, Musa'dan ve İsa'dan sunulan hakikatlere inandık. Rabbin hakikatlerini bildirenlere inandık. Onlardan birini diğerinden ayrı görmeyiz ve onlar gibi biz de tüm varlığımızla teslim olup barış ve huzur üzere olanlarız.

-85-

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Ve men yebtegi gayrel islâmi dînen fe len yukbele minhu ve huve fîl âhireti minel hâsirîn

ve men yebtegi	: kim, ister, arar, maksat, gaye, amaç
gayre el islam	: başka, gayrı, barış huzur, selamet,
dinen	: din, Allah'ın dini, yaratılış yasaları,
fe len yukbele min hu	: artık, değil, asla, kabul, makbul, ondan
Ve huve fi el ahireti	: o, sonunda, ahirette
min el hâsirîne	: kaybedenlerden, hüsran

85- Kim; Allah'ın dininden, barış ve huzurdan başka bir şeye yönelirse, artık onun o arayışı makbul değildir ve o sonunda kaybedenlerden olur.

-86-

كَيْفَ يَهْدِي اللّهُ قَوْمًا كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُواْ أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Keyfe yehdillâhu kavmen keferû ba'de îmânihim ve şehidû enner resûle hakkun ve câehumul beyyinât vallâhu lâ yehdil kavmez zâlimîn

Keyfe yehdi Allah	: nasıl, yol bulmak, hidayet, Allah
Kavmen keferû	: kavim, kimseler, hakikatleri örten, kabul etmeyen
bade imani-him	: sonra, iman, inandıktan, onlar
ve şehidû	: şahit, bilen gören, her an her yerde hazır olan
enne el resule hakk	: olduğuna, resul, hak, gerçek, doğru
ve câe-hum	: geldi, sunuldu, onlar,

el beyyinat : apaçık deliller, belgeler
ve Allâh la yehdi : Allah, yok, yol bulmak, hidayet
el kavme ez zâlimîne : kavim, kimseler, zalimleri zülümlerde olan

86- Onlar; inandık dedikten sonra, hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler olurlarsa, Allah'a nasıl yol bulacaklar. Oysaki onlara; hakikatleri bilip gören, hakk üzere olan, apaçık delillerle hakikatleri açıklayan resuller geldi. Zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-87-

أُوْلَئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللهِ وَالْمَلآئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

Ulâike cezâuhum enne aleyhim lanetallâhi vel melâiketi ven nâsi ecmaîn

ulâike cezâu-hum : işte onlar, karşılık, ceza
enne aleyhim : olduğunda, üzerlerinde, onlar
lanete allâh : Allah'ı anlayamayıp rahmetten uzaklaşma
ve el melâiketi : her varlıktaki güç, tüm varlıktaki güç
ve en nâsi ecmanin : insanlar, birliği, hepsi, bütün

87- İşte onların karşılığı; Allah'ı ve O'nun her varlıktaki gücünü ve insanların birliğini anlayamadıklarından dolayı, rahmetten uzaklaşmalarıdır.

-88-

خَالِدِينَ فِيهَا لاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ

Hâlidîne fîhâ lâ yuhaffefu anhumul azâbu ve lâ hum yunzarûn

hâlidîne fîhâ : devamlı, sürekli, orada, o halde,
lâ yuhaffef anhum : yok, azalma, hafiflemez, onların,
el azab : azap, sıkıntı
ve lâ hum yunzarûne : yok, onlar, bakıp görmek, anlamak,

88- Onlar devamlı o hâlin içindedirler, onlardaki sıkıntılar azalmaz ve onlar bakıp ta göremeyenlerdir.

-89-

إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُواْ فَإِنَّ اللهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İllellezîne tâbû min badi zâlike ve aslehû fe innallâhe gafûrun rahîm

illâ ellezîne tabu : başka, hariç, o kimseler, tövbe, pişman olup dönme
min badi zâlike : bundan sonra
ve aslehû : ıslah olma, temizlenme, arınma, düzelme
fe inne Allâh gafur : muhakkak, Allah, mağfiret eden, temizlenmek,
rahim : rahim olan, varlığı özünden vareden

89- Bundan sonra yaptıkları hatalardan pişmanlık duyup bir daha yapmayanlar ve ıslah olanlar başka. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-90-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُواْ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الضَّآلُّونَ

İnnellezîne keferû ba'de îmânihim summezdâdû kufran len tukbele tevbetuhum, ve ulâike humud dâllûn

inne ellezîne keferu	: muhakkak, o kimseler, hakikatleri örten, kabul etmeyen
bade imani-him	: sonra, iman, inandıktan, onlar
Summe ezdadu	: sonra, artmak, ileri giden,
kufran	: hakikatleri örtme halleri, inkâr,
len tukbele	: değil, kabul olunmaz, makbul değil, uymazlar,
tevbetu-hum	: tövbe, pişmanlık duyup dönen, onlar
ve ulâike hum el dallun	: işte onlar, hakikatlerden sapan, dalalet

90- İnandık dedikten sonra, hakikatleri görmemezlikten gelen o kimselerin, daha sonra da inkârda ileri gittiklerinden dolayı pişman olup dönmeleri, hakikatlere uymaları olmaz. İşte onlar hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine sapanlardır.

-91-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ الأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدَى بِهِ أُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ

İnnellezîne keferû ve mâtû ve hum kuffârun fe len yukbele min ehadihim milul ardı zeheben ve leviftedâ bihî ulâike lehum azâbun elîmun ve mâ lehum min nâsırîn

inne ellezîne keferu	: doğrusu, o kimseler, hakikatleri örten, kabul etmeyen
ve mâtû	: öldüler, ölmek, kaybetmek
ve hum kuffarun	: onlar, hakikatleri örtme, kabul etmeme,
fe len yukbele	: artık, değil, kabul olunmaz, makbul değil
min ehadi-him	: biri, birinin, onlar
milu el ardı	: doldurmak, dolu, yeryüzü, toprak, dünya
zeheben	: altın, değer,
ve lev iftedâ bihi	: eğer şayet, ise, kurtarmak, fidye, bedel, onu
Ulaike lehum azâb elim	: işte onlar, azap, sıkıntı, elim, acı,
ve mâ lehum min nasirin	: değil, şey, ne, onlar, yardımcı

91- İşte o kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir ve kaybedenlerdir. Artık onlardan birinin dünyalar dolusu altını olsa ve onu bedel olarak verse, onların hakikatleri

görmemezlikten gelip örtme halleri yok olmaz. İşte onlar acı sıkıntılardadır ve onların bir yardımcıları da olmaz.

-92-

لَن تَنَالُواْ الْبِرَّ حَتَّى تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيمٌ

Len tenâlûl birre hattâ tunfikû mimmâ tuhibbûn ve mâ tunfikû min şeyin fe innallâhe bihî alîm

len tenâlû	: değil, ulaşmak, erişmek, nail olmak
el birre	: bol hayır, iyilik, sıfatların sahibini anlamak
hattâ tunfikû	: hatta, vermek, infak, infak etmedikçe
mimma tuhibbûne	: şeyler, nesneler, sevdiğiniz
ve mâ tunfikû min şey	: değil, şey, ne, infak, vermek, bir şey
fe inne Allah	: muhakkak, doğrusu, Allah,
bihi alimun	: onu, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

92- Sevdiğiniz şeylerin asıl sahibini bilip teslim etmedikçe ve bütün her şeyinizi sahibine vermedikçe, sıfatların sahibini anlayamazsınız. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-93-

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلاَّ لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلاَّ مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ قُلْ فَأْتُواْ بِالتَّوْرَاةِ فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Kullut taâmi kâne hillen li benî isrâile illâ mâ harrame isrâîlu alâ nefsihî min kabli en tunezzelet tevrât kul fe'tû bit tevrâti fetlûhâ in kuntum sâdıkîn

kullu el taâmi	: bütün, her, hepsi, yiyecek, beslenme, fayda, yarar
kâne hillen	: oldu, uygun, helal, çözüm,
li beni israile	: İsrailoğulları için
İllâ ma haram	: başka, değil, şey, yasak, kutsal,
İsrail	: İsrail, Yakup, Allahın kulu
alâ nefsi-hî min kabl	: kendisine, nefsine, önceden
en tunezzele	: sunulması, bildirilmesi, açığa çıkarılması,
el tevrat	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
Kul fetu	: söyle, o halde, getirmek, sunmak,
bi el tevrat	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
fe utlu ha	: artık, öyleyse, okuyun, açıklayın, onu
in kuntum sadıkin	: eğer, siz, iseniz, sadık, doğru olan, içten samimi olan

93- Hakikatlerin öğretileri onlara sunulmadan önce, İsrail oğullarının kendilerine haram kılındığı şeylerin dışındaki bütün şeyler İsrail oğullarına helaldi, dediler. De ki: Eğer doğruyu söylediğinizi iddia ediyorsanız haydi öğretileri sunun onları açıklayın.

-94-

فَمَنِ افْتَرَىَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ مِن بَعْدِ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Fe menifterâ alâllâhil kezibe min badi zâlike fe ulâike humuz zâlimûn

fe men iftera ala Allah	: artık, kim, uydurma, iftira, karşı, Allah
el kezibe	: yalan, yalanlarda kalma
min badi zâlike	: bundan sonra, bundan böyle
fe ulâike hum el zalimin	: artık, işte onlar, zalimlerdir

94- Bundan sonra kim; Allah hakkında bir şey uydurur ve o yalanları aktarırsa, işte onlar zalimlerdir.

-95-

قُلْ صَدَقَ اللّهُ فَاتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Kul sadakallâhu fettebiû millete ibrâhîme hanîfâ ve mâ kâne minel muşrikîn

kul sadaka Allâh	: de, söyle, anlat, bağlılık, içtenlik, doğru, gerçek, Allah
fe ittebiû	: artık, bundan böyle, tabi olun, uyun, takip edin,
milleti	: imla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
ibrâhîme	: cumhurun babası, öze uygun yaşayan, rahim üzere
hanîfen	: tevhit üzere olan, birlik üzere olan,
ve mâ kâne	: olmadı, değildi,
min el muşrikin	: ortak koşan, kendine varlık isnat eden,

95- De ki: Gerçek olan Allah'tır. Bundan böyle İbrahim'in düzenlediği ilkelere tâbi olun, onun hakikati aradığı gibi arayın, Tevhid üzere olun. İbrahim, Allah'ın varlığın yanında kendine varlık isnat eden değildi.

-96-

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

İnne evvele beytin vudia lin nâsi lellezî bi bekkete mubâreken ve huden lil âlemîn

inne evvele beytin	: muhakkak, önce, evvel, ilk, ev,
vudia li en nâsi	: kurmak, koymak, yapmak, anlatmak, insanlar için
le ellezi bi bekkete	: elbette ki o, bekke, toplanma, bir yerde toplama
mubâreken	: mübarek, kutsal, bereketli olan, değerli,

ve huden : yol gösterme, hidayet,
li el alemin : herkez için, topluluklar, tüm varlık, tüm kainat,

96- Doğrusu o, evini öncelikle insanlara hakikatleri anlatmak için yaptı. Elbette ki o, onları bir yerde toplayıp, kutsal olanı anlattı ve o tüm herkes için doğru yolu gösterdi.

-97-

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَن دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

Fîhi âyâtun beyyinâtun makâmu ibrâhîm ve men dahalehu kâne âminâ ve lillâhi alen nâsi hiccul beyti menistetâa ileyhi sebîlâ ve men kefere fe innallâhe ganiyyun anil âlemîn

fîhi âyâtun beyyinâtun : orada, delil, işaret, ayeti, apaçık delillerle açıklamak
makâmu ibrâhîme : makam, İbrahim
ve men dahale hu : kim, dahil olma, girme, o hakikatlere anlama
Kane âminen : oldu, olur, güven içinde, emniyette, emin
ve li Allâh ala el nas : için, Allah, üzerine, için, göre, hazır, insanlar
hiccu : özel maksat, kutsal olanı aramak, ziyaret, bakmak,
el beyti : ev, vücut evi,
men istetâa ileyhi : kim, kabiliyet, yetenek, akıllılık, anlayış, güç, ona,
sebil : yol, hakka giden yolun, hakikatin yolu,
Ve men kefere : kim, hakikatleri görmeyip örtesede
fe inne Allâh ganiyyun : muhakkak, Allah, gani olan, varlığın sahibi, değerlerin
an el âlemîne : âlemlerden, tüm varlık, tüm kâinat, her şey,

97- İbrahim, makamında Allah'ın işaretlerini apaçık delillerle açıkladı. Kim, o hakikatleri anlarsa, emin olanlardan olur. İnsanlar, Allah'ı anlamak için kendi vücut evlerini ziyaret etsinler, O'na yol bulmak isteyen kendindeki güce baksın. Hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimse de bilsin ki, muhakkak ki Allah kâinattaki tüm değerlerin sahibidir

-98-

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَاللّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ

Kul yâ ehlel kitâbi lime tekfurûne bi âyâtillâhi vallâhu şehîdun alâ mâ tamelûn

kul yâ ehle el kitâbi : anlat, söyle, ey ehli kitap, aktarılan söylentilerde kalan
Lime tekfurûne : nasıl, niçin, neden, hakikatleri örtmek
bi âyâti allâhi : işaret, delil, ayet, Allah
ve allâh şehîdun : Allah, heran heryer hazır olan
alâ : lütuf, yücelik, üzerinde, her şeyde olan, şeref, şan,
ma tamelun : yapmıyorsunuz, çalışmıyorsunuz, yaptığınız şeyler,

98- De ki: Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Allah'ın delillerini nasıl oluyor da görmemezlikten geliyorsunuz. Allah her an her yerde hazır olandır, O'nun her şeyde olduğunu neden anlamaya çalışmıyorsunuz?

-99-

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ مَنْ آمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنتُمْ شُهَدَاء وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Kul yâ ehlel kitâbi lime tesuddûne an sebîlillâhi men âmene tebgûnehâ ivecen ve entum şuhedâu ve mâllâhu bi gâfilin ammâ tamelûn

kul yâ ehle el kitâbi	: anlat, söyle, ey aktarılan söylentilerde kalanlar
Lime tesuddûne	: nasıl, neden, niçin, men, geri çevirmek, döndürmek
an sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan, hakikatlerinden,
Men amene	: kim, iman eden, inanan
tebgûne-hâ	: istemek, gaye, arzu, onu,
evecen	: eğri, çarpık, ayrılmak, kandırma
Ve entum şuhedâu	: siz, bilen, gören, şahit
ve mâ Allâh bi gafil	: değil, şey, ne, unutmak, Allah, gafil, boş, asılsız,
ammâ tamelûne	: şeyler, nesneler, yaptığınız

99- De ki: Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Allah yolundan neden dönüyorsunuz? İman eden kimseleri de neden kandırıyorsunuz? Sizler görüp bilenlerden olmuyorsunuz ve yaptığınız şeylerde bir gaflet içinde olup Allah'ı unutuyorsunuz.

-100-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû in tutîû ferîkan minellezîne ûtûl kitâbe yeruddûkum bade îmânikum kâfirîn

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler, inananlar
in tutiu ferikan	: eğer, itaat ederseniz, uymak, fırka, grup,
min ellezîne utu el kitab	: onlardan, kendi cehalet anlayışlarında kalan
yeruddû-kum	: red, dönersiniz, siz, cehalet hallerine dönmek,
bade imani kum	: sonra, iman, inanmak, siz,
kafirin	: hakikatleri örten, küfür,

100- Ey iman edenler! Eğer kendi cehalet anlayışlarında kalanlara uyarsanız, siz cehalet hallerine dönersiniz ve siz inandıktan sonra bir küfrün içinde kalırsınız.

-101-

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَى عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَن يَعْتَصِم بِاللّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Ve keyfe tekfurûne ve entum tutlâ aleykum âyâtullâhi ve fîkum resûluh ve men yatesim billâhi fe kad hudiye ilâ sırâtın mustakîm

ve keyfe tekfurûne	: nasıl, peki, hakikatleri görmeyip örtme, kabul etmeme
Ve entum tutlâ aleykum	: size, okunuyor, sergileniyor, sizin üzerinizde
âyâtu allâhi	: ayet, işaret, delil, Allah
ve fîkum resul hu	: sizin içinizde, resul, hakikati gösteren, o
Ve men yatesim bi allâhi	: kim, sarılmak, sıkıcı tutmak, sağlam, Allah'a
fe kad hudiye	: artık, oldu, yol bulmak, hidayet, rehber
ilâ sırâtın mustakîmin	: dosdoğru hakkın yolu

101- Allah'ın işaretleri sizin üzerinizde her an sergileniyorken ve o resul içinizdeyken, nasıl oluyor da hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyorsunuz? Kim, Allah'a bütün her şeyiyle teslim olur sımsıkı sarılırsa, artık o dosdoğru yolda hidayet üzeredir.

-102-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûttekullâhe hakka tukâtihî ve lâ temûtunne illâ ve entum muslimûn

ya eyyuha ellezine amenû	: ey iman edenler, inananlar
ittekû allâh	: fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak
hakka tukati hi	: gerçek, hakikat, hakikatle hareket etmek, takva
ve lâ temûtunne illa	: yok, ölmek, ölmemek, ölümsüz, ancak, ama, fakat
ve entum muslimûne	: siz, barış ve huzur üzere olan, teslimiyet

102- Ey iman edenler! Hakikatlerle hareket edin, fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve ölümsüzlüğü anlayın ve sizler tüm varlığınızla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardan olun.

-103-

وَاعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ اللّهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُواْ وَاذْكُرُواْ نِعْمَةَ اللّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَاء فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنتُمْ عَلَىَ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Ve atasımû bihablillâhi cemîân ve lâ teferrekû vezkurû ni'metallâhi aleykum iz kuntum adâen fe ellefe beyne kulûbikum fe asbahtum bi nimetihî ihvânâ ve kuntum alâ şefâ hufretin minen nâri fe enkazekum minhâ kezâlike yubeyyinullâhu lekum âyâtihî leallekum tehtedûn

ve ıtasımû	: sarılmak, sıkıcı tutmak,
bi habli allâh	: ip, vücuddaki organlar, Allah'ın tecellileri,
cemian	: birlik, topluca, hepiniz
ve lâ teferrekû	: ikiliğe düşmeyin, dağılmayın, fırkalara ayrılmayın
ve uzkurû	: anın, hatırlayın, anlayın,
Nimet Allah aleykum	: nimet, Allah, sizin üzerinizde
iz kuntum adaen	: olduğunuzda, siz oldunuz, düşman, eski adetlerde, zulüm
fe ellefe	: sonra, artık, kurdu, düzenledi, birleştirdi,
beyne kulub kum	: kalblerinizi, idraklerinizi,
fe asbahtum	: böylece, artık, oldunuz, o hâle girdiniz
bi nimeti hi ihvan	: nimeti, lütuf, o, kardeş, sadık, yoldaş,
ve kuntum ala şefa	: siz oldunuz, idiniz, karşı, meyletmek, eşiğinde,
Hufretin	: çukur, delik, boşluk,
min en nâri	: ateşten
fe enkaze-kum minha	: artık, kalıntı, kaydedilen, kurtardı, sizi, o halden
Kezalike yubeyyinu	: işte böyle, delillerle açıklamak,
Allâh lekum ayeti hi	: Allah, size, ayet, işaret, delil, o
lealle-kum tehtedun	: umulur ki, siz, doğru yolu bulursunuz, hidayet

103- Allah'ın sizdeki tecellilerine bir birlik içinde sımsıkı sarılın. İkiliğe düşüp fırkalara ayrılmayın. Sizin üzerinizdeki Allah'ın nimetlerini anlayın. Siz bir düşmanlık içindeyken kalbleriniz hakikatlerle birleştirildi. O'nun lütuflarıyla kardeş olduğunuzu anladınız. Sizler bir cehalet ateşinin boşluğunda iken, siz o hakikatlerle o halden kurtuldunuz. İşte sizdeki o işaretler Allah'ın apaçık delilleridir. Umulur ki siz dosdoğru yolu bulursunuz.

-104-

وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Veltekun minkum ummetun yedûne ilel hayri ve yemurûne bil marûfi ve yenhevne anil munker ve ulâike humul muflihûn

ve li tekun minkum	: olsun, vardır, sizden
Ummet yedune	: topluluk, kimseler, davet, çağrı, tavsiye,
ila el hayr	: ancak, sadece, iyi olan, hayra, hayırlı olan, faydalı,
ve yemurûne	: emr, iş, hüküm, tavsiye, emretme,
bi el maruf	: irfaniyet, bilmek, iyilik, hakikati bilmek,
ve yenhevne	: men eder, engeller, nehy eder, uzak durmak,
an el munker	: kötülük, inkâr eden,
ve ulaike hum	: işte onlar,

el muflihûne : kurtuluş, felaha eren, başarılı olan, öze ulaşan,

104- Sizlerden bazı kimseler; hayırlı olan şeylere davet ederler, onlar hakikatlere arif olmak için çalışırlar, kötülüklerden uzak dururlar. İşte onlar felaha erenlerdir.

-105-

وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَاخْتَلَفُواْ مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ve lâ tekûnû kellezîne teferrakû vahtelefû min badi mâ câehumul beyyinât ve ulâike lehum azâbun azîm

ve lâ tekûnû ke : yok, olmak, olmayın, gibi,
Ellezine teferrakû : o kimseler, dağınık, ikiliğe düşen, ayrıldılar
ve ihtelefû min badi : ihtilafa, ayrılık, anlaşmazlık, sonradan, sonra,
ma cae hum : şey, ne, değil, gelen, sunulan, onlar
beyyinâtu : apaçık deliller,
Ve ulaike lehum azâb azîm : işte onlar, sıkıntı, azap, büyük,

105- Kendilerine apaçık delillerle hakikatler açıklandıktan sonra, ikilikte kalıp ve ayrılığa düşüp fırkalara bölünen o kimseler gibi olmayın. İşte onlar büyük sıkıntılardadır.

-106-

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُواْ الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

Yevme tebyaddu vucûhun ve tesveddu vucûh fe emmellezînesveddet vucûhuhum e kefertum bade îmânikum fe zûkûl azâbe bimâ kuntum tekfurûn

Yevme : gün, vakit, zaman, her zaman,
tebyaddu vucuhu : beyaz, huzurlu, mutlu, yüzler
ve tesveddu : siyah, karanlık, karartı, kaybeden, huzursuz,
vucûhun : yüzler
fe emmâ ellezine : o zaman, ama, fakat, işte, onlar, o kimseler
Esveddet : karardı, kaybetti, anlamadı, huzursuzluk içinde,
vucûhu-hum : onların yüzleri, o halde olanların yüzleri,
e kefertum : hakikatleri örttünüzmü, görmemezlikten gelirseniz,
bade imani kum : sonra, iman, inanmak, siz
fe zûkû el azap : o zaman, his, tat, o halde kalmak,
Bima kuntum : dolayısıyla, oldunuz,

tekfurûne : hakikatleri görmemezlikten gelen, hakikatleri örten

106- Hakikatleri anlamış yüzler her zaman mutludur, huzurludur. Huzursuz yüzler de vardır. İşte hakikatleri anlamamış olanların yüzleri huzursuzluk içindedir. Siz iman ettikten sonra hakikatleri görmemezlikten gelirseniz, artık hakikatleri görmemezlikten gelmenizden dolayı sıkıntılı hallerde kalırsınız.

-107-

وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Ve emmellezînebyaddat vucûhuhum fe fî rahmetillâh hum fîhâ hâlidûn

ve emmâ ellezine : amma, fakat, o kimseler,
ebyaddat : beyaz, mutlu, sevinçli, huzurlu,
vucûhu-hum : onların yüzleri
Fe fi rahmeti allâhi hum : artık, Allah'ın rahmeti, onlar
Hum fî-hâ halidin : onlar, onun içinde, o halin içinde, ebedi, devamlı

107- Hakikatleri anlamış olanların yüzlerinde huzur vardır. Öyle ki onlar Allah'ın rahmetini içlerinde hissederler, onlar devamlı o halde hareket ederler.

-108-

تِلْكَ آيَاتُ اللّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ

Tilke âyâtullâhi netlûhâ aleyke bil hakk ve mâllâhu yurîdu zulmen lil âlemîn

tilke âyâtu allâhi : bu, işte, bunlar, ayet, işaret, delil, Allah
Netlu ha aleyke : okuma, bildirme, sergilenme, onu, üzerinde, sana
bi el hak : hak, gerçek, hakikat, doğru,
ve mâ allâhu yuridu : değil, şey, ne, Allah, diler, isteyen, irade eden,
zulmen : zulüm, kötülük, haksızlık,
li el âlemîne : âlemler için, kimseler için, topluluk,

108- İşte, Allah'ın işaretleri sizin üzerinizde tüm gerçekliğiyle her an sergileniyor. Allah hiçbir kimse için kötülüğü isteyen değildir.

-109-

وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَإِلَى اللّهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ

Ve lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve ilâllâhi turceul umûr

ve li allâhi : Allah için, Allah'ın
mâ fî es semâvâti : şey, ne, değil, göklerde

ve mâ fî el ardı	: yerde olan ne varsa
ve ilâ Allâh turceu	: ancak, sacede, Allah, döndürülür, iade,
el emr	: işler, hükümler, varlığın işleyişi,

109- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa Allah'ındır. Varlığın işleyişini her an döndüren Allah'tır.

-110-

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

Kuntum hayra ummetin uhricet lin nâsi temurûne bil marûfi ve tenhevne anil munkeri ve tuminûne billâh ve lev âmene ehlul kitâbi le kâne hayran lehum, minhumul muminûne ve ekseruhumul fâsikûn

kuntum hayra ummetin	: siz oldunuz, hayırlı, iyi, topluluk, kimseler
Uhricet li el nas	: çıkarıldınız, üretme, ortaya çıkmak, insanlar içinde
Temurun bi el marûfi	: iş, emr, hüküm, tavsiye, irfaniyet, bilmek, arif olmak,
ve tenhevne	: nehyedersiniz, men, engel olmak, uzak durmak,
anil münker	: nehyedersiniz, men, engel olmak, inkâr, kötülük
ve tuminûne bi allâh	: iman edersiniz, inanırsınız, Allah
ve lev âmene	: eğer, şayet, iman, inanmak,
ehlu el kitab	: kendi anlayışlarında kalanlar
le kâne hayren lehum	: elbette, olurdu, hayırlı, iyi, onlar için
Minhum el muminûne	: onlardan, müminler, emin olan, güvenen, inanan,
ve ekseru-hum	: çoğu, onlar,
el fasıkun	: fasık, çıkmak, hakikatden kendi cehaletine sapmak,

110- Hakikatlere arif olmayı ve kötülükten, inkârdan uzak durmayı ve Allah'a iman etmenizi tavsiye edenler, insanlar içinde sizden iyilik üzere ortaya çıkan kimselerdir. Eğer kendi cehalet anlayışlarında kalanlar iman etselerdi, elbette onlar için hayırlı olurdu, mümin olan kimselerden olurlardı. Fakat onlardan çoğu hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine saparlar.

-111-

لَن يَضُرُّوكُمْ إِلاَّ أَذًى وَإِن يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الأَدُبَارَ ثُمَّ لاَ يُنصَرُونَ

Len yedurrûkum illâ ezâ ve in yukâtilûkum yuvellûkumul edbâr summe lâ yunsarûn

len yedurrû-kum	: değil, sıkıntı, sıkıntıya düşüremez, zarar, siz,
illa ezen	: ancak, eza, eziyet,
ve in yukâtilû-kum	: eğer, mücadele, gayret, yazık etmek, zarar, siz

yuvellû-kum	: uymaz, gerçmişine döner, gerçi, de olsa, siz,
el ebdare	: arka, geçmiş, eski bildiğine dönmek
Summe lâ yunsarûne	: sonra, yok, yardım, yardımcı

111- O hâlde olan kimseler, hakikatler konusunda size bir sıkıntı veremezler, onlar ancak kendilerine eziyet ederler ve eğer sizinle hakikatler için bir mücadeleye girseler, size uymazlar, eski bildikleri şeylere dönerler, sonra onlara bir yardımcı da yoktur.

-112-

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُواْ إِلاَّ بِحَبْلٍ مِّنْ اللّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآؤُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُواْ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَيَقْتُلُونَ الأَنبِيَاء بِغَيْرِ حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ

Duribet aleyhimuz zilletu eyne mâ sukıfû illâ bi hablin minallâhi ve hablin minen nâsi ve bâû bi gadabin minallâhi ve duribet aleyhimul meskeneh zâlike bi ennehum kânû yekfurûne bi âyâtillâhi ve yaktulûnel enbiyâe bi gayri hakk zâlike bimâ asav ve kânû yatedûn

Duribet aleyhim	: darbe, vurgu, vurmak, üzerlerine,
el zillet	: zillet, hor, kaybetmişlik, sıkıntıya düşme, hakirlik,
eyne mâ sukıfu	: nerede olursa, bulunurlar,
İlla bi hablin min allâhi	: ancak, sadece, ip, vücuddaki organlar, tecelliler, Allah
ve hablin min el nas	: vücuddaki organlar, tecelliler, ip, insanlar
ve bau	: uğramak, kalmak, o halde kalmak,
bi gadab min allah	: öfke, hiddet, Allah
ve duribet aleyhim	: vurgu, vuruldu, darbe, üzerlerinde,
el meskenetu	: fakirlik, boyun eğmek, aciz, yoksul, beceriksiz, idraksiz,
Zalike bi enne-hum	: bu, olmaları, onların
Kanu yekfurûne	: oldu, hakikatleri örtmek, kabul etmemek
bi âyâti allâhi	: ayet, işaret, delil, Allah
ve yaktulûne	: öldürüyorlar, zarar vermek, yazık ediyorlar
el enbiya	: hakikatleri bildirenleri, haber veren, nebileri,
bi gayri hakkın	: hakikatlerden başka şeyleri anlatmayan, haksız yere
zâlike bimâ asav	: işte bu, sebebiyle, dolasıyla, isyan, ikilik, karşı çıkma
ve kânû yatedun	: oldular, haddi aşma, aşırılık, saldırganlık

112- Onlar nerede olurlarsa olsunlar, o hallerde oldukları müddetçe onların üzerlerinde hoş olmayan davranışlar vardır. Ancak Allah'ın tecellilerine sarılanlar başka. O tecelliler insanın kendi üzerindedir. Allah'a karşı hiddet hallerinde kalanlar ve bir idraksizlik içinde olanlar, işte onlar Allah'ın ayetlerini görmemezlikten geldiklerinden dolayı bu hallerdedirler. Hakikatlerden başka bir şey anlatmayan nebileri öldürenler, işte onlar da hakikatlere karşı çıktılar ve saldırganlık içinde oldular.

-113-

لَيْسُواْ سَوَاء مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللّهِ آنَاء اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ

Leysû sevâen min ehlil kitâbi ummetun kâimetun yetlûne âyâtillâhi ânâel leyli ve hum yescudûn

Leysû sevaen	: değil, eşit, bir, aynı,
min ehli el kitâbi	: eski bilişlerde kalan, aktarılan söylentilerde kalan
Ummetun	: kimseler, bir ümmet, bir topluluk,
kaimetun	: tüm varlığı tutan, ayakta, arayan, diri
Yetlune âyâti allâh	: okuyan, araştıran, ayet, işaret, delil, Allah
ânâ el leyli	: gaflet, karanlık, gafletten uyanış,
ve hum yescudun	: onlar, teslim olma, secde eden,

113- Aktarılan söylentilerde kalanların hepsi aynı değildir. Onlardan Allah'ın ayetlerini araştıran, gafletten kurtulmaya çalışan, diriliği anlamaya çalışan kimseler de vardır ve onlar bir teslimiyet içindedirler.

-114-

يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُوْلَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ

Yuminûne billâhi vel yevmil âhiri ve yemurûne bil marûfi ve yenhevne anil munkeri ve yusâriûne fîl hayrât ve ulâike mines sâlihîn

yuminûne bi allâhi	: inanan, iman eden, Allah, tüm kainattaki kudret
ve el yevmi el âhiri	: sonlarına, ölüm günü, öleceğine,
ve yemurûne	: emr, iş, hüküm, tavsiye, emretme, çalışma,
bi el maruf	: irfaniyet, bilmek, iyilik, hakikati bilmek,
ve yenhevne	: men eder, nehy, uzak duran,
an el munker	: kötülük, inkâr eden,
ve yusâriûne	: koşarlar, gayret ederler,
fi el hayrat	: iyi çalışmalar, hayırlarda
Ve ulaike min el sâlihîne	: işte onlar, Salihler, iyi kimseler

114- Allah'a iman edenler ve öleceği güne inananlar ve hakikatlere arif olmak için çalışanlar ve kötülükten uzak duranlar ve iyi çalışmalarda koşanlar, işte onlar iyi kimselerdir.

-115-

وَمَا يَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوْهُ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

Ve mâ yefalû min hayrin fe len yukferûh ve allâhu alîmun bil muttekîn

ve mâ yefalû min hayrin	: değil, şey, ne, yaptıkları, hayır, iyi çalışmalar
fe len yukferû-hu	: artık, öyle ki, değil, asla, hakikatleri örtemezler, o
ve Allâh alimun	: Allah, bilen, ilmin sahibi,
bi el muttekîne	: fenalardan sakınan, ortak koşmayanlar, takva

115- Onlar iyi çalışmalardan başka bir şey yapmazlar, öyle ki onlar asla hakikatleri görmemezlikten gelip örtmezler ve onlar Allah'ı bilenlerdir, fenalardan sakınan ortak koşmayanlardır.

-116-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُم مِّنَ اللّهِ شَيْئًا وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

İnnellezîne keferû len tugniye anhum emvâluhum ve lâ evlâduhum minallâhi şeyâ ve ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

inne ellezîne keferû	: şüphesiz, hakikatler, görmemezlikten gelip örten,
len tugniye anhum	: değil, asla fayda etmez, onlardan,
emval hum	: malları, değerleri, onlar,
ve lâ evlâdu-hum	: yok, evlat, doğuş, irfianiyet, onlar,
Min Allah şeyen	: Allah'tan, Allah hakkında, bir şey
ve ulaike	: işte onlar,
ashâbu en nâri	: ehli, sahip, ateş, yakıp yıkıcı haller,
hum fî-hâ halidun	: onlar, orada, o halin içinde, devamlı

116- Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelenlerin edindikleri şeylerin onlara asla faydası yoktur ve onlar evlatlarına Allah hakkında bir şey veremezler. İşte onlar yakıp yakıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hallerle hareket ederler.

-117-

مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِي هِذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُواْ أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّهُ وَلَكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Meselu mâ yunfikûne fî hâzihil hayâtid dunyâ ke meseli rîhin fîhâ sırrun esâbet harse kavmin zalemû enfusehum fe ehlekethu ve mâ zaleme hum allâhu ve lâkin enfusehum yazlımûn

meselu	: misal, durum, örnek,
mâ yunfikûne	: infak etmeyen, vermeyen, sahibine teslim etmeyen
Fi hâzihi el hayât el dunyâ	: içinde, bu, dünya hayatı, dünya yaşamı,
ke meseli rihin fiha	: gibi, misal, durum, rüzgâr, kavurucu, orada, onda,
Sırrun	: sert, dondurucu soğuk,
esabet	: etki, temas, etkileyen,
harse	: ekinler, kültür, tarla sürmek, ekin toplamak,

Kavmin zalemu	: kavim, kimseler, zulüm, kötülük yapan,
enfus hum	: kendilerine, onlar
fe ehleket-hu	: böylece, helak, yazık olmak, yok, o
ve mâ zaleme-hum allah	: değil, şey, ne, zulüm, kötülük, onlar, Allah
enfuse-hum	: kendilerine, onlar,
yazlumun	: kötülük eden, zulmederler

117- Kendi varlığının sahibini bilemeyip teslim edemeyenlerin durumu, dünya hayatında söküp koparan sert bir rüzgârın etkisinde kalan ekinlerin durumu gibidir. Onlar kendilerine zulmeden kimselerdir ve onlar kendilerine yazık edenlerdir. Allah onlara zulmeden değildir, fakat onlar kendilerine zulmederler.

-118-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لاَ يَأْلُونَكُمْ خَبَالاً وَدُّواْ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاء مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettehızû bitâneten min dûnikum lâ yelûnekum habâlâ veddû mâ anittum kad bedetil bagdâu min efvâhihim ve mâ tuhfî sudûruhum ekber kad beyyennâ lekumul âyâti in kuntum takılûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
lâ tettehızû bitaneten	: yok, edinmek, sarılmak, edinmeyin, sırdaş, güvenmek
min duni-kum	: sizlerden başka, kendinizden
lâ yelûne-kum	: yok, yapmaktan geri kalmazlar, size
Habâlen veddu	: sıkıntı, keder, düzensizlik, ikilik, temenni, isteme,
mâ anittum	: helak, yazık, zarar, size sıkıntı verecek şeyler
kad bedet el bagdau	: oldu, belli, açıkça, kin, öfke, haset, nefret, kin
min efvâhi-him	: söylediklerinden, ağızlarından çıkan sözlerden
ve mâ tuhfî	: sakladıkları, gizledikleri şey
sudûru-hum	: içlerinde, göğüsleri, sineleri,
ekber	: büyük, daha fazla
kad beyyennâ lekum	: oldu, açıklamıştık, apaçık göstermek, size
el âyâti	: ayet, işaret, delil,
in kuntum takılun	: eğer siz, osaydınız, akıl eden, düşünen

118- Ey iman edenler! Kendiniz gibi olandan başkasına güvenmeyin. Halleriyle size zarar vermekten, sizi ikiliğe düşürmekten geri kalmayanlar olacaktır. Nefret, kin hâlinde olanlar ağızlarından çıkan sözlerle belli olurlar ve onlar daha fazlasını içlerinde saklarlar. Eğer düşünürseniz, size apaçık gösterdiğimiz ayetlerimizi anlarsınız.

-119-

هَاأَنتُمْ أُوْلاء تُحِبُّونَهُمْ وَلاَ يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُواْ آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْاْ عَضُّواْ عَلَيْكُمُ الأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُواْ بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Hâ entum ulâi tuhıbbûnehum ve lâ yuhıbbûnekum ve tûminûne bil kitâbi kullih ve izâ lekûkum kâlû âmennâ ve izâ halev addû aleykumul enâmile minel gayz kul mûtû bi gayzikum innallâhe alîmun bi zâtis sudûr

hâ entum ulâi	: işte, bu, siz, yüce, şerefli, ilk
tuhıbbûne-hum	: seversiniz, muhabbet, aşk, onlar
ve lâ yuhıbbûne-kum	: yok, sevgi, muhabbet, aşk, siz,
ve tuminune	: iman edersiniz, inanırsınız,
bi el kitâbi kulli hi	: kitaba, hakikatlere, hepsine, tamamına, her şey
Ve iza lekû-kum	: olduğunda, sizinle karşılaştılar
Kalu âmennâ	: dediler, inandık, biz iman ettik
ve izâ halev addu aleykum	: yoksun, yalnız kaldıklarında, adet, sanma, sizleri
el enâmile	: parmak uçları, izleri, takip ettikleri,
min el gayz	: öfke, hiddet
Kul mutu	: söyle, anlat, de, yok edin, yenin,
bi gayzi-kum	: yok edin, yenin, öfke, hiddet, siz
inne Allâh alimun	: muhakkak, Allah, ilmin sahibi,
bi zâti es sudûri	: sahip, gönüllerde olan

119- Siz onlara sevgiyle yaklaşırsınız. Fakat onlarda size karşı sevgi yoktur. Siz her varlığın bir kitap olduğuna inanırsınız. Onlar sizinle karşılaştıklarında inandık derler, yalnız kaldıklarında sizleri aldattıklarını düşünüp, kendi takip ettikleri öfke, kin dolu adetlerine dönerler. De ki: Siz öfke, kin dolu hallerinizi yok edin. Muhakkak ki gönüllerdeki ilmin sahibi Allah'tır.

-120-

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُواْ بِهَا وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لاَ يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

İn temseskum hasenetun tesûhum ve in tusibkum seyyietun yefrahû bihâ ve in tasbirû ve tettekû lâ yadurrukum keyduhum şeya innallâhe bi mâ ya'melûne muhît

in temses-kum	: eğer, dokunursa, isabet, değme, temas,
hasenet	: iyilik, güzellik, faydalı,
Tesû hum	: tasa, hüzün, keder, onları
ve in tusib-kum	: eğer, temas, isabet, dokunma, siz,
seyyiet	: kötülük, sıkıntı
yefrahû bi-hâ	: ferahlanma, sevinirler, ondan dolayı
ve in tasbirû	: eğer sabrederseniz,
ve tetteku	: fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmama, takva
lâ yadurr kum	: yok, zarar, sıkıntı, yolunuzdan döndürmez,
keydu-hum şeyen	: hile, tuzak, dolap, oyun, onlar, şeyler
inne Allâh	: muhakkak, Allah
Bima yamelun muhit	: şeyler, nesne, yapılan, kuşatan, ihata eden, saran

120- Eğer size bir güzellik isabet etse, onlar kederlenirler ve eğer size bir kötülük isabet etse, ondan dolayı sevinirler. Eğer sabrederseniz ve fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsanız, onların hileleri sizi yolunuzdan döndüremez. Muhakkak ki Allah bütün her şeyi ihata edendir.

-121-

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Ve iz gadavte min ehlike tubevviul muminîne makâide lil kıtâl vallâhu semîun alîm

ve iz gadavte	: olduğunda, sabah, uyanış, aydınlık,
min ehli-ke	: ehli, sahip, bilgili, yabancı olmayan, aile, dost, sen,
Tubevviu	: üstlenmek, yerleştirme, ikrar, lâyık, liyakat, kulaçlama,
el müminin	: müminlik, inanan
makâide	: oturma, mekân, makam, bulunulan yer, durulucak yer
li el kıtâli	: için, mücadele, gayret, yazık etmek, mahvetmek, öldürme
ve Allâh semıun alim	: Allah, işitmek, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

121- Sen dostlarının; aydınlığa kavuşmaları, liyakat sahibi olmaları, müminlerden olmaları için, makamlarında bir gayret içinde oldun ve ilmiyle işittirenin Allah olduğunu anlattın.

-122-

إِذْ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلاَ وَاللّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

İz hemmet tâifetâni minkum en tefşelâ vallâhu veliyyuhumâ ve alâllâhi fel yetevekkelil muminûn

iz hemmet	: ne zaman, olduğunda, meyletti, kapıldı,
Tâifetâni minkum	: taife, bölük, fırka, iki grup, sizden bazılarınız
en tefşelâ	: başarısızlık, hata, anlayamama
ve Allâh veliy huma	: Allah, dost, onların
ve alâ allâh	: Allah'a, üzere, için, hakkında,
fe li yetevekkeli	: artık, varlığın sahibini bilip teslim olmak,
el muminûne	: müminler, inananlar

122- Sizlerden bazılarınız başarısızlık korkusuna kapıldı. Allah'ı dost edinenlerden olun. Müminler, varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip bir teslimiyet içindedirler.

-123-

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Ve lekad nasarakumullâhu bi bedrin ve entum ezilleh fettekûllâhe leallekum teşkurûn

ve lekad nasara kum Allâh	: andolsun, yardım, yardım eden, siz, Allah
bi bedrin	: dolunay, tamamlanma, ışık vermek, dolu, bedir, parlak
Ve entum ezilletun	: siz, itaatkâr, boyun eğen, aşağı, zayıf, uymak
fe ittekû allâhe	: artık, fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın
lealle-kum teşkurune	: umulur ki, siz, nimetlerin sahibini bilir teslim edersiniz

123- Doğrusu sizler, zayıflıklarınızı Allah'ın hakikatleriyle yardım bularak tamamladınız. Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Umulur ki sizler, varlığınızın sahibini bilip teslim edersiniz.

-124-

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ رَبُّكُم بِثَلاَثَةِ آلاَفٍ مِّنَ الْمَلآئِكَةِ مُنزَلِينَ

İz tekûlu lil muminîne e len yekfiyekum en yumiddekum rabbukum bi selâseti âlâfin minel melâiketi munzelîn

iz tekûlu li el muminîne	: diyordun, demiştin, söylediğinde, muminler için
e len yekfiye-kum	: değil mi, yeter, kâfi, siz
en yumidde kum	: uzattı, genişletti, yardım etmesi, siz,
rabb kum	: rabbiniz, vücudlandıran,
bi selaset	: sözün akıcı anlaşılır olması, net anlatım, kolay, akıcı
âlâfin	: çokluk, binler, sonsuz, bölüm bölüm, dostlar,
min el melâiketi	: kuvve, her varlıktaki güç, meleke,
munzelin	: sunulan, verilen, gönderilen

124- Müminlere demiştin: Sizi vücudlandıranı yeterince anladığınızda, kuvvelerden sunulan hakikatleri, bölüm bölüm anlaşılır bir şekilde anlatın.

-125-

بَلَى إِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ آلافٍ مِّنَ الْمَلآئِكَةِ مُسَوِّمِينَ

Belâ in tasbirû ve tettekû ve ye'tûkum min fevrihim hâzâ yumdidkum rabbukum bi hamseti âlâfin minel melâiketi musevvimîn

belâ in tasbirû	: evet, bilakis, öyle ki, hayır, eğer, sabırlı olursanız
ve tettekû	: fenalardan sakınıp ortak koşmayın
ve yetû kum	: gelmek, gelir, ulaşmak, siz,
min fevri-him	: fevri, öfkeli, ansızın, sıkıntılı, kaynamak, telaş, onlar
hâzâ yumdid-kum	: bu, uzattı, genişletti, yardım etmesi, kurtarmak, siz
rabbu-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
bi hamseti	: beş bölüm, cesaret, aşk ile anlatmak, gayret, önem,
âlâfin	: çokluk, binler, bölüm bölüm, kısım kısım,
min el melâiketi	: güç, kuvve, kuvvet sahibi
musevvimîne	: belirlenmiş, alâmet, işaretlenmiş, nişanlı, ortaya çıkan

125- Evet, artık sabırlı olun ve fenalardan sakınıp Allah'a ortak koşmayın. Size fevri haller içinde gelenlere, Rabbinizin hakikatleri ile yardım edin. Her varlıktaki gücü, o varlıktaki işaretlerle, bölüm bölüm bir önem içinde açıklayın.

-126-

وَمَا جَعَلَهُ اللّهُ إِلاَّ بُشْرَى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلاَّ مِنْ عِندِ اللّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

Ve mâ cealehullâhu illâ buşrâ lekum ve li tatmeinne kulûbukum bihî ve men nasru illâ min indillâhil azîzil hakîm

ve mâ ceale-hu allâh	: değil, şey, ne, yapmak, sunmak, o, Allah
illâ buşrâ lekum	: başka, ancak, müjde, mutlu, sevindirici, size
ve li tatmeinne	: için, mutlu, emin, tatmin olması,
kulûbu-kum bi-hî	: kalblerinizin onunla, o hakikatlerle
ve mâ en nasru	: değil, şey, ne, yardım, zafer
illâ min indi allâhi	: ancak, sadece, katından, ona ait, Allah
el azîzi	: tüm değerlerin yüce sahibi
el hakim	: hâkim olan

126- Allah, hakikatleri size huzur vermek ve kalblerinizin mutmain olmasından başka bir şey için sunmadı. Yardım, ancak tüm değerlerin yüce sahibi, tüm varlığa hâkim olan Allah'a aittir.

-127-

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ

Li yaktaa tarafen minellezîne keferû ev yekbitehum fe yenkalibû hâibîn

li yaktaa	: kesmek için, ayırmak, uzaklaşmak,
tarafen	: taraf olmak, parti, ikilik, diğeri görmek, ayrımcılık
Min ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
ev yekbite-hum	: yada, engelleme, bastırmak, hâkimiyet, bitirmek, onlar
fe yenkalibû haibin	: bundan sonra, dönerler, kaybetmişlik, hayal kırıklığı

127- Artık hakikatleri görmemezlikten gelenlerin, o ayrımcılık hallerinden uzaklaşın ya da onların o hallerini engelleyin. Bundan sonra o halde olanlar, bir kaybetmişlik içinde olurlar.

-128-

لَيْسَ لَكَ مِنَ الأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ

Leyse leke minel emri şeyun ev yetûbe aleyhim ev yuazzibehum fe innehum zâlimûn

leyse leke	: yoktur, değildir, olmadı, senin için, değilsin,
min el emri şeyin	: işten, emir, hüküm, iş, bir şey,
ev yetûbe aleyhim	: veya, ya da, tövbe, pişman olup dönen, onlara
ev yuazzibe-hum	: veya, sıkıntıdadırlar, azap, onlar
fe inne-hum zalimin	: muhakkak, onlar, zalimler, zulüm eden, kötülük,

128- Onların yaptıklarından pişmanlık duyup dönmelerinde ya da onların kendilerini bir sıkıntıya sokmalarında senin bir hükmün yoktur. İşte onlar zalimlerdir.

-129-

وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاء وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاء وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard yagfiru li men yeşâu ve yuazzibu men yeşâ vallâhu gafûrun rahîm

ve li allâhi	: Allah'ın, Allah için
ma fî el semâvâti	: göklerde ne varsa
ve mâ fî el ardı	: yeryüzünde, yerde ne varsa
Yagfiru li men yeşau	: mağfiret, tertemiz lütuflar, için, kim, ister
ve yuazzibu men yeşau	: azap, sıkıntı, müşkil, kim, kimse, ister, isteyen,
ve allâh gafûr	: Allah gafur, bağışlayan, tertemiz lütufları sunan
rahim	: rahim, varlığı özünden vareden

129- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa Allah'ındır. İsteyen kimse için O'nun tertemiz lütuflarına ulaşmak vardır ve isteyen kimse de kendi cehaletiyle kendini sıkıntılara sokar. Allah tertemiz lütuflar sunandır, varlığı özünden varedendir.

-130-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَأْكُلُواْ الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً وَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tekulur ribâ adâfen mudâafeh ve ıttekû allâhe leallekum tuflihûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
lâ tekulu	: yok, beslenmek, fayda, olmayın,
el riba	: şahsi menfaet peşinde olmak,
Adafen mudâafeten	: katlanmış, artırılmış, çoğaltılmış, abartmak
ve ittekû Allâh	: fenalardan sakının Allaha ortak koşmayın
lealle-kum tuflihun	: umulur ki, siz, felah bulma, kurtulma, başarılı olma

130- Ey iman edenler! Şahsi menfaat peşinde olmayın, hakkınızı abartıp katlamayın ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Umulur ki siz başarılı olursunuz.

-131-

وَاتَّقُواْ النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

Vettekûn nârelletî uiddet lil kâfirîn

ve ittekû	: fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın
nâre elletî uiddet	: ateş, yakıp yıkıcı haller, ki o, hazır, ateş vardır,
li el kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

131- Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için ateş vardır.

-132-

وَأَطِيعُواْ اللّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Ve atîûllâhe ver resûle leallekum turhamûn

ve etîû allâhe : itaat edin, uyun, Allah
ve el resûle : resul,
lealle-kum turhamun : umulur ki, siz, rahmet bulursunuz, anlarsınız.

132- Allah'a itaat edin ve resul'ü anlayın. Umulur ki siz rahmeti anlarsınız.

-133-

وَسَارِعُواْ إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

Ve sâriû ilâ magfiretin min rabbikum ve cennetin arduhâs semâvâtu vel ardu uiddet lil muttekîn

ve sâriû : hızlı, koşun, gayret gösteren, seri,
ila magfiretin : mağfiret, temizleyen, tertemiz lütuflar sunan
min rabbi-kum : Rabbinizden, sizi vücudlandıran,
ve cennetin : cennet, huzur, mutluluk,
ardu-hâ : genişliği, her yerde, görüntü, gösterilen, akan, sonsuz,
el semavatu ve el ard : semalar, gökler ve yer
Uiddet : vardır, hazırdır,
li el muttekîne : fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan

133- Sizi vücudlandıranın tertemiz lütuflarını anlamak için gayret gösterin. Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar için gökte ve yerde, huzur veren sonsuz hakikatler vardır.

-134-

الَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي السَّرَّاء وَالضَّرَّاء وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Ellezîne yunfikûne fîs serrâi ved darrâi vel kâzımînel gayza vel âfîne anin nâs vallâhu yuhibbul muhsinîn

ellezine yunfikûne : onlar, infak, varlığın sahibini bilip teslim eden
fî el serrâi : büyük konak, vücut varlığı, bolluk içinde, genişlik, rahat

ve el darrâi	: sıkıntı, güçlük, müşkil, darlık
ve el kazımine	: bastıran, tutan, yutanlar,
el gayza	: öfke, kin,
ve el âfîne an el nas	: affedenler, af edici olan, insanlar
ve Allâh yuhib	: Allah, sevgi, aşk,
el muhsinin	: iyi çalışmalarda olan, içten samimi olan, özüyle bağlı olan

134- Sıkıntılı ya da rahat zamanlarında infak eden o kimseler, öfkelerini bastırırlar ve affeden insanlardan olurlar. Tüm özüyle hakikatlere bağlı olanlarda Allah sevgisi vardır.

-135-

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُواْ أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُواْ اللّهَ فَاسْتَغْفَرُواْ لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ اللّهُ وَلَمْ يُصِرُّواْ عَلَى مَا فَعَلُواْ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Vellezîne izâ fealû fâhişeten ev zalemû enfusehum zekerûllâhe festagferû li zunûbihim ve men yagfiruz zunûbe illâllâhu ve lem yusırrû alâ mâ fealû ve hum yalemûn

Ve ellezîne iza fealu	: o kimseler, yaptıklarında, olduklarında
fâhişeten	: kötülük, haddini aşmışlık, edep dışı, ben benim diyen
ev zalemû	: veya zulmettiler, haksızlık,
enfus hum	: kendileri, nefsine, onlar
zekerû allâh	: anmak, hatırlamak, Allah
fe estagferû	: hemen, istiğfar, yaptığı hatayı anlayıp dönen,
li zunub him	: hata, günah, fenalar, onlar
Ve men yagfiru	: kim, mağfiret, bağışlayan, temizleyen, lütuflar sunan
el zunûbe	: fenalar, günahlar, hata
illâ allâh	: ancak, başka, Allah
ve lem yusırrû	: değil, ısrar etmezler, inat, dikkat,
alâ mâ fealû	: ancak, karşı, şey, ne, değil, yaptıkları şeyler üzerinde
ve hum yalemun	: onlar, bilen,

135- O kimseler; haddini aşmışlık içine düştüklerinde ya da kendileri bir zulüm içinde olduklarında, hemen Allah'ı hatırlarlar, böylece yaptıkları hataları anlayıp bir daha yapmamak üzere dönerler ve Allah'tan başka günahları bağışlayanın olmadığını bilirler ve onlar bir şey yapmada inat etmezler ve onlar bilenlerdir.

-136-

أُوْلَئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

Ulâike cezâuhum magfiretun min rabbihim ve cennâtun tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ ve nime ecrul âmilîn

ulâike cezâu-hum	: işte onlar, karşılığı, onlar,
magfiretun	: mağfiret, tertemiz lütuflar, bağışlama
min rabbi-him	: Rabbinden, onlar, kendlerini vücudlandıran,
ve cennâtun	: cennetler, huzur,
Terci min tahtina el enhar	: vardır, akar, makamlarında, akıp giden bir ilim, nehir,

hâlidîne fiha	: devamlı, orada, o halde
ve nime ecr el amilin	: ne güzel, ecr, karşılık, amel eden, çalışan

136- İşte onların karşılığı, kendilerini vücudlandıranın tertemiz lütuflarıdır ve onların makamlarında akıp giden bir ilim ve huzur vardır, devamlı o hâlin içindedirler. İşte hakikat yolunda çalışanların karşılıkları ne güzeldir.

-137-

قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُواْ فِي الأَرْضِ فَانْظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ

Kad halet min kablikum sunenun fe sîrû fîl ardı fenzurû keyfe kâne âkıbetul mukezzibîn

kad halet min kabli-kum	: oldu, önce, gelip geçmiş, sizden önce
sunenun	: sünnet, hükümler, kanunlar, söz, hadis, olay, yaşayış
fe siru fi el ard	: artık gezin, görün, yeryüzünde
fe unzurû	: böylece bakın, ibret alın
Keyfe kane akibet	: nasıl oldu, akıbet, sonları, sonuç
el mukezzibîne	: yalanlarda kalanlar, yalancılar

137- Sizden önce de nice yaşantılar geldi geçti. Yeryüzünü gezip dolaşın, hakikatleri anlamak için bakıp görün. Yalanlarda kalanların akıbetleri nasıl olur anlayın.

-138-

هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

Hâzâ beyânun lin nâsi ve huden ve mevızatun lil muttekîn

Hâzâ beyanun li el nas	: bu, açıklama, beyan, bildirme, insanlar için
ve huden	: yol gösterme, hidayet
ve mevızatun	: tavsiye, vaaz, öğüt
li el muttekîne	: fanalardan sakınan Allah ortak koşmayan, iyi kişi

138- Bu insanlar için bir açıklamadır ve yol göstermedir ve fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar için bir öğüttür.

-139-

وَلاَ تَهِنُوا وَلاَ تَحْزَنُوا وَأَنتُمُ الأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Ve lâ tehinû ve lâ tahzenû ve entumul alevne in kuntum muminîn

ve lâ tehinû	: yok, gevşemek, boşlamak, önemsememek
ve lâ tahzenû	: mahzun, keder, üzülmek,
ve entum el alevne	: siz, yüce olan, ulu, yüksek, şeref
in kuntum müminin	: eğer, iseniz, siz, mümin, emin olan, inanan

139- Önemsememezlik yapmayın ve mahzun olmayın ve eğer müminlerden iseniz yüce olanı bilirsiniz.

-140-

إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمْ شُهَدَاء وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

İn yemseskum karhun fe kad messel kavme karhun misluh ve tilkel eyyâmu nudâviluhâ beynen nâs ve li yalemallâhullezîne âmenû ve yettehize minkum şuhedâe vallâhu lâ yuhibbuz zâlimîn

in yemses-kum	: eğer, ise, dokunursa, temas, değme, siz,
kerhun	: kerih, kötü, küçük görmek, zarar, fena bir şey,
fe kad messe	: artık, öyle ki, oldu, dokundu, temas,
el kavme	: kimseler, kavim, topluluk,
Kerhun	: kerih, kötü, küçük görmek, sıkıntı, zarar, fena bir şey,
mislu-hu	: misli, benzer, eş, aynı, o, bunun gibi
ve tilke el eyyamu	: o, bu, günler, vakit, devir, güç, iktidar, hâkimiyet
nudâvilu-hâ	: dönme, dolaşma, o
beyne en nâsi	: arasında, insanlar, insanlarda
ve li yaleme Allâh	: için, bilmek, ilmin sahibi, Allah
Ellezine amenu	: onlar, o kimseler, inanan, iman eden,
ve yettehize	: edinir, sarılır, almak, çekmek
Minkum şuhedae	: hakikati bilenler, heran her yerde hazır olan, şahit olan
ve allâh lâ yuhibbu	: Allah, yok, sevgi, aşk, muhabbet
el zâlimîne	: zalimler, zulümlerde olanlar

140- Eğer siz fena bir hâle temas ederseniz, o fena hallere temas eden kimselerle aynı duruma düşersiniz. İşte bu haller insanlar arasında her zaman dolaşır durur. İman eden kimseler Allah'ı bilme içinde olurlar ve hakikatleri bilenlere sarılırlar. Zalimlerde ise Allah sevgisi yoktur.

-141-

وَلِيُمَحِّصَ اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ

Ve li yumahhis Allâh ellezîne âmenû ve yemhakal kâfirîn

ve li yumahhisa	: elemek, incelemek, kurtulma yeri, arınma, temizlenme
Allâhu ellezine amenu	: Allah, o kimseler, iman eden, inanan
ve yemhaka	: yıkım, kayıp, yazık olma,
el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelme, örtenler

141- Allah'a iman eden kimseler, cehaletten temizlenme içinde olurlar. Hakikatleri görmemezlikten gelenler ise kendilerine yazık ederler.

-142-

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُواْ الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّهُ الَّذِينَ جَاهَدُواْ مِنكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ

Em hasibtum en tedhulûl cennete ve lemmâ yalemillâhullezîne câhedû minkum ve yalemes sâbirîn

em hasibtum	: yoksa, hesab etmek, zannetmek, sanmak, siz
en tedhulû el cennet	: girmek, dâhil olmak, bulmak, cennet, huzur bulmak,
ve lemmâ yalemi Allah	: ancak, olmadıkça, bilmeden, Allah
Ellezine cahedu	: kimseler, gayret, hakikati anlamak için mücadele eden
minkum	: sizdeki, kendinizdeki hakikatler
ve yaleme	: bilir, anlarlar,
el sabirin	: sabredenler, anlamak için beklemek

142- Yoksa siz; Allah'ı bilmeden, kendinizdeki hakikatleri anlamak için gayret edenlerden olmadan, hakikatleri bilmek için sabredenlerden olmadan, huzur bulacağınızı mı zannediyorsunuz?

-143-

وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِن قَبْلِ أَن تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ

Ve lekad kuntum temennevnel mevte min kabli en telkavhu fe kad raeytumûhu ve entum tenzurûn

ve lekad kuntum temennevne	: doğrusu, temenni ederdiniz, arzu, gaye, isteme
El mevte min kabli	: ölüm, önceden, daha önce
en telkav-hu	: gelmeden, alınan, almış, onunla karşılaşmak
Fe kad raeytumû-hu	: artık, oldu, gördünüz, baktınız, onu
ve entum tenzurûne	: siz, görüyorsunuz, düşünün, bakıp inceleyin

143- Doğrusu ölüm size gelmeden önce onu anlamayı temenni ediyordunuz. Artık bakın görün ve sizler görüp, iyice düşünüp anlayın.

-144-

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ انقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَن يَنقَلِبْ عَلَىَ عَقِبَيْهِ فَلَن يَضُرَّ اللّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللّهُ الشَّاكِرِينَ

Ve mâ muhammedun illâ resûl kad halet min kablihir resûl e fein mâte ev kutilenkalebtum alâ akâbikum ve men yenkalib alâ akıbeyhi fe len yadurrallâhe şeyâ ve se yeczîllâhuş şâkirîn

ve ma muhammedun	: ne, şey, değil, Muhammed
illâ resul	: ancak, sadece, başka, resul, hakikati gösteren,
kad halet min kabl hi	: gelip geçmiştir, ondan önce,

resul	: resul, hakikati gösteren
e fe in mate ev kutile	: öldüğünde veya öldürülürse
inkalebtum	: geriye döndünüz, eski cehaletine dönmek,
alâ akâbi-kum	: izleyen, takip, geçmiş eski bildikleri, topukları üzerinde
Ve men yenkalib	: kim, dönüyor
alâ akıbeyhi	: izleyen, takip, geçmiş eski bildikleri, topukları üzerinde
fe len yadurre Allah şeyen	: artık, değil, asla, sıkıntı, ev, tutan, müşkil, Allah, şey,
ve se yeczi allâh	: elbette, vardır, karşılık, cizye, armağan, lütuf, Allah
ei şâkirîne	: nimetlerin sahibini bilip teslim eden

144- Muhammed, ondan önceki gelip geçen Resuller gibi bir Resulden başka bir şey değildir. O öldüğünde ya da öldürüldüğünde geçmiş cehalet hallerinize geri mi döneceksiniz? Kim; geçmiş cehalet hallerine geri dönerse, artık o Allah'ın ne olduğunu anlayamaz, sıkıntılardan kurtulamaz. Nimetlerin sahibini bilip teslim edene Allah'tan karşılıklar vardır.

-145-

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلاَّ بِإِذْنِ اللهِ كِتَابًا مُّؤَجَّلاً وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ الآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ

Ve mâ kâne li nefsin en temûte illâ bi iznillâhi kitâben mueccelâ ve men yurid sevâbed dunyâ nutihî minhâ ve men yurid sevâbel âhirati nutihî minhâ ve se neczîş şâkirîn

ve mâ kâne li nefsin	: olmadı, nefs, kişi, kendi, kimse,
en temûte	: ölmek, ölmesi, sınırlı,
illâ bi izni allâh	: ancak, yetkili, ruhsat, takdir, Allah
kitâben mueccelen	: kitapta, belirli süre, zaman,
Ve men yurid	: kim, ister, diler, murad eder, arzu
sevâbe ed dunyâ	: iyi çalışma, karşılık, dünya
Nuti hi minha	: sunulur, kavuşur, ulaşır, verilir, o,
Ve men yurid	: kim, ister, diler, arzu
sevâbe el âhirati	: iyi çalışma, karşılık, sonunda, ahiret
Nuti hi minha	: sunulur, kavuşur, ulaşır, verilir, o, dünya
ve se neczî el şakirin	: karşılık, nimetlerin sahibini bilip teslim eden

145- Bir kimseye gelen ölüm, ancak Allah'ın yetkisindedir. Süresi onun vücud kitabındadır. Kim dünyada hayırlı çalışmalarda olmayı isterse, orada ona ulaşır ve kim sonunu anlamak için hayırlı çalışmalarda bulunursa, o da ona ulaşır. Nimetlerin sahibini bilip teslim edene karşılıklar vardır

-146-

وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُواْ لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَمَا ضَعُفُواْ وَمَا اسْتَكَانُواْ وَاللّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ

Ve keeyyin min nebiyyin kâtele meahu rıbbiyyûne kesîr fe mâ vehenû li mâ asâbehum fî sebîlillâhi ve mâ daufû ve mestekânû ve allâhu yuhibbus sâbirîn

ve keeyyin min nebiyyin	: niceleri, birçoğu, nebiler, hakkın haberlerini bildirenler
Katele mea-hu	: mücadele, gayret, savaş, onunla beraber
Rıbbiyyûne kesirun	: efendi, malik, rabbi, kendini rabbine adamış, çok, fazla
fe mâ vehenû	: fakat, öyleki, yılmadılar, gevşeklik göstermediler
li mâ asabe hum	: şeyler için, isabet, temas, onlar
fî sebîli allâhi	: Allah'ın yolunda, o yolda hakikatleri anlatmak
ve mâ daufû	: bilgisiz, zayıflık göstermediler
ve ma estekânû	: yollarından dönmediler, istikamet, boyun eğmediler
Ve Allah yuhib	: Allah, sevgi, aşk,
el sâbirîn	: sabredenler

146- Niceleri, nebilerle birlikte kendilerini vücudlandıranın hakikatlerini anlatmak için gayret gösterdiler. Öyle ki, Allah hakikatlerini anlatma yolunda onların başına sıkıntılar gelse de yılmadılar ve zayıflık göstermediler ve yollarından dönmediler. Sabredenlerde Allah sevgisi vardır.

-147-

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلاَّ أَن قَالُواْ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

Ve mâ kâne kavlehum illâ en kâlû rabbenagfir lenâ zunûbenâ ve isrâfenâ fî emrinâ ve sebbit akdâmenâ vensurnâ alel kavmil kâfirîn

ve mâ kâne kavle hum	: olmadı, söz, söylemek, onlar
illâ en kâlû	: ancak, sadece, başka, demek, söylemek
rabbe-nâ ıgfir lena	: Rabbimiz, bağışla, bize
zunûbe-nâ	: hata, yalış, yanılgı, yanlış davranış, günahlarımız
ve israfe-nâ	: israfımız, aşırık, taşkınlık, biz,
fi emr na	: için, emir, hüküm, çalışmalarımızda, biz
Ve sebbit	: sağlam, sabit, güçlü kıl,
akdâme-nâ	: gittiğimiz yolda, ayaklarımızı
ve unsur-nâ	: yardım et, biz,
alâ el kavmi	: karşı, için, kimseler, topluluk,
el kafirin	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

147- Onların sözleri: Rabbimiz! Yanlış davranışlarımızdan dolayı bize mağfiret et ve çalışmalarımızda bizi aşırılıktan koru ve gittiğimiz yolda bizi güçlü kıl ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin hallerine düşmekten bizi koru, demekten başka bir şey değildir.

-148-

فَآتَاهُمُ اللّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الآخِرَةِ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Fe âtâhumullâhu sevâbed dunyâ ve husne sevâbil âhiret ve allâhu yuhibbul muhsinîn

fe ata-humu Allâh	: böylece, artık, verdi, sundu, onlara, Allah
sevâbe ed dunyâ	: iyi olan, güzel iş, güzel karşılık, dünya, yaşam,
ve husne sevâbi	: güzel, iyi, hoş, güzel karşılık,
el âhireti	: sonunda
ve allâh yuhib	: Allah, sevgi, aşk,
el muhsinin	: içten samimi olan, tüm özüyle bağlı olan

148- Allah'ın sunduğu sıfatlarla yaşamlarında güzel davranışlarda bulunanlar, sonunda güzel karşılıklar bulurlar. Tüm özüyle hakikatlere bağlı olanlarda Allah sevgisi vardır.

-149-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوَاْ إِن تُطِيعُواْ الَّذِينَ كَفَرُواْ يَرُدُّوكُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَاسِرِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû in tutîûllezîne keferû yeruddûkum alâ akâbikum fe tenkalibû hâsirîn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
in tutiu	: eğer, itaat, uymak, o kimseler, hakikatleri örten
ellezine keferu	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelenler,
yeruddû-kum	: red, çevrilme, dönmek, sizi çevirirler
alâ akâbi-kum	: geçmiş cehaletinize, sert, katı, topuklarınız üzerine
fe tenkalibû hasirin	: artık, böylece, geri çevrilmek, dönmek, hüsran, kaybeden

149- Ey iman edenler! Eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin hallerine uyarsanız, artık siz geçmişteki o sert, kaba, cehalet hallerinize dönersiniz. Böylece kaybedenlerden olursunuz.

-150-

بَلِ اللّهُ مَوْلاَكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ

Bel allâhu mevlâkum ve huve hayrun nâsırîn

beli Allâh	: hayır, evet, bilakis, Allah,
Mevla kum	: sahip, mevla, dost, sahip, edendi, siz
ve huve hayru	: o, hayırlı, iyi, güzel,
el nasirin	: yardımcı, fayda veren, destek

150- Bilakis sizin sahibiniz Allah'tır ve O'nun yardımında hayr vardır.

-151-

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُواْ الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُواْ بِاللّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ

Se nulkî fî kulûbillezîne keferûr rube bimâ eşrakû billâhi mâ lem yunezzil bihî sultân ve me'vâhumun nâr ve bise mesvez zâlimîn

se nulki fi kulubi	: biz, salmak, vardır, bulmak, o halde kalmak, kalplerinde
ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, kâfirler,
er rube	: korku, dehşet, tereddüt
bi-mâ eşrakû bi Allah	: şeyler, ortak koşmaları sebebiyle, Allah
mâ lem yunezzil bi-hî	: şey, değil, ne, indirmek, sunmak, içinde, hakikatler,
sultânen	: sultan, delil, hükümdar, hâkimiyet
ve mevâ hum	: sığınağı, barınağı, bulunduğu yer, halleri, onlar,
el nar	: nur, ateş, yakıcılık, yakıp yıkıcı haller,
ve bise mesve	: ne kötü, bir hal, bir yer,
el zalimin	: zalimler, kötülük yapanlar,

151- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin kalblerinde, bizi anlayamadıklarından dolayı bir korku vardır. Sunulan hakikatler ile ilgili delillere ulaşmaları olmaz, yöneldikleri şeylerle Allah'ın varlığının yanında kendilerine varlık isnad ederler ve onların bulunduğu yer ateştir ve zalimler için ne kötü bir hâldir.

-152-

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِ حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّن بَعْدِ مَا أَرَاكُم مَّا تُحِبُّونَ مِنكُم مَّن يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ الآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْ وَاللّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

Ve lekad sadakakumullâhu vadehû iz tehussûnehum bi iznih hattâ izâ feşiltum ve tenâzatum fîl emri ve asaytum min badi mâ erâkum mâ tuhıbbûn minkum men yurîdud dunyâ ve minkum men yurîdul âhireh summe sarafekum anhum li yebteliyekum ve lekad afâ ankum vallâhu zû fadlin alel muminîn

ve lekad sadak kum allâh	: doğru, gerçek, içten, samimi, sadık, doğru, siz, Allah
Vade hu	: vaad, söz, gerçekleştiren, tecelli, o
iz tehussûne-hum	: olduğunda, kayıp, yıkılma, bozulmak, dağılmak, güzel
bi izni-hi	: yetki, ruhsat, onun
Hatta izâ feşiltum	: hatta, öyle ki, olduğunda, başarısız, gevşek, tembel, siz
ve tenâzatum	: farklılık, anlaşmazlık, ihtilaf, siz
fi el emr	: emr, iş, işleyiş, hüküm
ve asaytum	: karşı çıkma, inat, isyan, itaatsizlik, siz,
Min badi mâ erâ-kum	: den sonra, uzak, şey, ne, değil, görmek, anlamak, siz
mâ tuhıbbûne minkum	: şey, ne, değil, sevdiğiniz, sizden, kendinizdeki

Men yuridu el dunyâ	: kim, ister, diler, dünya, yaşam,
ve min-kum men yudiru	: sizden, kim, kimse, ister, diler, gaye, arzu
el âhirete	: sonu, ahreti, sonunda
Summe saraf kum anhum	: sonra, değişim, geri çevirme, dönüşüm, siz, onlardan
li yebteliye-kum	: için, test, imtihan, dikkatlice düşünmek, anlamak, siz
ve lekad afa ankum	: andolsun, af etme, sizler
Ve Allah zû	: Allah, sahip,
fadlin	: lütuf, sıfatlar, nitelikler, fazlın sahibi
alâ el muminîne	: ancak, karşı, için, müminler, inanan, emin olan

152- Siz, Allah'a tüm içtenliğinizle bağlanın. O tecelli edendir. Hakikatleri anlamada başarısız olursanız ve işleyiş hakkında ihtilafa düşerseniz, o konuda yetkili olanı bulun, dağılıp gidenlerden olmayın. Siz hakikatlere karşı çıkarsanız, hakikatleri anlayamaz, uzaklaşırsınız ve kendinizdeki sevgiyi anlayamazsınız. Dünya çıkarlarında olan kimseler de vardır ve sizlerden sonunu anlamak isteyen kimseler de vardır. Sonra sizler dikkatli düşünceler içinde olun, kendinizi bilgiyle değiştirenlerden olun. Sizler affedici olun ve lütufların sahibinin Allah olduğunu bilip müminlerden olun.

-153-

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلاَ تَلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَثَابَكُمْ غُمَّاً
بِغَمٍّ لِّكَيْلاَ تَحْزَنُواْ عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلاَ مَا أَصَابَكُمْ وَاللّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

İz tusidûne ve lâ telvûne alâ ehadin ver resûlu yedûkum fî uhrâkum fe esâbekum gammen bi gammin li keylâ tahzenû alâ mâ fâtekum ve lâ mâ asâbekum vallâhu habîrun bimâ tamelûn

iz tusidûne	: olduğunda, uzaklaşma, yükselme, artış,
ve lâ telvûne	: yok, çevresine bakmayan,
ala ehad	: karşı, göre, için, birlik, tek,
ve el resûlu	: resul, hakikati gösteren,
yedu kum	: davet, çağrı, siz
fî uhrâ-kum	: içinde, başka, sonra, diğer, öteki, sizin
fe esâbe-kum	: artık sonra, isabet, o halde olmak,
gammen	: gam, keder, hüsran, hüzün, üzüntü,
bi gammin	: gam, keder, hüzün, üzüntü, hüsran,
Li keyla tahzenû	: olmaması için, mahzun, üzülmek, kaygılı
alâ mâ fâte-kum	: ancak, sadece, değil, şey, ne, çıkmak, siz
ve lâ mâ asebe kum	: yok, değil, şey, ne, isabet, temas, değmek, yazık, siz
Ve Allah habîrun	: Allah, birdiren, haber veren,
bimâ tamelûne	: yaptığınız şeylerden

153- Eğer hakikatlerden uzaklaşırsanız, çevrenize bakıp birliği anlayamazsanız ve Resulün sizi davet ettiği hakikatlere bakmazsanız, siz başka şeyler içinde olursunuz. Sonra da siz bir sıkıntı içinde, hüsran içinde kalırsınız. Siz kaygılarda olmamak için, size sunulan hakikatlerin dışına çıkmayın ve kendinize yazık etmeyin. Allah yaptığınız şeylerden size hakikatleri her an bildirir.

-154-

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَآئِفَةً مِّنكُمْ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لاَ يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُل لَّوْ كُنتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Summe enzele aleykum min badil gammi emeneten nuâsen yagşâ tâifeten minkum ve tâifetun kad ehemmethum enfusuhum yezunnûne billâhi gayral hakkı zannel câhiliyyet yekûlûne hel lenâ minel emri min şey kul innel emre kullehu lillâh yuhfûne fî enfusihim mâ lâ yubdûne leke yekûlûne lev kâne lenâ minel emri şeyun mâ kutilnâ hâhunâ, kul lev kuntum fî buyûtikum le berezellezîne kutibe aleyhimul katlu ilâ medâciihim ve li yebteliyallâhu mâ fî sudûrikum ve li yumahhısa mâ fî kulûbikum vallâhu alîmun bi zâtis sudûr

Summe enzele aleykum	: sonra, sundu, bildirdi, indirdi, üzerinize
min badi el gammi	: sonradan, uzak, gam, keder, üzüntü, kaygı,
Emeneten	: güven, emniyet, emin,
nuâsen	: uyku hali, gaflet, sukünet,
Yagşâ	: saran, kaplayan,
taifetun minkum	: taife, bazısı, gurup, hepinizi, kimseler, sizden, sizleri
ve tâifetun	: bir gurup, topluluk, cemaat
kad ehemmet-hum	: onlar kendilerine ehemmiyet vermişlerdi, önemsemişti
enfusu-hum yezunnun	: kendilerini, canlarını, nefsli için, zanda, keyfine göre yorum
Bi Allah gayre el hakkı	: Allah için, haksız, doğru olmayan, gerçek olmayan
zanne el câhiliyyeti	: zan, bilgisizce, cahiliye, bilmemezlik, cehalet
Yekûlûne hel lena	: diyorlar, derler, bize varmı, nasıl,
minel emri min şey	: işten, emirden, bir şey, şeyden, her varlık, eşya
Kul inne el emre	: anlat, söyle, muhakkak ki emir, işleyiş, hüküm
kulle-hu li Allah	: onun hepsi, bütün, Allah'ın
Yuhfune fi enfusi-him	: gizi, saklı, bilinmeyen, nefslerinde, içlerinde, kendilerinde
mâ lâ yubdûne leke	: değil, şey, ne, yok, göremedikleri, açıklanamayan, sana
Yekulune lev kâne lenâ	: diyorlar, derler, bizim için olsaydı
minel emri şeyun	: emirden, işten, bir şey
mâ kutilnâ ha huna	: değil, yazık etmek, mahv olmak, biz, burada, bu halde
Kul lev kuntum	: anlat, söyle, eğer, siz olsaydınız
fî buyûti-kum	: içinde, ev, bulunduğunuz yerde, vücud evlerinizde
le bereze	: elbette, bariz, ortada, çıkardı
Ellezîne kutibe aleyhim	: onlar, kitab, yazılı, takdir, onlarda, üzerlerinde
El katlu	: yazık etmek, zarar vermek, mahv, ölüm,
ilâ medâcii-him	: için, uyumak, gaflet hali, yatakları, onlar
ve li yebteliye allâh	: için, imtihan, dikkatlice düşünmek, sınamak, Allah
mâ fî sudûri-kum	: gönül, sine, düşüncelerimizde olan
ve li yumahhısa	: için, incelemek, irdelemek, temize çıkarmak
mâ fî kulûbi-kum	: kalplerinizde olandan, idrak, düşünce, b
ve Allâh alimun	: Allah, ilmin sahibi
Bi zati sudur	: sahip, gönül,

154- Üzerinizdeki nitelikleri sunanı, hepinizi tecellileri ile saranı bilirseniz, gafletten kurtulur, bir eminlik içinde kaygılardan uzaklaşırsınız. Onlardan kimileri önemseyenlerden oldular. Onlardan kimileri de zanlarda kaldılar, Allah hakkında gerçek olmayan, cehaletin zanlarına uydular. Derler ki: Bize işleyiş hakkında bir bilgi var mı? De ki: Muhakkak ki bütün varlıktaki işleyiş, kendi içinizdeki gizli âlem, sizin göremediklerinizdeki her şey Allah'ındır. Derler ki: Eğer biz bütün varlıktaki işleyişi anlasaydık, kendimize yazık etmezdik. De ki: Eğer sizler; vücudlarınızdaki tecellileri anlasaydınız, elbette apaçık ortada olanı anlardınız, kendi üzerinizdeki kitabı anlayan kimselerden olurdunuz, kendinizi gafletten kurtarır, kendinize yazık etmezdiniz ve Allah'ı anlamak için dikkatlice düşünür, gönüllerinizde olanı anlardınız ve bir bilişten bir bilişe geçip inceleme içinde olurdunuz ve gönüllerdeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilirdiniz.

-155-

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْاْ مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُواْ وَلَقَدْ عَفَا اللّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

İnnellezîne tevellev minkum yevmel tekal cemâni inne mestezellehumuş şeytânu bi badi mâ kesebû ve lekad afâllâhu anhum innallâhe gafûrun halîm

inne ellezîne tevellev	: muhakkak, o kimseler, yüz çeviren, cehalete dönen
minkum	: sizden, içinizden
yevme	: gün, vakit, an, her zaman,
ilteka	: karşılaşma, görüşmek, tanışmak, bir arada tutan güç
el cemani	: bütün topluluklar, birlik içinde,
İnnema istezelle-hum	: ancak, zillet, kaybeden, onlar, kendileri,
el şeytânu	: şeytani haller, kötülük halleri,
Bi badi ma kesebû	: bazı şey, kazandıkları şey, edinilen, nisbet,
ve lekad afa Allah anhum	: doğrusu, af, hatasını anlayıp vazgeçen, Allah, onları,
inne Allâh gafur	: muhakkak, Allah, mağfiret, tertemiz lütufları sunan
halim	: incelikler, güzel halleri sunan, yumuşak huylu, hoş olan,

155- Sizlerden, bütün toplulukları her an bir arada tutan O gücü anlamaktan yüz çevirip cehalete dönen kimseler; şeytani hallerinden dolayı, kendilerine nisbet ettikleri şeyler yüzünden kaybedenlerden oldular. Doğrusu Allah'a karşı hatalarını anlayanlar ise o hallerinden vazgeçerler. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, güzel halleri sunandır.

-156-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَكُونُواْ كَالَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُواْ فِي الأَرْضِ أَوْ كَانُواْ غُزًّى لَّوْ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ وَمَا قُتِلُواْ لِيَجْعَلَ اللّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tekûnû kellezîne keferû ve kâlû li ıhvânihim izâ darabû fîl ardı ev kânû guzzen lev kânû indenâ mâ mâtû ve mâ kutilû li yecalallâhu zâlike hasreten fî kulûbihim vallâhu yuhyî ve yumît vallâhu bi mâ tamelûne basîr

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
lâ tekûnû	: yok, olmak, olmayın
Ke ellezîne keferû	: gibi, hakikatleri görmeyip örten, önemsemeyen

ve kâlû li ıhvâni-him	: derler, söyleyin, kardeşleri için, arkadaş, yoldaş, onlar
izâ darabû fi el ard	: olduğunda, vurgu, darbe, güç, yeryüzünde
Ev kanu guzzen	: yada, veya, oldu, işgal, istila, heryere bakmak, olmak
lev kânû indi na	: eğer, olsaydı, biz ait, yanımızda,
ma matu	: kaybetmezler, ölmek, idraksizlik içinde olmak,
ve mâ kutilû	: değil, şey, ne, ölmek, yazık olmak, kaybetmek,
li yecale allâh	: için, kılmak, yapmak, düzen, allah
Zâlike hasreten	: bunu, işte bu, ayrılık, özlem, üzüntü
fî kulûbi-him	: kalpleri içinde, kalplerinde
ve allâhu yuhyi	: Allah, hayat veren
ve yumîtu	: sınırlıyan, öldürür
ve Allâh bi mâ tamelûne	: Allah, yaptığınız şeylerden
basîrun	: gösteren, bildiren, iyi gören

156- Ey iman edenler! Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler gibi olmayın ve sizinle aynı yolda kardeş olanlara, yeryüzündeki vurgulara iyi bakmalarını ve her şeye iyi bakıp anlamalarını söyleyin. Eğer söylediklerimize uyarsanız bir idraksizlik içinde kalmazsınız, diye söyleyin. Allah'ın düzenini anlayanlar kendilerine yazık etmezler. İşte böylece onların kalbleri bir ayrılık içinde olmaz. Allah hayat verendir ve sınırlayandır ve Allah yaptığınız şeylerden size hakikatleri her an gösterir.

-157-

وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

Ve lein kutiltum fî sebîlillâhi ev muttum le magfiretun minallâhi ve rahmetun hayrun mimmâ yecmeûn

ve le in kutiltum	: eğer, olursaniz, öldürülen, size zarar veren,
fî sebîli Allâh	: Allah'ın yolunda
ev muttum	: veya öldünüz
le magfiretun min Allah	: elbette, mağfiret vardır, Allah'ın
ve rahmetun	: rahmet
Hayrun mimma yecmeun	: hayırlı, iyi olan, şeyler, toplanma, birlik

157- Eğer Allah yolunda öldürülür ya da ölürseniz, elbette bunlar; Allah'ın mağfiretini, rahmetini, iyi olan şeyleri, bütün her şeyin bir birlikten ibaret olduğunu anlama, anlatma gayretinizden dolayıdır.

-158-

وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لإِلَى اللّه تُحْشَرُونَ

Ve lein muttum ev kutiltum le ilâllâhi tuhşerûn

ve le in muttum	: elbette, eğer, ölseniz
ev kutiltum	: veya öldürülseniz
le ilâ allâhi tehşerun	: elbette, ancak, için, karşı, Allah, bir arada, birlik

158- Eğer ölseniz de ya da öldürülseniz de elbette Allah'ın birliği içindesiniz.

-159-

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّهِ لِنتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لاَنفَضُّواْ مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

Fe bimâ rahmetin minallâhi linte lehum ve lev kunte fazzan galîzal kalbi lenfaddû min havlik fafu anhum vestagfir lehum ve şâvirhum fîl emr fe izâ azamte fe tevekkel alâllâh innallâhe yuhibbul mutevekkilîn

fe bimâ rahmet bi Allah	: artık, o zaman, sebebiyle, rahmet, Allah
Linte lehum	: mülayim, yumuşak davrandın, onlar
ve lev kunte fazzan	: eğer, olsaydın, kaba, edep dışı,
galîza el kalbi	: katı kalpli
le infaddû	: mutlaka, elbette, dağılırlardı,
min havli ke	: etrafından
fe afu an hum	: artık, affet, pişman olup dönen, onlar
ve istagfir lehum	: mağfiret dile, onlar
ve şâvir-hum	: muşavere, karşılıklı danışmak, istişare,
fi el emr	: işleyiş hakkında, varlığın işleyişi, hüküm,
fe izâ azamte	: artık, olduğunda, kararlılık, belirleme, karar verme,
fe tevekkel ala Allah	: artık, tevekkül, varlığın sahibini bilip teslim etme, Allah
İnne Allah yuhibbu	: muhakkak, Allah, sevgi, sever
el mutevekkilîne	: tevekkül edenler, varlığının sahibini bilip teslim olan

159- Allah'ın rahmetini anlatmak için onlara yumuşak davran. Eğer onlara kaba, katı kalbli davranırsan, elbette etrafından dağılırlar. Onlara karşı affedici ol ve onlara mağfireti anlamalarını söyle ve onlarla varlığın işleyişi hakkında karşılıklı istişare yap. Böylece kararlı ol. Varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip teslimiyet içinde ol. Muhakkak ki varlığın sahibini bilip teslim olanlarda Allah sevgisi vardır.

-160-

إِن يَنصُرْكُمُ اللّهُ فَلاَ غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا الَّذِي يَنصُرُكُم مِّن بَعْدِهِ وَعَلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكِّلِ الْمُؤْمِنُونَ

İn yansurkumullâhu fe lâ gâlibe lekum ve in yahzulkum fe men zellezî yansurukum min badihi ve alâllâhi fel yetevekkelil muminûn

in yansur-kumu allâh	: eğer, yardım, siz, Allah
fe lâ gâlibe lekum	: artık, böylece, yok, galip, sizi
ve in yahzul-kum	: ve eğer size yardımı keserse

fe men zâ ellezi	: artık, kim, sahip, o kimse, ki o,
yansuru-kum min badi hi	: yardım, yardımcı, siz, ondan sonra
ve alâ allâhi	: Allah'a
fe li yetevekkel	: o zaman, için, tevekkül, her şeyiyle teslim olan,
el muminun	: müminler, emin olanlar,

160- Eğer siz; Allah'ın yardımını anlarsanız, artık size hükmedecek yoktur. Eğer siz; O'nun yardımını anlamayı bırakırsanız, bundan sonra hakikatler için size yardım edecek olan kimdir? Müminler varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip bir teslimiyet içindedirler.

-161-

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَغُلَّ وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Ve mâ kâne li nebiyyin en yagull ve men yaglul yeti bimâ galle yevmel kıyâmeh summe tuveffâ kullu nefsin mâ kesebet ve hum lâ yuzlemûn

ve mâ kâne li nebiyyin	: olmadı, olamaz, nebiler, haberci,
en yagulle	: köstek, engel, uzak tutmak, saklamak,
ve men yaglul	: kim, engel, köstek, uzak, tutar,
Yeti bi-mâ galle	: gelir, olur, şeyle, değil, ne, engel, uzak, ırak, bilgisizlikte,
yevme el kıyâmeti	: diriliş günü, hakikatlerin ortaya çıktığı zaman, ölüm vakti
Summe tuveffâ	: sonra, vefa edilir, ödenir, karşılığını bulur,
kullu nefsin	: her kişi, herkes,
ma kesebet	: şey, ne, edindiği, kazandığı
Ve hum lâ yuzlemûne	: onlar, yok, zulmedilmezler, haksızlık yapılmaz

161- Nebilerden hakikatleri saklayan olmadı. Kim hakikatlerden uzak dururs, ölünceye kadar bir bilgisizlik içinde olur. Herkes kazandığının karşılığını bulur ve onlara haksızlık edilmez.

-162-

أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّهِ كَمَن بَاء بِسَخْطٍ مِّنَ اللّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

E femenittebea rıdvânallâhi ke men bâe bi sehatin minallâhi ve mevâhu cehennem ve bisel masîr

e fe men ittebea	: öylemidir, artık, kim, kimse, tabi olan, uymak,
rıdvâne allâhi	: razı, hoşnutluk, Allah
ke men	: gibi, kim, kimse,
bae	: erişme, yetme, uğrama, kalma, kendi cehaletinde kalma
bi sehatin min Allah	: kızgın, karşı çıkan, protesto, öfkeli, gazab, Allah
ve mevâ hu	: barınak, sığınak, bulunduğu yer, bulunduğu hal,
cehennem	: cehennem, cehaletin cehennemi, ykıp yıkıcı olan,
ve bise el masîru	: kötü, yer, gittikler, yer, kötü bir hâl,

162- Allah'ın rızasına uyan kimse, kendi cehaletinde kalıp Allah'a karşı çıkan kimse gibi midir? Onun bulunduğu hâl cehaletin cehennemidir ve ne kötü bir hâldir.

-163-

هُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ اللّهِ واللّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

Hum derecâtun indallâh vallâhu basîrun bi mâ yamelûn

Hum derecet	: onlar, derece, makam, mertebe, yükseklik,
inde Allah	: katında, Allah'a ait,
ve Allâh basirun	: Allah, gösteren, bildiren,
bi mâ yamelûne	: yaptıkları şeyler,

163- Allah'a ait hakikatleri anlamak isteyenlere makamlar vardır ve Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri her an gösterir.

-164-

لَقَدْ مَنَّ اللّهُ عَلَى الْمُؤمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولاً مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبْلُ لَفِي ضَلالٍ مُّبِينٍ

Le kad mennallâhu alel muminîne iz bease fîhim resûlen min enfusihim yetlû aleyhim âyâtihî ve yuzekkîhim ve yuallimuhumul kitâbe vel hikmeh ve in kânû min kablu le fî dalâlin mubîn

lekad men Allâh	: andolsun, kim, kimse, Allah,
alâ el muminîne	: için, göre, karşı, müminler, emin olan,
iz bease fihim	: olduğunda, diriliş, ortaya çıkış, onların içinde,
resul	: resul, hakikati gösteren,
min enfusi-him	: onların kendilerinden
Yetlu aleyhim ayati hi	: okur, açıklanır, onlara, işaret, delil, ayet, o
ve yuzekkî-him	: tezkiye eder, arındırır, cehaletten temizlemek
ve yuallimu-hum	: öğretir, bildirilir,
el kitâbe	: kitap, hakikatlerin sözleri, her varlık bir kitap,
ve el hikmet	: hikmet, yaratılışın incelikleri, şuurlu düşünme,
ve in kânû min kabl	: eğer, ise, oldu, önceden
le fî dalâlin mubin	: elbette, dalalet içinde, sapmak, apaçık

164- Allah'ı anlamak, emin olmak isteyen kimseler için, onların kendi içlerinden bir Resul ortaya çıktı. Onlardaki delilleri onlara açıkladı ve onları cehaletten temizledi ve onlara her varlığın bir kitap olduğunu ve hikmet üzere düşünmeleri gerektiğini bildirdi. Onlar daha önceden apaçık bir dalalet içinde idiler.

-165-

أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

E ve lemmâ asâbetkum musîbetun kad asabtum misleyhâ kultum ennâ hâzâ kul huve min indi enfusikum innallâhe alâ kulli şeyin kadîr

e ve lemmâ asâbet-kum	: olduğu zaman, isabet, temas, siz
musîbetun	: sıkıntı, dert, felaket, musibet, bela, kötülük
kad asabtum misley ha	: oldu, isabet, temas, misli, iki katı, onun

Kultum ennâ hâzâ	: dediniz, bu nasıl, neden, nerden
Kul huve min indi enfus kum	: anlat, söyle, o, nefsinizden, kendinizden
inne allâhe	: muhakkak, Allah
alâ kulli şeyin kadir	: bütün her şey, kudret

165- Size bir musibet isabet ettiğinde; bu bize neden isabet etti, dersiniz. De ki: O sizin kendinizdendir. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-166-

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ اللهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ

Ve mâ asâbekum yevmel tekal cemâni fe bi iznillâhi ve li yalemel muminîn

ve mâ asâbe-kum	: şey, değil, ne, isabet, temas, siz
yevme	: gün, vakit, an, her zaman,
ilteka	: karşılaşma, görüşmek, tanışmak, bir arada tutan güç
el cemani	: bütün topluluklar, birlik içinde, bütün varlık,
fe bi izni allâhi	: artık, böylece, yetkili, ruhsat, Allah
ve li yaleme el muminin	: bilmesi için, öğrenme, müminler, emin olan,

166- Bütün toplulukları bir arada tutan O gücü anladığınızda, böylece bütün varlığın işleyişinde Allah'ın yetkili olduğunu idrak ettiğinizde, size bir sıkıntı isabet etmez. Müminler her an öğrenme, öğretme içindedirler.

-167-

وَلْيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُواْ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ قَاتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللهِ أَوِ ادْفَعُواْ قَالُواْ لَوْ نَعْلَمُ قِتَالاً لاَّتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِم مَّا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ

Ve li yalemellezîne nâfekû ve kîle lehum teâlev kâtilû fî sebîlillâhi evidfeû kâlû lev nalemu kıtâlen lettebanâkum hum lil kufri yevmeizin akrabu minhum lil îmân yekûlûne bi efvâhihim mâ leyse fî kulûbihim vallâhu a'lemu bi mâ yektumûn

ve li yaleme	: için, öğrenmesi, bilmesi, hakikatleri bilme içinde,
ellezîne nâfekû	: o kimseler, nifak, ikilik
ve kîle lehum	: denildi, bildirildi, onlara,
tealev katilu	: gelin, gayret, mücadele, gayret,
fî sebîli allâhi	: Allah'ın yolunda, hakikatleri anlamak için
ev idfeû	: veya defedin, uzaklaştırmak, savunun,
Kalu lev nalemu	: derler, eğer, şayet, bilseydik, anlasaydık,
kıtalen	: gayret, mücadele, bir çaba içinde olmak,
le ittebana kum	: elbette, tabi olurduk, uyardık, sizin gibi

hum li el kufri	: onlar, için, hakikatleri örtme, kabul etmeme
yevme izin	: o vakit, izin günü
Akrabu minhum li el iman	: yakınlık, onlardan, inanmak, iman
Yekulune bi efvâhi-him	: diyorlar, derler, kendi ağızları ile, sözleri ile
Ma leyse fi kulubi-him	: değil, şey, ne, olmayan, onların kalplerinde, idrak
ve allâh alemu	: Allah, ilmin sahibi,
bi mâ yektumûne	: şeyler, gizli, saklı, bilinmeyen, görünmeyen

167- İkilikte olan kimselere: Hakikatleri bilme içinde olun, Allah yolunda hakikatleri öğrenmek için gayret gösterin ve o hallerinizden uzak durun dendiğinde, derler ki: Eğer biz gayret edip bilseydik, elbette sizin gibi tâbi olurduk. O vakit onlar inanmaktan çok, hakikatleri görmemezlikten gelip örtme hallerine daha yakın olurlar. Onlar kendi ağızlarıyla bir idrak içinde olmadıklarını söylerler. Allah görünmeyen bilenmeyen şeylerdeki ilmin sahibidir.

-168-

الَّذِينَ قَالُواْ لإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُواْ لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَؤُوا عَنْ أَنفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ellezîne kâlû li ihvânihim ve kaadû lev atâûnâ mâ kutil kul fedreû an enfusikumul mevte in kuntum sâdıkîn

Ellezine kalu li ihvan him	: o kimseler, derler, için, kardeş, arkadaş, yoldaş, onlar
ve kaadû	: oturmak, o halde olmak, kural
lev atâû-nâ	: eğer, itaat, uymak, biz,
ma kutile	: değil, yazık etmemek, zarar, mahv etmemek,
Kul fe idreû	: de ki, artık, öyleyse, bildirme, ulaşma, anlama, savma,
an enfusi-kum	: kendinizde, nefsinizde,
el mevt	: ölüm, nutfe, öz, tevhidden sapmış
in kuntum sadikin	: eğer siz, iseniz, doğru söyleyen

168- O kimseler arkadaşları için derler ki: Eğer bize uymaya devam etselerdi, kendilerine yazık etmeyeceklerdi. De ki: Eğer doğruyu söylediğinizi iddia ediyorsanız, öyleyse kendinizde olan özü bildirin.

-169-

وَلاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاء عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

Ve lâ tahsebennellezîne kutilû fî sebîlillâhi emvâtâ bel ahyâun inde rabbihim yurzekûn

ve lâ tahsebenne	: yok, zannetmeyin, sanmayın, düşünmeyin,
ellezîne kutilû	: o kimseler, öldürülmek, mahv, fanilik, yazık etmek,
fî sebîli Allâh	: yolunda, hakikatler için, Allah,
emvaten	: ölü, fani,
bel ahyâun	: hayır, bilakis, diridirler, diriliği anlamışlardır
inde rabbi-him	: ona ait, katında, Rab, vücudlandıran, kendileri,
yurzekun	: rızk, lütuf, fayda, yarar, nimet, manevi haz,

169- Allah'ın hakikatlerini anlatmak için, o yolda ölen, öldürülen kimseleri ölüp gitti sanmayın. Bilakis onlar diriliğe kavuşmuşlardır. Onlar kendilerini vücudlandırana ait olan manevi hazza ulaşmışlardır.

-170-

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُواْ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلاَّ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Ferihîne bi mâ âtâhumullâhu min fadlıhî, ve yestebşirûne billezîne lem yelhakû bihim min halfihim ellâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

ferihîne : huzur içinde, ferah, rahatlık, sevinç duyarlar
Bima âtâ hum allâh : şeyler, ulaştığı hakikatler, verilen, sunulan, onlar, Allah
min fadlı-hî : lütuf, nitelik, kendi fazlından
ve yestebşirûne bi ellezi : sevindirmek, mutlu etmek, müjdelemek, o kimseler
lem yelhakû bihim : değil, katılmayanlar, onlara
min halfi-him : ardından gelen, öğrenmek isteyen, onların arkalarından
Ella havfun aleyhim : değil, yoktur, korku, onlara
ve lâ hum yahzenun : yok, onlar, mahzun, üzgün,

170- Onlar; Allah'ın sunduğu hakikatlere ulaşmanın, O'nun lütuflarını anlamanın rahatlığı içindedirler. Onlar; onları takip edecek olan ve o hakikatleri anlamayı isteyenler için, sevindirici bilgiler verirler. Onlara korku yoktur ve onlar mahzunda olmazlar.

-171-

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ

Yestebşirûne bi nimetin minallâhi ve fadlin ve ennallâhe lâ yudîu ecrel muminîn

Yestebşirûne bi nimet : sevindirmek, müjdelemek, mutluluk, nimet, varlık
min allâhi : Allah'tan
ve fadlin : lütuf, fazl
ve enne allâhe : olduğunu, Allah'ın
lâ yudîu : yok, kayıp, zayi etmez, ziyan, kaybolmaz,
ecr el muminin : karşılık, lütuf, mükâfat, mümin

171- Onlar, Allah'ın tüm varlıktaki sıfatlarını ve lütuflarını anlamanın mutluluğundadırlar ve onlar, müminlerin karşılığını zayi etmeyenin Allah olduğunu bilirler.

-172-

الَّذِينَ اسْتَجَابُواْ لِلّهِ وَالرَّسُولِ مِن بَعْدِ مَآ أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُواْ مِنْهُمْ وَاتَّقَواْ أَجْرٌ عَظِيمٌ

Ellezinestecâbû lillâhi ver resûli min badi mâ asâbehumul karh lillezîne ahsenû minhum vettekav ecrun azîm

ellezine : onlar, müminler,
estecâbu li allah : cevap verme, icabet etme, uymak, Allah
ve el resûli : resule, hakikati gösteren,
min badi ma asabe hum : sonra, uzak, değil, şey, ne, isabet, temas, onlar,

el karhu	: hasta olma, yalan yanlış sözler sözleme, yara,
li ellezi	: o kimseler, müminler,
Ahsenu minhum	: güzel olan, iyi olan, onlardan
ve ettekav	: takva sahibi, fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan,
ecr azim	: karşılık, ecr, yüce

172- O kimseler, Allah'a uyarlar ve resulü de anlarlar. Onlar, hakikatleri yalan yanlış sözlerle değiştirenlerin hallerinden uzaktırlar. Onlarda hep bir güzellik içinde olma vardır. Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlara yüce karşılıklar vardır.

-173-

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُواْ لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَاناً وَقَالُواْ حَسْبُنَا اللّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

Ellezîne kâle lehumun nâsu innen nâse kad cemeû lekum fahşevhum fe zâdehum îmânâ ve kâlû hasbunâllâhu ve nimel vekîl

Ellezîne kale lehum el nas	: o kimseler, dedi, onlara, onlar için, insanlar
inne el nâse	: muhakkak ki insanlar
kad cemeû lekum	: oldu, birlik, toplanma, sizin, toplanmışlardı
fe ahşev-hum	: artık onlardan korkun
fe zâde-hum	: öyle ki, artık, arttı, çoğaldı, yüksek,
iman	: onlar, iman, inanç
ve kalu hasbunâ allâhu	: derler, yeterli, kâfidir, bize, Allah
ve nime el vekîlu	: tüm her şeyde yetkili olan, ne güzel vekil

173- İnsanlardan bazı kimseler, o kimselere: İnsanlar bir topluluk halinde size karşı çıkıyor, artık onlardan çekinin dese, öyle ki onların inançları yüksek olduğundan derler ki: Allah; bize kâfidir, güzellikleri sunandır, bütün her şeyde her an yetkili olandır.

-174-

فَانقَلَبُواْ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُواْ رِضْوَانَ اللّهِ وَاللّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ

Fenkalebû bi nimetin minallâhi ve fadlin lem yemseshum sûun vettebeû rıdvânallâh vallâhu zû fadlin azîm

fe inkalebû	: artık, böylece, işte, değişim, dönüşüm, döndüler
bi nimetin min Allah	: bir nimet, Allahtan
ve fadlin	: fazl, lütuf, nitelik, fazilet, sıfatlar,
lem yemses-hum	: değil, yok, dokunmadı, temas, etki, onlar,
suun	: kötü, fena haller,
Ve ettebeu	: tabi olun, uyun, takip edin,
rıdvâne allâh	: rıza, hoşnut, Allah
ve Allâh zu fadlin	: Allah, sahip, lütuf, nitelik, sıfatlar
azim	: kararlı olan, azamet, yüce

174- İşte onlar, Allah'ın nimetlerini anlamakla bir değişim içinde oldular ve onlar varlıktaki nitelikleri anlamakla fena hallerin etkisinden kurtuldular ve Allah'ın rızasına tâbi oldular ve

bütün varlığın işleyişinde karar sahibinin, bütün varlıktaki sıfatların sahibinin Allah olduğunu anladılar.

-175-

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءهُ فَلاَ تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

İnnemâ zâlikumuş şeytânu yuhavvifu evliyâe hu fe lâ tehâfûhum ve hâfûni in kuntum muminîn

İnnemâ zalikum el şeytan	: ancak, sadece, fakat, böylece, şeytani haller
Yuhavvifu	: korkutur,
evliyâe hu	: dostlar, o, kendi
fe lâ tehâfû-hum	: artık, yok, korkmak, korkmayın, onlar
ve hâfû-ni	: korkmak, çekinmek, beni,
in kuntum müminin	: eğer, sizler, iseniz, müminler, inanan,

175- Şeytani hallerde olanlar ancak kendi dostlarını korkuturlar. Artık o hallerde olanların korkutmalarına kanmayın ve eğer inanlardan iseniz Beni anlamamaktan korkun.

-176-

وَلاَ يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّواْ اللّهَ شَيْئاً يُرِيدُ اللّهُ أَلاَّ يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ve lâ yahzunkellezîne yusâriûne fîl kufri innehum len yadurrûllâhe şeyâ yurîdullâhu ellâ yecale lehum hazzan fîl âhiret ve lehum azâbun azîm

ve lâ yahzun-ke ellezine	: yok, mahzun, üzülme, keder, sen, o kimseler
Yusariun	: koşmak, o halde hareket etmek,
fî el kufri	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtmek
inne-hum	: muhakkak, doğrusu, onlar
len yadurrû Allâh şeyan	: değil, asla, zarar, sıkıntı, müşkil, Allah, şey, bir şey
yurîdu allâhu	: irade, Allah
ellâ yecale	: değil, asla, yapmak, kılmak, ulaşmak
Lehum hazz	: onlar, haz, zevk, manevi his,
fi el ahireti	: sonunda,
ve lehum azabun azim	: onlar, azap, sıkıntı, dert, büyük

176- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin o hallerde hareket etmeleri seni üzmesin. Doğrusu onlar; Allah'ın iradesi konusunda, Allah hakkında bir şey bilemezler, müşkillerden kurtulamazlar. Onlar sonunda manevi hazza ulaşamazlar ve onlar büyük sıkıntıların içindedirler.

-177-

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُاْ الْكُفْرَ بِالإِيمَانِ لَن يَضُرُّواْ اللّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnellezîneşteravul kufra bil îmâni len yedurrûllâhe şeyâ ve lehum azâbun elîm

inne ellezîne eşteravu	: muhakkak, doğrusu, o kimseler, satın aldılar, seçtiler,

El kufra : hakikatleri örtmek, kabul etmemek,
bi el îmâni : iman, inanç
len yadurrû Allâh şeyan : değil, asla, zarar, sıkıntı, müşkil, Allah, şey, bir şey
ve lehum azabun elim : onlar, azap, sıkıntı, dert, acı

177- Doğrusu o hâlde olan kimseler; iman etmeye karşı, hakikatleri görmemezlikten gelip kabul etmemeyi seçtiler, Allah hakkında bir şey bilemeyip müşkillerden kurtulamadılar ve onlar acı sıkıntıların içinde kaldılar.

-178-

وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُواْ إِثْمًا وَلَهْمُ عَذَابٌ مُّهِينٌ

Ve lâ yahsebennellezîne keferû ennemâ numlî lehum hayrun li enfusihim innemâ numlî lehum li yezdâdû isme ve lehum azâbun muhîn

ve lâ yahseben : yok, zannetme, hesap etme, düşünme,
ellezîne keferû : o kimseler, hakikatleri örtmek, kabul etmemek
ennemâ numli lehum : ancak, sadece, mühlet, ara, zaman, onlar
Hayrun li enfusi-him : hayırlı olan, iyi olan, kendileri için
İnnemâ numli lehum : ancak, sadece, çünkü, mühlet, ara, zaman, onlar
Li yezdadu : için, artmak, çoğalmak,
ismen : günah, isim, hata, varlığın süreti
ve lehum azabun muhin : onlar, azap, sıkıntı, dert, alçaltıcı, hain, ihanet, hor hakir

178- Hakikatleri görmemezlikten gelip kabul etmeyenler, zamanın onlara hayr getireceğini düşünmesinler, çünkü onlar zamanlarını hatalarını arttırarak geçirirler ve onları hakir bırakan sıkıntılar vardır.

-179-

مَّا كَانَ اللّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىَ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللّهَ يَجْتَبِي مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاء فَآمِنُواْ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَإِن تُؤْمِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ

Mâ kânallâhu li yezerel muminîne alâ mâ entum aleyhi hattâ yemîzel habîse minet tayyib ve mâ kânallâhu li yutliakum alel gaybi ve lâkinnallâhe yectebî min rusulihî men yeşâu fe âminû billâhi ve resulih ve in tuminû ve tettekû fe lekum ecrun azîm

mâ kâne Allah : olmadı, değildir, olmaz, Allah,
Li yezere : bırakmak, terk etmek, ayrı,
el muminîne : müminler, emin olanlar,
alâ mâ entum aleyhi : için, karşı, şey, değil, ne, siz, onun üzerine, kendi
Hatta yemize : hatta, ayıran, fark eden, ayırt eden,
el habise : kötü, zararlı olan, habis olan,
min et tayyibi : temizden, güzel, iyi olan
ve mâ kâne Allah : olmadı, değildir, Allah
li yutlia-kum : için, bildirme, açıklama, siz,

alâ el gaybi	: bilinmeyen, görünmeyen, bilinmeyenler
ve lakin Allâh yectebi	: lakin, fakat, Allah, seçiçilik, fark edicilik, şuurlu olma
min resuli hi	: resul, hakikati gösteren, o
Men yeşau	: kim, ister,
fe âminû bi Allah	: artık, böylece, iman etmek, inanmak, Allah
ve resuli-hî	: resul, hakikati gösteren, o
ve in tuminû	: eğer iman ederseniz, inanmak
ve tettekû	: fenalardan sakınırsanız, takva sahibi olursanız
fe lekum ecrun azim	: artık, o zaman, sizin, size, karşılık, yüce

179- Allah sizden ayrı değildir. Müminler; kendilerinin ne olduğunu bilirler, iyi olan nedir, zararlı olan nedir ayırt ederler. Allah, bilinmeyenleri size bildirmemezlik yapmaz. Allah; o resul'lere de, sizlere de hak ile batılı fark edecek o şuuru verdi. Kim; Allah'a iman etmeyi isterse, o resul'e uyarsa, inanma yolunda olursa ve fenalardan sakınır Allah'a ortak koşmazsa, artık onlara yüce karşılıklar vardır.

-180-

وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Ve lâ yahsebennellezîne yebhalûne bi mâ âtâhumullâhu min fadlıhî huve hayran lehum bel huve şerrun lehum se yutavvekûne mâ bahilû bihî yevmel kıyâmeh ve lillâhi mîrâsus semâvâti vel ard vallâhu bi mâ tamelûne habîr

ve lâ yahseben	: yok, zannetme, hesap etme, düşünme
Ellezîne yebhalun	: o kimseler, istif, stok, biriktiren, cimri, vermeyen,
bi mâ âtâ-humu allâhu	: verdiği şeyler, nitelikler, onlar, Allah
min fadlı-hi	: sıfatları, kendi fazlından, lütuf,
Huve hayrun lehum	: o, hayırlı olan, onlar
bel huve şerrun lehum	: hayır, bilakis, o, şer, kötü olan, onlar
se yutavvekûne	: elbette, kuşatma, saran, dolanan
mâ bahilû bi-hî	: şey, ne, değil, , istif, stok, biriktiren, cimri
yevme el kıyâmeti	: ölüm günü, hakikatlerin ortaya çıktığı gün, diriliş,
ve li allâh mirasu	: Allahın, miras, her şey onun,
el semâvâti ve el ard	: göklerde ve yerde
ve Allâh bi mâ tamelûne	: Allah, yaptığınız şeylerden
habîrun	: bildiren, haber veren,

180- Allah'ın onlara bahşettiği sıfatları, kendilerine isnat edip, onu sahibine vermeyenler bir hayırda olduğunu sanmasınlar, bilakis onların o halleri fenalarda kalmaktır. Elbette sıfatları kendine nisbet edenler, ölünceye kadar o hallerle kuşatılmışlardır. Göklerde ve yerde olan her şeyin sahibi Allah'tır ve Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri her an bildirir.

-181-

لَّقَدْ سَمِعَ اللّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاء سَنَكْتُبُ مَا قَالُواْ وَقَتْلَهُمُ الأَنبِيَاء بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُواْ عَذَابَ الْحَرِيقِ

Lekad semiallâhu kavlellezîne kâlû innallâhe fakîrun ve nahnu agniyâu se nektubu mâ kâlû ve katlehumul enbiyâe bi gayri hakkın ve nekûlu zûkû azâbel harîk

lekad semia allâhu	: andolsun, gerçek şu ki, işitmek, Allah
kavle ellezîne	: sözler, söylenenler, konuşmak, o kimseler, her insan,
Kâlû inne Allah	: dediler, muhakkak, Allah,
fakir	: fakir, bir şeyi yok, yoksul, ihtiyacı olan,
ve nahnu agniyâu	: biz, zengin, varlıklı
Se nektubu mâ kâlû	: yakında, elbette, yazmak, bildirmek, şey, ne, değil, dedi
ve katle-hum	: öldürme, yazık etmek, ortadan kaldırmak, onlar
el enbiyâe	: nebileri, haber getiren, bildiren,
bi gayri hakk	: hakikatlerden başka, haksızca,
ve nekulu zûkû	: demek, söylemek, his, zevk, o halde kalmak, tadın
azâbe el harîki	: azap, sıkıntı, yakıcı

181- Gerçek olan şu ki; duydukları sözleri işittiren Allah'tır. Dediler ki: Allah fakirdir, biz varlıklı olanız. Elbette onlar kendi bedenlerinde yazılı olan hakikatleri bilemediler ve onlar hakikatlerden başka bir şey bildirmeyen o nebileri öldürdüler ve onlar söyledikleri şeyler yüzünden yakıcı sıkıntılarda kaldılar.

-182-

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللّهَ لَيْسَ بِظَلاَّمٍ لِّلْعَبِيدِ

Zâlike bimâ kaddemet eydîkum ve ennallâhe leyse bi zallâmin lil abîd

Zâlike bima kaddemet	: işte bu, sebebiyle, sağlanan, sunulan, verilen,
eydi-kum	: yaptıklarınız, sizin elleriniz
ve enne Allâh leyse	: Allah, değildir,
bi zallâmin	: zalim, zulmedici, kötülük,
li el abid	: kulları için

182- İşte bunlar kendi yaptıkları şeylerden dolayıdır ve Allah kullarına zulmeden değildir.

-183-

الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلاَّ نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىَ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءكُمْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ellezîne kâlû innallâhe ahide ileynâ ellâ numine li resûlin hattâ yetiyenâ bi kurbânin tekuluhun nâru kul kad câekum rusulun min kablî bil beyyinâti ve billezî kultum fe lime kateltumûhum in kuntum sâdıkîn

Ellezine kalu inne Allah	: onlar, dedi, muhakkak, Allah
Ahide ileyna	: devir, zaman, sözleşme, yemin, ahd, söz, bize
ellâ numine li resul	: değil, yok, inanmak, resul, hakikati gösteren,
Hatta yetiye-nâ bi	: hatta, getirir, sunar, bildirir,
kurbânin	: yakınlık,
Tekulu hu	: beslenmek, yemek, fayda, yararlanmak, o,
el nâru	: ateş, nur, aydınlık, ışık,

Kul kad câe-kum : söyle, anlat, geldi, sunuldu, size,
Resul min kabl ke : resul, hakikati gösteren, benden öncede,
bi el beyyinâti : hakikatleri apaçık açıklayan
ve bi ellezi kultum : ki o, onları, söylediniz, söyleyin,
Fe lime kateltumû-hum : o halde, artık, nicin, neden, öldürdünüz, onlar
in kuntum sadikin : eğer, iseniz, siz, sadık, doğru söyleyen

183- O kimseler dediler ki: Bizlerden Allah'a ve resul'üne inanmamamız için söz alındı. Hatta bize o yakınlığı gösterinceye, onun nurundan faydalandırıncaya kadar. De ki: Benden önce de hakikatleri apaçık açıklayan resullerin sözleri sizlere geldi. Eğer doğru söyleyenlerdeniz diyorsanız, söyleyin onları neden öldürdüler?

-184-

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآؤُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

Fe in kezzebûke fe kad kuzzibe rusulun min kablike câu bil beyyinâti vez zuburi vel kitâbil munîr

fe in kezzebûke : artık, eğer, yalanlarlarsa, seni
fe kad kuzzibe : öyle ki, oldu, yalanlanma,
resul : resul, hakikati gösteren, hakikatleri sunan,
min kabli-ke : senden önce
Cau bi el beyyinâti : getirdi, sundu, apaçık deliller,
ve el zuburi : kutsal, hakikatleri sunan, yazılı sahifeler, mektup,
ve el kitâbi el munîri : kitap, sözler, hakikatler, aydınlatıcı, ışık veren

184- Bundan sonra eğer seni yalanlarlarsa, öyle ki senden önce de gelen, apaçık delillerle hakikatleri sunan ve her varlığın hakikatleri taşıyan bir mektup olduğunu söyleyen ve aydınlatıcı sözleri sunan Resulleri de yalanlamışlardı.

-185-

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَما الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلاَّ مَتَاعُ الْغُرُورِ

Kullu nefsin zâikatul mevt ve innemâ tuveffevne ucûrekum yevmel kıyâmet fe men zuhziha anin nâri ve udhılel cennete fe kad fâz ve mâl hâyâtud dunyâ illâ metâul gurûr

kullu nefsin : bütün herkes, her nefs, her kişi,
zâikatu : hissiyat, tatmak,
el mevti : ölüm,
ve innemâ tuveffevne : sadece, vefa, sevgiye karşılık, içtenlik, samimi
ucûre-kum : ecir, karşılık, davranış hali, siz
yevme el kıyâmeti : hakikatlerin ortaya çıktığı gün, vakit, ölünceye kadar
Fe men zuhziha an : artık, kim, hareket ettirmek, uzaklaştırmak,
en nâr : ateş, yakıp yıkıcı haller,
ve udhıle : dahil olmak, girmek,
el cennete : cennet, huzur, bahçe,
fe kad fâze : artık, kazandı, başarı, kurtulmuştur
ve mâ el hayâtu ed dunyâ : değil, şey, ne, dünya hayatı, yaşam
illâ metâu : ancak, başka, matea, çıkar peşinde olmak,

el gurûri : aldanma, kibir, ego,

185- Bütün herkes ölümü hissedecektir. Siz ölünceye kadar sadece içtenlikle, sevgiyle karşılık verin. Artık kim, kendindeki o yakıp yıkıcı halleri uzaklaştırır ve o huzur hâline dahil olursa, artık o başarıya ulaşmıştır. Dünya hayatının çıkarında olanlar ise, bir egodan başka bir şey elde edemezler.

-186-

لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ أَذًى كَثِيرًا وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الأُمُورِ

Le tublevunne fî emvâlikum ve enfusikum ve le tesmeunne minellezîne ûtûl kitâbe min kablikum ve minellezîne eşrakû ezen kesîrâ ve in tasbirû ve tettekû fe inne zâlike min azmil umûr

le tublevunne : elbette, imtihan, dikkatice düşünmek anlamak
fî emvâli-kum : varlığınız, mallarınız
ve enfusi-kum : nefsleriniz, kendiniz, canlarınız
ve le tesmeunne : elbette işiteceksiniz
min ellezîne utu el kitab : onlardan, hakikatlerin sözlerini sunulan, kitap sunulan
min kabli-kum : sizden önce
ve min ellezîne eşraku : onlardan, ortak koşan,
Ezen kesîran : eza, incitmek, üzmek, çok
ve in tasbirû : eğer siz sabrederseniz
ve tettekû : fenalardan sakınmak, takva sahibi olun
fe inne zâlike : böylece, bu, işte böylece,
min azmi : kararlı, tesbit, hakikatleri anlama, belirleme,
el emri : işleyiş, her varlıktaki işleyiş, işler, hüküm

186- Elbette varlığınız ve canlarınız hakkında dikkatlice düşünüp anlama içinde olmalısınız. Sizden önceki, hakikatlerin sözleri sunulduğu halde kendi anlayışlarında kalanlardan ve ortak koşan o kimselerden çok incitici sözler işiteceksiniz. Eğer sabırlı olursanız ve fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsanız, böylece varlığın işleyişi hakkında hakikatlere ulaşacaksınız.

-187-

وَإِذَ أَخَذَ اللّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلاَ تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاء ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْاْ بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ

Ve iz ehazallâhu mîsâkallezîne ûtûl kitâbe le tubeyyinunnehu lin nâsi ve lâ tektumûnehu fe nebezûhu verâe zuhûrihim veşterav bihî semenen kalîlâ fe bise mâ yeşterûn

ve iz ehaze : almıştı, edindi, sarıldı,
Allâh misak : Allah, söz, misak, sözleşme,
Ellezine ûtû el kitâbe : o kimseler, hakikatleri sözleri sunulanlar, kitap verildiler
le tubeyyinunne-hu : mutlaka, açıklayacaksınız, anlatacaksınız, o hakikatleri
li en nâsi : insanlara
ve lâ tektumûne-hu : onu gizlemeyeceksiniz
fe nebezû-hu : fakat, ret, bıraktılar, attılar

verâe zuhûrihim	: arka, geçmiş, eski biliş, geçmiş cehalet
ve eşterav bi-hî	: çıkarları için kullandılar, onu sattılar
semenen kalîlen	: az bir değere
fe bise	: oysa, ne kötü,
mâ yeşterûne	: değil, şey, ne, satın almak, alış veriş, yaptıkları

187- Hakikatlerin sözleri sunulan o kimseler, o hakikatleri insanlara açıklayacaklarına ve onu gizlemeyeceklerine dair Allah'a söz vermişlerdi. Fakat o hakikatleri bıraktılar, geçmiş eski bilişlerine döndüler ve o hakikatlerden duydukları sözleri, az bir değer için de olsa çıkarları için kullandılar. Oysa yaptıkları ne kötü bir şeydi.

-188-

لاَ تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَواْ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحْمَدُواْ بِمَا لَمْ يَفْعَلُواْ فَلاَ تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Lâ tahsebennellezîne yefrahûne bi mâ etev ve yuhıbbûne en yuhmedû bi mâ lem yefalû fe lâ tahsebennehum bi mefâzetin minel azâb ve lehum azâbun elîm

lâ tahseben ellezine	: yok, sakın zannetme, o kimseler,
Yefrahûne	: ferah, rahatlık, bolluk, huzur,
bima etev	: geldi, edindikleri, getirdikleri şey
ve yuhıbbûne	: severler,
en yuhmedu	: övünmek, methedilmek
bi mâ lem yefalû	: yapmadıkları şey ile
fe lâ tahsebe	: artık, yok, sanma, zannetme,
enne hum bi mafezetin	: artık, onlar, fezy bulma, kurtulma, aydınlanma,
min el azab	: azap, sıkıntı
ve lehum azabun elim	: onlara, azap, sıkıntı, acı, elim

188- Edindikleri şeyler yüzünden o kimselerin huzur bulduğunu zannetme. Onlar bir şey yapmadıkları halde övünmeyi severler. Artık onların sıkıntılardan kurtulacağını zannetme ve onlar acı sıkıntılar içindedirler.

-189-

وَلِلّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاللّهُ عَلَىَ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ve lillâhi mulkus semâvâti vel ard vallâhu alâ kulli şeyin kadîr

ve li allâhi	: Allah'ın
mulku es semâvâti	: mülkü, hükümran, yönetici, semaların, göklerin mülkü
ve el ardı	: arz, yeryüzü
Ve Allah alâ kulli şey'in	: Allah, bütün her şey,
kadîrun	: kudret,

189- Göklerin ve yerin hükümranı Allah'tır ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-190-

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُوْلِي الأَلْبَابِ

İnne fî halkıs semâvâti vel ardı vahtilâfil leyli ven nehâri le âyâtin li ulîl elbâb

İnne fi halki	: muhakkak, için, halkiyet, yaratılış,
el semâvâti ve el ard	: semalar, gökler ve yeryüzü
ve ıhtilâfi	: farklılık, ihtilaf,
el leyli	: gece, karanlık, gaflet,
ve en nehâri	: gündüz
le âyâtin	: elbette deliller
li ulî el elbâbı	: yüce akıl sahipleri, aklını işleten, hak üzere düşünen

190- Muhakkak ki göklerin ve yerin halkoluşunda, gece ve gündüzün farklılığında, elbette hakk üzere düşünenler için deliller vardır.

-191-

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىَ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

Ellezîne yezkurûnallâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbihim ve yetefekkerûne fî halkıs semâvâti vel ard rabbenâ mâ halakte hâzâ bâtıl subhâneke fekınâ azâben nâr

ellezîne yezkurûne allâh	: onlar, Allah'ın zikri, anarlar,
Kıyâmen ve kuduen	: ayakta iken ve otururken
ve alâ cunûbi-him	: her yön, nerde olurlarsa olsunlar, yatarken
ve yetefekkerûne	: tefekkür ederler, düşünürler
fî halkı es semâvâti	: göklerin yaratılışında, halkoluşunda
ve el ardı	: arz, yeryüzü, yer
rabbe-nâ	: Rabbimiz
mâ halakte	: halketmedin, yaratmadın, varetmedin,
hâzâ batılan	: bu, boş, asılsız, anlamsız
subhâne-ke	: noksan sıfatlardan münezzehsin, her şey seninle,
fe kınâ	: artık, bizi koru, yol göster, bildir,
azabe	: sıkıntı, azap,
el nar	: nur, ışık, ateş

191- O kimseler; ayakta iken, otururken, her nerede olurlarsa olsunlar Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin halkoluşunu düşünüp anlamaya çalışırlar. Rabbimiz! Sen bunları anlamsız halketmedin, sen noksan sıfatlardan münezzehsin, bizi nurunla aydınlat, sıkıntılardan koru, derler.

-192-

رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

Rabbenâ inneke men tudhılin nâre fe kad ahzeyteh ve mâ liz zâlimîne min ensâr

rabbe-nâ	: Rabbimiz,
inne ke	: muhakkak, doğrusu, sen
Men tudhıli en nâre	: kim, dahil olmak, girmek, ateş, cehaletin ateşi
fe kad ahzey te hu	: artık, oldu, öyle ki, hor hakir, yazık etme, sen, o
ve mâ li el zâlimîne	: değil, şey, ne, zalimler, kötülük yapanlar,
min ensârin	: bir yardımcı

192- Rabbimiz! Muhakkak ki seni anlamayan kimse, cehaletin ateşine dâhil olmuştur, böylelikle seni anlamayıp kendine yazık etmiştir ve zalimler için bir yardımcı da yoktur.

-193-

رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الأَبْرَارِ

Rabbenâ innenâ seminâ munâdiyen yunâdî lil îmâni en âminû bi rabbikum fe âmennâ rabbenâ fagfir lenâ zunûbenâ ve keffir annâ seyyiâtinâ ve teveffenâ meal ebrâr

rabbe-nâ	: Rabbimiz, vücudlandıran, biz,
innena semi na	: elbette, biz, işittik,
Munâdiyen	: nida, seslenmek, davet, çağrı, davet etme,
yunadi	: nida eden, seslenen, davetçi, çağrı, davet etme,
li el imani	: için, iman, inanmak, inanç,
en âminû	: iman etmek, inanmak,
bi rabbi kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
fe âmennâ Rabbena	: artık, iman ettik, inandık, biz, rabbimiz
fe agfir	: artık, mağfiret et, bağışla, lütuflarınla temizle,
lenâ zunube na	: bize, günahlarımız, hatalarımız
ve kefir anna	: ört, yok et, bizim,
seyyiati na	: fenalarımızı, hatalarımız, kötülük, biz,
ve teveffe nâ	: vefalı, sevgiyle, biz,
mea el ebrar	: beraber, iyi olan, erdemli, dürüst,

193- Rabbimiz! Rabbinize iman ederek bir inanç içinde olun, diye seslenenin davetini işittik, sonra da Rabbimize iman ettik. Artık biz hatalarımızı anladık, bize mağfiret et ve bizim fenalarımızı anlayıp yok etmemizi ve erdemli olanlarla birlikte bizim de sevgiyle davranmamızı sağla.

-194-

رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ

Rabbenâ ve âtinâ mâ vaadtenâ alâ rusulike ve lâ tuhzinâ yevmel kıyâmet inneke lâ tuhliful mîâd

rabbe-nâ	: Rabbimiz
ve atina	: bize ver, sun, bahşet
mâ vaadte-nâ	: şey, ne, değil, sözler, vaad ettiğin şeyi
alâ resuli-ke	: resuller, hakikati gösterenler, sen
ve lâ tuhzi-nâ	: yok, yazık etmek, sıkıntı, müşkil,
yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı gün,
inne-ke la tuflihu	: sen, yok, bırakmak, değiştirmek,

el miad : vaat edilen zaman, vaad, tecelliler,

194- Rabbimiz! Resullerin sunduğu hakikatlerin sözlerini anlamamızı bize bahşet ve ölünceye kadar bizi mahzun bırakma. Muhakkak ki senin vaadinde geri bırakmak yoktur.

-195-

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لاَ أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى
بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخْرِجُواْ مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي
وَقَاتَلُواْ وَقُتِلُواْ لأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّن عِندِ اللّهِ وَاللّهُ عِندَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ

Festecâbe lehum rabbuhum ennî lâ udîu amele âmilin minkum min zekerin ev unsâ, badukum min bad fellezîne hâcerû ve uhricû min diyârihim ve uzû fî sebîlî ve kâtelû ve kutilû le ukeffirenne anhum seyyiâtihim ve le udhılennehum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâr sevâben min indillâh vallâhu indehû husnus sevâb

fe istecâbe lehum : o zaman, icabet etti, bildirdi, cevap, onlar
rabbu-hum : onların Rabbi
Ennî la udiu amel : ben, yok, zayi, boş, amel, çalışma
Amilin min-kum : amel eden, çalışan, sizden
min zekerin ev unsa : erkek, er kişi yada kadın, nefsini anlama yolunda olan
badu-kum min badın : sizin bazınız, bazınıza, birbirinize
fe ellezîne haceru : artık, onlar, o kimseler, hicret,
ve uhricu : çıkarıldılar, dışarı,
min diyâri-him : bulundukları yer, yurtlarından, onlar,
Ve uzu : eza, sıkıntı, eziyet,
fî sebîlî : için, o yolda, hak yolu, hakikatlerin yolunda,
ve kâtelû : gayret ettiler, mücadele ettiler, savaştılar
Ve kutile : yazık etmek, mahv, yok etmek, öldürülmek,
le ukeffirenne : elbette, yok etmek, örtmek,
Anhum seyyiâti-him : onlardan, fenalar, günahları, onlar
ve le udhılenne-hum : elbette, dâhil olmak, girmek, onlar
Cennâtin : cennetler, huzur vardır, bahçeler
terci min tahtina : makamlarında,
el enhâru : akıp giden bir ilim, nehirler
Sevaben : iyi karşılık, güzel,
min indi allâhi : iyi karşılık, ona ait, Allah'ın katından
ve allâh inde hu : Allah, katında, ona ait olan, hakikatler,
husnu el sevab : güzel, iyi, iyi karşılık, güzel iş, davranış

195- Rabbi onlara bildirdi: Beni anlamak, anlatmak isteyenlerden kadın olsun erkek olsun, o hakikatler için çalışanların çalışmaları zayi olmaz. Birbirinize yardımcı olun. Öyle ki o yolda hakikatler için mücadele edenler; bulundukları yerlerden çıkarıldılar, o kimseler hicret ettiler ve Hakk yolunda eziyet gördüler ve öldürüldüler. Onlar o yolda fenalarını anlayıp yok ettiler ve elbette onlar makamlarında akıp giden bir ilmin huzuruna dâhil oldular. Allah’a ait güzel karşılıklar buldular. Güzel karşılıklar Allah’ın katındandır.

-196-

لاَ يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُواْ فِي الْبِلاَدِ

Lâ yegurranneke tekallubelluzîne keferû fîl bilâd

lâ yegurranne-ke	: yok, aldatmak, sen
tekallubu	: dönüp dolaşmaları, gezip dolaşmaları
ellezîne keferû	: hakikatleri örtenler, kabul etmeyenler,
fi el bilad	: beldeler arasında, insanlar arasında,

196- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin, o beldeler arasında bir gayret içindeymiş gibi görünüp, gezip dolaşmaları seni aldatmasın.

-197-

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

Metâun kalîlun summe mevâhum cehennem ve bisel mihâd

Metâun kalilun	: bir meta, çıkar, az, biraz, kendi çıkarında olmak
Summe meva hum	: sonra, sığınak, varılacak yer, mekan, hal, onlar
cehennem	: derin kuyu, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan
ve bise el mihad	: ne kötü bir hâl, bulunulan yer, yatak, o halde olmak,

197- Bu onların hep kendi çıkarları içindir. Sonra onlar hep yakıp yıkıcı hallerdedirler ve o ne kötü bir hâldir.

-198-

لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلاً مِّنْ عِندِ اللّهِ وَمَا عِندَ اللّهِ خَيْرٌ لِّلأَبْرَارِ

Lâkinillezînettekav rabbehum lehum cennâtun tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ nuzulen min indillâh ve mâ indallâhi hayrun lil ebrâr

lâkin ellezîne	: lâkin, o kimseler,
İttekav	: takva sahibi, fenalardan sakınan,
rabbe hum	: rabbine
Lehum cennatun	: onlar için, onlara, huzur, cennet
Terci min tahti-hâ	: vardır, akar, makamlarında
el enhâru	: akıp giden bir ilim, nehirler
hâlidîne fî-hâ	: devamlı, o halde, orada,
Nuzulen	: sevinç, eğlence, mutluluk, sunma, katı,
min indi allâhi	: ona ait hakikatler, Allah
ve mâ inde allâhi	: değil, şey, ne, Allahın katında, ona ait
Hayrun	: hayırlı, iyi olan, faydalı
li el ebrar	: için, dürüst, erdemli, iyi insan

198- Lâkin Rabbine karşı fenalardan sakınan kimseler için huzur vardır, onlar makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hâlin içindedirler. Allah'a ait olan hakikatlere kavuşmanın

mutluluğundadırlar. Erdemli insanlar için, Allah'a ait olan hakikatler hayırlardan başka bir şey değildir.

-199-

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلّهِ لاَ يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ ثَمَنًا قَلِيلاً أُوْلَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Ve inne min ehlil kitâbi le men yuminu billâhi ve mâ unzile ileykum ve mâ unzile ileyhim hâşiîne lillâhi, lâ yeşterûne bi âyâtillâhi semenen kalîlâ ulâike lehum ecruhum inde rabbihim innallâhe serîul hısâb

ve inne min ehli el kitâbi	: doğrusu, aktarılan söylentilerde kalanlar, ehli kitab
Le men yuminu bi allâh	: elbette, kim, kimse, Allah inanırlar
ve mâ unzile ileykum	: sunulan şey, bildirilen, indirilen şeye, size
ve mâ unzile ileyhim	: şey, ne, değil, sunulan, indirilen şeye, onlara
hâşiîne li allâhi	: saygılı, huşu içinde, Allah
lâ yeşterûne	: yok, çıkar, satmazlar, çıkar içinde olmazlar,
bi ayet Allah	: ayet, delil, Allah
semenen kalîlen	: değere, bedele, azbir
Ulaike lehum ecru-hum	: işte onlar, onların karşılıkları,
inde rabbi-him	: katında, ona ait, Rabb, onlar
inne allâh	: muhakkak, Allah,
seriu el hasib	: seri, çabuk, hesab, değerli, karşılık

199- Aktarılan söylentilerde kalan öyle kimseler vardır ki, Allah'a inanırlar ve size bildirilen ve onlara bildirilen şeylere inanırlar. Allah'a karşı saygı içindedirler. Allah'ın ayetlerini çıkarları için az bir değere de olsa satmazlar. İşte onlar, karşılıklarını Rabbinden beklerler. Muhakkak ki Allah'ın hesabı seridir.

-200-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اصْبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenusbirû ve sâbirû ve râbitû vettekûllâhe leallekum tuflihûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
usbirû	: dayanmak, sabretmek, sebat etmek
ve sabiru	: sabır, direnmek, beklemek,
ve râbitû	: alaka, bağlantı, irtibat, varlıktaki hakk bağlantısı
ve ittekû allâhe	: fenalardan sakının Allaha ortak koşmayın
lealle-kum tuhlifun	: umulur ki, başarırsınız, felah, özü anlamak,

200- Ey iman edenler! Sabrın ne olduğunu anlayın ve sabredin ve tüm varlığı birbirine bağlayan Hakk sırrını anlayın ve fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın. Umulur ki başarırsınız.

S4 - NİSÂ SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِي تَسَاءلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللّهَ
كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

Yâ eyyuhân nâsuttekû rabbekumullezî halakakum min nefsin vâhidetin ve halaka minhâ zevcehâ ve besse minhumâ ricâlen kesîran ve nisââ vettekûllâhellezî tesâelûne bihî vel erhâm İnnallâhe kâne aleykum rakîbâ

yâ eyyuhâ en nasu	: ey insanlar,
itteku	: fenalardan sakınma ortak koşmama, takva
rabbe kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,

Ellezî halaka kum	: o ki, sizi yarattı, var etti,
Min nefsin vahidetin	: nefs, öz varlığınız, kişi, beden, tek, bir,
ve halaka minha	: yarattı, varetti, ondan,
zevce ha	: eş, benzer, cins, türler, aynı yolda olan, o
ve besse min huma	: yaydı, türetti, çoğaltan, onlardan,
Ricâlen kesiran	: er kişi, kâmil kişi, erkekler, çok, çok sayıda
ve nisaen	: kadın, nefsini anlama yolunda olan,
ve ittekû Allah	: takva, fenalardan sakının, ortak koşmayın, Allah
Ellezi tesâelûne bihi	: o ki, istemek, sual etmek, sorgulamak, onunla
ve el erhâme	: rahimler, akrabalıklar, yakınlar
İnne Allah	: muhakkak ki Allah
Kâne aleykum	: oldu, dır, üzerinizde, sizdeki,
rakiben	: gözeten, koruyan, bekçi, tutup duran, sımsıkı tutan

1- Ey insanlar! Sizi vücudlandırana karşı fenalardan sakının, ortak koşmayın. Ki O'dur sizi tek bir nefisten halkeden ve ondan eşler vareden ve onlardan birçok erkek ve kadın olarak çoğaltan. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Ki O'nun hakikatlerini anlamak için sorun arayın ve yakınlığı anlayın. Muhakkak ki Allah, sizdeki tüm tecellileri ile sizi sımsıkı tutandır.

-2-

وَآتُواْ الْيَتَامَى أَمْوَالَهُمْ وَلاَ تَتَبَدَّلُواْ الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلاَ تَأْكُلُواْ أَمْوَالَهُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا

Ve âtûl yetâmâ emvâlehum ve lâ tetebeddelûl habîse bit tayyîb ve lâ tekulû emvâlehum ilâ emvâlikum İnnehu kâne hûben kebîrâ

ve âtû	: verin,
el yetama	: yetim, yalnız kalan, kendi inançlarından kopmuş,
emvâle-hum	: onların mallarını, değerlerini, hakikatlerin bilgileri,
ve lâ tetebeddelû	: yok, değiştirmek,
el habîse	: zararlı, pis, kötü, zarar veren,
bi el tayyibi	: temiz, zararsız, iyi, güzel,
ve lâ teakulu	: yemeyin, beslenme, fayda, yarar,
emval hum	: mal, değer, bilgi, onlar
ilâ emvâli-kum	: mallarınız, değerleriniz, bilgi, siz, kendiniz,
inne-hu kane	: muhakkak ki o, oldu,
Huben kebir	: günah, aldatma, vebal, büyük

2- Atalarının inancından kopmuş olup, hakikati arayanlara hakikatlerin bilgilerini verin ve tertemiz hakikat bilgilerini cehaletin o zararlı bilgileriyle değiştirmeyin ve onların değerlerini kendi değerleriniz yapıp faydalanmayın. Muhakkak ki bu büyük bir vebaldir.

-3-

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ تُقْسِطُواْ فِي الْيَتَامَى فَانكِحُواْ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ النِّسَاء مَثْنَى وَثُلاَثَ وَرُبَاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلاَّ تَعْدِلُواْ فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَى أَلاَّ تَعُولُواْ

Ve in hıftum ellâ tuksitû fîl yetâmâ fenkihû mâ tâbe lekum minen nisâi mesnâ ve sulâse ve rubâa fe in hıftum ellâ tadilû fe vâhideten ev mâ meleket eymânukum zâlike ednâ ellâ teûlû

ve in hıftum	: eğer, korkmak, çekinmek, tereddüd, tedirğin,
ella tuksitu	: değil, yok, adil, haklı, doğruluk,
Fi el yetama	: atalarının inancından kopmuş hakikati arayan, yalnız,
fe inkihû	: o zaman, nikâh, katmak, birleştirme, bağlanma, uygun
mâ tâbe lekum	: dönmek, tabi olmamak, uymamak, uygun değil, siz
Min en nisâi	: nefsini anlama yolunda olan,
Mesnâ	: tekrarlanmış, devamlı hikmetler öğütler, sağlam, ikişerli
ve sulase	: üçe mensub, birleşmiş, dahada sağlam, aklı terk etmek
ve rubaa	: rabbe dönmek, vücudların sahibi, rabbde fani olmak,
Fe in hıftum	: eğer, korkarsanız, çekinmek, tedirğin, tereddüd,
ella tadilu	: değil, adil olamama, doğruluk, eş, hakkıyla anlatamama
Fe vâhideten	: artık, bir olan, tek olan, benzersiz, tüm varlıkta bir olan
Ev	: ve, veya, ya da, yahut, meğer ki, belki, aksine, hatta
ma meleket eyman kum	: değil, güç, sahip, el, gücünüz, diri, yemin, siz
Zâlike edna	: işte bu, daha uygun, aşağı, pek az, yakın, gerekli olan
ella teulu	: değil, yok, haksızlık etmemek, adalet, doğruluk, yüce

3- Eğer, atalarının inançlarından kopmuş olup, hakikati arayanlara sunulan değerlere, onların doğruluk içinde sahip çıkamayacağından çekiniyorsanız, nefsini anlama yolundan döneceklerini düşünüyorsanız, o zaman onlara; tekrarlaya tekrarlaya ve birleştirerek ve Rabb şuuruna ulaşarak hakikatlere bağlanmalarını söyleyin. Eğer onların hakikatleri anlama, sizin de hakkıyla anlatamama çekinceniz varsa, artık tüm varlıkta tek olan gücü ve sizlerdeki gücün sahibinin sizler olmadığını anlayıncaya kadar onlara yardım edin. İşte bu doğruluktan ayrılmamanız için uymanız gerekendir.

-4-

وَآتُواْ النَّسَاء صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا

Ve âtûn nisâe sadukâtihinne nıhleh fe in tıbne lekum an şey'in minhu nefsen fe kulûhu henîen merîâ

ve âtû	: verin, sunun, bilgilendirin,
el nisae	: nefsini anlama yolunda olan, kadın,
sadukâti-hinne	: doğru, dürüst, onlar, vermek, hakka ait bilgi, bağış, yol
nıhleten	: vermek, hakka ait bilgiyi sunmak, bağış, yol
fe in tıbne lekum	: fakat, eğer, helal, güzel, temiz, hoşnut, size
An şey minhu nefsen	: bir şey, ondan, nefs, kendisi, kişi, can
kulû-hu	: fayda, yarar, beslenme, o,
henien merian	: uygun, sıhhat, rahat, kolay,

4- Nefsini anlama yolunda olanlara, Hakk'a ait olan bilgileri doğruluk içinde verin. Bundan sonra eğer bir güzellik içinde kendilerinden doğan o bilgilerden bir şeyi sizlerle paylaşırlarsa, ondan hakikatlere uygun olarak yararlanın.

-5-

وَلاَ تُؤْتُواْ السُّفَهَاء أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللّهُ لَكُمْ قِيَاماً وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُواْ لَهُمْ قَوْلاً مَّعْرُوفًا

Ve lâ tutûs sufehâe emvâlekumulletî cealallâhu lekum kıyâmen verzukûhum fîhâ veksûhum ve kûlû lehum kavlen marûfâ

ve lâ tutû	: vermeyin, yapmayın,
el sufehae	: akılsız, aklını işletmeyen, anlayamayacak olan
emvâle-kum	: mallar, değerler, hakikat bilgileri, siz
Elleti celae allah	: o ki, yaptı, sundu, var etti, düzen, verdi, Allah
Lekum kıyamen	: size, sizi, diri olan, ayakta, diriliş,
ve urzukû-hum fiha	: rızıklandırın, fayda, yarar, onun içinden,
ve eksû-hum	: giysi, beslemek, rahatlatmak, fayda bulmak, onlar
ve kûlû lehum	: söyleyin, deyin, konuşun, onlara,
Kavl maruf	: söz, bilinen, ariflik, uygun

5- Sizi diri tutan, varlığı var eden Allah'a ait olan ulaştığınız o değerli bilgileri, aklını işletemeyip anlayamayacak olanlara vermeyin. O hakikatlerden onları faydalandırın ve onları rahatlatın ve bir ariflik ölçüsünde onlarla konuşun.

-6-

وَابْتَلُواْ الْيَتَامَى حَتَّىَ إِذَا بَلَغُواْ النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُم مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُواْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلاَ تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُواْ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُواْ عَلَيْهِمْ وَكَفَى بِاللّهِ حَسِيبًا

Vebtelûl yetâmâ hattâ izâ belagûn nikâh fe in ânestum minhum ruşden fedfeû ileyhim emvâlehum, ve lâ tekulûhâ isrâfen ve bidâren en yekberû. Ve men kâne ganiyyen felyestafif ve men kâne fakîran felyekul bil marûf Fe izâ defatum ileyhim emvâlehum fe eşhidû aleyhim. Ve kefâ billâhi hasîbâ

ve ibtelû	: deneme, imtihan edin, arayan, dertli, yardıma muhtaç,
el yetema	: yetim, yalnız kalan, atalarının inançlarından kopmuş
Hatta izâ belagu	: hatta, oluncaya kadar, olgunluk, erişince, kemalat

en nikâha	: nikah, katmak, birleştirme, bağlanma
fe in ânestum	: bundan sonra, eğer, hissederseniz, anlarsanız, görürsen
min-hum ruşden	: onlarda, yeterli, akılcı, olgunluk, doğruyu anlama
fe idfeû emval hum	: o zaman, verin, sunun, mal, değer, onlar
ve lâ tekulû ha	: yok, yemek, fayda,
israfen	: israf, gereksiz, aşırılık
ve bidâren en yekberu	: dikkatli, uyanık, acele, büyük olan, büyümek
ve men kâne ganiyyen	: kim, oldu, zengin, hak ilminin bilgisine sahip olan
fe li yestafif	: o takdirde, için, erdemli, alçak gönüllü, çekinsin
ve men kâne fakiran	: kim, oldu, fakir, hiçbir şeyi olmayan,
fe li yekul	: o takdirde, için, beslenme, fayda, yarar,
bi el marufi	: ariflik, bilmek
fe izâ defatum	: sonra, eğer, o zaman, ödeme, verme
ileyhim emvâle-hum	: onlara, mallar, değerler, hakikatlerin bilgileri, onlar
Fe eşhidu aleyhim	: böylece, artık, o zaman, şahit, tanık, bilen, onlar
ve kefâ bi Allah	: kâfi, yeterli, Allah,
hasiben	: hesap, anlayış, araştırmak, değerlerin ayrıntısıyla sahibi,

6- Atalarının inançlarından kopmuş olup, hakikati arayanlara yardım edin, hatta birliğin kemalâtına ulaşıncaya kadar onlara yardım edin. Bundan sonra onlarda doğruya ulaşma yolunda samimiyet görürseniz, artık onlara hakikatlerin değerlerini verin ve faydasız şeyler sunmayın, aşırı gitmeyin ve onların kemalât yolunda dikkatli olmalarını söyleyin. Kim hakikatlerin bilgilerine sahip olursa, artık o erdemlilik içinde davransın. Kim hakikatlerin bilgilerinden yoksun kalmışsa, o bilme yolunda yararlanmaya devam etsin. Böylece onlara verilen o hakikatlerin değerlerini anlamak için gayret göstersinler, böylece onlarda bilenlerden olsunlar. Allah değerleri anlamak için kâfidir.

-7-

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاء نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

Lir ricâli nasîbun mimmâ terakel vâlidâni vel akrabûne ve lin nisâi nasîbun mimmâ terakel vâlidâni vel akrabûne mimmâ kalle minhu ev kesur nasîben mefrûdâ

li el ricali	: ehil kimse, kâmil kimse, er kişi, ilimde ileri gelen,
nasibun	: nasip, sahip olunan, pay, faydalanma,
mimmâ terake	: şeyler, bıraktığı bilgiler, ayrılmak, terk etmek,
el validan	: ebeveyn, anne baba, doğurtan, baba, mürşidi kâmil,
ve el akrabûne	: yakınlık, yakın olan, yakınlık sahibi,
ve li en nisâi	: kadınlar için, nefsini anlama yolunda olan,
nasibun	: nasip, sahip olunan, pay, faydalanma,
mimmâ terake	: şeyler, bıraktığı bilgiler, ayrılmak, terk etmek,
el validan	: ebeveyn, anne baba, doğurtan, baba, mürşidi kâmil,

ve el akrabûne	: yakınlık, akrabalar, yakınlaşmak,
mimmâ kalle min hu	: şeyden, bigilerden, az, ondan
Ev kesura nasib	: ya da, çok, fazla, pay, ulaşılan şey, faydalanma,
mefrudan	: gerekli, mutlak

7- Mürşid-i kâmillerin bıraktığı bilgilerden kâmil insanlar için faydalanma vardır ve yakınlık sahibi olanlar için faydalanma vardır ve mürşid-i kâmillerin bıraktığı bilgilerden nefsini tanıma yolunda olanlar için faydalanma vardır. Yakınlık sahibi olanların sunduğu bilgilerden az ya da çok faydalanmak gereklidir.

-8-

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُوْلُواْ الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُواْ لَهُمْ قَوْلاً مَّعْرُوفًا

Ve izâ hadaral kısmete ulûl kurbâ vel yetâmâ vel mesâkînu ferzukûhum minhu ve kûlû lehum kavlen marûfâ

ve izâ hadara	: ikamet, oturmak, hazır, mevcut, sunmak, yeşillik,
el kısmet	: pay, nasip, hak, bölmek, bölüşmek, bahşetmek,
Ulu	: sahip, yüce, ehil olan, bilen,
el kurbâ	: yakınlık, akraba, Hakka yakınlığı bilenler
ve el yetâmâ	: yetim, bir şeyi olmayan, atalarının inancından kopmuş
ve el mesâkînu	: miskin, hakikat arayışınca çaresiz, tembel, güçsüz
ve urzukû-hum minhu	: rızıklandırın, fayda, yarar, onlar, ondan
ve kûlû lehum	: söyleyin, deyin, onlara,
kavl	: söz, itikat, tarif, sözleşme, söylenen söz, dalâlet
maruf	: bilinen, arif olan, ariflik, uygunluk, tanınmış, belli

8- Hakk'a yakınlığa ehil olanlar; atalarının inançlarından kopmuş olanlara ve hakikatin arayışında bir çaresizlik içinde olanlara haklarını vermek için hazır olsunlar ve onları hakikatlerin bilgilerinden faydalandırsınlar ve onlara hakikatlere arif olacakları sözler söylesinler.

-9-

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُواْ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُواْ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللّهَ وَلْيَقُولُواْ قَوْلاً سَدِيدًا

Velyahşellezîne lev terakû min halfihim zurriyeten dıâfen hâfû aleyhim felyettekûllâhe velyekûlû kavlen sedîdâ

ve li yahşa ellezine	: korku, saygı, çekinme, o kimseler
lev terakû min	: eğer, bırakmak, terk, uzaklaşmak,
min halfi-him	: arkalarından, ardından gelen, gelecek olan,
zurriyeten	: nesiller,
Dıafen hafu aleyhim	: zayıf, bilgisiz, korku, onlar için
fe li yettekû allah	: artık, fenalardan sakınsınlar Allah'a ortak koşmasınlar
ve li yekûlû	: söylesinler,
kavlen sedidan	: söz, anlaşılır, berrak

9- Eğer onlardan sonra gelecek olan nesiller için, onların bilgisiz olmalarından korkup çekiniyorlarsa, artık onların fenalardan sakınmaları, Allah'a ortak koşmamaları için yardım etsinler ve onların hakikatleri anlayabileceği şekilde sözler söylesinler.

-10-

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

İnnellezîne yekulûne emvâlel yetâmâ zulmen innemâ yekulûne fî butûnihim nârâ Ve se yaslevne seîrâ

İnne ellezine yekulune	: muhakkak, o kimseler, yerler, hakkın yemek
Emvâle	: mallar, değerler,
el yetama	: yetim, atalarının inancından kopmuş hakikati arayan,
zulmen	: haksızlık, zulüm,
İnnemâ yekulune	: sadece, yerler, beslenme,
Fi butuni-him	: içlerinde, onların karınları,
naran	: ateş, yakıcılık
ve se yaslevne	: gelmesi, varmak, yaslanmak
seiran	: ötekileştirmenin cehaleti, öbürü, diğeri görmek,

10- Atalarının inançlarından kopmuş olup, hakikati arayanlara, hakikatlerin değerlerini vermemekle onların hakkını yiyen o kimseler; ancak onlar kendi içlerindeki o ateşten beslenirler ve vardıkları yer ötekileştirmenin cehaletidir.

-11-

يُوصِيكُمُ اللّهُ فِي أَوْلاَدِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الأُنثَيَيْنِ فَإِن كُنَّ نِسَاء فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلأُمِّهِ السُّدُسُ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ آبَآؤُكُمْ وَأَبناؤُكُمْ لاَ تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعاً فَرِيضَةً مِّنَ اللّهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيما حَكِيمًا

Yûsîkumullâhu fî evlâdikum liz zekeri mislu hazzıl unseyeyn fe in kunne nisâen fevkasneteyni fe lehunne sulusâ mâ terak ve in kânet vâhideten fe lehân nısfu Ve li ebeveyhi li kulli vâhidin min humâs sudusu mimmâ terake in kâne lehu veled fe in lem yekun lehu veledun ve varisehû ebevâhu fe li ummihis sulus fe in kâne lehû ıhvetun fe li

ummihis sudusu min badi vasiyyetin yûsî bihâ ev deyn abâukum ve ebnâukum, lâ tedrûne eyyuhum akrabu lekum nefâ farîdaten minallâh İnnallâhe kâne alîmen hakîmâ

Yûsi kum Allah	: vasiyet, öğüt, önerir, emir, siz, Allah,
fi evlat kum	: hakkında, evlatlarınız, çoçuklarınız,
li el zekeri	: için, zikr, hatırlatan, anlatan, anan, anmak,
Mislu hazzı	: gibi, kadar, hoşlanma, sevinç, gayret, pay, nasib,
el unsiyeyni	: ünsiyyet, asliyyet, asliyyetlerini anlama yolunda, kızlar
fe in kunne nisaen	: fakat, eğer, ise, oldu, kadın, nefsini anlama yolunda olan
Fevka isneteyni	: üst makam, yukarı, fazla, iki, ikilik, övgüler
fe lehunne sulusa	: artık, onlarındır, üçte iki, üçüncü, teceliller, birleştirme
mâ terake	: şey, hakikat, bırakılan, terk, uzak durma, geçmek
ve in kânet vâhideten	: eğer, oldu ise, varsa, bir, tek
fe lehâ en nısfu	: o zaman, onun, adalet, ortası, yolun yarısı, doğrusu,
Ve li ebevey-hi	: için, ebeveyni, anne ve babası, mürşidi kamiller, o
li kulli vâhidin min huma	: her biri için, bütün hepsi, tek, onlardan
El sudusu	: altıda bir, altıncı, tüm dersler,
mimma terake	: şeyler, bilgiler, hakikatler, terk etti, bıraktı, uzak durma
in kâne lehu veleden	: eğer, oldu ise, varsa, onun, çocuk, irfaniyet,
Fe in lem yekun lehu	: eğer, olmamış, olmaz, onun,
veled	: çocuk, doğuş, irfaniyet
ve varise-hû ebeva hu	: varis, mirascı, kalan, yerine geçen, o, ebeveyn, o
fe li ummi-hi	: o zaman, için, asliyet, annesi, aslı, geldiği öz,
el sulus	: üçüncü, üçte biri, fena makamları,
Fe in kane lehu ıhvetun	: fakat, sonra, eğer, oldu, ona, kardeşler
fe li ummi-hi	: o zaman, için, aslı, annesi, geldiği öz, asliyeti,
el sudusu	: altıda bir, altı, tüm makamlar
min badi vasiyet yusi biha	: sonra, uzak, vasiyet, öğüt, öneri, onunla, tarafından
Ev deynin	: ya da, borç, din, verilmesi gereken, varlığını teslim etme
âbâu-kum	: baba, ata, siz
ve ebnâu-kum	: çocuklarınız, oğullarınız, evlatlarınız,
la tedrune	: yok, bilemezsiniz, anlama, fikir
eyyu-hum akraba lekum	: onların hangisi, yakınlık, siz, size
Nefen	: fayda, yarar, yardım etmek, görev, hizmet,
feridaten min Allah	: farzları, hakikatleri, gerekli, Allah'tan,
inne Allâh kane alim	: muhakkak, Allah, ilmin sahibidir
hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm hikmet sahibi,

11- Allah size, evlatlarınız asliyetlerini anlayıncaya kadar ve onların hakikatlerden nasiplenmesi için, onlara hakikatleri anlatmanızı öğütler. Eğer onlar, nefsini anlama yoluna gelmişlerse, onların ikilikten geçmeleri ve onların kendilerindeki kudreti anlamaları için onlara yardım edin. Sonra da onlara ikilikten geçinceye kadar üç dersin hakikatlerini anlamaları için yardım edin ve eğer birliğin idrakine yol almışsa, artık o yolun yarısına ulaşmıştır ve o bütün varlığın birliğini anlayabilmesi için, hakikatleri terk etmeden tüm makamları anlayıncaya kadar, ebeveynlerinden yardım almaya devam eder. Eğer irfaniyet sahibi olmuşsa, artık irfaniyet sahibi olamayanlara, onu yetiştiren ebeveynleri gibi o da onlara asliyetini anlayıncaya kadar varislere yardım eder. Eğer onlar ona kardeş olmuşlarsa, o da asliyetini anlamak isteyenlere üç dersin hakikatlerini anlatır. Sonra o onlara o hakikatlerle öğüt verir: Siz de atalarınız gibi varlığınızı teslim etme içinde olun, hakikatleri bilmeyen çocuklarınıza Allah'ın hakikatlerinden onları faydalandırın, sizin gibi onlarında yakınlığı anlamalarına yardım edin, der. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir, tüm varlığa tecellileriyle hâkim olandır.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم مِّن بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلاَلَةً أَو امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِن كَانُواْ أَكْثَرَ مِن ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاء فِي الثُّلُثِ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَى بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّ وَصِيَّةً مِّنَ اللّهِ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ

Ve lekum nısfu mâ terake ezvâcukum in lem yekun lehunne veled fe in kâne lehunne veledun fe lekumur rubuu mimmâ terakne min badi vasıyyetin yûsîne bihâ ev deyn Ve lehunner rubuu mimmâ teraktum in lem yekun lekum veled fe in kâne lekum veledun fe lehunnes sumunu mimmâ teraktum min badi vasıyyetin tûsûne bihâ ev deyn Ve in kâne raculun yûrasu kelâleten ev imraetun ve lehû ahun ev uhtun fe li kulli vâhidin min humâs sudus fe in kânû eksera min zâlike fe hum şurakâu fîs sulusi min badi vasiyyetin yûsâ bihâ ev deynin gayra mudârr vasıyyeten minallâh Vallâhu alîmun halîm

ve lekum nısfu	: sizin, yarısı, ortası, adalet, doğrusu, merkez
ma terake	: terk etmesinler, bırakmasınlar, uzaklaşmasınlar,
ezvâcu-kum	: aynı yolda olan, eş, tür, cins, siz
İn lem yekun lehunne	: eğer, ise, olmadı, yok, onların,
veled	: çocuk, irfan, doğuş
Fe in kane lehunne veled	: artık, eğer, oldu, onların, çocuk, irfan sahibi, doğuş,
fe lekum el rubuu	: sizin, rabbe dönen, rabbe ait, dört, sahiplik, yüce,
mimmâ terakne min badi	: şeyler, bıraktı, terk, uzak, bırakmak, batıl olanı terk
Vasıyyetin yusine biha	: vasiyet, öğüt, tavsiye, yerine getirilme, onunla
Ev deynin	: veya, borç, din, verilmesi gereken, varlığını teslim etme
ve lehunne el rubuu	: onların, dörtte biri, yüce olan, rabbe ait, rububiyet
mimmâ teraktum	: şeyden, şeylerden, bırakma, terk etme, siz
İn lem yekun lekum	: eğer, ise, olmadı, sizin,
veled	: çocuk, evlat, doğuş, irfaniyet
Fe in kâne lekum	: artık, sonra, eğer, oldu ise, varsa, sizin, çocuk
veled	: çocuk, evlat, doğuş, irfaniyet,
fe lehunne el sumunu	: o zaman, onların, fiyat, değerli, karşılık, sekizde bir
mimmâ teraktum min badi	: şeyden, şeylerden, bıraktı, terk, bıraktı, siz, uzak
Vasıyyetin tusune biha	: vasiyet, öğüt, vasiyet etme, onunla
Ev deynin	: yada, borç, din, verilmesi gereken, varlığını teslim etme
ve in kâne raculun	: eğer, ise, oldu, varsa, erkek, ileri gelen, ehil kimse
Yûrasu kelaleten	: miras, varlığı anlayan, bitkin, halsiz, kendinden geçen
Ev imraetun	: yada, işleyiş, onun, kadın
ve lehu ahun ev uhtun	: onun, erkek kardeş, yada, kız kardeş
Fe li kulli vâhidin min huma	: artık, bütün hepsi, bir, tek, onlardan
el sudusu	: altıda bir, altılı, altı, tüm makamlar
Fe in kanu ekser min zâlike	: artık, eğer, ise, oldu, çok, kesret, bundan, işte bu
fe hum şurakau	: artık, onlar, ortak, ortak koşma,
fi el sulus	: için, üçte biri, üç, üçlü,
min badi vasiyet yusi biha	: sonra, uzak, vasiyet, öğüt, öneri, onunla, tarafından
Ev deyn	: veya, borç, din, verilmesi gereken, varlığını teslim etme
gayr mudarrin	: başka, olmaksızın, zarar, darlık, sıkıntıya düşmemek,

Vasiyeten min allâhi	: öğüt, bildirme, vasiyet, tavsiye, Allah'tan,
ve Allâh alim	: Allah, ilmin sahibi,
halim	: güzelliği veren, hoşluk, yumuşak, halimlik

12- Sizinle aynı yolda olanlar adaleti terk etmesinler. Artık irfan sahibi olanlar, irfan sahibi olamayanlara yardım etsinler. Sizin Rabbe döndüğünüzde, bırakıp terk ettiğiniz o batıl şeyleri, varlığını teslim etme içinde olanların da terk etmesi için tavsiye edin. Onlar da irfan sahibi değilken, artık irfan sahibi olmak için fena halleri terk edip, Rabbe dönsünler. Artık onlar da terk ettiği fenalarından sonra kavuştuğu o değerleri, varlığını teslim etme içinde olanlara tavsiye etsinler. Eğer kendi varlığından geçip, ehil kimseler olmuşlarsa ve o yoldaki kardeşleri de her varlıktaki o işleyişe vakıf olmuşlarsa, artık onların hepsi, birliğin şuurunda, tüm makamların idrakinde olsunlar. İşte böylece kesretin hakikatine varanlar, artık onlar ilk üç makamdaki fenalarla ortak koşma halinde olanlara, hakikatleri anlamalarını ve varlığını teslim etme yolunda başka sıkıntılara düşmemeleri için, Allah'ın hakikatleri üzere olmalarını tavsiye etsinler ve halim olanın, ilmin sahibi olanın Allah olduğunu anlatsınlar.

-13-

تِلْكَ حُدُودُ اللّهِ وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Tilke hudûdullâh Ve men yutıllâhe ve resûlehu yudhılhu cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ Ve zâlikel fevzul azîm

Tilke hududu allah	: bu, işte bunlar, hudud, sınır, ölçü, hüküm, Allah
ve men yutıı allah	: kim, itaat eder, uyar, Allah
ve resûle-hu	: Resulü, o, hakikatleri gösteren,
yudhıl-hu cennatin	: dahil eder, koyar, girer, cennet, huzur,
Terci min tahti hâ el enhar	: vardır, makamlarında, akıp giden ilim, nehir
Halidina fi hâ	: devamlı, orada, o halde,
ve zâlike el fevzu el azim	: işte bu, kurtuluş, fevz, yüce kurtuluş,

13- İşte bunlar Allah'ı anlamak isteyenlere hükümlerdir. Kim; Allah'a itaat ederse ve o resulün anlattıklarına uyarsa, o huzur bulur, makamında akıp giden ilim vardır, devamlı o haldedir. İşte yüce kurtuluş budur.

-14-

وَمَن يَعْصِ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ

Ve men yasıllâhe ve resûlehu ve yeteadde hudûdehu yudhılhu nâran hâliden fîhâ ve lehu azâbun muhîn

ve men yasi Allah	: kim, isyan, benlik içinde olan, anlamaz, Allah
ve resul hu	: resul, hakikatleri gösteren, o
ve yeteadde hudud hu	: adetlerde, cehalette, haddi aşma, hudur, sınır
yudhıl-hu	: dahil olur, koyar, girer, o halin içinde,
naran	: ateş, yakıp yakıcılık,
halid fiha	: devamlı, orada, o halde,
ve lehu azabun	: onun, sıkıntı,

muhin : alçaltıcı, huzursuz, ihanet, hor hakir bırakan

14- Kim; Allah'ı anlamaz, kendine benlik isnat ederse ve o resulü de anlayamazsa, o adetlerde, cehalette kalır ve o devamlı ateşin içindedir ve ona hakir bırakan sıkıntılar vardır.

-15-

وَاللاَّتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُواْ عَلَيْهِنَّ أَرْبَعةً مِّنكُمْ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىَ يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللّهُ لَهُنَّ سَبِيلاً

Vellâtî yetînel fâhişete min nisâikum festeşhidû aleyhinne erbaaten minkum fe in şehidû fe emsikûhunne fîl buyûti hattâ yeteveffâhunnel mevtu ev yecalallâhu lehunne sebîlâ

ve ellati yetine : onlar, yapar, olur, öyle yaparsa,
el fahişet : ego, benlik, edepsiz, haddi aşmak, büyük görmek
min nisai-kum : nefsini tanıma yolunda olanlar, kadınlarınızdan
fe isteşhidû : o zaman, bilenler görenler, tanık, şahit
Aleyhine : onların, hakikatlerin, kendilerinde, üzerlerinde,
erbaaten minkum : rabbe dönmek, Rabbe arif olmak, dört makam, sizden,
Fe in şehidû : artık, eğer şahit, tanık, görmek bilmek
fe emsikû-hunne : artık, tutmak, sarılmak, kavramak, onlar
fî el buyûti : mesken, hane, ev, o makamların içinde
Hatta yeteveffâ-hunne : oluncaya kadar, bağlılık, teslim, sevgi bağlılığı, onlar
el mevtu : nutfe, idraksiz, öz, benliği öldürme, varlığından geçme
Ev yecaal Allah : ya da, kılar, yapar, sunar, eder, Allah
lehunne : onlara, onların, kendilerinin, onlarda,
sebilen : yol, gelinen yol, sunulan ilim, hakk imiyle donanma,

15- Sizden nefsini tanıma yolunda olanlardan, haddi aşıp bir benlik içinde olanlar olursa, sizden Rabbe arif olanlar; onların kendilerindeki hakikatlere şahit oluncaya, onların makamlarında hakikatleri kavrayıncaya, kendi varlıklarından geçip sevgiyle teslim oluncaya kadar ya da onların Allah'ın hakikatlerinden anladıklarını onlar başkalarına sununcaya kadar, onlara yardım etsinler.

-16-

وَاللَّذَانَ يَأْتِيَانِهَا مِنكُمْ فَآذُوهُمَا فَإِن تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُواْ عَنْهُمَا إِنَّ اللّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا

Vellezâni yetiyânihâ minkum fe âzûhumâ fe in tâbâ ve aslehâ fe arıdû anhumâ innallâhe kâne tevvâben rahîmâ

ve ellezani : o kimseler, onlar,
Yetiyani ha minkum : yapmak, eylemek, sizden
fe âzû-humâ : artık, eza, sıkıntı verme, müşkül, sabretme, sıkıntı, onlar,
Fe in tabâ : fakat, eğer, dönerlerse, hatalarını anlayıp dönme
ve aslehâ : ıslah olmak, temizlenmek, fena fillah olmak,
fe arıdu an huma : o zaman bırakma, vazgeçin, reddetme, onlardan
İnne allâhe : muhakkak, Allah
Kâne tevvaben : oldu, hatasını anlayıp dönenleri bağışlayan,
rahimen : rahim olan, varlığı özünden var eden,

16- Sizlerden o hallerde olanlar; artık onlar sıkıntı veren o cehalet hallerinden vazgeçerler, yaptıkları hataları anlayıp dönerlerse ve ıslah olurlarsa, artık onları bırakın. Muhakkak ki Allah, hatalarını anlayıp dönenleri bağışlayandır, varlığı özünden var edendir.

-17-

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوَءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٍ فَأُوْلَئِكَ يَتُوبُ اللّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّهُ عَلِيماً حَكِيماً

İnnemât tevbetu alâllâhi lillezîne ya'melûnes sûe bi cehâletin summe yetûbûne min karîbin fe ulâike yetûbullâhu aleyhim ve kâne allâhu alîmen hakîmâ

İnnemâ	: ancak, sadece, fakat, doğrusu,
el tevbetu	: tövbe, hatasını anlayıp dönen,
ala allah	: Allah'a karşı, Allah hakkında
li ellezîne yamelun	: o kimseler için, yapmak, amel,
el sûe	: kötülük, fenalar,
bi cehaletin	: bir cehalet içinde olan, bilmeyen
Summe yetubune	: sonra, tövbe eden, hatasını anlayıp dönen,
min karibin	: bir yakınlık içinde olan, hakka olan yakınlık,
fe ulaike yetubu	: işte onlar, tevbe, yönelmek, dönmek,
Allah aleyhim	: Allah, onların, kendilerinde,
ve kâne Allah alime	: oldu, Allah, ilmin sahibi,
hakim	: hakim olan, tüm varlığa hakim olan,

17- Bir cehalet içinde fena amellerde olduğunu anlayıp, sonra hatalarından dönenler ve Allah'a karşı yaptıkları hataları anlayıp dönen kimseler; işte ancak onlar hakikatlere yakın olurlar, işte onlar kendilerindeki Allah'ın tecellilerine yönelenlerdir ve tüm varlığa hâkim olanın, ilmin sahibi olanın Allah olduğunu bilenlerdir.

-18-

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الآنَ وَلاَ الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُوْلَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Ve leysetit tevbetu lillezîne yamelûnes seyyiât hattâ izâ hadara ehadehumul mevtu kâle innî tubtulâne ve lâllezîne yemûtûne ve hum kuffâr ulâike atednâ lehum azâben elîmâ

ve leyset el tevbetu	: değil, tövbe, dönmek, hatasından dönmeyen
li ellezîne yamelun	: kimseler, amel, yapmak,
el seyiat	: kötü, zararlı, kötülük üzere
Hattâ iza hadar	: hatta, olduğunda, geldi, hazır, o halde kalan
ehade- hum	: onların biri, kendilerine,
el mevt	: ölüm, nutfe, idraksiz,
Kâle inni tubtu	: dedi, ben, tövbe ettim, döndüm,
elane	: aleni, şimdi, açık, ortada,
ve lâ ellezîne yemute	: yok, o kimseler, ölüm
Ve hum kuffârun	: onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Ulaike atedna lehum	: işte onlar, hazır, biz, bizi anlamayanlara, onlar
Azaben elim	: sıkıntı, azap, elimi acı

18- Hatalarından dönmeyen kimseler ise, amelleri kötülük üzere olanlardır. Hatta onlara ölüm gelinceye kadar o halde kalırlar. O kimselerden biri yoktur ki, ölüm onlara geldiğinde, ben şimdi tövbe ettim, demesin. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, bizi anlayamadıklarından dolayı elim bir sıkıntının içindedirler.

-19-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُواْ النِّسَاء كَرْهًا وَلاَ تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُواْ بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلاَّ أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَن تَكْرَهُواْ شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ yahıllu lekum en terisûn nisâe kerhâ Ve lâ tadulûhunne li tezhebû bi badı mâ âteytumûhunne illâ en yetîne bi fâhışetin mubeyyineh ve âşirûhunne bil marûf fe in kerihtumûhunne fe asâ en tekrahû şeyen ve yec'alallâhu fîhi hayran kesîrâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
lâ yahıllu lekum	: yok, uygun, helal olmaz, size
en terisû	: varis olmanız, vermeniz, bilgi sunmak,
el nisae	: nefsini anlama yolunda,
kerhen	: istemediği şey, zorla, isteksiz, küçük görmek,
ve lâ tadulû-hunne	: yok, değil, doğrultma, düzgün, değiştirme, onlar
li tezhebû bi badı	: gidermek, gitmek, almak, bazı, bir kısmı, bazısı
Ma âteytumû-hunne	: şey, ne, değil, verdiğiniz şeyler, onlar
İlla en yetîne	: ancak, başka, gelmeleri, yapmaları
bi fâhışetin	: benlik, haddi aşmış, edepsiz, ego,
mubeyyinet	: açıkça, apaçık,
ve âşirû hunne	: geçinmek, iyi davranmak, iyi konuşmak, onlarla,
bi el marûf	: ariflik, iyilik
Fe in kerihtumû-hunne	: artık, eğer, kerih görme, küçük görme, onlardan
fe asâ en tekrahû	: artık, umulur ki, kerih, küçük, görme,
Şeyen yecal Allah	: bir şey, yapar, yaptı, allah
fî-hi hayran kesiran	: onda, onun hakkında, onun içinde, hayır, iyi, çok

19- Ey iman edenler! Nefsini anlama yolunda olanlara, zorla bir şey anlatmaya çalışmanız doğru olmaz. Onları değiştirmeye zorlamayın, bazı şeyleri gidermeye kalkmayın, onlara istemediği şeyleri vermeyin. Ancak apaçık bir benlik, kötülük içinde olmaları başka; o zaman onlarla ariflik ölçüsünde konuşun ve onları küçük görmeyin, eğer onları küçük görürseniz Allah'ın var ettiği şeyi küçük görmüş olursunuz. Onların içinde de çok hayırlarda olanlar vardır.

-20-

وَإِنْ أَرَدتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا فَلاَ تَأْخُذُواْ مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَاناً وَإِثْماً مُّبِيناً

Ve in eradtumustibdâle zevcin mekâne zevcin ve âteytum ihdâhunne kıntâren fe lâ tehuzû minhu şeyâ e tehuzûnehu buhtânen ve ismen mubînâ

ve in eradtum	: eğer, isterseniz,

istibdâle	: değiştirmek, güzel şeyler vermek, yenilemek
Zevcin	: eş, aynı yolda olan, tür, cins, birliktelik,
mekane zevcin	: mekan, makam, yer, çift, eş, aynı yolda olan
ve âtey tum	: vermek, verin, sunmak, bildirmek, siz
ihda-hunne	: birliğin hakikatleri, onlardan biri,
kıntaran	: ölçü, adil, kantar
Fe lâ teahuzû	: artık, yok, almak, çekmek, sarılmak, edindirmeyin,
minhu şeyen	: ondan, bir şey, eski cehalet hallerinden bir şey,
e tehuzûne-hu	: alacak mısınız, edindirecek siniz? O cehalet halleri
buhtanen	: İftira, yalanlar
ve ismen mubin	: günah, kötülük, fena, apaçık

20- Eğer sizinle aynı yolda olmak, aynı makamlarda olmak isteyenlerin düşüncelerini değiştirmek istiyorsanız, siz onlara birliğin bilgilerini bir ölçü ile verin, artık eski cehalet hallerinden bir şey edindirmeyin. Yalanlar ve apaçık fenalar olan o cehalet hallerini mi edindireceksiniz?

-21-

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا

Ve keyfe tehuzûnehu ve kad efdâ badukum ilâ badın ve ehazne minkum mîsâkan galîzâ

ve keyfe tehuzune hu	: nasıl, almak, edinmek, o
ve kad efda	: oldu, birlik, fazilet, doğruluk içinde olma, kaynaşmış
badu-kum ila badın	: birbirinize, bazınız bazınıza, biriniz diğerine
ve ehazne minkum	: aldılar, edindiler, sizden
Mîsâkan galizan	: misak, söz verme, kesin, kaba çirkin, edebe aykırı

21- Biriniz diğerine birlik yolunu sunmuşken, o halleri nasıl edindirirsiniz ve onlar edebe aykırı davranışlar içindeyken sizinle sözleşmişlerdi.

-22-

وَلاَ تَنكِحُواْ مَا نَكَحَ آبَاؤُكُم مِّنَ النِّسَاء إِلاَّ مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاء سَبِيلاً

Ve lâ tenkihû mâ nekaha âbâukum minen nisâi illâ mâ kad selef İnnehu kâne fâhışeten ve maktâ Ve sâe sebîlâ

ve lâ tenkihû	: yok, uygun, nikah, sarılmak, katmak, siz,
ma nekaha	: uygun değil, nikâh, bağlanmak, katılmak,
abu-kum	: babalarınız, atalarınız,
min el nisae	: nefsini bilme yolunda olan, kadın,
İllâ ma kad selefe	: hariç, ancak, değil, oldu, önce geçen, geçmiş
inne-hu kane fahışeten	: doğrusu, o, oldu, hayâsızlık, kötü, çirkin, benlik,
ve maktan	: iğrenç, kin, öfke, gizli düşmanlık, buğz etmek,
ve sâe sebilen	: kötü, fena, yol

22- Nefsi anlama yolundayken, atalarınızdan gelen uygun olmayan geçmişteki o hallere sarılmayın, o haller uygun değildir. Doğrusu o haller, bir benlik içinde haddi aşmışlıktır ve kin, öfke, buğz etmektir ve fena bir yoldur.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالاَتُكُمْ وَبَنَاتُ الأَخِ وَبَنَاتُ الأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللاَّتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ اللاَّتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ اللاَّتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُواْ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلاَئِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلاَبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُواْ بَيْنَ الأُخْتَيْنِ إِلاَّ مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

Hurrimet aleykum ummehâtukum ve benâtukum ve ehavâtukum ve ammâtukum ve halâtukum ve benâtul ahi ve benâtul uhti ve ummehâtukumullâtî erdânekum ve ehavâtukum miner radâati ve ummehâtu nisâikum ve rabâibukumullâtî fî hucûrikum min nisâikumullâtî dehaltum bihinn fe in lem tekûnû dehaltum bihinne fe lâ cunâha aleykum, ve halâilu ebnâikumullezîne min aslâbikum, ve en tecmeû beynel uhteyni illâ mâ kad selef İnnallâhe kâne gafûran rahîmâ

Hurrimet aleykum	: haram kılındı, yasak, uygun değil, kutsal, sizlere
ummehâtu-kum	: anneleriniz
ve benâtu-kum	: kızlarınız
ve ehavâtu-kum	: kız kardeşleriniz
ve ammâtu-kum	: halalarınız
ve halâtu-kum	: teyzeleriniz
ve benâtu el ahi	: kızları, kardeş, erkek kardeş
ve benâtu el uhti	: kızları, kardeş, kız kardeş
ve ummehâtu-kum	: ve anneleriniz
Ellati erdane kum	: ki onlar, emzirmek, beslemek,
ve ehavâtu-kum mi el radaat	: kız kardeşleriniz, sütkardeşleriniz
ve ummehâtu nisai kum	: anneleri, kadınlarınızın anneleri, kayın valde
ve rabâibu-kum	: üvey kızlarınız
ellâti fî hucûri-kum	: ki o, odalarınızda, himayenizde, bakımınızda
min nisâi-kum	: hanımınız, sizinle aynı yolda olan,
ellâti dehaltum bi hinne	: ki o, dahil olmak, girmek, onlarla
Fe in lem tekûnû dehaltum	: artık, eğer, değil, olmak, dahil olmak, girmek
bi- hinne	: onlarla
Fe la cunaha aleykum	: artık, yok, günah, yasak, uygun değil, sizin
ve halâilu ebnai kum	: hanımları, eşleri, evlatları, oğullar
Ellezine min aslâbi-kum	: o kimseler, soyunuzdan, neslinizden
ve en tecmeû beyn	: toplamanız, birlik, bir arada, tüm akrabalar, arasında,
el uhteyni	: kız kardeşler
İlla ma kad selefe	: ancak, sadece, geçti, önceden, geçmiş haller,
İnne Allah kane gafur	: muhakkak, Allah, mağfiret eden,
rahim	: varlığı özünden var eden, rahim olan

23- Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren sütanneleriniz, süt kardeşleriniz, kayınvalideleriniz, sizin ve hanımınızın himayenizde bakıp büyüttüğünüz üvey kızlarınız ve neslinizden gelen evlatlarınızın eşleri ve onların kız kardeşleri, tüm akrabalarınız, eğer onlar sizin tâbi olduğunuz yola dahil olmak istemezlerse, sizin onları dahil etmeniz uygun değildir. Onlar sadece geçmiş hallerdedirler. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاء إِلاَّ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَاء ذَلِكُمْ أَن تَبْتَغُواْ بِأَمْوَالِكُم مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُم بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُم بِهِ مِن بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

Vel muhsanâtu minen nisâi illâ mâ meleket eymânukum kitâballâhi aleykum ve uhille lekum mâ varâe zâlikum en tebtegû bi emvâlikum muhsinîne gayra musâfihîn Fe mâstemtatum bihî minhunne fe âtûhunne ucûrehunne farîdah Ve lâ cunâha aleykum fîmâ terâdaytum bihî min badil farîdah innallâhe kâne alîmen hakîmâ

ve el muhsanat	: iyilik yolunda olan, iyi olmaya meyleden, Muhsin,
min el nisai	**:** nefsini bilme yolunda olan,
İlla mâ meleket	: ancak, başka, değil, şey, ne, sahip, güç,
eymânu-kum	: el, yemin, diri, sağ, söz, güç, gücünüz, siz
Kitâbe Allah aleykum	: Allah'ın kitabı, sizlerdeki, üzerinizdeki, kendi vücudunuz
ve uhille lekum	: helal, uygun, size
mâ verâe zâlikum	: gerideki şey, arka, geçmiş cehalet halleri, işte bu,
en tebtegû	: istemeniz, arzu, talep etmek,
bi emval kum	: mallar, değerler, hakikatlerin değerleri, siz
muhsinîne	: iyi olanlar, iyilerden olmayı
gayra musâfihîne	: diğer, başka, dışı, anlaşmak, temizleyen, saflaştıran
fe mâstemtatum bihi	: artık, memnuniyet, keyif, mutluluk, huzur, onunla
min-hunne	: onlardan
fe âtû-hunne	: o taktirde, artık, verin, onlara
ucûre-hunne	: ecir, karşılık, onların,
faridat	: görev, benzersiz, eşsiz, farz, gerekli
ve lâ cunâha aleykum	: yok, günah, vebal, uygun değil, size, üzerinize
Fi ma terâdaytum bihi	: içinde, hakkında, değil, şey, ne, uzlaşma, anlayış, onunla
Min badi el farîdati	: sonra, uzak, görev, hizmet, farz, gerekli,
İnne Allah kane alim	: muhakkak, Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan,

24- Nefsini bilme yolunda olup, iyi hallerde olmaya meyledenlere; kendi vücudunuzun Allah'ın bir kitabı olduğunu bilin, siz sahip olduğunuz gücün sahibi değilsiniz, diyerek hakikatleri anlatın. Geride bıraktığınız o cehalet hallerini değil, hakikatlerin değerlerini anlamayı istemeniz, başka şeylerde değil, bir arınma içinde olmayı, iyilerden olmayı istemeniz size helaldir, deyin. Bundan sonra huzur bulacakları o hakikatleri onlardan esirgemeyin. Artık onlara istedikleri bilgileri verin. Bundan sonra onlar, o bilgilerle bir anlayış içinde olmazlarsa, size bir vebal yoktur. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلاً أَن يَنكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِن مِّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم مِّن فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ

فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلاَ مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَن تَصْبِرُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve men lem yestetı minkum tavlen en yenkıhal muhsanâtil muminâti fe min mâ meleket eymânukum min feteyâtikumul muminât vallâhu alemu bi îmânikum Badukum min bad fenkihûhunne bi izni ehlihinne ve âtûhunne ucûrehunne bil marûfi muhsanâtin gayra musâfihâtin ve lâ muttehızâti ahdân fe izâ uhsinne fe in eteyne bi fâhışetin fe aleyhinne nısfu mâ alâl muhsanâti minel azâb zâlike li men haşiyel anete minkum ve en tasbirû hayrun lekum vallâhu gafûrun rahîm

ve men lem yestetı minkum	: kim, kimin, değil, gücü, sizden
Tavlen	: uzun, bolluk, nimet, fazl, lütuflar, güçlülük,
en yenkıha	: nikâh, birleştirme, toplama, uygunluk, katmak,
el muhsanâti	: iyilik yolunda olan,
el muminat	: müminlik yolunda olan
Fe min mâ meleket	: artık, değil, sahip olma, sahibi değil,
eymânu-kum	: eller, güç, siz
min feteyâti-kum	: genç, cömert, sağlam duruş, dinamik,
el muminâti	: müminlik yolunda olan
ve allâh alemu	: Allah, ilmin sahibi
bi îmâni-kum	: sizin imanınızı
badu-kum min badın	: sizin bazınız, bir kısmınız, birbirinizde
fe inkihû-hunne	: öyle ise, nikâh, birleşme, birlik, uygun, onlar
bi izni ehli hinne	: izni ile, yetkisi, ehil olan, bilgili, aile, onların
ve âtû-hunne ucûre-hunne	: onlara verin, sunun, karşılıklarını
Bi el maruf muhsanâtin	: ariflik, bilmek, iyilik yolunda olan
gayra musâfihîne	: diğer, başka, dışı, anlaşmak, temizleyen, saflaştıran
ve lâ muttehızâti	: yok, edinmek, sarılmak,
ahdanin	: dost, yoldaş, arkadaş
Fe izâ uhsinne	: fakat, artık, koruyan, ihsan, muhafaza,
Fe in eteyne	: eğer gelirlerse, olursa, yaparsa,
bi fahişetin	: ego, kötü olan, benlik, büyüklük,
fe aleyhine nısfu	: o takdirde onlara, yarısı, adalet
Ma ala el muhsanâti	: şey, değil, başka şey, iyilik yolunda olan
min el azâbi	: bir sıkıntı, azaptan
Zalike li men haşiye	: işte bu, için, kim, kimse, korkan, saygı,
el anete minkum	: sıkıntı, müşkül, fesat, günah, sizden
Ve en tasbir hayrun lekum	: sabretmeniz, hayırlı, iyi, sizin
ve Allâh gafur	: Allah, mağfiret eden, temizleyen, arındıran
rahim	: varlığı özünden var eden,

25- İyilik yolunda olanlardan, müminlik yolunda olanlardan kim; kendindeki gücün sahibinin kendinin olmadığını anlarsa, o birlik yolunda nice lütuflara kavuşur. Müminlik yolunda olanlar, kendilerindeki gücün sahibinin kendilerinin olmadığını bildiklerinde, sağlam bir halde hareket ederler. Allah ilmin sahibi olandır. Siz, hakikatlerin inancı yolunda birbirinize yardım edin. Onlardan o birliği anlamak isteyenler, ehil olanların izniyle o yola tâbi olsunlar ve o iyilik yolunda olanlara bilmek istedikleri şeyleri onlara verin, arınmanın dışında bir şey vermeyin ve onlara hakikatlerden başka şeyleri dost edindirmeyin. Sonra onları hakikatlerle koruyun. Eğer onlar bir benlik, taşkınlık halinde gelirlerse onlara adaleti tavsiye edin. İyilik

yolundan ayrılırlarsa, kalacağı sıkıntıları bildirin. İşte bunlar, sizlerden günahlara düşmekten korkan kimseler içindir ve sizler hayırlar yolunda sabırlı olun ve mağfiret edenin, varlığı özünden var edenin Allah olduğunu bilin.

-26-

يُرِيدُ اللّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Yurîdullâhu li yubeyyine lekum ve yehdîyekum sunenellezîne min kablikum ve yetûbe aleykum vallâhu alîmun hakîm

Yuridu Allah	: İrade, varoluştaki irade sahibi, Allah
li yubeyyine lekum	: açıklamak, apaçık olan hakikatler, apaçık, beyan size
ve yehdîye-kum	: yol göstermek, klavuz, hakikate ulaştırmak, siz,
sunene	: varlığın işleyiş yasaları, sünnet, kanun, yol,
Ellezine min kabli-kum	: o kimseler, sizden önceki
ve yetûbe aleykum	: tövbe, cehaletten dönen, pişman olup dönen, sizler,
ve allâhu alim	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm sahibi,

26- Varlığın varoluşundaki irade Allah'a aittir. Hakikatler size apaçık sunulmuştur. Size tüm varlığın işleyiş yasalarıyla yol gösterilir. Sizden önceki kimselere de varlığın işleyiş yasaları ile yol gösterildi. Artık sizler, cehalet hallerinden hakikatlere dönün ve tüm varlığa hâkim olan, ilmin sahibi olan Allah'ı anlayın.

-27-

وَاللّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَن تَمِيلُواْ مَيْلاً عَظِيمًا

Vallâhu yurîdu en yetûbe aleykum ve yurîdullezîne yettebiûneş şehevâti en temîlû meylen azîmâ

ve allâhu yuridu	: Allah, irade, dileme, isteme
en yetûbe aleykum	: tövbe, cehaletten dönen, pişman olup dönen, sizlerdeki
ve yuridu	: diler, ister,
Ellezine yettebiûne	: tâbi olmak, uymak, o hallere uyanlar,
el şehevâti	: ego, benlik, çıkar, kendini büyük görmek, haddi aşmak
en temîlû	: eğilim, yatkın, meyletmeniz, yönelmeniz,
meylen azimen	: meyletmek, yönelmek, büyük, kararlı,

27- Varlığın varoluşundaki irade Allah'a aittir. Sizler cehalet hallerinden hakikatlere dönün. Büyüklük, çıkar gibi cehalet hallerine uyanlar, sizinde kararlı bir şekilde o hallere meyletmenizi isterler.

-28-

يُرِيدُ اللّهُ أَن يُخَفِّفَ عَنكُمْ وَخُلِقَ الإِنسَانُ ضَعِيفًا

Yurîdullâhu en yuhaffife ankum ve hulikal insânu daîfâ

Yuridu Allah	: diler, ister, Allah,
en yuhafif ankum	: hafif, kolay, rahat, huzur bulan, sizden
ve hulika el insan	: yaratılan, halkiyet, yapısı, insan,
daifen	: zayıflık, güçsüz, umutsuzluk,

28- Varlığın varoluşundaki irade Allah'a aittir. Sizler hakikatlerle huzur bulun ve insanın yaratılışını anlayın, zayıflık içinde olmayın.

-29-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَأْكُلُواْ أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلاَّ أَن تَكُونَ تِجَارَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ وَلاَ تَقْتُلُواْ أَنفُسَكُمْ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tekulû emvâlekum beynekum bil bâtılı illâ en tekûne ticâraten an terâdın minkum ve lâ taktulû enfusekum innallâhe kâne bikum rahîmâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
lâ tekulû	: yok, yemek, fayda, yarar,
emvâle-kum	: mallar, değerler, maldan faydalanmak,
beyne-kum	: kendi aranızda,
bi el batıl	: batıl, boş olan, aslı olmayan, yalan
İlla en tekûne ticareten	: ancak, sadece, olmanız, alış veriş,
An teradın min-kum	: razı olmak, uzlaşmak, yardım, sizden, birbirinizden
ve lâ taktulû	: yok, öldürmek, yazık etmek,
enfus kum	: can, kendinizi, nefsinizi, öz varlığınız,
İnne Allah kane bikum	: muhakkak, Allah, oldu, etti, sizi,
rahim	: rahim, özünden var eden

29- Ey iman edenler! Kendi aranızda aslı olmayan şeylerden faydalanmaya çalışmayın. Sadece hakikatlerin alışverişinde olun, birbirinize yardım edin ve kendinize yazık etmeyin. Muhakkak ki Allah sizleri kendi özünden var etti.

-30-

وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللّهِ يَسِيرًا

Ve men yefal zâlike udvânen ve zulmen fe sevfe nuslîhi nârâ ve kâne zâlike alâllâhi yesîrâ

ve men yefal	: kim, yapar,
zalike aduvne	: işte, bu, böyle yapan, düşman, kin, buğz,
ve zulmen	: zulüm, haksızlık, zalimlik, kötülük,
fe sevfe nusli hi	: o taktirde, yakında, biz, o halde kalır,
naran	: ateş, yakıp yakıcı olan
ve kâne zalike	: oldu, olur, işte böylece

alâ Allâh yesiran : Allah, kolay, önemsememe

30- Kim, birine kin beslerse ve kötülük yaparsa, artık o Bizi anlamaktan uzaklaşıp yakıp yakıcı hallerde kalır ve işte böylece Allah'ı önemsemeyenlerden olur.

-31-

إِن تَجْتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُم مُّدْخَلاً كَرِيمًا

İn tectenibû kebâira mâ tunhevne anhu nukeffir ankum seyyiâtikum ve nudhılkum mudhalen kerîmâ

in tectenibu : eğer, çekinmek, kaçınırsanız,
kebaira : büyüklük halleri, kendini büyük görmek, kibirlilik,
ma tunhevne anhu : zararlı, yasaklandığınız şeyler, ondan
Nukeffir ankum : biz, örtmek, örteriz, sizden,
seyyiati-kum : fenalıklar, günahlar, hatalar, kötülük, siz,
ve nudhıl-kum : biz, hakikatlerimiz, dahil olma, girmek,
mudhal : makam, girilen yer,
kerim : asil olan, erdemlilik,

31- Eğer siz, size yasaklanmış olan o kibirlilik hallerinden kaçınırsanız, sizin fenalarınızı örteriz ve sizi asil makamlara dahil ederiz.

-32-

وَلاَ تَتَمَنَّوْاْ مَا فَضَّلَ اللّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُواْ وَلِلنِّسَاء نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ وَاسْأَلُواْ اللّهَ مِن فَضْلِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

Ve lâ tetemennev mâ faddalallâhû bihî ba'dakum alâ bad lir ricâli nasîbun mimmâ ıktesebû ve lin nisâi nasîbun mimmâ ıktesebu nesebne veselûllâhe min fadlihi İnnallâhe kâne bi kulli şeyin alîmâ

ve la tetemennev : dile, istek, arzu, temenni etmeyin
mâ faddala Allah bihi : şey, ne, lutüf, nimet, Allah, onunla,
bada-kum alâ badın : bazınızı, bazınız, birbirinizi
li el ricali : ileri gelen, ehil kimseler, erkek,
nasibun : nasip, pay, fayda
mim-mâ iktesebû : edindikleri, kazandıkları şeylerden
ve li en nisai : nefsini anlama yolunda olanlar için,
nasibun :nasib, edinmek, pay, fayda, hisse, kısmet
mimmâ iktesebne : şeyler, edinilen, kazanılan,
ve iselû : sormak, sorgulamak, isteyin, araştırın,

Allah min fadli hi	: Allah, lütuf, hakikatleri, o
İnne Allah kane	: muhakkak, Allah, oldu,
bi kulli şeyin alimen	: bütün her şey, ilmiyle var eden, ilmin sahibi

32- Allah'ın lütuflarından başka bir şey temenni etmeyin. Birbirinizi edindiğiniz hakikatlerin bilgilerinden, ehil kimseler olmanız için faydalandırın ve nefsini anlama yolunda olanları da, edindiğiniz hakikatlerin bilgilerinden faydalandırın. Allah'ın lütuflarını anlamak için sorup araştırın. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-33-

وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا

ve li kullin cealnâ mevâliye mimmâ terakel vâlidâni vel akrabûn vellezîne akadet eymânukum fe âtûhum nasîbehum innallâhe kâne alâ kulli şeyin şehîdâ

ve li kullin ceal na	: her şey, yapmak, düzenlemek, var ettiğimiz, biz
mevaliye	: kul, köle, uzman, kamil, bilen kimse, dost, komşu, efendi
mimmâ terake	: şeyden, bıraktı, terk, ayrılmak, uzak durmak,
el validani	: ebeveyn, sizi yetiştiren, valid, mürşidi kamil,
ve el akrabûne	: yakınlık,
ve ellezine akadet	: o kimseler, akit, sözleşme, tutulan, tutan, kavramak
eymânu-kum	: yemin, sözler, sağ, güç, diriliğin sahibi, sahip olunan
fe atû-hum	: artık, verin, sunun, anlatın, onlar, hakikatleri sunun
nasibe-hum	: nasip, pay, fayda, elde edilen
İnne Allah kane	: muhakkak, Allah, oldu,
bi kulli şeyin şehiden	: hepsi, bütün her şey, her an hazır olan

33- Bütün her şeyi Bizim var ettiğimizi bilen kimselerden olun. Sizi yetiştirenlerin bırakmış olduğu o hakikatlerin bilgilerinden faydalanın ve yakınlığı anlayanlardan olun. Kendinizdeki diriliği kavrayan kimselerden olun. Artık o hakikatlerden nasiplenenler, o yolda olanlara o bilgileri versinler. Muhakkak ki Allah bütün her şeyde, her an her yerde hazır olandır.

-34-

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاء بِمَا فَضَّلَ اللّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُواْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّهُ وَاللاَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلاَ تَبْغُواْ عَلَيْهِنَّ سَبِيلاً إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا

Er ricâlu kavvâmûne alân nisâi bi mâ faddalallâhu badahum alâ badın ve bi mâ enfekû min emvâlihim. Fes sâlihâtu kânitâtun hâfizâtun lil gaybi bi mâ hafizallâh Vellâtî tehâfûne nuşûzehunne fe ızûhunne vahcurûhunn fîl medâcıı vadrıbûhunne fe in ata'nekum fe lâ tebgû aleyhinne sebîlâ innallâhe kâne aliyyen kebîrâ

el ricâlu	: ileri gelen, ehil kimse, devlet adamı, er kişi,
kavvamûne	: bakıcı, koruyucu, idareci, yetiştiren, yardımcı
alâ en nisâi	: karşı, göre, için, nefsini bilme yolunda olanlar, kadınlar

bi mâ faddala Allah	: sebebiyle, dolayısıyla, lütuf, üstün, fazilet, Allah
bada-hum ala badın	: onların bir kısmı, bazıları, bazılarına, birbirlerine
ve bi mâ enfeku	: sebebiyle, dolayısıyla, vermek, infak etmek, teslim etmek
min emvâli-him	: kendi varlığı, mallarından, değerlerinden
fe el sâlihâtu	: artık, sonra, iyi, uygun, Salihlerden olma yolunda olan
kanitatun	: saygılı, itaat eden, boyun eğen
hâfizâtun	: muhafaza edendir, koruyucudur
li el gaybi	: için, görünmeyen bilinmeyen, bilemedikleri
bi mâ hafiza Allah	: sebebiyle, dolayısıyla, korumak, saklamak, Allah
ve ellati tehafun	: onlar, ki onlar, korkmak, çekinmek,
nuşûze-hunne	: inat, aksilik, itaatsizlik, onları
fe ızû-hunne	: artık, öğüt, nasihat, onlara
ve uhcurû-hunne	: dışarı çıkmak, kaçmak, uzak durmak,
fî el medâcıı	: içinde, uyku, yatak, uyumak, makam, bunduğu yer,
vadrıbû-hunne	: vurgulamak, isabet, darbe, sarsmak, vurmak, onlar
Fe in atane-kum	: bundan sonra, eğer size itaat ederlerse, uymak
Fe lâ tebgû aleyhine	: artık, aramayın, göstermeyin, başka, karşıt,
sebil	: bir yol, hakikatlerin sunulduğu yol,
inne Allâh kane	: muhakkak ki, doğrusu, Allah, oldu,
Aliyyen	: ilmiyle yüce olan, yüce, büyük,
kebiran	: büyük, zatıyla yüce olan,

34- Ehil kimseler; nefsini bilme yolunda olanları hakikatleri anlamaları için yetiştirirler. Onlar birbirlerine Allah'ın lütuflarını anlamak istediklerinden dolayı yardımcı olurlar ve onlar kendi varlıklarının sahibini bilip infak ederler. Sonra da onlar salihlerden olma yolunda teslim olurlar. Allah'ın bilinmeyen görünmeyen âlemi muhafaza ettiği gibi, onlarda hakikatlerin bilgilerini muhafaza ederler. Ki onlar itaatsizlik etmekten çekinirler ve onlar öğütlere uyarlar. Artık bulundukları makamlardan hakikatlerin dışına çıkanlar olursa, onlara bulundukları yerde hakikatleri vurgulayın. Bundan sonra onlar, sizin söylediğiniz şekilde hakikatlere uyarlarsa, artık onlara başka bir yol göstermeyin. Muhakkak ki Allah tüm varlıkta ilmiyle yüce olandır.

-35-

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُواْ حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِن يُرِيدَا
إِصْلاَحًا يُوَفِّقِ اللّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا

Ve in hıftum şıkâka beynihimâ febasû hakemen min ehlihî ve hakemen min ehlihâ in yurîdâ ıslâhan yuveffikıllâhu beynehumâ inallâhe kâne alîmen habîrâ

ve in hıftum	: eğer korkarsanız, çekinirseniz,
şıkaka	: ayrılık, bölünme, ortaya çıkma, ikilik,
Beyni hima	: aralarında
fe ibasû	: artık, gönderin, diriliği bilene gönderin, açığa çıkarın
hakem min ehli hi	: görevli, hakem, ehil olan, bilgili
ve hakemen	: hakem, konusuna hâkim olan,
min ehli ha	: yetkili olan,
in yurîdâ ıslahan	: eğer, isterse, ıslah olma, iyileşme, düzelme,
Yuveffik	: muvaffak eder, başarılı kılar,
Allah beyne huma	: Allah, aralarında
İnne Allah kane alim	: muhakkak, Allah, oldu, ilmin sahibi,
habir	: bildiren, haber veren

35- Eğer onların ayrılıkta kalmalarından korkarsanız, artık onları konuya daha hâkim olan ehil kimselere gönderin. Onlar ıslah olmayı istedikleri müddetçe, konulara daha hâkim olan ehil kimseler, onlara yardım ederler. Allah, hakikatleri anlamak isteyenleri muvaffak eder. Muhakkak ki Allah ilmiyle tüm varlıktan hakikatleri bildirir.

-36-

وَاعْبُدُواْ اللّهَ وَلاَ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالاً فَخُورًا

Ve abudûllâhe ve lâ tuşrikû bihî şeyen ve bil vâlideyni ihsânen ve bizil kurbâ vel yetâmâ vel mesâkîni vel câri zil kurbâ vel câril cunubi ves sâhıbi bil cenbi vebnis sebîli ve mâ meleket eymânukum innallâhe lâ yuhıbbu men kâne muhtâlen fehûrâ

ve abudû allah	: kul olun, Allah
ve lâ tuşrikû bihi şeyen	: ortak koşmayın, ona, bir şeyi
ve bi el vâlideyni ihsanen	: ana baba, iyi davranma
Ve bi zi el kurba	: sahip, yakınlık, akrabaya
ve el yetâmâ	: yetimler, kendi inançlarından kopmuş
ve el mesâkîni	: miskin, çaresiz, aciz,
ve el câri zi el kurba	: komşu, sahip, yakın
ve el câri el cunubu	: komşu, uzak
ve es sâhıbi	: arkadaş, eş, dost, yakın,
bi el cenbi	: etrafınızdaki, yan taraf, çevrenizdeki,
ve ibni el sebil	: oğul, yol, hak yolu
ve mâ meleket eyman kum	: değil, sahip, güç, diri, sağ, eller, siz
İnne Allah la yuhıbbu	: muhakkak, Allah, yok, sevgi,
Men kane muhtalen	: kimse, kimse, oldu, kendini beğenmiş, kibirli,
fehur	: gururlu, kendini üstün gören, övünen,

36- Allah'ın kulu olduğunuzu idrak edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babanıza ve yakınlarınıza ve yetimlere ve çaresizlere ve yakın komşularınıza ve uzak komşularınıza ve etrafınızdaki arkadaşlarınıza iyi davranın ve evlatlarınıza hakk yolunu gösterin. Siz sahip olduğunuz gücün sahibi değilsiniz. Muhakkak ki kendini üstün gören, kibirlilik içinde olan kimselerde Allah sevgisi yoktur.

-37-

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

Ellezîne yebhalûne ve yemurûnen nâse bil buhli ve yektumûne mâ âtâhumullâhu min fadlıhî ve atednâ lil kâfirîne azâben muhînâ

ellezîne yebhalûne	: o kimseler, eksik, kısmak, cimri
ve yemurûne el nas	: emrederler, yasaklar, meneder, insan,
bi el buhli	: cimrilik ile, cimriliği, paylaşmamayı,
ve yektumûne	: saklarlar, gizlerler, anlayamazlar, farkına varmazlar,
Mâ ata hum allah	: şey, ne, değil, verilen, sunulan, onlar, Allah

min fadlı-hî	: lütuf, nimet, fazilet, o
ve ated nâ	: hazır, vardır, biz, verdik, sunduk, hazırladık,
li el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelenler için,
Azâben	: azap, sıkıntı, müşkül
muhin	: alçaltıcı, kaybettirici, hakir bırakan, zorluk, çaresizlik

37- Bir şeyi paylaşmayan kimseler, insanlara da paylaşmamayı tavsiye ederler ve onlar kendilerine sunulan Allah'ın lütuflarının farkına varamazlar. Sunduğumuz hakikatleri görmemezlikten gelenler için hakir bırakan sıkıntılar vardır.

-38-

وَالَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاء النَّاسِ وَلاَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَلاَ بِالْيَوْمِ الآخِرِ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاء قِرِينًا

vellezîne yunfıkûne emvâlehum riâen nâsi ve lâ yuminûne billâhi ve lâ bil yevmil âhir ve men yekuniş şeytânu lehu karînen fe sâe karînâ

ve ellezîne yunfıkûne	: onlar, infak eder, verir
emvâle-hum	: onların malları, değerler,
riae	: riya, gösteriş, özü sözü bir olmamak,
el nas	: insanlar,
ve lâ yuminûne bi allah	: yok, iman, inanmaz, Allah,
ve la bi el yevmi el âhiri	: yok, son güne, ahir güne, sonlarına
ve men yekun el şeytânu	: kim, olur, şeytani haller,
Lehu karinen	: onun, ona, kendisine, yakınlarına
Fe sae karinen	: artık, kötü, fena, yakınlık, arkadaşlık

38- Onlar kendilerindeki değerleri insanlara gösteriş içinde verirler ve onların Allah'a iman etmeleri yoktur ve sonlarına da inanmazlar. Kim o hallere yakın olursa, şeytani hallerde olur. Artık o ne kötü bir yakınlıktır.

-39-

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُواْ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّهُ وَكَانَ اللّهُ بِهِم عَلِيمًا

Ve mâzâ aleyhim lev âmenû billâhi vel yevmil âhıri ve enfekû mimmâ razakahumullâh ve kânallâhu bihim alîmâ

ve mâzâ aleyhim	: ne, niçin, neden, onlar, üzerlerinde, kendilerinde
Lev amenu bi Allah	: keşke, eğer, iman etme, inanma, Allah,
ve yevmi el ahir	: gün, vakit, son,
ve enfek	: infak, vermek, sahibine sunmak,
razaka-hum allah	: infak, rızık, fayda, nimet, onlar, Allah
ve kâne Allah bihim	: oldu, Allah, onları,
alimen	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi, bilen,

39- Onlar kendilerindeki Allah'ın tecellilerine ve sonlarının geleceğine neden inanmazlar ve Allah'ın onlara sunduğu nimetlerden neden infak etmezler ve onları da var edenin, ilmin sahibinin Allah olduğunu neden bilmezler?

-40-

إِنَّ اللّهَ لاَ يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا

İnnallâhe lâ yazlimu miskâle zerreh ve in teku haseneten yudâıfhâ ve yuti min ledunhu ecran azîmâ

İnne Allah	: muhakkak, şüphesiz, Allah,
la yazlımu	: yok, vermez, kötülük, zulüm,
Miskâle zerretin	: zerre kadar, ölçü, ağırlık, miktar, kadar
ve ın teku hasenet	: eğer, olur, iyi ameller, hayr, faydalı,
yudaıf ha	: kat kat, fazla
ve yuti min ledun hu	: verir, sunar, katından, ona ait, o katındaki hakikatler
Ecran azîmen	: karşılık, büyük, yüce karşılık

40- Şüphesiz Allah zerre kadar kötülük vermez. İyi amellerde olanlara kat kat karşılıklar vardır ve O, kendine ait olan yüce karşılıkları her zaman verir.

-41-

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلاء شَهِيدًا

Fe keyfe izâ cinâ min kulli ummetin bi şehîdin ve cinâ bike alâ hâulâi şehîdâ

fe keyfe iza cina	: nasıl, olduğu zaman, getirme, geldi, ortaya çıktı
min kulli ummet	: hepsi, bütün hepsi, ümmet, topluluk,
bi şehid	: şahit, tanık olan, bilen, hazır olan
ve cina bike	: getirdik, geldin, ortaya çıktın, biz, sen,
alâ haulai şehiden	: için, karşı, üzerine, onlara, tanık, bilen,

41- Bütün ümmetlerden hakikatlerimize tanık olanlar ortaya çıktı. Sen de onlara hakikatlerimizi anlatmak için ortaya çıktın.

-42-

يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَعَصَوُاْ الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الأَرْضُ وَلاَ يَكْتُمُونَ اللّهَ حَدِيثًا

Yevme izin yeveddullezîne keferû ve asavur resûle lev tusevvâ bihimul ardu ve lâ yektumûnallâhe hadîsâ

yevme izin yeveddu	: vakit, her an, yetkili olan, istemek, temenni, dilek
Ellezine keferu	: o kimseler, hakikatleri örtenler
ve asavû	: karşı çıkma, kabul etmeme, asi,
el resul	: resul, hakikati gösteren, hakikatleri anlatan,
Lev tusevvâ bihim	: eğer, keşke, adil, eşit, doğru, onları,
el ardu	: yeryüzü, toprak, beden,
ve lâ yektumûne	: yok, gizlemek, saklamak
Allâh hadisen	: Allah, sözler, olaylar, tecelliler,

42- Her an her yerde yetkili olanı anlamayı isteselerdi, hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselerden olmazlardı ve Resule karşı çıkmazlardı. Eğer onlar yeryüzünde adaleti, eşitliği anlasalardı, Allah'ın tecellilerini yok saymazlardı

-43-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَقْرَبُواْ الصَّلاَةَ وَأَنتُمْ سُكَارَى حَتَّىَ تَعْلَمُواْ مَا تَقُولُونَ وَلاَ جُنُبًا إِلاَّ عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىَ تَغْتَسِلُواْ وَإِن كُنتُم مَّرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاء أَحَدٌ مِّنكُم مِّن الْغَآئِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاء فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ takrabûs salâte ve entum sukârâ hattâ talemû mâ tekûlûne ve lâ cunuben illâ âbirî sebîlin hattâ tagtesilû ve in kuntum mardâ ev alâ seferin ev câe ehadun minkum minel gâiti ev lâmestumun nisâe fe lem tecidû mâen fe teyemmemû saîden tayyiben femsehû bi vucûhikum ve eydîkum innallâhe kâne afuvven gafûrâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
lâ takrabû	: yok, yakınlık,
el salate	: bağlılık, hakka bağlılık durumu, salât,
ve entum sukara	: siz, kendinden geçme, sarhoş, kendini anlama
Hattâ talemu	: hatta, bilmek, bilinceye kadar
ma tekulune	: söylemeyin, demeyin, konuşmayın,
ve lâ cunuben	: yok, yan, taraf, ikilik, ayrılık, uzaklık,
İllâ abiri sebil	: hariç, ancak, aşan, geçen, yolcu, gelip geçen, yol,
Hattâ tagtesilu	: hatta, oluncaya kadar, temiz, manevi temizlik, arınmak
ve in kuntum marda	: eğer siz, iseniz, maraz, hasta, rahatsız
ev alâ seferin	: veya, bir yolculuk içinde, arama, gitme
ev câe ehadun minkum	: veya, geldi, sundu, bir, tek, sizden
min el gâitı	: dışkı, pislik, fenalık
ev lâmestum el nisae	: algı, hissetme, yaklaştınız, dokundunuz, kadın, şehvani
fe lem tecidû maen	: artık, değil, aramak, bulmak, bulamazsanız, su, bir ilim
fe teyemmem	: artık, araştırmak, talep etmek, yönelmek,
Saîden	: seviye, yükselen, saadete eren, mutluluk,
tayyiben	: temiz, güzel,
fe imsehû	: sonra, mesh, temizleme,
bi vucûhi-kum	: yüz, görme, anlayış, gerçekler, siz
ve eydî-kum	: elleriniz, gücünüz, siz
İnne Allah kane afuv	: muhakkak, Allah, bağışlayan, af,
gafur	: mağfiret eden, temizleyen,

43- Ey iman edenler! Hakk'a bağlılık şuurunuzu yok etmeyin. Siz cehaletin sarhoşluğundan geçip, kendinizi bilinceye kadar bir şey söylemeyin ve ikiliği yok edin. Sadece hakikatin yolunda yol alarak temizlenin. Hasta olduğunuzda ya da bir arayışa çıktığınızda ya da birlik idrakinden fenalığa düştüğünüzde veya şehvani duyguyla yaklaştığınızda, hakikatlerin ilmi ile arının ya da o arınacak ilmi talep edin. O tertemiz huzur veren mutluluğa ulaşın. Bundan böyle siz yüzünüzü hep temiz halde tutun ve sizdeki gücün sahibinin idrakinde durun. Muhakkak ki Allah bağışlayandır, mağfiret edendir.

-44-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلاَلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّواْ السَّبِيلَ

E lem tera ilâllezîne ûtû nasîben minel kitâbi yeşterûned dalâlete ve yurîdûne en tedıllus sebîl

E lem tere ila ellezine	: görmedin mi, o kimseleri
utu nasib min	: verildi, sunulan, nasip, hisse,
el kitab	: hakikatlerin sözler, kitap, hakka ait bilgiler,
Yeşterune	: satın almak, değiştiriyorlar, sapıyorlar
ed dalâlete	: dalalet, cehalete yönelmek,
ve yurîdûne en tedal	: istiyorlar, dalalet, hakikatlerden sapmak,
el sebil	: hakkın yolu

44- Hakikatlerin sözleri sunulan kimselerden kendilerine pay çıkaranları görmedin mi? Onlar dalalete sapıyorlar ve onlar hakkın yolundan dalalete sapmanızı istiyorlar.

-45-

وَاللّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللّهِ نَصِيرًا

Vallâhu alemu bi adâikum ve kefâ billâhi veliyyen ve kefâ billâhi nasîrâ

ve allah alemu	: Allah, ilmin sahibidir, ilmiyle var eden, bilen,
bi adai kum	: ile, düşman, düşmanlık yapan, siz
ve kefâ bi Allah veliyyen	: kâfi, yeterli, Allah, dost,
ve kefâ bi Allah nasiran	: kâfi, yeter, Allah, yardımcı

45- Allah ilmin sahibidir. Siz bir düşmanlık içinde olmayın. Dost olarak Allah kâfidir ve yardımcı olarak Allah kâfidir.

-46-

مِّنَ الَّذِينَ هَادُواْ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُواْ

سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِن لَّعَنَهُمُ اللّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلاَ يُؤْمِنُونَ إِلاَّ قَلِيلاً

Minellezîne hâdû yuharrifûnel kelime an mevâdıihî ve yekûlûne semi'nâ ve asaynâ vesma gayra musmeın ve râınâ leyyen bi elsinetihim ve tanan fid dîn ve lev ennehum kâlû seminâ ve atanâ vesma venzurnâ le kâne hayran lehum ve akvem ve lâkin leanehumullâhu bi kufrihim fe lâ yuminûne illâ kalîlâ

min ellezîne hadu	: o kimseler, yalnız biz yol gösteririz diyenler
Yuharrifûne el kelime	: tahrif ederler, bozarlar, anlamlarını değiştirir, kelime
an mevâdıı-hi	: olduğu anlamdan, asıl mana, onun konulduğu yerden
ve yekûlûne semina	: diyorlar, biz işittik
ve asaynâ	: karşı gelme, üstün, baş kaldıran, isyan, biz,
ve isma gayr musmein	: işit, duymak, başka, değil, olmayan, işiten
ve râınâ	: bizi izle, bize bak, bekletmek, mühlet vermek
Leyyen bi elsineti-him	: süslü konuşma, eğip bükerek, mülayim, dillerini, onlar
ve tanan	: ayıplama, kınama, yerme,
fi el din	: varlığın yaratılış yasaları, yaratılış incelikleri
Ve lev enne-hum	: eğer, olması, onların,
Kâlû semina	: dediler, işittik, dinlemek
ve atanâ	: biz itaat ettik
ve isma	: duy, işit
ve unzurnâ	: bize nazar et, uymak, bakmak
Le kane hayran lehum	: elbette, oldu, daha hayırlı, onlar için, kendileri için
ve akveme	: kuvvetli, sağlam, daha iyi, daha doğru
ve lâkin leane-hum allah	: lakin, işte, Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma,
bi kufri-him	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtmek,
Fe lâ yuminun	: artık, iman etmezler, inanmazlar,
illa kalilen	: hariç, başka, pek azı

46- Yalnız biz yol gösteririz diyen o kimseler, hakikatlerin sözlerinin anlamlarını farklı anlamlara döndürürler. Derler ki: Biz işitiriz, biz üstünüz ve bizden başkası hakikatleri duyamaz işitemez. Süslü konuşmalarla, yalnız bizi izleyin, derler. Varlığın yaratılış yasalarını anlamak isteyenleri kınarlar. Eğer onlar bizi dinleselerdi ve itaat etselerdi ve bizi duysalardı ve bize uysalardı, elbette onlar için daha hayırlı ve daha doğru olurdu, derler. İşte bu hallerde olup hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşırlar, artık onlardan pek azı hariç inanmazlar.

-47-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ آمِنُواْ بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللّهِ مَفْعُولاً

Yâ eyyuhâllezîne ûtûl kitâbe âminû bi mâ nezzelnâ musaddikan li mâ meakum min kabli en natmise vucûhen fe neruddehâ alâ edbârihâ ev nelanehum kemâ leannâ ashâbes sebt ve kâne emrullâhi mefûlâ

yâ eyyuhâ ellezine	: ey o kimseler
Utu el kitâbe	: sunulan, hakikatlerin sözleri, kitap, varlık kitabı

Aminu bima nezzelna	: inanın, şeylere, sunduğumuz hakikatlere,
musaddikan	: doğrulayıcı, tastik etme, dosdoğru hareket eden
li mâ mea kum	: şeyi, olanı, sizinle baraber, birlikte,
min kabli	: önceden
En natmise vucûhen	: silmek, yok etmek, tıkamak, yüzler, yönler, anlayışlar
fe nerudde-hâ	: böylece, çevrilme, ret, onu,
ala edbari ha	: için, arkası, geçmişi, eski cehalet halleri
Ev nelane hum	: yada, rahmetten uzaklaşma, onlar,
kema leana	: gibi, rahmetten uzaklaşmak,
Ashabe el sebti	: sahip, halk, cumartesi, yasağa uymayan
ve kâne emr Allah	: oldu, iş, hüküm, işleyiş, Allah,
mefail	: fail olan, yapılan

47- Tüm varlığın bir kitap olarak sunulduğunu anlayan ey o kimseler! Her varlıkta sunduğumuz o hakikatlere inanın, doğruluğunu anlayıp dosdoğru hareket edin. Önceden inandığınız o geçmişteki cahil anlayışlarınızı yok edin. Yoksa o yasakları dinlemeyip rahmetten uzaklaşanlar gibi, sizde hakikatleri anlamayıp rahmetten uzaklaşırsınız. Tüm varlığın işleyişinde fâil olan Allah'ı anlayın.

-48-

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء وَمَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا

İnnallâhe lâ yagfiru en yuşrake bihî ve yagfiru mâ dûne zâlike li men yeşâu ve men yuşrik billâhi fe kadifterâ ismen azîmâ

İnne Allah la yagfiru	: muhakkak, Allah, yok, mağfiret,
en yuşrake bihi	: ortak koşulması, ortak koşma durumu, ona,
ve yagfiru	:temizler, mağfiret eder,
ma dune	: şey, ne değil, başka, aşağıda, dışında
Zâlike li men yeşau	: bu, işte bu, kim, kimse için, ister, istek
Ve men yuşrik bi allâhi	: kim, ortak koşar, kendine varlık inat eder, Allah
fe kad iftera	: artık, öyleyse, oldu, Allah'a iftira atmak, uydurmak,
ism azimen	: günah, vebal, fenalık, yüce, ulu, büyük günah,

48- Ortak koşan kimseler Allah'ın mağfiretini anlayamazlar. Kim onu anlamak isterse, hakikatlerden başkasını görmezse o mağfiret bulur. Kim Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat ederse, Allah hakkında iftiralarda bulunursa, o büyük günahlarda kalır.

-49-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمْ بَلِ اللّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاء وَلاَ يُظْلَمُونَ فَتِيلاً

E lem tera ilâllezîne yuzekkûne enfusehum belillâhu yuzekkî men yeşâu ve lâ yuzlemûne fetîlâ

e lem tera ilâ ellezine	: görmedin mi? o kimseleri
yuzekkûne	: tezkiye, anlayış, idrak etmek, temizlenmek, zeka,
enfuse-hum	: kendilerini, nefs
Bel Allah yuzekki	: hayır, öyle değil, Allah, tezkiye, temizlenme,
Men yeşâu	: kim, kimse, isterse, isteyen,

ve lâ yuzlemûne	: yok, zulüm, haksızlık, kötülük,
fetilen	: zulüm olunmazlar, kıl kadar, zerre kadar

49- Nefslerini anlayan, fenalardan temizlenen o kimseleri gördün değil mi? Ancak Allah'ı anlamak isteyen kimseler cehaletten temizlenirler ve onlarda zerre kadar zulüm yoktur.

-50-

انظُرْ كَيفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللهِ الكَذِبَ وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا

Unzur keyfe yefterûne alâllâhil kezib ve kefâ bihî ismen mubînâ

Unzur keyfe	: bak, gör anla, nasıl,
yefterune	: iftira, uydurma, ilk defa ortaya atılan asılsız şey
alâ Allâh	: Allah'a hakkında,
el kezibe	: yalanlar, uydurulanları yaymak,
ve kefâ bihi	: kâfidir, yeterli, onunla, onun hakkında,
ismen mubin	: günah, fenalıklar, apaçık, açık olan,

50- Allah hakkında nasıl uydurmalar yapıyorlar, o yalanları yayıyorlar gör anla ve apaçık fenalarda kalmayı onlar kâfi görürler.

-51-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ
وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ هَؤُلاء أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُواْ سَبِيلاً

E lem tera ilâllezîne ûtû nasîben minel kitâbi yuminûne bil cibti vet tâgûti ve yekûlûne lillezîne keferû hâulâi ehdâ minellezîne âmenû sebîlâ

e lem tera ila ellezine	: görmedin mi? o kimseleri
Utu nasiben	: verilen, sunulan, nasip, pay, fayda,
min el kitâbi	: kitap, hakikatlerin sözleri, bilgiler,
yuminûne	: iman ediyorlar, inanıyorlar,
bi el cibti	: putlar, batıl olan şeyler, aslı olmayan şeyler,
ve et tâgûti	: tagut, hakikatleri bırakıp zanlarını ilah edinenler
ve yekûlûne	: diyorlar, söylüyorlar
li ellezine kefer	: diyorlar, hakikatleri görmeyip örtenler
Hâulâi ehda	: bunlar, daha yakın
min ellezine amenu sebil	: onlardan, iman eden, inanan, yol, hakkın yolu

51- Bir fayda bulmaları için, hakikatlerin sözleri sunulan o kimseleri gördün değil mi? Onlar aslı olmayan şeylere, kendi çıkarları için iman ediyorlar ve onlar hakikatleri bırakıp, zanlarını

ilah ediniyorlar ve hakikatleri göremeyip örtenler için diyorlar ki: Bunlar iman edenlere göre hakkın yoluna daha yakın olanlardır.

-52-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا

Ulâikellezîne leanehumullâh ve men yelanillâhu fe len tecide lehu nasîrâ

Ulâike ellezine	: işte onlar, o kimseler,
Lenae hum Allâh	: rahmetten uzaklaşma, mahrumiyet, onlar, Allah
ve men yelani Allah	: kim, Allah'ı anlamayıp rahmetten uzaklaşan
Fe len tecide nasiran	: artık, değil, olmaz, bulmak, bulamazsın, yardımcı

52- İşte onlar, Allah'ı anlayamayıp rahmetten uzaklaşanlardır ve kim, Allah'ı anlayamayıp rahmetten uzaklaşırsa, artık onlar bir yardımcı da bulamazlar.

-53-

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لاَّ يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا

Em lehum nasîbun minel mulki fe izen lâ yutûnen nâse nakîrâ

Em lehum nasibun	: yoksa, onların, nasip, pay, verilen şey
min el mulki	: sahip, mülk, saltanat, hükümdarlık
fe izen la yutune	: şayet, öyle olsa, yok, vermek,
el nâse	: insanlar,
nakir	: çok küçük, zerre kadar

53- Yoksa mülkün sahibi onlar mı? Şayet öyle olsaydı, onlar zerre kadar da olsa insanlara bir şey vermezlerdi.

-54-

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَآ آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا

Em yahsudûnen nâse alâ mâ âtâhumullâhu min fadlıhî fe kad âteynâ âle ibrâhîmel kitâbe vel hikmete ve âteynâhum mulken azîmâ

em yahsudûne	: yoksa, haset, çekememek, kıskanma,
el nas	: insanlar
Ala ma ata hum allah	: sunulan şeylere karşı, vermek, onlar, Allah
min fadlı-hi	: lütfundan, değerler, fazlından
fe kad ateyna	: sonra, oysa, olmuştu, verdik, sunduk,
ale ibrahim	: aile, güç, İbrahim, İbrahim milletinden olanlar,
El kitab	: kitab, hakikatlerin sözleri
ve el hikmete	: hikmet, ilahi incelikler, ilahi gaye,
ve âtey nâ hum	: verdik, sunduk, onlar, o hasetlik içinde olanlar
mulk	: mülk, saltanat, iktidar, tüm varlık, tüm kainat,
azim	: yüce olan, yüce sahibi, kararlı olan,

54- Yoksa insanlar, Allah'ın onlara verdiği lütuflara karşı bir hasetlik içinde mi oluyorlar? İbrahim; tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu ve onda hikmetler olduğunu anlayanlardandı. O hasetlik içinde olanlara da tüm varlığın yüce hakikatlerini sunduk.

-55-

فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُم مَّن صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا

Fe minhum men âmene bihî ve minhum men sadde anhu. Ve kefâ bi cehenneme saîrâ

Fe minhum men amen bihi	: artık, onlardan, kim, inanır, o hakikatlere, ona
ve minhum men sad anhu	: onlardan, kim, yüz çevirme, defetmek, red, ondan
ve kefa bi cehennem	: kâfi, yeterli, cehennem, cehaletin cehennemi,
sair	: ötekileştirme, öbürü görme,

55- Onlardan kimi İbrahim'e inandı ve onlardan kimi ondan yüz çevirdi. Cehalet bilişlerini yeterli görenler ötekileştirmede kaldılar.

-56-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُواْ الْعَذَابَ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا

İnnellezîne keferû bi âyâtinâ sevfe nuslîhim nâra kullemâ nadicet culûduhum beddelnâhum culûden gayrahâ li yezûkûl azâb innallâhe kâne azîzen hakîmâ

İnne ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
bi âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delil,
Sevfe nusli him	: yakında, geniş, o halde bulunma, girmek, onlar,
naran	: ateş, yakıcı, yakıp yıkıcı haller,
Kullemâ nadicet	: hepsi, her defasında, kıvam, olgunluk, vade,
culûdu-hum	: deri, suret, dış yüz, onlar, onların derileri
beddelnâ-hum	: onları değiştirdik,
culud	: cild, suret, dış yüz, deri,
gayre-hâ	: ondan başkası, başka, değil,
Li yezuku	: his, tat, gadap, hiddet, o halin içinde olma, hoşluk,
el azâbe	: sıkıntı, azabı
İnne Allah kane aziz	: muhakkak, Allah, oldu, yüce, tüm değerler,
hakim	: hâkim olan, herşeye hâkim olan,

56- İşaretlerimizi görmemezlikten gelip örtenler, biz suretleri değiştirip durduğumuz halde, onlar her seferinde suretlerde kaldılar. Onlar yakıp, yıkıcı hallere sarıldılar, sıkıntılı haller içinde oldular. Muhakkak ki Allah tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-57-

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَّهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلاًّ ظَلِيلاً

Ve ellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti se nudhıluhum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ lehum fîhâ ezvâcun mutahharatun ve nudhıluhum zıllen zalîlâ

Ve ellezine amenu	: iman edenler
amilû el sâlihâti	: dosdoğru çalışanlar, iyi çalışmalarda olan
se nudhılu-hum	: dahil olmak, girmek,
Cennet terci min tahtina	: cennetler, huzur, vardır, akar, makamlarında
el enhâru	: akıp giden ilim, nehir,
Hâlidîne fiha ebeden	: devamlı, sürekli, orada, o halde, devamlı,
Lehum fiha ezvac	: onlar, orada, eş, birlik, aynı yolda olan,
mutahharatun	: temiz olan,
ve nudhılu hum	: dahil olmak, girmek, onlar,
zıllen zalil	: gölge, koruma, sahip çıkma, koruyucu

57- İman edenler ve dosdoğru hak yolunda çalışanlar; onlar makamlarında bir ilim üzeredirler, huzura dahil olurlar, devamlı o haldedirler, onlar fenalardan temizlenip tüm varlığın birliğinin kemalatındadırlar ve onlar koruyucunun korumasına dahil olmuşlardır.

-58-

إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن
تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا

İnnallâhe yemurukum en tueddûl emânâti ilâ ehlihâ ve izâ hakemtum beynen nâsi en tahkumû bil adl innallâhe nıimmâ yeızukum bihî innallâhe kâne semîan basîrâ

İnne Allah yemr kum	: muhakkak, Allah, iş, emir, hüküm, siz
en tueddû	: iade, teslim etmeniz, vermeniz,
el emanet	: emanet, hakk bilgileri, değerler,
İlla ehli-hâ	: ancak, sadece, onun ehli, sahibi
Ve iza hakemtum	: olduğunda, hakem, hakkı batılı bildiren, siz
Beyne el nas	: arasında, insanlar
en tahkumû bi el adli	: hükmetmeniz, karar, adalet ile
İnne Allâh nıimma	: muhakkak, Allah, güzel,
yeızu-kum bihi	: bildiren, vaaz, öğüt, hakikatlerle, onunla
İnne Allah kane semia	: muhakkak, Allah, oldu, işittiren,
basir	: gördüren

58- Allah'ın size hükmüdür: Emanetleri sadece ehline verin. Siz insanlar arasında hakk olanı ve batıl olanı bildireceğiniz zaman, adalet üzere bildirin. Muhakkak ki Allah hakikatleri en güzel bir şekilde bildirir. Muhakkak ki Allah işittirendir, gördürendir.

-59-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأَمْرِ مِنكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً

Yâ eyyuhâllezîne âmenû atîûllâhe ve atîûr resûle ve ulil emri minkum fe in tenâza'tum fî şeyin fe ruddûhu ilâllâhi ver resûli in kuntum tuminûne billâhi vel yevmil âhir zâlike hayrun ve ahsenu tevîlâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
Atîû Allah	: itaat edin, uyun, Allah,
atiu el resul	: uyun, itaat edin, resül, hakikati bildiren,
ve uli el emri min kum	: sahip, bilgili, idareciler, iş, hükümleri bilen, sizden
Fe in tenâzatum fi şeyin	: artık, anlaşmazlığa, ihtilâfa düştünüz, bir şey hakkında
Fe ruddû-hu ila Allah	: artık, bakın, orda arayın, Allah
ve el resûli	: resule, hakikati gösteren, bildiren,
in kuntum tuminu bi allah	: eğer siz, iseniz, iman eden, Allah
ve el yevmi el âhiri	: sonunuza, son güne
Zâlike hayrun	: bu, işte bu, hayırlı,
ve ahsenu tevil	: güzel, yorum, tevil

59- Ey iman edenler! Allah'a itaat edin ve resule uyun ve sizden hakikatlerin hükümlerini bilen kimselere de uyun. Bundan böyle bir şey hakkında ihtilafa düşerseniz, artık onun hakikatini Allah'ta arayın ve resul'ü anlayın. Eğer siz Allah'a iman ederseniz ve sonunuza inanırsanız, işte bu sizin için daha hayırlıdır ve hakikatleri yorumlarınızda daha güzel olur.

-60-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُواْ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُواْ إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُواْ أَن يَكْفُرُواْ بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلاَلاً بَعِيدًا

E lem tera ilâllezîne yezumûne ennehum âmenû bimâ unzile ileyke ve mâ unzile min kablike yurîdûne en yetehâkemû ilât tâgûti ve kad umirû en yekfurû bihî ve yurîduş şeytânu en yudıllehum dalâlen baîdâ

E lem tera ila ellezine	: görmedin mi? gördün değil mi, onları
yezumûne	: zannediyorlar, zanda kalma
enne-hum amenu	: olduğunu, onlar, iman eden, inanan
bi-mâ unzile ileyke	: şeye, indirilen, sunulan, ulaştığın, sen

ve mâ unzile	: indirilen, sunulan, ulaşılan şey,
min kabl ke	: senden önce
Yuridune en yetehâkemû	: isterler, irade, hükmetmeyi isterler,
ilâ et tâgûti	: azma, sapma, kendi zanlarını ilah edinen
ve kad emr	: oldu, iş, işleyiş, hüküm, emr,
en yekfur bihi	: hakiketleri örtenler, onu, hakikatleri,
ve yuridu el şeytan	: ister, istiyor, şeytani haller, tüm kötü haller
en yudılle-hum	: dalalete düşen, saptıran, kendi anlayışına sapan,
Dalâlen baiden	: dalalet, hakikatlerden sapma, uzaklaşma

60- Senin ulaştığın hakikatlere ve senden öncekilerin ulaştığı hakikatlere inandığını zannedenleri gördün değil mi? Allah'a kul olduğunu sanıp, kendi zanlarını ilah edinenler, kendi zanlarıyla hükmetmeyi isterler ve onlar işleyişin hakikatlerini görmemezlikten gelip örterler ve onlar hakikatlerden uzaklaşıp kendi anlayışlarına saparlar, tüm şeytani halleri isterler.

-61-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا

Ve izâ kîle lehum teâlev ilâ mâ enzelallâhu ve ilâr resûli raeytel munâfıkîne yesuddûne anke sudûdâ

ve izâ kile lehum tealev	: dediğinde, dediğin zaman, onlara, haydi gelin
İlâ ma enzele Allah	: sunduğu şeylere, indirdiği, hakikatlere, Allah
ve ilâ el resul	: resulun anlattığına
Raeyte	: görürsün, anlarsın,
el munâfıkîne	: münafıklık, ikiyüzlüler, inanmış gibi görünen
Yasuddûne anke sudud	: yüz çevirmek, geri çevirmek, senden, itmek, reddetmek

61- Onlara, Allah'ın hakikatlerine ve resulün anlattıklarına haydi gelin uyun dediğin zaman, inanmış gibi görünenlerin; hakikatlerden ve senden yüz çevirdiklerini görürsün.

-62-

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآؤُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلاَّ إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا

Ve keyfe izâ esâbethum musîbetun bimâ kaddemet eydîhim summe câûke yahlıfûne billâhi in eradnâ illâ ihsânen ve tevfîkâ

Fe keyfe iza	: bundan sonra, nasıl, olduğunda
esâbet-hum	: isabet, değen, başına gelen, onlar,
musibet	: sıkıntı, zararlı olan, müşkül, afet, bela, felaket
Bima kaddemet eydihim	: sebeb, şeyler, takdim etti, yaptı, elleriyle, kendileri
Summe cau-ke	: sonra, sana geldiler
Yahlıfûne bi Allah	: yemin ederler, Allah
in eredna	: sadece, istedik
İllâ ihsan	: sadece, iyilik ihsan, uygun, başarı,

ve tevfika : birleştirme, birlik

62- Kendi yaptıkları şeyler sebebiyle, bir zarar başlarına geldikten sonra sana gelirler, Allah'a yemin ederler, biz sadece iyilik ve birlik olsun istedik, derler.

-63-

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلاً بَلِيغًا

Ulâikellezîne yalemullâhu mâ fî kulûbihim fe arıd anhum vaızhum ve kul lehum fî enfusihim kavlen belîgâ

Ulâike ellezine : işte o kimseler,
Yalemu Allah : bilmek, ilmin sahibi, Allah
Ma fi kulûbi-him : şey, ne, değil, kalplerinde,
Fe arıd anhum : artık, uzak dur, ret, onlardan
Vaız hum : anlat, vaaz, öğüt, onlar
ve kul lehum : ve de, söyle, anlat, onlara
fî enfusi-him : nefs, kendilerindeki, enfuslarındaki, onlar,
kavlen beliga : söz, hakikatler, apaçık

63- İşte o kimselerin Allah'ı bilme konusunda kalblerinde bir şey yoktur. Artık öyle kimselerden uzak dur. Onlara öğüt ver ve onlara kendilerindeki apaçık hakikatleri anlat.

-64-

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلاَّ لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُواْ أَنفُسَهُمْ جَآؤُوكَ فَاسْتَغْفَرُواْ اللّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُواْ اللّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا

Ve mâ erselnâ min resûlin illâ li yutâa bi iznillâh Ve lev ennehum iz zalemû enfusehum câûke festagferûllâhe vestagfera lehumur resûlu le vecedûllâhe tevvâben rahîmâ

Ve mâ ersel nâ : açığa çıkmadı, irsal, göndermedik, biz, hakikatimiz,
min resûlin illa : bir resul, hakikati gösteren, den başka, sadece, ancak,
Li yutâa : için, itaat, uymak,
bi izni Allahi : izin, ruhsat, icazet, yetki, Allah
ve lev enne hum : velev ve eğer, olsa, onlar
İz zalemû : zulmettikleri zaman, haksızlık, kötülük, adaletsizlik
enfuse-hum : onların nefsleri, kendileri, kendilerini bilemeyip
câû-ke : sana geldiler
Fe istagferû allah : böylece bağışlanma, istiğfar, arınmak, Allah
Vestagfera : bağışlanma, istiğfar, arınmak,
Lehum el resulu : onlar, onlara, resul, hakikati anlatan,
le vecedû : bulmak için, bulacaklar için, yol göster, olması için anlattı

Allah tevvaben : Allah, tövbeleri kabul eden, dönmek, hiçlik,
rahim : rahim olan, varlığı özünden var eden,

64- Bir Resul; her şeyde yetkili olan Allah'ın hükümlerine itaat etmek, hakikatlerimizi anlatmaktan başka bir şey için açığa çıkmadı. Onlar nefislerini anlamayıp, kötülükler içinde olduklarını anladıklarında sana geldiler. Allah'ın bağışlamasından bağışlanma istediler. Elbette onların hakikatler yol bulmaları için resul: Allah, hatalarını anlayıp dönenleri kabul edendir, tüm varlığı özünden var edendir, diyerek hakikatleri anlattı.

-65-

فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُواْ فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا

Fe lâ ve rabbike lâ yuminûne hattâ yuhakkimûke fîmâ şecera beynehum summe lâ yecidû fî enfusihim haracen mimmâ kadayte ve yusellimû teslîmâ

fe lâ : artık, yok, hayır,
ve rabbi-ke : rabbin, seni vücudlandıran,
la yuminune : iman etmezler, inanmazlar
Hatta yuhakkimû-ke : hatta, hakkı batılı ayıran, hâkim olan, hükümler, sen
Fi ma şecere : içinde, şey, ne, değil, soy, aslı, kaynak,
beynehum : aralarında, onlar
Summe la yecidu : sonra, yok, bulmak, anlatmak,
fî enfusi-him : kendi nefslerinde, kendilerinde,
haracen : darlık, sıkıntı, müşkül
mimmâ kadeyta : şeyden, hangi, olan, uygulama, hüküm, tavsiye, yapmak,
ve yusellimû : barış huzur üzere olan,
teslimen : teslim olan, hakikatlere teslim olmak, tanımak, bilmek,

65- Hayır, onlar senin anlattığın Rabbe inanmazlar, hatta senin hâkim olduğun konulara, kendi aralarında, aslı yok derler. Sonra onlar kendilerindeki müşkülleri yok edemezler ve onlar hakikatlere teslim olmadıkça, barış ve huzur üzere olamazlar.

-66-

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُواْ أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُواْ مِن دِيَارِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلاَّ قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُواْ مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا

ve lev ennâ ketebnâ aleyhim enıktulû enfusekum evihrucû min diyârikum mâ fealûhu illâ kalîlun minhum ve lev ennehum fealû mâ yûazûne bihî le kâne hayran lehum ve eşedde tesbîtâ

ve lev enna ketebna : eğer, olsaydı, yazdık, hakikatlerimiz,
aleyhim : onlara, üzerlerinde, kendilerinde,
En ektulu : olmak, yazık etmek, mahv etmek, öldürmek,
enfus kum : nefs, kendiniz, siz
Ev uhrucû : ya da, çıkın, dışarı, uzak tutmak, uzak durmak,
min diyar kum : yurt, ev, bulunduğunuz yer
mâ fealû-hu : onu yapmadılar
İllâ kalilun minhum : ancak, sadece, pek azı, biraz, onlardan

Ve lev enne-hum	: eğer, olması, onlar,
fealu	: fail olan, işleyen, çalışmak, yapan,
Ma yûazûne bihi	: şey, ne, değil, vaaz, öğüt, hakikatin anlatılması, onunla
Le kane hayran lehum	: elbette, oldu, hayır, iyi olan, onlar için, kendileri için
ve eşedde	: daha fazla, şiddetli, daha güçlü, daha iyi,
tesbiten	: sağlamlık, kati olarak anlamak, saptama, aslını bulmak,

66- Eğer onlar kendilerindeki hakikatlerimizi anlasalardı ya da bulundukları yerlerde hakikatlerden uzak durmasalardı, kendilerine yazık etmezlerdi. Ancak onlardan az bir kısmı hariç bunu yapmadılar. Eğer onlar bunu yapsalardı, onlara sunulan öğütlerden faydalansalardı, elbette onlar için iyi olurdu ve hakikatleri daha iyi tesbit ederlerdi.

-67-

وَإِذاً لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّا أَجْراً عَظِيمًا

Ve izen le âteynâhum min ledunnâ ecran azîmâ

ve izen le âteynâ-hum	: olsaydı, verdik, sunduk, onlara sunduğumuz
min ledun-nâ	: katımızdan, bize ait,
Ecran azimen	: ecir, karşılık, hakikat, yüce karşılık, kararlı,

67- Böylelikle onlara sunduğumuz, Bize ait olan yüce hakikatleri elbette anlarlardı.

-68-

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

Ve le hedeynâhum sırâtan mustekîmâ

ve le hedeynâ-hum	: elbette, mutlaka, yol bulmak, hidayet, biz, onlar
sırâtan mustekîmen	: Sıratı Mustakîm, dosdoğru hakikatlerin yolu, hak yolu

68- Ve elbette onlar dosdoğru hakikatin yolu olan Bize yol bulurlardı.

-69-

وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَالرَّسُولَ فَأُوْلَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاء وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا

Ve men yutıllâhe ver resûle fe ulâike meallezîne enamellâhu aleyhim minen nebiyyîne ves sıddîkîne veş şuhedâi ves sâlihîn ve hasune ulâike rafîkâ

ve men yutıa allah	: kim, itaat, uymak, Allah

ve el resûle	: resul, hakikati gösteren,
Fe ulaike mea ellezine	: o takdirde, işte onlar, beraber, birlikte, o kimseler
Ename	: nimet, sıfatlar, tüm varlık, mahlûkat,
Allah aleyhim	: Allah, kendilerine, onlara, üzerlerinde
min en nebiyyîne	: nebiler, haber veren, hakikatleri bildiren,
ve el sıddîkîne	: sadık, dürüst olan, dosdoğru olan, sıddıklar
ve el şuhedâi	: tanık, bilen, has olan, şehitler
ve el salihine	: Salihler, iyi insan, faydalı çalışmalarda olan
ve hasune	: güzel çalışmalarda olan, halis olan,
Ulâike refikan	: işte onlar, arkadaş, yoldaş, aynı yolda, aynı amaçta

69- Kim Allah'a itaat eder ve o resulü anlarsa, işte onlar kendilerindeki Allah'ın sıfatlarını anlayanlardır ve o kimseler; hakikatleri bildirenlerle ve dosdoğru hareket edenlerle ve bilenlerle ve iyi çalışmalarda olanlarla ve güzel haller içinde olanlarla, bir birlik içindedirler ve işte onlar, aynı amaçta birleşenlerdir.

-70-

ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّهِ وَكَفَى بِاللّهِ عَلِيمًا

Zâlikel fadlu min allâh ve kefâ bi allâhi alîmâ

Zâlike el fadlu min allah	: işte bu, fazl, lütüf, ihsan, Allah
ve kefâ bi Allah	: kâfi, yeterli, yetişen, Allah,
alimen	: ilmin sahibi, bilmek

70- İşte bu Allah'ın lütuflarıdır. İlmin sahibi olan Allah, hakikatleri anlamak için kâfidir.

-71-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ خُذُواْ حِذْرَكُمْ فَانفِرُواْ ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُواْ جَمِيعًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû huzû hızrakum fenfirû subâtin evinfirû cemîâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
Huzu hızra-kum	: almak, sarılmak, edinmek, önlem, tetbir,
Fe infiru subâtin	: artık, nefer, tek, istikrar, kararlılık, denge
Ev ınfiru cemian	: veya, ya da, birlik, topluca

71- Ey iman edenler! Siz tedbirinizi alın. Ya tek olarak istikrarlı olun ya da her birlikte hareket edin.

-72-

وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا

Ve inne minkum le men le yubattienn fe in esâbetkum musîbetun kâle kad enamallâhu aleyye iz lem ekun meahum şehîdâ

ve inne minkum	: muhakkak ki, sizden, sizler
Le men le yubattienne	: elbette, kim, kimse, yavaş davranmak
Fe in esâbet-kum	: sonra, eğer, isabet etti, değdi, siz,
musibet	: zarar, sıkıntı, eziyet, kötülük, müşkül,
Kale kad enam	: dedi, oldu, nimet, sıfatlar, mahlûkat, tüm varlık,
Allah aleyye	: Allah, bana, üzerimde, kendimde,
İz lem ekun mea hum	: o zaman, fakat, ben olmadım, onlarla beraber,
şehid	: tanık, bilen, şahit olan, has olan, anlayan,

72- Sizlerden bazı kimseler elbette yavaş davranır tembellik ederler. Sonra size bir sıkıntı isabet etse; Allah'ın tüm mahlûkattaki hakikatleri banada sunuldu, fakat ben hakikatleri anlayanlarla beraber olmadım, dersiniz.

-73-

وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُن بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيتَنِي كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا

Ve le in esâbekum fadlun minallâhi le yekûlenne ke en lem tekun beynekum ve beynehu meveddetun yâ leytenî kuntu meahum fe efûze fevzen azîmâ

ve le in esabe kum	: gerçekten, elbette eğer, isabet, anlama, temas, siz
Fadlun min Allâh	: lütuf, nimet, fazilet, sıfatlar, Allah'tan
le yekûlenne	: mutlaka, elbette, der, söyler
Ke en lem tekun	: gibi, sanki, olmadı, olmamış
beyne-kum	: sizinle arasında, sizin aranızda
ve beyne-hu meveddet	: onun arasında, dostluk, sevgi, muhabbet, samimiyet
ya leyteni kuntu mea hum	: keşke ben, oldum, onlarla beraber, birlikte
Fe efuze fevz azim	: artık, böylece, kazanmak, kurtuluş, başarı, yüce,

73- Eğer siz Allah'ın lütuflarını anlarsanız, elbette dersiniz ki: Onunla kendi aramdaki sevgi bağını anlayamamışım, keşke ben de daha önce o hakikatleri anlayanlarla birlikte olsaydım, böylece o yüce kurtuluşu kazananlardan olsaydım.

-74-

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالآخِرَةِ وَمَن يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَيُقْتَلْ أَو يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

Felyukâtil fî sebîlillâhillezîne yeşrûnel hayâted dunyâ bil âhirah ve men yukâtil fî sebîlillâhi fe yuktel ev yaglib fe sevfe nutîhi ecran azîmâ

Fe li yukatil	: artık, mücadele, gayret, mahv eden, yazık eden,
fî sebîli allah	: yolda, yolunda, hakikatler, Allah
Ellezîne yeşrune	: onlar, şartlar, gerçekler, almak, takas, feda etmek
el hayâte el dunya	: dünya hayatı, yaşam,
bi el âhirati	: sonları, ahiret, sonunda,
ve men yukatil	: kim, gayret, mücadele, yazık etmek, mahv etmek,

fi sebil allah	: yol, hakikatlerin yolu, Allah,
Fe yuktel	: artık, ölür, kaybeder, başarılı olamaz,
ev yaglib	: ya da başarır, galip gelmek, kazanmak,
Fe sevfe nuti hi	: artık, yakında, olur, vermek, kavuşmak, o,
ecr azim	: karşılık, yüce

74- Bundan böyle Allah yolunda hakikatleri anlamak için gayret göstersinler, sonlarını düşünerek dünya hayatının gerçeğini anlamak için mücadele eden kimselerden olsunlar ve kim Allah yolunda hakikatleri anlamak için gayret gösterirse; hakikatleri anlama yolunda başarılı olsa da veya başarılı olamasa da, artık onlar kendi anlayışları nispetince karşılık bulurlar.

-75-

وَمَا لَكُمْ لاَ تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاء وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا

Ve mâ lekum lâ tukâtilûne fî sebîlillâhi vel mustadafîne miner ricâli ven nisâi vel vildânillezîne yekûlûne rabbenâ ahricnâ min hâzihil karyetiz zâlimi ehluhâ vecal lenâ min ledunke veliyyâ vecal lenâ min ledunke nasîrâ

ve mâ lekum	: değil, şey, ne, siz,
lâ tukâtilûne	: yok, mücadele, gayret,
fî sebîli allâh	: Allah'ın yolunda,
ve el mustadafîne	: güçsüz, zayıf olanlar
min el ricali	: erkeklerden, ileri gelen, ehil kimseler
ve en nisâi	: kadınlar, nefsini anlama yolunda olanlar
ve el vildâni	: yeni doğmuş, evlatlar, çocuklar, kul, köle
Ellezine yekulune Rabbena	: o kimseler, diyorlar, rabbimiz
ahric-nâ min hazihi	: bizi çıkar, dışarı, bundan
el karyeti	: belde, bulundukları yer,
el zalim	: zalimlik, kötülük,
ehl ha	: onun halkı, ahalisi, ehli olan, bilgili olan,
ve ical lena min ledun ke	: yap, eyle, bize, senin katından, sana ait,
veliyyen	: bir veli, dost
ve ical lena ledun ke	: yap, eyle, bize, senin katından, sana ait,
nasir	: yardımcı

75- Sizler; Allah yolunda hakikatleri arayan erkek ya da kadın ya da çocuk ya da bir zayıflık içinde olanlara, onların hakikatleri anlamaları için gayret göstermemezlik yapmayın. O kimseler: Rabbimiz! Bizi kötülüklerin bulunduğu yerlerden çıkar ve bize, sana ait olan hakikatleri anlatacak bir dost ver ve sana ait hakikatleri anlamamıza yardımcı olacak birini gönder, diye söylerlerken, onlara yardım etmemezlik yapmayın.

-76-

الَّذِينَ آمَنُواْ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُواْ أَوْلِيَاء الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

Ellezîne âmenû yukâtilûne fî sebîlillâh vellezîne keferû yukâtilûne fî sebîlit tâgûti fe kâtilû evliyâeş şeytân inne keydeş şeytâni kâne daîfâ

Ellezîne amenu	: iman edenler, inananlar, emin olan,
Yukâtilûne	: gayret, mücadele, yazık, mahv, savaş, öldürmek,
fi sebil Allah	: yolunda, hakikatler yolunda, Allah,
ve ellezîne kefer	: hakikatleri örtenler,
yukatilun	: yazık eden, mahv olmak, öldürmek
Fi sebil	: içinde, yolunda,
et tâgûti	: tagut, şeytan, zannını ilah edinen, batıla inanan,
Fe katılu	: artık, yazık etmek, mahv, öldürme, katletmek,
evliyâe el şeytan	: dostlar, şeytani haller
İnne keyde	: muhakkak, hile, tuzak, kötülük, oyun,
el şeytan	: şeytani haller, tüm kötülük halleri,
Kane daîfen	: oldu, zayıf, kuvvetsiz

76- İman edenler, Allah yolunda hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösterirler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise, Allah'a kul olduğunu zannedip kendi zanlarını ilah edinme yolunda olurlar, sonra da şeytani halleri dost edinip kendilerine yazık ederler. Elbette şeytani hallerde olanların hileleri zayıftır.

-77-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّواْ أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَآتُواْ الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُواْ رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَى وَلاَ تُظْلَمُونَ فَتِيلاً

E lem tera ilâllezîne kîle lehum kuffû eydiyekum ve ekîmus salâte ve âtûz zekât fe lemmâ kutibe aleyhimul kıtâlu izâ ferîkun minhum yahşevnen nâse ke haşyetillâhi ev eşedde haşyeh ve kâlû rabbenâ lime ketebte aleynâl kıtâl lev lâ ahhartenâ ilâ ecelin karîb Kul metâud dunyâ kalîl vel âhıratu hayrun li menittekâ ve lâ tuzlemûne fetîlâ

E lem tera ila ellezine	: gördün değil mi? öyle kimseleri
Kile lehum kuff	: denildi, onlara, uzak durmak, çekinmek,
eydiye kum	: el, güç, siz, kendinizdeki güç,
ve ekimu el salat	: her an salât üzere olun, bağlılık şuurunda olmak
ve âtû el zekat	: zekat, temizlenip kendindekini paylaşma, aklı yıkamak,
fe lemmâ kutibe aleyhim	: sonra da, olduğu zaman, yazıldı, kitab, üzerlerinde

el kıtâlu	: gayret, mücadele, savaş, yazık etmek, zarar vermek,
İzâ ferikun minhum	: olunca, o zaman, fırka, takım, ekip, grup, onlardan
Yahşevne el nas	: korkarlar, saygı, çekinmek, insanlar
Ke haşyeti Allah	: gibi, korku, saygı, çekinmek, Allah
Ev eşedde haşyeten	: ya da, daha fazla, güçlü, korku, çekinmek, saygı,
Ve kalu Rabbena lime	: dediler, Rabbimiz, hayır, neden, nasıl, niçin
Ketebte aleyna	: yazılı olan, kitab, üzerimizde, bizde, kendimiz,
el kıtal	: gayret, mücadele, yazık etmek, zarar vermek, katletme
Lev la ahharte-nâ	: yok, olmaz mıydı, tehir, gecikme, erteleme, biz
İlâ ecelin karibin	: ancak, ölüm, belli bir vakit, ecel, yakınlık
Kul metâu	: anlat, de, metalanmak, faydalanmak, çıkar,
el dunya kalıl	: dünya hayatı, az, daha az
ve el âhıratu	: ahir, son, sonunda,
Hayrun	: hayırlı, iyi olan,
li men itteka	: için, kim, kimse, fenalardan sakınan ortak koşmayan
ve lâ tuzlemûne	: yok, zulmedilme, haksızlık,
fetilen	: zerre kadar, kıl kadar

77- O kimseleri gördün değil mi? Onlara: Kendinizdeki gücü kendinize isnat etmekten uzak durun, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin, temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşın, üzerlerinizde yazılı olan hakikatleri anlamak, anlatmak için hep gayret gösterin, denildi. O zaman onlardan bir gurubu, Allah'tan çekinir gibi insanlardan çekindiler ya da daha fazla uzaklaştılar. Ve dediler ki: Rabbimiz! Üzerlerimizde yazılı olan hakikatleri neden anlamak için gayret gösterelim. Onu bize ölümümüze yakın vakte ertelesen olmaz mıydı? De ki: Dünya hayatından az da olsa faydalanırsınız, fenalardan sakınan Allah ortak koşmayan kimselerin sonları daha hayırlıdır ve onlar kıl kadar zulümlerde olmazlar.

-78-

أَيْنَمَا تَكُونُواْ يُدْرِككُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُواْ هَذِهِ مِنْ عِندِ اللّهِ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُواْ هَذِهِ مِنْ عِندِكَ قُلْ كُلَّ مِّنْ عِندِ اللّهِ فَمَا لِهَؤُلاء الْقَوْمِ لاَ يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا

Eyne mâ tekûnû yudrikkumul mevtu ve lev kuntum fî burûcin muşeyyedet ve in tusıbhum hasenetun yekûlû hâzihî min indillâh ve in tusıbhum seyyietun yekûlû hâzihî min indike kul kullun min indillâh fe mâli hâulâil kavmi lâ yekâdûne yefkahûne hadîsâ

eyne mâ tekunu	: nerede, şey, ne, değil, olmak, olursanız
yudrik-kum	: fark, anlar, gerçekleştirir, erişir, siz,
el mevt	: ölüm, nutfe
ve lev kuntum	: eğer, olsa, siz oldunuz,
fî burûcin muşeyyedetin	: kalelerde, burçlar, yapılar, yüksek, sağlam bina
ve ın tusıb-hum	: eğer, isabet, temas, değme, onlar,
hasenet	: iyi olan, güzel olan, hayırlı, iyi hâl
Yekûlû hazihi	: derler, bu,
min indi allah	: Allah'ın katından, Allah'tan

ve in tusıb hum	: eğer, isabet, temas, değme, onlar,
seyyiet	: fenalar, kötü hâl,
Yekulu hazihi	: derler, bu,
min indi-ke	: senin yüzünden, senden
Kul kullun	: de ki, anlat, hepsi, söyle, her şey, tümü, hepsi,
min indi Allah	: ait, katından, Allah'a ait,
Fe ma li haulai el kavmi	: artık, değil, şey, ne, bunlar, kavim, kimseler
lâ yekâdûn	: yok, hiç, olmuyor,
yefkahun	: fıkıh, değerlendirmek, idrak etmek, anlamak,
hadis	: söz, olay, hakikatlerin sözleri,

78- Nerede olursanız olun, hatta yapısı sağlam binalarda olsanız da ölüm sizde gerçekleşecektir. Eğer ölüm; iyi bir hâlde iken onlara isabet etse, bu Allah'tan derler ve eğer ölüm; kötü bir hâlde iken onlara isabet etse, bu senin yüzünden oldu derler. De ki: Gerçekleşen ölümlerin tümü Allah'a aittir. Artık onlar niçin söylenen hakikatlerin sözlerini anlamak için gayret göstermiyorlar.

-79-

مَّا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولاً وَكَفَى بِاللّهِ شَهِيدًا

Mâ esâbeke min hasenetin fe minallâh ve mâ esâbeke min seyyietin fe min nefsike ve erselnâke lin nâsi resûlâ ve kefâ billâhi şehîdâ

Mâ esabeke	: şey, ne, değil, isabet, değme, temas,
min hasenet	: iyi olan, güzel, hayr,
Fe min Allâh	: artık, işte o, Allah'tan
ve mâ esabe ke	: şey, ne, değil, isabet, değme, temas
min seyyiet	: kötülük, fena haller, zarar, şerr
Fe min nefsi-ke	: artık, işte o, senin nefsinden, kendinden
ve erselnâke	: gönderdik, açığa çıkmak, biz, hakikatlerimiz, sen,
li el nas	: insanlara
resul	: hakikatleri gösteren,
ve kefâ bi Allah	: kâfi, yeterli, Allah,
şehiden	: heran heryerde hazır olan

79- Size isabet eden hayr Allah'tandır ve size isabet eden kötülükler ise kendinizdendir. Sen insanlara hakikatlerimizi göstermek, anlatmak için açığa çıktın ve sana, her an her yerde hazır olan Allah yeter.

-80-

مَّنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّهَ وَمَن تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا

Men yutıır resûle fe kad atâallâh ve men tevellâ fe mâ erselnâke aleyhim hafîzâ

Men yutiu	: kim, itaat etmek, uymak,
el resul	: resul, hakikati gösteren,
fe kad ataa Allah	: böylece, artık, olur, itaat, uymak, Allah
ve men tevella	: kim, yüz çevirir, döner, hakikatlerden yüz çevirmek
Fe ma erselnâ-ke	: değil, ne, açığa çıkmak, bildirmek, biz, hakikatlerimiz, sen

Aleyhim hafizan : onlara, onların üzerine, koruyan, muhafaza, gözeten

80- Kim resulün sunduğu hakikatleri anlar, itaat ederse, böylece o Allah'a itaat etmiş olur. Kim o hakikatlerden yüz çevirirse, o da kendi cehaletine dönmüş olur. Öyle ki sen, onları koruyan hakikatlerimizi anlatmaktan başka bir şey için açığa çıkmadın.

-81-

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنْ عِندِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ وَكَفَى بِاللّهِ وَكِيلاً

Ve yekûlûne tâatun fe izâ berazû min indike beyyete tâifetun minhum gayrallezî tekûl Vallâhu yektubu mâ yubeyyitûn fe arıd anhum ve tevekkel alâllâh Ve kefâ billâhi vekîlâ

ve yekûlûne taatun	: diyorlar, itaat, boyun eğme, kabul etme
Fe izâ berazû	: sonra, artık, ayrıldıkları zaman,
min indi ke	: senin yanından
Beyyete	: ev, kurmak, kendi evi, kendi bildiği,
taifet min hum	: bir grup, taife, topluluk, onlardan
Gayra	: dışında, başka, gayri, olan,
ellezi tekûlu	: ki o, söylemek, söylediğin
ve allâhu yektubu	: Allah, yazmak, yazılı, kitab
Ma yubeyyitûne	: şey, ne, değil, ev, vücud, kurmak, açıklamak
Fe arıd anhum	: artık, uzak dur, onlardan, öyle hallerde olanlardan
ve tevekkel alâ allâhi	: varlığın sahibini bilip teslim olmak, Allah'a
ve kefâ bi Allah	: kâfi, yeterli, Allah,
vekil	: vekil, yetkili olan, koruyan, sorumlu,

81- Senin yanında, inandık kabul ettik derler, senin yanından ayrıldıktan sonra onlardan bir kısmı, senin söylediğin o hakikatlerden başkası olan kendi bildiklerine dönerler ve onlar vücudlarında yazılı olan Allah'ın hakikatlerini anlayamazlar. Artık o hallerde olanlardan uzak dur ve varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip teslim ol ve koruyucu olarak Allah'ın kâfi olduğunu bil.

-82-

أَفَلاَ يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ اللّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ اخْتِلاَفًا كَثِيرًا

E fe lâ yetedebberûnel kuran ve lev kâne min indi gayrillâhi le vecedû fîhi ihtilâfen kesîrâ

e fe lâ yetedebberûne	: hala, yok, anlamak için gayret göstermek, incelemek
el kurane	: Kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
ve lev kane min indi	: eğer, olsa, katında, yanında,
Gayri Allah	: gayrı, başka, Allah
le vecedû	: elbette, bulmak,
fihi ihtilaf kesir	: onda, ihtilaf, ayrılık, tutarsızlık, çok,

82- Hâlâ kâinat kitabını anlamak için gayret göstermezler mi? Eğer onda Allah'ın hakikatlerinden başka şeyler olsa, elbette onda çok tutarsızlıklar olurdu.

وَإِذَا جَاءهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُواْ بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُوْلِي الأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلاَ فَضْلُ اللّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لاَتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلاَّ قَلِيلاً

Ve izâ câehum emrun minel emni evil havfi ezâû bihî ve lev reddûhu ilâr resûli ve ilâ ulil emri minhum le alimehullezîne yestenbitûnehu minhum ve lev lâ fadlullâhi aleykum ve rahmetuhu lettebatumuş şeytâne illâ kalîlâ

ve izâ câe-hum	: onlara geldiğinde, sunulduğunda,
emr	: iş, hüküm,
Min el emni	: eminlik, güvenlik, huzur, doğruluk
Ev el havfi	: veya, korku, çekinme,
ezau bihi	: sıkıntı, fena, yayıldığında, eziyet, onda
Ve lev reddû-hu	: eğer, ise, olsa, red, uzak,
ila el resul	: resul, hakikati gösteren,
Ve ila uli el emri minhum	: yüce, iş, hüküm, kâmil insanlar, onlardan
Le alime hu ellezine	: elbette, bilmek, o, onlar, o kimseler,
yestenbitûne-hu minhum	: iç yüzünü, gerçeğini araştırırlar, onun, onlardan
ve lev lâ fadlu	: eğer olmasaydı, lütuf, fazilet,
Allah aleykum	: Allah, üzerinizde, kendinizde,
ve rahmetu-hu	: onun rahmeti, faydası,
Le ittebatum	: elbette, tabi oldunuz, uydunuz,
el şeytan	: şeytani haller, kötülük halleri,
İlla kalilen	: sadace, hariç, biraz, pek az

83- Onlara; huzur bulmaları ya da fenalardan sakınmaları için hükümler sunulduğunda, eğer onlar resulün anlattığı hakikatleri reddetmeselerdi ve onlar kâmil insanlara sorsalardı, elbette o bilen kimseler gibi onlarda hakikatleri araştırıp bilenlerden olurlardı. Eğer sizler üzerinizdeki Allah'ın lütuflarını ve rahmetini anlamasaydınız, elbette pek azınız hariç şeytani hallere tâbi olurdunuz.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّهِ لاَ تُكَلَّفُ إِلاَّ نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَاللّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلاً

Fe kâtil fî sebîlillâh lâ tukellefu illâ nefseke ve harrıdıl muminîn asallâhu en yekuffe besellezîne keferû vallâhu eşeddu besen ve eşeddu tenkîlâ

Fe katil	: artık, öyleyse, savaş, gayret, mücadele,
fi sebil allah	: yol, Allah, Allah yolunda hakikatleri anlatmak,
lâ tukellefu	: yok, mükellef, sorumluluk
illa nefs ke	: ancak, nefsinden, kendinden
ve harrıdı el muminin	: teşvik et, gayretli, müminler, emin olanlar
Asâ Allah	: umulur ki, Allah,
en yekuff	: olmak, yapmak, durmak, anlayış, yüceliğe çekilmek
Bese	: güç, sıkıntı, azap veren haller,

ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten
ve Allâh eşeddu	: Allah, şiddetli, daha fazla, güç, kuvvet,
besen	: sıkıntı, azap,
ve eşeddu tenkilen	: daha şiddetli, daha fazla, ağır ceza, uzaklaştırma

84- Artık Allah yolunda hakikatleri anlamak, anlatmak için mücadele edin. Sen kendini anlamaktaki sorumluluğunu yok etme. Müminler hakikatleri anlatmakta gayret içinde olsunlar. Umulur ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler; o azap veren hallerinden, Allah'ı anlayıp vazgeçerler ve Allah yolunda daha fazla sıkıntılarda kalmazlar ve azap veren o hallerinden uzaklaşırlar.

-85-

مَّن يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُن لَّهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُن لَّهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا

Men yeşfa şefâaten haseneten yekun lehû nasîbun minhâ ve men yeşfa şefâaten seyyieten yekun lehu kiflun minhâ ve kânallâhu alâ kulli şeyin mukîtâ

Men yeşfa şefaat	: kim, şefaat, ulaştıran, birliğe götüren, iyilik
hasenet	: iyilik, iyi güzel haller,
yekun lehu nasib minha	: olur, onun, pay, hisse, verilen, ondan
ve men yeşfa şefaat	: kim, kimse, şefaat, götürme, ulaştırma,
seyyiet	: kötülük, fena
Yekun lehu kiflun minha	: olur, onun, sağlamak, yapmak, sıkıntı bulmak, ondan
ve kâne Allah	: oldu, Allah
Ala kulli şeyin	: bütün her şey,
mukiten	: mukayyet, sarıp kuşatan, muhafaza,

85- Şefaat edenin şefaatini anlamak isteyenlere, kim iyi hallerle yardım ederse, o da o yolda fayda bulur ve kim kötü hallerle, şefaat edenin şefaatini anlamak isteyenlere engel olursa, o da o yolda yaptıklarından dolayı sıkıntılar bulur. Allah bütün her şeyi sarıp kuşatandır.

-86-

وَإِذَا حُيِّيْتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّواْ بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

Ve izâ huyyîtum bi tahıyyetin fe hayyû bi ahsene minhâ ev ruddûhâ innallâhe kâne alâ kulli şeyin hasîbâ

ve iza huyyitum bi tahıyyet	: olduğu zaman, selam, karşılama, halka bakış
Fe hayyû bi Ahsen minha	: artık, selam verin, güzel, iyilikle, ondan
Ev ruddû-hâ	: ya da, ret, cevap, döndürme, iade, aynı ile
İnne Allah	: muhakkak, Allah,
Kane ala kulli şey	: oldu, bütün her şey,
hasib	: alıp veren, hesap, değer, en ince ayrıntıların sahibi

86- Bir selam ile karşılandığınızda, siz de ona daha güzel karşılık verin ya da onun aynı ile cevap verin. Muhakkak ki Allah, tüm değerlerdeki en ince ayrıntıların sahibidir.

اللّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لاَ رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللّهِ حَدِيثًا

Allâhu lâ ilâhe illâ huve le yecmeannekum ilâ yevmil kıyâmeti lâ raybe fîhi ve men asdeku min allâhi hadîsâ

Allah la ilahe illa huve	: Allah, yok, ilah, ancak, sadece, o
le yecmeanne-kum	: elbette, birlik, toplanma, bütünlük, siz
İla yevmi el kıyameti	: diriliş günü, ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı gün
La raybe fihi	: yok, şüphe, şek, onda, onun içinde
ve men asdeku	: kim, samimi, sadık olan, sadakatla bağlı olan,
min Allâh hadisen	: Allah'tan, söz, olay, ortaya çıkış

87- Allah; ilah yoktur sadece O vardır. Sizleri birlik içinde tutan elbette O'dur. Ölüm vaktiniz elbette gelecektir, ondan şüphe yoktur. Kim hakikatlere içten sadakatle bağlı olursa, ortaya çıkışın Allah'tan olduğunu anlar.

-88-

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللّهُ أَرْكَسَهُم بِمَا كَسَبُواْ أَتُرِيدُونَ أَن تَهْدُواْ مَنْ أَضَلَّ اللّهُ وَمَن يُضْلِلِ اللّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلاً

Fe mâ lekum fil munâfikîne fieteyni vallâhu erkesehum bi mâ kesebû e turîdûne en tehdû men edalla allâh ve men yudlilillâhu fe len tecide lehu sebîlâ

Fe ma lekum	: öyleyse, artık, değil, ne, şey, size
Fi el munafikine	: içinde, hakkında, münafıklık, ikiyüzlü,
fieteyni	: topluluk, fırkalar, bölünmek
Ve Allah erkese-hum	: Allah, tersine çevirmek, anlamadılar, uzaklaşma, onlar
bi ma kesebu	: sebebiyle, yaptıkları, edindikleri
E turidune en tehtu	: yol bulmayı istermisiniz, yol gösteren,
Men edalle Allâh	: kim, dalalet, hakikatlerden sapan, Allah
ve men yudlil Allah	: kim, dalalet, kendi cehaletine sapan, Allah
Fe len tecide lehu	: artık, sonra, asla bulamazsın, ona,
sebil	: yol, hakk yolu, hakikatlerin yolu

88- Sizler fırkalara ayrıldığınız müddetçe, münafıklık içine düşmekten kurtulamazsınız ve o halde olanlar edindikleri şeyler sebebiyle, Allah'ı anlamaktan uzaklaşırlar. Allah'ın

hakikatlerini bırakıp, kendi cehaletine sapan kimse O'na yol bulmayı ister mi? Kim Allah'ın hakikatlerini bırakır kendi cehalet anlayışına saparsa, artık o hakikatlere yol bulamaz.

-89-

وَدُّواْ لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَاء فَلاَ تَتَّخِذُواْ مِنْهُمْ أَوْلِيَاء حَتَّىَ يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدتَّمُوهُمْ وَلاَ تَتَّخِذُواْ مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلاَ نَصِيرًا

Veddû lev tekfurûne kemâ keferû fe tekûnûne sevâen fe lâ tettehızû minhum evliyâe hattâ yuhâcirû fî sebîlillâh fe in tevellev fe huzûhum vaktulûhum haysu vecedtumûhum ve lâ tettehızû minhum veliyyen ve lâ nasîrâ

Veddû lev tekfurune	: istediler, vaad, eğer, ise, olsa, hakikatleri örten
Kemâ kefer	: gibi, hakikatleri örten
Fe tekûnûne sevaen	: böylece, artık, siz olursunuz, eşit, bir olan, aynı olan
Ve la tettehızû minhum	: yok, edinmeyin, sarılmayın, onlardan
evliyâe	: veliler, dostlar
Hatta yuhacir	: hicret, yolculuk, yola gelmek, yoluna gelinceye kadar
fi sebil allah	: yol, Allah, Allah'ın yoluna
Fe in tevellev	: artık, dönerler, yüz çevirirler, kendi cehaletine dönmek
Fe huzû-hum	: artık, almak, dikkat çekmek, tutun, ihtar, uyarmak, onlar
ve uktulû-hum	: yazık etme, mahv etme, öldürmek, kayıp, onlar
Haysu vecedtumû-hum	: nerede, hangi, itibaren, bulmak, onları
Ve la tettehızû minhum	: yok, edinmeyin, sarılmayın, onlardan
veliyyen	: veli, dost
ve lâ nasiran	: yok, olmaz, yardımcı

89- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler; sizin de hakikatleri görmeyip örtmenizi, kendileri gibi aynı hallerde olmanızı isterler. O hallerde olanları, onlar Allah'ın yoluna gelinceye kadar dost edinmeyin. Artık onlar yine kendi cehaletlerine dönerlerse, artık onları uyarın ve o hallerde olduğu müddetçe onların kendilerine yazık ettiğini ve onların bir dostu olamayacağını ve yardımcıları da olamayacağını anlatın.

-90-

إِلاَّ الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىَ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ أَوْ جَآؤُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَن يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُواْ قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاء اللّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْاْ إِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَمَا جَعَلَ اللّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلاً

İllâllezîne yasılûne ilâ kavmin beynekum ve beynehum mîsâkun ev câûkum hasırat sudûruhum en yukâtilûkum ev yukâtilû kavmehum ve lev şâallâhu le selletahum aleykum fe le kâtelûkum, fe ını'tezelûkum fe lem yukâtilûkum ve elkav ileykumus seleme fe mâ cealallâhu lekum aleyhim sebîlâ

İllâ ellezine yasılune	: ancak, sadece, o kimseler, yönelme, sığınma, gelme
İla kavmin	: kavim, topluluk, kimseler
Beynekum ve beyne hum	: sizin aranızda ve onlar arasında
misâkun	: misak, söz verme, antlaşma,

Ev câû-kum	: ya da, size geldiler
Hasırat	: çevrilmiş, kuşatılmış, daralmış olarak,
sudur hum	: gönülleri, onlar
En yukâtilû-kum	: olmak, yazık etme, öldürme, savaş, mücadele, siz
Ev yukatilu	: veya, yazık etme, savaş, mücadele,
kavme-hum	: kavim, kimse, topluluk, onlar
ve lev şae Allah	: eğer, şayet, ise, istek, Allah
le selleta-hum aleykum	: musallat, sıkıntı veren, fena haller, onlar, kendilerinde
Fe le katelû-kum	: artık, o zaman, elbette, öldürme, kavga, yazık etme, siz
Fe in ıtezelû-kum	: o halde, artık, sizden uzak durdular
Fe lem yukâtilû-kum	: artık, değil, yazık, mahv etme, mücadele, siz
ve elkav ileykum	: ilka ettiler, koymak, bırakmak, size,
el selam	: barış, huzur
Fe mâ ceale	: artık, değil, yapmadı, kılmadı, anlayamadı,
Allah lekum	: Allah, size
Aleyhim sebil	: kendilerinde, yol, hakikatlerin yolu, tecelliler,

90- Ancak sözlerine riayet edenler, sizlerin aranızda ve onların aralarında hakikatlere yönelenler ya da gönüllerinde bir arayış haliyle size gelenler başka. Siz hakikatlerin yolunda mücadele edin ve onların anlaması için de mücadele edin ve eğer Allah'ı anlamak isterlerse, kendilerindeki o fena halleri bıraksınlar. Bundan sonra sizinle bir kavga haline gelirlerse, eğer sizin sunduğunuz hakikatlerden uzak dururlarsa, bundan böyle siz onların hakikatleri anlaması için mücadele etmeyin. Sizin, barış ve huzur üzere olan o mücadelenizi bırakırlarsa, artık sizin Allah yolundaki mücadelenizi ve kendilerindeki tecellileri anlayamazlar.

-91-

سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُواْ قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوَاْ إِلَى الْفِتْنِةِ
أُرْكِسُواْ فِيهَا فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُواْ إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوَاْ أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ
وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثِقِفْتُمُوهُمْ وَأُوْلَئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا

Se tecidûne âharîne yurîdûne en yemenûkum ve yemenû kavmehum kullemâ ruddû ilâl fitneti urkisû fîhâ fe in lem yatezilûkum ve yulkû ileykumus seleme ve yekuffû eydiyehum fe huzûhum vaktulûhum haysu sekıftumûhum ve ulâikum cealnâ lekum aleyhim sultânen mubînâ

se tecidûn	: siz bulacaksınız, raslayacaksınız, olacaktır,
aharin yuridun	: başka, diğer, istiyorlar, isteyen, arzu eden,
En yemenû-kum	: sizden emin olmayı, güvenmek,
ve yemenû kavme hum	: emin olmak, güven, kavim, kimseler, onlar,
Kullemâ ruddu	: her zaman, ret etmek, dönmek, uzak durmak,
ila fitnet	: ikilik, kargaşa, fitne
Urkisû fiha	: geri dönme, anlamama, uzaklaşma, ona, fenalardan
Fe in lem yatezılu kum	: artık, eğer, değil, olmaz, uzak durmak, siz
ve yulku ileykum	: ilka ettiler, koymak, bırakmak,

el selam	: size, barış, huzur
Ve yekuffu eydiye-hum	: çekerler, güçleri, onların elleri,
Fe huzû-hum	: artık, onları almak, çekmek, tutun, uyarın
ve uktulû-hum	: yazık etme, mahv etme, öldürmek, kayıp, onlar
haysu sekıftumû-hum	: yerde, nerede, bulmak, çekmek, almak, onlar
ve ulaikum	: işte siz,
cealna lekum	: sunduk, yaptık, kıldık, verdik, düzenimiz, size
aleyhim sultan mubin	: üzerlerinde, delil, güç, üstünlük, yetkili olan, apaçık

91- Sizden emin olmayı isteyen başka kimseler de olacaktır. Hakikatlerden emin olmak isteyenler; her zaman fitneliklerden uzak dursunlar, o fena hallerden uzaklaşsınlar. Artık onlar sizin sunduğunuz hakikatlerden uzak durup, o fena hallerden uzak durmazlarsa ve sizin barış ve huzur üzere olan halinizi bırakırlarsa, artık onlar kendilerindeki gücü anlamaktan uzaklaşırlar. Artık onları uyarın ve onlar o hallerde olduğu müddetçe, onların kendilerine yazık ettiğini anlatın. İşte siz; düzenimizi, onların üzerlerindeki apaçık delillerle onlara anlatın.

-92-

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلاَّ خَطَئًا وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَئًا فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ إِلاَّ أَن يَصَّدَّقُواْ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَّكُمْ وَهُوَ مْؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ
فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةً فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللّهِ وَكَانَ اللّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

Ve mâ kâne li muminin en yaktule muminen illâ hataâ ve men katele muminen hataen fe tahrîru rakabetin muminetin ve diyetun musellemetun ilâ ehlihî illâ en yessaddakû fe in kâne min kavmin aduvvin lekum ve huve muminin fe tahrîru rakabetin mumineh Ve in kâne min kavmin beynekum ve beynehum mîsâkun fe diyetun musellemetun ilâ ehlihî ve tahrîru rakabetin mumineh fe men lem yecid fe sıyâmu şehreyni mutetâbiayni tevbeten minallâh ve kânallâhu alîmen hakîmâ

en yaktule müminen	: öldürmesi, savaş, kavga, mücadele, yok etme, mümin
İlla hataen	: ancak, hata ile, yanılgı, yanlışlık, kasıtsız
ve men katel muminen	: kim, öldürdü, mücadele etti, savaştı, mümin, emin olan

hataen	: hata, yanlışlık, yanılgı, kasıtsız, doğru değil,
Fe tahriru rekabet	: hür, yazma, serbestlik, arındırma, bağlılık, boyun, yön
muminetin	: mümin, müminlik yolunda olan, emin olma yolunda
ve diyetun muselleme	: diyet, değer, bedel, karşılık, teslim edilen,
İla ehli hi illa	: onun ailesi, halkı, ona bilgili, hariç, ancak,
en yassaddakû	: bağlılık, doğruluk, sadaka olarak bağışlama
Fe in kâne min kavmin	: eğer, oldu ise, bir kavim, kimse
Aduvvin lekum	: düşman, size
ve huve müminun	: o, mümin olan, emin olan
Fe tahriru rakabetin	: artık, hür, serbest, arınmak, bağlılık, boyun, yön
muminetin	: mümin, emin olma yolunda olan,
Fe in kâne min kavmin	: eğer, oldu ise, bir kavim, kimse
Beynekum ve beynehum	: sizin aranızda ve onların arasında
mîsâkun	: misak, kesin söz, andlaşma
fe diyetun musellemet	: artık, diyet, bedel, değer, karşılık, teslim edilen,
İla ehli-hi	: halkı, onun ailesi, ehli, bilgili, ona
ve tahrîru rekabet	: hür, serbest, bağlılık, boyun yön
muminetin	: müminlik yolunda olan,
fe men lem yecid	: fakat kim, değil, bulmak, anlamak,
Fe sıyamu	: artık, korunma, sakınma,
şehreyni	: aylar, medeniyet, iç alem, şehir, kainat şehri,
mutetâbiayni	: birbirini takip eden, ardarda, devamlı
Tevbeten min Allâh	: tövbe, yanlıştan dönme, Allah'tan
ve kâne Allah alim	: oldu, Allah, ilmin sahibi,
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan, hükümlerin sahibi

92- Bir müminin bir müminle mücadele etmesi doğru olmaz, ancak bir yanılgıyı düzeltmek için başka. Kim bir müminle yanılgıyı düzeltmek için mücadele ederse, artık o emin olma yolunda, yönünü hiç bir şeye bağlanmadan Hakk'a çevirsin ve tüm değerlerin sahibine teslim olsun. Sadece samimi bir halde inananlar hakikatlere ehil olurlar. Bundan sonra size ve o müminlere, bazı kimseler eğer düşmanlık içindeyse, artık onları emin olma yolunda serbest bırakın. Bundan sonra sizinle onların arasındaki anlaşmaya uyarlarsa; artık tüm değerlerin sahibine teslim olsunlar, sadece hakikatlere ehil olsunlar ve müminlik yolunda yönlerini hiç bir şeye bağlanmadan Hakk'a çevirsinler. Artık hakikatleri anlamada zorlanırlarsa; fenalardan sakınsınlar, devamlı bir şekilde kâinat şehrine baksınlar, Allah'a karşı düştükleri hataları anlayıp dönsünler. Muhakkak ki Allah ilmiyle tüm varlığa hâkim olandır.

-93-

وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

Ve men yaktul muminen muteammiden fe cezâuhu cehennemu hâliden fîhâ ve gadıballâhu aleyhi ve leanehu ve eadde lehu azâben azîmâ

ve men yaktul	: kim, mücadele, savaş, kavga, öldürme,
muminen	: mümin, emin olan
muteammiden	: kasıtlı, taammüden, kasten, planlı
fe cezâu-hu	: artık, ceza, karşılık, o

Cehennemu	: cehennem, cehaletin cehennemi, yakıcı haller
halidan fiha	: devamlı, orada, o hallerde
ve gadıba Allah aleyhi	: gadap, öfke, hiddet, Allah, ona, kendinde
ve leane-hu	: Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma, o
ve eadde lehu	: vardır, hazırdır, kalır, ona,
azab azim	: sıkıntı, azap, büyük

93- Kim kasıtlı olarak bir müminle kavga halinde olursa, artık onun bulacağı karşılık; devamlı kalacağı cehaletin cehennemidir. O, hiddet hallerinden dolayı, kendindeki Allah'ın hakikatlerini anlayamaz ve o, Allah'ı anlayamadığından dolayı, rahmetten uzaklaşır ve ona büyük sıkıntılar vardır.

-94-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلاَ تَقُولُواْ لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلاَمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِندَ اللّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُواْ إِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ darabtum fî sebîlillâhi fe tebeyyenû ve lâ tekûlû li men elkâ ileykumus selâme leste muminâ tebtegûne aradal hayâtid dunyâ fe indallâhi megânimu kesîrah kezâlike kuntum min kablu fe mennallâhu aleykum fe tebeyyenû innallâhe kâne bimâ tamelûne habîrâ

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler,
İza darabtum	: arayış, yolculuk, sefer, yolunda, arayış,
fi sebil Allah	: o yolda, hakikatler için, Allah yolunda,
Fe tebeyyenû	: artık, anlatma, bildirme, dikkatlice araştırın, belirtmek
Ve lâ tekûlû li men	: yok, söylemeyin, demeyin, için, kimse
Elkâ ileykum el selam	: ulaştırdı, atmak, size, selam, huzur barış,
Leste mumin	: sen değilsin, mümin, inançlı,
tebtegu arad	: gaye, çıkar, arayış, göstermek, bir arayışta olmak
el hayâti el dunya	: dünya hayatı, yaşamınızda,
Fe inde Allah	: artık, oysa, katında, ona ait, Allah,
Megânimu kesiratun	: ganimetler, değerler, çok,
Kezalike kuntum min kabl	: öyle, böyle, siz oldunuz, daha önce
Fe mene Allah aleykum	: artık, nimet, Allah, üzerinizde
Fe tebeyyenû	: artık, anlatma, bildirme, dikkatlice araştırın, belirtmek
İnne Allah kane	: muhakkak, Allah, oldu
Bima tamelune	: şeyler, yapıyorsunuz,
habir	: bildiren, haber veren

94- Ey iman edenler! Allah yolunda hakikatleri arayışa çıktığınızda, artık ulaştığınız hakikatleri bildirin. Dünya hayatında bir arayış içinde olan, size selam veren kimseler için, sen müminlerden değilsin demeyin. Allah'a ait değerler sonsuzdur. İşte siz de daha önceden bilmiyorken, üzerinizde olan Allah'ın nimetlerini bilenlerden oldunuz. Bundan böyle ulaştığınız hakikatleri bildirin. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri bildirendir.

-95-

لاَّ يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلاًّ وَعَدَ اللّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

Lâ yestevîl kâıdûne minel muminîne gayru ulîd darari vel mucâhidûne fî sebîlillâhi bi emvâlihim ve enfusihim. Faddalallâhul mucâhidîne bi emvâlihim ve enfusihim alâl kâidîne derecet ve kullen vaadallâhul husnâ ve faddalallâhul mucâhidîne alâl kâıdîne ecran azîmâ

la yestevi el kaıdune	: yok, eşit, bir olmak, aynı, oturan, bir şey yapmayan
min el muminîne	: müminlerden, inanan
Gayru uli el darari	: başka, dışında, sahip, sıkıntı, zarar, hasta
ve el mucahidune	: mücadele eden, gayret eden,
Fî sebil Allah	: yolunda, Allah
bi emvali-him	: kendi malları ile
ve enfusi-him	: nefsleri, canları, kendileri, öz varlığı,
Faddale Allah	: lutüf, üstün, faziletli, Allah
el mucâhidîne	: mücadele eden, gayret eden,
bi emvâli-him	: kendi malları ile
ve enfusi-him	: ve nefsleri, canları
Alâ el kaidin dereceten	: için, ancak, oturan, bir şey yapmayan, derece, kademe
ve kullen vaad Allah	: hepsi, vaad, söz, söz verme, Allah
el husnâ	: güzel olan, güzel iş, iyi olan
ve faddale allah	: lütuf, üstün, faziletli, Allah
el mucâhidîne	: mücadele eden, gayret eden,
Ala el kaıdine ecran azim	: karşı, oturanlar, bir şey yapmayan, ecir, karşılık, büyük

95- Bir hastalığa, bir sıkıntıya sahip olanların dışında, inananlardan hiçbir şey yapmayan bir kimseyle, Allah yolunda malları ve canları ile hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösteren bir olur mu? Malları ve canları ile hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösterenler; hiçbir şey yapmayanlara karşı, Allah'ın lütuflarını anlamada dereceleri yüksektir. Allah'ın güzellikleri hepsinde ortaya çıkar. Allah'ın lütuflarını anlamak, anlatmak için gayret gösterenler; hiçbir şey yapmayanlara karşı yüce karşılıklara ulaşırlar.

-96-

دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Deracâtin minhu ve magfiraten ve rahmet ve kânallâhu gafûran rahîmâ

Deracâtin minhu	: dereceler, makam, mertebe, kademe, artmak, ondan
ve mağfireten ve rahmet	: mağfiret ve rahmet
ve kâne Allah gafur	: oldu, Allah, mağfiret,
rahim	: varlığı özünden var eden

96- Onlara, hakikatlerin mertebelerini ve mağfireti ve rahmeti anlama vardır. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

-97-

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الأَرْضِ قَالْوَاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَا فَأُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءتْ مَصِيرًا

İnnellezîne teveffâhumul melâiketu zâlimî enfusihim kâlû fîme kuntum. Kâlû kunnâ mustadafîne fîl ard kâlû e lem tekun ardullâhi vâsiaten fe tuhâcirû fîhâ fe ulâike mevâhum cehennem ve sâet masîrâ

inne ellezine	: muhakkak ki o kimseler,
tevaffa hum	: bağlılık, teslim, anlama, vefa, onlar
el melâiketu	: güç, kuvve, her varlıktaki güç,
Zalimi enfus him	: zulmedenler, zalim olan, nefsler, kendilerine,
Kâlû fime kuntum	: dediler, nerede, siz oldunuz, idiniz,
Kalu kunna mustadafine	: dediler, biz olduk, aciz, çaresiz, zayıf olanlar, muhtaç
fi el ardı	: arzda, yeryüzünde
Kâlû e lem tekun	: dediler, olmadı, değil mi?
Ardu Allah	: arz, yeryüzü, her yerde, Allah,
vasiaten	: geniş, sonsuz, şuurlu
Fe tuhâcirû fiha	: artık, hicret, yer değiştiren, geçiş, taşınma, oraya
Fe ulâike meva hum	: işte onlar, bulundukları yer, varacakları, onlar
cehennemu	: cehaletin cehennemi, derin kuyu, yakıp yıkıcı haller,
ve sâet masiran	: ne kötü, fena, varılan yer, gidilen, kalınan yer, hedef, yer

97- Elbette kendilerindeki gücü anlayamayıp, nefslerine zulmedenlere: Siz neden bu halde oldunuz, denir. Biz yeryüzünde hakikatleri anlamada bir zayıflık, bir çaresizlik içinde olduk, derler. Onlara: Siz de her yerde Allah'ın hakikatlerini anlamada şuurlu hareket etseydiniz, sonra da o hakikatler için bir arayışta olsaydınız, denir. İşte o hallerde olanların bulundukları yer cehaletin cehennemidir ve ne kötü bir yerdir.

-98-

إِلاَّ الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاء وَالْوِلْدَانِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلاَ يَهْتَدُونَ سَبِيلاً

İllâl mustadafîne miner ricâli ven nisâi vel vildâni lâ yestatîûne hîleten ve lâ yehtedûne sebîlâ

illâ el mustadafîne	: ancak, hariç, aciz, çaresiz, zayıf, güçsüz,
min el ricali	: erkekler, ileri gelen, ehil olan
ve el nisa	: kadın, nefsini tanıma yolunda olan,
ve el vildâni	: çocuklar, yeni doğmuş,
lâ yestatiune hileten	: yok, güçsüz olan, hile, çaresiz, desise, oyun
ve lâ yehtedûne sebil	: yok, yol bulamayan, rehber, ulaşamazlar,

98- Ancak, erkeklerden ve kadınlardan ve çocuklardan bir çaresizlik içinde olanlar ve bir güçsüzlük içinde olanlar ve yol bulamayanlar başka.

-99-

فَأُوْلَئِكَ عَسَى اللّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللّهُ عَفُوًّا غَفُورًا

Fe ulâike asâllâhu en yafuve anhum ve kânallâhu afuvven gafûrâ

Fe ulaike asa Allah	: işte, onlar, umulur ki, Allah
en yafuve an hum	: bağışlanmak, affetmesi, onlarda, kendilerinde,
ve kâne Allah afuv	: oldu, Allah, af eden, bağışlayan,
gafur	: bolluk, merhamet, mağfiret eden, temizleyen,

99- İşte umulur ki onlar, Allah'ın kendilerindeki bağışlayıcılığını anlarlar ve mağfiretiyle bağışlayıcı olanın Allah olduğunu bilirler.

-100-

وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللّهِ يَجِدْ فِي الأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَن يَخْرُجْ مِن بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلى اللّهِ وَكَانَ اللّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Ve men yuhâcir fî sebîlillâhi yecid fîl ardı murâgamen kesîran veseah ve men yahruc min beytihî muhâciran ilâllâhi ve resûlihî summe yudrikhul mevtu fe kad vakaa ecruhu alâ allâh ve kânallâhu gafûran rahîmâ

ve men yuhacir	: kim, hicret, göç, arayış, yola çıkmak
Fi sebîli allâh	: yol, hakikatler, Allah yolu, Allah'ın hakikatleri için
Yecid fi el ard	: bulur, ulaşır, yeryüzünde
Murâgame	: o yer, ulaşmak, gidilecek yer, dileme, arzu,
kesir ve seate	: ölçü, çok ve kapasite, hacim, genişlik,
ve men yahruc	: kim, çıkar
min beyti-hi	: evinden, kendi evinden, kendi vücud evinden
muhacir	: arayışta olan, hicret eden, göç eden,
İla allâhi	: ancak, Allah
ve resûli-hî	: Resul, hakikati gösteren, o
Summe yudrik hu	: ona, erişir, idrak eder,
el mevt	: ölüm, nutfe, öz,
Fe kad vakaa	: olmuştur, olay, olanlar, ortaya çıkanlar,
ecru-hu ala Allah	: onun ecri, karşılığı, için, Allah
ve kâne Allah gafur	: oldu, Allah, mağfiret, temiz olanı giyinmek
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

100- Kim, Allah'ın hakikatleri için bir arayış içinde olursa, o yeryüzünde kapasitesi ölçüsünde hakikatlere ulaşır. Kim, Allah'ı ve resulünü anlamak için, önce kendi vücut evinden arayışa başlarsa, o varlığın özünün geldiği o yeri idrak eder, böylece ortaya çıkan varlığı anlayan olur, aradığı hakikatlerin karşılığını Allah'ta bulur ve mağfiret edenin, varlığı özünden var edenin Allah olduğunu anlar.

-101-

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُواْ مِنَ الصَّلاَةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُواْ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا

Ve izâ darabtum fîl ardı fe leyse aleykum cunâhun en taksurû mines salâti in hıftum en yeftinekumullezîne keferû innel kâfirîne kânû lekum aduvven mubînâ

İza darabtum	: arayış, yolculuk, sefer, vurgu, hakikatleri arayış,
fi el ard	: yeryüzünde, toprak, beden,
Fe leyse aleykum cunah	: yoktur, değildir, üzerinizde, sıkıntı, vebal,
en taksurû	: kısaltmak, eksik yapmak, ulaşamamak, kusur, hata
min el salat	: salât, bağlılık, her an hakka bağlı olmak,
İn hiftum	: eğer, korkmak, çekinmek, gizli,
en yeftine-kum	: fitne, imtihan, kargaşa, siz
Ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelenler, örtenler
İnne el kafirine	: muhakkak, hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen
Kanû lekum aduvv mubin	: oldu, o fitne halleri, size, düşman, apaçık

101- Yeryüzünde hakikatleri arayışa çıktığınızda, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin sizi bir fitneye sürükleyeceğinden eğer korkarsanız, her an Hakk'a bağlı olma hakikatinin eksikliğini hissetmenizde size bir vebal yoktur. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin o fitne halleri sizin apaçık düşmanınızdır.

-102-

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلاَةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُواْ فَلْيَكُونُواْ مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّواْ فَلْيُصَلُّواْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُواْ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَى أَن تَضَعُواْ أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُواْ حِذْرَكُمْ إِنَّ اللّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

Ve izâ kunte fîhim fe ekamte lehumus salâte fel tekum tâifetun minhum meake vel yehuzû eslihatehum fe izâ secedû fel yekûnû min varâikum vel teti tâifetun uhrâ lem yusallû fel yusallû meake vel yehuzû hızrahum ve eslihatehum veddellezîne keferû lev tagfulûne an eslihatikum ve emtiatikum fe yemîlûne aleykum meyleten vâhıdet ve lâ cunâha aleykum in kâne bikum ezen min matarin ev kuntum mardâ en tedaû eslihatekum ve huzû hızrakum innallâhe eadde lil kâfirîne azâben muhînâ

ve iza kunte fihim	: olduğu zaman, sen oldun, onların içinde, arasında
Fe ekamte lehum	: artık, yerine koyma, dirilik, ikame, onlara,
el salat	: salât, bağlılık şuuru, her an hakka bağlı olma durumu,
fe li tekum taifetun	: artık, için, yapmak, olmak, taife, grup, kısım,
Minhum mea-ke	: onlardan, seninle beraber, birlikte
ve li yehuzû	: için, almak, edinmek, sarılmak,
eslihate hum	: Salih, iyi olmak, silah, onlar
Fe izâ secedû	: artık, sonra, olduğunda, teslim olma
fe li yekunu	: böylece olsunlar,
min varai kum	: arkası, geçmişi, takip eden, siz
ve li teti taifet	: gelmek, anlamak, taife, grup,
Uhra lem yusallû	: başka, diğer, değil, yönelme, dua,
fe li yusallû mea ke	: böylece, için, dua, yönelme, beraber, birlikte
ve li yehuzû hızra hum	: yapmak, edinmek, sarılmak, alsınlar, tetbir, onlar
ve eslihate-hum	: en Salih, iyi olan, silah, onlar, kendi
Vedde ellezine keferu	: gibi, temenni, istedi, hakikatleri görmemezlikten gelen
Lev tagfulûne	: eğer, gafil, gaflet, bilememezlik, dikkatsiz
an eslihati-kum	: en Salih, iyi olan, silah, siz
ve emtiati-kum	: emtianız, mallar, değerler, siz
fe yemîlûne	: böylece, hamle, yönelme, meyil, eğilim, yatkın
Aleykum meylet	: sizin üzerinize, size, meyil, yönelme,
vahidet	: tek olan, bir
ve lâ cunaha aleykum	: yoktur, vebal, sıkıntı, üzerinize, size
İn kane bikum ezen	: eğer, ise, oldu, size, eza, eziyet, sıkıntı
min matarin	: rahmet, yağmurdan,
Ev kuntum	: veya, oldunuz,
marda en tedau	: hasta, müşkül, koymak, bırakmak,
eslihate-kum	: en Salih, iyi olan, iyi çalışmalar, silah, siz
Ve huzu hızra-kum	: alın, edinin, sarılmak, korunma, tedbirleriniz
İnne Allah eadde	: muhakkak, Allah, vardır, hazırdır,
Li el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelenler için
Azaben muhin	: acı sıkıntılar, hakir bırakan sıkıntılar,

102- Sen onlarla birlikte olduğunda, her an Hakk'a bağlılık hakikatini onlara anlat. Onlardan seninle birlikte olmak isteyenler, Salih kimselerden olmaları için artık Hakk'a teslim olsunlar. Sonra sizi takip edenlerde böyle olsunlar. Böylece hakikatleri anlamak için başka şeylere yönelmesinler. Seninle birlikte Hakk'a yönelsinler ve onlar dikkatli davransınlar ve onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler gibi değil, Salih kimselerden olsunlar. Eğer onlar gaflete düşerlerse, sizden Salih kimselerden ve sizin sunduğunuz değerlerden yararlansınlar. Böylece birliğe yönelip sizinle birlikte hakikatlere eğilsinler. Eğer bu rahmet yolunda sıkıntılarda kalırsanız ve siz hastalığınızdan dolayı iyi çalışmalarda olamazsanız, size bir vebal yoktur. Sizler her zaman dikkatli olun, hakikatlere sarılın. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip, Allah'ı anlayamayanlar için hakir bırakan sıkıntılar vardır.

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلاَةَ فَاذْكُرُواْ اللّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

Fe izâ kadaytumus salâte fezkurûllâhe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbikum fe iza itmanentum fe ekîmus salât innes salâte kânet alâl muminîne kitâben mevkûtâ

Fe iza kadaytum	: böylece, olduğunda, tamamlama, yerine getirme, kada
el salâte	: salât, bağlılık şuuru, heran hakka bağlı olmak,
fe uzkurû Allah	: artık, zikredin, anın, hatırlayın, Allah,
kıyamen	: ayakta, diri olan, varlığı diri tutan
ve kuûden	: otururken,
ve alâ cunûbi-kum	: üzerinde, için, yan, taraf, her taraf, siz
Fe iza itmanentum	: artık, olduğunda, tatmin, emin olmak, gönül rahatlığı
fe ekîmu el salat	: her an salât üzere olun, her an hakka bağlı olmak,
İnne el salâte	: muhakkak, bağlılık, her an hakka bağlılık üzere olmak
kanet	: olur, olan, oldu,
alâ el muminîne	: üzere, müminler,
Kitâben	: kitab, hakikatlerin sözleri, ilahi sözler, varlık kitabı
mevkuten	: devamlı, kesintisiz, muayyen, belirli, hakikatleri belli,

103- Böylece her an Hakk'a bağlı olmanın şuurunu ulaştığınızda, artık ayakta olsanız da ve otursanız da ve siz her nerede olursanız olun Allah'ı anın. Böylece siz gönül rahatlığı içinde olun, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin. Muhakkak ki müminler, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler, devamlı hakikatlerin sözleri üzere hareket ederler.

-104-

وَلاَ تَهِنُواْ فِي ابْتِغَاء الْقَوْمِ إِن تَكُونُواْ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللّهِ مَا لاَ يَرْجُونَ وَكَانَ اللّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

Ve lâ tehinû fîbtigâil kavm in tekûnû telemûne fe innehum yelemûne kemâ telemûn ve tercûne minallâhi mâ lâ yercûn ve kânallâhu alîmen hakîmâ

Ve la tehinu	: yok, gevşeklik, tembellik, ilgisiz
fî ibtigâi el kavmi	: arama konusunda, aramakta, kavim, kimseler
İn tekûnû telemun	: eğer, siz oluyorsunuz, acı, elem, sıkıntı, keder
Fe inne-hum yelemun	: sonra, artık, muhakkak ki onlar, elem, acı,
Kema telemûne	: gibi, elem, acı, sıkıntı
ve tercûne min allah	: ummak, ümit, ümit ediyorsunuz, Allahtan
Ma lâ yercûne	: değil, şey, ne, yok, ümit etmiyorlar
ve kâne Allah alim	: oldu, Allah, ilmin sahibi,
hakim	: hâkim olan,

104- Hakikatleri aramada ilgisiz kimselerden olmayın. Sıkıntılara düşseniz de hakikatleri arayın. Sıkıntılarından dolayı ilgisiz olanlar gibi olmayın. Ümit etmeyenler gibi olmayın. Allah'tan ümidinizi kesmeyin. Muhakkak ki Allah ilmiyle tüm varlığa hâkim olandır

-105-

إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللّهُ وَلاَ تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا

İnnâ enzelnâ ileykel kitâbe bil hakkı li tahkume beynen nâsi bimâ erâkallâh ve lâ tekun lil hâinîne hasîmâ

İnnâ enzelna ileyke	: muhakkak, sunduk, verdik, bildirdil, sana,
kitabe	: hakikatlerin sözlerini, kitap, varlık kitabı,
bi el hakkı	: hakk ile, dosdoğru olarak, hakikatleri ile,
li tahkume	: hükmet, hâkim, hakikate vakıf olan, adalet üzere ol,
beyne el nas	: insanlar arasında
bi-mâ eraka Allah	: o şekilde, gösterdiği, anlattı, Allah
Ve lâ tekun li el hainin	: sen olma, içinde taşıma, hain, ihanet eden
hasimen	: taraftar, düşmanlık eden, hasım olan,

105- Muhakkak ki Biz sana, tüm hakikatleriyle her varlığı bir kitap olarak sunduk. Allah'ın gösterdiği şekilde, insanlar arasında adalet üzere hakikatleri sun ve sen sakın içinde bir hainlik, düşmanlık taşıma.

-106-

وَاسْتَغْفِرِ اللّهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

Vestagfirillâh innallâhe kâne gafûran rahîmâ

ve istagfiri Allah	: istiğfar et, mağfiret dile, Allah
İnne Allâh kane gafur	: muhakkak, Allah, oldu, mağfiret,
rahim	: rahim olan, varlığın özünden var eden,

106- Allah'ın mağfiretini anla. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

-107-

وَلاَ تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا

Ve lâ tucâdil anillezîne yahtânûne enfusehum innallâhe lâ yuhıbbu men kâne havvânen esîmâ

ve lâ tucâdil an ellezine	: yok, mücadele, tartışmak, kavga, o kimseler
Yahtanun	: ihanette, hatalarda,
enfuse-hum	: nefslerine, kendilerine
İnne Allah la yuhıbbu	: muhakkak, Allah, yok, sevgi,

Men kane hevane	: kim, oldu, hevasında, zannı,
esimem	: ihanet, fena, günah, kötü

107- Nefslerini anlamayıp hatalar içinde olan kimselerle tartışmaya girme. Muhakkak ki kötülüklerde, kendi hevasında olan kimselerde Allah sevgisi yoktur.

-108-

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلاَ يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لاَ يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا

Yestahfûne minen nâsi ve lâ yestahfûne minallâhi ve huve meahum iz yubeyyitûne mâ lâ yardâ minel kavl ve kânallâhu bi mâ ya'melûne muhîtâ

Yestahfûne min el nas	: gizli olan, insanlara
Ve lâ yestahfûne min allah	: yok, gizli olan, Allahtan
Ve huve mea-hum	: o, onlarla beraber, birlikte,
İz yubeyyitûne	: olduğunda, evleri, düzen,
Ma lâ yardâ	: şey, ne, değil, yok, razı olmaz,
min el kavl	: sözler, hakikatlerin sözleri, tecelliler,
ve kâne Allah	: oldu, Allah
Bima yamelûn	: şeyler, yapılan, amel, iş, işleyiş,
muhitan	: ortaya çıkan, kuşatan, saran, ihata eden,

108- İnsanlara gizli olan şeyler vardır. Allah'a gizli olan hiçbir şey yoktur ve O onların vücud evlerinde onlarla beraberdir. Hakikatlerin sözlerinden başka sözlerden razı olmaz ve Allah bütün işleyişi tecellileriyle ihata edendir.

-109-

هَاأَنتُمْ هَؤُلاء جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَن يُجَادِلُ اللّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً

Hâ entum hâulâi câdeltum anhum fîl hayâtid dunyâ fe men yucâdilullâhe anhum yevmel kıyâmeti em men yekûnu aleyhim vekîlâ

Hâ entum haulai	: işte, artık siz, bunlar, böyle,
câdeltum anhum	: tartışmak, kavga, savaş, mücadele, siz, onlar
fî el hayâti el dünya	: dünya hayatında, yaşamlarında,
Fe men yucâdilu Allah	: artık, kim, kimse, mücadele, kavga, tartışma, Allah
yevme el kıyameti	: heran diri olan, hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti
Em men yekun	: yoksa, veya, ya da, kim, olur, olacak,
Aleyhim	: onlara, kendilerinde,
vekil	: vekil, yetkili olan, koruyan, Rab, tanık,

109- Artık sizler dünya hayatını savaş haline getirenlerden olmayın. Artık ölünceye kadar Allah'ın hakikatleri için mücadele eden kimselerden olun, ya da o hakikatleri koruyan kimselerden olun.

-110-

وَمَن يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّهَ يَجِدِ اللّهَ غَفُورًا رَّحِيمًا

Ve men yamel sûen ev yazlim nefsehu summe yestagfirillâhe yecidillâhe gafûran rahîmâ

ve men yamel suen	: kim, kimse, yapar, kötülük, kötü ameller
Ev yazlim nefs hu	: ya da, zulmettiğini anlar, hata, nefsine, kendine
Summe yestagfiri Allah	: sonra, istiğfar, mağfiret, Allah
Yecidi Allah gafur	: bulur, anlar, Allah, mağfiret eden,
rahim	: rahim olan, özünden var eden,

110- Kim kötü amellerde olup, kendine zulmettiğini anlar, sonra da Allah'tan mağfiret isterse, istediğini rahim olan, mağfiret eden Allah'ta bulur.

-111-

وَمَن يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

Ve men yeksib ismen fe innemâ yeksibuhu alâ nefsihî ve kâne allâhu alîmen hakîmâ

ve men yeksib isme	: kim, kazanır, edinir, olursa, fenalar, günah,
fe innemâ	: artık, sadece, yalnızca,
yeksibu-hu	: kazanır, edinir, yapmış olur, o,
ala nefsi hi	: kendi nefsi için, kendine
ve kâne Allah alimen	: oldu, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan

111- Kim fenalarda olursa, artık o yalnızca kendine fenalık yapmış olur. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-112-

وَمَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

Ve men yeksib hatîeten ev ismen summe yermi bihî berîen fe kadihtemele buhtânen ve ismen mubînâ

ve men yeksip	: kim, kazanır, edinir, çalışmak, yaparsa, olursa,
hatieten	: hata, kusur, yanlış,
Ev ismen	: veya, ya da, fena, günah, kötü olan,
Summe yermi bihi	: sonra, atar, bırakır, onu,

berien	: uzak olan, masum, suçsuz,
fe kad ihtemel	: artık, oldu, yüklenme, direnmek
buhtan	: iftira, yalan, gaflet,
ve ismen mubin	: günah, suç, fena, kötülük, apaçık

112- Kim yanlışlar içinde ya da kötülüklerde olursa, sonra da onu bir masumluk olarak gösterirse, artık o yalanları yüklenmiş olur ve apaçık kötülüklerde kalır.

-113-

وَلَوْلاَ فَضْلُ اللّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ أَن يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلاَّ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيْءٍ وَأَنزَلَ اللّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا

Ve lev lâ fadlullâhi aleyke ve rahmetuhu le hemmet tâifetun minhum en yudıllûke ve mâ yudıllûne illâ enfusehum ve mâ yadurrûneke min şey ve enzelallâhu aleykel kitâbe vel hikmete ve allemeke mâ lem tekun talem ve kâne fadlullâhi aleyke azîmâ

ve lev lâ fadlu	: eğer, olmasaydı, lütuf, nitelik, değer, fazilet,
Allah aleyke	: Allah, senin üzerinde
ve rahmetu-hu	: rahmet, o
Le hemmet	: elbette, yeltenme, yüklenme, hamle,
taifet minhum	: grup, taife, onlardan
En yudıllû-ke	: seni saptırır, hakikatlerden uzaklaştırır
Ve mâ yudıllûne	: saptıramazlar
İllâ enfus hum	: ancak, başka, kendileri, nefsleri
Ve mâ yadarru ke min şey	: değil, ne, şey, zarar, sıkıntı, sen, bir şey
ve enzele Allah aleyke	: indirdi, sundu, Allah, sana, size, üzerine
el kitab	: sana, kitab, hakikatler, varlık kitabı,
ve el hikmet	: hikmet, şuur, tefekkür, incelikler,
ve alleme-ke	: sana öğretti
Mâ lem tekum talem	: şey, ne, değil, bilmiyor iken
ve kane fadlu allah	: oldu, lütuf, nitelik, sıfatlar, Allah
Aleyke azimen	: senin üzerine, yüce, karar, azamet,

113- Eğer sen; kendi üzerindeki Allah'ın tecellilerini ve rahmetini anlamamış olsaydın, elbette o hakikatleri anlayamayanlar seni dalalete sürüklerlerdi. Onlar ancak kendilerini dalalete ve sıkıntılardan başka bir şeye sürüklemezler. Allah sana her varlığı bir kitap olarak sundu ve onun içinde hikmetler sundu ve sen bir şey bilmiyorken sana öğretti. Senin üzerindeki o yüce lütuflar Allah'ındır.

-114-

لاَّ خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلاَّ مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلاَحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتَغَاء مَرْضَاتِ اللّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

Lâ hayra fî kesîrin min necvâhum illâ men emera bi sadakatin ev marûfin ev ıslâhın beynen nâs ve men yef'al zâlikebtigâe mardâtillâhi fe sevfe nutîhi ecran azîmâ

lâ hayra	: yok, iyilik, iyi olan, hayır, iyi haller,
fi kesirin	: çoğunda, çokluk, ikilik içinde, suretler, kesret,
min necvâ-hum	: fısıltı, gizli konuşma, dedikodu, onlar
İllâ men	: ancak, başka, sadece, kim, kimse,
emr	: iş, işleyiş, hüküm,
bi sadakat	: sadakat, bağlılık, içtenlik, doğruluk,
Ev marûfin	: ya da, irfan, bilmek, arif olmak,
Ev ıslah	: ya da, ıslah, düzelme, iyileşme, iyi şeyler yapmak
beyne en nâsi	: insanlar arasında
ve men yefal	: kim, yapar, çalışır, işler,
Zâlike ibtigae	: işte bu, istemek, arzu, maksat, gaye,
mardat allah	: rıza, arzu, Allah
Fe sevfe nuti hi	: artık, olacak, olur, vermek, sunduk, ona, o
ecr azim	: karşılık, yüce, karar,

114- Dedikodu halinde olanlarda, ikilik içinde kalanlarda iyi haller yoktur. Ancak kim, içtenlikle hükümlere bağlı ve hakikatleri bilme arzusunda ve insanların arasında iyi şeyler yapma halindeyse ve kim bunları yaparsa, işte o Allah'ın rızasını gaye edinmiştir. Artık o, sunduğumuz yüce karşılıklar üzere olur.

-115-

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ
نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءتْ مَصِيرًا

Ve men yuşâkıkır resûle min badi mâ tebeyyene lehul hudâ ve yettebi gayra sebîlil muminîne nuvellıhî mâ tevellâ ve nuslihî cehennem ve sâet masîrâ

ve men yuşâkıkı	: kim, ayrılık, karşı gelme,
el resul	: hakikati gösteren, resül,
min badi	: sonradan, sonra
Ma tebeyyene lehu	: beyan etme, açıklama, ona,
el huda	: yol gösterme, klavuz,
ve yettebi gayr sebil	: tabi olur, uyar, yönelir, başka, yollar
el muminin	: müminler,
nuvellı hi	: biz, hakikatlerimiz, çevrilme, dönme, yönelmek, o
Ma tevellâ	: şey, ne, değil, döndü, yöneldi,
ve nusli hi	: biz, hakikatlerimiz, bulunur, yaslanır, o,
cehennem	: cehaletin cehennemi, derin kuyu, yakıp yıkıcı olan
ve sâet masiran	: ne kötü, yer, varılan yer, bulunulan yer, kötü hal

115- Kendine hakikatler açıklanıp Hakk'a yol gösterildikten sonra, kim Resulün sunduğu hakikatlere karşı çıkar ve başka yollara tâbi olursa, müminlerin yöneldiği hakikatlerimizden başka şeylere yönelirse, işte o hakikatlerimizi bırakıp kendi cehaletinin cehennemine yaslanır ve o ne kötü bir hâldir.

-116-

إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاء وَمَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً بَعِيدًا

İnnallâhe lâ yagfiru en yuşrake bihî ve yagfiru mâ dûne zâlike li men yeşâu ve men yuşrik billâhi fe kad dalle dalâlen baîdâ

İnne Allah	: muhakkak, Allah,
la yagfiru	: yok, mağfiret,
en yuşrake bihi	: ortak, şirk koşmak, ona
ve yagfiru ma dune	: mağfiret eder, şey, değil, ne, başka,
Zâlike li men yeşau	: işte bu, için, kim, kimse, istek, isterse
ve men yuşrik bi Allah	: kim, ortak koşar, kendine varlık isnat eder, Allah
Fe kad dalle dallen	: artık, oldu, sapan, dalalet, sapmışlık,
baid	: uzaklaşma, uzak olan,

116- Muhakkak ki Allah'a ortak koşanlar, O'nun mağfiretini anlayamazlar. O halleri kim bırakır, O'nu anlamak isterse o mağfiret bulur ve kim Allah'a ortak koşarsa, artık o hakikatlerden uzaklaşıp kendi cehaletine sapmış olur.

-117-

إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلاَّ إِنَاثًا وَإِن يَدْعُونَ إِلاَّ شَيْطَانًا مَّرِيدًا

İn yedûne min dûnihî illâ inâsâ ve in yedûne illâ şeytânen merîdâ

in yedune min duni hi	: ancak, yönelme, davet, istek, ondan başka, onu bırakıp
İlla inâsen	: ancak, başka, sadece, dişi, putlar
ve in yedune	: sadece, yönelme, dua,
illâ şeytan	: sadece, şeytani haller, kötülük halleri,
merid	: baş kaldırma, isyan, ikilik, benlik

117- Onlar ancak Allah'ı bırakıp, kendi zanlarıyla var ettikleri putlara yönelirler ve onlar sadece bir benlik içinde, kendi şeytani hallerine yönelirler.

-118-

لَّعَنَهُ اللّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

Leanehu allâh ve kâle le ettehizenne min ibâdike nasîben mefrûdâ

leane-hu allah	: rahmetten uzaklaşma, mahrumiyet, kesilmek, Allah
Ve kale le ettehizenne	: dedi, elbette, edinme, sığınma,
min ibâdi ke	: kulluk, sen, kullardan,
Nasiben	: nasip, pay, yararlanma, fayda,
mefrudan	: vaat, dayatma, uygulama, empoze, belirlenmiş,

118- O halde olanlar; Allah'ı idrak edemeyip, rahmetten uzaklaşırlar ve derler ki: Elbette kullarının sığınma duygusundan yararlanıp, çeşitli dayatmalarla onlardan faydalanacağız.

-119-

وَلأُضِلَّنَّهُمْ وَلأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الأَنْعَامِ وَلآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّهِ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا

Ve le udillennehum ve le umenniyennehum ve le âmurannehum fe le yubettikunne âzânel enâmi ve le âmurannehum fe le yugayyirunne halkallâh ve men yettehıziş şeytâne veliyyen min dûnillâhi fe kad hasira husrânen mubînâ

ve le udillenne-hum	: elbette, dalalette, hakikatlerden sapma, onlar
ve le umenniyenne-hum	: istekler, umutlar, kuruntu, yanlış asılsız düşünce
ve le âmuranne-hum	: emr, işleyiş, hükümler, onlar
Fe le yubettikunne	: artık, ikiliğe düşecek, kesecekler, yaracaklar,
Âzâne el anemi	: ayrımcılık, benliklerinde olma, kulak, varlık, hayvan
ve le âmuranne-hum	: emr, işleyiş, hükümler, onlar
Fe le yugayyirunne	: artık, böylece, elbette, değişim, değiştirmek
Halka Allah	: yarattı, halketti, var etti, Allah,
Ve men yettehızi	: kim, edinir, sığınır, sarılır,
el şeytan	: şeytani halleri, tüm kötülük halleri,
Veliyyen min duni Allah	: veli, dost, Allah'tan başka
fe kad hasira	: artık, oldu, hüsran, kaybeden,
hursan mubin	: hüsranla, kayıp, apaçık

119- Onlar hakikatlerden sapmış olacaklar ve onlar yanlış, asılsız düşünceler içinde olacaklar ve onlar işleyişin hakikatlerini anlayamayacaklar ve onlar ayrımcılık içinde ikilikte kalacaklar. Sonra da onlar, Allah'ın yaratmadaki hakikatlerini başka anlamlara değiştirecekler. Kim Allah'ı anlamayı bırakır şeytani halleri dost edinirse, artık o apaçık bir kayıpla kaybedenlerden olur.

-120-

يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلاَّ غُرُورًا

Yeıduhum ve yumennîhim ve mâ yeıduhumuş şeytânu illâ gurûrâ

yeıdu-hum	: adet, vaat, söz, onlar
ve yumennî-him	: kuruntu, kibir, aldanma
Ve mâ yeıdu hum	: değil, şey, ne, vaat, yönelme,
el şeytan	: tüm kötülük halleri, şeytani haller,
İllâ gurur	: ancak, gurur, kibir, aldanma

120- Şeytani hallerde olanlar ancak bir kibirlilik içinde olurlar ve onlar kibirliliği adet edinirler

-121-

أُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلاَ يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا

Ulâike mevâhum cehennemu ve lâ yecidûne anhâ mahîsâ

Ulâike meva hum	: işte onlar, bulundukları yer, hal,
cehennem	: cehaletin cehennemi, derin kuyu, yakıp yıkıcı olan
Ve lâ yecidûne	: yok, bulmak, bulamazlar,
anha mahis	: ondan, o halden, kaçmak, uzaklaşmak,

121- İşte onların bulundukları yer cehaletin cehennemidir ve o hallerden uzaklaşamazlar da.

-122-

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللّهِ قِيلاً

Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti se nudhiluhum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ Vadallâhi hakkâ ve men asdaku minallâhi kîlâ

ve ellezîne amenu	: iman edenler,
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi yararlı çalışmalar
se nudhilu-hum cennatin	: dahil olma, orada bulunma, girme, cennetler, huzur
terci mi tahti ha el enhar	: vardır, makamlarında, akıp giden ilim
halidin fiha ebed	: devamlı, orada, ebedi, sonsuz
Vade Allah	: vaad, ortaya çıkarma, söz, tecelli, açığa çıkan, Allah,
hakkan	: hak, gerçek olan, hakikat,
ve men asdaku	: kim, sadık, içten, samimi, doğru,
min Allâh	: Allah,
kilen	: sözler, tecelliler, hakikatler,

122- İman edenler ve iyi çalışmalarda olanlar ise; onlar huzur içinde olurlar, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o haldedirler. Allah tecellileriyle gerçek olandır ve Allah'a içtenlikle bağlı olan kimse tecellileri anlar.

-123-

لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلاَ يَجِدْ لَهُ مِن دُونِ اللّهِ وَلِيًّا وَلاَ نَصِيرًا

Leyse bi emâniyyikum ve lâ emâniyyi ehlil kitâb men yamel sûen yucze bihî ve lâ yecid lehu min dûnillâhi veliyyen ve lâ nasîrâ

leyse bi emâniyyi-kum	: değil, olmaz, arzu, kuruntu, yanlış asılsız düşünce
ve lâ emâniyyi	: yok, arzu, gaye, kuruntu, yanlış asılsız düşünce
ehli el kitâbi	: kitap ehli, aktarılan söylentilerde kalanlar
Men yamel suen	: kim, yapar, kötü, fena,
yucze bihi	: karşılık, ceza, onunla
ve la yecid lehu	: bulamaz, o
Min duni Allah veliyy	: ondan başka, Allah, dost
ve lâ nasiran	: yok, yardımcı

123- Siz yanlış, asılsız düşünceler içinde olmayın. Aktarılan söylentilerde kalanlar gibi, yanlış, asılsız düşüncelerde kalmayın. Kim kötülük yaparsa onun karşılığını bulur ve yinede ona Allah'tan başka dost olmaz ve yardımcı da yoktur.

-124-

وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتَ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُوْلَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلاَ يُظْلَمُونَ نَقِيرًا

Ve men yamel mines sâlihâti min zekerin ev unsâ ve huve mu'minun fe ulâike yedhulûnel cennete ve lâ yuzlemûne nakîrâ

ve men yamel	: kim, yapar, amel, olur, çalışır,
min el salihat	: Salih, iyi çalışmalar
min zekerin ev unsa	: erkek veya kadın
ve huve muminun	: o, mumin, emin olan, inanarak
fe ulâike yedhulune el cennet	: işte onlar, dahil, olur, girer, cennet, huzur
ve lâ yuzlemûne	: yok, zulüm, haksızlık yapmaz, kötülük,
nakiran	: kıl kadar, zerre kadar

124- Kadın olsun veya erkek olsun, kim iyi çalışmalarda olur ve o müminlerden olursa, işte onlar huzur içindedirler ve onlarda zerre kadar zulüm yoktur.

-125-

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لله وَهُوَ مُحْسِنٌ واتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً

Ve men ahsenu dînen mimmen esleme vechehu lillâhi ve huve muhsinun vettebea millete ibrâhîme hanîfâ ve ıttehazallâhu ibrâhîme halîlâ

ve men ahsenu	: kim, güzel, iyi olan,
dinen	: din, varlığın yaratılış hükümleri, yasalar,
Minmen esleme	: o kimse, teslim, doğru, sağlam, olan, barış huzur üzere
Veche hu li allâh	: yüz, yön, gerçekler, Allah'a
ve huve muhsinin	: o, iyiliklerde olan, ihsan sahibi,
ve ittebea	: tâbi oldu, uydu,
milleti	: imla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
ibrâhîme	: İbrahim, öze uygun yaşayan, rahim üzere olan
hanifen	: hanif, tevhid üzere, tek Allah'a inanan
ve ittehaza allahu	: edindi, sarıldı, aldı, götürdü, Allah
İbrahime Halil	: İbrahim, samimi içten dost olan

125- Varlığın yaratılış yasalarını anlamaya çalışan, yüzünü Allah'a döndüren ve iyiliklerde olup, barış ve huzur üzere olan ve İbrahim'in düzenlediği ilkelere tâbi olan, onun hakikati aradığı gibi arayan, Tevhid üzere olan ve İbrahim gibi içten samimi olarak tüm her şeyiyle Allah'a sarılan o kimseden, daha güzel olan kimdir.

-126-

وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَانَ اللّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا

Ve lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve kânallâhu bi kulli şeyin muhîtâ

ve li Allah ma fi el semavat	: Allah'ındır, göklerde ne varsa
ve mâ fi el ard	: yerde ne varsa
ve kâne Allah	: oldu, Allah
Bi kulli şeyin muhîtan	: bütün her şeyi, kuşatan, saran, ihata eden

126- Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'ındır ve Allah bütün her şeyi ihâta edendir.

-127-

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاء قُلِ اللّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاء الَّلاتِي لاَ تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ

وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَن تَقُومُواْ لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا

Ve yesteftûneke fîn nisâi kulillâhu yuftîkum fîhinne ve mâ yutlâ aleykum fîl kitâbi fî yetâmen nisâillâtî lâ tutûnehunne mâ kutibe lehunne ve tergabûne en tenkihûhunne vel mustadafîne minel vildâni ve en tekûmû lil yetâmâ bil kıst ve mâ tefalû min hayrin fe innallâhe kâne bihî alîmâ

ve yesteftûne ke	: bilgi, danışma, araştırma, sorgulama, fetva, sen
fî en nisâi	: kadınlar hakkında, nefsini tanıma yolunda olan
Kul allâh	: anlat, Allah,
yufti kum	: bilgi, fetva, sorgulama, aslını anlama, bilgilenmek, siz,
fi hinne	: onlarında,
ve mâ yutla aleykum	: şey, ne, değil, okunan, tilavet, size, üzerinize
fî el kitabi	: kitaptan, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
fî yetâme	: yetim, bilgiyi arayan, atalarının inancından kopmuş
el nisai elleti	: kadın, nefsini bilme yolunda olan, ki o
lâ tutûne-hunne	: sunmamazlık, vermemezlik, onlara,
Ma kutibe lehunne	: şey, ne, yazıldı, hakikatlerin sözler, bilgileri, onlara
ve tergabûne	: istemek, dilemek,
en tenkihû-hunne	: nikah, birleştirme, uygunluk, bir şeyin bir şey uyması
ve el mustadafîne	: savunması, zayıf olanlar, aciz olanlar
min el vildâni	: çocuklardan, yeni doğuş, köle olan, kul olan,
Ve en tekûmû	: yapmak, ortaya çıkarmak, olmak
li el yetâmâ	: yetimler için, kendi inancından kopan, hakikati arayan
bi el kıst	: adalet, doğruluk,
Ve ma tefalu min hayrin	: şey, ne, değil, yapar, hayır ile, iyilik
Fe inne Allah	: muhakkak, Allah,
kane bihi alim	: onu, her şeyi, ilmiyle var eden,

127- Kadınlar hakkında senden bilgi istiyorlar. Anlat: Sizin bilgilenmeniz gibi onların da Allah hakkında bilgilenmeleri ve size kitaptan ne okunuyorsa onlara da okunması haktır. Kadınlardan bilgilerinin arayışı içinde olanlara, hakikatlerin bilgilerinden onlara vermemezlik yapmayın ve onların da birliği anlamasını isteyin. Bir zayıflık içinde olanlara yardım edin ve kendi inançlarından kopmuş olup hakikati arayanlar için adaletli olun ve iyi şeyler yapın. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِن بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلاَ جُنَاْحَ عَلَيْهِمَا أَن يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الأَنفُسُ الشُّحَّ وَإِن تُحْسِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

Ve in imraetun hâfet min balihâ nuşûzen ev ırâdan fe lâ cunâha aleyhimâ en yuslıhâ beynehumâ sulhâ ves sulhu hayr ve uhdıratil enfusuş şuhh ve in tuhsinû ve tettekû fe innallâhe kâne bi mâ tamelûne habîrâ

ve in imraetun hafet	: eğer, şayet, kadın, onun işi, davranışı, korku
min bali-hâ	: kocasından, eski,
nuşuzen	: aksi olan, dinlemezlik, geçimsiz
Ev ıradan	: ya da, isteksiz, gönülsüz, iyi davranmama, yüz çevirme
Fe la cunâha aleyhima	: artık, yok, vebal, günah, sıkıntı, onlara
En yuslıhâ	: olmak, ıslah edilmesi, düzeltilmesi, uzlaşma
beyne-humâ sulhan	: aralarında, barış, anlaşma
ve es sulhu hayrun	: sulh, barış, anlaşma, hayırlı, iyi olan
ve uhdırat el nefs	: hazır, vardır, nefs, kendinde,
el şuha	: hırs, cimri, aşırı istek
Ve ın tuhsinû	: eğer, şayet, ise, ihsan, iyi davranış
ve tettekû	: takva, fenalardan sakınma, Allah'a ortak koşmama
Fe inne Allah kane	: muhakkak, Allah, oldu
Bima tamelûne	: şeyler, yaptığınız,
habir	: hakikatleri bildiren, haber veren, bilgi veren

128- Eğer bir kadın, kocasının geçimsizliğinden ya da kötü davranmasından korkarsa, artık onlar aralarında anlaşıp uzlaşır, sıkıntılarını yok ederlerse onlara bir vebal yoktur. Barış her zaman hayırlı olandır. İnsanlarda hırs vardır ve eğer iyi davranışlarda olurlarsa ve fenalardan sakınır Allah'a ortak koşmazlarsa onlar için daha hayırlıdır. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

-129-

وَلَن تَسْتَطِيعُواْ أَن تَعْدِلُواْ بَيْنَ النِّسَاء وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلاَ تَمِيلُواْ كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِن تُصْلِحُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ اللّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

Ve len testatîû en tadilû beynen nisâi ve lev harastum fe lâ temîlû kullel meyli fe tezerûhâ kel muallakat ve in tuslihû ve tettekû fe innallâhe kâne gafûran rahîmâ

ve len testatiu	: değil, güç yetirme, kolay değil,
en tadilu	: adil olmak, adaletli
Beyne en nisâi	: arasında, kadınlar, nefsini bilme yolunda olanlar
ve lev harasurum	: eğer, olsa bile, hırslı, hevesli, aşırı istek, öfke,
Fe lâ temîlû kulle	: artık, yok, eğilim, meyil, ilgi, hepsi, bütün,
el meyli	: meyil, sevgi, ilgi, eğilim, yönelmek,
Fe tezerû-hâ	: artık, bırakırsınız, eski haline döndürmek, yıkıcı, tahrip
Ke el muallakati	: gibi, muallâkta, bir boşlukta kalmak, bilememezlik
ve in tuslihû	: eğer, ise, ıslah, barış, anlaşma, uzlaşma, uyumlu
ve tettekû	: takva, fenalardan sakınma, Allah'a ortak koşmama
Fe inne Allah kane	: böylece, muhakkak, Allah, oldu,

Gafûran : mağfiret eden,
rahim : rahim olan, özünden var eden,

129- Nefsini bilme yolunda olanlar arasında, hakikatleri anlatmak açısından adil olmak kolay değildir. Eğer onlar aşırı isteklilerse, artık onların ilgilerini, hakikatlere olan meyillerini yok etmeyin. Eğer onları eski hallerine bırakırsanız, bir boşlukta kalır gibi olurlar. Eğer onlara ıslah olmayı ve fenalardan sakınmayı, Allah'a ortak koşmamayı anlatırsanız, böylece onlar muhakkak ki mağfiret edenin, varlığı özünden varedenin Allah olduğunu anlayacaklardır.

-130-

وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّهُ كُلاًّ مِّن سَعَتِهِ وَكَانَ اللّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا

Ve in yeteferrekâ yugnillâhu kullen min seatihî ve kânallâhu vâsian hakîmâ

ve in yeteferrekâ : eğer, ayrılık, cehaletten uzaklaşma
Yugni Allah kullen : gani, zengin, değerler, Allah, hepsini,
min seati-hî : kapasite, gücü kadar,
ve kâne Allah vasian : oldu, Allah, geniş, sonsuz,
hakim : her şeye hâkim olan olan, hüküm hikmet sahibi

130- Eğer onlar cehaletlerinden uzaklaşırlarsa, onlar kapasiteleri kadar Allah'ın değerlerine ulaşırlar ve tüm varlığa hâkim olanın, rahmetiyle her şeyi kaplayanın Allah olduğunu anlarlar.

-131-

وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُواْ اللّهَ وَإِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ لِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَانَ اللّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا

Ve lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve lekad vassaynâllezîne ûtûl kitâbe min kablikum ve iyyâkum enittekullâh ve in tekfurû fe inne lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve kânallâhu ganiyyen hamîdâ

ve li Allah ma fi el semavat : Allah'ındır, göklerde ne varsa
ve mâ fi el ard : yerde ne varsa
ve lekad vassayna : and olsun, gerçek olan, vasiyet, tavsiye, öğüt, biz,
Ellezîne utu el kitab : o kimseler, verilen, sunulan, varlık kitabı, hakikatler
min kabli-kum : sizden önce
ve iyyâ-kum : sizlere, hepinize,
en itteku allah : fenalardan sakınmayı Allah'a ortak koşmamayı
ve in tekfurû : eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örtme
Fe inne li Allah : artık, muhakkak, Allah
Ma fi el semâvât : değil, ne,, göklerde ne varsa,
ve mâ fi el ard : yerde ne varsa
ve kâne Allah ganiy : oldu, Allah, ganiy, varlığın sahibi, değerler,
hamid : tüm niteliklerin sahibi

131- Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'ındır. Gerçek olan şu ki, sizden öncekilere her varlığı bir kitap olarak sunduğumuz gibi size de sunduk. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın, diye tavsiye ettik. Eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örterseniz; göklerde

olanların ve yerde olanların Allah'ın olduğunu ve tüm değerlerin sahibinin, varlıktaki tüm niteliklerin sahibinin Allah olduğunu anlayamazsınız.

-132-

وَلِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَفَى بِاللّهِ وَكِيلاً

Ve lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fil ard ve kefâ billâhi vekîlâ

ve li Allah ma fi el semavat	: Allah'ındır, göklerde ne varsa
ve mâ fi el ard	: yerde ne varsa
ve kefâ bi Allah	: kâfi, yeterli, Allah,
vekil	: yetkili olan

132- Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'ındır ve bütün her şeyde yetkili olan Allah'tır.

-133-

إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا

İn yeşa yuzhibkum eyyuhân nâsu ve yeti bi âharîn ve kânallâhu alâ zâlike kadîrâ

İn yeşe	: eğer, olsa da, ise, istek, arzu,
yuzhib kum	: helak, tahrip, yok etmek, zarar, siz,
Eyyuha el nasu	: ey insanlar,
ve yeti	: getirir, sunar, olur, ortaya koyar, verir,
bi aharin	: başkaları, yararlı çalışmalarda olan, diğer,
ve kâne Allah	: oldu, Allah
Ala zalike	: için, kadar, bu, o, her şeydeki,
kadir	: kudret,

133- Ey insanlar! Sizden zararlı hallerde olmak isteyen kimse olsa da, sizden yararlı çalışmalarda olan başkaları da elbette olur. Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-134-

مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِندَ اللّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَكَانَ اللّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

Men kâne yurîdu sevâbed dunyâ fe indallâhi sevâbud dunyâ vel âhırah ve kânallâhu semîan basîrâ

Men kane yuridu	: kim, oldu, isterse, arzu ederse,
Sevabe ed dunyâ	: hayırlı çalışma, iyilik yapmak, dünya, yaşam
Fe inde Allâh	: artık, katında, ona ait, Allah,
sevab	: yararlı olan, iyi olan, hayırlı çalışma
El dunya ve el âhırati	: dünya, yaşam ve ahiret, sonunda
ve kâne Allah semain basir	: oldu, Allah, işitme, görme

134- Kim dünyada hayırlı çalışmalarda istekli olursa, artık o yaşamında ve son anına kadar Allah'a ait olan hakikatlerin yolunda hayırlı çalışmalarda olur. Allah işittirendir, gördürendir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُونُواْ قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاء لِلّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللّهُ أَوْلَى بِهِمَا فَلاَ تَتَّبِعُواْ الْهَوَى أَن تَعْدِلُواْ وَإِن تَلْوُواْ أَوْ تُعْرِضُواْ فَإِنَّ اللّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kûnû kavvamîne bil kıstı şuhedâe lillâhi ve lev alâ enfusıkum evil vâlideyni vel akrabîn in yekun ganiyyen ev fakîran fallâhu evlâ bihimâ fe lâ tettebiûl hevâ en tadilû ve in telvû ev turıdû fe innallâhe kâne bi mâ tamelûne habîrâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
Kûnû kavvamin	: olun, dürüst, himaye, işleri idare eden, adaletli hareket
bi el kıstı	: adalet, doğruluk,
şuheda li allah	: şahit, bilmek, Allah
Ve lev ala enfusı-kum	: eğer, olsada, kendi nefslerinize, kendinize
Ev el valideyn	: veya, ebeveynler, anne baba
ve el akrabine in yekun	: yakınlar, akrabalar, eğer, ise, olsa, olur,
Ganiyyen	: zengin, bilgi sahibi, değerleri taşıyan,
ev fakiran	: ya da fakir, bilgiden yoksun
Fe Allah evla bihima	: artık, Allah, daha uygun, iyi, adaletle, dosdoğru, onlara
Fe lâ tettebiu	: tabi olmayın, uymayın,
el heva	: heva, kendi çıkarında olmak,
En tadilû	: olmak, adil, adaletle davrama
Ve in telvu ev turıdû	: eğer, konuşmak, sözü değiştirme, döndürmek
Fe inne Allah kane	: muhakkak, Allah, oldu
Bima tamelûne habir	: şeyler, yaptığınız, bildiren, haber veren

135- Ey iman edenler! Dürüstçe adaletli bir halde hareket edin. Allah için bildiğiniz hakikatleri dosdoğru anlatın. Eğer kendinize karşı ya da ebeveynlerinize ya da size yakın olanlardan bilgili ya da bilgiden yoksun olanlara karşı haksızlık yapılsada, artık onlara Allah için dosdoğru adalet içinde davranın. Artık hevalarınıza uymayın, hep adil olun ve konuştuğunuzda sözlerin anlamlarını değiştirmeyin. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ آمِنُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِيَ أَنزَلَ مِن قَبْلُ وَمَن يَكْفُرْ بِاللّهِ وَمَلاَئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً بَعِيدًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû âminû billâhi ve resûlihî vel kitâbillezî nezzele alâ resûlihî vel kitâbillezî enzele min kabl ve men yekfur billâhi ve melâiketihî ve kutubihî ve rusulihî vel yevmil âhıri fe kad dalle dalâlen baîdâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, ey inananlar,
Aminu bi Allah	: inanın, iman edin, Allah'a
ve resul hi	: resul, hakikati gösteren, o,
ve el kitab	: kitap, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
ellezi nezzele	: ki o, sundu, indirdi, bildirdi,
alâ resûli-hî	: üzerinde, için, hakkında, resul, hakikati gösteren,
ve el kitab	: kitap, hakikatlerin sözleri,
ellezi nezzele	: ki o, sundu, indirdi, bildirdi,
min kablu	: önceden, daha önce
ve men yekfur bi allah	: kim, hakikatleri görmemezlikten gelip örter, Allah
ve melaiketi-hi	: güç, kuvvet, her varlıktaki onun gücü,
ve kutubi-hi	: sözleri, yazılı levhalarını, onun kitapları
ve rusuli-hî	: resul, hakikati gösteren, o
ve el yevmi el âhıri	: son gün, sonunuzu
Fe kad dalle dallen	: artık, oldu, sapan, dalalet, sapmışlık,
baid	: uzaklaşmak

136- Ey iman edenler! Allah'ın sizin ile birlikte olduğuna ve o resule ve o resulün sunduğu hakikatlerin sözlerine ve daha öncede sunulan hakikatlerin sözlerine inanın. Kim Allah'ı ve O'nun tüm varlıktaki gücünü ve O'nun tüm varlıktaki yazılı levhalarını ve sonunun geleceğini, görmemezlikten gelirse ve o resulleri anlamazsa, artık o hakikatlerden uzaklaşıp kendi cehaletine sapmış olur.

-137-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ آمَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ازْدَادُواْ كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلاَ لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلاً

İnnellezîne âmenû, summe keferû, summe âmenû summe keferû summezdâdû kufran lem yekunillâhu li yagfira lehum ve lâ li yehdiyehum sebîlâ

İnne ellezine amenu	: muhakkak, o kimseler, iman eden, inanan,
Summe keferu	: sonra, hakikatleri görmeyip örten,
Summe amenu	: sonra, inanan, iman eden
Summe keferu	: sonra, hakikatleri görmeyip örten,
Summe izdadu kufran	: sonra, artırmak, hakikatleri görmezlikten gelip örtmek
lem yekun Allah	: olmadı, değil, Allah
li yagfira lehum	: için, mağfiret, arınmak, onlar
ve la li yehdiye hum	: yok, değil, için, yol gösterme, onlar,
sebil	: yol, hakkın yolu, hakikatlerin yolu

137- İnandık deyip, sonra hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, sonra yine inandık deyip, sonra yine hakikatleri görmemezlikten gelip örten o kimseler; böyle devam ettikleri müddetçe, onların hakikatleri görmemezlikten gelip örtme halleri artacaktır. Onlar Allah'ı idrak edecek değillerdir, onlar mağfireti anlayacak değillerdir ve onlar hakkın yoluna yol bulacak değillerdir.

-138-

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Beşşiril munâfikîne bi enne lehum azâben elîmâ

beşşir	: müjdele, bildir,
el munâfikîne	: ikiyüzlü, nifak sokan, kalbinde ikilik olan,
bi enne lehum azab elim	: olduğunu, onlar için, azap, sıkıntı, elim, acıklı,

138- İkiyüzlü olanlara acı sıkıntılar olduğunu bildir.

-139-

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ العِزَّةَ لِلّهِ جَمِيعًا

Ellezîne yettehızûnel kâfirîne evliyâe min dûnil muminîn E yebtegûne indehumul izzete fe innel izzete lillâhi cemîâ

ellezîne yettehızûne	: onlar, olanlar, edinirler, sarılır,
el kâfirine	: hakikatleri görmeyip örten,
evliyae	: dostluk
min duni el muminin	: den, başka, ondan başka, müminler
E yebtegûne	: arıyorlar mı?
inde-hum el izzet	: onların yanında, değer, itibar, yücelik, izzet, şeref
Fe inne el izzete	: muhakkak, değer, itibar, yücelik, izzet, şeref
li allâhi cemian	: Allah'ın, Allah'a ait, hepsi,

139- O kimseler müminleri bırakırlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenleri dost edinirler. Onlarda bir değer, bir yücelik mi arıyorlar? Muhakkak ki tüm değerlerin hepsi Allah'a aittir.

-140-

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللّهِ يُكَفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلاَ تَقْعُدُواْ مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِّثْلُهُمْ إِنَّ اللّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا

Ve kad nezzele aleykum fîl kitâbi en izâ semitum âyâtillâhi yukferu bihâ ve yustehzeu bihâ fe lâ tak'udû meahum hattâ yehûdû fî hadîsin gayrihî innekum izen misluhum. İnnallâhe câmiul munâfikîne vel kâfirîne fî cehenneme cemîâ

ve kad nezzele	: oldu, sunuldu, indirildi,
Aleykum fi el kitab	: size, üzerinizde, hakikatlerin sözleri, kitap
En iza semitum	: olmak, olduğunda, işittiniz,
ayet allah	: ayet, işaret, delil, Allah
Yukferu bi-hâ	: görmeyip örter, onu
ve yustehzeu biha	: alay eder, önemsemez, o hakikatleri
Fe lâ takudû	: artık, bulunmayın, oturmayın,
mea hum	: onlarla beraber, birlikte,
Hattâ yahudu	: hatta, oluncaya kadar, kavga, savaş,
Fi hadis gayri-hi	: içinde, söz, başka, gayri, o
inne-kum izen	: şüphesiz, siz, öyle olunca,
mislu hum	: benzer, gibi, onlar
İnne Allah câmiu	: muhakkak, Allah, toplayan, birleştiren, birlik
el munafikine	: münafıklar, ikiyüzlü,
ve el kafirine	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Fî cehennem	: içinde, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan
cemian	: hepsi, tümü

140- Size sunulan hakikatlerin sözlerini anladıktan, Allah'ın ayetlerini siz işittikten sonra, hakikatleri görmemezlikten gelip örten ve onu alaya alıp önemsemeyen o kimselerle beraber oturmayın. Hatta hakikatlerden başka sözleri konuşmayı bırakmadıkları müddetçe, onlarla bir arada bulunmayın. Onlarla birlikte otururs anız, şüphesiz sizler de onlara benzersiniz. Muhakkak ki Allah'ta birliği anlayamayan ikiyüzlüler ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin hepsi, cehaletin cehennemindedir.

-141-

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّهِ قَالُواْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ وَإِن كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُواْ أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَن يَجْعَلَ اللّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلاً

Ellezîne yeterabbesûne bikum fe in kâne lekum fethun minallâhi kâlû e lem nekun meakum ve in kâne lil kâfirîne nasîbun kâlû e lem nestahviz aleykum ve nemnakum minel muminîn fallâhu yahkumu beynekum yevmel kıyâmet ve len yecalallâhu lil kâfirîne alâl muminîne sebîlâ

ellezîne yeterabbesûne	: o kimseler, gizlenmek, pusu, sinsilik, gözlemek
bi-kum	: sizi
Fe in kane lekum fethun	: öyle ki, eğer, oldu, size, açmak, ortaya koymak
min allâh	: Allah'tan
Kâlû e lem nekun	: dediler, derler, biz olmadık mı?

Mea kum	: sizinle beraber, birlikte,
ve in kane li el kâfirin	: eğer, ise, hakikatleri örtenler,
nasib	: nasip, değer, pay
Kalu e lem nestahviz aleykum	: derler, olmadık mı, sarmadık mı, size, üzerinize
ve nemna kum	: durdurmak, mani olmak, engel olmak,
min el muminîne	: müminlerden
Fe Allah yahkumu	: artık, Allah, hâkim olan, hüküm sahibi,
Beyne kum	: aranızda,
yevme el kıyâmeti	: diriliş günü, hakikatin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti
Ve len yecal Allah	: asla olmaz, yapmaz, anlamaz, Allah
li el kafirine	: hakikatleri örtenler
alâ el muminine sebil	: müminlik, müminlere karşı, bir yol

141- O kimseler size karşı bir sinsilik içindedirler. Öyle ki siz, Allah'ın hakikatlerini anlayıp ortaya koyduğunuzda, biz de sizinle beraber değil miydik, derler. Eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere bazı değerler sunulsa, müminlik yolunda size engel olmak isteyenlere karşı sizlere yardım etmedik mi, derler. Allah bütün varlığa hâkim olandır. Sizlerin arasında hakikatler ortaya çıkacaktır. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ı anlayamazlar, müminlik yolunda olamazlar.

-142-

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُواْ إِلَى الصَّلاَةِ قَامُواْ
كُسَالَى يُرَآؤُونَ النَّاسَ وَلاَ يَذْكُرُونَ اللّهَ إِلاَّ قَلِيلاً

İnnel munâfikîne yuhâdiûnallahe ve huve hâdiuhum ve izâ kâmû ilâs salâti kâmû kusâlâ yurâunen nâse ve lâ yezkurûnallâhe illâ kalîlâ

inne el munâfikîne	: muhakkak, ikiyüzlüler, içi başka dışı başka, münafık,
Yuhâdiûne Allah	: aldatırlar, kandırmak, Allah
ve huve hadiu hum	: o, aldatan, hile yapan, kandıran, onlar
ve izâ kamu	: eğer, olduğunda, olun, onlara
ila el salat	: salât, bağlılık, her an hakka bağlılık şuuru,
Kâmû kusala	: onlar, hep, bütün, tembel, çalışmayan, önemsemeyen
yuraun el nas	: riya, gösteriş, insanlar
Ve lâ yezkurûne Allah	: yok, anmak, anlayamaz, zikretmezler, Allah
İlla kalîlen	: ancak, sadece, hariç, az, pek az

142- Münafıklar sizi Allah ile aldatmaya kalkarlar. Onlar kendilerini aldatırlar. Eğer onlara her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin desen, onlar bunu önemsemezler, insanlar arasında gösteriş yaparlar ve onlar az da olsa Allah'ı anlayamazlar.

مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لاَ إِلَى هَؤُلاء وَلاَ إِلَى هَؤُلاء وَمَن يُضْلِلِ اللّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلاً

Muzebzebîne beyne zâlike lâ ilâ hâulâi ve lâ ilâ hâulâi. Ve men yudlilillâhu fe len tecide lehu sebîlâ

muzebzebîne	: tereddüt edenler, bocalayanlar,
Beyne zalike la ila haulai	: arasında, bu, bunlar, yol, başka, var, ancak, olmaz
ve lâ ilâ hâulâi	: yok, başka, onlarla olmazlar
ve men yudil Allah	: kim, dalalet, sapmak, çıkmak, Allah
Fe len tecide lehu sebil	: artık, asla bulamazsın, ona, bir yol

143- Onlar bir bocalama içinde, yok onlarla olmaz yok bunlarla olmaz, deyip arada kalırlar. Kim Allah'ın hakikatlerden kendi cehaletine saparsa, artık o asla hakikatlere yol bulamaz.

-144-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُواْ لِلّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettehızûl kâfirîne evliyâe min dûnil muminîn e turîdûne en tecalû lillâhi aleykum sultânen mubînâ

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
lâ tettehızû	: yok, sarılmayın, edinmeyin,
el kafir	: örtmek, hakikatleri görmemezlikten gelmek,
Evliyâ	: dostlar,
min duni el müminin	: ondan başka, mümin, emin olmak
E turîdûne en tecalu	: istiyormusunuz, yapmak, edinmek, arıyorsunuz,
li Allâh sultan	: Allah, delil, hüccet
aleykum mubin	: üzerinizde, size, apaçık

144- Ey iman edenler! Hakikatleri görmemezlikten gelip örtme hallerine sarılmayın. Müminlikten başka dostluk edinmeyin. Allah hakkında delil mi arıyorsunuz? O apaçık sizin üzerinizdedir.

-145-

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا

İnnel munâfikîne fîd derkil esfeli minen nâr ve len tecide lehum nasîrâ

inne el munâfikîne	: muhakkak, doğrusu, ikiyüzlüler, içi başka dışı başka
fî ed derki	: anlama, kavrama, tabaka, makam, kapı,
el esfel	: anlama, kavrama, en aşağısı, aşağı, sefil, dünya çıkarı,
min en nâri	: ateş, yakıp yakıcı hal,
ve len tecide lehum nasır	: bulamazsınız, onlara, yardımcı

145- Doğrusu münafıklar, hakikatleri anlamada en aşağı tabakadadırlar, yakıp yakıcı haller içindedirler ve onlar bir yardımcı da bulamazlar.

إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ وَأَصْلَحُواْ وَاعْتَصَمُواْ بِاللّهِ وَأَخْلَصُواْ دِينَهُمْ لِلّهِ فَأُوْلَئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

İllâllezîne tâbû ve aslehû vatesamû billâhi ve ahlesû dînehum lillâhi fe ulâike meal muminîn Ve sevfe yutillâhul muminîne ecran azîmâ

İllâ ellezine	: ancak, sadece, başka, o kimseler,
tabu	: tövbe, dönüş, yaptığı hatayı anlayıp dönen,
ve aslehû	: arınma, temizlenme, ıslah olmak,
ve ıtesamû bi Allah	: sarılma, anlama, Allah
ve ahlesû	: halis, sadık, mahsus,
din hum li Allah	: din, yaratılış incelikleri, yasaları, onlar, Allah
Fe ulaike	: artık, işte onlar,
mea el muminin	: beraber, birlikte, müminler
ve sevfe	: yakında, kavuşmak, gelecek, geniş,
yuti allah	: sunar, vermek, verir, Allah
el muminine	: müminler, emin olanlar,
ecr azim	: ecr, karşılık, yüce karşılıklar,

146- Ancak yaptıkları hataları anlayıp dönen kimseler ve ıslah olanlar ve Allah'ın hakikatlerine sımsıkı sarılanlar başka. Onlar varlığın yaratılış yasalarının Allah'a ait olduğunu bilirler. İşte onlar müminlerle beraberdirler ve onlar Allah'ın sunduğu yüce karşılıklara müminlerin kavuşacaklarını bilirler.

-147-

مَّا يَفْعَلُ اللّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَآمَنتُمْ وَكَانَ اللّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا

Mâ yefalullâhu bi azâbikum in şekertum ve âmentum ve kânallâhu şâkiran alîmâ

mâ yefalu Allah	: etmez, yapmaz, vermez, Allah
bi azâbi-kum	: azap, sıkıntı, kötülük, siz,
İn şekertum	: eğer, şükretme, varlığın sahibini bilip teslim olma
ve âmentum	: inanmak, iman etmek
ve kâne Allah şakir	: oldu, Allah, şakir, karşılığını veren,
alim	: ilmin sahibi

147- Allah size azap etmez. Eğer siz varlığınızın sahibini bilip teslim ederseniz ve iman ederseniz, Allah'ın varlığının sahibini bilip teslim edene karşılığını veren olduğunu, ilmin sahibi olduğunu anlarsınız.

لاَّ يُحِبُّ اللّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوَءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلاَّ مَن ظُلِمَ وَكَانَ اللّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا

Lâ yuhibbullâhul cehra bis sûi minel kavli illâ men zulim Ve kanallâhu semîan alîmâ

lâ yuhibbu Allah	: yok, sevgi, Allah
el cehra	: yüksek ses, açığa çıkan, görünen, zahir olan
bi el sui	: kötülüklerde, fenalarda, kötü olan, kötü davranışlar,
min el kavli	: sözden, sözün, sözleri,
illa men zalim	: ancak, başka, kim, zalim olan, haksızlık eden,
ve kâne Allah semain	: oldu, Allah, işittiren,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,

148- Sözlerinden ve davranışlarından, kötülük açığa çıkaranlarda Allah sevgisi yoktur. Ancak zalim kimseler böyle yaparlar ve onlar işittirenin, ilmin sahibi olanın Allah olduğunu bilemezler.

-149-

إِن تُبْدُواْ خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُواْ عَن سُوَءٍ فَإِنَّ اللّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا

İn tubdû hayran ev tuhfûhu ev tafû an sûin fe innallâhe kâne afuvven kadîrâ

İn tubdu hayr	: eğer, şayet, açıklama, açıkça, görünüş, iyi olan
Ev tuhfû-hu	: ya da, ister, gizli, o yaptığınız şey,
Ev tafu	: ya da, af etme, özür dileyin,
an suin	: fenalık, kötülük, hatalardan dolayı,
Fe inne allah	: muhakkak ki Allah
Kâne afuv	: oldu, affedici, bağışlayıcı,
kadir	: kudret sahibi,

149- Siz iyi olan bir şeyi ister açıkça yapın, isterse gizli yapın. Siz yaptığınız hatalardan dolayı özür dileyin. Muhakkak ki Allah, hatalarını anlayanı bağışlayandır, kudrettir.

-150-

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيْنَ اللّهِ وَرُسُلِهِ وَيقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً

İnnellezîne yekfurûne billâhi ve rusulihî ve yurîdûne en yuferrikû beynallâhi ve rusulihî ve yekûlûne numinu bi ba'din ve nekfuru bi badın ve yurîdûne en yettehızû beyne zâlike sebîlâ

İnne ellezine yekfurun	: o kimseler, hakikatleri görmememezlikten gelen,
bi Allah	: Allah ile, Allah hakkında,
ve resul hi	: resul, hakikati gösteren, o
ve yuridune	: isterler, zanlarına göre davranmak,
En yuferriku	: olmak, ayrım, fark, ayrılık, ikilik, ayırım,
Beyne Allah	: arasına, aralarına, Allah
ve resul hi	: resul, hakikati gösteren,
ve yekûlûn numinu bi badın	: derler, inanırız, kabul etme, bir kısmı, bazısı
ve nekfuru bi badın	: hakikatleri örtmek, kabul etmeme, bir kısmı, bazısı

ve yurîdûne	: isterler,
en yettehız	: edinmek, sarılmak, yapmak, zannına göre davranmak,
Beyne zalike sebil	: arası, arasında, bu, işte, bu, bir yol

150- Hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler; Allah ile olduklarını anlayamazlar ve O'nun hakikatlerini gösterenleri anlayamazlar ve onlar zanlarına göre davranırlar, Allah ile aralarına ikilik koyarlar ve onlar O'nun hakikatlerini gösterenler hakkında derler ki: Bazısını kabul ederiz ve bazısını kabul etmeyiz. Onların istekleri kendi zanlarına göre yol tutmaktır.

-151-

أُوْلَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

Ulâike humul kâfirûne hakkâ ve atednâ lil kâfirîne azâben muhînâ

Ulâike hum el kafirin	: işte onlar, hakikatleri görmeyip örten, önemsemeyen
hakkan	: hakikat, hak olan, gerçek olan
ve ated nâ	: hazır, vardır, biz, hakikatimiz
li el kafirin	: görmeyip örtenler için, kâfirler için,
Azâben muhin	: azap, sıkıntı, alçaltıcı, küçük düşürücü, hakir bırakan

151- İşte onlar gerçekleri önemsemeyip görmemezlikten gelip örtenlerdir ve hakikatlerimizi görmezlikten gelip örtenler için hakir bırakıcı sıkıntılar vardır.

-152-

وَالَّذِينَ آمَنُواْ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُواْ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُوْلَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ وَكَانَ اللّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Vellezîne âmenû billâhi ve rusulihî ve lem yuferrikû beyne ehadin minhum ulâike sevfe yutîhim ucûrahum ve kânallâhu gafûran rahîmâ

ve ellezîne amenu bi allah	: o kimseler, iman eden, inanan, Allah
ve resulihi	: resul, hakikati gösteren, hakikati bildiren,
Ve lem yuferriku	: değil, yok, ayırmazlar, ikilik, ayrılık,
Beyne ehadin minhum	: arası, arasında, bir, tek, onlardan
Ulâike sevfe yutihim	: işte onlar, elbet, yakında, olacak, verilme, onlar
ucûra-hum	: karşılık, ecir, onlar
ve kâne Allah gafur	: oldu, Allah, mağfiret eden, arındıran,
rahim	: varlığı özünden var eden,

152- Allah'a iman eden o kimseler ve o resul'ü anlayanlar, onların arasında birlik konusunda ikiliğe düşmek yoktur. İşte onlar aradıkları karşılığa ulaşmışlardır ve mağfiret edenin, varlığı özünden var edenin Allah olduğunu anlamışlardır.

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاء فَقَدْ سَأَلُواْ مُوسَى أَكْبَرَ مِن ذَلِكَ فَقَالُواْ أَرِنَا اللّهِ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُواْ الْعِجْلَ مِن بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَن ذَلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَى سُلْطَانًا مُّبِينًا

Yeseluke ehlul kitâbi en tunezzile aleyhim kitâben mines semâi fe kad seelû mûsâ ekbera min zâlike fe kâlû erinâllâhe cehraten fe ehazethumus sâikatu bi zulmihim summettehazûl ıcle min badi mâ câethumul beyyinâtu fe afevnâ an zâlike ve âteynâ mûsâ sultânen mubînâ

yeselu-ke	: sorar, ister, sual, araştırır, sen,
ehlu el kitabi	: kitab ehli, kendi cehalet bilişlerinde kalan
en tunezzile aleyhim	: indirmeni, getirmeni, sunmanı, onlara,
kitaben min el semai	: kitap, hakikatleri, ulvi alem, gök
fe kad seelu	: halbuki, oysa, oldu, sual, isteme,
Musa ekber	: Musa, yüce, büyük
Min zalike	: bunun gibi, işte bu,
Fe kalu eri na	: sonra, dediler, bize göster,
Allah cehrat	: Allah, açıkça, apaçık,
Fe ehazet-hum	: böylece, yakaladı, sarıldı, edindi, onlar,
el saikat	: sevk, sürüklenme, kudretli ses, yıldırım,
bi zulmi-him	: zulüm, kötülük, onlar,
Summe ittehazu	: sonra, edindiler, sarıldılar, döndüler,
el ıcle	: ayrılma, sürgün, eski tapınma halleri, buzagı
min badi ma caet hum	: sonra, şey, ne, değil, geldi, onlar
el beyyinâtu	: apaçık açıklamalar, açık deliller,
Fe afevna	: işte, aff, bağışlama, biz
an zalike	: işte bundan dolayı, bundan, işte bu,
ve âteyna musa	: verdik, sunduk, biz, sunduğumuz, musa
Sultan mubin	: delil, yetkili, güç, apaçık

153- Aktarılan söylentilerde kalanlar, senden Ulvi Âlem'den bir kitap getirmeni isterler. Oysa Musa'dan bundan daha büyük bir şey istemişler, Allah'ı bize açıkça göster demişlerdi. Ki onlar kendi kötülüklerinde sürüklendiler, onlar eski cehalet hallerinden gelen tapınmalarına sarıldılar. İşte bu yaptıklarından dolayı affediciliğimizi anlayamadılar ve Musa'nın, sunduğumuz apaçık deliller üzere olduğunu anlayamadılar.

-154-

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُواْ الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لاَ تَعْدُواْ فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا

Ve rafanâ fevkahumut tûra bi mîsâkıhim ve kulnâ lehumudhulûl bâbe succeden ve kulnâ lehum lâ tadû fîs sebti ve ehaznâ minhum mîsâkan galîzâ

ve rafa nâ	: yükseltmek, kaldırmak, yücelik, hükümsüz bırakmak, biz,
fevka hum	: üst makam, üzerinizde, yüce, ilmen yükselmek, onlar,
el tûra	: tur, gönül, sıfatlar, sıfatlarla donatılmış vücud
bi mîsâkı-him	: misak, sözleşme, verilen söz, ahd, anlaşma, onlar,
ve kulnâ lehum udhulu	: dedik, bildirdik, onlara, dahil olun, girin
el bâbe	: kapı, hakikatlere adım atma, kısım,

seceden	: varlığından geçmek, varlığının sahibine teslim olmak
ve kulnâ lehum	: dedik, bildirdik, onlara
La tadu	: yok, hudut, taşkınlık,
fi el sebti	: cumartesi, kesmek, bırakmak, yasaklar uymak
ve ehaznâ minhum	: aldık, sardık, kuşattık, onlardan, kendileri,
Mîsâkan galiz	: misak, kesin söz, bariz, açıkça, kesin, verilen söz

154- Onlardan, Bize verdikleri sözlere uyanlar, sıfatlarla donatılmış vücudlarını anlamakla ilmen yükselirler, yüceliğimizi anlarlar. Onlara; hakikatlere adım atın, tüm varlığınızın sahibini bilip teslim olun, diye bildirdik ve onlara; yasaklara uyun, taşkınlık içinde olmayın, diye bildirdik ve onları kendi verdikleri sözlerle kuşattık.

-155-

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِم بَآيَاتِ اللّهِ وَقَتْلِهِمُ الأَنْبِيَاء بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلاَ يُؤْمِنُونَ إِلاَّ قَلِيلاً

Fe bimâ nakdıhim mîsâkahum ve kufrihim bi âyâtillâhi ve katlihimul enbiyâe bi gayrı hakkın ve kavlihim kulûbunâ gulf bel tabaallâhu aleyhâ bi kufrihim fe lâ yuminûne illâ kalîlâ

fe bi ma nakdı him	: fakat, bozmaları, veto, onlar
mîsâka-hum	: sözleri, anlaşma, ahd, onlar
ve kufri-him	: kabul etmemeleri, örtmeleri,
bi ayati Allah	: ayet, delil, Allah
ve katli-him	: öldürmek, katletmek, yazık etmek, onlar
el enbiya	: nebiler, haberciler, hakikatleri bildirenler
Bi gayrın hakkın	: haksızca, hakikatlerden başka şeylere yöneldiler,
ve kavli-him	: sözleri, söylemleri, ahd, anlaşma, davlanış, onlar
kulub na	: kalbimiz, gönülümüz, idrakimiz,
gulf	: kılıf, kabuk, kapalı, kendi bildikleri, kabul etmemek
Bel Allah aleyha	: bilakis, kapalı, mühür, Allah,
bi kufri-him	: hakikatleri, örtme, kabul etmeme, onlar
Fe la yuminun	: artık, yok, inanmak, iman etmek
illa kalilan	: ancak, az, bir az, az da olsa,

155- Fakat onlardan verdikleri sözlerde durmayanlar, Allah'ın ayetlerini görmemezlikten geldiler ve onlar hakikatleri bildirenleri öldürdüler, hakikatlerden başka şeylere yöneldiler ve onlar, bizim gönlümüz kendi bildiklerimizin dışındaki şeyleri kabul etmez, diye söylediler. Bilakis onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip önemsemediklerinden dolayı Allah'ı anlayamadılar. Böylece onlar az da olsa inanmadılar.

وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا

Ve bi kufrihim ve kavlihim alâ meryeme buhtânen azîmâ

ve bi kufri-him	: hakikatleri görmeyip, örten, kabul etmeyen, onlar
ve kavli-him ala meryem	: onların sözleri, Meryem için
Buhtânen azim	: yalan söz, iftira, büyük

156- Onlardan hakikatleri kabul etmeyenler, Meryem içinde büyük yalanlar söylediler.

-157-

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِن شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُواْ فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلاَّ اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا

Ve kavlihim innâ katelnâl mesîha îsâbne meryeme resûlallâh ve mâ katelûhu ve mâ salebûhu ve lâkin şubbihe lehum ve innellezinahtelefû fîhi le fî şekkin minhu mâ lehum bihî min ilmin illâttibâaz zann ve mâ katelûhu yakînâ

ve kavli-him	: sözler, söylemek, sözleri, onların sözleri
İnna katelna	: muhakkak ki biz, öldürdük, yazık ettik,
el mesih	: el yürütmek, temizleyen, mesh eden, iyileştiren,
İsa ibne meryeme	: İsa, Ruh, Meryemoğlu İsa
Resul Allah	: resul, hakikati gösteren, Allah,
Ve mâ katelû-hu	: değil, öldürmek, yok etmek, o
Ve ma salebu hu	: değil, çarmıha germek, asarak öldürmek, o
ve lakin	: lakin, fakat,
Şubbihe lehum	: sağlamlaştırmak, benzer, aynı, onlar
ve inne ellezine	: muhakkak, o kimseler,
Ihtelef Fi hi	: ihtilaf, ayrılık, onda, onun hakkında, onun hakikati,
le fi şekkin minhu	: mutlaka, şüphe içinde, ondan, onun hakkında
Mâ lehum bihi	: değil, şey, ne, onlar, ondan, onun hakkında,
Min alim	: bir bilgi, bilen
İlla ittibâa el zann	: ancak, sadece, tabî oldular, uydular, zan,
Ve ma katel hu	: değil, şey, ne, öldürmek, yok etmek, katletmek, onu,
yakinen	: kesinlikle, şüphesiz

157- Onlar, Allah Resulü Meryem oğlu İsa Mesih'i biz öldürdük, diye söylediler. Onun hakikatini yok edemediler ve onun hakikatini çarmıha geremediler. Lâkin onun hakikatlerini daha da sağlamlaştırdılar. Onlar onun hakikati hakkında ihtilafa düştüler, onun hakkında şüpheler içinde kaldılar, onlar o hakikatler hakkında bir bilgiye ulaşamadılar, onlar sadece zanlarına tâbi oldular ve onlar o hakikati kesinlikle yok edemediler.

-158-

بَل رَّفَعَهُ اللّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

Bel rafaahullâhu ileyh ve kânallâhu azîzen hakîmâ

Bel rafa hu Allah ileyhi	: hayır, bilakis, yücelik, yüksetme, huzur, Allah, onu,
ve kâne Allah aziz	: oldu, Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan,

158- Bilakis o Allah'ın yüce makamlarına yükseldi ve tüm değerlerin yüce sahibinin, bütün varlığa hâkim olanın Allah olduğu sırrına vasıl oldu.

-159-

وَإِن مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلاَّ لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا

Ve in min ehlil kitâbi illâ le yuminenne bihî kable mevtihî ve yevmel kıyâmeti yekûnu aleyhim şehîdâ

ve in min ehli kitab	: ancak, ise, eğer, kitab ehli, aktarılan söylentide kalan
İlla le yuminenne bihi	: ancak, elbette, iman edenler, ona, o hakikatlere
Kabl	: önce, evvel, ilerde, o halden geçmek,
mevti-hî	: ölüm, idraksizlik, nutfe, verimsizlik, o
ve yevme el kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, dirilik, ölüm vakti,
Yekûnu aleyhim	: olur, olacak, onlara, üzerlerine, kendilerini,
şehid	: tanık, bilen, heran her yerde hazır olan

159- Aktarılan söylentilerde kalanlar; o idraksizlik hallerinden vazgeçtikten sonra, o hakikatleri anladıklarında, elbette iman edenlerden olacaklardır ve onlar ölünceye kadar hakikatleri bilenlerden olacaklardır.

-160-

فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ اللّهِ كَثِيرًا

Fe bi zulmin minellezîne hâdû harramnâ aleyhim tayyibâtin uhıllet lehum ve bi saddihim an sebîlillâhi kesîrâ

fe bi zulmin	: artık, zulümlerde olan, zalimlik, kötülük,
min ellezîne	: o kimseler,
Hâdû	: yalnız bize yol gösterildi diyen, biz yol gösteririz diyen
Harrem nâ aleyhim	: kutsal, sığınak, engel, yasak, biz, hakikatlerimiz, onlara,
Tayyibâtin	: temiz, iyi yararlı şeyler, güzel amellerde olan,
uhillet lehum	: uygun, iletim, helal olan, onlar
ve bi saddi-him	: men etmeleri, engelleyen, geri çeviren, onlar
an sebîli Allah	: yoldan, Allah, Allah yolunda, hakikatlerin yolunda,
kesira	: çok, çoğu kimse,

160- Yalnız biz yol gösteririz diyen o kimseler zulümlerde oldular. Onlar, güzel amellerde olan, hakikatlerimizi anlamaya çalışanlara engel oldular ve onlar Allah yolunda olan çoğu kimseyi geri çevirdiler.

-161-

وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُواْ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Ve ahzihimur ribâ ve kad nuhû anhu ve eklihim emvâlen nâsi bil bâtıl ve atednâ lil kâfirîne minhum azâben elîmâ

ve ahzi-him	: almak, edinmek, sarılmak, o halde olmak, onlar,
el riba	: artış, fazla, şahsi menfaat, çıkar içinde olmak,
ve kad nuhu anhu	: olmuş, oldu, men eden, nehy, ondan
ve ekli-him emval	: gasp, onların yemeleri, mal, değer,
En nas bi el batılı	: insanlar, batıl, asılsız boş şey, haksız
ve ated nâ	: hazır, vardır, biz, hakikatimiz,
li el kafirin	: hakikatleri görmeyip örten
Azâben muhin	: azap, sıkıntı, alçaltıcı, küçük düşürücü, hor hakir

161- Onlar şahsi menfaat peşinde oldular ve onlar insanları hakikatlerden men ettiler ve onlar insanların mallarını gasp ettiler, insanları asılsız boş şeylere sürüklediler. Hakikatlerimizi görmezlikten gelip örtenler için, hakir bırakıcı sıkıntılar vardır.

-162-

لَّكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلاَةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أُوْلَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا

Lâkinir râsihûne fîl ilmi minhum vel muminûne yuminûne bi mâ unzile ileyke ve mâ unzile min kablike vel mukîmînes salâte vel mutûnez zekâte vel muminûne billâhi vel yevmil âhir ulâike se nutîhim ecran azîmâ

lâkin el râsihûne	: lakin, ilimde kamil olan, sağlam olan, gerçeğe ulaşmış
fî el ilmi minhum	: ilimde, onlardan
ve el muminûne	: müminler, iman edenler
Yuminne bima unzile ileyke	: inanır, şey, hakikatler, sunulan, ulaştığın, sana
ve ma unzile	: şey, ne, değil, verilen, sunulan hakikatler, indirildi,
min kabli-ke	: senden önce
ve el mukimin el salat	: her an salât üzere olmak, bağlılık şuurunda olmak
ve el mutune	: veren, sunan, bilgilendiren, paylaşan,
el zekat	: aklını temizleme hakikatlere ulaşmak
ve el muminûn bi allah	: müminler, emin olan, inanan, Allah
ve el yevmi el âhiri	: son gün, sonunda
Ulâike se nuti him	: işte onlar, yakında, vermek, sunmak, onlar
ecr azim	: ecr, karşılık, yüce

162- Fakat hakikat ilminde gerçeğe ulaşmış, senin sunduğun ve senden öncekilerin de sunduğu hakikatlere inanıp emin olanlar ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket eden ve aklını temizleyip ulaştığı hakikatlerin bilgilerini paylaşanlar, Allah'a ve sonlarına inananlar, işte onlara yüce karşılıklar vardır.

-163-

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا

İnnâ evhaynâ ileyke kemâ evhaynâ ilâ nûhin ven nebiyyîne min badihî ve evhaynâ ilâ ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ve yakûbe vel esbâti ve îsâ ve eyyûbe ve yûnuse ve hârûne ve suleymân ve âteynâ dâvûde zebûrâ

innâ evhaynâ ileyke	: biz, vahy, hay olan, sunduğumuz, anlamak, biz, sana
Kemâ evhayna ila Nuh	: gibi, vahy, bildirmek, biz, Nuha
ve en nebiyyin min badi hi	: nebiler, haberciler, hakikatleri bildirenler, ondan önce
ve evhaynâ ila ibrahim	: vahy, bildirmek, sunduğumuz, biz, İbrahim
ve ismâîle ve ishak	: İsmail ve ishak
ve yakûbe ve el esbat	: Yakub ve evlatları, torunları
ve isa ve eyyüb ve yunus	: İsa ve eyüp ve yunus
ve hârûne ve suleyman	: Harun ve Süleyman
ve âteynâ davud	: verdik, sunduk, davud,
zebur	: mektup, hakikatlerin sözü, kitap, ilahi bilgiler,

163- Muhakkak ki sen, sunduğumuz hakikatler üzere olduğun gibi, Nuh da sunduğumuz hakikatler üzereydi ve ondan sonraki Nebiler de, İbrahim de, İsmail de, İshak da, Yakub da ve onun evlatları da, İsa da, Eyyüb de, Harun da, Süleyman da sunduğumuz hakikatler üzereydi ve Davud da sunduğumuz ilahi bilgiler üzereydi.

-164-

وَرُسُلاً قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلاً لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا

Ve rusulen kad kasasnâhum aleyke min kablu ve rusulen lem naksushum aleyk ve kellemallâhu mûsâ teklîmâ

ve resulen	: resuller, hakikati gösterenler,
kad kasas na hum	: oldu, kıssa, hikâye, öykü, biz, hakikatlerimiz, onlar
Aleyke min kablu	: sana, senden, önceden, daha önce
ve resulen	: resuller, hakikati gösterenler,
lem	: değil, bilmediğin,
naksus-hum aleyke	: kıssa, hikâye, hakikatlerimiz, onlardan, sana
ve kelam Allah	: söz, kelam, ifade, konuşmak, söylemek, Allah
musa teklimen	: musa, konuşmak, anlatmak, hakikati ifade etmek,

164- Senden önce de hakikatlerimizi anlatan Resuller oldu. Hakikatlerimizi anlatanlardan bilmediğin Resuller de oldu. Musa Allah'ın kelamını anladı ve bu hakikati anlattı.

-165-

رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

Resulen mubeşşirîne ve munzirîne li ellâ yekûne lin nâsi alâllâhi huccetun ba'der resul ve kânallâhu azîzen hakîmâ

resulen	: resuller, hakikati gösterenler,
mubeşşirîne	: müjde, sevindirmek, ümit verme
ve munzirîne	: hakikatleri açıklayan ve uyaran
Li ella yekune li el nas	: için, olmaması, insanlar için, insanların
alâ allâh	: Allah'a karşı
Huccetun bade	: hüccet, delil, sonra,
resul	: hakikati gösteren, resül,
ve kâne Allah aziz	: oldu, Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
hakim	: tüm varlığa hâkim, olan

165- Resuller; ümit vermek ve hakikatleri açıklayıp uyarmak, insanların Allah'ın hakikatlerine karşı olmamaları, sonra da Resullerin sunduğu deliller üzere olmaları için ve tüm değerlerin yüce sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu anlatmak için ortaya çıktı.

-166-

لَّكِنِ اللّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلآئِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللّهِ شَهِيدًا

Lâkin allâhu yeşhedu bi mâ enzele ileyke enzelehu bi ılmihî vel melâiketu yeşhedûn ve kefâ billâhi şehîdâ

Lâkin Allah yeşhedu	: lakin, fakat, öyle ki, Allah, şahit, bilen
bi mâ enzele ileyke	: şey, hakikatlere, indirildi, sunuldu, sana, senin
Enzele hu bi ılmi hi	: onu sundu, indirdi, ilmi, o, onun
ve el melâiketu	: güç, her varlıktaki güç, melekler,
yeşhedu	: bilen, tanık,
ve kefâ bi Allah	: kâfi, yeterli, Allah,
şehiden	: heran heryerde hazır olan

166- Öyle ki, senin sunduğun hakikatlerle Allah'ı bilenler, tecelli eden o ilmi anlayanlar ve her şeydeki O'nun gücünü bilenler için, her an her yerde olan Allah kâfidir.

-167-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ اللّهِ قَدْ ضَلُّواْ ضَلاَلاً بَعِيدًا

İnnellezîne keferû ve saddû an sebîlillâhi kad dallû dalâlen baîdâ

İnne ellezine keferu	: muhakkak, hakikatleri görmemezlikten gelenler
ve saddû	: alıkoydular, engellediler, men etme,
an sebil Allah	: Allah yolundan, hakikatlerinden,
Kad dallu dalelen	: oldu, dalalet, sapmak, cehaletine sapmak,
baiden	: hakikatlerden uzaklaşmak, uzak olan,

167- Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve Allah yolunda olanlara engel olanlar, onlar hakikatlerden uzaklaşıp kendi cehaletlerine sapmışlardır.

-168-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمْ يَكُنِ اللّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلاَ لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقاً

İnnellezîne keferû ve zalemû lem yekunillâhu li yagfira lehum ve lâ li yehdiyehum tarîkâ

İnne ellezine keferu	: muhakkak, hakikatleri görmemezlikten gelenler
ve zalemû	: kötülük, zulmettiler, haksızlık ettiler
lem yekun Allah	: olmaz, değil, anlayamaz, Allah
li yagfira lehum	: mağfiretini, onlar
ve la li yehdiye hum	: yok, için, yol gösteren, onlar,
tarikan	: usûl, yol, tarz

168- Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve zalimlik yapanlar, Allah'ı anlayamazlar, onlar mağfiret içinde olamazlar ve onların gittikleri yolda, onlara hakikatin yolunu gösteren de olmaz.

-169-

إِلاَّ طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللّهِ يَسِيرًا

İllâ tarîka cehenneme hâlidîne fîhâ ebedâ ve kâne zâlike alâllâhi yesîrâ

İllâ tarika	: ancak, sadece, yol, gittikleri yol,
cehennem	: cehennem, derin kuyu, cehaletin yakıcılığı
Hâlidîne fiha ebeden	: sürekli, devamlı, orada, kalacak olanlar
ve kâne zalike	: oldu, işte bu
alâ Allâh yesiran	: Allah'a, kolay, önemsememe

169- İşte böylece Allah'ı önemsemeyenlerden olduklarından dolayı, onların gittikleri yol cehaletin cehennemidir ve devamlı o hâlin içindedirler.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ فَآمِنُواْ خَيْرًا لَّكُمْ وَإِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَكَانَ اللّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

Yâ eyyuhân nâsu kad câekumur resûlu bil hakkı min rabbikum fe âminû hayran lekum ve in tekfurû fe inne lillâhi mâ fîs semâvâti vel ard ve kânallâhu alîmen hakîmâ

Ya eyyuhâ el nas	: ey insanlar
Kad cea kum el resul	: oldu, geldi, resul, hakikat gösteren,
bi el hakkı	: hakk ile, gerçekler, hakikatler,
min rabb kum	: rabbinizin
Fe âminû hayr lekum	: inanmak, iman etmek, hayırlı, iyi olan, sizin için
Ve in tekfurû	: eğer, şayet, örtmek, kabul etmemek
Fe inne li Allah	: Allah'ındır,
ma fi el semavat	: göklerde olanlar,
ve ma el ardı	: arz, yeryüzü, yerde olanlar,
ve kâne Allah alimen	: oldu, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden
hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hükümlerin sahibi,

170- Ey insanlar! Rabbinizin hakikatlerini bildiren Resuller size geldi. Artık sizin için iman etmek daha hayırlıdır. Eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örterseniz, göklerde olanların ve yerde olanların Allah'ın olduğunu ve ilmin sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu anlayamazsınız.

-171-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لاَ تَغْلُواْ فِي دِينِكُمْ وَلاَ تَقُولُواْ عَلَى اللّهِ إِلاَّ الْحَقِّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمِنُواْ بِاللّهِ وَرُسُلِهِ وَلاَ تَقُولُواْ ثَلاَثَةٌ انتَهُواْ خَيْرًا لَّكُمْ إِنَّمَا اللّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَن يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَات وَمَا فِي الأَرْضِ وَكَفَى بِاللّهِ وَكِيلاً

Yâ ehlel kitâbi lâ taglû fî dînikum ve lâ tekûlû alâllâhi illâl hakk innemâl mesîhu îsâbnu meryeme resûlullâhi ve kelimetuhu elkâhâ ilâ meryeme ve rûhun minhu fe âminû billâhi ve resulihî ve lâ tekûlû selâset intehû hayran lekum innemâllâhu ilâhun vâhid subhânehû en yekûne lehu veled lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve kefâ billâhi vekîlâ

Yâ ehle el kitab	: ey aktarılan söylentide kalan, okuduğu kitapda kalan,
lâ taglû	: haddi aşmayın, yalan yanlış şeylerde kalmayın,
fi dini kum	: din hakkında, yaratılış yasaları, siz
Ve lâ tekûlû ala Allah	: demeyin, söylemeyin, Allaha karşı
İllâ el hakka	: başka, sadece, gerçek, doğru, hakikat
İnnema	: ancak, sadece,
el mesîhu	: Mesih, temizleyen, bilgi sunan, iyileştiren,
isa ibnu Meryem	: Meryem oğlu İsa,
resul allah	: resul, hakikatleri gösteren, Allah
ve kelimetu-hu	: kelimesi, sözü, hakikati, tecelli, o

elkâ-hâ illa meryem	: ilka, bırakma, koyma, ona, Meryem
Ve ruhun minhu	: Ruh, ondan, hakktan, Allah'tan
Fe aminu bi Allah	: artık, Allah'a iman edin, inanın,
ve resulhi	: resul, hakikati gösteren, o
ve la tekulû selaset	: söylemeyin, üç, akıcı konuşma, anlaşılır, ahenkli
İntehu hayran lekum	: bitmiş, sona ermiş, tamamlanmış, iyi olan, size
İnnemâ Allah ilah vahid	: ancak, sadece, Allah, ilah, var eden, tek
subhâne-hû	: noksan sıfattan münezzehtir, o
en yekûne lehu veled lehu	: olmak, olması, onun, çocuk, onun
ma fi el semavat	: yerde ne varsa
ve ma el ardı	: arz, yeryüzü, yer
ve kefâ bi Allah vekil	: kâfi, yeter, Allah, bütün her şeyde yetkili olan

171- Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Siz din hakkında yalan yanlış şeylerde olmayın ve Allah'ın hakikatlerinin dışında bir şey söylemeyin. Meryem oğlu İsa ancak Allah'ın hakikatlerini gösteren, hakikatlerinin bilgilerini sunan biriydi. Meryem'den ona bırakılan o bir kelimeydi. O Allah'tan bir Ruh'tu. Artık Allah'a inanın ve o resulü anlayın. İfadelerinizi anlaşılır bir konuşmanın dışında söylemeyin. Sizin için hayırlı olanların dışındakileri bırakın. Allah ancak tek bir ilahtır, O noksan sıfatlardan münezzehtir, O çocuk edinmez, göklerde ne varsa ve yerde ne varsa her şey O'nundur ve Allah bütün her şeyde yetkili olandır.

-172-

لَّن يَسْتَنكِفَ الْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْداً لِّلّهِ وَلاَ الْمَلآئِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَن يَسْتَنكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيهِ جَمِيعًا

Len yestenkifel mesîhu en yekûne abden lillâhi ve lâl melâiketul mukarrabûn ve men yestenkif an ibâdetihî ve yestekbir fe se yahşuruhum ileyhi cemîâ

len yestenkife	: asla çekinmez, kaçınmazdı,
el Mesih	: Mesih, el yürütmek, temizlemek, bilgisini sunmak,
en yekûne abden li Allah	: olmak, kul, Allah
Ve la el melâiketu	: yok, güç, kuvvet, melekler
el mukarrabûne	: yakınlık
ve men yestenkif	: kim çekinir, kaçınır,
an abdi ti hi	: ona kul olmaktan
ve yestekbir	: kibirlenir, büyüklenir
Fe se yahşuru-hum	: artık, topluluk, birlik, bütünlük, onlar,
İleyhi cemian	: ona, kendisine, kendi huzurunda, hepsi, tüm, cem

172- Mesih; Allah'ın kulu olduğunu ve yakınlığını, kendindeki gücün O olduğunu söylemekten asla çekinmezdi. Kim O'nun kulu olduğunu söylemekten çekinir ve bir kibirlenme içinde olursa, artık o bütün varlığın kendinde cem olduğunu anlayamaz.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُواْ وَاسْتَكْبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلاَ يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللّهِ وَلِيًّا وَلاَ نَصِيرًا

Fe emmâllezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fe yuveffîhim ucûrahum ve yezîduhum min fadlihî ve emmâllezînestenkefû vestekberû fe yuazzibuhum azâben elîmen ve lâ yecidûne lehum min dûnillâhi veliyyen ve lâ nasîrâ

Fe emma ellezine amenu	: böylece, artı, ama, ise, fakat, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru çalışmalarda olan, Salih amel, iyi çalışma
Fe yuveffî-him	: artık, onlara ödenir, vefa, teslimiyet,
ecr hum	: karşılık, ecir, ücret, onlar,
ve yezîdu-hum	: arttırır, fazla, onlar
min fadli-hî	: lütuf, fazilet, erdemlilik, fazilet, o
Ve emme ellezine istenkef	: ama, fakat, o kimseler, çekinme, yapmama, isteksiz
ve istekberû	: kibirlenirler, büyüklenirler
Fe yuazzibu-hum	: artık, azap edilen, sıkıntı, onlar
Azâben elim	: azap, sıkıntı, elim, acı
ve la yecid lehu	: bulamaz, o
Min duni Allah veliy	: ondan başka, Allah, dost
ve lâ nasiran	: yok, yardımcı

173- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlara gelince; artık onlar vefalı olduklarından dolayı karşılıklarını bulurlar ve onların o faziletleri artar. Fakat hakikatlerden kaçınanlar ve kibirlilik içinde olanlar; artık onların sıkıntıları acı sıkıntılardır ve yine de onlara Allah'tan başka dost da olmaz ve yardımcı da yoktur.

-174-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءكُم بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا

Yâ eyyuhân nâsû kad câekum burhânun min rabbikum ve enzelnâ ileykum nûran mubîn

yâ eyyuhâ el nas	: ey insanlar
Kad cea kum burhânun	: oldu, geldi, sunuldu, siz, kesin delil, isbat
min rabbi-kum	: Rabbiniz'den, sizi vücudlandıran,
ve enzelnâ ileykum	: indirdik, sunduk, size, üzerinizde,
Nuran mubînen	: nur, tecelli, açık, apaçık

174- Ey insanlar! Sizi vücudlandıranın kesin delilleri, sizin üzerinizde size sunuldu ve nurumuzu sizin üzerinizde apaçık sunduk.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ بِاللّهِ وَاعْتَصَمُواْ بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

Fe emmâllezîne âmenû billâhi vatesamû bihî fe se yudhıluhum fî rahmetin minhu ve fadlın ve yehdîhim ileyhi sırâtan mustekîmâ

Fe emma ellezine amenu	: böylece, artı, ama, ise, fakat, iman edenler
bi allâhi	: Allah'a
ve itesamû bihi	: sarıldılar, ona
Fe se yudhılu-hum	: artık, onları dahil edecek, koyacak
fî rahmetin minhu	: rahmetin içine, kendinden,
ve fadlın	: fazıl, lütuf, nitelik, erdemlilik, fazilet,
ve yehdî-him ileyhi	: yol gösterecek, rehber olan ona, kendisine,
sırâtan mustekîmen	: dosdoğru yol,

175- Bundan sonra Allah’a iman edenler ve O’nun hakikatlerine sımsıkı sarılanlara gelince; artık onlar O’nun rahmetini kendi içlerinde bulurlar ve fazilet sahibi olurlar ve onların rehberi kendilerindeki dosdoğru o yolun hakikatleridir.

-176-

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلاَلَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِن كَانُواْ إِخْوَةً رِّجَالاً وَنِسَاء فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّواْ وَاللّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Yesteftûneke kul allâhu yuftîkum fîl kelâleh inimruun heleke leyse lehû veled ve lehû uhtun fe lehâ nısfu mâ terak ve huve yerisuhâ in lem yekun lehâ veled fe in kânetesneteyni fe lehumâs sulusâni mimmâ terak ve in kânû ıhveten ricâlen ve nisâen fe liz zekeri mislu hazzıl unseyeyn yubeyyinullâhu lekum en tadıllû ve allâhu bi kulli şeyin alîm

yesteftûne-ke	: bilgi, danışma, sorma, sen,
Kul allahu yufti kum	: anlat, Allah, bilgi, fetva, bildirme, siz
fî el kelâleti	: yorgun, bitkin, bezgin, zorlanma, uzak akraba
in emr heleke	: eğer, iş, hüküm, erkek, helak, yok olma, yazık, kayıp
Leyse lehu veledun	: değil, olmadı, yok, onun, çocuk, evlat, doğuş, irfan
ve lehû uhtun	: onun, kardeş, ihvan, kız kardeş
fe lehâ nısfu	: artık, onun, ortası, yarısı, adalet, insaf, hak
Ma terake	: şey, ne, değil, terketti, bıraktı, uzak durmak
ve huve yerisu ha	: o, varis, kalan, bırakılan, ona
İn lem yekun leha	: eğer, şayet, ise, olmamış, yok, onun, eğer yok ise,
veled	: çocuk, evlat, doğuş, irfaniyet,
Fe in kânete isneteyni	: artık, eğer, ise, oldu, ikilik,
fe lehumâ el sulasani	: artık, onların, üç ders, tecelliler, aslisi, asliyeti
Mim ma terake	: şeyler, bıraktı, terk etmek, terk ettiği şeyler, fenalar

ve in kanu ihveten	: eğer, ise, oldu, ihvan, kardeş,
rical	: ileri gelen, ehil kimse, bilgili, kâmil kişi,
ve nisâen	: kadın, nefsini bilme yolunda olan
Fe li ez zekeri	: artık, için, kâmil olan, er olan, hatırlayan, anlayan
Mislu hazz	: misli, gibi, kadar, hoşluk, huzur, haz, hissiyat,
el unseyeyni	: asliyet, ünsiyet, özleri, tüm varlığın geldiği öz
Yubeyyinu Allah lekum	: açıklıyor, apaçık açıklıyor, Allah, size
tadıllû	: sapmak, cehalete sapmamanız,
Ve Allâh bi kulli şey	: Allah, bütün her şey,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden

176- Senden bilgi istiyorlar. Anlat: Allah size hükümlerini her an bildiriyor. Eğer o hükümleri anlamada bir zorluk içindeyseler, o konuda bir irfaniyetleri yoksa, ona o yolda olan bir kardeşi yardım etsin. Böylece ona, hakikatleri terk etmeden adalet içinde olmasını tavsiye etsin. O da ona aktarılan bilgilerle hareket etsin. Eğer ona sunulan bilgiyi anlamada zorlanıyor, ikilik halinde kalıyorsa, terk ettiği fenalara dönmeden, asliyetini anlayıncaya kadar gayret göstersin. Eğer ehil kimselerden olursa, o da nefsini bilme yolunda olanlara özlerini anlayıncaya kadar yardım etsin. Allah, sizlerin cehalete sapmamanız için tüm varlıktan hakikatleri her an apaçık bildiriyor ve Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

S5 - MÂİDE SURESİ

-1-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَوْفُواْ بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ الأَنْعَامِ إِلاَّ مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ
غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ إِنَّ اللّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû evfû bil ukûd uhıllet lekum behîmetul enâmi illâ mâ yutlâ aleykum gayre muhillîs saydi ve entum hurum innallâhe yahkumu mâ yurîd

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
Evfu bi el akid	: ifa edin, yerine getirin, tutun, akit, verilen söz
Uhıllet lekum	: helal, uygun, yararlı, verici, size, siz,
behimet	: akılsız haller, hayvani haller, idraksizlik,
el enami	: tüm varlık, yaratılmış olan, hayvanlar, halk, mahlukat
illâ ma yutla	: ancak, sadece, şey, değil, ne, okumak, araştırmak
Aleykum gayre	: size, gayrı, ayrı, başka, diğer
muhilli	: uygun, helal, yerel, haller, her yer, bulunulan yer
el saydi	: av, arayış, arayış içinde olmak,
ve entum hurum	: siz, haram, yasak, kutsal, fenalardan uzak olmak,
inne Allâh yahkumu	: şüphesiz, Allah, hâkim, yöneten, hüküm sahibi
ma yuridu	: ne, şey, değil, irade, dilemek

1- Ey iman edenler! Verdiğiniz sözü yerine getirin. Yararlı hâller içinde olun. Varlığı anlamada akılsızlık içinde olmayın. Bulunduğunuz yerlerde hakikatleri arayış içinde olun, başka şeyler içinde olmayın, sadece hakikatleri araştırın ve fenalardan uzak durun. Şüphesiz Allah tüm varlığa hâkim olandır, ne varsa O'nun iradesiyledir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تُحِلُّواْ شَعَآئِرَ اللّهِ وَلاَ الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلاَ الْهَدْيَ وَلاَ الْقَلآئِدَ وَلا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُواْ وَلاَ يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن تَعْتَدُواْ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى الْبرِّ وَالتَّقْوَى وَلاَ تَعَاوَنُواْ عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tuhıllû şeâirallâhi veleş şehral harâme ve lâl hedye ve lâl kalâide ve lâ ammînel beytel harâme yebtegûne fadlan min rabbihim ve rıdvânâ ve izâ haleltum fastâdû ve lâ yecrimennekum şeneânu kavmin en saddûkum anil mescidil harâmi en tatedû ve teâvenû alel birri vet takva ve lâ teâvenû alel ismi vel udvâni vettekullâh innallâhe şedîdul akâbe

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
lâ tuhıllû	: yok, değil, uygun, helal, yararlı,
şeaire Allah	: hüküm, şeriat, işaret, izler, Allah
ve la el şehre	: yok, ay, meşhur, ortaya çıkan, içalem,
el harame	: kutsal, yasak,
ve lâ el hedye	: yok, hediye, armağan, vermek, fedakârlık
Ve la el kalâide	: yok, kolye, gerdan, süsler, gösteriş, akarsu, işaretli
Ve la ammine	: yok, emin olan, güvenilen
el beyte el harâme	: ev, bulunulan yer, kutsal, yasak, fenalardan sakınmak
Yebtegûne	: isterler, arzu ederler,
fadl min rabb him	: lüluf, fazilet, erdem, Rab, onlar
ve rıdvânen	: rıza, mutluluk, hoşluk,
Ve iza haleltum	: olduğunda, uygun, helal, incelemek,
fe istâdû	: artık, arayın, araştırın, avlanın
ve lâ yecrimen kum	: yok, fenalar, günahlar, kötülük, siz,
şenaenu	: ayartmak, kin, öfke,
kavmin	: bir kavim, topluluk, kimseler
en saddû-kum	: sizi alıkoymaları, engel olmak,
ani el mescid el haram	: kutsal olanı arama, kutsal olana teslim, yasak,
en tatedû	: haddi aşmak, tecavüz, karşı gelmek,
ve teâvenû	: yardımlaşın,
ala el birrr	: doğruluk üzene, iyilik, güzellik, hayırlı olan
ve el takvâ	: takva, fenalardan sakınmak Allah'a ortak koşmamak
ve lâ teâvenû	: yok, yardımlaşmak,
ala el ism	: için, üzerine, günah, ad, şöhret, işaret
ve el udvâni	: düşmani haller, düşmanlık
ve ittekû allâhe	: fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın
İnne allah	: muhakkak, Allah
Şedid el akabe	: daha fazla, güçlü, hızlı, zorluk, müşkül, sertlik,

2- Ey iman edenler! Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerini yok saymayın. Ortaya çıkan kutsal olan şeyleri yok saymayın. Fedakârlıktan vazgeçmeyin. Gösteriş peşinde olmayın ve bulunduğunuz yerde fenalardan sakının. Rabbin hakikatlerini ve rızasını anlamak isteyenlere karşı güveninizi yok etmeyin. Uygun olduğunuzda artık hakikatleri bulmak için arayın, araştırın. Sizi ayartan o fena hallerinizi yok edin. Kutsal olan hakikatleri arayış yolunda size

engel olanlardan uzak durun, haddi aşmayın. İyilikler üzere yardımlaşın ve fenalardan sakının, ortak koşmayın. Kötülükler için yardımlaşmayın ve düşmanlık yapmayın. Fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah müşkülleri hızla giderendir.

-3-

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلاَّ مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُواْ بِالأَزْلاَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمْ فَلاَ تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Hurrimet aleykumul meytetu veddemu ve lahmul hınzîri ve mâ uhılle li gayrillâhi bihî vel munhanikatu vel mevkûzetu vel mutereddiyetu ven natîhatu ve mâ ekeles sebuu illâ mâ zekkeytum ve mâ zubiha alen nusubi ve en testaksimû bil ezlâm zâlikum fisk elyevme yeisellezîne keferû min dînikum fe lâ tahşevhum vahşevn el yevme ekmeltu lekum dînekum ve etmemtu aleykum nimetî ve radîtu lekumul islâme dînâ fe menidturra fî mahmasatin gayra mutecânifin li ismin fe innallâhe gafûrun rahîm

Hurimet aleykum	: haram, yasak, kutsal, sizin üzerinize,
El meytet	: ölü, idraksizlik, Allah'ı unutturacak haller
ve el demu	: kan, kan dökücülük
ve lahmu el hınziri	: kötülük, gaddarlık, zararlı haller, zararlı et, domuz eti
ve mâ uhılle	: değil, şey, ne, halk, ehil, kişi, insan, bilgili
li gayri Allâh bihi	: Allah'tan başkası için, onun
ve el munhanikatu	: kesilmek, boğulmak, eğri olan, nefesi kesilmek
ve el mevkûzetu	: darbe, vurulmuş, darbe görmüş, kavga
ve el mutereddiyetu	: bozulan, kötüleşen, yoksul, fakir bırakmak
ve en natihatu	: sıkıntı, keder, darbeye maruz kalmış
ve mâ ekele el sebeu	: değil, şey, ne, gereğinden çok yiyen, obur, yedi,
illâ mâ zekkeytum	: ancak, sadece, değil, şey, ne, hali temiz olan, anlayışlı
ve mâ zubiha	: kesmemek, yok etmek, yazık,
ala en nusubi	: putlar, ilah, suret, çıkar içinde olmak,
ve en testaksimû bi elezlam	: bölünmüş, ayrılmış, fal, büyü, oklar, şans
Zalikum fiskun	: İşte bunlar, fasık, hakikatlerden sapmak
el yevme yeise	: gün, vakit, an, ümitsizlik, üzüntü, karamsarlık
ellezine kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelenler, örtenler,
min dini kum	: din, varlığın yaratılış yasaları, siz
fe la tahşev hum	: artık, yok, korkmak, çekinmek, onlar,
vahşev ni	: korkmak, saygı, sakınma, çekinmek, ben
El yevme	: gün, vakit, an, zaman
ekmeltu lekum	: kâmil, olgun, bilge, eksiksiz, fazilet, size
dine-kum	: din, varlığın yaratılış yasaları, siz
ve etmemtu aleykum	: tamamladım, noksansız, size, üzerinizde,
nimet	: nimet, lütuf
ve raditu lekum	: rıza, hoşnut, boyun eğen, itaat, seçkin, size,
İslam din	: barış, huzur, selamet, din, yaratılış yasaları

fe men idturra	: artık, kim, zorluk, darlık, sıkıntı,
fi mahmasat	: açlık, zayıf düşme,
gayra mutecânifin	: çarpıklık, meyletmeyin, olmayın,
li ism	: kötü, suç, fenalık içinde, ad
fe inne Allâh gafur	: muhakkak, Allah, mağfiret eden, temizleyen
rahim	: özünden var eden

3- Size şunlar yasak edildi: Varlığı diri tutan gücün farkında olmayan hâllerde olmak, kan dökücü olmak, zararlı hâllerde olmak, Allah'ın hakikatlerinden gayrı şeyler içinde olmak, aldığınız nefesin farkında olmamak, öfkeyle vurup zarar vermek ve bozup dağıtmak, fakir bırakmak ve sıkıntılar, kederler vermek, gereğinden fazla yemeniz ve zekânızı işletmemeniz, putlara olan ilgiyi kesmemek ve ayrılık içinde bırakan büyü, fal gibi asılsız şeyler üzere olmak. İşte bunlar hakikatlerden sapmaktır, her an karamsarlık içinde olmaktır. Siz dini anlama yolunda, hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerden korkmayın, Beni anlamamaktan korkun. Siz din hakkında her an bir kemalât içinde olun. Size nimetleri tastamam verdik. Siz din yolunda barış ve huzur üzere olun, rızamı anlayın. Artık kim zayıf düşse de, zorluklarda kalsa da, yinede fenalar içinde olmasın. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-4-

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّهُ فَكُلُواْ مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُواْ اسْمَ اللّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Yeselûneke mâ zâ uhılle lehum kul uhılle lekumut tayyibâtu ve mâ allemtum minel cevârihi mukellibîne tuallimûnehunne mimmâ allemekumullâhu fe kulû mimmâ emsekne aleykum vezkurûsmellâhi aleyhi vettekûllâh innallâhe serîul hısâb

Yeselûne ke	: sormak, sorgulamak, sana
mâ zâ uhılle lehum	: ne, şey, değil, sahip, helal, uygun, onlar
Kul uhılle lekum	: de, anlat, helal, uygun, size,
el tayyibat	: temiz olan, güzel olan, hoş, temiz zararsız
ve mâ allem tum	: şey, ne, değil, bilmek, siz öğrettiğiniz
min el cevârihı	: kazanan, el, ayak, organlar, tutup getiren, öğreten, av
mukellibîne	: öğreten, talim eden, terbiye eden
Tuallimûne hunne	: öğrettiniz, onlara
mimmâ alleme kum Allah	: şeyler, nesneler, hakikatler, öğretmek, siz, Allah
Fe kulu	: artık, beslenmek, yemek, faydalanmak,
mimmâ emsekne	: şeyler, hakikatler, tutmak, tutun, sahip çıkın,
ve uzkuru	: zikredin, anın, hatırlayın, anlayın,
ism Allah	: ad, işaret, belirti, delil, Allah,
aleyhi	: onun, onda, onun üzerinde, her varlıkta, her şeyde,
ve ittekû Allâh	: fenalardan sakının, Allah'a orta koşmayın
inne Allâh seriu el hısabı	: muhakkak, Allah, seri, çabuk, hesap, durum, değerler,

4- Kendilerine neyin helal olduğunu sana sorarlar. De ki: Temiz, zararsız olan şeyler sizlere helaldir. Siz bir şey bilmiyor iken, size öğretildiği gibi, sizin de bilmeyenlere öğretmeniz helaldir. Allah size bilmediğiniz şeyleri öğretti. Bundan sonra bir ilim ile beslendiğiniz o hakikatlere sahip çıkın ve her varlıkta olan Allah'ın işaretlerini anlayın ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah tüm değerleri en hızlı bir şekilde sunar.

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلاَ مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَن يَكْفُرْ بِالإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

El yevme uhılle lekumut tayyibât ve taâmullezîne ûtûl kitâbe hıllun lekum ve taâmukum hıllun lehum vel muhsanâtu minel muminâti vel muhsanâtu min ellezîne utûl kitâbe min kablikum izâ âteytumûhunne ucûrehunne muhsınîne gayra musâfihîne ve lâ muttehızî ehdân ve men yekfur bil îmâni fe kad habita ameluhu ve huve fîl âhıreti minel hâsirîn

el yevme uhılle lekum	: bugün, vakit, her an, uygun, helal, size
el tayyibâtu	: temiz, güzel, hoş, temiz zararsız
ve taâmu ellezine	: yemek, gıda, faydalanmak, o kimseler
utû el kitabe	: verildi, sunuldu, kitab, hakikatlerin sözleri,
hıllu lekum	: helal, uygun, size
ve taâm kum	: yemek, taam, faydalanmak, siz,
hıllu lehum	: helal, uygun, onlara
ve el muhsanâtu	: iyilikler yolunda olan, iyi yolda olan, temiz,
min el muminâti	: müminlik yolunda olan
ve el muhsanat	: iyilikler yolunda olan, iyi yolda olan, temiz
min ellezine	: o kimselerden, onlardan
ûtû el kitâbe	: verildi, sunuldu, kitab, hakikatlerin sözleri
min kabli-kum	: sizden önce
iza ateytumû-hunne	: onlara verdiğiniz zaman
ucûre-hunne	: ecir, karşılık, yaralanma, onlar
muhsınîne	: iyi olanlar, iyi kimseler
gayra musâfihîne	: gayrı, değil, başka, saflaştıran, arındıran, saflaşan
ve la muttehızi ehdanin	: yok, edinmek, sarılmak, yol gösteren, tanıtım,
ve men yekfur bi el iman	: kim, hakikatleri görmemezlikten gelir, iman, inanç
fe kad habita	: artık, oldu, boşa gitmek, değersiz, kayıp,
amelu-hu	: onun amel, çalışmaları,
Ve huve fi el ahiret	: o, sonunda,
Min el hasirin	: hüsrana uğramak, kayıp,

5- Size temiz zararsız olan şeyler her zaman helaldir. Kitaptaki hakikatlere ulaşan o kimselerden sizin faydalanmanız helaldir ve sizi faydalandırmakta onlara helaldir. Müminlik yolunda olanların, temizlenme yolunda olanlara hakikatlerin bilgilerinden faydalandırması helaldir. Temizlenme yolunda olanların da, sizden önceki kitaptaki hakikatlere ulaşan o iyi kimselerin bıraktığı, arındırmaktan başka bir şey olmayan o bilgilerden yararlanması helaldir. Yol gösteren o hakikatlerden başka bir şeye sarılmayın. Kim hakikatleri görmemezlikten gelir inanmazsa, artık onun çalışmaları boşa gider ve o sonunda hüsrana uğrar.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاةِ فاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَينِ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُواْ وَإِن كُنتُم مَّرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاء أَحَدٌ مَّنكُم مِّنَ الْغَائِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاء فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ مَا يُرِيدُ اللّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَكِن يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ kumtum iles salâti fagsilû vucûhekum ve eydiyekum ilel merâfikı vemsehû bi ruusikum ve erculekum ilâl kabeyn ve in kuntum cunuben fattahherû ve in kuntum mardâ ev alâ seferin ev câe ehadun minkum minel gâitı ev lâmestumun nisâe fe lem tecidû mâen fe teyemmemû saîden tayyiben femsehû bi vucûhikum ve eydîkum minh mâ yurîdullâhu li yecale aleykum min haracin ve lâkin yurîdu li yutahhirekum ve li yutimme nimetehu aleykum leallekum teşkurûn

ya eyyuha ellezine amenu : ey iman edenler, inananlar
iza kumtum : oldunuz, anladığınızda, o şuura ulaştınız,
ila el salât : salât üzere olmak, hakka bağlılık,
fe igsilû : artık, arınmak, yıkamak, temizlenmek,
vucuhe kum : yüz, yön, anlayış, gerçek, vech, benliğiniz, bilinç, siz,
ve eydiyekum ila el merafik : elleriniz, gücünüz, imkân, tesis, kiler, mutfak
ve ımsehu : silme, temizleme, mesh, el sürme
bi ruusi-kum : başlarınızı, bilişlerinizi, aklınızda olan
ve ercule-kum : ayaklar, gittiğiniz yer, bilek, siz,
ila el kabeyn : uzunluk, uzaklık, yönelmek, yürümek,
ve in kuntum cunuben : eğer siz, iseniz, yan, taraf, ikilikten gelme, cunub
fe ittahherû : artık, temizlenme, arınma,
ve in kuntum marda : eğer siz, iseniz, maraz, hasta, rahatsız
ev alâ seferin : veya, bir yolculuk içinde, arama, gitme
ev câe ehadun minkum : veya, geldi, sundu, bir, tek, sizden
min el gâitı : dışkı, pislik, fenalık,
ev lâmestum : algı, hissetme, yaklaştınız, dokundunuz,
el nisae : nefsini tanıma yolunda olan, şehvani duygu, kadın,
fe lem tecidû maen : artık, değil, aramak, bulmak, bulamazsanız, su, bir ilim
fe teyemmem : artık, araştırmak, talep etmek, yönelmek,
Saîden tayyiben : seviye, yükselen, saadete eren, mutlu, temiz, güzel,
fe imsehû : böylece, silme, temizleme, tertemiz,
bi vucuh kum : yüz, anlayış, bilinç, benlik, nefsi, tarz, gerçek, cihet, siz,
ve eydî-kum minhu : elleriniz, gücünüz, siz, ondan
mâ yurîdu Allâh : değil, şey, ne, irade, istek, Allah
li yecale aleykum : yapmak için, kılmak, eylemek, siz,
min harac : güçlük, şek, bir zorluk

ve lakin yuridu	: lâkin, fakat, irade, isteme
li yutahhirekum	: için, temizlenmek, arınmak, siz
ve li yutimme nimet hu	: tamamlamak, noksansız, doğru olan, nimet, sıfat, o
aleykum	: üzerinize, size
lealle-kum teşkurun	: umulur ki, siz, şükür, nimetlerin sahibi bilip teslim etmek

6- Ey iman edenler! Her an Hakk'a bağlı olduğunuzu anlamak isterseniz, artık anlayışınızı gerçeklerle arındırın ve sizdeki gücün sahibini anlayın ve aklınızda olan o eski bilişlerinizi temizleyin. Yöneldiğiniz hakikatlerde yol almaya devam edin. İkilik hâlinden artık arının. Müşkil durumda olduğunuzda ya da bir arayışa çıktığınızda ya da birlik idrakinden fenalığa düştüğünüzde veya şehvani duyguyla yaklaştığınızda hakikatlerin ilmi ile arının ya da o arınacak ilmi talep edin ve o tertemiz güzel huzur veren mutluluğa ulaşın. Bundan böyle siz, tertemiz bir bilinç ile hareket edin ve sizdeki gücün sahibinin idrakinde durun. Allah sizlere güçlük veren değildir, fakat o irade eder ki sizler her an temizlik içinde olun. O size nimetlerini noksansız sundu. Umulur ki sizler nimetlerin sahibini bilir, teslim edenlerden olursunuz.

-7-

وَاذْكُرُواْ نِعْمَةَ اللّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُم بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Vezkurû nimetellâhi aleykum ve mîsâkahullezî vâsekakum bihî iz kultum seminâ ve atanâ vettekûllâh innallâhe alîmun bizâtis sudûr

ve uzkuru nimet Allah	: zikredin, anın, hatırlayın, nimet, Allah
aleykum	: size, üzerinizde
ve misaka-hu	: misak, anlaşma, bağlılık, söz verme, o
Ellezi vaseka-kum bihi	: ki o, onaylama, bağladı, tasdik, siz, onunla, tecellileriyle
iz kultum semina	: dediğiniz zaman, işittik
ve atanâ	: itaat ettik
ve ittekû Allâh	: takva, fenalardan sakınma, Allaha ortak koşmama
inne Allâh alim	: muhakkak ki Allah, ilmin sahibi
bi zâti es sudûri	: gönüllerde olan,

7- Sizin üzerinizde olan Allah'ın nimetlerini hatırlayın. Her an tecellileriyle sizin O'na olan bağlılığınızı unutmayın. İşittik ve itaat ettik dediğinizde ve siz o hakikatleri anladıkça O'na bağlılığınızı anlarsınız. Fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah gönüllerdeki ilmin sahibidir.

-8-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ كُونُواْ قَوَّامِينَ لِلّهِ شُهَدَاء بِالْقِسْطِ وَلاَ يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَى أَلاَّ تَعْدِلُواْ اعْدِلُواْ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kûnû kavvâmîne lillâhi şuhedâe bil kıstı ve lâ yecrimennekum şeneânu kavmin alâ ellâ tadilû adilû huve akrabu lit takva vettekûllâh innallâhe habîrun bimâ tamelûn

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
Kûnû kavvamin li Allah	: olun, kararlı, kuvveti, sadık, sorumlu, için, Allah
Şuhedae	: şahit, tanık, her an her yerde hazır olan,
bi el kıstı	: doğruluk ile, adaletli
ve lâ yecrimenne-kum	: yok, nefret, kin, öfke, buğz, sevk etmek, siz
Şeneânu	: ayartmak, dürtü, baştan çıkarmak
Kavmin ala ellâ tadilû	: kavim, kimseler, değil, adalet, adaletsiz davranmayın
adilû	: adil davranın, dosdoğru hareket etmek,
huve akrabu	: o, yakınlık, yakın olan,
li el takva	: için, fenalardan sakınmak
ve ittekû allâhe	: takva, fenalardan sakınma, Allah'a ortak koşmama
inne Allâh	: muhakkak ki Allah,
Habîrun	: haber veren, bildiren,
bima tamelun	: yaptığınız şeyler, amelleriniz,

8- Ey iman edenler! Allah için kararlı, sadık, sorumluluk sahibi olun. Tanıklığınız adalet içinde olsun. Kin, nefret gibi sizi baştan çıkaracak hâlleri yok edin. Adaletsiz kimselerden olmayın. Her zaman dosdoğru hareket edin. Fenalardan sakınmak için o yakınlığı muhafaza edin. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri bildirir.

-9-

وَعَدَ اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

Veadellâhullezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum magfiretun ve ecrun azîm

vaade Allah	: vaad, yerine getirme, açığa çıkarma, tecelli, Allah
ellezine amenu	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışma
lehum magfiratun	: onlar için, mağfiret, bağışlanma
ve ecrun azîmun	: karşılık, ecir, mükâfat, yüce, büyük

9- Allah, iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlara, mağfiret ve yüce karşılıklar vaat etmiştir.

-10-

وَالَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbul cehîm

ve ellezîne keferu	: o kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
ve kezzebû bi ayati na	: yalanladılar, yalanlarda kalan, ayetlerimizi, delil, işaret
Ulaike ashâbu	: işte onlar, sahip, halk,
el cehîmi	: sıfatları kendine nisbet eden, azmış, ego,

10- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve ayetlerimize karşı yalanlarda kalanlar ise, işte onlar sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletine sahiptirler.

-11-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اذْكُرُواْ نِعْمَتَ اللّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُواْ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَاتَّقُواْ اللّهَ وَعَلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûzkurû nimetallâhi aleykum iz hemme kavmun en yebsutû ileykum eydiyehum fe keffe eydiyehum ankum vettekûllâh ve alâllâhi fel yetevekkelil muminûn

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
uzkur	: zikredin, anın, hatırlayın,
nimet Allah aleykum	: nimet, lütuf, sıfatlar, Allah, üzerinizdeki
iz hemme kavmun	: olduğunda, davranan, yeltenmek, kavim, kimse,
En yebsutu ileykum	: kolaylaştırmak, basit, uzatmaya, size
eydiye-hum	: elleri, yolları, güçleri, onlar
Fe keffe eydiye hum ankum	: men etmek, çekme, elleri, güçleri, onlar, sizden,
ve ittekû allâhe	: takva, fenalardan sakınma, Allaha ortak koşmama
ve alâ Allâhi	: için, göre, hakikatler üzere olmak, Allah
Fe li yetevekkel	: tevekkül, varlığın sahibini bilip teslim olma,
el müminin	: emin olan

11- Ey iman edenler! Üzerinizde olan Allah'ın nimetlerini hatırlayın. Sizi yolunuzdan ayırmak için güç uygulayan kimselere, artık sizler onların size davrandığı gibi onlara davranmayın. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve Allah'ın hakikatleri üzere olun. Varlığının sahibini bilip her şeyiyle teslimiyet içinde olanlar müminlerdir.

وَلَقَدْ أَخَذَ اللّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ وَبَعَثْنَا مِنهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلاَةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاء السَّبِيلِ

Ve lekad ehazallâhu mîsâka benî isrâîl ve beasnâ minhumusney aşera nakîbâ ve kâlellâhu innî meakum lein ekamtumus salâte ve âteytumuz zekâte ve âmentum bi rusulî ve azzertumûhum ve akradtumullâhe kardan hasenen le ukeffirenne ankum seyyiâtikum ve le udhılennekum cennâtin tecrî min tahtıhel enhâr fe men kefere bade zâlike minkum fe kad dalle sevâes sebîl

ve lekad ehaze allah	: andolsun, doğrusu, sarılma, edinme, almak, Allah
Misake beni israile	: misak, söz, anlaşma, İsrailoğulları, yakubun oğulları
ve beas nâ	: ortaya çıkarma, diriliş, uyandırma, toplama, biz,
minhum	: onlardan, kendilerinden,
isney aşera	: on iki, karakter, iki, fazla, gurup, tamam olmak,
nakiben	: akıl, baş, reis, koruyan, gözeten, önder
ve kâle Allâh	: dedi, bildirdi, söyledi, Allah
innî mea-kum	: muhakkak ki ben sizinle beraberim
le in ekamtum el salat	: eğer siz, her an salât üzere olmak, hakka bağlılık
ve âteytum el zekat	: verirsiniz, zekât, temizlenmek kendindekini paylaşmak,
ve âmentum bi resul	: inanmak, resul, hakikatleri gösteren,
ve azzertumû-hum	: yardım, motif, dizayn, uymak, anlamak üzere, onlar
ve akradtumu allâhe	: borcunu ödeme, Allah
kardan hasenen	: güzelce, güzel borç
le ukeffirenne ankum	: elbette, mutlaka, örtmek, sizden
seyyiâti-kum	: günahlarınız, fenalarınız
ve le udhılenne-kum	: mutlaka, elbette, dahil olmak, girmek, siz
cennâtin	: cennetler, huzur
tecri min tahtı ha el enhar	: vardır, akar, makamlarında, ilim, akıp giden
fe men kefere	: artık, kim, hakikatleri görmemezlikten gelip örterse
bade zâlike minkum	: bundan sonra, işte, böylece, sizden
fe kad dalle	: artık, hakikatlerden sapmak, sapmış olur
sevâe es sebîli	: eşit, denk, birlik, olun, ister, yol, hak yolu

12- Doğrusu İsrail oğulları Allah'ın hakikatlerine sarılmak için söz verdiler. On iki kabile olan onlara, onlardan olan biri; her şeydeki diriliğin Biz olduğunu anlatıp onlara önderlik yaptı. Bildirdik: Her an sizinle beraber olan Allah benim. Eğer her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere olursanız ve temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşırsanız ve hakikatleri gösterenlere inanırsanız ve onları anlamak üzere olursanız ve Allah'a olan varlık borcunuzu güzel bir şekilde öderseniz, elbette sizin fenalarınız örtülür ve elbette sizler huzurlu olursunuz, makamlarınızda bir ilim üzere olursunuz. Bundan sonra sizlerden kim hakikatleri

görmemezlikten gelip örterse, artık o birlik yolundan ayrılıp, kendi cehalet anlayışlarına sapmış olur.

-13-

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ لَعنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِ وَلاَ تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىَ خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلاَّ قَلِيلاً مِّنْهُمُ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Fe bimâ nakdihim mîsâkahum leannâhum ve cealnâ kulûbehum kâsiyet yuharrifûnel kelime an mevâdıihî ve nesû hazzan mimmâ zukkirû bihh ve lâ tezâlu tettaliu alâ hâınetin minhum illâ kalîlen minhum fafu anhum vasfah innallâhe yuhıbbul muhsinîn

fe bimâ nakdi him	: sebebiyle, şeyler, bozmak, sözünde durmama, onlar
misak hum	: misak, sözleşme, onlar
Leannâ-hum	: idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma, biz, onlar
ve cealnâ kulub hum	: yapmak, eylemek, biz, kalpler, onlar,
kasiyet	: katılık, karanlık, cehalet karanlığı, idraksizlik,
Yuharifun el kelime	: döndürme, anlamını değiştirme, kelime,
an mevadı hi	: onun yerine, başka şeye, farklı,
ve nesû hazzan	: unuttular, pay, öğüt, huzur, memnun
minmâ zukkirû bi hî	: şeylere, anma, hatırlama, onun
ve la tezâlu	: yok, devamlı olmayan, zail olmaz, sürekli,
Tettaliu	: olurlar, maruz kalırsın, görürsün,
ala hainet minhum	: hıyanet, hainlik eden, onların
İlla kalilen min-hum	: ancak, sadece, çok azı, hafif, onlardan
Fe afu anhum	: bağışlama, afetmek, onları
ve asfah	: hoşgör, iyilikle davran
inne Allâh yuhıb	: muhakkak, Allah, sevgi,
el muhsinin	: Muhsin, ihsan sahibi, iyilerden olan

13- Öyle ki onlar; verdikleri sözlerde durmazlar, onlar Bizi idrak edemeyip rahmetten uzaklaşırlar ve onların kalbleri Bizi anlamadıklarından dolayı bir katılık içindedir. Onlar hakikatlerin sözlerinin anlamlarını değiştirip, onu başka anlamlara döndürürler. Onlara hatırlatılan o hakikatlerin sözlerini unuturlar. Onlardan az bir kısmı hariç çoğunu hıyanet içinde görürsün. Yinede onları affet ve iyilikle davran. Muhakkak ki iyilikler içinde olanlarda Allah sevgisi vardır.

-14-

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاء إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللّهُ بِمَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ

Ve minellezîne kâlû innâ nasârâ ehaznâ mîsâkahum fe nesû hazzan mimmâ zukkirû bihî fe agraynâ beynehumul adâvete vel bagdâe ilâ yevmil kıyâmeh ve sevfe yunebbiuhumullâhu bimâ kânû yasnaûn

ve min ellezîne	: onlardan, o kimselerden
Kâlû inna nasara	: dediler, elbette biz, yardımcı olan,
Ehezana mîsâka-hum	: almak, sarmak, biz, misakları, sözleşme, onlar
ve nesû	: unuttular,
hazzan	: huzur veren, memnuniyet, haz almak, pay,
minmâ zukkirû bi hî	: şeylere, anma, hatırlama, onun
Fe agray nâ	: böylece, o halde olmak, salmak, düşmek, biz,
beyne hum	: aralarında, onlar,
el adâvete ve el bagdae	: düşmanlık ve kin
ilâ yevmi el kıyâmeti	: son anlarına kadar, kıyamet gününe kadar, ölüm vakti
Ve sefve yunebbiu hum	: yakında, belki, haber vermek, bildirmek, onlar
Allâh bima kanu yasnaun	: Allah, oldukları şey, yapmak,

14- Onlardan, elbette biz yardım edenleriz diyerek söz verenler oldu. Onlara hatırlatılan, huzur veren o hakikatlerin sözlerini unuttular. Böylece onlar aralarında, son anlarına kadar bir düşmanlık ve kin içinde kaldılar. Belki yakında onlar, yapmış oldukları şeylerden Allah'ın onlara hakikatleri bildirdiğini anlarlar.

-15-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ قَدْ جَاءكُم مِّنَ اللّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ

Yâ ehlel kitâbi kad câekum resûlunâ yubeyyinu lekum kesîran mimmâ kuntum tuhfûne minel kitâbi ve yafû an kesîr kad câekum minallâhi nûrun ve kitâbun mubîn

yâ ehle el kitâbi	: ey kitap ehli, aktarılan söylentilerde kalanlar,
kad câe-kum	: size gelmişti, sunmuştu,
resul na	: resul, biz, hakikatlerimizi gösteren,
yubeyyinu lekum	: açıklıyor, izah ediyor,
Kesîran mimma	: çoğunu, şeyler, çoğu şeyler
kuntum tuhfûne	: olduğunuz, bilinmeyen, gizlemiş
min el kitâbi	: Kitap'tan, ilahi sözler, hakikatlerin sözleri,

ve yafû an kesirin : af, bağışlama, çok affedici
kad câe-kum : size gelmişti, bildirmişti,
min Allâhi nûrun : Allah'tan, nur, aydınlık, yol gösterici
ve kitâbun mubînun : apaçık kitap, tüm varlık apaçık bir kitaptır,

15- Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Kitap hakkında bilmediğiniz çoğu şeyleri size açıklayan ve çok affedici olanı anlatan, hakikatlerimizi gösteren biri size gelmişti ve Allah'ın her varlıktaki nurunu ve bütün varlığın apaçık bir kitap olduğunu sizlere bildirmişti.

-16-

يَهْدِي بِهِ اللّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلاَمِ وَيُخْرِجُهُم مِّنِ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Yehdî bihillâhu menittebea rıdvânehu subules selâmi ve yuhricuhum minez zulumâti ilân nûri bi iznihî ve yehdîhim ilâ sırâtın mustakîm

yehdî bihi Allâhu : yol gösterme, rehber, onunla, hakikatleriyle, Allah
Men ittebea : kim tâbi olursa, uyarsa,
rıdvâne-hu : rıza, rızasını anlamak, anlamak, o
Subul el selâmi : yol alan, ulaşan, barış, huzur, selamet, teslim
ve yuhricu-hum : onları çıkartır
min ez zulumâti : zulmetten, karanlıklardan
ilâ en nûri : ancak, sadece, aydınlık,
bi izni-hî : yetkili olan, o, her şeyde yetkili olan,
ve yehdî-him : yol gösterir, rehber, onlar
ilâ sırâtın mustakîmin : dosdoğru hakikatin yolu

16- O'nun rızasını tâbi olup selamete ulaşmak isteyen kimseye, Allah hakikatleriyle her an yol gösterendir ve her varlıkta yetkili olanı anlamakla onları karanlıklardan aydınlığa çıkartandır ve onlara dosdoğru hakikatin yoluna yol gösterendir.

-17-

لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَآلُواْ إِنَّ اللّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ اللّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَن يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَن فِي الأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاء وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Lekad keferellezîne kâlû innallâhe huvel mesîhubnu meryem kul fe men yemliku minallâhi şeyen in erâde en yuhlikel mesîhabne meryeme ve ummehu ve men fîl ardı cemîa ve lillâhi mulkus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ Yahluku mâ yeşâ vallâhu alâ kulli şey'in kadîr

Lekad kefere : andolsun, hakikatleri görmemezlikten gelen
ellezîne kâlû inne Allah : diyenler, muhakkak, Allah
Huve el Mesih ibnu meryem : o, Mesih, mübarek, değişmiş, Meryem oğlu
kul fe men yemliku : de ki, anlat, kim, malik, sahip, güçlü olan
min Allâh şey in erade : Allah, bir şey, eğer, ise, irade
en yuhlike : yok olmak, helak olmak,
el mesih ibn meryem : Mesih, Meryem oğlu
umme hu : annesi, aslı,
ve men fi el ardı cemian : yeryüzünde bulunan her şey, hepsi

ve li Allâhi	: Allah'ın
mulku el semâvât ve el ard	: mülkü, idaresi, gökler ve yer
ve mâ beyne-humâ	: onlarda olan şeyler
yahluku mâ yeşâu	: halk etmek, yaratma, şey, ne, değil, istek, irade
ve Allâh	: Allah,
alâ kulli şey kadir	: bütün her şey, kudret

17- Meryem oğlu Mesih Allah'ın kendisidir diyenler hakikatleri göremeyenlerdir. De ki: Bütün her şeyde irade sahibi olan, güçlü olan kimdir? Meryem oğlu Mesih ve onun annesi ve yeryüzünde olan her şey yok olup gidiyor. Yerde ve gökte ve onlarda olan her şeyde idare sahibi olan Allah'tır. Ne varsa O'nun iradesindendir ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-18-

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاء اللّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُم بَلْ أَنتُم بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاء وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاء وَلِلّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

Ve kâletil yahûdu ven nasârâ nahnu ebnâullâhi ve ehıbbâuh kul fe lime yuazzibukum bi zunûbikul bel entum beşerun mimmen halak yagfiru limen yeşâu ve yuazzibu men yeşâu ve lillâhi mulkus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ ve ileyhil masîr

ve kâlet el yahudu	: dediler, sadece biz yol gösteririz
ve el nasârâ	: yardım ederiz
Nahnu ebnau Allah	: biz, oğul, Allah
ve ehıbbâu-hu	: O'nun dostları, sevdikleri
Kul fe lime yuazzibu kum	: de, söyle, o halde, nasıl, niçin, azap, sıkıntı, siz
bi zunûbi-kum	: fena halleriniz, günahlarınızdan dolayı
bel entum beşer	: hayır, bilakis, siz, beşer, insan
mimmen halaka	: kimseler, yaratmak, var etmek
Yagfiru	: mağfiret eder, bağışlanma, temizlenmek,
li men yeşau	: için, kim, isterse, isteyen kimse
ve yuazzibu men yeşau	: sıkıntı, azap, kim, isterse, isteyen kimse
ve li Allâhi	: Allah
mulku el semâvât ve el ard	: mülkü, idaresi, göklerin ve yerin
ve mâ beyne-humâ	: onlarda olan her şey
ve ileyhi el masir	: O'na, makam, ulaşma, dönüp durma, sürüp gider

18- Dediler ki: Biz Allah'ın çocuklarıyız ve O'nun sevdikleriyiz, yalnız biz yol gösteririz ve yardım ederiz. De ki: O zaman neden fena hallerinizden dolayı sıkıntılarda kalırsınız. Hayır, siz de O'nun var ettiği kimseler gibi beşersiniz. İsteyen kimse mağfiret üzere olur ve isteyen kimse de sıkıntılarda kalır. Yerde ve gökte ve onlarda olan her şeyde idare sahibi olan Allah'tır ve her şey O'nunla sürüp gider.

-19-

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَن تَقُولُواْ مَا جَاءنَا مِن بَشِيرٍ وَلاَ نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءكُم بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Yâ ehlel kitâbi kad câekum resûlunâ yubeyyinu lekum alâ fetretin min er rusuli en tekûlû mâ câenâ min beşîrin ve lâ nezîrin fe kad câekum beşîrun ve nezîr vallâhu alâ kulli şeyin kadîr

yâ ehle el kitâbi	: aktarılan söylentilerde, kendi bildiklerinde kalanlar,
kad câe-kum resul na	: size gelmişti, resul, hakikatlerimizi gösterenler,
yubeyyinu lekum	: açıklıyor, izah ediyor, size,
alâ fetretin	: dönem, kesintili dönem, zayıflık, uyuşukluk,
min el resul	: resul, hakikatleri gösteren,
en tekûlû mâ câe-nâ	: söylemek, demek, değil, şey, ne, gelmek, biz
min beşirin	: müjdeleyici, sevindirici, huzur veren
ve la nezir	: yok, hakikatlari açıklayıp uyaran,
fe kad câe-kum	: fakat, oysa size gelmişti
beşirun	: sevindirici, müjdeleyici, huzur veren
ve nezîrun	: açıklayıp uyaran
ve Allâh alâ kulli şey kadir	: Allah, bütün her şey, kudret

19- Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Size hakikatlerimizi gösterenler gelmişti. Hakikatleri bilememenin zayıflığı içindeyken size bir Resul hakikatleri açıklamıştı. Bize huzur veren bilgiler sunan, hakikatleri açıklayıp uyaran biri gelmedi, diye söylemeyin. Oysa sizlere huzur veren bilgiler sunan ve hakikatleri açıklayıp uyaran ve Allah bütün her şeydeki kudrettir, diye bildirenler geldi.

-20-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُواْ نِعْمَةَ اللّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنبِيَاء وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا وَآتَاكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّن الْعَالَمِينَ

Ve iz kâle mûsâ li kavmihî yâ kavmizkurû nimetallâhi aleykum iz ceale fîkum enbiyâe ve cealekum mulûk ve âtâkum mâ lem yuti ehaden minel âlemîn

ve iz kâle mûsâ li kavm hi	: demişti, Musa, kavmine
yâ kavmi uzkurû	: ey kavmim, zikredin, anın, hatırlayın,
nimete Allâh aleykum	: nimet, sıfatlar, Allah, üzerinizde, sizde, kendinizde
iz ceale fî kum	: kıldı, eyledi, sundu, içinizden,
enbiyae	: haberciler, nebiler, bildiren
ve ceale-kum muluken	: kıldı, yaptı, eyledi, siz, melik, mülkün sahibi
ve âtâ-kum	: verdi, sundu, siz,

ma lem yuti	: şey, ne, değil, vermek, sunmak
Ehaden min el alemin	: bir, birlik, birisi, âlemlerin

20- Musa kavmine demişti ki: Ey kavmim! Kendinizde olan Allah'ın nimetlerini hatırlayın, içinizden hakikatleri bildirenler çıktı ve sizlere mülkün sahibi anlatıldı ve sizler bilmiyorken sizlere âlemlerin birliğinin hakikatleri sunuldu.

-21-

يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الأَرْضَ المُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللّهُ لَكُمْ وَلاَ تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ

Yâ kavmidhulûl ardal mukaddesetelletî keteballâhu lekum ve lâ terteddû alâ edbârikum fe tenkalibû hâsirîn

yâ kavmi udhulû	: ey kavmim, dahil olun, girin, hakikatlere dahil olun,
el arda el mukaddesete	: yer, toprak, yeryüzü, mukaddes, kutsal hakikatler
elletî ketebe	: ki onu, kitap, yazdı, hakikatler,
Allâh lekum	: Allah, size
ve lâ terteddû	: dönmeyin
alâ edbâri-kum	: geçmiş bildikleriniz, geçmiş cehalet, arkanıza
fe tenkalibû hasirin	: artık, sonra, inkilap, dönüşmek, hüsran, kayıp

21- Ey kavmim! Hakikatlere dahil olun, yeryüzünü mukaddes bilin. Ki o Allah'ın kitabı sizsiniz. Geçmişinizdeki cehalet hallerinize dönmeyin, yoksa hüsrana dönmüş olursunuz.

-22-

قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىَ يَخْرُجُواْ مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُواْ مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ

Kâlû yâ mûsâ inne fîhâ kavmen cebbârîn ve innâ len nedhulehâ hattâ yahrucû minhâ fe in yahrucû minhâ fe innâ dâhılûn

kâlû ya musa	: dediler, ey Musa
inne fî-hâ	: şüphesiz, orada,
kavmen cebbar	: kavim, kimseler, zorba, zorluk veren, gaddar,
Ve inna len nedhule-hâ	: elbette, asla oraya girmeyiz, dahil olmayız
hattâ yahrucû minha	: onlar çıkıncaya kadar, gidinceye, oradan, ondan
fe in yahrucû minha	: eğer çıkarlarsa, ondan, oradan
Fe inna dahılun	: artık, o zaman, elbette, dahil olan, giren

22- Dediler ki: Ey Musa! Orada zorba bir kavim var, onların olduğu yerde asla bulunmayız, hatta oradan çıkıncaya kadar, eğer oradan çıkarlarsa o zaman elbette oraya dahil oluruz.

-23-

قَالَ رَجُلاَنِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُواْ عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللّهِ فَتَوَكَّلُواْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Kâle raculâni minellezîne yehâfûne enamallâhu aleyhim edhulû aleyhimul bâb fe izâ dehaltumûhu fe innekum gâlibûne ve alâllâhi fe tevekkelû in kuntum muminîn

kâle raculâni min ellezine	: dedi, ileri gelenler, kâmil kişiler, onlardan
Yehâfûne	: saygılı, korkan, çekinen,
ename Allah	: nimetler, lütuf, sıfat, Allah
Aleyhima	: onlardan, o ikisine
Udhulû aleyhim	: giriniz, dahil olun, gidin, üzerlerinde, onlarda,
el babe	: kapı, hakikatler, layık, uygun, kısım, sığınacak yer, iş,
fe izâ dehaltumû-hu	: artık, olduğunda, dahil olma, girdiğiniz zaman, o
fe inne-kum gâlibûne	: elbette, siz, galip, başarılı olan, kazanan,
ve alâ allâhi	: Allah için,
fe tevekkelû	: artık, tevekkül, varlığın sahibini bilip teslim olma
in kuntum muminin	: eğer siz, müminleri emin olan

23- Onların ileri gelenlerinden olan, Allah'ın nimetlerine karşı saygılı olan o kimseler dediler ki: Onların üzerlerine hakikatlerle gidin, artık oraya girdiğinizde elbette sizler başarılı olursunuz ve Allah için hareket edin. Böylece eğer sizler emin olanlardan iseniz, varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip bir teslimiyet içinde olursunuz.

-24-

قَالُواْ يَا مُوسَى إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا أَبَدًا مَّا دَامُواْ فِيهَا فَاذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

Kâlû yâ mûsâ innâ len nedhulehâ ebeden mâ dâmû fîhâ fezheb ente ve rabbuke fe kâtilâ innâ hâhunâ kâıdûn

kalu ya musa	: dediler, ey Musa
innâ len nedhule-hâ	: biz, asla girmeyiz, dâhil olma, oraya,
ebeden	: hiçbir zaman, devamlı, ebedi,
mâ dâmû fî-hâ	: şey, değil, ne, orada oldukça, olduğu sürece, orada
Fe izheb ente	: artık, gitmek, gir, göster, sen
ve rabbu-ke	: ve Rabbin
fe katila	: böylece, yok etmek, savaşmak, mücadele,
innâ hâhunâ kaıdun	: biz, burada, bekleyen, bir şey yapmayan

24- Dediler ki: Ey Musa! O haller orada oldukça biz asla hiçbir zaman oraya girmeyiz. Artık sen gir ve Rabbinin verdiği güçle mücadele et, biz burada bekleriz.

-25-

قَالَ رَبِّ إِنِّي لا أَمْلِكُ إِلاَّ نَفْسِي وَأَخِي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

Kâle rabbi innî lâ emliku illâ nefsî ve ahî fefruk beynenâ ve beynel kavmil fâsikîn

kâle rabbi	: dedi, Rabbim,
inni la emliku	: ben, yok, değil, malik, sahip olan, güçlü
illâ nefsî ve ahî	: kendimden ve kardeşim
fe ufruk	: artık, ayır, farklılık, ayrı olan, mesafe, aralı,
Beyne na ve beyne	: bizimle ve arasını,
El kavmi el fasıkin	: kavim, kimseler, fasık, hakikatlerden sapan

25- Dedi ki: Rabbim! Kendimden ve kardeşimden başkasına sahip olamıyorum. Hakikatlerden kendi anlayışlarına sapanlarla bizim aramızda farklılıklar var.

-26-

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الأَرْضِ فَلاَ تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

Kâle fe innehâ muharremetun aleyhim erbaîne senet yetîhûne fîl ardı fe lâ tese alel kavmil fâsikîn

Kâle fe inne-hâ	: dendi, artık, muhakkak, orası,
Muharremetun aleyhim	: haram kılınmış, yasak, onlara, olanlar
erbaîne seneten	: devre, bölüm, yıl, ömür, bir ömür, kırk sene
yetihûne fî el ardı	: bilgisizce dolaşmak, gezmek, şaşkınlık içinde, yeryüzünde
fe lâ tese	: artık, yok, tasa, üzülmek, müteessir olma
alâ el kavmi el fasikin	: için, kavim, kimseler, fasık, hakikatlerden sapan

26- Bildirildi: Bundan sonra muhakkak ki o haram şeylerde olanlar, yeryüzünde bir ömür bilgisizce o halde dolaşıp dururlar. Artık hakikatlerden kendi anlayışlarına sapanlar için üzülme.

-27-

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِن أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

Vetlu aleyhim nebeebney âdeme bil hakkı iz karrebâ kurbânen fe tukubbile min ehadihimâ ve lem yutekabbel minel âhar kâle le aktulennek kâle innemâ yetekabbelullâhu minel muttekîn

ve utlu aleyhim : onlara tilavet et, oku, anlat, bahset,
nebee : kıssa, haber ver, bildir, bahset,
ibney âdeme : iki oğlu, oğulları, Âdem
el hakk : hak, hakikat, gerçek,
iz karrebâ kurbânen : yakınlık için, yakın bulunma, adak,
fe tukubbile : kabul edilir, uygun, makbul, yönelmek,
min ehadi hima : onlardan biri,
ve lem yutekabbel : kabul edilmez, uygun değil,
min el ahari : diğeri, başkası
kâle le aktulenne-ke : dedi, elbette, mutlaka, seni öldüreceğim
Kale innema : dedi, doğrusu, elbette, ancak, sadece,
yetekabbel allâh : dedi, doğrusu, kabul olma, uygun, makbul, Allah
min el muttekîne : fenalardan sakınan, günahtan korunan

27- Onlara Âdem'in oğullarının hakikatlerinden bahset. Hani onlar Hakk'a yakınlığı anlamak için bir yakınlık içinde olmuşlardı. Onlardan birinin hareketleri uygun, diğerinin uygun değildi. Dedi ki: Seni mutlaka öldüreceğim. Diğeri dedi ki: Doğrusu ben sadece Allah'a yönelir, fenalıklardan sakınırım.

-28-

لَئِن بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَاْ بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لَأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

Lein besadte ileyye yedeke li taktulenî mâ ene bi bâsitın yediye ileyke li aktulek innî ehâfullâhe rabbel âlemîn

le in besadte : gerçekten, eğer sen uzatırsan, gelirsen,
ileyye yede ke : bana, elini, gücünü, yaptıklarını,
li taktule-nî : öldürmek için, yazık etmek, mahvetmek, ben,
mâ ene bi bâsitın : ben değilim, uzatacak, gelmek,
yediye ileyke : elimi, gücümü, sana,
li aktule ke : öldürmek için, yazık etmek, sen
innî ehâfu : ben, çekinmek, korku, saygı,
Allah rabb el alemin : Allah, rabb, âlemler, tüm varlığı vücudlandıran,

28- Eğer sen beni öldürmek için gelirsen, ben tüm varlığı vücudlandıran Allah'a saygımdan dolayı seni öldürmek için gelmem.

-29-

إِنِّي أُرِيدُ أَن تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاء الظَّالِمِينَ

İnnî urîdu en tebûe bi ismî ve ismike fe tekûne min ashâbin nâr ve zâlike cezâûz zâlimîn

inni uridu : ben, irade, isterim, dilerim,
en tebeu : üstlenmek, tabi olmak, uymak, tevbe
bi ism : kötü, fenalık,
ve ismi-ke : senin günahın, fenalık, kötülük

fe tekûne	: böylece, sen olursun,
min ashab el nar	: sahip, ateş, yakıp yıkıcı haller,
ve zâlike	: işte, işte bu, işte böylece,
cezâû el zâlimîn	: ceza, karşılık, zalimlik, zulüm eden,

29- Ben kendi fenalarımdan tövbe etmeyi isterken, sen kendi fenalarınla beni öldürürsen, ateşe sahip olursun ve işte zalimliğinin karşılığı da budur.

-30-

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Fe tavveat lehu nefsuhu katle ahîhi fe katelehu fe asbaha minel hâsirîn

fe tavvaat lehu	: sonra, tav etti, kandırdı, uydu, hevasına uydu, onu,
nefs hu	: nefs, kendisi, o
katle ahî hi	: kardeşini öldürmeye, katletmek,
fe katele hu	: böylece, öldürdü, katletti, onu
fe asbaha min el hasirin	: sonra oldu, hüsran, kaybedenlerden, başarısız

30- Sonra da o kendi hevasına uydu, kardeşini öldürmek için davrandı, sonra da onu öldürdü. Böylece hüsrana uğrayanlardan oldu.

-31-

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ

Fe beasallâhu gurâben yebhasu fîl ardı li yuriyehu keyfe yuvârî sevete ahîh kâle yâ veyletâ e aceztu en ekûne misle hâzel gurâbi fe uvâriye sevete ahî fe asbaha minen nâdimîn

fe bease allâh	: sonra, ortaya çıktı, diriliş, Allah
Gurâben yebhasu	: karga, arayış, bakıyor, eşelemek,
fi el ard	: yeri, toprağı, yeryüzü,
li yuriye-hu	: için, görmek, anlamak, ona göstermek için
keyfe yuvârî	: nasıl, bilincinde, farkında, örtecek, gömecek
sevete ahî-hi	: ceset, fena, kardeşinin cesedi
kâle yâ veyletâ	: dedi, yazıklar olsun bana
e aceztu en ekûne	: caresiz, aciz mi oldum,
misle hâzâ el gurâbi	: bu karga gibi
Fe uvariye sevete ahî	: sonra, gömmek, farkında, bilincinde, fena, ceset, kardeş
fe asbaha min el nadimin	: sonra oldu, pişman olan,

31- Sonra da Allah'ın var ettiği bir karga ortaya çıktı, yeri eşeledi. O kardeşinin cesedine ne yapacağını onu görerek anladı. Dedi ki: Yazıklar olsun bana! Kardeşimin cesedine ne yapacağım konusunda bu kargadan bile aciz oldum. Sonra da pişman olanlardan oldu.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاء تْهُمْ رُسُلُنَا بِالبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم بَعْدَ ذَلِكَ فِي الأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ

Min ecli zâlik ketebnâ alâ benî isrâîle ennehu men katele nefsen bi gayri nefsin ev fesâdin fîl ardı fe ke ennemâ katelen nâse cemîa ve men ahyâhâ fe ke ennemâ ahyen nâse cemîa ve lekad câethum rusulunâ bil beyyinâti summe inne kesîran minhum bade zâlike fîl ardı le musrifûn

min ecli zâlike	: yaptık, sunduk, aşikar, güzelce sunduk, işte, işte bunları
ketebna	: hakikatlerin sözleri, yazılı kitabımız, hakikatlerimiz
alâ benî isrâîle	: İsrailoğulları, yakubun oğulları, hakk yolunda gidenler
ennehu men	: olduğu, kim, kimse,
katel nefs	: yazık etmek, öldürme, bir kişi, nefsi, cana
bi gayri nefsin	: gayri, başka, kişi, nefs, kendisi, kendi çıkarı,
ev fesâdin fi el ardı	: veya, fesad, bozgunculuk, yeryüzünde
fe keennemâ	: artık, gibidir
katele en nâse cemian	: öldürdü, yazık etti, insanlar, hepsini, topluca
ve men ahyâ-hâ	: kim, hayat, yaşam, onu, onu yaşatırsa
fe keennemâ	: artık, gibidir
ahyâ	: hayy, yaşam, yaşattı, hayat,
en nâse cemian	: tüm insanları, hepsini, topluca
ve lekad câet-hum	: andolsun ki, doğrusu, onlara geldi, sundu,
Resul na	: resul, gösteren, hakikatleri açıklayan, biz,
bi el beyyinat	: apaçık delillerle, apaçık göstermek
Summe inne kesiran	: sonra, hiç şüphesiz çoğu
min-hum bade zalike	: onlardan, onların, bundan sonra
fî el ardı	: yeryüzünde, toprakta,
le musrifin	: elbette, taşkınlık yapan, müsrif, dağıtan

32- İşte bunları İsrailoğullarına da hakikatlerimizi anlamaları için güzelce sunduk. Kim, kendi çıkarı için bir kimseyi öldürürse ya da yeryüzünde bozgunculuk içinde olursa, sanki bütün insanları öldürmüş gibi olur ve kim, birinin yaşaması için gayret gösterirse, sanki tüm insanların yaşaması için gayret göstermiş olur. Doğrusu hakikatlerimizi apaçık delilleriyle gösterenler onlara geldi. Fakat onların çoğu, yeryüzünde taşkınlık içinde olanlardan oldular.

-33-

إِنَّمَا جَزَاء الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الأَرْضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُواْ أَوْ يُصَلَّبُواْ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلافٍ أَوْ يُنفَوْاْ مِنَ الأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

İnnemâ cezâûllezîne yuhâribûnallâhe ve resûlehu ve yesavne fil ardı fesâden en yukattelû ev yusallebû ev tukattaa eydîhim ve erculuhum min hılâfin ev yunfev minel ard zâlike lehum hızyun fîd dunyâ ve lehum fîl âhırati azâbun azîm

İnnemâ cezau	: ancak, sadece, ceza, karşılık
ellezîne yuhâribûne	: o kimseler, savaşan, karşı çıkan, harp eden, yok eden
allâhe ve resûle hu	: Allah ve resulü, hakikati gösteren, o
ve yesavne	: çalışırlar, o halde olma,
fî el ard fesad	: yeryüzü, bozguncu, ikilik çıkaran, fesad,
en yukattelû	: yazık etme, mahv etmek, öldürmek
ev yusallebû	: ya da, asılmak, kendini cezalandırma, kollarından germek
ev tukattaa	: veya, kırmak, kesmek, parçalamak, kati olan, kesin olan
eydi-him	: elleri, güçleri, eylemleri, onlar, kendileri,
ve erculu-hum	: gittikleri yol, ayaklar,
min hilaf	: ayrılık, ters, karşıt, zıt, muhalefet etmek,
ev yunfev min el ard	: veya, reddetmek, uzak durmak, sürülmeleri, yeryüzü
zâlike lehum	: işte bu, bu halde olanlar, onların
hızyun	: ayıp, hata, utanç, rezil,
fî ed dunyâ	: dünyada, yaşamında,
ve lehum fî el âhırati	: onlar için, sonunda, sonları, ahir,
azâbun azîmun	: azap, sıkıntı, büyük, büyük azap

33- Allah ve o resule karşı çıkanların ve yeryüzünde bozgunculuk, ikilik çıkaranların karşılıkları şudur; kendilerine yazık etmek ya da kendi yaptıklarıyla kendilerini cezalandırmak ya da kendilerindeki gücün farkına varamayıp, hakikatlerden kesilmek ve ayrılıklar içinde olmak ya da yeryüzündeki hakikatlerden uzaklaşmak. İşte bu onların yaşamlarındaki hatalarından dolayıdır ve onlar sonunda da büyük sıkıntılarda olurlar.

-34-

إِلاَّ الَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُواْ عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İllellezîne tâbû min kabli en takdirû aleyhim falemû ennallâhe gafûrun rahîm

illâ ellezîne	: ancak, sadece, başka, o kimseler,
tâbû min kabli	: tövbe, yaptığı hatayı anlayıp dönene, önceden,
en takdir aleyhim	: ölçü, takdir, değer, tecelliler, onlara, kendilerinde,
fe alemû	: artık, biliniz, idrak edin

enne Allâh gafur	: muhakkak, Allah, mağfiret, bağışlayan,
rahim	: varlığı özünden var eden,

34- Ancak önceden kendi yaptıkları hataları anlayıp dönen, kendilerindeki tecellileri anlayan kimseler başka. Artık, Allah'ın mağfiret eden, varlığı özünden var eden olduğunu bilin.

-35-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ وَابْتَغُواْ إِلَيهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُواْ فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûttekûllâhe vebtegû ileyhil vesîlete ve câhidû fî sebîlihi leallekum tuflihûn

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
ittekû Allâhe	: takva, fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmama
ve ibtegû ileyhi	: isteyin, arayın, ona,
el vesilet	: vesile, vasıta, sebeb, yol,
ve câhidû	: mücadele, gayret göstermek,
fî sebîli hi	: onun yolunda hakikatler için gayret gösterme
lealle-kum tuflihun	: umulur ki, siz, felah bulma, kurtuluş, başarılı olmak

35- Ey iman edenler! Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve O'nu anlamak için vesileler arayın ve O'nun yolunda hakikatleri anlamak ve anlatmak için gayret gösterin. Umulur ki siz başarılı olursunuz.

-36-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُواْ بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnellezîne keferû lev enne lehum mâ fîl ardı cemîan ve mislehu meahu li yeftedû bihî min azâbi yevmil kıyâmeti mâ tukubbile minhum ve lehum azâbun elîm

inne ellezîne keferû	: muhakkak, hakikatleri görmemezlikten gelenler
lev enne lehum	: eğer, onların olsa
mâ fî el ardı cemîan	: ne, şey, yeryüzü, hepsi, bütünü,
ve misle-hu mea-hu	: misli, kadar, birlikte, beraber, o,
li yeftedû bihi	: için, vermek, feda etmek, onun,
min azab	: sıkıntı, azap, cehaletin sıkıntıları,
yevmi el kıyâmeti	: gün, an, diri olan, ayakta, ölünceye kadar,
mâ tukubbile minhum	: uygun, kabul değil, anlayamazlar, onlardan
ve lehum azabun elim	: onlar, azap, sıkıntı, acı, elim

36- Hakikatleri görmemezlikten gelenler, yeryüzünde ne varsa ve bir onun kadarı da onların olsa, bulundukları sıkıntılardan kurtulmak için hepsini feda etseler, yinede onlar ölünceye kadar o sıkıntılardan kurtulamazlar ve onlar o halleriyle acı sıkıntılarda kalırlar.

-37-

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُواْ مِنَ النَّارِ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

Yurîdûne en yahrucû minen nâri ve mâ hum bi hâricîne minhâ ve lehum azâbun mukîm

Yurîdûn	: isterler, dilerler, arzu ederler,
en yahruc min el nar	: çıkmak, dışarı, ateşten, yakıcı hal, sıkıntılı
Ve ma hum bi haricin minhâ	: değil, şey, ne, onlar, çıkmak, orada, o halden
ve lehum azabun	: onlar, azab, sıkıntı,
mukim	: bulundukları hâl, yer, ikame

37- Onlar o yakıcı sıkıntılı hâlden kurtulmak isterler. Ama onlar o hâlden dışarı çıkamazlar ve onların bulundukları hâlleri hep sıkıntıdır.

-38-

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُواْ أَيْدِيَهُمَا جَزَاء بِمَا كَسَبَا نَكَالاً مِّنَ اللّهِ وَاللّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Ves sâriku ves sârikatu faktaû eydiyehumâ cezâen bimâ kesebâ nekâlen minallâh vallâhu azîzun hakîm

ve el sâriku	: çalan, hırsız, soygun, değerleri kendine mal eden
ve el sarikatu	: değerleri kendine mal etmeye meyleden
fe iktaû	: artık, kesmek, yok etmek, ayırmak, yazık etmek,
eydiye huma	: elleri, güçleri, ilişki, bağlantı, halleri, hareketleri, onlar
Cezâen	: ceza, karşılık, bedel olarak,
bima keseba	: yaptıkları şeyler, edindikleri,
Nekalen min Allâhi	: ders, ibret, işkence, ceza, Allah
ve allâhu aziz	: Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

38- Değerleri kendine mal edenler ve değerleri kendine mal etmeye meyledenler, artık onlar o hallerini yok etsinler. Yaptıkları şeylere karşılık olarak Allah'ın hakikatlerinden ders alsınlar ve tüm değerlerin yüce sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu bilsinler.

-39-

فَمَن تَابَ مِن بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Fe men tâbe min badi zulmihî ve aslaha fe innallâhe yetûbu aleyh innallâhe gafûrun rahîm

fe men tâbe	: artık kim, tövbe, yaptıklarından pişman olup dönen

min badi zulmi-hi	: yaptığı zulümden, haksızlıktan sonra
ve aslaha	: ıslah oldu, düzeldi
fe inne allâhe	: artık, muhakkak ki Allah
yetûbu aleyhi	: tövbe, onun
enne Allâh gafur	: muhakkak, Allah, mağfiret, bağışlayan,
rahim	: varlığı özünden var eden,

39- Artık kim, yaptığı hatalardan ve yaptığı zulümlerden pişmanlık duyar dönerse ve ıslah olursa, muhakkak ki Allah tövbeleri kabul edendir. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

-40-

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَاء وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاء وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

E lem talem ennallâhe lehu mulkus semâvâti vel ardı yuazzibu men yeşâu ve yagfiru limen yeşâ vallâhu alâ kulli şeyin kadîr

e lem talem enne Allah	: bilebildiniz mi? Olduğu, Allah
lehu mulku	: mülk, idare, O'nun
el semâvâti ve el ard	: semalar, gökler ve yerleri
Yuazzibu	: azap, sıkıntıda kalır,
men yeşau	: kim isterse, isteyen kimse,
ve yagfiru	: mağfiret eden, bağışlanma, temizlenmek,
li men yeşau	: için, kim, isterse, isteyen,
ve Allâh alâ kull şey kadir	: Allah, bütün her şey, kudret

40- Göklerin ve yerin mülkünün sahibinin Allah olduğunu bilebildiniz mi? Artık isteyen kimse, kendi cehaletinin sıkıntısında kalır ve isteyen kimse de mağfiret edeni bilir ve Allah'ın bütün her şeydeki kudret olduğunu bilir.

-41-

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لاَ يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُواْ آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هِادُواْ سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِن بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُواْ وَمَن يُرِدِ اللّهُ فِتْنَتَهُ فَلَن تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللّهِ شَيْئًا أُوْلَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Yâ eyyuher resûlu lâ yahzunkellezîne yusâriûne fîl kufri minellezîne kâlû âmennâ bi efvâhihim ve lem tu'min kulûbuhum, ve minellezîne hâdû semmâûne lil kezibi semmâûne li kavmin âharîne lem yetuk yuharrifûnel kelime min badi mevâdıih yekûlûne in utîtum hâzâ fe huzûhu ve in lem tutevhu fahzerû ve men yuridillâhu fitnetehu fe len temlike lehu minallâhi şeyâ ulâikellezîne lem yuridillâhu en yutahhire kulûbehum lehum fîd dunyâ hızyun ve lehum fîl âhıreti azâbun azîm

yâ eyyuhâ el resûl	: ey Resul, hakikatleri gösteren, bildiren,
lâ yahzun-ke	: yok, mahzun, üzmek, keder, sen
ellezîne yusâriûne	: o kimseler, acele eden, o halde olan, koşan, yarışanlar
Fi el kufri min ellezine	: hakikatleri görmemezlikten kimseler
kâlû âmennâ	: derler, iman ettik, inandık,
bi efvahi him	: ağızları ile, dilleriyle, sözleri
ve lem tumin kulubu hum	: değil, iman, kalpleri,
ve min ellezîne hadu	: o kimselerden, yalnız biz yol gösteririz
semmâûne	: kulak verenler, dinleyenler
li el kezibi semmaune	: yalanlar için, kulak veren, dinleyen
li kavmin âharîne	: diğer kavim, kimseler, başka bir kavime
lem yetu ke	: sana gelmez, uymaz,
Yuharrifûne el kelime	: tahrif ediyorlar, değiştiriyorlar, kelime, anlamlarını
min badi mevadıı hi	: sonradan, yeri, bulundukları yer, halleri, o
yekûlûne	: diyorlar, söylerler, derler
in utitum haza	: eğer size bu verilirse, sunulursa,
fe huzu hu	: artık, alın, sarılın, o
ve in lem tutev hu	: eğer o verilmezse,
fe ıhzeru	: artık, kaçının, sakının, almayın,
ve men yuridi allah	: kim, kimse, isterse, Allah
fitnete-hu	: sınama, fitne, araştırma, o
fe len temlike lehu	: artık, değil, asla, güçlü, sahip olan, malik, ona
min allâhi şeyen	: Allah, birşey
ulâike ellezîne	: işte o kimseler
lem yuridi Allâhu	: değil, irade, isteme, Allah
en yutahhire kulub hum	: temizlemeyi, arınma, kalpleri
lehum fî ed dunyâ	: onlar için, dünyada, yaşamlarında
hızyun	: hata, ayıp, rezillik
ve lehum fi el ahıret	: onlara, sonunda vardır, sonunda kalır,
azâbun azîmun	: azap, sıkıntı, büyük

41- Ey Resul! Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin o bulundukları hâlleri seni üzmesin. Onlar ağızları ile inandık derler, fakat kalbleri ile iman etmezler. Yalnız biz yol gösteririz diyen o kimseleri dinleyenler, yalanları dinlerler. Sana uymayan kimseler onlara uyarlar. Onlar hakikatlerin sözlerinin anlamlarını, farklı anlamlara döndürüp, size ne söylemişsek onu alın ve söylemediğimiz şeyleri almayın, diye söylerler. Kim Allah'ı anlamayı isterse, varlığı anlamak için o araştırır. Sonra da bütün her şeyin sahibinin Allah olduğunu anlar. Allah'ı anlamak istemeyen o kimselerin ise, kalbleri bir arınma içinde olmaz. Onların hâlleri yaşamlarında hatalar içinde olmaktır ve onlara sonunda da büyük sıkıntılar vardır.

-42-

سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ فَإِن جَآؤُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُم أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِن تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَن يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

Semmâûne lil kezibi ekkâlûne lis suht fe in câuke fahkum beynehum ev arıd anhum ve in turıd anhum fe len yedurrûke şeyâ ve in hakemte fahkum beynehum bil kıst innallâhe yuhıbbul muksıtîn

Semmâûne li el kezibi	: kulak verenler, dinleyen, yalanları

ekkâlûne	: beslenme, yemek,
li es suhti	: gadap, öfke, haksız kazanç, haram
Fe in câu-ke	: sonra, eğer sana gelirlerse
fe uhkum beyne hum	: hüküm ver, onların aralarında
ev arıd an-hum	: veya onlardan yüz çevir, uzak dur
ve in turıd an-hum	: eğer onlardan yüz çevirirsen, uzak dur
fe len yadurrû-ke şeyen	: artık, asla, zarar, sıkıntı, sen, bir şey
ve in hakemte	: eğer, karar verme, anlama, hakem,
fe uhkum	: artık, hüküm,
beyne-hum bi el kısti	: aralarında, onlar, adalet ile, doğruluk ile
inne Allâh yuhıb	: muhakkak, Allah, sevgi, aşk,
el muksitin	: adaletli olan, doğru olan, dosdoğru hareket eden,

42- O yalanlara kulak verenler ve haksız kazanç ile beslenenler, sana geldiklerinde artık onların aralarında adalet ile karar ver ve onlardan uzak dur. Onlardan uzak durursan, artık sana asla bir şey yapamazlar. Eğer onların aralarında hüküm vereceksen adalet ile hüküm ver. Muhakkak ki dosdoğru hareket eden kimselerde Allah sevgisi vardır.

-43-

وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ التَّوْرَاةُ فِيهَا حُكْمُ اللّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُوْلَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

Ve keyfe yuhakkimûneke ve indehumut tevrâtu fîhâ hukmullâhi summe yetevellevne min badi zâlike ve mâ ulâike bil muminîn

ve keyfe yuhakkimûne ke	: nasıl, hüküm, hakim, hükmün sahibi, sen
ve inde hum	: yanında, onlara ait, kendi bildikleri,
el tevrat	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
fî hâ	: içinde, orada, her şeyde, onda,
hukmu Allâhi	: hüküm, hâkim, Allah
summe yetevellevne	: sonra dönüyorlar, kendi bildiklerine dönmek
min badi zâlike	: sonra, işte, bu, bundan
ve mâ ulâike bi el muminin	: değil, şey, ne, işte onlar, mümin, emin olan

43- Sana hükümleri soruyorlar. Bütün her şeye Allah hâkim iken, bütün her şeyde yasalar varken, onlar kendi bildiklerine sahipleniyorlar, sonra da onlar kendi bildiklerine dönüyorlar ve işte onlar emin olamıyorlar.

-44-

إِنَّا أَنزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُواْ لِلَّذِينَ هَادُواْ وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُواْ مِن كِتَابِ اللّهِ وَكَانُواْ عَلَيْهِ شُهَدَاء فَلاَ تَخْشَوُاْ النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلاَ تَشْتَرُواْ بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلاً وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

İnnâ enzelnet tevrâte fîhâ huden ve nûr yahkumu bihen nebiyyûnellezîne eslemû lillezîne hâdû ver rabbâniyyûne vel ahbâru bimestuhfizû min kitâbillâhi ve kânû aleyhi şuhedâe, fe

lâ tahşevûn nâse vahşevni ve lâ teşterû bi âyâtî semenen kalîlâ ve men lem yahkum bimâ enzelallâhu fe ulâike humul kâfirûn

innâ enzelnâ	: muhakkak ki, sunduk, indirdik,
el tevrat	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
fî- hâ huden ve nûrun	: içinde, yol gösterme ve nur, aydınlanma vardır
Yahkumu biha	: hükmeder, hareket eder, onunla,
el nebiyyun	: nebiler, bildirenler, haber veren,
ellezîne eslemû	: teslim olmuş olanlar, barış içinde, selamet
li ellezîne hadu	: o kimseler için, yalnız bir yol gösteririz diyenler için
ve el rabbâniyyûne	: hakka adamış, alemlerin zatına, vücudların sahibine
ve el ahbâru	: haber, haber veren, bildirilen, ihbar,
bi mâ istuhfizû	: muhafaza etmeleri istenen şey ile
min kitâbi allâhi	: kitab, hakikatlerin sözleri, kelimeleri, Allah
ve kânû aleyhi şuhedae	: oldu, üzerlerinde, onlarda, kendilerini, şahit, bilen,
fe lâ tahşevû el nase	: artık, korkmayın, çekinmek, insanlar
ve ıhşev ni	: saygı, korkmak, beni anlamamaktan korkun
ve lâ teşterû	: satmayın, para kazanma aracı yapmayın,
bi ayeti	: ayetleri
semenen kalîlen	: bir değere, azda olsa bir ücrete
Ve men lem yahkum	: kim, değil, hükmetmez, davranmak
bi mâ enzele allâhu	: şeyler, hakikatler, sunduğu, Allah
fe ulâike hum el kafirin	: işte onlar, hakikatleri göremeyip örtüyorlar

44- Yasaları bir yol gösterici olarak, cehaletten aydınlığa çıkmanız için sunduk. Bir barış içinde hareket eden nebi'ler, onunla yol bulan kimseler ve kendini vücudların sahibine adamış olanlar ve Allah'ın kelimelerini muhafaza edip, o hakikatlerden haber verenler de, o hakikatler üzere hareket ederler. Onlar kendilerindeki tecellilere şahit olanlardır. Bundan sonra sizi korkutan insanlara aldanmayın, beni anlamamaktan korkun. Ayetleri asla para kazanma aracı yapmayın, az bir değer de olsa sakın bir karşılık beklemeyin. Kim Allah'ın sunduğu hakikatlerle hareket etmezse, işte onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir.

-45-

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالأَنفَ بِالأَنفِ وَالأُذُنَ بِالأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Ve ketebnâ aleyhim fîhâ ennen nefse bin nefsi vel ayne bil ayni vel enfe bil enfi vel uzune bil uzuni ves sinne bis sinni vel curûha kısâs fe men tesaddeka bihî fe huve keffâretun lehu ve men lem yahkum bimâ enzelallâhu fe ulâike humuz zâlimûn

ve keteb nâ aleyhim	: yazdık, kitab, biz, onların kendilerine, bedenlerine
fî hâ enne el nefs bi el nefs	: onun içinde, onda, olduğu, nefs, can, kişi, kimse, kendi
ve el ayne bi el ayni	: ayniyet, aynılık, aslı, kendisi, göz,
ve el enfe bi el enfi	: nefes, dirilik, burun, uç, kibir, ululuk, ön kısım
ve el uzune bi el uzuni	: kulak, işitme, duyma
ve el sinne bi el sinni	: yaş, hayat, kalp, gönül, diş,
ve el curûha kısasun	: kazanmak çalışmak, etki, nitelik, kısas, aynı ile karşılık
Fe men tesaddaka bi-hi	: bundan sonra, kim, içten, samimi, doğruluk, onunla
Fe huve keffâratun lehu	: artık o, arınma, temizlenme, onu
ve men lem yahkum	: kim, değil, hükmetmezse, hareket etmezse

bi mâ enzele allâhu : şeyler, ne, hakikatler, sunduğu, Allah
fe ulâike hum el zalimin : artık, işte onlar, zalimler,

45- Onların bedenlerine hakikatlerimizi yazdık. Onlardaki nefs, nefsimizdir. Onlardaki asliyet, asliyetimizdir. Onlardaki dirilik, diriliğimizdir. Onlardaki işitme bizim işittirmemizdir, onlardaki yaşam bizim yaşamımızdır, onların tüm yaşam nitelikleri aynı ile Bizimdir. Bundan sonra kim hakikatlere içten samimi sarılırsa, artık o arınanlardan olur. Kim Allah'ın sunduğu hakikatlerle hareket etmezse, işte onlar zalimlerdir.

-46-

وَقَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِم بِعَيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَآتَيْنَاهُ الإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

Ve kaffeynâ alâ âsârihim bi îsebni meryeme musaddıkan limâ beyne yedeyhi minet tevrâti ve âteynâhul incîle fîhi huden ve nûrun ve musaddıkan limâ beyne yedeyhi minet tevrâti ve huden ve mevızeten muttekîn

ve kaffeynâ : gönderdik, tamamladık, sunduk,
alâ âsâri-him : izler, işaretler, yolları, aynı esasları üzerine
bi îsâ ibni meryeme : Meryem oğlu isa
Musaddık : tasdik eden, doğrulayıcı,
lima beyn yedeyn : ellerinin arasında, aynı yol üzere,
min et tevrâti : yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve âteynâ-hu : sunduk, verdik, o,
el incîle : İyi haber, müjde, ruhun açığa çıkışı, huzur veren bilgi
fî hi huden : onun içinde, yol gösterme, doğru yola götüren
ve nûrun : nur, aydınlık, aydınlatıcı, karanlıktan aydınlığa çıkaran
ve musaddıkan : tasdik edici, doğrulayıcı
limâ beyne yedeyhi : elleri arasındakini, ellerindekini, yanlarındakini
min et tevrâti : yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve huden : yol gösterici
ve mevızeten : öğüt verici olan, vaaz, nasihat
li el muttekin : takva, fenalardan sakınanlar için,

46- Meryem oğlu İsa da, yasalar üzere olan ve onları tasdik edenlerin izleri üzere hakikatlerimizi takip etti. O'da, fenalardan sakındırıcı bir öğüt olan ve yol gösteren ve yasalar üzere olanların tasdiklediği ve karanlıktan aydınlığa çıkaran ve doğru yola götüren, sunduğumuz huzur veren bilgileri anladı.

-47-

وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الإِنجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فِيهِ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَا أَنزَلَ اللّهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Vel yahkum ehlul incîli bimâ enzelallâhu fîhi ve men lem yahkum bimâ enzelallâhu fe ulâike humul fâsıkûn

ve li yahkum : hükmeden, hâkim olan, hareket eden,

ehlu el incil	: sahip, ehil, İncil, iyi haber, huzur veren bilgi, müjde
bi mâ enzele Allah fihi	: sunduğu, verdiği, Allah, onda, onun içinde, hakikatler
ve men lem yahkum	: kim, değil, hükmetmezse, hareket etmezse
bi mâ enzele allâhu	: şeyler, hakikatler, sunduğu, Allah
fe ulâike hum el fasıkun	: işte onlar, fasık, fesat, bozguncu, ikilik çıkaran

47- Huzur veren bilgilere sahip olanlar, Allah'ın sunduğu hakikatler üzere hareket ederler. Kim Allah'ın sunduğu hakikatler üzere hareket etmezse, işte onlar fasıklardır.

-48-

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللّهُ وَلاَ تَتَّبِعْ أَهْوَاءهُمْ عَمَّا جَاءكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاء اللّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَآ آتَاكُم فَاسْتَبِقُوا الخَيْرَاتِ إِلَى اللّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

Ve enzelnâ ileykel kitâbe bil hakkı musaddıkan limâ beyne yedeyhi minel kitâbi ve muheyminen aleyhi fahkum beynehum bimâ enzelallâhu ve lâ tettebi ehvâehum ammâ câeke minel hakk li kullin cealnâ minkum şiraten ve minhâcâ ve lev şâallâhu le cealekum ummeten vâhıdeten ve lâkin li yebluvekum fî mâ âtâkum festebikûl hayrât ilâllâhi merciukum cemîan fe yunebbiukum bimâ kuntum fîhi tahtelifûn

ve enzelnâ ileyke	: sunduk, gönderdik verdik, sana
el kitâbe	: varlık kitabı, ilahi sözler,
bi el hakkı	: gerçekler, hak ile, hakikatler,
musaddıkan	: tasdik edici, doğrulayıcı, dosdoğru olan,
Li mâ beyne yedeyhi	: içindeki şeyler, arasında, o güç,
min el kitâbi	: bir kitap, ilahi sözler, varlık kitabı,
ve muheyminen aleyhi	: bütün varlığı muhfaza eden güç, koruyucu, onda
fe uhkum beyne-hum	: hükmet, hareket et, onların arlarında,
bimâ enzele allâh	: Allah'ın sunduğu hakikatler
ve lâ tettebi	: tabi olma, uyma,
ehvae hum	: heva, çıkar, şahsi çıkar, onlar
ammâ câe-ke min el hakk	: gelen, sunulan, sen, hak, gerçek, hakikat,
li kull cealnâ	: hepiniz için, kıldık, sunduk,
minkum şiraten	: sizden, yol, doğru yol
ve minhâcen	: meslek, yetenek, açık bir yol, belli bir yol
ve lev şâe allâh	: şayet, eğer, istek, arzu, Allah
le ceale-kum	: elbette, yapmak, kılmak, siz,
ummet vahidet	: ummet, topluluk, bir, tek
Ve lakin li yebluve-kum	: lakin, fakat, sınamak için, araştırmak, anlamak, siz
fi ma atakum	: içinde, şey, ne, vermek, sunmak, siz
fe istebikû el hayrâti	: o yolda olun, koşun, hayır, iyi çalışmalar,
ilâ allâhi	: ancak, sadece, Allah,
merci kum cemian	: kaynak, öz, dönüşünüz, siz, hepiniz
fe yunebbiu-kum	: bildiren, haber veren, bildiriyor,
bimâ kuntum	: şeyler, olduğunuz, olduğunuz şeyler
fihi tahtelifun	: onda, ihtilaf, ayrılık

48- İçinde hakikatler olan varlığı bir kitap olarak sana sunduk. Bir kitap olan varlık kitabının içindeki hakikatler, dosdoğru hakikatlerdir. Onların aralarında Allah'ın sunduğu hakikatler üzere hareket et, tüm varlığı tutan o gücü anlat. Sana sunulan hakikatler üzere ol. Sakın onların hevalarına uyma. Hepinize doğru yolu bulacak yetenekler sunduk. Eğer Allah'ı anlamayı isterseniz, elbette hepinizin tek bir topluluk olduğunuzu anlarsınız. Siz, size sunulan şeyleri hep araştırma içinde olun. Her zaman iyi çalışmalar yolunda olun. Tüm hepinizin kaynağı ancak Allah'tır. İhtilafa düştüğünüz şeylerin aslı size her an bildiriliyor.

-49-

وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ اللّهُ وَلاَ تَتَّبِعْ أَهْوَاءهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ

Ve enıhkum beynehum bimâ enzelallâhu ve lâ tettebi ehvâehum vahzerhum en yeftinûke an ba'dı mâ enzelallâhu ileyke fe in tevellev falem ennemâ yurîdullâhu en yusîbehum bi badı zunûbihim ve inne kesîran minen nâsi le fâsıkûn

ve en ihkum beyne hum	: hükmet, hareket et, onların aralarında
bi mâ enzele allâhu	: şeyler, hakikatler, sunduğu, Allah
ve lâ tettebi	: tâbi olma, uyma, takip etme,
ehvae hum	: heva, çıkarlarına, boşluk, şahsi istek,
ve ıhzer-hum	: dikkat et, onlardan sakın
en yeftinû-ke an badı	: kışkırtma, seni fitneye düşürmeleri, bir kısmı, bazısı
mâ enzele Allâh ileyke	: şeyler, hakikatler, sunduğu, Allah, sana
fe in tevellev	: bundan sonra eğer yüz çevirirlerse
fe alem	: artık, bilin,
Ennemâ yuridu Allah	: olduğu, irade, dilek, Allah
en yusibe-hum	: isabet, etkilemek, o halde kalmak,
bi badı zunubi him	: bazısıyla, bazısı, günah, fena, kötülük, onlar
ve inne kesîran	: doğrusu, muhakkak ki, çoğu
min en nâsi le fasıkun	: insanlar, elbet, fasık, fesat, bozguncu, ikilikte olan

49- Onların aralarında iken Allah'ın sunduğu hakikatler üzere ol, sakın onların hevalarına uyma. Onlardan bazılarının seni kışkırtmasına, ikiliğe düşürmesine izin verme. Eğer onlar yüz çevirseler de, sen her an Allah'ın sunduğu hakikatler üzere ol. Bilin ki var oluştaki irade sahibi Allah'tır. Fenalarda kalanlar birbirlerini etkilerler. Doğrusu insanların çoğu elbette ikilik içindedir.

-50-

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

E fe hukmel câhiliyyeti yebgûn ve men ahsenu minallâhi hukmen li kavmin yûkınûn

E fe hukme	: öyle mi, istiyorlar mı, hüküm, hükmetmek,
el cahiliyet	: cahiliye halleri, bilmeden yapılan şey,
yebgûne	: istiyorlar
ve men ahsenu	: kim, ait olan, güzel, iyi, hoş
min allâhi hukmen	: Allah'dan, hüküm,

li kavmin yûkınûne : kavim, kimseler, yakınlık, yakın olmak

50- Hâlâ cahiliye hallerini mi istiyorlar? Kim Allah'ın hükümlerini anlamada bir yakınlık içinde olursa, o güzellikler içinde olur.

-51-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettehızûl yehûde ven nasârâ evliyâe baduhum evliyâu badin ve men yetevellehum minkum fe innehu minhum innallâhe lâ yehdîl kavmez zâlimîn

ya eyyuha ellezine amenu : ey iman edenler, inananlar
lâ tettehızû : yok, edinmek, sarılmak,
el yehude : yalnız bir yol gösteririz diyen
ve en nasârâ : yalnız biz yardım ederiz diyen, yardım edilen,
evliya : dostluk, dostlar,
badu-hum evliya badın : onların bazısı, bazısına, birbirlerinin dostu
ve men yetevel hum minkum : kim, onlara dönerse, hallerine, sizden
fe inne hu minhum : artık o mutlaka, onlardan
inne Allâh la yehdi : muhakkak ki Allah, yok, yol bulmak, yol bulmayan
el kavme el zalimin : kavim, toplum, kimseler, zalimler, zulmeden,

51- Ey iman edenler! Yalnız biz yol gösteririz diyenlerden ve yalnız biz yardım ederiz diyenlerden dostlar edinmeyin. Onlardan bazıları bazılarının dostlarıdır. Sizden kim onların o hallerine uyarsa, elbette o onlardandır. Muhakkak ki zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-52-

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَى اللّهُ أَن يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُواْ عَلَى مَا أَسَرُّواْ فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ

Fe terâllezîne fî kulûbihim maradun yusâriûne fîhim yekûlûne nahşâ en tusîbenâ dâiret fe asâllâhu en ye'tiye bil fethi ev emrin min indihî fe yusbihû alâ mâ eserrû fî enfusihim nâdimîn

Fe tera ellezine : işte, böylece, görürsün, o kimseler
fî kulûbi-him maradun : kalplerinde, hastalık, cehalet hali
Yusâriûne fihim : koşuşurlar, o halde hareket ederler, onların içinde
Yekûlûne nahşa : derler, korkmak, çekinmek, tedirgin,
en tusibe-na : isabet, etki, biz,
dairetun : dönmesi, o halde dönüp durma
fe asâ allâh : oysa, anlarlardı, umulur ki Allah
en yetiye bi el fethi : gelmesi, zafer, açılmak, anlamak
ev emrin : veya, işleyiş, hüküm, tüm varlıktaki işleyiş
min indi-hi : katında, ona ait olan,
fe yusbihû : böylece, olurlar, o halde kaldılar, isabet, etki, tesir eden,

ala ma eserr : şeyler, gizledikleri, tesir, iz, o yolda
fî enfusi-him nadimin : kendi içlerinde, pişmanlık içinde, sorumsuzluk

52- Kalblerinde cehalet hastalığı olan o kimseleri görürsün. O hallerle hareket edenlerden biz etkilendik, çekindik diyenler, oysa Allah'ı anlamayı isteselerdi, O'na ait olan kendi bedenlerindeki ve tüm varlıktaki işleyişi anlarlardı. Böylece o cehalet yolundaki o hallerde kaldıklarından dolayı içlerinde bir pişmanlık duyarlardı.

-53-

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُواْ أَهَؤُلاء الَّذِينَ أَقْسَمُواْ بِاللّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُواْ خَاسِرِينَ

Ve yekûlullezîne âmenû e hâulâillezîne aksemû billâhi cehde eymânihim innehum le meakum habitat amâluhum fe asbahû hâsirîn

ve yekûlu ellezîne âmenû : derler, iman edenler
e hâulâi ellezîne : bunlar, şunlar, o kimseler
aksemû bi allâhi : kasem, yemin, söz verme, Allah
cehde eymâni-him : yeminlerinde cehd ettiler, var gücüyle yemin ettiler
inne-hum le mea kum : muhakkak ki onlar, kendileri, elbette, sizinle beraber
habitat amâlu-hum : boşa gitti, kaybetti, amelleri, çalışmaları, onlar
fe asbahû hasirin : böylece oldular, hüsran, başarız, kaybeden

53- İman edenler derler ki: Allah'a güçlü bir şekilde, onun yolunda olmak için yemin edenler bunlar mı? Ne yazık ki onlarla birlikte olanların amelleri boşa çıkmıştır ve onlar hüsrana uğrayanlardır.

-54-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ يَخَافُونَ لَوْمَةَ لآئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû men yertedde minkum an dînihî fe sevfe yetîllâhu bi kavmin yuhıbbuhum ve yuhıbbûnehû ezilletin alâl muminîne eizzetin alâl kâfirîn yucâhidûne fî sebîlillâhi ve lâ yehâfûne levmete lâim zâlike fadlullâhi yutîhi men yeşâ vallâhu vâsiun alîm

Ya eyyuha ellezîne âmenû : ey iman edenler,
men yertedde minkum : kim, kimse, geri dönen, sizden
an dini hi : din, o, onun dini, varoluş, yaratılış yasaları
fe sevfe yeti Allâh : o zaman, artık, gelir, getirir, Allah
bi kavmin : bir kavim, kimseler,
yuhıbbu hum : sevgi üzere olan, onlar
ve yuhıbbûne-hu ezillet : sevgi üzere olan, o, alçakgönüllü, değerli
alâ el muminîne : müminlere karşı, emin olan,
Eizzetin : değerli, izzetli, galebe, üstün,
ala el kafirin : hakikatleri görmemezlikten gelenler, örtenler
Yucâhidûn : mücadele eden, gayretli,
fi el sebil allah : o yolda, Allah

ve lâ yehâfûne	: korkmazlar, çekinmezler,
levmete lâimin	: çekiştirmek, sorgu, dedikodu, kınayanın kınaması
zâlike fadlu allâh	: işte bu, lütuf, fazilet, nitelik,
yutîhi men yeşâu	: verir, bulur, ulaşır, o, sunar, kim isterse,
ve Allah vasiun	: Allah, geniş, engin, her yer, sonsuz,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden

54- Ey iman edenler! Sizden kim; varoluş yasalarını anlama yolundan, eski bildiklerine geri dönerse, Allah'ın hakikatlerini anlatan, sevgi üzere olan alçakgönüllü kimseler elbette gelir. Onlar inananlara karşı saygılıdırlar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere karşı da, Allah yolunda hakikatleri anlatmak için, bir saygıyla gayret gösterirler ve onlar kınayanın kınamasından korkmazlar. İşte Allah'ın lütuflarını anlamak isteyen kimse o hakikatlere ulaşır ve Allah'ın ilmiyle sonsuz olan olduğunu anlar.

-55-

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

İnnemâ veliyyukumullâhu ve resûluhu vellezîne âmenullezîne yukîmûnes salâte ve yutûnez zekâte ve hum râkıûn

innemâ veliyyu-kum Allah	: sadece, ancak, muhakkak, veli, dost, siz, Allah
ve resûlu-hu	: resul, hakikati gösteren, o
ve ellezîne âmenû	: iman edenler
ellezîne yukîmûne el salat	: o kimseler, heran salât üzere olmak, bağlılık,
ve yutûne el zekat	: verirler, hakkın bilgilerini, temizlenmek, zekât
ve hum rakıune	: onlar, ruku, nitelikler, sıfatlar, düşmek, fakirleşmek

55- Siz ancak Allah'ı dost edinin. O resul'e ve iman eden kimselere uyun. O kimseler her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar ve onlar sıfatlarının idrakindedirler.

-56-

وَمَن يَتَوَلَّ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ فَإِنَّ حِزْبَ اللّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ

Ve men yetevellallâhe ve resûlehu vellezîne âmenû fe inne hızbellâhi humul gâlibûn

ve men yetevelle Allah	: kim dönerse, eski cehalet bilişlerine Allah
ve resûle-hu	: resul, hakikati gösteren, o
ve ellezîne âmenû	: iman edenler
Fe inne hızb Allah	: artık, elbette, taraf, o yolda çalışan, Allah,
hum el galibin	: onlar, başarılı olanlar, galip,

56- Kim eski cehalet bilişlerinden, Allah'ın hakikatlerine dönerse, o resule ve iman edenlere uyarsa, artık onlar Allah'ın yoluna dönüp başarılı olanlardır.

-57-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ الَّذِينَ اتَّخَذُواْ دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettehızûllezînettehazû dînekum huzuven ve leiben min ellezîne ûtûl kitâbe min kablikum vel kuffâra evliyâ vettekûllâhe in kuntum muminîn

Ya eyyuha ellezîne âmenû	: ey iman edenler
lâ tettehızû ellezine	: edinmeyin, sarılmayın, yapmayın, o kimseler,
Ettehaz	: edinen, sarılan, anlayan,
dine-kum	: din, yaratılış yasaları, siz,
Huzuven	: eğlence, alay, önemsememe, oyun, maskara,
ve leiben	: oyun, çıkar, kendi çıkarında olan,
min ellezîne	: o kimselerden
ûtû el kitâbe min kabl ke	: verilen, sunulan, hakikatlerin sözleri, kitab, sizden önce
ve el kuffâra evliya	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, dostlar
ve ittekû allâh	: takva, fenalardan sakınma Allah ortak koşmama
in kuntum muminun	: eğer siz, iseniz, mümin, emin olan

57- Ey iman edenler! Siz, sizden önceki hakikatlerin sunulduğu, fakat dine kendi çıkarları için sarılan ve hakikatini önemsemeyen o kimselerin hallerine sarılmayın ve hakikatleri görmemezlikten gelenlerden de dostlar edinmeyin. Müminlerdeniz diyorsanız fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın.

-58-

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلاَةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَعْقِلُونَ

Ve izâ nâdeytum iles salâtittehazûhâ huzuven ve leıbâ zâlike bi ennehum kavmun lâ yakılûn

ve izâ nâdeytum	: nida ettiğiniz, çağırdığınız zaman, davet
ilâ el salâti	: salât, bağlılığın şuuru, hakka bağlı olmak
İttehazû ha	: edinmek, onu, hakikatleri anlamaya,
Huzuven	: ciddiye almama, eğlence, önemsememe
ve leiben	: oyun, çıkar
Zalike bi enne-hum	: bu, işte bu, onların olmaları sebebiyle
kavmun lâ yakılûne	: kavim, kimseler, yok, akletme, hakikati düşünmeyen

58- Onları, Hakk'a bağlı olmanın şuurunda olmaya davet ettiğiniz zaman, onlar ciddiye almazlar ve çıkarlarına bakarlar. İşte bu onların hakikatleri düşünmeyen kimseler olduğundandır.

-59-

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّا إِلاَّ أَنْ آمَنَّا بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ

Kul yâ ehlel kitâbi hel tenkımûne minnâ illâ en âmennâ billâhi ve mâ unzile ileynâ ve mâ unzile min kablu ve enne ekserekum fâsıkûn

kul yâ ehle el kitâbi	: de, ey, aktarılan söylentide kalan, kitap ehli
Hel tenkımûne minna	: hoşlanmama, beğenmeme, bizden
İlla en amenna bi allah	: ancak, sadece, inanmak, iman etmek, Allah
ve mâ unzile ileynâ	: bize sunulan şeye,
ve mâ unzile min kablu	: şey, ne, değil, sunulan, verilen, indirilen, önceki
ve enne ekser kum	: muhakkak, çoğu, siz,
fasıkun	: cehaletine sapan, fasık, kendi anlayışlarına çıkan

59- De ki: Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Bizlerden hoşnut olmamanızın sebebi; bizim sadece Allah'a inanmamız, bize sunulan hakikatlere ve önceden sunulmuş hakikatlere inanmamız mıdır? Doğrusu sizin çoğunuz hakikatleri bırakıp kendi cahil anlayışlarına sapanlardır.

-60-

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَلِكَ مَثُوبَةً عِندَ اللّهِ مَن لَّعَنَهُ اللّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُوْلَئِكَ شَرٌّ مَّكَاناً وَأَضَلُّ عَن سَوَاء السَّبِيلِ

Kul hel unebbiukum bi şerrin min zâlike mesûbeten ındallâh men leanehullâhu ve gadıbe aleyhi ve ceale min humul kıredete vel hanâzîre ve abedet tâgût ulâike şerrun mekânen ve edallu an sevâis sebîl

kul hel unebbiu-kum	: de, söyle, haber, bildirmek, siz
bi şerrin	: kötü, fena,
min zâlike mesubet	: bu, bundan, sıkıntı, felaket, karşılık,
inde Allâh	: katında, ait, ona ait, Allah
men leane-hu allâhu	: kim, rahmetten uzaklaşma, anlamayan, o, Allah
ve gadıbe aleyhi	: ona gazap, öfke duydu
ve ceale minhum	: oldu, eyledi, kıldı, yaptı, onlardan, o hallerde olanlar
el kıradete	: taklitte adetlerde kalan, hayvani haller, maymun
ve el hanâzîre	: zararlı, zararlı olan, gaddar, domuz,
ve abede el tagut	: kul, şeytani haller, batıl olan şey, azma, sapma, zulüm
Ulaike şerrun mekânen	: işte onlar, şerli, kötü, mekân, bulunulan yer
ve edallu	: sapanlar, hakikatlerden sapmak,

an sevai el sebil : dosdoğru yoldan, hakikatlerin yolu,

60- De ki: Bundan daha sıkıntı veren kötü hâlleri size bildireyim mi? Allah'a ait olan hakikatleri anlayamayıp, Allah'ın rahmetinden uzaklaşmak ve hiddet hâllerinde olmak ve o halde olanların taklitlerde adetlerde kalması ve zararlı hâllerde olması ve batıl olan şeylere kul olması. İşte onların bulundukları yerlerde kötülükler vardır ve onlar dosdoğru yoldan kendi cehaletlerine sapanlardır

-61-

وَإِذَا جَآؤُوكُمْ قَالُوَاْ آمَنَّا وَقَد دَّخَلُواْ بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُواْ بِهِ وَاللّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُواْ يَكْتُمُونَ

Ve izâ câukum kâlû âmennâ ve kad dehalû bil kufri ve hum kad haracû bihî vallâhu alemu bimâ kânû yektumûn

ve izâ câû-kum : size geldikleri zaman, geldiklerinde,
kâlû âmennâ : derler, iman ettik, inandık
ve kad dehalû : oldu, girmek, dâhil olmak,
bi el kufri : hakikatleri örtmek, görmemezlikten gelmek
Ve hum kad haracû bi-hi : onlar, oldu, çıkmak, onunla çıkmışlardı
ve allâh alemu : Allah, ilmin sahibi,
bimâ kânû yektemun : oldukları şey, göremedikleri, anlayamadıkları, gizli olan,

61- Size geldikleri zaman, inandık derler ve onlar oraya, hakikatleri görmemezlikten gelip örten halleriyle girdikleri gibi, onlar oradan o halleriyle çıkarlar. Allah onların anlayamadıkları her şeydeki ilmin sahibidir.

-62-

وَتَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ve terâ kesîran minhum yusâriûne fîl ismi vel udvâni ve eklihimus suht lebi'se mâ kânû yamelûn

ve tera kesîran minhum : görürsün, çoğu, onlardan
yusâriûne : koşmak, hareket, dolanıp durmak,
fî el ismi : günahda, kötülükte, hatalarda,
ve el udvâni : düşmanlık, kin
ve ekli hum : yemek, beslenmek, onlar, hiddet, yok etmek, softa, eski
el suhte : haram, çalıp çırpmak, zarar, softa, körü körüne bağlanmak
lebise mâ kânû yalemun : kötü, fena, oldukları şey, yaptıkları şeyler

62- Onları çoğunu görürsün ki; kötülükler ve düşmanlıklar içinde hareket ederler ve onlar çalıp çırparak beslenirler. Yaptıkları şeyler ne kötüdür.

-63-

لَوْلاَ يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ

Lev lâ yenhâhumur rabbaniyyûne vel ahbâru an kavlihimul isme ve eklihimus suht lebise mâ kânû yasneûn

lev lâ yenhâ-hum	: olmaz, değiller miydi? nehy, men etmek, uzak durmak,
er rabbâniyyûne	: rabbin yolundayız diyenler,
ve el ahbâru	: haber veren, bilgi veren, hakikati bildiren
an kavli-him el isme	: sözlerinden, kötülük, fenalık
ve ekli hum	: yemek, beslenmek, onlar, hiddet, yok etmek, softa, eski
el suhte	: haram, çalıp çırpmak, zarar, softa, körü körüne bağlanmak
lebise	: kötü, fena,
mâ kânû yalemun	: oldukları şey, yaptıkları şeyler, amelleri,

63- Rabbin yolundayız diyenler ve hakikatleri bildiriyoruz diyenler, onlar kötü sözler söylemekten ve onlar çalıp çırparak beslenmekten uzak dursalardı olmaz mıydı? Yaptıkları şeyler ne kötüdür.

-64-

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُواْ بِمَا قَالُواْ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاء وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاء إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُواْ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الأَرْضِ فَسَادًا وَاللّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

Ve kâletil yehûdu yedullâhi maglûleh gullet eydîhim ve luınû bimâ kâlû bel yedâhu mebsûtatâni yunfıku keyfe yeşâ ve leyezîdenne kesîran minhum mâ unzile ileyke min rabbike tugyanen ve kufrâ ve elkaynâ beynehumul adâvete vel bagdâe ilâ yevmil kıyâmeh kullemâ evkadû nâran lil harbi etfeehallâhu ve yesavne fîl ardı fesâda vallâhu lâ yuhıbbul mufsidîn

ve kalet el ye hudu	: dediler, yalnız biz yol gösteririz diyenler,
yedu allah	: el, güç, kuvvet, kudret, Allah,
Maglûletun	: bağlanmış,
gulat eydi him	: engelli, inancında taşkınlık yapan, el, güç, onlar
ve luinû bima kalu	: rahmetten uzaklaşma, demelerinden dolayı, sözleri
Bel yeda hu	: hayır, bilakis, eli, gücü, kuvvet, kudret, vasıta, o,
mebsutatani	: her yere yayılmış, heryerde

Yunfıku	: infak, verir, harcar,
keyfe yeşau	: gibi, nasıl, ne kadar, istek, dilek
ve le yeziden	: arttırır, artar, ziyade,
kesira minhum	: çok, çoğu, onlardan
mâ unzile ileyke	: indirilen, sunulan şey, senin,
min rabb ke	: rabbinden, seni vücudlandıran,
tugyanen ve kufren	: azgınlık, taşkınlık ve küfr, hakikatleri görmemek
ve elkay nâ beyne hum	: ilka, o halde bulunma, koymak, atmak, aralarında,
El adavet ve el bagdâe	: düşmanlık ve kin, nefret
ilâ yevmi el kıyamet	: diriliş günü, ölüm vakti, son vakit
Kullemâ evkadu nar	: her zaman, yakmak, tutuşturmak, ateş,
li el harb	: harb, savaş, kavga, karşı durma,
etfee-hâ Allâh	: söndürmek, sönmüş, onu, Allah
ve yesavne fi el ard	: koşarlar, dolanıp dururlar, yeryüzü,
fesaden	: fesatlık, ikilik, bozgunculuk, arabozuculuk
ve Allâh la yuhib	: Allah, yok sevgi,
el müfsidin	: bozguncu, fesatlık çıkaran, ikilik çıkaran,

64- Yalnız biz yol gösteririz diyenler: Allah'ın gücü bizdedir, dediler. Onlar kendilerindeki gücü kendilerinin sayarak, taşkınlık içinde kalıp cehaletlerine bağlandılar ve onlar kibirlilik içinde söyledikleri sözler yüzünden rahmetten uzaklaştılar. Bilakis O'nun gücü her yerdedir, istediği gibi tecelli eder. Senin sunduğun Rabbin hakikatleri, onlardan çoğunun taşkınlığını ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtmelerini arttırdı. Onlar Bizi anlayamadıklarından dolayı, son vakitlerine kadar düşmanlık ve nefret içindeki o hallerinde kalırlar. Allah'ın içlerinizdeki söndürün dediği o savaşın ateşini her zaman yakarlar ve onlar yeryüzünde ikilik, bozgunculuk çıkaran halleriyle dolanırlar. İkilik, bozgunculuk çıkaranlarda Allah sevgisi yoktur.

-65-

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُواْ وَاتَّقَوْاْ لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ

Ve lev enne ehlel kitâbi âmenû vettekav le keffernâ anhum seyyiâtihim ve le edhalnâhum cennâtin naîm

ve lev enne	: eğer, olsa,
ehl el kitab	: kendi bildiklerinde, aktarılan söylentide kalanlar
amenu	: inanmak, iman etmek,
ve ittekav	: fenalardan sakınma ortak koşmama
le kefer nâ anhum	: elbette örtmek, biz, onların, kendilerinde,
Seyyiat him	: günahlar, fenalar, hatalar, kötülük, onlar
ve le edhalnâ hum	: elbette, dâhil ettik, koyduk, bulmak, biz, onlar
cennâti el naimi	: huzur, bolluk, naim, tüm tecellilerin sahibini bilmek,

65- Eğer, aktarılan söylentilerde kalanlar iman etselerdi ve fenalardan sakınıp ortak koşmasalardı, elbette onların fenaları örtülür, kendilerindeki Bizi anlarlardı ve elbette tüm tecellilerin Bize ait olduğunu bilip huzur bulurlardı.

-66-

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُواْ التَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيهِم مِّن رَّبِّهِمْ لأكَلُواْ مِن فَوْقِهِمْ
وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاء مَا يَعْمَلُونَ

Ve lev ennehum ekâmût tevrâte vel incîle ve mâ unzile ileyhim min rabbihim le ekelû min fevkıhim ve min tahti erculihim. Minhum ummetun muktesıdeh ve kesîrun minhum sâe mâ yamelûn

ve lev enne-hum	: eğer, olsaydı, onlar, durma, o halde olma, ikame,
ekamu	: ikame etmek, o halde hareket etmek, anlamak,
et tevrâte	: yasa, hüküm, öğreti, anlaşma,
ve el İncil	: müjde, huzur veren bilgi, ruhun açığa çıkışı,
ve mâ unzile ileyhim	: onlara indirilen şey
min rabbi-him	: Rabb'lerinden, kendilerini vücudlandıran,
le ekelû	: elbette, beslenme, yeme, faydalnmak,
min fevki him	: üst, yukarı, manaları, onlar
ve min tahti ercul him	: altından, makamları, bulundukları yer, ayak, onlar
min-hum	: onlardan
Ummetun	: ümmet, topluluk, kimseler,
muktesidin	: tutumlu, idareli, ılımlı, hoş, hüzel hal
ve kesirun min-hum	: onlardan birçoğu
sâe mâ yamelûne	: kötü, şey, değil, ne, yaptıkları

66- Eğer onlar, tüm varlıktaki yasaları ve huzur veren bilgileri anlasalardı ve kendilerini vücudlandırandan onlara sunulan kendilerindeki hakikatleri idrak etselerdi, elbette onlar onlardaki manalardan faydalanırlardı ve onlar bulundukları yerlerde, hoş güzel hallerde olan kimselerden olurlardı. Fakat onların çoğu kötülüklerden başka bir şey yapmadılar.

-67-

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ
وَاللّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

Yâ eyyuherresûlu bellıg mâ unzile ileyke min rabbik ve in lem tefal femâ bellagte risâleteh vallâhu yasımuke minen nâsi innallâhe lâ yehdîl kavmel kâfirîn

yâ eyyuhâ er resûlu	: ey Resul, hakikatleri gösteren,
Bellig	: tebliğ et, açıkla,
ma unzile ileyke	: ulaştığın şey, bildirilen, indirilen, sunulan
min rabbi-ke	: Rabb'inden, seni vücudlandıranın,
ve in lem tefal	: eğer yapmazsan
Fe mâ bellagte	: artık, değil, şey, ne, tebliğ, hakikatleri açıklayn,
risâlete-hu	: risalet, hakikat bilgilerin aktaran, o
ve Allâh yasımu ke	: Allah, korumak, kendini fenalardan korumak, sen
min en nâsi	: insanlardan
inne allâhe la yehdi	: muhakkak ki, Allah, yok, rehber, yol bulmak,
el kavme el kâfirîne	: kavim, kimse, hakikatleri görmeyip örtenler

67- Ey Resul! Seni vücudlandıranın hakikatlerinden ulaştığın şeyleri tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan, artık sen hakikatlerin bilgilerini tebliğ etmemiş olursun ve sen insanlara Allah'ın koruyuculuğunu anlatmamış olursun. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'a yol bulamazlar.

-68-

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّىَ تُقِيمُواْ التَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلاَ تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

Kul yâ ehlel kitâbi! lestum alâ şey'in hattâ tukîmût Tevrâte vel İncîle ve mâ unzile ileykum min rabbikum ve le yezîdenne kesîren minhum mâ unzile ileyke min rabbike tugyanen ve kufr fe lâ tese alâl kavmil kâfirîn

kul yâ ehle el kitâbi	: de, ey, eski anlayışlarda aktarılan söylentide kalan
lestum alâ şeyin	: değilsin, bir şey üzerine,
hattâ tukîmû	: hatta, olduğunda, ikame, uygulama, anlama
el tevrâte	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve el incil	: müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,
ve mâ unzile ileykum	: indirilen şey, sunulan, size
min rabbi-kum	: Rabb'inizden, sizi vücudlandıran,
ve le yeziden	: elbette, arttırır, artar,
kesira minhum	: çok, çoğu, onlardan
mâ unzile ileyke	: sunulan şey, indirilen, sunduğun şey,
min rabb ke	: rabbinden, seni vücudlandıran,
tugyanen	: azgınlık, taşkınlık
ve kufren	: küfr, hakikatleri görmemezlikten gelmek,
fe lâ tese	: artık, yok, keder, üzülme, tasa
Ala el kavm el kafirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

68- De ki: Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Yasaları ve huzur veren bilgileri anlamadıkça ve sizi vücudlandıranın sizdeki hakikatlerine ulaşmadıkça, bir şey üzere olamazsınız. Seni vücudlandıranın hakikatlerinden sunduğun şeyler, onlardan çoğunun taşkınlığını ve hakikatleri görmemezlikten gelmelerini arttırdı. Artık sen, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için kederlenme.

-69-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَالَّذِينَ هَادُواْ وَالصَّابِؤُونَ وَالنَّصَارَى مَنْ آمَنَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وعَمِلَ صَالِحًا فَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

İnnellezîne âmenû vellezîne hâdû ves sâbiûne ven nasâra men âmene billâhi vel yevmil âhıri ve amile sâlihan fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

inne ellezîne âmenû	: muhakkak ki, iman edenler, inananlar
ve ellezine hâdû	: o kimseler, yol bulan, gösteren
ve es sâbiûne	: tâbi olan, dine giren ya da çıkan, kendi inancından cıkan
ve el nasârâ	: yardımcılar, yardım eden,
men âmene bi Allah	: kim iman etti, inandı, Allah
ve el yevmi el âhıri	: sonlarına,
ve amile sâlihan	: dosdoğru hakk yolunda çalışanlar
fe lâ havfun aleyhim	: artık, yok, onlara korku yoktur
ve lâ hum yahzenûne	: yok, onlar mahzun olmaz

69- İman edenler ve Hakk'a yol bulan kimseler ve kendi inançlarından çıkıp hakikate tâbi olanlar ve Allah'a inanan kimselere yardımcı olanlar ve sonlarına inanan kimseler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, artık onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmakta yoktur.

-70-

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلاً كُلَّمَا جَاءهُمْ رَسُولٌ بِمَا لاَ تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُواْ وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ

Lekad ehaznâ mîsâka benî isrâîle ve erselnâ ileyhim resulâ kullemâ câehum resûlun bimâ lâ tehvâ enfusuhum ferîkan kezzebû ve ferîkan yaktulûn

lekad ehaznâ	: doğrusu, sarılmak, biz, hkikatlerimiz
misaka beni israîle	: misak, söz, İsrailoğulları, Allah'ın kulları,
ve erselnâ ileyhim	: açığa çıktı, sunduk, biz, hakikatlerimiz, onlara,
resul	: resul, hakikati gösteren, anlatan,
kullemâ câe-hum	: hep, her gelişinde, onlar,
resul	: resul, hakikatleri gösteren,
Bima la tehva	: dolayı, yok, çıkar, heva, beklenti,
enfus hum	: kendileri, onlar
Ferîkan kezzebu	: bir kısmı, yalanlamak
ve ferîkan yaktulune	: bir kısmını, öldürmek, yazık etmek,

70- Doğrusu İsrailoğulları hakikatlerimize sarılmak için söz vermişlerdi. Onlara hakikatlerimizi anlatanlar gelmişti. Resullerin onlara her gelişinde söyledikleri hakikatler, onların kendi çıkarlarına uymadığından dolayı, onların bir kısmını yalanladılar ve bir kısmını da öldürdüler.

-71-

وَحَسِبُواْ أَلاَّ تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ اللّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٌ مِّنْهُمْ وَاللّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

Ve hasibû ellâ tekûne fitnetun fe amû ve sammû summe tâballâhu aleyhim summe amû ve sammû kesîrun minhum vallâhu basîrun bimâ yamelûn

ve hasib ellâ tekûne	: hesab ettiler, sandılar, yok, olmaz,
fitnet	: fitne, bozmak, sınama, araştırmak,
Fe amû	: böylece, hakikati göremeyen,
ve sammû	: hakikatleri işitemeyen

summe tâbe Allâh aleyhim	: sonra, tövbe, pişmanlık, Allah, onların
Summe amû	: sonra, hakikat göremeyen
ve sammû	: hakikatleri işitemeyen
kesîrun min-hum	: onlardan birçoğu
ve allâhu basirun	: Allah, basiret, bildiren, gören
bimâ yamelun	: şeyleri, yaptıkları

71- Anlatılan hakikatleri araştırmasak da bir şey olmaz, diye hesap ettiler. Fakat onlar hakikatleri göremediler ve hakikatleri işitemediler. Sonra onlar yaptıklarından pişmanlık duyup Allah'a tövbe ettiler. Sonra yine onlardan birçoğu hakikatleri göremediler ve hakikatleri işitemediler. Oysa Allah onlara yaptıkları şeylerden her an hakikatleri bildirdi.

-72-

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُواْ اللّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّهُ عَلَيهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

Lekad keferallezîne kâlû innallâhe huvel mesîhubnu meryem ve kâlel mesîhu yâ benî isrâîla'budûllâhe rabbî ve rabbekum innehu men yuşrik billâhi fekad harremallâhu aleyhil cennete ve mevâhun nâr ve mâ liz zâlimîne min ensâr

Lekad kefere	: gerçek olan, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
ellezîne kâlû inne Allah	: diyenler, muhakkak, Allah
Huve el Mesih ibnu meryem	: o, Mesih, mübarek, değişmiş, Meryem oğlu
ve kâle el mesîhu	: Mesih dedi
ya beni israile	: ey İsrailoğulları, Yakubun oğulları,
abd allah	: kulluk, Allah
rabbî	: rabbim, beni vücudlandıran
ve rabbe-kum	: sizi vücudlandıran, rabbiniz
İnne hu men	: muhakkak ki o, kim, kimse,
yuşrik bi allah	: ortak koşmak, Allah'a
Fe kad hareme Allah aleyhi	: artık, oldu, haram, yasak, Allah, ona
el cennete	: cennet, huzur, mutluluk
ve mevâ-hu el nar	: bulunduğu yer, mesken, sığındığı yer, ateş,
ve mâ li ez zâlimîne	: değil, şey, olmaz, zalimler,
min ensârin	: bir yardımcı

72- Gerçek olan şu ki; Meryem oğlu Mesih Allah'ın kendisidir diyenler hakikatleri göremeyip örtenlerdir. Oysa Mesih dedi ki: Ey İsrailoğulları! Beni de vücudlandıran ve sizi de vücudlandıran Allah'a kul olun. Muhakkak ki Allah'a ortak koşan o kimseler, Allah'ın hakikatlerini ve huzuru kendilerine haram etmişlerdir ve onların meskenleri ateştir ve zalimlerin bir yardımcısı da olmaz.

-73-

لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ ثَالِثُ ثَلاَثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلاَّ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Lekad keferellezîne kâlû innallâhe sâlisu selâsetin ve mâ min ilâhin illâ ilâhun vâhid ve in lem yentehû ammâ yekûlûne le yemessennellezîne keferû minhum azâbun elîm

Lekad kefere	: gerçek şu ki, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
ellezîne kâlû inne Allah	: diyenler, muhakkak, Allah
sâlisu selâsetin	: üç, üçüncü, akıcılık, sözün ahenkliği, kolay
ve mâ min ilâhin	: değil, şey, ne, bir ilah
illâ ilâhun vâhidun	: ancak, ilah, tek, bir
ve in lem yentehû	: ve eğer son vermezlerse, vazgeçmezlerse
ammâ yekûlûne	: söylediklerinden, söyledikleri sözlerden
le yemessenne	: elbette, dokunacak, uğramak, kalmak,
ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
min-hum azabun elim	: onlardan, sıkıntı, azap, elim, acı

73- Allah üçün üçünsüdür diyenler, gerçek şu ki hakikatleri göremeyip örtenlerdir. Tek ilahtan başka ilah yoktur. Eğer birliği anlayamazlar, bu söylediklerine devam ederlerse, o hakikatleri göremeyip örten kimseler acı sıkıntılarda kalırlar.

-74-

أَفَلاَ يَتُوبُونَ إِلَى اللّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

E fe lâ yetûbûne ilâllâhi ve yestagfirûneh vallâhu gafûrun rahîm

e fe lâ yetûbûne	: hala, tövbe, yaptığından pişmanlık duyup dönen
ila allah	: Allah'a, Allah için, hakikatlere,
ve yestagfirûne-hu	: istiğfar ediyorlar, mağfiret, o
ve allâhu gafur	: Allah, mağfiret,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

74- Hâlâ yaptıklarından pişmanlık duyup, Allah'a dönmezler mi ve O'nun mağfiretini anlamazlar mı? Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

-75-

مَّا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلاَّ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلاَنِ الطَّعَامَ انظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الآيَاتِ ثُمَّ انظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

Melmesîhubnu meryeme illâ resûl kad halet min kablihir resul ve ummuhu sıddîkah kânâ yekulânit taâm unzur keyfe nubeyyinu lehumul âyâti summenzur ennâ yufekûn

Mâ el Mesih ibnu meryem	: değil, ne, şey, Mesih, İsa, Meryemoğlu
illâ resûlun	: ancak, sadece, Resul, hakikati gösteren,
kad halet min kabl hi	: gelip, geçmiştir, ondan önceki
el resulu	: Resuller, hakikati gösteren,
ve ummu-hu sıddıkatun	: onun annesi, sıddık, sadık, içten samimi, dogru olan
kana yekulâni el taam	: oldu, beslenme, fayda, yarar, yemek, taam
unzur keyfe	: bak nasıl
nubeyyinu lehum el ayet	: açıklama, onlara, ayetleri
Summe unzur	: sonra, bak, nasıl,
enna yukefun	: aldatılma, aldanıp dönme

75- Meryem oğlu İsa da, ondan önceki gelip geçen Resuller gibi bir Resuldü ve onun annesi sadıklardandı ve her ikisi de hakikatlerle beslenirlerdi. Bak gör, ayetler onlara nasıl da açıklanıyor, sonra da onlar aldanıp dönüyorlar.

-76-

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلاَ نَفْعًا وَاللّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Kul e tabudûne min dûnillâhi mâ lâ yemliku lekum darran ve lâ nefâ vallâhu huves semîul alîm

Kul e taabudûne	: anlat, kul mu oluyorsunuz,
min dûni Allâh	: başka, Allah
mâ lâ yemliku	: değil, şey, ne, yok, malik, sahip, gücü, olmayan
Lekum daran ve lâ nefan	: size, koruması ve yok, fayda
ve Allâh huve el semiu	: Allah, o, işittiren,
el alim	: ilmin sahibi,

76- De ki: Allah'ı bırakıp ta hiçbir şeye malik olmayan ve size bir faydası da ve koruması da olmayan zanna dayalı şeylere mi kul oluyorsunuz? Allah, O'dur işittiren, ilmin sahibi olan.

-77-

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لاَ تَغْلُواْ فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلاَ تَتَّبِعُواْ أَهْوَاء قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَن سَوَاء السَّبِيلِ

Kul yâ ehlel kitâbi, lâ taglû fî dînikum gayral hakkı ve lâ tettebiû ehvâe kavmin kad dallû min kablu ve edallû kesîran ve dallû an sevâis sebîl

kul yâ ehle el kitâbi	: de, ey, aktarılan söylentilerde kalanlar,
la taglu	: haddi aşmayın, sapmayın,
fi din kum	: için, hakkında, yolunda, din, varoluş yasaları, siz
gayre el hakkı	: gayrı, değil, başka, hak, hakikat, doğru olan
ve lâ tettebiû ehvae	: tabî olmayın, uymayın, heva, çıkar, boş şeyler
Kavmin kad dall	: kavim, kimseler, hakikatlerden sapmak, dalalet
min kabl	: önceden
ve edallû kesiran	: sapmak, haktan sapmak, çoğu,
ve dallû	: sapmak, dalalette kalmak,
an sevai el sebil	: dosdoğru yol, düzenli, yol

77- De ki: Ey aktarılan söylentilerde kalanlar! Siz din hakkında hakikatlerden başka şeylere sapmayın. Daha önceki, hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapan ve çoğu kimseleri de saptıran o kimseler gibi hevalarınıza uymayın ve dosdoğru hakikatin yolundan sapmayın.

-78-

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ

Luinellezîne keferû min benî isrâîle alâ lisâni dâvude ve îsebni meryem zâlike bimâ asav ve kânû yatedûn

Luine	: rahmetten uzaklaşma,
ellezine keferu	: hakikatleri örten kimseler, inkâr edenler
min beni israile	: İsrailoğulları, Yakubun oğulları,
alâ lisâni dâvûde	: üzeri, için, lisan, söyleme, davut
ve isa ibni meryeme	: Meryemoğlu, isa
Zâlike bima sav	: bu, işte, bu, isyan, karşı çıkma
ve kânû yatedun	: oldular, haddi aşma, aşırılık

78- Davut'un söyledikleri ve Meryem oğlu İsa'nın söyledikleri hakikatleri, İsrail oğullarından inkâr edenler, rahmetten uzaklaştılar. İşte bu onların hakikatlere karşı çıkmalarından ve aşırılık içinde olduklarındandı.

-79-

كَانُواْ لاَ يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ

Kânû lâ yetenâhevne an munkerin fealûh lebise mâ kânû yefalûn

kânû lâ yetenâhevne	: oldular, idiler, yok, mani olmak, engel,
an munkerin	: inkâr eden, yalanlayan, reddeden,
fealu hu	: yapmak, fail, o
Lebise	: kötü, fena,
ma kanu yefalûne	: yapıyorlar, yaptıkları şey

79- Onlar, kötülüklerden başka bir şey yapmazlardı, tüm varlıkta O fail olanı inkâr ederlerdi, fenalar içinde olup birbirlerine engel olmazlardı.

-80-

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ اللّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ

Terâ kesîran minhum yetevellevnellezîne keferû lebise mâ kaddemet lehum enfusuhum en sehıtallâhu aleyhim ve fîl azâbi hum hâlidûn

terâ kesîran min-hum	: görürsün, çoğu, onlardan
yetevellevne	: sorumlu olmak, dönerler, dostluk ederler
ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
lebise	: kötü, fena,
mâ kaddemet lehum	: sundukları şey, takdim ettikleri, onlar
enfusu-hum	:nefs, kendilerinde olan tecelliler
en sehite	: öfke, gadap, hiddet
allâh aleyhim	: Allah, onlar, üzerlerinde, onlarda, kendilerinde,
ve fî el azâbi hum	: azap içinde, sıkıntı, onlar,
halidun	: devamlı, sürekli, hep o haller içinde,

80- Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin, birbirleriyle dostluk içinde olduğunu görürsün. Onların sundukları şeyler ne kötüdür. Onlar hiddetli hallerinden dolayı, kendilerindeki Allah'ın tecellilerini göremezler ve onlar devamlı sıkıntılar içindedirler.

-81-

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللهِ والنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاء وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

Ve lev kânû yuminûne billâhi ven nebiyyi ve mâ unzile ileyhi mettehazûhum evliyâe ve lâkinne kesîren minhum fâsikûn

ve lev kanu yuminun	: eğer olsalardı, inanan
bi Allâh ve el nebiyi	: Allah ve nebi, haber veren, bildiren,
ve mâ unzile ileyhi	: şey, ne, değil, sunulan, indirilen, onlar
mâ ettehazû-hum evliya	: edinmez, sarılmaz, onlar, dostlar,
ve lâkinne	: lâkin, fakat
kesîren min-hum	: onlardan çoğu,
fasikun	: fasık, çıkmak, hakikatlerden sapmak

81- Eğer onlar, Allah'a ve hakikatleri bildirenlere ve onlara sunulan hakikatlere inansalardı, elbette o hallerini dost edinmezlerdi. Fakat onların çoğu hakikatlerden kendi anlayışlarına sapanlardır.

-82-

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُواْ الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُواْ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُواْ الَّذِينَ قَالُوَاْ إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لاَ يَسْتَكْبِرُونَ

Le tecidenne eşedden nâsi adâveten lillezîne âmenûl yehûde vellezîne eşrakû ve le tecidenne akrabehum meveddeten lillezîne âmenûllezîne kâlû innâ nasârâ zâlike bi enne minhum kıssîsîne ve ruhbânen ve ennehum lâ yestekbirûn

le tecidenne	: elbette, bulursun, görürsün,
eşedde el nas	: şiddet, güç, daha fazla, insanlar
adâveten	: düşmanlıkta, kin,
li ellezîne âmenû	: içinde, iman edenler
el yehûde	: yalnız bir yol gösteririz diyenler

ve ellezîne eşrakû	: o kimseler, ortak koşanlar
ve le tecidenne	: elbette, bulursun, görürsün,
akrabe hum	: yakınlık, onlar
meveddeten	: sevgi, muhabbet, dostluk bakımından
li ellezîne âmenû	: için, iman edenler
ellezine kâlû	: o kimseler, dediler, diyenler,
inna nasara	: biz, yardım edenleriz
Zalike bi enne	: işte bu, olduğunda, bu nedenle, bundan dolayı
min-hum kıssisine	: onlardan, gece bir şeyi talep eden isteyen
ve ruhbânen	: kendini hakka adayan, gece gündüz o yolda olan
ve enne-hum la yestekbirun	: olması, onlar, yok, kibirlenen, büyüklenen

82- İman eden kimselere, insanlar içinde daha fazla düşmanlık edenlerin, yalnız biz yol gösteririz diyenler ve ortak koşan kimseler olduğunu görürsün. İman eden kimselerin ise, hakikatlere bir sevgiyle yakın olanlara; biz, yalnızca samimi bir arayış içinde olanlara yardım ederiz, diyen kimseler olduğunu görürsün. İşte bu onların hakikatleri öğrenmek için hep bir arayışta olduklarından ve kendilerini Hakk'a adayan kimselerden olduklarındandır ve onlarda kibirlenmek yoktur.

-83-

وَإِذَا سَمِعُواْ مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُواْ مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

Ve izâ semiû mâ unzile ilerresûli terâ ayunehum tefîdu mined dem'ı mimmâ arefû minel hakk yekûlûne rabbenâ âmennâ fektubnâ meaş şâhidîn

ve izâ semiû ma unzile	: işittiklerinde, şey, ne, indirilen, açığa çıkan, sunan,
ilâ el resûli	: Resule, hakikatleri gösteren,
Tera ayune-hum	: görürsün, göz, ayniyet, onların,
tefidu	: taşan, çoşkunluk, heyecan, arzu,
min el demı	: gözyaşı, nefes, soluk, an, sevinme mutluluk
mimmâ arefu	: arif olmak, bilen,
min el hakk	: hakikatler, hak, gerçekler
yekûlûne rabb na	: derler, Rabbimiz, bizi vücudlandıran,
amenna	: iman ettik, inandık
fe uktub-nâ	: artık, yazmak, kitab, hakikatlerin sözleri, biz
mea el şâhidîne	: beraber, birlikte, tanık, şahid

83- Resullerin sunduğu hakikatleri işittiklerinde, onların gözlerinde gerçeklere arif olmanın zevkiyle, heyecan içinde olduklarını görürsün. Derler ki: Bizi vücudlandırana iman ettik. Artık biz hakikatlerin sözlerine tanık olanlarla beraberiz.

-84-

وَمَا لَنَا لاَ نُؤْمِنُ بِاللّهِ وَمَا جَاءنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبَّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ

Ve mâ lenâ lâ numinu billâhi ve mâ câenâ minel hakkı ve natmeu en yudhılenâ rabbunâ meal kavmis sâlihîn

ve mâ lenâ la numinu	: değil, şey, nasıl olur, ne, yok, inanmak,
bi allâhi	: Allah
ve mâ câe-nâ	: bize gelen şey, sunulan şeyler,
min el hakk	: hakk olan, gerçek, doğru olan,
ve natmeu en yudhıle-nâ	: istemek, tamah, arzu ederiz, dahil olmak, biz
Rabb na	: rabbimiz, bizi vücudlandıran,
Mea el kavmi el salihîne	: beraber, kavim, kimseler, salih, iyi olan, iyi çalışmalarda

84- Derler ki: Bize sunulan şeyler gerçek iken, nasıl olur da biz Allah'a iman etmeyiz. Bizi vücudlandırandan arzumuz iyi kimselerle beraber olabilmektir.

-85-

فَأَثَابَهُمُ اللّهُ بِمَا قَالُواْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاء الْمُحْسِنِينَ

Fe esâbehumullâhu bimâ kâlû cennâtin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ve zâlike cezâûl muhsinîn

fe esâbe-hum Allah	: böylece, ödül, ihsan, emeğinin karşılığı, onlar, Allah
bimâ kâlû	: şeyler, dolayı, sebebiyle, söyledikleri, anlattıkları
Cennatin tecrî min tahti-hâ	: cennet, huzur, vardır, makamlarında,
el enhâru	: akıp giden bir ilim
hâlidîne fî-hâ	: devamlı, orada, o halde
ve zâlike ceazu el muhsinin	: bu, işte bu, karşılık, ceza, muhsin, iyilikler yapan

85- Böylece onlara; Allah'a tâbi olup, onun hakikatlerini anlattıklarından dolayı, karşılık olarak huzur vardır, makamlarında akıp giden bir ilim vardır ve devamlı o hallerle hareket ederler. İşte iyilikler yolunda olanların karşılığı budur.

-86-

وَالَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbul cahîm

ve ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
ve kezzebû bi ayati na	: yalanladılar, ayetler, işaretler, biz
Ulaike ashâbu	: işte onlar, sahip,
el cahîmi	: sıfatları kendine nisbet etme cahaleti

86- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve Bizim işaretlerimizi yalanlayanlar ise, işte onlar sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletine sahiptirler.

-87-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تُحَرِّمُواْ طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللّهُ لَكُمْ وَلاَ تَعْتَدُواْ إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tuharrimû tayyibâti mâ ehallallâhu lekum ve lâ tatedû innallâhe lâ yuhibbul mutedîn

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
lâ tuharrimû	: yok, yasak, haram, mahrum,
tayyibat	: temiz güzel, yararlı
mâ ehalle Allâh lekum	: şey, ne, değil, helal, uygun, Allah, size
ve lâ tatedû	: haddi aşmayın, aşırı gitmeyin, bozmayın
inne Allâh la yuhib	: muhakkak, Allah, yok, sevgi
el mutedîne	: haddi aşanları, aşırı gidenler zalim

87- Ey iman edenler! Allah'ın size uygun kıldığı, temiz, yararlı olan şeylerden kendinizi mahrum etmeyin ve haddi aşmayın. Muhakkak ki haddi aşanlarda Allah sevgisi yoktur.

-88-

وَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّهُ حَلاَلاً طَيِّبًا وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِيَ أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ

Ve kulû mimmâ razakakumullâhu halâlen tayyiben vettekûllâhellezî entum bihî muminûn

ve kulû mimma	: beslenin, yiyin, faydalanma, şeyler
razaka-kum Allâh	: rızık, faydalı, yararlı, siz, Allah
halâlen tayyiben	: uygun, helal, temiz, güzel, yararlı,
ve itteku allâhe	: fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın
Ellezi entum bihi muminun	: o ki, sizler, ona, emin olan, mümin

88- Allah'ın size uygun kıldığı, temiz, yararlı olan rızıklardan faydalanın ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Sizler emin olan kimselerden olun.

-89-

لاَ يُؤَاخِذُكُمُ اللّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ الأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُواْ أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Lâ yuâhizukumullâhu bil lagvi fî eymânikum ve lâkin yuâhizukum bimâ akkadtumul eymân fe keffâretuhu it'âmu aşereti mesâkîne min evsatı mâ tut'ımûne ehlîkum ev kisvetuhum ev tahrîru rakabet fe men lem yecid fe sıyâmu selâseti eyyâm zâlike keffâretu eymânikum izâ haleftum vahfezû eymânekum kezâlike yubeyyinullâhu lekum âyâtihi leallekum teşkurûn

lâ yuâhizu kum	: yok, almak, çıkmak, sarılma, anlama, sorumluluk, siz,
Allah bi el lagvi	: Allah, boş sözler, düşüncesiz,
fi eymani kum	: yemin, söz, sağlamlık, diri olan, kasem, sağ taraf
ve lâkin yuâhizu-kum	: fakat, almak, çıkmak, sarılma, anlama, sorumlu, siz
bi-mâ akkadtum	: sebebi ile, dolayısıyla, akit, söz verme,
el eymane	: yemin, söz, sağ, diri olan, kuvvetli,
fe keffâretu-hu	: artık onun kefareti, temizlenme, arınma,
İtâmu aşereti mesakin	: besleme, faydalandırma, on, grup, kimseler, yoksul,
min evsatı	: orta halli, algılanır, anlaşılır, vasat olarak, ortalama
mâ tutımûne ehli kum	: şey, ne, beslemek, yarar, fayda, ehil, bilgili, halk, siz
ev kisvetu-hum	: veya, elbise, giydin, nasiplenmek, ilmi elbise, onlar
ev tahrîru	: veya, bağımsız, özgür, azat, bırakma, kurtarma,
rakabetin	: boyun, esaret, kölelik, kulluk, cariye, yönleri
fe men lem yecid	: artık kim, değil, bulmak,
fe sıyâmu	: bırakmak, korunmak, sakınmak,
selaset eyyamin	: kolaylık, akıcı, üç, güzel, hayırlı
zâlike keffâretu	: işte bu kefarettir, arınma,
eymani kum	: yemin, söz, sağ, diri olan, siz
izâ haleftum	: olduğunda, yerine, gelen, sonradan gelen,
ve ıhfezû	: muhafaza edin, koruyun,
eymane kum	: yemin, sağ, dirilik anlayışı, elleri hareket ettiren güç
Kezalike yubeyyinu allâhu	: işte, açıklıyor, Allah
Lekum ayeti hi	: size, o işaretler, ayetleri
lealle-kum teşkurûne	: umulur, siz, şükür, nimetlerin sahibini bilip teslim etme

89- Siz, tüm varlıkta diri olanı anlama yolunda, yaptığınız şeylerde düşüncesizlik içinde olursanız Allah'ın hakikatlerini anlayamazsınız. Fakat siz o diriliği anlama yolunda verdiğiniz sözlere uyarsanız, siz o hakikatleri anlarsınız. Artık o arınma yolunda, faydalandığınız bilgilerden, hakikatlerden yoksun kimseleri de anlayacakları şekilde faydalandırın veya onları o ilimden nasiplendirin veya onları o cehaletin köleliğinden kurtarın. Fakat kim bunları yapamazsa, artık o onları; sözleri daha akıcı olan, bir güzellik içinde hakikatleri açıklayanlara bıraksın. İşte sizin de ve sizden sonrakilerin de diriliği anlama yolundaki arınmanız böyledir. Siz dirilik anlayışınızı muhafaza edin. İşte Allah'ın o işaretleri sizlere böyle açıklanıyor. Umulur ki siz nimetlerin sahibini bilir teslim edersiniz.

-90-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû innemel hamru vel meysiru vel ensâbu vel ezlâmu ricsun min ameliş şeytâni fectenibûhu leallekum tuflihûn

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler,
İnnemâ el hamr	: ançak, şarap, aklı örten her şey
ve el meysiru	: kumar, haksız kazanç
ve el ensâbu	: putlar,

ve el ezlâmu	: büyü, fal, aslı olmayan şeyler, fal okları
Ricsun	: kirlilik, cehalet kirliliği,
min ameli el şeytani	: amel, şeytani haller
Fe ictenibû-hu	: artık, ondan kaçının,
lealle-kum tuhlifun	: umulur ki, siz, felah, başarılı olma

90- Ey iman edenler! Aklınızın çalışmasına engel olan her şeyden, kumar, haksız kazanç ve Hakk'tan sizi ayıracak sizin var ettiğiniz her puttan ve büyü, fal gibi aslı olmayan şeylerden ki bunlar ancak şeytani hallerin kirliliğidir, artık bunlardan kaçının. Umulur ki siz başarılı olursunuz.

-91-

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاء فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللّهِ وَعَنِ الصَّلاَةِ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ

İnnemâ yurîduş şeytânu en yûkia beynekumul adâvete vel bagdâe fîl hamri vel meysiri ve yasuddekum an zikrillâhi ve anis salâh fe hel entum muntehûn

innemâ yurîdu el şeytân	: ancak, istek, şeytani haller, her türlü kötülük
en yûkia beyne kum	: düşürür, sokar, giriş, aranıza
El adavet ve el bagdâe	: düşmanlık, husumet ve kin, kıskançlık, nefret
Fi el hamri	: için, ile, şarap, aklı örten her şey
ve el meysiri	: kumar, haksız kazanç
ve yasudde-kum	: engel olur, uzak tutar, sizi alıkoyar, sed koyar,
an zikri allâhi	: Allah'ın zikri, anmak, sohbet,
ve an el salâti	: salât, heran ona bağlı olma şuuru
Fe he entum muntehun	: artık, o halde, mi, siz, kaçınmak, son veren

91- Şeytani hallere istek duymanız; aklınızın çalışmasına engel olan her şeyi ve kumarı, haksız kazancı ve sizlerin arasına düşmanlığı ve nefreti sokar. Sizi Allah'ı anlamaktan ve anlatmaktan ve her an O'na bağlı olma şuurundan uzak tutar. Artık siz o hallerden kaçınmaz mısınız?

-92-

وَأَطِيعُواْ اللّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَاحْذَرُواْ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُواْ أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلاَغُ الْمُبِينُ

Ve etîûllâhe ve etîûr resûle vahzerû, fe in tevelleytum falemû ennemâ alâ resûlinel belâgul mubîn

ve etia Allâh	: itaat edin, uyun, Allah
ve etiu el resûle	: itaat, uymak, anlamak, resul, hakikatleri gösteren,
ve ıhzerû	: dikkatli olun, uyanık olun, bilinçli olun, şuurlu olun
Fe in tevelleytum	: artık, eğer, yüz çevirme, dönmek
fe alemû	: o halde bilin
Ennema alâ resûli-nâ	: ancak, sadece, için, ile, resül, hakikati gösteren, biz,
el belâgu el mubin	: tebliğ, açıklama, açıkça

92- Allah'a itaat edin ve hakikatleri gösterenlere uyun ve her an şuurlu olun. Bundan sonra siz hakikatlerden yüz çevirirseniz, artık bilin ki hakikatleri gösterenlerin görevi, sadece apaçık hakikatlerimizi tebliğ etmektir.

-93-

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُواْ إِذَا مَا اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَواْ وَّآمَنُواْ ثُمَّ اتَّقَواْ وَّأَحْسَنُواْ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Leyse alellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti cunâhun fîmâ taimû izâ mettekav ve âmenû ve amilûs sâlihâti summettekav ve âmenû summettekav ve ahsenû vallâhu yuhibbul muhsinîn

leyse alâ ellezîne âmenû	: yoktur, değil, için üzerine, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru çalışanlar
cunâhun	: bir günah, vebal, sorumluluk
Fi ma taimû	: içinde, şey, ne, değil, yemek, beslenmek, fayda
izâ mâ ittekav	: olduğunda, şey, değil, ne, fenalardan sakınma
ve âmenû	: iman etmek, inanmak
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru çalışanlar
summe ittekav	: sonra fenalardan sakınma ortak koşmama
ve âmenû	: iman etme, inanma
summe ittekav	: sonra fenalardan sakınma ortak koşmama
ve ahsenû	: güzellikler, iyilikler, yakışır olan, ahsen olun
ve allâhu yuhibbu	: Allah, sevgi,
el muhsinîne	: iyiliklerde olan, hayırlarda olan

93- İman edenler ve dosdoğru çalışanların üzerine bir vebal yoktur. Faydasız şeyler içinde olup, fenalardan sakınmıyorken, bunlardan vazgeçer ve iman ederseniz ve dosdoğru çalışanlardan olursanız, sonra da fenalardan sakınır Allah'a ortak koşmazsanız ve iman etmenizi, sonra da fenalardan sakınıp Allah'a ortak koşmamanızı en güzel bir şekilde uygularsanız, sizlere de bir vebal yoktur. İyiliklerde, hayırlı çalışmalarda olanlarda Allah sevgisi vardır.

-94-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû le yebluvennekumullâhu bi şeyin mines saydı tenâluhu eydîkum ve rimâhukum li yalemallâhu men yahâfuhu bil gayb fe menitedâ bade zâlike fe lehu azâbun elîm

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
Le yebluvenne-kum Allah	: elbette, imtihan, dikkatlice düşünme, araştırma, siz, Allah

bi şeyin min el saydı	: bir şey ile, av, avlanma, arayış,
tenâlu-hu eydi kum	: erişmek, ulaşmak, anlamak, o, el, güç,
ve rimahu-kum	: atışmak, mızrak, karşılıklı atışma, siz
li yaleme Allah	: için, bilmek, ilmin sahibi, Allah
Men yehafu hu	: kim, korku, gizli, çekinme, o,
bi el gaybi	: bilinmeyen, görünmeyen
fe men itedâ bade zalike	: kim haddi aşarsa, zulümlerde olursa, bundan sonra
Fe lehu azâbun elîmun	: artık, ona, acı azap, sıkıntı,

94- Ey iman edenler! Sizin kendinizdeki o gücü anlamanız ve bir şeydeki hakikati aramanız için, Allah sizlere dikkatlice düşünmeyi verdi. Allah'ı bilmek için, o bilemediklerine karşı kim bir korku içinde olursa, sizler karşılıklı birbirinize yardım edin. Bundan sonra kim haddi aşar, zulümler içinde olursa, artık ona acı sıkıntılar vardır.

-95-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَقْتُلُواْ الصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرُمٌ وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاء مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاكِينَ أَو عَدْلُ ذَلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ عَفَا اللّهُ عَمَّا سَلَف وَمَنْ عَادَ فَيَنتَقِمُ اللّهُ مِنْهُ وَاللّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ taktulûs sayde ve entum hûrûm ve men katelehu minkum muteammiden fe cezâun mislu mâ katele min en neami yahkumu bihî zevâ adlin minkum hedyen bâligal ka'beti ev keffâratun taâmu mesâkîne ev adlu zâlike siyâmen li yezûka vebâle emrih afâllâhu amma selef ve men âde fe yentakimullâhu minh vallâhu azîzun zûntikâm

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler,
lâ taktulû	: yok, yazık etme, mahvetmek, dağıtmak, öldürme
el sayde	: arayış, arama, av
ve entum hurumun	: siz, sığınak, kutsal, haram, yasak,
ve men katele-hu	: kim, öldürme, yazık etme, mahv, o
minkum muteammiden	: sizden, önceden plan, tertip, kasten, bilerek
Fe cezaun mislu	: artık, karşılık, misli, gibi,
ma katele	: değil, şey, öldürme, yazık etme, mahv olmak
min en neami	: evet, öyle, pek güzel, varlık, tüm varlık, hayvanın
yahkumu bi-hi	: hüküm, karar, hâkim olan, ona
zevâ adlin minkum	: sahip, kişi, adil, adalet sahibi, sizden
hedyen bâliga el kabeti	: verme, hediye, ulaşma, erişmiş, hakkı arama yolu
ev keffâratun	: veya kefaret, arınma, temizlenme
taâmu mesâkîne	: yemek, beslenmek, fayda, yarar, miskin, yoksul, yoksun
ev adlu	: veya, adil, doğru, değişmiş,
zâlike siyamen	: buna, bırakmak, uzaklaşmak, sakınmak,
Li yezuka vebale	: için, tat, his, hal, vebali, sorumluluk,
emri-hi	: iş, işleyiş, emr, varlıkta işleyiş sahibi, hüküm, o
afâ allâh amma selef	: af, bağışlanma, Allah, şeyler, önce geçen, geçmiş olan
ve men âde	: kim, adet, dönerse, kendi cahil haline dönme
Fe yentakimu	: artık, nimetleriyle gücünü gösteren, mahrum kalma,
Allâhu minhu	: Allah, ondan, kendinden

ve Allâh aziz : Allah, yüce, tüm değerlerin yüce sahibi,
zu intikam : sahip, güçlü, nimetleriyle gücünü gösteren

95- Ey iman edenler! Bir arayışta olanlara yazık etmeyin. Sizler kutsalsınız. Sizden kim o hakikatleri arayanlara kasıtlı davranmış yazık etmişse, bundan sonra sizden adalet sahibi olanlar, o arayışta olanlara; güzelce hükmün sahibini anlatsın, ona yazık etmesin, aradığına misli ile karşılık versin. Hakk'ı arama yolunda hakikatlere ulaşacak bilgileri versin ya da hakikatlerin bilgisinden yoksun olanları, hakikatlerden faydalandırıp, cehaletten arındırsın ya da doğru bir şekilde davransın. Tüm varlıkta işleyişin sahibini anlatmakla sorumluluk sahibi olanlar, hiddet gibi hâller içinde olmaktan uzak dursunlar. Geçmişteki fena halleriniz Allah'ı anlamakla affedilir. Bundan sonra kim; cahil hallerinde kalırsa, kendindeki Allah'ın nimetlerinin idrakinden mahrum kalır ve tüm değerlerin yüce sahibinin, her varlıktaki gücün sahibinin Allah olduğunu anlayamaz.

-96-

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِيَ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Uhille lekum saydul bahri ve taâmuhu metâan lekum ve lis seyyârah ve hurrime aleykum saydul berri mâ dumtum hurumâ vettekullâhellezî ileyhi tuhşerûn

uhille lekum saydu : helal, uygun, size, arayış, aramak,
el bahri : sonsuzluk bilgisi, bilgili, deniz, bilge kişi,
ve taam hu : beslenme, yemek, fayda, yarar,
metaan lekum : metaa, mal, değer, varlık, size
ve li el seyyârati : için, gezen, dolaşan,
ve hurime aleykum : sığınak, kutsal, haram, yasak, size
saydu el berri : aramak, arayış, av, doğru sözlü, sıdk, yeryüzü, toprak
mâ dumtum hurumen : değil, şey, ne, müddetçe, sürede, o halde, kutsal, yasak
ve ittekû allâhe : fenalardan sakının, Allaha ortak koşmayın
Ellezi ileyhi tuhşerûne : ki o, onda, toplanma, orta çıkma, açığa çıkmak, birlik

96- Hakikat bilgilerinin peşinde olmak, varlığın hakikatlerinden sizin yararlanmanız ve sizlerin hakikatler için gezip dolaşmanız helaldir. Doğruluk içinde bir arayışta olmak, sizin için kutsaldır. Kutsal hallerin dışında olmayın ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın, hepinizin O'ndan açığa çıktığınızı anlayın.

-97-

جَعَلَ اللّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلاَئِدَ ذَلِكَ لِتَعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَأَنَّ اللّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Cealallâhul kabetel beytel harâme kıyâmen lin nâsi veş şehral harâme vel hedye vel kalâid zâlike li ta'lemû ennellâhe yalemu mâ fis semâvâti ve ma fil ardı ve ennellâhe bikulli şeyin alîm

ceale allâhu : kıldı, yaptı, düzenledi, sundu, Allah,

el kabete	: hakkı arayış, hak yolunda olma, kabe, yönelme, kabul
el beyte el harâme	: ev, hane, vücud, kutsal,
kıyâmen li en nâsi	: diri tutan, ayakta tutan, can, insanları
ve el şerha el harame	: ay, içalem, medeniyet, kemalat, kutsal, hürmetli,
ve el hedye	: vermek, arınmak için varlığınından geçmek, armağan,
ve el kalâide	: boyunları bağlı, hep ona bağlı, her an teslimiyette
Zâlike li talemu	: işte bu, için, hakikatleri bilmeniz içindir, bilmeniz
enne Allâh yalemu	: Allah'tır, ilmiyle var eden, ilmin sahibi
mâ fî es semâvâti	: göklerde ne varsa
ve mâ fî el ardı	: yerde ne varsa
ve enne Allâh	: Allahtır
bi kulli şeyin alim	: bütün herşey, her şeyi, ilmin sahibi, ilmiyle var eden

97- Allah; insanların tüm varlığı tutanı bilmeleri için, kutsal olan o vücudlarına yönelmeyi gerekli kıldı. İşte bu sizin hakikatleri bilmeniz içindir. Kutsal olan o iç âleminize dönün ve size armağan olarak verilen vücudunuzu sahibine teslim edin ve hep O'na teslimiyet içinde olun. Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa ilmiyle var eden Allah'tır ve bütün her şeydeki ilmin sahibi Allah'tır.

-98-

اعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ilemû ennellâhe şedîdul akâbe ve ennellâhe gafûrun rahîm

Alemû enne allah	: biliniz, olduğu, Allah
şedîdu el akâba	: daha fazla, hızlı, güçlü, müşkül, zorluk, sıkıntı
ve enne Allâh gafur	: Allah, mağfiret eden,
rahim	: rahim, varlığı özünden var eden

98- Tüm her şeyin sahibinin Allah olduğunu bilin, daha fazla sıkıntılarda kalmayın. Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

-99-

مَّا عَلَى الرَّسُولِ إِلاَّ الْبَلاَغُ وَاللّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ

Mâ aler resûli illel belâg vallâhu yalemu mâ tubdûne ve mâ tektumûn

mâ alâ er resûli	: değil, şey, ne, resul, hakikatleri gösteren,
illâ el belâgu	: tebliğden başka
ve allâhu yalemu	: Allah, ilmin sahibi
mâ tubdûne	: orta koyulan, bilinen, açıkladığınız şeyi
ve mâ tektumûne	: gizlediğiniz şeyi, bilinmeyen

99- Hakikatleri gösterenlerin sorumlu oldukları şey, ancak tebliğ etmektir. Gördüğünüz ve göremediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi Allah'tır.

-100-

قُل لاَّ يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُواْ اللّهَ يَا أُوْلِي الأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Kul lâ yestevîl habîsu vet tayyibu ve lev acebeke kesretul habîs fettekullâhe yâ ulîl elbâbi leallekum tuflihûn

Kul la yestevi	: de, söyle, anlat, yok, bir olan, eşit,
el habis	: kötü zararlı olan, pis, zararlı
ve et tayyibu	: temiz, güzel, yararlı,
ve lev acebe-ke	: eğer, şayet, şaşırma, hayret, sen
Kesretu el habis	: çokluk, çoğu, kötü, pis, zararlı
fe ittekû allâhe	: artık, fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmama
yâ ulî el elbâbi	: akıl sahipleri, aklından çıkarmayan, hak üzere düşünen
lealle-kum tuhlifun	: umulur ki, siz, felah, başarılı olma

100- De ki: Kötü zararlı olanla, faydalı temiz olan bir olmaz. Çoğunun zararlı hallerde olması seni şaşırtmasın. Artık fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın. Ey akıl sahipleri! Umulur ki siz başarılı olursunuz.

-101-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَسْأَلُواْ عَنْ أَشْيَاء إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْأَلُواْ عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا اللّهُ عَنْهَا وَاللّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ teselû an eşyâe in tubde lekum tesukum ve in teselû anhâ hîne yunezzelul kurânu tubde lekum afâllâhu anhâ vallâhu gafûrun hâlîm

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
lâ teselû	: yok, sormak, sorgulamak, araştırmazlık,
an eşyae	: şeyler, eşya, eşyanın hakikati,
in tubde lekum	: eğer, açıklanma, gösterilme, siz,
tesukum	: tasa, keder, üzülme, kaygı, anlamama kaygısı, siz
ve in teselû anhâ	: eğer ondan sorarsanız, aramak,
hine yunezzelu	: ne zaman, an, heran, indirilirken, sunulma, aşağı,
el kuran	: okunan şey, kâinat kitabı, kuran
tubde lekum	: açıklanma, gösterilme, siz, size açıklanır
afâ allâhu anhâ	: af, temiz olma, temizlik, Allah, ondan, onun hakkında
ve Allâh gafur halim	: Allah, mağfiret, halim olan, güzellikleri sunan,

101- Ey iman edenler! Eşyanın hakikatini araştırmazlık yapmayın. Eğer anlayamama kaygısına düşerseniz size açıklananlara bakın. Eğer hakikatleri arıyorsanız, kâinat kitabından hakikatler size her an sunuluyor, size gösteriliyor. Allah'ın hakikatlerini anladıkça temizlenirsiniz ve mağfiret edenin, tüm güzellikleri sunanın Allah olduğunu anlarsınız.

-102-

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُواْ بِهَا كَافِرِينَ

Kad seelehâ kavmun min kablikum summe asbahû bihâ kâfirîn

kad seele-hâ	: oldu, sormak, araştırmak, o hakikatleri,
kavmun	: kavim, kimseler, topluluk,
min kabli-kum	: sizden önceki
summe asbahû biha	: sonra oldular, onunla,
kafirin	: hakikatleri görmeyip örtenlerden

102- Sizden önceki kimselerde o hakikatleri araştırdı, sonra da hakikatleri görmemezlikten gelip örttüler.

-103-

مَا جَعَلَ اللّهُ مِن بَحِيرَةٍ وَلاَ سَآئِبَةٍ وَلاَ وَصِيلَةٍ وَلاَ حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ لاَ يَعْقِلُونَ

Mâ cealallâhu min bahîretin ve lâ sâibetin ve lâ vasîletin ve lâ hâmin ve lâkinnellezîne keferû yefterûne alâllâhi kezibe ve ekseruhum lâ yakılûn

mâ ceale Allah	: kılmadı, yapmadı, Allah,
min bahiret	: akıllı, işaretli, ayrım yapmak, üstünlük, seçkin,
ve lâ saibetin	: yok, başıboş olan,
ve lâ vasilet	: yok, ayrılmaz, bağlayıcı, birlik olan
ve lâ hamin	: yok, olmamış, boşuboşuna, eğrilme, himaye, kaynak
ve lâkin ellezi keferu	: fakat, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Yefterûn	: iftira ediyorlar, uydurma,
ala Allah el kezib	: Allaha karşı, yalanlarda kalma
Ve ekser hum la yakılun	: onların çoğu, düşünmüyor, akıl etmiyor,

103- Allah sizlerde ayrım yapmaz ve başıboş bırakmaz ve sizden ayrılmaz ve sizlere boş olan şeyleri sunmaz. Fakat hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah hakkında uydurmalar yapıyorlar, o yalanları yayıyorlar ve onların çoğu düşünmüyorlar.

-104-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ إِلَى مَا أَنزَلَ اللّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُواْ حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلاَ يَهْتَدُونَ

Ve izâ kîle lehum teâlev ilâ mâ enzelallâhu ve iler resûlî kâlû hasbunâ mâ vecednâ aleyhi âbâenâ e ve lev kâne âbâuhum lâ ya'lemûne şeyen ve lâ yehtedûn

ve izâ kîle lehum tealev	: onlara denildiği zaman, gelin
ilâ mâ enzele allah	: indirdiği şeye, sunduğu, verdiği, Allah
ve ilâ el resûli	: Resulunun anlattığı hakikatlere
Kâlû hasbu na	: dediler, yeterli, yeter, biz
mâ vecednâ aleyhi	: bulduğumuz şey, onun üzerine
âbâe-nâ	: babalarımız, atalarımız
e ve lev kâne abau hum	: olmasalar bilemi, ataları
lâ yalemûne şeyen	: bilmiyorlar, bir şey
ve lâ yehtedûne	: yok, yol bulmak, doru yol, hakikatin yolu,

104- Onlara; Allah'ın size sunduğu hakikatlere ve resulün anlattıklarına gelin, denildiği zaman: Atalarımızı ne üzere bulduysak onlar bize yeter, dediler. Ataları hakikatlerden bir şey bilmiyor ve hakikatin yolunu bulanlardan olmasalar bile mi?

-105-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ لاَ يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû aleykum enfusekum lâ yadurrukum men dalle izehtedeytum ilâllâhi merciukum cemîân fe yunebbiukum bimâ kuntum tamelûn

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
Aleykum enfus kum	: sizin üzerinize, nefs, kendiniz, tanımak,
lâ yadurru-kum	: yok, zarar, darlık, siz,
men dalle	: kim, kimse, dalalet, sapmak, hakikatten sapmak
izâ ihtedeytum	: hakikate ulaşmak, doğru yol, hidayet
ilâ Allâh	: ancak, sadece, Allah,
merci kum cemian	: kaynak, dönüş, siz, hepiniz
fe yunebbiu-kum	: artık, sizlere haber verecek, bildirilir,
bi-mâ kuntum tamelun	: olduğunuz şeyleri, yaptığınız

105- Ey iman edenler! Siz kendi üzerinizdeki hakikatleri anlamışsanız, dalalette kalan kimse size zarar veremez. Siz hidayet bulmuşsanız, hepinizin kaynağının Allah olduğunu bilirsiniz. Böylece siz yaptığınız şeylerden size hakikatlerin haber verildiğini anlarsınız.

-106-

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الأَرْضِ فَأَصَابَتْكُم مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِن بَعْدِ الصَّلاَةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لاَ نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَلاَ نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الآثِمِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû şehâdetu beynikum izâ hadara ehadekumul mevtu hînel vasiyyetisnâni zevâ adlin minkum ev âharâni min gayrikum in entum darabtum fîl ardı fe esâbetkum musîbetul mevt tahbisûnehumâ min badis salâti fe yuksîmâni billâhi in irtebtum lâ neşterî bihî semenen ve lev kâne zâ kurbâ ve lâ nektumu şehâdetallâhi innâ izen le minel âsimîn

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
Şehâdetu beyni kum	: tanık, bilmek, şahit, aranızda
izâ hadara ehade kum	: eğer, sunmak, katılmak, gelmek, bir, tek, siz
el mevtu	: nutfe, öz, ruh, tevhidden sapmış, verimsiz, ölüm
Hine el vasiyeti isnani	: heran, o sırada, ne zaman, tavsiye, öneri, ikilik
zevâ adlin minkum	: sahib, zat, adil olan, adalet, sizden
Ev aharani min gayri-kum	: yoksa, diğer, başkaları, gayrı, olmayan, başka, siz
in entum darabtum	: eğer siz, gezmek, aramak, vurgu, misal, örnek,
fi el ard	: yeryüzünde
Fe esâbet-kum musibet	: artık, isabet, değme, gelme, siz, dert, sıkıntı, felaket
el mevti	: nutfe, öz, tevhidden sapmış, verimsiz, ölüm
tahbisûne humâ	: yakalama, kapatma, alıkoyma, tutma, onları
min badi el salâti	: sonra, salât, bağlılık, bağlılık şuuru
Fe yuksimâni bi Allah	: artık, yemin, söz verme, bölüm, kasem, Allaha
in irtebtum	: eğer, tereddüd, kuşku, şüpheye düşerseniz
lâ neşterî bi-hi	: yok, almak, satın almak, onunla,
semenen	: bedel, kıymet, fiyat
ve lev kâne za kurba	: şayet olsa bile, olsaydı, sahip, yakınlık
ve lâ nektumu	: yok, gizlemek
şehâdete allâhi	: tanık, görmek, bilmek, Allah
İnnâ izen	: doğrusu, o zaman,
le min el âsimîn	: elbette, günah, vebal, sorumluluk

106- Ey iman edenler! Aranıza hakikatleri bilmek için size biri katıldığı zaman, ona her zaman Özü anlama idrakinde olmasını, ikilikte olmamasını tavsiye edin. Sizler de adalet üzere olun. Yoksa siz başkalarına örnek olamazsınız. Eğer siz, yeryüzünde hakikatleri anlamak için bir arayışta olduğunuz vakit başınıza bir sıkıntı gelirse, Özü anlama yolunda olduğunuzu unutmayın, her an Hakk'a bağlılık şuurunda olun. Artık Allah'ı anlama yolunda verdiğiniz sözü unutmayın. Eğer bir şüphe içinde olursanız, hakikatlerin dışındaki o şeylere değer vermeyin. Eğer yakınlık sahibi olursanız, Allah'ı bildiğinizi gizlemeyin, doğrusu o zaman elbette vebal altında olursunuz.

-107-

فَإِنْ عُثِرَ عَلَى أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانُ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِن شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

Fe in usire alâ ennehumâstehakkâ ismen fe âharâni yekûmâni makâmehumâ minellezînestehakka aleyhimul evleyâni fe yuksîmâni billâhi le şehâdetunâ ehakku min şehâdetihimâ ve matedeynâ innâ izen le minez zâlimîn

fe in usire ala	: artık, eğer, olursa, bulunan, anlamak, üzerine, göre,
enne-humâ istehakk	: muhakkak, onlar, haketmek, gerçeği istemek, layık
ism	: günah, vebal, sorumlu, ad
fe âharâni yekumani	: artık, diğer, başka, yapılmak, yürütülmek, olmak
makâme humâ	: makam, yer, onlar
min ellezîne	: o kimselerden, onlardan
istehakka aleyhim	: haketmek, layık, kazanmış, onlara, üzerlerine
el evleyâni	: daha yakın,
Fe yuksimâni bi Allah	: artık, yemin, söz verme, bölüm, kasem, Allaha

le şehâdetu-nâ e hakk	: elbette, tanık olma, bilmek, biz, hakikat, doğru
min şehâdeti himâ	: şahitlik, bilmek, onlar, bilmek isteyenler
ve ma tedeynâ	: değil, şey, ne, haksızlık, haddi aşma, saldırma
İnnâ izen le min zalimin	: doğrusu, şüphesiz, o zaman, elbette, zalimlerden

107- Onlardan, günahlarından arınıp gerçeği bulmak isteyen olursa, artık onlar makamlarında başka şey üzere olmasınlar. O kimseler üzerlerinde olan hakikatlere layık olmak için daha yakın olsunlar. Artık Allah'ı anlama yolunda verdiğiniz sözü unutmayın, hakikatleri bilmek isteyenlere, hakikatleri biliyoruz deyin ve haddi aşmayın, doğrusu o zaman zalimlerden olursunuz.

-108-

ذَلِكَ أَدْنَى أَن يَأْتُواْ بِالشَّهَادَةِ عَلَى وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُواْ أَن تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا اللّهَ وَاسْمَعُواْ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

Zâlike ednâ en yetû biş şehâdeti alâ vechihâ ev yehâfûen turadde eymânun bade eymânihim vettekûllâhe vesmeû vallâhu lâ yehdil kavmel fâsikîn

zâlike ednâ	: işte bu, en aşağı, daha yakın, daha iyi,
en yetû bi el şehadet	: gelmek, gelmesi, bilmek, tanık, şahit
alâ vechi-hâ	: karşı, yüz, yön, cihet, tarz, gerçek, onun
ev yehâfû	: veya korkmak, çekinmek,
en turadde	: reddedilme, uzak kalma
Eymanun bade eyman him	: sağ, diri, yemin, söz, sonra, sağ, diri, yemin, onlar
ve ittekû allâhe	: fenalardan sakının, Allaha ortak koşmayın
ve ismeû	: dinleyin, işitin,
ve allâhu la yehdi	: Allah, yok, yol bulma, rehber,
El kavme el fasikin	: kavim, kimseler, hakikatler cehalate çıkan, ikilikte kalan

108- İşte o hakikatler üzere olup, şahit olanlar gerçeğe daha yakındırlar. Onlar diriliği anladıktan sonra, o diriliğin idrakinden uzak kalmaktan korkarlar. Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve hakikatleri işitin. Hakikatlerden kendi cehaletlerine çıkanlar, ikilikte kalanlar, Allah'a yol bulamazlar.

-109-

يَوْمَ يَجْمَعُ اللّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُواْ لاَ عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ

Yevme yecmeullâhur rusule fe yekûlu mâzâ ucibtum kâlû lâ ilme lenâ inneke ente allâmul gayb

yevme yecmeu allâhu	: gün, vakit, her an, toplanma, birlik, bütünlük, Allah
el resule	: resuller, hakikatleri gösterenler,
fe yekûlu mâzâ ucibtum	: o zaman, sonra der, söylemek, ne, cevap,
Kalu lâ ilme lenâ	: dediler, yok, ilim, bizim
inneke ente allemu	: muhakkak ki sen, sensin, ilmin sahibi, bilen,
el gayb	: görünmeyen bilinmeyen,

109- Resuller, her an Allah'ın birliğinin şuurundadırlar, onlar ne biliyorlarsa ona cevap verirler. Derler ki: Bizim ilmimiz yoktur, görünmeyen bilinmeyen her şeydeki ilmin sahibi muhakkak ki sensin.

-110-

إِذْ قَالَ اللّهُ يَا عِيسى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلاً وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالإِنجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الأَكْمَهَ وَالأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوتَى بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلاَّ سِحْرٌ مُّبِينٌ

İz kâlellâhu yâ îsebne meryemezkur nimetî aleyke ve alâ vâlidetike iz eyyedtuke bi rûhil kudusi tukellimun nâse fîl mehdi ve kehl, ve iz allemtukel kitâbe vel hikmete vet tevrâte vel incîl ve iz tahluku minet tîni ke heyetit tayri bi iznî fe tenfuhu fîhâ fe tekûnu tayran bi iznî ve tubriul ekmehe vel ebrasa bi iznî, ve iz tuhricul mevtâ bi iznî, ve iz kefeftu benî isrâîle anke iz citehum bil beyyinâti fe kâlellezîne keferû minhum in hâzâ illâ sihrun mubîn

iz kâle Allah	: demişti, Allah
Ya isa ibne meryeme	: ey Meryem oğlu İsa
uzkur nimeti aleyke	: nimetimi hatırla, an, anla, senin üzerindeki
ve alâ valideti-ke	: annenin üzerinde
iz eyyedtu-ke	: o zaman, destek, onay, güç, kuvvet, sen
bi rûhi el kudusi	: kutsal, ruh, tertemiz, bereket, ruh,
tukellimu en nâse	: insanlarla konuşuyorsun, doğuş, beşik, yatak, yaygı,
fi el mehd	: doğuş, beşik, yayıp döşemek, yatak, hazırlanmak,
ve kehlen	: kemalat, erkek, mert, yetişkin iken
ve iz allemtu-ke el kitab	: sana öğretmiştim, bildirdik, kitab, hakikatler,
ve el hikmete	: hikmet, varlığın yaratılışının bilgileri, düşünceleri
ve el tevrâte	: yasalar, hüküm, öğreti, hükümler,
ve İncil	: müjde, ruhun açığa çıkması, huzur veren bilgi,
ve iz tahluku	: oluşturmak, yapmıştın, halkiyet,
min el tin	: özümden, toprak
Ke heyeti	: gibi, vücud, heykel, suret,
el tayr bi izn	: kuş, uçmak, yücelik, yetkili, ruhsat,
fe tenfuhu fiha	: sonra, uçurmak, üflemek, onun içinde
fe tekûnu tayran	: sonra, böylece, olmak, kuş, uçmak, yücelik,
bi izn	: yetkili, ruhsat,

ve tubriu el ekmehe	: aklamak, temize çıkarmak, boş, kör, göremeyen
ve el ebrasa	: alaca tenli, lekeli, baras, vücudu kendine nisbet eden
bi izni	: yetkili, izin, sorumlu,
ve iz tuhricu	: çıkarıyordun, açığa çıkarmak,
el mevt	: nutfe, öz, ölü, idraksiz, ölü gibi,
bi izn	: yetkili, sorumlu, tüm varlığın işleyişinde ytkili,
ve iz kefeftu	: o zaman, sıkıntı, savmıştım,
beni İsrail anke	: İsrail oğulları, yakubun oğullar, senden
iz cite-hum	: sundun, anlattın, getirdin, onlar,
bi el beyyinat	: apaçık deliller, açıklamalar
fe kâle ellezine keferû	: o zaman dedi, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
Minhum in hâzâ	: onlardan, bu ancak sadece
illâ sihrun mubînun	: apaçık bir sihir, aldatma,

110- Allah bildirdi: Ey Meryem oğlu İsa! Senin üzerindeki ve annenin üzerindeki nimetlerimi anla. Sendeki kuvvet tertemiz Ruhumuzdur. Sen insanlarla doğuş hakkında ve kemalât hakkında konuşuyordun. Sana; kitabın hakikatlerini, hikmeti, yasaları ve huzur veren bilgileri bildirdik. Sen; varoluşun Özümden olduğunu, sonra da o vücudlardaki yüceliğin Bizim yetkimiz olduğunu anlatıyordun. Onların içine üfleyeni, sonra bir yücelik içinde ortaya çıkışın hep Bizim yetkimiz olduğunu anlatıyordun. Hakikatleri görmeyenlere gerçekleri tertemiz gösteriyordun. Cehalet kirliliğiyle vücudları kendine nisbet edenlere; o vücudları tutmada Bizim yetkili olduğumuzu, tüm varlığın Özümden açığa çıktığını, tüm varlığın işleyişinde yetkili olduğumuzu anlatıyordun. Sen; İsrailoğullarına hakikatlerimizi apaçık delillerle anlattığında, senden uzak durmuşlar, sonra da onlardan hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, bu apaçık bir aldatmadır demişlerdi.

-111-

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُواْ بِي وَبِرَسُولِي قَالُوَاْ آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ

Ve iz evhaytu ilel havâriyyîne en âminû bî ve bi resûlî kâlû âmennâ veşhed bi ennenâ muslimûn

ve iz evhaytu	: o zaman, vahy, bildirme
ilâ el havâriyyîne	: havarilere, yardımcı,
en âminû bî	: inanma, bana
ve bi resuli	: resul, hakikatleri gösteren,
kâlû âmennâ	: dediler, inandık, iman ettik
ve işhed	: şahid ol, tanık, heran her yerde hazır olan,
bi enne na	: bizim, olduğumuza
muslimûne	: teslim olan, barış huzur üzere olan

111- Bana iman edin ve hakikatlerimi göstereni de anlayın, diye havarilere de bildirmiştik. Dediler ki: İman ettik ve biz her an her yerde olduğunu anladık, bir teslimiyet içinde barış ve huzur üzere olanlardan olduk.

-112-

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَاء قَالَ اتَّقُواْ اللّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

İz kâlel havâriyyûne yâ îsebne meryeme hel yestetîu rabbuke en yunezzile aleynâ mâideten mines semâ kâlettekullâhe in kuntum muminîn

iz kâle el havâriyyûne : demişti, havariler, yardımcı,
ya îsâ ibne meryeme : ey Meryem oğlu isa
hel yestetîu rabb ke : yapabilir mi, vermek, rabbin
en yunezzile : indirmesi, sunmak
Aleyna mâideten : bize, üzerimize, nimetler sofrası, hakikatlerin bilgileri
min el semâi : ulvi alem, semâdan, gökten
kale ittekû allâhe : dedi, fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın
in kuntum müminun : eğer siz, iseniz, müminlerden

112- Havariler demişti ki: Ey Meryem oğlu İsa! Rabbin bize Ulvi Âlem'in hakikatlerinin bilgilerini sunabilir mi? Dedi ki: Eğer siz müminlerden iseniz fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın.

-113-

قَالُواْ نُرِيدُ أَن نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَن قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ

Kâlû nurîdu en nekule minhâ ve tetmainne kulûbunâ ve na'leme en kad sadaktenâ ve nekûne aleyhâ mineş şâhidîn

kâlû nuridu : dediler, istiyoruz, bilmek istiyoruz,
en nekule min-hâ : beslenmek, faydalanmak, o hakikatlerden
ve tetmainne kulub na : emin olmak, tatmin, anlamak, kalpler, biz
ve naleme : bilmemiz, bilelim,
en kad sadakte-nâ : sadık olan, doğru söyleyen, biz
ve nekûne aleyha : olalım, onun üzerine
min el şahidine : şahidlerden, görüp bilenlerden

113- Dediler ki: O hakikatleri anlamak istiyoruz. Kalblerimiz emin olsun ve senin doğru söylediğini bilelim ve bizler de görüp bilenlerden olalım.

-114-

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَاء تَكُونُ لَنَا عِيداً لِّأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِّنكَ وَارْزُقْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

Kâle îsebnu meryemellâhumme rabbenâ enzil aleynâ mâideten mines semâi tekûnu lenâ îden li evvelinâ ve âhirinâ ve âyeten mink verzuknâ ve ente hayrur râzikîn

kâle Îsâ ibnu meryeme : dedi, Meryem oğlu isa
Allâhumme rabbe na : Allahım, rabbimiz, vücudlandıran,
enzil aleynâ : indir, sun, göster, bize, hakikatlerinin bilgileri
maideten : sofra, hakikatlerin bilgileri, ilmi tevhid
min es semâi : ulvi alem, semâdan, gökten
tekûnu lena iden : olsun, bizim için, bayram, tatil, huzur, rahat
li evveli na ve ahiri na : için, önceki, evvel, biz ve sonraki, biz
ve âyeten min-ke : bir ayet, bir delil, işaret, senden
ve urzuk-nâ : rızık, fayda, yarar, biz,

ve ente hayru	: sen, hayırlı olan,
el razikîn	: rızık, nimet, fayda, yarar

114- Meryem oğlu İsa: Allah'ım sen bizi vücudlandıransın. Bize Ulvi Âlem'in hakikatlerinin bilgilerini sun. Bizim önceki ve sonraki bilişlerimiz için bize huzur getirsin ve senin o delillerinle bize fayda ver ve sen hayırlısıyla fayda verensin, dedi

-115-

قَالَ اللّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ مِنكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لاَّ أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ

Kâlellâhu innî munezziluhâ aleykum fe men yekfur badu minkum fe innî uazzibuhu azâben lâ uazzibuhû ehaden minel âlemîn

kâle allâh	: dedi, bildirdi, buyurdu, Allah
inni munezzilu-hâ	: ben, sunmak, bildirmek, onu,
aleykum	: sizin üzerinize, kendinizde,
fe men yekfur	: fakat, artık, kim, hakikatleri görmeyip örterse
Badu min-kum	: sonra, sizden
Fe inni uazzibu-hu azaben	: artık, ben, azap, sıkıntı, o, azap, sıkıntı
lâ uazzibu-hu	: yok, azap, sıkıntı, o
ehaden min el âlemîne	: bir, tek, âlemlerin birliğinin idrakine varan

115- Allah buyurdu: Kendi üzerinizde olan o hakikatler Ulvi Âlemin hakikatleridir. Bundan sonra kim hakikatleri görmemezlikten gelirse, o Beni anlamamanın sıkıntısında kalır. Âlemlerin birliğinin idrakine varan o kimsede ise sıkıntı yoktur.

-116-

وَإِذْ قَالَ اللّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِن دُونِ اللّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلاَ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ

Ve iz kâlellâhu yâ îsebne meryeme e ente kulte lin nâsittehizûnî ve ummiye ilâheyni min dûnillâh kâle subhâneke mâ yekûnu lî en ekûle mâ leyse lî bi hakk in kuntu kultuhu fe kad alimteh talemû mâ fî nefsî ve lâ alemu mâ fî nefsik inneke ente allemul guyûb

ve iz kâle allâh	: dediği zaman, dediğinde, bildirdi, Allah
ya İsa ibne meryeme	: ey Meryem oğlu İsa
e ente kulte li el nas	: sen, dedin mi, insanlara,
ittehizû-nî	: edinin, sarılın, beni
ve ummiye ilaheyni	: annemi, ilahlar olarak
min dûni allâhi	: Allahdan başka, yanında,
kâle subhâne-ke	: seni noksan sıfatlardan arındırırım, tenzih ederim dedi
mâ yekûnu li en ekule	: değil, şey, ne, benim için olmaz, olamaz, söyleme

mâ leyse lî bi hakkın	: değil, bana yakışmayan, gerçek olmayan,
in kuntu kutlu hu	: eğer, ben, olsaydım, onu söyleseydim
fe kad alimte-hu talemu	: o zaman, bilmek, ilmin sahibi, ilmiyle var eden, sen
mâ fî nefsî	: değil, şey, ne, nefsimdeki, kendimde, varlığı değil
ve la alemu	: yok, bilmek, bilmem,
ma fi nefs ke	: değil, şey, ne, nefsinde, kendinde, zat, sen
İnne ke ente allemu	: muhakkak ki sen, sensin, ilmin sahibi,
el gayb	: görünmeyen bilinmeyen alem

116- Allah buyurdu: Ey Meryem oğlu İsa! Sen insanlara, Allah'tan başka beni ve annemi de ilahlar edinin mi dedin? İsa dedi ki: Sen noksan sıfatlardan münezzehsin, gerçek olmayan bir şeyi söylemek bana yakışmaz. Eğer ben öyle bir şey söylersem, artık ilmin sahibi olan, ilmiyle vareden seni ve nefsimi bilememiş olurum. Vücudumda senin Zatından gayrısını bilmem. Muhakkak ki sen görünmeyen bilinmeyen âlemin sahibisin.

-117-

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلاَّ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

Mâ kultu lehum illâ mâ emertenî bihî enibudûllâhe rabbî ve rabbekum, ve kuntu aleyhim şehîden mâ dumtu fîhim fe lemmâ teveffeytenî kunte enter rakîbe aleyhim ve ente alâ kulli şeyin şehîd

mâ kultu lehum	: değil, şey, ne, söylemek, onlara
illâ mâ emerte-nî bihi	: ancak, sadece, iş, hüküm, sen, ben, hakikatler
en abudû Allah	: kul olmak, kul olmalarını, Allah
rabbî ve rabbe-kum	: benim Rabbim ve sizin Rabb'iniz
ve kuntu aleyhim şehîden	: ben oldum, onların üzerlerine, şahit
mâ dumtu fî-him	: onların arasında, bulunduğum sürece
Fe lemma teveffeyte-nî	: artık, sevgi bağlılığı, tüm varlığından geçme,
Kunte ente	: oldun, sen,
el rakib aleyhim	: gözeten, koruyan, tutan, onların üzerinde
Ve ente alâ kull şeyin	: sen, bütün her şeyde,
şehid	: heran her yere hazır olan, has olan, öz olan,

117- Ben onlara senin işleyişinin hakikatlerinden başka bir şey söylemedim. Beni de vücudlandıran ve sizi de vücudlandıran Allah'a kul olun, dedim. Ben onların aralarında olduğum müddetçe, kendilerindeki hakikatleri bilmelerini söyledim. Artık sana bağlılığımla tüm varlığımdan geçtim. Sensin tüm varlığı birliğinle tutan ve sen, bütün her şeyde, her yerde her an hazır olansın.

-118-

إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

İn tuazzibhum fe innehum ibâduk ve in tagfir lehum fe inneke entel azîzul hakîm

in tuazzib-hum	: eğer, sıkıntı, azap, onlar
fe inne-hum abid ke	: muhakkak ki onlar, senin kulların

ve in tagfir lehum	: eğer onları bağışlarsan, mağfiret
fe inne-ke	: muhakkak ki sen
Ente el aziz el hakim	: sen, varlığın tüm değerlerinin yüce sahibi, hakim olan

118- Muhakkak ki onlar senin kullarındır, onların sıkıntılarında sensin onlara mağfiret eden. Muhakkak ki sen tüm değerlerin yüce sahibisin, tüm varlığa tecellilerinle hâkim olansın.

-119-

قَالَ اللّهُ هَذَا يَوْمُ يَنفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَّضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Kâlellâhu hâzâ yevmu yenfeus sâdikîne sıdkuhum lehum cennâtun tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ radiyallâhu anhum ve radû anh zâlikel fevzul azîm

kâle allâh	: dedi, bildirdi, Allah,
haza yevm	: bu, şu, gün, vakit, her zaman, her an,
yenfeu	: fayda, yarar,
es sâdikîne	: sadık, doğru olan, dosdoğru hareket eden,
sıdku-hum	: sadakat, doğruluk, onlar hakikat üzere,
lehum cennet	: onlara, cennet, huzur
Terci tahte ha el enhar	: akar, vardır, makamlarında, nehir, akıp giden ilim
Halidina fiha ebeden	: ebedi, devamlı, orada, sonsuz, hep
radıye Allâh anhum	: razı olma, mutlu, hoşnut, Allah, onlardan, kendilerinden,
ve radû anhu	: hoşnut, huzurlu, memnun, ondan razı oldular
zâlike el fevzu el azîmu	: işte bu, kurtuluş, yüce

119- Allah bildirdi: Her an doğruluk içinde hareket edip faydalı olanlar, onlar hakikat üzere hareket edenlerdir. Huzur onlaradır. Makamlarında akıp giden bir ilim vardır, devamlı o haldedirler. Allah'ın rızasını anlamışlardır ve O'nun rızası üzere hareket ederler. İşte O yüce kurtuluş budur.

-120-

لِلّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Lillâhi mulkus semâvâti vel ardı ve mâ fîhin ve huve alâ kulli şeyin kadîr

li allâhi mulku	: Allah, mülkü, sahip, hükümdar, idare eden,
El semavat ve el ardı	: gökler, ulvi alem, arz, yeryüzü, yer
ve mâ fî-hinne	: şey, değil, ne, içinde, onda, orada,
ve huve ala kull şey kadir	: o, bütün her şeydeki kudret

120- Göklerde ve yerde ve onlardaki her şeyin sahibi Allah'tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.

S6 - EN'ÂM SÛRESİ

-1-

الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِم يَعْدِلُونَ

Elhamdu lillâhillezî halakas semâvâti vel arda ve cealez zulumâti ven nûr summ ellezîne keferû bi rabbihim yadilûn

el hamd li Allah	: tüm övgülerin sahibi, tüm niteliklerin sahibi, Allah
ellezi halaka	: halketti, yaratmak,
el semâvât ve el ard	: gökler ve yeryüzü
ve ceale	: kıldı, yaptı, eyledi, çıkardı
el zulumat	: cehaletin karanlığı,
ve en nûra	: aydınlık, nur, hakikatlerin aydınlığı,
Summe ellezine keferû	: böyle iken, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
bi rabbi him	: Rablerine, kendilerini vücudlandıran,
yadilune	: eş, denk, akran, adil,

1- Allah tüm niteliklerinin sahibidir. Ki O'dur gökleri ve yeri halkeden ve karanlıklardan aydınlığa çıkaran. Böyle iken hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, kendilerini Rablerine eş tutuyorlar.

-2-

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلاً وَأَجَلٌ مُّسمًّى عِندَهُ ثُمَّ أَنتُمْ تَمْتَرُونَ

Huvellezî halakakum min tînin summe kadâ ecelâ ve ecelun musemmen ındehu summe entum temterûn

huve ellezi	: O, ki o
halaka-kum	: sizi yarattı, halketti,
min tinin	: özünden, toprak, nemli toprak
Summe kada ecel	: sonra, takdir, hüküm, yapmak, ecel, belli bir vakit
ve ecel musemmen	: ecel, vakit, belirli, isimlendirilmiş,
İnde hu	: katında, ait, ona ait
Summe entum temterun	: sonra, siz, kuşku, şüphe, tereddüt

2- Ki O'dur sizi özünden halkeden. Sonra belli bir vakit takdir eden ve belirlenmiş vakit O'na aittir. Böyle iken siz şüphelerde kalıyorsunuz.

-3-

وَهُوَ اللّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ

Ve huvellâhu fîs semâvâti ve fîl ard yalemu sirrakum ve cehrekum ve yalemu mâ teksibûn

ve huve allâh	: O, Allah,
fî el semâvâti ve el ard	: göklerde ve yerde
Yalemu	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden, bilen
Sirra kum	: bilinmeyen, görünmeyen, siz,
ve cehre-kum	: açıkta olan, gördüğünüz, siz,
ve yalemu	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
ma teksibun	: elde edilen, kazanılan, yaptığınız eserler,

3- Allah O'dur ki, göklerde ve yerde bulunanları, gördüklerinizi ve göremediklerinizi ilmiyle varedendir. Yaptığınız eserlerdeki ilmin sahibidir.

-4-

وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلاَّ كَانُواْ عَنْهَا مُعْرِضِينَ

Ve mâ tetîhim min âyetin min âyâti rabbihim illâ kânû anhâ murıdîn

ve mâ teti him	: değil, şey, ne, gelmek, almak, sunulan, onlar
min ayeti	: ayet, delil, işaret
min âyâti rabbi him	: ayet, işaret, delil, Rablerinden, onları vücudlandıran,
illâ kânû anha muridin	: ancak, sadece, oldu, ondan, yüz çeviren, isteyen,

4- Onlara her varlıktan her an sunulan şeyler bir delildir, onları vücudlandıranın delillerindendir. Ancak onlar onu anlamaktan yüz çevirdiler.

-5-

فَقَدْ كَذَّبُواْ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنبَاء مَا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ

Fe kad kezzebû bil hakkı lemmâ câehum, fe sevfe yetîhim enbâû mâ kânûbihî yestehziûn

fe kad kezzebû	: böylece, yalanlarda kaldılar,
bi el hakk	: hakikat, gerçek, doğru olan,
lemmâ câe-hum	: geldi, sunuldu, geldiği zaman, onlar,
fe sevfe	: sonra, artık, yakında, gelecekte, ilerde, yine de, hep
yeti him	: geldi, sunuldu, gelecek, onlar,
enbau	: haber, bilgi, bildirilen,
Ma kanu bihi	: değil, şey, ne, oldu, olmadı, onunla,
yestehziûne	: alay ediyorlar, önemsememe

5- Böylece onlar, her varlıktan sunulan hakikatler hakkında yalanlarda kaldılar. Yine de onlara sunulan hakikatlerin bilgilerini onlar önemsemediler.

-6-

أَلَمْ يَرَوْاْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّاهُمْ فِي الأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاء عَلَيْهِم مِّدْرَارًا وَجَعَلْنَا الأَنْهَارَ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ

E lem yerev kem ehleknâ min kablihim min karnin mekkennâhum fîl ardı mâ lem numekkin lekum ve erselnes semâe aleyhim midrâren ve cealnâl enhâre tecrî min tahtihim fe ehleknâhum bi zunûbihim ve enşenâ min ba'dihim karnen âharîn

e lem yerev	: bakıp ta görmezler mi?
kem ehlek na	: gibi, nice, helak olma, yazık olmak, biz
min kabli-him	: onlardan önce, kendilerinden önce
Min karnin	: nesil, yüzyıl, gelip geçen,
meken na hum	: imkan, düzen, yer, mekan, biz, onlar
fî el ardı	: arzda, yeryüzünde
mâ lem numekkin lekum	: değil, şey, ne, imkân, düzen, mekan, yerleşme, sizi
ve erselnâ el semae	: sunduk, gönderdik, gök, sema, ulvi âlem,
Aleyhim midrâren	: onlara, bolca, arka arkaya, hiç kesintisiz
ve cealnâ	: kıldık, yaptık, varettik, sunduk,
el enhar	: nehir, akıp giden, akıp giden ilim
Terci min tahti-him	: vardır, akar, makamlarında, onların altından
fe ehlek nâ hum	: fakat, helak olma, yazık etme, biz, onlar
bi zunûbi-him	: fenalarda kalmaları, günahları sebebiyle
ve enşe nâ min badi him	: inşa, yapmak, oluşturmak, onlardan sonra
karnen âharîne	: başka, diğer nesiller,

6- Onlardan öncekilerinin, Bizi anlayamayıp nasıl helak olup gittiklerini bakıp ta görmezler mi? Yeryüzünde önceki nesillere de, size sunduğumuz imkânlar gibi imkânlar sunduk. Ulvi Âlem'in hakikatlerini kesintisiz sunduk. Onların makamlarında akıp giden bir ilim var ettik. Fakat onlar fenalarda kaldılar. Bizi anlayamayıp helak olup gittiler. Onlardan sonra başka nesiller var ettik.

-7-

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنْ هَذَا إِلاَّ سِحْرٌ مُّبِينٌ

Ve lev nezzelnâ aleyke kitâben fî kırtâsin fe le mesûhu bi eydîhim le kâlelezîne keferû in hâzâ illâ sihrun mubîn

ve lev nezzelna aleyke	: eğer, şayet, indirseydik, sunsaydık, sana

Kitaben fî kırtâsin	: kitap, kağıtda, yapraklı, yazılmış kitab,
fe le mesûhu	: böylece, gerçekten, dokunma, temas, mesh, temizleme
bi eydi him	: elleri, güçleri,
Le kale ellezine keferû	: mutlaka, derler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
in hâzâ illâ sihrun mubin	: bu ancak, aldatma, etkileme, sihir, apaçık

7- Eğer sana kâğıtlara yazılmış bir kitap sunsaydık, böylece onlar elleri ile ona dokunsalardı, yine de hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler: Bu ancak bir aldatmadır, derlerdi.

-8-

وَقَالُواْ لَوْلا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الأَمْرُ ثُمَّ لاَ يُنظَرُونَ

Ve kâlû lev lâ unzile aleyhi melek ve lev enzelnâ meleken le kudıyel emru summe lâ yunzarûn

ve kalu lev la unzile	: derler, dediler, olsa olmaz mıydı, indirildi, sunuldu, oldu
Aleyhi melekun	: ona, üzerinde, meleke, güç, kuvve,
ve lev enzelna	: eğer, şayet, indirseydik, sunsaydık,
meleken	: güç, kuvve,
le kudıye el emr	: elbette, takdir, istek, tamamlamak, işleyiş, işin sahibi,
Summe lâ yunzarûne	: öyle ki, yok, bakmak, nazar, aramak, bakıp anlamak,

8- Dediler ki: Ona bir güç sunulsa olmaz mıydı? Eğer sana ayrı bir güç sunsaydık, elbette işleyişin sahibini isterlerdi. Öyle ki onlar anlamak için bakmadılar.

-9-

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلاً وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبِسُونَ

Ve lev cealnâhu meleken le cealnâhu raculen ve le lebesnâ aleyhim mâ yelbisûn

ve lev	: eğer, şayet, eğer anlamak için baksalardı,
ceal nâ hu	: eğer, yapmak, düzenlemek, kılmak, sunmak, biz, o,
meleke	: güç, kuvvet, her varlıktaki güç, kendindeki güç, meleke
le cealnâ-hu	: elbette, yaptık, kıldık, sunduk, düzenledik,
raculen	: ileri gelen, erkek, kâmil insan, bilge kişi,
ve le lebes nâ	: elbette, şüphe, tereddüt, libas, suret, biz
Aleyhim ma yelbisun	: onlar, kendileri, değil, şey, libas, suret, şüphe, tereddüt

9- Eğer onlar anlamak için baksalardı, sunduğumuz kendilerindeki o gücü anlarlardı. Elbette o sunduğumuz gücü anlayan kâmil bir insan olur. Elbette suretlerde kalıp Bizi anlayamayanlar ise, kendi suretlerini tutan o gücü anlayamazlar.

-10-

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُواْ مِنْهُم مَّا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ

Ve lekadistuhzie bi rusulin min kablike fe hâka billezîne sehırû minhum mâ kânû bihî yestehziûn

ve lekad	: andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
istuhzie	: andolsun, söz ettiler, alay etmek, önemsememek,
bi rusulin min kablike	: resuller, hakikati gösterenler, senden önce de
Fe hâka bi ellezine	: fakat, kuşattı, sardı, kapsama, o kimseler,
Sehiru min-hum	: alay eden, önemsemeyen, onların,
Ma kanu bihi yestehziûne	: oldukları şey, onu, alay ediyorlar

10- Doğrusu, senden önceki Resullerin de anlattıkları hakikatleri önemsemediler. Fakat o önemsemeyen kimseler, önemsemedikleri hakikatlerle sarılıydılar.

-11-

قُلْ سِيرُواْ فِي الأَرْضِ ثُمَّ انظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ

Kul sîrû fîl ardı summenzurû keyfe kâne âkıbetul mukezzibîn

Kul sıru fi el ardı	: anlat, de, söyle, gezin dolaşın, yeryüzü
summe unzurû	: sonra, bakın, görün, araştırın,
keyfe kane	: nasıl oldu, nasıl olur,
Akıbet el mukezzibîne	: akıbetleri, sonu, yalanlayan kimseler,

11- De ki: Yeryüzünü gezin dolaşın. Sonra bakın görün, hakikatleri yalanlayanların akıbetleri nasıl oldu.

-12-

قُل لِّمَن مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ قُل لِلّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لاَ رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُواْ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

Kul li men mâ fîs semâvâti vel ard kul lillâh ketebe alâ nefsihir rahmeh le yecmeannekum ilâ yevmil kıyâmeti lâ reybe fîh ellezîne hasirû enfusehum fe hum lâ yuminûn

Kul li men	: de, söyle, anlat, kim, kimin
mâ fi el semâvât ve el ard	: değil, içinde, onda, şey, ne, göklerde ve yeryüzü
kul li Allâh	: de, söyle, Allah için, Allah'ın
Keteb	: kitab, yazılı olan, her varlık bir kitaptır,
ala nefsi hi el rahmet	: üzerine, nefs, kendi, öz varlık, ruh, o, rahmet
le yecmea	: elbette, toplayacak, toplamak, birlik, topluluk,
enne-kum	: muhakkak siz
ilâ yevmi el kıyamet	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı gün
la reybe fi hi	: yok, şüphe, onda, onun içinde
Ellezine hasiru	: o kimseler, hüsran, kaybeden,
enfus hum	: nefslerini, kendilerini
fe hum la yuminun	: öyle ki, işte onlar, yok, mümin, inanma, emin olma

12- De ki: Göklerde ve yerde olan bütün her şey kimindir? De ki: Allah’ındır. Her varlıkta hakikatler yazılıdır. O’nun öz varlığı elbette tüm toplulukları rahmetiyle kuşatmıştır. Muhakkak ki sizin, ölünceye kadar bu hakikatleri anlamaya vaktiniz vardır, o vaktin

gelmesinde şüphe yoktur. Kendilerini tanıyamayanlar hüsrana uğrayan kimselerdir. Öyle ki onlar mümin olamazlar

-13-

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve lehu mâ sekene fîl leyli ven nehâr ve huves semîul alîm

ve lehu ma sekene	: onun, ne varsa, bulunan, konut, oturan, mahlûkat,
fî el leyli ve el nehar	: gecede ve gündüz, karanlık ve aydınlık
ve huve el semiu	: O, işitme, işittiren,
el alim	: ilmin sahibi, ilmyle vareden,

13- Gece ve gündüz ortaya çıkan tüm varlık O'nundur ve O ilmin sahibidir, işittirendir.

-14-

قُلْ أَغَيْرَ اللّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلاَ يُطْعَمُ قُلْ إِنِّيَ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Kul e gayrallâhi ettehızu veliyyen fâtırıs semâvâti vel ardı ve huve yutımu ve lâ yutam kul innî umirtu en ekûne evvele men esleme ve lâ tekûnenne minel muşrikîn

Kul e gayr Allah	: de, söyle, anlat, gayrı, başka, Allah,
Ettehızu veliyyen	: edinme, sığınma, sarılma, veli, dost
Fatırı	: yaratan, ortaya çıkaran, açığa çıkaran,
el semavat ve el ard	: gökler, ulvi alem ve yeryüzü, beden, toprak,
ve huve yutımu	: O, doyurur, besler,
ve la yutamu	: yedirilmez, doyurulmaz
kul inni emr tu	: anlat, ben, işleyiş, hüküm, onun işleyişi üzereyim
en ekûne evvel	: olmak, ilk, önce,
men esleme	: kimse, kim, teslim olmak, barış ve huzur üzere
ve lâ tekûne enne	: yok, olmak, olduğunda,
Min el muşrıkin	: ortak koşanlardan, Hem Allah var hem benim diyen

14- De ki: Allah'tan başkasını mı dost edineyim? O gökleri ve yeri ortaya çıkarandır. O besleyendir ve O beslenecek değildir. De ki: Ben O'nun işleyişi üzereyim. Öncelikle barış ve huzur üzere olan bir kimseyim ve ortak koşanlardan değilim.

-15-

قُلْ إِنِّيَ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Kul innî ehâfu in asaytu rabbî azâbe yevmin azîm

Kul inni ehafu	: de, söyle, anlat, ben, korkmak, saygı,
in asaytu rabbi	: eğer, ikilikte kalmak, asi, isyan, karşı çıkma
Azâbe yevmin azimin	: azap, sıkıntı, gün, vakit, o zaman, büyük

15- De ki: Eğer Rabbime karşı çıkarsam, o vakit büyük sıkıntılarda kalmaktan korkarım.

-16-

مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

Men yusraf anhu yevme izin fe kad rahımeh ve zâlikel fevzul mubîn

Men yusraf anhu	: kim, uzak durma, çevirilme, o halden,
yevm izin	: vakit, zaman, an, yetki, icazet, her zaman
fe kad rahıme hu	: böylece, artık, oldu, rahmet, rahim, o
ve zâlike el fevzi el mubin	: işte bu, kurtuluş, apaçık, büyük kurtuluş,

16- Kim o fena hâllerden her zaman uzak durursa, böylece o merhamet bulur. İşte büyük kurtuluş budur.

-17-

وَإِن يَمْسَسْكَ اللّهُ بِضُرٍّ فَلاَ كَاشِفَ لَهُ إِلاَّ هُوَ وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدُيرٌ

Ve in yemseskellâhu bi durrin fe lâ kâşife lehu illâ huve, ve in yemseske bi hayrın fe huve alâ kulli şeyin kadîr

ve in yemses ke Allah	: eğer, ise, olsa, dokunma, gelme, temas, sen, Allah
bi durrin	: sıkıntı, zarar müşkil, darda kalmak
fe lâ kâşife	: artık, yok, açmak, giderecek,
lehu illa huve	: onu, ondan başka
ve in yemses-ke	: eğer, dokunmak, temas, o halde olmak,
bi hayr	: faydalı, yararlı, bir hayır
Fe huve alâ kulli şeyin kadir	: işte o, bütün her şeydeki kudrettir,

17- Eğer Allah hakkında sana bir müşkil gelmişse, artık onu O'ndan başkası gideremez. Eğer sana bir hayr gelmişse, o da O'ndandır. İşte O bütün her şeydeki kudrettir.

-18-

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

Ve huvel kâhiru fevka ıbâdih ve huvel hakîmul habîr

ve huve el kahıru	: O, mutlak galip olan, sımsıkı tutan, her şeye hâkim olan
Fevka abıd hi	: üstünde, onun kulları
ve huve el hakim	: o, hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,
el habir	: bildiren, haber veren

18- O, kullarını tecellileriyle sımsıkı tutandır ve O, tüm varlığa hâkim olandır, tüm varlıktan hakikatleri her an bildirendir.

-19-

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللّهِ شَهِيدٌ بِيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللّهِ آلِهَةً أُخْرَى قُل لاَّ أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

Kul eyyu şeyin ekberu şehâdeh kulillâhu şehîdun beynî ve beynekum ve ûhiye ileyye hâzâl kurânu li unzirekum bihî ve men belaga e innekum le teşhedûne enne meallâhi âliheten uhrâ kul lâ eşhed kul innemâ huve ilâhun vâhidun ve innenî berîun mimmâ tuşrikûn

Kul eyyu şey ekber	: anlat, de ki, hangi şey, ne, yüce,
şehadet	: heran her yerde hazır olan, şahit olmak,
Kul allâh şehîdun	: anlat, Allah, her an her yerde hazır olan,
Beyni ve beyne-kum	: bende de ve sizin aranız, sizde de
ve ûhiye ileyye	: vahyolundu, bana,
haza el kuran	: bu, kuran, ilahi sözler, okunan şey,
li unzire kum bihi	: için, hakikatleri açıklamak uyarmak, onunla
ve men belaga	: kim erişti, ulaştı
e inne-kum	: öylemi, muhakkak, siz
le teşhedûne	: gerçekten şahitlik ediyorsunuz,
enne mea Allah	: beraber olduğuna, Allah
âliheten uhrâ	: başka ilâhlar
kul lâ eşhedu	: de, söyle ben şahitlik yapmam
kul innemâ	: anlat, sadece, ancak,
huve ilah vahid	: o, ilah, tek, bir
ve inne ni beriun	: muhakkak ki ben, uzak olmak, beri durmak,
min mâ tuşrikun	: şeylerden, ortak koştuklarınız

19- De ki: Her an her yerde hazır olandan, daha yüce hangi şey vardır. De ki: Bende de ve sizde de her an her yerde hazır olan Allah'tır. Bu ilahi sözler, size ve kime ulaşırsa, hakikatleri açıklamam, uyarmam için bana vahyolundu. Siz gerçekten Allah ile beraber başka ilahlara şahit olabilir misiniz? De ki: Ben şahit olamam. Tek ilah ancak O'dur ve ben sizin ortak koştuklarınızdan uzağım.

-20-

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءهُمُ الَّذِينَ خَسِرُواْ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

Ellezîne âteynâhumul kitâbe yarifûnehu kemâ yarifûne ebnâehum ellezîne hasirû enfusehum fe hum lâ yuminûn

Ellezine ateyna hum	: o kimseler, verdik, sunduk, onlar, kendileri,
el kitâbe	: kitap, yazılı olan, varlık kitabı, vücut kitabı,
yarifune hu	: arif olma, bilme, o
kemâ yarifûne	: gibi, tanırlar, bilirler,
ebnae hum	: evlat, çocuk, onlar, kendi evlatları,
Ellezine hasiru	: o kimseler, hüsran, kaybeden,
enfus hum	: nefslerine, kendilerine
fe hum la yuminun	: öyle ki, işte onlar, yok, mümin, inanma, emin olma

20- Kendilerine sunduğumuz o kitaba arif olanlar, kendi evlatlarını bildikleri gibi onu bilirler. Kendilerine arif olamayanlar ise kaybeden kimselerdir, öyle ki onlar mümin olamazlar

-21-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

Ve men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben ev kezzebe bi âyâtih innehu lâ yuflihuz zâlimûn

ve men azlemu mimmen	: kim, daha zalim kimselerden
İfterâ ala Allah	: iftira, uydurma, Allah'a karşı, Allah hakkında,
keziben	: yalanlayan, yalanları yayan,
ev kezzebe bi ayeti hi	: veya yalanladı, o ayetleri, işaret, delil,
İnne hu la yuflihu	: doğrusu, o, yok, kurtulma, felah bulmak, özü anlama
el zalimin	: zalimler, zulüm edenler,

21- Allah hakkında iftira atanlar ve o yalanları yayanlar, ya da onun ayetlerini yalanlayandan daha zalim olan kimdir. Doğrusu o zalimler felah bulamazlar.

-22-

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُواْ أَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ

Ve yevme nahşuruhum cemîan summe nekûlu lillezîne eşrakû eyne şurekâukumullezîne kuntum tezumûn

ve yevme nahşuru hum	: gün, vakit, toplanma, ortay çıkma, onlar
cemîan	: hepsini
Summe nekulu	: sonra, öyle ki, demek, söylemek
Li ellezi eşrakû	: o kimselere, şirk koştular, ortak koştular
eyne şurekâu-kum	: nerede, nasıl, ortaklar, ortak koşmak, siz
Ellezîne kuntum tezumun	: o kimseler, oldunuz, idiniz, zanda bulunan

22- O hâlde olanların hepsi bir araya toplandığında, ortak koşan o kimselere bildirilir: Sizin zanlarda kalıp sığındığınız, o ortak koştuklarınız nerede.

-23-

ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلاَّ أَن قَالُواْ وَاللهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ

Summe lem tekun fitnetuhum illâ en kâlû vallâhi rabbinâ mâ kunnâ muşrikîn

Summe lem tekun	: sonra, olmadı,
fitnetu-hum	: fitne, kargaşa, müşkil, sınama, arayış, imtihan, onlar,
illâ en kâlû	: ancak, sadece, yinede, demek, derler
ve Allâh rabbi na	: Allah, rabbimiz, bizi vücudlandıran,
mâ kunnâ müşrikun	: biz olmadık, değiliz, ortak koşan

23- Onların fitnelikten başka bir hâlleri olmadı. Ancak yine de derler ki: Rabbimiz Allah'tır, biz ortak koşanlardan değiliz.

-24-

انظُرْ كَيْفَ كَذَبُواْ عَلَى أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ

Unzur keyfe kezebû alâ enfusihim ve dalle anhum, mâ kânû yefterûn

Unzur keyfe kezebu	: bak, gör, nasıl, yalanlarda kalan,
alâ enfusi-him	: karşı, üzere, için, nefsleri, kendileri
ve dalle anhum	: saptı, uzaklaştı, hakikatlerden saptı, onlardan
mâ kânû yefterun	: şey, değil, ne, oldu, olmadı, iftira, uydurma

24- Kendilerine karşı yalanlarda kalanlar nasıldır bak gör. Onlar, yalanlarda kaldıkları şeyler yüzünden hakikatlerden sapmışlardır.

-25-

وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِن يَرَوْاْ كُلَّ آيَةٍ لاَّ يُؤْمِنُواْ بِهَا حَتَّى إِذَا جَآؤُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنْ هَذَآ إِلاَّ أَسَاطِيرُ الأَوَّلِينَ

Ve minhum men yestemiu ileyke ve cealnâ alâ kulûbihim ekinneten en yefkahûhu ve fî âzânihim vakrâ ve in yerev kulle âyetin lâ yu'minû bihâ hattâ izâ câuke yucâdilûneke yekûlullezîne keferû in hâzâ illâ esâtîrul evvelîn

ve minhum men yestemia ileyke	: onlardan, kim, dinlemek, işitmek, seni
ve cealnâ	: yaptık, koyduk, sunduk, yarattık,
ala kulubi him	: kalplerinde, idraklerinde, anlayış, onlar,
Ekinet	: örtü, engel, perde,
en yefkahû-hu	: örtü, anlamama, fıkıh, iyice anlayıp bilme,
ve fî âzâni-him vakran	: kulakları, duymaları, onlar, işitememe, engel
ve in yerev	: eğer, şayet, gören, açıklasan, göstersen,
kulle ayetin	: bütün, ayet, işaret, delil,
la yuminu biha	: iman etmezler, ona
hattâ izâ câu-ke	: hatta, geldiklerinde, sen,
yucadilune ke	: tartışmak, mücadele etmek, sen,
Yekulu ellezîne keferû	: derler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
in hâzâ illâ esatiru	: bu ancak, masalları, efsane, uydurma,
el evvelin	:evvelki, öncekilerin

25- Onlardan seni dinler gibi yapıp dinlemeyenler vardır. Onların kalblerinde, sunduğumuz hakikatleri anlamalarına engel olan şeyler vardır ve kulaklarında hakikatleri işitmeye engel vardır. Eğer onlara hakikatleri bütün delillerle açıklasan yine de iman etmezler. Hatta sana geldiklerinde seninle tartışmaya kalkarlar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, bu ancak öncekilerin efsaneleridir, derler.

-26-

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلاَّ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

Ve hum yenhevne anhu ve yenevne anh ve in yuhlikûne illâ enfusehumve mâ yeşurûn

ve hum eynhevne anhu	: onlar, yasaklama, men etme, ondan, o hakikatlerden
ve yenevne anhu	: mesafe, uzaklaşmak, ondan
ve in yuhlikûn	: eğer, helak, yazık etme, yıkılma, kaybetme,
illa enfushum	: ancak, sadece, kendi nefsleri, kendileri,
ve mâ yeş'urûne	: değil, yok, şuur, kendinin çevresinin farkında değil

26- Onlar, o hakikatlerden başkalarını da uzaklaştırırlar ve ondan kendileri de uzaklaşırlar. Eğer onlar yazık edeceklerse ancak kendilerine yazık ederler ve onlar, kendilerinin ve çevrelerinin farkında değillerdir.

-27-

وَلَوْ تَرَىَ إِذْ وُقِفُواْ عَلَى النَّارِ فَقَالُواْ يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلاَ نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Ve lev terâ iz vukıfû alen nâri fe kâlû yâ leytenâ nureddu ve lâ nukezzibe bi âyâti rabbinâ ve nekûne minel muminîn

ve lev terâ iz vukifu	: görsen, görseydin, durdukları yer, bulundukları hal
alâ en nâri	: içinde, üzerinde, ateşin, yakıcılık halinin sıkıntısı
fe kâlû ya leyte na	: o zaman, derler, keşke biz olsaydık,
nureddu	: biz, reddeden, geri dönebilen
ve la nukezibe	: yok, yalanlama, yalanlamayız,
bi ayeti rabb na	: işaret, delil, ayetler, rabbimiz
ve nekûne min el müminin	: biz oluruz, müminlerden

27- O ateşte bulunanların hâllerini eğer görseydin; keşke biz reddedenlerden olmasaydık, o zaman Rabbimizin ayetlerini yalanlayanlardan olmazdık ve biz müminlerden olurduk, derler.

-28-

بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُواْ يُخْفُونَ مِن قَبْلُ وَلَوْ رُدُّواْ لَعَادُواْ لِمَا نُهُواْ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

Bel bedâ lehum mâ kânû yuhfûne min kabl ve lev ruddû le âdû li mâ nuhû anhuve innehum le kâzibûn

Bel beda lehum	: hayır, bilakis, gösterildi, açıklandı, onlara
mâ kânû yufhune min kabl	: olmadı, oldukları şey, gizleme, bilmedikleri, daha önce
ve lev ruddû	: şayet, eğer, geri dönseler, reddetmek,
le âdû	: elbette, geri dönerler,
lima nuhu anhu	: şeyler, yasaklanan, neyh edilen, ondan
ve inne-hum le kazibun	: muhakkak onlar, elbette yalanlarda kaldılar, yalanladılar

28- Bilakis, daha önce onların bilmedikleri şeyler onlara açıklandı. Eğer onlar geri dönseler, yine onlara yasak olan şeylere dönerler ve muhakkak onlar, elbette yine hakikatleri yalanlarlardı.

-29-

وَقَالُواْ إِنْ هِيَ إِلاَّ حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ

Ve kâlû in hiye illâ hayatuned dunyâ ve mâ nahnu bi mebûsîn

ve kâlû in hiye : dediler, o
İlla Hayatı na el dunyâ : ancak, sadece, hayatımız, dünya
ve mâ nahnu bi mubusin : biz değiliz, dirilecek, ortaya çıkma, diriliğe ulaşmak,

29- Onlar dediler ki: Hayatımız sadece dünyadadır ve biz diriliğe kavuşacak değiliz.

-30-

وَلَوْ تَرَى إِذْ وُقِفُواْ عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُواْ بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُواْ العَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

Ve lev terâ iz vukıfû alâ rabbihim, kâle e leyse hâzâ bil hakk kâlû belâ ve rabbinâ kâle fe zûkûl azâbe bimâ kuntum tekfurûn

ve lev terâ iz vukıfu : görsen, görseydin, durdukları yer, bulundukları hal
alâ rabbi-him : üzerlerinde, gerçekler, Rablerinin,
Kâle e leyse haza bi el hakk : dedi, bu değil mi, gerçek, hak, hakikat,
kâlû belâ : dediler, evet, doğrudur
ve rabbi-nâ : Rabbimize, bizi vücudlandıran
Kale fe zûkû el azabe : dedi, artık, öyle ki, o halde kalmak, tatmak, his, sıkıntı,
bimâ kuntum tekfurun : olduğunuzdan dolayı, hakikatleri örtmek

30- Onların Rabbine karşı durdukları o cehalet hâllerini görseydin. Onlara denildi ki: Bu görünenler gerçek değil midir? Dediler ki: Evet, Rabbimize andolsun gerçektir. Onlara denildi ki: Bu hâlleriniz, hakikatleri görmemezlikten gelip örttüğünüzden dolayıdır.

-31-

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَاء اللّهِ حَتَّى إِذَا جَاءتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُواْ يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَى ظُهُورِهِمْ أَلاَ سَاء مَا يَزِرُونَ

Kad hasirellezîne kezzebû bi likâ allâh hattâ izâ câethumus sâatu bagteten kâlû yâ hasretenâ alâ mâ farratnâ fîhâ ve hum yahmilûne evzârehum alâ zuhûrihim e lâ sâe mâ yezirûn

kad hasire ellezine kezebu : oldu, hüsran, kayıp, o kimseler, yalanlarda kalan
bi likâi allâh : kavuşma, birlik, tevhid etme, toplanma

Hattâ iza caet hum	: hatta, öyle ki, onlara geldiğinde,
es sâatu bagteten	: o saat, o vakit, ecel, ölüm, vakti, aniden, ansızın
Kalu yâ hasrete-nâ	: dediler, ya, ey, hasret, yazık, özlem, ayrılık, biz
alâ mâ farratna fiha	: şey üzerine, aşırı gitme, fenalarda kalma, orada
ve hum yahmilun	: onlar, taşırlar, kendi fenalarını taşıma,
evzar hum	: taşıdıkları bildikleri, yükleri, onlar
alâ zuhûri-him	: görünüm, zahirde kalma, suret, sırtlarında
e lâ sâe ma yezirun	: ne kötü değil mi, şey, değil, ne, taşıdıkları,

31- Allah'ın birliğine karşı yalanlarda kalanlar, hüsrana uğrayanlardan olurlar. Hatta onlara ansızın ölüm vakti geldiğinde; biz aşırı gittik, fena hâllerde kaldık, ayrılıklara düştük, derler. Onların taşıdıkları bildikleri; suretlerde kalmak, kendi fenalarını taşımaktır. Taşıdıkları bildikleri ne kötü bir şeydir.

-32-

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلاَّ لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ الآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Ve mâ el hayâtud dunyâ illâ leibun ve lehvun ve led dârul âhiretu hayrun lillezîne yettekûn e fe lâ takılûn

ve mâ el hayâtu ed dunyâ	: değil, dünya hayatı, dünya yaşamı,
İllâ leibun ve lehven	: ancak, değil, sadece, oyun ve eğlence
Ve le ed dâru el âhiretu	: elbette, yurt, korunma, bulundukları yer, sonunda,
Hayrun	: faydalı, hayırlı, yararlı,
li ellezine yettekun	: fenalardan sakınan ortak koşmayanlar için
e fe lâ takılûne	: hâlâ akıl etmez misiniz? Düşünmek, idrak etmek

32- Dünya hayatı sadece bir oyun ve eğlence yeri değildir. Fenalardan sakınan, ortak koşmayanların elbette sonları daha hayırlıdır. Hâlâ akıl etmez misiniz?

-33-

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لاَ يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللّهِ يَجْحَدُونَ

Kad nalemu, innehu le yahzunukellezî yekûlûne fe innehum lâ yukezzibûneke ve lâkinnez zâlimînebi âyâtillâhi yechadûn

kad nalemu	: oldu, biz, bilmek, ilmin sahibi
inne-hu le yahzunu ke	: doğrusu, o, elbette, mahzun, üzmek,
ellezî yekûlûne	: onların söyledikleri
fe inne hum	: fakat, muhakkak ki onlar
la yukezebene ke	: yok, yok sayan, kabul etmez, yalanlarda kalan, sen
ve lâkinne el zalimin	: lâkin, fakat, sanma, zalimler, zulüm eden,
bi âyâti Allâh	: ayetleri, işaret, delil, Allah,
yechadun	: cihad, mücadele ederler, karşı dururlar,

33- İlmin sahibi Biziz. Doğrusu onlar söyledikleri sözlerle seni üzerler. Muhakkak ki onlar senin söylediklerine karşı yalanlarda kalırlar, hakikatleri kabul etmezler. Zalimler, Allah'ın ayetlerini alet edip cihat ettiklerini sanırlar.

-34-

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُواْ عَلَى مَا كُذِّبُواْ وَأُوذُواْ حَتَّى أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلاَ مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللّهِ وَلَقَدْ جَاءكَ مِن نَّبَإِ الْمُرْسَلِينَ

Ve lekad kuzzibet rusulun min kablike fe saberû alâ mâ kuzzibû ve ûzû hattâ etâhum nasrunâ ve lâ mubeddile li kelimâtillâh ve lekad câeke min nebeil murselîn

ve lekad kezebet	: andolsun, doğrusu, gerçek şu ki, yalanlandı
Resul min kabli-ke	: resulle hakikati gösterenler, senden önce
fe saberû ala ma kezzibu	: fakat, sabrettiler, yalanladıkları şeylere karşılık
ve ûzû hatta eta hum	: eza, eziyet, hatta, onlara geldi, eziyet edilmeleri,
nasr na	: yardım, biz, yardımımız,
ve lâ mubeddil li kelimat allah	: yok, değiştirme, kelimeler, tecelli, Allah
ve lekad cae ke	: andolsun, sana geldi, sana sunuldu,
Min nebei	: haberleri, bilgileri,
el murseline	: resuller, hakikatleri anlatanlar,

34- Doğrusu senden önce de Resulleri yalanlayanlar oldu. Fakat onlar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine rağmen yardımımızı bulana dek sabrettiler. Allah'ın kelimelerini değiştirecek yoktur. Doğrusu hakikatleri anlatanlar hakkında bilgiler sana geldi.

-35-

وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاء فَتَأْتِيَهُم بِآيَةٍ وَلَوْ شَاء اللّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ

Ve in kâne kebure aleyke irâduhum fe inistetate en tebtegıye nefekan fîl ardı ev sullemen fîs semâi fe tetiyehum bi âyet ve lev şâallâhu le cemeahum alel hudâ fe lâ tekûnenne minel câhilîn

ve in kâne kebure aleyke	: eğer oldu ise, ağır, büyük, zor, sana
iradu-hum	: isteksiz, gönülsüz, yüz çevirme, onlar
fe inistetate	: öyleyse, gücün varsa, gücü yetmek,
en tebtegıye	: aramak, yapmak, istemek,
Nefekan fi el ardı	: tünel, yerin içine
ev sullemen	: veya, bir merdiven, basamak,
fi el semai	: gökyüzü, sema, ulvi alem,
fe tetiye hum bi ayetin	: böylece, o zaman, getir, onlar, ayet, işaret, delil,
ve lev şâe allah	: şayet, eğer, istek, Allah
le cemea-hum	: elbette, toplanma, hepsi, onlar,
ala el huda	: yol bulmak, kılavuz, rehber,
fe lâ tekûnen min el cahilin	: artık, yok, olmak, olma, cehalet, cahillik, bilgisizlik

35- Eğer onların isteksiz davranıp yüz çevirmeleri sana ağır geldiyse, artık gücün varsa yerin içinde bir tünel yap ya da gökyüzüne doğru bir merdiven yap. Sonra da onlara oradan deliller sun. Eğer onlar Allah'ı anlamak isteselerdi, elbette onların hepsi hakka yol bulurlardı. Artık bundan sonra sakın cahillik hâllerinde olma.

-36-

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

İnnemâ yestecîbullezîne yesmeûn vel mevtâ yebasuhumullâhu summe ileyhi yurceûn

innemâ yestecibu ellezine	: ancak, sadece, icabet etmek, cevap aramak, o kimseler
yesmeûne	: işitirler,
ve el mevtâ	: nutfe, ölülük, ölü halde olan, fena fillah
Yebasu hum Allah	: diriliş, ortaya çıkış, onlar, Allah
Summe ileyhi yurceun	: sonra, ona, aslı olan, asliyet, ona döndürülür

36- Ancak seni işitenler icabet ederler. Fenafillâh olanları Allah diriliğe ulaştırır. Sonra da onlar asliyetlerini anlarlar.

-37-

وَقَالُواْ لَوْلاَ نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللّهَ قَادِرٌ عَلَى أَن يُنَزِّلِ آيَةً وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve kâlû lev lâ nuzzile aleyhi âyetun min rabbih kul innallâhe kâdirun alâ en yunezzile âyeten ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

ve kâlû levla nuzzile	: dediler, olsaydı, olmaz mı? İndirildi, sunuldu
Aleyhi ayet min rabbi hi	: ona, üzerinde, işaret, ayet, delil, rabbinden
Kul inne Allâh kadir	: anlat, muhakkak ki Allah, kudret,
alâ en yunezzile	: üzerinize, size, bedeninizde, indirildi, sunuldu,
ayeten	: üzerinize, indirmeye, işaret, delil, ayet
ve lâkin ekser hum la yalemun	: lakin, fakat, çoğu, onlar, yok, bilmek

37- Rabbinden bir işaret onun üzerinde indirilseydi olmaz mıydı, dediler. De ki: Allah'ın işaretleri tüm kudretiyle bedeninizde size sunuldu. Fakat onların çoğu bilemiyorlar.

-38-

وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الأَرْضِ وَلاَ طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلاَّ أُمَمٌ أَمْثَالُكُم مَّا فَرَّطْنَا فِي الكِتَابِ مِن شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ

Ve mâ min dâbbetin fîl ardı ve lâ tâirin yatîru bi cenâhayhi illâ umemun emsâlukum mâ farratnâ fîl kitâbi min şeyin summe ilâ rabbihim yuhşerûn

ve ma min dabbetin	: değil, varlık, hareket eden, yürüyen,
fi el ard	: yeryüzü,
ve lâ tâirin	: yok, kuş, uçmak, yücelik,
yatiru bi cenahayhi	: uçan, kanatları
illâ umemun emsal kum	: topluluk, ümmet olmasın, gibi, sizin,
mâ farratnâ	: değil, ne, şey, öne çıkan, fazla, eksik değil,
fi el kitab min şey	: kitabın içinde, hiçbir şeyi
Summe ila rabb him yuhşerun	: sonra, rablerine, toplanma, birliğinde

38- Yeryüzünde hiçbir varlık olmasın ki ve gökyüzünde kanatları ile uçan bir kuş yoktur ki, sizin gibi bir topluluk olmasın. Kâinat kitabının içinde olan hiçbir şeyde ihmal yoktur. Öyle ki onlar her an Rabbin birliğindedir.

-39-

وَالَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَن يَشَإِ اللّهُ يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Vellezîne kezzebû bi âyâtinâ summun ve bukmun fîz zulumât men yeşâillâhu yudlilhu ve men yeşe yec'alhu alâ sırâtın mustakîm

ve ellezine kezebe bi ayet na	: o kimseler, yalanlayan, ayetlerimizi, delil, işaret
Summun ve bukmun	: duyamayan ve dilsiz, konuşamayan,
fi el zulumat	: cehaletin karanlığı, karanlık,
men yeşai	: kim, istek, isteyen kimse,
Allah yudlil hu	: Allah, dalalete sapan, cehalete sapan, çıkan,
ve men yeşe	: isteyen kimse, kim isterse,
yecal hu	: yapar, eyler, olur, o
ala sırâtın mustakîmin	: üzerine, dosdoğru hak yolu

39- Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan o kimseler; cehaletin karanlığında kalan, hakikatleri işitemeyen ve hakikatleri konuşamayanlardır. İsteyen kimse Allah'ın hakikatlerinden kendi cehaletine sapar ve isteyen kimse de dosdoğru hakkın yolunda olur.

-40-

قُلْ أَرَأَيْتُكُم إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Kul e reeytekum in etâkum azâbullâhi ev etetkumus sâatu e gayrallâhi tedûn in kuntum sâdıkîn

kul e raeyte-kum	: de, söyle, anlat, gördünüz mü? Düşündünüz mü?

in etâ-kum azab Allah	: eğer size gelse, sıkıntı, müşkil, Allah
ev etet-kum el saat	: veya size gelse, o saat, ölüm vakti
e gayre Allâh	: gayrı, başka şeyler, zanni şeyler, Allah,
tedune	: dua, yönelme, isteme,
in kuntum sadıkın	: eğer siz, iseniz, sadık, doğru söyleyen, doğru iyi olan

40- De ki: Düşündünüz mü? Eğer size Allah yolunda bir müşkil gelse ya da o ölüm vakti gelse, eğer siz sadıklardan iseniz, Allah'ı bırakıp da zanna dayalı şeylere mi yöneleceksiniz?

-41-

بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاء وَتَنسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ

Bel iyyâhu ted'ûne fe yekşifu mâ tedûne ileyhi in şâe ve tensevne mâ tuşrikûn

Bel iyya hu tedune	: hayır, sadece, o, yönelme, dua, çağrı
fe yekşifu	: artık, giderir, açar, açığa çıkaran, ortaya koyar, kâşif
mâ tedûne ileyhi	: şey, ne, değil, yönelme, dua, ona,
in şae	: eğer, şayet, istek, istenilen şey,
ve tensevne	: unutursunuz,
ma tuşrikun	: şey, ne, değil, ortak koşmak,

41- Hayır, yöneleceğiniz sadece O'dur. Eğer bir istekle O'na yönelirseniz, hakikatleri ortaya koyanın O olduğunu anlarsınız ve böylelikle ortak koştuğunuz şeyleri unutursunuz.

-42-

وَلَقَدْ أَرْسَلنَآ إِلَى أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاء وَالضَّرَّاء لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ

Ve lekad erselnâ ilâ umemin min kablike fe ehaznâhum bil besâi ved darrâi leallehum yetedarraûn

ve lekad ersalna ila	: andolsun, doğrusu, gönderdik, sunduk, açığa çıktı, biz,
ilâ umemin min kabl ke	: ümmetlere, topluluk, senden önce
fe ehaznâ-hum	: öyle ki, sarmak, yakalamak, o halde olmak, biz, onlar
bi el besai	: güçlü sıkıntı, zorluk,
ve el darrai	: darlık, zarar, sıkıntı, zorluk, müşkil,
lealle-hum	: umulur, onlar, o halde olanlar,
yetedarraune	: müşkillerinden kurtulurlar, sıkıntı, darlık, korunmak,

42- Doğrusu senden önce de topluluklara Bizi anlatanlar açığa çıktı. Öyle ki onlar Bizi anlamaktan uzak olup, cehaletlerine sarılmışlardı. Müşkillerde ve sıkıntılı hallerdeydiler. Umulur ki o halde olanlar müşkillerinden kurtulurlar.

-43-

فَلَوْلا إِذْ جَاءهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُواْ وَلَكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Fe lev lâ iz câehum besunâ tedarraû ve lâkin kaset kulûbuhum ve zeyyene lehumuş şeytânu mâ kânû yamelûn

fe lev lâ iz cae hum : böylece olmaz mıydı, onlara geldiğinde,
Besu na tedarraû : sıkıntı, müşkil, biz, yalvarma, isteme, yönelmek,
ve lâkin kaset : lakin, fakat, katılaştı, noksan,
kulub hum : kalpleri, idrakleri, anlayışları,
ve zeyene lehum : süsledi, ego halleri, onlar süslendiler,
el şeytan : şeytani haller, kötü halleri
mâ kânû yamelun : şey, değil ne, olmadı, yapmadılar,

43- Onlar müşkilli hâllerden kurtulmak için Bize yönelselerdi olmaz mıydı? Fakat onların kalblerinde Hakk'ı aramada katılık vardı. Onlar şeytani hâllerle süslendiler, hakikatleri aramada bir şey yapmadılar.

-44-

فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُواْ بِمَا أُوتُواْ أَخَذْنَاهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ

Fe lemmâ nesû mâ zukkirû bihî fetahnâ aleyhim ebvâbe kulli şey hattâ izâ ferihû bimâ ûtû ehaznâhum bagteten fe izâhum mublisûn

fe lemmâ nesu : fakat, öyle ki, olduğunda, unutmak, unuttukları
mâ zukkirû bihi : şey, ne, değil, zikir, anmak, hatırlatmak, o
Fetahnâ aleyhim : açtık, ortaya koyduk, onlar,
ebvabe : kapı, hakikatler
kulli şeyin : bütün her şey, bütün varlık,
Hatta izâ ferihu : hatta, ferah, sevinince, rahat, huzur,
bima utu : şeyler, verilen, sunlan,
Ehaz na hum : sarmak, o hallerde olmak, yakalamak, biz, onlar,
bagteten : ansızın
fe izâ-hum mublisun : artık, yinede, onlar, umutsuz, ümit kesen,

44- Onlar o hatırlatılan şeyleri unutmalarına rağmen, yine de bütün varlık kapılarından hakikatleri onlara açtık. Onlara sunulan şeylerle rahatladıklarında, hemen Bizi unutup eski hâllerine sarıldılar. Yine onlar ümitsizlik içinde oldular.

-45-

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُواْ وَالْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Fe kutia dâbirul kavmillezîne zalemû vel hamdu lillâhi rabbil âlemîn

fe kutia : böylece kesildi, engel, uzaklaştı,
dabiru el kavmi : gerisi, geçmişi, eski cehaleti, topluluk, kimseler

Ellezîne zalemu	: o kimseler, zulmedenler, zalimlik
ve el hamdu li allah	: hamd, varlığın tüm nitelikleri, övgüler, Allah
Rabbi el alemin	: âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

45- Böylece zalimlerden olan o kimseler, eski cehalet bilişlerinde kalıp hakikatleri anlamaktan uzaklaştılar. Tüm varlığı vücudlandıranın Allah olduğunu, tüm niteliklerin sahibinin O olduğunu anlayamadılar.

-46-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُم مَّنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللّهِ يَأْتِيكُم بِهِ انظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ

Kul e reeytum in ehazallâhu semakum ve ebsârekum ve hateme alâ kulûbikum men ilâhun gayrullâhi yetîkum bihî unzur keyfe nusarriful âyâti summe hum yasdifûn

Kul e raeytum	: anlat, gördünüz mü, anladınız mı?
in ehaze allah	: eğer, ise, sarmak, edinmek, sarılmak, Allah
Sema kum ve ebsara kum	: işitmeniz ve görmeniz,
ve hateme	: kapalı, son, bitmek, mühürledi, örtü,
ala kulub kum	: kalpleriniz, idrakleriniz, anlayış
Men ilahun	: kim, ne, ilah, sığınılacak olan,
gayru allâh	: gayrı, başka, Allah
Yeti kum bihi	: getirir, sunar, siz, onu, hakikatleri,
Unzur	: bak gör, anla, anlamak için bak,
keyfe nusaraf	: nasıl, ayrıntılı açıklamak, göstermek,
el ayet	: ayet, işaret, delilleriyle hakikatleri,
summe hum yasdifun	: sonra onlar, yüz çevirme, uzak durmak, ilgilenmemek

46- De ki: Anladınız mı? Eğer Allah'ı anlamada cehalet hallerinize sarılı iseniz, işitmenizde ve görmenizde ve kalblerinizde örtüler varsa, size hakikatleri sunacak Allah'tan gayrı sığınılacak olan var mıdır? Tüm varlıktan delilleriyle hakikatleri, en ince ayrıntısına kadar nasıl sunduğumuzu anlamak için bak. Yine de onlar uzak duruyorlar.

-47-

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلاَّ الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ

Kul e reeytekum in etâkum azâbullâhi bagteten ev cehreten hel yuhleku illel kavmuz zâlimûn

kul e raeyte kum	: anlat, gördünüz mü, anladınız mı?
in etâ-kum	: eğer, şayert, size gelse,
azabu Allah	: sıkıntı, müşkil, Allah
Bagteten ev cehreten	: ansızın, aniden, ya da açıkça, belli
Hel yuhleku	: mı? helak olmak, yazık etmek, kayıp,
illa el kavmu	: başka, kavim, kimse
el zâlimûne	: zalimler, kötülük yapan, Allah'ın ilmine sahiplenenler,

47- De ki: Anladınız mı? Eğer size Allah yolunda ansızın içinizden ya da açıktan müşkiller gelse, ancak zalim kimseler onu çözemeyip helak olup gitmez mi?

-48-

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلاَّ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Ve mâ nursilul murselîne illâ mubeşşirîne ve munzirîn fe men âmene ve asleha fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

ve mâ nursilu	: değil, şey, ne, biz, açığa çıkmak, irsal,
el murselin	: hakikati gösterenler, resuller, irsal,
illâ mubeşirin	: ancak, sadece, umut veren, sevindiren, müjdeleyici
ve munzirin	: hakikatleri açıklayıp uyaran
fe men âmene	: artık, kim, kimse, inanır, iman etmek,
ve asleha	: ıslah olmak, temizlenmek, arınmak, kurtulmak,
fe lâ havfun aleyhim	: artık korku yoktur, onlara
ve lâ hum yahzenun	: yok, onlar, mahzun, üzülme, keder, onlar olmazlar

48- Hakikatleri gösterenler; ancak hakikatlerle sevindirmek ve hakikatlerimizi anlatıp uyarmanın dışında başka bir şey için açığa çıkmadı. Artık kim iman etmiş ve arınmışsa, onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak da yoktur.

-49-

وَالَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُواْ يَفْسُقُونَ

Vellezîne kezzebû bi âyâtinâ yemessuhumul azâbu bimâ kânû yefsukûn

ve ellezine kezebu	: o kimseler, yalanlayan,
bi ayet na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
yemessu-hum el azabu	: dokunmak, temas etmek, o halde kalmak, sıkıntı.
bi mâ kânû yefsukun	: olmaları sebebiyle, dolayısıyla, fasık, ikilik, bozguncu

49- Ayetlerimizi yalanlayan o kimseler ise, hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına saptıklarından dolayı sıkıntılı hâllerde kalırlar.

-50-

قُل لاَّ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ اللّهِ وَلا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَّبِعُ إِلاَّ مَا يُوحَى إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَفَلاَ تَتَفَكَّرُونَ

Kul lâ ekûlu lekum indî hazâinullâhi ve lâ alemul gaybe ve lâ ekûlu lekum innî melek in ettebiu illâ mâ yûhâ ileyyye kul hel yestevîl amâ vel basîre fe lâ tetefekkerûn

kul lâ ekulu lekum	: anlat, yok, söylemek, size
İndi hazainu Allâh	: yanımda, bana ait, hazine, değer, Allah
ve lâ alemu al gaybe	: yok, bilmek, görünmeyen bilinmeyen
ve lâ ekûlu lekum	: yok, demek, demiyorum, söylemiyorum, size,
inni melek	: ben, güç sahibi, kuvvet,
in ettebiu	: ben, tabi olurum, uymak, takip etmek,
illa ma yuha ileyye	: sadece, var, ne, şey, vahyolunan, sunulan, bana

Kul hel yestevi	: anlat, hiç, bir olur mu, aynı,
el ama	: hakikatleri göremeyen
ve el basîru	: gören, basiret, bilmek, ariflik,
E fe lâ tetefekkerûne	: hala, yok, tefekkür, hakikatler ulaşma o hal ile bakma

50- De ki: Ben size Allah'ın değerleri bana ait demiyorum ve görünmeyen bilinmeyeni de bilmem ve ben size bir güç sahibiyim de demiyorum. Sadece bana sunulan hakikatlere tâbi olurum. De ki: Hiç hakikatleri göremeyenle, gören bir olur mu? Hâlâ var oluşu düşünüp hakikatleri anlamaz mısınız?

-51-

وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُواْ إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِ وَلِيٌّ وَلاَ شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

Ve enzir bihillezîne yehâfûne en yuhşerû ilâ rabbihimleyse lehum min dûnihî veliyyun ve lâ şefîun leallehum yettekûn

ve enzir bihi ellezine	: açıkla, uyar, ikaz et, onunla, o hakikatlerle, o kimseler
Yehafun	: korkan, çekinen, saygılı olan,
en yuhşerû	: haşrolmak, birlik, toplanmak, cem eden,
ilâ rabbi-him	: Rablerine
leyse lehum min duni hi	: onların yoktur, ondan başka
Veliyyin ve lâ şefîun	: bir dost ve yok, şefaat, tek, ulaştıran, tekliğe ulaştıran
lealle-hum yettekune	: umulur, onlar, takva, fenalardan sakınma ortak koşmama

51- Rabbine karşı birlik şuurunda olup, saygılı olan o kimselere hakikatleri açıkla uyar. Onların O'ndan başka bir dostu ve şefaat edeni yoktur. Umulur ki onlar fenalardan sakınırlar, ortak koşmazlar.

-52-

وَلاَ تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِم مِّن شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ

Ve lâ tatrudillezîne yedûne rabbehum bil gadâti vel aşiyyi yurîdûne vecheh mâ aleyke min hısâbihim min şey'in ve mâ min hısâbike aleyhim min şeyin fe tatrudehum fe tekûne minez zâlimîn

Ve la tatrudi ellezine	: yok, kovmak, uzaklaştırmak, çıkarmak, o kimseler
Yedune rabbe hum	: dua, yönelme, isteme, arama, rabbine

Bi el gadati ve el aşiyyi	: uyanmak, uyandırmak, sabah ve akşam
Yuridune veche hu	: dilerler, isterler, yüz, yön, zatını, gerçeği, o
mâ aleyke	: senin üstüne değil, yoktur
min hısâbi-him min şey	: hesaplarından, durum, tutum, anlayış, onlar, bir şey
Ve ma min hısabi ke	: değil, yok, şey, ne, hesap, arayış,
Aleyhim min şeyin	: onların üzerine, bir şey
fe tatrude-hum	: artık onları kovarsan
fe tekûne	: o zaman, artık, sen olursun,
min el zalimin	: zalim, kötülük yapan, haksızlık, Allah'ın ilmine sahiplenen

52- Rabbine yönelen kimseleri kovma. Onlar, sabah akşam O'nun gerçeğini anlamak isterler. Onların davranışlarından sen sorumlu değilsin ve senin davranışlarından da onlara bir sorumluluk yoktur. Artık onları kovarsan, o zaman sen de Allah'ın ilmini kendine nisbet edenlerden olursun.

-53-

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولواْ أَهَؤُلاء مَنَّ اللّهُ عَلَيْهِم مِّن بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ

Ve kezâlike fetennâ badahum bi badin li yekûlû e hâulâi mennallâhu aleyhim min beyninâ e leysallâhu bi aleme biş şâkirîn

Ve kezalike feten na	: işte böyle, imtihan, araştırma, sınama, biz
Bada hum bi badin	: onların bazısı, bazıları, birbirlerinde
li yekulu e haulai	: söylemek için, derler diye, bunlar mı, onlar,
min Allâh aleyhim	: Allah'ın, onların üzerinde
min beyni-na	: aramızdan
e leyse	: değil mi?
Allâh bi aleme	: Allah, ilmin sahibidir, bilen,
bi el şakir	: nimetlerin sahibini bilip teslim eden

53- İşte onlar birbirlerinde Bizim hakikatlerimizi ararlar. Bizim üzerimizde, onların üzerinde var olan Allah'ın tecellileri değil mi derler. Allah'ı bilenler, nimetlerin sahibini bilip teslim edenler değil midir?

-54-

وَإِذَا جَاءكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلاَمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَن عَمِلَ مِنكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِن بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve izâ câekellezîne yuminûne bi âyâtinâ fe kul selâmun aleykum ketebe rabbukum alâ nefsihir rahmete ennehu men amile minkum sûen bi cehâletin summe tâbe min badihî ve asleha fe ennehu gafûrun rahîm

ve izâ cea ke	: sana geldiği zaman, geldiklerinde, sen

ellezine yuminun	: iman edenler, inananlar
bi âyâti-nâ	: ayetlerimize, delil, işaret
Fe kul selâmun aleykum	: o zaman, söyle, barış sizinle olsun
Ketebe rabbu kum	: yazdı, kitap, rabbiniz
alâ nefsi hi el rahmet	: nefsinizde, kendi üzerinde, kendinizde, rahmet,
ennehu men amile minkum	: şüphesiz ki o, kim, yapar, amel eder, sizden
Suen bi cehâletin	: kötülük, fenalık, cahillikle, cehalet içinde
Summe tabe	: sonra, tövbe eder, pişman olur döner
min badi hi	: ondan sonra, sonra,
ve asleha	: ıslah eder, arınır, temizlenir
fe enne-hu gafur	: muhakkak, o, mağfiret eden, lütfuyla temizleyen
rahim	: özünden vareden,

54- Ayetlerimize inanan kimseler sana geldiklerinde: Barış sizinle olsun, Rabbinizin kitabı bir rahmet ile kendi üzerinizdedir, diye söyle. Sizden kim; cehalet içinde, fenalıklar içinde amel ederken, sonra da yaptıklarından pişmanlık duyar dönerse, sonra da hakikatlerle ıslah olursa, muhakkak ki o lütuflarıyla temizleyeni, varlığı özünden varedeni anlar.

-55-

وَكَذَلِكَ نفَصِّلُ الآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ

Ve kezâlike nufassılul âyâti ve li testebîne sebîlul mucrimîn

ve kezâlike nufassılu	: işte böylece, ayrıntılı açıklama,
el ayet	: ayetler, deliller, işaretler
Ve li testebîne	: açık seçik, tespit olsun, belli olsun, açığa çıksın
Sebîlu	: yol,
el mucrimin	: suçlu, günahkâr, fenalarda kalan

55- İşte fena hâllerde olanlar, gittikleri yolu iyice anlasınlar diye ayetleri en ince ayrıntısına kadar açıklıyoruz.

-56-

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ قُل لاَّ أَتَّبِعُ أَهْوَاءكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَاْ مِنَ الْمُهْتَدِينَ

Kul innî nuhîtu en abudellezîne tedûne min dûnillâh kul lâ ettebiu ehvâekum kad dalaltu izen ve mâ ene minel muhtedîn

Kul inni nuhitu	: anlat, söyle, ben, yasak, men edilme,
en abud	: kul olmak,
ellezine tedune min duni allah	: onlar, dua, yönelme, başka, zanni şeyler, Allah
Kul lâ ettebiu	: deki, anlat, yok,, tabi olmak, uymak, takip etmek
ehvae kum	: heva, zanlar, kendi çıkarları, siz
kad dalaltu izen	: oldu, dalalet, hakikatlerden sapma, o zaman, eğer
ve ma ene	: ben değilim, ben olmam,
min el muhtedin	: hakka yol bulanlardan

56- De ki: Sizin Allah'ı bırakıp ta zannınıza göre bir şeylere yönelip, onlara kulluk etmeniz, bana yasak edildi. De ki: Ben sizin hevalarınıza tâbi olmam, eğer tâbi olursam hakikatlerden sapmış olurum ve ben Hakk'a yol bulanlardan olamam.

-57-

قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُم بِهِ مَا عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ

Kul innî alâ beyyinetin min rabbî ve kezzebtum bihh mâ indî mâ testa'cilûne bihî inil hukmu illâ lillâh yakussul hakka ve huve hayrul fâsılîn

Kul inni ala beyyinet	: anlat, ben, apaçık deliller üzere
min rabb	: rabbimin
ve kezzebtum bihi	: siz yalanladınız, onu, hakikatleri,
ma indi	: bana ait olmayan
mâ testacilune bihi	: değil, şey, ne, acele etmek, onu, o hakikatleri
in el hukmu	: ancak, hüküm, hakim olan, her şeye hakim olan
illa li Allah	: sadece, ancak, vardır, Allah
Yakussu el hakk	: sunar, kıssa eder, anlatır, hakikat, gerçek,
ve huve hayru	: O, hayırlı,
el fasılin	: fasıl, kısım, ayrı ayrı, hakkı batılı ayıran, ayrıntılı

57- Anlat: Ben Rabbimin apaçık delilleri üzereyim. Sizler bana ait olmayan o hakikatleri yalanladınız, o hakikatler hakkında acele ettiniz. Tüm varlığa hâkim olan ancak Allah'tır. Hakikatleri sunan O'dur ve O bütün her şeyi hayırlısıyla ayrı ayrı açığa çıkarandır.

-58-

قُل لَّوْ أَنَّ عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ

Kul lev enne indî mâ testacilûne bihî le kudıyel emru beynî ve beynekum vallâhu alemu biz zâlimîn

Kul lev enne indi	: anlat, eğer, mutlaka, yanımda, katımda, bana ait
Ma testacilûne bihi	: şey, ne, değil, siz acele ediyorsunuz, onu,
le kudıye	: elbette, takdir, yerine getirme, ortaya çıkarma,
el emr	: işleyiş, hükümler, iş,
Beyni ve beyne-kum	: beni ve sizi, bizleri, aramızda,
ve Allâh e alemu	: Allah, bilir mi, ilmin sahibi,
bi el zalimin	: zalimler,

58- Anlat: Eğer benim söylediğim o hakikatler hakkında acele etmeseydiniz, elbette beni de ve sizi de işleyişi ile ortaya çıkaranı anlardınız. Zalimler Allah'ı bilebilirler mi?

-59-

وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلاَّ يَعْلَمُهَا وَلاَ حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الأَرْضِ وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

Ve indehu mefâtihul gaybi lâ yalemuhâ illâ huve ve yalemu mâ fîl berri vel bahr ve mâ teskutu min varakatin illâ yalemuhâ ve lâ habbetin fî zulumâtil ardı ve lâ ratbin ve lâ yâbisin illâ fî kitâbin mubîn

ve inde-hu mefatihu	: yanında, katında, ona ait, açılma, anahtar, ışık,
el gaybi	: görünmeyen, bilinmeyen
lâ yalemu ha illa huve	: yok, ilmin sahibi, bilmek, onu, ondan başka
ve yalemu mafi	: o bilir, ilmin sahibi, var olan her şey
el berri ve el bahri	: kara ve deniz
ve ma teskutu min varakat	: aşağı düşmez, bir yaprak
İlla yalemu ha	: ancak, onun ilmiyledir, ondaki ilmin sahibi o dur.
ve lâ habbetin	: yok, tane, tohum, bir tane, çekirdek,
Fi zulumati el ard	: yerin karanlığı, yeryüzü, toprağın altı,
ve lâ ratb ve la yabis	: yok, yaş ve yok, kuru
İlla fi kitâbin mubînin	: ancak, olmasın, içinde, kitap, apaçık

59- Görünmeyen bilinmeyen âlemin hâkimiyeti O'na aittir. O'ndan başka ilmin sahibi yoktur. Karada ve denizde var olan her şeydeki ilmin sahibidir. Bir yaprak düşmesin ki ancak O'nun ilmiyledir. Yerin karanlığında bir tohum yoktur ki ve yaş olan bir şey yoktur ki ve kuru olan bir şey yoktur ki, hepsinin hakikati ancak apaçık kâinat kitabının içindedir.

-60-

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَى أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve huvellezî yeteveffâkum bil leyli ve yalemu mâ cerahtum bin nehâri summe yebasukum fîhi li yukdâ ecelun musemmâ summe ileyhi merciukum summe yunebbiukum bimâ kuntum tamelûn

ve huve ellezi yetevefa kum	: O, ki o, sevgiyle bağlanma, teslim olma, ölüm, siz
bi el leyli	: geceleyin, karanlık,
ve yalemu	: ilmin sahibi, bilmek, alim olan,
mâ cerahtum	: açtığınız şeyler, yapmak, çalışmak,
bi el nehar	: gündüz, aydınlık,
Summe yebasu kum fihi	: sonra, diriltir, beas, ortaya çıkma, siz, onun içinde
li yukdâ	: takdir, istenen, olması için,
ecel musemma	: biz zaman, belirlenmiş zaman,
Summe ileyhi merciu kum	: sonra, ona, kaynak, dönüşünüz, aslınız, kaynak, siz,
Summe yunebbiu-kum	: sonra, haber veren, bildiren, bilgiler sunan, siz
bi-mâ kuntum tamelun	: o şeyi, siz oldunuz, yapıyorsunuz, çalışma, amel

60- Sizi geceleyin uyku halinde bir teslimiyet içinde olduran, gündüz yaptığınız bütün şeylerdeki ilmin sahibi olan, takdir edilmiş bir zaman içinde sizi dirilik içinde tutan O'dur. Sonra siz aslınız olan O'na dönersiniz. Sonra yaptığınız bütün şeylerden hakikatleri size her an bildiren O'dur.

-61-

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُم حَفَظَةً حَتَّىَ إِذَا جَاء أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لاَ يُفَرِّطُونَ

Ve huvel kâhiru fevka ibâdihî ve yursilu aleykum hafazah hattâ izâ câe ehadekumul mevtu teveffethu rusulunâ ve hum lâ yuferritûn

ve huve el kahiru	: O, kahhar, galip olan, sımsıkı kavrayan, mutlak sahip
Fevka ibadi-hi	: üzerinde, onlarda, kullarının, O
ve yursilu aleykum	: gönderir, sunar, irsal eder, açığa çıkarır, üzerinizde,
hafazat	: korumak, muhafaza etmek,
Hattâ iza cae	: hatta, o zaman, geldiğinde,
Ehade kum	: sizden biriniz, birlik, tek, siz,
el mevtu	: nutfe, tohum, ölüm
teveffet-hu	: teslim olma, sevgi bağlılığı, vefat, o,
resul na	: hakikati gösteren, biz,
ve hum la yuferritûne	: onlar, kusur etmezler, ilgisiz davranmazlar, kaçmazlar

61- O kullarını tüm tecellileriyle sımsıkı kavrayandır. Sizden birinize ölüm gelinceye kadar, sizi tecellileriyle koruyandır ve sizin üzerinizde hakikatlerini açığa çıkarandır. Hakikatlerimizi gösterenler, sevgiyle teslim olmayı anlattı ve onlar, o hakikatleri anlatmada ilgisiz davranmadılar.

-62-

ثُمَّ رُدُّواْ إِلَى اللّهِ مَوْلاَهُمُ الْحَقِّ أَلاَ لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ

Summe ruddû ilâllâhi mevlâhumul hakk e lâ lehul hukmu ve huve esraul hâsibîn

Summe red ila Allah	: sonra, red, döndürülme, iade, Allah
mevlâ-hum el hakk	: onların mevlası, sahib, dostu, gerçek, hak
E la lehu el hukmu	: değil mi, onun, hüküm
ve huve esrau	: o, seri, hızlı,
el hasibin	: cömert, değerler, hesab eden, değerlendiren,

62- Sonra onlar gerçek sahipleri olan Allah'a dönerler. Tüm varlığa tecellileriyle hâkim olan O değil midir? O, tüm değerleri sunmada seri olandır.

-63-

قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعاً وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

Kul men yuneccîkum min zulumâtil berri vel bahri tedûnehu tedarruan ve hufyeh le in encânâ min hâzihî le nekûnenne mineş şâkirîn

Kul men yunecci kum	: anlat, kim, necat bulma, kurtaran, siz,
min zulumati	: karanlıklardan, cehalatin karanlığından
el ber ve el bahri	: kara ve deniz, her yer,
tedune hu	: yönelmek, dua, aramak, o
Tedarruan	: tevazu ile, yalvararak, samimi istemek,
ve hufyeten	: gizli, saklı, ince, içten
le in enca na min hazihi	: elbette, mutlaka, eğer, necat bulmak, kurtar, bundan
le nekûne	: elbette, biz, olmak,
Enne min el şakirin	: biz, nimetlerin sahibini bilip teslim eden, şükreden

63- Anlat: Cehaletin karanlığından sizi kurtaran kimdir? Tevazu ve içtenlikle, her yerde olan o hakikatlere yönelir, eğer o bilmediklerinizden Bizde necat bulursanız, elbette nimetlerin sahibini bilir Bize teslim edenlerden olursunuz.

-64-

قُلِ اللّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ

Kulillâhu yuneccîkum minhâ ve min kulli kerbin summe entum tuşrikûn

Kul Allah yunecci kum minha	: de ki, Allah, kurtulmak, necat bulmak, siz, ondan,
ve min kulli kerbin	: hepsinden, tüm, ızdırap, cehaletin sıkıntısı, müşkil
Summe entum tuşrikun	: siz, ortak koşmak, kendine varlık isnat etmek,

64- De ki: Cehaletin tüm sıkıntılarından Allah'ı anlamakla kurtulursunuz. Ne yazık ki sizler ortak koşuyorsunuz.

-65-

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّن فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعاً وَيُذِيقَ بَعْضَكُم بَأْسَ بَعْضٍ انظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ

Kul huvel kâdiru alâ en yebase aleykum azâben min fevkıkum ev min tahti erculikum ev yelbisekum şiyean ve yuzîka badakum bese badın unzur keyfe nusarrıful âyâti leallehum yefkahûn

Kul huve el kadir	: anlat, de ki, o, kudret, güç, kuvvetli olan
Alâ en yebase aleykum	: gönderme, dirilik, ortaya çıkma, sizde diri olan,
Azaben min fevkı-kum	: sıkıntı, azap, sizin üzerinizde, üst, yukarı
ev min tahti erculi kum	: veya altından, makamlarında, ayak, bulunduğu yer, siz
ev yelbise-kum	: veya, işbirliği, katar, sürükler, o halde kalmak, siz,
şiyean	: cemaat tarikat mezhebe bölünmek, gurup, bölük

ve yuzika	: o halde olmak, tatmak, his,
Bada kum bese badın	: sizin bir kısmınız, şiddet, zarar, fenalık, bazı, bir kısmı
Unzur	: bak gör, anla, anlamak için bak,
keyfe nusaraf	: nasıl, ayrıntılı açıklamak, göstermek,
el ayet	: ayet, işaret, delilleriyle hakikatleri,
lealle-hum yefkahun	: umulur ki, onlar, iyice anlayıp bilirler, anlarlar, fıkıh,

65- De ki: Kudret O'dur. Sizdeki diriliğin sahibi O'dur. Sizin kendinizdeki sıkıntılarda ya da bulunduğunuz yerlerde sıkıntılarda kalmanız, sizlerin; cemaat, tarikat, mezhep diye bölünüp, birbirinizi o fena hâllere sürüklemenizdendir. Tüm varlıktan delilleriyle hakikatleri en ince ayrıntısına kadar nasıl sunduğumuzu anlamak için bak. Umulur ki onlar iyice anlayıp bilirler.

-66-

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُل لَّسْتُ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ

Ve kezzebe bihî kavmuke ve huvel hakk kul lestu aleykum bi vekîl

ve kezzebe bihi	: yalanladı, onu, o hakikatleri,
kavmu ke	: senin kavmin, kimseler, topluluk,
ve huve el hakk	: O, hak, gerçek, hakikat,
Kul lestu aleykum	: anlat, de ki, ben değilim, sizin üzerinize, yaptıklarınız,
Bi vekil	: bir vekil, yetkili, sorumlu,

66- Senin kavmin o hakikatleri yalanladı. O hakikatler gerçektir. De ki: Ben sizin üzerinize yetkili değilim.

-67-

لِّكُلِّ نَبَإٍ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

Likulli nebein mustekar ve sevfe talemûn

li kulli nebein	: hepsi, bütün, bildiren, haber veren, hakikatler,
mustekarrun	: kararlı, istikrarlı
ve sevfe talemun	: belki yakında bileceksiniz

67- Hakikatleri bildirenlerin hepsi kararlı bir şekilde hareket ederler. Belki yakında hakikatleri bilirsiniz.

-68-

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلاَ تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Ve izâ reeytellezîne yahûdûne fî âyâtinâ fe arıd anhum hattâ yahûdû fî hadîsin gayrih ve immâ yunsiyennekeş şeytânu fe lâ takud badez zikrâ meal kavmiz zâlimîn

ve izâ raeyte ellezine	: gördüğünde, o kimseler
Yahûdûne	: kavga halinda olan, yarışma, dalmak,
fi ayeti na	: ayetlerimiz hakkında

fe arıd anhum	: artık, uzak dur, yüz çevir, onlardan
Hatta yahudu	: hatta, olduğunda, kavga halinde, yarışma,
fi hadisin gayri hi	: içinde, sözler, konuşmak, ondan başka
Ve amma yunsiyenne-ke	: fakat, sana unutturur
El şeytanu	: şeytani haller, şeytan,
fe lâ takud bade	: artık, yok, oturma, bulunma, sonra, uzak,
el zikr	: zikr, hatırlatma, anmak, sohbet,
mea el kavmi	: birlikte, beraber, topluluk, kavim, kimseler,
el zalimin	: zalimler, kötülük yapan,

68- Ayetlerimiz hakkında bir kavga hâlinde olan kimseleri gördüğünde, artık onlardan uzak dur. Hatta o hakikatlerin dışındaki konuşmalardan da. Bir kavga hâlinde olanlardan da uzak dur. Fakat şeytani hâller bunu sana unutturabilir. Artık hakikatleri anmaktan uzak olan kimselerle oturma. Kötülük hâllerinde olan kimselerle birlikte hareket etme.

-69-

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَلَكِن ذِكْرَى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

Ve mâ alellezîne yettekûne min hısâbihim min şeyin ve lâkin zikrâ leallehum yettekûn

ve mâ ala ellezine	: değil, şey, ne, olmaz, yoktur, o kimseler
yettekûne	: fenalardan sakınan ortak koşmayanlar, takva
min hisâbi-him min şeyin	: hesabından, sorumluluk, düşünce, irdeleme, onlar, birşey
ve lâkin zikr	: lakin, fakat, zikr, anma, hatırlatma
lealle-hum yettekun	: umulur ki, belki, onlar, fenalardan sakınır ortak koşmazlar

69- Fenalardan sakınan, ortak koşmayan kimseler, zalimler gibi herhangi bir şeyde bir düşüncesizlik içinde olmazlar. Fakat yinede zalimlere, belki fenalardan sakınırlar diye hakikatleri hatırlatmak gerekir.

-70-

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُواْ دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللّهِ وَلِيٌّ وَلاَ شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لاَّ يُؤْخَذْ مِنْهَا أُوْلَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُواْ بِمَا كَسَبُواْ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ

Ve zerillezînettehazû dînehum leiben ve lehven ve garrethumul hayâtud dunyâ ve zekkir bihî en tubsele nefsun bimâ kesebet leyse lehâ min dûnillâhi veliyyun ve lâ şefî ve in tadil kulle adlin lâ yuhaz minhâ ulâikellezîne ubsilû bimâ kesebû, lehum şarâbun min hamîmin ve azâbun elîmun bimâ kânû yekfurûn

ve zere ellezine	: bırak, terk et, uyma, uzak dur, o kimseler
ettehazu	: edinenler, çekilmek, sarılmak,
din hum	: din, yol, yasa, hüküm, onlar
Leiben	: önemsememe, alay etme, oyun, eğlence,
ve lehven	: nefsanî beklenti, eğlence, oyalanma, oyun,
Garat hum	: aldanma, onlar,
el hayat el dunya	: dünya hayatı, yaşamları
ve zekkir bihi	: hatırlat, an, anlat, onunla, hakikatlerle,
en tubsele nefsun	: fena, yazık, kendine yazık etmek, nefsine
bima kesebet	: kazandıkları, yaptıkları şeyler sebebiyle
leyse lehâ min duni Allah	: değil, yoktur, ona, Allah'tan başka,
Veliyyun ve lâ şefîun	: bir dost ve yok şefaat, bir, birliğe ulaştıran
ve in tadil kulle adlin	: eğer, ise, adil, doğruyu gösteren, hepsi, adil, eşdeğer
lâ yuhaz min ha	: yok, almak, edinmek, sarılmak, ondan
Ulâike ellezine ubsilu	: işte onlar, o kimseler, helak, yazık etme,
bi mâ kesebu lehum	: dolayı, sebebiyle, kazandıkları, edindikleri,
Şarâbun min hamim	: içeçek, beslenme, fayda, ateş, sıcak, yakıcı hal
ve azâbun elîmun	: sıkıntı, azap, acı, elim
bi mâ kanu yekfurun	: yaptıkları şeyler, sebebiyle, hakikatleri örtmeleri

70- Nefsanî beklentileri ve oyalanmayı, eğlenceyi din edinenlerden uzak dur. Onlar yaşamlarında bir aldanma içindedirler. Yaptıkları şeyler sebebiyle kendilerine yazık edenlere hakikatleri hatırlat. Onlara Allah'tan başka bir dost olmaz ve şefaat eden de yoktur. Onların hepsine adaletle doğru yolu göstersen, o hakikatlere sarılmazlar. İşte onlar, yakıp yakıcı hâllerinden dolayı, hakikatlerden faydalanma konusunda kendilerine yazık edenlerdir ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtmeleri sebebiyle acı sıkıntılardadırlar.

-71-

قُلْ أَنَدْعُو مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَنفَعُنَا وَلاَ يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَانَا اللّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ
إِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللّهِ هُوَ الْهُدَى وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Kul e nedû min dûnillâhi mâ lâ yenfeunâ ve lâ yadurrunâ ve nureddu alâ akâbinâ bade iz hedânâllâhu kellezîstehvethuş şeyâtînu fîl ardı hayrâne lehû ashâbun yedûnehû ilel hudetinâ kul inne hudallâhi huvel hudâ ve umirnâ li nuslime li rabbil âlemîn

Kul e nedu min duni allah	: anlat, yönelme, dua, Allahtan başka
Ma la yenfeu-nâ	: şey, değil, ne, yok, fayda, yarar, biz
ve lâ yadurru-nâ	: yok, koruma, biz
ve nureddu	: red, döndürülme, dönmek,
ala akabi na	: akabinde, ardından, sonra, takip, biz,
Bade iz heda na Allâh	: sonra, doğru yolu gösteren, biz, Allah
ke ellezi istehvet-hu	: o kimse gibi, saplantı, o hallere uyan,
El şeytan	: şeytani haller, tüm kötülük halleri
fi el ardı hayran	: yeryüzünde, şaşkın, beğenen, hayran
Lehu ashab yedune-hu	: onun, arkadaş, çağırırlar, davet, onu
ila el hudâ iti na	: doğru yola, gel, uy, bize
Kul inne hudâ Allâh	: anlat, muhakkak, doğru yolu gösteren, Allah
ve umir-nâ li nuslime	: emr, hüküm, işleyiş, biz, teslim olmakla,
rabbi el âlemîne	: Âlemlerin Rabbine, tüm varlığı vücudlandıran,

71- De ki: Allah'ı bırakıp ta, bize bir faydası olmayan ve bizi koruması da olmayan zanna dayalı şeylere mi yönelelim? Allah bize doğru yolu gösterdikten sonra, eski cehalet hallerimize mi dönelim? Yeryüzünde bir şaşkınlık halinde şeytani hallerine uyan o kimseler gibi mi olalım? O halde olanlar, arkadaşlarını kendi yollarının doğru yol olduğunu söyleyip davet ederler. De ki: Muhakkak ki doğru yol Allah'a aittir ve biz tüm varlığı vücudlandıran Allah'a teslim olmakla emrolunduk.

-72-

وَأَنْ أَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِيَ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Ve en ekîmûs salâte vettekûh ve huvellezî ileyhi tuhşerûn

ve en ekimu el salat	: her an salât üzere olma, hakka bağlılık
ve ittekû-hu	: takva, fenalardan sakınma ortak koşmama
ve huve ellezi ileyhi	: o, ki o, onda, kendinde, kendi zatında,
tuhşerun	: toplanma, birliğinde olma, bir arada, açığa çıkma,

72- Her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin ve O'na karşı fenalardan sakının, ortak koşmayın. O'dur kendi Zatıyla hepinizi birlik içinde tutan.

-73-

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّوَرِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

Ve huvellezî halakas semâvâti vel arda bil hakk ve yevme yekûlu kun fe yekûn kavluhul hakk ve lehul mulku yevme yunfehu fîs sûr âlimul gaybi veş şehâdeh ve huvel hakîmul habîr

ve huve ellezi halaka	: ki o, halkeden, yaratan, vareden
el semavat ve el ard	: gökler, semalar ve yeryüzü
bi el hakkı	: hak ile, gerçek, doğru
ve yevme yekulu	: gün, heran, vakit, der,
Kun fe yekûn	: ol, hemen, derhal olur
kavlu-hu el hakku	: söz, onun sözü haktır
ve lehu el mulku	: mülkün hakimiyeti her an onundur
Yevme	: gün, vakit, her an, zaman, her zaman
yunfehu fi el sur	: üfürülme, suretlerin içine üfleyen
âlimu el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen âlemi ilmiyle vareden,
ve eş şehâdeti	: heran her yere hazır olan, şahit olan,
ve huve el hakim	: o, hâkim olan, hüküm hikmet sahibi,
el habir	: bildiren, haber veren, her varlıktan hakikatleri bildiren

73- O'dur gökleri ve yerleri hakk ile halkeden ve her an ol deyip olduran ve doğru sözün sahibi olan ve mülkün sahibi olan ve her an suretlerin içinden üfleyen. Görünmeyen bilinmeyen âlemdeki ilmin sahibi olan ve her an her yerde hazır olan ve O'dur tüm varlığa tecellileriyle hâkim olan, her varlıktan her an hakikatleri bildiren.

-74-

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا آلِهَةً إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ

Ve iz kâle ibrâhîmu li ebîhi âzere e tettehizu esnâmen âliheh innî erâke ve kavmeke fî dalâlin mubîn

ve iz kâle ibrahim : demişti, İbrahim
li ebî-hi azer : babasına, azer
e tettehizu : ediniyor musun? Sarılmak, tapmak,
esnamen aliheten : putlar, ilahlar
İnni erâ : ben, görüyorum
Ke ve kavme-ke : seni ve kavmini
fi dalal mübin : dalalet, hakikatlerden sapma, apaçık dalalet içinde

74- İbrahim, babası Azer'e: Putlardan ilahlar mı ediniyorsun? Ben, seni ve kavmini apaçık bir dalalet içinde görüyorum, demişti.

-75-

وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ

Ve kezâlike nurî ibrâhîme melekûtes semâvâti vel ardı ve li yekûne minel mûkınîn

ve kezâlike nuri ibrahim : böylece, nur, aydınlık, baktı, gösterme, İbrahim
melekûte : güçlü, kuvveler, melekût
es semâvâti ve el ard : semalar, gökler ve yerlerin
ve li yekûne min el mukınin : olması için, katiyet, kesinlik, yakınlık, emin olmak,

75- İşte böylece İbrahim; göklerdeki ve yerdeki gücün sahibini anlamak, nurumuzu anlamak ve hakikatlerden emin olmak için baktı gözlemledi.

-76-

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لا أُحِبُّ الآفِلِينَ

Fe lemmâ cenne aleyhil leylu reâ kevkebâ kâle hâzâ rabbî fe lemmâ efele kâle lâ uhıbbul âfilîn

fe lemmâ cenne : sonra, olduğu zaman, büründü, bilmemezlik, tanınmazlık
aleyhi el leylu : onun üzeri, gece, karanlık, gaflet,
Raâ kevkeben : gördü, bir yıldız, yıldızlar, gösterişli,
Kâle haza rabbi : dedi, budur, bu mudur, rabbim
fe lemmâ efele : fakat olduğu zaman, gelip geçen, kaybolan
Kale la uhibbu : dedi, yok, sevgi,
el afilin : gelip geçen, kaybolan,

76- Sonra da, gece bir bilememezlik içindeyken bir yıldız gördü ve dedi ki: Rabbim bu mudur? Fakat o gelip geçtiği zaman, gelip geçenlerde sevgiye ulaşamam, dedi.

-77-

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ

Fe lemmâ reel kamere bâzigan kâle hâzâ rabbî fe lemmâ efele kâle le in lem yehdinî rabbî le ekûnenne minel kavmid dâllîn

fe lemmâ rae	: sonra, olduğu zaman, gördü, ay,
El kamer bâzigan	: ay, yükselen, ortaya çıkan, doğarken
Kâle haza rabbi	: dedi, budur, rabbim
fe lemmâ efele	: fakat olduğu zaman, gelip geçen, kaybolan
Kale le in lem yehdi ni	: dedi, elbette, eğer, doğru yolu gösteren, hidayet, ben
rabbi	: rabbim, vücudlandıran,
le ekûne enne	: elbette, ben mutlaka olurum
min el kavmi ed dâllîne	: kavim, kimseler, dalalette, hakikatlerden uzaklaşan

77- Sonra da, ortaya çıkan Ay'ı gördüğünde dedi ki: Rabbim bu mudur? Fakat o da gelip geçtiği zaman, eğer ben Rabbimin hidayetini anlayamazsam, elbette dalalette kalan kimselerden olurum, dedi.

-78-

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَآ أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

Fe lemmâ reeş şemse bâzigaten kâle hâzâ rabbî hâzâ ekber fe lemmâ efelet kâle yâ kavmî innî berîun mimmâ tuşrikûn

fe lemmâ rae	: sonra, gördüğünde,
el şems bazigat	: güneş, ortaya çıkan, doğarken
Kâle haza rabbi haza ekber	: dedi, budur, rabbim, büyük, yüce olan, daha büyük
fe lemmâ efelet	: fakat olduğu zaman, gelip geçen, kaybolan
Kale yâ kavmî	: dedi, ey kavmim
İnnî beriun	: ben, uzağım, beriyim,
minma tuşrikun	: ortak koştuğunuz şeylerden

78- Sonra da, ortaya çıkan güneşi gördüğünde dedi ki: Bu daha büyük olan mıdır Rabbim? Fakat o da gelip geçtiği zaman dedi ki: Ey kavmim! Ben sizin ortak koştuğunuz şeylerden uzağım.

-79-

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَاْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

İnnî veccehtu vechiye lillezî fatares semâvâti vel arda hanîfen ve mâ ene minel muşrikîn

İnni vecehtu vechiye	: ben, yüz, dönmek, hakikatler, yüzümü, yön,
Li ellezi fatare	: ki ona, yaratan, ortaya çıkaran, yaratıcı kuvvet,
el semâvât ve el ard	: gökler ve yer
hanîfen	: hanif, tevhid üzere olan, varlığın tekliğine inanan
ve mâ ene min el müşrikin	: ben değilim, ortak koşan, kendine varlık isnat eden

79- Ben yüzümü Tevhid üzere, gökleri ve yeri vareden o güce çevirdim ve ben O'nun varlığının yanında kendime varlık isnat eden değilim.

-80-

وَحَآجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ أَتُحَاجُّونِّي فِي اللّهِ وَقَدْ هَدَانِ وَلاَ أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلاَّ أَن يَشَاء رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلاَ تَتَذَكَّرُونَ

Ve hâccehu kavmuh kâle e tuhâccûnnî fîllâhi ve kad hedân ve lâ ehâfu mâ tuşrıkûne bihî illâ en yeşâe rabbî şeyâ vesia rabbî kulle şeyin ilmâ e fe lâ tetezekkerûn

ve hâcce-hu kavmu hu	: ihtiyaç, gereksinim, tartışma, o, onun kavmi
Kale e tuhâccûn-ni fi Allah	: dedi, ihtiyac, tartışma, ben, Allah hakkında
ve kad hedâ-ni	: oldu, doğru yolu gösteren, hidayet veren, ben,
ve lâ ehâfu	: yok, korku, çekinme
mâ tuşrikûne bihi	: şey, ne, değil, ortak koştuğunuz, ona
İllâ en yeşae	: başka, hariç, ancak, istek, isteğim,
rabbi şey	: rabbim, şey, her şey, eşyanın hakikati,
Vesia rabbi	: kuşattı, sardı, rabbim,
kulle şeyin ilm	: bütün her şeyi, ilmiyle
e fe lâ tetezekkerûne	: hâlâ tezekkür, var oluşunu anlayıp o halde durma

80- Kavmi onunla, ihtiyaç duydukları putları için tartıştı. Dedi ki: Allah hakkında, benimle o ihtiyaç duyduğunuz putlar için mi tartışıyorsunuz? Ben O'nun gösterdiği yol üzereyim. O ortak koştuklarınıza karşı benim bir korkum yok. Ancak isteğim Rabbimin hakikatleridir. Rabbim bütün her şeyi ilmiyle kuşatandır. Hâlâ var oluşu düşünüp hakikatlere ulaşmaz mısınız?

-81-

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلاَ تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُم بِاللّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالأَمْنِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ve keyfe ehâfu mâ eşrektum ve lâ tehâfûne ennekum eşrektum billâhi mâ lem yunezzıl bihî aleykum sultânâ fe eyyul ferîkayni ehakku bil emn in kuntum tamelûn

ve keyfe ehafu	: nasıl, korkmak, çekinmek,
ma eşrektum	: şey, değil, ne, ortak koştuğunuz
ve lâ tehâfûne	: siz korkmuyorsunuz
enne-kum eşrektum bi Allah	: siz şirk koştunuz, Allah
mâ lem yunezzil	: değil, sunmak, vermek, bir şey sunmadı,
bi-hî aleykum sultanen	: onun hakkında, siz, bir delil
fe eyyu el ferikayni	: artık, nasıl, hangi, iki taraf, ikilik, fırkalar, ayrılıklar

e hakk	: hakikat, gerçek, doğru olan,
bi el emni	: emin olma, güven,
İn kuntum talemun	: eğer iseniz, biliyorsunuz

81- Sizler o taptıklarınız hakkında hiç bir delil üzere değilken, Allah'a ortak koşmaktan korkmuyorsunuz da, ben sizin ortak koştuklarınızdan mı korkayım. Nasıl olurda fırkalaşırsınız. Eğer biliyorsanız söyleyin; güvenilir olan, gerçek olan hangisidir.

-82-

الَّذِينَ آمَنُواْ وَلَمْ يَلْبِسُواْ إِيمَانَهُم بِظُلْمٍ أُوْلَئِكَ لَهُمُ الأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ

Ellezîne âmenû ve lem yelbisû îmanehumbi zulmin ulâike lehumul emnu ve hum muhtedûn

ellezine amenû	: iman edenler, inananlar
ve lem yelbisû	: giymek, karıştırmazlar, değiştirmezler
imane-hum bi zulmin	: imanlarını, bir zulümle
Ulaike lehum el emnu	: işte onlar, onlar emindirler, güvenilir olan,
ve hum muhtedun	: onlar, doğru yolun bulanlar

82- İman edenler, inançlarını zulüm ile karıştırmazlar. İşte onlar güvenilir olanlardır ve onlar doğru yolu bulanlardır.

-83-

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاء إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

Ve tilke huccetunâ âteynâhâ ibrâhîme alâ kavmih nerfeu derecâtin men neşâ inne rabbeke hakîmun alîm

ve tilke huccetu na	: işte bu, bunlar, kuvvetli delil, biz
Âteynâ ha ibrahim	: verdiğimiz, sunduk, İbrahim
alâ kavmi-hi	: kavmine karşı
Nerfeu derecetun	: yükseltiriz, derece, makam,
men neşâu	: kim, isteriz, biz, isteyen,
İnne rabbe ke hakim	: muhakkak, seni vücudlandıran, hâkim olan,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden,

83- İşte, İbrahim sunduğumuz delillerimizle kavmine karşı durdu. Bizi anlamak isteyen kimseyi makam makam yükseltiriz. Muhakkak ki seni vücudlandıran, tüm varlığa ilmiyle hâkim olandır.

-84-

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ كُلاًّ هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

Ve vehebnâ lehû ishâka ve yakûb kullen hedeynâ ve nûhâ hedeynâ min kablu ve min zurriyyetihî dâvude ve suleymâne ve eyyûbe ve yûsufe ve mûsâ ve hârûn ve kezâlike neczîl muhsinîn

ve vehebnâ lehu	: verdik, bağışladık, ona
İshâka ve yakub	: İshak ve Yakub
Kullen hedeyna	: hepsi, bizim, dosdoğru yolumuz üzereydi
ve nûhan hedayna min kabl	: Nuh, dosdoğru yolumuz üzereydi, önceden
ve min zurriyyeti-hî	: onun soyundan, neslinden, zürriyetinden
Dâvude ve suleyman	: Davud ve Sülayman
ve eyyûbe ve yusuf	: Eyyub ve Yusuf
ve mûsâ ve harun	: Musa ve Harun
ve kezâlike neczi	: işte böylece, karşılığımız, ceza, mukabil,
el muhsinin	: iyi kimse, iyilik eden, ihsan, ikram, faydalı, cömert,

84- Ona İshak'ı ve Yakub'u bağışladık. Hepsi dosdoğru yolumuz üzereydi. Nuh da bizim dosdoğru yolumuz üzereydi ve onun neslinden Davud, Süleyman, Eyüp, Yusuf, Musa ve Harun da dosdoğru yolumuz üzereydi. İşte böylece onlar karşılığımız olan, ihsan sahibi kimselerden oldular.

-85-

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ

Ve zekeriyyâ ve yahyâ ve îsâ ve ilyâs kullun mines sâlihîn

ve zekeriyyâ ve yahya	: Zekeriya ve Yahya
ve isâ ve ilyas	: İsâ ve İlyas
Kullun min el salihin	: hepsi, Salihlerden, dosdoğru çalışmalarda olan

85- Zekeriya, Yahya, İsa ve İlyas, hepsi dosdoğru iyi çalışmalarda olanlardandı.

-86-

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلاًّ فضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ

Ve ismâîle velyesea ve yûnuse ve lûtâ ve kullen faddalnâ alel âlemîn

ve ismaîl ve ilyas	: İsmail ve İlyas
ve yûnuse ve lut	: Yunus ve Lut
ve kullen	: hepsi,
Faddalnâ	: erdem, niteliklerimiz, fazilet, lütuflarımız, sıfatlarımız
ala el alemin	: için, hakkında, alemler, topluluklar, tüm varlık,

86- İsmail, İlyas, Yunus, Lut ve hepsi, tüm varlıktaki niteliklerimizi anlayan kimselerdendi.

-87-

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Ve min âbâihim ve zurriyyâtihim ve ihvânihim vectebeynâhum ve hedeynâhum ilâ sırâtın mustekîm

ve min âbâi-him	: onların babalarından, atalarından
ve zurriyyâti-him	: onların zürriyetlerinden, nesillerinden
ve ihvâni-him	: onların kardeşlerinden
ve ictebey nâ-hum	: seçmek, seçiçilik, seçkin bir şeyi almak, biz, onları
ve hedeynâ-hum	: bizim dosdoğru yolumuz üzere, rehber, onlar
ilâ sırâtın mustekîmin	: hakikatlerin yolu üzere, Sıratı Mustakîm'e

87- Onların ataları ve onların nesilleri ve onların kardeşleri ve onlar; Bizi anlamada seçici davrandılar ve onlar dosdoğru hakikatlerin yolunda Bizi rehber edindiler.

-88-

ذَلِكَ هُدَى اللّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُواْ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Zâlike hudallâhi yehdî bihî men yeşâu min ıbâdih ve lev eşrekû le habita anhum mâ kânû yamelûn

Zâlike huda Allah	: işte bu, yol gösteren, rehber, sahip, Allah
Yehdi bihi	: yol bulur, onunla, tarafında, hakikatlere,
men yeşau	: : kim, kimse, isteyen, ister,
min ibâdi-hî	: kullarından
ve lev eşreku	: eğer, ortak koşar,
le habita	: elbette, heba olur, boş olan, bozuk, yaramaz,
an-hum ma kanu yalemun	: onlardan, yaptıkları şeyler

88- İşte bu Allah'a yol bulmadır. O'nun kullarından kim isterse hakikatlere yol bulur. Eğer onlar ortak koşanlardan olsalardı, elbette yaptıkları şeyler boşa giderdi.

-89-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلاء فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُواْ بِهَا بِكَافِرِينَ

Ulâikellezîne âteynâhumul kitâbe vel hukme ven nubuvveh fe in yekfur bihâ hâulâi fe kad vekkelnâ bihâ kavmen leysû bihâ bi kâfirîn

ulâike ellezîne	: işte onlar, o kimseler,
ateyna hum	: sunduk, verdik, onlar
El kitab	: kitap

ve el hakim	: hakim olan, tecellileriyle hakim olan, hüküm hikmet
ve en nubuvvete	: nebilik, haber getirenler, hakikatleri bildirmek,
fe in yekfur biha haulai	: sonra, eğer, görmemezlikten gelen, bu hakikatler
fe kad vekkelna biha	: böylece, olur, vekil, yetkili olan, biz, ona
Kavmen leysû bihâ	: kavim, kimseler, değil, onu,
bi kafirin	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

89- İşte o kimseler; tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anladılar, bütün varlığa tecellileriyle hâkim olanı ve nübüvveti anladılar. Bundan sonra, bu hakikatleri anlayamayıp hakikatleri görmemezlikten gelenler olsa da, artık hakikatleri örtmeyenler, her varlıkta yetkili olan Bizi anlatanlar elbette olacaktır.

-90-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ قُل لاَّ أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلاَّ ذِكْرَى لِلْعَالَمِينَ

Ulâikellezîne hedallâhu fe bi hudâyuhumuktedih kul lâ eselukum aleyhi ecrâ in huve illâ zikrâ lil âlemîn

ulâike ellezîne heda Allah	: işte o kimseler, rehber, yol bulma, Allah
fe bi hudâyu-hum	: öyleyse, yol bulma, rehber, onlar,
ıktedih	: tabi olma, o yola uymak
Kul lâ eselu-kum	: anlat, de, yok istemek, sizden istemiyorum
Aleyhi ecren	: bu anlatılanlar, karşılık, ecir, ücret,
In huve illa	: ise, o, ancak, sadece, vardır,
zikr li el âlemin	: zikr, hatırlatma, bütün herkes için

90- İşte o kimseler; Allah'a yol bulanlardır. Bundan böyle, onların Hakk'a yol bulduğu gibi sende o yolda ol. De ki: Bu anlattıklarıma karşılık sizden bir karşılık istemiyorum, bu ancak herkes için hakikatleri hatırlatmaktır.

-91-

وَمَا قَدَرُواْ اللّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُواْ مَا أَنزَلَ اللّهُ عَلَى بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاء بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُواْ أَنتُمْ وَلاَ آبَاؤُكُمْ قُلِ اللّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ

Ve mâ kaderûllâhe hakka kadrihî iz kâlû mâ enzelallâhualâ beşerin min şey kul men enzelel kitâbellezî câe bihî mûsâ nûren ve huden lin nâsi tec'alûnehu karâtîse tubdûnehâ ve tuhfûne kesîrâ ve ullimtum mâ lem ta'lemû entum ve lâ âbâukum kulillâhu summe zerhum fî havdıhim yelabûn

ve mâ kaderû Allâh	: takdir edemediler, bilemediler, ölçü, Allah,
Hakk kadri-hi	: hak, gerçek, hakikatler, kadr, kıymet, değer, kudret, o
İz kalu mâ enzele allâhu	: dediklerinde, indirmedi, sunmadı, Allah
Alâ beşerin minşey	: üzerine, beşer, insan, bir şey
Kul men enzele	: de, kim, kime ait, sundu, indirdi, kitab, kutsal sözler,
el kitab	: kitab, tüm varlık kitabı, kutsal sözler,
Ellezi cae bi hi	: ki o, geldi, getirdi, sundu, onu, onda, onun içinde,
Musa nur	: Musa, Nur, aydınlatıcı, ışık, açıklama, yol bulma,
Ve huden li en nâsi	: yol gösterme, insanlara, insanlar için
tecalûne-hu	: onu yapıyorsunuz, sunduğunuz, kıldığınız,
karatise tubdûne-hâ	: sayfalar, kağıtlar, belge, açığa çıkartan, açıklama, onu
ve tuhfûne kesiran	: bilmediğiniz, gizliyorsunuz, çoğu
ve ullimtum	: size öğretildi, bilmediğiniz şeyler
Entum ve la âbâu-kum	: siz ve yok, atalarınız, babalarınız
kul Allâh	: de, anlat, Allah,
summe zer hum	: sonra, artık, bırak, uyma, terk et, onlar
Fi havdı-him yelabun	: içinde, oyun, dalma, oyalanma, oynama, önemsememe

91- Allah'ı takdir edemediler. O değerlerin hakikatlerini anlayamadılar. Allah bir beşere bir şey sunmadı dediler. De ki: Tüm varlığı bir kitap olarak sunan kimdir? Ki onun içinde hakikatler sunuldu. Musa o hakikatlerle yol buldu. İnsanlar için tüm varlık kitabı her an yol gösterir. O size sunulanları okuyup incelediğinizde hakikatlere ulaşırsınız. Siz ve atalarınızın bilmediği birçok hakikatleri sizlere öğreten kimdir? De ki: Allah'tır. Artık bir oyalanma, önemsememe içinde olanlara uyma.

-92-

وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلاَتِهِمْ يُحَافِظُونَ

Ve hâzâ kitâbun enzelnâhu mubârekun musaddıkullezî beyne yedeyhi ve li tunzire ummel kurâ ve men havlehâ vellezîne yuminûne bil âhireti yuminûne bihî ve hum alâ salâtihim yuhâfizûn

ve haza kitabun	: bu, işte, kitab, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
enzelnâ-hu mubarek	: indirdik, sunduk, o, bereketli, kutsallık içinde, hayırlı
musaddıku ellezi	: doğrulayan, tasdik eden, dosdoğru olan, tastamam ki o
Beyne yedey hi	: elleri arasında, önlerinde, gelecekte, sana uyanlar
ve li tunzire	: hakikatleri açıklayıp uyarman için,
umme	: aslı, esası, ana, asliyetleri, geldikleri öz,
el kura	: belde, köy, bulundukları yer,
ve men havle-hâ	: kimseler, etrafındaki, çevrende, her yerde, o
ve ellezine yuminune	: onlar, iman ederler, inanırlar
bi el ahıreti	: sonlarına,
yuminune bihi	: inanırlar, ona
Ve hum alâ salâti-him	: onlar, salât, hakka olan bağlılıklarını
yuhâfizûne	: muhafaza ederler, korurlar

92- Her varlığı, içinde bereket taşıyıcı bir kitap olarak sunduk. Ki ondaki hakikatler dosdoğrudur. Sana uyanlara ve beldelerinde oturanlara ve bütün her yerde olan kimselere; geldikleri özü bildirmen, hakikatleri açıklayıp uyarman için sunduk. İman eden kimseler; sonlarına da, sunulan hakikatlere de inanırlar ve onlar Hakk'a bağlılıklarını her an muhafaza ederler.

-93-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوْحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ
وَالْمَلآئِكَةُ بَاسِطُواْ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُواْ أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا
كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ

Ve men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben ev kâle ûhıye ileyye ve lem yûha ileyhi şeyun ve men kâle seunzilu misle mâ enzelallâh ve lev terâ iziz zâlimûne fî gamerâtil mevti vel melâiketu bâsitû eydîhim ahricû enfusekum el yevme tuczevne azâbel hûni bimâ kuntum tekûlûne alâllâhi gayrel hakkı ve kuntum an âyâtihi testekbirûn

ve men azlemu mimmen	: kim, daha zalim kimselerden
İfterâ ala Allah	: iftira, uydurma, Allah'a karşı, Allah hakkında
keziben	: yalanlayan, yalanları yayan,
Ev kale uhıye ileyye	: veya, dedi, vahyolundu, bildirildi, bana
ve lem yûha ileyhi şey	: vahyolunmadı, bildirilmedi, ona, bir şey
ve men kale	: kim, kimse, dedi, der, söyler,
se unzile misli	: sunarım, bildiririm, indirme, benzer, gibi
mâ enzele Allâh	: şey, ne, değil, indirdi, sundu, Allah
ve lev tera iz el zalimun	: eğer, olsa, görürsen, o zaman, zalimler,
fî gamerâti	: şiddet, sıkıntı, yıkım,
el mevti	: ölüm, idraksizlik,
ve el melâiketu basıtu	: güçler, kuvveler, uzatarak, uzak yer, uzaklaşma
eydi-him ahrıcu	: elleri, onlar, güçleri, çıkarmak, dışarı,
enfus kum	: kendinizi, nefsinizi,
el yevm tuczevne	: bugün, vakit, zaman, karşılık, ceza,
azabel huni	: ceza, azab, sıkıntı, zillet, hor
bi-mâ kuntum tekulune	: sebebiyle, oldunuz, söylersiniz

Ala Allah gayre el hakkı	: Allah hakkında, karşı, gayrı, hak, gerçek değil
ve kuntum an ayeti hi	: oldunuz o ayetlerle, ayatlerine karşı
testekbirûne	: kibirleniyorsunuz, büyüklenme

93- Allah'a karşı bir şey uyduran ve o yalanları yayan, ya da o sunulanları anlamayıp, bana da vahyolundu diyen ve Allah'ın sunduğu şeylerin benzerini ben de sunarım, diyen kimseden daha zalim olan kimdir. Zalimleri büyük bir idraksizlik içinde görürsün. Onlar yaptıklarıyla, kendilerindeki gücü anlamaktan uzaklaşırlar. Her zaman Allah hakkında gerçek olmayan şeyler söylediklerinden dolayı ve o ayetlere karşı kibirlendiklerinden dolayı, düştükleri durum alçaltıcı bir sıkıntıdır.

-94-

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاء ظُهُورِكُمْ
وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاء لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ
وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ

Ve lekad citimûnâ furâdâ kemâ halaknâkum evvele merretin ve terektum mâ havvelnâkum verâe zuhûrikum ve mâ nerâ meakum şufeâekumullezîne zeamtum ennehum fîkum şurekâ lekad tekattaa beynekum ve dalle ankum mâ kuntum tezumûn

ve lekad cıtikum	: doğrusu, geldiniz, gelirsiniz,
furada	: tek tek, tek olarak, ferd olarak, bağımsız
Kema halaknâ-kum	: gibi, yarattık, halkettik, siz
Evvele merretin	: evvel, önceki, ilk, defa, bir kere, kez,
ve terk tum	: terkettiniz, bıraktınız,
ma havelna kum	: şey, ne, verdiğimiz, yetki, lütfettik, sunduk, siz
verâe zuhûri-kum	: arkası, geçmişi, geçmişteki şeyleri, siz
ve mâ nerâ meakum	: ne, şey, değil, görmek, görmüyoruz, sizinle beraber,
şufeâe-kum	: şefaat, ulaştıran, siz
Ellezine zeamtum	: ki onlar, siz zannettiniz
enne-hum fikum şurekau	: onların olduğunu, sizinle, içinizde, ortaklar
Lekad tekatta beyne-kum	: doğrusu, kırmak, parçalamak, koparmak, aranızdaki
ve dalle ankum	: saptı, uzaklaştı, kayboldu, sizlerden
mâ kuntum tezumun	: sizin, olduğunuz şeyler, zannetme,

94- Doğrusu sizi ilk defa yarattığımız gibi, yine tek olarak bize dönersiniz. Siz geçmiş cehalet bildiklerinizde kaldığınızdan dolayı, size sunduğumuz hakikatleri terk ettiniz. Size şefaat edeceğini zannettiğiniz o kimseler, sizinle birlikte hakikatleri göremediler. Onlar da sizinle birlikte ortak koşanlardan oldular. Doğrusu siz aranızda hakikatlerin idrakini koparıp attınız ve sizler zannettiğiniz şeyler sebebiyle hakikatlerden uzaklaştınız.

-95-

إِنَّ اللهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمُ اللهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ

İnnallâhe fâlikul habbi ven nevâ, yuhrıcul hayye minel meyyiti ve muhricul meyyiti minel hayy zâlikumullâhu fe ennâ tufekun

inne Allâh faliku	: muhakkak ki Allah, ayıran, çıkaran,
el habb	: dane, tohum, aşk,
ve en nevâ	: çekirdek, ahenk, ses, korumak, özün açığa çıkması
Yuhrice	: çıkarır, çıkaran,
el hayy min el meyyit	: diri, canlı, ölüden diriyi
ve muhricu el meyyiti	: ölüyü çıkarandır, ölü,
min el hayyi	: diriden, canlıdan
zâlikum allâhu	: işte bu, Allah
fe ennâ tufekun	: öyleyse nasıl, dönüp gitme, hakikatlerden uzaklaşma

95- Muhakkak ki Allah, tohumdan, çekirdekten bir ahenk içinde yarıp çıkarandır. Ölüden diriyi çıkarandır ve diriden ölüyü çıkarandır. İşte Allah budur. Öyleyse nasıl olur da hakikatlerden uzaklaşırsınız.

-96-

فَالِقُ الإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

Fâlikul ısbâh ve cealel leyle sekenen veş şemse vel kamere husbânâ zâlike takdîrul azîzil alîm

fâliku el ısbâhı	: sabahı yarıp çıkaran, aydınlığı ortaya çıkaran
ve ceale	: yaptı, kıldı, düzenledi,
el leyle sekenen	: gece, sukunet yeri, dinlenme
ve e şemse ve el kamer	: güneş ve ay
husbânen	: bir ölçü olarak, hesabıyla, hesaplama
Zâlike takdir	: işte bu, takdir, ölçü,
El aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi, tüm sıfatların sahibi,
el alim	: ilmin sahibi,

96- Aydınlığı ortaya çıkarandır. Geceyi sükûnet olarak, güneşi ve ayı bir ölçü ile düzenleyendir. İşte tüm sıfatların sahibi, ilmin sahibi olanın takdiri budur.

-97-

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُواْ بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Ve huvellezî ceale lekumun nucûme li tehtedû bihâ fî zulumâtil berri vel bahr kad fassalnal âyâti li kavmin yalemûn

ve huve ellezi ceale	: o ki, yaptı, hazırladı, var etti, düzenledi,
lekum en nucûme	: sizin, yıldızlar
li tehdedû biha	: yol bulmanız için, onlarla
fî zulumâti	: karanlık,
El berr ve el bahr	: kara ve deniz,
Kad fassalna el âyâti	: oldu, en ince ayrıntısına kadar açıkladık, ayetleri
li kavmin yalemun	: bir kavim için, insanlar, kimseler için, bilsinler

97- Ki O'dur her şeyi bir ölçü ile düzenleyen. Sizler o yıldızların ölçüsü ile karada ve denizde, karanlıkda yol bulursunuz. İnsanlar hakikatleri bilsinler diye ayetleri tüm varlıktan en ince ayrıntısına kadar açıklıyoruz

-98-

وَهُوَ الَّذِيَ أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ

Ve huvellezî enşeekum min nefsin vâhıdetin fe mustekarrun ve mustevda kad fassalnal âyâti li kavmin yefkahûn

ve huve ellezî enşee kum	: o ki, yarattı, var etti, oluşturdu, bedenlendirdi, inşa etti, siz
min nefsin vahidetin	: bir neftsen, tek, bir,
fe mustekarrun	: böylece, kararlı bir halda durma
ve mustevdaun	: depo, bir emanet yeri, muhafaza, koruma
Kad fassalna el âyâti	: oldu, en ince ayrıntısına kadar açıkladık, ayetleri
li kavmin yefka hun	: kavim, kimseler için, insanlar, iyice anlayıp bilme

98- Ki O'dur sizleri tek nefisten vareden. Sonra vücudlarınızı kararlı bir hâlde durduran ve vücudlarınızı bir emanet olarak size sunan. İnsanların iyice anlayıp bilmeleri için ayetlerimizi en ince ayrıntısına kadar açıklıyoruz.

-99-

وَهُوَ الَّذِيَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُواْ إِلِى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Ve huvellezî enzele mines semâi mâ fe ahrecnâ bihî nebate kulli şey'in fe ahrecnâ minhu hadıran nuhricu minhu habben muterâkibâ ve minen nahli min talıhâ kınvânun dâniyetun ve cennâtin min anâbin vez zeytûne ver rummâne muştebihen ve gayre muteşâbih unzurû ilâ semerihî izâ esmere ve yenıh inne fî zâlikum le âyâtin li kavmin yuminûn

ve huve ellezî enzele	: o ki, indiren, sunan, veren,
min es semâi mâen	: gökten, semadan, su
fe ahrecnâ bihi nebate	: böylece çıkardık, bitkiler, nebatlar
kulli şeyin	: her şey, her türlü
fe ahrecnâ minhu	: böylece çıkardık, ondan, oradan,
hadıran	: yeşillik
Nuhricu minhu habb	: çıkarıyoruz, çıkarırız, ondan, dane, tohum
muterâkiben	: üst üste olan, iç içe
ve min en nahli min talı ha	: hurma ağacından, onun tomurcuğunda
Kınvanun dâniyetun	: hurma salkımları, sarkıtılmış
ve cennâtin min anabin	: bahçeler ve üzümler
ve ez zeytûn ve el rumman	: zeytinler ve nar
Muştebih ve gayr muteşâbih	: benzeyen ve benzemeyen
Unzurû illa semeri hi	: bakın, onun meyvesi
izâ esmere ve yenı hi	: meyve olduğunda ve onun olgun hali
İnne fî zâlikum le ayet	: muhakkak, bunlarda vardır, elbette, işaret, ayet
li kavmin yuminun	: bir kavim için, inanan kimseler için

99- Ki O'dur gökten suyu indiren ve onunla her türlü nebatlar çıkaran. Sonra da ondan yeşillikler vareden. Ondan da iç içe geçmiş daneler vareden. Hurma ağacının dallarından sarkmış hurma salkımları vareden. Birbirine benzeyen ve benzemeyen, üzüm, zeytin ve nar bahçeleri vareden. Artık onların olgunlaşmış meyvelerine bakın görün. Muhakkak işte bunların içinde inanan kimseler için elbette deliller vardır.

-100-

وَجَعَلُواْ لِلّهِ شُرَكَاء الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُواْ لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَصِفُونَ

Ve cealû lillâhi şurekâel cinne ve halakahum ve harakû lehu benîne ve benâtin bi gayri ilm subhânehu ve teâlâ ammâ yasifûn

ve cealû li Allah	: kıldılar, yapmak, eylemek, Allah
şurekâe	: ortak koştular,
el cinne	: bilinmeyen, tanımlanamayan, tanımadıkları,
ve halaka-hum	: halketti, onları yarattı
ve harakû lehu	: kırık, bozmak, yalan uydurdular, isnat ettiler, onun,
benin ve benâtin	: çocuk, evlat, erkek ve kızlar
Bi gayri ilmin	: olmaksızın, gayrı, bir bilgi, bir ilim
subhâne-hu	: noksan sıfatlardan münezzehtir, o
ve teâlâ amma yasıfun	: yücedir, şeylerden, vasıflandırma, nitelik, anlatılamaz

100- Tanımlayamadıkları şeyleri Allah'a ortak koştular. Onları da yaratan O'dur. Bir bilgileri olmadan erkek çocuklarını ve kız çocuklarını O'na isnat ettiler. O noksan sıfatlardan münezzeh olandır ve O'nun yüceliği vasfedilemez.

-101-

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Bedîus semâvâti vel ard ennâ yekûnu lehu veledun ve lem tekun lehu sâhıbeh ve halaka kulle şey ve huve bikulli şeyin alîm

Bediu	: eşsiz, çok güzel, estetik,
el semavat ve el ard	: gökler ve yeryüzü
Enna yekunu lehu veledun	: nasıl, olmak, onun, çocuk
ve lem tekun lehu	: olmamıştır, onun olmaz,
sahibetun	: sahip, arkadaş, dost, zevce
Ve halaka kulle şey'in	: halketti, yarattı, vareden, bütün her şeyi
ve huve bikulli şey alim	: O bütün her şey, ilmin sahibi, ilmiyle vareden

101- Gökleri ve yeri estetik bir hâlde vareden O'dur. Nasıl çocuğu olur, O'nun bir eşi olmaz. Bütün her şeyi halkedendir ve O bütün her şeyi ilmiyle varedendir.

-102-

ذَلِكُمُ اللّهُ رَبُّكُمْ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

Zâlikumullâhu rabbukum lâ ilâhe illâ huve hâliku kulli şeyin fabudûh ve huve alâ kulli şey'in vekîl

zâlikum Allâh	: işte bu, Allah,
rabbu kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
lâ ilâhe illa huve	: ilah yoktur, o vardır
Haliku kulli şeyin	: halkeden, vareden, yaratan, bütün her şeyi
fe ubudû-hu	: artık onun kulu olduğunuzu anlayın
ve huve ala kulli şey	: o, bütün her şeyde, bütün varlık,
vekil	: yetkili olandır, vekil, koruyan,

102- İşte sizi vücudlandıran Allah'tır. İlah yoktur, O vardır. Bütün her şeyi halkedendir. Artık O'nun kulu olduğunuzu ve O'nun bütün varlığın var oluşunda yetkili olan olduğunu anlayın.

-103-

لاَّ تُدْرِكُهُ الأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

Lâ tudrikuhul ebsâru ve huve yudrikul ebsâr ve huvel lâtîful habîr

lâ tudriku-hu	: yok, kavramak, idrak etmek, görmek, o,
El ebsar	: gözler, basiret, bakışlar, dikkat sahibi, kalp ile görmek
ve huve yudriku	: O, kavrayan, idrak etmek, görür,

el ebsar : gözler, basiret, bakışlar, dikkat sahibi, kalp ile görmek
ve huve el latif : O, latif, ruhani, hoş, narin, inceliklerin sahibi, lütuf,
el habir : bildiren, haber veren, her an her varlıktan bildirip duran,

103- Gözler O'nu göremez, O bütün gözlerden görür ve O bütün lütufların sahibi olandır, her varlıktan her an hakikatleri bildirir.

-104-

قَدْ جَاءكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَاْ عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ

Kad câekum basâiru min rabbikum fe men ebsara fe li nefsih ve men amiye fe aleyhâ ve mâ ene aleykum bi hafîz

Kad cae kum : oldu, olmuştu, gelmek, verdi, sundu, siz,
basairu : basiret, görme anlama yeteneği
min rabbi-kum : Rabbiniz
fe men ebsar : artık kim, gördü, anladı, tanıdı
fe li nefsi-hi : artık, onun lehinedir, kendi nefsi içindir
ve men amiye : kim, hakikatleri görmedi, anlamadı
fe aleyhâ : artık onun üzerine, aleyhine, karşı
ve mâ ene aleykum bi hafız : ben değilim, sizin üzerinize, koruyucu, muhafaza eden

104- Rabbiniz size görme, anlama yeteneği verdi. Bundan sonra kim görür anlarsa, artık onun kendi yararı içindir ve kim hakikatleri görmezse artık onun aleyhinedir. Ben sizin üzerinizde koruyucu olan değilim, de.

-105-

وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الآيَاتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Ve kezâlike nusarriful âyâti ve li yekûlû dereste ve li nubeyyinehu li kavmin yalemûn

ve kezâlike : işte böylece, işte bu,
nusarrifu : en ince ayrıntısına kadar açıklıyoruz, sanatını gösteren
el âyâti : ayetler, deliller, işaretler,
ve li yekûlû dereste : için, diye, okunan, incelenen, anlayabilmeniz, akıl
ve li nubeyyine-hu : için, beyan, açıklama, o
li kavmin yalemun : bir kavme, bir topluluğa, kimseler, biliyorlar

105- Hakikatleri anlayabilmeniz için, tüm varlıktan en ince ayrıntısına kadar ayetlerimizi gösteriyoruz ve insanların bilmeleri için o hakikatleri delillerle açıklıyoruz.

-106-

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

İttebi mâ uhıye ileyke min rabbik lâ ilâhe illâ huve ve arıd anil muşrikîn

İttebi ma uhıye ileyke : tabi ol, uy, vahyolunan şey, sana

min rabbi-ke	: Rabbinden
lâ ilâhe illa huve	: ilah yoktur, o vardır
ve arıd	: uzak dur, reddet,
an el muşrikin	: ortak koşmak, kendine varlık isnat eden,

106- Rabbinden sana vahyolunan şeye tâbi ol. İlah yoktur, O vardır. O'nun varlığının yanında kendine varlık isnat etmekten uzak dur.

-107-

وَلَوْ شَاء اللّهُ مَا أَشْرَكُواْ وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ

Ve lev şâallâhu mâ eşrekû ve mâ cealnâke aleyhim hafîzâ ve mâ ente aleyhim bi vekîl

ve lev şae Allah	: eğer, şayet, istek, arzu, Allah
mâ eşrekû	: değil, şey, ne, ortak koşmak
ve mâ cealnâ-ke	: değil, şey, ne, biz seni kılmadık, yapmadık
Aleyhim hafizan	: onların üzerinde, koruyucu, muhafız
ve mâ ente aleyhim bi vekil	: sen değilsin, onların üzerinde, yetkili olan

107- Eğer Allah'ı anlamada arzulu olsalardı, ortak koşanlardan olmazlardı. Seni onların üzerine koruyucu kılmadık ve sen onların üzerine yetkili olan değilsin.

-108-

وَلاَ تَسُبُّواْ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ فَيَسُبُّواْ اللّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِم مَّرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ve lâ tesubbûllezîne yedûne min dûnillâhi fe yesubbûllâhe adven bi gayri ilm kezâlike zeyyennâ li kulli ummetin amelehum summe ilâ rabbihim merciuhum fe yunebbiuhum bimâ kânû yamelûn

ve lâ tesubbû	: yok, sövmek, hakaret,
ellezine yudune	: o kimseler, yönelenler, tapanlar,
min dûni allâh	: Allah'tan başka
fe yesubbû allâhe	: sonra, sövmek, hakaret, yermek, Allah
Adven	: düşmanlık, haddi aşıp,
bi gayri ilm	: bir ilmi olmaksızın, bilmeden, bilgisizce,
Kezâlike zeyyenna	: işte böyle, süs, hoşluk, biz,
li kulli ummetin	: her ümmete, topluluk, bütün herkes,
amel hum	: amel, çalışma, yaptıkları, onlar
Summe ilâ rabb him	: sonra, Rab, onlar, onları vücudlandıran,
merci hum	: kaynak, aslı, merci, dönüş, onlar,
fe yunebbiu-hum	: böylece, haber vermek, bildirmek, onlar
bi-mâ kanu yamelun	: yaptıkları şeylerden

108- Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere yönelenlere hakaret etmeyin. Sonra onlarda bilgisizce bir düşmanlık içinde Allah'a hakaret ederler. Bizi anlayamayan her ümmetin ameli kendilerine süslü görünür. Onların hepsinin kaynağı onları vücudlandırandır ancak. İşte onlara yaptıkları şeylerden hakikatler her an bildirilir.

وَأَقْسَمُواْ بِاللّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءتْهُمْ آيَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الآيَاتُ عِندَ اللّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءتْ لاَ يُؤْمِنُونَ

Ve aksemû billâhi cehde eymânihim le in câethum âyetun le yuminunne bih kul innemel ayâtu indallâhi ve mâ yuşirukum ennehâ izâ câet lâ yuminûn

ve aksemû bi allah	: yemin etmek, and, Allah
Cehde	: kuvvetli, azimli, güçlü,
eymani him	: inanma, yemin, sağ, diri, onlar
le in caet hum	: elbette, mutlaka, eğer, geldi, onlar,
ayet	: ayet, delil, işaret
le yuminunne biha	: elbette, mutlaka iman edeceklerine, ona
Kul innemâ el ayât	: anlat, ancak, ayetler, işaret, delil,
inde allah	: ait, ona ait, katında, yanında, Allah
ve mâ yuşiru-kum	: şuuruz, kendisinin çevresinin farkında değil, siz
Enne ha iza caet la yuminun	: onun, olduğunu, geldiğinde, yok, iman etmek,

109- Onlara bir işaret gelirse, inanacaklarına dair güçlü yeminlerle Allah'a yemin ederler. De ki: Allah'a ait işaretler her an her yerden sunulur. Kendilerinin ve çevrelerinin farkında olamayanlar, o işaretler onlarda olduğu halde onlar iman etmezler.

-110-

وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُواْ بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

Ve nukallibu efidetehum ve ebsârehum kemâ lem yuminû bihî evvele merretin ve nezeruhum fî tugyânihim yamehûn

ve nukallibu	: çevrilmek, döndürülmek,
efidet hum	: kalpler, idrakler, onlar
ve ebsâre-hum	: basiretleri, görme tanıma, onlar
Kemâ lem yuminu bihi	: gibi, değil, inanmamak, iman etmek, ona
Evvele merretin	: evvel, ilk, önce, defa, kere, kez
ve nezeru-hum	: biz, terk etmek, bırakmak, kalmak, onlar
Fi tugyani him	: içinde, taşkınık, öfke, hiddet, onlar,
yamehun	: bocalamak, şaşırmak, inatla

110- Onların idrakleri ve onların varlığı görüp tanımaları kendi cehaletlerine dönüktür. Onlar önceki hâlleri olan, hakikatlere inanmama hâlleriyle hareket ederler ve onlar hiddet hâllerinde bocalayıp dururlar, Bizi idrak etmeyi terk ederler.

-111-

وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلآئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلاً مَّا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ إِلاَّ أَن يَشَاء اللّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ

Ve lev ennenâ nezzelnâ ileyhimul melâikete ve kellemehumulmevtâ ve haşernâ aleyhim kulle şey'in kubulen mâ kânû li yuminû illâ en yeşâallâhu ve lâkinne ekserehum yechelûn

ve lev enne na nezzelna	: eğer, olsaydı, elbette, biz, sunduk, indirdik, verdik
İleyhim el melaikete	: onlara, güçlü olan, kuvvet, melekler
ve kelleme-hum el mevta	: kelam, konuştu, onlar, ölü, tohum,
ve haşernâ aleyhim	: topladık, verseydik, onlar
Kulle şeyin kubulen	: her, bütün, şey, karşılarına, önce
mâ kânû li yuminû	: olmadı, için, inanmak
İlla en yeşâe Allâh	: başka, sacede, istek, Allah
ve lakin ekser hum	: lakin, fakat, çoğu, onlar,
yechelun	: cahillik eder, cahelet içinde olan, bilememezlik

111- Eğer onlara gücün sahibi olmayı sunsaydık ve ölüler onlara konuşsaydı ve her şeyi öncelikle onlara verseydik, onlar yine de inananlardan olmazlardı. Ancak Allah'ı anlamayı isteyenler başka. Fakat onların çoğu cehalet içindedirler.

-112-

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نِبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى
بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاء رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

Ve kezâlike cealnâ li kulli nebiyyin aduvven şeyâtînel insi vel cinni yûhî baduhum ilâ ba'dın zuhrufel kavli gurûrâ ve lev şâe rabbuke mâ fealûhu fe zerhum ve mâ yefterûn

ve kezâlike cealna	: işte, yaptık, kıldık, eyledik, sunduk, gösterdik, biz
li kulli nebiyyin	: hepsine, haber getiren, nebi, hakikatleri bildiren,
Aduvven şeyâtîne	: düşman, şeytani halleri, şeytanlar
el insi ve el cini	: insan, tanıdık, bilinen ve bilinmeyen, tanımadıklarınız
Yuhi	: vahy, bildirme,
badu hum ila badın	: onlardan bazısı, bazısına, birbirlerini
Zuhruf el kavli	: süslü, zahir, suret, görüntü, güzel, sözler,
gurûran	: aldatarak, gurur, aldanma,
ve lev şae rabbu ke	: eğer, istek, rabbin
mâ fealû-hu	: değil, şey, ne, onu yapmazlardı
fe zer-hum	: artık, uyma, bırak, onlar
ve mâ yefterun	: değil, ne, şey, uydurma, iftira

112- İşte bütün hakikatleri bildirenler için, şeytani hâlleri düşman olarak gösterdik. Tanıdıklarınız ve tanımadıklarınız birbirlerini suretlerle, güzel sözlerle aldatırlar. Eğer Rabbini tanımak isteselerdi böyle yapmazlardı. Artık onlara uyma ve onların uydurdukları şeylere de uyma.

-113-

وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُواْ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ

Ve li tesgâ ileyhi efidetullezîne lâ yu'minûne bil âhıreti ve li yerdavhu ve li yakterifû mâ hum mukterifûn

ve li tesgâ ileyhi	: meyletmek, dinlemek, ona,
efidet	: kalpler, idrak
Ellezine la yuminun	: ki onlar, inanmazlar, iman etmezler,
bi el âhıreti	: sonlarına, sonunda, ölüm vakti,
ve li yerdav-hu	: için, razı olmak, kabul, hoşnut, o
ve li yakterifû	: için, işlemek, kazanmak, çalışmak,
mâ hum mukterifûne	: şey, değil, ne, onlar, kazandıkları

113- Sonlarına inanmayanların kalbleri o hâllere meyleder. Onlar o hâllerden hoşlanırlar ve çalışmaları o hâller içindir. Onlar bir şey kazanacak değillerdir.

-114-

أَفَغَيْرَ اللّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلاً وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

E fe gayrallâhi ebtegî hakemen ve huvellezî enzele ileykumul kitâbe mufassala vellezîne âteynâhumul kitâbe yalemûne ennehu munezzelun min rabbike bil hakkı fe lâ tekûnenne minel mumterîn

e fe gayre Allâh	: artık, gayrı, başka, Allah,
ebtegi hakem	: aramak, araştırmak, hâkim, hüküm
ve huve ellezi enzele ileykum	: o ki, ki o, indirdi, sundu, verdi, size
El kitabe mufassalan	: kitap, açıklanmış olarak, apaçık,
ve ellezine ateyna hum	: o kimseler, verdik, sunduk, onlar,
El kitab yalemun	: kitap, bilen, ilmin sahibi,
ennehu munezzele	: onun olduğu, doğrusu onun, sunulmuş, indirilen
min rabbi-ke	: Rabbinden, kendini vücudlandıran,
bi el hakk	: hak ile, gerçek, doğru olan, hakikat,
Fe lâ tekûnen	: bundan sonra, sakın olma, kalma,
min el mumterin	: şüphe, kuşku,

114- Allah'tan başka hüküm sahibi aranır mı? Ki O'dur her bir varlığı açıklanmış bir kitap olarak sunan. Doğrusu sunduğumuz o kitaba bakanlar, o sunulanlarda kendilerini vücudlandıranın hakikatlerinin olduğunu bilirler. Bundan sonra sakın şüphe edenlerden olma.

-115-

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلاً لاَّ مُبَدِّلِ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve temmet kelimetu rabbike sıdkan ve adla lâ mubeddile li kelimâtih ve huves semîul alîm

ve temmet kelimet : tamam, tamdır,
Kelime rabbike : kelime, tecelli, söz, Rabbin,
sıdkan ve adlen : Rabbin, doğru olan, sadakat ve adalet, adil,
La mubeddil : yok, değiştirecek, değişme olmaz,
li kelimât hi : onun sözlerini, kelimelerini, hakikatlerini
ve huve el semîu : O, işittiren,
el alim : ilmin sahibi, ilmiyle vareden

115- Rabbinin kelimeleri dosdoğru ve adalet ile tamdır. O'nun kelimelerinde değişme olmaz. O işittirendir, ilmin sahibidir.

-116-

وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللّهِ إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ

Ve in tutı eksere men fîl ardı yudıllûke an sebîlillâh in yettebiûne illez zanne ve in hum illâ yahrusûn

ve in tutı eksere : eğer, kulak vermek, dinlemek, itaat, uyma, çoğuna
men fi el ardı : kim, kimse, yeryüzünde
yudıllû-ke : sapan, batıla sapmak, seni saptırırlar,
an sebil Allah : Allah'ın yolundan, hakikatlerinden,
İn yettebiûne : eğer, tabi olmak, uyarlar,
illa el zann : ancak, zanda kalmak, zannetmek, sanmak,
ve in hum illa yahrusun : eğer olursa, onlar, ancak, yalanlarda kalan, yanlış,

116- Eğer yeryüzündeki kimselerin çoğuna uyarsan, Allah'ın yolundan seni saptırırlar. Onlar ancak zanlara tâbi olurlar ve onlar yalanlarda kalanlardır.

-117-

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

İnne rabbeke huve alemu men yadıllu an sebîlih ve huve alemu bil muhtedîn

İnne rabbeke huve : muhakkak, rabbin, vücudlandıran, sen, o,

alemu : ilmin sahibi
men yadıllu : kim, sapmak, hakikatlerden sapmak, dalalet,
an sebili hi : onun yolundan
ve huve alem : o, bilen, ilmin sahibi, bilen,
bi el muhtedin : yönlendirme, yol gösteren, hidayete ulaşan,

117- Muhakkak ki seni vücudlandıran, ilmin sahibi olan O'dur. Hakikatleri bırakıp kendi anlayışına çıkan O'nun yolundan sapandır. Hidayete ulaşanlar ise O'nu bilenlerdir.

-118-

فَكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ

Fe kulû mimmâ zukiresmullâhi aleyhi in kuntum bi âyâtihî muminîn

fe kulû mimma : artık, beslenme, ilimden faydalanma, o şeyler, hangi
zukire ismu : zikr, anma, hatırlama, ismi, adıyla anma, işaret,
Allâh aleyhi : Allah, üzerinde, onun
in kuntum bi ayet hi muminin : eğer, siz iseniz, ayet, o, emin olan, iman, inanan

118- Eğer siz O'nun ayetlerine inanan iseniz, o varlığın üzerinde olan hakikatleri Allah'ın adıyla anın, o hakikatlerden faydalanın.

-119-

وَمَا لَكُمْ أَلاَّ تَأْكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلاَّ مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ

Ve mâ lekum ellâ tekulû mimmâ zukiresmullâhi aleyhi ve kad fassale lekum mâ harreme aleykum illâ madturirtum ileyh ve inne kesîren le yudıllûne bi ehvâihim bi gayri ilm inne rabbeke huve alemu bil mutedîn

ve mâ lekum : değil, siz,
ellâ tekulû : değil, öylemi, faydalanma, beslenme, yararlanma,
mimma zukire : hangi, o şeyler, nsne, varlık, zikr, anma, anlamak,
ismu Allâh aleyhi : ismi, adı, işaretler, Allah, üzerine, onun, kendinizde,
ve kad fassale lekum : oldu, ayrı ayrı açıklamak, ayrıntılı, kısım kısım, size
mâ hareme aleykum : değil, şey, haram, yasak, kutsal, mubarek, size, kendiniz,
illâ ma idturirtum ileyhi : hariç, ancak, baskı altında, darda kalmak, mecbur, ona
ve inne kesir le yudıllun : muhakkak, çok, çoğu, dalalet, sapmak
bi ehvâi-him : heva, heves, onlar,
bi gayri ilm : bir ilim olmaksızın, bilgisizce,
İnne rabbe-ke : muhakkak, senin Rabbin, seni vücudlandıran,
Huve alemu : o, ilmin sahibi, ilmiyle vareden, ilmiyle yol gösteren,
bi el mutedin : haddi aşan, husumet içinde olan, ölçüsüz, aşırılık,

119- Siz neden o varlığın üzerinde olan hakikatleri Allah'ın adıyla anıp, o hakikatlerden faydalanmıyorsunuz. Size en ince ayrıntısına kadar sunulan hakikatleri kendinize yasak

etmeyin. Ancak kendi cehaletlerinin baskısı altında olanlar, doğrusu onların çoğu bir bilgileri olmadan, kendi hevalarına uyarak hakikatlerden saparlar. Doğrusu Rabbin, o haddi aşanlara da ilmiyle yol gösterendir.

-120-

وَذَرُواْ ظَاهِرَ الإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُواْ يَقْتَرِفُونَ

Ve zerû zâhirel ismi ve bâtıneh innellezîne yeksibûnel isme seyuczevne bimâ kânû yakterifûn

ve zerû zahire	: terk edin, bırak, uyma, açıkta, zahir,
el ism	: günah, fena,
ve bâtıne-hu	: gizli olanını,
inne ellezîne yeksibûn	: muhakkak, onlar, kazanma, edinmek,
el ism	: günah, fena, ism, işaret,
se-yuczevne	: elbette, yakında, karşılık görecekler, bulacaklar,
bi-mâ kânû yakterifûne	: den dolayı, sebebiyle, oldu, kazanmak, edinmek,

120- Fenaların açık olanını da ve gizli olanını da terk edin. Muhakkak ki fena hâlleriyle davranan o kimseler, edindikleri şeylerin karşılığını bulacaklardır.

-121-

وَلاَ تَأْكُلُواْ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

Ve lâ tekulû mimmâ lem yuzkerismullâhî aleyhi ve innehu le fısk ve inneş şeyâtîne le yûhûne ilâ evliyâihim li yucâdilûkum ve in etatumûhum innekum le muşrikûn

ve lâ tekulû mimma	: yok, beslenme, yararlanma, o şeyler, hangi
lem yuzikr	: değil, zikr, anma, hatırlama,
ismu Allâh aleyhi	: isim, ad, işaret, Allah, onun
ve inne-hu le fıskın	: şüphesiz, o, elbette, fasık, hakikatlerden sapan
ve inne el şeyâtîne	: muhakkak ki, şeytani haller, şeytanlar
li yucâdilû-kum	: sizinle mücadele etmeleri için
Ve ın etatumu hum	: eğer, onlara itaat edersiniz, uyma, o hallere
inne-kum le muşrikun	: elbette, muhakkak siz, ortak koşanlar,

121- O varlığın üzerinde olan hakikatlerin, Allah'a ait olan işaretler olduğunu anlayamazsanız, ilmi olarak onlardan yararlanamazsınız ve şüphesiz o hâl elbette hakikatlerden sapmaktır. Muhakkak ki o şeytani hâlleriniz, sizin hakikatleri anlamanıza engeldir. Eğer o hâllere uyarsanız, elbette siz ortak koşanlardan olursunuz.

-122-

أَوَ مَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

E ve men kâne meyten fe ahyeynâhu ve cealnâ lehu nûren yemşî bihî fîn nâsi ke men meseluhu fîz zulumâti leyse bi hâricin minhâ kezâlike zuyyine lil kâfirîne mâ kânû yamelûn

e ve men kane meyten	: o kişi, kimse mi? Oldu, ölmüş, ölü iken, kalbi ölü
fe ahyeynâ-hu	: sonrada, böylece onu dirilttik
ve cealnâ lehu nur	: kıldık, yaptık, verdik, ona, bir nur, ışık,
Yemşi bihi fi el nas	: yürür, yol bulur, onunla, insanlar içinde, arasında
ke men meselu hu	: o kimse gibi, misal, durum, o
fî ez zulumâti	: karanlıklar içinde, cehalet içinde
leyse bi-hâricin minha	: değil, çıkacak, dışarı, çıkamayacak olan, ondan
Kezâlike zeyn	: işte böyle, süsü, gösteriş,
li el kafirin	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,
mâ kânû yamelûne	: yapmış oldukları şeyler

122- Bir idrakten yoksun iken, sonra da diri olanın Biz olduğunu anlayan ve insanlar içinde hakikatlerle yol bulup, bir nur ile Bizi idrak eden kimse, cehaletin karanlığında kalıp o hâlden çıkamayan kimse gibi olur mu? İşte o hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, yapmış oldukları şeyler sebebiyle bir gösteriş içindedirler.

-123-

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجَرِمِيهَا لِيَمْكُرُواْ فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ إِلاَّ بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

Ve kezâlike cealnâ fî kulli karyetin ekâbire mucrimîhâ li yemkurû fîhâ ve mâ yemkurûne illâ bi enfusihim ve mâ yeşurûn

ve kezâlike cealna	: işte böylece, kıldık, yaptık, sunduk
fî kulli karyetin	: her, bütün, belde, bulundukları yer
Ekâbire	: büyük, kibirli, önde gelen, liderler, büyüklenme,
mucrimin	: günahlar, fenalar
li yemkurû fiha	: hile, aldatma, karanlık, zararlı haller, gizli, orada
ve mâ yemkurûne	: değil, hile, aldatmak, karanlık, gizli, zararlı haller
İlla bi enfusi-him	: ancak, kendilerini, nefslerini, onlar,
ve mâ yeşurûne	: değil, şuur, kendisinin ve çevresinin farkında olmayan

123- İşte böylece onlara sunduğumuz şeylerle, onlar bulundukları yerlerde fenalıklarda, kibirlilik içinde, zararlı hâller içinde kaldılar. Onlar ancak kendilerine zarar verdiler ve onlar kendilerinin ve çevrelerinin farkında olamadılar.

-124-

وَإِذَا جَاءتْهُمْ آيَةٌ قَالُواْ لَن نُّؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللّهِ اللّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُواْ صَغَارٌ عِندَ اللّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُواْ يَمْكُرُونَ

Ve izâ câethum âyetun kâlû len numine hattâ nutâ misle mâ ûtiye resulullâh allâhu alemu haysu yecalu risâleteh seyusîbullezîne ecremû sagârun indallâhi ve azâbun şedîdun bimâ kânû yemkurûn

ve izâ caet hum ayetun	: geldiğinde, sunulduğunda, onlar, ayet, işaret
Kalu len numine	: dediler, asla inanmayız,
Hattâ nuta misli	: oluncaya kadar, hatta, verilsin, misli, benzeri,
mâ ûtiye resul allah	: verilen şey, resül, hakikati gösteren, Allah
Allâhu alemu	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
haysu yecalu	: ne, hangi, yapmak, eylemek,
risâlete-hu	: risaletini, hakikatleri göstermek, bildirmek,
se yusîbu ellezîne	: yakında isabet, değme, o kimseler
Ecremû sagarun	: cürüm, zarar, günah, fena, zillet, küçük,
inde allah	: kantında, yanında, ona ait, Allah'ın
ve azâbun şedid	: bir azap, sıkıntı, daha fazla, şiddetli
Bima kânû yemkurûne	: sebebiyle, oldular, hile, aldatma, karanlık, gizli, zarar,

124- Onlara ayetler sunulduğunda dediler ki: Allah'ın resul'üne verilen şeylerin benzeri bize verilmedikçe asla iman etmeyiz. Allah, var olan ne varsa her şeyde ve resul'ünde de ilmin sahibi olandır. Allah'ın hakikatlerini küçük gören kimseler fena hâllerde kaldılar ve zararlı hâllerde olduklarından dolayı şiddetli sıkıntılarda kaldılar.

-125-

فَمَن يُرِدِ اللّهُ أَن يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلإِسْلاَمِ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاء كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ

Fe men yuridillâhu en yehdiyehu yeşrah sadrehu lil islâm ve men yurid en yudıllehu yecal sadrehu dayyikan haracen ke ennemâ yassaadu fîs semâi kezâlike yecalûllâhur ricse alâllezîne lâ yuminûn

fe men yuridi Allah	: artık, kim, kimse, irade, dilek, istek, Allah
en yehdiye-hu	: ona yol gösterilir, hakkın yolunu bulur, hidayete ulaşır,
Yeşrah sadre hu	: açıklama, açar, açılma, gönül, o,
li el slam	: barış, huzur, barış huzur içinde,
ve men yurid	: kim, irade, dilek, istek,
en yudille hu	: dalalet, sapmak, hakikatlerden sapmak, o,
Yecal sadr hu	: kılar, yapar, olur, gönül, o,
dayyk harec	: darlık, sıkıntı, zorluk, şüphe
ke ennemâ yassaadu	: sanki, gibi, yükselme, artış, boşlukta kalmak, meşakkat

fi es semâi	: semada, gökyüzü, ulviyet, boşluk
Kezâlike yecal Allah	: işte böyle, yapmak, kılmak, olur, kalmak, Allah
el ricse ala ellezine	: kirlilik, pislik, cehaletin kirliliği, o kimselerin üzerinde,
lâ yuminûne	: iman etmeyen, inanmayan

125- Artık kim Allah'ı anlamayı arzu ederse, o hidayete ulaştırılır. Böylelikle onun gönlü barışa ve huzura açılır. Kim kendi cehalet bilişlerinde kalır, hakikatlerden sapmayı isterse, onun gönlü şüpheler, sıkıntılar içinde olur. Sanki gökte bir boşlukta kalır gibi müşkillerde olur. İşte, cehaletin kirliği içinde kalan kimseler Allah'a iman etmezler.

-126-

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

Ve hâzâ sırâtu rabbike mustekîm kad fassalnâl âyâti li kavmin yezzekkerûn

ve hâzâ sıratu rabbike	: bu, doğru yol, Rabbinin
mustekimen	: istikamet üzere, yön, doğruluk dürüstlük üzere
kad fassalnâ	: ayrı ayrı açıklamıştık, ayrıntılı, en ince ayrıntısına
el âyâti li kavm	: ayetler, delil, işaret, kavim, kimseler için, insanlar,
yezekkerun	: tezekkür, var oluşun hakikatleriyle bakmak,

126- Rabbinin doğruluk üzere dosdoğru yolu budur. İnsanlar, varoluşu düşünüp ulaştıkları hakikatlerle bu âleme baksınlar diye, her varlıktan hakikatleri en ince ayrıntısına kadar açıkladık.

-127-

لَهُمْ دَارُ السَّلاَمِ عِندَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Lehum dârus selâmi inde rabbihim ve huve veliyyuhum bimâ kânû yamelûn

Lehum daru	: onlar için vardır, diyar, yurt, yer,
el slam	: barış, huzur üzere
İnde rabbi-him	: katında, yanında, Rabbi, Rab'leri, onlar
ve huve veliy hum	: O, dost, veli, onlar
Bima kânû yamelûne	: dolayı, sebebiyle, yapmış oldular, amellerinde

127- Bulundukları yerlerde, Rabbine ait olan hakikatleri bilenler, barış ve huzur üzeredirler. Yapmış oldukları şeylerde onlar O'nu dost edinirler.

-128-

وَيَوْمَ يِحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُم مِّنَ الإِنسِ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ الإِنسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِيَ أَجَّلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلاَّ مَا شَاء اللّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

Ve yevme yahşuruhum cemîa yâ maşerel cinni kadisteksertum minel ins ve kâle evliyauhum minel insi rabbenestemtea badunâ bibadın ve belagnâ ecelenellezî eccelte lenâ kâlen nâru mesvâkum hâlidîne fîhâ illâ mâ şâallâhu inne rabbeke hakîmun alîm

ve yevme yahşur hum cemia	: gün, vakit, o zaman, toplanmak, hepsi, tüm,
yâ maşere el cinni	: ey, ya, topluluk, tanımlanamayan, bilinmeyen
kad isteksertum	: oldu, bol, çoktur, artmak, fazla, siz,
min el ins	: insan, tanınan, aslını bilmek isteyen,
ve kâle evliya hum	: dedi, dostlar, onlar,
min el ins	: insan, bilmek isteyen, tanınan,
rabbe-nâ	: Rabbimiz
istemtea	: fayda, hoşlanmak,
badu nâ bi badin	: bazımız bazısından, birbirimizden
ve belagnâ ecele na ellezi	: ulaştık, eriştik, belirli zaman, ecel, biz, ki o
Eccelte lenâ	: ecel, belirli zaman, ölüm vakti, bizim için, bize
Kâle el nar	: dedi, ateş, yakıp yakıcı hal,
mesva kum	: barınmak, yurt, mesken, bulunduğunuz yer,
Halidine fiha	: ebedi, devamlı, orada, o hali
İlla mâ şâe allâh	: ancak, hariç, şey, ne, değil, istek, istemediniz, Allah
İnne rabbe ke hakim	: muhakkak ki, rabbin, seni vücudlandıran, hakim olan,
alim	: ilmin sahibi olan, ilmiyle vareden,

128- Onların hepsi bir araya toplandığı vakit onlara: Ey aslını bilmek isteyenler! Sizler, tanımadığınız toplulukların o hallerine fazlaca meylettiniz, diye bildirilir. Aslını bilmek isteyenlerden o halleri dost edinenler: Rabbimiz! Bizlerden bazılarımız, onlardan bazılarının o hâllerinden hoşlandık. Senin bize belirlediğin o ecel vaktine kadar o hâllerde kaldık, derler. Bulunduğunuz yerlerde yakıp yıkıcı hallerinizden vazgeçemediğinizden dolayı, Allah'ı anlamayı istemediniz, diye bildirilir. Muhakkak ki seni vücudlandıran, bütün varlığa tecellileriyle hâkim olandır, ilmin sahibidir.

-129-

وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ

Ve kezâlike nuvellî badaz zâlimîne badan bimâ kânû yeksibûn

ve kezâlike nuvelli	: işte böylece, dönmek, ayrılmak, evrilmek, meyletmek
bada ez zâlimîne badan	: zalimlerin, bir kısmı bir kısmına, birbirlerine,
Bima kânû yeksibûne	: sebebiyle, oldu, edinmek, kazanmış oldular

129- İşte böylece zalimler, kazandıkları şeyler sebebiyle birbirlerine meylederler.

-130-

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاء يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُواْ شَهِدْنَا عَلَى أَنفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُواْ عَلَى

Yâ maşerel cinni vel insi e lem yetikum resulun minkum yakussûne aleykum âyâtî ve yunzirûnekum likâe yevmikum hâzâ kâlû şehidnâ alâ enfusinâ ve garrethumul hayâtud dunyâ ve şehidû alâ enfusihim ennehum kânû kâfirîn

yâ maşere el cinni	: ey, topluluk, bilinmeyen, bilemeyen,
ve el insi	: insan, aslını bilen, tanınan,
e lem yeti kum	: gelmedimi, size,
resul minkum	: resul, hakikati gösteren, sizdeni sizin içinizden,
Yakussu aleykum ayati	: anlatma, açıklama, size, ayetlerim, delil, işaret
ve yunzirûne-kum	: hakikatleri açıklayıp uyarıyorlar, siz
Likâe yevm kum haza	: ulaşma, tevhid, birlik, gün, vakit, heran, siz, bu
Kâlû şehid na	: dediler, heran heryerde hazır olan, tanık, bilmek, biz
Ala enfusi-nâ	: üzerinde, nefslerimize, kendi üzerimizde
ve garret-hum	: aldattı, oyalanmak, onlar,
el hayâtu ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
ve şehidû ala enfus him	: tanık, şahit, tanık, üzerine, kendi, nefs
enne-hum kanu	: onlar, oldu, olduğundan dolayı,
kafirun	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen

130- Ey bilemeyenler topluluğu ve aslını bilme yolunda olanlar! Sizin içinizden, sizin üzerinizde olan işaretleri gösteren ve sizin her an bir birlik içinde olduğunuzun hakikatlerini açıklayıp uyaran resul'ler geldi değil mi? Dediler ki: Biz kendi üzerimizde olanları biliriz. Onlar dünya hayatına aldandılar ve onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örttüklerinden dolayı kendilerinin o hâllerine şahit oldular.

-131-

ذَٰلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ

Zâlike en lem yekun rabbuke muhlikel kurâ bi zulmin ve ehluhâ gâfilûn

Zâlike en lem yekun	: işte bu, değil, olamaz, hakikati bilen olamaz.
rabb ke	: rabbin, vücudlandıran,
Muhlike	: helak eden, yazık eden, kendine yazık eden,
el kura bi zulmin	: bulundukları yerde, belde, zulüm, zalimlik yapan
ve ehlu-hâ	: sahip olma, onun ehli, halkı,
gafilun	: gaflet içinde, bilememezlik

131- İşte, bulundukları yerlerde bir zalimlik içinde olup kendilerine yazık edenler, Rabbini bilenlerden olamazlar ve onlar orada bir gaflet içindedirler.

-132-

وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

Ve li kullin derecâtun mimmâ amilû ve mâ rabbukebi gâfilin ammâ yamelûn

ve li kullin derecet	: herkes için vardır, derece, basamak, makam,
Mimmâ amilu	: şeylerden, yaptığı,
ve mâ rabbu-ke	: değil, şey, ne, Rabbin, sen,
bi gafil	: bir gaflet içinde olan, bilmemezlik,
Amma yamelun	: yaptıkları şeylerden

132- Herkes için yaptıkları şeylere göre dereceler vardır. Yaptıkları şeylerde bir gaflet içinde olanlar Rabbini bilenlerden olamazlar.

-133-

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ۚ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ آخَرِينَ

Ve rabbukel ganiyyu zur rahmeh in yeşe yuzhibkum ve yestahlif min badikum mâ yeşâu kemâ enşeekum min zurriyyeti kavmin âharîn

ve rabbu-ke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
el ganiyy	: gani, zengin, değerlerin, tüm varlığın sahibi
zu er rahmeti	: Rahmet sahibi, tüm varlıktaki rahmetin sahibi,
in yeşe	: eğer, ise, istek, ister,
yuzhib kum	: mahvolmak, yok etme, hatasını gideren, siz
ve yestahlif min badi kum	: ardından, yerine gelen, halef, takip edilen, sizden sonra
ma yeşau	: ne, şey, değil, istek, ister, isteksiz,
kema enşee kum	: varetmek, inşa etmek, varoluş, vücudlandırma, siz,
Min zürriyet	: asliyet, soy, neslinden,
kavmin ahirin	: kavim, kimseler, başka, diğer, sonra,

133- Seni vücudlandıran tüm varlığın sahibidir, tüm varlıktaki rahmetin sahibidir. Siz eğer isterseniz hatalarınızı giderirsiz. Sizden sonra gelen kimselerden varoluşu anlamada isteksiz olanlar da olacaktır, başka kimselerden asliyetini anlama üzere olanlar da olacaktır.

-134-

إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ ۖ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

İnne mâ tûadûne le âtin ve mâ entum bi mucizîn

İnni ma tuadune	: muhakkak, şey, ne, değil, vaad, söz,
le atin	: elbette, gelen, verilen, olacak,
ve ma entum bi mucizin	: tüm varlığın sahibi, siz değilsiniz, aciz bırakan, acizlik

134- Muhakkak ki size vaat edilen şeyler elbette olacaktır ve siz aciz bırakılacak değilsiniz.

-135-

قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُواْ عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدِّارِ إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

Kul yâ kavmimelû alâ mâ kânetikum innî âmil fe sevfe ta'lemûne men tekûnu lehu âkıbetud dâr innehu lâ yuflihuz zâlimûn

Kul ya kavmi amelu	: anlat, ey kavmim, yapmak, çalışmak, amel
ala ma kaneti kum	: amel, için, karşı, üzerine, sonuç, oldu, siz

İnni amilun	: ben, yapan, çalışan, amel eden,
fe sevfe talemun	: artık, öyle ki, yakında, belki, bileceksiniz, amel
men tekûnu lehu	: kim, olmak, olur, onun,
akıbet el dar	: akibet, sonu, yurt, ev, kalınan yer,
inne-hu la yuflihu	: muhakkak, o, yok, felah, kurtuluş,
el zalimin	: zalimler, zulüm eden,

135- De ki: Ey kavmim! Siz hakikatleri anlamak için çalışın. Ben de çalışmaktayım. Belki bütün bu yerlerin sonunda kimin olduğunu bilenlerden olursunuz. Doğrusu o zalimler felah bulamazlar.

-136-

وَجَعَلُواْ لِلّهِ مِمِّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُواْ هَذَا لِلّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَآئِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلاَ يَصِلُ إِلَى اللّهِ وَمَا كَانَ لِلّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَآئِهِمْ سَاء مَا يَحْكُمُونَ

Ve cealû lillâhi mimmâ zeree minel harsi vel en'âmi nasîbenfe kâlû hâzâ lillâhi bi zamihim ve hâzâ li şurekâinâ, fe mâ kâne li şurekâihim fe lâ yasılu ilâllahi ve mâ kâne lillâhi fe huve yasilu ilâ şurekâihim sâe mâ yahkumûn

ve cealû li allah	: yapmak, kılmak, eylemek, için, Allah
mimmâ zere min el harsi	: o şeyler, serpmek, üst, yaymak, var etmek, çiftçi, ekmek, ekin
ve el enami	: varlık, nimetler, hayvanlar, sığır,
nasiben	: nasibi, pay, elde edilen şey
fe kâlû haza li Allah	: böylece dediler, bu, için, Allah
bi zami-him	: kendi zanlarıyla, iddia etmek, talep
Ve haza li şurekâi-nâ	: bu, için, ortak koşmak, biz, ortaklarımız için
fe mâ kâne li şurekai him	: fakat, olmadı, olmaz, için, ortak koşmak, onlar
fe lâ yasılu ila Allah	: fakat ulaşmaz, erişmez, varmaz, anlamak, Allah
ve mâ kâne li allah	: olmadı, için, Allah
fe huve yasılu	: artık, fakat, sonra, o, ulaşmak, vasıl olmak, anlamak,
ilâ şurekâi-him	: onların ortaklarına
Sâe ma yahkumun	: ne kötü, değil, şey, ne, karar, hüküm, kural

136- Allah'ın var ettiği yayılmış ekinleri ve hayvanları, bir pay olarak Allah için ayırdılar. Böylece onlar kendi zanlarıyla, bu Allah için ve bu da bizim ortaklarımız için dediler. Artık onların ortak koştuklarından dolayı anlamaları olmaz. Onların Allah'ın hakikatlerine ulaşmaları olmaz ve onların Allah'ı anlamaları olmaz. Öyle ki onlar ancak ortak koştuklarına ulaşırlar. Koydukları kurallar ne kötüdür.

-137-

وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ.

Ve kezâlike zeyyene li kesîrin minel muşrikîne katle evlâdihim şurekâuhum li yurdûhum ve li yelbisû aleyhim dînehum ve lev şâellâhu mâ fealûhu fe zerhum ve mâ yefterûn

ve kezâlike zeyyen li kesir	: işte böyle, süs, güzel gösterdi, gösteriş, çoğu
min el muşrikîne	: ortak koşanların, müşriklerden
katle evlâdi-him	: öldürmek, yok etmek, çocuklarını, yeni bir doğuş

Şurekau hum	: ortak koşmak, onlar,
li yurdû-hum	: helak etmek, yazık etmek, onlar
ve li yelbisû aleyhim	: için, takmak, giymek, suret, karıştırmaları, onlara,
din hum	: din, onlar, din hakkında,
Ve lev şae Allah	: eğer, ise, istek, Allah,
ma fealu hu	: şey, ne, değil, yapan, yapmazdı, o,
fe zer-hum	: artık, bırak, terk et, uyma, onlar
ve mâ yefterûne	: iftira ettikleri, uydurdukları şeyleri

137- İşte ortak koşanların çoğu gösterişlerde olurlar. Onlar irfaniyetin doğuşunu katlederler. Onlar ortak koştuklarından dolayı kendilerine yazık ederler ve onlar din hakkında suretlerde kalırlar. Eğer onlar Allah'ı anlamada arzulu olsalardı o hâlleri yapmazlardı. Artık onlardan ve onların uydurdukları şeylerden uzak dur.

-138-

وَقَالُوا هَٰذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ ۚ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

Ve kâlû hâzihi en'âmun ve harsun hicrun lâ yat'amuhâ illâ men neşâu bi zamihim ve enâmun hurrimet zuhûruhâ ve en'âmun lâ yezkurûnesmallâhi aleyhaftirâen aleyh se yeczîhim bimâ kânû yefterûn

ve kâlû hazihi enamun	: dediler, bu, bütün varlık, yaratılmış olan, halk, hayvanlar
ve harsun hicrun	: ekin, sürmek, kültür, taş, akıllarınca, bırakmak, men etmek,
la yatamu ha	: yok, beslenme, yarar, fayda, onu
illa men neşau	: ancak, başka, kim, istediğimiz, isterse
Bi zami him	: zanları, iddia, kendi zanları ile
ve enamun	: bütün varlık, yaratılmış olan, halk, hayvanlar
Hurrimet	: reddedilen, engel, yasak, haram,
zuhuru ha	: geçmiş, arkası, sırtı, onu
ve enamun	: bütün varlık, yaratılmış olan, hayvanlar
La yezkurune	: yok, zikir, anmak, hatırlamak,
İsm Allah aleyha	: isim, ad, işaret, belirti, Allah, onun
İftiraen aleyhi	: uydurmak, iftira, ona iftira ederek
Se yeczi him	: yakında, karşılık, ceza, onlar,
Bima kanu yefterun	: sebebiyle, dolayısıyla, uydurdular, iftira etmiş oldular

138- Onlar bütün varlık hakkında ve kültürleri hakkında, hakikatlerin anlaşılamayacağını söylediler. Onlar zanlarıyla, ancak biz istediğimiz kimseleri faydalandırırız, diye söylediler. Geçmiş cehalet bilişleri onların varlığı anlamasına engel olur. Bütün varlıkta Allah'ın işaretlerinden başka bir hatırlatma yoktur. Onlar böylece uydurulan şeyler sebebiyle, karşılık olarak o hakikatler hakkında uydurmalarda kaldılar.

-139-

وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى أَزْوَاجِنَا وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاء سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حِكِيمٌ عَلِيمٌ

Ve kâlû mâ fî butûni hazihil enâmi hâlisatun li zukûrinâ ve muharremun alâ ezvâcinâ ve in yekun meyteten fe hum fîhi şurekâu se yeczîhim vasfehum innehu hakîmun alîm

ve kâlû mafi butuni	: dediler, şey, ne, değil, içinde, karın, içlerinde, iç yüzü

hazihi el enâmi	: bu, tüm varlık, hayvanlar, mahlûkat, halk,
haliset	: hastır, özeldir, temel, saf
li zikr na	: zikir, anma, anlamak, erkek, biz
ve muharremun	: yasak olan, kutsal olan, haramdır, değerli olan,
alâ ezvâci-nâ	: aynı yolda olan, eş olan, tür, cins, biz,
ve in yekun meyteten	: eğer olursa, ölü, diriliğin farkında olmayan, hayvan leşi,
fe hum fihi şurekau	: o taktirde, onlar, onda, onun içinde, ortaktır, ortak koşma
se yeczi-him	: yakında, karşılık, onlar,
vasfe hum	: vasıf, sıfatlar, nitelik, onlar
İnne hu hakim alim	: muhakkak ki o, Allah, hâkim olan, ilmin sahibi

139- Dediler ki: Bütün varlığın içyüzü hakikati bize özeldir. Bizim anlamamız için ve bizimle aynı yolda olanlar için kutsaldır. Eğer onlar diriliğin farkında olmazlarsa, artık onlar bir ortak koşma hâlinde olurlar. Onların bulduğu karşılık onların kendi vasıflarıdır. Muhakkak ki Allah tüm varlığa ilmiyle hâkim olandır.

-140-

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُواْ أَوْلاَدَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُواْ مَا رَزَقَهُمُ اللّهُ افْتِرَاء عَلَى اللّهِ قَدْ ضَلُّواْ وَمَا كَانُواْ مُهْتَدِينَ

Kad hasirellezîne katelû evlâdehum sefehan bi gayri ilmin ve harremû mâ rezekahumullâhuftirâen alâllâh kad dallû ve mâ kânû muhtedîn

Kad hasire ellezi katelu	: oldu, hüsran, kayıp, o kimseler, yazık, mahv, öldürme
evlâde-hum	: evlat, doğuş, nesil, irfaniyetin, doğuşu, kendi evlatlarını
Sefehan bi gayri ilmin	: sefih olarak, akılsızca, bir ilim olmaksızın
ve harremû	: yasak, haram kıldılar, kutsal,
Ma rezaka-hum Allâh	: değil, şey, ne, rızık, fayda, yarar, onlar, Allah
İftirâen ala Allah	: iftira, uydurmak, Allah için, hakkında,
Kad dallû	: oldu, dalalet, hakikatlerden kendi anlayışlarına sapma
ve mâ kânû muhtedun	: olmadılar, yol bulma, yönlendirme, rehber olma

140- Bir bilgisi olmadan, akılsızca kendi evlatlarına yazık edip onları hüsrana uğratanlar ve Allah'ın onlara verdiği rızıkları haram sayanlar ve Allah'a karşı uydurmalarda kalanlar; hakikatlerden kendi anlayışlarına sapanlardır ve onlar doğru yolu bulamayanlardır.

-141-

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُواْ مِن ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُواْ حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

Ve huvellezî enşee cennâtin marûşâtin ve gayre marûşâtin ven nahle vez zera muhtelifen ukuluhu vez zeytûne ver rummâne muteşâbihen ve gayre muteşâbih kulû min semerihî izâ esmere ve âtû hakkahu yevme hasâdihî ve lâ tusrifû innehu lâ yuhibbul musrifîn

ve huve ellezi enşee	: o ki, var etti, yarattı, ortaya koydu,
Cennat marûşâtin	: bahçe, asmalı
ve gayre ma ruşatin	: olmaksızın, değil, asmalı,

ve en nahle	: hurma
ve el zera muhtelif	: ekinler, muhtelif, başka başka, çeşitli
ukulu-hu	: beslenme, o, yenilen
ve el zeytûn ve el rumman	: zeytin ve nar
muteşâbihen	: benzeyen
ve gayre muteşabih	: benzemeyen
Kulû min semeri hi	: beslenin, fayda, yarar, yeyin, ürünler, o
izâ esmere	: ürün verdiği zaman
ve âtû hakk hu	: verin, ödemek, hak, gerçek, doğru olan, o
Yevme hasâdi-hî	: gün, vakit, toplamak, o
ve lâ tusrifû	: yok, taşkınlık, dağıtma, israf etmeyin
İnne hu la yuhib	: doğrusu, o, yok, sevgi,
el müsrifin	: taşkınlık içinde olan, israf

141- Ki O'dur, asmalı ve asmasız bahçeleri ve hurma ağaçlarını ve o beslendiğiniz çeşitli ekinleri ve zeytini ve narı, birbirine benzeyen ve benzemeyen, ürün verdiğinde faydalandığınız o ürünleri ortaya çıkaran. Onları topladığınızda her zaman onların hakikatlerini anlayın ve taşkınlık yapmayın. Doğrusu o taşkınlık yapanlarda sevgi yoktur.

-142-

وَمِنَ الأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّهُ وَلاَ تَتَّبِعُواْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

Ve minel enâmi hamûleten ve ferşâ kulû mimmâ rezekakumullâhu ve lâ tettebiû hutuvâtiş şeytân innehu lekum aduvvun mubîn

ve min el enâmi	: varlık, hayvanlardan,
hamulet	: yük taşımak,
ve ferşan	: yayma, serme, döşeme, yeryüzü,
Kulû mimma	: beslenmek, fayda, şeyler
razaka-kum allâh	: rızık, fayda, yarar, siz, Allah
ve lâ tettebiû	: tâbi olmayın, uymayın
hutuvâti el şeytani	: dürtü, adım, şeytan, haller
inne-hu lekum aduv mubin	: doğrusu, muhakkak ki o, size, düşman, apaçık,

142- Hayvanlarla yük taşırsınız, onlardan yaygı giysi yaparsınız. Allah'ın sunduğu rızıklardan faydalanın ve şeytani hâllerinizin dürtülerine tâbi olmayın. Doğrusu o hâlleriniz sizin apaçık düşmanınızdır.

-143-

ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الأُنثَيَيْنِ نَبِّؤُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Semâniyete ezvâc minad danisneyni ve minel mazisneyn kul âz zekereyni harreme emil unseyeyni emmeştemelet aleyhi erhâmul unseyeyn nebbiûnî bi ilmin in kuntum sâdıkîn

Semâniyete ezvacin	: sekiz adet, eş, tür, çeşit, aynı yolda olan,
min el dani isneyni	: koyunlardan, koyundan iki, koyunlar
ve min el mazi isneyni	: keçilerden, keçiden iki
Kul el zekereyn	: de, anlat, erkekler, iki erkek,
harrem	: yasak, kutsal, haram
em el unseyeyni	: yoksa, dişiler, unsiyetler, iki dişi,
Emma eştemelet aleyhi	: ya da, fakat, ihata, dahil, kaplamak, gelişip büyüyen, onu,
Erham el unseyeyni	: rahim, rahmet, iki dişi
nebbiû-ni bi ilmin	: bana haber verin, bildirin, bir ilim, bilgi,
İn kuntum sâdıkîne	: eğer, siz, doğru söyleyenler, doğru sözlüler

143- Koyunlardan ve keçilerden olmak üzere sekiz çeşit yaratıldı derler. De ki: Erkekleri ya da dişileri, ya da dişilerin rahimlerinde gelişip büyüyeni haram diyorsunuz. Eğer doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız, bir ilminiz varsa bana bildirin.

-144-

وَمِنَ الإِبْلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاء إِذْ وَصَّاكُمُ اللّهُ بِهَذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Ve minel ibilisneyni ve minel bakarisneyn kul âz zekereyni harreme emil unseyeyni emmeştemelet aleyhi erhâmul unseyeyn em kuntum şuhedâe iz vassâkumullâhu bi hâzâ fe men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben li yudillen nâse bi gayri ilm innallâhe lâ yehdîl kavmez zâlimîn

ve min el ibilisneyni	: develer, deveden iki
ve min el bakarisneyni	: sığırlar, sığırdan iki
Kul e el zekereyn	: de, anlat, erkekler, iki erkek,
harrem	: yasak, kutsal, haram
em el unseyeyni	: yoksa, dişiler, unsiyetler, iki dişi,
Emma eştemelet aleyhi	: yada, fakat, ihata, dahil, birlikte, onu, kendisini
Ehram el unseyeyni	: rahim, rahmet, iki dişi
em kuntum şuhedae	: yoksa siz oldunuz mu, şahit, tanık, bilen
iz vas kum Allâh bi haza	: o zaman, bildirme, vasiyet, ören, Allah, bunları
Fe men azlemu	: artık, öyleyse, kim, zalim olan
mimmen ifterâ	: kimseden, iftira, uyduran,

alâ Allâh keziben	: Allah'a karşı, yalan
Li yudill el nas	: için, sapkınlık, hakikatlerden sapmak, insanlar,
bi gayr ilm	: bir ilim olmaksızın, bir şey bilmeden,
inne Allâh la yehdi	: muhakkak ki, Allah, yok, yol bulma, rehber
el kavme el zalimin	: kavim, topluluk, kimseler, zulümlerde olan

144- Develer ve sığırlar hakkında da yorum yaparlar. De ki: Erkekleri ya da dişileri, ya da dişilerin rahimlerinde gelişip büyüyeni haram diyorsunuz. Yoksa siz Allah'ın bildirdiği hakikatlere şahit mi oldunuz? Artık Allah hakkında uydurmalarda olan ve o yalanları yayan, bir ilim olmaksızın hareket eden, insanları hakikatlerden saptırandan daha zalim olan kimdir? Muhakkak ki zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar

-145-

قُل لاَّ أَجِدُ فِي مَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلاَّ أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Kul lâ ecidu fî mâ ûhiye ileyye muharremen alâ tâimin yatamuhu illâ en yekûne meyteten ev demen mesfûhan ev lâhme hinzîrin fe innehu ricsun ev fıskan uhille li gayrillâhi bih fe menidturra gayre bâgın ve lâ âdin fe inne rabbeke gafûrun rahîm

Kul la ecidu	: de, anlat, yok, bulmak, değildir,
fi mâ uhiye ileyye	: içinde, şey, ne, değil, vahyolunan, bildirilen, bana
Muharremen	: haram, kutsal, yasak,
Ala taimin yatamu-hu	: karşı, göre, fayda, yiyecek, faydalanılan, yenilen, o
İllâ en yekune meyteten	: sadece, olmak, ölü, diriliğin farkında olmayan, hayvan leşi
Ev demen mesfûhan	: veya, kan dökücü, dökülen, akıtılmış
Ev lahme hinzırin	: kötü düşünen, gaddar, zararlı olan, zararlı et, domuz eti
fe inne-hu ricsun	: ki o mutlaka, kirli, pis, cehalet kirliliğinde
Ev fıskan uhille	: veya ya da, fısk, çıkma, sapma, halk, ehil,
li gayri Allâh bihi	: Allah'tan başkası için, onu
fe men idturra	: sonra, kim, darda, ihtiyaç, arama,
gayre bagın	: başka, hadi aşan olmaksızın
ve lâ âdin	: yok, dönmek, haktan dönmek
fe inne rabb ke	: muhakkak, şüphesiz, rabbin, seni vücudlandıran,
gafur rahim	: mağfiret eden, rahim olan, varlığı özünden vareden,

145- De ki: Bana bildirilen şeylerin içinde bunları bulamazsınız; o beslendiğiniz yiyeceklere karşı haramlar içinde olmak, kendini diri tutan gücün farkında olmayan hâllerde olmak veya kan dökücülük veya zararlı hâllerde olmak. Sonra da elbette o cehalet kirliliğinde olmak veya Allah'ın hakikatlerinden başka şeyler içinde olan kimseler gibi kendi anlayışlarına sapmak. Bundan sonra kim; haddi aşmadan bir arayış içinde olursa ve hakikatlerden dönmezse, artık mağfiret edenin, varlığı özünden varedenin şüphesiz Rabbi olduğunu anlayacaktır.

-146-

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلاَّ مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُم بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

Ve alellezîne hâdû harremnâ kulle zî zufur ve minel bakari vel ganemi harremnâ aleyhim şuhûmehumâ illâ mâ hamelet zuhûruhumâ evil havâyâ ev mahteleta bi azm zâlike cezeynâhum bi bagyihim ve innâ le sâdikûn

ve alâ ellezine hadu	: o kimseler, kılavuz, yalnız bize yol gösterilir diyenler
harremnâ	: haram, kutsal, yasak, biz,
Kulle zi zufurin	: hepsi, bütün hepsi, sahip, tırnak gibi, kir, pas,
ve min el bakari	: sığır, hayvan, tapınma halleri,
ve el ganem	: koyunlar, koyun gibi olma durumu,
haremna aleyhim	: yasak kıldık, haram, kutsal olan, onlara
şuhûme-humâ	: karın, iç yağlar, içlerinde bulundukları durum
İlla mâ hamelet	: ancak, hariç, şey, ne, değil, taşımak, yüklü olmak
Zuhuru humâ	: arkası, geçmişi, sırtı, geçmiş cehaleti, onların
Ev el havaya	: veya aşağı düşmek, uçurum, boşluk, bağırsaklar
Ev mâ ıhteleta bi azmin	: yüceliğin içinde olamamak, karışan, kemik, yüce
Zalike cezeynâ-hum	: işte böylece, karşılık, ceza, biz, onlar
bi bagyi-him	: azgınlık, haset, zulüm, onlar
ve innâ le sadikun	: biz, elbette, sadık, doğru sözlü, dosdoğru hareket

146- O kimselere; yalnız bize yol gösterilir demelerini yasak kıldık. Bütün o kirliliğe sahip oldukları hâlleri ve tapınma hâllerini ve koyun gibi nereye çekilirse oraya gitme hâllerini onlara yasak kıldık. Onların içlerinde bulundukları durum; ancak ne taşıdıklarını bilememek, geçmiş cehalet bilişlerinde kalmak veya o hakikatlerden düşmek veya o yüceliğin içinde olamamaktır. İşte onların azgınlık hâllerinden dolayı karşılıkları budur. Elbette dosdoğru hareket edenler ise Bizi bilir.

-147-

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلاَ يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ

Fe in kezzebûke fe kul rabbukum zû rahmetin vâsiah ve lâ yureddu besuhu anil kavmil mucrimîn

fe in kezzebu ke	: artık, bundan sonra, eğer yalanlamak, sen
fe kul rabbu kum	: o zaman de, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
zû rahmetin	: rahmet sahibi,
vasietin	: her yerdeki, geniş, her yeri kuşatan,
ve la yureddu	: yok, reddetmek, uzaklaştırmak,
bese hu	: güç, sıkıntı, iyi, o
an el kavmi el mücrimin	: kavminden, kimseler, fenalarda kalan, günahkarlar, suçlu

147- Bundan sonra eğer seni yalanlarlarsa, de ki: Sizi vücudlandıran her yerdeki rahmetin sahibidir ve fenalarda kalanlar o sıkıntılı hâllerini uzaklaştıramazlar.

-148-

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ لَوْ شَاء اللّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلاَ آبَاؤُنَا وَلاَ حَرَّمْنَا مِن شَيْءٍ
كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم حَتَّى ذَاقُواْ بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ
فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِن تَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إَلاَّ تَخْرُصُونَ

Seyekûlullezîne eşrekû lev şâallâhu mâ eşreknâ ve lâ âbâunâ ve lâ harremnâ min şey kezâlike kezzebellezîne min kablihim hattâ zâkû besenâ kul hel indekum min ilmin fe tuhricûhu lenâ, in tettebiûne illez zanne ve in entumillâ tahrusûn

se yekûlu ellezine eşreku	: söyleyecekler, derler, ortak koşan kimseler
lev şae Allah	: eğer, istek, dilek, Allah,
ma eşrekna	: değil, şey, ne, ortak koşmak, biz ortak koşmazdık,
ve la abau na	: yok, atalarımız,
ve lâ harremnâ min şey	: yasak, haram kılmazdık, bir şey,
Kezâlike kezzebe	: böyle, işte böyle, yalanladılar
ellezîne min kabli-him	: onlardan öncekiler
Hattâ zaku bese na	: hatta, tatmak, o halde kalmak, güç, sıkıntı, iyi, biz
kul hel inde kum	: de, anlat, bu konuda varmı, nasıl, katınızda, yanızda, siz
min ilmin	: ilimden bir şey, bir bilgi
fe tuhricû-hu lenâ	: öyleyse onu bize çıkarın, isbat edin.
İn tettebiûne	: eğer, olursa, tabi olmak, uymak
illâ ez zanne	: ancak zanna
ve in entum illa tahrusun	: eğer, siz, ancak, sadece, yalan, asılsız, temelsiz,

148- Ortak koşan kimseler derler ki: Eğer Allah isteseydi, biz ve atalarımız ortak koşanlardan olmazdık ve haram şeylerde kalmazdık. İşte onlardan öncekiler de böyle yalanlarda kaldılar. Hatta Bizi anlayamayıp güçlü sıkıntılı hâllerde kaldılar. De ki: Bu söylediklerinizi hakkında sizin katınızda bir ilim var mı? Eğer varsa onu bize ispat edin. Fakat siz yalnızca zanna uydunuz ve sizlerin söylediği sadece asılsız şeylerdir.

-149-

قُلْ فَلِلّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاء لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ

Kul fe lillâhil huccetul bâligah fe lev şâe le hedâkum ecmaîn

Kul fe li allah	: de, anlat, Allah'a ait
el huccetu el baligatu	: delil, kesin deliller, kuvvetli
Fe lev şâe	: artık, öyleyse, eğer, istek
le hedâ-kum	: elbette, yol gösterme, hidayet, rehber, doğru yol, siz,
ecmain	: hepiniz, topluca

149- De ki: Bundan sonra Allah'a ait kesin deliller üzere olun. Eğer sizler hakikatleri anlamada istekli olursanız, elbette hepiniz hidayete ulaşırsınız.

-150-

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللّهَ حَرَّمَ هَذَا فَإِن شَهِدُواْ فَلاَ تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلاَ تَتَّبِعْ أَهْوَاء الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

Kul helumme şuhedâekumullezîne yeşhedûne ennallâhe harreme hâzâ fe in şehidû fe lâ teşhed meahum ve lâ tettebi ehvâellezîne kezzebû bi âyâtinâ vellezîne lâ yuminûne bil âhireti ve hum bi rabbihim ya'dilûn

Kul helumme şuhedae kum	: de, anlat, söyle, getirin, gösterin, şahit, tanık, siz
Ellezine yeşhedûne	: o kimseler, şahitlik ederler
enne Allâh hareme haza	: olduğu, Allah, yasak, haram, kutsal, bunu
Fe in şehidû	: artık, eğer, tanık, şahit, her an her yerde olan.
fe lâ teşhed	: artık, yok, tanık, bilen, şahitlik etme,
mea hum	: onlarla beraber, birlikte,
ve lâ tettebi	: tabi olma, uyma,
ehva	: heva, kendi çıkarlarına meyil
ellezîne kezzebû bi ayat na	: yalanlayan kimseler, ayetlerimiz
ve ellezine la yuminun	: onlar, o kimseler, yok, iman etmek, inanmak
bi el âhireti	: sonlarına, ahirete
ve hum bi rabb him	: onlar, Rablerine, kendileri,
yadilun	: eş tutmak, aynı görmek, ayarlamak,

150- Bu Allah'ın yasaklarıdır diye yalan yere şahitlik eden kimselere de ki: Siz şahit olduğunuz delillerinizi getirin. Eğer, şahidiz deseler de, artık onlarla beraber olduğunda bildiklerini anlatma ve kendi çıkarlarına meyledenlere, ayetlerimize karşı yalanlarda kalan o kimselere uyma. Onlar sonlarına inanmayan kimselerdir ve onlar Rablerine karşı kendilerini eş tutarlar.

-151-

قُلْ تَعَالَوْاْ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلاَّ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلاَ تَقْتُلُواْ أَوْلاَدَكُم مِّنْ إمْلاَقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلاَ تَقْرَبُواْ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلاَ تَقْتُلُواْ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللّهُ إِلاَّ بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

Kul teâlev etlu mâ harreme rabbukum aleykum ellâ tuşrikû bihî şeyâ ve bil vâlideyni ihsânâ ve lâ taktulû evlâdekum min imlak nahnu nerzukukum ve iyyâhum ve lâ takrebûl fevâhışe mâ zahere minhâ ve mâ batan ve lâ taktulûn nefselletî harremallâhu illâ bil hakk zâlikum vassâkum bihî leallekum takılûn

Kul tealev etlu	: de, anlat, gelin, okuyayım, izah edeyim, söyleyeyim,
Ma harem rabb kum aleykum	: şey, ne, değil, haram, yasak, rabbiniz, size
ellâ tuşrikû bihi şeyen	: ortak koşmayın, ona, hiçbir şeyi
ve bi el vâlideyni ihsanen	: anne babaya, iyi davranma
ve la taktulû	: yok, yazık etme, mahv,
evlade hum	: çoçuklar, evlat, onlar
min imlakin	: yoksulluk, mahrumiyet, bilgisizlik

Nahnu nerzuku	: biz, Allah, rızıklandırırız, nimet,
Kum ve iyyâ-hum	: siz, yalnız, onlar
ve lâ takrebû	: yok, yakınlık, yaklaşmayın,
el fevâhışe	: haddini aşmak, kötülük, fena haller
mâ zahere minha	: zahir olan, açık olan, ondan
ve mâ batane	: gizli olan
ve lâ taktulû en nefse	: öldürmeyin, nefs, can, kimse
elletî harreme allâhu	: ki onu Allah haram kıldı
illâ bi el hakkı	: ancak, sadece, hakikat, doğruluk, adalet,
Zâlikum vassa kum bihi	: işte bunlar, öğüt, vasiyet, siz, onunla, o hakikatler
lealle-kum takılun	: umulur ki siz, akıl etme, düşünme

151- De ki: Allah'ın yasak kıldığı şeyleri gelin size izah edeyim: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babanıza iyi davranın. Evlatlarınıza bilgisizlikle yazık etmeyin. Sizlerdeki ve onlardaki nimetlerin sahibinin Allah olduğunu bilin. Fena hâllerinizin, haddi aşma hâllerinizin açık olanını da ve gizli olanını da yok edin. Bir cana kıymayın ki onu Allah yasakladı. Ancak hakikat üzere olun. İşte bunlar size hakikatlerin öğütleridir. Umulur ki siz akıl edersiniz.

-152-

وَلاَ تَقْرَبُواْ مَالَ الْيَتِيمِ إِلاَّ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُواْ الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لاَ نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُواْ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَبِعَهْدِ اللّهِ أَوْفُواْ ذَلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Ve lâ takrebû mâlel yetîmi illâ billetî hiye ahsenu hattâ yebluga eşuddehu ve evfûl keyle vel mîzâne bil kıst lâ nukellifu nefsen illâ vus'ahâ ve izâ kultum fadilû ve lev kâne zâ kurbâ ve bi ahdillâhi evfû, zâlikum vassâkum bihî leallekum tezekkerûn

ve lâ takrebû	: yok, yakınlık, yaklaşmayın,
male el yetim	: mal, değer, yetim,
İlla bi elleti hiye ahsenu	: ancak, ki o, o, en güzel,
hatta yebluga eşedde hu	: erişinceye kadar, kuvvet, daha fazla, o
ve evful keyl	: vefa, ifa, yerine getirin,
vel mizan	: ölçü, mizan, kıl, idrak, şuurlu,
bil kıst	: adalet, doğruluk üzere olmak,
lâ nukellif nefsen	: yok, sorumlu, mükellef, kişi, nefs,
illa vusa ha	: ancak, güç, onun
ve izâ kultum fe adilu	: olduğu zaman, söylendiğinde, artık, adalet,

ve lev kâne za kurba	: eğer, oldu, olsada, sahip, yakınlık, akraba
ve bi ahdi allâhi evfu	: söz, ahd, Allah, yerine getirme, vefa,
Zâlikum vassa kum bihi	: işte bunlar, öğüt, vasiyet, siz, onunla, o hakikatler
lealle-kum	: umulur ki böylece siz,
tezekkerun	: var oluşu anlama o hakikatlerle bakma

152- Yetim kuvvetlenip olgunluk çağına erişinceye kadar, yetimin malına yaklaşmayın. Ancak o ondan güzellikler bulacaksa başka. Hep adalet üzere olun, şuurlu hareket edin. Gücünün dışında bir kimseye sorumluluk yoktur. Konuştuğunuz zaman mutlaka doğru konuşun. Yakınlığı anlayanlardan olun. Allah'a verdiğiniz sözü yerine getirin. İşte bunlar size hakikatlerin öğütleridir. Umulur ki siz var oluşu düşünüp anlar, o hakikatlerle bu âleme bakarsınız.

-153-

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلاَ تَتَّبِعُواْ السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Ve enne hâzâ sırâtî mustekîmen fettebiûhu ve lâ tettebiûs subule fe teferreka bikum an sebîlih zâlikum vassâkum bihî leallekum tettekûn

ve enne haza sırat mustakim	: muhakkak ki ben, budur, dosdoğru hak yolu
fe ittebiû-hu	: öyleyse ona tabi olun
ve lâ tettebiû	: yok, uymak, tabi olmayın,
el subul	: yollar, hakikat yolu,
fe teferreka bikum	: ayrılık, ikilik getiren, size,
an sebil hi	: hakikatlerin yolu, onun yolu,
Zâlikum vassa kum bihi	: işte bunlar, öğüt, vasiyet, siz, onunla, o hakikatler
lealle-kum tettekun	: umulur ki, siz, fenalardan sakınma ortak koşmama

153- Muhakkak ki Benim dosdoğru yolum budur. Artık bunlara tâbi olun. Hakikatin yolundan başka yola tâbi olmayın. Sizi ikiliğe düşürecek yollara tâbi olmayın. İşte bunlar size hakikatlerin öğütleridir. Umulur ki siz fenalardan sakınır, ortak koşmazsınız.

-154-

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِيَ أَحْسَنَ وَتَفْصِيلاً لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُم بِلِقَاء رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ

Summe âteynâ mûsel kitâbe tamâmen alellezî ahsene ve tafsîlen li kulli şeyin ve huden ve rahmeten leallehum bi likâi rabbihim yuminûn

Summe ateyna	: sonra, verdik, sunduk,
musa el kitab	: Musa, kitab, hakkın sözleri, yazılı olan,
Tamâmen	: tamam, bütün, noksansız,
ala ellezi ahsen	: ki o kitap, ona, en güzel, iyi
ve tafsilen li kulli şeyin	: ayrı ayrı açıklayan, ayrıntılı, bütün her şeyi
ve huden	: yol gösteren, hidayete erdiren
ve rahmeten	: rahmet olan
lealle-hum bi likai	: umulur ki, onlar, birlik, tevhit üzere, kavuşmak
rabbi-him yuminun	: Rablerine, iman ederler, inanırlar

154- Musa, tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı. O kitap; en güzel bir şekildedir, noksansızdır, bütün hakikatleri en ince ayrıntısına kadar gösterir, hidayete erdirir ve bir Rahmettir. Umulur ki onlar Tevhid üzere olurlar. Rablerine iman ederler.

-155-

وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُواْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Ve hâzâ kitâbun enzelnâhu mubârekun fettebiûhu vettekû leallekum turhamûn

ve hâza kitab	: bu, o, o her varlık kitabı, hakikatin sözleri,
enzelna hu	: sunduk, verdik, indirdik, biz, onu
mubârekun	: mübarek, kutsal, verimli, bereket,
Fe ittebiû-hu	: ona tabi olun, uyun
ve ittekû	: fenalardan sakınma ortak koşmama
lealle-kum turhamun	: umulur ki, siz, rahmet bulursunuz

155- Her varlık kitabını bereket taşıyan bir hâlde sunduk. Bundan böyle o hakikatlere uyun ve fenalardan sakının, ortak koşmayın. Umulur ki siz rahmet bulursunuz.

-156-

أَن تَقُولُواْ إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَى طَآئِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ

En tekûlû innemâ unzilel kitâbu alâ tâifeteyni min kablinâ ve in kunnâ an dirâsetihim le gâfilîn

en tekulu innema	: demek, söylemek, sadece, yalnızca,
Unzile el kitabu	: indirildi, sunuldu, kitap, hakikatlerin sözleri
Ala taifeyni min kabli-nâ	: üzerine, topluluk, taife, bizden önce
ve in kunnâ	: biz olduk
an dirâseti-him	: ders, çalışmak, incelemek, öğrenmek,
le gafilin	: elbette, gafil, habersiz, bilmeyen,

156- Her varlık bir kitap olarak bizden önceki topluluklara da sunuldu ve bizler onu anlamaya çalışmadık, elbette gafillerden olduk, dersiniz.

-157-

أَوْ تَقُولُواْ لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يَصْدِفُونَ

Ev tekûlû lev ennâ unzile aleynel kitâbu le kunnâ ehdâ minhum fe kad câekum beyyinetun min rabbikum ve huden ve rahmeh fe men azlemu mimmen kezzebe bi âyâtillâhi ve sadefe anhâ se neczîllezîne yasdifûne an âyâtinâ sûel azâbi bimâ kânû yasdifûn

Ev tekulu lev enna	: veya, demek, söylemek, eğer, bize olsa,
Unzile aleynâ el kitâbu	: sunuldu, indirildi, bize kitap
le kunnâ ehda minhum	: elbette biz olurduk, yol bulan, onlardan
fe kad câe-kum beyyinet	: işte size gelmişti, apaçık deliller
min rabbi-kum	: Rabbinizden
ve huden ve rahmeten	: yol gösteren ve rahmet, merhamet
fe men azlemu mimmen	: öyleyse kim, daha zalim, o kimseden
Kezzebe bi âyâti allâh	: yalanlayan, ayetler, delil, işaret, Allah
ve sadefe anha	: yüz çevirdi, uzak durdu, ondan
Se neczi	: karşılık, ceza,
ellezine yasdifûn	: yüz çeviren kimseler, uzak duran
an ayati na	: ayetlerimiz, delil, işaret
sûe el azâb	: kötü, fena, ağır bir azap,
bima kanu yasdifun	: dolayı, oldu, yüz çevirme

157- Ya da: Bize sunulan kitaptaki hakikatlerin sözlerini eğer anlasaydık, elbette o hakikatlerle biz yol bulurduk, diye söyleyin. Öyle ki Rabbinizden apaçık deliller; bir yol gösterici olarak ve bir rahmet olarak size sunuldu. Artık Allah'ın delillerini yalanlayan ve o hakikatlerden yüz çevirenden daha zalim olan kimdir. O delillerimizden uzak duran o kimselerin karşılığı, yüz çevirmelerinden dolayı fena hâllerin sıkıntısında kalmaktır.

-158-

هَلْ يَنظُرُونَ إِلاَّ أَن تَأْتِيهُمُ الْمَلآئِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لاَ يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انتَظِرُواْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ

Hel yanzurûne illâ en tetiyehumul melâiketu ev yetiye rabbuke ev yetiye badu âyâti rabbik yevme yetî badu âyâti rabbike lâ yenfeu nefsen îmânuhâ lem tekun âmenet min kablu ev kesebet fî îmânihâ hayrâ kul intezırû innâ muntezırûn

hel yanzurune	: bakıp ta görmezler mi?
İlla en tetiye hum	: ancak, gelmesi, verilen, sunulan, onlar, kendileri
el melaiket	: güç, kuvvet, meleke,
Ev yetiye rabbu-ke	: yada, gelmek, sunulan, verilen, Rabbin,
Ev yetiye	: veya, yoksa, gelir, sunulur, gösterilir,
badu ayat rabbike	: bazı, işaret, delil, ayet, rabbinin,
Yevme yeti	: gün, vakit, her an, gelir, bulur,
badu ayet rabbi ke	: bazı, delil, işaret, rabbin, vücudlandıran,
La yenfeu	: yok, fayda, yarar,

nefs imanu ha	: nefs, kişi, onun imanı
lem tekun amenet min kablu	: olmaz, iman eden, inanan, daha önceden,
Ev kesebet	: veya, kazandı, edindi,
fi imani ha hayran	: iman, inanmak, beğenmek, hayranlık, memnun,
Kul intezırû	: anlat, bekleyin, gözlemleyin,
inna muntezırrun	: bizde gözlemliyoruz

158- Kendilerinde olan gücün varlığını, ya da Rabbinin onlara verdiklerini ya da Rabbinin onlardaki işaretlerini, Rabbinin işaretlerinin her an onlara sunulduğunu bakıp ta görmezler mi? Kendi inançlarının onlara bir faydası olmaz, öncekilerin inançlarının da bir faydası yoktur. O inançlardan edindiklerinin de bir hayrı olmaz. De ki: Gözlemleyin bizde gözlemliyoruz.

-159-

إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ

İnnellezîne ferrekû dînehum ve kânû şiyean leste minhum fî şey innemâ emruhum ilâllâhi summe yunebbiuhum bimâ kânû yefalûn

inne ellezine ferreku	: muhakkak ki, o kimseler, fırkalara, bölmek, ayrılmak
Dine hum	: din, onlar
ve kanu şiyean	: oldu, cemaat, tarikat, mezhep diyerek
Leste min hum fi şeyin	: sen değilsin, onlar gibi, bir şey içinde
İnnemâ emr hum ila Allah	: fakat, ancak, iş, işleyiş, hüküm, onlar, Allah'ın
Summe yunebbiu-hum	: sonra, öyle ki, haber vermek, bildirmek, onlar
Bima kanû yefalûne	: şeyler, oldu, yapmış oldukları

159- Doğrusu onlar dini bölük bölük ettiler ve cemaat, tarikat, mezhep diye bölündüler. Sen onların olduğu şeylerin içinde değilsin. Allah hakkında onların işleyişi anladığı gibi değilsin. Öyle ki onlara yaptıkları şeylerden hakikatler her an bildirilir.

-160-

مَن جَاء بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَن جَاء بِالسَّيِّئَةِ فَلاَ يُجْزَى إِلاَّ مِثْلَهَا وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Men câe bil haseneti fe lehu aşru emsâlihâ ve men câe bis seyyieti fe lâ yuczâ illâ mislehâ ve hum lâ yuzlemûn

Men cae bi el hasenet	: kim, geldi, yapar, olur, iyi, yararlı çalışmak, hayr
fe lehu aşru emsal ha	: artık, o, on, kısım, kat kat, gibi, benzer, misli
ve men cae	: kim, geldi, yapar, olur,
bi el seyyiet	: fanalıklar, kötülük, şer,
fe lâ yuczâ	: o zaman, yok, karşılık,
illa misli ha	: ancak, sadece, başka, misli, benzeri, o
ve hum lâ yuzlemûne	: onlar, yok, zulüm, haksızlık

160- Kim yararlı çalışmalar içinde olursa, artık o kat kat karşılık bulur ve kim fenalıklar içinde olursa, o misli ile karşılık bulur ve onlara haksızlık edilmez.

-161-

قُلْ إِنَّنِي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Kul innenî hedânî rabbî ilâ sırâtın mustekîm dînen kıyamen millete ibrâhîme hanîfâ ve mâ kâne minel muşrikîn

Kul inne ni	: de, anlat, elbette ben,
Heda ni rabbi	: yol gösteren, rehber, ben, rabbim
ilâ sırâtın mustekimin	: dosdoğru hak yolu üzere
Dinen	: din olarak, var oluş yasaları,
kıyamen	: diri olan, dosdoğru, canlanmak,
milleti	: imla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
ibrâhîme	: cumhurun babası, öze uygun yaşayan, rahim üzere
hanif	: tevhid üzere, birlik üzere,
ve ma kane min el müşrikin	: olmadı, olmaz, değilim, ortak koşmak,

161- De ki: Elbette ben: Rabbimin bana yol gösterdiği şekilde dosdoğru hakikatin yolunda, dosdoğru din üzere, İbrahim'in düzenlediği ilkeler üzereyim, Tevhid idraki üzereyim ve ortak koşan değilim.

-162-

قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Kul inne salâtî ve nusukî ve mahyâye ve memâtî lillâhi rabbil âlemîn

Kul inne salati	: anlat, de, muhakkak ki ben, salât, bağlılık,
ve nesik	: düzen, intizam, donanım, sistem, tertip
ve mahyâye	: benim hayatım
ve memati	: benim ölümüm
Li Allah rabbi el alemîne	: için, ait, Allah, alemlerin Rabbi, tüm vrlığı vücudlandıran,

162- De ki: Muhakkak ki ben her an O'na bağlıyım. Tüm varlığımın sistemi ve hayatım ve ölümüm, tüm varlığı vücudlandıran Allah'a aittir.

-163-

لاَ شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَاْ أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

Lâ şerîke lehu ve bi zâlike umirtu ve ene evvelul muslimîn

la şerike lehu	: ortağı yoktur, onun

ve bi zâlike emr tu	: bununla, işte böylece, işleyiş,
Ve enne evvel el muslimin	: ben, ilk, önce, barış huzur üzereyim

163- O'nun ortağı yoktur ve varlıktaki bütün işleyiş O'nundur ve ben öncelikle barıştan ve huzurdan yana olanım.

-164-

قُلْ أَغَيْرَ اللّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلاَ تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلاَّ عَلَيْهَا وَلاَ تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

Kul e gayrallâhi ebgî rabben ve huve rabbu kulli şeyin ve lâ teksibu kullu nefsin illâ aleyhâ ve lâ teziru vâziretun vizre uhrâ summe ilâ rabbikum merciukum fe yunebbiukum bimâ kuntum fîhi tahtelifûn

kul e gayr Allâh	: de ki, anlat, başkası, gayrı, Allah,
ebgi rabb	: istemek, aramak, bilmek, rab, vücudlandıran,
ve huve rabbu kulli şeyin	: O, rabbidir, vücudlandıran, bütün her şeyin,
ve lâ teksibu	: yok, edinmek, kazanmak, elde etmek,
kull nefs	: hepsi, kişi, herkes, bütün nefsler,
İlla aleyhâ	: ancak, başka, ona, kendisine
ve la teziru vaziretun	: yok, taşıma, yük, vebal, ağırlık, yükü taşıyan
Vizre uhra	: vebal, günah, ağırlık, yük, diğeri, başkası
Summe ilâ rabbi-kum	: sonra, Rabbiniz, vücudlandıran,
merciu-kum	: kaynagınız, aslınız, sizin dönüşünüz
fe yunebbiu-kum	: öyleki, bildirilir, haber vermek, siz,
bimâ kuntum	: siz olduğunuz, olduğunuz şeyler,
fihi tahtelifun	: o hakikatler hakkında, ihtilaf, farklılık

164- De ki: Allah'tan gayrı bir vücudlandıran bilmiyorum ve bütün her şeyi vücudlandıran O'dur. Bütün nefsler ancak kendi edindiklerini taşır ve başkasının vebalini başkası taşımaz. Sizin kaynağınız ancak sizi vucudlandırandır. Öyle ki ihtilafa düştüğünüz hakikatler her an size bildirilir.

-165-

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلاَئِفَ الأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve huvellezî cealekum halâifelardı ve refea badakum fevka badın derecâtin li yebluvekum fî mâ âtâkum inne rabbeke serîul ikâbi ve innehu le gafûrun rahîm

ve huve ellezi ceale kum	: o, ki o, yaptı, düzenledi, kıldı, var etti, siz
halâife el ardı	: halifeleri, ardından, yerine gelen, yeryüzünde
ve refea	: refah, yücelik, yükseklik,
bada kum fevka	: bazınızı, birbirinizi, üzerinde, üstünde
badın derecatin	: bazınıza, derece, basamak, farklı
li yebluve-kum	: için, imtihan, afet, sıkıntı, ders alma, gerçeği arama, siz
fî mâ ata kum	: içinde, şey, ne, değil, verdi, sundu, siz

İnne rabb ke	: muhakkak, rabbinin, vücudlandıran,
seriu el akabe	: seri, çabuk, zorluk, güç engel
ve inne-hu le gafur	: muhakkak ki o, elbette, mağfiret eden, temizleyen
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

165- Ki O'dur sizi yeryüzünde halifeler olarak vareden ve birbirinizi farklı derecelerle yükselten. Size sunulan şeylerde siz gerçeği arama içinde olun. Muhakkak ki Rabbin müşkilleri seri bir şekilde giderendir ve muhakkak ki O mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

S7 - A'RÂF SÛRESİ

-1-

المص

Elif, lâm, mim, sâd

Elif	:Tüm varlığı tutan kudret, Allah, Varlıkta Diri olan, Hakk
Lâm	: Halk, Muhammed, kemalat,
Mim	: Nokta, Hakk ve Halk birliği, sonsuzluk, Hakk zahir,
Sâd	: Tecelli eden, açığa çıkış, Ruh'dan gelen filiz,

1- Elif, Lâm, Mim, Sâd

-2-

كِتَابٌ أُنزِلَ إِلَيْكَ فَلاَ يَكُن فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

Kitâbun unzile ileyke fe lâ yekun fî sadrike haracun minhu litunzire bihî ve zikrâ lil muminîn

Kitabun	: kitap, ilahi sözler, varlık kitabı, varlıkta yazılı olan,
unzile ileyke	: verilen, sunulan, indirilen, sana
Fe lâ yekun	: artık, yok, olma, olmasın
Fî sadri ke	: içinde, gönlünde, kalbine, idrakinde,
harac minhu	: sıkıntı, tedirginlik, ikilik, müşkül, şüphe, ondaki
li tunzire bihi	: hakikatleri açıklayıp uyarman için, onunla, o hakikatler
Zikra li el muminine	: anma, hatırlatma, öğüt, müminler için, emin olanlar için,

2- Tüm varlık sana bir kitap olarak sunuldu. Ondaki hakikatler hakkında gönlünde bir sıkıntı olmasın. O hakikatler açıklayıp uyarman içindir, müminler içinde bir öğüttür.

-3-

اتَّبِعُواْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلاَ تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء قَلِيلاً مَّا تَذَكَّرُونَ

Ittebiû mâ unzile ileykum min rabbikum ve lâ tettebiû min dûnihî evliyâ kalîlen mâ tezekkerûn

İttebiû	: tabi olun, uyun, takip etmek,
ma unzile ileykum	: şey, ne, değil, sunulan, indirilen, size
min rabbi-kum	: Rabbinizden, sizi vucudlandıran,
la tettebiu	: yok, tabi olmayın, edinmeyin,
min duni hi evliya	: ondan başka, dostlar, evliya,
Kalilen ma tezekkerûne	: az, şey, değil, ne, tezekkür, hakikatleri araştırma

3- Rabbinizden size sunulan şeylere tâbi olun. O'ndan başka evliya edinmeyin. Hakikatleri ne kadar da az araştırıyorsunuz.

-4-

وَكَم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَآئِلُونَ

Ve kem min karyetin ehleknâhâ fe câehâ besunâ beyâten ev hum kâilûn

Kem min karyet	: kaç, nice, belde halkı, köy, orada yaşayanlar
ehlek na	: helak, yazık olma, kaybetmek, biz
Fe cae ha	: o zaman, artık, böylece, geldi, verdi, oldu,
bes na	: zarar, azap, sıkıntı, zorluk, meşakkat, korku, fenalık, biz,
beyaten	: gaflet, gece çalışması, cehalet karanlığı, biat, uymak,
Ev hum kailun	: yada, onlar, aydınlanma yolunda, gaflet, öğlen uykusu

4- Nice beldelerde yaşayanlar Bizi anlayamayıp kendilerine yazık ettiler. Onlar cehaletin karanlığında kalıp, Bizi anlamamakla çevrelerine zarar verdiler, ya da onlar aydınlanma yolunda gaflete düştüler.

-5-

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءهُمْ بَأْسُنَا إِلاَّ أَن قَالُواْ إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

Fe mâ kâne davâhum iz câehum besunâ illâ en kâlû innâ kunnâ zâlimîn

Fe ma kane dava hum	: sonra, artık, olmadı, çağrı, davet, yalvarma, onlar
İz câe-hum	: olduğunda, geldi, onlar,
besu na	: sıkıntı, güç, müşkül, biz
İlla en kâlû	: başka, söylemeleri, demeleri
İnnâ kunna zalimin	: gerçekten, doğrusu, biz olduk, zalim,

5- Sonra da onlar hakikatlerin çağrısına uymadılar. Onlar Bizi anlamamanın sıkıntılı hallerinde kalınca: Doğrusu biz zalimlerden olduk, dediler.

-6-

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ

Fe le neselennellezîne ursile ileyhim ve le neselennel murselîn

Fe le neselene ellezine	: artık, elbette, sorgulama, sormak için, o kimseler
ursile ileyhim	: resul, hakikatleri gösterenler, göndermek, gelen, onlara
Ve le neselene	: elbette, sorgulama, araştırmak,
el murselin	: hakikati gösterenler, görevliler, resuller

6- O kimselerin Bizi sorup anlamaları için hakikatleri gösterenler onlara geldi. Elbette hakikatleri gösterenler de Bizi anlamak için sormuşlar, araştırmışlardı.

-7-

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ

Fe le nekussanne aleyhim bi ilmin ve mâ kunnâ gâibîn

Fe le nekussane aleyhim	: işte, elbette, biz, arayış, anlatmak, kıtlık, onlara,
bi ilmin	: bir ilim, bilgi, hakikatlerin bilgisi,
ma kunna gaibin	: biz olmadık, değiliz, habersiz, bilmeyen, görünmeyen,

7- İşte, elbette Bizi anlamak için bir arayışta olanlara, biz bilenlerden değiliz diyenlere, o hakikatlerin bilgisi sunulur.

-8-

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Vel veznu yevme izinil hakk fe men sekulet mevâzînuhu fe ulâike humul muflihûn

ve el veznu	: tartı, inceleme, hesap, ölçü,
yevme izin	: gün, her an, yetkili olan,
el hakku	: hakk, gerçek, hakikat
Fe men sekulet	: artık, kim, kimse, ağır, yoğun,
mevazin hu	: tartma, mizan, adalet, ölçü, o
Fe ulaike hum	: işte onlar,
el muflihûn	: felah, kurtuluş, başarılı olan, öze ulaşan, başlangıç,

8- Her an hakikatleri inceleme içinde olup, sonra da o hakikatleri bir ölçü içinde anlamada yoğunlaşan kimseler, elbette işte onlar başarılı olurlar.

-9-

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُواْ أَنفُسَهُم بِمَا كَانُواْ بِآيَاتِنَا يِظْلِمُونَ

Ve men haffet mevâzînuhu fe ulâikellezîne hasirû enfusehum bimâ kânû biâyâtinâ yazlimûn

ve men haffet	: kim, hafif, zayıf, anlama zayıflığı,
mevazin hu	: tartma, mizan, adalet, ölçü, o
Fe ulaike ellezine hasir	: işte o kimseler, hüsran, kaybeden, başarılı olamayan
enfuse-hum	: nefs, kendileri, onlar
bimâ kânû bi ayeti na	: olduklarından dolayı, ayet, işaret, delil, biz
yazlimûne	: zulmediyorlar, yazık etme, haksızlık,

9- Hakikatleri anlamadaki ölçüde bir zayıflık içinde olup, kendilerinde olan ayetlerimize karşı haksızlık eden kimseler, işte onlar başarılı olamazlar.

-10-

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلاً مَّا تَشْكُرُونَ

Ve lekad mekkennâkum fîl ardı ve cealnâ lekum fîhâ maâyiş kalîlen mâ teşkurûn

Lekad	: andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki
mekken na kum	: yerleşme, yaşam yeri, biz, siz
fî el ardı	: yeryüzünde, toprakta,
ceal-nâ lekum fiha	: kıldık, sunduk, eyledik, size
fî hâ mayişe	: onun içinde, orada, geçim, imkânlar
kalîlen mâ teşkurun	: ne kadar az, şükür, nimetlerin sahibini bilip teslim etme

10- Gerçek olan şu ki; Biz size yeryüzünü yaşam yeri yaptık, size orada imkânlar sunduk. Nimetlerin sahibini bilip teslim etmede ne kadar da yavaş davranıyorsunuz.

-11-

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلآئِكَةِ اسْجُدُواْ لآدَمَ فَسَجَدُواْ إِلاَّ إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ

Ve lekad halaknâkum summe savvernâkum summe kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs lem yekun mines sâcidîn

Ve lekad	: andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
halakna kum	: halk ettik, yarattık, varettik, siz
Summe savver-nâ-kum	: sonra, şekil, suret, biz, siz
Kulna	: dedik, bildirdik, hissettirdik
li el melaiket	: güç, kuvvet, melekler, her varlıktaki güç
Uscudû li adem	: secde edin, teslim olmak, Âdem'e, Ruh boyutu, yokluk,
Fe secedû	: böylece, secde etmek, teslim olmak,
İllâ iblis	: ancak, iblis, libas, dış elbise, dışını gören içini göremeyen
lem yekün	: olmadı, olmaz,
min es sâcidîne	: secde edenlerden, teslim olan

11- Gerçek olan şu ki; sizi halkettik, sonra da suretlendirdik. Âdem'e tüm varlıktaki gücü anla bir teslimiyet içinde ol dediğimizde, böylece o bir teslimiyet içinde oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olanlardan olmaz.

-12-

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلاَّ تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَاْ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ

Kâle mâ meneake ellâ tescude iz emertuk kâle ene hayrun minh halaktenî min nârin ve halaktehu min tîn

Kâle ma menea ke	: dedi, men eden, alıkoyan, sen
Ella tescude	: değil, secde, teslim olmak,
iz emr tu ke	: olduğunda, iş, işleyiş, emir, hüküm, sen,
Ene hayrun min hu	: ben, benlik, hayırlı, iyi, üstün, ondan
halakte-ni	: yarattın, var olur, yaratılış,
min narin	: ateş, yakıp yıkıcı haller,
halakte-hu	: yaratılan, halk edilen, o,
min tinin	: nemli toprak, suretinden siretine

12- Bildirildi: Tüm varlıktaki işleyişin sahibine teslim olmaktan seni alıkoyan nedir? Varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen; benlik içinde kalır, yakıp yıkıcı hallerinden dolayı yaratılışı anlayamaz, kendini diğer yaratılanlardan üstün görür ve o yaratılanları bir sûret görür ve sîretini göremez.

-13-

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ

Kâle fehbit minhâ fe mâ yekûnu leke en tetekebbere fîhâ fahruc inneke mines sâgirîn

Kâle fe ıhbit minha	: dedi, öyleyse, in, uzaklaşmak, oradan, bulunduğun yerden
Fe mâ yekûnu leke	: artık, olmaz, senin
en tetekebbere fiha	: büyüklük taslaman, kibirlenmen, orada

fe uhruc : artık, çık, dışarı çıkmak, uzaklaşmak,
İnne ke min es sâgirîne : muhakkak, sen, kaybedenler, küçülen,

13- O hâlde olana bildirilir: Sen, kibirlilik içindeyken hakikatleri anlamaktan uzaklaştın. Artık sen kendini hakikatlerin dışında bıraktın, doğrusu sen kaybedenlerden oldun.

-14-

قَالَ فَأَنظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

Kâle enzırnî ilâ yevmi yubasûn

Kâle enzır ni : dedi, mühlet ver, uyar, adak, beni bırak,
ilâ yevmi : gün zaman, vakit, an,
yubasûne : diriliş, ortaya çıkan, diri olan, beas, dirilen,

14- O hâlde olan: Her an ortaya çıkan varlığın hakikatini anlamam için bana mühlet ver, der.

-15-

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ

Kâle inneke minel munzarîn

Kâle inneke : dedi, bildirildi, doğrusu, sen
Min el munzarîne : bekletilen, tehir edilen, mühlet verilen

15- Bildirildi: Doğrusu sen o hakikati anlamayı hep tehir ettin durdun.

-16-

قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ

Kâle fe bimâ agveytenî le akudenne lehum sırâtekel mustekîm

Kâle fe bima agveyte ni : dedi, artık, şeyler, sebep, azdırma, uzaklaşma, ben
le akudenne lehum : elbette, bekleme, engel olmak, oturmak, onlara
sırâte-ke el mustekîme : yol, dosdoğru senin yolun, senin, hakikatlerin yolu,

16- O hâlde olan dedi ki: Bundan sonra bana uyanlar hakikatlerden uzaklaşırlar, elbette kendi fena halleri, dosdoğru senin yolunda olmaya engel olan şeydir.

-17-

ثُمَّ لآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَآئِلِهِمْ وَلاَ تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

Summe le âtiyennehum min beyni eydîhim ve min halfihim ve an eymânihim ve an şemâilihim ve lâ tecidu ekserehum şâkirîn

Summe le atiyenne hum : sonra, elbette, gelme, sokulma, fısıldama, onlar
min beyni eydi him : arasında, elleri, güçleri, onlar
min halfi-him : arkaları, geçmişleri, ardı, arka, eski bildikleri
An eymâni-him : sağlarından, dirilik,
şemâili-him : sollarında, diri olanı anlamaktan uzak olan, idraksiz,
lâ tecidu ekser hum : yok, bulmak, olmaz, çoğu, onlar,
şakir : şükreden, nimetlerin sahibini bilip teslim etmek

17- Sonra elbette onların fena halleri; önlerinde, arkalarında, sağlarında, sollarında, her yerde olan hakikatleri görmeye engel olur. Onların çoğu nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerden olamazlar.

-18-

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْؤُومًا مَّدْحُورًا لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لأَمْلأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ

Kâlehruc minhâ mezûmen medhûrâ le men tebiake minhum leemleenne cehenneme minkum ecmaîn

Kâle uhruc minha : dedi, bildirildi, çık, dışarı, anlamamak, oradan
Mezûmen : hor, kınanmış, küçük görme,
medhuren : uzaklaşma, reddeden, hakikatten uzaklaşan,
Le men tebia ke minhum : elbette, tabi oldu, uydu, sen, onlardan
la melen : yok, dolu, kalır,
cehennem : cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller,
minkum ecmain : sizler, hepiniz, topluluk

18- Bildirildi: Küçük görme, hakikatlerden uzaklaşma hallerinden dolayı hakikatleri anlayamadın. Elbette senin hallerine uyan kimselerin hepsi cehaletin cehenneminde kalırlar.

-19-

وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلاَ مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلاَ تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

Ve yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete fe kulâ min haysu şi'tumâ ve lâ takrebâ hâzihiş şecerete fe tekûnâ minez zâlimîn

ve yâ âdem : ey Âdem, ey insan,
uskun : iskân, yerleşme, mesken, barınılan yer, yaşanılan yer
Ente ve zevcu ke : sen ve eş, aynı yolda olan, eşlik eden, cins, tür,
el cennet : huzur, cennet, bahçe,
Fe kula : hep, böylece, beslenme, faydalanmak, yararlanmak,

min haysu şituma	: her yerden, nereden, nasıl, istediğiniz
lâ takraba hazihi	: yok, yakınlık, bu, ona sahiplenme, kendine varlık nisbet
el şecerete	: şecere, soy, öz, aslınız, varlığınızın geldiği öz, ağaç
fe tekûnâ min el zalimin	: yoksa, o zaman, zalimlerden olursunuz

19- Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığınız yerde huzur içinde olun. İstediğiniz her yerde, hakikatlerden yararlanın. Varlığınızın geldiği öze olan o yakınlığı yok etmeyin, o özü kendinize nisbet etmeyin. Yoksa zalimlerden olursunuz.

-20-

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَاتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلاَّ أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ

Fe vesvese lehumuş şeytânu li yubdiye lehumâ mâ vuriye anhumâ min sevâtihimâ ve kâle mâ nehâkumâ rabbukumâ an hâzihiş şecereti illâ en tekûnâ melekeyni ev tekûnâ minel hâlidîn

Fe vesvese lehum	: böylece, sonra, vesvese, fısıltı, onlara,
el şeytan	: şeytani haller, tüm kötülük halleri,
li yubdiye lehuma	: açığa çıkması, ortaya çıkması için, onların, kendileri
Ma vuriye an huma	: şey, değil, ne, gizli, örtülmüş, onların
Min sevati hima	: ayıp, yazık, kötü, fenalar, eşit, orta, onların
Kale nehâkuma	: dedi, yasak, men, nehy eden,
rabb kuma	: rabbiniz, sizler
An hâzihi el şecereti	: bu, ağaç, soy, geldiği yer, aslı, özü,
İlla en tekuna	: sadece, olmanız, olursunuz,
melekeyn	: güçlülük, güçlü olan, kuvvet sahibi
Ev tekuna min el hâlidîne	: ya da, olma, ebedi, sonsuzluk, devamlı,

20- Böylece onların şeytani halleri; onlarda gizli olan, onların fenalarının onlarda açığa çıkması için, Rabbiniz, geldiğiniz o öze olan yakınlığı, kuvvet sahibi olursunuz ya da sonsuzluk içinde olursunuz diye sizlere yasak etti, diye kendilerine vesvese verdi.

-21-

وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ

Ve kâsemehumâ innî lekumâ le minen nâsıhîn

ve kaseme huma	: yemin, ahdetme, doğruluk, inandırmak, onlar, kendileri,
İnni lekumâ	: ben, sizlerin, sizlere
le min en nâsıhîne	: elbette, nasihat veren, öğüt, rehber, danışman

21- Onlar; kendi benliklerinden gelen şeytani hallerinin vesvesesini, elbette bize gelen bir öğüttür, diyerek kendilerini inandırdılar.

-22-

فَدَلاَّهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَا إِنَّ الشَّيْطَآنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ

Fedellâhumâ bi gurûr fe lemmâ zâkâş şecerete bedet lehumâ sev'âtuhumâ ve tafikâ yahsıfâni aleyhimâ min varakıl cennet ve nâdâhumâ rabbuhumâ e lem enhekumâ an tilkumeş şecereti ve ekul lekumâ inneş şeytâne lekumâ aduvvun mubîn

Fe della huma	: böylece, yaklaşmak, uymak, ne dediğini bilmeme, onlar,
bi gurur	: benlik, aldanma, gurur, ego,
fe lemmâ zaka	: fakat, olduğunda, his, tat, o hal,
el şeceret	: ağaç, aslı, asliyet, soy, öz, geldiği kaynak,
Bedet lehuma	: göründü, açığa çıktı, onlarda,
sevatu hum	: ayıp, fena halleri, onların
ve tafikâ	: başladı, bir işe başlamak, olması, devam etmesi,
yahsifani aleyhim	: ışığı sönmek, dökülmek, hariç, dış, üzerlerine
Min varak el cenneti	: bir kâğıt, yaprak, cennet, huzur, cennet hakikatleri,
ve nâdâ huma	: nida, seslenmek, bildirmek, onlara,
rabb huma	: rabbi, onları vücudlandıran,
e lem enhe-kumâ	: değil mi, nehy etme, yasaklama, sizlere
an tilkum el şecereti	: o, bu, asil, asliyet, soy, öz, gelinen yer, ağaç,
Ve ekul lekumâ	: söyledim, dedim, birdirdim, belirttim, sizlere
inne el şeytâne	: muhakkak ki şeytan, şeytani haller, kötü halleriniz
Lekumâ aduv mubin	: sizlere, düşman, apaçık

22- Böylece onlar, benlik hallerine uydular. Özlerine, benim, dediklerinden dolayı onların fena halleri açığa çıktı ve onların üzerlerindeki cennet hakikatinin ışığı sönmeye başladı. Onlara Rabbi nida etti: O özünüze, benim, demeniz sizlere yasak edilmedi mi? Sizlere, o kötü halleriniz sizin apaçık düşmanınızdır, diye belirtildi.

-23-

قَالاَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Kâlâ rabbenâ zalemnâ enfusenâ ve in lem tagfirlenâ ve terhamnâ le nekûnenne minel hâsirîn

Kâlâ rabbe na	: dediler, rabbimiz
zalem-nâ enfus na	: zulmettik, nefsimize, kendimize,
Ve in lem tagfir-lenâ	: eğer, değil, anlayamama, mağfiret, bize
ve terham-nâ	: rahmet et, bağışla, biz,
le nekûne	: elbette, biz oluruz,
enne min el hasirin	: hüsran, kaybedenlerden

23- Dediler ki: Rabbimiz! Biz nefsimize zulmettik. Eğer senin mağfiretini anlayamazsak ve rahmetini anlayamazsak, elbette biz kaybedenlerden oluruz.

-24-

قَالَ اهْبِطُواْ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ

Kâlehbitû badukum li ba'dın aduvv ve lekum fîl'ardı mustekarrun ve metâun ilâ hîn

Kâle ıhbutu	: dedi, inin, uzaklaşmak, ileri gitme, aşağı inmek
badukum li badın aduv	: sizin bir kısmınız, bir kısmınıza, birbirinize, düşman
ve lekum fi el ard	: sizin için, yeryüzü,
mustekar	: kalma, kararlı, yerleşme yeri
ve metâun ila hinin	: meta, geçinme, yarar, fayda, bir zamana kadar

24- Bildirdik: Siz hakikatlerden uzaklaşarak birbirinizin düşmanı oldunuz. Yeryüzünde sizler için kararlı olma vardır ve bir zamana kadar faydalanma vardır.

-25-

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ

Kâle fîhâ tahyevne ve fîhâ temûtûne ve minhâ tuhrecûn

Kâle fiha tahyevne	: dedi, orada, hayat bulma, yaşamak, can, dirilik
Ve fiha temûtûne	: orada, ölürsünüz
ve minhâ tuhrecun	: oradan, topraktan, ihraç, açığa çıkma, dışarı çıkma

25- Bildirdik: Yeryüzünde açığa çıkarsınız ve orada yaşarsınız ve orada ölürsünüz.

-26-

يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

Yâ benî âdeme kad enzelnâ aleykum libâsen yuvârî sevâtikum ve rîşâ ve libâsut takvâ zâlike hayr zâlike min âyâtillâhi leallehum yezzekkerûn

ya benî ademe	: ey Âdemoğulları
kad enzel-nâ aleykum	: oldu, indirdik, sunduk, size
Libâsen yuvari	: elbise, bilgi, giysi, gizli, örtülmüş, ayıp,
sevati kum	: fenalar, ayıplar, siz
Ve rişâen	: menzil, süs, ziynet, değerli takı, makamlar

ve libâsu	: elbise, dış elbise, o halde olma, dış görünüş,
et takvâ	: elbise, fenalardan sakınma ortak koşmama
Zâlike hayrun	: bu, işte bu, daha hayırlı, iyi olan, yararlı,
Zalike min ayati allâh	: işte bu, bir ayet, işaret, Allah'ın ayetleri, delil, işaret
lealle-hum	: umulur ki onlar,
yezekkerün	: tezekkür, var oluşun hakikatleri ile seyretmek,

26- Ey Âdemoğulları! Size, fenalarınızı örtecek hakikat bilgileri ve değerli makamlar sunduk. Fenalardan sakınıp, Allah'a ortak koşmama hâlinde olmanız, işte bu sizin için daha hayırlıdır. İşte her şey Allah'ın delilleridir. Umulur ki onlar; varoluşun hakikatlerine ulaşırlar, o hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-27-

يَا بَنِي آدَمَ لاَ يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَاتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لاَ تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاء لِلَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ

Yâ benî âdeme lâ yeftinennekumuş şeytânu kemâ ahrece ebeveykum minel cenneti yenziu anhumâ libâsehumâ li yuriyehumâ sevâtihimâ innehu yerâkum huve ve kabîluhu min haysu lâ terevnehum innâ cealneş şeyâtîne evliyâe lillezîne lâ yuminûn

yâ benî âdeme	: ey Âdemoğulları
la yeftine-enne-kum	: yok, ikilik, ikilikte kalmak, fitneye düşürmesin, siz
el şeytânu	: şeytan, şeytani haller, kötülük veren haller
kemâ ahrace	: çıkardığı gibi, dışarı, hakikatten uzaklaşmak,
ebevey kum	: ebeveyn, atalarınız, anne babanız, siz
min el cenneti yenziu	: cennetten, huzurdan, çıkarır, soyar,
an-humâ libas huma	: onlardan, elbise, surette kalmak, onların
li yuriye-humâ	: için, göstermek, onlar,
sevati hima	: ayıp, fenalar, fena haller, onlar
inne-hu yera kum	: muhakkak ki o, görme, sizler
huve ve kabilu hu	: o ve topluluk, tüm o halde olanlar, topluluk,
min haysu	: bir yer, herhangi bir yer, her yer,
la terevne hum	: yok, görmek, bakmak, görmezler, idraksizlik, onlar
İnna ceal nâ	: muhakkak, doğrusu, yaptık, sunduk,
El şeyatine evliyâe	: şeytani haller, kötülük halleri, evliya, dostlar
li ellezîne la yuminun	: o kimselere için, inanmayan, iman etmeyen

27- Ey Âdemoğulları! Şeytani haller, atalarınızı hakikatlerden uzaklaştırıp, fena halleriyle onları huzur içinde olmaktan çıkardığı gibi, sakın sizi de ikiliğe düşürmesin. Siz, her yerde öyle hallerde olanları görürsünüz, onlar bir idraksizlik içinde olanlardır. Doğrusu iman etmeyen kimseler; şeytani hallerini dost edinenlerdir, sunduğumuz hakikatleri anlayamayanlardır.

-28-

وَإِذَا فَعَلُواْ فَاحِشَةً قَالُواْ وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءنَا وَاللّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاء أَتَقُولُونَ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Ve izâ faalû fâhişeten kâlû vecednâ aleyhâ âbâenâ vallâhu emerenâ bihâ kul innallâhe lâ yemuru bil fahşâ e tekûlûne alâllâhi mâ lâ talemûn

Ve iza faalu fahişeten	: yapan, kalan, haddi aşan, ego, benlik halleri
Kâlû veced na	: dediler, bulduk, biz
Aleyhâ abae na	: üzerinde, o yolda, atalarımızı
Ve Allâh emr na biha	: Allah, emir, iş, hüküm, biz, onu
Kul inne Allâh	: anlat, muhakkak, kesinlikle, Allah,
la yemuru	: yok, emir, iş, işleyiş, hüküm,
bi el fahşâi	: kötülüğü, çirkinliği, haddi aşmak, büyüklük, benlik
e tekûlûne ala Allah	: söylüyor musunuz? Allah'a karşı
Ma lâ talemûne	: şey, değil, bilmediğiniz

28- Bir benlik içinde haddi aşanlar derler ki: Biz atalarımızı da bu yolda bulduk ve bu bize Allah'ın hükümleridir. De ki: Benlik içinde olmak, haddi aşmak, kesinlikle Allah'ın hükümleri değildir. Sizler Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylüyorsunuz.

-29-

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُواْ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ

Kul emere rabbî bil kıst ve ekîmû vucûhekum inde kulli mescidin vedûhu muhlisîne lehud dîn kemâ bedeekum teûdûn

Kul emr rabbi	: de, anlat, iş, işleyiş, hüküm,
bi el kıst	: doğruluk, adalet, pay, kısım
ve ekimu	: diri, kıyam, vücüda getirmek, ayakta tutmak,
vucuhe kum	: yüz, yön, yönelmek, siz
İnde kulli mescid	: katında, ona ait, bütün her yerde, teslim olunan
Vedu hu muhlisine	: tüm varlığıyla bağlı olan, içten, özüyle,
lehu el din	: ona, din, varlığın yaratılış yasaları, incelikleri
kemâ bedee-kum teudun	: gibi, başlatmak, var etmek, yaratmak, siz, dönmek

29- De ki: Rabbimin hükümlerinde adalet vardır. Siz yüzünüzü; bütün her yerde O'na ait olan hakikatlere teslimiyet içinde döndürün, varlığın yaratılış yasalarını O'na mahsus kılarak O'na yönelin, siz var edildiğiniz gibi O'na dönün.

-30-

فَرِيقًا هَدَى وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلاَلَةُ إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ اللّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ

Ferîkan hadâ ve ferîkan hakka aleyhimud dalâletu innehumuttehazûş şeyâtîne evliyâe min dûnillâhi ve yahsebûne ennehum muhtedûn

Ferikan hada	: ekip, grup, bir kısım, kılavuz, rehber, yol gösteren
Ve ferikan hakka	: ekip, bir grup, bir kısmı, hak, hakikat, gerçek
aleyhim ed dalâletu	: üzerlerine dalalet, hakikatlerden sapma
innehum etehaz	: muhakkak ki onlar, sarılma, edinme,
el şeyatine evliya	: şeytani haller, kötülük halleri, evliya, dostlar
min duni Allah	: ona ait, başka, Allah'a ait hakikatler,

ve yahsebune : zannederler, sanma,
enne-hum muhtedun : onların olduğunu, yönlendirme, yönelme,

30- Onlardan bir gurubu Hakk'a yöneldiler ve onlardan bir gurubu kendi üzerlerindeki hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına saptılar. Onlar, Allah'a ait hakikatleri bırakıp, şeytani hallerini dost edindiler ve onlar zannettiler ki Hakk'a yöneldiler.

-31-

يَا بَنِي آدَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وكُلُواْ وَاشْرَبُواْ وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

Yâ benî âdeme huzû zînetekum inde kulli mescidin ve kulû veşrebû ve lâ tusrifû innehu lâ yuhıbbul musrifîn

yâ beni adem : ey Âdemoğulları,
huzu : almak, çekmek, anlamak, sarılmak, haz,
Zinet kum : değerler, sıfatlar, süs, kendinizde, sizde,
İnde : yanında, katında, orda, ona ait, hakka ait,
kulli : hepsi, bütün, bütün her yer, her şey,
mescid : secde, teslimiyet, hakka teslim olmak,
Kulû : yemek, fayda, iyice öğrenin,
eşrebu : içmek, ilim ile beslenmek,
ve la tusrifu : yok, israf, taşkın, israf etmeyin
İnnehu la yuhub : muhakkak, doğrusu, o, yok, sevgi,
el müsrifin : müsrif, taşkınlık, azgınlık, dağıtan,

31- Ey Âdemoğlu! Kendinizdeki ve bütün her yerdeki Hakk'a ait olan sıfatları anlayın, O'na teslimiyet içinde olun. İlim ile beslenin ve iyice öğrenin ve taşkınlık yapmayın. Doğrusu o taşkınlık içinde olanlarda sevgi yoktur.

-32-

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالْطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِي لِلَّذِينَ آمَنُواْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Kul men harreme zînetallâhilletî ahrece li ibâdihî vet tayyibâti miner rızk kul hiye lillezîne âmenû fîl hayâtid dunyâ hâlisaten yevmel kıyâmeh kezâlike nufassılul âyâti li kavmin yalemûn

Kul men harrame : anlat, de, kim, haram, sığınak, kutsal olan,
zinete : süs, değerler, sıfatlar,
Allâh elletî : Allah, ki o
Ahrace li abid hi : çıkardı, ortaya koydu, açığa çıkarma, için, kul, o

ve et tayyibâti	: temiz olan, güzel, iyi,
min el rızkı	: rızık, nimet, fayda, yarar
Kul hiye li ellezîne âmenû	: anlat, de, o, için, iman edenler,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamlarında
hâlisaten	: has, en içten, samimi, temiz, özellikle, gönülden
yevme el kıyâmeti	: diriliş vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti
Kezalike nufassılu	: işte böylece, kısım, bölüm, ayrı ayrı açıklıyoruz,
el âyâti	: ayet, delil, işaretler, hakikatler,
li kavmin yalemun	: kavim için, topluluklar, insanlar, biliyorlar, bilirler

32- De ki: Kutsal olan sıfatlar kimindir? Ki o Allah'ındır. O kullarını açığa çıkarandır ve rızıkları tertemiz verendir. O iman eden kimseler için anlat: Ölünceye kadar yaşamlarında gönülden hareket etsinler. İşte insanların bilmeleri için, delilleriyle hakikatleri ayrı ayrı açıklıyoruz.

-33-

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُواْ بِاللّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Kul innemâ harreme rabbiyel fevâhişe mâ zahere minhâ ve mâ batane vel isme vel bagye bi gayril hakkı ve en tuşrikû billâhi mâ lem yunezzil bihî sultânen ve en tekûlû alallâhi mâ lâ talemûn

Kul innema haram	: de ki, ancak, sadece, kutsal, yasak, sığınak,
rabbi	: rab, vücudlandıran, şekillendiren,
el fevâhişe	: haddini aşmış, benlik içinde olma, kötülükler, günahlar
mâ zahere	: açıkta olan şey, zahir olan, görünen, açıkça,
min-hâ	: ondan
mâ batane	: gizli olan şey, görünmeyen, batında,
ve el isme	: günah, fenalar,
ve el bagye	: haset, zulüm, isyan, haddi aşmak,
bi gayr el hak	: başka, diğer, hak, hakikat
ve en tuşriku bi allah	: ortak koşmanız, şirk koşmanız, Allaha
mâ lem yunezzil	: değil, şey, ne, sunmak, indirmediği şey
bi-hi sultanen	: ona, delil, hüccet,
ve en tekûlû	: söylemek, söylemeniz
alâ allâhi	: Allah' için, Allah hakkında,
ma la talemun	: bilmediğiniz şey,

33- De ki: Kutsal olan ancak sizi vücudlandırandır. Gizli ya da açıkça benlik içinde olmak ve fenalarda olmak ve hakikatleri bırakıp, hasetlikler, zulüm içinde olmak, Allah'a ortak koşmaktır. O'na ait apaçık sunulan bir delile ulaşmadan, Allah hakkında bilmediğiniz şeyi söylemeyin.

-34-

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاء أَجَلُهُمْ لاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ

Ve li kulli ummetin ecel fe izâ câe eceluhum lâ yestehırûne sâaten ve lâ yestakdimûn

Ve li kulli ummet	: için, bütün, herkes, insanlar,
ecel	: bir zaman, belirli bir zaman, ecel,
İza cae ecelu-hum	: geldiğinde, ecel, vakit, onlar
lâ yestehırûne saaten	: artık, böylece, yok, ertelenme, bir saat, o vakit
ve lâ yestakdimûne	: öne alınmaz, tehir edilmez

34- Bütün insanların belirli bir zamanı vardır. Onlara ecel geldiğinde, artık onu bir an bile erteleme yoktur ve öne alma yoktur.

-35-

يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Yâ benî âdeme immâ yetiyennekum rusulun minkum yekussûne aleykum âyâtî fe menittekâ ve asleha fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

ya beni ademe	: ey Âdemoğulları
İmmâ yetiyenne kum	: ama, olduğunda, gelme, hakikatleri sunan, size
Resul min kum	: resul, hakikatleri gösteren, sizden, içinizden
Yekussune aleykum ayeti	: kıssa eder, anlatır, kıssalarla açıklar, size, ayet, delil,
men ittekâ	: kim, takva, fenalardan sakınma ortak koşmama
ve asleha	: temizlenme, iyileşme, ıslah
fe lâ havfun aleyhim	: artık korku yoktur, onlara
ve lâ hum yahzenûne	: yok, onlar, mahzun, üzülme, hüzün, keder

35- Ey Âdemoğulları! Sizlerden olan hakikatleri gösterenlerin, size kıssalarla açıklayıp anlattığı ayetleri kim anlarsa, fenalardan sakınır Allah'a ortak koşmazsa ve ıslah olursa, artık onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak da yoktur.

-36-

وَالَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُواْ عَنْهَا أُوْلَـَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Vellezîne kezzebû bi âyâtinâ vestekberû anhâ ulâike ashabun nâr hum fîhâ hâlidûn

ve ellezine kezzebu	: yalanlarda kalan, yalanlayanlar,
bi ayat na	: ayetlerimizi, delil, işaret
ve estekberû anha	: büyüklendiler, kibirlendiler, ondan
Ulaike	: işte onlar,
ashabu en nâri	: sahip, ateş, ateş ehli, ateş halkı, yakıp yıkıcı haller,
Hum fiha halidin	: onlar, orada, o halde, devamlı

36- Ayetlerimize karşı yalanlarda kalanlar ve kibirli hallerde olanlar, işte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hallerde hareket ederler.

-37-

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُوْلَئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ الْكِتَابِ حَتَّى إِذَا جَاءتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُواْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا وَشَهِدُواْ عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُواْ كَافِرِينَ

Fe men azlemu mimmenifterâ alallâhi keziben ev kezzebe bi âyâtih ulâike yenâluhum nasîbuhum minel kitâb hattâ izâ câethum rusulunâ yeteveffevnehum kâlû eyne mâ kuntum tedûne min dûnillâh kâlû dallû annâ ve şehidû alâ enfusihim ennehum kânû kâfirîn

Fe men azlemu	: artık, öyleyse, işte, kim, zalim olan
mimmen ifterâ	: kimseden, iftira, uyduran,
alâ Allâh keziben	: Allah'a karşı, Allah hakkında, yalan
Ev kezzebe bi ayati hi	: ya da, yalanlarda kalan, onun ayetlerini
Ulaike yenâlu-hum	: işte onlar, kazanmak, erişir, ulaşır, onlar
nasibu-hum	: pay, nasip, hisse, onların,
min el kitabi	: kitaptan, varlık kitabı, hakikatlerden,
Hatta izâ caethum	: hatta, olduğunda, gelme, onlar,
resul na	: hakikati gösteren, resul, irsal eden, biz,
yeteveffevne-hum	: sevgiyle olma, sevgi bağlılığı, vefa, onların
Kalu eyne	: dendi, nerede, nasıl,
mâ kuntum tedune	: yöneldiğiniz şey, dua,
min dûni Allah	: Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylere yönelmek,
Kâlû dallu anna	: dediler, dendi, sapma, hakikatlerden sapma, bizden
Ve şehid	: tanık, her an her yerde olan,
alâ enfusi-him	: nefslerinde, kendilerinde
enne-hum kanu kafirin	: olduğuna, onlar, oldu, hakikatleri örtenler

37- Öyleyse Allah hakkında bir şey uyduran ve o yalanları aktaran, ya da onun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kimdir? İşte onlar, kitaptaki hakikatler hakkında gerçeklere ulaşamadılar, hatta onlara gelen Resullerdeki sevgiyi onlar anlayamadılar. Onlara bildirildi: Allah'ı bırakıp zanna dayalı yöneldiğiniz şeyler nerede? Onlara bildirildi: Hakikatlerimizden saptınız. Onlar, kendilerinde her an varolanı anlayamadılar, onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örttüler.

-38-

قَالَ ادْخُلُواْ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُم مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا ادَّارَكُواْ فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لأُولاَهُمْ رَبَّنَا هَؤُلاء أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَكِن لاَّ تَعْلَمُونَ

Kâledhulû fî umemin kad halet min kablikum minel cinni vel insi fîn nâr kullemâ dehalet ummetun leanet uhtehâ hattâ izeddârekû fîhâ cemîân kâlet uhrâhum li ûlâhum rabbenâ hâulâi edallûnâ fe âtihim azâben difen minen nâr kâle li kullin difun ve lâkin lâ talemûn

kâle edhulû	: dedi, dahil olma, o hale bürünme,
fi umemin	: topluluklar, insanlar,
Kad halet min kabli-kum	: oldu, gelip geçen, sizden önceki
min el cinni	: bilinmeyen, tanımlamayanlar, bilinmeyen
ve el insi	: tanınanlar, bilinen
fî en nâri kullema	: ateşin içinde, her defa, hep,
dehalet	: girdi, dahil olmak
Ummetun leanet	: topluluk, insanlar, rahmetten uzaklaşma,
uhte ha	: kardeş, kişiler
Hatta izâ eddârakû	: hatta, olduğunda, hiç durmaksızın, ardınca
fî-hâ cemian	: orada, nerede, hepsi, topluluklar
Kâlet uhra hum li ula hum	: dedi, dediler, sonra, onlar, için, ilk, önce, onlar
rabbe-nâ haulai	: Rabbimiz, işte onlar,
edalla na	: bizi saptırdı, dalalet, hakikatten uzaklaşmak,
Fe âti-him azaben	: artık, vermek, olmak, kalmak, onlar azap, sıkıntı,
Difen	: zayıf kalmak, fazla, iki misli,
min en nâri	: ateşte, yakıcılık
Kâle li kullin difun	: dedi, bildirdi, herkes için, bütün, zayıf, fazla
Ve lakin lâ talemûne	: lakin, yok, siz, bilme, bilmezsiniz, bilemediniz,

38- Bildirildi: Sizlerden önceki gelip geçen, bildiğiniz ya da bilmediğiniz topluluklardan, Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşan kişiler gibi, yakıp yıkıcı hallere dahil oldunuz. O topluluklar gibi o hallere büründünüz. Hatta o topluluklar gibi hiç durmadan o hallere devam ettiniz. Onlardan sonrakiler, onlardan öncekiler için derler ki: Rabbimiz! İşte onlara uyduğumuzdan dolayı biz hakikatlerin dışına saptık, böylece onlar gibi sıkıntılarda kaldık, hakikatleri anlamada zayıf kaldık, ateşte kaldık. Bildirildi: Hakikatleri anlamada herkes gibi zayıf kaldınız ve siz bilemediniz.

-39-

وَقَالَتْ أُولاَهُمْ لأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ فَذُوقُواْ الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ

Ve kâlet ûlâhum li uhrâhum fe mâ kâne lekum aleynâ min fadlin fe zûkûl azâbe bimâ kuntum teksibûn

ve kâlet ula hum	: dedi, evvel, ilk, önce, onlar,
li uhra hum	: sonrakiler için, onlar
Fe mâ kâne lekum aleyna	: böylece, değil, şey, sizin yoktur, bize
min fadlin	: lütuf, nimet, nitelik, nicelik
fe zûkû	: artık, öyleyse, tatmak, o halde olmak, hissetme,

el azâbe	: azap, sıkıntı
Bima kuntum teksibûne	: şeyler, sebebiyle, elde etme, kazanmış olduğunuz

39- Onlardan öncekiler, onlardan sonrakiler için derler ki: Sizler de bizler gibi hakkın niteliklerini anlayan olmadınız, bundan dolayı yapmış olduğunuz şeyler sebebiyle o sıkıntılı hallerde kaldınız.

-40-

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُواْ عَنْهَا لاَ تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاء وَلاَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

İnnellezîne kezzebû bi âyâtinâ vestekberû anhâ lâ tufettehu lehum ebvâbus semâi ve lâ yedhulûnel cennete hattâ yelicel cemelu fî semmil hiyât ve kezâlike neczîl mucrimîn

inne ellezine kezzebu	: doğrusu, o kimseler, yalanlarda kalan
bi âyâti-nâ	: ayetlerimizi, delil, işaret
ve estekberû	: büyüklendiler, kibirlendiler
an-hâ la tufettehu lehum	: onlara, yok, açılma, fethetme, ulaşma, onlar
ebvâbu	: kapı, kısım, hakikatler,
el semâi	: ulvi âlem, sema, gökyüzü,
ve lâ yedhulûne el cennete	: yok, girme, dahil olma, cennet, huzur,
Hattâ yelice	: hatta, girme, giriş, geçer,
el cemel	: güzel, güzellik, deve, halat, cümleler,
fî sem	: içinde, işitmek, dinlemek,
el hiyatı	: etrafını çevirme, perde, iplik
Kezâlike neczi	: işte böyle, karşılık, ceza,
el mücrimin	: fenalarda kalan, günahkâr

40- Doğrusu o hallerde kalanlar, ayetlerimize karşı yalanlarda kaldılar ve kibirlendiler. Onlar Ulvi Âlem'in hakikatlerine ulaşamadılar ve huzura dahil olamadılar. Hatta etraflarını çeviren varlığı işitme içinde olup, güzelliklere geçemediler. İşte fenalarda kalanların karşılığı budur.

-41-

لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

Lehum min cehenneme mihâdun ve min fevkıhim gavaş ve kezâlike neczîz zâlimîn

Lehum min cehennem	: onlar, cehennem, cehaletin derin halleri
Mihadun min fevki him	: döşenmiş, nimetler, onların üstünde, hallerinde,
gavaşın	: boya, örtücü, göremeyen, cehaletin örtüsü,
Ve kezâlike neczi	: işte böyle, karşılık, ceza,
el zalimin	: zulümlerde olan, zalimler,

41- Onlar, üzerlerinde olan nimetlerle döşenmiş hakikatleri göremeyip cehaletin sıkıntılarında kaldılar. İşte zalimlerin karşılığı budur.

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ لاَ نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلاَّ وُسْعَهَا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Vellezîne âmenû ve amilus sâlihâti lâ nukellifu nefsen illâ vusahâ ulâike ashâbul cenneh hum fîhâ hâlidûn

Ve ellezine amenu	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: hakk yolunda dosdoğru çalışanlar, Salih amel,
la nukellifu	: yok, biz, görev, emanet, sorumluluk, yük,
nefsen	: nefs, kendisi, kişi,
İlla vusa ha	: ancak, var, onun gücü, kapasitesi, genişletmek, tanıma
Ulaike ashâbu el cenneti	: işte onlar cennet ehli, halkı, huzura sahip olan,
Hum fiha halidun	: onlar, orada, o halde, devamlı, ebedi

42- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise, kendilerinde Bizi anlamanın sorumluluğunu ihmal etmezler. Ancak kapasiteleri nisbetince hareket ederler. İşte onlar huzur ehlidir, onlar devamlı o hâl ile hareket ederler.

-43-

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الأَنْهَارُ وَقَالُواْ الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلا أَنْ هَدَانَا اللّهُ لَقَدْ جَاءتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُواْ أَن تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve nezanâ mâ fî sudûrihim min gıllin tecrî min tahtihimul enhâr ve kâlûl hamdu lillâhillezî hedânâ li hâzâ ve mâ kunnâ li nehtediye levlâ en hedânallâh lekad câet rusulu rabbinâ bil hakk ve nûdû en tilkumul cennetu ûristumûhâ bimâ kuntum tamelûn

ve neza na	: biz, çekip aldık,
ma fi sudur him	: gönüllerinde olan şeyler, onlar
Min gıllin	: kin, düşmanlık, uzaklık,
Terci min taht him el enhar	: vardır, akar, makamlarında, akıp giden bir ilim
Kalu el hamdu li Allah	: dediler, tüm niteliklerin sahibi, Allah'tır
Ellezi hedâ-nâ li haza	: ki, o bize yol gösteren, hidayet veren, hakikatler için
ve mâ kunna li nehtediye	: biz olmadık, hakikatlere yol bulmak için
Levla en hedâ-na Allâh	: eğer, olmasaydı, hidayet, yol bulmamız, Allah
Lekad caet	: doğrusu, geldi, sundu, gösterdi
resul	: hakikati gösteren, resül, irsal eden, açığa çıkaran,
rabbi na	: rabbimiz, bizi vücudlandıran,
bi el hakkı	: hak ile, dosdoğru, hakikatler, gerçek,
Nûdû	: nida, seslenme, bildirilme,
en tilkum el cennet	: işte bu, cennet, huzur,
ûristumû-hâ	: miras, varis, kalan, karşılık olan, ona
Bima kuntum tamelûne	: şeyler, sebebiyle, yapmış olduklarınız

43- Bizi anladıklarından dolayı onların gönüllerinden; kin, öfke gibi şeyler çekip çıkarılmıştır. Makamlarında bir ilim üzeredirler. Derler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır, ki O'dur hakikatler için bize yol gösteren ve Allah'ın bizdeki hidayeti olmasaydı biz yol bulan olamazdık ve doğrusu hakikatleri gösterenler, bizi vücudlandıranın hakikatlerini sundular. Onlara: Hakk yolunda yaptığınız çalışmalar sebebiyle bulduğunuz huzur işte budur, diye bildirilir.

-44-

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُواْ نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَّعْنَةُ اللّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

Ve nâdâ ashâbul cenneti ashâben nâri en kad vecednâ mâ vâadenâ rabbunâ hakka fe hel vecedtum mâ vaade rabbukum hakka kâlû neam fe ezzene muezzinun beynehum en lânetullâhi alez zâlimîn

ve nâdâ	: nida, seslendiler, nida ettiler,
ashabu cennet	: cennet ehli, sahip, huzur ehli,
ashâbe en nâri	: ateş ehli, halkı
en kad veced-nâ	: biz bulduk
ma vaade-nâ	: vaadedilen şey, biz,
rabb na hakk	: rabbimiz, hakk, gerçek,
Fe hel vecedtum	: artık, değil mi, siz buldunuz,
ma vaade	: değil, şey, ne, vaat,
rabbu-kum hakka	: Rabbiniz, hak, gerçek,
Kalu neam	: dediler, evet
fe ezene muezzin	: o zaman, ilan, bildirdi, bildiren, ilan eden,
beyne hum	: aralarında
en lânet Allâh	: lanet, rahmetten uzaklaşma, Allah,
ala el zalimin	: Allah, zulüm yapan, zalimler,

44- Huzur ehli, ateş ehline seslenir: Gerçeklerle ilgili Rabbimizin vaat ettiği şeyleri biz bulduk, gerçeklerle ilgili Rabbinizin vaat ettiği şeyleri siz de buldunuz mu? Derler ki: Evet. Onların aralarında yetkili olan bildirir: Zalimler Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşanlardır.

-45-

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالآخِرَةِ كَافِرُونَ

Ellezîne yasuddûne an sebîlillâhi ve yebgûnehâ ivecâ ve hum bil âhireti kâfirûn

Ellezine yasuddun	: o kimseler, mani olma, engel, men etme,
an sebîli Allâhi	: Allah yolundan, hakikatlerden,
ve yebgûne-hâ	: aramak, talep etmek, istek, meyil, ona, o hallere,
ivecen	: eğrilik, çarpıklık, yanlışlık, tahrif etmek,
ve hum bi el ahirat	: onlar, sonunda, ahiret
kafirun	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örtenler

45- O kimselerin halleri, Allah yolunda hakikatleri anlamaya engeldir ve hakikatleri çarpıtmaya meyillidirler ve onlar sonunda hakikatleri görmemezlikten gelirler.

-46-

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلاًّ بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْاْ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلاَمٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ

Ve beynehumâ hicâb ve alel a'râfi ricâlun yarifûne kullen bi sîmâhum ve nâdev ashâbel cenneti en selâmun aleykum lem yedhulûhâ ve hum yatmeûn

ve beyne-humâ	: onların aralarında, ikisi arasında,
hicabun	: perde, duvar, anlayış farkı,
Ve alâ el arâfi ricalun	: bilme, ariflik, yükseltilmiş, ileri gelen, yüksek makam
yarifune kullen	: tanımak, arif olmak, irfaniyet, hepsini
bi sima-hum	: simalarından, yüzlerinden, onlar
ne nadey	: nida, seslenme,
ashâbe el cennet	: sahib, ehli, arkadaş, huzur, huzur ehli,
en selâmun aleykum	: barış sizin üzerinize olsun
lem yedhulû-hâ	: değil, girme, dahil olamayan, oraya, o huzura
ve hum yatmeun	: onlar, ümit eden, çok isteyen, bekleyen, arzu eden,

46- Onların aralarında perde vardır. Bir ariflik içinde yüksek makamlarda olanların hepsinin yüzlerinde ise bir irfaniyet vardır. Huzur ehli olanlar, henüz o irfaniyete dahil olmayanlara; barış sizin üzerinize olsun, diye seslenir. Onlar bir arzu içindedirler.

-47-

وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاء أَصْحَابِ النَّارِ قَالُواْ رَبَّنَا لاَ تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Ve izâ surifet ebsâruhum tilkâe ashâbin nâri kâlû rabbenâ lâ tecalnâ mealkavmiz zâlimîn

ve izâ surifet	: çevrildikleri zaman, kayıverince,
ebsar hum	: bakış, basiret, anlayış, onlar
tilkâe	: tarafa, yönüne, kendiliğinden
ashâbi en nâri	: ehli, halkı, arkadaş, ateş, yakıp yıkıcı olan,
Kalu rabb na	: dediler, Rabbimiz,
la tecal na	: yok, kılma, eyleme, yapma, izin verme, biz,
mea	: beraber, birlikte,
el kavmi ez zâlimîne	: zalim kavim, zalim kimseler,

47- Onların bakışları ateş ehline kayıverince: Rabbimiz! Bizi, zalim kimselerle birlikte hareket ettirme, derler.

-48-

وَنَادَى أَصْحَابُ الأَعْرَافِ رِجَالاً يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُواْ مَا أَغْنَى عَنكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ

Ve nâdâ ashâbul arâfi ricâlen yarifunehum bi sîmâhum kâlû mâ agnâ ankum cemukum ve mâ kuntum testekbirûn

ve nada	: nida etme, seslenme,
ashabu el arafi	: sahip, ehli, arif, bilmek, yükseltilmiş, sırt, tepe,
Ricâlen	: ileri gelen, kişiler, adamlar, kâmil kişiler,
yarıfune hum	: yüksek makam, ileri gelen, ariflik, tanıma, onlar
bi sima-hum	: özellik, sima, yüz, eser, alamet, özellik, dinlemek, onlar
Kâlû ma agna ankum	: derler, değil, gani, fayda, zenginlik, değer, varlık, sizler
Cemu kum	: birlik, toplama, siz
ve ma kuntum testekbirûn	: değil, şey, ne, oldunuz, büyük olan, kibirlilik

48- Yüksek makamların özelliklerine sahip olanlar, kişileri simalarından tanırlar. Onlara seslenirler ve derler ki: Sizler değerlerin sahibi değilsiniz, sizler birliğin sahibi değilsiniz ve siz bir kibirlilik içinde olmayın.

-49-

أَهَؤُلاء الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لاَ يَنَالُهُمُ اللّهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُواْ الْجَنَّةَ لاَ خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلاَ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ

E hâulâillezîne aksemtum lâ yenâluhumullâhu bi rahmeh udhulûl cennete lâ havfun aleykum ve lâ entum tahzenûn

e haulai ellezîne aksemtum	: bunlar mı, o kimseler, kasem, yemin, söz, siz
lâ yenâlu-hum Allâh	: yok, ulaşmak, başarmak, anlamak, onlar, Allah
Bi rahmet	: rahmet,
udhulû el cennet	: dahil olma, girme, cennet, huzur,
lâ havfun aleykum	: yok, korku, çekinme, size
ve lâ entum tahzenûne	: siz mahzun olmayacaksınız

49- Allah'ı anlamıyorken anlamak isteyip, sizin gibi hakikatler için söz verip sözlerine uyan o kimselere: Bir rahmet ile huzura dahil olun, size korku yoktur ve size mahzun olmak yoktur, denir.

-50-

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُواْ عَلَيْنَا مِنَ الْمَاء أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّهُ قَالُواْ إِنَّ اللّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ

Ve nâdâ ashâbun nâri ashâbel cenneti en efîdû aleynâ minel mâi ev mimmâ rezekakumullâh kâlû innallâhe harremehumâ alel kâfirîn

ve nâdâ	: nida, seslenme,
ashabu en nar	: yakıp yıkıcı halde olan, ateş halkı, ateşte olan
ashâbe el cenneti	: huzur ehli,
en efîdû aleyna	: aktarın, verin, sunun, bize,
min el mai	: su, bir ilim, ilimden
Ev minmâ	: yada, o şeylerden,
razak na kum allah	: rızık, fayda, biz, siz, Allah
Kalu inne Allâh	: dediler, doğrusu, Allah,
haram	: kutsal, sığınak, yasak, değerli
humâ ala el kafirin	: üzerinde, hakkında, hakikati görmemezlikten gelen

50- Ateş ehli olanlar, huzur ehli olanlara seslenirler: Sizin irfaniyet bulduğunuz ilimden ya da Allah hakkında fayda bulduğunuz şeylerden bize de aktarın, derler. Huzur ehli olanlar derler ki: Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, doğrusu kendi üzerlerinde olan Allah'ın kutsal hakikatlerini anlayamazlar.

-51-

لَّذِينَ اتَّخَذُواْ دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنسَاهُمْ كَمَا نَسُواْ لِقَاء يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُواْ بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

Ellezînettehazû dînehum lehven ve leiben ve garrethumul hayâtud dunyâ, felyevme nensâhum kemâ nesû likâe yevmihim hâzâ ve mâ kânû bi âyâtinâ yechadûn

Ellezine ettehazu	: o kimseler, edindiler, çekilmek, sarılma,
din hum	: din, inançları, yasa, onlar,
Lehven	: nefsani beklenti, çıkar, eğlence, oyun, günahlı,
ve leiben	: oyun, önemsememe, oyalanma,
Garat hum	: aldanma, onlar,
el hayat el dunya	: dünya hayatı, yaşamlarında
fe el yevme	: böylece, o gün, o vakit, ölüm vakti,
nensa hum	: biz, unutma, araştırmamak, onlar
Kemâ nesu	: gibi, nasıl, unutma,
likae	: tevhid, birlik, ulaşma, kavuşma, anlama,
yevmi-him haza	: gün, vakit, onlar, bu, o,
ve mâ kanu bi ayeti na	: olmadı, ayetlerimiz, işaret, delil,
yechadûne	: reddetmek, engellemek, inkar etmek

51- Onların din diye edindikleri; nefsanî beklenti, hakikatleri önemsememe, oyalanmadan ibarettir. Onlar dünya hayatına aldandılar. Böylece onlar vakitlerini Bizi unutarak geçirdiler. Bizi anlamayı unuttukları gibi, onlara gelecek olan o ölüm vaktini de unuttular ve ayetlerimizi anlayanlardan olmadılar, inkâr ettiler.

-52-

وَلَقَدْ جِئْنَاهُم بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَى عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Ve lekad ci'nâhum bi kitâbin fassalnâhu alâ ilmin huden ve rahmeten li kavmin yuminûn

ve lekad cina hum	: andolsun, doğrusu, sunduk, getirdik, verdik, onlar,
bi kitab	: bir kitab, varlık kitabı, yazılı olan,
Fassal nâ hu	: ayrı ayrı açıkladık, gösterdik, ayrıntılı, o, o kitap,

alâ ilmin	: bir ilim üzere, ilim içinde,
Huden ve rahmeten	: yol gösteren ve rahmet olarak
li kavmin yuminun	: kavim için, kimseler, insanlar, inanma, iman etme

52- Doğrusu onlara, tüm varlığı bir kitap olarak sunduk. İnanan kimselerden olmaları için, yol gösterici ve rahmet olan, içinde ilim barındıran hakikatleri, onda ayrıntılı bir şekilde açıkladık.

-53-

هَلْ يَنظُرُونَ إِلاَّ تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبْلُ قَدْ جَاءتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَاء فَيَشْفَعُواْ لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُواْ أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ

Hel yanzurûne illâ tevîleh yevme yetî tevîluhu yekûlullezîne nesûhu min kablu kad câet rusulu rabbinâ bil hakk fe hel lenâ min şufeâe fe yeşfeû lenâ ev nureddu fe namele gayrellezî kunnâ namel kad hasirû enfusehum ve dalle anhum mâ kânû yefterûn

hel yanzurûne	: mı, yapmaz larmı? bakıp görme, araştırmak,
illa tevil hu	: ancak, yorum, açıklama, o
Yevme yeti	: gün, vakit, her an, gelme,
tevil hu	: yorum, açıklama, hakikatin gösterilmesi,
yekûlu ellezine	: derler, söylerler, o kimseler,
nesu hu	: unugma, unutulmuş, o, Hu, hak
min kablu kad caet resul	: önceden, daha önce, geldi, resul, hakikati gösteren,
rabbi-nâ bi el hakk	: Rabbimiz, hak ile, gerçek,
Fe hel lena min şufeâe	: varmı, değil mi, bize, himaye, şefaat, birliğe ulaşma
fe yeşfeû lena	: şefaat, tek, birliğe götüren, himaye, bize
Ev nureddu	: yada, reddetme, geri döndürülelim
fe namele gayr ellezi	: o zaman, yapalım, amel, başka, değil, o kimseler
kunnâ namel	: biz yapmış olduk, uğraştık,
kad hasirû enfus hum	: oldu, hüsran, kaybedenler, başarısız, nefsleri, kendileri
Ve dalla an-hum	: sapma, uzaklaşma, hakikatlerden sapma, onlardan
mâ kânû yefterûn	: değil, şey, ne, oldu, uydurulmuş, iftira

53- Her an onlara açıklanmış olarak gelen, tüm varlık kitabındaki o açıklamalara bakıp ta görmezler mi? Hakkı unutan kimseler derler ki: Daha önce de Rabbimizin hakikatlerini söyleyen Resuller gelmişti. Bundan sonra da bizim birliği anlamamızı sağlayacak olan, birliğe yol gösterecek olan, ya da bizi reddetmeden kurtaracak olan olacak mı? Nefslerini tanımada hüsrana uğrayanlar gibi yaptık, bizde başka şeylerle uğraştık. İşte uydurmalardan başka şeylerde olmayanlar hakikatlerden uzaklaşırlar.

-54-

إِنَّ رَبَّكُمُ اللّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ اللّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

İnne rabbekumullâhullezî halakas semâvâti vel arda fî sitteti eyyâmin summestevâ alel arşı yugşîl leylen nehâre yatlubuhu hasîsen veş şemse vel kamere ven nucûme musahharâtin bi emrih e lâ lehul halku vel emr tebârekallâhu rabbulâlemîn

İnne rabb kum	: muhakkak, rabb, vücudlandıran, siz,
Halaka Allah ellezi	: yaratılan, vareden, halkeden, Allah, ki o,
el semavat ve el ard	: gökleri ve yeri
fî sitteti	: Sedat, doğruluk içinde, noksansız, intizam, hatasız,
eyyâmin	: hayırlı, güzel, temiz, günler,
summe istevâ	: sonra istiva etti, kapladı, sardı, kuşattı,
ala el arş	: arş, bütün her yer, bütün kâinat,
Yugşî	: takip eden, örtülme, kaplama,
el leyl en Nehar	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık,
yatlubu-hu hasis	: onu talep eder, takip eder, devamlı,
ve el şemse ve el kamer	: güneş ve ay
ve en nucûme	: yıldızlar
Musahharâtin	: hazırlanmış, olup giden, hareket eden,
bi emr hi	: işleyiş, hüküm, o
E la lehu el halku	: değil mi, ona, halk etmek, var etmek, yaratmak
Ve el emru	: iş, işleyişin sahibi, hüküm,
tebareke	: bereket, var edip duran, zatıyla yüce olan, tüm sıfatlar,
Allah rabbu el âlemîne	: Allah, âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

54- Muhakkak ki sizi vücudlandıran Allah'tır. O halkedendir. Gökleri ve yeri bir intizam, bir güzellik içinde varedendir, bütün her yeri sarandır. Birbirini takip eden gece ve gündüz, güneş ve ay ve yıldızlar O'nun işleyişle hareket eder gider. Halketmek O'na ait değil midir? Allah; bütün varlığı vücudlandıran, bütün varlıktaki işleyişin sahibi, bütün varlığı Zatıyla tutandır.

-55-

ادْعُواْ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

Udû rabbekum tedarruan ve hufyeh innehu lâ yuhıbbul mu'tedîn

Udû	: yönelme, dua, istek, aramak,
rabbe kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran
Tedarruan	: tevazu, alçak gönüllülük, gizlice,
ve hufyeten	: gizli, içten, samimi, gizli,
inne-hu la yuhıb	: muhakkak, o, yok, sevgi, muhabbet,
el mutedin	: haddi aşma, saldırgan, bencil arzularda olan,

55- Sizi vücudlandırana tevazu içinde ve içtenlikle yönelin. Muhakkak ki o haddi aşanlarda sevgi yoktur.

-56-

وَلاَ تُفْسِدُواْ فِي الأَرْضِ بَعْدَ إِصْلاَحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ

Ve lâ tufsidû fîl ardı ba'de ıslâhıhâ ved'ûhu havfen ve tamaâ inne rahmetallâhi karîbun minel muhsinîn

ve lâ tufsidû fi el ard	: yok, fesat, bozgunculuk çıkarmayın, yeryüzü
Bade ıslah ha	: sonra, iyileştirme, ıslah etme, düzeltme, onu
ve udû hu	: yönelme, dua, istek, aramak, ona,
havf	: saygı, korku,
ve tamaa	: ümit, arzu,
İnne rahmete allâh	: muhakkak, rahmet, Allah'ın
Karîbun	: yakınlık,
min el muhsinin	: iyiliklerde olan, güzellikler, Muhsinler

56- Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın. Oradaki hakikatler ile ıslah olun ve O'na bir saygı içinde ve arzuyla yönelin. Muhakkak iyiliklerde, güzelliklerde olanlar Allah'ın rahmetine daha yakındırlar.

-57-

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّى إِذَا أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالاً سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ الْمَاء فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْموْتَى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Ve huvellezî yursilur riyâha buşren beyne yedey rahmetih hattâ izâ ekallet sehâben sikâle suknâhu li beledin meyyitin fe enzelnâ bihil mâe fe ahrecnâ bihîmin kulli el semerât kezâlikenuhricul mevtâ leallekum tezekkerûn

ve huve ellezi yursilu	: o, ki o, gönderir, veren,
er riyâha buşran	: rüzgâr, istek, latif duygular, müjde, sevindirici bilgi
beyne yedey rahmet hi	: önünde, güç olarak, rahmet, yagmur, fayda, onun
Hattâ iza ekallet	: hatta, olduğunda, yol alan,
Sehâben sikalen	: bulutlar, karanlık, ağır, yüklü, yağmur bulutları
suknâ-hu	: onu sevk ettik, gönderen,
li beled meyyit	: belde, ölü beldelere, ölü gönüllere
fe enzel-nâ bihi el mae	: böylece indirdik, sunduk, ona, su, ilim, rahmet,
fe ahrac-nâ bihi	: böylece, çıkarttık, dışarı, onunla,
min kulli el semerâti	: bütün, her türlü, her şey, ürünlerden,
Kezalike nuhricu	: işte bu, çıkmak, ortaya çıkmak,
el mevtâ	: nutfe, tohum, ölüm,
lealle-kum tezekkerun	: umulur ki, siz, hakikatlere ulaşma, hakikatlerle seyir

57- Ki O'dur; yağmurdan önce müjdeci olarak rüzgârı gönderen, yağmur yüklü bulutları yol aldıran, onu ölü beldelere sevk eden, sonra da ondan su çıkaran. Böylece oradan her türlü ürünler çıkartılır. İşte böylece tohumlar çıkar. Umulur ki siz varlığın varoluş hakikatlerine ulaşır, o hakikatlerle bu âleme bakarsınız.

-58-

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لاَ يَخْرُجُ إِلاَّ نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ

Vel beledut tayyibu yahrucu nebâtuhu bi izni rabbih vellezî habuse lâ yahrucu illâ nekidâ kezâlike nusarriful âyâti li kavmin yeşkurûn

ve el beledu el tayyibu	: şehir, belde, vücut, o yer, temiz
Yahrucu nebat hu	: çıkar, çıkarır, bitki, nebat, üretim, irfaniyet, o
bi izni rabbi-hi	: yetkili olan, izin, Rabbinin
ve ellezi habis	: ki o, habis, kötü olan,
la yahrucu	: yok, çıkma, çıkmaz, ihrac, ortaya çıkmaz,
İlla nekiden	: başka, sadece, faydasız, rahatsızlık
Kezalike nusarrifu	: işte böyle, kısım kısım açıklama, ayrıntılı,
el âyâti	: ayetler, delil, işaret,
li kavmin yeşrukun	: kimse, şükür, nimetlerin sahibini bilip teslim etme

58- Her şeyde yetkili olan Rabbini anlayanların, o temizlenmiş vücutlarından bir irfaniyet ortaya çıkar. Kötülüklerde olan o kimselerden ise, faydasızlıktan başka bir şey ortaya çıkmaz. İşte böylece nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerden olmanız için, hakikatleri delillerle ayrıntılı bir şekilde açıklarız.

-59-

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّيَ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Lekad erselnâ nûhan ilâ kavmihî fe kâle yâ kavmibudûllâhe mâ lekum min ilâhin gayruh innî ehâfu aleykum azâbe yevmin azîm

Lekad ersel na Nuh	: doğrusu, andolsun, gönderdik, açığa çıkmak, biz, Nuh
ilâ kavmi-hi	: kavmine
fe kâle ya kavmi	: böylece dedi, ey kavmim
abudû Allâh	: Allah'a kul olun
mâ lekum min ilah gayr hu	: sizin için yoktur, bir ilah, ondan başka
İnni ehafu aleykum	: ben, çekiniyorum, korkuyorum, sizin üzerinize
Azabe yevmin azimin	: sıkıntı, gün vakit, büyük gün, ölünceye kadar

59- Doğrusu Nuh, kavmine Bizi anlatmak için açığa çıktı. Dedi ki: Ey kavmim! Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, sizin için ondan başka ilah yoktur. Ben ölüm vakti sizlere gelinceye kadar sıkıntılarda kalmanızdan korkuyorum.

-60-

قَالَ الْمَلأُ مِن قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ

Kâlel meleu min kavmihî innâ le nerâke fî dalâlin mubîn

Kâle le meleu	: dedi, ileri gelen, din adamları,
min kavm hi	: onun kavmimin

İnnâ le nera ke	: biz, elbette, görüyoruz, seni
fî dalâlin mubin	: dalâlet içinde, ayrıklık, gerçeklerden sapmış, apaçık

60- Onun kavminin ileri gelenleri: Biz seni apaçık bir dalalet içinde görüyoruz, dediler.

61-

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلاَلَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Kâle yâ kavmi leyse bî dalâletun ve lâkinnî resûlun min rabbil âlemîn

Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim
leyse bî dalaletun	: ben değilim, dalalet, sapıklıkta, ayrılmış
ve lâkin-nî resul	: fakat ben, resul, hakikatleri gösteren, irsal, anlatan
min rabbi el âlemîne	: alemlerin Rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

61- Dedi ki: Ey kavmim! Ben bir dalalet içinde değilim ve lâkin ben, tüm varlığı vücudlandıranı anlatmaya çalışıyorum.

-62-

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالاَتِ رَبِّي وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Ubelligukum risâlâti rabbî ve ensahu lekum ve alemu minallahi mâ lâ talemûn

ubelligu-kum	: size tebliğ ediyorum,
risalet rabbi	: risalet, hakikatlerin bildirilmesi, görevli, rab,
ve ensahu	: ve nasihat ediyorum, öğüt veriyorum
Lekum alemu min Allah	: size, bilme, Allah
mâ lâ talemûne	: sizin bilmediğiniz şeyleri

62- Sizin Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri bilmeniz için öğüt veriyorum ve her varlığın Rabbimin risaleti olduğunu sizlere tebliğ ediyorum.

-63-

أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَاءكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُواْ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

E ve acibtum en câekum zikrun min rabbikum alâ raculin minkum li yunzirekum ve li tettekû ve leallekum turhamûn

e ve acibtum	: şaşırdınız mı, acayip,
en cea kum	: sundu, geldi, size
Zikrun	: zikir, anma, anlatma,
min rabbi-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
alâ raculin min kum	: bir adama, kişi, içinizden
li yunzire-kum	: sizi uyarması için, hakikatleri açıklayıp uyarması,
ve li tettekû	: takva, fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmama
ve lealle-kum turhamun	: umulur ki, siz, merhamet sahibi olursunuz

63- Sizi vücudlandıranı anlattığı, size hakikatleri açıklayıp uyardığı ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın dediği için ve rahmet bulmanız ve umulur ki siz merhamet sahibi olursunuz dediği için, içinizden bir kimsenin size gelmesine şaşırdınız mı?

-64-

فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُواْ قَوْماً عَمِينَ

Fe kezzebûhu fe enceynâhu vellezîne meahu fil fulki ve agraknellezîne kezzebû bi âyâtinâ innehum kânû kavmen amîn

fe kezzebû-hu	: böylece, fakat, onu yalanladılar
fe encey nâ-hu	: böylece, fakat, necat bulma, kurtuluş, biz, o
ve ellezîne mea hu	: o kimseler, beraber, birlikte, o
fî el fulki	: sonsuzluk, yol olma, astronomi, gemide
Ve agrak-nâ	: boğulma, cehaletinde boğulma, kaybolma, biz,
Ellezine kezzebu	: o kimseleri, yalanlarda kalan,
bi ayet na	: ayetlerimiz, delil, işaret,
inne-hum kanu	: muhakkak, doğrusu, onlar, oldu,
kavm amin	: kimse, topluluk, âmâ, hakikati göremeyen

64- Böylece onu yalanladılar. Fakat o Bizde necat buldu ve onunla birlikte olan kimseler hakikatlere yol aldılar. Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan kimseler ise kendi cehaletlerinde boğuldular. Doğrusu onlar hakikatleri göremeyen kimselerden oldular.

-65-

وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُوداً قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلاَ تَتَّقُونَ

Ve ilâ âdin ehâhum hûdâ kâle yâ kavmibudûllâhe mâ lekum min ilâhin gayruh e fe lâ tettekûn

ve ilâ âdin	: Ad kavmine,
eha hum Hud	: onların kardeşleri, Hud
kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim,

abudu Allah	: kulluk, Allah
mâ lekum min ilah	: sizin için yoktur, bir ilah,
gayr hu	: ondan başka
E fe lâ tettekûne	: hala, takva, fenalardan sakınma, ortak koşmama,

65- Ad kavmine de kardeşleri Hud geldi. Dedi ki: Ey kavmim! Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, sizin için ondan başka ilah yoktur. Hâlâ fenalardan sakınmaz mısınız?

-66-

قَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وِإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

Kâlelmeleullezîne keferû min kavmihî innâ le nerâke fî sefâhetin ve innâ le nezunnuke minel kâzibîn

Kâle el meleu	: dedi, ileri gelen, din adamları, o kimseler
Ellezine keferu	: o kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelen, örtenler
min kavmi-hi	: onun kavminden,
İnnâ le nera ke	: biz, elbette, görme, bakmak, sen,
fi sefahet	: terbiyesiz, aşırılık, utanmazlık
Ve inna le nezunnu-ke	: biz, kesinlikle, zannediyoruz, sen
min el kazibine	: yalancılardan, yalanlarda kalan,

66- Onun kavminden, hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerden ileri gelenleri dediler ki: Biz seni gerçekten bir utanmazlık içinde görüyoruz ve biz senin elbette yalancılardan olduğunu zannediyoruz.

-67-

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Kâle yâ kavmi leyse bî sefâhetun ve lâkinnî resûlun min rabbil âlemîn

Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim
leyse bî sefahatun	: ben değilim, utanmaz, terbiyesiz, akılsızlık
ve lâkin-nî resul	: lakin ben, resul, hakikati gösteren, anlatan,
min rabbi el âlemîne	: tüm varlığı vücudlandıran, âlemlerin Rabbi

67- Dedi ki: Ey kavmim! Ben bir utanmazlık içinde değilim ve lâkin ben, tüm varlığı vücudlandıranı anlatmaya çalışıyorum.

-68-

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالاتِ رَبِّي وَأَنَاْ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ

Ubelligukum risâlâti rabbî ve ene lekum nâsıhun emîn

ubelligu-kum	: size tebliğ ediyorum, siz,
risalet rabbi	: vazife, görevli, hakikatleri açığa çıkarma, Rab
ve ene lekum nasih	: ben, size, nasihat, öğüt,
emin	: güvenilir, eminlik, delilleriyle,

68- Her varlığın Rabbimin risaleti olduğunu sizlere tebliğ ediyorum ve ben sizlere hakikatlerden emin olarak öğüt veriyorum.

-69-

أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَاءكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَاذْكُرُواْ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاء مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً فَاذْكُرُواْ آلاء اللّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

E ve acibtum en câekum zikrun min rabbikum alâ raculin minkum li yunzirekum vezkurû iz cealekum hulefâe min badi kavmi nûhın ve zâdekum fil halkı bastaten fezkurû âlâallahi leallekum tuflihûn

e ve acibtum	: şaşırdınız mı, acayip,
en cea kum	: sundu, geldi, size
Zikrun	: zikir, anma, anlatma,
min rabbi-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
alâ raculin min kum	: bir adam, kişi, içinizden, sizden,
li yunzire-kum	: için, hakikatleri açıklayıp uyarmak, siz
ve uzkuru iz ceale kum	: hatırlayın, yaptığında, kılmak, eylemek, siz
Hulefâe min badi kavm nuh	: ardından gelen, halifeler, sonra, Nuh kavmi
ve zâdekum fi el halk	: arttırdı, güçlü kıldı, halkiyet, yaratılış,
bastate	: gelişim, genişlik, güç, kuvvet,
fe uzkurû alae Allah	: artık hatırlayın, nimet, tecelliler, Allah
lealle-kum tuflihun	: umulur ki, siz, felah, kurtulmak, özü anlamak,

69- Sizi vücudlandıranı anlattığı için, size hakikatleri açıklayıp uyardığı için, içinizden bir kimsenin size gelmesine şaşırdınız mı? Hatırlayın ki Nuh kavminin ardından sizler varedildiniz ve gelişen, çoğalan bir yaratılış içinde siz varedildiniz. Bundan böyle Allah'ın nimetlerini hatırlayın. Umulur ki siz özünüzü anlarsınız.

-70-

قَالُواْ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Kâlû e citenâ li nabudallâhe vahdehu ve nezere mâ kâne yabudu âbâunâ fetinâ bi mâ teidunâ in kunte mines sâdıkîn

Kâlû e cite na	: dediler, geldin, bize,
li nabud allah	: için, kul olmamız, Allah,
vahde hu	: teklik, bir, o,

ve nezere	: bırakalım, terkedelim
mâ kâne yabudu	: değil, ne, şey, oldu, kulluk,
abau na	: atalarımız
Feti na	: haydi, bize getir, isbat et, sun,
bima teidu na	: şeyler, sözlediğin, vaat, biz
İn kunte min es sadıkine	: eğer, sen sadıklardan, doğru sözlülerden oldun

70- Dediler ki: Sen bize, tek Allah'a kul olmamız ve atalarımızın kulluk ettiği şeyleri bırakmamızı mı söylemeye geldin? Eğer sen doğruyu söylüyorsan, öyleyse bize söylediğin şeyleri getir, ispat et.

-71-

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاء سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَآؤُكُم مَّا نَزَّلَ اللّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ فَانتَظِرُواْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ

Kâle kad vakaa aleykum min rabbikum ricsun ve gadabun e tucâdilûnenî fî esmâin semmeytumûhâ entum ve âbâukum mâ nezzelallâhu bihâ min sultânin fentezırû innî meakum minel muntezırîn

Kâle kad vakaa	: dedi, oldu, vuku bulan, ortaya çıkan, açığa çıkan
Aleykum min rabbi kum	: üzerinizde, rabbinizden, vücudlandıran,
Ricsun	: pislik, kirlilik, cehalet kirliliği
ve gadabun	: öfke, hiddet, kızgınlık,
e tucâdilûne-nî	: benimle mücadele mi ediyorsunuz
fî esmâin	: isimler için, hakkında,
Semmeytum ha	: isimlendirdiğiniz, onu
Entum ve âbâu-kum	: siz ve atalarınızın
mâ nezzele Allâhu	: sunmadığı, bildirmek, indirmek, Allah
bi-hâ min sultan	: ona, bir delil, güçlü olan, hükümdar,
Fe ıntezıru	: artık bekleyin,
inni mea-kum	: ben, birlikte, beraber, siz
min el muntezırîne	: bekleyenlerden

71- Dedi ki: Sizi vücudlandıranın tecellileri sizin üzerinizde açığa çıkmıştır. Siz, cehalet kirliliği ve hiddet halleriyle, siz ve atalarınızın değişik isimlerle isimlendirdiğiniz, Allah'ın hiçbir delil sunmadığı şeyler hakkında, bana karşı mücadele mi ediyorsunuz? Bundan sonra gözlemleyin bekleyin, ben de sizinle birlikte gözlüyorum bekliyorum.

-72-

فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُواْ مُؤْمِنِينَ

Fe enceynâhu vellezîne meahu bi rahmetin minnâ ve kata'nâ dâbirellezîne kezzebû bi âyâtinâ ve mâ kânû muminîn

fe encey nâ hu	: böylece, necat bulma, kurtuluş, biz, o
ve ellezîne mea hu	: o kimseler, beraber, birlikte, o

bi rahmetin minna	: bir rahmet, bizden,
ve kata na dabira	: kesmek, bitirmek, bıraktılar, terk, biz, arka, kök, asliyet,
Ellezi kezzebu bi ayatina	: o kimseler yalanlarda kalan, ayetlerimiz, delil, işaret,
ve mâ kânû muminîne	: olmadı, olmaz, mümin

72- Böylece o Bizde necat buldu ve onunla birlikte olan kimseler de rahmetimize ulaştılar. Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan kimseler ise, geldikleri asliyetleri olan Bizi anlamayı terk ettiler ve onlar müminlerden olamadılar.

-73-

وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللّهِ وَلاَ تَمَسُّوهَا بِسُوَءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Ve ilâ semûde ehâhum sâlihan kâle yâ kavmi'budûllâhe mâ lekum min ilâhin gayruhu kad câetkum beyyinetun min rabbikum hâzihî nâkatullâhi lekum âyeten fe zerûha tekul fî ardıllâhi ve lâ temessûhâ bi sûin fe yehuzekum azâbun elîm

ve ilâ semûd	: Semud'a,
eha hum salih	: onların kardeşi, Salih
kâle ya kavmi	: böylece dedi, ey kavmim
abudu Allah	: kulluk, Allah
mâ lekum min ilah gayr hu	: sizin için yoktur, bir ilah, ondan başka
Kad câet-kum	: oldu, size geldi
Beyyinetun min rabbi kum	: apaçık delillerle, rabbinizin, vücudlandıran,
Hazihi nâkatu allâh	: bu, deve, temiz olma, tepe, nükte, Allah
Lekum ayeten	: sizin için, bir ayeti delil, işaret
fe zerû-ha	: artık onu bırakın, salıverin
tekul	: beslenmek, faydalanmak, yararlanmak,
fî ardı Allâh	: arzında, toprağında, yeryüzünde, Allah
ve lâ temessû-hâ	: yok, temas, dokunma,
bi suin	: kötülük, fenalık
fe yehuze kum	: o zaman, artık, almak, edinmek, sarmak, siz,
azab elim	: acı sıkıntı, azap, elim acı,

73- Semûd kavmine de onların kardeşi olan Sâlih dedi ki: Ey kavmim! Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, sizin için ondan başka ilah yoktur. Sizi vücudlandıranın apaçık delilleri size geldi. İşte bu Allah'ın varettiği bir devedir, sizin için bunda deliller vardır. Artık onun beslenmesi için Allah'ın arzına salıverin ve ona kötülükle temas etmeyin, sonra sizleri acı sıkıntılar sarıverir.

-74-

وَاذْكُرُواْ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاء مِن بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُواْ آلاء اللّهِ وَلاَ تَعْثَوْا فِي الأَرْضِ مُفْسِدِينَ

Vezkurû iz cealekum hulefâe min ba'di âdin ve bevveekum fîl ardı tettehızûne min suhûlihâ kusûren ve tenhitûnel cibâle buyûten fezkurû âlâ allâhi ve lâ tasev fîl ardı mufsidîn

ve uzkurû iz ceale kum	: hatırlayın, yapmıştı, kıldı, eyledi, siz
Hulefea min badi âdin	: ardından, sonra, Ad kavmi
ve bevvee-kum fi el ard	: sizi yerleştirdi, yeryüzünde
tettehızûne	: edindiniz, yararlandınız
min suhûli-hâ kasr	: ovalarından, köşk saray, yücelik, rahat, ferah
Ve tenhitûne	: keski, oyma, oyuyorsunuz,
el cibal buyuten	: dağlar, büyüklük, ev, beden,
Fe uzkur alae Allâh	: zikir, anma, hatırlama, Allah'ın ni'metleri
ve lâ tasev fi el ard	: yok, karışıklık bozgunculuk, yeryüzünde,
mufsidin	: fesat, ikilik

74- Hatırlayın ki Ad kavminin ardından sizleri var etti ve yeryüzünde sizleri yerleştirdi, ormanlarından köşkler ve dağları yontarak evler edindiniz. Artık Allah'ın nimetlerini hatırlayın ve yeryüzünde ikilik çıkarmayın, bozgunculuk yapmayın

-75-

قَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُواْ مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُواْ لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ
أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ قَالُواْ إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ

Kâlel meleullezînestekberû min kavmihî lillezînestud'ıfû li men âmene minhum e talemûne enne sâlihan murselun min rabbihi kâlû innâ bimâ ursile bihî muminûn

Kâle el meleu	: dedi, ileri gelen, din adamları,
Ellezine istekberu	: o kimseler, kibirlenen, büyüklenen,
min kavmi hi	: onun kavminin
li ellezîne ıstudıfû	: hakir görülen, mazlum, zayıf, güçsüz sayılan kimselere
li men amene	: kimselere, inanan, iman eden
min-hum e talemun	: onlardan, biliyor musunuz?
Enne salih murselin	: gerçekten, Salih, görevli, gönderilmiş,
min rabbi-hi	: Rabbinden, Rabbi tarafından
Kâlû inna bima ursile	: dediler, biz, şeyler, gönderilen
Bihi muminûne	: onunla, inanan kimseler, müminler

75- Onun kavminin kibirli olan kimselerden ileri gelenleri, ona inanan zayıf mazlum kimselere dediler ki: Siz, Salih'in Rabbi tarafından gönderildiğini gerçekten biliyor musun? Onlar da dediler ki: Biz onun hakikatleri anlattığına inanıyoruz.

-76-

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُواْ إِنَّا بِالَّذِيَ آمَنتُمْ بِهِ كَافِرُونَ

Kâlellezînestekberû innâ billezî âmentum bihî kâfirûn

kâle ellezîne istekberû	: dedi, o kimseler, kibirli, büyüklenen
İnnâ bi ellezi amen tum	: biz, o kimse, onu, inanma, siz
Bihi kâfirûne	: onu, hakikatleri görmeyip örtenler, kabul etmeyen,

76- Kibirlilik içinde bulunan o kimseler dediler ki: Biz, sizin inandığınız o kimsenin sunduğu hakikatleri görmüyoruz, kabul etmiyoruz.

-77-

فَعَقَرُواْ النَّاقَةَ وَعَتَوْاْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُواْ يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

Fe akarûn nâkate ve atev an emri rabbihim ve kâlû yâ sâlihu'tinâ bimâ teidunâ in kunte minel murselîn

Fe akaru	: sonra, kestiler, kaybetme, yaralama, tutulma,
en nakat	: dişi deve, temiz olma, tepe, nükte
ve atev an emr rabbi him	: haddi aşma, işleyiş, hüküm, rabbi, onlar
ve kâlû ya Salih	: dediler, ey Salih
ati na bima teıdu na	: getir, sun, bize, şeyler, vaat, söylediğin, sözler, biz
İn kunte min el murselîne	: eğer, oldun, gönderilen, görevli olan, hakikati gösteren

77- Sonra da deveyi kestiler. Onlar Rabbinin işleyişi hakkında haddi aştılar ve dediler ki: Ey Salih! Eğer hakikatleri gösteren olduğunu söylüyorsan, bize söylediğin şeyleri göster.

-78-

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُواْ فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ

Fe ehazethumur recfetu fe asbahû fî dârihim câsimîn

Fe ehazet hum	: böylece, sardı, o halde kaldı, yakaladı, sarılmak,
el recfetu	: titremek, sarsıntı, sarsılmak,
fe asbahû	: bunun üzerine, böylece oldular
fî dâri-him casimin	: bulundukları yerde, yurtlarında, kaybeden, çöken

78- Ve onlar cehaletlerine sarıldılar, hakikatlerle sarsılmadılar. Böylece onlar bulundukları yerde kaybedenlerden oldular.

-79-

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِن لاَّ تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ

Fe tevellâ anhum ve kâle yâ kavmi lekad eblagtukum risâlete rabbî ve nesahtu lekum ve lâkin lâ tuhıbbûnen nâsıhîn

fe tevellâ anhum	: böylece, döndü, ayrıldı, yüz çevirdi, onlardan
ve kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim

Lekad eblagtu-kum	: andolsun, gerçek ki, size tebliğ ettim, ulaştırdım
Risâlete rabbi	: risaleler, hakikatlerin bilgisini, rabbimin
ve nesahtu lekum	: ve nasihat ettim, öğüt verdim
Ve lakin la tuhıbbûne	: ve lakin, yok, sevgi
en nâsıhîne	: nasihat edenler, öğüt veren

79- Böylece Salih onların o hallerinden yüz çevirdi ve dedi ki: Ey kavmim! Şu bir gerçek ki, size Rabbimin hakikatlerinin bilgisini tebliğ ettim ve sizlere nasihat ettim ve lâkin nasihat edenlere karşı sizin içinizde sevgi yok.

-80-

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّن الْعَالَمِينَ

Ve lûtan iz kâle li kavmihî e tetûnel fâhışete mâ sebekakum bihâ min ehadin minel âlemîn

ve lut iz kale li kavmi hi	: Lut, dediğinde, demişti, o kavmi için, kavmine
e tetûne	: getiriyorsunuz, oluyorsunuz,
el fahişet	: büyüklük hali, ego, haddini aşan, hayasız, benlik
Ma sebeka-kum biha	: değil, şey, sizden önce gelip geçmiş, siz, onu
min ehadin	: bir, birlik, bir kimse,
min el alemin	: âlemlerin, topluluklar, tüm varlık,

80- Lut, kavmine demişti ki: Sizler âlemlerin bir olan sahibine karşı, sizden önceki topluluklarda olmayan, hayâsızlık, haddi aşmışlık, benlikler içinde mi oluyorsunuz?

-81-

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاء بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

İnnekum le tetûner ricâle şehveten min dûnin nisâi bel entum kavmun musrifûn

inne-kum le tetune	: doğrusu, siz, gelmek, getirmek,
el rical	: ileri gelen, kişi, erkek, devlet ricali,
Şehvet	: şehvet, aşırı istek,
min dûni en nisai	: kadınlardan başka, nefsini tanıma yolunda olan,
Bel entum kavm musrifûn	: bilakis, siz, kavim, kimse, haddi aşan bir kavim

81- Doğrusu siz, kadınlardan başka şehvetle erkeklere de geliyorsunuz. Bilakis siz haddi aşan kimselersiniz.

-82-

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلاَّ أَن قَالُواْ أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ

Ve mâ kâne cevâbe kavmihî illâ en kâlû ahricûhum min karyetikum innehum unâsun yetetahherûn

ve mâ kâne cevab kavm hi	: olmadı, cevap, onun kavmi
İlla en kalu	: ancak, sadece, dediler
ahricu kum	: çıkarın, atın, siz
min karyeti-kum	: bulunduğunuz yerden, beldenizden

inne-hum unasun	: doğrusu, muhakkak ki onlar, insanlar, özleri,
yetetahherûne	: saf olan, çok temiz, temiz tutan, hatasız,

82- Onun kavminin bir cevabı olmadı. Sadece, onları bulunduğunuz yerden çıkarın, doğrusu onlar kendilerini temiz tutan insanlardan dediler.

-83-

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلاَّ امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

Fe enceynâhu ve ehlehû illemreetehu kânet minel gâbirîn

Fe encey na hu	: böylece, necat bulma, kurtuluş, biz, o
ve ehle-hu	: ehli, sahip olan, ehil olan, o,
illa emr ete hu	: ancak, başka, işleyiş, hüküm, onunla olan
kânet min el gâbirîne	: oldu, geride kalanlardan, geçmiş, eski cehalette kalan

83- Böylece o ve onunla birlikte işleyişin hakikatine sahip olanlar Bizde necat buldular. Diğerleri de kendi cehaletlerinde kalanlardan oldular.

-84-

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ

Ve emtarnâ aleyhim matarâ fenzur keyfe kâne âkıbetul mucrimîn

ve emtar nâ aleyhim	: yağmak, rahmet, biz, su, üzerlerine,
matara	: yağmur, rahmet,
fe unzur keyfe kane	: artık bak, gör, nasıl, oldu
âkıbetu el mucrimîne	: akıbetleri, sonu, fenalarda kalan, suçlu, günahkâr,

84- Kendi cehaletlerinde kalanlar, kendi üzerlerindeki Bizim rahmetimizi rahmetleri saydılar. Fenalarda kalanların akıbetlerinin nasıl olduğunu artık bak gör.

-85-

وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَوْفُواْ الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلاَ تَبْخَسُواْ النَّاسَ أَشْيَاءهُمْ وَلاَ تُفْسِدُواْ فِي الأَرْضِ بَعْدَ إِصْلاَحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Ve ilâ medyene ehâhum şuaybâ kâle yâ kavmi'budûllâhe mâ lekum min ilâhin gayruhu kad câetkum beyyinetun min rabbikum fe evfûl keyle vel mîzâne ve lâ tebhasûn nâse eşyâehum ve lâ tufsidû fîl ardı bade ıslahıhâ zâlikum hayrun lekum in kuntum muminîn

ve ilâ medyene	: Medyen'e,
eha hum şuayb	: onları kardeşleri, Şuayb
kâle ya kavmi abudu Allah	: böylece dedi, ey kavmim, kulluk, Allah
mâ lekum min ilah gayr hu	: sizin için yoktur, bir ilah, ondan başka
Kad câet-kum	: oldu, size geldi
Beyyinetun	: apaçık deliller, apaçık görünen,
min rabbi kum	: rabbinizin, sizi vücudlandıranın
fe evfû el keyl	: artık vefa, sevgiyle davranmak,
ve el mizan	: ölçü, denge, tartı,
ve lâ tebhasû	: yok, eksiltmek, ucuz,
en nâse eşyae hum	: insanlar, eşya, mal, hakları, onlar
ve lâ tufsidû	: yok, fesat, bozgunculuk çıkarmayın, ikilik,
fi el ard	: yeryüzü
Bade ıslah ha	: sonra, iyileştirme, ıslah etme, düzeltme, onu
zâlikum hayrun lekum	: işte bu hayırlıdır, sizin için
in kuntum muminîne	: eğer müminler, inananlar iseniz

85- Medyen'e kardeşleri Şuayb geldi. Dedi ki: Ey kavmim! Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, sizin için ondan başka ilah yoktur. Sizi vücudlandıranın apaçık delilleri sizin üzerinizdedir. Bundan böyle sevgiyle davranın, ölçülü olun ve dengeli olun ve insanların mallarını değersiz kılmayın. Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın, sonra oradaki hakikatler ile ıslah olun, eğer inanırsanız işte bu sizin için daha hayırlıdır.

-86-

وَلاَ تَقْعُدُواْ بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُواْ إِذْ كُنتُمْ قَلِيلاً فَكَثَّرَكُمْ وَانظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

Ve lâ tak'udû bikulli sırâtın tû'ıdûne ve tasuddûne an sebîlillâhi men âmene bihî ve tebgûnehâ ivecen vezkurû iz kuntum kalîlen fe kesserekum vanzurû keyfe kâne âkıbetul mufsidîn

ve lâ takudû	: yok, oturmak, beklemek, oturmayın, engel olmayın
bi kulli sıratın tuıdun	: her yol, hep, bütün yollar, söz veren, vaad,
ve tasuddûn	: mani olma, engel, men etme,
an sebil allah	: yol, hakikatlerin yolu, Allah yolunda
Men amen bihi	: kim, kimse, iman eden, inanan, ona
ve tebgûne-hâ	: onda arıyorsunuz, istiyorsunuz,
ivecen	: eğri, bozuk, eksiklik
ve uzkurû iz kuntum kalil	: hatırlayın, siz, az, zayıf, bilgisiz,
fe kessere-kum	: sonra, çokluk, bolluk, siz
ve unzurû	: bakın, görün, anlayın,
Keyfe kane akıbet	: nasıl olur, akıbet, sonu,
el mufsidîne	: bozguncu, ikilik, fesat çıkaranlar

86- Söz verip hep dosdoğru yol üzere olana engel olmayın. Hakikatlere inanan kimsenin eksiğini arayıp, Allah yolunda olanlara engel olmayın ve hatırlayın ki siz zayıf olanlardandınız, sonra da siz güçlendiniz. Bozgunculuk yapan, ikilik çıkaranların akıbetleri nasıl olur bakın görün.

-87-

وَإِن كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنكُمْ آمَنُواْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُواْ فَاصْبِرُواْ حَتَّى يَحْكُمَ اللّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

Ve in kâne tâifetun minkum âmenû billezî ursiltu bihî ve tâifetun lem yuminû fasbirû hattâ yahkumallâhu beynenâ ve huve hayrul hâkimîn

ve in kâne taifetun	: eğer olursa, ise, grup, taife, kimseler
min-kum amenu	: sizden, içinizden, iman eden
Bi ellezi ursiltu bi-hi	: ki, o, gönderildim, hakikatleri gösterdim, onunla
ve tâifetun lem yuminu	: bir taife, grup, kısım, değil, inanma, inanmazlar
fe usbirû	: o zaman sabredin
Hatta yahkume Allâh beyn na	: hatta, hüküm veren, Allah, aramızda
Ve huve hayru	: o, hayırlı, iyi olan,
el hakimîn	: hakim olan, hüküm hikmet sahibi

87- Sizlerden bir kısmınız gösterdiğim hakikatlere inanır ve bir kısmınız inanmazsa, artık aramızda Allah'ın hükümleri ortaya çıkıncaya kadar sabredenlerden olun. O hüküm ve hikmetiyle hayırlı olandır.

-88-

قَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُواْ مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ

Kâlel meleullezînestekberû min kavmihî le nuhricenneke yâ şuaybu vellezîne âmenû meake min karyetinâ ev le teûdunne fî milletinâ kâle e ve lev kunnâ kârihîn

Kâle el meleu ellezine	: dedi, ileri gelen, o kimseler
İstekberû min kavmi hi	: büyüklendiler, kibirlendiler, onun kavminin
le nuhrice enneke	: elbette, seni çıkaracağız, dışarı,
ya şuayb	: ey şuayb
ve ellezîne amenu mea ke	: iman edenler, seninle birlikte
min karyeti-nâ	: beldemizden, bulunduğumuz yerden
Ev le teûdu	: ya da, mutlaka, elbette, dönersiniz, yönelmek,
enne fi millet na	: bizim, millet, örf adet, aynı inançta buluşanlar
Kâle eve lev	: dedi, ise, olsada,
Kunna kârihîne	: biz olduk, isteksiz, gönülsüz

88- Onun kavminin kibirli olan kimselerinden ileri gelenleri dediler ki: Ey Şuayb! Seninle birlikte iman edenleri, bulunduğumuz yerden elbette çıkaracağız ya da tekrar bizim inanç ve adetlerimize dönerseniz başka. O da dedi ki: Peki ya biz istemiyorsak?

-89-

قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَن نَّعُودَ فِيهَا إِلاَّ أَن يَشَاء اللّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ

Kadiftereynâ alallâhi keziben in udnâ fî milletikum ba'de iz necceynallâhu minhâ ve mâ yekûnu lenâ en neûde fîhâ illâ en yeşâallahu rabbunâ vesia rabbunâ kulle şey'in ilmen alallâhi tevekkelnâ rabbeneftah beynenâ ve beyne kavminâ bil hakkı ve ente hayrul fâtihîn

kad ifterey-nâ	: oldu, iftira, uydurma, biz,
ala Allah kezibe	: Allah'a karşı, Allah hakında, yalanlar,
İn udna fî milleti-kum	: eğer dönersek, milletiniz, inanç, örfe adet, siz
Bade iz neccey na	: sonra, necat bulduktan sonra, kurtuluş, biz,
Allah minha	: Allah, ondan, onun hakkında,
ve ma yekûnu	: olamaz, olmaz
Lenâ en neude fiha	: bizim, geri dönme, oraya
İlla en yeşâe	: ancak, sadece, istek, irade,
Allâh rabbi na	: Allah, rabbimiz, bizi vücudlandıran
Vesia rabb nâ	: ihata eden, kuşatan, Rabbimiz,
kule şeyin ilmen	: bütün her şey, ilim
alâ allâhi tevekkel na	: Allah'a, tüm varlığımızla teslim olduk, tevekkül
rabbe-nâ	: Rabbimiz,
iftah beyne na	: aç, açmak, aydınlatmak, ayır, aramızı
ve beyne kavmi-nâ	: kavmimizin arasını
bi el hakkı	: hak ile, gerçek, hakikat,
Ve ente hayru	: sen, hayırlı olan, iyi
el fâtihîne	: açan, ortaya çıkaran, fatih

89- Biz Allah'ta necat bulduktan sonra, sizin inanç ve adetlerinize dönersek, Allah hakkında uydurmalar yapan ve o yalanları aktaranlara uymuş oluruz. Artık bizim o hallere geri dönmemiz olmaz. Rabbimiz Allah'tır, sadece O'dur irade sahibi olan. Rabbimiz bütün her şeyi de ilmiyle ihata edendir. Tüm varlığımızla Allah'a teslim olduk. Rabbimiz! Bizimle, kavmimiz arasındaki hakikatleri açığa çıkar, sensin hayırla açığa çıkaran.

-90-

وَقَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْباً إِنَّكُمْ إِذاً لَّخَاسِرُونَ

Ve kâlel meleullezîne keferû min kavmihî le inittebatum şuayben innekum izen le hâsirûn

Kâle el meleu	: dedi, ileri gelen, din adamları, bilgili olan,
Ellezine keferu	: kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelen
min kavmi-hi	: onun kavminden,
le in ittebatum şuayb	: eğer gerçekten tabi olursanız, şuayb
inne-kum izen el hasirun	: muhakkak siz, hüsran, kaybedenlerden

90- Onun kavminden olan, hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerden ileri gelenleri dediler ki: Eğer siz Şuayb'e uyarsanız, muhakkak ki sizler kaybedenlerden olursunuz.

-91-

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُواْ فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ

Fe ehazethumur recfetu fe asbahû fî dârihim câsimîn

Fe ehazet hum	: böylece, sardı, o halde kaldı, yakaladı, sarıldı,
el recfetu	: titremek, sarsıntı, sarsılmak,
fe asbahû	: bunun üzerine, böylece oldular

fî dâri-him casimin : bulundukları yerde, yurtlarında, kaybeden, çöken

91- Ve onlar cehaletlerine sarıldılar, hakikatlerle sarsılmadılar. Böylece onlar bulundukları yerde kaybedenlerden oldular.

-92-

الَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْاْ فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيْبًا كَانُواْ هُمُ الْخَاسِرِينَ

Ellezîne kezzebû şuayben ke en lem yagnev fîhâ ellezîne kezzebû şuayben kânû humul hâsirîn

ellezine kezzebû şuayb : o kimseler, yalanlarda kalanlar, yalanlayan, şuayb
Ke en lem yagnev fiha : gibi, şarkı söylemek, önemsememek, şenlik, orada
ellezîne kezzebû şuayb : o kimseler, yalanlarda kalanlar, yalanlayan, şuayb
Kanu hum el hâsirîne : oldu, onlar, hüsran, kaybedenler

92- Şuayb'ın sunduğu hakikatleri yalanlayan o kimseler, orada hakikatleri önemsememezlik içinde oldular. Şuayb'ın sunduğu hakikatleri yalanlayanlar, kaybedenlerden oldular.

-93-

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالاَتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ

Fe tevellâ anhum ve kâle yâ kavmi lekad eblagtukum risâlâti rabbî ve nesahtu lekum fe keyfe âsâ alâ kavmin kâfirîn

fe tevellâ anhum : böylece, döndü, ayrıldı, yüz çevirdi, onlardan
ve kâle ya kavmi : dedi, ey kavmim
Lekad eblagtu-kum : andolsun, gerçek ki, size tebliğ ettim, ulaştırdım
Risâlete rabbi : risaleler, hakikatlerin bilgisini, rabbimin
ve nesahtu lekum : ve nasihat ettim, öğüt verdim
Fe keyfe âsâ : artık, nasıl, genişlik, zuhur, ciddi olmak, katılaşmak, batmak
alâ kavmin kafirin : kavim, kimseler, topluluk, hakikatleri örten

93- Böylece Şuayb, onların o hallerinden yüz çevirdi ve dedi ki: Ey kavmim! Şu bir gerçek ki, size Rabbimin hakikatlerinin bilgisini tebliğ ettim ve sizlere nasihat ettim. Artık hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler hakikatleri nasıl önemseyebilirler.

-94-

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلاَّ أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاء وَالضَّرَّاء لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ

Ve mâ erselnâ fî karyetin min nebiyyin illâ ehaznâ ehlehâ bil besâi ved darrâi leallehum yaddarraûn

ve mâ ersel na : açığa çıkmasın ki, irsal, biz,
fî karyetin : bir beldeye, bulundukları yere, köy,

min nebiyi	: nebi, haberci, anlatan
İllâ ehaz na	: yalnız, ancak, sarmak, alma, çıkarma, biz,
ehle ha	: ehli, halk, o
bi el besâi	: fakirlik, sıkıntı, zorluk,
ve el darr	: zorluk, zarar, hastalık,
lealle-hum yaddarraun	: umulur ki, onlar, sığınma, korunma, gizlice, tevazü,

94- Bulundukları yerde Bizi anlatan biri açığa çıkmasın ki; oranın halkı sıkıntılar içinde, zayıflıklar içinde ve zorluklar içinde olmasın. Umulur ki onlar hakikatlerle korunurlar.

-95-

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى عَفَواْ وَّقَالُواْ قَدْ مَسَّ آبَاءنَا الضَّرَّاء وَالسَّرَّاء فَأَخَذْنَاهُم بَغْتَةً وَهُمْ لاَ يَشْعُرُونَ

Summe beddelnâ mekânes seyyietil hasenete hattâ afev ve kâlû kad messe âbâenad darrâu ves serrâu fe ehaznâhum bagteten ve hum lâ yeşurûn

Summe bedel na	: sonra, böylece, aşama, kademe, değiştirme, biz
mekân el seyyieti	: yer, mekân, kötülük, fenalık,
el hasenet	: iyilik, iyi çalışma, güzellik
Hattâ afev	: böylece, çoğalma, rahatlık, affetme, vazgeçme
ve kâlû kad messe	: dediler, oldu, isabet, dokunma,
âbâe-nâ el darr	: atalarımız, sıkıntı, müşkül, zarar, zorluk
ve el serrâu	: sevinç, mutluluk, hayır, surur, ferahlık
fe ehaz-nâ-hum bagteten	: işte, alma, yakalama, sarma, biz, aniden, ansızın
Ve hum lâ yeşurûne	: onlar, yok, şuur, kendinin ve çevresinin farkında olan

95- Böylece onlar Bizi anladıklarında, fenalıkların yerini güzelliklerle değiştirirler, böylece rahatlarlar ve derler ki: Atalarımız da hem zorluklar ve hem mutluluklar içinde oldu. İşte onlar Bizi unuttuklarında, eski halleri onları sarıverir ve onlar, kendilerini ve çevrelerini tanıma yolunda olmazlar.

-96-

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُواْ وَاتَّقَواْ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاء وَالأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُواْ فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ

Ve lev enne ehlel kurâ âmenû vettekav le fetahnâ aleyhim berekâtin mines semâi vel ardı ve lâkin kezzebû fe ehaznâhum bimâ kânû yeksibûn

ve lev enne	: eğer, olsalar
ehle el kura	: ehil, bilgili olan, halk, o belde, oranın,
amenu	: inanma, iman etme,
ve ittekav	: takva, fenalardan sakınma, ortak koşmama
le fetah-nâ aleyhim	: elbette, açardık, ortaya koymak, onlar,
bereket	: bereket, feyiz, verimlilik,

min es semâi ve el ard	: semadan, ulvi âlem ve yer, toprak,
Ve lakin kezzebû	: lakin, fakat, yalanlarda kaldılar, yalanladılar
fe ehaz-nâ-hum	: böylece, alma, yakalama, sarma, biz, onlar
Bima kânû yeksibûne	: sebebiyle, elde ettikleri, yaptıkları, kazanmış oldukları

96- Eğer onlar, bulundukları yerlerde hakikatlerin bilgisine sahip olup iman etselerdi ve fenalardan sakınıp ortak koşanlardan olmasalardı, elbette onlar göklerin ve yerin hakikatlerinden feyiz alırlar, her şeyin ortaya çıkışının Bize ait olduğunu anlarlardı. Fakat onlar yalanlarda kaldılar. Böylece onlar yaptıkları şeyler sebebiyle Bizi anlayamadılar, cehalet hallerine sarıldılar.

-97-

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتاً وَهُمْ نَآئِمُونَ

E fe emine ehlul kurâ en yetiyehum besunâ beyâten ve hum nâimûn

e fe emin	: yoksa emin mi oldular?
ehlu el kura	: ehli, bilgili, halk, belde, yer, makam
en yetiye-hum	: gelen, sunulan, onlar,
besu na	: aruzu, istek, sıkıntı, yakıcı, azap, müşkül, biz
Beyaten	: gece çalışması, gaflet içinde, biat etme
ve hum naimun	: onlar, uykuda, gaflet,

97- Yoksa onlar; bir gaflet içindeyken Bizi anlayacaklarını, sıkıntılardan kurtulup, onlara sunulan hakikatlerden makamlarında bilgi sahibi olacaklarından emin mi oldular? Onlar bir gaflet içindedirler.

-98-

أَوَ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ

E ve emine ehlul kurâ en yetiyehum besunâ duhan ve hum yelabûn

e fe emin	: yoksa emin mi oldular?
ehlu el kura	: ehli, halk, o belde, o yer
en yetiye-hum	: sunulan, gelen, onlar,
besu na	: arzu, istek, iyi, yakıcı, dert, tasa, biz
duhan	: duman, gaflet dumanı, gelgit hali, kuşluk vakti
Ve hum yelabûne	: onlar, oynama, eğlenme, önemsememe

98- Yoksa onlar; gafletten hakikatleri göremiyorken Bizi anlayacaklarını, sıkıntılardan kurtulup, onlara sunulan hakikatlerden makamlarında bilgi sahibi olacaklarından emin mi oldular? Onlar hakikatleri önemsememe içindedirler.

-99-

أَفَأَمِنُواْ مَكْرَ اللّهِ فَلاَ يَأْمَنُ مَكْرَ اللّهِ إِلاَّ الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ

E fe eminû mekrallahi fe lâ yemenu mekrallahi illel kavmul hâsirûn

e fe emin	: yoksa emin mi oldular?

mekr allah	: hile, aldatma, aldanmak, çare, karanlık, gizli, Allah
fe lâ yemenu	: artık yok, emin olma,
mekr allah	: hile, aldatma, aldanmak, çare, karanlık, gizli, Allah
İllâ el kavm	: başka, kavim, kimseler,
el hasirun	: hüsran, kaybeden

99- Yoksa onlar, Allah'ı anlamada aldanmayacaklarından emin mi oldular? Bundan böyle hakikatleri anlamada hüsrana uğrayan kimseler, Allah'ı anlamada aldanmayacaklarından emin olamazlar.

-100-

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الأَرْضَ مِن بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْ نَشَاء أَصَبْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَسْمَعُونَ

E ve lem yehdi lillezîne yerisûnel arda min badi ehlihâ en lev neşâu esabnâhum bi zunûbihim ve natbeu alâ kulûbihim fe hum lâ yesmeûn

e ve lem yehdi li ellezine	: değil mi, kılavuz, yol gösteren, o kimseler için
yerisûn el ard	: varis, kalan, yeryüzü,
min badi ehlina	: sonra, bilen, anlayan, ehil, biz
en lev neşâu	: eğer, biz, istek, irade,
esab na hum	: isabet, anlama, biz, onlar, kendileri
bi zunûbi-him	: fenaları, günahları, onlar
Ve natbeu	: biz, kapalı, damga,
alâ kulûbi-him	: kalpleri, idrakleri, onlar
fe hum la yesmeun	: böylece, artık onlar, yok, işitme

100- Eğer onlar; fenalarından geçip Bizi anlamayı isteselerdi, kendilerinde olan Bizim tecellilerimizi anlarlardı. Eğer onlar Bizi anlasalardı, yeryüzünde onların varisleri olan kimselere yol göstermezler miydi? Fakat onların kalbleri Bizi anlamaya kapalıdır ve onlarda hakikatleri işitme yoktur.

-101-

تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَآئِهَا وَلَقَدْ جَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ مِن قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللّهُ عَلَىَ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ

Tilkel kurâ nakussu aleyke min enbâihâ ve lekad câethum rusuluhum bil beyyinâti fe mâ kânû liyuminû bi mâ kezzebû min kablu kezâlike yatbaullâhu alâ kulûbil kâfirîn

tilke el kurâ	: işte bunlar, belde, bulundukları yer,
Nakus aleyke	: nakıslık içinde olma, kıssa, eksik, sıkıntı, sana,
min enbai hâ	: haberler, bilgiler, bilgilendirmek, o,
ve lekad ceat hum	: andolsun, gerçek olan, doğrusu, geldi, onlar
resul hum	: resul, hakikati gösteren, onlar,
bi el beyyinat	: apaçık delillerle
fe mâ kânû li yuminu	: fakat, olmadı, iman edenler için, inananlar

bi mâ kezzebû min kablu	: yalanladıkları şey sebebiyle, daha önceden
Kezalike yatbau Allâh	: işte böyle, bundan dolayı, kapalı, örtülü, Allah
alâ kulûbi	: kalpleri, idrakleri,
el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

101- İşte o bulundukları yerlerde, hakikatleri anlamada bir nakıslık içinde olanların haberlerini sana bildiriyoruz ve doğrusu onlara apaçık delillerle hakikatleri gösterenler geldi. Fakat onlar, daha öncekilerin yalanlarında kaldıklarından iman edenlerden olamadılar. İşte bundan dolayı, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin kalbleri Allah'ı anlamaya kapalıdır.

-102-

وَمَا وَجَدْنَا لأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ

Ve mâ vecednâ li ekserihim min ahdin ve in vecednâ ekserehum le fâsikîn

ve mâ veced-nâ	: bulmak, bulundu, anlamak, biz,
li ekseri-him min ahdin	: onların çoğunu, ahde vefalı, tevhid, asır, sözlerine uyan
ve in veced na	: sadece, ancak, bulmak, anlamak, biz,
eksere-hum	: çoğu, onlar,
le fasikin	: fasık, hakikatleri bırakıp kendi anlayışına çıkan

102- Onların çoğu; Bizi anlayanlardan olamadılar, vefalı olamadılar ve onların çoğu elbette hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına çıkanlar olduklarından dolayı, Bizi anlayamadılar.

-103-

ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِم مُّوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُواْ بِهَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

Summe beasnâ min ba'dihim mûsâ bi âyâtinâ ilâ firavne ve melâihi fe zalemû bihâ fanzur keyfe kâne âkıbetul mufsidîn

Summe beas na	: sonra, ortaya çıkmak, gönderdik, gitti, dirilik, biz
min badi him Musa	: onlardan sonra, Musa
bi âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delillerimiz
İla firavn ve melai-hi	: firavuna ve ileri gelenleri, din adamları, o
fe zalemû biha	: fakat zulmettiler, ona

fe unzur : artık, bak gör, anla, gözlemle,
Keyfe kane akıbet : nasıl oldu, akıbet, son
el mufsidîne : arabozucu, fesat, ikilik çıkaran

103- Onlardan sonra da Musa, delillerimizle firavuna ve onun din adamlarına Bizi anlatmak için ortaya çıktı. Fakat ona zulmettiler. İkilik çıkaranların akıbetlerinin nasıl olduğunu gör.

-104-

وَقَالَ مُوسَى يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Ve kâle mûsâ yâ firavnu innî resûlun min rabbil âlemîn

ve kâle musa : dedi, musa,
ya fıravn : ey firavun, kibirli olan,
İnni resûlun : ben, resul, hakikati gösteren, hakikati anlatan
min rabbi el âlemîn : âlemlerin Rabbinden, tüm varlığı vücudlndıran,

104- Musa dedi ki: Ey firavun! Ben, tüm varlığı vücudlandıranı anlatmak için geldim.

-105-

حَقِيقٌ عَلَى أَن لاَّ أَقُولَ عَلَى اللّهِ إِلاَّ الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

Hakîkun alâ en lâ ekûle alallâhi illel hakk kad citukum bi beyyinetin min rabbikum fe ersil maiye benî isrâîl

Hakikun ala : doğru, gerçek, hak olan, üzerine,
en la ekule : yok, söylemek, söylememe,
alâ Allah illa el hakk : Allah'a karşı, ancak, hakikat, doğru, gerçek
Kad citu-kum bi beyyinet : oldu, size geldim, apaçık delillerle
min rabbi-kum : Rabbinizden, vücudlandıran, siz,
fe ersil maiye : artık gönder, benimle beraber,
beni israil : israiloğulları, yakubun çocukları,

105- Sizi vücudlandıranın sizdeki apaçık delillerini göstermek için geldim. Gerçek olan, Allah’ın hakikatlerinden başka bir şey söylemememdir. Artık İsrailoğullarını benimle gönder.

-106-

قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Kâle in kunte cite bi âyetin feti bihâ in kunte mines sâdikîn

Kâle in kunte cite : dedi, eğer, sen, gelmek,
bi ayet : delil, işaret, ayet,
Fe ati biha in kunte : öyleyse, haydi, getir, sun, onu, eğer sen, isen
min es sadikine : doğru söyleyenlerden, doğru sözlü

106- Firavun dedi: Eğer sen delillerle geldiysen, eğer doğru sözlülerden isen, haydi onları bize sun.

-107-

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ

Fe elkâ asâhu fe izâ hiye subânun mubîn

Fe elka	: böylece, attı, bıraktı, sundu,
asa hu	: bildiği taşıdığı, asası, dayanağı, o
Fe iza hiye	: böylece, onu, o,
seaben mubin	: akıtmak, sel yolu, ejderha, apaçık delillerle anlatmak,

107- Böylece o bilip taşıdıklarını sundu, böylece hakikatleri apaçık delillerle bir irfan içinde anlattı.

-108-

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاء لِلنَّاظِرِينَ

Ve nezea yedehu fe izâ hiye beydâu lin nâzırîn

ve nezea	: çekip çıkardı, ortaya koydu, çekti,
yede hu	: el, güç, hareket, o
fe iza hiye beydau	: böylece, o, olduğun da, tertemiz, bembeyaz
li en nazırine	: bakanlar için, seyredenler için

108- Bakıp ta seyredenler için o hakikatleri tertemiz bir halde anlattı, tüm varlığı hareket ettiren O gücün hakikatlerini ortaya koydu.

-109-

قَالَ الْمَلأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ

Kâlel meleu min kavmi firavne inne hâzâ le sâhırun alîm

Kâle el meleu	: dedi, ileri gelenler, din adamları, bilgili olanlar
min kavm firavn	: kavim, firavun
İnne haza	: doğrusu, bu,
le sahır	: sihir, etkileyici, tesir, maskara,
alim	: bilen, ilim sahipleri,

109- Firavun kavminin din adamları dediler ki: Doğrusu bunun bildikleri etkileyicidir.

-110-

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ

Yurîdu en yuhricekum min ardıkum fe mâzâ temurûn

Yuridu en yuhrice kum : istiyor, çıkarmak, koparmak, sizi,
min ardı-kum : sizin yurdunuzdan, bulunduğunuz yerden
Fe maza temurune : böylece, ne dersiniz, emredersiniz

110- Sizi bulunduğunuz yerden, bildiğiniz şeylerden dışarı çıkarmak istiyor, ne dersiniz bu konuda?

-111-

قَالُواْ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَآئِنِ حَاشِرِينَ

Kâlû ercih ve ehâhu ve ersil fîl medâini hâşirîn

Kalu erci : dediler, beklet,
hu ve eha hu : onu ve kardeşini de
ve ersil : gönder, yolla,
fi el medain : şehirlerin içine, şehirlere,
haşirin : toplayıcı, bir araya getiren,

111- Dediler ki: Onu ve kardeşini beklet ve şehirlere toplayıcılar gönder.

-112-

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ

Yetûke bi kulli sâhırin alîm

yetû-ke bi : sana getirsinler
Kulli sahirin : hepsini, bütün hepsini, etkileyici olan, tesirli,
alim : bilen, ilim sahipleri, bilgin,

112- Bütün üst düzey olan etkileyici bilginleri sana getirsinler.

-113-

وَجَاء السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُواْ إِنَّ لَنَا لأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ

Ve câes seharatu firavne kâlû inne lenâ le ecren in kunnâ nahnul gâlibîn

ve câe : geldi,
el seherat firavne : etkili olanlar, tesirli olanlar, firavun
Kalu inne lena : dediler, elbette, biz
Le ecran in kunna : elbette, mutlaka, ecir, karşılık, biz olduk
Nahnu el galibine : biz, galip olanlar

113- Böylece üst düzeyde etkili olanlar firavuna geldiklerinde dediler ki: Biz galiplerden olduğumuzda elbette karşılık bekleriz.

-114-

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

Kâle neam ve innekum le minel mukarrebîn

Kâle neam	: dedi, firavun dedi, evet, elbette
ve inne kum	: muhakkak siz
le min el mukarrabîne	: elbette, o zaman, yakın olanlardan, yakınlardan

114- Firavun dedi ki: Evet, muhakkak ki siz elbette yakınlarımdan biri olacaksınız.

-115-

قَالُواْ يَا مُوسَى إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ

Kâlû yâ mûsâ immâ en tulkiye ve immâ en nekûne nahnul mulkîn

Kâlû ya Musa	: dediler, ya Musa
immâ en tulkiye	: yoksa, böyle mi olsun, atmak, almak, ortaya koymak,
ve immâ en nekune	: ya da, yoksa, olması,
Nahnu el mulkine	: biz, atanlar, bırakma, koyma

115- Dediler ki: Ya Musa! Önce sen mi bildiklerini ortaya koyacaksın yoksa biz mi koyalım?

-116-

قَالَ أَلْقُوْاْ فَلَمَّا أَلْقَوْاْ سَحَرُواْ أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ

Kâle elkû fe lemmâ elkav seharû ayunen nâsi vesterhebûhum ve câû bi sihrin azîm

Kâle elku	: dedi, atın, bırakın, ortaya koyun
fe lemmâ elkav seharu	: o zaman, olduğu zaman, atma, bırakma, etkili, tesirli
ayune en nasi	: insanların gözleri, bakışları, aynılık, etkilenme
ve isterhebû-hum	: çekindiler, etkilendiler, sarsmak, kapak, örtü, onlar
ve câû bi sihrin azim	: geldiler, getirdiler, bir etki, tesir, büyük, yüce

116- Dedi ki: Siz ortaya koyun. Böylece etkili olanların ortaya koyduğu şeylerden insanlar etkilendiler ve onları sarstılar ve büyük bir etki ortaya koydular.

-117-

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ

Ve evhaynâ ilâ mûsâ en elkı asâke fe izâ hiye telkafu mâ yefikûn

ve evhay-nâ	: vahy, bildirme, ulaşmak, hakikatlerimiz, biz,
ila musa	: ancak, Musa

en elkı	: atmasını, bırakmak, ortaya koyma, açıklamak,
asa ke	: bildikleri taşıdıkları, dayanağı,
Fe iza hiye telkafu	: o zaman, olduğunda, o, yutuyor, yakaladı, kayboldu
Mâ yefikune	: şey, uydurdukları, aslı olmayan, yalan söz

117- Musa, hakikatlerimizden bildiklerini taşıdıklarını açıkladı. Böylece onların uydurdukları, aslı olmayan şeyler kaybolup gitti.

-118-

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Fe vakaal hakku ve batale mâ kânû yamelûn

fe vaka el hakk	: böylece vuku buldu, oldu, ortaya çıktı, hak, gerçek
Ve batıl	: batıl, boş olan, asılsız,
ma kanu yamelûne	: yaptıkları şeyler,

118- Böylece gerçekler ortaya çıktı ve onların bildikleri, yaptıkları şeyler asılsız boş çıktı.

-119-

فَغُلِبُواْ هُنَالِكَ وَانقَلَبُواْ صَاغِرِينَ

Fe gulibû hunâlike venkalebû sâgırîn

Fe galibu hunalike	: böylece, artık, galip, başarılı olan, orada
ve inkalebû	: inkilab, değişim, geri dönmek,
sagirin	: itaat, kabullenme, boynu bükük, küçülme,

119- Böylece orada başarıya ulaşıldı ve köklü bir değişim içinde kabullenme oldu.

-120-

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ

Fe ulkıyes seharatu sâcidîn

Fe ulkıye	: o zaman, hemen, fırlama, ilga, kalkma
el seharatu	: üst düzeydekiler, etkili olan,
sacidin	: teslim olma, secde, kabul etmek

120- Böylece üst düzeydekiler geldiler teslim oldular.

-121-

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Kâlû âmennâ bi rabbil âlemîn

Kâlû amenna	: dediler, biz iman ettik, inandık,
bi rabb el alemin	: âlemlerin rabbine, tüm varlığı vücudlandıran,

121- Dediler ki: Biz âlemlerin Rabbine iman ettik.

-122-

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

Rabbi mûsâ ve hârûn

Rabbi	: Rabbi, vücudlandıran, efendi,
Musa ve Harun	: Musa ve Harun

122- Musa ve Harun'un Rabbine.

-123-

قَالَ فِرْعَوْنُ آمَنتُم بِهِ قَبْلَ أَن آذَنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُواْ مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

Kâle firavnu âmentum bihî kable en âzene lekum, inne hâzâ le mekrun mekertumûhu fîl medîneti li tuhricû minhâ ehlehâ fe sevfe talemûn

Kâle firavnu	: dedi, firavun
Amentum bihi kabl	: siz inandınız, ona, önce
en âzene lekum	: benim izin vermem, yetkim olmadan, size
İnne haza le mekrun	: muhakkak ki, bu, elbette, karanlık, aldatma, hile
mekertumû-hu	: karanlık, hile, aldatma, o
fî el medîneti	: şehrin içinde, şehirden,
li tuhricu	: çıkarmak için,
min hâ ehle ha	: oradan, ehli, halkını, bilgili olan
Fe sevfe talemûne	: artık, yakında, bileceksiniz

123- Firavun dedi ki: Benim iznim olmadan mı ona inandınız? Muhakkak o sizi bir aldatma içinde elbette aldattı. Şehirden halkını çıkarmak için böyle davrandı. Artık yakında bileceksiniz.

-124-

لأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلاَفٍ ثُمَّ لأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ

Le ukattıanne eydiyekum ve erculekum min hilâfin summe le usallibennekum ecmaîn

Le ukattıanne	: elbette kestireceğim,
eydiye kum	: elleriniz, güçleriniz, bağlantı
ve erculekum	: ayaklarınız,
min hilafin	: karşılıklı, ihtilaf, aykırı, ayrı ayrı
Summe le usallibu	: sonra, mutlaka asacağım
enne-kum ecmain	: muhakkak, siz, hepiniz, tümünüz

124- Elbette sizlerin ellerinizi ve ayaklarınızı ayrı ayrı kestireceğim, sonra elbette hepinizi astıracağım.

-125-

قَالُواْ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ

Kâlû innâ ilâ rabbinâ munkalibûn

Kâlû ila rabb na	: dediler, ancak, bizi vücudlandıran, rabbimiz,
munkalibun	: dönmek, bağlanmak

125- Dediler ki: Biz ancak bizi vücudlandırana döndük bağlandık.

-126-

وَمَا تَنقِمُ مِنَّا إِلاَّ أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءتْنَا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ

Ve mâ tenkımu minnâ illâ en âmennâ bi âyâti rabbinâ lemmâ câetnâ rabbenâ efrıg aleynâ sabren ve teveffenâ muslimîn

Ve ma tenkımu minna	: yok, şey, değil, ne, kızma, hınç, intikam, bizden
İlla en amen na bi ayati	: ancak, bizim inanmamız, ayetlerine, delil, işaret
rabbi-nâ	: Rabbimiz, bizi vüvudlandıran,
Lemma câet-nâ	: olduğunda, bize geldi, biz geldik, bizde olduğunu,
Rabbe na efrıg	: rabbimiz, bizi vücudlandıran, rahmet, yağır, mağfiret
aleyna sabr	: bize, sabırlı olma, sabretmek,
ve teveffe-nâ	: sevgi bağlılığı, sevgiyle olma,
müslimin	: teslim olan, barış ehli, huzur veren,

126- Senin bize kızmaya hakkın yok, çağırdın biz geldik. Ancak bizi vücudlandıranın işaretlerinin bizde olduğunu anladık, iman ettik. Rabbimiz! Bize rahmet ver, sabır ver ve bizi sevgi içinde barıştan yana olanlardan eyle.

-127-

وَقَالَ الْمَلأُ مِن قَوْمِ فِرْعَونَ أَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُواْ فِي الأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَآلِهَتَكَ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ

Ve kâlel meleu min kavmi firavne e tezeru mûsâ ve kavmehu li yufsidû fîl ardı ve yezereke ve âliheteke kâle senukattilu ebnâehum ve nestahyî nisâehum ve innâ fevkahum kâhirûn

ve kâle el meleu	: dedi, ileri gelenler, din adamları, bilgili olan,
Min kavmi firavne	: kavmi, firavun, kibirli olan,
e tezeru musa	: bırakacak mısın? musa
ve kavme-hu li yufsidu	: onun kavmini, için, fesat, ikilik, bozunluk, karğaşa
fi el ardı	: yeryüzünde
ve yezere-ke	: seni terkederler
ve âlihete-ke	: senin ilâhlarını
Kale se nukattilu	: dedi, yok etme, öldürme,
ebnâe-hum	: onların oğulları
ve nestahyî nisae hum	: işaretleme, bırakma, kadın, onlar
Ve inna fevka-hum	: biz, üstün, üstünde, onlar
kâhirûne	: kahhar, galip olan, ezici, yok eden, güçlü olan

127- Firavunun kavminin din adamları dediler ki: Sen, Musa ve onun kavmini, yeryüzünde bozgunculuk yapmaları ve seni terk etmeleri ve senin ilahlarını reddetmeleri için mi bırakacaksın? Dedi ki: Biz onların oğullarını yok ederiz ve kadınlarını bırakırız ve biz onlardan üstünüz, onlardan güçlüyüz.

-128-

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللّهِ وَاصْبِرُواْ إِنَّ الأَرْضَ لِلّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

Kâle mûsâ li kavmihisteînû billâhi vasbirû, innel arda lillâhi yûrisuhâ men yeşâu min ibâdih vel âkıbetu lil muttekîn

Kâle musa li kavmi hi	: dedi, musa, kavmine,
İsteinû bi Allah	: yardım istemek, arzuyla yönelmek, Allah
ve usbirû	: ve sabredin
inne el arda li Allah	: muhakkak arz, yeryüzü, her yer, Allah
yûrisu-ha	: varis, kalan, ona
Men yeşau min ibâdi-hi	: kim, kimse, isteme, kulluk, o
ve el âkıbet	: akıbet, sonuç, sonunda,
li el muttekin	: takva, fenalardan sakınma ortak koşmama

128- Musa, kavmine dedi ki: Allah'a arzuyla yönelin ve sabredin. Muhakkak ki yeryüzünde bütün her şeyin varisi Allah'tır. Kim O'nun kulu olduğunu anlarsa, sonunda fenalardan sakınır, ortak koşanlardan olmaz.

-129-

قَالُواْ أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَن تَأْتِينَا وَمِن بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الأَرْضِ فَيَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ

Kâlû ûzînâ min kabli en tetiyenâ ve min badi mâ citenâ kâle asâ rabbukum en yuhlike aduvvekum ve yestahlifekum fîl ardı fe yanzure keyfe tamelûn

Kâlû ezina	: dediler, eziyet, yaralanma, bize,
min kalbi en tetiye na	: den önce, gelmek, sen
ve min badi ma cite na	: den sonra, şey, ne, değil, getirme, biz
Kale asa rabbu-kum	: dedi, belki, umulur, Rabbiniz, sizi vücudlandıran,

en yuhlike	: helak edersiniz, yok olma, ıslah etmek,
aduvv kum	: düşman, zarar veren, siz
ve yestahlif kum fi el ard	: halifeler, ardından gelen, siz, yeryüzünde
fe yanzure	: böyle, sonra, bakar, bakıp gören,
keyfe tamelun	: nasıl, amel etme, çalışma

129- Dediler ki: Sen bize gelmeden önce de ve sen bize geldikten sonra da bize eziyet edildi. Dedi ki: Umulur ki sizi vücudlandıranı bilirsiniz, size düşmanlık edenleri helak edersiniz ve yeryüzünde sizin ardınızdan, artık bakıp gören, nasıl amel edeceğini bilenler gelir.

-130-

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَونَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّن الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

Ve lekad ehaznâ âle firavne bis sinîne ve naksın mines semerâti leallehum yezzekkerûn

ve lekad ehaz na	: almak, yakalamak, anlamak, sarılmak, biz,
ale firavn	: kibirlilik içinde olan,
bi es sinine	: senelerce, yıllarca
Ve naks	: eksik, noksan, nakıs,
min es semerâti	: ürünlerden, hakikat bilgileri
lealle-hum yezekkerun	: umulur ki onlar, tezekkür, var oluşu düşünür anlarlar

130- Doğrusu kibirlilik içinde olanlar yıllarca Bizi anlayamayıp kibirlerine sarıldılar ve hakikatlerin bilgisinde nakıslık içinde kaldılar. Umulur ki onlar; varlığın varoluş hakikatlerine ulaşırlar, o hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-131-

فَإِذَا جَاءتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَذِهِ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَى وَمَن مَّعَهُ أَلا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِندَ اللّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

Fe izâ câethumul hasenetu kâlû lenâ hâzihi ve in tusibhum seyyietun yettayyerû bi mûsâ ve men meahu e lâ innemâ tâiruhum indallahi ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

Fe iza caet hum	: artık, bundan sonra, geldiğinde, onlar
hasenat	: iyilik, iyi haller, güzel davranışlar,
Kâlû lena hazihi	: dediler, bizim, bu
ve in tusib hum	: eğer, isabet, o halde olma, onlar,
seyyiet	: kötülük, kötü davranışlar, zararlı,
Yettayyer bi mûsâ	: uçan, kuş, uğursuz sayan, Musa
ve men mea-hu	: kim, kimse, beraber, birlikte, o
e lâ innema	: değil mi? Fakat, doğrusu,

tairu hum	: uçan, kuş, uğursuzluk, yüksek, yücelik, onlar,
inde Allâh	: Allah'ın katında, hakkında,
Lâkinne ekser hum	: fakat, lakin, onların çoğu
lâ yalemûne	: yok, bilme, bilmezler, bilmiyorlar

131- Onlara bir iyilik gelse, bu bizden derler ve onlara bir kötülük gelse, Musa'yı ve onunla birlikte olanları uğursuz sayarlar. Asıl onlar Allah'ın hakikatleri hakkında; kendileri bir büyüklük, bir uğursuzluk içinde değiller midir? Fakat onların çoğu bilemiyorlar.

-132-

وَقَالُواْ مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِن آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ

Ve kâlû mehmâ tetinâ bihî min âyetin li tesharenâ bihâ fe mâ nahnu leke bi muminîn

ve kâlû mehma teti na	: dediler, ne, ne olursa olsun, getirme, gelme, sen, biz
bi-hi min ayetin	: onu, delil, işaret,
li teshare-nâ biha	: için, tesir etmek, etkilemek, biz, onunla
Fe mâ nahnu leke	: artık, yinede, biz değilizi sana, senden,
bi muminîne	: inanan, emin olan, güvenen

132- Dediler ki: Sen bizi etkilemek için ne kadar delil getirsen de, artık biz sana güvenecek değiliz.

-133-

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلاَتٍ فَاسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

Fe erselnâ aleyhimut tûfâne vel cerâde vel kummele ved dafâdia ved deme âyâtin mufassalâtin festekberû ve kânû kavmen mucrimîn

Fe erselna aleyhim	: böylece, gönderme, sunma, biz, onlara,
el tufan	: tufan, taşkınlık, yakıp yıkma,
ve el cerâde	: yağmalama, yağmacılar gurubu, çekirgeler
ve el kummele	: kan emici, zarar verici, başkasının sırtından geçinen, bit
ve ed dafâdia	: kurbağalar, necis, pis, kirlilik, faydasız,
ve ed deme	: kan, kan dökücü, pis olan, haram olan
Âyâtin mufassalatin	: ayetler, deliller, ayrıntılı, kısım kısım açıklama,
fe istekberû	: gene de, buna rağmen kibirlendiler
ve kânû kavmen mücrimin	: oldular, kavim, kimseler, fenalarda kalan, suçlu olan

133- Böylece onlara sunduğumuz hakikatleri anlayamadılar ve bir taşkınlık içinde, bir yağmalama içinde, başkasının sırtından geçinme içinde, cehaletin kirliliği içinde ve kan dökücülük içinde kaldılar. Ayetlerimizi kısım kısım açıkladığımız halde, yine de bir kibirlilik içinde kaldılar ve onlar fenalarda kalan kimselerden oldular.

-134-

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُواْ يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ

Ve lemmâ vakaa aleyhimur riczu kâlû yâ mûsedu lenâ rabbeke bi mâ ahide indek le in keşefte anner ricze le numinenne leke ve le nursilenne meake benî isrâîl

ve lemmâ vakaa	: vuku bulunca, ortaya çıkınca, olay,
aleyhim er riczu	: üzerlerinde, azap, sıkıntı, gazap, öfke, hiddet
Kâlû ya musa udu	: dediler, ya musa, dua et,
Lenâ rabb ke bima	: bizim için, rabbine, bu yaptığımız şeyler sebebiyle
bi-mâ ahide	: o şey ile, sebebiyle, ahit, söz verme,
inde ke	: yanında, katında, senin yanında
Le in keşefte	: elbette, eğer, giderme, kaldırma,
annâ el ricze	: bizden, sıkıntı, azap, zorluk, müşkül,
le numinu enne leke	: mutlaka inanacağız, sana
ve le nursilu	: elbette, mutlaka göndereceğiz
Enne mea-ke	: birlikte, beraber, seninle,
beni İsrail	: israiloğulları

134- Böylece onlarda büyük sıkıntılar ortaya çıkınca, dediler ki: Ya Musa! Bu yaptığımız şeyler sebebiyle, bizim için Rabbine dua et, senin yanında söz verelim, biz bu sıkıntılardan kurtulalım, mutlaka sana inanacağız ve İsrailoğullarını seninle birlikte göndereceğiz.

-135-

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هُم بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ

Fe lemmâ keşefnâ anhumur ricze ilâ ecelin hum bâligûhu izâ hum yenkusûn

Fe lemma	: böylece, olduğunda,
keşef na	: giderme, kurtulma, bulma, açığa çıkarmak, anlamak, biz
an-hum er ricze	: onlardan, azab, sıkıntı, büyük sıkıntı
ilâ ecelin hum baligu hu	: ecel, zaman, belirli bir müddet, onlar, ulaşma, o
İza hum yenkusûne	: o zaman, onlar, karşı gelme, sözünden dönme

135- Onlardaki sıkıntıların, ancak Bizi anlamakla ortadan kalkacağını anladıktan belli bir müddet sonra onlar sözlerinden döndüler.

-136-

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَكَانُواْ عَنْهَا غَافِلِينَ

Fentekamnâ minhum fe agraknâhum fîl yemmi biennehum kezzebû bi âyâtinâ ve kânû anhâ gâfilîn

fe intikam nâ minhum	: böylece, nimetin zıddı, rahmetten uzaklaşma, biz, onlar
fe agrak nâ hum	: böylece boğulma, cehaletlerinde boğulma, onlar
fî el yemmi	: bahir, derya, kendi hallerinin içinde
Bi ennehum	: olmaları sebebiyle, onlar,
kezzeb bi ayat na	: yalanlarda kalmaları, ayetlerimiz, işaretlerimiz
ve kânû anha gafilin	: oldular, ondan, hakikatlerden, gafil, habersiz

136- Böylece onlar, Bizi anlayamayıp rahmetten uzaklaştılar. Böylece onlar ayetlerimize karşı yalanlarda kaldıklarından dolayı, kendi cehaletlerinin içinde boğulup gittiler ve hakikatlerden gafil oldular.

-137-

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُواْ يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَآئِيلَ بِمَا صَبَرُواْ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُواْ يَعْرِشُونَ

Ve evresnel kavmellezîne kânû yustad'afûne meşârikal ardı ve megâribehelletî bâreknâ fîhâ ve temmet kelimetu rabbikel husnâ alâ benî isrâîle bi mâ saberû, ve demmernâ mâ kâne yasnau firavnu ve kavmuhu ve mâ kânû yarişûn

ve evres nâ el kavme	: varis, kalan, bize ait, kavim, topluluk, kimseler
ellezîne kânû yustadafun	: o kimseler, oldu, zayıf, güçsüz
meşarika el ardı	: yeryüzünün doğusu
ve megâribe-hâ elletî	: onun batısı ki o
Barak na fiha	: bereketlendirdik, kutlu, kutsal, nimet, orada
Ve temmet	: tam, uygun, yerine geldi, tamamlamak,
kelime rabb ke	: kelimesi, tecelli, hakikatleri, rabbinin
el husnâ	: güzel, hoş, güzellik,
Ala beni israil	: üzerlerine, İsrailoğulları,
bima saberu	: sabırlarından dolayı
ve demmer-nâ	: dumur, körelme, gerileme, kaybetme, biz
mâ kâne yasnau	: değiş, şey, ne, olmadı, yapar, kılar, anlamadı
Firavnu ve kavmu-hu	: firavun ve onun kavmi
ve mâ kanu yarişun	: olmadı, dikmek, kurmak, arş, taht, makam, yüce

137- Bir zayıflık, bir güçsüzlük halinde olan o kimseler ise; her şeyin Bize ait olduğunu anladılar, yeryüzünün doğusunda ve batısında her yerde Bizim kutsallığımızda oldular. İsrailoğulları sabrettiklerinden dolayı Rabbinin kelimelerini anlamayı güzelce tamamladılar. Firavun ve kavmi ise, Bizi anlama yolunda bir şey yapamadılar ve körelip gittiler ve makamların yüceliğini anlayamadılar.

-138-

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَآئِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْاْ عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَّهُمْ قَالُواْ يَا مُوسَى اجْعَل لَّنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

Ve câveznâ bi benî israîlel bahre fe etev alâ kavmin yakufûne alâ asnâmin lehum kâlû yâ mûsac'al lenâ ilâhen ke mâ lehum âlihetun kâle innekum kavmun techelûn

ve câvez-nâ	: uzanma, sonsuz, geçme, biz
bi beni israile	: İsrailoğullarını,
el bahra	: bilgili, ilmin sonsuzluğu, deniz
fe etev ala kavmin	: daha sonra, geldiler, getirmek, bir kavim
Yakufûne	: yönelen, inandığına yönelen, akif olan,

ala asnamin lehum	: suret, putlar, onlar
Kalu yâ mûsâ ical	: dediler, ey Musa yap
Lenâ ilahen	: bizim için, bize, bir ilah
kemâ lehum alihetun	: onlarda olduğu gibi, ilahlar
Kale innekum	: dedi, doğrusu, siz,
kavm techelun	: kavim, topluluk, kimseler, cahillik, bilemeyen,

138- İsrailoğulları bir ilmin sonsuzluğunda Bizi anlamaya koyuldular. Daha sonra onlar suretlere yönelir hale geldiler. Dediler ki: Ya Musa! Bize de onların ilahları gibi ilahlar yap. Dedi ki: Doğrusu sizler cahilliğe meyleden bir kavimsiniz.

-139-

إِنَّ هَؤُلاء مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

İnne hâulâi mutebberun mâ hum fîhi ve bâtılun mâ kânû yamelûn

inne haulai	: muhakkak ki, doğrusu, bunlar,
mutebberun	: hakikatlerden yüz çeviren, arkasını dönen,
Ma hum fi hi	: değil, şey, ne, onlar, onun içinde
ve batıl	: batıl, boş, asılsız
Mâ kanu yamelun	: şey, değil, ne, oldu, olmadı, amelleri, yapıyorlar

139- Doğrusu onlar hakikatlerden hoşlanmayıp yüz çevirenlerdir ve onların yaptıkları şeyler asılsız boş şeylerdir.

-140-

قَالَ أَغَيْرَ اللّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

Kâle e gayrallâhi ebgîkum ilâhen ve huve faddalekum alel âlemîn

Kâle e gayr Allah	: dedi, başka, değil, Allah
ebgî-kum ilahen	: size, sizin için, isteyeyim, arayayım, bir ilah
Ve huve faddale-kum	: o, fazilet, lütuf, sıfat, nimet, sizi
alâ el âlemîne	: üzerinde, alem, sıfatlar, nişan, işaret, alamet, halk,

140- Dedi ki: O sizin üzerinizde tüm sıfatlarını lütfetmişken, Allah'tan başka bir ilah mı arayayım size?

-141-

وَإِذْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَونَ يَسُومُونَكُمْ سُوَءَ الْعَذَابِ يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءكُمْ
وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءكُمْ وَفِي ذَلِكُم بَلاء مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ

Ve iz enceynâkum min âli firavne yesûmûnekum sûel azâb yukattilûne ebnâekum ve yestahyûne nisâekum ve fî zâlikum belâun min rabbikum azîm

ve iz encey-na-kum	: o zaman, olmuştu, necat bulma, kurtuluş, biz, siz
min âli firavne	: firavun ailesinden
yesûmûne-kum	: sizi zorluyorlar, maruz bırakıyorlar,

se el azab	: kötü, azap, sıkıntı
Yukattilun	: yok ediyor, yazık ediyor,
ebnâe-kum	: sizin oğullarınız, evlat
ve yestahyûne nisae kum	: bırakıyorlar, kadınlarınız
Belâun	: imtihan, dikkatlice düşünme,
min rabbi kum azim	: rabbinizden, büyük, yüce

141- Siz firavun ailesine karşı Bizde necat bulmuştunuz. O sizlere kötü sıkıntılar veriyor, oğullarınızı öldürüyor ve kadınlarınızı bırakıyordu. Bunlarda sizin için çok dikkatli düşünmeler vardır.

-142-

وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلاَثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلاَ تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ

Ve vâadnâ mûsâ selâsîne leyleten ve etmemnâhâ bi aşrin fe temme mîkâtu rabbihî erbaîne leyleh ve kâle mûsâ li ahîhi hârûnahlufnî fî kavmî ve aslıh ve lâ tettebi sebîlel mufsidîn

ve vaad na musa	: vaad, tecelli, yerine getirme, söz, işleyiş, musa,
Selasin	: üç, anlama kolaylığı, açık, otuz, makamlar, ahenk
leyleten	: karanlık, cehaletin karanlığı, gece, bilinmeyen
ve etmem na ha	: tamam, uygun, biz, o,
bi aşr	: on, bölüm, kısım kısım,
fe temme	: tamamlama, anlamak,
mikatu	: tesbit edilen, belirlenen, mekan ilişkisi,
rabbi hi	: rabbini
erbaine	: dört olmak, kısım, bölüm, rabbine dönmek, taraf,
leyleten	: gece, karanlık, cehaletin karanlığı, belli bir zaman
ve kale musa	: dedi, Musa,
li ahi hi harun	: kardeşine, harun
ahluf-nî fi kavmi	: benim yerime geç, bana halife ol, kavmim içinde
ve aslıh	: ıslah et, temizlenmek, düzeltme, iyileştirme
ve la tettebi	: yok, uyma, tabi olma, tabi olmak, uymak,
sebil el müfsidin	: yolunda, bozguncu, ikilik çıkaran

142- Musa tecellilerimizi anlamak için, karanlıktan geçip belli bir ahenk içinde kaldı ve o Bizi anlamayı kısım kısım tamamladı. Böylece o Rabbini anlamak için Rabbine döndü, belirlenen o makamları tamamladı. Musa, kardeşi Harun'a: Kavmim içinde benim yerime geç ve onları ıslah etmeye devam et ve sakın ikilik çıkaranlara uyma, dedi.

-143-

وَلَمَّا جَاء مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَن تَرَانِي وَلَكِنِ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ موسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَاْ أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ

Ve lemmâ câe mûsâ li mîkâtinâ ve kellemehu rabbuhu kâle rabbi erinî enzur ileyk kâle len terânî ve lakininzur ilel cebeli fe inistekarre mekânehu fe sevfe terânî fe lemmâ tecellâ rabbuhu lil cebeli cealehu dekkan ve harra mûsâ saıkan, fe lemmâ efaka kâle subhâneke tubtu ileyke ve ene evvelul muminîn

ve lemmâ cae musa	: olduğu zaman, olunca, geldi, anladı, Musa
li mikâti-nâ	: tesbit edilen yer, belli bir zaman, zaman mekan ilişkisi
ve kelleme-hu rabb hu	: kelam, kelime, tecelli, o, rabbi
Kâle rabbi erini	: dedi, rabbim, göster, bana,
enzur ileyke	: göreyim, bakayım, sana
Kale len tera ni	: dedi, değil, asla, göremezsin, beni
ve lakin unzur	: lakin, fakat, bak, gözlemle, gör, incele,
ila cebel	: yücelik, dağ, tüm varlıktaki yücelik, fazıl kimse,
fe in istekarre	: eğer, sabit, kararlı, istikrar,
mekan hu	: yer, mekan, o
Fe sevfe terâ-nî	: böylece, yakında, gelecekte, göreceksin, anlamak, ben
fe lemmâ tecellâ	: fakat, olduğunda, tecellileriyle,
rabbu-hu li el cebel	: Rabbi, o, için, yücelik, yüksek, dağ
Ceale hu dekkan	: yaptı, eyledi, kıldı, vurmak, çekmek, dağılmak, yokluk
ve harra mûsâ	: düştü, teslim oldu, kendinden geçti, musa,
saikan	: sebep, baygın, teslim oldu, ölüm, yıldırım, şaşkınlık,
fe lemmâ efaka	: kendini anladığında, sonra ayıldığı zaman
Kâle subhan ke	: dedi, noksan sıfatlardan münezzeh, sen,
tubtu	: tövbe, dönmek
Ve ene evvel	: ben, ilk, ilk başlangıç, öncelik,
el muminine	: mümin, emin olan

143- Musa belirli bir zaman içinde Bizi anlamak için gayret gösterdiğinde ve Rabbinin o kelimelerini anladığında, dedi ki: Rabbim! Göster kendini göreyim seni. Bildirdik: Beni asla göremezsin ve lâkin varlıktaki tüm yüceliklere bak, böylece bir istikrar içinde bütün mekânları gözlemlersen, artık yakında Beni tanıyacaksın. Böylece o Rabbinin yüceliğini tüm tecellileriyle her yerde gördüğünde, o tüm niteliklerinin O'na ait olduğunu anladı ve Musa kendinden geçti teslim oldu. Böylece kendini anladığında, dedi ki: Sana döndüm, sen noksan sıfatlardan münezzehsin ve ben her şeyin senden başladığına emin oldum.

-144-

قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالاَتِي وَبِكَلاَمِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ

Kâle yâ mûsâ innîstafeytuke alen nâsi bi risâlâtî ve bi kelâmî fe huz mâ âteytuke ve kun mineş şâkirîn

Kâle ya musa	: bildirildi, dedi, ey musa,
inni istafeytu ke	: muhakkak, beni anlayanlardan, sen
alâ en nasi	: insanlara,
bi risalet	: risalet, hakikat bilgilerini aktaran
ve bi kelamî	: sözler, hakikatlerin ifadesi, kelamımla, sözümle
Fe huz mâ âteytu-ke	: artık, al, sar, kuşat, sahip çık, sana sunulan şeyler

ve kun min el şakirin : ol, nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerden

144- Bildirildi: Ya Musa! Sen Beni anlayanlardan oldun. Sen insanlara hakikatlerin bilgilerini aktar ve benim kelamım üzere hareket et. Bundan böyle sana sunulan şeylere sahip çık ve sıfatların sahibini bilip teslim edenlerden ol.

-145-

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلاً لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُواْ بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ

Ve ketebnâ lehu fîl elvâhı min kulli şey'in mevızaten ve tafsîlen li kulli şeyin fe huzhâ bi kuvvetin ve'mur kavmeke ye'huzû bi ahsenihâ seurîkum dârel fâsikîn

ve keteb-na lehu	: yazdık, ona,
fî el elvâhı	: levhaların içine, sayfa,
min kulli şey	: bütün her şeyi, bütün varlık
mevızaten	: vaaz ederek, söz söyleme, seslenme,
ve tafsîlen li kulli şeyin	: ayruntılı, ayrı ayrı açıklamak, bütün her şeyi,
fe huz-hâ bi kuvvetin	: artık onu al, tut, sar, sahip çık, kuvvet, güç
ve emr kavme ke	: hüküm, işleyiş, öğüt, emir, kavmine
Yehuzû bi ahsen ha	: alsınlar, sarılsınlar, sahip çıkmak, en güzel bir halde
Se uri kum	: göstermek, bildirmek, anlamak, siz,
dare el fasikin	: sıkıntı yer, yurt, ikilikte kalan, fasıklık halleri

145- Bütün varlık sayfalarında hakikatleri yazdık ve bütün varlıkta hakikatleri en ince ayrıntısına kadar açıkladık ve kuvvetimizle onu sardık ve bütün her yerden seslenmekteyiz. Sen kavmine işleyişi anlat, o hakikatlere en güzel bir halde sahip çıksınlar. Siz fâsıklık hallerinde kalmanın ne olduğunu anlayacaksınız.

-146-

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِن يَرَوْاْ كُلَّ آيَةٍ لاَّ يُؤْمِنُواْ بِهَا وَإِن يَرَوْاْ سَبِيلَ الرُّشْدِ لاَ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلاً وَإِن يَرَوْاْ سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلاً ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَكَانُواْ عَنْهَا غَافِلِينَ

Se asrifu an âyâtiyellezîne yetekebberûne fîl ardı bi gayril hakkı ve in yerev kulle âyetin lâ yuminu bihâ ve in yerev sebîler ruşdi lâ yettehızûhu sebîlen ve in yerev sebilel gayyi yettehızûhu sebîl zâlike bi ennehum kezzebû bi âyâtinâ ve kânû anhâ gâfilîn

se asrifu an ayeti	: çevirme, uzaklaşma, delil, işaret,
Ellezine yetekebberûne	: o kimseler, kibirlenirler

fî el ardı	: yeryüzünde,
bi gayri el hakk	: gayri, değil, başka, hak, hakikat, gerçek
ve in yerev kulle ayetin	: eğer, görseler, anlasalar, bütün, hepsi, ayet, işaret, delil
lâ yuminu biha	: inanmazlar, ona
ve in yerev	: eğer görseler,
sebil er ruşd	: irşad yolu, kemalat, doğru yolu gösterme
lâ yettehızû-hu	: onu edinmezler, girmezler,
sebil	: yol, hakikatin yolu,
Ve in yerev	: eğer, görseler, anlasalar,
sebil el gayyi	: gayy, akılsız, yolunu kaybeden
yettehızû-hu sebîlen	: onu yol edinirler
Zalike bi enne-hum	: işte bu, olması, onların
Kezzebû bi ayeti na	: yalanladılar, yalanlarda kaldılar, ayetlerimiz, delil,
ve kânû anha gafilin	: oldular, ondan, gafil, farkında olmayan

146- Kibirli olan kimseler ayetlerimizi anlamaktan uzaktırlar, yeryüzünde hakikatlerden başka şeylere yönelirler. Eğer onlara, tüm deliller gösterilse de ona inanmazlar ve eğer onlara, kemalat yolu gösterilse o yolda olmazlar. Onlara kemalat yolunun dışında bir yol göstersen o yolda olurlar. İşte bu, ayetlerimize karşı onların, yalanlarda kalmalarından dolayıdır ve hakikatlere karşı gaflet içindedirler

-147-

وَالَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَلِقَاء الآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلاَّ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Vellezîne kezzebû bi âyâtinâ ve likâil âhirati habitat amâluhum hel yuczevne illâ mâ kânû yamelûn

ve ellezine kezzebu	: o kimseler, yalanlam, yalanlarda kalma
bi ayati na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
ve likae	: tevhid, kavuşma, ulaşma, birleşmek,
El ahiret	: sonunda,
habitat amel hum	: heba oldu, boş, onların amelleri, çalışmaları
hel yuczevne	: karşılık bulur mu?
İllâ ma kanu yamelun	: başka, hariç, değil, şey, ne, oldu, amel etme, yaptıkları

147- Ayetlerimize ve Tevhide karşı o kimseler yalanlarda kaldılar. Sonunda onların amelleri boşa çıktı. Hakikat yolunda çalışmayanlar hiç karşılık bulabilirler mi?

-148-

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِن بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلاً جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ أَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّهُ لاَ يُكَلِّمُهُمْ وَلاَ يَهْدِيهِمْ سَبِيلاً اتَّخَذُوهُ وَكَانُواْ ظَالِمِينَ

Vettehaze kavmu mûsâ min ba'dihî min huliyyihim iclen ceseden lehu huvâr e lem yerev ennehu lâ yukellimuhum ve lâ yehdîhim sebîlen ittehazûhu ve kânû zâlimîn

ve ittehaze kavmu musa	: edindiler, sarıldılar, kavmi, musa
min badi-hi	: ondan sonra, daha sonra
min huliyyi-him	: süs, takı, ziynet, gösterişli haller, onlar

İclen	: tapınma halleri, ayrılma, sürme, sürgün, buzağı,
ceseden	: suret, ölü, heykel, ikraksizlik,
Lehu huvarun	: onun var, böğürme, eski cehaletine dönme
e lem yerev	: görmüyorlar mı?
Enne hu lâ yukellimu-hum	: olduğu, yok, konuşma, kelam, onlar
ve la yehdî-him	: yok, yol, bulma, kılavuz, hidayet, onlar
Sebilen ittehazu hu	: yol, edinme, sarılma, o
ve kânû zalimin	: oldular, zalimler, zulmedenler

148- Musa'nın kavmi, ondan sonra bir benlik içinde gösterişli hallere sarıldılar. O cehalet hallerindeki suretlere dönüp, tapınmalarda kaldılar. O tapındıklarının kelamının olmadığını onlar göremezler mi? Onlar o yolda, hakikate yol gösteremeyene sarıldılar ve zalimlerden oldular.

-149-

وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْاْ أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Ve lemmâ sukıta fî eydîhim ve reev ennehum kad dallû kâlû le in lem yerhamnâ rabbunâ ve yağfir lenâ le nekûnenne minel hâsirîn

ve lemmâ sukıta	: farkına vardığında, aklı başına gelen,
fi eydi him	: elleri, gücü, yaptıkları,
ve raev enne hum	: gördüler, kendileri, onlar,
kad dallu	: oldu, dalalet, sapma, hakikatlerin dışına çıkmak
Kalu le in lem yerham-nâ	: dediler, elbette, eğer, değil, rahmet etmezse, biz
rabbu-nâ	: Rabbimiz
ve yağfir-lenâ	: mağfiret eden, temizleyen, bağışlayan, bize
le nekûn enne	: elbette, biz oluruz,
min el hasirin	: hüsrana düşen, kaybedenler

149- Onlar ne yaptıklarının farkına vardıklarında, kendilerinin hakikatlerin dışına çıktıklarını gördüler. Dediler ki: Eğer biz, Rabbimizin rahmetini ve bize mağfiretini anlayamazsak, elbette bizler kaybedenlerden oluruz.

-150-

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِن بَعْدِيَ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُواْ يَقْتُلُونَنِي فَلاَ تُشْمِتْ بِيَ الأَعْدَاء وَلاَ تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Ve lemmâ recea mûsâ ilâ kavmihî gadbâne esifen kâle bi'semâ haleftumûnî min ba'dî, e aciltum emre rabbikum ve elkal elvâha ve ehaze bi re'si ahîhi yecurruhû ileyh kâlebne umme innel kavmestadafûnî ve kâdû yaktulûnenî fe lâ tuşmit biyel adâe ve lâ tecalnî meal kavmiz zâlimîn

ve lemmâ recea Musa	: olduğunda, dönme, aslı, Musa
ilâ kavmi hi gadbane	: kavmine, içerlemiş, kırgın, kızgın,
esif	: üzüntülü, kaygılı
Kâle bise ma	: dedi, ne kötü,
ma haleftum ni	: yerine gecen, ardından gelen, bıraktığım, benim
Min badi e aciltum	: sonra, den sonra, acele ettiniz, acele edersiniz,
emre rabbi-kum	: emir, işleyiş, hüküm, Rabbinizin
ve elka el elvâha	: bıraktı, belgeler, levhaları bıraktı
ve ehaze bi resi	: aldı, tuttu, başını, saçını,
ahi hi	: kardeş, o
Yecurru hu ileyhi	: çekmek, asılmak, o, ona, kendisine
kale ibne umme	: dedi, anne oğlu, annem oğlu
inne el kavme istadafû-nî	: muhakkak, kavim, hakir, güçsüz, zayıf, beni
Ve kadu yaktulûne-nî	: neredeyse, az kalsın, beni öldürüyorlar
fe la tuşmit	: artık, yok, sevindirme,
biye el adae	: benim, düşman, adetler
ve la tecal ni	: yok, eyleme, beni kılma, yapma, ezme
mea el kavmi ez zalimine	: birlikte, zalim kimseler,

150- Musa, kavmine kaygılı, içerlemiş bir halde döndü. Dedi ki: Benim bıraktığım hakikatlere karşı ne kötü bir şey yaptınız. Rabbinizin hükümlerini anlamada neden acele ettiniz? Musa, hakikatlerin levhalarını ortaya koydu ve kardeşinin başından tuttu, onu kendine doğru çekti. Kardeşi dedi ki: Anamın oğlu! Doğrusu kavmim beni zayıf, güçsüz bırakmaya çalıştı ve az kalsın beni öldüreceklerdi. Artık onların adetlerine uyup onları mutlu etme ve zalim kimselerle birlikte olup beni ezme.

-151-

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Kâle rabbıgfirlî ve li ahî ve edhilnâ fî rahmetike ve ente erhamur râhımîn

Kâle rabbi ıgfır li	: dedi, rabbim, beni bağışla, magfiret et
ve li ahi	: kardeşim,
ve edhil-nâ	: bizi dahil et, nail eyle,
fi rahmeti ke	: rahmetine, rahmetinin içine
Ve ente erhamu	: sen, rahmet eden, rahmetinle saran,
el rahımine	: özünden varedensin,

151- Musa dedi ki: Rabbim! Bana ve kardeşime mağfiret eyle ve bizi rahmetine nail eyle, sen özünden var ettiğin varlığı rahmetinle saransın.

-152-

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُواْ الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ

İnnellezînettehazûl ıcle seyenâluhum gadabun min rabbihim ve zilletun fîl hayâtid dunyâ ve kezâlike neczîl mufterîn

inne ellezîne ittehazû	: doğrusu, o kimseler, edinen, sarılan, o hale dönen
el ıcle	: buzağı, ayrılma, tapınma, tapınma halleri

se yenâlu-hum	: nail olma, uğrama, o hale düşme,
gadabun	: gadap, öfke, hiddet
min rabbi-him	: Rablerinden, rablerine karşı
ve zilletun	: alçalma, değersiz, bir zillet,
fi el hayati dünya	: yaşamlarında, dünya hayatında
ve kezâlike neczi	: böylece, işte böyle, karşılık,
el mufterin	: iftira eden, uyduran,

152- Doğrusu, cehalet hallerinden gelen tapınma hallerine dönen o kimseler; Rabbini anlamada hiddet hallerinde kalırlar, dünya hayatında bir zillet içinde olurlar. İşte uydurmalarda kalanların karşılığı budur.

-153-

وَالَّذِينَ عَمِلُواْ السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُواْ مِن بَعْدِهَا وَآمَنُواْ إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Vellezîne amilûs seyyiâti summe tâbû min badihâ ve âmenû inne rabbeke min badihâ le gafûrun rahîm

ve ellezîne amilû el seyyiât	: o kimseler, amel, çalışma, fenalıklar, kötü haller
Summe tabu min badi ha	: sonra, pişman olup dönme, tevve, onun arkasından
ve âmenû	: iman ettiler,
İnne rabbe ke	: muhakkak ki, rabbin,
min badi ha	: ondan sonra, her zaman
le gafûrun	: elbette mağfiret edendir, bağışlayan,
rahim	: rahim olan, özünden vareden,

153- Kötü amellerde olan kimseler, sonra yaptıklarından pişman olup dönerler ve iman ederlerse, muhakkak ki Rabbin her zaman elbette mağfiret edendir, rahim olandır.

-154-

وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الأَلْوَاحَ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ

Ve lemmâ sekete an mûsel gadabu ehazel elvâh ve fî nushatihâ huden ve rahmetun lillezîne hum li rabbihim yerhebûn

ve lemmâ sekete an	: olduğu zaman, sakin, sûkun, sus, geçme
mûsâ el gadabu	: Musa, kızgın, öfke, kırgın,
ehaze el elvâhe	: levhaları tuttu, aldı
ve fi nushati-hâ	: içinde, nüsha, yazılı şey, belge, o,
huden	: yol gösterme, hidayet, hakikatin yolu
ve rahmetun li ellezine	: rahmet, kimseler için,
Hum li rabbi-him	: onlar, Rablerine karşı,

yerhebun : saygılı, korku,

154- Musa'nın öfkesi geçince levhaları aldı. O nüshaların içinde yol gösterme ve Rabbine karşı saygılı olan kimseler için rahmetler vardı.

-155-

وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلاً لِّمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّايَ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاء مِنَّا إِنْ هِيَ إِلاَّ فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاء وَتَهْدِي مَن تَشَاء أَنتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ

Vahtâra mûsâ kavmehu sebîne raculen li mîkâtinâ fe lemmâ ehazet humur recfetu kâle rabbi lev şite ehlektehum min kablu ve iyyâye e tuhlikunâ bi mâ feales sufehâu minnâ in hiye illâ fitnetuke tudıllu bihâ men teşâu ve tehdî men teşâu ente veliyyunâ fâgfirlenâ verhamnâ ve ente hayrûl gâfirîn

ve ahtâra musa kavm hu : seçti, tercih, eşlik, Musa, kavmi, o
Sebine raculen : yetmiş, ileri gelen, kişi,
li mikat na : belirlenen yer vakit, zaman, biz
Fe lema ehazet hum : fakat, olunca, sardı, yakaladı, sarıldı, onlar
el recfet : titremek, sarsılma, şiddetli sarsıntı,
Kâle rabbi lev şite : dedi, rabbim, eğer, istemek, arzu,
ehlekte-hum min kablu : helak olma, yazık etme, yok olma, daha önce
ve eyaye e tuhliku na : beni, sen, helak, etme, yazık etme, biz, kendimiz,
Bima feala : yapılan şey,
el sufehâu : sefih, akılsız, aklını işletmeyen, idraksizlik, bizden
Minna in hiye : bizden, bizlere, sadece, ancak, o,
illâ fitnetu ke : sadece, ancak, imtihan, dikkatlice düşünme, sen
Tudıllu biha : dalalette, hakikatlarden sapan, onun,
men teşau : kim, isterse, seni anlamak isteyen kimse,
Ve tehti men teşâu : yol gösteren, kim, isteyen kimse, istediğin,
Ente veliyyu-nâ : sen, sahip, bizim velimizsin, dostumuzsun
fe ıgfir lenâ : artık bize mağfiret et
ve ırham-nâ : bize merhamet et
ve ente hayru el gafirin : sen, hayırlı olan, mağfiret eden

155- Onun kavminden, Bizi anlama yolunda yetmiş kişi Musa'ya eşlik etti. Böylece onlar hakikatlerle sarsıldılar. Öncekilerden hakikatlere uymayanlar için dedi ki: Rabbim! Eğer onlar isteselerdi seni anlayıp kendilerine yazık etmezlerdi. Aklını işletmeyenlerin yaptıkları şeylere uyanlardan olursam, seni anlamayıp kendimize yazık etmez miyiz? Biz de onlar gibi olmaz mıyız? Dikkatlice düşünceyi veren ancak sensin. Seni anlamayı isteyen kimseye yol gösterensin. O hakikatlerin yolundan sapan kimselere de sen her an yol gösterensin. Sen bizim sahibimizsin. Bize mağfiret edensin ve bize merhamet edensin ve sen mağfiretinle hayırlar verensin.

-156-

وَاكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاء وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُم بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ

Vektub lenâ fî hâzihid dunyâ haseneten ve fîl âhıreti innâ hudnâ ileyk kâle azâbî usîbu bihî men eşâu ve rahmetî vesiat kulle şey fe se ektubuhâ lillezîne yettekûne ve yu'tûnez zekâte vellezîne hum bi âyâtinâ yuminûn

ve uktub lena	: sun, yaz, ver, bize
fî hâzihi ed dunyâ	: bu dünyada, yaşamda,
hasenat	: iyi çalışmalar, iyilik, güzellik
ve fî el âhırati	: sonunda, sonuna kadar
İnnâ hud na ileyke	: şphesiz, gerçekten biz, yöneldik, döndük, sana
Kâle azab	: dedi, bildirdik, sıkıntı, azap, müşkül,
usibe bihi	: isabet, o halde kalmak, ona,
men eşau	: kim, kimse, ister, isteyen, kendi cehaletini isteyen
ve rahmet	: rahmet,
vesait kulle şeyin	: kuşattı, sardı, bütün her şeyi
Fe se ektubuha	: böylece, yazmak, var etmek, yazılı levhalar, mektup
Li ellezine yettekûne	: o kimseler, takva, fenalardan sakınma ortak koşmama
ve yutûne ez zekâte	: zeka, temizlenme içinde olup paylaşmak
ve ellezine hum bi ayat na	: o kimseler, onlar, kendileri, ayetlerimiz, işaret,
yuminûne	: iman ederler, inanırlar

156- Bize yaşamımızda ve sonunda hasenatlar ver, biz şüphesiz sana yöneldik. Bildirdik: Kim hakikatleri anlamamayı isterse o sıkıntılarda kalır. Rahmetim bütün her şeyi kuşatmıştır. Fenalardan sakınan, ortak koşmayan kimseler, her şeyde var olan levhaların Bize ait olduğunu bilirler ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar ve o kimseler kendilerindeki işaretlerimize inanırlar.

-157-

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَآئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالأَغْلاَلَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُواْ بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُواْ النُّورَ الَّذِيَ أُنزِلَ مَعَهُ أُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Ellezîne yettebiûner resûlen nebiyyel ummiyyellezî yecidûnehu mektûben indehum fît tevrâti vel incîli yemuruhum bil marûfi ve yenhâhum anil munkeri ve yuhıllu lehumut

tayyibâti ve yuharrimu aleyhimul habâise ve yedau anhum ısrahum vel aglâlelletî kânet aleyhim fellezîne âmenû bihî ve azzerûhu ve nasarûhu vettebeûn nûrellezî unzile meahu ulâike humul muflihûn

Ellezine yettebıune	: o kimseler ki, uyma, tabi olma, takip etmek,
el resul	: resul, hakikati gösteren, irsal eden, aktaran,
en nebiy	: haberci, haber veren, haber getiren, bildiren,
el ummiyye	: annesinden doğduğu saflıkta,
Ellezine yecidûne hu	: bulurlar, o,
mektuben	: yazılı olan, var olan, bilgiler,
inde-hum	: yanlarında, onda, katında, ona ait, onlar,
fî et tevrâti	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve el incil	: müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,
Yemr hum	: işleyiş, emir, tavsiye,
bi el maruf	: ariflik, bilmeyi, irfan olma, bilinen, iyi olan,
ve yenhahum	: nehyeder, engel olurlar,
an el munker	: kötülük, inkâr
Ve yuhil lehum et tayyibat	: helal, uygun, o halde olma, onlara temiz olan
ve yuharrimu	: yasak, haram kılar
aleyhim el habâise	: onlara, kötü olan, habis olan, zararlı,
ve yedau anhum	: kaldırır, koyar, verir, onlardan,
ısra hum	: vurgu, zorluk, yük, onlar
ve el aglâle elletî	: bağlılık, pranga, zincirin halkaları ki o
Kânet aleyhim	: oldu, olmuş, onlarin üzerlerine, kendilerinde,
fe ellezîne amenu bihi	: böylece o kimseler, iman ettiler, ona
ve azzerû-hu	: saygı gösterdiler, özür dileme, o
ve nasarû-hu	: yardım, o
ve ittebeû en nûre ellezî	: uyma, tabi olma, o nura, aydınlık, ki o
Unzile mea hu	: indirildi, sunulan, birlikte, birlikte hareket eden, o
Ulaike hum el muflihûne	: işte onlar onlar felah, bulan, kurtulan, özü anlayan,

157- O kimseler, annesinden doğduğu saflıkta olan Resul ve Nebilere uyarlar. Onlar yasaları ve huzur veren bilgileri kendilerinde bulurlar. Onlar arif olmayı tavsiye ederler ve inkârı kötülüğü men ederler ve onlar tertemiz olma yolunda olurlar ve kötü hallerde olmayı uygun bulmazlar ve onlar zorluklara dayanıklıdırlar ve onlar kendilerinde olan hakikatlere bağlıdırlar. O kimseler Hakk'a iman edenlerdir ve onlar saygılıdırlar ve onlar yardım edenlerdir. O kimseler ve o kimselerle birlikte hareket edenler, sunulan hakikatlerle aydınlanmaya tâbi olurlar. İşte onlar felah bulanlardır.

-158-

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآمِنُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Kul yâ eyyuhen nâsu innî resûlullâhi ileykum cemîanillezî lehu mulkus semâvâti vel ard lâ ilâhe illâ huve yuhyî ve yumît fe âminû billâhi ve resûlihin nebiyyil ummiyyillezî yuminu billâhi ve kelimâtihî vettebiûhu leallekum tehtedûn

kul yâ eyyuhâ en nâsu	: de, anlat, ey insanlar
İnnî resul Allah	: ben, resul, hakikatleri gösteren, Allah
İleykum cemîan ellezî	: size, topluluk, hepinize ki o
Lehu mulku el semâvâti	: ona, mülk, hükümdar, semaların
ve el ardı	: ve yeryüzü
lâ ilâhe illa huve	: ilâh yoktur, o vardır
Yuhyi ve yumîtu	: hayat verendir ve o ölümü sunan
fe âminû bi Allâh	: artık, Allah'a inanın, iman edin
ve resûli-hi	: resul, hakikati gösteren, açığa çıkaran, o
en nebiyyi	: nebi, haberci, bildiren,
el ummiy ellezî	: ümmi ki o, annesinden doğduğu saflıkta
Yuminu bi Allah	: inanır, iman eder, Allah
ve kelimâti-hî	: hakikatlerin sözleri, kelimeleri, ilahi sözler, o
ve ittebiû-hu	: ona tabî olun
lealle-kum tehtedune	: umulur ki siz, hakikatlere yol bulursunuz, ulaşırsınız,

158- De ki: Ey insanlar! Ben sizlere Allah'ın hakikatlerini gösteren biriyim. Göklerin ve yerin hükümranı O'dur, ilah yoktur, O vardır. Hayat verendir ve ölümü sunandır. Artık Allah'a inanın. Annelerinden doğduğu saflıkta Allah'a inanan o resule ve nebiye uyun ve o ilahi sözlere uyun ve O'na tâbi olun. Umulur ki siz hakikatlere ulaşırsınız.

-159-

وَمِن قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

Ve min kavmi mûsâ ummetun yehdûne bil hakkı ve bihî yadilûn

ve min kavmi mûsâ	: Musa kavminden
Ummetun yehdune	: ümmet, bir topluluk, doğru yola ileten, yol gösteren
bi el hakkı	: Hakk'a, gerçek, doğru olan,
ve bi-hi yadiline	: onunla adaletli olan

159- Musa'nın kavminden hakka yol gösteren ve adaletli davranan topluluklar da vardı.

-160-

وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُواْ مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِن كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Ve kattanâhumusnetey aşrete esbâtan umemâ ve evhaynâ ilâ mûsâ izisteskâhu kavmuhu enıdrıb bi asâkel hacer fenbeceset minhusnetâ aşrete aynâ kad alime kullu unâsin

meşrebehum, ve zallelnâ aleyhimul gamame ve enzelnâ aleyhimul menne ves selvâ kulû min tayyibâti mâ rezaknâkum ve mâ zâlemûnâ ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

Kataa na hum	: ayırmak, yol almak, delil bürhan ile anlatmak, biz, onlar
isnetey aşrate	: on iki
Esbâtan umemen	: nesil, kol, kısım, delil, torunlar, topluluk, ümmet,
ve evhay-nâ ila musa	: biz vahyettik, ulaştı, biz, bildirdik, Musa
iz isteskâ-hu kavmu hu	: yardım istediğinde, talep etti, su istedi, o, kavmi, o
en ıdrıb	: darbe, vurmak, vurgula,
bi asa ke	: taşıdığı bildiği, sopa, meydana çıkma, sen,
el hacer	: taş, sağlamlık,
fe inbeceset min hu	: böylece, ortaya çıktı, olabilir, yön, konu, fışkırdı, ondan
isnetâ aşrate	: on iki, bir kısım, bir gurup,
aynen	: aynılık, benzerlik, pınar, göz, bakış,
Kad alime	: oldu, bilgili, bildi
kullu unâsin	: her, bütün, insanlar,
meşrab hum	: meşreb, anlayış biçimi, gittiği yol, fikir, onlar
ve zallel nâ aleyhim	: gölge, korundu, anladı, yöneldi, biz, onlara, üzerlerine
el gamame	: beyaz bulutu, berrak, tertemiz, örten, üstünü kaplayan
ve enzel nâ aleyhim	: sunduk, indirdik, onlara, üzerlerine,
el men	: şahıs, zat, kimlik, kudret helvası, nurun zevki, hissiyatı,
ve el selvâ	: kanaat, yetinme, hoşnut olma, bal, mutlu olma, bıldırcın
Kulu min tayyibâti	: beslenme, gıda, yarlanma, bilgilenme, temiz olan
mâ razak nâ kum	: şey, ne, değil, rızık, fayda, yarar, nimet, biz, siz,
ve ma zalemû-nâ	: değil, şey, ne, zulmetme, biz
ve lâkin kanu enfus hum	: lakin, fakat, oldu, nefs, kendileri, onlar
yazlimûne	: zulmediyorlar

160- Musa; ulaştığı Bizim hakikatlerimizi, onlara on iki delil ile anlattı, toplulukların aynı kökten geldiğini bildirdi. Kavmi o hakikatlerden bilmediklerini anlamak istediğinde, bildiklerini taşıdıklarını sağlam bir delille vurguladı. Böylece onlara on iki delil ile her varlığın aynı özden geldiğini anlattı. Her insan kendindeki meşrebe göre bilenlerden olur. Onların üzerlerindeki o tertemiz nur Bizim gölgemizdir ve o nurun hissiyatını onlara sunduk ve kanaat verdik. Size verdiğimiz rızıklardan tertemiz yararlanın. Biz zulmeden değiliz ve lâkin onlar kendilerine zulmediyorlar.

-161-

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُواْ هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُواْ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُواْ حِطَّةٌ وَادْخُلُواْ الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

Ve iz kîle lehumuskunû hâzihil karyete ve kulû minhâ haysu şitum ve kûlû hıttatun vedhulûl bâbe succeden nagfir lekum hatîâtikum senezîdul muhsinîn

ve iz kile lehum	: denildi, onlara,
Uskunû hazihi	: iskan, oturun, yerleşin, mesken, bu, oraları,
el karyete	: belde, köy, memleket, olduğunuz yer

ve kulû minha haysu şitum	: beslenme, yararlanma, ondan, her yer, istediğiniz
ve kûlû hıttatun	: deyin, söyleyin, yanılgılarınız anlayın, dönün, af dileme
ve udhulû el bâbe	: dahil olun, girin, kapı, mevzu,
secede	: teslim olma, secde, herşeyiyle teslim olma,
nagfir-lekum	: mağfiretimiz, bağışlanma, size,
hatiati kum	: yanılgı, hatasını anlama, siz
Se nezidu	: elbette, biz, artma, çoğalma, daha fazla, bol,
el muhsinin	: iyiliklerde olan, iyi hallerde olan, mühsin, içten, samimi

161- Onlara: Bulunduğunuz beldelerde oturun ve istediğiniz her yerden hakikatler için faydalanın. Yanılgılarınızı anlayın ve dönün ve hatalarınızı anladığınızda sizdeki mağfiretimizi anlayın, hakikatlerin geldiği kapıya dâhil olup teslim olun, iyi hallerde olanlar hakikatlerimize daha fazla ulaşırlar, diye bildirildi.

-162-

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنْهُمْ قَوْلاً غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاء بِمَا كَانُواْ يَظْلِمُونَ

Fe beddelellezîne zalemû minhum kavlen gayrellezî kîle lehum fe erselnâ aleyhim riczen mines semâi bi mâ kânû yazlimûn

fe beddele	: böylece, değiştirdi, başka bir anlayışa döndürme
ellezine zalemû minhum	: o kimseler, zulmedenler, onlardan
kavlen gayra ellezi	: söz, ondan başka, ondan, o kimse,
Kile lehum	: söylenen, söz, onlara
fe ersel na aleyhim	: böylece, gönderdik, sunduk, biz, üzerlerinde, onlardaki
riczen	: şiddetli sıkıntı, müşkül, bir azap
min el semai	: ulvi âlem, ulviyet, semadan
Bimâ kanu yazlimun	: sebebiyle, oldukları, zalimlikler

162- Fakat onlardan zalim olan kimseler, onlara söylenen hakikatlerin sözlerini başka bir anlayışa sebep olan sözlerle değiştirdiler. Böylece onlara sunduğumuz kendilerindeki hakikatleri anlamadılar, yapmış oldukları zalimlikler sebebiyle, ulviyeti anlamada şiddetli sıkıntılarda kaldılar.

-163-

واَسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعاً وَيَوْمَ لاَ يَسْبِتُونَ لاَ تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

Veselhum anil karyetilletî kânet hâdıratel bahri iz yadûne fîs sebti iz tetîhim hîtânuhum yevme sebtihim şurrean ve yevme lâ yesbitune lâ tetîhim kezâlike neblûhum bi mâ kânû yefsukûn

vesel-hum	: sormak, sorgulamak, onlar
an el karyeti elletî	: bulundukları o yerlerde, makamlarda,
Kânet hadırate	: idi, oldu, merkez, tanıt, sunmak, kenar, engel,
el bahri	: sonsuzluk, bilgili olan, bilge kişi,
iz yadûne	: söz, vaad, haddi aşma, cehalet adetleri,
fi el sebti	: cumartesi, yasak, bırakmak, şaşırmak, dâhilik,
iz teti him	: geldiğinde, sunuldu, onlar,
hitanu hum	: suç, balık, engel, sünnet, duvar, ip, onlar
Yevme sebti him	: gün, vakit, zaman, cumartesi, yasak, bırakma, onlar
şurraan	: devamlı, ilerleme, akın akın, uygun, meşru
ve yevme	: gün, vakit, zaman,
La yesbitun	: yok, kesmek, bırakmak, yasak,
la teti him	: onlara gelmez, anlayamazlar,
Kezâlike neblu hum	: işte böylece, imtihan, dikkatlice düşünme, arama, onlar
Bima kanu yefsukûne	: şey sebebiyle, oldu, ikilik, fıska düşüyorlar

163- Onlar bulundukları yerlerde hakikatleri anlamak için sorup araştırsınlar. O sunulanları bilenlerden olsunlar. Bıraktıkları şeyler içine dönüp sözlerini unutmasınlar, onlara sunulan hakikatlere kendileri engel olmasınlar. Onlar her zaman yasaklara uysunlar, devamlı ilerlemede olsunlar. Onlar her zaman o hallerini bırakmazlarsa, onlar hakikatleri anlayamazlar. İşte onlar ikiliğe düştükleri şeyleri dikkatlice düşünüp anlasınlar.

-164-

وَإِذَ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُواْ مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

Ve iz kâlet ummetun minhum lime teizûne kavmenillâhu muhlikuhum ev muazzibuhum azâben şedîdâ kâlû mazireten ilâ rabbikum ve leallehum yettekûn

ve iz kalet ummet minhum	: dediği zaman, topluluk, onlardan
Lime teizune kavmen	: neden, vaaz eden, öğüt veren, bir kavme, kimseler,
Allâh muhliku-hum	: Allah, helak eden, yazık eden, onlar
Ev muazzibu-hum	: yada, sıkıntıda kalma, azap verme, onlar
azâben şedîdâ	: azap, sıkıntı, şiddetli, daha fazla
Kalu maziraten	: dediler, bahane, mazete, özür, hatasını anlama
ilâ rabbi-kum	: için, karşı, göre, Rabbinize, vücudlandıran,
ve lealle-hum yettekun	: belki, onlar, takva, fenadan sakınma, ortak koşmama

164- Onlardan bir topluluk demişti ki: Allah'a karşı kendilerine yazık eden ve cehaletlerinden dolayı, kendilerini daha fazla sıkıntılarla sıkıntılara sokan topluluklara neden öğüt veriyorsunuz? Dediler ki: Sizi de, onları da vücudlandırana karşı yaptıkları hataları anlasınlar ve belki onlar da fenalardan sakınıp Allah'a ortak koşanlardan olmazlar, diye öğüt veriyoruz.

-165-

فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُواْ بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُواْ يَفْسُقُونَ

Fe lemmâ nesû mâ zukkirû bihî enceynellezîne yenhevne anis sûi ve ahaznellezîne zalemû bi azâbin beîsin bi mâ kânû yefsukûn

fe lemmâ nesu	: artık, böylece, unuttukları,
ma zikr bihi	: değil, şey, ne, hatırlatma, zikir, onlar
Encey na ellezine	: necat bulma, biz, onlar, o kimseler
Yenhevne	: nehy etme, yasaklama, engel koymak,
an el sui	: kötülük, fenalık, zarar vermek,
ve ahaz nâ	: sarmak, yakalamak, almak, biz,
Ellezine zalemû	: zalim kimseler, zalimler
bi azab beis	: azab, sıkıntı, engel, zorluk, çetin, zarar
bi-mâ kanu yefsukun	: şey sebebiyle, dolayısıyla, oldu, ikilik, fasıklardan

165- Böylece unuttukları hakikatler onlara hatırlatıldığında, fenalıklardan uzak duran o kimseler Bizde necat bulurlar. Zararlar, sıkıntılar veren o zalimler ise, hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına saptıklarından dolayı Bizi anlayamayıp o hallerinde kalırlar.

-166-

فَلَمَّا عَتَوْاْ عَن مَّا نُهُواْ عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَاسِئِينَ

Fe lemmâ atev an mâ nuhû anhu kulnâ lehum kûnû kıredeten hâsiîn

fe lemmâ atev	: artık, olunca, olduğunda, haddi aşma,
an mâ nuhu anhu	: şeyden, nehy etme, yasak, ondan
Kulnâ lehum kunu	: dedik, onlara, olmak, oldu, bulunulan hal,
Kıradeten	: maymunlar, hayvaniyet, hayvani hal, taklitte kalmak
hasiin	: aşağı, reddedilen, düşen, uzaklaştırılmış, kovulmuş,

166- Fakat onlara yasak edilen fenalarda kalmaya ısrar edince, bulunduğunuz hâl hayvaniyetten daha aşağıdır denildi.

-167-

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve iz teezzene rabbuke le yebasenne aleyhim ilâ yevmil kıyâmeti men yesûmuhum sûel azâb inne rabbeke le serîul ıkâbi ve innehu le gafûrun rahîm

ve iz teezzene	: bildiren, vaiz olan, yetkili olan,
rabbu ke	: Rabbin, vücudlandıran,
le yebasenne aleyhim	: elbette, gönderir, çıkış, ortaya koyar, varoluş, onlara,
ilâ yevmi el kıyâmeti	: ölünceye kadar, hakikatlerin ortaya çıktığı vakit

Men yesemu hum	: kim, kimse, etki, zararlı, zehir, yapan, zorlama, onlar
sûe el azâbi	: kötü, fena, hastalık, azap, sıkıntı
İnne rabbe-ke	: muhakkak, Rabbin, seni vücudlandıran,
le seriu	: elbette, seri, hızlı,
el ıkabi	: zorlu, sıkıntı, zorlanma, ceza, güçlük
ve inne-hu gafur	: muhakkak ki o, mağfiret eden, bağışlayan,
rahim	: rahim olan, özünden vareden

167- Seni vücudlandıran, elbette bütün her şeyin var oluşunda yetkili olandır. Fenalarda kalmaya ısrar edenlerin üzerlerinde olan o haller, ölünceye kadar onlarda ortaya çıkar. Onlar kötü halleriyle zararlı olan kimselerdir. Muhakkak ki Rabbin güçlükleri seri bir şekilde giderendir. Muhakkak ki O mağfiretin sahibidir, tüm varlığı özünden varedendir.

-168-

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الأَرْضِ أُمَمًا مِّنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve kattanâhum fîl ardı umemâ minhumus sâlihûne ve minhum dûne zâlike ve belevnâhum bil hasenâti ves seyyiâti leallehum yerciûn

ve katta nâ hum	: ayırmak, yol almak, delil bürhan ile anlatmak, onlar
fi el ardı	: yeryüzünde, o yerlerde,
umema	: topluluklar, millet, kimseler
min hum el sâlihûne	: onlardan, Salihler, iyi insan, uygun, doğru olan
ve min-hum dune zalike	: onlardan, başka, alt, aşağı, dışında, işte bu, bunlar
ve belev na hum	: sınama, imtihan, dikkatli düşünme, biz, onlar,
bi el hasenat	: iyilik, iyi çalışma, güzel davranışlar,
ve el seyyiat	: kötü çalışma, fena haller, zararlı haller,
lealle-hum yerciun	: umulur ki, onlar, dönerler, anlayıp dönmek,

168- Onlara hakikatlerimiz delillerle anlatıldı. Bulundukları yerlerde o kimselerden bazıları iyi amellerde oldular ve onlardan bazıları başka yollara saptılar. Onlardan, Bizi dikkatlice düşünüp anlayanlar, güzel davranışlar içinde oldular. Fena hallerde olanlar ise; umulur ki onlar da hakikatleri anlayıp, o hallerinden dönerler.

-169-

فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُواْ الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مُّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم مِّيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لاَّ يِقُولُواْ عَلَى اللّهِ إِلاَّ الْحَقَّ وَدَرَسُواْ مَا فِيهِ وَالدَّارُ الآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Fe halefe min badihim halfun verisûl kitâbe yehuzûne arada hâzel ednâ ve yekûlûne se yugferu lenâ ve in yetihim aradun misluhu yehuzûh e lem yuhaz aleyhim mîsâkul kitâbi en lâ yekûlû alâllâhi illel hakka ve deresû mâ fîh ved dârul âhıretu hayrun lillezîne yettekûn e fe lâ takılûn

fe halefe min badi him	: artık, halef, yerine geçti, ardından gelen, sonra, onlar
Halfun	: yerine geçenler, sonrakiler, yerine gelenler,
verisû el kitabe	: varis, kitab
Yehuzûn arada	: sarılma, edinme, dünya çıkarı, gösteriş, dünya malı
haze el edna	: bu, yakın, daha yakın,
Ve yekulune	: derler, söylerler,
se yugferu lenâ	: mağfiret, bağışlanma, biz
ve in yeti him	: eğer onlara gelse, verilse, sunulsa,
aradun	: dünya malı, dünya çıkarı, gösteriş,
misli hu	: misli, o kadar, fazlası, o
yehuzû-hu	: onu alırlar, sarılır, edinir, isterler,
e lem yuhaz aleyhim	: alınmadı mı, onlardan,
misak	: misak, söz alma, antlaşma,
el kitab	: kitab, hakikatler, varlık kitabı,
en la yekulu	: yok, söylemek, söylememek,
alâ Allâh	: Allah için, Allah hakkında
illa le hakk	: ancak, sadece, haktan başka, hakikat, gerçek
Ve deresu ma fi hi	: ders, okuma, ögrenme, onun içindeki şeyleri
ve el dâru	: sığınak, makam, yurt,
el âhırat hayr	: ahiret, sonunda, daha hayırlı
Li ellezine yettekûne	: o kimseler için, takva, fenalardan sakınan
e fe la takılûne	: hala akıl etmez misiniz? Düşünmez misiniz?

169- Böylece onların ardından, kitabın varisi olduklarını söyleyenler geldiler. Onlar; dünya çıkarlarına, gösterişlere yakın durdular ve biz bağışlanırız diye söylediler. Onlara dünya çıkarı, gösterişi sunulsa bir o kadarını isterler. Onlardan; Allah'ın kitabına sarılmaları, Allah'ın hakikatlerin dışında bir şey söylememeleri ve onun içindeki şeylerden ders almaları hakkında söz alınmıştı. Fenalardan sakınan ortak koşmayanlar için, sonunda ulaştıkları o makamlar daha hayırlıdır. Hâlâ düşünmez misiniz?

-170-

وَالَّذِينَ يُمَسَّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ إِنَّا لاَ نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ

Vellezîne yumessikûne bil kitâbi ve ekâmus salâte innâ lâ nudîu ecrel muslihîn

ve ellezine yumessikûne	: o kimseler ki, sımsıkı sarılırlar
bi el kitâbi	: kitaba, Allah'ın kitabı, varlık kitabı, hakikatlere
ve ekâmû es salâte	: her an salât üzere olurlar, hep hakka bağlı olma
İnnâ la nudiu	: muhakkak, biz, yok, zayi etmeyiz, kayıp,
ecre	: karşılık, ecir,
el muslihîne	: salihler, iyi çalışmalarda olan, reformcu, iyileştiren

170- Hakikatlere sımsıkı sarılan o kimseler, her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket ederler. Muhakkak ki iyi çalışmalarda olan o kimselerin karşılıklarını zayi etmeyiz.

وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّواْ أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُواْ مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Ve iz netaknel cebele fevkahum ke ennehu zulletun ve zannû ennehu vâkıun bihim huzû mâ âteynâkum bi kuvvetin vezkurû mâ fîhi leallekum tettekûn

ve iz netak nâ	: çekildiğinde, koparıp atmak, cezb, biz,
el cebele	: dağ, yüksek, yüce olan, meşhur olan, ileri gelen,
fevka-hum	: fevk, üst, makam, onlar
keenne-hu zulletun	: sanki o, gölge, koruma,
ve zannû enne hu	: zannettiler, düşündüler, sandılar, olduğu, o
Vâkıun bihim	: olay, vakıa, ortaya çıkma, gerçeklik, onlarda
Huzu	: alın, kavrayın, tutun, sarılın,
mâ atey na kum	: şey, ne, verdiğimiz, sunduğumuz, siz
bi kuvvetin	: kuvvetle, sımsıkı
ve uzkuru ma fihi	: hatırlayın, zikredin, şey, ne, onun içindeki, hakikatler,
Lealle kum tettekune	: umulurki, siz, takva, fenadan sakınma, ortak koşmama

171- Ve onlar makamlarında, sanki bir gölgenin çekilmesi gibi bir yücelik içinde Bize çekildiler ve onlar kendilerinin gerçeğini düşündüler. Size sunduğumuz hakikatlere kuvvetle sarılın ve o hakikatleri unutmayın. Umulur ki siz fenalardan sakınır, ortak koşanlardan olmazsınız.

-172-

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنفُسِهِمْ أَلَسْتَ بِرَبِّكُمْ قَالُواْ بَلَى شَهِدْنَا أَن تَقُولُواْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ

Ve iz ehaze rabbuke min benî âdeme min zuhûrihim zurriyyetehum ve eşhedehum alâ enfusihim e lestu birabbikum, kâlû belâ şehidnâ, en tekûlû yevmel kıyâmeti innâ kunnâ an hâzâ gâfilîn

ve iz ehaze	: almak, çekmek, çıkarmak, sarmak,
rabbu ke	: rabbin, seni vücudlandıran,
min benî ademe	: Âdemoğullarından
min zuhuri-him	: görünüş, apaçık, sırtları, vücudları, onlar
zurriyyete-hum	: zürriyet, nesil, soy, öz, genleri, onlar, kendi
ve eşhede-hum	: tanık, şahit, bilen, her yerde her an hazır olan,
ala enfus him	: üzerlerinde, nefsleri, kendileri, onlar,
E lestu bi rabbi-kum	: değil miyim, Rabbiniz, siz, sizi vücudlandıran,
Kâlû bela	: dediler, derler, evet, ikrar,
şehid na	: tanık, bilen, şahit olan, hakikate şahit olan, biz
En tekulu	: söylemek, oluruz,
yevme el kıyâmet	: ölünceye kadar, vaktin sonu, diri olan kavuşmak,
İnnâ kunna	: şüphesiz, doğrusu, biz olduk,
an haza gafilin	: bunlardan, gafil, hakikatlerden gafil olmak,

172- Rabbin, Âdemoğullarının vücudlarındaki genlerinden onların nesillerini açığa çıkardı. Onların kendi üzerlerindeki tecellileri onlara şahit göstererek, onların kendilerinden onlara her an seslenir: Sizi vücudlandıran Ben değil miyim? Hakikatlere şahit olanlar: Evet, biz ölünceye kadar tecellilerin senden olduğunu söyleriz, doğrusu biz hakikatlerden gafil bir haldeydik, derler.

-173-

أَوْ تَقُولُواْ إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ

Ev tekûlû innemâ eşreke âbâunâ min kablu ve kunnâ zurriyyeten min ba'dihim e fe tuhlikunâ bimâ fealel mubtilûn

Ev tekulu	: yoksa, ya da, artık, söylemek,
innema eşreke	: ancak, doğrusu, şirk koşma, ortak koşma
abau na min kablu	: atalarımız, daha önce
ve kunnâ zurriyyeten	: biz olduk, nesil, soy, öz
min badi-him	: onlardan sonra
e fe tuhliku-nâ	: öyleyse, o zaman, helak olma, yazık olma, biz
bimâ feale	: sebebiyle, yaptıklarından dolayı, yapılan şeyler,
el mubtilun	: batıl, boş şeyler, yönelen

173- Artık bir gaflete düşersek, daha önceden atalarımızın şirk koştuğu sözleri söyleriz ve biz onlardan sonraki nesilleriz, yoksa yaptığımız batıl şeyler yüzünden bizde kendimize yazık ederiz.

-174-

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve kezâlike nufassılul âyâti ve leallehum yerciûn

ve kezâlike nufassılu	: işte böyle, en ince ayrıntısın kadar açıklama,
el âyâti	: ayetler, işaretler, deliller,
ve lealle-hum yerciun	: umulur ki, onlar, asliyetlerini bilir dönerler

174- İşte böylece hakikatleri delilleriyle en ince ayrıntısına kadar açıkladık ve umulur ki onlar asliyetlerini bilir dönerler.

-175-

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ

Vetlu aleyhim nebeellezî âteynâhu âyâtinâ fenseleha minhâ fe etbeahuş şeytânu fe kâne minel gâvîn

ve utlu aleyhim	: tilavet et, usulünce okumak, anlat, açıkla, onlara,
nebee	: haber, bildirme

Ellezi ateynâ hu	: ki o, verdik, sunduk, o
ayati na	: ayetlerimiz, delil, işaret
fe inseleha minha	: sonra, o ayrıldı, değiştirdi, sıyrıldı, soyundu, ondan
fe etbea-hu	: böylece, tabi olma, uymak,
el şeytânu	: şeytani haller, kötü haller, haktan uzak olmak,
fe kâne min el gavin	: sonra, oldu, işkence, zarar veren, taşkınlık yapan, azğın

175- Onlara hakikatlerin haberlerini usulünce her varlıktan okuduk. Ki onlara delillerle o hakikatleri sunduk. Fakat o hakikatlerden ayrıldılar. Böylece şeytani hallerine tâbi oldular, sonra da bir taşkınlık içinde zarar ziyan hallerinde oldular.

-176-

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ذَّلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Ve lev şinâ le refa'nâhu bihâ ve lâkinnehû ahlede ilel ardı vettebea hevâhu fe meseluhu ke meselil kelbi in tahmil aleyhi yelhes ev tetrukhu yelhes zâlike meselul kavmillezîne kezzebû bi âyâtinâ faksusîl kasasa leallehum yetefekkerûn

ve lev şina	: eğer, şayet, istek, biz
le rafa nâ hu biha	: elbette, yüce makam, üst makam, refah, o, onunla
ve lâkin hu ahlede	: lakin, fakat o, meyletti, gitti,
ila el ard	: dünya, yeryüzü, dünya çıkarı, dünya malı, toprak,
ve ittebea	: tâbi oldu, uydu,
heva hu	: heva, düştü, kendi çıkarı, haktan batıla düşüş, o
fe meselu-hu	: böylece, artık onun durumu, hâli
ke meseli el kelbi	: köpeğin misali, durumu, hâli gibi
İn tahmil aleyhi yelhes	: eğer, olsa, taşıma, hamle yaparsın, ona, solur
Ev tetruk-hu	: yada terk edersin, bırakmak, ayrılmak, o,
yelhes	: solumak, nefes nefese
Zalike mesel	: işte, durum, hal,
el kavmi ellezîne	: o kimseler, o kavimler,
Kezzebû bi ayati na	: yalanlarda kalma, yalanlama, ayetlerimize karşı
fe uksusi el kasasa	: artık kıssa, anlatma, hikayeler,
lealle-hum yetefekkerun	: umulur ki onlar, hakikatleri araştırır düşünürler

176- Eğer Bizi anlamayı isteseydi, elbette o hakikatlerle yüce makamlarımıza ulaşırdı. Fakat o dünyaya meyletti ve o kendi hevalarına uydu. Artık onun durumu; nefes nefese bir şey taşıyan, ya da onu bırakıp tekrar alıp yine nefes nefese taşıyan köpeğin hâli gibidir. Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan o kimselerin halleri işte böyledir. Artık o anlatılan kıssalardan umulur ki onlar hakikatleri araştırırlar, dikkatlice düşünürler.

-177-

سَاء مَثَلاً الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُواْ يَظْلِمُونَ

Sâe meselennil kavmullezîne kezzebû bi âyatinâ ve enfusehum kânû yazlimûn

Sâe mesele el kavm	: ne kötü, hali, durum, misal, kavim, kimseler,

Ellezine kezzebu	: o kimseler, yalanlayanlar, yalanlarda kalanlar,
bi ayati na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
ve enfus hum	: nefslerine, kendilerine,
kanu yazlimun	: oldu, zulmedenler

177- Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan kimselerin halleri ne kötüdür ve onlar kendilerine zulmederler.

-178-

مَن يَهْدِ اللّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَن يُضْلِلْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Men yehdillâhu fehuvel muhtedî ve men yudlil fe ulâike humul hâsirûn

Men yehdi allah	: kim, yol bulma, yönelme, rehber edinme, allah
fe huve el muhtedî	: böylece, o, ona yol bulur, hakikatlere yol bulur
ve men yudil	: kim, hakikatleri bırkıp kendi anlayışına saparsa
fe ulâike hum el hasirun	: artık, bundan böyle, işte onlar hüsran, kaybedenler

178- Kim Allah'ı kendine rehber edinirse, böylece o hakikatlere yol bulur ve kim hakikatleri bırakır kendi anlayışına saparsa, bundan böyle işte onlar hüsrana uğrayanlardır.

-179-

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لاَّ يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لاَّ يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لاَّ يَسْمَعُونَ بِهَا أُوْلَئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُوْلَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

Ve lekad zerenâ li cehenneme kesîran minel cinni vel insi lehum kulûbun lâ yefkahûne bihâ ve lehum ayunun lâ yubsırûne bihâ ve lehum âzânun lâ yesmeûne bihâ ulâike kel enâmi bel hum edallu ulâike humul gâfilûn

ve lekad	: doğrusu, şüphesiz, gerçek olan şu ki,
zere na	: hazır, ölçmek, kültür, vardır, tecelli, üst, biz,
li cehennem	: cehalet içinde, cehennem, cehaletin cehennemi
Kesîran min el cinn	: çoğu, bilinmeyen, tanımlanamayan
ve el ins	: insan, bilinen,
Lehum kulubun	: onların vardır, kalpleri
lâ yefkahûne biha	: yok, anlamak, idrak etmezler, onunla
ve lehum ayunun	: onların vardır, gözler,
lâ yubsırûne biha	: yok, bakıp görme, onunla
ve lehum azanun	: onların vardır, kulakları
lâ yesmeûne biha	: işitmezler, onuna
Ulaike ke el enami	: işte onlar, varlık, hayvanlar gibi
bel hum edallu	: hayır, onlar, hatta onlar, sapan, yolundan sapan
Ulaike hum el gâfilûne	: işte onlar, gafil, kendinin çevresinin farkında olmayan

179- Gerçek olan şu ki; Bizi idrak edemeyen tanıdıklarınızın ve tanımadıklarınızın çoğu, bir cehaletin cehennemi içindedirler. Onların kalbleri vardır, hakikatleri idrak edemezler ve onların gözleri vardır, hakikatlere bakıp göremezler ve onların kulakları vardır, hakikatleri

işitemezler. İşte onlar hayvanlar gibidirler, hatta onlar yollarını da bulamayanlardır. İşte onlar kendilerinin ve çevrelerinin farkında olmayanlardır.

-180-

وَلِلّهِ الأَسْمَاء الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُواْ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَآئِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ve lillâhil esmâul husnâ feduhu bihâ ve zerûllezîne yulhıdûne fî esmâih se yuczevne mâ kânû yamelûn

ve li Allâh	: Allah'ındır
el esmau	: isimler, işaretler, deliller, tecelliler,
el husna	: güzellik, hayr, rahatlık veren, huzur veren,
fe udu-hu biha	: artık dua, yönelme, o, onunla, o hakikatlerle
ve zerû	: terk et, bırak, uymamak,
ellezîne yulhıdune	: o kimseler, kendi anlayışına sapan
fi esmâi-hi	: içinde, isimleri, hakkında, konusunda,
se yuczevne	: karşılık,
Ma kanu yamelûne	: şey, ne, değil, olmadı, yapıyorlar, anlamayan,

180- İsimlerdeki tüm güzellikler Allah'ındır. Artık o isimlerdeki hakikatlerle O'na yönelin ve O'nun isimlerine karşılık gelen hakikatleri anlamayıp, kendi anlayışlarına sapanlara uymayın.

-181-

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

Ve mimmen halâknâ ummetun yehdûne bil hakkı ve bihî yadilûn

ve mimmen halak na	: o kimselerden, yaratma, varetme, halketme, biz
Ummetun	: ümmet, topluluk, kimseler,
yehdune bi el hakk	: vardır, hakikatlere yol gösteren
ve bihi yadilune	: onunla, adaletli olma, adil olmak

181- Yaratmamızı anlamak isteyen kimselere, hakikatlerle yol gösteren ve adalet üzere olan bir topluluk vardır.

-182-

وَالَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لاَ يَعْلَمُونَ

Vellezîne kezzebû bi âyâtinâ se nestedricuhum min haysu lâ yalemûn

ve ellezîne kezzebu	: o kimseler, yalanlarda kalan,
bi ayat na	: ayetlerimiz, delil, işaret,
se nestedricu-hum	: anlayışı yavaş yavaş azalan, onlar
min haysu	: hangi yerde, nerede, nasıl, değerlendirme,
la yalemun	: yok bilmek, bilememek,

182- Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan kimseler, hakikatlerin değerlendirmelerini bilemediklerinden dolayı, onların anlayışları yavaş yavaş azalır.

-183-

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

Ve umlî lehum inne keydî metin

ve umli lehum	: mühlet, umulur ki, umulur ki anlarlar, onlara
İnne keydi	: hile, yalan, kötü niyet, tuzak, men etmek, düzen,
metinun	: kuvvetli, güçlü, tüm varlığı tutan, sağlam, sımsıkı, metânet

183- Umulur ki onlar yalanlarda kaldıklarını fark ederler, tüm varlığı sapasağlam tuttuğumu anlarlar.

-184-

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُواْ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلاَّ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

E ve lem yetefekkerû mâ bi sâhıbihim min cinneh in huve illâ nezîrun mubîn

e ve lem yetefekkerû	: tefekkür etmezler mi?
Ma bi sâhıbi-him	: değil, yok, şey, ne, sahip, arkadaş,
min cinnetin	: delilik, ne dediğini bilmeyen,
in huve	: ancak, sadece, o,
illâ nezir mubin	: hakitleri apaçık açıklayan, uyaran, apaçık

184- Hiç tefekkür etmezler mi? Onların arkadaşında, ne dediğini bilmemezlik yoktur, o sadece hakikatleri apaçık açıklayıp uyarandır.

-185-

أَوَلَمْ يَنظُرُواْ فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّهُ مِن شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

E ve lem yanzurû fî melekûtis semâvâti vel ardı ve mâ halakallâhu min şeyin ve en asâ en yekûne kadıkterebe eceluhum fe bi eyyi hadîsin badehu yuminûn

e ve lem yanzurû	: bakıp ta görmez lermi?

Fi melekuti	: hakkında, saltanat, hükümran, mülkiyetinde
el semâvâti ve el ardı	: gökler, semalar ve yeryüzü
mâ halaka Allah min şeyin	: halk edilen, yaratılan, Allah, bir şey, şeyler,
Ve en asa en yekune	: belki, ihtimal, olması,
kad ıkterebe	: oldu, yakın olmak, yaklaşmış olan,
ecel hum	: zaman, ecel, onlar
fe bi eyyi hadis	: artık hangi, söz,
Bade hu yuminun	: bundan sonra, inanacaklar

185- Bakıp ta görmezler mi? Göklerin ve yerin mülkiyetinde Allah'ın halketmesinden başka bir şey yoktur. Belki onlar ecellerinin yaklaştığını bilirler. Artık bundan sonra hangi söze inanacaklar.

-186-

مَن يُضْلِلِ اللّهُ فَلاَ هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

Men yudlilillâhu fe lâ hâdiye lehu ve yezeruhum fî tugyânihim yamehûn

Men yudilli Allah	: kimse, dalalet, hakikatlerden sapma, Allah
fe lâ hadiye lehu	: artık yoktur, yol gösteren, ona
ve yezeru-hum	: bırakır, o hallerde kalma, terk etmek, bırakmak,
fi tugyan him	: öfke hiddet, taşkın, onlar
yamehûne	: inat, bocalama, şaşkın halde olurlar, isyan

186- Kim Allah'ın hakikatlerinden saparsa, artık ona yol gösteren olmaz. Artık onlar; hiddet, zulüm, taşkınlık hallerinin içinde bocalayıp dururlar.

-187-

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي لاَ يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا
إِلاَّ هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لاَ تَأْتِيكُمْ إِلاَّ بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ
عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ اللّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ

Yeselûneke anis sâati eyyâne mursâhâ kul innemâ ilmuhâ inde rabbî, lâ yucellîhâ li vaktihâ illâ huve sekulet fîs semâvâti vel ard lâ tetîkum illâ bagtete yeselûneke ke enneke hafiyyun anhâ, kul innemâ ilmuhâ indallâhi ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

yeselûne-ke	: sormak, sorgulamak, araştırmak, sen,
an el saat	: vakit, zaman, gelecek olan zaman, o saat
Eyyâne musra ha	: ne zaman, ne vakit, meydana gelmesi, dokunma
Kul innema ilmu ha	: anlat, de, ancak, sadece, ilim, onun
inde rabbî	: Rabbimin katında, ona ait,
lâ yucellî-hâ li vakti ha	: yok, açığa çıkarmak, açıklamak, onun vaktini
illâ huve	: ondan başkası
sekulet	: ağır, yoğun, iş, hakikatleri taşıma
fî el semavati ve el ard	: gökler ve yeryüzü
lâ teti kum	: yok, gelmek, getirmek, açmak, açılmaz, siz,
illa bagteten	: başka, ansızın, hemen
yeselûne-ke	: sana soruyorlar
keenne-ke hafiyyun anha	: sanki sen gizli olan, bilinmeyen, ondan,
Kul innemâ ilmu ha	: anlat, de, sadece, yalnızca, ilim, o
inde allâhi	: Allah'ın indinde, katında, ona aittir
ve lâkinne	: lakin, fakat
eksere en nâsi	: çoğu, insanlar,
la yalemun	: bilemiyorlar, hakikatleri bilemiyorlar,

187- Sana soruyorlar, o saat ne zaman gelecek? De ki: O hakikatlerin ilmi ancak Rabbimin katındandır. Bir vakit içinde ancak O'ndan başkası o hakikatleri ortaya çıkaramaz. Göklerin ve yerin o yoğun hakikatleri size hemen açılmaz. Sanki o bilinmeyenler sana aitmiş gibi soruyorlar. De ki: O hakikatlerin ilmi ancak Allah'a aittir. Fakat insanların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-188-

قُل لاَّ أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلاَ ضَرًّا إِلاَّ مَا شَاء اللّهُ وَلَوْ كُنتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ
لاَسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَاْ إِلاَّ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Kul lâ emliku li nefsî nefan ve lâ darran illâ mâşaallâh ve lev kuntu alemul gaybe lesteksertu minel hayri ve mâ messeniyes sûu in ene illâ nezîrun ve beşîrun li kavmin yuminûn

Kul la emliku	: anlat, yok, melik, sahip, güçlü olan,
li nefsi	: nefsim için, kendime ait,
Nefan	: fayda, yarar
ve lâ darran	: yok, zarar, sıkıntı, koruma, oda
illâ mâ şae Allâh	: ancak, şey, ne, değil, istek, dilek, irade, Allah
ve lev kuntu alemu	: eğer, ben, olsaydım, bilmek,
el gayb	: bilinmeyen görünmeyen, gaybı,
le isteksertu	: elbette, çoğaltma, büyütme,
min el hayrı	: hayır, iyilik, faydalı olan,
Ve mâ messeniye es sûu	: dokunmak, temas, kötülük olmasını istemezdim
in ene illâ nezirun	: ben ancak, sadece, hakikatleri tebliğ eden uyaran
ve beşir	: müjde, sevindirme, umut vermek,
li kavmin yuminun	: kavim, kimseler, inanan, güvenen

188- De ki: Benim kendime ait bir gücüm yoktur, koruyamam ve fayda da veremem. Bunlar ancak Allah'ın iradesinden olan şeylerdir. Eğer ben gaybı bilenlerden olsaydım, elbette iyiliklerin çoğalmasını isterdim ve kötülüklerin olmasını istemezdim. Ben sadece hakikatleri tebliğ edip uyaranım ve inanan kimseler için sevindirici haberler verenim.

-189-

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلاً خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَت دَّعَوَا اللّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحاً لَّنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

Huvellezî halakakum min nefsin vâhıdetin ve ceale minhâ zevcehâ li yeskune ileyhâ fe lemmâ tegaşşâhâ hamelet hamlen hafîfen fe merret bihî fe lemmâ eskalet deavâllâhe rabbehumâ lein âteytenâ sâlihan le nekûnenne mineş şâkirîn

huve ellezî halaka kum	: o, ki o, halk eden, yaratan, siz
min nefsin vahidetin	: bir neftsen, tek nefs,
ve ceale min ha	: kıldı, yaptı, düzenledi, ondan,
zevce ha	: eş, çeşit, tür, aynı yolda olan, benzer,
li yeskune ileyha	: beklemek, durmak, sükun bulması, huzur, onunla
fe lemmâ tegaşşa ha	: böylece, olduğu zaman, sarıp bürüyen, örten
Hamelet hamlen hafif	: yüklendi, hamile, bir yük, taşınan, hafif, yazıf
fe meret bihi	: artık, dolaştı, yürüdü, geçti, onunla
fe lemmâ eskalet	: böylece, olduğunda, yüklü, yogun, ağır,
deavâ Allâh	: dua, yönelme, isteme, Allah,
rabbe huma	: rabbi, vücudlandıran, onları, kendilerini,
le in ateyte na	: elbette, eğer, ise, vermek, verdiğin, biz,
salihan	: iyi insan, yararlı olan,
le nekûnen	: elbette, olmak,
min el şakirin	: şükür, nimetlerin sahibini bilip teslim etme

189- Ki O'dur sizi tek bir nefisten halk eden ve huzur bulmanız için ondan eşler ortaya çıkaran. Böylece o hafif bir yükle yüklenir, sonra da onunla dolaşır, böylece o yük ağırlaşınca, onlar kendilerini vücudlandıran Allah'a yönelip, eğer bize verdiğin nimetleri anlayanlardan olursak iyi kimselerden oluruz, elbette biz nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerden oluruz, diye dua ederler.

-190-

فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحاً جَعَلاَ لَهُ شُرَكَاء فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

Fe lemmâ âtâhumâ sâlihan cealâ lehu şurakâe fîmâ âtâhumâ fe teâlâllâhu ammâ yuşrikûn

fe lemmâ ata huma	: böylece, olduğu zaman, verdi, sundu, onlara
salih	: iyi olan, güzel, yararlı, Salih kimse, tertemiz evlat,

Cealâ lehu şurekae	: yapmak, kılmak, eylemek, ona, şirk, ortaklar
Fima âtâ-humâ	: o şeyler için, şeylerle, verdi, onlara
fe teâlâ allâh	: halbuki, oysa Allah âli'dir, yücedir
ammâ yuşrikun	: şeylerden, ortak koşma

190- Onlara tertemiz bir evlat sunulduğunda, onlar söylediklerini unutup O'na ortaklar koşarlar. Oysa Allah, ortak koştukları şeylerden yüce olandır.

191-

أَيُشْرِكُونَ مَا لاَ يَخْلُقُ شَيْئاً وَهُمْ يُخْلَقُونَ

E yuşrikûne mâ lâ yahluku şeyen ve hum yuhlekûn

e yuşrikûne	: şirk, ortak, mı koşuyorlar
Mâ la yahluku şeyen	: değil, yok, şeyi, şeyleri yaratma, şeyen
ve hum yuhlekun	: onlar, kendileri, halk edilmiş, var etme, yaratılmış

191- Bir şey yaratamayan ve kendileri de yaratılmış olan şeyleri mi ortak koşuyorlar?

-192-

وَلاَ يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلاَ أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ

Ve lâ yestetîûne lehum nasran ve lâ enfusehum yansurûn

ve lâ yestetiûne lehum	: yok, güç yetiremezler, onlara,
nasr	: yardım, yardımcı
ve lâ enfus hum	: yok, olmaz, nefslerine, kendilerine,
yansurun	: yardım eden

192- Ve onlara yardım için gücü olmayan ve onların kendilerine de yardımı olmayan şeyleri mi ortak koşuyorlar?

-193-

وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لاَ يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاء عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنتُمْ صَامِتُونَ

Ve in tedûhum ilel hudâ lâ yettebiûkum sevâun aleykum e deavtumûhum em entum sâmitûn

ve in tedû-hum	: eğer, davet, çağrı, onlar,
ila el huda	: kılavuz, yol gösteren, rehber,
lâ yettebiû-kum	: yok, tâbi olma, uymak, siz
Sevâun aleykum	: birdir, eşittir, değişmez sizin için
e deavtumû-hum	: arasanızda, onları davet mi ettiniz, çağırdınız mı?
Em entum sâmitûne	: yoksa, siz, aramasanızda, çağırmamak, sessiz kalmak,

193- Eğer onlara yol göstermeleri için çağrı yapsan, size cevap veremezler. Onlarda bir şey arasanız da veya aramasanız da sizin için bir şey değişmez.

-194-

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

İnnellezîne tedûne min dûnillâhi ıbâdun emsâlukum fed'ûhum felyestecibû lekum in kuntum sâdıkîn

inne ellezine	: muhakkak ki onlar
tedûne	: dua, yönelme, isteme, arama, çağırmak,
min dûni allâhi	: Allah'tan başka
ıbâdun emsâlu-kum	: kullar, gibi, sizin, sizin gibi kuldur
fe udû hum	: öyleyse onları çağırın, davet edin,
fe li yestecibû	: o zaman icabet etsinler, kabul etme, uyma
Lekum in kuntum sadıkin	: size, eğer, oldunuz, doğru söyleyen, sadık

194- Muhakkak ki Allah'ı bırakıp ta yöneldiğiniz şeyler de sizin gibi bir kuldur. Öyleyse, eğer siz söylediğinizin doğruluğuna inanıyorsanız onları davet edin, size cevap versinler.

-195-

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُواْ شُرَكَاءكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلاَ تُنظِرُونِ

E lehum erculun yemşûne bihâ em lehum eydin yabtışûne bihâ em lehum ayunun yubsırûne bihâ em lehum âzânun yesmeûne bihâ kulidû şurekâekum summe kîdûni fe lâ tunzırûn

e lehum erculun	: onların var mı, ayakları,
Yemşune biha	: yürürler, onunla
em lehum eydin	: ya da, yoksa onların var mı, elleri
yabtışûne bihâ	: onunla tutarlar
em lehum ayunun	: yoksa onların var mı, gözler
yubsırûne bi-hâ	: onunla görürler
em lehum	: veya, yoksa onların var mı?
Azanun yesmeûne bi-hâ	: kulaklar, onunla işitirler
kul udu	: de ki, davet edin, çağırın,
şurekâe-kum	: ortak koştuklarınızı, siz
Summe keyd ni	: sonra, tuzak, kötülük, hile, yanılgı, menetmek, ben
fe lâ tunzirûne	: artık, yok, bakıpta görme, anlamaz mısınız?

195- Onların yürüyecek ayakları mı var? Yoksa tutacak elleri mi var? Yoksa onların görecek gözleri mi var? Yoksa işitecek kulakları mı var? De ki: Siz ortak koştuklarınızı hadi davet edin. Artık, Bize karşı yanılgılarda kaldıklarınızı hâlâ anlamaz mısınız?

-196-

إِنَّ وَلِيِّيَ اللّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ

İnne veliyyiyallâhullezî nezzelel kitâbe ve huve yetevelles sâlihîn

inne veliy allâh ellezine	: muhakkak, velim, dostum, Allah, kimseler,
nezzele	: sunulan, verilen, konaklayan, indirdi,
el kitab	: kitab, varlık kitabı, hakikatler,
ve huve yetevel el salihin	: o, dostluk, üstlenme, sorumluluk, veli, Salih, doğru olan

196- Muhakkak ki her varlığın bir kitap olarak sunulduğunu anlayan kimseler, Allah'ı dost edinirler ve salih kimselerden olup, sorumluluk sahibidirler.

-197-

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلآ أَنفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ

Vellezîne tedûne min dûnihî lâ yestetîûne nasrakum ve lâ enfusehum yensurûn

ve ellezine tedune	: kimseler, o şeyler, onlar, dua, yönelme, çağrı,
min dûni-hi	: ondan başka, haktan başka
la yestetîûne	: yok, güçü olan, muktedir değiller,
narsa kum	: yardım, siz
ve la enfuse-hum	: yok, nefslerine, kendilerine,
yensurun	: yardım,

197- O'nu bırakıp ta yöneldiklerinizin size yardım etmeye güçleri yoktur ve onların kendilerine de bir yardımı yoktur.

-198-

وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لاَ يَسْمَعُواْ وَتَرَاهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لاَ يُبْصِرُونَ

Ve in tedûhum ilel hudâ lâ yesmeû ve terâhum yenzurûne ileyke ve hum lâ yubsırûn

ve in tedû-hum	: eğer, çağırma, davet, dua, onlar, ,
ila el huda	: yol göstermek, klavuz, rehber olmak,
la yesmeu	: yok, işitme, işitmezler
ve terâ hum	: görürsün, onlar,
yenzurun ileyke	: bakarlar, sana
ve hum la yubsırun	: onlar, yok, bakıpta görmemek

198- Eğer onları hakikatin yoluna davet etsen işitmezler. Sen onların sana baktığını görürsün, fakat onlar bakıp ta göremezler.

-199-

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

Huzil afve vemur bil urfi ve arıd anil câhilîn

huz el afve	: almak, çekmek, sarıl, edinmek, af, namus, iffet
ve emr	: işleyiş, hüküm,
bi el urfi	: irfan, bilme, anlama, sezme
ve arıd	: uzaklaş, yüz çevir, mesafe koy,
anil el cahilin	: cehalet hallerinden,

199- Affedin ve işleyişi anlayın ve cehalet hallerinden uzaklaşın.

-200-

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Ve immâ yenzeganneke mineş şeytâni nezgun festeiz billâh innehu semîun alîm

ve immâ yenzeganne-ke	: ama, fakat, öneri, düşünce, bir hale sürükleme, sen
min eş şeytani	: şeytani halleriniz, kötülük halleri,
nezgun	: çıkarma, dürtü,
fe isteiz bi Allah	: o zaman, hemen sığın, Allah
inne-hu semiun alimun	: muhakkak ki o, işitme, ilmin sahibi,

200- Şeytani halleriniz, sizi hakikatlerden çıkaran bir hâle sürüklediğinde, hemen Allah'a sığının. Muhakkak ki O işittirendir, ilmin sahibidir.

-201-

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَواْ إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُواْ فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ

İnnellezînettekav izâ messehum tâifun mineş şeytâni tezekkerû fe izâhum mubsırûn

inne ellezîne ittekav	: muhakkak, o kimseler, takva, fenalardan sakınan
izâ messe-hum	: temas, dürtü, onlara dokunduğu zaman
Tâifun min el şeytani	: dönmek, dolaşmak, şeytani haller
tezekkerû	: tezekkür ederler, hakikatleri hatırlarlar,
fe izâ-hum mubsırun	: böylece, o zaman onlar, doğru görüş, kavrayış, dikkat

201- Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan kimselere, şeytani hallerden bir hâl isabet etmesi durumunda, hemen hakikatleri hatırlarlar, böylece onlar dikkatli olurlar.

-202-

وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لاَ يُقْصِرُونَ

Ve ihvânuhum yemuddûnehum fîl gayyi summe lâ yuksirûn

ve ihvânu-hum	: yakın dost, arkadaş, kardeş, onlar
Yemudûn hum	: sürüklemek, çekmek, onlar,

fi el gayy	: doğru yoldan çıkma, akıl dışı davranma
summe la yuksirun	: sonra, yok, başarısız, galip olmazlar

202- Doğru yoldan çıkıp akıl dışı davranışlar içinde olanlar, arkadaşlarını da o hâle sürüklerler, sonra da onlar başarılı olamazlar.

-203-

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِم بِآيَةٍ قَالُواْ لَوْلاَ اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يوحَى إِلَيَّ مِن رَّبِّي
هَذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Ve izâ lem tetihim biâyetin kâlû lev lectebeytehâ kul innemâ ettebiu mâ yûhâ ileyye min rabbî hâzâ besâiru min rabbikum ve huden ve rahmetun li kavmin yuminûn

ve izâ lem teti-him	: getirmediğinde, gelmek, sunmak, onlar,
bi ayet	: bir ayet, işaret, delil
kâlû lev lâ ictebeyte-hâ	: dediler, olmazmı, eğer, ise, seçmek, derlemek, onu
Kul innema ettebiu	: de ki, ancak, sadece, tabi olurum, uyarım,
mâ yûhâ ileyye	: ne, şey, vahyolunan, sunulan, haydan gelen,
İleyye min rabbi	: rabbimden, vücudlandıran
Haza besair	: bu, basiret, kavrama, anlayış,
min rabb kum	: Rabbiniz, vücudlandıran, siz
ve huden ve rahmet	: yol gösterme ve rahmet
li kavmin yuminun	: bir kavim için, kimseler için, inanan, mümin

203- Onlara bir delil sunamadığın zaman, sen düzenleyip söylesen olmaz mı derler. De ki: Ben sadece Rabbimden sunulan şeye uyarım. O hakikatler sizi vücudlandırana aittir. Sizin hakikatleri kavramanız, mümin kimselerden olmanız için, bir yol göstermedir ve rahmettir.

-204-

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُواْ لَهُ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Ve izâ kuriel kurânu festemiû lehu ve ensıtû leallekum turhamûn

ve izâ kurie	: okunduğunda,
el kuranu	: okuna şey, hakikatleri sözleri, ilahi sözler,
fe istemiu lehu	: artık dinleyin, kulak verin, onu,
ve ensıtu	: susun, düşünün, anlayın, idrak edin,
lealle-kum turhamun	: umulur ki, siz, merhamet,

204- Hakikatlerin sözleri okunduğu zaman artık onu dinleyin ve düşünüp anlayın. Umulur ki siz merhamete ulaşırsınız.

-205-

وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالآصَالِ وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ

Vezkur rabbeke fî nefsike tedarruan ve hîfeten ve dûnel cehri minel kavli bil guduvvi vel âsâli ve lâ tekun minel gâfilîn

ve uzkur rabbe ke	: zikret, an, anla, Rabbini
fi nefsi-ke	: içinde, nefsinde, kendinde, kendi kendine
Tedarruan	: en içten, tevazu, yalvararak, gizlice en içten
ve hifeten	: dikkatli, temkinli
ve dûne el cehri	: sesli olmayarak, sessizce, söz, söyleme
min el kavl	: bir söz, söylemek, sözleşme,
bi el guduvvi ve el asali	: sabah ve akşam, hiç durmadan
ve lâ tekun	: sen olma, gaflete düşmeden,
min el gafilin	: gafil, çevresinin, kendisinin farkında olmayan

205- Rabbini; kendi kendine ve gizlice, en içten ve dikkatlice ve bir ses çıkarmadan, sabah ve akşam hiç durmadan ve hiç gaflete düşmeden an.

-206-

إِنَّ الَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ لاَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ

İnnellezîne inde rabbike lâ yestekbirûne an ibadetihî ve yusebbihûnehu ve lehu yescudûn

inne ellezine	: muhakkak, o kimseler,
inde rabbi ke	: katında, ona ait, rabb, sen, senin vücudlandıran,
lâ yestekbirûne	: kibirlenmezler, büyüklenme
an abideti hi	: kulu olmak, onun
ve yusebbihûne-hu	: tesbih ederler, fiil sıfat zatının tecellilerini idrak etme
ve lehu yescudun	: ona, teslim olma, secde etme

206- Muhakkak ki bütün tecellilerin Rabbine ait olduğunu bilen o kimseler, O'nun kulu olduğunu bilip kibirlenmezler. Fiil, sıfat, Zatı'nın tecellilerini idrak ederler ve O'na teslim olurlar.

S8 - ENFÂL SÛRESİ

-1-

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الأَنفَالِ قُلِ الأَنفَالُ لِلّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُواْ اللّهَ وَأَصْلِحُواْ ذَاتَ بِيْنِكُمْ وَأَطِيعُواْ اللّهَ وَرَسُولَهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Yeselûneke anil enfâl kulil enfâlu lillâhi ver resûl fettekullâhe ve aslihû zâte beynikum ve etîûllâhe ve resûlehû in kuntum muminîn

Yeselune ke	: sorarlar, araştırırlar, sen,
an el enfal	: nevafil, nafile, suretten sirete seyir, halk zevki,
kul el enfalu li Allah	: de ki, nevafil, nafile, varlık, nimet, bağış, Allah
ve el resuli	: resul, hakikati gösteren,
fe ittekû Allah	: bundan böyle, fenalardan sakının Allah'a orta koşmayın
ve aslihu	: ıslah, temizlemek, değişmek,
zate beyni kum	: zatı, sahip, sizdeki, sizler,
ve etiu Allâh	: itaat etmek, uymak, Allah
ve resul hu	: hakikati gösteren, resul, o
in kuntum müminin	: eğer siz iseniz, müminlerden, emin olan

1- Sana Nevafil hakkında sorarlar. De ki: Nevafil Allah'a ve resule ait bir hakikattir. Bundan böyle fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Cehaletten temizlenip, sizleri Zatı ile tutanı anlayın. Eğer müminlerden olmak istiyorsanız, Allah'a itaat edin ve o resulü anlayın.

-2-

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

İnnemâl muminûnellezîne izâ zukirallâhu vecilet kulûbuhum ve izâ tuliyet aleyhim âyâtuhu zâdethum îmânen ve alâ rabbihim yetevekkelûn

İnnema el muminun ellezine	: muhakkak, doğrusu, müminler, o kimseler
izâ zikir Allah	: olduğunda, zikir, anma, Allah
Vecilet	: ürpermek, titremek, kendine gelmek, duyarlı,
kulubu hum	: onların kalbleri, idrakleri,
ve izâ tuliyet aleyhim	: okunduğu zaman, açıklandığında, onlara,
ayet hu	: ayet, işaret, delil,
zâdet-hum	: artma, güçlenme, sağlam,
imanen	: iman, inanma, eminlik yolunda ilerleme, onlar
ve alâ rabbi him	: Rab, vücudlandıran, onlar,
yetevekelun	: varlığın sahibine teslim olma, herşeyiyle teslim,

2- Müminler onlardır ki; Allah anıldığında onların kalbleri titrer, o işaretler onlara açıklandığı zaman onların imanları daha da güçlenir ve onlar bütün her şeyleriyle kendilerini vücudlandırana teslim olanlardır.

-3-

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Ellezîne yukîmûnes salâte ve mimmâ razaknâhum yunfikûn

Ellezine yukimune el salat	: o kimseler, her an salât üzeredirler, bağlılık şuurunda
ve mimma razakna hum	: şeyden, hangi şeylerden, rızık, nimet, sıfat, biz,
yunfikûne	: infak eder, verir, teslim eder

3- O kimseler; her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket edenlerdir, kendilerindeki sıfatların Bize ait olduğunu bilip teslim edenlerdir.

-4-

أُوْلَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَّهُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

Ulâike humul muminûne hakkâ lehum deracâtun inde rabbihim ve magfiratun ve rızkun kerîm

Ulaike hum	: işte onlar,
el müminun hakk	: mümin, emin olanlar, hak, hakikat, gerçek
Lehum derecet	: onlara, derece, makam, mertebe, ,
inde rabb him	: katında, ait, ona ait, rabb, vücudlandıran, onlar
ve magfiratun	: mağfiret, kirden arınmak, kapatmak, örtmek
ve rızkun kerimun	: nimet, rızık, haz, asil olan, manevi, faziletli, değerli

4- İşte onlar hakikatlerden emin olanlardır. Onlara Rabbe ait makamlar ve mağfiret ve manevi hazlar vardır

-5-

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِن بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقاً مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارِهُونَ

Kemâ ahraceke rabbuke min beytike bil hakkı ve inne ferîkan minel muminîne le kârihûn

Kema ahrece ke	: durum, gibi, çıkarma, getirme, dışarı çıkma, sen,
rabb ke	: Rabbin, seni vücudlandıran
min beyti ke	: ev, hane, senin evinden,
bi el hakk	: hak, hakikat, gerçek
ve inne ferikan	: muhakkak, doğrusu, grup, ekip, kalabalık,
min el muminine	: müminler, emin olanlar,
le kerihun	: küçük görme, hor bakma, hoşlanmama,

5- Sen evinden Rabbinin hakikatlerini açıklamak için dışarı çıktığında, doğrusu bazı guruplar müminleri küçük gördüler.

-6-

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنظُرُونَ

Yucadilûneke fîl hakkı bade mâ tebeyyene ke ennemâ yusâkûne ilâl mevti ve hum yanzurûn

Yucadilune ke	: mücadele ediyorlar, tartışıyorlar, sen,
fi el hakk	: hakikatler için, gerçek, doğru,

bade mâ tebeyyene	: sonra, açıkça, belli olan, açığa çıkan, göstermek
ke ennemâ yusakune	: sanki, gibi, sürüklenme, yönlenme, kendi anlayışı için
ila el mevti	: ölümüne, idraksiz, nutfe,
ve hum yanzurun	: onlar, bakarlar, kendi anlayışlarına bakarlar

6- Hakikatleri apaçık açıkladıktan sonra, kendi anlayışları için sanki ölümüne mücadele eder gibi seninle mücadele ederler ve onlar kendi anlayışlarıyla bakarlar.

-7-

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللّهُ أَن يُحِقَّ الحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

Ve iz yaıdukumullâhu ihdât tâifeteyni ennehâ lekum, ve teveddûne enne gayra zâtiş şevketi tekûnu lekum ve yurîdullâhu en yuhıkkal hakka bi kelimâtihî ve yaktaa dâbiral kâfirîn

ve iz yaıdu kum Allâh	: vaad, öğüt, işin ortaya çıkışı, tecelli, siz, Allah
ihdâ et taifeteyni	: tek, biri, topluluklar, iki grup, bütün varlığın,
Enne ha lekum	: onun olduğu, olması, sizin
ve teveddûne	: temenni etmek, diliyorsunuz, isteme,
Enne gayr zati	: olduğu, başka, değil, sahip, zat, öz, asıl,
el şevketi	: samimi arzu, istek, diken, güçlü duruş
Tekûnu lekum	: olması, sizin istemeniz,
ve yuridu Allâh	: irade eden, Allah
en yuhıkka el hakka	: hakikat, hak, gerçek, gerçekleşmesi, doğru olan
bi kelimati hi	: onun kelimeleri, hakikatleri, tecellileri, sözleri ile
ve yaktaa	: kesiyor, uzaklaşma,
dabir	: dubur, arkası, eski bildikleri, geçmişi, iç yüzü,
el kafirin	: hakikatleri örtenler, hakikatleri anlamayanlar,

7- Bütün toplulukları tecellileriyle bir arada tutan Allah hakikatini anlamak istediğinizde, güçlü bir arzuyla O'nun Zatından gayrısını görmeden anlamayı isteyin. O'nun kelimelerindeki hakikatlerin gerçekleşmesindeki irade Allah'ındır. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, eski bildiklerinde kaldıklarından dolayı hakikatleri anlamaktan uzaklaşırlar.

-8-

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

Li yuhıkkal hakka ve yubtılel bâtıle ve lev kerihel mucrimûn

li yuhıkka el hakka	: hakikat, hak, gerçek, gerçekleşmesi, doğru olan
ve yubtıle	: yok olma, geçersiz, yalan olan, boş olan, asılsız olan
el batıle	: batıl olan, geçersiz, yalan olan, boş olan, asılsız olan

ve lev kerih el mücrimin : olsa bile, hakir, küçük görme, fenalarda kalan, günahkâr

8- Fenalarda kalanlar hor görseler de hakikatler gerçektir ve batıl olanlar geçersizdir.

-9-

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلآئِكَةِ مُرْدِفِينَ

İz testegîsûne rabbekum festecâbe lekum ennî mumiddukum bi elfin minel melâiketi murdifîn

iz testegisûne	: aramak, anlamak, yardım istemek,
rabb kum	: rabbiniz, vücudlandıran, siz
fe istecâbe lekum	: artık, icabet etmek, uymak, cevabını arama, size,
Enni	: ben, ene, muhakkak ki ben,
mumid kum	: imdat, yardım, uzun, serilme, süreç, siz,
bi elfi	: sonsuz, bin, unsiyet eylemek, varlığın ünsiyeti, aslı,
min el melaiketi	: kuvveler, güç, kuvvet, her varlıktaki güç
murdifin	: birbirini izleyen, makam, saflar, eş, aynı olan, benzer,

9- Sizi vücudlandıranı anlamak istediğinizde, artık size sunulan hakikatlere icabet edin. Tüm varlığın aslını, her varlıktaki gücü, benzerlikleri anlamanız için, muhakkak ki Ben size her an yardım etmekteyim.

-10-

وَمَا جَعَلَهُ اللّهُ إِلاَّ بُشْرَى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلاَّ مِنْ عِندِ اللّهِ إِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Ve mâ cealehullâhu illâ buşrâ ve li tatmainne bihî kulûbukum ve mân nasru illâ min indillâh innallâhe azîzun hakîm

Ve ma ceale	: değil, şey, ne, yapmak, ortaya koymak, sunmak,
hu allah	: O, Allah,
İlla buşra	: ancak, var, sadece, müjde, huzur veren bilgi
ve li tatmainne	: mutmain, emin olan, süphesi kalmayan,
Bihi kulubu-kum	: onunla, o hakikatlerle, kalpleriniz, ilmi olarak anlamak
ve mâ en nasru	: değil, şey, ne, yardım, etki, imkân,
İlla min indi Allâh	: ancak, sadece, var, Allah'ın katından, ona ait,
inne Allâh aziz	: Muhakkak, Allah, tüm niteliklerin yüce sahibi,
hakim	: hüküm hikmet, hâkim olan, tüm varlığa hakim olan,

10- Ancak huzur veren bilgiler Allah’ın ortaya koyduğu şeylerdedir. Kalbleriniz o hakikatlerle mutmain olur. Bir yardım olmasın ki o ancak Allah’a aittir. Muhakkak ki Allah, tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığa tecellileriyle hâkim olandır.

-11-

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاء مَاء لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الأَقْدَامَ

İz yugaşşîkumun nuâse emeneten minhu ve yunezzilu aleykum mines semâi mâen li yutahhirakum bihî ve yuzhibe ankum riczeş şeytâni ve li yarbıta alâ kulûbikum ve yusebbite bihil akdâm

İz yugaşşi kum	: olduğunda, kaplamak, sarmak, o hale düşmek, siz,
el nuase	: uyuklama, gaflet
Emeneten minhu	: emin olarak, anlama, ondan, onun tarafından
ve yunezzilu aleykum	: indiriyor, sunar, üzerinize, size
min es semâi maen	: ulviyet, ulvi âlem, semadan, su, ilim,
li yutahhira-kum bihi	: sizi temizlemek için, arınmak, onunla,
ve yuzhibe ankum	: giderir, yok eder, sizden,
ricze el şeytani	: vesvese, azap, şeytani haller, ego, benlik
ve li yarbıta	: rabt etmek, bağlamak için,
ala kulub kum	: kalpleriniz, bilişin tekâmülü, idrakleriniz,
ve yusebbite bihi	: sağlam kılar, onunla,
el akdam	: ayak, yürüme, ileri, kemalat yolu

11- Siz hakikatleri anlama yolunda bir gaflete düşerseniz, o gafletten temizlenmeniz için, size sunulan üzerinizdeki o Ulvi İlme bakın. Bu durum şeytani hallerde kalmanın vesvesesini yok eder ve kalblerinizi Hakk'a bağlar ve kemalat yolunda sizi sağlam kılar.

-12-

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلآئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُواْ الَّذِينَ آمَنُواْ سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُواْ الرَّعْبَ فَاضْرِبُواْ فَوْقَ الأَعْنَاقِ وَاضْرِبُواْ مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ

İz yûhî rabbuke ilâl melâiketi ennî meakum fe sebbitûllezîne âmenû se ulkî fî kulûbillezîne keferûr rube fadribû fevkal anâkı vadribû minhum kulle benân

iz yuhi rabbu ke	: olduğunda, bildirdiğinde, vahyetme, rabbin
ilâ el melâiketi	: güçler, kuvveler, her varlıktak, güç,
Enni mea kum	: ben, birlikte, beraber, siz,
fe sebbitu ellezine amenu	: artık, sebat, destek, sağlam, iman edenler
se ulki fi kulubi	: ilka, koymak, bırakmak, yapma, verme, kalplerine
ellezine keferu	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,
el rube	: dehşet, korku, büyü, tedirğinlik,
fe idribû fevka	: darbe, sarsılma, üzeri, büyük,
el anak	: boyun, sarılma, meşakkat, o hallere bağlanma,
ve idribu minhum	: darbe, etki, sarsma, onlara,
Kulle benânin	: hepsi, tümü, parmaklar, parmak uçları, tutunma, iz

12- Rabbiniz tüm kuvvelerinizden, Ben sizinle birlikteyim, diyerek her an vahyeder. Bunu anlayıp iman edenler, birliğin sağlam duruşunda olurlar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise kalblerinde bir tedirginliği taşırlar. Böylece onların üzerlerinde, meşakkatli bir hâlin etkisi vardır ve tüm o halde olanlarda o etkinin izleri vardır.

-13-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّواْ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَمَن يُشَاقِقِ اللّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Zâlike bi ennehum şâkkullâhe ve resûlehu ve men yuşâkıkıllâhe ve resûlehu fe innallâhe şedîdul ıkâb

Zâlike bi enne hum	: işte bu, onların olmaları

şâkku Allâh	: karşı çıkma, direnme, Allah
ve resûle-hu	: resulü, hakikati gösteren,
ve men yuşakkı Allah	: kim, karşı çıkma, direnme, Allah
ve resûle-hu	: resulü, hakikati gösteren,
fe inne Allâh	: bundan böyle, şüphesiz, Allah,
şedid el ıkab	: daha fazla, daha güçlü, zorluk, sıkıntı

13- İşte bu onların Allah'a karşı çıktıklarından ve o resulü anlayamadıklarından dolayıdır. Kim Allah'a karşı çıkar ve o resulü anlayamazsa, bundan böyle şüphesiz onlar daha fazla sıkıntılarda kalırlar.

-14-

ذَلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ

Zâlikum fe zûkûhu ve enne lil kâfirîne azâben nâr

Zâlikum fe zuku hu	: işte bu, böylece, artık, tatma, o halde kalma, o
ve enne li el kafirin	: muhakkak ki, hakikatleri örtenler
azâbe en nâri	: sıkıntı, azap, ateşin, yakıp yıkıcı,

14- Böylece artık onlar o hallerde kalırlar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ateşin azabındadırlar.

-15-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُواْ زَحْفاً فَلاَ تُوَلُّوهُمُ الأَدْبَارَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ lekîtumullezîne keferû zahfen fe lâ tuvellûhumul edbâr

yâ eyyuhâ ellezineamenu	: ey iman edenler
izâ lekitum	: karşılaştığınızda, tanıştığınızda,
ellezîne keferu	: hakikatleri örten kimseler, görmemezlikten gelenler,
zahfen	: sokulma, kayma, yakınlaşmak, özenmek,
fe lâ tuvellû hum	: sonra, yok, dönmek, o hale meyletmek, onların halleri,
el edbâr	: arka, eski bilişleri, geçmiş cehalet bilişleri

15- Ey iman edenler! Hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerle karşılaştığınızda, onlara yakınlaşıp, sonra da onların geçmiş cehalet bilişlerine kapılmayın.

-16-

وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلاَّ مُتَحَرِّفاً لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزاً إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاء بِغَضَبٍ مِّنَ اللّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Ve men yuvellihim yevme izin duburahû illâ muteharrifen li kıtâlin ev mutehayyizen ilâ fietin fe kad bâe bi gadabin minallâhi ve mevâhu cehennem ve bisel masîr

ve men yuvelli hum	: kim, döner, uyar, onlara
yevme izin dubura hu	: o vakit, o zaman, geçmiş, arka, fena halleri, o
İlla muteharrifen	: ancak, sadece, bozulma,
li kıtalin	: mücadele, gayret, savaş,
Ev mutehayyizen	: veya, katılma, taraflı, yanlı, ön yargılı,
ila fietin	: için, sınıf, grup
fe kad bae	: böylece, oldu, uğradı, yatak, oda,
bi gadab min allah	: öfke, hiddet, yalan, Allah
ve mevâ hu	: mekân, yer, barınak, sığınak, kaldıkları yer,
cehennem	: cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller,
ve bise el masîru	: ne kötü, varılan yer, karar, hâl,

16- Onların o hallerine kim dönerse, o vakit onların Hakk'ı anlamadaki gayretli halleri bozulur veya önyargılı halleri oluşur. Böylece onlar Allah'a karşı yalanlarda, öfkelerde kalırlar ve sığındıkları hâl cehaletin cehennemidir ve o ne kötü bir hâldir.

-17-

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلاء حَسَناً إِنَّ اللّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Fe lem taktulûhum ve lâkinnallâhe katelehum ve mâ rameyte iz rameyte ve lâkinnallâhe ramâ ve li yubliyel muminîne minhu belâen hasenâ innallâhe semîun alîm

fe lem	: işte, böylece, değil,
taktulu hum	: siz, bedenin nitelikleri, cisim, yazık etme, zarar, onlar
ve lakin Allah	: lâkin, fakat, ama, Allah,
katel hum	: bedenin nitelikleri, cisim, yazık etmek, zarar, onlar
ve ma rımeyte	: değil, atmak, bırakmak, bir güçle bir şey yapma, sen
iz rımeyte	: atmak, bırakmak, bir güçle bir şey yapma, sen
ve lakinne Allah rama	: fakat, Allah, atmak, yapmak, bir güçle yapma
ve li yubliye	: imtihan için, dikkatlice düşünme, bela, sıkıntı,
el muminîne	: müminler, emin olanlar,
Min hu	: ondan, bunu, bu durum,
belaen	: imtihan, sınama, tasa, sıkıntı, başa gelen sıkıntı,
hasenen	: güzel, güzellik, güzelce, güzel bir şey,
inne Allâh semiun alim	: muhakkak, Allah, işitme, ilmin sahibi,

17- İşte o hâlde olanlara siz yazık etmediniz, fakat onlar Allah'ı anlamamakla kendilerine yazık ettiler. Sen bir güçle bir şey yaptığında o güç senin değildir, fakat o güç Allah'ındır. Müminler başlarına gelen sıkıntıları dikkatlice düşünürler, ondan güzel bir ders çıkarırlar. Muhakkak ki Allah işittirendir, ilmin sahibidir.

-18-

ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ

Zâlikum ve ennallâhe mûhinu keydil kâfirîn

zâlikum	: işte böyle, böyledir, bundan dolayı, işte,
ve enne Allâh	: muhakkak ki, doğrusu, olduğu, Allah,

muhin	: alçaltıcı, bozan, zayıf bırakan, ihanet eden, hain
keydi	: tuzak, hile, kötülük, zulüm veren hâl, kavga, cenk,
el kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtmek,

18- İşte, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler; hilelerle kötülüklerde olmaları sebebiyle, Allah'ı anlamada zayıf bırakan haller içindedirler.

-19-

إِن تَسْتَفْتِحُواْ فَقَدْ جَاءكُمُ الْفَتْحُ وَإِن تَنتَهُواْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَعُودُواْ نَعُدْ وَلَن تُغْنِيَ عَنكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

İn testeftihû fe kad câekumul fethu ve in tentehû fe huve hayrun lekum ve in teûdû naud ve len tugniye ankum fietukum şeyen ve lev kesuret ve ennallâhe meal mu'minîn

İn testeftihu	: eğer, şayet, fetih, açma, açılma, hakikatleri ulaşmak
fe kad cae kum	: böylece, oldu, geldi, sundu, siz,
el fethu	: açılma, açığa çıkma, fetih, ulaşma,
ve in tentehu	: eğer vazgeçerseniz
fe huve hayrun lekum	: artık o, daha hayırlı, size
ve in teudu naud	: eğer, geri dönme, dön, biz söz, vaad
ve len tugniye ankum	: değil, asla, fayda, yarar, zengin, size
fietu-kum şey	: topluluğunuz, cemaat, kalabalık, sizler, bir şey
Ve lev kesuret	: eğer, olsa bile, çokluk, kesret, dış suretlerde kalmak
ve enne Allah	: muhakkak ki Allah
mea el muminîne	: beraber, müminlerle

19- Eğer hakikatlere ulaşmak istiyorsanız, artık size sunulmuş olan ve tüm varlıkta açığa çıkan niteliklere bakın. Eğer eski cehalet bilişlerinizden vazgeçerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır. Eğer o hallerinize geri dönerseniz Bizi anlayamazsınız. Eğer kesrette kalırsanız ve sizler bir çıkar peşinde olursanız, siz asla bir fayda bulamazsınız. Muhakkak ki müminler Allah ile beraber olduklarını bilirler.

-20-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû etîullâhe ve resûlehu ve lâ tevellev anhu ve entum tesmeûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
etiu Allâh	: itaat edin, uyun, Allah
ve resulu hu	: resul, hakikati gösteren, o,
ve lâ tevellev anhu	: yok, dönmek, yüz çevirmeyin, ondan
ve entum tesmeun	: siz, işitme, duymak

20- Ey iman edenler! Allah'a itaat edin ve o resul'ü anlayın. O'ndan yüz çevirmeyin ve hakikatleri işitin.

-21-

وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لاَ يَسْمَعُونَ

Ve lâ tekûnû kellezîne kâlû seminâ ve hum lâ yesmeûn

ve lâ tekûnû ke ellezine	: siz olmayın, o kimseler gibi
Kâlû semi na	: derler, işittik, biz,
Ve hum la yesmeûne	: onlar, duyar ama işitmezler

21- Biz işittik deyip de, duyup da işitemeyen o kimseler gibi olmayın.

-22-

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لاَ يَعْقِلُونَ

İnne şerred devâbbi indallâhis summul bukmullezîne lâ yakılûn

İnne şerre	: muhakkak ki, şerli, kötü, kötü hallerde olan
el devab	: yürüyen, yaşayan, yaşantı, hayvaniyette kalan
inde Allâh	: ona ait, katında, Allah
es summu	: duyup işitemeyen,
el bukmu	: konuşması olup hak kelamı etmeyen
ellezîne lâ yakılûne	: o kimseler, akıl etmeyen, düşünmeyen,

22- Muhakkak ki yaşantılarında kötülük içinde olanlar; Allah'a ait olan hakikatleri duyup da işitemeyen, hakikatlerini konuşamayan ve düşünmeyen o kimselerdir.

-23-

وَلَوْ عَلِمَ اللّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعْرِضُونَ

Ve lev alimallâhu fî him hayran le esmeahum ve lev esmeahum le tevellev ve hum muridûn

ve lev alime Allah	: eğer, ise, bildi, Allah,
Fihim hayran	: içlerinde, onların içinde, hayır, haydalı, güzel haller
le esmea-hum	: elbette, işitmek, duymak, onlar
ve lev esmea hum	: eğer, bile, duyup işitti, duydu, kulak verdi, onlar
le tevellev	: elbette, mutlaka yüz çevirirler, dönerler
ve hum muridun	: onlar, yüz çeviren

23- Eğer onlar Allah'ı bilselerdi; içlerinde yararlı, faydalı, güzel haller olurdu ve elbette onlar hakikatleri işitirlerdi. O hallerini bırakamayanlar işitseler bile, elbette yüz çevirirler ve onlar kendi bildiklerine dönerler.

-24-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اسْتَجِيبُواْ لِلّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُم لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûstecîbû lillâhi ve lir resûli izâ deâkum limâ yuhyîkûm valemû ennallâhe yehûlu beynel meri ve kalbihî ve ennehû ileyhi tuhşerûn

yâ eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler
İstecibu li Allah	: icabet etmek, kabul etmek, Allah
ve li el resul	: için, resul,
iza dea kum	: sizi davet ettiği zaman, şeyler, hayat, diri olan, siz
li ma yuhyi kum	: hayat veren, diri olan, tüm varlıkta diri olan, siz,
ve ılemû enne Allah	: bilin, olduğu, Allah,
yehule	: dâhil, içerde olma, hulul, zuhur etmek,
beyn	: her yerininde, arasına, tüm varlıkta,
El meri	: kişi, tüm vücud varlığı, hürmet, bir, görünür,
ve kalbi-hi	: kalbi, idraki, anlamak, o, kişi,
ve enne-hu ileyhi tuhşerun	: muhakkak, o, onda, toplanma, bir araya gelme

24- Ey iman edenler! Siz tüm varlıkta diri olanı anlamak için davet edildiğinizde, Allah'a icabet edin ve o resul'ü anlayın. Muhakkak ki Allah'ın, kişinin tüm vücud varlığında ve tüm varlıkta her an zuhur ettiğini bilin. Kişi bu hakikati anladığında, muhakkak ki bütün her şeyi bir arada tutanın O olduğunu bilir.

-25-

وَاتَّقُواْ فِتْنَةً لاَّ تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنكُمْ خَآصَّةً وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Vettekû fitneten lâ tusîbennellezîne zalemû minkum hâssah valemû ennallâhe şedîdul ıkâb

ve ittekû	: takva, fenalardan sakınmak Allah'a ortak koşmamak,
Fitneten	: ikilik, kargaşa, imtihan, müşküllü hal,
la tusibenne	: yok, isabet, olmamak
ellezîne zalemû	: zalim kimseler, zulmeden kimseler
min-kum hasseten	: sizden, has, özel, özellik,
ve alemû enne Allah	: biliniz, muhakkak, olun, Allah
şedidu el akabe	: daha fazla, şiddetli, zorlanma, sıkıntı

25- Zalim kimselerden olmamanız, ikilik hallerinde kalmamanız için, fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın ve Allah'ı bilenlerden olun, daha fazla sıkıntılarda kalmayın.

-26-

وَاذْكُرُواْ إِذْ أَنتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِي الأَرْضِ تَخَافُونَ أَن يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Vezkurû iz entum kalîlun mustadafûne fîl ardı tehâfûne en yetehattafekumun nâsu fe âvâkum ve eyyedekum bi nasrihî ve razakakum minet tayyibâtî leallekum teşkurûn

ve izkuru iz entum	: hatırlayın, olduğunda, siz
Kalılun mustadafûne	: az, zayıf, savunmasız, güçsüz, aciz, çaresiz
fî el ardı tehafune	: yeryüzünde, çekinmek, korkmak, tedirgin olma
En yetehatfe kum en nasu	: kaçırmak, geçmek, yakalamak, zarar verme, siz, insan
fe âvâ-kum	: böylece, aşırılık, şiddet, himaye eden, koruma, siz
ve eyyede-kum	: destek, siz,
bi nasri hi	: yardım, o
ve razaka-kum	: rızıklar, nimetler, fayda, yarar, siz
min et tayyibatî	: temiz, tertemiz, güzel,
lealle-kum teşkurun	: umulur ki, siz, nimetlerin sahibini bilir teslim edersiniz

26- Siz bir acizlik, bir zayıflık içindeyken, yeryüzünde insanların size zarar vermesinden korktuğunuz zamanı hatırlayın. Sonra da siz himaye edildiniz. O'dur yardım eden, size destek olan ve size tertemiz rızıklar sunan. Umulur ki siz nimetlerin sahibini bilir teslim edersiniz.

-27-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَخُونُواْ اللّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُواْ أَمَانَاتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tehûnûllâhe ver resûle ve tehûnû emânâtikum ve entum talemûn

yâ eyyuhâellezine amenu	: ey iman edenler
la tehûnû Allâh	: yok, hıyanet, vefasızlık, Allah
ve el resul	: resul, hakikati gösteren,
ve tehunu	: hıyanet, ihanet,
emanat kum	: emanet, siz,
ve entum talemun	: siz bilenlerden olun

27- Ey iman edenler! Allah ve resul'ü için hıyanet içinde olmayın ve siz emanete de hıyanet etmeyin ve siz bilenlerden olun.

-28-

وَاعْلَمُواْ أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلاَدُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللّهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

Valemû ennemâ emvâlukum ve evlâdukum fitnetun ve ennallâhe indehû ecrun azîm

ve ılemû	: bilin,
Ennemâ emval kum	: ancak, sadece, mal, varlık, değerler, siz
ve evlâdu-kum	: evlatlarınız,
fitne	: imtihan, ayartma, ikilik, gerçek sahibini anlama
ve enne Allâh	: muhakkak ki Allah
inde-hu ecrun azim	: onun, katından, ait, ecir, karşılık, yüce

28- Varlığınızın ve evlatlarınızın gerçek sahibinin muhakkak ki Allah olduğunu bilip anlayın. Yüce karşılık O'nun katındandır.

-29-

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِن تَتَّقُواْ اللّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû in tettekullâhe yecal lekum furkânen ve yukeffir ankum seyyiâtikum ve yagfir lekum vallâhu zul fadlil azîm

yâ eyyuha ellezine amenu	: ey, iman edenler
İn tetteku allâh	: eğer, takva, fenalardan sakınma, ortak koşmama, Allah
Lekum furkanen	: sizin için, sizi, fark sahibi, hak ve batılı fark eden
ve yukeffir ankum	: örter, sizden, sizde,
seyyiati-kum	: fenalar, günahlarınızı, siz
ve yagfir-lekum	: size mağfiret eder, mağfiler bulursunuz,
ve Allâh zu el fadlı	: Allah, sahip, nitelikler, lütuflar,
azim	: yüce, ulu,

29- Ey iman edenler! Eğer fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsanız, siz hakk ve batılı anlayanlardan olursunuz ve sizin fenalarınız sizde örtülür, size mağfiret edenin ve bütün lütufların yüce sahibinin Allah olduğunu anlarsınız.

-30-

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللّهُ وَاللّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ

Ve iz yemkuru bikellezîne keferû li yusbitûke ev yaktulûke ev yuhricûke ve yemkurûne ve yemkurullâh vallâhu hayrul mâkirîn

ve iz yemkuru bike	: karanlık, gizli, tuzak, düzen, çare, sinsi plan, sana
ellezine keferû	: hakikatleri örten kimseler
li yusbitû-ke	: için, kanıtlamak, bağlamak, set, tutmak, hapis, sen
Ev yaktulû-ke	: ya da, seni öldürürler
Ev yuhricû-ke	: ya da, çıkarmak, dışarı çıkarmak
ve yemkurûne	: karanlık, gizli, tuzak, plan yapan, çare aramak,
ve yemkuru Allâh	: karanlık, gizli, oyun, düzen, çare, tuzak, Allah
ve Allah hayru	: Allah, hayırlı, faydalı, iyi olan,
el makirine	: karanlık, gizli, düzen, plan, çare

30- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, seni hapsetmek ya da seni öldürmek ya da seni dışarı atmak için sinsi planlar yapıyorlar ve tuzaklar hazırlıyorlardı. Sinsi planlara karşı çare Allah'tadır ve Allah'ın çaresinde hayr vardır.

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُواْ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاء لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلاَّ أَسَاطِيرُ الأَوَّلِينَ

Ve iza tutlâ aleyhim âyâtunâ kâlû kad seminâ lev neşâu le kulnâ misle hâzâ in hâzâ illâ esâtîrul evvelîn

ve iza tutla aleyhim	: okunduğunda, onlara,
ayet na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
Kâlû kad semina	: dediler, oldu, duyduk
Lev neşau	: eğer, olsa, istek, istesek,
le kulna misli haza	: elbette, söyleriz, gibi, bu
en haza illa esatir	: ancak, sadece, bu masal, efsane,
el evvel	: öncekilerin, evvel,

31- Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman: Biz duyduk, eğer istesek bunun gibi bizde söyleriz, ancak bu öncekilerin efsanelerinden başka bir şey değildir, dediler.

-32-

وَإِذْ قَالُواْ اللَّهُمَّ إِن كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ السَّمَاء أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

Ve iz kâlûllâhumme in kâne hâzâ huvel hakka min indike fe emtir aleynâ hıcâraten mines semâi evitinâ bi azâbin elîm

ve iz kalu	: olmuştu, dediler, seslendiler,
Allah humme	: Allah, Allah'ım, onlar
İn kane haza	: eğer, ise, oldu, bu
huve el hakka	: o, hak, gerçek, hakikat ise,
min indi ke	: sana ait, senin katından,
fe emtir aleyna	: o zaman yağdır, akıt, gönder, üzerimize, bize
Hıcâraten min el semai	: taş, gök, ulvi alem, sema
ev iti na	: veya bize getir, ver,
bi azabı elim	: azap, sıkıntı, elim, acı

32- Onlar dediler ki: Allah'ım, eğer bunlar gerçekten senin katından ise, o zaman bizim üzerimize gökten taş yağdır, ya da bize acı bir azap ver.

-33-

وَمَا كَانَ اللّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

Ve mâ kânallâhu li yuazzibehum ve ente fîhim, ve mâ kânallâhu muazzibehum ve hum yestagfirûn

Ve ma kane Allah	: olmadı, olmaz, değildir, Allah
li yuazzibe-hum	: için, azap, sıkıntı veren, onlar
ve ente fi him	: sen, içinde, onlar, onların içindesin
Ve mâ kâne allâh	: olmadı, olmaz, değildir, Allah
muazzibe-hum	: azap veren, azaplandıran, onlar

ve hum yestagfirun : onlar, bağışlanma, mağfiret isteyen, hatadan dönme

33- Allah onlara azap verecek değildir. Sen onların içindesin. Allah onlara sıkıntı verici değildir. Onlar hatalarını anlayıp ondan dönsünler

-34-

وَمَا لَهُمْ أَلاَّ يُعَذِّبَهُمُ اللّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُواْ أَوْلِيَاءهُ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلاَّ الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve mâ lehum ellâ yuazzibehumullâhu ve hum yasuddûne anil mescidil harâmi ve mâ kânû evliyâehu in evliyâuhû illâl muttakûne ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

ve mâ lehum : değil, şey, ne, onlar,
Ella yuazzibe-hum Allâh : değil, yok, sıkıntı, azap veren, onlar, Allah
ve hum yasuddune : onlar, menetmek, engel olma
an el mescidi el harâmi : kutsal olan, mutlak olana yönelmek
Ve mâ kânû evliya hu : olmadı, olmaz, dostlar, evliya, o, hak, Allah
İlla evliya hu : ancak, dostlar, o, hu, hakk,
el muttakin : fenalardan sakınan ortak koşmayan,
ve lâkin ekser hum : fakat, lakin, çoğu, onlar,
la yalemun : yok, bilme, bilemediler,

34- Allah onlara azap verecek değildir. Onlar bunu bilemediler. Onların halleri kutsal olana teslim olmaya engel oldu ve onlar Allah'ı evliya edinmediler. Ancak O'nu evliya edinenler, fenalardan sakınıp ortak koşmayanlardır. Lâkin onların çoğu bilemediler.

-35-

وَمَا كَانَ صَلاَتُهُمْ عِندَ الْبَيْتِ إِلاَّ مُكَاء وَتَصْدِيَةً فَذُوقُواْ الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

Ve mâ kâne salâtuhum indel beyti illâ mukâen ve tasdiyeh fe zûkûl azâbe bimâ kuntum tekfurûn

ve ma kane salat hum : olmadı, olmaz, salât, hakka bağlılık, onlar
inde el beyti : yanında, ona ait, ev, oda, hane, bulundukları yer
İlla mukaen : ancak, ıslık çalma, alay, keyfi hareket, hevasına göre
ve tasdiyeten : alkışlama, el çırpma, eğlenme
fe zûkû el azap : artık, tatmak, his, o halde olmak, azap, sıkıntı.
bi-mâ kuntum : şeyler, sebebiyle, oldunuz,
tekfurun : hakikatleri örtenler, hakikatleri görmemezlikten gelen

35- Onlar bulundukları yerde Hakk'a bağlılık şuurunda olamadılar. Ancak onların ibadetleri, atalarından öğrendikleri şekliyle, kendi eğlenceleri ve hevalarına göre hareket etmektir. Bundan dolayı, hakikatleri görmemezlikten gelmeleri sebebiyle sıkıntılı hallerde kalırlar.

-36-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّواْ عَن سَبِيلِ اللّهِ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ إِلَى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

İnnellezîne keferû yunfikûne emvâlehum li yesuddû an sebîlillâh fe se yunfikûnehâ summe tekûnu aleyhim hasraten summe yuglebûn vellezîne keferû ilâ cehenneme yuhşerûn

İnne ellezine keferu	: doğrusu, muhakkak, hakikatleri görmemezlikten gelen
Yunfikûne	: infak ederler, verirler, harcama,
emval hum	: mallarını, değer, varlık, onlar,
li yesuddû	: için, men etmek, engellemek,
an sebîli Allah	: hakikatleri anlatmak, Allah yolundan
fe se-yunfikûne-hâ	: böylece, infak eder, harcar, verir, onu
Summe tekunu aleyhim	: sonra, olacak, onlara, üzerlerine
Hasret summe yuglebune	: ayrılık, hüzün, sonra, yenilgi, kaybetme
ve ellezîne keferû	: hakikatleri örten kimseler, görmemezlikten gelenler,
ilâ cehenneme	: yakıp yıkıcı olan, cehaletin cehennemi,
yuhşerun	: toplandıkları, bulundukları hal, birlikte oldukları,

36- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler mallarından harcama yaparlar. Fakat yaptıkları bu harcama, Allah'ın hakikatlerini anlatanlara engel olmak içindir. Yine de bu harcamayı yaptıkları için, onlarda bir hüzün, sanki bir kaybetmişlik hâli olur. İşte, hakikatleri görmemezlikten gelenlerin bulundukları hâl, yakıp yıkıcı hallerdir.

-37-

لِيَمِيزَ اللّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىَ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعاً فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ أُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Li yemîzallâhul habîse minet tayyibi ve yecalel habîse badahu alâ badın fe yerkumehu cemîan fe yecalehu fî cehennem ulâike humul hâsirûn

li yemize allah	: için, ayırt etmek, ayıran, Allah,
el habise	: kötü huylu, zararlı, tehlikeli, habis,
min et tayyibi	: temiz, temiz huylu olan, iyi olan, güzel hallerde olan
ve yecale el habis	: kılar, yapar, kötü huylu,
Bada hu ala badın	: onun bir kısmı, bazısı, bazısına
fe yerkume-hu cemian	: öyle ki, üst üste, yığma, o, hepsi bir arada,
fe yecale hu	: böylece, kılar, yapar, eyler, onu,
fi cehennem	: içinde, yakıp yıkıcı, derin kuyu, cehaletin cehennemi
Ulaike hum el hâsirûne	: işte onlar, hüsrana uğrayan, kaybeden

37- Temiz huylu olanla, kötü huylu olan; Allah'ın hakikatlerini anlayıp anlamadığına göre ayırt edilir. Onların bazısı bazısını kötü huylu yapar. Böylece o hâlde olanlar bir arada bulunur. İşte o kötü şeyler yapanlar, yakıp yıkıcı haller içindedirler. İşte hüsrana uğrayanlar onlardır.

-38-

قُل لِلَّذِينَ كَفَرُواْ إِن يَنتَهُواْ يُغَفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُواْ فَقَدْ مَضَتْ سُنَّةُ الأَوَّلِينِ

Kul lillezîne keferû in yentehû yugfer lehum mâ kad selef ve in yeûdû fe kad madat sunnetul evvelîn

Kul li ellezine keferu	: anlat, için, hakikatleri örten kimseler
İn yentehû	: eğer, vazgeçme, sona erdirme,
yugfer lehum	: mağfiret, onlar
Ma kad selefe	: şey, değil, ne, oldu, geçmiştir, önceki
ve in yeudu	: eğer, döner, yönelir
fe kad madat	: o zaman, oldu, önceki, geçer, geçmişte kalan,
sunnet el evvelin	: öncekilerin hükümleri, halleri, bildikleri, yıl, önceki

38- De ki:Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, o hallerinden vazgeçerlerse onlar mağfiret bulurlar. Eğer eski hallerine dönerlerse, o zaman önceki halleriyle yaşayıp giderler.

-39-

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلّه فَإِنِ انتَهَوْاْ فَإِنَّ اللّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Ve kâtilûhum hattâ lâ tekûne fitnetun ve yekûned dînu kulluhu lillâhi fe inintehev fe innallâhe bimâ yamelûne basîr

ve kâtilû-hum	: mücadele edin, gayret, onlar
Hattâ la tekune fitnetun	: hatta, kadar, yok, olmak, ikilik, fitne, kargaşa,
ve yekûne ed dinu	: olur, olsun, din, yaratılış yasaları, varoluş hükümleri
kullu-hu li allah	: hepsi, tamamı, bütünü, onun, için, Allaha ait
fe in intehev	: bundan sonra, eğer, bitirir, vazgeçerlerse, sona erdirme
fe inne Allâh	: böylece, muhakkak Allah
bima yamelun basirun	: şeyleri, yaptığınız şeyler, basiret, görme, anlama,

39- O hâlde olanlarla, fitne yok oluncaya kadar hakikatler için mücadele edin ve varoluş yasalarının tamamen Allah'a ait olduğunu anlatıncaya kadar gayret gösterin. Bundan sonra eğer o eski hallerini bırakırlarsa, böylece yaptıkları şeylerde Allah'ın onlara hakikatleri her an gösterdiğini anlayacaklardır.

وَإِن تَوَلَّوْاْ فَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ مَوْلاَكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

Ve in tevellev fa'lemû ennallâhe mevlâkum nimel mevlâ ve nimen nasîr

ve in tevellev	: eğer, şayet, yüz çevirirler, dönerler
fe ilemû enne Allah	: artık bilin, muhakkak, Allah
mevlâ-kum	: yakın, sizin mevlanız, dostunuz, efendi, sahip,
nime el mevlâ	: ne güzel Mevla, dost, sahip
ve nime en nasîru	: ve ne güzel yardımcı

40- Eğer onlar eski cehalet bilişlerine dönüp, hakikatlerden yüz çevirirlerse, sizin sahibinizin muhakkak ki Allah olduğunu bilin. O ne güzel sahiptir ve ne güzel yardımcıdır.

-41-

وَاعْلَمُواْ أَنَّمَا غَنِمْتُم مِّن شَيْءٍ فَأَنَّ لِلّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنتُمْ آمَنتُمْ بِاللّهِ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Valemû ennemâ ganimtum min şeyin fe enne lillâhi humusehu ve lir resûli ve li zîl kurbâ vel yetâmâ vel mesâkîni vebnis sebîli in kuntum âmentum billâhi ve mâ enzelnâ alâ abdinâ yevmel furkâni yevmettekal cemâni vallâhu alâ kulli şey'in kadîr

ve alemu ennama	: biliniz, olduğunu,
Ganim tum min şey	: ganimet, elde edilen, tevhid dersleri, hak ilmi, siz, birşey
Fe enne li Allah	: o zaman, artık olduğu, Allah için, Allah'ın
humuse-hu	: onun beşte biri, kısım kısım, sesi gizlemek, sıkmak,
ve li el resuli	: resulün, hakikatleri gösteren,
ve li zi el kurba	: yakınlığa sahibi olanların,
ve el yetama	: yetimler, aslını bilmeyenler, atalarının inancından kopan
ve el mesakini	: çaresiz, yoksullar, aciz, müşküllerde kalan,
ve ibne es sebili	: evlat, yok, yolculukta olanlar, hak yolunun evlatları
in kuntum amentum bi allah	: eğer siz, iseniz, iman eden, inanan, Allah
Ve ma enzel na	: değil, şey, ne, verdik, indirme, sunduk,
ala abd na	: kulluk, biz,
yevme el furkâni	: gün, vakit, hak ve batılı fark etmek
Yevme itteka el cemani	: gün, vakit, tevhit, karşılaşma, toplanma, birleşme
ve Allâh ala kulli şey kadir	: Allah, bütün her şey, kudret

41- Size verilen Tevhid ilminin bilgisiyle, Allah'ın ne olduğunu bilenlerden olun. Hakikatleri gösteren: Yakınlığa sahip olanlar için ve atalarının inancından kopmuş hakikati arayanlar için ve hakikatlerin çaresizliğinde olanlar için ve hakk yolunda olanlar için, hakikatleri kısım kısım sunar. Eğer siz Allah'a iman eder, size sunduğumuz ilimle kulumuz olduğunuzu anlarsanız, o zaman hakk ile batılı fark edersiniz ve o vakit Tevhidin şuurunda olur ve Allah'ın bütün her şeydeki kudret olduğunu anlarsınız.

إِذْ أَنتُم بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُم بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدتُّمْ لاَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلَكِن لِّيَقْضِيَ اللّهُ أَمْراً كَانَ مَفْعُولاً لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيِّنَةٍ وَيَحْيَى مَنْ حَيَّ عَن بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ

İz entum bil udvetid dunyâ ve hum bil udvetil kusvâ ver rekbu esfele minkum ve lev tevâadtum lehteleftum fîl mîâdi ve lâkin li yakdiyallâhu emren kâne mef'ûlen li yehlike men heleke an beyyinetin ve yahyâ men hayye an beyyineh e innallâhe le semîun alîm

İz entum bi el udvet el dunya	: olursunuz, yakın olan, meyletme, dünya, yaşam
ve hum bil udvet	: onlar, yakın olan,
el kusva	: uzak olan, ulaşılacak olan son yer,
ve el rekbu	: binmek, yolculuk, çıkmak, kervan,
esfel minkum	: aşağı, aşağı düşmek, fena, sizden
ve lev tevaad tum	: eğer, şayet, vaat, söz verme,
le ihtelef tum	: elbette, ihtilaf, ayrılık, ikilik,
fi el miad	: içinde, belli bir süre, zaman
ve lâkin li yakdiye	: fakat, ama, olması, ortaya çıkma, vuku
Allâhu emr	: Allah, iş, hüküm,
kane mefulen	: oldu, fail olan, yapan, yapılan iş, failin eseri,
li yehlike men heleke	: için, helak, varlığından geçme, kim, yok olan, helak
an beyyinetin	: apaçık deliller üzere
Ve Yahya men hayye	: hayat, diri olan, kim, yaşam, diri
an beyyinetin	: apaçık deliller üzere
ve inne Allâh	: muhakkak ki Allah,
le semiun alim	: elbette, işittiren, ilmin sahibi

42- Sizler dünya çıkarlarına meylederseniz, Hakk'a olan yakınlık idrakinden uzaklaşırsınız ve o yolculukta sizler fenalarda kalırsınız. Eğer siz sözlerinize uymazsanız, elbette belli bir süre içinde ikiliğe düşersiniz. Ortaya çıkan her şey Allah'ın işleyişidir, O fail olandır. Apaçık deliller üzere olan kimse, kendi varlığından geçerek O'nun varlığında yokluğunu bilir ve apaçık deliller üzere olan kimse, diriliğin O'nun diriliği olduğunu bilir. Muhakkak ki Allah elbette işittirendir, ilmin sahibidir.

-43-

إِذْ يُرِيكَهُمُ اللّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلاً وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَّفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الأَمْرِ وَلَكِنَّ اللّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

İz yurîkehumullâhu fî menâmike kalîlen ve lev erâkehum kesîran le feşiltum ve le tenâzatum fîl emri ve lâkinnallâhe sellem innehu alîmun bi zâtis sudûr

İz yurike hum Allah	: olduğu zaman, gösterme, bildirme, onlar Allah
fî menâmi-ke kalilen	: içinde, uyku, rüya, ileri görüş, düş, sen, az, bir az
ve lev erake hum kesir	: eğer, şayet, görme, onlar, çokluk, varlığın suret yönü
le feşiltum	: elbette, başarısızlık, anlayamamak, tedirgin, siz
ve le tenâzatum	: elbette, anlaşmazlık, niza,
fi el emr	: işleyiş hakkında, hüküm,
ve lâkin Allâh selleme	: fakat, lakin, Allah, barış, selamet, kurtuluş,
inne-hu alimun	: muhakkak ki o, ilmin sahibi

bi zâti es sudûri : sahip, zat, gönüllerde olan

43- Onlardan az bir kısmı hariç, Allah'ın hakikatlerini anlatmada seni bir hayal içinde görüyorlardı. Eğer onlar, varlığın suret yönünde kalırlarsa elbette hakikati anlayamazlar ve elbette işleyiş hakkında anlaşmazlığa düşerler. Kurtuluş Allah'tadır. Muhakkak ki O gönüllerdeki ilmin sahibidir.

-44-

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلاً وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولاً وَإِلَى اللّهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ

Ve iz yurîkumûhum iziltekaytum fî ayunikum kalîlen ve yukallilukum fî ayunihim li yakdıyallâhu emren kâne mefûlâ ve ilâllâhi turceul umûr

ve iz yurikumu hum : gösterdiğinde, bildiriyor, görme, bakma, onlar
iz iltekaytum : bir araya geldiğinizde, karşılaşma, tanışma
fi ayuni-kum kalilen : aynılık, bakış, gözler, eş, benzer, az, küçük, önemsiz
ve yukallilu-kum : azaltır, düşürür, küçültür, siz
fî ayuni him : aynılık, gözler, görmek, eş, bakış, bir, onlar
li yakdıye allah : ortaya çıkma, vuku, takdir, hüküm, Allah
emr kâne mefûlen : iş, işleyiş, hüküm, oldu, fail olan, yapan
ve ila Allah turceu el emr : Allah'ta döndürülme, işler

44- O halde olanlarla bir araya geldiğinizde, onlara hakikatleri bildirdiğiniz zaman, sizi önemsemez bir bakış içinde olurlar ve onlar bakışlarıyla sizi küçük görürler. Yine de siz onlara: Tüm varlığın açığa çıkmasında takdir sahibi olan Allah'tır ve tüm varlığın işleyişinde fâil olan ve tüm işleri her an döndüren Allah'tır, diye hakikatleri anlatın.

-45-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُواْ وَاذْكُرُواْ اللّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلَحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû izâ lekîtum fieten fesbutû vezkurullâhe kesîran leallekum tuflihûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu : ey iman edenler
iza lekitum fieten : karşılaştığınız zaman, bir topluluk
fe usbutu : sağlam durun, hakikatlerin bilgisinde olma
ve uzkur Allâh kesiran : anın, zikir, Allah, çok
lealle-kum tuflihun : umulur ki siz, felah bulursunuz, kurtuluş, başarılı olma

45- Ey iman edenler! Öyle bir toplulukla karşılaştığınız zaman, hakikatlerin bilgisinin sağlamlığında durun ve Allah'ı çok anın. Umulur ki siz başarılı olursunuz.

وَأَطِيعُواْ اللّهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَنَازَعُواْ فَتَفْشَلُواْ وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُواْ إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Ve etîullâhe ve resûlehu ve lâ tenâzeû fe tefşelû ve tezhebe rîhukum vasbirû innallâhe meas sâbirîn

ve etîu Allâh	: itaat edin, uyun, Allah
ve resuluhu	: resul, hakikati gösteren,
ve lâ tenâzeû	: anlaşmazlık, ihtilaf, ayrılık, ikilik,
fe tefşelu	: yoksa, zayıf, başarısız
ve tezhebe	: gider, yok olur, kesilir, uzaklaşma,
rihu kum	: şevkiniz, istek, anlayış, ilgi, idrak,
ve ısbiru	: sabredin
inne Allâh mea el sabir	: muhakkak ki Allah, beraber, birlikte, sabredenler

46- Allah'a itaat edin ve o resul'ü anlayın ve ihtilafa düşmeyin. Yoksa hakikatleri anlamada zayıf düşersiniz ve ilginiz, idrakiniz azalır gider. Sabırlı olun. Muhakkak ki sabredenler Allah ile beraber olduklarını bilirler.

-47-

وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَارِهِم بَطَرًا وَرِئَاء النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَاللّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

Ve lâ tekûnû kellezîne haracû min diyârihim bataran ve riâen nâsi ve yasuddûne an sebîlillâh vallâhu bimâ yamelûne muhît

ve la tekûnû ke	: olmayın, gibi,
ellezi harac	: kimseler, dışarı çıkan, ikilikte kalan,
min diyâri-him	: yurtlarından, bulundukları yer, mekân,
bataran	: kibirli, saygısız, çalımlı, kendini beğenmiş,
ve riâe el nas	: gösteriş yaptı, ikiyüzlü, riya, insanlar
ve yasuddûne	: engel olurlar, men, alıkoyarlar,
an sebil Allah	: yol, hakikatler, Allah
ve Allâh bima yamelun	: Allah, yaptığınız şeyler,
muhit	: kuşatan, saran, var olan

47- Bulundukları yerlerde, kibirli davranışlarıyla hakikatlerin dışına çıkan kimseler gibi ve riyakâr insanlar gibi ve Allah'ın hakikatlerine engel olan o kimseler gibi olmayın. Allah yaptığınız bütün her şeyi tecellileriyle kuşatandır.

وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لاَ غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَاءتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لاَ تَرَوْنَ إِنِّيَ أَخَافُ اللّهَ وَاللّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Ve iz zeyyene lehumuş şeytânu amâlehum ve kâle lâ gâlibe lekumul yevme minen nâsi ve innî cârun lekum, fe lemmâ terâetil fietâni nekesa alâ akibeyhi ve kâle innî berîun minkum innî erâ mâ lâ terevne innî ehâfullâh vallâhu şedîdul ıkâb

ve iz zeyn lehum	: olduğu zaman, süslü, gösterişli, onlara
el şeytanu amel hum	: şeytan, şeytanı haller, yaptıklarını, oniar,
ve kâle la galibe	: dedi, yok, galip, üstün, yenen
lekum el yevme min el nas	: size bugün, o vakit, insanlar
ve inni carun lekum	: ben, yardım eden, komşu, yanında olan, size
Fe lemma terâet el fietâni	: fakat, perdeli, gördü, topluluk, birliğin içinde gördü
nekesa	: geri gitme, nakıs, arkasına dönüp kaçtı, eksiklik,
alâ akibey-hi	: ayakta durma, bulunduğu yer, ayakları üstünde, o
ve kâle inni beri minkum	: dedi, ben, uzağım, masum, sizden,
İnni era	: görüyorum, biliyorum,
ma la terevne	: şey, ne, bilmediğiniz şeyler,
İnni ehafu Allâh	: ben, saygı, çekinme, Allah
ve Allâh şedid el akabe	: Allah, daha fazla, şiddetli, zorluk, sıkıntı, azap,

48- Şeytani hallerde olan, amelleriyle bir gösteriş içindedir. O hâlde olan her zaman insanlara: Sizden daha üstünü yoktur ve ben sizin yanınızdayım, der. Fakat birliliğin içinde olanları görünce, bulunduğu yerden geri döner ve ben sizden uzağım, ben sizin bilmediğiniz şeyleri biliyorum, ben Allah'tan korkarım, Allah'ın azabı şiddetlidir, der.

-49-

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَؤُلاء دِينُهُمْ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ فَإِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

İz yekûlul munâfikûne vellezîne fî kulûbihim maradun garra hâulâi dînuhum ve men yetevekkel alâllâhi fe innallâhe azîzun hakîm

iz yekulu el münafikun	: diyorlardı, dedikleri zaman, münafık, ikiyüzlü
ve ellezîne fi kulub him	: o kimseler, kalplerinde, idraklerinde,
marad	: hastalık, benlik hastalığı,
garra haulai	: aldattı, kandırdı, acemi, bunlar,
din hum	: din, din diye bildikleri, onlar
Ve men yetevekkel ala allâh	: kim, tevekkül, varlığıyla teslim olan, Allah'a
fe inne Allâh azizi	: böylece, Allah, tüm değerlerin sahibi, yüce
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

49- İkiyüzlüler ve kalblerinde benlik hastalığı olanlar işte böyle söylerler. Onların din diye bildikleri onları aldatır. Kim tüm varlığıyla Allah'a teslim olursa, böylece o, tüm değerlerin yüce sahibi, tüm varlığa tecellileriyle hâkim olanın Allah olduğunu bilir.

-50-

وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُواْ الْمَلآئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُواْ عَذَابَ الْحَرِيقِ

Ve lev terâ iz yeteveffellezîne keferûl melâiketu yadrıbûne vucûhehum ve edbârahum ve zûkû azâbel harîk

ve lev terâ iz yeteveffa	: görseydin, sevgi içindeymiş gibi görünen, vefalı
ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
el melâiketu	: kuvveler, melek, fıtratları, safilik, temizlik, masum
yadribune	: darbe, vurgulamak, vurma, musibet, bela, afet, zarar,
vucûhe-hum	: yüzleri, bildikleri, yöneldikleri, gerçekleri, onlar,
ve edbâra-hum	: geçmiş, adetleri, arkaları, gerisi, eski bildikleri, onlar
ve zûkû	: tatmak, his, o halde olmak,
azebe el harık	: sıkıntı, azap, yakıcı

50- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin, sevgi içindeymiş gibi hallerini görsen de, onlar kendilerindeki safiliklerine, yöneldikleri hallerle zarar verirler ve onlar geçmiş cehalet bilişleriyle hareket ederler ve onlar yakıcı sıkıntılı hallerdedirler.

-51-

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللّهَ لَيْسَ بِظَلاَّمٍ لِّلْعَبِيدِ

Zâlike bimâ kaddemet eydîkum ve ennallâhe leyse bi zallâmin lil abîd

Zâlike bima kaddemet	: işte bu, sebebiyle, önceki yaptıklarının, sağladıkları
eydi-kum	: güçleri, halleri, kendi yaptıkları, elleriniz
ve enne Allâh leyse	: muhakkak ki Allah, değildir
bi zallâmin li abid	: zulmeden, zulmedici, kulları için,

51- İşte bu onların daha önce kendi yaptıkları şeyler sebebiyledir. Muhakkak ki Allah kulları için zulmedici değildir.

-52-

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَفَرُواْ بِآيَاتِ اللّهِ فَأَخَذَهُمُ اللّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Ke debi âli firavne vellezîne min kablihim keferû bi âyâtillâhi fe ehazehumullâhu bi zunûbihim innallâhe kaviyyun şedîdul ıkâb

ke debi ali firavne	: gibi, durum, halleri, yakın, aile, güç, firavun
ve ellezîne min kabl him	: o kimseler, onlardan önceki
Keferu	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
bi âyâti allâhi	: ayet, işaret, delil, allah
fe ehaze-hum Allâh	: böylece, sarılmak, edinmek, uzaklaşmak, onlar, Allah
bi zunûbi-him	: fenalarda kalmak, günahlar, onlar
inne allâh kaviy	: muhakkak, Allah, kuvvet, güçlü, sağlam, zorluk,
şedid el akabe	: güçlü, kuvvetli, daha fazla, zorluk, sıkıntı, müşkül,

52- Onların durumu, firavunun ve onlardan önceki Allah'ın ayetlerini görmemezlikten gelenlerin durumu gibidir. İşte onlar fenalarda kaldıklarından dolayı, Allah'ı anlayamadılar, kendi cehaletlerine sarıldılar. Muhakkak ki Allah tüm varlığı sapasağlam tutandır. Bunu anlayamayanlar daha fazla sıkıntılarda kalırlar.

-53-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمْ وَأَنَّ اللّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Zâlike biennallâhe lem yeku mugayyiren nimeten enamehâ alâ kavmin hattâ yugayyirû mâ bi enfusihim ve ennallâhe semîun alîm

Zâlike bi enne allah	: bu, işte bu, den dolayı, sebebiyle, Allah
lem yeku mugayyir	: değildir, olmaz, değiştiren, değiştirmedikçe,
Nimeten ename ha	: nimet, nimetler, lütuf, varlık, onu
alâ kavmin	: kavim, kimseler, insanlar, topluluk
Hatta yugayyirû	: hatta, kadar, bile, değiştirme, değişim,
Ma bi enfusi-him	: şey, değil, ne, kendilerini, nefs, onlar
ve enne Allâh semiun	: muhakkak ki Allah, işittiren
alim	: ilmin sahibi

53- İşte böylece, insanlar bildiklerini değiştirmedikçe hatta kendi hallerini de değiştirmedikçe tüm varlıktaki lütufların sahibinin Allah olduğunu anlayamazlar. Muhakkak ki Allah işittirendir, ilmin sahibidir.

-54-

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُواْ بآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَونَ وَكُلٌّ كَانُواْ ظَالِمِينَ

Ke de'bi âli firavne vellezîne min kablihim kezzebû biâyâti rabbihim fe ehleknâhum bi zunûbihim ve agraknâ âle fîravn ve kullun kânû zâlimîn

ke debi ali firavne	: gibi, durum, halleri, yakın, aile, firavun
ve ellezîne min kabl him	: o kimseler, onlardan önceki
Kezzebû bi ayet rabbi him	: yalanladılar, yalanlarda kaldılar, ayetler, rabbi, onlar
fe ehlek-nâ-hum	: böylece, helak, olma, biz, onları
bi zunûbi-him	: fenaları, günahlarından dolayı
ve agrak na ale firavun	: boğulma, kendi cehaletinde boğulma, firavun ailesi
ve kullun kanu zalimin	: hepsi, oldu, zalim, zulüm eden

54- Onların durumu firavunun ve onlardan önceki Allah'ın ayetlerine karşı yalanlarda kalanların durumu gibidir. Onlar Bizi anlayamayıp kendi fenalarında kalarak helak oldular ve firavun ailesi kendi cehaletinde boğulup gitti. Onların hepsi zalimlerdi.

-55-

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللّهِ الَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

İnne şerred devâbbi indallâhillezîne keferû fe hum lâ yuminun

İnne şerre	: doğrusu, şerli, kötü,
el devab	: yaşayan, hayvani haller, hayvaniyette kalan, yürüyen,
inde Allâh	: Allah'a ait, Allah'a ait hakikatler,
ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler.
fe hum la yuminun	: böylece, işte, artık onlar, yok, inanma, iman etme

55- Doğrusu bir kötülük içinde yaşayanlar, Allah'a ait olan hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerdir. İşte onlar iman etmeyenlerdir.

-56-

الَّذِينَ عَاهَدتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لاَ يَتَّقُونَ

Ellezîne âhedte minhum summe yenkudûne ahdehum fî kulli merratin ve hum lâ yettekûn

Ellezine ahedte minhum	: o kimseler, anlaşma, söz verme, onlardan
Summe yenkudune	: sonra, bozmak, kırmak, sözlerini, akid, ahd
fî kulli merratin	: her defasında
ve hum la yettekune	: onlar, yok, takva, fenalardan sakınma, ortak koşmama

56- O kimseler söz verirler, sonra da her defasında sözlerini bozarlar ve onlar fenalardan sakınmazlar, Allah'a ortak koşarlar.

-57-

فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِم مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

Fe immâ teskafennehum fîl harbi fe şerrid bihim men halfehum leallehum yezzekkerûn

fe imma teskafenne hum	: amma, fakat, işte, durdurma, yakalama,
fî el harbi	: küfür, savaş, yarmak, delmek, vuruşmak,
fe şerrid bihim	: öyle, ayırdı, dilim, korkut, evsiz, onları
Men halfe-hum	: kim, kimse, arkalarında, onlar
Lealle hum yezekkerun	: umulur ki onlar, tezekkür, ulaştığı hakikatlerle bakma

57- İşte o küfür halinde olanlara karşı dur. Onların arkalarından onları takip eden kimseleri hakikatlerle onlardan ayır. Umulur ki onlar varlığın yaratılışını düşünüp anlarlar, o hakikatlerle hareket ederler.

-58-

وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَانبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاء إِنَّ اللّهَ لاَ يُحِبُّ الْخَائِنِينَ

Ve immâ tehâfenne min kavmin hiyâneten fenbiz ileyhim alâ sevâin innallâhe lâ yuhıbbul hâinîn

ve imma tehafenne	: fakat, amma, olduğunda, korku, çekinme, tedirgin olma,
min kavmin	: bir kavimden, kimse, topluluk,
hiyanet	: hıyanet, vefasızlık, aldatma, hainlik,
fe inbiz ileyhim	: o zaman, ret etme, uzak dur, onlardan,
ala sevain	: adil, eşit, doğru
inne Allâh	: muhakkak ki Allah
lâ yuhıbbu	: yok, sevgi, muhabbet,
el hâinîne	: emanete hıyanet eden, hain olan,

58- Hıyanet eden bir topluluktan tedirgin olursan, o zaman bir adalet içinde onlardan uzak dur. Muhakkak ki emanete hıyanet edenlerde Allah sevgisi yoktur.

-59-

وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُواْ إِنَّهُمْ لاَ يُعْجِزُونَ

Ve lâ yahsebennellezîne keferû sebekû innehum lâ yucizûn

ve la yahsebenne	: yok, sanma, sakın sanmasınlar, zannetmesinler
ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelenler,
sebeku	: önce gelen, üstün, önde olan
İnne hum la yucizine	: doğrusu, onlar, yok, anlamayan, acizlik, tevazu, güçsüz

59- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, kendilerinin üstün olduklarını sanmasınlar. Doğrusu onlar kendi acizliklerini anlayamadılar.

-60-

وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدْوَّ اللّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لاَ تَعْلَمُونَهُمُ اللّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لاَ تُظْلَمُونَ

Ve eıddû lehum mâstetatum min kuvvetin ve min rıbâtil hayli turhibûne bihî aduvvallâhi ve aduvvekum ve âharîne min dûnihim lâ talemûnehum allâhu yalemuhum ve mâ tunfikû min şey'in fî sebîlillâhi yuveffe ileykum ve entum lâ tuzlemûn

ve eıddû lehum	: hazır olan, hazırlanmış, onlar
mâ istetatum	: değil, şey, ne, gücünüz, kabiliyet,
min kuvvet	: bir kuvvet, güç
ve min rıbati el hayli	: tüm bağlılığınla, kuvvet, çok, atlı sürüsü, düşünmek,
Turhibûne bihi	: dehşet, korkutmak, onunla,
aduv Allah	: düşmanlık, Allah,
ve aduvve-kum	: düşmanlık, husumet, siz
Ve aharin min dûni-him	: diğer, başka, onlardan başka
lâ talemûne-hum	: yok, bilme, bilemezsiniz, onlar
Allâh yalemu hum	: Allah, bilir, bilirler, ilmin sahibidir, onlar
Ve ma tunfiku min şeyin	: yok, verme, infak etme, bir şey, bir şeyden
fi sebil Allâh	: yol, hakikatler, Allah

yuvef ileykum	: vefa, sevgi bağlılığı, bağlanma, size
ve entum la tuzlemun	: siz, yok, zulmedilme, haksızlık

60- O hallerde olanlara karşı tüm gücünle, tüm kabiliyetinle ve tüm bağlılığınla hazır dur. Onlar Allah'a karşı bir düşmanlık ve size karşı bir düşmanlık, bir korkutma içindedirler. Onlar gibi onlara uyan diğerleri de bilme konusunda Allah'ı bilemediler ve Allah yolunda sizin sevgiyle bağlandığınız gibi bağlanamadılar, bir şey de infak etmediler ve siz zulmeden de değilsiniz.

-61-

وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve in cenehû lis selmi fecnah lehâ ve tevekkel alâllâh innehu huves semîul alîm

ve in cenehu	: eğer, meyil, yönelme, eğim,
li el slam	: selamet, barış huzur,
fe icnah leha	: o zaman, meylet, yönel, ona
ve tevekkel ala Allah	: tevekkül, tüm varlığınla teslim olma, Allah
İnne hu huve el semiu	: muhakkak ki o, işitmek,
el alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden,

61- Eğer onlar barış ve huzur yönelirlerse, o zaman sen de onlara yönel ve her an Allah'a tevekkül içinde ol. Muhakkak ki O işittirendir, ilmiyle varedendir.

-62-

وَإِن يُرِيدُواْ أَن يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ

Ve in yurîdû en yahdeûke fe inne hasbekallâh huvellezî eyyedeke bi nasrihî ve bil muminîn

ve in yuridu	: eğer, irade, istek,
en yahdeu ke	: hile, aldatma, karşı çıkma, sen
Fe inne hasbe-ke allâhu	: o zaman, muhakkak, Allah sana yeter
huve ellezi eyde ke	: ki o dur, destek, dayanak, sen,
bi nasrihi	: yardım, o
ve bi el muminine	: müminler, emin olanlar,

62- Eğer istedikleri sana karşı çıkmaksa, o zaman sana Allah yeter. Ki O'dur senin dayanağın, O'dur yardım bulacağın ve müminlerinde.

-63-

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الأَرْضِ جَمِيعاً مَّا أَلَّفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Ve ellefe beyne kulûbihim lev enfakte mâ fîl ardı cemîan mâ ellefte beyne kulûbihim ve lâkinnallâhe ellefe beynehum innehu azîzun hakîm

ve ellefe beyne	: birleştirdi, birliğin içinde, sonsuz,
kulub him	: kalpleri, idrakleri, onlar
Lev enfak te	: eğer, vermek, infak, sen
Ma fi el ardı cemian	: şey, ne, değil, yeryüzündeki, hepsi, tümü, toplama
Ma elf te beyne	: değil, şey, ne, birlik, ünsiyet, arasını,
kulubi-him	: onların kalpleri
ve lakin Allah	: lakin, fakat Allah,
Ellefe beyne hum	: sonsuz, birleştirdi, ünsiyet, birlik, arası, onlar
inne-hu aziz	: muhakkak, o, tüm değerlerin yüce sahibi,
hakim	: hâkim olan, hüküm sahibi, tüm varlığa hâkim olan

63- Onların kalbleri birliğin içindedir. Eğer sen onlara yeryüzünde olan şeylerin hepsini versen, onlar kalblerini birleştiremezsin, fakat onların kalblerini birleştiren Allah'tır. Muhakkak ki O tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa tecellileriyle hâkim olandır.

-64-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Yâ eyyuhân nebiyyu hasbukallâhu ve menittebeake minel muminîn

ya eyyuha en nebiyyu	: ey, haberci, haber getiren, hakikatleri bildiren,
Hasbu ke Allah	: yeter, kâfidir, sen, Allah
ve men ittebea-ke	: kim, kimse, tâbi olan, uyan, sana tâbi olanlar
min el muminine	: müminlerden

64- Ey hakikatleri bildiren! Senin sunduğun hakikatlere tâbi olup müminlerden olan kimselere ve sana Allah yeter.

-65-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِن يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُواْ مِئَتَيْنِ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّئَةٌ يَغْلِبُواْ أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَفْقَهُونَ

Yâ eyyuhân nebiyyu harridıl muminîne alâl kıtâl in yekun minkum işrûne sâbirûne yaglibû mieteyn ve in yekûn minkum mietun yaglibû elfen minellezîne keferû bi ennehum kavmun lâ yefkahûn

yâ eyyuha en nebiyyu	: ey, haberci, haber getiren, hakikatleri bildiren,
harridı el muminine	: teşvik et, isteklerini arttır, uyandır, müminler
Ala el kıtâli	: mücadele, savaş, gayret göstermek, cisim,
in yekun min kum aşrune	: eğer olursa, sizden, yirmi, iki bölük, bir kısım

Sâbirûne	: sabredenler, sabırlı olanlar,
yaglıbu mieteyni	: galip olan, başarılı, iki yüz, çoğu,
ve in yekûn min kum	: eğer olursa, sizden
Mietun yaglibu	: iki yüz, galip, kazanma
Elfen	: bin, birlik, sonsuz, ünsiyet, her şey ona ait,
min ellezine keferû	: hakikatleri örten kimseler
bi enne-hum	: olmalarından, onlar
Kavmun la yefkahun	: kimse, yok, idrak etmek, düşünüp anlamak, öğrenmek

65- Ey hakikatleri bildiren! Hakikatleri anlamada, anlatmada gayret gösterip müminlerden olmaları için onları teşvik et. Eğer sizler sabırlı olursanız, bir kısmınız bile onlarının çoğuna karşı hakikatleri anlatmada başarılı olursunuz. Eğer sizler çoğalırsanız, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin hepsine karşı başarılı olursunuz. Çünkü onlarda hakikatleri düşünüp anlama yoktur.

-66-

الآنَ خَفَّفَ اللّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّئَةٌ صَابِرَةٌ
يَغْلِبُواْ مِئَتَيْنِ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُواْ أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللّهِ وَاللّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

Elâne haffefallâhu ankum ve alime enne fîkum dafâ fe in yekun minkum mietun sâbiratun yaglibû mieteyn ve in yekun minkum elfun yaglibû elfeyni bi iznillâh vallâhu meas sâbirîn

Elane hafefe Allah ankum	: şimdi, artık, hafif, kolay, rahat, Allah, sizden
ve alime	: bilen, ilmin sahibi,
enne fikum dafen	: olduğu, sizde, içinizde, zayıf, muhtaç
fe in yekun minkum mietun	: eğer, şayet, oldu, sizden, yüz, kısım,
Sâbiratun	: sabırlı, sabreden,
yaglibu mieteyni	: galip olan, başarılı, iki yüz, çoğu,
ve in yekun minkum elf	: eğer, olsanız, bin, birlik, birleşme, sonsuz
Yaglibû elfeyni	: galip gelir, başarılı, iki bin, iki grup,
bi izni Allâh	: yetkili olan, izin, icazet, Allah
ve Allâh mea el sabirin	: Allah, birlikte, beraber, sabredenler

66- Artık sizler Allah'ı anlamanın rahatlığındasınız ve içinizde bilmenin ihtiyacı hep olacaktır. Eğer sizler hakikatleri anlatmada sabırlı olursanız, onlardan çoğuna karşı başarılı olursunuz ve eğer sizler bir gurup olsanız, onlar iki gurup olsa da onlara hakikatleri anlatmada başarılı olursunuz. Bütün her şeyde yetkili olan Allah'tır ve sabredenler Allah ile beraber olduklarını bilirler.

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُثْخِنَ فِي الأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللّهُ يُرِيدُ الآخِرَةَ وَاللّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Mâ kâne li nebiyyin en yekûne lehû esrâ hattâ yushıne fîl ard turîdûne aradad dunyâ vallâhu yurîdul âhirah vallâhu azîzun hakîm

mâ kâne li nebiy	: olmadı, olmaz, haberci, hakikatleri bildiren
en yekûne lehu esra	: olması, onun, özgür olmayan, tutsak, karanlıkta olan
Hattâ yushıne	: oluncaya kadar, hatta, istemek, kalınlık, güçlenmek
fî el ardı turidune	: yeryüzünde, isteme, arzu etme, sizin istediğiniz
arada ed dunyâ	: göstermek, görüntü, mal, dünya
ve Allâh yuridu el ahiret	: Allah, irade, sonunda, sonsuz, her zaman, her an
ve Allâh aziz	: Allah, tüm değerlerin yüce sahibi, tecellileriyle
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim oaln,

67- Hakikatleri bildiren, onların bir cehalet tutsağı halinde kalmasını istemez. Hatta onlar yeryüzünde dünya malını isteyen olsalar da, onların hakikatleri anlayıp güçlenmesini ister. İrade sonsuza dek Allah'ındır ve Allah tüm değerleriyle tüm varlığa hâkim olandır.

-68-

لَّوْلاَ كِتَابٌ مِّنَ اللّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Lev lâ kitâbun minallâhi sebeka le messekum fîmâ ehaztum azâbun azîm

lev lâ kitabun	: eğer olmasaydı, kitap, o kitabı incelemeseydiniz?
min Allah	: Allah'ın, Allah'a ait olan,
sebeka	: ilerleme, önceden geçti, öne geçti, başardı,
le messe kum	: elbette, dokunma, isabet, değmek, araştırma, siz
Fi ma ehaz tum	: içinde, sarılma, edinmezsiniz, kalmazsınız, siz,
azab azim	: siz, azap, sıkıntı, büyük, kararlı, kalıcı,

68- Eğer tüm varlık kitabında Allah'a ait olan hakikatleri incelemeseydiniz, ilerleyemezdiniz. Elbette siz hakikatleri araştırsanız, cehaletin büyük sıkıntılı halleri içinde kalmazsınız.

-69-

فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلاَلاً طَيِّبًا وَاتَّقُواْ اللّهَ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Fe kulû mimmâ ganimtum halâlen tayyiben vettekullâh innallâhe gafûrun rahîm

fe kulû mimna ganimtum	: artık, beslenin, yararlanın, şeyler, hakikatlerin bilgisinde
Halalen tayyiben	: uygun, helal, faydalı, yararlı, temiz olarak
ve itteka Allâh	: takva, fenalardan sakınma ortak koşmama, Allah
İnne Allâh gafur	: muhakkak ki Allah, bağışlayan, lütuflarıyla temizleyen
rahim	: muhakkak ki Allah, bağışlayan, rahim, özünden vareden

69- Bundan böyle, tertemiz olan, faydalı olan hakikatlerin bilgilerinden yararlanın ve fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah lütuflarıyla temizleyendir, varlığı özünden varedendir.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّمَن فِي أَيْدِيكُم مِّنَ الأَسْرَى إِن يَعْلَمِ اللّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyyuhân nebiyyu kul li men fî eydîkum minel esrâ in yalemillâhu fî kulûbikum hayran yutikum hayran mimmâ uhıze minkum ve yagfir lekum vallâhu gafûrun rahîm

yâ eyyuhâ en nebiyyu	: ey haber getiren, hakikatleri bildiren,
Kul li men fi eydi kum	: anlat, de, söyle, için, kim, içinizdeki güç, elleriniz
min el esrâ	: esir, özgür olmayan, cehalet karanlığında tutsak
İn yalemi allâh	: eğer, ise, bilir, bilen, Allah
fî kulûbi-kum hayran	: kalplerinizde, hayır, iyilik, güzellik
Yuti kum hayran	: size verilir, sunulur, iyilik, hayır, güzellik
mimmâ uhize minkum	: şeyden, olan, onları, alınan, sarılan, çeken, çıkaran, sizden
ve yagfir lekum	: mağfiret eden, lütuflarıyla temizleyen, siz,
ve Allâh gafur	: Allah, bağışlayan, lütuflarıyla temizleyen,
rahim	: Allah, bağışlayan, rahim, özünden vareden

70- Ey hakikatleri bildiren! Etrafınızdaki cehalet karanlığında tutsak olan kimselere anlat: Eğer Allah'ı bilirseniz, O; kalblerinizin içinde olan güzellikleri, iyilikleri sizden ortaya çıkarır, size güzellikler iyilikler sunar ve sizi lütuflarıyla temizler. Allah lütuflarıyla temizleyendir, varlığı özünden varedendir.

-71-

وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُواْ اللّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve in yurîdû hıyâneteke fe kad hânullâhe min kablu fe emkene minhum vallâhu alîmun hakîm

ve in yuridu hiyanet ke	: eğer, şayet, ise, isteme, hıyanet, sana
fe kad hanu Allah	: artık, böylece, oldu, hıyanet
min kablu	: önceden
fe emkene minhum	: o zaman, böylece, imkân, olanak, onlardan
ve Allâh alim hakimun	: Allah, ilmin sahibi, tüm varlığa hâkim olan

71- Eğer sana karşı bir hıyanet içinde olurlarsa, bil ki onlara tüm imkânlar verildiği hâlde, önceden beri Allah'a karşıda hıyanet içinde oldular ve ilmiyle tüm varlığa hâkim olan Allah'ı bilemediler.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَاهَدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَالَّذِينَ آوَواْ وَّنَصَرُواْ أُوْلَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَلَمْ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلاَيَتِهِم مِّن شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُواْ وَإِنِ اسْتَنصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلاَّ عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ وَاللّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

İnnellezîne âmenû ve hâcerû ve câhedû bi emvâlihim ve enfusihim fî sebîlillâhi vellezîne âvev ve nasarû ulâike baduhum evliyâu badın vellezîne âmenû ve lem yuhâcirû mâ lekum min velâyetihim min şeyin hattâ yuhâcirû ve inistensarûkum fid dîni fe aleykumun nasru illâ alâ kavmin beynekum ve beynehum mîsâk vallâhu bimâ tamelûne basîr

İnne ellezine amenu	: muhakkak ki, iman edenler
ve hâcerû	: hicret, hakikatleri anlatmak için her yere giden
ve câhedû	: cihad, gayret, mücadele
bi emvâli-him	: mallarıyla, varlıkları, değerleri,
ve enfus him	: nefs, can, kendileri
Fi sebîli Allâh	: Allah'ın yolunda
ve ellezine avev ve nasaru	: o kimseler, himaye, koruma ve yardım
Ulâike baduhum evliya badın	: işte onlar, bazıları, onlar, dostlar, bir kısımı
ve ellezîne âmenû	: iman eden kimseler,
ve lem yuhacirû	: değil, hicret, hakikatler için gitme
mâ lekum	: değil, şey, ne, sizin
min velâyeti-him min şeyin	: velayet, himaye, görev, otorite, onlar, bir şey
hattâ yuhâcirû	: hatta, hicret, gitme,
ve in-istensarû-kum	: eğer, yardım isteme, siz,
fi el din	: din hakkında, varlığın yaratılış yasaları, incelikleri,
fe aleykum en nasru	: artık, sizde, üzerinize, yardımcı
İlla alâ kavmin beyne kum	: ancak, bir topluluğa, aranızda, siz
ve beyne-hum misakun	: onların arasında, misak, anlaşma,
Ve Allah bima temalun	: Allah, yaptığınız şeyler,
basir	: bildiren, görme, basiret, gösterip duran

72- İman eden kimseler ve hakikatler için bir yerden bir yere gidenler ve Allah yolunda malları ile ve canları ile hakikatler için mücadele edenler; işte o kimseler, koruyan ve yardım edenlerdir. İşte onlar birbirlerinin dostlarıdır. İman edip hakikatler için bir yere gitmeyenler, hatta bir yere gidinceye kadar onların sorumluluğu size ait değildir. Varlığın yaratılış yasalarının hakikatleri konusunda eğer sizden yardım isterlerse, artık yardım etmek sizler için bir sorumluluktur ve onlarla aranızda sözleşme yapın. Allah yaptığınız şeylerden size her an hakikatleri gösterir.

وَالَّذِينَ كَفَرُواْ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ إِلاَّ تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

Vellezîne keferû baduhum evliyâu badın illâ tefalûhu tekun fitnetun fîl ardı ve fesâdun kebîr

ve ellezîne keferû	: hakikatleri örten kimseler, görmemezlikten gelen,
badu-hum evliya badın	: onların bir kısmı, dostlar, bir kısmına, birbirlerine
illâ tefalû-hu	: onu yapmazsanız, hakikatleri anlatmada gayret
Tekun fitne fi el ardı	: olur, fitne, ikilik, kargaşa, müşkül, yeryüzünde
ve fesâdun kebir	: bir bozulma, fesat, tahribat, büyük

73- Hakikatleri görmemezlikten gelenlerden bazıları bazılarını dost edinirler. Eğer siz hakikatleri anlatmada üzerinize düşeni yapmazsanız; yeryüzünde ikilikler, sıkıntılar ve büyük bozukluklar, tahribatlar olur.

-74-

وَالَّذِينَ آمَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَاهَدُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَالَّذِينَ آوَواْ وَّنَصَرُواْ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَّهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

Vellezîne âmenû ve hâcerû ve câhedû fî sebîlillâhi vellezîne âvev ve nasarû ulâike humul mu'minûne hakkâ lehum magfiratun ve rızkun kerîm

ve ellezîne âmenû	: iman edenler
ve hâcerû	: hicret, hakikatleri anlatmak için her yere giderler
ve câhedû	: cihad, gayret, mücadele,
fi sebil allah	: yolunda, hakikatleri için, Allah,
Ve ellezine avev	: o kimseler, himaye, koruma
ve nasaru	: yardım eden, yardımcı,
Ulaike hum	: işte, onlar,
el muminûn hakk	: müminlerdir, hakikatlerden emin olan, gerçek, doğru
Lehum magfiratun	: onlar, mağfiret
ve rızkun kerim	: rızık, fayda, yarar, asil, yüce, asalet

74- İman eden kimseler, hakikatler için bir yerden bir yere gidenler ve Allah'ın hakikatlerini anlamak ve anlatmak için gayret gösterenler; işte o kimseler, koruyan ve yardım edenlerdir. İşte onlar hakikatlerden emin olanlardır. Onlara mağfiret ve yüce nimetler vardır.

وَالَّذِينَ آمَنُواْ مِن بَعْدُ وَهَاجَرُواْ وَجَاهَدُواْ مَعَكُمْ فَأُوْلَئِكَ مِنكُمْ وَأُوْلُواْ الأَرْحَامِ
بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللّهِ إِنَّ اللّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Vellezîne âmenû min ba'du ve hâcerû ve câhedû meakum fe ulâike minkum, ve ûlûl erhâmi baduhum evlâ bibadın fî kitâbillâh innallâhe bi kulli şeyin alîm

ve ellezine amenû min badu	: iman edenler, bundan sonra, sonradan
ve hâcerû	: hicret, hakikatleri anlatmak için bir yere gidenler
ve câhedû	: gayret, mücadele, hakikatleri anlamak için gayret
mea kum	: beraber, birlikte, siz
fe ulâike min kum	: o zaman, işte onlar, sizden
ve ulû el erham	: sahipleri, bilen, yakınlık, rahmet, yakınlık,
badu-hum	: onların bir kısmı, bazısı,
evla bi badın	: yakın, ilk, önce, bir kısımına
fî kitâbi allâh	: Allah'ın Kitab'ında
inne allâh bi kulli şey	: muhakkak ki Allah, bütün her şey
alim	: ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

75- Sonradan iman edenler ve hakikatler için bir yerden bir yere gidenler ve sizinle beraber hakikatleri anlamak ve anlatmak için gayret gösterenler, işte onlar sizinledir ve yakınlığa sahip olanlardır. Onlar birbirlerine Allah’ın kitabı üzere yakındırlar. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

S9 - TEVBE SÛRESİ

-1-

بَرَاءةٌ مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدتُّم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ

Berâetun minallâhi ve resûlihî ilâllezîne âhedtum minel muşrikîn

Beraetun	: suçsuzluk, aklanma, temizlenme, saf, kurtulma,
Min Allah	: Allah, Allah'ın, Allah'tan
ve resuli-hi	: resulü, hakikatleri gösteren,
ila ellezin	: için, göre, ancak, kimseler,
ahed tum	: ahd, sözleşme, söz verme, sözüne uyan, siz,
min el muşrikîne	: ortak koşmak, kendine varlık isnat etmek, şerik koşmak

1- Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat edenler; hakikatlerin sözlerine uyan kimseler olduklarında, Allah ve resulünü anladıklarında, şirkten kurtulurlar.

-2-

فَسِيحُواْ فِي الأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُواْ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّهِ وَأَنَّ اللّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ

Fesîhû fil ardı erbeate eşhurin ve ealemû ennekum gayru mucizîllâhi ve ennallâhe muhzîl kâfirîn

Fe sıhu	: artık, erimek, arayın, fenadan uzak durup araştırın, dolaşın
fi el ard	: yeryüzünde
Erbeate	: dört, rab, rabbe dönen,
eşher	: aylar, şehir, tanınmış, şöhretli, açığa çıkan tecelliler,
ve ılemu enne kum	: bilin, arif olun, siz olduğunuzu, kendinizi
Gayru mucizi Allah	: değil, başka, aciz olan, gücü olmayan, Allah
ve enne Allâh	: Allah'ın, Allah'ı anlamada, olduğunu
muhzî	: hüzün, hor hakir, kötü huy, kaybeden,
el kâfirîne	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelenler,

2- Artık yeryüzünde fenalardan uzak durup hakikatleri anlamak için araştırın, açığa çıkan tecellileri anlamak için Rabbinize dönün ve kendinizi bilin. Aciz olan Allah değildir. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ı anlama konusunda kaybetmişliğin içindedirler.

-3-

وَأَذَانٌ مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الأَكْبَرِ أَنَّ اللّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُواْ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

Ve ezanun minallâhi ve resûlihî ilân nâsi yevmel haccıl ekberi ennallâhe berîun minel muşrikîne ve resûluhu fe in tubtum fe huve hayrun lekum ve in tevelleytum falemû ennekum gayru mucizîllâh ve beşşirillezîne keferû bi azâbin elîm

ve ezanun min Allah	: çağrı, bir bildiridir, ilan, seslenme, açıkça gösteren, Allah
ve resuli hi ila el nas	: resul, o, hakikatleri gösteren, insanlara
yevme	: vakit, zaman, an,
el haccı	: arayış, yöneliş, ziyaret, niyet, özel maksat,
el ekberi	: büyük, yüce olan, kutsal, tüm varlıktaki yüceliğin sahibi
enne Allâh	: muhakkak ki Allah
Beriun	: uzak olan, anlayamayan, beri olan,
min el muşrikine	: ortak koşanlar, kendine varlık isnat eden,
ve resûlu-hu	: resül, o, hakikatleri gösteren,
fe in tubtum	: artık, bundan sonra, eğer, tövbe,
fe huve hayrun lekum	: bundan sonra, artık, o, hayırlı, size, sizin için
Ve in tevelleytum	: eğer, yüz çevirirsiniz, o hallerden yüz çevirme
fe ılemû enne kum	: artık, bundan sonra, bilin, arif olun, kendinizi,
gayru mucizi Allâh	: değil, başka, aciz, gücü olmayan, Allah
ve beşir	: haber ver, bildir, müjdele
ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
bi azâbin elim	: sıkıntı, bir azap ile, acı, elim

3- Tüm varlık Allah'tan bir bildiridir. O resul, her an O yüce olana yönelmeniz için insanlara hakikatleri bildirir. Muhakkak ki ortak koşanlar, Allah'ı ve o resul'ü anlamaktan uzaktırlar. Bundan sonra yaptığınız fenalıklardan, bir daha o hale düşmemek için tövbe ederseniz ve eğer o hallerden yüz çevirseniz, artık o hallerden uzak durmanız sizin için daha hayırlıdır. Artık kendinizi bilin. Aciz olan Allah değildir. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere, acı sıkıntılardan haber ver.

-4-

إِلاَّ الَّذِينَ عَاهَدتُّم مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُواْ عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّواْ إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَى مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

İllâllezîne âhedtum minel muşrikîne summe lem yankusûkum şeyen ve lem yuzâhirû aleykum ehaden fe etimmû ileyhim ahdehum ilâ muddetihim innallâhe yuhıbbul muttekîn

İllâ ellezine ahedtum	: hariç, başka, o kimseler, sözleşme,
min el muşrikine	: ortak koşanlar, kendine varlık isnat etme
Summe lem yankusu kum	: eksiklik, nakıslık içinde olmayın, noksan, eksik
şeyen	: bir şey, eşya, nesne, istemek,
ve lem yuzahirû aleykum	: değil, yoktur, zahir, dış görünüş, suret, size,
ehad	: bir, tek
fe etimmû ileyhim	: böylece, tamamlama, yerine getirme, onlara
ahde hum	: sözleşme, ahd, söz vermek, onlar
ilâ muddeti-him	: kadar, için, süre, zaman, müddet, vakit, onlar
inne Allâh yuhıbbu	: muhakkak, Allah, sevgi, aşk,

el muttekin : fenalardan sakınan ortak koşmayan, erdemli

4- Ortak koşma içindeyken hakikatler için sizinle sözleşen, sonra sizinle beraber herhangi bir şeyde nakıslık içinde olmayan ve birlik yolunda sizinle birlikte suretlerde kalmayan kimseler başka. Böylece hakikatler yolunda söz verenlere, hakikatleri anlama müddetince onlara yardım edin. Muhakkak ki fenalardan sakınıp, ortak koşmayanlar Allah'a sevgiyle bağlıdırlar.

-5-

فَإِذَا انسَلَخَ الأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُواْ الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُواْ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Fe izânselehal eşhurul hurumu faktulûl muşrikîne haysu vecedtumûhum ve huzûhum vahsurûhum vakudû lehum kulle marsad fe in tâbû ve ekâmûs salâte ve âtûz zekâte fe hallû sebîlehum innallâhe gafûrun rahîm

fe iza inseleha	: artık, değiştirme, sona erdiği, geçtiği zaman, sıyrılma
el eşheru	: şehir, ay, bir şeyi ortaya çıkarmak,
el hurumu	: haram, kutsal olan, yasak,
fe utkulu	: ortadan kaldırın, yok edin,
el müşrikin	: ortak koşma hali, müşriklik, Allah'a ortak koşmak
Haysu vecedtumû-hum	: nerede, nasıl, burada, raslama, o hale girme, bulma
ve huzû-hum	: sarma, çekmek, alma, yakalama, anlatma, onlar
ve uhsuru hum	: kuşatın, muhasara edin, mücadele, daraltma, onlar
ve ukudu lehum	: oturumak, beklemek, onlar,
kulle marsad	: hepsi, gözlemleme, seyretme
Fe in tâbû	: böylece, eğer, tövbe etme
ve ekamû es salâte	: her an salât üzere olmak, hakka bağlılık
ve atu ez zekâte	: temizlenmek, kendindekini paylaşmak,
Fe hallu sebile-hum	: öyleyse, bırakma, o halde, yoksun, onların yolu
inne Allâh gafur	: muhakkak ki Allah, mağfiret, tertemiz lütuflar sunan
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

5- Böylece ortaya çıkan o kutsal olan hakikatleri anlayıp, cehalet halinden sıyrılıp çıktığınız zaman; artık ortak koşma hallerinizi yok edin ve o halde olanlarla nerede olursa olsun hakikatler ölçüsüyle mücadele edin ve onları hakikatlere çekin ve onlarla hakikatlerle mücadele edin, o halde olanların hepsini bekleyin gözlemleyin. Sonra da eğer fenalara dönmemek üzere tövbe ederlerse ve temizlenme içinde olup kendilerindeki paylaşırlarsa ve her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere olurlarsa, o zaman onları hakk yoluna bırakın. Muhakkak ki Allah lütuflarını tertemiz sunandır, varlığı özünden varedendir.

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلاَمَ اللّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَعْلَمُونَ

Ve in ehadun minel muşrikînestecâreke fe ecirhu hattâ yesmea kelâmallâhi summe eblighu memenehu zâlike bi ennehum kavmun lâ yalemûn

ve in ehadun	: eğer, biri, tek, sizen biri, birisi,
min el müşrikin	: ortak koşanlardan,
istecare-ke	: senden yardım, himaye, korunma
fe ecir-hu	: böylece, vermek, karşılık, yardım, o
hatta yesmea	: hatta, işitme, anlama,
kelâme Allâh	: Allah'ın kelamı, sözü, kelimeleri, tecellileri,
Summe eblig hu	: sonra, anlatmak, ulaştırmak, o
ma emin hu	: emin olmak, güven, o
Zalike bi enne-hum	: işte bu, olmaları sebebiyle, onların,
Kavmun la yalemun	: topluluk, kavim, kimse, hakikatleri bilmeyen

6- Eğer ortak koşma hâllerinde olan biri sizden yardım isterse, Allah'ın kelamını işitinceye kadar ona yardım edin. Sonra da o emin oluncaya kadar ona anlatın. İşte bu onların hakikatleri bilemeyen kimselerden olmaları sebebiyledir.

-7-

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِندَ اللّهِ وَعِندَ رَسُولِهِ إِلاَّ الَّذِينَ عَاهَدتُّمْ عِندَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُواْ لَكُمْ فَاسْتَقِيمُواْ لَهُمْ إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

Keyfe yekûnu lil muşrikîne ahdun indallâhi ve inde resûlihî illâllezîne âhedtum indel mescidil harâm fe mâstekâmû lekum festekîmû lehum innallâhe yuhıbbul muttekîn

Keyfe yekunu	: nasıl, olmak,
li el müşrikin	: ortak koşma, kendine varlık isnat etme
Ahd inde Allâh	: söz, ahd, katında, yanında, Allah,
ve inde resul hi	: yanında, ona ait, katında, resul, o
illa ellezine ahed tum	: başka, ancak, o kimseler, sözleşme, söz veren, siz
inde el mescidi	: yanında, ona ait, teslim olunan yer,
el haram	: kutsal olan, yasak olan,
fe mâ estekâmu lehum	: artık, değiş, şey, ne, yerine getirme, onlar
fe ıstekimu lehum	: artık, istikamet, doğru gitme, yerine getirme, onlar
inne Allâh yuhıbbu	: Allah, sevgi, aşk, fenalardan sakınan, erdemli
el muttekin	: fenalardan sakınan ortak koşmayan, erdemli

7- Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat edenler, nasıl söz verebilirler ve o resule nasıl uyabilirler. Ancak kutsal olana bir teslimiyet içinde olup hakikatleri arayanlar başka. Artık onlar eski cehalet hallerinin istikametinde değildirler. Artık onlar dosdoğru hakk yolu üzeredirler. Muhakkak ki fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar, Allah'a sevgiyle bağlıdırlar.

كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لاَ يَرْقُبُواْ فِيكُمْ إِلاًّ وَلاَ ذِمَّةً يُرْضُونَكُم بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ

Keyfe ve in yazherû aleykum lâ yerkubû fîkum illen ve lâ zimmet yurdûnekum bi efvâhihim ve tebâ kulûbuhum ve ekseruhum fâsikûn

Keyfe	: nasıl, durum,
ve in yazharu aleykum	: eğer, zahir belli olan, açık olan, gösterme, siz,
la yerkubu fikum	: yok, gözetme, ikna, sizin için
ela	: teşvik, öyle, makamında, tarif, şu şekilde, tenbih, gibi
Ve la zimmeten	: yok, mesuliyet, korunması, saklanması, üstünde olan
Yurdune kum	: hoşnut, razı eder, siz,
bi efvahi him	: ağızları, konuşmaları ile, sözleri, dilleri ile
ve teba kulubu-hum	: kapalı, direnme, onların kalpleri, idrakleri,
ve ekseru-hum	: onların çoğu,
fasıkun	: hakikatlerden sapan, çıkmak, fenalar içinde olmak

8- Eğer sizin gösterdiğiniz şekilde, sizin gibi gözlemlemezlerse nasıl hakikatlere yol bulacaklar. Onların koruyup sahiplenmesi de yoktur, onlar konuşmaları ile sizi ikna etmeye çalışırlar ve onların kalbleri hakikatlere karşı kapalıdır ve onların çoğu da hakikatleri bırakıp, kendi cehaletlerine sapanlardır.

-9-

اشْتَرَوْاْ بِآيَاتِ اللّهِ ثَمَنًا قَلِيلاً فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاء مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

İşterev bi âyâtillâhi semenen kalîlen fe saddû an sebîlihî innehum sâe mâ kânû yamelûn

İşterev	: sattılar, çıkarları için kullandılar,
bi ayeti allah	: Allah'ın ayetlerini, işaretleri, delilleri,
Semenen kalilen	: fiyat, bedel, az, bir miktar
fe saddû	: böylece, mani olma, men etme, alıkoyma, engel,
an sebili hi	: onun yolundan, onun hakikatlerinden,
İnne hum sae	: muhakkak, doğrusu, onlar, kötü, fena,
Ma kanu yamelun	: yapmadılar, uymadılar,

9- Allah'ın ayetlerini çıkarları için bir miktar fiyata satanlar, böylece O'nun yolundan alıkoyanlar, işte onlar fenalıklardan başka bir şey yapmazlar.

-10-

لاَ يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلاًّ وَلاَ ذِمَّةً وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ

Lâ yerkubûne fî mu'minin illen ve lâ zimmeh ve ulâike humul mutedûn

lâ yerkubûne	: yok, gözlemleme, gözetmezler, izleme, ikna
Fi müminin ela	: müminler için, teşvik, öyle, makamında, ancak,
Ve la zimmeten	: yok, mesuliyet, korunması, saklanması, üstünde olan
ve ulâike hum el mutedun	: işte onlar, haddi aşanlar, saldırgan, zalim kimse,

10- Müminler gibi onların gözlemlemesi yoktur ve onların koruyup sahiplenmesi de yoktur ve işte onlar saldırgan olanlardır.

-11-

فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَآتَوُاْ الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Fe in tâbû ve ekâmus salâte ve âtuz zekâte fe ıhvânukum fid dîn ve nufassılul âyâti li kavmin yalemûn

Fe in tabu	: artık, bundan sonra, eğer, tövbe, pişmanlık duyup dönme
ve ekamus salate	: her an salât üzere olan, her an hakka bağlılık,
ve atuz zekate	: zekât, temizlenmek, zeka, ulaştığı bilgileri verme
fe ıhvanu-kum	: artık, kardeş, size, sizin gibi
fi ed dini	: dinde, varlığın yaratılış yasalarında, hükümlerinde
ve nufassılu el ayati	: ayrı ayrı açıklama, tafsilatlı, ayrıntılı, ayet, işaret, delil
li kavmin yalemun	: bir kavim için, kimseler, topluluk, bilenler

11- Bundan sonra eğer fenalara dönmemek üzere pişman olup tövbe ederlerse ve her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket ederlerse ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlarsa, bundan sonra varlığın yaratılış yasalarını anlama konusunda sizinle kardeş olurlar. Bilmek isteyen kimseler için ayetler en ince ayrıntısına kadar açıklanmıştır.

-12-

وَإِن نَّكَثُواْ أَيْمَانَهُم مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُواْ أَئِمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لاَ أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ

Ve in nekesû eymânehum min badi ahdihim ve taanû fî dînikum fe kâtilû eimmetel kufri innehum lâ eymâne lehum leallehum yentehûn

ve in nekasu	: eğer, nakıs, eksik, bozmak,
eymane hum	: iman, söz, yemin, diri, onlar,
min badi ahdi him	: sonra, ahd, söz verme, sözleşme,
ve taan	: kesmek, inat, ayak direme,
fi dini kum	: din hakkında, yaratılış yasaları hakkında, siz
fe katilu	: artık, ortadan kaldırma, yok etme, mahv etme
eimmete el kufri	: imam, lider, ileri giden, önderlik eden, hakikatleri örten
İnnehum la eymane lehum	: doğrusu onlar, yok, iman, yemin, sağ taraf, and, onlar
lealle-hum yentehun	: umulur ki, onlar, vazgeçme, bitirme, tamamlama

12- Eğer onlar verdikleri sözlerde bir nakıslık içinde olurlarsa ve sizinle varlığın yaratılış yasaları hakkında inatlaşırlarsa, artık onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtmede ileri giden, kendini mahvedenlerdir. Doğrusu onların inanmaları yoktur. Umulur ki onlar hatalarından vazgeçerler.

أَلاَ تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَّكَثُواْ أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّواْ بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُم بَدَؤُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤُمِنِينَ

E lâ tukâtilûne kavmen nekesû eymânehum ve hemmû bi ihrâcir resûli ve hum bedeûkum evvele merrah e tahşevnehum fallâhu ehakku en tahşevhu in kuntum muminîn

e la tukatillun	: yok mu, değil mi, yok etme, mahvetme, mücadele
Kavmen nekasu	: kavim, kimseler, nakıs, eksik, durmamak, uymamak,
eyman hum	: iman, yemin, sağlam, sağ taraf, hareket, güç, onlar,
Ve hemme bi ihracir	: hemen, yeltenme, çıkarma, dışarı atma,
resuli	: resul, hakikatleri gösteren,
ve hum bedeu kum evvele	: onlar, başlangıç, başlayış, ilk, siz, öncelik, ilk
Meret	: katı, verimsiz, haddi aşan,
e tahşevne-hum	: saygı, korku, çekinme, onlar
fe Allâh e hakk	: oysa, halbuki, Allah, hakikat, gerçek, doğru olan
en tahşev-hu	: saygı, çekinme, ürperme, korkma
in kuntum muminin	: eğer iseniz, mümin, emin olan,

13- Onların imanlarında sağlam bir hâlde durmayan kimselerden olması, kendilerini mahvetmek değil midir? Onlar hakikatleri gösterenleri dışarıya atmaya yeltendiler. Siz onlara öncelikle hakikatleri anlatmaya başladınız, onlar ise katı davrandılar, saygılı olmadılar. Fakat gerçek olan Allah'tır. Eğer müminlerdenseniz O'na saygılı olursunuz.

-14-

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ

Kâtilûhum yuazzib hum allâh bi eydîkum ve yuhzihim ve yansurkum aleyhim ve yeşfi sudûre kavmin muminîn

katilu-hum	: katil, öldüren, mahveden, onlar,
yuazzibi hum	: azap veren, sıkıntı veren, onlar
Allah bi eydi-kum	: Allah, el, güç, yönelme, kuvvet, hareket, siz
ve yuhzi-him	: sıkıntı, azap, alçaltır
ve yansur kum aleyhim	: yardım eden, siz, sizde, üzerinizde
ve yeşfi	: şifa veren, iyileştiren
sudur	: gönüllerinde, içlerinde
kavm müminin	: kavim, topluluk, kimseler, mümin, emin olan,

14- Onların azap verici o hâlleri onları mahveder. Sizdeki güç Allah'ındır. Sizlerde yardım etme hâli vardır ve onlarda sıkıntı veren hâl vardır. Mümin kimselerin gönüllerinde şifa veren hâl vardır.

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللّهُ عَلَى مَن يَشَاء وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve yuzhib gayza kulûbihim ve yetûbullâhu alâ men yeşâu vallâhu alîmun hakîm

ve yuzhib	: yok eder, giderir,
gayza	: öfke, hiddet,
kulub him	: kalp, idrak, anlamak, onlar
ve yetubu Allah	: tövbe, yönelme, pişmanlık duyup dönme, allah
alâ men yeşau	: karşı, için, ancak, üzere, kim, kimse, istek, ister
ve Allah alim	: Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

15- Allah'ı anlamayı isteyen kimse; yaptığı fenalardan pişman olur tövbe ederse, onun kalbinden hiddet yok olur gider ve tüm varlığa ilmiyle hâkim olanın Allah olduğunu anlar.

-16-

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُواْ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّهُ الَّذِينَ جَاهَدُواْ مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ اللّهِ وَلاَ رَسُولِهِ وَلاَ الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Em hasibtum en tutrekû ve lemmâ yalemi allâhu ellezîne câhedû minkum ve lem yettehızû min dûnillâhi ve lâ resûlihî ve lâl mu'minîne velîceh ve allâhu habîrun bi mâ tamelûn

Em hasibtum	: yoksa, hesap, sanma, araştırmak, siz,
en tutreku	: terk edilme, bırakma, yalnız olma
ve lemma yalemi Allah	: ne, neler, var, ilmin sahibi, bilen, Allah
ellezîne câhedû min kum	: mücadele eden, gayret eden, sizden
ve lem yettehızû	: değil, edinme, almak, çekilmek,
min dûni Allâh	: ona ait, ondan başka, Allah'tan başkası
ve la resuli hi	: yok, değil, resul, hakikati gösteren, o
ve la el muminin	: yok, değil, müminler,
veliceh	: dost, sırdaş
ve Allah habirun	: Allah, haber veren, bildiren
bi ma tamelûne	: yaptığınız şeylerden, amelleriniz,

16- Yoksa siz, yalnız olduğunuzu mu sandınız? Sizden hakikati anlamak için gayret gösteren kimse, Allah nedir bilir ve Allah'tan başkasına sığınmaz. Onlar için sırdaş o Resulden başkası ve müminlerden başkası değildir. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri haber verir.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُواْ مَسَاجِدَ اللهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُوْلَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ

Mâ kâne lil muşrikîne en yamurû mesâcid allâhi şâhidîne alâ enfusihim bil kufr ulâike habitat amâluhum ve fîn nâri hum hâlidûn

mâ kâne	: olmazlar, olmadı,
li el müşrikin	: ortak koşanlar, kendine varlık isnat eden
en yamuru	: yapmak, gayret, imar,
mesacide	: teslim olmak, varlığından geçmek, hakkı anlama yeri,
Allah şâhidîne	: Allah, şahit, bilen, tanımak, tanık
ala enfusi-him	: kendileri için, kendilerine, onlar,
bi el kefer	: hakikatleri örtenler, hakikati görmemezliten gelen,
Ulaike habitat	: işte onlar, bozuk, kötü, beyhude, boş, düzgün değil,
amalu hum	: onların amelleri, çalışmaları,
ve fî en nâri hum	: ateşin içinde, ateşte, yakıp yakıcı olan, onlar
halidin	: devamlı, sürekli, hep o hallerde,

17- Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat edenler; Allah'ı tanıma, teslim olma gayretinde olmazlar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, ancak kendileri için yaşarlar. İşte onların çalışmaları düzgün değildir ve onlar devamlı ateş içindedirler.

-18-

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّهِ مَنْ آمَنَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلاَةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلاَّ اللّهَ فَعَسَى أُوْلَئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ الْمُهْتَدِينَ

İnnemâ yamuru mesâcid allâhi men âmene billâhi vel yevmil âhıri ve ekâmes salâte ve âtez zekâte ve lem yahşe illâllâhe fe asâ ulâike en yekûnû minel muhtedîn

İnnema yamuru	: ancak, imar eden, bedenlendiren, can veren, gayret eden
mesâcide Allâh	: mescid, teslim olma, Allah'a yönelme, anlama yeri,
men âmen bi Allah	: kim, kimse, iman, inanan, Allah
ve el yevmi el âhiri	: gün, vakit, her vakit, son ana kadar
ve ekame es salâte	: her an salât üzere olurlar, hakka bağlılık,
ve ate ez zekâte	: zekat, temeizlenme, ulaştığı bilgileri aktarma, paylaşma,
ve lem yahşe illa Allah	: yok, değil, korkmak, olmaz, çekinme, saygı, ancak, Allah
Fe asa ulaike en yekûnû	: artık, yapanlar, işte onlar, olurlar
min el muhtedîne	: yol bulanlardan,

18- Ancak Allah'a iman eden kimseler; Allah'a teslimiyet içinde olurlar, kendilerini bedenlendireni bilirler ve son anlarına kadar bu hâlde yaşarlar ve her an Allah'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar ve Allah'a saygıdan başka bir şeyleri yoktur. İşte onlar hakka yol bulanlardır.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللّهِ لاَ يَسْتَوُونَ عِندَ اللّهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

E cealtum sikâyetel hâcci ve ımâratel mescidil harâmi ke men âmene billâhi vel yevmil âhıri ve câhede fî sebilillâh lâ yestevûne indallâh ve allâhu lâ yehdîl kavmez zâlimîn

e ceal tum	: yaptınız mı, kılmak, eylemek, sunmak,
sikâyete	: su verme, yardım,
el hacci	: niyet, maksat, Allah'ı aramak, gerçeğe yönelme
imârate	: yapmak, gayret,
el mescidi	: teslim olunan yer, tüm varlığıyla teslim olma hakikati,
el harâm	: kutsal, yasak olan, mutlak olana yönelme
ke men âmene bi Allah	: gibi, kim, kimse, inanan, iman eden, Allah
ve el yevmi el âhıri	: son ana kadar, her an, ahir güne
ve câhede	: mücadele eden, anlamada gayret eden,
fi sebil Allah	: Allah yolunda
lâ yestevûne	: yok, bir olma, eşit, aynı müsavi, denk, katı,
inde Allah	: indinde, ona ait, Allah
Ve Allah la yehdi	: Allah yok, yol bulma,
el kavme ez zâlimîne	: zalim kavm zalim kimseler,

19- Allah'ı anlamak için bir arayışta olanlara yardım ettiniz mi? O kutsal olana teslim olmak için gayret gösterenler, Allah'a iman eden kimseler gibidirler. Son anlarına kadar Allah yolunda hakikatleri anlamak için mücadele ederler. Allah'ın indinde eşitsizlik yoktur. Zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar

-20-

الَّذِينَ آمَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَاهَدُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِندَ اللّهِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

Ellezîne âmenû ve hâcerû ve câhedû fî sebîlillâhi bi emvâlihim ve enfusihim azamu dereceten indallâh ve ulâike humul fâizûn

ellezine âmenû	: iman edenler,
ve hâcerû	: hicret, göç, cehaletten irfaniyete göç, taşınma, geçme
ve câhedû	: Allah'ı anlamak için yapılan mücadele
fî sebîli Allâh	: Allah'ın yolunda, hakikatlerinden,
bi emvâli-him	: malları ile, bilgileri, değerleri, onlar
ve enfusi-him	: nefsleri, canları, kendileri, onlar,
Azamu derecet	: büyük, derece, makam, aşama,
inde Allâh	: katında, ait, ona ait, Allah
Ve ulaike hum el faizune	: işte onlar, kazananlar, irfaniyeti artanlar

20- İman edenler ve cehaletten irfaniyete geçenler ve Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla O'nu anlamak için gayret gösterenler, Allah'a ait yüce makamlardadırlar ve işte onlar kazananlardır.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ

Yubeşşiruhum rabbuhum bi rahmetin minhu ve rıdvânin ve cennâtin lehum fîhâ naîmun mukîm

Yubeşşiru hum	: müjde, sevinçli haber, huzur veren bilgi,
Rabb hum	: Rabb, vücudlandıran, onlar,
bi rahmet min hu	: rahmet ile, ondan, kendinden
ve rıdvân	: razı olma, hoşnutluk, memnuniyet,
ve cennâtin	: cennetler, huzur, zevk
Lehum fiha	: onlar için, orada,
naim	: nimetler, bolluk, sıfatlar,
mukim	: daimi, yerleşik, kaim olan,

21- Onlar huzur veren bilgilerdedirler. Onlar kendilerini vücudlandıranı bilirler, tüm varlığın onun rahmetiyle sarılı olduğunu bilirler ve onlar bir hoşnutluk içindedirler ve onlar daima nimetlerin idrakinin zevkindedirler.

-22-

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللّهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

Hâlidîne fîhâ ebedâ innallâhe indehû ecrun azîm

Halidine fiha ebeden	: devamlı o halde kalmak, orada, o halde, ebedi, sonsuz,
inne Allah	: muhakkak, doğrusu, Allah,
inde hu ecr azim	: katında, ona ait, ecir, karşılık, büyük, yüce

22- Devamlı o hâlin içindedirler. Muhakkak ki Allah'a ait olan o yüce karşılık budur.

-23-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَتَّخِذُواْ آبَاءكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاء إِنِ اسْتَحَبُّواْ الْكُفْرَ عَلَى الإِيمَانِ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettehızû âbâekum ve ihvânekum evliyâe inistehabbûl kufre alâl îmâni ve men yetevellehum minkum fe ulâike humuz zâlimûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
la tettehızu	: yok, uzak durmak, almak, edinmeyin,
abae kum	: ata, ebeveyn, anne, baba, aile büyükleri,
ve ıhvane kum	: kardeşleriniz, arkadaşlarınız,
evliya	: dost olan,
in istehabbu	: eğer, tercih, sevgi,
el kufre	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtmek, reddetme
alâ el imani	: iman içinde, inanma içinde,
Ve men yetevelle hum minkum	: kim, onlara döner, onların anlayışlarına, sizden
Fe ulaike hum	: bundan böyle, işte onlar,
el zalimune	: zalimlik, kötülük, kötü hallerde olmak,

23- Ey iman edenler! Aile büyükleriniz ve kardeşleriniz; eğer hakikatleri görmeyip örtüyorsa, kendi inançlarının tercihinde ve sevgisindeyse, o yolda olanları dost ediniyorlarsa, onların o

hallerinden uzak durun. Kim, sizden onların o anlayışlarına dönerse, bundan böyle işte onlar zalimlik içinde olurlar.

-24-

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ بِأَمْرِهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

Kul in kâne âbâukum ve ebnâukum ve ıhvânukum ve ezvâcukum ve aşîretukum ve emvâlunıktereftumûhâ ve ticâratun tahşevne kesâdehâ ve mesâkinu terdavnehâ ehabbe ileykum minallâhi ve resûlihî ve cihâdin fî sebîlihî fe terabbesû hattâ ye'tiyallâhu bi emrihî vallâhu lâ yehdîl kavmel fasikîn

Kul in kane abau kum	: deki, eğer, oldu, ebeveyn, atalar, aile büyükleri
ve ebnâu kum	: oğullarınız, evlatlarınız,
ve ıhvan kum	: kardeşleriniz, eş, dost, arkadaşlarınız,
ve ezvâc kum	: aynı yolda olan, eş olan, eşiniz, tür, cins,
ve aşiret kum	: halkınızdan
ve emvalun	: mallar, varlık, değer, edinilen bilgi,
ıktereftumû hâ	: işlenen, edinme, biriktirme
ve ticarat	: ticaret, bilgi verme, alış veriş,
tahşevne kesad ha	: çekinme, isteksiz, durgun, onun
ve mesâkinu	: mesken, orda durma,
terdavne ha	: razı olma, hoşa gitme, ondan
Ehabbe ileykum min Allah	: daha sevimli, sevgili, size, Allahtan
ve resûli-hi	: resul, hakikati gösteren, o
ve cihâdin fi sebili hi	: Allah anlamak için gayret gösterme, onun yolunda
fe terabbesû	: artık, gözlemleyin, bekleyin, gözetleyin
hattâ yetiye	: hatta, oluncaya kadar, gelme,
Allâh bi emr hi	: Allah, iş, hüküm, o
ve Allah lâ yehdî	: Allah, yok, yol bulma
el kavme el fâsikîne	: kavim, topluluk, insanlar, hakikatlerden sapan, çıkan

24- De ki: Eğer aile büyükleriniz, oğullarınız, kardeşleriniz, eşiniz, halkınızdan olanlar; edindiğiniz hakikatlerin bilgisini onlara sunduğunuzda çekiniyorlarsa, o hakikatler hakkında isteksiz davranıyorlarsa ve onlar kendi bildiklerinde duruyor ve o kendi halleri; Allah'ın hakikatlerinden, hakikatleri gösterenlerin sunduklarından, Allah yolunda O'nu tanımak için gayret gösterenlerin hallerinden, onlara daha sevimli geliyorsa, o zaman Allah'ın hükümlerini onlar anlayıncaya kadar bekleyin, gözlemleyin. Hakikatlerden kendi cehalet anlayışına sapan kimseler Allah'a yol bulamazlar.

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ

Lekad nasarakumullâhu fî mevâtıne kesîratin ve yevme huneynin iz acebetkum kesretukum fe lem tugni ankum şeyen ve dâkat aleykumul ardu bi mâ rahubet summe velleytum mudbirîn

Lekad nasarakum Allah	: andolsun, doğrusu, yardım, siz, Allah
fî mevâtıne kesirat	: yerler, birçok yer, müşküllü haller, çok, birçok halde
ve yevme huneynin	: gün, vakit, vadi, geçmişe duyulan özlem, Huneyn günü
iz acebet-kum	: icabet, etkinleme, yönelme,
kesret kum	: çokluk, siz
fe lem tugni	: sonra, değil, gani değil, fayda, zenginlik, anlayamamak,
ankum şeyen	: sizden, bir şey
ve dakat aleykum	: dar gelme, aciz kalma, daralan, size
el ardu	: yeryüzü,
bi ma rahubet	: bir şey, değil, ne, karşılama, ağırlama, geniş
Summe velleytum	: sonra dönüp gitme, eski haline sığınma,
mudbir	: geçmişine dönme, eski bildikleri, gerisi,

25- Doğrusu, birçok müşkilli hallerinizde ve geçmişe duyduğunuz özlemlerde, sizin kesrete yönelmenizde, sonra da sizin bir şeyi anlayamadığınız durumda ve sizin aciz kaldığınız durumlarda, yeryüzünde olanları anlamanızda, sonra da geçmişinizdeki eski bildiklerinize dönme halinizin sıkıntısında, sizin yardımcınız Allah'tır.

-26-

ثُمَّ أَنزَلَ اللّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَذَلِكَ جَزَاء الْكَافِرِينَ

Summe enzelallâhu sekînetehu alâ resûlihî ve alâl mu'minîne ve enzele cunûden lem terevhâ ve azzebellezîne keferû ve zâlike cezâul kâfirîn

Summe enzele Allah	: sonra, indirdi, veren, sundu, Allah
sekinete-hu	: huzur, gönül rahatlığı, dinlenme
alâ resûli-hi	: resulünün üzerine
ve ala el muminîne	: müminlerin üzerine
ve enzele cunuden	: indirdi, sundu, verdi, asker, varlık, güç, yardım
lem terev-hâ	: değil, hayır, görme, bilme, onu göremediğiniz
ve azzebe ellezine keferu	: azap, sıkıntı, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Ve zalike cezâu	: işte bu, karşılık, ceza,
el kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

26- Allah'ın sunduğu şeyleri anlayan o resulün üzerinde ve müminlerin üzerinde, gönül rahatlığı vardır. O'nu bilemiyorken size yardım eden O'dur. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise sıkıntılardadır ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtmelerinden dolayı, işte ceza budur.

ثُمَّ يَتُوبُ اللّهُ مِن بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَن يَشَاء وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Summe yetûbullâhu min badi zâlike alâ men yeşâu vallâhu gafûrun rahîm

Summe yetubu Allah	: sonra, tövbe, yönelme, hatasını anlamak, Allah
min badi zâlike	: ondan sonra, daha sonra, bir daha,
ala men yeşau	: için, göre, karşı, üzere, kim, kimse, ister, isteyen
Ve Allâh gafur	: Allah, mağfiret eden, arındıran,
rahim	: tüm varlığı özünden var eden

27- Bundan sonra isteyen kimse; yaptığı fenalardan pişmanlık duyup, bir daha yapmamak üzere Allah'a yönelirse, mağfiret edenin, tüm varlığı özünden var edenin Allah olduğunu anlar.

-28-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلاَ يَقْرَبُواْ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللّهُ مِن فَضْلِهِ إِن شَاء إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû innemâl muşrikûne necesun fe lâ yakrabûl mescidel harâme ba'de âmihim hâzâ ve in hıftum ayleten fe sevfe yugnîkumullâhu min fadlihî in şâe innallâhe alîmun hakîm

yâ eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler
İnnema	: ancak, doğrusu, muhakkak,
el müşrikun	: ortak koşma, kendine varlık isnat etme,
neces	: pis, kirli, kötü hal, cehaletin kirliliği,
fe la yakrabu	: artık, bundan böyle, yok, yakın olmak, yaklaşmayın
el mescide	: teslim olunan yer,
el harame	: kutsal olan, yasak olan,
Bade ami him haza	: sonra, yıllık, avamca, cahalet hallerde olan, o hal
ve in hıftum	: eğer, korktunuz, çekindiniz,
ayleten	: yönelme, fakirlik, bilgisizlik
Fe sevfe	: ileride, yakında,
yugni kum Allâh	: zengin, varlık sahibi, değerler, bilgili, siz, Allah
Min fadli hi	: lütuf, nitelik, o,
in şae	: eğer, şayet, istek, istekli olun,
inne Allâh alim	: muhakkak, Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm hikmet shibi,

28- Ey iman edenler! Muhakkak ki Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat etme hâli kötü bir haldir. Bundan böyle o hâle yaklaşmayın. Cehalet hallerinde olanlar kutsal olana teslimiyet içinde olamazlar. Eğer bilgisiz olmaktan çekiniyorsanız, O'nun lütuflarını anlamakta istekli olun. Allah'ın sizdeki o değerlerini belki yakında anlarsınız. Muhakkak ki Allah, ilmiyle tüm varlığa hâkim olandır.

قَاتِلُواْ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَلاَ بِالْيَوْمِ الآخِرِ وَلاَ يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَلاَ يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُواْ الْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ

Kâtele ellezîne lâ yuminûne billâhi ve lâ bil yevmil âhıri ve lâ yuharrimûne mâ harramallâhu ve resûluhu ve lâ yedînûne dînel hakkı minellezîne ûtûl kitâbe hattâ yutûl cizyete an yedin ve hum sâgirûn

Katele ellezine	: yazık etme, mahvetme, öldürme, o kimseler
la yuminune bi Allah	: inanmayan kimseler, ima etmeyen, Allah
ve la bi el yevmi el âhiri	: yok, kabul etmez, her anları, sonuna kadar,
ve la yuharrimûne	: yok, haram, mahrum, yoksun,
mâ harrame allâh	: yok, değil, şey, haram, yasak, kutsal, Allah
ve resûlu-hu	: resul, hakikati gösteren, o,
ve la yedinûne	: yok, yönelmezler, istemezler, gelmezler,
din	: din, yaratılış yasaları, varoluş yasaları,
el hakk	: gerçek, hak, hakikat,
min ellezine	: o kimseler,
utu el kitab	: sunulan, verilen, bildirilen, kitap, yazılı, varlık kitabı
hatta yeate	: hatta, vermek, teslim etmek,
el cizyet	: cizye, varlığından vermek, sahibine vermek,
an yed	: el, güç, kendini hareket ettiren güç,
ve hum sagirûne	: onlar, alçalmış, kaybetmiş olan

29- Allah'a iman etmeyen kimseler kendilerine yazık edenlerdir ve onlar son anlarına kadar iman etmezler ve Allah'ın yasak kıldığı şeyleri yasak bilmezler ve o Resulü dinlemezler. O kimselere; tüm varlık kitabından hakikatler sunulur denildiği hâlde, varlığın yaratılış yasalarının hakikatini anlamak için yönelmezler, hatta kendilerini hareket ettiren gücü anlayıp sahibini teslim olmazlar ve onlar kaybedenlerdir.

-30-

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللّهِ وَقَالَتْ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُم بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِؤُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

Ve kâletil yahûdu uzeyrunibnullâhi ve kâletin nasârâl mesîh ibnu allâh zâlike kavluhum bi efvâhihim yudâhiûne kavlellezîne keferû min kablu kâtelehumullâh ennâ yufekûn

ve kalet el ya hûdu	: dediler, yalnız biz yol gösteririz diyenler,
uzeyrun ibnu allâhi	: Üzeyir, oğul, evlat, Allah
ve kâlet en nasârâ	: dediler, Nasrani, yardımcı olan,
el mesihu	: mesih, mesh eden, temizleyen,
ibnu Allâh	: Allah'ın oğlu
Zâlike kavlu hum	: bu, söyleme, deme, onlar
bi efvahi-him	: ağzından çıkan, onlar
Yudâhiûne kavle	: taklit etmek, benzetiyorlar, söyleme, söz
ellezine keferû min kablu	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten, daha öncede
Katele hum Allâh	: yazık etme, mahvetme, öldürme, Allah, onlar
Ennâ yufekun	: nasıl, aldatılma, yalanlarda kalıp aldanma, döndürülme

30- Yalnız biz yol gösteririz diyenler, Üzeyr Allah'ın oğludur dediler ve yalnız biz yardımcı oluruz diyenler, Mesih Allah'ın oğludur dediler. Onların ağzından çıkan sözler, daha önceki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenleri taklit etmektir. Onlar Allah hakkında nasıl da yalanlarda kalıp kendilerine yazık ettiler.

-31-

اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُواْ إِلاَّ لِيَعْبُدُواْ إِلَـهًا وَاحِدًا لاَّ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

İttehazû ahbârahum ve ruhbânehum erbâben min dûnillâhi vel mesîhabne meryem ve mâ umirû illâ li yabudû ilâhen vâhidâ lâ ilâhe illâ huve subhânehu ammâ yuşrikûn

İttehazû	: sığındılar, aldılar, edindiler
ahbar hum	: haber, bilgi, alim, din adamları, onlar
ve ruhbâne-hum	: rahip, keşiş, Allah bizde diyenler, onlar
Erbaben	: rabbe dönen, ulu, işin ehli, bilginin kaynağı, usta,
min dûni allâh	: Allah'tan başka
ve el mesiha	: Mesih, bir şeyi gideren, mesh olunmuş,
ibne meryeme	: Meryemoğlu,
ve ma emr	: yok, değil, iş, hüküm, emir,
İlla li yabudû	: ancak, vardır, kul olmaları,
ilahen vahiden	: ilah, zat, var eden, tek, bir
lâ ilâhe illa huve	: yok, ilah, ancak, vardır, o
subhâne-hu	: o noksan sıfatlardan münezzehtir
Ammâ yuşrikun	: ama, onlar ortak koşuyorlar, kendine varlık isnat eden

31- Ve onlar, Allah bizde diyenlerden bilgi edindiler. Allah'tan başka bilginin kaynağı yoktur. Mesih, Meryem'in oğludur. Tek olan Zata kul olmaktan başka hüküm yoktur. İlah yoktur, O vardır. O noksan sıfatlardan münezzehtir. Ama onlar Allah'ın varlığın yanında kendilerine varlık isnat ettiler.

-32-

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِؤُواْ نُورَ اللّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللّهُ إِلاَّ أَن يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

Yurîdûne en yutfîû nûrallâhi bi efvâhihim ve yeballâhu illâ en yutimme nûrahu ve lev kerihel kâfirûn

Yuridune en yuftiu	: istiyorlar, söndürmeye çalışırlar
nur Allah	: nur, ışık, hakikatler, Allah
bi efvâhi-him	: ağızdan çıkan söz, onlar
ve yeba allâh	: reddetme, yük, eski inançlarda kalan, ata, Allah
İllâ en yutimme nur hu	: ancak, tamamlamak, nur, hakikatler, ışık, o
Ve lev kerihe	: ise, olsa, kerih, hor görmek, küçük görmek, pis,
el kâfirûne	: hakikatleri görmemezlikten gelen, hakikati örten

32- Onlar ağızlarından çıkan sözlerle Allah'ın hakikatlerini söndürmeye çalışırlar ve Allah'ın hakikatlerine karşı eski bildiklerinde kalırlar ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, o hakikatleri küçük görseler de, O nurunu tamamlar.

-33-

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

Huvellezî ersele resûlehu bil hudâ ve dînil hakkı li yuzhirahu alâd dîni kullihî ve lev kerihel muşrikûn

huve ellezî ersele	: O, ki o, gönderdi, sundu, açığa çıktı,
resul hu	: resul, hakikati gösteren, o
bi el huda	: yol göstermek, rehber, hidayetle
ve dini el hakk	: gerçek din, dinin hakikati,
li yuzhira hu	: için, zahir etmek, ortaya çıkarmak
ala el din kulli hi	: din, bütün din üzerine, bütün, hepsi
Ve lev kerihe	: ise, olsa, kerih, hor görmek, küçük görme, hoşlanmama
el muşrikûne	: ortak koşanlar,

33- O Resul; ortak koşanlar hoşlanmasalar da, bütün dinlerinin üzerine dinin hakikatini açıklamak ve hakikatlere yol göstermek için açığa çıktı.

-34-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلاَ يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû inne kesîran minel ahbâri ver ruhbâni le ye'kulûne emvâlen nâsi bil bâtıli ve yasuddûne an sebîlillâh vellezîne yeknizûnez zehebe vel fıddate ve lâ yunfikûnehâ fî sebîlillâhi fe beşşirhum bi azâbin elîm

ya eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
İnne kesiran	: muhakkak ki çoğu,
min el ahbar	: haber, haham, bilgi veren,
ve el ruhbân	: din adamı, Allah bizde diyen, keşişler, rahip,
le yekulune	: yerler, beslenirler,
emvâle en nâsi	: insanların malları, değerleri,
bi el batıl	: boş, haksız, asılsız, temelsiz,
ve yasuddûne	: engelleme, mani olurlar,
an sebil Allah	: Allah'ın yolundan, hakikatlerinden
ve ellezîne yeknizûne	: biriktiren, toplayan, hazine, kimseler
ez zehebe ve el fıddate	: altın ve gümüş
ve lâ yunfikûne-hâ	: onu infak etmezler, vermezler,
fî sebîli allâhi	: Allah yolunda, hakikatleri için
Fe beşşir hum	: artık, bundan sonra, müjdele, haber ver, bildir
bi azâbin elîmin	: azap, sıkıntı, elim, acı

34- Ey iman edenler! Kendini din adamı sayanların çoğu, asılsız temelsiz bilgiler vererek insanların mallarını yerler ve Allah'ın hakikatlerinin anlaşılmasına engel olurlar ve o kimseler altın ve gümüş biriktirirler ve Allah'ın hakikatleri hakkında hiçbir şey de veremezler. Bundan sonra onlara elim bir azabın haberini bildir.

-35-

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ لأَنفُسِكُمْ فَذُوقُواْ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ

Yevme yuhmâ aleyhâ fî nâri cehenneme fe tukvâ bihâ cibâhuhum ve cunûbuhum ve zuhûruhum hâzâ mâ keneztum li enfusikum fe zûkû mâ kuntum teknizûn

Yevme yuhma aleyha	: gün, her zaman, ısı, sıcaklık, kaynama, onlarda
fi nari cehenneme	: içinde, cehennem ateşi, yakıp yakıcı olan,
fe tekye biha	: böylece, mabette toplama, onunla, onda,
cebhe hum	: ön taraf, cephe, alın, onlar
ve cunûbu-hum	: onların yanında, yanları, iki taraf, güney,
ve zuhûru-hum	: ortaya çıkma, zahir olma, arkaları, onlar
Haza	: bu, bu durum,
ma kenez tum	: değer değildir, hazine, biriktirme, çıkar, siz
li enfusi-kum	: kendi nefsleriniz için, kendiniz için, çıkarlarınız için
fe zuku	: böylece, tatma, zevk, hoşluk, o halde olma, his
Mâ kuntum teknizun	: değil, sizler için, biriktirme, hazine, değer

35- Her zaman onların içinde cehennem ateşinin kaynaması vardır. Böylece onlar, önlerinden ve yanlarından ve arkalarından, mabetlerinde insanları toplarlar. Bu durum kendi çıkarlarınız içindir, sizlere bir değer değildir. O halden hoşlansanız da sizler için bir değer değildir.

-36-

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِندَ اللّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَات وَالأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلاَ تَظْلِمُواْ فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ وَقَاتِلُواْ الْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَآفَّةً وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

İnne iddeteş şuhûri indallâhisnâ aşera şehren fî kitâbillâhi yevme halakas semâvâti vel arda minhâ erbeatun hurum zâliked dînul kayyimu fe lâ tazlimû fîhinne enfusekum ve kâtilûl muşrikîne kâffeten kemâ yukâtilûnekum kâffeh valemû ennallâhe meal muttekîn

İnne iddet	: birkaç, çeşit, adet,
el şehir	: aylar, şeref, ortaya çıkış,
inde Allah	: yanında, ona ait, katında, Allah
isna aşera	: iki, ay, kısım, bölüm, on iki, tamamlamak,
şehr	: şehir, şeref, bir şeyi ortaya çıkarmak
fî kitâbi Allâh yevme	: içinde, Allah'ın kitabında, gün, vakit, her zaman
halaka	: halkoluş, yaratılış, varoluş,
el semâvât ve el ard	: gökleri ve yeri
minhâ erbeatun	: ondan, dört, rabbe dönmek, dört makam,
hurum	: muhterem, kutsal olan, haram,
zalike el dinu	: işte, din, varlığın yaratılış yasaları,

el kayyimu	: diri olan sürüp giden, gerçek olan, doğru olan,
fe lâ tazlimû	: artık, yok, zalimlik, zulmetmeyin, kötülük
Fi hinne	: içinde, burada, orada, nerede,
enfuse-kum	: nefslerinize, siz, kendinize, kendi çıkarınız için,
ve katilû	: yoketme, mahvetme, öldürme, mücadele,
el muşrikîne	: ortak koşan
Kâffeten kema	: tümü, hepsi, nasıl ki, gibi
yukatilune-kum kaffeten	: mahvetme, öldürme, mücadele, siz, tümü
ve alemû enne Allah	: bilin, muhakkak Allah
mea el muttekîne	: beraber, birlikte, fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar

36- Muhakkak ki ortaya çıkışlardaki çeşitlilik Allah'tandır. Bir şeyin ortaya çıkışı sureten ve sireten olmak üzere iki kısımdır. Göklerin ve yerin varoluşunun hakikatleri, Allah'ın kitabı olan kâinatın içinde her zaman vardır. Kutsal olan, Rabbe dönmektir. İşte varlığın yaratılış yasalarını dosdoğru anlayın. Bundan böyle siz nerede olursanız olun kötülük yapmayın. Ortak koşanlarla, onların sizinle kendi cehaletlerinin mücadelesini verdiği gibi sizde onlarla hakikatlerle mücadele edin. Fenalardan sakınan ortak koşmayanlar, muhakkak ki Allah ile birlikte olduklarını bilirler.

-37-

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُواْ يُحِلِّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُوَاطِؤُواْ عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللّهُ فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ اللّهُ زُيِّنَ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

İnnemân nesîu ziyâdetun fîl kufri yudallu bihillezîne keferû yuhillûnehu âmen ve yuharrimûnehu âmen li yuvâtiû iddete mâ haram allâhu fe yuhillû mâ haram allâh zuyyine lehum sûu a'mâlihim ve allâhu lâ yehdîl kavmel kâfirîn

İnnemâ el nesiu	: ancak, sadece, unutma, terk etme,
ziyadet	: ziyade, artış
fî el kufri	: hakikatleri örtenlerin içinde,
yudallu bihi	: hakikatlerden sapma, dalalette kalan, onda
ellezîne keferû	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,
yuhillûne-hu amen	: helal, uygun, halleri, o, tereddüt, yıl, yaş, emin, güven
ve yuharrimûne-hu	: haram, kutsal, o,
amen	: yıl, ömür, yaş, emin, güven
li yuvâtiû	: kolayına gelen, uygun, uydurup uymak,
iddet	: çeşit, adetler, müddet,
mâ harrame allâh	: şey, değil, ne, haram, kutsal, muhterem, Allah
Fe yuhillu	: artık, helal, uygun,
ma harram allah	: şey, değil, ne, kutsal, haram, Allah
Zeyn lehum	: süs, güzel görünme, onlar,
suu amel him	: kötülük, fena, ameller, onlar
ve Allâh la yehdi	: Allah, yok, yol bulma, anlayamazlar
el kavme el kafirine	: topluluk, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

37- Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin içinde hakikatlerden uzaklaşma, unutmalarında artış vardır. Onlar o yaşantıyı kendilerine helal sayarlar. Allah'ın haram kıldığı şeyleri adetlerine uydurup, yaşamlarında o şeyleri kendilerine helal sayarlar. Böylece Allah'ın haram kıldığı şeyleri kendilerine helal sayarlar. Onların kötü amelleri onlara güzel görünür ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler Allah'a yol bulamazlar.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ انفِرُواْ فِي سَبِيلِ اللّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الأَرْضِ أَرَضِيتُم بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ قَلِيلٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû mâ lekum izâ kîle lekumunfirû fî sebîlillâhissâkaltum ilâl ard e radîtum bil hayâtid dunyâ minel âhirah fe mâ metâul hayâtid dunyâ fîl âhirati illâ kalîl

yâ eyyuha ellezine amenu	: ey, iman edenler
Ma lekum	: ne oldu size, siz uymadınız,
izâ kile lekum	: size denildiği zaman, söylendiğinde
Lekum infiru	: size, nefer, sefer, arayış, mücadele,
fi sebil Allah	: Allah yolunda, Allah'ın hakikatleri için,
Essakal tum	: tercih, ağır basma, yavaş, durma, siz,
ila el ard	: ancak, yeryüzünde
E raditum	: razı, kabul, isteme, hoşuna gitme,
bi el hayât el dunyâ	: dünya hayatına, yaşam,
min el âhirati	: sonra, sonunda, ahiretten
Fe ma metâ	: artık, değil, meta, çıkar, mal, fayda
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatının, yaşam,
fî el âhirati	: sonunda, ahiret,
illa kalilun	: ancak, daha az, az bir şey,

38- Ey iman edenler! Size, Allah yolunda hakikatler için bir arayış içinde olun denildiğinde, size ne oldu ki sonunda yeryüzündeki dünya hayatının isteği sizde daha ağır bastı. Fakat sonunda dünya hayatının faydası ancak az bir şeyden başka bir şey değildir.

-39-

إِلاَّ تَنفِرُواْ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلاَ تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

İllâ tenfirû yuazzibkum azâben elîmen ve yestebdil kavmen gayrakum ve lâ tedurrûhu şeyâ vallâhu alâ kulli şeyin kadîr

İllâ tenfiru	: ancak, sadece, sefer, arayış, mücadele,
yuazzibu kum	: azap, sıkıntı veren, siz
azâben elîmen	: azap, sıkıntı, acı, elim
ve yestebdi	: değiştiren, farklı hale bürünen,
el kavmen	: kavim, kişi, topluluk, kimseler,
gayra kum	: başka, değil, olmayın, sizden, kendiniz,
ve la tedurru hu şey	: yok, sıkıntı, zarar, hasar, o, şey, bir şey
ve Allâh ala kulli şey kadir	: Allah, bütün her şeydeki kudrettir,

39- Acı sıkıntılarla sıkıntılara maruz bırakılsanız da sadece hakikatler için bir arayış içinde olun ve başka kavimlerin cehalet hallerine bürünmeyin ve o cehalet hallerinde zarardan başka bir şey yoktur. Ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.

إِلاَّ تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لاَ تَحْزَنْ إِنَّ اللّهَ مَعَنَا فَأَنزَلَ اللّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُواْ السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

İlla tensurûhu fe kad nasarahullâhu iz ahracehullezîne keferû sâniyesneyni iz humâ fîl gâri iz yekûlu li sâhibihî lâ tahzen innallâhe meanâ fe enzelallâhu sekînetehu aleyhi ve eyyedehu bicunûdin lem terevhâ ve ceale kelimetellezîne keferûs suflâ ve kelimetullâhi hiyel ulyâ vallâhu azîzun hakîm

İlla tensuru	: ancak, başka, yardım eden
Fe kad nasara-hu Allâh	: böylece, oldu, yardım, o, Allah
İz ahrece hu	: ihraç, dışarı çıkarmak, o, hakikati anlatan,
ellezîne keferû	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,
sâniye isneyni	: ikinci olan, sonraki, iki, yanında olan, ikincisi,
İz huma	: olduğunda, onlar, ikisi,
fî el gari	: mağara, yuva, körfez, sığınma, kararsızlık içinde
İz yekulu li sahip hi	: dediğinde, sahip, arkadaş, o,
lâ tahzen	: yok, mahzun, üzülme,
inne Allâh mea na	: muhakkak ki Allah, bizimle beraber, birlikte
fe enzele allâh	: böylece, indirdi, verdi, sundu, Allah
sekînete-hu aleyhi	: huzur, sakinlik, o, üzerine
ve e yeda-hu bi cunud	: el, tutunma, destek, o, varlık, güç, asker, kuvvet,
lem terev-hâ	: hayır, yok, irdeleme, düşünme, görme,
ve ceala kelimete	: kıldı, yaptı, sundu, kelime, söz, tecelli,
ellezîne keferû	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
el sefil	: yoksul, alt, aşağı, düşük, kaybetmiş, önemsememe
ve kelimet Allâh	: kelimeler, tecelliler, Allah,
hiye el ulya	: o, yüce, üstün, üst,
ve Allâh aziz	: Allah, tüm değerlerin yüce sahibi, sıfatların sahibi,
hakim	: bütün varlığa hâkim olan

40- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, onu dışarı çıkardıklarında, O Allah'ın yardımından başka yardım aramadı. Onun yanında olan arkadaşı kararsızlık içinde olduğunda, o arkadaşına: Üzülme muhakkak ki Allah bizimle birliktedir, demişti. Böylece onlar Allah'ta huzur buldular ve göremedikleri o güce tutundular. Hakikatleri görmemezlikten gelenler ise, Allah'ın kelimelerini önemsemediler. Allah'ın kelimelerini anlayanlar ise, yüce olanın O olduğunu anladılar ve tüm değerlerin yüce sahibinin, bütün varlığa hâkim olanın Allah olduğunu anladılar.

انْفِرُواْ خِفَافًا وَثِقَالاً وَجَاهِدُواْ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

İnfirû hıfâfen ve sikâlen ve câhidû bi emvâlikum ve enfusikum fî sebîlillâh zâlikum hayrun lekum in kuntum talemûn

İnfirû	: nefer, sefer, yol almak,
hıfafen	: hafif, yavaş, yavaş,
ve sikalen	: ağır, dikkatli
ve cahidu	: mücadele, gayret, hakikatleri anlama gayreti,
bi emval kum	: mallarınız, değerler,
ve enfusi-kum	: nefsleriniz, canlarınız,
fi sebil Allah	: Allah yolunda, hakikatler için,
Zâlikum hayrun lekum	: işte bu, hayırlı, sizin için
in kuntum talemûne	: eğer, bilirseniz, idrak edebilirseniz

41- Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla, hakikatleri anlamak için yavaş yavaş ve dikkatlice ve gayret göstererek yol alın. İşte bu eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır.

-42-

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لاَّتَّبَعُوكَ وَلَكِن بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

Lev kâne aradan karîben ve seferen kâsıden lettebeûke ve lâkin beudet aleyhimuş şukkat ve se yahlifûne billâhi levisteta'nâ le haracnâ meakum yuhlikûne enfusehum vallâhu ya'lemu innehum le kâzibûn

lev kâne aradan	: eğer olsaydı, dünya malı, menfaat
karibe	: yakınlık
ve seferen kasıden	: hemen, bir sefer, kolay, rahat,
le ittebeû-ke	: elbette, elbette sana tabi olurlardı
ve lâkin beudet aleyhim	: lakin, fakat, ağır, uzak geldi, onlara, üzerlerine
el şukkatu	: meşakkatli, yorucu
ve se-yahlifûne bi Allah	: yemin etmek, söz vermek, Allaha
lev istetanâ	: eğer, şayet, güç yetirseydik
le harac-nâ	: elbette, çıkardık, ihrac ettik,
mea kum	: sizinle beraber, birlikte,
Yuhlikune enfuse-hum	: helak olma, yazık etme, nefslerini, kendilerini
ve Allâh yalemu	: Allah, ilmin, sahibidir, bilen,
inne-hum le kazibun	: doğrusu, onlar, elbette yalanlarda kalanlardır.

42- Eğer yakın olduklarında dünyalık bir menfaatleri olsaydı, elbette sana hemen kolayca tâbi olurlardı. Fakat o hakikat yolundaki yolculuk onlara meşakkatli, ağır geldi. Eğer güç yetirseydik elbette sizinle beraber o yola çıkardık, diye Allah adına yemin ederler. Onlar

kendilerine yazık ediyorlar. Allah ilmin sahibidir. Doğrusu onlar elbette yalanlarda kalanlardır.

-43-

عَفَا اللّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُواْ وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ

Afâllâhu anke lime ezinte lehum hattâ yetebeyyene lekellezîne sadakû ve talemel kâzibîn

afâ Allâh anke	: af, af eden, bağışlayan, Allah, seni, sende,
lem ezinte lehum	: değil, yetkili, izin, icazet, sen, onlar
hattâ yetebeyyene leke	: hatta, kadar, belli olma, gösterme, seninki, senin gibi
ellezine sadakû	: o kimseler, sadık, doğru,
ve taleme el kâzibîne	: bilirsin, yalanlarda kalanlar

43- Sen Allah'ın affediciliğini anladın. Sen onların üzerinde yetkili olan değilsin. Sadık olan kimseler, senin gibi kendilerini belli ederler ve sen yalanlarda kalanları da bilirsin.

-44-

لاَ يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أَن يُجَاهِدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

Lâ yeste'zinukellezîne yu'minûne billâhi vel yevmil âhiri en yucâhidû bi emvâlihim ve enfusihim vallâhu alîmun bil muttakîn

la yestezinu ke	: yok, yetkili olan, sorumlu, izin, müsaade, sen
ellezine yuminune bi Allah	: o kimseler, iman eden, Allaha
ve el yevmi el âhiri	: gün, vakit, zaman, son, sonra,
en yucâhidû	: gayret gösteren, mücadele eden
Bi emvali him	: malları ile
ve enfusi-him	: nefsleri, canları, varlıkları
ve Allâh alimun	: Allah, bilen, ilmin sahibi,
bi el muttakin	: fenalardan sakınan ortak koşmayanlar

44- Allah'a iman eden kimseler sana karşı sorumsuzluk yapmazlar. Onlar malları ile ve canları ile son anlarına kadar hakikatler için mücadele ederler ve ilmin sahibi olan Allah'a karşı fenalardan sakınırlar, ortak koşmazlar.

-45-

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ

İnnemâ yestezinukellezîne lâ yuminûne billâhi vel yevmil âhiri vertâbet kulûbuhum fe hum fî raybihim yeteraddedûn

İnnemâ yestezinu ke	: ancak, sorumsuz, kaçan, yetkili, izin, sen,
ellezine la yuminûne bi Allah	: inanmayan kimseler, inanmayanlar, Allaha
ve el yevmi el âhiri	: sonlarına, sonlarının gelmesine
ve irtâbet	: endişeyle bakan, tereddüt, rahatsız olan
kulubu hum	: kalblerinde, idrak, anlayış, onlar
Fe hum fi raybi him	: sonra onlar, şüpheleri içinde, şek,
yeteraddedûne	: tereddüt edip cehaletine dönen, geriye dönen

45- Ancak, sana karşı sorumsuzluk yapanlar; Allah'a iman etmeyenler, sonlarına inanmayanlar, kalblerinde hakikatlere karşı rahatsızlık taşıyanlar, şüphe içinde kalıp kendi bildiklerine dönenlerdir.

-46-

وَلَوْ أَرَادُواْ الْخُرُوجَ لأَعَدُّواْ لَهُ عُدَّةً وَلَكِن كَرِهَ اللّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُواْ مَعَ الْقَاعِدِينَ

Ve lev erâdûl hurûce le eaddû lehû uddeten ve lâkin kerih Allâh unbiâse hum fe sebbeta hum ve kîlakudû meal kâidîn

ve lev eradu	: eğer, istek,
el huruc	: çıkmak, dışarı, açığa çıkan, görünen varlık
le eaddû lehu uddeten	: elbette, hazırlık, davranış, ona, birkaç, bir dizi
Ve lakin kerihe Allâh	: lâkin, fakat, kerih, hor, küçük görme, Allah
İn bease-hum	: ortaya çıkan, var olan, dışa açılma, onlar
fe sebbeta-hum	: böylece önlemek, engellemek, onları
ve kile ukuda	: dedi, bildirildi, orada kalmak, o hâlde kalmak
mea el kaidîne	: birlikte, ile, beraber, oturan, geri kalanlar,

46- Eğer onlar açığa çıkan varlığı anlamak isteselerdi, elbette ona göre bir davranış içinde olurlardı. Fakat onlar Allah'ın varettiği şeyleri kerih gördüler. Böylece o halleri, onların hakikatleri anlamalarına engel oldu. Onlara; siz de geride kalanlarla birlikte o halde kaldınız diye bildirildi.

لَوْ خَرَجُواْ فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلاَّ خَبَالاً ولأَوْضَعُواْ خِلاَلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

Lev haracû fîkum mâ zâdûkum illâ habâlen ve le evdaû hılâlekum yebgûnekumul fitneh ve fîkum semmâûne lehum vallâhu alîmun biz zâlimîn

lev haracu fi kum	: eğer, çıktı, dışarı, hakikatten çıkana uymak, siz
mâ zâdû-kum	: değil, artış, artmaz, ziyade olmaz, siz,
illa habel	: ancak, fenalık, bozukluk, zarar ziyan
ve le evdau	: elbette, koşma, gayret, dolaşmak,
hılalekum	: sizin aranızda
Yebgûne kum	: isterler, siz,
el fitnete	: fitne, ayartmak, karışıklık, kargaşa,
Ve fikum semmâûne lehum	: içinizde, aranızda, dinleyenler, onları
Ve Allâh alimun	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Bi el zalimin	: zalimler, kötülük içinde olanlar,

47- Eğer siz; o hallerde kalanlara uyarsanız, sizde fenalıklardan başka bir şey artmaz. Elbette sizin aranızda kargaşa çıkmasını isteyenler dolaşır dururlar ve içinizde onları dinleyenler de vardır. Bir zalimlik içinde olanlar, her şeyi ilmiyle var eden Allah'ı bilemezler.

-48-

لَقَدِ ابْتَغَوُاْ الْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُواْ لَكَ الأُمُورَ حَتَّى جَاء الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ

Lekadibtegûl fîtnete min kablu ve kallebû lekel umûre hattâ câel hakku ve zahere emrullâhi ve hum kârihûn

Lekad ibtegu	: andolsun, maksat, amaç, istekleri,
el fitne min kabl	: kargaşa, fitne, önceden
ve kallebû leke	: düzeni bozmak, engel, alt üst, çevirdiler, sana
el emr	: işler, hüküm,
Hatta câe el hakku	: hatta, oluncaya, geldi, sunmak, gerçek, hakikat
ve zahere	: zahir, apaçık görünen, belli,
emru Allâh	: iş, işleyiş, hüküm, Allah
ve hum kârihûne	: onlar, kerih gören, küçük gören, hor, hakir, isteksiz

48- Hakikatleri anlatmak için geldiğinde, varlığın işleyişiyle ilgili hakikatleri anlatmanı engellemek istediler. Doğrusu onların amaçları önceden de kargaşalık çıkarmaktı. Apaçık görünen bu âlem Allah'ın işleyişidir. Fakat onlar varlığı kerih gördüler.

وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ ائْذَن لِّي وَلاَ تَفْتِنِّي أَلاَ فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُواْ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

Ve minhum men yekûlu ezen lî ve lâ teftinnî e lâ fîl fitneti sekatû ve inne cehenneme le muhîtatun bil kâfîrîn

ve minhum men yekulu	: onlardan, kim, kimse, der, söyler, yetki,
ezen li	: yetki, izin, bana
ve la teftin ni	: yok, fitneye düşürme, ben
E la fi el fitneti sekatu	: öyle değil mi, fitnenin içinde, kargaşa, düşme
Ve inne cehenneme	: muhakkak, cehennem
le muhitatun	: elbette, ihata edici, kuşatıcı,
bi el kafirin	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,

49- Onlardan; bana yetki ver, ben fitneci değilim diyen kimseler vardır. Onlar fitnenin içinde olanlar değil midir? Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, cehaletin cehennemiyle kuşatılmışlardır.

-50-

إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُواْ قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّواْ وَّهُمْ فَرِحُونَ

İn tusıbke hasenetun tesuhum, ve in tusıbke musîbetun yekûlû kad ehaznâ emrenâ min kablu ve yetevellev ve hum ferihûn

in tusıb-ke	: eğer, isabet etme, değme, dokunma, sana,
hasenetun	: güzel bir şey, iyi olan,
Tesu hum	: tasalanır, üzer, üzülür, kederlenir, onlar
ve in tusıb-ke	: eğer, sana isabet ederse, gelirse,
musibetun	: bir musibet, sıkıntı
Yekûlû kad ehaz na	: derler, sarılmak, sağlama almak, sarmak, biz,
emre-nâ min kablu	: işimiz, tedbirimiz, daha önce
ve yetevellev	: dönüp giderler, kendi bildiklerine dönerler,
ve hum ferih	: onlar sevinir, övünür,

50- Eğer sana güzel bir şey isabet ederse, onlar üzülür ve eğer sana bir sıkıntı gelirse, biz önceden işimizi sağlama aldık derler ve sevinerek dönüp giderler.

قُل لَّن يُصِيبَنَا إِلاَّ مَا كَتَبَ اللّهُ لَنَا هُوَ مَوْلاَنَا وَعَلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

Kul len yusîbenâ illâ mâ keteballâhu lenâ huve mevlânâ ve alâllâhi felyetevekkelil muminûn

Kul len yusibe na	: de, anlat, asla, isabet, temas, etki, biz
İlla ma ketebe Allâh	: ancak, değil, şey, kitap, yazılan, ilahi söz, Allah
Lenâ huve Mevla na	: bizim, bize, o, mevlamızdır, sahip, malik, efendi
ve alâ Allâh	: Allah'a, Allah için, yüce Allah,
fe li yetevekkeli	: artık, işte, herşeyiyle teslim olan,
el muminin	: müminler

51- De ki: Ancak Allah'a ait olan o ilahi sözlerden başka bir şey bizi etkilemez. Bizim sahibimiz O'dur ve yüce olan Allah'tır. İşte müminler bütün her şeyleriyle bir teslimiyet içinde olanlardır.

-52-

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلاَّ إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ اللّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُواْ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ

Kul hel terabbesûne binâ illâ ıhdâl husneyeyn ve nahnu neterabbesu bikum en yusîbekumullâhu bi azâbin min indihî ev bi eydînâ fe terabbasû innâ meakum muterabbisûn

kul hel terabbesûne	: anlat, de ki, beklemez misiniz?
Bina illa ıhda	: bize, bizim ile, biri, yol bulma,
el husneyeyn	: güzellikler, iyilikler,
Ve nahnu neterabbesu bikum	: biz, beklemek, istemek, bekliyoruz, size, sizin,
en yusibe kum	: isabet, dokunma, temas, siz,
Allah bi azab	: Allah, azap, sıkıntı,
min indi-hu	: onun indinden, onun tarafından, ona ait,
Ev bi eydi na	: ya da, veya, gücümüz, mücadele, elimiz, biz,
fe terabbasû	: artık bekleyin
İnna mea-kum	: muhakkak, birlikte, beraber, siz,
muterabbısun	: bekleyen,

52- De ki: Güzelliklere yol bulmak için bizim gibi beklemez misiniz? Biz, sizin içinde beklemekteyiz. Size bir sıkıntı isabet etse, sıkıntıları giderenin Allah olduğunu bilin ve gücümüzün O'na ait olduğunu bilin. Bundan böyle bekleyin, muhakkak ki biz de sizin gibi beklemekteyiz.

قُلْ أَنفِقُواْ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْ إِنَّكُمْ كُنتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ

Kul enfikû tavan ev kerhen len yutekabbele minkum innekum kuntum kavmen fâsikîn

Kul enfiku	: anlat, harcama, verme, infak edin
Tavan ev kerhen	: isteyerek ya da isteksiz, gönüllü, gönülsüz
len yutekabel minkum	: değil, kabul etmek, uygun değil, ölçüsüz, sizin
İnne kum kuntum	: muhakkak, doğrusu, siz, oldunuz
kavmen fasikine	: bir kavim, topluluk, sapan, hakikatlerden sapan

53- De ki: Gönüllü ya da gönülsüz infak etseniz de, doğrusu sizler hakikatleri bırakıp kendi anlayışına sapan kimselerden olduğunuzdan dolayı, sizin infak etmeniz asla bir uygunluk ölçüsünde değildir.

-54-

وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلاَّ أَنَّهُمْ كَفَرُواْ بِاللّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلاَ يَأْتُونَ الصَّلاَةَ إِلاَّ وَهُمْ كُسَالَى وَلاَ يُنفِقُونَ إِلاَّ وَهُمْ كَارِهُونَ

Ve mâ meneahum en tukbele minhum nefekâtuhum illâ ennehum keferû billâhi ve bi resûlihî ve lâ yetûnes salâte illâ ve hum kusâlâ ve lâ yunfikûne illâ ve hum kârihûn

ve mâ menea hum	: şey, değil, ne, men etme, reddetme, onlar
En tekbele minhum	: kabul etme, onaylama, uygun, onlardan, kendileri
nefekâtu-hum illa	: infak, vermeleri, gider, onlar, ancak
enne-hum keferu bi Allah	: onlar, hakikatleri örten görmemezlikten gelen, Allah
ve bi resûli-hi	: resûl, o
ve la yetûne	: yok, gelmek, uymak, anlamamak,
el salate illa	: salât, hakka bağlılık, ancak, başka
Ve hum kusâlâ	: onlar tembel, üşenerek, yavaş, gayret göstermeyen
ve lâ yunfikûne illa	: yok, verme, infak etme, ancak, başka
Ve hum kârihûne	: onlar, kerih, hoşlanmayan, hor, küşük görmek,

54- Ancak onların infak etmelerinin bir uygunluk içinde olmasına, kendileri engel oldular. Çünkü onlar hakikatleri örttüler, Allah'ı görmemezlikten geldiler ve o resul'e uymadılar ve ancak onlar her an Hakk'a bağlı olduklarının o hakikatini anlayamadılar ve onlar hakikatleri anlamak için hiç gayret göstermediler ve onlar hor gördüler.

فَلاَ تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلاَ أَوْلاَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

Fe lâ tucibke emvâluhum ve lâ evlâduhum innemâ yurîdullâhu li yuazzibehum bihâ fîl hayâtid dunya ve tezheka enfusuhum ve hum kâfirûn

fe lâ tucib-ke	: yok, merak, hoş, imrenme, özenme, sen,
emval hum	: onların malları, değerleri, varlıkları,
ve lâ evlâdu-hum	: yok, evlat, onlar
İnnema yurîdu Allâh	: ancak, sadece, istek, irade, Allah
li yuazzibe-hum biha	: için, azap, sıkıntı, onlar, onda, o halin içinde
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamlarında,
ve tezheka	: kayıp, çıkar, anlamayı kaybeden,
enfusu-hum	: nefsleri, canları, onlar
ve hum kafirûne	: onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

55- Bundan böyle onların mallarına özenme ve onların evlatlarına özenme. Ancak Allah'ın iradesine bağlan. Dünya hayatında onların o sıkıntılı hallerinde olma. Onlar nefislerini anlamayı kaybedenlerdir ve onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir.

-56-

وَيَحْلِفُونَ بِاللّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ

Ve yahlifûne billâhi innehum le minkum ve mâ hum minkum ve lâkinne hum kavmun yefrakûn

ve yahlifûne bi Allah	: söz verme, yemin ederler, Allaha
inne-hum le min kum	: oldu, öyle, onlar, elbette, sizden
ve mâ hum minkum	: değil, onlar, sizden
ve lakinne-hum	: lakin, fakat onlar
Kavmun yefrakun	: kimseler, topluluk, firak, ayrılık, ikilikte kalanlar,

56- Onlar sizin gibi olduklarına dair Allah adına yemin ederler. Onlar sizin gibi değildirler, fakat onlar ikilikte kalanlardır.

-57-

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ أَوْ مُدَّخَلاً لَّوَلَّوْاْ إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ

Lev yecidûne melceen ev magârâtin ev muddehalen le vellev ileyhi ve hum yecmehûn

Lev yecıdune	: eğer, bulma, fark etme, edinme,
melcen	: sığınak, barınak,
Ev magarâtin	: ya da mağaralar, sığınak
Ev mudehal	: ya da, dahil olunan, girilen yer,
le velev ileyhi	: elbette, yönelme, ona
Ve hum yecmehûne	: onlar, çabalama, zorlama, gayret gösterme

57- Eğer sığınacakları bir yer bulsalar ya da bir mağara ya da dâhil olacakları bir yer, hemen onlar oraya yönelirler ve oraya girmek için gayret gösterirler.

-58-

وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُواْ مِنْهَا رَضُواْ وَإِن لَّمْ يُعْطَوْاْ مِنهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ

Ve minhum men yelmizuke fîs sadakât fe in utû minhâ radû ve in lem yutav minhâ îzâ hum yeshatûn

ve minhum men yelmizu ke	: onlardan, kim, kimse, ayıplama, kınama, sen
fî el sadakati	: doğruluğun için, sadakatin için, içten, samimiyet
fe in utu minha	: o zaman, eğer, verildi, sundu, ondan,
radu	: istek, razı olma,
Ve in lem yutav min ha	: eğer, değil, vermezler, vazgeçmezler, sunma, ondan
İza hum yeshatûne	: o zaman, onlar, öfkelenirler, kızarlar

58- Bir sadâkat içinde dosdoğru hareket ettiğin için, onlardan seni kınayan kimseler vardır. Eğer onlara; siz de istekle böyle olun desen, onlar kendi hallerinde vazgeçmezler, onlar öfkelenirler.

-59-

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوْاْ مَا آتَاهُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُواْ حَسْبُنَا اللّهُ سَيُؤْتِينَا اللّهُ مِن فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللّهِ رَاغِبُونَ

Ve lev ennehum radû mâ âtâhumullâhu ve resûluhu ve kâlû hasbunâllâhu se yutinâllâhu min fadlihî ve resûluhû innâ ilâllâhi râgıbûn

ve lev enne hum	: eğer, olsa bile, deselerdi olmazmıy dı, onlar
radu	: razı, memnun, kabullenmek,
ma ata hum Allâh	: değil, şey, ne, vermek, sunmak, onlar, Allah
ve resûlu-hu	: resul, hakikati gösteren,
ve kalu hasbu-nâ Allâh	: dediler, yetmek, kâfi, biz, Allah
se yuti na Allâh	: vermek, sunmak, biz, Allah,
min fadl hi	: lütuf, fazilet, erdem, o
ve resûlu-hu	: resul, hakikati gösteren, o
İnnâ ila Allah	: biz, sadece, Allah,
ragıbun	: istekli, teveccüh, rağbet eden, yönelmek,

59- Onlar şöyle deselerdi olmaz mıydı? Allah'ın bize verdiklerinden razı olduk ve o resulden de ve deselerdi: Allah bize kâfidir, onun bize verdiği lütuflar yeter ve o resulde kâfidir, biz sadece Allah'a teveccüh ederiz.

-60-

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاء وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللّهِ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

İnnemâs sadakâtu lil fukarâi vel mesakîni vel âmilîne aleyhâ vel muellefeti kulûbuhum ve fîr rikâbi vel gârimîne ve fî sebîlillâhi vebnis sebîl farîdaten minallâh vallâhu alîmun hakîm

innemâ el sadakâtu	: muhakkak, doğrusu, sadece, sadık, doğru, içten,
li el fukara	: fakir, varlığından geçmiş, yoksul
ve el mesâkîni	: çaresiz, aciz, yoksullar,
ve el âmilîne aleyha	: amel edenler, çalışan, memur, üzerine, onlarla
ve el muellefeti	: ilgi duyan, yazar, birleşmiş, toplamış,
kulub hum	: kalbler, idrakler, bağlılıklar
ve fî er rikâbi	: boyun, teslim olan, boyun eğen
ve el gârimîne	: borçlu olan, hakları olan,
ve fi sebili Allâh	: Allah'ın yolunda, hakikatlerin yolunda,
vebni el sebil	: yolcu olan, hakikat yolunda yolculuk eden
Faridaten min Allah	: görev, hizmet, hüküm, farz olarak, Allah
ve Allâh alim	: Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
hakim	: hakim olan, hüküm hikmet

60- Muhakkak ki sadakat: Varlığından geçmiş olanlar ve acziyetini ve üzerindeki işleyişi ve birliği idrak edenler ve teslim olanlar ve Allah'ın hakikatleri yolunda yolculuk edenler, Allah'ın hükümlerini bilenler içindir ve ilmin sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu bilenler içindir.

-61-

وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيِقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ آمَنُواْ مِنكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Ve minhumullezîne yuzûnen nebiyye ve yekûlûne huve uzun kul uzunu hayrin lekum yuminu billâhi ve yuminu lil muminîne ve rahmetun lillezîne âmenû minkum vellezîne yuzûne resûlallâhi lehum azâbun elîm

ve min hum	: onlardan
ellezine yuzûne	: o kimseler, eza, eziyet, haber getiren,
el nebiy	: nebi, haber veren, hakikati bildiren,
Ve yekulune huve uzunun	: derler, söyler, o, kulak, dinleyen
Kul uzunu	: söyle, anlat, kulak veren, dinleyen,
hayrin lekum	: hayırdır, sizin için
yuminu bi Allah	: size, inanır, Allah
Ve yuminu li el muminine	: inanır, için, mümin, emin olmak
ve rahmetun	: rahmettir, fydalı, yaşam için gerekli olan,
li ellezîne âmenû minkum	: iman eden kimseler için, sizden
ve ellezine yuzun	: o kimseler, eza, eziyet
resul Allah	: resul, hakikati gösteren, Allah

Lehum azabun elim : onlar için, azap, sıkıntı, elim, acı

61- Onlardan hakikatleri bildireni üzen kimseler vardır. Derler ki: O her söyleneni dinler. De ki: Dinlemek sizin için hayırdır, Allah'a inanmaktır ve müminler için imandır ve sizden iman eden kimseler için rahmettir. Allah'ın hakikatlerini gösterene eza eden kimselere acı sıkıntılar vardır.

-62-

يَحْلِفُونَ بِاللّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَن يُرْضُوهُ إِن كَانُواْ مُؤْمِنِينَ

Yahlifûne billâhi lekum li yurdûkum vallâhu ve resûluhû ehakku en yurdûhu in kânû muminîn

Yahlifûne bi Allah lekum : yemin ederler, Allah'a, size,
li yurdû-kum : için, razı, hoşnut, ikna, sizi, sizi razı etmek için
ve Allah : Allah, tüm kâinattaki Kudret,
ve resul hu : resul, hakikati gösteren,
E hakk : hak, doğru, hakikat, gerçek değil mi?
en yurdû-hu : razı, onun rızası aranır, o, Allah
in kânû muminin : eğer, oldu, iseler, mümin, emin olan

62- Sizi razı etmek için, size Allah adına yemin ederler. Eğer müminlerden olmak istiyorsanız; Allah'ın rızası arayın ve o resulün söylediği hakikatler üzere olun.

-63-

أَلَمْ يَعْلَمُواْ أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ

E lem yalemû ennehu men yuhâdidillâhe ve resûlehu fe enne lehu nâre cehenneme hâliden fîhâ zâlikel hızyul azîm

e lem yalemû enne hu : bilmezler mi ki? Olduğunu, o
Men yuhadidi Allâh : kim, kimse, haddi aşma, Allah
ve resûle-hu : resul, o
Fe enne hu : o zaman, olduğu, o,
nâre cehennem : cehennem ateşi, ceheletin ateşi,
halid fiha : devamlı, sürekli, orada, o halde
zalike el hızyu el azimu : işte bu, rezillik, ayıp, utanç, yıkım, yazık, büyük

63- Bilmezler mi ki: Allah'a karşı haddi aşan ve o resulü anlayamayan kimse devamlı cehennem ateşindedir. İşte büyük yıkım budur.

-64-

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِم قُلِ اسْتَهْزِؤُواْ إِنَّ اللّهَ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ

Yahzerul munâfikûne en tunezzele aleyhim sûretun tunebbiuhum bi mâ fî kulûbihim kulistehziu innallâhe muhricun mâ tahzerûn

yahzeru	: uyardı, hakikatlerle uyarıldı,
el munâfikûne	: ikiyüzlüler, münafıklık
en tunezzele aleyhim	: inmek, alçalmak, sunulması, onlara,
sûret	: sûret, dış görünüş, nusha
tunebbiu-hum bima	: bildirilir, haber verir, onlara, şey,
fî kulûbi-him	: kalblerinde, idraklerinde, anlayışlarında, onlar
kul istehziû	: de ki, anlat, alay ediyorsunuz, alay edin
inne Allah muhric	: muhakkak Allah, açığa çıkarmak, ortaya koymak
mâ tahzerûne	: değil, ihtiyat, dikkat, çekindiğiniz şey

64- İkiyüzlüler suretlerde kaldıklarından dolayı, hakikatler sunularak uyarıldılar. Onların kalblerinde olan şeyler onlara bildirilir. De ki: Alay etseniz de, muhakkak ki bütün varlığı açığa çıkaran Allah'tır. Fakat siz dikkat etmiyorsunuz.

-65-

وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِؤُونَ

Ve le in seeltehum le yekûlunne innemâ kunnâ nahûdu ve nelab kul e billâhi ve âyâtihî ve resûlihî kuntum testehziûn

ve le in seelte hum	: elbette, eğer, sorsan, sorgulasan, onlara
le yekûlunne	: mutlaka derler,
İnnemâ kunna nahud	: sadece, biz, kavga, mücadele
ve nelab	: eğlenme, oyun,
Kul e bi Allah	: anlat, de ki, Allah ile mi, hakkında mı?
ve ayati hi	: onun ayetleri, işaretleri,
ve resul hi	: resulu, hakikati gösteren, o
kuntum testehziun	: siz, delil, kanıt, alay, önemsememe

65- Onlara ne yaptıklarını sorsan, elbette biz tartışıyoruz ve eğleniyoruz derler. De ki: Allah hakkında ve O'nun ayetleri hakkında ve resul'ü hakkında mı alay ediyorsunuz.

لاَ تَعْتَذِرُواْ قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَآئِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِمِينَ

Lâ tatezirû kad kefertum bade îmânikum in nafu an tâifetin minkum nuazzib tâifeten bi ennehum kânû mucrimîn

lâ tatezirû	: yok, bahane, mazeret, oldu,
kad kefer tum	: hakikatleri örten, siz
bade imani-kum	: sonra, iman, inanma, siz
İn nafu	: eğer, af, bağışlama, affımızı,
an taifet minkum	: taife, kimseler, topluluk, grup, sizden
Nuazzib tâifeten	: biz, azap, sıkıntı verme, taife, topluluk, kimseler,
bi enne-hum	: olmaları sebebebiyle, onlar gibi olursunuz
kânû mucrimîne	: oldu, fenalarda kalan, suçlu, günahkar

66- Siz iman ettikten sonra hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyorsanız, bunun bahanesi yoktur. Eğer sizler, affımızı anlamayan kimselerden olursanız; muhakkak ki fenalarda kalırsınız, Bizi anlayamadığınızdan dolayı, sıkıntılar içinde kalan kimselerden olursunuz.

-67-

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّن بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُواْ اللّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

El munâfikûne vel munâfikâtu ba'duhum min badin yemurûne bil munkeri ve yenhevne anil marûfi ve yakbidûne eydiyehum nesûllâhe fe nesiyehum innel munâfıkîne humul fâsikûn

el munâfikûne	: münafıklık, ikiyüzlü olanlar,
ve el munâfikâtu	: münafıklığa meyledenler
Badu hum min badin	: onların bazısı, bazısına, birbirlerin
Yemurûne	: işleyiş, emir, hüküm,
bi el münker	: kötülük, inkâr, hata eden, günahkâr,
ve yenhevne	: nehyederler, yasaklar, engeller,
an el maruf	: iyilik, bilmeyi, irfaniyeti
ve yakbidûne	: tutarlar, yakalar, kendilerinin sayarlar,
eydiye hum	: elleri, gücleri, onlar
nesû Allâh	: unutmak, anmamak, Allah,
fe nesiye-hum	: böylece, sebebiyle, unutma, onlar
inne el munâfıkîne	: münafıklardan olurlar, ikiyüzlü, içi başka dışı başka,
hum el fâsikûne	: onlar, fasıklar, sapan, hakikatten sapan, bozucu,

67- Münafıklar ve münafıklığa meyledenler; birbirlerine inkârı işlerler ve irfaniyeti engellerler ve onlar kendilerindeki gücü kendilerinin sayarlar, Allah'ı unuturlar. Böylece onlar Allah'ı unutmaları sebebiyle hakikatlerden saparak, münafıklardan olurlar.

-68-

وَعَدَ اللهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

Vaadallâhul munâfikîne vel munâfikâti vel kuffâre nâre cehenneme hâlidîne fîhâ hiye hasbuhum ve leanehumullâh ve lehum azâbun mukîm

vaada Allâh	: Allah vaat etti, ortaya çıkardı, gerçeği,
el munafikin	: münafıklar, münafık olan, içi başka dışı başka,
ve el munafikat	: münafıklığa meyledenler
ve el kuffâre	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
nâre cehenneme	: ateş, yakıcı olan, cehennem,
Halidin fiha	: devamlı, sürekli, orada, o hallerde,
hiye hasbu-hum	: o halleri, o, kâfi, yeter, benimsemiş, onlar
ve leane-hum allâh	: Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma
ve lehum azabun	: onlar, azap, sıkıntı,
mukim	: kalınan yer, ikame, o halde kalma

68- Allah'ın vaadidir; Münafıklar ve münafıklığa meyledenler ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, devamlı cehaletin cehenneminin yakıcı hallerindedirler, onlar o hallerini benimsemişlerdir. Onlar Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşanlardır ve onlar devamlı sıkıntılarda kalanlardır

-69-

كَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ كَانُواْ أَشَدَّ مِنكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالاً وَأَوْلاَدًا فَاسْتَمْتَعُواْ بِخَلاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُم بِخَلاَقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ بِخَلاَقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُواْ أُوْلَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الُّدنْيَا وَالآخِرَةِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Kellezîne min kablikum kânû eşedde minkum kuvveten ve eksere emvâlen ve evlâdâ festemteû bi halâkihim festemtatum bi halâkikum kemâstemteallezîne min kablikum bi halâkihim ve hudtum kellezî hâdû ulâike habitat amâluhum fîd dunyâ vel âhirah ve ulâike humul hâsirûn

ke ellezine min kalbi kum	: gibi, o kimseler, önceki, sizden
kânû eşed minkum kuvve	: oldu, daha fazla, çok, güçlü, sizden, kuvvetli, güçlü
ve eksere	: daha çok, çok,
emval ve evlad	: mal ve evlat
fe istemteu	: öyle ki, hoşlanma, meta, çıkar, yarar, nasip,
bi halak him	: pay, nasip peşinde olmak, yaratma, onlar
fe istemtatum	: sonra, hoşlanma, çıkar, yarar, meta, siz,
bihalak kum	: nasip, pay, yaratma, siz
kemâ estemtea	: gibi, öyle, hoşlanma, faydalanma
ellezine min kabli-kum	: sizden önceki kimseler gibi
bi halâki-him	: nasip, payları, o halde olmak, yaratma, onlar
ve hudtum ke	: daldınız, çukur, düşme, gibi,
ellezine hadu	: o kimseler, dalma, düşme, bir yola girme,
Ulaike habitat	: işte onlar, nafile, heba, boşa gitti,

amal hum	: amel, çalışma, onlar
fi ed dunyâ ve el ahiret	: dünyada, yaşamlarında ve sonunda
Ve ulaike hum el hasirûne	: işte onlar, hüsran, kaybedenler,

69- Sizden önceki kimseler gibi, siz de daha fazla güçlü olmak için, çok mal ve çok evlat peşinde oldunuz. Öyle ki onlarda o halden hoşlandılar, sonra siz de o halden hoşlandınız. Sizden önceki kimselerin o halleri gibi, siz de o hallerde kaldınız ve o kimseler dünya çıkarına düştüğü gibi siz de düştünüz. İşte onların amelleri, yaşarken ve sonunda boşa gitmiştir ve işte o hallerde olanlar kaybedenlerdir.

-70-

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

E lem yetihim nebeullezîne min kablihim kavmi nuhin ve âdn ve semûde ve kavmi ibrâhîme ve ashâbi medyene vel mutefikât etethum rusuluhum bil beyyinat fe mâ kânallâhu li yazlimehum ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

e lem yeti him nebeu	: onlara gelmedi mi? Haberi, bilgisi
ellezine min kabli-him	: onlardan önceki kimselerin
kavmi nuhin	: Nuh kavmi
ve âdin ve semud	: Âd ve Semûd
ve kavmi ibrâhîme	: ibrâhîm kavmi
ve ashâb medyene	: Medyen halkı
ve el mutefikati	: yalanda kalmak anlamaktan kaçmak, sapmak
etet-hum	: geldi, getirdi, sundu, onlar
resul hum	: resul, hakikati gösteren, onlar
bi el beyyinati	: apaçık delillerlere
fe ma kane Allah	: böylece, olmadı, olmaz, Allah
li yazlime-hum	: onlara zulmediyor
Ve lakin kanu	: fakat, lakin, oldular
enfus hum yazlimun	: oldu, nefslerine, kendilerine, onlar, zulmediyorlar,

70- Onlardan öncekilerin haberleri onlara gelmedi mi? Nuh'un kavmi ve Ad ve Semud ve İbrâhîm'in kavmi ve Medyen halkı ve onlardan olan resuller apaçık delillerle hakikatleri onlara sunmuştu. Onlar yalanlarda kalıp anlamaktan kaçtılar. Allah onlara zulmeden olmadı, fakat onlar kendilerine zulmettiler.

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّهُ إِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Vel muminûne vel muminâtu baduhum evlîyâu badin yemurûne bil marûfi ve yenhevne anil munkeri ve yukîmûnes salâte ve yutûnez zekâte ve yutîûnallâhe ve resûlehu ulâike se yerhamuhumu allâh innallâhe azîzun hakîm

ve el muminun	: mümin olan, emin olan,
ve el muminat	: müminlik yolunda olanlar
Badu hum evliya badin	: onların bir kısmı, dostlar, bir kısmı, birbirlerine
Yemurune	: işlerler, tavsiye, hüküm, emr,
bi el maruf	: iyilik, ariflik, bilmeyi
ve yenhevne	: nehyederler, yasakma, men etmek,
an el münker	: kötülük, inkâr, hata,
ve yukîmûne es salâte	: her an salât üzeredirler, hakka bağlılık,
ve yutûne ez zekâte	: zekat, zeka, temizlenip kendindekini paylaşır
ve yutîûne Allâh	: uyarlar, itaat ederler, tabi olurlar, Allah'a
ve resul hu	: resul, hakikati gösteren, o
Ulaike se yerhamu-hum Allâh	: işte onlar, rahmeti, merhamet, onlar, Allah
inne Allâh azizi	: muhakkak Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan,

71- Mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlar; birbirlerine dostluğu, arif olmayı işlerler ve inkârı engellerler ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar ve Allah'a itaat ederler ve o resul'e uyarlar. İşte onlar Allah'ın merhametini anlarlar. Muhakkak ki Allah tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-72-

وَعَدَ اللّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Vaadallâhul muminîne vel muminâti cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ ve mesâkine tayyibeten fî cennâti adnin ve rıdvânun minallâhi ekber zâlike huvel fevzul azîm

Vaad Allah	: vaad, söz, açığa çıkan, bir şeyi yapmak, Allah
el muminin	: müminler, emin olanlar,
ve el muminat	: müminlik yolunda olanlar
Cennet terci min tahtina	: cennet, huzur, vardır, akar, makamlarında,
el enharu halidina fiha	: ilim, nehir, devamlı, ebedi, orada
ve mesakine	: meskenler, konut, bulunulan yer, ulaşma,
tayyibetin	: temiz olan, güzel olan, yararlı olan
fi cennâti	: cennet, huzur,
adnin	: tüm tecellileri idrak etmek, vatan tutmak, mukim olma
ve rıdvan	: rıza, razı olma, mutluluk, huzur,

min Allah ekber	: Allah, büyük, yüce
Zalike huve	: işte, o,
el fevz el azim	: kurtuluş, yüce, büyük, yüce kurtuluş,

72- Allah'ın vaadidir; Mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlara huzur vardır, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hallerdedirler ve tüm tecellilerin Allah'tan olduğunun huzuruna tertemiz bir halde ulaşırlar. Allah'ın rızasını anlamanın yüceliğindedirler. İşte o yüce kurtuluş budur.

-73-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Yâ eyyuhân nebiyyu câhidil kuffâra vel munâfikîne vagluz aleyhim ve mevâhum cehennem ve bisel masîr

yâ eyyuhâ en nebiyyu	: ey haber veren, nebi,
câhidi	: cihad, hakikati anlatmak için gayret göster, çaba, çalış
el kafir	: hakikati görmemezlikten gelmek, örtmek
ve el munâfikîne	: ikiyüzlülük, münafıklık, içi başka dışı başkalık
ve igluz	: acımasız, merhametsiz, insafsız, kabalık, terbiye dışı
aleyhim	: onlara, onlarda, kendilerinde,
ve mevâ-hum	: onların barınacağı yer, sığınacağı yer
cehennemu	: cehennem, cehaletin cehennemi, yakıcı olan,
ve bise el masiru	: ne kötü, yer, bulunulan hâl, durum, belirleme, tespit

73- Ey hakikatleri bildiren! Kendilerinde; kaba davranışlık ve münafıklık ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtme halleri olanlara, hakikatleri anlatmak için gayret göster. Onların barınağı cehaletin cehennemidir ve ne kötü bir haldir.

-74-

يَحْلِفُونَ بِاللّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدْ قَالُواْ كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُواْ بَعْدَ إِسْلاَمِهِمْ وَهَمُّواْ بِمَا لَمْ يَنَالُواْ وَمَا نَقَمُواْ إِلاَّ أَنْ أَغْنَاهُمُ اللّهُ وَرَسُولُهُ مِن فَضْلِهِ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيْرًا لَّهُمْ وَإِن يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الأَرْضِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ نَصِيرٍ

Yahlifûne billâhi mâ kâlû, ve lekad kâlû kelimetel kufri ve keferû bade islâmihim ve hemmû bi mâ lem yenâlû, ve mâ nekamû illâ en agnâhumullâhu ve resûluhu min fadlihi, fe in yetûbû yeku hayran lehum ve in yetevellev yuazzibhumullâhu azâben elîmen fid dunyâ vel âhirah ve mâ lehum fîl ardı min veliyyin ve lâ nasîr

Yahlifûne bi Allah	: yemin eden, halif, arkadan gelen, eski elbise, Allah
ma kalu	: değil, şey, ne, söyleme, dedi, sözünü tutmamak,
ve lekad kalu	: andolsun ki, doğrusu, dediler, söyledi
kelimete el kufri	: kelime, görmemezlikten gelip örten, reddeden, küfür,
ve keferû	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
bade İslam him	: sonra, barış ve huzur üzere olmak varken, onlar

ve hemmû	: yapmak istediler, başarmak, hamle,
bima lem yenal	: şey, değil, nail, başarmış
ve mâ nekamû	: değil, şey, ne, eleştirmek, intikam, istek, arzu
İllâ en agna hum Allah	: ancak, gani olma, varlıklı, zenginlik, onlar, Allah
ve resûlu-hu	: resul, hakikati gösteren, o,
min fadli hi	: fazilet, erdem, lütuf, incelik
Fe in yetubu	: bundan sonra, tövbe, yaptıklarından pişman olan
yeku hayran lehum	: olur, hayırlı, onlar için
Ve in yetevellev	: eğer, şayet, dönerler, yüz cevirirler
Yuazzib hum Allâh	: azapta, sıkıntı, onlar, Allah
azâben elîmen	: azap, sıkıntı, elim, acı
Fi el dunya ve el ahirati	: dünyada yaşamlarında ve sonlarında
ve mâ lehum fi el ard	: değil, onlar, onların yoktur, yeryüzünde
min veliyyin	: dost olan
ve la nasır	: yok, yardımcı

74- Onlar hakikatlere uyacaklarına dair Allah'a yemin ettiler. Fakat sözlerine uymadılar. Doğrusu onlar hakikatleri görmemezlikten gelen kelimeleri söylediler. Onlar, barış ve huzur üzere olmak varken hakikatleri görmemezlikten geldiler. Başarmak istediler ama başaramadılar. Allah'ın onları sıfatlarıyla nasıl zengin kıldığını ve o resulün erdemliliğini anlamada istekli olmadılar. Bundan sonra yaptıklarından pişmanlık duyup, bir daha yapmak üzere söz verirlerse, onlar için daha hayırlı olur ve eğer onlar Allah'tan yüz çevirirlerse sıkıntılarda kalırlar. Yaşamlarında ve sonlarında acı sıkıntılarda kalırlar ve yeryüzünde onlara bir dost olmaz ve yardımcı da yoktur.

-75-

وَمِنْهُم مَّنْ عَاهَدَ اللّهَ لَئِنْ آتَانَا مِن فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ

Ve minhum men âhedallâhe le in âtânâ min fadlihî le nessaddekanne ve le nekûnenne mines sâlihîn

ve minhum men ahed Allah	: onlardan, kim, kimse, ahd, söz, Allah
Le in ata na	: elbette, eğer, verdi, sundu,
min fadli hı	: biz, nitelik, nicelik, o
le nesaddak na	: elbette, doğru, sadık olan, biz
ve le nekûne	: elbette, bizi anlayan, olmak, oluruz,
min el salihin	: iyi kimselerden, Salihlerden, iyilerden

75- Onlardan Allah'a söz veren kimse; eğer kendindeki o lütufları Bizim verdiğimizi bilir, Bize sadıklardan olursa, elbette o Bizi anlayıp iyi kimselerden olur.

فَلَمَّا آتَاهُم مِّن فَضْلِهِ بَخِلُواْ بِهِ وَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعْرِضُونَ

Fe lemmâ âtâhum min fadlihî bahılû bihî ve tevellev ve hum muridûn

Fe lemme ata hum	: böylece, olduğunda, verme, sunma, onlar
min fadli hi	: lutüf, ihsan, sıfat, nitelik,
bahıl bihi	: hasis, cimri, vermeyen, kendine nisbet eden, ondan,
ve tevellev	: yüz cevirdiler, döndüler
ve hum muridun	: onlar, eski bildiklerine döndüler, reddeden,

76- Onlara verilen o lütufları kendilerine nisbet edenler, lütufların sahibini bilip teslim etmediler ve hakikatlerden yüz çevirdiler ve onlar eski bildiklerine döndüler.

-77-

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُواْ اللّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ

Fe akabehum nifâkan fî kulûbihim ilâ yevmi yelkavnehu bi mâ ahlefullâhe mâ vaadûhu ve bi mâ kânû yekzibûn

Fe akabe hum	: böylece, tehlike, zorluk, sıkıntı, onlar,
nifak	: nifak, ikilik çıkaran, bozgunculuk yapan,
fî kulûbi-him	: onların kalplerinde, kalplerine
ila yevmi yelkavne hu	: gün, vakit, o zaman, dökmek, atmak, o hale girmek, o
Bima ahlefu allâh	: sebebi, muhalefet, bende varım demek, karşı olma, Allah,
mâ vaadû-hu	: değil, şey, ne, söz, o
Ve bi ma kanû yekzibûne	: sebebiyle, oldu, yalanlarda kalmaları

77- Böylece onların kalblerinde ikilikte kalmalarından dolayı sıkıntılar vardır. Allah'ın varlığının yanında kendilerine varlık isnat etmeleri sebebiyle, her zaman o halde kalırlar. O sözlerine uymazlar ve yalanlarda kalanlardan olurlar.

-78-

أَلَمْ يَعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللّهَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ

E lem yalemû ennallâhe yalemu sırrahum ve necvâhum ve ennallâhe allâmul guyûb

e lem yalemû	: değil mi, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
enne Allah	: muhakkak, şüphesiz, Allah
Yalemu	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
sırre-hum	: gizem, görünmeyen, bilinmeyen, sır olan, onlar
ve necvâ-hum	: fısıltı, arayış, yüksek yer, yücelik, gizli olan, onlar
ve enne Allâh	: muhakkak ki Allah
allâmu el gaybi	: ilmin sahibi, görünmeyen bilinmeyen alem

78- Şüphesiz Allah ilmiyle var eden değil midir? Onların göremedikleri ve onların aradıkları şeylerdeki ilmin sahibi değil midir? Muhakkak ki Allah görünmeyen bilinmeyen âlemdeki ilmin sahibidir.

-79-

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لاَ يَجِدُونَ إِلاَّ جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Ellezîne yelmizûnel muttavviîne minel muminîne fîs sadakâti vellezîne lâ yecidûne illâ cuhdehum fe yesharûne minhum sehirallâhu minhum ve lehum azâbun elîm

Ellezine yelmizune	: o kimseler, ayıplama, küçük görme,
el muttavvıine	: uzun, ileri bakış, gönüllü, ayniyette olmak, birlik şuurunda
min el muminine	: müminlerden
fî el sadakati	: sadakat, bağlılık, doğruluk,
ve ellezine la yecidûne	: o kimseler, yok, bulmak, anlamazlar
illa cehd hum	: cehd, gayret, mücadele
fe yesharûne minhum	: böylece alay ediyorlar, önemsememe, onlarla
sehire Allâh minhum	: önemsememe, alay etme, Allah, onlardan
Ve lehum azabun elimun	: onlar, azab, sıkıntı, elim, acı

79- Müminlerin sadakat içinde olmalarını, birlik şuurunda durmalarını küçük gören o kimseler, onların hakikat yolundaki gayretlerini anlayamazlar. Böylece onlar, Allah'ı önemsemeyerek kendilerini önemsemezler ve onlar acı sıkıntılardadırlar.

-80-

اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لاَ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَن يَغْفِرَ اللّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

İstagfir lehum ev lâ testagfir lehum in testagfir lehum seb'îne merraten fe len yagfirallâhu lehum, zâlike bi ennehum keferû billâhi ve resûlihi vallâhu lâ yehdîl kavmel fâsikîn

İstagfir lehum	: mağfiret, arınmak, onlar
Ev la testagfir lehum	: veya, yok, mağfiret, arınmak,
in testagfir lehum	: eğer mağfiret, arınmak, onlar
Sebine merraten	: yetmiş kere
fe len yagfir Allâh lehum	: artık, yinede, değil, asla, mağfiret, Allah, onlar
zâlike	: işte bu
bi enne-hum	: onların olması sebebiyle,
kefer bi Allah	: görmemezlikten gelen, örten, Allah
ve resûli hu	: resul, hakikati gösteren, o
ve Allâh la yehdi	: Allah, yok, yol bulma, hidayet,
el kavme el fâsikîne	: hakikatleri bırakıp kendi anlayışa sapan

80- Onlara mağfireti anlatsan veya mağfireti anlatmasan, eğer onlara yetmiş kere mağfireti anlatsan, yine de onlar Allah'ın mağfiretini anlayamazlar. İşte bu onların, Allah'ı ve o resul'ü görmemezlikten gelmeleri sebebiyledir. Hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapanlar, Allah'a yol bulamazlar.

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلاَفَ رَسُولِ اللّهِ وَكَرِهُواْ أَن يُجَاهِدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَقَالُواْ لاَ تَنفِرُواْ فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَّوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ

Ferihal muhallefûne bi makadihim hılâfe resûlillâhi ve kerihû en yucâhidû bi emvâlihim ve enfusihim fî sebîlillâhi ve kâlû lâ tenfirû fîl harr kul nâru cehenneme eşeddu harrâ lev kânû yefkahûn

Feriha el muhallefun	: sevinç, hoşlanma, ferah, aykırı, geride kalan,
bi makadi-him	: koltuk, oturma, onlar, kalıp oturmaları ile
Hilafe	: aykırı, karşı çıkma, muhalefet etme,
resuli Allâh	: resul, hakikati gösteren, Allah
Ve kerih en yucâhidû	: küçük görme, hor, hakir, mücadele, gayret
Bi emval hum	: malları ile, değerleri, onlar
ve enfusi-him	: canları, kendiler, nefsleri, onlar
fî sebîli Allâh	: Allah'ın yolunda, hakikatlerinde,
ve kalu la tenfir	: dediler, yok, sefer, koşmak,
fi el har	: içinde, sıcak, hararet
Kul nâr cehenneme	: anlat, ateş, yakıp yıkıcı olan, cehalet cehennemi
eşed har	: daha fazla, şiddet, sıcak
Lev kanu yefkahûne	: eğer, keşke, oldu, anlamak, idrak etme, anlasalardı

81- Onlar oturdukları yerlerde Allah'ın hakikatini gösterene karşı çıkarlar, aykırı hareket etmekten hoşlanırlar ve Allah yolunda malları ve canları ile hakikatler için mücadele edenleri hor görürler ve derler ki: Böyle hararetle her yere koşmayın. De ki: Cehalet cehenneminin ateşinde daha fazla hararet vardır. Keşke anlayanlardan olsalardı.

-82-

فَلْيَضْحَكُواْ قَلِيلاً وَلْيَبْكُواْ كَثِيرًا جَزَاء بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ

Fel yadhakû kalîlen vel yebkû kesîrâ cezâen bi mâ kânû yeksibûn

fe li yadhakû kalilen	: bundan böyle, gülsünler, az, çok az, biraz
ve li yebkû kesiran	: ağlasınlar, çok
Cezae	: karşılık,
bima kanu yeksibûn	: şeyler, sebebiyle, kazanmış oldukları, elde etme

82- Bundan böyle elde ettikleri şeylere karşılık olarak az gülsünler ve çok ağlasınlar.

فَإِن رَّجَعَكَ اللّهُ إِلَى طَآئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُواْ مَعِيَ أَبَدًا وَلَن تُقَاتِلُواْ مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُواْ مَعَ الْخَالِفِينَ

Fe in receakallâhu ilâ tâifetin minhum festezenûke lil hurûci fe kul len tahrucû maiye ebeden ve len tukâtilû maiye aduvv innekum radîtum bil kuûdi evvele merratin fakudû meal hâlifîn

fe in recea ke Allah	: eğer, dönmek, sen, Allah
ilâ tâifetin minhum	: bir topluluğa, taife, onlardan
fe istezenû ke	: artık, izin, yetki, icazet, sen,
li el huruc	: için, dışarı çıkmak, hariç,
fe kul len tahrucu	: artık, anlat, değil, asla, çıkmak, hariç, dışarı
Maiye ebeden	: benimle beraber, birlikte, ebediyyen
ve len tukatilu	: asla, değil, yok, mahv etme, yok etme, yazık, öldürme,
Maiye aduvven	: benimle beraber, düşman
inne-kum raditum	: doğrusu, siz, razı olmak, hoşnut, memnun, siz
bi el kuudi	: oturmak, bulunduğun yerde kalmak
Evvele merratin	: ilk, ilk önce, daha önce, defa, kere, önceki hal
Fe akudu mea	: öyleyse, oturmak, beraber, birlikte,
el halifin	: geri kalan, eski halde, eski elbise,

83- Eğer sen onlardan bir topluluğa Allah'ı anlatmak için dönsen, senden eski bildiklerine çıkmak için izin isterler. Artık de ki: Benimle birlikteliği anlamışsanız, ebediyen eski bildiklerinize çıkamazsınız ve beni anlamışsanız, düşmanlık yapamazsınız, asla öldüremezsiniz. Doğrusu siz bulunduğunuz yerlerde önceki hallerinizden hoşlanmışsanız, bundan böyle geride kalanlarla birlikte eski hallerinizde kalırsınız.

-84-

وَلاَ تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلاَ تَقُمْ عَلَىَ قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُواْ بِاللّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُواْ وَهُمْ فَاسِقُونَ

Ve lâ tusalli alâ ehadin minhum mâte ebeden ve lâ tekum alâ kabrihi innehum keferû billâhi ve resûlihî ve mâtû ve hum fâsikûn

ve la tu sala	: yok, dua, yönelme, bağlanma, uyma, ulaşmaz,
Ala ehad minhum	: üzerine, biri için, onlardan,
mate ebed	: ölünceye kader, öldü, ebediyyen
ve lâ tekum	: yok, durma, değil,
ala kabri hi	: üzerine, ulu, büyük, ileri gelen, o
inne-hum keferu bi allah	: muhakkak, onlar, örten, görmemezlikten gelen Allah
ve resûli-hi	: resul, hakikati gösteren, o
ve matû	: öldü, ölünceye kadar, kaybetti,
ve hum fasıkun	: onlar hakikatlerin dışına sapan, çıkan

84- Onlardan o halde kalan birine ölünceye kadar uyma ve o toplumun ileri gelenlerinden biri olsa bile orada durma. Muhakkak ki onlar Allah'ı ve o resul'ü görmemezlikten gelirler ve onlar ölünceye kadar hakikatlerin dışına çıkmış olarak kalırlar.

-85-

وَلاَ تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلاَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

Ve lâ tucibke emvâluhum ve evlâduhum, innemâ yurîdullâhu en yuazzibehum bihâ fîd dunyâ ve tezheka enfusuhum ve hum kâfirûn

fe lâ tucib-ke	: artık, yok, merak, acayip, hoş, imrenmek özenmek, sen,
emval hum	: mallar, değerleri, mal mülk, onlar,
ve lâ evlâdu-hum	: yok, evlat, çocukları, onlar
İnnema yurîdu Allâh	: ancak, sadece, istek, irade, Allah
en yuazzibe-hum biha	: için, azap, sıkıntı, onlar, onda, o halde
fi el dunyâ	: dünya hayatında
Ve tezheka enfusu-hum	: kayıp, çıkar, onların nefsleri, canları, anlamayı kaybeden
Ve hum kafirûne	: onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

85- Bundan böyle onların mallarına özenme ve onların evlatlarına özenme. Ancak Allah'ın iradesine bağlan. Dünya hayatında onların o sıkıntılı hallerinde olma ve onlar nefslerini anlamayı kaybedenlerdir ve onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir

-86-

وَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُواْ بِاللّهِ وَجَاهِدُواْ مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُوْلُواْ الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُواْ ذَرْنَا نَكُن مَّعَ الْقَاعِدِينَ

Ve izâ unzilet sûretun en âminû billâhi ve câhidû mea resûlihistezeneke ulût tavli minhum ve kâlû zernâ nekun meal kâidîn

ve izâ unzilet	: sunsan, bildirsen, indirildiği zaman,
suretun	: dış yüz, nusha, şekil, suretler
en aminû bi Allah	: inanmak, iman etmek, Allah
ve câhidû mea	: hakikatler için gayret göstermek, mücadele, birlikte,
resul hi	: resul, hakikati gösteren, o
istezene-ke	: izin, yetki, icazet, sen
ulû et tavli minhum	: yücel, ulu, uzun, zengin, büyüklük içinde olan, onlardan
ve kâlû zerna nekun	: dediler, bırak, olalım, bizi eski halimizde bırak
mea el kâidîne	: beraber, birlikte, eski halde kalan, oturanlarla,

86- Allah'a iman edin ve o resul ile beraber hakikatler için mücadelede edin, suretlerde kalmayın diye bildirsen, onlardan büyüklük içinde olanlar senden izin isterler ve derler ki: Bizi eski halimizde bırak, o halde kalanlarla birlikte olalım.

-87-

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَفْقَهُونَ

Radû bi en yekûnû meal havâlifi ve tubia alâ kulûbihim fe hum lâ yefkahûn

Radû bi en yekune	: razı olma, hoşlanma, hoşnut, olmak,
Mea el havâlifi	: beraber, birlikte, çevre, civar, etrafındakiler
ve tubia ala kulub him	: kapalı, kalpleri, onlar
Fe hum lâ yefkahûne	: artık, onlar, yok, idrak etme, anlayamazlar

87- Onlar etrafındakilerle beraber o hallerinden hoşlanırlar ve onların kalbleri hakikatleri anlamaya kapalıdır. Böylece onlar hakikatleri idrak edemezler.

-88-

لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ جَاهَدُواْ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأُوْلَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Lâkin el resûlu vellezîne âmenû meahu câhedû bi emvâlihim ve enfusihim ve ulâike lehumul hayrâtu ve ulâike humul muflihûn

Lâkin el resul	: lakin, fakat, resul, hakikati gösteren,
ve ellezine âmenû	: iman edenler, inanan kimseler
mea-hu cahedu	: onunla birlikte, mücadele, hakikatler için gayret gösterme
bi emval him	: malları ile, onlar,
ve enfus him	: canları, nefsleri, onlar
ve ulaike lehum	: işte onlar,
el hayrât	: iyiliklerde güzelliklerde olma, hayırlı işlerde, faydalı,
ve ulaike hum	: işte onlar
el muflihûn	: felah bulan, kurtuluş, huzur bulma, özü anlama

88- Fakat hakikati gösteren ve iman edenler hep birlikte, malları ve canları ile hakikatler için mücadele ederler, işte onlar iyiliklerde güzelliklerde olanlardır ve işte onlar felah bulanlardır.

-89-

أَعَدَّ اللّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Eaddallâhu lehum cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fîhâ zâlikel fevzul azîm

eadde Allâh lehum	: hazır, vardır, Allah, onlar
Cennatin tecri	: cennet, huzur, zevk, vardır, akar
min tahtihâ el enhâr	: altından nehirler, ilim,
Halidine fiha	: devamlı, ebedi, orada, o halde
Zalike el fevzu el azîmu	: işte bu, büyük kurtuluş, büyük, yüce

89- Onlar Allah'ta huzur bulurlar, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o haldedirler. İşte yüce kurtuluş budur.

-90-

وَجَاء الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُواْ اللّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Ve câel muazzirûne minel arâbi lî yuzene lehum ve kaadellezîne kezebûllâhe ve resûlehu se yusîbullezîne keferû minhum azâbun elîm

ve cae el muazzirun	: geldi, sundu, bildirdi, mazeret, özür, bahane
min el arabi	: bedevi, dolaşıp duran, eski hallerinde kalan
li yuzene lehum	: izin için, yetki, onlar,
kaade	: o halde kalan, oturan, geride kalan
ellezine kezebû Allâh	: o kimseler, yalanlarda kalan, allah
ve resûle-hu	: resul, hakikati gösteren, o,
Se yusibe	: isabet, temas,
ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
minhum azab elim	: onlardan, sıkıntı, azap, elim, acı

90- Eski halleriyle dolaşıp duranlar, kendi bildiklerinde kalmak için izin isterler, mazeret bildirirler. Allah hakkında yalanlarda kalanlar ve o resul'ü anlayamayan kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselerden olmaları sebebiyle acı sıkıntılarda kalırlar.

-91-

لَّيْسَ عَلَى الضُّعَفَاء وَلاَ عَلَى الْمَرْضَى وَلاَ عَلَى الَّذِينَ لاَ يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُواْ لِلّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِن سَبِيلٍ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Leyse alâd duafâi ve lâ alâl merdâ ve lâ alâllezîne lâ yecidûne mâ yunfikûne haracun izâ nasahû lillâhi ve resûlihî mâ alâl muhsinîne min sebîl vallâhu gafûrun rahîm

Leyse ala el duafai	: değildir, yoktur, üzerine, için, yazıf olan, güçsüz,
Ve la ala el merdâ	: yok, hastaların üzerine
Ve ala ellezine la yecidune	: üzerine, için, o kimseler, yok, bulamayan
mâ yunfikûne	: değil, şey, ne, infak, verecek, harcamak,
haracun	: zorluk
izâ nasahû li allah	: samimi, sadık, öğüt, öneri, nasihat edip, Allah için
ve resul hi	: Allah için ve resul, o
ma ala el muhsinine	: üzerine yoktur, tüm özüyle hakikate bağlı olan, muhsin
Min sebil	: bir yol, hak yolu,
Ve Allah gafur	: Allah, mağfiret eden, bağışlayan
rahim	: rahim olan,

91- Zayıf olanlar, hasta olanlar, bir zorluk içinde olup infak edecek bir şey bulamayan kimseler, Allah ve resul'ü için etrafındaki kimselere öğüt verdikleri müddetçe, onlara bir vebal yoktur. Hakk yolunda tüm özüyle hakikatlere bağlı olanların üzerine de bir vebal yoktur. Allah mağfiret edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

وَلاَ عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لاَ أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّواْ وَّأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلاَّ يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ

Ve lâ alâllezîne izâ mâ etevke li tahmilehum kulte lâ ecidu mâ ahmilukum aleyhi tevellev ve ayunuhum tefîdu mined demi hazenen ellâ yecidû mâ yunfikûn

ve la ala ellezine	: yok, değil, o kimselerin üzerine yoktur
iza mâ etev ke	: olduğunda, değil, şey, ne, gelme, sen
li tahmile-hum	: için, taşıma, bir şey getirme, onlar
Kulte la ecidu	: sen dedin, dediğinde, yok, bulma,
mâ ahmilu-kum aleyhi	: şey, ne, değil, taşıma, getirme, siz, üzerine, onlara
tevellev	: döndüler, sürdü, aldı, kendi bilişlerine dönerler
ve ayunu hum	: aynılık, gözler, şeref, birlik, benzer, onlar,
tefidu	: taşan, akmak,
min ed demi hazenen	: damla, gözyaşı, kandan, hüzün, üzüntü, keder
ela yecidû	: bulamaması, bulamaz,
ma yunfikune	: infak edecek bir şey, veremeyen

92- Eski bildikleriyle sana gelmeyenler ve eski bildiklerine geri dönenlerden siz bir şey getirmeyin denildiğinde ona uyanlar ve infak edecek bir şey bulamayıp hüzünlenenler, bir birlik içinde duran o kimselere de bir vebal yoktur.

-93-

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاء رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

İnnemâs sebîlu alâllezîne yestezinûneke ve hum agniyâu radû bi en yekûnû meal havâlifi ve tabeallâhu alâ kulûbihim fe hum lâ yalemûn

İnnemâ el sebil	: ancak, sadece, yol,
Ala ellezine yestezinûn ke	: bazı kimseler, izin isteme, yetki, icazet, sen
ve hum agniyau	: onlar, gani olma, zengin, varlık sahibi, makam mevki
Radu bi en yekûnû	: razı, hoşnut, hoşlanma, olmak
mea el havâlifi	: beraber, geride kalma, kendi bilişlerinde kalma
ve tabea allah	: kapalı, mühürlü, Allah
Alâ kulubi him	: üzerini, kalpleri, onlar
Fe hum la yalemune	: böylece, onlar, yok, bilme, bilmezler,

93- Ancak bazı kimseler, o yolda senden makam mevki sahibi olmak için izin isterler. Onlar geride bıraktıkları hallerden hoşlanırlar. Onların kalbleri Allah'ın hakikatlerine kapalıdır, işte onlar hakikatleri bilemezler.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُل لاَّ تَعْتَذِرُواْ لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Yatezirûne ileykum izâ recatum ileyhim kul lâ tatezirû len numine lekum kad nebbe enallâhu min ahbârikum ve se yerâllâhu amelekum ve resûluhu summe tureddûne ilâ âlimil gaybi veş şehâdetî fe yunebbiukum bi mâ kuntum tamelûn

Yatezirûne ileykum	: özür, bahane, mazeret, size
izâ recatum ileyhim	: siz geri döndüğünüz zaman, onlara
Kul la tatezirû	: anlat, yok, mazeret, özür, bahane,
len numine	: değil, asla, inanma
Lekum kad	: size, oldu, olmuştu
nebbe ene allâh	: haber, bilgi, bildirme, ben, allah
min ahbâri-kum	: haber, bilgi verme, siz
ve se yerâ Allâh	: görme, bilme, tanımak, Allah,
amel kum	: amel, çalışma, gayret, siz
ve resûlu-hu	: resulü, hakikati gösteren, o
Summe tureddune	: sonra, döndürülme, dönmek, reddetmek, geri dönmek
İla âlimil gaybi	: ancak, ilmin sahibi, görünmeyen bilinmeyen âlem
ve el şehâdetî	: heran her yerde hazır olan, görünen, bilinen,
fe yunebbiu-kum	: öyle ki, böylece, size haber verecek, bildirilir,
bi mâ kuntum tamelun	: şeyleri, oldunuz, yaptığınız, amelleriniz

94- Onlar eski bildiklerine döndüklerinde size mazeret bildirirler. De ki: Mazeret bildirmeyin, siz inanmadınız. Allah hakkındaki bilgileri size bildirdim. Siz Allah'ı tanımak için gayret gösterin ve resulünü anlayın. Sonra siz eski bildiklerinizi bırakın, görünen ve görünmeyen âlemdeki ilmin sahibine dönün. Öyle ki yapmakta olduğunuz şeylerden hakikatler size her an bildirilir.

-95-

سَيَحْلِفُونَ بِاللّهِ لَكُمْ إِذَا انقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُواْ عَنْهُمْ فَأَعْرِضُواْ عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاء بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ

Se yahlifûne billâhi lekum izânkalebtum ileyhim li turidû anhum fe arıdû anhum innehum ricsun ve mevâhum cehennem cezâen bi mâ kânû yeksibûn

se yahlifûne bi Allah lekum	: yemin edecekler, Allah, size
izâ inkalebtum ileyhim	: köklü değişiklik, değişme, çevirmiş, dönmüş, onlar
Li turidu an-hum	: için, dönme, yüz çevirme, onlardan
fe arıdû anhum	: artık yüz çevirin, onlardan
inne-hum ricsun	: muhakkak ki onlar, pis, kirli, cehalet kirliliği
ve mevâ hum	: sığınak, barınak, bulunulan yer,
cehennem ceza	: cehaletin cehennemi, yakıcı olan, karşılık
bi mâ kânû	: oldukları şeyler sebebiyle
Bi ma kanu yeksibûne	: kesbederler, kazanırlar

95- Onlardan yüz çevirdiğiniz için, size değişeceklerine dair Allah adına yemin ederler. Artık onlardan uzak dur. Muhakkak ki onlar cehaletin, egonun kirliliğindedirler ve yaptıklarına karşılık onların bulundukları yer cehaletin cehennemidir.

-96-

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْاْ عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْاْ عَنْهُمْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

Yahlifûne lekum li terdav anhum fe in terdav anhum fe innallâhe lâ yerdâ anil kavmil fâsikîn

Yahlifûne lekum	: yemin ederler, size
Li terdav an-hum	: için, razı, hoşnut, benimseyen, karşılamak, onlardan
fe in terdav anhum	: o zaman, eğer, razı, memnun, onlardan
fe inne Allâh la yerda	: doğrusu, Allah, yok, razı, hoşnut
an el kavmi el fâsikîne	: fasıklar kavminden, sapan, hakikatlerden sapan,

96- Kendilerden razı olmanız için size yemin ederler. Fakat siz onlara sevgi gösterseniz de, doğrusu kendi bilişlerine sapanlar Allah'ın hakikatlerinden hoşlanmazlar

-97-

الأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلاَّ يَعْلَمُواْ حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

El arâbu eşeddu kufran ve nifâkan ve ecderu ellâ ya'lemû hudûde mâ enzelallâhu alâ resûlihî vallâhu alîmun hakîm

el arâb	: bedevi, dolaşan, dolaşıp duran,
eşed kafr	: daha fazla, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
ve nifak	: ikiyüzlü, bozguncu, arabozucu,
Ve ecder ellâ yalemû	: daha layık, yatkın, bilmemeye,
hudud	: sınır, had, ölçü, hüküm
Ma enzele Allâh	: sunulan şey, verilen, bildirilen, Allah,
ala resul hi	: resul, hakikati gösteren, o
ve Allâh alim	: Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
hakim	: hâkim olan, hükmün sahibi,

97- Hakikatleri görmemezlikten gelenler, daha fazla cehalet halleriyle dolaşırlar. Onlar ikiyüzlülüğe ve Allah'ın sunduğu şeyleri ve o resulün açıkladığı o ölçüleri bilmemeye daha yatkındırlar ve onlar ilmiyle tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu bilemezler.

-98-

وَمِنَ الأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Ve minel arâbi men yettehızu mâ yunfiku magramen ve yeterabbesu bi kumud devâir aleyhim dâiratus sevi vallâhu semîun alîm

ve min el Arabi	: bedevi, dolaşıp arayan,
Men yettehızu	: kimseler, edinme, yapma,
Ma yunfiku	: değil, şey, ne, infak, vermez,
magramen	: ayartıcı, zarar, ziyan
ve yeterabbesu bikum	: bekler, sizi, takip eder
ed devâire	: devirler, dönemler, olayların değişmesi, hareketler
Aleyhim dâiratu	: onların, kendileri, dönem, süreç, cember, hareket etmek
es sevi	: kötü, fena,
ve allâh semiun alim	: Allah, işitme, ilmin sahibi

98- Gezip dolaşanlardan öyle kimseler vardır ki, edindiği şeyleri zarara uğrar diye vermezler. Sizin değişimlerinizi takip ederler ve kendileri ise fena hallerle hareket ederler ve işittirenin, ilmin sahibinin Allah olduğunu bilmezler.

-99-

وَمِنَ الأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ قُرُبَاتٍ عِندَ اللّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve minel arâbî men yuminu billâhi vel yevmil âhıri ve yettehızu mâ yunfiku kurubâtin indallâhi ve salavâtir resûl e lâ innehâ kurbetun lehum se yudhıluhumullâhu fî rahmetihî innallâhe gafûrun rahîm

ve min el Arabi	: bedevi, gezip dolaşan, arayan
Men yumini bi Allah	: kim, kimse, iman eder, Allah
ve el yevmi el âhıri	: sonunda,
ve yettehızu	: edinir, kabul eder, sığınır, sarılır,
ma yunfiku	: şey, ne, değil, infak, verme
Kurubâtin inde Allah	: yakınlıklar, katında, ona ait olan, Allah
ve salavâti	: her şeyiyle hakka yönelme, hakka bağlılık,
el resûli	: resul, hakikati gösteren,
E la innehâ kurbetun lehum	: öyle değil mi, gerçekten o, yakınlık, onlar
se yudhılu-hum	: dahil olma, girme, onlar,
Allah fî rahmeti-hi	: Allah, içindeki, rahmet, o, kendi
inne Allâh gafur	: muhakkak ki Allah, mağfiret, temizleyen,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

99- Gezip dolaşan öyle kimseler vardır ki, Allah'a ve sonlarına inanırlar ve hakikatlere sarılırlar, edindikleri şeylerden verirler, Allah'a olan yakınlığı bilirler ve resulün her şeyiyle her zaman Hakk'a yöneldiğini anlarlar. Onların; o hakikatlere dahil olması, kendilerindeki

Allah'ın rahmetini anlaması, doğrusu o yakınlık değil midir? Muhakkak ki Allah lütuflarını tertemiz sunandır, tüm varlığı özünden varedendir.

-100-

وَالسَّابِقُونَ الأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Ves sâbikûnel evvelûne minel muhâcirîne vel ensâri vellezînettebeûhum bi ıhsânin radıyallâhu anhum ve radû anhu ve eadde lehum cennâtin tecrî tahtehâl enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ zâlikel fevzul azîm

ve es sâbikûne	: önde olanlar, irfan sahibi, ileri derecede olan
el evvelûne	: ilk, öncelik, önceki, ileride,
min el muhâcirin	: hicret, göç eden, bir yerden bir yere taşınan,
ve el ensar	: yardımcı olan, koruyan,
ve ellezine ettebeû-hum	: onlara tâbi kimseler, takip edenler, uyanlar,
bi ıhsânin	: iyilik, bağış, ihsan ile, iyi haller,
radıye Allâh anhum	: razı olma, mutlu, hoşnut, Allah, onlar, kendilerinde,
ve radû an-hu	: rıza, mutlu, huzurlu, o rıza üzere olan,
ve eadde lehum cennet	: hazırladı, onlara, cennet
Terci tahte ha el enhar	: akar, vardır, makamlarında, nehir, akıp giden ilim
Halidina fiha ebeden	: ebedi, devamlı, orada, sonsuz, hep
zâlike el fevzu el azîmu	: işte bu, büyük kurtuluştur,

100- Hakikatlerin arayışı için bir yerden bir yere göç edip, irfan bakımından ileri derecede olanlar ve hakikatleri arayanlara yardım edenler ve iyi hallerde onları takip edenler, onlar Allah'ın rızasını anlamışlardır ve onlar o rıza üzere hareket ederler. Onlar için huzur vardır. Makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hallerle hareket ederler. İşte O yüce kurtuluş budur.

-101-

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُواْ عَلَى النِّفَاقِ لاَ تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ

Ve mimmen havlekum minel arâbi munâfikûn ve min ehlil medîneti meredû alân nifâkı lâ talemuhum nahnu nalemuhum se nuazzibuhum merrateyni summe yuraddûne ilâ azâbin azîm

ve minmen havle hum	: o kimselerden, etraf, çevre, siz
min el Arabi	: gezip dolaşan, arayışta olan,
munafıkun	: ikiyüzlü, münafık, içi başka dışı başka, nifakta,
ve min ehle	: ehli, sahip, yetkili, halk, ehil kimse, kâmil, usta,
el medîneti	: medeniyet, uygarlık,
Meredû	: adette kalmış, alışmış, hastalık,
nifâkı	: nifak üzerinde olma, ikilikte, ayrımcılık,
la talemu hum	: yok, bilme, onları
Nahnu nalemu hum	: biz, ilmin sahibi, bilmek, onlar

se nuazzibu hum : azap, sıkıntı
merrateyn : ikilikte kalma, iki kere, defa, kez,
Summe yuraddûne : sonra, döndürülecekler, çevrilecekler, reddeden
ilâ azâbin azîmin : azap, sıkıntı, büyük, ağır,

101- Çevrenizde dolaşıp duran içi başka dışı başka olanlar vardır ve uygar olduklarını düşünüp ikilikte kalmış, adetlerde kalmış olanlar da vardır. Bizi bilenler de vardır, Bizi bilemeyenler de vardır. Onlardan ikilikte kalanlar Bizi bilememenin sıkıntısındadırlar. Sonra onlar hakikatleri reddetme halinde büyük sıkıntılardadır.

-102-

وَآخَرُونَ اعْتَرَفُواْ بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُواْ عَمَلاً صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve âharûn eterefû bi zunûbihim haletû amelen sâlihan ve âhara seyyiâ asâllâhu en yetûbe aleyhim innallâhe gafûrun rahîm

ve âharûne iterefû : diğerleri, başkaları, sonra, itiraf, anlama,
bi zunûbi-him : fenaların, hatalar, günahlarını
Haletu : karıştırma, karışık, suret, hâl, keyfiyet,
amelen sâlihan : salih amel, dosdoğru çalışma, iyi çalışmalar
ve âhara seyyien : diğer, başka, sonra, kötü, fena,
asâ Allâh : umulur ki, belki, Allah,
en yetube aleyhim : yönelme, tevbe, hatasını anlayıp dönen, onların,
inne Allâh gafur : muhakkak ki Allah, mağfiret eden, temizleyen,
rahim : rahim olan, varlığı özünden var eden,

102- Onlar iyi amelle kötü ameli karıştırdılar, bu konuda hata ettiklerini anlayanlar da oldu. Umulur ki onlar yaptıkları hataları bir daha yapmamak üzere Allah'a dönerler. Muhakkak ki Allah lütuflarını tertemiz sunandır, tüm varlığı özünden varedendir.

-103-

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلاَتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ وَاللّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Huz min emvâlihim sadakaten tutahhiruhum ve tuzekkîhim bihâ ve salli aleyhim inne salâteke sekenun lehum vallâhu semîun alîm

Huz min emvali-him : almak, çekmek, gayret, sarılmak, mal, varlık, değer, onlar
sadakaten : içtenlik, samimi, doğruluk, sağlam, sadaka, vermek
tutahhiru-hum : temizleme, arıtma, saflaştırma, onları
ve tuzekki-him biha : aklama, temizlenme, aydınlanma, anlayış, kavrayış,
ve salli aleyhim : bağlantı, yönelmek, dua, onlara, onlarda
İnne salate-ke : muhakkak, bağlılığın, salât, hakka bağlılık,
Sekenun lehum : huzur, sukun, onlar
ve Allâh semiun alim : Allah, işittiren, ilmin sahibi, ilmiyle var eden

103- Onlar değerlere sarılsınlar, onlar cehaletten temizlenip sadakat içinde olsunlar ve onlar hakikatlerle aydınlansınlar. Muhakkak ki senin bağlılık şuurunda olduğun gibi onlarda bağlılık şuurunda olurlarsa huzur bulurlar. Allah işittirendir, ilmin sahibidir

-104-

أَلَمْ يَعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

E lem yalemû ennallâhe huve yakbelut tevbete an ibâdihî ve yehuzus sadakâti ve ennallâhe huvet tevvâbur rahîm

e lem yalemû	: Bilemediler mi, anlamadılar mı?
enne allah	: Olduğunu, Allah
Huve yakbelu	: O, kabul eden,
el tevbete	: tevbe, yaptıklarından pişmanlık duyma, hatasını anlayan
an ibâdi-hi	: kullarından
ve yehuzu el sadakat	: alır, sarar, kuşatır, doğruluk, gerçek, verme, içtenlik
ve enne allâh	: muhakkak ki Allah
Huve el tevvab	: o, tövbeleri kabul eden,
el rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

104- Allah'ın ne olduğunu bilemediler mi? O'dur kullarının tövbelerini kabul eden ve tüm gerçekliğiyle onları saran. Muhakkak ki Allah, O'dur tövbeleri kabul eden, tüm varlığı özünden vareden.

-105-

وَقُلِ اعْمَلُواْ فَسَيَرَى اللّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve kulimelû fe se yerâllâhu amelekum ve resûluhu vel muminûn ve se tureddûne ilâ âlimil gaybi veş şehâdeti fe yunebbiukum bi mâ kuntum tamelûn

ve kul imelû	: de, çalışın, gayret gösterin, amel edin, yapın
ve se yerâ Allâh	: görmek, bilmek, tanımak, Allah,
amel kum	: amel, çalışma, gayret etmek, siz
ve resûlu-hu	: resul, o
ve el muminûne	: ve müminler
ve se tureddune	: sonra, döndürülme
İla âlim el gaybi	: ancak, sadece, görünmeyen bilinmeyen alemin sahibi
ve el şehâdetî	: heran her yerde hazır olan, görünen
fe yunebbiu-kum	: öyle ki, haber, bildirilme, siz,
bi mâ kuntum tamelun	: şeyleri, oldunuz, yaptığınız, amelleriniz

105- De ki: Çalışın, Allah'ı tanımak için gayret gösterin ve Resulünü de anlayın ve siz eski cehalet bildiklerinizi bırakın, görünen ve görünmeyen âlemdeki ilmin sahibine dönün ve müminlerden olun. Öyle ki yapmakta olduğunuz şeylerden hakikatler size her an bildirilir.

-106-

وَآخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve âharûne murcevne li emrillâhi immâ yuazzibuhum ve immâ yetûbu aleyhim vallâhu alîmun hakîm

ve âharûne murcevne	: diğerleri, başka, ertelenmiş, tehir edilmiş
li emri allâh	: işleyiş, hüküm, kanun, emir, Allah
İmma yuazzibu-hum	: ama, sıkıntılarda olan, onlar
ve immâ yetube aleyhim	: ama, yahut, tevbe, yönelme, onların
ve allâhu alim	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hükmün sahibi,

106- Allah'ın tüm varlıktaki işleyişini anlamak için diğerleri gibi ertelemeyin. Ya onlar sıkıntılarda kalacaklardır, ya da onlar da tövbe edip yöneleceklerdir. Allah ilmiyle varedendir, tüm varlığa tecellileriyle hâkim olandır.

-107-

وَالَّذِينَ اتَّخَذُواْ مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللّهَ وَرَسُولَهُ مِن قَبْلُ وَلَيَحْلِفَنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلاَّ الْحُسْنَى وَاللّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

Vellezînettehazû mesciden dırâran ve kufran ve tefrîkan beynel muminîne ve irsâden li men hâraballâhe ve resûlehu min kabl ve le yahlifunne in erednâ illâl husnâ vallâhu yeşhedu innehum le kâzibûn

ve ellezîne ettehazû	: o kimseler, edindiler, yaptılar, sarıldılar,
Mesciden	: tüm varlığıyla teslim olunan yer, mescid,
dıraran	: zarar, ziyan, ikilik,
ve kufran	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtmek
ve tefrikan	: ayırmak, ikilikte bırakmak,
beyne el müminin	: arasını, müminlerin
ve irsâden	: gözlemek, beklemek
li men hârabe allâhe	: içim, kim, mücadele, savaş, kavga, Allah
ve resûle-hu min kablu	: resulü, önceden, daha önce
ve le yahlifunne	: mutlaka yemin ederler
in ered-nâ	: isteriz, arzu ederiz, biz
illâ el husna	: ancak, sadece, iyilik, güzellik
Ve Allah yeşhedu	: Allah, her an her yerde olandır
inne-hum le kazibin	: doğrusu, onlar, elbette, yalanlarda kalanlardır

107- O kimseler; ikilik çıkaracak, zarar ziyan verecek, hakikatleri görmemezlikten gelip örtecek ve müminlerin arasına ikilik sokacak mescid yaptılar. Allah'ın hakikatleri için mücadele eden kimseleri gözetleme içinde oldular. Daha öncede o resul'ü takip etmişlerdi. Elbette biz iyiliklerden, güzelliklerden başka bir şey arzu etmeyiz, diye de yemin ederler. Allah her an her yerde hazır olandır. Doğrusu onlar elbette yalanlarda kalanlardır.

-108-

لاَ تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ
فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُواْ وَاللّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ

Lâ tekum fîhi ebedâ le mescidun ussise alât takvâ min evveli yevmin ehakku en tekûme fîhi fîhi ricâlun yuhıbbûne en yetetahherû vallâhu yuhıbbul muttahhirîn

lâ tekum fihi	: yok, bulunma, onun içine bulunma, girme,
ebeden	: ebediyen, hiçbir zaman,
Le mescidun	: elbette, mescid, tüm varlığıyla teslim olan
esase	: esas olan, doğru olan, asıl olan, bulunmak,
alâ et takvâ	: fenalardan sakınmak, ortak koşmamaktır
min evveli yevmin e hakk	: ilk günden, an, hak, doğru, gerçek, hakikatler, uygun
en tekume fihi	: olman, onun içinde, orada,
fî-hi rical yuhibbin	: onun içinde, orada, ileri gelen, yüksek makam, sevgi
en yetetahherû	: temizlenmek, arınmak
ve Allah yuhıb	: Allah, sevgi, aşk,
el muttahhirin	: temizlenme, arınma

108- Hiçbir zaman onun içinde olma. Elbette esas olan mescid, fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak üzere ilk andan itibaren hakikatlerin sunulduğu yerdir. Orada ol. Orada yüce makamlarda temizlenmek vardır ve o temizlenmede Allah sevgisi vardır.

-109-

أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ
عَلَىَ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

E fe men essese bunyânehu alâ takvâ minallâhi ve rıdvânin hayrun em men essese bunyânehu alâ şefâ curufin hârin fenhâra bihî fî nâri cehennem vallâhu lâ yehdîl kavmez zâlimîn

e fe men esesa	: o kimse mi? Esas olan, doğru olan, temel, asıl, hakikat
bunyâne-hu	: yapı, bina, esas, beden, vucüd, durum,
Ala takva min allâhi	: üzerine, fenalardan sakınma ortak koşmama, Allah
ve rıdvanin hayrun	: rıza, hoşnutluk, memnun, hayırlı, iyi, yararlı, faydalı
Emmen esase bunyan hu	: yada, o kimse mi, esas, doğru, yapı, beden, o
ala şefa	: üzeri, karşı, kenar, taraf, uç, ayrılık
curufin	: çürük, anlayışın çürüklüğü, zayıflığı,
hârin	: kayan, idraksiz, kargaşa, yıkılmış, hor, yarmak
fe inhar bi-hi	: böylece, çöküş, yıkılma, orada, onun içinde
fî nâri cehenneme	: cehennem ateşinin içine
Ve Allah la yehdî	: Allah, yok, yol bulma, hidayet
el kavme ez zâlimîne	: kimse, topluluk, zulümlerde olanlar,

109- Asıl olan; fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayan ve faydalı olan, memnunluk veren kimsenin yapısı mı? Yoksa anlayışı sağlam bir temele dayanmayan, yıkılıp giden, ayrılıklar üzere olan kimsenin yapısı mı daha esastır. İşte o halde olanın içinde bir çöküş, içinde cehalet cehenneminin ateşi vardır. Zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-110-

لاَ يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْاْ رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلاَّ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Lâ yezâlu bunyânuhumullezî benev rîbeten fî kulûbihim illâ en tekattaa kulûbuhum vallâhu alîmun hakîm

lâ yezâl bunyan	: yok, kaybolmaz, ortadan kalkmaz, yapı, durum, esas,
hum ellezi	: onlar, o kimseler,
benev ribeten	: bina, vücud, oluşturma, var olmak, inşa, şüphe,
fi kulûbi-him	: onların kalplerinde
İllâ en tekattaa	: ancak, sadece, kırmak, parçalanmak, bütünlüğü bozma
kulûbu-hum	: onların kalbleri
ve Allâh alim hakim	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden, hâkim olan

110- Onların kalblerinde şüpheleri var oldukça, onların durumları ortadan kalkmaz. Onların kalblerinde sadece bütünlüğü bozmak vardır. Allah tüm varlığa ilmiyle hâkim olandır.

-111-

إِنَّ اللّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُم بِأَنَّ لَهُمُ الجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللّهِ فَاسْتَبْشِرُواْ بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

İnnallâheşterâ minel mu'minîne enfusehum ve emvâlehum bi enne lehumul cenneh yukâtilûne fî sebîlillâhi fe yaktulûne ve yuktelûne vaden aleyhi hakkan fît tevrâti vel incîli vel kurân ve men evfâ bi ahdihî minallâhi festebşirû bi beyıkumullezî bâyatum bihî ve zâlike huvel fevzul azîm

inne Allâh	: muhakkak ki, Allah,
işterâ	: tercih, satın almak, satmak, teslim etmek,
min el muminine	: müminler,
enfus hum	: nefs, can, kendileri, varlığını, onlar
ve emvâle-hum	: mal, varlık, değerler, onlar
bi enne lehum el cennet	: onlar, cennet, huzur
Yukâtilûne	: mücadele, gayret, ölme, mahv etmek,
fi sebil Allah	: Allah yolunda, hakikatler için,
fe yaktulûne	: böylece, gayret, yok etme, öldürülür
Ve yektulune	: gayret, mücadele, yazık etmek, karşı çıkmak
vaden aleyhi hakk	: vaad, söz, onun, hak, hakikat, gerçek
fî et tevrat	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,

ve incil	: müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,
ve el kuran	: okunan şey, tüm varlık kitabı,
Ve men evfâ	: kim, yerine getirme,
bi ahdihi min allah	: verilen söz, söz, o, Allah
fe istebşirû bi beyı kum	: artık, memnun, huzur, sevinin, alış veriş, değişim
ellezi bayatum bihi	: ki o, değiştirmek, vermek, alışverişi onda
Ve zalike huve	: işte bu, o,
el fevz el azim	: kurtuluş, yüce, yüce kurtuluş

111- Müminler, kendilerinin ve kendilerindeki tüm değerlerin sahibinin Allah olduğunu bilip teslim ederler. Huzur onlaradır. Allah yolunda hakikatler için mücadele ederler, birileri onlara karşı çıksa bile onlar hakikatler için mücadele ederler. Yasaları ve huzur veren bilgileri ve tüm kâinatın bir kitap olduğunu anlatmak için gayret ederler. Allah'a verdiği sözü yerine getiren kimselerden olurlar. Artık siz hakikatlerin alışverişinde olun, o yaptığınız alışverişle huzur bulun. İşte o yüce kurtuluş budur.

-112-

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدونَ الآمِرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

Et tâibûnel âbidûnel hâmidûnes sâihûner râkiûnes sâcidûnel âmirûne bil marûfi ven nâhûne anil munkeri vel hâfizûne li hudûdillâh ve beşşiril muminîn

el taibûne	: tövbe, yaptıklarından pişmanlık duyup dönen
el âbidûne	: kul olanlar, kulluğunu bilenler
el hamidune	: tecellilerin sahibini bilen, hamdın sahibini
el sâihûne	: hep onun hakikatleri anlamak, anlatmak için dolaşan
el râkiûne	: rüku, sıfat, nitelikler,
el sacidun	: secde, teslim, tüm varlığından geçmek,
El emrun bi el marufi	: emr, işleyiş, tavsiye, hüküm, arif, bilme, iyilikle,
ve en nâhûne	: yasak, men eder, uzak durmak, karşı durmak,
an el münker	: inkâr, kötülük
ve el hâfizûn	: muhafaza edenler, koruyanlar,
li hudud allah	: sınırlar, ölçü, uç, bucak, Allah
ve beşşiri	: müjde, sevindirici haber, huzur veren bilgi,
el muminîne	: müminleri

112- Yaptıklarından pişmanlık duyup dönenlere, kulluğunu anlayanlara, hamd sahibini bilenlere, hep O'nun hakikatlerini anlamak ve anlatmak için dolaşanlara, sıfatlara arif olup tüm varlığıyla teslim olanlara, Hakka arif olmayı tavsiye edenlere ve inkâra, kötülüğe karşı duranlara ve Allah'ın ölçüleri için koruyucu olanlara ve müminlere, huzur vardır.

-113-

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُواْ أَن يَسْتَغْفِرُواْ لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُواْ أُوْلِي قُرْبَى مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

Mâ kâne lin nebiyyi vellezîne âmenû en yestagfirû lil muşrikîne ve lev kânû ulî kurbâ min badi mâ tebeyyene lehum ennehum ashâbul cahîm

mâ kâne li en nebiy	: olmadı, olmaz, haber verenler için, bildiren,
ve ellezine amenû	: iman edenler
en yestagfirû	: mağfiret bulan, mağfiret eden, temizleyen,
li el müşrikin	: için, müddetçe, ortak koşanlar
ve lev kânû uli kurba	: olsalar bile, akraba, yakınlık
min badi ma tebeyen lehum	: sonra, apaçık açıklandıktan, onlara
Enne hum	: onlar oldular,
ashabu el cahimi	: kendine varlık nisbet eden, azmış, cehalet,

113- Hakikatleri bildirenlere ve iman edenlere; akrabaları bile olsa, Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat ettikleri müddetçe, onların mağfiret bulmaları için koşmaları uygun olmaz. Hakikatler apaçık onlara açıklandıktan sonra onlar kendilerine varlık isnat edip azmışlardan oldular.

-114-

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلاَّ عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِّلّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لأَوَّاهٌ حَلِيمٌ

Ve mâ kânestigfâru ibrâhîme li ebîhi illâ an mevıdetin vaadehâ iyyâhu fe lemmâ tebeyyene lehû ennehu aduvvun lillâhi teberree minhu inne ibrâhîme le evvâhun halîm

ve mâ kâne istigfâr	: olmadı, mağfiret, arınmak,
İbrâhîme li ebi hi	: İbrâhîm, babası için, atası, büyükleri,
İlla an mevıdetin	: ancak, sadece, zamanın, vaat edilen zaman,
Ve ad hâ iyya hu	: ona adet, vaat, yalnız ona
fe lemmâ tebeyyene	: artık, olunca, belli oldu, apaçık
Lehu enne-hu aduv li Allah	: ona, olduğu, o, düşman, Allah
Teberre min-hu	: uzak durdu, ondan
inne İbrâhîm	: muhakkak İbrâhîm,
le evvah	: duygu yüklü, merhametli, yakin ilim sahibi,
halim	: yumuşak huylu, duyarlı, zarif davranan, iyi huylu

114- İbrâhîm babasının mağfiret bulması için koştu, olmadı. Babası ancak kendi zamanının adetlerinde kaldı. Böylece Allah için anlattıklarına karşı onun düşmanlığı ortaya çıkınca, ondan uzak durdu. Muhakkak ki İbrâhîm; duygu yüklü, sağlam iman sahibi, iyi huylu, zarif olan biriydi.

-115-

وَمَا كَانَ اللّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ إِنَّ اللّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Ve mâ kânallâhu li yudılle kavmen bade iz hedâhum hattâ yubeyyine lehum mâ yettekûn innallâhe bi kulli şeyin alîm

ve mâ kâne allâh	: olmadı, olmaz, Allah
li yudılle kavmen	: saptıracak, yanıltmaz, kavim, kimse,
Bade iz heda hum	: sonra, olduğunda, yol bulma, yol gösteren, onlar
Hatta yubeyyine lehum	: ya da, apaçık açıklanma, delil, belli olan, onlar
mâ yettekûne	: değil, şey, ne, takva, fenalardan sakınma
İnne Allah	: Muhakkak ki Allah,
bi kulli şey alim	: bütün her şeydeki, ilmin sahibi, ilmiyle var eden

115- Allah hiçbir kavmi saptıran değildir. Onlar yol bulsalar da ya da onlara hakikatler açıklandıktan sonra fenalardan sakınanlar olmasalar bile, bir kavmi saptıracak değildir. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-116-

إِنَّ اللّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ نَصِيرٍ

İnnallâhe lehu mulkus semâvâti vel ard yuhyî ve yumît ve mâ lekum min dûnillâhi min veliyyin ve lâ nasîr

inne Allâh lehu mulku	: şüphesiz, Allah, onun, mülk, hükümran, idaresi
el semâvâti ve el ard	: göklerin ve yerin
Yuhyî	: hayat veren
ve yumiti	: öldüren, sınırlayan
Ve ma lekum min dûni allâh	: değil, yok, sizin için, ondan başka, Allah
min veliy	: bir dost
ve la nasir	: yok, bir yardımcı

116- Muhakkak ki Allah, gökleri ve yeri idare edendir. Hayat verendir ve sınırlayandır. Size Allah'tan başka bir dost yoktur ve yardımcı da yoktur.

لَقَد تَّابَ اللهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِن بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Lekad tâballâhu alân nebiyyi vel muhâcirîne vel ensârillezînettebeûhu fî sâatil usrati min badi mâ kâde yezîgu kulûbu ferîkın minhum summe tâbe aleyhim innehu bihim raûfun rahîm

Lekad tabe allah	: doğrusu, tövbe, dönmek, yönelmek, Allah
Ala en nebiyyi	: nebi, haberci, hakikatleri haber veren,
ve el muhacirîne	: göç eden, hakikatler için bir yerden bir yere giden,
ve el ensâri	: yardımcı, yardım eden,
ellezine etebea hu	: o kimse, tabi olan, izleyen, takip eden, o, onu,
fî sâati	: o vakit, zaman, geliğ geçen vakit,
el usrati	: darlık, sıkıntı, güçlük, müşkül,
Min badi mâ kâde	: den sonra, değil, şey, ne, olmak
Yezîgu kulubu	: kayıyor, meylediyor, kalpler,
ferik minhum	: grup, takım, bazıları, onlardan
Summe tâbe aleyhim	: sonra, ardından, tövbe, dönmek, yönelmek, onlar
innehu bihim rauf	: O, Allah onlar, her şey, şefkat,
rahim	: özünden var eden

117- Doğrusu hakikatleri haber veren Allah'a yönelmiştir. Hakikatler için bir yerden bir yere gidenler ve hakikatler yolunda olanlara yardımcı olanlar, onu izleyen kimselerdir. Onlardan bazılarının müşkilli zamanlarında kalbleri hakikatlerden kaymak üzereyken, sonra onlar da Allah'a yönelmişlerdir. Muhakkak ki Allah bütün her şeyi şefkatiyle sarandır, özünden varedendir.

وَعَلَى الثَّلاَثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّواْ أَن لاَّ مَلْجَأَ مِنَ اللّهِ إِلاَّ إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُواْ إِنَّ اللّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Ve alâs selâsetillezîne hullifû, hattâ izâ dâkat aleyhimul ardu bimâ rahubet ve dâkat aleyhim enfusuhum ve zannû en lâ melcee minallâhi illâ ileyhi, summe tâbe aleyhim li yetûbû innallâhe huvet tevvâbur rahîm

ve alâ es selâseti	: anlatıştaki kolaylık rahatlık, akıcı, ahenkli, kolay
ellezîne hullifû	: eski bildiklerinde kalan, geride kalan
Hattâ iza dakat aleyhim	: hatta, daraldığında, dar gelme
El ardu	: yeryüzü, toprak,
bimâ rahubet	: içeren, dahil, rahat, karşılama, memnun
ve dâkat aleyhim	: dar geldi, onlara,
enfus hum	: nefs, varlıkları, kendileri, onlar
ve zannû	: anladılar, sandılar, zannettiler,

en la melcee	: yok, sığınak, barınak, korunak,
min Allâh illa ileyhi	: Allah'tan, başka, yalnız, kendilerine, onlara
Summe tabe aleyhim	: sonra, tövbe, dönmek, onların,
li yetubu	: için, tövbe, hatasını anlayıp dönen,
inne allâhe	: muhakkak ki Allah
huve et tevvâbur	: O, tövbeleri kabul eden, hatasını anlayp dönen
rahîmu	: rahimolan, varlığı özünden var eden,

118- Geride eski adetlerinde kalan o kimseler için hakikatleri anlatırken; kolay, akıcı, onların anlayacağı bir şekilde anlatın. Hatta onlar daraldıklarında, yeryüzünden örnekler vererek rahatlatın. Onlar nefslerinde daraldıklarında, Allah'tan başka onlara bir sığınak olmadığını anlasınlar. Sonra onlar yaptıkları hatalardan pişmanlık duyup tövbe etsinler. Muhakkak ki Allah tövbeleri kabul edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-119-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ وَكُونُواْ مَعَ الصَّادِقِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûttekûllâhe ve kûnû meas sâdikîn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ya, ey, iman edenler
ittekû allâhe	: fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın
ve kanû mea el sadikin	: olun, oldu, beraber, birlikte, sadık, doğru, gerçek

119- Ey iman edenler! Allah'a karşı fenalardan sakının, ortak koşmayın ve sadık kimselerle beraber olun.

-120-

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُم مِّنَ الأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ اللّهِ وَلاَ يَرْغَبُواْ بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لاَ يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلاَ نَصَبٌ وَلاَ مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ يَطَؤُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلاَ يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلاً إِلاَّ كُتِبَ لَهُم بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

Mâ kâne li ehlil medîneti ve men havlehum minel arâbi en yetehallefû an resûlillâhi ve lâ yergabû bi enfusihim an nefsihî zâlike bi ennehum lâ yusîbuhum zameun ve lâ nasabun ve lâ mahmesatun fî sebîlillâhi ve lâ yetaûne mevtıan yagîzul kuffâra ve lâ yenâlûne min aduvvin neylen illâ kutibe lehum bihî amelun sâlih innallâhe lâ yudîu ecrel muhsinîn

mâ kâne	: olmadı,
li ehli el medinet	: ehli, halkı, sahip, şehir, medeniyet, kemalat
ve men havle hum	: kimse, kim, çevre, hakkında, dolanma, etraf, onlar
min el arabi	: dolaşıp, duran, gezip arayan, bedevi
en yetehallefû	: geride olan, eski bildiğinde kalan,
an resul allah	: resul, hakikati gösteren, Allah
ve lâ yergabu	: yok, rahbet, teveccüh, tercih, üstün
bi enfusi-him an nefsi hi	: kendi nefslerini, kendilerini, ondan, nefsinden
Zâlike bi enne hum	: böylece, onların olması sebebiyle, olduğu, onlar
la yusibu-hum zameun	: yok, anlama, temas, tanışma, susuzluk, ilim yokluğu
ve lâ nasabun	: yok, yorgunluk, meşakkat, müşkülleri

ve lâ mahmesatun	: yok, açlık, beslenme, faydalanma, eslenememe
fi sebili Allâh	: Allah'ın yolunda, Allah yolunda
ve lâ yetaûne mevtıan	: yok, yürümek, basmak, basılan yer, yer,
yagîzu el kuffâra	: öfke, hınç, hiddet, hakikatleri örtenler
ve la yenalun min aduv	: yok, elde etmek, edinmek, düşman, husumet,
neyl	: ulaşma, kazanma, zafer, bir şeye ulaşan, nail olan
İllâ kutibe lehum bihi	: var, yazılı, hakikatler yazılı, onlar, onda, bedeninde
amelun sâlihun	: Salih amel, iyi çalışma, dosdoğru olma
inne allâhe la yudiu	: muhakkak ki Allah, yok, zayi, yok etmez, kaybetmez
ecre el muhsinîne	: karşılık, ecr, iyiliklerde olan, ihsan sahibi, muhsin,

120- Allah resulünün etrafında dolaşıp duran kimseler; eski bildiklerinde kaldılar, onlar kemalat sahibi olamadılar, kendi nefsleri için onun nefsine teveccüh etmediler. İşte bundan dolayı onların ilimle tanışmaları olmadı ve müşkülleri yok olmadı ve Allah yolunda hakikatlerden faydalanmaları olmadı. Bulundukları yerlerde, gittikleri yerlerde hiddetleri, hakikatleri görmemezlikten gelme halleri yok olmadı ve düşman kazanma halleri yok olmadı. Onlar bedenlerinde yazılı olan hakikatleri anlayıp Salih amelde olabilirlerdi. Muhakkak ki Allah muhsinlerin karşılıklarını zayi etmez.

-121-

وَلاَ يُنفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلاَ كَبِيرَةً وَلاَ يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلاَّ كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ve lâ yunfikûne nefakaten sagîraten ve lâ kebîraten ve lâ yaktaûne vâdien illâ kutibe lehum lî yeczîyehumullâhu ahsene mâ kânû yamelûn

ve la yunfikûne	: yok, infak, vermek,
nefaketen	: gider, masraf
Sagiraten ve la kabiraten	: küçük ve yok büyük
Ve la yaktaune	: yok, geçmek, kesmek, arası, uzaklaşmak,
vadien	: vadi, yol, tarz, usül, hakikatin yolu,
İllâ kutibe lehum	: var, yazılı olan, kitab, onlara, kendileri, bedenleri,
li yecziye hum Allah	: için, karşılık, mükâfat, kavuşmak, onlar, Allah
ahsen	: güzel olan, iyi haller,
mâ kânû yamelun	: olmadı, yaptıkları, amelleri

121- Onlar az olsun veya çok olsun bir şey infak etmediler ve hakikatlerin yolunda olmadılar. Onlar bedenlerinde yazılı olan hakikatleri anlasalardı, Allah onlara karşılıklarını verirdi. Onlar ise iyi amellerde olmadılar.

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُواْ كَآفَّةً فَلَوْلاَ نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُواْ قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُواْ إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

Ve mâ kânel muminûne li yenfirû kâffeh fe lev lâ nefere min kulli firkatin minhum tâifetun li yetefekkahû fîd dîni ve li yunzirû kavmehum izâ receû ileyhim leallehum yahzerûn

ve mâ kâne el müminin	: olmadı, müminler
li yenfirû kaffeten	: yola çıkma, sefer, hakikatleri arama, hepsi, tüm
Fe lev lâ nefere	: böylece, eğer, yok, olsalardı, sefer, yola çıkma,
min kulli firkatun	: hepsinden, herbirinden, bütün, fırka, topluluk
min-hum taifeten	: onlardan, bir taife, grup
li yetefekkahû	: için, fıkıf, anlama, idrak etme,
fi el dini	: din hakkında, yaratılış yasaları,
ve li yunzirû kavme hum	: için, uyarma, dikkatli, kavim, topluluk, onlar
İza receu ileyhim	: zaman, olduğunda, geri dönme, onlara
lealle-hum yazherun	: umulur ki, belki, onlar, uyarmak, dikkatli, şuurlu

122- Onlar tüm müminler gibi hakikati arayan olmadılar. Eğer onlar gibi o yolda olsalardı, dinin hakikatlerini çok ince düşünen, anlamaya çalışan o taifelerden olurlardı ve onların kavminden olan, eski bildiklerinde kalanlara döndükleri zaman, hakikatler için onları uyarırlardı. Umulur ki onlar dikkatli, şuurlu olurlar.

-123-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ قَاتِلُواْ الَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُواْ فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُواْ أَنَّ اللّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû kâtilûllezîne yelûnekum minel kuffâri velyecidû fîkum gilzah valemû ennallâhe meal muttakîn

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler
Katilu	: mücadele, gayret,
ellezine yelune kum	: yakın olmak isteyen kimse, anlamak için, size
min el kuffâri	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
ve li yecidû fi kum	: için, bulmak, sizde, içinizde,
gilzaten	: sağlamlık, kuvvet, güç
ve alemu	: biliniz, bilirler
enne Allâh mea	: muhakkak, Allah, birlikte, beraber,
el muttakin	: fenalardan sakınan ortak koşmayan, takva sahipleri

123- Ey iman edenler! Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden size yakın olmak isteyenlere, hakikatleri anlatmak için gayret gösterin, içinizdeki sizi tutan o gücü anlamaları için onlara yardım edin. Fenalardan sakınan, ortak koşmayanlar, muhakkak ki Allah ile birlikte olduklarını bilirler.

وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُواْ فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

Ve îzâ mâ unzilet sûretun fe minhum men yekûlu eyyukum zâdethu hâzihî îmânâ fe emmâllezîne âmenû fe zâdethum îmânen ve hum yestebşirûn

ve iza ma unzilet	: sunulduğunda, indirildi, sunuldu,
suret	: şekil, suret, görünüş, nüsha, işaret
Fe minhum men	: böylece, onlardan, kim, kimse, bazı kimseler
Yekûlu eyyu kum	: der, söyler, hanginizin
zâdet-hu	: çoğaldı, arttırdı, o, iyi insan,
Hazihi imanen	: bu, imanını
fe emmâ	: fakat, böylece, olduğunda,
Ellezine amenu	: iman edenler
fe zâdet-hum imanen	: böylece, artar, çoğalır, onlar iman
Ve hum yestebşirûne	: onlar müjdelerler, sevinirler, bir huzur içinde

124- Onlara hakikatlerin işaretlerinden bir şey sunulduğu zaman, böylece onlardan bazıları: Hanginizin bu sunulanlarla imanı artmıştır, der. Fakat o sunulanlarla iman eden kimselerin imanları artar ve onlar hakikatlere ulaşmanın sevinci içinde olurlar.

-125-

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُواْ وَهُمْ كَافِرُونَ

Ve emmâllezîne fî kulûbihim maradun fe zâdethum ricsen ilâ ricsihim ve mâtû ve hum kâfirûn

ve emmâ ellezine	: fakat, ama, o kimseler
fi kulûbi-him maradun	: kalplerinde, hastalık, anlamama hastalığı,
fe zâdet-hum	: böylece, artmak, artar,
ricsen	: onlar, kirlilik, cahalet,
ilâ ricsi-him	: murdarlıkları, pisliklerine, kirlilik, cehaletin kirliliği
ve mâtû	: ölme, kaybetme, idraksizlik içinde olan,
ve hum kafirun	: onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

125- Fakat kalblerinde anlamama hastalığı olan kimseler; cehaletin, egonun kirliliğindeyken, onların o kirlilikleri daha da artar ve onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir ve onlar kaybedenlerdir.

أَوَلاَ يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لاَ يَتُوبُونَ وَلاَ هُمْ يَذَّكَّرُونَ

E ve lâ yerevne ennehum yuftenûne fî kulli âmin merraten ev merrateyni summe lâ yetûbûne ve lâ hum yezzekkerûn

e ve lâ yerevne	: onlar görmüyorlar mı? Bakıpta görmezler mi?
enne-hum yuftenune	: onlar, imtihan, sınama, dikkatlice düşünme,
fî kulli âmin	: içinde, hepsi, bütün, avamca, cahil,
merraten	: bir kez, tekrar
Ev merrateyni	: tekrar tekrar, iki kez
Summe la yetûbûne	: sonra yok, dönme, yönelme, tövbe
ve la hum yezekkerun	: yok, onlar, tezekkür, anma, hatırlama, düşünmek,

126- Onlar bakıp ta görmezler mi? Onlar bir cehalet içindeyken tekrar tekrar dikkatlice düşünmezler mi? Sonra yaptıklarından pişmanlık duyup dönüp de yönelmezler mi ve onlar hakikatlere ulaşmak için düşünmezler mi?

-127-

وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَاكُم مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ انصَرَفُواْ صَرَفَ اللّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لاَّ يَفْقَهُون

Ve îzâ mâ unzilet sûretun nazara baduhum ilâ badin hel yerâkum min ehadin summensarafû sarafallâhu kulûbehum bi ennehum kavmun lâ yefkahûn

ve iza ma unzilet	: sunulduğunda, indirildi, sunuldu,
suret	: şekil, suret, görünüş, nüsha, işaret
nazara	: baktı, bakar
badu-hum ila badın	: onların bazıları, bazısına, birbirlerine
hel yerâ-kum	: görüyormusun, anlıyormusun, siz
min ehadin	: birliği, sizden biriniz,
Summe insarafû	: sonra, döndüler, kaçmak, gitmek
sarafa Allâh	: çevirdi, değişme, yöneltme, Allah,
kulub hum	: kalpleri, idrakleri, onlar
bi enne-hum	: olmaları sebebiyle, onlar
Kavmun lâ yefkahûne	: kavim, topluluk, yok, anlama, idrak etme

127- Ve onlara hakikatlerin işaretlerinden bir şey sunulduğu zaman, sizden biriniz bu anlatılanları anlıyor mu, der gibi birbirlerine bakarlar. Sonra kendi bildiklerine dönüp giderler. Doğrusu onlar idrak etmeyen kimseler olduklarından dolayı, onlar kalblerini Allah'tan çevirmişlerdir.

لَقَدْ جَاءكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Lekad câekum resûlun min enfusikum azîz aleyhi mâ anittum harîsun aleykum bil mu'minîne raûfun rahîm

Lekad cae kum	: andolsun ki, geldi, size, sunuldu,
resulun	: hakikati gösteren, irsal eden, hakikati taşıyan,
min enfusi-kum	: sizin içinizden
azizun	: bir yücelik içinde, yüce olan, nitelikleriyle yüce olan,
Aleyhi mâ anittum	: ona, değil, şey, ne, ilgili, meşakket, müşkül, alakalı, siz,
Harisun aleykum	: istekli, koruyan, koruyucu, çok düşkün, size
bi el muminin	: müminler,
rauf rahim	: şefkatli, yumuşak huylu, rahim, anne şefkati,

128- Yüce olanı anlatan, müşkillerinizi çözen, sizi korumaya çalışan, müminlerden olan, anne şefkati olan, içinizden bir Resul doğrusu size geldi.

-129-

فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقُلْ حَسْبِيَ اللّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Fe in tevellev fe kul hasbiyallâh lâ ilâhe illâ hûve aleyhi tevekkeltu ve huve rabbul arşil azîm

fe in tevellev	: bundan sonra, eğer, yüz çevirme, adetlerine dönme
Fe kul hasbiye allâh	: artık, de, anlat, yetmek, Allah
lâ ilâhe illa huve	: ilah yoktur, vardır, o
Aleyhi tevekkeltu	: ona, tüm varlığımla ona teslim oldum
ve huve rabb	: o, rabb, vücudlandıran,
el arşi	: bütün her yer, makam, taht, tüm kâinatın sahibi
el azim	: yüce, kararlı olan, var oluştaki karar sahibi,

129- Bundan sonra eğer kendi adetlerine dönerlerse, artık de ki: Allah bana yeter, ilah yoktur, O vardır. Ben tüm varlığımla O'na teslim oldum ve O her şeyi vücudlandırandır, tüm kâinatın sahibidir, varoluştaki karar sahibidir.

S10 - YÛNUS SÛRESİ

-1-

الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

Elif lâm râ tilke âyâtul kitâbil hakîm

Elif lam ra	: elif, lam, ra, hak, halk, fiil
Tilke ayatu	: işte bunlar, işte bu, ayetler, işaret, delil,
el kitab	: yazılı olan, varlık kitaptır
el hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm, hikmet,

1- Elif, lam, ra. Tüm varlık işaretleriyle apaçık bir kitaptır, tüm varlığa hâkim olana aittir.

-2-

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُواْ أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ مُّبِينٌ

E kâne linnâsi aceben en evhaynâ ilâ reculin minhum en enzirin nâse ve beşşirillezîne âmenû enne lehum kademe sıdkın inde rabbihim kâlel kâfirûne inne hâzâ le sâhırun mubîn

E kane li el nas	: mı, oldu, insanlar için,
aceben	: garip, hayret, merak, şaşkınlık, farklı,
en evhay na	: bildirmek, vahyetmek, sunmak, biz, hakikatlerimiz
ilâ reculin minhum	: ileri gelen, er kişi, kâmil kişi, onlardan
en enzirin el nas	: hakikatleri açıklaması, uyarması, insanları
ve beşşiri	: sevindirme, mutlu, müjdelemesi, umut veren,
ellezine amenu	: iman edenler
Enne lehum	: muhakkak, doğrusu, olduğunda, onlar,
kademe sıdkın	: ileri giden, makam, sadık, içten, samimi
inde rabbi-him	: katında, ona ait, Rab, vücudlandıran, onlar
kâle el kâfirûne	: dedi, derki, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
İnne haza	: muhakkak ki bu, bunlar,
le sahır mubin	: elbette, büyü, sihir, aldatma, apaçık

2- Onlardan kâmil bir kişinin ulaştığı hakikatlerimizi bildirmesi insanlara acayip mi geldi? İnsanlara hakikatleri açıklayıp uyardı ve iman eden kimselere hakikatleri müjdeledi. Muhakkak ki hakikatler üzere olanlar kendilerini vücudlandırana ait olan hakikatlere içten bağlıdırlar, irfaniyette ileri giderler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise, elbette bu apaçık aldatmadır, derler.

إِنَّ رَبَّكُمُ اللّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الأَمْرَ مَا مِن شَفِيعٍ إِلاَّ مِن بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمُ اللّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلاَ تَذَكَّرُونَ

İnne rabbekumullâhullezî halakas semâvâti vel arda fî sitteti eyyâmin summestevâ alel arşi yudebbirul emr mâ min şefîin illâ min badi iznihî zâlikumullâhu rabbukum fabudûh e fe lâ tezekkerûn

İnne rabbu kum Allah	: muhakkak, rabbiniz, sizi vücudlandıran, Allah
ellezi halaka	: ki o yarattı, halk etti, halkiyet,
el semavat ve el ard	: gökler ve yer
fî sitteti	: doğruluk içinde, noksansız, intizam, hatasız,
eyyâmin	: hayırlı, güzel, temiz, günler,
summe istevâ	: sonra, kuşatan, düzenledi, kurulmak,
ala el arş	: bütün her yer, arş, taht,
yudebbiru	: planlamak, takdir eder, tedbir eder, düzenler,
el emre	: işleyiş, hüküm, her varlıktan işleyen,
Mâ min şefin	: yoktur, değildir, şefaat eden,
İlla min badi izni hi	: ancak, sadece, sonra, ardından, öyle olan, yetkili, o
zâlikum Allâh	: işte bu, Allah,
rabbu kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Fe abud hu	: artık, kul olmak, o, onun kulu,
E fe la tezekkerûne	: hala, yok, varlığın yaratılışını düşünme, hakikatlerle bakma

3- Muhakkak ki sizi vücudlandıran Allah'tır. O, gökleri ve yeri bir intizam, bir güzellik içinde halk edendir, sonra bütün her yeri sarandır, bütün varlığı düzenleyendir, bütün varlıktan işleyendir. Başka şefaat eden yoktur, ancak O'dur varlığın varoluşunda yetkili olan. İşte sizi vücudlandıran Allah budur. Artık O'nun kulu olduğunuzu anlayın. Hâlâ varlığın yaratılışını düşünüp, ulaştığınız o hakikatlerle bu âleme bakmaz mısınız?

-4-

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللّهِ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ

İleyhi merciukum cemîâ vadallâhi hakkâ innehu yebdeul halka summe yuîduhu li yecziyellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti bil kıst vellezîne keferû lehum şerâbun min hamîmin ve azâbun elîmun bimâ kânû yekfurûn

İleyhi merciu kum	: ona, dönüş, kaynak, başvuru, siz,
cemian	: hepiniz, topluca, birlik, bütün varlığın, her şey,
vade Allâh	: işin ortaya çıkışı, yerine gelme, vaad, Allah,
hakk	: hak, gerçek olan, hakikat,
İnne hu yebdeu	: muhakkak o, ilk başlangıç
el halka	: yaratılış, halkoluş, varoluş,

Summe yeıdu hu	: sonra, dönüş, iade, ona,
li yecziye	: varılacak yer, ödül, vermek,
ellezîne âmenû	: iman edenler
ve amilû el salihât	: dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, iyi ameller
bi el kıst	: adalet, pay, nasip
ve ellezîne keferû	: inkâr eden kimseler, hakikatleri örtenler
Lehum şerab	: onlar, içecek, beslenmek,
min hamimin	: yakıcı, yakıp yıkıcı, sıcak, kaynar, huzursuzluk, acı veren
ve azâbun elîmun	: azap, sıkıntı, elim, acı,
Bimâ kanu yekfurun	: şey sebebiyle, dolayısıyla, oldu, hakikatler örtmeleri

4- Hepinizin kaynağı O'dur. Ortaya çıkan tüm varlık Allah'ın hakikatlerini gösterir. Muhakkak ki halkoluşun ilk başlangıcı O'dur, sonra dönüp varılacak yer O'dur. İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar adalet üzeredirler. Yakıp yıkıcı hallerle beslenenler ise, onlar hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerdir ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtmelerinden dolayı acı azaptadırlar.

-5-

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاء وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُواْ عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللّهُ ذَلِكَ إِلاَّ بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Huvellezî cealeş şemse dıyâen vel kamere nûren ve kadderehu menâzile li talemû adedes sinîne vel hisâb mâ halakallâhu zâlike illâ bil hakk yufassılul âyâti li kavmin yalemûn

Huve ellezi ceale	: o, ki o, yaptı, eyledi, sundu, düzenledi,
El şems dıyaen	: güneş, bir ziya, ışık veren
ve el kamere nuren	: ay, aydınlatan
ve kaddere-hu menazile	: takdir, ölçü, ona, menzil, yörünge
li talemû	: bilmeniz için,
adede el sinin	: adet, sayı, sene, yıl, yaş
ve el hisab	: hesabını, işlem, incelik,
ma halak Allah	: şey, ne, yaratılan, halk edilen,
Zalike illa bi el hakkı	: işte bu, vardır, ancak, sadece, hakikat, gerçek, hak ile
yufassılu el ayati	: tafsilatlı açıklama, ayrıntılı, ayet, işaret, delil,
li kavmin yalemun	: bir kavim için, topluluk, kimse, bilen,

5- Ki O'dur güneşi ışık kaynağı yapan ve aydan o nuru yansıtan ve onun bir menzili, bir ölçüsü vardır, onunla yılların sayısını bilirsiniz. Allah'ın halk ettiği şeylerde bir hesap vardır. İşte bilen kimselerden olmanız için, tüm varlıkta hakikatleri gösteren en ince ayrıntısına kadar deliller vardır.

-6-

إِنَّ فِي اخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ

İnne fîhtilâfil leyli ven nehâri ve mâ halakallâhu fîs semâvâti vel ardı le âyâtin li kavmin yettekûn

İnne fi ihtilafi	: muhakkak ki, farklılık, karşılıklı, fark,
El leyli ve en nehari	: gece ve gündüz
ve mâ halaka Allâh	: yarattığı şey, halkettiği, Allah
fî es semavati ve el ard	: göklerde, semalarda ve yerde
le ayatin	: elbette, ayetler, işaret, delil,
li kavmin	: kavim, topluluk, kimseler,
yettekun	: takva, korunmak, sakınmak,

6- Muhakkak ki gece ve gündüzün farklılığında, göklerde ve yerde Allah'ın halk ettiği şeylerde, fenalardan korunmak isteyen kimseler için elbette deliller vardır.

-7-

إِنَّ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءنَا وَرَضُواْ بِالْحَياةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّواْ بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ

İnnellezîne lâ yercûne likâenâ ve radû bil hayâtid dunyâ vatme ennû bihâ vellezîne hum an âyâtinâ gâfilûn

İnne ellezine	: muhakkak ki, o kimseler,
la yercune	: yok, aslına dönmek, dönüş
Likae na	: kavuşmak, birlik, anlamak, tevhid, biz,
ve radu	: memnun, mutlu, razı olma, kabullenme,
bi el hayat el dunya	: dünya hayatı, yaşam,
ve ıtmeennû biha	: rahat, tatmin, doyuma, yeterli, onunla
ve ellezine hum	: o kimseler
an ayati na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
gafilun	: habersiz, yanlığı içinde, farkında olmayan

7- Muhakkak ki asliyetleri olan Bizi anlayamayan o kimseler; mutluluğu dünya hayatında ararlar, onunla rahatlamaya çalışırlar ve o kimseler çevrelerinde olan ayetlerimizin farkında olmazlar.

-8-

أُوْلَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ

Ulâike mevâhumun nâru bimâ kânû yeksibûn

Ulâike meva hum	: işte onlar, mekân, bulundukları hal, varılacak yer,
el nar	: ateş, yakıcılık, yakıp yıkıcı olan,
Bima kanu yeksibûne	: dolayısıyla, sebebiyle, oldu, kazanmış, yapmış,

8- İşte onların bulundukları hal, yapmış oldukları şeyler sebebiyle ateştir.

-9-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti yehdîhim rabbuhum bi îmânihim tecrî min tahtihimul enhâru fî cennâtin naîm

İnne ellezine amenu	: muhakkak, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: Salih amel, iyi çalışma, doğru çalışma
yehdi-him rabbu hum	: yol bulur, onlar, rabbi, onlar
bi imani-him	: imanları, inanmaları, onlar
Tercî min tahtihımu el nehar	: akar, vardır, makamlarında, akıp giden ilim,
fî cennatin	: içinde, cennet, huzur,
naîmi	: nimet, irfaniyet, tecellilerin sahibini bilmenin huzuru,

9- Muhakkak ki iman edenler ve iyi çalışmalarda olanlar ise; onlar Rablerine yol bulurlar, onlar iman içindedirler, makamlarında bir ilim üzeredirler, tüm tecellilerinin sahibini bilmenin huzuru içindedirler.

-10-

دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلاَمٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Davâhum fîhâ subhânekellâhumme ve tehiyyetuhum fîhâ selâm ve âhıru davâhum enil hamdulillâhi rabbil âlemîn

Dava hum fiha	: dua, çağrı, talep, istek, yönelme, onların, orada
subhâne-ke	: noksan sıfattan münezzeh, sen, subhan,
Allâhumme	: Allah, onlar
ve tehiyyetu-hum	: karşılama, selamlama, hak zevkiyle halkı seyretme
Fiha selamun	: orada, selam, barış, selamet,
ve ahıru dava hum	: sonrası, dua, talep, yönelme, onlar
en el hamdu li Allâh	: hamd, tüm övgüler, tüm nitelikler, sıfatlar, Allah,
rabbi el âlemîne	: tüm varlığı vücudlandıran, âlemlerin Rabbi

10- Onlar orada; Allah'ım sen noksan sıfatlardan münezzehsin şuuru ile hareket ederler ve onlar Hakk zevkiyle Halkı seyrederler, orada selamete kavuşmuşlardır ve sonra da tüm sıfatların sahibi olan, tüm varlığı vücudlandıran Allah'tır şuuru ile hareket ederler.

-11-

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُم بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ فَنَذَرُ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

Ve lev yuaccilullâhu lin nâsiş şerresti câlehum bil hayri le kudiye ileyhim eceluhum fe nezerullezîne lâ yercûne likâenâ fî tugyânihim yamehûn

ve lev yuaccilu Allah	: eğer, olsa, acele, tez, çabuk davranma, Allah
li en nasi	: insanlar için, insanlar
el şerre	: şer, kötülük
İsticale hum	: acele istemek, çabuk, onlar,
bi el hayr	: hayrı, iyi olan
le kudiye ileyhim	: istedi, takdir, hüküm, onlara,
ecel hum	: belirli zaman, onlar,
Fe nezeru ellezine	: bırakma, dileme, bakış, o kimse,
la yercun	: yok, dileme, umut, rica,
Likâe na	: birlik, toplanma, ulaşma, biz
fî tugyâni-him	: azgın, taşkın, isyanları içinde, öfke hiddet, onlar,
yamehun	: şaşkın, bocalama

11- İnsanlar bir kötülük içindeyken hayrın çabuk gelmesini istedikleri gibi, eğer Allah'ı anlamada çabuk davransalardı, elbette onlar belli bir zaman içinde varoluşun hakikatlerini anlarlardı. Fakat Bizim birliğimizi anlamayı dilemeyen o kimseler, bir taşkınlık içinde bocalayıp dururlar.

-12-

وَإِذَا مَسَّ الإِنسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَآئِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرٍّ مَّسَّهُ كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ve izâ messel insâned durru deânâ li cenbihî ev kâiden ev kâimâ fe lemmâ keşefnâ anhu durrehu merre keen lem yedunâ ilâ durrin messehu kezâlike zuyyine lil musrifîne mâ kânû yamelûn

ve izâ messe el insan	: dokunduğunda, isabet, insan,
el dar	: sıkıntı, daralma,
Dea na	:dua, yönelmek, istek,
li cenbi hi	: nerede olursa olsun, yan yatarken, yatarken
ev kâiden ev kaimen	: veya otururken veya ayakta
fe lemmâ keşef na anhu	: fakat, olduğunda, açma, kaldırma, gidermek, biz, ondan
Dar hu merre	: sıkıntı, daralma, döndü, yöneldi, hareket
Ke en lem yedu na	: gibi, bize dua etmedi, yönelmedi,
ilâ durrin messe hu	: sanki, sıkıntı, dokunma, isabet
Kezalike zeyn	: işte, süsler, gurur içinde,

el musrifin	: haddi aşanlar için, müsrifler
mâ kânû yamelun	: şey, değil, ne, oldu, amel, yapıyorlar

12- İnsana bir sıkıntı dokunduğunda, yatarken veya otururken veya ayakta iken Bize dua eder, böylece sıkıntısının giderilmesi için Bize yönelir. Sıkıntıdan kurtulduğunda Bize yöneldiğini unutur, sanki sıkıntı dokunmamış gibi hareket eder. İşte yaptıkları şeylerle haddi aşanlar bir gurur içindedirler.

-13-

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

Ve lekad ehleknel kurûne min kablikum lemmâ zalemû ve câethum rusuluhum bil beyyinâti ve mâ kânû li yuminû kezâlike neczil kavmel mucrimîn

ve lekad ehlek na	: andolsun, helak olmak, yok olma, biz
El kurene min kabli kum	: nesiller, devir, asır, sizden önce
lemmâ zalemû	: olduğunda, zalim, zulmettikleri zaman
ve caet-hum	: geldi, sundu, onlar,
resul hum	: resul, hakikatleri gösteren, onlar,
bi el beyyinâti	: apaçık delillerle, açıklamalar
Kezalike neczi	: işte böyle, karşılık, ceza
el kavme el mucrimin	: kavim, topluluk, fenalarda kalan, suçlu,

13- Doğrusu sizden önceki zalim olan topluluklara da, apaçık delillerle hakikatleri gösterenler onlara geldiği halde, onlar Bizi anlayamayıp helak olup gittiler. Fenalarda kalan toplulukların karşılıkları işte böyledir

-14-

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلاَئِفَ فِي الأَرْضِ مِن بَعْدِهِم لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ

Summe cealnâkum halâife fîl ardı min badihim li nanzure keyfe tamelûn

Summe cealna kum	: sonra, kıldık, yaptık, sunduk, varettik, siz,
halaif	: halife, ardından gelen, yerine gelen, imam,
Fi el ard	: yeryüzünde, yer, toprak, yaşam,
min badi him	: onlardan sonra
li nanzure keyfe	: biz, hakikatimiz, anlama, ne olduğunu bilerek
tamelun	: çalışma, amel etme

14- Onlardan sonra, yeryüzünde onların ardından sizleri varettik. Artık hakikatlerimizi bilerek amel edin.

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لاَ يَرْجُونَ لِقَاءنَا ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِن تِلْقَاء نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلاَّ مَا يُوحَى إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Ve izâ tutlâ aleyhim âyâtunâ beyyinâtin kâlellezîne lâ yercûne likâenati bi kurânin gayri hâzâ ev beddilh kul mâ yekûnu lî en ubeddilehû min tilkâi nefsî in ettebiu illâ mâ yûhâ ileyye innî ehâfu in asaytu rabbî azâbe yevmin azîm

ve izâ tutla aleyhim	: okunduğu zaman, onlara,
âyâtu-nâ beyyinatin	: ayetlerimiz, apaçık delil,
Kale ellezîne la yercun	: dedi, o kimseler, yok, dönmek, rücu,
likae na	: kavuşmak, ulaşmak, birlik, anlamak, tevhid, biz,
eti bi kuranin	: getir, sun, Kuran, okunan şey,
gayri haza	: başka, bu, başka bir şey,
Ev beddil hu	: veya, yada, karşılık, değiştir, o
Kul ma yekunu	: anlat, değil, şey, ne, olamaz,
li en ubeddile-hu	: onu benim değiştirmem, karşılık
min tilkai nefsi	: katmam, nefsimden, kendimden,
İn ettebiu illa	: tabi olma, uyma, ancak,
mâ yûhâ ileyye	: şey, ne, değil, vahyolunan, bildirilen, bana,
İnni ehafu	: ben, korkmak
in asaytu rabbi	: isyan etmek, ikiliğe düşmek, rabbim
azabe yevmin azim	: sıkıntı, azap, gün, vakit, o zaman, yüce, büyük

15- Ayetlerimiz apaçık delillerle onlara okunduğu zaman, bildiklerinden dönmeyip Bizi anlayamayan o kimseler: Bize başka bir şey oku, ya da onu değiştir, derler. De ki: Benim onu değiştirmem olmaz, kendimden bir şey katmam da olmaz. Ancak bana vahyolunan şeye tâbi olurum. Ben Rabbime karşı ikiliğe düşmekten korkarım, o vakit büyük sıkıntılardan korkarım.

-16-

قُل لَّوْ شَاء اللّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلاَ أَدْرَاكُم بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Kul lev sâallâhu mâ televtuhû aleykum ve lâ edrâkum bihî fe kad lebistu fîkum umuren min kablih e fe lâ takilûn

Kul lev sae Allah	: de, anlat, eğer, olsa, olur, irade, dilemek, Allah
mâ televtu-hu aleykum	: değil, şey, ne, okuma, anlatma, size
ve la edra kum bihi	: yok, çevirme, dönme, bildirme, siz, onu
fe kad lebistu	: fakat, halbuki oldu, yakında, kaldım
Fi kum umur	: sizde, sizin içinizde, ömür, yaşam,
min kabli hi	: ondan önce
E fe la takilune	: hâlâ akıl etmez misiniz? Düşünmez misiniz?

16- Anlat: Eğer Allah irade etseydi, size o hakikatleri okumazdım ve onları size bildirmezdim. Fakat size yakın olanlardanım, o hakikatleri açıklamadan önce de sizin içinizdeydim. Hâlâ düşünmez misiniz?

-17-

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ

Fe men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben ev kezzebe bi âyâtih innehû lâ yuflihul mucrimûn

fe men azlemu	: artık, kim, kimse, daha zalim,
mimmen iftera	: kimseler, onlar, iftira, uydumak,
ala Allah keziben	: Allah hakkında, yalan,
Ev kezzebe bi ayati hi	: ya da, yalanladı, onun ayetlerini, işaret, delil,
İnnehu la yuflihu	: muhakkak, doğrusu, o, yok, felah, kurtulma,
el mucrimûne	: suçlu, fena, kötülüklerde olan,

17- Allah hakkında bir şey uyduran, o yalanı aktaran, ya da O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim olan kimdir? Doğrusu o kötülüklerde kalanlar felah bulamazlar.

-18-

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللّهَ بِمَا لاَ يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلاَ فِي الأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Ve ya'budûne min dûnillâhi mâ lâ yedurruhum ve lâ yenfeuhum ve yekûlûne hâulâi şufeâunâ indallâh kul e tunebbiûnâllâhe bimâ lâ ya'lemu fîs semâvâti ve lâ fîl ard subhânehu ve teâlâ ammâ yuşrikûn

ve yabudûne	: kulluk,
min duni Allah	: Allah'tan başka, zanna dayalı şeyler
ma la yedurru hum	: onlara koruyamayan
ve lâ yenfeu-hum	: onlara yarar, fayda, sağlamayan
ve yekulune haulai	: ve derler, bunlar, onlar
Şufeau na inde Allah	: şefaat, biz, Allah'ın katında, ona ait, yanında
Kul e tunebbiûne Allah	: de, anlat, haber verme, bildirme, Allah
Bima la yalemu	: şeyler, yok, bilme, ilmin sahibi, bildiren,
fî el semavati	: göklerde bulunan,
ve la fi el ard	: yoktur, yerde
subhane hu	: yok, yeryüzü, noksan sıfattan münezzeh olan, o
ve teala amma yuşrikun	: yüce olan, şeyler, şirk koşma, ortak koşmak,

18- Onları koruyamayan ve onlara bir faydası da olmayan Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylere kulluk ederler. Derler ki: Bunlar Allah'ın katında bize şefaatçi olacaklar. Anlat: Göklerde ve yerde Allah'tan başka size hakikatleri bildiren yoktur. O noksan sıfatlardan münezzehtir ve ortak koştuğunuz şeylerden yücedir.

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلاَّ أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُواْ وَلَوْلاَ كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

Ve mâ kânen nâsu illâ ummeten vâhideten fahtelefû, ve lev lâ kelimetun sebekat min rabbike le kudiye beynehum fîmâ fîhi yahtelifûn

ve ma kane en nasu	: olmadı, bilemedi, insanlar
İllâ ummeten	: başka, sadece, ümmet, topluluklar,
vahiteden	: tek, bir olan, tevhit
fe ihtelefu	: böylece, bundan sonra ihtilafa, ayrılık, ikilik,
ve lev la kelimetun	: eğer, olsa, yok, söz, kelime, tecelli,
Sebekat min rabbike	: geçen, önünde, gelen, Rabbinden
le kudiye beynehum	: elbette, mutlaka, takdir, hüküm, aralarında, onlar
Fima fihi yahtelifûne	: o şeyde, onun hakkında, ihtilafa düşme, ayrılık

19- İnsanlar, tüm toplulukların Bir olandan geldiğini bilemediler. Böylece ikilikte kaldılar. Eğer Rabbinden gelen o tecellileri anlasalardı, elbette onlar aralarında varoluşu anlarlardı, o hakikatler hakkında ayrılığa düşmezlerdi.

-20-

وَيَقُولُونَ لَوْلاَ أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّهِ فَانْتَظِرُواْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ

Ve yekûlûne lev lâ unzile aleyhi âyetun min rabbih fe kul innemel gaybu lillâhi fentezirû innî meakum minel muntazirîn

ve yekûlûne lev la unzile	: derler, olmaz mıydı, indirildi, sunulan
Aleyhi ayetun	: ona, onda, üzerinde bir işaret, delil, ayet,
min rabbi hi	: rabbinden
Fe kul innemâ el gaybu	: anlat, sadece, yalnız, ancak, bilinmeyen görünmeyen
li Allâh	: Allah'ındır, Allah'a aittir
fe entezirû	: artık bekleyin, bakıp gözleyin,
inni mea kum	: bende, sizinle beraber
min el muntezirîne	: bakıp gözleyenlerdenim, bekleyenlerdenim

20- Derler ki: Onun üzerinde Rabbinden bir işaret olsaydı ya. Anlat: Bilinmeyen görünmeyen âlem ancak Allah’ındır. Bundan sonra hakikatleri anlamak için bakıp gözlemleyin, ben de sizinle birlikte gözlemlemekteyim.

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَّاء مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ

Ve izâ ezaknen nâse rahmeten min badi darrâe messethum izâ lehum mekrun fî âyâtinâ kulillâhu esrau mekrâ inne rusulenâ yektubûne mâ temkurûn

ve iza ezak na	: olduğunda, his, tat, gelme
el nas rahmet	: insanlar, rahmet, yararlı olan,
Min badi darr	: sonra, sıkıntı, daralma,
messet-hum	: isabet, dokunma, onlar
İza lehum mekrun	: olduğunda, onlar, karanlık, gizli, düzen, tuzak, plan,
fî ayati na	: ayetlerimiz hakkında
kul Allâh	: anlat, deki, Allah,
esrau	: daha hızlı, hızla,
mekr	: karanlık, gizli, düzen, tuzak
İnne resule-na	: muhakkak, resul, anlatan, hakikatimizi gösteren, biz
yektebune	: yazılan, kitab, okunan, bilgiler,
Ma temkurûne	: karanlıkta kalmazlar, düzen, plan, tuzak,

21- İnsanlara bir rahmet geldikten sonra, onlara bir sıkıntı dokunduğu zaman, onlar ayetlerimiz hakkında karanlık düşüncelere dalarlar. Anlat: Allah'ı anlayamayanlar hızla cehaletin karanlıklarına sürüklenirler. Muhakkak ki Bizi anlatanların sunduğu bilgilerle Bizi anlayanlar karanlıklarda kalmazlar.

-22-

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُواْ بِهَا جَاءتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّواْ أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُاْ اللّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنِّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

Huvellezî yuseyyirukum fîl berri vel bahr hattâ izâ kuntum fîl fulk ve cereyne bihim bi rîhin tayyibetin ve ferihû bihâ câethâ rîhun âsifun ve câehumul mevcu min kulli mekânin ve zannû ennehum uhîta bihim deavûllâhe muhlisîne lehud dîn le in enceytenâ min hâzihî le nekûnenne mineş şâkirîn

huve ellezi	: o, ki o,
yuseyyiru kum	: seyretme, bakıp anlama, gezme, dolaşma, siz
Fi el berri	: kara, doğruluk içinde, gerçeklik, nimetleriyle saran
ve el bahri	: deniz, sonsuzluk, bilen kişi, bilge kişi, iyi kimse
Hatta iza kuntum	: bile, dahi, olduğunuz zaman,
fi el fulki	: gemi, yol alma, sonsuzluk içinde akıp gitmek, anlamak,
ve cereyne bihim	: aktılar, gittiler, çalışmak, onlarla,
bi rihin	: rüzgâr, his, duygu
tayyibetin	: temiz, hoş, güzel, tertemiz,
ve ferihû biha	: ferah, sevinç, kalbin rahatlığı, geniş, mutluluk, onunla

Caet ha rıfun asifun	: geldi, o, rüzgâr, esinti, his, fırtına, esmek, ulaşmak,
ve câe-hum el mevcu	: geldi, sunuldu, onlar, titreşim, dalga geldi
min kulli mekânin	: her taraftan, her mekândan, bütün mekanlardan,
ve zannu	: sanma, zannettiler, düşünme,
ennehum uhita bihim	: muhakkak onlar, ihata, kuşatılma, onlar, herşey
deavû Allâh	: dua, yönleme, çağrı, Allah,
muhlisin	: tüm özüyle, içtenlikler, her şeyiyle teslim olma,
lehu ed dine	: onun dinine, yaratma hakikatlerine, yasalarına,
Le in enceyte na min hazihi	: elbette, kurtulmak, necat bulmak, biz, bundan
le nekûnenne	: elbette, olmak, biz,
min el şakirin	: şükreden, nimetlerin sahibini bilip teslim eden,

22- Her varlığı nimetleriyle saranı anlamanız ve bilge kişilerden olmanız için, sizi gezdiren ki O'dur. Tertemiz duygularla o hakikatleri anlamak için çalışın ve devamlı hakikatlerle yol alın ve ulaştığınız o hakikatlerle ferahlayın. Tüm özüyle Allah'a, O'nun dinine yönelenler, muhakkak ki onlar bütün her şeyi ihata edenin Allah olduğunu anlarlar ve bütün mekânlardan bir titreşim onlara gelir. Elbette Bizi anlayanlar necat bulurlar, elbette nimetlerin sahibinin Biz olduğunu bilip teslim olanlardan olurlar.

-23-

فَلَمَّا أَنجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنفُسِكُم مَّتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَينَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Fe lemmâ encâhum izâ hum yebgûne fîl ardı bi gayril hakk yâ eyyuhen nâsu innemâ bagyukum alâ enfusikum metâal hayâtid dunyâ summe ileynâ merciukum fe nunebbiukum bimâ kuntum tamelûn

fe lemmâ enca hum	: artık sonra, olunca, necat bulma, kurtulma, onlar
izâ hum yebgune	: ise, o zaman onlar, azgınlık, haddi aşma,
fi el ard	: yeryüzünde
bi gayri el hakkı	: başka, değil, hakk, doğruluk, gerçekler
yâ eyyuhe en nasu	: seslenme, ey insanlar
İnnema bagyu kum	: sadece, yalnız, ancak, ağzın, taşkınlık, siz
alâ enfusi-kum	: kendi nefsi için, kendiniz için, sizler,
metâ	: metaı, çıkar, mal,
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
Summe ileyna merciu kum	: sonra, bize, dönüş, kaynak, aslınız, siz
fe nunebbiu-kum	: öyleki haber veriyoruz, bildiriyoruz, siz,
bi-mâ kuntum talemun	: şeyler, oldunuz, yapıyorsunuz,

23- Artık bu hâllerle hareket ettiklerinde kurtulacaklardır. Yeryüzünde taşkınlık içinde olup, doğruluklardan başka şeyler içinde olan insanlara ise: Siz sadece taşkınlıklar içindesiniz, yaşantınızda siz kendi çıkarlarınız için hareket ediyorsunuz, sizin kaynağınız Biziz, öyle ki yapmış olduğunuz şeylerden hakikatleri size bildiriyoruz, diye bildirilir.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاء أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاء فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالأَنْعَامُ حَتَّىَ إِذَا أَخَذَتِ الأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَآ أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلاً أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ بِالأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

İnnemâ meselul hayâtid dunyâ ke mâin enzelnâhu mines semâi fahteleta bihî nebâtul ardı mimmâ yekulun nâsu vel enâm hattâ izâ ehazetil ardu zuhrufehâ vezzeyyenet ve zanne ehluhâ ennehum kâdirûne aleyhâ etâhâ emrunâ leylen ev nehâren fe cealnâhâ hasîden ke en lem tagne bil ems kezâlike nufassilul âyâti li kavmin yetefekkerûn

İnnema mesel	: sadece, yalnız, ancak, durum, misal,
el hayat el dünya	: dünya hayatı, yaşam,
ke main enzelna hu	: su gibidir, indirdik, akıp giden,
min el sema	: semadan, gökten
fe ihteleta bihi	: böylece, karışmış, onunla,
nebat el ard	: bitki, nebat, yeryüzü
mimmâ yekulu el nas	: şeyler, beslenme, yeme, faydalanmak, insanlar
ve el enam	: hayvanlar, tüm varlık,
Hatta iza ehazet el ardu	: hatta, olduğunda, alma, sarma, yeryüzü
zuhrufe-hâ ve zeyyenet	: son derece güzel, parlak ve süslü, güzel
ve zanne ehlu ha	: zanneder, ehil, yetkili, bilgili, varlık sahibi, onun
enne-hum kadir aleyha	: oldukları, onlar, kudret, güçlü, ona
etâ-hâ	: geldi, oldu, hareket etti, o,
emr na	: emr, hüküm, işleyiş, iş, biz,
leyl ev nehar	: gece, karanlık ya da veya gündüz, aydınlık,
fe ceal na ha	: böylece, sonra, kıldık, eyledik, yapmak, biz,
hasiden	: hasat, yok olma, dağılıp gitme, kökünden kopma,
Ke en lem tagne	: sanki, gibi, olur, olmamış, zenginleşmemiş,
bi el ems	: dün, önceki hali, dünkü gün, önceki gün,
Kezalike nufassilu	: işte böylece, ayrı ayrı açıklıyoruz, ayrıntılı
el ayati	: ayetlerimiz, işaret, delil,
li kavmin yetefekkerun	: topluluklar için, hakikate ulaşmak için düşünme

24- Dünya hayatının durumu gökten indirdiğimiz su gibidir. Böylece o yeryüzünde bitkilere karışır gider. İnsanlar ve hayvanlar ondan beslenir. Hatta yeryüzü bir güzellik içinde ve süsler içinde o bitkilerle sarılır. Kendi varlığının sahibi olduğunu sananlar; gece, gündüz Bizim işleyişimizle onlar hareket ettiği halde, onlar kudret sahibinin kendileri olduğunu sanırlar. Sonra da onlar, orada Bizi anlamamanın halinde, dünkü zenginliklerini kaybetmiş bir halin içinde olurlar. İşte böylece ayetlerimizi topluluklara; varlığın hakikatlerini düşünmeleri, anlamaları için, en ince ayrıntısına kadar açıklıyoruz.

وَاللّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلاَمِ وَيَهْدِي مَن يَشَاء إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Vallâhu yed'û ilâ dâris selâm ve yehdî men yeşâu ilâ sırâtin mustekîm

ve Allâh yedu	: Allah, davet, çağrı,
ila dar	: yurt, oda, bulundukları yer, konak, o halde olmak,
el selam	: barış, huzur içinde olmak, selamet,
ve yehdi	: ulaştırır, yol gösteren, rehber,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ilâ sırâtın mustekım	: dosdoğru hak yolu, hakikat yolu,

25- Allah, barış ve huzur içinde olmaya davet eder. İsteyen kimse dosdoğru hakikatin yolunu bulur.

-26-

لِّلَّذِينَ أَحْسَنُواْ الْحُسْنَى وَزِيَادَةٌ وَلاَ يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلاَ ذِلَّةٌ أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Lillezîne ahsenûl husnâ ve zîyâdeh ve lâ yerheku vucûhehum katerun ve lâ zilleh ulâike ashâbul cenneh hum fîhâ hâlidûn

li ellezîne ahsenu	: güzel haller içinde olanlar, yararlı iş, iyilik eden,
el husna	: salih amel, güzel haller, hakkı görmek, ahlaklı
ve zîyâdetun	: ziyade, daha fazlası, çok, çoğalma,
ve lâ yerheku	: kaplamaz, bürümez, karamsarlık,
vucuh hum	: yüz, gerçek, onlar
katerun	: siyahlık, karanlık, karartı, korku, keder, sıkıntı
ve lâ zilletun	: yok, zillet, hakirlik, horluk, alçalma
Ulaike ashâbu el cenneti	: işte onlar, sahip, halkıdır, cennet, huzur sahibi,
Hum fiha halidun	: onlar, orada, devamlı, hep o hallerde olmak,

26- Güzel haller içinde olmak, hep yararlı işler yapmak ve daha fazlası o kimseler içindir ve onların yüzlerinde karamsarlık yoktur ve onlarda hor görme hâli yoktur. İşte onlar huzur sahibidirler, onlar devamlı o hallerle hareket ederler.

وَالَّذِينَ كَسَبُواْ السَّيِّئَاتِ جَزَاء سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُم مِّنَ اللّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Vellezîne kesebûs seyyiâti cezâu seyyietin bi mislihâ ve terhekuhum zilleh mâ lehum minallâhi min âsim ke ennemâ ugsîyet vucûhuhum kitaan minel leyli muzlimâ ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

ve ellezîne kesebû	: o kimseler, kazanma, edinme, çalışma,
el seyyiat	: fenalıklar, kötülük,
Cezâu	: cezası, karşılığı,
seyyietin bi misli hi	: fenaların, kötülük, benzeri, misli ile, aynısı,
ve terheku-hum	: kaplar, bürür, kalır, onlar,
zillet	: horluk, zillet, kaybetme, cehaletin karanlığı,
mâ lehum min Allah	: onlar değil, anlayamamışlar, Allah,
min asim	: koruyuculuk, engel olan, günahdan koruyan,
ke ennemâ ugsiyet	: gibi, ancak, sanki, bürüyen, kaplayan,
vucuhhum	: yüz, gerçek, onlar
Kitaan	: parça, cüz, kesilen miktar,
min el leyli muzlimen	: gece, karanlık, cehalet karanlığı, zulum,
Ulaike ashâbu en nâri	: işte, sahip, halk, arkadaş, ateş, yakıp yıkıcı haller,
Hum fiha halidun	: onlar, orada, o halde, devamlı

27- Fenalarda çalışan kimselerin karşılığı ise misli ile o fenalardır ve onlar cehaletin karanlığında kalmışlardır ve onlar, Allah'ın günahlardan koruyuculuğunu da anlayamamışlardır. Onların yüzleri sanki gece karanlığından bir parça gibidir. İşte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, devamlı o hallerle hareket ederler.

-28-

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُواْ مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ

Ve yevme nahşuruhum cemîan summe nekûlu lillezîne eşrekû mekânekum entum ve şurekâukum fe zeyyelnâ beynehum ve kâle şurekâuhum mâ kuntum iyyânâ tabudûn

ve yevme	: gün, vakit, zaman,
nahşur hum	: birliğimiz, haşreden, cem eden, toplayan, onlar,
cemia	: birlik, toplama, hepsi
Summe nekulu li ellezine	: sonra, denir, söylenir, o kimseler için
Eşrekû	: şirk koştular, ortak koşma,
mekane kum entum	: mekan, yeriniz, bulunduğunuz yer, siz
ve şurekâu-kum	: şirk koştuklarınız, ortak koşma, siz
fe zeyyel-nâ beyne hum	: böylece ilave, altı, ayırma, tefrik, aralarında, onlar
Ve kale şurekâu-hum	: dediler, şirk koşma, ortak koşma, onlar
mâ kuntum	: siz olmadınız, değil,
iyyana tabudun	: bizim, sadece bize, kulluk eden,

28- O halde olanların hepsi, tüm varlığı bir birlik içinde tuttuğumuzu hiçbir zaman anlayamadılar. Sonra o kimseler kendilerini ortak koşmaya meylettirenler için derler ki: Sizler bulunduğumuz yerlerde bizi ortak koşturanlardan oldunuz. Sonra da onlar aralarında ayrılığa düşerler ve onları ortak koşturanlar derler ki: Siz de bizim gibi kulluk eden değilsiniz.

-29-

فَكَفَى بِاللّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ

Fe kefâ billâhi şehîden beynenâ ve beynekum in kunnâ an ibâdetikum le gâfilîn

fe kefâ bi Allah	: artık, bundan sonra, yeterli, kâfidir, Allah
Şehid	: şahit olarak, tanık, bilen,
beynena ve beyne kum	: bizim ve sizin aranızda
in kun-nâ	: biz olduk,
an abd ti kum	: kulluk, ibadet, siz, sizin gibi,
le gâfilîne	: elbette, çevresinin, kendinin farkında olmayan

29- Bundan sonra sizinle bizim aramızda hakikatlere şahit olmak isteyene Allah kâfidir. Biz de sizin gibi kulluğumuzu anlayamadık, elbette sizler gibi kendimizin ve çevremizin farkında olmayanlardan olduk

-30-

هُنَالِكَ تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّواْ إِلَى اللّهِ مَوْلاَهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ

Hunâlike teblû kullu nefsin mâ eslefet ve ruddû ilallâhi mevlâhumul hakkı ve dalle anhum mâ kânû yefterûn

Hunalike teblû	: orada, vardır, bulma, yoklama,
kullu nefsin	: bütün herkes, nefs, kişi
mâ eslefet	: değil, şey, ne, dedim, geçmişte
ve ruddû ila Allah	: dönme, dönerse, cevap, Allah
mevlâ-hum	: efendi, sahip, malik, koruyucu, onlar
el hakkı	: hakk olan, hakikat, gerçek,
ve dalle anhum	: meyil, eğrilik, sapma, uzak olma, uzaklaşma, onlardan
Ma kanu yefterun	: olmaz, şey, değil, ne, oldu, olmadı, iftira, uydurma

30- Herkes ne ararsa onu bulur. Hakikatler için onların sahibi olan Allah'a dönenler; onlar sapkınlıklarda, uydurmalarda olmazlar.

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاء وَالأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ والأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّهُ فَقُلْ أَفَلاَ تَتَّقُونَ

Kul men yerzukukum mines semâi vel ardı emmen yemlikus sema vel ebsâre ve men yuhricul hayye minel meyyiti ve yuhricul meyyite minel hayyi ve men yudebbirul emr fe se yekûlûnâllâh fe kul e fe lâ tettekûn

Kul men yerzuku kum	: de, anlat, kim, rızık, nimet, siz
min es semâi ve el ard	: göklerden, semadan ve yeryüzü
emmen yemliku	: veya kim, gücü yetme, sahip olma, melik,
el sema ve el ebsar	: işitme ve görme
ve men yuhrice el hayy	: kim, çıkarır, ortaya koyma, dirilik, canlı olan
min el meyyiti	: ölüden,
ve yuhricu meyyit	: çıkarır, ölü,
meyyit min el hayy	: diri olan,
ve men yudebbiru	: kim, idare eden, yürüten,
el emre	: işler, işleyiş, hüküm,
fe se yekûlûne Allah	: o zaman diyecekler, derler, Allah
Fe kul	: öyleyse, artık, de,
e fe la tettekûne	: hala, sakınmaz mısınız, ortak koşmama

31- De ki: Sizi gökten ve yerden rızıklandıran kimdir? Ya da işitmenizdeki ve görmenizdeki gücün sahibi kimdir? Ölüden diriyi çıkaran kimdir ve diriden ölüyü çıkaran kimdir ve tüm varlığın işleyişini yürüten kimdir? O zaman derler ki: Allah. De ki: Hâlâ hakikatleri anlamak için fenalardan sakınmaz mısınız?

-32-

فَذَلِكُمُ اللّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلاَّ الضَّلاَلُ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ

Fe zâlikumullâhu rabbukumul hakk fe mâzâ badel hakkı illed dalâl fe ennâ tusrafûn

Fe zalikum Allah	: öyleyse, artık, işte o, Allah,
rabb kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
el hakku	: Hakk, hakikat, gerçek
fe mâzâ bade el hakk	: öyleyse, o halde, nedir, sonra, hak, gerçek, hakikat
illâ ed dalâlu	: ancak, başka, dalalet, sapma, hakikatlerden sapma
fe ennâ tusrafun	: öyleyse, artık, nasıl, israf etme, taşkınlık

32- İşte bunlar sizi vücudlandıran Allah'ın hakikatleridir. Öyleyse nedir sizi hakikatlerden saptıran? O hâlde nasıl olurda taşkınlıklar içinde kalırsınız?

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُواْ أَنَّهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

Kezâlike hakkat kelimetu rabbike alâllezîne fesekû ennehum lâ yuminûn

Kezalike	: böylece, işte bu kâinat, durum,
hakkat	: gerçek olan, gerçekleşen, olmakta olan, varoluş
kelimet	: söz, kelime, tecelli, varlıktaki ilim,
rabb ke	: rabbinin, seni vücudlandıran,
alâ ellezine feseku	: fasık olanlar, kendi cehalet anlayışına çıkan
enne-hum la yuminun	: elbette, doğrusu onlar, inanmazlar

33- İşte tüm kâinattaki varoluş seni vücudlandıranın tecellileridir. Hakikatleri bırakıp kendi cehalet anlayışlarına sapan kimseler, elbette onlar inanmazlar.

-34-

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ

Kul hel min şurekâikum men yebdeul halka summe yuîduh kulillâhu yebdeul halka summe yuîduhu fe ennâ tufekûn

Kul hel min şurekai kum	: de, anlat, var mı, ortak koştuklarınızdan
Men yebdeu	: kim, ne, ilk olarak, başlangıç,
el halk	: halketme, yaratmak, varoluş
Summe yuidu hu	: sonra, iade, geri döndüren, aslına dönme, o
kul Allâh	: anlat, de ki, Allah,
yebdeu el halk	: ilk olarak, başlangıç, halk etme, yaratma
Summe yuıdı hu	: sonra, iade, döndürür,
fe ennâ tufekun	: öyleyse nasıl, gerçeklerden dönme

34- De ki: Halkoluş kimden başlar, sonra onu aslına döndüren kimdir? De ki: Halkoluşun başlangıcı Allah'tır, sonra aslına döndüren O'dur. Sizin ortak koştuklarınız bunları yapabilir mi? Öyleyse nasıl olur da gerçeklerden dönersiniz?

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لاَّ يَهِدِّيَ إِلاَّ أَن يُهْدَى فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

Kul hel min şurekâikum men yehdî ilel hakk kulillâhu yehdî lil hakk e fe men yehdî ilel hakkı ehakku en yuttebea em men lâ yehiddî illâ en yuhdâ fe mâ lekum, keyfe tahkumûn

Kul hel min şurekai kum	: de, anlat, var mı, ortak koştuklarınızdan
men yehdi	: kim, yol gösteren, kılavuz, hidayet, rehber,
ile el hakk	: hakikatler, gerçekler
kul Allah yehdi	: anlat, de, Allah, yol gösteren, hidayet, rehber,
li el hakk	: hakikatler, gerçekler
e fe men yehdi	: öyleyse, kim, yol gösterme, hidayet,
ila el hakk	: hakikatler, gerçekler
Ehakku	: doğru olan, hakk sahibi,
en yuttebe	: uymak, tâbi olmak
em men la yehiddi	: yoksa kim, kimse, kişi, yok, yol bulma
İlla en yuhdâ	: ancak, yalnız, rehber, yol gösteren,
fe mâ lekum	: öyleyse, artık, değil, şey, ne, siz,
keyfe tahkumun	: nasıl, hüküm, karar

35- De ki: Hakikatlere yol gösteren kimdir? De ki: hakikatlere yol gösteren Allah'tır. Sizin ortak koştuklarınızdan hakikatlere yol gösteren var mı? Öyleyse hakikatlere yol gösteren kim ise O'na mı, yoksa yol göstermede yol gösteremeyene mi tâbi olmak daha doğru? Öyleyse siz nasıl hüküm veriyorsunuz?

-36-

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلاَّ ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لاَ يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللّهَ عَلَيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

Ve mâ yettebiu ekseruhum illâ zannâ innez zanne lâ yugnî minel hakkı şeyâ innallâhe alîmun bimâ yefalûn

ve mâ yeteba ekser hum	: tâbi olmuyorlar, uymak, onların çoğu,
illa zan	: başka, zan, şüphe, cehaletine sığınmak,
inne el zanne	: şüphesiz zan, şüphe, cehaletine sığınmak,
la yugni	: yok, fayda, yarar, değersiz,
Min el hakkı şeyn	: den, hak, hakikat, gerçek, şey
İnne Allâh alim	: muhakkak, Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
bima yefalun	: şeyler, nesneler, her varlık, fail olan, yapan,

36- Onların çoğu zandan başka şeye tâbi olmuyorlar. Muhakkak ki zan, hakikat olan şeyler hakkında fayda sağlamaz. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir, her varlıkta fâil olandır.

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَن يُفْتَرَى مِن دُونِ اللّهِ وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لاَ رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ kâne hâzel kur'ânu en yufterâ min dûnillâhi ve lâkin tasdîkallezî beyne yedeyhi ve tafsîlel kitâbi lâ reybe fîhi min rabbil âlemîn

ve mâ kane haza	: olmaz, değildir, bu,
el kuran	: okunan şey, kâinat kitabı,
en yufterâ	: iftira, uydurulmuş
min dûni Allâh	: ona ait, katındandır, Allah
ve lakin tasdika	: ancak, lakin, tasdik etme, onaylama, doğrulama
ellezi beyne yedey-hi	: o kimseler, arasında, el, gücü, kendilerindeki gücü, o
ve tafsîle	: tafsilatlı, ayrıntılı olarak açıklama, göstermek
el kitab	: kitap, varlık kitabı, yazılı olanı taşıyan,
lâ reybe fihi	: yok, şek, şüphe, onda
Min rabbi el âlemîne	: rabbinden, âlemler, tüm varlığı vücudlandıran,

37- Kâinat kitabındaki hakikatler uydurulmuş değildir, Allah’a aittir. Kendilerindeki O gücü anlayan kimseler onun doğruluğunu bilir. Her varlık, hakikatleri ayrıntılı bir şekilde gösteren bir kitaptır, onda şüphe yoktur, tüm varlığı vücudlandırana aittir.

-38-

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُواْ بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُواْ مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللّهِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Em yekûlûnefterâh kul fetû bi sûretin mislihî vedû menisteta'tum min dûnillâhi in kuntum sâdikîn

Em yekûlûne ifterâ-hu	: yoksa, derler, uydurma, iftira, o
Kul fetu	: de ki, söyle, getirin,
bi suret misli hi	: suret, biçim, sure, nüsha, benzer
Ve udu men istetatum	: çağrı, davet, kim, gücü yeten, gücü olan
min dûni allâh	: ona ait, katında, Allah'tan başka
in kuntum sadikin	: eğer siz, iseniz, doğru söyleyen, sadık

38- O anlatılan hakikatlere uydurma derler. De ki: Eğer doğru söylediklerini iddia ediyorlarsa, onun benzer bir nüshasını getirsinler ve Allah’tan başka güçlü sandıkları kim varsa davet etsinler.

-39-

بَلْ كَذَّبُواْ بِمَا لَمْ يُحِيطُواْ بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ

Bel kezzebû bimâ lem yuhîtû bi ilmihî ve lemmâ yetihim tevîluh kezâlike kezzebellezîne min kablihim fanzur keyfe kâne âkibetuz zâlimîn

Bel kezzebu bima	: aksine, hayır, yalanlama, yalanda kalma, şeyler
lem yuhîtû bi ilmi hi	: anlayamadılar, kavrayamadılar, ilmi, o ilmi
ve lemmâ yetli him	: olmadıkça, onlara geldiğinde,
tevil hu	: yorum, açıklama, o
Kezalike kezzebe	: böylece, işte böyle, bunun gibi, yalanladılar
ellezîne min kabli-him	: onlardan önceki kimseler
fe unzur keyfe kane	: sonra, artık, bak, gör, anla, nasıl, oldu,
Akıbet e zâlimîne	: sonları, akıbet, zalimler, zulmedenler,

39- Hayır, onlar yalan şeylerde kaldılar, o ilmi kavrayamadılar. Hakikatlerden bir açıklama onlara geldiği halde, onlardan öncekiler gibi onlar da yalanlarda kaldılar. Artık zalimlerin akıbetlerinin nasıl olduğunu gör.

-40-

وَمِنهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُم مَّن لاَّ يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ

Ve minhum men yuminu bihî ve minhum men lâ yuminu bih ve rabbuke alemu bil mufsidîn

ve minhum men yuminu bihi	: onlardan, kim, iman eder, inanır, ona, hakikatlere
ve minhum men	: onlardan, kim, kimse,
la yumin bihi	: yok, inanma, iman etme, ona, o hakikatlere
ve rabbuke	: Rabbin, vücudlandıran,
alemu	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
bi el mufsidine	: ikilikte kalan, fesat, bozguncu, ayrılık

40- Onlardan kimi o hakikatlere inanır ve onlardan kimi o hakikatlere inanmaz. İlmin sahibi olan seni vücudlandırandır, o ikilikte kalanları da vücudlandıran O'dur.

-41-

وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَاْ بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

Ve in kezzebûke fe kul lî amelî ve lekum amelukum entum berîûne mimmâ amelu ve ene berîun mimmâ tamelûn

ve in kezzebu-ke	: eğer, seni yalanlarlarsa
Fe kul li amel	: o zaman, de, de ki, benim amelim, bana
ve lekum amel kum entum	: sizin, ameliniz, size
Berîûne	: uzak durmak, beri,
mimma amel	: yapılan şeyler, ameller, yapmak,

ve ene beri	: ben, uzak durmak, beri durmak,
mimma tamelun	: şeyler, yaptığınız, amelleriniz,

41- Eğer seni yalanlarlarsa, o zaman de ki: Benim amellerim bana ve sizin amelleriniz size, siz benim amellerimden uzaksınız ve ben de sizin amellerinizden uzağım.

-42-

وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُواْ لاَ يَعْقِلُونَ

Ve minhum men yestemiûne ileyk e fe ente tusmius summe ve lev kânû lâ yakilûn

ve min-hum men	: onlardan, kim, kimse
Yestemiûne ileyke	: seni dinlerler, sana
e fe ente tusmiu	: fakat, öyleyse, sen duyurabilir misin?
el summe	: sağır, hakikat sağırı, hakikati duymayan,
Ve lev kanu la yakilune	: olsa, ise, oldu, yok, düşünme, akıl etmezler

42- Onlardan kimi senin anlattıklarını dinler. Fakat onlar düşünüp akıl etmedikleri müddetçe, hakikatlere sağır olanlara sen duyurabilir misin?

-43-

وَمِنهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُواْ لاَ يُبْصِرُونَ

Ve minhum men yanzuru ileyk e fe ente tehdil umye ve lev kânû lâ yubsırûn

ve minhum men	: onlardan, kim,
yanzur ileyke	: bakar, görme, sana, seninle,
e fe ente tehti	: öyleyse, artık, sen mi, yol gösteren,
el umye	: hakikat körü, hakikati görmeyen,
Ve lev kanu la yubsırune	: olsa, ise, oldu, yok, basiret, bakıp görme

43- Onlardan kimi seninle bakar gibi görünür. Fakat onlar bakıp ta göremediği müddetçe, hakikatlere kör olanlara sen gösterebilir misin?

-44-

إِنَّ اللّهَ لاَ يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

İnnallâhe lâ yazlimun nâse şeyen ve lâkinnen nâse enfusehum yazlimûn

inne allâhe la yazlimu	: muhakkak ki Allah, yok, zulmetme, kötülük,
el nâse şeyen	: insanlar, bir şey, hiçbir şekilde,
ve lâkinne el nas	: ancak, lâkin, fakat, insanlar
enfuse-hum yazlimun	: nefslerine, kendilerine, zulmederler, kötülük

44- Muhakkak ki Allah hiçbir şekilde insanlara kötülük vermez. Fakat insanlar kendilerine kötülük ederler.

-45-

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُواْ إِلاَّ سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَاء اللّهِ وَمَا كَانُواْ مُهْتَدِينَ

Ve yevme yahşuruhum keen lem yelbesû illâ sâaten minen nehâri yete ârefûne beynehum kad hasirellezîne kezzebû bi likâillâhi ve mâ kânû muhtedîn

ve yevme yahşuru hum	: gün, vakit, an, toplanma, birlik, ortaya çıkma, onlar
Keen lem yelbesu	: gibi, ise, bile, olmadı, değil, kalırlar, kalmazlar,
İllâ saaten	: başka, ancak, gelip gecen zaman, saat, vakit,
min el nehar	: gündüz, aydınlık
yeteârefûne	: tanımak, arif olmak, tanışırlar,
Beyne hum kad hasire	: aralarında, onlar, oldu, hüsrana düştüler, kaybeden
ellezîne kezzeb	: o kimseler, yalanlarda kalan,
bi likai Allah	: birlik, ulaşma, Tevhid, idrak etme, Allah
ve mâ kânû muhtedin	: olmadılar, olmaz, yol gösterilen, yol bulan

45- Onlar her an ortaya çıkan tecellileri anlama konusunda, gündüz sadece kısa bir zaman bile düşünmezler. Onlar hakikatlere arif olma konusunda hüsrana uğrayanlardır. Allah'ın birliği hakkında yalanlarda kalan kimseler hakikatlere yol bulamazlar

-46-

وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ

Ve immâ nurîyenneke badellezî naıduhum ev neteveffeyenneke fe ileynâ merciuhum summallâhu şehîdun alâ mâ yefalûn

ve imma nuriyenne ke	: ama, aydınlık, ışık, hakikatlerimizi görme, sen
Bade ellezî	: bir kısmı, bazı, o kimseler,
naıdu-hum	: söz, vaat, vaadimiz, ortaya çıkış, gerçek, onlar
ev neteveffeyenne-ke	: veya, teslim olma, sevgi bağlılığı, tamamını verme, sen
Fe ileyna merciu-hum	: böylece, biziz, bize, kaynak, aslı, dönüş, onların
summe Allâh şehidun	: sonra Allah, her an her yerde hazır olan
alâ ma yefalun	: için, hakkında, üzerinde, her şeyde, fail olan,

46- Ama sen hakikatlerimizi gördün. Onlardan bazı kimseler gerçeğimizi anlamak isterler, sana bir sevgiyle bağlanırlar. Böylece onlar Bize dönerler, sonra her şeyde fail olanın, her an her yerde hazır olanın Allah olduğunu anlarlar.

-47-

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاء رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Ve likulli ummetin resûl feizâ câe resûluhum kudıye beynehum bil kıstı ve hum lâ yuzlamûn

ve li kulli ummet	: bütün ümmetler için
resul	: resul, hakikati gösteren,
fe izâ câe resul hum	: geldiği zaman, resul, hakikati gösteren, onlar,
kada	: hüküm, takdir, işleyiş, varoluşun takdiri,
beyne-hum bi el kıst	: onların aralarında, adalet, doğruluk,
Ve hum lâ yuzlamûne	: onlar, yok, zulüm, kötülük, haksızlık,

47- Bütün ümmetler için hakikatleri gösterenler vardır. Hakikatleri gösterenler onlara varoluşun takdirini anlatmak için geldiklerinde, onların aralarında adalet üzere hareket ederler ve onlar zulüm içinde olmazlar.

-48-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel vadu in kuntum sadıkîn

ve yekûlûne meta haza	: derler, söylerler, ne zaman, bu,
el vadu	: söz, vaat, gerçek, açığa çıkan, yerine gelen,
İn kuntum sadıkine	: eğer siz iseniz, doğru sözlü, sözlü

48- Derler ki: Eğer doğru söylüyorsan, bu vaat ettiğin şey ne zamandır.

-49-

قُل لاَّ أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلاَ نَفْعًا إِلاَّ مَا شَاء اللّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاء أَجَلُهُمْ فَلاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ

Kul lâ emliku li nefsî darran ve lâ nefan illâ mâ şâallâh li kulli ummetin ecel izâ câe eceluhum fe lâ yeste'hırûne sâaten ve lâ yestakdimûn

Kul la emliku	: de, söyle, yok, güç sahibi, melik olan,
li nefsi	: kendim için, kendimi,
Daran ve la nefan	: koruma, sıkıntı ve yok, fayda
İlla ma şae Allâh	: ancak, sadece, istek, Allah
li kulli ummet ecelun	: için, bütün, herkes, bir zaman, belirli bir zaman
İza cae ecelu-hum	: geldiğinde, ecel, vakit, onlar
fe lâ yestehırûne saaten	: artık, böylece, yok, ertelenme, bir saat, o vakit
ve lâ yestakdimûne	: öne alınmaz, tehir edilmez

49- De ki: Benim kendime ait bir gücüm yoktur. Ne koruyabilirim, ne de fayda sağlayabilirim. Allah'ın isteğinden başka bir şey yoktur. Herkesin belirli bir zamanı vardır. Onlara ecel geldiğinde, artık onu bir an bile erteleme yoktur ve öne alma yoktur.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ

Kul ereeytum in etâkum azâbuhu beyâten ev nehâren mâzâ yestacilu minhul mucrimûn

Kul ereytum	: de, söyle, bakıp gördünüz mü, anladınız mı?
in etâ-kum azabu hu	: eğer, olsa, şayet, size gelse, azap, sıkıntı, o
Beyâten ev nehar	: geceleyin veya, ya da gündüz
Mâzâ yestacılu	: ne, nedir, acele etme, isteme
Min hu el mucrimûne	: ondan, fenalarda kalan, suçlular

50- De ki: O ecelin sıkıntısının gece ya da gündüz size geldiğini göreceksiniz. Fenalarda kalanlar neden her konuda aceleci davranırlar?

-51-

أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُم بِهِ آلآنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ

E summe izâ mâ vakaa âmentum bihi âlâne ve kad kuntum bihî testacilûn

e summe iza ma vaka	: sonra mı, olduğunda, şey, ne, değil, vuku bulan,
Âmentum bihi alane	: inanan, ona, şimdi, hemen, artık
ve kad kuntum	: oldu, olmuştu, siz oldunuz,
bihi testacilun	: onu, acele isteyen

51- Başınıza bir şey geldiğinde mi iman ediyorsunuz? Siz her konuda acele ediyorsunuz.

-52-

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذُوقُواْ عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلاَّ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ

Summe kîle lillezîne zalemû zûkû azâbel huld hel tuczevne illâ bimâ kuntum teksibûn

Summe kile	: sonra, denildi,
li ellezin zalemu	: o kimseler için, zulmedenler, zalimler
Zûkû	: tadın, o halde kalmak, his,
azap el huldi	: azap, sıkıntı, daima
Hel tuczevne	: mi, karşılık bulma, edindiğiniz karşılık,
İllâ bima kuntum teksibun	: ancak, şeyler, kazandığınız, elde ettiğiniz

52- Sonra zalim kimseler için: Kazandığınız şeyler sebebiyle edindiğiniz karşılık, daima sıkıntılı hallerde kalmaktır, denir.

وَيَسْتَنبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنتُمْ بِمُعْجِزِينَ

Ve yestenbiûneke ehakkun hûve kul î ve rabbî innehu le hakkun ve mâ entum bi mucizîn

ve yestenbiûne-ke	: senden haber, bilgi, sorarlar, isterler.
e hakkun huve	: bu hakikat midir, doğru, gerçek, o
Kul i ve rabbî	: de, söyle, evet, Rabbim, beni vücudlandıran,
İnne hu le hakkun	: muhakkak o, elbette, hakikattir, gerçektir, doğrudur
ve mâ entum bi mucizin	: siz değilsiniz, aciz, acizlik içinde olan,

53- Senden o hakikatler ile ilgili bilgi isterler. De ki: Muhakkak ki o elbette Rabbimin hakikatleridir ve sizler acizliğinizi bilen değilsiniz.

-54-

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الأَرْضِ لاَفْتَدَتْ بِهِ وَأَسَرُّواْ النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Ve lev enne li kulli nefsin zalemet mâ fîl ardı leftedet bihi ve eserrun nedâmete lemmâ reevul azâb ve kudıye beynehum bil kıstı ve hum lâ yuzlemûn

ve lev enne li kulli nefsin	: olsa, eğer, elbette, kendisi için, herkes, her kişi
Zalemet	: zulmetti, zulmeder, zulüm görme,
Ma fi el ard	: şey, ne, yeryüzü,
le iftedet bihi	: elbette, kurtulmak için verme, onu
ve eserru	: esir olmak, yakalanmak, gizli olan,
en nedamet	: pişmanlık
Lemma reevû el azâbe	: olduğunda, görünce, gördü, azap, sıkıntı
ve kada	: takdir, hüküm, yerine gelme, işleyiş, varoluş,
Beyne hum bi el kıst	: onlar aralarında, adalet, doğruluk,
ve hum la yuzlemûne	: onlar, yok, zulmedilmez, kötülük, haksızlık,

54- Her kişi, bir zulüm içinde kalsa ondan kurtulmak için yeryüzünde neyi varsa verir ve onlar bir sıkıntı gördüklerinde pişmanlığa yakalanırlar. Onlar aralarında adaletle davransınlar, varoluştaki takdiri anlasınlar ve onlar haksızlık içinde olmasınlar.

-55-

أَلا إِنَّ لِلّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ أَلاَ إِنَّ وَعْدَ اللّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

E lâ inne lillâhi mâ fîs semâvâti vel ard e lâ inne vadallâhi hakkun ve lâkinne ekserehum lâ ya'lemûn

e lâ inne li Allah	: değil mi? Yok mu, elbette, Allah
ma fî es semâvât ve el ard	: göklerde olan şeyler ve yerde
E la inne vade Allâh hakk	: değil mi, elbette, vaad, söz, tecelli, Allah, hakikat,
ve lâkinne	: lakin, fakat

Eksere hum la yelamun : onların çoğu, bilmezler, bilemiyorlar

55- Göklerde ve yerde ne varsa her şey Allah'ın değil midir? Tecelli eden her şey Allah'ın hakikatleri değil midir? Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-56-

هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Hûve yuhyî ve yumîtu ve ileyhi turceûn

Huve yuhyi : o, diriltir, diri olan, hayat veren,
ve yumitu : öldüren, sınırlayan, ölümü sunan,
ve ileyhi turceun : ona döneceksiniz, aslına dönmek,

56- O hayat verendir ve sınırlayandır ve O'na döndürülürsünüz.

-57-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاء لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

Yâ eyyuhen nâsu kad câetkum mevızatun min rabbikum ve şifâun limâ fîs sudûri ve huden ve rahmetun lil muminîn

yâ eyyuha en nasu : ey insanlar
Kad caet kum mevızatun : oldu, geldi, sunuldu, siz, öğütler, tavsiye, vaaz
min rabbi-kum : Rabbinizden, sizi vücudlandıran,
ve şifaun : iyileşme, şifa, hastalıktan kurtuluş, şefaat,
limâ fî el sudûri : olan, ne, gönüllerin içinde
ve huden : yol gösterme, hidayet
ve rahmetun li el muminin : rahmet, müminler için

57- Ey insanlar! Rabbinizden size hakikatler sunuldu. İyileşme gönüllerin içinde olur. O hakikatler müminler için rahmettir ve yol göstermedir.

-58-

قُلْ بِفَضْلِ اللّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُواْ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

Kul bi fadlillâhi ve bi rahmetihî fe bi zâlike felyefrehû hûve hayrun mimmâ yecmeûn

Kul bi fadli Allah : söyle, de, fazilet, lütuf, nitelik, sıfat, Allah
ve bi rahmeti-hi : rahmeti ile, o,
fe bi zâlike : işte, artık böylece, bundan sonra,
fe le yefrehu huve : bundan sonra, ferah, rahatlık, huzur, sevinç, o
hayr : hayırlı, iyi olan, ihsan, nur, güzel olan, faydalı, mal,
mimma yecmeun : şeyler, tüm varlık, toplama, birlik, cem olan

58- De ki: Sıfatlar Allah'tandır ve O'nun rahmetidir. İşte o sıfatlarla hayr bulursunuz, huzur bulursunuz, tüm varlığın birliğinin sırrına ulaşırsınız.

قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا أَنزَلَ اللّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلاَلاً قُلْ آللّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللّهِ تَفْتَرُونَ

Kul e reeytum mâ enzelâllâhu lekum min rızkın fe cealtum minhu harâmen ve halâl kul allâhu ezine lekum em alallâhi tefterûn

Kul e reeytum	:de ki, bakıp ta gördünüz mü? İncelediniz mi?
mâ enzele Âllâh	: şey, ne, sunduğu, verdiği, Allah
Lekum min rızkın	: size, bir rızık, nimet,
fe cealtum minhu	: fakat, yaptınız, kıldınız, eylediniz
Haramen	: haram, yasak, zararlı, kutsal olan,
ve halâlen	: helal, uygun, faydalı,
kul Allâh ezine	: söyle, de ki, Allah, yetkili olan, izin
Lekum em ala Allah	: siz, yoksa, Allah'a, Allah hakkında
tefterun	: iftira, uydurma, yalan uydurmak

59- De ki: Allah'ın size sunduğu rızıkları inceleyip de baktınız mı? Fakat siz onları haram ve helal diye ayırdınız. De ki: Yetkili olan Allah'tır. Yoksa sizler Allah'ın hakikatleri hakkında yalan mı uyduruyorsunuz?

-60-

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لاَ يَشْكُرُونَ

Ve mâ zannullezîne yefterûne alâllahil kezibe yevmel kıyâmeh innallâhe le zû fadlın alen nâsi ve lâkinne ekserehum lâ yeşkurûn

ve ma zannu	: değil, şey, zan, kesin bilgi, sanma, düşünmez
ellezîne yefterûne	: uydurmalarda kalan kimseler, iftira
alâ Allah el kezibe	: Allah hakkında, yalanları yaymak
yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı gün,
inne Allâh le zu el fadl	: muhakkak ki Allah, elbet, sahip, nimet, lütuf, sıfat,
ala en nasi	: insanlardaki,
ve lakinne ekser hum	: fakat, ancak, lâkin, onların çoğu,
la yeşkurune	: yok, şükretme, nimetlerin sahibini bilip teslim etmek

60- Allah hakkında bir şey uyduranlar, o yalanları yayanlar ölünceye kadar zanna dayalı şeylerde kalırlar. Muhakkak ki Allah insanlardaki sıfatların sahibidir. Fakat onların çoğunun, sıfatların sahibini bilip teslim etmeleri yoktur.

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِن قُرْآنٍ وَلاَ تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلاَّ كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاء وَلاَ أَصْغَرَ مِن ذَلِكَ وَلا أَكْبَرَ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

Ve mâ tekûnu fî şenin ve mâ tetlû minhu min kurânin ve lâ ta'melûne min amelin illâ kunnâ aleykum şuhûden iz tufîdûne fîh ve mâ yazubu an rabbike min miskâli zerretin fîl ardı ve lâ fîs semâi ve lâ asgare min zâlike ve lâ ekbere illâ fî kitâbin mubîn

ve mâ tekunu	: değil, şey, ne, olmak, olmasın,
fi şenin	: değil, şey, ne, olmak, tecelli, iş, bir durum
ve mâ tetlû minhu	: değil, şey, okuma, ondan,
min kuran	: kurandan, kâinat kitabından,
ve la tamelûne min amel	: yok, yapmak, çalışmak, amel, yapmak,
İlla kunna aleykum	: ancak, sadece, vardır, biz olduk, sizde, üzerinizde
Şuhuden	: şahit, her zerrede var olan, var olan, tanık,
iz tufidune fihi	: daldığında, içalem, ona
ve mâ yazubu an rabbike	: gizli kalmaz, ayrı değil, rabbinden
min miskali zerretin	: miktar, ağırlığından, zerre kadar,
Fi el ard ve la fi el semai	: yerde ve yok, gökte, semada
ve la asgare min zalike	: yok, küçük, bundan
ve la ekbere	: yok, yüce, büyük, asil,
İlla fî kitabin	: ancak, sadece, vardır, kâinat kitabının içinde,
mubinin	: gösterilen, apaçık, açıklayıcı

61- Hiçbir tecelli olmasın ki ve kâinat kitabından okunan hiçbir şey olmasın ki ve yaptığınız amellerinizde hiçbir şey yoktur ki, sizin üzerinizde ve iç âleminizdeki her zerrede Biz olmayalım. Yerlerde olanlarda ve göklerde olanlarda zerre miktarı kadar da olsa ve bundan daha küçük de olsa Rabbinden ayrı değildir. Apaçık olan bu kâinat kitabının içindekinden başka bir yücelik yoktur.

-62-

أَلا إِنَّ أَوْلِيَاء اللّهِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

E lâ inne evlîyâ Allâh lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenun

e lâ inne evliya Allah	: yoktur, muhakkak, elbette, dost, evliya, Allah
lâ havfun aleyhim	: korku yoktur, onlara
ve la hum yahzenûne	: yok, onlara, mahzun, üzgün, kederli,

62- Muhakkak ki Allah'ı evliya edinenlere korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.

-63-

الَّذِينَ آمَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ

Ellezîne âmenû ve kânû yettekûn

Ellezîne amenu	: iman edenler, o kimseler, inanma
ve kânû yettekune	: oldu, takva, fenalardan sakınma ortak koşmama

63- O kimseler iman edenlerdir ve fenalardan sakınıp ortak koşmayanlardır.

-64-

لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَياةِ الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ لاَ تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Lehumul buşrâ fîl hayâtid dunyâ ve fîl âhırah lâ tebdîle li kelimâtillâh zâlike huvel fevzul azîm

lehum el buşra	: onlara, müjde, güler yüz, sevinç, mutluluk,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşarken,
ve fî el âhıreti	: sonlarında, ahirette
La tebdile	: yok, değişiklik, çarpıklık, başka anlama bürümek,
li kelimâti Allâh	: kelimeleri, Allah
Zalike huve	: işte bu,
el fevzu el azim	: zafer, kazanmak, yüce, yüce zafer,

64- Onlar yaşarken ve son anlarında bile güleryüzlülük içindedirler. Allah'ın kelimelerini çarpıtmazlar. İşte o yüce zafer budur.

-65-

وَلاَ يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve lâ yahzunke kavluhum, innel izzete lillâhi cemîâ huves semîul alîm

ve lâ yahzun-ke	: yok, mahzunluk, üzmesin, üzülme, sen,
kavlu hum	: sözler, söyledikleri, onlar
inne el izzete	: muhakkak, izzet, yücelik, galip gelen, büyüklük,
li Allah cemian	: Allah, hepsi, bütün, birlik,
huve el semîu	: o, işitmek,
el alim	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi,

65- Onların söylediklerine üzülme. Muhakkak ki bütün her şeyde izzet sahibi Allah'tır. İşitme O'ndandır, ilmiyle varedendir.

أَلا إِنَّ لِلّهِ مَن فِي السَّمَاوَات وَمَن فِي الأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ شُرَكَاء إِن يَتَّبِعُونَ إِلاَّ الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلاَّ يَخْرُصُونَ

E lâ inne lillâhi men fîs semâvâti ve men fîl ard ve mâ yettebiullezîne yed'ûne min dûnillâhi şûrekâ in yettebiûne illez zanne ve in hum illâ yahrusûn

e lâ inne li Allah	: öyle değil mi, muhakkak, Allah
Men fi el semâvât	: kim, ne varsa, göklerde, semalarda
ve men fi el ard	: kim, kim, ne varsa, yerde, yeryüzü,
ve mâ yettebiu	: değil, şey, ne, tâbi olma, izleme, takip, tabi olmadılar
ellezîne yedûne	: o kimseler, dua, yönelme,
min dûni Allâh şurekae	: ondan başka, Allah, ortak koşma,
İn yettebiun	: uymak, izlemek, tâbi olmak
illa el zanne	: sadece, ancak, yalnız, zan, cehalete sapmak
ve in hum illa yahrusun	: onlar sadece, haris, hırs, çıkarına uyan, aç gözlü

66- Yerlerde ne varsa ve göklerde ne varsa Allah'ın değil midir? Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere yönelip ortak koşan o kimseler, aslında onlara da tâbi olmadılar. Onlar sadece zanlarına tâbi oldular ve onlar sadece çıkarlarına tâbi oldular.

-67-

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُواْ فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

Huvellezî ceale lekumul leyle li teskunû fîhi ven nehâre mubsırâ inne fî zâlike leâyâtin li kavmin yesmeûn

Huve ellezi ceale lekum	: o, ki o, kıldı, düzenledi, yaptı, sundu, size
el leyle	: gece,
li teskun fihi	: sükûn, dinlenme, onda, onun içinde
ve en nehâre mubsiren	: gündüz, basiret, görme, gösterici, anlama
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak, işte bunların içinde, elbette, ayet, işaret, delil
li kavmin yesmeun	: bir kavim için, topluluklar için, kimseler, işitme

67- Size, içinde sükûnet olan geceyi ve aydınlık olan gündüzü düzenleyen ki O'dur. Muhakkak ki işte bunların içinde işiten kimseler için deliller vardır

قَالُواْ اتَّخَذَ اللّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ
إِنْ عِندَكُم مِّن سُلْطَانٍ بِهَذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Kâlûttehazallâhu veleden subhâneh huvel ganiy lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard in indekum min sultânin bi hâzâ e tekûlûne alâllâhi mâ lâ talemûn

kâlû ittehaze	: dediler, edindi, sarıldı,
Allâh veleden	: Allah, çocuk, evlat,
subhâne-hu	: noksan sıfatdan münezzehtir, o
huve el ganiyyu	: o, tüm varlığın sahibidir, gani, zengin,
Lehu ma fî es semâvâti	: onun, şeyler, değil, ne, göklerde var olan
ve mâ fi el ard	: değil, ne, şey, yerde
İn inde kum min sultan	: ise, olsa, yanınızda, sizde, delil, kudret sahibi
Bi haza e tekûlûne	: bu, o şey, bunlar, söylediğiniz, söylüyorsunuz
ala Allâh	: hakkında, için, Allah,
ma la telamun	: değil, şey, ne, yok, bilmek, bilginiz yok,

68- Allah çocuk edindi, dediler. O noksan sıfatlardan münezzehtir. O tüm varlığın sahibidir. Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa O'nun dur. Hakikatler hakkında bir deliliniz olmadan kendinize göre konuşuyorsunuz. Söylediğiniz o şeyler Allah hakkında bilginiz olmadığındandır.

-69-

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ لاَ يُفْلِحُونَ

Kul innellezîne yefterûne alâllâhil kezibe lâ yuflihûn

Kul inne ellezine	: de ki, muhakkak, o kimseler
Yefterûne ala Allah	: iftira, uydurma, Allah hakkında
El kezibe	: yalanlarda kalan, yalanları yayan,
lâ yuflihûne	: felah, başarı, huzur, kurtuluşa eremezler

69- De ki: Muhakkak ki Allah hakkında iftira atanlar ve o yalanları yayan kimseler kurtuluşa eremezler.

-70-

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ

Metâun fîd dunyâ summe ileynâ merciuhum summe nuzîkuhumul azâbeş şedîde bimâ kânû yekfurûn

Metâun fi el dunya	: metadır, fayda, yarar, geçinme, çıkar,
Summe ileyna merciu hum	: sonra, bize, kaynak, aslına dönme, onlar
Summe nuzik hum	: sonra, tatma, his, o halde kalma, onlar
el azâbe el şedîde	: sıkıntı, daha fazla, şiddetli azabı
bimâ kanu yekfurun	: şeyler sebebiyle, oldu, hakikatleri örtmeleri

70- Onlar dünya hayatını bir çıkar yeri görürler, sonra onlar geldikleri kaynağın Biz olduğunu da bilemezler, sonra onlar hakikatleri görmemezlikten geldiklerinden dolayı daha fazla sıkıntılı hallerde kalırlar.

-71-

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُم مَّقَامِي وَتَذْكِيرِي بِآيَاتِ اللّهِ فَعَلَى اللّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُواْ أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءكُمْ ثُمَّ لاَ يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُواْ إِلَيَّ وَلاَ تُنظِرُونِ

Vetlu aleyhim nebee nûh iz kâle li kavmihî yâ kavmi in kâne kebure aleykum makâmî ve tezkîrî bi âyâtillâhi fe alâllâhi tevekkeltu fe ecmiû emrekum ve şurekâekum summe lâ yekun emrukum aleykum gummeten summakdû ileyye ve lâ tunzirûn

Vetlu aleyhim	: okumak, anlatmak, bildirmek, onlara,
nebe Nuh	: haber, bilgi, Nuh
İz kale li kavmihi ya kavmi	: demişti, kavmine, ey kavmim
in kâne kebur aleykum	: eğer, ise oldu, size, ağır, büyük,
makam	: durulan yer, orada bulunmak, karşınıza geçip
ve tezkiri	: zikretmem, anmam, bahsetmem, anlatmam,
bi ayeti Allah	: ayet, delil, işaret, Allah
fe ala Allâh tevekkeltu	: artık, Allah'a, tüm varlığı ile teslim olma, ben
Fe ecmıu	: sonra, toplanma, birlik olma, bütünlük,
emre-kum	: işi, işleyiş, hüküm, tüm varlıktaki işleyiş, siz
ve şurekae-kum	: ortaklarınız, ortak koştuklarınız,
Summe la yekun	: sonra, yok, olma, olmayın,
emru-kum aleykum	: iş, işleyiş, siz, üzerinizde, sizde, bedenlerinizde
gummet	: gam, keder, üzülme,
Summe akdu ileyye	: sonra, böylece, yerine getirme, uygulama, benim
ve la tunzirûne	: yok, bakıp görmeyen, beklemeyin, anlamayan

71- Onlara Nuh'un haberini bildir. Nuh kavmine demişti ki: Ey kavmim! Karşınıza geçip delilleriyle Allah'ı anlatmam size ağır mı geldi? Artık ben, tüm varlığımla Allah'a teslim oldum. Artık siz, tüm varlıktaki işleyişi, birliği anlayın ve siz ortak koştuğunuz şeyleri görün. Sonra da bedenlerinizdeki o işleyişi anlamayıp üzülenlerden olmayın. Böylece benim gibi yapın ve anlamayanlardan olmayın.

-72-

فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلاَّ عَلَى اللّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

Fe in tevelleytum fe mâ seeltukum min ecr in ecriye illâ alâllâhi ve umirtu en ekûne minel muslimîn

fe in tevelleytum	: eğer, yüz çevirirseniz, eski bilişlerinize dönerseniz
fe mâ seeltukum	: sizden istemem, itemiyorum,
min ecrin	: bir ecir, karşılık
İn ecriye	: eğer, şayet, ecir, karşılık,
illa ala Allâh	: sadece, ancak, Allah'tan

ve emir tu en nekune	: iş, hüküm, emir, ben, olmakla,
min el muslimîne	: barış ve huzur üzere olan, teslim olmak

72- Sizler bu hakikatlerden yüz çevirseniz de ben sizden bir karşılık istemiyorum. Eğer bir karşılık olacaksa, sadece Allah'tandır. Ben barış ve huzur üzere olmakla emrolundum.

-73-

فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلاَئِفَ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ

Fe kezzebûhu fe necceynâhu ve men meahu fil fulki ve cealnâhum halâife ve agraknellezîne kezzebû bi âyâtinâ fanzur keyfe kâne âkıbetul munzerîn

fe kezzebû-hu	: fakat, yalanladılar, onu,
fe necceynâ-hu	: sonra, necat buldu, kurtuldu, biz, o
ve men meahu	: kim, kimse, onunla beraber,
fi el fulki	: yol alma, sonsuzluk,
ve ceal nâ hum	: yaptı, sundu, anlattı, biz, onlar,
halaife	: ardından gelen, halife, varis
ve agrak na	: boğulmak, cehaletinde boğulmak, gark, biz,
ellezîne kezzebû	: o kimseler, yalanlarda kalan,
bi ayati na	: ayetlerimiz, delil, işaret,
fe unzur keyfe kane	: bundan sonra, artık bak gör, nasıl, oldu
âkıbetu el munzerîne	: sonu, akıbeti, uyarılanlar, açıklanıp uyarılan,

73- Fakat onu yalanladılar. O ise Bizi anlayıp kurtuldu. Onunla beraber olanlar hakikatlere yol aldılar ve onların ardından Bizi anlatanlar açığa çıktı. Ayetlerimizi yalanlayan o kimseler ise Bizi anlayamayıp kendi cehaletlerinde boğulup gittiler. Artık bak gör, hakikatlerin açıklanıp uyarıldığı kimselerin akıbetleri nasıl olur.

-74-

ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِ رُسُلاً إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَآؤُوهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِ مِن قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلوبِ الْمُعْتَدِينَ

Summe beasnâ min ba'dihî rusulen ilâ kavmihim fe câûhum bil beyyinâti fe mâ kânû li yuminû bimâ kezzebû bihî min kabl kezâlike natbeu alâ kulûbil mugtedîn

Summe beas na	: sonra, gönderilme, dirilme, açığa çıkma, biz
min badi hi resul	: ondan sonra, resul, hakikati gösteren,
ilâ kavmi-him	: onların kavmine
Fe cae hum	: geldi, sunuldu, onlar,
bi el beyyinâti	: apaçık açıklamalar, delillerle
fe mâ kânû li yuminû	: ama inanmadılar, emin olmadılar
bi mâ kezzebû bihi min kabl	: yalanladıklarından dolayı, onu, önceden
Kezâlike natbeu	: işte böyle, biz, mühür, kapalı,
alâ kulûbi	: kalpleri, idrakleri, anlayışları,
el mugtedin	: haddi aşan, saldırgan

74- Onlardan sonra onların kavminden olan resuller, Bizi anlatmak için açığa çıktı. Onlara apaçık açıklamalarla geldiler. Fakat onlar daha önceki yalanlarında kaldıklarından dolayı inanmadılar. İşte o haddi aşanların kalbleri Bizi anlamaya karşı kapalıdır.

-75-

ثُمَّ بَعَثْنَا مِن بَعْدِهِم مُّوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

Summe beasnâ min ba'dihim mûsâ ve hârûne ilâ firavne ve melâihî bi âyâtinâ festekberû ve kânû kavmen mucrimîn

Summe beas na	: sonra, diri olan, diriliş, açığa çıktı, gitti, biz,
min badi-him	: onlardan sonra, ardından,
Mûsâ ve Hârûn	: Mûsâ, Hârûn
ilâ firavne	: firavuna, kibirli olan,
ve melai hi	: onun ileri gelenlerine, din adamlarına,
bi ayati na	: delil, işaret, ayetlerimizle
fe istekberu	: fakat kibirlendiler
ve kanu kavmen mücrimin	: oldu, topluluk, kimse, fenalarda kalan, günah, suç

75- Daha sonra, Mûsâ ve Hârûn, firavuna ve onun din adamlarına delillerimizle bizi anlatmak için açığa çıktı. Fakat onlar kibirlendiler ve fenalarda kalan kimselerden oldular.

-76-

فَلَمَّا جَاءهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُواْ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ

Fe lemmâ câehumul hakku min indinâ kâlû inne hâzâ le sıhrun mubîn

fe lemmâ cea hum	: böylece, olduğu zaman, geldi, sunuldu, onlar
el hakku min indi na	: hak, hakikat, gerçek olan, katımızdan, bize ait
Kalu inne haza	: dediler, muhakkak, bu,
le sıhrın mubin	: apaçık aldatma,

76- Böylece onlara, bize ait olan hakikatler sunulduğunda: Muhakkak ki bu apaçık bir aldatmadır, dediler.

-77-

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلاَ يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ

Kâle mûsâ e tekûlûne lil hakkı lemmâ câekum e sıhrun hâzâ ve lâ yuflihus sâhırûn

Kâle Mûsâ e tekulune	: dedi, Mûsâ, söyleme, konuşma
Li el hakk	: hak, hakikat, gerçek,
lemmâ câe kum	: sunulduğunda, geldiği zaman, siz
e sıhrun haza	: aldatma, büyü, maskaralık, bir sihir mi, bu
ve lâ yuflihu el sahirun	: yok, felah, kurtuluş, aldatmada olanlar, etkiliyen,

77- Mûsâ dedi ki: Size hakikatler sunulduğu halde bu aldatma mı diyorsunuz? Aldatanların kurtuluşu yoktur.

-78-

قَالُواْ أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَاء فِي الأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ

Kâlû e citenâ li telfitenâ ammâ vecednâ aleyhi âbâenâ ve tekûne lekumel kibriyâu fîl ard ve mâ nahnu lekumâ bi muminîn

Kalu e cite na	: dediler, geldiniz mi, bize,
li elfite na	: geri çevirmek için, bizi
ammâ veced na aleyhi	: şeyden, bulduk, üzerinde,
abaena	: atalarımız
ve tekûne lekum el kibriyau	: olursunuz, sizin, büyüklük, üstünlük,
fî el ardı	: yeryüzünde
ve mâ nahnu	: biz değiliz,
lekum bi mümin	: sizin gibi, inanacak

78- Dediler ki: Siz bizi atalarımızın yolundan geri çevirmek için ve bize yeryüzünde üstünlük taslamak için mi geldiniz? Biz sizin gibi inanacak değiliz.

-79-

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ

Ve kâle firavn utûnî bi kulli sâhırin alîm

ve kale firavnu	: dedi, firavun
Utuni	: bana getirin,
bi kulli sahir alim	: hepsini, etkili, tesirli, bilgin, iyi bilen

79- Firavun dedi, ne kadar etkili bilgin varsa bana getirin.

-80-

فَلَمَّا جَاء السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَى أَلْقُواْ مَا أَنتُم مُّلْقُونَ

Fe lemmâ câes seharetu kâle lehum mûsâ elkû mâ entum mulkûn

Fe lemma cae	: böylece, geldiğinde,
el seharet	: etkiliyen, tesirli,
Kâle lehum Mûsâ	: dedi, onlara, Mûsâ
Elkû	: atın, ortaya koyun, bırakın, anlatın,
ma entum mulkun	: şey, ne, siz, bilip taşıdığınız, mülk, sahip olunan şey

80- Böylece o etkili olanlar geldiğinde, Mûsâ: Siz, sahip olduğunuz bilgilerden ne varsa ortaya koyun, dedi.

فَلَمَّا أَلْقَواْ قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُم بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللّهَ لاَ يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ

Fe lemmâ elkav kâle mûsâ mâ ci'tum bihis sihr innallâhe se yubtiluh innallâhe lâ yuslihu amelel mufsidîn

fe lemma elkav	: artık, olduğu zaman, ortaya koyma, atma
Kale Mûsâ	: dedi, Mûsâ, şey, değil, ne, getirme, sunma, yapma,
Ma citum bihi el sihru	: değil, şey, ne, getirme, olan, sunma, etki, tesir,
inne Allâh se yubtilu	: muhakkak Allah, batıl, temelsiz, asılsız, o
inne Allâh	: muhakkak Allah
La yuslihu	: yok, ıslah olma, düzelme, iyileşmek
amel el mufsidîn	: amel, çalışma, fesat, ikilik, bozgunculuk,

81- Böylece onlar bildiklerini ortaya koyunca, Mûsâ dedi ki: Etkili olan bir şey getirmediniz. Bunlar Allah hakkında asılsız temelsiz şeylerdir. Muhakkak ki amellerinde bozgunculuk içinde olanlarda, ıslah olma yoktur, Allah'ı anlama yoktur.

-82-

وَيُحِقُّ اللّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

Ve yuhikkullâhul hakka bi kelimâtihî ve lev kerihel mucrimûn

ve yuhikku Allâh	: gerçek olan, Allah
el hakka	: hakikat, gerçek, doğru,
bi kelimeati hi	: kelime, sözler, tecelli, o
ve lev kerihe	: olsada, eğer, iğrenç, küçük görme,
el mucrimin	: fenalarda kalan, suçlu, hatalı, günahkâr,

82- Fenalarda kalanlar hakikatleri küçük görseler de, Allah gerçek olandır, O'nun kelimeleri hakikatlerdir.

-83-

فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلاَّ ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ

Fe mâ âmene li mûsâ illâ zurriyyetun min kavmihî alâ havfin min firavne ve melâihim en yeftinehum ve inne firavne leâlin fîl ard ve innehu le minel musrifîn

Fe ma amene li Mûsâ	: böylece, bundan sonra, değil, şey, iman, inanma, Mûsâ
İlla zurriyyetun	: ancak, sadece, nesil, zürriyet, sülale, soy, grup,
min kavmi-hî	: onun kavminden
alâ havfin min firavun	: korkusu üzerine, korkusuyla, firavun
ve melâi-him	: onun ileri gelenleri, din adamları,
en yeftine-hum	: eziyet, işkence, ondan korkmak,
ve inne firavn	: muhakkak, firavun, kibirli olan,

Le alin fi el ard : elbette, büyüklük taslama, yeryüzünde,
ve inne hu le min el musrifin : doğrusu o, haddi aşan, azgınlardan

83- Böylece firavunun ve onun din adamlarının işkencesinden korktukları için, kavminden bir soydan başkası Mûsâ'ya inanmadı. Muhakkak ki firavun yeryüzünde büyüklük taslayanlardandı ve doğrusu o haddi aşanlardandı.

-84-

وَقَالَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِن كُنتُمْ آمَنتُم بِاللّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُواْ إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ

Ve kâle mûsâ yâ kavmi in kuntum âmentum billâhi fe aleyhi tevekkelû in kuntum muslimîn

ve kâle Mûsâ ya kavmi : dedi, Mûsâ, ey kavmim
in kuntum amentum bi Allah : eğer siz olduysanız, inanma, iman, siz, Allah
fe aleyhi tevekkel : artık ona, tüm varlığı ile teslim olma, güvenme
in kuntum müslimin : eğer siz, iseniz, teslim olma, barış üzere olmak,

84- Mûsâ dedi ki: Ey kavmim! Eğer siz Allah'a iman edenlerdenseniz, artık tüm varlığınızla O'na teslim olun, O'na güvenin.

-85-

فَقَالُواْ عَلَى اللّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لاَ تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Fe kâlû alallâhi tevekkelnâ rabbenâ lâ tecalnâ fitneten lil kavmiz zâlimîn

fe kâlû ala Allah : böylece, dediler, Allah,
tevekkelna : tüm varlığıyla teslim olmak, biz
rabbe-nâ : Rabbimiz, bizi vücudlandıran,
la tecal na : yok, yapma, kılma, biz,
fitne : fitne, sınama, müşküllü hal, kargaşa,
li el kavmi el zalimine : kavmimiz, kimseler, topluluk, zulümde olan, zalim

85- Böylece dediler ki: Biz tüm varlığımızla Allah'a teslim olduk. Rabbimiz! Bizi zalim kimselerin içinde bulundukları o müşküllü hallerde bırakma.

-86-

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

Ve neccinâ bi rahmetike minel kavmil kâfirîn

ve necci-nâ : necat ver, bizi kurtar,
bi rahmeti ke : rahmetinle
min el kavmi el kafirine : kavim, topluluk, hakikatleri görmemezlikten gelip örten

86- Hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselerin hallerinden bizi rahmetinle kurtar.

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُواْ بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

Ve evhaynâ ilâ mûsâ ve ahîhi en tebevveâ li kavmikumâ bi mısra buyûten vec'alû buyûtekum kıbleten ve akîmus sâlah ve beşşiril muminîn

ve evhaynâ ila Mûsâ	: vahyettik, bildirdik, Mûsâ
ve ahî-hi en tebevvea	: kardeş, o, yerleşmek, tabi olmak, ev yapmak
li kavmi kuma	: kavminiz için, beraber, ikiniz,
bi mısr buyute	: Mısır'da, evler
ve cealû buyutu kum	: yapın, eylemek, evlerinizi,
kıblete	: yönelmek, kabul etmek, kıble, yön, hatırlayın,
ve akimu es sâlate	: her an salât üzere olun, hakka bağlılık,
ve beşşiri el muminine	: müjde, sevinçli haber, mutluluk, emin olan, müminler

87- Mûsâ ve Kardeşine: Kavminiz için Mısır'da evler yapın ve evlerinizde hep Hakk'a yönelin ve her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket edin ve müminlere hakikatleri müjdeleyin, diye vahyettik.

-88-

وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالاً فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلاَ يُؤْمِنُواْ حَتَّى يَرَوُاْ الْعَذَابَ الأَلِيمَ

Ve kâle mûsâ rabbenâ inneke âteyte firavne ve melâhu zîneten ve emvâlen fîl hayâtid dunyâ rabbenâ li yudıllû an sebîlik rabbenatmis alâ emvâlihim veşdud alâ kulûbihim fe lâ yuminû hattâ yerevul azâbel elîm

ve kâle Mûsâ rabbe na	: dedi, Mûsâ, rabbimiz
inne-ke ateyte	: muhakkak sen, verdensin, sundun,
Firavne ve melâ-hu	: firavun ve onun ileri gelenleri,
Zineten ve emval	: süs, zinet, sıfat ve mallar, değerler,
fi el hayat el dunya	: dünya hayatında, yaşamlarında,
Rabbe nâ	: Rabbimiz,
li yudillu an sebil ke	: sapma, hakikatlerden sapma, senin yolundan
Rabbena atmis	: Rabbimiz, yok et, silmek, mahv etmek, yüce görmek
ala emval him	: içinde, üzerinde, mallarının, onlar
ve uşdud	: gerilme, şiddet, titreme, sıkışma,
ala kulubi him	: kalbler, onlar
fe la yuminû	: böylece, artık yok, iman, mümin, emin olan
hattâ yerevu	: hatta, bile, görseler bile,
el azap el elim	: azap, sıkıntı, azap, elim, acı

88- Mûsâ dedi ki: Rabbimiz! Muhakkak ki sen her şeyi verensin. Firavun ve onun ileri gelenleri yaşamlarında zinetler ve mallar edindiler. Rabbimiz! Onlar senin yolunun hakikatlerinden saptılar. Rabbimiz! Onlar mallarının içinde kendilerini mahvettiler ve onların kalblerinde hakikatler için bir titreme de olmadı. Hatta onlar acı sıkıntılar görseler bile inanmadılar.

-89-

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلاَ تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ

Kâle kad ucîbet davetukumâ festekîmâ ve lâ tettebi ânni sebîlellezîne lâ yalemûn

Kâle kad ucibet	: dedi, oldu, icabet, devam, uyma,
davet kuma	: davet, sizler
fe istekîmâ	: istikamet, dosdoğru gitme, hak üzere olma
ve lâ tettebi	: yok, izleme, tabi olma, uymayın,
anni	: hakikatlerimizi reddeden, uymayan, uzaklaşan,
Sebil ellezîne	: yol, o kimseler,
la yalemûne	: bilmeyen, cahillerin, hakikatleri bilmeyen,

89- Sizler hakikatlere davet etmeye devam edin ve dosdoğru hareket edin ve hakikatlerimizi reddeden, hakikatlerimizi bilmeyen o kimselerin yoluna tâbi olmayın, diye bildirdik.

-90-

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًا حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنتُ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَاْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

Ve câveznâ bi benî isrâîlel bahre fe etbeahum firavnu ve cunûduhu bagyen ve advâ hattâ izâ edrekehul gareku kâle âmentu ennehu lâ ilâhe illellezî âmenet bihî benû isrâîle ve ene minel muslimîn

ve cavezna	: aşılma, yol almak, geçmek, hakikatlerimiz, biz,
beni İsrail	: İsrailoğulları, hakkın kulları, Yakuboğulları,
el bahr	: bilgili olan, bilginin yolu, bilge, deniz
fe etbea-hum firavnu	: böylece, tâbi olma, izleme, onlar, firavun
ve cunûdhu	: askeri, varlığı, gücü, o,
bagyen ve adven	: öfke, kin, haset, zulüm, düşmanlık
Hatta iza edrekehu	: hatta, kadar, idrak, gerçekleşme, yakalama, erişme
el gareku	: gark olma, boğulmak, cehalet içinde boğulmak,
Kâle amentum	: dedi, inandım, iman ettim,
Enne hu la ilahe illa	: muhakkak o, yok, ilah, ancak, sadece, vardır
ellezi amenet bihi	: o kimse, iman etti, inandı, ona,
beni israil	: İsrailoğulları, hakkın kulları, Yakuboğulları,
ve ene min el muslimîne	: ben, teslim olanlardanım, barış ehli olan

90- Ve İsrailoğulları hakikatlerin bilgileri doğrultusunda hakikatlerimize doğru yol aldılar. Böylece firavun bir öfkeyle ve düşmanlıkla, tüm gücüyle onları izledi, o cehalet halinde boğulmak üzere iken, İsrailoğullarından iman eden o kimselere dedi ki: Ben de inandım, muhakkak ki O'ndan başka ilah yoktur ve ben de teslim olanlardanım.

-91-

آلآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ

Âlâne ve kad asayte kablu ve kunte minel mufsidîn

Âlâne	: şimdi, apaçık, aleni,
ve kad asayte kabl	: oldu, asi, ikilik, önceden
Ve kunte min el mufsidine	: oldun, ara bozuçu, bozguncu, fesat çıkaran

91- Önceden ikiliklerde kalmışken ve bozgunculardan olmuşken, şimdi mi?

-92-

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ

Fel yevme nuneccîke bi bedenike li tekûne limen halfeke âyet ve inne kesîren minen nâsi an âyâtinâ le gâfilûn

fe el yevme	: böylece, bugün, vakit, zaman, her zaman,
nunecci ke	: bizde necat bulma, kurtuluş, sen
bi bedeni ke	: ile, vücud, beden, gövde, cisim, çıkar, sen, kendi,
li tekune li men	: için, olman, kim, kimse,
halfe ke	: ardından, sonra, sen
âyeten	: ayet, delil, işaret
ve inne kesiren	: muhakkak, doğrusu, çoğu,
min elnas	: insanlar
an ayati na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
le gafilun	: gercekten, farkında olmayan, habersiz, gafil, dikkatsiz

92- Sen her zaman bizde necat bulabilirdin, senin bedenin ile sana hakikatlerimiz sunuldu. Bunlar senden sonraki kimselere delil olması içindir. Doğrusu insanların çoğu delillerimize karşı bir gaflet içinde kalıyorlar.

-93-

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُواْ حَتَّى جَاءهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

Ve lekad bevvenâ benî isrâîle mubevvee sıdkın ve razaknâhum minet tayyibât femahtelefû hattâ câehumul ilm inne rabbeke yakdî beynehum yevmel kıyâmeti fî mâ kânû fîhi yahtelifûn

ve lekad bevvena	: andolsun ki, yerleşme, durdukları yer,
beni israil	: İsrail oğulları, yakubun oğulları, hak yolunda olanlar
Mubevvee sıdkın	: yerleşme yeri, durdukları yer, içten, samimi, doğru
ve razakna hum	: rızık, fayda, sağlanan, yarar, nimet, onları,
min el tayyibat	: tertemiz, güzel,
fe ma ihtelefu	: böylece, değil, şey, ayrıklık, ikilik, ihtilaf,
hattâ câe-hum	: olduğunda, hatta, geldi, sunuldu,
el ilmu	: ilim, bilgi,
inne rabbe-ke	: muhakkak, doğrusu, Rabbin,
yakdi	: hüküm, işleyiş, varoluştaki takdir, kesin olan
Beyne hum	: aralarında,
yevme el kıyamet	: ölüm vakti, dünyanın sonu, kıyamete kadar
Fi ma kanu fi hi	: içinde, oldu, onun hakkında, o hakikatler hakkında
yahtelifûne	: ihtilaf, ayrılık, ikiliğe düştüler,

93- Doğrusu İsrailoğulları yerleştikleri yerlere Bizi anlayıp yerleştiler ve onlar Bizim hakikatlerimizden tertemiz yararlandılar. Böylece onlara sunulan ilmi anladıkları müddetçe ikiliğe düşmediler. Daha sonra onlar aralarında hakikatler hakkında ikiliğe düştüler, Rabbinin işleyişi hakkında, ölüm onlara gelinceye kadar aralarında tartıştılar.

-94-

فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَؤُونَ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءكَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

Fe in kunte fî şekkin mimmâ enzelnâ ileyke feselillezîne yakreûnel kitâbe min kablik lekad câekel hakku min rabbike fe lâ tekûnenne minel mumterîn

fe in kunte fi şekk	: sonra, eğer, sen oldun, şüphe içine, ikilik,
mimmâ enzel na ileyke	: şeyler, sunduğumuz, indirdiğimiz, sana
fe eseli ellezine yakreune	: öyleyse, sor, ara, o kimseler, okuma, idrak etme,
el kitabe min kabli ke	: kitabı, varlık kitabı, ilahi sözler, senden önce
Lekad cea ke el hakku	: andolsun, geldi, sunuldu, sen, hakikat, gerçek
min rabbi-ke	: Rabbinin, seni vücudlandıran,
fe la tekunenne	: öyleyse sakın olma
min el mumterîne	: şüphe etme, tereddüd, kuşkulanma

94- Bundan sonra eğer sana sunduğumuz şeyler hakkında içinde bir şüphe olursa, senden önce de o varlık kitabından hakikatleri okuyan o kimselerde araştır. Doğrusu o sana sunulanlar Rabbinin hakikatleridir. Bundan sonra sakın şüphe edenlerden olma.

-95-

وَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِ اللّهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Ve lâ tekûnenne minellezîne kezzebû bi âyâtillâhi fe tekûne minel hâsirîn

ve lâ tekûnenne	: yok, olmak, sakın olma
min ellezine kezzebu	: o kimselerden, yalanlarda kalan, yalanlayan
bi âyâti Allâh	: Allah'ın ayetleri, işaret, delil,
Fe tekune min el hasirin	: böylece, yoksa, olursun, kaybeden, hüsrana uğrayan

95- Allah'ın ayetleri hakkında yalanlarda kalan kimselerden sakın olma. Yoksa kaybedenlerden olursun.

-96-

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ

İnnellezîne hakkat aleyhim kelimetu rabbike lâ yuminûn

inne ellezine	: muhakkak, o kimseler, yalanlarda kalan kimseler,
hakkat	: gerçek olan, hakikat
Aleyhim kelimetu	: üzerlerinde, vücutlarında olan, kelime, tecelliler,
rabbi ke	: rabbinin
la yuminûne	: yok, inanma, mümin, emin olma

96- Muhakkak ki yalanlarda kalan o kimseler, kendi üzerlerinde olan Rabbinin kelimelerinin hakikatlerinden emin olamazlar.

-97-

وَلَوْ جَاءتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُاْ الْعَذَابَ الأَلِيمَ

Ve lev câethum kullu âyetin hattâ yerevûl azâbel elîm

ve lev câet-hum	: onlara gelse bile, sunulsa,
kullu ayet	: bütün, hepsi, ayet, delil
Hatta yerevu	: hatta, olsa bile, görürler, görseler bile,
el azab el elim	: azap, sıkıntı, acı, elim

97- Onlara bütün deliller sunulduğu hâlde, hatta acı sıkıntılar görseler bile emin olamazlar.

-98-

فَلَوْلاَ كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلاَّ قَوْمَ يُونُسَ لَمَّآ آمَنُواْ كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الخِزْيِ فِي الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ

Fe lev lâ kânet karyetun âmenet fe nefeahâ îmânuhâ, illâ kavme yûnus lemmâ âmenû keşefnâ anhum azâbel hızyi fîl hayâtid dunyâ ve meta nâ hum ilâ hîn

Fe lev la kanet	: bundan sonra, fakat, eğer, yok, olsada, olmadı,
Karyetun	: bir ülke, belde, bulundukları yer,
amenet	: iman eden, inanan
fe nefea ha imanu ha	: böylece, fayda, yarar sağladı, ona, inanması, imanı
İlla kavme Yûnus	: ancak, hariç, başka, Yûnus kavmi
Lemmâ amenu keşef na	: olduğu zaman, olunca, inanma, keşif, ortaya çıkarma, biz
An hum azâbe	: onlardan, azap, sıkıntı,
el hızyi	: düşük, aşağılayıcı, yazık, ayıp,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında
ve meta na hum	: meta, geçim, yararlanmak, biz, onlar

98- Fakat bulundukları yerlerde eğer iman edenlerden olsalardı, onlar imanlarından dolayı fayda bulurlardı. Yunus'un kavmi başka! Onlar Bizi anlayıp inandıklarında, yaşamlarında müşküllü hallerden kurtuldular ve onlar Bizim hakikatlerimizden yararlandılar.

-99-

وَلَوْ شَاء رَبُّكَ لآمَنَ مَن فِي الأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ

Ve lev şâe rabbuke le âmene men fîl ardı kulluhum cemîâ e fe ente tukrihun nâse hattâ yekûnu muminîn

Ve lev şae rabbuke	: eğer, istek, arzu, Rabbin,
le amen	: elbette, imanma, iman etme
Men fi el ardı	: kim, kimse, yeryüzünde
Kullu hum cemian	: hepsi, bütünü, onlar, tüm insanlar, topluca, birlik
e fe ente te	: öyleyse, artık, sen,
kerihu el nas	: kerih görme, küçük, pis, çirkin, insanlar,
Hatta yekunu muminine	: hatta, bile, hemde, ayrıca, olurlar, müminler

99- Eğer isteselerdi yeryüzündeki bütün insanlar birliği anlarlar, elbette Rabbine iman ederlerdi. Öyleyse sen; insanları küçük görmeden hakikatleri anlat, hatta müminlerden oluncaya kadar.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تُؤْمِنَ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لاَ يَعْقِلُونَ

Ve mâ kâne li nefsin en tumine illâ bi iznillâh ve yecalur ricse alellezîne lâ yakılûn

ve mâ kâne li nefsin	: olmadı, olmaz, nefs için, kendi için, çıkarı için
en tumine	: inanması, mümin olması
İlla bi izni Allâh	: ancak, sadece, yetkili olan, izin, Allah
ve yecalu	: üretir, kılma, yapar, verir,
el ricse	: pislik, kirlilik, cehaletin kirliliği,
ala ellezine lâ yakılûne	: üzerine, o kimseler, yok, akıl, akıl etmeyen kimseler

100- Kendi çıkarı için iman etmek olmaz. Tüm varlıkta yetkili olan ancak Allah'tır. Aklını çalıştırmayan kimseler, cehaletin pisliklerini üretirler.

-101-

قُلِ انظُرُواْ مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لاَّ يُؤْمِنُونَ

Kulinzurû mâzâ fîs semâvâti vel ard ve mâ tugnîl âyâtu ven nuzuru an kavmin lâ yuminûn

Kul unzur ma za	: anlat, bakın görün, anlayın, ne var
fî es semâvâti ve fi el ard	: göklerde ve yerde
ve ma tugni el ayet	: değil, fayda, zenginlik, ayetler, işaret
ve en nuzuru	: hakikatleri açıklamalar, uyarmalar
an kavmin la yuminun	: kavminden, kavme, kimseler, yok, inanma, iman etmeyen

101- De ki: Yerlerde ve göklerde olanlara bakın görün, anlayın. Fakat inanmayan kimselere ayetleri açıklamak, uyarmak bir fayda vermez.

-102-

فَهَلْ يَنتَظِرُونَ إِلاَّ مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِهِمْ قُلْ فَانتَظِرُواْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ

Fe hel yentezırûne illâ misle eyyâmillezîne halev min kablihim kul fentezırû innî meakum minel muntezirîn

fe hel yentezırune	: artık, yoksa, bakıp gözlemlemez lermi? Beklemek,
İlla misle eyyâmi	: ancak, sadece, benzeri, gibi, hayırlı, güzel, günler
ellezîne halev min kabl him	: o kimseler, yoksun, mahrum, gelip geçen, önce, onlar
Kul fe intezıru	: de, söyle, artık, bakıp gözlemleyin, bekleyin
İnni mea-kum	: ben, sizinle beraber
min el muntezirîne	: bakıp gözlemleyen, bekleyenlerden

102- Artık o benzeri güzellikleri bakıp ta gözlemlemezler mi? Onlardan önce gelip geçen o hallerde olan kimseler de hakikatleri anlamaktan mahrum kaldılar. De ki: Artık bakıp gözlemleyin. Ben de sizinle beraber bakıp gözlemlemekteyim.

-103-

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُواْ كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ الْمُؤْمِنِينَ

Summe nuneccî rusulenâ vellezîne âmenû kezâlik hakkan aleynâ nuncil muminîn

Summe nunecci	: sonra, bizde necat bulan, kurtuluş,
resul na	: resul, biz, bizi anlatan, hakikatlerimiz,
Ve ellezine âmenû	: iman edenler,
Kezâlike hakkan aleyna	: böylece, hakikat, gerçek, doğru, bize, biz
Nunci el muminine	: kurtarmamız, bizde necat bulma, müminler

103- Sonra hakikatlerimizi gösterenler ve iman edenler Bizde necat buldular. İşte müminler hakikatlerimizi anlayıp Bizde necat bulanlardır.

-104-

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلاَ أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Kul yâ eyyuhen nâsu in kuntum fî şekkin min dînî fe lâ abudullezîne tabudûne min dûnillâhi ve lâkin abudullâhellezî yeteveffâkum ve umirtu en ekûne minel muminîn

kul yâ eyyuhâ en nâsu	: anlat, söyle, de, ey insanlar
in kuntum fi şekkin	: eğer siz iseniz, şüphe içindeyseniz
min dini	: din hakkında, varlığın yaratılış yasaları
fe lâ abudu	: yok, kulluk, tapmayın
ellezîne tabudûn	: kimselere, şeylere, kul olduklarınız, taptıklarınız,
min duni Allah	: Allah'tan başka
Ve lakin abudu Allâh	: lakin, fakat, ancak, kulluk, Allah
ellezi yeteveffâ-kum	: o kimseler, sevgi bağlılığı, teslim olma,
ve emr tu en nekune	: emr, iş, hüküm, ben, olmak, olmakla
min el muminîne	: müminlerden, emin olanlardan

104- De ki: Ey insanlar! Varlığın yaratılış yasaları hakkında eğer şüpheler içindeyseniz, artık Allah'ı bırakıp ta kul olduğunuz şeylere kul olmayın. Fakat Allah'ın kulu olduğunuzu anlarsanız, sizler sevgi üzere olan kimselerden olursunuz ve ben müminlerden olmakla emrolundum, dersiniz.

-105-

وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Ve en ekim vecheke lid dîni hanîfâ ve lâ tekûnenne minel muşrikîn

ve en ekim veche ke	: yöneltmek, yönelt, çevir, yüzünü,
li ed dini	: din, varlığın yaratılış yasaları,
hanifa	: Tevhid üzere, varlığın tekliği
ve la tekunne	: sakın olma,
mil el müşrikin	: ortak koşan, kendine varlık isnat etme

105- Yüzünü Tevhid üzere varlığın yaratılış yasalarına çevir ve sakın ortak koşanlardan olma.

-106-

وَلاَ تَدْعُ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَنفَعُكَ وَلاَ يَضُرُّكَ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ الظَّالِمِينَ

Ve lâ tedu min dûnillâhi mâ lâ yenfeuke ve lâ yadurruk fe in fealte fe inneke izen minez zâlimîn

ve la tedu min duni Allah	: yok, yönelme, tapma, dua etme, Allah'tan başka
ma la yenfeu-ke	: sana faydası olmayan,
ve lâ yadurru-ke	: seni koruyamayan
fe in fealte	: böylece, bundan sonra, eğer yapacak olursan, yaparsan
fe inne-ke	: o zaman, muhakkak, sen
İzen min ez zalimine	: o zaman, bu durumda, zulmedenlerden

106- Allah'ı bırakıp ta, sana bir faydası olmayan ve seni koruyamayan zanna dayalı şeylere yönelme. Eğer böyle yaparsan, o zaman sen muhakkak ki zalimlerden olursun.

-107-

وَإِن يَمْسَسْكَ اللّهُ بِضُرٍّ فَلاَ كَاشِفَ لَهُ إِلاَّ هُوَ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلاَ رَآدَّ لِفَضْلِهِ يُصَيبُ بِهِ مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Ve in yemseskallâhu bidurrin fe lâ kâşife lehu illâ hûve ve in yuridke bi hayrin fe lâ râdde li fadlih yusîbu bihî men yeşâu min ibâdih ve huvel gafûrur râhîm

ve in yemses ke Allâh	: eğer dokunursa, isabet, gelirse, Allah
bi durrin	: koruma, ev, darlık, sıkıntı, müşkül,
fe la kaşif lehu	: artık, yok, bulucu, ortaya çıkaran, onu,
illa huve	: ondan başka, ancak o,
ve in yurid-ke bi hayrin	: eğer, istek, irade, sen, hayırlı, iyi olan
fe lâ radde	: artık, yok, red, geri çevirme, iade,
li fadli hi	: lutüf, fazilet, nitelik, değer, o,

Yusibu bihi	: isabet, değmesi, tecelliler, hissiyat, ona, kendine,
Men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
min ibâdi-hi	: kulluk, o, kullarından,
ve huve el gafur	: o, mağfiret eden, arındıran,
el rahim	: tüm varlığı özünden var eden, rahim

107- Eğer sana Allah hakkında bir müşkül gelirse, artık O'ndan başka O'nun hakikatini ortaya koyacak yoktur. Eğer sendeki istek hayr üzere ise, artık o lütfu engelleyecek yoktur. O'nun kulu olduğunu anlamak isteyen, O'nu kendinde hisseder ve mağfiret edenin, tüm varlığı özünden varedenin O olduğunu anlar.

-108-

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءكُمُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَاْ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ

Kul yâ eyyuhen nâsu kad câekumul hakku min rabbikum, fe men ihtedâ fe innemâ yehtedî li nefsih ve men dalle fe innemâ yadıllu aleyhâ ve mâ ene aleykum bi vekîl

kul yâ eyyuhâ en nâsu	: anlat, söyle, de, ey insanlar
kad câe-kum el hakk	: oldu, geldi, sunuldu, size, hakikatler, gerçekler
min rabbi-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran
fe men ihteda	: bundan sonra, kim hakka yol bulursa, hidayet
fe innemâ yehtedi	: o ancak, muhakkak, yol bulur,
li nefs hi	: kendi nefsi için, kendisi için,
ve men dalle	: kim, hakikatlerden saparsa
Fe innema yadıllu aleyha	: ancak, hakikatlerden sapmak, onun, kendi aleyhine
ve mâ ene aleykum	: ben değilim, size, üzerinize,
bi vekil	: vekil, yetkili olan, sorumlu,

108- De ki: Ey insanlar! Rabbinizin hakikatleri size sunulduğunda, bundan sonra kim hakka yol bulursa, böylece ancak kendisi için yol bulmuş olur ve kim hakikatlerden saparsa, böylece ancak kendi aleyhine sapmış olur ve ben sizin üzerinizde yetkili olan değilim.

-109-

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىَ يَحْكُمَ اللّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

Vettebi mâ yûhâ ileyke vasbir hattâ yahkum allâh ve huve hayrul hâkimîn

ve ittebi	: tâbi ol, izle, uy,
ma yuha ileyke	: vahyolunan şeye, sunulan, sana
ve ısbir	: sabret, kadar,
hatta yahkumu Allah	: hatta, kadar, hüküm, yerli yerine koyan, hâkim, Allah
ve huve hayru	: o, hayırlı olan, faydalı,
el hakimine	: hâkim olan, her şeye hâkim olan, hikmet sahibi,

109- Sana vahyolunan şeye tâbi ol. Bütün varlığa hâkim olan Allah'ı anlayıncaya kadar sabırlı ol ve O hüküm ve hikmetiyle hayırlı olandır.

S11 - HÛD SÛRESİ

-1-

الَر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ

Elif lâm râ kitâbun uhkimet âyâtuhu summe fussılet min ledun hakîmin habîr

Elif Lam Ra	: elif, lam, ra, hak, halk, fiil
Kitabun uhkimet	: kitap, varlık kitabı, muhkem, sapasağlam,
ayatuhu	: ayet, delil, işaret, o
Summe fussilet	: sonra, ayrıntılı, kısım kısım, gösterildi, izah
min ledun	: katından, tarafından, ona ait,
hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hakim olan,
habir	: her varlıktan bildiren, haber veren,

1- Elif, Lam, Ra. Her varlık delilleriyle sapasağlam bir kitaptır. Her varlıkta hakikatler ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Hakikatler tüm varlığa hâkim olana, tüm varlıktan hakikatleri bildirene aittir.

-2-

أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ اللّهَ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ

Ellâ tabudû illallâh innenî lekum minhu nezîrun ve beşîr

ellâ tabudû illa Allah	: kul olmamanız, başka, sadece, Allah
inne-ni lekum minhu	: doğrusu, ben, size, sizin için, onun, o hakikatleri
Nezirun	: açıklayıp uyaran
ve beşîrun	: müjdelen, sevindiren, ümit veren,

2- De ki: Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere kul olmamanız için, doğrusu ben sizlere O'nun hakikatlerini açıklayıp uyaran ve hakikatleri müjdeleyenim.

-3-

وَأَنِ اسْتَغْفِرُواْ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُواْ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى
وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنِّيَ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ

Ve enistagfirû rabbekum summe tûbû ileyhi yumettikum metâan hasenen ilâ ecelin musemmen ve yuti kulle zî fadlin fadleh ve in tevellev fe innî ehâfu aleykum azâbe yevmin kebîr

ve en istagfiru	: bağışlanma, mağrifet istemeniz, rabbinizden
rabb kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Summe tubu ileyhi	: sonra, tövbe, yönelme, ona
Yumettikum	: ulaştırır, geçindirir, yarar, size,
metaan hasenen	: fayda, metaa, yarar, güzel, iyi
İla ecelin musemmen	: bir zamana kadar, belirlenmiş
ve yuti kulle zi fadlin	: verir, her şey, sahip, lütuf, sıfat, erdem,

fadl hu	: lütuf, fazilet, erdem, incelik, sıfatlar, o
ve in tevellev	: eğer, yüz çevirme
fe innî ehafu aleykum	: o zaman ben, çekinme, korkma, sizin için,
Azabe yevmin kebîrin	: azap, sıkıntı, gün, vakit, zaman, büyük

3- Sizi vücudlandıranın mağfiretini anlayın, sonra da yaptığınız yanlışları bir daha yapmamak üzere O'na yönelin. Kalan zamanınızı güzel bir şekilde hakikatlerden faydalanarak geçirin. O sizi sıfatlandırandır, bütün her şeydeki sıfatların sahibidir. Eğer hakikatlerden yüz çevirirseniz, ben o vakit büyük bir sıkıntılarda kalmanızdan korkarım.

-4-

إِلَى اللهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

İlâllâhi merciukum ve huve alâ kulli şeyin kadîr

ilâ Allâh merciu kum	: Allah'dır, dönülecek yer, merkez, kaynak, siz,
ve huve ala kulli şeyin	: O, bütün her şeydeki,
kadir	: Kudret, Güç, her şeye muktedir olan,

4- Kaynağınız ancak Allah'tır ve O bütün her şeydeki kudrettir.

-5-

أَلا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُواْ مِنْهُ أَلا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

E lâ innehum yesnûne sudûrehum li yestahfû minhu e lâ hîne yestagşûne siyâbehum yalemu mâ yusirrûne ve mâ yulinûn innehu alîmun bi zâtis sudûr

e lâ inne hum	: değil mi, muhakkak, onlar, cehalet içinde kalan
Yesnûne	: gizler, kaçar, saklar, büker,
sudure hum	: gönül, göğüs, içi, bedenindeki, kendinde, onlar
li yestahfû min hu	: içinde, gizleyen, görmemek, anlamama, kendini
e lâ hine yestagşune	: değil mi, her an, o zaman, perdeleme, kapatmak
Siyabe hum	: örtü, elbise, suretler, onlar
Yalemu mâ yusirrûne	: ilmin sahibi, gizli olan şeyler
ve mâ yulinûne	: aleni olan, açıkta olan şeyler
İnne hu alim	: muhakkak o, ilmin sahibi,
bi zâti el sudûr	: sahip, gönüller

5- İçlerindeki hakikatleri görmekten kaçan, kendini anlamama içinde olanlar, o cehalet içinde kalanlar değil midir? Her zaman suretlerde kalanlar, gizli olan şeylerdeki ve apaçık görünen şeylerdeki ilmin sahibini görmekten kaçanlar değil midir? Muhakkak ki ilmin sahibi olan, gönüllerin sahibi olan O'dur.

-6-

وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الأَرْضِ إِلاَّ عَلَى اللّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

Ve mâ min dâbbetin fil ardı illâ alâllâhi rızkuhâ ve yalemu mustekarrehâ ve mustevdeahâ kullun fî kitâbin mubîn

ve ma min dabbetin	: yok, değil, şey, ne, hareketli olan, tüm varlık, canlı,
fi el ard	: yeryüzü, toprak,
İlla alâ Allâh rızku ha	: ancak, Allah'a ait, rızk, sıfatlar, nimet, onun
ve yalemu	: ilmin sahibi,
mustekarre-hâ	: kararlı, durum, istikrar, denge, o yer,
ve mustevdea-hâ	: düzenlenmiş, tesviye, durduğu yer, doğru, bir, o
Kullun fi kitabin mubin	: tümü, hepsi, varlık kitabın içinde, apaçık

6- Yeryüzündeki bütün varlıklardaki sıfatlar ancak Allah'ındır ve O her varlığın bir denge içinde duruşundaki ve her varlığın güzel bir hâlde düzenlenişindeki ilmin sahibidir. Bütün bunlar apaçık varlık kitabının içindedir.

-7-

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاء لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلاً وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِن بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنْ هَذَا إِلاَّ سِحْرٌ مُّبِينٌ

Ve huvellezî halakas semâvâti vel arda fî sitteti eyyâmin ve kâne arşuhu alel mâi li yebluvekum eyyukum ahsenu amelâ ve le in kulte innekum mebûsûne min badil mevti le yekûlennellezîne keferû in hâzâ illâ sihrun mubîn

ve huve ellezî	: o dur ki, ki o,
halaka	: halk etti, yarattı, var etti,
el semâvât ve el ard	: gökler ve yer
fî sitteti	: makam, doğruluk, noksansız, bir intizam,
eyyâmin	: hayırlı, güzel, temiz, iyi, egemen, günler,
ve kâne arşu hu	: oldu, idi, bütün her yer, onun,
ala el mai	: üzere, için, hakkında, ilim, su, rahmet,
li yebluve-kum eyyu kum	: deneme, anlam, sizi imtihan etmek için, hangi, ne, siz
Ahsenu amelen	: güzel çalışma, amel olarak, amel
ve le in kulte	: muhakkak ki eğer, sen dedin, desen,
inne-kum mebusun	: muhakkak siz, beas, dirilme, görevli, açığa çıkma,
min badi el mevti	: nutfe, bir öz, ölümden sonra
Le yekulune	: elbette derler,
ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
in hâzâ illa sihrun mubin	: muhakkak bu, ancak, yalnız, sihir, aldatma, apaçık

7- Ki O'dur göklerde olanları ve yerde olanları bir intizam, bir güzellik içinde halkeden ve O'dur bütün her yeri bir ilimle kuşatan. Sizler her zaman hakikatleri anlamak için gayret gösterin. Her zaman iyi amellerde olun. Eğer sen onlara; sizler elbette ölümün sırrına

ulaştıktan sonra bir dirilik içinde olacaksınız desen, elbette hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler derler ki: Muhakkak ki bu apaçık bir aldatmadır.

-8-

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلاَ يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ

Ve le in ahharnâ anhumul azâbe ilâ ummetin ma'dûdetin le yekûlunne mâ yahbisuh e lâ yevme yetîhim leyse masrûfen anhum ve hâka bi him mâ kânû bihî yestehziûn

ve le in ahhar na	: elbette, eğer, tehir, sonraya bırakma, son, terk etme, biz
an-hum el azâbe	: onlardan, azab, sıkıntı,
İla ummetin	: topluluk, ümmet, millet,
madûdetin	: belli bir müddet, sayılı, zaman, vakit,
le yekûlun	: elbette derler,
ma yahbisu hu	: ne, değil, şey, hapseden, uzak tutan, gizli, men eden, o
E la yevme	: değil mi, gün, her an, zaman,
yeti-him	: gelen, sunulan, onlar
Leyse masrûfen anhum	: değil, çevrilecek, uzaklaştırılacak, karşılık, onlardan
ve hâka bihim	: kuşattı, sarıldı, onların kendi cehaletlerine sarılması,
mâ kânû bihi yestehziun	: olmadı, oldukları şey, onunla, alay etme, önemsememe

8- Eğer onlar Bizi anlamayı terk ederlerse, elbette onlardan sıkıntılar eksik olmaz. O toplulukların hakikatleri anlamaya vakitleri olduğu hâlde elbette derler ki: O hakikatler bizden uzaktır. Onlara her an her varlıktan sunulan hakikatler değil midir? Onlara sunulan hakikatlerden onlar karşılık bulamadılar ve onlar kendi cehaletlerine sarıldılar, hakikatleri önemsemediler.

-9-

وَلَئِنْ أَذَقْنَا الإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ

Ve le in ezaknal insâne minnâ rahmeten summe nezanâhâ minh innehu le yeûsun kefûr

ve le in ezek na el insan	: elbette, eğer, his, tatma, öfke, zevk, biz, insan
Min na rahmeten	: bizden, bir rahmet, rahmetimizden,
Summe nezana ha minhu	: sonra, çekip almak, uzaklaşmak, ondan
inne-hu le yeusun	: doğrusu, o, ümitsizlik, çaresizlik,
kefur	: hakikatleri örtenler, hakikati görmemezlikten gelen

9- Elbette insana rahmetimizden bir hissiyat gelse, sonra da o; o hissiyattan uzaklaşsa, doğrusu o hakikatleri görmemezlikten gelir, bir ümitsizlik içine düşer.

-10-

وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاء بَعْدَ ضَرَّاء مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ

Ve le in ezaknâhu namâe bade darrâe messethu le yekûlenne zehebes seyyiâtu annî innehu le ferihun fahûr

ve le in ezak na hu	: elbette, eğer, tatmak, his, öfke, hiddet, biz, o,
namae	: nimet, bir nimet, ad, nam,
Bade darrae	: sonra, sıkıntı, oda, yurt, darlık,
messet hu	: dokunma, hissiyat, o
le yekûlenne	: muhakkak derler ki
zehebe	: yokoldu, kayboldu, gitti,
el seyyiâtu anni	: fenalıklar, kötülükler, benden
inne-hu le ferih	: doğrusu, o, ferah, şımarma,
fahurun	: gururlu, övünen, kibir

10- Eğer ona bir sıkıntı dokunsa, sonra nimetlerimizin hissiyatında olsa, elbette der ki: Benden kötülükler gitti. Doğrusu o bir şımarıklık, bir gurur içindedir.

-11-

إِلاَّ الَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ أُوْلَئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

İllellezîne saberû ve amilûs sâlihât ûlâike lehum magfiretun ve ecrun kebîr

illâ ellezîne saberu	: ancak o kimseler, sabreden,
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi çalışmalar,
Ulaike lehum magfiret	: işte onlar, onlara, mağfiret, bağışlanma
ve ecrun kebir	: ecir, bedel, karşılık, büyük, yüce

11- Ancak sabreden kimseler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, işte onlar mağfiret içindedirler ve onlara yüce karşılıklar vardır.

-12-

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَضَآئِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوْلاَ أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنزٌ أَوْ جَاء مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنتَ نَذِيرٌ وَاللّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

Fe lealleke târikun ba'da mâ yûhâ ileyke ve dâikun bihî sadruke en yekûlû lev lâ unzile aleyhi kenzun ev câe meahu melek innemâ ente nezîr vallâhu alâ kulli şey'in vekîl

fe lealle-ke tarikun	: umulur ki sen, belki sen, terk eden, bırakan
Bada mâ yûhâ ileyke	: bir kısım, vahyolunan şey, bildirilen, sana
ve dâikun bihi	: daralır, sıkılır, onunla,
sadr ke	: gönlün, göğsün
en yekûlû	: demeleri
lev lâ unzile	: olsa olmaz mı, indirilen, sunulan,
aleyhi kenzun	: ona, hazine, değer,
Ev cea mea hu	: yada, geldi, onunla beraber,
melekun	: melek, kuvvet, kudretli
İnnema ente nezîrun	: sadece, ancak, sen, hakikatleri açıklayan uyaran
Ve Allâh ala kulli şeyin	: Allah, bütün her şey, vekil, her şeyde yetkili olan
vekil	: vekil, her şeyde yetkili olan

12- Ona hazineler sunulmalıydı ya da onunla beraber melekler gelmeliydi, demelerinden gönlün sıkıldı diye, vahyedilen şeyleri elbette sen bırakacak değilsin. Sen sadece hakikatleri açıklayıp uyaransın. Allah bütün her şeyde yetkili olandır.

-13-

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُواْ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُواْ مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللّهِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Em yekûlûnefterâh kul fe'tû bi aşri suverin mislihî muftereyâtin ved'û menisteta'tum min dûnillâhi in kuntum sâdikîn

Em yekulune iftera hu	: yoksa, diyorlar, derler, onu uydurdu
Kul fetu	: anlat, öyleyse getirin, ortaya koyun, sunun,
bi aşri	: kısım, bölüm, tamam olmak, on tane, kısım
suver mislihi	: sure, suret, duvar, şekil, yüce olan, benzer, o
muftereyâtin	: iftiracılar, uydurulmuş olanlar
Ve edû	: çağırın, davet edin,
men istetatum	: kimse, gücü yeten, güçlü,
min dûni Allâh	: başka, Allah
İn kuntum sadikin	: eğer, siz iseniz, sadık, doğru sözlü olan

13- Onu uydurdu diyorlar. O iftira atanlara de ki: Eğer doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız, Allah’tan başka güçlü gördüğünüz kimseleri çağırın ve onun benzeri sözlerden bir kısım getirin.

-14-

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ فَاعْلَمُواْ أَنَّمَا أُنزِلِ بِعِلْمِ اللّهِ وَأَن لاَّ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ

Fe illem yestecîbû lekum falemû ennemâ unzile bi ilmillâhi ve en lâ ilâhe illâ huve fe hel entum muslimûn

Fe in lem yestecib lekum	: bundan sonra, icabet etmezler, uymazlar, size
Fe alemû	: artık, o zaman bilin ki,
ennema unzile	: ancak, başka, doğrusu, muhakkak, indirilen, sunulan
bi ilmi Allâh	: ilminden, Allah, Allah'ın ilmiyle
ve en lâ ilahe illa huve	: yok, ilah, vardır, o
fe hel entum muslimun	: artık, öyleyse, hâlâ, siz, teslim olma, barış ve huzur

14- Bundan sonra size icabet etmezler. Artık bilin ki Allah'ın ilminden başka bir şey size sunulmadı. İlah yoktur, O vardır. Artık hâlâ tüm varlığınızla teslim olup, barış ve huzur üzere olmaz mısınız?

-15-

مَن كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لاَ يُبْخَسُونَ

Men kâne yurîdul hayâted dunyâ ve zînetehâ nuveffi ileyhim a'mâlehum fîhâ ve hum fîhâ lâ yubhasûn

Men kane yuridu	: kim, idi, oldu, ister, diler
el hayate ed dunya	: dünya hayatı, yaşam,
ve zinet ha	: süsü, ziynet, o
Nuveffi ileyhim	: verilir, sunulur, onlara,
amel hum fiha	: yaptıkları, çalışmaları, onlar, orada,
ve hum fiha	: onlar, orada,
la yubhasun	: eksiltme, hesap, ucuz, anlama gayretinde olmayan

15- Kim, dünya hayatını ve onun süsünü isterse, orada onlar çalıştıklarının karşılığı bulurlar. Fakat onlar orada hakikatleri anlamanın hesabında olmazlar.

-16-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الآخِرَةِ إِلاَّ النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُواْ فِيهَا وَبَاطِلٌ مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ulâikellezîne leyse lehum fil âhıreti illen nâr ve habita mâ sanaû fîhâ ve bâtılun mâ kânû yamelûn

Ulâike ellezine leyle lehum	: işte o kimseler, yoktur, değildir, onlara
fi el ahreti	: sonunda,
illa el nar	: ancak, vardır, ateş, yanma, yakıcılık,
ve habita	: boşa gitti, kaybetti,
ma sanau fiha	: yptıkları şey, orada
ve batıl	: boş olan, batıldır, gerçek olmayan,
ma kanu yamelun	: olmadı, oldukları şeyler, yaptıkları

16- İşte o kimseler sonunda ancak cehaletin yakıcılığında kalırlar ve orada yaptıkları şey kaybetmekten başka bir şey değildir ve onların yaptıkları boş şeylerdir.

-17-

أَفَمَن كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً أُوْلَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ فَلاَ تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يُؤْمِنُونَ

E fe men kâne alâ beyyinetin min rabbihî ve yetlûhu şâhidun minhu ve min kablihî kitâbu mûsâ imâmen ve rahmeh ulâike yuminûne bihî ve men yekfur bihî minel ahzâbi fen nâru mevıduh fe lâ teku fî miryetin minhu innehul hakku min rabbike ve lâkinne ekseren nâsi lâ yuminûn

e fe men kane	: artık, bundan sonra, kim, olursa,
ala beyyinet	: apaçık delil üzere, kanıt, fark
min rabbi-hi	: Rabbinin, o
ve yetlû-hu	: okur, izler, tâbi olur, takip eder, o,
şahid minhu	: tanık, her an her yerde, ondan
ve min kablihi kitab	: ondan önce, kitap,
Musa imam	: Musa, önder, imam, rehber
ve rahmet	: rahmet olarak, merhamet, yararlılık,
ulaike yuminun bihi	: işte onlar, mümin, inanan, ona
ve men yekfur	: kim, kinmse, hakikatleri örter, görmemezlikten gelir,
bihi el ahzab	: onu, ayrılıklarda kalma, hizip, fırkalaşmak,
Fe el nar	: böylece, ateş, yakıcılık, yakıp yıkan,
mevıdu-hu	: varacağı yeri, mekânı, o
fe la teku	: öyleyse olma,

fi miryet minhu	: şüphe içinde, o konuda, ondan, hakikatler konusunda
İnne hu el hakk	: muhakkak ki o, haktır, gerçek, hakikatler,
min rabbi ke	: Rabbinden, seni vucudlandıran,
Ve lakin eksere en nâsi	: lakin, fakat, insanların çoğu
lâ yuminûne	: inanmazlar, emin olamıyorlar

17- Artık bundan sonra kim; Rabbinin apaçık delilleri üzere olursa ve o, her an her yerde hazır olana tâbi olursa, daha önce de Musa'yı kendine önder kılanlar gibi, hakkın kitabını izlerse, işte onlar o hakikatlere inananlardır, rahmet üzere olanlardır. Kim hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, ayrılıklarda kalır, böylece varacağı yer ateştir. Bundan sonra hakikatler konusunda şüpheler içinde olma. Muhakkak ki o seni vücudlandıranın hakikatleridir. Fakat insanların çoğu inanmıyorlar.

-18-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِبًا أُوْلَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الأَشْهَادُ هَؤُلاء الَّذِينَ كَذَبُواْ عَلَى رَبِّهِمْ أَلاَ لَعْنَةُ اللّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

Ve men ezlemu mimmenifterâ alâllâhi kezibâ ulâike yuradûne alâ rabbihim ve yekûlul eşhâdu hâulâillezîne kezebû alâ rabbihim e lâ lânetullâhi alâz zâlimîn

ve men ezlemu minmen	: kim, kimse, daha zalim, kimseler,
İftera alâ Allâh	: iftira, aslı olmayan, uydurma, Allah hakkında
keziben	: yalan, uydurmaları anlatmak,
Ulaike yuradun	: işte onlar, teklif, sunmak, arz ettikleri, bildirdikleri
alâ rabbi him	: karşı, için, hakkında, Rab, vücudlandıran,
ve yekûlu el eşhâdu	: derler, söylerler, şahitler, bilenler,
Haulai ellezîne kezebû	: bunlar, işte onlar, yalan söyleyen kimseler
alâ rabbi him	: Rableri, vücudlandıran, onlar,
E la lânet Allâh	: değil mi, rahmetten uzaklaşma, Allah,
ala el zalimin	: üzere, zalimler, zalimlik yapan,

18- Allah hakkında asılsız şeyler söyleyen, o yalanları yayandan daha zalim olan kimdir? İşte onların Rab hakkında bildirdikleri şeyler yalandır. Derler ki: Bilenleriz. İşte onlar kendilerini vücudlandıran hakkında yalan söyleyenlerdir. Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşanlar zalimler değil midir?

-19-

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

Ellezîne yasuddûne an sebîlillâhi ve yebgûnehâ ivecâ ve hum bil âhıreti hum kâfirûn

Ellezine yasuddune	: o kimseler, men etmek, engel olur, saptırır,
an sebîli Allâh	: Allah yolunda
ve yebgûne-hâ ivecen	: onda ararlar, isterler, eğrilik, cehaletine göre çarpıtırlar
ve hum bi el ahiret	: onlar, sonunda, sonu,
Hum kâfirûne	: onlar, hakikatleri görmemezlikten gelen, inkâr eden,

19- O kimseler Allah yolunda olanlara engel olurlar ve hakikatleri kendi cehalet anlayışlarına göre çarpıtırlar ve onlar sonunda hakikatleri görmemezlikten gelip inkâr ederler.

-20-

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُواْ مُعْجِزِينَ فِي الأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ اللّهِ مِنْ أَوْلِيَاء يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُواْ يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُواْ يُبْصِرُونَ

Ulâike lem yekûnû mucizîne fîl ardı ve mâ kâne lehum min dûnillâhi min evliyâ yudâafu lehumul azâb mâ kânû yestetîûnes sema ve mâ kânû yubsirûn

Ulâike lem yekunu	: işte onlar, değildir.
Mucizine fi el ard	: aciz bırakan, aciz olan, gücü yetmez,
ve mâ kâne lehum	: şey, ne, değil, olmadı, yoktur, olmaz, onlara
min dûni Allâh min evliya	: Allah'tan başka, dost, dostlar,
Yudaafu lehum el azab	: kat kat ziyadeleştirilir, arttırılır, onlar, azap, sıkıntı
mâ kanu yesyetiunes sema	: olmadı, işitme duygusu,
ve mâ kânu yubsirune	: olmadılar, görme, basiret, görme duygusu

20- İşte onlar, yeryüzünde acizliklerini anlayacak değillerdir ve onlar, Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylerden dostlar edinirler. Onların sıkıntıları artar durur. Onların hakikatleri işitmesi olmaz ve onların hakikatleri görmesi olmaz.

-21-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُواْ أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ

Ulâikellezîne hasirû enfusehum ve dalle anhum mâ kânû yefterûn

Ulâike ellezine	: işte onlar, o kimseler
hasirû enfuse-hum	: hüsran, kaybeden, nefsleri, kendileri, onlar
ve dalle an-hum	: saptı, uzaklaştı, hakikatlerden uzaklaşma, onlardan
mâ kânû yefterune	: oldukları şeyler, iftira, uydurma

21- İşte o kimseler hüsrana uğrayanlardır ve onlar uydurdukları şeylerle hakikatlerden uzaklaşırlar.

-22-

لاَ جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الآخِرَةِ هُمُ الأَخْسَرُونَ

Lâ cereme ennehum fil âhıreti humul ahserûn

lâ cereme enne hum	: bedeli yok, karşılık yok, muhakkak, şüphesiz, onlar
fî el âhıret hum	: sonunda, onlar,
el ahserun	: hüsran, kaybeden,

22- Şüphesiz onlar hakikatlerden bir karşılık bulamazlar, onlar sonunda hüsrana uğrayanlardır.

-23-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُواْ إِلَى رَبِّهِمْ أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve ahbetû ilâ rabbihim ulâike ashâbul cenneh hum fîhâ hâlidûn

inne ellezîne amenu	: muhakkak, o kimseler, iman eden, inanan
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Ve ahbetu ilâ rabbi-him	: gönülden bağlı, aşk ile, huşu ile, Rab'lerine
Ulaike ashâbu el cenneti	: işte onlar, huzur içinde olan, mutluluk, cennet ehli
Hum fiha halidun	: onlar, orada, o halde, o hal içinde, devamlı, ebedi

23- Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hak yolunda çalışanlar ve Rablerine aşk ile bağlananlar ise, işte onlar huzur içindedirler, devamlı o hâl içindedirler.

-24-

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالأَعْمَى وَالأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلاً أَفَلاَ تَذَكَّرُونَ

Meselul ferîkayni kel amâ vel esammi vel basîri ves semî hel yesteviyâni meselâ e fe lâ tezekkerûn

Mesele el ferikayni	: durum, hal, örnek, grup, iki topluluk, kimseler,
ke el ama ve el esami	: gibi, hakikatleri göremeyen ve işitemeyen
ve el basîri ve el semi	: hakikatleri gören ve hakikatleri işiten
hel yesteviyâni meselen	: hiç, aynı olur mu, ikisi eşit mi? Mesele, durum,
e fe lâ tezekkerûne	: hala tezekkür etmez misiniz? Ulaştığı hakikatlerle bakma

24- Hakikatleri göremeyen ve işitemeyen kimselerin durumu, hakikatleri gören ve işitenlerin durumu hiç aynı olur mu? Öyleyse hâlâ hakikatleri düşünüp, ulaştığınız hakikatlerle bu âleme bakmaz mısınız?

-25-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Ve lekad erselnâ nûhan ilâ kavmihî innî lekum nezîrun mubîn

ve lekad erselna nuh	: andolsun, açığa çıkmak, sunduk, gönderdik, biz, Nuh
ilâ kavmi-hi	: kavmine, onun kavmine
innî lekum nezir mubin	: ben, sizin için, hakikatleri apaçık açıklayıp uyaran

25- Doğrusu Nuh da kavmine Bizi anlatmak için açığa çıktı. Ben sizin için hakikatleri apaçık açıklayan bir uyarıcıyım, dedi.

-26-

أَن لاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ اللّهَ إِنِّيَ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ

En lâ tabudû illallâh innî ehâfu aleykum azâbe yevmin elîm

en la tabudu illa Allah	: kul olmayın, başka, şeyler, Allah
İnni ehafu aleykum	: muhakkak ben, sizin için, size
Azab yevmin elimin	: sıkıntı, azap, gün, vakit, zaman, acı,

26- Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylere kul olmayın, ben o vakit sizin acı sıkıntılar içinde kalmanızdan korkarım, dedi.

-27-

فَقَالَ الْمَلأُ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قِوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلاَّ بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلاَّ الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ وَمَا نَرَى لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ

Fe kâlel meleullezîne keferû min kavmihî mâ nerâke illâ beşeren mislenâ ve mâ nerâkettebeake illellezîne hum erâzilunâ bâdiyer rey ve mâ nerâ lekum aleynâ min fadlin bel nezunnukum kâzibîn

fe kâle el meleu	: dediler, ileri gelenler, din adamları
ellezine kefer	: hakikatleri örten kimseler, kabul etmeyen,
min kavmi-hi	: onun kavminden
mâ nerâ-ke	: biz, seni görmüyoruz,
illa beşer mislina	: beşer, benzer, bizim gibi
ve mâ nerâ-ke	: görmüyoruz, seni,
ittebea ke	: takip eden, uyan, izleyen, sen,
illâ ellezîne hum erazilu na	: o kimselerden başka, zayıf, aciz, düşük, biz
Badiye el reyi	: düşük olan, basit olan, görüş,
ve mâ nerâ lekum aleyna	: görmüyoruz, sizi, sizin için, bizim
min fadlin	: bir ihsan, üstün, erdemli, fazilet, lütuf
Bel nezunnu kum	: bilakis, hayır, zannetme, sanma, siz,
kazibin	: yalanlayan, yalancı, yalanlarda kalan

27- Onun kavminden, hakikatleri kabul etmeyenlerden ileri gelenler dediler ki: Biz seni bizim gibi bir beşerden başka bir şey görmüyoruz ve seni izleyenlerin de aciz, zayıf olan, düşük tabakalarda olan, basit görüşlü kimselerden başkası olduğunu da görmüyoruz ve senin bize karşı bir erdemlilik içinde olduğunu da görmüyoruz. Bilakis senin yalancılardan olduğunu sanıyoruz.

-28-

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّيَ وَآتَانِي رَحْمَةً مِّنْ عِندِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا كَارِهُونَ

Kâle yâ kavmi e reeytum in kuntu alâ beyyinetin min rabbî ve âtânî rahmeten min indihî fe ummiyet aleykum e nulzimukumûhâ ve entum lehâ kârihûn

Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim,
e reeytum	: görmiyecek misiniz, görüşünüz mü, görmek, sizin,
İn kuntum	: eğer ben isem,
Ala beyyinetin min rabbi	: apaçık delilleri üzere, Rabbimin
ve ata ni rahmeten	: sundu, bana verdi, rahmet, o rahmet üzere
min indi-hî	: ona ait, katından
fe ummiyet aleykum	: sonra, gizli tutuldu, saklandı, bilinmeyen, size
E nulzimu kum hâ	: elzem, gerekli, tamamlamak, size, onu
ve entum leha kerihun	: siz, onu, kerih, küçük görme, nefret, aşağılama

28- Dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbimin apaçık delilleri üzereysem ve ben O'na ait rahmet üzereysem, sonra sizin bilemediğiniz o hakikatleri size anlatacaksam, siz bunları görmeyecek misiniz? Sizler o konulara nefretle mi bakacaksınız?

-29-

وَيَا قَوْمِ لا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالاً إِنْ أَجْرِيَ إِلاَّ عَلَى اللّهِ وَمَآ أَنَاْ بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُواْ إِنَّهُم مُّلاَقُو رَبِّهِمْ وَلَكِنِّيَ أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ

Ve yâ kavmi lâ eselukum aleyhi mâlâ in ecriye illâ alâllâhi ve mâ ene bi târidillezîne âmenû, innehum mulâkû rabbihim ve lâkinnî erâkum kavmen techelûn

ve yâ kavmi la eselu kum	: ey kavmim, istemiyorum, sizden
Aleyhi malen	: ona karşılık, onun için, mal, çıkar, karşılık,
İn erciye illâ ala Allah	: eğer karşılık, sadece, ancak, Allah
ve mâ ene bi taridi	: değil, olmam, ben değilim, uzaklaştıran, kovan
ellezîne amenû	: iman edenler, inananlar
innehum mulaku	: muhakkak onlar, ulaşmak, anlamak, kavuşmak, tevhid,
rabb him	: rab, vücudlandıran, onlar, kendilerini
ve lâkin ni era kum	: fakat, lakin, ben, görüyorum, sizi,
Kavmen techelûne	: kavim, topluluk, siz cahillik ediyorsunuz

29- Ey kavmim! Ben sizden bir karşılık da istemiyorum. Karşılık sadece Allah'tandır ve ben iman edenleri kovacak da değilim. Muhakkak ki onlar kendilerini vücudlandıranı anlamak isteyen kimselerdir. Fakat ben sizleri bir cehalet içinde görüyorum.

-30-

وَيَا قَوْمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ اللّهِ إِن طَرَدتُّهُمْ أَفَلاَ تَذَكَّرُونَ

Ve yâ kavmi men yansurunî minallâhi in taredtuhum e fe lâ tezekkerûn

ve yâ kavmi	: ey kavmim
men yansuru ni	: kim, kimse, yardım isteyen, ben,
min Allâh in taredtu hum	: Allah, eğer, nasıl, uzaklaştırma, kovma, onlar
e fe lâ tezekkerûne	: tezekkür etmez misiniz? Ulaştığı hakikatlerle bakmak

30- Ey kavmim! Benden yardım isteyen kimseleri Allah yolundan nasıl kovabilirim. Öyleyse hâlâ hakikatleri düşünüp, ulaştığınız hakikatlerle bu âleme bakmaz mısınız?

-31-

وَلاَ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ اللّهِ وَلاَ أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلاَ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلاَ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللّهُ خَيْرًا اللّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

Ve lâ ekûlu lekum indî hazâinullâhi ve lâ alemul gaybe ve lâ ekûlu innî melekun ve lâ ekûlu lillezîne tezderî ayunukum len yutiyehumullâhu hayrâ allâhu a'lemu bimâ fî enfusihim innî izen le minez zâlimîn

ve la ekulu lekum	: yok, söyleme, ben demiyorum, size
İndi hazâin Allâh	: yanımda, hazine, değerli olan, Allah
ve lâ alemu el gaybe	: yok, bilme, alim, gayb, görünmeyen bilinmeyen
ve lâ ekûlu inni melek	: yok, söylenme, ben demiyorum, elbette, melek, güç
ve lâ ekûlu	: yok, söylemem, demiyorum,
li ellezi tezderi	: o kimseler, hakir görme, aşağı görme,
ayunu-kum	: aynı olan, bir olan, eşit, gözler, siz,
len yutiyehum	: asla, olmaz, verme, sunma, onlar,
Allâh hayren	: Allah, hayırlı, faydalı,
Allâh alemu	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
bima fi enfus him	: şeyler, sebebiyle, enfus, içalem, siret, onlar
İnni izen	: ben, o zaman,
le min el zalimin	: zalimlerden olurum, haksızlık,

31- Ben size Allah'ın hazineleri yanımda demiyorum ve görünmeyen bilinmeyen âlemi de bilmem ve ben size bir güç sahibiyim de demiyorum. Aynı sizin gibi bir insan olan o kimseler için hakir görecek sözler de söylemem. Allah onlara hayırlar vermez de diyemem, bilirim ki Allah siretlerdeki ilmin sahibidir. Eğer bunları söylemesem, elbette zalimlerden olurum.

-32-

قَالُواْ يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Kâlû yâ nûhu kad câdeltenâ fe ekserte cidâlenâ fetinâ bi mâ teidunâ in kunte mines sâdikîn

Kâlû ya Nuh	: dediler, ey Nuh, oldu,
kad cadelte na	: mücadele, tartışma, gayret, sen, biz
Fe ekserte cidale na	: öyle ki, çok oldun, ileri gittin, sen, tartışma, biz,
Feti na bima teidu na	: artık bize getir, göster, şeyler, vaat, sözler, biz
İn kunte min es sâdikîne	: eğer, isen, sadıklardan, doğru sözlülerden

32- Dediler ki: Ey Nuh! Sen bizimle çok mücadele ettin, öyle ki sen çok gayret ettin. Eğer doğru söylediğini iddia ediyorsan, artık bize söylediğin şeyleri göster.

-33-

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُم بِهِ اللّهُ إِن شَاء وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ

Kâle innemâ yetîkum bihillâhu in şâe ve mâ entum bi mucizîn

Kâle innema yeti kum	: dedi, ancak, sadece, getirme, sunma, verme, siz,
Bihi Allâh in şae	: onu, Allah, eğer, isteme,
ve mâ entum bi mucizin	: değilsiniz, olamazsınız, aciz, güçsüzlük,

33- Dedi ki: Eğer hakikatleri anlamak istiyorsanız, Allah'ın size verdiği kendinizdeki şeylere bakın ve siz gücünüzün sahibi de değilsiniz.

-34-

وَلاَ يَنفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ اللّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Ve lâ yenfeukum nushî in eredtu en ensaha lekum in kânallâhu yurîdu en yugviyekum huve rabbukum ve ileyhi turceûn

ve la yenfeu-kum nushi	: yok, fayda, yarar, siz, nasihatim, öğütlerim
İn eredtu	: eğer, isteme, dileme,
en ensaha lekum	: nasihat etmek, öğüt, size
İn kâne Allâh yuridu	: eğer, oldu, Allah, dilerse, isterse

en yugviye-kum	: azma, sapmayı, hakikatlerden uzaklaşma, siz
Huve rabb kum	: o, rabbiniz
ve ileyhi turceun	: ona, döndürüleceksiniz

34- Sizlere öğüt vermek istesem de, sizler Allah'ın hakikatlerinden saptıkça o öğütlerimin size bir faydası olmaz. Sizi vücudlandıran O'dur ve O'na döndürüleceksiniz.

-35-

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَاْ بَرِيءٌ مِّمَّا تُجْرَمُونَ

Em yekûlûnefterâh kul iniftereytuhu fe aleyye icrâmî ve ene berîun mimmâ tucrimûn

Em yekulune ifterahu	: yoksa, söylüyorlar, uydurdu, o hakikatleri
Kul in iftereytu-hu	: söyle, de, eğer onu uydurduysam
fe aleyye icrami	: o zaman benim üzerimdedir, bana aittir, sucum,
ve ene beriun	: ben, uzağım, beri olmak,
mimma tucrimun	: şeyler, suç, günah, fenalardan

35- O hakikatleri uydurduğunu mu söylüyorlar. De ki: Eğer onları uydurduysam, o zaman benim suçum bana aittir ve ben sizin fena hâllerinizden uzağım.

-36-

وَأُوحِيَ إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلاَّ مَن قَدْ آمَنَ فَلاَ تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ

Ve ûhiye ilâ nûhın ennehu len yumine min kavmike illâ men kad âmene fe lâ tebteis bi mâ kânû yefalûn

ve ûhiye ila nuh	: açıkça sunuldu, ortaya çıktı, vahyedildi, Nuh,
enne-hu len yumine	: doğrusu, muhakkak o, asla inanmazlar
min kavmi-ke	: senin kavminden
İllâ men kad amene	: ancak, hariç, kim, kimse, oldu, iman eden, inanan
fe lâ tebteis	: artık, üzülme, ümitsiz olma,
bima kanu yefalun	: şeyler sebebiyle, yatıkları

36- Nuh'a bildirildi: Doğrusu o hakikatlere inanan kimselerin dışındakiler asla inanmazlar. Artık sen, onların yaptıkları şeyler sebebiyle umutsuzluğa düşme.

-37-

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلاَ تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُواْ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ

Vasnaıl fulke bi ayuninâ ve vahyinâ ve lâ tuhâtıbnî fîllezîne zalemû innehum mugrekûn

Ve esnaa	: yapmak, oluşturmak,
fulke	: sonsuzluk, yol alma, gemi,
bi ayuni na	: ayniyet, birlik, bakış, seyir, bizim

ve vahyi-na	: vahyimizle
ve lâ tu hatıb-nî	: yok, hitap etmek, seslenmek, ben
fi ellezine zalemu	: için, o kimseler, zulmedenler
inne-hum mugrekune	: dorusu onlar, boğulanlar, kendi cehaletinde boğulan

37- Birliğimiz içinde, vahyimizle yol al ve her varlıktan Benden başka seslenen olmadığını bil. Zalim kimseler ise, doğrusu onlar kendi cehaletlerinde boğulup giderler.

-38-

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلأٌ مِّن قَوْمِهِ سَخِرُواْ مِنْهُ قَالَ إِن تَسْخَرُواْ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ

Ve yasneul fulke ve kullemâ merre aleyhi meleun min kavmihi sehırû minh kâle in tesharû minnâ fe innâ nesharu minkum kemâ tesharûn

ve yasneu el fulke	: yapma, çalışma, sonsuzluk, yol alma,
ve kullema	: bütün hepsi, her defa, her zaman, hepsi,
mer aleyhi	: acı, sert, amansız, ona
Meleun min kavmi-hi	: ileri gelen, din adamları, kendi kavminden
Sehırû min hu	: alay ettiler, önemsemediler, onunla, o hakikatleri
Kâle in tesharu minna	: de, söyle, anlat, eğer, alay ediyorsanız, bizimle
fe inna nesharu	: o zaman, biz, alay edeceğiz, önemsememe
minkum kema tesharun	: sizinle, gibi, alay etme, önemsememe

38- O, hep hakikatlerin yolunda çalıştı. Kavminin ileri gelenlerinin hepsi onunla sert bir şekilde alay ediyorlardı. De ki: Eğer bizi önemsemezseniz, o zaman bizi önemsemediğiniz gibi biz de sizi önemsemeyiz.

-39-

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

Fe sevfe ta'lemûne men yetîhi azâbun yuhzîhi ve yehıllu aleyhi azâbun mukîm

fe sevfe talemun	: artık yakında, bilirsiniz,
Men yetihi	: kim, kimse, ona gelir,
azab yuhzi-hi	: azap, sıkıntı, onu alçaltıcı, yazık
ve yehıllu aleyhi	: girer, nüfuz eder, dahil olur,
azab mukim	: ona, azap, sıkıntı, o halde kalır, ikamet,

39- Artık o alçaltıcı azabın kime geleceğini ve kimin o azabın içinde kalacağını yakında bilirsiniz.

-40-

حَتَّى إِذَا جَاء أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلاَّ مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلاَّ قَلِيلٌ

Hattâ izâ câe emrunâ ve fâret tennûru kulnâhmil fîhâ min kullin zevceynisneyni ve ehleke illâ men sebeka aleyhil kavlu ve men âmene ve mâ âmene meahû illâ kalîl

Hatta iza cae emr na	: olunca, o zaman, geldiğinde, işleyiş, hüküm, bizim
ve faret tennûru	: öne çıkan, işaret, kaçak, aydınlık, nur saçan, fırın, ocak
Kulnâ ıhmıl fiha	: dedik, yükleme, taşımak, aktar, devam, onu, onları
min kullin zevceynineyni	: bütün hepsi, eş, tür, aynı yolda olan, cins
ve ehle ke	: aileni, ehlini, sana yakın olan,
illa men sebeka	: ancak, kim, kimse, önceden
aleyhi el kavlu	: onların, üzerinde, söz, söz veren
ve men amene	: kimse, kim, iman eden, inanan
ve ma amene	: inanmadı,
maehu illa kalil	: onunla beraber, sadece, başka, çok az, biraz

40- O, bütün varlıktaki işleyişimizi ve nurumuzun her yeri sardığını anladığında, ona bildirdik: Hakikatlerin bilgilerini, seninle aynı yolda olanlara aktar ve önceden hakka uymak için söz veren kimseler ve iman eden kimseler senin ailendir. Fakat sadece çok azı onunla beraber oldu, diğerleri inanmadı.

-41-

وَقَالَ ارْكَبُواْ فِيهَا بِسْمِ اللّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve kâlerkebû fîhâ bismillâhi mecrâhâ ve mursâhâ inne rabbî le gafûrun rahîm

ve kâle irkebû fiha	: dedi, atılmak, girişmek, yol alan, binin, onu, o hakikatleri
bi ismi Allâh	: ismi, işaretleriyle, Allah,
mecra ha	: suyun akışı, bir yolda gidiş, seyir, ders, o
ve mursâ-hâ	: bağlantı, yürürlüğe girmek, alıştırmak, çapa, durmak, onu
İnne rabbi	: muhakkak ki, rabbim, beni vücudlandıran,
le gafur	: mağfiret eden, temizleyen,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

41- O hakikatlerle yol alanlara dedi ki: Allah'ın tüm işaretleriyle sizde olduğunu bilin ve hep O'nun yolunda giderek, hep O'na bağlı olarak hareket edin. Muhakkak ki O, beni vücudlandırandır, mağfiret edendir, rahim olandır.

-42-

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَّعَنَا وَلاَ تَكُن مَّعَ الْكَافِرِينَ

Ve hiye tecrî bihim fî mevcin kel cibâli ve nâdâ nûhunibnehu ve kâne fî ma'zilin yâ buneyyerkeb meanâ ve lâ tekun meal kâfirîn

ve hiye tecri	: o, vardır, akar, iletilen, giden, yürütülen,
bihim	: onlarla birlikte,
fî mevcin ke	: içinde, gel git, idrak, dalga, titreşim,
Ke el cibali	: gibi, dağlar, yücelik, büyüklük,
ve nâdâ nuh ibne hu	: seslendi, nida etti, Nuh, oğluna
ve kâne fi mazilin	: oldu, idi, içinde, tek başına, tecrit, ayrı yer, ayrılık içinde
yâ buneyye irkeb	: ey oğlum, atılmak, girişmek, gayretli,

mea na	: bizimle beraber
ve lâ tekun mea	: olma, beraber, birlikte,
el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten

42- O ve onunla birlikte hareket edenler, hakikatlerin idrakinde, bir yücelik içinde ilerlediler. Nuh ayrılıklar içinde kalan oğluna seslendi: Ey oğlum! Gel bizimle beraber ol, hakikatler için gayret göster ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerle beraber olma.

-43-

قَالَ سَآوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاء قَالَ لاَ عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللّهِ إِلاَّ مَن رَّحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ

Kâle seâvî ilâ cebelin yasımunî minel mâ kâle lâ âsımel yevme min emrillâhi illâ men rahim ve hâle beynehumal mevcu fe kâne minel mugrakîn

Kâle se avi	: dedi, eşitlemek, denge, beraber, sığınmak,
ila cebel	: dağ, yüce
Yasımu ni min el mâi	: korur, beni, sudan, ilim,
Kâle la asıme	: dedi, yok, koruyan, engel olan, kendini günahtan koruyan
El yevme min emri Allâh	: gün, vakit, zaman, iş, hüküm, Allah
İlla men rahime	: başka, sadece, kim, rahmet,
ve hâle beynehuma	: hal, durum, onların arasına,
el mevc	: gelgit, idrak, dalga, titreşim, devir, devre,
Fe kane min el mugrakine	: böylece oldu, boğulanlardan, kendi cehaletinde boğulan

43- Dedi ki: O yüce olanlarla beraber olurum, onlar ilimleriyle beni korur. Nuh dedi ki: Sen kendini günahlardan koruyamazsın, o vakit Allah'ın her varlıktaki işleyişini anlayamazsın, O'nun rahmetini anlayan kimselerden olamazsın, hakikatleri örtenlerin o gelgit hâllerinde kalırsın. Böylece o kendi cehaletinde boğulanlardan oldu.

-44-

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءكِ وَيَا سَمَاء أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاء وَقُضِيَ الأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْداً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Ve kîle yâ ardubleî mâeki ve yâ semâu akliî ve gîdal mâu ve kudıyel emru vestevet alal cûdiyyi ve kîle buden lil kavmiz zâlimîn

ve kile ya ardu	: denildi, bildirildi, ey, yer, makam, toprak, suret,
iblei mae ki	: yut, sindir, anla, su, ilim, sizdeki, kendiniz,
ve ya semau aklii	: ey sema, ulvi alem, ulviyet, tut, muhafaza et,
ve gida el mau	: ucu, öneri, ipucu, çekildi, su, ilim
ve kudıye el emr	: takdir, kada, istek, yerine getirildi, iş, hüküm
ve istevet	: yerleşti, durdu, düzenledi, o halde hareket etti,
ala el ciddiy	: bir ciddiyet üzere, yüce, sağlam, önemli
Ve kile buden	: denildi, bildirildi, uzak olma, uzaklaşma,
li el kavmi el zâlimin	: için, kavim, kimseler, zalimler kavmi,

44- Bildirildi: Ey o makamlarda olanlar! Kendinizdeki ilmi anlayın. Ey ulvi makamların zevkinde olanlar! İlmi muhafaza edin ve işleyişin takdiri üzere olun, bir ciddiyet içinde hareket edin. Bildirildi: Zalim kimseler için hakikatlerden uzaklaşma vardır.

-45-

وَنَادَى نُوحٌ رَّبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ

Ve nâdâ nûhun rabbehu fe kâle rabbi innebnî min ehlî ve inne va'dekel hakku ve ente ahkemul hâkimîn

ve nada Nuh rabbe hu	: seslendi, nida etti, Nuh, Rabbine
fe kâle rabbi	: böylece, dedi, rabbim,
inne ibni min ehli	: muhakkak, oğlum, ailemden
ve inne vade ke el hakk	: şüphesiz ki, senin vadin, hak, gerçek,
ve ente ahkem el hakimin	: sen, hüküm, yargı, her şeye hükmeden

45- Nuh Rabbine nida edip dedi ki: Rabbim! Muhakkak ki oğlum ailemdendir ve muhakkak ki senin vaadin haktır ve sen hükümlerinle her varlıkta hüküm sahibi olansın.

-46-

قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلاَ تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ

Kâle yâ nûhu innehu leyse min ehlik innehu amelun gayru salih fe lâ tes'elni mâ leyse leke bihî ilm innî eızuke en tekûne minel câhilîn

Kâle ya Nuh	: dedik, ey Nuh
İnne hu leyse min ehli ke	: muhakkak ki o, değildir, senin ailen
inne-hu amel	: muhakkak ki o, amel, çalışma, iş,
gayru salih	: başka, değil, Salih, iyi çalışmalar,
Fe lâ tesel ni	: artık isteme, arama, ben,
Mâ leyse leke bihi ilmun	: olmayan, onun hakkında, ilim, bir lim taşımayan,
İnni eizuke	: ben, öğüt, tavsiye, arama, bildirme, sana
En tekune min el cahiline	: olmamanız için, cahillerden

46- Bildirdik: Ey Nuh! Muhakkak ki o senin ailenden değildir. Elbette onun yaptığı iyi bir amel değildir. Artık bir ilim taşımayan şeyi Bende arama. Cahillerden olmamanız için her varlıktan her an hakikatleri bildiriyorum.

-47-

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلاَّ تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِّنَ الْخَاسِرِينَ

Kâle rabbi innî eûzu bike en eseleke mâ leyse lî bihî ilm ve illâ tagfirlî ve terhamnî ekun minel hâsirîn

Kâle rabbi inni euzu bike	: dedi, Rabbim, elbette, sana sığınırım
en esele ke	: senden istemekten, sual etmek, sorgulamak,
mâ leyse li bihi ilm	: olmayan şey, benim, için, onun hakkında, ilim,
ve illa tagfir li	: aksi halde, başka, mağfiret et, bana
ve terham-nî	: bana rahmet et
Ekun min el hasirin	: yoksa, ben olurum, hüsrana uğrayan, kaybeden

47- Nuh dedi ki: Rabbim! Bir ilim taşımayan şeyi istemekten sana sığınırım. Mağfiretini anlamayanlardan olursam ve bendeki rahmetini anlayamazsam, ben kaybedenlerden olurum.

-48-

قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلاَمٍ مِّنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِّمَّن مَّعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

Kîle yâ nûhuhbıt bi selâmin minnâ ve berekâtin aleyke ve alâ umemin mimmen meâk ve umemun se numettiuhum summe yemessuhum minnâ azâbun elîm

Kile ya Nuh ehbet	: denildi, Nuh, koşturma, in, karşılığını vermek, yokluk
bi selamin minna	: selametle, esenlik, barış, huzur, bizden
ve berekatin aleyke	: bereketlerle, nimet, feyiz, sendeki, üzerindeki, sen
ve ala umemin	: ümmetler, topluluk,
minmen meake	: olan kimseler, seninle beraber
Ve umemun	: ümmet, topluluk,
se numettiu-hum	: fayda, yarar, onlar
Summe yumesseu hum	: sonra, dokunma, temas etme, hissetme, onlar
Min na azâbun elimun	: bizi anlamayan, azap, sıkıntı, acı, elim

48- Bildirdik: Ey Nuh! Kendindeki nimetlerimizi anla ve selametimiz üzere ol. Seninle beraber olan topluluklarla birlikte hakikatler için koştur ve o topluluklar faydalı olmak için koştursunlar. Sonra Bizi anlamayanlar elim bir azabın hissiyatında olurlar.

-49-

تِلْكَ مِنْ أَنبَاء الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَا أَنتَ وَلاَ قَوْمُكَ مِن قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ

Tilke min enbâil gaybi nûhîhâ ileyke mâ kunte talemuhâ ente ve lâ kavmuke min kabli hâzâ fasbır innel âkıbete lil muttekîn

Tilke min enbai el gaybi	: bunlar, haber, bilgi, bilinmeyen
nûhî-hâ ileyke	: bildiriyoruz, onu, vahyediyoruz, sana
mâ kunte talemu ha ente	: sen değildin, onu bilen, sen
Ve la kavmu ke	: yok, değil, senin kavmin,
min kabl haza	: daha önce, bu hakikatler
fe isbır	: artık sabret
İnne el akibet	: muhakkak ki, akıbet, sonuç,
li el muttekin	: için, takva, fanalardan sakınan ortak koşmayan,

49- İşte bunlar, hakikatlerini bilmediğin haberler. Onları sana bildiriyoruz. Daha önce bunların hakikatlerini sen ve kavmin bilmiyordu. Bundan sonra sabret. Muhakkak ki fenalardan sakınan, ortak koşmayanlar için, sonunda değerlere kavuşmak vardır.

-50-

وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنتُمْ إِلاَّ مُفْتَرُونَ

Ve ilâ âdin ehâhum hûdâ kâle yâ kavmi abudu allâh mâ lekum min ilâhin gayruh in entum illâ mufterûn

ve ilâ ad eha hum Hud	: Ad, onların kardeşi, Hud
Kale yâ kavmi abud Allah	: dedi, ey kavmim, Allah'a kul olun
mâ lekum min ilah gayr hu	: sizin için yoktur, ilah, başka, değil, o
in entum illâ mufterun	: siz ancak, iftira, asıl şeyler söyleyen, uydurmalar

50- Hud, Ad kavmindeki kardeşlerine dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kul olun, sizin için ondan başka bir ilah yoktur. Sizler sadece asılsız şeyler söyleyenlere inanıyorsunuz.

-51-

يَا قَوْمِ لا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلاَّ عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Yâ kavmi lâ eselukum aleyhi ecrâ in ecriye illâ alellezî fetaranî e fe lâ takılûn

yâ kavmi la eselu kum	: ey kavmim, yok, istemek, sizden
Aleyhi ecren	: ona karşılık, ücret, ecir, karşılık
in erciye	: eğer, karşılık,
illa ellezi fetara ni	: ancak, sadece, beni var edene, yaratana
e fe lâ takılûne	: hala akıl etmez misiniz? Düşünmez misiniz?

51- Ey kavmim! Bu anlattıklarıma karşı sizden bir karşılık istemiyorum. Bana karşılık verecek olan ancak beni yaratandır. Hâlâ akıl etmez misiniz?

-52-

وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُواْ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُواْ إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاء عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلاَ تَتَوَلَّوْاْ مُجْرِمِينَ

Ve yâ kavmistagfirû rabbekum summe tûbû ileyhi yursilis semâe aleykum midrâran ve yezidkum kuvveten ilâ kuvvetikum ve lâ tetevellev mucrimîn

ve ya kavmi istagfirû	: ey kavmim, mağfiret isteyin
rabbe-kum	: Rabbinizin, vücudlandıran, siz,
Summe tubu ileyhi	: sonra, tövbe, yaptığı hatadan pişmanlık duyma
yursil es semâe	: sunsun, göndersin, ulvi alemin hakikatleri
Aleykum midraran	: size, sizin üzerinizde, bolca, arka arkaya,
ve yezid-kum kuvveten	: artma, çoğalma, kuvvet, güç,
ilâ kuvveti-kum	: sizin gücünüze, kuvvetinize
ve lâ tetevellev	: yüz çevirmeyin, dönmeyin,
mucrimin	: fenalarda kalmak, suçlu

52- Ey kavmim! Yaptığınız hatalardan pişmanlık duyarak bir daha yapmamak üzere tövbe edin. Sizi vücudlandıranın mağfiretini anlayın. Ulvi Âlem'in hakikatleri size ardı ardına sunuluyor. Ancak bu hakikatlerle kuvvetlenin ki kuvvetiniz artsın. Fenalarda kalanlar gibi yüz çeviren olmayın.

-53-

قَالُواْ يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ

Kâlû yâ hûdu mâ ci'tenâ bibeyyinetin ve mâ nahnu bi târikî âlihetinâ an kavlike ve mâ nahnu leke bi muminîn

Kâlû ya Hud	: dediler, ey Hud
mâ cite nâ bi beyyinet	: bize getirmedin, apaçık deliller
ve mâ nahnu bi tariki	: biz değiliz, olmayız, terk eden
âliheti-nâ an kavli ke	: ilahlarımız, senin sözünden dolayı
ve mâ nahnu leke	: biz değiliz, olmayız, sana,
bi müminin	: emin olan, inanan, güvenen

53- Dediler ki: Ey Hud! Sen bize apaçık deliller getirmedin. Biz senin sözlerinden dolayı ilahlarımızı terk edecek değiliz ve biz sana güvenmiyoruz.

-54-

إِن نَّقُولُ إِلاَّ اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوَءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللّهِ وَاشْهَدُواْ أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

İn nekûlu illâ terâke badu âlihetinâ bi sû kâle innî uşhidullâhe veşhedû ennî berîun mimmâ tuşrikûne

in nekûlu illâ tereka	: biz ancak, deriz, söyleriz, değdi, isabet etti, çarptı
Badu âliheti-nâ bi suin	: bazı, ilahlarımız, fena, kötülük,
Kale innî eşhedu Allah	: dedi, ben, şahit, haran her yerde hazır olan, Allah
ve eşhedû	: şahit, her an her yerde hazır olan,
enni beriun	: ben, uzak duran, uzağım, beri duran,
mimmâ tuşrikûne	: şirk koştuğunuz şeylerden, ortak koşmak,

54- Biz ancak deriz ki: Bazı ilahlarımızın kötülüğü seni çarpmış. Hud dedi ki: Ben, her an her yerde hazır olan Allah'a teslim oldum ve ben, her an her yerde olanın yanında, sizin ortak koştuğunuz şeylerden uzağım.

-55-

مِن دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لاَ تُنظِرُونِ

Min dûnihî fe kîdûnî cemîan summe lâ tunzırûn

min dûni-hi	: ondan başka, zanni şeyler,
fe kidu ni cemian	: öyleyse, artık, tuzak, hile, yalan, hepsi
Summe lâ tunzırû-ni	: sonra, yok, değil, görme, düşünme, bekleme, ben,

55- Hepiniz O'nu bırakıp, zanna dayalı şeylere, yalanlara yöneldiniz, sonra da benim gördüklerimi göremediniz.

-56-

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّهِ رَبِّي وَرَبِّكُم مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلاَّ هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

İnnî tevekkeltu alâllâhi rabbî ve rabbikum mâ min dâbbetin illâ huve âhızun bi nâsıyetihâ inne rabbî alâ sırâtın mustekîm

İnni tevekkeltu	: ben, tevekkül, her şeyimle ona teslim oldum
alâ Allâh rabbi	: Allah, rabbim, beni vücudlandıran,
ve rabbikum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
ma min dabbet	: değil, yoktur, varlık, hareketli olan,

İllâ huve ahızun	: başka, ancak, o, tutan, saran,
bi nasıyeti-hâ	: onun perçemini, nasiye, vücudun tüm nitelikleri
İnne rabbi	: ben, rabbim, beni vücudlandıran,
alâ sırat mustekim	: dosdoğru yolu üzereyim

56- Ben, tüm varlığımla beni de vücudlandıran ve sizi de vücudlandıran Allah'a teslim oldum. Hiçbir varlık yoktur ki, O onun vücudunu tüm tecellileriyle tutmamış olsun. Ben beni vücudlandıranın dosdoğru yolu üzereyim

-57-

فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلاَ تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَىَ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ

Fe in tevellev fe kad eblagtukum mâ ursiltu bihî ileykum ve yestahlifu rabbî kavmen gayrekum ve lâ tedurrûnehu şeyâ inne rabbî alâ kulli şeyin hafîz

fe in tevellev	: eğer, dönerseniz, yüz çevirme
Fe kad eblagtu-kum	: artık, oldu, tebliğ ettim, açıkladım, size,
ma ursiltu bihi ileykum	: şeyleri, hakikatleri, irsal, sunulma, ulaştığım, size
ve yestahlifu rabbi	: yerine getirir, ardından gelir, sonra, rabbi
Kavmen gayre-kum	: kavim, topluluk, başka, değil, gayrı, siz
ve la tedurrûne hu şeyen	: zarar veremezsiniz, onu, bir şey
inne rabb	: muhakkak ki, Rabbim
ala kulli şey hafiz	: bütün her şey, muhafaza, koruma

57- Bundan sonra, eğer hakikatlerden yüz çevirseniz de, ben ulaştığım hakikatleri size apaçık açıkladım. Sizden sonra başka topluluklara da Rabbimin hakikatleri açıklanacak ve onu anlayanlara siz bir zarar veremezsiniz. Muhakkak ki Rabbim bütün her şeyi muhafaza edendir.

-58-

وَلَمَّا جَاء أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجَّيْنَاهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ

Ve lemmâ câe emrunâ necceynâ hûden vellezîne âmenû meahu bi rahmetin minnâ ve necceynâhum min azâbin galîz

ve lemma cae emr na	: olduğu zaman, geldi, ortaya çıktı, iş, hüküm, biz
Necceynâ Hud	: necat buldu, kurtuluş, biz, Hûd
ve ellezine amenu	: iman edenler, inananlar
mea-hu bi rahmet minna	: onunla beraber, birlikte, rahmet, bizim
ve necceynâ-hum	: necat buldular, kurtuluş, biz, onlar
min azâbin galiz	: azaptan, bariz, ağır, şiddetli

58- Hûd işleyişin Bize ait olduğunu anladığında, Bizde necat buldu ve onunla birlikte iman edenler rahmetimizi anladılar ve onlar apaçık bir sıkıntının içinden geçip, Bizi anlayıp necat buldular.

-59-

وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُواْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْاْ رُسُلَهُ وَاتَّبَعُواْ أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

Ve tilke âdun cehadû bi âyâti rabbihim ve asav rusulehu vettebeû emre kulli cebbârin anîd

ve tikle adun cehadu	: işte bu, Ad kavmi, inkar etme, reddetme
Bi ayati rabbi-him	: ayet, işaret, delil, Rabbi, onları vücudlandıran
ve asav	: asi oldular, isyan ettiler,
resul hu	: resül, hakikati gösteren, o
ve ittebeu emr	: tabi oldular, izleme, iş, hüküm, emir
Kulli cebbârin	: hepsi, bütün, zorlayıcı, zorba,
anid	: bencillik, inat eden,

59- Fakat Ad kavmi, Rabbin ayetlerini reddettiler ve hakikatleri gösterene asi oldular ve hepsi inatla zorbalıklarının hükümlerine tâbi oldular

-60-

وَأُتْبِعُواْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلا إِنَّ عَادًا كَفَرُواْ رَبَّهُمْ أَلاَ بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ

Ve utbiû fî hâzihid dunyâ laneten ve yevmel kıyâmeh e lâ inne âden keferû rabbehum e lâ buden li âdin kavmi hûd

ve utbiû	: tabi olma, izleme, takip etme
Fi hazihi ed dunya	: içinde, de, bu, dünya,
lanet	: rahmetten uzaklaşma
ve yevme el kıyameti	: ölünceye kadar, hakikatlerin ortaya çıktığı gün
e lâ inne ad keferu	: olmadı mı, muhakkak, hakikatleri örten
rabbe-hum	: Rab'lerini
e lâ buden	: öyle değil mi, olmadı mı, uzak olma,
li ad kavmi hud	: Ad kavmi, Hud

60- Dünyanın zevklerine tâbi oldular ve ölünceye kadar hakikatlerin rahmetinden uzaklaştılar. Onlar Rabbin hakikatlerini görmemezlikten gelip örtenlerden olmadılar mı? Ad kavmi Hud’un sunduğu hakikatlerden uzak durmadı mı?

-61-

وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُواْ إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ

Ve ilâ semûde ehâhum sâlihâ kâle yâ kavmi abud allâhe mâ lekum min ilâhin gayruh huve enşeekum minel ardı vestamerekum fîhâ festâgfirûhu summe tûbû ileyh inne rabbî karîbun mucîb

ve ilâ semûd eha hum salih	: Semud kavmine, onların kardeşi, Salih
Kâle ya kavmi abud Allah	: dedi, ey kavmim, kul olma, Allah
ma lekum min ilah gayru hu	: sizin için yoktur, değildir, bir ilah, ondan başka
Huve enşee-kum min el ard	: o, inşa, vücudlandırma, sizi, yeryüzü, toprak
ve istamere-kum fiha	: size imar ettirdi, donanım, orada
fe istâgfirû-hu	: mağfiret isteyin, o
Summe tubu ileyhi	: sonra, tövbe, ona
İnne rabbi	: muhakkak, rabbim, sizi vücudlndıran,
karibun mucib	: yakın olma, birlik, icabet eden, her an birlikte olan,

61- Semud kavmine de kardeşleri Salih dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kul olun. Sizin için O'ndan başka ilah yoktur. O'dur sizi yeryüzünde vücudlandıran ve orada sizi sıfatlandıran. Artık yaptığınız hatalardan pişmanlık duyarak, bir daha yapmamak üzere tövbe edin, sizi vücudlandıranın mağfiretini anlayın. Muhakkak ki sizi vücudlandıran her an sizinle olandır.

-62-

قَالُواْ يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

Kâlû yâ sâlihu kad kunte fînâ mercuvven kable hâzâ e tenhânâ en nabude mâ yabudu âbâunâ ve innenâ le fî şekkin mimmâ tedûnâ ileyhi murîb

Kalu ya Salih	: dediler, ey Salih
Kad kunte fina	: oldu, seni, içimizde, aramızda
Mercuvven	: iyi olan kimse, ümit beslenen kimse, ümitli olmak
kabl haza	: önce, bu, şu, önceden,
e tenhâ na en nabude	: men etme, yasaklama, kul olduklarımız, tapma,
mâ yabudu abau na	: kul olduğumuz şeyler, tapmak, atalarımız
ve inne-nâ le fi şekk	: doğrusu, muhakkak ki biz, elbette, şüphe içinde
mimmâ teda na	: şeyler, bizi davet etmek, biz, çağırmak,
ileyhi murib	: ona, şüphe edilen, tereddüt

62- Dediler ki: Ey Salih! Önceden sen aramızdayken senden çok ümitliydik. Şimdi sen, atalarımızın kulluk ettiği şeylere bizim kul olmamızı yasaklıyor musun? Doğrusu biz, elbette bir şüphe içindeyiz, bizi davet ettiğin şey hakkında tereddüt içindeyiz.

-63-

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَى بَيِّنَةً مِّن رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ اللّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ

Kâle yâ kavmi e reeytum in kuntu alâ beyyinetin min rabbî ve âtânî minhu rahmeten fe men yansurunî minallâhi in asaytuhu fe mâ tezîdûnenî gayre tahsîr

Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim,
e reeytum	: görmeyecek misiniz? Görmez misiniz?
İn kuntum ala beyyinetin	: eğer ben isem, apaçık deliller üzere
min rabbi	: Rabbimin
ve âtâ-ni minhu rahmet	: bana verdi, sundu, rahmet,
Fe men yansuru-nî	: o zaman, artık, bana yardım eder
min Allâh in asaytu hu	: Allah'tan, Allaha, eğer ona karşı çıkma, isyan
Fe ma tezîdûne nî	: o halde, değil, olmaz, artmıyor, yaramıyor, ben
Gayre tahsirin	: başka, uzak kalma, uzaklaşma, hasret

63- Dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbimin apaçık delilleri üzereysem ve ben, O'na ait rahmet üzereysem, siz bunları görmeyecek misiniz? Sonra O'na karşı bir cehalete düşersem Allah'tan başka bana yardımcı olacak kimdir? Sonra sizin o hallerinize uyduğumda, haktan uzak kalmaktan başka bir şeyim artmıyor.

-64-

وَيَا قَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللّهِ وَلاَ تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ

Ve yâ kavmi hâzihî nâkatullâhi lekum âyeten fe zerûhâ tekul fî ardıllâhi ve lâ temessûhâ bi sûin fe ye'huzekum azâbun karîb

ve yâ kavmi	: ve ey kavmim
Hâzihî nakatu Allah	: bu, deve, dişi deve, temizlenme, Allah
Lekum ayeten	: size, sizin için, ayet, delil, işaret
fe zerû-hâ tekul	: serpme, ekme, kültür, onu bırakın, beslenme, yesin,
fî ardı Allâh	: yeryüzü, toprak, arz, Allah
ve lâ temessû-hâ	: yok, dokunma, temas,
bi suin	: kötülük, fenalık,
fe yehuze kum	: öyleyse, o zaman, sonra, sizi alır, sarar,
azab karib	: sıkıntı, azap, yakın, hemen gelen sıkıntı,

64- Ey kavmim! İşte bu Allah'ın size sunduğu dişi deve, sizin için onda ayetler vardır. Artık onu bırakın Allah'ın arzında beslensin ve ona kötülük için temas etmeyin, sonra sizi büyük bir sıkıntı sarıverir.

-65-

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُواْ فِي دَارِكُمْ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ

Fe akarûhâ fe kâle temetteû fî dârikum selâsete eyyâm zâlike vadun gayru mekzûb

fe akarû-hâ	: fakat, onu kestiler,
fe kâle temetteu	: sonrada, bunun üzerine dedi, fayda, yarar,
fî dâri-kum	: yurd, oda, bulunulan yer,
selasete eyyamin	: üç gümlük ömür, hayırlı, güzel, günler, kalan ömür,
Zalike vadun	: bu, işte bu, vaad, yerine gelme,
gayru mekzûb	: yalanlanmayan, yalan olmayan,

65- Fakat onu kestiler. Böylece dedi ki: Bulunduğunuz yerlerde kalan ömrünüzde çıkar peşinde mi oluyorsunuz. Yalan olmayan vaatler yerine gelecektir.

-66-

66فَلَمَّا جَاء أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

Fe lemmâ câe emrunâ necceynâ sâlihan vellezîne âmenû meahu bi rahmetin minnâ ve min hizyi yevmi iz inne rabbeke huvel kaviyyul azîz

fe lemma cae emr na	: böylece, olduğu zaman, iş, hüküm, biz
Neccey nâ Salih	: necat buldu, kurtuldu,
Ve ellezine amenu meahu	: iman edenler, onunla beraber, birlikte,
bi rahmetin minna	: bir rahmetle, bizim, bizden
ve min hizyi yevmi izin	: ayıp, utanç, zillet, horluk, o vakit, o zaman
inne rabbe-ke	: muhakkak ki, Rabbin, vücudlandıran, sen,
Huve el kaviyy	: o, güçlü, kuvvetli, sağasağlam tutan,
el aziz	: yüce, tüm değerlerin yüce sahibi

66- Böylece Salih işleyişin Bize ait olduğunu anladığında Bizde necat buldu ve onunla beraber iman edenler bir rahmet içinde ve o vakit zilletten kurtularak, Bize teslim oldular. Muhakkak ki seni vücudlandıran, tüm varlığı sapasağlam tutan, tüm niteliklerin yüce sahibi olan O'dur.

-67-

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُواْ فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ

Ve ehazellezîne zalemûs sayhatu fe asbahû fî diyârihim câsimîn

ve ehaze ellezine zalemu	: sarar, kuşattı, aldı, cehalete sarılmak, zalimler,

es sayhatu	: kudretli ses, kuvvetli ses, ilahi ses,
Fe asbahu	: böylece, oldular
fî diyâri-him casimin	: yurtlarında, oldukları yerlerde, çömelme, kaybetmiş olan

67- Zalimler ise kendi cehaletlerine sarıldılar. O ilahi sesi duyamadılar. Böylece onlar bulundukları yerlerde kaybedenlerden oldular.

-68-

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْاْ فِيهَا أَلاَ إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُواْ رَبَّهُمْ أَلاَ بُعْدًا لِّثَمُودَ

Ke en lem yagnev fîhâ e lâ inne semûde keferû rabbehum e lâ buden li semûd

Ke en lem yagnev fiha	: gibi, alay etmek, önemsememek, orada
Ela inne semud	: olmadılar mı? doğrusu, semud,
kefer	: hakikati görmeyen, örten, rab, vücudlandıran,
rabbehum	: Rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
e lâ buden li semud	: değil mi, öyle, uzaklaşan, uzak olma, Semud için

68- Onlar bulundukları yerlerde alay eder gibi davranmadılar mı? Semud kavmi de kendilerini vücudlandıranı görmemezlikten gelen olmadı mı? Semud kavmi de hakikatlerden uzak durmadı mı?

-69-

وَلَقَدْ جَاءتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُواْ سَلاَمًا قَالَ سَلاَمٌ فَمَا لَبِثَ أَن جَاء بِعِجْلٍ حَنِيذٍ

Ve lekad câet rusulunâ ibrâhîme bil buşrâ kâlû selâmâ kâle selâmun fe mâ lebise en câe bi iclin hanîz

ve lekad caet	: andolsun, gerçek şu ki, geldi,
resul na	: resul, hakikati gösteren, biz, hakikatimiz,
İbrahim bi el buşra	: İbrahim, müjde, sevindirme, umut verme
Kalu selâmen	: dediler, selam, barış,
Kâle selamun	: dedi, barış, selamet, huzur,
fe mâ lebise	: sonrada, çok geçmedi, beklemeden, yakında, hemen
en câe	: getirdi, geldi, sundu,
bi acele hanizin	: çabuk, hızla, acele, isteme, arayış

69- Doğrusu hakikatlerimizi gösterenler, İbrahim'e ümit veren haberlerle geldiğinde dediler ki: Barış seninle olsun. İbrahim dedi ki: Barış sizinle olsun. Böylece o hiç beklemeden hızla bir arayışa koyuldu.

-70-

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لاَ تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُواْ لاَ تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ

Fe lemmâ reâ eydiyehum lâ tesilu ileyhi nekirehum ve evcese minhum hîfeh kâlû lâ tehaf innâ ursilnâ ilâ kavmi lût

fe lemma rea	: böylece, olduğu zaman, gördü,
eydiye hum	: güç, el, onlar
la tesilu ileyhi	: girmedi, uzanmadı, meyletmedi, ona,
nekir hum	: reddeden, bilinmeyen, uzak duran, onlar
ve evcese minhum hifeten	: hissetti, anladı, onlardan, gizli, dikkatli
Kalu la tehaf	: dediler, korkma, çekinme
inne-na ursilna	: muhakkak ki biz, açığa çıktık, gönderildik, biz
ila kavmi lut	: Lut kavmi

70- Böylece onların gücünü gördüğünde, onların uzak durduklarına meyletmedi ve dikkatli bir hâlde onları hissetti. Dediler ki: Çekinme, muhakkak ki biz Lut kavmi için açığa çıktık.

-71-

وَامْرَأَتُهُ قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَقَ وَمِن وَرَاء إِسْحَقَ يَعْقُوبَ

Vemreetuhu kâimetun fe dahıket fe beşşernâhâ bi ishâka ve min verâi ishâka yakûb

ve emr etu hu	: iş, işleyiş, hüküm, ona ait, o,
kaimetun	: diri olan, varlığı diri tutan
fe dahıket	: böylece, mutlu oldu, bunun üzerine güldü, huzur buldu,
fe beşşernâ ha bi ishak	: sonrada, müjde, ümit verme, sevindirme, İshak
ve min verâi ishak yakub	: arkasından, İshak, Yakup

71- İbrahim kendindeki işleyişi, tüm varlığı diri tutanı anladı, böylece mutlu oldu. Sonra da ona İshak'ı müjdeledik ve İshak'ın ardından Yakub'u.

-72-

قَالَتْ يَا وَيْلَتَى أَأَلِدُ وَأَنَاْ عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ

Kâlet yâ veyletâ e elidu ve ene ecûzun ve hâzâ ba'lî şeyhâ inne hâzâ le şeyun acîb

Kâlet ya veyleta	: dedi, ey, aman, of, hayret, yazık, solmak,
e elid	: çetin, amansız, müşküllü, çetin bir yol
ve ene aciz	: ben, aciz, güçsüz, ihtiyar
ve hâzâ bali şeyhan	: bu, âli kimse, yüce, irfan sahibi, şeyh, lider, ihtiyar

inne hâzâ : doğrusu bu,
le şeyun acib : elbette, şey, şaşırma, harika, hayret veren bir şey

72- Dedi ki: Of ki bu çetin bir yoldur, ben acizim, bu bir yücelik, önderlik yoludur. Doğrusu bu elbette hayret veren bir şeydir.

-73-

قَالُواْ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللّهِ رَحْمَتُ اللّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ

Kâlû e tacebîne min emrillâhi rahmetullâhi ve berekâtuhu aleykum ehlel beyt innehu hamîdun mecîd

Kâlû e tacebine : dediler, şaşırma, şaşkınlık, hayret
min emri Allâh : her işleyiş, hüküm, Allah'ın
rahmetu Allâh : rahmet, Allah'ın
ve berekâtu-hu aleykum : bereketi, nitelik, o, sizdeki
ehle el beyti : sahip, malik, ev halkı, vücudun sahibi
inne-hu hamid : o, niteliklerin sahibi,
mecid : asliyetinin sahibi, zatı ile tutan, yüce olan,

73- Dediler ki: Şaşırma, her iş Allah'ındır. Rahmet Allah'ındır ve sizin üzerinizdeki tüm niteliklerin sahibi, vücudun sahibi O'dur. Muhakkak ki O tüm varlıktaki niteliklerin sahibidir, tüm varlığı Zatıyla tutandır.

-74-

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ

Fe lemmâ zehebe an ibrâhîmer rev'u ve câethul buşra yucâdilunâ fî kavmi lût

fe lemma zehebe : böylece, olduğunda, yok oldu, gitti, kayboldu
an İbrâhim el revu : İbrahim, korkmak,
ve câet hu el buşra : geldi, sundu, o, müjde, sevinme, ümit vermek,
yucadilu na : gayret, mücadele, biz, hakikatlerimiz
fî kavmi lûtın : Lut kavmi,

74- Böylece İbrahim'in korkuları kaybolup gidince, Lut kavmiyle hakikatlerimiz hakkında mücadele etti, huzur veren hakikatleri onlara sundu.

-75-

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُّنِيبٌ

İnne ibrâhîme le halîmun evvâhun munîb

İnne İbrahim le halim : muhakkak ki, İbrahim, yumuşak huylu, halim olan
Evvâhun munib : imanı sağlam, idraki geniş, hep hakka yönelen

75- Muhakkak ki İbrahim; yumuşak huylu, imanı sağlam, idraki geniş, hep Hakk'a yönelen bir kimseydi.

-76-

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاء أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ

Yâ ibrâhîmu arid an hâzâ innehu kad câe emru rabbik ve innehum âtîhim azâbun gayru merdûd

yâ İbrahim arid an haza	: ey İbrahim, yüz çevir, vazgeç, uzak dur, o halde olan
inne-hu	: muhakkak o,
kad cae emr	: oldu, üzere olan, geldi, sunuldu, iş, hüküm, hakikatler
rabb ke	: Rabbinin, seni vücudlandıran,
ve inne-hum ati hum	: muhakkak onlar, geldi, kaldı, oldu, onlar,
azabun	: azap, sıkıntı, müşkül,
gayru merdûdin	: değil, çıktı, geri çevrilemez, reddedilemez, dönmez,

76- Ey İbrahim! O fenalarda olanların hâllerinden yüz çevir. Muhakkak ki sen, seni vücudlandıranın o hakikatleri üzeresin. Elbette fenalarda kalanlar, sıkıntıların içinde olsalar da, onlar geri dönmezler.

-77-

وَلَمَّا جَاءتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ

Ve lemmâ câet resulunâ lûtan sîe bihim ve dâka bihim zeran ve kâle hâzâ yevmun asîb

ve lemmâ caet	: olduğunda, geldi,
resul na Lut	: hakikatleri gösteren, biz, hakikatlerimiz, Lut
sie bi-him	: üzülme, sıkılma, onlardan dolayı
ve dâka bi-him zeran	: onlardan dolayı içi daralıp, telaş, bıkkın
ve kâle haza yevmun	: dedi, bu, gün, vakit, zaman,
asib	: sıkıntılı, zorlu, meşakkat, kritik

77- Hakikatlerimizi gösterenler Lut'a geldiğinde, onlardan dolayı içi daraldı ve bir telaş içinde kaldı ve dedi ki: Bu vakit zordur.

-78-

وَجَاءهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُواْ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلاء بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُواْ اللّهَ وَلاَ تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ

Ve câehu kavmuhu yuhreûne ileyhi ve min kablu kânû ya'melûnes seyyiât kâle yâ kavmi hâulâi benâtî hunne etharu lekum fettekullâhe ve lâ tuhzûni fî dayfî e leyse minkum raculun reşîd

ve câe-hu kavmuhu	: ona geldi, kavmi, o
Yuhreûne ileyhi	: ilerleme, süratle koşma, ona
ve min kablu kanu	: önceden, oldu,
yamelûne el seyyiâti	: yapmak, çalışma, fena hal, kötülük yapıyorlar
Kâle ya kavmi haulai	: dedi, ey kavmim, işte bunlar,
benati	: bebek, doğuş, yeni doğuş, irfaniyet,
Hunne etharu lekum	: onlari temiz, pak, size, sizin için
fe itteku Allâh	: artık, fenalardan sakının Allaha ortak koşmayın
ve lâ tuhzû-ni	: yok, rezil, utanma, beni,
fi dayfi	: içinde, misafir, değerli olan,
e leyse minkum	: değil mi, yok mu? Sizden,
racul reşid	: ileri gelen, kâmil kişi, irşat eden, ilerleme,

78- Önceden beri kötülükler içinde olan kavmi ona geldiğinde, kavmine dedi ki: Ey kavmim! Sizler tertemiz yeni doğuşlardan istifade edin. Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve değerlerin içinde rezillikler yapmayın. Sizlerin kâmil kişilerden olmanız daha iyi değil midir?

-79-

قَالُواْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ

Kâlû lekad alimte mâ lenâ fî benâtike min hakk ve inneke le talemu mâ nurîd

Kâlû lekad alimte ma lena	: dediler, andolsun, sen bildin, değil, yok, bizim için
fî benâti-ke	: bebek, yeni doğan, doğuş, sen,
min hakkın	: hak, gerçek, doğru
ve inne-ke le talemu	: muhakkak sen, elbette, biliyorsun,
ma nurid	: biz ne isteriz

79- Dediler ki: Andolsun ki, yeni doğuşların hakikatleri hakkında biz senden bir şey öğrenen değiliz ve muhakkak ki biz ne isteriz elbette sen biliyorsun.

-80-

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ

Kâle lev enne lî bikum kuvveten ev âvî ilâ ruknin şedîd

Kâle lev enne	: dedi, keşke olsaydı, benim,
li bikum kuvvet	: sizi ikna edecek kuvvetim, gücüm,
Ev avi	: ya da, konak, sığınma, himaye,
ila ruknin	: nitelik, sıfatlar, destek,
şedid	: güçlü biri

80- Dedi ki: Keşke benim sizi ikna edecek gücüm olsaydı, ya da nitelikleri bilen, bana destek verecek güçlü biri olsaydı.

-81-

قَالُواْ يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُواْ إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلاَ يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلاَّ امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ

Kâlû ya lûtu innâ rusulu rabbike len yasilû ileyke fe esri bi ehlike bi kıtın minel leyli ve lâ yeltefit minkum ehadun illemreetek innehu musîbuhâ mâ esâbehum inne mevıdehumus subh e leyses subhu bi karîb

Kâlû ya lut inna resul	: dediler, ey lut, muhakkak, resul, hakikatleri gösteren
rabbi-ke	: Rabbinin, seni vücudlandıran,
len yasilu ileyke	: asla ulaşamazlar, anlayamazlar, seni
fe esri bi ehli ke	: böylece, gece yürü, gafletten çık, ehlinle,
bi kıtın min el leyli	: bir kısmında, bir bölüm, gece
ve lâ yeltefit minkum ehadun	: geri dönmeyin, sizden biriniz,
illâ emr ete ke	: ancak, vardır, sadece, iş, hüküm, anlayan, seninle,
inne-hu musibu ha	: muhakkak, o, değen, isabet, sıkıntı, acı, ona
Ma esâbe-hum	: değil, sıkıntı da olmaz, onlara isabet etmez
İnne mevıde-hum	: muhakkak, vaad, bulundukları yer, sözünde duran,
el subhu	: sabah, doğuş, aydınlığın gelişi,
e leyse el subhu	: değil mi, sabah, doğuş zamanı, aydınlık,
bi karib	: yakınlık

81- Bildirdik: Ey Lut! Muhakkak ki sen, seni vücudlandıranın hakikatlerini gösterensin. O fenalarda kalanlar seni asla anlayamazlar. Bundan sonra sana uyanlarla karanlıklardan aydınlığa yürüyün ve seninle o işleyişi anlayanlar, sizden biriniz bile geçmiş cehaletine dönmesin. Muhakkak ki o fenalarda kalanlar, sıkıntılarda kalacaklardır. Hakikatleri anlayanlar ise sıkıntılarda olmaz. Muhakkak ki o sözlerinde duranlar aydınlığa ulaşırlar, o aydınlık yakınlık değil midir?

-82-

فَلَمَّا جَاء أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ

Fe lemmâ câe emrunâ cealnâ âliyehâ sâfilehâ ve emtarnâ aleyhâ hicâreten min siccîlin mendûd

fe lemma cae emr na	: böylece, olduğunda, geldi, iş, hüküm, biz
Cealnâ aliyeha	: kıldık, sunduk, yücelik, ona,
safile ha	: düşük, sefil, alçak, onu, idraksizlik
ve emtar-na aleyha	: rahmet, rahmetimiz, yağdırdık, onlara,
hicaret	: taş, taşlaşmış
min sicil mendud	: sert, katı, kalp katılaşmış, üst üste, dizilmiş

82- Böylece işleyişin bize ait olduğunu anlayanlar, sunduğumuz o yücelikleri anladılar. Bir idraksizlik içinde olanlar ve rahmetimizi anlayamayanlar ise, onların kalbleri taşlaşmış, katılaştıkça katılaşmıştır.

-83-

مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ

Musevvemeten inde rabbik ve mâ hiye minez zâlimîne bi baîd

Musevmet	: işaretlenmiş, damga, kendine nisbet eden, benlik
inde rabbi ke	: katında, ona ait, rabbin, vücudlandıran,
ve ma hiye	: değildir, olmadı, yok, o, o kimse,
min el zalimine bi baidin	: zalim, kötülük yapan, uzaklaşma, uzak olma,

83- Onlar Rabbe ait olan nitelikleri kendilerine nisbet etmişlerdir. Zalim olan o kimse, hakikatten uzaklaşmıştır ve hakikati anlayacak değildir.

-84-

وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُواْ اللّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلاَ تَنقُصُواْ الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّيَ أَرَاكُم بِخَيْرٍ وَإِنِّيَ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ

Ve ilâ medyene ehâhum şuaybâ kâle yâ kavmi abud allâhe mâ lekum min ilâhin gayruh ve lâ tenkusûl mikyâle vel mîzâne innî erâkum bi hayrin ve innî ehâfu aleykum azâbe yevmin muhît

ve ilâ medyen	: Medyen kavmine, halkına,
ehahum şuayb	: onların kardeşleri, Şuayb
Kale yâ kavmi abud Allah	: dedi, ey kavmim, kul olmak, Allah
Me lekum min ilâhin gayru hu	: yok, değil, bir ilah, başka, gayrı, o
ve lâ tenkusu el miyale	: eksiltmeyin, eksik tutmayın, ölçek
ve el mizâne	: tartı, mizan
İnni era kum	: ben, görmek, siz
bi hayrin	: mal mülk peşinde, bolluk, varlık, fayda, yarar,
ve inni ehafu	: ben, korkma, çekinme,
aleykum azab	: size, azap, sıkıntı,
yevmin muhitin	: her an, ihata eden, kuşatan, saran

84- Medyen kavmine kardeşleri Şuayb dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kul olun, sizin için O'ndan başka ilah yoktur. Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın. Ben sizleri hep mal mülk peşinde görüyorum ve ben, her an sizleri kuşatacak sıkıntılardan da korkuyorum.

-85-

وَيَا قَوْمِ أَوْفُواْ الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلاَ تَبْخَسُواْ النَّاسَ أَشْيَاءهُمْ وَلاَ تَعْثَوْاْ فِي الأَرْضِ مُفْسِدِينَ

Ve yâ kavmi evfûl mikyâle vel mîzâne bil kıstı ve lâ tebhasûn nâse eşyâehum ve lâ tasev fîl ardı mufsidîn

ve yâ kavmi evfu	: ey kavmim, ifa edin, yapın, yerine getirin,
el mikyal	: ölçek,
ve el mizane bi el kıst	: tartı, mizan, sağlama, adalet, tastamam, dosdoğru
ve la tebhas	: yok, eksiltmeyin, küçümseme,
el nas eşya hum	: insan, eşya, mal, onlar
ve lâ tasev fi el ard	: yok, bozguncu, zarar, karşıklık, fesatlık, yeryüzü,
mufsidin	: fesat çıkaran, fasık olan, ikilik çıkaran, bozguncu,

85- Ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı tam olarak yerine getirin ve insanların mallarının karşılığını eksik vermeyin, çalmayın ve yeryüzünde zarar veren olmayın, fesat çıkaran olmayın.

-86-

بَقِيَّةُ اللّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَاْ عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ

Bakıyyetullâhi hayrun lekum in kuntum muminîn ve mâ ene aleykum bi hafîz

bakıyyetu Allâh	: kalan, gerisi, bıraktığı, sunduğu, Allah,
hayrun lekum	: daha hayırlı, sizin için
İn kuntum muminîne	: eğer, olursanız, müminler, inanan, emin olan
ve mâ ene aleykum bi hafiz	: ben değilim, sizin üzerinize, koruyan, muhafız

86- Eğer müminlerden olursanız, Allah'ın size sundukları daha hayırlıdır ve ben sizi koruyacak olan değilim.

-87-

قَالُواْ يَا شُعَيْبُ أَصَلاَتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاء إِنَّكَ لَأَنتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ

Kâlû yâ şuaybu e salâtuke temuruke en netruke mâ ya'budu âbâunâ ev en nefale fî emvâlinâ mâ neşâu inneke le entel halîmur reşîd

Kâlû ya şuayb	: dediler, ey şuayb
e salâtu-ke te	: salât, bağlılık, senin bağlı olduğun mu?
emr ke	: iş, işleyiş, hüküm, sen
en netruke	: bırakma, terketmemiz,
ma yabudu abau na	: kulluk ettiğimiz şey, atalarımız
Ev en nefale	: yada, veya, yapmamız
fî emvâli-nâ	: mallarımız için, değerler, kutsal değerler,
ma neşau	: şey, ne, değil, istediğimiz,
İnne ke le ente el halim	: muhakkak ki sen, yumuşak huylu, iyi huylu
el reşid	: irşad eden, hakikatleri açıklayan, aydınlat,

87- Dediler ki: Ey Şuayb! Atalarımızın kulluk ettiği şeyleri bırakmamızı, senin bağlı olduğun mu sana hükmediyor? Ya da kutsal diye bildiğimiz değerlerimiz için, istediğimiz şeyleri yapmamamızı mı söylüyor? Muhakkak ki sen iyi huylusun, bizi aydınlat.

-88-

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىَ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَى مَا أَنْهَاكُمْ عَنْهُ إِنْ أُرِيدُ إِلاَّ الإِصْلاَحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلاَّ بِاللّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

Kâle yâ kavmi e reeytum in kuntu alâ beyyinetin min rabbî ve rezekanî minhu rızkan hasenâ ve mâ urîdu en uhâlifekum ilâ mâ enhâkum anh in urîdu illel ıslâha mestetatu ve mâ tevfîkî illâ billâh aleyhi tevekkeltu ve ileyhi unîb

Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim,
e reeytum in kuntu	: bu mu, ne, görüşünüz, eğer, ben isem
ala beyyinetin min rabbi	: apaçık delillerle, delil üzerinde, rabbimin
ve rezek ni minhu	: beni rızıklandırdı, kendinden, ondan,
rızkan hasen	: rızk, nimet, sıfat, güzel,
ve ma uridu	: istemiyorum,
en uhalife kum	: ayrılık, karşı çıkma, size
ilâ mâ enha kum	: sadece, değil, yasak, karşı çıkma,
anhu in uridu	: onu, ondan, tanıma, istek,
İlla el ıslaha	: sadece, ancak, temizlenme, düzelme,
ma istetatu	: ne, şey, istidat, gücü, gücü kadar

ve tevfiki ma ila bi Allah	: muvaffak olmam, başarım, değil, şey, ancak, Allah
Aleyhi tevekkeltu	: ona, tevekkül, tüm varlığımla ona aitim,
ve ileyhi unib	: ona, yönelme

88- Dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben, Rabbimin apaçık delilleri üzereysem ve O'nun güzel nimetleriyle ben nimetlendiysem, siz bunları görmeyecek misiniz? Ben sizlerin ayrılıklarda olmanızı istemiyorum. Benim istediğim sadece O'nu tanımanız ve O'na karşı varlık isnat etmemenizdir. Ben sadece gücümün yettiğince düzelmeye çalışıyorum. Beni Allah'tan başkası başarıya ulaştıramaz, tüm varlığımla O'na aidim ve O'na yöneldim.

-89-

وَيَا قَوْمِ لاَ يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ

Ve yâ kavmi lâ yecrimennekum şikâkî en yusîbekum mislu mâ esâbe kavme nûhin ev kavme hûdin ev kavme sâlih ve mâ kavmu lûtin minkum bi baîd

ve yâ kavmi	: ey kavmim,
la yecrimen kum	: olmasın, yok, suç, fenalık, isabet, siz
Şikaki en yusibe kum	: ayrılık, bölünme, isabet, o hale düşme, size
Mislu ma esabe	: benzer, aynı, şey, değil, ne, isabet,
kavme nûhin	: Nuh kavmi
Ev kavme hûdin	: ya da, Hud kavmi
Ve kavme sâlihın	: ya da, Salih kavmi
Ve ma kavmu lûtin	: değil, Lut kavmi
min-kum bi baidin	: sizden, uzaklaşma, uzak,

89- Ey kavmim! Sizler fenalarda olmayın. Sizler, Nuh kavminin, ya da Hud kavminin ya da Salih'in kavminin kaldığı gibi ayrılıklarda kalmayın. Lut kavmi henüz sizden uzak değildir.

-90-

وَاسْتَغْفِرُواْ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُواْ إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ

Vestagfirû rabbekum summe tûbû ileyh inne rabbî rahîmun vedûd

ve istagfirû rabbe kum	: mağfiret, temizlenmek, rabbiniz
Summe tube ileyhi	: sonra, tövbe, ondan
İnne rabbi rahim	: muhakkak ki, rabbim, rahim, varlığı özünden var eden
vedud	: şevkatli, samimi, sevgiyle,

90- Yaptığınız hatalardan pişmanlık duyarak bir daha yapmamak üzere tövbe edin, Rabbinizin mağfiretini anlayın. Muhakkak ki Rabbim, tüm varlığı şefkatiyle özünden var edendir.

-91-

قَالُواْ يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلاَ رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ

Kâlû yâ Şuaybu mâ nefkahu kesîren mimmâ tekûlu ve innâ le nerâke fînâ daîfâ ve lev lâ rehtuke le recemnâke ve mâ ente aleynâ bi azîz

Kâlû ya şuayb	: dediler, ey şuayb
mâ nefkahu kesiran	: fıkıh edemedik, anlayamadık, idrak edemedik, çoğu
min mâ tekûlu	: söylediğin şeyler
Ve inna le nerâ-ke	: biz, elbette, cidden seni görüyoruz
fî-nâ daifen	: içimizde, zayıf bir halde
ve lev lâ rehtu ke	: olmasaydı, grup, az sayıda olan, senin
le recemnâ-ke	: elbette, kovma, uzaklaştırma, taşlama, sen
ve mâ ente aleyna	: değil, sen, bize karşı,
bi aziz	: üstün, yüce olan, irfan sahibi

91- Dediler ki: Ey Şuayb! Senin söylediğin şeylerin çoğunu biz anlayamadık. Sen bizim içimizde zayıf bir hâlde olansın ve eğer senin gurubun az olmasaydı elbette seni kovardık ve sen bizden daha yüce değilsin.

-92-

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ اللّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءكُمْ ظِهْرِيًّا إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

Kâle yâ kavmi e rahtî eazzu aleykum minallâh vettehaztumûhu verâekum zıhriyyâ inne rabbî bi mâ tamelûne muhît

Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim,
e rahti eazzu	: mi, grup, arkadaş, daha aziz, yüce, sevgi
Aleykum min Allâh	: size, Allah'tan
ve ittehaztumû-hu	: onu edindiniz, kabul ettiniz, öyle yaptınız
verâe-kum zıhriyyen	: arkanıza, geçmişi, siz, arkaya bırakmak, gerisi
İnne rabbi	: muhakkak, rabbim,
bima tamelûne muhit	: yaptığınız şeyler, çevre, ihata, kuşatan,

92- Dedi ki: Ey kavmim! Benim arkadaşlarım sevgi dolu kişilerdir. Size Allah’ı anlatmaya çalışıyorlar ve siz, geçmişinizden gelen o cehalet bildiklerinize sarıldınız. Muhakkak ki Rabbim yaptığınız şeyleri kuşatandır.

-93-

وَيَا قَوْمِ اعْمَلُواْ عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ وَارْتَقِبُواْ إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ

Ve yâ kavmi amelû alâ mekânetikum innî âmil sevfe talemûne men yetîhi azâbun yuhzîhi ve men huve kâzib vertekibû innî meakum rakîb

ve yâ kavmi amelû	: ey kavmim, yapın, çalışma, gayret göstermek,
alâ mekâneti kum	: yüce, bulunduğunuz yerde, siz yapacağınız şeyi
İnni amilun	: ben, amel eden, çalışan, yapan
sevfe talemûne	: yakında bileceksiniz, bilirsiniz
Men yetihi	: kim, kime, gelir, o
azabun yuhzihi	: azap, sıkıntı, alçaltan, o
ve men huve kezibun	: kim, kimdir, o, yalancı, yalanda kalan,
ve irtekibû	: gözlemleyin, ileri bakın, bekleyin
İnni meakum rakib	: ben, sizinle beraber, bekleyen, gözetleyen

93- Ey kavmim! Bulunduğunuz yerlerde hakikatleri anlamak için gayret gösterin. Ben de gayret göstermekteyim. O alçaltıcı azap kime gelecektir ve o yalanlarda kalan kimdir yakında bileceksiniz. Gözlemleyin, ben de sizinle beraber gözlemlemekteyim.

-94-

وَلَمَّا جَاء أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُواْ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُواْ الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُواْ فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ

Ve lemmâ câe emrunâ necceynâ şuayben vellezîne âmenû meahu bi rahmetin minnâ ve ehazetillezîne zalemûssayhatu fe asbahû fî diyârihim câsimîn

ve lemma cae emr na	: olduğunda, geldi, anladı, iş, hüküm, biz
Necceynâ şuayb	: necat buldu, biz, kurtardık, şuayb
ve ellezine amenû	: iman edenler
mea-hu bi rahmet minna	: onunla beraber, rahmet, bizden
ve ehazet ellezine zalemu	: sardı, kuşattı, o halde kaldılar, zulmedenler
es sayhatu	: kudretli ses, sayha, ilahi ses,
fe asbaha fi diyari him	: böylece oldular, diyarlarında, bulundukları yerde
câsimîne	: çömelme, kaybeden, teslim olan

94- Şuayb işleşin Bize ait olduğunu anladığında, Bizde necat buldu ve onunla beraber iman edenler rahmetimizi anladılar. Zalimler ise kendi cehaletlerine sarıldılar. O ilahi sesi duyamadılar. Böylece onlar bulundukları yerlerde kaybedenlerden oldular.

-95-

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْاْ فِيهَا أَلاَ بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ

Keen lem yagnev fîhâ e lâ bu'den li medyene kemâ baıdet semûd

Ke en lem yagnev fiha	: gibi, alay etme, önemsememe, orada
e lâ buden li medyen	: değil mi, olmadı mı, uzak olma, medyen
Kemâ baıdet semud	: gibi, uzak olma, semud

95- Onlar bulundukları yerlerde alay eder gibi davranmadılar mı? Medyen kavmi hakikatlerden uzak durmadı mı? Semud kavmi de hakikatlerden uzaklaştı.

-96-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Ve lekad erselnâ mûsâ bi âyâtinâ ve sultânin mubîn

ve lekad	: doğrusu, andolsun, gerçek olan şu ki
ersel na Musa	: açığa çıkmak, gönderdik, biz, hakikatlerimiz, Musa
bi âyâtinâ	: ayetlerimizle, delillerimiz,
ve sultan mubin	: delil, hüccet, apaçık

96- Doğrusu Musa da, delillerimizle hakikatlerimizi anlatmak için açığa çıktı ve apaçık delillerle hakikatleri açıkladı.

-97-

إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُواْ أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ

İlâ firavne ve melâihî fettebeû emre firavn ve mâ emru firavne bi reşîd

ilâ firavne	: firavun kibirli olan kimse
ve melai hi	: onun ileri gelenlerine, din adamlarına
fe ittebeu emr firavne	: fakat, tabi oldular, uydular, hüküm, emir, iş, firavun
ve ma emru firavne	: değil, olmaz, şey, ne, firavunun emri, hükümleri,
bi reşid	: irşat eden, doğru yol, aydınlatan, hakikati gösteren,

97- Firavuna ve onun din adamlarına hakikatleri açıkladı. Fakat onlar firavunun hükümlerine uydular. Firavunun hükümleri hakikatlerin yolunu göstermez.

-98-

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ

Yakdumu kavmehu yevmel kıyameti fe evredehumun nâr ve bisel virdul mevrûd

Yakdumu kavme hu	: öne geçecek, ilerde olma, önder, kavmi, o
yevme el kıyameti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, kıyamet, ölüm günü
Fe evrede hum el nar	: böylece, götürme, bildirme, girdirme, onlar, ateş
ve bise	: kötü, fena,
el vird el mevrude	: yer, kaynak, varılan yer, götürdüğü yer,

98- Kıyamete giden yolda o kavminin önünde olur. Böylece onları ateşe götürür ve götürdüğü yer ne kötüdür.

-99-

وَأُتْبِعُواْ فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ

Ve utbiû fî hâzihî la'neten ve yevmel kıyâmeh biser rifdul merfûd

ve utbiu fi hazihi	: tâbi oldular, ardından, bu hallerin içinde, böylece,
laneten	: rahmetten uzaklaşmak, mahrumiyet, kovulmuş, düşmüş
ve yevme el kıyameti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, diriliş, ölüm günü
Bise el rifdu	: kötü, ne kötü, yardım, tamamlama,
el merfud	: bağış, yardım, destek

99- Ve ardından o hâlin içinde rahmetten uzaklaşırlar ve kıyamete giden yolda, onların birbirlerine yardımı ne kötü bir yardımdır.

-100-

ذَلِكَ مِنْ أَنبَاء الْقُرَى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَآئِمٌ وَحَصِيدٌ

Zâlike min enbâil kurâ nekussuhu aleyke minhâ kâimun ve hasîd

Zâlike min enbai	: işte bu, haberi bildirme,
el kura	: belde, köy, bulundukları yer
nekussu-hu aleyke	: anlatma, kıssa, o, sana,
Minha kaimun	: ondan, ayakta kalan, anladı,
ve hasîdun	: devrilip giden, yok olan, anlamadı, hasedlik,

100- İşte, onların bulundukları yerdeki o kıssalarını sana bildiriyoruz. Onların kimi hakikatleri anladı ve kimileri hasetlik içinde kalıp anlayamadı.

-101-

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن ظَلَمُواْ أَنفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ مِن شَيْءٍ لِّمَّا جَاء أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ

Ve mâ zalemnâhum ve lâkin zalemû enfusehum fe mâ agnet anhum âlihetuhumulletî yedûne min dûnillâhi min şeyin lemmâ câe emru rabbik ve mâ zâdûhum gayre tetbîb

ve mâ zalemnâ-hum	: biz onlara zulmetmedik, kötülük, haksızlık,
ve lâkin zalemu enfus hum	: lakin, zulmettiler, neslerine, kendilerine
Fe mâ agnet	: böylece, gani olmadı, hakikatlerin zenginliğine ulaşamadı
Anhum âlihetu-hum	: onlara, onların ilâhları
elletî yedûne	: yöneldikleri, isteme, dua
min dûni Allah min şey	: Allah'tan başka, bir şey
lemmâ câe	: geldiğinde, sunulduğunda,
emru rabbi ke	: geldiğinde, iş, hüküm, rabbinden
ve mâ zadu hum	: değil, artma, onlar,
gayr tetbib	: başka, hüsran, ziyan, kayıp

101- Biz onlara zulmetmedik. Lâkin onlar kendilerine zulmettiler. Onlara her varlıktaki Rabbin işleyiş hakikati sunulduğunda, onlar Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylere yöneldiler, onlar edindikleri ilahlar yüzünden hakikatlerin zenginliğine ulaşamadılar ve onların hüsranlarından başka şeyleri artmadı.

-102-

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ

Ve kezâlike ahzu rabbike izâ ehazel kurâ ve hiye zâlimeh inne ahzehû elîmun şedîd

ve kezalike ahzu rabbike	: böylece, aldı, o hal, kalma, sardı, rabbin
İzâ ehaze el kura	: olduğu zaman, aldı, o hal, yakaladı, sardı, belde, ülke,
Ve hiye zâlimetun	: o, zalimler, zülmedenler
İnne ahze hu	: muhakkak, yakalama, sarma, o,
elim şedid	: acı, şiddet, daha fazla

102- İşte, Rabbini anlayamayanlar bulundukları yerlerde o halde kalırlar ve o zalimler muhakkak ki güçlü sıkıntılara yakalanırlar.

-103-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الآخِرَةِ ذَلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ

İnne fî zâlike le âyeten li men hâfe azâbel âhıreh zâlike yevmun mecmûun lehun nâsu ve zâlike yevmun meşhûd

İnne fi zalike	: muhakkak, bunların içinde, bunlarda,
le ayeten	: elbette, ayet, işaret, delil,
li men hâfe azab	: için, kim, korkma, çekinme, azap,
el ahiret	: sonunda,
Zalike yevmun mecmûun	: işte bu, günü, vakit, toplanma, birlik,
Lehun nas	: insanların, insanlar için
Ve zalike yevmun meşhûdun	: işte bu, gün, vakit, tanınan, şahadet, idrak etme

103- İşte bunların içinde, sonlarından korkan kimseler için işaretler vardır. İşte bunlar, insanların her zaman birlik şuurunda olmaları içindir ve işte bunlar, insanların her zaman hakikatleri idrak etmesi içindir.

-104-

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلاَّ لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ

Ve mâ nuahhıruhû illâ li ecelin madûd

ve mâ nuahhıru-hû	: değil, şey, ne, geçiktirme, erteleme, sonraya bırakma, o
İllâ li ecel madud	: ancak, için, ecel, vaktin sonu, sayılan, belirli,

104- Vaktin sonu geldiğinde o ertelenmez.

-105-

يَوْمَ يَأْتِ لاَ تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلاَّ بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ

Yevme yeti lâ tekellemu nefsun illâ bi iznih fe minhum şakıyyun ve saîd

Yevme yeti	: gün, vakit, gelir,
la tekellemu nefsun	: yok, konuşmak, kelime, nefs, kimse, kişi,
illa bi izni-hi	: ancak, başka, yetkili, icazet, o
Fe minhum şakiy	: artık, onlardan, insanlardan, şaki, ikilik,
ve said	: mutlu, kutlu, huzurlu, saadetli, yükselmiş

105- Gün gelir kişiler konuşmaz olur. Bütün her şeyde yetkili olan sadece O'dur. İnsanlardan bazıları ikilikte kalır ve bazıları ise hakikatleri anlayıp huzur içinde olur.

-106-

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُواْ فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ

Fe emmellezîne şekû fe fîn nâri lehum fîhâ zefîrun ve şehîk

fe emma ellezine şaki	: artık, işte, ama, şaki, ikilikte kalanlar
Fe fî en nâri lehum	: artık, ateş içinde, ateşte, yakıp yıkıcı, onlar
fiha zefir	: o hallerde, soluk, hırıltı, öfkeden burnundan soluma
ve şehik	: bağırma, anırma

106- İşte ikilikte kalan kimseler; yakıp yıkıcı hâller içindedirler, onlar öfkeli hâllerinden dolayı hırıltılı bir hâlde soluk alıp verirler ve adeta bağırırlar.

-107-

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالأَرْضُ إِلاَّ مَا شَاء رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ

Hâlidîne fîhâ mâ dâmetis semâvâtu velardu illâ mâ şâe rabbuk inne rabbeke feâlun limâ yurîd

Halidine fiha ma damet	: ebedi, devamlılık, orada, sürece, uzun, sonsuz
el semavatu ve el ard	: gökler, semalar ve yeryüzü
İlla ma şae rabbu ke	: ancak, ne, değil, şey, istek, rabbin
İnne rabbeke	: muhakkak, Rabbin,
feal	: fail olan, işleyen,
li ma yurid	: irade sahibi olan,

107- Gökte ve yerde Rabbinin istediğinden başka bir şey açığa çıkmaz. O'nun tecellileri sonsuza kadar devam eder gider. Muhakkak ki Rabbin, tüm varlığın işleyişinde fâil olandır, varoluşta irade sahibi olandır.

-108-

وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُواْ فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالأَرْضُ إِلاَّ مَا شَاء رَبُّكَ عَطَاء غَيْرَ مَجْذُوذٍ

Ve emmellezîne suidû fe fîl cenneti hâlidîne fîhâ mâ dâmetis semâvâtu vel ardu illâ mâ şâe rabbuk atâen gayre meczûz

ve emma ellezine said	: fakat, ama, saadetli, yükselen, huzurlu olanlar
Fe fi el cenneti halidine	: böylece, huzur, cennette, devamlı,
Fiha mâ dâmeti	: orada, o halde, sürece, uzun, sonsuzluk,

el semâvâtu ve el ard	: gökler, semalar, yeryüzü
İllâ ma şeae rabbuke	: başka, hariç, ancak, şey, değil, ne, istek, rabbin
Atâen gayre meczuz	: lütuf, verilen, sunulan, bağış, ihsan, olmayan, kesilmeyen

108- Gökte ve yerde Rabbinin istediğinden başka bir şey açığa çıkmaz. O'nun tecellileri bir sonsuzluk içindedir. Bu hakikatleri anlayan kimseler huzur bulurlar, devamlı o huzurla hareket ederler. Bu sunulanlar bitmez tükenmez lütuflardır

-109-

فَلاَ تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلاء مَا يَعْبُدُونَ إِلاَّ كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُم مِّن قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ

Fe lâ teku fî miryetin mimmâ yabudu hâulâ mâ yabudûne illâ kemâ yabudu âbâuhum min kabl ve innâ le muveffûhum nasîbehum gayre menkûs

Fe la teku fi miryetin	: böylece, artık, yok, olma, sen, kuşku, şüphe içinde
mimmâ yabudu haulai	: şeylerden, kul oldukları, taptıkları, onlar, bunlar
mâ yabudûn	: şey, ne, değil, kul olan, tapan,
illa kema yabud	: ancak, gibi, kul olan, tapan,
âbâu-hum min kablu	: onların ataları, önceden
Ve inna le muveffû-hum	: biz, elbette, vefa, sevgiyle dostunu arama, onlar
nasibe-hum	: onların nasipleri, payları,
gayr menkus	: eksiltmeden

109- Bundan sonra onların taptıkları şeyler hakkında içinde şüphe kalmasın. Onlar önceden atalarının taptığı gibi sadece öyle tapıyorlar. Elbette onlardan sevgiyle hakikatleri arayanların nasiplerini, onlara eksiltmeden sunuyoruz.

-110-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلاَ كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ

Ve lekad âteynâ mûsel kitâbe fahtulife fîh ve lev lâ kelimetun sebekat min rabbike le kudiye beynehum ve innehum le fî şekkin minhu murîb

ve lekad ateyna	: andolsun, şüphesiz, biz verdik, sunduk, bildirdik,
musa el kitab	: Musa, kitap, hakikatlerin sözleri,
Fe ihtulife fihi	: fakat, anlaşmazlık, ayrılık, onun hakkında
ve lev lâ kelimetin	: yok saydılar, kelimeler,
sebakat	: geçti, önde olan, önce gelen,
Min rabbike	: rabbinizden, sizi vücudlandıran,
le kudiye beynehum	: kada, olan, bitirmek, anlaşamadılar, aralarında
ve inne-hum	: doğrusu, onlar
Le fi şekk minhu	: içinde, ikilik, şüpheler, tereddüt, onun hakkında
murib	: kuşku, endişe verici, şüphelendirici, rahatsız,

110- Doğrusu Musa, tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı. Fakat onlar onun sunduğu hakikatler hakkında ayrılığa düştüler. Önceden beri gelen Rabbine ait

kelimeleri yok saydılar, elbette onlar kendi aralarında anlaşamadılar. Doğrusu onlar, o hakikatler hakkında şüpheler içinde kaldılar, hakikatleri endişe verici buldular

-111-

وَإِنَّ كُلاًّ لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Ve inne kullen lemmâ le yuveffiyennehum rabbuke amâlehum innehu bimâ yamelûne habîr

ve inne kull lemma	: muhakkak, hepsi, bütün, olduğunda, arayanlar
le yuveffiyenne-hum	: elbette, vefalı olan, sevgiyle bağlanan, dostunu arayan
Rabbuke amele hum	: Rabbin, vücudlandıran, amel, çalışma, onlar
inne-hu bima yamelun	: muhakkak, o, yaptıkları şeylerden,
habir	: bildiren, haber veren

111- Muhakkak ki onlardan sevgiyle hakikatleri arayanlar, kendilerini vücudlandıranı anlamak için çalışırlar. Muhakkak ki yaptıkları şeylerden onlara hakikatler her an bildirilir.

-112-

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلاَ تَطْغَوْاْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Festekim kemâ umirte ve men tâbe meake ve lâ tatgav innehu bi mâ tamelûne basîr

fe istekim	: bundan sonra, istikamet, dosdoğru, hakikatler üzere,
kema emr tu	: gibi, işleyiş, hüküm, varlığın işleyişi, sen
ve men tabe mea ke	: kim, kimse, tabi olan, seninle beraber
ve lâ tatgav	: aşırılık, azgınlık etmeyin
inne-hu bima tamelun basir	: muhakkak ki o, şeyler, yaptığınız, gösteren

112- Bundan sonra sen emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Seninle tâbi olan kimselerde öyle olsunlar ve haddi aşmayın. Muhakkak ki O'dur yaptığınız şeylerden hakikatleri gösteren.

-113-

وَلاَ تَرْكَنُواْ إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللّهِ مِنْ أَوْلِيَاء ثُمَّ لاَ تُنصَرُونَ

Ve lâ terkenû ilellezîne zalemû fe temessekumun nâru ve mâ lekum min dûnillâhi min evliyâe summe lâ tunsarûn

ve la terkenû	: meyletmeyin, eğilmeyin,
ila ellezine zalem	: zalim kimseler,
fe temesse-kum	: o zaman, size dokunur, temas,
el nar	: ateş, yakıp yıkıcı olan,
ve mâ lekum min duni Allah	: yok, değil, size, Allah'tan başka
min evliyâ	: dost, evliya,
summe la tansurun	: sonra, yardımcı da yoktur,

113- Zalim olan kimselerin karşısında eğilmeyin, o zaman size de onların hâlleri olan yakıp yıkıcı o hâller temas eder. Allah'tan başka size evliya yoktur, sonra yardımcı da yoktur.

-114-

وَأَقِمِ الصَّلاَةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ

Ve ekımis salâte tarafeyin nehâri ve zulefen minel leyl innel hasenâti yuzhibnes seyyiât zâlike zikrâ liz zâkirîn

ve ekımı es salâte	: hep salât üzere olun, bağlılık, hakka bağlılık
Tarafey	: iki taraf, iki son, her zaman, sabahtan akşama kadar
nehare	: gündüz, aydınlık
ve zulef min el leyli	: iki yan, yakınlık, menzil, zülüf, geceden sabaha
inne el hasenat	: muhakkak doğruluk, iyiliklerde olan, güzel olan,
yuzhibne	: yok eder, bitirir, ortadan kaldırır,
el seyyiâti	: fenalar, kötülükler
Zâlike zikra li el zakirin	: işte bu, zikre ulaşanlar için zikir, zikredenin zikridir, öğüt

114- Gündüz, sabahtan akşama kadar ve gece, akşamdan sabaha kadar, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin. Muhakkak ki iyilikler kötülükleri bitirir. İşte bu öğüt alanlar için öğüttür.

-115-

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

Vasbir fe innallâhe lâ yudîu ecrel muhsinîn

ve isbir	: sabret
fe inne Allâh la yudiu	: muhakkak ki Allah, yok, zayi, kayıp, boşa çıkmak
ecre el muhsinîne	: karşılık, ecir, muhsinlerin, iyilikte olan, ihsan eden

115- Sabredin. Muhakkak ki Allah iyilik edenlerin karşılıklarını boşa çıkarmaz.

-116-

فَلَوْلاَ كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الأَرْضِ إِلاَّ قَلِيلاً مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا أُتْرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجْرِمِينَ

Fe lev lâ kâne minel kurûni min kablikum ûlû bakıyyetin yenhevne anil fesâdi fil ardı illâ kalîlen mimmen enceynâ minhum vettebeallezîne zalemû mâ utrifû fîhi ve kânû mucrimîn

Fe lev la kane	: o zaman, olmasaydı, değil mi, olmaz mıydı?
min el kurun	: nesil, asır
min kabli-kum	: sizden öncekilerden
ûlû bakıyyetin	: yüce, hakikatlerde olan, yücelikte olan, aklı başında

Yenhevne an el fesâdi	: men etme, nehy etme, yasak, fesat, arabozuculuk
Fi el ardı illâ kalîlen	: yeryüzünde, ancak, pek azı
mimmen enceyna minhum	: kimseler, aydınlık, kurtuluş, biz, necat bulunlar, onlardan
ve ittebea ellezine zalemu	: tabi oldular, takip, zulmeden kimseler
Ma utrifu fihi	: mal mülk, makam şımarıklığı, o halin içinde,
ve kânû mucrimün	: oldular, fenalarda kaldılar, suçlu, hünahkar

116- Sizlerden önceki nesiller de, o aklı başında olanlardan olup, arabozuculuğu men edenlerden olsalardı olmaz mıydı? Fakat yeryüzünde onlardan ancak pek azı Bizi anlayıp Bizde necat buldular. Zalimler ise, mal, mülk, makam şımarıklığına tabi oldular ve fenalarda kaldılar.

-117-

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ

Ve mâ kâne rabbuke li yuhlikel kurâ bi zulmin ve ehluhâ muslihûn

ve mâ kâne rabbu ke	: olmaz, olmadı, rabbin
li yuhlike el kura	: helak edici, yok etme, belde, ülke, bulundukları yer,
bi zulm	: zulüm, haksızlık, kötülük,
ve ehlu-ha	: halkı, aile, ehli olan,
müslihun	: ıslah, düzelme, iyileşme, iyi olma, iyi kimseler,

117- Rabbin, bulundukları yerlerde onlara zulmeden, helak eden olmaz. O, halkın iyi kimseler olmasını ister.

-118-

وَلَوْ شَاء رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلاَ يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ

Ve lev şâe rabbuke le cealen nâse ummeten vâhideten ve lâ yezâlûne muhtelifîn

ve lev şae rabbuke	: eğer, gerçi, istese de, her ne kadar, rabbin
le ceale el nas	: elbette, yaptı, oldu, anlarlar, kıldı, insanlar,
ummeten vahidet	: bir ümmet, topluluk, aynı inançta buluşan, tek, bir
ve lâ yezâlûne muhtelif	: yok, yine, hala, devam, meyil, farklı, değişik,

118- Elbette Rabbin, insanların birliği anlayan bir inançta olmalarını istese de, onlar ayrılıklar içinde olurlar, ikiliği bırakmazlar.

-119-

إِلاَّ مَن رَّحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لأَمْلأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

İllâ men rahime rabbuk ve li zâlike halakahum, ve temmet kelimetu rabbike le emleenne cehenneme minel cinneti ven nâsi ecmaîn

İllâ men rahime rabbuke	: hariç, ancak, kim, rahmet, rabbin
ve li zalike halaka hum	: bunun için, yaratma, halk etme, onlar

ve temmet	: tamam, tam olan, tam olarak,
kelimet rabbike	: söz, kelime, tecelli, rabbinin, vücudlandıran,
le emle enne	: elbette, dolma, kalma, ben
Cehennem	: cehennem, cehaletin cehennemi,
min el cinneti	: cinnet, deli gibi, çıldırmış,
ve el nasi ecmain	: insanlar, hepsi, tümü,

119- Ancak Rabbinin rahmetini anlayan kimseler başka. Onlar yaratılışı ve kendilerini vücudlandıranın tecellilerini, tam olarak anlamak için gayret ederler. Elbette Beni anlamayanlar, kendi egolarının deliliğinde olanlar, kendi cehaletlerinin cehenneminde kalırlar ve insanların çoğu bu hâldedir.

-120-

وَكُلاًّ نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاء الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

Ve kullen nakussu aleyke min enbâir rusuli mâ nusebbitu bihî fuâdek ve câeke fî hâzihil hakku ve mevızatun ve zikrâ lil muminîn

ve kullen nakus aleyke	: eksiksiz, hepsini, bütün, anlatma, sana
min enbai el resul	: haberlerden, resul, hakikati gösteren,
Ma nusebbitu	: şey, değil, ne, sabitleştiririz, sağlamlaştırırız
bi-hi fuade ke	: onunla, kalbini, idrakini, senin
ve câe-ke fi hazihi	: sana geldi, sunuldu, bunların içinde,
el hakk	: gerçekler, hakikatler,
ve mevızatun	: öğüt, vaaz,
ve zikrâ li el müminin	: zikir, anma, hatırlatma, müminler için, eminler

120- Hakikatleri gösterenlerin haberlerini sana eksiksiz bildiriyoruz. Onların içindeki hakikatlerle senin idrakin daha da sağlamlaşıyor. Bunların içinden sana hakikatler ve öğütler ve müminler için hatırlatma sunuyoruz.

-121-

وَقُل لِّلَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ اعْمَلُواْ عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ

Ve kul lillezîne lâ yuminûn amelû alâ mekânetikum innâ âmilûn

ve kul li ellezine	: anlat, söyle, o kimseler,
la yuminu	: yok, inanmak, inanmayan, emin olmayan,
Amelu	: amel etmek,
ala mekaneti kum	: üzere, için, çalışın, gayret gösterin, yapın, edin,
İnna amilune	: bizde çalışmaktayız, gayret, amel edelim,

121- İnanmayan kimselere de ki: Siz bildikleriniz üzere amel ediyorsunuz, biz de bildiklerimiz üzere amel ediyoruz.

-122-

وَانتَظِرُوا إِنَّا مُنتَظِرُونَ

Ventazır innâ muntazırûn

ve intazırû	: gözleyin, gözlemleyin, bekleyin, araştırın,
inna muntazırun	: bizde, gözleyen, bekleyen, araştıran,

122- Siz de araştırın, biz de araştıralım.

-123-

وَلِلّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ
وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Ve lillâhi gaybus semâvâti vel ardı ve ileyhi yurceul emru kulluhu fabudhu ve tevekkel aleyh ve mâ rabbuke bi gâfilin ammâ tamelûn

ve li Allâh gaybu	: Allah'a ait, görünmeyen bilinmeyen
el semavat ve el ard	: gökler, yer
ve ileyhi yurceu	: ona, onun, döner durur, sürüp gider,
el emr kull hu	: iş, işleyiş, hükümler, o bütün işler,
fe abud hu	: böylece, ona kul olun
ve tevekkel aleyhi	: tevekkül, tüm varlığınızla ona teslim olun
ve mâ rabbu ke	: değil, unutmayın, rabbin, vücudlandıran,
bi gafil	: gaflet, unutmak, boş olan, düşüncesiz,
anmâ tamelûne	: ne, neler, yaptıklarınızdan, çalışma,

123- Göklerde ve yerde görünmeyen bilinmeyen ne varsa Allah’a aittir ve bütün varlıktaki işleyişi her an döndüren O’dur. Artık O’nun kulu olduğunuzu anlayın ve tüm varlığınızla O’na teslim olun ve ne yaparsanız yapın sizi vücudlandıranı unutmayın.

S12 - YÛSUF SÛRESİ

-1-

الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Elif lâm râ tilke âyâtul kitâbil mubîn

Elif, lam, ra,	: Elif, Lam, Ra, Hak, Halk, Fiil
Tilke ayetu	: bunlar, bu, ayet, işaret, delil,
el kitab	: tüm varlık bir kitap, yazılı olan, ilmi gösteren,
el mubin	: apaçık, apaçık bir kitap,

1- Elif, Lam, Ra. Tüm varlık işaretleriyle apaçık bir kitaptır.

-2-

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

İnnâ enzelnâhu kurânen arabiyyen le allekum takılûn

innâ enzelna hu	: biz, indirdik, sunduk, onu,
kuran	: okunan, şey, kâinat kitabı, ilahi sözler,
arabiyyen	: anlaşılır olarak, Arapça olarak
lealle-kum takılun	: umulur ki siz, akıl edersiniz, düşünürsünüz

2- Muhakkak ki Biz tüm kâinat kitabını anlaşılır bir halde sunduk. Umulur ki siz düşünür anlarsınız.

-3-

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

Nahnu nakussu aleyke ahsenel kasası bimâ evhaynâ ileyke hâzel kurâne ve in kunte min kablihî le minel gâfilîn

Nahnu nakussu aleyke	: biz, kıssa, nakletme, kıssa, ders alınacak hikâye, sana
ahsene el kasası	: güzel, en güzel, kıssa, hikâye, olay,
bimâ evhayna	: içeren, dahil, şey ile, vahyettik, bildirdik
İleyke hâze el kurâne	: sana, bu Kuran, okunan şey, bildirilen şey,
Ve in kunte min kabli-hî	: sen öyle idin, ondan önce daha önce
le min el gafilîne	: gafillerden, bilmeyen, boş şeylerde olan

3- Sana okunan şeylerden kıssaların en güzelini bildiriyoruz ve sen daha önce bunları bilenlerden değildin.

-4-

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ

İz kâle yûsufu li ebîhi yâ ebeti innî re eytu ehade aşere kevkeben veş şemse vel kamere re eytuhum lî sâcidîn

iz kâle Yûsuf li ebi hi	: dediği zaman, demişti, Yûsuf, babasına
yâ ebeti	: ey babacığım,
inni reeytu	: ben gördüm
ehade aşere kevkeben	: on bir yıldız, ışığı yansıtan, her bir cüz,
ve el şemse ve el kamer	: güneş ve ay
reeytu-hum	: onları gördüm,
li sacidin	: bana secde edenler, her şeyiyle teslim olan,

4- Yûsuf babasına demişti ki: Ey babacığım! Ben on bir yıldızı ve güneşi ve ayı bana secde ediyorlar olarak gördüm.

-5-

قَالَ يَا بُنَيَّ لاَ تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلإِنسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

Kâle yâ buneyye lâ taksus ru'yâke alâ ihvetike fe yekîdû leke keydâ inneş şeytâne lil insâni aduvvun mubîn

Kâle ya buneyye	: dedi, ey oğlum,
la taksus	: anlatma, nakletme
ruya ke	: vizyon, ileri görüş, rüyanı, gördüklerini,
alâ ıhveti-ke	: kardeşlerine
fe yekîdû leke	: sonra, yaparlar, kurarlar,
keyden	: hile, oyun, aldatmak, mücadele
inne el şeytân	: muhakkak ki, şeytan, şeytani haller,
li el insan	: insan için
Aduvvun mubînun	: düşman, apaçık,

5- Dedi ki: Ey oğlum! Rüyanı kardeşlerine anlatma. Sonra sana oyun yaparlar. Muhakkak ki şeytani haller insan için apaçık düşmandır.

-6-

وَكَذَٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve kezâlike yectebîke rabbuke ve yu allimuke min tevîlil ehâdîsi ve yutimmu nimetehu aleyke ve alâ âli yakûbe kemâ etemmehâ alâ ebeveyke min kablu ibrâhîme ve ishâk inne rabbeke alîmun hakîm

ve kezâlike yectebike	: işte böylece, seçicilik, fark etme, tabi olma,
rabbuke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
ve yuallimu-ke	: öğretecek, sana
Min tevili el ehadîsi	: tevil, yorum, sözler, olaylar, davranışlar
ve yutimmu	: tamamlayacak,
Nimete hu aleyke	: nimetini, lütuf, ihsan, o, sana
ve ala âli yakûbe	: üzerine, Yakub ailesi, soyu,
Kemâ etemme ha	: gibi, onu, tamamladı
alâ ebevey-ke	: ebeveynine, ataları, anne baba, sen
Min kabl ibrâhîm ve ishâk	: daha önce, İbrâhîm ve İshâk
İnne rabbeke	: muhakkak, Rabbin, seni vücudlandıran,
alim hakim	: ilmin sahibi, hakim olan, ilmiyle haklim olan,

6- İşte böylece sen, seni vücudlandırana tâbi olacaksın ve sözlerin yorumu sana öğretilecek ve senin üzerindeki O'nun nimetlerini anlamayı tamamlayacaksın. Daha önceki senin atalarından olan İbrahim ve İshak'ında tamamladığı gibi, Yakub ailesi de hakikatleri anlamayı tamamlayacak. Muhakkak ki seni vücudlandıran, tüm varlığa ilmiyle de hâkim olandır.

-7-

لَّقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلسَّائِلِينَ

Le kad kâne fî yûsufe ve ihvetihî âyâtun lis sâilîn

Lekad kane fi Yûsuf	: andolsun, doğrusu, gerçek şu ki, oldu, Yûsuf
ve ihveti-hi	: kardeşleri,
ayet li	: ayetler, işaretler, delil,
el sailin	: soran, arayan için, hakikatleri araştıran,

7- Doğrusu Yûsuf ve kardeşlerinin hakikatlerini araştıranlar için işaretler vardır.

-8-

إِذْ قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَى أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ

İz kâlû le yûsufu ve ehûhu ehabbu ilâ ebînâ minnâ ve nahnu usbeh inne ebânâ le fî dalâlin mubîn

iz kâlû le Yûsuf ve ebuhu	: dediler ki, elbette Yûsuf ve kardeşi
Ehabbu	: daha sevgili, muhabbetli,
ilâ ebî-nâ minna	: babamıza, bizden
ve nahnu usbeh	: biz, takım, grup, hizip, çokluk, daha çok,
İnne eba ba	: elbette, muhakkak, babamız
le fî dalalin mubin	: elbette içindedir, yanılgı, hata, dalalet, apaçık

8- Dediler ki: Babamız, Yûsuf ve kardeşini, biz bir gurup olduğumuz halde bizden daha çok seviyor, elbette babamız apaçık bir hata içindedir.

-9-

اقْتُلُواْ يُوسُفَ أَوِ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُواْ مِن بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ

Uktulû yûsufe evitrahûhu ardan yahlu lekum vechu ebîkum ve tekûnû min badihî kavmen sâlihîn

Utkulû Yûsuf	: öldürün, ortadan kaldırın, kesin, yok edin, Yûsuf
ev itrahû-hu ardan	: veya onu atın, bırakın, yer, arazi,
Yahlu lekum	: hâl, sevgi, dost olur, size,
vechu ebi kum	: yüz, yön, yönelmek, babanız
Ve tekunu min badi-hi	: olun, yapın, olursunuz, ondan sonra
Kavmen salihin	: kavim, topluluk, iyilerden, Salihlerden

9- Onlardan biri dedi ki: Yûsuf'u öldürün ya da onu bir araziye bırakın. Böylece babanızın sevgisi yalnız size yönelir ve ondan sonra siz ona iyi bir topluluk olursunuz.

-10-

قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ لاَ تَقْتُلُواْ يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي غَيَابَةِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ

Kâle kâilun minhum lâ taktulû yûsufe ve elkûhu fî gayâbetil cubbi yeltekithu badus seyyâreti in kuntum fâilîn

Kâle kailun minhum	: dedi, birisi, söyleyen, sözcü, bir söyleyen, onlardan
lâ taktulû Yûsuf	: öldürmeyin, yok etmeyin, yazık etmeyin, Yûsuf
Ve elku	: atın, bırakın,
fi gayâbeti el cubbi	: kuyunun dibine
Yeltekit hu	: bulma, raslama, o,
badu el seyyâret	: kervan, bir grup yolcu, yolcu kafilesi
in kuntum faılin	: eğer siz, iseniz, yapanlar

10- Onlardan birisi de dedi ki: Yûsuf'u öldürmeyin, eğer illa bir şey yapacaksanız, onu bir kuyunun dibine bırakın, bir kervan gelir onu bulur.

-11-

قَالُواْ يَا أَبَانَا مَا لَكَ لاَ تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ

Kâlû yâ ebânâ mâ leke lâ te'mennâ alâ yûsufe ve innâ lehu lenâsıhûn

Kâlû ya abana	: dediler, ey babamız,
ma leke	: sen değilsin
lâ temen-nâ	: yok, güvenmek, emin olmak, bizden,
alâ Yûsuf	: için, hakkında, Yûsuf
ve innâ lehu	: muhakkak ki biz, onun,
le nasıhun	: elbette, nasihat, yardım, iyilik

11- Dediler ki: Ey babamız! Sen Yûsuf hakkında bize güvenen değilsin. Muhakkak biz onun iyiliğini isteyenlerdeniz.

-12-

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

Ersilhu ma anâ gaden yerta ve yelab ve innâ lehu lehâfizûn

ersil-hu mea na	: onu gönder, bizimle beraber,
gaden	: yarın,
Yerta ve yelab	: gezsin yesin ve eğlensin, oynasın
ve innâ lehu le hafizun	: muhakkak biz, onu, elbette koruma, muhafaza etme

12- Yarın onu bizimle gönder, gezsin yesin ve eğlensin ve biz onu elbette koruruz.

-13-

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَن تَذْهَبُواْ بِهِ وَأَخَافُ أَن يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ

Kâle innî le yahzununî en tezhebû bihî ve ehâfu en yekulehuz zibu ve entum anhu gâfilûn

Kâle inni le yahzunu ni	: dedi, ben, elbette, mahzun olma, üzülme, tedirgin, ben
en tezhebû bihi	: gitmeniz, onu da, onunla
Ve ehafu en yekulehu	: korkarım, onu yemesi,

el zibu : bir kurt, canavar, sinsice gelen,
ve entum anhu gafilun : siz, ondan, bir gaflette iken, habersiz

13- Dedi ki: Onu da götürdüğünüzde ben elbette üzülürüm ve siz bir gaflette iken onu bir kurdun yemesinden korkarım.

-14-

قَالُواْ لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَاسِرُونَ

Kâlû le in ekelehuz zibu ve nahnu usbetun innâ izen lehâsirûn

Kâlû le in ekele : dediler, elbette, yerse, yeme, onu,
el zibu : bir kurt, canavar, sinsice gelen,
ve nahnu usbetun : biz, gurup, ekip, topluluk
İnna izen le hasirûne : biz, o zaman, öyleyse, kaybeden, hüsrana düşenler, aciz

14- Dediler ki: Biz bir gurup iken bir kurt onu yerse, elbette biz hüsrana uğrayanlardan oluruz.

-15-

فَلَمَّا ذَهَبُواْ بِهِ وَأَجْمَعُواْ أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَةِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لاَ يَشْعُرُونَ

Fe lemmâ zehebû bihî ve ecmeû en yecalûhu fî gayâbetil cubb ve evhaynâ ileyhi le tunebbiennehum bi emrihim hâzâ ve hum lâ yeşurûn

fe lemmâ zehebu bihi : böylece, olduğu zaman, götürme, gitme, onunla,
Ve ecmeu : birlikte, topluca,
en yecalû-hu : kılmak için, yapmak, bırakmak, o
Fî gayabet el cubbi : içinde, içine, dip, derin, kuyu
ve evhaynâ ileyhi : biz vahyettik, ona
le tunebbienne-hum : mutlaka onlara haber vereceksin
bi emri-him haza : işleri, yaptıkları, hükümler, onlar, bu
Ve hum lâ yeşurune : onlar, yok, şuur, tanımama, fakında, farkında değiller

15- Böylece onunla birlikte, onu bir kuyunun dibine bırakmak amacıyla yola çıktıklarında, onların bu yaptıklarını bir zaman sonra, onlar bir şuursuzluk içindeyken sen onlara haber vereceksin, diye ona vahyettik.

-16-

وَجَاؤُواْ أَبَاهُمْ عِشَاء يَبْكُونَ

Ve câû ebâhum işâen yebkûn

ve câû eba hum : geldiler, baba, onlar,
işaen yebkun : akşam vakti, ağlıyorlar

16- Ve akşam vakti babalarına ağlayarak geldiler.

-17-

قَالُواْ يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ

Kâlû yâ ebânâ innâ zehebnâ nestebiku ve tereknâ yûsufe inde metâınâ fe ekelehuz zibu ve mâ ente bi mu'minin lenâ ve lev kunnâ sâdikîn

Kâlû ya eba na	: dediler, ey babamız
in-nâ zehebna nestebiku	: biz, gittik, yarışmak, koşmak,
ve tereknâ Yûsuf	: bıraktık, terk ettik, Yûsuf,
inde metaına	: yanına, eşyalarımız, yiyeceklerimiz, dünya malı,
fe ekele-hu	: böylece, yemiş, o zaman, onu,
el zibu	: kurt, canavar, sinsice gelen,
ve mâ ente bi muminin lena	: sen değilsin, inanan, bize
ve lev kunnâ sadıkin	: biz olsak bile, doğruyu, doğru söz

17- Dediler ki: Ey babamız! Biz Yûsuf'u mallarımızın yanına bırakıp yarışmak için gitmiştik, o zaman kurt onu yemiş ve biz doğru söyleyenlerden olsak bile, sen bize inanacak değilsin.

-18-

وَجَآؤُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ

Ve câû alâ kamîsıhî bi demin kezib kâle bel sevvelet lekum enfusukum emrâ fe sabrun cemîl vallâhul musteânu alâ mâ tesıfûn

ve câû ala kamısı hi	: geldiler, üzerinde, gömlek, giysi,
bi demin kezibin	: kan ile, yalancı, sahte
Kâle bel sevvelet lekum	: dedi, hayır, teşvik etti, sürükledi, sizi
enfusu-kum emr	: sizin nefsiniz, kendiniz, kişilik, iş, yapılan, hüküm,
Fe sabrun cemîlun	: artık, sabır, güzel, iyi
Ve Allah musteanu	: Allah, yardım isteme,
Alâ ma tesıfun	: üzerine, şey, değil, ne, vasıflandırma, anlatma,

18- Gömleğin üzerinde sahte bir kan ile geldiler. Dedi ki: Sizin kişiliğiniz sizi böyle bir işe sürükledi. Bundan sonra bana güzelce sabretmek düşer ve anlattığınız şeylere karşı Allah'tan yardım isterim.

-19-

وَجَاءتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُواْ وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَى هَذَا غُلاَمٌ وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

Ve câet seyyâretun fe erselû vâridehum fe adlâ delveh kâle yâ buşrâ hâzâ gulâm ve eserrûhu bidâah vallâhu alîmun bi mâ yamelûn

ve câet seyyaretun	: geldi, kervan, seyredenler, yolcu kafilesi
Fe erselu vâride-hum	: sonra, gönderdiler, sucularını
Fe adla delve-hu	: sonra, sarkıttı, kovasını
Kâle ya nuşra	: dedi, ey, ya, müjde, sevinme,
haza gulam	: bu, erkek çocuk
Ve eserru hu bidaaten	: gizleme, saklama, onu, sermaye, ticaret malı olarak
Ve Allâh alim	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
bima yamelun	: yaptığınız şeyler, ameller, çalışmalar,

19- Ve bir kervan geldi. Sonra da sucularını gönderdiler, böylece kovasını sarkıttı. Dedi ki: Müjde bu bir erkek çocuk. Onu ticaret malı olarak sakladılar. Allah yaptığınız şeylerdeki ilmin sahibidir.

-20-

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُواْ فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ

Ve şerevhu bi semenin bahsin derâhime madûdeh ve kânû fîhi minez zâhidîn

ve şerev-hu	: onu sattılar,
bi semenin	: bir fiat ile
Bahsin derâhime	: az, düşük, dirhemler, para,
madudet	: birkaç, sayılı
ve kânû fihi min el zahid	: oldu, idi, ona, zahit, kendi inancına düşkün olan

20- Ve onu düşük bir fiyata, birkaç dirheme sattılar. Onu alan zahitlerdendi.

-21-

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِن مِّصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى أَن يَنفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنِّا لِيُوسُفَ فِي الأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الأَحَادِيثِ وَاللّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve kâlellezîşterâhu min mısra limre'etihî ekrimî mesvâhu asâ en yenfeanâ ev nettehizehu veledâ ve kezâlike mekkennâ li yûsufe fîl ardı ve li nuallimehu min tevîlil ehâdîs vallâhu gâlibun alâ emrihî ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemun

ve kâle ellezi iştera hu	: dedi, o kimse, satın alma, onu
min mısra	: Mısır'da,
li imreeti-hi ekrimi	: eşine, o, ikram, etmek, güzellikler sunmak,
mesva hu	: mekan, mesken, hane, bulunulan yer, o
Asa en yenfea-nâ	: belki, umulur, fayda, yarar, bize
ev nettehize hu	: ya da, edinme, alma, sarma, kucaklama,
veleden	: evlat, çocuk
ve kezâlike meken na	: böylece, güç sahibi, mekan, yerleşme, yer, biz
Li Yûsuf	: Yûsuf,
fî el ardı	: bir yer, toprak, yeryüzünde,
ve li nuallime-hu	: için, öğretmemiz, öğretelim, ona
min tevîli el ehâdîsi	: yorum, açıklama, sözler, olaylar
ve Allâh galibun	: Allah, galip, üstün, her şeye hâkim olan, galebe çalan
ala emr hi	: işleyişinde, hükümlerinde,
ve lakin eksere en nâsi	: lakin, insanların çoğu, bilemiyorlar

21- Mısır'da onu satın alan kişi hanımına dedi ki: Ona iyi bak, belki bize fayda sağlar, ya da onu evlat ediniriz. İşte böylece Yûsuf, o Bizim gücümüze sığınarak ve Bizi bilmesi için, sözlerin hakikatlerinin yorumu için o yerde kaldı. Allah, bütün varlıktaki işleyişiyle bütün varlığa mutlak hâkim olandır, fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-22-

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

Ve lemmâ belega eşuddehû âteynâhu hukmen ve ilmâ ve kezâlike neczîl muhsinîn

ve lemma belega eşeddu hu	: erişti, ulaştı, güçlü çağına, erginlik, olgun,
âteynâ-hu	: ona verdik, sunduk,
hukmen	: hüküm, değer, hâkim olan,
ve alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden

ve kezâlike neczi	: işte böyle, karşılık,
el muhsinin	: iyilikte bağışta bulunan, içten samimi, iyi insan

22- O erginlik çağına ulaştığında, sunduğumuz hakikatlerle her şeyde mutlak hâkim olanı ve ilmiyle varedeni anladı ve işte böylece Bizi anlamanın karşılığı olarak iyi insanlardan oldu.

-23-

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَن نَّفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

Ve râvedethulletî huve fî beytihâ an nefsihî ve gallekatil ebvâbe ve kâlet heyte lek kâle ma âzallâhi innehu rabbî ahsene mesvây innehu lâ yuflihuz zâlimûn

ve râvedet hu elleti huve	: onunla olmak, tatmin, onu istemek, arzu, ki o, onu
fî beytihâ	: onun evinde, evinin içinde,
an nefs hi	: onun nefsinden, ondan,
ve gallekat el ebvabe	: sımsıkı kapadı, kapılar
ve kâlet heyte leke	: dedi, hadi gel, sen,
Kale maâza Allâh	: dedi, sığınırım, korusun, Allah
İnne hu rabbi	: elbette o, rab, efendim, beni vücudlandıran,
Ahsen	: güzel, güzelce bakan, iyi olan,
mesvaye	: hane, ev, barınak
inne-hu la yuflihu	: şüphesiz, o, yok, felah, huzur, kurtuluş,
el zalimun	: zalimler, zulmeden, kötülük yapan,

23- O kimse, evinin içinde ondan yararlanmak istedi ve kapıları sımsıkı kapadı ve dedi ki: Hadi gel. Dedi ki: Allah'a sığınırım, elbette benim efendim bana barınacak yer edindirdi, güzelce baktı, şüphesiz bir zalimlik içinde olan felah bulamaz.

-24-

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلا أَن رَّأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاء إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ

Ve le kad hemmet bihî ve hemme bihâ levlâ en reâ burhâne rabbih kezâlike li nasrife anhus sûe vel fahşâ innehu min ibâdinel muhlesîn

ve le kad hemet bihi	: andolsun, doğrusu, arzulayan, istek, onu
ve hemme biha	: istedi, arzuladı, onu
lev lâ en rea	: şayet, görmeseydi,
burhan rabbi hi	: kanıt, hakikatler, delil, rabbi
Kezâlike li nasrife anhu	: işte böyle, geçirmek için, geçmek, çevrildi, onu,
el sue	: fenalık, kötülük, zararlı olan,
ve el fahşâe	: fuhuş, çirkinlik, benlik, kendini büyük görme,
İnnehu min abd na	: muhakkak o, kullarımızdan,
el muhlesin	: tüm özüyle bağlı olan

24- Doğrusu o onu şiddetle istemişti. O Rabbinin hakikatlerini delilleriyle görmemiş olsaydı, o da isteyecekti. İşte böylece o kendini fenalardan ve kendini büyük görmenin o hâllerinden çevirdi. Muhakkak ki o tüm özüyle Bize bağlı olan kullarımızdandı.

-25-

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِن دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَى الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاء مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوَءًا إِلاَّ أَن يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Vestebekâl bâbe ve kaddet kamîsahu min duburin ve elfeyâ seyyidehâ ledel bâb kâlet mâ cezâu men erâde bi ehlike sûen illâ en yuscene ev azâbun elîm

ve istebekâ el babe	: koştular, yöneldiler, kapı
Ve kadet kamisahu	: yırtı, onun gömleği,
min dubur	: arkadan, gerisinden,
ve elfeyâ seyide ha	: karşılaştılar, efendisi, yetiştiren, bilge kişi,
leda el bab	: kapının yanı,
Kâlet ma cezau	: dedi, ne, değil, şey, karşılık, ceza,
men erâde	: isteyen kimse,
bi ehli ke suen	: senin ailene, kötülük, fenalık
İlla en yuscene	: ancak, zindana atılmak,
ev azabun elim	: ya da azap, eziyet, acı

25- Kapıya doğru koştular ve onun gömleğini arkasından yırttı. Onu yetiştiren ile kapının yanında karşılaştılar. Dedi ki: Senin ailene kötülük yapmak isteyenin cezası nedir? Ya zindana atılmaktır ya da acı bir işkence etmektir.

-26-

قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَن نَّفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الكَاذِبِينَ

Kâle hiye râvedetnî an nefsî ve şehide şâhidun min ehlihâ in kâne kamîsuhu kudde min kubulin fe sadekat ve huve minel kâzibîn

Kâle hiye ravedet ni	: dedi, o, o kadın, beni istedi, yararlanmak,
an nefs	: nefsimden, benden, kendimden,
ve şehide şahid	: şahitlik etti, bir şahit, tanık,
min ehlina	: ailesinden
İn kane kamîsu-hu	: eğer, olduysa, onun gömleği
Kudde min kubulin	: yırtıldı, önden, önünden
fe sadekat	: o zaman, artık, doğru söyledi, haklı
Ve huve min el kâzibîne	: o, bir yalancı, yalan söyleyen, doğru söylemeyen

26- Dedi ki: O benden yararlanmak istedi. Onun ailesinden bir tanık ona tanıklık etti. Eğer onun gömleği önden yırtılmışsa, o zaman o doğru söylüyor ve diğeri ise doğru söylemiyor.

-27-

وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِن الصَّادِقِينَ

Ve in kâne kamîsuhu kudde min duburin fe kezebet ve huve mines sâdikîn

ve in kâne kamisu hu	: eğer olduysa, onun gömleği
Kudde min duburin	: yırtıldı, arkadan
fe kezebet	: o zaman, yalan söylemek, doğru söylememe,
Ve huve min es sâdikîne	: o, doğru söyleyenlerden, sadıklardan

27- Eğer onun gömleği arkadan yırtılmışsa, o zaman o doğru söylemiyor ve diğeri ise doğru söylüyor.

-28-

فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِن كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ

Fe lemmâ reâ kamîsahu kudde min duburin kâle innehu min keydikun inne keydekunne azîm

fe lemmâ rea	: böylece, gördüğünde,
kamısu hu	: onun gömleği
Kudde min duburin	: yırtılmış, arkadan
Kale inne hu min keydikunne	: muhakkak o, tuzak, hile, sizin
İnne keydekunne azim	: muhakkak, elbette, tuzağınız, hile, çare, büyük,

28- Böylece onun gömleğinin arkadan yırtıldığını gördüğünde, dedi ki: Muhakkak o sizin hilelerinizdir, elbette siz büyük hilelerdesiniz.

-29-

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ

Yûsufu arıd an hâzâ vestagfirî li zenbik inneki kunti minel hâtıîn

Yûsufu arıd an haza	: Yûsuf, tanıtmak, bahsetmek, bırak, bunu, bundan
ve istagfiri	: bağışlanma, mağfiret iste, arınmak,
li zenbi ki	: günah, suç, sen
İnne ki kunte	: muhakkak sen, oldun,
min el hatıine	: günahkâr, hata eden

29- Yûsuf, sen bundan artık bahsetme. Ve diğerine dönerek, sen de günahın için bağışlanma iste, muhakkak ki sen hata edenlerden oldun.

-30-

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَةُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَن نَّفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ

Ve kâle nisvetun fîl medînetimreetul azîzi turâvidu fetâhâ an nefsih kad şegafehâ hubbâ innâ le nerâhâ fî dalâlin mubîn

ve kâle nisvet	: dedi, kadınlar,
fi el medinet	: şehirde
emreetu el azizi	: eşi, hanımı, aziz, vezir
Turâvidu	: etkilenmiş, aşılamak, elde etmek istiyor,
fetaha	: genç, en iyi, dinamik, açan,
en nefs hi	: nefs, ondan, onun kendinden, nefsinden, kişi,
Kad şegafe-hâ	: olmuş, oldu, onun kalbine işlemiş,
hubben	: aşk, sevgi, muhabbet, ilgi,
İnna le nera-ha	: biz, onu görüyoruz
fî dalâlin mubin	: bir sapıklık içinde, dalalet, apaçık

30- Şehirdeki bazı kadınlar: Vezirin hanımı, yanındaki gençten etkilenip onu elde etmek istemiş, onun aşkı kalbine işlemiş, biz onu apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz, dediler.

-31-

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلاَّ مَلَكٌ كَرِيمٌ

Fe lemmâ semiat bi mekrihinne erselet ileyhinne ve atedet lehunne muttekeen ve âtet kulle vâhidetin minhunne sikkînen ve kâletihruc aleyhinn fe lemmâ reeynehû ekbernehu ve kattane eydiyehunne ve kulne hâşe lillâhi mâ hâzâ beşerâ in hâzâ illâ melekun kerîm

fe lemmâ semiat	: böylece, olduğu zaman, işitti,
bi mekr hin	: dedikodu, sinsilik, hile, çare,
Erselet ileyhinne	: gönderdi, haber gönderdi, onlara
ve atedet lehunne	: hazırladı, onlar için,
muttekeen	: karşılıklı oturacak yer
ve âtet kule vahidet	: verdi, hepsine birden
min hunne sikkinen	: onlara, bir bıçak

ve kâlet ihruc aleyhinne	: dedi, çık ortaya, onlara
fe lemmâ reeyne hu	: o zaman, olduğunda, gördüler, onu,
ekbernehu	: büyük, yüce, güzellik, muhteşem, o
Ve katta ne eydiye-hunne	: kestiler, ellerini, onlar
ve kulne haşe li Allah	: dediler, asla, öyle değil, olmaz, Allah için
Mâ haza beşer	: değil, bu, beşer,
in hâzâ	: bu olsa,
illa melek kerim	: ancak, melek, güç kuvve, asil, üstün

31- Böylece o, onların dedikodularını işitince; onlara bir haber gönderdi, onlar için karşılıklı oturacakları yer düzenledi ve onların her birine bir bıçak verdi ve ona dedi ki: Ortaya çık. Böylece onu; bir yücelik, bir güzellik içinde gördüklerinde, onlar ellerini kestiler ve dediler ki: Aman Allah'ım! Bu bir beşer olamaz, olsa olsa ancak asil bir melek olur.

-32-

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِّنَ الصَّاغِرِينَ

Kâlet fe zâlikunnellezî lumtunnenî fîh ve lekad râvedtuhu an nefsihî festasam ve lein lem yefal mâ âmuruhu le yuscenenne ve leyekûnen mines sâgırîn

Kâlet fe zalikunne	: dedi, işte bu,
ellezî lumtunne-nî fihi	: beni kınadığınız kimse, o konuda, onun hakkında
Ve lekad râvedtu-hu	: andolsun, gerçek şu ki, elde etmek istedim,
an nefsi-hi	: onun nefsinden, kendinden
fe istasame	: fakat o, şiddetle sakındı, istemedi
ve lein lem yefal	: eğer, yapmazsa
Ma emr hu	: şey, değil, emir, hüküm, kanun, ona
le yuscenenne	: elbette, zindana atılacak
ve le yekûne	: mutlaka, elbette, olacak, olarak,
min el sagırin	: küçük düşen, aşağılanan, kaybeden,

32- Dedi ki: İşte o konuda beni kınadığınız o kimse budur. Gerçek şu ki ben onu elde etmek istedim, fakat o şiddetle sakındı ve eğer o benim emrime uymazsa, o elbette zindana atılacak ve küçük düşenlerden olacak.

-33-

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلاَّ تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ

Kâle rabbis sicnu ehabbu ileyye mimmâ yedûnenî ileyhi ve illâ tasrif annî keydehunne asbu ileyhinne ve ekun minel câhilîn

Kâle rabbi el sicnu	: dedi, rabbim, zindan, hapishane
Ehabbu ileyye	: daha sevimlidir
mimmâ yedune ileyhi	: şeyden, davet, çağırma, ona
ve illâ tasrif anni	: ancak, başka, çevir, uzaklaştır, benden
Keydehunne	: hileleri, karanlık emel, onların,

asbu ileyhinne : dökmek, kaymak, meyil, onlara
Ve ekun min el câhilîne : olurum, cahillerden, bilmeyenlerden,

33- Yûsuf dedi ki: Rabbim! Zindan onların beni davet ettiği şeyden daha sevimlidir, onların karanlık emellerinden beni uzak tut, yoksa onlara meylederim ve cahillerden olurum.

-34-

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Festecâbe lehu rabbuhu fe sarefe anhu keydehunn innehu huves semîul alîm

fe istecâbe lehu : böylece cevap buldu, icabet etti, uydu
rabbu hu : rabbine, onu vücudlandırana,
fe sarefe anhu : böylece uzaklaştırdı, çevirdi, ondan,
keydehunne : hile, tuzak, karanlık emel, çare, onlar,
İnnehu huve el semiu : muhakkak o, işittiren
el alim : ilmiyle var eden, imin sahibi

34- Böylece o, Rabbine uyanlardan oldu. Sonra da onların hilelerinden uzak durdu. Muhakkak ki O işittirendir, ilmin sahibidir.

-35-

ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّن بَعْدِ مَا رَأَوُاْ الآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّى حِينٍ

Summe bedâlehum min badi mâ raevul âyâti le yescununnehu hattâ hîn

Summe bedale hum : sonra, göründü, uygun, onlara
min badi mâ raevu : ondan sonra, gördükleri şey,
el ayet : delil, işaret, ayet
le yescununne-hu : elbette, zindan, hapis, onu,
hatta hin : hatta, belli süre, bir az, bir müddet,

35- Sonra da onlar, onun suçsuzluğunun delillerini görmelerine rağmen, onun bir müddet hapiste kalmasını istediler.

-36-

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانَ قَالَ أَحَدُهُمَآ إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْزًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

Ve dehale meahus sicne feteyân kâle ehaduhumâ innî erânî asıru hamrâ ve kâlel âharu innî erânî ahmilu fevka resî hubzen tekulut tayru minhu nebbinâ bi tevîlih innâ nerâke minel muhsinîn

ve dehale mea hu	: girdi, dahil oldu, onunla beraber,
el sicne	: zindan, hapis,
Feteyani	: iki genç, gençler,
kâle ehadu huma	: dedi, onlardan biri
Kâle ehadu huma	: dedi, onlardan biri
inni erani	: ben görüyorum,
asıru hamren	: kendimi, sıkıyorum, şarap, üzüm, kendinden geçiren,
ve kâle el âharu	: dedi, diğeri, başkası,
inne erani	: ben görüyorum
Ahmilu fevka resi	: taşıyorum, üstünde, başım,
hubzen	: ekmek
Tekulu el tayr	: yiyor, kuşlar
Minhu nebbina	: ondan, bize haber ver, bize anlat,
bi tevili hi	: yorumunu, açıklamasını, tevilini, onun
İnna nerake	: muhakkak, görüyoruz, biz,
min el muhsinîn	: iyilik eden, ihsan eden, iyi insanlardan,

36- Onunla beraber iki genç zindana girdiler. Onlardan biri dedi ki: Ben kendimi şaraplık üzüm sıkıyor olarak gördüm. Diğeri dedi ki: Bende kendimi başımın üstünde ekmek taşıyor, kuşların da oradan beslendiğini gördüm. Muhakkak ki biz seni iyilerden, bağışta bulunanlardan görüyoruz, sen bunların yorumunu bize bildir.

-37-

قَالَ لاَ يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلاَّ نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَن يَأْتِيكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لاَّ يُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَهُم بِالآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

Kâle lâ ye'tikumâ taâmun turzekânihî illâ nebbetukumâ bi tevîlihî kable en yetiyekumâ zâlikumâ mimmâ allemenî rabbî innî terektu millete kavmin lâ yuminûne billâhi ve hum bil âhiretihum kâfirûn

Kâle la yetikuma taamun	: dedi, yok, gelmek, ikiniz, siz, yiyecek, fayda,
turzekâni-hi	: rızık, fayda, yarar, o
İlla nebbetu kuma	: ancak, haber verdim, size,
bi tevili hi	: yorumu, onun
Kabl en yetiyekumâ	: önce, gelmesi, size
Zâlikumâ mimma	: işte bu ikisi, şeyler
alleme-ni rabbi	: bana öğretti, rabbim
İnni terektu	: ben, terk ettim, bıraktım,
millete kavmin	: millet, inanç, adet, kültür, kavim, imla,
lâ yuminûne bi Allah	: inanmayan, iman etmeyen, Allah
ve hum bi el ahiret hum	: onlar, sonları, son anlarına kadar,
kafirun	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,

37- Dedi ki: Faydalanacağınız rızk size gelmeden, Rabbimin bana öğrettiği şekilde, işte onların yorumunu size önceden bildiririm. Ben; Allah'a iman etmeyen bir kavmin inançlarını, adetlerini, kültürünü terk ettim ve onlar son anlarına kadar hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerdir.

-38-

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَآئِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَن نُّشْرِكَ بِاللّهِ مِن شَيْءٍ ذَلِكَ مِن فَضْلِ اللّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَشْكُرُونَ

Vettebatu millete âbâî ibrâhîme ve ishâka ve yakûb mâ kâne lenâ en nuşrike billâhi min şey zâlike min fadlillâhi aleynâ ve alen nâsi ve lâkinne ekseren nâsi lâ yeşkurûn

ve ittebatu	: tabi oldum, uydum, takip,
millet	: hakikati arayan, aynı inanç, imla, izlediği düzen
abai	: atalarım
İbrâhîme ve ishak ve yakub	: İbrâhîm, ishâk, Yakûb
mâ kâne lena en nuşrike	: olmadı, bize, şirk koşmamız, ortak koşma
bi Allâh min şeyin	: Allah'a, bir şey
Zalike min fadli	: işte bu, fazilet, nitelik, lütuf, sıfatlar,
Allâh aleyna	: Allah, üzerimizdeki, bedenimizdeki,
ve alâ en nâsi	: insanların üzerine, insanlara
Ve lakin eksere en nâsi	: lakin, insanların çoğu
lâ yeşkurûne	: şükretmezler, lütufların sahibi bilip teslim etmezler

38- Ben, atalarım İbrâhîm, İshâk, Yakûb'un izlediği düzen üzere oldum. Bizler hiçbir şeyi Allah'a ortak koşan olmayız. İşte bu bizim üzerimizdeki sıfatlar Allah'ındır. Fakat insanların çoğu, onlara verilen lütufların sahibini bilip teslim etmezler.

-39-

يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

Yâ sâhibeyis sicni e erbâbun muteferrikûne hayrun emillâhul vâhıdul kahhâr

yâ sâhibeyis sinci	: ey zindan arkadaşlarım,
e erbabun	: mı, yüce, ulu, kapının sahibi, yüce tutulan,
Muteferrikûne hayrun	: ayrı ayrı, ayrılmış, dağılmış, hayırlı
emi Allâh el vahıd	: yoksa, Allah, tek olan, teklini gösteren,
el kahhar	: her şey hâkim olan

39- Ey benim zindan arkadaşlarım! Ayrı ayrı yüce tuttuklarınız mı, yoksa her varlıkta tekliğini gösteren, her varlığa mutlak hâkim olan mı daha hayırlıdır?

-40-

مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِ إِلاَّ أَسْمَاء سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَآؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ أَمَرَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ

Mâ tabudûne min dûnihî illâ esmâen semmeytumûhâ entum ve âbâukum mâ enzelallâhu bihâ min sultân inil hukmu illâ lillâh emere ellâ tabudû illâ iyyâh zâliked dînul kayyimu ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

Mâ tabudune min duni hi	: değil, kulluk ettiğiniz, taptığınız, ondan başka
İlla esma esemmeytumû hâ	: ancak, yalnız, isimler, onu isimlendirdiniz
Entum ve âbâu-kum	: siz ve atalarınız,
mâ enzele Allâh	: sunmaz, indirmez, Allah
Biha min sultânin	: ona, o konuda, bir delil, apaçık delil, varlığın sahibi
in el hukmu	: hüküm ise, varoluştaki hükümler,
illa li Allah	: sadece, ancak, Allah
Emr	: iş, hüküm, işleyiş onundur,
ellâ taabudu	: kul olmamanız, dışında,
illa iyyahu	: ancak, vardır, yalnız, o
Zalike ed dînu	: işte bu, din, yaratılış yasaları,
el kayyimu	: diri olan, sürüp giden, dosdoğru olan,
Ve lakin eksere en nâsi	: lakin, fakat, insanların çoğu
lâ yalemûne	: bilemiyorlar

40- Sizin O'nu bırakıp, zanna dayalı kulluk ettiğiniz şeyler, atalarınız ve sizin çeşitli isimlerle isimlendirdiğiniz şeylerden başka bir şey değildir. Allah apaçık delillerin dışında bir şey sunmaz. Hükümler ancak Allah'ındır. Tüm varlıkta işleyen O'dur, kulluk yalnız O'nadır, yalnız O vardır. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-41-

يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِن رَّأْسِهِ قُضِيَ الأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ

Yâ sâhıbeyis sicni emmâ ehadukumâ fe yeskî rabbehu hamrâ ve emmel âharu fe yuslebu fe tekulut tayru min resih kudiyel emrullezî fîhi testeftiyân

ya sahıbeyi es sicni	: ey zindan arkadaşlarım
emmâ ehadu kuma	: ama, fakat, sizin ikinizden biri

fe yeski rabbe hu	: bundan sonra, sakilik yapacak, efendisine,
hamr	: içecek, şarap, içki
ve emmâ el âharu	: ama, fakat, diğeri,
fe yuslebu	: fakat, asılacak
fe tekulu el tayru	: sonra, yiyecek, beslenecek, kuşlar,
min res hi	: başından
Kudiye el emr	: istedi, tavsiye, haber vermek, emir, iş, hüküm
Ellezî fihi testeftiyani	: ki o, onun hakkında, onda, fetva, istenen açıklama

41- Ey zindan arkadaşlarım! Sizlerden biriniz bundan sonra efendisine içki sunmaya devam edecek. Fakat diğeri asılacak, sonra da başından kuşlar beslenecek. İşte sorduğunuz o işlerin haberi böyledir.

-42-

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ

Ve kâle lillezî zanne ennehu nâcin minhumazkurnî inde rabbike fe ensâhuş şeytânu zikre rabbihî fe lebise fîs sicni bida sinîn

ve kâle li ellezi zanne	: dedi, o kimse, sanmak, zannetmek,
enne hu	: onun olduğu
Nâcin min huma	: kurtulan kimse, onlardan, ikisinden,
uzkur ni	: beni an, hatırlat,
fe ensâhu	: fakat, unutmak, o,
el şeytan	: şeytani haller,
zikr rabb hi	: anmak, rab, efendi, o,
fe lebise fi el sinci	: böylece kaldı, zindan,
bida sinin	: birkaç yıl, bir zaman, sene,

42- Onlardan, kurtulacağını düşündüğü o kimseye: Efendinin yanında beni an, dedi. Fakat o efendisine ondan bahsetmeyi, şeytani hallerinden dolayı unuttu. Böylece o zindanda bir kaç yıl daha kaldı.

-43-

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ إِن كُنتُمْ لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ

Ve kâlel meliku innî erâ seba bakarâtin simânin yekuluhunne sebun icâfun ve seba sunbulâtin hudrin ve uhara yâbisât yâ eyyuhel meleu eftûnî fî ruyâye in kuntum lir ruyâ taburûn

ve kâle el melik	: dedi, melik, hükümdar,
inni era	: ben gördüm
Seba bakarâtin	: yedi, inekler, tapılan şey,
Simânin yekulu hunne	: semiz, besili, beslenme, yeme, onlar
Sebun icafun	: yedi, zayıf, cılız

ve seba sunbulatin hudrin	: yedi, başak, yeşil
ve uhara yabisatin	: diğerleri, ötekileri, kuru
yâ eyyuhâ el meleu	: ey önde gelenleri, ileri gelenler, din adamları
Eftun ni fî ruyâye	: açıklama, fetva, tâbir edin, rüyamı, rüyam hakkında
in kuntum	: eğer iseniz,
li el ruya taburun	: rüya için, tabir, yorumlama, ifade, anlatma, terim

43- Hükümdar: Ben yedi cılız ineğin yedi besili ineği yediğini ve yedi yeşil başak ve yedi kuru başak gördüm. Ey ileri gelenler! Eğer sizler rüya tabir edenlerdensiniz, benim rüyamı açıklayın, dedi.

-44-

قَالُواْ أَضْغَاثُ أَحْلاَمٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الأَحْلاَمِ بِعَالِمِينَ

Kâlû adgâsu ahlâm ve mâ nahnu bi tevîlil ahlâmi bi âlimîn

Kâlû adgasu ahlamin	: dediler, karışık, rüyalar
ve mâ nahnu	: değil, biz değiliz,
bi tevîli el ahlâmi	: rüyaların yorumunu, tevili, açıklaması,
bi alimin	: bilenler

44- Dediler ki: Bunlar karışık rüyalar, biz bu rüyaların yorumunu bilenlerden değiliz.

-45-

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَاْ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ

Ve kâlellezî necâ minhumâ veddekere bade ummetin ene unebbiukum bi tevîlihî fe ersilûn

ve kâle ellezi neca min huma	: dedi, o kimse, kurtulan, necat bulan, ikisinden, onlar
ve eddekere bade	: unutmuşken hatırladı, sonradan,
ummetin	: insan, ümmet, kimse
Ene unebbiu-kum	: ben, size haber veririm, bildirme,
bi tevil hi	: onun yorumu bilen, onun yorumunu yapabilen,
fe ersilu ni	: hemen, gönder, beni

45- Kurtulan o kimse, unutmuşken sonradan o insanı hatırladı ve dedi ki: Ben size onun yorumunu haber verebilirim, hemen beni gönderin.

-46-

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ
وَسَبْعِ سُنبُلاَتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَّعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ

Yûsufu eyyuhes sıddîku eftinâ fî sebı bakarâtin simânin yekuluhunne sebun icâfun ve sebı sunbulâtin hudrin ve uhare yâbisâtin leallî erciu ilen nâsi leallehum yalemûn

Yûsuf eyyeha el sıdık	: Yûsuf, ey doğru sözlülerden olan,
efti na	: açıkla, yorumla, biz
Fi sebı bakarâtin	: için, yedi, inekler

Simânin yekulu hunne	: semiz, besili, beslenme, yeme, onlar,
Sebun icafun	: yedi, zayıf, cılız
ve sebı sunbulatin hudrin	: yedi, başak, yeşil
ve uhare yabisatin	: diğerleri, kuru, kuru olanlar
Leal li erciu il el nas	: umarım ben, dönerim, insanlar
lealle-hum yalemun	: umulur ki, bilirler, anlarlar

46- Ey doğru sözlülerden olan Yûsuf! Yedi besili ineği yiyen yedi cılız ineği ve yedi yeşil başak ve bir de yedi kuru başağı, bize yorumla. Umarım ki ben insanlara döndüğümde anlatırım, umulur ki onlar bilirler.

-47-

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُّمْ فَذَرُوهُ فِي سُنبُلِهِ إِلاَّ قَلِيلاً مِّمَّا تَأْكُلُونَ

Kâle tezreûne seb'a sinîne deebâ fe mâ hasadtum fe zerûhu fî sunbulihî illâ kalîlen mimmâ tekulûn

Kâle tezreune	: dedi, ekin ekerseniz,
seba sinin	: yedi yıl, sene,
deebe	: sebaet ederek, azimli, devam ederek,
Fe mâ hasadtum	: sonra, hasat ettiğiniz, biçtiğiniz şeyleri
fe zerû-hu	: sonra, tepe, doruk, ekin, bırakın, onu
fî sunbuli-hi	: kendi başağında
İllâ kalilen mimma tekulun	: ancak, hariç, az, şeyler, beslenme, yeme

47- Yûsuf dedi ki: Yedi yıl sebat ederek ekip biçin, sonra da onu hasat ettiğinizde az bir kısmıyla beslenin, sonra da geri kalanını başağında bırakın.

-48-

ثُمَّ يَأْتِي مِن بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلاَّ قَلِيلاً مِّمَّا تُحْصِنُونَ

Summe yetî min badi zâlike sebun şidâdun yekulne mâ kaddemtum lehunne illâ kalîlen mimmâ tuhsinûn

Summe yeti min badi	: sonra, bir süre sonra, gelir, gelecek, daha sonra
Zâlike sebun şidad	: bu, yedi, şiddetli, daha fazla, zorlu kurak yıllar,
yekulne	: beslenme, yiyecek
mâ kaddemtum lehunne	: sakladığınız, hazırladığınız, onlardan
İlla kalîlen	: ancak, başka, az miktar,
mimma tuhsinun	: şeyler, sakladğınız,

48- Daha sonra yedi yıl zorlu kurak yıllar geldiğinde, hazır tuttuğunuz sakladığınız şeylerden ancak az miktar beslenirsiniz.

-49-

ثُمَّ يَأْتِي مِن بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ

Summe yetî min badi zâlike âmun fîhi yugâsun nâsu ve fîhi yasırûn

Summe yeti min badi	: sonra, gelecek, uzak, ondan sonra
Zâlike amun	: bu, yıl,
fî-hi yugasu el nas	: onda, dönem, içinde, yardım, verimli, insanlar
ve fî-hi yasırun	: onda, yaş, verim

49- Bu yıllardan sonra da, insanlar için verimli yararlı yıllar gelir.

-50-

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللاَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ

Ve kâlel melikutûnî bihî fe lemmâ câehur resûlu kâlerci ilâ rabbike feselhu mâ bâlun nisvetillâtî kattane eydiyehunn inne rabbî bi keydihinne alîm

ve kale el melikutu nî bihi	: dedi, hükümdar, bana getirin, onu
Fe lemma câe-hu	: böylece, geldiğinde, o,
el resûlu	: hakikati aktaran, irsal eden, açığa çıkaran,
kale irci ila rabbi ke	: dedi, dön, efendi, rab,
fe esel hu	: böylece, o zaman ona sor
Ma bâlu en nisveti	: nedir, ne, değil, durumu, o kadınların durumu, hali
ellâtî katane	: o kimse, kesenler,
eydiye hunne	: ellerini, onlar
İnne rabbi bi	: muhakkak, rabbim, beni vücudlandıran,
keydihinne	: hile, çare, tuzak, karanlık, onlar
alimun	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,

50- Hükümdar: Onu bana getirin, dedi. Böylece o hakikati aktaran Yûsuf'a geldiğinde, Yûsuf ona dedi ki: Efendine dön, o ellerini kesen kadınların durumları neymiş diye sor. Muhakkak ki beni vücudlandıran, o hilelerde olanları da vücudlandırandır, ilmin sahibidir.

-51-

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَةُ الْعَزِيزِ الآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَاْ رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ

Kâle mâ hatbukunne iz râvedtunne yûsufe an nefsih kulne hâşe lillâhi mâ alimnâ aleyhi min sû kâletimreetul azîzil âne hashasal hakku ene râvedtuhu an nefsihî ve innehu le mines sâdikîn

Kâle ma hatbukunne	: dedi, ne, değil, şey, konuşma, hitap, onların
iz râvedtunne Yûsuf	: elde etmeye çalıştığınız zaman, yararlanma, Yûsuf
Kulne haşe li Allah	: dediler, hayır, olmaz, değil, Allah
mâ alimna aleyhi nin suin	: biz bilmedik, onda, bir kötülük
kâlet imreetu el azizi	: dedi, hanımı, aziz, vezir,
Elane hashasa	: şimdi, duyarlı, gizlenen, ortaya çıktı,
el hakku	: hakikat, doğrular
Ene râvedtu-hu	: ben onu elde etmeye çalıştım,
an nefs hi	: ondan, onun nefsinden, kendinden,
Ve inne hu	: muhakkak o,
le min el sadikin	: elbette doğru söyleyenlerden,

51- Dedi ki: Yûsuf'u elde etmek istediğinizde aranızda ne konuşuyordunuz. Dediler ki: Allah için hayır, biz ondan bir kötülük görmedik. Vezirin hanımı dedi ki: İşte şimdi gizlenen hakikatler ortaya çıktı, onu elde etmeye çalışan benim ve muhakkak ki o elbette doğru söyleyenlerdendir.

-52-

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ

Zâlike li yaleme ennî lem ehunhu bil gaybi ve ennallâhe lâ yehdî keydel hâinîn

Zâlike li yaleme	: bu, bilmesi için
Enni lem ehun hu	: ben, ona ihanet etmedim,
bi el gayb	: bilinmeyen, görünmeyen, bilmediği şey,
ve enne Allâh	: muhakkak, elbette, Allah
lâ yehdî	: yok, yol bulmaz, hidayete ulaşmaz,
keyde el hainin	: hile, tuzak, karanlık emelde olan, hainler,

52- İşte bu onun bilmediği şeydi, benim ona hainlik yapmadığımı bilmesi içindir. Muhakkak ki karanlık emeller içinde olanlar, hainler Allah'a yol bulamazlar.

-53-

وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّيَ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve mâ uberriu nefsî innen nefse le emmâretun bis sûı illâ mâ rahime rabbî inne rabbî gafûrun rahîm

ve mâ uberriu nefsi	: değil, şey, ne, temize çıkarmak, nefsi, kendisi, kişi,
inne en nefs	: doğrusu, nefs, kişi, kendisi,
le emmaret	: elbette, emmare, zorlama, kendi isteginin zorbalığı
bi el sui	: kötülük, fenalık, bir kötülük içinde olmak,
İlla ma rahime rabbi	: ancak, hariç, ne, değil, şey, merhamet, rabbim
İnne rabbi gafur	: muhakkak, rabbim, mağfiret eden,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

53- Ben kendimi temize çıkaramam. Doğrusu bir kişi, elbette kendi isteklerinin zorbalığında olduğunda bir kötülük içinde olur. Ancak Rabbinin merhametini anlayanlar başka. Muhakkak ki Rabbim mağfiret edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-54-

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مِكِينٌ أَمِينٌ

Ve kâlel melikutûnî bihî estahlishu li nefsî fe lemmâ kellemehu kâle innekel yevme ledeynâ mekînun emîn

ve kâle el melik	: dedi, hükümdar, melik,
etuni bihi	: bana getirin, onu
estahlis-hu	: onu seçtim, has kıldım,
li nefsi	: kendim için
fe lemmâ kelleme hu	: olduğu zaman, konuşma, konuştuğunda, o
Kale inneke el yevme	: muhakkak ki sen, bugün, zaman, an, vakit,
ledey-nâ	: yanımızda, katımızda, biza ait,
mekin eminun	: güçlü, yüksek mevki sahibi, güvenilir, emin

54- Hükümdar: Onu bana getirin, onu kendim için seçtim, dedi. Böylece onunla konuştuğunda dedi ki: Muhakkak ki sen bugün bizim yanımızda yüksek bir mevkidesin, güvenilir bir kimsesin.

-55-

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَآئِنِ الأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ

Kâlecalnî alâ hazâinil ard innî hafîzun alîm

kale ical-ni	: dedi, yap, kıl, eyle,
ala hazain el ard	: hazineler, değerler, bu yer, ülke, toprak,
İnni hafizun alim	: ben, koruyan, muhafaza eden, bilen, ilmin sahibi

55- Yûsuf dedi ki: Beni ülkenin hazinelerinden sorumlu kıl, ben onları muhafaza etmeyi bilirim.

-56-

وَكَذَلِكَ مَكَّنِّا لِيُوسُفَ فِي الأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاء نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَن نَّشَاء وَلاَ نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

Ve kezâlike mekkennâ li yûsufe fîl ard yetebevveu minhâ haysu yeşâ nusîbu bi rahmetinâ men neşâu ve lâ nudîu ecrel muhsinîn

ve kezâlike mekken na li Yûsuf	: böylece, mevki, makam, biz, Yûsuf
fî el ardı	: yeryüzünde,
yetebevveu minha	: üstlenmek, yerleşmek, bulmak, orada,
Haysu yeşau	: nerede, yer, yerde, ister, isteyen,
nusibu	: isabet, hisse, pay, nasip
bi rahmeti-nâ	: rahmetimizi,
men neşau	: kim, biz, ister, arzu,
Ve la nudiu ecre	: yok, israf, zayi, karşılık, ücret,
el muhsinin	: iyi kimseler, tüm özüyle bağlı olan

56- İşte böylece Yûsuf, bize teslimiyet içinde bir makama yerleşti. Yeryüzünde elde etmek istediği hakikatleri buldu. Kim isterse bizim rahmetimizi anlar ve tüm özüyle bağlananların karşılıkları zayi olmaz.

-57-

وَلَأَجْرُ الآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ آمَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ

Ve le ecrul âhıreti hayrun lillezîne âmenû ve kânû yettekûn

ve le ecrul âhıreti	: elbette, karşılık, ecir, sonunda,
hayrun	: hayırlı olan, iyi olan, faydalı,
li ellezîne amenu	: o kimseler için, iman edenler, inananlar

ve kânû yettekune : oldu, takva sahibi, fenalardan sakınan ortak koşmayan

57- İman edenler için ve fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar için, elbette sonunda daha hayırlı karşılıklar vardır.

-58-

وَجَاء إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ

Ve câe ihvetu yûsufe fe dehalû aleyhi fe arefehum ve hum lehu munkirûn

ve câe : gelmek, geldiler
ihvetu Yûsuf : kardeşler, Yûsuf
fe dehalû aleyhi : böylece girdiler, dahil oldular, onun yanına
fe arefe-hum : hemen, onları tanıdı, onlara arif oldu,
ve hum lehu munkirrun : onlar, onu, tanıyamayan

58- Yûsuf'un kardeşleri geldiler, sonra da onun yanına girdiler. Böylece Yûsuf onları hemen tanıdı, fakat onlar Yûsuf'u tanıyamadılar.

-59-

وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِأَخٍ لَّكُم مِّنْ أَبِيكُمْ أَلاَ تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَاْ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ

Ve lemmâ cehhezehum bi cehâzihim kâletûnî bi ahin lekum min ebîkum e lâ terevne ennî ûfîl keyle ve ene hayrul munzilîn

ve lemmâ cehheze hum : olduğu zaman, hazırlama, onlar
bi cehâzi-him : zahire yüklerini
Kâle tûnî bi ahin : bana getirin dedi, kardeş
Lekum min ebî-kum : sizin, babanız
Ela terevne : görmez misiniz?
enni ufi el keyl : ben, tam yapmak, ölçme
ve ene hayru el munzilin : ben, hayırlı, iyi, ağırlayan, ikram eden, evler

59- Onların yüklerini hazırlayınca dedi ki: Sizin aynı babadan olan kardeşinizi bana getirin. Görüyorsunuz ki ben ölçüyü tam tutmaktayım ve ben iyi bir şekilde ağırlamaktayım.

-60-

فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلاَ كَيْلَ لَكُمْ عِندِي وَلاَ تَقْرَبُونِ

Fe in lem tetûnî bihî fe lâ keyle lekum indî ve lâ takrebûn

Fe in lem tetuni bihi : artık, eğer, bana getirmezseniz onu
fe lâ keyle : o zaman, yok, ölçülen şey, verilecek şey,
lekum indi : size, benden, yanımda
ve lâ takrebû-ni : bana yaklaşmayın, bana yakın olmayın,

60- Eğer bana onu getirmezseniz, o zaman benden size verilecek bir şey yoktur ve bana yaklaşmayın.

-61-

قَالُواْ سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ

Kâlû senurâvidu anhu ebâhu ve innâ le fâilûn

Kâlû se nuravidu anhu	: dediler, razı, isteyeceğiz, onu
eba hu	: baba, ata, o
ve in-nâ le failun	: muhakkak ki biz, elbette, yapanlar, işleyenler

61- Dediler ki: Biz onu getirmek için onun babasını razı etmeye çalışacağız ve bunu elbette yapacağız.

-62-

وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُواْ بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انقَلَبُواْ إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve kâle li fityânihicalû bidâatehum fî rihâlihim leallehum yarifûnehâ izenkalebû ilâ ehlihim leallehum yerciûn

ve kâle li fityani hi	: dedi, yardımcılarına, adamlarına,
Icalu	: yapın, edin, koyun, gelin,
bidâate-hum	: malları, erzak bedelleri, kayıp, unutma, onlar
fî rihâli-him	: onların yüklerinin içine, heybelerine, palan,
Lealle hum yarifûne-hâ	: umulur ki, onlar, onu tanırlar, onu farkederler
izâ inkalebû	: geri döndükleri zaman,
ila ehli him	: ailelerine,
lealle-hum yercıun	: umulur ki, onlar, aslına dönerler, dönerler

62- Yûsuf yardımcılarına dedi ki: Onların heybelerinin içine, onların unuttuklarını sanmaları için mal bedellerini koyun, umulur ki onlar ailelerine vardıkları zaman onu fark ederler, umulur ki onlar geri dönerler.

-63-

فَلَمَّا رَجِعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُواْ يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

Fe lemmâ receû ilâ ebîhim kâlû yâ ebânâ munia minnel keylu fe ersil meanâ ehânâ nektel ve innâ lehu le hâfizûn

fe lemmâ receu	: böylece, döndüklerinde, vardıklarında,
ila ebihim	: baba, ata, onlar
Kalu yâ eba na munia	: dediler, ey babamız, men etme, engellenme,
min-nâ el keylu	: bizden, ölçek
fe ersil mea na	: artık gönder, bizimle beraber,
eha na	: kardeşimiz,
nektel	: erzak, mal, ihtiyaçlarımız,
ve innâ lehu le hafizun	: muhakkak biz, onu, koruma, muhafaza etme

63- Böylece onlar babalarına döndükleri zaman dediler ki: Ey babamız! Bize belli bir ölçüyle verilen mal yasaklandı. Artık sen kardeşimizi bizimle gönder ki biz de ihtiyacımızı alabilelim ve biz elbette onu koruruz.

-64-

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلاَّ كَمَا أَمِنتُكُمْ عَلَى أَخِيهِ مِن قَبْلُ فَاللّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Kâle hel âmenukum aleyhi illâ kemâ emintukum alâ ahîhi min kabl fallâhu hayrun hâfizâ ve huve erhamur râhimîn

Kâle hel amenu kum aleyhi	: dedi, nasıl, inanma, size, onun için, onun hakkında
İlla kema emintu-kum	: ancak, gibi, sizden emin olmuştum, güvenmiştim,
alâ ahî-hi min kablu	: onun kardeşine, kardeşi için, daha önce
fe Allâh hayrun	: böylece, fakat, Allah, hayırlı, iyi olan
hafizen	: koruyan, muhafaza eden,
Ve huve erham	: o, rahmet, merhamet,
el rahimin	: özünden var eden

64- Dedi ki: Onun için size nasıl inanabilirim. Daha önce de kardeşiniz hakkında size güvenmiştim. Fakat Allah hayırlı bir şekilde muhafaza edendir, bütün her şeyi merhametiyle kuşatan, tüm varlığı özünden vareden O'dur.

-65-

وَلَمَّا فَتَحُواْ مَتَاعَهُمْ وَجَدُواْ بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُواْ يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ

Ve lemmâ fetehû metâahum vecedû bidâatehum ruddet ileyhim kâlû yâ ebânâ mâ nebgî hâzihî bidâatunâ ruddet ileynâ ve nemîru ehlenâ ve nahfazu ehânâ ve nezdâdu keyle beîr zâlike keylun yesîr

ve lemmâ fetehu	: olduğu zaman, açma, açtılar,
metaa hum	: mallar, değerler, eşya, onlar
Vecedû bidate hum	: buldular, sermaye, bedel, mal almak için bedel
Ruddet ileyhim	: iade edildi, geri verildi, onlara
Kalu yâ eba na	: dedikle, ey babamız,
ma nebgi	: istemeyiz, ne isteriz
Hazihi bidaatu nâ	: bu, bizim sermayemiz

ruddet ileyna	: iade, reddetme, bize
ve nemîru ehle na	: erzak, yiyecek getiririz, ailemiz
ve nahfazu eha na	: koruruz, muhafaza ederiz, kardeşimiz
ve nezdâdu keyle beirin	: arttırırız, bir ölçek mal, bir yük mal
Zâlike keylun yesirun	: işte bu, bir ölçek mal, kolay, az olan, yürüyüş

65- Onlar mallarını açtıkları zaman, mal almak için götürdükleri bedellerinin onlara iade edildiğini gördüler. Dediler ki: Ey babamız! Daha ne isteriz, bu bizim bedellerimiz bize iade edilmiş. Biz ailemize onunla erzak getiririz ve kardeşimizi de koruruz ve daha fazla mal alırız, işte bu bize kolaydır.

-66-

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ اللّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلاَّ أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

Kâle len ursilehu meakum hattâ tu'tûni mevsikan minallâhi le tetunnenî bihî illâ en yuhâta bikum fe lemmâ âtevhu mevsikahum kâlallâhu alâ mâ nekûlu vekîl

Kâle len ursile hu	: dedi, onu göndermem,
mea kum	: sizinle beraber, birlikte,
Hattâ tutu ni mevsikan	: hatta, vermek, bana, sağlam söz, misak, yemin
min Allâh	: Allah
le tetunne-nî bihi	: elbette, bana getireceksiniz, onu
İlla en yuhata bikum	: ancak, başka, kuşatılmak, ihata edilmek, sizinle
fe lemmâ atev hu	: böylece, olduğu zaman, ona verdiler,
mevsikahum	: söz, onlar
Kâle Allah ala ma nekul	: dedi, Allah, söylediğiniz şeyler için,
vekil	: vekil, bakan, yetkili,

66- Dedi ki: Bana onu geri getirmek için, Allah adına söz vermediğiniz müddetçe, onu sizinle göndermem, ancak sizlerin etrafınızın kuşatılması başka. Böylece onlar kesin bir söz verdiklerinde, dedi ki: Allah söylediğiniz şeyler için vekil olandır.

-67-

وَقَالَ يَا بَنِيَّ لاَ تَدْخُلُواْ مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُواْ مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنكُم مِّنَ اللّهِ مِن شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

Ve kâle yâ beniyye lâ tedhulû min bâbin vâhidin vedhulû min ebvâbin muteferrikah ve mâ ugnî ankum minallâhi min şey inil hukmu illâ lillâhi aleyhi tevekkeltu ve aleyhi fel yetevekkelil mutevekkilûn

ve kâle ya beniyye	: dedi, ey evlatlarım, oğullarım
lâ tedhulû	: girmeyiniz,
min babin vahid	: kapı, tek, bir
ve udhulû min ebvabin	: giriniz, kapılar,
muteferrikatin	: ayrı ayrı
ve mâ ugnî ankum	: değil, şey, ne, gani olan, fayda veren, size

min Allâh min şeyin	: Allah'tan, bir şey
in el hukmu illa li Allah	: hüküm ise, sadece, ancak, Allah
Aleyhi tevekkeltu	: ona, teslim oldum, tevekkül ettim
Ve aleyhi fe li yetevekkeli	: ona, artık tevekkül etsinler, teslim olmak,
el mutevekkilûne	: tevekkül edenler, teslim olan

67- Ve dedi ki: Ey evlatlarım! Hepiniz bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Size hiçbir şeyde Allah'tan başkası yardımcı olamaz ve hüküm ancak Allah'ındır. Ben ona teslim oldum ve teslim olacaklar artık ona teslim olsunlar.

-68-

وَلَمَّا دَخَلُواْ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُم مِّنَ اللّهِ مِن شَيْءٍ إِلاَّ حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve lemmâ dehalû min haysu emerehum ebûhum mâ kâne yugnî anhum minallâhi min şeyin illâ hâceten fî nefsi yakûbe kadâhâ ve innehu le zû ilmin limâ allemnâhu ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

ve lemmâ dehalu min haysu	: olduğu zaman, girdiler, dahil olma, yerden, o yer
emere-hum	: istedi, yaptı, emretti, onlar,
ebu hum	: babaları
mâ kâne yugni anhum	: olmadı, gani olma, fayda, yarar, onlardan
min Allâh min şeyin	: Allah'tan, bir şey,
İllâ haceten	: ancak, başka, hacet, itiyaç, gerek
fî nefsi yakub	: nefsinde, kendinde, Yakup,
kada ha	: istedi, takdir, yerine gelme, hükümler, işleyiş,
ve inne-hu	: muhakkak o,
le zu alim	: elbette, sahip, zat, ilmin sahibi, alim, bilen,
Lima allem nâ-hu	: sebebiyle, için, öğrettik, o
Ve lakin ekser el nâs	: lakin, fakat, insanların çoğu,
la yalemun	: bilemiyorlar, hakikatleri bilemiyorlar,

68- Onlar babalarının istediği gibi o yere girdiler. Onlara, herhangi bir şeydeki ihtiyaçlarında Allah'tan başka yardım edecek yoktur. Yakub kendindeki ve varlıktaki işleyişi bilenlerdendi ve muhakkak ki o, tüm varlıktan öğretenin Biz olduğunu, elbette tüm varlıktaki ilmin sahibinin Biz olduğunu bilenlerdendi. Fakat insanların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-69-

وَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَى يُوسُفَ آوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَاْ أَخُوكَ فَلاَ تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Ve lemmâ dehalû alâ yûsufe âvâ ileyhi ehâhu, kâle innî ene ehûke fe lâ tebteis bimâ kânû yamelûn

ve lemmâ dehalu ala Yûsuf	: geldiklerinde, girdiklerinde, Yûsuf'un yanına
Âvâ ileyhi eha hu	: yanına aldı, barındırdı, onu, kardeşini
Kâle inni ene ehu ke	: dedi, muhakkak, doğrusu, ben, kardeş, senin

Fe lâ tebteis	: artık, bundan sonra, üzülme, umutsuzluğa kapılma
bimâ kanu yamelun	: dolayısıyla, sebebiyle, oldu, yaptıkları

69- Yûsuf'un yanına geldiklerinde, o kardeşini yanına aldı. Dedi ki: Doğrusu ben senin kardeşinim. Bundan sonra onların yaptıkları şeylere üzülme.

-70-

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ

Fe lemmâ cehhezehum bi cehâzihim ceales sikâyete fî rahli ahîhi, summe ezzene muezzinun eyyetuhel îru innekum le sârikûn

fe lemmâ cehheze hum	: artık, böylece, olduğu zaman, hazırladı, onlar
bi cehâzi-him	: onların yüklerini, alet edavat,
Ceale	: kıldı, yaptı, koydu,
el sikayete fi rahli	: su kabı, yükün içine
Summe ezan muezzinun	: sonra, seslendi, duyma, ilan, seslenen kişi, müezzin
Eyyetu ha el iru	: ey, kafile
İnne kum	: muhakkak ki siz,
le sarikun	: elbette, hırsızlar, değerleri kendine mal eden,

70- Böylece, onlar için hazırlanan yüklerinin içine bir su kabı koydurdu. Sonra bir seslenen kişi ile onlara seslendi: Ey kafile! Elbette sizler hırsızlık yapmışsınız.

-71-

قَالُواْ وَأَقْبَلُواْ عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ

Kâlû ve akbelû aleyhim mâzâ tefkidûn

Kâlû ve akbelu aleyhim	: dediler, döndüler, kabul, uymak, onlar
Maza tefkidûne	: ne, nedir, aradığınız, kayıp ettiğiniz

71- Onlara doğru dönerek dediler ki: Aradığınız şey nedir?

-72-

قَالُواْ نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاء بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَاْ بِهِ زَعِيمٌ

Kâlû nefkıdu suvâalmeliki ve li men câe bihî hımlu beîrin ve ene bihî zaîm

Kâlû nefkıdu	: dediler, kaybetmek,
suvaa el melik	: su kabı, melik, hükümdar
ve li men câe	: kim, getirme,
bihi hımlu beir	: onu, yük, taşınan yük
ve ene bihi zaimun	: ben, ona, kefil, şef, prenses

72- Dediler ki: Hükümdarın su kabı kayıp. Onu getiren kimse için bir yük mal verilecek ve ben de ona kefilim.

-73-

قَالُواْ تَاللّهِ لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ

Kâlû tallâhi lekad alimtum mâ cinâ li nufside fil ardı ve mâ kunnâ sârikîn

Kâlû tallahi	: dediler, Allah, gerçek, hakikat,
lekad alimtum	: andolsun, biliyorsunuz
mâ cinâ li nufsidu	: biz gelmedik, bozgunculuk için, ikilik, fesat,
fi el ard	: nu yer, yeryüzü,
ve mâ kunnâ sarikin	: değiliz, olmadık, hırsız, değerleri kendine mal eden

73- Dediler ki: Allah'a andolsun ki biz bu yerlere bozgunculuk için gelmedik ve bizler hırsız da değiliz.

-74-

قَالُواْ فَمَا جَزَآؤُهُ إِن كُنتُمْ كَاذِبِينَ

Kâlû fe mâ cezâuhû in kuntum kâzibîn

Kâlû fe ma cezau hu	: dediler, öyleyse, onun cezası nedir, karşılığı,
in kuntum kâzibîne	: eğer, yalan söylüyorsanız

74- Dediler ki: Eğer yalan söylüyorsanız onun cezası nedir?

-75-

قَالُواْ جَزَآؤُهُ مَن وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

Kâlû cezâuhu men vucide fî rahlihî fe huve cezâuh kezâlike neczîz zâlimîn

Kâlû cezau hu	: dediler, onun cezası, karşılığı,
men vucide	: kimde bulunursa
fî rahlihi	: onun yükünde, yükü içinde
fe huve cezau hu	: öyleyse, o zaman, cezası, karşılığı, o dur
Kezalike neczî el zalimine	: işte böyle, karşılık, ceza, zalimler

75- Dediler ki: Onun cezası; kimin yükünün içinde bulunursa, artık o ona karşılık olur. İşte zalimlerin karşılığı budur.

-76-

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاء أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِن وِعَاء أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلاَّ أَن يَشَاء اللّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّن نَّشَاء وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ

Fe bedee bi evıyetihim kable viâi ahîhi, summestahrecehâ min viâi ahîh kezâlike kidnâ li yûsuf mâ kâne li yehuze ehâhu fî dînil meliki illâ en yeşâallâh nerfeu derecâtin men neşâ ve fevka kulli zî ilmin alîm

Fe bedee bi eviyeti him	: böylece, başladı, arama, heybeleri, torbaları, onlar
Kabl viai ahi hi	: önce, heybe, torba, kap, kardeşinin
Summe estahrecehâ	: sonra onu çıkardı
min viâi ahî-hi	: kardeşinin heybesinden
Kezâlike keyd li Yûsuf	: işte böylece, düzen, çalışma, hile, çare, Yûsuf için
mâ kâne li yehuze	: olmadı, olmazdı, tutması, alıkoyması,
eha hu	: kardeşi,
fî dini el meliki	: din, kural, kanun, yasa, melik, hükümdar,
İlla en yeşâu Allâh	: ancak, başka, isteme, Allah
Nerfau derecatin	: yücelik, yükselme, derece, makam,
men neşau	: kim, kimse, isterse,
ve fevka kulli	: üstünde, her, hepsi,
zi alim	: sahip, zat, ilmin sahibi, bilgi sahibi,
alimun	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,

76- Böylece kardeşinin heybesinden önce, onların heybelerini aramaya başladı. Sonra onu kardeşinin heybesinden çıkardı. İşte böylece hükümdarın yasaları olmasa o kardeşini tutamazdı, bu durum Yûsuf için çare oldu. O ancak Allah'ı anlamayı isteyenlerdendi. Kim isterse O'nu anlamak makam makam yükseltilir. Ve her bilgi sahibinin üstünde ilmin sahibi vardır.

-77-

قَالُواْ إِن يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُ مِن قَبْلُ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا وَاللّهُ أَعْلَمْ بِمَا تَصِفُونَ

Kâlû in yesrık fe kad sereka ehun lehu min kabl fe eserreha yûsufu fî nefsihî ve lem yubdihâ lehum kâle entum şerrun mekânâ vallâhu alemu bimâ tesifûn

Kâlû in yesrık	: dediler, eğer, çalmışsa
fe kad sereka	: olmuştu, çaldı, kendine mal etti,
ehun lehu	: kardeşi, onun
min kablu	: önceden, daha önce,
Fe eser ha Yûsuf	: onu, gizledi, Yûsuf,

fî nefs hî	: nefsinde, kendi içinde
ve lem yubdi-hâ lehum	: onu açıklamadı, onlara
Kâle entum şerr	: dedi, siz, kötülük, şerr,
mekanen	: dedi, siz, kötü, konum, yer, bulunulan yer
ve Allâh alim	: Allah, ilmin sahibi,
bima tesifun	: tarif edilen, anlatılan şeylerdeki

77- Dediler ki: Eğer o çalmışsa, daha önce onun kardeşi de çalmıştı. Böylece Yûsuf onu kendi içinde gizledi ve onlara bir açıklama yapmadı. Dedi ki: Sizler bulunduğunuz yerlerde kötülükler içindesiniz ve Allah tüm anlatılan şeylerdeki ilmin sahibidir.

-78-

قَالُواْ يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

Kâlû yâ eyyuhel azîzu inne lehû eben şeyhan kebîren fe huz ehadenâ mekânehu innâ nerâke minel muhsinîn

Kâlû ya yeyuha el aziz	: dediler, ey aziz, ey vezir,
İnne lehu eben	: gerçekten, onun, baba,
şeyhan kebir	: ihtiyar, büyük, yaşlı
Fe huz ehade na	: bundan dolayı, tut, al, bizden birini,
mekane hu	: onun yerine,
İnna nerake min	: muhakkak, biz seni görüyoruz,
min el muhsinin	: iyi olanlardan, iyi kimse, ihsan sahibi, iyilik eden

78- Dediler ki: Ey vezir! Gerçekten onun yaşlı bir babası var, bundan dolayı onun yerine bizlerden birini al. Biz senin iyi kimselerden olduğunu görüyoruz.

-79-

قَالَ مَعَاذَ اللّهِ أَن نَّأْخُذَ إِلاَّ مَن وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِندَهُ إِنَّآ إِذًا لَّظَالِمُونَ

Kâle maâzâllâhi en nehuze illâ men vecednâ metâanâ indehû innâ izen le zâlimûn

Kâle maaza Allah	: dedi, sığınma, olmaz, Allah,
en nehuz	: tutmak, alıkoymak
İlla men vecednâ	: den başka, kim, kimse, bulduğumuz
metâa-nâ inde hu	: eşyamız, malımız, onun yanında
innâ izen le zalimun	: biz, o zaman oluruz, elbette, zalimler

79- Yûsuf dedi ki: Eşyamızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını alıkoymaktan Allah'a sığınırız, o zaman biz elbette zalimlerden oluruz.

-80-

فَلَمَّا اسْتَيْأَسُواْ مِنْهُ خَلَصُواْ نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُواْ أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُم مَّوْثِقًا مِّنَ اللّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الأَرْضَ حَتَّىَ يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

Fe lemmesteyesû minhu halesû neciyyâ kâle kebîruhum e lem talemû enne ebâkum kad ehaze aleykum mevsikan minallâhi ve min kablu mâ ferrattum fî yûsuf fe len ebrahal arda hattâ yezene lî ebî ev yahkumallâhu lî ve huve hayrul hâkimîn

fe lemmestey esû minhu	: böylece, umutlarını kestikleri zaman, ondan
halesu neciyyan	: ayrılma, bir kenara çekilme, gizli konuşma, fısıldaşma
Kale kebîru-hum	: dedi, onların büyüğü
e lem talemû	: biliyorsunuz ki,
enne ebakum	: olduğu, babanız
Kad ehaze	: olmuştu, aldı,
aleykum mevsik	: sizlerden, misak, söz,
min Allâh	: Allah'tan
ve min kablu	: önceden, daha önceden
mâ ferrattum fi Yûsuf	: yaptığınız kusur, sorumsuzluk, Yûsuf için
Fe len ebraha el arda	: artık, bundan sonra, asla ayrılmam, bu yer, toprak
Hattâ yezene li ebi	: hatta, izin veren, babam
Ev yahkumu Allah li	: ya da, hüküm veren, Allah, için, benim için
Ve huve hayru el hakimine	: o, hayırlı, iyi, hüküm veren

80- Böylece ondan ümitlerini kesince, bir kenara çekildiler ve gizlice konuştular. Onlardan büyükleri dedi ki: Biliyorsunuz ki babamız bizden Allah adına söz aldı ve daha önce de Yûsuf için sorumsuzluk ettik. Bundan sonra ben bu yerden asla ayrılmayacağım, hatta babam izin verinceye kadar ya da Allah benim için bir hüküm verinceye kadar ve o hüküm verenlerin en hayırlısıdır.

-81-

ارْجِعُواْ إِلَى أَبِيكُمْ فَقُولُواْ يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلاَّ بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ

Irciû ilâ ebîkum fe kûlû yâ ebânâ innebneke serak ve mâ şehidnâ illâ bimâ alimnâ ve mâ kunnâ lil gaybi hâfizîn

Irciu ila ebi kum	: dönün, babanıza
fe kûlû ya eba na	: böylece deyin, söyleyin, ey babamız
inne ibneke	: muhakkak senin oğlun,
seraka	: kendine mal etti, hırsızlık yaptı
ve mâ şehid-nâ	: biz şahit olmadık, görmedik, tanık
İllâ bima alimna	: başka, ancak, şeyi, bildik,

ve mâ kunnâ li el gayb	: değildik, değiliz, görünmeyen, bilinmeyen,
hafızın	: koruyan, saklayan, koruma, savunma,

81- Babanıza dönün, sonra da deyin ki: Ey babamız! Senin oğlun hırsızlık etti ve biz bildiğimizden başkasına tanık olamayız ve bilemediğimiz şeyleri de savunacak değiliz.

-82-

وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

Veselil karyetelletî kunnâ fîhâ vel îrelletî akbelnâ fîhâ ve innâ le sâdikûn

Ve eselil karyete elleti	: sor, sual et, şehir, köy, ki o
Kunnâ fiha	: bizimle, oradan, oradan gelen
ve el ire elleti	: kafile, yük taşıyan kafile,
akbelnâ fiha	: döndük, aralarından, bizimle dönen, oradan
ve innâ le sadikun	: biz, elbette, doğru söyleyen, sadık

82- Bizimle oradan gelen şehir halkına ve oradan bizimle dönen yük taşıyan kafilelere sor ve elbette biz doğru söyleyenlerdeniz.

-83-

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Kâle bel sevvelet lekum enfusukum emrâ fe sabrun cemîl asallâhu en yetiyenî bihim cemîâ innehu huvel alîmul hakîm

Kâle bel	: dedki, hayır, bilakis,
sevvelet lekum	: hayır, güzel gösterdi, özendirdi, sürükledi, siz
enfusu-kum	: nefsiniz, kendiniz, beden,
emren	: iş, bu durum, hüküm,
Fe sabrun cemil	: artık, bundan sonra, sabır, güzel
asâ Allâh en yetiye ni	: umulur ki Allah, bana getirir
bi-him cemian	: onları, hepsi, topluca
İnnehu huve el alim	: muhakkak o, ilmin sahibi,
el hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm hükmet sahibi

83- Dedi ki: Hayır, kendinizin hükümleri sizi böyle bir şeye sürükledi. Bundan sonra bana güzelce sabretmek düşer. Umulur ki Allah onların hepsini bana getirir. Muhakkak ki O'dur ilmin sahibi, tüm varlığa hâkim olan.

-84-

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَى عَلَى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ

Ve tevellâ anhum ve kâle yâ esefâ alâ yûsufe vebyaddat aynâhu minel huzni fe huve kezîm

ve tevellâ anhum	: yüz çevirdi, onlardan
Ve kale yâ esefâ alâ yûsuf	: dedi, ey, ah, üzüntü, Yûsuf
ve ebyaddat ayna hu	: beyaz oldu, ağardı, karatarkt, gözleri, o
min el huzni	: hüzünden
fe huve kezimun	: böylece o, artık o, üzüntüsünü içine gömen

84- Ve onlardan yüz çevirdi ve ah Yûsuf'um ah, diyerek, üzüntüler içinde kaldı ve ona olan hüznünden gözlerine ak düştü ve böylece o üzüntüsünü içine attı.

-85-

قَالُواْ تَاللهِ تَفْتَأُ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ

Kâlû tallâhi tefteu tezkuru yûsufe hattâ tekûne haradan ev tekûne minel hâlikîn

Kâlû tallahi	: dediler, Allah'a andolsun,
tefteu	: hâlâ devam ediyorsun
Tezkuru Yûsuf	: zikrediyorsun, anıyorsun, Yûsuf
Hattâ tekunu haradan	: hatta, oluncaya kadar, olursun, eriyip gitme,
Ev tekune min el halikîne	: ya da, olacaksın, helak olan, yok, olan, ölüp giden

85- Dediler ki: Allah'a andolsun ki hâlâ Yûsuf'u anmaya devam edip duruyorsun, hatta eriyip gideceksin ya da ölüp gidenlerden olacaksın.

-86-

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Kâle innemâ eşkû bessî ve huznî ilallâhi ve alemu inallâhi mâ lâ talemûn

Kâle innema eşku	: dedi, sadece, ancak, şikayet, paylaşım, arz etmek,
bess	: keder, üzüntü,
ve huznî ila Allah	: hüznüm, Allah
ve alemu min Allah	: ilmin sahibi, biliyorum, Allahtan
mâ lâ talemûne	: şey, ne, değil, yok, bilmediğiniz

86- Dedi ki: Ben kederimi ancak Allah ile paylaşırım ve bilmediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi Allah'tır.

-87-

يَا بَنِيَّ اذْهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلاَ تَيْأَسُواْ مِن رَّوْحِ اللّهِ إِنَّهُ لاَ يَيْأَسُ مِن رَّوْحِ اللّهِ إِلاَّ الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ

Yâ beniyyezhebû fe tehassesû min yûsufe ve ehîhi ve lâ teyesû min revhillâh innehu lâ yeyesu min revhillâhi illel kavmul kâfirûn

yâ beniyye izhebû	: ey oğullarım, gidiniz
Fe tehassesu min Yûsuf	: artık, iyice araştırma, Yûsuf
ve ehî-hi	: ve onun kardeşi
ve lâ teyesû	: umut kesmeyin,
min revhi Allah	: ferah, sevinç, rahmet, Allah
İnne hu la yeyesu	: muhakkak o, umut kesmezler, ye's
min revhi Allâh	: ferahlıktan, sevinçten, Allah
İlla el kavmu	: başka, kimse, topluluk,
el kafirûne	: örten, görmemezlikten gelen

87- Ey oğullarım! Gidiniz, sonra da Yûsuf ve kardeşini iyice araştırın ve Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.

-88-

فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيْهِ قَالُواْ يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَآ إِنَّ اللّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ

Fe lemmâ dehalû aleyhi kâlû yâ eyyuhel azîzu messenâ ve ehlened durru ve cinâ bi bidâatin muzcâtin fe evfi lenel keyle ve tesaddak aleynâ innallâhe yeczîl mutesaddikîn

fe lemmâ dehalu aleyhi	: böylece, olduğunda, dahil, girme, onun yanına
Kalu yâ eyyuhâ el azîzu	: dediler, ey vezir, ey aziz
Messenâ	: dokundu, bize,
ve ehlena el darr	: ailemize, sıkıntı, darlık
ve cina	: geldik,
bi bidatin muzcatin	: sermaye, mal alınacak para, önemsiz, az
fe evfi lena	: böylece, tam ver, bize, bir ölçü mal
el keyle	: böylece, tam ver, bize, bir ölçü mal
ve tesaddak aleyna	: sadaka ver, bağışta bulun, bize
İnne Allah yeczi	: muhakkak, Allah, karşılık,
el mutesaddikîn	: doğru olan, iyi olan,

88- Böylece onun huzuruna geldikleri zaman, dediler ki: Ey vezir! Bize ve ailemize bir darlık dokundu ve biz az bir sermaye ile geldik, fakat siz bize tam ölçüyle verin ve bize bağışta bulunun. Muhakkak ki sadakatle bağlı olanlara Allah'tan karşılıklar vardır.

-89-

قَالَ هَلْ عَلِمْتُم مَّا فَعَلْتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنتُمْ جَاهِلُونَ

Kâle hel alimtum mâ fealtum bi yûsufe ve ahîhi iz entum câhilûn

Kâle hel alimtum	: dedi, siz bildiniz mi?
Ma fealtum bi Yûsuf	: ne, değil, şey, siz yaptınız, Yûsuf
ve ahî-hi iz entum	: onun kardeşi, o zaman, siz,
cahilun	: cahiller, bilmeyenler

89- Dedi ki: Siz, Yûsuf ve kardeşine cahillerden olduğunuz zaman neler yaptığınızı bildiniz mi?

-90-

قَالُواْ أَإِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَاْ يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَن يَتَّقِ وَيِصْبِرْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

Kâlû e inneke le ente yûsuf kâle ene yûsufu ve hâzâ ahî kad mennallâhu aleynâ innehu men yettekı ve yasbir fe innallâhe lâ yudîu ecrel muhsinîn

Kâlu e inne ke	: dediler, gerçekten sen,
le ente Yûsuf	: sen misin, Yûsuf
Kâle ene Yûsuf	: dedi, ben, Yûsuf
ve hâzâ ahi kad	: bu, kardeşim, oldu,
Kad menne	: oldu, nimet, nimetler, lütuflar, sıfatlar,
Allah Aleynâ	: Allah, bize, üzerimizde,
İnne hu men yettekı	: muhakkak, o, kim takva sahibi olursa
ve yasbir	: ve sabreder
fe inne Allâh	: öyleyse, muhakkak ki Allah,
la yudiu ecr	: zayi etmez, karşılık
el muhsinîne	: ihsan eden, tüm özüyle bağlı olanlar, iyi kimse,

90- Dediler ki: Gerçekten sen Yûsuf musun? Dedi ki: Ben Yûsuf'um ve bu da kardeşim. Bizim üzerimizde olanlar Allah'ın nimetleridir. Muhakkak ki fenalardan sakınan ortak koşmayan kimselerin ve sabredenlerin, elbette tüm özüyle bağlı olanların karşılıklarını Allah zayi etmez.

-91-

قَالُواْ تَاللّهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللّهُ عَلَيْنَا وَإِن كُنَّا لَخَاطِئِينَ

Kâlû tallâhi lekad âserekellâhu aleynâ ve in kunnâ le hâtıîn

Kâlû tallahi lekad	: dediler, gerçek olan, Allah, andolsun
Âserke	: iz, eser, izi üzere olmak, değer, varlık, tesir,

Allâh aleyna	: Allah, bize, bize nazaran
ve in kunnâ le hatıine	: biz olduk, hata edenlerden

91- Dediler ki: Gerçek olan Allah'a andolsun ki, sen bize nazaran Allah'ın hakikatleri üzere gittin ve biz doğrusu hata edenlerden olduk.

-92-

قَالَ لاَ تَثْرَيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Kâle lâ tesrîbe aleykumul yevm yagfirullâhu lekum ve huve erhamur râhimîn

Kâle la tesrıbu	: dedi, yok, suçlama, kınama, ayıplama,
aleykum el yevm	: size, bugün, zaman, vakit,
yagfiru Allâh lekum	: mağfiret eden, arındıran, Allah, sizin için
ve huve erhamu	: o, rahmet, her şeyi merhametiyle kuşatan
el râhimîn	: varlığı özünden var eden

92- Dedi ki: Bugün sizi ayıplamak yoktur. Allah'ın mağfireti sizler içindir ve bütün her şeyi merhametiyle kuşatan, tüm varlığı özünden vareden O'dur.

-93-

اذْهَبُواْ بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ

Yezhebû bikamîsî hâzâ fe elkûhu alâ vechi ebî yeti basîrâ vetûnî bi ehlikum ecmaîn

yezhebû	: götürün,
bi kamisi haza	: gömleğimi, bu, ince zar,
Fe elkû-hu	: sonrada, onu atın, ilka edin, sürün,
ala vechi ebi	: babamın yüzüne
Yeti basiran	: gelir, basiret, gözü açılmak, görme duygusu
Ve etûni	: bana getirin,
bi ehlikum ecmain	: aileniz, hepsi, tümü

93- Bu gömleğimi götürün, sonra da babamın yüzüne sürün ki onun gözü açılsın ve tüm ailenizi bana getirin.

-94-

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلاَ أَن تُفَنِّدُونِ

Ve lemmâ fasalatilîru kâle ebûhum innî le ecidu rîha yûsufe lev lâ en tufennidûn

ve lemma fasalati el ari	: olduğu zaman, kafile ayrıldığında
Kâle ebu kum	: dedi, onların babası
in-nî le ecıdu	: ben, gerçekten ben,
riha Yûsuf	: koku, rüzgâr, esinti, Yûsuf
lev lâ en tufennidu ni	: eğer olmasa, olmazsa, deli divane, bunama, bana

94- Böylece kafile oradan ayrıldı. Babaları: Eğer bana deli divane demeyecekseniz, gerçekten ben Yûsuf'un kokusunu alıyorum, dedi.

-95-

قَالُواْ تَاللّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلاَلِكَ الْقَدِيمِ

Kâlû tallâhi inneke le fî dalâlikel kadîm

Kâlû tallahi	: dediler, Allah'a andolsun, gerçekten,
inneke le fi dalalike	: gerçekten sen, içinde, şaşkınlık, şaşırmışlık
el kadim	: eski, eskiden beri gelen, devam edip gelen,

95- Dediler ki: Allah'a andolsun ki, elbette sen eski şaşkınlığındasın.

-96-

فَلَمَّا أَن جَاء الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللّهِ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Fe lemmâ en câel beşîru elkâhu alâ vechihî fertedde basîrâ kâle e lem ekul lekum innî alemu minallâhi mâ lâ talemûn

Fe lemma en cae	: böylece, olduğunda, gelmek, geldiğinde,
el beşir	: müjdeci, sevinme
elkâ-hu ala vechi hi	: attı, koydu, sürdü, onun yüzüne
Fertedde basire	: hemen geri döndü, görme duygusu,
Kâle elem ekul lekum	: dedi, olmadı mı, söyledim, dedim, size
inni alemu min Allah	: gerçekten ben, bilirim, Allah
mâ lâ talemûne	: sizin bilmediğiniz şeyleri

96- Böylece müjdeci ona geldiğinde; onun yüzüne sürdü, böylece onun görme duygusu geri geldi. Dedi ki: Ben size demedim mi, sizin bilmediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi Allah'tır

-97-

قَالُواْ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ

Kâlû yâ ebânestagfir lenâ zunûbenâ innâ kunnâ hâtıîn

Kâlû ya eba	: dediler, ey babamız,
nestagfir lena	: bağışlama dile, mağfiret dile, bize
zunûbe-nâ	: günahlarımız, fena, hata
İnnâ kunna hatıine	: gerçekten biz, olduk, hata, günah işleyen

97- Dediler ki: Ey babamız! Günahlarımızdan dolayı bize mağfiret dile, biz gerçekten hata edenlerden olduk.

-98-

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيَ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Kâle sevfe estagfiru lekum rabbî innehu huvel gafûrur rahîm

Kâle sevfe estagfiru	: dedi, yakında, gelecekte, mağfiret, arınmak
Lekum rabbi	: size, sizin için, rabbimin
innehu huve el gafur	: muhakkak o dur, mağfiret eden,
el rahim	: rahim olan, özünden var eden,

98- Dedi ki: Rabbimin mağfireti size yakındır. Muhakkak ki O mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-99-

فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَى يُوسُفَ آوَى إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُواْ مِصْرَ إِن شَاء اللّهُ آمِنِينَ

Fe lemmâ dehalû alâ yûsufe âvâ ileyhi ebeveyhi ve kâledhulû mısra in şâallâhu âminîn

fe lemmâ dehalu ala Yûsuf	: böylece, olduğu zaman, girdiler, Yûsuf'un yanına
âvâ ileyhi	: kendi yanına aldı, barındırdı, kucakladı,
ebeveyni	: anne babasını
ve kâle udhulû mısra	: dedi, giriniz, mısır
in şae Allâh	: eğer, istek, dilek, Allah, Allahın izniyle,
aminin	: emin, güven içinde,

99- Böylece onlar Yûsuf'un yanına geldiklerinde, anne babasına sarıldı ve dedi ki: Allah'ın izniyle güven içinde Mısır'a girin.

-100-

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّواْ لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاء بِكُم مِّنَ الْبَدْوِ مِن بَعْدِ أَن نَّزغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاء إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Ve refea ebeveyhi alel arşı ve harrû lehu succedâ ve kâle yâ ebeti hâzâ tevîlu ruyâye min kablu kad cealehâ rabbî hakkâ ve kad ahsene bî iz ahrecenî mines sicni ve câe bikum minel bedvi min badi en nezegaş şeytânu beynî ve beyne ıhvetî inne rabbî latîfun limâ yeşâ innehu huvel alîmul hakîm

ve refea ebeveyni	: yükseltti, çıkardı, oturttu, anne babası,

ala el arş	: tahtın üzerine, makama,
ve harrû lehu succeden	: eğildiler, düştü, çöktü, ona, secde etmek,
ve kâle ya ebeti	: dedi, ey babacığım
Hâzâ tevilu ruya min kabl	: bu, yorum, tevil, rüyam, ileri görüş, önceden
Kad ceale ha	: oldu, olmuştu, kıldı, yaptı, eyledi,
rabbi hakk	: rabbim, hak, gerçek
ve kad ahsene bi iz	: olmuştu, en güzel, iyi olan, benim için, o zaman
Ahrece ni min es sicni	: çıkardı, beni zindandan
ve câe bi-kum	: geldi, sundu, getirdi, sizi
min el bedvi	: çölden,
min badi en nezega	: sonradan, arasını açmak,
el şeytan	: şeytani haller
Beyni ve beyne ihveti	: benim ve kardeşlerimin arasında
İnne rabbi latif	: muhakkak, rabbim, latif, lütuf,
li ma yeşau	: isteyenler için, ne istediğini bilenler için,
İnne hu huve el alim	: muhakkak ki o, ilmiyle var eden,
el hakim	: hâkim olan

100- Anne babasını tahtın üzerine oturttu ve sonra da hepsi birden ona secde ettiler. Ve dedi ki: Ey babacığım! İşte bu evvelce gördüğüm rüya. Rabbim onu gerçek kıldı. Beni zindandan çıkarttı ve güzelliklere kavuşmamı sağladı. Şeytani haller benimle kardeşlerimin arasını açmak istemesine rağmen, sizleri çölden getirtti. Muhakkak ki Rabbim hakikatleri anlamak isteyenler için lütfedendir. Muhakkak ki O ilmin sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-101-

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِن تَأْوِيلِ الأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ
وَالأَرْضِ أَنتَ وَلِيِّي فِي الدُّنُيَا وَالآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ

Rabbi kad âteytenî minel mulki ve allemtenî min tevîlil ehâdîs fâtıras semâvâti vel ardı ente veliyyî fîd dunyâ Vel âhıreh teveffenî muslimen ve elhıknî bis sâlihîn

Rabbi kad ateyte ni	: Rabbim, oldu, bana verdin
min el mulki	: mülkten, mülkün sahibi, yöneten, idare eden,
ve allemte-ni min tevil	: bana öğrettin, yorum, tevil,
el ehâdîsi	: sözler, olaylar
fâtıra	: ortaya çıkma, yaratan, var eden, açılıp çıkan,
El semevat ve el ardı	: gökler ve yeryüzü
ente veliyyi	: seb, veli, dost,
fî ed dunyâ	: dünyada, yaşamımda
ve el ahiret	: sonunda
teveffe-nî	: vefa, sevgiyle bağlanma,
muslimen	: barış ve huzur üzere olan, teslim olan
ve elhık-ni	: beni dahil et, arasına kat, ilhak et, eyle,
bi el salihin	: Salih, iyilerden,

101- Rabbim! Bana mülkün sahibinin sen olduğunun idrakini verdin ve bana olayların yorumunu öğrettin. Gökleri ve yeri vareden sensin, yaşamımda da ve sonunda da dost olan sensin. Beni sevgiyle teslim olanlardan eyle ve beni Salih kimselerden eyle.

-102-

ذَلِكَ مِنْ أَنبَاء الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُواْ أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ

Zâlike min enbâil gaybi nûhîhi ileyk ve mâ kunte ledeyhim iz ecmaû emrehum ve hum yemkurûn

Zâlike min enbai	: işte bu tüm kâinat, haber, bilgi, ilim, hakikat,
el gayb	: bilinmeyen, görünmeyen,
nûhî-hi ileyke	: onu vahyediyoruz, bildiriyoruz, sana
ve mâ kunte	: olmadın, değilsin, olma,
ledey him	: onların yanında, onlarla birlikte hareket eden, onlar gibi,
İz ecmaû	: o zaman, toplandılar, bir araya toplanan,
emr hum	: yapmak, işlemek, hükmekmek, onlar
Ve hum yemkurûne	: onlar, hile, tuzak, düzen, karanlık emel, kötülük yapan,

102- Bilemediğin hakikatleri, işte tüm bu kâinattan sana her an vahyediyoruz. Sen, karanlık emeller içinde olup, kötülük yapmak için bir araya gelenler gibi değilsin.

-103-

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

Ve mâ ekserun nâsi ve lev haraste bi muminîn

ve mâ ekser el nas	: değil, çoğu, insanlar
ve lev haraste	: olsa bile, çok isteme, haris, aşırı istek,
bi muminin	: mümin, emin olan

103- Sen, onların hakikatleri anlamalarını ne kadar şiddetle arzu etsen de, insanların çoğu emin olamıyorlar.

-104-

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلاَّ ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

Ve mâ teseluhum aleyhi min ecr in huve illâ zikrun lil âlemîn

ve mâ teselu hum aleyhi	: istemiyorsun, onlar, ona, onun için,
min ecrin	: bir ücret, karşılık,
in huve illa zikr	: o, bu, ancak, ögüt, hatırlatma, anmak,
li el alemin	: âlemler için, topluluklar için, kimseler için,

104- Bu hakikatleri anlatman için sen onlardan bir karşılık ta istemedin. Bu tüm topluluklar için ancak bir öğüttür.

-105-

وَكَأَيِّن مِّن آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ

Ve keeyyin min âyetin fîs semâvâti vel ardı yemurrûne aleyhâ ve hum anhâ muridûn

ve keeyyin min ayetin	: ne kadar, pek çok, nice ayetler, deliller, işaret
fî es semâvât ve el ard	: göklerde ve yerde
Yemurrûne aleyha	: gelip geçerler, yanından geçerler
ve hum anha muridun	: onlar, ondan, yüz çeviren, farkına varmaz, görür anlamaz

105- Göklerde ve yerde nice ayetler vardır ki yanından gelip geçerler ve onlar onun farkına varmazlar.

-106-

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللّهِ إِلاَّ وَهُم مُّشْرِكُونَ

Ve mâ yuminu ekseruhum billâhi illâ ve hum muşrikûn

ve mâ yuminu	: inanmazlar, mümin olmazlar,
ekser hum	: çoğu, onlar,
Bi Allah illa	: Allah'a, Allah ile, ancak,
ve hum muşrikûne	: onlar, ortak koşan, bende varım diyen,

106- Onların çoğu Allah'a ortak koşmadan iman etmezler.

-107-

أَفَأَمِنُواْ أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لاَ يَشْعُرُونَ

E fe eminû en tetiyehum gâşiyetun min azâbillâhi ev tetiyehumus sâatu bagteten ve hum lâ yeşurûn

Efe emin	: emin mi oldular?
en tetiye hum	: gelmesi, onlar,
Gaşiyet min azap	: saran, kaplayan, sıkıntıda kalan, azap, sıkıntı
Allah	: Allah, tüm varlıktaki Kudret, görünmeyen güç,
Ev tetiye hum	: veya, gelmesi, onlar,
el saat bagtet	: saat, vakit, zaman, ölüm vakti, ansızın, aniden
Ve hum la yeşurûne	: onlar, şuursuz, kendinin çevresinin farkına varmayan

107- Onlara bir sıkıntının gelip sarıvermesinden ya da ansızın ölüm vaktinin gelmesi konusunda Allah'tan emin mi oldular? Onların kendilerini ve çevrelerini idrak etmeleri yoktur.

-108-

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَاْ وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللّهِ وَمَا أَنَاْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Kul hâzihî sebîlî edû ilallâhi alâ basîretin ene ve menittebeanî ve subhânallâhi ve mâ ene minel muşrikîn

Kul hazihi sebili	: de, söyle, anlat, bu, yol, hakkın yolu,
edu	: davet, çağrı
ila Allâh ala basiret	: Allah'a, basiret, doğru görüş, kalben idrak etme,
ene	: ben
ve men ittebea-ni	: bana tâbi olan kimseler, takip eden
ve subhân Allâh	: noksan sıfatlardan münezzeh olan, Allah
ve ma ene	: ben değilim,
min el muşrikin	: müşriklerden, ortak koşanlardan

108- Anlat: İşte bu benim için ve beni takip edenler için, Allah'ı kalben idrak etmek için hakkın yoluna davettir, Allah noksan sıfatlardan münezzehtir ve ben ortak koşanlardan değilim.

-109-

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلاَّ رِجَالاً نُّوحِي إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ الْقُرَى أَفَلَمْ يَسِيرُواْ فِي الأَرْضِ فَيَنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَواْ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ

Ve mâ erselnâ min kablike illâ ricâlen nûhî ileyhim min ehlil kurâ e fe lem yesîrû fîl ardı fe yanzurû keyfe kâne âkıbetullezîne min kablihim ve le dârul âhıreti hayrun lillezînettekav e fe lâ takılûn

ve mâ ersel na	: açığa çıkmadı, biz, göndermedik,
min kabl ke	: senden önce
İlla ricalen	: başka, ileri gelen, er kişi, kâmil kişi,
nuhi ileyhi	: vahy, bildirmek, onlara
min ehli el kura	: şehirler halkından, beldeler halkından
e fe lem yesîrû fi el ard	: dolaşmıyorlar mı, yeryüzünü
fe yanzurû	: artık baksınlar, anlasınlar, görsünler,
keyfe kane akıbet	: nasıl oldu, sonları, akıbetleri
ellezîne min kabli-him	: onlardan önceki kimseler
ve le dâru	: elbette, oda, yer, yurt,
el âhıreti hayrun	: sonu, sonları, hayırlı olan, iyi olan,
lillezînettekav	: takva sahibi olan kimseler için, fenalardan sakınan
e fe lâ takılûne	: hâlâ akıl etmiyor musunuz? düşünmek,

109- Senden önce de o beldelerin halkına kâmil kişiler, Bizim hakikatlerimizi bildirmekten başka bir şey için açığa çıkmadı. Yeryüzünü dolaşmazlar mı, onlardan önceki kimselerin akıbetlerinin nasıl olduğunu bakıp ta görmezler mi? Elbette fenalardan sakınan ortak koşmayanların sonları daha hayırlıdır. Hâlâ hakikatleri düşünmez misiniz?

-110-

حَتَّى إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّواْ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُواْ جَاءهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَاء وَلاَ يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ

Hattâ izesteyeser rusulu ve zannû ennehum kad kuzibû câehum nasrunâ fe nucciye men neşâ ve lâ yureddu besunâ anil kavmil mucrimîn

Hattâ iza esteyse	: öyle ki, hatta, ümitsiz olduklarında,
el resul	: hakikati gösteren, bildiren, irsal eden,
ve zannû enne hum	: zannettiler, sandılar, onlar,
Kad kuzibû	: oldu, yalanlandılar,
cae hum	: onlara geldi, buldular,
nasru na	: yardım, biz
Fe nucciye	: o zaman, biz, necat bulma, kurtulma,
men neşau	: kim, kimse, isteyen, bizi anlamak isteyen,
ve lâ yureddu	: yok, red, geri döndürülmez, geçmez,
besu na	: sıkıntı, azap, güç, kuvvet, biz
An el kavm el mucrimîne	: kimse, fenalarda kalanlar, günahkâr topluluğu

110- Öyle ki hakikatleri gösterenler; anlattıkları hakikatlere karşı onları yalanladıklarından dolayı, onlar bir ümitsizlik içine düştükleri zaman, yine Bizde yardım buldular. Bundan sonra Bizi anlamak isteyen kimse Bizde necat bulur. Fenalarda kalanlar ise, Bizi anlayamadıklarından dolayı onların sıkıntıları geçmez.

-111-

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُوْلِي الأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Lekad kâne fî kasasıhim ibretun li ûlîl elbâb mâ kâne hadîsen yufterâ ve lâkin tasdîkallezî beyne yedeyhi ve tafsîle kulli şeyin ve huden ve rahmeten li kavmin yuminûn

Lekad kane	: andolsun ki, gerçek şu ki, oldu,
fi kasas him	: onların kıssaların içinde
İbretun	: ibret, ders,
li uli elbab	: akıl sahipleri, aklını çalıştıran, hep o irfaniyette duran
mâ kâne hadisen	: değildir, olmadı, söz, olay,
yuftera	: uydurma, iftira
ve lâkin tasdika ellezi	: lakin, tastik etme, doğruluğunu göstermek, o kimseler
beyne yedey hi	: arasında, elleri, güçleri, kendilerindeki güç,
ve tafsîle kulli şeyin	: ayrı ayrı açıklar, bütün her şeyi
ve huden	: yol gösterme, hidayet,
ve rahmeten	: rahmet,
li kavmin yuminun	: kavim için, topluluk, kimseler, emin olan, inanan

111- Gerçek şu ki: Onların kıssalarının içinde aklını işletenler için ibretler vardır. Bu sözler; uydurma değildir, kendilerindeki gücün sahibini anlamak isteyen kimseler için doğruları gösterendir, bütün her şeyin hakikatlerini ayrı ayı açıklayandır, yol gösterendir ve inanan kimseler için bir rahmettir.

S13 - RA'D SÛRESİ

-1-

المر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِيَ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يُؤْمِنُونَ

Elif lâm mim râ tilke âyâtul kitâb vellezî unzile ileyke min rabbikel hakku ve lâkinne ekseren nâsi lâ yuminûn

elif, lâm, mim, râ	: hakk, halk, Allah, insanı kamil, fiil
tilke ayet	: bunlar, bu, işte bu, işaret, delil, ayet,
el kitab	: tüm varlık bir kitap, hakikatlerin sözleri, yazılı olan
ve ellezî unzile ileyke	: ki o, tüm varlık, indirdi, sundu, verdi, sana sunulan
min rabbi-ke	: Rabb, seni vücudlandıran,
el hakk	: hakk, gerçek, hakikatler
Ve lakin eksere en nâsi	: lakin, insanların çoğu
La yuminun	: yok, bilmek, bilemiyorlar,

1- Elif, Lâm, Mîm, Râ. İşte bu kâinat tüm işaretleriyle bir kitaptır. Tüm varlıktan sana sunulan o hakikatler seni vücudlandıranın hakikatleridir. Fakat insanların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-2-

اللّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الأَمْرَ يُفَصِّلُ الآيَاتِ لَعَلَّكُم بِلِقَاء رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ

Allâhullezî refeas semavâti bi gayri amedin terevnehâ summestevâ alel arşı ve sehhareş şemse vel kamer kullun yecrî li ecelin musemmâ yudebbirul emre yufassılul âyâti leallekum bi likâi rabbikum tûkınûn

Allâh ellezî refa	: Allah o ki, yükseltti, yüksek olan, sonsuz
el semavat	: gökler, sema, ulvi âlem,
bi gayri amedin	: olmaksızın, başka, direk, direksiz,
terevne ha	: gördüğünüz gibi, onu gördünüz
summe istevâ	: sonra, yönelmek, yüce olmak, varmak, istikamet
ala el arş	: üzeri, her yer
ve sehare	: düzenlemek, yaymak, oluşturmak
el şems vel kamer	: güneş ve ay
Kull yerci	: hepsi, olma, yörünge, hareket, akar,
li ecel musemmen	: süre, belirli, başlık, isimlendirilmiş,
yudebbiru el emre	: düzenleyip idare eder, işleyiş, varlığın işleyişi,
yufassılu	: bölüm, kısım, ayrı ayrı açıklama, ayrıntılı gösterme
el ayati	: ayet, delil, işaret,

lealle-kum	: umulur ki siz,
bi likai	: birlik, tevhit, kavuşma, toplanma
rabbi-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
tukınun	: inanırsınız, anlarsınız,

2- Allah O'dur ki; gördüğünüz gibi gökleri direksiz olarak yükseltendir. Sonra bütün her yerde yüceliği ile varolandır. Güneşi ve ayı düzenleyendir, bütün hepsi belirli bir sürede akar gider. Tüm varlıktaki işleyişi idare edendir. İşaretleriyle hakikatleri ayrıntılı bir halde gösterendir. Umulur ki siz, sizi vücudlandıranı anlar, Tevhid üzere olursunuz.

-3-

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Ve huvellezî meddel arda ve ceale fîhâ revâsiye ve enhârâ ve min kullis semerâti ceale fîhâ zevceynisneyni yugşil leylen nehâr inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yetefekkerûn

ve huve ellezi medde	: o, ki o, yaydı, uzattı, yayıp döşedi,
el ard	: yeryüzü, toprak,
ve ceale fiha revasiye	: kıldı, yaptı, eyledi, sapasağlam, dağlar,
ve enhâren	: ve nehirler
ve min kulli el semerat	: hepsinden, meyve, ürün,
Ceale fiha	: yaptı, düzenledi, orada,
zevceyni isneyni	: tür, çeşit, ikili, erkek dişi
Yugşi	: oluşturan, örten, kaplayan, saran, döndüren,
el leyl el nehar	: gece ve gündüz
İnne fî zâlike le ayetin	: muhakkak, işte bunlarda vardır, ayet, işaret, delil
Li kavmin	: kimseler için, topluluk, kavim,
yetefekkerûne	: tefekkür, düşünüp araştıran,

3- Ki O'dur yeryüzünü yayıp döşeyen, orada dağlar ve nehirler var eden, orada erkek ve dişi olmak üzere çeşit çeşit türler var eden, ürünler ortaya çıkaran, geceyi ve gündüzü oluşturan. Muhakkak işte bunlarda düşünüp araştıran kimseler için ayetler vardır.

-4-

وَفِي الأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَى بِمَاء وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الأُكُلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Ve fîl ardı kıtaun mutecâvirâtun ve cennâtun min anâbin ve zerun ve nahîlun sınvânun ve gayru sınvânin yuskâ bi mâin vâhid ve nufaddılu badehâ alâ badın fîl ukul inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yakılûn

ve fî el ardı kıtaun	: yeryüzünde, toprak, tarlalar
mutecâvirâtun	: yan yana, bitişik, birbirine komşu
ve cennâtun min anabin	: bahçeler, üzüm
ve zerun ve nahılun	: ekin, ürün ve hurma
Sınvanun	: dal, budak, benzer,

ve gayru sınvânin	: başka, dal, benzemez, ikiz
Yuskâ bi main vahid	: sulanır, su, tek, bir
ve nufaddılu	: fazilet, değer, lütuf,
bade ha ala badın	: bazısı, bazısına, birbirleri,
fî el ukuli	: beslenme, yenmesinde, lezzet bakımından
İnne fî zâlike	: muhakkak, işte bunlarda vardır,
le ayatun	: elbette, ayet, delil, işaret
li kavmin yakılun	: kavim, kimse, topluluk, akıl edenler, düşünen

4- Yan yana tarlalarda üzüm, ekin, hurma, birbirlerine benzeyen ve benzemeyen bahçeler vardır. Hepsi bir su ile sulanırlar. Onlarda beslenme bakımından bazısının bazısından farklı değerleri vardır. Muhakkak işte bunların içinde akleden kimseler için elbette işaretler vardır.

-5-

وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَئِذَا كُنَّا تُرَابًا أَئِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُوْلَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ الأَغْلاَلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدونَ

Ve in taceb fe acebun kavluhum e izâ kunnâ turâben e innâ le fî halkın cedîd ulâikellezîne keferû bi rabbihim ve ulâikel aglâlu fî anâkıhim ve ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

ve in taceb	: eğer, merak, acayip, ilginç, şaşkınlık, değişik,
Fe acebun	: merak, ilginç, acayip, şaşkınlık, değişik,
kavlu hum	: sözleri, konuşmaları, onlar
e izâ kunnâ turaben	: biz olduktan sonra, toprak
e innâ le fi halkın	: biz mi, halkiyet içinde, var oluş, yaratılmak,
cedidin	: yeni, ilk olarak,
Ulaike ellezine keferû	: işte onlar, hakikatleri görmeyip örtenler
bi rabbi-him	: Rab'lerini, vücudlandıran,
ve ulâike el aglâlu	: işte bu, halka, pranga, cehalete bağlanan
fî anâkı him	: boyun, yönelmek, gitmek, bildiğini yöne dönen
ve ulâike ashabu	: işte bunlar, sahipler, ehli, o hallere sahip olan,
el nar	: ateş, yakıp yakıcılık
hum fî-hâ halidun	: onlar orada, devamlı, ebedi

5- Eğer şaşkınlıksa, onlar sözleriyle bir şaşkınlıktadırlar. Biz toprak olduktan sonra yeni bir halkoluş içinde mi olacağız, derler. İşte onlar kendilerini vücudlandıranın hakikatlerini görmemezlikten gelip örtenlerdir ve işte onlar kendi cehaletlerine bağlanıp gidenlerdir ve işte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hallerle hareket ederler.

-6-

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ الْمَثُلاَتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ

Ve yestacilûneke bis seyyieti kablel haseneti ve kad halet min kablihimul mesulât ve inne rabbeke lezû magfiretin lin nâsi alâ zulmihim ve inne rabbeke le şedîdul ıkâb

ve yestacilûne ke	: acele etme, isteme, sen,

bi el seyyiet	: kötülük, fena, bozukluk, şer,
kable el haseneti	: iyilikten önce, güzel işler, yararlı işler
ve kad halet	: oldu, gelip geçti,
min kabl him	: onlardan önce
El mesuletun	: eziyet etmek, işkence, azap, sıkıntı vermek
ve inne rabb ke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
le zu magfiret	: elbette, sahip, mağfiret, rahmet, bağışlamak,
Li el nas	: insanlar için,
alâ zulmi-him	: zulüm, kötülük, onlar
ve inne rabb ke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
le şedidu	: elbette, daha fazla,
el akabe	: zorlanma, zorluk, müşkil, darbe, vurmak,

6- İşte o halde olanlar; senden öncelikle güzel şeyleri isteyecekleri yerde, fenalıkları istemede acele ederler. Onlardan önce gelip geçenlerin de sıkıntıları vardı. Muhakkak ki Rabbin, zulme uğrayan insanlar için elbette mağfiret sahibidir ve muhakkak ki Rabbin, elbette zorlu müşkillerde kalanlara mağfiret eder.

-7-

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْلآ أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ

Ve yekûlullezîne keferû lev lâ unzile aleyhi âyetun min rabbih innemâ ente munzirun ve li kulli kavmin hâd

ve yekûlu ellezine keferu	: derler, söylerler, hakikatleri görmemezlikten gelip örten
lev lâ unzile aleyhi	: olmaz mıydı? Olsaydı, indirildi, ona
Ayetin min rabbi-hi	: ayet, işaret, delil, Rabbinden
İnnemâ ente munzirin	: sadece, yalnız, sen, hakikatleri açıklayan uyaran
ve li kulli kavmin	: bütün kavim için, kimseler için, topluluklar,
hadin	: yol gösteren, kılavuz,

7- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler: Onun üzerinde Rabbinden bir işaret olsaydı ya, derler. Muhakkak ki sen hakikatleri açıklayıp uyaransın ve bütün topluluklar için yol gösterensin.

-8-

اللّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَى وَمَا تَغِيضُ الأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِندَهُ بِمِقْدَارٍ

Allâhu yalemu mâ tahmilu kullu unsâ ve mâ tegîdul erhâmu ve mâ tezdâd ve kullu şeyin indehu bi mıkdâr

Allâh yalemu	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Ma tahmilu	: ne, değil, şey, taşımak, taşıdığı şey, yüklendiği şey,
kullu unsa	: bütün, hepsi, diş, kadın, ünsiyet, bütün dişiler
ve ma tegidu	: ne, değil, şey, azalır, kısa süre,
el erhâmu	: rahimler, yakınlık, akraba, rahmet,
ve ma tezdâdu	: ne, değil, şey, artırır, uzatır, uzundur, geç olma

ve kullu şeyin	: bütün her şey, her şey
inde-hu bi mukdarin	: onun katında, yanında, ölçü, miktar, belirlenmiş

8- Allah, bütün dişilerin taşıdığı şeylerdeki ilmin sahibidir. Canlıların rahimlerindeki gebelik süreleri kiminde kısadır, kiminde uzundur ve O'nun katından bütün her şey bir ölçü iledir.

-9-

عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ

Âlimul gaybi veş şehâdetil kebîrul muteâl

Âlimu	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi, bilen,
el gayb	: görünmeyen, bilinmeyen
ve el şehâdetil	: görülen, bilinen,
Kebîru	: varlığın nitelikleri ile yüce, büyük, nitelikleriyle
el muteali	: sonsuz ilmiyle yüce olan,

9- Görünen ve görünmeyen bütün her şeydeki ilmin sahibidir. Nitelikleriyle yüce olandır, sonsuz ilmiyle yüce olandır.

-10-

سَوَاء مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ

Sevâun minkum men eserrel kavle ve men cehere bihî ve men huve mustahfin bil leyli ve sâribun bin nehâr

Sevâun min kum	: doğru, ister, apaçık, durum, adil, birdir, eşittir, sizden
men esere el kavl	: kim, gizli, saklı, sır, söz, söyleme
ve men cehere bihi	: kim, kimse, yüksek sesli, alenen, açıkça, onu
ve men huve	: kimse, kim, o
Mustahfin	: gizlenen, bilmeme, bilmeden hareket eden,
bi el leyli	: geceleyin, gaflet içinde, karanlık,
ve sâribun	: ileri giden, dolaşan, gezen, arayan, hakikatleri araştıran
bi el nehar	: gündüz, aydınlık, aydınlanmış

10- Sizden kimi sözleri gizler ve kimi onu açıkça söyler. Kimi de bir gaflet içinde hakikatleri bilmeden hareket eder ve kimi de hakikatleri araştırıp bir aydınlanma içinde ileri gider.

-11-

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللّهِ إِنَّ اللّهَ لاَ يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلاَ مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِ مِن وَالٍ

Lehu muakkibâtun min beyni yedeyhi ve min halfihî yahfezûnehu min emrillâh innallâhe lâ yugayyiru mâ bi kavmin hattâ yugayyirû mâ bi enfusihim ve izâ erâdallâhu bi kavmin sûen fe lâ meredde leh ve mâ lehum min dûnihî min vâl

Lehu muakkıbetun	: onun, takip, izleme, akıbet, bir işin durumu, sonu
min beyni yedey-hi	: önlerinde, arasında, güçleri, elleri önünde, güç, o
ve min halfi hi	: geride, ardında, onun arkasından,
Yahfezun hu	: muhafaza, koruma, o
min emri Allâh	: işleyiş, hüküm, Allah
inne Allâh la yugayiru	: muhakkak Allah, yok, bozmak, değişmez
Ma bi kavmin	: şey, değil, ne, bir kavim de, kimseler,
hatta yugayir	: hatta, bozma, değişmek, değişim içinde olan,
mâ bi enfusi-him	: değil, şey, kendilerinde, nefslerinde,
Ve iza erâde Allâh	: eğer, ise, olduğunda, irade, dilek, Allah
bi kavmin suen	: kavim, kimse, topluluk, kötülük, fenalık, sıkıntı,
fe lâ meredde lehu	: artık, yok, hayırla ilgisi olmayan, ret, kötülük, onu
ve mâ lehum	: değil, yok, onlar
min dûni-hî	: ondan başka, ona ait,
Min ve el	: bir güç, koruyan, dost, yardım, malik,

11- Önlerinde ve arkalarında var olan O gücü anlamak için bakanlar, işleyişin Allah'a ait olduğunu anlayanlar, hakikatlerle korunurlar. Muhakkak ki bir kavim; Allah'ın hakikatlerini anlamada bir değişim içinde olmazsa, hatta onlar bu hakikatlerle kendilerini geliştiremezlerse ve iradenin Allah'a ait olduğunu bilemezlerse, kötülüklerde olan bir kavim olurlar. Bundan sonra onların hayırla bir ilgisi olmaz ve onlar O'nun dostluğunu da anlayacak değillerdir.

-12-

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ

Huveellezî yurîkumul berka havfen ve tamean ve yunşius sehâbes sikâl

Huve ellezi yuri kum	: o, ki o, gösterme, görür, size gösteren
el berka	: şimşek, hayret verici, dehşet,
havfen	: korku, çekinme,
ve tamaan	: ümit, umut, sevindirmek,
ve yunşiu	: inşa eden, düzenleyen, oluşturan, taşıyan
el sehâbe el sikale	: bulutlar, karanlık, ağır, yüklü,

12- Ki O'dur size hayret verici şeyleri gösteren ve size umut veren ve yüklü bulutları oluşturup taşıyan.

-13-

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلاَئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَاء وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ

Ve yusebbihur radu bi hamdihî vel melâiketu min hîfetih ve yursilus savâıka fe yusîbu bihâ men yeşâu ve hum yucâdilûne fillâh ve huve şedîdul mihâl

ve yusebbi hu	: tesbih, her şey onunla var, tecelliler, o,
el rad	: ilahi ses, tüm sesler, terennüm, gök gürültüsü, red,
bi Hamdi hi	: ile, hamd, varlıktaki tüm nitelikler, sıfatlar, tecelli, o,
ve el melaiket	: güç, kuvve, kuvvet,
min hifeti hi	: korkutan, saygı, ona bağlı, onun
ve yursilu	: sunar, gönderir,
el savaıka	: şimşekten hızlı, hızlı,
fe yusîbu biha	: böylece isabet eden, hedefe varan, onu,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve hum yucadilun fî Allâh	: onlar, mücadele, gayret, çalışmak, cedel, Allah
ve huve şedid	: O, kuvvetli, daha fazla, şiddetli,
el mihal	: kuvvet, azap, dayanılmaz, sımsıkı tutan

13- Tüm sesler O'nun tesbihatıdır. Tüm varlıktaki niteliklerin sahibi O'dur ve bütün kuvveler O'na bağlıdır. Böylece O'nu anlamayı isteyen kimseye şimşekten hızlı hakikatler sunulur ve onlar, Allah'ı anlamak için gayret gösterenlerdir, tüm varlığı sımsıkı tutan, tüm varlıktaki kuvvetin O olduğunu bilenlerdir.

-14-

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لاَ يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلاَّ كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاء لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاء الْكَافِرِينَ إِلاَّ فِي ضَلاَلٍ

Lehu davetul hakk vellezîne yed'ûne min dûnihî lâ yestecîbûne lehum bi şeyin illâ kebâsitı keffeyhi ilâl mâi li yebluga fâhu ve mâ huve bi bâligıhî ve mâ duâul kâfirîne illâ fî dalâl

Lehu davetu	: ona, davet, çağrı,
el hakk	: hakk, hakikatler, gerçek, doğru,
ve ellezîne yedune	: o kimseler, yönelme, dua, isteme,
minduni hi	: ondan başkasına
lâ yestecîbûne lehum	: yok, etmeyin, icabet, onlara,
bi şey	: bir şey, eşya, suret, varlık,
İlla ke bâsit keffey hi	: ancak, açan gibidir, avucunu, ağzını açmak,
ila el mai	: suya, su
Li yebluge fâ-hu	: erişmesi için, onun ağzına
ve mâ huve bi baligı hi	: o değildir, ile, bir, ona erişen, onu anlayan,
ve ma duâu	: şey, ne, değil, yönelme, dua, istek, davet, çağrı,
el kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
İllâ fi dalalin	: ancak, sadece, dalalet, sapma, hakikatlerden sapma

14- O’nun daveti hakikatleredir. O’nu bırakıp ta zanna dayalı şeylere yönelen kimselere, hakikatlerden bir şey aramak için icabet etmeyin. Onların durumu; ağzına su gelsin diye bekleyip duran gibidir. Onlar o hakikatleri anlayacak değildirler. Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin yöneldikleri şeyler, sadece hakikatlerden sapmaktan başka bir şey değildir.

-15-

وَلِلّهِ يَسْجُدُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ

Ve lillâhi yescudu men fis semâvâti vel ardı tavan ve kerhen ve zilâluhum bil guduvvi vel âsâl

ve li Allâh yescudu	: Allah'a, secde eder, teslimdir, birlik halinde
men fî el semâvât ve el ard	: kim, ne, sema, gök ve yerde, yeryüzü
Tavan ve kerhen	: istese de ve istemese de
ve zilâlu-hum	: onların gölgeleri
bi el guduvvi ve el asal	: sabah ve akşam, hiç durmadan

15- Göklerde ve yerde olan ne varsa, istese de ve istemese de ve onların gölgeleri dahil, sabah, akşam hiç durmadan Allah’a secde ederler.

-16-

قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ قُلِ اللّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُم مِّن دُونِهِ أَوْلِيَاء لاَ يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلاَ ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُواْ لِلّهِ شُرَكَاء خَلَقُواْ كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

Kul men rabbus semâvâti vel ard kulillâh kul e fettehaztum min dûnihî evliyâe lâ yemlikûne li enfusihim nef’an ve lâ darrâ kul hel yestevil amâ vel basîru em hel testevîz zulumâtu ven nûr em cealû lillâhi şurekâe halakû ke halkıhî fe teşâbehel halku aleyhim kulillâhu hâliku kulli şeyin ve huvel vâhidul kahhâr

Kul men rabbu	: de, söyle, kim, rabbi, vücudlandıran, düzenleyen
el semâvâti ve el ard	: gökler, semalar ve yeryüzü
kul Allâh	: de, söyle, Allah
Kul e fettehaztum	: söyle, edindiniz, zanna dayalı şeyler,
min dûni hi evliyae	: ondan başka, dostlar, evliyalar,
lâ yemlikûne	: yapamaz, gücü yetmez, malik değil,
li enfusi him	: kendilerine ait
Nefan ve lâ darren	: fayda, yarar ve yok, koruması, zarar, oda
Kul hel yestevi	: söyle, anlat, bir olur mu, aynımıdır,
el ama	: hakikat körü, hakikatleri görmeyen, kör,
ve el basîru	: gören, basiret sahibi, görüp anlayan

em hel testevi	: hiç bir olur mu, aynı mıdır?
el zulumâtu	: karanlıklar, gaflet, cehaletin karanlığında olan
ve el nur	: aydınlıkta olan, aydınlıkta giden,
em cealu li Allah	: yoksa, ya da, yapmak, kılmak, Allah
şurekae	: ortak koşma, ortaklar,
halak ke halkı hi	: halketme, gibi, yaratma, var etmek, yaratılmış, onun
Fe teşabehe	: böylece, benzetme, benzer,
el halk aleyhim	: halkoluş, yaratma, onlara
kul Allâh haliku	: söyle, de, Allah, halkeden, yaratan,
kulli şeyin	: bütün her şeyi
ve huve el vahid	: o, bir, tek,
el kahhar	: mutlak galip olan, her şeye hakim olan, sımsıkı tutan

16- De ki: Gökleri ve yeri düzenleyen kimdir? De ki: Allah'tır. De ki: Kendine ait bir gücü olmayan, bir faydası ve koruyuculuğu da olmayan zanna dayalı şeylere yönelip O'ndan başka evliya mı edinirsiniz? De ki: Hakikati görmeyenle, hakikati gören hiç bir olabilir mi? Ya da cehaletin karanlığında giden ile hakikatlerin aydınlığında giden bir olabilir mi? Yoksa Allah'a ortak koştukları şeyler O'nun halkettiği gibi bir şey mi halketmiş, kendilerinin yaratılışına benzer bir şey mi yaratmış. De ki: Allah bütün her şeyi halkedendir ve O birdir, her şeydeki hâkimiyet O'nundur.

-17-

أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاء حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاء وَأَمَّا مَا يَنفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللّهُ الأَمْثَالَ

Enzele mines semâi mâen fe sâlet evdiyetun bi kaderihâ fahtemeles seylu zebeden râbiyâ ve mimmâ yûkıdûne aleyhi fîn nâribtigâe hılyetin ev metâın zebedun misluh kezâlike yadribullâhul hakka vel bâtıl fe emmez zebedu fe yezhebu cufâ ve emmâ mâ yenfaun nâse fe yemkusufîl ard kezâlike yadrıbullâhul emsâl

Enzele min el semai	: indirdi, sundu, açığa çıkardı, gökten, ulvi âlem,
maen	: su, ilim,
fe sâlet	: böylece, akar, gider, sorgulamak, araştırmak,
evdiyetun	: vadiler, yol, tarz, sistem
bi kaderi-hâ	: miktarınca, miktar, bir ölçü ile
fe ihtemele el seylu	: dayandı, katlandı, götürdü, taşıdı, sel, akmak
Zebeden	: köpük, boş laf, ,
râbiyen	: kabaran, üste çıkan, büyüklenen,
ve mimmâ yukudune aleyhi	: şeyden, nesneler, yanma, onların üzerinde
fî en nâri ibtigae	: ateş içinde, yakıp yıkıcı hallerde, isteme,
hılyetin	: sıfatlar, süs, güzel yüz
Ev metaın zebedun	: veya, eşya, çıkar peşinde, köpük, boş laf,
mislu hu	: onun gibi, benzer,
Kezalike yadribu Allâh	: işte, vurgu, örnek, Allah
El hakk	: hak, gerçek, hakikat
ve el bâtıle	: batıl, boş şeyler, temelsiz, asılsız şeyler, uydurma,
fe emme el zebedu	: ama, fakat, köpük, boş laf, saçma,

Fe yezhebu cufâen	: böylece, fakat, gider, bozuk, çözülüp dağılarak
ve emmâ ma yenfau	: ama, fakat, şey, ne değil, fayda, yarar
el nas	: insanlar,
fe yemkusu	: böylece, durur, kalır,
fi el ard	: yeryüzünde
Kezalik yadrıbu Allah	: işte, vurgular, örnek verir, Allah,
el emsal	: misal, benzer, açıklama

17- Bir Ulviyet içinde ilmi sunduk. Ondaki ölçüyle hakikatleri anlamak için, bir yol izleyerek araştırma içinde olsunlar. Fakat kendilerini bir büyüklükte görenler, boş laflarla akıp giderler. Onların üzerlerinde bir yakıcılık, içlerinde ateş vardır, süslü halleri isterler, ya da boş laflarla veya buna benzer şeylerle çıkar peşinde olurlar. İşte gerçekleri ve boş şeyleri Allah böyle vurgular. Böylece boş laflar içinde olanlar, bir yozlaşma içinde kaybolup giderler. Fakat insanlara faydalı şeyler peşinde olanlar, yeryüzünde bir kalıcılık içinde olurlar. İşte Allah misallerle hakikatleri vurgular.

-18-

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُواْ لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لاَفْتَدَوْاْ بِهِ أُوْلَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

Lillezînestecâbû li rabbihimul husnâ vellezîne lem yestecibû lehu lev enne lehum mâ fil ardı cemîan ve mislehu meahu leftedev bih ulâike lehum sûul hısâbi ve mevâhum cehennem ve bisel mihâd

Lillezîne estecâbû	: icabet edenler, uyan, kabul eden
li rabbi-him	: Rab, rabbin hakikatleri, vücudlandıran,
el husna	: güzel, yararlı iş yapan
ve ellezine	: o kimseler,
Ve ellezine lem yestecibu lehu	: icabet etmezler, uymazlar, ona
lev enne lehum	: şayet, gerçekten olsaydı, onlar,
Ma fi el ard cemîan	: yeryüzünde ne varsa, birliği, tümü, hepsi
ve misle-hu mea hu	: benzer, onun kadar, beraber, birlikte, o, hak
la iftedev bihi	: yok, bedel, kefaret, verip kurtulma, ona
Ulaike lehum sûu	: işte onlar, onlar, kötü, zararlı, fena haller,
el hısâbi	: hesap, zannetme, kendi düşüncesi
ve mevâ hum	: barınak, bulundukları yer, halleri, onlar
cehennem	: cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller
ve bise el mihâdu	: ne kötü, yer, bulundukları hal, yatak, döşek

18- Kendilerini vücudlandırana icabet edenler için güzellikler vardır. O'na icabet etmeyen kimseler ise, yeryüzünde olanların tümü onların olsa, misli kadarını da isterler. Onlar hakka icabet etmeyip kurtulamayanlardır. İşte onlar kötü bir hesabın içindedirler. Onların halleri cehaletin cehennemidir ve bulundukların hal ne kötüdür.

-19-

أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ

E fe men ya'lemu ennemâ unzile ileyke min rabbikel hakku ke men huve amâ innemâ yetezekkeru ûlul elbâb

E fe men yalemu	: gibi midir, bilen kimse, ilmin sahibini bilen
Ennemâ unzile ileyke	: ancak, olduğunu, şüphesiz, sunulan, indirilen, size, sana
min rabbi ke	: Rabbinden, vücudlandıran,
el hakk	: hak, hakikatler, gerçek, tecelli,
Ke men huve ama	: gibi, kimse, kim, o, kör, hakikatleri göremeyen
İnnema yetezekkeru	: ancak, tezekkür, hakikatleri anlayıp o hâl üzere bakmak
ûlu el elbâbi	: yüce akıl sahipleri, hakk üzere aklını işleten

19- Rabbinden sunulan hakikatleri kendinde bulup, anlayıp bilen kimse, hakikatleri anlayamayan göremeyen kimse gibi midir? Ancak hakk üzere aklını işletenler, hakikatleri anlayıp o hâl ile bu âleme bakarlar.

-20-

الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللّهِ وَلاَ يِنقُضُونَ الْمِيثَاقَ

Ellezîne yûfûne bi ahdillâhi ve lâ yenkudûnel misâk

Ellezîne yufune	: o kimseler, yerine getirme, uyma,
bi ahd Allah	: söz, Allah
ve lâ yenkudûne	: bozmazlar, ayrılmazlar
el misaka	: sözleşme, misaklarını, söz vermek,

20- O kimseler; Allah'a verdikleri sözleri yerine getirenlerdir ve verdikleri sözleri bozmayanlardır.

-21-

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الحِسَابِ

Vellezîne yasılûne mâ emerallâhu bihî en yûsale ve yahşevne rabbehum ve yehâfûne sûel hisâb

ve ellezîne yasılune	: o kimseler, varmak, ulaşmak, anlarlar
mâ emr Allâh	: şey, ne, değil, işleyiş, hüküm, Allah,
bihi en yusale	: ona, varmak, ulaşmak, anlamak,
ve yahşevne	: saygı, huşu,

rabbe hum	: rabbi, terbiye, onlar, kendilerini vücudlandıran,
ve yehâfûne	: korkarlar, çekinirler,
sue el hisab	: kötü haller, fenalar, hesap, kötü düşünce

21- O kimseler; varlığın işleyişinin ne olduğunu anlarlar, onu anlamakla Allah'ı anlarlar. Onlar kendilerini vücudlandırana saygı duyarlar ve onlar kötü düşüncelerden çekinirler.

-22-

وَالَّذِينَ صَبَرُواْ ابْتِغَاء وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُواْ الصَّلاَةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلاَنِيَةً وَيَدْرَؤُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُوْلَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ

Vellezîne saberûbtigâe vechi rabbihim ve ekâmûs salâte ve enfekû mimmâ rezaknâhum sirren ve alâniyeten ve yedreûne bil hasenetis seyyiete ulâike lehum ukbed dâr

ve ellezîne saberu	: o kimseler, sabretme,
ibtigae	: isteme, maksat, gaye, arzu,
vechi	: yüz, gerçek, tanımak, Zat,
rabbi-him	: Rab, vücudlandıran, şekillendiren, onlar
ve ekâmû es salâte	: her an salât üzere olmak, hakka bağlılık
ve enfekû	: infak ettiler, verdiler,
Mimma rezaknâ-hum	: şeyler, nesne, onları rızıklandırdık
Sırren ve alâniyeten	: gizli ve açık olarak, aleni
ve yedreûne	: karşılık verirler, önlerler, giderirler, savarlar
bi el haseneti	: ile, iyilikler,
el seyyiete	: kötülükler, fenalıklar,
Ulâike lehum ukbe	: işte onlar, nöbet, gözeten,
el dar	: yurt, ev, bulunduğu yer, korunak

22- O kimseler; kendilerini vücudlandıranın gerçeklerini anlatmayı arzu ederler, sabırlıdırlar ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler. Onlar verdiğimiz rızıklardan gizli veya açık olarak infak ederler. Kötülükleri iyiliklerle önlerler. İşte onlar bulundukları yeri koruyup gözetenlerdir.

-23-

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالمَلاَئِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ

Cennâtu adnin yedhulûnehâ ve men salaha min âbâihim ve ezvâcihim ve zurriyyâtihim vel melâiketu yedhulûne aleyhim min kulli bâb

Cennâtu adn	: huzur, adn, tecellileri zevk eden,
yedhulune ha	: dahil olma, ona
ve men salaha	: kim, kimse, düzelme, iyileşme, barış ehli olma,
min abai him	: ataları, onlar
ve ezvac him	: aynı yolda olan, eşlik eden, tür, birlik, onlar
ve zurriyyâti-him	: zürriyet, nesil, neslinden gelenler, onlar
ve el melâiketu	: kuvveler, güç, kuvvet sahibi,
yedhulune	: girme, dahil olma, girmek, karışmak,
Aleyhim min kulli	: onlara, hepsi, bütün hepsi,

babin : kapı, kısım, mevzu, bölüm

23- Tüm tecellilerin sahibine teslim olmanın huzuru içindedirler. Onların ataları da temizlenmiş kimselerdi. Onlarla aynı yolda olanlar da ve onların neslinden gelmiş olanlar da ve onların hepsi hakikatlerin kapılarından geçip, gücün sahibine dâhil olmuşlardır.

-24-

سَلاَمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ

Selâmun aleykum bi mâ sabertum fe nime ukbed dâr

Selâmun aleykum : barış sizin üzerinizedir, selamet,
Bima sabertum : sebebiyle, sabretmeniz,
Fe nime : artık, güzel, iyi bir şekilde,
ukbe el dar : nöbet, gözeten, yurt, ev, korunak

24- Sabırlı olmanız sebebiyle selamete ulaşırsınız. Bundan sonra bulunduğunuz yeri güzelce koruyup gözetin.

-25-

وَالَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللّهِ مِن بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ اللّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الأَرْضِ أُوْلَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

Vellezîne yankudûne ahdallâhi min badi mîsâkıhi ve yaktaûne mâ emerallâhu bihi en yûsale ve yufsidûne fîl ardı ulâike lehumul lanetu ve lehum sûud dâr

ve ellezîne yankudune : o kimseler, bozarlar,
ahde Allâh : söz verme, ahd, Allah,
min badi misak hi : sonra, antlaşma, sözleşme
ve yaktaûne : keserler, kopma, ayrılma, anlamaktan uzaklaşmak,
ma emr Allah : tüm işleyiş, işleyiş, hüküm, Allah
Bi hi en yûsale : ona, varmak, anlamak, ona ulaştırılmak
ve yufsidûne fi el ard : bozgunculuk, ikilik, fesat çıkarırlar, yeryüzünde
Ulaike lehum el lanetu : işte onlar, rahmetten uzaklaşanlar, lanet
ve lehum suu : onlar, kötülük, fenalık,
el dar : yurd, oda, ev, kaldıkları yer, bulundukları yer

25- Allah'a söz verdikten sonra sözlerini bozan o kimseler; Allah'ın tüm varlıktaki işleyişini anlamaktan uzaklaşırlar ve yeryüzünde bozgunculuk içinde olurlar. İşte onlar rahmetten uzaklaşırlar ve onlar bulundukları yerlerde kötülük içindedirler.

-26-

اللّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاء وَيَقْدِرُ وَفَرِحُواْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الآخِرَةِ إِلاَّ مَتَاعٌ

Allâhu yebsutur rızka li men yeşâu ve yakdir ve ferihû bil hayâtid dunyâ ve mal hayâtud dunyâ fîl âhıreti illâ metâu

Allâh yebsutu	: Allah, genişletir, yayıp döşeyen,
el rızka	: rızk, nimet, sıfatlar, faydalanmak, ulaşmak,
li men yeşâu	: isteyen kimseler için, kim isterse,
ve yakdiru	: takdir eden, ölçü, kudretiyle var eden,
ve ferih	: sevinme, şımarma, mutluluk, rahat,
bi el hayât el dunyâ	: dünya hayatı, yaşantılarında,
ve mâ el hayâtu ed dunyâ	: değil, şey, ne, dünya hayatı değildir
fî el âhıreti	: sonunda,
illa metaun	: sadece, ancak, çıkar peşinde olmak, faydalanma

26- Allah, bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyendir. İsteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve O'nun varoluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak vardır. Mutluluğu dünya hayatının çıkarlarında arayanlar ise, onlar için dünya hayatı sonuna kadar bir çıkar peşinde koşmaktan başka bir şey değildir.

-27-

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْلاَ أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاء وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ

Ve yekûlullezîne keferû lev lâ unzile aleyhi âyetun min rabbih kul innallâhe yudillu men yeşâu ve yehdî ileyhi men enâb

ve yekûlu ellezine kefer	: derler, söylerler, hakikatleri örtenler
lev lâ unzile aleyhi	: olsa olmaz mıydı, indirilen, sunulan, ona,
ayetun	: işaret, ayet, delil,
min rabbi-hi	: onun Rabbinden
Kul inne Allah	: anlat, de ki, elbette, muhakkak, Allah
Yudilli	: sapar, kendi anlayışına sapar, dalalet
men yeşâu	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve yehdî ileyhi	: kılavuz olma, yol bulan, ona,
men enabe	: kimse, kim, dönen, yönelen

27- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler derler ki: Onun üzerinde Rabbinden bir işaret olsaydı ya? De ki: Elbette isteyen kimse, Allah'ın hakikatlerini bırakıp dalalete sapar ve isteyen kimse de O'na yönelip, O'na yol bulur.

-28-

الَّذِينَ آمَنُواْ وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللّهِ أَلاَ بِذِكْرِ اللّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

Ellezîne âmenû ve tatmainnu kulûbuhum bi zikrillâh e lâ bi zikrillâhi tatmainnul kulûb

ellezîne âmenû	: o kimseler, iman eden kimseler, inananlar
ve tatmainnu	: mutmain olur, tatmin olur, emin olmuş,
kulubu hum	: onların kalpleri, idrakleri,
bi zikri Allâh	: anmak, anlatmak, Allah
E la bi zikri Allâh	: öyle değil mi, öyledir, anmak, anlatmak, Allah
tatmainnu el kulûbu	: tatmin, emin olma, mutmain, kalbler

28- O'na yönelen o kimseler iman ederler ve onların kalbleri Allah'ı anmakla mutmain olur. Zaten kalbler ancak Allah'ı anmakla mutmain olur.

-29-

الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ

Ellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti tûbâ lehum ve husnu meâb

ellezîne âmenû	: iman eden kimseler,
ve amilû es sâlihâti	: salih amel, hak yolunda dosdoğru çalışma
Tûbâ lehum	: güzellik, iyilik, hoşluk, onlar
Ve husnu	: güzel olan, hayırlı olan, iyi olan,
meabin lehum	: dönüş, yolculuk, dönme yeri, onlar

29- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar; onlar hep iyi şeyler peşindedirler ve onlar iyilik, güzellik yolunda giderler.

-30-

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِيَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ
وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ

Kezâlike erselnâke fî ummetin kad halet min kablihâ umemun li tetluve aleyhimullezî evhaynâ ileyke ve hum yekfurûne bir rahmân kul huve rabbî lâ ilâhe illâ hû aleyhi tevekkeltu ve ileyhi metâb

Kezâlike ersel na ke	: işte, açığa çıkmak, irsal, biz, hakikatimiz, sen
fi ummet	: içine, ümmet, topluluk, kimseler için,
Kad halet min kabliha	: oldu, gelip geçti, ondan önce,
umem	: ümmet, atalarının inancında olan, anne baba
li tetluve aleyhim	: okuman için, ders, anlatmak, açıkla, onlara
Ellezi evhayna ileyke	: vahyettik, bildirdik, ulaştırdık, haydan gelen, sen
ve hum yekfurûn	: onlar, hakikatleri örterler,
bi el rahman	: nuruyla her yeri saran, sıfatlarıyla saran, idare eden
Kul huve rabbi	: de, söyle, anlat, o, rabbimdir,

lâ ilâhe illa huve	: ilah yoktur, o vardır
Aleyhi tevekkeltu	: ona tevekkül ettim, varlığın sahibini bilip teslim olma
ve ileyhi metabi	: ona, döndüm, tabi oldum, her an bağlı olmak,

30- İşte sen; kendilerinden önceki atalarının inançlarının yolundan gidenlere, hakikatlerimizi anlatmak için açığa çıktın. Sen ulaştığın hakikatlerimizi onlara açıkla ve onlar bütün mahlûkatı idare edeni görmemezlikten geliyorlar. De ki: O beni vücudlandırandır, ilah yoktur, O vardır. Tüm varlığın sahibinin O olduğunu bilip teslim oldum ve her an O'na bağlı olduğumu anladım.

-31-

وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَى بَل
لِّلّهِ الأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُواْ أَن لَّوْ يَشَاء اللّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا
وَلاَ يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُواْ تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُواْ قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ
حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ اللّهِ إِنَّ اللّهَ لاَ يُخْلِفُ الْمِيعَادَ

Ve lev enne kurânen suyyiret bihil cibâlu ev kuttıat bihil ardu ev kullime bihil mevtâ bel lillâhil emru cemîâ e fe lem yeyesillezîne âmenû en lev yeşâullâhu le heden nâse cemîâ ve lâ yezâlullezîne keferû tusîbuhum bi mâ sanaû kâriatun ev tehullu karîben min dârihim hattâ yetiye vadullâh innallâhe lâ yuhliful mîâd

ve lev enne	: olsa da, öylemi olsaydı, eğer olsaydı,
kuranen	: kuran, okunan şey, hakikatler, kâinat kitabı,
Suyyiret bihi el cibalu	: seyr, yürüttü, gitti, dağları yürüten, büyük olan
Ev kuttıat bihi el ard	: veya, yarıldı, kesmek, parçalandı, onda, yeryüzü
Ev kullime bihi	: veya, kelime, konuşturuldu, onunla,
el mevta	: nutfe, ölüm, idraksizlik,
Bel li Allâh	: bilakis, Allah'a ait,
el emr cemian	: işleyiş, bütün işler, hüküm, bütün varlıktaki işleyiş
e fe lem yeyesi	: değil mi, hala olmadı mı, karamsar, umutsuz, üzüntü
ellezîne âmenû	: iman edenler
En lev yeşâu Allâh	: eğer, olması, ise, isteme, ister, Allah
le hede	: elbette, yol gösterme, kılavuz,
el nâse cemian	: insanlar, bütün insanlar, hepsi, birlik
ve la yezalu	: yok, zail olma, ortadan kalkma,
ellezîne keferû	: hakikatler görmemezlikten gelenler, örtenler
tusîbu-hum	: isabet etme, dokunma, değme, onlar
Bima sanau kâriatun	: sebebiyle, yaptılar, şiddetli darbe, büyük sıkıntı
Ev tehellu karibe	: veya, girmek, gelmek, yakınları, akrabaları,
min dâri him	: yurt, ev, onlar
Hatta yetiye	: ta ki, oluncaya kadar, gelir,
vadu Allâh	: açığa çıkan, meydana gelen, söz, Allah
İnne Allah la yuhlifu	: muhakkak, Allah, sonu yok, ardı, halef, varis,
el miad	: gelecek, müddet, zamanı sonsuz,

31- Okunan şeyler, dağları yürüten ya da yeryüzünü delen ya da ölüleri konuşturan sözler mi olsaydı? Bilakis bütün varlıktaki işleyişin Allah'a ait olduğunu anlamak, çaresizlikten kurtulmak değil midir? İman edenler eğer Allah'ı anlatmada istekli olsalardı, bütün insanlar elbette O'na yol bulurlardı. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin yaptıkları şeyler sebebiyle onlardan büyük sıkıntılar kaybolmaz. Hatta bulundukları yerlerde yakınlarını da sıkıntılara sokarlar. Allah'ın sözlerini anlayıncaya kadar bu hallerde kalırlar. Muhakkak ki Allah'ın halefi yoktur, zamanı sonsuzdur.

-32-

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

Ve lekadistuhzie bi rusulin min kablike fe emleytu lillezîne keferû summe ehaztuhum fe keyfe kâne ıkâb

ve lekad istuhzie	: andolsun ki, gerçekten, alay edildi, önemsenmedi,
Bi resul min kabli-ke	: resuller, hakikatleri gösteren, senden önce
Fe emleytu	: fakat, yinede, oysa, mühlet, zaman,
li ellezi keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelenler, örtenler,
Summe ehaztu-hum	: sonra, sarılmak, kuşatmak, o hallere sarılmak, onlar
Fe keyfe kane	: böylece, halleri, nasıl, oldu,
akabe	: sıkıntı, zorluk, müşkül,

32- Gerçek olan şu ki; senden önce de hakikatleri gösterenleri alaya almışlardı. Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin hakikatleri anlamaya mühletleri vardı. Fakat onlar cehaletlerine sarılıp Bizi anlayamadılar. Böylece halleri zorluklarda kalmak oldu.

-33-

أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُواْ لِلّهِ شُرَكَاء قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لاَ يَعْلَمُ فِي الأَرْضِ أَم بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَكْرُهُمْ وَصُدُّواْ عَنِ السَّبِيلِ وَمَن يُضْلِلِ اللّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

E fe men huve kâimun alâ kulli nefsin bi mâ kesebet, ve cealû lillâhi şurekâ kul semmûhum em tunebbiûnehu bi mâ lâ ya'lemu fîl ardı em bi zâhirin minel kavl bel zuyyine lillezîne keferû mekruhum ve suddû anis sebîl ve men yudlililllâhu fe mâ lehu min hâd

e fe men huve	: o değil midir, artık, kim, kimdir, o,
kaimun	: var olan, ayakta, mevcut, kaim olan, sürüp giden,
Alâ kulli nefsin	: üzerine, hepsi, bütün nefs, canlar, kendisi, beden,
bima kesebet	: kazandığı şeyler, yaptıkları, edindikleri, meslekleri
ve cealû li Allah	: kıldılar, yapmak, eylemek, Allah,
şurekae	: ortaklar,
Kul semmû-hum	: anlat, zehir, öldüren, sıkıntı, isimler, onlar
em tunebbiûne-hu	: yoksa, haber mi veriyorsunuz, bildirmek, o
bi mâ la yalemu fi el ard	: şeyi, bilmiyor, yeryüzünde
Em bi zâhirin	: yada, zahir olan, apaçık olan, açıklayan,
min el kavli	: sözler, bir söz, konuşulan söz, hakikat,

Bel zuyyine : bilakis, fakat, süslü, gurur, bencil
li ellezîne keferu : hakikatleri örtenler,
mekr hum : hile, çare, tuzak, sinsilik, şeytani hal, karanlık
ve suddu an : çevirmek, dönmek, kapatmak,
es sebîli : hakkın yolu, yol
ve men yudlili Allâh : kim, saparsa, kendi cehaletine dönerse, Allah
fe mâ lehu min hadin : artık onun için yoktur, yol gösteren

33- Bütün bedenleri ayakta tutan, diri olan, kazandığınız şeylerin sahibi olan O değil midir? Allah'a karşı ortaklar ediniyorlar. De ki: Onlar sizin için zehirdir. Yeryüzünde bilmediğiniz şeyler hakkında onlar size bir haber verebilir mi? Ya da apaçık bir söz söyleyebilir mi? Bilakis hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler; bencillik, gurur içinde oldular, onlar şeytani hallerde kaldılar ve hakkın yolundan da döndüler. Kim Allah'ın hakikatlerinden saparsa, artık ona bir yol gösteren olmaz.

-34-

لَّهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللّهِ مِن وَاقٍ

Lehum azâbun fîl hayâtid dunyâ ve le azâbul âhıreti eşakk ve mâ lehum minallâhi min vâk

Lehum azaban : onlar için vardır, azap, sıkıntı
fîl hayâti ed dunyâ : dünya hayatında, yaşamlarında
ve le azâb el âhıret : elbette, azap, sıkıntı, sonunda,
eşakk : zorlu, güç, ayrılık, ikilik,
ve mâ lehum : onlar için yoktur
min Allâh min vakın : Allah'ın, bir koruyucuyu, dost,

34- Onların yaşamları sıkıntılıdır ve sonlarındaki sıkıntılar daha zorludur ve onlar Allah'ın koruyuculuğunu da anlayacak değillerdir.

-35-

مَّثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَآئِمٌ وِظِلُّهَا
تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَواْ وَّعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ

Meselul cennetilletî vuidel muttekûn tecrî min tahtihel enhâr ukuluhâ dâimun ve zilluhâ, tilke ukbellezînettekav ve ukbel kâfirînen nâr

meselu : durumu, misal, gibi, şudur, budur
el cenneti elletî : cennet, huzur, ki o
vuide : vaat edilen, söz edilen, anlatılan, bahsedilen,
el muttekûne : fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan, takva
Tercî min tahti ha : akar, vardır, makamlarında,
el enhar : nehir, ilim, akıp giden
ukulu-hâ : beslenmek, faydalanmak, yemek, ondan,
daımun : devamlı, daimi
ve zillu ha tilke : gölge, rahatlık, onun gölgesi, huzuru, işte bu
ukbâ : sonu, akıbeti, en sonunda
ellezîne ittekav : fenalardan sakınan ortak koşmayanlar
ve ukbâ : son, sonu, akıbet, en sonunda,
el kâfirîne : görmemezlikten gelenler, hakikatleri örtenler,

el nar : ateş, yakıp yıkıcı haller,

35- Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlara söz edilen huzur şudur: Onlar makamlarında bir ilim üzeredirler, daima o ilimden faydalanırlar. Fenalardan sakınan, ortak koşmayanların sonu; O'nun gölgesinde olmaktır. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin sonu ise ateştir.

-36-

وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الأَحْزَابِ مَن يُنكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللّهَ وَلا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ

Vellezîne âteynâhumul kitâbe yefrehûne bimâ unzile ileyke ve minel ahzâbi men yunkiru badah kul innemâ umirtu en abudallâhe ve lâ uşrike bih ileyhi edû ve ileyhi meâb

ve ellezîne ateynahum : o kimseler, verdik, sunduk, onlar
el kitab : hakikatler, varlık kitabı, yazılı olanlar,
Yefrehune : mutlu olma, sevinme,
bimâ unzile ileyke : sunulan şey, indirilen, verilen, size
ve min el ahzâbi : taraftarlardan, guruplardan, hiziplerden
men yunkiru bada hu : kim, kimse, inkar eden, kısım, bazıları, bir kısmı
Kul innemâ emr tu : söyle, sadece, işleyiş, hüküm, emir, ben
en abude Allâh : kulluk, Allah
ve lâ uşrike bihi : ortak koşmak yok, ona, kendine varlık isnat etmek
İleyhi edu : onun, yönelme, davet,
ve ileyhi meabi : ona, sığınak, dönüş yeri

36- Sunduğumuz kitabı anlayan o kimseler, senin hakikatleri açıklamanla mutlu olurlar. Bazı guruplarda inkâr ederler. De ki: Ben sadece Allah'a kulluk ediyorum, O'nun işleyişine uyuyorum ve O'na ortak koşmuyorum, O'nun davetine uyuyorum ve O'nun yolunda oluyorum.

-37-

وَكَذَلِكَ أَنزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءهُم بَعْدَ مَا جَاءكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّهِ مِن وَلِيٍّ وَلاَ وَاقٍ

Ve kezâlike enzelnâhu hukmen arabiyyâ ve le inittebate ehvâehum bade mâ câeke minel ilmi mâ leke minallâhi min veliyyin ve lâ vâk

ve kezâlike : işte böyle, işte bu, işte tüm kâinattan
enzelna hu : indirme, sunduğumuz, irsal, açığa çıkarmak, onu
Hukmen : hüküm, hâkimiyet, değer, yasalar,
arabiyyen : Arapça, anlaşılır olan
ve le inittebate : elbette tabi olursan, uyarsan,
ehvae hum : heva, bencil arzular, çıkarlarına, batıl arzularına
Bade mâ câe ke : sonra, gelmez, olmaz, sana,
min el ilmi : bir ilim, bilgi,
Ma leke min Allâh : değil, yok, sen, Allah'ın,
min veliy : dost, sahip, malik, baba, sıdık, koruyan,
ve la vakın : dost, koruyucu

37- İşte tüm kâinat kitabından sunduğumuz hükümler anlaşılır bir şekildedir. Bencil arzular peşinde olanlara uyarsan, bundan sonra sana sunulan hakikatleri anlayamazsın ve sen Allah'ın dostluğunu ve koruyuculuğunu da anlayan olamazsın.

-38-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلاً مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ

Ve lekad erselnâ rusulen min kablike ve cealnâ lehum ezvâcen ve zurriyyeh ve mâ kâne li resûlin en yetiye bi âyetin illâ bi iznillâh li kulli ecelin kitâb

ve lekad ersel na	: andolsun, irsal, açığa çıkmak, sunulan, biz,
resul	: hakikati gösterenler, görevliler, hakikati anlatanlar
min kabli-ke	: senden önce
Ve cealna lehum	: kıldık, eyledik, yaptık, onlara,
ezvâcen	: aynı yolda olan, tür, eş, tür, cins, benzer,
ve zurriyyeten	: zürriyet, nesil,
ve mâ kâne li ersul	: olmadı, olmaz, hakikati gösteren, resul,
en yetiye bi ayetin	: getirmesi, açığa çıkarması, ayet, işaret, delil
İlla bi izni Allâh	: ancak, yetkili olan, Allah
li kulli ecelin	: hepsi için, süre, zaman, vakit, belirli süre,
kitabun	: kitapta, varlık kitabında,

38- Doğrusu senden önce de Bizi anlatanlar açığa çıktı ve ona aynı yolda arkadaşlar verdik ve ondan nesiller kıldık. Resullerin bir işaret açığa çıkarması olmaz, ancak yetkili olan Allah'tır. Bütün her şeyin süresi varlık kitabında vardır.

-39-

يَمْحُو اللّهُ مَا يَشَاء وَيُثْبِتُ وَعِندَهُ أُمُّ الْكِتَابِ

Yemhûllâhu mâ yeşâu ve yusbit ve indehu ummul kitâb

Yemhû	: imha, dağılma, yıkmak, kısa olan, siler, bozmak,
Allah ma yeşau	: Allah, şey, ne, değil, ister, isteyen,
ve yusbitu	: sabit kılar, doğru olan, kanıtlanmış, uzar, uzayan,
ve inde-hu	: onun katında, yanında, ona ait,
ummu el kitab	: ana kitap, asıl kitap

39- Bazı varlığın zamanının kısa olması ve bazılarının uzun olması, Allah'ın isteğinden başka bir şey değildir ve ana kitap O'nun katındadır.

وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلاَغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ

Ve in mâ nuriyenneke ba'dallezî neiduhum ev neteveffeyenneke fe innemâ aleykel belâgu ve aleynel hisâb

ve in mâ nuriyenne ke	: eğer, hakikatlerimi görmeseydin, ışık, nur, sen
Bada ellezî	: bazı kimseler, o kimseler,
neidu-hum	: gerçeklerimiz, vaadimiz, açığa çıkmak, söz, onlar
ev neteveffeyenne-ke	: veya, bağlantı, vefat, vefa, teslimiyet, sen
Fe innema aleyke	: böylece, artık sadece, senin görevin,
el belâgu	: tebliğ etmek, açıklamak,
ve aleynâ el hisâbu	: bizimdir, hesap, işlem, her şeyin inceliği,

40- Eğer sen hakikatlerimizi görmeseydin, bazı kimselere gerçeklerimizi anlatamazdın ya da sen Bize olan bağlantıyı açıklayamazdın. Artık senin üzerine düşen sadece tebliğ etmektir ve bütün varlıktaki inceliklerin Bize ait olduğunu anlatmaktır.

-41-

أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّا نَأْتِي الأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللّهُ يَحْكُمُ لاَ مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

E ve lem yerev ennâ netil arda nenkusuhâ min etrâfihâ vallâhu yahkumu lâ muakkıbe li hukmih ve huve serîul hısâb

e ve lem yerev	: bakıp ta görmüyorlar mı?
enna neti	: nasıl, gelme, getirdik, meydana getirdik,
El arda	: yeryüzü,
nenkusu-hâ	: nakıs, eksik, eksiltiyoruz, yaşlandırıyoruz, o
min etrâfi-hâ	: çevresinden, etrafında, onu
ve Allâh yahkumu	: Allah, hükmeder, hüküm verendir
lâ muakkıbe	: takip eden, bozacak yoktur,
li hukmi hi	: yasalarını, onun hükmünü
Ve huve serîu el hısâbi	: o, seri, çabuk, hesap, hesabı çabuk gören

41- Yeryüzünde onları nasıl meydana getirdiğimizi, etrafındakilerle nasıl yaşlandırdığımızı bakıp ta görmezler mi? Allah hükmün sahibidir, O'nun hükmünü bozacak yoktur ve O'nun hesabı seridir.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ

Ve kad mekerellezîne min kablihim fe lillâhil mekru cemîâ yalemu mâ teksibu kullu nefs ve se yalemul kuffâru li men ukbed dâr

ve kad meker	: oldu, hile, tuzak, çare, karanlık
ellezîne min kabli-him	: onlardan önceki kimseler
fe li Allâh el mekr	: Allah, hile, karanlık, çare,
cemian	: hepsi, bütün,
Yalemu	: ilmin sahibi, bilir, ilmiyle var eden,
mâ teksibu	: kazandığı şey, mesleği, edindiği,
kullu nefsin	: bütün herkes, nefs, kişi, kendi,
ve se yalemu	: yakında bilecek, belki bilirler,
el kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
Li men ukbe	: kim, son, sonsuzluk, baki olan,
ed dâri	: nöbet, koruma, gözetleme, yurd, ev

42- Onlardan önceki kimseler de çare aradılar. Bütün çareler Allah'tadır. Bütün herkesin yaptığı mesleklerdeki ilmin sahibi O'dur. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, sonsuzluk yurdunun kimin olduğunu belki bilirler.

-43-

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَسْتَ مُرْسَلاً قُلْ كَفَى بِاللّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ

Ve yekûlullezîne keferû leste murselâ kul kefâ billâhi şehîden beynî ve beynekum ve men indehu ilmul kitâb

ve yekûlu	: derler, diyorlar, söylerler,
ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
Leste murselen	: sen değilsin, gönderilmiş, hakikatleri gösteren,
Kul kefa bi Allah	: de, söyle, kâfi, yeterli, Allah,
şehiden	: her yerde her an var olan, hazır olan, has olan
Beyne ve beyne-kum	: benimle ve sizin aranızda
ve men inde hu	: kim, kimse, onun katında, yanında, ona ait,
alim	: alim, bilen, hakikatleri bilen, ilmin sahibi,
el kitab	: varlığın kitabı, yazılı olan hakikatler,

43- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, sen hakikatleri gösteren değilsin, derler. De ki: Sizinle benim aramda, her an her yerde hazır olan Allah kâfidir ve tüm varlığı bir kitap olarak bilen kimse, O'na ait olan hakikatlere ulaşır.

S14 - İBRÂHÎM SÛRESİ

-1-

الَر كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

Elif lâm râ kitâbun enzelnâhu ileyke li tuhricen nâse minez zulûmâti ilen nûri bi izni rabbihim ilâ sırâtıl azîzil hamîd

elif lâm râ	: elif lam ra, hak, halk, fiil
Kitâbun	: kitap, varlık kitabı, yazılı olan, ilahi sözler,
enzelna hu ileyke	: indirdik, sunduk, verdik, onu, sana
li tuhrice en nâse	: çıkarman için, insanlar,
min ez zulûmât	: zulmetten, karanlıklardan, cehaletin karanlığı,
ila el nur	: aydınlığa, nur, ışık, hakikatlerin aydınlığı
bi izni	: izni ile, icazet, yetkili olan, her şeyde yetkili olan,
rabbi him	: rablerinin, onları vücudlandıranın,
ila sırat	: yol, doğru yol, onun yolu, hakikatin yolu,
el azîzi	: tüm değerlerin yüce sahibi, yüce olan,
el hamid	: tüm tecellilerin sahibi, hamd sahibi,

1- Elîf, Lâm, Râ. Tüm varlığı bir kitap olarak sana sunduk. Ondaki hakikatlerle, insanları cehaletin karanlığından hakikatlerin aydınlığına çıkar. Onları vücudlandıranın, tüm varlığın işleyişinde de yetkili olduğunu anlat. Tüm değerlerin sahibi, tüm tecellilerinin sahibinin dosdoğru yolu üzere olmayı anlat.

-2-

اللهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

Allâhillezî lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve veylun lil kâfirîne min azâbin şedîd

Allâh ellezi	: Allah, o ki,
Lehu ma fî el semâvât	: onun, ne, şey, göklerde olanlar, semalarda,
ve ma fi el ard	: şey, ne, değil, yeryüzü, toprak,
ve veylun	: vay haline, vah, yazıklar olsun,
li el kafirin	: içinde, hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
min azâbin şedid	: azap, sıkıntı, şiddetli, daha fazla,

2- Allah O'dur ki, göklerde ne varsa ve yerde ne varsa O'nundur. Hakikatleri görmemezlikten gelip, daha fazla sıkıntılar içinde kalanların vah o hallerine.

-3-

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُوْلَئِكَ فِي ضَلاَلٍ بَعِيدٍ

Ellezîne yestehıbbûnel hayâted dunyâ alel âhıreti ve yasuddûne an sebîlillâhi ve yebgûnehâ ivecâ ulâike fî dalâlin baîd

Ellezîne yestehıbbune	: o kimseler, onlar, tercih etme, sevme,
el hayât el dunya	: dünya hayatı, dünya yaşamı, yaşamında,
ala el ahiret	: sonları, sonunda,
ve yasuddûne	: alıkoyarlar, engellemek,
an sebil Allah	: yol, hakikatler, Allah,
ve yebgûne-hâ	: isterler, peşinde koşmak, onu
ivecen	: eğrilik, çarpık, yalan, doğru olmayan
Ulâike fi dalalin	: işte onlar, dalalet, sapma, kendi cehaletine sapan,
baidin	: uzak olma, hakikatlerden uzaklaşmak,

3- O kimseler; sonlarını düşünmeden dünya hayatının sevgisiyle oyalanırlar, Allah yolunda olanlara engel olurlar, doğru olmayan şeylerin peşinden koşarlar. İşte onlar hakikatleri bırakıp, kendi anlayışlarına saparlar, hakikatlerden uzaklaşırlar.

-4-

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلاَّ بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللّهُ مَن يَشَاء وَيَهْدِي مَن يَشَاء وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ve mâ erselnâ min resûlin illâ bi lisâni kavmihî li yubeyyine lehum fe yudillullâhu men yeşâu ve yehdî men yeşâ ve huvel azîzul hakîm

ve mâ ersel nâ	: irsal, göndermek, bildirmek, sunmak, biz, hakikatlerimiz
min resulin	: bir resul, hakikatleri gösteren,
İlla bi lisani	: ancak, başka, sadece, lisanı ile, konuşma, diliyle,
kavmi hi	: kavmi, birlikte yaşadıkları, kavmine, o,
li yubeyyine lehum	: hakikatleri apaçık açıklama, anlatması için, onlara
Fe yudillu Allâh	: bundan sonra, kendi bildiğine sapma, dalalet, Allah,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve yehdî	: yol gösteren, hidayet, kılavuz, hidayet bulan,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve huve el aziz	: o, tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: her şeye hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

4- Bir resul kendi kavmine, sadece onların dilleriyle hakikatlerimizi apaçık bildirdi. Bundan sonra isteyen kimse, Allah'ın hakikatlerinden kendi dalaletine sapar ve isteyen kimse de hakikatlere yol bulur ve tüm değerlerin yüce sahibinin, tüm varlığa hâkim olanın O olduğunu anlar.

-5-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

Ve le kad erselnâ mûsâ bi âyâtinâ en ahric kavmeke minez zulumâti ilen nûri ve zekkirhum bi eyyâmillâh inne fî zâlike le âyâtin li kulli sabbârin şekûr

ve lekad ersel na Musa	: doğrusu, gönderdik, sunduk, açığa çıkma, Musa
bi ayâti na	: ayetlerimizle, delillerimizle, işaretlerimiz,
en ahric kavme ke	: çıkarmak için, kavmini

min el zulumât	: karanlıklardan, cehaletin karanlığı,
ila el nur	: aydınlığa, hakikatlerin aydınlığı,
ve zekkir-hum	: hatırlat, anlatmak, zikir, onlar,
bi eyyâmi allâhi	: günler, her gün, her an, güç, iktidar, Allah
İnne fi zâlike le ayetin	: işte bunların içinde, ayetler, işaretler, deliller
li kulli sabır	: hepsi için, sabreden,
şekur	: şükür, nimetlerin sahibi bilip teslim etme

5- Doğrusu Musa sunduğumuz ayetlerimizi anlayanlardandı. Kavmini karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için ve kavmine her gün Allah'ı anlatmak için mücadele etti. İşte bunların içinde sabredenler, nimetlerin sahibini bilip teslim edenler için deliller vardır.

-6-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُواْ نِعْمَةَ اللّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنجَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءكُمْ وَفِي ذَلِكُم بَلاء مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ

Ve iz kâle mûsâ li kavmihizkurû nimetallâhi aleykum iz encâkum min âli firavne yesûmûnekum sûel azâbi ve yuzebbihûne ebnâekum ve yestahyûne nisâekum ve fî zâlikum belâun min rabbikum azîm

ve iz kâle musa li kavmi hi	: demişti, Musa, kavmine, kavmi için
Uzkurû nimete Allah	: hatırlayın, zikredin, nimet, Allah
Aleykum iz encâ-kum	: sizi, kurtarılmıştınız,
min âli firavne	: aile, haller, firavun, kibirli olan,
Yesûmûn kum	: sizi zorluyorlar, maruz bırakıyorlar,
sue el azab	: kötü, azap, sıkıntı, kötü sıkıntılar,
ve yuzebbihûn ebnae kum	: boğazlıyorlar, yok ediyor, oğullarınızı
ve yestahyûn nisae kum	: canlı, sağ bırakıyorlar, kadınlarınızı
ve fî zâlikum belaun	: bunlarda vardır, imtihan, sınama, düşünme,
min rabbi-kum	: Rabbiniz, vücudlandıran, siz
azim	: büyük, yüce nitelikler,

6- Musa kavmine: Allah'ın nimetlerini hatırlayın. Sizler firavunun o hâllerinden kurtarılmıştınız. Sizi kötü sıkıntılarda bırakıyordu, oğullarınızı yok ediyor ve hanımlarınızı sağ bırakıyordu, demişti. İşte bunlarda, sizi vücudlandıranın yüce niteliklerini anlamak için düşünceler vardır.

-7-

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

Ve iz teezzene rabbukum le in şekertum le ezîdennekum ve le in kefertum inne azâbî le şedîd

ve iz teezzene	: bildirmişti, bildirir durur, yetki, duyurmuştu,
rabbu kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Le in şekertum	: eğer, nimetlerin sahibini bilir teslim ederseniz, şükür
le ezîdenne-kum	: elbette artmak, daha güçlü olmak, idraki artmak, siz,
Ve le in kefertum	: eğer, hakikatleri örterseniz
İnne azabi le şedid	: muhakkak, azap, sıkıntı, elbette, şiddetli daha fazla

7- Sizi vücudlandıran size bildirdi: Eğer nimetlerin sahibini bilir teslim ederseniz, elbette sizin Bizi anlama idrakiniz daha güçlü olacaktır ve eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örterseniz, elbette sizler şiddetli sıkıntılarda kalırsınız.

-8-

وَقَالَ مُوسَى إِن تَكْفُرُواْ أَنتُمْ وَمَن فِي الأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ

Ve kâle mûsâ in tekfurû entum ve men fîl ardı cemîan fe innallâhe le ganiyyun hamîd

ve kâle musa	: dedi, Musa,
en tekfur entum	: hakikatleri görmemezlikten gelmek, örtmek, siz
ve men fi el ard cemian	: kimse, kim, yeryüzünde, hepsi, tümü,
Fe inne Allâh	: muhakkak Allah,
le ganiy	: değerlerin sahibi, zengin, tüm varlığın sahibi,
hamid	: hamd, tüm niteliklerin sahibi, tecellilerin sahibi

8- Musa dedi ki: Sizler hakikatleri görmemezlikten gelip örtseniz de ve yeryüzündekilerin hepsi de aynı şeyi yapsa, muhakkak ki Allah tüm varlığın sahibidir, varlıktaki tüm tecellilerin sahibidir.

-9-

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ لاَ يَعْلَمُهُمْ إِلاَّ اللّهُ جَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّواْ أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُواْ إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

E lem yetikum nebeullezîne min kablikum kavmi nûhın ve âdin ve semûd vellezîne min badihim lâ yalemuhum illallâh câethum rusuluhum bil beyyinâti fe reddû eydiyehum fî efvâhihim ve kâlû innâ kefernâ bi mâ ursiltum bihî ve innâ le fî şekkin mimmâ ted'ûnenâ ileyhi murîb

e lem yeti-kum	: size gelmedi mi?
nebeu ellezine	: haber, o kimseler
min kabli kum kavmi Nuh	: sizden önce, Nuh'un kavmi
ve âdin ve semud	: ad ve semud kavmi
ve ellezîne min badi him	: o kimseler, onlardan sonra,
lâ yalemu-hum illa Allah	: yok, bilen onları bilmez, başka, ancak, Allah
Câet hum	: geldi, onlar,
resul hum	: resul, onlardan,
bi el beyyinat	: apaçık açıklama, delil
fe reddû	: böylece, reddetme, kabul etmemek,
eydiye hum	: eller, güç, onlar, kendilerindeki güç,
fî efvâhi-him	: ağızlarına, ağızlarının içinde, yalan sözler
ve kâlû inna keferna	: dediler, biz, hakikatleri örttük, görmedik,
bi mâ ursiltum bihi	: ne, değil, şey, gönderildiğiniz şeyi, sunma, onunla
Ve inna le fî şekkin	: muhakkak biz, elbette şüphe içinde
mimmâ tedune na	: şeyden, yönelme, davet, biz,
ileyhi murib	: ona, şüpheli, tereddüt, endişe verici, rahatsız,

9- Sizden önceki Nuh ve Ad ve Semud'un kavminin ve onlardan sonra gelenlerin haberleri size geldi değil mi? Hakikatleri delilleriyle apaçık açıklayan, onlardan olan Resuller onlara geldi. Ancak onlar Allah'ı bilemediler. Böylece onlar, kendilerinde olan gücü anlayamayıp

kabul edemediler. Yalan sözlerde kaldılar. Dediler ki: Biz senin sunduğun şeylerde bir hakikat göremiyoruz ve biz elbette şüpheler içindeyiz, davet ettiğin şeyden rahatsız olduk.

-10-

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُواْ إِنْ أَنتُمْ إِلاَّ بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَآؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Kâlet rusuluhum e fillâhi şekkun fâtırıs semâvâti vel ard yedûkum li yagfire lekum min zunûbikum ve yuahhırekum ilâ ecelin musemmâ kâlû in entum illâ beşerun mislunâ turîdûne en tesuddûnâ ammâ kâne ya'budu âbâunâ fetûnâ bi sultânin mubîn

Kâlet resul hum	: dedi, resul, hakikati gösteren, onlara,
e fi Allah şekk	: Allah için, hakkında, ikilik, şüphe,
fâtırı	: yaratan, açığa çıkaran, vareden,
es semâvâti ve el ard	: gök ve yer,
yedû-kum	: sizi davet ediyor,
li yaafiri lekum	: mağfiret için, temizlenmek için,
min zunûbi-kum	: günahlarınızdan, hatalarınız,
ve yuahhıre-kum	: tehir ediyor, mühlet veriyor, size
ilâ ecelin musemmen	: bir zamana kadar, belirli, ölünceye kadar,
Kalu inentum	: dediler, sende, eğer iseniz,
illa beşer misl na	: ancak, sadece, beşer, insan, gibi, benzer, biz
Turidun	: istiyorsun,
en tesuddû-nâ	: men etmek, alıkoymak, biz
ammâ kane yabudu	: şey, oldu, kul olma, kulluk ettiği şeyler, tapındığı,
abau na	: atalarımız
Fetû na	: öyleyse bize getir, sun,
bi sultan mubin	: delil, varlığın sahibi, apaçık delil,

10- Onlara hakikatleri gösteren dedi ki: Gökleri ve yeri yaratan Allah için şüphe mi edersiniz? Günahlarınızdan mağfiret bulmanız için, sizi hakikatlere davet ediyor ve size ölünceye kadar hakikatleri anlamanız için mühlet veriyor. Dediler ki: Sen de bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsin. Sen bizim atalarımızın da kulluk ettiği şeylerden bizi döndürmek istiyorsun. Öyleyse varlığın sahibi hakkında bize apaçık bir delil getir.

-11-

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلاَّ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللّهَ يَمُنُّ عَلَى مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَن نَّأْتِيَكُم بِسُلْطَانٍ إِلاَّ بِإِذْنِ اللّهِ وَعلَى اللّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

Kâlet lehum rusuluhum in nahnu illâ beşerun mislukum ve lâkinnallâhe yemunnu alâ men yeşâu min ibâdih ve mâ kâne lenâ en netiyekum bi sultânin illâ bi iznillâh ve alâllâhi fel yetevekkelil muminûn

Kâlet lehum resul hum	: dedi, onlara, resul, hakikati gösteren,
in nahnu	: biz sadece,
illa beşer misli kum	: ancak, beşer, insan, sizin gibi
ve lâkin Allah yemunnu	: fakat lakin, Allah, lütuf, nimet,
Ala men yeşâu	: üzerinde, kendilerinde, için, kim, kimse, isteyen
min abid hi	: kulluk, o,

ve mâ kâne lena	: olmaz, olmadı, bizim,
en netiye-kum	: sunma, size bizim getirmemiz,
bi sultan	: delil, hüccet, reis, hakimiyet sahibi, varlığın sahibi
İlla bi izni Allâh	: ancak, yetkili, izin, icazet, Allah
ve alâ Allâh	: Allah'a
fel yetevekkeli	: tevekkül, varlığın sahibini bilip teslim olma
el muminun	: mümin, emin olan,

11- Onlara hakikatleri gösteren dedi ki: Biz de sizin gibi bir beşerden başka bir şey değiliz. Lâkin O'nun kulu olduğunu bilmek isteyen kimseler, kendilerini lütuflandıranın Allah olduğunu bilir. Biz varlığın sahibinden size bir şey getiren olamayız. Ancak yetkili olan Allah'tır. Mümin olmak için, varlığın sahibi olan Allah'ı bilip, O'na teslim olun.

-12-

وَمَا لَنَا أَلاَّ نَتَوَكَّلَ عَلَى اللهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

Ve mâ lenâ ellâ netevekkele alâllâhi ve kad hedânâ subulenâ, ve le nasbirenne alâ mâ âzeytumûnâ ve alâllâhi fel yetevekkelil mutevekkilûn

ve mâ lenâ ella	: değil, şey, ne, niçin, biz,
Netevekkel alâ Allah	: varlığın sahibini bilip teslim olma, Allah'a
ve kad hedâ nâ	: oldu, yol gösteren, hidayet, biz,
subule na	: yol, hakikatler, hakikatlerin yolu, biz,
ve le nasbirenne	: ve elbette sabredeceğiz
Ala ma âzeytumû-nâ	: şeyler, bize sizin yaptığınız eziyetler
ve alâ Allah fel yetevekkel	: Allah'a, varlığın sahibini bilip teslim olma
el mutevekkilûne	: tevekkül edenler, varlığın sahibini bilip teslim olanlar

12- Biz neden varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip teslim olmayalım. Bize hakikatin yolunu gösterendir. Elbette bize yapılmış olan eziyetlere sabredeceğiz. Varlığın sahibini bilip teslim olanlar, yalnız Allah'a teslim olurlar.

-13-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُواْ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ

Ve kâlellezîne keferû li rusulihim le nuhricennekum min ardınâ ev le teûdunne fî milletinâ fe evhâ ileyhim rabbuhum le nuhlikennez zâlimîn

ve kâle ellezine keferu	: dedi, hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler
li resuli-him	: resullerini, hakikatleri gösterenlere,
le nuhricen kum	: muhakkak, elbette, sizi çıkaracağız, atacağız,
min ardı na	: yer, toprak, yeryüzü, bulunduğumuz toprak,
Ev le teudunne	: yada, mutlaka döneceksiniz,
fi millet na	: inanç, kültür, değerler, gelenek, adetler, bizim
fe evhâ ileyhim	: işte, vahyedilen, bildirdi, sundu, onlarda, kendilerinde
rabbu hum	: rab, vücudlandıran, onlar,
le nuhlikenne	: elbette, biz, hakikatlerimiz, helak olma, yazık etmek,
el zalimin	: elbette, biz, helak olma, yazık etmek, zalimler

13- Hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler, hakikatleri gösterenlere dediler ki: Muhakkak ki ya sizi bulunduğumuz topraklardan çıkaracağız ya da bizim inançlarımız, geleneklerimiz, adetlerimize döneceksiniz. İşte, elbette zalimler hakikatlerimizi bilemeyip helak olup giderler. Onlar kendilerinde, kendilerini vücudlandıranın sunduklarını göremezler.

-14-

وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الأَرْضَ مِن بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ

Ve le nuskinennekumul arda min badihim zâlike li men hâfe makâmî ve hâfe vaîd

ve le nuskinenne kum	: elbette, biz, yerleşmek, sükûn, rahatlık, yer, siz,
el arda	: arz, yer, bulunduğu yer,
min badi him	: onlardan sonra, zalimlik hallerini terk ettikten sonra
Zalike li men	: işte bu, için, kim, kimse,
hâfe makâm	: saygılı, korkan, çekinen, makam,
ve hâfe	: korkan, çekinen, saygı duyan,
vaidi	: söz, yerine getirme, uyarı, tecelli, korkutma, olay,

14- Elbette sizden zalimlik hâllerini terk ettikten sonra Bizi anlayanlar, bulundukları yerlerde bir rahatlık içinde olacaklardır. İşte bu, makamlara saygı duyan kimseler için ve Hakk'ın tecellilerine saygı duyanlar içindir.

-15-

وَاسْتَفْتَحُواْ وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

Vesteftehû ve hâbe kullu cebbârin anîd

ve isteftehû	: getirmek, istemek, danışmak, başarı, yardım
ve habe	: kaybettiler, hayal kırıklığı
Kullu cebbârin	: hepsi, tümü, zorba, zorlayıcı
anidin	: inatçı, bildiklerinde direten

15- Başarılı olmak isteyenler başarılı oldular. Zorbalıklarda olan herkes kendi bildiklerinde inat ettiler, kaybedenlerden oldular

-16-

مِّن وَرَآئِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى مِن مَّاء صَدِيدٍ

Min verâihî cehennemu ve yuskâ min mâin sadîd

min verâi-hi	: arkasında, ardında, geçmişinde, cehaletinde
cehennem	: derin kuyu, cehaletin cehennemi,
ve yuskâ	: içme, sulanma, faydalanma, beslenme,
min main sadid	: su, sudan, ilim, bilgi, irin, cerahat, kirlenmiş bilgi, hali

16- Geçmiş cehalet bildiklerinde kalıp, zorbalıklarda olanlar cehaletin cehennemindedirler ve kendi cehaletlerinin kirli hâllerinden beslenirler.

-17-

يَتَجَرَّعُهُ وَلاَ يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِن وَرَآئِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ

Yetecerreuhu ve lâ yekâdu yusîguhu ve yetîhil mevtu min kulli mekânin ve mâ huve bi meyyit ve min verâihî azâbun galîz

yetecerreu-hu	: onu yutmaya çalışır, hazmetmek, kabullenmek,
ve lâ yekâdu	: olmayacak, olamayacak,
yusigu hu	: yutma, boğazdan geçme, o
ve yeti-hi	: gelir, olur, o halde olur,
el mevtu	: tevhitten sapmışlık, idraksizlik, ölü gibi
min kulli mekânin	: bütün her yerden, her yerde, her mekânda
Ve ma huve bi meyyitin	: olmaz, o, o değil, ölüm, ölü,
ve min verâi-hi	: onun arkasından, geçmiş, eski cehalet halleri,
azab galiz	: azab, galiz, kaba, çirkin

17- Onu yutmaya çalışırlar, onda başarılı olamazlar ve bütün her yerde bir idraksizlik, tevhitten sapmışlık hâlinde olurlar, o ölümü anlayamazlar ve geçmişlerinden gelen, kaba çirkin o cehaletin sıkıntılarını takip ederler.

-18-

مَّثَلُ الَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لاَّ يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُواْ عَلَى شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلاَلُ الْبَعِيدُ

Meselullezîne keferû bi rabbihim a'mâluhum ke remâdinişteddet bihir rîhu fî yevmin âsıf lâ yakdirûne mimmâ kesebû alâ şey zâlike huved dalâlul baîd

Meselu ellezine keferu	: mesele, durum, hakikatleri örten o kimseler
bi rabbi-him	: Rablerini
amâlu-hum	: onların amelleri, çalışmaları,
ke remadin	: gibi, kül, savrulup giden,
İşteddet bihi el rihu	: savurdu, onu, rüzgâr
fî yevmin asıfin	: gün, zaman, vakit, fırtına, esen,
la yakdirun	: yok, güçleri,
Mimma kesebu ala şeyin	: şeyler, nesne, kazanma, edinme, için, üzerine, şey
Zâlike huve	: işte bu, o, işte bu durum,
el dalal el baid	: dalalet, sapma, hakikatlerden sapmak, uzaklaşmak,

18- Rabbini anlayamayıp hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin durumu şudur: Onların amelleri, fırtınalı bir günde rüzgârın bir külü savurması gibi savrulup gider. Edindikleri şeylerden onların hakikatleri anlamaya güçleri yetmez. İşte bu hakikatlerden uzaklaşıp bir dalalet içinde kalanların durumudur.

-19-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ بِالْحقِّ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ

E lem tere ennallâhe halakas semâvâti vel arda bil hakk in yeşa yuzhibkum ve yeti bi halkın cedîd

e lem tere	: bakıp ta görmez misiniz?

enne Allah halaka	: muhakkak, olduğu, Allah, halketme
el semâvât ve el ard	: gökleri, semaları ve yeryüzü, toprak,
bi el hakk	: hak ile, doğru, gerçek
in yeşa	: eğer, şayet, ister, eğer isterseniz,
yuzhip kum	: yok etmek, yanlış düşünce, gitmek, zan, siz
ve yeti	: getirir, yapar,
bi halkın	: ile, halk etme, varoluş, oluşturma,
cedid	: yeni, yeni oluşum

19- Bakıp ta görmez misiniz? Gökleri ve yeri Hakk ile Halkedenin Allah olduğunu. Eğer siz isterseniz, eski bildiklerinizi yok edersiniz ve varoluş ile ilgili yeni düşünceler getirirsiniz.

-20-

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ

Ve mâ zâlike alallâhi bi azîz

ve mâ zalike	: şey, ne, değil, bu, işte budur, olmasıdır, değildir,
alâ Allah bi aziz	: için, etmek için, Allah, değerli tüm değerlerin yüceliği

20- Tüm değerlerin yüce sahibi olan Allah'ı anlamak için yapılan, bundan başka bir şey değildir.

-21-

وَبَرَزُواْ لِلّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاء لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُواْ إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّهِ مِن شَيْءٍ قَالُواْ لَوْ هَدَانَا اللّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاء عَلَيْنَآ أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ

Ve berezû lillahi cemîan fe kâled duafâu lillezînestekberû innâ kunnâ lekum tebean fe hel entum mugnûne annâ min azâbillâhi min şey kâlû lev hedânallâhu le hedeynâkum sevâun aleynâ ecezi'nâ em sabernâ mâ lenâ min mahîs

ve berezû li Allah	: ortaya çıkma, bariz, apaçık görünen, Allah,
cemian	: bütün her şeyin birliği, birlik, topluluk,
fe kâle el duafau	: sonra, dediler, zayıf, güçsüz, bilgisiz,
li ellezîne istekberû	: o kimseler için, kibirlenen, büyüklenen
in-nâ kunna lekum	: elbette, biz, olduk, size,
tebean	: tabi olmak, takip eden, uyan
fe hel entum mugnune anna	: artık, nasıl, siz, gideren, kovan, zengin eden, bizden
min azâbi Allâh min şey	: azap, sıkıntı, müşkil, Allah, bir şey, şeyden
Kâlû lev hade na Allah	: dediler, eğer, yol gösteren, kılavuz, Allah
le hedey na kum	: elbette, yol gösterme, biz, siz,
sevaun aleyna	: eşit, bir, bir şey fark etmez, bir faydası yok, biz,
e cezinâ	: feryat mı ettik, sızlansak, ah etsek, keşke
em saber na	: yada, sabır, beklemek, biz
mâ lenâ min mahisin	: değil, bize yoktur, sığınacak yer, kurtuluş,

21- Bütün her şey apaçık Allah'ın birliğini gösterir. Zayıf halde olanlar, büyüklük taslayan kimselere derler ki: Biz elbette size uyanlardan olduk. Siz de müşkillerimizi nasıl gidereceğimizi söyleyen olmadınız. Allah hakkında bir şey vermediniz. Dediler ki: Eğer biz, Allah'ı kendimize rehber edinseydik, elbette biz de size yol gösterirdik. Artık, keşke şöyle

yapsaydık ya da sabretseydik demenin bir faydası yok, biz de sığınacak yerin neresi olduğunu bilemedik.

-22-

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الأَمْرُ إِنَّ اللّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ إِلاَّ أَن دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلاَ تَلُومُونِي وَلُومُواْ أَنفُسَكُم مَّا أَنَاْ بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَآ أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Ve kâleş şeytânu lemmâ kudıyel emru innallâhe veadekum vadel hakkı ve veadtukum fe ahleftukum ve mâ kâne liye aleykum min sultânin illâ en deavtukum festecebtum lî fe lâ telûmûnî ve lûmû enfusekum mâ ene bi musrihikum ve mâ entum bi musrıhıyy innî kefertu bi mâ eşrektumûni min kabl innaz zâlimîne lehum azâbun elîm

ve kâle eş şeytânu	: dedi, şeytani hallerde olan,
Lemma kudıye	: olduğunda, istedi, takdir, işleyiş, kada,
el emru	: işleyiş, hüküm
inne Allâh veade kum	: muhakkak Allah, vaad, söz, yerine getirme, size
vade el hakkı	: söz, vaad, bir işi yerine getirme, hakkın
ve veadtu-kum	: söz, vaat, size vaadettim
fe ahleftu-kum	: sözden dönen, aykırı, karşıt, ters, ikiliğe, siz
ve mâ kâne liye aleykum	: olmadı, yoktu, ben değilim, sizin üzerinizde
min sultânin	: yaptırım gücü, bir sultan, delil, bir kuvvet, güçlü
illâ en deavtu kum	: ancak, sadece, davet, çağrı, sizi
fe istecebtum li	: böylece siz icabet ettiniz, bana
Fe la telumni	: yok, kınama, suçlama, beni,
ve lumu enfus kum	: levm, kınama, suçlama, kendinizi
Ma ene bi musrihi-kum	: değilim, sizin yardımcınız, size yardım eden
ve mâ entum bi musrihıyye	: siz değilsiniz, olmadınız, yardımcı olan
İnni kefertu	: ben, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
Bima eşrektumû ni min kablu	: şeyler, ortak koşmak, ben, daha önce
inne el zalimîn lehum	: muhakkak zalimler, onlara, azap, acı
azab elim	: azap, sıkıntı, acı, acı sıkıntılar

22- Şeytani hâllerde olan, işleyişin takdiri hakkında dedi ki: Muhakkak ki Allah size, işlerin ortaya konuşu ile ilgili hakikatleri vaat etti. Ben de size bir şeyler vaat ettim, sonra da ben sizleri ikilikte bıraktım. Sizin üzerinizdeki gücün sahibi ben olamam, ben sadece davet ettim, böylece siz bana icabet ettiniz. Sizler artık beni suçlamayın, kendinizi suçlayın. Sizin yardımcınız ben değilim ve siz kendinize yardımcı olan da olmadınız. Ben daha önceden ortak koştuğunuz şeyler sebebiyle, hakikatleri görmemezlikten gelip örttürenim. Muhakkak ki zalimler acı sıkıntılar içinde kalırlar.

-23-

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلاَمٌ

Ve udhilellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti cennâtin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ bi izni rabbihim tehıyyetuhum fîhâ selâm

ve udhile ellezine amenu	: dahil olma, içinde, konulurlar, iman eden kimseler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi çalışmalarda olan

Cennâtin	: cennet, huzur,
terci min tahtiha	: akar, vardır, makamlarında, taht,
El enhar hâlidîne fiha	: nehir, akıp giden, ilim, ebedi, devamlı, orada
Tehiyyetu hum	: hak zevki ile halk seyretme, manevi lütuflar, onlar,
fiha selâm	: orada, selam, huzur, barış ver huzur üzere olan,

23- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, huzur içinde olurlar. Makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hâllerle hareket ederler. Onlar Hakk zevki ile Halkı seyrederler. Onlar bulundukları yerlerde barış ve huzur üzeredirler.

-24-

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّهُ مَثَلاً كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاء

E lem tere keyfe daraballâhu meselen kelimeten tayyibeten ke şeceretin tayyibetin asluhâ sâbitun ve feruhâ fis semâ

e lem tere keyfe	: bakıp ta görmez misin? Görmedin mi? nasıl
darabe Allâh meselen	: örnek, vurgu, darbe, Allah, misal, gibi
Kelimeten	: sözler, ilahi sözler, kelime,
tayyibeten	: temiz, güzel, temizlenmiş,
ke şeceretin	: öz, soydan gelen, özden gelen, bir ağaç gibi,
tayyibetin	: temiz, güzel sözler,
Aslu ha sâbitun	: aslı, manası, menşei, köken, kaynak, sabit, değişmez
ve feru-hâ	: dal, şube, sıfat, nitelik, kısım, ışık,
fi el semai	: sema, ulvi âlem, gökyüzünde,

24- Görmez misin? Allah, temizlenmiş olanların kullandığı kelimeleri, misal olarak nasıl vurgular. Güzel sözler; köküyle sapasağlam duran ve gökyüzüne dallarını uzatan ağaçlar gibidir.

-25-

تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللّهُ الأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Tutî ukulehâ kulle hînin bi izni rabbihâ ve yadrıbullâhul emsâle lin nâsi leallehum yetezekkerûn

Tuti ukule ha	: verir, beslenme, bilgilenme, oradan,
kulle hinin	: her, tüm, her an, her yerden
Bi izni rabbi-hâ	: yetkili, icazet, izin, Rabbinin, vücudlandıran, o, her şey
ve yadrıbu Allah	: vurgu, gösterir, örnek, Allah
El emsale li en nâsi	: benzer, gibi, eş, özlü söz, insanlara
Lealle hum	: umulur ki, onlar,
Yetezekkerun	: tezekkür, ulaştığı hakikatlerle âleme bakma

25- Bütün her yerden her an bilgileri sunmada yetkili olan, bütün her şeyi vücudlandırandır. Allah insanlara benzerlikleri vurgular. Umulur ki onlar, varlığın yaratılışını düşünür, ulaştığı hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-26-

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِن فَوْقِ الأَرْضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٍ

Ve meselu kelimetin habîsetin ke şeceretin habîsetinictusset min fevkıl ardı mâ lehâ min karâr

ve meselu kelimetin	: örnek, misal, durum, söz, kelime,
habisetin	: kötü olan, hasta, zararlı, kötü niyetli,
ke şeceretin	: özden gelen, soy, bir ağaç gibi,
habisetin	: kötü olan, hasta, zararlı,
İctusset	: sökülmüş, kopmuş gitmiş,
min fevkı el ardı	: üstünde, yeryüzü
Ma leha min karârin	: ona yoktur, değildir, olmaz, denge, kararlılık, yer

26- Kötü niyetli olanların kullandığı kelimelerle durumları da; yeryüzünde kökünden sökülüp gitmiş, bir dengede duramayan hastalıklı ağaçlar gibidir.

-27-

يُثَبِّتُ اللّهُ الَّذِينَ آمَنُواْ بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللّهُ مَا يَشَاء

Yusebbitullâhullezîne âmenû bil kavlis sâbiti fil hayâtid dunyâ ve fil âhıreh ve yudıllullâhuz zâlimîne ve yefalullâhu mâ yeşâ

yusebbitu Allâh	: ahde vefa, kanıt, ispat, sebat, kararlı, Allah,
ellezine amenu	: iman eden kimseler, inananlar
bi el kavli	: söz, söyleme, söz ile, davranış,
es sâbiti	: sabit, kesin, sağlam, kararlı, doğrulukla,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, fena makamları, yaşamları,
ve fî el âhıreti	: sonunda, sonuçta, ahiret, beka makamları
ve yudıllu Allâh	: sapanlar, hakikatlerden sapma, dalalet, Allah,
el zalimin	: zalimler
ve yefalu Allâh	: fail olan, işleyen, Allah,
ma yeşau	: ne, şey, nasıl, ister, isteyen, ne isterse onu yapar

27- İman eden kimseler; yaşamlarında ve son anlarına kadar dosdoğru davranışlarla hareket ederler, Allah'ın hakikatlerine kararlılıkla uyarlar. Zalimler ise; Allah'ın hakikatlerinden kendi cehaletlerine saparlar ve fail olan Allah'ı anlayamazlar, istedikleri hâllerde yaşarlar.

-28-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُواْ نِعْمَةَ اللّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّواْ قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ

E lem tere ilellezîne beddelû nimetallâhi kufren ve ehallû kavmehum dârel bevâr

e lem tere ila ellezine	: bakıp ta görmedin mi? O kimseler
Bedelu	: değiştirme, karşılık, bedel,
nimet	: nimet, sıfat,
Allâh kufren	: Allah, görmezlikten gelen, küfür, kabul etmeyen, örten
ve ehallu	: bir yerde toplanan, ikamet, sahip, halleri, yaptıkları,
kavme-hum	: topluluklar, kavimleri, kimseler, toplum, onlar
Dâre	: yurt, kalınan yer,
el bevari	: tahribat, zarar, kayıp, kaybolan, yok olma, helak,

28- Bakıp ta görmez misin? Allah'ın nimetlerini görmemezlikten gelenleri, hakikatlerin sözlerini değiştiren o kimseleri. Onlar bulundukları topluluklarda büyük tahribat yaparlar.

-29-

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ

Cehennem yaslevnehâ ve bisel karâr

Cehennem	: cehennem, cehaletin cehennemi, derin kuyu,
yaslevne ha	: o halde olma, yaslanma, orada bulunma
ve bise el karar	: ne kötü, karar, yerleşilen yer, mesken

29- Bulundukları yer cehaletin cehennemidir ve ne kötü bir yerdir.

-30-

وَجَعَلُواْ لِلّهِ أَندَادًا لِّيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُواْ فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ

Ve cealû lillâhi endâden li yudıllû an sebîlih kul temetteû fe inne masîrekum ilen nâr

ve cealû li Allah	: kıldılar, yaptılar, Allah,
endaden	: eşler, denk, eşit tutma, ortak koşma, rakip,
li yudıllû an sebili hi	: saptırmak için, dalalet, onun yolundan
Kul temetteû	: söyle, faydalanın, değiştirme, kendi çıkarında olma
fe inne masire kum	: artık mutlaka, dönüş, varış yeri, siz,
ile el nar	: ateş, yakıcılık

30- Allah'ın yolundan saptırmak için, O'na ortaklar koştular. De ki: Kendi çıkarlarında olanların, mutlaka varacakları yer ateştir.

-31-

قُل لِّعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُواْ يُقِيمُواْ الصَّلاَةَ وَيُنفِقُواْ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لاَّ بَيْعٌ فِيهِ وَلاَ خِلاَلٌ

Kul li ibâdiyellezîne âmenû yukîmus salâte ve yunfikû mimmâ razaknâhum sirren ve alâniyeten min kabli en yetiye yevmun lâ beyun fîhi ve lâ hilâl

Kul li abdiy	: de, söyle, anlat, için, hakkında, kulum,
ellezine amenu	: iman edenler,
yukîmu es salâte	: her an salât üzeredirler, hakka bağlılık,
ve yunfikû	: infak ederler, vermek,
mimma razakna hum	: şeyler, nesne, rızık, yarar, biz, onlar
Sirren	: sır, gizli, bilinmeyen, ötesi,
ve alâniyeten	: açık olarak, aleni
min kabli en yetiye yevmun	: gelen, gelinceye kadar, gün, zaman, vakit
lâ beyun fihi	: yok, alış veriş orada,
ve la hilal	: yok, dostluk, safi, halis,

31- Kullarım için anlat: İman edenlerden olsunlar, her an Hakk'a bağlılık şuurunda olsunlar ve onlar, hiçbir alış verişin olmadığı ve dostluğun da olmadığı, o ölüm vakti gelinceye kadar, rızıklandırdığımız şeylerden gizli olarak veya açık olarak infak etsinler.

-32-

اللّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الأَنْهَارَ

Allâhullezî halakas semâvâti vel arda ve enzele mines semâi mâen fe ahrece bihî mines semerâti rızkan lekum ve sehhare lekumul fulke li tecriye fil bahri bi emrih ve sehhare lekumul enhâr

Allâh ellezi halaka	: Allah, ki o, halketti, yarattı
el semâvat ve el ard	: semaları, gökler ve yeryüzü
ve enzele	: indirdi, sundu, verdi,
min el semai maen	: sema, ulvi âlem, su, ilim
fe ahrece bihi	: böylece çıkardı, ortaya çıkardı, onunla,
min el semerat	: ürünler, meyve, değerler,
Rızkan lekum	: rızık, nimet, yarar, size, sizin için
ve sehhare lekum	: yaymak, yeryüzü, düzen, alay, siz,
el fulke	: izlenen yol, gemi,
Li tecriye	: akması, akar gider, yürümek,
fi el bahri	: sonsuzluk, deniz, bilgililik, bilge kişi,
bi emr hi	: iş, işleyiş, hüküm, o
ve sehhare lekum	: düzen, yaymak, alay, aldatma, sizler için,
el enhar	: nehir, akıp gitmek,

32- Gökleri ve yeri halkeden Allah'tır. Gökten suyu indirendir. Sonra da onunla ürünler ortaya çıkarandır. Sizler onlardan faydalanırsınız. Yeryüzünün düzeninde sizler için izlenecek yollar vardır. O'nun işleyişi bir sonsuzluk içinde akar gider. Yeryüzünün düzeninde sizler için akıp giden bir ilim vardır.

-33-

وَسَخَّر لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَينَ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ

Ve sehhare lekumuş şemse vel kamere dâibeyn ve sehhare lekumul leyle ven nehâr

ve sehhare lekum	: düzen, düzenlenen, yaymak, size, sizi
El şems ve el kamer	: güneş ve ay,
daibeyn	: hayat sistemi, sistem,
ve sehhare lekum	: düzen, düzenlenen, yaymak, size, sizi
El leyl ve en nehâra	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık,

33- Güneşin ve ayın sisteminde sizler için bir düzen vardır. Gece ve gündüzde sizler için bir düzen vardır.

-34-

وَآتَاكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَتَ اللّهِ لاَ تُحْصُوهَا إِنَّ الإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ

Ve âtâkum min kulli mâ seeltumûh ve in teuddû nimetallâhi lâ tuhsûhâ innel insâne le zalûmûn keffâr

ve âtâ-kum	: verdi, sundu, size,
min kulli	: hepsi, tümü, bütün her şey, bütün varlık,
mâ seeltumû-hu	: sorduğunuz, aradığınız, istediğiniz şey
ve in teuddû	: eğer, sayarsanız,
nimete Allah	: nimet, sıfat, değer, varlık, Allah
lâ tuhsû-hâ	: onu sayamazsınız
inne el insân	: muhakkak, doğrusu, insan,
le zalim	: elbette, zalim,
kefer	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen

34- Sizin sunulan bütün her şeyde, sorup aradığınız şeylerin cevabı vardır. Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız onu sayamazsınız. Doğrusu insan, elbette hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, zalimlerden olur.

-35-

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الأَصْنَامَ

Ve iz kâle ibrâhîmu rabbical hâzel belede âminen vecnubnî ve beniyye en nabudel asnâm

ve iz kâle İbrahim rabbi	: demişti, İbrahim, rabbim
İcal	: yap, eyle, kıl, bu, burayı,
Haza el belede emin	: buraları, belde, bulunulan yer, güvenilir, emniyetli, emin
Ve ecnub ni	: uzak tut, uzaklaştır, beni,
ve beniyye	: evlatlarım, çocuklarım,
en nabude	: bizim tapmamız, kulluk etmemiz,
el asname	: putlar, suretler, çıkar için yönelmek,

35- İbrahim demişti ki: Rabbim! Bulunduğumuz yerleri güvenilir kıl. Beni ve evlatlarımı putlara kulluk etmekten uzak tut.

-36-

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَن تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Rabbi innehunne adlelne kesîren minen nâs fe men tebianî fe innehu minnî ve men asânî fe inneke gafûrun rahîm

Rabbi inne hunne	: Rabbim, muhakkak onlara, putlara
Adlelne	: saptılar, hakikatlerden saptılar,
Kesiran min el nas	: çoğu, insanlar
fe men tebia ni	: bundan böyle, artık kim, tabi olur, izler, bana
fe inne-hu minni	: artık, muhakkak o, bendendir
Ve men asâ-nî	: kim, bana asi olursa, isyan ederse
fe inne-ke gafur	: muhakkak sen, mağfiret eden,
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

36- Rabbim! İnsanların çoğu putlara kulluk etmekle hakikatlerden saptılar. Bundan böyle kim beni izlerse, artık muhakkak ki o benimledir. Kim bana karşı olursa, muhakkak ki sen mağfiret edensin, varlığı özünden varedensin.

-37-

رَّبَّنَا إِنِّي أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ الصَّلاَةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُم مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

Rabbenâ innî eskentu min zurriyyetî bi vâdin gayri zî zerın inde beytilkel muharremi rabbenâ li yukîmus salâte fecal efideten minen nâsi tehvî ileyhim verzukhum mines semerâti leallehum yeşkurûn

Rabbena	: Rabbimiz,
inni eskentu	: ben, iskan, yerleştirme, ev sahipliği, o yolda
min zurriyyetî	: zürriyetimden, neslimden,
bi vadin	: bir vadi, yol, tarz, usul,
Gayri zi zerın	: başka, sahip, bilgiye ulaşma, ekilmiş, bırakmak, kültür,
inde	: sana ait, katında, yanında,
beyti-ke	: ev, senin, senin evin, beden evi, kalp, gönül,
el muharremi	: haram, yasak, hürmetli, saygıdeğer, kutsal,
Rabbena	: Rabbimiz,
li yukumi el salat	: her an salât üzere olmaları için, bağlılık üzere
fe ical efideten	: böylece kıl, yap, eyle, gönüller, kalpler, idrak,
min en nâsi tehvi ileyhim	: insanlardan, meyletme, gelme, onlara
Verzuk hum	: rızık, nimet, fayda, onlar,
min el semerat	: ürün, meyve, tecelliler,
lealle-hum yeşkurune	: umulur, onlar, şükreden, sahibine teslim eden

37- Rabbimiz! Neslimi senin yoluna yerleştirdim. Senin evin olan kutsal bedenlerinde, sana ait bilgilerden başka şeylere sahip olmasınlar. Rabbimiz! Onların her an sana bağlılık şuuru üzere olmaları için, artık onları kalb sahibi yap. Onlara verdiğin nimetleri, tecellileri öğrenmeleri için, sen insanları hakikatlere meylettir. Umulur ki onlar, varlığının sahibini bilir teslim ederler.

-38-

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللّهِ مِن شَيْءٍ فَي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاء

Rabbenâ inneke talemu mâ nuhfî ve mâ nulin ve mâ yahfâ alallâhi min şeyinfil ardı ve lâ fis semâ

rabbenâ inneke talemu	: Rabbimiz, muhakkak ki sen, ilmin sahibisin
mâ nuhfî	: bizim görmediğimiz, bilmediğimiz şeyler,
ve ma nulinu	: aleni, açık olan
ve mâ yahfâ ala Allah	: değil, olmaz, gizli, Allah'a
min şeyin fi el ard	: bir şey, yerde, yeryüzünde
Ve la fî el semâi	: yoktur, değildir, olmaz, semada, gökte

38- Rabbimiz! Göremediğimiz şeylerdeki ve apaçık olan şeylerdeki ilmin sahibi elbette sensin. Yerde ve göklerde hiçbir şey yoktur ki Allah'tan gizli olsun

-39-

الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاء

Elhamdulillâhillezî vehebe lî alel kiberi ismâîle ve ishâk inne rabbî le semîud duâ

el hamdu li Allâh	: tüm varlıktaki niteliklerin, tecelliler, Allah
Ellezî vehebe	: ki o, bağışladı, verdi, bana,
li el kiber	: büyük, yaşlı, olgunlukta
İsmail ve ishâka	: İsmail ve İshak
İnne rabbi le semîu	: muhakkak, rabbim, işitme,
el duâi	: yönelme, istek, dua,

39- Tüm tecellilerin sahibi Allah'tır. Ki O bana olgunluk çağımda İsmail ve İshak'ı bağışladı. Muhakkak ki Rabbim, elbette işittirendir, yöneldiğimdir.

-40-

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء

Rabbicalnî mukîmas salâti ve min zurriyyetî rabbenâ ve tekabbel duâ

rabbi ical-ni	: Rabbim, beni kıl, eyle, yap, olayım,
mukime el salat	: daima, hep, salâtı ikame eden, hep bağlılık üzere olan
ve min zurriyyetî rabbe na	: zürriyetimden, neslimden olan, rabbimiz
ve tekabbel duai	: kabul et, duamı, yönelmek, istek,

40- Rabbim! Beni hep Sana bağlılık üzere eyle. Rabbimiz! Neslimden gelenler de öyle olsun ve dualarımızı kabul eyle.

-41-

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Rabbenagfirlî ve li vâlideyye ve lil muminîne yevme yekûmul hisâb

Rabbe na agfir li	: Rabbimiz, mağfiret eyle, bağışla
ve li vâlideyye	: annemi ve babamı, doğurtan,
ve li el muminine	: müminleri
Yevme yekumu	: gün, her vakit, yapma, ikame, her an o duruşta olmak
el hisabu	: hesap, sorgulayan, arayan, araştıran,

41- Rabbimiz! Beni, annemi, babamı, müminleri bağışla, her vakit hakikatleri sorup araştıranlardan eyle.

-42-

وَلاَ تَحْسَبَنَّ اللّهَ غَافِلاً عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الأَبْصَارُ

Ve lâ tahsebennallâhe gâfilen ammâ yameluz zâlimûn innemâ yuahhıruhum li yevmin teşhasu fîhil ebsâr

ve lâ tahsebenne Allâh	: Allah'ı sanma, zannetme, düşünme
Gâfil	: gafil, bilmeyen, boş olan, farkında olmayan,
amma yamelu	: şeyler, amel, yaptıkları,
el zalimin	: zalimler, kötülük yapanlar,
İnnemâ yuahhiru hum	: muhakkak, erteleme, tehir, önemsememe, onlar
li yevmin teşhasu	: gün, vakit, zaman, teşhis, anlama tanıma,
fihi el ebsar	: onda, onun içinde, o hakikatlerde, görme, bakma,

42- Allah sandığınız gibi değildir. Zalimler yaptıkları şeylerle bir gaflet içindedir. Muhakkak ki onlar; kendilerini anlamayı, tanımayı, hakikatleri görmeyi hiçbir vakit önemsemezler.

-43-

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لاَ يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاء

Muhtıîne mukniî ruûsihim lâ yerteddu ileyhim tarfuhum ve efidetuhum hevâ

Muhtiine	: hızlı giden, koşan, kendi halleriyle hareket eden
mukni ruus him	: dik başlılık, onlar,
lâ yerteddu	: yok, dönmez, çevrilmez,
ileyhim tarfuhum	: kendilerine, taraf, şahsi, onlar
ve efidetu-hum	: onların kalpleri,
hevaun	: heva, heves, bencil arzular, düştü,

43- Onlar bir dik başlılık içinde hareket ederler. Onlar her tarafa bakarlar, kendilerine dönüp bakmazlar ve onların kalblerinde bencil arzular vardır.

-44-

وَأَنذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُواْ رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُواْ أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ

Ve enzirin nâse yevme yetîhimul azâbu fe yekûlullezîne zalemû rabbenâ ahhırnâ ilâ ecelin karîbin nucib daveteke ve nettebiır rusul e ve lem tekûnû aksemtum min kablu mâ lekum min zevâl

ve enzir	: uyar, hakikatleri açıklayarak uyar,
el nas yevme	: insanlar, zaman, gün,
yeti him el azab	: gelir, olur, düşer, düşeceği sıkıntı, azap,
fe yekûlu ellezine zalemu	: o zaman der, söyler, zalim kimseler,
rabbe-nâ ahhirna	: Rabbimiz, bize zaman ver, tehir et, ertele, biz
ilâ ecelin karibin	: bir süreye kadar, yakın,

Nucib davete-ke	: icabet edelim, senin davetine, uymak
ve nettebii	: biz tabi olalım, izleme, uymak,
el resul	: resul, hakikati gösteren
e ve lem tekûnû	: siz olmadınız mı, siz değil misiniz?
Aksemtum min kablu	: söz veren, yemin eden, daha önce
mâ lekum min zevalin	: değil, siz, kabahat, gitmek, bir yerden bir yere gitme

44- İnsanlara hakikatleri her zaman açıklayıp uyar, onların düşeceği sıkıntıyı anlat. Sonra zalim kimseler derler ki: Rabbimiz! Senin davetine icabet etmek için, yakın bir süreye kadar bize zaman ver ve sonra biz Resul'lerin izinden gidelim. Onlara bildirildi: Siz daha önce söz verenlerden olmadınız mı? Artık siz hakikatleri anlama konusunda bir yere varamazsınız.

-45-

وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُواْ أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الأَمْثَالَ

Ve sekentum fî mesâkinillezîne zalemû enfusehum ve tebeyyene lekum keyfe fealnâ bihimve darabnâ lekumul emsâl

ve seken tum	: ahâli, ev halkı, durmak, o halde hareket eden, yerleşme
fi mesakini	: mesken, bulundukları hal, miskin, çalışmayan
ellezîne zalemû	: zulmedenler, kötülük edenler, zalim kimseler,
enfus hum	: nefs, kendilerine, özvarlıkları,
ve tebeyyene lekum keyfe	: açıklandı, gösterildi, beyan edildi, size, nasıl
Fealna bihim	: fail, işleyen, yapan, biz, onlara, onları
ve darabnâ lekum	: örnek, vurguladık, size,
el emsal	: benzeri, durum, örnek,

45- Ve siz, kendilerine zulmeden kimselerin o hâlleri ile hareket ettiniz. Size nasıl işleyişimiz beyan edildiyse, onlara da beyan edildi ve size örneklerle hakikatleri vurguladık.

-46-

وَقَدْ مَكَرُواْ مَكْرَهُمْ وَعِندَ اللّهِ مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ

Ve kad mekerû mekrehum ve indallâhi mekruhum ve in kâne mekruhum li tezûle minhul cibâl

ve kad mekr	: oldu, karanlık, hile, aldatma, zarar verme, düzen, sinsi,
mekr hum	: karanlık, hile, aldatma, zarar verme, düzen, sinsi, onlar
ve inde Allâh	: katı, yanında, Allah, Allah'ın hakikatleri
mekr hum	: tuzak, aldatma, hile, karanlık, çare, onlar
ve in kâne mekr hum	: eğer, oldu, olsa bile, karanlık, tuzak, hile, aldatma, onlar
li tezûle minhu	: yok edecek, mahvetti, kaybolan, ondan,
el cibalu	: dağlar, büyüklenme hali

46- Karanlık düşüncelerde, sinsiliklerde olanlar kendilerini aldattılar ve onlar Allah'ın hakikatlerini anlamada cehaletin karanlığında kaldılar ve onların karanlık sinsi hâlleri, bir büyüklenme içinde onları mahvetti.

-47-

فَلاَ تَحْسَبَنَّ اللّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ

Fe lâ tahsebennallâhe muhlife vadihî rusuleh innallâhe azîzun zuntikâm

Fe lâ tahsebenne Allâh	: artık, yok, değil, zannetme, sanma, Allah
Muhlife vadi hi	: hilaf, ayrılık, aykırılık, sözleri, onun,
resul hu	: hakikati gösteren, o, resul,
inne allâhe azizi	: muhakkak Allah, tüm değerlerin yüce sahibi
zu intikamin	: sahip, nimetin zıttı, gücüyle kendini göstermek,

47- Allah sandığınız gibi değildir. O hakikatleri gösterenlerin sözlerinde bir aykırılık yoktur. Muhakkak ki Allah, tüm varlıktan gücüyle kendini gösterendir, tüm değerlerin sahibidir.

-48-

يَوْمَ تُبَدَّلُ الأَرْضُ غَيْرَ الأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُواْ للّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

Yevme tubeddelul ardu gayrel ardı ves semâvâtu ve berezû lillâhil vâhıdil kahhâr

Yevme	: gün, vakit, zaman, an, gelip geçen zaman,
tubeddelu el ard	: değişme, değiştirme, döndürme, yeryüzü
Gayrı	: başka, diğeri, değil, başkası, ayrı,
el ardı ve el semavat	: yeryüzü ve gökyüzü, semalar
ve berezû li Allah	: bariz, belirgin, apaçık görünen, ortaya çıkma, Allah,
el vahıd	: tek olan, bir,
el kahhar	: mutlak galip olan, her şeye hâkim olan

48- Yeryüzü her an bir değişim içindedir. Yeryüzü ve gökyüzü Allah'tan gayrı değildir ve Allah; apaçık görünendir, tek olandır, her şeye hâkim olandır.

-49-

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الأَصْفَادِ

Ve terel mucrimîne yevme izin mukarrenîne fil asfâd

ve tere	: görürsün, anlarsın,
el mucrimin	: suçlu, fenalarda olan, kötülüklerde olan
yevme izin	: vakit, her zaman, yetkili olan,
mukarrenin	: birbirine bağlanmış, halleriyle bağlanmış,
Fî el asfadi	: içinde, pranga, zincir, bağlayan,

49- Fenalarda olanları, her zaman hâlleri ile birbirlerine bağlanmış görürsün.

-50-

سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَى وُجُوهَهُمْ النَّارُ

Serâbîluhum min katırânin ve tagşâ vucûhehumun nâr

serâbîlu-hum	: giysiler, halleri,
min katıran	: katran, siyah, kara, kirlilik hali,
ve tagşa vucuhu hum	: kaplamış, sarmış, yüzlerini, yönlerini
el nar	: ateşli, öfkeli, yakıp yıkıcı haller,

50- Onların hâlleri, cehaletin kirlenmişliğinin hâlidir ve onların yüzlerini öfkeli hâller sarmıştır.

-51-

لِيَجْزِي اللّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Li yecziyallâhu kulle nefsin mâ kesebet innallâhe serîul hısâb

li yecziye Allâh	: karşılık, vermek, Allah
Kule nefsin	: bütün nefsler, herkes,
mâ kesebet	: kazandığı şeyler, edindiği, yaptığı şeyler,
inne Allâh seri	: muhakkak Allah, çabuk, seri, hızlı,
el hısab	: hesap, durum, vermek, karşılığını vermek

51- Allah bütün herkese yaptıkları şeylerin karşılığını verir. Muhakkak ki Allah'ın hesabı seridir.

-52-

هَذَا بَلاَغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِ وَلِيَعْلَمُواْ أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ

Hâzâ belâgun lin nâsi ve li yunzerû bihî ve li yalemû ennemâ huve ilâhun vâhidun ve li yezzekkere ûlul elbâb

Hâzâ belagun li el nas	: bu, tebliğ, bildirme, hakikatleri bildirme, insanlar
ve li yunzerû bihi	: için, açıklama, uyarılma, kendine gelme, o hakikatler
ve li yalemû	: bilmeleri için, anlamaları için,
Ennama huve	: ancak, o, Allah
ilahun vâhidun	: vareden, bir ilah, tek,
ve li yezzekkere	: için, tezekkür, ulaştığı hakikatlerle bakmak,
ulu el elbab	: hakk üzere aklını işletmek, akıl sahibi,

52- Bu hakikatlerin bilgileri insanlar için bir tebliğdir. O hakikatleri anlayıp, kendilerine gelmeleri içindir ve bir olan ilahın ancak O olduğunu bilmeleri içindir ve hakk üzere aklını çalıştırıp hakikatlere ulaşmaları, o hakikatlerle bu âleme bakmaları içindir.

S15 - HİCR SURESİ

-1-

الَرَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُّبِينٍ

Elif lâm râ tilke âyâtul kitâbi ve kurânin mubîn

Elif lâm râ	: elif, lâm, râ, hak, halk, fiil
Tilke ayatu	: işte bu, bunlar, bu varlık, ayetler, işaret, delil,
el kitab	: varlık kitabı, ilahi sözler,
ve kurânin	: Kuran, okunan şey, varlık kitabı,
mubin	: apaçık, açıklanmış, apaçık kuran, görünen,

1- Elif, Lam, Ra. Tüm varlık işaretleriyle bir kitaptır ve tüm kâinat apaçık Kur'ân'dır.

-2-

رُّبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ كَانُواْ مُسْلِمِينَ

Rubemâ yeveddullezîne keferû lev kânû muslimîn

Rubemâ yeveddu	: ihtimal ki, belki, isterler, temenni ederler
ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler
Lev kanu muslimîne	: keşke, oldu, teslim olanlar, barışa teslim olan, selamet

2- Hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler de selamete ulaşmayı temenni ederlerdi.

-3-

ذَرْهُمْ يَأْكُلُواْ وَيَتَمَتَّعُواْ وَيُلْهِهِمُ الأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

Zerhum yekulû ve yetemetteû ve yulhihimul emelu fe sevfe yalemûn

zer-hum	: bırak, terk et, ayrıl, uzak dur, onlar,
yekulu	: beslenme, yeme içme, hak yeme, kul hakkı yeme,
ve yetemetteû	: metaa, kendi çıkarları peşinde koşanlar
ve yulhi-him el emelu	: oyalanma, boş emeller, arzu, hayaller,
Fe sevfe yalemûne	: artık, yakında, bilirler, bilecekler

3- Kendi çıkarları peşinde koşanları, kul hakkı yiyenleri, boş hayallerle avunanları bırak. Belki yakında bilirler.

-4-

وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلاَّ وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ

Ve mâ ehleknâ min karyetin illâ ve lehâ kitâbun malûm

ve mâ ehlek nâ	: helak olmaz, yazık etmek, bitmek, biz, hakikatlerimiz
min karyetin illa	: belde, bulundukları yer, bir ülkeyi, ancak,
ve lehâ kitab	: onun, kitap, ilahi sözler, yazılı, her kitabın
malumun	: bilinen, belli olan, apaçık belli olan,

4- Ancak bulundukları yerlerde hakikatlerimizi bilenler helak olmazlar ve onlar, her varlık kitabında hakikatlerin apaçık belli olduğunu bilirler.

-5-

مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ

Mâ tesbiku min ummetin ecelehâ ve mâ yestehırûn

Mâ tesbiku	: olmaz, değil, öne alma, öne geçme
min ummetin	: bir ümmet, topluluk,
ecele ha	: ecel, vaktin sonu, süre, onun
Ve ma yestehırûne	: değil, olmaz, tehir eder, geciktirmek, tehir etme

5- Bir topluluk ecelini ne öne alabilir ne de geciktirebilir.

-6-

وَقَالُواْ يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ

Ve kâlû yâ eyyuhellezî nuzzile aleyhiz zikru inneke le mecnûn

ve kâlû ya eyyuha ellezi	: dediler, ey o kimse
Nuzzile aleyhi	: indirildi, sunuldu, verildi, inzal, ona, kendisine,
el zikru	: zikir, anmak, anlatmak, ilahi ses, hatırlamak, hakk kelamı,
İnne ke	: doğrusu, sen,
le mecnun	: elbette, mecnun, ne dediğini bilmeyen,

6- Dediler ki: Ey kendisine Hakk kelamının sunulduğunu söyleyen kimse! Doğrusu sen ne dediğini bilmiyorsun.

-7-

لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلائِكَةِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Lev mâ tetînâ bil melâiketi in kunte minas sâdıkîn

lev mâ tetina	: olsa olmaz mı, getirme, sen bize,
bi el melaiket	: melek, kuvvet, güçlü olan,
İn kunte min es sadıkîne	: eğer, sen isen, doğru söyleyenlerden, sadıklardan

7- Eğer sen doğru söyleyenlerdensen bize melekleri getirseydin ya.

-8-

مَا نُنَزِّلُ الْمَلائِكَةَ إِلاَّ بِالحَقِّ وَمَا كَانُواْ إِذًا مُّنظَرِينَ

Mâ nunezzilul melâikete illâ bil hakkı ve mâ kânû izen munzarîn

mâ nunezzilu	: şey, ne, değil, indirdiğimiz, sunduk,
el melaikete	: kuvveler, güç, her varlıktaki güç,
İlla bil hakkı	: ancak, hak olan, hakikat olan, gerçek,
ve mâ kânû izen	: olmadı, o zaman,

munzarin : tehir edilen, geriye bırakılan, olamama

8- Ancak gerçek olan, her varlıktaki sunduğumuz kuvvelerdir ve onlar bunu anlayan olamadılar.

-9-

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

İnnâ nahnu nezzelnez zikre ve innâ lehu le hâfizûn

İnnâ nahnu nezzelna : muhakkak biz, indirdik, sunduk,
el zikr : ilahi ses, hakk kelamı, hakikatler, anmak,
ve innâ lehu le hafizun : biz, onu, elbette, koruyan, muhafaza eden

9- Sunduğumuz zikir muhakkak ki Bizimdir ve onu koruyan Biziz.

-10-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الأَوَّلِينَ

Ve le kad erselnâ min kablike fî şiyaıl evvelîn

ve lekad erselna : doğrusu, açığa çıkma, biz, hakikatlerimiz
min kabl ke : senden öncede,
fî şiyai : farklı yollar, guruplar, hizip, tarikat, mezhep,
el evvelin : evvel, önce, başlangıç,

10- Doğrusu, senden önce de farklı yollara ayrılan topluluklara da hakikatlerimizi anlatanlar açığa çıktı.

-11-

وَمَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلاَّ كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ

Ve mâ yetîhim min resûlin illâ kânû bihî yestehziûn

ve mâ yetî-him : onlara gelmedi,
min resul : bir resul, hakikati gösteren,
İlla kanu bihi yestehziûne : ancak, oldu, onunla, alay ederler, önemsemeyen

11- Onlara hakikatleri gösteren biri gelmesin ki, ancak onunla alay ettiler.

-12-

كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ

Kezâlike neslukuhu fî kulûbil mucrimîn

Kezâlike nesluku hu : işte böyle, gitmek, girmek, durum, sokmak, o
Fi kulubi : kalplerinin içine, idraklerinde,
el mucrimîne : suçlular, fenalarda kalan, günahkâr,

12- Fenalarda kalanların kalblerinde, işte hep böyle haller vardır.

-13-

لاَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الأَوَّلِينَ

Lâ yuminûne bihî ve kad halet sunnetul evvelîn

lâ yuminûne bihi	: inanmadılar, ona, hakikati gösterene,
ve kad halet	: olmuştur, geçti, gelip geçti,
sunnet el evvelin	: adet, yol, kanun, önceki

13- Hakikati gösterene inanmadılar ve daha önceki gelip geçenleri adetleri, dediler.

-14-

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاء فَظَلُّواْ فِيهِ يَعْرُجُونَ

Ve lev fetahnâ aleyhim bâben mines semâi fe zallû fîhi yarucûn

ve lev fetehna aleyhim	: olsa, olsa bile, açtığımız, ortaya çıkarma, onlara
Baben min es semâi	: kapı, semadan, ulvi âlemden
Fe zallu	: o zaman, meyletme, yönelme, devam etme,
fihi yarucun	: orada, artan, yükselen

14-15- Ulvi Âlem'den onların üzerinde bir kapı açılsa, sonrada onlar oraya meyledip yükselse,

-15-

لَقَالُواْ إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ

Le kâlû innemâ sukkiret ebsârunâ bel nahnu kavmun meshûrûn

Le kalu innema	: elbette, mutlaka, derler, sadece, yalnız
Sukkiret ebsaru na	: bağlandı, sarhoş, döndü, gözlerimiz
Bel nahnu	: hayır, beklide, biz,
kavmun meshûrûn	: topluluk, kimseler, büyülenmiş, sihir yapılmış

elbette derler ki: Bizim gözlerimiz bağlandı, belki de biz bir büyünün etkisinde kalan kimselerden olduk.

-16-

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاء بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ

Ve le kad cealnâ fis semâi burûcen ve zeyyennâhâ lin nâzırîn

ve lekad cealna	: andolsun, yaptık, kıldık, düzenledik, oluşturduk
fî es semâi	: semadan, ulvi alem,
burucen	: yıldız kümeleri, burçlar, yüksek makam, aşikâr olan,
ve zey na ha	: onu süsledik, zinet, sıfatlandırdık, değerler,
li en nazırın	: seyredenler için,

16- Andolsun Ulvi Âlem'de yüksek makamlar oluşturduk ve seyredenler için onu sıfatlarla donattık.

-17-

وَحَفِظْنَاهَا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ

Ve hafıznâhâ min kulli şeytânin recîm

ve hafıznâ-hâ	: muhafazamız, koruduk, onu, ulvi âlemin makamları
min kulli şeytan	: bütün şeytani hallerde olanlar, kötülük halleri,
recim	: uzaklaşma, taşlanmış, uzak olma,

17- Muhafazamız altında olan o Ulvi Âlem'in makamlarını, bütün şeytani hallerde olanlar anlamaktan uzaktırlar.

-18-

إِلاَّ مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُّبِينٌ

İllâ menisterakas sema fe etbeahu şihâbun mubîn

İllâ men	: ancak, sadece, kim,
isteraka	: çalmak, hırsızlık, kulaktan dolma, anlamadan anlatma
el sema	: işitme, duymak, işittiği bilgiler, kulak hırsızı
Fe etbea-hu	: onu takip etti, uydu,
şihab mubin	: yakıcı olan, ateş parçası, açıkça, gösterilen

18- Kim kulaktan dolma bilgilerle hareket ederse, böylece o açıkça yakıcılık veren bir sıkıntıyı takip eder.

-19-

وَالأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ

Vel arda medednâhâ ve elkaynâ fîhâ revâsiye ve enbetnâ fîhâ min kulli şey'in mevzûn

ve el arda mededna ha	: yeryüzü, yaydık döşedik
ve elkaynâ fiha	: koyduk, bıraktık, oluşturduk, orada,
revasiye	: dağlar, sağlamlık, desteklik,
ve enbetnâ fiha	: nebat, yetiştirdik, bitirdik, ortaya çıkardık, orada
min kulli şeyin	: bütün her şey,
mevzun	: orantılı, adaletli, ölçülü,

19-Yeryüzünü yaydık döşedik ve orada dağlar oluşturduk ve orada bütün her şeyi bir ölçü ile ortaya çıkardık.

-20-

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ

Ve cealnâ lekum fîhâ meâyişe ve men lestum lehu bi râzıkîn

ve cealnâ lekum	: kıldık, düzenledik, yaptık, oluşturduk, size,
fiha meayiş	: orada, geçim kaynakları

ve men lestum	: kimse, kimseler, siz değilsiniz,
lehu bi razıkin	: ona, rızık verici

20- Orada sizin yararlanacağınız geçim kaynakları varettik. Siz kimseyi rızıklandıracak değilsiniz.

-21-

وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلاَّ عِندَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلاَّ بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ

Ve in min şey'in illâ indenâ hazâinuhu ve mâ nunezziluhû illâ bi kaderin malûm

ve in min şeyin illa	: bir şeyden, ancak, sadece
İnde na hazâinu-hu	: bize ait, katımızda, hazine, değer, ilmin incelikleri
ve mâ nunezzilu-hû	: şey, ne, indirdik, sunduk, o
İllâ bi kader malumin	: ancak, vardır, başka, ölçü, takdir, bilinen, belli olan

21- Varolan her şeydeki değerler sadece Bize aittir ve o sunduğumuz şeylerde belirli bir ölçü vardır.

-22-

وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ

Ve erselner riyâha levâkıha fe enzelnâ mines semâi mâen fe eskaynâkumûh ve mâ entum lehu bi hâzinîn

ve erselna	: sunduk, gönderdik, verdik,
el riyaha	: rüzgâr, hissiyat, letaif, galebe, kuvvet, rahmet,
levakıh	: latif duygu, dölleme, birleşme, yağmur yüklü,
fe enzelnâ	: böylece indirdik, sunduk,
min el semai	: semadan, ulvi alem, gökten,
maen	: su, ilim
fe eskaynâ-kumû-hu	: böylece, sulama, yetiştirme, gelişme, sizleri, o
ve mâ entum lehu	: değilsiniz, siz, onun,
bi hazinin	: değerlerini, hazine, sır olan

22- Birliği anlamınızı sağlayacak latif duygular verdik. Ulvi Âlem'den o ilmi size sunduk. Böylece sizler o ilimle gelişirsiniz ve siz o değerlerin sahibi değilsiniz.

-23-

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ

Ve innâ le nahnu nuhyî ve numîtu ve nahnul vârisûn

ve innâ le nahnu nuhyi	: biz, elbette, hayat veren,
ve numîtu	: öldürürüz, ölümü sunan, sınırlayan,
ve nahnu el varisin	: biziz, varis, kalacak olan, her şey sonunda bizimdir,

23- Elbette Biz; hayat vereniz ve ölümü sunanız ve hep varolan, kalacak olan Biziz.

-24-

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ

Ve le kad alimnel mustakdimîne minkum ve le kad alimnel mustehırîn

ve lekad alim na	: andolsun, doğrusu, ilmin sahibi, bizi,
el mustakdimîne minkum	: evvelkiler, öncekiler, sizden
ve lekad alim na	: andolsun, ilmin sahibi, biz,
el mustehirin	: sonrakiler, tehir olan, sonra açığa çıkacak olan

24- Doğrusu sizden öncekilerde de olan ilmin sahibi Biziz ve doğrusu sizden sonra gelecek olanlarda da açığa çıkacak olan ilmin sahibi Biziz.

-25-

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

Ve inne rabbeke huve yahşuruhum innehu hakîmun alîm

ve inne rabb ke	: muhakkak, rabb, vücudlandıran, sen
Huve yahşuru-hum	: o ortaya çıkan, toplayan, onlar, her şey,
inne-hu hakim alim	: muhakkak o, hâkim olan, ilmiyle var eden

25- Muhakkak ki seni ve ortaya çıkan her şeyi vücudlandıranız. Muhakkak ki ilmiyle tüm varlığa hâkim olanız.

-26-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

Ve le kad halaknel insâne min salsâlin min hamein mesnûn

ve lekad halakna	: andolsun, doğrusu, halk ettik, oluşturan, yarattık,
el insan	: insan,
Min salsalin	: kil, çamur, dönüşüm, hücre
Min hamein mesnûnin	: dönüşüm, bir şekil verilmiş, gelişen, hücre,

26- Andolsun ki insanı; bir öz taşıyan, dönüşüp gelişen, şekillenen bir hücreden yarattık.

-27-

وَالْجَآنَّ خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ

Vel cânne halaknâhu min kablu min nâris semûm

ve el cânne	: canlar, tanımlanamayan, her türlü yaşam formu,
halakna hu	: yarattık, oluşturduk, var ettik, halk ettik, o
min kablu	: tarafından, diğer, daha önce,
min nar	: ateşten, yakıcı olan, nurdan,
el semum	: zehirli şey, sert esen rüzgâr, yakıcı rüzgâr, içe işleyen

27- Diğer o tanımlayamadıklarınızı da Biz yarattık. Onlardan yakıcı olanlarda vardır, zehirli olanlarda vardır.

-28-

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلاَئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

Ve iz kâle rabbuke lil melâiketi innî hâlikun beşeren min salsâlin min hamein mesnûn

ve iz kâle rabb ke	: demişti, bildirdi, rabbin,
li el melaiket	: kuvve, güç, her varlıktaki güç,
inni halikun	: ben, halk etme, yaratma, var etme,
beşeren	: beşer, ten elbisesinde olan, insan
Min salsal	: kil, çamur, suret, toprak, kuru balçık
min hamie mesnun	: hücre, dönüşüm, şekil verilmiş, gelişen

28- Rabbin bildirdi: İnsanı bir özden, dönüşüp gelişen, şekillenen bir hücreden vareden Benim, her varlıktaki güç Benim.

-29-

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُ سَاجِدِينَ

Fe izâ sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî fekaû lehu sâcidîn

Fe iza sevveytu hu	: sonra, tecellilerimle düzenledim, sıfatlarla, onu
ve nefah-tu	: üfledim, nef ettim,
fihi min ruhi	: onun içine, ruhumdan
Fe kau lehu sâcidîne	: böylece, secde edin, tüm varlığı ile teslim olmak,

29- İnsanı en güzel sıfatlarla düzenledim ve içine ruhumdan üfledim, artık bu hakikati anlayıp tüm varlığınızla teslim olun.

-30-

فَسَجَدَ الْمَلآئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

Fe secedel melâiketu kulluhum ecmaûn

fe secede	: böylece, işte, secde, teslim, bütünlük,
el melaiket	: melekler, kuvvet, varlıktaki güç,
kullu-hum ecmaun	: hepsi, bütünü, topluca, birlik içinde

30- Böylece bütün varlıktaki gücü bir bütünlük içinde anlayan insan, bir teslimiyet içinde olur.

-31-

إِلاَّ إِبْلِيسَ أَبَى أَن يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ

İllâ iblîs ebâ en yekûne meas sâcidîn

İllâ iblise	: ancak, iblis, surette kalan, libas, dış yüzde kalan,
eba yekune	: kaçındı, ret, olmak
Mea es sâcidîne	: beraber, birlikte, teslim olmak, secde edenler

31- Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen ise, teslim olanlardan olmaz.

-32-

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلاَّ تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ

Kâle yâ iblîsu mâ leke ellâ tekûne meas sâcidîn

Kâle ya iblus	: ya, iblis, dış elbise, suretlerde kalan
ma leke	: sen değilsin, olmadın,
ellâ tekûne	: değil, olmadın, sen olmadın,
mea el sacidin	: birlik, beraber, teslim olan, secde eden

32- Bildirildi: Ey varlığın dış yüzünde kalan! Sen neden teslim olanlardan olmadın?

-33-

قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

Kâle lem ekun li escude li beşerin halaktehu min salsâlin min hamein mesnûn

Kâle lem ekun li escudu	: dedi, ben olmam, teslim olan, secde eden
li beşerin	: bir beşere, insan, varlık,
halakte hu	: halk etme, yaratma, sen, o
Min salsal	: kil, çamur, suret, toprak, kuru balçık
min hamie mesnun	: hücre, dönüşüm, şekil verilmiş, gelişen

33- Varlığın dış yüzünde kalan; o yarattığımız varlığı şekillenmiş bir sûret görür ve sîretini görmez ve ben bir teslimiyet içinde olmam, der.

-34-

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ

Kâle fahruc minhâ fe inneke recîm

Kâle fe uhruc minha	: bildirdik, ayrılmak, dışarı çıkmak, oradan
Fe inne ke recîmun	: artık, elbette sen, kovulmuş, uzaklaşmış,

34- O hâlde olana bildirilir: Artık sen sûretlerde kalıp hakikati anlayamadın. İşte doğrusu sen hakikatten uzaklaştın.

-35-

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

Ve inne aleyke lanetî ilâ yevmid dîn

ve inne aleyke laneti	: muhakkak, sen, senin üzerinde, rahmetten uzaklaşma
İla yevmi	: vakit, zaman, gelip geçen, an,
ed dîni	: varlığın yaratılma yasaları, var oluş yasaları,

35- Ve doğrusu sen varlığın yaratılma yasalarını anlamanın rahmetinden uzaklaştın.

-36-

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

Kâle rabbi fe enzırnî ilâ yevmi yubasûn

Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
fe enzır ni	: öyleyse, bana mühlet ver, görmek, anlamak
ilâ yevmi yubasûne	: gün vakit, zaman, beas, ortaya çıkan varlık,

37- O hâlde olan: Rabbim! Her an ortaya çıkan varlığın hakikatini anlamam için bana mühlet ver, der.

-37-

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ

Kâle fe inneke minel munzarîn

Kâle fe inneke	: dedi, bundan sonra sen
Min el munzarîne	: bekletilen, tehir edilen, mühlet verilen

37- Bildirildi: Doğrusu sen o hakikati anlamayı hep tehir ettin durdun.

-38-

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ

İlâ yevmil vaktil malûm

İlâ yevmin	: ancak, kadar, gün, vakit, zaman,
el vakti el malum	: bilinen, malum, bilinen vakit, ecel vakti,

38- Ancak zaman, ecel gelinceye kadardır.

-39-

قَالَ رَبِّ بِمَآ أَغْوَيْتَنِي لأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الأَرْضِ وَلأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ

Kâle rabbi bi mâ agveytenî le uzeyyinenne lehum fil ardı ve le ugviyennehum ecmeîn

Kâle rabbi	: dedi, rabbim, sebebiyle,
bima agvey te ni	: azmak, uzaklaşmak, hakikatten sapmak, sen, ben,
le uzeyyinenne	: elbette, süsler, benlik, ego,
lehum fi el ard	: onlar, yeryüzü, toprak, suret
ve le ugviyen ne hum	: elbette, azmak, uzaklaşmak, hakikatten sapmak,
ecmain	: hepsi, o hallerde olanların hepsi,

39- O hâlde olan: Bundan sonra benim gibi olanlar seni anlamaktan uzaklaşırlar, elbette varlığı sûret olarak görürler, benlik içinde kalırlar ve elbette o hâllerde olanların hepsi hakikatlerden uzaklaşırlar, der.

-40-

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ

İllâ ibâdeke minhumul muhlasîn

İllâ ibadeke	: hariç, başka, kulluk, sen
minhum el muhlis	: onlardan, tüm özü ile bağlı olan, halis, doğru,

40- Ancak onlardan tüm özü ile hakikatlere bağlı olup, senin kulun olduğunu anlayanlar hariç.

-41-

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ

Kâle hâzâ sırâtun aleyye mustekîm

Kâle haza sıratun	: dedi, bu, budur, yol,
Aleyke mustekımun	: bana, istikamet, giden, varılacak hedef, dosdoğru

41- İşte dosdoğru Benim yolum üzere olan onlardır, diye bildirildi.

-42-

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلاَّ مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ

İnne ıbâdî leyse leke aleyhim sultânun illâ menittebeake minel gâvîn

İnne abıd leyse leke	: muhakkak, kul, senin yoktur, değildir
Aleyhim sultânun	: onların üzerine, bir güç, bir sultan, hâkimiyet
İlla men ittebea-ke	: ancak, kim, kimse, sana uyan, sana tâbi olan kimse
min el gâvîne	: azgın olan, zalim olan, gaddar, sapmış olan

42- Elbette Benim kulum olduğunu anlayanların üzerine, senin bir hâkimiyetin olmaz. Ancak sana uyan kimseler, hakikatlerden sapmış zalimlik içinde olanlardır.

-43-

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ

Ve inne cehenneme le mevıduhum ecmaîn

ve inne cehenneme	: muhakkak, cehennem, cehalet, derin kuyu,
Le mevıdu-hum	: bulunduğu yer, vaad edilen yer, onlar,
ecmain	: hepsi, o hallerde olanların hepsi,

43- Muhakkak ki o hâllerde olanların hepsinin bulunduğu yer cehaletin cehennemidir.

-44-

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ

Lehâ seb'atu ebvâb likulli bâbin minhum cuzun maksûm

Lehâ sebatu	: ona, orada, yedi, makamlar, kararlılık, ahde vefa
ebvalin	: kapı, makam, mevzu, bölüm, hakikatler,
li kulli bâbin min hum	: her, hepsi, kapı, bölüm, kısım, gerçek, onlardan
Cuzun	: parça, her bir kısım, bölüm, ayrılmış,
maksûmun	: taksim edilmiş, bölünmüş

44- Onlar orada yedi makamın her bir kısmının hakikatleri konusunda ayrılıklarda kalmış, bölünmüşlerdir.

-45-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

İnnel muttekîne fî cennâtin ve uyûn

İnne el muttekin	: muhakkak, takva, fenalardan sakınan ortak koşmayan
Fi cennetin	: huzur, cennet,
ve uyûnin	: ayniyet, aynılık, birlik, bakış, seyir,

45- Muhakkak ki fenalardan sakınıp Allah'a ortak koşmayanlar ise huzur içinde ve birlik içindedirler.

-46-

ادْخُلُوهَا بِسَلاَمٍ آمِنِينَ

Udhulûhâ bi selâmin âminîn

udhulû-hâ	: dahil olmuşlardır, girmek, ulaşmak, o halde olmak
bi selâmin eminin	: barış, selamet, emin olmak, güvenli

46- Emin bir hâlde selamete dâhil olmuşlardır.

-47-

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ

Ve nezanâ mâ fî sudûrihim min gıllin ıhvânen alâ sururin mutekâbilîn

ve nezanâ	: çekip çıkarmak, kalmadı, biz,
ma fi suduri him	: gönüllerinde, içlerinde, onlar
min gıllin	: kinden, nefret, ayrılık, öfke
Ihvân	: kardeşler,
ala surur mutekabilin	: makamlarda, tahtta oturma, karşılıklı sohbet

47- Onların gönüllerinde Bizi anladıklarından dolayı öfke, ikilik kalmamıştır. Onlar kardeşleriyle makamlarında karşılıklı oturur sohbet ederler.

-48-

لاَ يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُم مِّنْهَا بِمُخْرَجِينَ

Lâ yemessuhum fîhâ nasabun ve mâ hum minhâ bi muhrecîn

lâ yemessu-hum	: onlara dokunmaz, olmaz,
fiha nasab	: orada, yorgunluk, bıkkınlık
ve mâ hum minha	: değil, onlar, oradan, o halden,
bi muhrecin	: çıkarılma, ayrılmak,

48- Onlara orada bir bıkkınlık dokunmaz ve onlar o hâlden ayrılmazlar.

-49-

نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Nebbî ibâdî ennî enel gafûrur rahîm

Nebî abid	: haber ver, bildir, kul
Ennî ene el gafur	: ben, mağfiret eden, lütuflarıyla temizleyen
el rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

49- Kullarıma bildir: Elbette Ben mağfiret edenim, tüm varlığı özümden varedenim.

-50-

وَ أَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الأَلِيمَ

Ve enne azâbî huvel azâbul elîm

ve enne azabi	: muhakkak, benim, sıkıntı, azap,
Huve el azâbu el elimu	: o, azap, sıkıntı, acı veren

50- Beni anlayamayanlar acı veren bir azabın sıkıntısındadırlar.

-51-

وَنَبِّئْهُمْ عَن ضَيْفِ إِ بْرَاهِيمَ

Ve nebbi'hum an dayfi ibrâhîm

ve nebi hum	: haber veren, bildiren, onlar,
an dayfi İbrahim	: misafir, konuk, İbrahim

51- İbrahim'e gelen misafirlerden onlara haber ver.

-52-

إِذْ دَخَلُواْ عَلَيْهِ فَقَالُواْ سَلامًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ

İz dehalû aleyhi fe kâlû selâmâ kâle innâ minkum vecilûn

iz dehalû aleyhi	: dahil olma, girdikleri zaman, onun yanında,
fe kâlû selam	: sonra, dedi, barış sizinle olsun, selam, selamet
Kâle inna minkum vecilun	: dedi, biz, sizden, çekinme, tedirgin, yurdundan çıkmak

52- Onun huzuruna dahil olduklarında, barış seninle olsun demişlerdi. Dedi ki: Biz sizden çekiniriz.

-53-

قَالُواْ لاَ تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلامٍ عَلِيمٍ

Kâlû lâ tevcel innâ nubeşşiruke bi gulâmin alîm

Kâlû la tevcel	: dediler, çekinmeyin, terdirgin,
İnna nubeşşiru-ke	: biz, sana müjdeliyoruz, sevindirme, mutlu haber
bi gulâmin alimin	: evlat, genç, bir erkek çocuk, köle, hizmetçi, bilgili

53- Dediler ki: Çekinmeyin. Biz sana bilgili olacak bir genci müjdeliyoruz.

-54-

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَن مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ

Kâle e beşşertumûnî alâ en messeniyel kiberu fe bime tubeşşirûn

Kâle e beşşertumu ni	: dedi, müjde, sevindirme, beşer, bana
ala en mesensiye	: üzerine, için, temas, dokunma,
el kiber	: yaşlanma, ileri olan, yaşı ilerlemiş olan,
Fe bime tubeşşirûne	: artık, ne, nasıl, müjdeliyorsunuz

54- Dedi ki: Benim yaşım ilerlemişken bana müjdemi veriyorsunuz. Nasıl bir müjdedir o.

-55-

قَالُواْ بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلاَ تَكُن مِّنَ الْقَانِطِينَ

Kâlû beşşernâke bil hakkı fe lâ tekun minel kânıtîn

Kâlû beşşerna ke	: dediler, müjde, mutlu haber, biz, sana,
bi el hakk	: hak, gerçek, hakikat,
fe lâ tekun	: artık, sen olma,
min el kanıtin	: ümid kesen, itaat eden, boyun eğen,

55- Dediler ki: Biz sana hakikat olanı müjdeledik. Bundan sonra senin boynun bükük olmasın.

-56-

قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلاَّ الضَّآلُّونَ

Kâle ve men yaknetu min rahmeti rabbihî illad dâllûn

Kâle ve men yaknetu	: dedi, kim, ümitsiz, umudu olmayan,
min rahmeti rabbi hi	: rahmetten, rabbinin
İlla ed dâllûne	: başkası, sapan, haktan sapan, dalalette olanlar

56- Dedi ki: Hakikatlerden ayrılandan başka kim Rabbinin rahmetinden ümit keser.

-57-

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

Kâle fe mâ hatbukum eyyuhel murselûn

Kâle fe ma hatbu kum	: dedi, ne, konu, hitab, mesele, konuşmalar, siz
Eyyuha el murselûne	: ey, görevli olan, resuller, hakikatleri bildirenler,

57- Dedi ki: Ey hakikatleri gösterenler! Hitap edecekleriniz nedir.

-58-

قَالُواْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ

Kâlû innâ ursilnâ ilâ kavmin mucrimîn

Kâlû inna ursilna	: dediler, elbette, biz, gönderildik, açığa çıktık
ilâ kavmin mucrimin	: bir kavim, topluluk, fenalarda olanlar, günah, suçlu

58- Dediler ki: Elbette biz fenalarda olanlara hakikatleri göstermek için açığa çıktık.

-59-

إِلاَّ آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ

İllâ âle lût innâ le muneccûhum ecmaîn

İllâ ale el lut	: ancak, başka, hariç, aile, arkadaş, Lût
İnna le minec	: biz, elbette, kurtuluş, necat bulma,
hum ecmain	: onlar, hepsi, topluluk

59- Lût ailesi başka, onlardan Bizi anlayanların hepsi elbette necat bulacaklar.

-60-

إِلاَّ امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ

İllemreetehu kaddernâ innehâ le minel gâbirîn

ela emr ete-hu	: öyle, tenbih, ancak, işleyiş, ona ait, onun,
kadderna	: ölçü, takdirimiz,
İnne ha	: doğrusu, o, ondaki, kendindeki,
le min el gâbirîne	: elbette, geride kalan, geçmiş cehalette kalan, toz duman

60- Lût kendindeki işleyişin Bizim takdirimiz olduğunu anladı. Elbette anlayamayanlar geçmiş cehaletlerinde kalırlar.

-61-

فَلَمَّا جَاء آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ

Fe lemmâ câe âle lûtınil murselûn

Fe lemma cae	: o zaman, böylece, geldiğinde, geldi, dedi,
Ale lut	: aile, sahip oldukları, lut,
el murselûne	: görevliler, hakikatleri gösterenler,

61- 62- Böylece hakikatleri gösterenler, Lût ailesine geldiklerinde:

-62-

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ

Kâle innekum kavmun munkerûn

Kâle inne kum	: dedi, elbette siz, muhakkak ki siz,
Kavmun	: kavim, topluluk, kimseler,
munkerûne	: inkâr eden, kabul edilmeyen, reddeden, tanınmayan

Lût dedi ki: Elbette siz tanımadığımız bir topluluksunuz.

-63-

قَالُواْ بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُواْ فِيهِ يَمْتَرُونَ

Kâlû bel cinâke bi mâ kânû fîhi yemterûn

Kâlû bel cina ke bima	: dediler, bilâkis, ancak, getirme, gelme, şeyler, sebeb
Kanu fihi yemterûne	: oldu, onun hakkında, ona, şüphe ediyorlar, kuşku,

63- Dediler ki: Bilâkis biz, şüphe ettiğin şeyler sebebiyle geldik.

-64-

وَأَتَيْنَاكَ بَالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

Ve eteynâke bil hakkı ve innâ le sâdikûn

ve eteynâ-ke	: getirdik, sunduk, verdik, biz, sana,
bi el hakk	: hakikatler, doğrular, gerçek olan
ve innâ le sadıkun	: muhakkak biz, elbette, sadık, doğru söyleyen, sadakat

64- Biz sana hakikatleri sunduk ve elbette biz doğru söyleyenlerdeniz.

-65-

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلاَ يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَامْضُواْ حَيْثُ تُؤْمَرُونَ

Fe esri bi ehlike bi kıtın minel leyli vettebı edbârehum ve lâ yeltefit minkum ehadun vamdû haysu tumerûn

fe esri	: gece yürüyüşü, git, ilerle, yürü,
bi ehli ke	: sahip, aile, sen
bi kıtın min el leyli	: bir bölümünde, gece, gaflet,
ve ittebi	: tâbi ol, takip et, uyun,

edbare hum	: arkası, ardınca, onlar
ve lâ yeltefit	: arkasına dönüp bakma, geride bıraktıklarına dönme
minkum ehad	: sizlerden biriniz
Vamdû haysu	: geçip gidin, hareket edin, yere, o yere, nerede,
tumerun	: işleyişin sahibi, emrolunduğunuz gibi, hükümler,

65- Böylece sen ailenle, gafletin içinden hakikatlere doğru ilerle ve onları ardınca takip et ve sizden biriniz bile geride bıraktıklarına dönmesin ve işleyişin sahibini anlayıncaya kadar gidin.

-66-

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَؤُلاء مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ

Ve kadaynâ ileyhi zâlikel emre enne dâbire hâulâi maktûun musbihîn

ve kadaynâ ileyhi	: takdirimiz, işleyişimiz, isteme, fiilimiz, ona, kendinde,
zâlike el emre	: işte tüm varlıktaki işleyiş, hüküm,
Enne dabire haulai	: muhakkak, olduğuna, gerisi, arkası, onlar
Maktûun	: kesilmiş, bitmiş, kaybolmuş,
musbihin	: sabah, aydınlanma vakti

66- İşte tüm varlıktaki ve kendindeki işleyişin, Bizim işleyişimiz olduğunu anladı. Elbette geride bıraktıkların aydınlanma vaktine kadar kaybolup gidecekler, diye bildirildi.

-67-

وَجَاء أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ

Ve câe ehlul medîneti yestebşirûn

ve câe ehlu	: geldi, sahip, halk, bilen, ehil olan,
el medinet	: şehir, medeniyet, kemalat,
yestebşirûne	: sevinmek, mutlu, huzur, müjdeliyorlar

67- Huzur bulacakları şehre ehil olarak geldiler.

-68-

قَالَ إِنَّ هَؤُلاء ضَيْفِي فَلاَ تَفْضَحُونِ

Kâle inne hâulâi dayfî fe lâ tefdahûn

Kâle inne haulai dayfi	: dedi, elbette, burası, misafir, konuk, kalacağımız yer
fe lâ tefdahû-ni	: değil, mahcup etmeyin, çekinme, korku

68- Dedi ki: Elbette burası kalacağımız yer. Bundan sonra beni mahcup etmeyin.

-69-

وَاتَّقُوا اللّهَ وَلاَ تُخْزُونِ

Vettekullâhe ve lâ tuhzûn

vettekullâhe	: takva, fenalardan sakınan, ortak koşmayan
ve lâ tuhzû-ni	: yok, sıkıntı, rezil, alçalma, küçük düşmek, beni

69- Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni küçük düşürmeyin.

-70-

قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ

Kâlû e ve lem nenheke anil âlemîn

Kâlû e ve lem nehne ke	: dediler, değil, etmeyen, men ettin, yasaklama, sen
an el âlemîne	: âlemden, âlemlerin sahibi, tüm varlığın sahibi,

70- Dediler ki: Sen bize âlemlerin sahibinden başka şeylere yönelmeyi men ettin.

-71-

قَالَ هَؤُلاء بَنَاتِي إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ

Kâle hâulâi benâtî in kuntum fâilîn

Kâle haulai	: dedi, işte bunlar,
benati	: kızlar, bebekler, doğuş, yeni doğan,
in kuntum failin	: eğer siz, iseniz, fail olan, yapacak, çalışan,

71- Dedi ki: İşte sizdeki bu doğuş fâil olanı anlamanızdır.

-72-

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ

Le amruke innehum le fî sekretihim yamehûn

le amru-ke	: elbette, ömür, yaş, yaşayış, sen,
inne hum	: muhakkak, onlar,
le fî sekreti-him	: elbette, sarhoşluk içinde, hayret, onlar,
yamehun	: oyalanma, önemsememe,

72- Elbette sen ömrünü hakikatleri anlamak üzere geçiriyorken, onlar bir sarhoşluk içinde oyalanıyorlardı.

-73-

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ

Fe ehazethumus sayhatu muşrikîn

Fe ehazethum	: böylece, sardı, yakaladı, sarıldılar,
es sayhatu	: kudretli ses, ilahi ses, çığlık,
muşrikin	: güneşin doğuşu, aydınlık, her yerdeki aydınlık,

73- İşte onlar cehaletlerine sarıldılar, her yerdeki o ilahi sesi anlamaktan uzaklaştılar.

-74-

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ

Fe cealnâ âliyehâ sâfilehâ ve emternâ aleyhim hıcâreten min siccîl

fe cealnâ	: böylece, işte, kıldık, yaptık, sunduk,
aliye ha	: yüce olan, yücelik içinde olan,
safile ha	: sefil, alçalmak, kaybetmek, sıkıntıda kalmak
ve emter nâ	: yağdırdık, rahmet, o halde bulunma, onlara,
aleyhim	: onlara kendilerinde,
hıcâreten	: ayrılık, taş, katılık, sertlik,
min siccîlin	: acımasız, zalimlik, pişmiş toprak

74- İşte, o kendini yüce görenler, sunduğumuz hakikatleri anlayamadıklarından dolayı sıkıntılarda kalırlar ve kendilerindeki rahmetimizi göremediklerinden dolayı, bir acımasızlık bir zalimlik hâlinde kalırlar.

-75-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ

İnne fî zâlike le âyâtin lil mutevessimîn

İnne fi zalike	: muhakkak ki, bunların içinde,
le ayetin	: elbette, ayet, delil, işaret
li el mutevessimîne	: ibretle alanlar için, firaset sahipleri için

75- Elbette bunların içinde firaset sahipleri için işaretler vardır.

-76-

وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ

Ve innehâ le bi sebîlin mukîm

ve innehâ le bi sebil	: muhakkak ki o, hakkın yolu, o işaretler,

mukim : orada olan, hep o halde hareket eden, durmakta olan,

76- Muhakkak ki hakkın yolunda olanlar hep o işaretler üzeredirler.

-77-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّلْمُؤمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeten lil muminîn

İnne fi zalike : muhakkak ki, işte bunlarda, içinde
Le ayetin li el muminîne : elbette, ayet, işaret, müminler için,

77- Muhakkak ki bunların içinde müminler için ayetler vardır.

-78-

وَإِن كَانَ أَصْحَابُ الأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ

Ve in kâne ashâbul eyketi le zâlimîn

ve in kâne : olmuştu,
ashâbu el eyketi : Eyke halkı, sık birbirine karışmış ağaçlık, bataklık
le zalimin : elbette, gerçekten, zalimlikler içindeydi

78- Eyke halkı da gerçekten zalimlik içindeydiler.

-79-

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ

Fentekamnâ minhum ve innehumâ le bi imâmin mubîn

fe intikamna minhum : böylece, nimetleri anlamayıp rahmetten düşme, onlar
ve inne-humâ : muhakkak, elbette, onlara da,
Le bi imam mubin : elbette, gerçekten, imam, önder, yol gösteren, apaçık

79- Doğrusu onlara da hakikatleri açıklayan önder kişiler gelmişti. Fakat onlar da bizim nimetlerimizi anlayamayıp rahmetten uzaklaştılar.

-80-

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ

Ve le kad kezzebe ashâbul hıcril murselîn

ve lekad kezzebe : andolsun ki, yalanladılar
ashâbu el hıcr : sahip, halk, taş, sert, katı, Hicr halkı,
el murselin : görevli, resuller, hakikati gösterenler,

80- Doğrusu Hicr halkı da hakikatleri gösterenleri yalanladılar.

-81-

وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُواْ عَنْهَا مُعْرِضِينَ

Ve âteynâhum âyâtinâ fe kânû anhâ murıdîn

ve âteynâ-hum : onlara verdik, sunduk,
ayati na : ayetler, işaretlerimiz, delil
Fe kanu anha murıdin : fakat, oldular, ondan, yüz çeviren, reddeden,

81- Onlar da sunduğumuz işaretlerimizi görmemezlikten geldiler. Böylece o hakikatlerden yüz çevirdiler.

-82-

وَكَانُواْ يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ

Ve kânû yanhıtûne minel cibâli buyûten âminîn

ve kânû yanhıtun : oldular, yontma, oyma
min el cibâli : dağlardan,
buyuten aminin : evler, emin, güvenli

82- Onlar dağlarda kendilerin güvenliği için evler yontuyorlardı.

-83-

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ

Fe ehazethumus sayhatu musbıhîn

Fe ehazet hum : böylece, sarılmak, yakaladı, onlar
el sayhatu musbihin : kudretli bir ses, ilahi ses, sabah, aydınlık

83- Sonrada onlar cehaletlerine sarıldılar, her yerdeki o ilahi sesi anlamaktan uzaklaştılar.

-84-

فَمَا أَغْنَى عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَكْسِبُونَ

Fe mâ agnâ anhum mâ kânû yeksibûn

Fe ma agna anhum : böylece, gani değil, zengin, fayda vermedi,
Ma kanu yeksibûne : olmadı, kazanamadı, edinmedi, anlayamadı,

84- Böylece sarıldıkları cehaletleri onlara bir fayda vermedi ve onlar hakikatleri anlayamadılar.

-85-

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلاَّ بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ

Ve mâ halaknes semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ illâ bil hakk ve innes sâate le âtiyetun fasfehıs safhal cemîl

ve mâ halaknâ	: yaratmadık, halk etmedik, var etmedik
el semavat ve al ard	: semalar, gökler ve yeryüzü
ve mâ beyne-humâ	: onlarda olan şeyler
İllâ bi al hakk	: ancak, başka, hak, gerçek, doğru, hakikat
ve inne el sâate	: muhakkak ki o saat, zaman, vakit,
le atiyetun	: elbette, gelecek,
fe ısfah	: artık, bundan sonra, affedici, alçakgönüllü,
el safha el cemil	: iyi muamele et, güzel

85- Gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi, hakikatlerden başka bir şey için yaratmadık. Muhakkak ki o ecel vaktiniz elbette gelecektir. Artık alçakgönüllü ve iyilikler içinde olun.

-86-

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلاَّقُ الْعَلِيمُ

İnne rabbeke huvel hallâkul alîm

İnne rabbe ke	: muhakkak, rabbin, vücudlandıran, sen,
Huve el halku	: O, halkeden, vareden, yaratan
el alim	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi,

86- Muhakkak ki O; seni vücudlandırandır, tüm varlığı halkedendir, tüm varlıktaki ilmin sahibidir.

-87-

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ

Ve le kad âteynâke seban minel mesânî vel kurânel azîm

ve lekad ateyna ke	: andolsun, gerçek olan, verdik, sunduk, sen, sana
Seba minel mesânî	: yedi makam, ikinci, hikmetli, öğütler, sağlamlaştırılan
ve el kurâne el azim	: Kuran, okunan şey, kâinat kitabı, yüce

87- Andolsun ki, içinde hikmetler olan yedi makamı ve tüm kâinatı yüce bir Kur'ân olarak sana sunduk.

-88-

لاَ تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلاَ تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ

Lâ temuddenne ayneyke ilâ mâ mettanâ bihî ezvâcen minhum ve lâ tahzen aleyhim vahfıd cenâhake lil mu'minîn

lâ temuddenne	: yok, sağlamak, uzatmak, o hale koşmak,
ayneyke	: bakış, göz dikmek, özenmek,
İla mâ meta nâ bihi	: için, şey, ne, fayda, yarar, mata, çıkar, biz, ona
Ezvacen min-hum	: aynı yolda olan, tür, cins, eş, onlardan
ve lâ tahzen aleyhim	: üzülme, hüzünlenme, mahzun olma, onlar için
ve ıhvıd cenahe ke	: kanatlarının altına almak, korumak, himaye, yardım
li el muminîne	: müminler için, emin olanlar,

88- Bizi anlayamayıp kendi çıkarlarının peşinde koşanlardan olma, onların hâllerine özenme ve onlar için üzülme. Sen müminler için koruyucu, himaye edici ol.

-89-

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ

Ve kul innî enen nezîrul mubîn

Ve kul inni ene	: söyle, anlat, ben,
el nezîru	: nezir, hakikatleri anlatan uyaran,
el mubin	: apaçık açıklayan, gösteren,

89- De ki: Ben yalnızca hakikatleri apaçık açıklayıp uyaranım.

-90-

كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ

Ke mâ enzelnâ alel muktesimîn

Ke ma enzele na	: gibi, şey, ne, değil, indirme, sunduk, biz
alâ el muktesimîne	: kısım kısım ayıranlar, kendine göre yorum yapan

90- Sunduğumuz hakikatleri anlamayanlar, kendilerine göre yorum yapıp ayrıldılar.

-91-

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ

Ellezîne cealûl kurâne ıdîn

Ellezîne cealu	: o kimseler ki, yaptılar, kıldılar,
el kuran	: kuranı, ilahi sözler, okunan şey, kâinat kitabı,
adın	: adet, kısım kısım, kendi çıkarında, şan, borç veren,

91- O kimseler kâinat kitabını kendi çıkarlarına göre kullandılar.

-92-

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِيْنَ

Fe ve rabbike le neselennehum ecmaîn

Fe ve rabbi ke	: artık, bundan sonra, rabbin, vücudlandıran,
le neselenne hum	: elbette, sormak, sorgulamak, onlar, birlikte, hepsi
ecmain	: birlikte, hepsi

92- Bundan sonra seni vücudlandıranın hakikatlerinden ayrılma, onların hepside hakikatlerimizi anlamak için sorgulayıp araştırsınlar.

-93-

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Ammâ kânû yamelûn

ammâ kanu yamelun	: şeylerden, oldu, yapmakta oldukları

93- Yapmakta olduğunuz şeyleri de araştırın.

-94-

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

Fasda bi mâ tumeru ve arıd anil muşrikîn

fe ısda	: açıkça bildir,
bima tumeru	: şeyler, hükümleri, işleyiş,
ve arıd	: reddet, uzak dur, yüz çevir,
an el müşrikin	: ortak koşmak,

94- Artık sen ulaştığın hükümleri açıkça bildir ve ortak koşma hâllerinden uzak dur.

-95-

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ

İnnâ kefeynâkel mustehziîn

İnnâ kefeyna ke	: biz, kafi, yeterli, sana, bizim hakikatlerimiz
el mustehziîne	: alay edenler, önemsemeyenler, küçümseme

95- Seninle alay edenlere karşı hakikatlerimiz sana yeterlidir.

-96-

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللّهِ إِلـهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْمَلُونَ

Ellezîne yecalûne meallâhi ilâhen âhar fe sevfe yalemûn

Ellezîne yecalune	: o kimseler, yaparlar, kılarlar,
mea Allah	: beraber, birlikte, Allah
İlahen âhare	: ilah, başka, diğer
fe sevfe yalemun	: belki, sonra, ileride, yakında, olacak, bilirler,

96- Kendi zanlarıyla var ettikleri başka ilahlara Allah ile beraber yönelen o kimseler, belki gelecekte bilirler.

-97-

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ

Ve le kad nalemu enneke yadîku sadruke bi mâ yekûlûn

ve lekad nalemu	: andolsun ki, biziz ilmin sahibi
enne-ke yadiku	: senin olduğunu, daralma, sıkışma,
sadr ke	: gönlün, kalbin
Bima yekûlûne	: şeyler, sebebiyle, söylüyorlar

97- Andolsun ki, ilmin sahibi Biziz. Senin onların söyledikleri şeyler sebebiyle kalbin daralır.

-98-

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ

Fe sebbih bi hamdi rabbike ve kun mines sâcidîn

Fe sebbih	: böylece, artık, fiil, sıfat zatının tecellilerini idrak et
bi Hamdi rabbike	: tüm niteliklerinin tek sahibi, rabbin, seni vücudlandıran,
Ve kun min el sacidine	: ol, teslim olanlardan, tüm varlığıyla teslim olmak

98- Artık seni vücudlandıranın, tüm nitelliklerin de sahibi olduğunu anla, tecellilerini idrak et ve tüm varlığınla teslim olanlardan ol.

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

Vabud rabbeke hattâ yetiyekel yakîn

Ve abd rabbe ke	: kul ol, rabbine, seni vücudlandıran,
Hattâ yetiye ke	: kadar, hatta, sana gelir,
el yakın	: yakın, ölünceye kadar, kati olarak bilmek, kesin,

99- Ve ölüm sana gelinceye kadar yalnız seni vücudlandırana kul ol.

S16 - NAHL SÛRESİ

-1-

أَتَى أَمْرُ اللّهِ فَلاَ تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Etâ emrullâhi fe lâ testacilûh subhânehu ve teâlâ ammâ yuşrikûn

Eta	: geldi, sunuldu, sunulur,
emr Allah	: işleyiş hakikati, emr, hüküm, Allah
Fe la testacilu-hu	: bundan sonra, öyleyse, yok, acele, o
Subhâne-hu	: noksan sıfattan münezzeh, tecelliler, onunla, o
ve teala	: yücedir, kudretlidir, gerçek olandır,
amma yuşrikun	: ortak koştuğunuz şeyler,

1- Her varlıktan Allah'ın işleyişi size sunulur. Bundan sonra O'nu anlamada acele etmeyin. O noksan sıfatlardan münezzehtir ve ortak koştuğunuz şeylerden yücedir.

-2-

يُنَزِّلُ الْمَلآئِكَةَ بِالْرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنذِرُواْ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنَاْ فَاتَّقُونِ

Yunezzilul melâikete bir rûhi min emrihî alâ men yeşâu min ibâdihî en enzirû ennehu lâ ilâhe illâ ene fettekûn

Yunezzilu	: indirir, sunar, verilir, açığa çıkar,
el melaiket	: kuvve, her varlıktaki güç ,
bi el ruhi	: ruh, can,
min emr hi	: işleyiş, hüküm, düzen, o
Ala men yeşau	: kendi üzerinde, üzere, kim isterse, isteyen kimse
min abd hi	: kullarından, kul, o
en enziru	: hakikatleri açıklanır, çağrı yapıp uyarmak,
enne hu	: muhakkak, o, onun olduğu,
la ilahe illa ene	: ilah yoktur, varım, ancak, ben
fe itteku ni	: artık, fenalardan sakının bana ortak koşmayın

2- Her varlıktaki kuvveler O'nun ruhundan açığa çıkar, O'nun işleyişini gösterir. Hakikatleri anlamak isteyen kimse, açıklanan hakikatlere bakar ve O'nun kulu olduğunu anlar. Allah buyurdu: Benden başka ilah yoktur, artık fenalardan sakının, bana ortak koşmayın.

-3-

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Halakas semâvâti vel arda bil hakk teâlâ âmmâ yuşrikûn

halaka	: var etti, yarattı, halk etti,
es semavat ve el ard	: gökler ve yer

bi el hakkı	: hak ile, gerçek, doğru, hakikatleri gösterir halde,
teala	: yücedir, zatıyla yüce olan, kudretlidir,
amma yuşrikun	: ortak koştuğunuz şeyler,

3- Gökleri ve yeri, tüm hakikatleri gösterir bir şekilde halk etti. O ortak koştuğunuz şeylerden yücedir

-4-

خَلَقَ الإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

Halakal insâne min nutfetin fe izâ huve hasîmun mubin

halaka el insane	: halk edildi, var edildi, yarattı, Allah
min nutfetin	: nutfeden, bir özü taşıyan duru saf su, hücre
Fe iza huve	: fakat, o,
hasım	: düşman, kesip atan, karşı taraf, ayrı gören, ben benim
mubin	: apaçık, açıkça,

4- İnsan, bir öz taşıyan bir hücreden halkedildi. Fakat o kendini o özden ayrı görüp açıkça ben benim dedi.

-5-

وَالأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

Vel enâme halakahâ lekum fîhâ difun ve menâfiu ve minhâ tekulûn

Ve el ename	: hayvanlar, hareketli olan,
halaka ha	: halk etti, var etti, onu
Lekum fiha	: sizin için, onda,
difun	: ısı, sıcaklık, ısınma, soğuktan koruyan,
ve menafiu	: yarar, menfaatler, faydalar, ondan,
ve min tekulun	: beslenme,

5- Hayvanları da vareden O'dur. Siz onlardan elde ettiğiniz giysilerle ısınırsınız ve onlardan faydalar bulur ve beslenirsiniz.

-6-

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ

Ve lekum fîhâ cemâlun hîne turîhûne ve hîne tesrehûn

ve lekum fiha cemalen	: sizin için, siz, onlarda, güzellik,
Hine turihune	: zaman, olduğunda, otlaktan döndürüyorsunuz
ve hine tesrehun	: zaman, olduğu zaman, davar gütmek,

6- Sizler onların gidişlerinde ve gelişlerinde güzellikler bulursunuz.

-7-

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُواْ بَالِغِيهِ إِلاَّ بِشِقِّ الأَنفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Ve tahmilu eskâlekum ilâ beledin lem tekûnû bâlıgîhi illâ bi şıkkıl enfus inne rabbekum le raûfun rahîm

ve tahmil eskale kum	: taşırsınız, ağırlık, yükleriniz, siz
ila beled	: bir yerden bir yere, belde, şehir, bir yer,
lem tekunu balıgi hi	: ulaşamayacağınız, erişme,
İlla bi şıkk	: ancak, başka, meşakkat, zorluk,
el enfus	: kendisi, nefsi
İnne rabb kum	: muhakkak, Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
le rauf	: elbette, şefkat,
rahim	: özünden vareden

7- Sizlerin ulaşamayacağı, ancak zorlukla taşıyacağınız ağırlıklarınızı bir yerden bir yere taşırlar. Muhakkak ki sizi vücudlandıran, elbette size şefkat verendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-8-

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لاَ تَعْلَمُونَ

Vel hayle vel bigâle vel hamîre li terkebûhâ ve zîneh ve yahluku mâ lâ talemûn

ve el hayle ve el bigal	: atlar ve katırlar
ve el hamıre li terkebu ha	: merkepler, onlara binmeniz için
ve zineten	: süs, değer,
ve yahluku	: yaratır, vareden,
ma la talemun	: bilmediğiniz şeyler

8- Atlar, katırlar, merkepler, onlara binersiniz ve süslersiniz. Nice bilmediğiniz şeyleri de vareden O'dur.

-9-

وَعَلَى اللّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ وَلَوْ شَاء لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ

Ve alallâhi kasdus sebîli ve minhâ câir ve lev şâe le hedâkum ecmaîn

ve ala Allah	: üzerinde, ile, göre, için, yüce, Allah,
Kasd el sebil	: amaç, istikamet, varılacak yer, hedef, niyet, yol
ve min ha cairun	: ondan, mani, engel, eğri, sapan, ayrılan
ve lev şae	: eğer, şayet, olsa, isteme, dileme,
le hedakum	: elbette, yol bulursunuz, hidayet
ecmain	: herkes,

9- Yolun varacağı yer Allah'tır ve o yolda engeller de vardır ve eğer istenirse elbette herkes O'na yol bulur.

-10-

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ

Huvellezî enzele mines semâi mâen lekum minhu şarâbun ve minhu şecerun fîhi tusîmûn

Huve ellezi enzele	: ki o dur, indiren, gönderen
min es semai mean	: semadan, gökten, su
Lekum minhu şarabun	: sizler, ondan, içilen şey
ve min-hu şecerun	: ondan, ağaçlar, bitkiler,
fî-hi tusimun	: içinde, orada, bitki örtüsü

10- Ki O'dur suyun gökten inişindeki ilmin sahibi. Sizler ondan içersiniz ve ağaçlar ondan yararlanır, bitkilerde onunla ortaya çıkar.

-11-

يُنبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالأَعْنَابَ وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Yunbitu lekum bihiz zera vez zeytûne ven nahîle vel anâbe ve min kullis semerât inne fî zâlike le âyeten li kavmin yetefekkerûn

Yunbitu lekum bihi	: gelişmek, bitirir, yetiştirir, sizin, onunla,
el zera	: ekinler,
ve el zeytune	: zeytinler
ve el Nahile ve el enabe	: hurmalıklar ve üzümler
ve min kulli es semerati	: her türlüsünden, meyve, sebze,
İnne fi zalike	: muhakkak, şüphesiz, bunda vardır,
le ayeten	: ayetler, deliller, işaretler
Li kavmin yetefekkerûne	:topluluk, kimseler için, tefekkür, derin düşünmek

11- Sizler onlardan faydalanır gelişirsiniz. Ekinlerden, zeytinlerden, hurmalardan, üzümlerden ve meyvelerin, sebzelerin her türlüsünden yararlanırsınız. Muhakkak işte bunlarda, hakikatleri arayan, derin düşünen kimseler için ayetler vardır.

-12-

وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالْنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالْنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Ve sehhara lekumul leyle ven nehâre veş şemse vel kamer ven nucûmu musahharâtun bi emrih inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yakılûn

ve sehhara lekum	: yaydı, düzenledi, sıfatlandırdı, çekti, verdi, sundu, siz
el leyle ve el nehar	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık
ve el şemse ve el kamer	: güneş ve ay
ve en nucûmu	: yıldızlar, varlığın her bir parçası

Musahharatun	: düzenlendi, hazırlandı,
bi emr hi	: hüküm, onun
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak, işte bunların içinde elbette, ayet, delil
Li kavmin yakılune	: kavim, kimseler, topluluklar için, akıl edip düşünen

12- Sizin bedenlerinizi düzenledi. Gece ve gündüz, güneş ve ay ve yıldızlar, tüm bunlar O'nun işleyişle düzenlenmiştir. İşte bunların içinde, düşünüp akıl eden kimseler için ayetler vardır.

-13-

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

Ve mâ zerae lekum fil ardı muhtelifen elvânuh inne fî zâlike le âyeten li kavmin yezzekkerûn

ve ma zerae lekum	: şey, geniş, ölçmek, üst, ekim, çoğalma, siz,
Fi el ard	: yeryüzü
Muhtelifen	: muhtelif, çeşitli, çeşit çeşit, farklı farklı
elvanu hu	: renklerde
İnne fî zâlike	: muhakkak, işte bunların içinde,
le ayet	: elbette, ayet, delil, işaret
Li kavmin	: kimseler için, topluluklar için
yezzekkerûne	: tezekkür, ulaştığı hakikatlerle bakmak

13- Sizlerin çoğalmasında, yeryüzünün çeşit çeşit renkler içinde oluşunda, işte bunların içinde, varlığın yaratılışını düşünüp, ulaştığı hakikatlerle bakmak isteyen kimseler için, elbette ayetler vardır.

-14-

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُواْ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُواْ مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Ve huvellezî sehharel bahre li tekulû minhu lahmen tariyyen ve testahricû minhu hilyeten telbesûnehâ, ve terel fulke mevâhira fîhi ve li tebtegû min fadlihî ve leallekum teşkurûn

ve huve ellezi sahhare	: ki o, düzenledi, yaydı, verdi,
el bahre li tekulu	: deniz, derya, beslenme,
Minhu lahmen tariyyen	: ondan, oradan, et, taze
ve testahricu min hu hilyet	: çıkarırsınız, ondan, süs eşyası
telbesûne-hâ	: onu takarsınız, giyersiniz
ve tere el fulke	: görürsün, sonsuzluk,
mevahir fihi	: akıp giden, ilerleyen, başkalık, onda,
Ve li tebtegu	: istemek, arzu etmek, meyletmek, anlamayı istemek,
min fadli-hi	: nitelik, lütuf, fazilet
ve lealle-kum	: umulur ki siz, böylece ki siz,
teşkurune	: şükür, kendine verilenlerin sahibini bilip teslim etmek

14- Ki O'dur denizleri düzenleyen, sizler oradan taze etle beslenirsiniz. Oradan takınacağınız süs eşyaları çıkarırsınız ve bir sonsuzluk içinde akıp gideni görürsünüz. Tüm bunlar O'nun

lütuflarını anlamak içindir. Umulur ki siz, nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerden olursunuz.

- 15-

وَأَلْقَى فِي الأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلاً لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Ve elkâ fîl ardı revâsiye en temîde bikum ve enhâren ve subulen leallekum tehtedûn

ve elka	: düz yer, bıraktı, koydu, sundu, teslim, attı, yaydı,
fi el ardı	: yeryüzü
Revasiye	: dağlar, sağlam durmak, üretim yeri, verimlilik,
en temide bikum	: sarsılmazlık, denge, sallanmamak, sizin
ve enharen ve subulen	: nehirler ve yollar
lealle-kum tehtedune	: umulur ki, sizler, hakikatlere yol bulursunuz

15- Yeryüzünü yaydı düzenledi. Sağlam hareket edebilmeniz için, sizi bir denge içinde oluşturdu. Nehirler ve yollar var etti. Umulur ki sizler hakikatlere yol bulursunuz

-16-

وَعَلامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ

Ve alâmât ve bin necmi hum yehtedûn

ve alamatin	: alametler, işaretler, iz,
ve bi en necmi	: yıldız, ışık veren, kısım kısım, parça, varlığın her parçası
Hum yehtedun	: onlar, insanlar, yol bulma, hakikate ulaşma

16- Bütün her şeyde işaretler vardır ve varlığın her parçası insanları hakikate ulaştırır.

-17-

أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لاَّ يَخْلُقُ أَفَلا تَذَكَّرُونَ

E fe men yahluku ke men lâ yahluk e fe lâ tezekkerûn

E fe men yahluku	: vareden mi, yaratan mı, oluşturan mı?
Ke men la yahluku	: gibi, kimse, yaratmaz
e fe la tezekkerûne	: tezekkür etmez misiniz? Ulaştığı hakikatlerle bakmak

17- Öyleyse vareden, varedemeyen gibi midir? Hâlâ varlığın yaratılışını düşünüp ulaştığınız hakikatlerle bu âleme bakmaz mısınız?

-18-

وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَةَ اللّهِ لاَ تُحْصُوهَا إِنَّ اللّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve in teuddû nimetallâhi lâ tuhsûhâ innallâhe le gafûrun rahîm

ve in teuddu nimet Allah	: eğer, şayet, adet, sayma, nimet, Allah
lâ tuhsû-hâ	: onu hesaplayamazsınız

inne Allâh le gafur : Allah, mağfiret eden, temizleyen
rahim : özünden vareden

18- Eğer Allah'ın nimetlerini saymaya kalkarsanız onu hesaplayamazsınız. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-19-

وَاللّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ

Vallâhu yalemu mâ tusirrûne ve mâ tulinûn

ve Allah yalemu : Allah, ilmin sahibidir, ilmiyle vareden,
ma tusirrûn : şey, gizli, bilmediğiniz, açıklayamadığınız,
ve ma tulinun : şey, bildiğiniz, açıkladığınız,

19- Allah bildiğiniz şeylerdeki ve bilemediğiniz şeylerdeki ilmin sahibidir.

-20-

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللّهِ لاَ يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ

Vellezîne yedûne min dûnillâhi lâ yahlukûne şey'en ve hum yuhlekûn

ve ellezine yedune : o kimseler, yönelme, dua etme, isteme,
min duni Allah : ondan başka, onu bırakıpta, Allah'tan başka
lâ yahlukûne şeyen : yaratamazlar, bir şey,
ve hum yuhlekune : onlar, yaratılırlar, yaratılmış olan,

20- Allah'ı bırakıp ta yöneldikleri kimseler hiçbir şey yaratamazlar ve onlar da yaratılmış olandır.

-21-

أَمْواتٌ غَيْرُ أَحْيَاء وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ

Emvâtun gayru ahyâ ve mâ yeşurûne eyyâne yubasûn

Emvatun : ölüdürler, idraksiz olan,
gayru ahyain : başka, değil, diri, canlı, hayat
ve mâ yeşurune : şuursuz, şuurlu değil, kendini, çevresini anlamayan
Eyyane yubasune : ne zaman, hiçbir zaman, beas, açığa çıkaran, diri

21- Bir idraksizlik içinde olan, Hayy olanın farkında olmayan, kendini ve çevresini anlamaktan uzak olan, hiçbir zaman varlığı açığa çıkarını bilemez.

-22-

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ

İlâhukum ilâhun vâhid fellezîne lâ yuminûne bil âhirati kulûbuhum munkiretun ve hum mustekbirûn

ilâhu-kum ilahun vahid	: sizin ilahınız, ilah, tek, bir
fe ellezine la yuminun	: fakat, böylece, o kimseler, yok, inanmak, iman,
bi el ahireti	: sonlarına, sonunda, ahiret
kulubu-hum	: onların kalbleri, idrakleri,
munkiretun	: inkâr, reddeden, kabul etmeyen
ve hum mustekbirûne	: onlar, büyüklenenler, kibirlenen kimseler

22- Sizin ilahınız bir ilahtır. Fakat inanmayan kimseler sonunda kalblerinde inkârı taşırlar ve onlar kibirlidirler.

-23-

لاَ جَرَمَ أَنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ

Lâ cereme ennallâhe yalemu mâ yusirrûne ve mâ yulinûn innehu lâ yuhıbbul mustekbirîn

la cereme	: şüphe yok,
enne Allah yalemu	: Allah, ilmin sahibi,
Ma yusirrun	: şey, sır, bilinmeyen, gizli,
ve ma yulinune	: açık olan, bilinen,
İnne hu la yuhıbbu	: muhakkak o, yok, sevgi,
el mustekbirin	: kibirli olan,

23- Şüphe yok ki Allah, bildiğiniz şeylerdeki ve bilemediğiniz şeylerdeki ilmin sahibidir. Muhakkak ki o kibirli kimselerde sevgi yoktur.

-24-

وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَا أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُواْ أَسَاطِيرُ الأَوَّلِينَ

Ve izâ kîle lehum mâ zâ enzele rabbukum kâlû esâtîrul evvelîn

ve iza kile lehum	: denildiği zaman, onlara
Maza enzele	: ne sundu, gönderdi, indirdi,
rabbu-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Kalu esatiru evvelin	: dediler, masal, efsane, öncekilerin

24- Onlara, Rabbiniz hakkında size ne sunuldu denildiğinde, öncekilerin masalları dediler.

-25-

لِيَحْمِلُواْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلاَ سَاء مَا يَزِرُونَ

Liyahmilû evzârehum kâmileten yevmel kıyâmeti ve min evzârillezîne yudıllûnehum bi gayri ilm e lâ sâe mâ yezirûn

Li yahmilu	: için, taşırlar, o halde kalırlar, ağırlıkları,
evzare hum	: vebal, hata, günah, onlar
Kamileten	: kâmil, olgun, tam, hakikatleri bilen,
yevm el kıyamet	: ölünceye kadar, varlığı ayakta tutan, diri olan,
ve min evzari ellezine	: yüklerden, günahlardan, hatalar, o kimseler
yudıllune-hum	: saptırırlar, sapıtırlar,
bi gayr ilmin	: değil, başka, ilim, bir ilim olmaksızın
E la sae	: değil mi, öyle, ne kötü,
ma yezirune	: yüklendikleri şey, taşıdıkları şey,

25- Onlar ölünceye kadar hakikatleri bilme konusunda kendi veballerini taşırlar ve bir ilim olmaksızın saptırdıkları o kimselerin de veballerini taşırlar. Taşıdıkları şey ne kötü değil midir?

-26-

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللّهُ بُنْيَانَهُم مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَشْعُرُونَ

Kad mekerellezîne min kablihim fe etallâhu bunyânehum minel kavâıdi fe harre aleyhimus sakfu min fevkıhim ve etâhumul azâbu min haysu lâ yeşurûn

kad mekere	: oldu, kandırma, aldatma, kötülük, hile, çare,
ellezine min kablihim	: kimseler, onlardan önceki,
fe eta Allah	: böylece, getirdi, geldi, yaptı, Allah,
bunyan hum	: bina, yapı, usül, esas olan, kural, vucüd, onlar
min el kavaıdi	: temel olan, ast olan, sağlam olan,
fe hare aleyhim	: çökme, yıkılma, hor, üzerlerine, onlara,
el sakfu	: tavan, büyük, büyüklük halleri, yüce görmek,
min fevkı-him	: üstlerinden, üst makamları, daha üstün
ve eta-hum el azab	: geldi, o halde kaldı, onlar, azap, sıkıntı
Min haysu la yeşurune	: bir yer, o halde, yok, şuur, farkında olmazlar

26- Onlardan önceki kimseler de kötülüklerde olmuşlardı. Sonra da Allah'tan gelen temel kuralları hiçe saydılar. Böylece kendilerini yüce görmenin, üstün makam sahipleri olarak görmenin halinde yıkılıp gittiler ve onlar şuurlu olamadıklarından dolayı sıkıntıların içinde kaldılar.

-27-

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآئِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُواْ الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالْسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ

Summe yevmel kıyâmeti yuhzîhim ve yekûlu eyne şurekâiyellezîne kuntum tuşâkkûne fîhim kâlellezîne ûtul ilme innel hızyel yevme ves sûe alel kâfirîn

Summe	: sonra,
yevm el kıyamet	: ölünceye kadar, an, zaman, ayakta tutan, diri olan,
yuhzi-him	: zelil edecek, alçaltacak, kayıpta olan, onlar
ve yekûlu eyne	: denir, bildirilir, derler, nerede, nasıl,
şurekaiye	: bana ortak koştuklarınız
Ellezine kuntum	: ki onlar, siz idiniz
Tuşakkûne fi him	: ayrılıyorsunuz, muhalefet ediyorsunuz, onlar uğruna
Kâle ellezine utu el ilmi	: dedi, o kimseler, verilen, sunulan, ilim
İnne el hızye	: muhakkak, düşük, alçalma, rezil, ayıp, kayıpta olan,
el yevme	: gün, vakit, zaman,
ve el sue	: kötülük,
ala el kafirin	: üzerine, için, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

27- Sonra onlar ölünceye kadar kayıptadırlar ve onlara bildirilir: Bana ortak koştuklarınız nerede? Ki onlar için muhalefet ediyor, ayrılığa düşüyordunuz. İlmin bilgileri sunulan kimselere bildirilir: Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden olursanız, her zaman bir alçalmada ve kötü hallerde olursunuz.

-28-

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ فَأَلْقَوُاْ السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ellezîne teteveffâhumul melâiketu zâlimî enfusihim fe elkavus seleme mâ kunnâ na'melu min sû belâ innallâhe alîmun bimâ kuntum tamelûn

Ellezine teteveffa hum	: o kimseler, vefat, çıkarıp almak, teslim olmak, şuur, onlar
el melâiketu	: kuvve, meleke, her varlıktaki güç,
Zalimu enfusi-him	: zulmedenler, nefsleri, kendileri, onlar
Fe elkavu	: sonra, olsaydı, idi, fırlatma, itiraf etme, cevap verme
el seleme	: barış, huzur, teslim olma, selamet
ma kunna nalemu	: biz olamadık, bilemedik, yaparız,
Min suin bela	: bir kötülük, hayır
inne Allah alimun	: Doğrusu, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden
Bima kuntum tamelune	: şeyler, siz oldunuz, yapıyorsunuz

28- Her varlıktaki gücü anlayamayan o kimseler; bir teslimiyet içinde olamadılar, onlar kendilerine zulüm ettiler. Sonra da itiraf ettiler: Evet, biz kötülüklerden vazgeçen olamadık, barış ehlide olamadık, doğrusu yaptığımız şeyler sebebiyle ilmin sahibinin Allah olduğunu bilemedik.

-29-

فَادْخُلُواْ أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ

Fedhulû ebvâbe cehenneme hâlidîne fîhâ fe lebise mesvel mutekebbirîn

fe udhulu ebvabe	: böylece, dahil olmak, girin, kapılar, hakikatler
Cehenneme	: cehennem, yakıp yıkıcı haller,
halidina fiha	: ebedi, devamlı, orada, o halde,
fe le bise	: ne kötü,
mesva	: kalınan yer, sunma, yerleşme, o halde kalma,
el mutekebbir	: kibirlilik, kibirli olan

29- Bu hallerde olanlar cehaletin cehennemine dahil olurlar, devamlı o hâlde kalırlar. Kibirliler için ne kötü bir hâldir.

-30-

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْاْ مَاذَا أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُواْ خَيْرًا لِّلَّذِينَ أَحْسَنُواْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ

Ve kîle lillezînettekav mâ zâ enzele rabbukum kâlû hayrâ lillezîne ahsenû fî hâzihid dunyâ haseneh ve le dârul âhıreti hayr ve le nime dârul muttekîn

ve kile	: denir, söylenir, bildirilir,
li ellezine ettekav	: fenalardan sakınan ortak koşmayan kimseler
maza enzele rabb kum	: denir, ne, sundu, indirdi, verdi, rabbiniz
Kalu hayren	: dediler, hayrlar, yararlı, değerler, nimetler, mal
li ellezine ahsenu	: o kimseler, daha güzel
fî hazihi el dunya	: vardır, dünyada, yaşamlarında,
haseneten	: yararlı, iyi, güzellikler,
ve le daru	: barınak, yurt, konak,
el ahıreti hayrun	: sonunda, hayırlı olan, huzurlu
ve le nime daru	: elbette ne güzeldir, yurt, kaldıkları yer,
el muttekin	: fenalardan sakınan ortak koşmayan,

30- Fenalardan sakınan ortak koşmayan kimselere; Rabbiniz hakkında sunulan şey nedir denildiğinde, nimetlerin hakikatleri dediler. Yaşamlarında yararlı, iyi davranışlarda olan kimseler için güzellikler vardır ve sonunda elbette varacakları yer huzurdur. Elbette fenalardan sakınan ortak koşmayanların bulundukları yer ne güzeldir.

-31-

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآؤُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللّهُ الْمُتَّقِينَ

Cennâtu adnin yedhulûnehâ tecrî min tahtihel enhâru lehum fîhâ mâ yeşâûn kezâlike yeczîllâhul muttekîn

Cennat adnin	: huzur, adn, tecellileri idrak etmenin huzuru,
yedhulune ha	: dahil olurlar, ona, oraya,
Terci min tahti-ha	: akar, vardır, makamlarında, orada,
el enhar	: nehir, bir ilim,
Fi ha ma yeşaun	: orada, onun içinde, şey, ne, değil, istek, dilek,
Kezalike yeczi Allah	: işte böyle, ceza, karşılık, Allah
el muttekîne	: takva, fenalardan sakınma ortak koşmama

31- Tüm tecellilerin sahibine teslim olmanın huzuruna dâhil olurlar, orada makamlarında bir ilim üzeredirler, istedikleri şeyler oradadır. Fenalardan sakınan ortak koşmayanlara Allah'ın karşılıkları işte böyledir

-32-

الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلآئِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُواْ الْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ellezîne teteveffâhumul melâiketu tayyibîne yekûlûne selâmun aleykumudhulûl cennete bimâ kuntum tamelûn

Ellezine teteveffa hum	: çıkarıp almak, vefa, vefat, sevgiyle teslim olanlar
el melaiketu	: her varlıktaki güç, kuvveler, meleke
tayyibine	: temiz, tertemiz, hoş, iyi
Yekulune	: derler, denir,
selamun aleykum	: selamet, barış ve huzur, sizin üzerinizedir, sizinle
Udhulu el cennet	: girin, dahil olun, cennet, huzur, zevk
Bi ma kuntum tamelune	: şeyler, dolayısıyla, siz oldunuz, yapıyorsunuz

32- O kimseler; her varlıktaki gücü tertemiz anladılar, onlar sevgiyle teslim oldular. Onlara: Barış ve huzur sizinledir, yaptığınız şeylerden dolayı huzura dahil olun, denir.

-33-

هَلْ يَنظُرُونَ إِلاَّ أَن تَأْتِيَهُمُ الْمَلائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّهُ وَلكِن كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Hel yanzurûne illâ en tetiyehumul melâiketu ev yetiye emru rabbik kezâlike fe alellezîne min kablihim ve mâ zalemehumullâhu ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

Hel yanzurune	: bakıp ta göremezler mi?
İlla en tetiyehum	: ancak, sadece gelmesi, verilmesi, olması, onlar,
el melaiket	: meleke, güç, her varlıktaki güç, kuvve
Ev yetiye emr	: veya, gelir, verilme, işleyiş, emr, hüküm,
rabbi-ke	: Rabbin
Kezalike feale ellezine	: işte böyle, yaptı, yapan, o kimseler, onlar
Min kablihim	: onlardan öncekilerde
ve ma zaleme-hum Allah	: Allah onlara zulmetmez
Ve lakin enfus hum	: lakin, onların kendileri, nefslerine,
yazlimun	: zulmediyorlar, zulmettiler,

33- Sadece kendilerinin güç sahibi olduğunu sananlar ya da Rabbinin işleyişini kendilerine nisbet edenler, bakıp ta görmezler mi? Onlardan önceki kimseler de işte böyle yapmışlardı. Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendilerine zulmettiler.

-34-

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِ يَسْتَهْزِؤُونَ

Fe esâbehum seyyiâtu mâ amilû ve hâka bihim mâ kânû bihî yestehziûn

fe esabe-hum	: böylece, isabet, ulaştı, değdi,
seyyiatu	: kötülükler, fenalar
ma amilu	: yaptıkları, amel ettikleri şeyler
ve haka bi him	: kuşattı, sardı
Ma kanu bihi yestehziune	: şey, değil, ne, oldu, onunla, alay etme, önemsememe

34- Böylece yaptıkları şeylerin fenalıkları onlara isabet etti ve alay ettikleri şeyler onları kuşatıverdi.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ لَوْ شَاء اللّهُ مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ نَّحْنُ وَلا آبَاؤُنَا وَلاَ حَرَّمْنَا مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلاَّ الْبَلاغُ الْمُبِينُ

Ve kâlellezîne eşrekû lev şâallâhu mâ abednâ min dûnihî min şey'in nahnu ve lâ âbâunâ ve lâ harremnâ min dûnihi min şey kezâlike fe alellezîne min kablihim fe hel aler rusuli illel belâgul mubîn

ve kale ellezine eşreku	: dediler, ortak koşan kimseler
lev şae Allah	: eğer Allah dileseydi, isteseydi,
ma abd na	: biz kul olmadık,
min dunihi min şey nahnu	: ondan başka, şeylere, biz
ve la abau-na	: yok, değil, atalarımız, babalarımız
ve la harremna	: yok, haram, kötülük, yasak, kutsal, biz
min dûni-hi min şey	: ondan başka, bir şey
Kezalike feale ellezine	: işte böyle, yaptı, yapan, o kimseler, onlar
min kabli-him	: onlardan önce
Fe hel ala el resuli	: artık, var mı, değil dir, resullerin görevi,
illel belâgul mubînu	: apaçık tebliğden başka,

35- Ortak koşan kimseler dediler ki: Eğer Allah isteseydi biz ondan başka şeylere kul olmazdık ve atalarımızda olmazdı ve biz kötülüklerde olmazdık. İşte onlardan öncekilerde böyle dediler. Resullerin görevi, hakikatleri apaçık tebliğ etmekten başka bir şey değildir.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى اللّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلالَةُ فَسِيرُواْ فِي الأَرْضِ فَانظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ

Ve le kad beasnâ fî kulli ummetin resûlen enibudûllâhe vectenibût tâgût fe minhum men hedallâhu ve minhum men hakkat aleyhid dalâleh fe sîrû fîl ardı fanzurû keyfe kâne âkıbetul mukezzibîn

ve lekad	: andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
Beas na	: var ettik, açığa çıkma, diriltme, biz,
fi kulli ummetin	: bütün ümmetlerin içinde,
resul	: resul, hakikatleri gösteren
en abd Allah	: Allah'a kul olmak
ve ictenibu	: içtinap edin, sakının, çekinin,
el tagut	: put edinilen, batıl olan şeyler,
fe min-hum men	: artık onlardan, kim
heda Allah	: yol bulma, kılavuz, rehber, Allah
ve min hum men hakkat	: onlardan, kim, gerçek, hak, hakikat, doğru

Aleyhi ed dalaletu	: onlara, kendilerinde, sapma, dalalet, cehalete sapmak,
Fe siru fi el ardı	: böylece dolaşın, gezin, yeryüzünde
fe unzuru keyfe kane	: sonrada, böylece bakın görün, nasıl, oldu
Akibet el mukezzibîne	: sonları, sonuçları, yalanlarda kalanlar

36- Gerçek olan şu ki; her ümmetin içinden hakikatleri gösteren, bizi anlatanlar açığa çıktı. Allah'a kul olsunlar ve batıl olan şeylerden sakınsınlar diye, onlara hakikatleri anlattı. Sonra da onlardan kimi Allah'ı rehber edindi ve onlardan kimi de hakikatleri bırakıp cehalete saptı. İşte yeryüzünde gezin dolaşın, sonra da bakın görün yalanlarda kalanların akıbetleri nasıl oldu.

-37-

إِن تَحْرِصْ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي مَن يُضِلُّ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ

İn tahris alâ hudâhum fe innallâhe lâ yehdî men yudıllu ve mâ lehum min nâsırîn

in tahrıs	: sen çok istersin, ihtirasla istemek,
ala huda hum	: sen çok istersin, onlar hakka yol bulsunlar, doğru yol,
Fe inne Allah	: fakat, elbette, muhakkak, Allah,
la yehdi	: yok, yol bulamazlar, hakikatlere ulaşamazlar
Men yudıllu	: kim, kimse, hakikatleri bırakıp yalanlara sapan
ve ma lehum	: yoktur, değil, ne, onlar için
min nasirin	: bir yardımcı, yardım eden,

37- Sen onların doğru yola ulaşmalarını çok istersin. Fakat kim hakikatleri bırakır yalanlara saparsa, elbette onlar Allah'a yol bulamazlar ve onlar bir yardımcı da bulamazlar.

-38-

وَأَقْسَمُواْ بِاللّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لاَ يَبْعَثُ اللّهُ مَن يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve aksemû billâhi cehde eymânihim lâ yebasullâhu men yemût belâ vaden aleyhi hakkan ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

ve aksemu bi Allah	: yemin etmek, kasem, ahd, Allah'a
Cehde	: güçlü, kuvvetli, azimli,
eymani-him	: yemin, inanmak, inanç, sağ taraf, onlar
la yebeas Allah	: yok, dirilme, var olma, açığa çıkmak, Allah,
men yemut	: kim, kimse, ölü, idraksizlik içinde kalan kimse,
Bela vaden	: bilakis, fakat, vaad, söz, yerine getirme, tecelli,
aleyhi hakk	: onlara, üzerlerinde, kendilerinde, hak, doğru
Ve lakin eksere en nasi	: lakin, fakat, zaten, insanların çoğu
la yalemune	: yok, bilme, ilmiyle varedeni bilemiyorlar

38- Onlar imanlarında güçlü durmak için Allah'a yemin ederler. Fakat onlar kendilerinde olan tecelliler hakkında, hakikatler hakkında, idraksizlik içinde olan kimselerden oldular, her şeyin Allah'tan açığa çıktığını anlayamadılar. Zaten insanların çoğu bilemiyorlar.

-39-

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُواْ أَنَّهُمْ كَانُواْ كَاذِبِينَ

Li yubeyyine lehumullezî yahtelifûne fîhi ve li yalemellezîne keferû ennehum kânû kâzibîn

li yubeyyine lehum	: açıklaması, bildirmesi için, onlara
ellezî yahtelifûne fihi	: onlar ihtilafa düşerler, ayrılık, anlaşmazlık, o konuda
ve li yaleme	: bilmesi için,
ellezine kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler
Enne hum kanu kazibîne	: şüphesiz, onlar, oldu, yalancılar, yalanlarda kalan,

39- İkilikte kalan kimselere ve hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselere; hakikatleri bilmeleri için, onlara apaçık hakikatler açıklanmıştı. Şüphesiz onlar yalanlayanlardan oldular.

-40-

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَن نَّقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ

İnnemâ kavlunâ li şey'in izâ erednâhu en nekûle lehu kun fe yekûn

İnnema kavlu na	: ancak, söz, yerine getirme, ilham, tecelli, biz
li şeyin	: bir şey için, eşya, bir varlık,
iza eredna hu	: olduğunda, irade, o
en nekule lehu kun	: deriz, bizim dememiz, ona, ol,
fe yekun	: böylece olur

40- Bir varlığın varolması için irade ettiğimiz zaman, ona ol deriz, böylece olur.

-41-

وَالَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي اللّهِ مِن بَعْدِ مَا ظُلِمُواْ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَأَجْرُ الآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ

Vellezîne hâcerû fillâhi min badi mâ zulimû li nubevvi ennehum fid dunyâ haseneh ve le ecrul âhıreti ekber lev kânû yalemûn

ve ellezine haceru	: hicret edenler, arayış, bir yerden bir yere gitmek,
fi Allah	: Allah için, Allah'ı anlamak için
min badi ma zulimu	: sonra, şey, ne, değil, zalimlik, zulüm,
li nubevvienne-hum	: biz, yerleştirme, ulaşmak, hazırlamak, onlar
Fi el dünya haseneten	: dünya da, güzellik, iyilik, hayırlı işler, iyi ameller
ve le ecru el ahıreti	: elbette, ecir, karşılık, ahiret, sonunda,
ekber	: yüce olan, büyük,
lev kanu yalemun	: eğer, keşke, oldu, biliyorlar,

41- Zalimliklerini bıraktıktan sonra, Allah'ı anlamak için bir arayışta olanlar; yaşamlarında iyilikler içinde oldukları müddetçe, onlar Bizi anlayıp hakikatlere ulaşırlar ve elbette sonunda yüce olanı anlarlar. Keşke bilenlerden olsalardı.

-42-

الَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

Ellezîne saberû ve alâ rabbihim yetevekkelûn

Ellezine saberu	: o kimseler, sabırlı olan
ve ala rabbi him	: Rab, vücudlandıran, onlar,
yetevekkelun	: tevekkül, her şeyiyle teslim olmak

42- Onları vücudlandırana karşı bütün her şeyiyle teslim olanlar, sabırlı olan kimselerdir.

-43-

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلاَّ رِجَالاً نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُواْ أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

Ve mâ erselnâ min kablike illâ ricâlen nûhî ileyhim feselû ehlez zikri in kuntum lâ talemûn

ve ma erselna	: bildirmek, açığa çıkmadı, göndermedik, biz
min kablike	: senden önce,
İlla ricalen	: den başka, ancak, ileri gelen, er kişi, kâmil insan,
nuhi ileyhim	: vahyimiz, sunduğumuz hakikatler, onlara
fe eselu	: o zaman, sorun, araştırın, öğrenin,
ehl el zikr	: ehil, yetkili, sahip, bilen, zikr
in kuntum la talemun	: eğer siz iseniz, yok, bilme, bilemiyorsanız

43- Senden öncede vahyimizi anlayan kâmil insanlar, Bizi bildirmekten başka bir şey için açığa çıkmadı. Eğer bilemiyorsanız zikri bilenlere sorun.

-44-

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Bil beyyinâti vez zubur ve enzelnâ ileykez zikre li tubeyyine lin nâsi mâ nuzzile ileyhim ve leallehum yetefekkerûn

bi el beyyinat	: delillerle, apaçık açıklamalarla,
ve el zebur	: kitab, mektup, özlü söz, Zebur, ilahi söz,
ve enzelna ileyke	: sunduk, indirdik, verdik, sana,
el zikr	: zikr, anmak, her varlıktaki hakkın zikri
li tubeyyine li el nas	: açıklaman için, insanlara
Ma nuzzile ileyhim	: şey, ne, değil, indirilen, verilen, sunulan, onlara

ve lealle-hum	: umulur ki onlar, belki onlar,
yetefekkerun	: tefekkür, varlığın hakikatlerini düşünme,

44- Apaçık delillerle zikri ve her varlığı bir mektup olarak sana sunduk. Onlara sunduğumuz şeyleri anlamaları için, insanlara hakikatleri açıklama içinde ol. Umulur ki onlar, varlığın hakikatlerini anlamak için düşünürler.

-45-

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُواْ السَّيِّئَاتِ أَن يَخْسِفَ اللّهُ بِهِمُ الأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لاَ يَشْعُرُونَ

E fe eminellezîne mekerû seyyiâti en yahsifallâhu bihimul arda ev yetiyehumul azâbu min haysu lâ yeşurûn

e fe emin ellezine	: güven, eminmi oldular, o kimseler,
meker	: tuzak, şeytanlık, hile, karanlık, çare
Seyyiati	: kötülükler,
en yahsife	: batmak, kaybolmak, tutulmak, yok olup gitme
Allah bi him el ard	: Allah, onları, yeryüzü, toprak, yer, suret,
Ev yetiye-hum el azab	: onlara gelir, kalır, azap, sıkıntı,
Min haysu la yeşurune	: bir yer, her yer, yok, şuur, bilinç, idrak

45- O kimseler emin olmak mı istiyorlar? Yalanlarını kötülüklerini yok etsinler. Suretleri tutanın Allah olduğunu anlasınlar. Kendisini ve çevresini idrak etmeyenler sıkıntılarda kalırlar.

-46-

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ

Ev yehuzehum fî tekallubihim fe mâ hum bi mucizîn

Ev yehuzu hum	: yoksa, ya da, onlar o halde kalır, yakalar, sarılır,
fî tekallubi-hum	: dalga, değişme, olgunluk, dönüp dolaşma
Fe ma hum mucizin	: böylece, değil, onlar, acizlik, kaçış, kurtulma

46- Yoksa onlar bir değişim içinde olamazlar, onlar o cehalet hallerinde kalırlar, böylece onlar acziyetlerini bilemezler.

-47-

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Ev yehuzehum alâ tehavvuf fe inne rabbekum le raûfun rahîm

Ev yehuzu hum	: ya da, kalır, sarar, o halde, onlar
alâ tehavvufin	: korkuyorken, korkarken, korkar halde
Fe inne rabb kum	: böylece, muhakkak, rabbin, sizi vücudlandıran
le raûfun	: elbette şefkatli, şefkat veren, incelikler, nitelikler
rahim	: özünden vareden,

47- Ya da onlar hep cehaletin korkularında kalırlar. Muhakkak ki sizi vücudlandıran, elbette inceliklerini sunandır ve özünden varedendir.

-48-

أَوَ لَمْ يَرَوْاْ إِلَى مَا خَلَقَ اللّهُ مِن شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظِلاَلُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالْشَّمَآئِلِ سُجَّدًا لِلّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ

E ve lem yerev ilâ mâ halakallâhu min şeyin yetefeyyeu zilâluhu anil yemîni veş şemâili succeden lillâhi ve hum dâhırûn

e ve lem yerev	: onlar bakıp ta görmüyorlar mı?
ila ma halaka Allah	: halk edilen şeyler, Allah
min şeyin yetefeyyeu	: bir şey, meyledip giden, dönüp duran,
zilalu-hu	: onun gölgesi
an el yemini ve el şimali	: sağa ve sola, her yönden
succeden li Allah	: secde, teslimiyet hali, Allah
ve hum dahırun	: onlar, var olan, boyun eğen, toplanılmış, bütünleşmiş,

48- Onlar, Allah'ın halk ettiği şeylerin gölgelerinin dahi sağa sola dönerek, Allah'a secde ettiklerini ve tüm var olanların bir bütünlük içinde olduğunu bakıp ta görmezler mi?

-49-

وَلِلّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مِن دَآبَّةٍ وَالْمَلآئِكَةُ وَهُمْ لاَ يَسْتَكْبِرُونَ

Ve lillâhi yescudu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı min dâbbetin vel melâiketu ve hum lâ yestekbirûn

ve li Allah yescudu	: Allah'a, secde ederler, teslim olma
ma fi es semavati	: gökte, ulvi âlemde, semalarda olanlar
ve ma fî el ardı	: yerde ne varsa,
min dabbetin	: bütün varlıklar,
ve el melâiketu	: kuvveler, her varlıktaki güç,
ve hum	: onlar, bu hakikati anlayanlar
la yestekbirune	: yok, kibirlilik, büyüklenmezler, kibirlenmezler

49- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa, bütün varlıklar ve bütün kuvveler Allah'a secde ederler. Bu hakikati anlayanlarda kibirlilik yoktur.

-50-

يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

Yehâfûne rabbehum min fevkıhim ve yefalûne mâ yumerûn

Yehafune	: korkarlar, çekinirler, saygı duyarlar, boyun eğer
rabbe hum	: rabbine, kendini vücudlandıran,

min fevkı-him : üst, yüce, kendi üzerindeki sıfatlar,
ve yefalune : fail olan, yapan, işleyen,
ma yumerune : değil, ne, işleyiş, emr, hüküm

50- Kendilerini vücudlandıranı ve kendi üzerindeki sıfatların ve kendi vücudundaki işleyişin sahibini bilenler, tüm varlıkta O'ndan başka işleyen olmadığını bilenler, her an her şeye karşı bir saygı içindedirler.

-51-

وَقَالَ اللّهُ لاَ تَتَّخِذُواْ إِلـهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلـهٌ وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ

Ve kâlallâhu lâ tettehızû ilâheynisneyn innemâ huve ilâhun vâhıd fe iyyâye ferhebûn

ve kale Allah : dedi, buyurdu, bildirdi, Allah,
la tettehızu : yok, edinmeyin, sarılmak, sığınmak
ilaheyni isneyni : iki ilah, ilahlar,
İnnema huve ilah vahid : sadece, yalnız, ancak, o, ilah, tek,
Fe iyya ye : artık, yalnız beni,
fe ırhabune : artık, bundan sonra, saygı, huşu, tutulma,

51- Allah buyurdu: İki ilah edinmeyin, ancak ilahınız birdir. Artık yalnız Beni bilin. Bundan sonra hep saygı içinde olun.

-52-

وَلَهُ مَا فِي الْسَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللّهِ تَتَّقُونَ

Ve lehu mâ fîs semâvâti vel ardı ve lehud dînu vâsıbâ e fe gayrallâhi tettekûn

ve lehu ma fi el semavat : onun, göklerde olanlar
ve el ardı : yeryüzünde,
ve lehu ed dinu : din onundur, varlığın yaratılış hükümleri, incelikleri
vasıben : her zaman, daima,
e fe gayre Allah : öyleyse, başkası, gayrısı, zannı şeyler, Allah,
tettekun : sakınma, dikkat, ihtiyat

52- Göklerde ve yerde olanlar O'nundur ve din daima O'nundur. Öyleyse Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylerden mi sakınırsınız?

-53-

وَمَا بِكُم مِّن نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ

Ve mâ bikum min nimetin fe minallâhi summe izâ messekumud durru fe ileyhi tecerûn

ve ma bi kum min nimet : sizde ne varsa, nimetlerden, tüm nimet
Fe min Allah : tamamen, öyleyse, Allah'tandır
Summe iza messe hum : sonra, olduğunda, size dokundu, temas
el darru : zarar, sıkıntı
Fe ileyhi tecerun : yalnız, sonra, ona, seslenme, isteme, yalvarma

53- Sizdeki bütün nimetlerin hepsi Allah'tandır. Size bir sıkıntı dokunduğunda, yalnız O'na yalvarırsınız.

-54-

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنكُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ

Summe iza keşefad durra ankum izâ ferîkun minkum bi rabbihim yuşrikûn

Summe iza keşefe	: sonra, olduğunda, bulma, giderme, ortadan kalkma
el darr	: sıkıntı, müşkül, zorluk,
an-kum	: sizden
İza ferikun min kum	: o zaman, o takdirde, grup, topluluk, bazıları, sizler
bi rabbi-him yuşrikun	: Rablerine, ortak koşarlar,

54- Sonra da sizden sıkıntı ortadan kalkınca, o zaman sizlerden çoğunuz Rabbine ortak koşarlardan olursunuz.

-55-

لِيَكْفُرُواْ بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

Li yekfurû bimâ âteynâhum, fe temetteû fesevfe talemûn

li yekfuru	: hakikatleri örtenler için, görmemezlikten gelen,
bima ateyna hum	: sunduğumuz şeyler, verdiğimiz, onlar,
Fe temetteu	: faydalanın, fayda, çıkar, zevk,
fe sevfe talemun	: belki, artık yakında bilecekler

55- Onlara sunduğumuz şeyleri görmemezlikten geldikleri için böyle yaparlar. Sonra da kendi çıkarlarında koşarlar. Belki yakında bilirler.

-56-

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لاَ يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ

Ve yecalûne li mâ lâ yalemûne nasîben mimmâ razaknâhum tallâhi le tuselunne ammâ kuntum tefterûn

ve yecalun	: yapıyorlar, oluyorlar, ediyorlar,
lima la yalemun	: bilmedikleri şeyler içinde
Nasiben mimma	: hisse, pay, verilen, nasip, elde edilen şey, şeyler, nesne
razakna-hum	: rızık, nimet, yararlanılan şey, biz, onlar
Te Allah	: gerçek, dek, kadar, doğru, hak, Allah,
le tuselune	: elbette, sorumlu
Amma kuntum tefterun	: şeylerden, siz oldunuz, iftira, uydurma, yalan

56- Onları rızıklandırdığımız şeylerden bir nasib elde edemediler. Bilmedikleri şeyler içinde oldular. Allah gerçek olandır. Uydurduğunuz şeylerden elbette sizler sorumlusunuzdur.

-57-

وَيَجْعَلُونَ لِلّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ

Ve yecalûne lillâhil benâti subhânehu ve lehum mâ yeştehûn

ve yecalune li Allah	: kılıyorlar, yapıyorlar, isnad ediyorlar, Allah,
el benati	: kızlar
subhane-hu	: noksan sıfatlardan münezzehtir, O,
ve lehum ma yeştehun	: onlar, ne, şey, değil, arzu, beğenme

57- Kızları Allah'a isnat ediyorlar ve beğendikleri şeyleri de kendilerine. O noksan sıfatlardan münezzehtir.

-58-

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالأُنثَى ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

Ve izâ buşşire ehaduhum bil unsâ zalle vechuhu musvedden ve huve kezîm

ve iza buşşire	: olduğu zaman, sevinme, müjde
ehadu-hum bi el unsa	: onlardan birine, kız, dişi,
Zalle vechu hu musvedde	: gölgelendi, onun yüzü, kararmış, siyah
ve huve kezimun	: o, kızgın, öfkeli

58- Onlardan birine bir kız çocuğu müjdelendiği zaman, onun yüzü kararır ve o öfkelenir.

-59-

يَتَوَارَى مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَى هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلاَ سَاء مَا يَحْكُمُونَ

Yetevârâ minel kavmi min sûi mâ buşşire bih e yumsikuhu alâ hûnin em yedussuhu fît turâb e lâ sâe mâ yahkumûn

Yete vera min el kavmi	: gizler, kavminden, toplulumdan
min sui	: kötü bildiğinden,
ma buşşire bihi	: müjde, sevinç, ona
e yumsiku-hu	: tutsun mu, el çeksin, imsak, o
ala hunin	: utanmak, sıkılmak, çekinmek, istememek,
em yedus-hu	: dıs, yoksa, ya da, gömmek, toprağa karışması, kum,
fi el turab	: toprak, toprak olması için,
e la sae ma yahkumune	: kötü değil mi, hüküm, karar verme

59- Ona verilen müjdeyi kötü bildiğinden, kavminden gizler. Onu utanarak tutsun mu, ya da toprak olması için onu kuma mı bıraksın? Ne kötü karar veriyorlar.

-60-

لِلَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلّهِ الْمَثَلُ الأَعْلَىَ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Lillezîne lâ yuminûne bil âhıreti meselus sev ve lillâhil meselul âlâ ve huvel azîzul hakîm

li ellezine la yuminun	: o kimseler için, inanmazlar,
bi el ahıret mesel	: ahiret, sonunda, son, durum, misal, gibi,
el sevi	: kötü, bozuk,
Ve li Allah el mesel	: için, ait, Allah, gibi, misal, durum,
El ala	: yüce olma durumu, sıfat,
ve huve el aziz	: o, tüm varlıktaki yücelik,
el hakim	: hakîm olan, tüm varlığa hakim olan,

60- İnanmayan kimseler için sonunda kötü durumlar vardır. Allah'a inananlar için ise yüce durumlar vardır. O nitelikleriyle yüce olandır, tüm varlığa hâkim olandır.

-61-

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاء أَجَلُهُمْ لاَ يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلاَ يَسْتَقْدِمُونَ

Ve lev yuâhızullâhun nâse bi zulmihim mâ tereke aleyhâ min dâbbetin ve lâkin yuahhıruhum ilâ ecelin musemmâ fe izâ câe eceluhum lâ yestehırûne sâaten ve lâ yestakdimûn

ve lev yuahızu Allah	: eğer, almak, çekmek, sorgular, sarılmak, Allah,
el nas	: insanlar,
bi zulmi-him	: zulümleri, zalimlikleri, onlar,
ma tereke aleyha	: değil, ne, şey, bırakmak, terk etmek, onlarda,
min dabbetin	: hareketli olan, varlıklar, yaratık
ve lakin yuahhıru-hum	: lakin, fakat, gecikme, erteleme, onlar
ilâ ecelin musemmen	: bir süre, belirli
fe izâ câe ecelu hum	: artık geldiği zaman, süre, zaman, onlar
la yestehırune saat	: ertelenmez, gecikmez, saat, vakit,
ve la yestakdimune	: evvele, öne alınmaz

61- Eğer insanlar, Allah'ı anlamak için gayret gösterselerdi, onlar zulüm hallerini terk ederlerdi, var olan varlığı anlarlardı. Fakat onlar o sürelerini geciktirirler. Fakat onların eceli geldiğinde o vakit ertelenmez ve öne alınmaz.

-62-

وَيَجْعَلُونَ لِلّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَى لاَ جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ

Ve yecalûne lillâhi mâ yekrehûne ve tesıfu elsinetuhumul kezibe enne lehumul husnâ lâ cereme enne lehumun nâre ve ennehum mufretûn

ve yecalune li Allah	: kılarlar, yapar, etme, isnat ederler, Allah
ma yekrehune	: beğenmedikleri, küçük, iğrenç, kerih gördükleri
Ve tesıf	: vasıflandırma, kendine pay çıkarmak,
elsinet hum	: söylemek, onların dilleri,
el kezib	: yalan
Enne lehum el husnâ	: olduğu, onların, onlara ait, güzel olan, iyi olan,
La cerem	: yok, şüphe, şüphesiz, ayrılmak, günah, cinayet,
enne lehum el nar	: olduğu, onlar, ateş, yakıcı, yakıp yıkıcı,
ve enne-hum mufretun	: muhakkak onlar, aşırı, haddi aşan, ifrat, taşkın,

62- Allah'ın var ettiklerini kerih gördüler ve güzelliklerin onlara ait olduğunun yalanını söylediler. Şüphesiz onlar için yakıcılık vardır ve doğrusu onlar haddi aşanlardır.

-63-

تَاللّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Tallâhi lekad erselnâ ilâ umemin min kablike fe zeyyene lehumuş şeytânu amâlehum fe huve veliyyuhumul yevme ve lehum âzâbun elîm

Tallahi	: gerçek, doğru, Allah,
lekad ersel na	: doğrusu, açığa çıkan, irsal, bizi anlatan,
İla emim min kabli-ke	: önder, imam, önder, ümmetler, senden önce
fe zeyyene lehum	: fakat süslü gösterdi, süsledi, gösteriş, onlara
el şeytan amale hum	: şeytan, kötülük halleri, amelleri, çalışmaları,
Fe huve veliy hum	: artık, o, onların velîsi, dostu,
el yevm	: vakit, gün, zaman,
ve lehum azab elim	: onlar için, azap, sıkıntı, acı, acıklı

63- Gerçek olan Allah'tır. Doğrusu senden önce de önderlik yapan, hakikatlerimizi anlatanlar açığa çıktı. Fakat onların anlattığı kimseler gösterişlerde kaldılar, amelleriyle şeytanlaştılar. Bugünde onlar gibi olanların dostları, o şeytani halleridir ve onlar için acı sıkıntılar vardır.

-64-

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلاَّ لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Ve mâ enzelnâ aleykel kitâbe illâ li tubeyyine lehumullezîhtelefû fîhi ve huden ve rahmeten li kavmin yuminûn

ve ma enzelna aleyke	: indirmedik, sunmadık, sana,
el kitab	: kitap, ilahi sözler, varlık kitabı,
İlla li tubeyyin lehum	: ancak, hakikatleri vardır, açıklama, izah etme, onlar
ellezi ihtelef fihi	: o kimseler, ihtilafa düştükleri şey, onun
ve huden	: yol gösterici, hidayet edici
ve rahmet	: rahmet, ulvi hakikatler, nura garkolmak
li kavmin yuminun	: kavim için, kimseler, inananlar,

64- Her varlığı bir kitap olarak sana sunduk. Onun içinde ihtilafa düştüğünüz konuların hakikati vardır ve onda hakikatlere yol gösterme vardır ve inanan kimseler için rahmet vardır.

-65-

وَاللّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَحْيَا بِهِ الأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

Vallâhu enzele mines semâi mâen fe ahyâ bihil arda bade mevtihâ inne fî zâlike le âyeten li kavmin yesmeûn

ve Allah enzele	: Allah, indirdi, sundu,
min es semai maen	: semadan, gökten, su, ilim
fe ahya bihi el ard	: böylece, diriltti, hayat verdi, yeryüzünde
Bade mevti-hâ	: sonra, nutfe, tohum, ölüm, onunla
İnne fi zalike li ayeten	: muhakkak, bunların içinde, ayetler, delil, işaret
Li kavmin yesmeune	: kimseler için, topluluklar için, işiten, işitiyorlar

65- Gökten suyu sunan, böylece onunla yeryüzünde yaşam veren, sonra da ondan nutfeler oluşturan Allah'tır. Muhakkak işte bunların içinde işiten kimseler için ayetler vardır.

-66-

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَآئِغًا لِلشَّارِبِينَ

Ve inne lekum fîl enâmi le ibreh nuskîkum mimmâ fî butûnihî min beyni fersin ve demin lebenen hâlisen sâigan liş şâribîn

ve inne lekum	: doğrusu, size,
fi el enam	: hareketli olan, varlığın içinde, hayvanlar
Le ibret	: elbette, ibret, ders
Nuski kum mimma	: içme, sulama, içirme, siz, şeyden
fî butun hi	: içinde, karnında, onun,
min beyni fersin	: arasında, posa, sindirilmiş gıda, bağırsaklardan,
Ve demin lebenen halisen	: kan, halis süt, saf süt
Saigan li el şaribin	: içimi kolay, güzel, makbul, lezzetli, içenler için

66- Sizin için hayvanlarda elbette dersler vardır. Siz onlardan gelen şeylerle beslenirsiniz. Onların karnında sindirilmiş gıdadan ve kandan süzülüp gelen o güzel sütü içersiniz.

-67-

وَمِن ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Ve min semerâtin nahîli vel anâbi tettehîzûne minhu sekeren ve rızkan hasenâ inne fî zâlike le âyeten li kavmin yakılûn

ve min semeratin	: meyveler sebzeler, ürünler,
El nahili ve el anabi	: hurmalar ve üzüm, bağlar
Tettehizune min hu	: edinirsiniz, yaparsınız, ondan,
sekere	: şeker şerbet, şıra,
ve rızkan hasenen	: bir rızık, faydalanma, yarar elde tmek, güzelce
İnne fi zalike le ayeten	: muhakkak, bunların içinde, elbette, delil, işaret, ayet
li kavmin yakılun	: bir kavim için, kimse, topluluk, insanlar, akıl edenler

67- Meyvelerden ve hurmalardan ve üzümlerden, şeker, şerbet yaparsınız ve güzelce faydalanırsınız. Muhakkak işte bunların içinde düşünen kimseler için ayetler vardır.

-68-

وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ

Ve evhâ rabbuke ilen nahli enittehızî minel cibâli buyûten ve mineş şeceri ve mimmâ yarişûn

ve evha rabbuke	: vahyetti, sistemini sundu, rabbin,
ila en nahl	: balarısı, bedelsiz verilen şey, salik, hurmağaçı
en ittehızi	: edinmek, yapmak, sarılma, kurmak,
min el cibali buyuten	: dağlardan, evler, yuvalar,
ve min el şeceri	: ağaçlardan
ve mimma yarişun	: şeyden, asma çardağı, sunmak, takdim ettirme

68- Rabbin bal arısına vahyetti: Dağlarda ve ağaçlarda ve asma çardağı gibi şeylerde yuvalar kurmasını.

-69-

ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلاً يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاء لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Summe kulî min kullis semerâti feslukî subule rabbiki zululâ yahrucu min butûnihâ şarâbun muhtelifun elvânuhu fîhi şifâun lin nâs inne fî zâlike le âyeten li kavmin yetefekkerûn

Summe kuli	: sonra, yeyin, beslenin, faydalanın,
Minkulli el semerat	: hepsinden, meyve, çiçek, ürün
fe usluki	: sonrada, yolculuk edin, uçun,
sebil rabbike	: yol, rabbinin,
zulul	: kolayca, zelil, boyun eğmiş,
Yahrucu min butani-ha	: çıkar, karnından, onu,
şarab	: içecek
Muhtelifun elvanu hu	: muhtelif, çeşitli, renkler, o
fî-hi şifaun li el nas	: onun içinde vardır, şifa, insanlar için
İnne fî zâlike le ayetin	: muhakkak, işte bunların içinde, ayetler, delil
Li kavmin	: topluluklar için, kimseler için,
yetefekkerûne	: derin düşünen, bir bilgiye dayalı düşünmek

69- Sonra çiçeklerden, meyvelerden hepsinden yemesini, sonra da Rabbinin yollarında kolayca yol almasını, o çeşit çeşit renklerdeki çiçeklerden içtiğini karnından çıkarmasını. Onun içinde insanlar için şifalar vardır. Muhakkak ki işte bunların içinde, hakikatlere ulaşacak şekilde derin düşünen kimseler için ayetler vardır.

-70-

وَاللّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لاَ يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ

Vallâhu halakakum summe yeteveffâkum ve minkum men yureddu ilâ erzelil umuri li keylâ yaleme bade ilmin şeya innallâhe alîmun kadîr

Ve Allah halaka kum	: Allah, var etti, halk etti, sizi
Summe yeteveffa-kum	: sonra, vefat, ölme, teslim olmak, vefa, uygun
ve minkum men yured	: sizden, kim, red, geri döner, kalır,
ilâ erzeli el umur	: güçsüz, çelimsiz, zayıf, ömür, yaşlanır
li key la yaleme	: için, bilmez hale gelmek,
bade ilmin şey	: sonra, ilim, bilir, bir şey
inne Allah alim	: muhakkak Allah, ilmiyle vareden,
kadir	: kudret,

70- Allah sizi halkedendir, sonra size ölüme kadar bir süre verir ve sizler yaşlanır, bir güçsüzlük içine döner, sonra bir şey bilir iken bilmez hale gelirsiniz. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir, kudrettir.

-71-

وَاللّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الْرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاء أَفَبِنِعْمَةِ اللّهِ يَجْحَدُونَ

Vallâhu faddale badakum alâ badın fîr rızk femellezîne fuddılû bi râddî rızkıhim alâ mâ meleket eymânehum fe hum fîhi sevâ e fe bi ni'metillâhi yechadûn

ve Allah fadal	: Allah, fazilet, erdem, meziyet, değerler
Badakum ala badın	: bazılarınız, bazılarınıza, birbirinize,
fi el rızk	: rızık, yararlanma, faydalanma, yardım,
fe ma ellezin fuddılu	: değil, olmaz, kimseler, erdem, fazilet, değer, meziyet
bi raddi	: iade, geri döndüren, karşılığını vermek, razı, eli açık,
rızkı him	: rızık, yararlanma, faydalanma, onlar
ala ma meleket eymanehum	: onlar güçlerinin sahibi değildirler, sahip oldukları şeyler
fe hum fihi sevaun	: oysa, onlar, onda, o konuda, yaratılış, birdir, eşit
efe bi nimet Allah	: artık, Allah'ın nimetlerini,
yechadun	: inkâr, ret, kabul etmeme

71- Allah, birbirinizden fayda bulmanız için sizlere değerler verdi. Fakat bazı kimseler onlara verilen değerlerin karşılığını vermezler, faydalı olmazlar. Onlar kendilerindeki gücün sahibi değildirler. Oysa onlar yaratılışta birdirler. Öyleyse Allah'ın nimetlerini inkâr mı ediyorlar?

-72-

وَاللّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ

Vallâhu ceale lekum min enfusikum ezvâcen ve ceale lekum min ezvâcikum benîne ve hafedeten ve rezakakum minet tayyibât e fe bil bâtıli yu'minûne ve bi ni'metillâhi hum yekfurûn

ve Allah ceale lekum	: Allah, kıldı, yaptı, sundu, size,
min enfusi-kum	: kendiniz, nefs, siz,
ezvacen	: aynı yolda olan, eş, tür, cins
ve ceale lekum	: kıldı, yaptı, sundu, kıldı, size,
min ezvac kum	: eş, tür, cins, aynı yolda olan, siz
Benine ve hafedeten	: evlatlar ve torunlar
ve rezak kum	: rızık, faydalanma,
mine el tayibat	: siz, temiz olan, iyi olan,
e fe bi el batıli	: hâlâ batıla mı, boş şeylere, ilimsiz, asılsız,
yuminun	: inanıyorlar
ve binimeti Allah hum	: nimetlerini, lütuf, ihsan, Allah, onlar,
yekferun	: örtüyorlar, görmemezlikten geliyorlar,

72- Allah, kendi cinsinizden sizler için eşler sundu ve birbirinize eş olmanızdan sizlere evlatlar ve torunlar sundu ve sizlere tertemiz rızıklar sundu. Hâlâ boş şeylere inanıyor ve Allah'ın nimetlerini görmemezlikten mi geliyorsunuz?

-73-

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ شَيْئًا وَلاَ يَسْتَطِيعُونَ

Ve yabudûne min dûnillâhi mâ lâ yemliku lehum rızkan mines semâvâti vel ardı şeyen ve lâ yestetîûn

ve yabudune	: kulluk ediyorlar, tapıyorlar,
min duni Allah	: başka, zanni şeylere, Allah
Ma la yemliku lehum	: malik değil, gücü yetmez, onlar,
rızkan	: rızk, nimet,
min el semavat ve el ard şey	: gökler ve yeryüzü, bir şey
ve la yestetiune	: güçleri yetmez, yapamazlar,

73- Allah'ı bırakıp da, göklerde ve yerde hiçbir rızkı meydana getirmeye güçleri olmayan ve hiçbir şey yapamayan şeylere mi kulluk ediyorlar?

-74-

فَلاَ تَضْرِبُواْ لِلّهِ الأَمْثَالَ إِنَّ اللّهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

Fe lâ tadribû lillâhil emsâl innallâhe yalemu ve entum lâ talemûn

fe la tadribu li Allah	: öyleyse, yok, vurgu, misal, yapmayın, Allah,
el emsal	: gibi, benzer,
inne Allah yalemu	: muhakkak Allah, ilmiyle varedendir, ilmin sahibidir
ve entum la talemun	: siz, yok, bilme, ilmin sahibi değilsiniz

74- Artık Allah'ı zannınıza göre birşeylere benzetmeyin. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir ve siz ilmin sahibi olamazsınız.

-75-

ضَرَبَ اللّهُ مَثَلاً عَبْدًا مَّمْلُوكًا لاَّ يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَن رَّزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

Daraballâhu meselen abden memlûken lâ yakdiru alâ şeyin ve men razaknâhu minnâ rızkan hasenen fe huve yunfiku minhu sırren ve cehrâ hel yestevûn elhamdulillâh bel ekseruhum lâ yalemûn

darabe Allah	: misal, vurgu, algı, darbe, Allah,
mesel abd	: örnek, misal, kul,
Memluken	: sahip olunan, mülkiyet,
la yekduru ala şey	: yok, gücü, muktedir, bir şey
Ve men razakna-hu	: kimse, rızıklandırdık, fayda, yarar, onu,
min-na rızkan hasenen	: bizden, rızık, sıfat, fayda, güzel, temiz,
fe huve yunfiku minhu	: böylece o, infak eder, malı sahibine verme, ondan
Sırren ve cehren	: gizli, sır ve sesli, açık olarak,
hel yestevune	: aynı derecede, aynısını, eşit, bir midir?
el hamdu li Allah	: hamd, niteliklerin tek sahibi, Allah'tır
Bel ekser hum la yalemun	: hayır, bilakis, onların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

75- Allah, sahip olduğu hiçbir şeye muktedir olamayan kul örneğini misal gösterir. O kimseyi rızıklarımızla güzelce rızıklandırdık. Fakat o, ona verdiklerimizin sahibinin kim olduğunu bilip, gizli ve açık olarak aynı derecede teslim eder mi? Tüm varlıktaki niteliklerinin tek sahibi Allah'tır. Bilakis onların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-76-

وَضَرَبَ اللّهُ مَثَلاً رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لاَ يَقْدِرُ عَلَىَ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لاَ يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Ve daraballâhu meselen raculeyni ehaduhumâ ebkemu lâ yakdiru alâ şeyin ve huve kellun alâ mevlâhu eynemâ yuveccihhu lâ yeti bi hayr hel yestevî huve ve men yemuru bil adli ve huve alâ sırâtın mustakîm

ve darabe Allah	: vurgu, misal, örnek göstermek, Allah,
mesel raculeyn	: misal, örnek, kişiler, iki kişi
ehadu-huma	: onlardan biri,
ebkemu	: duran, bir şey yapmayan, sessiz, susan, dilsiz
la yakdiru ala şeyin	: yapmaz, muktedir değil, bir şeye
Ve huve kul ala Mevla hu	: o, tüm, her şeyi, efendi, malik, sahip, o
Eynema yuveccih-hu	: her yöne, her yere, yönlenir, koşar, gönderir, o
la yeti bi hayr	: yok, gelmek, yapmak, getiremez, iyilik,
hel yestevi huve	: aynı mıdır, eşit midir, bir midir, o
ve men yemuru	: kimse, işler, işleyiş, işleyen, hüküm, çalışmak,
bi el adli	: adalet ile, hakka uygun
ve huve ala sırat mustakimin	: o, hakikat yolu, dosdoğru bir yol üzerinde

76- Allah şu iki kişinin misalini örnek gösterir: Onlardan biri bir şey yapmaz, oturur. Diğeri ise sahip olduğu bütün her şeyi ile her yere koşar. Diğerinde bir iyilik yoktur. Diğer kimse ise adaletli bir şekilde çalışır ve o dosdoğru yol üzeredir. Hiç bunlar eşit olabilir mi?

-77-

وَلِلّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلاَّ كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ve lillâhi gaybus semâvâti vel ard ve mâ emrus sâati illâ kelemhıl basari ev huve akreb innallâhe alâ kulli şey'in kadîr

ve li Allah gayb	: Allah'a aittir, görünmeyen, bilinmeyen
el semavat ve el ard	: göklerdeki ve yerdeki
ve ma emru	: ne, dır, değil, işleyiş, hüküm,
el saati	: saat, vakit, zaman, gelip geçen zaman
İlla ke lemhi el basar	: ancak, gibi, bir an, göz açıp kapama, bir anlık bakış
Ev huve akrebu	: yada, o, daha yakın, daha hızlı
inne Allah	: muhakkak Allah,
ala kulli şey kadir	: bütün her şeydeki kudrettir.

77- Göklerdeki ve yerdeki bilinmeyen görünmeyen âlem Allah'a aittir. Zamanın işleyişi ancak bir göz açıp kapama gibi ya da ondanda hızlıdır. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-78-

وَاللّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لاَ تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ الْسَّمْعَ وَالأَبْصَارَ وَالأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Vallâhu ahrecekum min butûni ummehâtikum lâ talemune şeyen ve ceale lekumus sema vel ebsâre vel efidete leallekum teşkurûn

ve Allah ahrece kum	: Allah, çıkardı, sizi
Min butuni ummehati kum	: karnından, içlerinden, sizin annelerinizin
la talemune şeyen	: bilmiyorken, bir şey
ve ceale lekum	: kıldı, yaptı, verdi, düzenledi, sundu, size
El sema ve el ebsare	: işitme duygusu ve görme hassası, duygusu
ve el efidete	: kalb, anlama, idrak etme duygusu
lealle-kum	: umulur ki siz,
teşkurune	: şükür, teşekkür, sahibini bilip teslim etme

78- Allah sizleri bir şey bilmez iken annelerinizin karnından çıkardı. Sizlere işitme duygusu ve görme duygusu ve idrak etme duygusu verdi. Umulur ki siz, size verilenlerin sahibini bilir teslim edersiniz.

-79-

أَلَمْ يَرَوْاْ إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاء مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلاَّ اللّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

E lem yerev ilet tayri musahharâtin fî cevvis semâ mâ yumsikuhunne illallâh inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yuminûn

e lem yerev ila el tayr	: bakıp ta görmüzler mi? kuşlar
musahharâtin	: duran, hazır olan,
fî cevvi es semai	: havada, gökyüzü, sema
ma yumsik hunne	: kavramaz, onları tutmaz, onları orada
illa Allah	: ancak, başka, Allah
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak, işte bunlarda, ayetler, işaretler, delil
Li kavmin yuminune	: kavim, topluluk, insanlar, kimseler, inanan

79- Gökyüzünde havada uçan kuşlara bakıp ta görmezler mi? Onları orada Allah'tan başkası tutmuyor. Muhakkak ki işte bunların içinde inanan kimseler için ayetler vardır.

-80-

وَاللّهُ جَعَلَ لَكُم مِّن بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ الأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ

Vallâhu ceale lekum min buyûtikum sekenen ve ceale lekum min culûdil enâmi buyûten testehıffûnehâ yevme zanikum ve yevme ikâmetikum ve min asvâfihâ ve evbârihâ ve eşârihâ esâsen ve metâan ilâ hîn

ve Allah ceale lekum	: Allah, yaptı, kıldı, sundu, düzenledi, size
min buyuti-kum sekenen	: evlerinizi, huzur, sukunet yeri, dinlenme,
ve ceale lekum	: kıldı, yaptı, sundu, size,
min culud	: cilt, deri, dış yüzü,
el enami	: hayvanlar, hareketli olan, varlık,
Buyuten testehıffûne-ha	: evler, hafifçe taşırsınız, onu,
Yevme zani kum	: gün, zaman, her gün, vakit, göçmek, yolculuk, siz
Ve yevme ikameti-kum	: gün, sizin yerleşmeniz, ikamet, konaklama, siz
ve min asvafi-ha	: onun yünlerinden
ve evbari-ha	: onun tüyleri
ve eşari ha esasen	: onun kılları, tüy, eşyalar, kullanılacak şeyler
ve metan ila hin	: meta, geçim vasıtası, faydalanma, bi vakit

80- Allah, evlerinizi sizin için dinlenme, huzur yeri olarak sundu. Hayvanların derilerinden size yararlar sundu. Evlerinizde onu kolayca kullanırsınız. Bir yere gittiğiniz günde onu götürürsünüz ve sizin konakladığınız günde ondan yararlanırsınız. Onların yünlerinden ve tüylerinden ve kıllarından, kullanacak şeyler ve belli bir zaman geçimlik şeyler yaparsınız.

-81-

وَاللّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلاَلاً وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ

Vallâhu ceale lekum mimmâ halaka zılâlen ve ceale lekum minel cibâli eknânen ve ceale lekum serâbîle tekîkumul harra ve serâbîle tekîkum besekum kezâlike yutimmu nimetehu aleykum leallekum tuslimûn

ve Allah ceale lekum	: Allah, yaptı, kıldı, sundu, düzenledi, size
mimma halaka	: şeylerden, halk etti, yarattı, var etti,
zılalen	: gölge,
ve ceale lekum	: kıldı, yaptı, sundu, düzenledi, size,
mi el cibali	: dağlar, yücelik,

eknanen	: muhafaza, perde, barınılacak yerler, kalıcı, oda, hücre
ve ceale lekum	: kıldı, yaptı, sundu, verdi, size,
serabil	: giysiler, gömlek,
teki-kum	: sizi korur,
el harr	: sıcaklık, soğuk, yakıcı, yarmak, özgür, serbest,
Ve serabil	: giysiler, gömlek,
tekikum besekum	: sizi koruyan, güzel, iyi, siz
Kezalike yutimmu	: işte, tamamladı, tastamam,
Nimete hu aleykum	: nimet, o, sizin üzerinize, size
lealle-kum tuslimun	: umulur ki siz, teslim, barış, huzur, selamet,

81- Allah, var ettiği şeylerden gölgeler sundu, siz ondan yararlanırsınız. Size dağları sundu, ondan barınacak yerler yaparsınız. Size giysiler sundu, onunla sıcaktan, soğuktan korunursunuz. Sizi güzelce koruyan giysiler verdi. İşte O, nimetlerini size tastamam verdi. Umulur ki siz, varlığın sahibini bilir teslim olursunuz.

-82-

فَإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلاَغُ الْمُبِينُ

Fe in tevellev fe innemâ aleykel belâgul mubîn

Fe in tevellev	: bundan sonra, eğer yüz çevirirlerse
Fe innema aleyke	: artık, sadece, senin üzerine düşen
El belagu el mubînu	: tebliğ, beyan, bildirmek, açıklama, apaçık

82- Bundan sonra eğer yüz çevirirlerse, artık senin üzerine düşen sadece apaçık bildirmektir.

-83-

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ

Yarifûne nimetallâhi summe yunkirûnehâ ve ekseruhumul kâfirûn

Yarifune nimete Allah	: tanıyorlar, biliyorlar, nimet, Allah
Summe yunkirune ha	: sonra, inkâr ediyorlar, onu
ve ekseru-hum el kafirin	: onların çoğu, hakikatleri görmemezlikten gelmek

83- Onlar Allah'ın nimetlerini biliyorlar, sonra da onu inkâr ediyorlar ve onların çoğu hakikatleri görmemezlikten geliyorlar.

-84-

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لاَ يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ وَلاَ هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

Ve yevme nebasu min kulli ummetin şehîden summe lâ yuzenu lillezînekeferû ve lâ hum yustatebûn

ve yevme	: gün, zaman, an, her zaman
nebasu	: biz, beas, açığa çıkmak, dirilme,
min kulli ummetin	: bütün ümmetlerden, millet, topluluk,
şehiden	: bilen, şahit olan, tanık

Summe la yuzenu : sonra, yok, izin, yetki,
Li ellezi kefer : hakikatleri görmemezlikten gelenlerin
ve la hum yustatebûne : yok, onlar, telafi, izin, mazeret, özür, istek, arzu,

84- Bütün ümmetlerde hakikatlere şahit olup Bizi anlatanlar her zaman açığa çıkar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin hakikatleri anlatma yetkileri yoktur ve onların hakikatleri anlamaya arzuları da yoktur.

-85-

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ الْعَذَابَ فَلاَ يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلاَ هُمْ يُنظَرُونَ

Ve izâ raellezîne zalemûl azâbe fe lâ yuhaffefuanhum ve lâ hum yunzarûn

ve iza rae ellezine : olduğu zaman, gördü, kimseler
Zalemû el azab : zulmettiler, azap, sıkıntı
Fe la yuhaffefu anhum : yok, kolay, kolayca, hafif olan, onların
ve la hum yunzarûne : yok, onlar, görmek, bakmak, görüp anlamak

85- Zalimler bir sıkıntı gördükleri zaman, onların onu kolayca kabullenmeleri olmaz ve onların görüp anlamaları da yoktur.

-86-

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُواْ شُرَكَاءهُمْ قَالُواْ رَبَّنَا هَؤُلاء شُرَكَآؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوْ مِن دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ

Ve izâ raellezîne eşrekû şurekâehum kâlû rabbenâ hâulâi şurekâunellezîne kunnâ nedû min dûnik fe elkav ileyhimul kavle innekum le kâzibûn

ve iza rae ellezine : olduğunda, gördü, o kimseler
Eşreku şurekâe-hum : ortak koşan, onların ortak koştukları
Kalu rabb na haulai : derler, rabbimiz, işte onlar, bunlar
şurekau-na : bizim ortak koştuklarımız,
Ellezine kunna : o kimseler, biz olduk,
nedu : dua, yöneldik, isteme, çağrı,
min duni ke : senden başka
fe elkav ileyhim : böylece, attılar, döktüler, ortaya atmak, onlara,
el kavl : söz, söyleme
inne-kum le kazibun : muhakkak, doğrusu, siz, elbette, yalanlarda kalanlar

86- Ortak koşanlar, onları ortak koşturan kimseleri gördüklerinde derler ki: Rabbimiz! İşte bunlar bizi ortak koşanlardan eyledi, o kimseler yüzünden biz seni bırakıp zanna dayalı şeylere yöneldik, böylece onların yüzünden başka sözler ortaya attık. Muhakkak ki sizler yalanlarda kalanlarsınız.

-87-

وَأَلْقَوْاْ إِلَى اللّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ

Ve elkav ilallâhi yevme izinis seleme ve dalle anhum mâ kânû yefterûn

ve elkav	: arz etmek, atmak, bırakmak, her şeyiyle teslim olmak,
ila Allah	: ancak, sadece, Allah
yevme izin	: o gün, o vakit, her an, her zaman
el seleme	: barış huzur içinde olan, selamet,
ve dalle an hum	: saptı, sapmak, yalanlarda kaldı, onları
Ma kanu yefterûne	: şey, ne, değil, oldu, olmadılar, iftira, uyduruyorlar

87- Her şeyiyle ancak Allah'a teslim olanlar, her an barış ve huzur içinde olanlardır. Uydurulmuş şeyler içinde kalanlar ise hakikatlerden sapanlardır.

-88-

الَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ اللّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفْسِدُونَ

Ellezîne keferû ve saddû an sebîlillâhi zidnâhum azâben fevkal azâbi bimâ kânû yufsidûn

Ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelenler
ve saddû	: men ettiler, engellediler,
an sebil Allah	: yol, hakikatler, Allah
zidna-hum azaben	: artma, çoğalma, ekleme, azap, sıkıntı
fevka el azabi	: azap üstüne, üzerine
bi-ma kanu yufsidun	: şeyden dolayı, oldu, fesat, ikilik çıkaran, arabozan

88- Hakikatleri görmemezlikten gelenler ve Allah yolunda olanları engelleyenler, ikilikte kaldıklarından dolayı sıkıntıları artıkça artar.

-89-

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلاء وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ

Ve yevme nebasu fî kulli ummetin şehîden aleyhim min enfusihim ve ci'nâbike şehîden alâ hâulâ ve nezzelnâ aleykel kitâbe tibyânen likulli şeyin ve huden ve rahmeten ve buşrâ lil muslimîn

ve yevme	: her zaman, gün, vakit, zaman
nebasu	: biz, hakikatimiz, açığa çıkmak, beas, diri

Fi kulli ummetin şehiden	: bütün ümmetlerde, şahit, tanık, hakikate şahit olan,
Aleyhim min enfusi-him	: onların kendilerinde, kendi bedenlerinde,
ve cina bike	: getirdik, geldi, çıktı, sundu, seni,
şehiden	: şahit, tanık, bilen,
Ala hâulâi	: üzerine, işte onlar
ve nezzelna aleyke	: indirdik, sunduk, sana, kendi üzerinde,
el kitab	: her varlık bir kitap, ilahi sözler,
Tibyanen li kulli şeyin	: açıklayan, gösteren, beyan eden, bütün her şeyi
Ve huden	: yol gösteren, rehber,
ve rahmeten	: rahmet, merhamet,
ve buşra li el muslimine	: müjde, sevinme, mutluluk, teslim olanlar için, slam,

89- Bütün ümmetlerde hakikatlerimize şahit olanlar her zaman açığa çıktı. Onların kendi bedenlerinde olan hakikatleri onlara anlattı. İşte sende bildiğin hakikatleri onlara anlatmak için açığa çıktın. Her varlığı bir kitap olarak sana sunduk. O kitap da her şeyi apaçık açıklayan ve yol gösteren ve rahmet veren ve teslim olanlara mutluluk veren hakikatler vardır.

-90-

إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالإِحْسَانِ وَإِيتَاء ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

İnnallâhe yemuru bil adli vel ihsâni ve îtâi zîl kurbâ ve yenhâ anil fahşâi vel munkeri vel bagy yeizukum leallekum tezekkerûn

inne Allah yemur	: muhakkak Allah, iş, hüküm, emir,
bi el adli	: adalet, adil olarak
ve el ihsani	: ihsan, iyi davranma, iyilik, iyi insan,
Ve itai zi el kurbâ	: verme, paylaşma, sahip, yakınlara, akrabalara
ve yenha	: yasaklar, nehyeder,
an el fahşa	: çirkinlikler, ben benim demek, kendini üstün görmek
ve el munkeri	: fenalık, kötülük, zarar vermek,
ve le bagy	: hasetlik, isyan, zulüm
yeizu-kum	: öğüt verir, vaaz, öğretiler,
lealle-kum tezekkerun	: umulur ki siz, tezekkür, hakikatlere ulaşma o hal ile olma

90- Muhakkak ki Allah; adil olmayı ve iyiliklerde olmayı ve sahip olduklarınızı yakınlarınızla paylaşmayı emreder. Kendini üstün görmeyi ve fenalarda kalmayı, inkâr etmeyi ve hasetlik yapmayı, haksızlık yapmayı, zulümlerde olmayı ise yasaklar. İşte size böylece öğüt verir. Umulur ki hakikatlere ulaşır o hâl ile davranırsınız.

-91-

وَأَوْفُواْ بِعَهْدِ اللّهِ إِذَا عَاهَدتُّمْ وَلاَ تَنقُضُواْ الأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلاً إِنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

Ve evfû bi ahdillâhi izâ ahedtum ve lâ tenkudûl eymâne bade tevkîdihâ ve kad cealtumullâhe aleykum kefîlâ innallâhe yalemu mâ tefalûn

ve evfu	: yerine getirin, ifa edin, anlayın,

bi ahd Allah	: söz, vefa, yemin, Allah
İza ahedtum	: olduğunda, söz verme, siz, siz ahid yaptınız
ve la tenkudu eymane	: bozmayın, sözlerinizi, yeminlerinizi, inanç,
Bade tevkidi-hâ	: sonra, sağlam tutma, güvenme, sağlam durma,
ve kad cealtum Allah	: oldu, düzenleyen, yaptınız, kıldınız, Allah
aleykum kefil	: sizler, sizde, kefil, güvenme, güvenilir insan, teminat
inne Allah yalemu	: muhakkak Allah, ilmin sahibi,
ma tefalun	: şey, ne, değil, fail olan, sizde fail olan

91- Allah adına söz verdiğiniz zaman o sözünüzü yerine getirin ve verdiğiniz sözlerinizde sağlam durun, sakın sözlerinizi bozmayın ve Allah için bir şey yaptığınızda, sizler güvenilir insanlar olun. Muhakkak ki sizde fâil olan, ilmin sahibi olan Allah'tır.

-92-

وَلاَ تَكُونُواْ كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِن بَعْدِ قُوَّةٍ أَنكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلاً بَيْنَكُمْ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

Ve lâ tekûnû kelletî nekadat gazlehâ min badi kuvvetin enkâsâ tettehızûne eymânekum dehalen beynekum en tekûne ummetun hiye erbâ min ummeh innemâ yeblûkumullâhu bih ve le yubeyyinenne lekum yevmel kıyâmeti mâ kuntum fîhi tahtelifûn

ve la tekûnû ke elleti	: siz olmayın, o kimseler gibi
Nekadat gazle ha min badi	: çözdü, bükülmüş, eğrilmiş, ters dönüp giden
Kuvvet enkasen	: kuvvet, bağlanma, çok noksan, eksik olan, dağılma
Tettehızûne eymane kum	: ediniyorsunuz, yemin, söz, sağlamlık, inanç, siz
Dehalen beyne kum	: gelir, tuzak, aldatma, bozucu, aranızda
en tekûne ummet hiye	: olması, bir ümmet, topluluk, o
Erba	: daha çok olması, fazla olmak, baskı hâli, dörd
min ummetin	: bir ümmet, topluluk,
İnnema yeblukum	: doğrusu, imtihan, sınama, dikkatli düşünme, siz,
Allâh bihi	: Allah, o konuda
ve le yubeyyinenne lekum	: elbette, beyan, açıklananı anlama, izah edilen,
yevme el kıyameti	: ölüm vakti, diri olan, ayakta,
ma kuntum fihi tahtelifun	: olduğunuz şeyi, o konuda, ihtilafa düşme

92- Söz verdikten sonra ters dönüp giden o kimseler gibi sakın olmayın. Sizler sözlerinizi kendi aranızda bir aldatma aracı olarak yapmayın. Bir topluluk diğer topluluğu baskı altında tutmasın. Doğrusu sizler her zaman Allah'ı dikkatlice düşünüp anlama içinde olun ve ihtilafa düştüğünüz şeylerin hakikatlerini, ölüm size gelinceye kadar anlama içinde olun.

-93-

وَلَوْ شَاء اللّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلكِن يُضِلُّ مَن يَشَاء وَيَهْدِي مَن يَشَاء وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve lev şâallâhu le cealekum ummeten vâhideten ve lâkin yudıllu men yeşâu ve yehdî men yeşâ ve le tuselunne ammâ kuntum tamelûn

ve lev şae Allah	: eğer, istek, dilek, Allah
le ceale-kum	: elbette sizi kıldı, yapmak, düzenlemek,
Ummeten vahideten	: ümmet, bir kültürde olan topluluk, bir tek
ve lâkin yudalle	: lakin, fakat, sapar, hakikatlerden sapmak,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
Ve yehdi	: yol bulmak, hidayet bulur, kılavuz, rehber,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen
ve le tuselunne amma	: elbette sorulacaksınız, sorumlusunuz, şeyler
Kuntum tamelûne	: siz oldunuz, yapıyorsunuz, yaptığınız şeyler

93- Eğer Allah isteseydi sizleri tek kültürde toplanan bir topluluk olarak düzenlerdi. Artık isteyen kimse dalalete sapar ve isteyen kimse de hidayet bulur. Elbette yaptığınız şeylerden sorumlusunuz.

-94-

وَلاَ تَتَّخِذُواْ أَيْمَانَكُمْ دَخَلاً بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ الْسُّوءَ بِمَا صَدَدتُّمْ عَن سَبِيلِ اللّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ve lâ tettehızû eymânekum dehalen beynekum fe tezille kademun bade subûtihâ ve tezûkus sûe bimâ sadedtum an sebîlillâh ve lekum azâbun azîm

ve la tettehızû eymanekum	: edinmeyin, yapmayın, yemin, sözlerinizi, inanç
Dehalen beyne-kum	: aldatma, çıkar, girme, kendi aranızda
fe tezille kademun	: kayar, hakir olma, bulunduğu yer, ayak, yürüme
Bade subûti-hâ	: sonra, sözünden dönmeme, sağlam basma
ve tezûku	: tadarsınız, o halde kalmak, his,
el sue bima	: kötülük, fena haller, sebebi
Saded tum	: men etme, sapma, ayrılma
an sebil Allah	: Allah'ın yolundan, hakikatlerinden
ve lekum azabun azim	: sizin için, size vardır, azap, sıkıntı, acı, büyük

94- Yeminlerinizi birbirlerinizi aldatma aracı yapmayın. Sonra sözünüzden döner, bulunduğunuz yerde hakir olursunuz ve böyle yaptığınızdan dolayı fena hallerde kalır, Allah’ın yolundan ayrılırsınız ve büyük sıkıntılarda kalırsınız.

-95-

وَلاَ تَشْتَرُواْ بِعَهْدِ اللّهِ ثَمَنًا قَلِيلاً إِنَّمَا عِندَ اللّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ve lâ teşterû bi ahdillâhi semenen kalîlâ innemâ indallâhi huve hayrun lekum in kuntum talemûn

ve la teşterû	: satmayın, satın almak, değiştirmek,
bi ahd Allah	: söz, tevhid, Allah
Semenen kalîlen	: değer, bedel, çıkar, az, az bir
İnnema inde Allah	: ancak, katında, yanında, ona ait, Allah,
Huve hayr lekum	: o, iyi, hayırlı, sizin için
in kuntum telamun	: eğer siz, iseniz, bilebilseydiniz

95- Allah’a verdiğiniz sözü az bir değer içinde olsa, çıkarlarınız için satmayın. Muhakkak ki Allah’a ait olan hakikatlere ulaşmanız, eğer bilirseniz sizin için daha hayırlıdır

-96-

مَا عِندَكُمْ يَنفَدُ وَمَا عِندَ اللّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُواْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Mâ ındekum yenfedu ve mâ ındallâhi bâk ve le necziyennellezîne saberû ecrehum bi ahseni mâ kânû yamelûn

ma ınde kum	: sizin yanınızda olan şey, sahip olduklarınız,
yenfedu	: biter, tükenir, erir gider,
ve mâ inde Allâh bakin	: şey, ne, katında, ona ait, Allah, baki, kalıcıdır
ve le necziyenne	: elbette, karşılık veririz, sunarız, mükâfat
ellezîne saberû	: sabredenler,
ecre hum	: karşılık, ecr, onlar
Bi Ahsen	: güzel şeyler, iyi olan, yararlı olan
ma kânû yamelûn	: yapmış oldukları ameller, çalışmalar

96- Sizin sahip olduklarınız erir gider. Allah'a ait olan şeyler ise bâkidir. Elbette sabredenlere, yapmış oldukları güzel şeylere karşılık olarak karşılıklar sunarız.

-97-

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ

Men amile sâlihan min zekerin ev unsâ ve huve muminun fe le nuhyiyennehu hayâten tayyibeh ve le necziyennehum ecrehum bi ahseni mâ kânû yamelûn

Men amile salihan	: kim, dosdoğru hak yolunda çalışırsa
min zekerin ev unsa	: erkek veya kadın
Ve huve muminun	: o, mümin, emin olan,
Fe le nuhyiyenne-hu	: böylece, elbette, biz, hayat, hay olan, diri, o
Hayaten tayyibeten	: hayat, yaşamı, dirilik, tertemiz yaşam, güzel, iyi
ve le necziyenne-hum	: elbette onlara karşılığını vereceğiz, sunarız,
Ecre hum bi ahseni	: karşılık, ecir, güzel, iyi
mâ kânû yamelûne	: yapmış oldukları ameller, çalışmalar

97- Erkek veya kadın, kim dosdoğru hakk yolunda çalışırsa ve o müminlerden olursa, elbette o kendinde Hayy olanın Biz olduğunu anlar, tertemiz bir yaşam içinde olur. Elbette onların yapmış oldukları güzel şeylere karşılık olarak, onlara karşılıklar sunarız.

-98-

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Fe izâ kare'tel kurâne festeız billâhi mineş şeytânir racîm

Fe iza karete	: o zaman, artık, okunduğunda, okunup duran,
el kuran	: okunan şey, varlık kitabı, kâinat kitabı,
fe isteız bi Allah	: böylece, hemen, sığın, Allah
min el şeytani	: şeytan, şeytani haller, kötülük halleri,
el racîmi	: taşlanmış, kovulmuş, uzaklaşmış,

98- Tüm kâinat kitabından okunan şeyleri anla, şeytani hallerden uzaklaşarak Allah'a sığın.

-99-

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

İnnehu leyse lehu sultânun alellezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevekkelûn

inne-hu leyse	: muhakkak, o, değil, yok,
lehu sultan	: onun, hükümdar, delil, hâkim olan, hükümran,
alâ ellezîne amenu	: onların üzerinde, için, iman edenler
Ve ala rabb him	: üzerine, Rab, onlar, vücudlandıran, onlar
yetevekkelun	: tevekkül, tam teslim olma

99- Muhakkak ki o şeytani hallerin, iman edenlerin üzerine ve onları vücudlandırana tam teslimiyet içinde olanlara bir hâkimiyeti yoktur.

-100-

إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُم بِهِ مُشْرِكُونَ

İnnemâ sultânuhu alellezîne yetevellevnehu vellezîne hum bihî müşrikûn

İnnemâ sultanı hu	: sadece, hâkimiyeti olan, o hallerin
Ala ellezine yetevellevne-hu	: onların üzerine, ona yönelenler
ve ellezine hum	: o kimseler,
bihi müşrikun	: onunla, ortak koşma, kendine varlık isnat etmek

100- Sadece o hallere yönelenlere ve Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat edenlerin üzerinde, o hallerin hâkimiyeti vardır.

-101-

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُواْ إِنَّمَا أَنتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لاَ يَعْلَمُونَ

Ve izâ beddelnâ âyeten mekâne âyetin vallâhu alemu bimâ yunezzilu kâlû innemâ ente mufter bel ekseruhum lâ yalemûn

ve iza bedel na	: değer, değiştirme, yerine koyma, tamamlama, biz,
Ayeten mekan	: ayet, delil, işaret, yer, mekân,
ayetin	: ayet, delil, işaret
Ve Allâh alemu	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
Bima yunezzilu	: şeyler, indirir, sunar, ortaya çıkma, heryerden sunduğu
Kalu innema	: dediler, sadece, ancak,
ente mufterin	: sen, uyduran, iftira eden
Bel ekser hum	: bilakis, onların çoğu,
la yalemun	: yok, bilmek, bilemiyorlar

101- Biz bir yerdeki ayeti diğer bir ayetle açıklar tamamlarız. Allah, her yerden sunduğu ayetlerdeki ilmin sahibidir. Sana, sen ancak uyduruyorsun derler. Bilakis onların çoğu bilemiyorlar.

-102-

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُواْ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ

Kul nezzelehu rûhul kudusi min rabbike bil hakkı li yusebbitellezîne âmenû ve huden ve buşrâ lil muslimîn

Kul nezele hu	: anlat, de, indirdi, sundu, ortaya koydu, açığa çıkma, o
ruh el kudus	: kutsal ruh,
min rabbi-ke	: Rabbinden, seni vücudlandıran,
bi el hakk	: hak ile, gerçek, hakikatler
li yusebbite	: kanıt, isbat, sağlam olan, dosdoğru olan, sabitlemek
Ellezine amenu	: iman eden kimseler
ve huden	: yol gösterme, hidayet verme, rehber,
ve buşra	: müjde, sevindirme, mutluluk, umut vermek,
li el müslimin	: barış ve huzur üzere olanlar,

102- De ki: Açığa çıkan her varlık, kutsal Ruhtandır ve seni vücudlandırana aittir, iman eden kimseler için dosdoğru hakikatlerdir ve yol göstermek içindir, barış ve huzur üzere olanlar için mutluluktur.

-103-

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ

Ve lekad nalemu ennehum yekûlûne innemâ yuallimuhu beşer lisânullezî yulhıdûne ileyhi acemiyyun ve hâzâ lisânun arabiyyun mubîn

ve lekad nalemu	: andolsun ki, gerçek şu ki, ilmin sahibi biziz
enne-hum yekulune	: muhakkak onlar, söylüyorlar
İnne ma yuallimu-hu	: ancak, sadece, ona öğretiyor
Beşerun	: bir beşer, bir insan,
lisani	: dil, konuşma
Ellezî yulhıdun	: ki o, yönelme, isnat etme, hakaret, icabet,
ileyhi acemiy	: o, yabancı olan
ve hâzâ lisanun	: bu, bu kâinat kitabı, dil, konuşulan, lisan
Arabiyyun mubin	: anlaşılır olan, Arapça, apaçık, açıkça,

103- Gerçek şu ki, ilmin sahibi Biziz. Onlar; o yabancı olan birine yöneliyor, onunla konuşuyor, bir insan ona öğretiyor, diyorlar. Bu kâinat kitabı apaçık anlaşılır bir lisan üzeredir.

-104-

إِنَّ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللّهِ لاَ يَهْدِيهِمُ اللّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnellezîne lâ yuminûne bi âyâtillâhi lâ yehdîhimullâhu ve lehum azâbun elîm

İnne ellezine la yuminun	: muhakkak, o kimseler, inanmayanlar, iman etmeyen
bi ayâti Allah	: Allah'ın ayetleri, işaret, delil,
lâ yehdî-him Allah	: yok, yok bulma, kılavuz, Allah
Ve lehum azâbun elîmun	: onlar, azap, sıkıntı, acı, elim, acı sıkıntılar

104- Muhakkak ki Allah’ın tüm varlıktaki işaretlerine inanmayan o kimseler, Allah’a yol bulamazlar ve onlar acı sıkıntılardadırlar.

-105-

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللّهِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ

İnnemâ yefterîl kezibellezîne lâ yu’minûne bi âyâtillâhi ve ulâike humul kâzibûn

İnnemâ yefteri	: sadece, ancak, iftira, uydurma,

el kezibe	: yalanlar, yalanlarda kalmak,
Ellezîne la yuminun	: onlar, o kimseler, inanmazlar
bi âyâti Allâh	: Allah'ın ayetlerine
ve ulâike hum el kazibun	: işte onlar, yalanlarda kalanlardır, yalancı

105- Sadece uydurmalarda, anlatılan yalanlarda kalanlar Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerine inanmazlar ve işte onlar yalanlarda kalanlardır.

-106-

مَن كَفَرَ بِاللّهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلاَّ مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالإِيمَانِ وَلَكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Men kefere billâhi min badi îmânihî illâ men ukrihe ve kalbuhu mutmainnun bil îmâni ve lâkin men şereha bil kufri sadran fe aleyhim gadabun minallâh ve lehum azâbun azîm

men kefere	: kim hakikatleri görmemezlikten gelirse,
bi Allah	: Allah'ı, Allah'ın hakikatlerini,
min badi imani hi	: den sonra, iman, inanan, o,
İlla men ukrihe	: ancak, hariç, sadece, kim zorlanırsa, zorluk, baskı,
ve kalbu-hu	: onun kalbi, idraki,
mutmainnun	: tatmin olan, emin olan, mutmain
bi el îmâni	: İman ile
Ve lakin men şereha	: lakin, kim açarsa, açıklamak, anlatmak, şerhederse
bi el kufri	: hakikatleri örtmeye, kapatma, küfre,
sadran	: gönlünü, sadrını, idrakini,
fe aleyhim gadab min Allah	: artık, onlarda, öfke, hiddet, Allah
Ve lehum azâbun azîmun	: onlar, büyük azap, sıkıntı

106- Kim, Allah'ın hakikatlerini görmemezlikten gelip örterken, sonra da o kimse tüm zorluklara karşı iman ederse, onun kalbi iman ile mutmain olur. Fakat kim, gönlünü açıklanan hakikatlere karşı kapatırsa, artık onlar hiddet hallerinde kalıp, Allah'ı anlamaktan uzaklaşırlar ve onlar büyük sıkıntılardadır.

-107-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّواْ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا عَلَى الآخِرَةِ وَأَنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

Zâlike bi ennehumustehebbûl hayâted dunyâ alel âhıreti ve ennallâhe lâ yehdîl kavmel kâfirîn

Zâlike bi enne hum	: işte bu, onların olmaları sebebiyle,
istehebb	: tercih, sevme, sevgi duymak,
el hayâte ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşamları
ala el âhıreti	: sonlarını, son anlarına kadar,
ve enne Allâh la yehdi	: muhakkak, Allah, yok, yol bulma, kılavuz
el kavme el kâfirîne	: topluluklar, kimseler, hakikatleri örtenler

107- İşte bu onların, son anlarına kadar yaşamlarını çıkarları için sevmelerinden dolayıdır. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler Allah'a yol bulamazlar.

-108-

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

Ulâikellezîne tabeallâhu alâ kulûbihim ve semihim ve ebsârihim ve ulâike humul gâfilûn

Ulâike ellezine	: işte onlar, o kimseler,
tabe Allah	: mühür, kapanma, Allah
alâ kulûbi-him	: kalplerinin üzerini, kalplerini, onlar,
ve semı-him	: onların işitme hassaları, anlamak,
ve ebsar him	: görme, basiret, onlar
ve ulâike hum	: işte onlar,
el gafilun	: gafil, uyanık olmayan, dikkatsiz

108- İşte onların kalbleri ve onların işitmeleri ve onların basiretleri Allah'ı anlamaya karşı kapalıdır ve işte onlar bir gaflet içinde olanlardır.

-109-

لاَ جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرونَ

Lâ cereme ennehum fîl âhıreti humul hâsirûn

lâ cereme	: şüphesiz, şüphe yok,
enne hum	: olur, onlar olduğunda
fî el âhıreti hum	: sonunda, onlar
el hasirun	: hüsran, kayıpta olan

109- Şüphesiz onlar sonunda da kayıpta olanlardır.

-110-

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُواْ مِن بَعْدِ مَا فُتِنُواْ ثُمَّ جَاهَدُواْ وَصَبَرُواْ إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Summe inne rabbeke lillezîne hâcerû min badi mâ futinû summe câhedû ve saberû inne rabbeke min ba'dihâ le gafûrun rahîm

Summe inne rabb ke	: sonra, muhakkak, rabbin
li ellezîne haceru	: o kimseler için, göç, hicret, yolculuk eden,
min badi ma futine	: den sonra, eziyet, zulüm, sonra
Summe cahedu	: sonra, mücadele, hakikatleri anlamak için gayret,
ve sabur	: sabır, beklemek,

İnne rabbeke min badi ha	: muhakkak, Rabbin, ondan sonra
Le gafur	: elbette, mağfiret eden, temizleyen
rahîmun	: varlığı özünden vareden

110- Sonra muhakkak ki Rabbin, eziyet görseler dahi hakikatler için yolculuk eden kimselere hakikatleri anlamada gayret ve sabır verendir. Muhakkak ki Rabbin mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-111-

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لاَ يُظْلَمُونَ

Yevme tetî kullu nefsin tucâdilu an nefsihâ ve tuveffâ kullu nefsin mâ amilet ve hum lâ yuzlemûn

Yevme teti	: gün, zaman, vakit, gelir,
kullu nefsin	: bütün nefsler, kişiler, herkes
Tucâdilu	: mücadele eder, gayret gösterir,
an nefsi ha	: kendi nefsi için, kendisi için
ve tuveffâ	: kaybolan, teslim olan, tam ödenir, vefa, karşılık
kull nefsin	: bütün nefsler, herkes,
mâ amilet	: yaptıkları şeyler
ve hum lâ yuzlemûne	: onlar, yok, zulmedilmezler, haksızlık

111- Gün gelir herkes kendisi için bir mücadele içine girer ve herkes yaptıkları şeylerin karşılığını alır ve onlara haksızlık edilmez.

-112-

وَضَرَبَ اللّهُ مَثَلاً قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللّهِ فَأَذَاقَهَا اللّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ

Ve daraballâhu meselen karyeten kânet âmineten mutmainneten yetîhâ rızkuhâ ragaden min kulli mekânin fe keferet bi enumillâhi fe ezâkahallâhu libâsel cûi vel havfi bimâ kânû yasnaûn

ve darabe Allâh	: vurgu, örnek, Allah,
mesele karyet	: misal, şehir, belde, köy
Kanet âmineten	: oldu, emin olunan yer,
mutmainnet	: mutmain, güvenli,
yetî-hâ	: ona gelir,
rızku ha ragaden	: rızık, fayda, rahat, bol, pek güzel
min kulli mekânin	: her yerden
Fe keferet	: sonrada, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
bi enumi Allâh	: nimet, Allah
fe ezâka-hâ Allâh	: tatmak, hissiyat, o halde kalmak, Allah,
libas	: elbise, suret,
el cui	: şüpheli, açlık, mutmainsiz, doyumsuz
ve el havfi	: korku, çekinmek,
bima kanu yasnaun	: sebebiyle, şeyler, oldu, yapıyorlar,

112- Allah bir beldede yaşayanların misalini vurgular: Orası güvenli, emin olunan bir yer, her yerden oraya güzelce rızıklar gelir. Sonra da Allah'ın nimetlerini görmemezlikten gelip örterler. Böylece onlar orada Allah'a karşı suretlerde kalırlar, mutmainsizlik içinde olurlar ve yaptıkları şeyler sebebiyle korkularda kalırlar.

-113-

وَلَقَدْ جَاءهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ

Ve lekad câehum resûlun minhum fe kezzebûhu fe ehazehumul azâbu ve hum zâlimûn

ve lekad cae hum	: andolsun, gerçek, onlara geldi, sunuldu,
Resul Minhum	: resul, hakikatleri gösteren, onlardan,
fe kezzebû-hu	: fakat, onu yalanladılar
fe ehaze-hum el azabu	: böylece onları yakaladı, sardı, aldı, azap, sıkıntı
ve hum zâlimûne	: onlar, zalimler,

113- Gerçek şu ki, onların içinden onlara hakikatleri gösteren biri geldi. Fakat onu yalanladılar, sonra da onlar cehaletin sıkıntılarına sarıldılar ve onlar zalimlerden oldular.

-114-

فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّهُ حَلالاً طَيِّبًا وَاشْكُرُواْ نِعْمَتَ اللّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

Fe kulû mimmâ razakakumullâhu halâlen tayyiben veşkurû nimetallâhi in kuntum iyyâhu tabudûn

fe kulu mimma	: bundan sonra, yeyin, beslenin, şeyler,
razaka-kum allâhu	: sizi rızıklandırdı, faydalandırdı, nimet, Allah
Halâlen tayyiben	: uygun, helal olarak, temiz, güzel
Veşkuru	: şükredin, sahibine teslim etmek,
nimete Allâh	: nimetler, Allah
in kuntum iyya hu tabudun	: olduysanız, yalnız ona, kul oluyorsunuz

114- Bundan sonra Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden, güzelce uygun bir şekilde yararlanın ve yalnız O'nun kulu olduğunuzu bilin, nimetlerin Allah'ın olduğunu bilip, teslim edenlerden olun.

-115-

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخَنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَإِنَّ اللّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İnnemâ harreme aleykumul meytete veddeme ve lahmel hınzîri ve mâ uhılle li gayrillâhi bih fe menıdturra gayre bâgın ve lâ âdin fe innallâhe gafûrun rahîm

İnnemâ harem aleykum	: fakat, haram kıldı, uygun değil, yasak, size
el meytete	: ölü gibi olan, idraksizlik içinde olmak,
ve el dem	: kan, kan dökücülük,
ve lahme el hınziri	: kötü düşünen, gaddar, zararlı olan, zararlı hallerde olan,

ve mâ uhıl li gayr	: dahil olmamak, bilmediginiz, halk, kişi, başka, gayri,
Allah bihi	: Allah, onu, ile, göre
fe men idturra	: kim, kimse, mecbur, zaruret
gayrı bagın	: bile, başka, haddi aşmasın
ve la adin	: yok, taşkınlık, haksızlık, yok, dönme, haktan ayrılmadan
fe inne Allâh	: Muhakkak, Allah,
gafur rahim	: mağfiret eden, bağışlayan, özünden vareden

115- Hakikatlere karşı bir idraksizlik içinde olmanız ve kan dökücü olmanız ve zararlı hallerde olmanız size uygun değildir ve Allah'ın hakikatlerinin dışında olmanız uygun değildir. Bundan sonra kim zarurette kalsa bile haddi aşmasın ve haktan ayrılmasın. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir

-116-

وَلاَ تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلاَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُواْ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّهِ الْكَذِبَ لاَ يُفْلِحُونَ

Ve lâ tekûlû limâ tesıfu elsinetukumul kezibe hâzâ halâlun ve hâzâ harâmun li tefterû alâllâhil kezib innellezîne yefterûne alâllâhil kezibe lâ yuflihûn

ve la tekûlû	: söylemeyin,
li ma tesife	: için, değil, şeyler sebebiyle, nitelik, vasıf,
elsinetu-kum el kezibe	: sizin diliniz, yalan,
Haza halâlun	: bu, helal, uygun
ve hâzâ haramun	: bu, haram, yasak
li tefterû	: uydurma, iftira etmeniz için,
ala Allah el kezib	: Allah için, hakikatler hakkında, yalan
inne ellezîne yefterun	: muhakkak o kimseler, iftira, uydurma
ala Allâh el kezib	: Allah'a, Allah için, yalan,
la yuflihun	: yok, kurtuluş, felaha eremezler

116- Niteliklerini bilmediğiniz şeyler için, bu helaldir, bu haramdır deyip yalanları dilinize dolayıp söylemeyin. Allah için yalanlarda, uydurmalarda olmayın. Muhakkak ki Allah için yalan söyleyen, uydurmalarda olan kimselere kurtuluş yoktur.

-117-

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Metâun kalîlun ve lehum azâbun elîm

Metâun kalilun	: bir metadır, çıkar, az bir
Ve lehum azâbun elîmun	: onlar, azap, sıkıntı, acı

117- Az bir şey için de olsa, çıkar için koşanlara acı sıkıntılar vardır.

-118-

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Ve alellezîne hâdû harremnâ mâ kasasnâ aleyke min kabl ve mâ zalemnâhum ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

ve alâ ellezîne hadu	: yalnız biz yol gösteririz diyen kimseler,
haramna	: haram, yasak, haram kıldık,
mâ kasasnâ aleyke	: hikayelerini sunduk, öykü, kıssa, sana,
min kabl	: önceden, öncekilerin,
ve mâ zalemnâ-hum	: zulmetmedik, zulmeden olmadık, onlar,
ve lâkin kanu enfus hum	: fakat, lâkin, oldu, kendileri, nefsleri
yazlimûne	: zulmediyorlar, zulmettiler,

118- Yalnız biz yol gösteririz diyen kimselerden olmanızı haram kıldık. Sana daha öncekilerin hikâyelerini sunmuştuk. Biz onlara zulmeden olmadık, fakat onlar kendilerine zulmettiler.

-119-

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُواْ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُواْ مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُواْ إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

Summe inne rabbeke lillezîne amilûs sûe bi cehâletin summe tâbû min badi zâlike ve aslahû inne rabbeke min badihâ le gafûrun rahîm

Summe inne rabb ke	: sonra, muhakkak, rabbin
li ellezîne amilu el sue	: amel, çalışma, kötü, fena amellerde olanlar
bi cehâletin	: cehaletle, cahillikle, bilmeyerek
Summe tabu	: sonra, tövbe, yaptıklarından pişman olma,
Min badi zalike	: sonrada
ve aslahû	: ıslah oldular, düzelme, iyileşme
İnne rabb ke min badi ha	: muhakkak, rabbin, ondan sonra, sonrada, her zaman
Le gafur rahîmun	: elbette, magfiret eden, rahim olan, özünden vareden

119- Sonra muhakkak ki Rabbin, cehaletle fena amellerde olan, sonra da yaptıklarından pişman olup bir daha yapmamak üzere söz veren ve ıslah olan kimselere yardım edendir. Muhakkak ki Rabbin, her zaman elbette mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-120-

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

İnne ibrâhîme kâne ummeten kâniten lillâhi hanîfâ ve lem yeku minel muşrikîn

İnne İbrahim	: muhakkak, İbrahim,
kane ümmet	: taife, hakikatlerde hareket eden, o yolda olan,
Kâniten li Allah	: itaat, boyun eğen, devamlı o halde olan, Allah için,
hanif	: tevhid üzere olan, birlik üzere olan, bir olana dönen
ve lem yeku	: olmadı,
min el müşrikin	: ortak koşanlardan, kendine varlık isnat eden,

120- Muhakkak ki İbrahim; hakikatler yolunda olan biriydi. Tevhid üzereydi, daima Allah için hareket ederdi ve asla Allah'ın varlığının yanında kendine varlık isnat eden olmadı.

-121-

شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Şâkiren li enumih ictebâhu ve hudâhu ilâ sırâtın mustekîm

Şakiren	: şükreden, sahibine teslim eden,
li enumi hi	: nimetler, sıfatlar, o
ictebâ-hu	: seçici olan, hak ile batılı ayıran
ve hudâ-hu	: yol gösteren, o,
ila sırat mustakim	: dosdoğru hak yolunu

121- O, nimetlerin sahibi bilip teslim edenlerdendi ve hakk ile batılı ayırandı ve o dosdoğru yol olan hakkın yolunu gösterendi.

-122-

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

Ve âteynâhu fîd dunyâ haseneh ve innehu fîl âhıreti le mines sâlihîn

ve âteynâ-hu	: verdik, sunduk, sıfatları sunduk,
fi el dünya	: dünyada, yaşamında,
haseneten	: yararlı güzel işler, iyilikler,
ve inne-hu fi el ahiret	: muhakkak ki o, doğrusu, oldu, sonunda
le min el salihin	: elbette, iyi, uygun, yakışır, iyi kimse,

122- O, sunduğumuz sıfatlarla yaşamında hep iyilikler peşinde oldu ve o sonunda Salihlerden oldu.

-123-

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Summe evhaynâ ileyke enittebi millete ibrâhîme hanîfâ ve mâ kâne minel muşrikîn

Summe evhayna ileyke	: sonra, vahyettik, bildirdik, sana
en ittebi	: tâbi olmak, uymak, takip etmek,
milleti	: imla, düzenlenen ilkeler, belge, düzenleyip yazdırılan,
ibrâhîme	: cumhurun babası, öze uygun yaşayan, rahim üzere

hanif	: tevhid üzere, teklik üzere
ve mâ kâne min el müşrikin	: olmadı, ortak koşanlardan, kendine varlık isnat etme

123- Sonra sana vahyettik: İbrahim'in düzenlediği ilkelere tâbi olmanı, Tevhid üzere olmanı ve ortak koşanlardan olmamanı.

-124-

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُواْ فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

İnnemâ cuiles sebtu alellezînahtelefû fih ve inne rabbeke le yahkumu beynehum yevmel kıyâmeti fîmâ kânû fihi yahtelifûn

İnnemâ cuile	: ancak, yaptılar, oldu, kılındı, düzenlendi, isnat ettiler
el sebtu	: cumartesi, hareketsizlik, paylaşma, dinlenme günü, durma,
Ala ellezîn ehtelefû fihi	: ihtilaf, anlaşmazlık, ikilik, tartışma, onun hakkında,
ve inne rabbe-ke	: muhakkak, doğrusu, Rabbin, seni vücudlandıran,
Le yahkumu	: elbette, hükmün sahibi, hakikatin sahibi, hâkim olan,
beyne-hum	: onlar aralarında,
yevme el kıyâmeti	: diriliş günü, hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti
fîmâ kanu fihi yahtelifun	: o şey hakkında, ihtilaf, ayrılık, tartışma, ikilik,

124- Allah'a dinlenme günü isnat ederek, onun hakkında tartışmalara girdiler ve doğrusu onlar Rabbin hakikatlerini anlayamadılar. Onlar aralarında o konu hakkında, ölüm onlara gelinceye kadar tartışmaya devam ettiler.

-125-

ادْعُ إِلِى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

Udu ilâ sebîli rabbike bil hikmeti vel mevızatil haseneti ve câdilhum billetî hiye ahsen inne rabbeke huve a'lemu bi men dalle an sebîlihî ve huve a'lemu bil muhtedîn

Udu	: davet et, çağır,
ila el sebil rabbike	: yol, rabbinin, rabbinin yolu
bi el hikmeti	: hikmet, anlamak, derin düşünmek, varlığı anlamak
ve el mevızati	: öğüt, vaaz, nasihat,
el hasenat	: iyi, güzel, yararlı çalışma, hayırlı olan,
ve câdil-hum	: mücadele, gayret, onlar
bi elletî hiye ahsenu	: onunla ki o, en güzel, iyi olan
İnne rabbe-ke	: muhakkak Rabbin, seni vücudlandıran,
huve alemu	: o, ilmiyle vareden, ilmin sahibi
Bi men dalle	: kim, kimse, saptı, ayrıldı, cehalete döndü,
an sebili-hî	: onun yolundan
ve huve alemu	: o, ilmin sahibi, bilir,
bi el muhtedin	: yol bulanlar

125- Rabbinin yoluna hikmetle davet et. Hayırlı çalışmalar için öğüt ver ve onlara hayırlı olanı anlatmak için gayret göster. Muhakkak ki seni vücudlandıran, O'dur ilmin sahibi olan. Hakk yolundan sapan kimseleri de vücudlandıran O'dur. O'nu O'na yol bulanlar bilir.

-126-

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُواْ بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُم بِهِ وَلَئِن صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّابِرِينَ

Ve in âkabtum fe âkıbû bi misli mâ ûkıbtum bih ve le in sabertum le huve hayrun lis sâbirîn

ve in akabtum	: eğer, zorluk, ceza, karşılık, zorlanma, sıkıntı, siz
fe akıbû bi misli	: karşılık verin, misli ile, aynısı
mâ ûkıb-tum bihi	: değil, şey, ne, ceza, zorluk, karşılık, siz, onunla,
Ve le in sabertum	: gerçekten sabırlı olursanız, eğer sabrederseniz
le huve hayr	: elbette o, iyi, hayırlı,
hayr li el sabirin	: sabredenler için

126- Eğer size yapılana karşılık verecekseniz, misli ile karşılık verin ya da siz karşılık veren olmayın. Eğer sabredebilirseniz, elbette o sabır sizin için daha hayırlıdır.

-127-

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلاَّ بِاللّهِ وَلاَ تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلاَ تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ

Vasbır ve mâ sabruke illâ billâhi ve lâ tahzen aleyhim ve lâ teku fî daykın mimmâ yemkurûn

ve esabr	: sabret,
ve ma sabr ke	: değil, ne, şey, senin sabrın
İlla bi Allâh	: ancak, sadece, Allah iledir
ve lâ tahzen aleyhim	: üzülme, mahzun olma, onların yaptıklarından
ve la teku fi daykın	: olma, sıkıntı, darlık içinde
mimma yemkurun	: şeyler, sebebiyle, tuzak, hile, aldatma, şeytanlık

127- Sabret. Senin sabrın ancak Allah'tan başka bir şey için değildir. Onlar için üzülme ve onların yaptıkları şeytanlıklar yüzünden sıkılma.

-128-

إِنَّ اللّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَواْ وَّالَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ

İnnallâhe meallezînettekav vellezîne hum muhsinûn

inne Allah mea	: muhakkak Allah, beraber, birlikte, ayrı olmayan,
ellezîne ettekav	: o kimseler, takva, fenalardan sakınan ortak koşmayan
ve ellezîne hum muhsinun	: o kimseler, onlar, iyiliklerde, yararlı çalışmalarda koşan

128- Muhakkak ki fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayan kimseler; kendilerinin Allah'tan ayrı olmadığını, bir birlik içinde olduklarını bilirler ve o kimseler iyiliklerde, yararlı çalışmalarda olanlardır.

S17 - İSRÂ SURESİ

-1-

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ البَصِيرُ

Subhânellezî esrâ bi abdihî leylen minel mescidil harâmi ilel mescidil aksallezî bâreknâ havlehu li nuriyehu min âyâtinâ innehu huves semîul basîr

Subhane ellezi	: noksan sıfatlardan münezzeh, zatıyla saran, ki o,
esra	: karanlıktan aydınlığa sevk eden, gece yürüyüşü
Bi abdi-hi leylen	: kulunu, geceleyin, karanlık, cehaletin karanlığı,
min el mescidi el harami	: teslim olunan yer, teslimiyet, kutsal, mukaddes,
ilâ el mescidi el aksa	: uzak mescid, en son, nihayet, erişilecek son nokta
Ellezi barekna	: mübarek, bereketli kıldık, bereketimiz, nimet, feyz
havle hu	: etrafını, çevresini, o
Li Nuriye hu	: görmesi için, anlaması için, ona göstermek için,
min ayati-na	: ayetlerimiz, işaretlerimiz, delil, hakikatlerimiz,
İnne hu huve el semiu	: muhakkak o, işittiren,
el basir	: gördürendir, basiret veren,

1- Ki O'dur noksan sıfatlardan münezzeh olan. Kulunu; cehaletin karanlığından, hakikatlerin aydınlığa sevk eden, çevresinde olan her şeyde, bereketimizi, işaretlerimizi görmesi için, teslim olunan mukaddes yerden, teslim olunacak son noktaya ulaştıran. Muhakkak ki O'dur işittiren, gördüren.

-2-

وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلاَّ تَتَّخِذُواْ مِن دُونِي وَكِيلاً

Ve âteynâ mûsel kitâbe ve cealnâhu huden li benî isrâîle ellâ tettehızû min dûnî vekîlâ

ve âteyna musa	: verdik, sunduk, Musa,
el kitab	: kitab, varlık kitabı, hakikatler, yazılı olan,
ve cealnâ-hu	: kıldık, eyledik, sunduk, o,
huden	: yol gösterici
li beni İsrail	: İsrailoğulları, Yakub'un oğulları, hak yolunda olanlar
ellâ tetehız	: edinmeyin, sarılmayın,
min duni vekil	: ondan başka, haktan başka, vekil, onun tüm işlerine bakan

2- Musa, her varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı. O, sunduğumuz hakikatlerle, Allah'tan başka vekil edinmeyin, diyerek İsrail oğullarına yol gösterdi.

-3-

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا

Zurriyyete men hamelnâ mea nûh innehu kâne abden şekûrâ

Zurriyyete	: zürriyet, nesil,
men hamel na	: kim, kimse, taşıma, taşıyan, yük, biz, hakikatlerimiz
Mea Nuh	: beraberinde, birlikte, Nuh
inne-hu kane abd	: şüphesiz o, oldu, kul,
şekur	: şükür, nimetlerin asıl sahibini bilme

3- Nuh'la birlikte olanlar, onun neslinden gelenler hakikatlerimizi taşıdılar. Şüphesiz o kendine verilen nimetlerin sahibini bilip teslim eden kullarımızdandı.

-4-

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا

Ve kadaynâ ilâ benî isrâîle fîl kitâbi le tufsidunne fîl ardı merreteyni ve le talunne uluvven kebîrâ

ve kaday na	: tavsiye, yaratmadaki takdir, yerine getirme, biz,
ila beni İsrail	: hak yolunda olanlar, yakubun oğulları, İsrail oğulları,
fi el kitabi	: içinde, kitapta, varlık kitabı, kâinat kitabı,
le tufsidunne	: mutlaka, fesat, bozguncu, arabozucu, fenalık,
fi el ardı merreteyni	: yeryüzünde, iki defa, tekrar, kere, hep, ikilik,
ve le talunne	: bildirmek, üstün gelme, galip, başarı,
uluv kebir	: yüce, üstün, büyük

4- İsrail oğullarına; tüm varlığı yaratmadaki takdirimizi anlamalarını, tüm varlık kitabının içindeki hakikatlerle hareket etmelerini, yeryüzünde ikilik çıkarmaktan, fenalıklardan uzak olmalarını ve kendilerini bir yücelik içinde görüp, üstünlük taslamalarından uzak durmalarını bildirdik.

-5-

فَإِذَا جَاء وَعْدُ أُولاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُوْلِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُواْ خِلاَلَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولاً

Fe izâ câe va'du ûlâhumâ beasnâ aleykum ibâden lenâ ulîbesin şedîdin fe câsû hılâled diyâr ve kâne va'den mefûlâ

Fe iza cae vadu	: böylece, geldiğinde, sunmak, yapmak, söz, vade, zaman
Ula huma	: ilk, bir, ikisinden birincisi, onlardan biri, ilk, onlar, iki,
Beas nâ aleykum abid	: kaldırdık, dirilttik, ortaya çıkardık, size, kendiniz, kullar
Lenâ uli	: bizim, ilk, sahip, yüce,
besin şedid	: kuvvet, iyi, daha fazla, güçlü, tüm kuvveler,
Fe casu hılale	: artık, aradılar, arası, halis,
ed diyari	: ev, mekan, yer, bulundukları yer
ve kâne vade	: oldu, vaad, yapan, yerine getiren, açığa çıkaran
mefulen	: fail olan, işleyen,

5- Böylece ikilikten geçip birlik üzere olmalarını, her zaman sunulan hakikatler üzere olmalarını, sizleri kulumuz olarak ortaya çıkardığımızı, tüm kuvvelerin sahibinin Biz olduğumuzu bilmelerini bildirdik. Artık bulunduğunuz yerlerde her şeyin aslını arayın ve fâil olanın, her şeyi açığa çıkaran olduğunu bilin.

-6-

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا

Summe redednâ lekumul kerrete aleyhim ve emdednâkum bi emvâlin ve benîne ve cealnâkum eksere nefîrâ

Summe reded na lekum	: sonra, ret, iade, döndürmek, biz, sizi,
el kerrete aleyhim	: tekrar, defa, onlara, üzerlerine, kendilerine,
ve emdedna-kum	: destekledik, yardım ettik, siz,
bi emval	: mallar, sıfatlar, varlık, değerler
ve cealna kum	: sunduk, kıldık, yaptık, siz,
ekser	: çok, çokluk,
nefire	: er, tek kişi, teklik, nefer,

6- Sonra da sizler, kendinizde olanları tekrar tekrar anlamaya çalışıp, Bize dönün. Sizi varlığımızla destekledik ve size tekliği çoklukta sunduk.

-7-

إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاء وَعْدُ الآخِرَةِ لِيَسُوؤُواْ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُواْ الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُواْ مَا عَلَوْاْ تَتْبِيرًا

İn ahsentum ahsentum li enfusikum ve in esetum fe lehâ, fe izâ câe va'dul âhıreti li yesûu vucûhekum ve li yedhulûl mescide kemâ dehalûhu evvele merretin ve li yutebbirû mâ alev tetbîrâ

in ahsentum	: eğer, iyilik, iyi olan, güzel olan, siz,
ahsentum	: iyilik, iyi olan, güzel olan, siz
li enfusi-kum	: nefsiniz için, kendinize,
ve in esetum	: eğer kötülüklerde olursanız,
fe leha	: artık, bundan sonra, böylece, ona, kendinize
fe izâ cae vadu	: geldiği zaman, vade, söz, zaman,
el ahiret	: sonunda, son, sonra,
li yesûu	: fenalarda olmaması için,
vucuhe kum	: yüzleriniz, yön, gerçek,
ve li yedhulu	: girsinler, dahil olun, içeri,

el mescid	: teslim olunan yer, teslimiyet, ayrım yapılmayan yer
Kemâ dehalu hu	: gibi, ona dahil olma, girme, gelme, o, hak,
Evvele merretin	: ilk, birinci, önce, evvel, defa, kere, ilk kez
ve li yutebbirû	: helak etmek, yazık eden,
ma alev	: değil, ne, şey, üstün, yüksek,
tetbire	: helak etme, mahvetmek, yazık etmek,

7- Eğer iyilik ederseniz, kendinize iyilik etmiş olursunuz ve eğer kötülük ederseniz, böylece kendinize etmiş olursunuz. Artık yüzlerinizin fenalarda olmaması için, sonuna kadar sözlerinize uyun. Hakk'tan ilk gelişiniz gibi teslim olunan o yere dahil olun. Kendinize yazık etmemek için üstünlük taslamayın ve kendinize yazık etmeyin.

-8-

عَسَى رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا

Asâ rabbukum en yerhamekum ve in udtum udnâ ve cealnâ cehenneme lil kâfirîne hasîrâ

Asa rabb kum	: umulur ki anlarsınız, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
en yerhamekum	: rahmet, merhamet, rahimler, özden gelenler, siz
Ve in udtum udna	: eğer, döndü, biz döndük, verdik, geri vermek,
ve cealna	: kıldık, yaptık, sunduk,
cehennem	: yakıp yıkıcı haller, cehaletin cehennemi,
li el kafirine	: hakikatleri örtenler, hakikati görmemezlikten gelen
hasiren	: zarar görmüş olan, ziyan, kaybeden,

8- Umulur ki sizi vücudlandıranı, tüm varlığın tek özden geldiğini anlarsınız. Bizim size döndüğümüz gibi, siz de Bize dönersiniz. Sunduğumuz hakikatleri görmemezlikten gelenler kaybedenlerdir, cehaletin cehenneminde kalanlardır.

-9-

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يِهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

İnne hâzel kurâne yehdî lilletî hiye akvemu ve yubeşşirul mu'minînellezîne ya'melûnes sâlihâti enne lehum ecren kebîrâ

İnne haza el kuran	: muhakkak, bu, kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
yehdi	: hakikatlere ulaştırır, yol gösteir,
li elleti hiye akvemu	: ki onu, o, en sağlam, kuvvetli,
ve yubeşşiru	: müjdeler, sevindirme, umut, ümit,
el muminin ellezine	: mümin kimseler
Enne lehum ecr kebir	: muhakkak, onlara, karşılık, büyük

9- Muhakkak ki kâinat kitabı, tüm güçlü delilleriyle hakikatlere ulaştırır. Mümin kimselere hakikatlere ulaşmanın sevinci vardır. Muhakkak ki onlara büyük karşılıklar vardır.

-10-

وأَنَّ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Ve ennellezîne lâ yu'minûne bil âhıreti atednâ lehum azâben elîmâ

ve enne ellezine	: muhakkak, doğrusu, o kimseler,
la yuminun	: inanmazlar, iman etmeyen,
bi el ahıreti	: sonunda,
ated na	: hazır, vardır, kalır, biz, hakikatlerimiz
Lehum azaben elim	: onlar için, onlara, sıkıntılar, azap, acı

10- İman etmeyen kimselere ise, hakikatlerimizi görmemezlikten geldiklerinden dolayı sonunda acı sıkıntılar vardır.

-11-

وَيَدْعُ الإِنسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الإِنسَانُ عَجُولاً

Ve yedul insânu biş şerri duâehu bil hayr ve kânel insânu acûlâ

ve yedu el insan	: dua eder, ister, yönelir, davet, çağrı, insan,
bi el şerr	: kötülük, fenalık,
Duae hu	: davet, dua, istek, yönelme,
bi el hayri	: hayır için, hayra, iyilik
ve kane el insan aculen	: oldu, insan, aceleci

11- İnsan iyiliği istediği gibi kötülüğü de ister ve insan acelecidir.

-12-

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُواْ فَضْلاً مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُواْ عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلاً

Ve cealnel leyle ven nehâre âyeteyni fe mehavnâ âyetel leyli ve cealnâ âyeten nehâri mubsıraten li tebtegû fadlen min rabbikum ve li talemû adedes sinîne vel hisâb ve kulle şeyin fassalnâhu tafsîlâ

ve cealna	: düzenledik, yaptık, kıldık, sunduk,
el leyl ve el nehar	: gece, karanlık ve gündüz, aydınlık,
ayeteyni	: iki ayet, ayetler, işaretler,
Fe mehavna	: silmek, görünmez, gidermek, yazık olmaz, biz,
ayete el leyl	: işaret, delil, gece, karanlık,
ve cealna	: düzenledik, sunduk,
ayet el nehar	: ayet, işaret, gündüz, aydınlık
Mubsıraten	: gösterici olan, anlayan,
li tebtegu	: arzu, istemeniz için, anlamak istemek,
Fadlen	: nitelik, incelik, fazilet, erdem,
min rabbi-kum	: Rabbinizden, sizi vücudlandıran,
ve li talemû	: bilmeniz, öğrenmeniz için, bilin, hakikatleri bilin
aded el sinin	: adet, ne kadar, kaç, sayı, yıl, yıllar, sene, ömür,
ve el hisebe	: hesap, anlamak, araştırma, tanımak,
ve kulle şeyin	: bütün her şeyi, varlık kitabındaki bütün hakikatler
fassalnâ-hu	: ulaşma, sınıf, onu açıkladık,
tafsilen	: tafsilat, ayrıntılı

12- Karanlıkta ve aydınlıkta işaretler sunduk. Cehaletin karanlığında olan kişi; işaretlerimizi göremez, Bizi anlayamaz. İrfaniyetin aydınlığında olan kişi ise; işaretlerimizi görür, her şeyi Bizim düzenlediğimizi anlar. Rabbinizin nitelikleri, hakikatleri anlamanız için gösterici olandır. Kaç yıl yaşarsanız yaşayın hakikatleri bilin ve araştırma içinde olun ve bütün hakikatleri, varlık kitabında en ince ayrıntısına kadar açıkladığımızı anlayın.

-13-

وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَآئِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا

Ve kulle insânin elzemnâhu tâirehu fî unukıh ve nuhricu lehu yevmel kıyâmeti kitâben yelkâhu menşûrâ

ve kule insanin	: bütün insanlar,
elzemna hu	: gerekli kıldık, elzem, lazım, bağladık, onu
taire-hu	: yükselme, uçmak, kuş, o, ilmi yüceliş
fi unuk hi	: boynunda, yönelmek, bağlandığı, yöneldiği, ona
ve nuhricu lehu	: çıkardığımız, açığa çıkma, var olup duran her şey
yevme el kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti,
Kitâben	: kitap, varlık kitabı,
yelkahu menşure	: alır, koymak, bırakmak, yayılmış olan, neşr, yayın

13- Bütün insanlara; her zaman hakikatlere yönelmeyi, ilmen yükselmeyi gerekli kıldık. Ölüm onlara gelinceye kadar, onlar her an açığa çıkardığımız varlığı anlama içinde olsunlar ve yayılmış olan varlık kitabında bütün hakikatlerin olduğunu bilsinler.

-14-

اقْرَأْ كَتَابَكَ كَفَى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

Ikra kitâbek kefâ bi nefsikel yevme aleyke hasîbâ

İkra kitabe ke	: oku, kitap, senin, kendi vucud kitabın,
kefa bi nefsike	: kâfi, yeterli, senin nefsine, kendini
el yevme aleyke hasibe	: vakit, an, gün, sana, kendinde, hesap, araştırma, anlama

14- Oku, kendini tanımak için kendi vücud kitabın sana yeter. Her an kendindeki niteliklerin sahibini anlama içinde ol.

-15-

مَّنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلاَ تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولاً

Menihtedâ fe innemâ yehtedî li nefsih ve men dalle fe innemâ yadıllu aleyhâ ve lâ teziru vâziretun vizre uhrâ ve mâ kunnâ muazzibîne hattâ nebase resûlâ

men ihteda	: kim, kimse, hakka yol bulursa,
Fe innema yehtedi	: böylece sadece, ancak, yol bulan,
li nefsi hi	: kendisi için, nefsi için
ve men dalle	: kim dalalet, hakikatleri bırakıp yalanlara saparsa
Fe innema yadıllu aleyha	: böylece, sadece, ancak, sapma, dalalet, kendi üzerine
ve la teziru vaziretun	: yok, taşımak, yük, vebal, ağırlık, yükü taşıyan
Vizre uhra	: vebal, günah, ağırlık, yük, diğeri, başkası
ve ma kunna muazzibin	: biz olmadık, değiliz, azap eden,
Hatta nebase	: hatta, hep, biz, kaldırma, gönderme, açığa çıkma,
resulen	: resul, hakikatleri gösteren,

15- Kim Hakk'ın yolunu bulursa, böylece ancak kendi huzuru için Hakk'a yol bulmuş olur. Kim hakikatleri bırakır yalanlara saparsa, böylece ancak kendindeki yalanlara sapmış olur. Başkasının vebalini başkası taşımaz. Biz azap eden değiliz. Hakikatleri gösteren; tüm varlığın Bizden açığa çıktığını anlatır.

-16-

وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُواْ فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا

Ve izâ erednâ en nuhlike karyeten emernâ mutrafîhâ fe fesekû fîhâ fe hakka aleyhel kavlu fe demmernâhâ tedmîrâ

ve iza ered na	: olduğunda, irademiz, istek, biz,
en nuhlike	: biz, helak etmeyi, yok olma, yazık etme,
karyeten	: belde, köy, bulundukları yer,
Emr na	: emr, hüküm, işleyiş, bizim,
mutrafi ha	: etraf, yan, taraf, refah, süslü, zevk, eğlence, ego, orada,
Fe feseku fi-ha	: böylece, bozgunculuk, ikilik, orada
Fe hakk aleyha el kavl	: böylece, hakikat, gerçek, kendinde, üzerinde, söz, tecelli,
Fe demmer na	: böylece, körelme, eksilme, gerileme, biz,
tedmira	: körelmek, eksilme, gerileme,

16- Kendi egoları, eğlenceleri içinde olanlar; bulundukları yerlerde işleyişin Bize ait olduğunu, irademizden olduğunu anlayamadıklarından dolayı kendilerine yazık ederler. Böylece ikilik içinde, kötülüklerde kalırlar. Sonra da kendilerindeki tecellilerin hakikatlerine ulaşamazlar, böylece Bizi anlama konusunda köreldikçe körelirler

-17-

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَى بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

Ve kem ehleknâ minel kurûni min ba'di nûh ve kefâ bi rabbike bi zunûbi ıbâdihî habîren basîrâ

ve kem ehlek na	: nice, helak, yazık olma, yok olma, biz, hakikatlerimiz
min el kurun	: asırlar, nesillerden,
min badi Nuh	: Nuh'tan sonra
ve kefa bi rabb ke	: kafi, yeterli, rabbin,
bi zunubi	: günahlar, hata, suç
Abdi hi habir	: kul, o, bildiren, haber veren, hakikatleri bildiren

basir : gördüren, basiret veren

17- Nuh'tan sonraki yıllarda da niceleri Bizi anlayamayıp kendilerine yazık ettiler. Hataları anlayıp dönmek için Rabbin kâfidir. O kullarına bildirendir, basiret verendir.

-18-

مَّن كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاء لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلاهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا

Men kâne yurîdul âcilete accelnâ lehu fîhâ mâ neşâu li men nurîdu summe cealnâ lehu cehennem yaslâhâ mezmûmen medhûrâ

Men kane yuridu : kim, oldu, ister, irade, var oluşta irade eden
el acilet : acele etmek, acele, derhal, hemen baksın,
Accel na lehu : acele, hemen, derhal, biz, hakikatlerimiz, ona,
fiha : orada, bulunduğu yerde, makamında, kendinde
ma yeşau : ne değil, şey, istek, istemeyiz, istemesin
li men nuridu : için, kimse, istek, irade, irademiz,
Summe cealna lehu : sonra, böylece, kıldık, sunduk, düzenledik, ona,
cehennem : yakıp yıkıcı haller, cehaletin cehennemi, derin kuyu
Yaslaha : varmak, o halde olmak, o halde kalır,
mezmun : kınanmış, kötülük, ayıp,
medhur : kovulan, reddetme,

18- Kim hakikatleri anlamayı isterse, hemen kendine baksın, ondaki hakikatlerimizi hemen incelesin. İrademizi anlamak isteyen kimse için, anlamak istediği hakikat makamında vardır. Sonra o, ona sunduğumuz hakikatleri anlayamazsa; cehaletin cehenneminde kalır, reddetme hallerinde, kötülük hallerine olur.

-19-

وَمَنْ أَرَادَ الآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُورًا

Ve men erâdel âhırete ve saâ lehâ sayehâ ve huve muminun fe ulâike kâne sayuhum meşkûrâ

ve men erade : kim, kimse, istedi, irade,
el ahiret : sonunda, son
ve saa leha saye ha : aradı, talep, çalıştı, gayret, ona, onun çalışması
ve huve müminun : o, mümin,
Fe ulaike kane : böylece işte onlar, oldu
Sayuhum : aramalarında, gayret,
meşkuren : saygılı, nezaket, şükre değer olan, karşılığını alan

19- Kim hakikatleri bir gayretle ararsa, sonunda istediğine kavuşur ve o müminlerden olur. İşte onlar, gayretli aramalarından dolayı karşılığını alanlardır.

-20-

كُلاًّ نُّمِدُّ هَؤُلاء وَهَؤُلاء مِنْ عَطَاء رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاء رَبِّكَ مَحْظُورًا

Kullen numiddu hâulâi ve hâulâi min atâi rabbik ve mâ kâne atâu rabbike mahzûrâ

Kullen numiddu haulai	: herkes, hepsi, genişletme, uzatma, arttırma, bunlar
ve haulai min atai	: bunlar, verdi, gelen, ihsan, lütuf,
rabbike	: rabbin, seni vücudlandıran
ve ma kane atau	: değildir, olmadı, yoktur, verdi, gelen, lütuf, ihsan
Rabbike	: rabbin, seni vücudlandıran
mahzûren	: yasak, engel, men edilmiş, sınırlı, kısıtlı

20- Bu yolda olanların hepsinin irfaniyetleri artar. Seni vücudlandıranın lütuflarıdır bunlar ve seni vücudlandıranın lütuflarında engel yoktur.

-21-

انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلَلآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلاً

Unzur keyfe faddalnâ badahum alâ bad ve lel âhıretu ekberu derecâtin ve ekberu tafdîlâ

Unzur keyfe	: bak, gör, nasıl,
Faddal na	: fazilet, erdem, lütuf, nitelik, sıfat, biz,
bada-hum ala badın	: onların bazıları, bazılarına, birbirlerine
ve le el ahıret	: elbette, mutlaka, son, sonunda,
ekber derecet	: büyük, yüce, derece, mertebe,
ve ekberu taftilen	: büyük, yüce, tercih, erdem, nitelik, fazilet,

21- Niteliklerimizin nasıl olduğunu birbirlerine bakıp görsünler. Elbette sonunda mertebenin yüceliği ve yüce erdemlilik vardır.

-22-

لاَّ تَجْعَل مَعَ اللّهِ إِلَـهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولاً

Lâ tecal meallâhi ilâhen âhare fe takude mezmûmen mahzûlâ

la tecal	: yok, yapmayın, edinmeyin,
mea Allah ilah ahar	: beraber, birlikte, Allah, ilah, başka, diğer
Fe takude	: sonra, oturmak, o halde kalmak,
mezmumen	: ayıplanma, kötülük hali, kınanmışlık,

mahzûlen : terkedilmiş, uzaklaşmış,

22- Allah ile beraber başka ilah edinmeyin. Sonra kötülükler halinde, hakikatlerden uzaklaşma halinde kalırsınız.

-23-

وَقَضَى رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلاَهُمَا فَلاَ تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ وَلاَ تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلاً كَرِيمًا

Ve kadâ rabbuke ellâ ta'budû illâ iyyâhu ve bil vâlideyni ihsânâ immâ yebluganne indekel kibere ehaduhumâ ev kilâ humâ fe lâ tekul lehumâ uffin ve lâ tenher humâ ve kul lehumâ kavlen kerîmâ

ve kada rabbu ke : tavsiye, takdir etti, farz kıldı, hükmetti, rabbin
Ella tabudu : olmamak, kulluk etmek, kul olmamanızı
illa iyya hu : ancak, başka, sadece o
ve bil valideyni ihsanen : anne babaya, ihsan, iyilik, doğru
İmma yebluganne : eğer, olursa, ulaşmak, erişmek,
İnde ke el kiber : senin yanında, yaşlılık, ihtiyar
ehadu-huma ev kila huma : ikisinden birisi, ya da her ikisi
Fe la tekul : demeyin, söylemeyin,
lehuma uffin : onlara öf, aman
ve la tenher-humâ : çökme, azarlama, bağırma, kaba davranma, onlara
ve kul lehuma : söyleyin, onlara,
kavl kerim : söz, hoş, güzel, asil, asaletli, yücelik içeren,

23- Rabbin farz kıldı: O'ndan başkasına kul olmamanızı, anne ve babanıza iyi davranmanızı, eğer onlardan biri ya da her ikisi yanınızda iken yaşlanırsa, onlara öf bile dememenizi ve onlara kötü davranmamanızı ve onlara hep güzel sözler söylemenizi.

-24-

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

Vahfıd lehumâ cenâhaz zulli miner rahmeti ve kul rabbirhamhumâ kemâ rabbeyânî sagîrâ

ve ihfıd lehuma cenaha : indir, alt, düşük, onlara, kanat, bağlanma,
el zulli min el rahmet : alçaltma, tevazu ile, merhamet, rahmet
Ve kul rabbi erham huma : de, söyle, Rabbim, merhamet et, onlara,
Rabbeyânî : beni yetiştirdi, terbiye etti,
sagiren : küçükken, çoçukken,

24- Ve onlara bağlı kalmanızı, merhametli, tevazulu olmanızı ve Rabbim! Onlar beni küçükken terbiye edip yetiştirdi, sen de onlara merhamet et, diye söyleyin.

-25-

رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِن تَكُونُواْ صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلأَوَّابِينَ غَفُورًا

Rabbukum alemu bi mâ fî nufûsikum in tekûnû sâlihîne fe innehu kâne lil evvâbîne gafûrâ

rabbu-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
alemu	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden
Bima nufûsi-kum	: şeyler, sıfatlar, sizde olan, nefs, kendiniz, vücudlarınız
in tekunu salihin	: eğer olursanız, dosdoğru hak yolunda olan
Fe inne-hu kane	: böylece, muhakkak, şüphesiz, o, oldu,
li el evvabin	: geri dönen, fenalarından dönüp hakka yönelen
gafure	: mağfiret eden, bağışlayan

25- Sizi vücudlandıran; ilmin sahibidir, vücudlarınızda olan tüm sıfatların sahibidir. Eğer dosdoğru hakk yolunda olursanız, fenalardan geri dönüp O'na yönelirseniz, şüphesiz O'nun mağfiretini anlarsınız.

-26-

وَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلاَ تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا

Ve âti zel kurbâ hakkahu vel miskîne vebnes sebîli ve lâ tubezzir tebzîrâ

ve ati ze el kurb	: ver, verin, sahip, zat, yakın olan,
hakk hu	: hak, hakikat, o,
ve el miskine	: miskinlere, çaresiz, yoksul, yoksun,
ve ibne el sebili	: oğul, evlat, çocuk, yolda kalmış, hakk yolunda,
ve la tubezzir tebziren	: savurma, israf etme, müsrif, saçmak, taşkınlık

26- Hakikatlere yakın olanlara ve bir çaresizlik içinde olanlara ve hakk yolunun evlatlarına haklarını verin ve sakın saçıp savurmayın.

-27-

إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُواْ إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا

İnnel mubezzirîne kânû ihvâneş şeyâtîn ve kâneş şeytânu li rabbihî kefûrâ

İnne el mubezzirine	: muhakkak, savuran, israf eden, saçmak, taşkın
Kanu ihvane el şeyatini	: oldu, kardeş, yoldaş, şeytani hallerde olan,
ve kane el şeytanu	: şeytani hallerde olan, kötülük hallerinde,
li rabbi-hi	: Rabbinin, kendini vücudlandıran,
kefuren	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten

27- Muhakkak ki o saçıp savuranlar, şeytani hâllere kardeş olurlar. Şeytani hâllerde olan ise Rabbinin hakikatlerini görmemezlikten gelip örten olur.

-28-

وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاء رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلاً مَّيْسُورًا

Ve immâ turidanne anhumubtigâe rahmetin min rabbike tercûhâ fe kul lehum kavlen meysûrâ

ve imma turidanne anhum	: eğer, yüz çevirirsen, uzak durmak, onlardan, o hallerden
İbtigae rahmetin	: amaç, arzu, gaye, istek, rahmet
min rabbi-ke tercu ha	: Rabbinden, geri dönme, istek, ümit, arzu, ona
Fe kul lehum	: böylece, de, söyle, onlara,
kavl meysur	: söz, uygun, isabetli, yumuşak

28- Rabbinin rahmetini anlamanın arzusuyla, eğer onlardan uzak durman gerekirse, yine de onlara uygun söz söyle.

-29-

وَلاَ تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلاَ تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا

Ve lâ tecal yedeke maglûleten ilâ unukıke ve lâ tebsuthâ kullel bastı fe takude melûmen mahsura

ve la tecal	: kılma, yapma,
yedeke maglulet	: elini, gücünü, bağlamak, bütünleşmek
ila unukı-ke	: için, etmek, sadece, boynuna, yöneldiği yer,
ve la tebsut-ha	: yok, tutma, bırakma,
kull el bastı	: bütün, bütün her şey, uzatma, ekleme, açma, ayrılma,
Fe takude	: böylece, kal, oturmak, olursun,
melumen	: melami, arayan, hakikati arayan, araştıran,
mahsuren	: çevrilmiş, sarılmış, tükenmiş, kuşatılmış, o hâlde kalan,

29- Yöneldiğin yerle bütünleş elini bırakma ve bütün her şeyinle birleş ayrılma, böylece Melâmî'liğe sarıl, o hâlde kal.

-30-

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

İnne rabbeke yebsutur rızka li men yeşâu ve yakdir innehu kâne bi ibâdihî habîran basîrâ

İnne rabb ke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
yebsutu	: yayan, yayıp döşeyen, idrakini genişletir
El rızka	: rızık, nimet, sıfat,
li men yeşau	: için, kim, kimse, ister, isteyen,
ve yakdiru	: ölçüsünü, takdir, kudretiyle var etme,
İnne hu kane bi abd-hi	: şüphesiz, o, oldu, kulları,
Habiran	: bildiren, haber veren, hakikatleri bildiren,
basiran	: gördüren, basiret veren,

30- Muhakkak ki Rabbin, bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyendir. İsteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve varoluştaki takdir sahibini anlamak vardır. Şüphesiz O, kullarına basiret verendir, tüm varlıktan hakikatleri bildirendir.

-31-

وَلاَ تَقْتُلُواْ أَوْلادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُم إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْءًا كَبِيرًا

Ve lâ taktulû evlâdekum haşyete imlâk nahnu nerzukuhum ve iyyâkum inne katlehum kâne hıt'en kebîrâ

ve la taktulu	: öldürmeyin, yazık etmeyin,
evlade kum	: evlatlarınız,
Haşyete	: korku, çekinme, dehşet,
imlakın	: yoksulluk, mahrumiyet, yokluk,
Nahnu nerzuku-hum	: biz, onları rızıklandırırız, nimet
ve iyya kum	: sadece, yalnız, sizi
İnne katle-hum	: muhakkak, onların öldürülmesi
Kâne hıten kebir	: oldu, hata, suç, büyük

31- Evlatlarınızı yoksulluk korkusuyla öldürmeyin. Onları da ve sizi de nimetlendiren Biziz. Muhakkak ki onların öldürülmesi büyük hatadır.

-32-

وَلاَ تَقْرَبُواْ الزِّنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاء سَبِيلاً

Ve lâ takrebûz zinâ innehu kâne fâhışeh ve sâe sebîlâ

ve la takrebu	: yaklaşmayın, uzak durun,
el zina	: nikahsız ilişki, keyfe göre, çıkarına göre, zanna göre
inne-hu kane fahişeten	: muhakkak o, oldu, haddi aşan, kendi çıkarına göre, ego
ve sâe sebilen	: kötü, bir yol

32- Zinaya yaklaşmayın. Doğrusu o hâl; haddi aşmaktır, kendi çıkarına göre hareket etmektir ve kötü bir yoldur.

-33-

وَلاَ تَقْتُلُواْ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللّهُ إِلاَّ بِالحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلاَ يُسْرِف فِّي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا

Ve lâ taktulûn nefselletî harremallâhu illâ bil hakk ve men kutile mazlûmen fe kad cealnâ li veliyyihî sultânen fe lâ yusrif fîl katl innehu kâne mensûrâ

ve la taktulu	: öldürmeyin, yazık etmeyin,
el nefs	: kişi, can, kendisi,
Elleti Harem Allah	: ki o, yasak, hata, Allah haram kıldı
İlla bi el hakk	: ancak, hariç, den başka, hakk, doğruluk, adalet
ve men kutile mazlumen	: kim, öldürüldü, mazlum, haksızca
Fe kad cealna	: o zaman, sunduk, kıldık, yaptık, verdik
li veliyyi-hi	: onun velisi, sorumlu olan, dostu,
sultanen	: sahip, mülkün sahibi, delil, yetki, otorite
Fe la yusrif	: böylece, haddi aşmasın, israf, kayıp,
fi el katli	: öldürmede, öldürmek için, yazık etmek,
inne-hu kane mensur	: muhakkak o, oldu, yardım gören, zafer, başarı, galip

33- Cana kıymayın. Ki onu Allah yasakladı, bir adaleti sağlamak için başka. Kim haksız yere öldürülürse, bu konuda öldürülenin velisini yetkili kıldık, ancak o da öldürmede haddi aşmasın, muhakkak ki o yardım görecektir.

-34-

وَلاَ تَقْرَبُواْ مَالَ الْيَتِيمِ إِلاَّ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُواْ بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُولاً

Ve lâ takrebû mâlel yetîmi illâ billetî hiye ahsenu hattâ yebluga eşuddeh ve evfû bil ahd innel ahde kâne mesûlâ

ve la takrebu	: yaklaşmayın,
male el yetim	: mal, değer, yetim,
İlla bi elleti hiye ahsenu	: ancak, ki o, o, en güzel,
hatta yebluga eşedde hu	: erişinceye kadar, kuvvet, daha fazla, o
ve evfû bi el ahd	: vefa, yerine getirme, söz, sözleşme, verilen söz
inne el ahde	: muhakkak ki ahd, söz verme,
kane mesul	: oldu, sorumlu, mesul

34- Kuvvetlenip olgunluk çağına erişinceye kadar yetimin malına yaklaşmayın. Ancak o, ondan güzellikler bulacaksa başka. Verdiğiniz sözleri yerine getirin. Muhakkak ki verilen söz sorumluluk gerektirir.

-35-

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذا كِلْتُمْ وَزِنُواْ بِالقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً

Ve evfûl keyle izâ kiltum vezinû bil kıstâsil mustekîm zâlike hayrun ve ahsenu tevîlâ

ve evfu el keyle	: ölçüyü tam uygulayın, yerine getirin
İza kiltum vezine	: ölçtüğünüzde, tartmak, asil, sabit,

bi el kıstasi el mustekim	: kıstas ile, ölçü ile, adaletle, dosdoğru
Zâlike hayrun	: işte bu, hayırlı, güzel,
ve ahsen tevil	: güzel, yorum, gerçeği ortaya koyma, açıklama, durum

35- Ölçtüğünüzde, adaletle dosdoğru ölçüp yerine getirin. İşte bu hayırlı olandır ve güzel bir durumdur.

-36-

وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً

Ve lâ takfu mâ leyse leke bihî ilm innes sema vel basara vel fuâde kullu ulâike kâne anhu mesûlâ

ve la takfu ma leyse	: ardına düşme, durmak, şey, ne, değil, olmaz
Leke bihi ilmun	: senin, onun, ilim,
İnne el sema ve el basara	: muhakkak, işitme ve görme
ve el fuade	: idrak, kalb, gönül,
Kullu ulaike	: hepsi, işte onlar,
kane anhu mesul	: oldu, ondan, mesul, sorumlu

36- Bir ilim ifade etmeyen şeylerin ardına düşmeyin. Muhakkak ki işitmeniz ve görmeniz ve idrakinizle, işte bunların hepsiyle o konuda sorumlu olursunuz.

-37-

وَلاَ تَمْشِ فِي الأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولاً

Ve lâ temşi fîl ardı merehâ inneke len tahrikal arda ve len teblugal cibâle tûlâ

ve la temşi	: yürüme,
fi el ard merah	: yeryüzünde, aşırı sevinme, şımarık, gurur,
inne-ke len tahrik	: sen, kımıldatma, uyandırma, kışkırtma, hareket,
el ard	: yeryüzü, toprak,
ve len tebluga	: asla erişemezsin, ulaşma,
el cibal	: dağlar, büyük, yücelik,
tulen	: uzun, sonsuz

37- Yeryüzünde gururlanarak yürüme. Muhakkak ki sen yeryüzünü hareket ettiremezsin ve yüceliğe erişemezsin, sonsuza kadar kalamazsın.

-38-

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا

Kullu zâlike kâne seyyiuhu inde rabbike mekrûha

Kullu zalike	: hepsi, işte bunlar,
kane seyyi hu	: fena, kötü,
İnde rabbi ke	: yanında, katında, Rabbinin,
mekruh	: yasak, kötü, karanlık,

38- İşte bunların hepsi Rabbinin katında yasak olan, fena olan şeylerdir

-39-

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلاَ تَجْعَلْ مَعَ اللّهِ إِلَـهًا آخَرَ فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا

Zâlike mimmâ evhâ ileyke rabbuke minel hikmeh ve lâ tecal meallâhi ilâhen âhare fe tulkâ fî cehenneme melûmen medhûrâ

Zâlike mimma	: işte bunlar, şeyler,
evha ileyke	: bildirilen, vahyolunan, sunulan, sana
Rabb ke	: Rabbinin,
min el hikmeti	: iç yüzü, hakikatleri derin düşünme
ve la tecal mea Allah	: kılma, edinme, beraber, Allah
İlahen âhare	: bir ilah, diğer, başka
fe tulka	: yoksa, sonra, almak, bağlanırsın, kayıtlı, atılırsın
fi cehennem	: cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller
Melumen	: melami, arayan, hakikati arayan, araştıran,
medhuren	: reddedilen, uzaklaşan,

39- İşte bunlar, Rabbinin hakikatlerini derin düşünmen için sana sunulan şeylerdir ve sakın Allah ile beraber başka ilah edinme, yoksa Melâmî'likten uzaklaşır cehaletin cehennemine bağlanırsın.

-40-

أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُم بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلآئِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلاً عَظِيمًا

E fe asfâkum rabbukum bil benîne vettehaze minel melâiketi inâsâ innekum le tekûlûne kavlen azîmâ

e fe asfa-kum rabb kum	: size mi seçti, ayırdı, niteleme, rabbiniz
bi el benîne	: oğulları, evlat, çocuk,
ve ittehaze	: edindi, sarıldı,
min el melaiketi inasen	: melekler, kuvve, güç, dişi, dişilik isnat ettiğiniz,
İnne kum le tekûlûne	: muhakkak siz, gerçekten söylüyorsunuz

Kavlen azimen : bir söz, büyük, aşırı, doğru olmayan,

40- Rabbiniz oğulları size ayırdı ve dişilik isnat ettiğiniz melekleri kendisine mi bıraktı? Doğrusu siz aşırı sözler söylüyorsunuz.

-41-

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُواْ وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلاَّ نُفُورًا

Ve lekad sarrafnâ fî hâzel kurâni li yezzekkerû ve mâ yezîduhum illâ nufûrâ

ve lekad sarraf na : andolsun, açıkladık, en ince ayrıntısına kadar bildirmek,
Fi haza el kurani : içinde, bu, Kuran, ilahi sözler, kâinat kuranı
li yezzekkerû : tezekkür için, hakikatlere ulaşıp o hâl ile bakmak,
ve ma yezidu hum : artırmadı, daha fazla, onlar
İllâ nufure : ancak, isteksizlik, hoşlanmama, kaçınma, nefret

41- Varlığın hakikatlerine ulaşsınlar, o hâl ile bu âleme baksınlar diye kâinat Kur'ân'ını en ince ayrıntısına kadar ortaya koyduk. Ancak onlar isteksiz davrandılar, hakikatlerden uzaklaştılar.

-42-

قُل لَّوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لاَّبْتَغَوْاْ إِلَى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلاً

Kul lev kâne meahû âlihetun kemâ yekûlûne izen lebtegav ilâ zîl arşı sebîlâ

Kul lev kane : de ki, söyle, anlat, eğer, oldu,
Mea hu alihetun : beraber, birlikte, o, ilâhlar,
kema yekulune : gibi, söyledikleri, söylüyorlar
İzen le ibtega : bu durumda, elbette, aramak, gitmek,
İla zi el arşı : arşın sahibine, taht, her yeri kaplayan,
sebil : yol, hakkın yolu

42- De ki: Eğer onların söyledikleri gibi ilahları olsaydı, bütün her yerin yüce sahibini anlamak için elbette onlarda yol ararlardı.

-43-

سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا

Subhânehu ve teâlâ ammâ yekûlûne uluvven kebîrâ

Subhanehu	: noksan sıfatlardan münezzeh olan, her şey onunla
ve teala	: yüce olan, tüm varlığın yüce sahibi,
Amma yekulune	: şeyden, söyledikleri,
aliv kebir	: yüce olan, büyük, ulu, yücelik

43- O, noksan sıfatlardan münezzehtir ve tüm varlığın yüce sahibidir. Onların söyledikleri şeylerden uzak olandır, yüce olandır.

-44-

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدَهِ وَلَكِن لاَّ تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

Tusebbihu lehus semâvâtus sebu vel ardu ve men fîhinn ve in min şeyin illâ yusebbihu bi hamdihî ve lâkin lâ tefkahûne tesbîhahum, innehu kâne halîmen gafûrâ

tusebbihu lehu	: onun tesbihatı, fiil, sıfat, zatının tecellilerini gösterir
El semavatu el sebea	: sema, ulvi alem, sonsuz, varlık, yüce makam
ve el ardu	: yeryüzü
ve men fihinne	: içindekiler, içinde ne varsa, onlarda ne varsa
ve in min şeyin	: eğer olsa, bir şey, bir varlık, nesne,
İlla yusebbihu	: ancak, tesbih eder, yüzer, onun nuruyla hareket eder,
bi hamd hi	: niteliklerin sahibi, övgülerin sahibi, o
ve lakin lâ tefkahune	: lakin, fakat, yok, idrak etmek, anlamak,
tesbiha hum	: tesbihlerin, onların
inne-hu kane halim	: o, oldu, halim olan, güzel halleri sunan,
gafur	: mağfiret edendir

44- Göklerdeki sonsuzlukta ve yerde ve onlarda ne varsa, O'nun tecellilerini gösterir. Nerede bir nesne olursa olsun ancak O'nun tesbihatıdır, niteliklerin sahibi O'dur. Lâkin hakikatleri idrak edemeyenler o tesbihatı anlayamazlar. Muhakkak ki O, güzel hâlleri sunandır, mağfiretin sahibidir.

-45-

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لاَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا

Ve izâ karatel kurâne cealnâ beyneke ve beynellezîne lâ yu'minûne bil âhırati hicâben mestûrâ

ve iza karate	: araştırma, okuma,
el kuran	: kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
cealna	: sunduk, yaptık, kıldık, düzenledik
beyne ke ve beyne ellezin	: arası, sen, senin onların arasında

la yuminun	: inanmayanlar,
bi el ahiret	: sonunda, son vakte kadar,
hicab	: örtü, perde,
mestûren	: gizli, saklı, gizli tutulan, örtülü, satır satır yazılı

45- Tüm kâinat kitabını okunur, anlaşılır bir şekilde düzenledik. Seninle onların arasında inanmadıklarından dolayı, hakikatlerin sırları konusunda son vakitlerine kadar perde vardır.

-46-

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْاْ عَلَى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا

Ve cealnâ alâ kulûbihim ekinneten en yefkahûhu ve fî âzânihim vakrâ ve izâ zekerte rabbeke fil kurâni vahdehu vellev alâ edbârihim nufûrâ

ve ceal na	: kıldık, yaptık, düzenledik,
ala kulubi him	: kalpleri, idrakleri, onlar
Ekinneten en yefkahû-hu	: idrak, anlama engeli, anlayış, anlamaları
ve fî azani-him vakran	: onların kulaklarında vardır, işitme engeli
ve izâ zekerte rabb ke	: andığında, rabbini
fî el kurani	: kâinat kitabının içinde, okunan şeylerde
vahde hu	: teklik, o
Velev ala edbar him	: döndüler, arkalarına, eski bildiklerine,
nufur	: hoşlanmama,

46- Her şeyi düzenleyen Biziz. Kalblerinde cehalet engeli olanlar hakikatleri anlayamazlar, onların kulaklarında işitmeye engel vardır. Sen Rabbini; kâinat kitabının içindeki hakikatlerle O tektir diye andığın zaman, onlar hoşlanmazlar, eski bilişlerine dönerler.

-47-

نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلاَّ رَجُلاً مَّسْحُورًا

Nahnu alemu bimâ yestemiûne bihî iz yestemiûne ileyke ve iz hum necvâ iz yekûluz zâlimûne in tettebiûne illâ raculen meshûrâ

Nahnu alemu bima	: biz, ilmin sahibi, şeyler
Yestemiune bihi	: seni dinlerler, onu
iz yestemiûne ileyke	: dinliyorlarken, seni
ve iz hum necva	: onlar fısıldaştılar, gizli konuşma,

iz yekulu el zalimin	: derler, söylerler, zalimler
in tettebiûne	: tâbi olmak, uymak, peşinden gitmek,
İllâ raculen	: ancak, bir adam, bir kişi,
meshuran	: büyülenmiş

47- Bütün her şeydeki ilmin sahibi Biziz. Onlar seni dinliyor gibi yaparlar, kendi bildiklerini dinlerler ve zalimler fısıldaşarak, büyülenmiş bir kişiye mi tâbi oluyorsunuz, derler.

-48-

انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُواْ لَكَ الأَمْثَالَ فَضَلُّواْ فَلاَ يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلاً

Unzur keyfe darabû lekel emsâle fe dallû fe lâ yestetîûne sebîlâ

Unzur keyfe darabu	: bak, gör, dikkat et, nasıl, vurgu, darbe, örnek,
Leke el emsal	: sana, senin için, örnek, benzer, misal, gibi
Fe dallû	: böylece, dalalette, sapma, hakikatlerden sapma
fe la yestetiune	: artık, bundan sonra, güç yetiremezler, güçleri yetmez,
sebilen	: yol, hakkın yolu

48- Bak da gör, sana ne misallerle gelip, sonra da onlar hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına saptılar. Bundan sonra onlar hakkın yolunu anlamaya güç yetiremezler.

-49-

وَقَالُواْ أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

Ve kâlû e izâ kunnâ izâmen ve rufâten e innâ le mebûsûne halkan cedîdâ

ve kalu e iza kunna izamen	: dediler, olduğunda, biz, kemik,
ve rufaten	: kırıntı, kalıntı, ufalanmış toprak,
e inna le mebusun	: biz, biz olduğumuzda mı, diriliş, kaldırmak
Halkan cedid	: yaratılış, halk olma, yeni

49- Dediler ki: Biz kemik ve kırıntılar hâline geldikten sonra, diriltilip yeniden mi halk edileceğiz?

-50-

قُل كُونُواْ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا

Kul kûnû hicâreten ev hadîdâ

Kul kanu hicareten	: de, taş, katı, olduğu yerde kalmak, ayakları bağlı

Ev hadiden : veya, ya da, demir, sert

50- De ki: Anlayışlarınız taşlaştı mı ya da sertleşti mi?

-51-

أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُؤُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَن يَكُونَ قَرِيبًا

Ev halkan mimmâ yekburu fî sudûrikum, fe se yekûlûne men yuîdun kulillezî fetarakum evvele merreh fe se yungıdûne ileyke ruûsehum ve yekûlûne metâ hûv kul asâ en yekûne karîbâ

Ev halkan : yada, halk ediliş, var oluş,
mimma yekburu : şeyler, büyür, gelişme, inkişaf
fî sudûri-kum : gönlünüzde, kalpler, içinizde, idrakinizde
fe se yekulune : o zaman derler,
men yuidu na : kim, iade, geri, döndürme, aslına kavuşturma, biz
kul ellezi fetara kum : de, ki o, sizi ortaya çıkardı, yarattı,
Evvele merretin : ilk, evvelce, kere, defa, zaman
fe se yungıdûne : o zaman sallayacaklar
İleyke ruûse-hum : sana, onların başları, başlangıç
ve yekûlûne meta huve : derler, söyleme, ne zaman, o
Kul asa : de, söyle, belki, umulur,
en yekune karib : olmak, olur, anlarsınız, yakın

51- Ya da gönülleriniz inkişaf edip halkedilen şeyleri anlayamadınız mı? Sonra derler ki: Bizi aslımıza döndürecek olan kimdir? De ki: Sizi ilk ortaya çıkarandır. O zaman seninle alay eder gibi başlarını sallarlar ve derler ki: O ne zaman. De ki: Umulur ki yakınlığı anlarsınız.

-52-

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلاَّ قَلِيلاً

Yevme yed'ûkum fe testecîbûne bi hamdihî ve tezunnûne in lebistum illâ kalîlâ

Yevme yedu kum : gün, vakit, siz davet edildiğinizde, çağrılma, gelmek,
fe testecîbûne : o zaman, hemen icabet edeceksiniz,
bi hamdi hi : tecellilerin sahibi, tüm niteliklerin sahibi, o

ve tezunnûne	: zannedeceksiniz, sanma, düşünme
İn lebistum illa kalil	: eğer, ise, kaldınız, bulunma, pek az, biraz

52- O ölüm vakti size geldiğinde, böylece hemen tüm tecellilerin sahibine icabet edeceksiniz ve dünyada az bir zaman kaldığınızı düşüneceksiniz.

-53-

وَقُل لِّعِبَادِي يَقُولُواْ الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا

Ve kul li ibâdî yekûlûlletî hiye Ahsen inneş şeytâne yenzegu beynehum inneş şeytâne kâne lil insâni aduvven mubîn

ve kul li abd	: de, anlat, kullarım için
Yekûlû elleti hiye ahsenu	: söylesinler, ki onu, güzel, iyi
inne el şeytan	: muhakkak, elbette, şeytan, şeytani haller
Yenzegu beyne hum	: arasını bozar, fesat çıkarır, ikilik, onların aralarında
inne eş şeytan	: muhakkak şeytan, şeytani haller, kötülük halleri
kane li el insan	: oldu, insan için,
Aduvven mubin	: düşman, apaçık, apaçık düşman,

53- De ki: Kulluğunuzu bilin, birbirinize güzel sözler söyleyin. Elbette şeytani hâller insanların aralarını açar, ikilik çıkarır, elbette şeytani hâller insanlar için apaçık düşmandır.

-54-

رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلاً

Rabbukum alemu bikum in yeşa yerhamkum ev in yeşa yuazzibkum ve mâ erselnâke aleyhim vekîlâ

rabbu-kum	: Rabbiniz, vücudlandıran, siz,
alemu bi kum	: ilmin sahibi, bilen, siz,
İn yeşa	: eğer, ister, isteyen,
Yerham kum	: merhamet eden, özünden var eden, siz,
Ev in yeşa	: veya, ya da, eğer, diler, ister,
yuazzib kum	: sıkıntı veren, azap veren, siz,
ve mâ ersel nâ ke	: şey, ne, değil, açığa çıkmak, göndermedik, biz, sen
Aleyhim vekil	: onlara, vekil, koruyan, yetkili, sorumlu,

54- Sizi vücudlandıran, sizdeki ilmin sahibidir. Eğer siz, tüm varlığın tek özden geldiğini anlamak isterseniz anlarsınız. Ya da siz, kendinize sıkıntı veren şeyleri anlamak isterseniz anlarsınız. Sen, hakikatlerimizi anlatmak sorumluluğundan başka bir şey için açığa çıkmadın.

-55-

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا

Ve rabbuke alemu bi men fîs semâvâti vel ard ve lekad faddalnâ ba'dan nebiyyîne alâ badın ve âteynâ dâvude zebûrâ

ve rabbu-ke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
alemu bi men	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden, kim varsa, ne varsa
fî e semavat ve el ard	: semalarda, göklerde ve yerde
ve lekad	: andolsun ki, doğrusu, gerçek olan şu ki,
Faddal na	: fazilet, erdem, nitelik, lütuflarımız, değer, biz,
Badan nebiyyi	: bazısı, haberci, hakikatleri bildirenler, nebi,
ala badın	: üzerine, hakkında, hakikatler, için, bazılarına
ve ateyna davut	: sunduk, verdik, Davut,
Zebur	: mezmur, özlü söz, mektup, her varlık bir mektup

55- Seni vücudlandıran, göklerde ve yerde ne varsa her şeyi ilmiyle var edendir. Hakikatleri bildirenlerden bazıları bazılarına lütuflarımızın ne olduğunu anlattı. Davud da her varlığı bir mektub olarak sunduğumuzu anlayanlardandı.

-56-

قُلِ ادْعُواْ الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِ فَلاَ يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلاَ تَحْوِيلاً

Kulidûllezîne zeamtum min dûnihî fe lâ yemlikûne keşfed durri ankum ve lâ tahvîlâ

kul udu ellezine	: de, anlat, iddia, talep, davet, çağırma, o kimseler
Zeamtum min duni hi	: şüphe, zanda bulundunuz, ondan başka
Fe lâ yemlikûne keşfe	: fakat, güçleri yetmez, müktedir, bulma, algılama, giderdi
el durri ankum	: bulma, algılama, giderdi, kaldırdı, koruma, sıkıntı, sizden
ve lâ tahvîlen	: dönüştürme, değiştirme olmaz, bir halden başka bir hale

56- De ki: Hakk'ı bırakıp zanlarınıza göre yöneldiğiniz şeyleri davet edin. Fakat onların zanlarına göre yöneldiği şeylerin bir gücü yoktur. Onların sizden bir sıkıntıyı kaldırmasıda ve güzel bir hâle değiştirmeside olmaz.

-57-

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا

Ulâikellezîne yedûne yebtegûne ilâ rabbihimul vesîlete eyyuhum akrebu ve yercûne rahmetehu ve yehâfûne azâbeh inne azâbe rabbike kâne mahzûrâ

ulaike ellezine yedune	: işte onlar, davet, çağrı, isteme, taleb, iddia
Yebtegune	: talep ediyorlar, arıyorlar, arzularlar,
ila rabbi him el vesileti	: Rablerine, vesile, araç, anlam,
Eyyu hum akrebu	: her, herhangi, onlar, yakın, daha yakın,
ve yercune rahmete hu	: ummak, ümit ederler, rahmet, o
ve yehafune azabe hu	: çekinirler, korkarlar, azap, sıkıntı, o
İnne azabe rabb ke	: muhakkak, azap, sıkıntı, rabbin
Kane mahzuren	: oldu, dikkat etmek, çekinmek, sakınmak

57- İşte o kimseler; yöneldikleri şeylerden kendi çıkarlarını talep ederler, Rablerine daha yakın olmak için her türlü vesileler ararlar ve onun rahmetini umarlar ve o azaba düşmekten korkarlar. Muhakkak ki Rabbine karşı sakınma içinde olmayanlar sıkıntılara düşerler.

-58-

وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلاَّ نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِك فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

Ve in min karyetin illâ nahnu muhlikûhâ kable yevmil kıyâmeti ev muazzibûhâ azâben şedîdâ kâne zâlike fîl kitâbi mestûrâ

ve in min karyetin	: ise, olursa, belde, köy, şehir,
İlla nahnu muhliku ha	: ancak, fakat, biz, helak eden, yazık eden, onu
Kabl yevmi el kıyameti	: önce, ölüm günü, hakikatlerin ortaya çıktığı gün
Ev muazzibû-hâ	: yada, ona azap ediciler, azap edenler
azaben şediden	: şiddetli azap, sıkıntı

Kane zalike fi el kitap : oldu, dır, işte, bu kitapta, varlık kitabının içinde
mesturen : çizgi, yazılı, satır satır yazılmış, gizli, örtülü

58- Bulundukları yerlerde ölüm günü onlara gelmeden önce, Bizi anlayamayanlar kendilerine yazık ederler. Onlar şiddetli sıkıntılarla kendilerine azap ederler. İşte tüm hakikatler varlık kitabının içinde satır satır yazılıdır.

-59-

وَمَا مَنَعَنَا أَن نُّرْسِلَ بِالآيَاتِ إِلاَّ أَن كَذَّبَ بِهَا الأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُواْ بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالآيَاتِ إِلاَّ تَخْوِيفًا

Ve mâ meneanâ en nursile bil âyâti illâ en kezzebe bihel evvelûn ve âteynâ semûden nâkate mubsıraten fe zalemû bihâ ve mâ nursilu bil âyâti illâ tahvîfâ

ve ma menea na : değil, yok, engellemedik, mani olmak, önlemek,
en nursile bi el ayati : göndermemiz, sunduğumuz, ayet, delil
İlla en kezzebe : ancak, fakat, yalanlamak, yalanlarda kalmak
Bi ha el evvelûne : onu, öncekiler, evvelkiler
ve ateyna semude : verdik, sunduk, semud kavmine
El nakata : dişi deve, arınmak, nokta, ince mana,
mubsıraten : anlaşılır, görünür, baksınlar,
Fe zalemu biha : sonra, zulüm etmek, ona
ve ma nursilu biel ayet : göndermedik, bir ayet, işaret, delil,
İlla tahvila : korku,

59- Hakikatleri delillerimizle sunduk, hakikatleri anlamalarına engel koymadık. Ancak onlar, onlardan öncekiler gibi hakikatleri anlama konusunda yalanlarda kaldılar. Semud kavmine baksınlar. Yararlansınlar diye dişi bir deve sunduk, fakat ona zulüm ettiler. Biz korku vermek için bir ayet göndermedik.

-60-

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلاَّ فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلاَّ طُغْيَانًا كَبِيرًا

Ve iz kulnâ leke inne rabbeke ehâta bin nâs ve mâ cealner ruyâlletî ereynâke illâ fitneten lin nâsi veş şeceretel mel'ûnete fîl kurân ve nuhavvifuhum fe mâ yezîduhum illâ tugyânen kebîrâ

ve iz kulna leke : dediğimiz zaman, söylemiştik, bildirdik, sana

inne rabb ke	: muhakkak, rabbin,
Ehata bi en nâsi	: kuşattı, sardı, kavrama, her şeyiyle ihata etti, insanlar
ve ma cealna	: kılmadık, yapmadık, sunmadık,
el ruya elleti	: rüya, ki o, hangi,
ereyna-ke	: sana gösterdik
İlla fitneten li en nâsi	: ancak, imtihan, deneme, sınav, insanlar için
ve el şecerete	: soy, geldiği yer, gelen, ağaç,
el melenune	: rahmetten düşen, lanet, uzaklaşmak,
fî el kuran	: kâinat kitabının içinde, okunan şeylerde,
ve nuhavvifu-hum	: biz, korkmak, çekinmek, sakınmak, onlar,
fe ma yezîdu-hum	: artık onların arttırmıyor, anlamıyor, uzaklaştılar,
İllâ tugyanen	: ancak, den başka, azgınlık, taşkınlık, şaşkın,
kabir	: büyük

60- Rabbinin insanları tüm tecellileriyle ihata ettiğini sana bildirmiştik ve onu sana rüyada sunmadık, sana apaçık gösterdik. İnsanların dikkatlice düşünüp ders almaları için ve geldikleri soyu anlayıp rahmetten düşmemeleri için, tüm kâinat kitabının içinde hakikatleri sunduk. Fakat onlar Bizi anlamaktan çekindiler. Böylece onlar büyük taşkınlıklarda kaldılar, hakikatlerden uzaklaştılar.

-61-

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلآئِكَةِ اسْجُدُواْ لآدَمَ فَسَجَدُواْ إِلاَّ إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs kâle e escudu li men halakte tînâ

ve iz kulna	: biz demiştik
lil melaiket	: melekler, kuvvet, kuvveler,
escudu li adem	: secde edin, tüm varlığıyla teslim olmak, Âdeme
Fe secedu	: sonra, böylece, secde, teslim oldu,
illa iblis	: ancak, ancak, iblis, dış yüzde kalan, dış elbise
Kale e escudu	: dedi, secde mi edeyim, teslim ol
li men halakte	: kimse, kim, halk ettiğin, yarattığın
tinen	: çamur, öz,

61- Âdem'e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığınla bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmaktan kaçınır. Yaratılan varlığın sûretini görür ve sîretini görmez.

-62-

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلاَّ قَلِيلاً

Kâle e raeyteke hâzellezî kerremte aleyye le in ahharteni ilâ yevmil kıyâmeti le ahtenikenne zurriyyetehû illâ kalîlâ

Kale e raeyte ke haza	: der, görme, bilme, tanıma, görmek, sen, bu
Ellezi kerremte aleyye	: ki o, soyluluk, yücelik, asalet, bana, beni,
le in ahharte ni	: gerçekten eğer beni ertelersen, gecikme
ila yevmil kıyameti	: diriliş günü, kıyamet günü, ölünceye kadar,
le ahtenikenne	: şüphesiz, ele geçirme, sarma, kendine bağlama
zurriyyete-hu	: onun soyunu, zürriyetini, neslini,
illa kalile	: ancak, az, az bir kısım,

62- O halde olan kendini diğerlerinden yüce görür ve der ki: Sen beni yüce yarattın, ben ölünceye kadar, az bir kısmı hariç o nesilleri kendi hâllerime bağlayacağım.

-63-

قَالَ اذْهَبْ فَمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَاء مَّوْفُورًا

Kâlezheb fe men tebiake minhum fe inne cehenneme cezâukum cezâen mevfûrâ

kale izheb	: dedik, git, çık, uzaklaşmak,
fe men	: artık, bundan sonra, kim, kimse,
tebia-ke min kum	: sana tabi oldu, onlardan
Fe inne cehenneme	: artık, şüphesiz, cehennem, yakıp yıkıcı olan
Cezau kum	: cezanız, karşılık, siz,
cezaen mevfur	: karşılık, hazır, tam, uygun

63- O halde olana bildirilir: Artık sen hakikatten uzaklaştın. Artık onlardan kim sana tâbi olursa, sizin bulacağınız karşılık yakıp yıkıcı hallerdir, size uygun karşılık budur.

-64-

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الأَمْوَالِ وَالأَوْلادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلاَّ غُرُورًا

Vestefziz menistetate minhum bi savtike ve eclib aleyhim bi haylike ve recilike ve şârikhum fîl emvâli vel evlâdi vaıdhum ve mâ yaiduhumuş şeytânu illâ gurûrâ

ve istefsiz	: aldat, kışkırtma, tahrik,
men istetate	: kim, kimse, güç yetirmek, yetenek
min-hum	: onlardan
bi savti-ke	: sesinle
ve eclib aleyhim	: getir, sevket, yönlendir, onlara,
bi haylike	: at, zümre, halleri, sen
ve şarik-hum	: ortak koşmak, ortak olmak, onlar,
fi el emval	: içinde, değer, mallar,

ve el evlâdi vaid hum	: evlatlarda, çocuklarda, vaat, onlar
ve ma yaidu-hum	: onlara vaad ettiği şeyler
el şeytân	: şeytani haller, kötülük halleri,
illa gurur	: sadece, ancak, kuruntu, yanılgı, aldanma, ego

64- Onlardan kimin hâlleri kışkırtılmaya müsait ise onlara seslen ve onları kendi hâllerine yönlendir ve onlara ortak koştur, onlara mallar ve evlatlar vaat et. Şeytani hâllerde olanın vaat ettiği şeyler sadece aldatmadır.

-65-

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلاً

İnne ibâdî leyse leke aleyhim sultân ve kefâ bi rabbike vekîlâ

İnne abid leyle leke	: muhakkak, kul, değil, yok, senin,
Aleyhim sultanın	: onların üzerine, güçlü olan, sahip olan, delil,
ve kefâ bi rabb ke	: yeterli, kâfi, rabbin,
vekil	: vekil, her şeyiyle yetkili

65- Muhakkak ki kulluğunu anlayanların üzerine senin bir hâkimiyetin olmaz. Vekil olarak Rabbin yeter.

-66-

رَّبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

Rabbukumullezî yuzcî lekumul fulke fîl bahri li tebtegû min fadlih innehu kâne bi kum rahîmâ

Rabbu kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
ellezi yuzci	: ki o, genişletir, uzatır, sevk eder
Lekum el fulke	: sizi, sonsuzluk, akıp giden, gemi, umman,
fi el bahr	: sonsuzluk, deniz, bilge kimse,
li tebtegû	: aramanız için, anlamanız,
min fadli hi	: nitelikleri, lütuf, fazilet, erdem, onun
inne-hu kane bi kum	: muhakkak o, oldu, size,
rahim	: özünden var eden, rahim

66- O'nun niteliklerini aramanız ve anlamanız için, sizi bir sonsuzluk deryasında sürüp götüren, sizi vücudlandıran ki O'dur. Muhakkak O'dur sizi özünden var eden.

-67-

وَإِذَا مَسَّكُمُ الْضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلاَّ إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الإِنْسَانُ كَفُورًا

Ve izâ messekumud durru fîl bahri dalle men tedûne illâ iyyâh fe lemmâ neccâkum ilel berri aradtum ve kânel insânu kefûrâ

ve iza messe-kum	: size dokunduğunda,
el durr	: sıkıntı, koruma, zarar
fi el bahri	: akıp giden, sonsuzluk, denizde, bilge kimse,
Dalle men tedune	: sapma, ayrılma, çağırdığınız, davet ettiğiniz, yönelme
illa iyya-hu	: sadece o hariç, ondan başka
fe lemma necca kum	: böylece, olduğunda, olunca, necat bulma, kurtulma, siz
İla el berr	: anakara, arazi, toprak, her yerde,
aradtum	: yüz çevirmek, unutmak, önemsememek,
ve kâne el insan	: oldu, insan,
kefuren	: hakikatleri örten, hakikatleri görmeyen

67- Akıp giden yaşantınızda size bir sıkıntı dokunduğu zaman, sadece Hakk'a yönelen kimselerden olursunuz. Daha sonra sıkıntılardan kurtulduğunuzda, her yerde Hakk'ı unutuverirsiniz. Zaten insan hakikatleri görmemezlikten gelip örtmeye müsaittir.

-68-

أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لاَ تَجِدُواْ لَكُمْ وَكِيلاً

E fe emintum en yahsife bikum cânibel berri ev yursile aleykum hâsiben summe lâ tecidû lekum vekîlâ

e fe emintum	: emin mi oldunuz? Hakikatten emin olmak,
en yahsife bikum	: batmak, dalmak, tutulmak, siz
Canibe	: taraf, sıfatlar, yan, her yön, her yer,
el berr	: kara, toprak, suret
Ev yursile aleykum	: sunar, size,
hasiben	: taş, fırtına, her yönden, bolluk, değerli
Summe la tecidu lekum	: yoksa, yok, bulma, bulamazsınız, size,
vekil	: vekil, yetkili

68- Siz hakikatten emin olmak mı istiyorsunuz? Suretlerinizi her yönüyle tutana bakın ya da size her şeyden sunulan değerlere bakın. Yoksa sizdeki tüm tecellileriyle yetkili olanı bilemezsiniz.

-69-

أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لاَ تَجِدُواْ لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا

Em emintum en yuîdekum fîhi târeten uhrâ fe yursile aleykum kâsıfen miner rîhı fe yugrikakum bimâ kefertum summe lâ tecidû lekum aleynâ bihî tebîâ

em emintum	: yoksa veya, emin mi oldunuz?
en yuide kum	: döndüren,
fihi tareten uhra	: oraya, ona bazen, bir defa, diğer, başka,
Fe yursile aleykum	: artık, gönderir, sunar, var eden, size,
Kasıf	: güçlü ses, kasırga, gücüyle kendini gösteren, etkili,
min er rihi	: esip gitmek, rüzgâr, hissetirmek,
Fe yugrika-kum	: artık, boğulma, gark olma, siz
bi-ma kefertum	: hakikatleri ötmenizden dolayı
Summe la tecidu	: sonra, bulamazsınız, bilemezsiniz
Lekum aleyna bihi	: sizin için, bize karşı, ona,
tebian	: destek, yardım eden

69- Yoksa sizi bir hâlden başka bir hâle döndüreni tanıyıp emin mi oldunuz? Her yerden gücüyle kendini göstereni, her yerden kendini hissettireni, sizin kendinizde olan o gücü tanıdınız mı? Bundan sonra hakikatleri görmemezlikten gelip örtmenizden dolayı, kendi cehaletinizde boğulur gidersiniz. Sonra Bizi anlamanız için size bir destek olan da bulamazsınız.

-70-

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلاً

Ve lekad kerremnâ benî âdeme ve hamelnâhum fîl berri vel bahri ve razaknâhum minet tayyibâti ve faddalnâhum alâ kesîrin mimmen halaknâ tafdîlâ

ve lekad kerem na	: andolsun, asil, soylu, izzet, özümüz, lütuf, biz,
beni adem	: Adem oğlu
ve hamelna-hum	: taşıdık, onlar, içinde,
fi el berr	: kara, her taraf, suret,
ve el bahri	: deniz, ilim sahibi, bilgili, sonsuzluk, derya
ve razak na hum	: rızıklandırdık, onlar,
min el tayyibat	: tertemiz bir şekilde
ve faddalna-hum ala kesrin	: nitelik, lütüf, fazilet, erdem, biz, onlar, çok, pek çok
min men halakna	: kim, halk etme, yaratma, biz,
taftilen	: fazilet, değer, üstünlük, farklı değer,

70- Andolsun ki, Âdemoğullarını kendi özümüzden ortaya koyduk. Her tarafta onları taşıdık ve ilim sahibi yaptık ve tertemiz bir hâlde rızaklandırdık ve onlara pek çok nitelikler verdik. Halk ettiğimiz bütün her şeye farklı değerler verdik.

-71-

يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُوْلَئِكَ يَقْرَؤُونَ كِتَابَهُمْ وَلاَ يُظْلَمُونَ فَتِيلاً

Yevme nedû kulle unâsin bi imâmihim fe men ûtiye kitâbehû bi yemînihî fe ulâike yakreûne kitâbehum ve lâ yuzlemûne fetîlâ

Yevme nedu	: gün, vakit, an, zaman, davet, çağırma,
kulle unasin	: hepsi, insanlar
bi imami-him	: önder, yol gösteren, imamları ile, onlar,
Fe men utiye kitabe hu	: sonra, kim, verilen, kitap, vücud kitabı, o
bi yemini-hi	: diriliği anlayan, onun sağında
fe ulaike yakreun	: böylece, işte onlar, okur, idrak eder,
kitabe hum	: kitap, vücud kitabı, varlık kitabı, onlar,
ve la yuzlemune	: yok, zulüm, kötülük,
fetilen	: kıl kadar, zerre kadar

71- Bütün insanları her an hakikatlere davet ederiz. Onlara yol gösteririz. Sonra da kim ona verilen vücud kitabındaki o diri olanı anlarsa, işte onlar vücud kitaplarını idrak edenlerdir ve onlar kıl kadar kimseye kötülük etmezler.

-72-

وَمَن كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلاً

Ve men kâne fî hâzihî amâ fe huve fîl âhıreti amâ ve edallu sebîlâ

ve men kane fi hazihi	: kim, oldu, bunun içinde,
ama	: hakikatleri göremeyen,
fe huve fi el ahiret	: böylece, artık o, sonunda, ahirette,
ama	: hakikatleri göremeyen,
ve edallu sebil	: sapan, sapmış, daha çok saptı, hak yolu

72- Kim ona verilen vücud kitabının içindeki hakikatleri göremezse, böylece o sonunda da hakikatleri göremez ve Hakk yolundan sapmış olur.

-73-

وَإِن كَادُواْ لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا لاَّتَّخَذُوكَ خَلِيلاً

Ve in kâdû le yeftinûneke anillezî evhaynâ ileyke li tefteriye aleynâ gayreh ve izen lettehazûke halîlâ

ve in kadu	: eğer, neredeyse, oluyordu,
le yeftinune ke	: elbette, fitne, sınama, tuzak, test, sen
an ellezi	: ondan
Evhayna ileyke	: vahyettik, bildirdik, sana, senin

li tefteriye aleyna	: iftira etmen, uydurman için, bize,
gayr hu	: başka, değil, o
Ve izen le ittehazu ke	: o zaman, elbette, sarılırlar, edinirler, sen
halil	: dost, içten dost

73- Senin ulaştığın vahiylerimizin dışında, bir şey uydurman için neredeyse seni tuzağa düşürüyorlardı ve işte o zaman sana dost olurlardı.

-74-

وَلَوْلاَ أَن ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلاً

Ve lev lâ en sebbetnâke lekad kidte terkenu ileyhim şey'en kalîlâ

ve lev la en sebbetna ke	: olmasaydı, sapasağlam, sen
Lekad kidte	: andolsun ki, neredeyse, az kalsın,
terkenu ileyhim	: meyil, terk, onlara
Şeyen kalilen	: bir şey, az, biraz

74- Sen, hakikatlerimizle sapasağlam yetişmemiş olsaydın, doğrusu neredeyse az bir şey içinde olsa onlara meyledecektin.

-75-

إِذاً لَّأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لاَ تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا

İzen le ezaknâke di'fal hayâti ve difal memâti summe lâ tecidu leke aleynâ nasîrâ

İzen le ezakna ke	: o takdirde, o zaman, his, tatma, o halde kalma, sen
difa	: zayıf, güçsüz, idraksiz, hakikatlere karşı zayıf olmak
el hayâti	: hayat hakkında, yaşam
ve difa el memati	: zayıf, güçsüz, ölümü anlamada zayıflık,
Summe la tecıdu leke	: sonra, bulamazsın, senin için
Aleynâ nasiran	: bize karşı, yardımcı, yardım eden

75- O zaman yaşamında hakikatler hakkında zayıf bir hâlde olurdun ve ölümü anlamada zayıf kalırdın. Sonra Bizi anlama konusunda sana yardım edecek bir yardımcı da bulamazdın.

-76-

وَإِن كَادُواْ لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الأَرْضِ لِيُخْرِجوكَ مِنْهَا وَإِذًا لاَّ يَلْبَثُونَ خِلافَكَ إِلاَّ قَلِيلاً

Ve in kâdû le yestefizzûneke minel ardı li yuhricûke minhâ ve izen lâ yelbesûne hilâfeke illâ kalîlâ

ve in kadu le yestefizune ke	: eğer, oldu, az kalsın, neredeyse, tedirgin, tahrik, seni
min el ardı	: toprak, yeryüzü, bulunduğun yerden
li yuhricuke minha	: seni çıkarmak için, oradan, o halden, hakikatlerden

ve izen la yelbesu	: artık, bundan sonra, yok, kalamazlar, kavrayamaz
hilafe-ke	: senden sonra, arkandan, ardından, takip,
illa kalile	: ancak, azda olsa,

76- Az kalsın seni kışkırtacaklar, bulunduğun yerden seni dışarı çıkaracaklardı. Bundan sonra seni takip etmeyen az da olsa hakikatleri kavrayamaz.

-77-

سُنَّةَ مَن قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَا وَلاَ تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلاً

Sunnete men kad erselnâ kableke min rusulinâ ve lâ tecidu li sunnetinâ tahvîlâ

Sunnete	: yaratma kanunu, yol, adet, ilahi nizam
men kad ersel na	: oldu, açığa çıktı, biz,
Kabl ke min resuli-na	: senden önce, resuller, biz, hakikatlerimiz,
ve la tecidu	: bulamazsın, eksiklik, noksanlık,
li sunnet na	: sünnetimizde, varlıktaki işleyiş yasaları
tahvil	: değişiklik, döndürmek,

77- Senden önce gelen Resuller de, varlıktaki işleyiş yasalarımızı anlatmak için açığa çıktılar. Varlıktaki işleyiş yasalarımızda bir değişiklik bulamazsın.

-78-

أَقِمِ الصَّلاَةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا

Ekımis salâte li dulûkiş şemsi ilâ gasakıl leyli ve kurânel fecr inne kur'ânel fecri kâne meşhûdâ

ekımı es salate	: hep salât üzere ol, hakka bağlılık şuuru,
li duluki el şemsi	: dönmesi, ulaşması, batması, güneş, gündüz, aydınlık,
ilâ gasakı	: kadar, göre, için, karanlık, küfrün karanlığı,
el leyli	: gece, celetin karanlığı,
ve kurane	: okunan şey, kâinat kitabı, ilahi sözler,
el fecr	: aydınlık, aydınlanmak, aydınlanma vakti,
İnne kurane	: muhakkak, okunan şey, kuran, ilahi sözler, kâinat kitabı
el fecr	: aydınlık, aydınlanmak, aydınlanma vakti,
kane meşhuden	: oldu, idi, gösteren, müşahede, şahit olunan,

78- Cehaletin karanlığından hakikatlerin aydınlığına ulaşıncaya kadar, hep Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket et. Kâinat kitabını anlayan aydınlığa ulaşacaktır. Muhakkak ki kâinat kitabını anlayan aydınlığa ulaşacaktır, hakikatleri müşahede edecektir.

-79-

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَى أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا

Ve minel leyli fe tehecced bihî nâfileten leke asâ en yebaseke rabbuke makâmen mahmûdâ

ve min el leyli	: geceden, halkiyet,
fe tehecced	: halkiyette hakkı seyretme, teheccüd,
Bihi nafileten leke	: yokluk, boşluk, varlığından geçmek, gereksiz, sana,
asa en yebase ke	: umulur, belki, göndermek, diriliğe ulaşmak, açığa çıkan, sen
Rabbu ke	: Rabbin, vücudlandıran, sen,
makamen mahmud	: makam, mahmud, övülen, hamd, niteliklerin kaynağı

79- Sen varlığından geçerek Halk'da Hakk'ı seyret. Umulur ki sen, Rabbinden açığa çıkan tüm varlığın niteliklerinin kaynağına erersin.

-80-

وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا

Ve kul rabbi edhılnî mudhale sıdkın ve ahricnî muhrece sıdkın vecal lî min ledunke sultânen nasîrâ

ve kul rabbi edhıl ni	: de, Rabbim, beni dahil et,
Mudhale sıdkın	: giriş ile, doğruluk, sadık, sadakat, doğru olan,
ve ahric-ni muhrece	: beni çıkar, çıkış,
sıdkın	: sadık, sadakat, doğru olan,
ve ical	: kıl, yap, eyle,
li min ledun ke	: bana, katından, sana ait olan, sen
Sultanen	: delil, kesin delil, otorite, yetki, bir güç,
nasiren	: yardım

80- De ki: Rabbim! Bir yere girdiğimde beni doğruluk ile oraya dahil et ve oradan çıkacağım zaman yine beni doğrulukla çıkar ve sana ait olan delillerle bana yardım et.

-81-

وَقُلْ جَاء الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

Ve kul câel hakku ve zehekal bâtıl innel bâtıle kâne zehûkâ

ve kul cae el hakk	: de, söyle, geldi, sunuldu, hak, hakikatler
ve zeheka el batıl	: yok oldu, zail oldu, ortadan kalktı
İnne el batıl	: muhakkak, batıl, boş şeyler, yalanlar,
kane zehuk	: oldu, yok olan, yok olur, kaybolur,

81- De ki: Hakikatler ortaya çıktı ve batıl yok oldu. Elbette asılsız şeyler, yalanlar yok olur gider.

-82-

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاء وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلاَ يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلاَّ خَسَارًا

Ve nunezzilu minel kurâni mâ huve şifâun ve rahmetun lil mu'minîne ve lâ yezîduz zâlimîne illâ hasârâ

ve nunezzilu	: indiriyoruz, sunuyoruz,
min el kuran	: kâinat kitabı, kâinat kuranı, ilahi sözler,
Ma huve şifaun	: şey, değil, ne, şifa, iyileşme,
ve rahmetun li el muminin	: rahmet, koruma, sevgiyle, müminler için
ve la yezidu el zalimin	: arttırmaz, uzaklaşmak, zalimler
İlla hasaran	: sadece, kaybetmek, hüsran

82- Kâinat Kur'ân'ından sunduğumuz hakikatler şifa bulmaktan başka bir şey değildir ve emin olanlar için rahmettir. Zalimler ancak kaybederler, hakikatlerden uzaklaşırlar.

-83-

وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى الإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَؤُوسًا

Ve izâ enamnâ alel insâni arada ve neâbi cânibih ve izâ messehuş şerru kâne yeûsâ

ve iza enamna	: nimetlerimiz, halk, mahlûkat, sunduğumu sıfat, lütuf,
ala el insani arada	: insan, yüz çevirdi, döndü,
ve neâ bi canibi hi	: uzaklaştı, kendi haline dalar, yan taraf, yanına
Ve iza messehu el şerru	: olduğunda, dokundu, temas, kötülük, şerr,
Kâne yeusen	: oldu, umutsuz, üzüntü

83- İnsan nimetlerimizi anlamaktan yüz çevirdiğinde, kendi haline dalar uzaklaşır. Bir kötülük dokunduğunda ise hemen ümitsizliğe kapılıverir.

-84-

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلاً

Kul kullun yamelu alâ şâkiletih fe rabbukum a'lemu bi men huve ehdâ sebîlâ

Kul kullun yamelu	: de ki, anlat, hepsi, işler, yapar
Ala şakileti-hi	: onun şekli, durumu, onun gibi, ona benzeyen
Fe rabbu-kum	: artık, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
alemu	: ilmin sahibi,

bi men huve ehda : bir kimse, kim, o, hidayet, yol gösteren,
sebil : yol, hak yolu, hakikatin yolu, doğru, arayan,

84- De ki: Herkes kendi anlayışına göre hareket eder. Artık ilmin sahibinin sizi vücudlandıran olduğunu bilin. Doğru yolu bulmak isteyene hakikatleriyle yol gösteren O'dur.

-85-

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُم مِّن الْعِلْمِ إِلاَّ قَلِيلاً

Ve yeselûneke anir rûh kulir rûhu min emri rabbî ve mâ ûtîtum minel ilmi illâ kalîlâ

ve yeselune-ke : sana sorarlar,
an el ruh : ruhtan, Ruh hakkında
kul el ruhu : söyle, de ki, Ruh,
min emr Rabbi : işleyiş, hüküm, Rabbimin
ve ma utitum min el ilmi : şey, ne, size verilmedi, onun ilmi, bilgisi,
İlla kalilen : sadece, ancak, az, pek az

85- Sana Ruh hakkında soruyorlar. De ki: Ruh Rabbimin işleyişidir ve o ilim hakkında sizler çok az şey bilirsiniz.

-86-

وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لاَ تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلاً

Ve lein şinâ le nezhebenne billezî evhaynâ ileyke summe lâ tecidu leke bihî aleynâ vekîlâ

ve le in şina : elbette, eğer, istersen, dilek, irade, biz,
le nezhebenne : elbette, biz, giderme, kaldırma, yok sayma, görmeme
bi ellezi ev hayna ileyke : ki o, vahyettik, bildirdik, sunduk, sana, üzerinde,
Summe la tecidu leke bihi : sonra, bulamazsın, sana, kendinde, o hakikatler,
Aleyna vekîlen : bize, vekil, yetkili, her şeyiyle yetkili olan, yardımcı

86- Eğer Bizi anlamayı istersen, elbette sorularını Bizi anlamakla giderirsin. O hakikatleri sana her an sunuyoruz. Kendinde o hakikatlerden başka, her şeyiyle yetkili olan Bizden başka bir şey bulamazsın

-87-

إِلاَّ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا

İllâ rahmeten min rabbik inne fadlehu kâne aleyke kebîrâ

İlla rahmeten min rabbi ke : ancak, sadece, rahmet, rabbinin
İnne fadle hu : muhakkak, nitelik, lütuf, fazilet, erdem,
Kane aleyke kebiren : oldu, sana, üzerine, büyük, yüce, geniş

87- Muhakkak ki senin üzerindeki o yüce lütuflar, ancak Rabbinin rahmetidir.

-88-

قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَن يَأْتُواْ بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لاَ يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

Kul leinictemeâtil insu vel cinnu alâ en yetû bi misli hâzel kurâni lâ yetûne bi mislihî ve lev kâne baduhum li ba'dın zahîrâ

Kul le in ictemeati	: de, elbette, toplanma, bir araya gelme,
El insu ve el cinnu	: bilinen, tanıdık ve tanımlanamayan, tanınmayan,
ala en yetu	: üzerine, için, hakkında, getirmek
Bi misli haza el kuran	: benzeri, bu Kuran, kâinat kitabı, varlık kitabı,
la yetune bi mislihi	: getiremezler, onun benzerini
ve lev kane baduhum	: eğer olsa, olsaydı, olsa bile, bazıları, bir kısmı
baduhum li badın	: bir kısmına, bazılarına, birbirlerine,
zahiren	: arka çıkan, destek olan, görünen, yardım eden

88- De ki: Eğer tanıdıklarınız ve tanımadıklarınız, varlık kitabının benzerini getirmek için bir araya toplansalar ve birbirlerine destek olsalar yinede onun benzerini getiremezler.

-89-

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلاَّ كُفُورًا

Ve lekad sarrafnâ lin nâsi fî hâzel kur'âni min kulli meselin fe ebâ ekserun nâsi illâ kufûrâ

ve lekad sarrafna	: gerçek olan şu ki, en ince ayrıntısına kadar açıkladık
li el insan	: insanlar için,
Fi haza el kurani	: içinde, bu Kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
min kulli meselin	: hepsinden, bütün, mesele, durum,
Fe eba	: fakat, çekindi, direndi, kaçındı, ataları,
ekseru el nasi	: çoğu, insanlar
İlla kufûran	: ancak, hakikatleri görmemezlikten gelmek

89- Gerçek olan şu ki, insanlar için bu kâinat Kur'ân'ının içinde, bütün meseleleri en ince ayrıntısına kadar açıkladık. Fakat insanların çoğu hakikatleri anlamaktan kaçındı, hakikatleri görmemezlikten geldi.

-90-

وَقَالُواْ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الأَرْضِ يَنبُوعًا

Ve kâlû len numine leke hattâ tefcure lenâ minel ardı yenbûâ

ve kalu len numine leke	: dediler, asla, sana inanmayız
Hatta tefcure lena	: hatta, yerden çıkma, ortaya çıkma, patlama, bize
min el ardı yenbuan	: yerden, yeryüzünden, arzdan, kaynak, pınar

90- Dediler ki: Bizim için yeryüzünde bir kaynak ortaya çıkarmadıkça sana asla inanmayız.

-91-

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الأَنْهَارَ خِلالَهَا تَفْجِيرًا

Ev tekûne leke cennetun min nahîlin ve inebin fe tufeccirel enhâre hılâlehâ tefcîrâ

Ev tekune leke cennet	: ya da, senin olsun, sana ait,
Cennet min nahilin	: cennet, bahçe, hurma,
ve inebin	: üzümler
fe tufeccire el enhar	: böylece akıtırsın, fışkırtırsın, nehir,
hılale-ha tefciren	: onun arasından, ortaya çıkan, fışkıran, akan

91- Ya da sana ait olan hurma ve üzüm bahçeleri, sonra onların aralarından ortaya çıkan akıp giden nehirler olmadıkça.

-92-

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاء كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللّهِ وَالْمَلآئِكَةِ قَبِيلاً

Ev tuskıtas semâe kemâ zeamte aleynâ kisefen ev te'tiye billâhi vel melâiketi kabîlâ

Ev tuskıta	: ya da, aşağı getirme, indirme, düşürme, sunmak
el semae	: ulvi âlem, gökyüzü, sema,
Kema zemate aleyna	: gibi, söylediğin, sanı, zan, bize,
kisef	: bir parça, bir şey
Ev tetiye bi Allah	: ve ya, getirirsin, Allah
ve el melaiketi	: melekler, güç, kuvve,
kabilen	: açıkça göstermek, karşımıza, kabul edeceğimiz,

92- Ya da, söyleyip durduğun Ulvi Âlemden bize bir şey sunmadıkça, ya da Allah'ı ve meleklerini açıkça göstermedikçe.

-93-

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاء وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَّقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنتُ إِلاَّ بَشَرًا رَّسُولاً

Ev yekûne leke beytun min zuhrufin ev terkâ fîs semâ ve len numine li rukıyyike hattâ tunezzile aleynâ kitâben nakreuh kul subhâne rabbî hel kuntu illâ beşeren resûlâ

Ev yekune leke	: veya, olur, sana ait,
beyt min zuhruf	: bir ev, altından, süslü
Ev terka fi es semâi	: yukarı, çıkmak, yükselmek, gökyüzünde, semada
ve len numine	: asla inanmayız,
li rukıyyi ke	: yükselmek,
hatta tunezzile aleyna	: hatta, indirmedikçe, sunmadıkça, bize
Kitaben nakreu-hu	: kitap, okuruz, okuyacağımız kitab, o
Kul subhan rabbi	: deki, noksan sıfatlardan münezzehtir, rabbim
Hel kuntu illa beşer	: ben beşerden başka bir şey değilim,
resul	: resul, irsal, hakikati gösteren,

93- Ya da, süslü bir evin olmadıkça, ya da gökyüzüne çıkmadıkça, hatta oradan bize okuyacağımız bir kitap indirmedikçe asla sana inanmayız. De ki: Rabbim noksan sıfatlardan münezzehtir. Ben sadece hakikatleri gösteren bir beşerden başka bir şey değilim.

-94-

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُواْ إِذْ جَاءهُمُ الْهُدَى إِلاَّ أَن قَالُواْ أَبَعَثَ اللّهُ بَشَرًا رَّسُولاً

Ve mâ menean nâse en yuminû iz câe humul hudâ illâ en kâlû e beasallâhu beşeren resûlâ

ve ma menea	: değildir, olmadı, men eden, engelleyen,
el nas en yumin	: insanlar, inanan, iman eden,
iz câe hum	: geldiği zaman, sunulduğunda, onlara,
el huda	: yol gösteren, kılavuz, rehber,
İllâ en kalu	: den başka, sadece, demeleri,
e bease Allah	: ortaya çıkardı, Allah
beşeren resul	: beşer, insan, resul, hakikati gösteren,

94- Onlara bir yol gösteren geldiğinde, insanları inanmaktan alıkoyan şey, sadece: Allah bir beşerden mi resul ortaya çıkardı, demeleridir.

-95-

قُل لَّوْ كَانَ فِي الأَرْضِ مَلآئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاء مَلَكًا رَّسُولاً

Kul lev kâne fîl ardı melâiketun yemşûne mutmainnîne le nezzelnâ aleyhim mines semâi meleken resûlâ

Kul lev kane fi el ardı	: de ki, anlat, şayet, eğer, oldu, yeryüzünde
Melâiketun yemşune	: melekler, kuvveler, güç, yürüyen
mutmainnîne	: emin olan, idrak eden, anlayan, mutmain olanlar
le nezzelna aleyhim	: elbette, indirdik, verdik, sunduk, onlara, kendilerinde
min es semai	: semadan, Ulvi Âlem, gökyüzü,
melek resul	: melek, kuvve, güç, resül, hakikati gösteren,

95- De ki: Eğer yeryüzünde yürüyen melekler olsaydı emin mi olacaklardı? Elbette onlara, kendi üzerlerinde hakikatleri gösteren kuvveleri, Ulvi Âlemin hakikatlerini sunduk.

-96-

قُلْ كَفَى بِاللّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

Kul kefâ billâhi şehîden beynî ve beynekum innehu kâne bi ıbâdihî habîren basîrâ

Kul kefa bi Allah	: de, söyle, yeterli, kafi, Allah,
şehiden	: heran her yerde hazır olan, has olan, şahit olan
Beyni ve beyne-kum	: benim ve sizin aranızda
innehu kane bi abd hi	: muhakkak, o, olan, kulları için, kullarına
Habiren	: bildiren, haber veren,
basiren	: gördüren, basiret veren,

96- De ki: Benimle sizin aranızda her an heryerde hazır olan Allah kâfidir. Muhakkak ki O'dur kullarına tüm varlıktan hakikatleri bildiren, onlara basiret veren.

-97-

وَمَن يَهْدِ اللّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاء مِن دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَّأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا

Ve men yehdillâhu fe huvel muhted ve men yudlil fe len tecide lehum evliyâe min dûnih ve nahşuruhum yevmel kıyâmeti alâ vucûhihim umyen ve bukmen ve summâ mevâhum cehennem kullemâ habet zidnâhum saîrâ

ve men yehdi Allah	: kim, yol bulur, kılavuz edinir, rehber edinir, Allah
fe huve el muhtedi	: artık, o zaman, o takdirde o, hakikate ulaşmıştır
ve men yudlil	: kim, dalalete sapar, hakikatleri bırakır yalanlara dalarsa
fe len tecide lehum evliya	: o zaman bulamaz, onlar, dostlar
min dûni-hi	: ondan başka
ve nahşuru-hum	: biz, birlik, ortaya çıkma, toplarız, bütün varlık, onlar
yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı zaman,
ala vucûhi-him	: yüzlerinde,
Umyen	: hakikatleri göremeyen, görememe hali
ve bukmen	: hakikatleri konuşamayan, dilsiz, kelam bilmeyen
ve sumen	: sağır olarak, duyamama hâli,
Meva hum	: barınak, bulundukları yer, kaldıkları hal, onlar,

cehennemu	: yakıp yıkıcı haller, cehaletin cehennemi,
Kulle ma habet	: her seferinde, hep, sönmüş, sönük
Zid nâ hum	: artma, çoğalma, fazla, biz, hakikatlerimiz, onlar,
sair	: ötekileştirme, öbürü görme

97- Kim Allah'ı kendine rehber edinirse, böylece o hakikatlere ulaşır. Kim hakikatlerden yalanlara saparsa, böylece o yinede ondan başka dost bulamaz. Hakikatlerden sapanlar, her şeyi açığa çıkaranın Biz olduğunu, ölüm onlara gelinceye kadar anlayamazlar. Onların yüzlerinde hakikatleri görememe hâli ve hakikatleri konuşamama hâli ve hakikatleri duyamama hâli vardır. Onların bulundukları yer cehaletin cehennemidir. Her seferinde hakikatlerimizi anlama hâlleri söner gider, ötekileştirme hâli artar.

-98-

ذَلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُواْ بِآيَاتِنَا وَقَالُواْ أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

Zâlike cezâuhum bi ennehum keferû bi âyâtinâ ve kâlû e izâ kunnâ izâmen ve rufâten e innâ le mebûsûne halkan cedîdâ

Zalike cezau hum	: işte bu, karşılık, ceza, onlar
bi enne-hum keferu	: elbette onlar, hakikatleri örtmeleri sebebiyle
bi ayati-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delil,
ve kalu e iza kunna izamen	: dediler, olduğumuzda, kemik,
ve rufaten	: kalıntı, kırıntı, toz hâline gelmiş
E inna le mebusun	: biz, ortaya çıkarma, diriltileceğiz,
halk cedid	: varoluş, halkoluş, halkıyat, yeni

98- İşte bu durum, onların delillerimizi görmemezlikten gelip örtmelerinden dolayı, onlara olan karşılıktır. Dediler ki: Biz kemik ve kırıntılar hâline geldikten sonra diriltilip yeniden mi halk edileceğiz.

-99-

أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ اللّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلاً لاَّ رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلاَّ كُفُورًا

E ve lem yerev ennallâhellezî halakas semâvâti vel arda kâdirun alâ en yahluka mislehum ve ceale lehum ecelen lâ reybe fîh fe ebâz zalimûne illâ kufûrâ

e ve lem yerev	: onlar bakıp ta görmezler mi?
enne Allah ellezi	: Allah, ki o,
halaka	: halk, yaratılış, varoluş
el semavat ve el ard	: gökler, ulvi âlem ve yer, yeryüzü
Kadir	: kudret,
ala en yahluk	: üzerine, halk etme, yaratmak,
misle hum	: benzerini, misli, onlar
ve ceale lehum ecelen	: kıldı, yaptı, düzenledi, onlar için, süre, belli bir zaman
La reybe fi hi	: yok, şüphe, hata, onda
fe eba el zalimun	: fakat, ata, reddeden, kaçınan, zalim,

illa kafiren : ancak, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

99- Bakıp ta görmezler mi? Göklerde ve yerdeki varoluşun Allah'a ait olduğunu. Kudretiyle onların benzerlerini var edeceğini ve onda şüphe yok ki onlar için belli zaman düzenledi. Fakat zalimler hakikatleri anlamaktan kaçınırlar, hakikatleri görmemezlikten gelirler.

-100-

قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الإِنفَاقِ وَكَانَ الإِنسَانُ قَتُورًا

Kul lev entum temlikûne hazâine rahmeti rabbî izen le emsektum haşyetel infâk ve kânel insânu katûrâ

Kul lev entum temlikun : de, söyle, eğer, siz, malik olan, sahip olan
Hazaine : hazineler, ilmin sırları, değerler,
rahmet rabbi : rahmet, merhamet, hayırlı olan, rabbim,
İzen le emsektum : olduğunda, mutlaka siz tuttunuz
haşyete el infakı : korku, çekinme, infak, verme, sahibine teslim etme
ve kâne el insan : oldu, insan,
katere : karanlık, gaflet, tutan, cimrilik,

100- De ki: Eğer Rabbimin rahmet hazinelerine siz sahip olsaydınız, mutlaka sımsıkı tutar, infak etmeye korkardınız. Zaten insan bir cimrilik hâlindedir.

-101-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْأَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَونُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَى مَسْحُورًا

Ve lekad âteynâ musa tisa âyâtin beyyinâtin fesel benî isrâîle iz câehum fe kâle lehu firavnu innî le ezunnuke yâ musa meshûrâ

ve lekad ateyna Musa : andolsun, doğrusu, verdik, sunduk, Musa
Tisa ayetin : dokuz, ayet, delil, işaret, yüce deliller,
beyyinat : açıkca, açıklanabilecek bir şekilde, apaçık görünen,
fe esel : artık, onra, sor, sorgulamak, araştır,
beni israil : yakubunoğulları, İsrailoğulları, hakk yolunda olan
iz cae-hum : onlara gelmişti
Fe kale lehu firavn : o zaman, dedi, ona, firavun, kibirli olan,
İnni le ezunnu ke : ben, elbette, sanıyorum,
ya musa meshur : ey Musa, büyülenmiş, etki altında kalmış, sihirlemiş,

101- Doğrusu Musa, sunduğumuz hakikatlerden açıklanabilecek bir şekilde yüce deliller edindi. Böylece o, edindiği o yüce delillerle İsrail oğullarına geldiğinde, onu sorgulamışlardı. Sonra firavun ona: Ey Musa! Senin büyük bir etki altında kaldığını sanıyorum, dedi.

-102-

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَؤُلاء إِلاَّ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَونُ مَثْبُورًا

Kâle lekad alimte mâ enzele hâulâi illâ rabbus semâvâti vel ardı basâir ve innî le ezunnuke yâ firavnu mesbûrâ

Kale lekad alimte	: dedi, andolsun, bildin,
ma enzele	: indirmedi, sunmadı, var etmedi
Haulai illa rabbu	: bunlar, ne varsa, ancak, Rabb, vücudlandıran,
el semavat ve el ard	: semalar, gökler ve yeryüzü,
basair	: görünen,
Ve inni le ezunnu ke	: ben, elbette, sanıyorum, sen, biliyorum
ya firavnu	: ey firavun,
mesburen	: yıkılmış, kaybetmiş, yoksun, hakikatten yoksun,

102- Musa dedi ki: Doğrusu sen de biliyorsun ki, göklerde ve yerde, görünen ve görünmeyen ne varsa, bizleri vücudlandırandan başkası varetmedi. Ey firavun! Biliyorum ki elbette sen hakikatlerden yoksunsun.

-103-

فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ الأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ جَمِيعًا

Fe erâde en yestefizzehum minel ardı fe agraknâhu ve men meahu cemîâ

Fe erade	: böylece, irade, dileme,
en yestefiz hum	: kışkıtmak, tedirgin, çıkarmak, onlar
min el ardı	: yeryüzünden, bulundukları yer,
Fe agrakna hum	: gark olmak, bizi anlayamadıklarından boğulup gittiler
ve men meahu cemian	: beraberindekiler, hepsi, topluca

103- Böylece onlar firavunun bulunduğu yerden çıkmak istediler. Firavunla birlikte olanlar Bizi anlayamadıklarından dolayı kendi cehaletlerinde boğulup gittiler.

-104-

وَقُلْنَا مِن بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُواْ الأَرْضَ فَإِذَا جَاء وَعْدُ الآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا

Ve kulnâ min badihî li benî isrâîleskunûl arda fe izâ câe va'dul âhıreti cinâ bikum lefîfâ

ve kulna min badi hi	: dedik, bildirdik, ondan sonra

li beni israile	: İsrailoğullarına, Yakubun oğulları,
uskunû el arda	: iskan edin, yerleşin, yeryüzü, o toprakları
Fe iza cae	: geldiğinde,
vaad ahiret	: söz, yerine gelme, sonunda
cina bi kum	: gelen, getireceğiz, olmak, sizi,
lefifen	: bir vücud gibi bir arada olmak, beraber,

104- Daha sonra İsrailoğullarına bildirdik: O toprakları iskân edinin. Böylece verdiğiniz sözleri sonuna kadar tutun, bir vücud gibi bir arada olun.

-105-

وَبِالْحَقِّ أَنزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

Ve bil hakkı enzelnâhu ve bil hakkı nezel ve mâ erselnâke illâ mubeşşiren ve nezîrâ

ve bi el hakk	: hak, hakikat, gerçek,
enzelna hu	: bildirdik, indirdik, sunduk, onu
ve bi el hakkı nezele	: hak ile, hakikat, gerçek, indi, geldi, sunuldu,
ve ma erselnâ-ke	: açığa çıkmadın, göndermek, biz,
İllâ mubeşşir	: ancak, den başka, sevindirme, umut vermek,
ve nezir	: uyaran, hakikatleri anlatıp uyarma

105- O sunduğumuz hakikatlerdir ve sana sunulan gerçektir. Sen; Bizi anlatmak, hakikatlerle sevindirmek ve uyarmaktan başka bir şey için açığa çıkmadın.

-106-

وَقُرْآناً فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنزِيلاً

Ve kur'ânen faraknâhu li takreehu alen nâsi alâ muksin ve nezzelnâhu tenzîlâ

ve kuranen	: kâinat kitabı, okunan şey,
farak na hu	: fark etmek, incelikleriyle araştır, kısım, biz, o
li takree-hu	: onu okuman için, açıklaman,
ala en nasi	: insanlar, insanlar için,
ala muksin	: anlayıncaya kadar, uzun süre, yavaş yavaş,
ve nezzelna-hu	: indirdik, sunduk, o
tenzil	: kademe, birçok defada indirme, her varlık

106- Kâinat kitabını incelikleriyle araştır ve Bizi anla. Anladıklarını insanlara anlayıncaya kadar açıklama içinde ol ve her varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlat.

-107-

قُلْ آمِنُواْ بِهِ أَوْ لاَ تُؤْمِنُواْ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُواْ الْعِلْمَ مِن قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلأَذْقَانِ سُجَّدًا

Kul âminû bihî ev lâ tuminû, innellezîne ûtul ilme min kablihî izâ yutlâ aleyhim yahırrûne lil ezkâni succedâ

Kul aminu bihi	: söyle, anlat, inanın, ona,
ev la tuminu	: ya da inanmayın, iman etmeyin,
inne ellezine	: muhakkak, o kimseler,
utu el ilme	: sunulan, bildirilen, ilim, hakikatin bilgisi,
min kablihi	: ondan önce, öncekiler, bundan önce,
iza yutla aleyhim	: okunduğunda, bildirildiğinde, anlayan, onlara
Yahırrûne	: düşmek, teslimiyet, kapanmak, varlığından geçmek,
li el ezkani	: huzura, yüzleri, eğilmiş yüz, huzurlu yüz,
secede	: tüm varlığıyla teslim olma, teslim olma,

107- De ki: İnanın ya da inanmayın. Muhakkak ki öncekiler gibi, sunulan ilmi anlayan o kimselerin yüzlerinde, tüm varlığından geçerek teslim olmanın huzuru vardır.

-108-

وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولاً

Ve yekûlûne subhâne rabbinâ in kâne vadu rabbinâ le mefûlâ

ve yekûlûne	: derler, söylerler,
subhane rabb na	: noksan sıfatlardan münezzeh, Rabbimiz
in kane vadu	: oldu, söz, açığa çıkarma, yerine gelme,
rabbina	: rab, vücudlandıran, efendi, biz,
le mefulen	: elbette, fail olan, işleyiş, işlenen, yapılmış,

108- O kimseler derler ki: Rabbimiz noksan sıfatlardan münezzehsin, bizi vücudlandıransın, her şeyi açığa çıkaransın, elbette her varlıkta her an işleyen sensin.

-109-

وَيَخِرُّونَ لِلأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا

Ve yahırrûne lil ezkâni yebkûne ve yezîduhum huşûâ

ve yahırrune	: düşmek, teslimiyet, kapanmak, varlığından geçmek,
li el ezkani	: huzura, yüzleri,
yebkûne	: duygu, hissiyat, ağlarlar
ve yezidu hum	: artıyor, çoğalma, onlar,
huşuan	: saygı, tevazü, huşu,

109- Onların yüzlerinde teslim olmanın duygusu vardır ve onların tevazularında artış vardır.

-110-

قُلِ ادْعُواْ اللّهَ أَوِ ادْعُواْ الرَّحْمَنَ أَيًّا مَّا تَدْعُواْ فَلَهُ الأَسْمَاء الْحُسْنَى وَلاَ تَجْهَرْ بِصَلاَتِكَ وَلاَ تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلاً

Kulidullâhe evidur rahmân eyyen mâ ted'û fe lehul esmâul husnâ ve lâ techer bi salâtike ve lâ tuhâfit bihâ vebtegı beyne zâlike sebîlâ

kul udu Allah	: söyle, çağırma, davet, seslenme, Allah,
Ev udu er rahmâne	: yada, çağır, de, seslen, rahman
Eyye ma tedu	: deyin, hangisi, nasıl, şey, ne, değil çağırma,
Fe lehu el esmau el husna	: onun, isimlerdeki tüm güzellikler
ve la techer	: yok, çağırmak, bağırmak, seslenmek, sesli,
bi salatike	: salâtında, bağlılık, hakka bağlılık şuuru,
Ve la tuhafit bi hâ	: gizlemek, saklamak, onu
ve ibtegi	: tutun, izleyin, isteyin,
beyne zalike sebil	: arasında, ikisinin arasında, bu, işte bu, hak yolu, yol

110- De ki: Allah deyin ya da Rahman deyin, ne derseniz deyin, isimlerdeki tüm güzellikler O'nundur. Hakk'a bağlılığınızı yüksek sesle dile getirmeyin ve onu gizlemeyin de, ikisinin arasında bir yol tutun.

-111-

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَم يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلَّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

Ve kulil hamdu lillâhillezî lem yettehız veleden ve lem yekun lehu şerîkun fîl mulki ve lem yekun lehu veliyyun minez zulli ve kebbirhu tekbîrâ

ve kul el hamd li Allah	: de, söyle, hamd, tecelliler, nitelikler, Allah,
Ellezi lem yettehız	: ki o, edinmez, sarılmaz, olmaz,
veleden	: çocuk, evlat,
ve lem yekun lehu şerik	: olmaz, asla olmaz, onun, ortağı
fî el mulki	: mülkte, hükümran
ve lem yekun lehu veliyy	: olmaz, asla olmaz, ondan, dost
min ez zulli	: zilletten, karanlık, aşağılama, cehalet,
ve kebbir-hu tekbir	: büyüklük, yücelt, yüceliğiyle, görkem, şan

111- De ki: Allah tüm tecellilerin tek sahibidir. Ki O çocuk edinmez. Mülkünde asla ortağı yoktur. Cehaletten kurtulmada O'ndan başka dost yoktur. Ve O'nu O'nun yüceliğiyle yücelt.

S18 - KEHF SÛRESİ

-1-

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجَا

El hamdulillâhillezî enzele alâ abdihil kitâbe ve lem yecal lehu ıvecâ

el hamd	: hamd, övgüler, varlıktaki tecellilerin sahibi, nitelikler
Allah ellezi	: Allah, o ki
Enzele ala abd hi	: sundu, bildirdi, çokluk, kuluna,
el kitab	: varlık kitabı, hakikatlerin sözleri,
ve lem yecal	: kılmadı, olmadı, onda,
lehu ivecen	: onda, o kitapta, çarpık, eğrilik, hata

1- Tüm varlıktaki tecellilerin sahibi Allah'tır. Ki O'dur tüm varlığı bir kitap olarak kuluna sunan. O kitapta bir eğrilik olmaz.

-2-

قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا

Kayyimen li yunzire besen şedîden min ledunhu ve yubeşşirel muminînellezîne yamelûnes sâlihâti enne lehum ecren hasenâ

Kayyimen	: dosdoğru olan, ayakta tutan, diri olan sürüp giden,
li yunziru	: hakikatleri anlatıp uyarmak için
Besen	: yaymak, yanlış, sıkıntı, sert, azap,
şediden	: şiddetli, daha fazla, aşırı
min ledun-hu	: onun katından, ona ait olan, hakka ait,
ve yubeşşire	: müjdeler, umut, sevindirme, sevinç,
el muminine ellezine	: müminler, o kimseler ki
yamelun el salihati	: dosdoğru çalışanlar, iyi olan, Salih amel yapan,
Enne lehum	: muhakkak, onlara,
ecr hasene	: karşılık, ecir, güzel, iyi

2- Tüm varlık dosdoğru bir kitaptır. O'na ait olan hakikatleri taşır. Hakikatlerle uyarılmak, daha fazla yanlışlara düşmemek içindir. Salih amelde olup müminlerden olan kimseler hakikatlerle sevinirler. Onlara güzel karşılıklar vardır.

-3-

مَاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا

Mâkisîne fîhi ebedâ

Makisine	: kalıcıdırlar, o halde hareket ederler,
fihi ebeden	: orada, o halde, devamlı, ebedi

3- Devamlı o hakikatlerle hareket etmek vardır.

-4-

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا

Ve yunzirellezîne kâlûttehazellâhu veledâ

ve yunzire	: uyarır, hakikatleri açıklayıp uyaran,
ellezine kalu ittehaze	: söyleyen kimseler, edindi, aldı, sarıldı
Allâh veleden	: Allah, çocuk

4- Allah çocuk edindi diyen kimselere hakikatleri açıklayıp uyar.

-5-

مَّا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا

Mâ lehum bihî min ilmin ve lâ li âbâihim keburet kelimeten tahrucu min efvâhihim in yekûlûne illâ kezibâ

Mâ lehum	: yoktur, değildir, onların,
bihi ilmin	: ona ait, o konuda, bilgileri, ilim
Ve la li abai-him	: yoktu, onların atalarının
Keburet kelimeten	: dehşetli, korkunç, büyük, kelime, söz,
Tahrucu min efvâhi-him	: çıkıyor, dışarı, ağızlarından çıkan,
in yekûlûne	: söyledikleri,

illa keziben : ancak, sadece, yalan, yalan söylemek

5- Onların ve atalarının bu konuda bir bildikleri yoktur. Ağızlarından çıkan o kötü şey sadece yalan söylemekten ibarettir.

-6-

فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلَى آثَارِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا

Fe lealleke bâhiun nefseke alâ âsârihim in lem yuminû bi hâzel hadîsi esefâ

fe lealle-ke : böylece, umulur ki, neredeyse, sen,
bahiun nefs ke : helak etmek, üzülmek, kendini, nefsini,
ala asari-him : iz, işaret, yol, etki, eser, kendi yolu, cehalet izleri,
in lem yuminu : inanmıyorlar diye,
bi haza el hadisi : bu, hakikatlerin sözleri, hakikatlerden bahsetmek
esef : üzüntü, kaygı, tasa

6- Kendi cehalet yolu üzere olanlara hakikatlerden bahsettiğinde, inanmıyorlar diye neredeyse üzüntüden kendini helak edeceksin.

-7-

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

İnnâ cealnâ mâ alel ardı zîneten lehâ li nebluvehum eyyuhum ahsenu amelâ

İnna cealna : biz, kıldık, sunduk,
ma ala el ard : şey, ne, yeryüzünde,
Zineten leha : süs, ziynet, sıfatlar, değerler, ona, onlara
li nebluve-hum : biz, asliyetlerini bilmeleri için, imtihan, dikkati düşünmek,
Ey hum Ahsen amelen : onların, güzel, iyi olan, amel, çalışma

7- Onların güzel amellerde olmaları için, dikkatlice düşünüp Bizi anlamaları için, yeryüzünde onlara sıfatlar sunduk.

-8-

وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا

Ve innâ le câilûne mâ aleyhâ saîden curuzâ

ve innâ le cailun : muhakkak biz, elbette, kılan, yapan, düzenleyen
ma aleyha : şey, ne, onlarda olan, onlardaki şeyler, onların
saide cerez : temiz toprak, kutsal, saadet, yükselen, beşeri vücud

8- Elbette onların beşeri vücudlarını düzenleyen Biziz.

-9-

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا

Em hasibte enne ashâbel kehfi ver rakîmi kânû min âyâtinâ acabâ

Em hasibte	: yoksa, veya, sandın, hesap, kendinde olanın sahibini bilme
Enne ashabe el kehfi	: sahip, yoldaş, arkadaş, sahabe, büyük mağara,
ve el rakimi	: yazıt, kitabe, taş levha, levha, yazılı taş,
Kanu min ayati na	: oldu, ayet, işaretlerimiz, delillerimiz,
acaben	: garip, acayip, ilginç, farklı, şaşkınlık, merak

9- Ashâb-ı Kehf'le ve Rakîm'le ilgili işaretlerimizde bir gariplik olduğunu mu sandın?

-10-

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا

İz evel fityetu ilel kehfi fe kâlû rabbenâ âtinâ min ledunke rahmeten ve heyyi lenâ min emrinâ reşedâ

iz eva	: sığındıkları zaman,
el fityetu ila el kehf	: gençler, yiğitler, mağaraya, sığınılacak yer
fe kalu rabbe na	: o zaman dediler, rabbimiz
Ati na	: bize sun, ver, bahşet,
min ledunke rahmet	: katındaki, rahmetiyle kuşatma
ve heyyi lena	: bağışla, lütfet, bize
min emri-na	: işleyiş, hüküm, emrimizden,
reşeden	: hak yolunda ilerleme, irşat olma,

10- O gençler sığınacakları yere sığındıklarında dediler ki: Rabbimiz! Sana ait olan, her yeri rahmetinle kuşatmanın ilmini bize lütfet ve bize işleyişinin, Hakk yolunda ilerlemenin, hakikatlerini bağışla.

-11-

فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا

Fe darabnâ alâ âzânihim fîl kehfi sinîne adedâ

Fe darabna	: etki, sarsılma, titreme, vurgu, darbe, biz,
ala azani him	: kulak vermek, dinlemeye koyulmak, onlar
fî el kehfi	: mağarada, sığınılacak yer,
sinin aded	: sene, yıl, adet, sayı, nice

11- Böylece onlar, nice yıllar mağarada kalıp kulaklarını hakikatlere döndürdüler, bizi anladıkça sarsıldılar.

-12-

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا

Summe beasnâhum li naleme eyyul hızbeyni ahsâ limâ lebisû emedâ

Summe beasna hum	: sonra, dirilik, diri olan, biz, açığa çıkmak, onlar
li nalem	: ilmimiz içinde, ilmimiz üzere,
Eyyu el hızbeyni	: hangisi, her, nasıl, topluluk, gruplar, iki taraf, parti,
Ahsâ lima	: saymak, hesap, anlamak, o şey,
lebis emeden	: kaldı, orada kaldı, o hal, olmak, müddet,

12- Sonra onlar, tüm varlıktaki diriliğin Bize ait olduğunu anladılar. Herhangi bir topluluk ilmimiz üzere hareket ettiği müddetçe, onlar hakikatleri anlayacaklardır.

-13-

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى

Nahnu nakussu aleyke nebeehum bil hakk innehum fityetun âmenû bi rabbihim ve zidnâhum hudâ

Nahnu nakussu eleyke	: biz, anlatma, bilgiyi sunduk, sana
nebee-hum	: haberlerini, bilgilerini, onlar,
bi el hakk	: hakk ile, gerçek
inne-hum fityetun	: muhakkak onlar, gençler, erkek çoçuklar,
Amenu bi rabbi him	: inandılar, rablerine, onlar,
ve zid na-hum	: artma, çoğalma, ilerleme, biz, onlar
huden	: yol gösterme, hidayet, doğru yol, hakikatin yolu,

13- Onların bilgilerini hakk ile sana sunduk. Muhakkak ki onlar, Rablerine iman eden gençlerdi ve onların Bize imanları arttıkça hidayet buldular.

-14-

وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَن نَّدْعُوَ مِن دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا

Ve rabatnâ alâ kulûbihim iz kâmû fe kâlû rabbunâ rabbus semâvâti vel ardı len neduve min dûnihî ilâhen lekad kulnâ izen şetatâ

ve rabatnâ ala	: bağladık, kuvvetlendirdik, rabıta kurduk
kulûbi-him	: kalpleri, idrakleri, diriliği anlayınca, onlar
iz kamu	: kıyam, tüm varlıkta diri olan,
fe kalu rabbu na	: böylece, dediler, Rabbimiz, bizi vücudlandıran,
rabbu	: rabbi, vücudlandıran,
es semâvât ve al ard	: gök ve yer
len neduve	: asla yönelmeyiz, istemeyiz,
min dunihi ilah	: seni bırakıp, başkasına, ilah, zanna dayalı ilahlar
Lekad kulna	: andolsun, doğrusu, dedik, olduk, söyledik,
izen şetaten	: öyleyse, öyle olursa, eğer, yanlış, aşırı

14- Onlar tüm varlığı diri tutanı idrak ettikçe Bize bağlandılar. Böylece dediler ki: Bizi vücudlandıran sensin, gökleri ve yeri de vücudlandıran sensin, seni bırakıp ta zanna dayalı ilahlara asla yönelmeyiz. Doğrusu eğer öyle bir şey yaparsak haddi aşanlardan oluruz.

-15-

هَؤُلَاء قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

Hâulâi kavmunettehazû min dûnihî âliheh lev lâ yetûne aleyhim bi sultânin beyyin fe men azlemu mimmenifterâ alâllâhi kezibâ

Haulai kavmuna	: işte bunlar, onlar, kavmimiz,
ittehazu	: edindiler, sarıldılar,
min dûni-hi aliheten	: ondan başka, ilahlar,
Lev la yetune aleyhim	: olsa, gelmez, olmaz, onlara
bi sultanin beyyinin	: bir delil, bir sultan, apaçık
Fe men azlemu	: böylece, kim, daha zalim, zalimlik
Mimmen iftera	: kimdir, kimseden, iftira eden, uydurma
ala Allah keziben	: Allah'a karşı, hakkında, Allah'a karşı yalan söyleyen

15- İşte bu bizim kavmimiz O'dan başka ilahlar edindiler. Onların bu konuda açık bir delilleri yoktur. Allah hakkında bir şey uydurandan, yalan söyleyenden daha zalim olan kimdir?

-16-

وَإِذِ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم مِّن رَّحمته ويُهَيِّئْ لَكُم مِّنْ أَمْرِكُم مِّرْفَقًا

Ve izitezeltumûhum ve mâ yabudûne illâllâhe fevû ilel kehfi yenşur lekum rabbukum min rahmetihî ve yuheyyi lekum min emrikum mirfekâ

ve izi eatezeltumu-hum	: ayrılmak, izale olmak, uzaklaşmak, onlar,
ve ma yabudune	: kul olmadılar, inandıkları şeyler,
illa Allah	: ancak, başka, Allah
fe evu illa kehfi	: artık, o halde, sığının, sığındıkları yer, mağaraya
Yenşur lekum	: yaymak, neşretmek, genişlik,
rabbukum	: Rabbiniz,
min rahmeti-hi	: rahmetinden
ve yuheyyi lekum	: kolaylaştırsın, düzenlesin, lütfetsin, size
min emri-kum	: iş, işleyiş, hüküm, siz,
mirfekan	: destek, yardım eden

16- O gençler kavimlerinin inançlarından uzaklaştılar ve Allah'tan başka şeylere kul olmadılar. Böylece sığındıkları yere sığındılar. Onlardan biri dedi ki: Rabbiniz size rahmetiyle genişlik versin ve size işleyişini anlamanızda yardım edip kolaylık versin.

-17-

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا

Ve terâş şemse izâ taleat tezâveru an kehfihim zâtel yemîni ve izâ garabet takrıduhum zâteş şimâli ve hum fî fecvetin minhu zâlike min âyâtillâh men yehdillâhu fe huvel muhted ve men yudlil fe len tecide lehu veliyyen murşidâ

ve tere	: görürsün,
el şems iz taleat	: güneş, aydınlık, yüz güzelliği, yüz aydınlığı,
Tezâveru an kehfi him	: meyleder, gelir, mağarası, sığındıkları yer, onlar
zate el yemini	: sahip olan, zatı, sağ olan, diri olan, sağ taraf
ve iza garabet	: battığı zaman, tuhaf, garip, yabancılık, gizlilik,
takrıdu hum	: kenar, yan, vermek, onlar
zâte el şimali	: sahip, diriliğe sahip olamayan
Ve hum fi fecvetin minhu	: onlar, geniş yer, genişlik, ondan
Zalike min âyâti Allâh	: işte bu, ayetler, işaretler, Allah
Men yehdi Allâh	: kim, kimse, yol gösteren, Allah
Fe huve el muhtedi	: böylece o, işte o, doğru yolu bulan,
ve men yudlil	: kim, kimse, dalalet, hakikatlerden sapan,
fe len tecide	: artık, yine, bundan sonra, bulamazsın
Lehu veliy	: onun için, dost,
murşid	: irşad eden, hakikatleri gösteren, doğru yolu gösteren

17- Sığınacak yere sığınanların, diriliğin sahibini anlamalarından dolayı, aydınlığın yüzlerinden yansıdığını ve diriliği anlayamayanların ise, garipliklerde kaldığını görürsün. Allah'ın ayetlerini anlayanlar bir rahatlık içindedirler. Allah'a yol bulan kimse; işte o doğru yolu bulan kimsedir. Hakikatlerden sapan kimse ise, onun için yine de Allah'tan başka doğru yolu gösteren bir dost bulamazsın.

-18-

وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا

Ve tahsebuhum eykâzan ve hum rukûd ve nukallibuhum zâtel yemîni ve zâteş şimâl ve kelbuhum bâsitun zirâayhi bil vasîd levittalate aleyhim le velleyte minhum firâren ve le mulite minhum rubâ

ve tahsebu-hum	: sanırsın, hesab, onlar,
eykazan	: uyanık, ayık, kendinde,
ve hum rukûdun	: onlar uykudadır, kendinden geçmiş,
ve nukalibehum	: onları çevririz, döndürürüz,
zate el yemin	: zatı, sahip, sağ, diri
ve zate el şimali	: sol taraf, diriliğe sahip olamayan
ve kelbu-hum	: hırs, şiddet, köpeklik, sadık olan, onlar,
basitun	: basit, kıymetsiz, kolay,
ziraayhi	: geniş, uzayan, kollar, iki kol

Bi el vasîdi	: ile, dış kısmı, giriş, avlu,
lev ittalate aleyhim	: eğer, görseydin, bilseydin, onların o hallerini,
le velleyte	: mutlaka, dönerdin, kaçmak isterdin,
min hum firaren	: onlardan, kaçmak,
ve le mulite minhum	: elbette, dolu olan, o hallerde olan, onlardan,
ruben	: korku, ürperme,

18- Sen sanırsın onlar kendinde, onlar kendilerinden geçmişlerdir. Onları diriliğin sahibini anlayamamanın halinden, diriliğin sahibini anlamaları haline döndürürüz. Onlar hırslı olmanın o şiddetli hallerini bırakmışlardır. Eğer görseydin onların o eski hallerini, onlardan kaçmak isterdin ve onların o hallerinden ürperirdin.

-19-

وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ
بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمْ هَٰذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ
فَلْيَنظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُم بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا

Ve kezâlike beasnâhum li yetesâelû beynehum kâle kâilun minhum kem lebistum kâlû lebisnâ yevmen ev bada yevm kâlû rabbukum alemu bi mâ lebistum febasû ehadekum bi verıkıkum hâzihî ilel medîneti fel yanzur eyyuhâ ezkâ taâmen fel yetikum bi rızkın minhu vel yetelattaf ve lâ yuşırenne bikum ehadâ

ve kezâlike beasna hum	: böylece, dirilik, biz, onlar
li yetesâelû beynehum	: sual etme, sorgulama, arama, aralarında, onlar
Kale kailun min-hum	: dedi, söyleyen, diyen, onlardan
kem lebistum	: ne kadar, hayret, sükunet, kaldınız, karıştırmak
Kâlû lebisna yevmen	: dediler, biz kaldık, vakit, gün, bir gün, zaman,
Ev bada yevmin	: yada, az, bazı, günün bir kısmı
Kâlû rabb kum alemu	: dediler, rabbiniz, bilir, ilmin sahibidir
bi mâ lebistum	: siz ne kadar kaldınız
Fe ebasû ehad kum	: sonra, gönderme, sizden biri,
bi verıkıkum	: gümüş, kıymetli değerli, olgun, siz,
hazihi ilel medinet	: bu şehre
fe li yanzur	: böylece baksın,
eyyuha ezka taam	: hangisi, temiz, yiyecek,
fe li yetikum bi rızk minhu	: böylece getirsin, nimet, rızk, ondan
ve li yetelattaf	: dikkat etsin, tedbirli olsun
ve lâ yuşırenne	: yok, sezdirme, hissettirmesin,
bikum ehad	: sizler, bir, birisi

19- İşte böylece onlar, aralarında hakikatleri sorgulayıp diriliğin Bize ait olduğunu anladılar. Onlardan biri dedi ki: Burada bir arayışta ne kadar kaldık? Dediler ki: Bir gün ya da bir günden daha az kaldık. Dedi ki: Sizin arayış vaktinizdeki ilmin sahibi Rabbimizdir. Böylece sizlerden biri, sizlerdeki değerle bu şehre gitsin. Sonra da baksın, yiyeceklerin temiz olanı hangisi, sonra da onu buraya getirsin, tedbirli olarak ve hiçbir kimseye sezdirmeden.

-20-

إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا

İnnehum in yazherû aleykum yercumûkum ev yuîdûkum fî milletihim ve len tuflihû izen ebedâ

ene hum	: muhakkak, elbette, onlar,
in yazheru aleykum	: eğer, zahir, açığa çıkma, belli etme, siz, kendiniz,
yercumû-kum	: sizi taşlarlar, uzaklaştırırlar, kovma, siz
ev yuidukum	: ya da geri çevirme, siz
Fi milleti-him	: onlar, millet, kendi inanç kültürlerinde olan,
ve len tuflihû	: asla felaha eremezsiniz, kurtulamazsınız,
izen ebeden	: ebedi, hiçbir zaman,

20- Eğer orada kendinizi belli ederseniz; sizi kovarlar ya da onlar kendi inançlarına geleneklerine sizi geri çevirirler ve asla oradan hiçbir zaman kurtulamazsınız.

-21-

وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا

Ve kezâlike asernâ aleyhim li yalemû enne vadallâhi hakkun ve ennes sâate lâ reybe fîhâ iz yetenâzeûne beynehum emrehum fe kâlûbnû aleyhim bunyânâ rabbuhum alemu bihim, kâlellezîne galebû alâ emrihim le nettehızenne aleyhim mescidâ

ve kezâlike aserna aleyhim	: işte böyle, işaret, bildirdik, iz, delil, onlar, kendilerinde
li yalemû	: bilmeleri için, bilsinler diye, ilmin sahibi,
Enne vade	: muhakkak, yerine gelme, açığa çıkma, vaadi, tecelli,
Allah hakk	: Allah, hakikat, gerçek,
ve enne el saat	: saat, o vakit, zaman, gelip gecen,
la reybe fiha	: yok, şüphe, tereddüt, onda, hakikatlerde
İz yetenazeune beyne hum	: çekişiyorlar, niza, hakikatleri anlamayan aralarında
emre-hum	: işleyiş hakkında, onlar, onların işleri, durumu

fe kalû ubnu aleyhim	: dedi, yapma, onların,
bunyan	: inşa, bina, esas, vücudlandırma, yüceltme,
rabbu-hum	: Rabbi, vücudlandıran, onlar,
alemu bihim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden, onları
kâle ellezîne galebu	: dediler o kimseler, galip, üstün, başarıya ulaşan
alâ emri-him	: işleyiş, hükümler, onlar,
le netehızne aleyhim	: elbette, edinelim, olalım, anlayalım, onlar gibi,
mescid	: teslim olunan yer, hakkı arama yeri, teslimiyet

21- İşte böylece onlar, kendilerindeki işaretlerimizi bilenlerden oldular. Muhakkak ki gerçek olan Allah'ın tecellileridir ve elbette hiçbir zaman o hakikatlerde şüphe yoktur. Hakikatleri anlayamayanlar, varlığın işleyişi hakkında aralarında çekişip durdular. Sonra dediler ki: Onlar ilmin sahibinin Rabb olduğunu bilmekle yüceliğe ulaştılar, onlar işleyişi anlamakla başarıya ulaştılar. Onlar gibi biz de hiç ayrım yapmadan, her yerin Hakk'a teslimiyet yeri olduğunu anlayanlardan olalım.

-22-

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ
وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا
تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاء ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِم مِّنْهُمْ أَحَدًا

Se yekûlûne selâsetun râbiuhum kelbuhum ve yekûlûne hamsetun sâdisuhum kelbuhum recmen bil gayb ve yekûlûne sebatun ve sâminuhum kelbuhum kul rabbî a'lemu bi ıddetihim mâ ya'lemuhum illâ kalîl fe lâ tumâri fîhim illâ mirâen zâhirâ ve lâ testefti fîhim minhum ehâdâ

se yekulune selasetun	: diyecekler, üç,
râbiu-hum kelbe hum	: onların dördüncüsü, köpek, şiddet, hırs, onların
ve yekûlûne hamsetun	: diyecekler, beş
sâdisu-hum kelbe hum	: onların altıncısı, köpek, hırs, şiddet, onlar
Recmen	: taşlama, atma, kovma, uzaklaştırma,
bi el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen
ve yekûlûne sebatun	: diyecekler, derler, yedi
ve sâminu-hum kelbe hum	: onların sekizincisi, köpek, hırs, öfke, köpek
Kul rabbi alemu	: de rabbim, ilmin sahibi, ilmiyle var eden
bi addethim	: adet, geçmiş, sayı,
ma yalemu hum	: onlar bilemezler, ilmin sahibi değildirler.
İlla kalilun	: ancak, pek az,
fe la tumari	: artık, yok, tartışma, mücadele,
Fi him İlla miraen zahiren	: onlarla, ancak, tartışma, mücadele, açık, görünen,
ve la testefti	: soru sorma, açıklama isteme, malumat,
fî-him minhum ehaden	: onlar hakkında, için, onlardan, bir, biri

22- Hakikatleri anlayamayanlar, bilmedikleri şey hakkında atıp tutarlar. Yok derler; onlar üçtü, dördüncüsü köpekleriydi. Ya da derler; onlar dörttü, onların beşincisi köpekleriydi. Ya da derler; altıydı, yedinciyi köpekleriydi. Anlat: Adetlerde kalanlar, her şeyi vücudlandıranı bilme konusunda az da olsa hakikatleri bilemezler. O hâlde kalanlarla hakikatler için açık bir tartışmaya girme ve onlardan herhangi birine o konuda açıklama yapma.

-23-

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا

Ve lâ tekûlenne li şey'in innî fâılun zâlike gadâ

ve la tekulenne li şey	: yok, söyleme, deme, şey
İnni failun	: ben, fail olan, işleyen, yapan,
zalike gaden	: işte bu, yarın

23- Yarın mutlaka ben bunu yapacağım, diye söyleme.

-24-

إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا

İllâ en yeşâallâhu vezkur rabbeke izâ nesîte ve kul asâ en yehdiyeni rabbî li akrabe min hâzâ reşedâ

İlla en yeşa Allah	: ancak, istek, dilek, Allah
ve uzkur rabb ke	: zikret, an, hatırla, rabbin
İzâ nesite	: o zaman, unutma, unuttuğunda
ve kul asa en yehdiyen rabbi	: de, belki, bana yol gösterir, rabbim
li akrabe	: yakınlık için, doğrular için, gerçeği,
min haza reşede	: bu, doğru yolu gösteren

24- Ancak Allah'ın dilemesiyle, de. Unuttuğunda Rabbini an ve Rabbim bana yol gösterendir, yakınlığı anlamak için doğru yolu gösterecektir, de.

-25-

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا

Ve lebisû fî kehfihim selâse mietin sinîne vezdâdû tisâ

ve lebisû fi kehf him	: hayret, şüphe, karıştırma, kaldılar, mağara, onlar
Selâse mietin sinine	: üç, yüz, sene, yıl
ve ezdadu tisan	: arttı, fazlalaştı, dokuz

25- Sığınacak yere sığınanlarla ilgili yine tartışıp şüpheye düştüler. Üç yüzyıl kaldılar dediler ve bazıları da daha fazla dediler.

-26-

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُم مِّن دُونِهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

Kulillâhu a'lemu bimâ lebisû lehu gaybus semâvâti vel ard ebsır bihî ve esmı mâ lehum min dûnihî min veliyyin ve lâ yuşriku fî hukmihî ehadâ

kuli Allâh alemi	: de ki Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Bimâ lebısu lehu	: şeyler, elbise, suret, ten elbisesi, görünen, onun
gaybu	: bilinmeyen, görünmeyen,
es semavat ve el ard	: gök ve yeryüzü
Ebsır bihi ve esmi	: gördüren, onu, işittiren
Mâ lehum minduni hi	: yoktur, onlar, ondan başka
min veliyyin	: bir velî, bir dost
ve lâ yuşrik	: yok, ortağı,
fi hukm hi ehad	: hükmünde, hâkimiyetinde, bir, tek, bir kimse,

26- Anlat: Göklerdeki ve yerdeki, görünen ve görünmeyen şeylerdeki ilmin sahibi Allah'tır. Gördüren ve işittiren O'dur. Ondan başka bir dost yoktur. Tüm varlığa hâkimiyetinde bir ortağı yoktur.

-27-

وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِن كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا

Vetlu mâ ûhıye ileyke min kitâbi rabbik lâ mubeddile li kelimâtihî ve len tecide min dûnihî multehadâ

ve utlu	: oku, incele, araştır,
ma uhiye ileyke	: şey, vahyedilen, sunulan, hay olandan gelen, sana,
min kitabi rabb ke	: kitaptan, kitabı, rabbinin, seni vücudlandıran,
lâ mubeddile	: yok, değişmek, değiştirecek yoktur,
li kelimat hi	: onun kelimesini,
ve len tecide min dunihi	: bulamazsın, ondan başka
Multehaden	: meyledilen, yönelinen, sığınak, barınak, koruyucu

27- Sen Rabbinin bir kitabısın, sana oradan sunulan şeyleri oku. Onun bir kelimesini değiştirecek yoktur ve O'ndan başka yönelinecek bir şey bulamazsın.

-28-

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا

Vasbır nefseke meallezîne yedûne rabbehum bil gadâti vel aşiyyi yurîdûne vechehu ve lâ tadu aynâke anhum turîdu zînetel hayâtid dunyâ ve lâ tutı men agfelnâ kalbehu an zikrinâ vettebea hevâhu ve kâne emruhu furutâ

Ve esbır nefse ke	: sabret, nefsini tanımada, kendinin
mea ellezîne yedune	: o kimselerle birlikte, dua edenler, yönelme
rabbe-hum	: Rabbi, onlar,
Bi el gadati ve el aşiy	: sabah ve akşam,

yuridun vech hu	: isteyen, arzu duyan, yüz, gerçek, iç yüzü, o
Ve la tadu ayn ke	: yok, dönme, çevrilme, aynılık, gözler, bakış, sen
anhum turidu zinete	: onlardan, isteme, arzu, süs, zinet, çıkar peşinde olmak
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşamlarında,
ve la tutı	: itaat etme, uyma,
men agfelna	: kim, kimse, bizi anlamaktan gafil olanlar,
Kalbe hu an zikri-nâ	: kalpleri, idrakleri, zikrimizden, bizi anmaktan,
ve ittebea heva hu	: tabi oldular, heva heves, kendi egoları
ve kâne emr hu	: oldu, işleyiş, iş, hüküm, o,
futuran	: ret, haddi aşma, umursamaz

28- Nefsini tanımada sabırlı ol. Sabah, akşam varlığın iç yüzünü anlamak isteyip, Rablerine yönelen kimselerle beraber ol. Sen bakışını hakikatten döndürme. Yaşamlarında çıkar peşinde olanlardan olma. Kalblerindeki zikrimizi anlayamayanlara, Bizi anlamaktan gafil olanlara ve hevalarına uyanlara ve hükümleri umursamaz davrananlara uyma.

-29-

وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَن شَاء فَلْيُؤْمِن وَمَن شَاء فَلْيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاء كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءتْ مُرْتَفَقًا

Ve kulil hakku min rabbikum fe men şâe fel yumin ve men şâe fel yekfur innâ a'tednâ liz zâlimîne nâren ehâta bihim surâdikuhâ ve in yestegîsû yugâsû bi mâin kel muhli yeşvîl vucûh bi'seş şerab ve sâet murtefekâ

ve kul el hakk	: anlat, hakikat, gerçek,
min rabb kum	: rabb, vücudlandıran, siz
fe men şâe	: bundan sonra kim, kimse, isterse, dilerse,
fe li yumin	: artık, böylece, öyle ki, inanmak,
ve men şae	: dileyen kimse, kim isterse,
fe li yekfur	: artık, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
İnna ated na	: biz, hazır olan, vardır, o hallerdedirler, biz,
li el zalimin	: zalimler, zalimler için,
Nâren	: ateş, yakıp yıkıcı haller,
ehata	: sarma, kaplama, o hale sahip, ihata,
bihim suradkaha	: onları, her yerinden, kenar
Ve in yestegîsû	: eğer, yağmasını isteyen,
yugası bi main	: yağan, akan, su,
Ke el muhli	: gibi, erimiş maden,
yeşvi el vucuhe	: yüzü kavuran
bise el şarabu	: kötü haller, içecek, içinde olan,
ve saet murtefekan	: ne kötü, arkadaş, destek, yardım

29- De ki: Siz, sizi vücudlandıranın hakikatlerini anlayın. Bundan sonra isteyen kimse inanma içinde olur ve isteyen kimse de hakikatleri görmemezlikten gelir. Doğrusu Bizi anlayamayıp zalimlik içinde olanlar, yakıp yıkıcı hallere sahiptirler. Her yerde o hallerle sarılıdırlar ve onlar kötülüğün içindedirler. Onların halleri; yüzleri kavuran akıp giden bir maden gibi yakıcıdır ve kötülüğü kendilerine arkadaş edinmişlerdir.

-30-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti innâ lâ nudîu ecre men ahsene amelâ

inne ellezîne amenu	: muhakkak o kimseler, onlar, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yoluna çalışanlar, iyi çalışmalar
İnnâ la nudiu ecr	: biz, yok, israf, boş, harcamak, karşılık, bedel
Men ahsene amel	: kim, en güzel, amel, çalışma

30- Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, güzel amellerde olan kimselerdir. Bizi anlayanların karşılıklarını boşa çıkarmayız.

-31-

أُوْلَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا

Ulâike lehum cennâtu adnin tecrî min tahtihimul enharu yuhallevne fîhâ min esâvire min zehebin ve yelbesûne siyâben hudren min sundusin ve istebrekın muttekiîne fîhâ alel erâik nimes sevâb ve hasunet murtefek

Ulâike lehum	: işte onlar,
cennet adn	: huzur, tüm tecellilerin sahibine teslim olmak,
Terci min tahtihim el enhar	: orada, vardır, makamlarında, akıp giden, ilim üzere,
Yuhallevne fiha	: halleri, süslenirler, orada, makamlarının
Min el esavir min zehebin	: makamlarının gösteren irfaniyetleri, altın bilezik
ve yelbesûne siyaben hudr	: giyerler, elbise, yeşil, diriliğin idrakine bürünmüşler
min sundusin	: iç yüzü, siret, ince, halis ipekten
ve istebrekın muttekiine	: kalın ipek, suret, takva, yaslanma, rahat, huzur
Fiha alâ el erâiki	: orada, tahtlar üzerinde, kanepe, divan
nime es sevâbu	: doğruluk üzere,
ve hasunet murtefekan	: güzel olan, dost, arkadaş yardımcı

31- İşte onlar; tüm tecellilerin sahibine teslim olmanın huzurundadırlar, makamlarında bir ilim üzeredirler, orada makamların özünü anlamış olmanın hâlindedirler, diriliğin idrakine bürünmüşlerdir, suretlerin ve siretlerin idrakine varmanın huzurundadırlar, orada makamlarında doğruluğu ve güzelliği kendilerine arkadaş edinmişlerdir.

-32-

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا

Vadrıb lehum meselen raculeyni cealnâ li ehadihimâ cenneteyni min anâbin ve hafefnâhumâ bi nahlin ve cealnâ beynehumâ zerâ

Vadrıb lehum	: örnek ver, vurgu, onlar,
mesel raculeyn	: örnek, misal, iki adam, kişiler,

Cealna li ehadi-himâ	: kıldık, yaptık, düzenledik, ikisinden birine
Cenneteyni min anabin	: iki bahçe, üzüm bağı, üzümler
ve hafefnâ-humâ	: kenar, kıyı, ikisini kuşattık,
bi nahlin	: hurma, teklik,
ve cealna	: kıldık, sunduk, yaptık,
beyne huma zeran	: aralarında, ekin, kültür,

32- Onlara iki kişinin misalini örnek göster: Onlardan birinin iki üzüm bahçesinde ürünler sunduk ve kıyısında hurmalar ve aralarında ekinler verdik.

-33-

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَرًا

Kiltel cenneteyni âtet ukulehâ ve lem tazlim minhu şeyen ve feccernâ hılâlehumâ neherâ

Kilte el cenneteyn	: her iki, her ikisi, bahçeler
Atet ukule-hâ	: verdi, meyvelerini, mahsul
ve lem tazlim minhu şeyen	: eksik bırakmadı, ondan, bir şey
ve feccerna hılal huma	: şafak, karanlıktan aydınlığa, çıkardık, akıttık, aralarından
neheren	: bir nehir, akıp giden,

33- Bahçelerin her ikisinden de mahsuller sunduk ve onlarda eksik bir şey olmadı ve aralarında nehir çıkardık.

-34-

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا

Ve kâne lehu semer fe kâle li sâhıbihî ve huve yuhâviruhû ene ekseru minke mâlen ve eazzu neferâ

ve kâne lehu semerun	: oldu, onun, ürün, meyve, ürün,
Fe kale li sahibi hi	: böylece, dedi, o arkadaşına,
Ve huve yuhâviru-hû	: o, onunla konuşuyor
Ene ekser minke malen	: ben, daha çok, senin, malından
ve eazzu neferen	: daha aziz, yüce, üstün, kişi, er, kimse, fertler

34- Bahçesinde ürünler olan, arkadaşına dedi ki: Ben mal bakımından ve etrafımdaki kişiler bakımından senden daha üstünüm.

-35-

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا

Ve dehale cennetehu ve huve zâlimun li nefsih kâle mâ ezunnu en tebîde hâzihî ebedâ

ve dehale cennet hu	: girdi, dahil oldu, o bahçesine
ve huve zalimun li nefsi hi	: o, zalim, kötülük, nefsi için, kendisi,
Kale mâ ezunnu en tebide	: dedi, sanmıyorum, silmek, yok olmak,
Hazihi ebeden	: burası, ebediyyen

35- O bahçesine girdi ve nefsi için büyüklendi, zalimlerden oldu. Dedi ki: Ben buranın ebediyen yok olacağını sanmıyorum.

-36-

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَى رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا

Ve mâ ezunnus sâate kâimeten ve le in rudidtu ilâ rabbî le ecidenne hayren minhâ munkalebâ

ve mâ ezann	: zannetmiyorum, sanmıyorum,
el saat kaimet	: vakit, zaman, var olan, kaim
ve le in rudidtu ila rabbi	: elbette, döndüğümde, huzura vardığımda, rabbim,
le ecidenne hayren	: mutlaka bulacağım, daha hayır
Minha munkaleben	: kabul gören, devrilme, ondan dönüşmüş olan

36- Her zaman var olacağını düşünüyorum, yok olacağını sanmıyorum ve elbette Rabbimin huzuruna vardığımda, daha hayr göreceğim, daha makbul olacağım.

-37-

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلًا

Kâle lehu sâhıbuhu ve huve yuhâviruhû e keferte billezî halakake min turâbin summe min nutfetin summe sevvâke raculâ

Kâle lehu sahıbu hu	: dedi, ona, arkadaşı
Ve huve yuhâviru-hu	: o, konuşuyor,
e keferte	: hakikati görmemezlikten gelen, örtüyor musun?
bi ellezî halakake	: seni, halk etti, yarattı, var etti,
min turab	: topraktan,
summe min nutfetin	: sonra bir nutfeden, bir damla sudan
Summe sevva ke	: sonra, düzenledi, şekil verdi, sıfatlandırdı, seni
raculen	: kişi, insan, vücudlanmış,

37- O arkadaşına böyle konuştu. Arkadaşı da ona dedi ki: Seni topraktan var eden, sonra bir nutfeden, sonra da seni sıfatlandırıp vücudlandıranın hakikatlerini görmemezlikten gelip örtüyor musun?

لَّكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا

Lâkinne huvallâhu rabbî ve lâ uşriku bi rabbî ehadâ

Lâkinne huve : fakat, öyle ki, lakin o,
Allah rabbi : Allah, rabbim, vücudlandıran
ve la uşriku : şirk koşmam, ortak koşmam,
bi rabb ehad : beni vücudlandıran, bir, bir kimse, bir şey

38- Öyle ki beni vücudlandıran Allah'tır ve beni vücudlandırana karşı hiçbir şeyi ortak koşmam.

-39-

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تُرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا

Ve lev lâ iz dehalte cenneteke kulte mâ şâallâhu lâ kuvvete illâ billâh in tereni ene ekalle minke mâlen ve veledâ

ve lev la iz dehalte : olmaz mıydı, dahil olma, girdiğinde,
cennet ke : bahçene ,
Kulte ma şae Allâh : deseydin, istediği şey, dilediği şey, Allah
la kuvvet illa bi Allah : kuvvet yoktur, ancak, Allah'tan başka
in tere-ni ene ekallle : eğer, böylece, beni gördün, daha az, küçük,
min-ke malen : senden, mal, mülk,
ve veleden : çocuklar, evlat,

39- Sen bahçene girdiğinde, tüm bunlar Allah'ın isteğiyle tecelli etti, Allah'tan başka kuvvet yoktur, deseydin olmaz mıydı? Ama sen; mal ve evlat bakımından beni küçük gördün.

-40-

فَعَسَى رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا

Fe asâ rabbî en yutiyeni hayran min cennetike ve yursile aleyhâ husbânen mines semâi fe tusbiha saîden zelekâ

Fe asa rabb : böylece, belki, elbette, umulur ki, rabbim,
en yutiye ni : bana verir, sunar,
Hayran : hayırlı olan, güzel şeyler,
min cennet ke : senin bahçenden
ve yursile aleyha : gönderir, sunar, verir, onun üzerine,
husban : hesap, sahibini bilme
min es semâi : semadan, ulvi âlem
Fe tusbiha : böylece, artık, olur,

said zelekan : kutlu, mübarek, yükselen, toprak, kaygan, kayıp giden

40- Elbette senin bahçendeki gibi güzel şeyleri bana da verecek olan Rabbimdir. Umulur ki sen de, Ulvi Âlem'den sunulan niteliklerin sahibini bilir teslim edersin. Böylece o mübarek olan elinden kayıp gitmez.

-41-

أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا

Ev yusbiha mâuhâ gavren fe len testetîa lehu talebâ

Ev yusbiha mau ha : veya, ya da, olur, su, o,
gavren : yere batan, kaybolan, boşaltılan, akar gider,
fe len testetia lehu : asla gücün yetmez, muktedir, onu,
talebe : talep, istek, isteyen, anlamak isteyen,

41- Yoksa su gibi olur akar gider. Sonra da hakikatleri anlamaya asla gücün yetmez.

-42-

وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَى مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا

Ve uhîta bi semerihî fe asbeha yukallibu keffeyhi alâ mâ enfeka fîhâ ve hiye hâviyetun alâ urûşihâ ve yekûlu yâ leytenî lem uşrik bi rabbî ehadâ

ve uhita : ihata, sarıldı, büyüklük haline sarıldı
bi semeri hi : ürünleri, meyveleri, değer,
fe asbeha : böylece oldu, sahiplendi,
yukalibe kefy hi : benlik içinde olmak, ellerini avuşturmak, çevirmek
Ala ma enfeka fiha : için, üzerine, vermeyen, harcamak, infak, orada
Ve hiye haviyet : o, uçurum, boşluk, çökmüş halde,
ala arşi ha : tahtı, makamı,
ve yekûlu ya leyte ni : diyor, keşke ben,
lem uşrik : şirk koşmasaydım, ortak koşan,
bi rabbi ehad : rabbim, bir, tek

42- O, ürünlerinin içinde büyüklük hâllerine sarıldı. Böylece o, orada olanlara bir benlik içinde sahiplendi. Ona verilenleri infak etmedi ve o makamında bir boşluğa sürüklendi ve dedi ki: Keşke ben Rabbime karşı ortak koşan biri olmasaydım.

-43-

وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا

Ve lem tekun lehu fietun yansurûnehu min dûnillâhi ve mâ kâne muntesirâ

ve lem tekun lehu fietun : olmadı, olmaz, ona, gurup, bölüm, kimseler
yansurûne-hu : yardım eden, ona
min duni Allah : ondan başka, ona ait, Allah

ve mâ kâne muntesir : olmadı, yardım alan, galip, muzaffer, başarıya ulaşan

43- Allah'tan başka ona yardım edecek kimse olmaz ve başarıya ulaştıran da olmaz.

-44-

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا

Hunâlikel velâyetu lillâhil hakk huve hayrun sevâben ve hayrun ukbâ

Hunâlike el velayet : orada, vardır, işte burada, dostluk, otorite, yardım
li Allah el hakkı : Allah için, Allah'tır, hak, gerçek, hakikat,
Huve hayrun sevaben : o, hayır, iyi, doğru olan, güzel karşılık,
ve hayrun ukben : hayırlı, sonuç, başarmak, aşmak, her zaman

44- İşte her yerde otorite olan, hakikatlerin sahibi olan Allah'tır. Doğruluk, hayr O'ndandır ve her zaman hayrı sunandır.

-45-

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاء أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاء فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا

Vadrıb lehum meselel hayâtid dunyâ ke mâin enzelnâhu mines semâi fahteleta bihî nebâtul ardı fe asbeha heşîmen tezrûhur riyâh ve kânallâhu alâ kulli şey'in muktedirâ

Vadrıb lehum : örnek ver, vurgula, onlara
meselel hayâtid dunyâ : misal, durum, dünya hayatı, yaşam
ke mâin enzelna hu : su gibi, benzer, onu indirdik, sunduk,
min el semâi : semadan
Fahteleta : böylece, sonrada, karışık, yeşerir, büyür,
bihi nebat el ard : onunla, bitki, yeryüzü, toprak,
fe asbeha heşimen : sonrada, oldu, ufalanma, kaybolup gitme,
Tezru huer riyâhu : savrulma, dağılma, rüzgâr
ve kane Allah : Allah'tır
alâ kulli şeyin muktedir : bütün her şeydeki, gücü yeten, muktedir, kudret sahibi

45- Onların yaşamlarındaki durumlarını onlara vurgula. O yaşam gökten indirdiğimiz suya benzer, sonra da o toprağa karışır, oradan bitkiler yeşerir, sonra da onlar sararır ufalanır, rüzgârda dağılır gider. Bütün her şeyde muktedir olan Allah'tır.

-46-

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

El mâlu vel benûne zînetul hayâtid dunyâ, vel bâkıyâtus sâlihâtu hayrun inde rabbike sevâben ve hayrun emelâ

el mâlu : mal, değer, kazanç,

ve el benun	: evlat, çocuk,
zînetu	: ziynet, değer, süsü,
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı
ve el bakıyat	: sürekli, devamlı, baki, kalıcı olan,
el salihat hayr	: dosdoğru olmak, Salih amel, hayr
İnde rabbike sevâben	: ait, rabbinin katında, doğru olan, sevap bakımından
ve hayrun emelen	: hayırlı olan, güzel, umut, emel, beklenti, istek, gaye

46- Mal ve evlat, dünya hayatının ziynetleridir. Bâki kalacak olan ise, salih amel ve hayırlarda olmaktır. Doğru olan, Rabbine ait hakikatler üzere olmaktır ve güzel amelde olmaktır.

-47-

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا

Ve yevme nuseyyirul cibâle ve terel arda bârizeten ve haşernâhum fe lem nugâdir minhum ehadâ

ve yevme nuseyyiru	: vakit, zaman, yürütmek, gidiş, hareket etmek,
el cibal	: dağlar, büyük olan, büyüklük içinde olan,
ve tere el arda	: görürsün, yeryüzü,
barizeten	: bariz, açıkça, net
ve haşernâ-hum	: onları topladık, birlik içinde ortaya çıkardık
fe lem nugâdir	: olmaz, değil, biz, ayrı olan, ayrılma, bırakmayız,
min hum ehad	: onlardan, bir, tek, birisi

47- Bir büyüklük içinde olanları bile, her zaman ayakları üzerinde yürüten Biziz ve bu gerçeği yeryüzünde açıkça görürsün ve onları ortaya çıkaran Biziz, onlardan biri bile Bizden ayrı değildir.

-48-

وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَّقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا

Ve uridû alâ rabbike saffâ lekad ci'tumûnâ kemâ halaknâkum evvele merreh bel zeamtum ellen necale lekum mevıdâ

ve uridû	: sunulan, verilen, arz, bildirme,
ala rabbike	: vücudlandıran, sen,
saf	: sıra sıra, saf, sıralanmış, birlik olmuş,
Lekad citumu na	: andolsun, geldiniz, dönersiniz, bize
Kema halakna-kum	: gibi, sizi yarattık, halk ettik
Evvele meret	: ilk, evvel, kez, süre, zaman,
Bel zeamtum	: hayır, bilakis, zannettiniz, zanda bulunma, sanma
ellen necale	: asla, yapmak, olmak,
lekum mevıde	: size, tarih, randevu, vade

48- Seni vücudlandıran, tüm nitelikleri birlik içinde sana sundu. Andolsun ki sizi halk ettiğimiz gibi Bize gelirsiniz. Bilakis siz o tarihin gelmeyeceğini mi sandınız?

-49-

وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

Ve vudıal kitâbu fe terel mucrimîne muşfikîne mimmâ fîhi ve yekûlûne yâ veyletenâ mâli hâzel kitâbi lâ yugâdiru sagîreten ve lâ kebîreten illâ ahsâhâ ve vecedû mâ amilû hâdırâ ve lâ yazlimu rabbuke ehadâ

ve vudıa el kitab	: kondu, koymak, gelişme, kitap, ilahi sözler, gerçekler
Fe tere el mucrimîne	: böylece, görürsün, günahkâr, fenalarda kalan
Muşfikîne mimma fihi	: korkanlar, çekinen, şeyler, içinde
ve yekûlûne ya veylete na	: derler, yazıklar olsun bize
Mali hâzâ el kitâbi	: nasıl, bu kitap
lâ yugâdiru	: ihmal etmez, bırakmaz, bırakmıyor,
sağireten	: küçük
Ve la kebiret	: yok, büyük, yüce,
illa ahsa ha	: başka, hesap, sayma, o, ondan her şey var,
ve veced	: buldu, karşılığını bulmak, buldular,
ma amile hâdır	: yaptıkları şeyler, sunmak, hazır olarak, vardır.
ve lâ yazlimu	: yok, zulmetmez, haksızlık,
rabb ke ehad	: rabbin, bir, bir kimse

49- İlahi sözler ortaya konduğunda, fenalarda kalanların korktukları şeylerin içinde olduklarını görürsün. Derler ki: Hakikatleri anlayamadığımızdan dolayı yazıklar olsun bize, bu nasıl bir kitap ki, küçük ve büyük ne varsa açıklanmadık bir şey bırakmıyor. Kim ne yaparsa onun karşılığı vardır ve Rabbin hiç bir kimseye zulmeden değildir.

-50-

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاء مِن دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs kâne minel cinni fe feseka an emri rabbih e fe tettehızûnehu ve zurriyyetehû evliyâe min dûnî ve hum lekum aduvv bise liz zâlimîne bedelâ

ve iz kulna	: demiştik, dediğimizde, bildirmiştik,
li el melaiket	: melek, güç, her varlıktaki güç
Uscudu	: secde edin,
li adem	: insan, özü taşıyan, ruh sahibi, asliyet
fe secedu	: hemen secde etti
illâ iblîse	: ancak, iblis, surette kalan, elbise, libas,
kane el cinn	: oldu, olan, bilmeyen, kendi aslını tanıyamayan
fe feseka	: böylece fasık, ayrılık, sapkın, ikiliğe düşün,

an emr rabbi hi : hüküm, işleyiş, rabbi
e fe tettehızûne-hu : hala onu ediniyor musunuz? sığınma, sarılma
ve zurriyyete-hû : onun zürriyetini, neslini takip etme, o halleri takip etme
Evliyâe min duni : dostlar, benden başka, ona ait,
ve hum lekum aduvv : onlar, size, düşman
Bise li ez zalimine : ne kötü, zalimler için,
bedel : karşılık, değişim

50- Âdem'e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığınla bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmaktan kaçınır. O kendi asliyetini tanıyamayanlardandır. Böylece o, Rabbinin her varlıktaki işleyişini anlayamayıp, ikilikte kalır. Hâlâ o hallere mi sarılacaksınız? Beni anlamayı bırakıp o hallerle hareket edenlerden evliyalar mı edineceksiniz? O haller sizin düşmanınızdır. Zalimler için ne kötü bir değişim.

-51-

مَا أَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا

Mâ eşhedtuhum halkas semâvâti vel ardı ve lâ halka enfusihim ve mâ kuntu muttehızel mudıllîne adudâ

ma eşhedtu-hum : bilemediler, şahit, onlar, zalimler,
halka : halk olma, var olma, yaratılış
es semâvât ve el ard : gökler, ulvi alem ve yeryüzü, toprak,
ve la halka : yok, var olma, yaratılış, var oluşu anlayamama,
enfusi-him : kendileri, nefsleri,
ve mâ kuntu : şey, ne, değil, oldu, olmadım, beni anlayamadılar,
muttehıze : sarılmak, benimseyen, özümseyen, edinen,
el mudıllîne : yalanlarda, dalalette, hakikatten sapan,
adud : adetler, cehalet hallerinde kalan, kendini güçlü sanan

51- Zalimler, göklerin ve yerin halk oluşunu bilemediler ve onlar kendilerdeki varoluşu anlayamadılar ve cehalet hallerinde kalıp, yalanlara sarılıp, Beni anlayamadılar.

-52-

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا

Ve yevme yekûlu nâdû şurekâiyellezîne zeamtum fe deavhum fe lem yestecibû lehum ve cealnâ beynehum mevbikâ

ve yevme yekulu : o gün, vakit, zaman, derler, söyler, bildirir,
Nadu : nida edin, çağırın, davet edin,
şurekaiy ellezîne : ortaklar, ortak koştuğunuz o şeyler
zeamtum : zanda bulundunuz
Fe deav-hum : böylece, onları davet ettiler
Fe lem yestecibu lehum : fakat, icabet etmezler, etmediler, onlara
ve cealnâ beyne hum : kıldık, sunduk, aralarında, kendilerinde,

mevbik : tehlike, engel, korkulacak yer, korkuları,

52- O vakit onlara, zanlarınızla ortak koştuğunuz şeyleri çağırın denilir. Böylece onları davet ederler. Fakat onların davetlerine icabet edecek yoktur. Onlara sunduğumuz hakikatleri anlamalarına engel olan şey, kendi korkularıdır.

-53-

وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا

Ve reel mucrimûnen nâre fe zannû ennehum muvâkıûhâ ve lem yecidû anhâ masrifâ

ve ree el mucrimin : gördü, kaldı, oldu, suçlu, fenalarda kalan
el nar : ateş, yakıp yıkıcı olan,
Fe zann : böylece, işte, zannettiler, sandılar, zanları,
enne-hum : oldular, olduğu, onlar, kendileri,
muvâkıû-hâ : olay, o halleri, o hale düşen, o halde kalan,
ve lem yecidû anha : bulamazlar, ondan, o hallerden,
masrif : kaçış, uzaklaşmak, kurtulmak,

53- Yakıp yıkıcı hâllerde olanlar, fenalarda kalırlar. İşte onların o hâllerde kalmalarına sebep olan zanlarıdır ve onlar o hâllerden kurtulamazlar.

-54-

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

Ve lekad sarrafnâ fî hâzel kurâni lin nâsi min kulli mesel ve kânel insânu eksere şeyin cedelâ

ve lekad : andolsun, gerçek olan şu ki, doğrusu,
sarraf na : açıkladık, en ince ayrıntıya kadar
Fi haza el kuran : içinde, Kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
li el nas : insanlar için,
Min kulli meselin : bütün, hepsi, misal, mesele, düşünülecek hususlar,
ve kane el insan : oldu, olur, insan,
Eksere şey : daha çok, çoğu, bir şey,
cedela : tartışma, kavga, münakaşa, cedelleşmek, inat,

54- Gerçek olan şu ki, kâinat kitabının içinde insanlar için bütün meseleleri en ince ayrıntısına kadar açıkladık. Fakat insan, bir şeyi anlamaktan daha çok tartışma içinde oluyor.

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءهُمُ الْهُدَى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا

Ve mâ menean nâse en yuminû iz câe humul hudâ ve yestagfirû rabbehum illâ en te'tiyehum sunnetul evvelîne ev yetiyehumul azâbu kubulâ

ve ma menea	: men eden şey, engelleyen,
el nas en yumin	: insanlar, inanmak, mümin
İz cae hum	: geldi, sunuldu, onlar,
el hudâ	: hidayet, yol gösteren
ve yestagfirû	: mağfiret isterler, dilerler, temizlenmek,
rabb hum	: rab, vücudlandıran,
İlla en tetiye-hum	: başka, onlara gelmesi, sunulması,
sunnetu el evvelîne	: işleyiş, sena, evvelkilerin sünneti, adet, kanun
Ev yetiye-hum	: gelir, sunulur,
el azab kubul	: sıkıntı, başına gelecek, kalacak, kabul, gelmesi

55- Onlara doğru yol gösterildiğinde ve Rabbinizin mağfiretini dileyin denildiğinde, insanların inanmalarına engel olan şey, öncekilerin adetlerinden başka bir şeyin onlara sunulmasıdır ya da onlara sunulan şeylerde, sıkıntılarda kalacaklarını düşünmeleridir.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا

Ve mâ nursilul murselîne illâ mubeşşirîne ve munzirîn ve yucâdilullezîne keferû bil bâtılı li yudhıdû bihil hakka vettehazû âyâtî ve mâ unzirû huzuvâ

ve mâ nursilu	: açığa çıkmadı, göndermek,
el murselin	: resuller, hakikatleri gösteren
İlla mubeşşirîne	: ancak, sevindirme, huzur vermek, müjdeleyiciler
ve munzirîne	: uyarıcılar, hakikatlere çağrı yapan uyaranlar
ve yucâdilu	: mücadele, kavga, çatışma, gayret,
ellezin kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örtenler
bi el batılı	: batıl ile, boş şeylerle, asılsız, ilimsiz,
li yudhıdu	: iptal, karşı çıkmak, boşa çıkarma
bi-hi el hakk	: onunla, hak, hakikat, gerçek
ve ittehazu ayeti	: edindiler, sarıldılar, ayetlerimizi
ve mâ unzirû	: hakikatlere yapılan çağrı, uyarıldıkları şeyler,

huzuven : alay etme, önemsememe

56- Hakikatleri gösterenler; hakikatlerimize çağrı yapıp uyarmak ve hakikatlerle huzur vermekten başka bir şey için açığa çıkmadılar. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise, hakikatlere karşı batıl şeylerle karşı çıkıp kavga ederler ve ayetlerimize karşı asılsız şeylere sarılırlar ve hakikatlere yapılan çağrıyı önemsemezler.

-57-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَن يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا

Ve men azlemu mimmen zukkire bi âyâti rabbihî fe arada anhâ ve nesiye mâ kaddemet yedâh innâ cealnâ alâ kulûbihim ekinneten en yefkahûhu ve fî âzânihim vakrâ ve in teduhum ilel hudâ fe len yehtedû izen ebedâ

ve men azlemu minmen : kim, zalim, o kimseden
Zukkire : zikredildi, hatırlatmak, anmak,
bi ayeti rabb hi : ayetler, işaretler, deliller, tecelliler, Rabbinin
Fe arada an-hâ : sonra, yüz çevirdi, ondan
ve nesiye : unuttu, vardır,
ma kaddemet : takdim edilen, sunulan, verilen, şeyler,
yedâ-hu : elleri, güçü, o, kendinde,
inna cealna : muhakkak biz, sunduk, yaptık, kıldık,
ala kulub him : kalplerinde, onlar,
Ekinnet en yefkahû-hu : masal, perde, fıkıh, iyice anlayıp bilme
Ve fi azani-him vakr : onların kulaklarında, işitme engeli
Ve in tedu hum : eğer, davet, uymak, onlar,
ila el huda : yol gösteren
fe len yehtedû : asla, uymazlar, doğru yolu gösteren,
izen ebed : hiçbir zaman, sonsuza kadar

57- Rabbinin ayetleri hatırlatıldıktan sonra, yüz çevirenden daha zalim olan kimdir? O halde olan kimseler takdim edilen şeyleri ve kendilerindeki gücün sahibini unuturlar. Onların kalblerine hakikatleri sunduk. Fakat onların kalblerinde hakikatlere ulaşmaya perdeler vardır ve kulaklarında işitmeye engel vardır. Onlara, doğru yolu gösterenin çağrısına uyun desen, onlar doğru yolu gösterene hiçbir zaman uymazlar.

-58-

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُوا مِن دُونِهِ مَوْئِلًا

Ve rabbukel gafûru zur rahmeh lev yuâhızuhum bi mâ kesebû le accele lehumul azâb bel lehum mevıdun len yecidû min dûnihî mevilâ

ve rabbu-ke : vücudlandıran, Rabbin,
el gafur : bağışlayan, mağfiret eden
Zu er rahmeti : sahip, rahmet, rahmetiyle her yeri saran

Lev yuâhızu-hum	: eğer, onları sorgulama, paylama,
Bi mâ kesebû	: ile, kazandıkları şeyler, elde edilen
le acele lehum el azab	: elbette, acele etmek, onlar, azap, sıkıntı,
Bel lehum mevıdun	: bilakis, onlara, mühlet, vade,
len yecidû	: asla bulamazlar,
min dunihi	: ondan başka,
mevil	: sığınak, yerleşim yeri, yaşam yeri

58- Seni vücudlandıran sana mağfiret edendir. Eğer onlar kendilerine verilen şeyleri anlamak için sorgulasalardı, sıkıntılarında acele etmeselerdi, bütün her yeri rahmetiyle saranı elbette anlarlardı. Bilakis onların mühletleri vardı. Ondan başka sığınılacak bir yer asla bulamazlar.

-59-

وَتِلْكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا

Ve tilkel kurâ ehleknâhum lemmâ zalemû ve cealnâ li mehlikihim mevıdâ

ve tilke el kura	: işte bu, belde, ülke, köy,
ehlekna hum	: hakikati anlamayıp helak olmak, yok olmak, biz, onlar
lemmâ zalemû	: olduğunda, zalim, kötülük,
Ve cealna	: yaptık, sunduk
li mehliki-him	: helak, mahv, kendine yazık etmek, onlar,
mevıden	: süre, vade, müddet, ölünceye kadar, vadedilen zaman

59- İşte onlar; kötülüklerde olduklarından dolayı, o bulundukları beldelerde Bizi anlayamayıp helak olup gittiler. Onların kendilerine yazık etmemeleri için, ölüm onlara gelinceye kadar her an hakikatleri sunduk.

-60-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّى أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا

Ve iz kâle mûsâ li fetâhu lâ ebrehu hattâ ebluga mecmeal bahreyni ev emdıye hukubâ

ve iz kâle musa	: demişti, Musa,
li feta hu	: genç arkadaşına, yol arkadaşı
lâ ebrehu	: ayrılmayacağım, durmak yok,
hatta ebluga	: hatta, erişmek, ulaşma
Mecmea	: cem eden, Tevhid eden, birleşti,
el bahreyni	: iki deniz, bilge kişi, kâmil kişi,
Ev emdiye hukuba	: geçip gitmek, senelerce kalmak, günlerce,

60- Musa yol arkadaşına: Tevhid sırrını bilen bilge kişiye ulaşıncaya kadar durmak yok, hatta günlerce gidilse bile, demişti.

-61-

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا

Fe lemmâ belega mecmea beynihimâ nesiyâ hûtehumâ fettehaze sebîlehu fîl bahri serebâ

fe lemma belega	: böylece olduğu zaman, erişti, ulaştı, buldu,
Mecmea beyni huma	: toplanma, cem olan, tevhid eden, aralarında
Nesiya hûte-humâ	: unuttular, balığı, gönlü, gönüllerindeki hissiyat, onlar
fe ittehaze sebile hu	: böylece, edindi, buldu, kendi yolunu
fî el bahri	: deniz, bilge kişi, doğru gidilen yer, sonsuzluk,
sereben	: kaydı gitti, aktı, gönlü kaydı,

61- Böylece onlar, Tevhid sırrını bilen bilge kişiye ulaştıklarında, gönüllerindeki kendi bildiklerini unuttular. Böylece gönülleri bilge kişinin anlattıklarına doğru kaydı.

-62-

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا

Fe lemmâ câvezâ kâle li fetâhu âtinâ gadâenâ lekad lekînâ min seferinâ hâzâ nasabâ

Fe lemma caveza	: böylece, olduğunda, mesafe, varılan yer, ulaşılan yer
Kale li fetâ-hu	: dedi, genç arkadaşına, yol arkadaşına
Ati na	: bize getir, sun, ver,
gadâe-nâ	: kahvaltı, gıda, yemek, bildikleri, biz,
Lekad lekine	: doğrusu, buluştu, hissetti, maruz kaldı, birlik,
min seferinâ	: seferimiz, yolculuğumuz, taşıdıklarımız,
Haza nasaben	: bu, yorgunluk, bitkinlik, meşakkat

62- Böylece vardıkları yerde yol arkadaşına dedi ki: Gıdamızı getir. Doğrusu yolculuğumuzdan dolayı yorgun düştük.

-63-

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا

Kâle eraeyte iz eveynâ ilas sahrati fe innî nesîtul hût ve mâ ensânîhu illeş şeytânu en ezkureh vettehaze sebîlehu fîl bahri acebâ

Kâle e raeyte	: dedi, gördün mü, anladın mı?
iz eveyna	: orada bulunduğumuzda,
ila es sahrati	: kaya, sertlik, sert taş, gönüllerin sertliği,
fe inni nesitu	: böylece, işte, bundan dolayı, unuttum, orada kaldı
el hute	: balık, gönül, hissiyat,
ve mâ ensa-ni-hu	: değiş, ne, unutturmadı, engel olmak, onu,
illa el şeytanu	: başka, vardır, ancak, şeytani haller
en ezkur hu	: hatırlatmak, anmak, anlamak, onu
ve ittehaze sebile hu	: edindi, sarıldı, vardır, yol, hakikat yolu,

fî el bahri	: deniz, bilge kişi, doğru yol, sonsuzluk
aceben	: acayip, şaşkınlık, hayret, farklılık

63- Dedi ki: Orada bulunduğumuzda, kendi bildiklerimizin gönüllerimizi nasıl taşlaştırdığını anladın mı? İşte gönlümüz orada anlatılan o hakikatlerde kaldı. Bu zamana kadar hakikatleri anlamamıza engel olan şey, şeytani hallerimizden başka bir şey değilmiş. Böylece onun gönlü bir farklılık içinde bilge kişinin anlattığı hakikatlere sarıldı.

-64-

قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا

Kâle zâlike mâ kunnâ nebgı ferteddâ alâ âsârihimâ kasasâ

Kâle zalike	: dedi, işte bu,
ma kunna nebgı	: aradığımız şey, aradığımız hakikatler, talep, meyil
Fe erdedda	: böylece, döndüler, bıraktı, terk ettiler,
ala asari-hima	: üzerinde, karşı, tesir eden, eser, iz, kendileri,
kasasan	: anlatmak, bildirilen, haber, takip etmek, nakletmek,

64- Dedi ki: İşte bizim aradığımız hakikatler buydu. Böylece onlar, nakledilen sözleri dinlediler, kendilerine tesir eden kendi bildiklerinden döndüler.

-65-

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا

Fe vecedâ abden min ibâdinâ âteynâhu rahmeten min indinâ ve allemnâhu min ledunnâ ilmâ

fe vecedâ abd	: böylece, buldular, kul,
min abid na	: kullarımızdan,
âteynâ-hu rahmet	: sunduk, verdik, o, rahmeti, merhamet
min indi-nâ	: bizim katımızdan, bize ait olan,
ve allem nâ hu	: bilen, arif olan, öğrettik, biz, o
min ledun-nâ ilmen	: bize ait olan, katımızdaki, ilim

65- Böylece, kullarımızdan bir kul buldular. O, Bizim ona verdiğimiz rahmetin Bize ait olduğunu bilenlerdendi ve Bize ait olan ilimle, o Bizi bilenlerdendi.

-66-

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَى أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا

Kâle lehu mûsâ hel ettebiuke alâ en tuallimeni mimmâ ullimte ruşdâ

Kâle lehu Musa	: dedi, ona, Musa
hel ettebiu-ke	: tabi olma, uymak, takip, tabi olabilir miyim? sana
Ala en tuallime-ni	: üzere, için, senin bana öğretmen
mimmâ ullimte	: şeyden, sana öğretilen,
ruşden	: mantıklı, tamlık, kemalât

66- Musa ona dedi ki: Sana öğretilen şeylerden bana da öğretmen, benim de kemalât bulmam için sana tâbi olabilir miyim?

-67-

قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

Kâle inneke len testetîa maiye sabrâ

Kâle inne ke	: dedi, doğrusu, muhakkak sen,
len testetia	: asla, dayanamazsın, güç yetiremezsin
Maiye sabren	: benimle beraber, maiyetimde, sabırlı olma

67- Dedi ki: Doğrusu sen, benimle beraber olduğunda sabırlı olmaya güç yetiremezsin.

-68-

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا

Ve keyfe tesbiru alâ mâ lem tuhıt bihî hubrâ

ve keyfe tesbiru ala	: nasıl, sabredersin,
Ma lem tuhıt	: şey, ne, kavrayamadın, anlayış,
bihi habir	: onu, haber, bilgi

68- İç yüzünü kavrayamadığın bilgilere nasıl sabredeceksin ki?

-69-

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاء اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا

Kâle se tecidunî inşâallahu sâbiren ve lâ asî leke emrâ

Kâle se tecidu ni	: dedi, beni bulacaksın,

inşae Allah sabiren	: inşallah, isterse, sabırlı olan
ve lâ asî leke	: asi olmayacağım, karşı çıkmak, sana,
emr	: hükümlerine, iş, emr, hüküm, yaptıkların,

69- Musa dedi ki: İnşallah beni sabreden bulacaksın ve yaptıklarında sana asi olmayacağım.

-70-

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَن شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا

Kâle fe initteba'tenî fe lâ teselnî an şeyin hattâ uhdise leke minhu zikrâ

Kâle fe in ittebate ni	: dedi, öyleyse, bana tâbi olduğunda
fe lâ tesel-ni an şey	: bana soru sorma, bir şey
Hattâ uhdise leke	: hatta, oluncaya kadar, ben anlatmadıkça, hadise, sana
min-hu zikren	: ondan, zikir, öğüt, anlatmak,

70- Dedi ki: Öyleyse bana tâbi olduğunda bana bir şey sorma, hatta ben söyleyinceye, onun hakikatini anlatıncaya kadar.

-71-

فَانطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا

Fentalakâ hattâ izâ rakibâ fîs sefîneti harakahâ kâle e haraktehâ li tugrika ehlehâ lekad cite şeyen imrâ

fe intalaka	: böylece, gittiler, yol aldılar,
hatta iza rakib	: hatta, bininceye kadar, bağlanıncaya kadar,
fî es sefîneti	: gemi, yük taşıyan, içinde bilgi barındıran,
haraka ha	: deldi, yırttı, yakıcı, onu
Kâle e harakte ha	: dedi, onu neden deldin, deldin mi?
Li tugrika ehle-hâ	: boğmak, battı, onun ehlini, ahalisini, sahipleri,
Lekad cite şey emr	: andolsun, yaptın, şey, iş, sen nasıl bir iş yaptın

71- Böylece bir gemiye bininceye kadar yol aldılar. O onu deldi. Dedi ki: Sen onun sahiplerini boğmak için mi deldin? Andolsun ki sen, nasıl bir iş yaptın?

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

Kâle e lem ekul inneke len testetîa maiye sabrâ

Kale e lem ekul	: dedi, demiştim,
inne-ke len testetia	: muhakkak sen, güç yetiremezsin, dayanamazsın
Maiye sabren	: benimle beraber, birlikte, sabırlı olma

72: Dedi ki: Doğrusu sen, benimle birlikte olmaya güç yetiremezsin, diye sana demiştim.

-73-

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا

Kâle lâ tuâhıznî bimâ nesîtu ve lâ turhıknî min emrî usrâ

Kâle la tuahız ni	: dedi, eleştiri, kınama, paylama, beni,
bima nesitu	: sebebiyle, unutmak,
ve la turhık-ni	: bana yükleme, sorumlu tutma,
min emr asre	: hüküm, işleyiş, zorluk, güçlük, sıkıntı

73- Dedi ki: Unutmam sebebiyle beni eleştirme ve hükümleri anlamamda bana zorluk yükleme.

-74-

فَانطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُّكْرًا

Fentalekâ hattâ izâ lekıyâ gulâmen fe katelehu kâle e katelte nefsen zekiyyeten bi gayri nefs lekad cite şey'en nukrâ

Fe intaleka	: böylece, devam ettiler, gittiler, ayrıldılar,
Hattâ iza lekiya	: oluncaya kadar, olduğunda, rastlama, karşılaşma,
gulamen	: çocuk, köle, genç, esir, hizmetçi,
Fe katele hu	: böylece, öldürdü, mahv etti, yazık etti, zarar verdi, o
kale e katel te	: dedi, nasıl, sen öldürdün, yazık ettin, sen,
Nefsen	: kişi, nefs, can, öz varlık, zatı,
zekiyyeten	: temiz, masum, hali temiz olan, zeka sahibi, anlayış, idrakli
bi gayri nefsin	: olmaksızın, başka, değil, nefs, can, kişi, öz varlık, zatı,
Lekad cite	: andolsun, doğrusu, sen yaptın, geldin,
şeye nukren	: bir şey, inkar, ret, kötü

74- Böylece devam ettiler, sonra da bir gençle karşılaştılar. Sonra da o ona yazık etti. Dedi ki: Sen, öz varlığından başka bir şeyi olmayan, hâli de temiz olan bir kişiye nasıl yazık edersin? Andolsun ki sen, ne kötü bir şey yaptın.

-75-

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

Kâle e lem ekul inneke len testetîa maiye sabrâ

Kale e lem ekul	: dedi, demiştim,
inne-ke len testetia	: muhakkak sen, güç yetiremezsin, dayanamazsın
Maiye sabren	: benimle beraber, birlikte, sabırlı olma

75- Dedi ki: Doğrusu sen, benimle birlikte olmaya güç yetiremezsin, diye sana demiştim.

-76-

قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْرًا

Kâle in seeltuke an şeyin badehâ fe lâ tusâhıbnî kad belagte min ledunnî uzrâ

Kale in seeltuke	: dedi, eğer, sana sorarsam,
an şey bade ha	: bir şey, bundan sonra
Fe la tusahıb ni	: artık, yok, sahip arkadaş, ben
kad belagte	: olmuştu, ulaştın, kabul
min ledun-ni uzre	: benim özrümü,

76- Dedi ki: Eğer bundan sonra sana bir şey sorarsam, artık benimle arkadaşlık etme. Umarım benim özrümü kabul edersin.

-77-

فَانطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنقَضَّ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا

Fentalekâ hattâ izâ eteyâ ehle karyetin istatamâ ehlehâ fe ebev en yudayyifûhumâ fe vecedâ fîhâ cidâren yurîdu en yenkadda fe ekâmeh kâle lev şite lettehazte aleyhi ecrâ

Fe entalekâ	: böylece, devam ettiler, ilerlediler,
Hatta eteyâ	: geldiler,
ehle karyetin	: şehir halkı, köy, belde, ülke
İstatamâ ehle ha	: yemek istediler, oranın halkından
Fe ebev en yudayfu humâ	: fakat, çekinme, misafir etmek, onları
Fe veceda fiha	: sonrada, buldular, orada,
cidaren	: duvar, zar, perde,
Yuridu en yenkadda	: istemek, yıkılmak üzere
fe ekame-hu	: o zaman onu ikame etti, düzeltti, doğrultular,
Kale lev şite	: dedi, eğer, isteseydin

le ittehaze	: elbette, edinmek, almak, sarılmak
aleyhi ecr	: ona karşılık,

77- Böylece devam ettiler. Bir belde halkına geldiler. Oranın halkından yemek istediler. Fakat onlar, onları konuk etmekten çekindiler. Sonra orada yıkılmak üzere olan bir duvar gördüler. Sonra da onu doğrultup düzeltiler. Dedi ki: Eğer isteseydin elbette bunun karşılığını alırdın.

-78-

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا

Kâle hâzâ firâku beynî ve beynik se unebbiuke bi tevîli mâ lem testetı aleyhi sabrâ

Kâle haza firaku	: dedi, bu, ayrılık, ayrılma
bey-ni ve beyni ke	: benimle senin aranda, aramızda
se unebbiu ke	: sana haber vereceyim, bildireyim,
bi tevil	: yorum, iç yüzünü anlatma, aslını anlama,
ma lem testetı	: güç yetiremediğin şey,
aleyhi sabr	: ona, o şeylere, sabır

78- Dedi ki: Seninle benim aramda yolculuk buraya kadar. Artık ayrılma vakti. Sabretmeye güç yetiremediğin şeylerin iç yüzünü sana bildireyim.

-79-

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدتُّ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءهُم مَّلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا

Emmes sefînetu fe kânet li mesâkîne yamelûne fîl bahri fe eradtu en eîbehâ ve kâne verâehum melikun ye'huzu kulle sefînetin gasbâ

Emme el sefinet	: amma, gemi, eskimiş gemi, kayık, denizcilik,
fe kânet li mesakin yalemu	: idi, oldu, miskin, fakir kimse, çalışma
fi el bahri	: denizde
Fe eradtu	: böylece, bu sebeple, istedim,
en eibe ha	: kusurlu yapmak, zarar vermek, onu
ve kâne verae hum melik	: oldu, idi, ardında, arkasında, onlar, kıral
Yehuzu	: alıyor, ele geçiriyor,
Kulle sefînet gasben	: bütün gemiler, gasb, zorla

79- O gemi denizde çalışan fakir kimselerindi. Onların ardında ise bütün gemileri gasp eden bir kral vardı. Bu sebeple onu kusurlu kılmak istedim.

-80-

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَن يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا

Ve emmel gulâmu fe kâne ebevâhu mu'mineyni fe haşînâ en yurhikahumâ tugyânen ve kufrâ

ve emmâ el gulamu	: fakat, olduğunda, çocuk, genç, köle, genç
Fe kane ebeva hu	: böylece, oldu, idi, anne babası, o,
mümineyn	: müminlerden, emin olanlar,
Fe haşi na	: böylece, sonra, korkmak, çekinmek, saygı, biz,
en yurhika huma	: sürükler, yorar, çektirir, zarar verme, zulüm, onlar, ikisi,
Tugyanen	: azgın, öfkeli, asi, kızgın,
ve kufren	: küfür, inanmayan, hakikatleri görmeyen,

80- O gence gelince; onun anne babası müminlerdendi. Onun öfkeli ve hakikatleri örtme hâllerinden dolayı, onlara zulüm etmesinden çekindik.

-81-

فَأَرَدْنَا أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا

Fe erednâ en yubdilehumâ rabbuhumâ hayren minhu zekâten ve akrebe ruhmâ

fe ered nâ	: böylece, irade, dilemek, istemek, biz,
en yubdile huma	: değiştirme, tebdil etme, yerine verme, onlara,
Rabbu humâ	: Rabbi, vücudlandıran, onlar,
Hayren	: hayırlı, iyi, güzel, ,
minhu zekaten	: ondan, o hallerinden, temizlenmek, akıllı, zeka,
ve akrebe ruhmen	: daha yakın, merhamet, sevgi dolu

81- Böylece istedik ki; o hallerini değiştirsin, hayırlı, temiz ve ailesine yakın olsun, merhametli olsun, onların Rabbini bildiği gibi bilsin.

-82-

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا

Ve emmel cidâru fe kâne li gulâmeyni yetîmeyni fîl medîneti ve kâne tahtehu kenzun lehumâ ve kâne ebûhumâ sâlihâ fe erâde rabbuke en yeblugâ eşuddehumâ ve yestahricâ kenzehumâ rahmeten min rabbik ve mâ fealtuhu an emrî zâlike tevîlu mâ lem testı aleyhi sabrâ

ve emmâ el cidâru	: olduğunda, gelince, duvar, zar, perde,
fe kâne li gulameyn yetimeyn	: böylece, idi, oldu, çocuklar, genç, iki yetim

fî el medîneti	: şehirde, belde, açığa çıkan,
ve kane tahtehu	: oldu, vardı, altında, tahtında, makamında, onun
Kenzun lehuma	: hazine, define, gizli, onlara ait
ve kâne ebu huma	: idi, oldu, onların babası, anne babası, atası,
salihan	: idi, oldu, onların babası, doğru, iyilerdendi
fe erade rabb ke	: böylece, diledi, istedi, irade, rabbin,
en yebluga	: ulaşma, erişme, olgunlaşmak,
eşudde-humâ	: güçlü olmak, daha fazla, onlar,
ve yestahricâ	: çıkarısın, ortaya koysun, açığa çıkarmak,
kenze huma	: gizli, hazine, değer, onların
Rahmeten min rabbi-ke	: rahmet, Rabbinden
ve mâ feal tu hu	: yapmadım, uymadım, o, fail,
an emr	: hüküm, işleyiş
Zâlike tevil	: işte bu, aslı olan, iç yüzü, yorum,
ma lem testi	: güç yetiremediğin
Aleyhi sabr	: ona, sabırlı olma

82- Duvar ise o beldedeki iki yetim çocuğa ait idi. Onun altında onlara ait hazine vardı ve onların babası iyilerdendi. Böylece Rabbin; onlar olgunlaşsın güçlensin ve Rabbinin rahmetiyle onlar hazineyi çıkarsınlar istedi. İşte O'nun hükümlerin dışında bir şeye uymadım. İşte sabretmeye güç yetiremediğin şeylerin iç yüzü budur.

-83-

وَيَسْأَلُونَكَ عَن ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْرًا

Ve yeselûneke an zil karneyn kul se etlû aleykum minhu zikrâ

ve yeselune-ke	: sana sorarlar
an zi el karneyni	: Zülkarneyn'den, iki makamın yakınlığı, çağ, asır, yüzyıl,
Kul se etlu aleykum	: de, söyle, okuma, size aktarma, bilg verme
min-hu zikre	: ondan, an, hatırla, zikir, sunma

83- Sana Zülkarneyn hakkında sorarlar. Ondan size bilgi sunayım, de.

-84-

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِن كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا

İnnâ mekkennâ lehu fîl ardı ve âteynâhu min kulli şey'in sebebâ

İnnâ meken na	: biz, sağlam, destek, kudret, mekân, biz
lehu fi el ard	: onu, yeryüzü, toprak, yer, bütün her yer
ve âteynâ-hu	: verdik, sunduk, o,
min kulli şeyin	: bütün her şey,
sebeb	: neden, olay, vasıta, alet, hikmet, incelik

84- O'da bütün her yeri sapasağlam tutanın Biz olduğunu bilenlerdendi ve o, sunduğumuz bütün her şeydeki incelikleri arayanlardandı.

-85-

فَأَتْبَعَ سَبَبًا

Fe etbea sebebâ

fe etbea	: böylece, tabi oldu, uydu, takip etti,
sebeb	: neden, olay, vasıta, alet, hikmet, incelik

85- Böylece varlığın var oluş sebebi hikmetine tâbi oldu.

-86-

حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِندَهَا قَوْمًا
قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا

Hattâ izâ belega magribeş şemsi vecedehâ tagrubu fî aynin hamietin ve vecede indehâ kavmâ kulnâ yâ zel karneyni immâ en tuazzibe ve immâ en tettehıze fîhim husnâ

hattâ izâ belega	: olduğunda, ulaştığında, vardı
magribe el şemsi	: batı, güneş, aydınlık,
vecede-ha	: buldu, karşılaştı, onu,
tagrubu	: gurup, batma, birleşme, garip, farklı
fî aynin	: aynılık, benzer, pınar, bakış,
hamietin	: koruyucu, bulanık, öfke, hararet
ve vecede	: buldu, karşılaştı,
inde ha kavmen	: onun yanında, katında, kavim, topluluk,
Kulna ya ze el karneyni	: dedik, bildirdik, ey Zülkarneyn
İmma en tuazzibe	: ya, senin azaba uğratman, onlara sıkıntı verirsin
Ve imma en tettehıze	: yada, senin edinmen, ittihaz etmen
fî-him husnen	: onların içinde, onlar hakkında, güzel davranış, iyilik

86- Böylece güneşin battığı yere ulaştığında, orada bir kavim ile karşılaştı. Öfkeli hâlleri olan, benzer özellikler içinde garip bir şekilde onları buldu. Ya Zülkarneyn! Ya onlara sıkıntı verirsin ya da onlara güzel davranışlar sunarsın, diye bildirdik.

-87-

قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُّكْرًا

Kâle emmâ men zaleme fe sevfe nuazzibuhu summe yureddu ilâ rabbihî fe yuazzibuhu azâben nukrâ

Kâle emma men zaleme	: dedi, lakin, fakat, kim, zalimlik, haksızlık,
fe sevfe nuazzibu-hu	: olacak, olur, azap etme, sıkıntı, o
Summe yureddu	: sonra, reddedilme, uzaklaşır,
ila rabb hi	: rabbinden
fe yuazzibu-hu	: o zaman, azap, sıkıntılar verir,
azab nukre	: sıkıntı, şiddetli, umulmadık

87- Dedi ki: Kim zalim olursa, böylece o sıkıntılar bulur. Sonra da o Rabbinden uzaklaşır, böylece o umulmadık sıkıntılarda kalır.

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاء الْحُسْنَى وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا

Ve emmâ men âmene ve amile sâlihan fe lehu cezâenil husnâ ve se nekûlu lehu min emrinâ yusrâ

ve emmâ men amene	: amma, fakat, kim iman eder, inanır
ve amile sâlihan	: dosdoğru hak yolunda çalışırsa, Salih amel
fe lehu cezaen	: böylece, o zaman, onun karşılığı
el husna	: iyi olan, güzel olan, faydalı olan,
ve se nekûlu lehu	: söyleyeceğiz, sözlerimiz, söylemek, denir, ona
min emri-nâ	: emrimizden, işleyişimiz, hükmümüz,
yusren	: kolayca, kolay olan

88- Fakat kim iman eder ve dosdoğru hak yolunda çalışırsa, böylece ona iyilerden olma karşılığı vardır ve ona sözlerimizdeki hükümleri kolayca anlama vardır.

-89-

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

Summe etbea sebebâ

Summe etbea	: sonra, böylece, tabi oldu, uydu, takip etti,
sebeb	: neden, olay, vasıta, alet, hikmet, incelik

89- Sonra nedenleri takip etmeye devam etti.

-90-

حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَى قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا

Hattâ izâ belega matlıaş şemsi vecedehâ tatluu alâ kavmin lem nec'al lehum min dûnihâ sitrâ

hattâ izâ belaga	: olduğu zaman, ulaştı,
matlıa el şems	: doğuş, güneş, aydınlık,
vecede-hâ	: onu buldu,
tatluu ala kavmin	: doğuş, aydınlığa kavuşmak, kavmin üzerine
lem necal lehum	: kılmadık, yapmadık, sunmadık, onlara
min dûni-ha sitren	: ondan başka, örtü, perde,

90- Güneşin doğduğu yere ulaştığında, orada o nuru bir kavmin üzerine doğuyor buldu. Onlara o nurdan başka bir örtü sunmadık.

-91-

كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا

Kezâlik ve kad ehatnâ bimâ ledeyhi hubrâ

Kezâlike	: işte böyle,
ve kad ehatna	: oldu, ihata, sarma, kuşatma,
Bima ledey ni hubre	: şeyler, yanında, sahip, var, haberdar olan, bilgi sahibi

91- İşte böyle. Onlar hakikatin bilgisiyle kuşatılmış olanlardır.

-92-

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

Summe etbea sebebâ

Summe etbea	: sonra, böylece, tabi oldu, uydu, takip etti,
sebeb	: neden, olay, vasıta, alet, hikmet, incelik

92- Sonra nedenleri takip etmeye devam etti.

-93-

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا

Hattâ izâ belega beynes seddeyni vecede min dûnihimâ kavmen lâ yekâdûne yefkahûne kavlâ

hattâ izâ belega	: olduğu zaman, ulaştığında
beyne es seddeyni	: arası, iki sed, iki seddin arası
vecede	: buldu, karşılaştı, bir kavim buldu,
min dûnihimâ kavmen	: onlardan başka, kavim, kimseler,
lâ yekâdûne yefkahûne kavl	: anlamayan, düşünmeyen, söz dinlemeyen

93- İki seddin arasına ulaştığında bir kavim buldu. O kavimden başka, hiçbir şey anlamayan, söz dinlemeyen başka bir kavim de vardı.

-94-

قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَى أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا

Kâlû yâ zel karneyni inne yecûce ve mecûce mufsidûne fîl ardı fe hel nec'alu leke harcen alâ en tecale beynenâ ve beynehum seddâ

Kâlû ya ze elkarneyn	: dediler, ey Zülkarney
İnne yecuc	: fenayı sıfat, sıfatları kendine nisbet etmek,
ve mecuc	: fenayı vücut, vücudu kendine nisbet etmek
mufsid	: fesatlık, bozguncu, ikilik, kötülük
fî el ardı	: yeryüzünde
Fe hel necalu	: bu sebeple, yapalım,
Leke harcen	: sana, harç, ücret, vergi, karşılık,
ala tecale	: senin yapman, koyman,
beynenâ ve beynehum	: onlarla bizim aramızda,
sed	: bir set, duvar, engel,

94- Dediler ki: Ey Zülkarneyn! Muhakkak ki sıfatları kendilerine nisbet edip onunla kötülüklerde olanlar ve vücudları kendilerine nisbet edip onunla kötülüklerde bulananlar, yeryüzünde bozgunculuk yapıyorlar. Bu sebeple onlarla bizim aramıza bir sed yapman için sana çalışmanın karşılığını verelim.

-95-

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا

Kâle mâ mekkennî fîhi rabbî hayrun fe eînûnî bi kuvvetin ecal beynekum ve beynehum redmâ

Kâle ma mekken ni	: dedi, imkan, mekan, kuvvetli, verilen şey, beni
Fi rabb hayrun	: o konuda, rabbim, daha hayırlı
Fe einu ni	: öyleyse, bakış, zat, göz, birlikte hareket etmek,
bi kuvvetin	: gayretle, güçle, kuvvetle, hareket, tesir etmek,
ecal	: yapmak, kılmak, etmek, koymak, anlamak,
beynekum ve beynehum	: onlarla sizin aranıza, kötülük yapanlarla aranıza
redm	: dolgu, sağlam bir engel, kapamak, tıkamak,

95- Dedi ki: Rabbimin vereceği şeyler daha hayırlıdır. Öyleyse kötülüklerde olup bozgunculuk yapanlarla aranıza sağlam bir engel koymak için, tüm gücünüzle benimle birlikte hareket edin.

-96-

آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّى إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا

Atûnî zuberel hadîd hattâ izâ sâvâ beynes sadafeyni kâlenfuhû hattâ izâ cealehu nâren kâle âtûnî ufrig aleyhi kıtrâ

Atû ni	: veren, gelen, getiren, bağışlama, ata, sunmak, ben,

zuber	: kitaplar, örs, demir parçası, sık dokunmuş,
el hadid	: demir, had, hudud, sınır
hattâ izâ sava	: oluncaya kadar, musavi, aynı, benzer, eşit,
beyne	: arası,
es sadafeyni	: sesler, tepeler, çatlak, ikiye ayırmak, teveccüh,
kâle infu hû	: dedi, nefes alıp vermek vermek, şişirmek, üfleyin, o
Hatta izâ ceale-hu	: yaptığında, ettiğinde, düzenlemek, o
naren	: ateş, yakıcı, nur,
Kâle atu ni	: dedi, bana verin, getirin, benim getirdiğim,
ufrig	: dökmek, boşaltmak, bırakmak, terk etmek,
aleyhi kıtre	: damla, bir damla olan şey, cüz,

96- Benim getirdiğim kitaba dair olan hakikatleri anlayın, sınırları anlayın. Hatta tüm seslerin geldiği yeri, benzerlikleri anlayıncaya kadar gayret edin. Dedi ki: O'nun size nefes alıp verdirdiğini anlayın. O'nun nuruyla düzenlendiğinizi anlayın. Dedi ki: Benim getirdiğim hakikatlere uyun, tüm fenalarınızı boşaltın, O'ndan bir damla olduğunuzu bilin.

-97-

فَمَا اسْطَاعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا

Femestâû en yazherûhu ve mestetâû lehu nakbâ

fe ma istetau	: böylece, artık bunları yaparsanız, güçleri yetmez,
en yazheru hu	: ortaya çıkma, zahir, açığa çıkmak, hükmeden,
ve ma istetau lehu	: muktedir olamazlar, güçleri yetmez, onu,
nakben	: reis, yönetici, hükmetmek, delmek, sırlara aşina olma

97- Artık bunları yaparsanız, onların size hükmetmeye güçleri yetmez ve sizi yönetmeye güçleri yetmez.

-98-

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاء وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاء وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا

Kâle hâzâ rahmetun min rabbî fe izâ câe vadu rabbî cealehu dekkâ ve kâne vadu rabbî hakkâ

Kâle haza rahmet min rabb	: dedi, bu, rahmet, rabbimin
Fe izâ cae vadu rabb	: öyleyse, geldiğinde, vaad, söz, Rabb
Ceale hu	: yapar, kılar, sunar, onu,
dekkae	: dosdoğru, dümdüz, un ufak
ve kâne vadu	: oldu, vaad, yerine gelme, açığa çıkma,
rabb hakk	: rabb, gerçek, hakikat,

98- Dedi ki: Bu Rabbimin rahmetindendir. Böylece Rabbim her şeyi yerine getirendir. O doğruluğu sunandır ve bir şeyin açığa çıkışı Rabbimin hakikatidir.

-99-

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا

Ve teraknâ badahum yevmeizin yemûcu fî badın ve nufiha fis sûri fe cemanâhum cemâ

ve terakna bada hum	: biz terkettik, bıraktık, ayrılma, bazıları, kısmınız, onlar
Yevmeizin	: o vakit, o zaman, her zaman,
yemucu fi badın	: dalga, karışma, bir kısmının içine
ve nufiha fi el suri	: üfürüldü, sura, suretlerin içine
Fe cemanâ-hum cema	: böylece, birliğimiz, onları topladık, hepsini, cem

99- Onlardan bazıları Bizi anlayamayıp ayrılığa düştüler. Bazıları içlerinde her zaman dalgalanmalar yaşadı. Suretlerin içindeki Ruhu anlayanlar ise, onlar Bizim birliğimizde Cem oldular.

-100-

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا

Ve aradnâ cehenneme yevmeizin lil kâfirîne ardâ

ve aradna	: sunduk, vardır, arz ettik, gösterdik,
cehennem	: cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller
Yevmeizin	: o gün, o vakit, her zaman,
li el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelen,
arda	: sunmak, arz etmek, vardır,

100- Sunduğumuz hakikatleri görmemezlikten gelenler için ise, her zaman cehaletin cehennemi vardır.

-101-

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاء عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا

Ellezîne kânet ayunuhum fî gıtâin an zikrî ve kânû lâ yestetîûne semâ

Ellezine kanet ayn hum	: onlar, oldu, aynılık, benzer, onlar
fî gıtain	: perdeli, uzak, kapak, örtülü,
an zikri	: zikrimden, anlamak, hakikatler,
ve kânû la yestetiune	: oldular, yok, muktedir, güçleri yetmez,
sema	: işitmek, hakikatleri işitmek

101- Onların bakışları perdelidir, hakikatleri anlayamazlar ve onların hakikatleri işitmeye güçleri yoktur.

-102-

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاء إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا

E fe hasibellezîne keferû en yettehızû ibâdî min dûnî evliyâ innâ atednâ cehenneme lil kâfirîne nuzulâ

E fe hasibe	: yoksa zannettiler, sandılar,
ellezine kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelenler
en yettehızû abid	: edindiklerini, sığındıkları, kulluk,
Min duni evliyae	: ondan başka, benden başka, evliya, dostlar, veliler
İnna atedna	: muhakkak biz, sunduk, hazırladık, vardır,
cehennem	: cehaletin hali, yakıp yıkıcı haller,
li el kafirine nuzulen	: hakikatleri örtenler, kalacak yer, varacaları yer, konak,

102- Hakikatleri görmemezlikten gelenler; Beni bırakıp kullarımdan evliyalar edineceklerini mi sandılar? Muhakkak ki Bizi anlayamayanlar için, cehaletin cehennemi vardır. Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin varacakları yer orasıdır.

-103-

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا

Kul hel nunebbiukum bil ahserîne amâlâ

Kul hel nunebbiu kum	: anlat, de, size haber vereyim mi?
bi el ahserîne	: hüsrana uğrayanlar, kaybeden, başarılı olamayan,
amalen	: çalışmaları, amelleri

103- De ki: Amellerinde hüsrana uğrayanları size haber vereyim mi?

-104-

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

Ellezîne dalle sayuhum fîl hayâtid dunyâ ve hum yahsebûne ennehum yuhsinûne sunâ

Ellezîne dalle	: o kimseler, saptı, uydurulan şeylere sapan,
sayu hum	: çalışmaları, yaptıkları, amel, onlar,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamlarında
ve hum yahsebun	: onlar, zannederler, sanırlar,
enne-hum yuhsinun	: onlar, güzel amel, iyi çalışmalar, iyi şeyler
suna	: yapmak, çalışmak,

104- O kimseler; dünya hayatındaki çalışmalarında hakikatleri bırakıp uydurma şeylere saparlar ve onlar iyi şeyler yaptıklarını zannederler.

-105-

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا

Ulâikellezîne keferû bi âyâti rabbihim ve likâihî fe habitat amâluhum fe lâ nukîmu lehum yevmel kıyameti veznâ

ulaike ellezine keferu	: işte o kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelen
bi ayati rabbi him	: ayetleri, işaretleri, rableri, vücudlandıran, onlar
ve likai-hi	: birlik, kavuşma, tevhit etme, toplama, o birliği
fe habitat	: böylece, boşa gitti, karşılık bulamaz, heba oldu
amalu hum	: amelleri, çalışmaları,
fe la nukimu lehum	: böylece, yok, biz, ikame, ayakta durma, belirlilik, onlara
yevme el kıyameti	: gün, vakit, kıyam, ölünceye kadar,
vezne	: ölçü, mizan

105- İşte o kimseler; kendilerini vücudlandıranın işaretlerini ve o birliği görmemezlikten gelirler. Böylece onlar, amellerinde karşılık bulamazlar. Böylece onlar, tüm varlığı diri tutanın Biz olduğunu anlayamazlar. Ölünceye kadar onların hakikatleri anlamada bir ölçüleri olmaz.

-106-

ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا

Zâlike cezâuhum cehennemu bimâ keferû vettehazû âyâtî ve rusulî huzuvâ

Zâlike cezau hum	: işte bundan dolayı, karşılık, onlar,
cehennem	: cehaletin cehennemi, ykıp yıkıcı haller,
Bimâ keferu	: sebebiyle, hakikatleri görmemezlikten gelme
ve ittehazû ayati	: edindiler, ayetlerimi
ve rusuli huzuven	: resuller, hakikati gösteren, alay, önemsememe

106- İşte, hakikatleri görmemezlikten gelmeleri sebebiyle, ayetlerimizi ve hakikatleri gösterenleri önemsemediklerinden dolayı, onların karşılığı cehaletin cehennemidir.

-107-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti kânet lehum cennâtul firdevsi nuzulâ

inne ellezine amenu	: muhakkak o kimseler, iman eden, inanan
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Kânet lehum	: idi, oldu, onlara
cennâtu el firdevsi	: firdevs cennetleri, halk da hak zevki, bostan, bütün âlem
nuzule	: bulundukları hal, konak, kalacak yer

107- Muhakkak ki iman edenlerin ve dosdoğru hak yolunda çalışanların bulundukları hâl, tüm Halk'a Hakk zevki ile bakmanın huzurudur.

-108-

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا

Hâlidîne fîhâ lâ yebgûne anhâ hıvelâ

Halidine fiha : devamlı, sürekli, ebediyyen, kalıcı olanlar, orada
la yebgûne : yok, arzu, istek, istemezler,
anha hıvele : o hal, ondan ayrılmak

108- Devamlı o hâlde hareket ederler, o hâlden ayrılmak istemezler.

-109-

قُل لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

Kul lev kânel bahru midâden li kelimâti rabbî le nefidel bahru kable en tenfede kelimâtu rabbî ve lev cinâ bi mislihî mededâ

Kul lev kane bahru midaden : anlat, de ki, eğer, olsa, denizler, mürekkeb
Li kelimat rabbi : kelime, sözler için, Rabbim
le nefide el bahru : denizler biter, tükenir
kable en tenfede : önce, bitmeden
Kelimat rabbî : söz, kelime, tecelli, Rabbim
ve lev cina : eğer, ise, olsa, getirdik,
bi misli hi meded : onun misli benzeri, yardım

109- De ki: Eğer Rabbimin kelimelerini yazmak için denizler mürekkep olsa ve onun misli kadar olsa, Rabbimin kelimeleri tükenmez, denizler biter tükenir.

-110-

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاء رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

Kul innemâ ene beşerun mislukum yûhâ ileyye ennemâ ilâhukum ilâhun vâhid fe men kâne yercû likâe rabbihî fel yamel amelen sâlihan ve lâ yuşrik bi ıbâdeti rabbihî ehadâ

Kul innema : anlat, söyle, sadece, ancak,
ene beşer misl kum : ben, bir beşerim, sizin gibi
Yuha ileyye : vahyediliyor, hay olan, diri olan, bende, bana

Ennema	: olduğu, olan, sadece, doğrusu,
ilahu-kum	: ilahınız, var eden,
ilahu vahid	: vareden, ilah, sığınılan, bir, tek
fe men kane yercu	: artık kim, oldu, istek,
likae	: birlik, tevhid, kavuşmak, ulaşmak,
rabb hi	: rab, vücudlandıran,
Fe li yamel	: böylece, çalışmalar içinde, amel içinde,
amelen salihan	: Salih amel, iyi çalışmalar,
ve la yuşrik	: şirk koşmasın, ortak koşmasın,
bi abidet	: kulluk,
rabbi-hi ehad	: Rabbi, bir, teklik,

110- De ki: Ben sadece sizin gibi bir beşerim. Sizin ilahınız bir ilahtır diye bana vahyolunuyor. Bundan sonra Rabbinin birliğini anlamak isteyen kimse, salih ameller içinde amel etsin ve Rabbinin birliğinde olsun, kulluk şuurunda olsun, ortak koşmasın.

S19 - MERYEM SURESİ

-1-

كهيعص

Kâf, hâ, yâ, ayn, sâd.

Kaf, ha, ya, ayn, sad,	: fena fillah, zat, zikir, ayniyet, tecelliler,

1- Kaf, Ha, Ya, Ayn, Sad

-2-

ذِكْرُ رَحْمَةِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا

Zikru rahmeti rabbike abdehu zekeriyyâ.

zikru	: zikr, anmak, hatırlamak, anlamak,
rahmeti	: rahmet, nuru, her varlıktaki rahmeti,
rabb ke	: vücudlandıran, rabbi, kendi,
Abde hu zekeriyya	: kul, o, Zekeriya, Zikr üzere olan

2- Zekeriya da, kendini vücudlandıranı, O'nun her varlıktaki Rahmetini, O'nun kulu olduğunu anlayanlardandı.

-3-

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاء خَفِيًّا

İz nâdâ rabbehu nidâen hafiyyâ

İz nada rabbe hu	: olduğu zaman, seslenme, nida, arzu, istek, rabbine, o
Nidaen	: nida, seslenme, arzuyla istek,
hafiyyen	: gizlice, sessizce, arayış, içten

3- O Rabbine bir arayış içinde nida etmişti.

-4-

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُن بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا

Kâle rabbî innî ve henel azmu minnî veştealer resu şeyben ve lem ekun bi duâike rabbî şakıyyâ

Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
inni vehene	: ben, zayıflama, güçsüz
el azmu minni	: kemik, benim,
ve işteale	: ağardı, parladı, tutuştu, yayıldı,
el resu şeyben	: baş, ihtiyar, yaşlılık
ve lem ekun bi duai ke	: ben olmadım, yönelmek, dua, istemek, sen, sana
Rabbi şakiy	: Rabbim, şaki, eşkıya, ikiliğe düşmek, isyan etmek

4- Dedi ki: Rabbim! Benim kemiklerim güçsüzleşti ve yaşlandım, saçlarım ağardı, Rabbim! Yalnız sana yöneldim, ikiliğe düşmedim.

-5-

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِن وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا

Ve innî hıftul mevâliye min verâî ve kânetimreetî âkıran feheb lî min ledunke veliyyâ

ve inni hıftu	: ben, korktum, çekindim,
el mevaliy	: alimler, efendi, yakın, yardımcı, bilge kimseler
min veraî	: benim arkamdan, benden sonra

ve kanet imreeti	: oldu, kadınım, işleyiş, onun işi,
akıran	: çorak, verimsiz, kısır,
Fe heb li minledunke	: bana bağışla, sana yolun üzere, senin katından,
veliy	: dost, yardımcı

5- Benim ardımdan bilge birinin olmamasından çekindim ve ben işleyişimde verimsizleştim, bundan dolayı senin hakikatlerin üzere olan bir dostu bana bağışla.

-6-

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا

Yerisunî ve yerisu min âli yakûbe vecalhu rabbî radıyyâ

yerisu-ni	: bana varis olsun
Ve yerise min ali yakube	: varis, ailesinden, Yakup
Ve ecal hu rabbi	: onu kıl, yap, eyle, Rabbim,
radiyyen	: razı, hoşnut, uygun,

6- Bana varis olsun ve Yakub ailesine varis olsun ve onu Rabbinin rızasını arayanlardan eyle.

-7-

يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَى لَمْ نَجْعَل لَّهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا

Yâ zekeriyyâ innâ nubeşşiruke bi gulâminismuhu yahyâ lem necal lehu min kablu semiyyâ

ya Zekeriya	: ey Zekeriya, zikr üzere olan,
İnna nubeşşiru ke	: muhakkak biz, müjdelemek, sevindirmek, sen
bi gulamin	: oğul, evlat, genç, köle, esir,
ismu-hu Yahya	: onun ismi, adı, Yahya, lütufkâr olan
lem necal lehu	: değil, kılmadık, yapmadık, sunmadık, onu,
min kabl semiy	: daha önce, isimlendirme, aynı isimli, yüce, adaş

7- Ya Zekeriya! Biz sana bir evlat müjdeliyoruz. Onun ismi Yahya'dır. Daha önce onun ismiyle birini isimlendirmedik.

-8-

قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا

Kâle rabbî ennâ yekûnu lî gulâmun ve kânetimreetî âkıran ve kad belagtu minel kiberi ıtiyyâ

Kale rabbi enna	: dedi, rabbim, ben, nasıl,
yekûnu li gulamin	: olur, oğul, evlat, esir, köle,
ve kanet imreeti	: oldu, kadınım, işleyiş, onun işi,
akıran	: çorak, verimsiz, kısır

ve kad belagtu	: olmuştu, oldu, yaşlanma, erişmek, olgunlaşmak,
minel kiber	: büyütmek, çoğaltmak
ıtiyyen	: haddi aşan, kafa tutan, ihtiyar olan,

8- Dedi ki: Rabbim! Ben işleyişimde verimsizleşmişken ve yaşlanıp ihtiyarlamışken benim evladım olur mu?

-9-

قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا

Kâle kezâlik kâle rabbuke huve aleyye heyyinun ve kad halaktuke min kablu ve lem teku şeya

Kale kezalike	: dedik, bildirdik, işte böyle,
kale rabb ke	: dedik, bildirdik, rabbin, seni vücudlandıran
Huve aliy heyn	: o, yüce, ilmiyle yüce olan, kolaydır, basit, rahat,
ve kad halaktuke min kabl	: oldu, seni halk ettim, yarattım, önceden
ve lem teku şeyen	: sen değildin, bir şey

9- O ilmiyle yüce olan Rabbin için kolaydır. Sen önceden hiçbir şey değilken, seni halkettim. İşte böyle bildirdik.

-10-

قَالَ رَبِّ اجْعَل لِّي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا

Kâle rabbical lî âyeh kâle âyetuke ellâ tukellimen nâse selâse leyâlin seviyyâ

Kale rabbi	: dedi, rabbim,
ceale li ayet	: sun, yap, kıl, ayet, delil, işaret
Kale ayetu ke	: dedik, bildirdik, ayet, delil, işaret, sen,
ella tukelam	: değil, konuşma, kelam, senin kelamın
el nase	: insanlar,
selase	: üç, üç makamda, ahenkli konuşma, anlayıp konuşma
leyl	: gece, cehaletin karanlığı
seviye	: birlikte, düzgün, normal, seviyeli konuşmak,

10- Dedi ki: Rabbim! Bana bir ayet sun. Bildirdik: Sen tüm varlığınla bir ayetsin. Cehaletin karanlığından kurtulup, hakikatleri üç makam üzere anlayıncaya kadar insanlarla konuşma, sonra anlaşılır, seviyeli bir halde konuş.

-11-

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

Fe harece alâ kavmihî minel mihrâbi fe evhâ ileyhim en sebbihû bukreten ve aşiyyâ

Fe harece ala kavmihi	: böylece, çıktı, meydana, kavmine
min el mihrabi	: mihraptan, korunmuş yer, yüce olan, arınmış yer, makamı
Fe evha ileyhim	: böylece, onlara, ilham, esinleme, vahiy, söyleme,
en sebbihû	: yüzmek, dolaşma, tüm varlık onunla, fiil, sıfat, zatın tecellisi
Bukreten ve aşiyyen	: sabah ve akşam, her zaman

11- Böylece o, kavmine bütün her yerin yüce sahibini anlatmak için ortaya çıktı. Sonra da onlara, sabah ve akşam, Hakk'ın fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak etmelerini söyledi.

-12-

يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا

Yâ yahyâ huzil kitâbe bi kuvveh ve âteynâhul hukme sabiyyâ

yâ Yahya huz	: ey Yahya, hayy üzere olan, al, sarıl,
El kitab bi kuvvet	: kitap, varlık kitabı, kuvvetle, azimle, güçlü
ve âteynâ-hu	: verdik, sunduk, sunduğumuz, o,
el hukm	: hüküm, karar, hikmet,
sabiy	: çocuk, muhabbet eden, tertemiz olan, saf olan,

12- Ya Yahya! Varlık kitabındaki hakikatleri anlamak için kuvvetle sarıl, diye bildirdik. O sunduğumuz hükümleri tüm saflığıyla anladı.

-13-

وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا

Ve hanânen min ledunnâ ve zekâh ve kâne tekıyyâ

ve hanaen min ledunna	: sevgi, şefkat, katımızdan, bize ait,
ve zekat	: temizlik, bereketli, zekâ, kendindekini paylaşmak,
ve kane takıy	: fenalardan sakınmasını, takva

13- Bize ait olan sevgiyi ve firasetle temizlenmeyi ve fenalardan sakınmayı, ortak koşmamayı anladı.

-14-

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا

Ve berren bi vâlideyhi ve lem yekun cebbâren asıyyâ

ve beren bi valideyni	: iyilik sahibi, hayırlı, iyi ve güzel davranış, ailesine
ve lem yekun	: olmadı, değildi,
cebbar asiye	: zorba, isyan, asi

14- Ailesine karşı iyilerden oldu ve zorba, asi olmadı.

-15-

وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا

Ve selâmun aleyhi yevme vulide ve yevme yemûtu ve yevme yubasu hayyâ

ve selâmun aleyhi	: barış, selam, huzur, üzerine, ona,
yevme vulide	: gün, zaman, yeni doğmuş, sabi olan, saf, tertemiz,
ve yevme yemûtu	: öleceği gün, ölünceye kadar,
ve yevme yubasu	: her an, ortaya çıkan, kaldırmak, göndermek,

hayy : diri, canlı, hay olan

15- Zamanını tertemiz bir halde, ölünceye kadar barış ve huzur üzere geçirdi ve her an ortaya çıkan her şeyin Hayy olandan geldiğini anladı.

-16-

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا

Vezkur fil kitâbı meryem izintebezet min ehlihâ mekânen şarkıyyâ

ve ezkur : zikret, an,
fi el kitab meryem : kitapta, ilahi sözler, Meryem
iz intebezet : çekilmişti, uzaklaşmıştı, gitmişti,
min ehli ha : ailesinden, dostlarından, arkadaş, sahip,
Mekânen : bir yer, bir mekân, durulan yer, ev, makam,
şarkıyyen : doğu, güneşin aydınlığı, ışık veren, aydınlık,

16- İlahi sözlerle Meryem'i de an. Hani o ailesinden ayrılıp doğuda bir yere gitmişti.

-17-

فَاتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا

Fettehazet min dûnihim hicâben fe erselnâ ileyhâ rûhanâ fe temessele lehâ beşeren seviyyâ

fe ittehazet : böylece, edindi, aldı, yaptı, sarıldı, kuşattı
min dûni him : onlardan başka,
hicaben : perde, sureti tutan sîret, gizlenme, örtü,
Fe erselnâ : böylece, gönderdik, sunduk, üfledik, biz,
ileyha ruha na : ona, kendine, ruhumuz,
Fe temessele leha : özümleme, gibi, benzeşme, şekil ve surete girmek, ona
Beşeren : beşer, insan, beden, vücud, dış yüzü, suretli varlık,
seviyyen : uygun, normal, seviyeli, birlik, beraberlik, doğru, düzgün,

17- Sonra da tüm suretleri tutan o sîrete sarıldı. Böylece ruhumuzdan kendine üflediğimizi anladı. Böylece tüm beşeriyeti bir birlik içinde tutan, şekil ve surete bürünenin O olduğunu anladı.

-18-

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَن مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا

Kâlet innî eûzu bir rahmâni minke in kunte tekıyyâ

Kâlet inni euzu : dedi, şüphesiz ben, sığınırım, sığındım,
bi rahman minke : rahmetiyle sarana, her yeri nuruyla saran, senden
in kunte tekiy : eğer, takva sahibi, fenalardan sakınan,

18- Meryem gelene dedi ki: Ben senden, her yeri nuruyla sarana sığınırım, eğer sende fenalardan sakınan biriysen öyle ol.

-19-

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا

Kâle innemâ ene resûlu rabbiki li ehebe leki gulâmen zekiyyâ

Kâle innema ene resul	: dedi, ancak, sadece ben, resul, hakikati gösteren
Rabbi ki	: Rabbinin,
li ehebe leki	: için, hibe, armağan, müjde, bahşedilen, sunmak, sana
gulam	: evlat, oğlan, genç, delikanlı, er kişi, irfaniyet,
zekiy	: temiz, pak, tertemiz, zekâ sahibi, halim temiz, anlayışlı

19- Gelen dedi ki: Ben sadece Rabbinin hakikatlerini gösteren biriyim. Sana tertemiz bir oğul müjdelemek için buradayım.

-20-

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا

Kâlet ennâ yekûnu lî gulâmun ve lem yemsesnî beşerun ve lem eku bagıyyâ

Kâlet enna yekulu	: dedi, nasıl olur,
li gulam	: oğlan, evlat, er kişi, genç, irfaniyet,
ve lem yemses-nî beşer	: değil, bana dokunmadı, temas, beşer, insan,
ve lem eku	: ben olmadım, ben değilim, yapmadım,
bagıy	: haset, zulüm, isyan, kötüleşmek, iffetsizlik, hadsizlik

20- Dedi ki: Bana bir beşer dokunmamışken ve ben bir hadsizlik yapmamışken nasıl benim bir oğlum olur.

-21-

قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا

Kâle kezâlik kâle rabbuki huve aleyye heyyin ve li necalehû âyeten lin nâsi ve rahmeten minnâ ve kâne emren makdıyyâ

Kâle kezalike	: dedi, bildirdi, bildirilir, işte böylece,

kale rabb ke : dedi, derki, senin rabbin
Huve aleyye : o, benim yüceliğim, necip, yücelik, büyük,
heyen : kolay, rahat, sükûnet, huzur bulunan şey,
ve li necale hu : kılmamız için, kılmak, sunmamız, o
ayet li elnas : ayet, işaretler, deliller, insanlara
ve rahmeten minna : rahmet, bizden, rahmetimiz,
ve kâne emr : oldu, işleyiş, emir, hüküm,
makdiyya : yerine gelen, takdir, isteği, yapmak, var etmek, kada,

21- Rabbin bildirdi: O sunulanlar Benim yüceliğimdir, huzur bulduğunuzdur. O sunulanların içinde insanlar için deliller, rahmetimiz ve işleyişin takdiri vardır. İşte böylece bildirildi.

-22-

فَحَمَلَتْهُ فَانتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا

Fe hamelethu fentebezet bihî mekânen kasıyyâ

Fe hamelet hu : böylece, hamile, onu taşıdı, yüklendi,
fe intebezet bihi : sonra çekildi, onunla, o yüklendiğiyle,
Mekânen kasıyyen : mekân, yer, makam, uzak,

22- Böylece onu yüklendi, sonra da o yüklendiğiyle uzak bir mekâna çekildi.

-23-

فَأَجَاءهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا

Fe ecâe hel mehâdû ilâ cizın nahleh kâlet yâ leytenî mittu kable hâzâ ve kuntu nesyen mensiyyâ

Fe ecae ha : böylece, yönelme, dayanmak, yapma, mecbur, o, onu,
el mehadu : emek, çalışma, doğum sancısı, sancı, yer, döşek, beşik,
ilâ cizın nahleti : gövde, hurma ağacının, birlik şuurunda,
Kalet yâ leyte-nî : Dedi, keşke ben olsaydım
Mittu kabl haza : ölmek, kaybetmek, önce, bundan önce,
ve kuntu neysen mensiy : ben oldum, unutularak, unutulan, unutma

23- Böylece o doğum sancısı içinde hurma ağacına dayandı. Dedi ki: Ben bundan önce ölseydim, ya da unutsaydım ya da unutulmuş olsaydım.

-24-

فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا

Fe nâdâhâ min tahtihâ ellâ tahzenî kad ceale rabbuki tahteki seriyyâ

Fe nada ha : böylece, ona nida edildi, seslenildi,
min tahti ha : makamı, oturduğu yer
Ellâ tahzeni : olma, mahzun olma, üzülme, sıkılma

kad ceale rabb ke	: kıldı, sundu, verdi, rabbin
tahte ke	: makam, bulunduğu yer, altında, sen,
Seriye, seray	: sır, reis, ırmak, nefis, güzellik, saray, ihtişam,

24- Böylece o, makamında o nidayı işitti: Mahzun olma, Rabbin sana makamında güzellikler sundu.

-25-

وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا

Ve huzzî ileyki bi cizın nahleti tusâkıt aleyki rutaben ceniyyâ

ve huzzi ileyke	: silkele, his, tat, zevk, topla, üzerine, kendine gelmek,
bi cizın nahleti	: gövde, hurma ağacı, birlik şuuru, varlığın birliği
Tusâkıt aleyke	: düşen, teslim olan, sukut eden, kıymetsiz, ölü cenin, sana
rutabe	: taze, olmuş, olgunlaşmış, tecelliler, yaş hurma,
ceniye	: toplamak, bir araya getirme, meyve toplanması, cem etmek

25- Ve sana, tüm varlığınla teslim olmanın olgunluğunu, birlik şuurunun zevkini sundu.

-26-

فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنسِيًّا

Fe kulî veşrabî ve karrî ayn fe immâ terayinne minel beşeri ehaden fe kûlî innî nezertu lir rahmâni savmen fe len ukellimel yevme insiyyâ

Fe kuli	: böylece, ye, beslen, fayda, yararlanmak,
ve eşrebi	: iç, haz al, tat al, manevi haz, manevi sevinç,
ve karri	: saygı, hürmet, aydınlık, parlak,
aynen	: göz, aynılık, benzer, bakış,
fe immâ tereyinne	: şayet, fakat, görürsen, karşılaşmak,
min el beşeri ehaden	: beşerden, kimse, insan, bir kimse,
Fe kale inni nezertu	: o zaman de, söyle, ben, adadım, söz verdim
li er rahmani	: Rahman, rahmet sahibine, her varlığı nuruyla saran
savm	: sakınma, korunma
fe len ukellime	: artık, asla, kelime, konuşmayacağım,
el yevm insiye	: vakit, zaman, süre, insanlarla

26- Artık sana sunulanlardan yararlan ve manevi haz al, bakışlarının aydınlığı olsun. Sonra da bir insanla karşılaştığında; ben tüm varlığı nuruyla saran için korunacağıma, artık insanlarla belli bir zaman asla konuşmayacağıma dair söz verdim, de.

-27-

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا

Fe etet bihî kavmehâ tahmiluh kâlû yâ meryemu lekad citi şeyen feriyyâ

Fe etet bi hi kavme ha	: böylece, geldi, o, kavmine
tahmilu-hu	: taşıyor, taşıdığı ile, o
Kalu yâ meryem	: dediler, ey Meryem, ey tertemiz olan,
Lekad citi şey	: doğrusu, sen yaptın, geldin, bir şey,
feriy	: boş, abes, doğru olmayan, nasıl bir şey, şaşılacak,

27- Böylece o taşıdığı ile kavmine geldi. Dediler ki: Ey Meryem! Doğrusu sen şaşılacak bir şey yaptın.

-28-

يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا

Yâ uhte hârûne mâ kâne ebûkimrae sevin ve mâ kânet ummuki begıyyâ

Yâ uhte harun	: ey, Harun'un kız kardeşi
mâ kâne ebuke	: değildi, olmadı, baban,
imrae seva	: işleyiş, kötü iş, kötü bir çalışma, hal,
ve mâ kânet ummuke	: değildi, olmadı, annen,
begay	: iffetsiz, utanmaz, zulüm, isyan, haddini aşmak

28- Ey Harun'un kız kardeşi! Senin baban kötü bir iş yapmadı ve annen de haddini aşmadı.

-29-

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا

Fe eşâret ileyh kâlû keyfe nukellimu men kâne fîl mehdi sabiyyâ

Fe eşaret ileyhi	: böylece, bunun üzerine, işaret etti, gösterdi, onu
Kalu keyfe nukellimu	: dediler, nasıl, nice, ne, biz konuşuruz
men kane	: kim, kimse, oldu,
fî el mehdi	: yeni doğmuş, doğuş, beşik, hidayet bulmuş,
sabiyy	: bebek, saf olan, tertemiz, yeni,

29- Böylece onu işaret etti. Dediler ki: Biz nasıl konuşuruz yeni hidayet bulmuş olan bir kimseyle.

-30-

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا

Kâle innî abdullâh âtâniyel kitâbe ve cealenî nebiyyâ

Kâle inni abdu Allah	: dedi, muhakkak ben, kul, Allah
ataniye el kitab	: bana verdi, sundu, kitap, ilahi sözler
ve ceale ni	: kıldı, yaptı, sundu, beni,

nebiy : haberci, hakikatten haber veren

30- Dedi ki: Ben Allah'ın bir kuluyum, bana sunulan ilahi sözlerdir ve ben hakikatlerden haber veren biriyim.

-31-

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا

Ve cealenî mubâreken eyne mâ kuntu ve evsânî bis salâti vez zekâti mâ dumtu hayyâ

ve ceale ni mubareken : beni kıldı, sundu, yaptı, mübarek, kutsal, bereketli
eyne ma kuntu : bulunduğum her yerde, her an
ve evsâ-ni : tavsiye, öğüt,
bi el salat : bağlılık, her an hakka bağlılık durumu,
ve el zekat : temiz olma, pak olma, firaset ile temizlenme
mâ dumtu hayyen : süreç, diri, hay, hayatta kaldığım müddetçe

31- Bulunduğum her yerde bana kutsal olanı sundu. Hayatta kaldığım müddetçe her an O'na bağlı kalmayı ve temiz olmayı bana tavsiye etti.

-32-

وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا

Ve berren bi vâlidetî ve lem yecalnî cebbâren şakıyyâ

ve beren bi valideti : iyi ve güzel davranış, anneme,
ve lem yecalni cebbar : olmadı, değildi, zorbalık yapmamak,
şakiy : ikilik çıkaran, isyan, asi, ikilik düşmemek

32- Anneme karşı hep iyi davranmamı ve hiç kimseye zorbalık yapmamamı, ikiliğe düşmememi öğütledi.

-33-

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا

Ves selâmu aleyye yevme vulidtu ve yevme emûtu ve yevme ubasu hayyâ

ve selâmun aleyhi : barış, selam, üzerine, ona,
yevme vulidtu : doğduğum gün
ve yevme emutu : öleceğim gün

ve yevme	: her zaman, gün, vakit, gelip geçen zaman,
ubasu hayy	: diriliş, ortaya çıkış, var oluş, diri olan, canlı, Hayy

33- Doğduğum günden ölünceye kadar hep barış ve huzur üzere olmamı ve her zaman Hayy olanı anlamamı öğütledi.

-34-

ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ

Zâlike îsebnu meryem kavlel hakkıllezî fîhi yemterûn

Zâlike isebnu meryem	: işte bu, Meryem oğlu İsa
kavle el hakkı	: sözler, söyledikleri, Hakk'ın, hakikatlerin,
Ellezî fihi yemterun	: ki o, hakkında, o hakikatler, şüphe, kuşku

34- İşte bu Meryem oğlu İsa'nın hakk sözleri. Ki onun hakkında şüphe ediyorlar.

-35-

مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ

Mâ kâne lillâhi en yettehıze min veledin subhânehu izâ kadâ emren fe innemâ yekûlu lehu kun fe yekûn

mâ kâne li Allah	: olmadı, olmaz, Allah için, Allahın
en yettehıze min veled	: edinmez, olmaz, çocuk
subhane-hu	: her şey onda, o noksan sıfatlardan münezzehtir
İza kada emren	: olduğunda, takdir, uygulama, hüküm, emir, işleyiş
fe innemâ yekulu	: o taktir de sadece,
Lehu fe kun ve yekenu	: ona, ol der, o olur

35- Allah çocuk edinen olmaz. O noksan sıfatlardan münezzehtir. Bir işin oluşunda o sadece ol der, o olur.

-36-

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

Ve innallâhe rabbî ve rabbukum fabudûh hâzâ sırâtun mustekîm

ve inna Allah rabbi	: muhakkak, şüphesiz, Allah, Rabbim, beni vucudlandıran,
ve rabbukum	: sizin Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
fe abud hu	: artık, bundan sonra, ona kul olun

Haza sırâtun mustekîmun : bu, Sırâtı Mustakîm, dosdoğru bu yol üzere olun

36- Şüphesiz Allah, beni de vücudlandırandır ve sizi de vücudlandırandır. Artık O'nun kulu olduğunuzu anlayın. İşte dosdoğru bu yol üzere olun.

-37-

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Fahtelefel ahzâbu min beynihim fe veylun lillezîne keferû min meşhedi yevmin azîm

fe ihtelefe	: daha sonra, ayrılığa düştüler, ihtilaf,
el ahzabu	: gurup, hizip, partileşmek,
min beyni-him	: onların arasından, kendi aralarında
Fe veylun li ellezîne kefer	: yazık, hakikati görmemezlikten gelenler, örtenler
min meşhedi	: has olma, sahip, şahitlik, tanık olan,
yevm azim	: zaman, o vakit, gün, yüce

37- Daha sonra onlar, kendi aralarında guruplar halinde ayrılığa düştüler. Zamanın yüce sahibine tanık olmak varken hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için yazık.

-38-

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Esmi bihim ve ebsır yevme yetûnenâ lâkiniz zâlimûnel yevme fî dalâlin mubîn

esmi bi-him	: işitmek, onlar, onlar neyi,
ve ebsir	: görmek, anlamak,
yevme yetûne-nâ	: vakit, zaman, gün, gelme, bize gelecekleri gün
Lakin el zalimun el yevm	: ancak, fakat, zalimler, zulümde olanlar, gün, vakit,
Fî dalalin mubin	: içinde, dalalet, apaçık

38- Bizi anlama yolunda onlar ne işittiler ve ne gördüler? Ancak zalimler vakitlerini apaçık dalalet içinde geçirirler.

-39-

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

Ve enzirhum yevmel hasreti iz kudıyel emr ve hum fî gafletin ve hum lâ yuminûn

ve enzir hum	: hakikatleri açıklayıp uyarmak, onları uyar
yevme	: gün, vakit, zaman

el hasreti	: keder, üzüntü, ayrılık, hüzün, hasret, özlemle arama
iz kudıye el emru	: kada, takdir, hüküm, işleyiş,
Ve hum fî gaflet	: onlar, gaflet içinde, kendinin farkında olmayan,
Ve hum la yuminûne	: onlar, mümin olmuyorlar, inanmazlar

39- Gaflet içinde olanları ve hakikatlere inanmayanları; tüm varlıktaki işleyişin takdirini anlamaları konusunda, her zaman hakikatleri özlemle aramaları için, onları uyar.

-40-

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ

İnnâ nahnu nerisul arda ve men aleyhâ ve ileynâ yurceûn

İnnâ nahnu nerisu	: muhakkak biz, varis, her şeyin ona kalması,
el ard	: yeryüzü
ve men aleyhâ	: kim, ne, ne varsa, onda,
ve ileynâ yurceun	: bize, döndürülecekler, rucu, aslına dönmek, alakalı

40- Muhakkak ki yeryüzünde ne varsa Bizimdir, sonsuza kadar varolan, kalacak olan Biziz ve bütün her şey Bize döndürülecektir.

-41-

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا

Vezkur fîl kitâbi ibrâhîm innehu kâne sıddîkan nebiyyâ

ve uzkur	: zikret, an,
fi el kitap ibrahim	: kitaptaki, ilahi sözlerle, İbrahim
inne-hu kane sıddık	: doğrusu o, sadık, dosdoğru,
nebiy	: nebi, haberci, bildirdi, haber verdi,

41- İlahi sözlerle İbrahim'i de an. Doğrusu o hakikatleri dosdoğru haber verdi.

-42-

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْئًا

İz kâle li ebîhi yâ ebeti lime tabudu mâ lâ yesmau ve lâ yubsıru ve lâ yugnî anke şeyâ

iz kale li ebihi	: demişti, babasına
Ya ebeti lime tabudu	: ey babacığım, neden, kul oluyorsun
mâ lâ yesmau	: işitmeyen şey
ve lâ yubsıru	: görmeyen
ve lâ yugni anke şeyen	: faydası yok, gani olmayan, sana, şeyler,

42- O babasına demişti ki: Ey babacığım! İşitmesi olmayan ve göremeyen ve sana bir faydası olmayan şeylere neden kul oluyorsun?

-43-

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا

Yâ ebeti innî kad câenî minel ilmi mâ lem yetike fettebinî ehdike sırâtan seviyyâ

yâ ebeti	: ey babacığım,
inni kad cae ni	: doğrusu, ben, oldu, oldum, geldi, sunuldu
min el ilmi lem yetike	: bir ilim, bir bilgi, sana sunulmayan, bilemediğin,
fe ittebi-nî	: bundan sonra, bana uy, tâbi ol,
ehdi ke	: sana yol göstereyim
Sıratan seviyyen	: yol, dosdoğru olan, seviyeli, kademe, birlik yolu,

43- Ey babacığım! Doğrusu ben, senin bilemediğin bir bilgiye sahip oldum. Bundan sonra bana uy, sana birliğin yolu olan Hakk'ın yolunu göstereyim.

-44-

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا

Yâ ebeti lâ tabudiş şeytân inneş şeytâne kâne lir rahmâni asıyyâ

yâ ebeti la tabudi	: ey babacığım, kul olma,
el şeytan	: şeytani haller,
inne el şeytane kane	: muhakkak, şeytani haller, oldu, olur
li er rahmâni	: Rahmana, her yeri nuruyla saran
asiye	: asi, isyankâr, ikiliğe düşüren

44- Ey babacığım! Sakın şeytani hâllere kul olma. Muhakkak ki şeytani hâller, bütün her yeri nuruyla sarana karşı seni ikiliğe düşürür.

-45-

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَن فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا

Yâ ebeti innî ehâfu en yemesseke azâbun miner rahmâni fe tekûne liş şeytâni veliyyâ

ya ebeti inni ehafu	: ey babacığım, elbette, ben, korkma, çekinme
en yemesse-ke azabun	: sana dokunması, sıkıntı, azap
min er rahmâni	: Rahman, her yeri nuruyla saran,
Fe tekune	: o zaman, böylece, sen olursun,
li el şeytan veliy	: şeytani haller, dost

45- Ey babacığım! Nuruyla her yeri saranı anlamamandan dolayı, bir sıkıntının içinde kalmandan elbette korkuyorum. Böylece de şeytani hâllere dost olmandan çekiniyorum.

-46-

قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا

Kâle e râgıbun ente an âlihetî yâ ibrâhîm lein lem tentehi le ercumenneke vehcurnî meliyyâ

Kâle e ragıbun ente	: dedi, rağbet eden, istekli, ilgili, isteyen sen

an alihetî	: ilahlarıma, benim yöneldiklerime, ibadet edilen,
yâ ibrâhîmu	: ey İbrahim
Lein lem tentehi	: bitirmezsen, sen vazgeçmezsen
le ercumenne-ke	: mutlaka seni kovarım, uzaklaştırırım, taşlarım
ve uhcur-nî meliy	: benden uzaklaş, benden ayrıl, dikkatli, uzun süre, uzak

46- Dedi ki: Ey İbrahim! Benim ibadet ettiklerime sen ilgi göstermiyorsun. Eğer sen bu hallerinden vazgeçmezsen, elbette seni kovarım ve benden uzak olursun.

-47-

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا

Kâle selâmun aleyk se estagfiru leke rabbî innehu kâne bî hafiyyâ

Kâle selamun aleyke	: dedi, selam, selamet, barış ve huzur, sana, seninle
se estagfiru	: mağfiret, bağışlama,
leke rabbi	: senin için, rabbim, vücudlandıran
inne-hu kane bi hafiye	: muhakkak o, sıfatları lütfeden, lütufkâr, nazik

47- İbrahim dedi ki: Barış ve huzur seninle olsun. Dilerim ki seni vücudlandıranın mağfiretini anlarsın. Muhakkak ki O, bütün sıfatları sana lütfedendir.

-48-

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَى أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاء رَبِّي شَقِيًّا

Ve atezilukum ve mâ tedûne min dûnillâhi ve edû rabbî asâ ellâ ekûne bi duâi rabbî şakıyyâ

ve atezilu-kum	: sizden ayrılıyorum, uzak durma, direnç,
ve mâ tedûne	: aramak, yönelmek, dua,
min duni Allah	: Allah'tan başka,
ve edû rabbi	: dua, yönelme, bekleme,
asa ella ekun	: umulur ki, ben olmam
bi duai rabbi	: dua, yönelme ile, istemek, rabbime,
şakiy	: şaki, ikiliğe düşen

48- Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı yöneldiğiniz şeylerden ve sizlerden uzak duracağım ve yalnızca Rabbime yöneleceğim. Umarım ki ben Rabbime yönelmede ikilikte kalmam.

-49-

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا

Fe lemmâ etezelehum ve mâ yabudûne min dûnillâhi vehebnâ lehû ishâka ve yakûb ve kullen cealnâ nebiyyâ

Fe lemma eteze lehum	: böylece, onlardan uzak durduğunda, ayrıldığında
ve mâ yabudûn	: kul olduğu şeyler,
min duni Allah	: Allah'tan başka
Ve hebnâ lehu	: hibe, bahşettik, bağışladık, ona
ishak ve yakup	: ishak ve yakup
ve kullen cealna	: hepsi, kıldık, sunduk,
nebiy	: nebi, hakikatleri bildiren,

49- Böylece onlardan ve onların Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı kulluk ettikleri şeylerden uzak durdu. Ona İshak'ı ve Yakup'u bahşettik. Onların hepsi, sunduğumuz hakikatleri bildirenden oldular.

-50-

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا

Ve vehebnâ lehum min rahmetinâ ve cealnâ lehum lisâne sıdkın aliyyâ

ve vehebnâ lehum	: hibe ettik, bahşettik, bağışladık, onlara, onlar
min rahmeti-nâ	: rahmetimiz,
ve cealnâ lehum	: kıldık, sunduk, yaptık, eyledik, onlara, onlar,
Lisane	: lisan, dil, konuşma, anlatmak,
sıdkın aliy	: sadakat, sadık, dosdoğru, yüce, ali

50- Onlar bahşettiğimiz rahmetimiz üzere oldular ve onlar sunduğumuz hakikatleri, yücelik doğruluk içinde anlattılar.

-51-

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا

Vezkur fîl kitâbi mûsâ innehu kâne muhlesan ve kâne resûlen nebiyyâ

ve uzkur	: zikret, an,
fi el kitab Musa	: kitabın içinde, ilahi sözler, Musa
inne-hu kane	: şüphesiz, o, oldu,
muhlisan	: tüm özüyle bağlanan, samimi, içten olan
ve kâne resul	: oldu, resul, hakikatleri gösteren,
nebiy	: nebi, haberci, bildiren, haber veren,

51- İlahi sözlerle Musa'yı da an. Şüphesiz o, tüm özüyle bağlananlardan oldu ve hakikatleri haber veren, hakikatleri gösteren oldu.

-52-

وَنَادَيْنَاهُ مِن جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا

Ve nâdeynâhu min cânibit tûril eymeni ve karrebnâhu neciyyâ

ve nadey na-hu	: nida ettik, seslendik, biz, o,

min cânibi	: her taraf, yan, yön, her taraf, her yön, her yer,
El turi	: tur, gönül, sıfatlar, sıfatlarla donatılmış vücud, ulvi yol
el eymen	: diri olan, sağ, sağ taraf,
ve karreb nâ-hu	: yaklaştırdık, yakın oldu, biz, o
neciyyen	: naci, necat bulan, kurtulan

52- O, sıfatlarla donatılmış vücudundan ve her taraftan seslendiğimizi, her varlıkta diri olanın Biz olduğunu anladı ve o, Bize olan yakınlığı anlayanlardan, necat bulanlardan oldu.

-53-

وَوَهَبْنَا لَهُ مِن رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا

Ve vehebnâ lehu min rahmetinâ ehâhu hârûne nebiyyâ

ve veheb nâ lehu	: bahşetmek, lütfettik, biz, ona
min rahmeti-nâ	: rahmetimizden, bütün her yeri saran rahmetimiz,
ehâ-hu Harun nebiy	: kardeşi, Harun, nebi, haberci, bildiren,

53- Ve o bahşettiğimiz rahmetimiz üzere oldu. Kardeşi Harun da hakikati bildirenlerdendi.

-54-

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا

Vezkur fîl kitâbi ismâîle innehu kâne sâdıkal vadi ve kâne resûlen nebiyyâ

ve uzkur	: zikret, an,
fi el kitab İsmail	: ilahi sözler, kitapta, İsmail
inne-hu kane	: muhakkak, doğrusu, o, oldu
sadık el vad	: sadık olan, sözüne,
ve kâne resul	: oldu, resul, hakikati gösteren,
nebiy	: nebi, haber, haber veren,

54- İlahi sözlerle İsmail'i de an. Muhakkak ki o, sözüne sadık olanlardandı ve hakikatleri haber veren, hakikatleri gösterenlerdendi.

-55-

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا

Ve kâne yemuru ehlehu bis salâti vez zekâti ve kâne inde rabbihî mardıyyâ

ve kane yemuru	: oldu, idi, işleyiş, emr, hüküm,

ehle hu	: ailesine, yakınlarına, ehline
bi el salati	: salât, bağlı kalma, bağlılık şuuru,
ve el zekat	: firasetle temizlenme, kendindekini bağışlama,
ve kâne inde rabb hi	: oldu, ona ait, katında, ona ait, rabb, o,
mardiye	: razı olunan, tatmin, memnun

55- O, yakınlarına; her varlıktaki işleyişi ve her an Hakk'a bağlı olmayı ve firasetle temiz olmayı öğütlerdi. O, Rabbinin katındaki rızalığı arayanlardandı.

-56-

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا

Vezkur fîl kitâbi idrîse innehu kâne sıddîkan nebiyyâ

ve uzkur	: zikret, an,
fi kitabı İdris	: kitapta, kitabın içindeki, ilahi sözler, İdris
inne-hu kane	: muhakkak ki o, oldu,
sıdık	: sadık, sadakat, dosdoğru hareket eden,
nebiy	: haberci, hakikatleri bildiren,

56- İlahi sözlerle İdris'i de an. Muhakkak ki o da sadakatle hakikatleri bildirendi.

-57-

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا

Ve refanâhu mekânen aliyyâ

ve refa nâ hu	: yükselme, yücelme, ilerleme, artırmak, biz, o,
mekan aliy	: makam, mekân, yer, yüce, ulu,

57- O, yüce makamlarda Bizi anlayıp ilerleyenlerdendi.

-58-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا

Ulâikellezîne enamallâhu aleyhim minen nebiyyîne min zurriyyeti âdeme ve mimmen hamelnâ mea nûhin ve min zurriyyeti ibrâhîme ve isrâîle ve mimmen hedeynâ vectebeynâ izâ tutlâ aleyhim âyâtur rahmâni harrû succeden ve bukiyyâ

Ulâike ellezine	: İşte onlar ki, o kimseler,
enama Allah	: nimet, sıfatlar, tecelli, Allah
Aleyhim min en nebiyyîne	: onlar, nebilerden, haberci, hakikatleri haber veren,
min zurriyyeti Ademe	: zürriyetin den, neslinden, Âdem
ve mimmen hamelna	: kimseler, kişiler, taşıdık, aktardık,
mea Nuh	: beraber, birlikte, Nuh,
ve min zurriyyeti İbrahim	: zürriyetin den, neslinden, İbrahim
ve israile	: İsrail, Yakup,
ve mimmen hedeyna	: kimseler, bizde yol buldular
Ve ectebeyna	: seçkin olan, seçicilik, seçtik, fark, mümtaz, yüce olan
İza tutla aleyhi	: okunduğunda, anlaşıldığında, açıklandığında, onlar,
ayat el rahmani	: ayet, işaret, her yeri nuruyla saran, nuru, tecellileri
Harr secede	: düşme, kendinden geçme, teslim olma,
ve bukiy	: baki olan, sonsuz, bakmak, yol, gözlemek,

58- İşte onlar ki; Allah'ın sıfatlarını bilenlerden, hakikatleri haber verenlerdendi. Âdem'in neslinden ve Nuh ile beraber hakikatlerimizi taşıyan kimselerdendi. İbrahim'in ve Yakub'un neslindendi ve Bizim yolumuzu gösteren kimselerdendi ve Bizi fark edenlerdendi. Nuruyla her yeri saranın işaretlerini anlayıp, kendi varlığından geçenlerden ve bâki olana teslim olanlardandı.

-59-

فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا

Fe halefe min badihim halfun edâus salâte vettebeûş şehevâti fe sevfe yelkavne gayyâ

Fe halefe	: fakat, ardından gelen, halife, halef,
min badi him halfun	: onlardan sonraki, nesil, gelenler,
edau	: ihmal, koruyamamak, uzaklaşmak, anlamama,
el salat	: salât, her an hakka bağlı olma durumu,
ve ittebeu	: tabi oldular, uydular,
el şehevat	: şehva, egolarına, benlik, kendini büyük görmek,
fe sevfe yelkavne	: yakında, bulmak, atmak, bırakmak, yolunu kaybeden, akılsız
gayya	: yolunu kaybeden, akılsızca hareket etmek,

59- Fakat onların ardından gelenler, bağlılıklarını koruyamadılar ve kendi egolarının isteklerine uydular, böylece onlar akılsızca hareket edip yolun doğrusunu kaybedenlerden oldular.

-60-

إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُوْلَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا

İllâ men tâbe ve âmene ve amile sâlihan fe ulâike yedhulûnel cennete ve lâ yuzlemûne şeyâ

İlla men tabe	: hariç, ancak, kim, tövbe, hatalarını anlar dönerse
ve amene	: iman eden, inanan,
ve amile salihan	: dosdoğru hak yolunda çalışan, iyi çalışmalarda olan
Fe ulaike yedhelun	: işte onlar, içeri, dâhil olma,
el cennet	: huzur, cennet, zevk
ve la yuzlemune şeyen	: yok, zulüm, zulmeden olmaz, bir şey, bir şekilde

60- Ancak kim hatalarını anlar, bir daha yapmamak üzere söz verirse ve iman ederse ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlardan olursa, işte onlar huzuru bulurlar ve hiçbir şekilde onlar zulmeden olmazlar.

-61-

جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا

Cennâti adninilletî vaader rahmânu ibâdehu bil gayb innehu kâne vaduhu metiyyâ

Cennati adnin	: cennet, huzur, adn, tecellilerin sahibine teslimiyet
elleti vaad	: ki o, o kimseler, vaad, söz, olma, yerine gelme
El rahman abdi hu	: her yeri nuruyla saran, kul, o,
bi el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen
inne-hu kane	: muhakkak, doğrusu, o, oldu,
vadu hu metiy	: söz, o, yerine gelme, açığa çıkma, mutlaka,

61- İşte o kimseler; verdikleri söze uyanlardır, tüm tecellilerin sahibine teslim olmanın huzurunda olanlardır. Görünmeyen bilinmeyen âlemin sahibini bilirler, her yeri nuruyla saranın kulu olduklarını bilirler, muhakkak ki bütün varlığın O'ndan açığa çıktığını bilirler.

-62-

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

Lâ yesmeûne fîhâ lagven illâ selâmâ ve lehum rızkuhum fîhâ bukreten ve aşiyyâ

la yesmeûne	: işitmezler, duymazlar,
fiha lagven	: orada, boş söz, yararsız, anlamsız, gereksiz söz
İlla selâmen	: sadece, selam, barış ve huzur
ve lehum rızku hum	: onlar, nimet, sıfat, haz, nasip, fayda, onlar, kendileri,
Fiha bukreten ve aşiy	: orada, sabah ve akşam

62- O huzurda olanlar boş söz işitmezler. Sadece barış ve huzur üzeredirler. Onlar sabah, akşam hakikatlerden faydalanmaya çalışırlar.

-63-

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيًّا

Tilkel cennetulletî nûrisu min ibâdinâ men kâne takıyyâ

Tilke el cennet	: işte bu, cennet, huzur,
elleti nuris	: ki o, varis, kendinde kalan, ona ait olan, bize ait,
min abd-na	: kulumuz,
men kane takıy	: kim, oldu, takva, fenalardan sakınma

63- Bütün her şeyin Bize ait olduğunu anlayanlar, fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar, kulumuz olduğunu anlayan kimseler, işte o huzura kavuşurlar.

-64-

وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا

Ve mâ netenezzelu illâ bi emri rabbik lehu mâ beyne eydînâ ve mâ halfenâ ve mâ beyne zâlik ve mâ kâne rabbuke nesiyyâ

ve ma netenezzelu	: inmeyiz, ayrılmayız,
İlla bi emr	: ancak, vardır, işleyiş, hüküm,
rabb ke lehu	: rabbinin, ona, onda
mâ beyne eydî-nâ	: önümüzdekiler,
ve mâ halfe-nâ	: arkamızdakiler
ve mâ beyne zâlike	: bunların arasındakiler
ve ma kane rabb ke	: olmadı, değildir, rabbin,
nesiy	: unutma, terk etmek, hükümsüz bırakmak, batıl,

64- Önümüzde olanlarda ve ardımızda olanlarda ve bunların aralarında olan her şeyde Rabbimizin işleyişi vardır ve biz bu hakikatten ayrılmayız ve Rabbin terk etmesi olmaz, derler.

-65-

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا

Rabbus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ fabudhu vastabir li ibâdetih hel talemu lehu semiyyâ

Rabb	: Rab, vücudlandıran, efendi,
el semavat ve el ard	: gökler, sema ve yeryüzü
ve mâ beyne-humâ	: onlarda olan her şey, ikisinin arasındakiler
Fe abud-hu	: öyleyse ona kul ol,
Ve estabir	: sabırlı ol, sebat, kararlı,
li abdeti-hi	: kulluk, o,
Hel talemu	: biliyor musunuz?
lehu semiye	: O'nun, isimler, işaret, adaş, benzer,

65- Göklerde ve yerde ve onlarda olan her şeyi vücudlandıran O'dur. Artık O'nun kulu olduğunuzu anlayın ve O'na olan kulluğunuzda sebat edin. O'nun benzeri olan başka bir gücü biliyor musunuz?

-66-

وَيَقُولُ الْإِنسَانُ أَئِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا

Ve yekûlul insânu e izâ mâ mittu le sevfe uhracu hayyâ

ve yekûlu el insan	: söyler, insan
e iza ma mittu	: öldüğüm zaman mı? ölümü anlamak,
le sevfe uhracu hayy	: olacak, gelecek, kavuşacak, çıkmak, olmak, diri

66- İnsan der ki: Ben öldüğüm zaman mı diriliğe kavuşacağım?

-67-

أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا

E ve lâ yezkurul insânu ennâ halaknâhu min kablu ve lem yeku şeyâ

e ve la yezkuru el insan	: düşünmüyor mu? Hatırlamaz mı? insan
Enna halaknâ-hu	: nasıl, onu yarattık, halk ettik, oluşturduk,
Min kabl	: daha önce,
ve lem yeku şeyen	: değildi, değil, bir şey

67- İnsan daha önce bir şey değilken, onu nasıl halk ettiğimizi düşünüp anlamaya çalışmaz mı?

-68-

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا

Fe ve rabbike le nahşurennehum veş şeyâtîne summe le nuhdırannehum havle cehenneme cisiyyâ

Fe ve rabb ke	: böylece, rabbin, vücudlandıran,
le nahşurenne-hum	: elbette, diri tutan, haşr, toplanma, birlik, bütünlük, onlar
ve el şeyatine	: şeytanları, şeytani halleri, kötülük halleri,
Summe le nuhdıran hum	: sonra, ise, elbette, oturma, hazır bulunma, biz, onlar
Havle cehennem	: etrafı, ilgili, cehennem, cehaletin cehennemi,
cisiyye	: cansız, ceset, idraksiz, ölü, çökmüş

68- Böylece, kendini vücudlandıranı anlayanlar, elbette tüm varlığı diri tutanın Biz olduğunu anlayacaklardır. Şeytani hallerde kalanlar ise, bir idraksizlik içinde cehaletin cehenneminde kalırlar.

-69-

ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا

Summe le nenzianne min kulli şîatin eyyuhum eşeddu aler rahmâni ıtiyyâ

Summe le nenzianne	: sonra, elbette, biz, ayırmak, almak, ikilikte kalmak,
min kulli şiatin	: hepsi, gurup, tarikat, taraftar, fırkalara bölünmek
eyyu-hum eşedde	: onların hangisi, daha çok, fazla, şiddetli
Ala er rahmân	: Rahman'a karşı, tüm varlığı nuruyla saran, rahmet,
atıyy	: azgın, asi, ikiliğe düşen, kibirlenme

69- Elbette fırkalara bölünenlerin hepsi, Bizi anlamamanın hallerinde ikilikte kalırlar. Onların hangisine baksan, tüm varlığı rahmetiyle sarana karşı, hepsi birbirinden fazla kibirlilik içindedirler.

-70-

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَى بِهَا صِلِيًّا

Summe le nahnu alemu billezîne hum evlâ bihâ sıliyyâ

Summe le nahnu alemu	: sonra, elbette, biz, ilmin sahibi,
bi ellezîne hum evla	: ki onlardan, ilk, önce, daha yakın, orada,
Biha saliye	: ona, maruz kalmak, layık, ait olmak, orada,

70- Elbette ilmin sahibi olan Biziz. Onlardan kim, hangi hâle yakınsa o oradadır.

-71-

وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا

Ve in minkum illâ vâriduhâ, kâne alâ rabbike hatmen makdıyyâ

ve in min kum	: eğer, sizden, sizden kim,
illa varid ha	: ancak, ulaşan, yetişen, hazır, gelen, hareket eden
Kâne ala rabb ke	: oldu, rabbin, seni vücudlandıran,
Hatmen	: hüküm, en son, tamam olan, mühürlenmiş, eksiksiz
makdıyyen	: kesinleşmiş olan, mutlak

71- Sizlerden kim, hangi hâldeyse o hâlle hareket eder. Rabbin var oluştaki hükümlerin mutlak sahibidir.

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوا وَّنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا

Summe nuneccîllezînettekav ve nezeruz zâlimîne fîhâ cisiyyâ

Summe nunecci	: sonra, böylece, necat bulan, kurtulan,
ellezi etakva	: fenalardan sakınan ortak koşmayan,
ve nezeru	: adak, yemin, adama, o hale bağlanmak,
el zalimin	: zalimler,
Fiha cisiyyen	: orada, cansız, ceset, ölü, çökmüş, idraksizlik,

72- Fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar, Bizde necat bulurlar. Zalimler ise, bir idraksizlik içinde cehalet hallerinde kalırlar.

-73-

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا

Ve izâ tutlâ aleyhim âyâtunâ beyyinâtin kâlellezîne keferû lillezîne âmenû eyyul ferîkayni hayrun makâmen ve ahsenu nediyyâ

ve izâ tutla aleyhim	: okunduğunda, açıklandığında, onlara,
ayat na	: ayetlerimiz, delillerimiz,
beyyinâtin	: beyan edilerek, ispat vasıtaları olarak
Kâle ellezine keferu	: derler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
li ellezîne âmenû	: iman edenler için
Eyyu el ferkayni	: hangisi, guruplar, iki fırka, topluluklar,
Hayrun makâmen	: daha hayırlı, makam
ve ahsenu nediye	: daha güzel, toplanılan yer,

73- Delillerimiz apaçık bir şekilde onlara açıklandığında, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, iman edenler için derler ki: İki topluluktan hangisinin makamı daha hayırlı ve bulundukları yer daha güzel.

-74-

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَاثًا وَرِئْيًا

Ve kem ehleknâ kablehum min karnin hum ahsenu esâsen ve riyâ

ve kem ehlekna	: nice, helak, yok olma, biz,
kabl hum	: önceden, onlar,
min karnin	: asırlar, nesiller
Hum Ahsen esase	: onlar, güzellik, kibirlilik, esas olan, mallar,
ve riye	: gösterişli haller, görünüş

74- Onlardan önceki nesillerden niceleri de gösterişli hâller ve kibirli davranışlar içinde bizi anlayamayıp helak olup gittiler.

-75-

قُلْ مَن كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّى إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا

Kul men kâne fîd dalâleti fel yemdud lehur rahmânu meddâ hattâ izâ raev mâ yûadûne immel azâbe ve immes sâah fe se yalemûne men huve şerrun mekânen ve adafu cundâ

Kul men kane fi el dalalet	: de, anlat, kim, dalalet içinde olursa
fe el yemdud lehu	: böylece, uzatma, mühlet verir, ona,
el rahman	: varlığı nuruyla saran, rahmetiyle saran,
Medda	: uzatma, eklenti, süre verme, uzun süre,
hatta iza raev	: hatta, olduğunda, gördüklerinde,
Ma yuadune	: söz verme, vaad, sözünde durmazlar, değil, söz
imma el azab	: ya da, olduğunda, azap, sıkıntı
ve imma el sâat	: ya da, olduğunda, zaman, vakit, gelecek vakit
Fe se yalemûne	: böylece, yakında bilecekler, belki bilirler, ilerde
men huve	: kim, kimse, o,
şerr mekan	: kim, o, şer, kötü olan, mekan, bulunan yer
ve adafu	: zayıflık, bilgisizlik, güçsüz,
cunden	: ordu, yardımcı, taraftar, varlık,

75- Anlat: Bir kimse dalalet içinde olsa bile, yine de her yeri nuruyla saranı anlamak için onun uzun bir mühleti vardı. Onları görürsün ki onlara verilen mühlette bile sözlerinde durmazlar ve zamanlarını o hallerde geçirirler. O kimseler bulundukları yerlerde kötü hallerde olduklarını ve varlığı tanımada bilgisizlik içinde kaldıklarını belki ileride bilirler.

-76-

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا

Ve yezîdullâhullezînehtedev hudâ vel bâkıyâtus sâlihâtu hayrun inde rabbike sevâben ve hayrun mereddâ

Ve yezidu Allah	: artma, çoğalma, idraki artma, Allah
Ellezîne ihtedev huden	: onlar, hak yolunu buldu, yol gösterme, yol bulan,
ve el bakıyâtu	: devamlı, bâki olan,
el sâlihâtu	: doğru olan, iyilerden, salih olan
Hayr	: hayırlı, iyilik üzere, faydalı,
inde rabb ke	: katında, ona ait, rabbinin, kendini vücudlandıran,
sevab	: ödül, doğru, güzel şey, hayırlı olan şey,
ve hayrun merede	: hayırlı, sonuç, talep, direnme, inat eden, mücadele

76- Hakk yolunda olanların, hakka yol gösterenlerin ve devamlı bir hayr içinde Salih amellerde olanların, Allah'a karşı sevgisi, bağlılığı, idraki artar. Onlar kendilerini vücudlandırana ait hakikatler için hep doğru, güzel, faydalı, hallerde mücadele ederler.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا

E fe raeytellezî kefere bi âyâtinâ ve kâle le ûteyenne mâlen ve veledâ

e fe raeyte	: gördün mü? Anladın mı?
ellezi kefere	: görmemezlikten gelenler,
bi âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delil,
ve kale le uteyenne	: derler, elbette, verilecek, sunulacak,
malen	: mal, değer, zenginlik
ve veleden	: çocuk, soy, evlat

77- Ayetlerimizi görmemezlikten gelenleri gördün mü? Elbette bize de mal ve soy verilecek, derler.

-78-

أَاطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

Ettalaal gaybe emittehaze inder rahmâni ahdâ

e ıttalaa	: görüp bildi mi, erdi mi? Anladı mı?
el gaybe	: görüp bildi mi, görünmeyen bilinmeyen âlem
em ittehaze	: veya, ya da, yoksa, sarıldı, edindi,
inde rahman ahda	: katında, ona ait, rahman, rahmet, söz

78- Görünmeyen bilinmeyen âlemin hakikatlerine mi erdiler? Ya da her yeri nuruyla sarana ait bir söz mü edindiler?

-79-

كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا

Kellâ se nektubu mâ yekûlu ve nemuddu lehu minel azâbi meddâ

Kellâ se nektebu	: hayır, bilakis, yazmak,
ma yekulu	: söyledikleri şeyler, konuştukları şeyler,
ve nemuddu lehu	: uzatacağız, mühlet, müddet, ona
min el azâbi medden	: azap, sıkıntı, mühlet, uzayıp giden, bitmeyen,

79- Söyledikleri şeyleri onların vücut kitabına her an yazarız. Onlar Bizi bilemedikleri müddetçe sıkıntıları bitmez.

وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا

Ve nerisuhu mâ yekûlu ve yetînâ ferdâ

ve nerisu-hu : biz, varis, ona kalan, onlara kalan, bırakmak, ona
ma yekulu : söyledikleri şeyler
ve yeti-na : bize gelir, sunarız, verir,
ferden : tek, fert, yalnız, kişi, her kişi, eşi benzeri olmayan,

80- Söyledikleri şeyleri Biz ona miras bırakırız. Her kişiyi kendine sunarız.

-81-

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا

Vettehazû min dûnillâhi âliheten li yekûnû lehum ızzâ

ve ittehazu : edindiler, sarıldılar,
Min duni Allah aliheten : başka, Allah, ilahlar
li yekûnû lehum : olması için, onlara,
izzen : ayrıcalık, üstünlük, nitelik, muteber,

81- Allah'ı bırakıp zanna dayalı ilahlar edinenler, kendilerinin daha muteberli, daha üstün olduklarını zannederler.

-82-

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا

Kellâ se yekfurûne bi ibâdetihim ve yekûnûne aleyhim dıddâ

Kella se yekfurune : hayır, bilakis, hakikatleri görmemezlikten gelen,
bi abideti-him : kul oldukları, ibadetleri
ve yekûnûne aleyhim dıde : olacaklar, onlara, karşı, hasım, düşmanlarıdır,

82- Bilakis hakikatleri görmemezlikten gelenlerin kul oldukları şeyler, onların düşmanlarıdır.

-83-

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا

E lem tere ennâ erselneş şeyâtîne alel kâfirîne teuzzuhum ezzâ

e lem tere enna erselna : görmedin mi? Nasıl, sunduk, gönderdik
el şeyâtîne : şeytanlar, şeytani haller
alâ el kafirin : hakikatleri görmemezlikten gelen, örtenler,
teuz hum eze : dürtme, kışkırtma, onlar eza, zulüm,

83- Şeytani hallerde olanlara da hakikatleri nasıl sunduğumuzu görmedin mi? Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin şeytani halleri, onları zulüm etmeye, azgınlığa, ikiliğe sürükler.

-84-

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا

Fe lâ tacel aleyhim innemâ neuddu lehum addâ

Fe la tecal aleyhim	: artık, yok acele, acele etme, onlara karşı
İnnemâ neuddu	: sadece, sayma, düşman, nam, adetler,
lehum ad	: onlar, sayma, söz, adetler,

84- Bundan sonra o hallerde olanlara karşı acele etme. Onlar sadece kendi adetlerini adet edinirler.

-85-

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا

Yevme nahşurul muttekîne iler rahmâni vefdâ

Yevme nahşuru	: gün, vakit, her zaman, toplarız, birliğimiz, bir arada
el muttekin	: fenalardan sakınan ortak koşmayan, takva sahibi
ila el rahmân	: Rahman, nuruyla her yeri saran, rahmetimiz
vefden	: saygılı, vefalı,

85- Fenalardan sakınan, ortak koşmayanlar, tüm varlığı her an bir arada tuttuğumuzu bilirler. Tüm varlıktaki rahmetimize karşı saygılıdırlar.

-86-

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا

Ve nesûkul mucrimîne ilâ cehenneme virdâ

ve nesûku	: çarşı, alım satım yeri, taraf, sevk, koşma, dolaşma
el mücrimin	: fenalarda kalanlar, kötülük, günahkâr
ila cehenneme	: cehenneme, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan
virden	: talebe, tekrar edilip duran, suya dair, oradan oraya

86- Fenalarda kalanlar ise, yakıp yıkıcı halleriyle oradan oraya koşar dururlar

-87-

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِندَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

Lâ yemlikûneş şefâate illâ menittehaze inder rahmâni ahdâ

la yemlikûne	: yok, malik değildir, ulaşamaz, sahip değil, ulaşamaz,
el şefaat	: şefaat, birliğe ulaştıran, ikilikten vazgeçiren,
illâ men	: ancak, başkası, kim, kişi, kimse,
ittehaze	: edindi, yaptı, sarıldı, uydu, o halde kaldı
inde el rahmâni	: Rahmana ait, rahmetiyle saran, nuruyla saran,
ahd	: söz, sözleşme, ahd verme, tevhid,

87- Rahman'a ait hakikatlere sarılan kimseden başkası şefaat bulamaz, Tevhid'i anlayamaz.

-88-

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا

Ve kâluttehazer rahmânu veledâ

Ve kalu ittehaze	: dediler, edindi
el rahman veleden	: Rahman, nuru ile her yeri saran, çocuk

88- Rahman çocuk edindi dediler.

-89-

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا

Lekad citum şeyen iddâ

Lekad citum	: andolsun, şüphesiz, geldiniz, yaptınız,
şey ede	: yalan bir şey, çok kötü,

89- Şüphesiz bu söylediğiniz yalan bir şey.

-90-

تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا

Tekâdus semâvâtu yetefattarne minhu ve tenşakkul ardu ve tehırrul cibâlu heddâ

Tekâdu el semavat	: neredeyse, nasıl oluşmuş, gökyüzü, ulvi alem
Yetefattarne minhu	: ortaya çıkma, patlama, dağılma, ondan, bundan
ve tenşakku el ard	: ortaya çıkacak, yarılacak, yeryüzü
ve tehırru	: yıkılacak, uzayıp giden,
el cibal hedden	: dağlar, yüce olan, bu, şu, dağılma, çökmek,

90- Gökler nasıl ortaya çıkmış ve yeryüzünde olanlar nasıl açığa çıkmış ve uzayıp giden dağlar nasıl oluşmuş, bakmaz mısınız?

-91-

أَن دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا

En deav lir rahmâni veledâ

en deav : isnat etmek, istemek, çağrı, davet, edinmek,
li el rahman veled : nuru ile her yeri saran, rahman, çocuk

91- Nuru ile her yeri saran çocuk edinir mi?

-92-

وَمَا يَنبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا

Ve mâ yenbagî lir rahmâni en yettehıze veledâ

ve mâ yenbagî : caiz olmaz, yakışmaz, olamaz,
li el rahman : nuruyla her yeri saran, rahmetiyle her yeri saran,
en yettehıze veled : edinmek, yapmak, çocuk

92- Nuruyla her yeri saran için, çocuk edindi denmesi yakışır mı?

-93-

إِن كُلُّ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا

İn kullu men fîs semâvâti vel ardı illâ âtir rahmâni abdâ

İn kullu men : hepsi, kim, ne varsa,
Fi el semavat ve el ardı : göklerde ve yeryüzünde, yerde
İlla ati : gelecek, ulaşacak, önde, sonra, ona
el rahmân abd : tüm varlığı nuruyla saran, tecellileriyle saran, kul

93- Göklerde ve yerde ne varsa bütün hepsi, tüm varlığı nuruyla saranın kuludur.

-94-

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا

Lekad ahsâhum ve addehum addâ

Lekad ehsa hum : doğrusu, şaşmış, şaşa kalmış, hesap, tesbit, sayı, çokluk,
ve adde-hum adden : sayma, düşman, nam, adet, onlar, sayma, söz,

94- Onu söyleyenler şüphesiz şaşırmış olanlardır ve onlar kendi adetlerini adet yapanlardır.

وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا

Ve kulluhum âtîhi yevmel kıyâmeti ferdâ

ve kullu-hum	: onların hepsi, tümü,
ati hi	: gelecek, ulaşacak, önde, kavuşacak, inat, ona
yevme el kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti,
ferd	: ferd, tek, eşi benzeri olmayan, her kişi,

95- Ve onların hepsi ferd olarak o ölüm vaktine ulaşacaklar.

-96-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا

İnnellezîne âmenû ve amilus sâlihâti se yecalu lehumur rahmânu vuddâ

inne ellezîne amenu	: muhakkak ki onlar, iman edenler
ve amilu el sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, salih ameller
se yecalu lehum	: kılacak, yapacak, yaparlar, hareket ederler, onlar,
el rahmân	: tüm varlığı nuruyla saran, tecellileriyle saran,
vedae	: sevgi, muhabbet, dostça, içten

96- Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, tüm varlığı nuruyla saranın sevgisi üzere hareket ederler.

-97-

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُّدًّا

Fe innemâ yessernâhu bi lisânike li tubeşşire bihil muttekîne ve tunzire bihî kavmen luddâ

Fe innema yesserna hu	: kolay kıldık, biz, onu,
bi lisâni-ke	: senin lisanın, söylemen, anlatmak,
li tubeşşir bihi	: müjdelemen için, sevindirme, onun
el muttekîne	: takva sahipleri, fenalardan sakınan ortak koşmayan
ve tunzire bihi	: sen uyarırsın, hakikatlerle, onunla,
kavm leda	: kavmini, kimseler, beden, varlıkta kalan

97- Fenalardan sakınan ortak koşmayanlara, hakikatleri müjdelemen için lisanını kolay kıldık ve sen kendilerine varlık isnat edenlere de hakikatleri açıklayıp uyaransın.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُم مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا

Ve kem ehleknâ kablehum min karn hel tuhıssu minhum min ehadin ev tesmeu lehum rikzâ

ve kem ehlekna	: kaç, nice, helak olmak, yok olmak, biz,
Kabl hum min karn	: onlardan önce, nesiller
Hel tuhıssu	: sen duyuyorsun, hissetme,
minhum min ehad	: onlardan, birisi, bir olan
Ev tesmeu lehum	: duyarsın, onlar,
rikza	: odaklı, gizli söz, fısıltı, dedikodu

98- Onlardan önce de nice nesiller bizi anlayamayıp helak olup gittiler. Onlardan aktarılan birliğin hakikati ile ilgili güzel bir şey duyamazsın, onlardan arda kalan yalnızca bir fısıltı, dedikodu duyarsın.

S20 - TÂ-HÂ SÛRESİ

-1-

طه

Tâ, hâ

Tâ hâ : Halkiyet, tecelliler, zat, hu,

1- Tâ, Hâ

-2-

مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى

Mâ enzelnâ aleykel kurâne li teşkâ

mâ enzel-nâ aleyke : sunmadık, indirmedik, sana, sen
El kuran : ilahi kelime, kâinat kitabı, okunan şey,
li teşka : güçlük, sıkıntı, şaki, ikilik, şüphe, öfke, benlik,

2- Sana kâinat kitabını ikiliğe düşüp sıkıntılarda kalman için sunmadık.

-3-

إِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَن يَخْشَى

İllâ tezkireten li men yahşâ

İlla tezkireten : ancak, öğüt, anlamak, anmak, hatırlamak, tekrarlamak
li men yahşa : kimse için, saygı duyan, huşu, alçak gönüllü, tevazü,

3- Ancak düşünüp hakikatleri anlaman, tevazu içinde olan kimselerden olman için sunduk.

-4-

تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى

Tenzîlen mimmen halakal arda ves semâvâtil ulâ.

Tenzîlen : indirilen, kısım kısım sunmak, bir kısmını açığa çıkarmak
mimmen halaka : kimse, nesne, halkedilen, yaratma, varoluş
El ard ve el semavat : yer ve gök, ulvi âlem,
el ula : yüce, ulu, yüksek, sonsuz

4- Kısım kısım açığa çıkan her şey, yeri ve sonsuz semayı halk edendendir.

-5-

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

Er rahmânu alel arşistevâ.

el rahman	: varlığı rahmetiyle saran, nuruyla saran,
ala el arş	: arş, her yer,
isteva	: istikamet, kuşatma, sarma

5- Nuruyla bütün her yeri sarandır.

-6-

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى

Lehu mâ fis semâvâti ve mâ fîl ardı ve mâ beynehumâ ve mâ tahtes serâ

Lehu mâ fî es semâvâti	: onundur, semalar da ne varsa
ve mâ fî el ardı	: yeryüzünde ne varsa
ve mâ beyne-humâ	: onlarda olan şeyler
ve mâ tahte el serâ	: altında, toprağın,

6- Göklerde ve yerde ne varsa ve onlarda olan her şey ve toprağın altındaki şeyler de hep O'nundur.

-7-

وَإِن تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى

Ve in techer bil kavli fe innehu yalemus sirre ve ahfâ.

ve in techer	: aleni, sesli, yüksek sesli, açıkça, açıkladığın,
bi el kavli	: söz, söylemek, hakikatleri anlatmak, bilgiler,
Fe inne-hu yalemu	: sonra, ya da, muhakkak o, ilmin sahibi
El sirre	: görünmeyen, sır, bilmediğin, gizli hakikat,
ve ahfâ	: açıkta olmayan, gizli, bilinmeyen, manası kapalı,

7- Senin açıkladığın bilgilerdeki, ya da görünmeyen ve bilinmeyen her şeydeki ilmin sahibi muhakkak ki O'dur.

-8-

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاء الْحُسْنَى

Allâhu lâ ilâhe illâ huve, lehul esmâul husnâ.

Allâh la ilahe illa huve	: Allah, ilah yoktur, o vardır
Lehu el esmâu	: onun, isimler, tecelliler, işaretler,
el husnâ	: onun, güzellikler, iyi olan,

8- Allah; ilah yoktur, O vardır. İsimlerdeki güzellikler O'nundur.

-9-

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى

Ve hel etâke hadîsu mûsâ.

ve hel etake	: geldi mi, gedi değil mi?
hadis Mûsâ	: söz, bilgisi, haber, hikâye, olay, Mûsâ

9- Mûsâ'nın yaşadığı olayların bilgisi sana geldi değil mi?

-10-

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى

İz reâ nâren fe kâle li ehlihimkusû innî ânestu nâren leallî âtîkum minhâ bi kabesin ev ecidu alen nâri hudâ

iz reâ naren	: gördüğünde, anladı, nur, ateş, aydınlık, yüce olan,
Fe kâle ehli hi	: böylece, dedi, ailesine, ehline,
umkusu	: beklemek, durmak, anlamak için beklemek,
İnnî anestu	: muhakkak ki ben, gördüm, fark ettim,
naren	: ışık, nur, ateş
Lealli atikum	: umulur ki, size getiririm,
minha kabes	: ondan bir kor, öğrenmek, öğretmek, bilgiye ulaşmak
Ev ecidu	: ya da, bulurum, rastlarım
ala en nar huden	: nur üzere, nur hakkında, bir yol,

10- Bir nurun varlığını anladığında, ailesine demişti ki: O nuru anlamak için bekleyin, fark ettiğim o nurdan umarım ki size bir bilgi getiririm ya da o nur üzere bir yol bulurum.

-11-

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِي يَا مُوسَى

Fe lemmâ etâhâ nûdiye yâ mûsâ

fe lemmâ etaha	: böylece, oraya geldiğinde, ulaştığında,
nudiye ya Mûsâ	: nida edildi, duydu, seslenildi, Mûsâ

11- Böylece o nura ulaştığında, o kutsal nidayı işitti: Ey Mûsâ!

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى

İnnî ene rabbuke fehla naleyk inneke bil vâdil mukaddesi tuvâ

İnnî ene rabb ke	: muhakkak ki ben, senin Rabbinim, vücudlandıran,
Fehla naley-ke	: artık, bırak, nalın, sana ait olan, nisbet ettiklerin, dünya meyli
inne-ke bi el vadi	: elbette sen, vadi, yer, yol, tarz, usûl,
el mukaddesi	: mukaddes, kutsal, temiz, pak, değerli,
tuva	: övülmüş, sena edilmiş, değerli, toplama, birlik yolu,

12- Seni vücudlandıran şüphesiz Benim. Artık dünyaya olan meylini, kendine nispet ettiklerini bırak. Elbette sen, mukaddes bir yol olan birlik yolu üzeresin.

-13-

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى

Ve enahtertuke festemi li mâ yûhâ.

ve ene ahtertu-ke	: ben, seçmek, aramak, tercih, sen beni aradın
fe istemi	: öyleyse dinle, kulak ver, işit, anla,
li ma yuha	: vahyolunan şey, sunulan, işaretler, hız,

13- Sen Beni bir arayışla aradın. Öyleyse tüm kâinattan vahyolunan şeyi dinle.

-14-

إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

İnnenî enallâhu lâ ilâhe illâ ene fa'budnî ve ekımis salâte li zikrî.

inne-nî ene Allah	: muhakkak ben, Allah'ım, el lah, görünmeyen güç,
lâ ilâhe illa ene	: ilâh yoktur, ben varım
fe abud-nî	: bundan sonra, öyleyse bana kul ol
ve ekımı el salat	: her an salât üzere ol, bağlılık şuuru, birlik,
li zikri	: zikir içinde, anmak, anlatmak,

14- İlah yoktur, sadece Ben varım, muhakkak ki ben Allah'ım. Bundan sonra Benim kulum olduğunu bil ve her an Bana bağlı olmanın şuuruyla hareket et. Hakikatleri anlama, anma içinde ol.

إِنَّ السَّاعَةَ ءاَتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى

İnnes sâate âtiyetun ekâdu uhfîhâ li tuczâ kullu nefsin bimâ tesâ

İnne el saat atiyetun	: muhakkak, o vakit, o zaman, saat, gelecek
Ekadu	: oldu, iste, çalış, takdir, istek
uhfi ha	: gizli, içinde olan güç, görünmeyen, o
li tuczâ	: için, karşılık, aradığının karşılığı,
kullu nefsin	: bütün nefisler, herkes,
bima tesa	: gayreti çalışma, arama, arayış

15- Muhakkak ki hakikati anlayacağın o vakit gelecektir. Aradıklarına karşılık bulmak için, içindeki o gücü anlamaya çalış. Herkes hakikatleri anlamak için gayret göstersin.

-16-

فَلاَ يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لاَ يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى

Fe lâ yesuddenneke anhâ men lâ yuminu bihâ vettebea hevâhu fe terdâ

Fe la yesuddenne ke anha	: bundan sonra seni alıkoymasın, engel, ondan
men la yuminu biha	: inanmayan kimse, ona
ve ittebea heva hu	: tâbi oldu, hevalarına, çıkarına, boş şeylere
Fe terdâ	: bozulma, yazık olmak, kötüleşir, helak olmak,

16- O hakikatlere inanmayan kimseler ve hevalarına tâbi olanlar, seni hakikatlerin arayışından alıkoymasın, yoksa kendine yazık edersin.

-17-

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى

Ve mâ tilke bi yemînike yâ mûsâ.

ve mâ tilke	: şey, ne, değil, nedir,
bi yeminike	: sağ, sağlamlık, doğru, gerçek, sağ el,
ya Mûsâ	: ya Mûsâ

17- Doğru diye bilip taşıdığın o şey nedir ya Mûsâ?

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى

Kâle hiye asây etevekkeu aleyhâ ve ehuşşu bihâ alâ ganemî ve liye fîhâ meâribu uhrâ.

Kâle hiye asaye	: dedi, asamdır, bilip taşıdığım, bildiklerim, deynek
Etevekkeu aleyha	: dayanırım, yaslanırım, hareket ederim, ona, onunla
ve ehuşşu bi ha	: kırılgan, dökülen, beslenme, fikir, zekâ, onunla,
ala ganem	: koyun, davar, ganimet, yaşam için gerekli nimet
ve liye fiha	: benim için, onda,
mearibu uhra	: fayda, yarar, daha başka

18- Dedi ki: Benim bilip taşıdığımdır, dayanağımdır ve onunla yaşam için gerekli nimetlere ulaşırım, benim için onda başka faydalar da vardır.

-19-

قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى

Kâle elkıhâ yâ mûsâ

Kâle elkı ha	: dedik, bildirdik, onu at, bırak, terk et,
ya Mûsâ	: ey, ya, ya Mûsâ

19- O bilip taşıdıklarını bırak ya Mûsâ, diye bildirdik.

-20-

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى

Fe elkâhâ fe izâ hiye hayyetun tesâ

Fe elke ha	: böylece, bıraktı, attı, onu, böylece, o zaman, o
fe iza hiye	: böylece, artık, o zaman, o,
Hayyetun	: yaşayan, yaşam, canlılık, dirilik, terzi, yılan, hayvanlaşma
tesa	: arayış, arayan, isteyen, hareket eden, iktidar, güç,

20- Böylece o bilip taşıdıklarını bıraktı. Artık o yaşamın hakikatini arayan olmuştu.

-21-

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى

Kâle huzhâ ve lâ tehaf se nuîduhâ sîretehel ûlâ.

Kâle huz ha	: dedik, almak, çekmek, ara, gir, iste,
ve la tehaf	: çekinme, korkma,
se nuidu-hâ	: vereceğiz, yapacağız, sunacağız, onu döndüreceğiz
sirete-hâ	: iç yüzü, iç alem, suretin manası, durumu,
el ula	: ilk, birinci

21- Bildirdik: O hakikatleri ara ve hiç korkmadan arayışına devam et. Görünen âlemin ilk doğduğu kaynağın o hakikatini sana sunacağız.

-22-

وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاء مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى

Vadmum yedeke ilâ cenâhıke tahruc beydâe min gayri sûin âyeten uhrâ.

Vadmum yedeke	: gir, koy, sok, içine gir, anla, elini, gücünü,
ila cenahıke	: kanat, kol, sıfat, bağlandığın yer
Tahruc beydea	: çıkar, dışarı, beyaz, tertemiz, anlam,
min gayri suin	: gayrı, fena, kötü, fenalardan geçmek,
Ayeten uhra	: ayetler, işaret, delil, başka, diğer,

22- İçindeki seni vareden bağlı olduğun o gücü anla. Diğer delillerimizle fenalardan geçerek o gücü tertemiz bir halde ortaya çıkar.

-23-

لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى

Li nuriyeke min âyâtinel kubrâ.

li nuriye-ke	: nuru, aydınlığı, sana göstermemiz için
min ayati na	: ayetlerimiz, işaretlerimiz, delillerimiz
el kubrâ	: büyük, yüce, ulu,

23- Sen ayetlerimizin yüceliğini anlayıp nurumuz üzere ol.

-24-

اذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى

İzheb ilâ firavne innehu tagâ.

İzheb ila firavne	: git, firavuna, kibirli olan,
İnne hu taga	: elbette, şüphesiz, o, hadi aşan, büyüklük taslayan

24- Firavuna git, şüphesiz o büyüklük taslayanlardandır.

-25-

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي

Kâle rabbişrah lî sadrî

Kale rabbi	: dedi, rabbim,
işrah	: genişlet, aç, hakikatleri şerh et,
li sadr	: gönlümü

25- Dedi ki: Rabbim hakikatlerinle gönlümü genişlet.

-26-

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي

Ve yessir lî emrî

ve yessir : kolaylaştır, anlamamı sağla,
li emri : işleyişini, emir, hüküm, yasa,

26- İşleyişini anlamamı sağla.

-27-

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي

Vahlul ukdeten min lisânî.

Vahlu : çöz, düzelt, akıcılık ver, konuşma izni
el ukdeten : tutukluk, karışık, düğüm, konuşma yasağı
min lisani : konuşma, dil, lisanımı,

27- Hakikatlerini anlatmam için konuşmama netlik, akıcılık ver.

-28-

يَفْقَهُوا قَوْلِي

Yefkahû kavlî.

Yefkahû kavli : anlasınlar, idrak etsinler, sözlerimi

28- Sözlerimi anlasınlar.

-29-

وَاجْعَل لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي

Vecal lî vezîren min ehlî.

Ve eceal li vezir : kıl, yap, yardımcı, vezir,
min ehli : ehlimden, ailemden

29- Ehlimden bana bir yardımcı kıl.

هَارُونَ أَخِي

Hârûne ahî.

Hârûne ahi : Hârûn, hara ait, kelam sevgisi, kardeşim

30- Kardeşim Hârûn'u.

-31-

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي

Uşdud bihî ezrî.

Uşdud bihi ezri : kuvvetlendir, artır, onunla, gücümü

31- Onunla gücümü artır.

-32-

وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي

Ve eşrikhu fî emrî.

ve eşrik-hu : yardımcı, ortak, onu ortak kıl,
fi emri : işleyiş, işimde, görevimde, hüküm,

32- İşleyişini anlatmamda onu bana ortak kıl.

-33-

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا

Key nusebbihake kesîrâ

Key nusebbiha ke : ki, için, tesbih, anmak, fiil sıfat zatının hakikatleri, seni,
kesiren : çok, çeşitli, geniş, bol,

33- Ki böylece seni daha çok analım.

-34-

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا

Ve nezkureke kesîrâ

ve nezkure ke : zikretmek, hatırlamak, anlatmak, seni,
kesiren : daha çok

34- Ve seni daha çok hatırlayalım.

-35-

إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا

İnneke kunte binâ basîrâ

inne-ke kunte bina : muhakkak ki sensin, bize
basiren : basiret veren, anlama yeteneği, içini dışını bildirme

35- Muhakkak ki sensin bize basiret veren.

-36-

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى

Kâle kad ûtîte suleke yâ mûsâ.

Kâle kad utike : dedik, bildirdik, verilmiştir,
suleke ya Mûsâ : istedikleriniz, arzuladıkların, ya, ey, Mûsâ

36- Bildirdik: Ya Mûsâ! Bu arzuladıkların sana verilmiştir.

-37-

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى

Ve lekad menennâ aleyke merreten uhrâ.

ve lekad menenna eleyke : andolsun, doğrusu, nimetler, lutuflar, sana
Merreten uhra : kez, kere, daha başka,

37- Doğrusu sana daha başka nimetlerde verilmiştir.

-38-

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّكَ مَا يُوحَى

İz evhaynâ ilâ ummike mâ yûhâ.

iz evhaynâ : vahy etmiştik,
ila ummike ma yuha : asliyetinden, annenden, vahyolunan

38- Hani annene vahyolunan şeyi vahy etmiştik.

-39-

أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَى عَيْنِي

Enıkzifîhi fît tâbûti fakzifîhi fîl yemmi felyulkıhil yemmu bis sâhıli yehuzhu aduvvun lî ve aduvvun lehu ve elkaytu aleyke mehabbeten minnî ve li tusnea alâ aynî.

en ekzıfîhi	: onu koymasını, bırakmasını,
fi el tabut	: sandığa, makam, dönüp gelinecek yer
fe ekzıfihi fi el yemmi	: sonra onu bırak, denize, derya, bahir, akıp gidene
fe li yulki-hi el yemmu	: böylece onu çıkarsın, atsın, derya, bahir, nehir
bi el sâhıli yehuz hu	: sahile, kıyı, onu alır, alacak
Aduv li ve aduv lehu	: bana düşman olan ve onun düşmanı
ve elkaytu aleyke	: attım, verdim, var ettim, sana
Mehabbeten minni	: sevgi, muhabbet, kendimden, benden
ve li tusnea	: yetiştirilmen için, olgunlaşma, kemalat bulması,
ala ayni	: gözler, bakış, gözlemleme

39- Onu makamına koymasını, sonra onu akıp gidene bırakmasını. Böylece o akıp giden onu sahile bırakır, Bana düşmanlık eden ve ona düşman olacak olan onu alır. Tüm varlığı gözlemleyerek Beni anlaman, kemalat bulman için, kendi sevgimden sana verdim.

-40-

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى مَن يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَى أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا مُوسَى

İz temşî uhtuke fe tekûlu hel edullukum alâ men yekfuluh fe recanâke ilâ ummike key takarre aynuhâ ve lâ tahzen ve katelte nefsen fe necceynâke minel gammi ve fetennâke futûnâ fe lebiste sinîne fî ehli medyene summe cite alâ kaderin yâ mûsâ.

iz temşî uhtu ke	: yürümüştü, kız kardeşin
Fe tekulu	: böylece dedi,
hel edul-kum	: delil olayım mı, yol göstermeyim mi, yardım
Ala men yekfulu-hu	: emin, sağlamak, ona kefil olacak kimse
Fe recanâ-ke	: böylece, seni geri döndürdük,
ila ummi ke	: annene, asliyetine
Key takarre aynu-hâ	: diye, kabul etmek, tanıma, gözü aydın olsun, sevinsin
ve lâ tahzene	: yok, üzülmek, kederlenmesin, mahzun olmasın
ve katelte nefsen	: sen öldürdün, bir nefsi, bir kişiyi
Fe necceynâ ke	: böylece, bizde necat buldun,
min el gam	: gam, keder, sıkıntı, müşküller
ve fetennâ-ke futunen	: sen bizi arayan oldun, bir arayışla, sınavlar, arayış
Fe lebiste sinin	: böylece kaldın, senelerce, yıllarca,
fi ehl medyen	: meyden halkı,
summe cite	: sonra sen geldin, o hale geldin
alâ kaderin ya Mûsâ	: ölçü, kader, takdir, ey Mûsâ

40- Kız kardeşin de ardınca yürümüştü. Böylece dedi ki: Onu emin olarak yetiştirecek olanı size göstereyim mi? Böylece seni annene geri döndürdük. Ki onun gözleri önünde olman ve mahzun olmaması için. Sen bir kişiyi öldürmüştün. Sonra da müşkilli hallerinden Bizde necat buldun ve bir arayışla Bizi arayan oldun. Sonra da Medyen halkı içinde senelerce kaldın. Ya Mûsâ! Sonra da sen hakkın takdirini anlayacak bir hâle geldin.

-41-

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي

Vastana'tuke li nefsî.

ve astanatu-ke	: sentez, yetiştirme, varlığın birliğini anlama, sen,
li nefsi	: için, nefsi, can, kendi, zatı, ben,

41- Sen Beni anlayanlardan, anlatacaklardan oldun.

-42-

اذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي

İzheb ente ve ehûke bi âyâtî ve lâ teniyâ fî zikrî.

İzheb ente	: gidin, sen
ve ehuke bi ayati	: kardeşin, ayetler, deliller, işaret
ve lâ teniyâ	: gevşek davranmayın, ihmal etmeyin,
fi zikri	: zikrim için, anmak,

42- Sen ve kardeşin delillerle gidin ve Beni anmak için gevşek davranmayın.

-43-

اذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى

İzhebâ ilâ firavne innehu tagâ.

İzheb ila firavne	: git, firavuna, kibirli olan,
İnne hu taga	: elbette, şüphesiz, o, hadi aşan, büyüklük taslayan

43- Firavuna git, şüphesiz o büyüklük taslayanlardandır.

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى

Fe kûlâ lehu kavlen leyyinen leallehu yetezekkeru ev yahşâ

Fe kula lehu	: sonra, söyle, anlat, ona,
kavlen leyyinen	: söz, yumuşak, nezaket
lealle-hu yetezekkeru	: umulur ki o, varlığın sahibini anlar,
Ev yahşa	: veya saygı duyar

44- Sonra da ona nezaketle hakikatleri söyle. Umulur ki o varlığın sahibini anlamak için düşünür ya da saygı duyar.

-45-

قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْغَى

Kâlâ rabbenâ innenâ nehâfu en yefruta aleynâ ev en yatgâ

Kâlâ rabbe na	: dediler, rabbimiz,
inne na nehafu	: doğrusu, gerçekten, biz, korkmak, çekinmek,
en yefruta aleyna	: ifrat, aşırı davranması, taşkınlık, aşırıya kaçmak
ev en yatga	: ya da öfkelenme, azgınlık, kızgınlık,

45- Dediler ki: Rabbimiz! Onun bize karşı taşkınlık etmesinden ya da öfkelenmesinden korkuyoruz.

-46-

قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى

Kâle lâ tehâfâ innenî meakumâ esmau ve erâ.

Kâle la tehafa	: dedi, korkmayın
inne-nî mea kuma	: muhakkak ki ben, birlikte, beraber, sizler
Esmau ve erâ	: işitme ve görmek

46- Korkmayın, muhakkak ki Ben her an sizlerdeyim, işittirenim ve gördürenim.

فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى

Fetiyâhu fe kûlâ innâ resûlâ rabbike fe ersil meanâ benî isrâîle ve lâ tuazzibhum kad cinâke bi âyetin min rabbik ves selâmu alâ menittebeal hudâ

Fe etiyâ-hu	: böylece, o halde, ona gidin,
fe kula	: sonrada, böylece, söyleyin, anlatın,
innâ resula	: muhakkak biz, resul, hakikati gösteren,
rabbike	: rab, vücudlandıran, sen,
Fe ersil mea-nâ	: artık, gönder, bizimle beraber,
beni israil	: İsrailoğulları, Yakuboğulları, Allah'ın kulları,
ve lâ tuazzib-hum	: onlara azap etme
Kad cina ke bi	: olmuştu, oldu, geldik, sana getiren olduk
Ayetin	: ayet, işaret, delil,
min rabbi-ke	: Rabbinden, seni vücudlandıran,
ve es selâmu	: selam, selamet, esenlik, barış sizinle olsun, kurtuluş
alâ men ittebea	: tâbi olanlara, uyanlara,
el huda	: yol gösteren, rehber, kılavuz,

47- Böylece ona gidin, sonra da deyin ki: Şüphesiz bizi de seni de vücudlandıranı anlatmak için açığa çıktık. Bundan sonra İsrail oğullarını bizimle beraber gönder ve onlara azap etme. Seni vücudlandıranın sendeki delillerini sana sunmak için geldik ve yol göstericiye tâbi olan kimselerin kurtulacağını bildirmeye geldik.

-48-

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّى

İnnâ kad ûhıye ileynâ ennel azâbe alâ men kezzebe ve tevellâ.

İnnâ kad uhıye ileyna	: muhakkak, oldu, vahyolunan, bildirildi, bize
enne el azâbe ala	: azabın olduğu
men kezzebe	: yalanlayan kimse
ve tevella	: hakikatlere yüz çeviren

48- Muhakkak ki yalanlarda kalanların ve hakikatlere yüz çevirenlerin üzerine sıkıntılar olacağı bize bildirildi.

-49-

قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَى

Kâle fe men rabbikumâ yâ mûsâ.

Kâle fe men rabbi kuma	: dedi, sizin rabbiniz kimdir
Ya Mûsâ	: ya Mûsâ

49- Firavun dedi ki: Ya Mûsâ! Sizin Rabbiniz kimdir?

-50-

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

Kâle rabbunellezî atâ kulle şey'in halkahu summe hedâ

Kâle rabbu na	: dedi, rabbimiz, bizi vücudlandıran,
Ellezi atâ	: ki o verdi, lütfetti, ihsan etti,
Atâ kule şeyin halka hu	: bütün her şeyi, halkeden, vareden, yaratan
summe heda	: sonra, hakikatlere ulaştırandır, tecellileriyle yol gösteren

50- Dedi ki: Bizi vücudlandırandır. Ki O'dur bütün her şeyi tecellileriyle halk eden. Sonra da tüm varlıktaki tecellileriyle yol gösteren.

-51-

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى

Kâle fe mâ bâlul kurûnil ûlâ.

Kâle fe ma balu	: dedi, öyleyse, durum, hakkında, ne halde
El kuruni el ula	: nesil, önceki

51- Dedi ki: Öyleyse daha önceki nesillerin durumu ne olacak?

-52-

قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى

Kâle ilmuhâ inde rabbî fî kitâb lâ yadıllu rabbî ve lâ yensâ

Kâle ilmu ha	: dedi, ilim, o
inde rabbi	: rabbin katında, ona ait,
fî kitâbin	: kitabın içinde, varlık kitabının içinde,
la yadıllu rabbi	: yok, yanlış, sapma, rabbi, vücudlandıran,
ve la yensâ	: ihmal yoktur, önemseme, unutmaz

52- Dedi ki: Bütün varoluştaki ilim Rabbime aittir. Varlık kitabının içinde hakikatler vardır. Bizleri vücudlandıranda yanlış yoktur ve ihmal yoktur.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّى

Ellezî ceale lekumul arda mehden ve seleke lekum fîhâ subulen ve enzele mines semâi mâe fe ahrecnâ bihî ezvâcen min nebâtin şettâ

Ellezi ceale lekum	: ki o, kılan, düzenleyen, sizleri,
el ard mehde	: yeryüzü, yayan, döşek
ve seleke lekum	: açtı, soktu, girdi, size,
fiha subulen	: orada yollar
ve enzele	: indirdi, sundu, verdi,
min el semai mae	: gökten, sema, su
Fe ahrec-nâ	: böylece, çıkardık,
bihi ezvacen	: onunla, tür, cins, çeşit,
min nebâtin	: bitkiden, nebattan, ürünler,
şetta	: çeşit çeşit, farklı

53- Ki O'dur sizleri düzenleyen. Yeryüzünü yayan ve orada size yollar veren ve gökten suyu indiren, sonra da onunla farklı türlerde nebatlar ortaya çıkaran.

-54-

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُوْلِي النُّهَى

Kulû verav enâmekum inne fî zâlike le âyâtin li ulîn nuhâ

Kulû	: beslenmek, fayda, yarar,
ve erav	: yeme, beslenmek, otlatma,
ename kum	: hayvanlarınız,
İnne fî zâlike le ayetin	: muhakkak, işte bunların içinde ayetler vardır
Li ulin nuha	: düşünüp akıl edenler için

54- Beslenin ve hayvanlarınızı da besleyin. Muhakkak ki işte bunların içinde düşünüp akıl edenler için ayetler vardır.

-55-

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى

Minhâ halaknâkum ve fîhâ nuîdukum ve minhâ nuhricukum târeten uhrâ

min-hâ halakna kum	: oradan, yarattık, varettik, ortaya çıkardık, siz
ve fîhâ nuidu kum	: oraya, döneceksiniz, iade, topraktan gelip toprağa dönme
ve min-ha nuhricukum	: ondan, oradan, varoluş, ortaya çıkarmak, sizler
Târeten uhra	: hep, defa, bazen, durum, başka, diğer

55- Sizi oradan ortaya çıkardık ve sizi oraya döndüreceğiz ve sizi oradan ortaya çıkardığımız gibi başkalarını da hep çıkaracağız.

-56-

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى

Ve lekad ereynâhu âyâtinâ kullehâ fe kezzebe ve ebâ.

ve lekad ereyna	: andolsun, doğrusu, ona gösterdik, sunduk,
Ayetina kulle ha	: delillerimiz, ayetler, işaret, onun hepsi, bütün,
Fe kezzebe	: buna rağmen, yalanladı
ve eba	: atalarının inancında kalmak, diretti,

56- Doğrusu ona bütün delillerimizle hakikatleri sunduk. Buna rağmen yalanladı ve atalarının inancında kaldı.

-57-

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى

Kâle e citenâ li tuhricenâ min ardınâ bi sihrike yâ mûsâ.

Kâle e cite na	: dedi, bize mi geldin,
li tuhrice na	: bizi çıkarmak için
min ard nâ	: yurdumuzdan, toprak, biz,
bi sihrike ya Mûsâ	: sihir, cazibe, etkilemek, ya Mûsâ

57- Dedi ki: Ya Mûsâ! Bizi etkileyerek topraklarımızdan çıkarmak için mi geldin?

-58-

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنتَ مَكَانًا سُوًى

Fe le netiyenneke bi sıhrin mislihî fecal beynenâ ve beyneke mevıden lâ nuhlifuhu nahnu ve lâ ente mekânen suvâ

Fe le netiyenne-ke bi	: bundan sonra mutlaka sana getireceğiz, sunacağız
Sıhrin misli hi	: bir sihir, etki, daha etkili olan,
fe ecal	: haydi, böylece, yap, tayin et,
beynena ve beyneke	: bizimle, senin aranda
mevıden	: tarih, randevu, buluşma zamanı
la nuhlifu-hu nahnu	: yok, anlaşmazlık, caymamak, ihtilaf, o, biz
ve la ente mekan	: yok, değil, sen, mekân, yer,
suven	: uygun, eşit,

58- Bundan sonra elbette biz de sana daha etkili olanı sunacağız. Haydi, seninle bizim aramızda, bizim de caymayacağımız ve senin de caymayacağın, uygun bir yerde bir buluşma zamanı tayin et.

-59-

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَن يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى

Kâle mevıdukum yevmuz zîneti ve en yuhşeren nâsu duhâ

Kâle mevıdukum	: dedi, tarih, buluşma zamanı, randevu, sizin
yevmu el zineti	: ziynet günü, süs, sıfat, bayram günü,
ve en yuhşere el nas	: toplanması, toplanması, insanlar,
duhan	: aydınlanma, kuşluk

59- Dedi ki: Sizinle buluşma zamanı bayram günü, her yerin aydınlanıp insanların bir araya toplandığı vakittir.

-60-

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى

Fe tevellâ firavnu fe cemea keydehu summe etâ.

Fe tevella firavnu	: böylece, döndü, ardına döndü, gitti, firavun
Fe cemea	: sonrada, topladı
keyde hu	: tartışma, kavga, münazara, mücadele etme, hile
Summe eta	: sonra, geldi

60- Böylece firavun döndü gitti. Sonra da o tartışmaya girecek olanları topladı, sonra geldi.

-61-

قَالَ لَهُم مُّوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى

Kâle lehum mûsâ veylekum lâ tefterû alallâhi keziben fe yushıtekum bi azâb ve kad hâbe menifterâ

Kâle lehum Mûsâ	: dedi, onlara, Mûsâ,
veyl kum	: yazık size
la tefterû	: yok, iftira, uydurma,
ala Allah	: Allah'a karşı, Allah hakkında
kezibe	: yalan, aktarılan yalan
Fe yushıte-kum bi azab	: haram, yok eder, sarar, sizi, sıkıntı, azap
ve kad habe	: oldu, heba, hüsran, kayıp,
men iftera	: kim, kimse, iftira, uydurma

61- Mûsâ onlara dedi ki: Allah hakkında bir şey uydurmayın, yalanları aktarmayın, eğer bunu yaparsanız yazıklar olsun size. Böyle yaparsanız sizler bir azabın içinde kalırsınız ve kim iftira ederse o kaybedenlerden olur.

فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَى

Fe tenâzeû emrehum beynehum ve eserrûn necvâ.

Fe tenazeu	: böylece, tartışma, görüşme, istişare,
emr hum	: görev, iş, onlar,
beyne-hum	: aralarında
ve eserrû en necva	: gizli, kapalı, sır, fısıltılı gizli konuşma

62- Böylece onlar, kendi aralarında ve kapalı bir şekilde fısıltılı olarak konuşarak istişare yaptılar.

-63-

قَالُوا إِنْ هَذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَى

Kâlû in hâzâni le sâhirâni yurîdâni en yuhricâkum min ardıkum bi sihrihimâ ve yezhebâ bi tarîkatikumul muslâ

Kalu en hazani	: dediler, bu ikisi, bunlar,
le sahiran	: elbette, etkileyen, maskara, sihirbaz
Yuridani	: istiyorlar,
en yuhricâ-kum	: çıkarmak, atmak, gitmek, siz,
min ardıkum	: yurdunuzdan, topraklarınızdan,
bi sihr hima	: sihir, etkileri ile, ikisi,
ve yezhebâ bi	: gideriyor, yok ediyor, ortadan kaldırmak,
tarikati-kum	: tarikatınız, yolunuz, siz,
el musla	: üstün, ala olan, uygun,

63- Dediler ki: Bu ikisi mutlaka bildikleriyle etkileyen kişilerdir, sizleri etkileyerek yurdunuzdan çıkarmak istiyorlar ve sizin o üstün olan tarikatınızı yok etmek istiyorlar.

-64-

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى

Fe ecmiû keydekum summetû saffâ ve kad eflehal yevme menistalâ

Fe ecmiu	: artık, toplamak, bir araya getirmek,
keyd kum	: kavga, tartışma, hile, mücadele, siz
summe atû saffen	: sonra gelin, saf, saf olun, sıra ile
ve kad efleha	: oldu, felah, zafer,
El yevm	: gün, vakit, zaman,
men istalâ	: kim, üstünlük, yüce olan

64- Artık sizler tartışmak için toplanın, sonra saflar halinde olun ve kim o zaman üstün gelirse zafer onundur.

-65-

قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى

Kâlû yâ mûsâ immâ en tulkıye ve immâ en nekûne evvele men elkâ

Kâlû ya Mûsâ : dediler, ya Mûsâ
ve immâ en tulkiye : atmak, ortaya koyacaksın, bırakmak, sunan
ve immâ en nekune : ya da olması,
Evvele : ilk, önce, evvel,
men elkâ : bırakan, veren, ortaya koyan, atan kimse, sunan

65- Dediler ki: Ya Mûsâ! Önce sen mi bildiklerini ortaya koyacaksın yoksa biz mi koyalım?

-66-

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى

Kâle bel elkû fe izâ hıbâluhum ve ısıyyuhum yuhayyelu ileyhi min sıhrihim ennehâ tes'â

Kâle bel elku : dedi, hayır, buyrun, önce, bırakın, ortaya koyun, atın
Fe iza hıbâlu-hum : fakat, onların bağları, ipleri, bağlandıkları,
ve asıy hum : taşıdıkları, bildikleri,
yuhayelu ileyhi : bir hayalden ibaret, ona
min sıhri him : sihirleri, etkileri, etkilendikleri,
enne ha tesa : hızlı yürüme, aktarmak, söz taşıma, gammaz

66- Mûsâ dedi ki: Önce siz ortaya koyun. Fakat onların bağlandıkları şeyler ve taşıdıkları, etkilendikleri şeyler, bir hayalden ibaret, duyduklarını aktarmadan ibaret.

-67-

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَى

Fe evcese fî nefsihî hîfeten mûsâ.

Fe evcese : böylece, hissetmek, dokunmak,
fi nefsihi : nefsine, kendisine, öz varlığı,
Hifeten Mûsâ : çekinme, korku, Mûsâ

67- Sonra Mûsâ nefsinde bir çekinme hissetti.

-68-

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنتَ الْأَعْلَى

Kulnâ lâ tehaf inneke entel a'lâ.

Kulna la tehaf : söyledik, dedik, hissettirdik, korkma, çekinme,
İnne ke ente el ala : elbette sen, yüceliği, üstün olanı bilen sensin

68- Muhakkak ki sen yüce olanı bilensin çekinme, diye hissettirdik.

وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى

Ve elkı mâ fî yemînike telkaf mâ sanaû innemâ sanaû keydu sâhır ve lâ yuflihus sâhıru haysu etâ

ve elkı	: at, bırak, sun,
ma fi yemini ke	: doğru, hak, noksansız, hakikatler, sağ el
Telkaf	: yakalama, kaybolma,
ma sanau	: yaptıkları şey, tuzak, uydurma şey,
İnnemâ sanau	: fakat, uydurulan şey, yaptıkları şey,
Keyd	: tartışma, hile,
sahir	: etki, tesir, sihir, maskara
ve la yufli-hu	: felaha eremez, başarı, kurtuluşa eremez, iflah olmaz
el sahiru	: etkileyen, tesir, maskara, sihir,
haysu eta	: nereden, geldi, gelen,

69- Sen bildiğin o yüceliği doğruluk içinde sun. Elbette uydurdukları şeylerle tartışıp tesir yapmak isteyenler, uydurdukları şeylerle yakalandılar ve o hâllerle tesir etmek isteyenler, nerede olursa olsun başarıya ulaşamazlar.

-70-

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى

Fe ulkıyes seharatu succeden kâlû âmennâ bi rabbi hârûne ve mûsâ

Fe ulkiye	: atıldılar, ayrılma, bırakan, sunan,
el seharatu	: tesir yapmak isteyenler, çevresini etkileyenler,
secede	: teslim olma
Kâlû amenna bi rabbi	: dediler, inandık, iman ettik, rabbine
Hârûn ve Mûsâ	: Hârûn, Mûsâ

70- Böylece çevresindeki kimseleri etkileyenler, kendi bildiklerini bırakarak teslim oldular. Dediler ki: Biz Mûsâ ve Hârûn'un anlattığı Rabbe inandık.

قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى

Kâle âmentum lehu kable en âzene lekum innehu le kebîrukumullezî allemekumus sihr fe le ukattıanne eydiyekum ve erculekum min hilâfin ve le usallibennekum fî cuzûın nahli ve le ta'lemunne eyyunâ eşeddu azâben ve ebkâ.

Kâle amentum lehu kabl	: dedi, siz iman ettiniz, ona, önce,
en âzene lekum	: benim izin vermem, size
inne-hu le kebir kum	: muhakkak o, elbette, büyük, yüce, siz
Ellezi alleme-kum	: size öğretti, ki o size öğretti,
el sıhra	: etki, tesir, etkilemek, etkisi altına almak,
Le ukattıanne eydiye kum	: elbette kestireceğim, elleriniz, güçleriniz
ve erculekum	: ayaklarınız, gittiğiniz yol,
min hilafin	: karşılıklı, ihtilaf, aykırı, ayrı ayrı
ve le usallibenne-kum	: mutlaka sizi asacağım
Fi cuzûı en nahli	: içinde, dalları, hurma ağacının gövdesi
ve le talemunne	: mutlaka öğreneceksiniz
eyyu-nâ eşeddu	: hangimiz, daha güçlü, daha fazla, kuvvetli
Azaben	: azap, sıkıntı
ve ebkâ	: daha kalıcı olan, bâki olan

71- Firavun dedi ki: Ben size izin vermeden önce ona inandınız. Muhakkak o sizden yücedir ki o bildikleriyle tesir ederek size öğretti. Artık yakında bileceksiniz, sizlerin ellerinizi ve ayaklarınızı ayrı ayrı kestireceğim ve elbette sizleri hurma ağaçlarına astıracağım ve elbette hangimiz azabıyla daha güçlü ve daha kalıcı öğreneceksiniz.

-72-

قَالُوا لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

Kâlû len nusireke alâ mâ câenâ minel beyyinâti vellezî fataranâ fakdi mâ ente kâd innemâ takdî hâzihil hayâted dunyâ

Kâlû len nusire ke	: dediler, asla, seni tercih etmeyiz,
ala ma cae-na	: gelen, sunan, gelenlere karşı, gelmeyen, biz
min el beyyinâti	: apaçık açıklamalar, hakikatleri delillerle açıklayan
ve ellezi fatara na	: ki o, oluşturan, vücudlandıran, bizi yaratan
fe kada	: artık, sonra, yap, hükmeden, takdir eden, işleyen
ma ente kada	: sen değilsin, yapan, yargıç, hükümlerin sahibi, takdir,
İnnema takdi hazihi	: ancak, sadece, doğrusu, yaparsın, geçersin, bitirme, bu
el hayate ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,

72- Dediler ki: Bize hakikatleri delilleriyle apaçık açıklamaktan başka bir şey için gelmeyen kimseye karşı ve bizi yaratana karşı seni tercih etmeyiz. Sonra varlıktaki işleyişin sahibi olan, varoluşta hüküm sahibi olan sen değilsin. Doğrusu sen de bu dünya hayatından geçer gidersin.

-73-

إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى

İnnâ âmennâ bi rabbinâ li yagfire lenâ hatâyânâ ve mâ ekrehtenâ aleyhi mines sihr vallâhu hayrun ve ebkâ

İnnâ amenna	: muhakkak ki biz, inandık, iman ettik
bi rabbi na	: rabbimize, bizi vücudlandırana,
li yagfire lena	: mağfiret etmesi, arındıran, bizi,
hataya na	: hatalarımız, yanlışlarımız,
ve mâ ekrehte-nâ	: kerih şeyler, çirkin şeyler biz
Aleyhi min el sihri	: ona, ona karşı, sihir, etki, tesir
ve Allah hayrun	: Allah, hayırlı, iyilik
ve ebka	: bâki olan, sonsuz olan,

73- Şüphesiz biz, bizi vücudlandırana iman ettik. Yaptığımız hatalarımız için ve insanları etkilemek için bize yaptırdığın çirkin şeylere karşı, Allah bize mağfiret etsin ve Allah hayırlı olandır ve bâki olandır.

-74-

إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى

İnnehu men yeti rabbehu mucrimen fe inne lehu cehennem lâ yemûtu fîhâ ve lâ yahyâ.

inne-hu men yeti	: muhakkak o, kim gelirse, kalırsa,
rabbe hu	: rabbine, onu vücudlandırana,
mucrimen	: fenalarda kalan, günahkâr, suçlu olarak
Fe inne lehu	: artık, bundan sonra, elbette, ona,
cehennem	: cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller,
lâ yemût fiha	: ölüm, yok, orada, o hallerde,
ve la yahya	: canlanmaz, diriliği anlayamaz,

74- Şüphesiz kim Rabbine karşı fenalarda kalırsa, artık o cehaletin cehennemindedir. O hallerde ölümü de anlayamaz diriliği de anlayamaz.

-75-

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُوْلَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى

Ve men yetihî muminen kad amiles sâlihâti fe ulâike lehumud derecâtul ulâ.

ve men yeti hi muminen	: kim gelir, anlar, ona, mümin, emin, inanan
Kad amile es sâlihâti	: oldu, iyi ameller, salih ameller
Fe ulaike lehum	: böylece, işte onlar
El derecatu el ula	: derece, makam, mertebe, yüksek, yüce

75- Kim iyi amellerde olur, mümin olarak O'nun yolunda hareket ederse, işte onlar yüce mertebelere ulaşırlar.

-76-

جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاء مَن تَزَكَّى

Cennâtu adnin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ve zâlike cezâu men tezekkâ

Cennatu adnin	: cennet, huzur, adn, tecellilerin sahibinine teslim
Terci min tahti-hâ el enhar	: vardır, akar, makamında, orada, altından, nehir, ilim
Hâlidîne fiha	: devamlı, orada, ebedi, devamlı o hallerde olmak,
ve zâlike cezau	: işte bu, karşılık,
men tezakka	: kim, kimse, temizlenen, temizlik,

76- Tüm tecellilerin sahibine teslim olmanın huzuruna ulaşırlar, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hallerdedirler. İşte tertemiz olan kimselerin karşılığı budur.

-77-

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَّا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى

Ve lekad evhaynâ ilâ mûsâ en esri bi ibâdî fadrib lehum tarîkan fîl bahri yebesâ lâ tehâfu dereken ve lâ tahşâ

ve lekad evhayna ila Mûsâ	: andolsun, doğrusu, vahyettik, hissiyat verdik, Mûsâ
en esri	: gece yürümesi, karanlıktan aydınlığa ilerleme
bi ibadi	: kullarımla
fe edrib lehum	: vur, darbe, sarsılma, vurgu, onlara,
tarikan	: yol, rota, güzergâh
Fi el bahri	: bahr, derya, sonsuzluk, deniz, bilgili, bilge
yebesen	: kuru, ıslaklıktan kuru, gitmek
lâ tehâfu dereken	: korkma, gerisinde, geçmişinden korkma,
ve la tahşa	: endişe, kaygı

77- Doğrusu Mûsâ'ya: Kullarımla karanlıktan aydınlığa ilerle, onlara hakikatleri vurgula, bilgelik içinde yol al, geçmişinden korkma ve endişelenme, diye hissiyat verdik.

-78-

فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُم مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ

Fe etbeahum firavnu bi cunûdihî fe gaşiyehum minel yemmi mâ gaşiyehum

Fe etbea hum firavnu	: sonra, tâbi oldu, takip, firavun, kibirli,
bi cunudi-hi	: asker, varlık, ordu, güç, onun
Fe gaşiye hum	: böylece, saran, kaplayan, afet, kuşatılan, onlar,
min el yem	: derya, umman, deniz,
ma gaşiye-hum	: değil, saran, kaplayan, kuşatılan, onlar

78- Sonra firavun güçleriyle onları takip etti. Böylece bir deryanın varlığı onları sarıverdi. Onlar ise neyle sarılı olduklarını bilemediler.

-79-

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى

Ve edalle firavnu kavmehu ve mâ hedâ

ve edalle firavnu	: dalalet, sapma, yanlış, yalanlar, firavun,
kavm hu	: kavmini
ve ma heda	: yol gösteremedi, rehber olamadı, kılavuz,

79- Firavun, kavmini dalalette bıraktı ve hakikate yol gösteremedi.

-80-

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى

Yâ benî isrâîle kad enceynâkum min aduvvikum ve vâadnâkum cânibet tûril eymene ve nezzelnâ aleykumul menne ves selvâ.

yâ benî isrâîle	: ey İsrailoğulları, yakubun oğulları,
Kad enceynâ-kum	: oldu, bizde necat buldunuz, sizi kurtardık
min aduvvi-kum	: kötülük hallerin, düşmanlık halleri, siz
ve vaad na kum	: vaad, söz, bir işi düzenleme, siz
Canibe	: taraf, her taraf, cihet, yön, her yön,
el tur	: tur, gönül, sıfatlar, sıfatlarla donatılmış vücud, aşama,
el eymene	: sağ, doğru, dosdoğru, hak,
ve nezzelnâ aleykum	: indirdik, sunduk, size
El men	: ilahi hissiyat, helva
ve el selvâ	: rahatlık, konfor, huzur, bal, bıldırcın,

80- Ey İsrailoğulları! Siz, tüm düşmanlık hallerine karşı Bizde necat bulanlardan oldunuz ve siz, dosdoğru bir şekilde sıfatlarla donatılmış vücudunuzu, her cihetle Bizim düzenlediğimizi anladınız ve size ilahi hissiyatı ve huzuru sunduk.

-81-

كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى

Kulû min tayyibâti mâ rezaknâkum ve lâ tatgav fîhi fe yahılle aleykum gadabî ve men yahlil aleyhi gadabî fe kad hevâ.

Kulu min tayyibat	: yeyin, beslenin, yararlanma, temiz olan
ma rezak na kum	: sizi rızık, nimet, sıfat, biz
ve la tatgav fihi	: yok, taşkın, azgınlık yapmayın, orada
Fe yahılle aleykum	: iner, dahil olur, o hallerde olur, girer, size,
gadab	: öfke, hiddet
ve men yahlil aleyhi	: kim, kimse, olursa, girerse, ona,
gadab	: öfke, hiddet, şiddet,
Fe kad heva	: böylece, oldu, heva, uydurma, çıkar üzere olma

81- Bizim sizi nimetlendirdiğimiz şeylerden tertemiz olarak yararlanın ve orada taşkınlık yapmayın, sonra da hiddetli hallerde olmayın. Kim hiddetli hallerde olursa, böylece o kendi hevasında olur.

-82-

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى

Ve innî le gaffârun li men tâbe ve âmene ve amile sâlihan summehtedâ.

ve inni le gafur	: ben, elbette, arındırmak, mağfiret
li men tabe	: kimse, hatalarını anlayıp pişman olan, tevbe,
ve âmene	: iman, inanan
ve amile sâlihan	: dosdoğru hak yolunda çalışan
Summe ihtede	: sonra, hep, ardından, yol bulan,

82- Yaptığı hatalardan pişmanlık duyup dönen kimseler için, ben elbette mağfiret edenim. İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar hep hakk yolundadırlar.

-83-

وَمَا أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَا مُوسَى

Ve mâ aceleke an kavmike yâ mûsâ.

ve mâ acele-ke	: değil, acele, çabuk, sen, sana
an kavmi-ke ya Mûsâ	: seni kavmin, ya Mûsâ

83- Ya Mûsâ! Kavmin hakkında acele etme.

قَالَ هُمْ أُولَاء عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى

Kâle hum ulâi alâ eserî ve aciltu ileyke rabbi li terdâ.

Kâle hum ulai ala eser	: dedi, onlar, iz, işaret, delil
ve aciltu ileyke	: acele ettim, sana,
rabbi	: rabbim,
li terda	: rıza, gönül inanması

84- Dedi ki: Rabbim! Senin hakikatlerinin gönlüme yerleşmesi için acele ettim, onlar da bu işaretler üzere olsunlar.

-85-

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ

Kâle fe innâ kad fetennâ kavmeke min badike ve edallehumus sâmiriyy

Kale	: dedik, bildirdik, hissiyat verdik,
fe inna kad fetenna	: oldu, yaptık, sınama, anlamaya çalışma, biz
kavme-ke min badi ke	: senin kavmin, senden sonra
ve edalle-hum	: onları dalalete düşürdü, hakikatlerden saptırdı,
el samiriy	: samir, gecede kalan, gaflette olan,

85- Senin kavmin senden sonra Bizi anlamayı bıraktı ve samiri onları dalalete sürükledi, diye bildirdik.

-86-

فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي

Fe recea mûsâ ilâ kavmihî gadbâne esifâ kâle yâ kavmi e lem yaıdkum rabbukum vaden hasenâ e fe tâle aleykumul ahdu em eredtum en yahılle aleykum gadabun min rabbikum fe ahleftum mevıdî.

Fe recea Mûsâ	: böylece, geri döndü, rucu etti, Mûsâ,
ila kavmihi	: kavmine
Gadbâne esifen	: öfkeyle, üzüntü, üzgün olarak
Kale yâ kavmi	: dedi, ey kavmim,
e lem yaıdkum	: olmadı mı, size vaadlerim, sözlerim,
rabbu-kum	: Rabbiniz,
vaden hasenen	: vaad, yerine getirme, güzel, iyilik
e fe tale aleykum	: buna rağmen, uzun, süre, size
el ahdu	: ahd, sözleşme,
em eredtum	: yoksa siz istediniz mi?
en yahılle	: girmek, dahil olma, o hallerde kalmak,
Aleykum gadabun	: sizde, öfke, hiddet
min rabbi-kum	: Rabbinizden

Fe ahlef tum : böylece, ayrılığa, ihtilafa düştünüz,
mevıdi : vaad, söz, verilen söz,

86- Böylece Mûsâ kavmine öfkeli, üzgün olarak döndü. Dedi ki: Ey kavmim! Size vaad ettiklerim olmadı mı? Rabbinizden güzellikler bulmadınız mı? Size olan sözlerimin yerine gelmesi yoksa uzun mu sürdü? Yoksa siz öfkeli hallerinizi mi istiyorsunuz? Siz Rabbinizi terk edip, sonra da sözlerinizi unutup ayrılıklara mı düşüyorsunuz?

-87-

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ

Kâlû mâ ahlefnâ mevıdeke bi melkinâ ve lâkinnâ hummilnâ evzâren min zînetil kavmi fe kazefnâhâ fe kezâlike elkâs sâmiriyy

Kâlû ma ahlefna : dediler, biz ayrılık, ihtilaf,
mevıd ke : vaad, sözümüzden, sana verdiğimiz söz,
bi melki-nâ : mülk, sahip, isteğimizle, güç,
ve lâkin-nâ hummil na : lakin, fakat, biz, bize yüklenen, bizim taşıdığımız
Evzâren : ağırlıklar, yük, yüce olan,
min zinet : zinet, değerler, süsler,
el kavmi : kavim, topluluk, kimseler,
Fe kazefnâ-hâ : sonrada, biz onları attık, bıraktık,
Fe kezâlike elka : işte böylece, attı, bıraktık,
el samiriy : samiri, gecede kalan, gaflette olan

87- Dediler ki: Sana verdiğimiz sözden kendi isteğimizle ayrılan olmadık. Kavmimize sunulan değerleri, o yücelikleri biz taşıdık. Fakat samiri, o değerleri bırakmamızı söyledi, sonra da biz onları bıraktık.

-88-

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ فَقَالُوا هَٰذَا إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ

Fe ahrece lehum ıclen ceseden lehu huvârun fe kâlû hâzâ ilâhukum ve ilâhu mûsâ fe nesiy

Fe ahrece lehum : böylece, çıkardı, çıktı, o hale çıktılar, onlara,
ıclen : tapınma, put, ayrılma, sürme, sürgün, buzağı,
Ceseden lehu : ceset, heykel, ten, gövde, hareketsiz, idraksiz, ona,
huvarun : bağırma, öğürme, eski cehaletine dönme,
Fe kalu haza ilâhu-kum : sonrada, işte, dediler, budur, sizin ilahınız
ve ilahu Mûsâ : ilah, Mûsâ,
fe nesiye : unuttu

88- Böylece onlar, bir tapınma heykeli ortaya çıkarıp, eski cehalet hallerine döndüler. Sonra da dediler ki: İşte sizin ilahınız ve Mûsâ'nın da unuttuğu ilahı budur.

-89-

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا

E fe lâ yerevne ellâ yerciu ileyhim kavlen ve lâ yemliku lehum darren ve lâ nefâ

e fe lâ yerevne	: hâlâ bakıp ta görmezler mi? Anlamazlar mı?
ellâ yerciu	: hareket edemeyen, geri dönemeyen,
ileyhim kavlen	: onlara, seslenmek
ve lâ yemliku	: gücü yetmez, malik değil, kendine sahip değil
Lehum darren	: onları, koruyamayan
ve la nefan	: faydası da olmayan

89- Hareket edemeyen, onlara seslenemeyen ve kendine sahip olamayan, onları koruyamayan ve faydası da olmayan şeyi hâlâ bakıp ta görmezler mi?

-90-

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِن قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي

Ve lekad kâle lehum hârûnu min kablu yâ kavmi innemâ futintum bih ve inne rabbekumur rahmânu fettebiûnî ve etîû emrî.

ve lekad kale lehum Hârûn	: andolsun, doğrusu, dedi, onlara, Hârûn
min kablu	: daha önce,
ya kavmi	: ey kavmim
İnnemâ futintum bihi	: sadece, sınama, arayış, siz, onunla
ve inne rabb kum	: muhakkak, rabbiniz,
el rahman	: nuruyla saran, rahmetiyle saran
fe ittebiû-nî	: artık bana tâbi olun, takip edin, uyun,
ve etiu emr	: itaat edin, uyun, emr, hüküm, işleyiş,

90- Doğrusu Hârûn da onlara daha önce demişti ki: Ey kavmim! Siz bu şeyde mi çare ararsınız. Muhakkak ki Rabbiniz tüm varlığı rahmetiyle sarandır. Öyleyse anlattıklarıma uyun ve hükümlere itaat edin.

-91-

قَالُوا لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى

Kâlû len nebreha aleyhi âkifîne hattâ yercia ileynâ mûsâ.

Kâlû len nebreha	: dediler, asla, bırakmak, ayrılmak
Aleyhi akifin	: ona, hep ibadet eden, tüm vaktini veren,
Hatta yerci	: hatta, kadar, oluncaya kadar, dönüp gelecek
ileyna Mûsâ	: bize, Mûsâ

91- Dediler ki: Mûsâ bize dönüp gelinceye kadar, asla ona olan ibadetimizden vazgeçmeyiz.

-92-

قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا

Kâle yâ hârûnu mâ meneake iz reeytehum dallû

Kale ya Hârûn	: dedi, Mûsâ dedi, ey Hârûn,
ma meneake	: men etmedin, mani olmadın, seni,
iz reeyte-hum	: onları gördüğün zaman,
dallu	: dalalet, hakikatlerden kendi anlayışına sapmak

92- Mûsâ dedi ki: Ya Hârûn! Hakikatleri bırakıp, kendi anlayışlarına saptıklarını gördüğünde, sen neden onlara engel olmadın?

-93-

أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي

Ellâ tettebian e fe asayte emrî.

ellâ tettebia-ni	: niçin, değil, tâbi olamak, takip, uymak, ben
e fe asayte emri	: yoksa asi mi oldun, hükümleri mi unuttun?

93- Niçin beni takip etmedin? Yoksa Hakk'ın hükümlerini mi unuttun?

-94-

قَالَ يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي

Kâle yebneumme lâ tehuz bi lıhyetî ve lâ bi resî innî haşîtu en tekûle ferrakte beyne benî isrâîle ve lem terkub kavlî.

Kâle ya ibne umme	: dedi, ey anamın oğlu,
la tehuz bi lıhyeti	: tutma, çekme, alma, sakalımı
ve la bi resi	: yok, başımı, saçımı yapma
in-nî haşitu	: ben korktum, endişe ettim, tedirgin oldum,
en tekule	: söylemenden, anlatma
Ferrak te	: ayrılık, bölünmek, sen,
beyne beni israil	: İsrailoğulları arasında, yakuboğulları,
ve lem terkub kavli	: beklemedin, gözetmedin, söz, söylem

94- Hârûn dedi ki: Ey Anamın oğlu! Sakalımı çekme ve saçımı da çekme. Ben, İsrail oğullarının arasında ayrılık çıkardın demenden ve onları gözetlemediğimi söylemenden endişe ettim.

-95-

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ

Kâle fe mâ hatbuke yâ sâmiriy

Kâle fe ma hatbu ke	: dedi, ne dedin, vaaz, hitap ettin, söyledin, sen
yâ sâmiriyyu	: ey Samiri

95- Dedi ki: Ya samiri! Sen onlara ne vaaz ettin?

-96-

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي

Kâle basurtu bi mâ lem yabsurû bihî fe kabadtu kabdaten min eserir resûli fe nebeztuhâ ve kezâlike sevvelet lî nefsî.

Kâle basurtu bima	: dedi, ben gördüm, şeyler
lem yabsurû bihi	: göremediler, onu,
Fe kabadtu kabdaten	: Sonra, kavradım, avuçladım, aldım, çektim,
Min eseri	: izinden, eser, işaret, husus, anlattıklarından, eserleri,
el resûli	: resul, hakikati gösteren,
Fe nebeztu-hâ	: sonra, onu attım, bıraktım, anlattım, ret, onu
ve kezâlike sevelet	: işte böyle, böylece, güzel, hoş, gösterdi,
li nefsi	:nefs için, kendim için, kendime,

96- Dedi ki: Ben onların göremediği şeyleri gördüm. Böylece Resulün izinden çektim kavradım, sonra da onu anlattım. İşte bunu yapmak nefsime hoş geldi.

-97-

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُ وَانظُرْ إِلَىٰ إِلَٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا

Kâle fezheb fe inne leke fîl hayâti en tekûle lâ misâse ve inne leke mevıden len tuhlefeh vanzur ilâ ilâhikellezî zalte aleyhi âkifâ le nuharrikannehu summe le nensifennehu fîl yemmi nesfâ

Kâle fe izhep	: dedi, öyleyse, git,
Fe inne leke fî el hayati	: bundan sonra, sana, hayatta
en tekûle	: senin söylemen, söyleyeceksin,
la misasa	: ellemeyin, dokunmayın, yaklaşmayın
ve inne leke meviden	: muhakkak, sana, söz verme vaad, tarih, buluşma
len tuhlefe-hu	: asla, başarısız, olunmayacak
ve unzur ila ilahi ke	: bak, ilahına
Ellezî zalte aleyhi	: ki onu sen var ettin, ona
akifen	: ibadet eden, hep ibadet halinde olmak, tapınmak
le nuharrik enne-hu	: elbette, yakmak, onu

Summe le nensif	: sonra, darmadağın etme, parçalama
enne-hu	: elbette onu, doğrusu onu,
fî el yemi nefsen	: denizde, savurma, darmadağın etme,

97- Mûsâ dedi ki: Öyleyse git buradan. Bundan sonra yaşadığın müddetçe sen, bana yaklaşmayın diyeceksin ve muhakkak ki senin sözüne uyanlar asla başarılı olamayacaklar. Bak ilahına ki, onu sen var ettin, hep ona ibadet ettin. Elbette onu yakacağız, sonra darmadağın edip denize savuracağız.

-98-

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا

İnnemâ ilâhukumullâhullezî lâ ilâhe illâ hûve vesia kulle şeyin ilmâ

İnnemâ ilahu kum	: sadece, ancak, ilah, sizin
Allâh ellezî	: Allah ki o
lâ ilâhe illa huve	: ilâh yoktur, o vardır
Vesia kulle şeyin	: kaplamış, sarmış, kuşatmış, bütün her şeyi,
ilmen	: ilmiyle

98- Ancak sizin ilahınız Allah'tır, ilah yoktur, O vardır, O bütün her şeyi ilmiyle kuşatandır.

-99-

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاء مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِن لَّدُنَّا ذِكْرًا

Kezâlike nakussu aleyke min enbâi mâ kad sebak ve kad âteynâke min ledunnâ zikrâ

Kezalike nakussu aleyke	: işte böyle, anlatıyoruz, aktarma, sana
min enbâi	: haberleri, bilgileri,
ma kad sebaka	: geçmiş olanların
ve kad âteynâ-ke	: oldu, sana verdik, sunduk, sen, sana
min ledun-nâ	: bize ait, katımızdan,
zikren	: zikir, hakikatlerimiz, anmak, hatırlamak,

99- Geçmiş olanların haberlerini işte böyle sana aktarıyoruz ve sana tüm varlıktan Bize ait olan hakikatleri sunuyoruz.

-100-

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا

Men arada anhu fe innehu yahmilu yevmel kıyâmeti vizrâ

Men arada anhu	: kim, yüz çevirme, reddetme
Fe inne-hu yahmilu	: muhakkak o, taşır, yüklenir
yevme el kıyameti	: hakikatin ortaya çıktığı gün, ölünceye kadar,
vizra	: vebal, yazık

100- Kim hakikatlerden yüz çevirirse, muhakkak ki o ölünceye kadar bir vebal içinde olur.

-101-

خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاء لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا

Hâlidîne fîh ve sâe lehum yevmel kıyâmeti hımlâ

Hâlidîne fihi	: devamlı, o halde, onda
ve sae lehum	: kötü olan, onlar
yevme el kıyameti	: hakikatlerin ortaya çıkışı, ölüm vakti,
hımlen	: yüklenilen, taşıma

101- O hâlde olanlar devamlı o hâlin içindedirler ve onlar ölünceye kadar o kötü hâli taşırlar.

-102-

يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا

Yevme yunfehu fîs sûri ve nahşurul mucrimîne yevme izin zurkâ

Yevme yunfe hu	: gün, an, her an, vakit, zaman, üfleme, nefes,
fi el sur	: o, içine, sur, suretlerin, vücudlar, bedenler,
ve nahşuru	: toplayacağız, ortaya çıkma, birlik,
el mücrimin	: fenalarda kalan, hatalar yapan, günahkâr, zararlı haller
yevme izin	: gün, vakit, zaman, her zaman,
zurkan	: morarmış, anlamamış, yetkili, haller,

102- Suretlerin içinde her an üfleyip duran O'dur. Fenalarda kalanlar, birliğin Bize ait olduğunu hiçbir zaman anlayamazlar.

-103-

يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا

Yetehâfetûne beynehum in lebistum illâ aşrâ

Yetehafetune beynehum	: gizlice konuşan, fısıldaşma, dedikodu, aralarında,
in lebistum	: tereddüt, dış elbise, suret, karıştırma, şüpheye düşmek
illa aşren	: ancak, sadace, vardır, on, kısım, gurup

103- Suretlerde kalıp şüphe içinde kalanlar; ancak guruplaşırlar, dedikodular içinde kalırlar.

-104-

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا

Nahnu alemu bimâ yekûlûne iz yekûlu emseluhum tarîkaten in lebistum illâ yevmâ

nahnu alemu bima	: biz, ilmin sahibi, ilmiyle var eden, şeyler,
Yekulune iz yekûlu	: söyledikleri, söylediği zaman, dedikleri
emselu-hum	: emsal, örnek, benzer, uygun, onlar,
tarikaten	: tarikat, yol, gidilen yol,
in lebistum	: tereddüt, suret, karıştırma, şüpheye düşme, dış elbise
illâ yevmen	: sadece, ancak, gün, vakit

104- Söyleyip konuştukları şeylerdeki ilmin sahibi Biziz. Onların benzerleri de o yolda vakitlerini ancak suretlerde kalıp şüpheler içinde geçirdiler.

-105-

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا

Ve yeselûneke anil cibâli fe kul yensifuhâ rabbî nesfâ

ve yeselune ke	: sana soruyorlar,
an el cibal	: dağlar, büyüklük taslayan,
fe kul yensifuha	: de, dağılma, dökülme, yıkılma, savrulma, patlatma
rabbi	: rabb, vücudlandıran,
nesfa	: dağılma, yıkılma, savrulma

105- Sana büyüklük taslayanları soruyorlar. De ki: Onlar kendilerini vücudlandıranı anlayamazlar, yıkılıp giderler.

-106-

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا

Fe yezeruhâ kâan safsafâ

Fe yezeru ha	: böylece, bırakın, bekleme, dip, uzaklaşma düz, boş, israf
kaan safsaf	: dip, uzaklaşma düz, boş arazi, israf, bilgisiz,

106- Böylece onlar boş bilgisiz bir hâlde hakikatlerden uzaklaşırlar.

-107-

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا

Lâ terâ fîhâ ivecen ve lâ emtâ

la tere fiha	: yok, göremezsin, onda,
ivecen, avec	: çarpık, eğri büğrü, doğruluk yok

ve la emten : yok, iniş çıkış, tümsek, yükseklik, büyüklük,

107- O hâllerde kalanları hakikatleri arar göremezsin, doğru hareket etmezler ve onlar büyüklük taslama hâllerini bırakmazlar.

-108-

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا

Yevme izin yettebiûned dâıye lâ ivece leh ve haşeatil asvâtu lir rahmâni fe lâ tesmeu illâ hemsâ

yevme izin	: gün, her an, vakit, zaman, her zaman,
yettebiune	: tabi olurlar, uyarlar, takip ederler
El daıye lehu	: davet, çağrı, onun,
la ivece	: yok, çarpıklık yok, eğri büğrü, doğruluk içinde
ve haşeati el asvat	: boyun eğen, teslim, sesler kısılır
li el rahman	: nuruyla saran, rahmetiyle saran
Fe la tesmeu	: artık, işitemezsin,
illa hemsen	: sadece, fısıltı, gizli ses, gizi bir sesleniş,

108- Çağrıya tâbi olanlar ise, her zaman doğruluk içindedirler. Bütün her yeri rahmetiyle saranın dışında ki tüm sesler kısılır, artık gizli bir seslenişin dışında bir şey işitemezsin.

-109-

يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا

Yevme izin lâ tenfauş şefâatu illâ men ezine lehur rahmânu ve radıye lehu kavlâ

yevme izin	: o vakit, o zaman, her an, yetkili olan, icazet,
la tenfau	: yok, yarar, fayda,
el şefaat	: şefaat, birliğe götüren, birleştiren,
İlla men ezine	: ancak, dışında, kim, izin, yetki, icazet, müsaade
Lehu el rahmanu	: ona Rahman, her yeri rahmetiyle saran, nuruyla saran
ve radıye	: mutlu, huzur, razı oldu,
lehu kavlen	: ona, söz, sözleşme

109- O vakit rahmetiyle her yeri sarandan başkasının; yetkisi, şefaati, faydası yoktur. Ve verdiği söze uyanlarda bir huzur vardır.

-110-

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا

Yalemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yuhîtûne bihî ılmâ

Yalemu	: ilmin sahibi, bilir,
ma beyne eydihim	: önlerinde olan şey, ellerindeki güç
ve mâ halfe-hum	: onların arkasındakiler,

ve la yuhtûne bihi	: kaplama, sarma, çevreleme, ihata edemez, onu,
ilmen	: ilimle, ilmiyle

110- Onların önlerinde olan ve arkalarında olan her şeydeki ilmin sahibi O'dur ve O'ndan başka ilmiyle her yeri kaplayan yoktur.

-111-

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا

Ve anetil vucûhu lil hayyil kayyûm ve kad hâbe men hamele zulmâ

ve aneti	: teslim aldı, tuttu, helak, tasarlama, boyun eğdi,
el vucuhu	: yüzler, gerçek,
li el hayyi	: diri olan, hay, canlı,
el kayyum	: diriliği ile sürüp giden, yöneten, ayakta tutan,
ve kad habe	: olmuştu, oldu, kayıp eden, heba, anlayamayan,
men hamele zulmen	: yüklenen kimse, taşıyan kimse, zulüm, kötülük yapan

111- Bütün yüzleri tutan, diri olandır, bütün varlığı diriliği ile tutup sürüp gidendir. Zulüm hallerini taşıyan kimseler ise bu hakikati anlayamazlar.

-112-

وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا

Ve men yamel mines sâlihâti ve huve muminun fe lâ yehâfu zulmen ve lâ hadmâ

ve men yamel min el salihat	: kim, Salih amel, çalışma, iyi çalışma,
ve huve muminun	: o, mümin, emin,
Fe la yehafu zulmen	: artık, yok, korku, çekinme, zulüm, haksızlık
ve la hadmen	: yok, olmaz, tahrip eden, kayıp, zarar, haksızlık,

112- Her kim Salih amelde olup ve o müminlerdense, artık o zalimlerden korkmaz ve kaybeden olmaz.

-113-

وَكَذَلِكَ أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا

Ve kezâlike enzelnâhu kurânen arabîyyen ve sarrafnâ fîhi minel vaîdi leallehum yettekûne ev yuhdisu lehum zikrâ

ve kezâlike enzelna hu	: böylece, biz onu indirdik, sunduk
Kurânen	: Kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
arabiyyen	: anlaşılır bir şekilde,
ve sarrafna	: açıkladık, yönelttik, gerçeği anlamak,
fihi minel vaidi	: onun içinde, vaad, sözler, gerçekleşen, açığa çıkarmak
lealle-hum yettekune	: umulur ki, onlar, takva, fenalardan sakınma
Ev yuhdisu	: ya da, böylece, yahut, oluşur, gerçekleşir,

lehum zikren : onlar, zikir, hatırlatma, anma, öğüt, ibret

113- İşte, kâinat kitabını anlaşılır bir şekilde sunduk ve açığa çıkardığımız her şeyin içinde gerçeği sunduk. Umulur ki onlar fenalardan sakınır, ortak koşmazlar. Böylece onlar, hakikatleri anlama, anma üzere olurlar.

-114-

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا

Fe teâlallâhul melikul hak ve lâ tacel bil kurâni min kabli en yukdâ ileyke vahyuhu ve kul rabbi zidnî ılmâ

Fe teala Allah : böylece, gerçek, Allah yücedir
el meliku : melik, tüm mülkü sahibi, idare eden,
el hakk : hakk olan, gerçek olan, her varlıkta var olan,
ve la tacel : acele etme,
bi el kuran : okunan şeyler, kuran için, kâinat kitabı,
min kabli en yukda : daha önce, kada, yerine gelme, anlama, takdirini, tamam
İleyke vahyu-hu : sana, vahyi, bildirdiğimiz, her varlıktan sunduğumuz
ve kul rabbi : de, söyle, rabbim
zıdni ılmen : ilmimi artır

114- Gerçek olan Allah'tır, tüm kâinatı idare edendir, her varlıkta varolandır. Kâinat kitabını anlamak için acele etme, sana her varlıktan bildirdiğimiz hakikatleri anlamaya gayret göster ve Rabbim benim ilmimi arttır, de.

-115-

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا

Ve lekad ahidnâ ilâ âdeme min kablu fe nesîye ve lem necid lehu azmâ

ve lekad : andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
Ahid na : sözleşme, Tevhid ilmi, yazılı hakikatler, yazdık, mukavele
ila Adem : Âdem'e, Âdem'in bedenine, İnsana,
min kablu : daha önce, yaratılışında, doğmadan önce
Fe nesiye : fakat, unuttu, görevini unuttu,
ve lem necid lehu : olmadı, bize karşı, bulmadık, olmadı, onu,
azmen : azimli, kararlı,

115- Gerçek olan şu ki, doğmadan önce Âdem'in bedenine tüm hakikatlerimizi yazdık. Fakat o kendine bakmayı unuttu ve Bizi anlamada kararlı olamadı.

-116-

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى

Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû li âdeme fe secedû illâ iblîs ebâ.

ve iz kulna	: demiştik, bildirdik, hissiyat verdik,
li el melaiket	: demiştik, melek, güç, kuvve, her varlıktaki güç,
Escudu li Adem	: secde, teslimiyet, Âdem'e
Fe secedu	: böylece, tüm varlığıyla teslim oldu, secde etti,
illa iblis	: ancak, iblis, suretlerde kalan, dış elbise,
eba	: uymadı, yapmadı, kaçındı,

116- Âdem'e; tüm varlıktaki gücü anla, tüm varlığınla bir teslimiyet içinde ol, diye bildirdik. Böylece o tüm varlığıyla teslim oldu. Ancak, varlığın dış yüzünde kalıp iç yüzünü göremeyen, tüm varlıktaki gücü anlayamayan ise, teslim olmaktan kaçınır.

-117-

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى

Fe kulnâ yâ âdemu inne hâzâ aduvvun leke ve li zevcike fe lâ yuhricennekumâ minel cenneti fe teşkâ.

Fe kulna ya adem	: sonrada, dedik, bildirdik, ey Âdem
İnne haza	: şüphesiz, bu, o haller, iblislik hâli, surette kalma
aduvvun	: düşman,
Leke ve li zevci-ke	: sen ve eşin, aynı yolda olan, cins, tür, benzer,
Fe la yuhricenne-kumâ	: yok, değil, ayırmasın, sakın sizleri çıkarmasın
min el cenneti	: cennet, huzurdan,
fe teşka	: şaki, küfür, eşkıya, hiddetli, ikiliğe düşme

117- Ey Âdem! Şüphesiz o haller senin ve eşinin düşmanıdır. Sakın o hâller sizi hakikatlerin huzurundan ayırmasın, yoksa ikiliğe düşenlerden olursunuz, diye bildirdik.

-118-

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى

İnne leke ellâ tecûa fîhâ ve lâ tarâ

İnne leke	: muhakkak, senin için,
ella	: değil, olmaz, yoktur, başka,
tecua	: açlık, istek, sıkıntı, doyma,
fiha	: orada, o huzurda, o hakikatlerde,
ve la tara	: yok, çıplak, soymak, suret,

118- Muhakkak ki senin için o huzurda bir sıkıntı yoktur ve surette kalmak yoktur.

-119-

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَى

Ve enneke lâ tazmeu fîhâ ve lâ tadhâ.

ve enne-ke	: muhakkak sen,
la tazmeu fiha	: susamaz, hep doymuş, isteğin olmaz, orada
ve lâ tadhâ	: yok, yanmak, azap, sıkılmak, cehaletin sıkıntısı,

119- Muhakkak ki o huzurda başka bir isteğin olmaz ve cehaletin sıkıntısı yoktur.

-120-

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى

Fe vesvese ileyhiş şeytânu kâle yâ âdemu hel edulluke alâ şeceretil huldi ve mulkin lâ yeblâ.

Fe vesvese ileyhi	: böylece, vesvese, fısıltı, ona,
el şeytan	: şeytani haller, kötülük çıkar halleri,
Kale yâ âdemu	: dedi, ey Âdem
hel edullu-ke ala	: sana göstereyim, haber vereyim,
Ala şecereti el huldi	: ağaç, soy, asalet, sonsuz, ebedi devam edecek
ve mulkin	: saltanat, mülk,
la yebla	: sona ermeyecek, tükenmeyen, bâki olan

120- Fakat şeytani halleri ona fısıldadı. Dedi ki: Ey Âdem! Ebedi devam edecek olan ve tükenmeyecek olan saltanatı sana göstereyim mi?

-121-

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى

Fe ekelâ minhâ fe bedet lehumâ sevâtuhumâ ve tafıkâ yahsıfâni aleyhimâ min varakıl cenneti ve asâ âdemu rabbehu fe gavâ.

Fe ekela minha	: böylece, yediler, o tuzağa düştüler, ondan
Fe bedet lehumâ	: böylece, açıldı, göründü, onların, ikisinin
sevatu-humâ	: ezmek, vuruş, avret, ayıp olan, kusurlu, onlar
ve tafıka	: başlamak, koyulmak,
yahsıfani	: örtüyor, yakışacak şekilde, arayış,
Aleyhima	: üzerlerine,
min varak	: kagıt, örtü, koruma, yaprak, koruyucu olan
el cennet	: cennet, huzur
ve asa adem	: isyan, asi oldu, ikiliğe düştü, itiatsiz, Âdem,
rabb hu	: rabbine

Fe gava : sonrada, taşkınlık etti, azdı, yoldan çıktı, itaat

121- Böylece o hallerin tuzağına düştüler. Sonra da onların kusurlu halleri açığa çıktı. Tekrar huzurun koruyuculuğu üzerlerinde olsun diye, bir arayışa koyuldular. Âdem Rabbine karşı ikiliğe düştü, böylece taşkınlık etti.

-122-

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى

Summectebâhu rabbuhu fe tâbe aleyhi ve hedâ.

Summe icteba hu : sonra, o seçkin olana yöneldi, icabet etti,
rabb hu : rabbine yöneldi, vucudlandıran
Fe tâbe aleyhi : böylece, tövbe, yaptıklarından pişmanlık duyma,
ve heda : hakka yol bulma, hidayet bulma

122- Sonra o seçkin olana, onu vücudlandırana yöneldi, böylece yaptıklarına pişman olup tövbe etti ve Hakk'a yol buldu.

-123-

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى

Kâlehbitâ minhâ cemîan badukum li ba'dın aduvv fe immâ yetiyennekum minnî huden fe menittebea hudâye fe lâ yadıllu ve lâ yeşkâ.

kale ihbita minha : dedi, inin oradan, düşer, o hakikatlerden
cemian : hepiniz, hepsi,
badu-kum li badın : bazınız, bazınıza, birbirinize,
aduv : düşmanlık,
Fe imma yetiyenne-kum : artık, size mutlaka gelecek, gelir,
minni huden : benim, hidayet, yol gösteren, hakkın yolunu gösteren
Fe men ittebea : artık, kim tâbi olursa, uyarsa,
hudaye : hakk yoluna, rehbere,
Fe la yadıllu : işte, dalalette kalmaz, sapmak,
ve la yeşka : ve şaki, hiddetli olmaz, ikilik

123- Birbirlerine düşmanlık edenlerin hepsi, o hakikatlerin idrakinden düşer. Size mutlaka Benim yolumu gösterecek olan biri gelir. Artık kim Hakk'ın yoluna tâbi olursa, işte o dalalette kalmaz ve ikiliğe düşmez, diye bildirdik.

-124-

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى

Ve men arada an zikrî fe inne lehu maîşeten danken ve nahşuruhu yevmel kıyâmeti amâ.

ve men arada	: kim, red, ayrılma, yüz çevirme, uzaklaşma,
an zikri	: zikrimden, anmaktan, hakikatleri anlamak,
Fe inne lehu maişet	: artık, elbette, onun, yaşayış, yaşama, ömür,
danke	: zorlanır, sıkıntı, darlık,
ve nahşuru-hu	: biz, toplanma, birlik, o
yevme el kıyameti	: ölünceye kadar, hakikatlerin ortaya çıktığı gün
ama	: hakikati göremeyen, bir körlük içinde olan,

124- Kim hakikatlerimizi anlamaktan yüz çevirirse, elbette onun ömrü sıkıntılar içinde geçer ve o birliğimizi anlayamaz ve ölünceye kadar hakikatleri anlamada bir körlük içinde kalır.

-125-

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا

Kâle rabbi lime haşertenî amâ ve kad kuntu basîrâ

Kâle rabb lem	: dedi, rabbim, neden, niçin,
haşerteni ama	: ortaya çıkardın, haşrettin, birlik, hakikat körü
ve kad kuntu basiran	: olmuştu, oldum, gören, basiret

125- Dedi ki: Rabbim! Ben gören biri olduğum halde, neden senin birliğinin hakikatlerini göremedim.

-126-

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنسَى

Kâle kezâlike etetke âyâtunâ fe nesîtehâ ve kezâlikel yevme tunsâ.

Kale kezalike	: dedi, bildirildi, işte tüm varlıktan,
atetke	: sana geldi, sunuldu
ayet na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
Fe nesite-hâ	: fakat, sen onu unuttun
ve kezalike el yevm	: işte böylece, vakit, zaman, gelip geçen zaman,
tunsa	: unuttun, unutkanlıkla geçirdin,

126- Ayetlerimiz sana tüm varlıktan sunuldu, fakat sen onu görmeyi unuttun ve işte böylece vaktini unutkanlıkla geçirdin, diye bildirildi.

-127-

وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِن بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى

Ve kezâlike neczî men esrefe ve lem yumin bi âyâti rabbih ve le azâbul âhıreti eşeddu ve ebkâ.

ve kezâlike neczi	: işte böylece, karşılık,
men esref	: taşkınlık, israf, boş şeyler içinde olan kimse
ve lem yumin bi ayeti	: inanmaz, ayetlere, işaret,
rabb hi	: rabbinin
ve le azabu el ahıret	: azap, sıkıntı, sonunda,
eşeddu	: daha fazla, şiddetli,
ve ebka	: baki, devamlı, kalıcı,

127- Rabbinin ayetlerine inanmayanlara, vaktini boş şeylerde geçirenlere, sonunda kalıcı olan şiddetli sıkıntılar vardır. İşte böyledir onların karşılığı.

-128-

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُوْلِي النُّهَى

E fe lem yehdi lehum kem ehleknâ kablehum minel kurûni yemşûne fî mesâkinihim inne fî zâlike le âyâtin li ulîn nuhâ

e fe lem yehdi lehum	: hâlâ hakka yol bulmazlar mı? onlar
Kem ehlek-nâ	: niceleri, bizi anlamayıp helak oldu,
kabl hum	: onlardan öncekiler, öncekiler
Min el kuruni yemşûne	: nesillerden, dolaşmak
Fi mesâkini-him	: meskenlerinde, bulundukları yerlerde, onlar
İnne fi zâlike le ayetin	: muhakkak, işte bunda, ayetler, işaretler
Li uli	: için, yüce, sahip, aklı başında olan, aklını işleten,
en nuha	: yasak, nehyedilen, fenalardan sakınan

128- Hâlâ onlar Hakk'a yol bulamazlar mı? Onlar bulundukları yerlerde dolaşmazlar mı? Daha önceki nesillerden de Bizi anlayamayıp helak olan nicelerini görmezler mi? Muhakkak ki işte bunların içinde, fenalardan sakınıp, aklını işletenler için işaretler vardır.

-129-

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى

Ve lev lâ kelimetun sebekat min rabbike le kâne lizâmen ve ecelun musemmâ

ve lev la kelimetun	: eğer, ise, şayet, yok, kelime, tecelli, ilahi sözler,
sebekat	: geçti, ilerde, önce, öncelik,
min rabbi-ke	: Rabbinden,
Le kane lizamen	: elbette, mutlaka, oldu, gerekli, zorunlu, luzumlu,
ve ecelun musemmen	: ecel, vade, müddet, süre, belirli

129- Eğer önceliklerini Rabbinin kelimelerini anlamaya verselerdi, elbette kendilerine gerekli olanı bilirlerdi ve belirli olan vakitlerini hakk üzere geçirirlerdi.

-130-

فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاء اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى

Fasbir alâ mâ yekûlûne ve sebbih bi hamdi rabbike kable tulûış şemsi ve kable gurûbihâ ve min ânâil leyli fe sebbih ve etrâfen nehâri lealleke terdâ.

fe ısbir	: artık, bundan sonra, sabret, sabırlı ol,
ala ma yekulune	: söylenen şeylere
ve sebbih	: tesbih et, fiil, sıfat, zatının tecellilerini an,
bi hamd	: hamd, tüm niteliklerin sahibi,
rabb ke	: rabbin, seni vücudlandıran,
Kabl tuluı el şemsi	: önce, güneşin doğuş, gün doğumu
ve kabl gurubi na	: önce, batışı
ve min ânâi el leyl	: her an, vakit, gece,
fe sebbih	: artık tesbih et, tecellilerini anla,
ve etrâfen nehâri	: etrafında, boyunca, her tarafında, gündüz
Lealleke terda	: umulur ki, rıza, uygun, hoşluk, tatmin, kemalat

130- Bundan sonra söylenen şeylere sabret. Güneşin doğuşundan önce ve batmadan önce seni vücudlandıranın; tüm nitelliklerin de sahibi olduğunu anla, tecellilerini idrak et. Gecenin her anında ve gündüz vakti de etrafındaki her varlıkta ki tecellileri idrak et. Umulur ki kemalâta ulaşırsınız.

-131-

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى

Ve lâ temuddenne ayneyke ilâ mâ mettânâ bihî ezvâcen minhum zehretel hayâtid dunyâ li neftinehum fîhi ve rızku rabbike hayrun ve ebkâ.

ve la temudne	: yok, özenme, uzatma, sağlamak, çevir,
ayneyke	: bakışını, gözünü, ayniyet, göz, benzer,
ila ma metaa na bihi	: faydalandırdık, sıfatlandırdık, metaa, ona,
Ezvacen min hum	: eşler, sınıflar, guruplar, aynı yolda olan, onlardan
Zehrete	: süs, zinet, çıkar, şan, makam,
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
li neftine-hum fihi	: sınama, anlamak için, sıkıntı hâli, arayış, onda
ve rızk rabb ke hayr	: yarar, nimet, rabbinin, hayırlı, iyilik,
ve ebka	: baki, devamlı, ebedi, daimi, sonsuz,

131- Verdiğimiz sıfatlarla, yaşamlarında; şan, makam, çıkar peşinde olan guruplardan bakışını çevir, onların hallerine özenme. Onların halleri sıkıntı halidir. Rabbinin hakikatlerinden yararlanmak daha hayırlıdır ve daha bâkidir.

-132-

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَّحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى

Vemur ehleke bis salâti vastabir aleyhâ lâ neseluke rızkâ nahnu nerzukuk vel âkıbetu lit takvâ.

ve emr	: işleyiş, hüküm, yasalar,
ehleke	: senin ehlin, sana yakın olan
bi el salâti	: hep hakka bağlı olma, bir olma, salât üzere olma
ve istabir aleyha	: sabırlı ol, sabret, ona
la neselu-ke	: yok, istemiyoruz, sen,
rızkan	: rızık, fayda, yarar, nimet, lütuf,
Nahnu nerzuku-ke	: biz, rızıkz, nimet, sıfat, yarar, lütuf, sen
ve el akıbetu	: sonuç, sonunda, akıbeti güzel,
li el takva	: takva, fenalardan sakınma ortak koşmamak

132- Sana yakın olanlara; her varlıktaki işleyişi, her an Hakk'a bağlı olduklarını ve sabırlı olmayı anlat. Senden bir rızık istemiyoruz, seni de rızıklandıran Biziz. Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanların akıbetleri güzeldir.

-133-

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى

Ve kâlû lev lâ ye'tînâ bi âyetin min rabbih e ve lem tetihim beyyinetu mâ fîs suhufil ûlâ.

ve kâlû levla yetina	: dediler, olsaydı ya, olmaz mı, bize getirir,
bi ayet	: işaret, delil, ayetler
min rabbi-hî	: Rabbinden
e ve lem teti-him	: onlara gelmedi mi, sunulmadı mı?
beyyinet	: apaçık deliller, tüm varlıktan sunulan apaçık deliller
ma fî es suhufi	: sahifeler içinde, varlıktaki sayfalar,
el ula	: öncekiler, ilk, evvelki

133- Dediler ki: Rabbinden bir delille bize gelseydi ya. Tüm varlıktan apaçık deliller onlara sunulmadı mı? Öncekiler de o sayfaların içinden ulaştığı hakikatleri aktarmadılar mı?

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَى

Ve lev ennâ ehleknâhum bi azâbin min kablihî le kâlû rabbenâ lev lâ erselte ileynâ resûlen fe nettebia âyâtike min kabli en nezille ve nahzâ.

ve lev enna ehlekna hum	: eğer, ise, biz, helak, yazık etmek, biz, onlar
Bi azabin min kabli-hî	: bir azap, sıkıntı, daha önce, ondan önce, sonra,
Le kalu rabbena	: elbette, dediler, rabbimiz
lev lâ erselte ilayna	: olmaz mı, gönderseydin, irsal, açığa çıkarsaydın, bize,
resul	: resul, hakikati gösteren,
Fe nettebia	: böylece, tâbi oluruz, uyarız,
ayatike	: işaretlerine, delillerine, senin ayetlerine,
min kabl en nezil	: önce, daha önce, zelil, sarsılmak, horluk,
ve nahza	: rezil, alçalma, aşağılanmak, kayıp,

134- Eğer onlar, Bizi anlayamazlarsa kendilerine yazık ederler. Sonra da bir azapta kaldıklarında, elbette derler ki: Rabbimiz! Biz zelil olmadan ve bir kayıp içinde kalmadan, bir Resul gönderseydin, senin ayetlerine tâbi olsaydık olmaz mıydı?

-135-

قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى

Kul kullun muterebbisun fe terabbesû, fe se talemûne men ashâbus sırâtıs seviyyi ve menihtedâ.

Kul kullun muterebbis	: de, herkez, bekleyenler, arayanlar, gözlemleyenler,
Fe terabbesû	: öyleyse, bekleyin, gözlemleyin, arayın,
Fe se talemûne	: artık, yakında bileceksiniz, belki bilirsiniz,
Men ashâbu	: kim, ashab, sahip, ehil olan
es sırâtı es seviyyi	: Sıratı Mustakîm, dosdoğru yolda olan
ve men ihteda	: kim, hakka yol buldu

135- De ki: Hakikatleri arayıp gözlemleyenler gibi siz de arayıp gözlemleyin. Dosdoğru yolda olup hakikatlere ehil olan kimdir ve hakka yol bulan kimdir, belki yakında bilirsiniz.

S21 - ENBİYÂ SÛRESİ

-1-

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ

Ikterebe lin nâsi hisâbuhum ve hum fî gafletin muridûn

ıkterebe li el nas	: yakın, yakınlaşmak, anlamak, insanlar için,
Hisab hum	: Hesap, kendinde olanın hesabını verme, araştırma,
ve hum fi gaflet	: onlar, gaflet içinde, bilmezlik, dikkatsiz, şuursuz,
muridun	: yüz çeviren, dönen

1- İnsanlar için hakikatlere yakınlaşmak varken, onlara verilenlerin sahibini bilip teslim etmeleri gerekirken, onlar gaflet içinde kalıp hakikatlerden yüz çeviriyorlar.

-2-

مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ

Mâ yetîhim min zikrin min rabbihim muhdesin illestemeûhu ve hum yelabûn

mâ yetî-him	: şey, ne, gelmek, sunulan, sunulmasın ki, onlar,
min zikr	: anmak, anlamak, hatırlamak, öğüt, hakikat,
min rabbi-him	: Rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
muhdesin	: yeni, olay, güncel, konu, söz, eskiden olmayan
illâ istemeû-hu	: başka, sadece, dinlediler, duydular, o, hak,
ve hum yelabun	: onlar, alay etme, oyun, önemsememe

2- Onlara Rabbin hakikatlerini anlamaları için bir söz sunulmasın ki, sadece onu dinler gibi yaparlar ve onlar hakikatleri önemsemezler.

-3-

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسَرُّواْ النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ

Lâhiyeten kulûbuhum ve eserrûn necvellezîne zalemû hel hâzâ illâ beşerun mislukum e fe tetûnes sihre ve entum tubsırûn

Lâhiyeten kulubu hum	: önemsiz, zayıf, başka şeylerle meşgul, kalpleri
Ve eser el necve	: gizli, esir, fısıltı, gizli konuşma o kimseler
Ellezîne zalemu	: zalim kimseler,
hel haza	: bu mu?
İllâ beşerun mislikum	: den başka, sadece, beşer, sizin gibi
E fe tetûne el sıhre	: yoksa, öyleyse, büyü, sihre kapılıyorsunuz, etkilenme,
ve entum tubsırun	: siz, bakıyor, bakıp ta seyrediyor

3- Onların kalbleri başka şeylerle meşguldür. Zalim kimseler gizlice konuşurlar; bu da sizin gibi beşerden başka bir şey değildir, yoksa siz de bakıyor dinliyor ondan etkileniyor musunuz, derler.

-4-

قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاء وَالأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Kâle rabbî yalemul kavle fis semâi vel ardı ve huves semîul alîm

Kâle rabbi yalemu	: dedi, rabbim, ilmin sahibidir,
el kavl	: söz, tarif, anlaşmak, tecelli, ilham, sözleşmek,
Fi el semai ve el ardı	: içinde, ne varsa, gökte ve yerde
ve huve el semiu	: o, işitme
el alim	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi,

4- Hakikatleri gösteren dedi ki: Gökteki ve yerdeki tüm sözlerdeki ilmin sahibi Rabbimdir ve işitmek O'ndandır, ilmiyle var edendir.

-5-

بَلْ قَالُواْ أَضْغَاثُ أَحْلاَمٍ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الأَوَّلُونَ

Bel kâlû adgâsu ahlâmin belifterâhu bel huve şâır fel yetinâ bi âyetin kemâ ursilel evvelûn

Bel kalu adgasu hulmun	: hayır, belki, dediler, şaşkın, karışık, düş, rüya, hayal
Bel ifterâ-hu	: hayır, ya da, onu uydurdu,
bel huve şairun	: hayır, o bir şair, aklına geleni söyleyen, hayalperest
fe li yeti-nâ bi ayetin	: öyleyse, getirsin, sunsun, bir ayet, delil, işaret
Kema ursile el evvelûne	: sunduğu gibi, irsal, açığa çıkarmak, evvelkiler

5- Dediler ki: Belki hayallerinin şaşkınlığındadır, ya da onu uyduruyor, ya da aklına geleni söylüyor. Öyleyse öncekilerin sunduğu gibi bize deliller getirsin.

-6-

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ

Mâ âmenet kablehum min karyetin ehleknâhâ e fe hum yuminûn

mâ âmenet kable hum	: iman etmedi, inanmadı, onlardan öncekilerde
min karyetin	: belde, köy, bulundukları yer,
ehlek na	: helak, yazık olma, yazık etmek, biz
Efe hum yuminûne	: nasıl, öyleyse, onlar mı, iman edecekler

6- Onlardan öncekiler de iman etmedi. Bulundukları yerlerde Bizi anlamamakla kendilerine yazık ettiler. Artık o hâlde olanlar nasıl iman edecek?

-7-

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلاَّ رِجَالاً نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُواْ أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لاَ تَعْلَمُونَ

Ve mâ erselnâ kableke illâ ricâlen nûhî ileyhim feselû ehlez zikri in kuntum lâ talemûn

ve mâ ersel-nâ	: açığa çıkmadı, bildirmedi, göndermek, biz, hakikatlerimiz
kable ke	: senden önce
İlla ricâlen	: başka, sadece, ileri gelen, er kişi, kâmil kişi,
nuhi ileyhim	: vahyettiğimiz, sunduğumuz, bildirme, onlara
fe eselû	: o zaman sorun, araştırın,
ehle el zikr	: hakikati anlayıp anlatanlar, zikr ehli, ananlar,
İn kuntum lâ talemûne	: eğer, siz, siz bilmiyorsanız

7- Senden önce de onlara sunduğumuz hakikatleri bildirmek için açığa çıkan kâmil kişiler, Bizi anlatmaktan başka bir şey için açığa çıkmadı. Eğer hakikatleri bilmiyorsanız hakikatleri anlayıp anlatanlara sorun.

-8-

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ

Ve mâ cealnâhum ceseden lâ yekulûnet taâme ve mâ kânû hâlidîn

ve mâ cealnâ-hum	: biz onları kılmadık
Cesed	: ruhsuz vucud, beden, gövde, ten,
la yekulune el taam	: yemek yemez değil, beslenmez
ve ma kanû halidin	: değiller, ebedi, sonsuza

8- Biz onları yemek yemez, ruhsuz bir halde yapmadık ve onlar ebedi de değillerdir.

-9-

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنجَيْنَاهُمْ وَمَن نَّشَاء وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ

Summe sadaknâhumul vade fe enceynâhum ve men neşâu ve ehleknel musrifîn

Summe sadak na hum	: sonra, gerçek, doğru, sadık olan, biz, onlar,
el vade	: söz, vaat,
fe enceynâ-hum	: böylece onlar bizde necat buldular, kurtuldular
ve men neşau	: kim, kimse, diledik, irade ettik, yeni bir doğuş, doğan,
ve ehlek-nâ	: helak, yazık etmek, yok olma, helak, biz
el musrifin	: israf eden, dağıtan, haddi aşan

9- Sonra sözlerine ve bize sadık kalanlar, işte onlar bizde necat buldular ve irademizi anlayan kimselerden oldular. Haddi aşıp bizi tanıyamayanlar ise kendilerine yazık ettiler.

-10-

لَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Lekad enzelnâ ileykum kitâben fîhi zikrukum e fe lâ takılûn

Lekad enzel na	: doğrusu, gerçek şu ki, indirdik, sunduk,
ileykum kitab	: size, kitab, tüm varlık bir kitap,
Fihi zikr kum	: onda, onun içinde, zikr, anlamak, anlatmak, size,
e fe lâ takılûne	: hâlâ düşünüp akıl etmez misiniz?

10- Doğrusu tüm varlığı size bir kitap olarak sunduk. Siz onun içindekileri anlayın. Hâlâ akıl etmez misiniz?

-11-

وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ

Ve kem kasamnâ min karyetin kânet zâlimeten ve enşenâ badehâ kavmen âharîn

ve kem kasam na	: nice, bölünme, bozulma, dağılma, kırılma,
min karyet	: belde, köy, bulundukları yer
Kanet zâlimeten	: olan, zalimlerin olduğu, zulmeden
ve enşenâ bade ha	: inşa ettik, oluşturduk, ortaya çıkardık, sonra
Kavmen aharin	: kavim, kimse, topluklar, başka

11- Niceleri bulundukları yerlerde Bizi anlayamayıp dağılıp gittiler, zalimlerden oldular. Sonra başka kavimler ortaya çıkardık.

-12-

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ

Fe lemmâ ehassû besenâ izâ hum minhâ yerkudûn

fe lemmâ ehassu	: olduğu zaman, hissetme,
bese na	: zorluk, meşakkat, zahmet, fenalık, fakir, biz,
İza hum minha	: o zaman, onlar, ondan,
yerkudûne	: çalışmak, kaçarlar, koşarlar, uzaklaşırlar,

12- Onlar Bizi anlamada bir zorluk hissettikleri zaman anlamaktan kaçarlar.

-13-

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ

Lâ terkudû verciû ilâ mâ utriftum fîhi ve mesâkinikum leallekum tuselûn

lâ terkudû	: kaçmayın, uzaklaşmayın
ve ırciu	: dönün, aslınıza dönün,
ilâ mâ utriftum fihi	: şeye, gösteriş, lüks, kendini beğenme hali, ihtişam, orada

ve mesâkini-kum	: meskenlerinize, konut, oturma, bekleme, bulunduğunuz yer
lealle-kum tuselune	: umulur ki, sorgularsınız ararsınız, sorarsınız, araştırmak,

13- Kaçmayın, o gösterişli kendinizi beğenen hâllerinizden dönün ve bulunduğunuz yerlerde hakikatleri arayın. Umulur ki siz hakikatleri sorgular araştırırsınız.

-14-

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

Kâlû yâ veylenâ innâ kunnâ zâlimîn

Kâlû ya veylena	: dediler, vah olsun bize, yazık
İnnâ kunna zalimin	: biz olduk, zalimlerden

14- Dediler ki: Ne yazık ki biz zalimlerden olmuşuz.

-15-

فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ

Fe mâ zâlet tilke davâhum hattâ cealnâhum hasîden hâmidîn

fe mâ zâlet	: fakat, bitmedi, devam etti, sürdü,
tilke davahum	: bu, dava, talep, davet, amaç, haller, sözleri, onlar
Hattâ ceal na	: hatta, yaptık, kıldık, düzenledik, bizim düzenimizi
Hum hasiden hâmidîne	: onlar, hasat, biçme, yıkılma, tükenmiş, soyu tükenmiş

15- Fakat onların bu sözleri hâlâ bitmedi. Hatta onlar Bizim düzenimizi anlamadan bir tükenmişlik içinde yıkılıp gittiler.

-16-

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاء وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ

Ve mâ halaknes semâe vel arda ve mâ beynehumâ lâıbîn

ve mâ halakna	: yaratmadık, var etmedik, halk etmedik,
el semâe ve el ard	: gökleri ve yeri
ve mâ beyne huma	: onlarda olan şeyler, arasında olan şeyler,
laibin	: oyun, eğlence, önemsememe

16- Gökleri ve yeri ve onlarda olan şeyleri oyun olsun diye yaratmadık.

-17-

لَوْ أَرَدْنَا أَن نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنَاهُ مِن لَّدُنَّا إِن كُنَّا فَاعِلِينَ

Lev erednâ en nettehıze lehven lettehaznâhu min ledunnâ in kunnâ fâılîn

Lev eredna	: eğer, olsa, isteseydik, irademizde,
en netehiz lehve	: edinmek, almak, oyun, eğlence
le ittehaz na hu	: ortaya koyma, edinme, sarmak, biz, o,

min ledun na : katımızdan, yanımızdan, bize ait,
en kunna fâılîne : eğer, bizim, olsaydık, fail, işleyen, yapan

17- İrademizde bir oyun hâli olsaydı, elbette katımızdan ortaya koyduklarımızda, işleyişimizde onu görürdünüz.

-18-

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ

Bel nakzifu bil hakkı alel bâtıli fe yedmeguhu fe izâ huve zâhik ve lekumul veylu mimmâ tasıfûn

Bel nakzifu : hayır, bilakis, atmak, ortaya çıkarmak, çekip çıkarmak,
bi el hakk : hakikatler, gerçek
alâ el bâtıli : üzere, karşı, boş olan, anlamsız, batılın üzerine, asılsız,
fe yedmegu-hu : böylece, kapalı, susar, mühürlenir, silinir, mahveder
fe izâ huve zahikun : böylece o zaman, o perişan, helak olmuş, berbat
ve lekum el veylu : size, kendiniz, yazık etmek, size yazıklar olsun
min mâ tesıfun : şeylerden, anlatmak, tarif etme,

18- Bilakis ortaya çıkardıklarımız gerçektir. Batıl üzere değildir. Böylece o asılsız olan şeyler mühürlenir, sonra da yıkılır gider. İşte vasfettiğiniz şeylerden dolayı kendinize yazık ettiniz.

-19-

وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِندَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ

Ve lehu men fîs semâvâti vel ard ve men indehu lâ yestekbirûne an ıbâdetihî ve lâ yestahsirûn

ve lehu : onundur
Men fî es semâvâti ve el ard : kimse, ne varsa, göklerde ve yerde
ve men inde hu : kimse, kim, onun katında, ona ait, ondan,
lâ yestekbirûne : büyüklenmez, kibirlenmez,
an abid hu : ona kul olanlar, ona olan kulluğunu anlayanlar,
ve lâ yestahsirûne : onlarda bıkkınlık, yorulma yoktur.

19- Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. Kim O'ndan olduğunu anlarsa büyüklenmez, yalnız O'na kulluk eder ve onlarda bıkkınlık yoktur.

-20-

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ

Yusebbihûnel leyle ven nehâre lâ yefturûn

yusebbihûne : tesbih eder, fiil, sıfat zatının tecellilerini anar, idrak eder
El leyle ve en nehâre : gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık,
lâ yefturûne : durmadan, sonraya bırakmazlar, ara vermezler

20- Ki onlar, gece ve gündüz hiç durmadan fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak ederler.

-21-

أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ

Emittehazu âliheten minel ardı hum yunşirûn

em ittehazû aliheten : yoksa edindiler, buldular, sarıldılar, ilahlar
min el ardı hum : yeryüzünde, onlar, inkâr eden,
yunşirune : yaymak, ortaya çıkarmak, diriltmek, dirilik veren,

21- Yoksa hakikati inkâr edenler, yeryüzünde dirilik veren başka ilahlar mı edindiler?

-22-

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

Lev kâne fîhimâ âlihetun illâllâhu le fesedetâ fe subhânallâhi rabbil arşi ammâ yasıfûn

Lev kane fi huma alihetun : eğer, şayet, olsaydı, birçok ilahlar
illâ Allâh le fesedeta : başka, vardır, Allah, bozgunculuk, fesat, kargaşa
Fe subhâne Allâh : noksan sıfattan münezzehtir, her şey onda, Allah
rabbi : Rab, vücudlandıran,
el arşi : bütün her yer, bütün kâinat, sonsuzluk,
amma yasıfun : anlatmak, vasıf, açıklama, tarif

22- Eğer Allah'tan başka ilahlar olsaydı, kargaşalık olurdu. Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. Bütün kâinatı vücudlandırandır. Onu tarif etmeye kelimeler yetmez.

-23-

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

Lâ yuselu ammâ yefalu ve hum yuselûn

la yuselu : yok, sorumlu değil, sormayın, sorumlu olmaz,
amma yefalu : fail, işleyişinde, yapma
ve hum yuselune : onlar, insanlar, sorumludurlar, sorgulamak,

23- Allah işleyişinde sorumlu değildir. Ama insanlar hakikatleri anlamak için sorumludurlar.

-24-

أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ مَن قَبْلِي
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُم مُّعْرِضُونَ

Emittehazû min dûnihî âliheh kul hâtû burhânekum hâzâ zikru men maiye ve zikru men kablî bel ekseruhum lâ yalemûnel hakka fehum muridûn

em ittehazû : yoksa edindiler mi?
min dûni-hî alihet : ondan başka, ilahlar
Kul hatu burhâne-kum : söyle, getirin, burhanınız, kesin deliliniz

Hâzâ zikru men maiye	: bu, zikir, anmak, anlatmak, benimle beraber, birlikte
ve zikru men kabli	: zikir, anmak, anlatmak, benden öncekilerin
Bel ekseru-hum	: hayır, onların çoğu
lâ yalemûne el hakka	: bilmiyorlar, bilmezler, hakkı, gerçek, hakikat,
Fe hum muridûne	: böylece, onlar yüz çevirenler

24- Yoksa başka ilahlar mı edindiler? De ki: Siz delillerinizi getirin, benimle beraber olanların anlattıkları ve benden öncekilerin anlattıkları budur. Hayır, onların çoğu Hakk'ı bilemiyorlar. Böylece onlar yüz çeviriyorlar.

-25-

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

Ve mâ erselnâ min kablike min resûlin illâ nûhî ileyhi ennehu lâ ilâhe illâ ene fabudûn

ve mâ ersel-nâ	: açığa çıkmadı, bildirmedi, göndermek,
min kablike	: senden önce
min resûlin	: bir resul, hakikati gösteren, anlatan,
İllâ nuhi ileyhi	: ancak, den başka, vahyimiz, sunduğumuz,
enne hu	: olduğu, onun, doğrusu, o,
lâ ilâhe illa ene	: ilâh yoktur, ben varım
fe abudûn	: bundan sonra, o zaman bana kul olun

25- Senden önce de bir resul, Bizi anlatmaktan başka bir şey için açığa çıkmadı. Ancak o, kendindeki ve cümle varlıktaki vahyimiz olan; ilah yoktur, Ben varım, artık Benim kulum olduğunuzu bilin, hakikatini anlattı.

-26-

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ

Ve kâlûttehazer rahmânu veleden subhâneh bel ıbâdun mukremûn

ve kâlû ittehaze	: dedi, edindi,
El rahman veleden	: rahman, çoçuk, evlat,
subhâne-hu	: münezzeh, sübhan, yüzme, her şey onun deryasında
Bel abadu	: bilakis, hayır, kul
mukremun	: ikram eden, lütuflar ikram eden, layık, onur

26- Rahman evlat edindi, dediler. Bilakis O noksan sıfatlardan münezzehtir, kuluna lütufları ikram edendir.

-27-

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُم بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ

Lâ yesbikûnehu bil kavli ve hum bi emrihî yamelûn

lâ yesbikûne-hu	: yok, ileri gitme, geçmek, sabikun, önce, hareket etmek
bi el kavli	: söz, anlaşma, hüküm, tecelli,
ve hum bi emr hi	: onlar, işleyişi ile, o,

yamelun : amel ederler, hareket ederler, çalışırlar,

27- Onlar O'nun tecellileri olmadan hareket edemezler ve onlar O'nun işleyişiyle amel ederler.

-28-

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُم مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ

Yalemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve lâ yeşfeûne illâ li menirtedâ ve hum min haşyetihî muşfikûn

Yalemu : bilir, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
ma beyne eydihim : ne, şey, önlerinde olan bir güçle hareket eden
ve mâ halfe hum : ne, şey, onların arkalarında olan
ve lâ yeşfeûne : yok, şefaat, şefaat bulamaz,
İlla li men irtedâ : ancak, benimseme, kucaklama, arzu duyma,
ve hum min haşyethi : onlar, sevgi, saygı, dehşet, en derin sevgi,
müşfikin : huzur, saygı, sevgi, şefkat, en derin saygı,

28- Onların önlerinde ne varsa ve arkalarında ne varsa her şeyi ilmiyle var eden O'dur. Hakikatlere arzu duyandan başkası şefaat bulamaz ve onlar O'na karşı en derin sevgiyle, en derin saygıyla bağlıdırlar.

-29-

وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّن دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

Ve men yekul minhum innî ilâhun min dûnihî fe zâlike neczîhi cehennem kezâlike neczîz zâlimîn

ve men yekul min hum : kim, derse, onlardan
İnni ilâhun min duni hi : ben, ilâh, var eden, ondan başka
fe zâlike neczi hi : işte o zaman, karşılık, o,
cehennem : cehennem, cehaletin cehennemi, derin kuyu,
Kezâlike neczi el zalimin : işte böyle, budur, karşılık, ceza, zalimler

29- Onlardan kim: O'ndan başka ben de varım, diye söylerse, bundan sonra onun karşılığı cehennemdir. İşte budur zalimlerin karşılığı.

-30-

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

E ve lem yerellezîne keferû ennes semâvâti vel arda kânetâ retkan fe fetaknâhuma ve cealnâ minel mâi kulle şeyin hayy e fe lâ yuminûn

e ve lem yere : bakıp ta görmezler mi?

ellezine kefer	: örten kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelen,
enne es semâvâti ve el ard	: göklerde ve yerde olanlar
Kaneta retkan	: oldu, olmuştur, bitişik, bir bütün, birleşik,
fe fetaknâ-huma	: sonra, ikisini ayırdık, ayrı ayrı koymak, onları,
ve cealnâ	: kıldık, yarattık, düzenledik, var ettik
min el mai	: ilim, su, sıvı, akıcı olan,
kulle şeyin hayy	: her şey, diri, canlı, hayat, hayy olan
e fe lâ yuminûne	: hala inanmazlar mı?

30- Hakikatleri görmemezlikten gelenler; göklerde ve yerde olanlar bir bütün iken, nasıl onları ayırıp düzenlediğimizi ve bütün her şeydeki diriliği, sudan varedişimizi bakıp ta görmezler mi? Hâlâ inanmazlar mı?

-31-

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

Ve cealnâ fîl ardı revâsiye en temîde bihim ve cealnâ fîhâ ficâcen subulen leallehum yehtedûn

ve ceal nâ	: biz kıldık, düzenledik, yaptık,
fi el ardı	: yeryüzü
Revasiye	: dağlar, sağlam durmak, üretim yeri, sabit, verimlilik,
en temide bihim	: sarsılmazlık, denge, sallanmamak, onları
ve ceal-na fiha	: kıldık, düzenledik, orada, yeryüzünde
ficacen	: geniş yollar, açık yer, geçit, genişleyen, rahat yol,
sebil	: hakk yolu, doğru yol, hakikati gösteren yol, suyolu
lealle-hum yehtedun	: umulur ki onlar, yol bulurlar, rehber, kılavuz

31- Yeryüzünü düzenledik. Onları sağlam hareket edebilmeleri için bir denge içinde oluşturduk. Yeryüzünde Hakkın yolunu gösteren geniş yollar düzenledik. Umulur ki onlar hakikatlere yol bulurlar.

-32-

وَجَعَلْنَا السَّمَاء سَقْفًا مَّحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ

Ve cealnes semâe sakfen mahfûzâ ve hum an âyâtihâ muridûn

ve ceal nâ el semae	: kıldık, yaptık, düzenledik, sema, gökyüzü,
Sakfen mahfûzen	: tavan, çatı, gök kubbe, korunmuş, muhafaza
ve hum an ayati ha	: onlar, oradaki, ayetlerden, delil, işaret,
muridun	: yüz çeviriyorlar

32- Gökyüzünü muhafaza edilmiş bir kubbe olarak düzenledik. Fakat onlar oradaki ayetlerden yüz çeviriyorlar.

-33-

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

Ve huvellezî halakal leyle ven nehâre veş şemse vel kamer kullun fî felekin yesbehûn

ve huve ellezi halaka	: odur, halk eden, oluşturan, yaratan
El leyle ve en nehâre	: gece ve gündüz
ve el şemse ve el kamer	: güneş ve ay
Kullun fi felek	: hepsi, uzay, yörünge, felek, bütün varlık,
yeshebun	: yüzme, akıp gitme, seyir

33- Geceyi ve gündüzü, güneşi ve ayı oluşturan O'dur. Bütün hepsi bir yörüngede akıp giderler.

-34-

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِن مِّتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ

Ve mâ cealnâ li beşerin min kablikel huld e fe in mitte fe humul hâlidûn

ve mâ ceal-na	: kılmadık, vermedik, yapmadık,
li beşerin	: beşer için, insan, ten elbisesi,
min kabli-ke el halid	: senden önce, ebedi, ölümsüz, sonsuz,
E fe in mitte	: eğer, yoksa, sen öleceksin
Fe humul hâlidûne	: böylece, halidin, ebedî, ölümsüz

34- Senden önce de bir beşere ölümsüzlük vermedik. Sen de öleceksin. Sonra onlar ebedi kalacaklarını mı sanıyorlar?

-35-

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

Kullu nefsin zâikatul mevt ve neblûkum biş şerri vel hayri fitneh ve ileynâ turceûn

Kullu nefsin	: bütün, kişi, nefs, herkes,
zaikat el mevt	: tatmak, hissetmek, ölüm
ve neblû-kum	: biz, ders, deneme, imtihan
bi el şerr	: bir kötülükte kalmak, şer, zararlı olan,
ve el Hayri	: hayır, iyilik,
fitneten	: fitnelik, karışıklık, sınama, müşküllü hal, sıkıntı
ve ileynâ turceun	: bize, döndürüleceksin, aslınız,

35- Herkes ölümü hissedecektir. Siz bir kötülük içinde kaldığınızda o hâllerden ders çıkarın, Bizi hatırlayın. Fitneliklere karşı iyiliklerde olun ve aslınız olan Bize döneceğinizi unutmayın.

وَإِذَا رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ

Ve izâ reâkellezîne keferû in yettehızûneke illâ huzuvâ e hâzellezî yezkuru âlihetekum ve hum bi zikrir rahmâni hum kâfirûn

ve izâ reâ-ke	: seni gördükleri zaman,
ellezine kefer	: görmemezlikten gelen, hakikatleri örten kimseler
in yettehızûneke	: ediniyorlar, sararlar, seni,
illa huzuve	: sadece, ancak, alay konusu, önemsememe
E haza ellezî yezkuru	: bumu, zikreden, söyleyen, söz eden, anlatan,
Âlihete kum	: ilah, siz, sizin ilâhlarınız
ve hum bi zikri	: onlar, anmak, anlatmak, zikri,
er rahmâni	: Rahman, tüm varlığı saran,
hum kâfirûne	: onlar, örten, görmemezlikten gelen, uzak olan,

36- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler seni gördükleri zaman sadece alay ederler. Bu mu sizin ilahlarınıza söz eden, derler. Onlar tüm varlığı nuruyla saranı anlamaktan uzaktırlar.

-37-

خُلِقَ الْإِنسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ

Hulikal insânu min acel seurîkum âyâtî fe lâ testacilûn

hulika el insânu	: varoluş, oluşum, yapısında, insan,
min acel	: acelecilik, çabuk, sabırsız,
seurî-kum ayati	: gösteriyorum, siz, ayetler, deliller, işaretler
Fe lâ testacilû-ni	: acele etmeyin, acele istemeyin, ben,

37- İnsanın yapısında acelecilik vardır. Tüm varlıktan delillerle hakikatleri size her an gösteriyorum. Beni anlamada acele etmeyin.

-38-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel vadu in kuntum sâdikîn

ve yekulun meta	: diyorlar, derler, ne zaman,
haza el vad	: bu, o, şu, vaad, söz, bir şeyi yapmak,
İn kuntum sadıkın	: eğer, siz oldunuz, doğru söyleyen, sadıklar

38- Eğer doğru söyleyenlerden isen bu vaat ne zaman, derler.

-39-

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

Lev yalemullezîne keferû hîne lâ yekuffûne an vucûhihimun nâre ve lâ an zuhûrihim ve lâ hum yunsarûn

Lev yalemu	: eğer, bilseler,
ellezine kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler, örten
Hine lâ yekuffûne	: biran, gidermez, asla durmazlardı
an vucûhi-him	: yüzler, gerçek, onlar,
el nar	: yakıp yakıcı, ateş, nur,
ve lâ an zuhûri-him	: yok, onların sırtları, gerisi, eski bilişleri
ve lâ hum yunsarûne	: yok, onlar, yardımcı,

39- Eğer hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, yakıp yıkıcı hâllerinin gerçeğini bilselerdi, o hâlde bir an bile asla durmazlardı ve onlar geriye eski bilişlerine dönmezlerdi. Fakat o hâllerde kalanların yardımcıları da yoktur.

-40-

بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

Bel tetîhim bagteten fe tebhetuhum fe lâ yestetîûne reddehâ ve lâ hum yunzarûn

Bel teti him bagteten	: hayır, onlara gelir, ansızın, aniden, beklemeden
Fe tebhetu hum	: böylece, iftira etmek, açılma, korkma, şaşırma, şaşkınlık
Fe la yestetîûne	: böylece, yok, güçleri,
redde ha	: geri çevirme, reddetme, onu
ve lâ hum yunzarûne	: yok, onlar, bakıp görmek, incelemek,

40- Bilakis o hâllerinin karşılığı ansızın onlara geliverir. Öyle ki onlar şaşırmışlık hâlindedirler. Artık onu reddetmeye güçleri yoktur. İşte onlar bakarlar ama göremezler.

-41-

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

Ve lekadistuhzie bi rusulin min kablike fe hâka billezîne sehırû minhum mâ kânû bihî yestehziûn

ve lekad istuhzie	: andolsun, doğrusu, söz ettiler, alay edildi
bi rusulin min kablike	: resuller, hakikati anlatanlar, senden öncede
Fe hâka	: fakat, kuşattı, sardı, kapsama,
bi ellezine sehıru	: o kimseler, alay etmek, küçük görmek,
min-hum ma kanu	: onların, oldukları şey
Bihi yestehziûne	: onu, alay ediyorlar, önemsememek,

41- Doğrusu senden önceki hakikatleri anlatanlarla da alay ettiler. Fakat o alay eden kimseler alay ettikleri şeylerle sarılıydılar.

-42-

قُلْ مَن يَكْلَؤُكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ

Kul men yekleukum bil leyli ven nehâri miner rahmân bel hum an zikri rabbihim muridûn

Kul men yekleu kum	: anlat, deki, kim, korur, himaye eden, siz,
Bi el leyli ve el nehâri	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık,
min el rahmâni	: Rahmandan, rahmet, tecellileriyle saran,
Bel hum an zikri	: Bilakis, hayır, onlar, zikirden, anlamak, anlatmak,
rabbi-him muridun	: Rablerinin, yüz çevirme, reddedme,

42- De ki: Gece ve gündüz hiç durmadan sizi tecellileriyle saran, himaye eden kimdir? Bilakis onlar kendilerini vücudlandıranı anlamaktan yüz çeviriyorlar.

-43-

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ

Em lehum âlihetun temneuhum min dûninâ lâ yestetîûne nasre enfusihim ve lâ hum minnâ yushabûn

Em lehum alihetun	: yoksa, onlar, ilah,
Temneu hum	: engel olan, koruyan, onlar,
min dûni-nâ	: bizden başka,
lâ yestetîûne	: yok, güçleri, güçsüz,
nasr enfusihim	: yardım, zafer, başarı, nefs, kendilerini, onlar
ve lâ hum minna	: yok, onlar, bizden, bizimle, tarafımızdan,
yushabun	: malik, sahibi, sahip, arkadaş, eşlik, birlikte olma

43- Yoksa Bizden başka onları koruyan onların ilahlarımı var? Onlar kendilerini anlamada başarılı olamadılar ve onlar Bizimle birlikte olduklarını anlayamadılar.

-44-

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاء وَآبَاءهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ

Bel mettanâ hâulâi ve âbâehum hattâ tâle aleyhimul umur e fe lâ yerevne ennâ netil arda nenkusuhâ min etrâfihâ e fehumul gâlibûn

Bel mettena	: ama, fakat, fayda, sıfatlar, yarar, biz,
Haulai ve âbâe-hum	: işte onları ve ataları, ebeveynleri, onlar,
Hattâ tale aleyhim el umur	: hatta, uzun, onlara, ömür, yaş,
Efe la yeravne	: hâlâ, bakıp ta görmezler mi?

enna netil el ard	: nasıl, getirme, geliyoruz, yeryüzü
nenkusû-hâ	: eksilme, yaşlanma, nakıs,
min etrafi ha	: etrafınızdakiler, onların etrafı
E fe hum el gâlibûne	: hâlâ, onlar, hâkimiyet sahibi, üstün gelen

44- Bilakis onları ve atalarını sıfatlarımızla donattık. Hatta onlara uzun süre ömür verildi. Yeryüzünde onları nasıl meydana getirdiğimizi, etrafındakilerin nasıl yaşlanıp gittiğini, hâlâ bakıp ta görmezler mi? Hâlâ onlar mutlak hâkimiyet sahibini anlayamadılar mı?

-45-

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاء إِذَا مَا يُنذَرُونَ

Kul innemâ unzirukum bil vahyi ve lâ yesmeus summud duâe izâ mâ yunzerûn

Kul innema unziru kum	: deki, anlat, sadece, hakikatlere çağrı yapıp uyarmak, siz
bi el vahyi	: vahyolunan, hay olan, sunulan, diri olan, bildirilen,
ve lâ yesmeu	: yok, işitme, işitmezler,
el summu	: hakikate kulak vermeyen, sağır, hakikatlere sağır olan
El duae iza ma yunzerûne	: yönelme, isteme, davet, çağrı, uyaramazsın

45- De ki: Sadece her varlıktan her an vahyolunan hakikatleri size açıklayıp uyarıyorum. Fakat hakikatlere kulak vermeyenler, hakikatleri işitemezler. Hakikatler için çağrı yapıp uyarsan da yönelmezler.

-46-

وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

Ve le in messethum nefhatun min azâbi rabbike le yekûlunne yâ veylenâ innâ kunnâ zâlimîn

ve le in messethum	: eğer, olsa, onlara dokunsa, temas,
Nefhatun min azabi	: nefes, bir esinti, hafif, sıkıntı, azab, müşkül,
rabbi-ke	: Rabbin, Rabbine
Le yekulune yâ veyle-nâ	: elbette, derler, yazıklar olsun, eyvah, vah olsun, biz,
in-nâ kunna zalimin	: muhakkak biz, biz olduk, zalimlerden

46- Eğer onlara hafif bir sıkıntı dokunsa, mutlaka derler ki: Rabbimiz! Eyvah ki bize, biz zalimlerden olmuşuz!

-47-

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ

Ve nedaul mevâzînel kısta li yevmil kıyâmeti fe lâ tuzlemu nefsun şeyâ ve in kâne miskâle habbetin min hardelin eteynâ bihâ ve kefâ binâ hâsibîn

ve nedau	: koyduk, kurduk, yaptık, düzenledik, davet, çağıran,
el mevazin	: terazi, ölçü, denge, hisse, mizan,

el kıst	: adalet, kısım, pay, hisse, doğruluk, rızk,
li yevmi el kıyâmeti	: ölümün gelmesi, hakikatlerin ortaya çıktığı gün,
Fe lâ tuzlemu	: artık, yok, zulme, haksızlığa uğratılmaz,
nefsun şeya	: kendisi, kişi, nefs, şey, hiçbir şekilde,
ve in kâne miskale habbet	: eğer, olsa, olsa bile, zerre, kadar, en küçük ölçü, tane
min hardel eteyna biha	: hardal tanesi, verdik, getirdik, sunduk, onu
ve kefâ bina hasibin	: kâfi, yeterli, bize, hesap görücü, karşılığını verme

47- Ölüm vakti gelinceye kadar herkes için adaletle bir mizan oluşturduk. Böylece hiçbir kimse, hiçbir şekilde haksızlığa uğratılmaz. Hatta hardal tanesi kadar bile olsa onun karşılığı verilir. Verilenlerin karşılığını vermede Biz kâfiyiz.

-48-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاء وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ

Ve lekad âteynâ mûsâ ve hârûnel furkâne ve dıyâen ve zikren lil muttekîn

ve lekad ateyna	: andolsun, doğrusu, verdik, sunduk
Musa ve hârûne	: Musa ve Harun
el furkâne	: Furkan, fark etme, hak ile batılı anlama,
ve dıyaen	: ışık, yol, bulma, nura ulaşma,
ve zikren	: zikir, anmak, anlamak,
li el muttekin	: fenalardan sakınan ortak koşmayan

48- Doğrusu, sunduğumuz hakikatlerle Musa ve Harun hakk ile batılı fark ettiler ve aydınlığa ulaştılar ve fenalardan sakınarak hakikatleri andılar.

-49-

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ

Ellezîne yahşevne rabbehum bil gaybi ve hum mines sâati muşfikûn

Ellezine yahşevne	: o kimseler, onlar, huşu, huzur, en içten saygı,
rabbe hum	: Rab, vücudlandıran, onlar,
bi el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen alem,
ve hum min el saat	: onlar, her an, her zaman,
müşfikun	: şefkatli, sevgi dolu

49- Kendilerini vücudlandırana karşı içtenlikle saygılı olan kimseler, görünmeyen bilinmeyen âlemin hakikatlerine inanırlar ve onlar her zaman, en içten bir sevgiyle hareket ederler.

-50-

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ

Ve hâzâ zikrun mubârekun enzelnâh e fe entum lehu munkirûn

ve haza zikrun	: bu, işte, zikr, anmak, anlatmak,
mubarekun	: kutsal, yüce olan, saygı duyulan, beğenilen
enzelnâ-hu	: indirdik, sunduk, açığa çıkardık, o

e fe entum lehu munkirun : öyleyse, hala, siz misiniz, onu reddeden, inkâr eden,

50- İşte, o sunduğumuz hakikatleri anlayan, anlatanlar saygı duyulanlardır. Hâlâ siz o hakikatleri inkâr mı edersiniz?

-51-

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ

Ve lekad âteynâ ibrâhîme ruşdehu min kablu ve kunnâ bihî âlimîn

ve lekad ateyna ibrahim : andolsun, doğrusu, verdik, sunduk, ibrahim
ruşde-hu min kablu : rüşd, tamlık, doğruluk, kemalat, hu, önceden
ve kunnâ bihi alimin : biz, bizi, kıldık, bulduk, onu, bilen,

51- Doğrusu, daha önce İbrahim de sunduğumuz hakikatlerle kemalata ulaştı ve o Bizi bilenlerdendi.

-52-

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ

İz kâle li ebîhi ve kavmihî mâ hâzihit temâsîlulletî entum lehâ âkifûn

iz kâle : demişti, söylemişti,
li ebihi ve kavmihi : babasına ve kavmine
mâ hâzihi el temasilu : nedir bu, heykeller, suret, resim, sembol, tasvir,
Elletî entum : ki o, siz,
leha akifun : ona, çalışma, devamlı ibadet etme, tapınma

52- Babasına ve kavmine demişti ki: Nedir bu heykeller, siz onlara devamlı ibadet ediyorsunuz.

-53-

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءنَا لَهَا عَابِدِينَ

Kâlû vecednâ âbâenâ lehâ âbidîn

Kalu veced na abae na : dediler, bulduk, atalarımız
Leha abidin : ona, onlara, kulluk,

53- Dediler ki: Atalarımızı onlara kulluk ediyor bulduk.

-54-

قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Kâle lekad kuntum entum ve âbâukum fî dalâlin mubîn

Kale lekad kuntum entum : dedi, andolsun, siz oldunuz, siz
ve abaukum : atalarınız,

fi dalal mubin : apaçık dalalet içinde, hakikatlerden sapan,

54- Dedi ki: Doğrusu siz ve atalarınız apaçık dalalet içindesiniz.

-55-

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ

Kâlû e citenâ bil hakkı em ente minel lâıbîn

Kalu e citena : dediler ki, getirdin, geldin, söyledin,
bi el hakk : doğru, gerçek, hakikat, hak,
Em ente : yoksa, ya da, sen,
min el laıbine : önemsemeyen, oyun, eğlenmek,

55- Dediler ki: Senin bize söylediklerin gerçek midir? Yoksa sen bizimle eğleniyor musun?

-56-

قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى ذَلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ

Kâle bel rabbukum rabbus semâvâti vel ardıllezî fatarahunne ve ene alâ zâlikum mineş şâhidîn

Kâle bel rabbu kum : dedi, hayır, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
rabbu : Rabbidir, vücudlandıran,
el semâvât ve el ard : gökler ve yer
Ellezî fatara hunne : ki o, oluşturdu, meydana getirdi, ortaya çıkarma, onları
ve ene ala zalikum : ben, üzere, işte böyle, bu,
min el şahidine : şahitlerden, her an her yerde hazır olan

56- Dedi ki: Hayır sizinle eğlenmiyorum. Göklerde ve yerde ne varsa her şeyi vücudlandıran, sizi de vücudlandırandır. Ki O'dur bütün her şeyi ortaya çıkaran. İşte böylece ben, her an her yerde hazır olan O'nun yolu üzereyim.

-57-

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ

Ve tallâhi le ekîdenne asnâmekum bade en tuvellû mudbirîn

ve tallahi : gerçek olan, andolsun, Allah
le ekidenne : elbette, bir şey yapmak, hile yapacağım
asnâme-kum bade : putlarınız, tapındığınız şeyler, sonra
en tuvellû mudbirin : dönüp gitmeniz, arkası, arkaları, gerileri,

57- Gerçek olan Allah'tır. Elbette siz arkanızı dönüp gittikten sonra putlarınıza bir şey yapacağım.

-58-

فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ

Fe cealehum cuzâzen illâ kebîren lehum leallehum ileyhi yerciûn

fe ceale-hum : böylece yaptı, kıldı, onları,
cuzazen : cüz, cüz, parça parça, parçaladı,
İllâ kebiren lehum : hariç, başka, büyük, olan, onlar
lealle-hum ileyhi yerciun : umulur ki, belki, ona, dönerler,

58- Böylece onların büyük olana döneceklerini bildiği için, büyük olanın dışında onları parça parça yaptı.

-59-

قَالُوا مَن فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ

Kâlû men feale hâzâ bi âlihetinâ innehu le minez zâlimîn

Kalu men feale : dediler, kim yaptı,
Haza bi âliheti-nâ : bunu, şunu, ilâhlarımız,
İnne hu le min ez zâlimîne : elbette, gerçekten, o, zalimlerden

59- Dediler ki: Kim yaptıysa bunu ilahlarımıza, elbette o zalimlerdendir.

-60-

قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ

Kâlû seminâ feten yezkuruhum yukâlu lehû ibrâhîm

Kalu semina : dediler, işittik,
feten : genç, erkek, delikanlı
yezkuru-hum : zikrediyor, anıyor, bahsediyor, onlar,
Yukalu lehu İbrahimu : deniyor, söyleniyor, ona, İbrahim

60- Dediler ki: Genç birinden işittik, onlardan bahsediyordu, ona İbrahim diyorlar.

-61-

قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ

Kâlû fetû bihî alâ ayunin nâsi leallehum yeşhedûn

Kalu fe atu bihi : dediler, öyleyse, getirin, onu
Alâ ayuni el nas : üzere, için, göz, bakış, seyir, insanlar,
lealle-hum yeşhedun : umulur ki, böylece, onlarda, tanık olurlar

61- Dediler ki: Öyleyse insanların gözleri önüne getirin onu, böylece onlarda tanık olurlar.

-62

قَالُوا أَأَنتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ

Kâlû e ente fealte hâzâ bi âlihetinâ yâ ibrahîm

Kalu e ente fealte	: dediler, sen mi yaptın?
Haza bi aliheti na	: bu, ilahlarımız,
ya ibrahim	: ey ibrahim

62- Dediler ki: Ey İbrahim! Sen mi yaptın bunu ilahlarımıza?

-63-

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِن كَانُوا يَنطِقُونَ

Kâle bel fealehu kebîruhum hâzâ feselûhum in kânû yentıkûn

Kâle bel fealehu	: dedi, hayır, belki, bilakis, o yaptı,
kebirhum haza	: büyük olan, onlar, bu, şu,
fe eselû-hum	: haydi, artık, öyleyse, sorun, onlar,
İn kanu yentikun	: eğer, ise, oldu, konuşurlar

63- İbrahim dedi ki: Belki de bunu onların büyüğü yapmıştır, haydi onlara sorun, eğer konuşabiliyorlarsa.

-64-

فَرَجَعُوا إِلَى أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنتُمُ الظَّالِمُونَ

Fe receû ilâ enfusihim fe kâlû innekum entumuz zâlimûn

fe receû	: sonra, döndüler, rucu ettiler,
ila enfusi him	: kendilerine, nefislerine, onlar
fe kâlû inne kum	: böylece, dediler, muhakkak, gerçekten, siz
Entum el zâlimûne	: siz, yanılma, zalimler, haksızlık eden, hata eden,

64- Sonra da onlar kendilerine döndüler. Böylece dediler ki: Muhakkak ki biz zalimlerdeniz.

-65-

ثُمَّ نُكِسُوا عَلَى رُؤُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاء يَنطِقُونَ

Summe nukisû alâ ruûsihim lekad alimte mâ hâulâi yentıkûn

Summe nukisu	: sonra, indirdi, eğildi, düşürdü, yöneldi,
ala ruusi him	: üzerine, için, hakkında, baş, yön, onlar
Lekad alimte	: andolsun, doğrusu, alim, bilen, sen, sen bildin,
Ma haulai yentıkûne	: olmadı, değil, bunlar, konuşuyorlar

65- Sonra da onlar başlarını eğdiler. Doğrusu sende biliyorsun ki bunlar konuşamazlar, dediler.

-66-

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ

Kâle e fe tabudûne min dûnillâhi mâ lâ yenfeukum şey'en ve lâ yadurrukum.

Kâle efe tabudune	: dedi, hala, tapıyorsunuz, kulluk mu ediyorsunuz?
min dûni Allâh	: başka, ona aiti, Allah'tan başka
Ma la yenfeu-kum şeyen	: değil, yok, size faydası, yarar, olmaz, şeyler
ve lâ yadurru-kum	: yok, koruması, size

66- Dedi ki: Size bir yararı olmayan ve koruması da olmayan, Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere hâlâ kulluk mu edeceksiniz?

-67-

أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Uffin lekum ve li mâ tabudûne min dûnillâh e fe lâ takılûn

Uffin lekum	: of, vah, yazıklar olsun, size
ve li ma tabudun	: şey, ne, kulluk,
min dûni Allâh	: başka, gayrı, Allah'tan başka
e fe la takılune	: hala akıl etmiyor musunuz?

67- Vah size, Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere kulluk ediyorsunuz. Hâlâ akıl etmez misiniz?

-68-

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ

Kâlû harrikûhu vansurû âlihetekum in kuntum fâılîn

Kâlû harriku hu	: dediler, yakıcılık, sıcaklık, hararet, ateşli, yarmak, o
ve unsuru âlihete-kum	: yardım edin, ilâhlarınıza,
in kuntum failin	: eğer siz, yapanlar, etmek, fail olan,

68- Dediler ki: O ateşlenmiş. Eğer siz bir şey yapmak istiyorsanız ilahlarınıza yardım edin.

-69-

قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ

Kulnâ yâ nâru kûnî berden ve selâmen alâ ibrahîm

Kulna	: dedik, bildirdik,
ya naru	: ey, ateş, yakıp yıkıcı haller, yakıcı olan,
kuni berden	: ol, olun, soğuk, soğutmak, sabit olmak, bitirmek, ölmek
ve selamen ala ibrahim	: barış, huzur, zararsız, üzere, için, İbrahim

69- Bildirdik: Ey yakıp yıkıcı hâllerde olanlar! O hâllerinizi bitirin ve İbrahim gibi barış ve huzur üzere olun.

-70-

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ

Ve erâdû bihî keyden fe cealnâ humul ahserîn

ve eradu bihi	: istediler, ona,
keyden	: tuzak, hile, kötülük
fe ceal na hum	: böylece, yaptık, sunduk, verdik, işleyişimiz, onlar,
el ahserin	: kaybeden, hüsrana uğramak,

70- Ona kötülük yapmak istediler. Böylece onlar sunduğumuz hakikatleri anlayamayıp kaybedenlerden oldular.

-71-

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ

Ve necceynâhu ve lûtan ilel ardılletî bâraknâ fîhâ lil âlemîn

ve necceynâ-hu	: necat bulmak, kurtuluş, selamet, biz, o
ve lutan	: lut,
ilâ el ardı	: arz, yeryüzü, toprak, beden, yaşam,
elleti barakna	: ki o, bereket, sıfatlar, kutsal, mübarek, biz,
Fi ha li el alemîne	: orada, âlemler için, âlemlere, tüm varlık,

71- O ve Lut Bizde necat buldu. O yeryüzünde bizim sıfatlarımızla sıfatlandığını, orada âlemlerin sahibini anladı.

-72-

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ

Ve vehebnâ lehu ishâk ve yakûbe nâfileh ve kullen cealnâ sâlihîn

ve veheb-na lehu ishak	: bağış, armağan, sunduk, verdik, ishak
ve yakûbe nafileten	: Yakub'u, lüzumsuz, boş, ilave, menfeatsiz, torun,

ve kullen ceal na	: hepsi, sunduk, verdik, yaptık,
salihin	: iyi kimse, Salihlerden oldular.

72- Ona, İshak'ı ve torunu Yakub'u bağışladık. Hepsi sunduğumuz hakikatleri anlayan Salih kimselerden oldular.

-73-

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاء الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ

Ve cealnâhum eimmeten yehdûne bi emrinâ ve evhaynâ ileyhim filel hayrâti ve ikâmes salâti ve îtâez zekâh ve kânû lenâ âbidîn

ve cealnâ-hum	: kıldık, yaptık, verdik, sunduk, onlar
eimmeten	: imamlar, önder,
Yehdûne	: yol gösteren, rehber olan,
bi emrina	: işleyişimiz, hakikat, hüküm,
ve evhay-nâ ileyhim	: vahyettik, bildirdik, hayat verdik, onlara
file el hayrâti	: hayırlar işleme, güzel şeyler içinde, yararlı,
ve ikâme es salâti	: her an salât üzere olmak, hakka bağlılık
ve îtâe ez zekâti	: temizlenme, kendindekini paylaşma,
ve kânû lena abidin	: oldular, bize kulluk eden

73- Onlar sunduğumuz hükümleri anladılar. Hakikatlerimizle yol gösterici önderler oldular. Onlara hayırlar içinde olmalarını ve her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere olmalarını ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşmalarını ve Bize kul olmalarını vahyettik.

-74-

وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَت تَّعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسِقِينَ

Ve lûtan âteynâhu hukmen ve ılmen ve necceynâhu minel karyetilletî kânet tamelul habâis innehum kânû kavme sev'in fâsikîn

ve lûtan ateyna hu	: Lut, verdik, sunduk, o
Hukmen ve ılmen	: hüküm, karar, hakim olan, hikmet ve ilim
ve necceynâ-hu	: bizde necat buldu, biz onu kurtardık
min el karyeti	: ülkeden, köy, bulundukları yer
Elleti kânet tamelu	: ki o, oldu, yapıyorlar
el habâise	: çirkin işler, çirkinlikler
inne-hum kanu kavme	: muhakkak onlar, oldular, kavim
Sevin fasikin	: kötülük, fasık, arabozucu, hakikatlerin dışına çıkan

74- Lut da sunduğumuz ilmi ve hükümleri anlayanlardandı. O da Bizde necat buldu. Onun bulunduğu yerde fena hâller vardı. Doğrusu onlar hakikatlerin dışına çıkan, fenalıklar içinde olan bir kavim idi.

-75-

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ

Ve edhalnâhu fî rahmetinâ innehu mines sâlihîn

ve edhal na hu	: girmek, dahil olmak, anlamak, kabul, biz, hakikatlerimiz, o
Fi rahmeti na	: içinde, kendinde, rahmetimiz,
İnne hu min el salihine	: muhakkak, doğrusu, o salihlerden

75- Lut da rahmetimizin içinde olduğunu anlayıp hakikatlerimize dahil olanlardan oldu. Doğrusu o da Salih kimselerden oldu.

-76-

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِن قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

Ve nûhan iz nâdâ min kablu festecebnâ lehu fe necceynâhu ve ehlehu minel kerbil azîm

ve nuhan iz nada	: Nuh, nida ettiğinde, seslenme, çağırma, arama
min kablu	: daha önce,
fe isteceb na lehu	: böylece, cevap, biz, icabet, uymak, ona
Fe neccey nâ-hu	: böylece, bizde necat buldu, o, biz onu kurtardık
ve ehlehu	: onun ehli, ailesi,
min el kerbi el azim	: sıkıntı, tehlike, stres, büyük,

76- Daha önce de Nuh Bizi arayanlardandı. Sonra da o aradığı cevapları Bizde buldu. Böylece o ve ona yakın olanlar, büyük bir sıkıntının hâlinden geçerek Bizde necat buldular.

-77-

وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ

Ve nasarnâhu minel kavmillezîne kezzebû bi âyâtinâ innehum kânû kavme sevin fe agraknâhum ecmaîn

ve nasar na hu	: yardım, biz, hakikatlerimiz, o,
minel kavmi	: kavmi, kimseler,
Ellezine kezzebu	: yalanlayan kimseler, yalanlarda kalanlar,
bi ayati na	: ayetlerimiz, işaret, delil,
inne-hum kanu	: muhakkak onlar, oldu,
kavme sevin	: kimse, kavim, kötü, fena,
Fe agrak nâ-hum	: böylece, boğulup gitmek, cehalette olmak, biz, onlar,
ecmanin	: hepsi,

77- O, ayetlerimizi yalanlayan kimselere karşı hakikatlerimizle yardım buldu. Doğrusu onlar fenalarda kalan kimseler idi. Böylece o hâllerde olanların hepsi, Bizi anlayamayıp kendi cehaletlerinde boğulup gittiler.

وَدَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ

Ve dâvude ve suleymâne iz yahkumâni fîl harsi iz nefeşet fîhi ganemul kavm ve kunnâ li hukmihim şâhidîn

ve davude ve süleyman	: Davut, Süleyman
İz yahkumani	: hüküm veriyorlardı
Fi el harsi	: içinde, ekin, çiftçilik, ,
iz nefeşet	: tartışmak, kavga, kızdırmak,
Fihi ganemu el kavmi	: hakkında, ilgili, koyun, kavmi, kimseler,
ve kunna li hukmihim	: olduk, biz, hükmü için, karar, onlar,
şahidin	: şahit, hazır olan, bilen,

78- Davut ve Süleyman, ekinlerin içine giren koyunlarla ilgili tartışan kimseler hakkında hüküm veriyorlardı ve onlar karar verebilmeleri için Bizi bilenlerden olmuşlardı.

-79-

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ

Fe fehhemnâhâ suleymân ve kullen âteynâ hukmen ve ılmen ve sehharnâ mea dâvudel cibâle yusebbihne vet tayr ve kunnâ fâılîn

Fe fehhemna ha süleyman	: böylece, fark, anlamak, biz, Süleyman
ve kullen ateyna	: hepsi, verdik, sunduk
Hukmen ve ılmen	: hikmet, hüküm ve ilim
ve sehhar nâ	: boyun eğme, teslim, yayılıp giden, huzur, meydan, biz,
mea davuda	: beraber, birlik, bütünlük, davud,
el cibali	: dağlar, yücelik, yüksek,
yusebbihne	: fiil, sıfat, zatın tecellilerini anlasınlar, tesbih, daim olmak
ve el tayre	: kuşlar, uçmak, yücelik,
ve kunna failin	: fiili, işleyişin sahibi biziz, fail olan biziz

79- İşte, Süleyman da Bizi anlayanlardandı. Bütün hepsi sunduğumuz ilmi ve hükümleri anlayanlardandı. Dâvûd da her varlıkta fâil olanın Biz olduğunu, dağlarda olanların, kuşların, her şeyin hakkın tecellilerini gösterdiğini, var olan bütün her şeyin bir bütünlük içinde Bize teslim olduğunu bilenlerdendi.

-80-

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّن بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنتُمْ شَاكِرُونَ

Ve allemnâhu sanate lebûsin lekum li tuhsınekum min besikum fe hel entum şâkirûn

ve allemnâ-hu sanata	: öğrettik, ilmi sunduk, o, sanat, ustalık, hüner
Lebûsin lekum	: elbise, giyecek, sizin için, size
li tuhsıne-kum	: sizi koruması için,
min besi kum	: sıkıntılarınızdan, çarpışma, müşkül, siz,
Fe hel entum şakirun	: öyleyse, hala, siz, şükreden, nimetin sahibini bilen

80- Ona sanat öğrettik. Siz o sanatlarla giyecekler yaparsınız, sıkıntılarınızdan korunursunuz. Öyleyse hâlâ nimetlerin sahibini bilip teslim etmez misiniz?

-81-

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ

Ve li suleymâner rîha âsıfeten tecrî bi emrihî ilel ardılletî bâreknâ fîhâ ve kunnâ bi kulli şeyin âlimîn

Ve li Süleyman	: Süleyman,
el riha asifet	: rüzgar, fırtına, savrulma, esen, esip giden,
Tercî bi emrihi	: akar, gider, vardır, işleyiş, o,
ila el ard	: yeryüzünde, toprak, bulunduğu yerde, arz,
Elleti barek na fi-hâ	: ki o, bereket, kutsal, kutlu, feyiz, olgunluk, biz, orada
ve kunna bi kulli şeyin alimin	: biz, olduk, bütün her şey, ilmin sahibi,

81- Süleyman yeryüzünde, o işleyişi rüzgârın esip gitmesi gibi hissetti. O, orada Bizi anlayıp feyz buldu ve bütün her şeydeki ilmin sahibinin Biz olduğunu anladı.

-82-

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَٰلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ

Ve mineş şeyâtîni men yegûsûne lehu ve yamelûne amelen dûne zâlik ve kunnâ lehum hâfızîn

ve min el şeyatini	: şeytani halleri kötülük halleri, şeytanlardan
men yegûsûne lehu	: kim, dalış, dalgıç, bir şey getiren, çıkaran, onun
ve yamelûne amelen	: yapıyorlar, çalışma,
Dune zâlike	: başka, bu, şu
ve kunnâ lehum hafizin	: biz, olduk, biziz, onlar, koruyan, muhafaza eden,

82- Şeytani hâllerde olan kimselerin nasıl şeyler ortaya çıkardığını ve nasıl başka çalışmalar içinde olduğunu anladı. Bütün varlığı Bizim muhafaza ettiğimizi anladı.

-83-

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Ve eyyûbe iz nâdâ rabbehû ennî messeniyed durru ve ente erhamur râhimîn

ve eyyûbe iz nada	: Eyüp, nida etmişti, yönelme, çağrı, davet,
rabbe hu	: rabbine,
Enni mesensiye	: bana, dokundu, isabet etti,
el durru	: sıkıntı, zarar, müşkül
Ve ente erhamu	: sen, merhamet, rahim olan,
el rahımîne	: varlığı özünden var eden,

83- Eyyûb de Rabbine yönelmiş: Bana müşkil hâller isabet etti, sen merhamet edensin, varlığı özünden varedensin, diye nida etmişti.

-84-

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِن ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ

Festecebnâ lehu fe keşefnâ mâ bihî min durrin ve âteynâhu ehlehu ve mislehum meahum rahmeten min ındinâ ve zikrâ lil âbidîn

fe isteceb nâ lehu	: böylece icabet, cevap, biz, onun
Fe keşef nâ	: böylece, tespit, keşif, anladı, biz,
ma bihi min dar	: şey, ona, zarar, sıkıntı haller,
ve ateyna-hu	: sunduk, sunduğumuz hakikatler, o,
ehle hu	: ehil olan, bilgili, o,
ve misle-hum	: misli, kadar, benzer, aynı, onlar,
Mea hum	: beraber, birlikte, onlar,
Rahmeten min ındi-nâ	: rahmet, katımızdan, bize ait
ve zikrâ li el abidin	: zikir, anmak, bir öğüt, kullar için

84- Böylece o da aradığı cevapları Bizde buldu. Böylece sıkıntılı hâllerin içinden geçerek Bizi anlayanlardan oldu. O sunduğumuz hakikatlere ehil olanlardandı ve onunla birlikte onun gibi hareket edenler Bize ait olan rahmet üzere oldular ve hep Bizi anan kullardan oldular.

-85-

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ

Ve ismâîle ve idrîse ve zelkifl kullun mines sâbirîn

ve ismâîle ve idrise	: ve İsmail, idris
ve ze elkifl	: ve Zelkifli, Zulkifli
Kullun min el sabirîne	: hepsi, sabredenlerden

85- İsmail ve İdris ve Zülkifl hepsi sabredenlerdendi.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُم مِّنَ الصَّالِحِينَ

Ve edhalnâhum fî rahmetinâ innehum mines sâlihîn

ve edhal na hum	: dahil olmak, girmek, anladı, hareket eden, biz, onlar
fi rahmet na	: rahmetimiz,
İnne hum min es sâlihîne	: doğrusu onlar, Salih, iyi kimse, güzel hallerde olan

86- Onlar rahmetimiz üzere hareket edenlerdendi. Doğrusu onlar da iyi kimselerdi.

-87-

وَذَا النُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

Ve zennûni iz zehebe mugâdıben fe zanne en len nakdire aleyhi fe nâdâ fiz zulumâti en lâ ilâhe illâ ente subhâneke innî kuntu minez zâlimîn

ve ze el nuni	: Zennun, yunus,
iz zehebe mugadıben	: gitmişti, öfkeli, gadaplı,
Fe zan	: böylece, zannetti, düşündü,
en len nakdir aleyhi	: değil, gücü, gücüm yetmez, takdir, ona,
Fe nâdâ	: böylece, nida etti, seslendi, yöneldi,
fi el zulumati	: karanlıklar içinde, bilememezlik içinde,
en lâ ilâhe illa ente	: yok ilah, sen varsın
subhâne-ke	: noksan sıfattan münezzeh, noksansız, sen,
in-nî kuntu min el zalimin	: gerçekten ben, oldum, zalimlerden

87- Zünnûn öfkeli haliyle gitmişti. Varlığının sahibini anlamaya gücüm yetmez diye düşündü. Sonra da bir bilememezlik içindeyken Hakk'a yöneldi. İlah yoktur, sen varsın, sen noksan sıfatlardan münezzehsin, seni anlamamakla zalimlerden olmuşum, dedi.

-88-

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنجِي الْمُؤْمِنِينَ

Festecebnâ lehu ve necceynâhu minel gamm ve kezâlike nuncil muminîn

fe istecebnâ lehu	: sonrada, icabet, cevap, biz, ona
ve necceynâ-hu	: bizde necat buldu, kurtuluş,
min el gammi	: üzüntüden, gam, tasa, keder, müşkül hali
ve kezâlike nunci	: işte böyle, necat bulmak, bizde kurtulan,
el muminin	: muminler, emin olan,

88- Böylece o da aradığı cevapları Bizde buldu ve o müşküllü hallerin sıkıntısından geçerek Bizde necat buldu. İşte, Bizde necat bulanlar müminlerden olurlar.

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

Ve zekeriyyâ iz nâdâ rabbehu rabbi lâ tezernî ferden ve ente hayrul vârisîn

ve zekeriyyâ iz nada	: Zekeriya, nida etti, yöneldi, istedi, çağrı, rabbine
rabb hu	: rabbine
Rabbi lâ tezer-nî	: rabbim, beni bırakma,
ferden	: yalnız, ferd, tek
ve ente hayru	: sen, hayırlı olan,
el varisin	: varis, her şeyin ona kalması, veren,

89- Zekeriya da Rabbine yönelmiş: Rabbim! Beni yalnız bırakma, sen hayırlı olansın, sonsuza kadar kalıcı olansın, demişti.

-90-

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

Festecebnâ lehu ve vehebnâ lehu yahyâ ve aslahnâ lehu zevceh innehum kânû yusâriûne fil hayrâti ve yedûnenâ regaben ve rehebâ ve kânû lenâ hâşiîn

fe istecebnâ lehu	: sonrada, icabet, cevap, biz, onun
ve veheb-nâ lehu yahya	: ona hibe ettik, bağışladık, armağan, yahya
ve aslah-nâ lehu	: ıslah ettik, düzelme, onun,
zevce hu	: eşlik eden, aynı yolda olan, o,
inne-hum kanu yusariun	: doğrusu, onlar, oldu, yarışan, koşan,
fi el hayrâti	: hayırlarda, iyilikler
ve yedûne-nâ	: yönelen, biz,
regaben	: arzu ile, sevgiyle, içten
ve reheben	: iyileştirme, kusurlarını düzeltme, korkarak
ve kânû lena haşiin	: onlar oldular, bize, huşu, saygı,

90- Böylece o da aradığı cevapları Bizde buldu. Ona Yahya'yı bağışladık. Onunla aynı yolda olanlar Bizde ıslah oldular. Doğrusu onlar da hayırlar içinde koştular ve en içten Bize yöneldiler ve kusurlarını düzelttiler ve onlar Bizde huşu buldular.

-91-

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ

Velletî ahsanet fercehâ fe nefahnâ fîhâ min rûhinâ ve cealnâhâ vebnehâ âyeten lil âlemîn

ve elleti ahsanet	: ki o, korundu, iyi haller, güzel haller,
ferce ha	: ikilik, yarık, ayrılık, o
fe nefah-nâ fi ha	: o zaman, üfledik, onun içine
min rûhi-nâ	: ruhumuzdan, ruh, biz,
ve cealnâ-hâ	: kıldık, yaptık, sunduk, o
ve ibnehâ	: oğlu, onun oğlu,

ayet li el alemin : işaret, delil, alemler için

91- O ikiliğe düşmekten korundu. O içindeki üflenen Ruhun Bize ait olduğunu anladı. Onu ve oğlunu topluluklar için delil olarak sunduk.

-92-

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ

İnne hâzihî ummetukum ummeten vâhıdeten ve ene rabbukum fabudûn

İnne hazihi ummeti kum : muhakkak, bu, şu, sizin ümmetiniz, millet
Ummeten vahideten : bir ümmet, tek
ve ene rabb kum : ben, rabbinizim, vücudlandıran,
fe abudû-ni : öyleyse bana kul olun

92- Muhakkak ki bu sizin milletiniz tek bir millettir. Sizi vücudlandıran Benim. Artık Benim kulum olduğunuzu bilin.

-93-

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ

Ve tekattaû emrehum beynehum kullun ileynâ râciûn

ve tekattaû : böldüler, kopma, kesme, bölündüler,
Emr hum : işleyiş, hüküm, onlar
beynehum : aralarında, onlar,
Kullun ileyna raciun : hepsi, bize rucu edecekler, dönme, aslına dönüş

93- İnsanlar, işleyişin hakikati hakkında kendi aralarında bölündüler. Onların hepsinin aslı Biziz.

-94-

فَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ

Fe men yamel mines sâlihâti ve huve muminun fe lâ kufrâne li sayih ve innâ lehu kâtibûn

fe men yamel min el salihat : artık, kim, dosdoğru hak yolunda çalışan, iyi kimse
ve huve muminun : o, mümin, emin olan,
fe lâ kufrâne : işte, yok, örtülmez, hakikati görmemezlikten gelme,
li sayihi : gayret, arayan
ve inna lehu katibun : biz, hakikatlerimiz, onun, yazan, yazıcı

94- Artık kim; dosdoğru hak yolunda çalışır, iyi kimselerden olursa, o müminlerden olur. İşte, gayret içinde olanlar hakikatleri görmemezlikten gelmezler ve hakikatlerimizin onların vücud kitablarında yazılı olduğunu bilirler.

-95-

وَحَرَامٌ عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

Ve harâmun alâ karyetin ehleknâhâ ennehum lâ yerciûn

ve haramun	: haram, yasak, fenalarda kalan,
ala karyetin	: köy, bulundukları yerde
ehleknâ-hâ	: helak olan, yazık eden, biz, anlamayıp helak olanlar
enne-hum la yerciun	: muhakkak onlar, yok, dönmez, hakikatlere dönmez,

95- Bulundukları yerlerde fenalarda kalanlar, Bizi anlayamayıp kendilerine yazık ederler. Muhakkak ki onlar cehaletlerinden hakikatlere dönmeyenlerdir.

-96-

حَتَّى إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٍ يَنسِلُونَ

Hattâ izâ futihat yecûcu ve mecûcu ve hum min kulli hadebin yensilûn

hattâ izâ futihat	: olduğu zaman, açıldı, ortaya çıktı, meydana çıktı
Yecucu	: fenayı sıfat, kargaşa çıkaran, sıfatları kendine nisbet eden
ve mecûcu	: fenayı vücud, kendine nisbet etme, bozgunculuk,
ve hum min kulli hadebin	: onlar, bütün her tarafta
yensilune	: saldırma, sarma, zarar verme,

96- Hatta sıfatları kendilerine nisbet ederler ve vücudları kendilerine nisbet ederler ve o bozgunculuk hâlleriyle ortaya çıkıp o hâllerle hareket ederler ve onlar bütün her tarafa zarar verirler.

-97-

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ

Vakterabel va'dul hakku fe izâ hiye şahısatun ebsârullezîne keferû yâ veylenâ kad kunnâ fî gafletin min hâzâ bel kunnâ zâlimîn

ve ıkterabe	: yaklaştı, ortaya çıktı,
el vadu el hakk	: vaad, söz, yerine getirme, düzen, hak, hakikat
Fe iza hiye	: o olduğunda,
şahısatun ebsar	: baka kalır, şaşkınlık, belli olur, bakış, göz,
ellezîne keferû	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,
ya veyl na	: yazıklar olun, vah olsun, biz,
Kad kunna fî gafletin	: olduk, gaflet içinde
min hâzâ bel kunna zalimin	: bundan, meğer biz zalimlerden olmuşuz

97- Hakikatlerin sözleri ortaya çıktığında, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin halleri bakışlarından belli olur. Yazıklar olsun bize, biz gaflet içinde kalmışız, bundan dolayı da meğer biz zalimlerden olmuşuz, derler.

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ

İnnekum ve mâ tabudûne min dûnillâhi hasabu cehennem entum lehâ vâridûn

inne-kum : muhakkak siz,
ve ma tabudun : taptığınız şeyler, kulluk, zanna göre,
min dûni Allâh : Allah'tan başka, bırakıp
Hasabu : yakacak, yakıt, odun, edinme, hesap,
cehennem : cehaletin cehennemi, yakıcı,
Entum leha varidun : siz, ona, o hallere, koğuş, hapis olundukları yer

98- Doğrusu sizin o hâlleriniz ve Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı kulluk ettiğiniz şeyler, kendi cehaletinizin cehenneminde sizi yakar ve sizler o hâllere kendinizi hapsettiniz.

-99-

لَوْ كَانَ هَؤُلَاء آلِهَةً مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ

Lev kâne hâulâi âliheten mâ veradûhâ ve kullun fîhâ hâlidûn

Lev kane haulai aliheten : eğer, şayet, oldu, onlar, bunlar, ilahlar, var eden,
mâ veradû-hâ : yardım etmedi, girmediler, reddettiler,
ve kullun fiha halidun : tümü, hepsi, orada, o halde, devamlıdırlar

99- Zanna dayalı ilah edindiklerinin onlara bir yardımı olmaz ve o hâlde olanların hepsi, devamlı o hâllerle hareket ederler.

-100-

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ

Lehum fîhâ zefîrun ve hum fîhâ lâ yesmeûn

Lehum fiha zefirun : onlar, orada, ızdırap, inilti, dertli, sık nefes alma,
Ve hum fiha la yesmeun : onlar, orada, yok, işitme

100- O hâllerde olanların nefes alıp verişlerinde bile ızdırap vardır ve onların hakikatleri işitmeleri de yoktur.

-101-

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم مِّنَّا الْحُسْنَى أُوْلَئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ

İnnellezîne sebekat lehum minnel husnâ ulâike anhâ mubadûn

İnne ellezine sebekat lehum : muhakkak, önde olan, hareket eden, geçti, onlara
min nâ el husna : bizim, güzellik, güzel olmak, güzel haller,
Ulâike anha mubadun : işte onlar, ondan, uzak durma, uzaklaşma

101- Muhakkak ki Bizi anlayan, güzel hâller içinde hareket edenler, işte onlar o hâllerden uzaktırlar.

-102-

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ

Lâ yesmeûne hasîsehâ ve hum fî meştehet enfusuhum hâlidûn

lâ yesmeûne	: yok, işitmek, işitmezler,
hasisse ha	: uğultu, sabırsız, aceleci,
ve hum fi ma iştehet	: onlar, içinde, değil, istenen, arzu edilen, anlamayı isteyen,
enfusu-hum halidun	: onların nefsleri, kendileri, devamlıdırlar

102- Onlar o cehalet hâllerinin uğultusunu işitmezler ve onlar devamlı kendilerini anlamaktan başka bir şey istemezler.

-103-

لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ

Lâ yahzunuhumul fezeul ekberu ve tetelakkâhumul melâikeh hâzâ yevmukumullezî kuntum tûadûn

lâ yahzunu-hum	: yok, keder, üzüntü, mahzun, çekinme, onlar
el feze el ekber	: panik, tereddüd, korku, dehşet, büyük
ve tetelak hum	: karşılamak, almak, kabul etmek, sarılmak, onlar,
el melaiket	: güç, kuvve, varlıktaki güç,
Haza yevmu-kum	: bu, vakit, her an, gün, siz,
Ellezî kuntum tuadune	: ki o, sözlerine uyanlar, vaad,

103- Onlar mahzun olmazlar, korkuları yoktur ve onlar tüm varlıktaki gücün sahibine sarılırlar. İşte bu sizin her an sözlerinize uyan kimselerden olduğunuzdan dolayıdır, diye bildirilir.

-104-

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاء كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ

Yevme natvis semâe ke tayyis sicilli lil kutub kemâ bede'nâ evvele halkın nuîduh vaden aleynâ innâ kunnâ fâılîn

Yevme natvi	: gün, zaman, çevrilme, döndürülme, dürülme,
el semae	: o gün, çevrilme, döndürülme, dürülme, sema
ke tayyi el sicil li el kutubi	: dürüldüğü gibi, kitabın yapraklarının
Kemâ bedena evvel halkı	: gibi, başlatdık, evvel, ilk, halk etme, varoluş,
nuîdu-hu	: onu iade, geri döndüreceğiz,
vaden aleyna	: vaat, yerine getirme, ortaya çıkış, oluş, bizim, bizden,
innâ kunnâ failin	: muhakkak, şüphesiz, fail olan biziz

104- O gün sema, kitabın yaprakları dürülür gibi dürülecek. İlk varoluşu başlattığımız gibi sona doğru döndürürüz. Ortaya çıkış Bizdendir. Muhakkak ki fail olan Biziz.

-105-

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

Ve lekad ketebnâ fîz zebûri min ba'diz zikri ennel arda yerisuhâ ıbâdiyes sâlihûn

ve lekad keteb na	: andolsun, doğrusu, gerçek olan, yazdık, kitap,
fî ez zebûri	: içinde, içinde gizli, Zebur'da, özdeyiş, kitap, mektup,
min badi el zikri	: sonra, mesaj, zikir, sonra
enne el arda	: yeryüzü, arzın olduğu,
yerisu ha	: varis olan, ilmin varisleri,
ıbâdiye el salihûne	: kullar, Salih olan, iyi hallerde olan,

105- Andolsun, her varlığı bir kitap olarak düzenledik. Sonra zikri, hakikatlerin mektuplarını, varlık kitabının içine gizledik. Muhakkak ki yeryüzünde Salih kullar, Tevhid ilminin varisleridir.

-106-

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ

İnne fî hâzâ le belâgan li kavmin âbidîn

İnne fi haza	: muhakkak, bunda vardır,
le belagun	: elbette, bildiri, tebliğ, haber vermek,
Li kavmin abidin	: kimse, kavim, kulluğunu anlayanlar için

106- Muhakkak ki bunların içinde, kulluğunu anlayan kimseler için elbette hakikatlerin tebliği vardır.

-107-

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn

ve mâ erselnâ-ke	: göndermedik, sunmadık, açığa çıkarmadık, sen,
illâ rahmeten li el alemin	: rahmetten başka, alemler için, kimseler,

107- Seni âlemlere rahmet olmaktan başka bir şey için göndermedik.

-108-

قُلْ إِنَّمَا يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ

Kul innemâ yûhâ ileyye ennemâ ilâhukum ilâhun vâhid fe hel entum muslimûn

Kul innema yuha ileyye	: anlat, sadece, ancak, sadece, vahy, bana
Ennemâ ilahu kum	: olduğu, sizin ilahınız
İlâhun vahidin	: bir ilahtır
Fe hel entum muslimûne	: öyleyse, hala, teslim olmak, barış huzur üzere olmak,

108- De ki: Sizin ilahınız bir ilahtır, diye bana vahyolunuyor. Öyleyse hâlâ teslim olup, barış ve huzur üzere olmaz mısınız?

-109-

فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَى سَوَاء وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ

Fe in tevellev fe kul âzentukum alâ sevâ ve in edrî e karîbun em baîdun mâ tûadûn

fe in tevellev	: o zaman, bundan sonra eğer, dönerler
Fe kul âzentu-kum	: böylece, anlat, size ilân ettim, bildirdim
alâ sevâin	: eşitlik üzere, eşit olarak,
ve in edrî	: bilmiyorum, eğer bilseydim
e karibun	: yakınlık, yakın mı?
Em baîdun ma tuadun	: yoksa, veya, uzak, şeyi vaad olunduğunuz

109- Eğer hakikatleri bırakır, kendi bilişlerine dönerlerse de ki: Size, ayrım yapmadan hakikatleri bildirdim. Size vaad edilen şey yakın mı uzak mı bilmiyorum.

-110-

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ

İnnehu yalemul cehre minel kavli ve yalemu mâ tektumûn

inne-hu yalemu	: muhakkak o, ilmin sahibi,
el cehr min el kavl	: açıkca söylenen, bilinen, görünen, bildiğiniz şeyler
ve yalemu	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
ma tektemun	: gizlediğiniz şeyler, bilemediğiniz, görünmeyen,

110- Muhakkak ki O’dur bildiğiniz şeylerdeki ilmin sahibi ve bilemediğiniz şeylerdeki ilmin sahibi.

-111-

وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ

Ve in edrî leallehu fitnetun lekum ve metâun ilâ hîn

ve in edri	: bilmiyorum, bilemem,
lealle hu	: umulur ki, belki de anlarsınız, o
Fitnetun lekum	: araştırıp anlama, imtihan, deneme, sınama, sizin
ve metâun ila hinin	: bir metadır, faydalanmadır, yarar, bir zaman, her an

111- Artık siz hakikatleri araştırır anlar mısınız ve siz o hakikatlerden her an bir yararlanma içinde olur musunuz? Bilemem.

-112-

قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ

Kâle rabbıhkum bil hakk ve rabbuner rahmânul musteânu alâ mâ tasıfûn

Kâle rabb	: dedi, rabbim,
ehkum bi el hakk	: hükmeden, hak ile hükmedensin
ve rabbu-nâ	: Rabbimiz, vücudlandıran, biz,
el rahmanu	: tüm varlığı nuruyla saran,
el musteânu	: yardım istenen, istenilen, yardım eden
Alâ ma tasifun	: yüceliği, tarif edilemez, açıklama, vasıf, anlatım

112- Dedi ki: Rabbim! Sen hakk ile hükmedensin ve bizi vücudlandıransın, tüm varlığı nurunla saransın, yardım istenensin, senin yüceliğin anlatılamaz.

S22 - HACC SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ

Yâ eyyuhen nâsuttekû rabbekum inne zelzeletes sâati şeyun azîm

yâ eyyuhâ el nas	: ey insanlar
İttekû	: takva, fanalardan sakınma ortak koşmama,
rabbe kum	: Rabbiniz, vücudlandıran, siz,
İnne zelzelete	: muhakkak, sarsılma, sarsma, titreme, kendine getiren,
el sâati	: saat, zaman, vakit, gelecek, gelip geçen,
şeyun azim	: şey, nesne, istemek, miktar, yüce,

1- Ey insanlar! Sizi vücudlandırana karşı fenalardan sakının, ortak koşmayın. Muhakkak ki sizi sarsacak olan o yüce hakikatleri anlamanın vakti gelecektir.

-2-

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا
وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُم بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ

Yevme teravnehâ tezhelu kullu murdıatin ammâ erdaat ve tedau kullu zâti hamlin hamlehâ ve teren nâse sukârâ ve mâ hum bi sukârâ ve lâkinne azâballâhi şedîd

Yevme teravne ha	: gün, o vakit, onu görürsün,
tezhelu	: unutur, bırakır, etkilenir
Kullu murdıatin	: bütün, hepsi, besleyen, emziren,
amma erdaat	: şeyler, emzirdi
ve tedau	: bırakır, doğurur,
kullu zati	: bütün, hepsi, zat, vucud, sahip olduğu her şey
Hamlin hamle-hâ	: yük, taşıdı, taşıdığı, o,
ve terâ el nas	: görürsün, insanlar,
sukara	: sakar, sarhoş, şaşırmış, şaşkın
ve mâ hum bi sukara	: onlar değiller, sarhoş, şaşkın,
ve lâkin azab	: lakin, fakat, azab, sıkıntı,
Allah şedid	: Allah, daha fazla, güçlü

2- Görürsün ki o vakit emziren emzirdiğini, taşıyan taşıdığını unutur. Sahip olduğu her şeyi bırakıverir. Görürsün ki insanları sarhoş gibi, fakat onlar sarhoş değildir. Fakat Allah'ı anlayamayanlar ise daha fazla sıkıntılardadır.

-3-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ

Ve minen nâsi men yucâdilu fîllâhi bi gayri ilmin ve yettebiu kulle şeytânin merîd

ve min elnâsi	: insanlar,
men yucadilu	: kim, kimse, mücadele, tartışma,
fî Allâh bi gayrı ilmin	: Allah için, hakkında, bir ilim olmaksızın, bilgi,
ve yettebiu kulle	: tâbi olur, uyarlar, bütün, hepsi,
şeytan	: şeytani haller, kötülük halleri, haktan uzaklaşan
merid	: haddi aşan, yoğun, taraftar, destek

3- İnsanlardan, Allah hakkında bir ilim olmaksızın mücadele eden bazı kimseler vardır. O hâlde olanların hepsi şeytani hâllere tâbi olurlar.

-4-

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ

Kutibe aleyhi ennehu men tevellâhu fe ennehu yudılluhu ve yehdîhi ilâ azâbis saîr

Kutibe aleyhi	: kitap, yazılır, onun üzerinde,
Enne hu men tevellâ-hu	: doğrusu, ona, kim, ona döndü, yönelir
Fe enne hu yudıllu	: böylece, dalalet, kendi cehalet anlayışa sapmak,
ve yehdî-hi	: ulaştırır, görürür, gösterir, o,
ila azab	: azap, sıkıntı,
el sair	: ötekileştirme, öteki görme, küçük görmek cehaleti,

4- Doğrusu kim o hâllere yönelirse, onun üzerine o hâller yazılır. Böylece o, hakikatlerden kendi cehalet anlayışlarına sapar ve o hâl onu ötekileştirmenin azabına götürür.

-5-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاء إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّى وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاء اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

Yâ eyyuhen nâsu in kuntum fî raybin minel basi fe innâ halaknâkum min turâbin summe min nutfetin summe min alakatin summe min mudgatin muhallekatin ve gayri muhallekatin li nubeyyine lekum, ve nukırru fîl erhâmi mâ neşâu ilâ ecelin musemmen summe nuhricukum tıflen summe li teblugû eşuddekum ve minkum men yuteveffâ ve minkum men yuraddu ilâ erzelil umuri li keylâ yaleme min badi ilmin şeyâ ve terel arda hâmideten fe izâ enzelnâ aleyhel mâehtezzet ve rabet ve enbetet min kulli zevcin behîc

yâ eyyuhâ en nâsu	: ey insanlar,
İn kuntum fi raybin	: eğer, siz iseniz, içinizde, şüphe, tereddüt,
Min el basi	: diriliş, dirilik, cem etmek, birlik, açığa çıkmak,
Fe inna halaknâkum min turab	: böylece, biz, yarattık, siz, topraktan
Summe min nutfetin	: sonra, bir nutfeden, bir özden
Summe min alakat	: sonra, yapışıp ilişmek, bağlayıp, alaka
Summe min mudgat	: sonra, embriyo, ceninden,
muhkallekat	: şekillendirme, geliştirme, vucudlandırma,
ve gayri muhallekatin	: başka, değil, farklı, şekillendirilmiş,
Li nubeyyin lekum	: açıklanmış, açıkça, görmeniz, apaçık size

ve nukırru fi el erhami	: durdururuz, tutarız, rahimlerde, merhametle
mâ neşâu	: şey, ne, değil, istek, isteğimiz, dileğimiz,
ila ecelin musemmen	: doğuma kadar, belirlenmiş sure, belli bir süre
Summe nuhricu-kum tıflen	: sonra sizi çıkarırız, bebek
Summe li teblugû	: sonra, erişmeniz, olgunluk, ergin,
eşudde kum	: daha fazla, kuvvetli, güçlü, siz,
ve minkum men yuteveffa	: sizlerden, kim, vefalı, vefat, kiminiz vefalı
ve minkum men yuraddu	: kiminiz, reddetme, geri dönme
ilâ erzeli el umuri	: ihtiyarlık çağına
li keylâ yaleme	: bilmezlik, bilmemesi,
min badi ilmi şeya	: sonra, bir şey bilir iken,
ve terâ el arda	: görürsün, arzı, yeryüzün,
hamideten	: kurumuş
Fe iza enzelne aleyha	: böylece, indirdiği, zaman, onun üzerine,
el mae	: su, rahmet, ilim,
ihtezzet ve rabet	: hareketlenme ve kabarma
ve enbetet	: yetiştirdi, çıkardı, nebat, bitki,
min kull zevc	: her çeşit, cins, tür,
behic	: güzel, neşe veren, güzellikler içinde

5- Ey insanlar! Varlığı açığa çıkaran hakkında eğer şüphe içindeyseniz, kendi varoluşunuza bakın. Sizi topraktan oluşturduk, sonra bir nutfeden, sonra onu bağlayıp iliştirdik, sonra embriyoyu şekillendirip geliştirdik, sizinde görebildiğiniz gibi şekillendirip geliştirdik ve isteğimiz doğrultusunda doğuncaya kadar, belli bir süre rahimlerde tuttuk. Sonra bir bebek olarak sizi çıkardık. Sonra siz bir olgunluk içinde büyür güçlenirsiniz. Sonra bir yaşlılık içinde olursunuz. Sizden kiminiz önceden vefat eder ve kiminiz belli bir süreye kadar ulaşırsınız. Bir şeyler bilirken bilmez hâlde olursunuz. Görürsün ki yeryüzü kuru iken, sonra onun üzerine indirdiğimiz su ile bir hareketlenme ve kabarma olur ve güzellikler içinde her çeşit bitki ortaya çıkar.

-6-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَى وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Zâlike bi ennallâhe huvel hakku ve ennehu yuhyil mevtâ ve ennehu alâ kulli şeyin kadîr

Zâlike bi enne Allah hu	: işte bu, muhakkak ki Allah, o
el hakku	: hak, gerçek
ve enne-hu yuhyi	: muhakkak ki o, hayat veren
el mevt	: nutfe, ölümü sunan, sınırlıyan,
ve enne-hu	: muhakkak o
Alâ kulli şeyin kadir	: bütün her şeydeki kudrettir

6- İşte muhakkak ki gerçek olan Allah'tır. O hayat verendir, ölümü sunandır ve muhakkak ki O bütün her şeydeki kudrettir.

-7-

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَن فِي الْقُبُورِ

Ve ennes sâate âtiyetun lâ raybe fîhâ ve ennallâhe yebasu men fîl kubûr

ve enne el saat	: muhakkak, saat, zaman, ölüm vakti,
atiyetun	: gelecektir, başa gelecektir,

lâ raybe fiha	: şüphe yok, tereddüt, onda, orada, bunda,
ve enne Allâh	: muhakkak, olduğu, Allah,
yebasu	: ortaya çıkarır, diri olan, tüm varlığı ortaya çıkarır
Men fi el kubûri	: kimse, kabirler içinde, ulu, yücelik, suret bedenleri,

7- Muhakkak ki ölüm vakti başa gelecektir, onda şüphe yoktur. Muhakkak ki tüm varlığı ortaya çıkaranın Allah olduğunu anlayan kimseler bir yücelik içinde olur.

-8-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

Ve minen nâsi men yucâdilu fîllâhi bi gayri ilmin ve lâ huden ve lâ kitâbin munîr

ve min elnâsi	: insanlar,
men yucadilu	: kim, kimse, bazıları, mücadele, gayret,
fî Allâh bi gayrı ilmin	: Allah için, hakkında, bir ilim olmaksızın
ve la huden	: yok, kılavuz, yol gösteren, rehber, hidayet, doğru yol,
ve la kitab	: yok, anlamadan, kitap, kitabı incelemeden, bilgi,
munir	: aydınlatıcı, nur, nurlandıran, hakikati gösteren,

8- İnsanlardan, Allah hakkında bir ilim olmadan ve doğru yolu bulmadan ve her varlığın aydınlatıcı bir kitap olduğunu anlamadan mücadele eden bazı kimseler vardır.

-9-

ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ

Sâniye ıtfihî li yudılle an sebîlillâh lehu fid dunyâ hızyun ve nuzîkuhu yevmel kıyâmeti azâbel harîk

sâniye ıtfi-hî	: kibirlenip ikiliğe düşer, uzaklaşır,
li yudılle	: sapan, saptıran, dalalet, kendi cehaletine saptıran,
an sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan
Lehu fî ed dunyâ	: ona, o halde olana, dünyada, yaşamlarında,
hızyun	: hezeyan, kaybetme, ayrılıkta kalma, ayıp, saçma sapan,
Ve nuzik hu	: tatma, hissiyat, o halde kalma,
yevme el kıyâmet	: ölünceye kadar, varlığı her an diri tutan, diriliş,
Azâbe el harıkı	: azap, yakıcı, ateş, sıkıntıya düşüren

9- Onlar Allah yolundan kendi cehaletlerine saptırırlar, kibirlenip ikiliğe düşürürler. O hâlde olana yaşamlarında kaybetme vardır ve ölünceye kadar cehaletin o yakıcı sıkıntılı hâllerinde kalmak vardır.

-10-

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ

Zâlike bimâ kaddemet yedâke ve ennallâhe leyse bi zallâmin lil abîd

Zâlike	: işte bu,
bima kademet yedeka	: takdim, derece, elleri, kendi yaptıkları şeyler

ve enne Allâh leyse	: muhakkak, Allah, değildir, yoktur, olmaz,
bi zallâmin	: zalimlik, zulmeden, haksızlık, kötülük veren,
li el abid	: kulları için, kullarına,

10- İşte bunlar kendi yaptıkları şeyler sebebiyledir. Muhakkak ki Allah kulları için zulmedici değildir.

-11-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

Ve minen nâsi men yabudullâhe alâ harf fe in asâbehu hayrunıtmeenne bih ve in asâbethu fitnetuninkalebe alâ vechihî hasired dunyâ vel âhıreh zâlike huvel husrânul mubîn

ve min en nâsi	: insanlardan,
Men yabudu Allâh	: kim, kimse, kulluk eden, Allah,
ala harfın	: karakter, şekil, şekil üzere, yan, ucu, kenarı, üslup
Fe in asâbe hu hayrun	: böylece, eğer, isabet ederse, o, hayır, iyilik
Itmeenne bihi	: tatmin olur, mutlu olur, onunla
ve asabethu	: isabet, ona, kendine,
fitnetun	: fitne, deneme, sınama, sıkıntılı hal, müşkilli hâl
İnkalebe ala vechi hi	: başka bir hale girme, dönüşme, yüzü
hasire ed dunyâ	: hüsranda, kayıpta, zarar ziyan,
ve el âhırete	: ahiret, sonunda,
Zalike huve	: böylece, işte bu, o,
el husrânu el mubin	: kayıpta olan, hüsran, apaçık

11- İnsanlardan bazı kimseler Allah'a şekil üzere kulluk ederler. Kendine bir hayr isabet etse onunla memnun olur ve bir müşkil isabet etse yüzü başka bir hâle dönüşüverir. O, dünyada hüsrandadır ve böylece o sonunda da apaçık hüsrandadır.

-12-

يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ

Yedû min dûnillâhi mâ lâ yedurruhû ve mâ lâ yenfeuh zâlike huved dalâlul baîd

Yedû min duni Allah	: yönelme, isteme, dua, Allahtan başka
Ma lâ yedarr-hû	: şey, ne, değil, yok, onu korumayan şeylere, o,
la yenfeahu	: yok, fayda, yarar
Zâlike huve el dalal	: işte o, bu, dalalet, kendi anlayışında kalma, uzaklaşma
el baid	: uzaklaşmak, hakikatlerden uzaklaşmak,

12- Allah'ı bırakıp ona bir faydası olmayan, koruyuculuğu da olmayan, zanna dayalı şeylere yönelirler. İşte o hâlde olan kimse kendi cehalet anlayışına sapıp hakikatlerden uzaklaşır.

-13-

يَدْعُو لَمَن ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَى وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ

Yedû le men darruhû akrabu min nefıh le bisel mevlâ ve le bisel aşîr

Yedû	: yönelir,

le men darru hu	: oda, sığınma, zararlı olana, korumayan, darlık, o
Akrabu min nefıhi	: daha yakın, faydası onun,
Le bise el mevlâ	: ne kötü, dost, arkadaş, sahib,
ve bise el aşir	: kötü, fena, yardımcı, arkadaş, ortak olan

13- Ona faydası değil, zararı olana yönelir. Ona kötü bir dost olana ve kötü bir ortak olana daha yakın olur.

-14-

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

İnnallâhe yudhılullezîne âmenû ve amilûs sâlihâti cennâtin tecrî min tahtihel enhâr innallâhe yefalu mâ yurîd

inne Allâh yudhılu	: muhakkak Allah, dahil eder, içindedir, girer,
ellezîne âmenû	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, güzel ameller,
Cennâtin	: cennetler, huzur,
tecri min tahtina	: akar, vardır, makam, makamalarında vardır,
El enhar	: nehir, akıp giden, bir ilim üzere,
inne Allâh yefal	: muhakkak Allah, fail olan, yapan, işleyip duran
ma yuridu	: şey, iradesinden, isteyen,

14- Muhakkak ki Allah'a iman edenler ve dosdoğru hak yolunda çalışanlar ise huzur içindedirler, makamlarında bir ilim üzeredirler. Muhakkak ki varoluşta irade sahibi olan, fâil olan Allah'tır.

-15-

مَن كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ

Men kâne yezunnu en len yensurehullâhu fîd dunyâ vel âhıreti felyemdud bi sebebin iles semâi summel yakta felyenzur hel yuzhibennekeyduhu mâ yagîz

Men kane yezunnu	: kim, oldu, zanneder, sanır,
en len yensure hu Allah	: asla yardım etmez, ona, Allah
Fi el dünya	: dünyada, yaşamında,
ve el âhıreti	: sonunda, son anına kadar,
fe li yemdud	: böylece, uzatsın, uzansın, baksın,
bi sebebin	: bir sebeble, vasıta, alet, neden, etki
ilâ es semâi	: semaya, ulvi alem, siret ciheti,
Summe li yakta	: sonra, uzaklaşma, mutlak, kesinlik, kessin,
fe li yenzur	: böylece, baksın görsün,
hel yuzbihenne	: giderir, gitmek, bıraksın, arınsın,
keydu-hu ma yagizu	: onun tuzağı, kötülük, hilesi, öfke, hiddet

15- Her kim, Allah'ın ona yaşamında ve son anına kadar asla yardım etmez zannederse, böylece o bir sebeple varlığın ulvi cihetine baksın, sonra o cehaletten uzaklaşsın. O hiddetli hâllerinden, kötü hâllerinden arınsın, böylece hakikatleri bakıp görsün.

-16-

وَكَذَلِكَ أَنزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ

Ve kezâlike enzelnâhu âyâtin beyyinâtin ve ennallâhe yehdî men yurîd

ve kezâlike enzelna hu	: işte böylece, sunduk, indirdik, o,
Ayatin beyyinâtin	: ayetler, delil, işaretler, açıkça, apaçık
enne Allâh yehdi	: muhakkak Allah, yol gösterir, kılavuz, hidayet
men yuridu	: kim, isterse, irade eden, arzu eden,

16- İşte o apaçık delilleri tüm kâinatta sunduk. Kim hakikatleri anlamayı arzu ederse muhakkak ki Allah yol gösterendir

-17-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

İnnellezîne âmenû vellezîne hâdû ves sâbiîne ven nasârâ vel mecûse vellezîne eşrekû innallâhe yafsılu beynehum yevmel kıyâmeh innallâhe alâ kulli şeyin şehîd

inne ellezîne amenu	: muhakkak, iman edenler, iman ettiğini düşünenler
ve ellezîne hadu	: o kimseler, yalnız onlara yol gösterecek,
ve el sâbiîne	: dine giren, dinden çıkan,
ve en nasârâ	: yardımcı olan,
ve el mecûse	: Mecusi, kulağı küçük olan, işitemeyen, ateşe tapan
ve ellezîne eşreku	: o kimseler, ortak koşan, şirk içinde olan,
inne Allâh yafsılu	: muhakkak Allah, karar, ayrılık, fasıl, bölünme,
beynehum	: onlar aralarında
yevme el kıyâmeti	: her an varlığı ayakta tutan, diri olan, ölüm vakti,
inne Allâh	: muhakkak Allah
Ala kulli şeyin şehidun	: bütün her şeyde her an hazır olandır.

17- İman ettiğini düşünenler ve yalnız onlara yol gösterildiğini iddia edenler ve sabiiler ve yalnız kendilerinin yardım edeceğini iddia edenler ve mecusiler ve şirk içinde olanlar, doğrusu onlar aralarında, ölüm onlara gelinceye kadar Allah hakkında ayrılığa düştüler. Muhakkak ki Allah bütün her şeyde, her an her yerde hazır olandır.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاء

E lem tera ennallâhe yescudu lehu men fis semâvâti ve men fîl ardı veş şemsu vel kameru ven nucûmu vel cibâlu veş şeceru ved devabbu ve kesîrun minen nâs ve kesîrun hakka aleyhil azâb ve men yuhinillâhu fe mâ lehu min mukrim innallâhe yefalu mâ yeşâ

e lem tera	: bakıp ta görmez misin?
enne Allah yescud	: muhakkak Allah, secde eder, teslim olan,
Lehu men fî es semâvâti	: ne varsa, ona, kimse, olanlar, semalarda
ve men fî el ardı	: kim, ne varsa, yeryüzünde
ve el şemsu ve el kamer	: güneş ve ay
ve en nucûmu	: yıldızlar
ve el cibâlu	: dağlar,
ve el şeceru	: ağaçlar, gelen, soy, takip eden
ve el devabbu	: hayvanlar, yürüyen, canlı, yaşayan, yaşam,
ve kesîrun min el nasi	: çoğu, pek çok, insanların
ve kesîrun hakk aleyhi azab	: çoğu, onlara hak, hakikatler, sıkıntı, azap
Ve men yuhin Allâh	: kim, gevşek, ilgisiz, zayıf, kayıtsız, Allah
Fe ma lehu min mukrimin	: böylece, ona değildir, ikram eden, sunulan
inne Allâh yefalu	: muhakkak, Allah, fail olan, yapan, işleyen,
ma yeşau	: şey, ne, değil, isteyen, isteğiyle

18- Bakıp ta görmez misin? Göklerde olanlar ve yerde olanlar, güneş ve ay ve yıldızlar, dağlar ve ağaçlar ve hayvanlar, ne varsa muhakkak ki Allah'a secde ederler. İnsanların çoğu, kendilerindeki hakikatleri anlayamadıklarından dolayı sıkıntıdadır. Kim Allah'ı anlamada ilgisiz, kayıtsız olursa, böylece ona sunulan hakikatlere arif olamaz. Muhakkak ki fâil olan Allah'tır, var olan her şey onun isteğindendir.

-19-

هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُؤُوسِهِمُ الْحَمِيمُ

Hâzâni hasmânihtesamû fî rabbihim fellezîne keferû kuttıat lehum siyâbun min nâr yusabbu min fevkı ruûsihumul hamîm

Hâzâni hasmani	: bu ikisi, hasım, düşman, iki taraf,
Ihtesamu fi rabbi-him	: mücadele, çekişme, kavga, Rab hakkında
fe ellezîne keferu	: hakikatleri örten kimseler
Kuttıat lehum	: kesildi, biçildi, onlara,
siyabun min nar	: elbise, halleri, ateşten, yakıcı, yakıp yıkıcı,
yusabbu	: dökülür, incitme, zorluk, zarar, kötülük, zorbalık
min fevkı ruusi hum	: üstünden, baş, akıl, onlar,
el hamim	: kaynar, hiddet, kaynar

19- Rabb hakkında iki taraf çekişirler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin yakıp yakıcı hâlleri vardır. Onların akıllarında hep hiddet, kötülük vardır.

-20-

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ

Yusheru bihî mâ fî butûnihim vel culûd

Yusheru bihi	: eritilecek, düz olan, alay etme, maskara,
ma fi butun him	: içlerinde, karınlarında,
ve el culûdu	: derileri, ciltleri, suretleri

20- İçlerinde alay edicilik ve suretlere düşkünlük vardır.

-21-

وَلَهُم مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ

Ve lehum makâmıu min hadîd

ve lehum makamıu	: onlar için mesken, mekan, kamçı, bulundukları yer
min hadîdin	: demirden, sertlik, sert halleri,

21- Ve onlar bulundukları yerlerde sert hâllerle hareket ederler.

-22-

كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

Kullemâ erâdû en yahrucû minhâ min gammin uîdû fîhâ ve zûkû azâbel harîk

Kullemâ eradu	: her sefer, istek, arzu,
en yahrucu	: çıkmak, çıkıp gitmek, bırakıp gitmek,
min gam	: gam, keder, üzüntü,
uidu fiha	: iade, dönme, oraya, o hale,
Ve zuku	: zevk, his, tat,
azâb el harîkı	: azap, sıkıntı, yakıcılık, yakıp yıkma,

22- Her seferinden o hâllerden çıkmak isteseler de yine de o hâle dönerler. Onlar sıkıntı vermeyi, yakıp yıkmayı zevk edinmişlerdir.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

İnnallâhe yudhılullezîne âmenû ve amilus sâlihâti cennâtin tecrî min tahtihel enhâru yuhallevne fîhâ min esâvira min zehebin ve luluâ ve libâsuhum fîhâ harîr

inne Allâh yudhılu	: muhakkak Allah, dahil olur, girer
Ellezine âmenû	: iman edenler
ve amilu es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Cennatin	: cennetler, huzur,
tecrî min tahtihâ	: vardır, akar, makamlarında,
el enhâru	: nehirler, akıp giden, ilim
yuhallevne	: süslenirler, halleri
fîhâ min esâvira min zehep	: orada özü anlamışlık, altın bilezik, makamların değeri
ve luluen	: tertemiz, ışıl ışıl, inciler, saf tertemiz
ve libâsu hum	: elbisele, suretler, onlar,
fiha harir	: ipek, iç yüzü, içi dışı bir

23- Muhakkak ki Allah'a iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise huzur içindedirler, makamlarında bir ilim üzeredirler. Orada makamların özünü anlamışlığın halindedirler ve saf tertemizdirler ve onlar orada suretlerin iç yüzünün idrakindedirler

-24-

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ

Ve hudû ilet tayyibî minel kavli ve hudû ilâ sırâtıl hamîd

ve hudû	: ulaşma, yönelme, yolu bulma, varma,
ila el tayyib	: tertemiz, iyi, güzel
min el kavli	: sözden, sözlerine, tarif,
Ve hudu	: ulaşma, yönelme,
ilâ sırât el hamîdi	: yol, hamd, tecellilerin sahibi,

24- Sözlerin tertemiz olanına yönelmişlerdir ve tecellilerinin sahibinin yoluna yönelmişlerdir.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاء الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

İnnellezîne keferû ve yasuddûne an sebîlillâhi vel mescidil harâmillezî cealnâhu lin nâsi sevâenil âkıfu fîhi vel bâd ve men yurid fîhi bi ilhâdin bi zulmin nuzıkhu min âzâbin elîm

inne ellezîne keferu	: muhakkak, doğrusu, şüphesiz, hakikatleri örtenler
ve yasuddûn	: alıkoyarlar, men, geri çevirme,
an sebil Allah	: yol, hakikatler, Allah'ın yolu,
ve el mescidi el harâmi	: kutsal olana teslim olma, kutsal, hürmet
Ellezî cealna hu	: ki onu kıldık, yaptık, sunduk,
li el nas	: insanlar için, insanlara,
Sevâen	: müsavi, eşit, bir olan, birlik üzere olan, denk olan,
el akıf fihi	: akif olan, devamlı o halde kalan, orada, o hakikatlerle
ve el bâdı	: kötü, fena, dışardan gelen, bed olan,
ve men yurid fihi	: kim ister, orada,
bi ilhadin	: hak yolundan ayrılmak, ayıran, saptıran,
bi zulmin	: zulüm ile
nuzık-hu	: zevk, tatma, hal, o halde olmak,
min azab elim	: azap, acı

25- Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah yolunda hareket edenleri geri çevirmeye kalkarlar. Kutsal olana teslim olmaları için insanlara o hakikatleri sunduk. Devamlı o hakikatlerle hareket etsinler. Birlik üzere olsunlar ve fenalardan uzaklaşsınlar. Hakk yolunda olanları saptırmak isteyen kimse ise zalimdir, o acı bir sıkıntının hâlindedir.

-26-

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

Ve iz bevve'nâ li ibrâhîme mekânel beyti en lâ tuşrik bî şeyen ve tahhir beytiye lit tâifîne vel kâimîne ver rukkais sucûd

ve iz bevve nâ li ibrahim	: nokta, gösterme, açıklama, belirtmek, biz, İbrahim
mekâne el beyt	: mekan, makam, bulunan yer, ev, hane, oda, vücut evi,
En la tuşrik	: şirk koşmak, ortak koşmak,
bi şeyen	: bana hiç bir şeyi,
ve tahhir beyti	: temizle, temiz tut, evimi, gönül evimi,
li el taifin	: tavaf, arayanlar, dolaşanlar, hakikatler için dolaşanlar,
ve el kâimîne	: kaim olan, mevcut, varlığı tutan, ayakta tutan, diri olan,
ve el rukkai	: rükû, nitelikler, sıfatlar,
el sucud	: secde, teslim olma, tüm varlığıyla teslim olmak

26- İbrahim'e, Bizi kendi vücud evinde bulacağını belirttik. Bana hiçbir şeyi ortak koşma, hakikatlerin arayışında olanlar için, tüm varlığı tutanı ve tüm varlıktaki nitelikleri ve tüm varlığıyla teslim olmayı anlamak isteyenler için, gönül evimi temiz tut, diye bildirdik.

-27-

وَأَذِّن فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ

Ve ezzin fîn nâsi bil hacci yetûke ricâlen ve alâ kulli dâmirin yetîne min kulli feccin amîk

ve ezin fi el nas	: yetki, ilan et, müsaade et, insanlara
bi el hacc	: özel maksat, mutlak yönelmek, Allah'a tanımak için arayış
yetû-ke	: gelsin, sana gelsinler,
ricalen	: ileri gelenler, kişiler, makam sahibi, yaya, devlet adamı
ve alâ kulli	: üzerinde, hepsi, bütün,
damir yetine	: zayıflık içinde olan, niyet, deve, gelirler
min kulli	: hepsi,
fecin amik	: tasalı, dağ yolu, olgun olmayan, derin, incelikle araştıran

27- Allah'ı tanımak için arayışta olan insanlara ilan et. Toplumda ileri gelenler ya da bir zayıflık içinde olanların hepsi, bir tasa içinde inceden inceye araştıranların hepsi sana gelsinler.

-28-

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ

Li yeşhedû menâfia lehum ve yezkurusmallâhi fî eyyâmin malûmâtin alâ mâ rezakahum min behîmetil enâm fe kulû minhâ ve atımul bâisel fakîr

li yeşhedû	: şahit, bilmek,
menafia lehum	: yarar, fayda, elde edilen sonuç, onlara
ve yezkur	: zikretsinler, ansınlar, anlasınlar,
ismi Allâh	: ismi, adı, işaretleri, belirti, Allah
fî eyyâmin malumatin	: hayırlı, güzel, iyi, günler, belli, bilinen
Ala ma rezaka-hum	: yüce, şey, onlara rızık verdi, nimet,
min behîmeti el enâmi	: hayvani hal, akılsızlık, yürüyen hareketli olan, mahlûkat
Fe kulu minhâ	: böylece, beslenme, yararlanma, ondan
ve atımu	: verme, besleme, faydalandırmak,
El bais el fakîre	: yoksul kişi, muhtaç, yoksun, ilimden yoksun,

28- Onlara fayda getirecek olan hakikatleri bilsinler ve Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerini anlasınlar. Onlara verilen nimetlerin yüceliğini belli güzellikler içinde tanısınlar. Mahlûkatı tanımada akılsızlık etmesinler. Böylece o hakikatlerden faydalansınlar ve ilimden yoksun kişileri de faydalandırsınlar

ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ

Summel yakdû tefesehum vel yûfû nuzûrahum vel yettavvefû bil beytil atîk

Summe el yakdu	: sonra, isteme, tamamlama, yerine getirmek,
tefesehum	: kir, cehalet, cehalet kirliliğini,
ve li yûfû	: ifa etsinler, tutsunlar, yerine getirsinler,
nuzura hum	: kendine söz vermek, sözlerini, nezir, onlar
ve li yettavvefû	: dolaşma, bir şeyi anlamak için gayret, tavaf etsinler
bi el beyti	: ev, gönül evi, beyti atik, kabeyi muazzama, Allah'ın evi
el atik	: saf, soyu temiz, hür, asil, tertemiz, değerli, kadim,

29- Sonra da cehaletin kirliliğinden geçerek temizlenmeyi tamamlasınlar ve onlar hakikatlere uyacaklarına dair verdikleri sözlerini tutsunlar ve Allah'ın evi olan gönül evlerini tertemiz tutmak için gayret göstersinler.

-30-

ذَلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ عِندَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ

Zâlike ve men yuazzım hurumâtillâhi fe huve hayrun lehu inde rabbih ve uhıllet lekumul enâmu illâ mâ yutlâ aleykum fectenibûr ricse minel evsâni vectenibû kavlez zûr

Zâlike	: işte böyle, işte bu,
ve men yuazzım	: kim, en üste seviye, azimli, yüceltme, hürmet
hurumâti Allah	: Allah'ın kutsallığı, yüceliği, haramları
Fe huve hayrun lehu	: böylece, o, hayırlı olan, faydalı, onun için, ona
inde rabbi-hi	: ona ait, Rabbinin katında, vücudlandıran,
ve uhıllet lekum	: helâl kılındı, uygun,
el enam	: mahlûkat, hareketli olan, hayvanlar,
İlla ma yutla aleykum	: ancak, sadece, okunan, okuduğu, size
fe ictenibû	: artık, sakının, kaçının, uzak durun,
el ricse	: tüm kötü haller, pislik, zarar veren, cehalet kirliliği,
min el evsâni	: putlar, medet beklemek, tapılan şey, çıkar için yapılan
ve ictenibû	: içtinap edin, kaçının,
kavle el zuri	: yalan sözlerden,

30- İşte böyle, kim Allah'ın yüceliğini anlamak için azimli olursa, böylece o; onu vücudlandırana ait olan hakikatlere hayırla ulaşır. Ancak size okunduğu hâliyle, tüm mahlûkatı anlamak size helal kılındı. Artık cehaletin kirliliğinden, tüm kötü hâllerden, medet bekleyerek tapındığınız şeylerden ve yalan sözlerden kaçının.

حُنَفَاء لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاء فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ

Hunefâe lillâhi gayre muşrikîne bih ve men yuşrik billâhi fe ke ennemâ harre mines semâi fe tahtafuhut tayru ev tehvî bihir rîhu fî mekânin sahîk

Hunefâe li Allah	: hanifler, tevhit üzere olanlar, Allah,
Gayre muşrikîne bihi	: olmayın, başka, şirk koşanlar, ortak koşan, ona
ve men yuşrik bi Allah	: kim, şirk, nitelikleri kendine nisbet etmek, Allah
Fe ke ennemâ harre	: o zaman, sanki, gibi, yüksekten düşen,
min es semâi	: semadan, gök, ulvi alem,
Fe tahtafu-hu el tayru	: böylece, onu kapar, kuş, uçmak,
Ev tehvî bi-hi el rihu	: veya, zayıf, inceltme, onu indirir, rüzgar
Fi mekânin sahikın	: mekân, yer içinde, uzak

31- Allah için Tevhid üzere olun. O'na ortak koşanlardan olmayın. Kim, Allah'ın niteliklerini kendine nisbet ederse, o sanki gökten düşmüş gibi ya da kuşların kapıp gitmesi gibi ya da rüzgârın onu sürükleyip uzak bir mekâna atması gibi olur.

-32-

ذَلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ

Zâlike ve men yuazzım şeâirallâhi fe innehâ min takvâl kulûb

Zâlike	: işte, böylece, işte bu,
ve men yuazzım	: kim, en üst seviye, azimlilik, yüceltme, hürmet
şeâire Allâh	: ilke, kural, temel kaide, temel bilgi, ulvi nizam, Allah
Fe inneha min takva	: böylece, o fenalardan sakınır ortak koşmaz,
El kulub	: kalb sahibi, idrak sahibi,

32- İşte böyle, kim Allah'ın tüm kâinattaki ulvi nizamını anlamak için azimli olursa, böylece şüphesiz o; fenalardan sakınan, ortak koşmayan, kalb sahibi olan bir kimse olur.

-33-

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ

Lekum fîhâ menâfiu ilâ ecelin musemmen summe mahılluhâ ila el beytil atîk

Lekum fiha menafiu	: size, orada, o hakikatlerde, yarar, fayda, menfaat
ilâ ecelin musemmen	: belirli vakit, yaşam müddeti,
Summe mahıllu-hâ	: sonra, artık, onun yeri, o yerde, her yer, mekân,
ila el beyti	: ev, gönül evi, beyti atik, kabeyi muazzama, Allah'ın evi
el atik	: saf, soyu temiz, hür, asil, tertemiz, değerli, kadim,

33- Size, yaşadığınız müddetçe o hakikatlerde faydalar vardır. Bütün her yerin, bir asalet içinde Allah'ın evi olduğunu bilin.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ

Ve li kulli ummetin cealnâ menseken li yezkurûsmallâhi alâ mâ razakahum min behîmetil enâm fe ilâhukum ilâhun vâhıdun fe lehû eslimû ve beşşiril muhbitîn

ve li kulli ummetin	: bütün hepsi için, toplum, ümmetler, kimseler,
Cealna	: kıldık, düzenledik, yaptık,
menseken	: hakka yönelme yolu, ibadetğah, usul, yol, tarz,
li yezkurû	: zikretsinler, ansınlar, anlasınlar,
isme Allâh	: ismi, adı, işaretleri, belirti, Allah
Ala mâ razaka-hum	: üzerine, şey, rızık, nimet, sıfatlar, onlar, kendileri,
min behîmeti	: akılsızlık, idraksizlik, hayvani haller,
el enam	: tüm mahlûkat, yürüyen, hareketli olan
Fe ilâhu-kum ilah vahid	: böylece, sizin ilâhınız, tek ilah
Fe lehu eslimû	: bundan sonra, ona, barış üzere, teslim olun
ve beşşir	: müjde, sevinç, ümit veren, huzur veren, sevgi üzere,
el muhbitin	: alçak gönüllü, mütevazı, kalp sahibi, muhabbet üzere,

34- Bütün topluluklar için, Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerini anlasınlar diye her varlığı bir yol yaptık. Kendilerinde olan sıfatları, tüm mahlûkatı tanımada akılsızlık etmesinler. Sizin ilahınız bir ilahtır. Bundan sonra tüm varlığınızla teslim olup, barış ve huzur üzere olun. Alçakgönüllü, bir sevgi içinde ümit verenlerden olun.

-35-

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Ellezîne izâ zukirallâhu vecilet kulûbuhum vas sâbirîne alâ mâ esâbehum vel mukîmis salâti ve mimmâ razaknâhum yunfikûn

Ellezîne iza zukire Allah	: o kimseler, Allah'ın zikrinde, anıldığı zaman
Vecilet kulûbu-hum	: titrer, heyecan, onların kalbleri
ve es sâbirîne	: sabredenler
Ala mâ esâbe-hum	: üzerlerine, isabet eden şeyler, başlarına gelen şeylerde
ve el mukîmi es salâti	: hep sâlat üzere olan, hakka bağlılık şuuru üzere hareket
ve mimma razakna hum	: şeylerden, rızık, nimet, sıfat, onlar, kendileri,
yunfikûne	: infak ederler, sahibine teslim etme

35- Allah'ın zikrinde olan kimselerin her an kalbleri titrer. Başlarına gelen şeylerde sabrederler ve her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere hareket ederler ve onlar rızıklandırdığımız şeylerden infak ederler.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّن شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Vel budne cealnâhâ lekum min şeâirillâhi lekum fîhâ hayr fezkurûsmallâhi aleyhâ savâff fe izâ vecebet cunûbuhâ fe kulû minhâ ve atımûl kânia vel muterr kezâlike sahharnâhâ lekum leallekum teşkurûn

ve el budne	: gövde, vücud, beden, sığır, deve,
cealna ha lekum	: düzenledik, kıldık, yaptık, onu, size
min şeâiri	: şiar, ilkeler, hukuk, kaide, nişane, ulvi düzen, tecelli,
Allâh	: Allah, El lah, görünmeyen güç, tüm varlıktaki kudret,
Lekum fiha hayrun	: sizin için vardır, onda, hayır
Fe ezkurû	: artık, öyleyse, anın, anlayın,
isme Allâh	: ismi, adı, işaretleri, belirti, Allah
Aleyhâ savaffe	: üzerinde, saflar, düzenli olarak, belli bir intizam,
Fe izâ vecebet	: mutlak olan, yapılması luzumlu, uymak,
cunubu ha	: yanları, çevreleri, her yön, her taraf, her yerin sahibi,
Fe kulu min-hâ	: beslenme, faydalanmak, ondan, oradaki ilimden,
ve atımû	: besleyin, faydalandırın,
el kania	: hoşnutluk, razı, arzu, kanaatkâr,
ve el muter	: isteyen, arzulayan
Kezalike	: işte böyle,
sahharnâ-hâ lekum	: düzenledik, yaydık, size
Lealle kum teşkurûne	: umulur, siz, nimetlerin, varlığın sahibini bilme

36- O düzenlediğimiz bedenleriniz Allah'ın ulvi nizamını gösterir. Sizin onları anlamanızda hayırlar vardır. Artık belli bir intizam içinde, Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerini anlayın. Sonra da her yönden mutlak olana uyun. Böylece oradaki ilimden beslenin ve bir hoşnutlukla ve arzuyla faydalandıran olun. İşte böylece düzenleyip yaydığımız her şeyde size faydalar vardır. Umulur ki varlığınızın asıl sahibini bilir teslim edenlerden olursunuz.

-37-

لَن يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِن يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ

Len yenâlellâhe luhûmuhâ ve lâ dimâuhâ ve lâkin yenâluhut takvâ minkum kezâlike sahharahâ lekum li tukebbirûllâhe alâ mâ hedâkum ve beşşiril muhsinîn

len yenale Allah	: değil, ulaşmak, kazanmak, ulaşamazlar, Allah
lahm ha	: et, içi, üzeri, suret, ten,
ve lâ damâu-hâ	: yok, kan, kan dökücü, zarar, tuzak, hile, çaresiz
ve lâkin yunalu hu	: lakin, ancak, ona ulaşır, ihsan, armağan,
el takva	: fenalardan sakınmak,
minkum	: sizden
Kezâlike	: işte böyle,

sahhara ha lekum	: düzenlenen, yayılan, mutlu, sizin
li tukebbirû Allâh	: yüce olanı anlayın, ulu, Allah,
Ala mâ hedâ-kum	: üzerine, için olan, şey, ne, size yol gösterilir
ve beşşir	: müjdeler, sevindirme, ümit vermek,
el muhsinin	: tüm özüyle Allah'a bağlı olanlar

37- O suretlerde kalanlar Allah'ın hakikatlerine ulaşamazlar ve zararlı hâllerini yok edemezler. Ancak sizden, fenalardan sakınanlar Allah'ın hakikatlerine ulaşırlar. İşte sizin düzenlenen bedenlerinizde Allah'ın yüceliğini anlayın. Bütün her şey size yol gösterir ve tüm özüyle Allah'a bağlı olanlar için müjdeler vardır.

-38-

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

İnnallâhe yudâfiu anillezîne âmenû innallâhe lâ yuhıbbu kulle havvânin kefûr

inne Allâh yudafiu	: muhakkak, Allah, korunur, korunma, def eder,
An ellezi âmenû	: iman edenler,
inne Allâh la yuhıbbu	: muhakkak, Allah, yok, sevgi, sevgisi yoktur
Kulle havvanin	: tümünde, hepsi, kötü niyetli olan, hain olan,
kefurin	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten

38- İman edenler muhakkak ki Allah'ın hakikatleriyle korunurlar. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin, kötü niyetli olanların tümünde Allah sevgisi yoktur.

-39-

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَى نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ

Uzine lillezîne yukâtelûne bi ennehum zulim ve innallâhe alâ nasrihim le kadîr

Uzine li ellezi	: izin, yetki, mükellef, sorumlu, o kimseler,
yukatelune	: yazık etmek, mahvetmek, zarar veren,
bi enne-hum zulimu	: zalimlik içinde olanlar, yanlış yapan, zalim olan
ve inne Allâh	: muhakkak, doğrusu, Allah
alâ nasri him	: onlara yardım, kurtuluş, zafer,
le kadirun	: elbette, kudretiyle, kudret sahibi, güçlü olan,

39- İman edenler; etraflarına zarar veren, zalimlik içinde olanlara karşı hakikatleri anlatmakla sorumludurlar. Muhakkak ki onlar Allah'ın hakikatleriyle yardım bulurlar, elbette kudret sahibini bilirler.

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَن يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا
اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

Ellezîne uhricû min diyârihim bi gayri hakkın illâ en yekûlû rabbunallâh ve lev lâ defullâhin nâse badahum bi badın lehuddimet savâmıu ve biyaun ve salavâtun ve mesâcidu yuzkeru fîhesmullâhi kesîrâ ve le yansurennallâhu men yansuruh innallâhe le kaviyyun azîz

Ellezîne uhricu	: o kimseler, onlar, çıkarıldılar, atıldılar,
min diyarihim	: diyarları, yerleri, evleri, bulundukları yer, onlar
bi gayri hakkın	: olmaksızın, haksızca, hak, hakikat, gerçek,
İlla en yekulu	: sadece, demeleri sebebiyle,
Rabbun Allâh	: Rabbimiz, bizi vücudlandıran, efendimiz, Allah
Ve lev la def Allâh	: eğer, istemez, kovma, def etme, Allah,
en nâse	: insanlar,
badahum bi badın	: birbirlerinin, bazıları bazılarına
le huddimet	: yıkılma, parçalanma, bölünme
Savamıu	: oda, hücre, mabet, manastır, bina,
ve biyaun	: alışveriş, kilise,
ve salavat	: dualar, hep hakka yönelme, nasara kilisesi,
ve mesâcidu	: mescidler, tesim olunan yer, Allah'ı anma yerleri,
yuzkeru	: zikredilir, anmak,
fîhâ ism Allâh kesiran	: içinde, orada, isim, ad, işaret, Allah, çok
ve le yansuren Allâh	: elbette, yardım eden, Allah
Men yansuru-hu	: kim, kimse, yardım, yardım isterse, o, Allah
inne Allâh le kavıyun	: muhakkak, Allah, güç, sağlam, sapasağlam tutan,
aziz	: yüce olan, tüm değerlerin yüce sahibi,

40- Sadece, bizi vücudlandıran Allah'tır demeleri sebebiyle haksızca diyarlarından çıkarılan kimseler vardır. Allah insanların birbirlerini kovmalarını, bölünmelerini istemez. Hücrelerinizde ve alışverişlerinizde ve O'na yönelmelerinizde ve mescitlerde çokça Allah'ın adıyla hakikatleri anın. O'nun hakikatlerini arayan kimseye yardım edene, elbette Allah da yardım eder. Muhakkak ki Allah, elbette varlıktaki tüm değerlerin yüce sahibidir, varlığı sapasağlam tutandır.

-41-

الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ
وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

Ellezîne in mekkennâhum fîl ardı ekâmûs salâte ve âtevuz zekâte ve emerû bil marûfi ve nehev anil munker ve lillâhi âkıbetul umûr

Ellezîne in meken na hum	: kimseler, imkân, mekân, düzen, verdik, biz, onlar
fi el ard	: yeryüzü,
ekâmû el salâte	: her an salât üzere olurlar, hakka bağlılık şuuru,
ve âtevu el zekâte	: kendindekini paylaşma, temizlenmek,
ve emerû bi el maruf	: iş, emr, tavsiye, erdemlilik, fazilet, bilinen, ariflik

ve nehev an el munkeri	: uzak, yasaklar, men eder, inkâr, tanımamazlığa gitme
ve li Allâh akıbet	: Allah'a aittir, sonuç, netice,
el emr	: oluş, duruş, işler, işleyiş, hüküm,

41- Yeryüzünde ve kendilerinde düzenimizi anlayan kimseler; her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere hareket ederler. Temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar. Arif olmayı ve inkârdan, kötülükten uzak durmayı tavsiye ederler ve neticede bütün varlıktaki işleyişin Allah'a ait olduğunu bilirler.

-42-

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ

Ve in yukezzibûke fe kad kezzebet kablehum kavmu nûhın ve âdun ve semûd

ve in yukezzibu ke	: eğer, ise, seni yalanlarlarsa,
Fe kad kezzebet kable hum	: oldu, yalanladılar, onlardan önce de
kavmu nûhın	: Nuh kavmi
Ve ad ve semûdun	: Ad, ve Semud

42- Eğer seni yalanlarlarsa, onlardan önce Nuh ve Ad ve Semud'un kavmi de hakikatleri yalanladı.

-43-

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ

Ve kavmu ibrâhîme ve kavmu lût

ve kavmu ibrâhîme	: İbrahim kavmi
ve kavmu lûtın	: Lut kavmi

43- İbrahim'in kavmi ve Lut'un kavmi de.

-44-

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَى فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

Ve ashâbu medyen ve kuzzibe mûsâ fe emleytu lil kâfirîne summe ehaztuhum fe keyfe kâne nekîr

ve ashâbu medyene	: Medyen halkı
ve kuzzibe musa	: yalanlandı, Musa
fe emleytu	: böylece, mühlet, vakti olmak, zamanı olmak,
li el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelen,
Summe ehaztu-hum	: sonra, yakalandılar, sarıldılar, o hallerde kaldılar
Fe keyfe kane	: böylece, nasıl, o halde, halleri, oldu,
nekir	: bilememiş olan, belirsiz

44- Medyen halkı da yalanladı ve Musa'yı da yalanladılar. Doğrusu onların hakikatleri anlamaya zamanları olduğu hâlde hakikatleri görmemezlikten gelip örttüler. Sonra da onlar kendi cehaletlerine sarıldılar. Böylece bilememiş hâllerde kalanlardan oldular.

-45-

فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ

Fe ke eyyin min karyetin ehleknâhâ ve hiye zâlimetun fe hiye hâviyetun alâ urûşihâ ve birin muattalatin ve kasrın meşîd

fe ke eyyin	: böylece, niceleri gibi,
min karyetin	: belde, köy, bulundukları yer
ehleknâ-hâ	: bizi anlamanın halinde helâk oldular, yazık olma
ve hiye zalimetun	: o zalimler, zulüm eden,
Fe hiye haviyetun alâ	: böylece o, huviyet, uçurum, hakikatlerden düşmek,
urûşi-hâ	: çatısı, tavanı, bütün her yeri yüceliği ile kaplayan
Ve birin muattalatin	: kuyu, kapalı, terkedilmiş, boş, bilgisizlik, karanlık,
ve kasrın meşidin	: makam, köşkler, saraylar, yükseklik, büyüklük halinde

45- Böylece niceleri gibi bulundukları yerlerde Bizi anlamamanın hâlinde helak olup gittiler. Onlar zalimlerdi. Sonra da onlar, yüceliği ile her yeri kaplayanı anlamamanın cehaletine düştüler ve cehaletin karanlığında kaldılar ve büyüklük hâllerinde kaldılar.

-46-

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

E fe lem yesîrû fîl ardı fe tekûne lehum kulûbun yakılûne bihâ ev âzânunyesmeûne bihâ fe innehâ lâ tamal ebsâru ve lâkin tamal kulûbulletî fîs sudûr

e fe lem yesîrû	: gezip bakmazlar mı, dolaşmazlar mı?
fi el ard	: yeryüzünde
fe tekûne lehum kulubun	: böylece, olur, onların kalbleri
Yakılûne biha	: akıl edecek, düşünecek, onunla
Ev âzânun yesmeun biha	: yada, kulaklar, işitme, onunla
fe inne hâ la tama	: fakat o, kör değil, göremeyen,
el ebsar	: görmek, bakışlar, görmek,
ve lâkin tama	: ve lakin, kör, idraksiz, göremeyen,
el kulub	: kalpler, idrakler
Elleti fî es sudûri	: o ki, sinelerde, gönüllerde, göğüslerde

46- Yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Böylece onların akıl edecek kalbleri yok mu, ya da işitecek kulakları. Fakat onların görmelerinde körlük olmaz ve lâkin gönüllerindeki idraklerdedir körlük.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

Ve yestacilûneke bil azâbi ve len yuhlifallâhu vadeh ve inne yevmen inde rabbike ke elfi senetin mimmâ teuddûn

ve yestacilûneke biel azab	: senden acele istiyorlar, azap, sıkıntı
ve len yuhlife	: asla geri kalma olmaz, dönmez,
Allâh vade hu	: Allah, vaadi, sözü, işleyişi, tecellileri,
ve inne yevm	: muhakkak, vakit, zaman, gün,
inde rabbike	: ona ait, katında, seni vücudlandıran
Ke elfi senet	: ünsiyet eylemek, ünsiyeti,
mimma teuddun	: nesne, şeyler, saydığınız, hesap edilen, adet, tüm

47- Senden azabın acele gelmesini istiyorlar. Allah'ın işleyişinde asla geri kalma olmaz. Muhakkak ki seni vücudlandıran O'dur. Zaman O'na aittir. Tüm nesneler O'nun ünsiyeti ile durur.

-48-

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ

Ve ke eyyin min karyetin emleytu lehâ ve hiye zâlimetun summe ehaztuhâ ve ileyyel masîr

ve keeyyin min karyet	: niceleri gibi, belde, köy, bulundukları yer
Emleytu leha	: mühletleri vardı, mazanları, ona, hakikatleri,
Ve hiye zâlimetun	: o, zalimler
Summe ehaztu ha	: sonra, onları sarıverdi, yakaladı, o halde kaldılar
ve ileyye el masir	: bana, belirleme, sürüp giden, dönüp varılacak yer

48- Niceleri gibi bulundukları yerlerde hakikatleri anlamaya zamanları vardı. Fakat onları zalimlikleri, cahillikleri sarıverdi. Dönüp varacağınız yer Banadır.

-49-

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Kul yâ eyyuhen nâsu innemâ ene lekum nezîrun mubîn

Kul ye eyyuha el nas	: anlat, ey insanlar,
İnnemâ ene lekum	: sadece, ben size
Nezirun	: uyaran, fanalardan sakınmak için uyaran,
mubînun	: açıklayan, apaçık olan, görünen,

49- De ki: Ey insanlar! Ben size sadece hakikatleri açıklayan, fenalardan sakınmanız için uyaran biriyim.

-50-

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

Fellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum magfiretun ve rızkun kerîm

Fe ellezine amenu	: böylece, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
lehum magfiretun	: onlar için mağfiret
ve rızkun kerim	: rızık, fayda, nimet, asil, soy, asliyet

50- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar için mağfiret vardır ve asliyetden gelen nimetlerin idraki vardır

-51-

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

Vellezîne seav fî âyâtinâ muâcizîne ulâike ashâbul cehîm

ve ellezîne seav	: kimseler, onlar, çalışma, aranan, arayış, çaba gösterme
fî âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delil,
muacizin	: boşa çıkarma, gereksiz, önemsememe, acizlik,
Ulaike	: işte onlar,
ashâbu el cehimi	: sahip, sıfatları kendine nisbet etmenin cehaleti

51- Ayetlerimizi önemsemeyen, onları anlamak için gayretli olmayan kimseler, işte onlar sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletine sahiptirler.

-52-

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve mâ erselnâ min kablike min resûlin ve lâ nebiyyin illâ izâ temennâ elkaş şeytânu fî umniyyetih fe yensehullâhu mâ yulkış şeytânu summe yuhkimullâhu âyâtih vallâhu alîmun hakîm

ve mâ erselnâ	: göndermedik, açığa çıkan, biz, hakikatlerimiz,
min kabli-ke min resul	: senden önce, bir resul, hakikati gösteren,
ve lâ nebiyyin	: bir nebi, haberci
İlla izâ temennâ	: ancak, temenni ettiği zaman, arzu,
elka eş şeytân	: koyma, bulandırma, şeytani haller,
fi um niyyet hi	: aslı, özü, ulvi düşünce, temenni, niyet,
fe yensehu Allâh	: fakat, Allah kaldırır, iptal eder, nesheder
Mâ yulkı	: vesvese, attığı şeyler, döktüğü, ulaştırma,
el şeytan	: şeytani haller, kötülük halleri,
Summe yuhkimu	: sonra, muhkem, hükümünü gösteren, sağlam,
Allâh ayatihi	: Allah, ayetlerini
ve Allah alim hakim	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle hakim olan,

52- Senden önce de Bizi anlatmak için açığa çıkan hiçbir resul ve nebi yoktur ki, o ulvi bir düşüncenin içine girdiğinde şeytani hâller onu bulandırmasın. Fakat Allah, şeytani hâllerin vesveselerini hakikatlerle ortadan kaldırır. Sonra da Allah ayetleriyle hükmünü gösterendir ve Allah tüm varlığa ilmiyle hâkim olandır.

-53-

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

Li yecale mâ yulkış şeytânu fitneten lillezîne fî kulûbihim maradun vel kâsiyeti kulûbuhum ve innez zâlimîne le fî şikâkın baîd

li yecale ma yulki	: kılmak, yapmak, uymak bulandırma, koymak,
el şeytan	: şeytani haller, kötülük halleri,
Fitneten li ellezîne	: deneme, arabozucu, sınamak, müşkil, o kimseler
fî kulûbi-him	: onların kalblerinde, anlayışlarında,
maradun	: hastalık, maraz, cehalet hastalığı
ve el kâsiyeti kulubu hum	: sert, katılaşmış, kararma, kalbleri, onların
ve inne el zalimin	: muhakkak, zalimler
Le fî şikâkın	: ikilik içinde, bölünme, ayrılık içinde,
baidin	: uzaklaşma, uzak, hakikatlerden uzak,

53- Şeytani hâllerin vesvesesine uyan kimseler, müşkillerden kurtulamaz. Onların kalblerinde cehalet hastalığı vardır ve onların kalbleri katılaşmıştır. Muhakkak ki zalimler ikilik içindedirler, hakikatlerden uzaktırlar.

-54-

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Ve li yalemellezîne ûtul ılme ennehul hakku min rabbike fe yuminû bihî fe tuhbite lehu kulûbuhum ve innallâhe le hâdillezîne âmenû ilâ sırâtın mustakîm

ve li yaleme	: bilmeleri için, arif olmaları için,
Ellezine ûtu el ılme	: o kimseler, sunuldu, verildi, ilmi, bilgi
ennehu el hakk	: onun olduğu, hak, hakikat,
min rabbike	: Rabbinden, vücudlandıran, kendini,
fe yuminu bihi	: böylece, iman eder, inanır, ona
fe tuhbite lehu	: böylece huşû duydu, ona, mutmain oldu,
kulub hum	: idrakleri, anlayışları, onların kalbleri
ve inne Allâh le hadi	: muhakkak Allah, elbette, yol gösteren
ellezîne âmenû	: iman edenler
ilâ sırâtın mustakîmin	: dosdoğru hakkın yoluna

54- Hakikatleri bilmeleri için ilim sunulan kimseler, kendilerini vücudlandıranın hakikatlerini bilirler. Böylece O'na iman ederler. Böylece onların kalbleri bir eminlik içindedir. İman edenler elbette Allah'a yol bulurlar, dosdoğru hakikatin yolundadırlar.

-55-

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ

Ve lâ yezâlullezîne keferû fî miryetin minhu hattâ tetiyehumus sâatu bagteten ev yetiyehum azâbu yevmin akîm

ve lâ yezâlu	: yok, hala, henüz, devam eder,
ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örtenler,
fî miryetin minhu	: şüphe içinde, şüphede, ondan
Hatta tetiyehum	: hatta, onlara gelecek,
El saat bagtet	: saat, gelecek, ölüm vakti, ansızın,
Ev yetiyehum	: Ya da, onlara gelir, ister, vakitlerini geçirirler,
azab	: sıkıntı, azap, müşkil, eziyet,
yevm	: gün, zaman, vakit,
akim	: verimsiz, neticesiz, arınmak, hakikate ulaşamayan

55- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise bitmeyen şüpheler içindedirler. Hatta ansızın onlara gelecek o ölüm vaktine kadar o hâllerde kalırlar. Ya da onlar vakitlerini hakikatlere ulaşamadan sıkıntılar içinde geçirirler.

-56-

الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

El mulku yevme izin lillâh yahkumu beynehum fellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fî cennâtin naîm

el mulku	: mülk, saltanat, idare, hükümran, yöneten, malik,
yevme izin Allah	: her zaman, her an, Allah
Yahkumu beyne hum	: hükmeder, hâkim olan, aralarında, tüm varlıkta,
Fe ellezîne âmenû	: böylece, işte, bu halde, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
fî cennâtin	: refah, huzur, bahçe, huzur içinde,
naîmi	: rahatlık, nimetlerin zevki, sıfatları anlamanın rahatlığı

56- Allah her an hükümran olandır, her varlığa hâkim olandır. İşte bu hakikate iman edenler ve dosdoğru hak yolunda çalışanlar, sıfatları anlamanın rahatlığında ve huzur içindedirler.

-57-

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ fe ulâike lehum azâbun muhîn

ve ellezîne keferu	: hakikatleri örten kimseler, görmemezlikten gelen,
ve kezzebû bi ayetina	: yalanladılar, ayetlerimiz, işaret, delil,
Fe ulaike lehum	: işte onlar,
azab muhin	: sıkıntı, alçaltıcı azap, hakir bırakıcı,

57- Hakikatleri görmemezlikten gelip örten ve ayetlerimizi yalanlayan kimseler, işte onlar hakir bırakan sıkıntılardadır.

-58-

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

Vellezîne hâcerû fî sebîlillâhi summe kutilû ev mâtû le yerzukannehumullâhu rızkan hasenâ ve innallâhe le huve hayrur râzikîn

ve ellezîne haceru	: o kimseler, taş, hicret, yol alan, arayışta olan,
fî sebîli Allâh	: Allah'ın yolunda, hakikatlerin yolunda,
Summe kutile	: sonra, öldürülen, yazık olmak,
ev matu	: ya da öldüler, kaybettiler,
le yerzukanne hum Allah	: elbette, rızıklandırılan, nimet, oniar, Allah
rızkan hasenen	: güzel bir rızık
ve inne allâhe	: muhakkak, olduğu, Allah
le huve hayru	: elbette o, hayırlı, güzel
el razikin	: nimetler, iyi, iyi iş, rızık

58- Allah’ın hakikatlerinin arayışında yol alan kimseler, o yolda öldürülen ya da ölenler Allah’ın güzel nimetleriyle nimetlendiler. Muhakkak ki Allah, elbette nimetlerini hayırlısıyla verendir.

-59-

لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ

Le yudhılennehum mudhalen yerdavneh ve innallâhe le alîmun halîm

le yudhılenne-hum	: elbette, dahil oldular, onlar,
Mudhalen	: giriş, dahil olunan yer,
yerdavne hu	: razı olmak, benimsemek, özümsemek, o,
ve inne Allah le alim	: olduğu, Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
halim	: halim olan, güzel haller, hoş haller,

59- Elbette onlar özümsedikleri yerlere dahil oldular ve elbette ilmin sahibinin Allah olduğunu bilip güzel hâllerde oldular.

-60-

ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ

Zâlike ve men âkabe bi misli mâ ûkıbe bihî summe bugıye aleyhi le yansurennehullâh innallâhe le afuvvun gafûr

Zâlike	: işte böyle,
ve men akabe bimisli	: kim, zorluk, sıkıntı, haksızlık, karşılık, misli, benzer,
ma ukıbe bihi	: değil, eziyet, zorluk, sıkıntı, eziyet eden değil
Summe bugıye aleyhi	: sonra, haksızlık yapılan, ona
le yansuru enne-hu Allâh	: elbette, yardım eder, ona, Allah,
inne Allâh	: muhakkak Allah,
le afuv	: affeden, affı veren,
gafur	: mağfiret eden, lütuflarıyla temizleyen,

60- İşte böyle. Kim eziyet görse de, eziyetle karşılık veren olmazsa; sonra ona haksızlık yapılsa bile, elbette o Allah'ın yardımını bulur. Muhakkak ki Allah affedendir, lütuflarıyla temizleyendir.

-61-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

Zâlike bi ennallâhe yûlicul leyle fîn nehâri ve yûlicun nehâre fîl leyli ve ennallâhe semîun basîr

Zâlike	: işte böyle, ki, bu, işte,
bi enne Allah yulicu	: Allah bağlar, birleştir
El leyle fî en nehâri	: gece, gündüzün içine, aydınlık,
ve yûlicu	: birleştirir, bağlar, sokar,
el nehar fi el leyli	: gündüz, gece,
ve enne Allâh semiun	: muhakkak Allah, işitme,
basirun	: görme, basiret, anlama,

61- İşte böyle. Allah geceyi gündüz ile birleştirir ve gündüzü gece ile birleştirir. Muhakkak ki işitme, görme Allah'tandır.

-62-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

Zâlike bi ennallâhe huvel hakku ve enne mâ yed'ûne min dûnihî huvel bâtılu ve ennallâhe huvel aliyyul kebîr

Zâlike bi enne Allah	: bu, işte böyle, Allah
Huve el hakku	: o, hakk, hakikattir, gerçektir
ve enne ma yedune	: muhakkak, başka şeylere yönelme, dua, tapınma
min dûni-hî huve	: ana ait, ondan başka, o,
le batıl	: elbette, batıl olan, asılsız olan, boş şeyler,
ve enne allâhe	: muhakkak Allah
Huve el aliyyu	: o, yüce, büyük, ilmiyle yüce olan,
el kebir	: tecellileriyle yüce olan, büyük,

62- İşte böyle. Allah gerçek olandır. Doğrusu O'nun hakikatlerini bırakıp asılsız olan başka şeylere yöneliyorsunuz. Muhakkak ki Allah, O'dur ilmiyle yüce olan, tüm varlıktaki tecellileriyle yüce olan.

-63-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

E lem tere ennallâhe enzele mines semâi mâen fe tusbihul ardu muhdarreh innallâhe latîfun habîr

e lem tere	: bakıp ta görmez misin?
Enne Allah enzele	: Allah, indirir, sunar,
min es semâi maen	: semadan, ulvi alem, su, ilim
fe tusbihu el ardu	: sonrada, olur, yeryüzü,
muhdaret	: yeşerten,
inne Allâh latif	: muhakkak Allah, lütuf, latif olan, incelik,
habir	: bildiren, haber veren,

63- Allah gökten suyu nasıl indirir, sonra da yeryüzünü nasıl yeşertir bakıp ta görmez misin? Muhakkak ki Allah, her varlıktan en ince bir halde hakikatleri bildirendir.

-64-

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

Lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve innallâhe le huvel ganiyyul hamîd

Lehu ma fi el semavat	: onun, ne varsa, göklerde olan şeyler
Ve ma fî el ardı	: ne varsa, yeryüzünde olan şeyler
ve inne Allâh	: muhakkak Allah

le huve el ganiy	: o, tüm varlığın tek sahibi, zengin,
el hamid	: hamd sahibi, övgü, tecelliler

64- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa O'nundur. Muhakkak ki Allah, elbette O'dur tüm varlığın tek sahibi, tüm tecellilerin sahibi.

-65-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ
وَيُمْسِكُ السَّمَاء أَن تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

E lem tere ennallâhe sahhara lekum mâ fîl ardı vel fulke tecrî fîl bahri bi emrih ve yumsikus semâe en tekaa alel ardı illâ bi iznih innallâhe bin nâsi le raûfun rahîm

e lem tere	: bakıp ta görmez misin?
enne Allah sahhar lekum	: Allah, düzenleyen, yayan, sizi
ma fî el ardı	: yeryüzünde olan şeyleri
ve el fulke	: sonsuzluk, gemi,
terci fi el bahri	: akıp gitme, yol alma, deniz
bi emri-hi	: onun işleyişi, onun emriyle, hükümleri,
ve yumsiku	: tutar, sımsıkı tutar, kavrar,
el semae en teka	: göklerde olanlar, düşmek, dağılmak, güç
alâ el ardı	: yeryüzünde
illa bi izni hi	: ancak, sadece, onun işleyişi, yetkili olan
inne Allâh bi el nas	: muhakkak Allah, insanlar,
le raûfun	: sevgi dolu, acıma, şefkatli,
rahim	: varlığı özünden vareden, özünden gelme,

65- Allah'ın sizi ve yeryüzünde olan her şeyi nasıl düzenlediğini ve O'nun işleyişinin bir sonsuzluk içinde akıp gittiğini, göklerde olanları nasıl tuttuğunu, yeryüzündekilerin O'nun yetkisinde olduğunu bakıp ta görmez misiniz? Muhakkak ki Allah, insanlara şefkati verendir, varlığı özünden varedendir

-66-

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ

Ve huvellezî ahyâkum summe yumîtukum summe yuhyîkum innel insâne le kefûr

ve huve ellezî ahya kum	: o, odur, size hayat verendir
Summe yumîtu-kum	: sonra sizi, sınırlayandır, öldürecek
Summe yuhyî-kum	: sonra, hay sahibi, diri olan, siz,
İnne el insan	: doğrusu, fakat, insan,
le kefurun	:elbette, hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyor

66- O size hayat verendir, sonra sizi sınırlayandır, sonra sizde diri olandır. Doğrusu insan, ne yazık ki bu hakikatleri görmemezlikten geliyor.

-67-

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُّسْتَقِيمٍ

Li kulli ummetin cealnâ menseken hum nâsikûhu fe lâ yunâziunneke fîl emri vedu ilâ rabbik inneke le alâ huden mustekîm

Li kulli ummetin	: bütün hepsi için, toplum, ümmetler, kimseler,
Cealna	: kıldık, düzenledik, yaptık, sunduk,
menseken	: hakka yönelme yolu, ibadetğah, usul, yol, tarz,
Hum nâsikû-hu	: onlar, inzivaya çekilen, hakkı yalnızlıkta arayan, keşiş
fe lâ yunâziunne-ke	: bundan sonra, yok, kavga etmesinler, çekişmesin, sen
fî el emri	: işleyişinde, emirde, hüküm,
vedu ila rabbike	: davet et, rabbinin,
İnne ke le ala	: muhakkak sen, üzere, yüce,
huden mustekim	: yol gösteren, kılavuz, rehber, dosdoğru yol,

67- Bütün topluluklar için, hakikatleri anlasınlar diye her varlığı bir yol yaptık. Onlar hakkı yalnızlıkta arayıp inzivaya çekildiler. Bundan sonra seninle bu konuda çekişmesinler. Onları Rabbinin işleyişini anlamaları için davet et. Muhakkak ki sen, dosdoğru yol gösterinin yolu üzeresin.

-68-

وَإِن جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

Ve in câdelûke fe kulillâhu alemu bimâ tamelûn

ve in cadelu ke	: eğer, seninle kavga, mücadele, tartışma
fe kul Allâh alemu	: bundan sonra, anlat, Allah, ilmin sahibi,
Bima tamelûne	: şeyler, eserler, siz yapıyorsunuz, yaptığınız şeyler,

68- Eğer seninle hakikatler için bir tartışmaya girerlerse, Allah yaptığınız eserlerdeki ilmin sahibidir, diyerek hakikatleri anlat.

-69-

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

Allâhu yahkumu beynekum yevmel kıyâmeti fîmâ kuntum fîhi tahtelifûn

Allâh yahkumu	: Allah, hüküm sahibi, gerçek, mütehassıs, hâkim
beyne kum	: aranızda, siz, siz kendi aranızda,
yevme el kıyâmeti	: gün, vakit, zaman, diri olan, ölüm vakti,
Fîmâ kuntum fihi tahtelifun	: ihtilafa düştüğünüz şeyler hakkında, farklılık

69- Ölüm size gelinceye kadar, siz kendi aranızda ihtilafa düştüğünüz şeylerin hakikatini Allah’ta arayın.

-70-

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاء وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

E lem talem ennallâhe yalemu mâ fis semâi vel ard inne zâlike fî kitâb inne zâlike alâllâhi yesîr

e lem talem	: bilmez misiniz?
enne Allah yalemu	: Allah'tır, ilmin sahibi
Ma fî es semâi ve el ardı	: göklerde olanlar ve yerdekiler
İnne zalike fî kitâbin	: şüphesiz ki, bu, işte, kitaptadır, kâinat kitabın içinde
İnne zalike	: muhakkak, şüphesiz, işte bu
ala Allah yesir	: Allah'an kolay, gidiş, az şey, düzenin gidişi,

70- Bilmez misin ki, göklerde ve yerde olanlardaki ilmin sahibi Allah'tır. Şüphesiz ki kâinat kitabının içinde tüm hakikatler vardır. İşte bu düzenin gidişinin sahibi Allah'tır.

-71-

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ

Ve yabudûne min dûnillâhi mâ lem yunezzil bihî sultânen ve mâ leyse lehum bihî ılm ve mâ liz zâlimîne min nasîr

ve yabudûne	: tapıyorlar, kulluk ediyorlar,
min duni Allah	: ondan başka, Allah,
Ma lem yunezzil	: şey, sunulmadan,
bihi sultan	: ona, bir delil, varlığın sahibi
ve mâ leyse lehum	: değil, yoktur, onlar,
bihi ilmin	: ona ait ilim, bilgi,
ve ma li ez zâlimîne	: yoktur, zalimler için,
min nasir	: yardımcı, bir yardım eden,

71- Onlar, Allah'ı bırakıp, kendilerinin bir delilleri olmadığı ve hiçbir bilgileri olmadığı şeylere kulluk ediyorlar ve zalimlik içinde olup yardımı da kabul etmiyorlar.

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَلِكُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Ve izâ tutlâ aleyhim âyâtunâ beyyinâtin tarifu fî vucûhillezîne keferûl munker yekâdûne yestûne billezîne yetlûne aleyhim âyâtinâ kul e fe unebbiukum bi şerrin min zâlikum en nâr vaadehallâhullezîne keferû ve bisel masîr

ve izâ tutlâ aleyhim	: okunduğu zaman, anlatıldı, onlara ayetlerimiz
Ayetina beyyinâtin	: ayetlerimiz, delil, işaret, açıklanmış, apaçık
Tarifu fi vucuhi	: tanırsın, yüzlerinden
ellezîne keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler,
el munkere	: inkâr, kötülük, günah olan, hata olan,
Yekâdûne yestune billezine	: neredeyse, az kalsın, saldırırlar, o kimseler
Yetlûne aleyhim ayatina	: okuyorlar, anlatıyor, onlara ayetlerimiz, delil,
Kul e fe unebbiu-kum	: anlat, size haber vereyim mi?
bi şerrin	: şer olan, kötü olanı
min zâlikum el nar	: bundan, ateş, yakıcılık
vaade-hâ Allâh	: Allah onu vaat etti, işin ortaya çıkışı
ellezîne kefer	: hakikatleri örtenler,
ve bise el masir	: ne kötü, durum, hal, varacakları yer, dönüş,

72- Onlara apaçık delillerle hakikatlerimiz anlatıldığı zaman, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin inkârlarını yüzlerinden anlarsın. Delillerle hakikatlerimizi anlatan kimselere neredeyse saldırırlar. De ki: Size daha kötü olanı haber vereyim mi, bundan sonrası ateştir. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere Allah'ın gerçeği budur ve ne kötü bir durumdur.

-73-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِن يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ

Yâ eyyuhen nâsu duribe meselun festemiû leh innellezîne tedûne min dûnillâhi len yahlukû zubâben ve levictemeû leh ve in yeslubhumuz zubâbu şey'en lâ yestenkızûhu minh daufat tâlibu vel matlûb

yâ eyyuhâ en nâsu	: ey insanlar
duribe meselun	: bir misal, bir örnek verildi,
fe istemu	: öyleyse dinleyin
Lehu inne ellezîne tedûne	: o yöneldikleriniz, dua ettikleriniz, taptıklarınız
min dûni allâhi	: Allah'tan başka
len yahlukû	: yaratamazlar, oluşturamazlar,
zubaben	: sinek, kötülük, uzaklaştırmak,
ve lev ictemeû lehu	: biraraya gelseler, toplansalar bile

ve in yeslup hum	: eğer, alsa, kapsa,
el zubab	: sinek
Şeyen	: bir şey, zerre bir şey,
lâ yestenkazhu minhu	: kurtaramazlar, geri alamazlar, ondan
Daufu el talip	: zayıf, aciz, isteyen, talep,
ve el matlûbu	: talep edilen, istenen

73- Ey insanlar! Size vurgulayıcı bir misal verildi. Öyleyse dinleyin: Allah'tan başka zannınıza göre yöneldikleriniz hepsi bir araya gelse, bir sinek bile oluşturamazlar. Eğer sinek onlardan bir şey kapsa, onu ondan geri alamazlar. İsteyen de aciz, istenen de.

-74-

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

Mâ kaderûllâhe hakka kadrih innallâhe le kaviyyun azîz

mâ kaderû Allâh hakk	: Allah'ı takdir edemediler, bilemediler, hakkıyla,
Kadri hi	: kudret, güç, o
inne Allâh	: muhakkak Allah,
Le kaviyy	: elbette, sağlam, kuvvetli, güçlü, varlığı tutan,
aziz	: yüce, ulu olan, tüm niteliklerin yüce sahibi,

74- Allah'ı hakkıyla bilemediler. O kudrettir. Muhakkak ki Allah, elbette tüm varlığı sapasağlam tutandır, tüm niteliklerin yüce sahibidir.

-75-

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

Allâhu yastafî minel melâiketi rusulen ve minen nâs innallâhe semîun basîr

Allâh yastafi	: Allah, seçicilik, tercih, tanıma, ayırt etme, şuurlu,
min el melaiket	: kuvve sahipleri, har varlıktaki güç,
Rusulen	: resul, hakikatleri gösteren, anlatan,
ve min el nas	: insanlar
inne Allâh semiun	: muhakkak, Allah, işitme,
basirun	: görmeK, basiret, anlamak,

75- Allah, insanlara hakk ile batılı ayırt edecek şuuru verendir. Hakikatleri gösterenler, her varlıktaki gücün O'na ait olduğunu bilirler. Muhakkak ki Allah, insanlara işitmeyi, görmeyi verendir.

-76-

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ

Yalemu mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve ilallâhi turceul umûr

Yalemu	: ilmin sahibi,
ma beyne eydi him	: onların önlerinde ki, gelecekte olan
ve mâ halfe-hum	: arkalarındaki şey, geçmişde olan

ve ilâ Allâh turceu	: Allah'a, döner, dönüp duran, olup duran,
el umur	: bütün işler, işleyiş, tüm varlıktaki işleyip,

76- Geçmişte ve gelecekte ortaya çıkan her şeydeki ilmin sahibi Allah'tır ve tüm varlıktaki işleyişi döndüren Allah'tır.

-77-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûrkeû vescudû vabudû rabbekum vef'alûl hayre leallekum tuflihûn

yâ eyyuhâ ellezîne amenu	: ey iman edenler
İrkeû	: rükû, nitelikleri, sıfatları anlayın
ve uscudu	: teslim olun, varlığının sahibini anlayıp teslim olmak,
Ve abudû rabbe kum	: kulluk edin, rabb, vücudlandıran, siz
ve ifalû el hayre	: yapın, hayr, hayır işleyin, iyilik üzere olun
Leallekum tuflihun	: umulur ki, böylece siz, felah, kurtuluş,

77- Ey iman edenler! Tüm sıfatların sahibini anlayın ve varlığınızın sahibini anlayıp tüm varlığınızla teslim olun ve sizi vücudlandırana kulluk edin ve hep iyilik üzere olun. Umulur ki siz felah bulursunuz.

-78-

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاء عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

Ve câhidû fillâhi hakka cihâdih huvectebâkum ve mâ ceale aleykum fid dîni min harac millete ebîkum ibrâhîm huve semmakumul muslimîne min kablu ve fî hâzâ li yekûner resûlu şehîden aleykum ve tekûnû şuhedâe alen nâs fe ekîmûs salâte ve âtuz zekâte va'tesımû billâh huve mevlâkum fe nimel mevlâ ve nimen nasîr

ve câhidû fi Allah	: cihad, çalışma, gayret, mücadele, Allahı anlamak için
Hakka cihâdi-hi	: hakikatler üzere, cihadı, mücadele, onu tanımak için
huve ictebâ-kum	: seçkin olanı alma, o size seçicilik verdi, anlama, seçme
ve mâ ceale aleykum	: kılmadı, yapmadı, size
fî ed dîni	: dîn hakkında, varoluş yasaları, yaratılış yasaları,
min haracın	: zorluk, tereddüd, şek, ikilikte kalma
Millete	: söyleyip yazdırılan, imla, düzenlenen yol, ilkeler, belge
ebi kum ibrahim	: atanız, ibrahim
Huve semma-kum	: O, şeref, nam, işaret, isim, siz,
el muslimîne min kablu	: barış huzur üzere olan, Müslüman, olmakla, ile
Ve fi haza li yekûne	: bunda, olması için, olsun diye,
el resûl	: hakikati gösteren,

Şehîden aleykum	: şahit, tanık, has olan, her an her yerde hazır olan, size
ve tekûnû şuhedae	: siz olun, tanık, şahit, bilen,
ala el nas	: insanlara, insanların üzerinde olan,
fe ekîmû es salâte	: her an salât üzere olun, hakka bağlılık şuuru,
ve âtu ez zekâte	: temizlenmek, paylaşmak, hakk bilgilerini vermek
ve ıtesımû bi Allah	: tutunun, sarılın, Allah
Huve mevlâ-kum	: o, sizin mevlânız, efendiniz, sahip dostunuz
fe nime el mevlâ	: evet, ne güzel dost
ve nime en nasîru	: ne güzel yardımcı

78- Allah'ı tanımak için kararlı, şuurlu, aşk ile gayret gösterin. O'nun yolunda hakikatlere ulaşmak için gayretli olun. O size, hakk ile batılı ayırt edebileceğiniz seçiciliği verdi. Varlığın yaratılış yasaları hakkında size bir tereddüt bırakmadı. Atanız İbrahim'in düzenlediği ilkelerle yol gösterdiği gibi, Allah'ı tanıyanlardan olun. O sizi barış ve huzur üzere olmakla şereflendirdi. Hakikatleri gösterenler, size her yerde her an hazır olanı anlattılar. İnsanlara, hakikati bilenlerden olun diye öğüt verdiler. Bundan sonra her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere olun ve temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşın ve Allah'a sımsıkı sarılın. O sizin sahibinizdir. O ne güzel bir sahib ve ne güzel bir yardımcıdır.

S23 - MÜMİNUN SURESİ

-1-

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ

Kad eflehal muminun

Kad efleha : felah, kurtuluş, özü anlama, halk zevki, başarmak
el müminun : müminler, emin olanlar,

1- Müminler felah bulanlardır.

-2-

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ

Ellezîne hum fî salâtihim hâşiûn

Ellezîne hum : o kimseler, onlar
fî salâti-him : salât, bağlılık, her an hakka bağlı olma durumu,
haşiun : huşu, huzur, manevi haz,

2- O kimseler; huşu içinde, her an Hakk'a bağlı olma şuurundadırlar.

-3-

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

Vellezîne hum anil lagvi muridûn

ve ellezîne hum : o kimseler, onlar
an el lagvi : boş söz, batıl olan, aslı olmayan söz,
muridun : yüz çevirmek, dönen,

3- O kimseler; aslı olmayan sözlerden dönmüşlerdir.

-4-

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ

Vellezîne hum liz zekâti fâilûn

ve ellezîne hum : o kimseler, onlar
li ez zekati : zekât, firasetle temizlenmek, kendindekini paylaşmak
failun : fail olan, yapan, işleyen,

4- O kimseler; fâil olanı bilirler, temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşanlardır.

-5-

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

Vellezîne hum li furûcihim hâfizûn

ve ellezîne hum	: o kimseler, onlar
li furûci-him	: ikilik, yarılma, iffet,
hafizun	: muhafaza eden, koruyan,

5- O kimseler; ikiliğe düşmekten korunmuşlardır.

-6-

إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ

İllâ alâ ezvâcihim ev mâ meleket eymânuhum fe innehum gayru melûmîn

İlla ala ezvaci him	: ancak, aynı yolda olan, eş, tür, birlik üzere, onlar
Ev ma meleket eymanuhum	: yada, değil, sahib, elleri, güçleri, hareket, onlar
fe inne-hum gayru	: muhakkak onlar, değil, başkası,
melumin	: Melami, hakta hak olan, hakikatlerin arayışında olan

6- Onlar, ancak birlik üzeredirler ve onlar kendilerindeki gücün sahibi olmadıklarını bilirler. Muhakkak ki onlar Melâmî'lerden başkası değildir.

-7-

فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاء ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

Fe menibtegâ verâe zâlike fe ulâike humul âdûn

Fe men ibtega	: artık, kim, isterse, arar, amaç, arzular,
verae zalike	: arkası, gerisi, eski cehaletleri, bu,
fe ulâike hum adun	: işte onlar, haddi aşanlar, saldırgan, dönen, adetler

7- Bundan sonra kim hakikatlerden geri döner, eski cehalet bilişlerini ararsa, işte onlar adetlerde kalıp haddi aşanlardır.

-8-

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

Vellezîne hum li emânâtihim ve ahdihim râûn

ve ellezîne hum	: o kimseler, onlar, müminler,
li emanathim	: emanetlerine
ve ahdi-him	: ahd, sözlerine, onlar,

raun : riayet, uyan, duran, sadık olan

8- Müminler; emanetlere ve verdikleri sözlere uyanlardır.

-9-

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

Vellezîne hum alâ salavâtihim yuhâfızûn

ve ellezîne hum : o kimseler, onlar
Ala salavat him : dua, saygı, her an hakka bağlı olma, her şeyiyle yönelme
yuhafızun : korur, muhafaza eder, hep o şuurda durur, öyle hareket eder

9- Müminler; her an, her şeyleriyle Hakk'a bağlılık üzere hareket ederler, o şuurlarını muhafaza ederler.

-10-

أُوْلَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ

Ulâike humul vârisûn

Ulâike hum : işte onlar,
el varisun : varis, miras, hakikatlerin sırları, tevhit ilmi

10- İşte onlar Tevhid ilminin varisleridirler.

-11-

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Ellezîne yerisûnel firdevs hum fîhâ hâlidûn

Ellezîne yerisun : o kimseler, varisçi, teslim alan,
el firdevs : halk da hak zevki, tecellileri idrak etme huzuru,
Hum fiha halidun : onlar, orada, o halde, ebedi, devamlı

11- Halkta Hakk zevki o kimseleri teslim almıştır. Onlar devamlı o haldedirler.

-12-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ

Ve lekad halaknal insâne min sulâletin min tîn

ve lekad halakna : andolsun, gerçek olan şu ki, varettik, yarattık
el insan : insan, öz taşıyan,
min sulâlet : soy, soydan gelen, akıp gelen, meni akıntısı,
min tinin : balçık, toprak, bir öz,

12- Gerçek olan şu ki, insanı akıp gelen bir özden varettik.

-13-

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

Summe cealnâhu nutfeten fî karârin mekîn

Summe cealna hu	: sonra, kıldık, düzenledik, tuttuk, onu,
nutfe	: iki hücrenin birleşimi, meni, duru su, zigot,
fî karârin	: kararında, sağlam, sabit, ölçülü, karargâh, mesken,
mekin	: kuvvetli, güçlü, yerleşmiş, oturmuş, sakin, sağlam,

13- Sonra onu sağlam bir meskende nutfe olarak düzenledik.

-14-

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

Summe halaknen nutfete alakaten fe halaknel alakate mudgaten fe halaknel mudgate ızâmen fe kesevnel izâme lahmen summe enşenâhu halkan âhar fe tebârekallâhu ahsenul hâlikîn

Summe halakna el nutfete	: sonra, halk ettik, yarattık, nutfe, damla,
alakaten	: bağlanan, alaka, iliştirdik
fe halaknâ	: sonra, yarattık, halk ettik,
el alakat mudgate	: alaka, bağlanan, embriyo, cenin
fe halaknâ	: sonra, yarattık, oluşturduk, halk ettik,
el mudgat izamen	: cenin, embriyo, kemik
fe kesevnâ	: sonra, giydirdik,
el izame lahmen	: kemik, et
Summe enşena hu	: sonra, inşa ettik, şekil verdik, onu vucutlandırdık
Halkan ahara	: halkıyat, insan, varoluş, varlık, başka, diğer, son
Fe tebâreke Allah	: işte, kutlu, verimli, mübarek, zatıyla yüce olan, Allah
Ahsenu el halikin	: en güzel, halk edici, var eden,

14- Sonra da halkettiğimiz nutfeyi bağlayıp iliştirdik. Sonra bağlayıp iliştirdiğimizi embriyo halinde geliştirdik. Sonra embriyodan kemikler oluşturduk. Sonra da kemiklere etler giydirdik. Sonra da onu vücudlandırdık. Sonunda onu halk olarak çıkardık. İşte Allah en güzel biçimde halkeden, tüm varlığı Zatıyla tutandır.

-15-

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ

Summe innekum bade zâlike le meyyitûn

Summe inne kum	: sonra, muhakkak, doğrusu, siz
bade zâlike	: bundan sonra, belli bir süre sonra

le meyyitun : elbette, ölümlü olan

15- Sonra muhakkak ki siz, belli bir süre sonra elbette ölümü anlayacaksınız.

-16-

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ

Summe innekum yevmel kıyâmeti tubasûn

Summe inne kum : sonra, muhakkak, doğrusu, siz
yevme el kıyâmeti : ölüm vakti, diriliş, ayağa kalkış,
tubasun : açığa çıkarmak, diriliş, gönderilme, cem etmek, hak zahir

16- Sonra muhakkak ki siz, ölüm vakti size gelinceye kadar açığa çıkarılan varlığı anlama içinde olacaksınız.

-17-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ

Ve lekad halaknâ fevkakum seb'a tarâika ve mâ kunnâ anil halkı gâfilîn

ve lekad halakna : Doğrusu, oluşturduk, halkettik, yaratma, varoluş,
Fevka kum : üzerinizde, bedeniniz, üst taraf, saltanatın sahibi, size,
Seba taraika : yedi yol, makam, yüce makam, ilmi tevhidin 7 makamı
ve mâ kunnâ an el halkı : biz değiliz, halkeden, yaratan, var eden,
Gafilin : boş, gafil

17- Doğrusu kendi bedeninizi nasıl yarattığımızı anlayabilmeniz için yedi makam üzere bakın. Biz boş bir şey yaratan değiliz.

-18-

وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاء مَاء بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ

Ve enzelnâ mines semâi mâen bi kaderin fe eskennâhu fîl ardı ve innâ alâ zehâbin bihî le kâdirûn

ve enzel-nâ min el semai : indirdik, sunduk, semadan
Mâen bi kaderin : su, bir ölçü ile
Fe eskennâ-hu : sonra, böylece, iskân, durma, yerleşme,
fi el ardı : yeryüzü
ve innâ ala zehabin : muhakkak, gitmek, yönelmek, gidermek,
Bi hi le kâdirûne : onu, elbette, kudret, güç,

18- Semadan bir ölçü ile suyu indirdik. Böylece yeryüzünde onu tuttuk ve bir yerden bir yere onu yönlendiriyoruz. Elbette bütün her şeydeki kudret Biziz.

-19-

فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِ جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

Fe enşenâ lekum bihî cennâtin min nahîlin ve anâb lekum fîhâ fevâkihu kesîretun ve minhâ tekulûn

Fe enşena lekum bihi	: böylece, inşa ettik, oluşturduk, onunla
Cennâtin min nahilin	: cennetler, bahçeler, hurmalıklar
ve anâbin lekum	: üzümlerden, bağlardan, siz yararlanın
Fiha fevaki hu kesîretun	: orada, içinde, onun meyveleri, çoktur, bol, kesret
ve min-hâ tekulun	: onlardan, beslenirsiniz

19- Böylece onunla bahçeler, hurmalar ve üzümler oluşturduk. Orada meyvelerden bolca yararlanırsınız ve onlardan beslenirsiniz.

-20-

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَاء تَنبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْآكِلِينَ

Ve şecereten tahrucu min tûri seynâe tenbutu bid duhni ve sıbgın lil âkilîn

ve şecereten	: öz, soy, gelen, ağaç, asliyet,
tahrucu	: çıkar, dışarı çıkmak, ortaya çıkmak, taşımak,
min tûri seynâe	: vücudlanmış, gönül, bereketli olan, nitelikler taşıyan
Tenbutu	: biter, büyür, yetişir, gelişen,
bi ed duhni	: darı, tane, tohum tanesi, yağı,
ve sıbgın	: boya, katık, yemek, yiyecek,
li el akıline	: beslenme, zevk, fayda için, yararlanmak,

20- Ağaçlarda tohumlar gelişir, o vücudlanmış tohumlar bereket taşır ve onlardan beslenmek için katık elde edersiniz.

-21-

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

Ve inne lekum fil en'âmi le ibreh nuskîkum mimmâ fî butûnihâ ve lekum fîhâ menâfiu kesîretun ve minhâ tekulûn

ve inne lekum	: muhakkak, size,
fi elenam	: hareketli, hayvanlar,
le ibret	: elbette, ibret, ders
nuskî-kum minma	: içmek, beslenmek, siz, şeyden, sütten,
fi butuni ha	: karınlarında, içlerinden, onlardan gelen,
Ve lekum fiha	: size, sizin için, orada,

menafiu kesîretun : fayda, yarar, çok, birçok
ve min-ha tekulun : ondan, beslenme,

21- Muhakkak ki hayvanlarda da sizin için dersler vardır. Onlardan gelen sütlerden içersiniz ve onlardan birçok faydalar bulursunuz ve onlardan beslenirsiniz.

-22-

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ

Ve aleyhâ ve alel fulki tuhmelûn

ve aleyhâ : ve onun üzerinde
ve alâ el fulki tuhmelun : yol almak, uzağa gitmek, taşınmak, gitmek

22- Onların üzerinde yol alır taşınırsınız.

-23-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ

Ve lekad erselnâ nûhan ilâ kavmihî fe kâle yâ kavmi budullâhe mâ lekum min ilâhin gayruh e fe lâ tettekûn

ve lekad erselna Nuh : andolsun, gönderdik, açığa çıktı, biz, Nuh
ilâ kavmi-hi : onun kavmine
Fe kale ya kavmi : böylece, dedi, ey kavmim
abudu Allah : kul, kulluk, Allah
mâ lekum : sizin için yoktur,
min ilah gayru hu : bir ilah, gayrı, başka, o, hu, hak
e fe la tettekûne : takva, hâlâ fenalardan sakınma, ortak koşmama

23- Doğrusu Nuh da kavmine Bizi anlatmak için açığa çıktı. Böylece dedi ki: Ey kavmim! Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, sizin için ondan başka bir ilah yoktur, hâlâ fenalardan sakınmaz mısınız?

-24-

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاء اللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ

Fe kâlel meleullezîne keferû min kavmihî mâ hâzâ illâ beşerun mıslukum yurîdu en yetefaddale aleykum ve lev şâallâhu le enzele melâikeh mâ semi'nâ bi hâzâ fî âbâinel evvelîn

fe kâle el meleu : dediler ki, ileri gelenler, din adamları,
ellezine kefr : hakikatler örtenler, görmemezlikten gelen,
min kavmi-hi : kavminden
Mâ haza illa beşer : bu değil, ancak, başka, beşer, insan,

mıslu kum	: sizin gibi
Yuridu	: istiyor, ister
en yetefaddale aleykum	: üstün olmak, hükmetmek, size
Ve lev şâe Allâh	: eğer, isteseydi, Allah,
Le enzele	: elbette, gönderirdi, sunardı, açığa çıkarırdı,
Melâiketen	: melekler, kuvve, güç,
ma semina	: işitmedik
Bi haza fi âbâine	: bu konu hakkında, babalarımız, atalarımız
el evvelîne	: önceki,

24- Kavminden hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden ileri gelenler dediler ki: Bu sizin gibi bir beşerden başka bir şey değildir, o size hükmetmek istiyor, Allah isteseydi elbette melekler indirirdi, biz önceki atalarımızdan bu konuda bir şey işitmedik.

-25-

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ

İn huve illâ raculun bihî cinnetun fe terabbasû bihî hattâ hîn

in huve illa raculun	: o ancak olur, o, bir adam, biri, bir kişi,
bi-hi cinnetun	: deli, çılgın, aklını kaybetmiş, ne dediğini bilmeyen
Fe terabbasû bihi	: bundan sonra, bekleyin, pusu, gözlemleyin, onu,
hatta hinin	: hatta, her zaman, her an

25- O ancak aklını kaybetmiş bir kişi, bundan sonra onu her an gözlemleyin.

-26-

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ

Kâle rabbinsurnî bimâ kezzebûn

Kâle rabbi unsur ni	: dedi, rabbim, bana yardım et
Bima kezzebû-ni	: beni yalanlamaları sebebiyle

26- Dedi ki: Rabbim beni yalanlamaları sebebiyle bana yardım et.

-27-

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَاء أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ

Fe evhaynâ ileyhi enısnaıl fulke bi ayuninâ ve vahyinâ fe izâ câe emrunâ ve fâret tennûru fesluk fîhâ min kullin zevceynisneyni ve ehleke illâ men sebeka aleyhil kavlu minhum ve lâ tuhâtıbnî fîllezîne zalemû innehum mugrakûn

Fe evhay na ileyhi	: böylece, vahyettik, bildirdik, ona, kendinde,
en ısnai	: olun, edin, yapın,

el fulke : yol alma, sonsuzluk, gemi, kayık, akıp gitmek, hareket
bi ayuni na : bakış, benzer, aynılık, ayniyet, biz
ve vahyi-nâ : vahyimizle, bildirdiklerimizle hareket etmek,
Fe iza cae : böylece, geldiğinde, ulaşmak, sunmak, anlamak,
emr na : iş, işleyiş, tüm varlıktaki işleyiş, biz,
ve fare : yüce nesne, şerefli olan, ışık, parlaklık
et tennûru : aydınlık, berrak olan, kazan, ışık veren, kaynayan
fe usluk fiha : böylece, almak, çekmek, atmak, koy, gir oraya, içine
Min kulli zevceyn : hepsi, bütün, her bir, eş, birlik, eşlik eden,
isneyni : iki, çift, ikilik,
ve ehle ke : halk, ehil olan, bilen, senin ailen,
illa men sebeka : ancak, kim, geçti, ileri geçme, ilerleme, bilmek
Aleyhi : onda, kendinde,
el kavlu minhum : söz, tarif, hakikatlerin sözleri, onlardan, kendilerinde,
ve la tuhâtıb-nî : yok, hitap etme, konuşma, söz söyleme, seslenme, ben
Fi ellezîne zalemû : kötülük yapanlar, zalimlikler içinde olanlar
inne-hum : muhakkak onlar,
mugrakun : boğulan, cehaletinde, kibrinde boğulan, gark olan

27- Böylece ona: Tüm varlıktaki Bize ait olan tecellilere bakmasını ve bildirdiklerimizle hareket etmesini ve tüm varlığın işleyişin Bize ait olduğunu anlayanlardan olup ve bir yücelik içinde aydınlığa ulaşmasını, böylece ikilikten geçip bütün varlığın birlik içinde olduğunu anlamasını vahyettik. Onlardan hakikatlerin sözlerine uyup, hakikatlerin idrakinde ilerleyenler senin ailendir. Tüm varlıktaki Benim hitabımı yok sayıp zalimlikler içinde olanlar ise, muhakkak ki onlar kendi cehaletlerinde boğulup giderler, diye bildirdik.

-28-

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Fe izesteveyte ente ve men meake alel fulki fe kulil hamdu lillâhillezî neccânâ minel kavmiz zâlimîn

fe iza esteveyte : düzelme, istikamet, yönelme, hakka yönelme
Ente ve men mea ke : sen ve seninle beraber beraber olan kimseler,
ala el fulki : yol alma, sonsuzluk, akıp gitme
fe kul el hamd li Allah : böylece de, hamd, niteliklerin sahibi, Allah'a ait
Ellezi necce na : ki odur, bize necat veren
Min el kavmi ez zâlimîne : kavim, kimseler, zalim, kötülük,

28- Sen ve seninle birlikte Hakk'a yönelip yol alan kimseler derler ki: Varlıktaki tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Ki O'dur bizi, zalim kimselerden iken kurtuluşa ulaştıran.

-29-

وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِي مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ

Ve kul rabbi enzilnî munzelen mubâreken ve ente hayrul munzilîn

ve kul rabbi enzil ni : de, anlat, rabbim, beni ulaştır, indir,
Munzelen : durak, varılacak yer, iniş, menzil, hedef,

mubâreken	: mübarek, kutsal, değerli, faydalı,
ve ente hayru	: sen, hayırlı olan, iyi olan,
el munzilîn	: konak, varılan yer, durulan yer

29- De ki: Rabbim varılacak yerin kutsallığına beni ulaştır ve sen durulan yerin en hayırlısısın.

-30-

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ

İnne fî zâlike le âyâtin ve in kunnâ le mubtelîn

İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak, bunda, elbette, ayetler
ve in kunnâ	: biz oluruz, yaparız, sunduk,
le mubtelin	: deneme, dertli, etkilenme, imtihanda, araştırma,

30- Muhakkak ki bunların içinde elbette işaretler vardır. Her varlığı, araştırılıp hakikatlere ulaşılacak bir halde sunduk.

-31-

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ

Summe enşenâ min badihim karnen âharîn

Summe enşe na	: sonra, inşa, suret vücudu, beden, kurulan, biz
min badi-him	: onlardan sonra, sonraki
karnen	: yakınlık, nesil,
aharin	: başka, diğer, gelecek,

31- Önceki ve sonraki tüm nesilleri bedenlendiren Biziz.

-32-

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ

Fe erselnâ fîhim resûlen minhum enibudûllâhe mâ lekum min ilâhin gayruh e fe lâ tettekûn

fe erselnâ fihim	: böylece gönderdik, açığa çıkmak, biz, onların içinden,
resul minhum	: hakikatleri gösteren, yerine getiren, onlardan
en abudû Allah	: kulluk, Allah,
Mâ lekum	: değil, yok, size yoktur,
min ilah gayru hu	: bir ilah, ondan başka,
e fe lâ tettekûne	: hâlâ fenalardan sakınmaz mısınız?

32- Böylece onların içinden onlara, Bizi anlatan, hakikatleri gösterenler açığa çıktı. Dediler ki: Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, size O'ndan başka bir ilah yoktur, hâlâ fenalardan sakınmaz mısınız?

-33-

وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاء الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ

Ve kâlel meleu min kavmihillezîne keferû ve kezzebû bi likâil âhıreti ve etrafnâhum fîl hayâtid dunyâ mâ hâzâ illâ beşerun mislukum yekulu mimmâ tekulûne minhu yeşrebu mimmâ teşrabûn

ve kâle el meleu	: dedi, ileri gelenler, din adamları,
min kavmihi	: kavim, kimse,
ellezine kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten
ve kezzebû	: yalanlamak, yalanlarla hareket eden,
bi likai	: birlik, bir olan, kavuşma, buluşmak, tevhid,
el ahiret	: son, sonunda
ve etrafnâ-hum	: taraf, yan, zarif şey, refah, biçim, görünüş, biz, onlar
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamında,
mâ hâzâ illa beşer	: bu değildir, beşerden başka bir şey,
mislikum	: sizin gibi
Yekulu minma	: yer, yiyen, beslenen, şeyler,
tekulun minhu	: sizin yediğiniz şeyler
ve yeşrebu	: içen,
minma teşrabun	: içtiğiniz şeyler, nesne, siz içiyorsunuz

33- Hakikatleri görmemezlikten gelen kimselerden ileri gelenler ve sonlarına inanmayıp, Hakk ile bir olduğunu yalanlayanlar, dünya hayatında onları şekillendirip suretlendirdiğimiz halde derler ki: Bu yediğinizden yiyen, sizin içtiğinizden içen, sizin gibi bir beşerden başka bir şey değildir.

-34-

وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ

Ve lein etatum beşeren mislekum innekum izen le hâsirûn

ve le in etatum	: eğer, siz itaat ederseniz, uyarsanız,
beşer misle kum	: beşer, sizin gibi,
inne-kum izen le hasirun	: muhakkak siz, o zaman, elbette, hüsran, kaybeden

34- Eğer siz sizin gibi bir beşere itaat ederseniz, muhakkak ki siz elbette hüsrana uğrarsınız.

-35-

أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُم مُّخْرَجُونَ

E yaıdukum ennekum izâ mittum ve kuntum turâben ve izâmen ennekum muhracûn

E yaıdukum	: size vaad mi ediyor, söylüyor,

Ennekum iza mitum	: siz, öldükten sonra
ve kuntum turaben	: siz oldunuz, toprak, toz
ve ızâmen	: kemik,
Enne kum muhracun	: siz, ortaya çıkış, diriliş, dirilen, toplanma, yönetim

35- Siz öldüğünüzde, toprak ve kemik olduktan sonra, bir diriliğin içinde olacağınızı mı size söylüyor?

-36-

هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ

Heyhâte heyhâte limâ tûadûn

Heyhâte heyhate	: heyhat, yazık, yazık,
Lima tuadune	: şey için, siz vaad, söz, söyleme

36- Yazık, ne yazık şeyler size söylüyor.

-37-

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ

İn hiye illâ hayâtuned dunyâ nemûtu ve nahyâ ve mâ nahnu bi mebûsîn

in hiye illa hayatun el dünya	: o sadece, dünya hayatında, yaşam,
Nemutu ve nahyâ	: ölürüz ve yaşarız
ve mâ nahnu	: biz değiliz,
bi mebusin	: dirilecek, bir dirilikte olacak, yerinden oynama

37- Sadece dünya hayatında yaşarız ve ölürüz ve bir diriliğin içinde olacak da değiliz.

-38-

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ

İn huve illâ raculunifterâ alâllâhi keziben ve mâ nahnu lehu bi muminîn

in huve illa raculın	: o ancak, adam, kişi,
iftera	: iftira, asılsız, uydurma, bir şeyler uyduran
alâ allâhi keziben	: Allah'a karşı, hakkında, yalan söyleme
ve mâ nahnu lehu bi müminin	: biz değiliz, ona mümin, inanan

38- O sadece Allah hakkında bir şeyler uydurandan başka bir kişi değildir ve biz ona inanacak da değiliz, dediler.

-39-

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ

Kâle rabbinsurnî bimâ kezzebûn

Kâle rabbi unsur ni : dedi, rabbim, bana yardım et
Bima kezzebû-ni : beni yalanlamaları sebebiyle

39- Hakikatleri açıklayan dedi ki: Rabbim beni yalanlamaları sebebiyle bana yardım et.

-40-

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ

Kâle ammâ kalîlin le yusbihunne nâdimîn

Kâle ama kalilin : dedi, kısa zaman, az zaman sonra,
le yusbihunne nadimin : mutlaka olacaklar, pişman, pişmanlık duyan

40- Muhakkak ki kısa bir zaman sonra pişmanlık duyanlardan olacaklar, diye bildirildi.

-41-

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاء فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Fe ehazethumus sayhatu bil hakkı fe cealnâhum gusâen fe buden lil kavmiz zâlimîn

fe ehazet-hum : böylece, işte onlar, sardı, yakaladı, sarıldı,
El sayhatu : kudretli ses, çığlık, feryat,
bi el hakkı : hak ile, gerçek, hakkın,
fe cealnâ-hum : artık, öyle ki, kıldık, yaptık, sunduğumuz,
gusaen : dağılıp gitmek, sürüklenip gitmek,
Fe buden : böylece, uzak, hakikatleri anlamaktan uzaklaşan
li el kavmi el zâlimîn : kavim, topluluk, kimseler, zalim

41- İşte onlar kendi cehaletlerine sarıldılar, her varlıkta olan Hakk'ın o kudretli sesini anlayamadılar. Öyle ki sunduğumuz hakikatleri anlayamayanlar, bir cehaletin bataklığında sürüklenir giderler, böylece zalim kimseler hakikatleri anlamaktan uzaklaşırlar.

-42-

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ

Summe enşenâ min badihim kurûnen âharîn

Summe enşe na : sonra, inşa, vücut, suret vücudu, kurulan, biz
min badi-him : onlardan sonra,

karnen aharin : yakınlık, nesil, başka, diğer

42- Önceki, sonraki tüm nesilleri vücudlandıran biziz.

-43-

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ

Mâ tesbiku min ummetin ecelehâ ve mâ yestehırûn

mâ tesbiku : öne geçmez, erkene alamaz,
min ummetin : bir ümmet, kavim, taife, topluluk, millet,
ecele-hâ : vaktin sonu, onun eceli, onun süresi
ve mâ yestehırûne : ertelemez, tehir edemez, sonraya bırakma

43- Bir ümmet ecelini erkene alamaz ve sonraya da bırakamaz

-44-

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا كُلَّ مَا جَاء أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ

Summe erselnâ rusulenâ tetrâ kullemâ câe ummeten resûluhâ kezzebûhu fe etbânâ badahum badan ve cealnâhum ehâdîs fe buden li kavmin lâ yuminûn

Summe ersel na : sonra, gönderdik, sunduk, açığa çıktı, biz
resul na : hakikati gösteren, resul, biz, hakikatlerimiz,
Tetrâ : ardından, ardı ardına,
Kullema cae ummeten : her seferinde, ümmet, millet, toplıluk,
Resul ha : hakikati gösteren, resul, onu
kezzebû-hu : onu yalanladılar
Fe etbâ nâ : sonra, biz tabi olmak, izlemek, takip
badahum badan : onların bir kısmını bir kısmına, birbirine
ve cealnâ-hum : kıldık, yaptık, aktardık, onlar,
ehadis : konuşma, sözler, olay
Fe buden : böylece, boyut, uzak olsun, uzaklaşan,
li kavm la yuminun : kavim için, yok, mümin, inanmayan,

44- Sonra da ardı ardına hakikatlerimizi gösterenler, Bizi anlatanlar açığa çıktı. Her ümmete hakikatlerimizi gösteren biri geldiğinde onu yalanladılar. Öyle ki Bize tâbi olamadılar, bazısı bazısına tâbi oldu. İnanmayan kavimlerin hakikatlerden nasıl uzaklaştıkları bilinsin diye onların hadiselerini aktardık.

-45-

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Summe erselnâ mûsâ ve ehâhu hârûne bi âyâtinâ ve sultânin mubîn

Summe ersel na : sonra, gönderdik, açığa çıktı, biz,
Musa ve ehâ-hu Harun : Musa ve kardeşi Harun

bi ayetina : delillerimiz, işaret,
ve sultânin mubin : kesin delil, apaçık delillerle açıklamak,

45- Sonra Musa ve kardeşi Harun da delillerimizle Bizi açıklamak için açığa çıktılar ve apaçık delillerle açıkladılar.

-46-

إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ

İlâ firavne ve meleihî festekberû ve kânû kavmen âlîn

ilâ firavne : firavun, kibirli olan,
ve melei hi : onun ileri gelenleri, din adamları
fe istekberû : böylece, fakat büyüklendiler, kibirlenen
ve kânû kavmen aline : oldular, kavim, kimse, zorba, despot,

46- Firavuna ve onun din adamlarına hakikatleri açıkladılar. Fakat onlar kibirlilerdendi ve zorba bir kavimdi.

-47-

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ

Fe kâlû e numinu li beşereyni mislinâ ve kavmuhumâ lenâ âbidûn

Fe kalu e numinu : böylece, dediler, inanalım mı?
li beşereyni misli na : iki beşere, insanlar, bizim gibi
ve kavmu-humâ : kavim, millet, onların
lena abidun : bize, bizim, kul, köle

47- Böylece dediler ki: Bizim gibi olan iki beşere mi inanalım ve onların kavmi bizim kölelerimiz.

-48-

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ

Fe kezzebûhumâ fe kânû minel muhlekîn

Fe kezzebu huma : böylece, onları yalanladılar
Fe kanu min el muhlekîne : sonrada oldu, helâk edilenlerden, yazık edenler

48- Böylece onları yalanladılar, sonra kendilerine yazık edenlerden oldular.

-49-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

Ve lekad âteynâ mûsel kitâbe leallehum yehtedûn

ve lekad ateyna : doğrusu, verdik, sunduk,

Musa el kitab	: Musa, kitab, ilahi sözler, yazılı olan varlık kitabı
lealle-hum yehtedune	: umulur ki onlar, onunla yol bulurlar, ulaşırlar

49- Musa tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu, hakikatlere yol bulmaları umuduyla onlara açıkladı.

-50-

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ

Ve cealnebne meryeme ve ummehû âyeten ve âveynâhumâ ilâ rabvetin zâti karârin ve maîn

ve cealnâ	: kıldık, sunduk,
İbn Meryem ve umme hu	: Meryem oğlu ve annesi
ayetan	: ayet, delil, işaret
ve âvey nâ-humâ	: gittiler, vardı, barındırma, konaklama, biz, onlar
ilâ rabvetin	: yüce, yüksek yer, rububiyet,
Zâti kararin	: sahip, Zat, mesken, makam, mekân,
ve mainin	: su, ilim, derya, öz, cennet zevki, akıp giden, kaynak

50- Meryemoğlu ve annesi de sunduğumuz ayetleri anlayanlardandı ve onlar Zat makamının yüceliğinin şuuruna vardılar ve öze teslim oldular.

-51-

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

Yâ eyyuher rusulu kulû minet tayyibâti vamelû sâlihâ innî bimâ tamelûne alîm

yâ eyyuhâ er rusulu	: ey resüller, hakikati gösteren, açıklayan,
Kulu	: beslenme, faydalanmak faydalandırmak
min et tayyibâti	: tertemiz olan, güzel haller,
ve amelû salihan	: salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışma
inni bima tamelun	: ben, yaptığınız şeyler, çalışmalarınız,
alim	: ilmin sahibi,

51- Ey hakikatleri açıklayanlar! Tertemiz haller üzere olun, hakikatlerden faydalanın, faydalandırın ve dosdoğru hakk yolunda çalışın, çalışmalarınızda ki ilmin sahibinin ben olduğumu anlayın.

-52-

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ

Ve inne hâzihî ummetukum ummeten vâhıdeten ve ene rabbukum fettekûn

ve inne hazihi ummetu kum	: muhakkak bu, diğer, ümmet, millet, topluluk, siz
Ummeten vahideten	: bir ümmet, millet, topluluk, tek, bir
ve ene rabbukum	: ben, rabbinizim, vücudlandıran,
fe ittekuni	: bana karşı fenalardan sakın ortak koşmayın,

52- Muhakkak ki siz de o varlıktaki topluluklar gibi bir topluluksunuz. Sizi vücudlandıran Benim. Bundan sonra bana karşı fenalardan sakının ortak koşmayın.

-53-

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

Fe tekattaû emrehum beynehum zuburâ kullu hızbin bimâ ledeyhim ferihûn

Fe tekattau	: fakat, parçalandılar, bölündüler, ayrıldılar,
emr hum	: işleyiş, hüküm, husus, hakikatler, onlar,
beyne hum	: aralarında,
zuburan	: kısım kısım, parça, mezhepler tarikatlar cemaatler
Kullu hızbin bimâ	: hepsi, gurup, fırka, her zümre, şeyle, şeyi
ledey-him	: kendi inançları, kendilerindeki, kendi yolları,
ferihun	: ferah, övünme, şımarla, avunup övünmek,

53- Fakat onlar aralarında hakikatler hakkında bölündüler. Mezheplere, tarikatlara, cemaatlere ayrıldılar. Her zümre kendi inançlarıyla avunup övündü.

-54-

فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّى حِينٍ

Fe zerhum fî gamratihim hattâ hîn

Fe zer hum	: böylece, onları bırak, uzak dur,
Fi gamrati-him	: cehalet, gafletleri, derinlik, onlar,
hatta hinin	: hatta, her zaman,

54- Artık böyle hallerde olanları bırak. Onlar her zaman cehalet, gaflet içindedirler.

-55-

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ

E yahsebûne ennemâ numidduhum bihî min mâlin ve benîn

e yahsebûne ennema	: onlar sanıyorlar mı, sadece, ancak,
numiddu-hum	: genişletmek, destekleme, yardım, onlar
bi-hi min malin	: onunla, mallar, değerler,
ve benin	: evlatlar, çocuklar

55- Onlar mallarıyla ve çocuklarıyla desteklenecekleri, yardım bulacaklarını mı sanıyorlar?

-56-

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَل لَّا يَشْعُرُونَ

Nusâriu lehum fîl hayrât bel lâ yeşurûn

Nusâriu lehum : yardım, yararlanmak, onlar
fi el hayrat : hayır yapma, hayırlar içinde, faydalanmak, çıkar
Bel lâ yeşurûne :fakat, yok, farkında, bilinç, kendini çevresini tanımak

56- Onlar her şeyden bir faydalanma içinde olurlar. Fakat onlar kendilerini ve çevrelerini tanıma içinde olmazlar.

-57-

إِنَّ الَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ

İnnellezîne hum min haşyeti rabbihim muşfikûn

inne ellezîne hum : muhakkak o kimseler,
min haşyet : saygı, korku, çekinme
rabbi-him : Rab, vücudlandıran, onlar,
müşfikin : şefkat, sevgi, her varlıktaki sevgisi

57- Muhakkak bir saygı içinde olan kimseler, onları vücudlandıranın sevgisiyle hareket ederler.

-58-

وَالَّذِينَ هُم بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ

Vellezîne hum bi âyâti rabbihim yuminûn

ve ellezîne hum bi ayeti : o kimseler, ayetler, işaretler, deliller,
rabbi-him yuminun : Rab, vücudlandıran, onlar, inanırlar

58- O kimseler, onları vücudlandıranın işaretlerine inanırlar.

-59-

وَالَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ

Vellezîne hum bi rabbihim lâ yuşrikûn

ve ellezîne hum : o kimseler,
bi rabbi-him : rabbi, vücudlandıran, onlar,
la yuşrikun : ortak koşmazlar, vücud isnat etmezler,

59- O kimseler, onları vücudlandırana karşı, kendilerine vücud isnat etmezler.

-60-

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ

Vellezîne yutûne mâ âtev ve kulûbuhum veciletun ennehum ilâ rabbihim râciûn

ve ellezîne yutune : o kimseler, verirler, teslim ederler,

ma atev	: verecekleri şey, ödeme
ve kulûbu-hum veciletun	: onların kalpleri, titreme, heyecan, ürkek,
enne-hum	: muhakkak ki onlar,
ila rabb him	: sadece, ancak, rab, vücudlandıran, onlar
racian	: rucu eder, aslına döner, dönerler, teslim olur.

60- O kimseler, vereceklerini her an verirler ve onların kalbleri hep bir heyecan içindedir. Muhakkak ki onlar, ancak onları vücudlandırana teslim olmuşlardır.

-61-

أُوْلَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ

Ulâike yusâriûne fîl hayrâti ve hum lehâ sâbikûn

Ulâike yusarıun	: işte onlar, çabalama, yarışma, mücadele, koşma,
fi el hayrat	: hayırlar için, faydalı, yararlı,
Ve hum leha sabikun	: onlar, önde olan, ileride olan, gayretli, başarılı

61- İşte onlar, hep faydalı olmak için koşarlar ve onlar, o hallerde hep önde olanlardır.

-62-

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Ve lâ nukellifu nefsen illâ vusahâ ve ledeynâ kitâbun yantıku bil hakkı ve hum lâ yuzlemûn

ve lâ nukellifu	: yok, biz, yükümlü, mükellef, sorumlu, vazifeli, eksiksiz
nefsen	: nefs, kişi, kişinin öz varlığı, kendi bedeni, kendisi,
İlla vusa-hâ	: başka, ancak, sadece, var, onun gücü, kapasitesi,
ve ledeynâ	: katımızda, bize ait,
kitabun yantıku	: kitap, konuşan kitap, söyleyen, natık,
bi el hakkı	: hakkı, hak ile, doğru, hakikat,
ve hum la yuzlemun	: onlar, yok, zulümde olmaz, kötülük, haksızlık,

62- Ve onlar, kendi bedenlerini eksiksiz bir şekilde tutanın Bizden başkası olmadığını bilirler. Ancak kapasitelerince hareket ederler. Bize ait olan hakikatleri konuşan bir kitaptırlar. Onlar hiç kimseye kötülük etmezler.

-63-

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِن دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ

Bel kulûbuhum fî gamratin min hâzâ ve lehum amâlun min dûni zâlike hum lehâ âmilûn

Bel kulubuhum	: bilakis, hayır, onların kalpleri
Fi gamratin min hâzâ	: gaflet, fenalığa dalmak, şiddet, bundan, bulunmaktadır
ve lehum amalun	: onların amelleri, çalışmaları,
min dûni zâlike	: bundan başka,
Hum leha amilun	: onlar, onun, amel edenler, çalışmak,

63- Bilakis bir gaflet, cehalet içinde olanların kalbleri bunları anlayamaz ve onlar amellerinde bir çıkar olmadan çalışmazlar.

-64-

حَتَّى إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ

Hattâ izâ ehaznâ mutrafîhim bil âzâbi izâ hum yecerûn

hattâ izâ ehazna	: olunca, sarılı, kuşatılmış, kuşattık, biz,
mutrafihim	: refahta olanlar, süs, nimet, onlar
bi el âzâbi	: azap ile, sıkıntı,
iza hum yecerun	: onlar olduğunda, yalvarıp bağırıp yardım istemek,

64- Hatta onlar nimetlerimizle sarılı oldukları halde, bir sıkıntıda yalvarıp bağırarak yardım isterler.

-65-

لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ

Lâ tec'erûl yevme innekum minnâ lâ tunsarûn

lâ tecerû	: yok, yalvarıp bağırıp yardım istemek,
el yevm	: vakit, zaman, an, her zaman,
İnne kum minna	: muhakkak siz, bizden,
la tunsarun	: yok, yardım, yardımı anlayamayan,

65- Muhakkak ki Bizim yardımımızı anlayamayanların, hiçbir zaman yalvarıp bağırmalarının bir anlamı yoktur.

-66-

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ

Kad kânet âyâtî tutlâ aleykum fe kuntum alâ akâbikum tenkisûn

Kad kanet ayati	: olmuştu, oldu, idi, ayetler, işaret, delil,
tutla aleykum	: okunan, açıklanan, size
Fe kuntum	: fakat, siz oldunuz,
ala akabi kum	: ardını bakmadan dönmek, topuk, bildiğine dönme

66- Sizlere hakikatlerimiz delilleriyle açıklanmıştı, fakat siz kendi bildiklerinize dönüp gittiniz.

-67-

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ

Mustekbirîne bihî sâmiran tehcurûn

Mustekbirîne bihi	: kibirlenenler, büyüklenmek, ile, tarafından, onunla
Samiran tehcurun	: gecede kalan, gaflette olan, ayrılma

67- Gaflette kalıp ayrılığa düştünüz, o hallerle kibirlendiniz.

-68-

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءهُم مَّا لَمْ يَأْتِ آبَاءهُمُ الْأَوَّلِينَ

E fe lem yeddebberûl kavle em câehum mâ lem yeti âbâehumul evvelîn

e fe lem yeddebberû	: hâlâ düşünmez ler mi? Ardında olan, tedebbür
kavl	: söz, bilgi, hakikatlerin sözleri
Em câe-hum	: yoksa, geldi, sunuldu, onlar
ma lem yeti	: şey, aslı olmayan şey, değil, gelen, sunulan,
âbâe-hum el evvelin	: babaları, ataları, önceki, evvelki

68- Onlar hakikatlerin sözlerini hala düşünmezler mi? Yoksa onlara sunulan, önceki atalarından gelen aslı olmayan şeyleri yeterli mi görürler?

-69-

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ

Em lem yarifû resûlehum fe hum lehu munkirûn

Em lem yarifu	: yoksa, değil, arif, tanımak, bilmek, anlamak,
resul hum	: hakikatleri gösteren, yerine getiren, onlar
Fe hum lehu munkirûne	: böylece onlar, inkâr eden, reddeden, kötülük

69- Yoksa onlar hakikatleri gösterenleri anlayamadılar mı? Bundan dolayı mı onlar inkâr ettiler?

-70-

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ

Em yekûlûne bihî cinneh bel câehum bil hakkı ve ekseruhum lil hakkı kârihûn

Em yekulune	: yada, söylemek, demek, düşünmek
bihi cinnet	: onda, delilik, cinnet, akılsızlık
Bel cae hum	: bilakis, onlara geldi, sunuldu,
bi el hakk	: hakikatler, hak ile
ve ekserhum	: onların çoğu,
li el hakk	: hakikatleri,
karihun	: küçük görmek, kerih, çirkin, beğenmediler

70- Ya da onda bir delilik mi var diye düşünüyorlar? Bilakis onlara hakikatler sunuldu ve onların çoğu hakikatleri kerih gördüler.

-71-

وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ

Ve levittebeal hakku ehvâehum le fesedetis semâvâtu vel ardu ve men fî hinn bel eteynâhum bi zikrihim fe hum an zikrihim muridûn

ve lev ittebea el hakk	: uysaydı, tâbi olsaydı, hakk, hakikatler
ehvâe-hum	: hevaları, çıkarları, asılsız biliş, dayanaksız olan, onlar,
le fesedet	: fesat, bozulma, dağılma
El semavat ve el ardu	: semalar, gök ve arz, yeryüzü
ve men fî hinne	: kim, kimse, onların içinde olanlar, onlara,
Bel ateyna hum	: bilakis, sunduk, verdik, onlara,
bi zikri-him	: onlarda olan zikri, anmak, hatırlamak,
Fe hum an zikr him	: fakat, böylece, onlar, onlarda olan zikir, anmak,
muridun	: döndüler, yüz çevirme, bir şeyden bir şeye dönen,

71- Eğer hakikatlere tâbi olsalardı; elbette gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi varedeni anlarlar, onların asılsız bilişleri dağılıp giderdi. Bilakis onlara zikrin ne olduğunu sunduk. Fakat onlar kendilerindeki zikirden yüz çevirdiler.

-72-

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

Em teseluhum harcen fe haracu rabbike hayrun ve huve hayrur râzikîn

Em teselu hum	: yoksa, sormak, istemek, onlar,
harcen	: karşılık, ecir, ücret, çıkmak, zorluk
Fe harac	: sonra, karşılık, beklenti,
rabbike hayrun	: rabbin, seni vücudlandıran, hayırlı, iyi, yararlı,
ve huve hayru el razikin	: o, hayırlı, rızıklandıran, fayda, nimet, sıfatlar,

72- Yoksa onlardan bir karşılık istediğini mi sanıyorlar? Seni vücudlandıranın karşılığı daha hayırlıdır ve O hayırlısıyla rızıklandırandır.

-73-

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Ve inneke le tedûhum ilâ sırâtın mustakîm

ve inne-ke	: muhakkak ki sen,
le tedu hum	: şüphesiz, elbette, davet, yönlendirme, onlar
ilâ sırâtın mustakîmin	: dosdoğru hakkın yolu

73- Muhakkak ki sen, elbette onları dosdoğru hakkın yoluna davet ediyorsun.

-74-

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ

Ve innellezîne lâ yuminûne bil âhıreti anis sırâtı le nâkibûn

ve inne ellezîne la yuminun : muhakkak o kimseler, inanmazlar
bi el âhıreti : sonlarına, sonunda
ani es sırâtı : yoldan, hakikatin yolu,
le nakibun : hakikatleri bilen kâmil insanlar, mürşit, yönetici

74- Doğrusu o kimseler sonlarına inanmazlar, hakikatlerin yolunu gösteren kâmil insanlara inanmazlar

-75-

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

Ve lev rahımnâhum ve keşefnâ mâ bihim min durrin le leccû fî tugyânihim yamehûn

ve lev rahımna hum : her ne kadar, özümüzden var ettik, onlar
ve keşefnâ : giderdik, ortaya çıkardık,
ma bihim : onlarda olan şeyler,
min durrin : oda, darlık,
le leccu : o halde bulunma, devam etme, ısrar
Fi tugyanihim : onların azgınlıkları, öfke,
yamehun : şaşkın, boş boş dolaşma, oyalanma

75- Her ne kadar onları özümüzden var etsek de ve tüm niteliklerle onları ortaya çıkarsak ta, onlar bu hakikatleri görmezler. Onlar azgınlıklar içinde oyalanırlar ve elbette o hallerde bulunmada ısrar ederler.

-76-

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ

Ve lekad ehaznâhum bil azâbi fe mestekânû li rabbihim ve mâ yetedarreûn

ve lekad ehazna hum : andolsun, sardık, kalmak, biz,
biel azab : azap, sıkıntı
Fi mâ istekânû : boyun eğmediler, eğilim yok, çalışmazlar,
li rabbihim : vücudlandıran, onlar
ve mâ yetedarreûne : mütevazı olmadılar, alçak gönüllü, yalvarmak,

76- Ve alçakgönüllü olmazlar, kendilerini vücudlandıranı anlamaya çalışmazlar. Doğrusu Bizi anlayamayanlar sıkıntılarda kalırlar.

-77-

حَتَّى إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

Hattâ izâ fetahnâ aleyhim bâben zâ azâbin şedîdin izâ hum fîhi mublisûn

Hattâ iza fetehna	: hatta, açtık, ortaya çıkardık,
aleyhim bab	: onlara, kapılar, gerçekler
zâ azâbin şedide	: azap sahibi, daha fazla, kuvvetli, şiddetli
İza hum fihi mublisûne	: olduğunda, onlar, ümitsizlik içinde

77- Hatta şiddetli sıkıntılara sahip iken kurtulmaları için onlara kapılar açtığımız hâlde, yinede onlar ümitsizlik içinde olurlar.

-78-

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

Ve huvellezî enşee lekumus sema vel ebsâra vel efideh kalîlen mâ teşkurûn

ve huve ellezi enşee lekum	: ki o, vücudlandırdı, inşa etti, açığa çıkardı, sizi
el sema ve el ebsar	: işitme hassasiyeti ve görme
ve el efidete	: kalbler, idrak şuuru, anlama,
kalilen	: az da olsa, zayıf
mâ teşkurune	: size verilen sıfatları sahibini bilmezsiniz, teşekkür

78- Sizi vücudlandıran, işitme ve görme ve idrak şuuru veren ki O'dur. Sizdeki sıfatların sahibini bilip teslim etmede ne kadar da zayıf davranıyorsunuz.

-79-

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Ve huvellezî zereekum fîl ardı ve ileyhi tuhşerûn

ve huve ellezi zeree kum	: ki o, sizi çoğaltıp yaydı,
fî el ardı	: arzda, yeryüzünde
ve ileyhi tuhşerun	: onda, toplanmak, birliğinde olmak, bütünlük,

79- Ki O sizi yeryüzünde çoğaltıp yayandır ve her an O'nun birliğindesiniz

-80-

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Ve huvellezî yuhyî ve yumîtu ve lehuhtilâful leyli ven nehâr e fe lâ takılûn

ve huve ellezi yuhyi	: ki o, hayat veren,

ve yumîtu	: öldürür, sınırlandıran
ve lehu ihtilâfu	: ihtilâf, farklılık, çeşit, ayrılık, farklı kılan
El leyli ve en nehâri	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık
E fe lâ takılûne	: hâlâ düşünüp akıl etmez misiniz?

80- Ki O hayat verendir ve sınırlandırandır. Geceyi ve gündüzü farklı kılandır. Hâlâ düşünüp akıl etmez misiniz?

-81-

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ

Bel kâlû misle mâ kâlel evvelûn

Bel kalu misle	: bilakis, yinede, dediler, aynı, benzer, gibi,
mâ kâle el evvelin	: söyledikler şey, öncekiler

81- Bilakis onlar, öncekilerin söyledikleri şeylerin benzerini söylüyorlar.

-82-

قَالُوا أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

Kâlû e izâ mitnâ ve kunnâ turâben ve izâmen e innâ le mebûsûn

Kalu e iza mitna	: dediler, biz öldükten sonra, yolun sonu,
ve kunna turab	: olduk, toprak,
ve izâmen	: kemik, dağılıp gitmek,
e inna le mebus	: muhakkak, elbette, diriltilen, gönderilmiş olan

82- Dediler ki: Öldüğümüz zaman ve toz toprak olduktan ve dağılıp gittikten sonra mı dirilik içinde olacağız?

-83-

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

Lekad vuıdnâ nahnu ve âbâunâ hâzâ min kablu in hâzâ illâ esâtîrul evvelîn

Lekad vuıdna nahnu	: andolsun, doğrusu, vaad, söylenen, biz
ve âbâunâ haza min kablu	: babalarımız, atalarımız, önceki,
in hâzâ	: bu ancak, bunlar,
illâ esatiru el evvel	: efsane, masal, eser, önceki, evvelki

83- Doğrusu bize ve bizden önceki atalarımıza da bunlar söylendi. Bunlar ancak öncekilerin efsaneleridir, dediler.

-84-

قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Kul li menil ardu ve men fîhâ in kuntum talemûn

Kul li men el ardu	: de, kimin, kim, yeryüzü
ve men fiha	: orada olanlar, bütün her şey
İn kuntum talemun	: eğer, biliyorsanız,

84- De ki: Eğer biliyorsanız söyleyin, yeryüzü kimindir ve orada olan her şey kimindir?

-85-

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

Seyekûlûne lillâh kul e fe lâ tezekkerûn

se-yekûlûne li Allah	: diyecekler, söylerler, Allah'ın
Kul	: anlat, deki, açıkla,
e fe lâ tezekkerûne	: bakmaz mısınız? Düşünüp ulaştığı hakikatlerle bakmak

85- Onlar derler ki: Allah'ındır. De ki: O hâlde varoluşu derin düşünüp o hakikatlerle bu âleme bakmaz mısınız?

-86-

قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Kul men rabbus semâvâtis sebı ve rabbul arşil azîm

Kul men rabbu	: de, anlat, kim, rabbinin, vücudlandıran,
El semavat el sebı	: ulvi âlem, yedi ulvi makam, genişletmek, tüm makam
ve rabbu	: Rabbi, efendisi, sahibi, vücudlandıranı,
el arş el azim	: bütün her yeri yüceliği ile kaplayan

86- De ki: Vücudlandıran kimdir, yedi ulvi makamın sahibi kimdir ve bütün her yeri yüceliği ile kaplayan kimdir?

-87-

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

Seyekûlûne lillâh kul e fe lâ tettekûn

se-yekûlûne li Allah	: diyecekler, derler ki, Allah
Kul e fe lâ tettekûne	: o halde, takva, fenalardan sakınma ortak koşmama

87- Onlar derler ki: Allah'tır. De ki: O hâlde fenalardan sakınmaz mısınız?

-88-

قُلْ مَن بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Kul men bi yedihî melekûtu kulli şeyin ve huve yucîru ve lâ yucâru aleyhi in kuntum talemûn

Kul men bi yedi hi : anlat, kim, elinde, gücün sahibi, tasarrufunda,
Melekûtu kulli şeyin : yönetim, idare, sahip olan, bütün her şeyin
ve huve yuciru : o, korur, himaye
ve lâ yucâru aleyhi : korunmaya ihtiyacı olmaz, onun
İn kuntum talemûne : eğer, siz biliyorsunuz

88- De ki: Eğer biliyorsanız söyleyin: Bütün her şeyi idare eden güç ve bütün her şeyi himaye eden ve himayeye muhtaç olmayan kimdir?

-89-

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ

Seyekûlûne lillâh kul fe ennâ tusharûn

se-yekûlûne li Allah : diyecekler, derler ki, Allah
Kul : anlat, de, de ki,
fe enna tusharun : öyleyse, o zaman, nasıl, cazibe, aldatılma,

89- Onlar derler ki: Allah'tır. De ki: Öyleyse nasıl olur da aldatılırsınız?

-90-

بَلْ أَتَيْنَاهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

Bel eteynâhum bil hakkı ve innehum le kâzibûn

Bel eteyna hum : doğrusu, hayır, bilakis, onlara sunduk, getirdik,
bi el hakk : hakikat, hak
ve inne-hum le kazibun : ancak onlar, yalanlarda kalanlardır

90- Doğrusu onlara hakikatleri sunduk, ancak onlar yalanlarda kaldılar.

-91-

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِن وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ

Mettehazallâhu min veledin ve mâ kâne meahu min ilâhin izen le zehebe kullu ilâhin bimâ halaka ve le alâ baduhum alâ bad subhânallâhi ammâ yasıfûn

Ma ettehaz Allah : Allah edinmemiştir,

min veled	: bir çocuk
ve mâ kâne	: olmadı
meahu min ilah	: onuna beraber bir ilah
İzen le zehebe	: öyle olsaydı, o takdirde, olurdu giderdi
kullu ilâhin	: bütün ilâhlar,
bima halaka	: şeyler, nesneler, varlık, yaratılan, halkedilen
ve le ala	: elbette, yüce, üstün,
badu-hum alâ badın	: bazısı bazısına, birbirlerine,
subhâne Allâh	: noksan sıfattan münezzeh, her şey onunla, Allah
amma yasifun	: şeylerden, hiçbir şekilde vasfedilemez, anlatılamaz

91- Allah çocuk edinmemiştir ve onunla beraber bir ilah olmadı. Öyle olsaydı, bütün ilahlar birbirlerine yaratılan varlık hakkında yücelik taslarlardı. Allah; noksan sıfattan münezzehtir, hiçbir şekilde vasfedilemez.

-92-

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Âlimil gaybi veş şehâdeti fe teâlâ ammâ yuşrikûn

Âlimi el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen âlemi ilmiyle var eden
ve el şehâdeti	: her an her yerde hazır olan
fe teâlâ	: çok yüce, sıfatları ve zatı ile yüce olan,
amma yuşrikun	: şeyler, şirk koştukları, ortak koştukları

92- Görünmeyen bilinmeyen âlemi varedendir ve her an her yerde hazır olandır. Ortak koştukları şeylerden yüce olandır.

-93-

قُل رَّبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ

Kul rabbi immâ turiyennî mâ yûadûn

Kul rabbi imma	: de, anlat, rabbim, eğer, veya, sonra
turiyen-nî	: bana göster, anlamamı sağla,
ma yuadune	: vaad olunan, açığa çıkan,

93- De ki: Rabbim! Açığa çıkan şeylerin hakikatlerini bana göster.

-94-

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Rabbi fe lâ tecalnî fil kavmiz zâlimîn

Rabbi	: Rabbim, efendim, sahibim, beni vücudlandıran
fe la tecal ni	: yok, beni kılma, yapma, olmayayım
Fi el kavmi el zâlimîne	: zalimler kavmi, kimse, zalim kimseler

94- Rabbim! Zalim kimselerin hallerinde kalanlardan olmayayım.

-95-

وَإِنَّا عَلَى أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ

Ve innâ alâ en nuriyeke mâ neıduhum le kâdirûn

ve innâ ala en nuriye ke	: biz, yüce, üzerine, senin nurun, aydınlığın
Ma neidu-hum	: değil, şey, ne vaad, işi düzenleme, ortaya çıkan her şey,
le kadirun	: elbette, kudret, güç, tüm varlıktaki kudret

95- Sen bize ortaya çıkan her şeyde nurunu gösterensin. Elbette tüm varlıktaki kudret sensin.

-96-

ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ

İdfa billetî hiye ahsenus seyyieh nahnu alemu bi mâ yasıfûn

İdfa bi elleti hiye	: uzaklaştır, yok etmek, değiştir, ki onunla,
ahsen	: iyilik, güzellik, hayırlı olan,
es seyyiete	: seyyiat, kötülük, fenalıklar, suç
Nahnu alemu	: biz, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
bima yasıfun	: vasıf, nitelik, tanımlamak, tarif

96- Kötülüklerimizi güzelliklerinde yok etmemizi sağla. Bize ilminle varlığı anlamamızı sağla.

-97-

وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ

Ve kul rabbi eûzu bike min hemezâtiş şeyâtîn

ve kul rabbim	: de, Rabbim,
euzu bike	: sığınırım, sana
min hemezâti el şeytan	: vesvese, şeytani haller

97- De ki: Rabbim! Şeytani hallerin vesvesesinden sana sığınırım.

-98-

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ

Ve eûzu bike rabbi en yahdurûn

ve eûzu bike rabbi	: sana sığınırım, rabbim
en yahdurû-ni	: katılma, devam eden, o hallerde bulunma

98- Rabbim! O hallerde bulunmaktan da sana sığınırım.

-99-

حَتَّى إِذَا جَاء أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ

Hattâ izâ câe ehadehumul mevtu kâle rabbirciûn

hattâ izâ cae ehad hum	: hatta, geldiğinde, o hallerden bir şey geldiğinde
el mevtu	: ortaya çıkmamış olan, ölüm, içte olan, nutfe
Kale rabbi irciû-ni	: dedi, Rabbim beni geri döndür, hemen döndür

99- Hatta o hallerden bir şey içimden bile geçerse, Rabbim beni hemen döndür.

-100-

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

Leallî amelu sâlihan fîmâ terektu kellâ innehâ kelimetun huve kâiluhâ ve min verâihim berzahun ilâ yevmi yubasûn

leal-lî amelu salihan	: böylece ben, dosdoğru hak yolunda olan olayım
Fîmâ terektu	: o şeyde, hakkında, o haller, terk, bırakmak, uzak olmak
Kellâ inneha kelimet huve	: hayır, asla, muhakkak o kelime, hak sözü, o
Kâiluhâ	: onun söylediği, kim diyor,
ve min veraihim	: ardı, gerisi, geriye dönen, geçmiş cehaletine dönen, onlar
berzah	: perde, had, hudud, iki şey arasındaki engel, ayrılık
ilâ yevmi yubasun	: gün, zaman, an, ortaya çıkma, dirilme, birlik,

100- Böylece ben; tüm o hallerden uzak olayım, dosdoğru hakk yolunda çalışanlardan olayım. Muhakkak ki o söylenen hakikatlerin sözleri üzere olayım. Ayrılıkla berzahta kalıp geçmiş cehalet hallerine dönenlerden olmayayım. Sadece her an birlik üzere olayım.

-101-

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءلُونَ

Fe izâ nufiha fis sûri fe lâ ensâbe beynehum yevme izin ve lâ yetesâelûn

fe izâ nufiha	: böylece, üflenildiği zaman,
fi el suri	: suretlerden gönüllere
Fe lâ ensâbe	: yok, olmaz, soy, neseb, hısım, akrabalık bağı, sülale
beyne hum	: onların aralarında
yevme izin	: o vakit, o gün
ve la yetesâelûne	: birbirlerini sormazlar, sorulmazlar, sorgulamazlar,

101- Suretlerden gönüllere üflenildiğinde, onların aralarında o vakit bir neseb kalmaz ve birbirlerini sorgulamazlar.

-102-

فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Fe men sekulet mevâzînuhu fe ulâike humul muflihûn

Fe men sukulet	: Bundan sonra, kim, ağır, hakikatleri taşıyan,
mevazınuhu	: mizan, ölçü, tartı, o
Fe ulaike hum el muflihûne	: işte onlar, felâh, kurtuluşa eren, öze ulaşan,

102- Bundan sonra kim hakikatleri anlamada bir ölçüye ulaşmışsa, işte onlar felaha erenlerdir.

-103-

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُوْلَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

Ve men haffet mevâzînuhu fe ulâikellezîne hasirû enfusehum fî cehenneme hâlidûn

ve men haffet	: kim, hafif, zayıf,
mevazinu hu	: ölçüsü, o ölçü
Fe ulâike ellezine hasiru	: işte o kimseler, hüsran, kayıp
enfuse-hum	: onların nefsleri, kendilerini, kendi öz varlığını
fî cehenneme	: içinde, cehalet, cehaletin cehennemi,
halidun	: ebediyen, devamlı, hep,

103- Ve kim hakikatleri anlamada o ölçüde zayıf kalmışsa, işte o kimseler nefislerini anlamada hüsrana uğramışlardır ve hep içlerinde cehaletin cehennemi vardır.

-104-

تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ

Telfehu vucûhehumun nâru ve hum fîhâ kâlihûn

Telfehu vucuhe hum	: çarpar, yüzlerini, yüzlerinden belli olur,
en nar	: ateş, yakıcılık, sıkıntının hissiyatı
Ve hum fiha kâlihûne	: onlar, o halde kalmak, orada, ızdırap, asık,

104- Sıkıntılı halleri yüzlerinden belli olur ve onlar bir ızdırap içinde o hallerde kalırlar.

-105-

أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ

E lem tekun âyâtî tutlâ aleykum fe kuntum bihâ tukezzibûn

E lem tekun ayati	: olmadı mı, okunmadı mı? Ayetler,
tutla aleykum	: okunmak, sizler,
Fe kuntum biha tukezzibun	: yalanda kalıyorsunuz, hakikatleri yalanlama

105- Ayetlerimiz size her an her varlıktan okunmuyor mu? Fakat siz o hakikatlere karşı yalanlarda kalıyorsunuz.

-106-

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ

Kâlû rabbenâ galebet aleynâ şıkvetunâ ve kunnâ kavmen dâllîn

Kâlû rabbe na	: dediler, rabbimiz,
galebet	: galebe, üstünlük, büyüklük,
Aleynâ şıkvetuna	: bize, şaki, şakiliğimiz, eşkıya, isyankârlık, zorbalık
ve kunnâ kavmen dalline	: biz olduk, dalalet, kendi anlayışına, çıkarına sapan

106- Dediler ki: Rabbimiz! Şakiliğimiz bize galebe çaldı ve biz hakikatlerden sapan kimselerden olduk.

-107-

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ

Rabbenâ ahricnâ minhâ fe in udnâ fe innâ zâlimûn

rabbe-nâ ahric na minha	: Rabbimiz, bizi çıkar o hallerden, oradan
Fe in udnâ	: adetler, sözler, biz döndük, arka, geri
Fe inna zalimun	: böylece, zalimlerden olduk,

107- Rabbimiz! Bizi o hallerden çıkar. Öyle ki biz cehalet hallerimizde kaldık, böylece zalimlerden olduk.

-108-

قَالَ اخْسَؤُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ

Kâlahseû fîhâ ve lâ tukellimûn

kâle ıhseû fiha	: dendi, bildirildi, o hallerde kalan, orada,
ve lâ tukellimû-ni	: yok, konuşma, beni, yok söyleme

108- O hallerde kalanların, hakikatlerimizin kelimelerini söylemeleri olamaz, diye bildirildi.

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

İnnehu kâne ferîkun min ibâdî yekûlûne rabbenâ âmennâ fagfir lenâ verhamnâ ve ente hayrur râhımîn

innehu kane ferik	: doğrusu, o, oldu, takım, ekip, gurup, fırka
min abid	: kullarım
Yekûlûne Rabbena	: derler, rabbimiz
amenna	: iman ettik, inandık
fe ıgfir lena	: artık mağfiret et, bağışla, bize,
ve erham na	: rahmet et, merhamet
ve ente hayru el rahimin	: sen, rahmetinle hayırlı olansın

109- Doğrusu fırkalarda kalan kullarım derlerki: Rabbimiz! İman ettik. Bundan sonra bize mağfiret et ve merhamet eyle ve sen rahmetinle hayırlı olansın.

-110-

فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّى أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ

Fettehaztumûhum sıhriyyen hattâ ensevkum zikrî ve kuntum minhum tadhakûn

Fe ettehaztumû-hum	: edindiniz, sarıldınız, o halde kaldınız,
sıhrıyyen	: alay etmek, önemsememek,
Hatta ensev kum	: hatta, siz unuttunuz
zikrî	: anmak, zikrim, beni anmak,
ve kuntum minhum tedahaken	: siz oldunuz, önemsememe, gülmek, alay etmek,

110- Fakat onlar hakikatleri önemsememe hallerine sarıldılar. Öyle ki o halleriniz, sizin Beni anmanızı unutturdu ve siz önemsemeyenlerden oldunuz

-111-

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ

İnnî cezeytuhumul yevme bimâ saberû ennehum humul fâizûn

enni cezeytuhum	: muhakkak ben, karşılık, onlar, mükâfat
el yevme bima saberu	: bugün, vakit, zaman, sabırlı olmaları sebebiyle
enne-hum	: muhakkak ki onlar,
hum el faizun	: başarılı olan, kazananlar, galip olanlar, arttıran

111- Muhakkak ki sabırlı olanlara her zaman karşılıklar vardır. Muhakkak ki onlar kazananlardır.

-112-

قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ

Kâle kem lebistum fil ardı adede sinîn

Kâle kem lebistum	: dedi, nasıl, ne kadar, kaç, sukun, kalmak
fî el ardı	: arzda, yeryüzünde, yaşam
adede sinin	: adet, sayı, sene, kaç yıl, yaş, ömür,

112- Yeryüzünde kaç yıl kalırsınız, denildi.

-113-

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلْ الْعَادِّينَ

Kâlû lebisnâ yevmen ev bada yevmin feselil âddîn

Kâlû lebisna yevmen	: dediler, biz kaldık, kalırız, vakit, gün, zaman,
Ev bada yevmin	: ya da, bir kısmı, zaman, az bir zaman, gün
fe isel	: artık, sor, araştır, iste,
el addin	: adet, sayan, miktar, yıl, kaç yıl, yaşamın yılı

113- Belli bir zaman ya da daha az bir zaman kalırız, dediler. Artık kaç yıl yaşarsanız yaşayın hakikatleri sorup araştırın.

-114-

قَالَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Kâle in lebistum illâ kalîlen lev ennekum kuntum talemûn

Kâle in lebistum	: dendi, bildirildi, eğer, kalma, siz,
illa kalil	: sadece, biraz, az bir zaman, belli bir zaman,
Lev enne kum	: eğer, şayet, keşke, olsa bile, gerçekten siz,
kuntum talemun	: bilenlerden, yaşamın değerini idrak edenlerden,

114- Eğer siz az bir zaman kaldığınızı anlayabilseydiniz, gerçekten siz yaşamın değerini bilenlerden olurdunuz, diye bildirildi.

-115-

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ

E fe hasibtum ennemâ halaknâkum abesen ve ennekum ileynâ lâ turceûn

E fe hasibtum	: sandınız, siz hesap ettiniz
Ennema halaknâ-kum	: sizi yarattık, halk ettik, var ettik,
abasen	: abes, boş, lüzumsuz, boşuna
ve ennekum ileyna	: muhakkak siz, oldunuz, bize,

la turceun : yok, rucu etmek, ayrı olmak, dönmek,

115- Sizi boş yere halkettiğimizi ve sizin Bizden ayrı olduğunuzu mu sandınız?

-116-

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

Fe teâlallâhul melikul hakk lâ ilâhe illâ hû rabbul arşil kerîm

Fe teale Allah : öyleyse, işte, yücedir, gerçektir, Allah,
el melik : melik, hükümdar, tüm varlığın sahibi
El hakk : hak olan, hakikat, tecelliler,
la ilâhe illa huve : ilâh yoktur, o vardır
Rabbu : Rabbi, vücudlandıran,
el arşi : tüm her yeri kaplayan,
el kerim : asil, asliyyet, heryerde asaletini gösteren, cömert,

116- İşte Allah; gerçek olandır, hakikatleriyle tüm varlığın sahibi olandır. İlah yoktur, O vardır, her şeyi vücudlandırandır, bütün her yeri kaplayandır, tüm varlıktan asaletini gösterendir.

-117-

وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

Ve men yedu maallâhi ilâhen âhare lâ burhâne lehu bihî fe innemâ hısâbuhu inde rabbih innehu lâ yuflihul kâfirûn

ve men yedu : kim, yönelir, çağırır, dua eder,
mea Allah : Allah ile beraber
İlahen ahara : ilahlar, başka, kendi zannettiği başka ilah
La burhan lehu bihî : yok, kanıt, delil, onun, ona
Fe innema hısabu hu : işte, artık, sadece, ancak, onun hesabı, düşünmek,
İnde rabbi-hi : katında, ona ait, onun Rabbi
innehu la yuflihu : muhakkak, o, hak, yok, felah, başarılı, huzur, kurtuluş,
el kafirin : hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,

117- Kim Allah ile beraber, kendi zannına göre hiçbir delili olmayan başka ilahlara yönelirse, işte o kimse, onu vücudlandırana ait olan hakikatleri anlamada bir düşünce içinde olamaz. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelenler felah bulamazlar.

وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

Ve kul rabbigfir verham ve ente hayrur râhımîn

Ve kul rabbi	: de ki, rabbim, beni vücudlandıran,
ıgfir	: mağfiret et, rahmet et, merhamet
ve erham	: rahmet, tüm varlığı rahmetinle saransın, nurunla,
ve ente hayru	: sen, hayırlı olan,
el rahimin	: varlığı özünden var eden, rahim olan,

118- De ki: Mağfiretinle beni vücudlandıransın ve tüm varlığı rahmetinle saransın ve sen tüm varlığı özünden hayırlısı ile var edensin.

S24 - NUR SÛRESİ

-1-

سُورَةٌ أَنزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Sûratun enzelnâhâ ve faradnâhâ ve enzelnâ fîhâ âyâtin beyyinâtin leallekum tezekkerûn

Suratun	: suredir, suret, biçim, görünüş, derece, kuşatan sur,
enzelna ha	: her bir varlık, indirdik, sunduk, açığa çıkardık,
ve faradnâ-hâ	: farz, icabet, konması, yükleme, hükümler, nitelikler, sıfat,
ve enzelna fiha	: indirdik, sunduk, onun içine, varlığın iç yüzünde,
ayet beyyinat	: ayet, delil, işaret, apaçık, açıklanmış,
lealle-kum	: umulur ki, siz,
tezekkerun	: var oluşu araştırmak, hakikatlere ulaşıp o hâl ile bakmak

1- Sûretleriyle her varlığı kendimizden açığa çıkardık ve o sûretleri sıfatlarımızla tuttuk ve varlığın iç âleminde apaçık delilleri size sunduk. Umulur ki varlığın varoluş hakikatlerine ulaşır o hâl ile bu âleme bakarsınız.

-2-

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِئَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

Ez zâniyetu vez zânî feclidû kulle vâhıdin min humâ miete celdetin ve lâ tehuzkum bi himâ rafetun fî dînillâhi in kuntum tuminûne billâhi vel yevmil âhır vel yeşhed azâbehumâ tâifetun minel muminîn

El zaniyetu	: zaniliğe meyleden, zan, keyfe göre, meşru olmayan,
ve el zani	: zani olan, keyfine çıkarına göre hareket eden,
fe eclidu	: o zaman, deri, ten, suret, cilde vurmak,
kulle vahid	: bütün, hepsi, her biri, tek,
min-humâ	: ikisinden, onlardan,
miete celdete	: yüz, cilde vurmak, deri, ten, suretlere meyleder,
ve la tehuz kum	: sizi almasın, çekmesin, tutmasın, mani olmasın, siz,
bi hima rafetun	: onların, ikisi, acıma, şevkat, merhamet, esirgeme
fi dini Allah	: Allah'ın dini için, dini üzere, var oluş yasaları,
in kuntum	: eğer, siz, oldunuz, olun,
tuminun bi Allah	: iman ediyorsunuz, inanırsanız, Allah'a
ve el yevmi el ahırı	: gün, vakit, son, sonları, son vaktinize kadar
ve li yeşhed	: şahit olsun, bildiren, tanık,
azabe huma	: azap, sıkıntı, müşkil, sınıktı çekenler,
Taifet min el muminine	: taife, takım, gurup, müminlerden, inananlardan

2- Kendi çıkarına göre hareket edenler ve kendi çıkarına göre hareket etmeye meyledenler, onlardan her biri sûretlere meylederler, sûretlerde kalırlar. O hâlde olanların şefkatli hâli sizi çekmesin. Sizler Allah'a inanarak, Allah'ın dinini anlamak için gayret gösterin ve son anınıza

kadar o hâlde olun. Müminler taifesi sıkıntı çekseler de hakikatleri bildirmek için hareket ederler.

-3-

الزَّانِي لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

Ez zânî lâ yenkihu illâ zâniyeten ev muşriketen vez zâniyetu lâ yenkihuhâ illâ zânin ev muşrik ve hurrime zâlike alel muminîn

el zani	: uydurma, zan, keyfe göre, çıkara göre, meşru olmayan,
la yenkihu	: yok, uygun, uygun değil,
illa zaniyeten	: zan, keyfe göre, çıkarına meyledenden başkası
Ev muşriketen	: veya, ya da, müşrik, ortak koşmaya meyleden
ve el zaniyetu	: zaniliğe meyleden, sûrete meyleden, çıkarına meyleden
la yenkihu ha	: yok, uygun değil, o hal
İlla zanin	: ancak, zani olan, çıkarda olan, keyfe göre, zanna göre,
ev muşrikun	: ortak koşan, müşrik olan
ve harime zalike	: yasak, haram kılındı, hatalıdır, zararlıdır, bu,
ala el müminin	: müminlerin üzerine

3- Kendi çıkarında olana; kendi çıkarında olmaya meyledenden başkasının ya da ortak koşmaya meyledenden başkasının hâli uygun değildir. Kendi çıkarında olmaya meyledene de; kendi çıkarında olandan başkası ya da ortak koşandan başkasının hâli uygun değildir. Müminler için ise bütün bu hâller haramdır.

-4-

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Vellezîne yermûnel muhsanâti summe lem yetû bi erbeati şuhedâe feclidûhum semânîne celdeten ve lâ takbelû lehum şehâdeten ebedâ ve ulâike humul fâsikûn

ve ellezîne yermune	: o kimseler, taş atma, suçlama, iftira, ok, laf atma,
el muhsanati	: iyilik yolunda olan, içtenlikle hak yolunda olan
Summe lem yetubi	: sonra, meyil etmezler, getirmezler, gelmezler
Erbeati	: dört makam, Rabbine dönmek, Allah'a dönmek
şuhedâe	: şahitler, bilenler, hazır, tanık olmak
fe eclidu hum	: işte, öyle ki, cild, ten, sûrette kalanlar, onlar,
Semanin celdeten	: seksen, duymaya dair, cilde vurmak, ten, sûret,
ve la takbelû lehum	: yok, kabul, kabul etmeyin, onlar kabul etmezler
Şehadeten ebeden	: tanık, şahit, bilen, ebediyen, asla, hiçbir zaman,
ve ulaike hum	: işte onlar,
el fasikun	: fasık, hakikatlerden sapan, cehalete sapan, bölen,

4- Tüm içtenliğiyle hakk yolunda olanlara laf atan o kimseler, Rabbine dönüp şahitlerden olmak için de gelmezler. Öyle ki onlar sûretlerde kalırlar, duydukları sûretlere dairdir. O hâlde olanları kabul etmeyin, onlar asla bilenlerden olamazlar ve işte onlar hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine sapanlardır.

-5-

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İllellezîne tâbû min badi zâlike ve aslehû fe innallâhe gafûrun rahîm

illa ellezine tebe	: ancak, yaptıkları hataları anlayıp dönen,
min badi zalike	: bundan sonra, ondan sonra
ve aslehû	: ıslah, temizlenmek, düzelme, iyileşme, onarılma,
Fe inne Allah gafur	: muhakkak ki Allah, bağışlayan, magfiret, arınmak
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

5- Ancak yaptıkları hataları anlayıp, bir daha yapmamak üzere hareket eden ve fena hallerden temizlenenler başka. Muhakkak ki Allah bağışlayandır, tüm varlığı özünden varedendir.

-6-

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاء إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ

Vellezîne yermûne ezvâcehum ve lem yekun lehum şuhedâu illâ enfusuhum fe şehâdetu ehadihim erbeû şehâdâtin billâhi innehû le mines sâdıkîn

ve ellezine yermun	: o kimseler, laf atma, taş atma, ok, uzaklaştırma
ezvâce-hum	: cins, tür, eş, aynı yolda olan, eşlik eden, birliktelik, onlar,
ve lem yekun lehum	: olmadı, yoktur, onlar
Şuhedâu	: şahitler, bilen, tanık olan,
illa enfus hum	: kendileri için, nefs, kendi çıkarı için, onlar
Fe şehadetu	: bundan sonra, şahitlik, bilmek, her yerde hazır olan, şuurlu
ehad him	: bir, tek, onlar
Erbeu	: dört, Allah'a dönmek, belge, makam, Rabbine dönmek
şehadatin bi Allah	: şahit olan, bilen, şuurlu, Allah'a, Allah ile
İnne hu	: muhakkak ki o, o halde olan,
le min el sadıkın	: elbette, sadık, dosdoğru olan, dürüst olan, sadakat,

6- Bir birlik içinde hareket eden kimselere laf atanların, hakikatleri bilme durumları olmaz. Onlar ancak kendi çıkarları için hareket ederler. Bundan sonra Rabbine dönüp, birliğin şuurunda olanlar, Allah ile birlikte olduğunun şehadetindedirler. Muhakkak ki o hâlde olan kimseler, elbette dosdoğru hareket edenlerdir.

-7-

وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ وَيَدْرَأُ

Vel hâmisetu enne lanetallâhi aleyhi in kâne minel kâzibîn

ve el hamisetu	: koruyucu olan, beşinci olan, cesaret, bahadırlık, hamaset
Enne lanete	: lanet, kendindeki sıfatları anlamayıp rahmetten düşen
Allah aleyhi	: Allah, ona, kendinde olan,
İn kane min el kazibine	: eğer, şayet, oldu, yalanlarda kalan

7- Eğer yalanlarda kalan olursa; kendindeki tecellileri idrak edemeyip, Allah'ın rahmetinden, koruyuculuğundan uzaklaşır.

-8-

وَيَدْرَأُ عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ ۙ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ

Ve yedraû anhel azâbe en teşhede erbea şehâdâtin billâhi innehu le minel kâzibîn

ve yedrau anha	: savmak, kurtulur, önlemek, kaldırır, ondan,
el azab	: azap, sıkıntı, müşkil,
en teşhede	: şahitlik etmesi, bilmesi, o şuurla hareket etmesi,
erbea	: dört, makam, Allah'a dönmek, Rabbine dönmek
Şehadatin bi Allah	: belge, makam, şahitlikler, bilenlerden, Allah
İnne hu le min el kazibin	: doğrusu, o, yalanda kaldığını anlayan

8- Doğrusu o; yalanlarda kaldığını anlar, Rabbine döner, hakikatlere şahit olur, Allah ile birlikte olduğunun şuuruyla hareket ederse, ondan sıkıntılar kaldırılır.

-9-

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِن كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Vel hâmisete enne gadaballâhi aleyhâ in kâne mines sâdikîn

ve el hamisetu	: koruyucu olan, beşinci, himaye, hakk şuuru,
Enne gadabe	: gadab, öfke, hiddet, kızgınlık,
Allah aleyhi	: Allah, kendinde, onda, üzerinde,
İn kane min el kazibine	: eğer, şayet, oldu, yalanlarda kalan

9- Eğer yalanlarda kalan olursa; öfke, kavga gibi hallerinden dolayı kendindeki tecellileri idrak edemeyip, Allah'ın rahmetinden, koruyuculuğundan uzaklaşır.

-10-

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ

Ve lev lâ fadlullâhi aleykum ve rahmetuhu ve ennellâhe tevvâbun hakîm

ve lev la fadl	: değil mi, fazilet, erdem, nitelik, sıfat,
Allah aleykum	: Allah, üzerinizdeki
ve rahmetu-hu	: rahmeti, fayda, yarar, koruyucu, merhamet, şevkat
ve enne Allah tevvab	: Allah, hatasını anlayanın tövbesini kabul eden,
hakim	: hâkim olan, hüküm sahibi,

10- Sizin üzerinizde olan Allah'ın sıfatları değil midir? O rahmet eden değil midir? Muhakkak ki Allah, hatalarını anlayıp tövbe edenlerin tövbelerini kabul edendir, tüm varlığa hâkim olandır.

-11-

إِنَّ الَّذِينَ جَاؤُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُم مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ

İnnellezîne câû bil ifki usbetun minkum lâ tahsebûhu şerren lekum bel huve hayrun lekum li kullimriin minhum mektesebe minel ism vellezî tevellâ kibrehu minhum lehu azâbun azîm

inne ellezine cau	: doğrusu, olduğu, o kimseler, geldi,
bi el ifki	: batıl olan, aslından uzak olan, uydurma, iftira,
asbetun minkum	: takım, komite, grup, sizden, içinizden
la tahsebu-hu	: yok, hesap, karşılık, onu zannetmeyin,
şerren	: şer, kötülük
Bel huve hayrun lekum	: hayır, o, hayırlı, iyi olan, sizin için
li kulli emriy minkum	: hepsi için, iş, adam, onlardan, bütün işleyiş için
ma iktesebe	: kazanamaz, edinemez, iyi bir sonuç,
min el ismi	: günah, fenalarda kalan,
ve ellezi tevella	: geri dönen, çeviren, hakikatlerden yüz çeviren kimse,
kibre hu	: kibir, büyüklük hali, yüce, o
Min hum lehu azab azim	: onlardan, ona, büyük azap, büyük sıkıntılar

11- Doğrusu sizler, uydurulmuş şeylere inanan guruplardan gelen kimselersiniz. Yaptığınız kötülüklerin hesabını yok saymayın. Bilakis sizler için hayırlı olan o hakikatleri anlayın. Bütün varlıktaki işleyişi anlamada fenalarda kalanlar, hakikatlerden bir şey elde edemezler ve kibirlenip hakikatlerden yüz çeviren kimseler büyük sıkıntılardadır.

-12-

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ

Lev lâ iz semi'tumûhu zannel muminûne vel muminâtu bi enfusihim hayran ve kâlû hâzâ ifkun mubîn

lev la iz semitumu hu	: değil miydi, olmaz mıydı, olsaydı, işitme, o,
zann	: zan, ihtimal, kesin bilgi, şüphe, töhmet,
El müminun	: mümin olanlar, emin olanlar,
ve el muminat	: müminlik yolunda olanlar
bi enfusi-him	: nefslerinde, kendilerinde, kendi içlerinde,
hayran	: hayırlı, iyi olan
ve kalu haza	: dediler, derler, bu,
ifkun mubin	: batıl olan, aslından uzak, uydurulmuş, apaçık

12- Müminler ve müminlik yolunda olanlar; zanlara ait olan şeyleri duyduklarında, kendileri için daha hayırlı olanı bilirler ve derler ki: Bunlar apaçık batıl olan şeylerdir.

-13-

لَوْلَا جَاؤُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاء فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاء فَأُوْلَئِكَ عِندَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ

Lev lâ câû aleyhi bi erbeati şuhedâ fe iz lem yetû biş şuhedâi fe ulâike indellâhi humul kâzibûn

lev lâ cau aleyhi	: olmasaydı, olmaz mıydı, geldi, geldiklerinde, ona, üzere
bi erbeati	: dört makam, Allah'a dönme, kendini bilme, Rabbe dönmek
şuhedae	: şahit, bilen, şuurda olan, şahit olan, bilincinde olan
Fe iz lem yetu	: böylece, işte onlar, olduğunda, getirmediler
bi eş şuhedâi	: tanık, şahitleri, her an her yerde hazır,
fe ulâike	: işte onlar,
inde Allah	: Allah'a ait, katında,
hum el kâzibûne	: onlar, yalancılar, yalanladılar, yalanlarda kaldılar,

13- Batıl olan şeylerde kalanlar, Allah'a dönüp hakikatlere şahit olsalardı olmaz mıydı? İşte onlar, her an her yerde hazır olanı idrak edemediler. İşte onlar, Allah'a ait olan hakikatlere karşı yalanlarda kaldılar.

-14-

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ve lev lâ fadlullâhi aleykum ve rahmetuhu fîd dunyâ vel âhırati le messekum fî mâ efadtum fîhi azâbun azîm

ve lev la fadlu	: olmasaydı, değil midir, fazilet, nitelik, lütuf, sıfatlar
Allah aleykum	: Allah, sizin üzerinizde
ve rahmetu-hu	: rahmeti, fayda, yarar, her şey ondan,
fî ed dunya	: dünyada, yaşamda, yaşantı,
ve el ahiret	: dünyada, sonunda, sonunuzda
Le messe-kum	: elbette, dokundu, tutan, saran, his, temas, siz,
Fî ma efadtum	: içinde, değil, hakkında, daldığınız, kalmak
Fihi azabun azim	: büyük sıkıntılar içinde, onda, azap, sıkıntı, büyük

14- Sizin üzerinizde olan Allah'ın sıfatları değil midir? O rahmet eden değil midir? Yaşamınızda ve son anınıza kadar elbette sizi tecellileriyle saran O değil midir? Siz hakikatleri anlayamazsanız, büyük sıkıntılar içinde kalırsınız.

-15-

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمٌ

İz telâkkavnehu bi elsinetikum ve tekûlûne bi efvâhikum mâ leyse lekum bihî ilmun ve tahsebûnehu heyyinen ve huve indallâhi azîm

İz telakkavne-hu	: telakki, karşılama, görüş, öğrenme, araştırma, o
bi elsineti-kum	: dillerinizle, konuşma, konuşuyorsunuz,
ve tekulûne bi efvahi kum	: söylüyorsunuz, ağzınız, diliniz, dökülme,
Ma leyse lekum bihi ilmun	: değil, yok, onun, ilim, bilgi, bir ilme ulaşmadan
ve tahsebûne-hu	: sanıyorsunuz, zannediyorsunuz, o
heyyinen	: önemsiz görmek, önemsememek, basit,
ve huve inde Allah	: o, Allah'tan, katından, ona ait,
azim	: yüce, büyük, kararlı, azamet, varoluştaki karar sahibi

15- Hakikatleri ince ince araştırmadan, hakikatler hakkında bir ilme ulaşmadan konuşuyorsunuz ve ağzınızdan kelimeleri döküveriyorsunuz. Varoluştaki karar sahibi olan Allah'a ait olan hakikatleri önemsemiyorsunuz ve zanlarda kalıyorsunuz.

-16-

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُم مَّا يَكُونُ لَنَا أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

Ve lev lâ iz semi'tumûhu kultum mâ yekûnu lenâ en netekelleme bi hâzâ subhâneke hâzâ buhtânun azîm

ve lev lâ iz semitumu hu	: olmaz mıydı, olduğunda, işitmek, onu
Kultum ma yekunu lena	: deyin, dediniz, değil, olmaz, bize
en netekelleme bi haza	: bizim söylememiz, bunu, bu, o hakiketleri
subhâne-ke	: bunu, bu, sen sübhansın, noksan sıfatlardan münezzeh
Hâzâ buhtanun azim	: bu, bühtan, iftira, yalan, dalgınlık, büyük

16- O hakikatleri işitseydiniz olmaz mıydı? Hakikatleri anlamadan bizim söylememiz olmaz, deyin. Büyük yalanlardan, noksan sıfatlardan münezzeh olan sana sığınırım, deyin.

-17-

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَن تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Yeızukumullâhu en teûdû li mislihî ebeden in kuntum muminîn

Yeızu kum Allah	: öğüt, ders, vaaz, siz, Allah,
en teudu	: yönelmek, dönmek, çağrı,
li misli-hi ebeden	: onun gibisine, benzeri, devamlı, hep,
in kuntum müminin	: eğer siz, mümin

17- Eğer müminlerden iseniz; hep bunun benzeri sözlerle hareket edersiniz, Allah'ın size sunduğu hakikatlerden ders alırsınız.

-18-

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve yubeyyinullâhu lekumul âyât vallâhu alîmun hakîm

ve yubeyyin Allah	: beyan ediyor, açıklıyor, gösteriyor, Allah
lekum el âyâti	: size ayetleri, işaretleri, delilleri,
ve Allah alim	: Allah, ilmiyle vareden,
hakim	: hâkim olan, her şeye hâkim olan, hükmün sahibi,

18- Allah işaretlerini tüm varlıktan size gösterir ve Allah ilmiyle her şeye hâkim olandır.

-19-

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

İnnellezîne yuhıbbûne en teşîal fâhışetu fîllezîne âmenû lehum azâbun elîmun fîd dunyâ vel âhırah vallâhu yalemu ve entum lâ talemûn

inne ellezîne yuhıbbune	: muhakkak o kimseler, onlar, sevenler
En teşia	: yayılma, dedikodu,
el fahışetu	: ben benim demek, büyük görme, aşırılık
fî ellezîne amenu	: o kimseler içinde, iman, inanan,
Lehum azabun elîmun	: onlara, azap, elim, acı
Fi el dunya	: dünyada, yaşamında,
ve el ahırati	: ahiret, sonunda
ve Allah yalemu	: Allah, bilir, ilmiyle var eder, ilmin sahibi,
ve entum la talemun	: siz, bilemesiniz, ilmin sahibi değilsiniz,

19- Elbette iman edenlerin içinde de, kendini büyük gösterme, aşırı olma gibi hallerin yayılmasını sevenler vardır. Onlara yaşarken ve sonunda büyük sıkıntılar vardır. Siz ilmin sahibi değilsiniz, Allah'tır ilmin sahibi.

-20-

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ

Ve lev lâ fadlullâhi aleykum ve rahmetuhu ve ennallâhe raûfun rahîm

ve lev la fadlu	: olmasaydı, değil midir, fazilet, nitelik, lütuf, sıfatlar
Allah aleykum	: Allah, sizin üzerinizde
ve rahmetu-hu	: rahmet, yarar, fayda, koruyan, o
Ve ene Allah rauf	: muhakkak, Allah, rauf, tüm incelikleri sunan,
rahim	: varlığı özünden vareden,

20- Sizin üzerinizde olanlar Allah'ın sıfatları değil midir? O rahmet eden değil midir? Muhakkak ki Allah, tüm incelikleri sunandır, tüm varlığı özünden varedendir.

-21-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَن يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاء وَالْمُنكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاء وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tettebiû hutuvâtiş şeytân ve men yettebi hutuvâtiş şeytâni fe innehu yemuru bil fahşâi vel munker ve lev lâ fadlullâhi aleykum ve rahmetuhu mâ zekâ minkum min ehadin ebeden ve lâkinnallâhe yuzekkî men yeşâu vallâhu semîun alîm

yâ eyyuhâ ellezîne âmenû	: ey iman edenler
lâ tettebiû	: tabî olmayın, uymayın,
Hutuvat el şeytan	: adımlara, izlere, şeytani hallere, kötülük hallerine
ve men yettebi	: kim tabî olursa, uyarsa, izlerse,
hutuvâti el şeytâni	: adımları, halleri, izleri, şeytan, kötülük halleri,
Fe inne hu	: böylece, muhakkak ki o
ye emr	: işleyiş, emir, hüküm, sevk,
Bi el fahşa	: büyüklük, gurur, benlik, aşırılık,
ve el munkeri	: inkar edilmiş olan, kötü haller, zararlı olan,
ve lev la fadlu	: olmasaydı, değil midir, fazilet, nitelik, lütuf, sıfatlar
Allah aleykum	: Allah, sizin üzerinizde
ve rahmetu-hu	: rahmeti, fayda, yarar,
ma zeka min kum	: değil, paklık, arındırma, tezkiye, sizden
min ehad ebeden	: bir, hiç biri, biriniz, ebediyen, devamlı
ve lakin Allah yuzekki	: artık, Allah, temizleyen, arınma, doğruluğa ulaşma
men yeşâu	: kim isterse, isteyen kimse,
ve Allah semiun	: Allah, işittiren,
alim	: ilmiyle varedendir, ilmin sahibi,

21- Ey iman edenler! Şeytani hallere tâbi olmayın. Kim şeytani hallere tabi olursa; artık o haller sizi, muhakkak ki kendini büyük görmeye ve kötü hallerle, inkâra sürükler. Sizin üzerinizde olanlar Allah'ın sıfatları değil midir? O'nun rahmetiyle siz arınırsınız, devamlı birliğin idrakinde olursunuz. Artık isteyen kimse Allah'ın hakikatleriyle temizlenir ve ilmiyle işittirenin Allah olduğunu anlar.

-22-

وَلَا يَأْتَلِ أُوْلُوا الْفَضْلِ مِنكُمْ وَالسَّعَةِ أَن يُؤْتُوا أُوْلِي الْقُرْبَى وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve lâ yeteli ulul fadlı minkum ves seati en yutû ulil kurbâ vel mesâkîne vel muhâcirîne fî sebîlillâh vel yafû vel yasfehû e lâ tuhıbbûne en yagfirallâhu lekum vallâhu gafûrun rahîm

ve la yeteli	: yok, kusur etmesin, okuma, ezbere, hakkına girmesin

Ulu el faldı minkum	: erdemli kimseler, fazilet, nitelik, lütuf, sıfat, sizden
ve el seati en yutu	: kapasite, varlıklı, verme, versinler,
uli el kurbi	: yakın olanlar, yakınlık sahipleri, akraba,
ve el mesakin	: miskinler, yoksullar, çaresiz,
ve el muhacir	: muhacir, göç den, hicret, arayışta olan,
fî sebîl Allah	: Allah'ın yolunda
ve li yafu	: affetsinler,
ve li yasfehu	: vazgeçsinler, hoş görsünler,
e la tuhıbbun	: yok, sevme, sevme yokmu
en yagfir Allah lekum	: mağfiret eden, bağışlama, Allah, size
ve Allah gafur	: Allah, mağfiret eden,
rahim	: varlığı özünden vareden,

22- Sizlerden Allah'ın lütuflarını anlamış fazilet sahibi olanlar; yakın olanlara ve miskinlere ve Allah'ı anlamak için bir arayışta olanlara, hakikatlerin bilgilerini kapasitelerine göre vermekte kusur etmesinler ve affedici olsunlar ve hoşgörülü olsunlar. Allah'ın size bağışladığı sevgiyi yok etmesinler. Allah mağfiret edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-23-

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

İnnellezîne yermûnel muhsanâtil gâfilâtil muminâti luınû fid dunyâ vel âhırati ve lehum azâbun azîm

inne ellezîne yermune	: o kimseler, laf atan, iftira atan, atan, küçük gören
el muhsanati	: muhsin, iyilik, ihsan, tüm içtenliğiyle hak yolunda olan
El gafilat	: gaflet, kendini ve çevresini tanıyamayan, anlayamayan,
el muminati	: müminlik yolunda olan,
luınu	: lanet, Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma
fî ed dunya ve el ahiret	: dünyada, yaşamında, yaşarken ve sonunda, ahiret
ve lehum azabun azim	: onlar için, azap, sıkıntı, büyük

23- İyilik yolunda olanlara laf atan o kimseler ve müminlik yolunda olanları anlayamayıp tanıyamayanlar; Allah'ı idrak edemeyip rahmetinden uzaklaşırlar ve onlar yaşamlarında ve sonunda büyük bir sıkıntılarda kalırlar.

-24-

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Yevme teşhedu aleyhim elsinetuhum ve eydîhim ve erculuhum bimâ kânû yamelûn

Yevme	: gün, vakit, zaman, süreç,
teşhedu aleyhim	: şahitlik, tanık, bildikleri, onlara, kendileri
elsinetu-hum	: dilleri, söyledikleri, onlar,
ve eydi him	: elleri, güç, yöneldikleri, yönleri, hareketleri, onlar
ve erculu-hum	: ayakları, gittikleri, yöneldikleri, o yolda, onlar
Bimâ kanu yamelun	: şeyleri, oldu, yaptıkları, yaptıkları şeyler sebebiyle

24- Onların söyledikleri şey her zaman kendi bildikleridir ve o bildikleriyle hareket ederler ve yaptıkları şeylerle kendi yollarına yönelirler.

-25-

يَوْمَئِذٍ يُوَفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ

Yevme izin yuveffîhimullâhu dînehumul hakka ve yalemûne ennallâhe huvel hakkul mubîn

yevme izin	: gün, zaman, her an, yetkili olan, her zaman
yuvefihim Allah	: dönüp bağlanma, ödeme, verme, vefalı, onlar, Allah
Dine hum	: din, yaratılış yasaları, hükümleri, onlar
el hakka	: hak, hakikat, gerçek, doğru olan,
ve yalemûne	: bilecekler, bilirler,
enne Allah huve	: muhakkak, olduğunu, Allah, odur
el hakku	: hakikat, gerçek, doğru olan,
el mubinu	: apaçık, açıkça görünen, apaçık olan, aşikâr

25- Onlar, her an her yerde yetkili olan Allah'a döner bağlanırlarsa, onlar dinin hakikatini ve hakikatleriyle apaçık görünenin Allah olduğunu bilirler.

-26-

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُوْلَئِكَ مُبَرَّؤُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

El habîsâtu lil habîsîne vel habîsûne lil habîsât vet tayyibâtu lit tayyibîne vet tayyibûne lit tayyibât ulâike muberraûne mimmâ yekûlûn lehum magfiretun ve rızkun kerîm

el habisat	: kötülüğe meyleden zarar verme yolunda olan
li el habisin	: fesatcı, zararlı, kötülük içinde olan, zararlı olan
ve el habîsûn	: habis, kötülük içinde olan, zararlı olan
li el habisat	: kötülüğe meyleden, zarar verme yolunda olan
ve el tayyibatu	: temizlenme yolunda olan, iyi olma yolunda olan
li el tayyibin	: temizlenmiş olan, iyi güzel davranışlarda olan
ve et tayyibune	: temizlenmiş olan, iyi güzel davranışlarda olan
li el tayyibat	: temizlenme yolunda olan, iyi olma yolunda olan
Ulaike muberraune	: işte onlar, beri olanlar, uzak olanlar,
Mimma yekulune	: şeyler, söylüyorlar, söyledikleri şeyler,
Lehum magfiret	: onlar, bağışlanma, mağfiret, temizlenme,
ve rızk	: nitelikler, sıfatlar, lütuflar, nimetler, fayda, yarar,
kerim	: asil, soylu, faydalı, cömert, asalet, fazilet, güzel

26- Kötülüğe meyleden kötülük içinde olanı bulur, kötülük içinde olan da kötülüğe meyledeni bulur. İyiliğe meyleden de iyilik yapanı bulur, iyilik yapanda iyiliğe meyledeni bulur. İşte tertemiz haller içinde olanlar, diğerlerinin söyledikleri şeylerden uzaktırlar, onlar mağfiret içindedirler ve onlar, varlığın yaşam sebebi olan sıfatların idrakinin fazileti içindedirler.

-27-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû lâ tedhulû buyûten gayra buyûtikum hattâ testenisû ve tusellimû alâ ehlihâ zâlikum hayrun lekum leallekum tezekkerûn

ya eyyuha ellezîne amenû	: ey iman edenler
la tedhulu	: girmeyin, dâhil olmayın, karışmayın,
buyuten gayr	: ev, oda, hane, beden, başka, diğer
buyuti-kum	: sizin evleriniz, kendi eviniz
Hatta testenisû	: hatta, izin isteyin
ve tusellimû	: selam verin, teslim olun, barış içinde olun,
ala ehli ha	: ehli, halkına karşı, sahibine, oranın,
Zalikum hayrun lekum	: işte bu, hayırlı, iyi olan, sizin için
lealle-kum	: umulur ki siz,
tezekkerun	: tezekkür, ulaştığı hakikatlerle yaşama, var oluşu anlama

27- Ey iman edenler! Kendi evinizden başka evlere dâhil olmayın. Hatta izin isteyerek hareket edin ve oranın halkına karşı barış içinde olun. İşte bu sizin için daha hayırlıdır. Umulur ki varlığın varoluşunu anlar, o hakikatlerle bu âleme bakarsınız.

-28-

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِن قِيلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

Fe in lem tecidû fîhâ ehaden fe lâ tedhulûhâ hattâ yuzene lekum ve in kîle lekumurciû ferciû huve ezkâ lekum vallâhu bimâ ta'melûne alîm

fe in lem tecidu fiha	: artık, o zaman, eğer, bulamazsınız, orada,
ehad	: bir, birisi
Fe la tedhulû-hâ	: o zaman, oraya girmeyin
Hattâ yuzene lekum	: hatta, oluncaya kadar, izin verilir, size
ve in kile lekum irciû	: eğer, şayet, denir, size, dönün
fe irciû huve	: o zaman dönün, o,
ezka lekum	: temiz, uygun, sizin için
ve Allah bima tamelun	: Allah, yaptığınız şeyler
alim	: ilmin sahibi, bilmek,

28- Eğer gittiğiniz yerde birini bulamazsanız, oraya dâhil olmayın. Hatta size izin verilinceye kadar oraya dâhil olmayın. Eğer size dönün denirse, o zaman dönün. Sizin için uygun olan budur. Allah yaptığınız şeylerdeki ilmin sahibidir.

-29-

لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ

Leyse aleykum cunâhun en tedhulû buyûten gayre meskûnetin fîhâ metâun lekum vallâhu yalemu mâ tubdûne ve mâ tektumûn

Leyse aleykum cunahun	: değildir, yoktur, size, vebal, günah
en tedhulu buyuten	: dahil olmak, girmeniz, evler, hane, oda, o yer
Gayre meskûnetin	: başka, iskan, yerleşim, herkese açık, oturulmayan
Fi ha metaun lekum	: içinde, orada, o yerde, fayda, yarar, meta, sizin için
ve Allah yalemu	: Allah, ilmin sahibi,
ma tubdun	: açıkladığınız şeylerdeki
ve ma tektumun	: açıklanmayan, saklanmak, gizli olan, görünmeyen

29- Sizin için fayda olan yerlere ve herkese açık meskenlere dâhil olmanızda size bir vebal yoktur. Allah açıkladığınız şeylerdeki ve açıklayamadığınız şeylerdeki ilmin sahibidir.

-30-

قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

Kul lil muminîne yaguddû min ebsârihim ve yahfezû furûcehum zâlike ezkâ lehum innellâhe habîrun bimâ yasneûn

Kul li el müminin	: de, anlat, müminlere
Yaguddu	: çevirsin, sakınsın, dikkat etsin,
min ebsâri-him	: idraki bakış, dikkat sahipleri, basiret, hakk bakışı
ve yahfezû	: muhafaza, korusunlar,
furuce hum	: ikilik, yarık, ikiye bölünme, namus, onlar,
Zâlike ezka lehum	: bu, işte bu, saf, öze mahsus, temiz, pak, onlar için
inne Allah habir	: muhakkak Allah, hakikati bildiren, haber veren
Bima yasneune	: şeyler, yapıyorlar

30- Müminler için anlat: Onlar hakikatlerden ayrılmamaya dikkat etsinler ve onlar ikiliğe düşmekten korunsunlar. İşte bu onlar için öz duruştur. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri her an bildirir.

وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُوْلِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاء وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Ve kul lil muminâti yagdudne min ebsârihinne ve yahfazne furûcehunne ve lâ yubdîne zînetehunneillâ mâ zahera minhâ vel yadribne bi humurihinne alâ cuyûbihinne ve lâ yubdîne zînetehunne illâ li buûletihinne ev âbâihinne ev âbâi buûletihinne ev ebnâihinne ev ebnâi buûletihinne ev ıhvânihinne ev benî ıhvânihinne ev benî ehavâtihinne ev nisâihinne ev mâ meleket eymânuhunne evit tâbiîne gayri ulîl irbeti miner ricâli evit tıflillezîne lem yazharû alâ avrâtin nisâi ve lâ yadribne bi erculihinne li yuleme mâ yuhfîne min zînetihinn ve tûbû ilâllâhi cemîan eyyuhel muminûne leallekum tuflihûn

ve kul li el muminat	: de, anlat, müminlik yolunda olanlara
Yagdudne	: çevirsin, sakınsın, dikkat etsin, açmak,
min ebsari hinne	: gözler, dikkat sahipleri, bakışlarını, idrak, hak bakışı
ve yahfazne	: muhafaza, korusunlar,
furuce hunne	: yarık, ikilik, ırz, olan, onlar
ve la yubdine	: açığa vurmasınlar, açmasınlar,
zinete hunne	: zinet, süs, değerler, hakikat bilgileri, onlar
İlla	: ancak, başka, sadece,
ma zahera min ha	: zahir, belirgin, bilinen şey, görünen, ondan, o hakikatler
ve li yadribne	: darbe, vurmak, sarsılma, vasfetmek, vurgu, tarif
bi humuri-hinne	: aklı örten, sarhoşluk veren, şarap, örtmek,
Ala cuyûbi-hinne	: üzerine, yakaları, cepleri, içleri, taşıdıkları
ve lâ yubdîne zinet hunne	: açığa vurmasınlar, açmasınlar, zinet, süs, değer, onlar
İlla li buûleti-hinne	: ancak, zevc, birlikte hareket eden, eşlik, koca,
Ev ebai-hinne	: ya da, babaları, ataları
Ev ebâi buûleti-hinne	: baba, ataları, aynı yolda olan, eş olan, eşilik eden
Ev ebnâi-hinne	: oğulları, evlatları, çocuklar
Ev ebnâi buûleti-hinne	: oğul, evlat, aynı yolda olan, eş olan, eşlik eden
Ev ıhvâni-hinne	: kardeş, samimi arkadaş, sırdaş,
Ev benî ıhvâni-hinne	: evlat, çoçuk, samimi arkadaş, sırdaş, öğrenci,
Ev benî ehavâti-hinne	: evlat, çocuk, kadın arkadaş, kız kardeş, sırdaş bayan,
Ev nisâi-hinne	: ya da kadınlar, nefsini tanıma yolunda olanlar, onlar
Ev mameleket eymân hunne	: ya da, değil, sahip oldukları, inanç, iman,
Ev et tâbiine	: veya tâbi olanlar, uyanlar, hareket eden, başka, değil,
gayrı uli el erbet	: değil, başka, edebe uygunluk, fuhşiyat
min el rical	: kişi, erkek, yüksek makam sahipleri, ileri gelen, kâmil

Ev el tıfl	: tıfıl, farkında olmayan, henüz aklı çalışmayan, küçük,
ellezin lem yazharu	: açıklayamayan, zahir değil, açık değil, belli değil, belirsiz
alâ avrâtin	: günah, avret, gizli, mahrem, sır, saklı olan,
nisâ	: kadın, nefsini tanıma yolunda olan,
ve lâ yadribne	: yok, vurmak, vurgu, açığa vurmasınlar,
bierculi hinne	: ayakları, gittikleri yerlere, bulundukları yer, yönelmek
li yuleme ma yuhfine	: bilinsin, bilsinler, gizledikleri şeyler, korudukları,
min zîneti-hinne	: ziynetlerinden, değerler, süs,
ve tûbû	: tövbe, dönün, yönelin, hatalarından dönsünler,
ila Allah cemian	: ancak, sadece, Allah, hepiniz, topluluk, birlik şuuru
Eyyuhel müminun	: ey müminler, inananlar,
Lealle kum tuflihun	: umulur ki siz, başarılı olmak, felaha ermek, kurtulmak

31- Müminlik yolunda olanlara da anlat: Onlar da ikiliğe düşmekten korunsunlar, onlar da hakikatlerden ayrılmamaya dikkat etsinler. Taşıdıkları değerleri açığa vurmasınlar, ancak hakikatlerden bilinen şeyler başka. Bir darbeye maruz kalmamaları için içlerinde taşıdıkları değerleri örtsünler ve değerleri açığa vurmasınlar. Ancak onlara aynı yolda eşlik edenler başka. Babaları ve onlara eşlik edenlerin babaları, evlatları ve onlara eşlik edenlerin evlatları, sırdaş arkadaşları ve sırdaş arkadaşlarının evlatları, samimi bay, bayan arkadaşları ve onların evlatları, nefsini tanıma yolunda olanlara ve henüz bir inanca sahip olamayanlara, edebe uygun hareket etmek tarzıyla kâmil kimselere, nefsini tanıma yolunda olup sırları açığa vurmayanlara ve henüz bir şeyin farkında olmayanlara, değerleri açabilirler. Artık onlar gittikleri yerlerde gizledikleri değerleri bilsinler ve açığa vurmasınlar ve yaptıkları hatalardan dönsünler ve ancak Allah'ın birliği üzere hareket etsinler. Ey müminler! Umulur ki siz başarılı olursunuz.

-32-

وَأَنكِحُوا الْأَيَامَى مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِن يَكُونُوا فُقَرَاء يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

Ve enkihûl eyâmâ minkum ves sâlihîne min ibâdikum ve imâikum in yekûnû fukarâe yugnihimullâhu min fadlih vallâhu vâsiun alîm

ve enkihu	: uygun, nikâh, birleşmek, katılmak,
el eyama minkum	: bağlı olmayan, bekâr, bir yere bağlanmış değil, sizden
ve el salihin	: dosdoğru olan, iyi kimse, Salih kimse,
min abid kum	: kulluk, siz,
ve emankum	: köle, arzu, temenni, iman, itikat,
En yekunu fukara	: eğer, ise, olurlar, fakir, yoksun, bilgisiz,
yugnihim	: zengin, varlıklı, değer, hakikatler, bilgilendirme, onlar,
Allah min fadli hi	: Allah, nitelik, sıfat, fazilet, erdem, lütuf, onun
ve Allah vasiun	: Allah, geniş, engin, sonsuz, her yeri kuşatan,
alim	: ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

32- Sizden bir yere bağlanmamış olanlara hakikatler ölçüsünce uygun davranın. Kulluğunuzda dosdoğru olun. Hakikatlerden yoksun olanların inanmaları için yardımcı olun, onları bilgilendirin. Allah lütuflandırandır ve Allah ilmiyle sonsuz olandır.

وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمْ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَآتُوهُم مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاء إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَن يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِن بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Velyestafifillezîne lâ yecidûne nikâhan hattâ yugniyehumullâhu min fadlih vellezîne yebtegûnel kitâbe mimmâ meleket eymânukum fe kâtibûhum in alimtum fîhim hayren ve âtûhum min mâlillâhillezî âtâkum ve lâ tukrihû feteyâtikum alel bigâi in eradne tehassunen li tebtegû aradal hayâtid dunyâ ve men yukrıhhunne fe innellâhe min badi ikrâhihinne gafûrun rahîm

Ve li yestafif ellezine	: temiz, pak, güç, hayâ, iffetli, o kimseler
la yecidûne	: bulamayanlar, ulaşamayanlar,
nikah	: uygun, birleştirme, toplamak, birlik, eklemek, korumak
Hatta yugniye	: hatta, olsun, gani, zenginlik, değer, tüm varlığın sahibi
hum Allah	: onlar, Allah
min fadli-hi	: Allah, fazlından, lutüf, nitelik, erdem, fazilet, o
ve ellezin yebtegun	: o kimseler, tâbi olmak, talep, istek,
el kitab	: kitap, ilahi kelam, hakikatlerin sözleri, varlık kitabı
mimma meleket	: şeyler, nesne, meleke, sahibi, gücü, kuvveti,
Eymanu kum	: elleri, gücü, kendindeki güç,
Fe kâtibû-hum en alimtum	: böylece, yazmak, yazar, eğer bilirseniz,
Fi him hayren	: onlardan, bir hayır, iyilik
ve âtû-hum min mali	: onlara verin, maldan, değer, sizde olanlardan
Allah ellezi ata kum	: Allah ki o, size verdi, sunud,
ve la tukrihû	: yok, değil, kerih, nefret, fena, zorlama,
fe teyati kum	: efendisine bağlı olan, talebe, yeni biat eden,
alâ el bigâi	: önleme, giderme, elem, fuhşa, ego, benlik, fena
in eradne tehassunen	: eğer istedilerse, korumak, kaplamak
Li tebtegu arada	: için, talep, istek, görüntü, sûret, beşer, dünya malı
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
ve men yukrıhhunne	: kim, kimse, onları zorlarsa, nefret, fena, sevgisizlik
Fe inne Allah min badi	: böylece, muhakkak ki Allah, bundan sonra, uzak olan
İkrâhihinne	: iğrenç, kötü görme, nefret, korkunç,
gafur rahim	: mağfiret, rahim, varlığı özünden vareden,

33- Birliğin hakikatine ulaşamayanlar; tüm varlığın Allah'ın olduğunun erdemliliğine ulaşıncaya kadar bir temizlenme içinde olsunlar. Kendilerindeki gücün sahibini anlamış, ilahi kelâma tâbi olmuş kimseleri bulsunlar. Bundan sonra onlar hakikatleri bilmek isterlerse, onlara hakikatlerin sözlerini sunun, hayırlar içinde olmasını tavsiye edin ve anladığınız ölçüde Allah'ın değerlerini onlara verin ve sevgisizlik etmeyin. Artık onlar hakikatlere bağlandıkça, yaşamı ve sûretlerin hakikatlerini anlamak istedikleri müddetçe, onları benliğe düşmekten koruyun. Kim bir sevgisizlik içinde olursa, artık muhakkak ki o; nefret, küçük görme gibi hallerinden dolayı gafur olan, rahim olan Allah'ı anlamaktan uzaklaşır.

وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

Ve lekad enzelnâ ileykum âyâtin mubeyyinâtin ve meselen minellezîne halev min kablikum ve mevizaten lil muttekîn

ve lekad enzelna ileykum	: doğrusu, sunduk, indirdik, açığa çıkardık, size
Ayetin	: ayetler, işaretler, delil,
mubeyyinâtin	: açıklanmış, gösterilmiş, apaçık görünen tüm varlık
Ve mesel	: misal, örnek,
min ellezîne halev	: daha önce gelip geçmiş kimseler
min kabli-kum	: sizden önce
ve mevizat	: öğüt, vaaz, tavsiye,
li el muttekin	: takva, fenalardan sakınan, ortak koşmayan

34- Doğrusu size apaçık görünen tüm varlığı, ayetler olarak sunduk. Sizden önceki kimselerin misallerini, fenalardan sakınıp ortak koşmamanız, öğüt almanız için aktardık.

-35-

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونِةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاء وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Allâhu nûrus semâvâti vel ard meselu nûrihî ke mişkâtin fîhâ mısbâh el mısbâhu fî zucâceh ez zucâcetu ke ennehâ kevkebun durrîyyun, yûkadu min şeceratin mubâraketin zeytûnetin lâ şarkîyetin ve lâ garbiyyetin, yekâdu zeytuhâ yudîu ve lev lem temseshu nâr nûrun alâ nûr yehdîllâhu li nûrihî men yeşâu ve yadribullâhul emsâle lin nâs vallâhu bi kulli şeyin alîm

Allah nur	: Allah, nur, aydınlık, hakikat,
el semavat ve el ard	: gökler, sema, ulvi alem ve yeryüzü
Meselu nur hi	: misal, örnek, onun nuruna, aydınlık, ışık,
ke mişkat	: gibi, kandil konulan yer, hücre,
Fiha mısbahun el misbahu	: onda, o lamba, aydınlık veren lamba, ışığın yansıması
Fi zucâcetin el zucacet	: içinde, sırca cam, şişe, şişe içinde şişe, enfustan afaka
ke ennehâ kevkebun	: gibi, onun gibi, yıldız, ışığını yansıtan,
durriyyun	: inci, parlak, inci gibi parlak, parlayan,
Yukadu	: haber verme, yakılır, ışık verir, kendini gösterir,
min şeceratin	: ağaçtan, soy, nesil, asliyet, köken, geldiği yer,
Mubâraketin zey tunetin	: mübarek, kutsal, bereket, zeytin, özden gelen
lâ şarkîyetin	: yok, doğu
ve lâ garbiyyetin	: yok, batı,
yekadu	: kendinden, her yerden,
zeytu-hâ yudiu	: özden gelen, o, orada, zeytin, ışık verir

Ve lev lem temses-hu	: eğer, ona değmez,
narun	: ateş, ışık, nur, aydınlık,
nûrun alâ nûrin	: nur üzerine nur
yehdî Allah	: yol gösterir, hidayet eder, kılavuz, Allah
li nûri-hi	: onun nuruna, kendi nuruna,
men yeşau	: kim isterse, isteyen kimse,
ve yadrib Allah	: vurgu, örnekler, Allah,
el emsale	: misaller verir, denk, benzer, örnek,
li en nâsi	: insanlar için
ve Allah bi kulli şeyin	: Allah, bütün her şey,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden

35- Allah göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali; bir hücredeki kandil gibi, oradan ışık ışığını her an yansıtır, iç âlemden dış âleme parlayan bir yıldız gibi. Kutsal bir özden gelen, bir asliyetten haber verir gibi. Doğu da hiçbir şey olmasın ki ve batı da hiçbir şey olmasın ki o özdendir ışığın yansıması ve hiçbir şey yoktur ki o nur ona temas etmesin. Nur üzerine nurdur. O nuru anlamak isteyen kimse için Allah bütün her şeyden yol gösterendir ve Allah insanlar için misaller sunar ve Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-36-

فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ

Fî buyûtin ezinallâhu en turfea ve yuzkere fîhesmuhu yusebbihu lehu fîhâ bil guduvvi vel âsâl

Fî buyutin	: ev, sûret vücudları, beden, hane,
ezine Allah	: izin, ruhsat, icazet, yetkili, tutan, Allah
En turfea	: yüce, yüksek, tüm yücelikler, makamlar,
ve yuzkere	: zikredilir, zikreder, zikreden, anan, hatırlatan,
fîhâ ismu hu	: orada, tüm varlık, ismi, işaretleri, belirti, o
yusebbihu lehu	: tesbih edilir, tecelliler, onunla, onun, ona ait,
Fîhâ	: orada, tüm varlık, onda, onunla, onun içinde,
Bi el guduv ve el asali	: sabah ve akşam, durmadan, hiç durmadan

36- Allah tüm sûret vücutlarını tutandır. Tüm varlık O'nun zikrini ve O'nun yüceliklerini gösterir. O, tüm varlıkta işaretleriyle kendini gösterendir. O'na ait olan tecelliler, sabah ve akşam hiç durmadan tüm varlıkta devam edip gider.

رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاء الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ

Ricâlun lâ tulhîhim ticâratun ve lâ beyun an zikrillâhi ve ikâmis salâti ve îtâiz zekâti yehâfûne yevmen tetekallebu fîhil kulûbu vel ebsâr

Ricalun	: kişi, ileri gelen, kemalat sahibi, kâmil kişi, er kişi,
la tulhi him	: dikkati dağılmaz, meşgul etmez, oyalamaz, onlar
ticâratun	: alış veriş, almak vermek, bilgi alışverişi, ticaret
ve la beya	: yok, olmaz, ayrılmazlar, değiştirmek, satış,
an zikr Allah	: Allah'ın zikrinden, Allah'ı anmaktan,
ve ekâmi el salâti	: her an salât üzere olmak, her an hakka bağlılık durumu
ve etâi el zekâti	: temizlenme içinde olmak, kendindekini paylaşmak,
Yehâfûne yevmen	: korkarlar, çekinirler, gün, her vakit, zaman
Tetekallebu fihi el kulup	: döner, dönecek, kalbler, idrakler
ve el ebsâru	: basiret sahipleri, gözler, bakışlar, görüşler, enfusi bakış

37- Hakikatlerin bilgilerini alıp vermede Kamil kişilerin dikkatleri dağılmaz ve onlar Allah'ın zikrinden ayrılmazlar ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendindekini paylaşırlar. Kalblerinin dönmesinden her vakit çekinirler ve onlar basiret sahipleridir.

-38-

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاء بِغَيْرِ حِسَابٍ

Li yecziyehumullâhu ahsene mâ amilû ve yezîdehum min fadlih vallâhu yerzuku men yeşâu bi gayri hisâb

li yecziye-hum Allah	: için, karşılık, onlar, Allah
Ahsene ma amilu	: en güzel, iyilik, yaptıkları şeyler
ve yezid hum	: arttırır, çoğaltır, onlar,
min fadli hi	: fazilet, nitelik, değerler, o
ve Allah yerzuku	: Allah, rızıklandırır, nimetlendirir, sıfatlandırır
Men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
bi gayri hisab	: başka, olmaksızın, bir şey beklemeyen, hesap, anlamak,

38- Yaptıkları amellerle güzel şeyler içinde olanlara Allah karşılığını verir ve onların faziletleri artar ve hiçbir beklenti olmadan Allah'ı anlamak isteyen kimse rızıklandırılır.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاء حَتَّى إِذَا جَاءهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِندَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Vellezîne keferû amâluhum ke serâbin bi kîatin yahsebuhuz zamânu mâe hattâ izâ câehu lem yecidhu şeyen ve vecedallâhe indehu fe veffâhu hisâbeh vallâhu serîul hısâb

Ve ellezîne kefer	: hakikatleri örtenler, görmemezlikren gelenler
amel hum	: onların amelleri, yaptıkları, çalışmaları,
Ke serap bi kiatin	: serap gibidir, çöl,
yahsebu	: hesap eder, zanneder
ez zamânu maen	: susuz kalan, susamış, su,
Hatta izâ câe-hu	: hatta, geldiğinde, ulaştığını zanneder,
lem yecid-hu şeyen	: onu bulamadı, bulmaz, bir şey
Ve vecede Allah	: Allah'ı buldu, anladı,
inde hu	: yanında, katında, ona ait, o,
fe veffâ-hu	: böylece, ödeme, teslim olma, vefalı, yetişme, söz,
hisabe hu	: hesap, zan, o
ve Allah seri	: Allah, seri, hızlı, derhal,
el hisab	: değerleri sunan, sahibi bilmek, teslim, hesab,

39- Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin amelleri çöldeki serap gibidir. Susuzluktan zanneder su buldu. Hatta ona ulaştığını zanneder, ama bir şey bulamaz. İşte onların Allah'ı bulmaları da böyledir. Böylece o zanneder teslim oldu, hesabını ödedi. Allah tüm değerleri seri bir şekilde sunandır.

-40-

أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ

Ev ke zulumâtin fî bahrin lucciyyin yagşâhu mevcun min fevkıhî mevcun min fevkıhî sehâb zulumâtun baduhâ fevka bad izâ ahrace yedehu lem yeked yerâhâ ve men lem yecalillâhu lehu nûren fe mâ lehu min nûr

Ev ke zulumat	: ya da, gibi, karanlık, cehaletin karanlığı,
fi bahrin	: içinde, deniz, sonsuzluk
lucciyyin	: derin, sonsuz, bilinmeyen,
yagşâ-hu mevcun	: onu örter, görünen, kaplar, dalga
min fevkı-hi mevcun	: onun üstünden, dalga
min fevkı-hi sehab	: onun üstünden, bulutlar
Zulumâtun badu hu	: karanlıklar, cehaletin karanlığı, bazısı, bir kısmı, o
Fevka badın	: üzerinde, üstünde, bir kısmı, bazısı
izâ ahrace yede hu	: çıkardığı zaman, eli, o, gücü, yönü,
lem yeked yerâ-hâ	: değil, görmek, öyle ki, neredeyse onu göremez
ve men lem yecali Allah	: kim, kimse, yapmaz, kılmaz, tanıyamaz, Allah
Lehu nuren	: onu, ona, nur, aydınlık,

Fe ma lehu min nuri : böylece, artık, olmaz, onu, ona, nur, aydınlık

40- Ya da denizin içindeki sonsuz karanlık gibi, dalgaların üstünü dalgalar kaplamış, yukarıda bulutlar, birbiri üstüne karanlıklar, öyle ki elini uzatsa onu göremez. Kim Allah'ın nurunu tanıyamazsa, artık o aydınlık üzere olamaz.

-41-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

E lem tera ennallâhe yusebbihu lehu men fîs semâvâti vel ardı vet tayru sâffât kullun kad alime salâtehu ve tesbîhah vallâhu alîmun bimâ yefalûn

e lem tera	: bakıp ta görmez misin? Anlamaz mısınız?
enne Allah	: muhakkak, olduğu, Allah
Yusebbihu	: tesbih ederler, onunla, tecellilerini gösterirler,
lehu men	: onu, kimseler, olanlar
fî es semâvâti ve el ardı	: semalarda, göklerde ve yerde
ve el tayru	: kuşlar, yücelik içinde olan, uğursuzluk
saffat kullun	: saflar halinde, sıra sıra, hepsi
Kad alime	: oldu, ilmiyle vareden, ilim, ilmin sahibi,
salate hu	: salât, hakka bağlılık, her an hakka bağlı olma durumu,
ve tesbîha-hu	: tesbihlerini, beraber, onunla, yüzmek, tecellileri,
ve Allah alim	: Allah, ilmiyle varedendir, ilmin sahibi,
bima yefalun	: şeyler, bütün varlık, işleyiş, faildir, fail olan,

41- Göklerde ve yerde olanların Allah'ın tecellilerini gösterdiklerini, sıra sıra kuşların da hepsinin Hakk'a bağlılık içinde olduğunu, o kuşların hareket edişlerinde bir ilim olduğunu ve O'nun tecellilerini gösterdiğini bakıp ta görmez misin? Allah, bütün varlığın işleyişinde fâil olandır, ilmin sahibidir.

-42-

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

Ve lillâhi mulkus semâvâti vel ard ve ilallâhil masîr

ve li Allah mulku	: Allah'a aittir, mülk, hükümranlık, yönetici,
el semâvât ve el ard	: semalar, gökler ve yer, yeryüzü,
ve ilâ Allah el masir	: Allah'a, dönüş, sürüp gider, döner durur

42- Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır ve bütün her şey Allah'ta sürüp gider.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاء مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاء وَيَصْرِفُهُ عَن مَّن يَشَاء يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ

E lem tera ennallâhe yuzcî sehâben summe yuellifu beynehu summe yecaluhu rukâmen fe teral vedka yahrucu min hılâlih ve yunezzilu mines semâi min cibâlin fîhâ min beredin fe yusîbu bihî men yeşâu ve yasrifuhu an men yeşâu yekâdu senâ berkıhî yezhebu bil ebsâr

e lem tera enne Allah	: bakıp ta görmez misin? Allah
Yuzci sehâben	: sevk, hareket, bulutlar
Summe yuellifu beynehu	: sonra, birleştirir, bir araya gelir,
Summe yecalu hu	: sonra, onu kılar, düzenler,
rukamen	: kümeler, küme küme
fe tera el vedka yahrucu	: böylece görürsün, yağmur, çıkar
min hılâli-hi	: onun arasından
ve yunezzilu min el semai	: indirir, verir, sunar, semadan, gökten
min cibâlin	: dağlar, yücelik, büyüklük durumu
fiha min bered	: onun içinde, soğuk,
fe yusîbu	: artık, isabet, değmek, temas, bulmak, ulaşmak,
bihi men yeşau	: onu, o hakikatleri, kim, kimse, ister, isteyen,
ve yasrifu-hu	: çevirir, uzaklaştırır, uzaklaşır, sarf, yöneltme, o,
an men yeşau	: kim isterse, isteyen kimse,
Yekadu senâ	: az kalsın, neredeyse, ışık, parıltı, ulviyet, yükseklik,
berkı-hi yezhebu	: onun şimşeği, yıldırım, sağlam, giderir
bi el ebsar	: görmek, basiret

43- Allah'ın bulutları nasıl hareket ettirişini, sonra da onu bir araya getirişini, sonra da kümeler halinde düzenlediğini bakıp ta görmez misin? Böylece görürsün onların arasından yağmurun çıktığını ve gökten indiğini, dağların içinden soğuk olarak geldiğini. Artık isteyen kimse o hakikatlere ulaşır ve isteyen kimse de o hakikatlerden uzaklaşır. Şimşeğin parıltısının nasıl etkilediğini görürsün.

-44-

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُوْلِي الْأَبْصَارِ

Yukallibullâhul leyle ven nehâr inne fî zâlike le ibreten li ulil ebsâr

yukallibu Allâh	: çevirir, döndürür, Allah
el leyle	: gece, karanlık, cehalet,
ve en nehâre	: gündüz, aydınlık, irfaniyet,
İnne fi zalike	: muhakkak, işte bunların içinde
Le ibreten	: ibret, dersler, incelikler
li ulil ebsâri	: basiret sahipleri için, enfusi bakış, görüp anlayan

44- Allah, gece ve gündüzü birbiri ardınca çevirir. Muhakkak işte bunların içinde basiret sahipleri için dersler vardır.

-45-

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِن مَّاء فَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاء إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Vallâhu halaka kulle dâbbetin min mâin fe minhum men yemşî alâ batnih ve minhum men yemşî alâ ricleyn ve minhum men yemşî alâ erba yahlukullâhu mâ yeşâu innellâhe alâ kulli şeyin kadîr

ve Allah halaka kulle	: Allah, halketti, yarattı, hepsini
Dâbbetin min main	: hareketli, yürüyen mahlûk, hayvan, sudan
Fe minhum men yemşi	: onlardan, kimi yürür
alâ batni-hi	: karnı üzerinde
ve minhum men yemşi	: onlardan, kimi yürür
alâ ricleyni	: iki ayak üzerinde
ve minhum men yemşi	: onlardan, kimi, yürür
Ala erbain	: dört ayak üzerinde, rabbine bağlı olarak,
yahluku Allah	: yaratır, var eder, halkeder, Allah
ma yeşau	: şey, ne, değil, isteyen, ister, irade eder,
inne Allah	: muhakkak ki Allah,
ala kulli şey kadir	: bütün her şeydeki kudrettir

45- Allah, bütün hareketli olanları sudan halketti. Böylece onlardan kimi karnı üzerinde yürür ve onlardan kimi iki ayak üzerinde yürür ve kimi onlardan dört ayak üzerinde yürür. Allah istediği şeyi halkedendir. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-46-

لَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاء إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Le kad enzelnâ âyâtin mubeyyinât vallâhu yehdî men yeşâu ilâ sırâtın mustakîm

Lekad enzelna	: doğrusu, sunduk, verdik, indirdik, inzal ettik,
ayatin	: işaret, deliller, ayetler,
mubeyyinâtin	: açıklanmış, her varlık hakikati apaçık gösterir
ve Allah yehdi	: Allah, yol gösteren, rehber, kılavuz,
men yeşau	: kim, kimse, isteyen, ister,
ilâ sırâtın mustakîmin	: Sıratı Mustakîm'e, dosdoğru yol, hakikatin yolu

46- Doğrusu her varlığı, hakikatleri apaçık gösterir bir şekilde delilleriyle sunduk. Artık isteyen kimse Allah’a yol bulur ve dosdoğru hakikatin yolu üzere olur.

-47-

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّن بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُوْلَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

Ve yekûlûne âmennâ billâhi ve bir resûli ve atanâ summe yetevellâ ferîkun minhum min badi zâlik ve mâ ulâike bil muminîn

ve yekûlûne amenna	: derler, iman ettik, inandık,
bi Allah	: Allah'a, Allah ile
ve bi el resul	: resul, hakikati gösteren, resulüne,
ve atana	: itaat ettik, uyduk,
Summe yetevella	: sonra, dönerler, kendi bilişlerine,
Ferîkun minhum	: bir grup, bir kısım, onlardan
Min badi zâlike	: bundan sonra, işte bu
ve mâ ulâike bi el müminin	: onlar değiller, müminlerden, emin olanlardan

47- Allah'a ve resulüne inandık ve itaat ettik, derler. İşte bunu dedikten sonra onlardan bazıları kendi bildiklerine dönerler ve işte onlar mümin olamazlar

-48-

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ

Ve izâ duû ilallâhi ve resûlihî li yahkume beynehum izâ ferîkun minhum muridûn

ve izâ duû ila Allah	: davet edildikleri zaman, çağrı, yönelme, Allah
ve resûli-hî	: resul, o, onun hakikatlerini gösteren,
li yahkume beyne hum	: hüküm için, hâkim olan, onların arasında,
İzâ ferikun	: bazıları, grup,
minhum muridin	: onlardan, yüz çevirip dönen, reddeden,

48- Onlara ve her şeye hâkim olanı anlamaları için, Allah'a ve resulüne davet edildikleri zaman, onlardan bazıları yüz çevirip kendi bildiklerine dönerler.

-49-

وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ

Ve in yekun lehumul hakku yetû ileyhi muzınîn

ve in yekun lehum	: eğer, olur, onlar,
el hakk	: kendi hakları için, doğruları, gerçek
Yetu ileyhi muzınîne	: gelir, ona, yönelme, çabucak gelme, itaat

49- Eğer o davet kendi doğruları için olursa, hemen ona gelirler.

أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

E fî kulûbihim maradun emirtâbû em yehâfûne en yehîfallâhu aleyhim ve resûluh bel ulâike humuz zâlimûn

E fi kulubihim marad	: kalplerinde, hastalık, maraz, dert,
em irtâbu	: ya da, yoksa şüphe ettiler,
em yehafun	: ya da, korkmak, çekinmek
en yehîf Allâh aleyhim	: yanlış, hata, haksızlık, Allah, onlara
ve resûlu-hu	: resûlü, hakikati gösteren, o
Bel ulaike hum	: hayır, ne yazık, işte onlar,
el zalimun	: zalimlerden

50- Kalblerinde bir hastalık mı var? Yoksa şüphe mi ediyorlar? Ya da korkuyorlar mı? Onlar Allah'ın ve resulünün haksızlık edeceğini mi düşünüyorlar? Ne yazık ki işte onlar zalimlerdir.

-51-

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

İnnemâ kâne kavlel muminîne izâ duû ilallâhi ve resûlihî li yahkume beynehum en yekûlû seminâ ve atanâ ve ulâike humul muflihûn

İnnemâ kane kavl müminin	: ancak, sadece, doğrusu, oldu, söz, müminler
izâ duû	: çağrı, davet edildikleri zaman,
ila Allah ve resul hi	: Allah ve resul, hakikati gösteren,
li yahkume beyne hum	: için, hâkim olan, onlarda, kendilerinde, her şeyde
en yekûlû	: derler, söylerler,
Semina ve ata na	: işittik ve itaat ettik, uyduk
Ve ulaike hum	: işte onlar,
el muflihûne	: felâha ulaşanlar, kurtuluş, başaran, özü anlayan

51- Onlara ve her şeye hâkim olanı anlamaları için, Allah'a ve resulüne davet edildikleri zaman, hakikatleri anlayıp mümin olanların sözleri; işittik ve itaat ettik, demeleridir. İşte onlar kurtuluşa ulaşanlardır.

وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

Ve men yutıillâhe ve resûlehu ve yahşallâhe ve yettakhi fe ulâike humul fâizûn

ve men yutıi	: kim, itaat eder, uyar,
Allah ve resulhu	: Allah ve resul, hakikatleri gösteren,
ve yahşe allâhe	: huşû, saygı, çekinme, duyarlı, Allah
ve yettak-hi	: takva sahibi, fenalardan sakınma ortak koşmama
Fe ulaike hum el faizun	: işte onlar, kazananlar, galip, mutlu, başaran,

52- Kim Allah'a itaat ederse ve o resulü anlarsa ve Allah'a karşı saygı içinde olur ve O'na karşı fenalardan sakınıp ortak koşan olmazsa, işte onlar kazananlardır.

-53-

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُل لَّا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Ve aksemû billâhi cehde eymânihim le in emertehum le yahrucunn kul lâ tuksimû tâatun marûfeh innellâhe habîrun bimâ tamelûn

ve aksemû bi Allah	: yemin ettiler, kasem, söz vermek, Allah
Cehde eymâni-him	: çaba, gayret, güçlü, inançları, yeminleri,
Le in emerte-hum	: eğer, emir, hüküm, yasa, işleyişi anlattın
le yahrucunne	: elbette çıkacaklar, dışarı çıkma,
Kul la tuksimu	: de, yok, yemin, söz vermek,
taat marufetun	: bağlılık, itaat, bilinen, takdir, ölçü,
inne Allâh habir	: muhakkak Allah, bildiren, haber veren,
bima temalun	: yaptığınız şeyler,

53- İnançlarında gayret göstereceklerine dair Allah'a yemin ederler. Eğer sen onlara işleyişi anlatmasaydın, elbette onlar hakikatlerin dışına çıkacaklardı. De ki: Yemin etmeyin, itaat edip etmediğiniz bellidir. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri her an bildirir.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

Kul atîullâhe ve atîur resûl fe in tevellev fe innemâ aleyhi mâ hummile ve aleykum mâ hummiltum ve in tutîûhu tehtedû ve mâ aler resûli illel belâgul mubîn

Kul atiu Allah	: anlat, itaat edin, uyun, anlayın, Allah,
ve atîu el resul	: itaat edin, uyun, anlayın, resul, hakikati gösteren,
Fe in tevellev	: eğer, yüz çevirirsiniz, eski biliş
fe innemâ aleyhi ma hamel	: o zaman, onun üzerine yüklenen, taşıma
ve aleykum ma humiltum	: sizin üzerinize, yüklenen bir şey, taşıma
ve in tutiu hu	: eğer itaat ederseniz, anlarsanız, ona,
tehtedu	: yol bulursunuz, hidayet
ve ma alâ er resûli	: değil, üzerinde, için, hakikatleri gösteren, resul,
İllâ el belagu el mubin	: hariç, den başka, tebliğ açıkça

54- De ki: Allah'a itaat edin ve resule itaat edin. Eğer kendi bildiklerinize dönerseniz, hakikatlerden bir şey yüklenmiş olmazsınız ve kendinizde olan hakikatlere ulaşamazsınız. Eğer O'nu anlarsanız, O'na yol bulursunuz. Hakikatleri gösterenin görevi açıkça tebliğden başka bir şey değildir.

-55-

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُم فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Vaadallâhullezîne âmenû minkum ve amilûs sâlihâti leyestahlifennehum fil ardı kemestahlefellezîne min kablihim ve leyumekkinenne lehum dînehumullezîrtedâ lehum ve le yubeddilennehum min badi havfihim emnâ yabudûnenî lâ yuşrikûne bî şeyâ ve men kefere bade zâlike fe ulâike humul fâsikûn

Ve ade Allâh	: vaat, söz, açığa çıkarma, varetme, Allah,
Ellezi amenu min-kum	: o kimseler, inanan, iman eden, sizden
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, Salih amel
le yestahlifen-hum	: halef, yerine gelen, takip eden, onlar,
fi el ard	: yeryüzü, toprak, sûret,
kemâ istahlefe ellezîne	: gibi, halife tayin ettiğimiz kimseler gibi
min kabli-him	: onlardan önce
ve le yumekkinenne lehum	: elbette, sağlamlaştıracak, diri tutacak, canlı, onlar
Dîne hum	: varlığın yaratılış yasaları, din, onlar,
Ellezi irteda lehum	: o kimseler, özümseyip kucaklama, hoşnut, onlara
ve le yubeddilenne-hum	: değiştirme, onlara mutlaka çevirecek
min badi havfi hum	: sonra, korku, çekinmek, onlar, emin, güven
emnen	: emin, güven, rahatlık,

yabudune ni	: kulluk eden, ben, bana,
la yuşrik bişey	: şirk koşmazlar, ortak koşmaz, bir şeyi
ve men kefer	: kim, hakikatleri örttü, görmemezlikten geldi,
bade zalike	: sonrada, bu, bundan sonra,
fe ulâike hum el fasikun	: işte onlar, fasık, fesat, bozguncu, ikilik çıkaran

55- Allah'ın varlığı var etme hakikatlerine ulaşanlar; sizden iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlardır. Elbette onlar; yeryüzünde onlardan önceki kimselerin hakikatleri takip ettikleri gibi takip ederler. Elbette onlar; varlığın yaratılış yasalarını dosdoğru bir halde aktarırlar, onlar hakikatleri aktardığı kimseleri özümseyip kucaklarlar. Elbette onlar, korkuları emin olmaya çevirirler, Bana kulluk ederler, hiç bir şeyi ortak koşmazlar. Bundan sonra kim hakikatleri görmemezlikten gelirse, işte onlar hakikatleri bırakıp, kendi anlayışına çıkan, ikilikte kalanlardır.

-56-

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Ve ekîmûs salâte ve âtûz zekâte ve atîûr resûle leallekum turhamûn

ve ekîmû el salat	: her an salât üzere olun, hakka bağlılık,
ve âtû el zekat	: zekât, aklı temizlemek, paylaşma,
ve atîû el resul	: itaat edin, resul, hakikati gösteren,
lealle-kum turhamun	: umulurki siz, böylece siz rahmet, merhamet, ulaşırsınız

56- Her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edin ve aklınızı temizleme içinde olup, ulaştığınız hakikatleri paylaşın ve hakikatleri gösterene itaat edin. Umulur ki siz rahmete ulaşırsınız.

-57-

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Lâ tahsebennellezîne keferû mucizîne fîl ard ve mevâhumun nâr ve le bisel masîr

lâ tahsebenne	: sanma, zannetme, hesap etme,
ellezin kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler,
Mucizine	: aciz olduğunu bilen, hiçbir şeyi olmayan,
fî el ardı	: yeryüzünde, yaşamında,
ve mevâhu-mun	: barınacağı yer, varacağı yer, bulunduğu hal
el nar	: ateş, yakıp yıkıcı haller,
ve le bise	: elbette, kötü, kötülük halleri
el masir	: belirleme, dönüş yeri, dönüp durma, hareket etme

57- Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin, yeryüzünde acizliklerini bileceklerini sanma. Onlar yakıp yıkıcı hallerde kalırlar ve elbette o kötü hallerle hareket ederler.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ الظَّهِيرَةِ وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاء ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُم بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Yâ eyyuhâllezîne âmenû li yestezinkumullezîne meleket eymânukum vellezîne lem yeblugûl hulume minkum selâse merrât min kabli salâtil fecri, ve hînetedaûne siyâbekum minez zahîrat ve min badi salâtil ışâi, selâsu avrâtin lekum leyse aleykum ve lâ aleyhim cunâhun bade hunn tavvâfûne aleykum ba'dukum alâ bad kezâlike yubeyyinullâhu lekumul âyât vallâhu alîmun hakîm

yâ eyyuha ellezine amenu	: ey, iman edenler,
li yestezin-kum	: için, izin istemek, müsaade, yetki, ruhsat, siz
ellezîn meleket	: kimseler, güç, kuvve, sahip olunan, ulaşmak,
Eymân kum	: el, güç, hareket, hakikate ulaşmak, siz,
ve ellezîne lem yebluğu	: o kimseler, onlar, erişmemiş,
el hulume min kum	: bulûğ çağına, erginliğe, olgunluk, kemalat, sizden
Selase	: üç, hak sırrı, irfaniyetin üç makamı
merrâtin	: kere, defa, kez, mirat, makam, bir bir,
Min kabli salat	: önceki, ilk, evvel, salât, bağlılık, hakka bağlı olma
el fecr	: aydınlanma, doğuş, hakikatin açığa çıkışı,
ve hîne tedaune	: her an, o vakit, koyma, çıkardığınızda, geçmek,
siyabe kum	: elbiseniz, vücud varlığınız, sûret, sıfatlar, siz,
min ez zahîrati	: zahir, geri, açıkça, görünen, öğle vaktinden
ve min badi salat	: sonra, salât, bağlılık, her an hakka bağlı olmak,
el aşae	: arif olma, görünmeyen, vücudları tutan zat, akşam,
selasu	: üç, hak sırrı, üç makam, ariflik, birleştirmek
avratin	: gizli, mahrem, dikkatli olmak,
Lekum leyse aleykum	: size değildir, sizin üzerinize
ve lâ aleyhim cunahun	: yok, onlara, kendilerinde, günah, kusur, hata, vebal,
bade hunne	: sonra, bundan sonra, onlardan, kendilerinde,
tavafun aleykum	: dolaşma, dönmek, ziyaret, ilmi ilerleyiş, size
badu-kum alâ badın	: birbirinizi, bazınız bazınıza,
kezalike	: işte, işte böyle, işte her yerde,
yubeyine Allâh	: beyan ediyor, açıklıyor, apaçık gösteriyor, Allah
lekum el ayet	: size, ayetler, işaretler, deliller,
ve Allah alim	: Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

58- Ey iman edenler! Sizin ulaştığınız hakikatleri anlamaya çalışanlar ve henüz kemalâta ulaşmamış kimseler, irfaniyetin makamlarını anlamak için sizden izin istesinler. İlk makamda işleyişin hakikatine bağlansınlar ve sonra kendilerine nispet ettikleri sıfat varlığından geçsinler ve sonra vücudları tutan Zatın hakikatine bağlansınlar, üç makamın mahremiyetine uysunlar. Bunların dışında birbirinizi ziyaret edip, karşılıklı ilmi arayışlarda olmanızda onlara ve size bir vebal yoktur. İşte her yerden Allah size işaretlerini apaçık gösteriyor. Allah ilmiyle tüm varlığa hâkim olandır.

-59-

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Ve izâ belegal etfâlu minkumul hulume felyestezinû kemestezenellezîne min kablihim kezâlike yubeyyinullâhu lekum âyâtih vallâhu alîmun hakîm

ve iza belega	: eriştiği zaman, ulaştı, yetiştirdi, kemalat, irfan
el etfalu minkum	: çocuk, zayıf olan, bilgisiz, tıfıl, sizden
hulume	: sakin, erginlik, halim, edep sahibi, yumuşak,
fe li yestezinû	: izin istesinler, yetki, icazet, sorumlu,
min kablihim	: onlardan öncekiler gibi
kezâlike	: işte böyle, böylece
yubeyine Allâh	: beyan, açıklıyor, gösteriyor, Allah
lekum el ayet	: size, ayetleri, delilleri, işaretleri
ve Allah alim	: Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
hakim	: hâkim olan, her şeye hakim olan, hükmün sahibi,

59- Sizden bilgi yönünden zayıf olanlar, bir edep içinde kemalâta erişinceye kadar, öncekiler gibi izin istesinler. İşte her yerden Allah size işaretlerini apaçık gösteriyor. Allah ilmiyle tüm varlığa hâkim olandır.

-60-

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاء اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَن يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Vel kavâıdu minen nisâillatî lâ yercûne nikâhan fe leyse aleyhinne cunâhun en yedane siyâbehunne gayra muteberricâtin bi zîneh ve en yesta'fifne hayrun lehunn vallâhu semîun alîm

ve el kavâıdu	: temal, esas, kaide, kural, yasalar,
min el nisai	: kadınlar, nefsini tanıma yolunda olan
ellatî lâ yercûne	: onlar, yok, ümit, beklemek, ümitsizlik,
nikah	: uygunluk, birlik, bir şeyi bir şeye katmak, birleşmek,
Fe leyse aleyhin cunahun	: böylece, artık, değil, onlara yoktur, vebal, günah
en yedane	: çıkarmaları, açıklamaları,
siyabe hunne	: elbiselerini, giysi, değer, vücud, nitelik, onlar
gayra muteberricâtin	: gayri, başka, açmaksızın, açığa vurmadan,
bi zînetin	: ziynetleri, süs, değer, hakikat bilgileri,
ve en yestafifne	: kaçınmak, korunmak, iffetli olmayı istemeleri
Hayrun lehunne	: hayırlı, iyi, onlar için,
Ve Allah semiun alim	: Allah, işittirendir, ilmiyle, ilmin sahibi,

60- Nefsini tanıma yolunda olanlara hakikatlerin esasları sunulduğunda, onlar birliği anlama konusunda bir ümitsizlik içinde olmasınlar. Öyle ki onlar; onlara sunulan değerleri açığa vurmadan, vücudun hakikatleri ile ilgili açıklamalarda bulunmalarında onlara bir vebal yoktur. Yine de onlar için korunmak daha hayırlıdır. Allah ilmiyle işittirendir.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُوا مِن بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُم مَّفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُون

Leyse alel amâ haracun ve lâ alel araci haracun ve lâ alel marîdı haracun ve lâ alâ enfusikum en tekulû min buyûtikum ev buyûti âbâikum ev buyûti ummehâtikum ev buyûti ihvânikum ev buyûti ehavâtikum ev buyûti amâmikum ev buyûti ammâtikum ev buyûti ahvâlikum ev buyûti hâlâtikum ev mâ melektum mefâtihahû ev sadîkıkum leyse aleykum cunâhun en tekulû cemîan ev eştâtâ fe izâ dahaltum buyûten fe sellimû alâ enfusikum tehıyyeten min indillâhi mubareketen tayyibeh kezâlike yubeyyinullâhu lekumul âyâti leallekum takılûn

Leyse ala el ama	: değil, üzerine, hakikati göremeyen
haracun	: güçlük, zorluk, şüphe, tereddüd
ve lâ alâ el araci	: yok, sakat, meydemeyen, yürüyemeyen
harac	: güçlük, zorluk
ve lâ ala el marid harac	: yok, vermeyin, hasta olan, güçlük zorluk
ve lâ alâ enfus kum	: üzerine yoktur, size, kendinize, nefs,
En tekulu min buyûti-kum	: beslenme, yemek, yarar, fayda, evleriniz,
Ev buyiti âbâi-kum	: ya da, evler, atalarınız, sizin babalarınız
Ev buyuti ummehâti-kum	: ya da, ev, sizin anneleriniz
ev buyûti ihvani kum	: veya evler, kardeşlerinizin, arkadaş,
Ev buyuti ehavâti-kum	: veya, evler, sizin kız kardeşlerinizi, kardeş
ev buyûti amâmi-kum	: veya amcalarınızın evleri
ev buyûti ammâti-kum	: veya halalarınızın evleri
ev buyûti ahvâli-kum	: veya dayılarınızın evleri
ev buyûti hâlâti-kum	: veya teyzelerinizin evleri
Ev mâ melektum	: ya da, sahiplik, meleke, güç,
mefatihahu	: anahtar, açılan kapı,
ev sadıkkum	: veya sizin dostlarınız, doğru
Leyse aleykum cunahun	: değil, size, vebal, günah
en tekulû cemian	: beslenme, yemek yemeniz, topluca
Ev eştâten	: yada, sıralı, ayrı ayrı olarak
Fe izâ dahaltum buyuten	: böylece, girdiğinizde, dahil olduğunuzda, evler
Fe sellimû ala enfusikum	: böylece, selâm verin, birbirinize, kendinize
tehıyyeten	: övgü, takdir, selâmlama, hak zevkiyle halka selam,
min indi Allah mubareket	: Allah'ın indinden, hayırlı, mübarek, kutsal
tayyibeten	: temiz, iyi, güzel, helâl
Kezalike yubeyyinu Allah	: işte böyle, Allah beyan eder, açıklar, gösterir,
Lekum el ayeti	: sizin için, size, ayetler

Leallekum takılun : umulur ki böylece siz, akıl edersiniz, düşünme, idrak

61- Hakikati göremeyene bir zorluk vermeyin ve meyledemeyene bir zorluk vermeyin ve hasta olana bir zorluk vermeyin. Evlerinizde nefsinizi tanımak üzere olup hakikatlerden yararlanmanızda ya da atalarınızın evinde ya da annelerinizin evinde ya da arkadaşlarınızın evinde ya da kardeşlerinizin evinde ya da amcalarınızın evinde ya da halalarınızın evinde ya da dayılarınızın evinde ya da teyzelerinizin evinde ya da sizin sadık dostlarınızın size açılan evlerinde, böylece tüm bunlarda topluca ya da ayrı ayrı hakikatlerden yararlamanızda size bir vebal yoktur. Bundan sonra siz evlere dâhil olduğunuzda, birbirinize Allah'a ait olan kutsal hakikatler üzere, tertemiz olarak Hakk zevkiyle Halka selam verin. İşte Allah size ayetlerini tüm varlıktan apaçık gösteriyor. Umulur ki düşünüp idrak edersiniz.

-62-

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُوْلَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İnnelmel muminûnellezîne âmenû billâhi ve resûlihî ve izâ kânû meahu alâ emrin câmiın lem yezhebû hattâ yestezinûh innellezîne yestezinûneke ulâikellezîne yu'minûne billâhi ve resûlih fe izestezenûke li ba'dı şe'nihim fezen li men şi'te minhum vestağfir lehumullâh innallâhe gafûrun rahîm

İnnemâ el müminin	: muhakkak, ancak, doğrusu, müminler
ellezîne âmenû bi Allah	: kimseler, Allah'a iman eden,
ve resûli-hi	: resul, hakikati gösteren, o
ve izâ kanu meahu	: olduğu zaman, onunla birlikte
ala emr	: iş üzerinde, işleyiş, hüküm, işleyişi anlamak,
câmiın	: toplu olarak, toplanmış olarak, hep beraber
lem yezhebû	: gitmezler, kesmezler, yorumlamak,
Hatta yestezinû-hu	: hatta izin isterler, o,
İnne ellezine yestezinûnke	: muhakkak o kimseler, senden izin isterler
ulaike ellezîne	: işte onlar, o kimseler,
yuminun bi Allâh	: inanan, iman eden, Allah'a
ve resul hi	: resul, hakikati gösteren, o
Fe iza istezenû-ke	: öyleki, izin istedikleri zaman, müsaade, sen,
li badı şeni him	: bazısı için, halleri, durumları, anlayışları, onlar
fe izen li men	: böylece, izin ver, müsaade et, o kimse için,
şite minhum	: istek, arzu, onlardan
ve istagfir lehum Allah	: mağfiret, temizleyen, onlar, Allah
inne Allah gafur	: muhakkak Allah, mağfiret eden, lütuflarıyla temizleyen
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden,

62- Muhakkak ki müminler Allah'a iman eden kimselerdir ve o resulü anlayanlardır. O hakikatleri gösterenle birlikte işleyişi anlamak için toplandıkları zaman bırakıp gitmezler. Hatta soru soracakları zaman ondan izin isterler. Muhakkak ki hakikatleri araştırmak için senden izin isteyen işte o kimseler; Allah'a iman edenlerdir ve o resulü anlayanlardır. Öyle ki hakikatleri anlamak için senden izin istedikleri zaman, artık onlardan hakikatleri anlamada

arzulu olan kimseler için izin ver. Onlar Allah'ın mağfireti üzere olurlar. Muhakkak Allah mağfiret edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-63-

لَا تَجْعَلُوا دُعَاء الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاء بَعْضِكُم بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Lâ tecalû duâer resûli beynekum ke duâi badıkum bada kad yalemullâhullezîne yetesellelûne minkum livâzâ fel yahzerillezîne yuhâlifûne an emrihî en tusîbehum fitnetun ev yusîbehum azâbun elîm

lâ tecalû duae	: yapmayın, yönelme, davet, çağırma, davranmak,
el resul	: hakikati gösteren, resul,
beyne-kum	: aranızda, siz
Ke duai	: yönelme, çağırma, davet, davranmak,
badı-kum baden	: birbirinize, bazınız bazınıza
kad yalemu Allah	: ilmin sahibidir, Allah
Ellezine yetesellelûne	: sızma, süzülme, gizlice çıkmak, kaçmak, uzaklaşma
minkum livazen	: sizden, vaziyet, görünmeme, sığınmak, gizlenme
fe li yahzeri	: o zaman, sakının, çekinsinler, dikkatli olsunlar
Ellezine yuhâlifûn	: karşı gelenler, aykırı davranan, uymayan,
an emr hi	: işleyiş, emr, hüküm, o
en tusîbe-hum	: isabet etmesi, temas, o halde kalmak, onlar
fitnetun	: fitne halleri, sınama, imtihan, karışıklık
Ev yusîbe-hum	: yoksa, temas, o halde kalma, dokunma, onlar,
azab elim	: azap, acı, acı sıkıntılar,

63- Siz aranızda birbirinize davrandığınız gibi, hakikatleri gösterene öyle davranmayın. İlmin sahibinin Allah olduğunu anlayın. Sizden hallerini düzeltemeyenler; hakikatlerden uzaklaşırlar, sonra da O'nun hükümlerine aykırı hareket ederler, onlar fitne hallerinde kalırlar ya da onlar acı sıkıntılar da kalırlar. İşte o haller içinde olmaktan sakının.

-64-

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

E lâ inne lillâhi mâ fis semâvâti vel ard kad yalemu mâ entum aleyh ve yevme yurceûne ileyhi fe yunebbiuhum bi mâ amilû vallâhu bi kulli şeyin alîm

e lâ inne li Allah	: değil midir? Muhakkak, Allah'ın
Ma fî es semâvât ve al ard	: şey, ne, göklerdeki ve yerdeki
kad yalemu	: oldu, ilim sahibi olan, ilmiyle vareden,
ma entum aleyhi	: değil, şey, ne, siz, onda, kendinde, üzerinde
ve yevme yurceun ileyhi	: o gün, vakit, ona döndürüleceksiniz
fe yunebbiu-hum	: böylece, öyle ki, haber veren, bildiren, onlar
bi mâ amilû	: yaptıkları şeyler
ve Allah bi kulli şeyin	: Allah, bütün her şey

alim : ilmiyle varedendir, ilmin sahibi

64- Göklerde ve yerde olan her şeyde ilmin sahibi olan Allah değil midir? Siz kendinize ait değilsiniz ve vakti geldiğinde O'na döndürüleceksiniz. Öyle ki yapmış oldukları şeylerden hakikatler her an onlara bildirilir. Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

S25 - FURKAN SÛRESİ

-1-

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا

Tebârekellezî nezzelel furkâne alâ abdihî li yekûne lil âlemîne nezîrâ

Tebareke	: mübarek, bereket, kutsal, zatıyla yüce olan,
Ellezi nezzele	: ki o, indirdi, sundu, geldi,
furkane	: fark, ayırmak, seçmek, hak ile batılı ayıran, şuurlu,
alâ abdi-hi	: kuluna, kulunun üzerinde, o
li yelune	: olması için, anlaması için,
li el alemine	: âlemlere, topluluklar, kimseler, varlık, kimseler,
neziren	: uyarıcı, hakikatlere çağrı yapmak

1- O, tüm varlığı Zatıyla tutandır. Kuluna hakk ile batılı fark etmesi için şuuru sunandır. Bütün toplulukların hakikatler üzere olması için hakikatlere çağrı yapandır.

-2-

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا

Ellezî lehu mulkus semâvâti vel ardı ve lem yettehız veleden ve lem yekûn lehu şerîkun fîl mulki ve halaka kulle şeyin fe kadderahu takdîrâ

Ellezi lehu mulku	: ki o, mülk onundur, sahip, hükümran, yöneten,
el semavati ve el ard	: semalar, gökler ve yer, yeryüzü
ve lem yettehız veleden	: edinmedi, çocuk, evlat
ve lem yekûn lehu şerik	: olmadı, onun, ortak
fî el mulki	: mülkünde, sahip,
ve halaka kule şeyin	: yarattı, halketti, var etti, bütün her şeyi, bütün varlık
Fe kaddera-hu takdir	: sonra, ölçü, nizam, düzen, takdir etti, onu, ölçüyle, değer

2- O, gökleri ve yeri yönetendir. Çocuk edinmemiştir. Mülkünde ortağı olmaz. Bütün varlığı varedendir. İşte O, bütün düzeni bir ölçü ile varedendir.

-3-

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا

Vettehazû min dûnihî âliheten lâ yahlukûne şeyen ve hum yuhlekûne ve lâ yemlikûne li enfusihim darran ve lâ nef'an ve lâ yemlikûne mevten ve lâ hayâten ve lâ nuşûrâ

ve ittehazu	: edindiler, sarıldılar,
min dunihi alihet	: ondan başka, ilahlar,
la yahluk şey	: yaratmaz, var etmez, bir şey,
ve hum yuhlekun	: onlar, yaratılmış
ve la yemlikune	: malik değiller, sahip,
li enfusi him	: nefis, kendileri için,
daran	: oda, yurt, yer, koruyacak yer,

ve la nefan	: yok, fayda sağlamak, yarar,
Ve la yemlikune mevten	: yok, malik, sahip, idraksiz, ölü, nutfe,
ve la hayaten	: yok, yaşam, hayat,
ve la nuşuren	: yok, diriliş, yayma, ortaya çıkarma

3- Hiçbir şey yaratamayan ve kendileri de yaratılmış olan ve hiçbir şeye sahip olmayan, onların kendilerine ne koruyuculuğu olan, ne de fayda sağlayan ve bir nutfe bile halketmeye malik olmayan ve hayat veremeyen ve bir şey ortaya koyamayan, O'ndan başka ilahlar edindiler.

-4-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاؤُوا ظُلْمًا وَزُورًا

Ve kâlellezîne keferû in hâzâ illâ ifkunifterâhu ve eânehu aleyhi kavmun âharûn fe kad câû zulmen ve zûrâ

ve kâle ellezine keferu	: dedi, hakikatleri görmemezlikten gelen
İn haza illa ifkun	: eğer, bu, ancak, sadece, yalanlar,
iftera hu	: iftira, uydurma,
ve eane hu aleyhi	: yardım etti, ona, onun üzerine
Kavum aharûne	: kavim, kimse, topluluk, insanlar, başkaları, diğerleri
Fe kad cau zulm	: böylece, geldi, yaptılar, zulüm, haksızlık,
ve zuran	: batıl, yanlış, hatalı, aslı olmayan

4- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler dediler ki: Bu ancak onun uydurduğu yalanlardır ve bu konuda ona başka kimselerden yardım edilmiştir. Böylece onlar haksızlık yaptılar ve yanlış şeyler içinde kaldılar.

-5-

وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Ve kâlû esâtîrul evvelînektetebehâ fe hiye tumlâ aleyhi bukreten ve asîlâ

ve kalu esatire el evvelin	: dediler, masal, efsane, eserler, evvelki, önceki
iktetebe-ha	: onu yazdırdı, abone, devamlı giden, sürekli alan
Fe hiye tumla aleyhi	: böylece, o, okunan, söyleyerek hafızasına alan, dikte, ona
Bukreten ve asilen	: sabah ve akşam

5- Sabah, akşam o birilerine gidiyor ve ona sürekli olarak anlatılıyor, öncekilerin efsaneleri dikte ettiriliyor, dediler.

-6-

قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

Kul enzelehullezî yalemus sırre fîs semâvâti vel ard innehu kâne gafûran rahîmâ

Kul enzele hu ellezi	: anlat, de, o indirdi, sundu, ortaya, açığa çıkaran,
Ellezi yalemu	: ki o, ilmiyle vareden, ilmin sahibi, bilen,
el sırre	: sır, gizli, gizem, bilinmeyen, açığa çıkmamış,
Fi el semavat ve el ardı	: içinde, ne varsa, göklerde ve yer, yeryüzü

inne-hu kane gafur	: muhakkak o, oldu, mağfiret eden, temizleyen
rahim	: rahim olan, varlığı özünden vareden

6- Anlat: Göklerde ve yerde bilinmeyen ne varsa, onlardaki ilmin sahibi O'dur. O her şeyi açığa çıkarandır. Muhakkak ki O mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-7-

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا

Ve kâlû mâli hâzer resûli yekulit taâme ve yemşî fîl esvâk lev lâ unzile ileyhi melekun fe yekûne meahu nezîrâ

ve kalu ma li haza el resul	: dediler, ne, nasıl, şey, bu resul,
Yekuli el taam	: yiyor, besleniyor, yemek
ve yemşi fi el esvak	: yürür, çarşılarda, pazar
Levla unzile ileyhi	: olmaz mıydı, indirilen, ona,
melek	: melek, güç, kuvve,
Fe yekune	: böylece, olur,
mea hu nezir	: onunla beraber, uyaran, hakikatler çağrı yapan,

7- Dediler ki: Bu nasıl bir Resul? Yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor. Ona bir melek indirilseydi ya, böylece onunla beraber hakikatlere çağrı yapıp uyarsaydı olmaz mıydı?

-8-

أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا

Ev yulkâ ileyhi kenzun ev tekûnu lehu cennetun yekulu minhâ ve kâlez zâlimûne in tettebiûne illâ raculen meshûrâ

Ev yulka ileyhi kenzun	: yada, atar, verir, ona bir hazine, değer,
Ev tekune lehu cennetin	: yada, olur, ona, cennet, bahçe, huzur
Yekulu min ha	: yer, besleneceği, yararlanacağı, ondan
Ve kale el zalimune	: dediler, zalimler, zulmedenler, kötülük, haksızlık yapan,
in tettebiûne	: tabi oluyorsunuz
İllâ raculen	: ancak, sadece, adamlar, kişi,
meshuren	: büyülenmiş

8- Ya da ona bir hazine verilseydi, ya da devamlı oradan besleneceği cenneti. İşte zalim olanlar, siz ancak büyülenmiş bir kişiye tâbi oluyorsunuz, dediler.

انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا

Unzur keyfe darabû lekel emsâle fe dallû fe lâ yestetîûne sebîlâ

Unzur keyfe darbu	: bak gör, nasıl, örnek, misal, çarpıcı, gösterme, verme
Leke el emsale	: sana, misaller, örnekler
Fe dallu	: artık, böylece, sapmak, hakikatlerden kendi anlayışına
Fe la yestetune	: artık, muktedir olamazlar, anlayamazlar,
sebil	: hakkın yoluna,

9- Bak gör, sana nasıl misaller veriyorlar. İşte onlar hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapanlardır. Artık onlar o halleriyle hakkın yolunu anlayamazlar.

-10-

تَبَارَكَ الَّذِي إِن شَاء جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّن ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَل لَّكَ قُصُورًا

Tebârekellezî in şâe ceale leke hayren min zâlike cennâtin tecrî min tahtihel enhâru ve yecal leke kusûrâ

Tebareke ellezi	: mübarek, kutsal, yücedir ki o, zatıyla yüce olan,
İn şea ceale	: istek, gönüllü, kıldı, yaptı,
leke hayr	: size, sizin için, hayır, iyilik
min zalike cennet terci	: bundan, buna karşı, cennet, vardır, akar
min tahti-ha el enhar	: taht, kapsam, makam, onun altından, nehir, ilim,
ve yecal leke	: kılar, yapar, sunar, size, sana
leke kasre	: saray, yücelik, rahatlık, ferahlık

10- O tüm varlığı Zatıyla tutandır. Eğer siz hayırlarda olmak için istekli olursanız, buna karşılık size huzur vardır, makamlarınızda ilim vardır ve size ferahlıklar sunulur.

-11-

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا

Bel kezzebû bis sâati ve atednâ li men kezzebe bis sâati saîrâ

Bel kezzebu	: hayır, fakat, yalanlar, yalanlayanlar,
bi el saat	: zaman, vakit, her zaman, geçip giden,
ve ated na	: vermek, vardır, hazır, sunduk, biz,
li men kezzebe	: kim, kimse, yalanlarda kalan, yalanlayan
bi el saati	: vakit, zaman, her zaman,
saira	: ötekileştirmek, başkası, öbürü görme, diğeri,

11- Fakat her zaman yalanlarda kalanlar ve sunduğumuz hakikatleri yalanlayan kimseler ise, her zaman ötekileştirmenin cehaletinde kalırlar.

-12-

إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا

İzâ raethum min mekânin baîdin semiû lehâ tegayyuzan ve zefîrâ

İza raet hum	: olduğu zaman, gördü, onlar, görürsün,
min mekan	: mekân, bulundukları yer, kalınan yer,
Baidin semiu leha	: uzak, işitme, onu, hakikatleri işitmek
Tegayyuzan	: öfke, hiddet hali,
ve zefiran	: uğultulu, kükreme, sinirli hal, bağırma, sıkıntılı, kavgalı

12- Bundukları yerlerde, öfkeli, kavgalı hâllerde olanların hakikatleri işitmekten uzak olduklarını görürsün.

-13-

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا

Ve izâ ulkû minhâ mekânen dayyıkan mukarrenîne deav hunâlike subûrâ

ve iza ulku minha	: olduğunda, atılma, orada kalma, oradan,
mekan dayk	: mekan, bulundukları yer, dar, kendi yerleri,
Mukarrenine	: yakınlık, yakınlaştırılmış, hakikatin idrakinde olan
deav	: davet, çağırma
hunalik subur	: orada, yok olma, bozgunculuk, yıkım, tahrip,

13- Onları bulundukları kendi yerlerinden, yakınlığı anlamaları için davet etsen de, orada bozgunculuk içinde kalırlar.

-14-

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا

Lâ tedûl yevme subûran vâhıden vedû subûran kesîrâ

la tedû el yevm	: yok, davet, çağırmak, kabul etmek, vakit, zaman,
subur	: yıkım, yok olma, bozguncu,
vahid	: bir olan, tek olan,
ve udu	: davet edin, çağırın,
subur kesir	: helak, yok olma, bozguncu, tahrip, çok,

14- Bozguncuları her zaman bir olana davet etsen de kabul etmezler. Bozgunculuk içinde olsalar da yine de çokça davet edin.

-15-

قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاء وَمَصِيرًا

Kul e zâlike hayrun em cennetul huldilletî vuidel muttekûn kânet lehum cezâen ve masîrâ

Kul e zalike hayrun	: anlat, de, işte bu, bumu, hayırlı, iyi olan
Em cennetu	: yoksa, cennet, huzur, bahçe,
huldi elleti	: ebedi, devamlı, ki o, yer olan
Vuide	: vaad,
el muttekûne	: fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan
Kânet lehum cezae	: oldu, onlar, karşılık,
ve masir	: dönüş yeri, makam, karargâh, devamlı kalınacak yer

15- De ki: Bu sizin hâlleriniz mi daha hayırlı, yoksa fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlara vaad edilen, onlara karşılık olarak verilen ve makamlarında devamlı kalacakları yer olan huzur mu?

-16-

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاؤُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْؤُولًا

Lehum fîhâ mâ yeşâûne hâlidîn kâne alâ rabbike vaden mesûlâ

Lehum fi ha ma yeşaun	: onlar için, orada, istedikleri şeyler, değil, istek,
Halidine kane	: ebedî, devamlı, oldu, olan,
ala rabbike	: rabbine karşı,
Vaden mesulen	: vaat, söz, yerine getirilme, sorumlu, istenen

16- Onların orada istedikleri şey hakikatlerdir. Rabbine karşı sorumluluğunu yerine getirenler, devamlı hakikatler üzere hareket ederler.

-17-

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاء أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ

Ve yevme yahşuruhum ve mâ yabudûne min dûnillâhi fe yekûlu e entum adleltum ibâdî hâulâi em hum dallûs sebîl

ve yevme yahşuru hum	: gün, vakit, toplanma, bir araya gelme, birlik, onlar
Ve ma yabudun duni Allah	: tapıyorlar, başka, Allah
Fe yekûlu e entum	: böylece, diyecek, derler, bildirilir, siz mi?
adleltum	: saptırdınız, dalalet, hakikatlerden sapmak
İbadi hâulâi	: kullarım, bunlar, şunlar
Em hum dallu	: yoksa, onlar, sapma, hakikatlerin dışına çıkma, dalalet
el sebil	: hak yolu, hakikatin sunulduğu yol,

17- Onlar her zaman birlik içindedirler. Fakat Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere kulluk edenlere: Kullarımı siz mi hakikatlerin dışına saptırdınız yoksa onlar mı hakkın yolunu bırakıp kendi anlayışlarına saptılar, diye bildirilir.

-18-

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنبَغِي لَنَا أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاء وَلَكِن مَّتَّعْتَهُمْ وَآبَاءهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا

Kâlû subhâneke mâ kâne yenbegî lenâ en nettehıze min dûnike min evliyâe ve lâkin metta'tehum ve âbâehum hattâ nesûz zikre ve kânû kavmen bûra

Kâlû subhane ke	: dediler, sen noksan sıfattan münezzehsin
mâ kâne yenbegi lena	: olmadı, olmaz, uygun, yakışmaz, bize
en nettehıze	: edinmemiz
min dûni ke min evliya	: senden başka, dostluk,
ve lâkin mettate hum	: lâkin, fakat, metalanma, fayda, çıkar, onlar
ve âbâe-hum	: onların ataları,
Hatta nesu	: hatta, unuttular,
el zikra	: zikir, anmak, anlamak, hakikati anmak,
ve kanu kavmen buren	: oldular, kavim, kötülük, fenalar, helak

18- Derler ki: Sen noksan sıfatlardan münezzehsin, senden başka dost edinmemiz bize yakışmaz. Lâkin onlar ve onların ataları bir çıkar peşinde koştular, hatta hakikatleri anmayı unuttular ve fenalarda kalan kavim oldular.

-19-

فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا

Fe kad kezzebûkum bimâ tekûlûne fe mâ testetîûne sarfan ve lâ nasrâ ve men yazlım minkum nuzıkhu azâben kebîrâ

fe kad kezzebu kum	: böylece, işte, oldu, olmuştu, yalanlar, siz
Bima tekûlûne	: söylediğinizden dolayı
Fe mâ testetîûne sarfan	: artık, gücünüz yetmez, başarıya ulaşamaz, uzaklaştırma
ve lâ nasran	: yardım olmaz, yardım bulamazlar
ve men yazlım min kum	: kim, zulüm, zalimlik, haksızlık, kötülük, sizler
nuzık-hu	: tatma, his, karışıklık, o halde kalır
azaben kebir	: sıkıntı, azap, büyük

19- İşte söyledikleri yalanlardan dolayı böyle oldular. Bundan sonra bir başarıya ulaşamazlar ve yardım bulamazlar. Sizlerden kim, birine haksızlık ederse, o büyük bir azabın içinde kalır.

-20-

وَما أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا

Ve mâ erselnâ kableke minel murselîne illâ innehum le yekulûnet taâme ve yemşûne fîl esvâkı ve cealnâ badakum li ba'dın fitneten e tasbirûn ve kâne rabbuke basîrâ

ve mâ ersel nâ	: şey, değil, irsal etme, açığa çıkma, gönderme, biz,
kable ke	: senden önce,

min el murselîne illa : resullerden, ancak, başka, vardır
İnnehum le yekulun el taam : onlar, yerler, beslenirler, yemek,
ve yemşune fi el esvaki : yürürler, çarşı, pazar
ve cealnâ : kıldık, yaptık, sunduk,
badakum li badın : bazınızı bazınıza, birbirinize, sizlere
Fitneten : imtihan, gerçeği arama, deneme, düşünme, sınama
e tasbirûne : sabretmek,
ve kâne rabbu ke : oldu, rabbin,
basiren : içteki dıştaki işleyişin sırrı

20- Senden önce de Bizi anlatanlar açığa çıkmasın ki, onlar yemek yememiş olsun, çarşılarda gezmemiş olsun. Sunduğumuz hakikatlerle gerçeği arama konusunda birbirinize yardım edin ve sabırlı olun. Rabbin hakikatleri anlamanız için basiret verendir.

-21-

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَى رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا

Ve kâlellezîne lâ yercûne likâenâ lev lâ unzile aleynel melâiketu ev nerâ rabbenâ lekad istekberû fî enfusihim ve atev utuvven kebîrâ

ve kâle ellezine : dedi, o kimseler,
la yercun : yok, ümit, bekleme, isteme, arzu, yalvarma, rucu,
likae-na : Tevhid, kavuşma, birleşme, yüz, görüşme, anlama, biz,
lev lâ unzile aleyna : olsaydı, indirilme, sunulma, gelme, bize
el melâiketu : melekler, her varlıktaki güç,
Ev nera rabbe na : veya, görseydik, rabbimizi
Lekad istekberû : doğrusu, kibirlendiler, büyüklendiler, gurur
Fi enfusi-him : içinde, kendileri, nefsleri, onlar,
ve atev ateve : haddi aşma, kibir, saygısız, taşkın, gurur, küstah,
kebir : büyüklük, benlik,

21- Bizi anlamayı arzu etmeyen o kimseler dediler ki: Bize melekler gelmeliydi ya da Rabbimizi görmeliydik. Doğrusu onlar kendilerine benlik isnat edip kibirlendiler ve kibirlendikçe kibirlendiler.

-22-

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا

Yevme yerevnel melâikete lâ buşrâ yevme izin lil mucrimîne ve yekûlûne hicran mahcûrâ

Yevme yerevne : gün, vakit, görmek, anlamak, görüp anlamak,
el melaiket : melek, her varlıktaki güç
lâ buşrâ : yok, müjde, sevinme, bilgiye ulaşma, mutluluk
yevme izin : o vakit, zaman, her zaman, her an, yetkili,
li el mucrimîne : fenalarda kalanlar, mücrimler için, suçlular için
ve yekûlûne hicran : derler, ayrılık, uzaklaşma, yasak,

mahcur : yasak etmek, men edilen, haram, uzak durulan,

22- Fenalarda kalanların hiçbir zaman hakikatlerle sevinmesi yoktur. Melekler dediği şeylerin hakikatini hiçbir zaman görüp anlamaları yoktur. Bu durumu anlayanlar; hakikatleri anlamaktan uzaklaşmışız, ayrılıkta kalmışız, derler.

-23-

وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاء مَّنثُورًا

Ve kadimnâ ilâ mâ amilû min amelin fe cealnâhu hebâen mensûrâ

ve kadim nâ : ulaşan, varan, önümüzde, eskiden beri, dost, biz
ila ma amilu : değil, çalışma, işleyiş
min amelin : amellerden, işleyiş, bir çalışma, gayret,
Fe cealna hu : işte, kıldık, yaptık, sunduk, o, o hakikatler,
hebaen : boş, toz, nafile, beyhude, akılsız, faydasız
mensur : dağınık, savrulmuş, yardım görmüş, muzaffer, başarı

23- Biz hakikatlere ulaşmak için bir gayretle çalışmamışız, derler. İşte onlar, o sunduğumuz hakikatleri anlamada akılsızlık ettiler.

-24-

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا

Ashâbul cenneti yevme izin hayrun mustekarran ve ahsenu makîlâ

ashâbu el cenneti : cennet ehli, huzur sahipleri,
yevm izin : vakit, zaman, her zaman
Hayrun : hayırlı, iyi, güzel çalışmalarda olan, yararlı,
mustekarran : kararlı olan, kalınacak yer, istikrar, sağlam
ve ahsenu : güzel, iyi olan, iyi şeyler,
makil : bulundukları yer, huzur veren, rahatlık

24- Huzur sahipleri; her zaman yararlı çalışmalarda istikrarlı olanlardır, güzel şeyler yapıp rahatlık verenlerdir.

-25-

وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاء بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنزِيلًا

Ve yevme teşakkakus semâu bil gamâmi ve nuzzilel melâiketu tenzîlâ

ve yevme teşakka : gün, vakit, açılma, yarılır, ayrılır, yayılır
el semau : ulvi âlem, sema, gökyüzü,
bi el gamâmi : bembeyaz, nur hali, bulutlar ile
ve nuzzile : indirildi, sunuldu, geldi,
el melaiket : melek, kuvveler, her varlıktaki kuvve,
tenzil : bölüm bölüm iniş, sunulan, açığa çıkarılan

25- Ulvi Âlem'den nur her an yayılır ve her varlıktaki kuvvelerle hakikatler her an açığa çıkarılır.

-26-

الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا

El mulku yevmeizinil hakku lir rahmân ve kâne yevmen alel kâfirîne asîrâ

el mulku	: hükümdar, mülkün sahibi, varlığı idare den,
yevme izin	: vakit, gün, an, zaman, her an yetkili olan,
El hakk	: gerçek, hak, hakikat,
li le rahmân	: rahmetiyle saran, her varlığı nuruyla saran,
ve kâne yevmen	: oldu, vakit, zaman,
alâ el kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten,
asiran	: zor, müşkil, acı, ağır,

26- Varlığın hükümdarı; her an her şeyde yetkili olandır, gerçektir, her varlığı nuruyla sarandır. İşte bu hakikatleri görmemezlikten gelenler her zaman müşkil haller içindedirler.

-27-

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا

Ve yevme yeadduz zâlimu alâ yedeyhi yekûlu yâ leytenîttehaztu mear resûli sebîlâ

ve yevme	: gün, vakit, zaman, an, her an,
yead	: pişmanlık, adetler, öfkelenme,
el zalim	: zalimler,
ala yedey-hi	: hakkında, şey, için, ellerini, yönelme, güçleri, o
yekulu	: söyler, der,
yâ leyte-ni ittehazu	: keşke ben, edinmek, sarılmak,
Mea el resul	: beraber, birlikte, resul, hakikati gösteren,
sebil	: hak yolu, hakikat yolu, hakikatler,

27- Zalimler o yöneldikleri şeyler için pişman oldukları vakit şöyle derler: Keşke ben hakikatleri gösteren ile beraber hakkın yoluna sarılsaydım.

-28-

يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا

Yâ veyletâ leytenî lem ettehız fulânen halîlâ

yâ veyletâ leyte ni	: yazıklar olsun, keşke ben
lem ettehız	: edinmeseydim, sarılmasaydım,
fulanen halil	: bazı kişiler, samimi, dost, dost olan kişiler

28- Yazıklar olsun bana, keşke ben bazı kişileri dost edinmeseydim.

-29-

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنسَانِ خَذُولًا

Lekad edallenî aniz zikri ba'de iz câenî ve kâneş şeytânu lil insâni hazûlâ

Lekad edalle ni	: doğrusu, beni saptırdı,
an el zikr	: zikirden, hakikatler anmaktan,
Bade iz câe-nî	: sonra, bana gelen, geldiğinde,
ve kâne el şeytan	: oldu, olur, şeytan
li el insâni	: insandan,
haz la	: hayal kırıklığı, çaresiz bırakan, duygusuz, hissiyatsız

29- Doğrusu bana gelenler hakikatleri anmaktan beni saptırdılar. İşte; duygusuz, hissiyatsız insandan şeytan olur.

-30-

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

Ve kâler resûlu yâ rabbi inne kavmîttehazû hâzel kurâne mehcûra

ve kâle el resul	: dedi, resul, hakikati gösteren,
ya rabb	: ey rabbim
İnne kavm ittehazû	: kavmim, sarılmak, edinmek, incelemek, anlamak,
Hâzâ el kuran	: bu, okunan şey, incelenen, varlık kitabı, kâinat kitabı,
mehcuran	: terk edilmiş, ayrılık, ikilik, uzaklaşmış, bırakmak,

30- Resul dedi ki: Ey Rabbim! Kavmim bu varlık kitabını okumayı, anlamayı terk etti.

-31-

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا

Ve kezâlike cealnâ li kulli nebiyyin aduvven minel mucrimîn ve kefâ bi rabbike hâdiyen ve nasîrâ

ve kezâlike cealna li kulli	: işte, kıldık, sunduk, hepsi için
Nebiyyin	: haberci, nebi, hakikatleri bildiren,
Aduvven	: düşman, fenalık yapan, kötülük yapan,
min el mucrimîn	: fenalarda kalanlar, günahkâr, mücrimlerden
Ve kefa bi rabbi-ke	: kâfi, yeterli, Rabb, sen,
Hâdiyen	: yol gösteren, hidayete erdiren
ve nasiran	: yardımcı olan

31- Düşmanlık içinde olanlara, fenalarda kalanların bütün hepsine, hakikatleri bildirenlerle hakikatleri sunduk. Rabbin yol göstermede ve yardım etmede kâfidir.

-32-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا

Ve kâlellezîne keferû lev lâ nuzzile aleyhil kurânu, cumleten vâhideh kezâlike li nusebbite bihî fuâdeke ve rettelnâhu tertîlâ

ve kâle ellezine keferu	: derler, hakikatleri görmeyip örtenler
lev la nuzul	: olsaydı, sunulsaydı, indirilseydi,
aleyhi el kuran	: onun, ona, okuduğu şeyler, kuran,
Cumleten vahideten	: toplu olarak, bütün olarak, bir defeda, tek
Kezalike li nusebbite	: işte, sabitlemek, yerleşmek, sindirmek,
bihî fuad ke	: onu, o hakikatleri, senin idrakin, anlayışın,
ve rettelnâ-hu	: onu beyan ettik, uygun, yavaş okuma
tertilen	: yavaş yavaş, kısım kısım, satır satır,

32- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler dediler ki: Ona okunan şeylerin hepsi bir defada sunulsaydı olmaz mıydı? İşte o hakikatleri; senin anlaman için, gönlüne yerleşmesi için, uygun bir şekilde yavaş yavaş sunduk.

-33-

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا

Ve lâ ye'tûneke bi meselin illâ cinâke bil hakkı ve ahsene tefsîrâ

ve lâ yetûne-ke	: gelmedi, gelip sormak, sormasınlar ki?
bi mesel	: misal, örnek, gibi, mesele,
İlla cina-ke	: ancak, vardır, başka, sana getirdik, sunduk,
bi el hakk	: hakikat, doğru, gerçek,
ve ahsene tefsir	: güzelce açıklama

33- Sana hakikatler hakkında bir mesele sormasınlar ki, tüm hakikatleriyle ve güzel bir açıklama halinde sana sunmuş olmayalım.

-34-

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَى وُجُوهِهِمْ إِلَى جَهَنَّمَ أُوْلَئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا

Ellezîne yuhşerûne alâ vucûhihim ilâ cehenneme ulâike şerrun mekânen ve edallu sebîlâ

Ellezine yuhşerun	: onlar, toplanma, birlik, ortaya çıkma,
ala vucûhi-him	: meyletmek, o yöne dönmek, yüzleri üzerine, yönlerini,
ila cehennem	: cehennem, derin kuyu, cehaletin yakıp yıkıcılığı
Ulaike şer	: işte onlar, kötülük, şer,
mekanen	: mekan, yer, bulundukları yer,
ve edallu sebilen	: dalalet, hak yolu

34- Cehenneme meyletme hâlinde ortaya çıkan o kimseler, işte onlar bulundukları yerde kötülüktedirler ve hakkın yolundan sapmışlardır.

-35-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا

Ve lekad âteynâ mûsel kitâbe ve cealnâ meahû ehâhu hârûne vezîrâ

ve lekad ateyna	: andolsun, verdik, sunduk,
Musa el kitab	: Musa, kitap, varlık kitabı, ilahi sözler,
ve cealnâ mea hu	: kıldık, yaptık, sunduk, beraber, birlikte, o
Eha hu Harune vezir	: kardeşi Harun, vezir, yardımcı

35- Doğrusu Musa sunduğumuz kitabı anlayanlardandı ve kardeşi Harun'u onunla birlikte olması için yardımcı kıldık.

-36-

فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا

Fe kulnazhebâ ilel kavmillezîne kezzebû bi âyâtinâ fe demmernâhum tedmîrâ

Fe kul na	: böylece, sonra, dedik, bildirdik,
ezheba ile el kavm	: gitmek, gidin, yol almak, kavim,
ellezîne kezzebû	: onlar, o kimseler, yalanlayanlar,
bi ayati na	: ayetlerimiz, delil, işaret,
Fe demmerna hum	: körelme, uzaklaşma, dumura uğramak, biz, onlar,
tedmir	: imha, zararlı, yıkıcı

36- Sonra da hakikatleri bildirmek için kavminize gidin, onlar ayetlerimizi yalanladılar, onlar zararlı hallerde kaldılar, Bizi anlamaktan uzaklaştılar, diye bildirdik.

-37-

وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

Ve kavme nûhın lemmâ kezzebûr rusule agraknâhum ve cealnâhum lin nâsi âyeh ve atednâ liz zâlimîne azâben elîmâ

ve kavm Nuh	: Nuh kavmi,
kezzeb el resul	: yalanlama, resul, hakikati gösteren,
Agrak nâ hum	: boğulmak, batmak, gark, kaybolmak, biz, onlar
ve cealnâ-hum	: kıldık, yaptık, bıraktık,
li el nas ayet	: insanlar, ayet, delil
ve ated na li el zalim	: hazır, vardır, biz, hakikatlerimiz, zalim,
azab elim	: azap, acı, sıkıntı,

37- Nuh'un kavmi de Resulleri yalanlamıştı. Onlarda Bizi anlayamayıp kendi cehaletlerinde boğulup gittiler. Onların misallerini insanlar için bir işaret olarak bıraktık. Bizi anlayamayıp zalimlikler içinde olanlara acı sıkıntılar vardır.

-38-

وَعَادًا وَثَمُودَ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا

Ve âden ve semûdâ ve ashâber ressi ve kurûnen beyne zâlike kesîrâ

ve âden ve semud	: Ad ve semud
ve ashâbe er ressi	: Ashab, Ress, kuyu sahipleri
Ve kurun	: nesil,
beyne zâlike kesir	: işte bunlar gibi birçok

38- Ad ve Semud ve Ashabı Ress ve bunlar gibi birçok nesiller de Bizi anlayamayıp yok olup gittiler.

-39-

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا

Ve kullen darabnâ lehul emsâle ve kullen tebbernâ tetbîrâ

ve kulen darabna	: hepsi, örnek, misal, vurgu, örnek sunduk,
lehu el emsal	: ona, misal, emsal
ve kullen tebberna tetbir	: hepsi, büyüklük, bize, mahvolmak, yazık etmek,

39- Hepsinin misallerini örnek olarak sunduk ve Bize karşı büyüklük içinde kalanların hepsi kendilerine yazık ettiler.

-40-

وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا

Ve lekad atev alel karyetilletî umtırat mataras sev e fe lem yekûnû yerevnehâ bel kânû lâ yercûne nuşûrâ

ve lekad atev	: andolsun, doğrusu, geldi, hareket eden,
ala el karyet	: ülke, köy, belde, buluşma,
Elletî umtırat matara	: ki o, yağmur, bir araya gelme, toplanma,
el sev	: fenalık, kötülük,
efe lem yekunu yerevneha	: öyle olmadı mı, onu görürler,
Bel kanu la yercun	: hayır, ne yazık, oldu, yok, ümit, dileme, bekleme, amaç
nuşur	: yayılma, diriliş, varlığı diri tutan.

40- Doğrusu kötülük hâlleriyle hareket edenler, bir şekilde bir arada buluşurlar. O hâlde olanlar ne yaparlarsa onu görmezler mi? Ne yazık ki onların tüm varlığı diri tutanı anlamak için bir amaçları yoktur.

-41-

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا

Ve iza reavke in yettehızûneke illâ huzuvâ e hâzellezî beasallâhu resûlâ

ve iza reav ke	: seni gördüklerinde
İn yettehızûne ke	: edinirler, sarılma, o halde kalmak, sen,
illa huzuve	: alay etmek
E hâzâ ellezi	: bu mu? ki o, kimse,
beas	: gönderdi, ortaya çıkardı, açığa çıkma,
Allah resul	: Allah, resul,

41- Seni gördükleri zaman seninle alay ederler, Allah'ın resul'ü olarak açığa çıkan bu mu derler.

-42-

إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا

İn kâde le yudıllunâ an âlihetinâ lev lâ en sabernâ aleyhâ ve sevfe yalemûne hîne yerevnel azâbe men edallu sebîlâ

İn kade	: eğer, ise, az kalsın, olacaktı,
le yudıllu na	: elbette, saptıracak, bizi
an âliheti-nâ	: ilâhlarımızdan
Lev la saberna aleyhâ	: olmasaydı, sabır, ona
ve sevfe yalemûne	: olacak, bilmek, bilecekler
Hîne yerevne	: zaman, o vakit, her zaman, görürler, kalırlar,
el azab	: azap, sıkıntı,
Men edallu sebil	: kim, dalalet, sapma, hakikatlerden sapma, hak yolu

42- Eğer ona sabredip dinlemeye kalksaydık, neredeyse bizi ilahlarımızdan saptıracaktı, derler. Hakk yolundan sapan kimseler her zaman sıkıntılarda kalırlar.

-43-

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَـهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا

E raeyte menittehaze ilâhehu hevâh e fe ente tekûnu aleyhi vekîlâ

e raeyte	: gördün mü, anladın mı?
men ittehaze	: kim, kimse, edinen, sarılan
ilâhe-hu	: ilah, o,
heva hu	: heva, ego içinde, kendi çıkarında, haktan düşmek
e fe ente tekune	: öyleyse, sen, değilsin,
aleyhi vekil	: ona, vekil, yetkili, bakan,

43- Hevâsını ilah edinen kimseyi gördün değil mi? Artık sen ona vekil olabilir misin?

-44-

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا

Em tahsebu enne ekserehum yesmeûne ev yakılûn in hum illâ kel en'âmi bel hum edallu sebîlâ

Em tehsebu enne	: yoksa, sen sanıyorsun
eksere-hum yesmeun	: onların çoğu, işitiyorlar
Ev yakılûne	: yada, akıl ediyorlar
İn hum illa ke	: eğer, onlar, ancak, var, sadece, gibi,
el enam	: hayvanlar, hareketli olan, nimetler,
Bel hum edallu sebil	: fakat, hatta, hayır, onlar, sapmak, hak yolundan, yol,

44- Sen onların çoğunu duyup işitiyor ya da akıl ediyor mu sanıyorsun? Onlar sadece hayvanlar gibidirler, hatta onlar gittikleri yolu da bilmezler.

-45-

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاء لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا

E lem tere ilâ rabbike keyfe meddez zıll ve lev şâe le cealehu sâkinâ summe cealneş şemse aleyhi delîlâ

e lem tere	: görmedin mi, anlamadın değil mi?
ila rabb ke	: rabbini, seni vücudlandıran,
Keyfe medde el zılle	: nasıl, uzattı, eklenti, gölge
ve lev şâe	: eğer, istemek, ,
le ceale hu sakin	: elbette, düzenleme, kılma, yapma, onu, sakin, sabit
Summe cealna el şems	: sonra, biz kıldık, yaptık, güneş,

Aleyhi delil : ona delil

45- Seni vücudlandıranı anladın değil mi? Gölgenin nasıl uzayıp gittiğini gördün ve isteseydik elbette onu sabit kılardık, sonra onun delili olan güneşi düzenleyen Biziz.

-46-

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا

Summe kabadnâhu ileynâ kabdan yesîrâ

Summe kabad na hu : sonra, çektik, yakalamak, yaklaştırmak, tasarruf, onu,
İleyna kabdan yesir : bizim, temellük, tasarruf ona ait, kolay

46- Sonra o Bizim tasarrufumuzdadır, bizim tasarrufumuzda kolayca hareket eder.

-47-

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا

Ve huvellezî ceale lekumul leyle libâsen ven nevme subâten ve cealen nehâre nuşûrâ

ve huve ellezi ceale lekum : o, ki o, kıldı, yaptı, size
el leyle : gece, karanlık, gaflet,
libas : elbise, örtü, suret,
Ve en nevme subaten : uyku, dinlenme
ve ceale el nehar : kıldı, yaptı, düzenledi, gündüz, dirilme, ortaya çıkış
nuşure : yayılıp çalışma, dirilme, ortaya çıkış

47- Geceyi size bir örtü gibi düzenleyen ki O'dur ve onda uyur dinlenirsiniz ve gündüzü de yayılıp çalışma zamanı olarak düzenleyendir

-48-

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاء مَاء طَهُورًا

Ve huvellezî erseler riyâha buşren beyne yedey rahmetih ve enzelnâ mines semâi mâen tahûrâ

ve huve ellezi ersele : ki o dur, gönderdi, sundu, açığa çıkardı,
el riyaha : rüzgâr, esip giden,
Buşr beyne yedey : müjde, hissiyat, sevinme, önünüzde,
rahmet hi : rahmet,
Ve enzelna mines semâi : indirdik, sunduk, semadan, gökten
Mâen tahuran : su, tertemiz

48- Ki O'dur rüzgârı açığa çıkaran, rahmetiyle size hissettiren ve gökten tertemiz suyu indiren.

-49-

لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا

Li nuhyiye bihî beldeten meyten ve nuskıyehu mimmâ halaknâ enâmen ve enâsiyye kesîrâ

Li nuhyiye bihi	: için, hayat veren, canlandırırız,
Beldeten meyten	: beldeler, ölü
ve nuskıye-hu mimma	: sistemik, onu sularız, içmek,
Halakna	: halkettik, yarattık,
enâmen	: tüm varlık, hayvanlar
ve enâsiyye kesir	: insanlar, çok, bol, tüm varlık,

49- Onunla ölü beldeleri canlandırırız ve onunla insanları ve hayvanları, halkettiğimiz tüm varlığı sularız.

-50-

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا

Ve lekad sarrafnâhu beynehum li yezzekkerû fe ebâ ekserun nâsi illâ kufûrâ

ve lekad sarraf na hu	: doğrusu, değişik, ayrıntılı açıklama, paylaşma, biz, o
Beyne hum	: onlar aralarında,
li yezzekkerü	: tezekkür etmeleri için, ulaştıkları hakikatlerle bakmaları
Fe eba ekser el nas	: artık, direnme, inat, ısrar, böylece, çoğu, insanlar
İlla kafir	: ancak, sadece, hakikatleri örtüyorlar

50- Doğrusu hakikatleri en ince ayrıntısına kadar açıkladık. Onlar aralarında varlığın var oluşunu araştırsınlar, ulaştığı hakikatlerle bu âleme baksınlar diye. Fakat insanların çoğu hakikatleri görmemezlikten gelmede ısrar ediyorlar.

-51-

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا

Ve lev şinâ le beasnâ fî kulli karyetin nezîrâ

ve lev şina	: eğer, şayet, istek, dilek, bizi
le beasna	: gönderme, açığa çıkma, diri olan, biz,
Fi kulli karyet	: hepsi için, belde, köy, bulundukları yer,
nezir	: uyarıcı, hakikatleri açıklayıp uyaran, gösteren,

51- Eğer isteselerdi, Bizi anlarlardı, elbette tüm varlığın Bizden açığa çıktığını bilirlerdi, bütün beldelerde hakikatleri gösteren uyarıcıları görürlerdi.

-52-

فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُم بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

Fe lâ tutıl kâfirîne ve câhidhum bihî cihâden kebîrâ

Fe la tutia	: bundan sonra, itaat yok, uyma, takip etme,
el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örtenlere
ve cahid-hum	: onlarla mücadele et, cihad, gayret, mücadele,

Bihî cihaden kebir : onunla, bununla, mücadele, büyük, yüce

52- Bundan sonra hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere itaat etme. Onlarla hakikatler için mücadele et, hakikatler için yapılan mücadele yücedir.

-53-

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا

Ve huvellezî meracel bahreyni hâzâ azbun furâtun ve hâzâ milhun ucâc ve ceale beynehumâ berzehan ve hıcran mahcûrâ

ve huve ellezi : ki o, o,
merace el bahreyn : serbest bıraktı, salıveren, yükselme, iki deniz
Haza azbun furâtun : bu, lezzetli, tatlı
ve hâzâ milhun ucacun : bu, tuzlu, acı
ve ceale beyne huma : kıldı, yaptı, aralarında,
berzah : engel, hudud, perde, berzah,
ve hıcran mahcuren : ayrılık, engelleyerek, mani olarak, karantina

53- O, iki denizi salıverendir. Biri tatlı doyurucu ve biri tuzlu acı. Aralarına berzah koyan ve geçişi engelleyendir.

-54-

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاء بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا

Ve huvellezî halaka minel mâi beşeren fe cealehû neseben ve sıhrâ ve kâne rabbuke kadîrâ

ve huve ellezi halaka : ki o, yaratan, halkeden,
Min el mai beşeren : bir damla sudan, beşer, insan
Fe ceale hu neseben : onu, kıldı, düzenledi, akrabalık, soy bağı
ve sıhran : birbirine karışma, hısımlık, erime, döküm, birleşme,
ve kâne rabbuke kadir : oldu, rabbin, vücudlandıran, kudret, güç,

54- O, bir damla sudan beşer halkedendir. Sonra da ondan birbirine karıştırıp neseb düzenleyendir ve kudretiyle vücudlandırandır.

-55-

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا

Ve yabudûne min dûnillâhi mâ lâ yenfeuhum ve lâ yadurruhum, ve kânel kâfiru alâ rabbihî zahîrâ

ve yabudun min duni Allah : kulluk ediyorlar, tapıyorlar, Allah'tan başka
Ma la yenfeu-hum : değil, onlar fayda vermez
ve la yadurru-hum : koruyuculuğu olmayan, zarar vermez
ve kâne el kafir : oldu, hakikatleri görmeyip örtenler
alâ rabbi-hî zahiran : kendi Rabbine, açıkça, zahir olan,

55- Onlara bir faydası olmayan ve koruyuculuğu da olmayan, Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylere kulluk edenler, apaçık meydanda olan Rabbinin hakikatlerini görmemezlikten geldiler.

-56-

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

Ve mâ erselnâke illâ mubeşşiren ve nezîrâ

ve mâ erselnâ ke : değil, göndermek, yerine getirmek, açığa çıkarmak, biz, sen,
İllâ mubeşşir : başka, sadece, müjde, ümit, sevindirmek,
ve nezir : hakikatleri açıklayıp uyarmak,

56- Seni, ümit vermek ve hakikatleri açıklayıp uyarmaktan başka bir şey için göndermedik.

-57-

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَاء أَن يَتَّخِذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا

Kul mâ eselukum aleyhi min ecrin illâ men şâe en yettehıze ilâ rabbihî sebîlâ

Kul ma eselekum aleyhi : anlat, sizden beklemiyorum, bunlara karşı
min ecrin : bir ecir, ücret, karşılık
İllâ men şea : sadece, kim isterse,
en yettehıze : sığınma, edinme, anlama,
ila rabbi hi sebil : ancak, Rabbine, hakk yolu, yol bulma

57- De ki: Ben sizden bunlar için bir karşılık beklemiyorum. Sadece Rabbinin hakikatlerini anlamak isteyen kimseye yol gösteriyorum.

-58-

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا

Ve tevekkel alel hayyillezî lâ yemûtu ve sebbih bi hamdih ve kefâ bihî bi zunûbi ibâdihî habîrâ

ve tevekkel : tevekkül et, tüm varlığınla teslim ol,
ala el hayy : sadece, ancak, Hay sahibi, diri olana

Ellezi lâ yemûtu	: ölümsüz, sonsuz olan
ve sebbih	: tesbih, fiili sıfat zatının tecellilerini,
bi hamdi-hi	: tüm niteliklerin sahibi, o, hamd ile onu
ve kefâ bihi	: kâfidir, yeterlidir, hakikatlerin cevabı, ona,
bi zunubi	: günah, fenalar
ibâdi-hi habir	: kulları, o, bildiren, haber

58- Diri olana, sonsuz olana, tüm varlığınla teslim ol. Tüm niteliklerin sahibinin O olduğunu bil. Fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak et ve fenalarından geç. Aradığınız soruların cevabı için O yeterlidir. O, kullarından her an hakikatleri bildirendir.

-59-

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا

Ellezî halakas semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ fî sitteti eyyâmin summestevâ alel arşir rahmânu fesel bihî habîrâ

Ellezi halaka	: halkedendir, vareden,
El semavat ve el ard	: gökler ve yer
ve ma beynehuma	: onlarda olan her şey
Fi sitteti	: Sedat, doğruluk içinde, noksansız, intizam, hatasız,
eyyamin	: hayırlı, güzel, temiz, günler,
summe isteva	: sonra, istiva etti, düzenledi, kuşattı, saran,
ala el arşi	: bütün her yer, bütün kâinat,
el rahmân	: Rahman, rahmet, nuruyla saran,
Fe esel bihi	: artık, işte, sormak, öğrenmek isteyen, o hakikatleri,
habir	: bildiren, haber veren,

59- O, gökleri ve yeri ve onlarda olan bütün her şeyi, bir intizam, bir güzellik içinde halkedendir. Sonra kâinattaki her şeyi nuruyla sarandır. İşte sorup arayanlara, hakikatleri tüm varlıktan her an bildirendir.

-60-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا

Ve izâ kîle lehumuscudû lir rahmâni kâlû ve mer rahmânu e nescudu li mâ temurunâ ve zâdehum nufûrâ

ve iza kile lehum	: olduğunda, dendiğinde, onlara, teslim olun, secde
esecede	: olduğunda, dendiğinde, onlara, teslim olun, secde
li el rahmani	: Rahman, tüm varlığı nuruyla saran,
Kalu ve ma el rahman	: dediler, Rahman nedir
e nescudu	: secde mi edelim, teslim mi olalım?
Li ma temuru-na	: bize emrettiğin şey, söylemek, işleyişini bilmiyoruz
ve zade hum	: eklendi, ilave, arttırdı, daha da, onlar
nufur	: nefret, kaçınma, isteksiz

60- Onlara, Rahman'a her şeyinizle teslim olun denildiği zaman, dediler ki: Rahman da nedir? Biz işleyişini bilmediğimiz şey için mi teslim olalım? Onlar daha da kaçındılar.

-61-

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاء بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُّنِيرًا

Tebârekellezî ceale fîs semâi burûcen ve ceale fîhâ sirâcen ve kameren munîrâ

Tebâreke	: mübarek, yüce olan, kutsal, zatıyla yüce olan,
ellezi ceale	: ki o, yaptı, kıldı, eyledi, düzenledi,
fî es semâi burucen	: semada, gökte, burçlar, yüce olan makam, nitelik
ve ceale fiha siracen	: kıldı, düzenledi, aydınlık, ışıyan, ışık veren, nur
ve kameren munir	: ay, aydınlığı yansıtan

61- O, tüm varlığı Zatıyla tutandır. Semada burçları düzenleyendir ve oradan ışık veren ve aydan ışığı yansıtandır.

-62-

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا

Ve huvellezî cealel leyle ven nehâre hılfeten li men erâde en yezzekkere ev erâde şukûrâ

ve huve ellezi celae	: ki o, yapan, kılan, düzenleyen,
El leyl ve en nehâre	: gece ve gündüz,
hılfeten	: birbirini takip eden, halef, ardılı
Li men erade	: için, kim, istedi, arzu etti,
en yezekker	: zikir, tezekkür, anlamak,
Ev erade şukur	: ya da, veya, isterse, şükür, teslim etme

62- O, geceyi ve gündüzü birbirini takip eder bir şekilde düzenleyendir. Varoluşu anlamak isteyen kimseler için ya da varlığının sahibini bilip teslim etmek isteyenler için, onlarda dersler vardır.

-63-

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا

Ve ibâdur rahmânillezîne yemşûne alel ardı hevnen ve izâ hâtabehumul câhilûne kâlû selâmâ

ve abadu	: kullar, kulluk,
el rahman ellezin	: rahman, tüm varlıktan haktır yansıyan, onlar
Yemşun ela el ardı	: yürürler, yeryüzünde,

hevnen	: tevazulu, mütevazı, sevgi ile
Ve iza hatabe-hum	: onlara hitap ettiğinde, seslenme
el câhilûne	: cahiller, bilmeyenler,
kalu selamen	: dediler, esenlik, selamet, barış sizinle olsun derler

63- Tüm varlıktan Hakk'tır yansıyan şuurunda olup kulluğunu anlayanlar, yeryüzünde tevazulu bir hâlde yürürler ve cahillikte olanlar onlara seslendikleri zaman, selametle kalın, derler.

-64-

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا

Vellezîne yebîtûne li rabbihim succeden ve kıyâmâ

ve ellezine	: o kimseler, kulluğunu anlayanlar,
yebitun	: gece, cehalet, evleri, bütün zaman, bulunduklar yer,
li rabb him	: rabbi için, onları vücudlandıran,
Secede	: teslimiyet, teslim olma, her şeyinden geçmek,
ve kıyamen	: kıyam, dirilik, doğru, sabit, tüm varlığı tutan

64- O kimseler cehaletin karanlığından geçip, tüm zamanlarını kendilerini vücudlandırana bir teslimiyet içinde ve tüm varlığı diri tutanın O olduğu şuurunda geçirirler.

-65-

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا

Vellezîne yekûlûne rabbenasrif annâ azâbe cehenneme inne azâbehâ kâne garâmâ

ve ellezine yekulune rabb na	: onlar, derler, rabbimiz
asrif an-nâ azab	: bizden çevir, uzaklaştır, azap,
cehennem	: derin kuyu, cehaletin cehennemi,
İnne azab ha	: muhakkak, azap, o
kane garamen	: sıkıntı veren, helak, mahvettiren

65- O kimseler derler ki: Rabbimiz! Cehalet cehenneminin azabından bizi uzaklaştır. Doğrusu o hâl kendini mahvettiren bir azaptır.

-66-

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا

İnnehâ sâet mustekarren ve mukâmâ

inne-hâ saet	: doğrusu, o, kötü, zor,
mustekarran	: karargâh, karar kılınan yer, oda, o halde olmak
ve mukâmen	: ikamet edilen yer, yerleşim, makam, tapınak,

66- Doğrusu o cehalet hâlleriyle hareket etmek ne kötüdür.

-67-

وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا

Vellezîne izâ enfekû lem yusrifû ve lem yakturû ve kâne beyne zâlike kavâmâ

ve ellezîne iza enfeku	: onlar, infak ettiklerinde, sahibine teslim etmek
Lem yusrif	: israf etmezler, lüzumsuz yere harcama, lüzümsuz
ve lem yakturu	: kısmazlar, dengesizlik, cimri, eksik, pay çıkarma,
ve kâne beyne	: oldu, arasında,
zalike kavam	: bu, yer, dayanak noktası, temel, hakka göre

67- Onlar kendilerine bahşedilen nimetlerinin sahibini bilip teslim ettikleri zaman, israf içinde olmazlar ve kendilerine bir pay çıkarmazlar ve onlar hep Hakk'a dayalı hareket ederler.

-68-

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا

Vellezîne lâ yedûne meallâhi ilâhen âhara ve lâ yaktulûnen nefselletî harremallâhu illâ bil hakkı ve lâ yeznûn ve men yefal zâlike yelka esâmâ

ve ellezine la yedune	: onlar, tapmaz, yönelmez, edinmez
mea Allah ilahen ahara	: Allah ile beraber, ilah, başka
ve la yaktulune	: öldürmezler, kıymazlar, yazık etmezler,
el nefs	: kişi, nefs, can
Elleti hareme Allah	: ki o, haram, yasak, Allah
İlla bi el hakkı	: ancak, den başka, sadece, hak ile
ve la yeznune	: yok, zina, zan, zani, aldatma, çıkarına göre hareket,
ve men yefal	: kim, yapar, işler,
zalike yelka esam	: bu, bunu, almak, bulmak, ceza, günah,

68- Onlar Allah ile beraber başka ilahlara yönelmezler. Cana kıymazlar, ki onu Allah haram kılmıştır. Ancak hakk için hareket ederler ve çıkarlarına göre hareket etmezler. Kim bunları yaparsa karşılığını bulur.

-69-

يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا

Yudâaf lehul azâbu yevmel kıyâmeti ve yahlud fîhî muhânâ

Yudâaf lehu el azab	: kat kat artar, azap, sıkıntı
yevme el kıyameti	: ölüm vakti, diriliş günü, hakikatlerin ortaya çıkış gün
ve yahlud fihi	: daimî kalır, ebediyyen kalır, orada, o halde,

muhane : rezil, utanç, aşağılık, zelil

69- Ölünceye kadar cehalet hâllerinde kalanların ise sıkıntıları kat kat artar ve zelil bir hâl içinde kalırlar.

-70-

إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُوْلَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

İllâ men tâbe ve âmene ve amile amelen sâlihan fe ulâike yubeddilullâhu seyyiâtihim hasenât ve kânallâhu gafûren rahîmâ

İllâ men tebe : ancak, kim tövbe, olur, yönelir,
ve amen : iman, inanmak,
Ve amile amelen sâlihan : dosdoğru hak yolunda çalışan,
Fe ulaike yubeddil Allah : böylece, işte onlar, çevrilme, değiştirme, dönme, Allah
seyyiâti-him : günahlar, fenalar, kötülük, onlar,
hasenat : iyilikler, güzellikler, lütuflarıyla temizleyen
ve kâne Allah gafur : oldu, Allah, mağfiret,
rahim : rahim, varlığı özünden vareden,

70- Ancak kim; hatalarından döner, bir daha yapmamak üzere olursa ve iman ederse ve dosdoğru hakk yolunda çalışırsa, böylece işte onlar Allah'ı anladıklarından dolayı, fena hâllerden güzel hâllere dönerler. Allah lütuflarıyla temizleyendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-71-

وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا

Ve men tâbe ve amile sâlihan fe innehu yetûbu ilâllâhi metâbâ

ve men tebe : kim, tövbe eder, pişman olur, hatasından dönen,
ve amile sâlihan : dosdoğru hak yolunda çalışırsa
Fe inne-hu yetebe : muhakkak o, tövbe eder
ilâ Allâh metaben : Allah'a, tövbesinde duran, kabul olan, gerçek tövbe

71- Kim hatalarından döner, bir daha yapmamak üzere olursa ve dosdoğru hakk yolunda çalışırsa, böylece o, Allah için gerçek bir tövbe ile tövbe etmiş olur.

-72-

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا

Vellezîne lâ yeşhedûnez zûra ve izâ merrû bil lagvi merrû kirâmâ

ve ellezine la yeşhedun : onlar, yok, şahit, tanık,
el zura : batıl, yalan, asılsız, boş
ve izâ merrû : karşılaştıkları zaman,
bi el lagvi : boş şeylerle uğraşan kimse, boş söz,

Merru : geçip gitme, uzaklaşma,
kiramen : saygınlık, vakar, kerim, asillik,

72- Onlar ki, yalan şeylere tanıklık etmezler ve boş şeylerle uğraşan kimselerle karşılaştıkları zaman bir saygınlık içinde geçip giderler.

-73-

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا

Vellezîne izâ zukkirû bi âyâti rabbihim lem yahırrû aleyhâ summen ve umyânen

ve ellezîne iza zikr : onlar, zikir, hatırlatıldığında
bi âyâti rabbi him : ayetler, işaret, delil, rabbinin
lem yahırrû : düşüş, kapanmazlar, olmazlar
Aleyhâ sumen : ona, sağırlık içinde,
ve amayne : körlük içinde

73- Onlara Rabbin ayetleri zikredildiği zaman, ona karşı bir sağırlık içinde ve körlük içinde olmazlar.

-74-

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

Vellezîne yekûlûne rabbenâ heb lenâ min ezvâcinâ ve zurriyyâtinâ kurrete ayunin vecalnâ lil muttekîne imâmâ

ve ellezine yekulune : onlar, derler,
Rabbena heb lena : rabbimiz, ihsan et, bağışla, bizi,
min ezvaci-na : aynı yolda olan, eşlik eden, tür, cins, biz,
ve zurriyyâti-nâ : zürriyet, nesillerimiz,
kurrete ayunin : yakın, aydınlık, yakınlığın sırrı, göz aydınlığı
ve icalna li el mutteki : bizi kıl, yap, fenalardan sakınan ortak koşmayan,
imam : önder, imam, rehber

74- Onlar derler ki: Rabbimiz! Bize ve bizimle aynı yolda olanlara ve bizden gelen nesillerimize hakikatlerini ihsan et, yakınlığının aydınlığını bahşet ve bizi fenalardan sakınıp ortak koşmayanlara rehber kıl.

-75-

أُوْلَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا

Ulâike yuczevnel gurfete bi mâ saberû ve yulekkavne fîhâ tahiyyeten ve selâmâ

Ulâike yuczevne : işte onlar, karşılık, mükafat,
el gurfet : yüce makam,
Bima saberû : sabrettiler, sabırlı olmaları sebebiyle
ve yulekkavne fiha : bulurlar, karşılanırlar, kavuşurlar, o hal içinde, orada,

Tahiyyeten	: tebrik, hürmet, hak zevkiyle halkı seyretmek
ve selamen	: selamet, esenlik, barış, huzur

75- İşte onlar sabrettiklerinden dolayı, karşılıkları yüce makamlardır ve o makamlarda Hakk zevkiyle Halkı seyrederler ve selamete kavuşurlar.

-76-

خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا

Hâlidîne fîhâ hasunet mustekarren ve mukâmâ

Halidine fiha	: kalıcı, ebedi, sonsuz, ölümsüz, devamlı, orada
hasunet	: güzel oldu, gelişmiş, sonsuzluk, sürüp giden
mustekarren	: kararlı, aynı kararda, istikrar, devamlı kalınan yer
ve mukâmen	: konut, konak, kalıcı olunan yer, ikamet yeri, hareket eden,

76- Orada bir kararlılık içinde güzel hâllerde devamlıdırlar ve devamlı o hâllerle hareket ederler.

-77-

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا

Kul mâ yabeu bikum rabbî lev lâ duâukum fe kad kezzebtum fe sevfe yekûnu lizâmâ

Kul ma yabeu	: deki, anlat, değil, işaret, değer, kıymet,
Bi kum rabb	: sizdeki, kendinizdeki, rab, vücudlandıran,
lev la duau kum	: eğer, olmasa, yönelme, isteme, aramak, arayış, dua, siz,
Fe kad kezzebtum	: sonra, oysa, yalanlarda kalmıştınız,
Fe sevfe yekunu	: böylece, yakında, olacak, olur, oldu,
lizamen	: sıkıntı, azap, şart, elzem

77- De ki: Eğer siz hakikatlerin arayışında olmazsanız, Rabbin sizdeki işaretlerini göremezseniz, sonra da yalanlarda kalırsanız, böylece sizler sıkıntılar içinde olursunuz.

S26 - ŞUARÂ SÛRESİ

-1-

طسم

Tâ, sin, mim.

Ta sin mim : halkiyet, ins, kâmil insan, nokta, cemül cem

1- Tâ, Sîn, Mim

-2-

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Tilke âyâtul kitâbil mubîn

Tilke ayatu : bu, ki, bunlar, tüm varlık, ayet, işaret,
el kitab el mubin : kitap, apaçık, apaçık kitap,

2- Tüm varlık işaretleriyle apaçık bir kitaptır.

-3-

لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

Lealleke bâhıun nefseke ellâ yekûnû muminîn

lealle-ke : umurluk, böylece, neredeyse sen,
bahıun : üzüntü, kahr, mahvetmek
nefse ke : kendini, nefsini
ella yekunu muminin : olmaması, olmuyorlar, müminler, inanmak

3- Onlar müminlerden olmuyorlar diye neredeyse kendini mahvediyorsun.

-4-

إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّن السَّمَاء آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ

İn neşe nunezzil aleyhim mines semâi âyeten fe zallet anâkuhum lehâ hâdıîn

İn neşe : eğer, gelişim, sevinme, doğum, büyüme, vücutlanma,
nunezzil aleyhim : sunduğumuz, verdiğimiz, indirme, üzerlerinde
min es semai : semadan, gökten, ulvialem,
ayeten : ayet, delil, işaret,
Fe zallet : böylece, gaflet, gölge, cehalet,
anakum hum : boyun, yönleri, istikametleri, kendi bildiğine giden, onlar
Leha hadıine : ona, boyun eğenler, tâbi olan, konu, itaat edenler

4- Eğer doğduklarından beri onlar; kendi üzerlerinde olan Ulvi Âlem'den sunduğumuz işaretleri görselerdi, inanırlardı. Fakat onlar bir gaflet içinde kendi bildikleri şeylere tâbi oldular.

-5-

وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحْدَثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ

Ve mâ yetîhim min zikrin miner rahmâni muhdesin illâ kânû anhu muridîn

ve ma yeti him	: gelmez, sunulmaz, açığa çıkmaz, onlar
min zikr	: zikr, anmak, hatırlatmak,
min er rahman	: Rahmanın, tüm varlığı nuruyla saran,
muhdesin	: yeni, ihdas, yeni bir yaratılış, ortaya koyan, yaratıp duran,
İlla kanu anhu	: ancak, oldu, ondan, hakikatlerden
muridine	: yüz çeviren, savunmasız, yönelen, red,

5- Onlara tüm varlığı nuruyla saranın, her an yeni bir yaratılış açığa çıkaranın hakikatlerinden bir şey hatırlatılmasın ki, onlar ancak o sunulan hakikatlerden yüz çevirdiler.

-6-

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنبَاء مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُون

Fe kad kezzebû fe seyetîhim enbâu mâ kânû bihî yestehziûn

Fe kad kezzebu	: böylece, oldu, yalanlamak
Fe seyeti-him	: onlara gelecek, gelen, sunulan,
enbau	: haber, bilgi, hakikatlerin bilgileri,
Ma kanu bihi yestehziûne	: olmadı, ondan, önemseme, alay ederler

6- Böylece onlara sunulan hakikatlerin bilgilerini yalanladılar, hakikatleri önemsemediler.

-7-

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ

E ve lem yerev ilel ardı kem enbetnâ fîhâ min kulli zevcin kerîm

e ve lem yerev	: bakıp ta görmezler mi?
ila el ardı	: yeryüzünde
Kem enbetna fi ha	: çeşit çeşit, nice, yetiştirme, ortaya çıkma, orada
Min kulli	: hepsi, bütün,
zevcin kerimin	: çift, tür, cins, kerim, asil, asalet, soy

7- Yeryüzünde bütün türleri bir asalet içinde nasıl ortaya çıkardığımızı bakıp ta görmezler mi?

-8-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

8- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-9-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbe ke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Le huve el aziz	: elbette, o tüm niteliklerin yüce sahibi,
el rahim	: varlığı özünden var eden, rahim olandır.

9- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-10-

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Ve iz nâdâ rabbuke mûsâ enitil kavmez zâlimîn

ve iz nada	: seslenmişti, nida edildi, bildirildi,
rabbu ke Mûsâ	: rabbine, Mûsâ
en iti	: gitmesi,
el kavme el zalimin	: kavim, zalim olan

10- Mûsâ'ya Rabbinin hakikatlerini anlatması için zalim kavme gitmesi bildirilmişti.

-11-

قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلَا يَتَّقُونَ

Kavme firavn e lâ yettekûn

Kavm firavn	: kavim, firavun, kibirli olan,
e la yettekun	: fenalardan sakınmıyorlar, ortak koşuyor

11- Firavunun kavmi fenalardan sakınmıyor, ortak koşuyorlardı.

-12-

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ

Kâle rabbi innî ehâfu en yukezzibûn

Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
inni ehafu	: korkarım, çekinirim,
en yukezzibû-ni	: yalanlayanlar, ben,

12- Dedi ki: Rabbim! Beni yalanlamalarından korkarım.

-13-

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى هَارُونَ

Ve yadîku sadrî ve lâ yentaliku lisânî fe ersil ilâ hârûn

ve yadiku sadr i	: daralıyor, gönlüm,
ve la yentaliku lisani	: dönmüyor, lisanım yetmez, dilim,
Fe ersil ila hârûne	: böylece, gönder, Hârûn

13- Benim gönlüm daralır ve lisanım yetmez, bundan dolayı Hârûn'u da gönder.

-14-

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ

Ve lehum aleyye zenbun fe ehâfu en yaktulûn

ve lehum aleyye zenbun	: onlar için, onlar, günah, suçlu
Fe ahafu	: bundan dolayı, korkarım,
en yaktulu ni	: beni öldürmelerinden, yazık etmek, zarar vermek

14- Onlar için ben suçluyum, bundan dolayı beni öldürmelerinden korkarım.

-15-

قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ

Kâle kellâ fezhebâ bi âyâtinâ innâ meakum mustemiûn

Kâle kella	: dedi, hayır korkmayın,
fe ezheb bi ayat na	: haydi birlikte gidin, ayetlerimiz, delillerimiz,
İnna mea kum	: muhakak biz, sizinle birlikte, beraber, sizde varım
mustemiune	: dinleyiciler, işitenler

15- Hayır korkmayın, gidin delillerimle Beni anlatın. Ben sizde de, dinleyenlerle de varım, diye bildirildi.

-16-

فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Fetiyâ firavne fe kûlâ innâ resûlu rabbil âlemîn

fe itiya firavne	: böylece, gidin firavuna,
fe kalu	: sonra, deyin, söyleyin, anlatın,
İnna resul	: biz, resul, hakikati gösteren, açığa çıkmak, irsal, geldik,
rabbi el alemin	: âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

16- Böylece firavuna gidin, sonra deyin ki: Biz tüm varlığı vücudlandıranın hakikatlerini açıklamak için geldik.

-17-

أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ

En ersil meanâ benî isrâîl

en ersil mea na	: göndermek, bizimle beraber
beni israil	: İsrailoğulları, Yakuboğulları, hakkın kulları

17- İsrailoğullarını bizimle beraber gönder.

-18-

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ

Kâle e lem nurabbike fînâ velîden ve lebiste fînâ min umurike sinîn

Kâle e lem nurabbi ke	: dedi, himaye etmedik mi, koruma, terbiye, sen
fî-na veliden	: içimizde, aramızda, çocukken,
ve lebiste	: sen kaldın
Fi na	: içimizde, aramızda,
min umuri-ke sinin	: ömür, yaşam, sen, seneler, yıllar

18- Firavun dedi ki: Çocukken seni içimizde himaye etmedik mi, senelerce içimizde kalmadın mı?

-19-

وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Ve fealte faletekelletî fealte ve ente minel kâfirîn

ve fealte faleteke	: sen yaptın, yapmak, sen
elleti fealte	: ki o, sen yaptın, faal, çalışma, o işide yaptın,
Ve ente min el kafirine	: sen, örtenlerden oluyorsun, görmemezlikten gelen

19- Ve sen yapacağını yaptın. Ki sen o işi de yapmıştın ve bunları görmemezlikten geldin.

-20-

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ

Kâle fealtuhâ izen ve ene mined dâllîn

Kale fealtu ha izen : dedi, yaptığımda, onu, o zaman
Ve ene min ed dalline : ben, kendi anlayışlarının yolunda, dalalet, gaflet

20- Mûsâ dedi ki: Ben kendi anlayışlarımın gafletinde olduğum zaman yaptım onu.

-21-

فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ

Fe ferartu minkum lemmâ hıftukum fe vehebe lî rabbî hukmen ve cealenî minel murselîn

fe ferartu minkum : sonra, kaçtım, firar ettim, uzaklaştım,
hıftukum : sizden korktum,
Fe vehebe : sonra, bağışladı, bahşetti, anladım,
li rabbi hukmen : rabbim, hüküm, varlıktaki hükümleri,
ve ceale ni : kıldı, yaptı, etti, sundu, ben
min el murselîn : resul, açığa çıkan, görevli, hakikatleri açıklayan,

21- Sonra sizlerden korktum kaçtım. Sonra Rabbimin hükümlerinin tüm varlıktan bahşedildiğini anladım ve ben sunulan hakikatleri anlatmak için açığa çıktım.

-22-

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ

Ve tilke nimetun temunNûhâ aleyye en abbedte benî isrâîl

ve tilke nimet : bu, onu, o söylediğin, nimet, yardım, lütuf,
temunnu-ha aleyye : lütufta bulundun, sundun, o şeyler, bana
En abbedte : köle, kul, sen
beni israil : İsrailoğulları, Yakuboğulları, Hakkın kulları

22- Söylediğin yardımları bana sundun, fakat sen İsrailoğullarını köle yaptın.

-23-

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ

Kâle fir'avnu ve mâ rabbul âlemîn

Kale firavn : dedi, firavun
Ve ma rabb el alemin : ne, âlemlerin rabbi nedir

23- Firavun dedi ki: Âlemlerin Rabbi nedir.

-24-

قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ

Kâle rabbus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ in kuntum mûkınîn

Kale rabb	: dedi, rab, terbiye eden, vücudlandıran,
el semavat ve al ardı	: semalar, gökler ve yer
ve ma beyne huma	: şeyler, arasındaki, onlarda olan her şey,
İn kuntum mukınine	: eğer, oldunuz, kesin inanma, yakınlık, gerçek, delilleriyle

24- Mûsâ dedi ki: Eğer gerçekten delilleriyle bilmek isterseniz; göklerde, yerde ve onlarda olan her şeyi vücudlandırandır.

-25-

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ

Kâle li men havlehû e lâ testemiûn

Kâle li men havle hu	: dedi, kimseler için, onun etrafında
E la testemiune	: işitiyor musunuz?

25- Firavun etrafındaki kimselere dedi ki: Dinliyor musunuz?

-26-

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

Kâle rabbukum ve rabbu âbâikumul evvelîn

Kale rabbu kum	: dedi, rabbiniz, sizide vücudlandıran,
ve rabbu	: vücudlandıran,
Abai kum el evvelîne	: atalarınız, evvelkiler, öncekiler

26- Mûsâ dedi ki: Sizi de vücudlandırandır ve önceki atalarınızı da vücudlandırandır.

-27-

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ

Kâle inne resûlekumullezî ursile ileykum le mecnûn

Kale inne resul kum	: dedi, resul, açığa çıkan, hakikati anlatan, irsal, siz,
ellezi	: ki o
Ursile ileykum	: gönderilen, gelen, hakikatleri açıklayan, size,
le mecnun	: elbette, mecnun, divane, deli, ne dediğini bilmeyen

27- Firavun dedi ki: Size hakikat diye bir şeyleri anlatan, elbette ne dediğini bilmeyendir.

-28-

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ

Kâle rabbul meşrıkı vel magribi ve mâ beynehumâ in kuntum takılûn

Kâle rabb : dedi, rab, vücudlandıran
El meşrik ve el magrib : doğu ve batı,
ve ma beyne huma : şeyler, arasında olanlar, onların arasında olan
İn kuntum takılune : eğer, düşünüp idrak ederseniz

28- Mûsâ dedi ki: Doğuda ve batıda ve onların arasında olanları da vücudlandırandır. Eğer siz düşünür idrak ederseniz, bunu anlarsınız.

-29-

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ

Kâle leinittehazte ilâhen gayrî le ecalenneke minel mescûnîn

Kâle le in ittehazte : dedi, elbette, eğer, sen edinirsen,
ilah gayr : ilah, güç, başka,
Le ecalen-ke : elbette, kılma, yapma, seni,
min el mescunin : hapsedilen, mahkûm,

29- Firavun dedi ki: Benden başka bir güç olduğunu iddia edersen, elbette seni mahkûm edeceğim.

-30-

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ

Kâle e ve lev cituke bi şeyin mubîn

Kâle e ve lev citu ke : dedi, sana getirsem de mi?
bi şeyin mubin : bir şey, apaçık, açıklanmış,

30- Mûsâ dedi ki: Sana apaçık bir şey getirmiş olsam da mı?

-31-

قَالَ فَأْتِ بِهِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Kâle feti bihî in kunte mines sâdikîn

Kâle fe ti bihi : dedi, öyleyse, getir, sun, onu
İn kunte min es sadikine : eğer, sen oldun, sadıklardan, doğru söyleyenlerden

31- Dedi ki: Eğer sen doğru söylüyorsan, öyleyse getir onu.

-32-

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ

Fe elkâ asâhu fe izâ hiye subânun mubîn

Fe elka asa hu : böylece, attı, bıraktı, sundu, taşıdıklarını, bildiklerini

fe iza hiye	: böylece, o zaman, o
seaben mubin	: akıtmak, sel yolu, bir irfan içinde anlattı, ejderha

32- Böylece o bilip taşıdıklarını sundu, böylece onu bir irfan içinde ortaya döktü.

-33-

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاء لِلنَّاظِرِينَ

Ve nezea yedehu fe izâ hiye beydâu lin nâzırîn

ve nezea	: ayırdı, çekti çıkardı, sundu, açıklayıp anlattı
yede hu	: el, güç, eli hareket ettiren güç, kudret, o
fe iza hiye beydau	: böylece, o, olduğun da, tertemiz, bembeyaz
li en nazırine	: bakanlar için, seyredenler için

33- Bakıp ta seyredenler için, tüm varlıktaki gücün sahibini tertemiz bir hâlde açıklayıp anlattı.

-34-

قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ

Kâle lil melei havlehû inne hâzâ le sâhırun alîm

Kâle li el melei	: dedi, ileri gelenler, din adamları,
havle hu	: onun etrafındaki
İnne haza	: muhakkak, bu,
le sahır alim	: elbette, sihir, etkileyen, maskara, bilgin, bilen,

34- Firavun etrafındaki din adamlarına dedi ki: Muhakkak ki bunun bildikleri etkileyicidir.

-35-

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ

Yurîdu en yuhricekum min ardıkum bi sıhrihî fe mâzâ temurûn

Yuridu	: istiyor,
en yuhrice kum	: çıkarmak, koparmak, sizi,
min ardı-kum	: sizin yurdunuzdan, bulunduğunuz yerden
bi sıhri hi	: sihri ile, etki, tesir, maskaralıkları ile
Fe maza temurune	: ne dersiniz bu konuda, nasıl hüküm verirsiniz,

35- Sizi etkileyerek bulunduğunuz yerden, bildiğiniz şeylerden dışarı çıkarmak istiyor. Bu konuda nasıl bir hüküm verirsiniz?

-36-

قَالُوا أَرْجِهِ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

Kâlû ercih ve ehâhu veb'as fîl medâini hâşirîn

Kalu erci : dediler, beklet, tut
Hu ve eha hu : o ve kardeşini de
Ve bas fi el Medine : gönder, hesap, sual, şehir
haşirin : toplama, topluluk,

36- Dediler ki: Onu ve kardeşini, şehirden gelecek toplulukların ona sual sorması için beklet.

-37-

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ

Yetûke bi kulli sehhârin alîm

Yetu ke : sana getirsinler,
bi kulli sehhar alim : bütün, rütbeli, etkili, üst düzey, bilgin

37- Bütün üst düzey olan etkileyici bilginleri sana getirsinler.

-38-

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

Fe cumias seharatu li mîkâti yevmin malûm

Fe cumia : böylece, bir araya geldiler, toplanma,
el seharatu : üst düzey kişiler, sihirbazlar, etkili olanlar,
li mikâti yevmin malumin : belli vakitte, o vakit, o gün, bilinen

38- Böylece belirlenen günün bir vaktinde üst düzeyde olanlar bir araya geldiler.

-39-

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ

Ve kîle lin nâsi hel entum muctemiûn

ve kile li el nas : denildi, insanlara
Hel entum muctemiûne : siz, toplananlar, toplanmış

39- İnsanlara: Siz de toplanın, denildi.

-40-

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ

Leallenâ nettebius seharate in kânû humul gâlibîn

lealena nettebiu : böylece biz, alenen, o zaman biz, tâbi olma,
el seharat : tesirli olan, etkili olan, sibirbazlar,

İn kanu hum el galibine : eğer, oldu, onlar, galip gelenler, başarılı,

40- Eğer anlattıklarıyla etkili olanlar galip gelirlerse, böylece biz onlara tâbi oluruz, dediler.

-41-

فَلَمَّا جَاء السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ

Fe lemmâ câes seharatu kâlû li firavne e inne lenâ le ecran in kunnâ nahnul gâlibîn

Fe lemma cae : böylece, olduğunda, geldi,
el seharat : üst düzeyde etkili olan, sihir,
Kalu li firavne : dediler, firavun için,
e inne lena : elbette, biz
Le ecran : elbette, mutlaka, ecir, karşılık,
in kunna : biz olduğumuzda,
Nahnu el galibine : biz, galip olanlar, başarılı olan,

41- Böylece üst düzeyde etkili olanlar geldiğinde, firavuna dediler ki: Biz galiplerden olduğumuzda elbette karşılık bekleriz.

-42-

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

Kâle neam ve innekum izen le minel mukarrabîn

Kâle neam : dedi, evet, elbette,
ve inne kum : muhakkak, siz,
İze le min el mukarrabîne : o zaman, elbette, yakın olanlardan, yakınlardan

42- Firavun dedi ki: Evet, elbette siz o zaman yakınlarımdan biri olacaksınız.

-43-

قَالَ لَهُم مُّوسَى أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ

Kâle lehum mûsâ elkû mâ entum mulkûn

Kâle lehum Mûsâ : dedi, onlara, Mûsâ
Elku : atın, bırakın, sunun, anlatın, ortaya koyun,
ma entum mulkune : şeyler, siz, atılacak olan, bilip taşıdıklarını sunun,

43- Mûsâ onlara: Siz bildiğiniz taşıdığınız şeyleri sunun, dedi.

-44-

فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ

Fe elkav hıbâlehum ve ısıyyehum ve kâlû bi izzeti firavne innâ le nahnul gâlibûn

Fe elkav	: böylece, attılar, sundular, ortaya koydular,
hıbale hum	: ip, halat, bağlı olan, öğrendikleri, onlar
ve ısıyye-hum	: asaları, kol, taşıdıkları bildikleri,
ve kâlû bi izzet firavne	: dediler, yüce, üstün, büyük, firavun
İnna le nahnu el galibin	: muhakkak biz, elbette biz, galip olanlar

44- Böylece onlar bağlı oldukları bilgileri ve bilip taşıdıklarını sundular. Yüce firavun için elbette biz galip gelenlerden olacağız, dediler.

-45-

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ

Fe elkâ mûsâ asâhu fe izâ hiye telkafu mâ yefikûn

Fe elka Mûsâ	: sonra, bıraktı, attı, sundu, ortaya koydu, Mûsâ
asa hu	: asa, deyneği, dayandığı, bildikleri, taşıdıkları
Fe iza hiye telkafu	:böylece, o, yutuyor, yakaladı, kayboldu
Mâ yefikune	: şey, uydurdukları

45- Sonra Mûsâ bildiği taşıdığı hakikatleri sundu. Böylece onların uydurdukları aslı olmayan şeyler kaybolup gitti.

-46-

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ

Fe ulkıyes seharatu sâcidîn

Fe ulkıye	: böylece, atılmak, yanıldığını anlamak, ilga
el seharatu	: üst düzeydekiler, etkili olan kişiler,
sacidin	: teslim olma, secde

46- Böylece üst düzeydekiler bu hakikatler karşısında yanıldıklarını anladılar, teslim oldular.

-47-

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Kâlû âmennâ bi rabbil âlemîn

Kâlû amenna	: dediler, biz iman ettik,
bi rabb el alemin	: âlemlerin rabbine, her şeyi vücudlandıran,

47- Dediler ki: Biz her şeyi vücudlandırana iman ettik.

-48-

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

Rabbi mûsâ ve hârûn

Rabbi : Rabbi, efendisi, sahibi, vücudlandıran
Mûsâ ve Hârûn : Mûsâ ve Hârûn

48- Mûsâ ve Harun'un anlattığı Rabbe iman ettik.

-49-

قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ

Kâle âmentum lehu kable en âzene lekum innehu le kebîrukumullezî allemekumus sıhr fe le sevfe talemûn le ukattıanne eydiyekum ve erculekum min hılâfin ve le usallibennekum ecmaîn

Kâle amentum lehu kabl : dedi, siz iman ettiniz, ona, önce,
en âzene lekum : izin vermem, size
inne-hu le kebir kum : muhakkak o, elbette, büyük, yüce, sizin
Ellezi alleme-kum : ki o size öğretti,
el sıhra : tesit etmek, etkili,
Fe le sevfe talemun : artık, elbette, yakında, bileceksiniz
Le ukattıanne eydiye kum : elbette kestireceğim, elleriniz, güçleriniz
ve erculekum : ayaklarınız,
min hilafin : karşılıklı, ihtilaf, aykırı, ayrı ayrı
Ve le esliben-kum : sizi astıracağım,
ecmain : hepinizi, hepsi, topluluk

49- Firavun dedi ki: Ben size izin vermeden önce ona inandınız. Muhakkak ki o sizden yücedir ki o bildikleriyle tesir ederek size öğretti. Artık elbette yakında bileceksiniz, sizlerin ellerinizi ve ayaklarınızı ayrı ayrı kestireceğim ve elbette hepinizi astıracağım.

-50-

قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ

Kâlû lâ dayra innâ ilâ rabbinâ munkalibûn

Kâlû la dayra : dediler, zararı yok, önemi yok,
İnna ilâ rabbi-nâ : biz, sadece Rabbimize, vücudlandıran, biz
munkalibun : dönenlerdeniz, dönüp bağlanmak

50- Dediler ki: Önemi yok, şüphesiz bizi vücudlandırana döndük, bağlandık.

-51-

إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَن كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ

İnnâ natmeu en yagfira lenâ rabbunâ hatâyânâ en kunnâ evvelel muminîn

İnnâ natmeu : muhakkak biz, ummak, istemek, beklemek, arzu,
en yagfira : magfiret, arınmak, temizlenmek
Lena rabbu-nâ : bize, Rabbimiz,

hataya na : hatalarımız
En kunna evvel el muminin : olmak, olmamız, evvel, önce, müminler

51- Bizim arzumuz; Rabbimizin hatalarımızı bağışlamasıdır, öncelikle de müminlerden olmamızdır.

-52-

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ

Ve evhaynâ ilâ mûsâ en esri bi ıbâdî innekum muttebeûn

ve evhayna ila Mûsâ : vahyettik, bildirdik, Mûsâ, bağlanmak,
en esr : gece yürüyüşü, karanlıktan aydınlığa ilerleme,
Bi abdi : kullarım,
inne kum mutebean : elbette, sizleri, izleyecekler, memur, takip,

52- Mûsâ'ya: Kullarımla karanlıktan aydınlığa ilerleyin, elbette sizleri izleyecekler, diye vahyettik.

-53-

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

Fe ersele firavnu fîl medâini hâşirîn

Fe ersele firavnu : böylece, gönderdi, firavun
fî el medaini haşirin : şehirlere, toplayıcılar

53- Böylece firavun şehirlere toplayıcılar gönderdi.

-54-

إِنَّ هَؤُلَاء لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ

İnne hâulâi le şirzimetun kalîlûn

İnne haulai : muhakkak, bunlar
Le şirzimetun kalilun : elbette, parçalanmış, küçük gurup, az, az miktar

54- Dedi ki: Muhakkak ki bunlar küçük küçük guruplardır.

-55-

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ

Ve innehum lenâ le gâizûn

ve inne-hum lena : muhakkak onlar, bizi
le gaizun : gerçekten, elbette, öfkeli, hiddetli

55- Doğrusu onlar bizi öfkelendiriyorlar.

-56-

وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ

Ve innâ le cemîun hâzirûn

ve inna le cemiun : biz, elbette, topluluk, birlik,
hazirun : dikkatli, hazır olan, güçlü olan, titiz, toplanan,

56- Biz elbette daha hazır ve daha güçlü bir topluluğuz.

-57-

فَأَخْرَجْنَاهُم مِّن جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

Fe ahracnâhum min cennâtin ve uyûn

Fe ahrac na hum : artık, böylece, çıkmak, ayrılmak, biz, onlar
min cennatin : bahçelerden, cennet, huzur,
ve uyunin : aynılık, pınar, gözler, bakış, eşit, benzer,

57- İşte böylece onlar; kibirlerinden dolayı Bizi anlayamadıklarından, huzurdan ve hakikatlere bakıştan ayrıldılar.

-58-

وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ

Ve kunûzin ve makâmin kerîm

ve kenz : hazine, değerli, zatın sırları, gizli hazine,
ve makam kerim : asil makam, yüce

58- Zatın sırrından ve asil makamlardan ayrıldılar.

-59-

كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ

Kezâlik ve evresnâhâ benî isrâîl

kezâlike : işte böylece
ve evres nâ-hâ : varis kıldık, bırakmak, biz, hakikatlerimiz,
beni israil : İsrailoğulları, Allah'ın kulları, Yakuboğulları,

59- İşte hakikatleri anlayamayanların hâlleri böyledir. Mûsâ, hakikatlerimizi göstererek İsrailoğullarını bıraktırdı.

-60-

فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ

Fe etbeûhum muşrikîn

Fe etbeu hum : sonra, onları izlediler, takip,
muşrikin : aydınlığın geldiği yön, gün doğusu,

60- Sonra onları aydınlığın geldiği yöne kadar izlediler.

-61-

فَلَمَّا تَرَاءى الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرَكُونَ

Fe lemmâ terâel cemâni kâle ashâbu musâ innâ le mudrakûn

fe lemmâ terae : olduğu zaman, gördüklerinde,
el cemani : iki topluluk
Kâle ashabu Mûsâ : dedi, ashab, arkadaşları, Mûsâ
İnna le mudrakûne : elbette, yetişilenler, yakalayanlar,

61- Böylece iki topluluk birbirini görünce, Mûsâ'nın ashabı dedi ki: Bizi yakaladılar mı?

-62-

قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ

Kâle kellâ, inne maiye rabbî seyehdîn

Kâle kella : dedi, hayır, ,
inne maiye rabbi : elbette, muhakkak, beraber, benimle, rabbim
se yehdi ni : bana yol gösterecektir,

62- Dedi ki: Hayır, muhakkak ki Rabbim benimledir, bana yol gösterecektir.

-63-

فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ

Fe evhaynâ ilâ mûsâ enıdrib bi asâkel bahr fenfeleka fe kâne kullu firkın ket tavdil azîm

Fe evhayna ila Mûsâ : böylece, vahyettik, Mûsâ ya
en ıdrib : darbe, vurgulamak, sarsmak, yürüme,
bi asake : bildiklerin, taşıdıkların, asan, dayanağın,
el bahr : deniz, sonsuzluk, bilgili kimse, âlim, bilen,
fe infelek : sonra, infilak, yarıldı, açıldı
fe kane kullu fırkın : sonra, oldu, hepsi, fırak, bölük, parça,
ke el tavdi : yücelik içinde, dağ, sebat etme,
el azim : kararlılık, büyük, yüce

63- Böylece Mûsâ'ya: Bildiklerini taşıdıklarını vurgulamasını, bilge bir kişi olarak yol almasını vahyettik. Böylece gidecekleri yollar açıldı, sonra bütün hepsi bir kararlılık içinde yol aldı.

-64-

وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ

Ve ezlefnâ semmel âharîn

ve ezlefnâ : yaklaştırdık, yakınlaştırdık,
seme el aharin : oraya, diğerleri, başkaları,

64- Ve diğerlerini de oraya yakınlaştırdık.

-65-

وَأَنجَيْنَا مُوسَى وَمَن مَّعَهُ أَجْمَعِينَ

Ve enceynâ mûsâ ve men meahû ecmaîn

ve encey na Mûsâ : kurtuluş, necat bulmak, selamet, biz, Mûsâ
ve men mau hu ecmain : kimseler, onunla beraber, hepsi, birlikte, toplu

65- Mûsâ ve onunla birlikte olanlar, Bizde kurtuluşa ulaştılar.

-66-

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ

Summe agrakna el âharîn

Summe agrakna : sonra, boğuldular, gark, biz, hakikatlerimiz,
el ahirin : diğerleri

66- Sonra diğerleri Bizi anlayamayıp, kendi cehaletlerinde boğulup gittiler.

-67-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike : muhakkak işte bunların içinde
le ayeten : elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum : olmadı, onların çoğu,
muminin : müminlerden, emin olan,

67- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-68-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Le huve el aziz	: elbette, o tüm varlığın yüce sahibi,
el rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

68- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-69-

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ

Vetlu aleyhim nebee ibrâhîm

ve etlu aleyhim	: oku, aktar, anlat, onlara,
nebee ibrâhîm	: haber, bilgi, ibrâhîm

69- İbrâhîm'in haberini de naklet onlara.

-70-

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ

İz kâle li ebîhi ve kavmihî mâ tabudûn

iz kâle	: demişti, babasına
li ebi hi ve kavmi hi	: babasına ve onun kavmine
ma tabudun	: ne, şey, kulluk, tapmak

70- O babasına ve kavmine demişti ki: Siz neye kulluk ediyorsunuz?

-71-

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ

Kâlû nabudu asnâmen fe nezallu lehâ âkifîn

Kâlû nabudu	: dediler, biz kulluk, tapma,
asnamen	: putlar, suretler, sanem,
Fe nezallu leha	: kalmak, devam ederiz, bağlı kalan, ona,
akifin	: hep bağlılık, hep kulluk eden, yönelen, devamlı

71- Dediler ki: Biz putlara kulluk ederiz, böylece hep onlara bağlı kalırız.

-72-

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ

Kâle hel yesmeûnekum iz tedûn

Kâle hel yesmeun kum : dedi, sizleri işitirler mi?
iz tedûne : isteme, talep, yönelme, dua ettiğiniz zaman

72- Dedi ki: Yöneldiğiniz zaman sizi işitirler mi?

-73-

أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ

Ev yenfeûnekum ev yedurrûn

Ev yenfeune kum : veya öyle mi, size fayda
Ev yedurrun : veya zarar, tutan, sahip, tutan, koruyan, mekan, oda

73- Size bir yardımı veya bir koruyuculuğu var mı?

-74-

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ

Kâlû bel vecednâ âbâenâ kezâlike yefalûn

Kalu bel vecedna : dediler, hayır, biz bulduk,
abae na : atalarımız
Kezalike yefalun : böyle, yapıyorlar

74- Dediler ki: Hayır, biz atalarımızı böyle yapıyorlar bulduk.

-75-

قَالَ أَفَرَأَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ

Kâle e fe raeytum mâ kuntum tabudûn

Kale e fe raeytum : dedi, öyleyse, bakıp ta görmez misiniz?
Mâ kuntum tabudun : ne, şey, kulluk, tapınma, ibadet

75- Dedi ki: Öyleyse bakıp ta görmez misiniz? Neye kulluk ediyorsunuz?

-76-

أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ

Entum ve âbâukumul akdemûn

Entum ve abaukum : siz ve atalarınız,
el akdemun : geçmiş eski tapınma, önceden beri,

76- Sizin ve atalarınızın, önceden beri neye taptığınızı düşünmez misiniz?

-77-

فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ

Fe innehum aduvvun lî illâ rabbel âlemîn

Fe inne hum aduvvun : o zaman, muhakkak onlar, düşman
Li illa rabbe el alemine : benim için, ancak, rab, âlemler, varlığı vücudlandıran

77- Muhakkak ki onlar düşmandır. Benim için ancak âlemlerin Rabbi vardır.

-78-

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ

Ellezî halakanî fe huve yehdîn

Ellezi halaka ni : ki o, halk eden, yaratan beni
fe huve yehdin : o, bana yol gösterendir

78- Ki O beni halkedendir, sonra O bana yol gösterendir.

-79-

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ

Vellezî huve yutımunî ve yeskîn

ve ellezi huve yutımu ni : ki o, besleyen, taam, yemek, besinin sindirimi, beni
ve yeski-ni : beni sulayan, içiren, suyun vücuda dağılımı, sindirimi

79- Ki O'dur beni besleyen ve beni sulayan.

-80-

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

Ve izâ maridtu fe huve yeşfîn

ve iza maridtu : hastalandığımda, müşküllerimde
Fe huve yeşfi-ni : o, bana şifa verir, iyi olma, hastalıktan kurtulma

80- Müşkillerimde O'dur bana şifa veren.

-81-

وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ

Vellezî yumîtunî summe yuhyîn

ve ellezi yumitu ni : ki o, öldürme, sınırlama,
Summe yuhyi-ni : sonra, hayat veren, ben deki diriliğin sahibi

81- Ki O'dur beni sınırlandıran, sonra bendeki diriliğin sahibi.

-82-

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ

Vellezî atmeu en yagfira lî hatîetî yevmed dîn

ve ellezi atmeu : ki o, ummak, istemek, beklemek,
En yağfiri : mağfiret, arınmak,
li hatieti : benim hatalarım,
yevme el din : gün, zaman, her an, varlığın yaratılış yasaları,

82- Hatalarımda mağfiret beklediğimdir. Yaratma yasalarıyla her an varlığa sahip olandır.

-83-

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ

Rabbi heb lî hukmen ve elhıknî bis sâlihîn

Rabbi heb : Rabbim, bağışla, ver, bahşet,
li hukm : hikmet, varlığın yaratılış sırları, ilahi düşünce,
ve elhık-nî : beni ilhak et, dahil et,
bi el salihin : salih, dosdoğru olanlardan eyle

83- Rabbim! Bana varlığın yaratılışını anlayacak ilahi düşünceyi bağışla ve beni dosdoğru hakk yolunda çalışanlardan eyle.

-84-

وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ

Vecal lî lisâne sıdkın fîl âhırîn

ve e ceale : kıl, yap, eyle,
li lisan sıdkın : konuşan, lisan sahibi, doğru konuşan,
Fi el ahırine : içinde, sonrakiler, gelecek, diğer, başka

84- Beni doğru sözler söyleyenlerden eyle. Bu gelecek olanlar için de örnek olsun.

-85-

وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ

Vecalnî min veraseti cennetin naîm

ve e ceale-ni : beni kıl, eyle,

min veraset : varis, miras, veraset, her şey ona ait,
Cenneti : cennet, huzur, bahçe,
el naimi : bolluk, nimetler, tüm nitelikler, sıfatlar,

85- Bendeki tüm niteliklerin, sana ait olduğunun idrakine varmanın huzurunu nasib kıl.

-86-

وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ

Vagfir li ebî innehu kâne mined dâllîn

Vagfir li ebi : mağfiret et, arındır, babamı,
inne hu : muhakkak o
Kane el dalalin : kendi anlayışlarında kalan oldu, dalalette,

86- Babama mağfiret eyle, o hakikatleri bırakıp kendi anlayışında kalan oldu.

-87-

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ

Ve lâ tuhzinî yevme yûbasûn

ve la tuhzi-ni : mahzun etme, beni
Yevme yubasun : gün, an, diriliş, diri olan, ölü kalplerin dirilişi

87- Her an her şeydeki diriliğin sana ait olduğunun idrakinden beni mahrum etme.

-88-

يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

Yevme lâ yenfau mâlun ve lâ benûn

Yevme la yenfau : gün, o gün, ölüm vakti,
La yenfau malun : faydası yok, mal, kendine ait değerler,
ve la benune : olmaz, yoktur, evlatların, çoçukların

88- O ölüm vakti, malın faydası yoktur ve evlatların da yoktur.

-89-

إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

İllâ men etâllâhe bi kalbin selîm

İlla men eta Allah : hariç, sadece, vardır, kim, itaat, Allah
Bi kalbin selim : ile, kalb, selim, samimi, doğru, dürüst

89- Sadece samimi kalble kim Allah'a itaat etmişse o huzurludur.

-90-

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ

Ve uzlifetil cennetu lil muttekîn

ve uzlifeti : yakın getirilir, yaklaştırıldı,
el cennet : cennet, huzur, bahçe, mutluluk,
li el muttekîne : takva sahiplerine için, fenalardan sakınan ortak koşmayan

90- Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar için huzur yakınlaştırılır.

-91-

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ

Ve burrizetil cahîmu lil gâvîn

ve burrizeti : bariz, apaçık meydanda,
el cahim : kendine varlık nisbet eden, cehalet benliği,
li el gavine : eziyet edenler, zalim, tek başına, benlik hali, azgınlar için,

91- Apaçık bir benlik içinde, kendine varlık isnat edenler vardır.

-92-

وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ

Ve kîle lehum eyne mâ kuntum tabudûn

ve kîle lehum eyne : denir, onlara, nerede,
Ma kuntum tabudun : kulluk ettiğiniz şeyler

92- Onlara denir ki: Kulluk ettiğiniz şeyler nerede?

-93-

مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ أَوْ يَنتَصِرُونَ

Min dûnillâh hel yensurûnekum ev yentesırûn

min duni Allah : den başka, ona ait, Allah,
hel yensurunkum : mi, olan, nasıl, size yardım,
Ev yentesırûne : kendilerine yardım, zafer, ödül

93- Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı yöneldiğiniz şeylerin, kendilerine yardımı yokken size mi yardımı olacak?

-94-

فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ

Fe kubkıbû fîhâ hum vel gâvun

Fe kebkeb fi ha hum : böylece, men etmek, yüz üstü, döne döne düşme, yenilmiş
ve el gavune : eziyet etme, zalimlik, benlik taslama, azgınlık

94- Böylece onlar benlik taslamanın o hâllerinde döner dururlar.

-95-

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ

Ve cunûdu iblîse ecmeûn

ve cunudu : ordular, güç, bütün varlık, varlık,
iblise : libas, dış elbise, sûrette kalan sîretini görmeyen
ecmeun : hepsi, tümü

95- Varlığın sûretinde kalıp sîretini göremeyenlerin hepsi o haldedirler.

-96-

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ

Kâlû ve hum fîhâ yahtesımûn

Kâlû : dediler,
ve hum fiha yahtesımun : onlar, orada, çekişme, tartışma, kavga

96- Ve onlar orada bir kavga halinde derler ki:

-97-

تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Tallâhi in kunnâ le fî dalâlin mubîn

Tallâhi in kunna : Allah'a yemin olsun, biz olduk, nasıl, ne, kadar
Le fi dalal : elbette, hakikatleri bırakıp kendi yalanlarına sapan,
mubînin : açıkça, apaçık

97- Allah’a yemin olsun ki biz apaçık hakikatleri bırakıp, kendi yalanlarına sapanlardan olmuşuz.

-98-

إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

İz nusevvîkum bi rabbil âlemîn

İz nusevvi kum : olmuştu, eşit, eş koşmak, siz,
Bi rabbi el âlemîne : ile, rab, âlemler, tüm varlığı vücudlandıran

98- Âlemlerin Rabbine eş koşanlardan olmuşuz.

-99-

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ

Ve mâ edallenâ illel mucrimûn

ve ma edalle na	: olmadı, sapmak, cehalete sapmak, bizi
İlla el mucrimune	: den başka, sadece, suçlular, fenalarda kalan, günah

99- Fenalarda kalanlardan başkası bizi hakikatlerden saptırmadı.

-100-

فَمَا لَنَا مِن شَافِعِينَ

Fe mâ lenâ min şâfiîn

Fe ma lena	: bundan sonra, olmaz, yok, bize,
min şafin	: bir şefaat, şifa, kurtuluş

100- Bundan sonra bize bir kurtuluş olmaz.

-101-

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ

Ve lâ sadîkın hamîm

Ve la sadıkın	: yok, olmaz, dost, sadık, doğru olan,
hamim	: samimi, candan, sıcaklık veren, sıcak,

101- Ve samimi candan dostlar olmaz.

-102-

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Fe lev enne lenâ kerraten fe nekûne minel muminîn

fe lev enne lena kerraten	: keşke olsaydı, bizim için, bir kere daha
Fe nekune min el muminin	: olurduk, müminler

102- Keşke bizim için bir kere daha fırsat olsaydı, o zaman biz müminlerden olurduk.

-103-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

103- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-104-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Le huve el aziz	: elbette, o tüm varlığın yüce sahibi,
el rahim	: varlığı özünden var eden, rahim olandır.

104- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-105-

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ

Kezzebet kavmu nûhınil murselîn

Kezzebet kavmu Nûh	: yalanladı, kavmi, Nûh
el murselîne	: gönderilenler, görevli, hakikatleri gösteren,

105- Nûh'un kavmi de hakikatleri gösterenleri yalanladı.

-106-

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ

İz kâle lehum ehûhum nûhun e lâ tettekûn

İz kale lehum ehu Nûh	: olduğunda, dedi, onlardan kardeşi Nûh, kendilerinden
E la tettekun	: neden, yok dikkatli, fenaları bırakmıyor

106- Kendilerinden olan Nûh onlara dedi ki: Neden fenalardan sakınmıyorsunuz?

-107-

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

İnnî lekum resûlun emîn

İnnî lekum	: ben, sizin için, size

resul emin : hakikatleri gösteren, resul, güvenilir, emin

107- Ben size hakikatleri gösteren, güvenebileceğiniz biriyim.

-108-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

108- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-109-

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ eselukum aleyhi min ecr in ecriye illâ alâ rabbil âlemîn

ve ma eselu-kum aleyhi : sizden istemiyorum, ona
Min ecrin : bir ecir, ücret, karşılık,
in ecriye : ancak, sadece, eğer, karşılık, benim ecrim, ücret
İlla ala rabbi el alemine : sadece, ancak, âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

109- Ben bu sözlerime karşı sizden bir karşılık istemiyorum. Bana karşılık sadece Âlemlerin Rabbi'ndendir.

-110-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

110- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-111-

قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ

Kâlû e numinu leke vettebeakel erzelûn

Kâlû e numinu leke : dediler, sana inanır mıyız?
ve ittebea-ke : sana tâbi oldular,
el erzelun : rezil, basit, aşağılık

111- Dediler ki: Sana basit insanlar tâbi olmuşken, sana inanır mıyız?

-112-

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Kâle ve mâ ilmî bimâ kânû yamelûn

Kâle ve ma ilmi bima : dedi, yok, olmaz, ilim, bilgi, şey hakkında
kanu yamelune : yapmış oldukları

112- Dedi ki: Onların yapmış oldukları şeyler hakkında bir bilgim olmaz.

-113-

إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ

İn hısâbuhum illâ alâ rabbî lev teşurûn

in hısâbu-hum : muhakkak onların hesabı,
illa ala rabb : ancak, rabbimedir
Lev teşurune : keşke, şuurlu, farkında olsaydınız, arif olma

113- Onların hesabı ancak Rabbimedir. Keşke kendinize ve çevrenize arif olabilseydiniz.

-114-

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ

Ve mâ ene bi târidil muminîn

ve ma ene bi tard : ben değilim, uzaklaştırma, itme, bırakma,
el müminin : müminler, inananlar, emin olanlar,

114- Ben inananları uzaklaştıracak değilim.

-115-

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

İn ene illâ nezîrun mubîn

in ene illa : ben sadece, biriyim, ancak,
nezir mubin : uyarıcı, açıkça, hakikati açıkça açıklayıp uyaran

115- Ben sadece hakikatleri apaçık açıklayıp uyaran biriyim.

-116-

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ

Kâlû le in lem tentehi yâ nûhule tekûnenne minel mercûmîn

Kâlû le in lem tentehi	: dediler, bitirmezsen, vazgeçmezsen,
Ya Nûh le tekunen	: ey Nûh, sen muhakkak olacaksın,
min el mercûmin	: taşlananlardan, kovulan, uzaklaştırılan,

116- Dediler ki: Ey Nûh! Eğer sen bu anlattıklarından vazgeçmezsen, elbette kovulanlardan olacaksın.

-117-

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ

Kâle rabbi inne kavmî kezzebûn

Kâle rabbi inna kavmi	: dedi, rabbim, kavmim
kezzebû-ni	: beni yalanladı

117- Dedi ki: Rabbim! Kavmim beni yalanladı.

-118-

فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Feftah beynî ve beynehum fethan ve neccinî ve men maiye minel muminîn

fettah	: açmak, hüküm, darlıktan kurtaran, açığa çıkaran,
beyni ve beyne hum	: benimler onların arasında
ve necci-nî	: beni kurtar, necat, selamet
ve men maiye	: kimseler, benimle beraber olan,
min el müminin	: müminler, inananlar,

118- Benimle onlar arasında hakikatleri açığa çıkar. Beni ve benimle beraber olan inanan kimseleri selamete ulaştır.

-119-

فَأَنجَيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

Fe enceynâhu ve men meahu fîl fulkil meşhûn

Fe enceyna hu	: böylece, kurtuluş, necat bulan, selamet, biz, o
Ve men mea-hu	: kim, kimse, onunla beraber
fi el fulki	: sonsuzluk, ulviyet, gemi, yol alma, aktarılma,
el meşhuni	: dolu, dopdolu, hakikatleri taşıma,

119- Böylece o ve onunla beraber olanlar Bizde necat buldular, hakikatlerin ağırlığını taşıyıp sonsuzluğun sahibine yol aldılar.

-120-

ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ

Summe agraknâ badul bâkîn

Summe agrak na	: sonra, boğulmak, cehaletinde boğulmak, biz
badu el bakin	: geçmiş cehaletinde kalan, geride kalanlar

120- Sonra da geçmiş cehaletlerinde kalanların hepsi, Bizi anlayamayıp kendi cehaletlerinde boğuldular.

-121-

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

121- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-122-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Le huve el aziz	: elbette, o tüm varlığın yüce sahibi, niteliklerin yüce sahibi
el rahim	: varlığı özünden var eden, rahim olandır.

122- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-123-

كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ

Kezzebet âdunil murselîn

Kezzebet ad	: yalanladı, Âd kavmi,
el murselin	: resuller, hakikatleri gösterenler,

123- Âd kavmi de Resulleri yalanladı.

-124-

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ

İz kâle lehum ehûhum hûdun e lâ tettekûn

iz kâle lehum : olduğunda, dedi, onlar,
ehu hum Hud : onlardan, kardeşi, kendilerinden, Hûd
e lâ tettekûne : neden, yok dikkatli, fenaları bırakmıyor

124- Kendilerinden olan Hûd onlara dedi ki: Neden fenalardan sakınmıyor, Allah'a ortak koşuyorsunuz.

-125-

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

İnnî lekum resûlun emîn

İnnî lekum resul emin : ben, sizin için, hakikati gösteren, güvenilir

125- Ben size hakikatleri gösteren, güvenebileceğiniz biriyim.

-126-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

126- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-127-

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ eselukum aleyhi min ecr in ecriye illâ alâ rabbil âlemîn

ve ma eselu-kum aleyhi : sizden istemiyorum, ona
Min ecrin in ecriye : bir ecir, ücret, karşılık, benim ecrim, karşılığım
İlla ala rabbi el alemine : sadece, ancak, âlemlerin rabbine

127- Ben bu sözlerime karşı sizden bir karşılık istemiyorum. Bana karşılık sadece Âlemlerin Rabbi'ndendir.

-128-

أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ

E tebnûne bi kulli rîın âyeten tabesûn

E tebnune bi kulli : bina, büyüklük, yücelik, hepiniz,
rıın : tepe, gurur
Âyeten : ayet, delil, işaret
tabesun : boşuna, abes görmek, önemsememek,

128- Hepiniz bir gurur içinde büyükleniyorsunuz, ayetleri önemsemiyorsunuz.

-129-

وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ

Ve tettehızûne mesânia leallekum tahludûn

ve tettehızûne : ediniyorsunuz, sarılıyorsunuz, almak,
mesania : iki çift, tekrar, rütbeler, makam
Leallekum tahludun : umuyorsunuz ki, ebediyen yaşayacaksınız

129- Ebediyen yaşamayı umuyor, kendinizi makam sahibi görüyorsunuz.

-130-

وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ

Ve izâ betaştum betaştum cebbârîn

ve izâ betaştum : yakalanma, sarılıyorsunuz,
Betaştum : yakalanma, sarılma,
cebbarin : zorbalık, zulüm, güç,

130- Zorbalıklara sarıldıkça sarılıyorsunuz.

-131-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

131- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-132-

وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ

Vettekûllezî emeddekum bimâ talemûn

ve itteku ellezi : takva, fenalardan sakının, ortak koşmayın, ki o
Emed kum : hazır, var etme, yardım, siz,
bima talemune : şeyler, nitelikler, bilin, siz biliyorsunuz

132- Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Ki O sizi var edendir, size verdiği nitelikleri bilin.

-133-

أَمَدَّكُم بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ

Emeddekum bi enâmin ve benîn

emedde-kum : hazır, var etme, yardım, size,
bi enamin : hareketli, hayvanlar, varlık,
ve benine : çoçuk, evlat, akıllı, tetbirli, temkinli

133- Sizi hareketli olarak var edendir ve temkinli olmayı verendir.

-134-

وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

Ve cennâtin ve uyûn

ve cennâtin : bahçe, cennet, huzur,
ve uyunin : ayniyet, pınar, benzerlik, bakış, gözler

134- Huzuru ve benzerlikleri sunandır.

-135-

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

İnnî ehâfu aleykum azâbe yevmin azîm

İnni ehafu aleykum : ben, korkuyorum, siz
Azâbe yevmin azim : azap, sıkıntı, gün, vakit, zaman, büyük

135- Ben sizin her zaman büyük sıkıntılar içinde olmanızdan korkarım.

-136-

قَالُوا سَوَاء عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُن مِّنَ الْوَاعِظِينَ

Kâlû sevâun aleynâ e vaazte em lem tekun minel vâızîn

Kâlû seavun aleyna : dediler, eşit, fark etmez, bize
e vaazte : senin vaazın, söylem, öğüt
Em lem tekun min el vaızın : sen olmazsın, vaaz veren, öğüt veren

136- Dediler ki: Senin öğüt vermenin bize bir anlamı yok, sen bize öğüt veren olamazsın.

-137-

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ

İn hâzâ illâ hulukul evvelîn

İn haza illa huluk	: eğer, ancak, sadece, başka, ortaya koyma,
el evvel	: öncekiler, evvelki,

137- Bu sadece öncekilerin ortaya koyduğu şeylerdir.

-138-

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

Ve mâ nahnu bi muazzebîn

ve mâ nahnu	: değiliz, biz,
bi muazzebin	: sıkıntılarda kalan, azap,

138- Ve biz sıkıntılarda kalacak da değiliz.

-139-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

139- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-140-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Le huve el aziz	: elbette, o tüm varlığın yüce sahibi,
el rahim	: varlığı özünden var eden, rahim olandır.

140- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-141-

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ

Kezzebet semûdul murselîn

Kezzebet semud	: yalanladı, semud,
el murselin	: resuller, hakikati gösterenler,

141- Semud kavmi de hakikatleri gösterenleri yalanladı.

-142-

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ

İz kâle lehum ehûhum sâlihun e lâ tettekûn

iz kâle lehum : olduğunda, dedi,
ehu hum salih : onlardan kardeşi salih, kendilerinden
e lâ tettekûne : neden, fenalardan sakınmak Allah'a ortak koşmak

142- Kendilerinden olan Salih onlara dedi ki: Neden fenalardan sakınmıyor, Allah'a ortak koşuyorsunuz.

-143-

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

İnnî lekum resûlun emîn

İnnî lekum : ben, sizin için, size,
resul emin : hakikati gösteren, resul, güvenilir, emin olunan

143- Ben size hakikatleri gösteren, güvenebileceğiniz biriyim.

-144-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

144- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-145-

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ eselukum aleyhi min ecr in ecriye illâ alâ rabbil âlemîn

ve ma eselu-kum aleyhi : sizden istemiyorum, ona
Min ecrin in ecriye : bir ecir, ücret, karşılık, benim ecrim, karşılığım
İlla ala rabbi el alemine : sadece, ancak, âlemlerin rabbine

145- Ben bu sözlerime karşı sizden bir karşılık istemiyorum. Bana karşılık sadece Âlemlerin Rabbi'ndendir.

-146-

أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِنِينَ

E tutrakûne fî mâ hâhunâ âminîn

E tutrakun : bırakılacaksınız, terk, ayrılmak
Fi ma hahuna eminin : içinde, değil, şey, ne, orada, burada, emin, güvenli

146- Siz burada güven içinde olmak varken hakikatlerden ayrılıyorsunuz.

-147-

وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

Ve cennâtin ve uyûn

ve cennâtin : bahçe, cennet, huzur,
ve uyunin : göz, ayniyet, pınar, benzer, görmek,

147- Huzurdan ve hakikatleri görmekten

-148-

وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ

Ve zurûın ve nahlin taluhâ hedîm

ve zuruın : ekin, kültür, bilgiye ulaşma, genişlik, düğme, irfaniyet,
Ve nahlin talu-ha : teklik, doğan, öncü, çiçeği, tohumu, bağışlanan, özü,
hedim : açılmış

148- ve irfaniyetten ve tekliğin açılmış seyrinden uzaklaşıyorsunuz

-149-

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهِينَ

Ve tenhıtûne minel cibâli buyûten fârihîn

ve tenhıtune : oyma, yontma, girme,
min el cibal : dağlar, büyüklük
Buyuten farihin : ev, kapatma, maharet, ustaca, gururla, akıllı hayvan

149- Dağlarda evler yontuyor, bir gurur içinde kalıyorsunuz.

-150-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

150- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-151-

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ

Ve lâ tutîû emral musrifîn

ve la tutiu emr : yok, itaat, işleyiş, emr, buyruk,
el müsrifin : müsrif, taşkınlık, aşırılık,

151- Taşkınlık oluşturacak buyruklara itaat etmeyin.

-152-

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

Ellezîne yufsidûne fîl ardı ve lâ yuslihûn

Ellezine yufsidun : o kimseler, fesat, bozguncu, arabozucu, ikilik,
fi el ard : yeryüzü
ve la yuslihûne : yok, ıslah, uygunluk, düzgünlük

152- O halde olan kimseler yeryüzünde ikilik çıkarırlar ve düzgün hareket etmezler.

-153-

قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ

Kâlû innemâ ente minel Mûsâhharîn

Kâlû innema ente : dediler, ancak sen,
Min el Mûsâhharîne : maskara, büyülenmiş kimseler, büyülenenler

153- Dediler ki: Sen büyülenmişsin.

-154-

مَا أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Mâ ente illâ beşerun mislunâ feti bi âyetin in kunte mines sâdikîn

Mâ ente : sen değilsin,
illa beşer mislu na : ancak, sadece, beşer, insan, bizim gibi
Feti bi ayetin : öyleyse getir, sun, bir ayet, delil, işaret,
İn kunte min el sadikîne : sadıklardan, doğru sözlülerden isen

154- Sen de bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsin. Eğer doğru söyleyenlerdensen bir ayet getir.

-155-

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

Kâle hâzihî nâkatun lehâ şirbun ve lekum şirbu yevmin malûm

Kâle hazihi nakatun	: dedi, bu, dişi deve,
leha şerib	: o, içmek, içsin,
ve lekum şerib	: siz, için, beslenin, yararlanın,
yevm malum	: vakit, zaman, gün, bilinen

155- Dedi ki: İşte bu dişi deve, o da sizin gibi bir ayettir, belli bir vakit sudan siz için, belli bir vakit o içsin.

-156-

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Ve lâ temessûhâ bi sûin fe yehuzekum azâbu yevmin azîm

ve la temessu-ha bi suin	: ona dokunmayın, temas, kötülük
Fe yehuze-kum	: o zaman, sizi alır, sarar, yakalar, o hal
Azâbu yevmin azim	: bir azap, sıkıntı, vakit, gün, büyük

156- Ve ona kötülük için temas etmeyin. O zaman sizi büyük bir sıkıntı sarıverir.

-157-

فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَادِمِينَ

Fe akarûhâ fe asbahû nâdimîn

Fe akaru ha	: sonra onu kestiler
Fe asbahu nadimin	: böylece, sonra, oldu, pişman

157- Fakat onu kestiler, sonra da pişmanlık duydular.

-158-

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

Fe ehazehumul azâb inne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

Fe ehaze hum el azabu	: sardı, yakaladı, kaldı, onlar, o hal, azap, sıkıntı
İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

158- Hakikatleri dinlemediklerinden dolayı onlar sıkıntılarda kaldılar. Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-159-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Le huve el aziz	: elbette, o tüm varlığın yüce sahibi,
el rahim	: varlığı özünden var eden,

159- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-160-

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ

Kezzebet kavmu lûtınil murselîn

Kezzebet kavm Lût	: tekzip etti, yalanladı, Lût, kavmi
el murselin	: hakikatleri gösteren, hakikatleri anlatan,

160- Lût kavmide hakikatleri gösterenleri yalanladı.

-161-

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ

İz kâle lehum ehûhum lûtun e lâ tettekûn

iz kâle lehum ehu hum Lût	: olduğunda, dedi, onlardan kardeşi Lût, kendilerinden
e lâ tettekûne	: neden, yok dikkatli, fenaları bırakmıyor

161- Kendilerinden olan Lût onlara demişti ki: Neden fenalardan sakınmıyorsunuz?

-162-

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

İnnî lekum resûlun emîn

İnnî lekum	: ben, sizin için, size,
resul emin	: hakikati gösteren, resul, güvenilir, emin olunan

162- Ben size hakikatleri gösteren, güvenebileceğiniz biriyim.

-163-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

163- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-164-

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ eselukum aleyhi min ecr in ecriye illâ alâ rabbil âlemîn

ve ma eselu-kum aleyhi : sizden istemiyorum, ona
Min ecrin in ecriye : bir ecir, ücret, karşılık, benim ecrim, karşılığım
İlla ala rabbi el alemine : sadece, ancak, âlemlerin rabbine

164- Ben bu sözlerime karşı sizden bir karşılık istemiyorum. Bana karşılık sadece Âlemlerin Rabbi'ndendir.

-165-

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ

E tetûnez zukrâne minel âlemîn

e tetûne : olacak, gidiyor, giriyor, geliyor, hareket ediyorsunuz
el zekr en : erkek, gurur, farklı, üstün
min el alemine : âlemler, topluluklar, insanlar

165- Topluluklar içinde erkeklik taslama hâliyle hareket ediyorsunuz.

-166-

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ

Ve tezerûne mâ halaka lekum rabbukum min ezvâcikum bel entum kavmun âdûn

ve tezerun : bırakma, terk, ayrılmak
Ma halak lekum : ne, şey, halk, yaratma, sizi,
rabbu-kum : Rabbiniz
min ezvâci-kum : eş, aynı yolda, cins, eş, tür, denk, siz,
Bel entum kavm adun : hayır, siz, haddi aşan, sapmış, bir kavim

166- Rabbinizin sizi nasıl halk ettiğini anlamayı bırakıyorsunuz. Siz eşler halinde var edildiniz. Hayır, siz haddi aşan bir kavimsiniz.

-167-

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ

Kâlû le in lem tentehi yâ lûtu le tekûnenne minel muhracîn

Kâlû le in lem tentehi	: dediler, bitirmezsen, vazgeçmezsen,
ya Lût	: ey Lût
Le tekunen	: elbette, olacaksın,
min el mercûmin	: uzklaştırılan, taşlananlardan, kovulan

167- Dediler ki: Ey Lût! Eğer sen bu anlattıklarından vazgeçmezsen, elbette kovulanlardan olacaksın.

-168-

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ الْقَالِينَ

Kâle innî li amelikum minel kâlîn

Kâle inni li ameli kum	: dedi, ben, sizin yaptıklarınızdan
min el kalin	: utanma, tiksinme, nefret, katılmama

168- Dedi ki: Ben sizin yaptıklarınıza katılmıyorum.

-169-

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ

Rabbi neccinî ve ehlî mimmâ yamelûn

Rabbi necci ni	: Rabbim, kurtuluş, selamet, beni
ve ehli mimma yamelun	: halkım, insanlarım, şey, nesne, yapıyorlar

169- Rabbim! Beni ve ailemi bunların yaptıkları şeylerden kurtar.

-170-

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ

Fe necceynâhu ve ehlehû ecmaîn

Fe necceyna hu	: böylece, o, bizim kurtuluşumuza ulaştı, selamet
ve ehlehu ecmain	: onun ehli, ailesi, halk, hepsi, bütün ailesi

170- Böylece o ve bütün ailesi Bizde selamet buldu.

-171-

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ

İllâ acûzen fîl gâbirîn

İlla acuzen	: ancak, başka, acizlik, kabiliyetsiz, idraksiz, gücsüz,
fi el gabirin	: geride kalanlar

171- Bir acizlik içinde geride kalanlar başka.

-172-

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ

Summe demmernel âharîn

Summe demerna	: sonra, dumur, dağılıp gitme, kaybetme, körelme,
el aharin	: diğer, başka,

172- Sonra diğerleri Bizi anlamamanın halinde körelip gittiler.

-173-

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَسَاء مَطَرُ الْمُنذَرِينَ

Ve emtarnâ aleyhim matarâ fe sâe matarul munzerîn

ve emtarna aleyhim	: yağmur, afet, sel, rahmetimiz, onların üzerinde,
matara	: rahmet, yağmur
Fe sae mataru	: böylece, kötü, fena, yağmur, rahmet
el munzerine	: uyarılanlar, çağrı yapılanlar

173- Onların üzerindeki rahmetimizi rahmetleri saymışlardı. Böylece hakikatlere çağrı yapıp uyarılanlar, rahmeti kötülüklerde kullanmışlardı.

-174-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

174- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-175-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,

Le huve el aziz : elbette, o tüm varlığın yüce sahibi, niteliklerin yüce sahibi
el rahim : varlığı özünden var eden,

175- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-176-

كَذَّبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ

Kezzebe ashâbul eyketil murselîn

Kezebe ashab el eyketi : yalanladı, eyke halkı,
el murselin : hakikatleri anlatan, hakikatleri gösteren,

176- Eyke halkı da hakikatleri gösterenleri yalanladı.

-177-

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ

İz kâle lehum şuaybun e lâ tettekûn

iz kâle lehum şuaybun : olduğunda, dedi, şuayb
e lâ tettekûne : neden, fenaları bırakmıyor, sakınmıyor sunuz?

177- Şuayb onlara dedi ki: Neden fenalardan sakınmıyor musunuz?

-178-

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

İnnî lekum resûlun emîn

İnnî lekum : ben, sizin için, size,
resul emin : hakikati gösteren, resul, güvenilir, emin olunan

178- Ben size hakikatleri gösteren, güvenebileceğiniz biriyim.

-179-

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe etteku Allah : artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah,
ve etiun : itaat, uymak, dinlemek,

179- Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin.

-180-

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ eselukum aleyhi min ecr in ecriye illâ alâ rabbil âlemîn

ve ma eselu-kum aleyhi : sizden istemiyorum, ona
Min ecrin in ecriye : bir ecir, ücret, karşılık, benim ecrim, karşılığım
İlla ala rabbi el alemine : sadece, ancak, alemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran

180- Ben bu sözlerime karşı sizden bir karşılık istemiyorum. Bana karşılık sadece Âlemlerin Rabbi'ndendir.

-181-

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ

Evfûl keyle ve lâ tekûnû minel muhsirîn

Evfu el keyle : ifa edin, yapın, yerine getirin, ölçü,
ve la tekunu min el muhsirin : olmayın, eksik tutmak, azaltmak,

181- Ölçülü davranın ve eksik tutmayın.

-182-

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ

Vezinû bil kıstâsil mustekîm

Vezinu bi el kıstas : tartma, hesaplama, ölçü, değere ulaşma,
el mustekim : dosdoğru,

182- Bir değere ulaşmak için dosdoğru hesaplayın.

-183-

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

Ve lâ tebhasun nâse eşyâehum ve lâ tasev fîl ardı mufsidîn

ve la tebhasu el nas : eksiltmeyin, kısmayın, haklarını, insanlar
Eşyae hum : şey, eşya, nesne, onlar,
ve la tasev : yok, bozgunculuk, fesatlık, azgınlık,
fî el ardı mufsidin : yeryüzünde, bozgunculuk, ikilik, arabozuculuk

183- İnsanların hakkı olan şeyleri vermemezlik yapmayın ve bozgunculuk yapmayın, yeryüzünde ikilik çıkarmayın

-184-

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ

Vettekûllezî halakakum vel cibilletel evvelîn

ve itteke ellezi	: takva, fenalardan sakının ortak koşmayın, ki o,
halak kum	: halkeden, vareden, yaratan, siz,
ve el cibillete	: bicim, şekil, huy, yaradılış, topluluk, nesil,
el evvelin	: önceki, evvelki

184- Sizi ve sizden önceki toplulukları da halkedene karşı fenalardan sakının, ortak koşmayın.

-185-

قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ

Kâlû innemâ ente minel Mûsâhharîn

Kâlû innema ente	: dediler, ancak, doğrusu, sen,
Min el Mûsâhharîne	: maskara, büyülenmiş kimseler, büyülenenler

185- Dediler ki: Sen büyülenmişsin.

-186-

وَمَا أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ

Ve mâ ente illâ beşerun mislunâ ve in nazunnuke le minel kâzibîn

Mâ ente illa beşer misluna	: sen değil, ancak, sadece, beşer, insan, bizim gibi
Ve in nazunnu-ke	: biz seni zannediyoruz, sanıyoruz, düşünüyoruz
Le min el kâzibîne	: elbette, yalancılardan

186- Sen de bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsin ve biz senin elbette yalancı olduğunu zannederiz.

-187-

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Fe eskıt aleynâ kisefen mines semâi in kunte mines sâdıkîn

Fe eskıt aleyna kisefen	: öyleyse, düşür, sun, üzerimize, parça, dolu, kesafet
min es semai	: gökyüzü, sema, ulvi âlem,
in kunte min el sadıkin	: doğru söylediğini iddia ediyorsan,

187- Eğer sen doğru sözlülerdensen, gökyüzünün doluluğundan bir şey sun bize.

-188-

قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

Kâle rabbî alemu bi mâ tamelûn

Kale rabbi alemu	: dedi, rabbim, vücudlandıran, ilmiyle var eden, ilmin sahibi
Bi ma tamelune	: bir şey, yapıyorsunuz, var edemezsiniz, yapamazsınız

188- Dedi ki: Siz bir şey var edemezsiniz, Rabbimdir ilmiyle var eden.

-189-

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Fe kezzebûhu fe ehazehum azâbu yevmiz zulleh innehu kâne azâbe yevmin azîm

Fe kezeb hu	: böylece, onlar yalanlar, sonr, onları sardı, kuşattı
fe ehaze hum	: böylece, sarıldı, kaldı, onlar
Azabu yevmi el zullet	: azap, sıkıntı, gölge, cehalet, aşağılanma
innehu kane	: doğrusu o, oldu,
azab yevm azim	: azap, sıkıntı, gün, vakit, büyük

189- Böylece onu yalanladılar. Sonra da onlar cehaletin sıkıntılarında kaldılar. Doğrusu o hâl her zaman büyük bir azaptır.

-190-

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

İnne fî zâlike le âyeh ve mâ kâne ekseruhum muminîn

İnne fi zalike	: muhakkak işte bunların içinde
le ayeten	: elbette, ayetler, deliller, işaretler
ve ma kane ekser hum	: olmadı, onların çoğu,
muminin	: müminlerden, emin olan,

190- Muhakkak ki işte bunların içinde elbette deliller vardır. Fakat onların çoğu müminlerden olamadı.

-191-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Ve inne rabbeke le huvel azîzur rahîm

ve inne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran
Le huve el aziz	: elbette, o tüm varlığın yüce sahibi,
el rahim	: varlığı özünden var eden,

191- Muhakkak ki seni vücudlandıran; elbette varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-192-

وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve innehu le tenzîlu rabbil âlemîn

ve innehu le tenzil	: muhakkak ki o, inzal, gelme, ortaya çıkma, geliş,
rabb el alemin	: âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran

192- Muhakkak ki o geliş tüm varlığı vücudlandırandandır.

-193-

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ

Nezele bihir rûhul emîn

Nezele bi hi	: indirdi, gelen, sunulan, onu,
el ruh	: ruh, can, tüm sistemin geldiği yer,
el emin	: güven, emin olunan, nereden geldiği kesin olan

193- O Ruh'dandır onun gelişi, nereden geldiği kesin olandır

-194-

عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ

Alâ kalbike li tekûne minel munzirîn

ala kalbi-ke	: senin kalbine, idrakine,
Li tekune	: olman için,
min el munzirine	: hakikatlere çağrı yapan uyaran,

194- Senin idrak sahibi olman, senin hakikatleri açıklayıp uyarıcılardan olman içindir.

-195-

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ

Bi lisânin arabiyyin mubîn

Bi lisanin	: lisan ile, dil,
arabiy mubin	: apaçık anlaşılır,

195- Apaçık anlaşılır bir lisan ile.

-196-

وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ

Ve innehu lefî zuburil evvelîn

ve innehu le	: muhakkak, o, elbette
fi Zebur	: Zebur, kutsal kitab içinde, ilahi kelam,
el evvel	: evvel, önceki

196- Muhakkak ki o ilahi kelamlar öncekilere de sunuldu.

-197-

أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةً أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاء بَنِي إِسْرَائِيلَ

E ve lem yekun lehum âyeten en yalemehu ulemâu benî İsrâîl

E ve lem yekun lehum	: olmadı mı, onlara,
ayet	: ayet, delil, işaret,
en yaleme-hu	: onu bilmesi, hakkı bilmeleri için,
Ulemau	: ulemalar, bilginler, ileri gelen, konusuna vâkıf olan
beni israil	: İsrailoğulları, Yakubunoğulları

197- İsrailoğullarının ulemasına, Hakk'ı bilmeleri için tüm delilleriyle hakikatler sunulmadı mı?

-198-

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ

Ve lev nezzelnâhu alâ badıl acemîn

ve lev nezzelna hu	: olsa, eğer, sunduk, hakikatleri sunduk, o
Ala badı el acemine	: bir kısmına, acem, başka, başkaları, arap olmayan, iranlı

198- Onlardan başkalarına da tüm delilleriyle hakikatleri sunduk.

-199-

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ

Fe karaehu aleyhim mâ kânû bihî muminîn

Fe karae hu aleyhim	: böylece, okundu, açıklandı, o, onlara
mâ kânû bihi muminin	: olmadılar, onlar, mümin, emin olan, inanan, güvenen

199- Böylece o hakikatler onlara da okundu, onlar müminlerden olamadılar.

-200-

كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ

Kezâlike seleknâhu fî kulûbil mucrimîn

Kezalike selakna hu	: işte böyle, sunduk, onu, hakikatleri,
Fi kulubi	: kalblerine, idraklarına,
el mucrimîne	: günahkâr, fenalarda olanlar

200- Fenalarda olanların idraklerine de işte böylece onu sunduk.

-201-

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

Lâ yu'minûne bihî hattâ yeravul azâbel elîm

la yuminun bi hi : yok, inanma, inanmazlar, ona,
Hatta yeravu : hatta, görürler,
el azab el elim : acı bir azap, sıkıntı,

201- O hakikatlere inanmadılar. Hatta acı sıkıntılar görseler bile.

-202-

فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Fe yetîyehum bagteten ve hum lâ yeşurûn

Fe yetiye hum : böylece, gelecek, kalır, onlara,
bagteten : aniden, hep, her zaman, ansızın,
Ve hum la yeşurune : onlar, yok, şuur, fark, idrakli, anlayamadılar

202- Böylece onlar hep o cehalet hâllerinde kaldılar ve onlar kendilerini ve çevrelerini idrak edemediler

-203-

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ

Fe yekûlû hel nahnu munzarûn

Fe yekulu : o zaman, derler, söylerler
Hel nahnu munzarûne : biz mi, geride kalan, eskide kalan, bekletilenler,

203- O zaman derler ki: Biz neden eski bildiklerimizde kaldık?

-204-

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ

E fe bi azâbinâ yestacilûn

E fe bi azabi na : yoksa, öyleyse, bizi anlamamanın sıkıntısı,
yestecilun : acele eden, acele davranan,

204- Onlar aceleci davranıp, Bizi anlamamanın sıkıntısında kalmadılar mı?

-205-

أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ

E fe raeyte in metta'nâhum sinîn

E fe raeyte : bakıp ta gördün değil mi?
İn mettana-hum : metalandırdık, yararlandırdık, fayda, onlar
sinin : sene, yıl, yaş, yaşadıkları müddet,

205- Onlara yaşadıkları müddetçe nasıl faydalar sunduğumuzu gördün değil mi?

-206-

ثُمَّ جَاءهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ

Summe câehum mâ kânû yûadûn

Summe cae hum : sonra, onlara geldi, sunuldu,
Ma kanu yuadune : şey, oldu, olmadı, sözlerine uymadılar, vaadolundular

206- Sonra onlara hakikatler sunuldu, onlar sözlerine uymadılar.

-207-

مَا أَغْنَى عَنْهُم مَّا كَانُوا يُمَتَّعُونَ

Mâ agnâ anhum mâ kânû yumetteûn

ma agna an-hum : değil, zenginlik, varlık sahibi, değerler, onlar
Ma kanu yumetteun : şey, oldu, olmadı, fayda, yararlanmak

207- Onlar varlığın sahibini anlayamadılar. Hakikatlerden yararlanamadılar.

-208-

وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ

Ve mâ ehleknâ min karyetin illâ lehâ munzirûn

ve ma ehlekna : değil, helak etmek, yok etmek, zarar vermek, biz
min karyetin : belde, köy, bulunulan yer,
İllâ leha munzirin : sacede, vardır, orada, onu, uyarıcı, hakikatler çağrı yapan

208- Biz helak eden değiliz. Bulunduğunuz yerlerde hakikatleri açıklayıp uyaranlar vardır.

-209-

ذِكْرَى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ

Zikrâ, ve mâ kunnâ zâlimîn

Zikra : hatırla, zikret, an, hatırlatmak,
ve ma kunna zalimin : biz değiliz, zülüm eden, zalim, kötülük,

209- Hakikatleri hatırlatırlar ve kötülüğün Bizden olmadığını anlatırlar.

-210-

وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ

Ve mâ tenezzelet bihiş şeyâtîn

ve ma tenezzelet : tenezzül, indirmedi, gelmedi, sunmadı,
bi-hi el şeytan : onu, şeytani haller,

210- O hakikatleri şeytani hâllerde olan sunmadı.

-211-

وَمَا يَنبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ

Ve mâ yenbagî lehum ve mâ yestetîûn

ve mâ yenbagi lehum : yakışmaz, olmaz, onlara
ve mâ yestetiune : yapamazlar, muktedir olamazlar, güçleri yetmez

211- Hakikatleri sunmak o hâllerde olanlara ait değildir. O hâllerde olanlar bunu yapamazlar.

-212-

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ

İnnehum anis semi le mazûlûn

inne-hum an el semi : muhakkak ki onlar, işitmekten
Le mazulun : uzaktırlar, men, tecrit, izole

212- Doğrusu o hâllerde olanlar hakikatleri işitmekten uzaktırlar.

-213-

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ

Fe lâ tedu meallahi ilâhen âhara fe tekûne minel muazzebîn

Fe la tedu : artık, öyleyse, yönelme, edinme,
mea Allah : beraber, birlikte, Allah
İlahen ahara : ilâh, diğer, başka
Fe tekune min el muazzebin : yoksa, olursun, azap, sıkıntı,

213- Bundan sonra sakın Allah ile beraber başka ilahlara yönelme. Yoksa sıkıntılarda kalanlardan olursun.

-214-

وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

Ve enzir aşîretekel akrebîn

ve enzir	: uyar, hakikatlere çağır,
aşiret ke	: topluluk, kabile, akraba, bir arada yaşayanlar,
el akrebin	: yakınlarını, yakın olan,

214- Yakınlarını ve bir arada yaşadığın insanları, hakikatlere çağrı yaparak uyar.

-215-

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Vahfıd cenâhake li menittebeake minel muminîn

vahfıd	: indir, koru, tevazü,
cenaha-ke	: varlık, birliğin içinde, kanat, bağ, kol, mevcudiyet
li men ittebea ke	: kimseler için, sana tâbi olan, izleyen, uyan, dinleyen,
min el muminine	: müminlerden, inanalardan,

215- İnanlardan seni izleyen kimselere, mevcudiyetin hakikatlerini tevazü içinde bildir.

-216-

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

Fe in asavke fe kul innî berîun mimmâ tamelûn

Fe in asav ke	: bundan sonra, eğeri şayet, sana karşı, isyan,
Fe kul inni beriun	: o zaman, söyle, de, uzak durma
Mimma tamelune	: yaptığınız şeylerden

216- Eğer sana karşı olurlarsa, o zaman ben sizin yaptığınız şeylerden uzağım de.

-217-

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

Ve tevekkel alel azîzir rahîm

ve tevekkel	: tevekkül et, varlığın sahibini bilip teslim olmak
Ala el aziz	: varlığın yüce sahibi, varlıktaki niteliklerin yüce sahibi
el rahim	: özünden var eden,

217- Tüm varlığı özünden var eden, varlıktaki tüm niteliklerin yüce sahibi olan Allah'a, tüm varlığınla teslim ol.

-218-

الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ

Ellezi yerake hine tekûm

Ellezi yera ke : ki o, seni gördürendir,
hine tekumu : her an, o zaman, dirilik

218- Ki O her an sende diri olandır, seni gördürendir.

-219-

وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ

Ve tekallubeke fîs sâcidîn

ve tekallube-ke : senin idrakinin değişimi, kalb, değişken, dalgalanma
Fi el sacidin : içinde, teslim olma, secde,

219- Bir teslimiyet içinde senin idrakini bir bilişten diğer bir bilişe ulaştırandır.

-220-

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

İnnehu huves semîul alîm

inne-hu huve el semiu : muhakkak ki ondan, işitmek,
el alim : ilmin sahibi, ilmiyle var eden,

220- Muhakkak ki O, işittirendir, ilmin sahibi olandır.

-221-

هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَى مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ

Hel unebbiukum alâ men tenezzeluş şeyâtîn

Hel unebbiu kum : haber vereyim mi, size,
ala men : kimseleri
Tenezzelu : tenezzül eden, düşen, eğilme, teslim olma,
el şeytan : şeytani haller, şeytan, kötülük yapan,

221- Size şeytani hâllere teslim olanları haber vereyim mi?

-222-

تَنَزَّلُ عَلَى كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ

Tenezzelu alâ kulli effâkin esîm

Tenezzelu ala kulli : iner, tenezzül, teslim olma, hepsi
Effakin esimin : hep yalan söyleyen, düzenbaz, sahtekâr, fena, günah

222- Hep yalanlarda, fena hâllerde kalanların hepsi teslim olur.

-223-

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ

Yulkûnes sema ve ekseruhum kâzibûn

Yulkune el sema : atma, fırlatmak, uydurma, kulak verirler, dinlerler, işitme
ve ekseru-hum kazibun : onların çoğu, yalancı, yalanlarda kalan,

223- Dinledikleri hep uydurmadır ve onların çoğu yalanlardadır.

-224-

وَالشُّعَرَاء يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ

Veş şuarâu yettebiuhumul gâvun

ve el şuarau : şairler, hayalperest, aklına geldiği gibi konuşan,
yettebiu-hum : tâbi olur, uyar takip eder, onlara tâbi olurlar,
el gavun : azgınlar, yoldan çıkan, dalalete düşen,

224- Ve onlar hayalperestliğe, yoldan çıkıp dalalete düşmeye tâbi olurlar.

-225-

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ

E lem tera ennehum fî kulli vâdin yehîmûn

e lem tera enne hum : görmez misin onları,
fî kulli vadin : bütün her yerde, vadilerde,
yehimun : şaşkınlık içinde dolaşmak, kuşku, hayal peşinde

225- Görmez misin onları? Bütün her yerde bir şaşkınlık içinde dolaşırlar.

-226-

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ

Ve ennehum yekûlûne mâ lâ yefalûn

ve enne-hum yekulune : doğrusu onlar, söylerler
Ma la yefalûne : şey, ne, yapmıyorlar, yapmadıkları şeyler,

226- Doğrusu onlar yapmadıkları şeyleri söylerler.

-227-

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانتَصَرُوا مِن بَعْدِ مَا ظُلِمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ

İllellezîne âmenû ve amilus sâlihâti ve zekerûllâhe kesîran ventesarû min badi mâ zulimû ve se yalemullezîne zalemû eyye munkalebin yenkalibûn

illa ellezine amenu	: onlar, o kimseler hariç, iman edenler
ve amilu es sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hakk yolunda çalışanlar
ve zekeru Allah kesiran	: zikreder, anar, hatırlar, Allah, çok
ve intesaru	: yardım, yardım edilenler
min badi ma zulimu	: ondan sonra, zulüm, zulüm değil,
ve se yalemu	: bilecekler,
ellezine zalemu	: o kimseler, zulmedenler
Eyye munkalebin yenkalibun	: hangi, nereye, dönüş yeri, dönecekler

227- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ve Allah'ı çokça hatırlayanlar ve yardım edenler sonra zulüm etmeyenler başka. Zulmeden kimseler nereye dönecekler, döndükleri yer neresi olacak belki yakında bilirler.

S27 - NEML SÛRESİ

-1-

طس تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ

Tâ sîn tilke âyâtul kurâni ve kitâbin mubîn

tâ sîn	: Ta Sin, hakliyet, ins, kâmil insan
Tikle ayatu	: bu, bunlar, işte bu, tüm varlık, ayetler, işaret, delil,
el kuran	: okunan şey, varlık kitabı, kâinat kitabı
ve kitabin mubin	: apaçık kitap, görünen, delilleriyle apaçık kitab,

1- Ta, Sin. Tüm varlık işaretleriyle okunabilen bir kitaptır ve bütün kâinat apaçık bir kitaptır.

-2-

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

Huden ve buşrâ lil muminîn

Huden	: yol gösterici, hidayete erdirme, doğruya ulaştırıcı
ve buşra	: müjdeleyici, hakikatlerle sevindirme, huzur veren bilgi
li el mümin	: müminler için

2- O apaçık kitap; doğruya ulaştırıcıdır ve müminler için huzur veren hakikatleri bildirir.

-3-

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

Ellezîne yukîmûnes salâte ve yutûnez zekâte ve hum bil âhıreti hum yûkınûn

Ellezîne	: ki onlar, bu hakikati anlayanlar,
yukimune el salat	: hep salât üzeredirler, her an hakka bağlılık,
ve yutune el zekate	: zekat, temizlenme içinde olup kendindekini paylaş
ve hum bi el âhıreti	: onlar sonunda, ahirete
hum yûkınûne	: onlar yakin olurlar, hakkel yakin, kesin bilmek, sağlam,

3- Ki bu hakikati anlayanlar; her an Hakk'a bağlılık şuuru üzeredirler ve temizlenme içinde olup kendinde olanı paylaşırlar ve onlar sonunda Hakka'l yakîn olurlar.

-4-

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ

İnnellezîne lâ yuminûne bil âhireti zeyyennâ lehum amâlehum fe hum yamehûn

inne ellezine	: muhakkak ki onlar, o kimseler,

la yuminune	: iman etmezler, inanmayanlar
bi el ahireti	: ahiret, son, sonlarına
Zeyn na lehum	: süs, sıfatlar, ziynet, değer, biz, onlar,
amale hum	: amel, çalışma, amel, yaptıkları, onlar,
Fe hum yamehûne	: böylece, onlar, oyalanırlar, bocalarlar, basiretsizlik

4- İman etmeyen kimseler ise; sonlarını bilmezler, onlardaki sıfatların bize ait olduğunu bilmezler, amellerinin farkında değildirler. İşte onlar bir basiretsizlik içindedirler.

-5-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ

Ulâikellezîne lehum sûul azâbi ve hum fîl âhıreti humul ahserûn

Ulaike ellezine lehum	: işte o kimseler, onlar
sûu el azâbi	: kötü, sıkıntı, azabın kötüsü
ve hum fi el ahiret	: onlar, ahiret, sonlarına,
Hum el ahserûne	: onlar, kayıpta olanlar, en çok hüsrana uğrayanlar

5- İşte o kimseler kötü sıkıntılardadır ve onlar sonunda kayıpta olanlardır.

-6-

وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْآنَ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ

Ve inneke le tulekkal kurâne minledun hakîmin alîm

ve inne ke	: muhakkak, şüphesiz, sen,
le tulekka	: elbette, ulaştırılır, almak, verilmek, ilka edilir
el kuran	: kâinat kitabı, okunan şey, bütünlük içinde okumak,
min ledun	: katından, ona ait, varlığı,
hakim	: her şeye hâkim olan, hüküm hikmet sahibi,
alim	: ilmin sahibi

6- Şüphesiz kâinat kitabından sana ulaşan şeyler, ilmiyle bütün her şeye hâkim olana aittir.

-7-

إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَآتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ آتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

İz kâle mûsâ li ehlihî innî ânestu nârâ se âtîkum minhâ bi haberin ev âtîkum bi şihâbin kabesin leallekum tastalûn

İz kale musa li ehlihi	: olduğu zaman, dedi, musa, ailesine, ehline
İnni anestu	: ben, fark etmek, görmek, anlamak,
nâren	: bir ateş, nur, ışık, aydınlık, hakikatin aydınlığı
se ati kum minha	: size getireyim, oradan, ondan,
bi haber	: bir haber, bir bilgi,
Ev atikum	: veya, yada, size getireceğim,
bi şihab kabes	: kor, kıvılcım, ateş, öğretmek, öğrenmek
lealle-kum testalune	: umulur, siz, ısınma, rahatlık, mutlu, yarar, nur saçan

7- Hani Musa bir yücelik taşıyan bir nur gördüğünde ailesine demişti ki: Umarım ki ondan size bir bilgi getiririm, ya da o nurdan bir şey öğrenirim, umulur ki gönlünüz rahatlar.

-8-

فَلَمَّا جَاءهَا نُودِيَ أَن بُورِكَ مَن فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Fe lemmâ câehâ nûdiye en bûrike men fîn nâri ve men havlehâ ve subhânallâhi rabbil âlemîn

Fe lemma cae ha	: artık, böylece, oraya geldiğinde,
nudiye	: nida edildi, işitti, o nidayı duydu,
en burike men	: mübarek, kutsal, bereket, kimse, kim
fi el nar	: nurun içinde, ateş, aydınlanma,
ve men havle ha	: kimse, onun etrafında, ilgili, her yer, yaklaşık, hakkında
ve subhâne allâhi	: noksan sıfatlardan münezzeh, her şey onunla, Allah
rabbi el âlemîne	: âlemlerin Rabbi, bütün her şeyi vücudlandıran,

8- Böylece oraya geldiğinde o nidayı duydu: Aydınlanma içinde olan kimselere ve bütün her yeri o nurun sardığını anlayan kimselere mübarek olsun. Bütün varlığı vücudlandıran Allah noksan sıfatlardan münezzehtir.

-9-

يَا مُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Yâ mûsâ innehû enallâhul azîzul hakîm

Yâ musa	: ey, ya musa,
inne hu ene Allah	: muhakkak ki, şüphesiz, ben, Allah
el azîzu	: tüm niteliklerin yüce sahibi, sıfatların,
el hakim	: tüm varlığı hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

9- Ya Musa! Tüm sıfatların yüce sahibi olan, tüm varlığa hâkim olan şüphesiz O Allah benim.

-10-

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ

Ve elkı asâk fe lemmâ reâhâ tehtezzu ke ennehâ cânnun vellâ mudbiren ve lem yuakkıb, yâ mûsâ lâ tehaf innî lâ yehâfu ledeyyel murselûn

ve elkı	: at, bırak, terk et,
asa ke	: kendi taşıdığın bilgiler, baston, kuru olan, dayanağın,
Fe lemma rea ha	: böylece, onu gördüğünde, anladı,
tehtezzu	: titreşen, hareket, debelenen, sürüklenen
keenne-ha	: gibi, nasıl, sanki,
cannun	: cann, cin, bilinmeyen, değişik kötü haller, cehalete,

ve la mudbiren	: döndü, çekip çevrildi, arkasını dönerek, anlayışına dönen
ve lem yuakkıb	: dönmedi, yorum yapmadı, zorlandı,
Ya musa la tehaf	: ey Musa, korkma, çekinme,
İnnî la yehafu	: muhakkak ben, korku yok,
ledeyye	: benim katımda, bana ait,

10- Kendi dayanağın olan bildiklerini, taşıdıklarını bırak. Böylece o, kendi bildiklerinin, taşıdıklarının onu nasıl kötü hallere sürüklediğini anladı ve kendi anlayışlarına döndü baktı ve zorlandı, yorum yapmadı. Ya Musa! Korkma, muhakkak ki benim katımda korku yoktur.

-11-

إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İllâ men zaleme summe beddele husnen bade sûin fe innî gafûrun rahîm

İlla men zaleme	: kim anlar, zalim, haksızlık,
Summe beddele	: sonra, değişme, yerine, dönme
Husnen bade suin	: iyilik, sonra, kötülük
fe inni gafur	: böylece, ben, mağfiret eden, kirletmeyeni almak,
rahim	: varlığı özünden vareden,

11- Kim zalim olduğunu anlar, sonra kötü hallerden iyi hallere dönerse, bilsin ki Ben mağfiret edenim, tüm varlığı özümden varedenim.

-12-

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاء مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

Ve edhıl yedeke fî ceybike tahruc beydâe min gayri sûin fî tısı âyâtin ilâ firavne ve kavmih innehum kânû kavmen fâsikîn

ve edhıl yedeke	: dahil ol, girme, anla, gücüne, elini,
fi ceybike	: cep, kendi içine, koynuna
Tahruc	: çıkar, dışarı, anla, manasına ulaş,
beydae	: beyaz, tertemiz, anlam, mana,
min gayri suin	: gayri, fenalar, fenalardan geçmek,
Fi tısı ayatin	: dokuz delille, yüce delil, hakikatlerle, ayet, delil,
ila firavne	: firavuna, kibirli olan,
ve kavmi-hi	: onun kavmi
innehum kanu	: doğrusu onlar, oldu,
kavm fasikin	: kavim, kimseler, hakikatlerden sapan

12- İçindeki seni vareden güce dahil ol. O gücü fenalardan geçerek tertemiz ortaya çıkar. Firavuna ve onun kavmine o yüce delillerle git. Onlar hakikatlerden sapan bir kavim oldular.

-13-

فَلَمَّا جَاءتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

Fe lemmâ câethum âyâtunâ mubsıraten kâlû hâzâ sihrun mubîn

Fe lemma caet hum	: böylece, olduğunda, onlar geldi, sunuldu,
ayatu-na	: ayetlerimiz, delil, işaret,
mubsıraten	: görünür halde, görüp anlayacağı şekilde
Kalu haza	: dediler, bu,
sihrun mubin	: sihir, maskaralık, aldatmaca, apaçık

13- Böylece delillerimiz, onların görüp anlayacağı bir şekilde sunulduğunda, bu apaçık bir aldatmadır, dediler.

-14-

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

Ve cehadû bihâ vesteykanethâ enfusuhum zulmen ve uluvvâ fenzur keyfe kâne âkıbetul mufsidîn

ve cehadu biha	: anlamaya gayret göstermeden reddettiler, onu
Ve esteykanet ha	: onu, ikna, bilme yakın olarak bildiler,
enfus hum	: kendilerinde, kendi vücudlarında,
Zulmen ve uluvven	: zalimlik ve büyüklenmek, kibirlenmek,
fe unzur keyfe kane	: öyleyse, böylece, bak, anla, nasıl, oldu
Akıbetu	: akıbet, sonuç, sonunda,
el mufsidîne	: müfsid, fesat çıkaran, bozguncu, fenalık çıkaran

14- Onlar kendilerinde olan delillerimizi bildikleri hâlde, onu anlamaya gayret göstermeden reddettiler, zalimlerden oldular ve büyüklendiler. Böylece bozgunculuk çıkaranların akıbetleri nasıl olur bakıp görün.

-15-

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ

Ve lekad âteynâ dâvûde ve suleymâne ilmâ ve kâlal hamdu lillâhillezî faddalenâ alâ kesîrin min ibâdihil muminîn

ve lekad ateyna	: andolsun, doğrusu, verdik, sunduk
Davud ve suleyman ilm	: Davut ve Süleyman, ilim
Ve kala el hamdu li Allah	: dediler, hamd, tüm niteliklerin sahibi, Allah
Ellezi faddale na	: ki o, tercih, lütuf, değer, idrak, anlamaya kabiliyeti, biz,
ala kesir	: için, kesret, çok, kesret hakkında,
min abid hi	: kullarından, kullarına,
el muminin	: güvenen, inanan, emin olan,

15- Doğrusu Davut ve Süleyman da sunduğumuz ilmi anlayanlardandı. Dediler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır, O bize kesreti anlamak için idrak verdi, o kullarına emin olmayı verdi.

-16-

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ

Ve varise suleymânu dâvûde ve kâle yâ eyyuhen nâsu ullimnâ mentıkat tayrı ve ûtînâ min kulli şey inne hâzâ le huvel fadlul mubîn

ve varise	: varis oldu, mirasçı oldu,
suleyman davud	: Süleyman, Davut
ve kale ya eyyuha el nas	: dedi, ey insanlar
Alim-na	: bize öğretildi,
Mentika el tayr	: Tevhîd ilmi, lisan, dil, ses, mantık, kuş, yücelik, kuşdili,
ve uti na	: bize sunuldu, verildi,
min kulli şeyin	: bütün her şeyden seslenip duran, işleyip duran,
İnne haza le huve	: doğrusu, bu, bunlar, şu, bu görünen, elbette o,
El fadlu	: fazilet, lütuf, yaratılışın incelikleri,
el mubinu	: apaçık, her şeyden apaçık kendini gösteren,

16- Süleyman Davut'a varis oldu. Dedi ki: Ey insanlar! Bize Tevhid ilminin lisanı öğretildi ve bütün her şeyden seslenenin, işleyenin kim olduğu bildirildi. Doğrusu bunlar elbette apaçık O'nun lütuflarıdır.

-17-

وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ

Ve huşire li suleymâne cunûduhu minel cinni vel insi vet tayrı fe hum yûzeûn

ve haşır li Süleyman	: açığa çıkmak, toplandı, birlik, Süleyman için,
cunud hu	: varlık, güç, asker, ordu, o, halk
Min el cin	: bilinmeyen, tanımlanamayan,
ve el insi	: bilinen, insan, ünsiyeti belli,
ve el tayr	: kuşlar, yücelik içinde olan, ulvi bir yol üzere olan
Fe hum yuzeune	: böylece, onlar, düzen, idare, sistem, düşünce, dağıtıldı,

17- Süleyman, bilinen ve bilinmeyen tüm varlığın nereden açığa çıktığını ve ulvi bir yol üzere olanların gittiği sistemi anlamak istedi.

-18-

حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِي النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Hattâ izâ etev alâ vâdin nemli kâlet nemletun yâ eyyuhen nemludhulû mesâkinekum lâ yahtımennekum suleymânu ve cunûduhu ve hum lâ yeşurûn

Hatta iza etev	: sonunda, olduğunda, geldi, rastladı,
ala vadi	: vadi, yolu üzere, düzen, usül, tarz,
neml	: karınca, araştıran, düşünceye dalan, birliğin sırrında

Kalet nemletun	: dedi, karınca, araştıran tefekkür, bir hakikat ehli
ya eyyuha el neml	: ey karıncalar, ey nimetlerin sırrını arayanlar
Udhulu	: girin, dahil olun, durun,
mesakine-kum	: meskenleriniz, yuvalarınız, makamlarınız,
la yahtımennekum suleyman	: sizi ezmesin, kırmak, zarar, Süleyman
ve cunudu-hu	: onun orduları, güçleri, varlığı, kuvveleri
ve hum la yeşerune	: onlar, farkında olmadan, hissetmeden

18- Hakikatin arayışı yolu üzere olanlara geldiğinde, bir hakikat ehli: Ey hakikatin yolu üzere olanlar! Makamlarınızda durun, Süleyman ve onun güçleri farkında olmadan size zarar vermesin, dedi.

-19-

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ

Fe tebesseme dâhıken min kavlihâ ve kâle rabbi evzınî en eşkure nimetekelletî enamte aleyye ve alâ vâlideyye ve en amele salihan terdâhu ve edhılnî bi rahmetike fî ibâdikes sâlihîn

Fe tebessem dahıken	: o zaman, bunun üzerine, tebessüm, gülmek, mutluluk
min kavli-hâ	: onun sözüne
ve kale rabbi evzıni	: dedi, rabbim, ilham et, nasib et, beni başarılı kıl,
en eşkure nimete ke	: şükür, senin nimetin,
Elleti enamte aleyye	: ki o, nimetlendirdin, sıfat, beni
Ve ala valideyye	: anne, babam
ve en amel Salih	: iyi çalışmalar, dosdoğru çalışanlardan,
terda hu	: memnun, tatmin, razı, o
ve edhıl-nî bi rahmeti ke	: beni dahil et, senin rahmetine
Fi ibadi-ke	: senin kulların içine,
el Salihin	: Salihlerden, dosdoğru olanlardan, iyi olanlardan

19- Onun sözüne tebessüm etti, gülümsedi. Dedi ki: Rabbim! Senin nimetlerini anlayıp, sana teslim etmemde bana ilahi düşünceyi nasip et. Benim üzerimde olan, anne ve babamın üzerinde olan nimetler senindir. İyi çalışmalarda olmam için, senin rızan üzere hareket etmem için senin rahmetine beni dahil et. İyi kimselerden olup, her an sana kulluk edenlerden olayım.

-20-

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ

Ve tefekkadat tayra fe kâle mâliye lâ eral hudhude em kâne minel gâibîn

ve tefekkada	: kaybetmek, yoklama, araştırmak, baktı gözlemledi,
el tayr	: kuşlar, uçmak, yükselme, yücelik,
Fe kale ma liye	: sonra dedi, niçin ben,
la era	: göremüyorum
el hudhude	: Hüdhüd, nağmeli, ahenk, makamdan sesleniş, tefekkür
Em kane min el gaibine	: yoksa, oldu, gaib, bilinmeyen, kaybolan, görünmeyen

20- Bir yücelik içinde olanlara baktı, gözlemledi. Sonra dedi ki: Ben bir ahenk içinde sesleneni niçin göremiyorum, yoksa o kayıp mı oldu?

-21-

لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Le uazzibennehu azâben şedîden ev le ezbehannehû ev le yetiyennî bi sultânin mubîn

Le eazzibenne-hu	: elbette, ona azap edeceğim,
azab şedid	: azap, sıkıntı, daha fazla
Ev le ezbehanne-hu	: boğazlama, kesme, son verme,
Ev le yetiyenni bi	: yoksa, yada, bana getirmeli, gelmeli
Sultanin mubin	: mülkün sultanı, âlemlerin sultanı, delil, apaçık

21- Elbette ona daha fazla sıkıntılar sunacağım, ya da onu boğazlarım, ya da bana apaçık bir delille gelmeli.

-22-

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ

Fe mekese gayre baîdin fe kâle ehattu bi mâ lem tuhıt bihî ve cituke min sebein bi nebein yakîn

Fe mekese	: böylece, kalmak, bekledi, geldi,
gayre baidin	: uzak olmadan, uzaklaşmadan, kısa süre,
Fe kale ehattu bima	: böylece, dedi, öğrendim, ihata, kavrayış, anlayış, şeyi
lem tuhıt bihi	: sen ihata etmedin, kavrayamadığın, onu
ve citu ke	: sana getirdim,
min sebein	: sebe den,
bi nebein	: bir haber, bilgi,
yakin	: yakınlık, kesin, sağlam, şüphesiz, kati

22- Böylece kısa sürede geldi. Sonra dedi ki: Senin kavrayamadığın şeyi kavraman için, Sebe'nin yakınlık duyduğu şeyin haberini getirdim sana.

-23-

إِنِّي وَجَدتُّ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِن كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ

İnnî vecedtumreeten temlikuhum ve ûtiyet min kulli şeyin ve lehâ arşun azîm

İnni vecedtu	: ben, buldum, gördüm,
emr etu	: onun işleyişi, hüküm, kadın
temliku-hum	: onlara melik olan, iktidar olan, hükümdarlık yapan
Ve utiyet min kulli şey'in	: verildi, toplanma, bütün her şeyden
ve leha arşun azim	: onun, arş, büyük taht, bulunduğu makam, yüce, ulu

23- Ben onlara hükümdarlık edeni, hükümlerin sahibi olanı ve bütün her şeyin ona sunulduğunu gördüm ve onun büyük bir tahtı var.

وَجَدتُّهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِن دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ

Vecedtuhâ ve kavmehâ yescudûne liş şemsi min dûnillâhi ve zeyyene lehümuş şeytânu amâlehum fe saddehum anis sebîli fe hum lâ yehtedûn

vecedtu-ha	: onu buldum, gördüm
ve kavme ha	: onun kavmini
Yescudune li el şemsi	: secde ediyorlar, güneşe
min duni Allah	: Allah'tan başka, Allah'ın yerine
ve zeyyene lehum	: süsledi, gösteriş, onları
El şeytanu amale hum	: şeytan, şeytani haller, amelleri, çalışmaları, onlar
Fe saddehum	: sonra, men etti, alıkoydu, uzaklaştı, onlar,
an el sebil	: hakk yolundan, o yoldan,
Fe hum la yehtedûne	: böylece, onlar, yol bulamıyorlar,

24- Onu ve kavmini, Allah'ı bırakıp güneşe secde ediyorlar gördüm ve onların gösteriş içinde olduğunu, amelleriyle şeytanlaştığını, sonra da hakk yolundan uzaklaştığını, böylece onların hakikatlere yol bulamadığını gördüm.

-25-

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ

Ellâ yescudû lillâhillezî yuhriculhab'e fîs semâvâti vel ardı ve yalemu mâ tuhfûne ve mâ tulinûn

ella yescudû li Allah	: değil, yok, nasıl, secde etmezler, teslim, Allah
ellezi yuhricu	: ki o, ortaya çıkarandır,
el habe	: dane, tohum, saklı olan, gizli, görünmezken açığa çıkan
fî es semâvâti ve el ard	: göklerde olanları ve yerde olanları
ve yalemu	: ilmin sahibidir, ilmiyle varedendir,
ma tuhfun	: bilmediğiniz, sakladığınız şey, görünmeyen,
ve ma tulinune	: açık olan, bildiğiniz, gördüğünüz, açıkladığınız şeyi

25- Allah'a nasıl secde etmezler? Ki O göklerde ve yerde olan her şeyi, bir tohumdan çıkarır gibi açığa çıkarandır. Görünen ve görünmeyeni ilmiyle varedendir.

-26-

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Allâhu lâ ilâhe illâ huve rabbul arşil azîm

Allâh la ilahe illa huve	: Allah; ilah yoktur, o vardır
Rabbu	: Rab, vücudlandıran,
el arş	: bütün her yer, bütün her şeyi,

el azim : yüce olan, ulu, kararlı olan, karar sahibi,

26- Allah; ilah yoktur, O vardır. Bütün her şeyi vücudlandırandır, işleyişteki karar sahibidir.

-27-

قَالَ سَنَنظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

Kâle se nenzuru e sadakte em kunte minel kâzibîn

Kale se nenzuru : dedi, bakacağız, göreceğiz,
e sadakte : sadık, doğru sözlülerden misin? Doğru söyleyen
Em kunte min el kazibine : yoksa, sen, yalancılardan, yalanda kalan

27- Dedi ki: Doğru sözlülerden misin, yoksa yalanlarda kalanlardan mısın, göreceğiz.

-28-

اذْهَب بِّكِتَابِي هَذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ

İzheb bi kitâbî hâzâ fe elkıh ileyhim summe tevelle anhum fenzur mâzâ yerciûn

izheb : götür, git,
bi kitab haza : kitap, hakikatlerin sözleri, bu,
Fe elkıh ileyhim : sonra bırak, teslim et, sun, onlara
Summe tevelle an hum : sonra, geri dön, uzaklaş, onlardan
fe unzur : sonra bak, gözlemle,
maza yerciun : ne, nereye, neye, ne yöne, dönecekler

28- Hakikatlerin sözleriyle git, sonra onlara sun, sonra onlardan uzak dur, böylece bak ne yöne dönecekler.

-29-

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ

Kâlet yâ eyyuhel meleu innî ulkıye ileyye kitâbun kerîm

Kalet ya eyyuha el meleu : dedi, ey ileri gelenler, halk, irfan sahipleri, bilgili olan
İnni ulkiye ileyye : ben, bırakıldı, sunuldu, teslim edildi, bana,
kitab kerim : hakikatlerin sözleri, ilahi sözler, asil olan, değerli,

29- Sebe hükümdarı dedi ki: Ey ileri gelenler! Bana asil olandan ilahi sözler sunuldu.

-30-

إِنَّهُ مِن سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İnnehu min suleymâne ve innehu bismillâhir rahmânir rahîm

inne-hu min suleymane : muhakkak o, Süleyman'dan
ve inne-hu bi ismi Allah : muhakkak o, Allah'ın adıyla

el rahman : rahman olan, tüm varlığı nuruyla saran,
el rahim : rahim olan, tüm varlığı özünden vareden,

30- Doğrusu o Süleyman'dan geliyor ve muhakkak ki o Rahman olan Rahim olan Allah'ın adıyladır.

-31-

أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ

Ellâ talû aleyye vetûnî muslimîn

ella talu aleyye : kibir, büyüklük taslamayın
ve etu ni : bana gelin, yönelin,
muslimin : selamet, teslim olun, barış ve huzura gelin,

31- Büyüklük taslamayın, bana gelip, selamet üzere olun, diyor.

-32-

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ

Kâlet yâ eyyuhel meleu eftûnî fî emrî mâ kuntu kâtıaten emren hattâ teşhedûn

Kalet ya eyyuha el meleu : dedi, ey ileri gelenler, halk, irfan sahipleri, bilgili olan
eftu-ni : fikir, bilgi, fetva, ben,
fi emr : iş, hüküm, işimde, işin içinde, yapmak,
ma kuntu : olmadım, bilemedim,
Katıat emre : kati, kesinlikle, dosdoğru, iş, hüküm,
hatta teşhedun : tanık, şahit, sizin bildikleriniz, bana

32- Dedi ki: Ey bilgili olanlar! Ne yapacağımı bilemedim, bana bilgi verin, sizin bildiklerinizle hükümlerin doğrusuna ulaşayım.

-33-

قَالُوا نَحْنُ أُوْلُوا قُوَّةٍ وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ

Kâlû nahnu ûlû kuvvetin ve ûlû besin şedîdin vel emru ileyki fenzurî mâzâ temurîn

Kalu nahnu ulu kuvvetin : dediler, biz, sahip, yüce, büyük, kuvvet
ve ulu besin şedidin : sahip, büyük, daha güçlü olan,
ve el emru ileyki : emir, iş, emret, bildir, yapmak, sen
Fe unzuri : sonra, bak gör,
maza temurine : ne yapıyoruz, emir, işleyiş

33- Dediler ki: Biz büyük bir güç sahibiyiz ve büyüklüğümüzle daha güçlü olanız ve sen yapacağını bildir, sonra ne yapıyoruz bak gör.

-34-

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ

Kâlet innel mulûke izâ dehalû karyeten efsedûhâ ve cealû eizzete ehlihâ ezilleh ve kezâlike yefalûn

Kalet inne el mulk	: dedi, muhakkak, mülkün sahibi, hükümdar,
iza dahil karyete	: dahil olduğu, girdiği zaman, belde, cemiyet, topluluk,
efsedu-ha	: karışıklık, ifsat, bozgun, dağılmak, onu
ve cealu eizzete	: yaptı, sundu, kıldı, izzet, yüce,
ehlih ezilet	: halk, zillet, boyun eğen, teslim
ve kezalike yefalun	: işte böyle, işleyen, yapan

34- Dedi ki: Doğrusu hükümdar bir beldeye girdiği zaman orası dağılır ve bütün halk onun yüceliğine teslim olur ve işte yapan böyle yapar.

-35-

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِم بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ

Ve innî mursiletun ileyhim bi hediyyetin fe nâzıratun bime yerciul murselûn

ve inni mursilet ileyhim	: ben, görevli, gönderilen, onlar
Bi hediyet	: hediye ile, armağan, ikram,
fe nazırat	: sonra, bakmak, sorumlu olan, gözlemlemek,
Bime yerciu	: ne ile, döner, geri döner,
el murselûne	: görevliler, gönderilenler,

35- Ben onlara bir armağan göndereceğim, sonra bakacağım görevliler ne ile dönecekler.

-36-

فَلَمَّا جَاء سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُم بَلْ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ

Fe lemmâ câe suleymâne kâle e tumiddûneni bi mâlin fe mâ âtâniyallâhu hayrun mimmâ âtâkum bel entum bi hediyyetikum tefrahûn

Fe lemma cae süleyman	: böylece, geldiğinde, Süleyman'a
Kale e tumiddun ni	: dedi, yardım, madde, kendine nisbet edilen,
bi mal	: mal, varlık ile, değer
Fe ma ataniy Allah	: sonra, şey, Allah bana verdi
Hayrun	: daha hayırlı, fararlı,
min ma ata kum	: şey, nesne, sizin verdiğiniz, sunduğunuz,
Bel entum bi hediyyet kum	: hayır, sizler, hediyeleriniz
tefrahûne	: seviniyorsunuz, övünüyorsunuz

36- Böylece Süleyman'a geldiklerinde Süleyman dedi ki: Bana kendinize nisbet ettiğiniz değerlerle mi geliyorsunuz. Sonra da dedi ki: Allah'ın bana verdiği şeyler sizin sunduğunuz şeylerden daha hayırlıdır. Bilakis siz hediyelerinizle övünüyorsunuz.

-37-

ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُم مِّنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ

İrcı ileyhim fe le netiyennehum bi cunûdin lâ kıbele lehum bihâ ve le nuhricennehum minhâ ezilleten ve hum sâgırûn

İrcı ileyhim	: dön, bak, onlara
Fe le netiyenne-hum	: elbet, geleceğiz, verdiğimiz, onlar
Bi cunud	: ile, ordu, varlık, güç,
la kıbele	: yok, kabul, karşı koyma, anlayamadılar,
lehum biha	: onlar, ona, orada,
Ve le nuhricenne-hum	: elbette, dışarı çıkma, ihraç, onları sürüp çıkaracağız
Min ha ezilleten	: oradan, zilletle, boyun eğmiş, teslim olmuş
ve hum sagırun	: onlar, bastırılmış, küçük düşen, durgun,

37- Onlara bak, onlara verdiğimiz gücü onlar orada anlayamadılar. Elbette onlar bir zillet halinde hakikatleri anlamanın dışında kaldılar ve onlar geldikleri yere döndüler.

-38-

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَن يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ

Kâle yâ eyyuhel meleu eyyekum yetînî bi arşihâ kable en yetûnî muslimîn

Kâle ya eyyuha el meleu	: dedi, ey ileri gelenler, halk, irfan sahipleri, bilgili olan
eyyukum yetini	: sizin hanginiz, bana getirir,
bi arşi ha	: onun tahtını, makamını, bulunduğu yer, yükseklik
Kable en yetu-ni	: önce, bana gelmeleri,
muslimin	: teslim olan, selamete ulaşan,

38- Dedi ki: Ey ileri gelenler! Onlar bana teslim olmadan önce, hanginiz onun tahtını bana getirir.

-39-

قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ

Kâle ıfrîtun minel cinni ene âtîke bihî kable en tekûme min makâmik ve innî aleyhi le kaviyyun emîn

Kale afer tu	: dedi, toprağa ait, zahiri güçlü olan, becerikli, arz,
Min el cinni	: tanımlanamayan, bilinmeyen, tanınmayan,
Ene ati ke bihi kabl	: ben, sana getiririm, onu, önce

En tekume min makami ke	: makamından, makamıyla beraber, yerinden kalkmadan
ve inni aleyhi	: ben, ona,
le kaviy emin	: elbette, kuvvetli güçlü, emin, güvenli

39- Tanımadıklardan kendini güçlü sanan biri dedi ki: Sen yerinden kalkmadan önce ben onu sana getiririm ve ben ona karşı güçlü, emin olanım.

-40-

قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُ قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ

Kâlellezî indehu ilmun minel kitâbi ene âtîke bihî kable en yertedde ileyke tarfuk fe lemmâ reâhu mustekırran indehu kâle hâzâ min fadlı rabbî li yebluvenî e eşkur em ekfur ve men şekere fe innemâ yeşkuru li nefsih ve men kefere fe inne rabbî ganiyyun kerîm

Kale ellezi inde hu	: dedi, ki o, onun katında, ona ait,
İlmin min el kitabi	: bilgi, ilim, kitaptan, hakikatlerin sözleri,
Ene atike bihi kabl	: ben, sana getiririm, onu, önce
en yertedde ileyke tarfuke	: gözün açılıp kapanması,
Fe lemma rea hu mustekır	: sonra, olduğu zaman, onu gören, dururken
inde-hu	: onun önünde, ynında, katında,
Kâle haza min fadl rabbi	: dedi, bu, rabbimin, yaratılış incelikleri, fazilet, erdem
li yebluv ni	: deneme, sınama, anlama, çeşitlilik, renk, beni,
e eşkur	: şükür, teslim etme,
em ekfur	: görmemezlikten gelen, hakikati örten
Ve men şekere	: kim, şükretti, teslim etti
Fe innema yeşkur	: böylece, muhakkak, şükür, teslim etme,
li nefs hi	: kendisi için
Ve men kefere	: kim, hakikatleri örterse
Fe inne rabb	: muhakkak ki rabbim
ganiy kerim	: ganiy olan, tüm varlığın sahibi, asil, yüce

40- Kitaptan bir bilgiye sahip olan bir kimse dedi ki: Ben onu sana, senin göz kapağının açılıp kapanmasından önce getiririm. Böylece onu önünde duruyor görürken dedi ki: Bu Rabbimin, yaratılış inceliklerinin sırlarıdır. Benim hakikatleri anlamam içindir. Ya şükredenlerden olurum ya da hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden olurum ve kim ona verilen nimetlerin sahibini bilir teslim ederse, muhakkak ki o teslimiyet kendisi içindir ve kim hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, böylece bilsin ki Rabbim muhakkak ki tüm varlığın yüce sahibidir.

-41-

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ

Kâle nekkirû lehâ arşehâ nenzur e tehtedî em tekûnu minellezîne lâ yehtedûn

Kâle nekkiru leha	: dedi, reddetmek, bilememiş olan, inkâr, onu,
arşe ha	: taht, her yer, yücelik, onun, her yerin sahibi,
Nenzur e tehtedi	: bakalım, görelim, yol bulur

Em tekunu : yada, yoksa, olur, olmak, olacak
Min ellezine la yehtedûne : onlardan, yol bulamayanlar

41- Dedi, bütün her yerin sahibini bilemeyen o kimse bakalım nasıl yol bulacak. Yoksa yol bulamayanlardan mı olacak.

-42-

فَلَمَّا جَاءتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ

Fe lemmâ câet kîle e hâkezâ arşuk kâlet ke ennehu huve ve ûtînel ilme min kablihâ ve kunnâ muslimîn

Fe lemma caet : böylece, olduğunda, geldi,
Kîle e hakeza arşu ki : denildi, böylemi, bunun gibi, tahtın, yücelik, her yer
Kalet ke enne hu huve : dedi, onun gibi, o,
ve uti-na el ilmi : bize verildi, sunuldu, ilim,
min kabl ha : ondan önce, önceden,
ve kunna muslimin : biz olduk, teslim olanlardan, barış üzere olan

42- Böylece o geldiği zaman: Sen yüce makam sahibi olan mısın? denildi. Dedi ki: O bize ilim verilmeden önceydi. Artık biz teslim olanlardan olduk.

-43-

وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمٍ كَافِرِينَ

Ve saddehâ mâ kânet tabudu min dûnillâh innehâ kânet min kavmin kâfirîn

ve sad ha : onu engelledi, yüz çevirdi, mani oldu,
ma kanet tabud : taptığı şeyler, kulluk ettiği şeyler,
min duni Allah : Allah'tan başka
inne-ha kanet : muhakkak ki o, oldu
min kavmin kafirin : kavimden, kimse, hakikatleri örten

43- Böylece o Allah’tan başka kulluk ettiği şeylerden yüz çevirdi. Elbette o hakikatleri görmemezlikten gelen bir kimseydi.

-44-

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَن سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Kîle lehadhulîs sarh fe lemmâ raethu hasibethu lucceten ve keşefet an sâkayhâ, kâle innehu sarhun mumerradun min kavârîr kâlet rabbi innî zalemtu nefsî ve eslemtu mea suleymâne lillâhi rabbil âlemîn

Kîle leha udhuli : denildi, ona, dahil ol, gir,

el sarha	: köşk, saray, yüce makam
Fe lemma raet hu	: böylece, gördüğü zaman, onu
hasibet-hu lucceten	: hasib, soylu, asillik, o, derinlik, uçurum, sonsuzluk
ve keşefet	: açtı, keşfetti, fark etti,
an sakay ha	: meydanda, ilerleme, gitme, bacak, giden
Kâle inne hu sarhun	: dedi, muhakkak ki o saray,
Mumeradun min kavarir	: tertemiz, parlak, nur, billur camdan, göz bebeği,
Kâlet rabbi	: dedi, rabbim, beni vücudlandıran,
inni zalemtu nefs	: ben, zulmettim, nefsime, kendime,
ve eslemtu mea suleyman	: teslim oldum, selamet, Süleyman ile beraber
li Allah	: Allah'a, tüm varlığın kudreti,
rabbi el alemin	: âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran

44- Ona: Gir yüce olan saraya, denildi. Böylece onu gördüğünde, bir sonsuzluk içinde sürüp giden asilliği fark etti. Dedi ki: Muhakkak ki o saray tertemiz bir nurdur. Dedi ki: Beni vücudlandıranı bilememişim, nefsime zulmetmişim. Artık, Süleyman'la birlikte tüm varlığı vücudlandıran Allah'a teslim oldum.

-45-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ

Ve lekad erselnâ ilâ semûde ehâhum sâlihan enibudûllâhe fe izâhum ferîkâni yahtesımûn

ve lekad	: doğrusu, andolsun, gerçek olan şu ki,
ersel na	: açığa çıkma, gönderme, irsal, biz, hakikatlerimiz
ila semud	: semuda
eha-hum Salih	: onların kardeşi, Salih, kulluk, Allah
en abudu Allah	: kulluk, Allah,
Fe iza hum ferikan	: o zaman, onlar, ayrılık, ikilik, gruplaşma,
yahtesımun	: çekişme, kavga, inat

45- Doğrusu Semud kavmine, onların kardeşi olan Salih de hakikatlerimizi açıklamak için açığa çıktı. Onlara Allah'ın kulu olduklarını anlattı. O zaman onlar ayrılıklarda, kavgalar içinde idiler.

-46-

قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Kâle yâ kavmi lime testacilûne bîs seyyieti kablel haseneh lev lâ testagfirûnallâhe leallekum turhamûn

Kale ya kavim	: dedi, ey kavmim,
lime testacilun	: neden, acele ediyorsunuz
bi es seyyiet	: kötülükler, fena haller,
kable el hasenat	: önce iyilikler, öncelikle iyi olmak, yararlı olmak
Lev la testagfirûn Allah	: olmaz mı, Allah'tan mağfiret isteyin,
lealle-kum turhamun	: umulur ki siz, merhamete ulaşırsınız, rahmet

46- Salih dedi ki: Ey kavmim! İyi hallerde olmak varken, neden fena hallerde olmak için acele ediyorsunuz. Allah'tan mağfiret isteseniz olmaz mı? Umulur ki siz merhamete ulaşırsınız.

-47-

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِندَ اللَّهِ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

Kâlût tayyernâ bike ve bi men meak kâle tâirukum indallâhi bel entum kavmun tuftenûn

Kalu el tayyer na bi ke	: dediler, kuş, kehanet, bize uğursuzluk, seninle
Ve bi men mea ke	: seninle beraber olan kimse,
Kale tairu-kum	: dedi, kuş, uğursuz, sen, siz,
inde Allah	: Allah'ı, Allah'a ait hakikatler,
Bel entum kavm	: bilakis, hayır, siz, kavim, kimseler, topluluk,
tuftenun	: imtihan, varlığın sahibini bilme

47- Dediler ki: Senden bize uğursuzluk gelir ve seninle beraber olan kimseye de. Salih dedi ki: Bilakis sizler varlığın asıl sahibi olan Allah'ı anlayan bir kavim olmuyor, uğursuzluğu siz ortaya çıkarıyorsunuz.

-48-

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

Ve kâne fîl medîneti tis'atu rahtın yufsidûne fîl ardı ve lâ yuslihûn

Ve kane fi el medinet	: oldu, içinde, şehirde,
Tisatu rahtın yufsidune	: dokuz, gurup, fesat,
Yufsidun fi el ard	: bozgunculuk, ikilik çıkaran, yeryüzünde
ve la yuslihûne	: yeryüzünde, yok, ıslah, uygun

48- Ve şehirde dokuz gurup vardı. Bunlar yeryüzünde bozgunculuk yapıyorlar ve hakikatlere uymuyorlardı.

-49-

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

Kâlû tekâsemû billâhi le nubeyyitennehu ve ehlehu summe le nekûlenne li veliyyihî mâ şehidnâ mehlike ehlihî ve innâ le sâdikûn

Kalu tekasemu bi Allah	: dediler, noksansız, kasem, ahd, Allah
Le nubeyyitenne-hu	: mutlaka, evlerinde, bulundukları yerde, gece baskını
ve ehle-hu	: onun ehli, ailesi, sahip oldukları,
Summe le nekulenne	: sonra, elbette, söyleyelim, deriz,
li veliyi hi	: veli, dost, baba, o
ma şehidna	: şahit olmadık, görmedik, bilmiyoruz,

mehlik ehli hi	: helak, yok olma, halk, ehli, aile, o
ve inna le sadıkun	: muhakkak biz, elbette, sadık olan, doğru olanlar, samimi

49- Allah'a yemin ederek dediler ki: Ona ve ailesine bulundukları yerde baskın düzenleyelim. Sonra onun dostlarına: Biz onun ailesinin yok edilişini görmedik ve biz elbette doğru söylüyoruz, deriz.

-50-

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Ve mekerû mekran ve mekernâ mekran ve hum lâ yeşurûn

ve mekeru mekran	: hile, tuzak, karanlık, aldatma, gizli, çare, düzen
ve meker-na mekran	: gizli, karanlık, biz, hile, çare, karanlık
Ve hum la yeşurûne	: onlar, yok, fark, şuur, hissetme, anlama yok

50- Ve onlar kendi cehalet karanlıklarında kaldılar ve kendi cehalet karanlıklarında kaldıklarından Bizi idrak edemediler. Onlar kendilerini ve çevrelerini anlayamadılar.

-51-

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ

Fenzur keyfe kâne âkıbetu mekrihim ennâ demmernâhum ve kavmehum ecmeîn

fe unzur keyfe kane	: bundan sonra bak, gör, nasıl oldu,
Akıbet mekri-him	: akıbet, sonları, karanlık, gizli, hile, çare, onlar
Enna demmer na	: nasıl, anlamama, geriye gitme, körelme, yıkılma, biz
hum	: onlar
ve kavme-hum ecmein	: onların kavmi, kimse, topluluk, hepsi,

51- Bundan sonra bak gör, cehaletin karanlıklarında kalanların akıbetleri nasıl olur. Onlar ve onlar gibi olanların hepsi, Bizi anlamamanın halinde nasıl körelip giderler.

-52-

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Fe tilke buyûtuhum hâviyeten bimâ zalemû inne fî zâlike le âyeten li kavmin yalemûn

fe tikle buyutu hum	: işte bu, onların evler, kaldıkları yer, hal
Haviyeten	: uçurum, boşluk, sebebiyle,
bima zalemu	: zalimlik, zulümde olan
İnne fi zalike le ayeten	: elbette, bunda vardır, ayetler, işaret, delil,
Li kavmin yalemun	: kavim için, kimse, bilen, bilmek iteyen,

52- İşte onlar bulundukları yerde zulümde olmaları sebebiyle, bir boşluk içinde kalırlar. Elbette bunların içinde hakikatleri bilmek isteyen kimseler için ayetler vardır.

-53-

وَأَنجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

Ve enceynellezîne âmenû ve kânû yettekûn

ve enceyna	: kurtuluş, necat, selamet, nurumuz, biz,
ellezine amenu	: iman edenler
ve kanu yettekune	: oldular, takva, fenalardan sakınan ortak koşmayan

53- İman edenler ve fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar ise Bizde selamete ulaşırlar.

-54-

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ

Ve lûtan iz kâle li kavmihî etetûnel fâhışete ve entum tubsırûn

ve lutan iz kale	: Lut, demişti,
li kavm hi	: kavmine
E tetune	: geliyorsunuz,
el fahişet	: kötülük, benlik, kötü haller, haddi aşan,
ve entum tubsırun	: siz, bile, bile, görmek, bakıp görme

54- Lut, kavmine demişti ki: Siz bile bile haddi aşan, kötü haller, benlik için mi geliyorsunuz?

-55-

أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاء بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

E innekum le tetûner ricâle şehveten min dûnin nisâi, bel entum kavmun techelûn

E inne kum le tetune	: siz geliyorsunuz
el ricale	: erkek, ileri gelen, kaim kimseler,
şehveten	: arzu, şehvet, fazla istek, heva
min duni en nisai	: kadınlardan başka,
bel entum kavmun	: bilakis siz, kavim, topluluk, imseler
techelun	: cahil, bilgisiz, habersiz

55- Kadınlardan başka erkekler için de hevanız için geliyorsunuz. Bilakis siz hakikatlerden haberi olmayan bir kavimsiniz.

-56-

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ

Fe mâ kâne cevâbe kavmihî illâ en kâlû ahricû âle lûtın min karyetikum innehum unâsun yetetahherûn

Fe ma kane cevab kavmi hi	: böylece, olmadı, cevap, onun kavmi
İlla en kalu ahricu	: hariç, den başka, demeleri, çıkarın,

ale lut	: aile, lut
Min karyeti-kum	: ülkenizden, köy, bulundu yer, belde
İnne hum enas	: doğrusu, onlar, insanlar,
yetetaherun	: temiz, saf kalan, iyi olan, tertemiz

56- Böylece onun kavmimin bir cevabı olmadı. Ancak şöyle dediler: Lut ve ailesini beldenizden çıkarın, doğrusu onlar tertemiz insanlardan.

-57-

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ

Fe enceyna hu ve ehlehû illemreetehu kaddernâhâ minel gâbirîn

Fe encey na hu	: böylece, kurtuluş, selamet, necat bulmak, biz, o
ve ehl hu	: onun halkı, ailesi,
illa emr ete-hu	: ancak, hanımı, iş, işleyişi,
kaderna ha	: takdir, ölçümüz
min el gabirine	: geride kalan, cehalette, fenada kalan, idraksiz,

57- O ve onun ailesi Bizi anladı, selamete ulaştı. Ancak varlıktaki ölçümüzü, onlardaki işleyişi anlayamayıp eski cehalet hallerinde kalanlar başka.

-58-

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَسَاء مَطَرُ الْمُنذَرِينَ

Ve emtarnâ aleyhim matarâ fe sâe matarul munzerîn

ve emtarna aleyhim	: yağmur, rahmetimiz, kendi üzerlerinde, kendilerinde
marata	: yağmur, rahmet,
Fe sae mataru	: böylece, kötü, fena, yağmur, rahmet,
el munzerine	: uyarılanlar, çağrı yapılan

58- Onlar kendi üzerlerindeki Bizim rahmetimizi rahmetleri saydılar. Böylece hakikatlere çağrı yapıp uyarılanlar, rahmeti kötülüklerde kullandılar.

-59-

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى آللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ

Kulil hamdu lillâhi ve selâmun alâ ibâdihillezînastafâ âllâhu hayrun emmâ yuşrikûn

Kul el hamd li Allah	: de ki, hamd, tüm niteliklerin sahibi, Allah
ve selamun	: selam, barış, selamet,
ala abid hi	: kulluk üzere, o, Allah
Ellezine astafa	: o kimseler, seçmek, seçkin, saygın, süzülen,
Allah hayr	: Allah, iyilik, faydalı
Emma yuşrikune	: fakat, yoksa, şirk, ortak koşma, kendine varlık isnat etme

59- De ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Allah'a kulluk üzere olanlar selamete ulaşmışlardır, o kimseler hakk ile batılı seçerler, onlar Allah yolunda hep iyilik üzeredirler. Fakat bazıları Allah'ın varlığının yanında kendilerine varlık isnat ederler.

-60-

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاء مَاء فَأَنبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَن تُنبِتُوا شَجَرَهَا أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ

Emmen halakas semâvâti vel arda ve enzele lekum mines semâi mâe fe enbetnâ bihî hadâika zâte behceh mâ kâne lekum en tunbitû şecerehâ, e ilâhun meallâh bel hum kavmun yadilûn

Em men halaka	: yoksa, veya, kim, yarattı, halk etti
el semâvâti ve el ard	: semalar, gökler ve yeryüzü yer
ve enzele lekum	: indirdi, sundu, verdi, size
min es semai maen	: semadan, gökten, su, rahmet
Fe enbetna bihi	: sonra, bitirdik, yetiştirdik, onunla,
hadaika	: bahçeler,
Zate behcetin	: sahip, zatı, ile, birlikte, güzel olan, güler yüzlü,
Ma kane lekum	: olmadı, siz, olamadınız,
en tunbit	: yetiştirmeniz, anlamanız, ortaya çıkış,
şecereha	: ağaç, soy, gelen, soydan gelen, geldiği yer,
E ilah mea Allah	: bir ilah mı, Allah'la beraber
bel hum kavmun	: hayır, bilakis, onlar, kavim, kimse,
yadilun	: denk, eşit, ortak, adil,

60- Gökleri ve yeri halk eden ve gökten yağmuru size indiren, sonra onunla güzelliklere sahip olan bahçeler bitiren kimdir? Siz bu ortaya çıkışın nereden geldiğini anlayan olamadınız. Allah ile beraber ilahlar edindiniz, O'na ortak koşan kimseler oldunuz.

-61-

أَمَّن جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Emmen cealel arda karâren ve ceale hılâlehâ enhâren ve ceale lehâ revâsiye ve ceale beynel bahreyni hâcizâ e ilâhun meallâh bel ekseruhum lâ yalemûn

Em men ceale	: yoksa, veya, kim, yaptı, düzenledi,
elard karar	: yeryüzü, mekân, kalınan yer, karar kılınan yer,
ve ceale hılale ha enhar	: kıldı, yaptı, düzenledi, akıp giden nehirler,
ve ceale leha revasiye	: kıldı, yaptı, düzenledi, onun, sabit dağlar
ve ceale beyne	: kıldı, yaptı, yarattı, arasında
el bahreyni	: iki deniz, denizler, bilge kimseler,
haciz	: perde, engel, ayıran, bölen
E ilah mea Allah	: ilah, Allah ile beraber
Bel ekserhum la yalemun	: hayır, onların çoğu, ilmiyle varedeni bilmiyorlar

61- Yeryüzünü bir mekân halinde düzenleyen ve orada akıp giden nehirleri ve orada sabit dağları ve iki deniz arasına perde koyan kimdir? Allah ile beraber ilahlar edinmek mi? Bilakis onların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-62-

أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاء الْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ

Emmen yucîbul mudtarra izâ deâhu ve yekşifus sûe ve yec'alukum hulefâel ard e ilâhun meallâh kalîlen mâ tezekkerûn

Em men yucibu	: yoksa, veya, kim, kimse, icabet, cevap, karşılık,
El mudtar	: sıkıntı, ihtiyaç, müşkil,
iza dea hu	: olduğu zaman, ona yönelme
ve yekşifu el sue	: açar, giderir, dağıtır, kötülük, fenalar
ve yecal kum	: sizi kılar, yapar, düzenler,
halife el ard	: ardından gelen, nesiller, yeryüzünde
E ilah mea Allah	: bir ilah, ilah mı? Allah ile beraber
kalilen ma tezekkerun	: az da olsa, tezekkür, derin düşünmüyorsunuz,

62- Bir müşkil olduğunda O'na yöneldiğiniz zaman size karşılık veren ve sizdeki sıkıntıları gideren ve sizleri yeryüzünde nesiller oluşturacak şekilde düzenleyen kimdir? Allah ile beraber ilahlar mı ediniyorsunuz? Az da olsa varoluşun hakikatlerini anlamak için derin düşünmüyorsunuz.

-63-

أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

Emmen yehdîkum fî zulumâtil berri vel bahri ve men yursilur riyâha buşren beyne yedey rahmetih e ilâhun meallâh teâlallâhu ammâ yuşrikûn

Em men yehdi kum	: yoksa, veya, kim, yol gösteren, hidayet
Fi zulumat el berr	: karanlıktan aydınlığa,
El berr ve el bahr	: kara, suret ve deniz, sonsuzluk,
ve men yursilu	: kim, gönderen, irsal eden, açığa çıkaran
el riyaha buşr	: rüzgâr, müjde, sevinç, mutlu, umut,
beyne yedey	: önünde, her yer, heryerdeki gücü,
rahmeti hi	: onun rahmeti
E ilah mea allâhi	: bir ilah, Allah ile beraber
teala Allah	: Allah yücedir, zatıyla sıfatlarıyla yüce olan,
amma yuşrikun	: şirk, kendine varlık isnat etme

63- Karanlıklardan aydınlığa çıkaran, karada ve denizde size yol gösteren kimdir? Rüzgârı bir müjde olarak açığa çıkaran, her yeri rahmetiyle saran kimdir? Allah ile beraber ilahlar ediniyorsunuz, Allah'ın yüceliğinin yanında kendinize varlık isnat ediyorsunuz.

-64-

أَمَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاء وَالْأَرْضِ أَإِلَهٌ مَّعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Emmen yebdeul halka summe yuîduhu ve men yerzukukum mines semâi vel ard e ilâhun meallâh kul hâtû burhânekum in kuntum sâdikîn

Em men yebdeu el halk	: yoksa, kim, ilk, ilk başlangıç, halk, yaratılış, var oluş
Summe yuidu hu	: sonra, onu döndüren, iade, çevrilme, varedip duran
Ve men yerzuku-kum	: kim, sizi rızık, nimet, sıfat
min es semai ve el ard	: göklerde ve yerde
E ilah mea Allah	: bir ilah, Allah ile beraber
Kul hatu burhane-kum	: anlat, de, getirin, burhan, delillerinizi, kanıt
in kuntum sadıkin	: eğer siz iseniz, doğru söyleyen

64- Varoluşun başlangıcı kimdendir, sonra varedip duran kimdir? Göklerde olanları ve yerde olanları, sizleri sıfatlandıran kimdir? Allah ile beraber ilahlar mı ediniyorsunuz? De ki: Doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız getirin delillerinizi.

-65-

قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ

Kul lâ yalemu men fîs semâvâti vel ardıl gaybe illallâh ve mâ yeşurûne eyyâne yubasûn

Kul la yalemu men	: de, anlat, yok, bilme, ilmiyle vareden, kim
fî es semavati ve el ard	: göklerde ve yerde
el gaybe illa Allah	: bilinmeyen görünmeyen, ancak, Allah
ve ma yeşurun	: artık, şuur, fark, bilinç, hissiyat, şuurusuz,
eyan	: ne zaman,
yubasun	: diriliş, beas, ortaya çıkmak, varoluş,

65- Anlat: Göklerde ve yerde olanları, bilinmeyen görünmeyenleri Allah'tan başka ilmiyle vareden yoktur. Artık ne zaman şuursuzluklarını bırakacaklar, varoluşu anlayacaklar.

-66-

بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا بَلْ هُم مِّنْهَا عَمِونَ

Beliddâreke ilmuhum fîl âhıreh bel hum fî şekkin minhâ, bel hum minhâ amûn

Bel eddareke	: hayır, bikalis, yetişti, anlama, idrak,
ilmu hum	: ilim, onlar
fi el ahıreti	: ahiret, sonunda
Bel hum fi şek min ha	: hayır, onlar, şek, şüphe, ondan, orada
Bel hum min ha	: hayır, onlar, ondan, orada,
amun	: âmâ, hakikati göremeyen

66- Bilakis onlar ilmi idrak edemediler, sonlarını da anlayamadılar, bilakis onlar şüphelerde kaldılar, bilakis onlar hakikatleri göremediler.

-67-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَئِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ

Ve kâlellezîne keferû e izâ kunnâ turâben ve âbâunâ e innâ le muhracûn

Ve kale ellezin keferu	: dedi, hakikatleri örten kimseler
E iza kunna turaben	: biz olduğumuzda, toprak
Ve abauna	: atalarımız,
e inna le muhracun	: biz, çıkartılan, diriliğe ulaşan,

67- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler dediler ki: Biz ve atalarımız toprak olduğumuzda diriliğe kavuşacak mıyız?

-68-

لَقَدْ وُعِدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِن قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

Lekad vuıdnâ hâzâ nahnu ve âbâunâ min kablu in hâzâ illâ esâtîrul evvelîn

Lekad vuıd na	: andolsun, bize vaad olundu,
haza nahnu	: bu, bu durum, biz
ve abau-na	: anne babalarımız, atalarımız
min kablu in haza	: daha önceden, eğer, bu
İlla esatir el evvelîne	: ancak, efsane, masal, evvelkiler

68- Doğrusu bize ve atalarımıza bu durum vaad edildi. Bu öncekilerin efsanelerinden başka bir şey değildir.

-69-

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ

Kul sîrû fîl ardı fenzurû keyfe kâne âkibetul mucrimîn

Kul siru fi el ard	: de, anlat, gezin dolaşın, yeryüzünde
fe unzur keyfe kane	: sonra, böylece bakın, görün, nasıl oldu
Akibet	: akıbet, sonuç,
el mucrimîne	: fenalarda kalanlar, suçlular, günahkârlar

69- De ki: Yeryüzünde gezin dolaşın, böylece bakın görün fenalarda kalanların akıbetleri nasıl oldu.

-70-

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ

Ve lâ tahzen aleyhim ve lâ tekun fî daykın mimmâ yemkurûn

ve la tahzen aleyhim	: mahzun olma, üzülme, onlara

ve lâ tekun fi daykın : sen olma, yok sende, içinde darlık, sıkıntı,
Mim ma yemkurûne : şeyler, hile, karanlık, gizli, tuzak, şeytanlık,

70- Onların yaptıklarına üzülme ve onların yaptıkları şeytanlıklara karşı içinde bir darlık olmasın.

-71-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel vadu in kuntum sâdikîn

ve yekulun meta : diyorlar, derler, ne zaman,
haza el vad : bu, vaat, söylenilenler
İn kuntum sadıkın : eğer, siz oldunuz, doğru söyleyen, sadıklar

71- Derler ki: Eğer sizler doğru söyleyenlerden iseniz bu vaad ne zaman.

-72-

قُلْ عَسَى أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ

Kul asâ en yekûne radife lekum badullezî testacilûn

Kul asa : de ki, anlat, belki,
en yekune radif : olur, arkada, yakın, peşinde,
Lekum badu ellezi : size, bazınız, bir kısmı,
testacilun : acele ediyorsunuz

72- De ki: Sizlerden bazılarınızın acele olmasını istediği şey belki sizi takip ediyordur.

-73-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ

Ve inne rabbeke le zû fadlın alen nâsi ve lâkinne ekserehum lâ yeşkurûn

Ve inne rabbike : muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
le zu fadl : elbette, sahip, nitelik, lütuf, değer,
ve lakin ekser hum : lakin, onların çoğu,
la yeşrukun : yok, şükür, teslim etme, sahibine teslim etmek

73- Muhakkak ki seni vücudlandıran, elbette tüm değerlerin sahibidir. Fakat onların çoğu kendilerine verilen nimetlerin sahibini bilip teslim etmiyorlar.

-74-

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ

Ve inne rabbeke le ya'lemu mâ tukinnu sudûruhum ve mâ yulinûn

Ve inne rabbike	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
le yalemu	: elbette, ilmin sahibidir
ma tukinnu	: görünmeyen, bilinmeyen, aleni olmayan, apaçık,
suduru hum	: gönül, kalp, sadır, idrak, ön, evveli, baş, reis, başkan,
ve ma yulinûne	: aleni olan, görünen, açıkta olan her şey, gizlenmeyen

74- Muhakkak ki seni vücudlandıran, elbette ilmin sahibi olandır. Fakat onların çoğu görünen ya da görünmeyeni anlamak için bir idrak içinde olmuyorlar.

-75-

وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاء وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

Ve mâ min gâibetin fîs semâi vel ardı illâ fî kitâbin mubîn

Ve ma min gaibet	: bilinmeyen ne varsa, gizli ne varsa, cevabı bilinmeyen
fî es semâi ve el ard	: göklerde ve yerde
İlla fi kitab mubinin	: vardır, kitapta, apaçık kâinat kitabı, açıklanmış

75- Göklerde ve yerde, cevabını bulamadığınız her şeyin cevabı, apaçık kâinat kitabının içinde vardır.

-76-

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

İnne hâzel kurâne yakussu alâ benî isrâîle ekserellezî hum fîhi yahtelifûn

İnne haze el kuran	: muhakkak, bu, kuran, okunan şey, kâinat kitabı,
yakus	: açıklar, konuşur, anlatır,
Ala beni israile	: İsrailoğulları, Allah'ın kulları, hakka yönelen, yakuboğulları
Ekser ellezi hum	: çoğu, o kimseler,
fihi yahtelifun	: onun hakkında, onun içinde, ihtilaf, ayrılık

76- Muhakkak ki Kâinat kitabı, Hakk'a yönelenlerin hakikatler hakkında ihtilafa düştüğü konuları açıklar.

-77-

وَإِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

Ve innehu le huden ve rahmetun lil muminîn

ve inne-hu le huden	: muhakkak ki o, elbette, yol gösteren, hidayet
ve rahmet li el muminin	: rahmet, müminler için

77- Muhakkak ki o elbette yol gösterendir ve müminler için rahmettir.

-78-

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

İnne rabbeke yakdî beynehum bi hukmihî ve huvel azîzul alîm

İnne rabbe ke	: muhakkak ki, rabbin, seni vücudlandıran,
yakdi	: takdir, ortaya koyan, hüküm veren
beyne-hum	: onların arasında, bütün her şey, onlarda
bi hukmi hi	: ile, onun hükmü
ve huve el aziz	: o tüm değerlerin yüce sahibi, karar sahibi,
el alim	: ilmiyle vareden, ilmin sahibi

78- Muhakkak ki bütün her şeyi hükmüyle ortaya koyan seni vücudlandırandır ve O, işleyişteki karar sahibidir, ilmin sahibidir.

-79-

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ

Fe tevekkel alâllâh inneke alel hakkıl mubîn

Fe tevekkel ala Allah	: bundan sonra, tüm varlığıyla teslim olmak, Allah
İnne ke ala	: muhakkak ki sen, üzere, üzeresin,
el hak el mübin	: hak, hakikat, apaçık hakikatler

79- Bundan sonra tüm varlığın sahibinin Allah olduğunu bil teslim ol. Muhakkak ki sen apaçık hakikatler üzeresin.

-80-

إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاء إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ

İnneke lâ tusmiul mevtâ ve lâ tusmius summed duâe izâ vellev mudbirîn

inne ke la tusmiu	: muhakkak, sen, yok, işitme,
el mevt	: nutfe, ölü, idraksizlik içinde olan,
ve la tusmiu	: yok duyma, sağır,
el summ el duae	: işitme, sağır, davet, çağrı
izâ velev mudbirine	: döndükleri zaman, arkaları, geçmiş bilişleri, cehaletleri

80- Muhakkak ki sen; bir idraksizlik içinde olanlara duyuramazsın ve kendi cehaletlerine dönüp gidenleri davet etsen de, hakikatlere sağır olanlara duyuramazsın.

-81-

وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ

Ve mâ ente bi hâdîl umyi an dalâletihim in tusmiu illâ men yuminu bi âyâtinâ fe hum muslimûn

ve mâ ente bi hadi	: değil, sen, hidayeti, yol gösteren,
el amy	: görmeyen, anlayamayan, kör, hakikat körü
an dalaleti-him	: dalâletde olanlar, kendi anlayışına sapanlar,
in tusmiu	: eğer işittirebilirsen, duyurma,

illa men yuminu	: ancak, iman eden, inanan
bi âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delil,
Fe hum muslimûne	: böylece, teslim olanlar, barış huzur üzere olanlar,

81- Sen; hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapanlara, hakikatleri görmeyenlere yol gösteremezsin. Ancak ayetlerimize inanan kimselere duyurabilirsin. İşte onlar barış ve huzur üzere olanlardır.

-82-

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ

Ve izâ vakaal kavlu aleyhim ahracnâ lehum dâbbeten minel ardı tukellimuhum ennen nâse kânû bi âyâtinâ lâ yûkınûn

ve iza vaka	: olduğunda, vaka, vuku bulur, olgu, iş,
el kavlu aleyhim	: söz, hüküm, tecelli, söylemek, onlara, kendilerinde,
Ahracna lehum	: çıkardık, var olan her şey, onları,
Dabbeten min el ardı	: hareketli olan, debelenme, yürüyen, arzdan, yeryüzü
tukellimu-hum	: söyleyecek, konuşacak, kelime, konuşan, onlar, insan,
Enne el nase	: muhakkak, doğrusu, olduğu, bunları, insanlar,
kanu bi ayati na	: oldu, olan, ayetlerimizi, işaretlerimizi, delil,
la yukınun	: idrak edemediler, anlayamadılar, yakınlık

82- Onları yeryüzünde konuşan hareketli bir varlık olarak ortaya çıkardık, kendilerinde her an tecellilerimiz vuku bulur. Doğrusu insanlar kendilerindeki işaretlerimizi idrak edemediler.

-83-

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ

Ve yevme nahşuru min kulli ummetin fevcen mimmen yukezzibu bi âyâtinâ fe hum yûzeûn

ve yevme nahşuru	: gün, vakit, her an, toplama, birliğimiz, bütünlük,
min kulli ummetin	: bütün ümmetler, topluluk,
fevcen	: gurup gurup, alay alay
mimmen yukezzib	: kimselerden, yalanlayan, yalanlarda kalanlar,
bi ayatina	: ayetlerimiz, delillerimiz, işaret,
Fe hum yûzeûne	: böylece, onlar, toplanır, dağılma, sürülme

83- Gurup gurup gibi görünen bütün topluluklar her an bizim birliğimiz içindedirler. Ayetlerimize karşı yalanlarda kalan kimseler, bir cehalet içinde dağılır giderler.

-84-

حَتَّى إِذَا جَاؤُوا قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Hattâ izâ câû kâle e kezzebtum bi âyâtî ve lem tuhîtû bihâ ılmen em mâzâ kuntum tamelûn

hatta iza cau kale	: hatta, o zaman, geldi, dedi
Kezzebtum bi ayati	: yalanladınız, yalanlarda kaldınız, ayetler
ve lem tuhitu biha	: ihata edemediniz, kavrama, anlama, onu,
ilmen	: ilmen, ilmi olarak
Em maza kuntum tamelun	: ya da, ne, siz, oldunuz, yaptığınız şeyler

84- Böylece ayetlerimize karşı yalanlarda kalan kimselere: Sizler yaptığınız şeyler sebebiyle hakikatleri ilmen kavrayamadınız, diye bildirilir.

-85-

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ

Ve vakaal kavlu aleyhim bimâ zalemû fe hum lâ yentıkûn

ve vaka el kavlu aleyhim	: vuku bulma, açığa çıkma, söz, konuşma, onlarda
Bima zalemû	: sebebiyle, zulmettiler
Fe hum la yentıkun	: artık, onlar, konuşamazlar, hakikatleri dile getiremez

85- Onlara söylenenler vuku bulacak. Onlar zalim olmaları sebebiyle, artık onlar hakikatleri konuşamazlar.

-86-

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

E lem yerev ennâ cealnel leyle li yeskunû fîhî ven nehâra mubsırâ inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yuminûn

E lem yerev	: bakıp ta görmezler mi?
enna cealna	: Nasıl, düzenledik, kıldık
El leyl	: gece, karanlık,
li yeskun fi hi	: sükûn bulsunlar, dinlensinler, sükûnet, orada
ve en nehâra mubsıren	: gündüz, görünen, aydınlık
İnne fi zalike	: muhakkak ki, işte bunda vardır
Le ayatin	: elbette, ayetler, işaretler, deliller,
li kavm yuminun	: kavim için, mümin olan, inananlar

86- Geceleri sükûnet ve gündüzleri aydınlık için düzenlediğimizi bakıp ta görmezler mi? Muhakkak ki işte bunların içinde inanan kimseler için ayetler vardır.

-87-

وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ

Ve yevme yunfehu fîs sûri fe fezia men fis semâvâti ve men fîl ardı illâ men şâallâh ve kullun etevhu dâhırîn

ve yevme	: gün, vakit, zaman, an,
yunfehu fi el sur	: üfürülme, sura, bedenlerden nefes alıp vermek,
Fe fezia	: artık, panik, tedirgin, ürkek, müşkilli hâl
Men fi es semavat	: göklerde olanlar,
ve men fi el ard	: yerde olanlar
İlla men şae Allah	: ancak, kim, kimse, dilek, istek, Allah
ve kullun	: herkes, her şey,
etev hu dahırin	: ona gelir, boyun eğmiş, teslim olarak

87- Her an bedenlerde üfleyen O'dur. Ancak Allah'ı anlamak isteyen kimse, göklerde olanları ve yerde olanları inceler, böylece müşkillerinden kurtulur ve bütün her şeyin O'na teslimiyet içinde olduğunu anlar.

-88-

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ

Ve terel cibâle tahsebuhâ câmideten ve hiye temurru merres sehâb sunallâhillezî etkane kulle şey innehu habîrun bimâ tefalûn

ve tera el cibalu	: görürsün, dağları, yüksek olan, yüce olan,
Tahsebu ha	: onu sanırsın,
camideten	: cansız, hareketsiz, katı cisim, bütünlük içinde duran
ve hiye temurru	: o hareket eder, işleyiş,
Merre es sehabi	: hareket eder, bulut, karanlık,
suna Allah	: Allah'ın sanatıdır, üretim, imal, yapmak
Ellezi etkane	: ki o, sağlam, düzen, yaptı,
kulle şeyin	: bütün her şey, tüm varlık, tüm eşya,
innehu habir	: muhakkak ki o, bildiren, hakikati haber veren,
bima tefalun	: yaptığınız şeylerden

88- Dağları görürsün, onları hareketsiz sanırsın ve onlar da bir hareket içindedir, bulutların hareket edişi gibi. Bütün her şey bir düzen içinde Allah'ın sanatını gösterir. Muhakkak ki O, yaptığınız şeylerden size her an hakikatleri bildirir.

-89-

مَن جَاء بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ

Men câe bil haseneti fe lehu hayrun minhâ ve hum min fezein yevmeizin âminûn

Men cae bi el hasenet	: kim, kimse, geldi, yararlı, iyi güzel işler, güzel, hayırlı,
Fe lehu hayrun min ha	: böylece onun, hayr, hayrlar, ondan
Ve hum min fezeın	: onlar, o halde olanlar, dehşetten, sıkıntılardan kurtulmak,
yevme izin aminun	: yetkili olan, izin günü, o gün, emindirler,

89- Kim iyi çalışmalar içinde olursa, işte o çalışmalarından ona güzellikler gelir ve o hâlde olanlar sıkıntılardan kurtulur, her an güven içinde olurlar.

-90-

وَمَن جَاء بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve men câe bis seyyieti fe kubbet vucûhuhum fîn nâr hel tuczevne illâ mâ kuntum tamelûn

ve men cae	: kim, geldi, oldu,
bi el seyiat	: kötülükler, fenalar,
Fe kubbet vucuhu hum	: böylece, atıldı, baskı, yüzlerine, karşılaşma, onlar
fi en nari	: ateş içine, ateşe
Hel tuczevne	: karşılık,
İlla ma kuntum tamelune	: ancak yaptıkları şeyler sebebiyle

90- Kim fenalıklar yolunda olursa, böylece onlar bir ateşle karşılaşırlar. Ancak yaptıkları şeyler sebebiyle karşılıkları böyledir.

-91-

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

İnnemâ umirtu en abude rabbe hâzihil beldetillezî harremehâ ve lehu kullu şeyin ve umırtu en ekûne minel muslimîn

İnnema umirtu	: ancak, sadece, emrolundum, iş, hüküm,
en abud rabb	: kulluk, rabb, beni vücudlandıran,
Hâzihi el beldeti	: bu, şu, o, belde, her yer, bu belde, bu yer,
Ellezi harreme-hâ	: ki o, onu hürmet, kutsal yer,
Ve lehu kullu şeyin	: onun, bütün her şey, tüm varlık,
ve umırtu en ekune	: ben emrolundum, olmam
min el muslimîne	: teslim olan, barış ve huzur üzere olan,

91- De ki: Ben, ancak beni vücudlandırana kulluk etmek için emrolundum. Ki O'nun kutsal mekânı bütün her yerdir ve bütün her şey O'nundur. Ben barış ve huzur üzere olmakla emrolundum.

-92-

وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ

Ve en etluvel kurân fe menihtedâ fe innemâ yehtedî li nefsihi ve men dalle fe kul innemâ ene minel munzirîn

ve en etluve	: benim okumam, incelemem, anlamam,
el kuran	: okunan şey, kâinat kitabı,
Fe men ihtedâ	: böylece, kim yol bulursa
Fe innema yehtedi	: böylece, ancak, yol bulur
li nefs hi	: kendisi için, nefsi için,
ve men dalle	: kim, dalalet, hakikatlerden saparsa,

fe kul innema	: artık, sonra, de, sadece,
Ene min el munzirîne	: ben, hakikatlere çağrı yapan uyaran

92- Kâinat kitabını inceleyip anlamam emredildi. Bundan sonra kim hakikatlere yol bulursa, artık kendisi için yol bulmuş olur. Kim hakikatleri bırakır kendi anlayışına saparsa, bundan sonra de ki: Ben sadece hakikatlere çağrı yapan bir uyarıcıyım.

-93-

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Ve kulil hamdu lillâhi seyurîkum âyâtihî fe tarifûnehâ ve mâ rabbuke bi gâfilin ammâ tamelûn

ve kuli	: de, anlat,
el hamd li Allah	: hamd, tecelliler, nitelikler, Allah,
seyuri-kum	: gösterecek, seyredecek, inceleme, siz,
ayati hi	: ayetler, delil, işaret, o
Fe tarifune-ha	: artık, tanırsınız, arif olursunuz, O'na
Ve ma rabbu-ke	: değil, anlamaz, Rabbini, kendini vücudlandıran
bi gafilin	: bir gaflet içinde, boş, habersiz, farkında olmayan,
amma tamelun	: yaptığınız şeyler

93- Anlat: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Siz O'nun ayetlerini inceler, böylece O'na arif olursunuz. Fakat yaptıkları şeylerle bir gaflet içinde olanlar, kendilerini vücudlandıranı anlayacak değillerdir.

S28 - KASAS SÛRESİ

-1-

طسم

Tâ sîn mîm

Tâ sîn mîm	: halkiyet, ins, kamil insan, nokta, cemül cem

1- Tâ, Sîn, Mîm

-2-

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Tilke âyâtul kitâbil mubîn

Tilke ayatu	: bu, ki, işte bu, bunlar, ayet, işaret, delil,
el kitab	: kitap, varlık kitabı,
el mubin	: apaçık olan, açık, aşikâr, apaçık görünen,

2- Tüm varlık işaretleriyle apaçık bir kitaptır.

-3-

نَتْلُوا عَلَيْكَ مِن نَّبَإِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Netlû aleyke min nebei mûsâ ve firavne bil hakkı li kavmin yuminûn

Netlu aleyke	: okuyacağız, kısım kısım bildirme, sana,
min nebei	: haber, bildirmek,
musa ve firavne	: Musa ve fravun, kibirli olan
bi el hakk	: hak ile, hakikatler için, gerçekleri
Li kavmin yuminune	: kavim için, kimseler, topluluk, mümin, inanan

3- İnsanların hakikatleri araştırmaları ve inanan kimselerden olmaları için, Musa ve firavunun haberlerini sana bildiriyoruz.

-4-

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَائِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ

İnne firavne alâ fîl ardı ve ceale ehlehâ şiyean yestadıfu tâifeten minhum yuzebbihu ebnâehum ve yestahyî nisâehum innehu kâne minel mufsidîn

İnne firavne	: doğrusu, firavun, kibirli olan,
ala fi el ard	: yüce, büyük, yeryüzünde,

ve ceale ehle ha	: kıldı, yaptı, halkını, sahip,
şiyean	: cemaat tarikatlara bölünmek, fırka fırka,
Yestadıf	: güçsüz, zayıf,
taifeten min-hum	: taife, sınıf, gurup, birkaç kişi, onlardan
Yuzebbihu ebnae-hum	: boğazlatma, öldürme, onların çocukları, oğulları
ve yestahyi nisae-hum	: sağ bırakıyor, onların kadınları, kızları
İnne hu kane	: elbette, muhakkak, o, oldu,
min el mufsidin	: fesat, arabozan, ikilik çıkaran, fenalık, bozguncu,

4- Doğrusu firavun yeryüzünde kendini yüce gördü ve halkını cemaatlere ayırdı. Onların taifelerini güçsüz bıraktı, onların oğullarını boğazladı ve kadınlarını sağ bıraktı. Elbette o fenalık içinde olanlardandı.

-5-

وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

Ve nurîdu en nemunne alellezînestudıfû fîl ardı ve nec'alehum eimmeten ve necalehumul vârisîn

ve nuridu	: istiyoruz, dilemek, irade ettik, irademiz,
en nemunne	: nimetlerimiz, lütuf, zarif, sıfatlarımız,
ala ellezin	: o kimseler,
testudıf fi el ard	: zayıf, güçsüz bırakılanlar, yeryüzünde
ve necale-hum	: yaptık, kıldık, sunduk, düzenledik, onlar,
eimmeten	: imam, önder, önde olan,
ve necale-hum	: yaptık, kıldık, sunduk, düzenledik, onlar,
el varis	: varis, mirascı, ona kalan,

5- Yeryüzünde haksızlığa uğrayan kimselerin, nimetlerimizle donatıldığını anlamalarını istedik. Onları önderler olacak şekilde kıldık. Onları tüm tecellilerimizi taşır bir halde düzenledik.

-6-

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُم مَّا كَانُوا يَحْذَرُونَ

Ve numekkine lehum fîl ardı ve nuriye firavne ve hâmâne ve cunûdehumâ minhum mâ kânû yahzerûn

ve numekin lehum	: ev, mekan, yer, kuvvet sahibi, onlar,
fi el ard	: yeryüzü, toprak, beden,
ve nuriye	: nurumuz, ışık, aydınlık, gösterme,
firavn ve haman	: Firavun ve Haman
ve cunude huma min hum	: ordusu, asker, güçleri, onlarla birlikte olanlar
Ma kanu yahzerune	: olmadı, çekinmek, dikkate almamak, önemsememek

6- Yeryüzünü onlara mekân kıldık. Firavuna ve hamana ve onlarla birlikte olanlara da nurumuzu sunduk. Fakat onlar sunulan hakikatleri dikkate almadılar.

-7-

وَأَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

Ve evhaynâ ilâ ummi mûsâ en erdıîh fe izâ hıfti aleyhi fe elkîhi fîl yemmi ve lâ tehâfî ve lâ tahzenî, innâ râddûhu ileyki ve câılûhu minel murselîn

ve evhayna	: vahy ettik, bildirdik,
ila ummi Musa	: annesi, Musa,
en erdıi-hi	: onu emzirmesi
Fe iza hıfti aleyhi	: sonra, korkarsan, çekinirsen, ona, onun için,
Fe elki hi	: artık, böylece, onu bırak, sal,
fi el yemni	: deniz, nehir, derya, ırmak, suya, akıp giden,
ve la tehafi	: korkma
ve la tehzeni	: mahzun olma, üzülme
İnna raddu-hu ileyki	: muhakkak ki biz döndüreceğiz, sana
Ve caılu hu	: onu kıldık, yaptık, düzenledik,
min el murselin	: hakikatleri ortaya koyan, görevlilerden

7- Musa'nın annesine: Onu emzir, eğer onun için çekinirsen artık onu deryaya bırak ve korkma ve mahzun da olma, muhakkak ki onu sana döndüreceğiz ve onu hakikatleri ortaya koyacak bir hâlde kıldık, diye vahyettik.

-8-

فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ

Feltekatahû âlu firavne li yekûne lehum aduvven ve hazenâ inne firavne ve hâmâne ve cunûdehumâ kânû hâtıîn

fe iltekata hu	: böylece, aldılar, buldular, bulup aldılar, o
alu firavne	: firavun ailesi,
Li yekunu lehum aduvven	: olsun, olması için, zararlı, düşman olarak
ve hazenen	: hüzün, dert, acı, keder,
İnne firavne ve hamane	: muhakkak, firavun ve haman
ve cunude huma	: ordusu, kendilerinin güçleri, adamları, onların,
kanu hatıin	: hata, yanılgı

8- Böylece firavun ailesi; onlara düşman olacak, firavun'a ve haman'a hüzün verecek olan, onu bulup aldılar. Kendilerini güçlü sayanlar için bu yanılgı oldu.

-9-

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَن يَنفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Ve kâletimraetu firavne kurretu aynin lî ve lek lâ taktulûhu asâ en yenfeanâ ev nettehızehu veleden ve hum lâ yeşurûn

ve kalet emr	: dedi, işleyişinde olan, hükmünde olan,
a etu firavne	: firavunun,
Kurretu aynın li	: göz aydınlığı, neşe, sevinç, yakın, aynılık, benzer,
ve leke	: bana ve sana, biz
lâ taktuluhu	: onu öldürmeyin,
asa en yenfea na	: belki, bize faydalı olur
Ev nettehıze hu	: veya almak, ediniriz, sarılmak, o,
veleden	: evlat, çocuk,
Ve hum la yeşurune	: onlar, farkında değiller, hissetmediler, şuursuz,

9- Firavunun hükmünde olan dedi ki: Onu öldürmeyelim belki sana da bana da yakın olur, göz aydınlığımız olur, belki bize faydası olur ya da onu evlat ediniriz. İşte onlar hakikatleri fark edenler değillerdi.

-10-

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَطْنَا عَلَى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Ve asbaha fuâdu ummi mûsâ fârigâ in kâdet le tubdî bihî lev lâ en rabatnâ alâ kalbihâ li tekûne minel muminîn

ve asbaha fuadu	: sabah, aydınlık, kalp, gönül aydınlığı,
ummi musa	: anne, Musa,
Fârigan in kadet	: boş bulunma, az kalsın, neredeyse
le tubdi bihi	: elbette, açıklama, onu
Lev la en rabatna	: olmasa, rabıta, tutma, bizim bağlamamız
ala kalbi ha	: kalbine, idrakine,
Li tekune min el muminîne	: olması için, müminlerden

10- Musa'nın annesi gönlünde aydınlığı hissetti. Eğer müminlerden olması için kalbiyle Bize bağlılık içinde olmasaydı, neredeyse boş bulunup onu açıklayacaktı.

-11-

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَن جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Ve kâlet li uhtihî kussîhi fe besurat bihî an cunubin ve hum lâ yeşurûn

ve kalet li uhti hi	: dedi, kız kardeşi, o, annesi,
kussi hi	: onu izle, takip et,
Fe besurat bihi	: böylece, görme, gözetledi, onu,
an cunubi	: uzaktan, yan, bir taraftan,
Ve hum la yeşurûne	: onlar, yok, değil, farkında değiller, hissetme

11- Kız kardeşine dedi ki: Onu izle. Böylece o da uzaktan ve onlara hissettirmeden onu gözlemledi.

-12-

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ

Ve harremnâ aleyhil merâdıa min kablu fe kâlet hel edullukum alâ ehli beytin yekfulûnehu lekum ve hum lehu nâsıhûn

ve harremna aleyh	: mahrum, güvenilir, haram ettik, uzak, yasakladık, ona
El meradıa min kablu	: sütannesi, çocuk emziren, önceden, daha önce
Fe kalet hel edullu kum	: dedi, sapmak, yol bulayım, size göstereyim mi?
ala ehli beytin	: bir aileye, ev halkı,
yekfulûne-hu lekum	: ona kefil olacak, onun bakımını üstlenecek, sizin için
Ve hum lehu nasıhune	: onlar, onu, öğüt, iyi yetiştirir, sadık, doğruluk, samimi

12- Onu daha önceden çocuk emziren kadınlardan uzak tuttuk. Kız kardeşi dedi ki: Ben sizin için ona iyi bakacak ve onu iyi yetiştirecek, bir aileyi size göstereyim mi?

-13-

فَرَدَدْنَاهُ إِلَى أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Fe redednâhu ilâ ummihî key tekarra aynuhâ ve lâ tahzene ve li taleme enne vadallâhi hakkun ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

Fe reddena hu	: artık, iade ettik, geri verdik, o, hu,
ila ummihi	: annesine, aslına, aslının geldiği yer,
Key tekarra aynu ha	: için, tanıma, asliyetini tanıma, bakma, göz, gözlemleme,
ve la tahzene	: üzülmesin, mahzun olmasın, sıkıntı, üzgünlük, müşkül
ve li taleme	: bilmesi için
enne vade Allah	: olduğu, Allah'ın vaadi, ortaya çıkış, tecellileri,
hakkın	: hakikat, gerçek,
ve lakinne eksere hum	: lakin, fakat, onların çoğu
la yalemune	: bilmezler, bilemiyorlar

13- Böylece onu, asliyetini tanıması ve müşkillerden kurtulması ve hakikatlerin Allah'ın tecellisi olduğunu bilmesi için annesine iade ettik. Fakat onların çoğu bilemiyorlar.

-14-

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَى آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

Ve lemmâ belega eşuddehu vestevâ âteynâhu hukmen ve ilmâ ve kezâlike neczîl muhsinîn

ve lemma belega eşude hu	: olduğu zaman, ulaştı, erişti, ergenlik, olgunluk
Ve estevâ	: kemale erdi, kâmillik,
Ateyna hu	: verdik, sunduk, o
hukmen ve ilmen	: hüküm, hikmet ve ilim, bilgi, ilmin sahibi,
ve kezalik neczi	: işte böyle, karşılık, karşılığımız,
el muhsinin	: tüm özüyle bağlanan, içten, samimi,

14- O olgunluk çağına ulaştığında ve kemalâta gelince, o sunduğumuz hükümleri ve ilmi anladı. Tüm özüyle bağlananlara karşılığımız işte budur.

-15-

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِن شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ

Ve dehalel medînete alâ hîni gafletin min ehlihâ fe vecede fîhâ raculeyni yaktetilâni hâzâ min şîatihî ve hâzâ min aduvvih festegâsehullezî min şîatihî alellezî min aduvvihî fe vekezehu mûsâ fe kadâ aleyhi kâle hâzâ min ameliş şeytân innehu aduvvun mudillun mubîn

ve dehale el medinet	: dahil oldu, girdi, şehir, halk
alâ hîni gaflet	: zamanda, o vakitte, gaflet, bilemeyen,
min ehli ha	: oranın halkı,
Fe vecede fi ha	: sonra, buldu, karşılaştı, orada,
raculeyni	: adamlar, iki adam,
Yaktetilani	: kavga eden
haza min şiatihi	: bu, taraftar, gurup, cemaat
Ve haza min aduvvi-hi	: bu, onun düşmanlarından
Fe istegâse-hu	: ondan yardım istedi
Ellezi min şiati-hi	: ki o, onun taraftarlarından
Ala ellezi min aduvvi-hi	: ona, onun düşmanlarından
Fe vekeze hu Musa	: sonra, yumruk, vurdu, dürtmek, darbe, ona, Musa
Fe kada aleyhi	: böylece, vuku, ortaya çıkma, onda,
kale haza	: dedi, bu,
min ameli eş şeytâni	: şeytani amel, şeytani haller,
İnne hu aduvv	: muhakkak o, düşman,
mudil mubin	: yanıltıcı, saptırıcı, dalalet, apaçık

15- O şehire dâhil oldu. Oranın halkı o zaman bir gaflet halindeydi. Sonra orada kavga eden iki kişiyle karşılaştı. Biri kendi tarafından ve biri onun düşmanlarındandı. Onun tarafından olan, onun düşmanına karşı ondan yardım istedi. Sonra Musa ona vurdu. Sonra ortaya çıkan bu hâl şeytani hâllerdendir, dedi. Doğrusu o hâller apaçık dalalette bırakan hâllerdir.

-16-

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Kâle rabbi innî zalemtu nefsî fâgfirlî fe gafera lehu innehu huvel gafûrur rahîm

Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
inni zalemtu nefs	: doğrusu ben, zulmettim, nefsime, kendime,
fe ıgfirli	: artık bana mağfiret et,
fe gafere lehu	: böylece, mağfiret, onu,
İnne hu el gafûru	: muhakkak o, mağfiret eden,
rahim	: varlığı özünden var eden,

16- Dedi ki: Rabbim! Doğrusu ben nefsime zulmettim. Artık bana bağışlanmayı nasip et. Böylece o mağfirete ulaştı. Muhakkak ki mağfiret eden, tüm varlığı özünden var eden O'dur.

-17-

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ

Kâle rabbi bimâ enamte aleyye fe len ekûne zahîren lil mucrimîn

Kale rabbi	: dedi, rabbim,
bima enamte aleyye	: şey, sebeb, nimet, sıfat, lütuf, beni
Fe len ekune	: bunda sonra, ben olmayacağım
Zahiren	: belli, görünen, dış yüz, suret,
li el mucrimin	: fenalarda kalan, kötülük, günahkâr,

17- Dedi ki: Rabbim! Beni sıfatlarınla sıfatlandırdın. Bundan sonra suretlerde kalan, fenalarda kalan olmayacağım.

-18-

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ

Fe asbaha fîl medîneti hâifen yeterakkabu fe izellezîstensarahu bil emsi yestasrihuh kâle lehu mûsâ inneke le gaviyyun mubîn

Fe asbaha	: böylece, sonra, sabah, aydınlık vakti,
fi el medinet	: şehirde
Haifen yeterakkabu	: çekinerek, gözetleyerek, gözleyerek
Fe iza ellezi istensara-hu	: olduğu zaman, ki o, ondan yardım istedi
Bi el emsi yestasrihu-hu	: dün, ondan yardım istiyor, istedi
Kâle kehu musa	: dedi, ona, Musa
İnne ke le gaviyyun mubin	: doğrusu, sen, azgın, zalim, apaçık

18- Böylece şehirde aydınlık vaktine kadar bekledi, gözlemledi. Sonra, dün yardım isteyen o kimse yine ondan yardım istedi. Musa ona: Doğrusu sen apaçık zalimsin, dedi.

-19-

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَا مُوسَى أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِن تُرِيدُ إِلَّا أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ

Fe lemmâ en erâde en yabtışe billezî huve aduvvun lehumâ kâle yâ mûsâ e turîdu en taktulenî kemâ katelte nefsen bil emsi in turîdu illâ en tekûne cebbâren fîl ardı ve mâ turîdu en tekûne minel muslihîn

Fe lemma en erada	: artık, olduğu zaman, elbette, istedi,
en yabtışe bi ellezi	: yakalamak, o kimseyi

Huve aduvv lehuma	: o, düşman, onlar, ikisi, kendileri,
Kale ya musa	: dedi, ey, musa,
turidu en taktulen	: istiyorsun, beni öldürmek
Kemâ katelte	: gibi, sen öldürdün, öldürdüğün gibi,
nefs bi el emsi	: nefs, kişi, dün
in turîdu	: eğer istiyorsan,
illa en tekune	: ancak, senin olman
Cebbaren fî el ardı	: zorba, yeryüzünde
ve mâ turîdu en tekune	: sen istemiyorsun, sen olmak,
min el muslihîne	: tüm özüyle içten samimi olan

19- Musa kendilerine düşman olanı yakalamak istediği zaman, o kişi dedi ki: Ya Musa! Dün onu öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun? Sen yeryüzünde zorbamı olmak istiyorsun, sen tüm özünle içten samimi olmak istemiyor musun?

-20-

وَجَاء رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ يَسْعَى قَالَ يَا مُوسَى إِنَّ الْمَلأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ

Ve câe raculun min aksal medîneti yesâ kâle yâ mûsâ innel melee yetemirûne bike li yaktulûke fahruc innî leke minen nâsıhîn

ve cae raculun	: geldi, bir adam, kişi, ileri gelen
min aksa	: uzaktan, uzak yerden,
el medîneti yesa	: şehir, koşarak
Kale yâ mûsâ	: dedi, ey Musa
İnne el mele	: muhakkak, ileri gelenler, din adamları
yetemirun	:hüküm veriyorlar, karar veriyorlar,
Bike li yaktuluke	: seni öldürmek,
fe uhruc	: hemen, artık, çık
İnni leke min en nasıhine	: doğrusu ben sana nasihat eden, öğüt verenlerden

20- Şehrin uzağından bir adam koşarak geldi. Dedi ki: Ey Musa! İleri gelenler seni öldürmek için karar veriyorlar, buradan hemen çık, doğrusu ben sana öğüt verenlerdenim.

-21-

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Fe harece minhâ hâifen yeterakkabu kâle rabbi neccinî minel kavmiz zâlimîn

Fe harece minha	: artık, böylece, çıktı, oradan
Haifen	: korkmak, gizlice, çekinerek,
yeterakkabu	: gözetleyerek, gözlemleyerek
Kâle rabbi nencini	: dedi, rabbim, beni kurtar, bana kurtuluş ver,
min el kavmi el zalimin	: kavim, topluluk, kimse, zalimler, kötülük yapan,

21- Böylece oradan çekinerek, gözlemleyerek çıktı. Dedi ki: Rabbim! Beni zalim olan bu topluluktan kurtar.

-22-

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاء مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاء السَّبِيلِ

Ve lemmâ teveccehe tilkâe medyene kâle asâ rabbî en yehdiyenî sevâes sebîl

ve lemma teveccehe	: olduğu zaman, yöneldi
Tilkae medyene	: taraf, Meyden, kendi, borçlu, borçlu olduğu yöne
Kâle asa rabbi	: dedi, belki, umulur, rabbim,
en yehdiye ni	: bana yol gösterir
sevae el sebil	: orta yol, adaletli, doğru, hak, yol

22- Ve Medyen tarafına doğru yöneldi. Umarım ki Rabbimin bana gösterdiği doğru yola ulaşırım, dedi.

-23-

وَلَمَّا وَرَدَ مَاء مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاء وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ

Ve lemmâ verede mâe medyene vecede aleyhi ummeten minen nâsi yeskûn ve vecede min dûnihimumreeteyni tezûdân kâle mâ hatbukumâ kâletâ lâ neskî hattâ yusdirar riâu ve ebûnâ şeyhun kebîr

ve lemma verede	: olduğu zaman, vardı, ulaştı,
mae Medyen	: su, Medyen
Vecede aleyhi ummeten	: buldu, onda, bir ümmet
min en nâsi yeskune	: insanlardan, su alıyor
ve vecede min duni him	: buldu, onlardan başka
Emreeteyni tezudani	: iki kadın, engelliyor, bekliyor
Kâle ma hatbu kuma	: dedi, sizin durumunuz ne
Kâleta la neski	: dediler, yok, bize sulama, su alamayız
Hatta yusdira el riau	: hatta, oluncaya kadar, döner, çekilir, çoban
ve ebu-na	: babamız,
şeyhun kebir	: ihtiyar, kabile reisi, yüce, büyük

23- Medyen'de suya vardığında, orada insanlardan bir topluluğu su alıyor buldu. Onlardan başka iki kadın bekliyordu. Dedi ki: Sizin durumunuz nedir? Dediler ki: Çobanlar çıkıp gitmeden biz su alamayız. Babamız büyük bir kabile reisidir.

-24-

فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

Fe sekâ lehumâ summe tevellâ ilez zılli fe kâle rabbi innî limâ enzelte ileyye min hayrin fakîr

Fe seka lehuma	: böylece, suladı, içirdi, onlar, hayvanları suladı
Summe tevellâ	: sonra döndü, yöneldi, çekildi,
ila el zıll	: gölgeye, gölge bir yere,
Fe kale rabbi inni	: sonra, dedi rabbim, ben
li ma enzelte ileyye	: şeye, indirdin, sundun, bana,

min hayrin fakir : bir hayır, karşılık, iyilik, muhtaç, yoksul, fakir

24- Böylece onların hayvanlarını suladı. Sonra gölgeye çekilip dedi ki: Rabbim! Bana sunduğun her hayra muhtacım.

-25-

فَجَاءتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاء قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Fe câethu ıhdâhumâ temşî alestihyâin kâlet inne ebî yed'ûke li yecziyeke ecra mâ sekayte lenâ fe lemmâ câehu ve kassa aleyhil kasasa kâle lâ tehaf necevte minel kavmiz zâlimîn

fe caet-hu : sonra, ona geldi,
ihda huma : onlardan biri
Temşi ala istihyain : yürümek, haya ederek, utanarak
Kâlet inne ebi yedu ke : dedi, babam, davet ediyor, çağırıyor, seni,
Li yecziye-ke ecr : için, sana karşılık, seni mükâfat, karşılık
Ma sekayte lena : şey, sen suladın, bize, bizim için
fe lemma cae hu : sonra, olduğu zaman, o geldi, vardı,
ve kassa aleyhi : anlattı, kıssa, ona,
el kasas : kıssa, aynı kökten çıkış, nereden geldiğine dair, hikâye,
Kâle la tehaf : dedi, korkma,
necevte : sen kurtuldun
min el kavmi el zalimin : kavimden, topluluk, kimseler, zalim,

25- Sonra onlardan biri, tevazulu bir yürüyüşle ona geldi, dedi ki: Babam bize sulamada yardım ettiğinden dolayı, sana karşılık vermek için seni davet ediyor. Sonra o oraya vardığı zaman, ona nereden geldiğini anlattı. Dedi ki: Korkma sen zalim bir topluluktan kurtuldun.

-26-

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ

Kâlet ıhdâhumâ yâ ebetistecirhu inne hayra menistecertel kaviyyul emîn

Kâlet ıhda huma : dedi, onlardan biri, kızlardan biri,
ya ebeti istercir hu : ey babacığım, onu bir ecirle tut,
inne hayra : muhakkak, doğrusu, daha hayırlı
men istecerte : kim, kimse, senin karşılık, ücret,
el kaviy el emin : kuvveti, güçlü, güvenilir

26- Kızlardan biri dedi ki: Ey babacığım! Onu bir ecirle tut. Senin ecirle tuttuğun kuvvetli, güvenilir kimselerden doğrusu bu daha hayırlıdır.

-27-

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَى أَن تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِن شَاء اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ

Kâle innî urîdu en unkihake ihdebneteyye hâteyni alâ en tecurenî semâniye hıcec fe in etmemte aşran fe min indik ve mâ urîdu en eşukka aleyk setecidunî in şâallâhu mines sâlihîn

Kâle inni uridu	: dedi, ben, istiyorum,
en unkiha ke	: nikâhlamak, sen,
ihdâ ibneteyye hateyni	: iki kızımdan biri, evlat, çocuklarım,
Ala en tecureni	: ona karşılık, bana hizmet etmen, çalışman
Semâniye hıcecin	: sekiz, seneler, değişken, bağımsız
Fe in etmemte aşran	: böylece, eğer tamamlarsan, on
Fe min indi-ke	: artık, senin indinden, sen den
ve mâ urîdu	: istemiyorum, istemem,
en eşukka	: zorluk, mecbur, meşakkat
Aleyke setecidu-nî	: sen, beni bulacaksın
in şae Allah	: inşaallah, eğer Allah dilerse,
min el salihin	: Salihlerden, dosdoğru olan

27- Dedi ki: İşte bu iki kızımdan birini ben sana nikâhlamak istiyorum. Buna karşılık olarak sekiz yıl bana hizmet etmeni, eğer bunu ona tamamlarsan, artık o da sana ait. Ben sana bir zorluk vermek istemem, sen beni inşallah dosdoğru olanlardan bulacaksın.

-28-

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

Kâle zâlike beynî ve beynek eyyemel eceleyni kadaytu fe lâ udvâne aleyy vallâhu alâ mâ nekûlu vekîl

Kâle zalike	: dedi, işte bu
beyni ve beyne ke	: benimle ve senin aranda
Eyyemâ el eceleyn	: hangisi, belirlenen süre, iki süre,
kadaytu	: tamamladım
Fe la udvane aleyye	: artık, yok, düşmanlık, sıkıntı, zorluk, eziyet, bana
ve Allah ala ma nekul	: Allah, üzere, için, hakkında, söylediğimiz söz,
vekil	: vekil, yetkili, sorumlu, nazır, bakan,

28- Musa dedi ki: İşte bu seninle benim aramda olandır. Bu belirlenen süreleri güzelce tamamladığımda, artık bana bir zorluk yoktur ve Allah söylediğimiz bütün sözlerin hakikatinde yetkili olandır.

-29-

فَلَمَّا قَضَى مُوسَىالْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِن جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

Fe lemmâ kadâ mûsel ecele ve sâre bi ehlihî ânese min cânibit tûri nârâ kâle li ehlihimkusû innî ânestu nâren leallî âtîkum minhâ bi haberin ev cezvetin minen nâri leallekum testalûn

Fe lemma kada Musa	: böylece, tamam, yerine gelme, Musa,
el ecel	: belirli süre, gelecek zaman,
ve sare	: yürüdü, yol aldı, hakikate ilerledi, inceleme, bakma
bi ehli hi	: dost, arkadaş, sahip olduğu, ailesi, halkı
Anese	: fark etti, gördü, gözüne çarptı, anladı,
min canibi	: soylu, yücelik, yan, taraf, her taraf, her yön,
el tur	: beden, gönül, sıfatlarla donatılmış vücud, ulvi âlem
naren	: nur, ateş, ışık, aşk ateşi, arayış ateşi,
Kale li ehli hi	: dedi, ailesi için, sahip oldukları için, arkadaş, dost, o
emkesu	: beklemek, el çekmek, kendini tutmak, sabretmek,
İnni anestu nâren	: fark ettiğim, bir ateş, nur, ışık
Lealli ati kum	: umarım, belki ben, size getireyim,
minha bi haber	: ondan, bir haber, bir bilgi,
Ev cezvetin	: veya, alevli kor, parça, cüz, her varlıktaki nur,
min en nâri	: bir nur, aydınlık, ateş,
lealle-kum testalune	: umulur ki siz, yararlanma, hoşlanma, nur saçan

29- Böylece Musa belirlenmiş sureyi tamamladığında, ailesi ile birlikte yol aldı. Sıfatlandırılmış vücudunu ve her tarafı saran o nuru fark etti. Ailesine dedi ki: Bekleyin. Fark ettiğim o nurdan umarım ki bir bilgi size getiririm veya her varlıktaki o nurun hakikatine ulaşırım. Umulur ki sizlerde o bilgilerden yararlanırsınız.

-30-

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِي مِن شَاطِئِ الْوَادِي الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

Fe lemmâ etâhâ nûdiye min şâtıil vâdil eymeni fîl buk'atil mubâreketi mineş şecerati en yâ mûsâ innî enallâhu rabbul âlemîn

Fe lemma eta ha	: böylece, ulaştığında, anladığında, geldi, o nur
nudiye	: nida edildi, duydu, işitti,
Min şatıı	: filiz, tecelli, taraf,
el vadi	: vadi, yol, usûl, her şey,
el eymeni	: diri olan, sağ,
Fi el bukati	: yerden, her yer, nokta, farklı özellikleri olan,
el mubareket	: mübarek, kutsallık, bereket,
min eş şecerati	: ağaçtan, hayat ağacı, soydan, bir özden gelen
en ya musa	: ey, ya, seslenme durumu, Musa, kendinden
inni enne Allah	: şüphesiz, muhakkak, ben, Allah

Rabbu el alemine : âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

30- Böylece o; bir özden gelen, her yeri kutsallığıyla saran, her tarafta diri olan, her şeyden tecelli eden o nidayı duydu. Ey Musa! Şüphesiz ben, bütün varlığı vücudlandıran Allah'ım.

-31-

وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ

Ve en elkı asâk fe lemmâ reâhâ tehtezzu keennehâ cânnun vellâ mudbiren ve lem yuakkıb yâ mûsâ akbil ve lâ tehaf inneke minel âminîn

ve en elkı : at, bırak, terk et, uzaklaş,
asa ke : kendi taşıdığın bilgileri, dayanak, baston, kuru olan
Fe lemma rea ha : böylece, gördü, anladı, onu, kendi bildiklerini
tehtezzu : titreşen, hareket, debelenen, anlamsız,
keenne-ha cannun : gibi, cann, cin, bilinmeyen, bir anlam ifade etmeyen
Ve la mudbiren : bildiklerinden döndü, çekip çevrildi,
ve lem yuakkıb : geri dönmedi, geri bakmadı, yorum yapmadı, zorlandı
Ya musa akbil : ey Musa, kabul et, razı ol, dön izle takip et
ve la tehaf : korkma, çekinme,
İnne ke min el eminine : doğrusu, sen, emniyet, emin, güvenli

31- Dayanağın olan o taşıdıklarını, bildiklerini bırak. Böylece o, dayanağı olan o bilip taşıdıklarının bir anlam ifade etmediğini anladı ve kendi anlayışlarından döndü ve geri bakmadı. Ya Musa! Hakikatleri kabul et ve korkma, doğrusu sen emin bir yol üzeresin.

-32-

اسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاء مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

Usluk yedeke fî ceybike tahruc beydâe min gayri sû vadmum ileyke cenâhake miner rehbi fe zânike burhânâni min rabbike ilâ firavne ve melâih innehum kânû kavmen fâsikîn

Usluk yede ke : sok, gir, anla, gücüne, elini,
fi ceybi ke : cep, kendi içine, koynuna
Tahruc beydae : çıkar, dışarı, beyaz, tertemiz, anlam, mana,
min gayri suin : kusursuz, gayrı, fenasız,
Ve edmum ileyke : çek, dön, üzerindeki,
cenaha ke : kanat, kol, sıfat, bağlandığın yer
min el rehbi : rehabilite, düzeltme, aslı haline dönmek
Fe zanika burhanani : böylece, bunlarla, ikisi, iki burhan, kanıtlarla,
min rabbi-ke : senin Rabbinden, seni vücudlandıran,
İla firavne : firavuna,
ve melâi-hi : ileri gelen, onun din adamları,
inne-hum kanu : doğrusu, onlar, oldu,
kavm fasik : kavim, kimseler, kendi anlayışına sapan

32- İçindeki seni var eden gücü anla. O gücü fenalardan geçerek tertemiz ortaya çıkar ve senin üzerindeki sıfatların bağlandığı yer olan, asliyetine dön. Böylece Rabbinin bu kanıtlarıyla firavuna ve onun ileri gelenlerine git. Doğrusu onlar cehaletlerine sapan kimselerden oldular.

-33-

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ

Kâle rabbi innî kateltu minhum nefsen fe ehâfu en yaktulûn

Kâle rabbi inni kateltu	: dedi, rabbim, ben, öldürdüm, yazık ettim
minhum nefsen	: onlardan, kimse, kişi
Fe ehafu	: bu yüzden, korkarım,
en yaktulu-ni	: beni öldürmelerinden, yazık etmelerinden

33- Dedi ki: Rabbim! Ben onlardan birini öldürdüm, bu yüzden beni öldürmelerinden korkarım.

-34-

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ

Ve ahî hârûnu huve efsahu minnî lisânen fe ersilhu maiye riden yusaddıkunî innî ehâfu en yukezzibûn

ve ahi harunu	: kardeşim Harun,
Huve efsahu	: o, daha düzgün, açıklama, akıcı,
minni lisanen	: benden, konuşmak, lisanı,
Fe ersil-hu maiye	: böylece onu gönder, benimle beraber
Riden yusaddıku-ni	: ret, yardım, destek, beni tasdik eder, doğrular,
İnni ehafu	: korkarım, çekinirim,
en yukezzibu-ni	: beni yalanlamalarından

34- Kardeşim Harun'u da benimle gönder. Onun konuşması benden daha açıklayıcıdır, beni tasdik eder, yardım eder. Beni yalanlamalarından korkarım.

-35-

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ

Kâle se neşuddu adudeke bi ahîke ve necalu lekumâ sultânen fe lâ yasılûne ileykumâ bi âyâtinâ entumâ ve menittebeakumel gâlibûn

Kale se neşuddu	: dedi, kuvvetlendirme, daha fazla, güçlü kıldık
adude ke	: destekleme, arka çıkmak, rahatlatmak, seni
Bi ahi ke	: ile, senin kardeşin
Ve necalu lekuma sultan	: yapmak, düzen, üzere olmak siz, delil, hüccet,

Fe la yasılune ileykuma	: ikilik, ara, ulaşamaz, varmaz, alt edemez, sizler,
Bi ayati na entumâ	: ayetlerimiz, delillerimiz, ikiniz, sizin
ve men ittebea kum	: kim, size tâbi olursa, izler, tâbi,
el galıbun	: galip, başaran,

35- Seni kardeşinle destekleyip daha güçlü kıldık, siz delillerimiz üzeresiniz. Böylece siz delillerimiz üzere olduğunuz müddetçe, orada sizi alt edemezler ve kim sizinle birlikte hakikatleri takip ederse o başarılı olur.

-36-

فَلَمَّا جَاءهُم مُّوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ

Fe lemmâ câehum mûsâ bi ayâtinâ beyyinâtin kâlû mâ hâzâ illâ sihrun mufteren ve mâ seminâ bi hâzâ fî âbâinel evvelîn

Fe lemma cae hum Musa	: böylece, onlara geldiğinde, Musa
Bi ayatina beyyinatin	: ayetlerimizle, delil, apaçık açıklayıcı,
Kalu ma haza	: dediler, bu değildir,
illa sihrun	: ancak, sadace, maskaralık, aldatmaca, sihir,
mufteren	: uydurulmuş,
ve ma semina bi haza	: biz işitmedik, böyle bir şey,
Fi abaina el evveline	: babalarımız, atalarımız, evvelki, geçmiş, daha önce

36- Böylece Musa, apaçık delillerimizle onlara geldiğinde: Bu aldatmadan başka bir şey değildir, uydurulmuştur. Biz daha önceki atalarımızdan böyle bir şey işitmedik, dediler.

-37-

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَن جَاء بِالْهُدَى مِنْ عِندِهِ وَمَن تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

Ve kâle mûsâ rabbî alemu bi men câe bil hudâ min indihî ve men tekûnu lehu âkıbetud dâr innehu lâ yuflihuz zâlimûn

ve kale musa	: dedi, musa,
rabbi alemu	: rabbim, ilmin sahibi, ilmiyle var edene,
bi men cae	: kim, geldi, uydu,
bi el huda	: yol göstericiye, gösterilen yol, kılavuz
min indi-hi	: onun katından, onun yolu, sahip, var, onun kendi
ve men tekunu lehu	: kim, olur, anlarsa ona, onun,
akıbet ed darı	: son, akıbet, diyar, yurt, korunma
inne-hu la yuflihu	: muhakkak ki o, kurtuluş yok, felah,
el zalimin	: zalimler, kötülük yapanlar

37- Musa dedi ki: İlmin sahibi Rabbim'dir. O'na ait olan hakikatlerin gösterildiği yola kim uyarsa ve kim O'nu anlayan olursa, sonunda onun güzel bir yurdu olur. Muhakkak ki zalimler felah bulamazlar.

-38-

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِّي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

Ve kâle fir'avnu yâ eyyuhel meleu mâ alimtu lekum min ilâhin gayrî fe evkıd lî yâ hâmânu alet tîni fecal lî sarhan leallî attaliu ilâ ilâhi mûsâ ve innî le ezunnuhu minel kâzibîn

ve kale firavn	: dedi, firavun
ya eyyuha el meleu	: ey, ileri gelenler, din adamları,
ma alimtu	: bilmiyorum,
Lekum min ilah gayri	: size, sizin için, ilahlar, başka
Fe evkıd li ya haman	: böylece, o zaman, ateş yak, bana, ey haman
Ala el tini	: üzerine, biz öz, özden, nemli, ıslak toprak
fe ical li sahran	: öyleyse, yap, benim için, kule, yüksek
Leallî attaliu	: umarım, karşılaşırım, muttali, bulurum,
ila ilahi Musa	: ilahına, Musa
ve innî le ezunnuhu	: ben, şüphesiz zannederim
min el kazibin	: elbette, sanırım ki, o bir yalancı

38- Firavun dedi ki: Ey ileri gelenler! Sizin için başka bir ilah bilmiyorum. Ya hâmân! Artık nemli toprağı kurutmak için ateş yak. Sonra da bana yüksek bir kule yap, umarım ki Musa'nın ilahına ulaşırım ve ben zannederim ki o bir yalancı.

-39-

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ

Vestekbere huve ve cunûduhu fîl ardı bi gayril hakkı ve zannû ennehum ileynâ lâ yurceûn

Ve estekber huve	: büyüklendiler, kibir, o,
ve cunud hu	: asker, güç, taraftar, ordu, o,
fî el ardı	: yeryüzünde,
bi gayrı el hakk	: gayri, dışında, hak, hakikat,
ve zannu enne-hum	: zannettiler, sandılar, onlar olduğunu
İleynâ la yeurceun	: bize, yok, değil, asliyyet, rücu, aslına dönmek,

39- O ve onun taraftarları, yeryüzünde hakikatlerin dışına çıkarak kibirlendiler ve onlar zanlarda kalarak asliyetleri olan Bizi anlayamadılar.

-40-

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ

Fe ehaznâhu ve cunûdehu fe nebeznâhum fîl yemm fanzur keyfe kâne âkıbetuz zâlimîn

Fe ehaz na hu	: yakaladık, götürdük, uzaklaşma, sardık,
ve cunud hu	: asker, güç, taraftar, ordu, o,
fe nebez na-hum	: tanımama, atma, bırakma, inkar, bizi, onlar,
fi el yem	: deniz, derya, boğulma

fe unzur : bundan sonra, artık, bak gör, anla,
keyfe kane : nasıl olur,
Akıbet ez zâlimîne : akıbet, son, sonuç, zalimler

40- Böylece o ve onun taraftarları, Bizi anlayamayıp kendi cehaletlerine sarıldılar. Böylece onlar, Bizi inkârları sebebiyle kendi kibirlerinde boğuldular. Artık zalimlerin akıbetleri nasıl olur anla.

-41-

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ

Ve cealnâhum eimmeten yedûne ilen nâr ve yevmel kıyâmeti lâ yunsarûn

ve cealna hum : kıldık, düzenledik, yaptık, sunduk, biz, onlar,
eimmeten : önder, imam, lider,
Yedune ila el narı : davet, çağırma, uyma, ateşe davet eden, yakıcı haller,
ve yevme el kıyamet : hakikatleri ortaya çıktı vakit, ölüm vakti
lâ yunsarûne : yok, yardımcıları, yardım olunmazlar

41- Onlara hakikatleri sunduk. Fakat onlar ateşe davet eden imamlarına uydular. Artık o hâlde olanların ölünceye kadar yardımcıları da olmaz.

-42-

وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُم مِّنَ الْمَقْبُوحِينَ

Ve etbanâhum fî hâzihid dunyâ laneh ve yevmel kıyâmeti hum minel makbûhîn

ve etbana-hum : takip, izleme, biz tâbi kıldık, onlar
Fi hazihi ed dunyâ : yaşamlarında,
lanet : rahmetten uzaklaşma, rahmetten mahrum kalma
ve yevme el kıyameti : ölüm vakti, diriliş vakti, hakikatlerin ortaya çıkışı
Hum min el makbûhîne : onlar, çirkinleşme, hoş olmayan, fena, uzaklaşma

42- Onlara, Bize tâbi olmalarını bildirdik. Fakat onlar yaşamlarında Bizi idrak edemeyip rahmetten mahrum kaldılar ve onlar ölünceye kadar fena hâllerde oldular.

-43-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِن بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Ve lekad âteynâ mûsel kitâbe min badi mâ ehleknel kurûnel ûlâ besâire lin nâsi ve huden ve rahmeten leallehum yetezekkerûn

ve lekad ateyna Musa : andolsun, biz verdik, sunduk, Musa,
El kitab : ilahi sözler, tüm varlık bir kitab,
min badi ma ehlek na : uzak, sonra, helak, yazık etmesinler, biz,
el kurûne el ula : nesiller, çağ, önceki, evvelki
Besaire li en nasi : basiret, şuur, idrak etmek, insanlara

ve huden	: yol gösterici, hidayet,
ve rahmeten	: yol gösterici ve rahmet olarak
lealle-hum yetezekkerun	: umulur ki onlar, tezekkür, alemi hak ile seyir

43- Doğrusu Musa sunduğumuz kitabı anlayanlardandı. İnsanlara verilen şuur: Tüm varlık kitabından hakikatlere yol bulsunlar ve rahmet bulsunlar, önceki nesiller gibi Bizi anlamaktan uzaklaşmasınlar, kendilerine yazık etmesinler, diyedir. Umulur ki onlar hakikatleri anlamak için düşünürler, ulaştıkları hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-44-

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ

Ve mâ kunte bi cânibil garbiyyi iz kadaynâ ilâ mûsel emre ve mâ kunte mineş şâhidîn

ve ma kunte	: sen değildin,
Bi canibi	: her taraf, yan, yön, cihet, kanat, her yer,
el garbiyi	: batı, güneşin battığı taraf, tulum, gözyaşı, kenar
İz kaday na	: tamamlama, yerine getirme, takdir, fiil,
ila musa el emr	: Musa, hüküm, iş, işleyiş,
ve ma kunte min el şahidin	: sen değildin, şahit, tanık, bilen,

44- Musa işleyişin Bize ait olduğunu ve tüm varlığın takdirimizle açığa çıktığını anladığı zaman, sen şahit değildin ve yanında da değildin.

-45-

وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

Ve lâkinnâ enşenâ kurûnen fe tetâvele aleyhimul umur ve mâ kunte sâviyen fî ehli medyene tetlû aleyhim âyâtinâ ve lâkinnâ kunnâ mursilîn

ve lakin-na enşe na	: ama, lakin, biz, oluşturduk, inşa, beden, biz,
kurunen	: lakin biz, oluşturduk, inşa, nesiller, asırlar
Fe tetâvele aleyhim	: böylece, etkiler, okunan, anlatılan, onlar,
el umur	: ömür, uzun yıl
ve ma kunte saviyen	: olmadın, değildin, orada kalan, yerleşen, bulunan
Fi ehli medyene	: Medyen halkı içinde,
Tetlu aleyhim ayati-na	: izleme, uyma, okuyorsun, onlara, ayetlerimiz
ve lâkin nâ kunna	: lakin biz, olduk,
murselin	: yollanmış, yerine getirmek, hakikati anlatan,

45- Lâkin Biz nesiller oluşturduk. Böylece onların hikâyeleri yıllardan beri okunmaktadır. Ve sen Medyen halkı içinde bulunup, ayetlerimizi onlara okuyan değildin. Fakat onlara da hakikatlerimizi anlatan vardı.

-46-

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Ve mâ kunte bi cânibit tûri iz nâdeynâ ve lâkin rahmeten min rabbike li tunzire kavmen mâ etâhum min nezîrin min kablike leallehum yetezekkerûn

ve mâ kunte	: sen olmadın, sen değildin,
bi canibi	: taraf, yan, her taraf, kanat, her yön,
el tur	: tur, gönül, sıfatlar, sıfatlarla donatılmış vücud
İz nadey-na	: o zaman, seslendik, nida ettik, nidamızı
ve lakin rahmet min rabbi ke	: ancak, rahmet, rabbinden
li tunzire kavmen	: uyarman için, kavim, kimseler, topluluk,
mâ etâ-hum	: onlara gelmedi
min nezîrin min kablike	: uyarıcı, çağrı yapan, senden önce
Lealle hum yetezekkerûne	: umulur ki, tezekkür, ulaştığı hakikatlerle bakma

46- Musa nidamızı işittiğinde, sen sıfatlarla donatılmış bir vücuda sahip değildin. Ancak bunlar, senden önce kendilerine hakikatler için çağrı yapan biri gelmemiş kimseleri, Rabbinin rahmetiyle uyarman içindir. Umulur ki onlar hakikatleri anlamak için düşünürler, ulaştıkları hakikatler ile bu âleme bakarlar.

-47-

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Ve lev lâ en tusîbehum musîbetun bimâ kaddemet eydîhim fe yekûlû rabbenâ lev lâ erselte ileynâ resûlen fe nettebia âyâtike ve nekûne minel muminîn

Velev la en tusibe hum	: olmasa, isabet eden, onlara,
musibet	: musibet, sıkıntı, felaket
bimâ kaddemet eydihim	: yaptıkları şeyler sebebiyle, takdim ettikleri
Fe yekulu Rabbena	: artık, söylerler, rabbimiz
lev la erselte	: keşke, olmasa, gönderdiğin, haber,
ileyna resul	: bize, resül, hakikati gösteren,
Fe nettebia ayati-ke	: sonra, uyarız, izleriz, takip, ayetlerin, işaret, delil
Ve nekune min el muminin	: biz oluruz, müminlerden

47- Kendi yaptıkları şeyler sebebiyle başlarına bir musibet gelenler derler ki: Rabbimiz! Keşke bize gönderdiğin Resul'ü dinleseydik, senin delillerine uysaydık ve müminlerden olsaydık.

-48-

فَلَمَّا جَاءهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَى أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَى مِن قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ كَافِرُونَ

Fe lemmâ câehumul hakku min indinâ kâlû lev lâ ûtiye misle mâ ûtıye mûsâ e ve lem yekfurû bimâ ûtiye mûsâ min kabl kâlû sihrâni tezâher ve kâlû innâ bi kullin kâfirûn

Fe lemma cae hum	: artık, böylece, onlara geldi,
El hakk min indi-nâ	: hak, hakikatler, katımızdan, bize ait,
Kalu lev la utiye	: dediler, olmasaydı, verilen
Misle ma utiye musa	: gibi, verilenler, Musa
E velem yekfuru	: değil, olmadı, örten, inkâr eden,
bima utiye	: şeyi, verilen, sunulan,
Mûsâ min kablu	: Musa, önceden, önce,
Kalu sihrani tezahera	: dediler, maskara, sihir, aldatan, açıkça, belli, destekledi
ve kalu inna	: dediler, biz,
bi kulli kafirun	: hepsi, hiçbiri, kabul etmemek,

48- Böylece, Bize ait olan hakikatler onlara bildirildiği zaman dediler ki: Musa'ya verilenlerin benzeri ona verilseydi ya. Musa'nın sunduğu hakikatleri önce inkâr etmediler mi? Sonra, bu anlattıklarıyla aldatıcı olandır, dediler ve biz anlatılanların hiçbirini kabul etmiyoruz, dediler.

-49-

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Kul fe'tû bi kitâbin min indillâhi huve ehdâ min humâ ettebi hu in kuntum sâdikîn

Kul fetu	: de, getirin,
Bi kitab min indi Allah	: bir kitap, Allah'ın katından, ona ait,
Huve ehda min huma	: o, yol gösteren, onlardan, ikisinden
ettebi hu	: ona tâbi olayım, uymak, izlemek
in kuntum sadikine	: eğer siz iseniz, doğru söyleyenlerdeniz diyorsanız

49- De ki: Eğer doğru söyleyenlerdeniz diyorsanız, Allah'a ait olan bir kitap getirin, o da onlar gibi hakikatlere ulaştırsın, ona tâbi olalım.

-50-

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Fe in lem yestecîbû leke falem ennemâ yettebiûne ehvâehum ve men edallu mimmenittebea hevâhu bi gayri huden minallâh innallâhe lâ yehdil kavmez zâlimîn

Fe in lem yestecibu leke	: bundan sonra, eğer, icabet etmez, sana
fealem	: artık, bil ki, ilmiyle var eden, bilmek,
ennema yettebiune	: sadece, tâbi olmak, izlemek, uymak,
ehvae-hum	: onların hevesleri, hevaları
ve men edallu	: kim, kendi anlayışına saparsa,
mimmen ittebea	: kimse, tâbi olursa, uyarsa,
hevâ-hu	: hevasına, heves, çıkarına, egosuna,
bi gayri huden min Allah	: olmaksızın, yol gösteren, Allah'tan,
inne Allah la yehdi	: muhakkak Allah, yok, kılavuz, yol gösteren
El kavme el zalimine	: kavim, zalimler, zulmedenler

50- Bundan sonra, eğer senin bildirdiğin hakikatlere icabet etmezlerse, artık bil ki onlar sadece kendi hevalarına tâbi olurlar. Kim hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına saparsa, o

kendi hevasına tâbi olan, Allah'ın gösterdiği yoldan sapmış olan kimselerden olur. Muhakkak ki zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar

-51-

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Ve lekad vassalnâ lehumul kavle leallehum yetezekkerûn

ve lekad vassalna	: andolsun, gerçek, ulaştırdık, ardı ardına, peş peşe,
lehum el kavl	: onlar, söz, söylenen söz,
Lealle hum yetezekkerûne	: umulur ki onlar, tezekkür, hakikatlerle bakma

51- Gerçek şu ki, hakikatlerin sözlerini onlara ardı ardına ulaştırdık. Umulur ki onlar hakikatleri anlamak için düşünürler, ulaştıkları hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-52-

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِن قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ

Ellezîne âteynâhumul kitâbe min kablihî hum bihî yuminûn

Ellezine ateyna	: kimseler, o kimseler, verdik, sunduk, bildirdik,
hum el kitab	: onlar, kitap, tüm varlık bir kitap, ilahi sözler,
min kablihi hum	: onlardan önceki,
bihi yuminun	: ona, iman, inanan,

52- Tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu bilen kimseler; onlardan öncekilerin inandığı gibi inanırlar.

-53-

وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ

Ve izâ yutlâ aleyhim kâlû âmennâ bihî innehul hakku min rabbinâ innâ kunnâ min kablihî muslimîn

ve iza yutla aleyhim	: okunduğu zaman, bildirildiği, onlara
Kalu amenna bihi	: dediler, inandık, iman ettik, ona
inne-hu el hakk	: muhakkak ki o, hak, hakikat, gerçek,
min rabbi na	: rabbimizden,
inna kunna min kablihi	: muhakkak, biz, olduk, öncekiler gibi,
muslimin	: teslim olan, barış üzere hareket eden,

53- Onlara hakikatler bildirildiği zaman: Ona inandık, muhakkak ki o Rabbimizin hakikatleridir, şüphesiz biz de öncekiler gibi barış ve huzur üzere olanlardanız, derler.

-54-

أُوْلَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَؤُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Ulâike yutevne ecrehum merreteyni bimâ saberû ve yedraûne bil hasenetis seyyiete ve mimmâ razaknâhum yunfikûn

Ulaike yutevne	: işte onlar, verilir,
Ecre hum	: ecirleri, karşılıkları, onlar,
Merreteyni	: fazla fazla, kat kat, iki kat,
bima saberu	: sabretmeleri sebebiyle
ve yedraûne	: önlemek, uzaklaştırırlar, savarlar
bi el haseneti	: hasenat ile, iyilikle,
el seyyiet	: kötülük, fena haller
ve mimma razakna hum	: şeyden, rızık, nimetler, sıfatlar, faydalı olan, onlar
yunfikûne	: infak, nimetlerin sahibini bilip ona teslim etme

54- Onlar fena halleri iyiliklerle önlerler. Onlara verilen nimetlerin sahibini bilip, sahibine teslim ederler. İşte onlara sabretmeleri sebebiyle ecirleri kat kat verilir.

-55-

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ

Ve izâ semiûllagve aradû anhu ve kâlû lenâ amâlunâ ve lekum amâlukum selâmun aleykum lâ nebtegîl câhilîn

ve iza semiu	: duydukları, işittikleri zaman,
el lagye	: boş söz, temeli olmayan, ilmi dayanağı olmayan
Aradu anhu	: çerimle, uzaklaşma, yüz çevirdiler, ondan
ve kalu lena amaluna	: dediler, bize, bizim amellerimiz
ve lekum amalukum	: size, sizin amelleriniz
Selâmun aleykum	: selâm olsun, size, barış sizinle olsun
lâ nebtegî el cahiline	: yok olsun, bitsin, istemeyiz, cahillik,

55- Boş bir söz duydukları zaman ondan uzaklaşırlar. Derler ki: Bizim amellerimiz bize ve sizin amelleriniz size, cahillikler bitsin, barış sizinle olsun.

-56-

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاء وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

İnneke lâ tehdî men ahbebte ve lâkinnallâhe yehdî men yeşâ ve huve alemu bil muhtedîn

İnne ke la tehti	: muhakkak sen, yok, hidayet, doğru yol,
men ahbebte	: kim, kimse, sevdiğin,
ve lakinne allah yehdi	: ancak, Allah, hidayet verir, yol gösterir,
Men yeşau	: kim isterse
Ve huve alemu	: o, ilmin sahibi,
biel muhtedin	: hidayete ulaşan, yol bulan,

56- Doğrusu sen, sevdiğin kişiyi hidayete erdiremezsin. Ancak isteyen kimseye Allah hidayet verendir ve o ilmin sahibini bilerek hidayete ulaşır.

-57-

وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَى إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِن لَّدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Ve kâlû in nettebiıl hudâ meake nutehattaf min ardınâ e ve lem numekkin lehum haremen âminen yucbâ ileyhi semerâtu kulli şey'in rızkan min ledunnâ ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

ve kalu in nettebıı	: dediler, eğer, sana uyarsak,
el huda	: hidayet, yol gösterme
Mea ke nutehattaf	: seninle beraber, atılırız, oluruz, mahrum kalırız
min el ard	: yeryüzü, toprak, yurdumuz
E ve lem numekkin lehum	: etkin, sabit, sağlam, güç sahibi, kılmadık, onları
Haremen emin	: hürmetli, değer, güvenli, emin olan,
yucba ileyhi	: toplanır, alınma, onlara
Semerâtu kulli şeyin	: ürünler, fayda, değerler, bütün her şey,
Rızkan min ledun-nâ	: nimet, sıfatlar, bize ait, geldiği yer, doğuşu,
ve lakin ekserhum	: fakat, onların çoğu,
la yalemun	: bilemiyorlar, hakikatleri bilemiyorlar,

57- Dediler ki: Seninle beraber olup gösterdiğin yola uyarsak, hep birlikte yurdumuzdan oluruz. Onları tüm değerleri taşıyan, korunur bir hâlde düzenlemedik mi? Bize ait olan sıfatlarla onları sıfatlandırdık, bütün her şeyiyle ondan faydalandılar. Fakat onların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-58-

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ

Ve kem ehleknâ min karyetin batırat maîşetehâ fe tilke mesâkinuhum lem tusken min badihim illâ kalîlâ ve kunnâ nahnul vârisîn

ve kem ehlek na	: nice, yok, helak olmak, yazık olmak, biz,
min karyet	: bulundukları yer, yaşadıkları yer, köyleri,
Batırat	: uzaklaştı, şükretmedi, gösteriş yapan, kibirlilik,
maişete-ha	: geçimi, yaşamı, yaşayış, o
Fe tilke mesakinu-hum	: böylece, bu, onların meskenleri, bulundukları yer
lem tusken	: değil, yaşam, konaklama, iskân, kalmadılar,
min badi-him illa kalilen	: onlardan sonra, sadece, az, biraz
ve kunna nahnu	: biz olduk, biz,
el varis	: kalacak olan, yerine gelen

58- Niceleri bulundukları yerlerde, yaşamlarını kibirlilik içinde geçirip Bizi idrak edemediler, helak olup gittiler. Böylece onların meskenlerinde, onlardan sonra gelenlerden çok azı hariç idrak sahibi olamadılar. Sonsuza kadar var olan, kalacak olan Biziz.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ

Ve mâ kâne rabbuke muhlikel kurâ hattâ yebase fî ummihâ resûlen yetlû aleyhim âyâtinâ, ve mâ kunnâ muhlikîl kurâ illâ ve ehluhâ zâlimûn

ve ma kane rabbuke	: olmadı, olmaz, Rabbin,
muhlike	: helak eden, yok eden,
El kura	: belde, şehir, eski bilişleri, bulundukları yer
Hatta yebesa	: hatta, dirilik, ortaya çıkan, yerinden oynatma, var oluş
fi ummi ha	: aslı için, asliyetlerini,
resul yetlu	: resül, hakikati gösteren, okur, açıklar,
aleyhim ayati na	: onlara, delil, ayetlerimiz, işaretlerimiz
ve mâ kunnâ muhliku	: biz olmadık, biz değiliz, helak eden, yok eden
El kura illâ	: köy, eski biliş, bulundukları yer, ancak, sadece
ve ehlu-ha zalimun	: halkı, dost, o halde olan, zalimler,

59- Rabbin helak eden olmaz. Asliyetlerini ve varoluşu anlamaları için, bulundukları yerlerde Resul onlara delillerimizle hakikatleri açıklar. Biz helak eden değiliz. Ancak kendi cehaletlerinde kalanlar kendilerine zulmederler ve zalimler o hallerde kalanlardır.

-60-

وَمَا أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Ve mâ ûtîtum min şeyin fe metâul hayâtid dunyâ ve zînetuhâ ve mâ indallâhi hayrun ve ebkâ e fe lâ takılûn

ve ma utitum min şeyin	: şey, ne, size verilen, sunulan, şeyler, nesne,
Fe metau	: meta, fayda, yarar,
el hayat el dünya	: dünya hayatı, yaşam
ve zinetu-hâ	: zinet, süs, sıfatlar, onun süsü, değer,
ve mâ inde Allah hayrun	: şey, Allahın katından, ona ait, daha hayırlı,
Ve ebka	: kalıcı, baki,
e fe la takılune	: hala, akıl etmez misiniz?

60- Size verilenler dünya hayatında faydalanmanız içindir ve ziynetlerdir. Hayırlı olan ve baki olan Allah'ın hakikatlerine ulaşmanızdır. Öyleyse hâlâ akıl etmez misiniz?

-61-

أَفَمَن وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

E fe men vaadnâhu vaden hasenen fe huve lâkîhi ke men mettanâhu metâal hayâtid dunyâ summe huve yevmel kıyâmeti minel muhdarîn

E fe men vaadna hu	: kimse gibimi, vaad, yerine getirilen, işi düzenleme, yapma
Vaden hasenen	: vaad, söz, hariç, güzel, iyi
Fe huve laki hi	: böylece, o, toplanma, ulaşma, kavuşma, tevhid, ona
Ke men metana hu metaa	: kimse gibi, meta, fayda, yarar, biz, o, yarar, fayda, meta
el hayâti el dunyâ	: dünya hayatı
Summe huve	: sonra, o
yevme el kıyâmeti	: ölünceye kadar, diriliş günü, hakikatlerin ortaya çıkışı
min el muhdarîne	: hazırlanmış, önde olan, irfan sahibi olan, idrak eden,

61- Varlığı var edişimizi anlamaya çalışan, iyi hallerde olan, sonra da Tevhid üzere olan o kimse, dünya hayatını yalnızca bir meta, bir çıkar sanan kimse gibi midir? Sonra da hakikatler üzere olan o kimse, ölünceye kadar idrak üzere olandır.

-62-

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ

Ve yevme yunâdîhim fe yekûlu eyne şurekâiyellezîne kuntum tezumûn

ve yevme	: gün, vakit, zaman, her zaman, gelip geçen zaman
yunadi him	: nida edilir, seslenme, bildirme, onlar, çıkar peşinde olan
Fe yekulu eyne	: sonrada, denir, bildirilir, nerede, nereye, nedir,
şurekaiye	: ortak koştuklarınız, ben, Allah'a ortak koşmak,
Ellezîne kuntum tezumun	: ki onlar, siz iseniz, iddia, zanda bulunma

62- Çıkar peşinde olanlara her zaman bildirilir: Sizin zanda bulunup Allah'a karşı ortak koştuklarınız nedir?

-63-

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاء الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ

Kâlellezîne hakka aleyhimul kavlu rabbenâ hâulâillezîne agveynâ agveynâhum kemâ gaveynâ teberre'nâ ileyke mâ kânû iyyânâ yabudûn

Kale ellezine hakk	: dedi, ki onlar, hak, hakikat, doğru, gerçek
Aleyhim el kavlu	: onlara, söz, söyleme, konuşma
rabbe-na haulai ellezine	: Rabbimiz, bunlar, bu şeyler, ki onlar
agvey-na agveyna hum	: azdık, saptık, baştan çıkma, onlar bizi azdırdı
Kema gavey-nâ	: gibi, azdık, saptık, hakikatlerden uzaklaşma
ma kanu iyya na yabudun	: olmadı, değildi, bize, kulluk, tapma

63- Gerçeği anladıklarında dediler ki: O halde olanların sözlerine inandık. Rabbimiz! Bu boş şeylerle biz hakikatlerden uzaklaştık. Onların peşine düşüp hakikatlerden saptık. Böylece biz azanlardan olduk. Biz onlara kulluk eden de olmadık.

-64-

وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ

Ve kîled'û şurekâekum fe deavhum fe lem yestecîbû lehum ve reavul azâb lev ennehum kânû yehtedûn

ve kile udu	: dedi, iddia, davet, uymak, çağırma,
şurekae kum	: ortak koşmak, siz
Fe deav-hum	: sonra, fakat, davet uyun, onları çağırdılar
Fe lem yestecibu lehum	: sonra, icabet etmezler, onlara
ve reavu el azab	: gördüler, azap, sıkıntı
Lev ennehum kanu yuhtedun	: keşke, eğer, onlar, oldu, yol bulan, hidayet

64- Siz Allah'ın varlığının yanında ortak koşan kimselere uydunuz. Öyle ki onlar da hakikatlere davet edilmişlerdi. Fakat onlar da icabet etmediler ve sıkıntılarda kaldılar. Eğer onlar isteselerdi, doğru yolu bulanlardan olurlardı, diye bildirildi.

-65-

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ

Ve yevme yunâdîhim fe yekûlu mâzâ ecebtumul murselîn

ve yevme	: gün, vakit, zaman, her zaman, gelip geçen zaman
yunadi him	: nida edilir, seslenme, bildirme, onlar, çıkar peşinde olan
Fe yekelu maza	: sonra, diyecek, ne, bu
Ecebtum	: cevap, icabet, uyma,
el murselîne	: hakikatleri bildiren, görevlendirilen,

65- Onlara her zaman nida edilir: Hakikatleri bildirenlerden neden cevap aramadınız?

-66-

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنبَاء يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءلُونَ

Fe amiyet aleyhimul enbâu yevme izin fe hum lâ yetesâelûn

Fe amiyet aleyhim	: artık, kapandı, ulaşmaları olmaz, onlara,
El enbau	: haber, bilgi, bildirilme,
yevme izin	: o vakit, o süreç, hiçbir zaman
Fe hum la yetesaelune	: sual etmezler, sorgulamazlar, arayış,

66- İşte, hakikatleri anlamak için bir arayış içinde olmayanlar, hiç bir zaman bir bilgiye ulaşamazlar.

-67-

فَأَمَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَى أَن يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ

Fe emmâ men tâbe ve âmene ve amile sâlihân fe asâ en yekûne minel muflihîn

Fe emma men tabe	: artık, fakat, kim, tövbe, dönmek, vazgeçmek, tâbi olma
Ve amene	: iman eden,
ve amile salihan	: dosdoğru hak yolunda çalışan, Salih amel,
Fe asa en yekune	: artık, böylece, umulur ki, olmak,
min el muflihîne	: felaha eren, kurtuluşa ulaşanlar, bir kurtuluş

67- Artık kim fenalarını anlar, o hallerden vazgeçerse ve kim iman eder, dosdoğru hakk yolunda çalışırsa, işte onlar kurtuluşa ulaşırlar.

-68-

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاء وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Ve rabbuke yahluku mâ yeşâu ve yahtâr mâ kâne lehumul hıyarat subhânallâhi ve teâlâ ammâ yuşrikûn

ve rabbuke	: Rabbin, seni vucudlandıran,
yahluku ma yeşau	: yaratan, halkeden, ne, şey, ister, diler, irade,
ve yahtaru	: hürmet, izzet, seçer, tercih, sunar, verir
ma kane lehum el hıyarat	: olmaz, değildir, onlar için, hayırlı, iyi, tercih,
Subhana Allah	: noksan sıfattan münezzeh, Allah
ve teala	: yüce olan, tüm sıfatlarıyla zatıyla yüce olan,
amma yuşrikune	: şeyler, nesne, varlık, ortak koşmak

68- Seni vücudlandıran, ne irade ederse halkeder. Onlara hayırdan başka bir şey dileyen değildir. Allah noksan sıfattan münezzehtir ve ortak koştuklarından yücedir.

-69-

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ

Ve rabbuke yalemu mâ tukinnu sudûruhum ve mâ yulinûn

ve rabbu-ke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
yalemu	: bilir, ilmiyle var eder, ilmin sahibi,
Ma tukinnu suduru hum	: görünmeyen şey, gizli olan, gönülleri, kalb, içleri
Ve ma yulinûne	: aleni olan, açıkta olan, gizlenmeyen, görünen,

69- Seni vücudlandıran, görünmeyen şeylerdeki ve görünen her şeydeki ilmin sahibidir.

-70-

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Ve huvallâhu lâ ilâhe illâ huve, lehul hamdu fîl ûlâ vel âhırati ve lehul hukmu ve ileyhi turceûn

ve huve Allah	: o Allah,

la ilahe illa huve	: yok, ilah, var, ancak, o
lehu el hamdu	: tüm nitelikler ona ait, hamd ona ait
Fi el ula ve el ahırati	: evvel önce ve ahir, sonra da
ve lehu el hukmu	: onun, hüküm
Ve ileyhi turceûne	: dönüşünüz onadır, döndürüleceksiniz

70- O Allah'tır, ilah yoktur, O vardır. Önce de ve sonra da tüm niteliklerin sahibi O'dur ve hüküm O'nundur ve dönülecek yer O'dur.

-71-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَاء أَفَلَا تَسْمَعُونَ

Kul e reeytum in cealallâhu aleykumul leyle sermeden ilâ yevmil kıyâmeti men ilâhun gayrullâhi yetîkum bi dıyâ e fe lâ tesmeûn

Kul e reeytum	: anlat, de ki, bakıp ta görmez misiniz?
en ceale Allah aleykum	: kıldı, yaptı, düzenledi, sıfatlandırdı, Allah, sizleri
El leyle sermeden	: gece, gaflet, karanlık, sürekli, ebedi, uzun süre, sonsuz
ila yevmi el kıyameti	: diriliş vakti, uyanış vakti, ölünceye kadar
Men ilahun	: kim, kimse, ne varsa, ilah, var eden,
gayru Allah	: başka, değil, Allah
Yeti kum	: getirir, sunar, siz,
bi diyain	: aydınlık, ışık
E fe la tesmeune	: hâlâ işitmiyorsunuz, işitmez misiniz?

71- De ki: Allah'ın sizleri nasıl sıfatlandırdığını bakıp ta görmez misiniz? Ölünceye kadar sürüp giden geceleri düşünmez misiniz? Allah'tan başka size aydınlığı sunacak ilah kimdir? Hâlâ işitmez misiniz?

-72-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

Kul e reeytum in cealallâhu aleykumun nehâre sermeden ilâ yevmil kıyâmeti men ilâhun gayrullâhi ye'tîkum bi leylin teskunûne fîh e fe lâ tubsırûn

Kul e reeytum	: anlat, de ki, bakıpta görmez misiniz?
en ceale	: kıldı, yaptı, düzenledi, sıfatlandırdı
Allah aleykum	: Allah, sizleri
en nehare sermeden	: gündüz, devamlı, sürüp giden, uzun süren
ilâ yevmi el kıyameti	: ölünce kadar, diriliş vakti, uyanış vakti,
Men ilahun gayru Allah	: kim ilah, gayrı, Allah
yetikum bi leyl	: size getirir, getirecek, sunan, gece,
Teskunun fihi	: onun içinde, dinlenme, sükün,
e fe la tubsırune	: hâlâ bakıpta görmez misiniz?

72- De ki: Allah'ın sizleri nasıl sıfatlandırdığını bakıp ta görmez misiniz? Ölünceye kadar sürüp giden geceleri düşünmez misiniz? Allah'tan başka size dinleneceğiniz geceleri sunacak ilah kimdir? Hâlâ bakıp ta görmez misiniz?

-73-

وَمِن رَّحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Ve min rahmetihî ceale lekumul leyle ven nehâre li teskunû fîhi ve li tebtegû min fadlihî ve leallekum teşkurûn

ve min rahmet hi	: onun rahmetinden,
ceale lekum	: yaptı, kıldı, düzenledi, size
El leyl ve en nehare	: gece ve gündüz,
li teskunû fihi	: dayanma, dinlenme için, onun içinde, onlarda
ve li tebtegu	: ibtiga, istemeniz için, aramanız,
min fadlihi	: fazilet, incelikler, lütuflar,
ve lealle-kum teşkurune	: umulur ki, şükür, varlığın sahibini bilip teslim etme

73- Gecelerin ve gündüzlerin düzenlemesinde, onun içinde dinlenmeniz ve yaratılışın inceliklerini aramanız için, size rahmetler vardır. Umulur ki varlığınızın sahibini bilip teslim edenlerden olursunuz.

-74-

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ

Ve yevme yunâdîhim fe yekûlu eyne şurekâiyellezîne kuntum tezumûn

ve yevme	: gün, vakit, zaman, her zaman, gelip geçen zaman
yunadi him	: nida edilir, seslenme, bildirme, onlar, çıkar peşinde olan
Fe yekulu eyne	: sonrada, böylece, der, denir, söyler, nerede, nereye, an,
şurekaiye	: ortak koştuklarınız, ben, Allah'a ortak koşmak,
Ellezîne kuntum tezumun	: ki onlar, siz iseniz, iddia, zanda bulunma

74- Çıkar peşinde olanlara her zaman bildirilir: Sizin zanda bulunup Allah'a karşı ortak koştuklarınız nedir?

-75-

وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

Ve nezanâ min kulli ummetin şehîden fe kulnâ hâtû burhânekum fe alimû ennel hakka lillâhi ve dalle anhum mâ kânû yefterûn

ve nezana	: çıkardık, kaldırdık, ortaya çıkardık,
min kulli ummet	: bütün ümmetler, topluluklar
şehiden	: bir şahit, tanık, bilen,

Fe kulna	: sonra, böylece, dedik, bildirdik,
hatu burhan kum	: getirin, anlayın, delil, kanıt
Fe alim	: sonra, bilen, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
enne el hak li allah	: olduğu, hak, gerçek, var olan her şey, Allah
ve dalle an hum	: sapıp uzaklaştı, dalalet, cehalet sapan, onlar
Ma kanu yefterûne	: şey, oldu, olmadı, uydurulmuş şeyler,

75- Bütün ümmetleri hakikatleri bilecek şekilde ortaya çıkardık. Bildirdik: Size sunduğumuz delillerle hakikatleri anlayın, böylece gerçek olanın Allah olduğunu bilenlerden olun. Fakat uydurulmuş şeylerde kalanlar, kendi cehalet anlayışlarına saparlar.

-76-

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ

İnne kârûne kâne min kavmi mûsâ fe begâ aleyhim ve âteynâhu minel kunûzi mâ inne mefâtihahu le tenûu bil usbeti ulil kuvveh iz kâle lehu kavmuhu lâ tefrah innallâhe lâ yuhıbbul ferihîn

İnne karune kane	: muhakkak, Karun, oldu
min kavmi Musa	: kavimden, musa
Fe bega aleyhim	: sonra, azdı, taşkınlık, haksızlık, onlara karşı
ve ateyna-hu	: verdik, sunduk, ona,
min el kunuz	: değer, hazine,
Ma inne	: şey, muhakkak, doğrusu,
mefatiha-hu	: anahtarları, açılış, açmak, fetih, açan, ulaşmak, ışık
le tenuu	: elbette, ağır gelir, zor taşır, hakikatleri kaldıramadı,
bi el usbeti	: bir topluluk, takım, cemiyet
uli el kuvveti	: kuvvet sahibi, kuvvetli, güçlü,
iz kâle lehu	: demişti, dendi, ona
kavmuhu la tefrah	: onun kavmi, yok, ferah, gururlanma
inne Allah la yuhib	: muhakkak ki Allah, yok, sevgi,
el ferihin	: şımarma, gurur, mutlu

76- Karun Musa'nın kavmindendi. Fakat onlara karşı taşkınlık etti. Ona da değerleri sunduk. Doğrusu o hakikatlere ulaşamadı. Elbette o bildirilenler ona ağır geldi. O cemiyetinde güçlü biri idi. Kavmi ona: Gururlanma, muhakkak ki gururlananların içinde Allah sevgisi yoktur, demişti.

-77-

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِن كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

Vebtegı fîmâ âtâkellâhud dârel âhırete ve lâ tense nasîbekemined dunyâ ve ahsin kemâ ahsenallâhu ileyke ve lâ tebgıl fesâde fîl ard innallâhe lâ yuhıbbul mufsidîn

ve ibtegı	: iste, arzula, ara, talep et,

fi ma ata ke Allah	: içinde, sana verilen şey, sunulan, Allah,
ed dare	: diyar, oda, bulunduğu yer, mekan,
el ahiret	: sonunda, son, sonra,
ve la tense nasib ke	: unutma, nasib, senin,
min el dunya	: dünyada, yaşamında,
ve ahsin kemâ	: ihsan et, karşılıksız verme, gibi
ahsene Allah ileyke	: Allah ihsan etti, sana
ve la tebgı	: yok, isteme,
el fesat fi el ardı	: bozguncu, ikilik, yeryüzünde,
inne Allah la yuhıb	: muhakkak ki Allah, yok sevgi,
el müfsidin	: fesat, arabozan, ikilik

77- Sana verilen şeylerde Allah'ın hakikatlerini ara. Son anına kadar bulunduğun yerde o hakikatlerle hareket et. Dünyada sana verilen nasipleri unutma ve Allah'ın sana karşılıksız verdiği gibi sen de karşılıksız ver ve yeryüzünde bozgunculuk yapmayı isteme. Muhakkak ki bozgunculuk yapanlarda Allah sevgisi yoktur, denmişti.

-78-

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ عِندِي أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ

Kâle innemâ ûtîtuhu alâ ilmin indî e ve lem yalem ennellâhe kad ehleke min kablihî minel kurûni men huve eşeddu minhu kuvveten ve ekseru cemâ ve lâ yus'elu an zunûbihimul mucrimûn

Kale innema utitu hu	: dedi, ancak, sadece, o verildi,
ala ilmin indi	: ilme karşılık, ilim sebebiyle, katımdan, bende
E ve lem yalem enne Allah	: bilebilir mi? olduğu, Allah
Kad ehleke min kablihi	: olmuştu, helak, yok olma, daha önce, onlardan önce
min el kurûni	: nesillerden
Men huve	: kim, kimse, o,
eşed minhu kuvvet	: daha fazla, güçlü, ondan kuvvetli
Ve ekseru ceman	: daha çok, çoğu, toplayarak, toplanan
ve la yuselu an zunubihim	: sorgulamadılar, günahları, hataları, fenaları
el mucrimûne	: fenalarda kalan, mücrimler, suçlular, günahkârlar

78- Karun: O'nun katındaki ilim sadece bana verildi, dedi. Bu hâlde olan Allah'ı bilebilir mi? Onlardan önce de o hâllerde kalan nice nesiller hakikatleri bilemeyip helak olup gittiler. O kendindeki Hakk'ın gücünü kendine nisbet eden bir kimseydi. Ekseri topluluklar bu hâllerde kaldılar ve fenalarda kalanlar fenalarını anlamak için kendilerini sorgulamadılar.

-79-

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

Fe harece alâ kavmihî fî zînetih kâlellezîne yurîdûnel hayâted dunyâ yâ leyte lenâ misle mâ ûtiye kârûnu innehu le zû hazzın azîm

Fe harece ala kavmi hi	: artık, böylece, çıktı, ortaya çıkma, kavmine

Fi zineti-hi	: ihtişamı, süsü, zinetler, sıfatlar,
Kale ellezine yuridune	: dedi, onlar, isterler
el hayâte ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşamı
Yâ leyte lena misle	: ey, keşke, bizim, kadar, benzer, gibi
Ma utiye karunu	: şey, verildi, sunulan, verilmedi, Karun
inne-hu le zu	: muhakkak o, doğrusu o, elbette sahip
hazin azim	: zevk, saadet, hoşlanma, hazine, servet, büyük

79- Böylece o, kavminin karşısına süsler içinde ortaya çıktı. Dünya hayatının süsünü isteyenler: Keşke karun'a sunulan şeyler bize de sunulsa, doğrusu o büyük bir servete sahip, dediler.

-80-

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ

Ve kâlellezîne ûtûl ilme veylekum sevâbullâhi hayrun li men âmene ve amile sâlihâ ve lâ yulekkâhâ illes sâbirûn

ve kale ellezine utu ilme	: dedi, onlar, verilen, sunulan, ilim,
veyle-kum	: yazıklar olsun, size,
sevab Allah hayr	: sevap, karşılık, doğru, gerçek, Allah, hayırlı, iyi olan,
Li men amen	: için, kim, kimse, inanan, iman eden
ve amile salihan	: dosdoğru hak yolunda çalışan
ve la yulekkaha	: yok, mülaki, kavuşmaz, ulaşamaz, ona,
illa el sabirun	: sabredenler

80- Sunulan ilmi anlayan kimseler ise dediler ki: Vah size! İman edenler için ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar için, Allah'ın hakikatleri daha hayırlıdır. Sabredenlerin dışındakiler o hakikatlere ulaşamazlar.

-81-

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ

Fe hasefnâ bihî ve bidârihil arda fe mâ kâne lehu min fietin yensurûnehu min dûnillâhi ve mâ kâne minel muntasırîn

Fe hasef na bihi	: böylece, çakışık, tutuldu, yere geçirdik, biz, onu
ve bi dari-hi el arda	: evi, konak, bulunduğu yer, o, yeryüzü, dünya çıkarı
Fe ma kane lehu	: böylece, olmadı, ona, onu
Min fietin yensurûne hu	: bir topluluktan, gurup, yardım eden, o
min duni Allah	: ona ait, Allah'tan başka
ve ma kane min el muntasirin	: olmadı, değildi, galip, zafer, başaran, korunan, yardım

81- Böylece o, Bizi anlamamanın cehaletine tutuldu kaldı. Allah'a ait hakikatleri bırakıp dünya çıkarında olduğundan dolayı, ona yardım eden de olmadı ve o başarıya ulaşan da olamadı.

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَن مَّنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيْكَأَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

Ve asbehallezîne temennev mekânehu bil emsi yekûlûne vey keennellâhe yebsutur rızka li men yeşâu min ıbâdihî ve yakdir lev lâ en mennallâhu aleynâ le hasefe binâ vey keennehu lâ yuflihul kâfirûn

ve asbeha	: sabahladı, olmak, aydınlık vakti,
ellezine temennev	: temenni edenler,
mekane-hu bi el emsi	: onun yeri, bulunduğu yer, makam, dün, daha önce
Yekûlûne	: derler, söylerler,
vey keennehu	: vay, vah, hayret, onun gibi,
Allah yebsetu	: Allah, genişletir, yayıp döşeyen,
el rızka	: rızık, nimet, sıfatları,
Li men yeşau	: için, kimse, dileyen,
Min ibadi-hi	: kullarında,
ve yaktiru	: takdir eden, ölçü, var oluştaki takdir,
Lev la en menne Allah aleyna	: olmasaydı, Allah'ın nimetlendirmesi, bize
vey keennehu	: vay, vah, hayret, onun gibi, öyleyse
Le hasefe bina	: elbette, yere geçirdi, tutulmak, çakışmak, bizi,
La yuflihu	: yok, felah, kurtuluş, özü anlama,
el kafirune	: hakikatleri görmemezlikten gelenler, örtenler

82- Daha önce onun bulunduğu yeri temenni etmiş olup, sonra hakikatleri anlayanlar dediler ki: Vah onun gibi olanlara. Meğer bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyen Allah'mış. Kullarından isteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve onun varoluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak varmış. Eğer Allah'ın bizdeki nimetlerini anlayan olmasaydık, elbette biz de o hallerde olanlar gibi cehaletin kibrine tutulur kalırdık. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler kurtuluşa ulaşamazlar.

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

Tilked dârul âhıretu nec'aluhâ lillezîne lâ yurîdûne uluvven fîl ardı ve lâ fesâdâ vel âkıbetu lil muttekîn

Tilke el daru	: bu, işte bu, yurt, oda, bulunduğu yer,
el ahiret	: sonunda, ahiret
necalu-hâ li ellezine	: onu kılarız, kurtuluş, düzenleriz, sunarız, o kimseler
la yuridun	: istemezler,
uluvven fi el ard	: üstünlük, ululuk, yeryüzünde
Ve la fesâden	: yok, fesat, arabozuculuk, ikilikte kalmak, bozguncu
ve el âkibetu	: akıbet, sonuç,

li el muttekin : takva, fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan

83- İşte bulundukları yerlerde, Bizi anlayıp sonunda kurtuluşa ulaşan kimseler şunlardır: Yeryüzünde üstünlük taslamayanlar ve arabozuculuk yapmayanlar ve son anlarına kadar fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlar.

-84-

مَن جَاء بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَن جَاء بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Men câe bil haseneti fe lehu hayrun minhâ ve men câe bis seyyieti fe lâ yuczellezîne amilûs seyyiâti illâ mâ kânû ya'melûn

Men cae bi el hasenet : kim, geldi, yaptı, kaldı, iyilikler, güzellikler ile
Fe lehu hayrun minha : böylece, onun için, daha hayırlı, yardım, ondan
ve men cae : kim geldi, yaptı, kaldı, oldu,
bi es seyyieti : seyyiat, kötülük ile, fenalar
fe lâ yuczâ ellezine : böylece, yok, karşılık, ödül, o kimseler
Amilu el seyyiâti : yapmak, çalışma, kötü ameller,
İllâ ma kanu yamelun : ancak, den başka, değil, olmadı, yapıyorlar, çalışma

84- Kim iyilikler içinde olursa; böylece o iyi olanlardan olur. Kim fenalar içinde olursa; böylece o kimseler, kötü amellerinden dolayı bir karşılık bulamazlar, çalışmalarında da bir şey elde edemezler.

-85-

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى مَعَادٍ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ مَن جَاء بِالْهُدَى وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

İnnellezî farada aleykel kurâne le râdduke ilâ meâd kul rabbî alemu men câe bil hudâ ve men huve fî dalâlin mubîn

İnne ellezi farada aleyke : muhakkak, o ki, farz, takdir, sana
el kurane : Kuran'ı, okunan şey, kâinat kitabı
Le raddu-ke ila meadin : elbette, seni döndüren, dönülecek yer,
Kul rabbi alemu : de, rabbim, bilen, ilmiyle var edendir
men cae : kim, kimse, geldi, arayan, dönen, yaptı,
bi el huda : yol gösteren
ve men huve : kim, kimse, o,
fi dalal mübin : dalalet, apaçık dalalet içinde kalan,

85- Muhakkak ki kâinat kitabındaki hakikatleri okumayı sana farz kıldık. Elbette o hakikatler seni dönülecek yere döndürecektir. De ki: Rabbim ilmin sahibidir, hakikatleri arayan kimselere de ve apaçık dalalet içinde olan o kimselere de yol gösterendir.

-86-

وَمَا كُنتَ تَرْجُو أَن يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ

Ve mâ kunte tercû en yulkâ ileykel kitâbu illâ rahmeten min rabbike fe lâ tekûnenne zahîren lil kâfirîn

ve ma kunte tercu	: değilsin, istek, talep, ümit, sen ümit etmezdin,
En yulka ileyke el kitab	: bırakmak, atmak, ulaşması, sana, kitap
İlla rahmeten min rabbi ke	: ancak, rahmet olarak, rabbinden
Fe la tekunenne	: sonra, bundan sonra, artık, sakın sen olma,
zahiren	: destek olmak, arka çıkmak, açıkça, suret, dış yüz,
li el kafirin	: hakikatleri örten, hakikatleri görmemezlikten gelen,

86- Sen ümitsizlik halinde olma. Sana kitaptan hakikatlerin ulaşması ancak Rabbinin rahmetidir. Bundan sonra sakın sen; hakikatleri görmemezlikten gelenler gibi varlığın dış yüzünde kalanlardan olma.

-87-

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Ve lâ yasuddunneke an âyâtillâhi bade iz unzılet ileyke vedu ilâ rabbike ve lâ tekûnenne minel muşrikîn

ve la yasuddunne-ke	: sakın seni alıkoymasınlar
an ayati Allah	: Allah'ın ayetlerinden
Bade iz unzilet ileyke	: sonra, indirildiğinde, açıklanma, sunulduğunda, sana
ve udu	: çağırma, davet
ila rabbi-ke	: sadece, Rabbine, seni vücudlandırana
ve la tekunen	: sen sakın olma,
min el müşrikin	: şirk, kendine varlık isnat etme

87- Sana hakikatler sunulduktan sonra, sakın seni Allah’ın ayetlerinden alıkoymasınlar. Sadece, seni ve tüm varlığı vücudlandırana davet et ve sen sakın ortak koşanlardan olma.

-88-

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Ve lâ tedu meallâhi ilâhen âhar lâ ilâhe illâ hûve kullu şeyin helakun illâ vecheh lehul hukmu ve ileyhi turceûn

ve la tedu mea Allah	: yok, uyma, yönelme, tapma, ibadet etme, beraber, Allah
İlâhen ahara	: ilâh, öteki, diğer, başka, geçen
lâ ilâhe illa huve	: ilâh yoktur, o vardır
Kullu şeyin helak	: bütün her şey, helak olucu, dağılıcı, ölümlü
İlla veche-hu	: ancak, onun vechi, zatı, yüzü,

lehu el hukm : onun, hüküm onundur, hâkim olan,
Ve ileyhi turceûne : ona, döndürüleceksiniz, aslınız olan ona döneceksiniz

88- Allah ile beraber sakın başka ilahlara yönelme. İlah yoktur. O vardır. Bütün her şey helak olur, sadece onun Vechi Zatı kalır. Bütün varlıktaki hüküm O'nundur ve her an aslınız olan O'nunlasınız.

S29 - ANKEBÛT SÛRESİ

-1-

الم

Elif lâm mîm.

Elif lam mim	: zat, hak, halk, nokta, Allah,

1- Elif, Lam, Mim

-2-

أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

E hasiben nâsu en yutrekû en yekûlû âmennâ ve hum lâ yuftenûn

E hasibe el nas	: düşünme, sanma, hesap etme, araştırma, insanlar,
en yutreku	: bırakılacak, kurtulma, terk etmek,
en yekûlû amenna	: onların demeleri, inandık, iman ettik
ve hum la yuftenûne	: onlar, imtihan, düşünmek, varoluşu düşünmüyorlar,

2- İnsanlar, inandık demeleriyle kurtulduklarını mı sanıyorlar? Fakat onlar varoluşu anlamak için dikkatlice düşünmüyorlar.

-3-

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ

Ve lekad fetennellezîne min kablihim fe le yalemennellâhullezîne sadakû ve le yalemenel kâzibîn

ve lekad feten na	: doğrusu, imtihan, düşünmek, biz,
Ellezine min kabli-him	: onlardan öncekiler,
Fe le yaleme	: böylece, elbette, bilirler,
Enne Allah	: olduğunu, doğrusu, Allah,
ellezine sadaku	: o kimseler, sadık olan, sadakat, dürüst,
ve le yalemen	: elbette, bilirler, yalanlarını bilirler,
el kazibin	: yalanlarda kalanlar, yalancılar,

3- Doğrusu onlardan öncekilere de Bizi anlamaları için dikkatlice düşünmeleri söylendi. Sadakat içinde hareket eden kimseler, elbette her varlıkta tecelli edenin Allah olduğunu bilirler ve yalanlarda kalanlarda elbette yalanları bilirler.

-4-

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

Em hasibellezîne yamelûnes seyyiâti en yesbikûnâ, sâe mâ yahkumûn

Em hasibe ellezine	: yoksa, veya, öylemi düşünüyor, hesap, zan, o kimseler
Yamelûne	: yaparlar, yapıyorlar
el seyyiat	: kötülük, fena haller, şer, zarar vermek,
en yesbiku-na	: geçmeleri, önde, ileride olan, karşımızda, bizi tanıma
Sae ma yahkumune	: kötü, şey, değil, hüküm veriyorlar

4- Yoksa fena hâllerde kalanlar Bizi tanıdıklarını mı düşünüyorlar? Ne kötü hüküm veriyorlar.

-5-

مَن كَانَ يَرْجُو لِقَاء اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Men kâne yercû likâallâhi fe inne ecelallâhi leât ve huves semîul alîm

Men kane yercu	: kim, oldu, talep, istek, arzu,
likae Allah	: birlik, tevhid, ulaşma, birleşme, tanıma, Allah
Fe inne ecele Allah	: o zaman, muhakkak, belirli, o gün, Allah,
le atin	: elbette gelecek
ve huve el semiu	: o, işitmek, duymak,
el alim	: ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

5- Kim Allah'ı anlamada istekli olursa, muhakkak ki Allah'ı idrak edeceği o vakit elbette gelecektir ve ilmin sahibinin ve işittirenin O olduğunu bilecektir.

-6-

وَمَن جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

Ve men câhede fe innemâ yucâhidu li nefsih innallâhe le ganiyyun anil âlemîn

ve men cahede	: kim, cihat, mücadele etti, gayret,
Fe innema yucahidu	: böylece, işte, sadece, doğrusu, cihat, mücadele,
li nefsi-hi	: kendini, nefsini, kendini anlamak için, o
inne Allah	: muhakkak ki Allah,
le ganiy	: elbette, değerlerin sahibi, zengin olan, her şeyin sahibi,
anil alemin	: tüm âlemlerin sahibidir, tüm varlığın, tüm kâinat,

6- Allah'ı anlamak için mücadele eden kimse, işte doğrusu o kendini anlamak için mücadele eden kimsedir. Muhakkak ki Allah, elbette tüm kâinattaki değerlerin sahibidir.

-7-

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti le nukeffiranne anhum seyyiâtihim ve le necziyennehum ahsenellezî kânû yamelûn

Ve ellezine amenu	: iman edenler
ve amilu es salihati	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Le nukeffiranne	: elbette örtmek, geçmek, kaybolmak, biz,
An hum seyyiati-him	: onların fenaları, fenalarda kalanlar, kötülük, günah
Ve le necziyenne-hum	: elbette, biz, karşılık, onlar
ahsen	: güzel olan, en güzel, iyi, hoş,

ellezi kanu yamelun : daha güzel, iyilik, onlar, oldu, yaptıkları, gayret,

7- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, onlar Bizi idrak ettiklerinden dolayı fenalardan geçerler ve elbette onlara, Bizi anlamak için yaptıkları gayretlerinden dolayı en güzel karşılıklar vardır.

-8-

وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِن جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve vassaynel insâne bi vâlideyhi husnâ ve in câhedâke li tuşrike bî mâ leyse leke bihî ilmun fe lâ tutıhumâ ileyye merciukum fe unebbiukum bimâ kuntum tamelûn

ve vassaynâ el insan : öğütledik, vasiyet ettik, tavsiye, insan
bi vâlidey-hi : anne ve babasına,
husnen : iyi, güzel davranmasını
Ve in caheda-ke : eğer, seninle mücadele ederlerse,
li tuşrike : şirk koşman için, ortak koşman,
Bima leyse leke : şey, değil, sana, senin,
bihi ilm : onunla, ilmi, bilgi
Fe la tutıhuma : o zaman, o ikisine itaat etme, o hallerine
İla merciakum : ancak, sadece, merci, dönüş, kaynak, siz,
fe unebbiu kum : böylece, haber verilecek, bildirilir. siz
Bimâ kuntum tamelun : şeyle, şeyi, siz oldunuz, yaptığınız şeyler sebebiyle

8- İnsana, anne babasına güzel davranmasını tavsiye ettik. Eğer onlar hiçbir bilgileri olmadıkları şeyler hakkında, senin ortak koşman için mücadele ederlerse, onların o hâllerine itaat etme. Sizin kaynağınız Biziz. Öyle ki yapmış olduğunuz şeylerden hakikatler size her an bildirilir.

-9-

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ

Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti le nudhılennehum fîs sâlihîn

ve ellezine amenu : iman edenler
ve amilû es sâlihâti : dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi çalışmalarda olan
Le nudhılenne-hum : elbette, biz, dahil olma, anlama, o halde olma, onlar
Fî el salihin : Salihlerden, sulh üzere olan, hakka uygun, iyi kimse,

9- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, elbette onlar Bizi anlamakla iyi kimselerden olmuşlardır.

-10-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاء نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ

Ve minen nâsi men yekûlu âmennâ billâhi fe izâ ûziye fîllâhi ceale fitneten nâsi ke azâbillâh ve le in câe nasrun min rabbike le yekûlunne innâ kunnâ meakum, e ve leysallâhu bi aleme bi mâ fî sudûril âlemîn

ve min el nas	: insanlardan,
men yekulu	: bazıları, kim, kimse, derler, söyler
Amenna bi allâhi	: inandık, iman ettik, Allah'a
Fe izâ ezay	: sonra, sıkıntı, üzülme, eza, zorluk,
Fi Allah	: Allah, Allah'tan, Allah hakkında, Allah için,
ceale	: yaptı, etti, verdi,
fitnete el nas	: fitne, deneme, sınama, mihnet, insanlar
Ke azabi Allah	: gibi, sıkıntı, azap, Allah
ve le in cea	: elbette, eğer, ise, yapmak, geldi, buldu,
nasrun	: yardım, yardımcı olan,
rabb ke	: Rabbi, Rabbinin, kendini vücudlandıran,
Le yekûlunne	: elbette derler,
İnna kunna mea-kum	: muhakkak, biz olduk, sizinle birlikte, beraber
E ve leyse Allah	: değil mi, Allah,
bi alime	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Bima fi suduri	: şeyler, nesne, sadır olma, ortaya çıkma, gönüller,
el alemine	: bütün âlem, tüm kâinat, bütün varlık,

10- İnsanlardan bazıları Allah'a inandık der, sonra bir sıkıntıda kaldıkları zaman; insanlara fitneyi veren Allah'tır der, Allah'ın azabı sayar. Kendilerini vücudlandıran Allah'ın bir yardımını bulduğunda ise, elbette biz de sizinle beraberiz der. Allah, gönüllerde olan ve tüm varlıkta olan şeylerdeki ilmin sahibi değil midir?

-11-

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ

Ve le yalemennallâhullezîne âmenû ve le yalemennel munâfikîn

ve le yalemen Allah	: elbette, bilirler, bilgi, ilim, Allah
ellezi amenu	: iman edenler,
ve le yalemen	: elbette, bilirler, bilgi, ilim,
el munafıkin	: içi başka dışı başka olan, ikiyüzlü, münafıklar,

11- İman edenler elbette Allah'ı bilirler ve elbette münafıklar da münafıklığı bilirler.

-12-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُم بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُم مِّن شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

Ve kâlellezîne keferû lillezîne âmenûttebiû sebîlenâ velnahmil hatâyâkum, ve mâ hum bi hâmilîne min hatâyâhum min şey innehum le kâzibûn

ve kale ellezine keferu	: dedi, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
li ellezîne amenu	: iman eden kimseler için
İttebiu sebile-na	: gelin bizim yolumuza tâbi olun
ve li nahmil	: biz taşıyalım, biz yüklenelim,
hataya kum	: günahlarınızı, hatalarınız
ve mahum bihamilin minşey	: onlar değil, taşıyacak, bir şey

İnne hum le kazibûne : elbette, onlar, yalanlarda kalanlar

12- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, iman eden kimselere derler ki: Gelin bizim yolumuza tâbi olun, sizin günahlarınızı biz taşıyalım. Fakat onlar bir şey taşıyacak değillerdir. Elbette onlar yalanlarda kalanlardır.

-13-

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

Ve le yahmilunne eskâlehum ve eskâlen mea eskâlihim ve le yuselunne yevmel kıyâmeti ammâ kânû yefterûn

ve le yahmilun : elbette, taşıyacaklar, hamal,
eskale hum : kendi yükleri, günahları, onlar
ve eskâlen : yükler, günahlar,
mea eskal him : beraber, yükleri, günahları, onlar,
ve le yuselunne : elbette, sorumlu, mutlaka sorulacaklar, sorgulanacaklar
yevme el kıyâmeti : hakikatlerin ortaya çıkışı, diriliş vakti, ölünceye kadar
Ammâ kanu yefterun : şeylerden, oldu, uydurma, iftira, yalanlama

13- Elbette onlar kendi günahlarını taşıyacaklar ve o günahlarla birlikte nice günahları taşıyacaklar ve elbette uydurdukları şeyler hakkında ölünceye kadar sorumludurlar.

-14-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ

Ve lekad erselnâ nûhan ilâ kavmihî fe lebise fîhim elfe senetin illâ hamsîne âmân fe ehazehumut tûfânu ve hum zâlimûn

ve lekad : andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
ersalna Nuh an : gönderdik, açığa çıktı, biz, irsal oldu, Nuh
ila kavmi-hi : onun kavmine, kendi kavmine
Fe lebise fihim : böylece, yayın, libas, suret, suretin ardında olan, onlara
elfe senet : bin yıl, ünsiyet, aslına ulaşmak, ardında olan sonsuz güç,
İlla hamsin amen : ancak, sadece, elli, yıl, yıllarca,
Fe ehaze hum : böylece, tutuldu, sarıldı, cehaletlerine sarıldı, onlar
et tufanu : tufan, her yeri saran, tavaftan, kuşatan, her yeri kaplayan
ve hum zalimune : onlar, zulmedenler, zalimler

14- Doğrusu Nuh da kendi kavmine Bizi anlatmak için açığa çıktı. Böylece suretlerin ardındaki hakikati, ünsiyetlerini onlara yıllarca anlattı. Fakat onlar cehaletin tufanına sarıldıkça sarıldılar ve onlar zalimlerdendi.

-15-

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ

Fe enceynâhu ve ashâbes sefîneti ve cealnâ hââyeten lil âlemîn

Fe encey na : böylece, selamet, kurtuluş, necat, biz,
Hu ve ashab : o, Nuh ve sahip, halk, arkadaş,

el sefineti	: gemi, sevk, gönderilen, yol alan, hareket eden,
ve cealna ha ayet	: sunduk, yaptık, onu, işaret, ayet, delil,
li el alemin	: âlemler, herkes için, tüm topluluklar,

15- Böylece o ve onunla birlikte hareket eden arkadaşları, Bizi anlayıp selamet buldular. Bunu herkes için delil olarak sunduk.

-16-

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Ve ibrâhîme iz kâle li kavmihîbudûllâhe vettekûh zâlikum hayrun lekum in kuntum talemûn

ve ibrahime	: İbrahim,
iz kale li kavmi hi	: demişti, kavmine, o
abud Allah	: kulluk, kul, Allah
ve itteku hu	: takva, fenalara düşmekten sakın, ortak koşma, o
Zâlikum hayrun lekum	: işte bu, daha hayırlı, sizin için
İn kuntum talemune	: eğer, siz oldunuz, biliyorsunuz, ilmiyle varedeni

16- İbrahim kavmine demişti ki: Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın ve fenalarda düşmekten sakının, O'na ortak koşmayın. İşte bu sizin için eğer bilirseniz daha hayırlıdır.

-17-

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

İnnemâ tabudûne min dûnillâhi evsânen ve tahlukûne ifkâ innellezîne tabudûne min dûnillâhi lâ yemlikûne lekum rızkân febtegû indallâhir rızka vabudûhu veşkurû leh ileyhi turceûn

İnnema tabudune	: sadece, fakat, kulluk yapıyorsunuz, tapıyorsunuz
min duni Allah	: Allah'tan başka, Allah'ı bırakıp ta,
evsanen	: putlar, tapınılan şeyler, zanna dayalı,
ve tahlukune	: yapma, oluşturma, ortaya koyma,
ifken	: yalan, aslı olmayan şeyler, asılsız,
İnne ellezine tabudûne	: muhakkak onlar, tapıyorsunuz, inanıyorsunuz
min duni Allah	: Allah'tan başka
lâ yemlikûne lekum	: yok, malik, malik, size
rızk	: rızık, sıfat, nimet, faydalı olan,
Fe ibtegû	: o zaman, isteyin, aramak, yönelmek
inde Allah el rızka	: Allah'ın katında, rızık, nimetler
ve abudu hu	: kul, o,
veşkuru lehu	: şükür, varlığın sahibini bilip teslim etme, ona
ileyhi turceun	: ona, döndürüleceksiniz

17- Allah'ı bırakıp zanna dayalı şeylere tapıyorsunuz ve aslı olmayan şeyleri ortaya çıkarıyorsunuz, ne yazık ki onlara inanıyorsunuz. Allah'tan başka sizi sıfatlarıyla donatmaya malik olan yoktur. Bundan sonra sizi sıfatlandıran Allah'a yönelin ve O'nun kulu olduğunuzu anlayın ve varlığınızın sahibinin O olduğunu bilip O'na teslim olun, dönüş O'nadır.

-18-

وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

Ve in tukezzibû fe kad kezzebe umemun min kablikum ve mâ aler resûli illel belâgul mubîn

ve in tukezzibu	: eğer, yalanlarda kalırsanız
Fe kad kezzebe	: böylece oldu, yalanladı
Umemun	: ümmetler, topluluk, bir anneden gelen çoğalan,
min kabli-kum	: sizden önce
ve ala el resûl	: üzerine, hakkında, için, yüce, resul
ila el belag el mubin	: tebliğden başka, apaçık açıklayan

18- Eğer hakikatleri yalanlarsanız, sizden önceki ümmetlerde yalanlamışlardı. Resul'ün üzerine düşen sadece hakikatleri apaçık tebliğ etmektir.

-19-

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

E ve lem yerev keyfe yubdiullâhul halka summe yuîduh inne zâlike alallâhi yesîr

E ve lem yerev keyfe	: bakıp ta görmezler mi? Nasıl, ne şekilde,
yubdiu Allah	: başlangıç, köken, kaynak, ilk, Allah
el halk	: halkiyet, var oluş, yaratılış,
Summe yuidu-hu	: sonra, geri iade edecek, döndürecek, devam eder, o
İnne zalike ala Allah	: muhakkak ki, işte bu, Allah,
yesir	: yürüyüş, kolay, akıp giden, hızlı, gizli, geceden gündüze

19- Yaratılış Allah'tan başlar, sonra O'nunla devam eder. Muhakkak ki işte bu Allah için kolaydır. Yaratılışın nasıl olduğunu bakıp ta görmezler mi?

-20-

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Kul sîrû fîl ardı fânzurû keyfe bedeel halka summallâhu yunşîun neşetel âhıreh innallâhe alâ kulli şeyin kadîr

Kul siru fi el ard	: anlat, gezin dolaşın, yeryüzünde
fe unzur keyfe	: böylece bakıp görün,
bede el halka	: ilk başlangıç, halk oluş, yaratılış, varoluş,
summe Allah yunşiu	: sonra Allah, yükseltir, inşa, vücutlandırma, geliştirme
en neşete	: inşası, yapısı, vücuda getirme, bedeni,
el ahırete	: sonunda, sonra
İnne Allah	: muhakkak ki Allah,
ala kulli şey kadir	: bütün her şeydeki kudrettir.

20- De ki: Yeryüzünü gezin dolaşın, yaratılış nasıl başlıyor bakıp görün, sonra Allah nasıl geliştiriyor, sonunda nasıl vücuda getiriyor anlayın. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-21-

يُعَذِّبُ مَن يَشَاء وَيَرْحَمُ مَن يَشَاء وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ

Yuazzibu men yeşâu ve yerhamu men yeşâ ve ileyhi tuklebûn

Yuazzibu	: sıkıntı, azap, sıkıntı üzere olur,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve yerhamu	: rahmet eder, merhamet üzere olur,
men yeşau	: kimse, kim, ister, isteyen,
ve ileyhi tuklebûne	: ona, döndürüleceksiniz, döner durur, hareket etmek

21- İsteyen kimse sıkıntılar üzere olur ve isteyen kimse merhamet üzere olur. Ancak O'nun varlığıyla hareket edersiniz.

-22-

وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاء وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

Ve mâ entum bi mucizîne fîl ardı ve lâ fîs semâi ve mâ lekum min dûnillâhi min veliyyin ve lâ nasîr

Ve ma entum bi mucizin	: siz değilsiniz, aciz, kaçış, kurtulan, aciz olan, güçsüz,
fî el ardı	: yeryüzünde
ve la fi el semai	: yok, göklerde
Ve ma lekum min duni Allah	: sizin yoktur, Allah'tan başka
min veliyyin	: dostunuz, veli,
ve la nasir	: yok, yardımcı

22- Siz gücünüzün sahibi değilsiniz. Göklerde ve yerde olanların da kendi güçleri yoktur. Sizin Allah'tan başka dostunuz olmaz ve yardımcınız da yoktur.

-23-

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُوْلَئِكَ يَئِسُوا مِن رَّحْمَتِي وَأُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Vellezîne keferû bi âyâtillâhi ve likâihî ulâike yeisû min rahmetî ve ulâike lehum azâbun elîm

ve ellezîne keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
bi ayati Allah	: Allah'ın ayetleri, işaretleri, delilleri,
ve likai hi	: onun birliğini, tevhit, buluşma
Ulaike yeisu	: işte onlar, ümitsiz, moralsiz,
min rahmetî	: rahmetimden, esirgemek, tüm sıfatları sunmak,
ve ulaike lehum azab elim	: işte onlar, acı bir sıkıntıdadırlar

23- Allah'ın ayetlerini ve O'nun birliğini görmemezlikten gelip örtenler, işte onlar rahmetimizin ümitsizliği içinde ve işte onlar acı sıkıntılardadırlar.

-24-

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

Fe mâ kâne cevâbe kavmihî illâ en kâlûktulûhu ev harrýkûhu fe encâhullâhu minen nâr inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yu'minûn

Fe ma kane cevabe	: böylece, olmadı, cevap,
kavmihi	: onun kavminin
İlla en kalu	: ancak, dediler,
katele hu	: öldürün, yok edin, yazık etmek, zarar, onu
Ev harrıka-hu	: veya, yada, yakın, yarmak, hararet, sıcak,
Fe enca hu Allah	: böylece, kurtuluş, aydınlık, necat bulmak, o, Allah,
min el nar	: ateş, nur, ateş hali, cehaletin ateşi, yakıp yıkıcı hal
İnne fi zalike le ayatin	: muhakkak işte bu, elbette ayetler, delil, işaret
li kavmin yuminun	: kimseler, kavim için, insanlar için, inanan, mümin

24- Böylece İbrahim'in kavminin ona bir cevabı olmadı. Ancak dediler ki: Onu öldürün ya da yakın. Böylece İbrahim; yakıp yıkıcı haller olan o cehalet ateşinden, Allah'a sığınarak kurtuldu. Muhakkak ki işte bunlarda inanan kimseler için elbette işaretler vardır.

-25-

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ

Ve kâle innemettehaztum min dûnillâhi evsânen meveddete beynikum fîl hayâtid dunyâ summe yevmel kıyâmeti yekfuru badukum bi badın ve yelanu badukum badan ve mevâkumun nâru ve mâ lekum min nâsırîn

Ve kale inne ma ittehaztum	: dedi, doğrusu, değil, şey, edindiniz, sarıldınız.
min dûni Allah	: başka, onu bırakıp ta, Allah tan başka,
evsanen	: putlar, aslı olmayan şeyler, suretler,
Meveddete beyni kum	: sevgi, muhabbet, sevgi bağı, aranızda
Fi el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşam
Summe yevme el kıyameti	: sonra, diriliş günü, gün, diri olan, ölünceye kadar
Yekfuru	: görmemezlikten gelecek,
badukum bi badın	: bazınız bazınıza, birbirinizi, bir başkasını
ve yelanu	: rahmetten uzaklaştıran, leane, düşmek, uzaklaşmak,
badukum badan	: bazınız bazınızı, birbirinizi, bir başkasını
ve meva-kum el naru	: barınağınız, bulunduğunuz hal, sizin dönüş yeriniz, ateş
ve mâ lekum min nasır	: sizin için yoktur, bir yardımcı

25- İbrahim dedi ki: Sizler, dünya hayatına fazlaca sevgi muhabbet beslediğinizden dolayı, Allah'ı bırakıp putlar edindiniz. Sonra ölünceye kadar hakikatleri anlamada birbirinize engel olursunuz ve birbirinizi rahmetten uzaklaştırırsınız ve sizlerin bulunduğu yer ateştir ve sizlere bir yardımcı da yoktur.

فَآمَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Fe âmene lehu lût ve kâle innî muhâcirun ilâ rabbî innehu huvel azîzul hakîm

Fe amene lehu Lut	: böylece, inandı, ona, Lut
ve kâle inni	: dedi, ben,
muhacir	: göç eden, hicret, yönelme, bir yerden bir yere
ila rabb	: rabbime, beni vücudlndırana
İnnehu huve el aziz	: şüphesiz, o, tüm değerlerin yüce sahibi, ulu,
el hakim	: hâkim olan, her şeye hâkim olan,

26- Sonra Lut ona inandı ve dedi ki: Muhakkak ki ben Rabbime yöneleceğim, şüphesiz O, tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-27-

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

Ve vehebnâ lehû ishâka ve yakûbe ve cealnâ fî zurriyyetihin nubuvvete vel kitâbe ve âteynâhu ecrehu fîd dunyâ ve innehu fîl âhıreti le mines sâlihîn

Ve vehebne lehu	: bağışladık, hediye, bahşettik, ona,
ishak ve yakub	: ishak ve Yakup
ve ceal na	: kılmak, yapmak, sunmak, vermek, biz,
fi zuriyethi	: onun neslinden,
el nubuvet	: hakikatleri bildirenler, haberciler,
ve el kitabe	: kitap, hakikatlerin sözleri,
ve ateyna hu	: verdik, sunduk, o
ecre hu	: onun ecrini, karşılığını,
Fi el dünya	: dünyada, yaşamlarında
Ve inne hu fi el ahiret	: muhakkak, o, sonunda, son anlarına kadar
le min el salihin	: elbette, dosdoğru hak yolunda olanlardan

27- Ona İshak'ı ve Yakup'u bahşettik ve onun neslinden Bizi anlatanlar açığa çıktı, hakikatleri ve her varlığın bir kitap olduğunu bildirdiler. Yaşamlarında sunduğumuz hakikatlerin karşılığını onlar buldular ve onlar, son anlarına kadar dosdoğru hak yolunda çalışanlardan oldular.

-28-

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ

Ve lûtan iz kâle li kavmihî innekum le te'tûnel fâhışete mâ sebekakum bihâ min ehadin minel âlemîn

Ve Lut iz kale li kavmi hi	: Lut, dedi, kavmine

inne-kum le tetune	: muhakkak siz, gerçekten, geliyorsunuz
el fahışete	: ben benim demek, kendini büyük görme, aşırılık,
Ma sebeka-kum	: şeyler, sizden önce geçmiş olanlar
biha min ehad	: tarafından, ona karşı, biri, bir, tek
min el alemin	: âlemler, kainatın, bütün insanlar

28- Lut, kavmine dedi ki: Doğrusu siz; âlemlerin tek olan sahibine karşı, sizden öncekilerin yaptığı şeyler gibi, kendinizi büyük görme, aşırılıklar için geliyorsunuz.

-29-

أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَن قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

E innekum le tetûner ricâle ve taktaûnes sebîle ve tetûne fî nâdîkumulmunker fe mâ kâne cevâbe kavmihî illâ en kâlû'tinâ bi azâbillâhi in kunte mines sâdikîn

E inne le tetune	: muhakkak, geliyorsunuz,
el ricali	: ileri gelen, makam sahibi, devlet adamı, er kişi,
ve taktaûne	: kesiyorsunuz, engel olma,
el sebile	: hakikat yolu, yol, sunulan hakikatler,
ve tetune fi nadi kum	: geliyorsunuz, meclis, bağırma, toplantı, siz
el munkere	: tanımamak, inkara gitme, kötülük, hayasızlık
Fe ma kane cevabe	: artık, olmadı, cevap,
kavmihi	: kavmi, kimseler, topluluk, o
İlla en kale ete-na	: başka, sadece, dedi, ancak, bize getir
bi azâbi allâhi	: azap, sıkıntı, müşkül, Allah
İn kunte min es sadikıne	: eğer, siz, sadıklardan, doğru sözlülerden iseniz

29- Doğrusu kendinizi makamların sahibi olarak görüyorsunuz ve hakikat yolunda hallerinizle kendinize engel oluyorsunuz ve meclisinizde bağırıp çağırıyorsunuz, hakikatleri inkâra gidiyorsunuz. Bundan sonra kavminin ona bir cevabı olmadı. Sadece: Eğer doğruyu söyleyenlerden isen, Allah'ın azabını getir bize, dediler.

-30-

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ

Kâle rabbinsurnî alel kavmil mufsidîn

Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
unsur ni	: destek ol, bana yardım et
Ala kavmi	: kavmime, kimselere, topluluklara,
el mufsidîne	:bozguncu, fesatlık, arabozan, karışıklık, ikilik çıkaran

30- Dedi ki: Rabbim! Bozgunculuk çıkaran kavmime karşı bana yardım et.

-31-

وَلَمَّا جَاءتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ

Ve lemmâ câet rusulunâ ibrâhîme bil buşrâ kâlû innâ muhlikû ehli hâzihil karyeh inne ehlehâ kânû zâlimîn

ve lemmâ caet	: geldiği zaman, olduğunda, yaptığında,
resul na	: hakikati gösteren, açığa çıkmak, irsal, biz,
İbrahime bi el buşra	: İbrahim, sevindirici haber, müjde, bildirmek,
Kale inna muhlikû	: dediler doğrusu biz, helak etme, yazık etme,
Ehli	: halk, ehil, insanlar, kişi,
hazihi el karyeti	: burada, bu, ülke, karye, belde
İnne ehle ha	: doğrusu, onun halkı, kimse, arkadaş,
kanu zalimin	: oldu, zalimler, kötülük yapanlar,

31- İbrahim; insanlara hakikatleri müjdeleyip, Bizi anlatmak için açığa çıktığında dediler ki: Doğrusu biz; bulunduğumuz yerlerde ehil kimselerden olamadık, kendimize yazık ettik, doğrusu o zalim kimselerle arkadaşlık ettik.

-32-

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

Kâle inne fîhâ lûtâ kâlû nahnu alemu bi men fîhâ le nunecciyennehu ve ehlehû illemreetehu kânet minel gâbirîn

Kâle inne fiha Lut	: dedi, muhakkak oradadır, hakikatler üzere, Lut
Kâlû nahnu	: dediler, biz,
e alim bi men	: bilen, ilim, kim, bilen bir kimse olabilir miyiz?
Fiha le nunecciyenne-hu	: orada, elbette, biz, kurtuluş, necat bulmak, o, lut
ve ehle-hu illa	: o kişiler, halk, ehil, o, ancak, başka
emr ete hu	: işleyiş, o iş benim diyen, işleyişi kendine nispet eden
kanet min el gabirin	: anlamayanlar, geride kalan, istikbal, gelecek zaman

32- İbrahim dedi ki: Muhakkak ki Lut da hakikatler üzeredir. Dediler ki: Biz de onun gibi bilen bir kimse olabilir miyiz? Elbette Lut da Bizde necat bulanlardandı. Fakat işleyişi kendine nisbet eden kişiler ise, geçmiş bildiklerinde kalıp hakikatleri anlayamazlar.

-33-

وَلَمَّا أَن جَاءتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

Ve lemmâ en câet rusulunâ lûtan sîe bihim ve dâka bihim zerân ve kâlû lâ tehaf ve lâ tahzen innâ muneccûke ve ehleke illemreeteke kânet minel gâbirîn

ve lemmâ el caet	: geldiğinde, açığa çıktığında
resul na	: hakikatimizi anlatan, yerine getirmek, üzere gitmek, biz,

Lut sie bi him	: Lut, fena, bozuldu, kötüleşti, üzüldü, çekindi, onlar
ve dâka bihim zeran	: içi daraldı, onlara, telaşlandı
ve kâlû la tehaf	: dediler, korku yok
ve la tahz	: yok, mahzun olma,
İnna muneccu-ke	: muhakkak, kurtaracak, necat bulduracak, sen
ve ehle-ke illa	: senin aileni, ancak senin gibi insanlar kişiler
emr ete ke	: işleyiş, sen
Kanet min el gâbirîne	: geride, cehalette, geçmiş bildiklerinde kalan, anlamayanlar

33- Lut hakikatlerimizi anlatmak için açığa çıktığında; onlar çekindiler, onların içleri daraldı, telaşlandılar. Lut dedi ki: Korkmayın ve mahzun olmayın. Lut'a bildirildi: Ancak senin halkın, senin gibi işleyişi idrak edemedi, geçmiş bildiklerinde kaldılar. Muhakkak ki senin gibi hakikatleri anlayanlar kurtuluşa ulaşacaklardır.

-34-

إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاء بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

İnnâ munzilûne alâ ehli hâzihil karyeti riczen mines semâi bimâ kânû yefsukûn

İnna munzilun	: muhakkak, biz, aşağı, indirilme, inzal, uzaklaşma,
Ala el ehli el karyeti	: halk, kimse, belde, bulundukları yerde, köy,
riczen	: sıkıntı, azap, vesvese, puta tapma
min el semai	: ulvi âlemin, semadan
Bimâ kanu yefsukune	: hakikatlerin dışına çıkan, fâsık olan, hakikatten sapan,

34- Ulvi Âlem'in hakikatlerine karşı kendi cehaletlerine sapan kimseler; Bizi anlamaktan uzaklaşırlar, bulundukları yerlerde vesveselerde kalırlar.

-35-

وَلَقَد تَّرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Ve lekad tereknâ minhâ âyeten beyyineten li kavmin yakılûn

ve lekad	: gerçek olan şu ki, andolsun, doğrusu,
terekna minha	: bıraktık, sunduk, ondan, orada, tüm varlıktan,
Ayeten beyyineten	: ayet, delil, işaret, apaçık, açıkça, tüm varlıkta apaçık
li kavmin yakılun	: için, kimse, topluluk, insan, düşünen, akıl eden,

35- Gerçek olan şu ki; tüm varlıktan hakikatlerimizi sunduk, düşünen kimseler için tüm varlıkta apaçık ayetler vardır.

-36-

وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

Ve ilâ medyene ehâhum şuayben fe kâle yâ kavmibudûllâhe vercûl yevmel âhıre ve lâ tasev fîl ardı mufsidîn

ve ila medyen	: Medyen,
ehahum şuayb	: kardeşleri, Şuayb
Fe kale ya kavmi	: o zaman dedi, ey kavmim,
abdu allah	: kul, Allah
Ve ircu	: bekleyin, ümit edin, yönelin, dileyin, rucu edin,
el yevme el ahıre	: son vaktinize kadar
ve la tasev	: yok, azgınlık etmeyin, karışıklık,
fi el ard müfsid	: yeryüzünde, hakikatlerin dışına çıkmak, bozmak

36- Medyen halkına da kardeşleri Şuayb dedi ki: Ey kavmim! Artık Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın ve son anınıza kadar O'na yönelin ve yeryüzünde kargaşalık çıkarmayın, azgınlık etmeyin, hakikatlerin dışına çıkmayın.

-37-

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ

Fe kezzebûhu fe ehazethumur recfetu fe asbehû fî dârihim câsimîn

Fe kezzebu hu	: böylece, onu yalanladılar, onları sardı, kuşattı
fe ehazet hum	: böylece sarıldı, kuşattı, o hallerde kaldılar, onlar
el recfetu	: şiddetli sarsıntı, titreme, korku, sarsılmak, zelzele
Fe asbehu	: sonra, sabah, kalma, olmak, aydınlanma
fi dari him	: yurt, bulundukları yer, onlar,
casimin	: çömelme, güçsüz, teslim,

37- Fakat onu yalanladılar. Böylece onlar; cehaletlerine sarıldılar, korkularda kaldılar, sonra da onlar, bulundukları yerlerde cehaletin korkularına teslim oldular.

-38-

وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَاكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ

Ve âden ve semûde ve kad tebeyyene lekum min mesâkinihim ve zeyyene lehumuş şeytânu amâlehum fe saddehum anis sebîli ve kânû mustebsırîn

ve Ade ve semud	: Ad ve semud
Ve kad tebeyyene lekum	: oldu, beyan edildi, sizlere
min mesakini-him	: onların meskenlerinden, bulundukları yer
ve zeyyene lehum	: süsledi, gösteriş, onlar,
el şeytan	: şeytani haller, kötülük, haktan uzaklaşmak, ,
amale hum	: şeytan, amel, çalışma, yaptıkları, onlar
Fe sade hum	: sonrada, geri çevirdi, alıkoydu, onlar,
an es sebil	: hak yolu, hakikatlerin yolu,
ve kanu mustebsırıne	: oldu, görebilenler, görenler

38- Ad ve Semud'a da hakikatler bildirildi. Sizlere hakikatler beyan edildiği gibi onlara da meskenlerinde beyan edildi ve onlar şeytani halleriyle, çalışmalarında gösteriş içinde kaldılar. Böylece onların o halleri, onları hakikatlerin yolundan alıkoydu ve bakıp ta göremeyenlerden oldular.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءهُم مُّوسَى بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ

Ve kârûne ve fir'avne ve hâmâne ve lekad câehum mûsâ bil beyyinâti festekberû fîl ardı ve mâ kânû sâbikîn

ve Karun ve firavun ve haman	: Karun, firavun, haman
ve lekad cae hum Musa	: andolsun, doğrusu, geldi, Musa
Bi el beyyinâti	: apaçık deliller ile
fe istekberu	: fakat, büyüklendiler, kibirlenme
fi el ard	: yeryüzünde, toprak, beden,
ve ma kanu sabikin	: olamadılar, önceki, irfaniyette ileri olan

39- Doğrusu Musa; karun'a ve firavun'a ve haman'a geldi, onlara hakikatleri apaçık delillerle açıkladı. Fakat onlar, yeryüzünde kibirlendiler ve irfaniyet sahibi olamadılar.

-40-

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنبِهِ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Fe kullen ehaznâ bi zenbih fe minhum men erselnâ aleyhi hâsıbâ ve minhum men ehazethussayhah ve minhum men hasefnâbihil ard ve minhum men agraknâ ve mâ kânâllâhu li yazlimehum ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

Fe kull ehaz na	: böylece, bütün hepsi, kaldı, sarıldı, yakalandı, biz,
bi zenbi hi	: günahlar, fenalar,
Fe min-hum men	: sonra onlardan, kim, o kimseler
Ersalna aleyhi	: gönderdik, sunduk, onlara,
hasıben	: şiddetli rüzgâr, fırtına, yakıp yıkıcı haller, hesap, ufak taş
Ve min hum men	: onlar, kim, o kimseler
Ehazet hu	: onu sardı, aldı, o halde kaldı,
el sayhatu	: kudretli ses, çığlık, şiddetli ses,
Ve min-hum men	: onlardan, kim, kimse
Hasef nâ	: tutulmak, gölgelendi, sönmek, sararmış, biz,
bihi el ard	: ondan, hakkında, yeryüzü, toprak, yer, dünya,
Ve min hum men	: onlar, kim, kimse,
Agrak na	: boğulmak, fenalarında boğuldular, gark olmak, biz
Ve ma kane allah	: olmaz, olmadı, Allah
li yazlime-hum	: zulmeden, zulmedici, onlar,
ve lakin kanu	: lakin, fakat, oldu
enfuse-hum	: nefslerine, kendilerine
yazlimun	: zulmettiler, kötülük ettiler,

40- Böylece onların hepsi, fenalarda kaldıklarından dolayı Bizi anlayamadılar. Böylece onlardan bazıları; onlara sunduğumuz hakikatlere karşı, yakıp yıkıcı hâllerde kaldılar ve onlardan bazıları; her yerde olan o kudretli sesi anlayamadılar, cehaletlerine sarıldılar. Onlardan bazılarının, yeryüzünde Bizi anlayamadıklarından dolayı idrakleri söndü ve onlardan bazıları; kendi cehaletlerinde boğulup gittiklerinden dolayı, Bizi anlayamadılar. Allah onlara zulmeden olmadı, fakat onlar kendilerine zulmettiler.

-41-

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاء كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Meselullezînettehazû min dûnillâhi evliyâe ke meselil ankebût ittehazet beytâ ve inne evhenel buyûti le beytul ankebût lev kânû yalemûn

Mesel	: misal, hâli, durum, benzer, örnek,
ellezin ittehazu	: edindiler, o halde kaldılar, sarıldılar,
Min duni Allah evliya	: Allah'tan başka, ondan başka, onu bırakıp, dostluk,
Ke mesel el ankebut	: misali gibi, benzemesi gibi, örümcek
İttehazet beyten	: edindi, ev
ve inne evhene	: muhakkak, dayanıksız, gevşek, zayıf,
el buyut	: evler, barınak
Le beyte el ankebûti	: elbette, ev, örümcek, örümceğin evi, yuvası
Lev kanu yalemûne	: keşke, oldu, biliyorlar, ilmiyle varedeni

41- Allah'ın dostluğunu bırakıp başka şeyler edinenlerin hâli, örümceğin yaptığı ev gibidir. Doğrusu örümceğin evi dayanıksızdır. Keşke hakikatleri bilselerdi.

-42-

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

İnnallâhe ya'lemu mâ yedûne min dûnihî min şey ve huvel azîzul hakîm

İnne Allah yalemu	: muhakkak, Allah, ilmiyle varedendir
ma yedun	: yöneldikleri şeyler, taptıkları şeyler
Mun duni hi min şeyin	: ondan başka, şeyden, bir şey
ve huve el aziz	: o, tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: tüm varlığa hâkim olan,

42- Muhakkak ki O'ndan başka yöneldikleri şeyleri de ilmiyle vareden Allah'tır. O tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-43-

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ

Ve tilkel emsâlu nadribuhâ lin nâs ve mâ yakıluhâ illel âlimûn

Ve tilke el emsal	: işte bu, durum, hal, benzer, misal
nadribu-hâ li el nas	: örnek, vurgulayıcı, çarpıcı, insanlar için

Ve ma yakılu-ha	: onu akıl edemez, düşünemez,
İllâ el alimin	: hariç, den başka, bilen, hakikatleri bilen,

43- İşte bu durumlar insanlar için vurgulayıcı örneklerdir. Ancak hakikatleri bilenlerden başkası hakikatleri akıl edemez.

-44-

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

Halakallâhus semâvâti vel arda bil hakk inne fî zâlike le âyeten lil muminîn

Halaka Allah	: yarattı, Halk etti
es semavat ve el ard	: semalar, gökler ve yeryüzü,
Bi el hak	: hak ile, gerçek, dosdoğru,
İnne fi zâlike le ayet	: işte bunların içinde, ayetler, delil,
li el muminîne	: müminler için

44- Göklerde ve yerde olanları Hakk ile Halk eden Allah'tır. İşte bunlarda müminler için deliller vardır.

-45-

اتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

Utlu mâ ûhıye ileyke minel kitâbi ve ekımıs salât innes salâte tenhâ anil fahşâi vel munker ve le zikrullâhi ekber vallâhu yalemu mâ tasneûn

Utlu	: oku, incele, hakikatini araştır,
ma uhiye ileyke	: şeyler, vahy edilen, sunulan, sana,
Min el kitab	: kitaptan, varlık kitabı,
ve ekımı el salat	: her an salât üzere ol, her an hakka bağlılık,
İnne el salate	: muhakkak, salât, hakka bağlılık,
tenha	: engeller, mani olur, nehy eder, uzaklaştırır
an el fahşai	: aşırılık, ego, ben benim demek,
ve el munker	: tanımlanamayan, kötü hal, inkâr edilen,
ve le zikr	: elbette, anmak, anlatmak, hatırlamak, sohbetler
Allah ekberu	: Allah, yüce, büyük, daha yüce, yüce olan, makbul
ve Allah yalemu	: Allah, ilmiyle varedendir, ilmin sahibi,
ma tesneun	: değil, yapamazsınız, var edemezsiniz,

45- Sana varlık kitabından sunulan şeyleri oku, anla ve her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket et. Muhakkak ki her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket etmek; aşırılığı, kendine varlık isnat etmeyi, tüm fenaları engeller. Elbette Allah'ı anmak için yaptığınız sohbetler yücedir. Siz var edemezsiniz, Allah'tır ilmiyle vareden.

-46-

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

Ve lâ tucâdilû ehlel kitâbi illâ billetî hiye ahsenu illellezîne zalemû minhum ve kûlû âmennâ billezî unzile ileynâ ve unzile ileykum ve ilâhunâ ve ilâhukum vâhıdun ve nahnu lehu muslimûn

ve la tucadil	: yok, mücadele, tartışma, cedelleşme,
ehle el kitab	: kitap ehli, aktarılan söylentilerde kalan
İlla bi elleti hiye ahsenu	: başka, ki o, o, en güzel
İllâ ellezin zalem minhum	: ancak, hariç, den başka, zulüm de olan, onlardan
ve kulu amenna	: deyin, inandık, iman ettik
Bi ellezi unzile ileyna	: ile, ki o, indirildi, verildi, sunuldu, bize
Ve unzile ileykum	: indirildi, sunuldu, size
ve ilahu-na	: bizim ilahımız, sığınılan, vareden
ve ilahu-kum	: sizin ilahınız, sığınılan, vareden
vahidun	: bir olan, tek,
ve nahnu lehu muslimine	: biz, ona, teslim olanız, barış huzur üzere olan,

46- Aktarılan söylentilerde kalanlarla tartışmayın. Ancak iyiliğe meyledenler başka. Zalimlik hâlinde olan kimselere sadece deyin ki: Biz, bize de verilene ve size de verilene ve bizi de varedene sizi de varedene, bir olana iman ettik ve biz, barış ve huzur üzere olanlarız.

-47-

وَكَذَلِكَ أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاء مَن يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ

Ve kezâlike enzelnâ ileykel kitâb fellezîne âteynâ humul kitâbe yuminûne bih ve min hâulâi men yuminu bih ve mâ yechadu bi âyâtinâ illel kâfirûn

ve kezalike enzelna	: işte böylece, sunduk, indirdik, bütün olarak indirmek,
İleyke el kitabe	: sana, kitap, varlık kitabı,
Fe ellezine ateyna hum	: böylece, o kimseler, biz verdik, sunduk, onlar
el kitabe	: kitap, varlık kitabı,
yuminun bihi	: mümin, iman, inanan, ona, orada
Ve min haulai men	: onlardan başka, bunlar, diğer, kim, kimse,
yuminu bihi	: iman eder, inanır, mümin, ona
Ve ma yechadu	: inkâr etmez, reddetmez
bi ayetina	: ayetlerimizi, delil, işaret,
illa el kafirin	: başkası, hakikatleri görmemezlikten gelen,

47- İşte, Biz sana tüm varlığı bir kitap olarak sunduk. Tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuza inanan kimseler de vardır ve onlardan başka kimselerden de hakikatlere inananlar vardır. Ancak hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden başkası ayetlerimizi reddetmez.

-48-

وَمَا كُنتَ تَتْلُو مِن قَبْلِهِ مِن كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ

Ve mâ kunte tetlû min kablihî min kitâbin ve lâ tehuttuhu bi yemînike izen lertâbel mubtılûn

ve ma kunte tetlu	: sen olmadın, değilsin, okuyup öğrenen,
min kabli-hi min kitab	: ondan önce, kitap, kâinat kitabı,
ve la tehut-hu	: yok, çizgi, onu yazmıyorsun,
bi yeminke	: söz, sağlamlık, diri, elin, sen
İzen le irtab	: eğer, ise, durum, elbette, şüphe, tereddüt,
el mubtılun	: batıl, yalanda olan, asılsız olan şeyler

48- Sen hakikatleri, kâinat kitabının dışında herhangi bir kitaptan okuyup öğrenmedin ve sen kendi ellerinle yazmış değilsin. Aslı olmayan şeylerde kalanlar elbette şüpheler içindedirler.

-49-

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ

Bel huve âyâtun beyyinâtun fî sudûrillezîne ûtûl ilm ve mâ yechadu bi âyâtinâ illez zâlimûn

Bel huve ayet beyyinat	: hayır, bilakis, o, ayetler, apaçık açıklanmış, beyan
Fi sudur	: gönüllerde,
ellezin utu el ilme	: o kimseler, sunulan, ilim verilen, bilgi
Ve ma yechadu	: inkâr etmez, reddetmez, yalanlamaz,
bi ayetina	: ayetlimiz, işaretlerimiz, delil,
İlla el zalimun	: başka, ancak, zalimlik, kötülük,

49- Bilakis, hakikatlerin bilgisine ulaşan kimselerin gönüllerinde o ayetler apaçıktır. Zalimlerden başkası ayetlerimizi inkâr etmez.

-50-

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Ve kâlû lev lâ unzile aleyhi âyâtun min rabbih kul innemel âyâtu indallâh ve innemâ ene nezîrun mubîn

ve kalu levla	: dediler, olmaz mı, olsaydı, olmalı değil mi?
unzile aleyhi	: indirilen, sunulan, onda, onun üzerinde,
Ayatun min rabbi-hi	: ayetler, işaret, Rabbinden
Kul innema el ayetu	: de, sadece, ancak, ayetler, işaret,
inde Allah	: Allah'ın katında, Allah'a ait olan
ve innema ene	: sadece, ancak, ben,
nezir mubin	: uyaran, hakikatlere apaçık çağrı yapan

50- Dediler ki: Rabbinin işaretleri onun üzerinde olmalı değil miydi? Anlat: Muhakkak ki işaretler Allah'a aittir ve ben sadece hakikatlere çağrı yapıp uyarandan başka bir şey değilim.

-51-

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَى عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

E ve lem yekfihim ennâ enzelnâ aleykel kitâbe yutlâ aleyhim inne fî zâlike le rahmeten ve zikrâ li kavmin yuminûn

E ve lem yekfi-him	: onlara kâfi gelmiyor, yetmiyor, yetmez mi?
Enna enzelna aleyke	: nasıl, indirdik, sunduk, sana
El kitabe yutla aleyhim	: kitap, varlık kitabı, okunur, onlara
İnne fi zalike le rahmet	: muhakkak ki, işte bunlarda, elbette, bir rahmet vardır
ve zikra	: anmak, zikir, hatırlamak,
li kavmin yuminun	: kavim için, insanlar, inanan, mümin

51- Sana nasıl tüm varlıktan hakikatleri sunmuşsak, onlara da tüm varlık kitabından hakikatler her an okunur. Onlara bu kâfi gelmez mi? Şüphesiz bunda inanan kimseler için, elbette rahmet ve hatırlamak vardır.

-52-

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Kul kefâ billâhi beynî ve beynekum şehîdâ yalemu mâ fîs semâvâti vel ard vellezîne âmenû bil bâtılı ve keferû billâhi ulâike humul hâsirûn

Kul kefa bi Allah	: de, kâfi, kifayet, yeterli, yeter, Allah
Beyni ve beyne-kum	: benimle sizin aranızda, hepimize
Şehîden yalemu	: şahit, her yerde hazır olan
ma fî es semavat ve el ard	: göklerde ve yerde olan ne varsa
ve ellezin amenu	: o kimseler, inanan,
bi el batıl	: batıla, boş, yalanlara, asılsız şeylere,
ve keferû bi Allah	: Allah'ı görmemezlikten gelenler
Ulaike hum el hasirune	: işte onlar hüsrana uğrayanlar, kayıpta

52- De ki: Sizinle benim aramda, göklerde ve yerde olanları ilmiyle vareden, her an her yerde hazır olan Allah kâfidir. Asılsız şeylere inanan o kimseler ve Allah'ın hakikatlerini görmemezlikten gelenler, işte onlar hüsrandadırlar.

-53-

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَجَاءهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Ve yestacilûneke bil azâb ve lev lâ ecelun musemmen le câehumul azâb ve le yetiyennehum bagteten ve hum lâ yeşurûn

ve yestacilun ke	: acele istiyorlar, sen,
bi el azab	: azap, sıkıntı,
Ve lev la ecel musemmen	: olmasaydı, yok, zaman, belli, belirlenmiş, süresiz,

Le cae hum el azabu	: elbette, doğrusu, geldi, onlara, sıkıntı, azap
ve le yetiyen hum	: doğrusu, onlara gelecek, gelir, gelen,
bagtet	: doğrusu, onlara gelecek, ansızın, birden, her an
Ve hum la yeşurune	: onlar, farkına varmaz, idrak yok, şuur,

53- Senden azabın acele gelmesini istiyorlar. Onun süresi bilinmez. Doğrusu onlara, hakikatleri idrak edemediklerinden dolayı azap ansızın geliverir.

-54-

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

Yestacilûneke bil azâb ve inne cehenneme le muhîtatun bil kâfirîn

yestacilûn-ke bi el azabı	: acele istiyorlar, sen, azap, sıkıntı,
ve inne cehenneme	: doğrusu, olduğu, cehennem, cehaletin cehennemi
Le muhitat	: elbette, ihata eden, kuşatan, o halde kalanlar, azapta
Bi el kafirin	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,

54- Senden azabın acele gelmesini istiyorlar. Doğrusu hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, cehaletin cehenneminde olup azap içinde kalanlardır.

-55-

يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Yevme yagşâhumul azâbu min fevkıhim ve min tahti erculihim ve yekûlu zûkû mâ kuntum tamelûn

Yevme yagşa hum	: gün, zaman, kaplayacak, kuşatma, sarmak, onları,
el azab	: azap, sıkıntı,
min fevkı-him	: üstünden, yüksek derece, yüce gören, onlar,
ve min tahti	: taht, alt, aşağı, makam,
erculi him	: ayakları, bulundukları yer, gittikleri yer, onlar,
ve yekûlu zuku	: ve derler, tat, zevk, o hal, o durum, hissiyat
Ma kuntum tamelune	: yaptığınız şeyler sebebiyle

55- Onlar, kendilerini yüksek derecede ve bulundukları yerde bir makam sahibi görmelerinden dolayı, o hâllerin azabı her zaman onları kuşatmıştır. Onlara, yaptığınız şeyler sebebiyle bu hâldesiniz, denir.

-56-

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ

Yâ ıbâdıyellezîne âmenû inne ardî vâsiatun fe iyyâye fabudûn

Yâ abadıy	: benim kulum, ey kullarım
ellezi amenu	: iman eden,
İnne ardı vasiatun	: arz, zemin, geniştir, büyük, nerede olursan ol

Fe iyyaye	: artık, yalnız, sadece, bana
fe abuda-ni	: kulluk, ben, bana kulluk edin

56- Ey iman edenler! Benim kulum olduğunuzu bilin, nerede olursanız olun sadece Bana kulluk edin.

-57-

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

Kullu nefsin zâikatul mevti summe ileynâ turceûn

Kullu nefsin	: bütün, hepsi, nefs, herkes,
zaikatu	: tatmak, hissiyat, yüz yüze gelmek,
el mevt	: ölüm,
Summe ilayna turceun	: sonra, bize, aslınıza döndürüleceksiniz

57- Bütün herkes ölümü hissedecektir. Sonra aslınız olan Bize döndürüleceksiniz.

-58-

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti le nubevviennehum minel cenneti gurafan tecrîmin tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ nime ecrul âmilîn

ve ellezine amenu	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi çalışmalarda olan,
le nubevvienne-hum	: mutlaka, noksansızlık, yerleştireceğiz, bulunmak, onlar
min el cenneti	: cennette, huzurda,
gurafan	: yüce makam, oda,
Tercî min tahti ha	: vardır, akar, bulunduğu yer, taht
el enhar halidin	: akar, ilmin sunulması, vardır, devamlı
fî-hâ nime	: orada, güzel, iyi,
ecr el amilin	: ecr, karşılık, amel eden, çalışan, etken

58- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar; elbette onlar yüce makamlarda, huzur içinde, Bizi idrak içinde bulunurlar. Bulundukları yerde devamlı bir ilim üzeredirler. Yaptıkları güzel şeylere karşılık olarak, devamlı o hâllerde kalırlar.

-59-

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

Ellezîne saberû ve alâ rabbihim yetevekkelûn

Ellezine saberu	: onlar sabıra ulaşmışlardır, sabredenler,
ve ala rabb him	: rablerine, vücudlandıran,
yetevekkelun	: tevekkül, teslim olma, her şeyiyle teslim olmak,

59- Onlar sabra ulaşmışlardır ve onlar, kendilerini vücudlandıranı bilip tüm varlıklarıyla teslim olmuşlardır.

-60-

وَكَأَيِّن مِن دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve keeyyin min dâbbetin lâ tahmilu rızkahâ allâhu yerzukuhâ ve iyyâkum ve huves semîul alîm

ve keeyyin min dabbetin : nice, ortaya çıkan varlık, yürüyen, tüm varlık,
la tahmilu rızka ha : taşımaz, onun rızkı, nimetler, sıfatları
Allahu yerzuku ha : Allah, rızıklandıran, o, nimetleriyle sıfatlandıran
Ve iyya kum : yalnız, sadece, siz
ve huve el semiu : o, işitme ondandır,
el alim : ilmiyle varedendir, ilmin sahibi

60- Ortaya çıkan nice varlık vardır ki, O'nun sıfatlarını taşımamış olsun. Onları da ve sizi de sıfatlarıyla sıfatlandıran yalnız Allah'tır ve O işittirendir, ilmiyle varedendir.

-61-

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ

Ve le in seeltehum men halakas semâvâti vel arda ve sehhareş şemse vel kamere le yekûlunnallâh fe ennâ yufekûn

Ve le in seelte hum : elbette, eğer, onlara sorsan
Men halaka : kim yarattı, halk etti, var etti,
El semavat ve el arda : göklerde olanları ve yerde olanları
ve sehhare : düzenledi, ortaya koydu, meydana çıkma
el şemse ve el kamer : güneş ve ayı
Le yekulunne Allah : elbette mutlaka derler, söylemek, Allah
Fe enna yufekûne : o halde, peki nasıl, olurda, döndürülüyorlar, gaflete düşme

61- Eğer onlara; göklerde ve yerde olanları kim halk etti, güneşi ve ayı kim meydana çıkardı, diye sorsan, elbette Allah derler. O hâlde nasıl olur da dönüp gaflete düşerler.

-62-

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Allâhu yebsutur rızka li men yeşâu min ibâdihî ve yakdiru leh innallâhe bi kulli şeyin alîm

Allâhu yebsutu el rızka : Allah, genişletir, nimeti rızık, sıfatlar
Li men yeşau : isteyen kimseler için
min abid hi : kullarından,
ve yakdiru lehu : takdir eder, daraltır, düzenin takdirini, ölçü, düşünmek,
inne Allah bi kulli şey : muhakkak, Allah, bütün her şey

alim : ilmin sahibi,

62- Allah, bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyendir. Kullarından isteyen kimseler için, hakikatlere ulaşmak ve O'nun varoluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak vardır. Muhakkak ki bütün her şeydeki ilmin sahibi Allah'tır.

-63-

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن نَّزَّلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِن بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

Ve le in seeltehum men nezzele mines semâi mâen fe ahyâ bihil arda min badi mevtihâ le yekûlunnallâh kulil hamdu lillâh bel ekseruhum lâ yakılûn

Ve le in seelte hum : elbette, eğer, onlara sorsan
Men nezele : kim, indirdi, sundu,
min el sema maen : gökten, su, yağmur,
Fe ahya : böylece, hayat veren, hayy olan,
bihi el arda : orada, arz, yeryüzü, toprak,
Min badi mevti-ha : sonrada, nutfeler, idraksiz, ölü, ondan
Le yekûlunne Allah : elbette, derler, Allah
Kuli el hamd li Allah : de, hamd, tüm niteliklerin sahibi, Allah
Bel ekser hum : bilakis, fakat, onların çoğu,
la yakılune : akıl etmezler, düşünmezler

63- Eğer onlara; gökten yağmuru indiren, böylece topraktan hayat veren, sonra da oradan nutfeler çıkaran kimdir, diye sorsan, elbette Allah derler. De ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Fakat onların çoğu hakikatleri anlamak için düşünmezler.

-64-

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Ve mâ hâzihil hayâtud dunyâ illâ lehvun ve laib ve inned dârel âhırete le hiyel hayevân lev kânû yalemûn

ve ma hazihi : değildir, bu
el hayatu ed dunya : dünya hayatı, yaşam,
İlla lehvun ve laibin : den başka, sadece, hariç, eğlence ve oyun
Ve inne el dâre : doğrusu, ahiret yurdu, oda, konak,bulunulan yer,
el âhırete : sonunda,
Le hiye el hayevanu : elbette, o, gerçek, hayat, Hayy olan
Lev kanu yalemun : keşke, şayet, oldu, bilselerdi,

64- Dünya hayatı sadece eğlence ve oyun yeri değildir. Doğrusu sonunda bulunacağınız durum önemlidir. Elbette gerçek olan Hayy olandır. Keşke hakikatleri bilenlerden olsalardı.

-65-

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

Fe izâ rakibû fîl fulki deavûllâhe muhlisîne lehud dîn fe lemmâ neccâhum ilel berri izâ hum yuşrikûn

fe iza rakib fi el fulki	: artık, o zaman, giden, sonsuzluk içinde giden,
Deavu Allah	: dua, yönelmek, çağrı, istek, Allah
muhlisin	: tüm özünüzle, içtenliğiyle, her şeyiyle,
lehu el din	: onun, din, varlığın yaratılış yasaları, fıtrat
Fe lemma neccâ-hum	: böylece, işte, olduğunda, kurtardı, necat buldu, onlar
ila el berr iza hum	: ancak, arazi, suret, toprak, onlar,
yuşrikun	: şirk koşan, kendine varlık isnat eden,

65- Artık bir sonsuzluk içinde hareket eden bu âlemde, tüm özünüzle Allah'a yönelin, dinin O'na ait olduğunu bilin. İşte bu hâlde olanlar kurtuluşa erenlerdir. Ancak suretlerde kalanlar, O'nun varlığının yanında kendine varlık isnat edenler başka.

-66-

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

Li yekfurû bimâ âteynâhum ve li yetemettaû fe sevfe yalemûn

li yekfuru	: için, hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelen,
bima ateyna hum	: verdiğimiz şeyler, sunduğumuz, onlar
ve li yetemettaû	: faydalansınlar, faydalanmalarına rağmen,
Fe sevfe yalemun	: böylece, fakat, yakın bir zaman, gelecek, bilecekler

66- Onlara verdiğimiz şeylerden faydalanmalarına rağmen, hakikatleri görmemezlikten gelip örtme içinde oldular. Artık belki yakında bilirler.

-67-

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ

E ve lem yerev ennâ cealnâ haramen âminen ve yutehattafun nâsu min havlihim e fe bil bâtılı yuminûne ve bi nimetillâhi yekfurûn

E ve lem yerev	: bakıp ta görmezler mi?
Ennâ cealna	: nasıl, sunduk, yaptık, kıldık, var ettik,
haram emin	: hürmetli, değerler, güvenilir, emin, güvenli, koruyan,
ve yutehattafu el nas	: sökülüp, kapılıp götürülen, hevasına esir olan, insanlar
Min havli-him	: onların etraflarında çevrelerinde,
E fe bi el batılı	: hâlâ, değil mi? Batıl olan, boş şeyler,
yuminun	: inanıyor
ve bi nimeti Allah	: nimet, lütuf, sıfat, Allah'ın nimetlerini,
yekfurun	: görmemezlikten gelip örtüyorlar

67- Onları; tüm değerleri taşıyan, korunur bir halde nasıl var ettiğimizi bakıp ta görmezler mi? Fakat insanlar, kendi çevrelerinde hevâlarına esir olup gidiyorlar. Hâlâ aslı olmayan şeylere mi inanıyorlar ve Allah'ın nimetlerini görmemezlikten mi geliyorlar?

-68-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

Ve men azlemu mimmenifterâ alallâhi keziben ev kezzebe bil hakkı lemmâ câeh e leyse fî cehenneme mesven lil kâfirîn

ve men azlemu	: kim, daha zalim,
Min men iftera	: kimseden, kimdir, iftira, uydurma,
ala Allah keziben	: Allah hakkında, yalan söylemek, yalanlayan
Ev kezzebe	: veya, ya da, tekzip etti, yalanlarda kalan,
bi el hak	: hakikatler, doğrular, gerçekler,
lemma cae hu	: ona geldi, hakikatler ona geldiği halde
e leyse	: değil midir? Öyle değil mi?
Fi cehenneme	: cehennemde, cehaletin cehennemi
Mesven	: kalacak yer, barınacak yer, bulunulan yer,
li el kâfirîne	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

68- Allah hakkında bir şey uyduran ve o yalanı aktaran, ya da hakikatler kendine açıklandığı hâlde onu yalanlayandan daha zalim olan kimdir? Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin barınağı, cehaletin cehennemi değil midir?

-69-

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

Vellezîne câhedû fînâ le nehdiyennehum subulenâ ve innallâhe le meal muhsinîn

ve ellezine cahedu fiyna	: kimseler, mücadele, gayret, içlerinde, bizi anlamak için
le nehdiyenne-hum	: elbette, onları mutlaka ulaştırırız, yol gösteririz,
subule-nâ	: yollarımız, hakikatlerimiz,
ve inne Allah	: doğrusu, muhakkak Allah,
Le mae	: elbette, mutlaka, beraber, birlikte, ayrı değil,
el muhsinin	: tüm özüyle bağlı olan, ihsan eden, iyi hallerde olan,

69- Bizi anlamak için mücadele eden kimseleri, elbette hakikatlerimize ulaştırırız. Elbette tüm özüyle hakikatlere bağlı olan bir kimse, muhakkak ki Allah'tan ayrı olmadığını bilir.

S30 - RUM SÛRESİ

-1-

الم

Elif lâm mîm

Elif lam mim : zat, hak- halk- nokta, Allah,

1-Elif, Lam, Mim

-2-

غُلِبَتِ الرُّومُ

Gulibetir rûm

Galibeti : galip, yenildi, kaybetti,
el Rum : uzak olan, hakikatten uzak olan, yabancı, Romalı, hariç,

2- Hakikatlerden uzak olanlar kaybetti.

-3-

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُم مِّن بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ

Fî ednel ardı ve hum min badi galebihim se yaglibûn

fî edne el ard : yakınlık içinde, daha yakın, yeryüzünde
ve hum badi : onlar, sonra, ardından,
Galebi him : yenilgi, kaybetme, başaramama, onlar,
se yaglibune : galip, zafer, başarma, kazanan,

3- Onlar kaybettiklerini anladıktan sonra, hakikatleri anladıklarında kazananlardan olacaklardır, yeryüzündeki hakikatlere daha yakınlık içinde olacaklardır.

-4-

فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِن بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ

Fî bıdı sinîn lillâhil emru min kablu ve min bad ve yevme izin yefrahul muminûn

Fi bedaa sının : birkaç, alan, yerleşik, sene, yıl, bir zaman içinde,
li Allah emr : Allah, iş, hüküm, işleyiş, varlıktaki işleyiş,
Min kablu ve min badu : önce, geçmişte ve sonra, gelecekte
ve yevme izin : gün, vakit, izin, yetkili, ruhsat, icazet, müsaade, mezuniyet
Yefrahu : ferah, geniş, sevinecek, rahatlama,

el müminun : mümin, emin olan

4- Belli bir sürede, geçmişte ve gelecekte tüm varlıktaki işleyişin Allah'a ait olduğunu anladıklarında, o vakit ferahlayacaklar, müminlerden olacaklardır.

-5-

بِنَصْرِ اللَّهِ يَنصُرُ مَن يَشَاء وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Bi nasrillâh yansuru men yeşâ ve huvel azîzur rahîm

Bi nasri Allah : bir yardım, yardım ile, Allah,
Yansuru : yardım, destek,
men yeşâu : kim, kimse, ister, isteyen,
ve huve el aziz : o, tüm değerlerin yüce sahibi,
el rahim : rahim, özünden vareden

5- Bir yardım isteyen kimse Allah'ın yardımını bulur ve tüm değerlerin yüce sahibinin, tüm varlığı özünden varedenin O olduğunu bilir.

-6-

وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Vadallâh lâ yuhlifullâhu vadehu ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

vaad Allah : vaad, yerine getirme, açığa çıkarma, tecelli, Allah,
la yuhlifu Allah : yok, hilaf, terslik, aykırılık, ikilik, Allah,
vade hu : vaad, yerine getirme, açığa çıkarma, tecelli, o,
ve lakin ekser : lakin, fakat, çoğu,
el nas la yalemun : insanlar, bilmiyor

6- Tüm varlığı açığa çıkaran Allah'tır. Allah'ın o varlığı açığa çıkarmasında bir aykırılık yoktur. Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-7-

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

Yalemûne zâhiren minel hayâtid dunyâ ve hum anil âhıreti hum gâfilûn

Yalemune : biliyorlar, bilirler,
zahiren : zahir, suret, dış yüz, görünen,
Min el hayâti ed dunyâ : dünya hayatı, yaşamları,
Ve hum an el ahiret : onlar, sonlarından, sonunda, ahiret
hum gafilun : onlar, gafil, bilmezlik içinde, farkında olmayan,

7- Dünya hayatını sûretten ibaret bilenler, onlar sonlarından da gâfildirler.

-8-

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاء رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ

E ve lem yetefekkerû fî enfusihim mâ halakallâhus semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ illâ bil hakkı ve ecelin musemmâ ve inne kesîran minen nâsi bi likâi rabbihim le kâfirûn

e ve lem yetefekkerû	: tefekkür, varoluşu düşünüp araştırmak,
fî enfusi-him	: kendileri, nefsleri,
ma halaka Allah	: ne, şey, yaratılış, halkiyat, varoluş, Allah
el semâvâti ve el ard	: semalar, gökler ve yeryüzü
Ve ma beyne-humâ	: onların aralarında, onlarda olan şeyler
İllâ bi el hakk	: den başka, hakk ile, hakikat, gerçek
ve ecelin musemmen	: ecel, zaman, süre, belirlenmiş
ve inne kesiran	: muhakkak, çok, kesret, çoğu
Min el nas	: insanlar,
bi likai	: birlik, kavuşma, ulaşmak, tevhit,
rabbi-him	: Rabbi, onlar,
le kafirun	: görmemezlikten gelip örtüyorlar.

8- Onlar kendilerinin varoluşu ile ilgili hakikatlere ulaşmak için derin düşünmezler mi? Allah, gökte ve yerde ve onlarda olan ne varsa hakk ile halk etti. Onların süreleri bellidir. Doğrusu insanların çoğu, Rabbin hakikatlerine ulaşma konusunda hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyorlar.

-9-

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا
أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

E ve lem yesîrû fîl ardı fe yenzurû keyfe kâne âkıbetullezîne min kablihim kânû eşedde minhum kuvveten ve esârûl arda ve amerûhâ eksera mimmâ amerûhâ ve câethum rusuluhum bil beyyinât fe mâ kânallâhu li yazlimehum ve lâkin kânû enfusehum yazlimûn

E ve lem yesiru	: gezip dolaşmazlar mı,
fi el ard	: yeryüzünde, toprak, yer
Fe yenzuru keyfe kane	: artık, bakıp da görsünler, nasıl oldu, ne,
Akıbet	: akıbet, sonuç,
ellezine min kablihim	: onlardan öncekiler
Kanu eşedd minhum kuvvet	: oldu, daha güçlü, onlardan, kuvvet bakımından
ve esaru	: kaldırma, yükseltme, alt üst etme, yüksek eser,
el arda	: arz, yer, toprak
ve ameru-ha ekser	: imar, eser, daha fazla, uzun dayanan, çok uzun
Mimma amerû-hâ	: şeyler, nesneler, imar, eser, bina
ve caet-hum	: geldi, onlar
resul hum	: hakikati gösteren, resul, onlar
el beyyinâti	: apaçık hakikatleri açıklayan
Fe ma kane Allah	: sonra, olmaz, vermez, değildir, Allah
Li yazlime-hum	: zulmedici, hiç kimseye
ve lakin kanu enfus hum	: lakin, fakat, oldu, nefisleri, kendileri
yazlimûne	: zulmediyorlar

9- Onlar yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Onlardan öncekilerin akıbetleri nasıl oldu artık bakıp ta görsünler. Onlardan daha güçlü olanlar da oldu ve yeryüzünde yüksek eserler bıraktılar ve onların imar ettiği şeyler daha fazla dayandı. Onlara da hakikatleri apaçık açıklayan resuller geldi. Allah hiç kimseye zulüm edici değildir. Fakat onlar kendilerine zulmediyorlar.

-10-

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاؤُوا السُّوأَى أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِؤُون

Summe kâne âkıbetellezîne esâus sûâ en kezzebû bi âyâtillâhi ve kânû bihâ yestehziûn

Summe kane akıbet ellezin : sonra, oldu, akıbet, sonları, onlar
Esau el sua : kötülük, fenalık, istismar,
En kezzebu bi ayati Allah : yalanladılar, Allah'ın ayetlerini
ve kanu biha yestehziun : oldu, onunla, orada, alay ediyorlar, önemsememek

10- Sonra o hallerde olan kimselerin âkıbetleri fenalarda kalmak oldu. Fenalarda kaldıklarından dolayı Allah'ın ayetlerini yalanladılar ve o hakikatleri önemsemediler.

-11-

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Allâhu yebdeul halka summe yuîduhu summe ileyhi turceûn

Allah yebdeu : Allah, başladı, başlar, ilk olarak,
el halka : halketme yaratılış, varoluş,
Summe yuidu hu : sonra, iade, çevrilme, döner, tekrar, devam eder,
Summe ileyhi turceun : sonra, ona, döndürülürsünüz

11- Yaratılış Allah'tan başlar, sonra O'nunla devam eder, sonra O'na döndürülürsünüz.

-12-

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ

Ve yevme tekûmus sâatu yublisul mucrimûn

ve yevme tekumu : gün, vakit, olur, o hal, vuku,
el saat : zaman, vakit, gelip geçen vakit
Yublisu : ümitsiz, kederli,
el mucrimûne : fenalarda kalanlar, suçlular, günahkârlar,

12- Fenalarda kalanlar ümitsizlik içindedirler ve zamanlarını hep o halde geçirirler.

-13-

وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاء وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ

Ve lem yekun lehum min şurekâihim şufeâû ve kânû bi şurekâihim kâfirîn

Ve lem yekun lehum : olmaz, onların
Min şurekai-him : ortak koşma, kendine varlık isnat etmek, ben de varım,

şufeau	: şefaat, aracı, birliğe götüren, ulaştıran
Ve kanu bi şurekai-him	: oldu, ortak koşmak, şirk koşmak, onlar
kâfirîne	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten

13- Ve onlar, Allah'ın varlığının yanında kendilerine varlık isnat ettiklerinden dolayı, birliği anlayamazlar. Onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtüklerinden dolayı, ortak koşanlardan olurlar.

-14-

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ

Ve yevme tekûmus sâatu yevmeizin yeteferrakûn

ve yevme tekumu	: gün, vakit, hep o halde, olur, olma, vuku,
el saat	: zaman, vakit, gelip geçen vakit
Yevme izin	: vakit, zaman, yetkili olan, hep o halde, her zaman
yeteferrakune	: fırkalara ayrılırlar, ikilik, ayrılmak, bölük bölük,

14- Ve hakikatleri anlayamadıklarından dolayı, ikilikte kalırlar. Her zaman vakitlerini hep o hallerde geçirirler.

-15-

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ

Fe emmellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fe hum fî ravdatin yuhberun

Fe emme ellezine amenu	: artık, böylece, fakat, iman edenler
ve amilû es salihati	: salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Fe hum fi ravdatin	: onlar, bahçelik, rahatlık, rahatlığa ulaşmak,
yuhberun	: haber, bildirim, bilgi, hakikatlerin bilgileri,

15- Fakat iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise, hakikatlere ulaşmanın rahatlığı içindedirler.

-16-

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاء الْآخِرَةِ فَأُوْلَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ

Ve emmellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ve likâil âhıreti fe ulâike fîl azâbi muhdarûn

Ve emma ellezine keferu	: fakat, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Ve kezzebu bi ayati-na	: yalanladı, yalanda kaldı, ayetlerimiz, işaret, delil,
ve likai el ahiret	: ulaşma, birleşme, Tevhid, birlik, sonunda,
fe ulaike	: işte onlar, böylece onlar,
Fi el azab	: azap içinde, sıkıntılar içinde,
muhdarûne	: hazır bulunan, o halde bulunan,

16- Fakat hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve ayetlerimize karşı yalanlarda kalanlar, sonunda Tevhidi anlayamazlar. Böylece işte onlar sıkıntıların içinde bulunurlar.

-17-

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ

Fe subhânallâhi hîne tumsûne ve hîne tusbıhûn

Fe subhane Allah : artık, tesbih et, anlamak, her şey onunla, yüzme, Allah
Hine tumsûne : her an, o vakit, akşam, gece
ve hîne tusbıhune : o vakit, o zaman, her an, sabah, aydınlık, gündüz,

17- Artık gece, gündüz vaktinizi Allah'ı anlama içinde olun.

-18-

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ

Ve lehul hamdu fîs semâvâti vel ardı ve aşiyyen ve hîne tuzhırûn

ve lehu el hamd : onun, hamd, nitelikler, övgüler, nicelik, sıfatlar,
Fi el semavat ve el ardı : göklerde ve arz, yer
ve aşiy : akşam, öğlen akşam arası
ve hine tuzhirun : her zaman, gösteriyor, sabahtan öğleye, zahir

18- Göklerde ve yerde olan ne varsa, bütün her şeydeki niteliklerin sahibi O'dur. Artık sabahtan öğleye ve öğleden akşama, her zaman hakikatleri anlama içinde olun.

-19-

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ

Yuhricul hayye minel meyyiti ve yuhricul meyyite minel hayyi ve yuhyil arda ba'de mevtihâ ve kezâlike tuhrecûn

Yuhricu el hayy : çıkarır, diri, canlı,
min el meyyit : ölüden,
ve yuhricu el meyyit : çıkarır, ölü,
min el hay : diri, canlı,
ve yuhyi el arda : hayat verir, yeryüzünde,
bade mevtiha : sonra, ona nutfe, tohum
Ve kezalika tuhrecune : işte böylece, çıkarılacaksınız, dışarı çıkma, ortaya çıkış

19- Diriden ölü çıkarırız, ölüden diri çıkarırız, yeryüzünde hayat vereniz, sonra da onlardan nutfeler çıkar. Ortaya çıkış işte böyledir.

-20-

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ

Ve min âyâtihî en halakakum min turâbin summe izâ entum beşerun tenteşirûn

ve min ayatihi : ayetleri, delillerinden, işaretleri, onun

En halaka kum	: yaratılışınız, sizin,
min turabin	: topraktan
Summe iza entum	: sonra, siz
Beşerun	: beşer, insan,
tenteşirûne	: çoğalıp yayılma, siz yayılırsınız

20- Sizin topraktan yaratılışınız, sonra sizin bir beşer olarak yayılıp çoğalmanız, O'nun delillerindendir.

-21-

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِّتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Ve min âyâtihî en halaka lekum min enfusikum ezvâcen li teskunû ileyhâ ve ceale beynekum meveddeten ve rahmeh inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yetefekkerûn

ve min ayati hi	: onun ayetlerinden, delil, işaret,
En halaka Lekum	: yaratılan, halk edilişiniz, sizin
Min enfusu kum	: kendinizden, nefsinizden, kum
ezvacen	: eşler, zevceler, benzer, tür, cins, aynı yolda olan
Li teskunu ileyha	: sükûn, güven, yaslanma, huzur, bulmanız için, ona
ve ceale beyne kum	: kıldı, düzenledi, olun, yaptı, sizin aranızda
Meveddeten	: sevgi, muhabbet
ve rahmeten	: rahmet, merhametli davranma, faydalı olan,
İnne fî zalike	: muhakkak işte bunlarda
le ayetin	: elbette, ayetler, deliller, işaretler,
Li kavmin	: kavim, kimseler için, topluluk, insanlar için,
yetefekkerûne	: varoluşu düşünmek araştırmak, tefekkür eden

21- Birbirinizden huzur bulmanız ve aranızda sevgili olmanız ve merhametli olmanız için kendi türünüzden eşler yaratması da O'nun ayetlerindendir. Muhakkak işte bunlarda varoluşu düşünüp anlamak isteyen kimseler için deliller vardır.

-22-

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالِمِينَ

Ve min âyâtihî halkus semâvâti vel ardı vahtilâfu elsinetikum ve elvânikum inne fî zâlike le âyâtin lil âlimîn

ve min ayati hi	: onun ayetlerinden, işaret, delil,
halku	: halkiyet, yaratılış, oluşum, varoluş,
El semevat ve el ardı	: semalar, gökler ve arz, yeryüzü
ve ihtilaf	: çeşitlilik, farklılık,
elsineti kum	: lisan, dil, konuşma, konuşma tonu, ses,
ve elvani-kum	: sizin renkleriniz, görünüm,
Le ayetin	: elbette, ayet, delil,
li el alimine	: bilenler için, ilmin sahibi,

22- Göklerde ve yerde olanların halk oluşu ve seslerinizin farklılığı da ve görünüşlerinizin farklılığı da O'nun ayetlerindendir. Elbette bunlarda bilenler için deliller vardır.

-23-

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

Ve min âyâtihî menâmukum bil leyli ven nehâri vebtigâukum min fadlih inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yesmeûn

ve min ayati-hi	: onun ayetlerinden, delil, işaret,
manemukum	: uyumanız, rüya, düş
Bi el leyli ve el nehari	: geceler ve gündüz
ve ibtigau-kum	: istemeniz, arzu etmeniz,
min fadli hi	: lütuf, fazilet, erdemlilik, nitelik nicelik, değerler
İnne fî zalike le ayetin	: muhakkak işte bunlarda, ayetler, işaretler, delil
Li kavmin	: kavim, insanlar, kimseler,
yesmeun	: işitenler, duyup düşünenler,

23- Sizin uyumanız, geceler ve gündüzler ve O'nun lütuflarını arzu etmeniz, O'nun ayetlerindendir. Muhakkak ki işte bunlarda işiten kimseler için deliller vardır.

-24-

وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاء مَاء فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Ve min âyâtihî yurîkumul berka havfen ve tamaan, ve yunezzilu mines semâi mâen fe yuhyî bihil arda ba'de mevtihâ inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yakılûn

ve min ayati hi	: ayetleri, delil, işaret, o
Yuri kum	: gösteriyor, görüyorsunuz, size,
El berka	: şimşek, yıldırım, zinetlenme, sıfatlar, değerler
havfen	: korku, çekinmek, ürpermek, kabile,
ve tamaan	: umut,
Ve yunezil	: indiren, aşağı,
Min el semai maen	: semadan, gökten, su
Fe yuhyi bihi el arda	: böylece, hayat veren, dirilten, yeryüzü, toprak
Bade mevti-hâ	: sonra, nutfe, tohum, ölümü, onun
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak işte bunlarda, ayetler, işaret, delil,
Li kavmin	: kavim, insanlar için, kimseler, topluluk,
yakulıne	: akıl eden, düşünen

24- O size tüm varlıktan ayetlerini gösteriyor. Şimşekte, korkularınızda, umutlarınızda, gökyüzünden yağmurun yağmasında, sonra da yeryüzünün hayat bulmasında ve sonra da oradan nutfeler olmasında, muhakkak ki işte bunlarda düşünen kimseler için işaretler vardır.

-25-

وَمِنْ آيَاتِهِ أَن تَقُومَ السَّمَاء وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنتُمْ تَخْرُجُونَ

Ve min âyâtihî en tekûmes semâu vel ardu bi emrih summe izâ deâkum daveten minel ardı izâ entum tahrucûn

ve min ayatihi	: ayetlerin, işaret, delil, o
en tekume	: vuku bulması, hareket etmesi, olması, duruşu
El semau ve el ardu	: sema, gökyüzü ve arz, yeryüzü, yer,
bi emr hi	: iş, işleyiş, hüküm, o
Summe iza dea kum	: sonra, arayış, çağrı, yönelmek, siz,
daveten	: davet, çağrı, icabet, aramak
Minel ard	: yeryüzünde, toprak,
iza entum tahrucun	: siz olduğunuz da, çıkarılma, orta çıkma

25- Göklerin ve yerin O'nun işleyişiyle hareket etmesi de, sonra sizin bir arayışla aramanız da, topraktan var edilişiniz de, O'nun ayetlerindendir.

-26-

وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَّهُ قَانِتُونَ

Ve lehu men fîs semâvâti vel ard kullun lehu kânitûn

ve lehu men	: onun, kim, kimse, ne varsa
Fi el semavat ve el ard	: semalar, gökler ve yer, yeryüzü
Kullun lehu	: bütün hepsi, ona,
kanitin	: saygı, baş eğme, uyma, onunla durmak

26- Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur, bütün hepsi O'nunla durur.

-27-

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَى فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ve huvellezî yebdeul halka summe yuîduhu ve huve ehvenu aleyh ve lehul meselul alâ fîs semâvâti vel ard ve huvel azîzul hakîm

ve huve ellezi yebdeu	: o, ki, o, başlar, ilk, başlangıç,
el halk	: halk, yaratılış, halk oluş,
Summe yuidu hu	: sonra, iade, dönüş, aslına dönme, o
ve huve ehvenu aleyhi	: o, kolay, az, yeğ, zararsız, iyi olan, ona
ve lehu el mesel	: onun, durum, özellik, benzer, eş,
el ala	: yüce olan, Zatıyla yüce olan, tecelli eden sıfatlar,
Fi el semavat ve el ardı	: göklerde ve arz, yeryüzü ne varsa
Huve el aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: tüm varlığa hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

27- Yaratılış O'ndan başlar, sonra O'nunla devam eder ve bu O'na kolaydır. Benzerlikler O'ndandır. Göklerde ve yerde ne varsa, sıfatlarıyla ve Zatıyla yüce olan O'nu gösterir. O tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-28-

ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِنْ أَنفُسِكُمْ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم مِّن شُرَكَاء فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَاء تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Darabe lekum meselen min enfusikum hel lekum min mâ meleket eymânukum min şurekâe fî mâ rezaknâkum fe entum fîhi sevâun tehâfûnehum ke hîfetikum enfusekum kezâlike nufassılul âyâti li kavmin yakılûn

Darabe lekum meselen	: size, çarpıcı, vurgulayıcı, mesel, davranış, benzer, eş
Min enfusi-kum	: nefsiniz, kendinizin varlığı,
hel lekum	: var mı, sizin
Min ma meleket	: değilsiniz, sahip, güç, kuvve, meleke
eyman kum	: güçleriniz, ellerinizi hareket ettiren güç,
Min şurekae	: ortak koştuklarınızdan
Fi ma rezakna-kum	: içinde, şey, rızıklandırdık, sıfat, nimet, siz
Fe entum fihi sevaun	: artık, siz, orada, onda, eşit olmak, eş kılmak
tehafane-hum	: korkarsınız, çekinirsiniz, sakınmadan, onlar,
Ke hifetikum	: gibi, kişisel, gizli, çekinmek, sakınmak, siz,
enfuse-kum	: kendiniz, enfusunuz, nefsiniz, iç alem, tüm varlık,
Kezalike nufassılu	: işte böyle, bunun gibi, açıklıyoruz, bölüm bölüm,
el ayet	: ayetler, delil, işaret,
Li kavmin yakılun	: akleden, düşünen kimseler için,

28- Benzerlikler size vurgulayıcı örneklerdir. Sizin var mı kendinize ait varlığınız? Siz sahip olduğunuz gücünüzün sahibi de değilsiniz. Sizi sıfatlandırdığımız şeylerle ortak koşanlardan oldunuz. Böylece siz; o sıfatlarını kendinize nispet etmekten sakınmadınız, kendinizi O'na eş kıldınız. Enfusunuzda olanı kişiselleştirdiniz. Düşünen kimseler için ayetlerimizi işte böyle açıklıyoruz.

-29-

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَن يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ

Belittebeallezîne zalemû ehvâehum bi gayri ilm fe men yehdî men edallallâh ve mâ lehum min nâsırîn

Bel ittebea	: hayır, bilakis, ancak, tabi olur, uyar,
ellezine zalemu	: zalim kimseler, zalimler
ehvâe-hum	: onların hevaları, hevesleri, şahsi çıkarları,
Bi gayri ilmin	: ilim olmadan, ,
fe men yehdi	: bundan sonra, kim, kimse, yol gösteren, kılavuz,
Men edalle allahu	: kim, kimse, sapar, hakikatten cehalete sapan, Allah
Ve ma lehum min nasirin	: onlara olmaz, bir yardımcı, yardım eden

29- Ancak zalimler bir ilim olmadan hevalarına tabi olurlar. Kim, Allah'ın hakikatlerini bırakır kendi cehaletine saparsa, bundan sonra kim onlara yol gösterecek ve onlara bir yardımcı da yoktur.

-30-

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Fe ekim vecheke lid dîni hanîfâ fıtratallâhilletî fataran nâse aleyhâ lâ tebdîle li halkıllâh zâliked dînul kayyimu ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

Fe ekim veche ke	: artık, öyleyse, o halde durmak, ikame, yüzünü, yönünü
li el dini	: dine, yaratılış yasaları, hükümleri, incelikleri,
hanifen	: Tevhid üzere olan, diri olana, birlik üzere olan,
fıtrata	: fıtrat, varlığın açığa çıkması, yaratılış, yaratmak, varoluş,
allahi	: Allah
Elletî fatara	: ki o, ondan, vücuda geliş, ortaya çıkış, yarmak, varoluş
el nas aleyha	: insanlar, onların üzerinde olan,
lâ tebdîle	: yok, değişiklik, değiştirmek,
li halkı Allah	: varoluş, yaratılış, halkoluş, Allah
Zalike el din	: işte bu, din, varlığın yaratılış yasaları,
el kayyim	: değerli, tüm varlıkta diri olan sürüp giden, dosdoğru,
ve lâkinne eksere	: lakin, fakat, çoğu
El nas la yalemun	: insanlar, bilemiyorlar, hakikatleri bilmiyorlar

30- Bundan sonra yüzünü; Allah'a, varlığın yaratılışına, varlığın yaratılış yasalarına, Tevhid üzere çevir. İnsanların vücuda gelişi O'ndandır. Allah'ın halketmesinde değiştirme yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu dinin hakikatini bilemiyorlar.

-31-

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Munîbîne ileyhi vettekûhu ve ekîmûs salâte ve lâ tekûnû minel muşrikîn

Munîbîne ileyhi	: yönelin, onun tecellilerini idrak edip teslim olma, ona
ve itteku-hu	: fenalardan sakının ona ortak koşmayın
ve ekîmû el salate	: her an salât üzere olun, bağlılık şuurunda olmak
ve la tekun	: olmayın,
min el müşrikin	: ortak koşan, kendine varlık isnat eden,

31- O'nun tecellilerini idrak edip O'na yönelin ve fenalardan sakının, O'na ortak koşmayın ve her an O'na bağlılık şuuruyla hareket edin ve Allah'ın niteliklerini kendinize isnat eden olmayın.

-32-

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

Minellezîne ferrakû dînehum ve kânû şiyeâ kullu hızbin bimâ ledeyhim ferihûn

min ellezîne ferraku	: o kimselerden, fırka, bölmek, ayrılık, partileşmek,
dine hum	: din, varlığın yaratılış yasaları, onlar
ve kanu şiyean	: tarikat mezhep cemaatlere ayrılmak, fırka fırka olmak
kullu hızbin	: bütün hepsi, grup, fırka, bölünmek,
Bima ledeyyim	: kendinde olan, her zümre kendi inançlarıyla,
ferihûne	: sevinme, şımarma, azma, avunup övündü,

32- Onlar dini bölen kimselerden oldular ve bütün hepsi tarikatlara, mezheplere, cemaatlere bölündüler. Her zümre kendi inançlarıyla avunup övündü.

-33-

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُم مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ

Ve izâ messen nâse durrun deav rabbehum munîbîne ileyhi summe izâ ezâkahum minhu rahmeten izâ ferîkun minhum bi rabbihim yuşrikûn

ve izâ messe el nas	: dokunduğu zaman, isabet, değme, insanlar,
durrun	: zarar, rahatsızlık, sıkıntı,
Deav rabb hum	: dua, yönelme, Rab'lerine,
münib ileyhi	: yönelmek, ona
Summe izâ ezâka-hum	: sonra, tatmak, hissiyat geldiği zaman, onlar
min-hu rahmet	: ondan, rahmetinden, merhamet,
İzâ ferikun min hum	: olduğu zaman, takım, bir grup, çoğu, onlardan
bi rabbi-him	: Rabbine,
yuşrikun	: ortak koşmak, kendine varlık isnat etmek,

33- İnsanların başına bir sıkıntı geldiği zaman hemen Rabbine dua eder, O'na yönelir. Sonra onlara rahmetten bir hissiyat geldiği zaman, onlardan çoğu Rabbine ortak koşanlardan olur.

-34-

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

Li yekfurû bimâ âteynâhum fe temetteû fe sevfe talemûn

li yekfurû bima	: görmemezlikten gelen, kafir, şeyler, sıfatlar,
Fe temetteû	: böylece, meta, menfaat, fayda, çıkar, dünya nimetleri
ateyna hum	: verdik, sunduk, onlar,
Fe sevfe tamelun	: bundan sonra, belki, yakında, bilirler

34- Sunduğumuz sıfatları görmemezlikten geldiler. Onlara sunduğumuz sıfatlarla kendi menfaatleri peşinde koştular. Belki yakında hakikatleri bilirler.

-35-

أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ

Em enzelnâ aleyhim sultânen fe huve yetekellemu bimâ kânû bihî yuşrikûn

Em enzelna aleyhim	: yoksa, indirdik, sunduk, aşağı, onlar,
sultan	: delil, sahip, hükümdar
Fe huve yetekellemu	: sonra, öyle ki, o, söylüyorlar, söyler
Bima kanu bihi yuşrikun	: olduğunu, ona, şirk, kendine varlık isnat etmek

35- Yoksa onlara bir delil mi indirdik ki onlar Allah'ın varlığının yanında kendilerinin de var olduğunu söylüyorlar?

-36-

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ

Ve izâ ezaknen nâse rahmeten ferihû bihâ ve in tusıbhum seyyietun bimâ kaddemet eydîhim izâ hum yaknetûn

ve iza ezakna	: tatmak, hoşa giden, his, biz,
El nas rahmeten	: insanlar, rahmet, sevgi,
Ferihû biha	: sevinirler, ferahlanırlar, onunla
Ve in tusıb-hum	: eğer, onlara isabet eder,
seyyietun	: sıkıntı, darlık, kötülük
Bima kaddemet eydi him	: şey sebebiyle, takdim etme, yapmak, kendi elleriyle,
İza hum yaknetune	: o zaman, onlar, ümitsizlik, moral bozukluğu

36- İnsanlar rahmetimizden bir haz hissettiklerinde onunla mutlu olurlar ve eğer kendi elleriyle yaptıkları şeyler sebebiyle başlarına bir sıkıntı gelse o zaman ümitsizliğe düşerler.

-37-

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

E ve lem yerev ennellâhe yebsutur rızka li men yeşâu ve yakdir inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yuminûn

e ve lem yerev	: bakıp ta görmezler mi, ben,
enne Allah	: ben, muhakkak, Allah
Yebsutu el rızka	: genişletir, yayar, rızık, faydalanma, sıfat, nimet,
Li men yeşau	: isteyen kimselere, için
ve yakdiru	: takdir, ölçü, kudretiyle vareden
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak, işte bunda, elbette, delil, işaret, ayet
Li kavmin	: kimseler, insanlar, kavimler için,
yuminûne	: inanan, iman eden

37- Bakıp ta görmezler mi? Bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyen muhakkak ki Allah'tır. İsteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve onun var oluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak vardır. Muhakkak işte bunların içinde inanan kimseler için ayetler vardır.

-38-

فَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Fe âti zel kurbâ hakkahu vel miskîne vebnes sebîl zâlike hayrun lillezîne yurîdûne vechallâhi ve ulâike humul muflihûn

Fe ati	: öyleyse, verin, sunun, bildirin,
za el kurba	: sahip, yakınlık, yakın olan,
hakk hu	: hak, o, onun hakkı,
ve el miskîne	: miskinler, yoksul, aciz, çaresiz,
vebne sebil	: hakkın yolunda olan, yol alanlara,
Zâlike hayrun	: işte bunlar, daha hayırlı, iyilik
Li ellezine yuridun	: kimseler için, isteyen
veche Allah	: yüz, tanımak, hakikatler, görmek, Allah
ve ulâike hum	: işte onlar, onlardır,
el muhlifun	: felaha eren, kurtulan, başarılı olan,

38- Bundan sonra hakikatleri anlama yolunda olanlara ve hakikatleri anlamada bir çaresizlik içinde kalanlara ve yakınlığa sahip olmak isteyenlere haklarını verin. İşte bunlar Allah'ı tanımak isteyen kimseler için daha hayırlıdır. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.

-39-

وَمَا آتَيْتُم مِّن رِّبًا لِّيَرْبُوَ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُو عِندَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ

Ve mâ âteytum min riben li yerbuve fî emvâlin nâsi fe lâ yerbû indallâh ve mâ âteytum min zekâtin turîdûne vechallâhi fe ulâike humul mudıfûn

ve mâ ateytum	: değil, şey, verdiğiniz şey, rüşvet verip,
min riben	: şahsi menfaat peşinde olmak, riba, artmak,
li yerbuve	: artsın diye, daha fazla,
fi emval el nas	: içinde, mal, mülk, varlığı, insanlar
Fe la yerbu	: artık, yok, artmak, artmaz,
inde Allah	: katında, Allah'a ait
ve mâ ateytum	: şey, ne, değil, verdiğiniz, sunduğunuz,
min zekat	: zekat, temizlenmek, bereketli, bilgi vermek,
Turidune	: isteyen, istediğiniz,
veche allah	: vechi, yüzü, gerçeği, tanımak, bilmek,
Fe ulaike hum	: böylece, işte onlar,
el mudifun	: arttırılan, kat kat artan, korunma,

39- İnsanlar mal mülk peşinde koşup, mallarının daha fazla artması için, bir şey verip şahsi menfaat peşinde koşuyorsa, o zaman Allah'a ait olan hakikatler ile ilgili bilgilerinde bir artış

olmaz. Allah'ı tanımak isteyenler, bir temizlenme içinde olup kendilerindeki paylaşanlar ise, işte onların irfaniyetleri kat kat artar.

-40-

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَلِكُم مِّن شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Allâhullezî halakakum summe rezekakum summe yumîtukum summe yuhyîkum hel min şurekâikum men yefalu min zâlikum min şey subhânehu ve teâlâ ammâ yuşrikûn

Allah ellezi halaka kum	: Allah O ki, sizi halk eden, yaratan
Sonra rezeka-kum	: size rızık verdi, nimetlendiren, sıfatlandıran
Summe yumitu kum	: sonra, ölümü sunan, sınırlandıran, limit, siz
Summe yuhyi kum	: sonra, diri olan, hay olan,
Hel min şurekaikum	: var mı, sizin ortaklarınızdan, ortak koştuklarınız
Men yefalu	: kim, yapan, işleyen,
min zalikum minşey	: işte bunlardan bir şeyi
subhâne-hu	: noksan sıfatlardan münezzeh,
ve teâlâ	: yücedir, zatı ve sıfatlarıyla yüce
amma yeşrikune	: ortak koştuğunuz şeyler,

40- Allah O dur ki; sizi halkeden, sonra sizi sıfatlandıran, sonra sizi sınırlayan, sonra sizi her an diri tutandır. Sizin ortak koştuklarınızdan bunlardan bir şeyi yapan var mı? O noksan sıfatlardan münezzehtir ve O ortak koştuklarınızdan yücedir.

-41-

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Zaharel fesâdu fîl berri vel bahri bimâ kesebet eydin nâsi li yuzîkahum ba'dallezî amilû leallehum yerciûn

Zahare	: zahir, ortaya çıktı, ortaya çıkardılar, göründü,
el fesad	: fesat, bozukluk, karışıklık, arabozucu, ikilik,
Fi el berr	: kara, doğruluk, dürüstlük,
ve el bahri	: deniz, her yerde, bütün dünyada
Bimâ kesebet eydi	: sebebiyle, yaptıkları, çıkarları, kazanma, eller,
el nas	: insanlar
li yuzikhum	: için, tat, o hal, zevk sefa,
bade ellezi amil	: bir kısmı, amel, çalışma, çalışanlardan,
lealle hum	: umulur ki, onlar,
yerciun	: rucu, dönmek, hatasından dönmek, gerçeğe dönmek

41- İnsanlar kendi çıkarları için, karada, denizde ve her yerde bozgunculuk ortaya çıkardılar. Onlar zevki sefa yapmak için çalışanlardan oldular. Umulur ki onlar o hallerinden dönüp hakikatleri anlarlar.

-42-

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ

Kul sîrû fîl ardı fenzurû keyfe kâne âkıbetullezîne min kabl kâne ekseruhum muşrikîn

Kul sıru	: anlat, de ki, dolaşın, gezin görün,
fi el ardı	: yeryüzünde
fe unzur keyfe kane	: öyleyse bakın, görün, nasıl oldu
Akıbet ellezine min kablu	: akıbet, sonları, onlardan önceki kimseler
Kane ekseru-hum	: oldu, onların çoğu,
müşrikin	: şirk koşan, kendine varlık isnat eden, ortak koşan

42- De ki: Yeryüzünü dolaşın, böylece onlardan öncekilerin akıbetleri nasıl oldu bakıp görün. Onların çoğu da ortak koşanlardan oldular.

-43-

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ

Fe ekim vecheke lid dînil kayyimi min kabli en yetiye yevmun lâ meredde lehu minallâhi yevmeizin yassaddeûn

Fe ekim	: artık, ikame et, hep o halde durmak, çevir,
veche ke	: yüz, yönünü, idrakini,
Li el din	: dine, varlığın yaratılış yasaları, var oluş hükümleri
el kayyimi	: varlığı diri tutup sürüp giden, dosdoğru olan, başlangıç,
min kabli en yetiye	: önceden, gelmesi,
Yevmun la meredde	: vakit, gün, yok reddedilmez, geri çevrilemeyen ölüm
Lehu min allah	: onun için, ona, ondan yana, Allah'tan,
yevme izin	: o vakit, her zaman, her an yetkili olan, ruhsat sahibi,
yassaddeun	: çatlamak, ayrılmak, bölünmek,

43- Bundan sonra yüzünü; varlığın yaratılış yasalarına, varlığı diri tutup sürüp giden o hakikate çevir. Gelecek olan, geri çevrilmesi olmayan o ölüm vaktine kadar hakikatleri anlamaya çalış. O vakit geldiğinde Allah'tan yana ayrılacaksınız.

-44-

مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ

Men kefere fe aleyhi kufruh ve men amile sâlihan fe li enfusihim yemhedûn

Men kefere	: kim, örtü, hakikatleri görmemezlikten geldi,
fe aleyhi	: öyleyse, kendindeki tecelliler,
kufr hu	: örttü, görmemezlikten geldi, hu, o, hak,
ve men amilen salihan	: kim, dosdoğru hakk yolunda çalışan, iyi insan
Fe li enfusi-him	: böylece, kendi için, nefsleri, için,
yemheddune	: hazırlık yapan, hazırlanmış,

44- Kim hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, böylece o kendindeki hakkın tecellilerini görmemezlikten gelip örtmüş olur. Kim dosdoğru hakk yolunda çalışırsa, böylece onlar kendi huzuru için hazırlanmış olur.

-45-

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

Li yecziyellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti min fadlih innehu lâ yuhıbbul kâfirîn

Li yecziye	: mükâfat, karşılık olarak,
ellezine amenu	: iman eden kimseler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, iyi insan,
Min fadli hi	: fazlından, erdemlilik, bilgelik, fazilet, alçak gönüllü, o
İnne hu la yuhıbbu	: şüphesiz, o, yok, sevgi, sevgisizlik içinde,
el kafirin	: hakikatleri örtenler, görmemezlikten gelenler

45- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, karşılık olarak hakikatleri anlamanın erdemliliğine ulaşırlar. Şüphesiz o hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerde ise sevgi yoktur.

-46-

وَمِنْ آيَاتِهِ أَن يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Ve min âyâtihî en yursiler riyâha mubeşşirâtin ve li yuzîkakum min rahmetihî ve li tecriyel fulku bi emrihî ve li tebtegû min fadlihî ve leallekum teşkurûn

ve min ayati-hi	: onun ayetlerinden, işaretleri, delilleri,
en yursile	: gönderilme, sunulma, irsal, açığa çıkarılma,
El riyaha	: rüzgâr, esip giden,
mubeşşiratin	: müjdeleyiciler olarak, sevindirici, sevdirmek
Ve li yuzik kum	: tat, zevk, his, siz,
min rahmet hi	: onun rahmetinden
ve li terciye	: akması, sürüp gider,
el fulku	: sonsuzluk,
bi emrihi	: onun işleyişi, hükümleri, yasaları,
Ve min li tebtegu	: aramak, istemek, talep etmek, arzu etmek,
min fadlihi	: fazlından, lütufları, nitelik, incelikleri, erdemlilik,
ve lealle kum	: umulur siz,
teşkurune	: nimetlerin sahibini bilip teslim edersiniz, teşekkür

46- Bir rüzgâr gibi doğruların haber verilişi ve O'nun rahmetiyle sizin hissetmeniz ve O'nun işleyişinin bir sonsuzluk içinde sürüp gitmesi ve O'nun lütuflarını talep etmeniz, O'nun ayetlerindendir. Umulur ki siz varlığınızın sahibini bilip teslim edersiniz.

-47-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاؤُوهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَانتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ

Ve lekad erselnâ min kablike rusulen ilâ kavmihim fe câûhum bil beyyinâti fentekamnâ minellezîne ecramû ve kâne hakkan aleynâ nasrul muminîn

ve lekad ersel na	: Doğrusu, gönderdik, açığa çıktı, biz, hakikatimiz
min kablike	: senden önce de,
Resulen	: resuller, hakikati gösterenler, açığa çıkaranlar
ila kavmi him	: kavimin içinden, onların, kendilerinin
Fe cau-hum	: böylece, sunuldu, geldi, verildi, onlar
bi el beyyinat	: apaçık açıklamalar, hakikatlerin açıklanması
fe intekam na	: böylece, nimetlerimizi anlamaktan mahrum kalan
min ellezi ecramu	: fenalarda kalanlar, suçlular, günahkârlar
ve kane hakkan elayna	: oldu, hak, hakikat, bizim
Nasru el muminîne	: yardım, fayda, müminler,

47- Doğrusu senden önce de kendi kavimlerinin içinden hakikatlerimizi anlatan Resuller açığa çıktı. Böylece onlar, onlara hakikatleri apaçık açıklayıp sundular. Fakat fenalarda kalan kimseler, nimetlerimizi anlamaktan mahrum kaldılar. Bizim hakikatlerimizden yardım bulanlar ise müminlerden oldular.

-48-

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاء كَيْفَ يَشَاء وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

Allâhullezî yursilur riyâha fe tusîru sehâben fe yebsutuhu fîs semâi keyfe yeşâu ve yecaluhu kisefen fe terel vedka yahrucu min hılâlih fe izâ esâbe bihî men yeşâu min ibâdihî izâ hum yestebşirûn

Allah ellezi yursile	: Allah, gönderen, ilmiyle açığa çıkaran,
el riyah	: rüzgâr, esip giden,
Fe tusiru sehâben	: sonra, hareket, yükselten, bulutlar
Fe yebsutu-hu	: böylece, onu yayar, dağıtır,
fi el semai	: gökyüzünde
keyfe yeşau	: nasıl, yapısının durumu, isterse,
ve yecalu-hu kisefen	: onu kılar, yapar, yoğun, kısım kısım
Fe tera el vedka	: sonra, görürsün, yağmur
Yahrucu min hılâli-hî	: çıkar, gelişi, onun arasından, ondan, ay,
Fe iza esabe bihi	: böylece, vurmak, etki, isabet etme, ona
Men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
min ibâdi-hî	: kim, ister, onun kullarından
İz hum yestebşirûne	: onlar olduğunda, sevinirler

48- Rüzgârın açığa çıkması, sonra bulutların hareketlenip yükselmesi, sonra da onun gökyüzünde yayılması ve onun yapısının durumuna göre yoğunluk içinde olması, hep Allah'ın ilmiyledir. Sonra ondan yağmurun gelişini, sonra da o yağmurun etkisini ve onu isteyen kulların onunla sevinmelerini görürsün.

-49-

وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ

Ve in kânû min kabli en yunezzele aleyhim min kablihî le mublisîn

ve in kanu min kalbi	: eğer, oysa, oldu, önceden,
en yunezzele aleyhim	: indirilmesi, sunulması, onlara
Min kablihi le mublisine	: ondan önce, elbette, ümitsizlik içinde olan

49- Oysa onlar yağmur yağmadan önce bir ümitsizlik içindeydiler.

-50-

فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Fenzur ilâ âsâri rahmetillâhi keyfe yuhyil arda bade mevtihâ inne zâlike le muhyîl mevtâ ve huve alâ kulli şeyin kadîr

fe unzur	: artık, bak gör, anla,
ila eser	: eserler, varlık, tüm varlık,
rahmet Allah	: rahmet, Allah
Keyfe yuhyi	: nasıl, hayat, dirilik,
el ard	: yeryüzü, toprak,
bade mevt ha	: sonra, ardından, nutfeler, tohum, o
İnne zalike	: muhakkak, işte bu,
le muhyi	: hayat verendir, diri, dirilten,
el mevt	: nutfe, sınırlayan, ölüm, idraksizlik,
ve huve ala kull şeyin	: o, bütün her şeydeki
kadir	: kudret, güç,

50- Artık tüm varlığın Allah'ın rahmeti olduğunu, yeryüzünün nasıl hayat bulduğunu, sonra oradan nasıl nutfeler olduğunu gör anla. Muhakkak ki işte O, nutfelerden hayat verendir ve O bütün her şeydeki kudrettir.

-51-

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِن بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ

Ve le in erselnâ rîhan fe raevhu musfarran le zallû min badihî yekfurûn

Ve le in ersel na	: mutlaka, eğer, nasıl, gönderdik, açığa çıkardık,
rihan	: rüzgâr
Fe raev hu	: sonra, böylece, gör anla, bak, görürsün,
musfarren	: sararmış solmuş
Le zallu	: elbette, meyleden, yönelen, devam ederler.
min badi hi	: sonra, ardından, o halde olanlar,
yekferun	: hakikatleri örterler, kabul etmeyen

51- Rüzgârları nasıl açığa çıkardığımızı, sonra da ekinlerin nasıl sararıp solduğunu gör anla. Elbette bunlardaki hakikatleri görmemezlikten gelenler, kendi cehalet hallerine yönelirler.

-52-

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاء إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ

Fe inneke lâ tusmiul mevtâ ve lâ tusmius summed duâe izâ vellev mudbirîn

Fe inne ke	: o zaman, muhakkak, sen,
la tusmiu	: yok, işitme, duyuramazsın,
el mevt	: nutfe, ölü, idraksiz, verimsiz,
ve la tusmiu	: yok, duyurmak, işittiremezsin,
El summe	: sağırlar, duyamayan,
el duae	: davet, çağrı,
izâ velev mudbirine	: döndükleri zaman, arkaları, cehalet bilişleri

52- Muhakkak ki sen; bir idraksizlik içinde olanlara hakikatleri duyuramazsın ve geçmiş cehalet bilişlerinde kalanlara, daveti duysalar da hakikatleri işittiremezsin.

-53-

وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ

Ve mâ ente bi hâdil umyi an dalâletihim in tusmiu illâ men yu'minu bi âyâtinâ fe hum muslimûn

ve mâ ente	: sen değilsin, olamazsın,
bi hadi	: ulaştıracak, yol gösterecek, anlatacak, rehber,
el amay	: kör, hakikat körü,
an dalaleti-him	: dalalet, sapan, cehaleti hakikat sanan, onlar
İn tusmiu	: eğer, ancak, duyurabilirsin,
illa men	: ancak, sadece o kimse
Yuminu bi ayati-na	: inanan, iman eden, ayetlerimize, işaretlerimize
Fe hum muslimûne	: böylece, işte, onlar, barış huzur üzere olan

53- Kendi cehalet bilişlerini hakikat sanıp, hakikatlere kör olanlara hakikatleri anlatamazsın. Ancak ayetlerimize inanan kimselere duyurabilirsin. İşte onlar tüm varlığıyla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardır.

-54-

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاء وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ

Allâhullezî halakakum min dafin summe ceale min badi dafin kuvveten summe ceale min badi kuvvetin dafen ve şeybeh yahluku mâ yeşâu ve huvel alîmul kadîr

Allâhu ellezi	: Allah, ki o dur
halaka kum	: sizi halk eden, yaratan

min dafin	: güçsüz, zayıf bir halde,
summe ceale	: sonra yaptı, kıldı,
min badi dafin kuvvet	: sonra zayıf, güçsüz, iken kuvvetli
Summe ceale min badi	: sonra, yaptı, o halde, sonradan
Kuvvetin dafen	: kuvvet iken, güçsüz, zayıf
ve şeybet yahluk	: yaşlılık, yaratır, verir, o hale gelme,
ma yeşau	: istemese de
ve huve el alimi	: o, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
el kadir	: kudret, güç, bütün her şeydeki

54- Allah O'dur ki; sizi güçsüz zayıf bir halde yaratandır, sonra güçsüz iken kuvvetli olursunuz, sonra kuvvetli iken yine güçsüz bir hale düşersiniz ve istemeseniz de yaşlı bir hâle gelirsiniz. O ilmiyle varedendir, bütün her şeydeki kudrettir.

-55-

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ

Ve yevme tekûmus sâatu yuksimul mucrimûne mâ lebisû gayra sâah kezâlike kânû yufekûn

ve yevme tekumu	: gün, vakit, zaman, olur,
el saat	: saat, gelip geçen süre
Yuksimu	: kasem, söz, yemin eder,
el mucrimin	: fenalarda kalanlar, günahkârlar, hatada olanlar
ma lebisu gayra saat	: kalmadılar, başka, dışında, zaman, zaman kalmadı
Kezâlike kanu	: işte böylece, oldular,
yufekune	: kendini aldatanlar, dönenlerden, döndürülüyor,

55- Fenalarda kalanlar; gelip geçen zamanları olduğu halde, zamanlarının yetmediğine dair yemin ederler. İşte böylece onlar kendilerini aldatırlar.

-56-

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

Ve kâlellezîne ûtûl ilme vel îmâne lekad lebistum fî kitâbillâhi ilâ yevmil basi fe hâzâ yevmul basi ve lâkinnekum kuntum lâ talemûn

ve kale ellezine utu	: dedi, o kimseler, verilen, sunulan, ulaşan,
El alim	: ilim, bilenler, ilmin sahibi,
ve el imane	: iman, inanan
Lekad lebistum	: andolsun, doğrusu, sunuldu, kaldınız, arandı, siz
Fi kitab Allah	: kitap, varlık kitabı, Allah,
ila yevm el bas	: ancak, gün, vakit, dirilme, ortaya çıkma
fe hâzâ yevmu	: işte bu, gün, her an,
el beasi	: diriliş, ortaya çıkış, tecelli etme, filizlenme
ve lâkinne-kum	: lakin siz, fakat siz
Kuntum la talemun	: siz oldunuz, hakikatleri bilmeyen

56- İlmin sahibinden sunulan hakikatleri anlayan ve iman eden kimseler onlara şöyle derler: Doğrusu size sunulan, tüm varlık kitabında her an ortaya çıkan Allah'ın hakikatleridir. İşte her an hakikatler ortaya çıkmaktadır. Fakat sizler hakikatleri bilemiyorsunuz.

-57-

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

Fe yevmeizin lâ yenfeullezîne zalemû maziratuhum ve lâ hum yustatebûn

Fe yevme izin	: artık, gün, an, her zaman, yetkili, ruhsat,
la yenfeu	: yok, fayda, yarar, faydasız,
Ellezîne zalemu	: onlar, zulüm edenler, zalim kimseler,
maziret hum	: mazeret, bahane, suç işleme, özür, onlar
ve la hum yustatebune	: yok, onlar, telafi, izin

57- Artık, her an her yerde yetkili olanı anlayamayan zalim kimselerin mazeretlerinin onlara bir faydası yoktur ve onlara telafi etmek de yoktur.

-58-

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِن جِئْتَهُم بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ

Ve lekad darebnâ lin nâsi fî hâzel kurâni min kulli mesel ve le in citehum bi âyetin le yekûlennellezîne keferû in entum illâ mubtılûn

ve lekad darebna	: andolsun, vurguladık, çarpıcı, örnek,
li el nas	: insanlara, insanlar için,
Fi haza	: bunun içinde, bunda,
el kurani	: Kuran, okunan şey, kâinat kitabı,
min kulli meselin	: bütün, her şey, mesele, durum, benzer, adet, yol, örnek
ve le in cite hum	: elbette, eğer, getirmek, sunmak, onlar,
bi ayetin	: ayetler, deliller,
Le yekule	: yinede, mutlaka derler
enne ellezîne keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
İn entum illa mubtılun	: siz ancak, sadece, boş şeyler, batılla uğraşıyorsunuz

58- Doğrusu bu kâinat Kur'ân'ının içinde bütün durumları insanlara vurguladık. Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere, eğer hakikatleri delilleriyle sunsan, yine de derler ki: Siz ancak boş şeylerle uğraşıyorsunuz.

-59-

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

Kezâlike yatbaullâhu alâ kulûbillezîne lâ yalemûn

Kezalike	: işte böylece, işte
yatbau Allah	: kapanır, mühürler, baskı, kapatmış, Allah

Ala kulubi	: karşı, kalblerini, idrakleri,
ellezi	: o kimseler, zalim kimseler
la yalemun	: yok, hakikatleri bilmeyenler,

59- İşte zalim kimseler, kalblerini Allah'ı anlamaya kapattıklarından dolayı hakikatleri bilemezler.

-60-

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ

Fâsbir inne vadallâhi hakkun ve lâ yestahıffennekellezîne lâ yûkınûn

fe isbir	: öyleyse, artık sabret, bekle,
inne vade	: muhakkak, söz, vaad, işi düzenleyen, açığa çıkıp duran, olan
Allah hakk	: Allah, hak, hakikat, gerçek,
ve la yestehıffenneke	: yok, gevşeklik, olmayın, ilgisiz, kayıtsız
Ellezine la yukınune	: yakınlığı anlamayanlar, hakikati anlamaktan uzak duran

60- Bundan sonra sabırlı ol. Muhakkak ki açığa çıkan tüm varlık Allah'ın hakikatlerini gösterir. Sakın hakikatleri anlama konusunda, hakikatleri anlamaktan uzak duranlar gibi ilgisiz olmayın.

S31 - LOKMAN SÛRESİ

-1-

الم

Elif lâm mîm

Elif lam mim : zat, hak- halk- nokta, Allah,

1- Elif, Lam, Mim

-2-

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

Tilke âyâtul kitâbil hakîm

tilke : bu, bunlar, o, işte bu,
âyâtu : ayetler, delil, işaret
el kitâbi : kitap, her varlık bir kitap,
el hakîmi : hâkim, hikmet, hüküm sahibi, tüm varlığa hâkim olan,

2- Her varlık delilleriyle bir kitaptır. Tüm varlığa hâkim olana aittir.

-3-

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ

Huden ve rahmeten lil muhsinîn

huden : hidayet, yol gösteren, rehber,
ve rahmeten : rahmet, merhamet eden, bağışlayan, sulayan
li el muhsinîne : güzel haller, iyilikte bağışta bulunan, içtenliğiyle bağlı olan

3- Her varlık hakikate bir rehberdir. Tüm içtenliğiyle Hakk'a bağlı olanlar için bir rahmettir.

-4-

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

Ellezîne yukîmûn el salâte ve yu'tûnez zekâte ve hum bil âhıreti hum yûkinûn

Ellezîne	: o kimseler,
Yukîmûne	: ikame, iskân, bulunmak, her an o halde bulunmak
el salâte	: Allah'a her an bağlı olma şuuru, birleşmek
ve yutûne el zekat	: ödemek, verirler, temizlenip paylaşmak,
Ve hum bi el âhıreti	: onlar, ahirete, sonlarına,
Hum yûkinûne	: onlar, emindirler, kesin olarak inanırlar,

4- O kimseler; her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar ve onlar sonlarına da inanırlar.

-5-

أُوْلَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Ulâike alâ huden min rabbihim ve ulâike humul muflihûn

ulaike	: bunlar, bu, işte onlar
alâ huden	: hidayet üzere, rehber, doğru yol üzere,
min rabbi-him	: Rab'lerinden, kendilerini vücudlandıran,
ve ulâike	: bunlar, işte onlar
hum el muflihûne	: onlar, başarılı, felah, kurtuluş, özü anlamış,

5- İşte onlar, kendilerini vücudlandıranın dosdoğru yolu üzeredirler ve işte onlar Özü anlamış olanlardır.

-6-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

Ve minen nâsi men yeşterî lehvel hadîsi li yudılle an sebîlillâhi bi gayri ilmin ve yettehızehâ huzuvâ ulâike lehum azâbun muhîn

ve min en nasi	: bazı insanlardan
men yeşterî	: kim, kimse, satın alırlar, muhatap edinmek
lehve el hadîsi	: boş konuşmak, boş söz, eğlenmek için söz
li yudılle	: yanıltmak, sapmak, saptırmak, ayırmak
an sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan, Allah için
bi gayri ilmin	: bilgisi olmadan, ilim olmaksızın
ve yettehıze-hâ	: alırlar, edinirler, sarılırlar, o
huzuven	: sallamak, eğlence, alay konusu, uydurmak, önemsememek
Ulâike lehum azabun	: işte onlar, sıkıntılar, azap,
muhînun	: hor hakir bırakan, mahrum kalan, alçaltıcı, kaybettirici,

6- Bazı insanlar vardır ki, boş konuşan kimseleri muhatap edinirler. Bir bilgisi olmadan Allah yolundan kendi cehaletlerine saparlar ve onlar hakikatleri önemsememeye sarılırlar. İşte onlar hakikatlerden mahrum kalırlar, sıkıntılar içinde kalırlar.

-7-

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّى مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

Ve izâ tutlâ aleyhi âyâtunâ vellâ mustekbiren ke en lem yesma'hâ ke enne fî uzuneyhi vakrâ, fe beşşirhu bi azâbin elîm

ve izâ tutlâ	: okunduğu zaman, açıklandığı zaman,
aleyhi âyâtu-nâ	: onlara, ayetlerimiz, işaretler, alametler
Vella mustekbiren	: çıkmak, dönüp gitmek, kibirli, kibirlenerek
Ke en lem yesma hâ	: gibi duymadın mı, duymuyor, onu işitmedi, işitmiyor
ke enne fiy	: sanki, gibi, oldu içinde
uzuney-hi vakran	: onun kulakları, ağrıları, engelleri, işitme engelli, vakra
fe beşşir-hu	: artık, müjdele, öğütsel konuşma, güler yüzle anlat, bildir
bi azabin elim	: azap, sıkıntı, müşkül, acı, elem veren, sıkıntı veren,

7- Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman, kibirlenip dönüp giderler, duymamış gibi yaparlar. Sanki onların kulaklarında işitme engelleri vardır. Artık o hâlde olanlara acı veren sıkıntıları bildir.

-8-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum cennâtun na'îm

İnne ellezine amenü	: muhakkak, iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yoluna çalışanlar, salih amel, iyi işler
Lehum cennâtun	: onlar, cennet, huzur,
naimi	: naim, bolluk, tüm tecelliler Allah'a ait

8- Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, işte onlar tüm tecellilerin Allah'a ait olduğunu anlamanın huzurundadırlar.

-9-

خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Hâlidîne fîhâ, va'dallâhi hakkâ, ve huvel azîzul hakîm

Hâlidîne fiy ha	: sürekli, sonsuz, ebedi, ölümsüz kalıcı olanlar
vade Allâhi hakka	: Allah'ın vaadi, sözü, gerçek, hak, hakikat
Ve huve el azîzu	: ve o azîz, tüm değerlerin sahibi, sevgide üstün lük, eren
el hakîmu	: hakîm, hüküm ve hikmet sahibi

9- Devamlı o hâlin içindedirler. Allah'ın vaadi gerçektir. O, tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-10-

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ

Halakas semâvâti bi gayri amedin terevnehâ ve elkâ fîl ardı revâsiye en temîde bikum ve besse fîhâ min kulli dâbbeh, ve enzelnâ mines semâi mâen fe enbetnâ fîhâ min kulli zevcin kerîm

halaka el semâvâti	: halk oluş, oluşturmak, yaratılış, semalar, gökler
bi gayri amedin	: direksiz, dayanak, sütün,
terevne-hâ	: onu görüyorsunuz
ve elkâ	: teslim, attı, yerleştirdi, oluşturdu, yaydı düzenledi,
fiy el ardı	: toprak, yeryüzü,
revâsiye	: dağlar, sağlamlık, firma, üretim yeri, sabit, verimlilik,
en temîde bi kum	: sallanmamak, dengeli, sarsılmaz, sizler,
ve besse	: transmisyon, yaydı, hareket, iletim, aktarma
fîy-hâ min kulli	: orada, yeryüzünde, hepsinden, her çeşit,
dâbbetin	: hayvanlar, ürpertici, hayvan gibi, yürüyen mahlûk,
ve enzelna min es semâi	: indirdik, sunduk, semadan, gök, ulvi âlem,
mâen	: su, ilim, can veren,
Fe enbetnâ	: nebat, bitki
fîy-hâ min kulli	: orada, hepsinden
Zevcin kerim	: çift, eş, cins, tür kerim, soylu, asil, ikram, büyük

10- Göklerin direksiz bir şekilde oluşturulduğunu ve yeryüzünün yayılıp düzenlendiğini, sağlam hareket edebilmeniz için sizin bir denge içinde oluşturulduğunuzu, yeryüzünde her çeşit hayvanın varedildiğini ve semadan sunduğumuz suyu, böylece onunla her türlü bitki, asil türler ortaya çıktığını görüyorsunuz.

-11-

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Hâzâ halkullâhi fe erûnî mâzâ halakallezîne min dûnih beliz zâlimûne fî dalâlin mubîn

Haza halku allâhi	: bu, halkoluş, varoluş, Allah
Fe erû-nî	: bana göster, öyleyse gösterin
Maza halaka	: neden, ne yarattı
Ellezine min dûni-hi	: olmayanlara, ondan başka, onun dışında
bel	: hayır, ancak, bilakis,
iz zâlimûne	: zalimler,
Fiy dalâlin mubinin	: apaçık bir dalâlet, sapıklık içinde, hata, cehalete sapma

11- Bu halkoluş Allah'tandır. O'ndan başka halkeden var mı gösterin bana! Bilakis zalimler, hakikatleri bırakıp apaçık kendi cehaletlerine saparlar.

-12-

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

Ve lekad âteynâ lukmânel hikmete enişkur lillâh, ve men yeşkur fe innemâ yeşkuru li nefsih, ve men kefere fe innellâhe ganiyyun hamîd

Ve lekad âteynâ	: andolsun, verdik, sunduk,
Lukmân el hikmeti	: Lokmana hikmeti, bilgeliği
en uşkur li Allah	: şükür, teşekkür, varlığını sahibine teslim etmek, Allah
ve men yeşkur	: kim, şükür, varlığının sahibini bilmek, minnet
Fe innemâ yeşkuru	: şükür, varlığının sahibine teslimiyet
li nefsi-hi	: kendisi için, kendi nefsi için
ve men kefere	: kim, kimse, örterse, hakikati görmemezlikten gelen
Fe inne allâhe	: muhakkak ki Allah
ganiyyun	: gani, zengin, değerlerin sahibi, varlığın sahibi,
hamîdun	: tüm niteliklerin sahibi, tecellilerin

12- Doğrusu Lokman sunduğumuz hikmet üzereydi. Varlığının sahibinin Allah olduğunu bilip teslim edenlerdendi. Kim varlığının sahibini bilip teslim ederse, o kendini bilip teslimiyet içinde olur. Hakikatleri görmemezlikten gelen kimse ise, teslimiyet içinde olmaz. Muhakkak ki tüm varlığın sahibi, tüm niteliklerin sahibi Allah'tır.

-13-

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

Ve iz kâle lukmânu libnihî ve huve yaızuhu yâ buneyye lâ tuşrik billâh inneş şirke le zulmun azîm

ve iz kâle lukmanu	: demişti, söylemişti, Lokman
libni-hî	: oğluna
Ve huva yaızu-hu	: ona, vaaz eder, öğüt verir, o
yâ buneyye	: ey oğlum,
lâ tuşrik bi Allah	: şirk, eş koşma, kendine isnat etme, Allah
İnne eş şirke	: doğrusu, muhakkak, şirk, eş koşma, ortak koşmak
Le zumlun azimun	: büyük zulümdür, haksızlık tır, adaletsizliktir, büyük,

13- Lokman oğluna öğüt verip, şöyle demişti: Ey oğlum! Allah'a ait olan nitelikleri kendine isnat edip şirk koşma. Doğrusu şirk koşmak elbette kendine yaptığın büyük bir zulümdür.

-14-

وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ

Ve vassaynel insâne bi vâlideyh, hamelethu ummuhu vehnen alâ vehnin ve fisâluhu fî âmeyni enişkurlî ve li vâlideyk, ileyyel masîr

ve vassaynâ	: ve emrettik, istemek ve tavsiye ettik, farz kıldık
el insâne	: insan

bi vâlidey-hi	: ailesi, onun anne ve babasını
hamelet-hu	: onu taşıdı, yüklendi, karnında taşıdı, hamilelik
ummu-hu	: onun annesi
vehnen ala vehnin	: burada da, her yerde, burada da, orada da
ve fisâlu-hu	: sütten kesilinceye kadar emzirdi
fiy âmeyni	: iki yıl içinde, birkaç yıl
enişkurlî	: teşekkür etmen, şükretmen
ve li vâlidey-ke	: ve senin anne babana
İleyye el masiru	: bana, belirleme, sürüp giden, tayin etme, banadır dönüş

14- İnsana; anne ve babasına iyi davranmasını bildirdik. Annesi her durumda her yerde onu karnında taşıdı. İki yıl içinde sütten kesilinceye kadar emzirdi. Anne ve babanıza her zaman minnettarlık içinde olun. Dönüşünüz banadır.

-15-

وَإِن جَاهَدَاكَ عَلى أَن تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا
وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve in câhedâke alâ en tuşrike bî mâ leyse leke bihî ilmun fe lâ tutı'humâ ve sâhibhumâ fîd dunyâ magrûfen vettebi' sebîle men enâbe ileyy, summe ileyye merciukum fe unebbiukum bi mâ kuntum ta'melûn

ve in câhedâ-ke	: gayret olduğu, mücadele, isteklerini kabul ettirme durumu
Ala en tuşrike	: şirk koşman, eş koşmak, dahil etmek
Bi ma leyse	: değil, yok, olmadı,
Leke bi hi ilmun	: sen, bilgi sahibi, bir ilmi,
fe lâ tutı'-humâ	: o zaman, onlara itaat etmeyin
ve sâhib-humâ	: sahip, birlikte olmak, birlikte hareket, onlara
fî ed dunyâ	: dünyada, yaşamlarında
Magrûfen	: iyilikle, güzellik, bilinen,
Vettebi sebîle	: tabi ol, uy, hakikatin yolu,
Men enâbe ileyye	: kim, kimse, yönelme, döndü, bana, bize,
summe ileyye	: daha sonra, sonra, o zaman, bundan sonra, bana,
merciu-kum	: referansınız, sizin dönüşünüz, kaynağınız, tavsiye
Fe unebbiu-kum	: haber vermek, belirti, alamet, bildirmek, siz,
bi mâ kuntum tamelun	: şeyleri, yaptığınız şeyler,

15- Bir bilgileri olmadığı hâlde, eğer seninle ortak koşma hakkında mücadele ederlerse, artık o hâlde olanlara uyma. Yaşamlarında güzel hâller içinde olanlarla beraber ol. Bana dönen kimselerle hakikatin yoluna tâbi ol. Bundan sonra sizin kaynağınız olan Bana dönün, Öyle ki yaptığınız şeylerden hakikatler size her an bildirilir.

-16-

يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ
أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

Yâ buneyye innehâ in teku miskâle habbetin min hardalin fe tekun fî sahretin ev fîs semâvâti ev fîl ardı ye'ti bihâllâh, innellâhe latîfun habîr

ya buneyye	: ey oğlum, yavrum, ustalık, beceri,
inne-hâ in teku	: muhakkak, o, olur, olan,
miskâle	: ağırlık, miktar, kadar,
habbetin	: tahıl, tane
min hardalin	: hardaldan, hardal
habbetin	: çıkan tane, tahıl, tane, tohum
Fe tekun	: böylece, olur, nerede olursa olsun, daha küçük olsun
Fiy sahretin	: kaya içinde
ev fî es semâvâti	: veya semalarda, göklerde
Ev fî el ardı	: veya arzda, yerde
yeti bi hi Allah	: gelir, onu getirir, Allah
inne allâhe	: muhakkak ki Allah
latîfun	: güzel, lâtif, ince bir güzellik, lütuf sahibi
habîrun	: haberdar, uzman, hakikatleri bildiren,

16- Lokman oğluna dedi ki: Ey oğlum! Hardal tanesi kadar veya daha küçük bir oluşum olsa, göklerde veya yerde veya kaya içinde nerede olursa olsun, ortaya çıkan her şey Allah'tan gelir. Muhakkak ki Allah tüm hakikatleri incelikleriyle bildirendir.

-17-

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنكَرِ وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

Yâ buneyye ekımıs salâte ve mur bil marûfi venhe anil munkeri vasbir alâ mâ esâbek inne zâlike min azmil umûr

Ya buneyye	: ey oğlum,
ekımı es salate	: her an salât üzere, hakka bağlılık şuurunda,
vemur	: emir, sipariş, iş, bir şeyin yapılmasındaki isteme, ol, uymak,
bi el marûfi	: bilinen, arif olan, iyilik, güzellik
Ve enhe an el munkeri	: nehyet, nehyedilen, hakikatler, sakın inkâr etme,
vasbir ala ma asebe ke	: sabret, sana bir şey isabet ettiğinde,
İnne zâlike	: işte böylece doğrusu,
min azmi	: kararlı olmak, azimli, bir işteki engelleri aşma,
el umur	: işler, işleyiş, hüküm,

17- Ey oğlum! Her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere ol. Hakikatlere arif ol ve sakın hakikatleri inkâr etme. Sana bir şey isabet ettiğinde sabırlı ol. İşte böylece işleyişi anlamada kararlı ol.

-18-

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

Ve lâ tusair haddeke lin nâsi ve lâ temşi fîl ardı merahâ innellâhe lâ yuhıbbu kulle muhtâlin fehûr

ve lâ tusair hadde ke	: ekşitme, surat asma, çevirme, yanak, surat, yüzünü,
li en nâsi	: insanlara
ve lâ temşi	: basmamak, basmayın, yürümeyin, yürüme
fî el ardı	: arzda, yeryüzünde
merahan	: eğlence, alay etme, böbürlenmek, küçümseme
inne allâhe	: doğrusu, muhakkak ki, Allah
lâ yuhıbbu	: yok, sevgi,
Kule muhtalin	: hepsi, her, kendini beğenme, büyüklenme, çalımlı yürüme
fehûrin	: övünen, kendini metheden

18- İnsanlara suratını asma, yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Muhakkak ki büyüklenme, övünme hallerinde olanların tümünde Allah sevgisi yoktur.

-19-

وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِن صَوْتِكَ إِنَّ أَنكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ

Vaksid fî meşyike vagdud min savtik inne enkerel asvâti le savtul hamîr

vaksid	: tevazu, mütevazı ol, alçakgönüllü
Fiy meşyi-ke	: yaya, yürüyüşün de
Vagdud min savti ke	: eklemek, kıs, eksilt, sesini,
inne enkere	: doğrusu, kabul edilmeyen, kötü, rahatsız edici,
el asvâti	: anırmak, gür sesler, bağırmak
Le savtu el hamir	: ses, gür ses, eşek, merkep,

19- Tevazulu bir şekilde yürü. Doğrusu, eşeğin rahatsız edici o bağırgan sesi gibi, sen de sesini fazla çıkarma.

-20-

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

elem terev ennellâhe sehhare lekum mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı ve esbega aleykum niamehu zâhireten ve bâtıneh

elem terev	: görmedin mi? Görmez misin?
ennallâhe	: muhakkak ki Allah
Sehhare lekum	: alay, topluluk, yayılıp giden, topluluklar, siz
ma fî es semâvâti	: göklerde ne varsa, ne olduğu
Ve ma fî el ardı	: yeryüzünde ne varsa, ne olduğu
ve esbega	: ihsan, bağış, iyilik, tamamladı, lütuf
Aleykum niame-hu	: üzerinizdeki zarafeti, nimetleri, incelikler, odur
zâhireten	: görünende, açıkça, dış,
ve bâtıneten	: görünmeyende, gizlide, iç

20- Görmez misin? Sizlerin, göklerde ne varsa ve yerde ne varsa yayılıp giden her şeyin sahibi muhakkak ki Allah'tır. İçinizde ve dışınızda sizlere nimetleri lütfeden O'dur.

-21-

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ

Ve minen nâsi men yucâdilu fîllâhi bi gayri ilmin ve lâ huden ve lâ kitâbin munîr ve izâ kîle lehumuttebiû mâ enzelallâhu kâlû bel nettebiu mâ vecednâ aleyhi âbâenâ, e ve lev kâneş şeytânu yedûhum ilâ azâbis saîr

ve min en nâsi	: insanlardan
men yucâdilu	: kim tartışır, kavga, çekişmek mücadele eder
Fîy Allâhi bi gayri ilmin	: Allah için, hakkında, bir bilgisi, ilmi olmadan
ve lâ huden	: yok, huda, rehber olmadan, kılavuz olmadan
ve lâ kitâbin münir	: yok, kitap, ışık veren, nur saçan, aydınlatıcı,
ve izâ kile lehum	: olduğunda, söylemek, dendi, onlara
İttebiû ma enzele Allah	: tabi olmak, uymak, sunulan, bildirilen, Allah
Kalu bel nettebiu	: dediler ki, hayır, bikakis, tabi olmak, uymak
Ma vecednâ	: şey, ne, değil, bulmak, biz
Aleyhi abae na	: onun üzerinde, atalarımız,
E ve lev kâne	: olsa bile, oldu, olsa da
el şeytânu yedu hum	: şeytani haller, çağırıyor, davet ediyor, kalıyor,
ilâ azâbi	: azab, işkence, yangın,
el sair	: öteki görmek, öbür, ötekileştirmek

21- İnsanlardan Allah hakkında bir bilgisi olmadan ve yol gösterici olmadan ve nur saçan o varlık kitabını anlamadan tartışıp duran kimseler vardır. Onlara: Allah'ın sunduğu şeylere uyun denildiği zaman, derler ki: Atalarımızdan bulduğumuz inançlara tâbi oluruz. Ya onlar şeytani hâllere uymuş, ötekileştirmenin cehaletinin sıkıntılarında kalmış olsalar bile mi?

-22-

وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

Ve men yuslim vechehu ilâllâhi ve huve muhsinun fe kadistemseke bil urvetil vuskâ, ve ilâllâhi âkibetul umûr

ve men yuslim	: kim, sunar, teslim eder, tüm varlığıyla teslim olmak
veche-hu ila Allah	: yüzünü, vechini, tüm varlığı, benliği, özü, Allah'a
Ve huve muhsinun	: o, ihsan sahibi, bağış, bağışta bulunmak, iyilik sunma
Fe kad istemseke	: kavradı, tutundu, sıkıca tutunmak
Bi el urveti	: döngü, komutlar dizisi, merkeze bağlı hareket
El vusha	: güçlü bir ilişki, bağla bağlanma, kavramak
ve Allah akibetu	: Allah, akıbet, son, sonuç
el umur	: iş, işleyiş, hüküm, nitelik,

22- Kim yüzünü bütün benliğiyle Allah'a döner teslim olursa, bütün döngülerin birbiriyle tutunduğu, her şeyin güçlü bir ilişkiyle bağlandığı ve bütün işleyişin Allah'a ait olduğu hakikatini o kavrar.

وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Ve men kefere fe lâ yahzunke kufruh, ileynâ merciuhum fe nunebbiuhum bi mâ amil, innallâhe alîmun bi zâtis sudûr

ve men kefere	: kim, kimse, örttü
Fe lâ yahzun-ke	: seni üzmesin,
kufru-hu	: küfür, o
İleyna merciu-hum	: biz, referans, geldiği kaynak, merkez, aslı, onlar
Fe nunebbiu-hum	: böylece, bildireceğiz, onlar,
Bi ma amilû	: çalışmaları, yaptıkları şeyler,
İnne allâhe alimun	: muhakkak Allah, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
bi zâti es sudûri	: zat, aynı, sahip, gönüller, sineler

23- Hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselerin artık o küfürleri seni üzmesin. Onların geldiği kaynakta Biziz ve onlara yaptıkları çalışmalardan bu hakikat her an bildirilir. Muhakkak ki Allah ilmin sahibidir, gönüllerin sahibidir.

-24-

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَى عَذَابٍ غَلِيظٍ

Numettiuhum kalîlen summe nadtarruhum ilâ azâbin galîz

numettiu-hum kalilen	: biz, meta, mallar, çıkar, fayda, onlar, az, biraz,
Summe nadtarru hum	: sonra, zorlamak, maruz kalmak,
ilâ azâbin	: işkence, azab, sıkıntı,
galiz	: kalın, ağır, kaba, çirkin, bulmak, etmek

24- Kendi çıkarlarında olanlar az da olsa Bizi anlayamazlar. Sonra da onlar Bizi anlayamadıklarından dolayı ağır sıkıntılara maruz kalırlar.

-25-

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Ve lein seeltehum men halakas semâvâti vel arda le yekûlunnellâh kulil hamdulillâh bel ekseruhum lâ yalemûn

ve le in seelte hum	: elbette, eğer, onlara sorsan,
men halak	: kim, kimse, yarattı, halk etti, var etti,
el semavati ve el ard	: gökleri ve yeri
Yekûlune Allâhu	: derler, söylerler, Allah,
Kuli el hamdu Allah	: deki, tüm nitelikler, Allah
bel ekseru-hum	: fakat, bilakis, çoğu, onlar

la yalemun : yok, bilmek, bilmiyorlar

25- Eğer onlara: Yerleri ve gökleri kim yarattı? diye sorsan, elbette Allah derler. De ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Fakat onları çoğu bilmiyorlar.

-26-

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

Lillâhi mâ fîs semâvâti vel ard, innallâhe huvel ganiyyul hamîd

lillâhi ma fiy : her şey, Allah'ındır
El semavat ve el ardı : gökler ve yer
İnne Allah Huve : muhakkak, Allah, O
el ganiyyu : zengin, tüm varlığın sahibi,
el hamid : tüm niteliklerin sahibi,

26- Yerdeki ve göklerdeki her şey Allah'ındır. Muhakkak ki tüm varlığın sahibi, tüm niteliklerin sahibi Allah'tır.

-27-

وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Ve lev enne mâ fîl ardı min şeceretin aklâmun vel bahru yemudduhu min ba'dihî sebatu ebhurin mâ nefidet kelimâtullâh innellâhe azîzun hakîm

ve lev enne ma fi el ard : eğer olsa, yeryüzündeki
min şeceretin aklamun : ağaçlar, soy, asliyet, kalemler,
ve el bahru : deniz, bilgili kimse,
yemuddu-hu : bir o kadar daha, ona ekler, uzatın
min ba'dihî : ondan başka
seb'atu ebhurin : yedi deniz
mâ nefidet : bitmez, tükenmez
kelimâtullâhi : kelimeleri, sözleri, ilmi bilgiler, tecelliler, Allah
innallâhe azizi : muhakkak Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
hakim : hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

27- Eğer yeryüzünde tüm ağaçlardan kalem olsa ve denizler mürekkep olsa ve ondan başka yedi deniz daha eklense, Allah'ın ilminin bilgileri yazmakla tükenmez. Muhakkak ki Allah tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-28-

مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

Mâ halkukum ve lâ ba'sukum illâ ke nefsin vâhıdeh innallâhe semîun basîr

mâ halku-kum : değil, şey, yaratılış, var oluş, halk oluş, siz,
ve lâ basu-kum : yok, göndermek, gönderilmedi, açığa çıkış, siz,

İllâ ke nefsin	: ancak, den başka, gibi, aynı, nefs, kişi, beden, vücud,
vahidetin	: tek, bir,
innellâhe semiun basir	: muhakkak Allah, işitmek, görmek,

28- Siz tek nefsten başka bir şeyden var edilmediniz, açığa çıkmadınız. Muhakkak ki işittiren, gördüren Allah'tır.

-29-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Elem tere ennallâhe yûlicul leyle fîn nehâri ve yûlicun nehâre fîl leyli, ve sehhareş şemse vel kamere kullun yecrî ilâ ecelin musemmen ve ennallâhe bi mâ ta'melûne habîr

Elem tere ennallahe	: görmedin mi, muhakkak, Allah
yûlicu el leyle	: sokar, birleştirir geceyi
fî en nehâri	: gündüzle
ve yûlicu en nehare	: birleştirir gündüz
fî el leyli	: geceyle
ve sehhare	: alay, bütünü, topluluk
eş şems ve el kamer	: güneş ve ay
Kullun yecri	: hepsi, seyreder, akar gider,
ilâ ecelin	: son, bir ecel, vakit, zaman
musemmen	: başlık, belirli, belli, açık seçik, gözenek
ve ennallâhe	: muhakkak ki Allah
bima tamelûne	: yaptığınız şeyler,
haberun	: bildiren, haber veren,

29- Görmez misin? Allah geceyi gündüze birleştirir ve gündüzü geceye birleştirir. Güneş ve ay bütün hepsi belli bir zaman diliminde akar gider. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri her an bildirir.

-30-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

Zâlike bi ennellâhe huvel hakku ve enne mâ yedûne min dûnihil bâtılu ve ennallâhe huvel aliyyul kebîr

Zâlike bi enne Allah	: işte, böylece, Allah,
huve el hakku	: o, hak, gerçek, hakikat,
Ve enne ma yedûne	: muhakkak, şey, ne, değil, yönelmek, tapmak, el, güç,
min dûni-hi	: ondan başka, onu bırakıp, ona ait olan hakikatler,
el bâtılu	: batıl, boş, hurafe, zanna göre olan şey, doğru olmayan
ve ennellâhe	: muhakkak ki Allah
Huve el aliyyu	: âli, yüce, yüksek, ilmin sahibi,
el kebîru	: kebir, büyük, ulu, yüce

30- İşte gerçek olan Allah'tır ve O'na ait olan hakikatleri bırakıp hurafe olan şeylere yönelmeyin. Muhakkak ki Allah ilmiyle yüce olandır.

-31-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

Elem tere ennel fulke tecrî fîl bahri bi ni'metillâhi li yuriyekum min âyâtih inne fî zâlike le âyâtin li kulli sabbârin şekûr

e lem tere	: görmedin mi? Görmez misin?
Enne el fulke	: astronomi, gök bilimi, sonsuzluk, gemiler
tecrî	: akar gider, seyreder, vardır,
fîy el bahri	: sonsuzluğun içinde, denizin içinde, bilgili kimse, bilge olan,
Bi nimetillâhi	: nimet, sıfatlar, ihsan, lütuf, Allah
li yuriye-kum	: size gösterir
min âyâti-hi	: ayetlerini, işaret, delil,
İnne fî zâlike	: muhakkak bu, işte bu, işte bu âlem,
Le âyâtin	: ayetler, işaretler, delil,
li kulli sabbarin	: hepsi için, sabredenler, bekleyen,
şekûrin	: şükreden, varlığının sahibini bilip teslim eden,

31- Göklerde olanların bir sonsuzluk içinde akıp gittiğini görmez misin? O ayetlerini size her an gösterir. Allah'ın nimetlerini anlayanlar bilgelik içindedirler. İşte bu âlemdeki her şey, sabredenler, varlığın sahibini bilip teslim edenler için elbette bir ayettir.

-32-

وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ

Ve izâ gaşiyehum mevcun kez zuleli deavûllâhe muhlisîne lehud dîn, fe lemmâ neccâhum ilel berri fe minhum muktesıd, ve mâ yechadu bi âyâtinâ illâ kullu hattârin kefûr

Ve iza gaşiye-hum	: eğer, trans, bağlantı, onları sardı
mevcun	: dalgalar, gel git,
Ke el zuleli	: gibi, sanki, gölge, ışığa engel olmak, gaflet, cehalet,
Deavû allâhe	: yönelmek, Allah'a dua, davet, çağırma, yalvarma
muhlisine	: içtenlikle, muhlisler, halis kılanlar, saflıkla, tertemiz
Lehu ed dine	: onun dininde, varoluş yasaları,
Fe lemmâ	: artık, bundan sonra, olduğu zaman, hemen
neccâ-hum	: necat bulmak, kurtarmak, geçmelidirler, onları kurtardık
ilâ el berri	: gerçeklik, sıdık, sadık, kıta, kara, hakikatin olduğu yer,
Fe min-hum	: bundan sonra onlardan
muktesidun	: tutumlu, mutedil, vaktini boşa geçirmeyen, aşırı gitmeyen
ve mâ yechadu	: yalanlamaz, inkâr etmez,
bi âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaretlerimiz,
İlla kullu	: ancak tümü, hepsi
Hattârin	: gaddar, katı yürekli, insafsızlar,
kefurin	: hakikatleri örten, hakikatleri görmemezlikten gelen,

32- Cehaletin gelgitleri onları sardığı zaman, en içten bir halde Allah'a yönelsinler, varoluş yasalarının O'na ait olduğunu bilsinler. Böylece onlar, gerçekleri anladıklarında Bizi tanıyıp necat bulurlar. Bundan sonra onlar vakitlerini boşa geçirmesinler. Hakikatleri görmemezlikten gelenlerden, gaddar olanlardan başkası ayetlerimizi yalanlamaz.

-33-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِي وَالِدٌ عَن وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

Yâ eyyuhen nâsuttekû rabbekum vahşev yevmen lâ yeczî vâlidun an veledihî ve lâ mevlûdun huve câzin an vâlidihî şeyâ inne vadallâhi hakkun fe lâ tegurrennekumul hayâtud dunyâ ve lâ yagurrennekum billâhil garûr

yâ eyyuhâ en nasu	: ey insanlar,
itteku	: fenalardan sakınmak, ortak koşmamak
rabbe kum	: sizi vücudlandıran, rabbiniz,
vahşev yevmen	: korku, saygı, gün, zaman, her an,
lâ yeczî validun	: yok, karşılık, karşılıksız bırakmasın, baba, doğurtan,
an veledi-hi	: çocuğu, evladı, o
ve lâ mevlûdun huve	: yok, doğmuş, çocuk, yeni doğmuş, birinin doğması, o
cazin	: fayda veren, karşılığını veren,
an validi hi şeyen	: baba, doğurtan, o, bir şey,
İnne vade Allâh	: muhakkak, Allah'ın vaadi, tecellileri,
hakkun	: hak, gerçek, açığa çıkan,
Fe lâ tegurrenne-kum	: yok, aldatmak, aldanmak, siz,
el hayâtu ed dunyâ	: dünya hayatı, dünya yaşamı,
Ve lâ yagurrenne kum	: yok, aldatmak, cazip gelmesin, siz,
bi Allâh el garur	: Allah'a karşı, kibir, gurur, ego,

33- Ey insanlar! Sizi vücudlandırana karşı fenalardan sakının, O'na ortak koşmayın. Her an saygı içinde olun. Babalar çocuklarını hakikatlerden karşılıksız bırakmasınlar ve o babasının sunduğu şeylerin karşılığını anlasın, o doğuşun idrakinden uzak kalmasın. Muhakkak ki açığa çıkan şeyler Allah'ın hakikatleridir. Dünya hayatı sizi aldatmasın ve asla Allah'a karşı ego içinde olmayın.

-34-

إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

İnnallâhe indehu ilmus sâah ve yunezzilul gays ve yalemu mâ fîl erhâm ve mâ tedrî nefsun mâzâ teksibu gadâ ve mâ tedrî nefsun bi eyyi ardın temût innallâhe alîmun habîr

inne allâhe	: muhakkak ki Allah
inde-hu	: ona ait, onun yanında, katında
ilmu es sâati	: saatin ilmi, bilgisi, zaman, gelip geçen zaman,
ve yunezzilu el gays	: indirir, inmesi, yağar, yağmurun,

ve yalemu	: öğretir, bilgisiyledir, ilmiyledir, ilmin sahibi,
Ma fîy el erhâmi	: rahimlerde ki
ve mâ tedrî nefsun	: idrak edemez, bilmez, bilemez, nefs, kişi, kimse,
Maza teksibu gaden	: neler, kazanır, edinir, yarın, ilerde
ve mâ tedrî	: idrak edemez, bilmez, bilemez,
nefsun	: nefs, kişi, kimse,
Bi eyyi ardın temûtu	: hangi, nerede, nasıl, yeryüzü, ölür
İnnallâhe alimun	: muhakkak ki Allah, ilmin sahibi,
habir	: haber veren, bildiren,

34- Zamanın ilmi muhakkak ki Allah'a aittir. Yağmurun yağışı ve rahimlerdekinin meydana gelişi O'nun ilmiyledir. Kişi yarın ne kazanır bilemez ve kişi yeryüzünde nerede ölür bilemez. Muhakkak ki Allah ilmiyle hakikatleri bildirendir.

S32 - SECDE SÛRESİ

-1-

الم

Elif lâm mîm

Elif lam mim	: zat, hak- halk- nokta, Allah,

1- Elif, Lam, Mim

-2-

تَنزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Tenzîlul kitâbi lâ reybe fîhi min rabbil âlemîn

Tenzilu	: bir şeyin bir miktarının açığa çıkması, indirilen, gelen
el kitab	: kitap, varlık kitaptır, yazılı olan,
la reybe	: yok, şüphesiz, şüphe, şek, yanlışlık yok, hata yok,
Fi hi	: onun içinde, onda,
min rabbi el alemin	: âlemlerin rabbinden, tüm varlığı vücudlandıran

2- Ortaya çıkan her varlık bir kitaptır, onun içinde şüphe yoktur, tüm varlığı vücudlandırana aittir.

-3-

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

Em yekûlûnefterâh bel huvel hakku min rabbike li tunzire kavmen mâ etâhum min nezîrin min kablike leallehum yehtedûn

Em yekulu iftera hu	: veya, derler, söylerler, uydurdu, iftira, onu,
Bel huve el hakk	: hayır, bilakis, o, haktır, hakikattir, rabbinden
min rabb ke	: rabbinden, rabbinin,
li tunzire kavmen	: uyarman için, hakikatlere çağrı yapman, kavmini, insan
ma eta-hum	: onlara gelmedi
min nezir	: uyarıcı, çağrı yapan, hakikatleri açıklayıp uyaran
min kablike	: senden önce
lealle-hum yehtedun	: umulur ki, onlar, hakikatin yolunu bulurlar, ulaşırlar.

3- O söylediğin hakikatlerin sözlerini uydurdu diyorlar. Bilakis o sözler Rabbinin hakikatleridir. Senden önce onlara hakikatler için bir uyarıcı gelmeyen kavmini, hakikatleri açıklayıp uyarman içindir. Umulur ki onlar hakikatin yolunu bulurlar.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُم مِّن دُونِهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ

Allâhullezî halakas semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ fî sitteti eyyâmin summestevâ alel arş mâ lekum min dûnihî min veliyyin ve lâ şefîi e fe lâ tetezekkerûn

Allahu ellezi halaka	: Allah, onları, var eden, yaratan, halk eden
el semavat ve el ard	: semalar, gökler ve yer, tüm kâinat,
ve ma beyne-humâ	: ikisi arasındaki şeyler, onlarda olan şeyler,
Fi sitteti	: sedate, hatasız, hak üzere, doğruluk, intizam, noksansız
Eyyamin	: hayırlı, güzellik, iyi, temiz, egemenlik, günler, hakimiyet
summe isteva	: sonra, sarmak, kuşatmak, istikamet, itidal, her yerde olma,
ala el arş	: arş, ulvi alemin yüceliği, makam, bütün her yer,
ma lekum min duni hi	: sizin için yok, ondan başka
Min veliy	: bir dost
ve la şefain	: yok, şefaat, şef, tek,
E fe la tetezekkerune	: böylece, hâlâ, tezekkür etmezsiniz, hakikatlerle bakmak

4- Gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi, noksansız bir güzellik içinde halkeden Allah'tır. Sonra bütün her yeri yüceliği ile sarmıştır. Sizin için O'ndan başka bir dost ve şefâat eden yoktur. Bundan sonra hâlâ hakikatleri düşünüp, o hâl ile bu âleme bakmaz mısınız?

-5-

يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

Yudebbirul emre mines semâi ilel ardı summe yarucu ileyhi fî yevmin kâne mıkdâruhu elfe senetin mimmâ teuddûn

Yudebbiru	: tedbir eder, düzenler, var eder, işi düzenleyip işleyen
el emr	: iş, hüküm, varlığın işleyişi, yasalar,
min es semai ile el ard	: göklerden yere kadar, bütün kâinat,
Summe yarucu ileyhi	: sonra, çıkar, yükselir, ilerler, ortaya çıkar, döner, ona,
Fi yevmin	: içinde, gün, zaman, vakit, her an,
kane mikdarı hu	: oldu, miktar, ölçü, değer, kısım, onun, o,
Elfe senet	: ünsiyet eylemek, etkin, duruş, davranış, güçlü söz, sene
mimma teuddeun	: nesne, şeyler, saydığınız, hesap edilen, adet, tüm hepsi

5- Bütün kâinattaki varoluşu düzenleyip işleyen O'dur. Her şey O'nun ölçüsüyle her an O'ndan açığa çıkar. Varolan tüm nesneler O'nun ünsiyeti ile durur.

-6-

ذَلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

Zâlike âlimul gaybi veş şehâdetil azîzur rahîm

Zâlike	: işte bu, işte, işte kâinat,
alimu	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,

el gaybı	: görünmeyen bilinmeyen
ve el şehadet	: görünen, her an her yerde hazır olan,
el aziz	: niteliklerin yüce sahibi,
el rahim	: rahim olan, özünden var eden

6- O, tüm kâinattaki görünmeyen, bilinmeyen her şeydeki ilmin sahibidir ve varlığı özünden varedendir, tüm niteliklerin yüce sahibidir, her an her yerde hazır olandır.

-7-

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ مِن طِينٍ

Ellezî ahsene kulle şeyin halakahu ve bedee halkal insâni min tîn

Ellezi ahsen	: ki o, en güzel, iyi,
kull şeyin halak hu	: bütün her şey, halkeden, vareden, yaratan, o
ve bedee halk	: başladı, ilk başlangıç, halk etme, varoluş, yaratma
el insan	: insan,
min tin	: özünden, toprak, kil

7- Ki O bütün her şeyi en güzel bir şekilde halkedendir ve insanın halkoluşu O'nun özünden başlamıştır.

-8-

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِن سُلَالَةٍ مِّن مَّاء مَّهِينٍ

Summe ceale neslehu min sulâletin min mâin mehîn

Summe ceale	: sonra, kıldı, yaptı, düzenledi,
nesle hu	: nesli, soyu, o, insan
min sulalet	: ondan çıkan, sülale, nesil,
min main mehin	: su, akıp giden, kolay, kolaylıkla,

8- Sonra insanı nesilden nesile kolaylıkla akıp gidecek bir halde düzenledi.

-9-

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

Summe sevvâhu ve nefeha fîhi min rûhihî ve ceale lekumus sem'a vel ebsâre vel efideh kalîlen mâ teşkurûn

Summe sevva hu	: sonra, düzenledi, şekil verdi, sıfatlandırdı, o, insan,
ve nefeha fihi	: üfledi, üfürdü, onun içine,
min ruhi hi	: ruhundan,
ve ceale lekum	: kıldı, yaptı, düzenledi, size
el sema	: işitme, duyma,
ve el ebsare	: görme hassası
ve el efidet	: idrak etme gücü, kalpler, şuur,
Kalilen ma teşkurûne	: ne kadar az, şükretmiyor, sahibini bilip teslim etmiyor

9- İnsanı sıfatlarıyla şekillendirip düzenledi, ruhundan içine üfledi. Size işitmeyi ve görmeyi ve idrak etme gücü verdi. Sıfatların sahibini bilip teslim etmede ne kadar da zayıf davranıyorsunuz.

-10-

وَقَالُوا أَئِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَئِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُم بِلِقَاء رَبِّهِمْ كَافِرُونَ

Ve kâlû e izâ dalelnâ fîl ardı e innâ le fî halkın cedîd bel hum bi likâi rabbihim kâfirûn

ve kalu e iza dalel na	: dediler, yola sapmak, karışmak,
fi el ard	: yeryüzünde, yer, toprak,
e inna le fi halk	: elbette, halkoluş içinde,
cedid	: yeni, kullanılmamış,
Bel hum bi likai	: bilakis onlar, karşılama, tevhid şuuru, tanıma, buluşma,
Rabbi him	: rablerini, kendilerini vücudlandıran,
kafirun	: örtenler, görmemezlikten gelenler,

10- Dediler ki: Toprağa karışıp gittiğimizde biz yeni bir halkoluş içinde mi olacağız? Bilakis onlar Tevhid şuurunda olamıyorlar, kendilerini vücudlandıranı görmemezlikten geliyorlar.

-11-

قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

Kul yeteveffâkum melekul mevtillezî vukkile bikum summe ilâ rabbikum turceûn

Kul yeteveffa kum	: de, vefa, teslim olma, sevgi bağlılığı,
Meleku	: melek, güç, kuvve, kuvvetli,
el mevti	: nutfe, ölüm, teslim alan, verimsizlik, idraksizlik,
Ellezi vukkile bi kum	: ki o, vekil, koruyan, bedenlerdeki işin sahibi, sizin
Summe ila rabbikum	: sonra, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
turceun	: döndürüleceksiniz, dönüşünüz, rucu, aslına dönmek

11- De ki: İdraksizlikten geçip, her varlıktaki gücün sahibine her şeyinizle teslim olun. Ki O'dur bedenlerinizin işleyişinde yetkili olan. Sonra da dönüşünüz sizi vücudlandıranadır.

-12-

وَلَوْ تَرَى إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو رُؤُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ

Ve lev terâ izil mucrimûne nâkısû ruûsihim inde rabbihim, rabbenâ ebsarnâ ve semi'nâ fercinâ namel sâlihan innâ mûkinûn

ve lev tera	: velev, şayet, görürsün, bakmak,
iz el mücrimin	: fenalarda kalanlar, günahkâr, hatalarda olmak,
Nakısu	: eksik, bitmemiş, noksan, nakıs, anlamamış,
ruusi him	: onların başı, akıl etme, anlayış,
İnde rabbi-him	: ona ait, Rabbi, onlar, kendilerini vücudlandıran
Rabbena ebserna	: Rabbimiz, bizi vücudlandıran,
Ebserna ve semina	: anladık, gördük ve işittik

fe irci na	: bundan sonra, dönmek, bakmak, biz,
namel salihan	: salih ameller yaptık, iyi çalışmak,
İnna mukinun	: biz olduk, emin olmak, yakın olma, yakînen bildik,

12- Fenalarda kalanları görürsün ki, onlar kendilerini vücudlandırana ait olan hakikatleri anlamada bir noksanlık içindedirler. Fakat yine de onlar: Rabbimizi anladık ve biz hakikatleri işittik, Salih ameller yaptık, biz hakikatleri yakînen bildik, derler.

-13-

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

Ve lev şinâ le âteynâ kulle nefsin hudâhâ ve lâkin hakkal kavlu minnî le emleenne cehenneme minel cinneti ven nâsi ecmaîn

ve lev şi na	: eğer, dilemek, istemek, içten istemek, biz,
le ateyna	: elbette, sunduk, verdik,
Kule nefsin	: bütün nefs, kişi, kendisi, beden, herkes
huda-ha	: yol gösteren, kılavuz, rehber, o
ve lakin hakka	: lakin, fakat, hak, hakikat,
el kavlu minni	: söz, söylemek, tarif, tecelli, ben, biz
le emle enne	: elbette, dolmak, orada olmak, kalmak
Cehennem	: yakıp yıkıcı haller, cehaletin cehennemi,
min el cinneti	: cinnet, kızgınlık, hiddet, delilik, ne dediğini bilmeyen
ve el nasi ecmain	: insanlar, bütün hepsi, topluluk, çoğu,

13- Eğer Bizi anlamayı isteselerdi; elbette sunduğumuz hakikatleri anlarlar, bütün vücudların hakka yol gösterdiğini bilirlerdi. Fakat Bize ait tecellileri, hakikatleri bilemediler. Ne dediğini bilmeyen hiddet dolu hallerde, cehaletin cehenneminde kaldılar. Zaten insanların çoğu bu hallerde kaldılar.

-14-

فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاء يَوْمِكُمْ هَذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Fe zûkû bi mâ nesîtum likâe yevmikum hâzâ innâ nesînâkum ve zûkû azâbel huldi bi mâ kuntum tamelûn

Fe zuku bima	: his, hal, zevk alma, tatmak, hiddet halleri,
nesitum	: unuttuğunuzdan
Likae	: birlik, kavuşma, tevhid etme, birlik şuuru,
yevmi kum	: vakit, zaman, gün, siz
Haza inna nesina-kum	: bu, biz, bizi unuttunuz, siz,
ve zuku azabe	: tadın, hissetme, öfke, o halde bulunma, sıkıntı, azap,
el halid	: devamlı, sürekli, daimi,
bi ma kuntum tamelun	: sebebiyle, oldunuz, yapmak, amel, çalışmak

14- Böylece hiddet dolu hallerde kaldığınızdan dolayı, siz zamanında Tevhid'i unuttunuz. İşte bu sizlerin Bizi unuttuğunuzdan dolayı kaldığınız hallerdir ve sizler böyle şeyler yaptığınızdan dolayı, devamlı bir sıkıntı, hiddet dolu hallerde kaldınız.

-15-

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

İnnemâ yuminu bi âyâtinellezîne izâ zukkirû bihâ harrû succeden ve sebbehû bi hamdi rabbihim ve hum lâ yestekbirûn

İnnema yuminu	: ama, fakat, inananlar,
bi ayatina	: ayetlerimize, delil, işaret
Ellezîne iza zukkir	: o kimseler, onlar, zikirdedirler, anarlar,
Biha harru succeden	: ona, düşmek, varlığından geçip hakka teslim olmak
ve sebbe hu	: tespih, tecelliler, o, fiil, sıfat, zatını idrak etme,
bi hamd rabb him	: tüm niteliklerin sahibi, rabb, onlar,
Ve hum la yestekbirûne	: onlar, büyüklük taslamazlar, kibirlenmezler

15- Fakat ayetlerimize inanan o kimseler ise; her an hakikatleri anarlar, varlığından geçip hakka teslim olurlar ve onlar tüm niteliklerinin sahibinin Rabbin olduğunu bilip, onun fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak ederler ve onların kibirlenmeleri yoktur.

-16-

تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Tetecâfâ cunûbuhum anil medâcıi yed'ûne rabbehum havfen ve tamaan ve mimmâ razaknâhum yunfikûn

Tetecafa	: bırakır, uzaklaşır, sûreti terk eder,
cunubu hum	: yanları, yön, her yön, onlar
ani el medacıi	: yatakları, bulundukları yer,
Yedune Rabbe hum	: yönelme, dua, rabbine, onlar,
havfen	: çekinmek, korku, saygı,
ve tamaan	: istemek, beklemek, umut, arzu etmek,
ve mimma razakna hum	: şeyler, nesne, rızk, kişiye bahşedilen nitelik, biz, onlar
yunfikûne	: infak, sahibini bilip teslim etme

16- Onlar hangi yöne dönse de sûreti terk ederler, bulundukları yerde hep saygıyla Rabbe yönelirler ve onlar hep hakikatleri anlamayı arzu ederler ve kendilerine bahşettiğimiz tüm niteliklerin sahibini bilip teslim ederler.

-17-

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاء بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Fe lâ ta'lemu nefsun mâ uhfiye lehum min kurreti ayn cezâen bi mâ kânû yamelûn

fe la talemu	: böylece, sonrada, bilmez,
nefs	: kişi, kendi özü, can,
ma uhfiy	: saklı olmayan, gizli değil, açıkta olan, aşikâr olan,
Lehum min kurreti	: onlar, sevinç, huzur, aydınlık,
ayunin	: yakınlık, ayniyet, aynı olma, benzer, eş, göz, bakış,
Cezaen	: karşılık,

bima kanu yalemun : yapmış oldukları şeyler sebebiyle

17- Böylece onlar, kendi özlerinde aşikâr olan Hakk'tan başka bir şey bilmezler. Yapmış oldukları şeylere karşılık olarak, onların bakışlarında bir aydınlık vardır.

-18-

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ

E fe men kâne muminen kemen kâne fâsikâ lâ yestevun

E fe men kane mümin : mümin olan kimseyle,
Ke men kane : gibi, kim, kimse, olur, oldu,
fasık : cehalete sapan, çıkan, fasık olan, bozguncu,
la yestevun : eşit, bir olmaz

18- Mümin olan bir kimseyle, hakikatleri bırakıp kendi cehaletine çıkan kimse bir olur mu?

-19-

أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Emmellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fe lehum cennâtul mevâ nuzulen bi mâ kânû yeamelûn

Emma ellezine amenu : ama, fakat, iman eden kimseler
ve amilû es salihati : hakk yolunda dosdoğru çalışanlar
Fe lehum cennet : onlara cennet, huzur,
El meva nuzul : yer, halkiyet sırrı, her şeyin evveli, sunulmak, vardır.
Bima kanu yeamelun : yaptıkları, çalışmaları, şeyler sebebiyle

19- Fakat iman edenler ve dosdoğru hak yolunda çalışanlara, yaptıklarına karşılık olarak, her şeyin geldiği yeri anlamanın huzuru vardır.

-20-

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ

Ve emmellezîne fesekû fe mevâhumun nâr kulle mâ erâdû en yahrucû minhâ uîdû fîhâ ve kîle lehum zûkû azâben nârillezî kuntum bihî tukezzibûn

Ve emma ellezîne feseku : fakat, fasık, hakikati bırakıp cehalete çıkan
fe mevâ-hum : barınma yeri, varacağı yer, bulunduğu yer, onlar
el naru : ateş, yakıcılık, yakıp yıkıcı olan,
kulle mâ eradu : hepsi, her seferinde, istemez,
el yahruc : çıkmak, ihraç, çıkan,
Minha uidu fî-hâ : orada, ait, iade, geri çevrilme, oraya dönmek
ve kile lehum zuku : denir, onlara, tatma, his, öfke, hiddet, o halde bulunma,
Azabe en nari ellezî : azap, sıkıntı, eziyet, o ateş ki

Kuntum bihi tukezzibun : siz oldunuz, onu yalanlayan

20- Fakat hakikatleri bırakıp, kendi cehaletine çıkan kimselerin bulunduğu yer ise ateştir. Her seferinde o hallerden çıkmak isteseler de yine o hallere dönerler ve onlara: Hakikatleri yalanladığınızdan dolayı, o ateşin azabını hissediyorsunuz, denir.

-21-

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve le nuzîkannehum minel azâbil ednâ dûnel azâbil ekberi leallehum yerciûn

ve le nuzikanne hum : elbette, tatmak, o halde bulunmak, bizi anlamayan, onlar
min el azabi el edna : azaptan, daha yakın
Dune : önce,
el azab el ekberi : azap, büyük sıkıntı, ölüm sıkıntısı,
lealle-hum yerciun : umulur ki onlar, dönerler

21- Elbette onlar, Bizi anlayamadıklarından dolayı sıkıntılara daha yakındırlar. Umulur ki onlar, büyük bir sıkıntı olan o ölüm vakti onlara gelmeden önce hatalarını anlayıp dönerler.

-22-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ

Ve men azlemu mimmen zukkire bi âyâti rabbihî summe arada anhâ innâ minel mucrimîne muntekimûn

ve men azlemu mim men : kim, zalim, daha zalim, kimseden
Zukkire : hatırlatıldı, zikredildi, anıldı,
bi ayati rabbi hi : işaretler, ayetler, rabbinin
Summe arada anha : sonra, yüz çevirme, dönme, ondan
İnna min el mucrimîne : muhakkak, biz, fenalarda kalanlar, günahkâr
muntekimûne : intikam, nimetlerimizin idrakinden mahrum kalma

22- Rabbinin ayetleri hatırlatıldıktan sonra yüz çevirip, kendi anlayışlarına dönen kimseden daha zalim olan kimdir. Şüphesiz Bizi anlayamayıp fenalarda kalanlar, nimetlerimizin idrakinden de mahrum kalırlar.

-23-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ

Ve lekad âteynâ mûsel kitâbe fe lâ tekun fî miryetin min likâihî ve cealnâhu huden li benî isrâîl

ve lekad ateyna : and olsun, verdik, sunduk,
Musa el kitab : Musa, kitap, her varlığı hakkın bir kitabı,
Fe la tekun : artık, sen olma,
fi miryetin : şüphe, kuşku, kararsız
min likai-hi : toplantı, Tevhid, birleştirme, tanıma, kavuşmak,
ve cealna hu huda : onu kıldık, sunduk, yol gösterici, kılavuz, rehber,
li beni israil : İsrailoğulları, Yakuboğulları, hakk yolunda olanlar

23- Doğrusu Musa, her varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı. Bundan sonra senin içinde, o Tevhid hakkında bir kuşku olmasın. İsrailoğullarına da o Tevhid hakikatlerini yol gösterici olarak sunduk.

-24-

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ

Ve cealnâ minhum eimmeten yehdûne bi emrinâ lemmâ saberû ve kânû bi âyâtinâ yûkınûn

ve cealna min hum	: kıldık, sunduk, onlardan,
Eimmeten	: imamlar, önder,
yehdûne	: yol gösteren, kılavuz, hakkı tarif eden
bi emrina	: işleyişimiz, hükümlerimiz, her varlıktaki işleyiş
lemma saberu	: sabırlı olmaları,
ve kanu bi ayatina	: oldu, ayetlerimize, delil, işaret,
yukınun	: yakîn, belirli, tanınan, yakînen bilmek,

24- Onlara işleyişimizi anlamaları için sabırlı olmalarını ve ayetlerimizi yakînen bilenlerden olmalarını bildirdik ve onlardan hakikate yol gösteren rehberler kıldık.

-25-

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

İnne rabbeke huve yafsilu beynehum yevmel kıyâmeti fîmâ kânû fîhi yahtelifûn

İnne rabbeke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
huve yafsilu	: o, ayıran, kısım kısım yapan, hücre hücre yaratan,
beyne-hum	: onların aralarında, onlarda,
yevm el kıyamet	: gün, vakit, zaman, diri olan, diriliş, ölüm vakti,
fîmâ kanu fihi	: şeylerde, oldu, onun hakkında, hakikatler hakkında
yahtelifun	: ayrıldılar, ihtilaf ettikleri,

25- Muhakkak ki seni hücre hücre yaratan, vücudlandıran O'dur. Hakikatleri anlayamayanlar, onlar aralarında ölünceye kadar hakikatler hakkında ayrılığa düşerler.

-26-

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ

E ve lem yehdi lehum kem ehleknâ min kablihim minel kurûni yemşûne fî mesâkinihim inne fî zâlike le âyât e fe lâ yesmeûn

E ve lem yehdi lehum	: mı, mi? hidayet, doğru yolu bulamadılar, onlar
Kem ehlek na	: nice, kaç, helak, bizi anlamayıp yazık oldu, biz,
min kabl him	: onlardan önce,
min el kurûni	: nesillerden,
yemşune	: dolaşmak, bakmak, gözlemlemek, araştırmak,
Fi mesâkini-him	: meskenleri, yer, düştükleri durum, bulundukları hal
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak, içinde, işte bu, ayetler, işaret, delil

E fe la yesmeûne : bundan sonra hala işitmiyorlar, işitmeyecekler

26- Onlardan önce de Bizi anlayamayıp, kendilerine yazık eden nesillerin düştükleri halleri araştırmazlar mı? Bu onlara yol göstermez mi? Muhakkak ki işte bunların içinde işaretler vardır. Artık hâlâ hakikatleri işitmezler mi?

-27-

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاء إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ

E ve lem yerev ennâ nesûkul mâe ilel ardıl curuzi fe nuhricu bihî zaran tekulu minhu enâmuhum ve enfusuhum e fe lâ yubsirûn

e ve lem yerev : bakıp ta görmezler mi?
enna nesuk : nasıl, sevk, hareket,
El mae ilel ardı : su, arzı, yeryüzünü,
el curuzi : kurak yer
Fe nuhricu bihi : böylece, çıkarırız, onunla,
zaran : ekin, ürün,
Tekulu minhu : yersiniz, beslenme, ondan,
enamu hum : hareketli, hayvan, varlık, onlar
ve enfusu-hum : kendileri, nefisleriniz,
E fe la yubsirûne : bundan sonra, hâlâ bakıp ta görmezler mi?

27- Suyu nasıl hareket ettirişimizi, onunla kuru topraktan ekinleri çıkarışımızı, bakıp ta görmezler mi? Ondan kendiniz ve hayvanlarınız beslenirsiniz. Bundan sonra hâlâ bakıp ta görmezler mi?

-28-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel fethu in kuntum sâdikîn

ve yekulune meta : derler, ne zaman, nasıl,
Haza el feth : bu, açılma, açığa çıkan, kudretiyle açığa çıkma
in kuntum sadıkin : eğer siz sadıklardan iseniz, doru söyleyenlerden,

28- Eğer doğru söyleyenlerdenseniz bu hakikatlerin açığa çıkışı ne zaman, derler.

-29-

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

Kul yevmel fethi lâ yenfeullezîne keferû îmânuhum ve lâ hum yunzarûn

Kul yevme : de, anlat, vakit, zaman, an, her zaman
el feth : açığa çıkma, idrak etmek, kapalı olanı açmak
la yenfeu : yok, fayda, yarar,
Ellezine keferû : hakikatleri görmeyip örten kimseler
imanu hum : iman, inanma, onlar
ve lâ hum yunzarûne : yok, onlar, bakan, gören,

29- De ki: Hakikatleri görmeyip örten kimseler, açığa çıkan hakikatleri göremedikleri müddetçe, onların inanmalarının onlara bir faydası yoktur ve onlar baksalar da göremezler.

-30-

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ

Fe a'rıd anhum ventezır innehum muntezırûn

Fe arıd anhum	: artık, öyleyse, yüz çevir, uzaklaş, uzak dur, reddet
ve intezir	: bekle,
İnne hum muntezirun	: muhakkak onlarda, bekleyenler

30- Artık o hâllerde olanlardan uzak dur ve bekle. Muhakkak ki onlar da beklemekte.

S33 - AHZÂB SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

Yâ eyyuhen nebiyyuttekillâhe ve lâ tutıil kâfirîne vel munâfikîn innallâhe kâne alîmen hakîmâ

ya eyyuha el nebiy	: ey, nebi, haberci, haber getiren, hakikati bildiren,
itteka Allah	: takva, fenalardan sakınmak, ortak koşmamak, Allah
ve la tutıi	: yok, itaat etme, uyma, takip etme,
el kafirine	: hakikatleri görmemezlikten gelmek, örtme hali
ve el munafikîne	: münafıklık, içi başka dışı başka, iki yüzlülük
inne Allâh kane alim	: muhakkak ki Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi
hakim	: hâkim olan, her şeyi kontrol eden, idare eden,

1- Ey hakikatleri bildiren! Fenalara düşmekten sakın, Allah'a ortak koşma. Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin hallerine ve içi başka dışı başka hallerde olanlara itaat etme.

-2-

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

Vettebi mâ yûhâ ileyke min rabbik innallâhe kâne bimâ tamelûne habîrâ

Vettebi	: tabi ol, itaat et, uy
ma yuha ileyke	: şey, ne, vahy, bildirilen, sunulan, ilham, haydan gelen,
min rabbi ke	: Rabbinden, seni vücudlandıran,
inne Allah kane	: muhakkak ki Allah, oldu
Bima tamelun habir	: yaptığınız şeylerden, haber veren, bildiren

2- Seni vücudlandıranın sana sunduğu şeylere tâbi ol. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

-3-

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

Ve tevekkel alâllâh ve kefâ billâhi vekîlâ

ve tevekkel Ala Allah	: tevekkül et, Allah, varlığın sahibini bilip teslim olma
Ve kefa Allah	: kâfidir, yeterli, güven, Allah,
vekil	: vekil, yetkili olan,

3- Varlığının sahibinin Allah olduğunu bilip, tüm varlığınla teslim ol ve her şeyde yetkili olan Allah'a güven.

-4-

مَّا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكُمْ قَوْلُكُم بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ

Mâ cealallâhu li raculin min kalbeyni fî cevfih ve mâ ceale ezvâcekumullâî tuzâhırûne min hunne ummehâtikum ve mâ ceale edıyâekum ebnâekum zâlikum kavlukum bi efvâhikum vallâhu yekûlul hakka ve huve yehdîs sebîl

ma ceale allah	: kılmadı, yapmadı, düzenlemedi, Allah
li raculin	: bir kişi, adam, ileri gelen,
min kalbeyni	: iki kalp, kapler, idrakler,
fi cevfi hi	: içinde, göğüs boşluğu, içine,
ve ma ceale	: yapmadı, düzenlemedi, kılmadı,
ezvac kum	: eş, çift, sınıf, tür, çeşit, denk, aynı yolda olan, benzer,
Ellai tuzahırune	: onlar, zahir olan, iki şey arasındaki münasebet, görünen,
min hunne	: onlarda, tüm varlık,
ummehati kum	: anneleriniz, asliyetiniz, aslınızın geldiği yer, siz,
ve ma ceale	: yapmadı, düzenlemedi, kılmadı,
edıya kum	: evladı gibi olan, çağrılan çocuk, az, eksik olan, siz,
ebnae-kum	: oğullarınız, evlatlarınız, siz,
Zalikum kavlu kum	: işte bu, böyle, bu, bu gibi, sizin sözünüz, konuşma
bi efvahi-kum	: ağızlarınızda, agzınızdan çıkan sözler,
ve Allah yekulu hakka	: Allah, demek, sunar, söylemek, sözleri, hak, hakikat
ve huve yehdi	: o, yol gösteren, ulaştıran,
el sebil	: yok, hak yolu, dosdoğru yol, gerçek yol, hakikatlere,

4- Allah bir kişinin içine iki kalb koymadı. Sizi benzer özelliklerin dışında düzenlemedi. Siz aslınızın geldiği yeri, tüm varlığın birbiriyle olan münasebetini anlayın. Sizi ve evlatlarınızı eksik bir halde düzenlemedi. İşte siz, ağzınızdan çıkan sözlerde Allah'ın hakikatlerini söylemek için gayret gösterin ve O'nun dosdoğru yola ulaştıran olduğunu bilin.

-5-

ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِندَ اللَّهِ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاءهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Udûhum li âbâihim huve aksatu indallâh fe in lem talemû âbâehum fe ıhvânukum fîd dîni ve mevâlîkum ve leyse aleykum cunâhun fîmâ ahtatum bihî ve lâkin mâ taammedet kulûbukum ve kânallâhu gafûren rahîmâ

udu-hum	: çağırın, davet, onlar,
li abai him	: atalarının, babalarının, ebeveyn, aile fetleri,
Huve aksatu inde Allah	: o, adil, adaletli, katında, ona ait, Allah
Fe in lem talemu	: öyleyse, eğer, bilmiyorsanız,
abae hum	: ataları, babaları, onlar
Fe ıhvan-kum	: böylece, sizin kardeşiniz, sadık dostlar, eş, arkadaş,
fi el dini	: yaratılış yasaları, hükümleri, din,
ve mevali-kum	: dostlarınız, efendi, sadakatınız, ilimde görevli olan,
ve leyse aleykum cunahun	: değil, yok, size, günah, vebal, sıkıntı,
Fima ahtatum bihi	: o şey, yanlış, hata ettiniz, bilmeden yapılan hata,
Ve lakin ma taammedet	: ancak, fakat, taammüden olmasın, kasıt olmasın
kulubu-kum	: kalpleriniz, idrakleriniz,
ve kane Allah gafur	: Allah'dır, mağfiret, temizleyen, tertemiz lütuflar sunan
rahim	: rahim, özünden vareden,

5- Hakikatlere davet edenlere uyun. Onların ataları da davet edilmişti. Allah'ın adaleti üzere hareket eden o kimselerden olun. Eğer atalarınız gibi hakikatleri bilemiyorsanız, artık dinin

hakikatlerini bilen kardeşlerinizden ve ilimde görevli olan kişilerden yararlanın. Bilmeden yapılan hatalarda bir vebal yoktur ve lâkin kalblerinizde bir kasıt olmasın. Allah tertemiz lütufları sunandır, varlığı özünden varedendir.

-6-

النَّبِيُّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُوْلُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَن تَفْعَلُوا إِلَى أَوْلِيَائِكُم مَّعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

En nebiyyu evlâ bil muminîne min enfusihim ve ezvâcuhu ummehatuhum ve ûlûl erhâmi baduhum evlâ bi badın fî kitâbillâhi minel muminîne vel muhâcirîne illâ en tefalû ilâ evliyâikum marûfâ kâne zâlike fîl kitâbi mestûra

el nebiy	: haberci, haber veren, hakikati bildiren,
evla bi el muminin	: düşünür, yeğ, tercih, mümin, inanan
min enfusi-him	: nefislerinden, enfus, kendilerinden, onlar,
ve ezvacu-hu	: eşleri, birlik, sınıf, denk, bir, aynı yolda giden,
ummehat hum	: anneleri, özleri, asılları, asliyyetlerini anlamak,
ve ulul erhami	: yüce, rahmet sahipleri, akrabalar, merhametli,
baduhum	: bir kısmı, bazıları, onlardan bazıları,
Evla bi badın	: yeğ, daha yakın, bir kısmı, bazıları, onların bazıları
Fi kitab Allah	: içinde, kitap, her varlık bir kitap, Allah
minel müminin	: müminler, emin olanlar,
ve el muhacirin	: muhacir, hakikat için gelen, arayışta olan, göç eden
illa en tefalu	: yapmak, işleyiş sahibi, sizin yapmanız,
ila evliyai kum	: dostlarınız, koruyucu, yardımcı,
maruf	: bilinen, tanınan, ariflik, oldu,
kane zalike fi el kitab	: oldu, işte bu, kitabın içinde,
mestura	: satır satır yazılı, yazılı olan hakikatler,

6- Hakikatlerin haberlerini bildirenler, inananları kendilerinden daha çok düşünürler ve onlara asliyetlerinin geldiği yeri, birliği anlatırlar. Çok şefkatli olanlardan bazıları, bazılarını daha çok düşünür. Müminler için her varlık Allah'ın bir kitabıdır. Hakikatlerin arayışında olanlara, onların hakikatleri bilmeleri için dostluğunuzu eksik etmeyin. İşte bu kâinat kitabının içinde hakikatler satır satır yazılıdır.

-7-

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا

Ve iz ehaznâ minen nebîyyîne mîsâkahum ve minke ve min nûhın ve ibrâhîme ve mûsâ ve îsebni meryeme ve ehaznâ minhum mîsâkan galîzâ

ve iz ehaz na	: sarılmak, almak, edinmek, biz,
min el nebiyyin	: nebiler, hakikatlerin haberlerini bildiren,
Misaka hum	: verilen söz, anlaşma, karşılıklı sözleşme, onlar
ve min ke	: sende
Ve min nuh ve ibrahime	: nuh ve İbrahim
Ve musa ve isebni meryeme	: Musa ve Meryem oğlu İsa
ve ehazna	: sarılmak, almak, biz,
minhum misak	: onlarda, sözleşme, verilen söz,

galiz : sağlam, kalın, kesin, yoğun,

7- Hakikatlerin haberlerini bildirenler Bize sarılırlar. Onlar sözlerine uyarlar. Sen de ve Nuh da ve İbrahim de ve Musa da ve Meryem oğlu İsa da, onlar da sağlam bir şekilde sözlerine uydular, Bize sarıldılar.

-8-

لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

Li yeseles sâdikîne an sıdkıhim ve eadde lil kâfirîne azâben elîmâ

li yesele	: sorması için, sorgulamak, araştırma içinde olan,
el sadıkin	: doğruluk, sadık, dosdoğru olanlar
An sıdkı him	: doğru olanlar, sadıklar
ve eadde	: hazır, vardır, kaldılar, o halde kaldılar,
li el kafirin	: hazır, vardır, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler için
Azaben elim	: azab, sıkıntı, acı, kötü, acı bir azap

8- Onlar doğruluk üzere oldular, doğruluğu araştırma içinde oldular. Fakat hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise acı sıkıntılarda kaldılar.

-9-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

Yâ eyyuhellezîne âmenûzkurû ni'metallâhi aleykum iz câetkum cunûdun fe erselnâ aleyhim rîhan ve cunûden lem terevhâ ve kânallâhu bimâ tamelûne basîrâ

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler
Uzkuru nimet	: hatırlayın, anın, anlayın, zikredin, nimetlerini, sıfat,
Allah aleykum	: Allah, üzerinizdeki, sizdeki,
iz caetkum	: size gelmişti, sunuldu,
cunudun	: tüm varlık, asker, güç, kuvvet, varlıktaki güç,
Fe erselna aleyhim	: gönderdik, sunduk, açığa çıkardık, kendilerinde,
rihan	: rüzgâr, esip giden, ses, hissiyat,
ve cunuden	: ordu, güç, tüm varlık, varlığın içindeki güç,
lem terev-ha	: göremediniz, onu,
ve kane Allah	: oldu, Allah'tır
Bima tamelun basiren	: yaptığınız şeyler, basiret, gösteren,

9- Ey iman edenler! Allah'ın sizin üzerinizdeki sıfatlarını anlayın. Size gelen bilgilerle varlığın hakikatlerini anlamaya çalışın. Kendinizden açığa çıkardığımız o sesi anlayın. Oysa siz varlığın siret yönünü göremiyordunuz. Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterir.

-10-

إِذْ جَاؤُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتْ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا

İz câukum min fevkıkum ve min esfele minkum ve iz zâgatil ebsâru ve belegatil kulûbul hanâcire ve tezunnûne billâhiz zunûnâ

iz caukum	: gelmişlerdi, sunuldu, siz,
min fevkı kum	: üst makamlar, yukarısı, siz
ve min esfele min kum	: aşağıdan, alt tabaka, sizin dünyanıza, size
ve iz zagati	: meyletti, onlara dönme,
el ebsar	: gözler, görüp anlamak,
ve belegat	: ulaştı, açıklama, güzelce açıklanıp izah edilme,
el kulub	: kalbler, idrak,
el hanacir	: boğaz, geçmek, geçip yerleşmek,
ve tezunnun	: zannediyorsunuz, sanıyordunuz,
bi Allah el zunun	: Allah, zanlarla, sanmak,

10- Sizler idrakte en alt tabakada bulunurken, sizin üstünüzdeki makamlardan size hakikatler sunuldu ve hakikatleri görüp anlamak için meylettiğinizde, kalblerinize yerleşmesi için hakikatler güzelce açıklanıp izah edilmişti. Oysa sizler, Allah'ı kendi zanlarınıza göre zannediyordunuz.

11-

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا

Hunâlikebtuliyel muminûne ve zulzilû zilzâlen şedîdâ

Hunalike ebtulie	: orada, her zaman, imtihan, araştırma, cesur,
el müminin	: emin olan, inanan, müminler,
ve zulzilu zilzalen	: sarsılma, sarsıntı, deprem, kendine getirme,
şediden	: kuvvetli, şiddetli, daha fazla

11- Müminler her zaman hakikatleri anlamak için araştırma içinde oldular ve hakikatleri anladıkça daha fazla sarsıldıkça sarsıldılar.

-12-

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا

Ve iz yekûlul munâfikûne vellezîne fî kulûbihim maradun mâ vaadenallâhu ve resûluhû illâ gurûrâ

ve iz yekulu el münafikun	: söylüyorlardı, diyorlardı, münafık, içi başka dışı başka
ve ellezine fi kulub him	: o kimseler, onlar, kalblerinde,
Maradun	: hastalık, maraz,
ma vaden Allah	: şey, vaad, gerçekleşme, açığa çıkmak, yapma, söz, Allah
ve resulu-hu	: resul, hakikati gösteren, o,
illa gurur	: ancak, vardır, aldatma, kuruntu, yanılgı, ego,

12- İçi başka dışı başka ve kalblerinde cehalet hastalığı olanlar ise, Allah'tan açığa çıkan şeyleri anlayamadılar ve o resul yanılgı içindedir, dediler.

-13-

وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا

Ve iz kâlet tâifetun minhum yâ ehle yesribe lâ mukâme lekum ferciû ve yestezinu ferîkun minhumun nebiyye yekûlûne inne buyûtenâ avretun ve mâ hiye bi avreh in yurîdûne illâ firârâ

ve iz kalet	: demişti, söylemişti, bildirmişti,
taifetun minhum	: bir gurup, taife, onlardan
Ya ehli yesrib	: ey, halk, yesrib, kınanan yer, nahoş olan yer,
la mukame lekum	: yok, yer, ikamet yeri, size,
fe ırciu	: artık, bundan sonra, dönün,
ve yestezinu	: izin istiyor, müsaade, icazet,
ferikun minhum	: bir gurup, onlardan
El nebiye yekulune	: ey haberci, ey nebiy, derler
İnne buyutena	: muhakkak, evlerimiz,
avretun	: açık, korumasız, eksik, kadın, zevce,
ve ma hiye avretin	: değil, o, açık, eksik, gedik, kadın, zevce,
İn yuridun	: eğer, istemek, isteyen, istedikleri,
illa firar	: ancak, sadece, vardır, kaçış, sığınmak, firar

13- Onlardan bir gurup şöyle demişti: Ey Yesrip halkı! Sizin için ikamet yeri yoktur, öyleyse dönün. Onlardan bir gurup, hakikatleri bildirene: Muhakkak ki evlerimiz korumasız, diyerek izin istediler. Fakat onlar korumasız değildi, onların istedikleri sadece kaçmaktı.

-14-

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا

Ve lev duhılet aleyhim min aktârihâ summe suilûl fitnete le âtevhâ ve mâ telebbesû bihâ illâ yesîrâ

ve lev duhilet aleyhim	: şayet, eğer, dahil, içinde, girilme, onların üzerine
min aktari-ha	: çap, her taraf, kenar, yan taraf, her yönden,
summe suilu	: sonra, istendi, soruldu, araştırdı,
El fitnete	: denemek, iyiyi kötüyü ayırma, imtihan,
le atev-ha	: ona geldiler
ve ma telebes	: kalmaz, kalmadılar, çabuk, hemen,
biha illa yesir	: orada, var, az, basit, kolay

14- Eğer onlar her yönden bir araştırma içinde olsalardı, elbette o hakikatlere gelirler ve hakk ile batılı ayırırlardı. Ama onlar kolaylarına gelen şeyi yaptılar, hakikatleri anlamak için kalmadılar.

-15-

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْؤُولًا

Ve lekad kânû âhedûllâhe min kablu lâ yuvellûnel edbâr ve kâne ahdullâhi mesûlâ

ve lekad kanu ahed Allah	: andolsun, doğrusu, oldu, söz verme, Allah
Min kablu	: daha önceden,
la yuvellun	: yok, dönmek, dönmeyecekler,
el edbar	: arkası, geçmişi, geçmiş cehaletleri,
Ve kane ahd Allah	: oldu, söz verme, Allah,
mesulen	: mesuliyet, sorumluluk sahibi,

15- Doğrusu onlar, daha önceden geçmiş cehaletlerine dönmeyeceklerine dair Allah adına söz vermişlerdi. Allah adına söz verenler sorumluluk sahibidirler.

-16-

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا

Kul len yenfeakumul firâru in ferertum minel mevti evil katli ve izen lâ tumetteûne illâ kalîlâ

Kul len yenfea kum	: de, anlat, fayda yarar olmaz, size,
el firar	: kaçmak, uzaklaşmak,
İn ferertum	: eğer, siz kaçtınız,
min el mevt	: nutfe, ölüm, idraksizlik,
Ev el katli	: yada, kesme, yok etme, öldürme, mahv olma
ve izen la tumetteun	: o zaman, yok, mal, faydalanma, metalanma
İlla kalilen	: ancak, vardır, az bir zaman, belli bir zaman

16- De ki: Hakikatlerden kaçmanın size bir faydası yoktur. Eğer siz idraksizlik içinde olur, hakikatlerden kaçarsanız ya da bağlarınızı keserseniz, o zaman siz az da olsa hakikatlerden faydalanamazsınız.

-17-

قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

Kul men zellezî ya'sımukum minallâhi in erâde bikum sûen ev erâdebikum rahmeh ve lâ yecidûne lehum min dûnillâhi veliyyen ve lâ nasîrâ

Kul men ze ellezi	: anlat, de ki, kim, kimse, sahip, ki o,
Yasımu kum min Allah	: çekinen, savan, koruyacak, siz, Allah'tır
İn erada	: eğer, şayet, isteme, uğrama, gelme,
bikum suen	: siz, size, kötülük hali, fenalık, sıkıntı hali,
Ev erade bikum	: veya, ya da, istedi, verildi, siz,
rahmeten	: rahmet, iyi olan, faydalı, esirgemek,
Ve la yecidun lehum	: bulamazlar, onlar, insanlar,
min dûni Allah veliyyen	: Allah'tan başka, dost,
Ve la nasiren	: yok, yardımcı

17- De ki: Sizin sahibiniz kimdir? Eğer size bir sıkıntı gelse, sizi koruyacak olan Allah'tır ve size gelen rahmet O'ndandır. Onlara Allah'tan başka bir dost yoktur ve yardımcı da yoktur.

-18-

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا

Kad yalemullâhul muavvikîne minkum vel kâilîne li ıhvânihim helumme ileynâ ve lâ yetûnel be'se illâ kalîlâ

Kad yalemu Allah	: oldu, ilmiyle vareden, ilmiyle bilen
El muavvikine min-kum	: engelleyen, yardıma mani olanlar, sizden

ve el kailine	: söyleyenler, diyenler,
li ihvani him	: kardeşleri için, dost, arkadaş,
Helumme ileyna	: gelin, buyurun, bize
ve la yetune	: gelmezler, uymazlar,
el bese	: kötülük, şiddet, zorluk, yaymak,
illa kalil	: var, ancak, az, biraz

18- Sizin Allah'ı bilenlerden olmanızı engellemek isteyenler olur ve onlar, gelin bize uyun diyerek arkadaşlık içinde seslenirler. Fakat onlar az da olsa kötülük hallerinden vazgeçip hakikatleri anlamak için gelmezler.

-19-

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاء الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُوْلَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللّهِ يَسِيرًا

Eşıhhaten aleykum fe izâ câel havfu reeytehum yenzurûne ileyke tedûru ayunuhum kellezî yugşâ aleyhi minel mevt fe izâ zehebel havfu selekûkum bi elsinetin hıdâdin eşıhhaten alel hayr ulâike lem yu'minû fe ahbetallâhu amâlehum ve kâne zâlike alallâhi yesîrâ

Eşehte aleykum	: bencil, cimri, kıt, az, hasis, kıskan, size karşı
Fe iza cae	: o zaman, geldiğinde,
el havfu	: korku, tedirginlik,
Raeyte hum	: onları gördün, görürsün,
yenzurune ileyke	: bakmak, araştırmak, sana bakarlar,
Teduru ayunu hum	: döner, onların gözleri
kellezi yugşa	: onun gibi, baygınlık, yalvarır gibi,
aleyhi min el mevt	: onlarda, bir ölü, idraksiz, nutfe,
Fe iza zehebe el havfu	: sonra, gittiği zaman, korku
seleku-kum	: incittiler, sokma, iğneleme, sizi,
bi el sinetin hıdad	: dilleri, kırıcı, keskin
Eşıhhaten	: daha cimri, çok cimri, bencil, vermeyen,
ala el hayrı	: hayra karşı, iyilik
Ulaike lem yuminû	: işte onlar, inanmazlar, iman,
Fe ahbete	: böylece, heba, hayal kırıklığı, istediğini bulamama,
Allah amale-hum	: Allah, çalışmaları, amelleri
ve kane zalik	: oldu, işte bu,
ala Allah yesir	: Allah için, kolay, basit, önemsemeyen

19- Gelseler bile size karşı bencil davranırlar. Onlara bir korku geldiği zaman, onları görürsün ki; ölü gibidirler, yalvarır gibi sana bakarlar. Sonra o korku kaybolduğu zaman seni dilleriyle iğnelerler. İyiliklere karşı bencildirler. İşte onların imanları yoktur. Böylece onlar Allah yolundaki çalışmalarında istediklerini bulamazlar ve böylece Allah'ı önemsemeyenlerden olurlar.

-20-

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِن يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُم مَّا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا

Yahsebûnel ahzâbe lem yezhebû ve in yetil ahzâbu yeveddû lev ennehum bâdûne fîl arâbi yes'elûne an enbâikum ve lev kânû fîkum mâ kâtelû illâ kalîlâ

Yahsebûne	: zannediyorlar, sanıyorlar, hesap ediyorlar,
el ahzabe	: taraf, birlikler, grup, taife, insan gurubu
lem yezhebû	: değil, yok, gitmek, gitmedi, gitmediler
Ve in yeti	: eğer, gelir,
el ahzab yeved	: hizipler, gruplar, birlikler, taraf, arzu, istek,
Lev enne-hum badun	: eğer, onların olduğu, bazısı, yeni gelen, bazısı
fî el Arabi	: içinde, arab, göcebe, arayışta olan,
yeselune	: sorarlar, araştırmak,
an enbâi-kum	: sizin haberlerinizden, bildirdiğniz hakikatler
ve lev kanu fi kum	: eğer, şayet olsalardı, size
Ma katelu	: değil, mahv olmak, öldürme, yazık etmezlerdi,
illa kalilen	: azda olsa, biraz

20- Onlar zannediyorlar ki insanlar kendi guruplarını bırakıp gitmezler ve eğer gelirlerse kendi arzularının guruplarında olurlar. Onlardan araştırma içinde olanlardan bazıları, sizin bildirdiğiniz hakikatleri soruyorlardı ve eğer onlar size uyanlardan olsalardı, onlar az da olsa kendilerine yazık etmezlerdi.

-21-

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

Lekad kâne lekum fî resûlillâhi usvetun hasenetun limen kâne yercûllâhe vel yevmel âhıre ve zekerallâhe kesîrâ

Lekad kane lekum	: andolsun, oldu, sizin için
fî resûli Allah	: resul, hakikati gösteren, Allah
Usvetun hasenetun	: örnek, güzel, güzel haller,
li men kane yercu Allah	: için, kimse, oldu, dönüş, anlamak, idrak, Allah
ve el yevme el ahıre	: vaktin sonu, gün, zaman, ölüm vakti, sonuna inanmak,
ve zeker Allah kesiran	: anmak, hatırlamak, zikir, Allah, çok

21- Şüphesiz Allah resulünde; Allah'ı anlamak isteyenler, ölüm vaktine inananlar, Allah'ı çok hatırlayanlar için, sizlere güzel örnekler vardır.

-22-

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا

Ve lemmâ real muminûnel ahzâbe kâlû hâzâ mâ vaadenallâhu ve resûluhu ve sadakallâhu ve resûluhu ve mâ zâdehum illâ îmânen ve teslîmâ

ve lemma ree el müminin	: gördükleri zaman, mümin, inanan
El ahzabe	: insanlardan bir gurup, topluluk, kısım,
kalu haza	: der, bu, işte bu,
ma vaade Allah	: vaad ettiği şey, açığa çıkan, söz, tecelli, Allah
ve resul hu	: resulü, hakikati gösteren,
ve sadak Allah	: sadık, bağlılık, doğru, Allah
ve resul hu	: resulü, hakikati gösteren,
ve ma zade hum	: artan, vücudun zahiri ihtiyaçları, artmadı, mal,
İlla imanen	: sadece, ancak, imanları

ve teslimen : teslimiyetleri

22- Müminlerden bir gurup gördükleri zaman, derler ki: İşte bunlar Allah'ın vaat ettiği şeyler üzere hareket ederler ve o resule uyarlar ve Allah'a ve resulüne sadıktırlar. Onların imanları ve teslimiyetlerinden başka bir şeyleri artmaz.

-23-

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُم مَّن قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

Minel muminîne ricâlun sadakû mâ âhedûllahe aleyh fe minhum men kadâ nahbehu ve minhum men yentezırû ve mâ beddelû tebdîlâ

min el muminin ricalun : mümin kişilerden, ehil kimse, ileri gelen,
sadak : sadık olan, doğru sözlü, söz,
ma ahed Allah aleyhi : şey, ne, değil, antlaşma, söz, Allah, ona,
Fe minhum men : böylece, onlar, kim,
kada nahbehu : yerine getirdi, o sözünü, sevgi, o
ve minhum men yentezır : onlardan, kim, bekliyor, sabretmek,
ve ma beddelu : değiştirmediler, dönmediler,
tebdilen : değişim, değiştirme

23- Mümin kişiler verdikleri sözleri unutmazlar, Allah'a sadakatle bağlıdırlar. Sonra da bir sevgi içinde sözlerini yerine getiren ve sabırla bekleyen kimselerdir ve onlar cehaletlerini hakikatlerle değiştirdikten sonra hakikatlerden dönmezler.

-24-

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاء أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

Li yecziyallâhus sâdıkîne bi sıdkıhım ve yuazzibel munâfıkîne in şâe ev yetûbe aleyhim innallâhe kâne gafûren rahîmâ

Li yeczi Allah : için, karşılık, Allah,
el sadıkin : sadık olanlar, dosdoğru hareket eden,
bi sıdkı-hım : doğruluklarından dolayı, sadakatleri ile
ve yuazzibe : azap, sıkıntı,
el munafık : münafık, içi başka dışı başka
İn şae : eğer, ister, istemek, arzulamak,
ev yetube aleyhim : pişman olur tövbe eder, onlar
inne Allah : muhakkak, şüphesiz, Allah,
kane gafur : oldu, bağışlayandır, tertemiz lütuflar sunan
rahim : rahim olan, özünden vareden,

24- Allah, dosdoğru hareket edenlerin doğruluklarından dolayı karşılığını verir. Eğer münafıklar sıkıntılarından kurtulmak isterse ve pişman olur hatalarını anlar dönerlerse, onlara da karşılıklar vardır. Muhakkak ki Allah tertemiz lütufları sunandır, varlığı özünden varedendir.

-25-

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا

Ve reddallâhullezîne keferû bi gayzıhim lem yenâlû hayrâ ve kefallâhul muminînel kıtâl, ve kânallâhu kaviyyen azîzâ

ve red Allah	: ret, kabul etmeme, Allah,
ellezine keferu	: hakikatleri görmeyip örten kimseler,
bi gayzıhim	: öfkelerine, dindiremediler,
lem yenal hayr	: iyilik üzere olmadılar, güzel şeyler üzere değiller,
ve kefa allah	: kâfi, yeterli, Allah
el müminin	: mümin, emin olanlar,
el kıtal	: yok etme, mücadele, gayret, savaş,
ve kane Allah kaviy	: oldu, Allah, kaviy, güçlü, zatıyla sapasağlam tutan,
aziz	: yüce, tüm varlığın yüce sahibi, tüm sıfatların sahibi

25- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler; öfkelerini dindiremeyip iyiliklere dönemediklerinden dolayı, Allah'ın hakikatlerini kabul edemediler. Müminlere cehaletle olan mücadelelerinde Allah'ın hakikatleri kâfidir. Allah tüm sıfatların yüce sahibidir, tüm varlığı sapasağlam tutandır.

-26-

وَأَنزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُم مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِن صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا

Ve enzelellezîne zâherûhum min ehlil kitâbi min sayâsîhım ve kazefe fî kulûbihimur rube feriykan taktulûne ve tesirûne ferîkâ

ve enzele ellezine	: indirdi, sundu, o kimseler,
zaher hum	: yardım, açık belli, bariz, zahir olan, onlar,
min ehli el kitab	: aktarılan söylentilerde kalan, kendi anlayışında
min sayasi hım	: kendi kaleleri, muhkem, sağlam, bir şeyin aslı
ve kazefe	: düşürdü, sardı,
fi kulubi hum	: kalblerine, kalplerinin içine, anlayışlarına,
El rube ferikan	: korku, bir kısım, takım,
taktulune	: öldürmek, yazık etmek, mahv olmak,
ve tesirun	: esir olmak, esaret, tesir etmek,
feriken	: topluluk, bir kısım, topluluk,

26- Aktarılan söylentilerde kalanlara da yardım edildi, hakikatler sunuldu. Onlar ise kendi bildiklerini asıl kabul ettiler. O halde olan topluklar kendilerine yazık ettiler, kalblerine korku düşürdüler ve o topluluklar kendi cehaletlerine esir oldular.

-27-

وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَؤُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

Ve evresekum ardahum ve diyârehum ve emvâlehum ve ardan lem tetauhâ ve kânallâhu alâ kulli şeyin kadîrâ

ve evrese-kum	: varis, mirascı, sunulan, öğüt bırakılan,siz,

arda hum	: yeryüzü, toprak, onlar,
ve diyare-hum	: onların yurtları, memleket,
ve emval hum	: mal, mülk, değer, onlar,
ve ardan	: arz, yeryüzü, toprak,
lem tetau ha	: gittiği her yer, ayak basmadınız, ona
Ve kane allah	: oldu, Allah, Allah'tır,
ala kulli şey kadir	: bütün her şeydeki kudret

27- O halde olanlara; yurtlarında, mülklerinde ve yeryüzünde nerede olurlarsa olsun, siz hakikatleri öğütleyin ve hakikatler için yeryüzünde ayak basmadık yer bırakmayın ve Allah'ın bütün her şeydeki kudret olduğunu bilin, diye bildirildi.

-28-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا

Yâ eyyuhen nebiyyu kul li ezvâcike in kuntunne turidnel hayâted dunyâ ve ziynetehâ fe teâleyne umettikunne ve userrihkunne serâhan cemîlâ

ya eyyuha el nebiy	: ey nebi, haber getiren
Kul li ezvaci ke	: anlat, seninle aynı yolda olan, zevce, eş, tür,
in kuntunne turidne	: eğer siz iseniz, istiyorsanız
el hayat el dunya	: dünya hayatı, yaşamı, çıkarı, menfaati
ve zinet ha	: süs, zinet, o
Fe tealeyne	: artık, gelin, özgürsünüz,
umetti kunne	: eğlenme, hoş vakit, keyif, meta, çıkar, menfeat,
ve userrihkunne	: sizi bırakayım,
serah cemil	: bırakmak, ayrılmak, güzel, iyilikle,

28- Ey hakikatleri bildiren! Seninle aynı yolda olanlara de ki: Eğer dünya hayatının süsünü istiyorsanız, gelin güzel bir şekilde güzellikle ayrılalım. Bundan sonra siz özgürsünüz, kendi menfaatlerinize dönebilirsiniz.

-29-

وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا

Ve in kuntunne turidnallâhe ve resûlehu veddârel âhırete fe innallâhe eadde lil muhsinâti minkunne ecren azîmâ

ve in kuntunne turidne	: eğer, ise, sizler, istiyorsanız,
Allah ve resule hu	: Allah ve resulü, hakikati gösteren,
ve el dare	: mesken, ona ulaşmak, yurt, rahatlık, huzur bulunan yer,
el ahiret	: sonunda
Fe inne Allah eadde	: muhakkak Allah, hazır, vardır
li el muhsinati	: iyilik etme, iyi davranış yolunda olanlar için, iyi haller,
min kunne ecren azim	: sizden, sizin içinizden, karşılık, yüce

29- Ve eğer siz, Allah'ı ve o resulü anlamak ve sonunda huzur bulmak istiyorsanız, muhakkak ki iyi haller içinde olanlara Allah'tan yüce karşılıklar vardır.

-30-

يَا نِسَاء النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

Yâ nisâen nebiyyi men yeti min kunne bi fâhışetin mubeyyinetin yudâaf lehelazâbu dıfeyn ve kâne zâlike alâllâhi yesîrâ

Ya nisae	: ey nefsini tanıma yolunda olanlar,
el nebiyi	: haberci, haber veren, hakikati bildiren,
men yeti	: kim, kimse, geldi, gelen,
min kunne bi fahişet	: sizden, ben benim demek, kendini üstün görme
Mubeyyinetin yudaaf	: açık, açıkça, artar
Leha el azab dıfeyni	: ona, azap, sıkıntı, iki misli
ve kane zalik ala Allah	: oldu, işte, böylece, Allah,
yesir	: basite alan, önemsememe, kolay,

30- Ey nefsini tanıma yolunda olanlar! Sizlerden kime hakikatlerin haberi geldikten sonra, siz hâlâ apaçık, ben benim, deyip kendinizi üstün görüyorsanız, sıkıntılarınız kat kat artar ve işte böylece Allah'ı önemsemeyenlerden olursunuz.

-31-

وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُّؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا

Ve men yaknut min kunne lillâhi ve resûlihi ve ta'mel sâlihan nu'tihâ ecrehâ merreteyni ve atednâ lehâ rızkan kerîmâ

ve men yaknut min kunne	: kim, itaat eden, boyun eğen, sizlerden
li Allah ve resul hi	: Allah ve resül, hakikati gösteren, o,
ve tamel salihan	: Salih amellerde, dosdoğru hak yolunda
Nuti ha ecr ha	: ona veririz, ecrini, karşılığını,
merreteyn	: iki kat, kat kat,
ve ated na leha	: hazır, sunduk, biz, ona, kendinde,
rızk	: rızk, nitelik, sıfat, faydalı olan,
kerim	: asil olan, yüce, fazilet, değerli,

31- Ve sizlerden kim, Allah'a itaat eder ve o resulü anlar ve dosdoğru hakk yolunda çalışırsa, ona kat kat karşılıklar veririz ve o kendindeki sunduğumuz değerli sıfatları anlar.

-32-

يَا نِسَاء النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَاء إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا

Yâ nisâen nebiyyi lestunne ke ehadin minen nisai inittekaytunne fe lâ tahdane bil kavli fe yatmaallezî fî kalbihî maradun ve kulne kavlen marûfâ

Ya nisa	: ey nefsini tanıma yolunda olanlar,
el nebiy	: haber veren, bildiren, haberci,
lestunne	: siz değilsiniz, siz olmayın, yok saymayın
ke ehadin min el nisai	: birisi gibi, nefsini tanıma yolunda olan,
en ittekaytunne	: takva, fenalara düşmekten sakınan ortak koşmayan
Fe la tahdane	: bundan sonra, yok yumuşak, çekici, çalımlı, beğenmiş,

bi el kavli	: bir söz, söylenen söz,
Fe yatma ellezi	: sonra, hırsa isteme, çok isteme, tamah, aç gözlü
fi kalbihi	: ki o, onun içinde, kalbinin, anlayışı, idraki,
maradun	: maraz, cehalet hastalığı
ve kulne kavlen maruf	: söyleyin, söz, belli, hakka ait güzel sözler, iyi sözler

32- Ey nefsini tanıma yolunda olanlar! Hakikatleri bildireni yok saymayın. Fenalara düşmekten sakınan, Allah'a ortak koşmayan, o nefsini tanıma yolunda olanlar gibi davranın. Bundan sonra konuşurken kendini beğendirme hallerinden uzak durun. Ki aç gözlü olan o kimselerin kalblerinde cehalet hastalığı vardır. Artık hep iyilik getirecek sözler söyleyin.

-33-

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

Ve karne fî buyûtikunne ve lâ teberrecne teberrucel câhiliyyetil ûlâ ve ekımnes salâte ve âtînez zekâte ve atı'nallâhe ve resûleh innemâ yurîdullâhu li yuzhibe ankumur ricse ehlel beyti ve yutahhirekum tathîrâ

ve karne	: yakın, dengeli, kararlılık, oturmak, asır, hayat,
fi buyut kunne	: evleriniz, gönülleriniz, iç alem, bulunduğunuz yer
ve la teberrecne teberruc	: yok, hava atmak, gösteriş yapmak, büyüklenmek
el cahiliyeti el ula	: cahillik, önceki hal, evvelki
ve ekımne es salate	: her an sâlat üzere olun, hakka bağlılık şuuru,
ve atine el zekate	: zekâtı verin, temizlenme içinde olup paylaşmak,
ve atıne Allah	: Allah'a itaat edin, anlayın, uyun,
ve resul hu	: resulü, hakikati gösteren,
İnnema yuridu allah	: muhakkak, irade, istemek, ister, Allah'tan
la yuzhibe	: gidermek, yok etmek,
an kum el ricse	: sizden, fenalar, günah, nefret, kirlilik,
ehle el beyti	: ehli beyt, ev halkı, hakk ehli,
ve yutahhire kum tathiren	: sizi temizliyor, temizlenme, tertemiz

33- Ve bulunduğunuz yerlerde kararlılık içinde olun ve önceki cahil hallerinizdeki gibi büyüklenip gösteriş yapmayın ve her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket edin ve temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşın ve Allah'a itaat edin ve resulünü anlayın. Muhakkak ki Allah, sizlerin fena hallerinizi yok etmenizi, hakk ehli olmanızı ve sizin hakikatlerle tertemiz temizlenmenizi ister.

-34-

وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا

Vezkurne mâ yutlâ fî buyûtikunne min âyâtillâhi vel hikmeh innallâhe kâne latîfen habîrâ

ve uzkurne	: zikredin, hatırlayın, unutmayın, anın, anlayın,
ma yutla	: okunan şeyler, takip etmek,
Fi buyuti kunne	: evlerinizin içinde, bulunduğunuz yerde,
min ayati Allah	: Allah'ın ayetleri, işaretleri, delil,
ve el hikmet	: hikmet, derin düşünme, özlü düşünme, varlıktaki ilim,
inne Allah kane	: muhakkak ki Allah, oldu,
latif habir	: güzel, ince bir şekilde, lütuf, zarif, bildiren

34- Bulunduğunuz yerlerde Allah'ın ayetlerinden okunan şeyleri anlayın ve özlü düşünün. Muhakkak ki Allah, hakikatlerini her varlıktan en ince bir şekilde bildirendir.

-35-

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

İnnel muslimîne vel muslimâti vel muminîne vel muminâti vel kânitîne vel kânitâti ves sâdikîne ves sâdikâti ves sâbirîne ves sâbirâti vel hâşîîne vel hâşiâti vel mutesaddikîne vel mutesaddikâti ves sâimîne ves sâimâti vel hâfızîne furûcehum vel hâfızâti vez zâkirînallâhe kesîren vez zâkirâti eaddallâhu lehum magfireten ve ecren azîmâ

İnne el muslimin	: muhakkak ki, şüphesiz, teslim olanlar, barış,
ve el muslimat	: teslim olma yolunda olanlar, barış huzur,
ve el muminin ve el müminat	: mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlar
ve el kanitin ve el kanitat	: itaat eden, boyun eğen ve itaat etme yolunda olan
ve el sadikin ve el sadikat	: dosdoğru olanlar ve doğruluk yolunda olanlar
ve el sabirin ve el sabirat	: sabırlı olan ve sabretme yolunda olanlar
ve el haşiin	: huzur, huşu, saygı, tevazuu,
ve el haşiat	: huzur, huşu, huzur yolunda olanlar
ve el mutesaddikin	: sadakatla bağlananlar
ve el mutesaddikat	: sadakat yolunda olanlar
ve es saimine	: fenalara düşmekten sakınmış, uzak durma
ve el saimat	: sakınma, sakınma yolunda olan, uzak durma,
ve el hafızin	: korunmuş, koruyanlar, koruma,
furuce hum	: yarık, ikilik, namus, ferc, ayrılık,
ve el hafızat	: korunma yolunda olan
ve el zakirine Allah	: zikrin Allah'a ait olduğunu anlayanlar, hatırlama,
kesiran	: çok, çokça
ve ez zakirat	: zikrin sahibini anlama yolunda olanlar,
Eadde Allah lehum	: hazırladı, vardır, Allah, onlar,
magfiret	: bağışlanma, temiz olanı almak,
Ve ecren azimen	: karşılık, ücret, ecir, yüce, büyük

35- Şüphesiz barışa ve huzura teslim olanlar, barışa ve huzura teslim olma yolunda olanlar, mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlar, hakikatlere itaat edenler ve hakikatlere itaat etme yolunda olanlar, dosdoğru olanlar ve dosdoğru olma yolunda olanlar, sabrın erdemine ulaşanlar ve sabrın erdemliliği yolunda olanlar, tevazuya ulaşanlar ve tevazu yolunda olanlar, sadakatle bağlananlar ve sadakat yolunda olanlar, sakınanlar ve sakınma yolunda olanlar, ikilikten korunmuş olanlar ve ikilikten korunma yolunda olanlar, hep Allah'ın zikrinde olanlar ve zikrin sahibini anlama yolunda olanlar, bütün bu halde olanlar için Allah'ın mağfireti ve yüce karşılıkları vardır.

-36-

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا

Ve mâ kâne li muminin ve lâ muminetin izâ kadallâhu ve resûluhu emren en yekûne lehumul hıyeretu min emrihim ve men yasıllâhe ve resûlehu fe kad dalle dalâlen mubînâ

ve ma kane li muminin	: olmadı, olmaz, mümin olanlar için
ve la muminet	: yoktur, mümin olma yolunda olanlar
iza kada Allah	: işleyiş, yerine getirme, hükümleri, Allah
ve resul hu	: resulü, hakikati gösteren,
emren	: iş, işleyiş, varlıktaki işleyiş,
El yekune lehum	: olması, olan şey, onlar, olurlar,
el hıyeret	: tercih, fark etmek, anlama,
min emr him	: iş, işleyiş, varlıktaki işleyiş, onların
Ve men yasıl Allah	: kim, asi olan, karşı çıkan, Allah
ve resul hu	: o resul, resulü, hakikati gösteren,
Fe kad dalle	: artık, oldu, dalalet,
dalal mübin	: kendi cehaletine sapan, açıkça, apaçık

36- Mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlar, Allah'ın hükümlerinin dışına çıkmazlar. O hakikati gösteren de tüm varlıktaki işleyişi anlatır. Onlar hakk ile batılı fark etme, varlıktaki işleyişin hakikatini anlama üzere olurlar. Kim Allah'a asi olursa ve o resulü anlamazsa, böylece o kimseler apaçık kendi cehaletlerine sapanlardan olurlar.

-37-

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ
وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَاهُ فَلَمَّا
قَضَى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي
أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا

Ve iz tekûlu lillezî enamallâhu aleyhi ve enamte aleyhi emsik aleyke zevceke vettekıllâh ve tuhfî fî nefsike mallâhu mubdîhi ve tahşen nâs vallâhu ehakku en tahşâh fe lemmâ kadâ zeydun minhâ vetaran zevvecnâ kehâ likey lâ yekûne alel muminîne haracun fî ezvâci edıyâihim izâ kadav min hunne vetarâ ve kâne emrullâhi mefûlâ

ve iztekulu lillezi	: anlattığında, söylemiştin, açıkladın, onlara,
enam Allah aleyh	: nimet, sıfat, halk, hareketli olan, Allah, üzerlerinde
ve enam te aleyhi	: nimet, sıfat, hak, mahlûkat, hareketli, lütuf, sen, onu,
emsik	: sımsıkı tutmak, kavramak, kavranmak, sarılmak
Aleyke zevce ke	: sana, seninle aynı yolda yolan, sana eşlik eden, zevc
Ve itteki Allah	: takva, fenalardan sakınma, Allah'a ortak koşmama
ve tuhfi fi nefsike	: gizleme, saklı olan, nefsinde, beden, kendinde,
ma Allah mubdih	: şey, ne, değil, tecelliler, Allah, açıklama, ifade
ve tahşe el nas	: çekin, sakınma, kork, insan
ve allah e hakk	: Allah, hak, hakikat, gerçek,
en tahşa hu	: çekinmek, sakınmak, o
Fe lemma kada	: böylece, takdir, tavsiye, istedi, haber vermek,
zeyd	: artsın, çok olsun, ziyade, oğul vermek, batılı reddeden
minha	: ondan, onun hakkında, o hakikatler
Vetaren	: istek, iş, arzu, alaka, ilgi,
zevvec na	: aynı yolda olanlar, eş, tür, cins, biz,
keha likey	: sen, o, amaçları, gayret,
la yekune	: yok, olmaz,
Ala el müminin	: müminlerde, emin olanların üzerinde,
harac	: zorluk, güçlük, şek, tereddüd

Fi ezvaci	: aynı yolda olan için, cins, tür, benzer,
ediyai-him	: övgü, yücelik, evlatlık, eksik, onlar
iza kadav min hunne	: olduğunda, işleyiş, takdir, onlar,
ve tare	: istek, ilgi, oluş, diri duruş, defa, kere
ve kane emr	: oldu, iş, hüküm, işleyiş
Allah mefulen	: Allah, yapılan, işleyen, fail olan, efal

37- Sen o kimselere; onların üzerinde Allah'ın sıfatları olduğunu, onların o sıfatlarla kavrandığını, seninle aynı yolda olanlara fenalara düşmekten sakınmayı ve Allah'a ortak koşmamayı açıklamıştın. Sen Allah'ın hakikatlerini açıklayamıyor içinde saklıyor ve insanlardan çekiniyordun ve böylece onlara çekinerek de olsa Allah'ın hakikatlerini anlamalarını, o anlayışlarını arttırmalarını onlara tavsiye etmiştin. Bizi anlamak için seninle aynı yolda olanlar, hakikatleri anlamak için gayretlidirler, isteklidirler. Müminlerde tereddüt yoktur. Aynı yolda olanlar, onlar varlığın işleyiş ve oluşunu anlama hakkında bir yücelik içindedirler ve hakikatleri anlamak için isteklidirler. Tüm varlığın işleyişinde fâil olan Allah'tır.

-38-

مَّا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا

Mâ kâne alen nebiyyi min harecin fîmâ faradallâhu leh sunnetallâhi fîllezîne halev min kabl ve kâne emrullâhi kaderen makdûrâ

ma kane ala el nebiy	: yoktur, olmadı, haberci, nebiy, hakikati bildiren,
Min harecin	: şek, şüphe, tereddüd, ikilikte kalma
Fima farada Allah	: o halde, içinde, şey, ne, Allah farz kıldı, gerekli,
Lehu sunnet Allah	: ona, varlığın işleyiş yasaları, kanunları, Allah
fî ellezîne halev	: o kimseler içinde, arasında, gelip geçen,
min kablu	: önceden
ve kane emr Allah	: oldu, emir, işleyiş, Allah,
kader makdur	: ölçü, takdir, ölçülü, düzen, belirlenmiş, idare

38- Nebilerde tereddütte, ikilikte kalma olmaz. Onlar da, onlardan önce gelip geçen kimseler gibi, Allah'ın varlıktaki işleyiş yasalarına uyma, hep Allah'a icabet etme hâli üzeredirler ve onlar tüm varlıktaki Allah'ın işleyişinin belirlenmiş bir ölçü ile olduğunu bilirler.

-39-

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

Ellezîne yubelligûne risâlâtillâhi ve yahşevnehu ve lâ yahşevne ehaden illallâh ve kefâ billâhi hasîbâ

Ellezîne yubelligune	: onlar, tebliğ ederler, apaçık açıklarlar,
risalati allah	: Allah'ın risaleti, görevli, ileti, hakikatleri ileten
ve yahşevne-hu	: ona huşu, korku, sakınma, alçakgönüllü, boyun bükme
ve la yahşevne	: teslim olmaz, boyun bükmez
ehad illa allah	: bir, tek, ancak, vardır, Allah
ve kefa bi Allah	: kâfidir, yeterli, Allah,
hasiben	: değerler, hesabın sahibi,

39- Onlar Allah'ın hakikatlerini iletirler, apaçık açıklarlar ve O'na karşı hep teslimiyet içindedirler ve Allah'ın birliği dışında teslimiyetleri yoktur ve varlıktaki tüm değerleri anlamada Allah'ın kâfi olduğunu bilirler.

-40-

مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

Mâ kâne muhammedun ebâ ehadin min ricâlikum, ve lâkin resûlallâhi ve hâtemen nebiyyin ve kânallâhu bi kulli şeyin alîmâ

ma kane muhammedun	: başka bir şey değil, olmadı, değildir, Muhammed
Eba ehad	: ata, baba, anne baba, kaçınan, bir, tek, bir ata,
min ricali kum	: bir kimse, ehil kimse, ileri gelen, devlet adamı, siz,
ve lakin resulu Allah	: lakin, ancak, resul, hakikati gösteren, Allah
Ve hatemen	: en son, nihayet, varlıktaki mühür, belgelendiren,
nebiyyine	: nebî, haber getiren, bildiren haber veren, bilgi veren
ve kane Allah	: oldu, Allah,
bi kulli şey alim	: bütün her şey, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

40- Muhammed'inde bir anne bir babası vardı, o da sizin gibi bir kimseydi, başka bir şey değildi. Ancak Allah'ın hakikatlerini gösteren ve belgeleriyle hakikatleri bildirendi ve bütün her şeydeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bildirendi.

-41-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

Yâ eyyuhellezîne âmenûzkûrullâhe zikren kesîrâ

ya eyyuha ellezi amenu	: ey iman edenler
Uzkuru Allah	: zikredin, anlayın, anın, Allah,
zikren kesir	: anın, anlatın, çok çok, bol, devamlı, hep

41- Ey iman edenler! Allah'ı anlayın, O'nu çok anın.

-42-

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Ve sebbihûhu bukreten ve asîlâ

ve sebbihhu	: tesbih, fiil, sıfat, zat tecelli idraki, yüzmek, her şey onunla
bukreten ve asile	: sabah ve akşam, hiç durmadan, her zaman,

42- Ve O'na ait olan fiil, sıfat, zatının tecellilerini sabah akşam idrak edin.

-43-

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا

Huvellezî yusallî aleykum ve melâiketuhu li yuhricekum minez zulumâti ilen nûr ve kâne bil muminîne rahîmâ

Huve ellezi	: o ki, ki o
yusalli aleykum	: yönelme, ayrı değil, bağlılık, kutsanma, üzerinizde
ve melaiketu-hu	: kuvveleri, güç, kudret, her varlıktaki güç,
li yuhrice-kum	: çıkaran, siz,
Min el zulumat	: karanlıklardan, cehalatin karanlığı,
ila en nuri	: aydınlık, irfaniyet,
ve kane bi el müminin	: oldu, müminler,
rahim	: halkı haktır tutan, özünden vareden,

43- Ki O sizden ayrı değildir ve O tüm kuvvelerin sahibidir. Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarandır. Müminler, tüm varlığı tutanın Hakk olduğu idrakiyle hareket ederler

-44-

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا

Tehiyyetuhum yevme yelkavnehu selâm ve eadde lehum ecren kerîmâ

tehiyyetu-hum	: karşılama, bekadan halka bakış, hak ile halkı seyretmek,
yevme	: gün, vakit, her an,
Yelkavne hu	: atma, gitme, varma, kavuşmak, o
selamun	: selam, barış, selamet,
ve eadde lehum	: hazır, vardır, onlara,
ecre kerim	: ecir, karşılık, yüce, asil, asliyet

44- Onlar her an Hakk zevkiyle Halkı seyrederler. O hakikatler üzere hareket ederler, selamete kavuşmuşlardır ve onlara yüce karşılıklar vardır.

-45-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

Yâ eyyuhen nebiyyu innâ erselnâke şâhiden ve mubeşşiren ve nezîrâ

ya eyyuha el nebiy	: ey nebi, hakikatleri bildiren, haber veren,
İnna erselna-ke	: muhakkak, biz, gönderdik, açığa çıktın, biz, sen,
şahiden	: her an her yerde hazır olan, bilen, gören, tanık,
ve mubeşşiren	: sevindirici haber veren, umut veren, sevindiren,
ve neziren	: hakikatlere çağrı yapan, uyaran

45- Ey hakikatleri bildiren! Muhakkak ki sen, her an her yerde hazır olan Bizi anlatman ve ümit verip sevindirmen ve hakikatleri açıklayıp uyarmak için açığa çıktın.

-46-

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا

Ve dâîyen ilâllâhi bi iznihî ve sirâcen munîrâ

ve daiyen	: davet eden, çağrı yapan, hakikate davet eden,
ila Allah bi izni hi	: ancak, Allah'a, yetkili olan, icazet,

ve siracen munir : kandil, ışıldayan, yansıtan, ışık saçan, nurlandıran

46- Ve tüm varlığın işleyişinde yetkili olan ve her yerden nurunu yansıtan Allah'a davet etmen için açığa çıktın.

-47-

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا

Ve beşşiril muminîne bi enne lehum minallâhi fadlen kebîrâ

ve beşşir : müjdele, sevindir, ümit ver, beşer,
el muminin : müminlere
Bi enne lehum : onlar için, olduğunu, sahip oldukları,
min Allah fadlen kebir : Allah'tan, fazilet, erdemlilik, incelik, lütuf, yüce

47- Müminlere Allah'ın yüce lütufları üzere olduğunu müjdele.

-48-

وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

Ve lâ tutııl kâfirîne vel munâfikîne veda ezâhum ve tevekkel alâllâh ve kefâ billâhi vekîlâ

ve la tutıı : yok, itaat, uymayın, itaat etme,
el kafirin : hakikatleri görmemezlikten gelmek
ve el munafikine : münafıklar, içi başka dışı başka,
Ve dae eza-hum : davet, ayrıl, onların eziyetleri
Ve tevekkül ala Allah : tevekkül, varlığın sahibini bilip teslim olma, Allah
ve kefa bi Allah : kâfidir, yeterli, güven, Allah,
vekilen : vekil, yetkili, sorumlu,

48- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere ve içi başka dışı başka olanlara itaat etme. Onların eziyetlerine rağmen onları hakikatlere davet et. Varlığın sahibinin Allah olduğunu idrak edip teslim ol ve bütün her şeyde yetkili olan Allah'a güven

-49-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا

Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ nekahtumul muminâti summe tallaktumûhunne min kabli en temessûhunne fe mâ lekum aleyhinne min iddetin ta'teddûnehâ fe mettiûhunne ve serrihûhunne serâhan cemîlâ

ya eyyuha ellezine amenu : ey iman edenler
iza nekahtum : nikah, bağlanma, uyan, uygun olan, katmak, siz,
el müminat : inanma, müminlik yolunda olan
Summe tallaktumu-hunne : sonra, ayrılma, bırakma, onlar sizden ayrılma
Min kabl en temessu-hunne : daha önce, sizin dokunma, hissetme, temas etmeniz
Fe ma lekum aleyhinne : böylece, siz değilsiniz, onlara
Min adet tateddune ha : çeşit, adet, gelenek, müddet, bekleme, geçmişine
Fe mettiû-hunne : artık, böylece, meta, çıkar, dünya çıkarı, onlar
ve serihu-hunne : onları serbest bırakın, gönderin

serah cemil : güzellikle bırakın, iyilikle, iyi davranın,

49- Ey iman edenler! İnanma yolunda olup size uyduktan sonra, sizden ayrılanlarla hakikatler konusunda onlarla temas halinde bulanacak değilsiniz. Artık onlar dünya çıkarlarına yöneldiklerinden dolayı onları bırakın, güzellikle gönderin.

-50-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ
مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ
اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَن
يَسْتَنكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي
أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Yâ eyyuhen nebiyyu innâ ahlelnâ leke ezvâcekelletî âteyte ucûrehunne ve mâ meleket yemînuke mimmâ efâallâhu aleyke ve benâti ammike ve benâti ammâtike ve benâti hâlike ve benâti halâtikellâtî hâcerne meâk vemreeten mumineten in vehebet nefsehâ lin nebiyyi in erâden nebiyyu en yestenkihahâ hâlisaten leke min dûnil muminîn kad alimnâ mâ faradnâ aleyhim fî ezvâcihim ve mâ meleket eymânuhum li keylâ yekûne aleyke harac ve kânallâhu gafûran rahîmâ

ya eyyuha el nebiy : ey nebi, haberci, hakikatleri bildiren,
inna ahlelna : muhakkak, helal, uygun kıldık, uyumlu, faydalı,
Leke ezvace ke : sana, aynı yolda olan, eş, cins, tür, yoldaş, sen
Elleti ateyna : ki o, sana verdik, sunduğumuz,
ecir hunne : ecirleri, karşılık, onlar
Ve ma meleket yeminke : şey, değil, kuvveler, noksansız, sen,
Mimma efae Allah aleyke : varlık, şey, bahşetti, ihsan, ganimet, Allah, sana
ve benâti ammi ke : çocuk, bebek, kızları, amcan
ve benâti ammati ke : kızlar, çoçuk, evlat, halan
ve benâti halike : kızlar, çoçuk, evlat, dayın
ve benâti halati ke : kızlar, çocuk, evlat, teyzen
Elleti hacerne meake : ki o, taşınan, göç eden, hareket, seninle beraber
ve imreeten : kadın, hanım, işleyiş,
mümineten : müminlik yolunda olan
İn vehebet nefse ha : eğer, hibe etti, sunma, kendini,
li el nebiy : için, nebinin yolunda, haber getiren,
İn erade : eğer, irade, isterse,
el nebiy : nebi, hakikatleri bildiren, haber getiren,
en yestenkihha : kabul etmek, uygun
Halisat leke : has, öz, halis, sana,
min duni el müminin : ona ait, müminlerden başka
Kad alimna : oldu, ilmiyle vareden biziz, ilmin sahibi,
ma faradna aleyhim : gerekli, farz, onlara
Fi ezvâci-him : içinde, aynı yolda olanlar, eş, tür, benzer, cins,
ve ma meleket eymanu hum : güçlerinin sahibi değil, ellerinin gücü, onlar
li keyla yekûne : olmaması için,
aleyke harac : sana, tereddüd, şüphe, zorluk, ikilik,
ve kane Allah gafur : oldu, Allah, bağışlayandır, mağfiret,
rahim : varlığı özünden var eden, rahim olan,

50- Ey hakikatleri bildiren! Seninle aynı yolda olmak isteyenleri sana uygun kıldık. Sana sunduğumuz hakikatlerden, onların karşılığı olanı onlara ver. Sen gücünün sahibi değilsin.

Nesnelerin hakikatlerini sana bahşettik. Amcanın çocuklarından ve halanın çocuklarından ve dayının çocuklarından ve teyzenin çocuklarından; onlardan seninle beraber aynı yolda hareket edenler, müminlik yolunda işleyişi idrak etmek için gayret gösterirler. Eğer Nebi gibi hakikatleri anlamada istekli olursa, Nebi'nin isteğine uygun davranmış olurlar. Müminlerden başkası senin anlattıklarına has olarak uymaz. İlmin sahibinin Biz olduğumuzu anlamalarını onlara farz kıldık. Onlar birlik içinde olsunlar. Onlar güçlerinin sahibi değildirler, bu konuda tereddüte düşmemek için ellerini hareket ettiren güce baksınlar. Allah mağfiret edendir, tüm varlığı özünden varedendir.

-51-

تُرْجِي مَن تَشَاء مِنْهُنَّ وَتُؤْوِي إِلَيْكَ مَن تَشَاء وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَى أَن تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا

Turcî men teşâu minhunne ve tuvî ileyke men teşâu ve menibtegayte mimmen azelte fe lâ cunâha aleyk zâlike ednâ en tekarre ayunuhunne ve lâ yahzenne ve yerdayne bimâ âteytehunne kulluhunn vallâhu yalemu mâ fî kulûbikum ve kânallâhu alîmen

Turci men	: rucu, dönmek, erteleme, kim,
teşau min hunne	: isteme, istersin, onlardan
ve tuvi ileyke	: yakın olmak, liman, yanına alırsın, sana
men teşau	: kim, kimse, istersin, isteyen,
ve men ibtegayte	: kim, kimse, istedin,
Mimmen azelte	: kimselerden, sen azlettin, uzaklaştırmak, bıraktın
Fe la cunaha aleyke	: artık, yok, günah, vebal, sorumluluk, senin üzerine
Zalike ednâ	: işte bu, daha yakın, uygun, aşağı,
en tekarre	: tanımak, idrak etme,
ayunu hunne	: bakış, gözler, gözlemleme, onlardan,
ve la yahzenne	: mahzun olmazlar, hüzün, üzgün, gam, keder
ve yerdayne bima	: razı olurlar, şeyler
Ateyye hunne kullu-hunne	: onlara verdiğin, onların hepsi
Ve Allah yalem	: Allah, ilmin, bilginin sahibidir,
mafi kulub kum	: kalplerinizdeki,
ve kane Allah alimen	: Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi
halim	: halim olan, güzel haller

51- Sen onlardan geri dönmek isteyen kimseleri gönderirsin. Sana yakın olmak isteyen kimseleri tutarsın. Sana uymayan kimseleri tutmaz bırakırsın. Böylece onlar için sana sorumluluk yoktur. İşte bakıp ta gözlemleyenler, idrak edenler, onlar daha yakın olanlardır ve onlarda mahzunluk yoktur. Onların hepsi onlara verilen şeylerden razıdırlar. Allah kalblerinizdeki ilmin sahibidir, Allah ilmiyle varedendir, güzel halleri sunandır.

-52-

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاء مِن بَعْدُ وَلَا أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا

Lâ yahıllu leken nisâu min badu ve lâ en tebeddele bihinne min ezvâcin ve lev acebeke husnuhunne illâ mâ meleket yemînuk ve kânallâhu alâ kulli şeyin rakîbâ

la yahıllu leke	: yok, uygun, çözüm, caiz, sen,
el nisa	: nefsini tanıma yolunda olan, kadın,

min badu	: uzak, sonra, başka, ondan sonra,
ve la en tebeddel	: yok, bedel, değiştirme,
bihinne min ezvac	: onlar ile, eş, aynı yolda olan, tür, cins,
ve lev acebe ke	: velev, ise, merak, etkilenen, hayret, sen,
husnu hunne	: güzellik, iyilik, hoş, onlar
İlla ma meleket yeminu ke	: ancak, sahibi değil, noksansız, ellerin, güç, sen
ve kane Allah	: oldu, Allah, Allah'dır
ala kulli şey	: bütün her şey,
rakib	: koruyan, tutan, gözeten, tecellileri ile tutan

52- Nefsini tanıma yolundan uzak olanlar sana uygun değildir ve onlar gittiği yolu da değiştirmezler. Senin anlattığın hakikatlerden etkilenenler ise, iyilik yolunda olanlardır. Sahip olduğunuz şeylerin sahibi siz değilsiniz. Allah'dır bütün her şeyi tecellileriyle tutan.

-53-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَن يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرَ
نَاظِرِينَ إِنَاهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ
لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ
وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِن وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ
وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَن تَنكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِن بَعْدِهِ
أَبَدًا إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمًا

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ tedhulû buyûten nebiyyi illâ en yuzene lekum ilâ taâmin gayre nâzırîne inâhu ve lâkin izâ duîtum fedhulû fe izâ taimtum fenteşirû ve lâ mustenisîne li hadîs inne zâlikum kâne yuzîn nebiyye fe yestahyî minkum vallâhu lâ yestahyî minel hakk ve izâ seeltumûhunne metâan feselûhunne min verâi hıcâb zâlikum atharu li kulûbikum ve kulûbihinn ve mâ kâne lekum en tuzû resûlallâhi ve lâ en tenkihû ezvâcehu min badihî ebedâ inne zâlikum kâne indallâhi azîmâ

ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar,
la tedhulû buyute	: yok, dahil, girmeyin, ev, huzuru, makamı,
el nebiy	: hakikati bildiren, haber veren,
İlla en yuzen lekum	: ancak, izin verilmek, izin, yetki, ruhsat, icazet, size
İla taamin	: gıda, kalbin gıdası, hak ilmi, taam
gayrı nazır inahu	: başka, bekleme, onun vakti
ve lakin iza duitum	: lakin, davet dildiğinizde,
fe udhul	: o zaman girin, dahil olun, icabet
Fe iza taimtum	: böylece, size yüce gıda, verildiğinde
fe inteşir	: sonra dağılın, yayılın
ve la mustenisine li hadis	: yok, konuşmayın, başka söz için, olay, konuşma
İnne zalik kane yuzi	: doğrusu, işte bu, oldu, zarar, kayıp, eziyet,
el nebi	: hakikati bildiren, haber veren,
fe yestahyi minkum	: böylece tevazu, çekiniyor, utangaç, sizden
Ve allah la yestahyi	: Allah, yok, tevazu, haya duymaz, çekinmez
min el hak	: haktan, bir gerçek,
ve iza seeltum-	: sorduğunuz zaman,
hunne metaa	: onlara, meta, varlık ile ilgili
fe eseluhunne	: artık, o zaman, onlara sorun,
minverai hicab	: geçmiş, eski, arka, perde, suret in sireti
Zâlikum atharu	: işte bu, daha temiz, uygun,
li kulubi him	: kalpleriniz için

ve kulûbi-hinne	: idrakleri, onların kalpleri
ve ma kane lekum en tuzu	: olmaz, sizin için, eziyet, sıkıntı, müşkül, verme,
Resule Allah	: resul, hakikati gösteren, Allah,
ve la en tenkihu	: yok, ayrılmayın, uymak,
ezvacı hu	: birlik, aynı yolda olan, eş, cins, tür, o
Min badi hi ebeden	: ondan sonra, ebediyen, devamlı,
İnne zalike kane	: muhakkak, işte bu, oldu,
indallah azim	: katında, ona ait, Allah, yüceliktir

53- Ey iman edenler! Size icazet verilmeden hakikatleri bildirenin huzuruna dahil olmayın. Ancak size Hakk ilminden icazet verilmesi için onun vaktini bekleyin ve davet edildikten sonra icabet edin. Böylece yüce olan o Hakk ilminden size telkin edildikten sonra dağılın ve hakikatin dışındaki sözlerden konuşmayın. Muhakkak ki işte böylece kayıpta olmazsınız. Hakikatleri bildirene karşı tevazulu olun ve Allah'a karşı tevazuunuzu yok etmeyin, Hakk üzere olun. Varlığın hakikatlerini anlamak için sorduğunuzda, o zaman suretlerin ardında olanı anlamak için sorun. İşte bu sizin kalbleriniz için ve onların kalbleri içinde daha temiz olandır. Allah resulünden size bir sıkıntı gelmez. Bundan sonra devamlı o hakikatlerle hareket edin, o birliğe uymaktan ayrılmayın. Muhakkak ki Allah'ın katında olan yücelik işte budur.

-54-

إِن تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

İn tubdû şeyen ev tuhfûhu fe innallâhe kâne bi kulli şeyin alîmâ.

İn tubdu şeyen	: eğer, olsa, açıklama, görünmek, bir şey, hakikat,
ev tuhfu hu	: veya gizli olan, o, görünmeyen, saklamak,
Fe inna Allah kane	: muhakkak, Allah'tır
bi kulli şeyin alim	: bütün her şey, ilmin sahibi

54- Eğer bir hakikati açıklasanız da ya da onu gizleseniz de, muhakkak ki bütün her şeydeki ilmin sahibi Allah'tır.

-55-

لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاء إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاء أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا

Lâ cunâha aleyhinne fî âbâihinne ve lâ ebnâihinne ve lâ ihvânihinne ve lâ ebnâi ihvânihinne ve lâ ebnâi ehavâtihinne ve lâ nisâihinne ve lâ mâ meleket eymânuhun vettekînallâh innallâhe kâne alâ kulli şeyin şehîdâ

la cunaha aleyhinne	: yok, günah, sorumsuzluk, vebal, hata, sıkıntı, onlara
Fi abai-hinne	: için, konusunda, ataları, babaları, ebeveyn, onlar
Ve la ebnai-hinne	: yok, onların evlatları, oğul, çocuk,
Ve ihvani-hinne	: yok, kardeş, ihvan, arkadaş, dost, onların,
Ve la ebnai ihvani hinne	: yok, evlatları, oğullar, arkadaş, kardeşlerinin
Ve la ebnai havati-hinne	: yok, kardeşleri, arkadaşları,
ve la nisai hinne	: yoktur, değildir, nefsini tanıma yolunda olan, kadınları
Ve la ma meleket	: yok değil, sahip, sahip olmayan, istidat, yetenek, kabiliyet
eymanu-hunne	: inançları, onların elleri, onların inançları, yönelmeleri
ve ittekine allah	: Allah'tan sakının, fenalara düşmekten sakınma,

inne Allah kane	: muhakkak ki Allah'tır
Ala kulli şey şehiden	: bütün her şey, her an her yerde hazır olan

55- O Hakk ilmini bildiren; ebeveynlerine, evlatlarına, arkadaşlarına, arkadaşlarının evlatlarına, kendi kardeşlerinin evlatlarına, nefsini tanıma yolunda olanlara karşı sorumsuzluk içinde olmazlar. Onlar sahip oldukları gücün sahibi değildirler. Fenalara düşmekten sakının Allah'a ortak koşmayın. Bütün her şeyde, her an her yerde hazır olan muhakkak ki Allah'tır.

-56-

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

İnnallâhe ve melâiketehu yusallûne alen nebiyyi yâ eyyuhellezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslîmâ

inne Allah	: muhakkak ki Allah, Allah'a
ve melaikete hu	: kuvveler, her varlıktaki güç,
Yusallune	: bağlıdırlar, temizlik, birlikte, bir bağlılıkta,
ala el nebiy	: haber veren, bildiren, nebiler, hakikati bildiren,
ya eyyuha ellezine amenu	: ey iman edenler,
Sallu aleyhi	: bağlanın, temizlenmek, birleşin, birlik içinde, ona
Ve sellimu	: selamet, barış, huzur, teslimiyetle gelen kurtuluş,
teslimen	: teslim olmak, bütün varlığıyla teslimiyet içinde olmak

56- Nebiler, muhakkak ki Allah'a ve O'nun tüm varlıktaki gücüne tertemiz bağlıdırlar. Ey iman edenler! Siz de O'na tertemiz bağlanın ve bütün varlığınızla teslim olup, selamet içinde olun.

-57-

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا

İnnellezîne yuzûnallâhe ve resûlehu leanehumullâhu fîd dunyâ vel âhıreti ve eadde lehum azâben muhînâ

İnne ellezine	: muhakkak o kimseler,
Yuzune Allah	: eziyet, rahatsız, karşı olan, Allah
ve resul-hu	: hakikati gösteren, resul, o,
leane hum Allah	: Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşma, düşme,
Fi el dünya	: dünyada, yaşamlarında
ve el ahıreti	: sonunda, son anlarına kadar
ve eadde lehum	: hazır, vardır, onlar için, onlara
azab muhin	: sıkıntı, azap, alçaltıcı, hakir, mahrum kalan

57- Muhakkak ki Allah ve resulüne karşı olanlar, yaşamlarında ve son vakitlerine kadar Allah'ı idrak edemeyip O'nun rahmetinden uzaklaşanlardır ve onlar için hakir bırakan sıkıntılar vardır.

-58-

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

Vellezîne yuzûnel muminîne vel muminâti bi gayri mektesebû fe kadihtemelû buhtânen ve ismen mubînâ

ve ellezine yuzune	: o kimseler, eziyet, karşı olan,
el muminin	: mümin olanlar, emin olanlar,
ve el müminat	: müminlik yolunda olanlar
Bi gayri ma ikteseb	: başka, olmadığı halde, kazandıkları şey, elde ettikleri
Fe kad ihtemel	: böylece, oldu, yüklenme, dayanma,
buhtanen	: bühtan, iftira, yalanlar
Ve ismen mübin	: günah, ayıp, hata, apaçık

58- Mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlara da karşı çıkan kimseler bir şey elde edemezler. Böylece yalanların içinde ve apaçık günahta kalırlar.

-59-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاء الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Yâ eyyuhen nebîyyu kul li ezvâcike ve benâtike ve nisâil muminîne yudnîne aleyhinne min celâbîbihinn zâlike ednâ en yurefne fe lâ yuzeyn ve kânallâhu gafûren rahîmâ

ya eyyuha el nebiy	: ey nebiy, haberci, haber veren
Kul li ezvâci-ke	: söyle, seninle aynı yolda olanlara, sana eş olanlara
ve benatike	: kızların, evlatların
ve nisai	: kadın, nefsini tanıma yolunda olan,
el müminin	: müminler, emin olanlar, inanan,
Yudnine aleyhinne	: sarılma, korunma, uğultu, onlarda, kendilerinde,
min celabibi hinne	: cilbab, bürünülen, gizlenen, örtünen, çarşaf,
Zalike edna	: işte bu, daha uygun,
en yurefne	: tanınmaları, bilen, ariflik,
Fe la yuzeyn	: böylece, yok, eziyet, sıkıntı, karşı çıkma, sıkıntı veren
ve kanallahu gafur	: Allah, magfiret, temizleyen, tertemiz lütuf sunan
rahim	: rahim olandır, özünden vareden,

59- Ey hakikatleri bildiren! Seninle aynı yolda olanlara, evlatlarına, nefsini tanıma yolunda olanlara, müminlere anlat: Onlar gizledikleri değerleri açmasınlar, korunsunlar, işte bu onların arifliği açısından daha uygundur. Böylece onlar sıkıntıya uğramazlar. Allah lütuflarını tertemiz sunandır, varlığı özünden varedendir.

-60-

لَئِن لَّمْ يَنتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا

Le in lem yentehil munâfikûne vellezîne fî kulûbihim maradun vel murcifûne fîl medîneti le nugriyenneke bihim summe lâ yucâvirûneke fîhâ illâ kalîlâ

Le in lem yentehil	: iken, ederken, vazgeçmez, bitirmez, son vermez,
munafikun	: içi başka dışı başka olanlar, münafık, ikilikte kalan,

ve ellezin fi kulubihim	: onlar, o kimseler, onların kalplerinde, idraklerinde,
marad	: hastalık, cehalet hastalığı,
ve el murcifun	: cife, yalan haber yayan,
fi el medine	: bulunduğun şehirde, medeni, medeniyet,
Le nugriyenne ke bi him	: elbette, mutlaka engelleyeme çalışmak, onlara
Summe la yucavirune-ke	: sonra, yok, bitişik, yakın, komşu olamaz, anlayamaz, sen
fî hâ illa kalilen	: orada, ancak, biraz, az da olsa, bir miktar kalmak

60- Kalblerinde cehalet hastalığı olanlar, içi başka dışı başka olanlar, bulunduğun şehirde yalan haber yayanlar; bu hallerini bitirmedikleri müddetçe, elbette seni engellemeye çalışırlar, az da olsa hakikatleri anlayamadıklarından dolayı sana yakın olmazlar.

-61-

مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا

Melûnîn eyne mâ sukıfû uhızû ve kuttılû taktîlâ

Melunin eyna	: lanetli, rahmetten uzaklaşan, nerede, o yerde
ma sukıf	: akıllılık, akıl etmemek, nisbet, soy, bulunmak,
ehaz	: sarılmak, kavranma, çekmek
ve kuttılu	: öldürme, mahvetme, yok etmek, yazık etmek, zarar,
taktilen	: vahşice, şiddetli, acımasızsa, kesim, yazık etmek,

61- Akıl etmeyip hakikatlere sarılmayanların ve acımasızca etrafına zarar verenlerin olduğu yerde rahmetten uzaklaşmak vardır.

-62-

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا

Sunnetallâhi fîllezîne halev min kabl ve len tecide li sunnetillâhi tebdîlâ

sunnete Allah	: sünnet, kanun, varlığın işleyiş yasaları, Allah,
fi ellezi halev	: o kimseler, gelip geçenler, yoksun,
min kablu	: önceden
ve len tecide	: asla, değildir, yoktur, asla bulamazsın,
li sunneti allah	: sünnet, kanun, varlığın işleyiş yasaları, Allah
tebdilen	: değişiklik, farklılık, bozukluk,

62- Allah'ın varlıktaki işleyiş yasalarında asla bir değişiklik bulamazsın. Önceden gelip geçenler de Allah'ın işleyiş yasaları ile yaşayıp gitmişlerdir.

-63-

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا

Yeseluken nâsu anis sâah kul innemâ ilmuhâ indallâh ve mâ yudrîke lealles sâate tekûnu karîbâ

Yeselu ke	: sana sorarlar, araştırırlar,
el nas an el saat	: sana sorarlar, insanlar, o vakti, o zamanı,
Kul innema ilmu ha	: de, sadece, yalnız onun ilmi

inde Allah	: Allah'ın katında
ve ma yudri ke	: sen de bilmiyorsun, sen bilemezsin, ben de bilmiyorum
Lealle el saat	: umulurki, o vakit, zaman,
tekunu karibe	: olur, yakın olurlar,

63- İnsanlar sana o vakti soruyorlar. De ki: O ilim sadece Allah'ın katındadır. Sen de bilmiyorsun. Umulur ki o vakte kadar yakınlığı idrak edenlerden olurlar.

-64-

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا

İnnallâhe leanel kâfirîne ve eadde lehum saîrâ

inne Allah leane	: doğrusu, şüphesiz, Allah, rahmetten uzaklaşan,
el kafirin	: hkikatleri örteni görmemezlikten gelen,
ve eadde lehum	: hazırdır, vardır, bulunur, onlar
sairen	: ötekiştirme, öbürü görme, ikilikte kalma cehaleti

64- Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ın rahmetinden uzaklaşırlar ve onlar ötekileştirmenin cehaletinde kalırlar.

-65-

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

Hâlidîne fîhâ ebedâ lâ yecidûne veliyyen ve lâ nasîrâ

Halidine fiha ebeden	: o halde devamlı kalırlar
La yecidune veliy	: yok, bulmak, dostları yoktur
ve la nasır	: yok, yardımcı, yardımcılarıda yoktur

65- Devamlı o hâllerle hareket ederler, dostları da yoktur ve yardımcıları da olmaz.

-66-

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا

Yevme tukallebu vucûhuhum fîn nâri yekûlûne yâ leytenâ etanâllâhe ve etaner resûlâ

Yevme tukallebu	: vakit, zaman, dönüş, çevrilme, değişim, anlamak,
vucuh hum	: yüzleri, yüz, gerçek, yön, onlar,
Fi el nar	: içinde, ateş, yakıp yıkıcı haller,
Yekulune ya leytena	: diyecekler, derler, yazıklar olsun bize, keşke biz,
etana Allah	: itaat, uymak, Allah
Ve etana Allah	: itaat, uymak, dinlemek, biz, Allah,
el resül	: resul, hakikati gösteren

66- Onlar yakıp yakıcı hâller içinde kalıp gerçekleri anladıkları zaman: Keşke bizde Allah'a itaat etseydik ve Allah'ın resulüne uysaydık, derler.

-67-

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا

Ve kâlû rabbenâ innâ atanâ sâdetenâ ve kuberâenâ fe edallûnes sebîl

ve kalu Rabbena	: dediler, rabbimiz
İnna etana	: doğrusu, biz itaat ettik,
sadete na	: usta, dini liderlerimiz, seyyidlerimiz
ve kuberae na	: büyüklerimiz, şeflerimiz, ileri gelenler, lider,
Fe edallune	: böylece, hakikatlerden saptırdılar,
el sebil	: hakikatin yolu, doğru yol, ilmin yolu,

67- Dediler ki: Rabbimiz! Doğrusu biz, dini liderlerimize ve büyüklerimize uyduk, böylece bizi doğru yoldan saptırdılar.

-68-

رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا

Rabbenâ âtihim dıfeyni minel azâbi vel anhum lanen kebîrâ

Rabbe na ati him	: Rabbimiz, ver, var, onlarda olduğu,
difeyni	: kat kat, büyük, fazla,
Min el azabi	: sıkıntılar, azap
ve el anhum	: onların,
lanen kebir	: yüce rahmetten uzaklaşmak,

68- Rabbimiz! Onlarda daha fazla sıkıntılar olduğunu ve onların yüce rahmetinden uzaklaştığını bilemedik.

-69-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَى فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِندَ اللَّهِ وَجِيهًا

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ tekûnû kellezîne âzev mûsâ fe berreehullâhu mimmâ kâlû ve kâne indallâhi vecîhâ

ya eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
la tekunu ke ellezine	: siz olmayın, o kimseler
Azev Musa	: eziyet, iftira, sıkıntılar, musa,
fe berree hu	: sonra, beri kıldı, kurtuldu, o
Allah min ma kalu	: Allah, şeylerden, onların dediği şeyler
ve kâne inde Allah	: oldu, Allah'a, ona ait,
vecihe	: yüz, yönünü, gerçeği, hakikati,

69- Ey iman edenler! Siz o kimseler gibi olmayın. Musa da eziyetlere uğramıştı. Onların dediği şeylerden Allah'a sığınarak kurtuldu ve yüzünü Allah'a döndürdü.

-70-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

Yâ eyyuhellezîne âmenûttekullâhe ve kûlû kavlen sedîdâ

ya eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
İtteku Allah	: fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın

Ve kulu kavlen sediden : söyleyin, söz, her zaman doğru olan

70- Ey iman edenler! Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve her zaman doğru sözlülerden olun.

-71-

يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

Yuslıh lekum amâlekum ve yagfir lekum zunûbekum ve men yutıillâhe ve resûlehu fe kad fâze fevzen azîmâ

Yuslıh lekum amelekum : ıslah, düzeltme, iyileşme, uygun, siz, amelleriniz
ve yagfir lekum : mağfiret bağışlanma, temizlenme, sizi,
zunube kum : günah, kötü haller, fenalar, siz,
Ve men yutıi Allah : kim, Allah'a itaat ederse, uyarsa,
ve resul hu : resul, hakikati gösteren, o
Fe kad faze fevzen azim : böylece olur, kurtulma, kurtuluş, büyük, yüce

71- Siz; fenalarınızdan kurtulun, mağfirete ulaşın ve siz amellerinizde ıslah edici olun. Kim Allah'a itaat eder ve resulünü anlarsa, böylece o yüce kurtuluş ile kurtulmuş olur.

-72-

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

İnnâ aradnel emânete ales semâvâti vel ardı vel cibâli fe ebeyne en yahmilnehâ ve eşfakne minhâ ve hamelehal insân innehu kâne zalûmen cehûlâ

İnna aradne : muhakkak biz, sunduk, teklif ettik
el emanet : emanet, hakikat bilgisi, ilmi tevhid,
ala el semavat : yüce olan, yücelik halinde olan, gök, ulviyet, ulvi alem
ve el ard : yerdekiler, yeryüzünde büyüklük taslayanlar,
ve el cibali : dağlar, büyüklük halinde olanlar, kibirlilik,
Fe ebeyne : böylece, çekindiler, istemediler, sakındılar,
en yahmilne-ha : yüklendi, taşıdı, o
ve eşfekne min-hâ : şevkatli, alçakgönüllü, koruyucu, o hal, olan
ve hamele-ha el insan : onu yüklendi, taşıdı, aldı, insan
İnne hu kane : muhakkak, doğrusu, o, oldu,
zall : meyletmek, yönelmek, gitmek, eğilmek,
ma cehule : cahilliği bitti, cahillerden olmadı,

72- Biz emaneti; kendini ulvi âlemin yüceliği içinde olduğunu sananlara, yeryüzünde hâkimlik taslayanlara, kendini büyük görenlere teklif ettik. Fakat onlar onu yüklenmekten çekindiler. Şefkatli olan insan ise onu yüklendi, doğrusu o hakikatlere meyletti, cahillerden olmadı.

-73-

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Li yuazziballâhul munâfikîne vel munâfikâti vel muşrikîne vel muşrikâti ve yetûballâhu alel muminîne vel muminât ve kânallâhu gafûren rahîmâ

Li yuazzibi Allah	: için, azab, sıkıntı, Allah
el munafikin	: münafık olanlar, ikiyüzlü olan,
ve el munafıkat	: münafıklığa meyledenler
ve el muşrikin	: müşrikler, müşrik olan,
ve el müşrikat	: müşrikliğe meyledenler
ve yetûbe ala Allah	: tövbe eden, hatasını anlayıp dönen, Allah
Ala el müminin	: müminler,
vel muminat	: müminlik yolunda olanlar
ve kane Allah gafur	: Allah'tır, temizleyen, mağfiret,
rahim	: rahim, varlığı özünden vareden,

73- Münafıklar ve münafıklığa meyledenler, müşrikler ve müşrikliğe meyledenler, onlar Allah'ı idrak edemediklerinden dolayı sıkıntılar içindedirler. Allah'a karşı düştüğü hataları anlayıp dönenler ise, mümin olanlar ve müminlik yolunda olanlardır. Allah lütuflarını tertemiz sunandır, varlığı özünden varedendir.

S34 - SEBE SÛRESİ

-1-

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

El hamdu lillâhillezî lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı ve lehul hamdu fîl âhireh ve huvel hakîmul habîr

el hamdu Allah	: hamd, tüm nitelikler, sıfatların sahibi, Allah,
Ellezi lehu ma fi el semavat	: göklerde olan şeyler
ve ma fi el ard	: yerde olan ne varsa,
ve lehu el hamd	: onun, hamd, sıfatların, niteliklerin sahibi
fi el ahiret	: ahiret, sonunda,
Ve huve el hakim	: o, tüm varlığa hâkim olan,
el habir	: haber veren, bildiren, her varlıktan bildiren

1- Varlıktaki tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Tüm nitelikler sonunda yine O'na kalır. O her varlıktan her an hakikatleri bildirir, tüm varlığa hâkim olandır.

-2-

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ السَّمَاء وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ

Yalemu mâ yelicu fîl ardı ve mâ yahrucu minhâ ve mâ yenzilu mines semâi ve mâ yarucu fîhâ, ve huver rahîmul gafûr

Yalemu	: ilmin sahibi, bilen,
ma yelicu fi el ard	: ne gider, giren şey, yerin içine
ve ma yahrucu min ha	: çıkan şey, ortaya çıkan, oradan
ve ma yenzilu	: inen şey, sunulan, verilen,
min el semai	: sema, ulvi âlem,
ve mâ yarucu fiha	: yükselen şey, oraya
ve huve el rahim	: o, varlığı özünden vareden, rahim olan,
el gafur	: mağfiret, temizleyen, lütfunu tertemiz sunan

2- Yerin içine ne girer ve oradan ne çıkar, semâdan ne iner ve oraya ne yükselir, hep O'nun ilmiyledir ve O tüm varlığı özünden varedendir, lütuflarını tertemiz sunandır.

-3-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

Ve kâlellezîne keferû lâ tetînes sâah kul belâ ve rabbî le tetiyennekum âlimil gayb lâ yazubu anhu miskâlu zerretin fîs semâvâti ve lâ fîl ardı ve lâ asgaru min zâlike ve lâ ekberu illâ fî kitâbin mubîn

ve kale ellezine keferu	: dedi, hakikatleri göremeyip örten
la tetine	: bize gelmez, verilmez, bildirilmez,
el saat	: saat, vakit, zaman, gelip geçen zaman, ölüm vakti
kul bela	: de, hayır, evet, bilakis,
ve rab	: rab, vucüdlandıran, tüm varlığı vücudlandıran
Le tetiyennekum	: elbette, size gelir, bildirilir, sunulur,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
el gayb	: görünmeyen, bilinmeyen
la yazub anhu	: yok, gizli kalmaz, ondan,
miskal zerreti	: miskal, miktar, küçük zerre, zerre kadar
fî es semâvâti	: semalarda, göklerde
ve la fi ard	: yok, yeryüzünde
Ve la asgaru min zâlike	: yok, en küçük, bundan, işte bu
ve la ekber	: yoktur, büyük,
illa fi kitab mubin	: ancak, kitapta apaçık, apaçık varlık kitabının içinde

3- Hakikatleri göremeyip örten kimseler: Hakikatleri anlamanın zamanı bize gelmez, dediler. De ki: Hayır, tüm varlığı vücudlandıran, elbette her zaman size hakikatleri bildirmektedir. Görünmeyen bilinmeyen her şeydeki ilmin sahibi O'dur. Göklerde ve yerde zerre miktar bir şey yoktur ki O'ndan gizli kalsın. En küçük bir şey olmasın ki veya büyük bir şey olmasın ki varlık kitabında apaçık açıklanmıştır.

-4-

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُوْلَئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

Li yecziyellezîne âmenû ve amilûs sâlihât ulâike lehum magfiretun ve rızkun kerîm

Li yecziye	: için, karşılıklar, ceza, mükâfat, lütuf,
ellezine amenu	: iman edenler
ve amilûs sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Ulaike lehum magfiretun	: işte onlara, mağfiret, temizlenme, kirletmeyen,
ve rızkun kerim	: rızk, verilen nitelikler, asil, soylu, asalet, ihsan sahibi,

4- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar lütuflar içindedir. İşte onlar mağfirete ulaşmışlardır ve yaşam için onlara verilen niteliklerin asil sahibini bilirler.

-5-

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ

Vellezîne seav fî âyâtinâ muâcizîne ulâike lehum azâbun min riczin elîm

ve ellezine seav	: o kimseler, aradılar, anlama, çalışma,
fi ayetina	: ayetlerimizi, delil,
Muacizine	: güç yetiremeyen, acizlik içinde olan, kabiliyetsiz,
Ulaike lehum azab	: işte onlar, onlar, sıkıntı,
min riczi elim	: öfke, fena haller, pis, çirkin, elem, acı veren,

5- Ayetlerimizi anlamaya güç yetiremeyen o kimseler ise, işte onlar acı veren fena hallerin sıkıntısı içindedirler.

-6-

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

Ve yerellezîne ûtûl ılmellezî unzile ileyke min rabbike huvel hakka ve yehdî ilâ sırâtıl azîzil hamîd

ve yere ellezine	: görür, görürsün, o kimseler,
utu el alim	: verilen, sunulan, ilim, bilgi, ilmin sahibi,
Ellezî unzile ileyke	: ki o, indirdi, sundu, ortaya çıkana, sana
min rabbi ke	: senin Rabbinden, ,
huve el hakk	: o hak, gerçek, hakikat
ve yehdi	: kılavuz, yol gösteren,
ila sırat	: yol, dosdoğru hak yolu
El aziz	: tüm varlığın yüce sahibi, sıfatların sahibi,
el hamid	: hamd, tüm niteliklerin sahibi,

6- Bilgi verilen o kimseleri görürsün. O kimseler senin sunduğun bilgilerin, Rabbin hakikatleri olduğunu ve o bilgilerin, varlıktaki niteliklerin ve tüm varlığın yüce sahibine yol gösterdiğini bilirler.

-7-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ

Ve kâlellezîne keferû hel nedullukum alâ raculin yunebbiukum izâ muzzıktum kulle mumezzekın innekum le fî halkın cedîd

ve kale ellezine keferu	: ve dedi, hakikatleri göremeyip örten kimseler
Hel nedullu-kum ala	: sizi bildikleriniz den saptıran, ayıran, gösterelim
Raculin	: bir kişi, adam, bilgili kişi, ileri gelen, kâmil kişi
yunebbiu-kum	: size haber veriyor
iza muzzıktum	: dağıldığınızda, her şeyinden geçme, yok olma,
Kule mumezzekın	: tüm, tamamen, dağınık, parça parça, varlığından geçmek,
İnne kum le fi halk	: muhakkak siz, elbette, halk, yaratılış, halkoluş,
cedid	: yeni

7- Hakikatleri göremeyip örten kimseler dediler ki: Sizi bildiklerinizden ayırmaya çalışan, varlığınızdan geçip yokluğa ulaştığınızda, muhakkak ki siz yeni bir halkoluş içinde olacaksınız, diye haber veren bir kişiyi gösterelim mi?

-8-

أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ

Efterâ alâllahi keziben em bihî cinneh belillezîne lâ yûminûne bil âhireti fîl azâbi ved dalâlil baîd

Eftera ala Allah	: iftira etti, uyduruyor, Allah'a karşı, hakkında
keziben	: yalanlamak,
Em bihi cinnetun	: yoksa onda, delilik, cinnet, ne dediğini bilmeyen
Bel ellezine la yumin	: hayır, o kimseler inanmazlar,

Bi el ahiret	: sonunda,
fi el azab	: bir sıkıntı içinde, azap, müşkil,
ve el dalla el baid	: dalalet, sapmak, uzaklaşmak, hakikatlerden uzaklaşma

8- Ve dediler ki: Allah'a karşı iftiralarda bulunuyor, bildiklerimizi yalanlıyor, yoksa onda bir delilik mi var? Bilakis o kimseler müşkiller içinde olsalar da, sonunda yine inanmıyorlar ve hakikatlerden uzaklaşıp, kendi cehaletlerine sapıyorlar.

-9-

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ السَّمَاء وَالْأَرْضِ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاء إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ

E fe lem yerev ilâ mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum mines semâi vel ard in neşe nahsif bihimul arda ev nuskıt aleyhim kisefen mines semâ inne fî zâlike le âyeten li kulli abdin munîb

Efelem yerev	: görmezler mi, bakıp ta göremiyorlar mı?
İla mâ beyne eydî-him	: önlerinde olan gücü, hareketli olan, ellerinin arası
ve mâ halfe-hum	: arkalarında olan şey
min es semâi ve el ard	: göklerdekileri ve yerde olanları
İn neşe	: gelişim, yeni bir doğuş, inşa, bedenlenmek,
nahsif bihim el ard	: tutulma, çakışma, onlar, yeryüzü, toprak,
Ev nuskıt aleyhim	: yada, veya, düşüş, tükeniş, yaşlanma, onlara
Kisefen	: kesif, yoğun, dolu, saydam,
min es semâi	: semadan, göklerden
İnne fi zalike	: muhakkak, işte bunda, bunun içinde,
le ayeten	: ayetleri, deliller, işaret,
Li kulli abdin	: kullar için,
munib	: yönelen, ona dönen, her an hakka yönelmek,

9- Bakıp ta görmezler mi? Önlerinde olan ve arkalarında olan belli bir güçle hareket edenleri, göklerde olanları ve yerde olanları, yeryüzünde her an yeni bir doğuşun meydana gelişini, ya da onların yaşlanıp gidişini, göklerde olan doluluğu. Muhakkak ki işte bunların içinde hakikatlere yönelen kullar için deliller vardır.

-10-

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ

Ve lekad âteynâ dâvûde minnâ fadlâ yâ cibâlu evvibî meahu vet tayr ve elennâ lehul hadîd

ve lekad ateyna Dâvûd	: doğrusu, verdik, sunduk, Dâvûd,
minna fadlen	: bize, fazl, erdemlilik, yaratılıştaki nitelikleri, sıfatlar, lütuflar
Ya cibalu	: ey, dağlar, büyüklenen, kendini büyük gören, yüce gören,
evvibi	: bana dönün,
Mea hu	: birlikte, beraber, o
ve el tayre	: kuşlar, uçmak, çabuk yürümek, uçar gibi, yücelik içinde olan
ve el nâ lehu	: güç, kudret, yumuşattık, sanat sunduk, ona,
el hadid	: had, hudud, demir, sınırlı olan,

10- Doğrusu Dâvûd da sunduğumuz tüm lütufların Bize ait olduğunu anlayanlardandı. Ey kendilerini bir büyüklük içinde görenler! Onunla beraber bana dönün, diye bildirdik. O sunduğumuz sanatla kuşları tanıdı ve demiri işledi.

-11-

أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Enimel sâbigâtin ve kaddir fîs serdi vamelû sâlihâ innî bimâ tamelûne basîr

en imel	: yapmak, işleyiş, çalışma, varlıkta olan işleyiş
sabigat	: geniş, mükemmel, eksiksiz, zırh
ve kaddir	: takdir, tahmin, ölçü, kudret sahibi
Fi el serdi	: örmek, anlatı, sağlam yapmak, örülmüş, düzenlenmiş,
ve amelu saliha	: salih amel, iyi çalışma,
İnni bima tamelun	: ben, yaptığınız şeyler,
basir	: gösteren, bildiren, hakikatleri gösteren

11- Varlıkta olan işleyişin mükemmelliğini ve ölçüyü anlayın ve dosdoğru hakk yolunda çalışın. Muhakkak ki Ben yaptığınız şeylerden sizlere her an hakikatleri gösteririm.

-12-

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ

Ve li suleymâner rîha guduvvuhâ şehrun ve revâhuhâ şehr ve eselnâ lehu aynel kıtr ve minel cinni men yamelu beyne yedeyhi bi izni rabbih ve men yezıg minhum an emrinâ nuzıkhu min azâbis saîr

Ve li Süleymân	: Süleymân
el riha	: rüzgâr, esen, ses, üflemeli,
guduvvu-ha şehrun	: bol, işe başlama, gelen, ay, ortaya çıkarmak, izhar, teşhir
ve reva hu ha	: yakışır, uygun, gidici,
şehrun	: şehir, ortaya çıkarmak, izhar
Ve eselna lehu	: akıttık, damla, dil ucu, asıl, biz, ona,
ayne el kıtr	: kaynak, benzer, eşit, erimiş bakır, akan, birlik içinde,
ve min el cinni	: tanımlanamayanlar, bilinmeyen, tanınmayan,
men yamelu	: kim, kimse, ne, yapar, çalışma, işleyiş, hareketlilik,
beyne yedey hi	: önlerindeki işleyiş, güç, elleri arasında
bi izni rabbi hi	: izin, yetkili olan, icazet, rab, vücudlandıran, o
ve men yezıg	: kim, kimse, çıkar, sapar,
minhum an emri na	: onlardan, kendilerinde, işleyişimiz, emir, hüküm,
Nuzık hu min azabi	: tat, his, o halde, o, azap, sıkıntı,
el sair	: öbürü görmek, ötekileştirme, başkası, yolcu,

12- Süleyman da her varlıktaki sesin sahibini anladı. Ortaya çıkan her şeyin O'ndan geldiğini ve ortaya çıkan her şeyin O'na gittiğini anladı. Kendinin Bizden bir damla olduğunu, her şeyin bir kaynaktan akıp geldiğini anladı. Bilinmeyenleri de hareket ettirenin kim olduğunu, ellerini hareket ettiren gücün hep Rabbinin yetkisinde olduğunu anladı. Artık kendilerindeki işleyişimizin hakikatini anlamaktan sapan kimseler, ötekileştirmenin sıkıntısında kalırlar.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاء مِن مَّحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَاتٍ
اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ

Yamelûne lehu mâ yeşâu min mehârîbe ve temâsîle ve cifânin kel cevâbi ve kudûrin râsiyât imelû âle dâvûde şukrâ ve kalîlun min ibâdiyeş şekûr

Yamelûne lehu	: yaparlar, amel ederler, yaptılar, ona,
ma yeşau	: istediği şeyler
Min meharibe	: oyuk, muhafaza, mihrap, sığınma
ve temasile	: heykel, put, suret
ve cifanin ke	: çanak, tekne, kap, göz kapağı, gibi, nasıl,
el cevabi	: cevap verme, havuz, karşılık, mesafe alma, biriken,
ve kudurin	: takdir, büyük kazan, içine alan, her şey ona ait,
rasiyat	: sabit, değişmez,
ameli	: işleyiş, çalışma, amel, yapmak,
Ala Dâvûde şukren	: Davut, şükrederek, teslim etme
ve kalilun min abid	: az, biraz, kul,
el şekur	: kendindeki nimetleri teslim etme

13- Hakikati anlayamayanlar, sığınmak istedikleri şeyleri ve putları yaptılar. Göz kapaklarının işleyişine nasıl cevap verecekler? Her varlıktaki işleyiş O'nun değişmez takdiridir. Dâvûd kendinde olan tüm nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerdendi. Fakat kulumuz olduğunu bilen, kendilerindeki nimetlerin sahibini bilip teslim edenler, çok azdır.

-14-

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُ
فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَن لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ

Fe lemmâ kadaynâ aleyhil mevte mâ dellehum alâ mevtihî illâ dâbbetul ardı tekulu minseeteh fe lemmâ harre tebeyyenetil cinnu en lev kânû ya'lemûnel gaybe mâ lebisû fîl azâbil muhîn

Fe lemma kaday na	: o zaman, olduğunda, gelmek, yapmak, takdir, biz,
el mevt	: ölüm, nutfe, öz, sapmış olan, idraksizlik,
ma delle-hum	: şey, ne, değil, dalalet, sapmaz, yalanlayamaz, onlar,
ala mevti hi	: üzerine, için, ölüm, hareketsiz, nutfe, öz, verimsizlik,
İlla dabbetu	: ancak, hareketli olan, debelenen, varlık, mahluk
el ardı	: yeryüzü,
tekulu	: beslenme, fayda, yarar, aşınma
minseete-hu	: baston, asa, dayanak, araçlar, koruyucu, o,
Fe lemma harre	: olduğunda, yıkılma, hor, idraksiz, başka, kapanma, teslim
tebeyyenet	: apaçık açıklanmış
el cinnu	: bilinmeyen, tanımlanamayanlar
en lev kanu	: eğer olsaydılar
Yalemune el gayb	: bilirler, anlarlar, görünmeyen bilinmeyen alem
ma lebis	: şey, ne, değil, kalmazlardı, suret, dış yüz,
Fî el azab el muhin	: içinde, sıkıntı, azap, alçaltıcı, küçültücü

14- Eğer onlar; her şeyde olan takdirimizi anlasalardı, onlar hakikatlerden sapmazlar, idraksizlik içinde olmazlardı. İdraksizlik içinde olanlar, ancak yeryüzünde yürüyen bir

mahlûk gibidirler. Görünmeyen bilinmeyen âlemin hakikatlerini eğer bilenlerden olsalardı, o hakikatlere dayanır, onlardan yararlanırlardı. Bilinmeyenleri de bilirler, apaçık açıklanmış hakikatlere teslim olurlardı. Böylece alçaltıcı bir azabın içinde kalmazlardı.

-15-

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ

Lekad kâne li sebein fî meskenihim âyet cennetâni an yemînin ve şimâl kulû min rızkı rabbikum veşkurû lehu beldetun tayyibetun ve rabbun gafûr

Lekad kane li sebein	: doğrusu, andolsun, oldu, sebe ülkesi
Fi meskeni-him	: içinde, mesken, makam, bulundukları yer,
ayetun	: delil, ibret, ayet, işaret,
Cennatan	: bahçeler, iki bahçe, cennetler,
an yemînin	: sağda, sağdan, sağlamlık, noksansızlık
ve şimalin	: sol, diriliği anlama
kulu min rızkı	: beslenme, yarar, rızık, verilen nitelik
Rabbi kum	: rabbinize, şükredin, nimetlerin sahibini bilip minnettar
ve eşkuru	: şükür, nimetlerin sahibini bilip minnettar olmak,
Lehu beldetun tayyibet	: ona, belde, bulunduğu yer, tertemiz, hoş, güzel
Ve rabbun gafurun	: rabbin, bağışlayan, mağfiret, lütuflarını tertemiz sunan

15- Doğrusu Sebe halkına da, bulunduğunuz yerlerde ayetleri görün, dendi. Sağda, solda ve her yerde bahçeleri vardı. Rabbinizin nimetlerinden faydalanın ve güzel beldelerinizde O'na şükredin ve lütuflarını tertemiz sunan Rabbinizi bilin, dendi.

-16-

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَى أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ

Fe a'radû fe erselnâ aleyhim seylel arimi ve beddelnâ-hum bi cenneteyhim cenneteyni zevâtey ukulin hamtın ve eslin ve şeyin min sidrin kalîl

Fe aradu	: sonra, tanıtmak, çevirmek,
fe erselna aleyhim	: sonra, gönderdik, sunduk, verdik, onlara
Seyle el arimi	: sel, şiddetle gelen, inatçı, kafa tutan, direnen, vadi, Arim
ve bedel na hum	: bedel, değer, kıymet, tebdil, değişme, biz, onlara
bi cennetey him	: onların iki bahçesini, bahçelerini,
cenneteyni	: iki bahçe, cennetler, bahçeler,
Zevatey	: zat, ego, sahip, zevat, şahıs, kimse,
ekele hamtun	: çok yiyen, obur, meyve, acı, buruk, kızmak, kibir
ve eslin	: asıl, dil ucu, akıtma, meyvesiz ağaç, irfaniyet yok
ve şeyin	: bir şey,
min sidrin kalilin	: çıkan, tembel kimse, gönül, sine, az, çok az, kalmadı

16- Fakat onlar hakikatlerden yüz çevirdiler ve onlara sunduğumuz değerleri görmemekte direndiler ve bahçelerin değişiminin Bizim tecellilerimiz olduğunu bilemediler. Bahçelerinde kibirlikleriyle, oburluklarıyla, her şeye sahiplenmeleriyle kaldılar ve irfaniyete ulaşamadılar ve az da olsa hakikatlerle ilgilenmediler.

-17-

ذَلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ

Zâlike cezeynâhum bimâ keferû ve hel nucâzî illel kefûr

Zâlike	: işte, işte bu, işte böyle,
cezey na hum	: ceza, karşılık, o durumda kalmak, biz, onlar
Bima keferu	: sebebiyle, hakikatleri görmemezlikten gelip örtme
ve hel nucazi	: ceza, karşılık, biz
illa keferu	: ancak, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

17- İşte onlar hakikatleri görmemezlikten gelip örtmeleri sebebiyle, karşılık olarak Bizi anlayamadılar. Doğrusu hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin karşılığı, Bizi anlayamamalarıdır.

-18-

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ

Ve cealnâ beynehum ve beynel kurelletî bâreknâ fîhâ kuren zâhireten ve kaddernâ fîhes seyr sîrû fîhâ leyâliye ve eyyâmen âminîn

ve cealna beyne hum	: kıldık, yaptık, sunduk, düzenledik, onların aralarında
ve beyne el kur	: arasında, belde, çevre,
elleti barekna	: ki o, bereketlendirdik, nimet, verimli,
Fiha kuren	: orada, belde, bulundukları yer, köy,
zahireten	: zahir, görünen, hakikatler görünür bir şekilde
ve kadderna fiha	: takdir ettik, ölçü, orada,
el seyr	: seyir, yürüme, dolaşma,
Siru fiha	: dolaşın, seyir, gezmek, araştırmak, orada,
Leyaliye ve eyyamen	: gece ve gündüz, günler, aydın, güzel,
aminin	: emin, inanmış,

18- Ki onların yaşadığı çevreleri apaçık bereketlendirdik, onları ve onların çevrelerinde bulunan her şeyi hakikatleri gösterir bir şekilde düzenledik. Artık orada bir ölçüyle var ettiğimiz şeyleri seyredip anlayın, gece ve gündüz emin oluncaya kadar hakikatleri araştırın, anlayın, diye bildirdik.

-19-

فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

Fe kâlû rabbenâ bâidbeyne esfârinâ ve zalemû enfusehum fe cealnâhum ehâdîse ve mezzaknâhum kulle mumezzak inne fî zâlike le âyâtin li kulli sabbârin şekûr

Fe kalu Rabbena	: fakat, o zaman, dediler, rabbimiz
Baid beyne	: uzak kılmak, arası,
esfari-na	: seferlerimiz, gezi, ziyaret, görüşme,
ve zalemû enfuse hum	: zulmettiler, kendi nefislerine, kendilerine, onlar
Fe cealna hum	: fakat, düzenledik, yaptık, onlar,
ehadise	: konuşma, hadise, anlatım, söz,
ve mezzak na hum	: dağılmak, parçalanmak, biz, onlar
Kulle mumezzakın	: hepsi, parçalanmış, dağılıp gitme

İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak işte bunda elbette, ayetler, delil,
Li kulli sabbarin	: herkes için, sabredenler
şekurin	: şükredenler, sahibini bilip teslim etmek,

19- Fakat onlar dediler ki: Rabbimiz! Hakikatler için gezip dolaşmaktan bizi uzak kıl. Onlar nefislerine zulüm ettiler. Öyle ki onları konuşup kaynaşmaları için düzenledik. Fakat onların hepsi darmadağın oldular, Bizi anlayamayıp dağılıp gittiler. Muhakkak işte bunlarda; sabredenler, kendilerine verilen nimetleri asıl sahibini bilip teslim edenlerin hepsi için, ayetler vardır.

-20-

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

Ve lekad saddaka aleyhim iblîsu zannehu fettebeûhu illâ ferîkan minel mûminîn

ve lekad sadakka aleyhim	: doğrusu, sadık, doğru sözlü, içtenlikle, onlara
İblisu	: suretlerde kalan, dış elbise, varlığın dış yüzünde kalan
zanne hu	: zan, zannetmek, kendine göre değerlendirmek, onun
fe ittebeu hu	: sonrada ona tabi oldular, surete tabi olmak,
İlla ferikan	: ancak, fırka, grup, zümre,
min el muminin	: mümin, inanan, emin olan, a

20- Doğrusu onlara hakikatlere içtenlikle sarılmalarını bildirdik. Fakat onlar zanlarında kaldılar, varlığın sûretini görüp sîretini göremediler, sonra da o sûretlere tâbi oldular. Ancak müminler zümresi başka.

-21-

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ

Ve mâ kâne lehu aleyhim min sultânin illâ li naleme men yûminu bil âhireti mimmen huve minhâ fî şekk ve rabbuke alâ kulli şeyin hafîz

ve ma kane lehu aleyhim	: onlarda o hal olmaz, surette kalma hali
min sultanin	: etkili, delil, tesiri, hali, hüccet, hâkimiyet,
illa li naleme	: ancak, bizi bilenler, bilmemiz için
men yuminu bi el ahiret	: kimse, inanan, ahiret, sonunda, son anına,
Mimmen huve min ha	: o kimseler, o, ondan, orada,
fi şekkin	: şüphe içinde, şüphede, ikilik,
ve rabbuke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
ala kulli şey hafiz	: bütün her şey, koruyan, muhafaza eden

21- Sûretlerde kalmanın etkisi; Bizi bilenlerin, son anına kadar inanan kimselerin üzerinde olmaz. O hakikatler hakkında şüpheler içinde olan kimseler ise, o hâlin etkisindedirler. Rabbin bütün her şeyi muhafaza edendir.

-22-

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ

Kulidûllezîne zeamtum min dûnillâh lâ yemlikûne miskâle zerretin fîs semâvâti ve lâ fîl ardı ve mâ lehum fîhimâ min şirkin ve mâ lehu minhum min zahîr

Kul edu ellezine	: de ki, anlat, davet, çağırma, o kimseler,
zeam tum	: iddia etmek, ilah saydığınız, zanlarına göre
min dûnillâhi	: Allah'tan başka, Allah'ı bırakıp ta
la yemlikûne	: yok, güçleri, malik değil,
miskal zerretin	: zerre kadar,
fî es semâvâti	: semalarda, göklerde
ve la fi el ard	: yok, yerde
ve ma lehum fi hima	: onlar değil, onlara,
min şirk	: ortak koşma, ortak
ve ma lehu minhum	: ona değil, onlardan,
min zahir	: destek, yardım, açık, zahir, görünen,

22- De ki: Allah'ı bırakıp ta zanlarınıza göre ilah edindiklerinizi çağırın. Göklerde ve yerde zerre kadar bir şeyi var etmeye güçleri yoktur ve onlar onların ortakları değildir ve onlara yardım edecek de değildirler.

-23-

وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

Ve lâ tenfeuş şefâatu indehû illâ li men ezine leh hattâ izâ fuzzia an kulûbihim kâlû mâzâ kâle rabbukum kâlûl hakk ve huvel aliyyul kebîr

ve la tenfeu	: yok fayda, yarar,
el şefaat inde hu	: şefaat, himaye, koruyucu, katında, ona ait,
İllâ li men ezine lehu	: ancak, kimse için, izin, yetkili, ona, sadece yetkili olan
Hatta iza fezea	: hatta, olduğunda, panik, ürkek, korku,
an kulubihim	: kalplerinde
kalu maza kale	: dedi, ne dedi, ne diyelim,
Rabbukum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
kalu el hakka	: dediler, hak, gerçek olan, hakikat,
ve huve el aliyyu el kebir	: o, ilmiyle yüce olandır

23- Onlardan bir şefâat beklemenin faydası yoktur. Onların kalblerinde bir korku oluştuğu zaman, ancak yetkili olan kimselere giderler ve derler ki: Ne diyelim. Onlar da derler ki: Sizi vücudlandıranı anlayın, hakikatler üzere olun ve ilmiyle yüce olanın O olduğunu anlayın

-24-

قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَى هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Kul men yerzukukum mines semâvâti vel ard kulillâhu ve innâ ev iyyâkum le alâ huden ev fî dalâlin mubîn

Kul men yerzuku kum	: de, kim, rızık, yaşamanız için sıfatlandırır, nimet, siz
min el semavat ve el ard	: gökler ve yer
kul Allah	: de, Allah
ve innâ ev iyya kum	: bize, ya da size, hepimize,
Le ala huden	: elbette yol gösteren, kılavuz, hidayet üzerinde

Ev fi dalalin mubin : ya da, yoksa, dalalet içinde, yalanlar, apaçık

24- De ki: Gökleri ve yeri ve sizleri sıfatlarıyla donatan kimdir? De ki: Allah'tır ve muhakkak ki bizlere, sizlere elbette yol gösterendir. Yoksa apaçık dalalet içinde kalırdık.

-25-

قُل لَّا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Kul lâ tuselûne ammâ ecremnâ ve lâ nus'elu ammâ tamelûn

Kul la tuselune : de, yok, sual, sorulma, sorumluluk,
amma ecremna : şeyler, suç, cürüm, kabahat, işlenen, yapılan şey
ve la nuselu : yok, sorulma, sorgulanma, sorumluluk,
amma tamelun : yaptığınız şeylerden,

25- Anlat: Bizim kusurlarımızdan size sorumluluk yoktur ve sizin yaptıklarınızdan da bize sorumluluk yoktur.

-26-

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ

Kul yecmeu beynenâ rabbunâ summe yeftehu beynenâ bil hakk ve huvel fettâhul alîm

Kul yecmea : de, anlat, bütünlük, toplar, birlik, bir araya getiren,
beynena rab na : aramızı, bizleri, bir arada, rabbimiz
Summe yeftehu : sonra, açacak, fetih, açığa çıkarma,
Beyne na bi el hakk : bizlere, aramızı, hak ile, hakikat,
ve huve el fettah : o, açan, açığa çıkaran, tüm varlığı çığa çıkaran
el alim : ilmiyle var eden, ilmin sahibi,

26- Anlat: Rabbimiz bizi bir bütünlük içinde tutandır. Sonra bizlerdeki hakikatleri açığa çıkarandır ve tüm varlığı açığa çıkarandır, ilmin sahibidir.

-27-

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِ شُرَكَاء كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Kul erûniyellezîne elhaktum bihî şurekâe kellâ bel huvallahul azîzul hakîm

Kul eruniy ellezine : de, bana gösterin, onlar, doğru, hak, doğrulayan
El haktum bihi şureka : doğru, hak, doğrulayan, ona, şerik, ortaklar,
kella bel : hayır, bilakis
Huve allahu : o, Allah,
el aziz : tüm niteliklerin yüce sahibi, tüm sıfatların sahibi
el hakim : hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

27- Anlat: Ortak koştuklarınız tarafından ortaya konan bir şeyi gösterin bana. Hayır! Bilakis, Allah O dur ki; tüm varlıktaki niteliklerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-28-

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Ve mâ erselnâke illâ kâffeten lin nâsi beşîren ve nezîren ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

ve ma ersel na ke	: açığa çıkmadın, göndermek, bildirmek, biz, sen
illa kaffet li el nas	: ancak, tüm, bütün hepsi, insanlar için
beşir	: ümit vermek, müjde, sevindirmek,
ve nezir	: uyarıcı, hakikatleri açıklayıp uyaran
ve lakinne eksere	: lakin, fakat, çoğu,
El nas al yalemune	: insanlar, bilemiyorlar

28- Sen; tüm insanlara Bizi anlatmak, onlara ümit vermek, hakikatleri açıklayıp uyarmaktan başka bir şey için açığa çıkmadın. Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-29-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel vadu in kuntum sâdikîn

ve yekulun	: diyorlar, derler, söyleyenler,
meta haza el vad	: ne zaman, bu, vaat, yerine gelen şey,
İn kuntum sadıkın	: doğru söyleyenlerden isen, sadıklar

29- Derler ki: Eğer doğru söyleyenlerden isen bu vaat ne zaman.

-30-

قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ

Kul lekum mîâdu yevmin lâ testehirûne anhû sâaten ve lâ testakdimûn

Kul lekum	: de ki, sizin, sizler,
miadu yevmin	: tanınan süre, belirli sure,
lâ testehirûne anhu	: yok, erteleme, tehir edemezsiniz, ondan,
saat	: zaman, gelip geçen, bir saat, vakit,
ve la testakdimûne	: takdim edemezsiniz, öne alamazsınız

30- De ki: Sizler, o belirlenmiş sürenin vaktini erteleyemez ve ondan bir saat öne alamazsınız.

-31-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ

Ve kâlellezîne keferû len nûmine bi hâzel kurâni ve lâ billezî beyne yedeyh ve lev terâ iziz zâlimûne mevkûfûne inde rabbihim yerciu baduhum ilâ badınil kavl yekûlullezînestudifû lillezînestekberû lev lâ entum le kunnâ mûminîn

ve kale ellezine keferu	: derler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Len numine	: asla inanmayız, buna,
Bi haza el kuran	: bu kuran, bu okunan şeyler, söylenen şeyler,
ve la bi ellezi beyne yedeyni	: yok, ona, önlerindeki, elleri arasındaki, önündeki güç
velev tera	: eğer, görürsün ki,

iz el zalimin	: zulmedenler, zalimler,
mevkufun	: tutuklu, durdurulan, bağlı,
İnde rabbi him	: ona ait hakikatler, katında, yanında, Rab
yerciu	: rucu eder, dönerler
baadu-hum ila badın	: onların bir kısmı, diğerlerine bazıları, bazılarına
el kavle yekulu	: söz, laf, derler, söylerler,
ellezine istudif	: onlar, hakir, zaaf, etkinizde kaldık
Li ellezine istekberû	: onlar, için, büyüklük taslama, kibirlenme
lev la entum	: eğer sizler olmasaydınız
le kunna müminin	: biz mutlaka olurduk, mümin, inanan,

31- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler: Bu okunan şeylere asla inanmayız, derler. Görürsün ki zalimler kendi zulümlerinde tutukludurlar, onlar ellerini hareket ettiren gücü görmezler ve Rabbin hakikatlerinden dönerler. Onların bazıları bazılarına söz söylerler, derler ki: Büyüklük taslayanların etkilerinde kaldık. Eğer sizler olmasaydınız mutlaka bizler inananlardan olurduk.

-32-

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءكُم بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ

Kâlellezînestekberû lillezînestudifû e nahnu sadednâkum anil hudâ bade iz câekum bel kuntum mucrimîn

Kale ellezine istekberu	: dedi, derler, büyüklük taslayıp kibirlenenler,
Li ellezîne istudif	: onlar için, onlara, zaaf, etkisinde kalma,
E nahnu	: biz mi?
Saded nâ kum	: engel olduk, fikir, teşebbüs, maksat, yakınlık, siz
an el huda bade	: yol gösteren, kılavuz, sonra,
iz caekum	: geldiği zaman
Bel kuntum mucrimin	: hayır, bilakis, siz oldunuz, fenalarda kalan, suç işleyen

32- Büyüklük taslayıp kibirlenenler, onların etkisinde kalan kimselere derler ki: Bir yol gösteren geldiği zaman, biz mi size engel olduk? Bilakis siz fenalarda kalan oldunuz.

-33-

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَن نَّكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَندَادًا وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Ve kâlellezînestudifû lillezînestekberû bel mekrul leyli ven nehâri iz temurûnenâ en nekfure billâhi ve necale lehû endâdâ ve eserrûn nedâmete lemmâ raevûl azâb ve cealnel aglâle fî anâkıllezîne keferû hel yuczevne illâ mâ kânû yamelûn

Ve kale ellezine istudif	: derler, onlar, zaaf, etkisinde kalan
li ellezine estekberü	: onlara, büyüklük taslayıp kibirlenen
Bel mekru	: hayır, bilakis, tuzak, hile, sinsilik,
el leyli ve el nehar	: gece ve gündüz
iz temurun-na	: bize emrediyordunuz, hüküm, baskı yapma,
el nekfure bi Allah	: inkar etmemizi, görmemezlikten gelme, Allah'ı

Ve necale lehu	: kılmak, yapmak, ona,
endaden	: eşler, ortak, dengi şey, benzer
ve eserrû	: yakalanan, ele geçirme, gizlediler,
en nedamete	: pişmanlık, üzgün,
Lemma raevu el azabe	: olduğunda, gördüler, görünce, işkence, azap
ve ceal na	: kıldık, düzenledik, eyledik, yaptık,
aglale	: halka, zincir, pranga, bağlandıkları,
fi anak	: boyunları, gittikleri yol, yöneldiği haller,
Ellezine keferu	: hakikatleri görmeyip örten,
hel yuczevne	: mı, karşılık bulan,
İllâ ma kanu yamelun	: den başka, ancak, oldu, yaptıkları şey

33- Onların etkisinde kalanlar, büyüklük taslayıp kibirlenenlere derler ki: Bilakis sizler; gece gündüz hilelerle Allah'ı görmemezlikten gelmemizi ve O'na eşler kılmamızı bize emrettiniz. O hallerde olanların hepsi bir sıkıntı gördükleri zaman, pişmanlık halinde kalırlar. Bizim düzenimizi anlayamayıp, hakikatleri görmemezlikten gelenlerin boyunlarında cehaletin prangaları vardır. Onlar ancak ne yapmışlarsa onun karşılığını alırlar.

-34-

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ

Ve mâ erselnâ fî karyetin min nezîrin illâ kâle mutrefûhâ innâ bimâ ursiltum bihî kâfirûn

ve ma ersel na	: açığa çıkmasın ki, biz, göndermedik,
fi karyetin	: belde, ülke, bir yer, köy,
Min nezirin	: bir uyarıcı, hakikatlere çağrı yapan,
illa kale mutrefu ha	: ancak, sadece, derler, refah içinde, ileri gelen, süsler,
inna bima ursiltum	: biz, şeyler, getirdiğiniz, anlattığınız, irsal ettiğiniz,
bihi kafirun	: hakikatleri örtenler, tanımayız,

34- Bir beldede Bizi anlatan bir uyarıcı açığa çıkmasın ki, oranın süsler içinde yaşayanları: Biz sizin anlattığınız şeyleri tanımayız, derler.

-35-

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

Ve kâlû nahnu ekseru emvâlen ve evlâden ve mâ nahnu bi muazzebîn

ve kalu nahnu ekser	: dediler, biz, çok,
Emvalen ve evladen	: mallar ve evlat, çocuklar,
ve ma nahnu bi muazzebin	: biz değiliz, azap edilecek, sıkıntılarda kalacak

35- Ve derler ki: Bizim mallarımız ve evlatlarımız çoktur ve biz sıkıntılarda kalacak değiliz.

-36-

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Kul inne rabbî yebsutur rızka limen yeşâu ve yakdiru ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

Kul inne rabbi	: de, muhakkak rabbimiz, hepimizi vücudlandıran,
yebsut el rızk	: genişletir, kolaylık sunar, rızık, nimet, fayda, sıfat
Li men yeşau	: için, kim, kimse, isteyen, ister,
ve yakdiru	: takdir eder, ölçüyle,
ve lakin ekser el nas	: lakin, fakat, çoğu, insanlar,
La yalemun	: bilemiyorlar.

36- De ki: Muhakkak ki Rabbimiz bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyendir. İsteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve O'nun varoluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak vardır. Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-37-

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُم بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِندَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُوْلَئِكَ لَهُمْ جَزَاء الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ

Ve mâ emvâlukum ve lâ evlâdukum billetî tukarribukum indenâ zulfâ illâ men âmene ve amile sâlihan fe ulâike lehum cezâud dıfi bimâ amilû ve hum fil gurufâti âminûn

ve ma emvalu kum	: değil, mallarınız
Ve la evladu-kum	: yok, sizin evlâtlarınız
bi elleti tukarrib kum	: ki o, sizi yakınlaştırır. Yakınlık,
İnde na Zulfa	: katımızdaki, bize ait, makam, derece,
illa men amene	: ancak, kim, kimse, iman eden, inanan,
ve amile salihan	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar
fe ulaike lehum cezau	: işte onlar için karşılık,
Ed dıfi bima amilû	: kat kat, sebebiyle, yaptıkları, çalışmaları
ve hum fi el gurufat	: onlar, yüksek, yüce, makam, yer,
aminun	: emin, emniyetli,

37- Sizi katımızdaki makamlara yaklaştıracak olan evlatlarınız değildir ve mallarınızda değildir. Ancak iman eden kimseler ve hakk yolunda dosdoğru çalışanlar başka. İşte onlar için yaptıkları şeyler sebebiyle kat kat karşılıklar vardır ve onlar yüce makamlardaki hakikatlerden emin olmuşlardır.

-38-

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُوْلَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ

Vellezîne yesavne fî âyâtinâ muâcizîne ulâike fil azâbi muhdarûn

ve ellezine yesavne	: onlar, çalışırlar, kalanlar,
Fi ayati na	: ayetlerimiz, işaretlerimiz, delil,
muacizine	: aciz, güçsüz, etkisiz, idraksiz, kabiliyetsiz,
Ulâike fi el azab	: işte onlar, azap içinde, sıkıntı,
muhdarun	: bulunurlar, kalırlar,

38- Tüm varlıktaki işaretlerimizi anlamada idraksizlik içinde kalanlar, işte onlar sıkıntılar içinde kalırlar.

-39-

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنفَقْتُم مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

Kul inne rabbî yebsutur rızka li men yeşâu min ibâdihî ve yakdiru leh ve mâ enfaktum min şeyin fe huve yuhlifuh ve huve hayrur râzikîn

Kul inne rabbi	: de, muhakkak, rabbimiz
yebsut el rızk	: genişletir, yayar, kolaylık sunar, rızık, nimet, sıfat,
Li men yeşau	: isteyen kimse için,
min abid hi	: kullarından
ve yakdiru lehu	: takdir eder, kudret, ölçüyle, ona
ve ma enfak tum min şey	: değil, şey, ne, infak etme, bir şey
Fe huve yuhlifu-hu	: o, halefini, karşılığını verir
ve huve hayr el razikıne	: o, hayırlı, iyi, güzel, rızık, lütuf, sıfatlarıyla donatan

39- De ki: Muhakkak ki Rabbimiz bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyendir. Kullarından isteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve O'nun varoluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak vardır. İnfak ettiğiniz şeylerin ardından onun karşılığını görürsünüz. Hayırlısıyla rızıklandıran O'dur.

-40-

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاء إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ

Ve yevme yahşuruhum cemîan summe yekûlu lil melâiketi e hâulâi iyyâkum kânû yabudûn

ve yevme yahşuru hum	: gün, vakit, an, toplayacak, bir arada, onlar,
cemia	: toplanan, hepsi, bütünlük, birlik,
Summe yekulu	: sonra, denir, söyler, derler,
li el melaiketi	: kuvvet, güç, her varlıktaki kuvve,
E haulai iyya kum	: bunlar mı, sizlere,
Kanu yabudun	: oldu, tapıyorlar, kulluk ediyorlar

40- Onları her an birlik içinde bir arada tutan O'dur. Sonra kendini kuvvet sahibi sanan o kimselere: Sizin tapmakta olduklarınız bunlar mı, diye bildirilir.

-41-

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ

Kâlû subhâneke ente veliyyunâ min dûnihim bel kânû yabudûnel cinn ekseruhum bihim mûminûn

Kalu subhane ke	: dediler, sensin noksan sıfattan münezzeh olan
Ente veliy na min dunihi	: sen, bize dost olan, onlardan başka
Bel kanu	: hayır, bilakis, oldu,
yabudun	: kulluk eden, tapan
el cinne	: bilmedikleri, tanınamayanlar, tanımadıkları,
Ekser hum	: onların çoğu,
bihim müminun	: onlara mümin, iman eden, güvenen

41- Derler ki: Noksan sıfatlardan münezzeh olan sensin. Onlar değil, bize dost olan sensin. Bilakis onlar tanımadıkları şeylere kulluk edenlerden oldular. Onların çoğu da onlara inandılar.

-42-

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ

Fel yevme lâ yemliku badukum li badın nefan ve lâ darrâ ve nekûlu lillezîne zalemû zûkû azâben nârilletî kuntum bihâ tukezzibûn

Fe el yevme	: artık, zaman, vakit,
la yemliku	: yok, gücü
Badu kum li badın	: sizin bir kısmınız, bir kısmınız için
Nefan ve lâ darren	: faydası ve zarar yok, vermez
ve nekûlu	: deriz, bildiririz,
li ellezine zalemu	: zalim kimseler
Zuku azaben nar	: tadın, hissedin, o halde olursunuz, azap, ateş
Elleti kuntum	: ki o, siz oldunuz,
biha tukezibu	: onu, hakikati yalanlayan

42- Bazınız bazınızı; hiçbir zaman hiçbir şeye gücü yetmeyene, ne bir faydası ne de bir zararı olana yönlendirmişti. Zalim kimselere; siz o hakikatleri yalanladığınızdan dolayı ateşin azabında olursunuz, denir.

-43-

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

Ve izâ tutlâ aleyhim âyâtunâ beyyinâtin kâlû mâ hâzâ illâ raculun yurîdu en yasuddekum ammâ kâne yabudu âbâukum ve kâlû mâ hâzâ illâ ifkun mufterâ ve kâlellezîne keferû lil hakkı lemmâ câehum in hâzâ illâ sihrun mubîn

ve iza tutla aleyhim	: okunduğu zaman, açıklandığı zaman, onlar,
ayetina	: ayetlerimiz, işaret, delil,
Beyyinatin	: apaçık, açıkça açıklanan,
kalu ma haza	: dediler, bu değil,
İlla raculun yuridu	: sadece, bir adam, kişi, ileri gelen, ister, istiyor
En yasudde-kum amma	: sizi engeller, mani olur, şeyler
Kane yabudu abau-kum	: oldu, kulluk ettikleriniz, atalarınız
ve kalu ma haza	: dedi, bu değil,
illa ifk mufter	: sadece yalan söyleyen, uyduran, başkası
ve kale ellezine keferu	: dedi, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
Li el hakkı	: için, hak, hakikat, gerçek,
lemma cea hum	: olduğunda, onlara gelen
İn haza illa	: eğer, bu, sadece, bu ancak,
sihr mubin	: sihir, maskaralık, aldatma, apaçık

43- Onlara ayetlerimiz apaçık okunduğu zaman dediler ki: Bu kişinin istediği şey, atalarımızın kulluk ettiği şeylerden bizi engellemektir. Dediler ki: Bu yalandır, uydurmadan başka bir şey

değildir. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, hakikatleri anlatmak için onlara gelenlere: Bu ancak apaçık bir aldatmadır, dediler.

-44-

وَمَا آتَيْنَاهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ

Ve mâ âteynâhum min kutubin yedrusûnehâ ve mâ erselnâ ileyhim kableke min nezîr

Ve ma ateyna hum	: değil, vermedik, sunmadık, onlara
Min kitab	: kitap, varlık kitabı,
yedrusune ha	: öğreticilik, inceleyecekleri, okutmak, araştırmak, onu
ve ma ersel na ileyhim	: açığa çıkmadı, sunmadı, hakikatlerimiz, biz, onlara
Kable ke min nezir	: senden önce, uyarıcı, hakikatlere çağrı yapan

44- Onlara varlık kitabında; öğrenecekleri, araştıracakları hakikatlerden başka bir şey sunmadık ve senden öncede hakikatlerimizi açıklayıp uyaran kimseler, onlara hakikatlerden başka bir şey sunmadı.

-45-

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

Ve kezzebellezîne min kablihim ve mâ belegû mişâre mâ âteynâhum fe kezzebû rusulî fe keyfe kâne nekîr

ve kezebe ellezine	: yalanladı, ollar,
min kablihim	: onlardan öncekiler gibi
ve ma belegu	: erişemediler, ulaşamadılar,
mişare	: az bir, onda bir, bir az,
mâ âteynâ-hum	: sunduğumuz şeyler, hakikatler, onlar
Fe kezeb resul	: yalanladılar, resul, hakikati gösteren
fe keyfe kane	: sonrada, nasıl oldu,
nekir	: bilememiş, bilinmemiş, inkâr eden,

45- Onlardan öncekiler de hakikatleri yalanladılar ve onlara sunduğumuz hakikatlerin birazına bile ulaşamadılar. Hakikatleri gösterenleri yalanladılar. Böylece hakikatleri bilememelerinin sonucu ne hallere düştüler.

-46-

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُم بِوَاحِدَةٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

Kul innemâ eızukum bi vâhideh en tekûmû lillâhi mesnâ ve furâdâ summe tetefekkerû mâ bi sâhıbikum min cinneh in huve illâ nezîrun lekum beyne yedey azâbin şedîd

Kul innema	: anlat, sadece, ancak,
eızukum	: öğüt, anlatmak, vaaz,
bi vahidet	: birliği, tevhid
En tekumu li Allah	: kalkmak, uyanma, idrak edin, Allah için,
Mesna ve furâdâ	: ikişer ve tek olarak,
summe tetefekkeru	: sonra tefekkür, var oluşu düşünmek, araştırmak,

Ma bi sahib kum	: değil, yoktur, arkadaşınızda,
min cinnet	: bir delilik
İn huve illa	: eğer, o, sadece
nezir lekum	: uyarıcı, hakikati açıklayıp uyaran, sizin için
beyne yedey	: önünde, gelecek olan, gelecekte,
azabin şedid	: azap, güçlü, daha fazla

46- De ki: Ben sadece Tevhid'i anlatan biriyim. Yeri gelir tek kişiye, yeri gelir çok kişiye. Derin düşünüp hakikatlere ulaşmanız, Allah'ı idrak edip uyanmanız için hakikatleri tebliğ edenim. Sizin arkadaşınızda bir delilik yoktur. O sadece sizlerin gelecekte daha fazla sıkıntılarda kalmamanız için, hakikatleri açıklayıp uyaran biridir.

-47-

قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

Kul mâ seeltukum min ecrin fe huve lekum in ecriye illâ ala allâh ve huve alâ kulli şeyin şehîd

Kul ma seeltu kum	: de, istemiyorum,
min ecr	: bir ücret, karşılık
Fe huve lekum in ecriye	: o, sizin, karşılığım
İlla alâ allâhi	: ancak, Allah'a aittir, Allah'tan
ve huve ala kulli şey şehid	: o, bütün her şeyde her an her yerde hazır olan

47- De ki: Ben sizden bir ücret de istemiyorum. O karşılık sizin olsun. Bana karşılık ancak her an her yerde hazır olan Allah'tandır.

-48-

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

Kul inne rabbî yakzifu bil hakk allâmul guyûb

Kul inne rabbi	: de, muhakkak, rabbim, vücudlandıran,
yakzifu	: tecelli, atış, çıkarma, ortaya koyma, açığa çıkarma,
bi el hakkı alleme	: hak, ilmiyle ortaya koyan
el gayb	: görünmeyen bilinmeyen âlem

48- De ki: Muhakkak ki beni vücudlandıran, görünmeyen bilinmeyen âlemi de ilmiyle varedendir, tecellilerin sahibidir.

-49-

قُلْ جَاء الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ

Kul câel hakku ve mâ yubdiûl bâtılu ve mâ yuîd

Kul cae el hakk	: anlat, geldi, sundu, açığa çıktı, hak
ve mâ yubdiû	: ortaya çıkmaz, yok oldu,
el batıl	: batıl, asılsız, doğru olmayan,
ve ma yuidu	: şey, ne, değil, getirmez, sunmaz, geri gelmez

49- De ki: Hakikatleri sunuyorum ve asılsız şeyler ortaya koymuyorum ve eski asılsız şeyleri geri getirmiyorum.

-50-

قُلْ إِن ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ

Kul in dalaltu fe innemâ edıllu alâ nefsî ve in ihtedeytu fe bimâ yûhî ileyye rabbî innehu semîun karîb

Kul in dalaltu	: anlat, eğer hakikatlerin dışına çıkarsam
Fe innema edıllu	: o zaman, sadece, yalan, dalalet, sapmak,
ala nefsi	: kendi nefsimi, kendimi,
Ve in ihtedey tu	: eğer hidayet, hakikatlere ulaşmak
Fe bima yuhi ileyye	: o zaman, sebebiyle, vahy, hay, bildiren, bana,
rabbi	: rabbimin, beni vücudlandıran,
inne-hu semiun	: muhakkak o, işittirendir,
karibun	: yakın olan, nuruyla tutan

50- De ki: Eğer hakikatlerin dışına çıkarsam, o zaman kendimi yalanlamış olurum ve eğer hakikatlere ulaşmışsam, bana her şeyden bildiren Rabbimin sebebiyledir. Muhakkak ki O işittirendir, yakin olandır.

-51-

وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ

Ve lev terâ iz feziû fe lâ fevte ve uhızû min mekânin karîb

ve lev tera iz feziu	: eğer görsen, paniklemek, dehşet, korkuya kapılan,
fe la fevt	: artık, o zaman yok, kaçış
ve uhızû	: yakalandı, aldı, sürdü, sığındı
min mekan karib	: mekan, yer, bulunduğu yer, yakın

51- Eğer paniklemiş, böylece bir kaçışı olmayan birini görsen, o bulunduğu yerde hemen yakınlaşır, sığınır.

-52-

وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِن مَكَانٍ بَعِيدٍ

Ve kâlû âmennâ bih ve ennâ lehumut tenâvuşu min mekânin baîd

ve kalu amenna bihi	: derler, biz iman ettik, inandık, biz, ona
ve enna lehum	: bizi, onlar,
el tenavuş	: el sunmak, el sürmek, ulaşmak, idrak hali, tehir etmek,
min mekanin baidin	: bir mekândan, yerden, uzak

52- O halde olanlar derler ki: Biz O’na inandık. Onlar Bizi idrak etmeye bu kadar uzakken, nasıl olur da böyle derler.

-53-

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِن قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ

Ve kad keferû bihî min kabl ve yakzifûne bil gaybi min mekânin baîd

ve kad keferu	: oldu, hakikatleri örtenler, kabul etmeyen,
bihi min kablu	: o hakikatler, onu, önceden,
ve yakzifune	: atıyorlar, uzaklaşıyorlar, kesmek, tavır alma, sövme
bi el gayb	: bilinmeyen, görünmeyen, bilemedikleri,
min mekânin baidin	: bir mekândan, bulundukları yer, uzak

53- Ve önceden beri hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden oldular ve bulundukları yerlerde hakikatlerden uzaklaşarak, bilemedikleri o hakikatlere karşı tavır aldılar.

-54-

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ

Ve hîle beynehum ve beyne mâ yeştehûne kemâ fuile bi eşyâihim min kabl innehum kânû fî şekkin murîb

ve hile	: ayrıldı, set, çare, aldatma, yalan, sahtekâr,
Beyne hum ve beyne	: aralarında, arasına, birbirlerini,
ma yeştehune	: değil, ne, iştiyak, arzu etmediler, göremediler,
kema faile	: gibi, sebebiyle, yapılan,
bi eşyaı-him min kablu	: eşya, şeyler, onların şeyleri, ibadetleri, önceden
İnne hum kanu	: muhakkak, doğrusu, onlar, oldu
fi şekk	: içinde, ikilik, şüpheler, tereddüt,
murib	: kuşku, endişe verici, şüphelendirici, rahatsız,

54- Onlar aralarında yalanlara inandılar. Önceden beri yaptıkları şeyler sebebiyle, hakikatleri anlamayı arzu etmediler. Doğrusu onlar şüpheler içinde kaldılar, hakikatleri endişe verici buldular.

S35 - FÂTIR SÛRESİ

-1-

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاء إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Elhamdu lillâhi fâtırıs semâvâti vel ardı câilil melâiketi rusulen ulî ecnihatin mesnâ ve sulâse ve rubâa yezîdu fîl halkı mâ yeşâu innallâhe alâ kulli şeyin kadîr

el hamdulillah	: tüm niteliklerin sahibi, sıfatların, tecellilerin, Allah
fatır	: yaratan, vareden, vücuda getiren,
El semavat ve el ard	: sema, gök, ulvi âlem ve yer
Caili	: kaplayan, saran, kılan, yapan, tutan, sahibi olan,
el melâiketi	: kuvvet, kudret, her varlıktaki güç, melekler,
Resul	: resul, hakikati gösteren, irsal eden, açığa çıkaran,
uli	: ulu, yüce, sahip,
ecnihatin	: taraf, kanat, vücuda bağlı
Mesna	: ikişer, tekrarlanmış, sağlamlaştırılmış, kuvvetlendirilmiş
ve sulase	: sels, üçer, birleştirerek, akıcı, düzgün,
ve ruba	: dört, Rabbe dönmek, Rab şuuruyla hareket etmek,
yezid	: daha fazla, çok, arttırmış, artmış, ziyade,
fi el halakı	: halkıyat içinde, varoluş, halk oluş
ma yeşau	: şey, ne, değil, istek, isteyen, irade
İnne allah	: muhakkak ki Allah,
ala kulli şeyin kadir	: bütün her şey deki kudrettir.

1- Allah; varlıktaki tüm niteliklerin sahibidir, göklerdeki ve yerdeki her varlığı vücuda getirendir, her varlıktaki gücün sahibidir. Resuller O'nun yüceliğine bağlıdırlar ve onlar ikişer, üçer, dörder, hatta daha fazla ortaya çıkmıştır. Ne irade ederse onu halkeder. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-2-

مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِن بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Mâ yeftehillâhu lin nâsi min rahmetin fe lâ mumsike lehâ, ve mâ yumsik fe lâ mursile lehu min badih ve huvel azîzul hakîm

Ma yeftehi Allah	: açmaz, açık, sunmaz, vermez, Allah
li en nasi min rahmetin	: insanlar için, insanlara, rahmet
Fe la mumsike leha	: böylece, yok, engelleyecek, tutacak olan, onu
ve ma yumsik	: şey, ne, tutacak değil, kısmak,
Fe la mursile lehu	: sonrada, yok, gönderen, irsal eden, onu

min badi-hi	: ondan sonra
ve huve el azizu	: o, tüm değerlerin yüce sahibi, sıfatların sahibi,
el hakim	: hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

2- Allah insanlar için rahmetten başka bir şey sunmaz. Öyle ki onu engelleyecek yoktur ve onu tutup ondan sonra onu gönderecek de yoktur. O tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-3-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاء وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ

Yâ eyyuhen nâsuzkurû nimetallâhi aleykum hel min hâlikın gayrullâhi yerzukukum mines semâi vel ard lâ ilâhe illâ huve fe ennâ tûfekûn

ya eyyuha el nas	: ey insanlar,
uzkuru	: anmak, anlamak, hatırlamak, zikirde olmak,
nimete Allah aleykum	: nimet, sıfat, nitelik, Allah, sizdeki
Hel min halikın	: var mı, bir yaratıcı, halk eden,
Gayr Allah	: başka, Allah,
yerzuku-kum	: rızık, nimet, lütuf, sıfatlandıran, siz,
min es semai ve el ard	: semada, gökte ve yerde,
la ilahe illa huve	: yok, ilah, var, o
Fe enna tufekune	: öyleyse, nasıl hakikatleri bırakıp dönersiniz

3- Ey insanlar! Allah'ın sizdeki sıfatlarını anlayın. Allah'tan başka yaratıcı olan var mı? Sizdeki, göklerde ve yerde olanlardaki sıfatların sahibidir. İlah yoktur, O vardır. Öyleyse nasıl olur da hakikatleri bırakıp kendi cehaletinize dönersiniz.

-4-

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ

Ve in yukezzibûke fe kad kuzzibet rusulun min kablik ve ilâllâhi turceul umûr

ve in yukezzibu ke	: eğer, seni yalanlıyorlar, yalanlayanlar,
Fe kad kuzzibet	: artık, oldu, yalanlama
Resulun min kabli ke	: resul, hakikati gösteren, senden önce
ve ila Allâh turceu el emr	: Allah'a, döner, döndürülür, işler, işleyiş,

4- Seni yalanlayabilirler. Senden önceki hakikatleri gösterenleri de yalanlayanlar oldu. Bütün işleyişi her an döndüren Allah'tır.

-5-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

Yâ eyyuhen nâsu inne vadallâhi hakkun fe lâ tegurrennekumul hayâtud dunyâ ve lâ yegurrennekum billâhil garûr

yâ eyyuhâ el nas	: ey insanlar
İnne vade	: muhakkak, söz, bir şeyi yapmak, açığa çıkan, tecelli,
Allah hakkun	: Allah, hakikat, gerçek, hak, doğru olan,
Fe lâ tegurrenne kum	: öyleyse, sakın sizi aldatmasın
el hayâtu ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
ve lâ yegurrenne kum	: yok, aldatmak, siz, sizi aldatmasın
bi Allah el garur	: Allah ile, aldatıcılar, ego, benlik, gurur,

5- Ey insanlar! Muhakkak ki hakikat, Allah'tan açığa çıkan tüm varlıktır. Bundan sonra dünya hayatı sizi aldatmasın ve aldatıcılar sizi Allah ile aldatmasın.

-6-

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ

İnneş şeytâne lekum aduvvun fettehızûhu aduvvâ innemâ yedû hızbehu li yekûnû min ashâbis seîr

İnne el şeytan	: şüphesiz, şeytan, şeytani haller, kötülük halleri
lekum aduv	: size, düşman,
Fe ittehızû hu	: bundan sonra, edinin, sığınma, edinmek, o,
aduvva	: düşman, düşmanlık,
İnnema yedu	: ancak, davet, çağrı, götürme,
hızbe hu	: gurup, taraf, bölünmek,
Li yekunu	: olması için,
min ashab	: ehli, halk, sahip, sahip olma,
el sair	: öbürü, öteki, ötekileştirmenin cehaleti,

6- Şüphesiz şeytani hâlleriniz sizin düşmanınızdır. Bundan sonra o hâllerinizi düşman edinin. O şeytani hâlleriniz sizi, sadece ötekileştirmenin cehaletine sahip olmanıza yol açar, böylelikle bölünmeye götürür.

-7-

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

Ellezîne keferû lehum azâbun şedîd vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum magfiretun ve ecrun kebîr

Ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler,
Lehum azabun şedid	: onlara, sıkıntı, eziyet, azap, şiddetli, güçlü,
Ve ellezine amenû	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: iyi amel, dosdoğru hakk yolunda çalışanlar
Lehum magfiret	: onlara, mağfiret, temizlenmek,
ve ecrun kebir	: ecir, mükâfat, karşılık, yüce,

7- Hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler daha fazla sıkıntılardadır. İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlara ise, mağfiret ve yüce karşılıklar vardır.

-8-

أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاء وَيَهْدِي مَن يَشَاء فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

E fe men zuyyine lehu sûu amelihî fe reâhu hasenâ fe innallâhe yudıllu men yeşâu ve yehdî men yeşâu fe lâ tezheb nefsuke aleyhim haserât innallâhe alîmun bimâ yesneûn

E fe men zuyyine	: sonra, kimse gibi midir, süs, sıfat, güzel, değer,
Lehu suu ameli hi	: ona, kötü, amelleri, çalışma,
Fe rea hu hasena	: böylece, gördü, yaptı, onu, güzel çalışma,
Fe innallahe	: artık, muhakkak, Allah,
yudıl	: uzaklaşmak, sapmak,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve yehdi	: yol bulmak, kılavuz, hidayet, kim ister
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
Fe la tezheb	: artık, gitme, olma, bir yola sapmak, zan,
nefsuke	: nefs, senin, kendini,
Aleyhim haseratin	: ayrıklarda kalanlar, hasret, hüzün, ikilik,
innallâhe alim	: muhakkak, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
bima yesneun	: yaptığınız şeyler, yaptığınız eserler, işleyiş,

8- Kötü çalışmaları kendine güzel gelen bir kimse, yararlı güzel çalışmalar yapan kimse gibi midir? Artık isteyen kimse, Allah'ın hakikatlerini bırakıp kendi cehaletine sapar ve isteyen kimse de hidayet bulur. Artık kendini cehaletin yoluna saptırma, ayrılıklarda kalanlardan olma. Muhakkak ki Allah yaptığınız eserlerdeki ilmin sahibidir.

-9-

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ

Vallâhullezî erseler rîyâha fe tusîru sehâben fe suknâhu ilâ beledin meyyitin fe ahyeynâ bihil arda bade mevtihâ kezâliken nuşûr

ve Allah ellezi	: Allah, ki o,
ersele	: gönderdi, yollama, sevk eden, irsal, açığa çıkarma
el riaha	: hareket, rüzgâr, esen,
Fe tusiru sehâben	: böylece, tesir, hareket, bulutlar,
Sukna hu	: sevk, yol alma, o,
ilâ beledin meyyit	: belde, ölü, verimsiz toprak, kurak,
fe ahyeyna bihi el arda	: sonrada hayat veririz, diriltiriz, onunla, toprak, yeryüzü
bade mevti ha	: sonra, nutfeler, öz, ölü, o
Kezalike el nuşur	: işte böylece, dağılıp yayılma, neşir, dirilen,

9- Allah O'dur ki; rüzgârı açığa çıkarır, sonra da onunla bulutları hareketlenip kuru toprağa doğru yol aldırır. İşte ondan gelen yağmurla ölü gibi görünen topraktan dirilik veririz. İşte böyledir dağılıp yayılma.

-10-

مَن كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُوْلَئِكَ هُوَ يَبُورُ

Men kâne yurîdul izzete fe lillâhil izzetu cemîâ ileyhi yesadul kelimut tayyibu vel amelus sâlihu yerfeuh vellezîne yemkurûnes seyyiati lehum azabun şedîd ve mekru ulâike huve yebûr

Men kane yuridu	: kim, kimse, oldu, istek, isteyen,
el izzet	: izzet sahibi, yüce, ulu, değer, zata mahsus
Fe li allahi	: artık, Allah, Allah'ındır,
el izzetu cemian	: izzet, yüce, ulu, hepsi, bütün
İleyhi yesadu	: ona, yükselir, erişir, ulaşır, ona ait, anlaşılır,
El kelime el tayyibu	: söz, kelam, kelime, temiz, güzel konuşmak,
ve el amel el salih	: salih amel, dosdoğru hakk yolunda çalışan,
Yerfeu hu	: yükselen, yücelik, o
Ve ellezine yemkurune	: onlar, kurnazlık, tuzak kurma, hile, çare aramak,
el seyyiat lehum	: kötülükler, günah, onlar,
azab şedid	: azap, sıkıntı, güçlü, daha fazla
ve mekru	: hile, düzen, şeytani haller, çare, karanlık, bulanık,
Ulaike huve yebur	: işte o, o boşa gider, yok olur, mahvolan,

10- Yüce olmak isteyen kimdir? Bilsin ki bütün yücelik sadece Allah'ındır. Güzel kelimeler O'nun anlaşılmasını sağlar. Hakk yolunda dosdoğru çalışanlar O'nun yüceliğini anlar. Hilelerde, kötülüklerde olanlar ise daha fazla sıkıntılardadır ve işte onlar hileleri ile mahvolur giderler.

-11-

وَاللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

Vallâhu halakakum min turâbin summe min nutfetin summe cealekum ezvâcâ ve mâ tahmilu min unsâ ve lâ tedau illâ bi ilmih ve mâ yuammeru min muammerin ve lâ yunkasu min umurihî illâ fî kitâb inne zâlike alâllâhi yesîr

ve Allah halaka kum	: Allah, sizi yarattı, var etti, halk etti,
min turab	: topraktan
Summe min nuftetin	: sonra bir nutfeden, damla, bir öz,
Summe ceale kum	: sonra, yaptı, kıldı, sizi,
ezvac	: tür, eşler, cins, aynı yolda olan, benzer olan,

ve ma tahmilu min unsa	: yüklenmez, gebe kalmaz, kadın,
ve la tedau	: doğum yapmaz,
illa bi ilmi hi	: ancak onun ilmi bir süreciyle ile, ilmi ölçüsüyle,
ve ma yuammer min muammer	: yaşam, ömür verilmez, yaşam, ömür verilen
ve lâ yunkasu	: azalmaz, eksiltilmez, kısaltılmaz, noksan, nakıs,
min umurihi	: ömür, yaşam, yaş, çağ, onun ömrü,
İlla fi kitabin	: ancak, kitabın içinde
İnne zalike ala Allah	: muhakkak, işte bunlar, Allah'a,
yesirun	: kolay, yürüyüş, düzen

11- Allah sizi topraktan, sonra da bir nutfeden yaratandır. Sonra sizleri eşler halinde kıldı. Ancak O'nun ilmi bir ölçüsü olmadan kadınlar hamile kalmaz ve doğum yapamaz. Ömür verilen bir kimseye bir ömür daha verilmez ve onun ömrü de kısaltılmaz. Bunlar varlık kitabının içinde vardır. Muhakkak işte bunlar Allah'ın düzenidir.

-12-

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Ve mâ yestevîl bahrâni hâzâ azbun furâtun sâigun şerâbuhu ve hâzâ milhun ucâc ve min kullin tekulûne lahmen tariyyen ve testahricûne hilyeten telbesûnehâ, ve terel fulke fîhi mevâhire li tebtegû min fadlihî ve leallekum teşkurûn

ve ma yestevi	: eşit olmaz, bir olmaz,
el bahrani	: deniz, derya, bilgili olan,
Haza azbun furatun	: bu, sıkıntı, hoş, eziyet, zor, katı, tatlı
Saigun şerabu hu	: makbul, hoşa giden, içecek, fayda, o, diğeri
ve haza milhun ucacun	: bu, tuzlu, acı,
ve min kullin tekulune	: her birinden, hepsinden, beslenme, yemek, ders,
Lahmen tariyyen	: et parçası, içi ve üzeri, dışı-yumuşak, hashas, taze
ve testahricun	: çıkarırsınız,
hilyet telbesunha	: iyi haslet, güzel takı, süs, zinet, takmak, onu
ve tera	: görürsün,
el fulki	: sonsuzluk, akıp giden, gemi, taşımak, genler,
fihi mevahire	: orada, sürüp giden, yarıp giden, ilerleyen, kendi halinde
Li tebtegu	: talep etmek, aramak,
min fadli hi	: fazıl, fazilet, erdem, lütuf, o
ve leallekum teşkurune	: umulur ki siz, şükür, nimetlerin sahibini bilip teslim etme

12- İki derya bir olmaz. Biri makbul bir içecektir, tatlıdır hoştur ve diğeri tuzlu acıdır. Her birinden de gelen şeylerden faydalanırsınız ve her ikisinden de güzel hasletler çıkarırsınız ve her ikisinin de taşıdığı şeylerle sürüp gittiğini görürsünüz. Bütün bunlar O'nun lütuflarını talep etmek içindir. Umulur ki siz nimetlerin sahibini bilip teslim edenlerden olursunuz.

-13-

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ

Yûlicul leyle fîn nehâri ve yûlicun nehâre fîl leyli ve sehhareş şemse vel kamere kullun yecrî li ecelin musemmâ zâlikumullâhu rabbukum lehul mulk vellezîne tedûne min dûnihî mâ yemlikûne min kıtmîr

Yulicu	: sokar, birleştirir, ardı ardına
el leyl fi el nehar	: gece, gündüzün içine
ve yulicu el nehar fi el ley	: sokar, birleştirir, gündüz, gecenin içi
ve sehhar	: düzenlenen, yeryüzü, meydan, hüküm içinde,
el şems ve el kamer	: güneş ve ay,
Kullun yecr	: bütün hepsi, yörünge, akar gider,
li ecel musemmen	: belirli süre, belirlenmiş,
Zalikum Allah	: işte bu, Allah,
rabbu kum	: rabbiniz, vücudlandıran, siz,
Lehu el mulku	: onun, mülk,
ve ellezine tedune	: ki onlar, tapmak, yönelmek, istemek,
min dunihi	: ondan başka,
ma yemlikûne	: malik olamaz, sahip değil,
min kıtmir	: çekirdek zarı, en küçük

13- Birleştirir geceyi gündüzle ve birleştirir gündüzü geceyle. Güneşi ve ayı düzenleyendir, bütün hepsi belirli bir sürede akar gider. İşte Allah sizi de vücudlandırandır. Mülkün hükümranlığı O'nun dur. O'nu bırakıp ta yöneldiğiniz şeyler, bir çekirdeğin zarını bile meydana getirmeye sahip değillerdir.

-14-

إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ

İn tedûhum lâ yesmeû duâekum ve lev semiû mestecâbû lekum ve yevmel kıyâmeti yekfurûne bi şirkikum ve lâ yunebbiuke mislu habîr

İn teduhum	: yönelmek, yöneldikleriniz, talep,
la yesmeu	: yok, işitmek, işitmezler, duymazlar,
duakum	: dua, yönelme, istek, talep, siz,
Ve lev semiu	: eğer, şayet, işitseler,
ma istecabu lekum	: şey, ne, değil, karşılık, icabet edemezler, size
ve yevme el kıyameti	:ölünceye kadar, diriliş günü, hakikat günü
Yekfurûne	: hakikatleri görmemezlikten gelen,
bi şirki kum	: bir şirk içinde kalmak, ortak koşan, siz
ve la yunebbiu ke	: yok, haber, haber veremez, bildiremez, sana,
mislu	: benzer, başka,
habir	: varlıktan bildiren, haber veren,

14- Yöneldiğiniz şeyler sizin taleplerinizi işitmezler. Kaldı ki eğer işitmeleri olsaydı bile size karşılık veremezlerdi. Siz hakikatleri görmemezlikten gelirseniz, ölünceye kadar bir şirk içinde kalırsınız. Tüm varlıktan ilmiyle bildirenden başkası hakikatleri haber veremez.

-15-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنتُمُ الْفُقَرَاء إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

Yâ eyyuhen nâsu entumul fukarâu ilâllâhi vallâhu huvel ganiyyul hamîd

ya eyyuha el nas	: ey insanlar,
Entum el fakir	: size, fakir, hiçbir şey size ait değil
ila Allah	: ancak, sadece, Allah'a
Ve Allah huve el ganiy	: Allah, o, gani, tüm varlık ona ait, değerler onun
el hamid	: hamd sahibi, tüm niteliklerin sahibi,

15- Ey insanlar! Hiçbir şey size ait değildir. Ancak Allah'ındır ve Allah tüm varlığın sahibi olandır, tüm niteliklerinin sahibi olandır.

-16-

إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ

İn yeşe yuzhibkum ve yeti bi halkın cedîd

İn yeşe	: eğer, ancak, istek, tasarruf,
yuzhib kum	: yok eder, ölüm, giderir, siz,
Ve yeti	: getirir, var eder,
bi halkın cedid	: halk, oluşturma, yaratım, yeni, yeni bir can

16- Sizin ölümünüz ancak O'nun tasarrufundandır ve yeni bir canın meydana gelişi de O'ndandır.

-17-

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ

Ve mâ zâlike alâllâhi bi azîz

ve ma zalike	: değil, şey, ne, işte bu, işte tüm varlık,
ala Allah	: yüce, aliy olan, şeref, şan, Allah,
bi aziz	: yüce, ulu, tüm değerlerin sahibi, temiz olan,

17- İşte bunlar, tüm değerlerin sahibi olan Allah'ın yüceliğinden başka bir şey değildir.

-18-

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَن تَزَكَّى فَإِنَّمَا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

Ve lâ tezirû vâziretun vizre uhrâ ve in tedu muskaletun ilâ himlihâ lâ yuhmel minhu şeyun ve lev kâne zâ kurbâ innemâ tunzirullezîne yahşevne rabbehum bil gaybi ve ekâmûs salâh ve men tezekkâ fe innemâ yetezekkâ li nefsih ve ilâllâhil masîr

ve la tezir vaziret	: yok, günahını taşımaz,
vizre uhra	: yükleri, günah yükü, başka, bir başkası
ve in tedu muskaletun	: eğer, ancak, izin, çağırır, yüklü olan, taşıyan,
ila himliha	: ancak, onu taşımaya,
la yuhmel minhu şey	: yok, taşımak, taşımaz, yük, ondan, bir şey,
ve lev kane za kurba	: eğer, şayet, oldu, yakınlık,
İnnema tunziru ellezine	: ancak, uyarma, hakikatleri açıklama, sen, onlar
yahşevne rabbe hum	: huşu, huzur, tevazu, rableri, onlar,
bi el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen alem,
ve ekamu el salate	: her an salât üzere, hakka bağlılık şuuru,
ve men tezekka	: kim temize çıkma, aklama, temizlenmek
Fe innema yetezekka	: böylece, ancak, aklama, temizlenmek,
li nefsihi	: nefsi için, kendisi için,
ve ila Allah el masir	: Allah'adır, dönüş, dönmek

18- Bir başkasının günah yükünü bir başkası taşımaz. Eğer günahı taşıyan onu yüklenmesi için birini çağırsa, o ondan hiç bir şey taşıyamaz. Eğer yakın olmak isteyenler varsa, sen ancak onlara hakikatleri açıklayıp uyarabilirsin. Görünmeyen bilinmeyen âlemin irfanında olan kimseler, Rablerine karşı tevazu içindedirler ve her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler. Kim fenalardan temizlenirse, ancak kendisi için temizlenmiş olur. Dönüş ancak Allah'adır.

-19-

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ

Ve mâ yestevîl amâ vel basîr

ve ma yestevi	: değil, eşit olmaz, bir olmaz
el ama	: hakikat körlüğü olan, hakikati göremeyen,
Ve el basiru	: basiret sahibi, hakikati gören,

19- Hakikatleri görenle, hakikatleri göremeyen bir olmaz.

-20-

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ

Ve lez zulumâtu ve len nûr

ve la el zulumat	: yok, olmaz, zulüm halleri, karanlık, cehalet

Ve la el nur : yok, olmaz aydınlık, ışık, hakikatlerin kemalatında

20- Cehaletin karanlığında olanla, aydınlık üzere olan bir olmaz.

-21-

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ

Ve lez zıllu ve lel harûr

ve la el zıllu : yok, değil, olmaz, gölge, huzur, rahatlık,
ve la el harur : değil, yok, olmaz sıcaklık, yakıcı olan, sıcak rüzgâr

21- Hakikatlerin rahatlığında olanla, yakıp yıkıcı hâllerde olan bir olmaz.

-22-

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاء وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاء وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ

Ve mâ yestevîl ahyâu ve lel emvât innallâhe yusmiu men yeşâu ve mâ ente bi musmiin men fîl kubûr

ve ma yestevi el ahyau : eşit değil, bir değil, diriliği anlayan
Ve la el emvatu : yok, değil, ölüler, idraksiz,
inne allah yusmiu : muhakkak, Allah'tan, işitmek
men yeşau : kim, kimse, ister, isteyen, arzu eder,
Ve ma ente bi musmiin : sen değilsin, sen olamazsın, işittirici
Men fi el kuburi : kimse, kabir, ölü gibi olan, idraksiz

22- Diriliğin idrakine ulaşanla, idraksiz olan bir olmaz. Muhakkak ki Allah'ı anlamak isteyen kimse hakikatleri işitir. Sen vücutlarında ölü gibi olan kimselere hakikatleri işittiremezsin.

-23-

إِنْ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ

İn ente illâ nezîr

İn ente illa nezir : sen, sadece, ancak, hakikatlere çağrı yapan, uyarıcı

23- Sen ancak hakikatlere çağrı yapan bir uyarıcısın.

-24-

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خلَا فِيهَا نَذِيرٌ

İnnâ erselnâke bil hakkı beşîren ve nezîrâ ve in min ummetin illâ halâ fîhâ nezîr

İnna ersel na ke : muhakkak, gönderdik, açığa çıkmak, biz, sen,

bi el hakk	: hakikat, gerçek, hak
Beşiren	: müjde, sevindirici haber, huzur veren bilgi, ümit veren,
ve nezîren	: uyarıcı hakikatlere çağrı yapan
ve in min ummetin	: eğer, ümmet, aynı inanç düşüncede yol alanlar, topluluk,
İlla hala	: ancak, sadece, süresince, döneminde, esnasında,
fiha nezirun	: orada, uyarıcı, hakikatleri açıklayıp uyaran

24- Şüphesiz sen hakikatlerimizi anlatmak, ümit verip sevindirmek ve uyarmak için açığa çıktın. Eğer bir ümmet kendi cehaletinde kalırsa, orada hakikatleri açıklayıp uyaranlar olur.

-25-

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

Ve in yukezzibûke fe kad kezzebellezîne min kablihim câethum rusuluhum bil beyyinâti ve biz zuburi ve bil kitâbil munîr

ve in yukezzibu ke	: eğer, seni yalanlarlarsa
Fe kad kezzebe ellezine	: böylece, sonra, oldu, yalanlama,
Ellezine min kablihim	: kimseler, onlardan önce,
caet hum	: gelen, sunan, onlar,
Resul hum	: resul, onlar,
bi el beyyinat	: apaçık delillerle açıklamışlardı,
ve bi el zuburi	: Zebur, kutsallık, mektup, her varlıkta olan mektup
ve bi el kitabi	: bir kitap, varlık kitabı, hakikatlerin sözleri,
el munir	: nurlandırıcı, aydınlatıcı,

25- Eğer seni yalanlarlarsa, onlardan öncekilere gelen Resulleri de yalanlamışlardı. Onlar da, her varlığın hakikatleri taşıyan bir mektup olduğunu ve her varlığın aydınlatıcı bir kitap olduğunu apaçık delillerle açıklamışlardı.

-26-

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

Summe ehaztullezîne keferû fe keyfe kâne nekîr

Summe ehaztu	: sonra, fakat, yakalama, aldı, o hallerde kaldı,
ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler,
Fe keyfe kane	: böylece, nasıl, halleri, oldu,
nekir	: bilinmemiş olan, belirsiz, bilememiş olan,

26- Fakat yalanlarda kalıp, kendi cehalet hâllerine sarıldılar, hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimselerden oldular. Böylece hakikatleri bilememiş oldular.

-27-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ

E lem tere ennallâhe enzele mines semâi mâen, fe ahrecnâ bihî semerâtin muhtelifen elvânuhâ ve minel cibâli cudedun bîdun ve humrun muhtelifun elvânuhâ ve garâbîbu sûd

e lem tere	: görmedin mi? Gördün değil mi?
enne Allah enzele	: muhakkak Allah, inzal, gönderdi, indirdi
min es semai maen	: semadan, gökten, su
fe ahrecna bihi	: böylece çıkardık,
semerat	: onunla, ürünler, bitki, meyve
Muhtelif elvanu ha	: muhtelif, çeşitli, renklerde
ve min el cibal	: dağlardan,
cuded bidun	: arasından, yol, akıp giden, yeni, ortaya çıkan, beyaz,
ve humrun	: kırmızılık, kırmızı,
muhtelif elvan ha	: çeşitli, muhtelif, renklerde
Ve garabibu sudun	: yoğun, kapkara, siyah, koyu, kara

27- Allah gökten suyu nasıl indirir gördün değil mi? Böylece çeşit çeşit renklerde meyveler çıkarır ve dağlarda da akıp giden suyla yollar oluşur ve kırmızı, açık, koyu, çeşit çeşit renklerde çiçekler oluşur.

-28-

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاء إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ

Ve minen nâsi ved devâbbi vel enâmi muhtelifun elvânuhu kezâlik innemâ yahşâllâhe min ibâdihil ulemâu innallâhe azîzun gafûr

ve min en nasi	: insanlardan,
ve el devab	: hayvanlar, koyunlar, davar, yaşayan,
vel enam	: varlık, hareketli olan,
muhtelif elvan hu	: çeşitli renklerde,
Kezalik innema	: işte böyle, muhakkak
yahşâ Allâh	: huşu, tevazu, Allah,
Min abid hi	: kullarından, kulluğunu bilen o kimseler,
el ulemâu	: hakikatin bilgisine ulaşanlar, bilgi sahipleri, bilginler
inne allâhe aziz	: muhakkak Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
gafur	: gafur olan, bağışlayan, mağfiret eden,

28- İnsanlardan da ve hayvanlardan da ve diğer varlıklardan da çeşitli renklerde olanlar vardır. Muhakkak ki hakikatlerin bilgisine ulaşıp kulluğunu bilen o kimseler, Allah'a karşı tevazu içindedirler. Muhakkak ki Allah tüm değerlerin yüce sahibidir, bağışlayandır.

-29-

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ

İnnellezîne yetlûne kitâballâhi ve ekâmûs salâte ve enfekû mimmâ rezaknâhum sirren ve alâniyeten yercûne ticâreten len tebûr

Inne ellezine yetlune	: muhakkak, o kimseler, okurlar, incelerler,

Kitabe Allah	: kitap, Allah
ve ekamu el salate	: ikame, her an salât üzere olmak, bağlılık şuuru
ve enfek	: vermek, infak etmek,
mimma rezak na hu	: şeyler, rızk, nitelik, hakikat, incelik, biz, onu
Sirren ve alâniyeten	: sır, gizli ve aleni, açık olarak
Yercûne	: ümit, umut, arzu, aslı, rica,
ticaret	: alış veriş, bilgi alışverişi
len tebure	: devamlı, kesilmeyen, hep

29- Muhakkak ki tüm varlığın Allah'ın kitabı olduğunu anlayıp onu inceleyen o kimseler, her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve onlar ulaştıkları hakikatlerimizin bilgilerini yeri gelir gizli olarak ve yeri gelir açık olarak infak ederler. İşte onların arzuları; hep hakikatlerin bilgilerinin alış verişinde olmaktır.

-30-

لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ

Li yuveffîyehum ucûrehum ve yezîdehum min fadlih innehu gafûrun şekûr

Li yuveffiy hum	: için, vefa, sevgi bağlılığı, teslim olmak, onlar
ecir hum	: karşılık, ecir, onlar,
ve yezide hum	: artırır, artış, fazla, onlar,
min fadli hi	: fazlı, fazilet, erdemlilik, lütuf,
inne-hu gafurun	: muhakkak o, mağfiret eden, tertemiz lütuflar sunan
şekur	: şükredilen, nimetlerin sahibi

30- Onların her an sevgi, dostluk içinde olmaları, onlara verilen karşılıktır ve onların erdemliliği hep artar. Muhakkak ki O, lütuflarıyla temizleyendir, şükredilecek olandır.

-31-

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ

Vellezî evhaynâ ileyke minel kitâbi huvel hakku musaddikan limâ beyne yedeyh innallâhe bi ibâdihî le habîrun basîr

ve ellezi evhayna ileyke	: ve ki o vahy, bildiren, sunan, hayat veren, sana
min el kitâbi	: kitaptan, varlık kitabı,
Huve el hakk musaddik	: o, hak, hakikat, tasdik eden, doğrulayan
Lima beyne yedey hi	: şeyler, arasında, elleri, kudreti, gücü, o
inne Allah bi abid hi	: muhakkak ki Allah, kulları
Le habirun	: elbette, her varlıktan bildiren,
basirun	: hakikati gösteren,

31- Size her varlık kitabından her an hakikatleri bildiriyoruz. O hakikatlere sadık olanlar her şeyde olan o kudreti bilirler. Şüphesiz Allah'ın kullarısınız. Elbette O, her varlıktan her an bildirendir, tüm hakikatleri gösterendir.

-32-

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

Summe evresnel kitâbellezînastafeynâ min ibâdinâ fe minhum zâlimun li nefsih ve minhum muktesid ve minhum sâbikun bil hayrâti bi iznillâh zâlike huvel fadlul kebîr

Summe evresne	: sonra, vasiyet, öğüt, varis, bırakmak, miras, sunmak,
El kitab ellezi	: kitap, hakikatlerin sözleri, ki onlar, o kimseler
Astafeyna	: seçmek, seçicilik verdik, tercih, fark, şuur,
min abidi na	: kullarımıza
fe minhum zalim	: böylece, onlardan, zulüm, kötülük,
li nefsi hi	: kendilerine, nefislerine
ve minhum muktesıd	: onlardan, tutumlu, sade, idareli, orta yol, arada
ve minhum sabikun	: onlardan, ileri giden, ilerleyen, önde olan
bi el hayrat	: hayır da olan, iyi çalışmalarda olan, Salih çalışmalar
bi izni Allâh	: yetkili, icazet, Allah'ın izni ile, Allah için,
Zalike huve	: işte bu, o,
el fadl	: fazilet, erdemlilik, yaratılıştaki tüm nitelik, lütuf,
el kebir	: büyük, yüce, değerli, ulu, ulvi,

32- Kullarımıza hakk ile batılı fark edecek şuur verdik. Tüm varlığı bir kitap olarak sunduk. Fakat onlardan kimileri nefsine zulmetti ve kimileri de orta bir yol izledi ve kimileri de her şeyde yetkili olan Allah’ı anlayıp, hayırlı çalışmalarda önde gidenlerden oldu. İşte o büyük erdemlilik budur.

-33-

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

Cennâtu adnin yedhulûnehâ yuhallevne fîhâ min esâvire min zehebin ve luluâ ve libâsuhum fîhâ harîr

Cennet adn	: cennet, huzur, adn, tecellileri anlama,
yedhulune ha	: dahil olmak, girmek, o
yuhallevne	: halleri, çözüm, anlamışlığın hali, süslenirler, takarlar
Fi ha min esavir min zeheb	: orada, bileziklerden, altın, makamlarının özünü
ve luluen	: inciler, saf tertemiz, parıldayan, nurlu, ışıldayan
ve libasu hum	: elbise, zahir, dış yüz, onlar,
fi ha harir	: orada, ipek, içi dışı bir

33- Onlar tüm tecellileri anlamanın huzurundadır. Orada makamların özünü anlamışlığın hâlindedirler ve saf tertemizdirler ve onlar orada suretlerin iç yüzünü anlamanın idrakindedirler.

-34-

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ

Ve kâlûl hamdu lillâhillezî ezhebe annel hazen inne rabbenâ le gafûrun şekûr

ve kalu el hamd Allah	: dedi, hamd, tüm niteliklerin sahibi, Allah
Ellezî ezhebe anna	: ki o, giderir, başka yola sokar, bizden,
el hazen	: üzüntü, hüzün, gam, müşkil
İnne rabbena	: şüphesiz rabbimiz, bizi vücudlandıran,
le gafur	: elbette, mağfiret, lütuflarıyla temizleyen
şekur	: nimetlerin sahibi olan, şükredilen

34- Derler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Ki O bizim müşkillerimizi giderendir. Muhakkak ki bizi vücudlandırandır. Elbette lütuflarıyla temizleyendir, nimetlerin sahibini bilip şükretmemiz gerekendir.

-35-

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ

Ellezî ehallenâ dârel mukâmeti min fadlih lâ yemessunâ fîhâ nasabun ve lâ yemessunâ fîhâ lugûb

Ellezi ehalle na dare	: ki o sevk eden, yerleştiren, yurt, ev, oda
el mukameti	: donatma, ikamet, yerleşme,
min fadli hi	: fazilet, yaratılışa ait nitelik, lütuf, sıfat, erdemlilik
la yemessu-na	: yok, olmaz, bize dokunmaz, temas,
fiha nasab	: orada, yorgunluk, meşakkat, kurma, ayarlama,
ve la yemes na	: yok, olmaz, bize dokunmaz, temas,
Fiha lugub	: orada, bıkkınlık, usanç,

35- Ki O bizi sıfatlarıyla donatıp vücud evimize yerleştirendir. Orada bize bir meşakkat yoktur ve orada bir bıkkınlık yoktur.

-36-

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ

Vellezîne keferû lehum nâru cehennem lâ yukdâ aleyhim fe yemûtû ve lâ yuhaffefu anhum min azâbihâ kezâlike neczî kulle kefûr

ve ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelip örten o kimseler
Lehum el nar cehennem	: onlar, ateş, yakıcı olan, cehalet, cehennem,
La yukda aleyhim	: yok, işleme, yerine getirme, icabet etmek, onlar,
Fe yemut	: böylece, bu halde, ölüp giderler
ve la yuhaffefu	: hafifletilmez
An hum min azâbi-hâ	: onlardan, onun azabından, sıkıntı, eziyet
Kezâlike neczi	: işte böyle, biz, ceza, biz, karşılık
kulle kefur	: bütün, hakikatleri kabul etmeyenler, örtenler,

36- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise cehalet cehenneminin yakıcı hâllerindedirler. Onlarda hakikatlere icabet etmek yoktur. Bu hâlde ölüp giderler. Onların sıkıntılarında bir hafifleme olmaz. İşte böylece hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Bizi anlamamanın karşılığında bu hâllerde kalırlar.

-37-

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ

Ve hum yastarihûne fîhâ rabbenâ ahricnâ namel sâlihan gayrellezî kunnâ namel e ve lem nuammirkum mâ yetezekkeru fîhi men tezekkere ve câekumun nezîr fe zûkû fe mâ liz zâlimîne min nasîr

ve hum yastarihun	: onlar, o hallerde olanlar, feryat, haykırma, çığlık,
Fiha rabbe na	: orada, o hallerde, rabbimiz,
ahricna	: bizi çıkar, kurtar,
namel el salihan	: yapalım, Salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışma
gayre ellezî kunna namelu	: ondan başka, biz yapmış olduk, başka amellerde
E ve lem nuammir-kum	: mi ve yaşam, ömür, size
ma yetezekkeru	: değil, şey, tezekkür, varlığın yaratılışını düşünmek
fihi men tezekkere	: orada, kim, tezekkür, varlığın yaratılışını düşünmek
ve caekum el nezir	: size geldi, hakikatlere çağrı yapan, uyaran,
fe zuku	: fakat, sonra, zevk, hissetmek, tat, o halde olmak,
fe ma li el zalim	: artık, olmaz, zalimler için
min nasir	: bir yardımcı

37- O hâllerde olanlar feryat ederler: Rabbimiz! Bizi bu hâllerden kurtar, biz dosdoğru hakk yolunda çalışalım, başka ameller peşinde koşanlardan olduk, derler. Size bir yaşam vermedik mi? Varlığın yaratılışını düşünen kimseler gibi, varlığın yaratılışını düşünenlerden olmadınız. Size hakikatleri açıklayıp uyaranlar geldi. Fakat siz zevklere daldınız. Artık zalimlik içinde olanlar için bir yardımcı da olmaz.

-38-

إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

İnnallâhe âlimu gaybis semâvâti vel ard innehu alîmun bi zâtis sudûr

inne Allah	: muhakkak, doğrusu, Allah,
alimu gaybi	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden, görünmeyen bilinmeyen
el semavat ve el ard	: semalar, gökler ve yer, yeryüzü
İnnehu alim	: muhakkak ki o, ilmin sahibidir
bi zati el sudur	: sahip, gönüller

38- Muhakkak ki Allah; gökleri ve yeri, görünmeyen bilinmeyen şeyleri ilmiyle varedendir. Muhakkak ki O, gönüllerdeki ilmin sahibidir.

-39-

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا

Huvellezî cealekum halâife fîl ard fe men kefere fe aleyhi kufruh ve lâ yezîdul kâfirîne kufruhum inde rabbihim illâ maktâ ve lâ yezîdul kâfirîne kufruhum illâ hasârâ

Huve ellezi cealekum	: ki o sizi, kıldı, var etti, yaptı, düzenledi, sizi,
Halaife fi el ardı	: halife, ardından gelen, mirasçı, yeryüzü, beden,
Fe men kefere	: artık, kim hakikatleri görmemezlikten gelir örterse
Fe aleyhi kufru-hu	: artık, onun üzerinde, onun küfrü, görmemek, o
ve la yezid	: yok, artma, çoğalma,
el kafir kufr hum	: kafirlik, hakikatleri örten, örtmesi, küfrü, onlar
İnde rabbihim	: yanında, huzurunda, rabbinin,
ila makten	: ancak, sadece, öfke, fena haller
ve la yezid el kafirin	: yok, artma, çoğalma, hakikatleri örtenler, küfür
Kufru hum	: hakikatleri görmemezlikten gelen, onlar
illa hasaren	: ancak, hasar, ziyan, hüsran,

39- Allah sizi, yeryüzünde kendi sıfatlarını taşıyan bir hâlde var etti. Bundan sonra kim hakikatleri görmemezlikten gelip örterse, böylece o kendi üzerindeki hakikatleri görmemiş olur. Onların hakikatleri görmeyip örtmesi kâfirliklerinden başka bir şeyi arttırmaz. Rablerine ait olan hakikatler karşısında fena hâllerde kalırlar ve bu onların küfürlerini çoğaltır. Onların hakikatleri görmemezlikten gelip örtmeleri onları hüsrana sürükler.

-40-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا

Kul ereeytum şurekâekumullezîne tedûne min dûnillâh erûnî mâzâ halakû minel ardı em lehum şirkun fîs semâvât em âteynâhum kitâben fe hum alâ beyyinetin minh bel in yaıduz zâlimûne baduhum badan illâ gurûrâ

Kul e reeytum	: anlat, deki, siz gördünüz mü?
şurekae kum	: ortak koştuklarınız, şirk koştuklarınız,
Ellezine tedun	: ki onlar, yönelme, çağrı, isteme,
min duni allah	: Allah'tan başka
eruni maza halaku	: bana gösterin, neyi, yarattı,
min el ard	: yeryüzünde,
Em lehum şirk	: yoksa, onların var, ortakları,
fi el semavat	: sema, ulvi alemde
Em ateyna hum kitaben	: yoksa, onlara verdik, sunduk, kitap
Fe hum ala	: böylece onlar, için, karşı, üzerlerindeki
beyyinetin minhu	: apaçık deliller, kanıt, ondan
Bel in yaıdu el zalimun	: hayır, bilakis, vaad etme, söz, zulmetmeyi
Badu hum badan	: onlar, bazısı, bazılarına, birbirleri,
illa gurura	: ancak, aldatmak, ego

40- De ki: Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere yönelip ortak koşanları gördünüz mü? Onların yeryüzünde bir şey yarattığını bana gösterin. Yoksa onların gökyüzünde ortakları mı var? Yoksa onlara sunduğumuz kitaptan, onlar böyle deliller mi buldular? Bilakis zalimlerin sözleri birbirlerini aldatmaktır.

-41-

إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَن تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

İnnallâhe yumsikus semâvâti vel arda en tezûlâ ve le in zâletâ in emsekehumâ min ehadin min badih innehu kâne halîmen gafûrâ

inne Allah yumsiku	: muhakkak, Allah, düzen içinde tutar, sarar, sımsıkı
El semavat ve le ard	: sema, gökler ve yer,
en tezul	: zail, gelip geçici, dağılma, devamlı olmayan, kaybolan,
ve le in zalet	: elbette, eğer, yok, sürüp gitme, sadece, tutar, onlar
in emsek huma	: sadece, ancak, tutar, sımsıkı, kavrar, onları
Min ehadin min badi-hi	: birliği, birisi, sürüp gitme, sonra, devam, söz, delil,
İnne hu kane halim	: muhakkak o, oldu, halim, hoş haller veren, güzellikler
gafur	: bağışlayan, lütuflarıyla temizleyen,

41- Muhakkak ki Allah, gelip geçici olan göklerde ve yerde olanları, bir düzen içinde tutandır ve elbette onların bir düzen içinde tutuluşu, O'nun birliğinin sürüp gitmesini gösterir. Muhakkak ki O, tüm güzellikleri verendir, lütuflarıyla temizleyendir.

-42-

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا

Ve aksemû billâhi cehde eymânihim le in câehum nezîrun le yekûnunne ehdâ min ihdel umem fe lemmâ câehum nezîrun mâ zâdehum illâ nufûrâ

ve aksemû bi Allah	: kasem ettiler, ant, yemin, söz verme, Allah'a,
cehd	: çaba, gayret
eymani-him	: oların inançları, imanları, güçleri,
Le in ceahum nezir	: elbette, onlara geldi, hakikatlere çağrı yapan uyaran
le yekûnunne	: mutlaka olurlar
Ehda	: yol bulan, yol gösteren,
Min ihda el umemi	: bir yolda gidenler, ümmet, bir inançta hareket eden,
Fe lemma caehum	: fakat, olduğunda, onlara geldi,
nezîrun	: hakikatleri açıklayıp uyaran,
ma zadehum	: artmadı, onlar,
illa nufur	: ancak, sadece, nefret, sevmeme, isteksizlik

42- Onlar inanacaklarına, gayret göstereceklerine, hakikatlerin yolundan gidenler gibi yol bulanlardan olacaklarına dair Allah'a yemin ettiler. Elbette onlara hakikatlere çağrı yapan uyarıcılar geldi. Fakat onlara hakikatleri açıklayıp uyaranlar geldiğinde, onların sadece nefretlerinden başka bir şeyleri artmadı.

-43-

اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا

İstikbâren fîl ardı ve mekres seyyii ve lâ yahîkul mekrus seyyiu illâ bi ehlih fe hel yenzurûne illâ sunnetel evvelîn fe len tecide li sunnetillâhi tebdîlâ ve len tecide li sunnetillâhi tahvîlâ

İstikbaren fi el ard	: büyüklenme, kibirlenme, yeryüzünde
ve mekre el seyyii	: hileler, sinsilik, düzen, kötülük, fena haller
ve la yahik	: ulaşmaz, etki etmez,
mekru es seyyii	: hileler, düzen, kötülük, fenalık
İllâ bi ehlihi	: ancak, oysa, onun ehli, sahibi,
Fe hel yenzurûne	: bundan sonra, artık, bakıp ta görmezler mi?
İllâ sunneten	: var, sünnet, yaratılış incelikleri, işleyiş yasaları,
el evvelin	: ilk andan beri, evvel, önceki,
Fe len tecide	: böylece, işte, asla bulamazsın,
li sunnetillâhi	: sünnet, Allah, varlığın işleyiş yasaları, incelikleri,
Tebdilen	: değişme, sapma, çarpıklık,
ve len tecide	: asla, değil, asla bulamazsın, göremezsin
li sunnetillâhi	: Allah'ın sünnetinde, yaratma kanunu, işleyiş yasaları
tahvilen	: değişme, dönüştürme, çevirme

43- Yeryüzünde kibirlendiler ve hilelerde, kötü hâllerde oldular. Hileler kötülükler ancak sahibinden başkasına ulaşmaz. Artık ilk andan beri var olan, varlığın işleyiş yasalarına bakıp ta görmezler mi? İşte, Allah'ın varlıktaki işleyiş yasalarında asla bir değişiklik bulamazsın ve Allah'ın varlıktaki işleyiş yasalarında asla bir sapma bulamazsın.

-44-

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِن شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا

E ve lem yesîrû fîl ardı fe yenzurû keyfe kâne âkıbetullezîne min kablihim ve kânû eşedde minhum kuvveh ve mâ kânallâhu lî yucizehu min şeyin fîs semâvâti ve lâ fîl ard innehu kâne alîmen kadîrâ

E ve lem yesiru fi el ardı	: gezip bakmazlar mı, ders almazlar mı, yeryüzünde
Fe yenzuru	: artık, bakıp görürler, ders alırlar,
Keyfe kane akibet	: nasıl oldu, akıbeti, sonucu,
Ellezine min kabli him	: onlardan öncekiler,
ve kanu eşed minhum kuvvet	: oldu, idi, daha çok, onlardan kuvveti
ve ma kane Allah	: olmadı, yoktur, Allah,
li yucize hu	: aciz bırakacak, onu,
min şeyin	: bir şey
fî es semâvâti ve la fi el ard	: göklerde ve yok, yeryüzünde
İnne hu kane alim	: muhakkak o, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,

kadir : kudret, güç,

44- Yeryüzünü dolaşıp ta onlardan öncekilerin akıbetlerinin nasıl olduğunu öğrenip de ders almazlar mı? Onlardan daha güçlü olanlar da oldu. Göklerde ve yerde Allah'ı aciz bırakacak hiçbir şey yoktur. Muhakkak ki O ilmiyle varedendir, kudrettir.

-45-

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِن دَابَّةٍ وَلَكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاء أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا

Ve lev yûâhızullâhun nâse bimâ kesebû mâ tereke alâ zahrihâ min dâbbetin ve lâkin yûahhıruhum ilâ ecelin musemmâ fe izâ câe eceluhum fe innallâhe kâne bi ibâdihî basîrâ

ve lev yuahız : eğer, başa çıkma, anlamak ister, sorgular,
Allah el nas : Allah, insanlar,
bima kesebu : sebebiyle, dahil, içeren, yararlansınlar, kazanmak, edinmek
ma tereke : şey, ne, değil, terk etmesin, raf, yüce makam
ala zahriha : zahir, açık, sırt, görünen, üstünde,
min dabbetin : ortaya çıkan varlık, hareket eden, yürüyen,
Ve lakin yuahhıru-hum : lakin, onları tehir eder, erteler, gecikme, geri koyma
ilâ ecelin musemmen : bir zamana kadar, belirlenmiş, ölünceye kadar
Fe iza cae ecelu-hum : artık, geldiği zaman onların eceli, sonu
Fe inne Allah : böylece, muhakkak ki Allah
Kane bi abid hi : oldu, idi, kullarından,
basiren : gören, basiret veren,

45- Eğer insanlar Allah'ı anlamak isterlerse, onlara sunulan hakikatleri bırakmasınlar. Apaçık görünen, ortaya çıkan varlıklara baksınlar. Fakat onların bazı şeylerden dolayı bir gecikme durumları olsa bile, ölünceye kadar hakikatleri anlama vakitleri vardır. İşte onların ecelleri gelinceye kadar zamanları vardır. Muhakkak ki Allah kullarına basiret verendir.

S36 - YÂ-SÎN SÛRESİ

-1-

يس

Yâ sîn.

Yâ sin : ey insan, sıfatlarla bürünmüş, halk, özünü anlayan, kemalat sahibi

1- Ey kendindeki özü anlayan!

-2-

وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ

Vel kuranil hakîm

Ve el kuran : kuran, tüm kâinat kitabı, okunan şey,
el hakim : her şeye hâkim olan, hüküm ve hikmet sahibi

2- Tüm kâinat kitabına hâkim olanı anlayan.

-3-

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

İnneke leminel murselîn

inneke le min : muhakkak ki sen, elbette,
el murselin : irsal olan, açığa çıkan, gönderilen, hakikati gösteren

3- Muhakkak ki sen, elbette hakikatleri anlatmak için açığa çıktın.

-4-

عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Alâ sırâtın mustekîm

Alâ sıratın mustekim : Dosdoğru hakkın yolu üzeresin

4- Dosdoğru hakkın yolu üzeresin.

-5-

تَنزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

Tenzîlel azîzir rahîm

Tenzile : bir şeyin bir miktarının açığa çıkması, indirilen, gelen, her varlık
el aziz : tüm değerlerin yüce sahibi,
el rahim : rahim, özünden var eden,

5- Açığa çıkan her varlık; tüm değerlerin yüce sahibindendir, tüm varlığı özünden varedendendir.

-6-

لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ

Li tunzire kavmen mâ unzire âbâuhum fe hum gâfilûn

Li tunzire : uyarman için, hakikati açıklamak,
kavmen : insanlar, kimseler, topluluk,
Ma unzire : uyarılmamış, hakikatler açıklanmamış,
abau hum : ataları, onların ataları,
fe hum gafilun : böylece, artık, onlar gafil olanlar, farkında olmayan

6- Ataları tarafından hakikatler hakkında uyarılmamış, bundan dolayı bir gaflet içinde olan kimselere, hakikatleri açıklayıp uyarma içinde ol.

-7-

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

Lekad hakkal kavlu alâ ekserihim fe hum lâ yuminûn

Lekad hakka : andolsun, doğrusu, hakikatler, hakk, gerçekler
el kavlu : söz, hakikatlerin sözleri, tarif, itikat, sözleşme,
Ala ekseri him : onların çoğu
Fe hum la yuminune : yinede, fakat, onlar, inanmadılar, iman etmezler

7- Doğrusu onların çoğuna hakikatler tarif edildi. Fakat onlar inanmadılar.

-8-

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالاً فَهِيَ إِلَى الأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ

İnnâ cealnâ fî anâkıhim aglâlen fe hiye ilel ezkâni fe hum mukmehûn

İnnâ cealna	: biz, kıldık, yaptık, sunduk, hakikatleri sunduk
Fi anakı him	: benliklerine bağlı, boyun,
aglalen	: halka, zincir, pranga, koyu bağlılık,
fe hiye ila el ezkani	: o, çene, boyun, yönünü dönmeme, yönelmeme
fe hum	: böylece onlar,
mukmehun	: gözlerini kapatıp başlarını kaldıran, asi olan

8- Muhakkak ki Biz onlara tüm varlıktan hakikatleri sunduk. Ancak onlar kendi benliklerine bağlı kaldılar, hakikatlere yönelmediler, böylece onlar gözlerini hakikatlere kapattılar, asi davrandılar.

-9-

وَجَعَلْنَا مِن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لاَ يُبْصِرُونَ

Ve cealnâ min beyni eydîhim sedden ve min halfihim sedden fe agşeynâhum fe hum lâ yubsırûn

ve cealna	: kıldık, yaptık, sunduk,
min beydi eydihim	: elleri arası, önlerine,
Sedden	: bir set, engel, perde, ayırıcı,
ve min halfihim	: arkası, geçmiş, cehalet bilişleri, eski bildikleri,
sedden	: bir set, ayırıcı, engelleyici, perde,
fe agşey na hum	: sonrada, perdelemek, uzaklaşmak, örtü, biz, onlar
fe hum lâ yubsırûne	: böylece onlar, bakıp göremezler, anlayamadılar,

9- Hakikatleri sunduğumuz halde, onlar geçmişlerindeki engelleyici o cehalet bilişlerini önlerine engelleyici olarak koydular, sonrada onlar Bizi anlamaktan uzaklaştılar, böylece onlar bakıp ta göremediler.

-10-

وَسَوَاء عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لاَ يُؤْمِنُونَ

Ve sevâun aleyhim e enzertehum em lem tunzirhum lâ yuminûn

ve sevâun aleyhim	: aynıdır, değişmez, durum, eşit, onlar, o halde olan,
E enzerte-hum	: onları uyarsan, açıklayıp uyarmak, onlar
Em lem tunzir-hum	: ya da, açıklayıp uyarmasan da, onlar,
la yuminune	: iman etmezler, inanmazlar

10- O halde olanlara hakikatleri açıklayıp uyarsan da ya da uyarmasan da bir şey değişmez, onlar inanmazlar.

-11-

إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَن بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ

İnnemâ tunziru menittebeaz zikre ve haşiyer rahmâne bil gayb fe beşşirhu bi magfiretin ve ecrin kerîm

İnnemâ tunziru	: ancak, sadece, uyarma, açıklayıp uyarmak,
Men ittebea	: kim, kimse, tabi olur, uyar, takip eder,

el zikre	: zikir, anmak, anlatmak
ve haşiye	: huşu, huzur, sevgi, saygı,
el rahman	: rahman, tüm varlığı nuruyla saran, rahmetiyle saran
bi el gaybi	: gayb, görünmeyen bilinmeyen âlem, gizli olan,
Fe beşşir hu	: böylece, müjde, doğru haber veren, sevindirmek,
bi magfiretin	: kirli olmayanla temizlenmek, bağışlanmak, mağfiret,
ve ecrin kerim	: ecir, karşılık, yüce, üstün

11- Sen sadece hakikatleri anlamaya tâbi olan ve görünmeyen bilinmeyen âlemin sahibi olan Rahmana karşı saygılı olan kimseye, hakikatleri açıklayıp uyarabilirsin. İşte böylece o, hakikatlerin sevinci içindedir, temizlenmenin ve yüce bir karşılığın içindedir.

-12-

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ

İnnâ nahnu nuhyil mevtâ ve nektubu mâ kaddemû ve âsârehum ve kulle şeyin ahsaynâhu fî imâmin mubîn

İnna nahnu nuhyi	: muhakkak ki biz, hayat vereniz, hay olanız,
el mevta	: nutfe, ölüm, verimsiz,
ve nektubu	: yazmak, neler var,
ma kaddemu	: ne, şey, derece, makam, aşama, adım, ileri
ve asare hum	: eserler, iz, etki, onlar, belirti
ve kulle şeyin	: bütün her şey,
ahsaynahu	: sayılan, kaydedilen, kaydederiz, o
Fi imamin	: içinde, önder, rehber, yol gösterme, uyulan,
mubin	: apaçık, açıkça

12- Muhakkak ki Biz nutfeden hayat vereniz. Nutfede ne yazılı ise aşama aşama ortaya çıkar ve onlar izler bırakır. Bütün her şeyi gelecekte yol göstermek için apaçık kaydederiz.

-13-

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلاً أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءهَا الْمُرْسَلُونَ

Vadrıb lehum meselen ashâbel karyeh iz câe hel murselûn

ve edrıb lehum	: çarpmak, vurgulama, anlat, onlar
meselen	: misal, mesele, olayları, örnekleri,
Ashâbe el karyet	: halk, sahipleri, şehir, köy, kasaba,
İz cae ha	: geldiğinde, o,
el murselin	: hakikatleri anlatan, görevli, açığa çıkan,

13- Onlara köy sahiplerinin meselesini anlat: Hani onlara hakikatleri anlatan kimseler gelmişti.

-14-

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ

İz erselnâ ileyhimusneyni fe kezzebûhumâ fe azzeznâ bi sâlisin fe kâlû innâ ileykum murselûn

iz ersel nâ ileyhim	: irsal, açığa çıkmak, hakikatlerimizi sundu, onlara,
isneyni	: ikisi,
Fe kezzebû-humâ	: fakat, yalanladılar, onları
Fe azzeznâ bi	: sonra, yüce, güçlü, kuvvetli, destek,
salisin	: üçüncü, birleştiren,
Fe kalu inna ileykum	: dediler, biz, size,
murselun	: irsal eden, açığa çıkaran, ortaya çıkan, anlatan,

14- İkisi onlara hakikatlerimizi sundu. Fakat onları yalanladılar. Sonra da üçüncüsü Bizi daha güçlü delillerle anlattı. Onlar: Biz size hakikatleri açıklamak için ortaya çıktık, dediler.

-15-

قَالُوا مَا أَنتُمْ إِلاَّ بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَا أَنزَلَ الرَّحْمن مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلاَّ تَكْذِبُونَ

Kâlû mâ entum illâ beşerun mislunâ ve mâ enzeler rahmânu min şeyin in entum illâ tekzibûn

Kâlû ma entum	: dediler, siz değilsiniz,
İlla beşer mislu-nâ	: ancak, sadece, beşer, insan, bizim gibi, aynı,
ve mâ enzele	: indirmedi, sunmadı, bildirmedi, getirmedi,
el rahman	: Rahman, tüm varlığı nuruyla saran,
min şeyin	: bir şey
İlla entum tekzibûne	: sadece siz, yalan söylüyorsunuz

15- Dediler ki: Siz sadece bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsiniz ve Rahmandan bir şey de indirmediniz. Sizler ancak yalan söylüyorsunuz.

-16-

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ

Kalû rabbunâ yalemu innâ ileykum le murselûn

Kalû rabbuna	: dediler, rabbimiz,
yalemu	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
İnna ileykum	: biz, size,
le murselin	: elbette, irsal eden, açığa çıkaran, ortaya çıkan, anlatan,

16- İlmin sahibi olan Rabbimizdir, biz sizlere elbette hakikatleri anlatmak için açığa çıktık, dediler.

-17-

وَمَا عَلَيْنَا إِلاَّ الْبَلاَغُ الْمُبِينُ

Ve mâ aleynâ illel belâgul mubîn

ve ma aleyna illa	: biz değiliz, ancak, sorumlu, üzerimize düşen
El belagu	: tebliğ, bildirmek, açıklamak,

el mubin : apaçık, açıkça,

17- Ve bizim sorumluluğumuz apaçık tebliğ etmekten başka bir şey değildir.

-18-

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

Kâlû innâ tetayyernâ bi kum le in lem tentehû le nercumennekum ve le yemessennekum minnâ azâbun elîm

Kâlû inna : dediler, muhakkak,
tetayyerna bikum : uğursuz, meşakkat, müşküller, sizden
Le in lem tentehû : elbette, eğer vazgeçmezseniz
Le nercume enne kum : elbette, uzaklaştırırız, taşlarız, kovarız, siz
Ve le yemesse enne kum : elbette, dokunmak, temas etmek, size,
minna azabun elim : bizden, sıkıntı, eziyet, elim, acı

18- Dediler ki: Biz sizler yüzünden uğursuzluğa uğradık, eğer vazgeçmezseniz elbette biz sizi kovar uzaklaştırırız ve elbette bizden sizlere acı sıkıntılar dokunur.

-19-

قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِن ذُكِّرْتُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

Kâlû tâirikum meakum e in zukkirtum bel entum kavmun musrifûn

Kâlû tairi kum : dediler, sıkıntı, uğursuz, kuş, siz,
mea kum : sizinle beraber, kendinizde
E in zukkirtum : velev, kaldı ki, öyle ki size hatırlatıldı
Bel entum kavmun : hayır, bilakis, siz, kavim, kişi, insan, kimseler,
musrifun : haddi aşan, aşırı giden, savruk, israf,

19- Sizin uğursuzluğunuz sizin kendinizdendir, hakikatler size hatırlatıldığı halde, bilakis siz haddi aşan kimselersiniz, dediler.

-20-

وَجَاء مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ

Ve câe min aksal medîneti raculun yesâ kâle yâ kavmittebiûl murselîn

ve câe : geldi,
Min aksa el medinet : uzak bir yer, şehir, medeniyet,
Raculun : bir adam, ileri gelen, bilgili,
yesa : koşmak, hızla,
kale ya kavmi : dedi, ey kavmim, insanlar,
İttebiu : tâbi olun, uyun, inanın,
el murselin : irsal eden, açığa çıkaran, ortaya çıkan, anlatan,

20- Ve şehrin uzak bir yerinden bilgili biri koşarak geldi. Dedi ki: Ey kavmim! Hakikatleri anlatmak için açığa çıkanların anlattıklarına uyun.

-21-

اتَّبِعُوا مَن لاَّ يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُم مُّهْتَدُونَ

İttebiû men lâ yeselukum ecren ve hum muhtedûn

İttebiû	: tâbi olun, uyun, takip edin, ardında durun,
men la yesele kum	: kim, kimse, istemeyen, almayan, siz
ecir	: ücret, karşılık, menfaat,
ve hum muhtedune	: onlar, sizi hakikatlere yönlendiriyorlar

21- Siz, hiçbir ücret istemeyen kimselere uyun. İşte onlar sizi hakikatlere yönlendiriyor.

-22-

وَمَا لِي لاَ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Ve mâ liye lâ a'budullezî fataranî ve ileyhi turceûn

ve ma liye la abud	: neden, niçin, olamayayım, yok, kulluk,
Ellezi fatara-ni	: ki o, o ki, yarattı, var etti, beni,
ve ileyhi turceun	: ona, aslınız, özünüz, döndürüleceksiniz

22- Ki O beni yaratana karşı kulluk şuurumdan neden uzaklaşayım ve aslımız olan O'na döneceğiz.

-23-

أَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ آلِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَن بِضُرٍّ لاَّ تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلاَ يُنقِذُونِ

E ettehızu min dûnihî âliheten in yuridnir rahmânu bi durrin lâ tugni annî şefâatuhum şeyen ve lâ yunkızûn

e ettehızu min dunihi	: edinir miyim, ondan başka,
alihete	: ilah, çıkar için sarılan,
in yurid ni	: isteğim, arzum,
el rahman	: nuruyla saran, rahmetiyle saran,
bi dar	: bir müşkül, darlık, sıkıntı,
la tugni anni	: gidermez, fayda vermez, benden,
şefaatuhum şeyen	: şefaat, koruyuculuğu, iyileştiren, onlar, hiçbir şey
ve la yunkizu ni	: ve yok, kurtuluş, selamet, felah, necat, beni

23- Benim isteğim O'nun rahmetidir. Ben O'nu bırakıp ilahlar edinmem. Bir müşkilim olsa onlar gideremez, hiçbir şeye şefaatleri de olmaz ve bizi kurtuluşa da ulaştıramazlar.

-24-

إِنِّي إِذًا لَّفِي ضَلاَلٍ مُّبِينٍ

İnnî izen le fî dalâlin mubîn

İnnî izen	: muhakkak, ben, aksi durumda,
le fi dalal mubin	: dalalet içinde, cehaletine sapan, apaçık

24- Aksi durumda ben apaçık hakikatleri bırakıp, kendi cehaletine sapanlardan olurum.

-25-

إِنِّي آمَنتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ

İnnî âmentu bi rabbikum fesmeûn

İnni amentu	: ben, iman ettim, inandım,
bi rabbi kum	: rab, sizi, vücudlandıran,
Fe ismeu ni	: artık, bundan sonra, beni dinleyin,

25- Sizi de vücudlandıran O'dur, ben O'na iman ettim. Artık beni dinleyin.

-26-

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ

Kîled hulil cenneh kâle yâ leyte kavmî yalemûn

Kile udhuli	: denildi, dahil oldun, içeri girmek
cennet	: cennet, huzur, bahçe
Kale ya leyte kavmi	: dedi, keşke kavmim,
yalemun	: bilen, ilmin sahibini bilen,

26- Ona: Huzura dahil olanlardansın, denildi. Dedi ki: Keşke kavmimde hakikatleri bilseydi.

-27-

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

Bimâ gafere lî rabbî ve cealenî minel mukremîn

Bimâ gafere li rabbi	: olduğu, bağışlayan, rabbim
ve cealeni	: kıldı, düzenledi, ben,
min el mukremin	: ikram, donatmak, veren, ihsan eden,

27- Rabbimin mağfiret sahibi olduğunu ve bizi sıfatlarıyla donattığını anlasalardı.

-28-

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِن بَعْدِهِ مِنْ جُندٍ مِّنَ السَّمَاء وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ

Ve mâ enzelnâ alâ kavmihî min badihî min cundin mines semâi ve mâ kunnâ munzilîn

ve ma enzelna	: göndermedik, vermedik, sunmadık, ortaya koyma,
ala kavmihi	: üzerine, için, karşı, kavmi, kimseler, topluluk, o,

min badi-hi	: ondan sonra, sonra,
min cundun	: ordu, kuvvet, güç, tüm varlık,
min el semâi	: semadan, gökten, ulvi alem
ve ma kunna munziline	: değiliz, indiren, veren, sunan, bir menzilde yol aldıran

28- O kavmin üzerine hakikatlerden başka bir şey sunmadık. Sonra tüm varlığın bir ulviyet taşıdığını bildirdik ve başka bir şey de sunmadık.

-29-

إِن كَانَتْ إِلاَّ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ

İn kânet illâ sayhaten vâhıdeten fe izâ hum hâmidûn

in kanet	: ancak, böylece, oldu,
sayhatan	: kudretli ses, çağırış, ilahi ses, sohbet, azap,
vahideten	: bir, birliği gösteren,
Fe iza hum hamidune	: fakat, onlar, sönen, pasif, hareketsiz, ölü gibi

29- Doğrusu onlara tüm varlıktaki birliği gösteren o kudretli ses sunuldu. Fakat onlar o hakikati anlamada ölü gibi pasif davrandılar.

-30-

يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلاَّ كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

Yâ hasreten alel ıbâd mâ yetîhim min resûlin illâ kânû bihî yestehziûn

ya hasreten	: vah, yazık, ayrılık, hasret, ayrı düşme,
ala el abid	: için, hakkında, kulluk hakikati,
ma yeti him	: onlara gelmedi,
min resul	: hakikati gösteren biri, hakikati anlatan,
İlla kanu bihi yestehziûne	: ancak, onunla alay ediyorlar, onu önemsememe

30- Kulluk hakikatini anlayamayıp kendilerini ayrılığa düşürenlere; hakikati anlatan biri onlara gelmesin ki, onlar sadece onunla alay ederlerdi.

-31-

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنْ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لاَ يَرْجِعُونَ

E lem yerev kem ehleknâ kablehum minel kurûni ennehum ileyhim lâ yerciûn

e lem yerev kem	: görmediler mi, nice, nasıl,
ehlek na	: helak, yazık olma, yazık etme, biz,
kable-hum	: onlardan önce, onlara yakın olan,
min el kuruni	: nesiller, asır, aynı asırda, yüzyıl,
Enne hum ileyhim	: doğrusu, artık, onlar, onlara,
la yerciûne	: dönmezler

31- Onlardan önceki nice nesillerden de, Bizi anlayamayıp helak olup gidenleri görmediler mi? Doğrusu artık onlar da onlar gibi hakikatleri bırakıp dönmesinler.

-32-

وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ

Ve in kullun lemmâ cemîun ledeynâ muhdarûn

ve in kullun	: ancak, şüphesiz, bütün hepsi,
la ma cemiun	: olamadılar, toplanma, birlik, bütünlük,
Ledeyna muhdarun	: bizim, hazırlanmış, hazır bulunma, ileri çıkma, var olan her şey

32- Şüphesiz onların hepsi, varolan her şeyin Bizim birliğimizi gösterdiğini bilemediler.

-33-

وَآيَةٌ لَّهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ

Ve âyetun lehumul ardul meyteh ahyeynâhâ ve ahrecnâ minhâ habben fe minhu yekulûn

ve ayetun lehum	: bit ayet, delil, işaret, onlar, her şey,
el arda	: yeryüzü, toprak
el meytetu	: ölü, nutfe, verimsiz,
ahyeyna ha	: hayat veren biz, ona
ve ahrecnâ minha	: çıkarttık, ondan,
habben	: tanelerden, tohumlardan,
Fe min hu yekulune	: böylece, ondan beslenirler, yararlanırlar,

33- Yeryüzü onlar için bir ayettir. Biz orada nutfelerden hayat vereniz ve ondan bitkiler, daneler çıkartırız. Böylece onlardan beslenirler.

-34-

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنْ الْعُيُونِ

Ve cealnâ fîhâ cennâtin min nahîlin ve anâbin ve feccernâ fîhâ minel uyûn

ve cealna	: kıldık, yaptık, sunduk,
fiha cennetin	: orada bahçeler, huzur, cennet,
min nahilin ve anabin	: hurmalıklar ve üzüm bağları
ve feccerna	: çıkardık, şafak, doğuş, kaynak,
fiha minel ayn	: orada, aynılıklar, pınar, ayniyet, göz, benzer, eş

34- Biz orada hurmalıklardan ve üzüm bağlarından bahçeler yaptık ve orada pınarlar çıkarttık.

-35-

لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

Li yekulû min semerihî ve mâ âmilethu eydîhim e fe lâ yeşkurûn

li yekulu : beslensinler, yarar, fayda,
min semeri hi : beslensinler, meyvelerinden, ürünler
ve ma amilet hu : değil, yapmak,
Eydi him : elleri, güçleri, onların işlemeye gücü
E fe la yeşrukune : o halde, şükretmezler, nimetlerin sahibini bilip teslim etme

35- Orada ürünlerden beslensinler. Onların ellerini hareket ettiren gücün onların olmadığını bilsinler. Hâlâ nimetlerin sahibini bilip teslim etmezler mi?

-36-

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

Subhânellezî halakal ezvâce kullehâ mimmâ tunbitulardu ve min enfusihim ve mimmâ lâ yalemûn

subhan ellezi : noksan sıfattan münezzeh, her şey onunla, ki o
halakal ezvac : halk eden, yaratan, var eden, çeşit çeşit, tür, cins, eş
kulleha : onun hepsi,
mimma tunbit el ard : nesne, şeyler, yetişme, ortaya çıkma, yeryüzü
ve min enfusi-him : onların nefisleri, varlıkları, kendilerini
ve mimmâ la yalemu : şeyler, nesne, bilemiyorlar

36- Ki O'dur noksan sıfatlardan münezzeh olan, çeşit çeşit yaratan, yeryüzünde ki bütün her şeyi ortaya çıkaran. Onlar kendilerinin ve bütün her şeyin sahibini bilemiyorlar.

-37-

وَآيَةٌ لَّهُمْ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ

Ve âyetun lehumul leyl neslehu minhun nehâre fe izâ hum muzlimûn

ve ayetun lehum : bir ayet, delil, işaret, onlara,
el leyl : gece
Neslehu min hu : çekilme, çekeriz, alırız, soymak, geri, ondan,
el nehar : gündüz, aydınlık, ışık,
Fe iza hum muzlimun : böylece, o zaman, onlar karanlıklarda kalır

37- Gece de onlar için bir ayettir. Ondan aydınlığı çekeriz böylece onlar karanlıkta kalırlar.

-38-

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

Veş şemsu tecrî li mustekarrin lehâ, zâlike takdîrul azîzil alîm

ve el şems terci : güneş, akar gider,
li mustekar : bir karar, istikrar, bir düzen içinde
Lehâ zalike takdir : ona, işte, bu takdir, değeri, önemi, gerekliliği
El aziz : tüm değerlerin yüce sahibi,

el alim : ilmiyle var eden, ilmin sahibi,

38- Güneş bir düzen içinde akar gider. İşte bu tüm değerlerin yüce sahibi, ilmiyle varedenin takdiridir.

-39-

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ

Vel kamere kaddernâhu menâzile hattâ âdekel urcûnil kadîm

ve el kamere : kamer, ay,
Kadder na hu : bir ölçü ile, evre, bir takdir, biz, o,
menâzile : menzil, mesafe, bir menzil,
hatta ade ke : hatta, döndü, gibi,
El urcuni : meyletmek, eğilmek, yay,
el kadim : eski hâli, asli hâli, ulaşan, varan

39- Ay da bir menzil içinde ölçümüzle hareket eder. Hatta bir yay gibi görünüp sonra asli haline döner.

-40-

لَا الشَّمْسُ يَنبَغِي لَهَا أَن تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

Leş şemsu yenbegî lehâ en tudrikel kamere ve lel leylu sâbikun nehâr ve kullun fî felekin yesbehûn

la el şems : güneş olmaz,
yengebi leha : olmalı, gerekli, durumu, ona
en tudrike el kamer : erişmek, yakalamak geçmek, yetişmek, ay, kamer
ve la el leyl : gece olmaz,
sabik el nehar : öne geçen, gündüz
ve kullun : bütün hepsi,
fi felek : gökyüzü, sema, gökte olan her şeyin gezdiği âlem
yesbehun : seyreder, yüzer

40- Güneşin aya erişmesi gibi bir durumu olmaz ve gecenin de gündüzü geçmesi olmaz. Bütün hepsi bir yörüngede seyreder gider.

-41-

وَآيَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

Ve âyetun lehum ennâ hamelnâ zurriyyetehum fîl fulkil meşhûn

ve ayetun lehum : ayet, delil, işaret, onlar,
Enna hamelna : nasıl, ne şekilde, taşıdık, yürüttük, aktardık
zurriyet hum : zürriyet, döl, nesil, gen aktarımı, onları,
Fi el fulki : gemi, kayık, genler, sonsuzluk, gen sistemi
el meşhun : dolu, dopdolu bilgi, yüklü,

41- Onların zürriyetlerini dopdolu bilgilerle bir gen sistemi içinde taşıyıp aktarmamız da onlar için ayettir.

-42-

وَخَلَقْنَا لَهُم مِّن مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ

Ve halaknâ lehum min mislihî mâ yerkebûn

ve halakna lehum : halkettik, onları
Min mislihi : onun benzerini, benzer özellikleri,
ma yerkebun : binmek, yolculuk, sürüp gelen, devam eden

42- Onların benzer özelliklerini devam ettirecek bir şekilde onları halkettik.

-43-

وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ

Ve in neşe nugrıkhum fe lâ sarîha lehum ve lâ hum yunkazûn

ve in neşe : büyümek, gelişim, yeni doğan,
nugrık hum : gark olma, gizlenme
Fe la sariha lehum : böylece, yok yardımcı, onlar
ve la hum yunkazûne : ve onlar kaydetmek, kurtarılmazlar, kaydedemezler

43- Yeni doğanda tüm özellikler gizli kalır. Onlar bu olanlara yardımcı olan değildir ve onlar tüm bunları kaydeden de değildir.

-44-

إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ

İllâ rahmeten minnâ ve metâan ilâ hîn

İllâ rahmeten minna : ancak, hariç, vardır, rahmet, bizim
ve metaan : fayda, yarar, yaşam, rahatlık, çıkar,
ila hin : ancak, sadece, belli bir zaman, süre,

44- Bütün bunlar ancak Bizim rahmetimizledir ve yaşamdan yararlanmanız da ancak belli bir süredir.

-45-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Ve izâ kîle lehumuttekû mâ beyne eydîkum ve mâ halfekum leallekum turhamûn

ve iza kile lehum : söylendi, denildi, onlara
itteku : takva, sakınmak, gafletten sakınmak,
ma beyne eydi-kum : elleriniz arasındaki, önünüzdeki şeyler, gelecek

ve ma halfe kum	: arkanızdaki şeyler, geçmiş
Lealle kum turhamun	: umulur ki sizler, rahmet, merhamet ulaşırsınız

45- Onlara, geçmişiniz ve geleceğiniz hakkında gaflete düşmekten sakının denildi. Umulur ki siz rahmeti anlarsınız.

-46-

وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

Ve mâ tetîhim min âyetin min âyâti rabbihim illâ kânû anhâ muridîn

ve ma teti him	: gelmez, sunulmaz, onlar
min ayetin	: bir ayet, delil, işaret
min ayati rabbi him	: ayet, delil, işaret, Rabbin, vücudlandıran,
İlla kanu anha muridin	: ancak, fakat, oldu, ondan, yüz çeviren, reddeden,

46- Onlara, her an her varlıktan Rabbin delillerinden başka bir delil sunulmaz, fakat onlar hakikatleri görmekten yüz çeviriyorlar.

-47-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنُطْعِمُ مَن لَّوْ يَشَاء اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Ve izâ kîle lehum enfikû mimmâ rezakakumullâhu kâlellezîne keferû lillezîne âmenû e nutimu men lev yeşâullâhu atameh in entum illâ fî dalâlin mubîn

ve iza kile lehum	: denildiği zaman, onlara,
enfiku	: infak, size verileni verin,
mimma rezakakum allah	: şeylerden, rızıklandıran, nimet, lütuf, siz, Allah
kale ellezine keferu	: dediler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
li ellezîne amenu	: o kimselere, iman eden,
E nutimu	: doyuracağız, beslemek, faydalandırmak, taam,
men lev yeşau Allah	: kim, kimse, eğer, ister, Allah
atamehu	: doyurmak, beslemek, yararlanmak, fayda, o
in entum	: eğer, ancak, siz,
illa fi dalal mubin	: ancak, dalalet, apaçık

47- Onlara, Allah'ın sizi rızıklandırdığı şeylerden infak edin denildiği zaman, hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler, iman eden kimselere: Biz mi faydalandıralım, eğer Allah isterse o kimseleri faydalandırır, sizler ancak apaçık bir dalalet içindesiniz, derler.

-48-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel vadu in kuntum sâdikîn

ve yekulune meta	: derler, ne zaman
haza el vadu	: bu, o, vaad, gerçekleşecek olan, söz,
in kuntum sadıkıne	: eğer siz iseniz, doğru sözlü, doğru söyleyen,

48- Ve derler ki: Eğer sadıklardansanız o vaad ettiğiniz şeyler ne zaman olacak.

-49-

مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ

Mâ yenzurûne illâ sayhaten vâhıdeten tehuzuhum ve hum yahıssımûn

ma yenzurune	: bakıp göremezler, anlayamazlar,
İlla sayhatan vahideten	: ancak, den başka, kudretli bir ses, birlik,
tehuzu-hum	: onları alır, yakalar, sarılırlar,
ve hum yahıssımun	: ve onlar, tartışma içinde, çekişme, kavgalar içinde

49- O halde olanlar tüm varlıktaki birliği gösteren o kudretli sesi anlayamazlar. Onlar kendi cehaletlerine sarılırlar ve onların halleri hep kavgalar içinde olmaktır.

-50-

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَى أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ

Fe lâ yestetîûne tavsiyeten ve lâ ilâ ehlihim yerciûn

Fe la yestetiune	: artık, yok, güçleri,
tavsiyet	: tavsiye, öğüt, vasiyet, hakikatlerin sözlerini öğütleme
ve la ila ehlihim	: yok, aile, yakın, sahip, ehli, bilgili, yetkili, onlar,
yerciun	: dönen,

50- Bundan sonra hakikatlerin öğütlerini anlamaya güçleri de yoktur ve onlar cehaletten dönüp bilgili kimselerde olamazlar.

-51-

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَى رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ

Ve nufiha fîs sûri fe izâ hum minel ecdâsi ilâ rabbihim yensilûn

ve nufiha	: üfürülme, nefes alıp verme,
fi el suri	: göğüs, yüksek duvar, engel,
Fe iza hum min el ecdasi	: böylece onlara, denildiğinde, vücud, kabir, mezar, suret,
ila rabbi-him	: Rab, kendilerini vücudlandıran,
yensilune	: koşarlar, kayma, hızla çıkma, gitmek, hareket etme,

51- Böylece onlara; suret vücutlarınızı tutan Rabbinizin tecellilerini anlamak üzere hareket edin denildiğinde, onlar göğüslerinin içinde nefes alıp vereni de bilemezler.

-52-

قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ

Kâlû yâ veylenâ men beasenâ min merkadinâ hâzâ mâ vaader rahmânuve sadakal murselûn

Kalu ya veyle na	: derler, gerçeği anladıklarında vah olsun bize
Men bease-na	: kim, diriltti, kaldırmak, diri olan, beas, biz, kendimiz
min merkadi-na	: uykuya bırakıldığımız yerden, uyku halindeymişiz
Haza ma vaade	: bu, şey, değil, ne, söz, vaat, açığa çıkan,
el rahman	: Rahman, rahmet, varlığı nuruyla saran,
ve sadaka	: doğru söyleyen, gerçek, bağlı, sadık,
el murselin	: hakikati anlatanlar, görevlendirilmiş

52- Gerçeği anladıklarında derler ki: Vah olsun bize! Kendimizde diri olanı anlayamamışız, hep gaflet uykusunda kalmışız, hakikatlerin sözleri rahmetten başka bir şey değilmiş, hakikatleri anlatanlar doğru söylemişler.

-53-

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ

İn kânet illâ sayhaten vâhıdeten fe izâ hum cemîun ledeynâ muhdarûn

İn kanet	: eğer, ancak, oldu, olan,
İlla sayhaten	: var, ancak, kudretli ses, çığlık,
vahidet	: bir olan, tek, birliği gösteren,
Fe iza hum cemiun	: böylece, olduğunda, onlar, toplandığı, birlik, bütünlük,
Ledeyna muhdarun	: bizim, hazırlanmış, hazır bulunma, ileri çıkma, varolan her şey

53- Eğer onlar; tüm varlıktan birliği gösteren o kudretli sesi anlasalardı, elbette onlar varolan her şeyin Bizim birliğimiz olduğunu anlarlardı.

-54-

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Fel yevme lâ tuzlemu nefsun şeyen ve lâ tuczevne illâ mâ kuntum tamelûn

Fe el yevme	: artık, böylece, işte o vakit, zaman,
la tuzlemu	: zulüm yok, mağdur olmaz, şikâyet, zulüm, kötülük
Nefsun şeyen	: nefis, kimse, kişi, şey, şeyde,
ve la tuczevne	: karşılık yok,
İllâ ma kuntum tamelun	: den başka, siz değilsiniz, yaptığınız şeyler, amelleriniz

54- İşte onlar hakikati anlasalardı, hiçbir zaman hiçbir şekilde kimseye kötülük içinde olmazlardı. Yaptığınız şeylerden başka size bir karşılık yoktur.

-55-

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ فَاكِهُونَ

İnne ashâbel cennetil yevme fî şugulin fâkihûn

İnne ashab	: muhakkak ki, şüphesiz, ehil, sahip, halk, kimse
el cennet el yevm	: cennet, huzur, gün, vakit, zaman,
Fî şugulin	: içinde, dolu, yoğun, meşgul, uğraşlar, gayret,
fakihun	: hoşnut, kemalât zevkinde, bilgi sahibi

55- Şüphesiz hakikatlerin bilgisine sahip olanlar, her zaman hakikatlerin meşguliyetindedirler ve her zaman huzurlu olan kimselerdir.

-56-

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِؤُونَ

Hum ve ezvâcuhum fî zılâlin alel erâiki muttekiûn

Hum ve ezvacu hum	: onlar ve onlara aynı yolda olanlar, eş, cins, tür,
fi zilal	: gölgelik içinde, rahatlama
ala el eraiki	: yüce makamlar, tahtlar üzerinde,
muttekiun	: yaslanmış, dayanmış, rahatlık, kemalâtın huzuru

56- Onlar ve onlarla aynı yolda olanlar, yüce makamların rahatlığında ve kemalâtın huzurundadırlar.

-57-

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ

Lehum fîhâ fâkihetun ve lehum mâ yeddeûn

Lehum fiha fakihetun	: onlar, orada, kemalât zevkinde, bilgili,
ve lehum ma yeddeun	: onlar, ne isteyen, arayan, iddia, talep,

57- Onlar hakikatlerin bilgisine sahiptirler ve onlar aradıkları hakikatlere kavuşmuşlardır.

-58-

سَلَامٌ قَوْلًا مِن رَّبٍّ رَّحِيمٍ

Selâmun kavlen min rabbin rahîm

Selamun kavlen	: selam, barış, sözleri
Min rabbi	: rabbi, vücudlandıran,
rahim	: halkı haktır tutan, haktır zahir olan, öz olan, özünden var eden

58- Sözleri barış ve huzur üzerinedir. Hakk zahir zevkiyle, her an Rabb şuurundadırlar.

-59-

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ

Vemtâzûl yevme eyyuhel mucrimûn

ve imtazu	: ayrılmak, temyiz, çekilmek, uzak dur,
el yevme	: zaman, vakit, gün
Eyyuha el mucrimun	: ey, seslenme, fenalarda kalma hâli, günahkâr, suçlu,

59- Fenalarda kalanlara, her zaman o hallerinizden uzak durun, diye seslenilir.

-60-

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

E lem ahad ileykum yâ benî âdeme en lâ tabudûş şeytân innehu lekum aduvvun mubîn

e lem ahad ileykum : ahd, söz verme, koruma, sizler
ya beni ademe : ey Âdemoğulları
en la tabudu : kul olmayın, tapmayın,
el şeytan : şeytani haller, kötülük halleri,
İnnehu lekum aduv mubin : muhakkak ki o, sizin için, düşman, apaçık

60- Ey Âdemoğulları! Şeytani hallere kul olmayın, sizler kendinizi o hallerden koruyun. Muhakkak ki o haller sizin için apaçık düşmandır.

-61-

وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

Ve enibudûnî hâzâ sırâtun mustekîm

ve enibuduni : benim kulum, kulum olduğunuzu anlayın,
Haza sıratun mustakim : bu, dosdoğru hakikatin yolu, hakikate giden yol

61- Benim kulum olduğunuzu anlayın, dosdoğru hakikate giden yol budur.

-62-

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ

Ve lekad edalle minkum cibillen kesîrâ e fe lem tekûnû takılûn

ve lekad edalle : doğrusu, dalalet, hakikatten kendi cehaletine sapan
Min kum cibillen kesiran : sizden, dağ, büyüklenme, topluluk, çoğunuz,
E fe lem tekunu takılun : o zaman, olmaz mısınız, hâlâ akıl etmez mi siniz?

62- Doğrusu sizlerden çoğunuz hakikatleri bırakıp kendi cehaletinize saptınız. Öyleyse hâlâ aklınızı kullanmaz mısınız?

-63-

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ

Hâzihî cehennemulletî kuntum tûadûn

Hazihi cehennem : bu cehennem, cehaletin derin kuyusu, yakıcı olan
Elleti kuntum tuadun : ki o siz oldunuz, size vaad edilen, söz edilen

63- İşte size söz edilen cehaletin cehennemi budur.

-64-

اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

Islevhel yevme bimâ kuntum tekfurûn

Islev ha	: o hâle yaslanmak, bulunmak, o halde kalmak,
el yevme	: yaslanma, bulunma, o halde olma, o vakit, gün, zaman
Bi ma kuntum tekfurune	: sebebiyle, siz oldunuz, hakikatleri göremeyip örtme

64- Siz hakikatleri görmemezlikten gelip örttüğünüzden dolayı, her zaman o hâllerde kaldınız.

-65-

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

El yevme nahtimu alâ efvâhihim ve tukellimunâ eydîhim ve teşhedu erculuhum bimâ kânû yeksibûn

el yevme	: vakit, gün, zaman, sonuç,
nahtimu	: biz, hakikatlerimiz, kapanma, mühürlenme, konuşamama,
ala efvahi-him	: ağızlarından, konuşma, hakikatlere kapatma, onlar
ve tukellimu na	: kelam, fiil, söz, konuşma, biz,
eydi him	: eller, kuvvet, güç
ve teşhedu	: şahit, görme, tanık,
erculu hum	: ayakları, gittiği yol, yönlendiği
Bima kanu yeksibun	: şeyler sebebi, oldu, kazandıkları, yaptıkları şeyler

65- İşte o hâlde olanlar; hiçbir zaman hakikatlerimiz hakkında bir şey konuşamazlar, onların ellerini hareket ettiren gücün Bize ait olduğunu göremezler, kendilerinin olduğunu söylerler ve onlar yaptıkları şeyler sebebiyle kendi gittikleri yolu görürler.

-66-

وَلَوْ نَشَاء لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ

Ve lev neşâu le tamesnâ alâ ayunihim festebekûs sırâta fe ennâ yubsırûn

ve lev neşau	: eğer, biz, istek, arzu,
la tames na	: yok, silmek, silip atmak, izlerini yok etmek, biz
ala ayuni-him	: onlar gözler, aynı, ayniyet, asliyet, dikkatle bakmak
fe istebeku	: böylece, koşmak, ileri görüş,
el sırat	: yol, hakikatin yolu
Fe enna yubsırun	: böylece, peki nasıl, bakıp görürler

66- Eğer onlar isteselerdi, dikkatlice bakarlar Bizim delillerimizi yok saymazlardı. Böylece hakikatin yolunda koşarlardı. Fakat onlar nasıl görecekler.

-67-

وَلَوْ نَشَاء لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ

Ve lev neşâu le mesahnâhum alâ mekânetihim fe mâstetâû mudiyyen ve lâ yerciûn

ve lev neşau	: eğer, istek, arzu etmek,
le mesahnahum	: elbette, onlar değişme, temizlenme
ala mekaneti-him	: mekân, makam, onların bulunduğu yerde
fe ma estetau	: değil, ne, güç, imkân, başarı, güçlü,
mudiyyen	: ileri gitmek, aydınlık, ışık veren,
Ve la yerciune	: yok, geri dönmez, rucu,

67- Eğer onlar isteselerdi, elbette Bizi anlayıp cehaletin kirliliğinden temizlenirler ve onlar makamlar üzere olurlardı. O zaman aydınlanmada, ileri gitmede başarılı olurlar ve geri dönmezlerdi

-68-

وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ

Ve men nuammirhu nunekkishu fîl halk e fe lâ yakılûn

ve men	: o kimse, onu,
nuammir hu	: imar, var edip geliştirmek, büyütmek, inşa etmek, o
Nunekkis hu	: nakıs, tersine çevirme, yaşlanmak, eksilmek,
fî el halkı	: içinde, yaratılışı, halkiyatı, varoluşu,
e fe la yakılune	: hâlâ, akıl etmezler mi, düşünmezler mi?

68- Onu varedip büyüten Biziz, onu yaşlandıran Biziz. Yaratılışı hâlâ düşünüp akıl etmezler mi?

-69-

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ

Ve mâ allemnâhuş şire ve mâ yenbagî lehu in huve illâ zikrun ve kurânun mubîn

ve ma allem na hu	: öğretmedik, ilim sunmadık, ona,
el şire	: şiar, izler, düstur, ayırıcı özellik, yasa, doğru yol, işaret
ve ma yenbagi lehu	: haber, olması gerektiği gibi, üstün, yakışmaz, uymaz, ona
in huve illa zikrun	: ancak, sadece, zikir
ve kuranun mubin	: Kuran, apaçık, açıklanmış, tüm kâinat apaçık kuran,

69- Ona dosdoğru yol olan hakikatlerden başka bir şey öğretmedik ve ona hakikatlerden başkası uygun değildir. Bu ancak hakikatleri hatırlatmaktır ve tüm kâinat apaçık Kuran'dır.

-70-

لِيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ

Li yunzire men kâne hayyen ve yehıkkal kavlu alel kâfirîn

Li yunzire	: için, hakikatleri açıklayıp uyarmak,
men kane hayyen	: kim, kimse, oldu, diri olan, hay olan,
ve yehakka el kavlu	: hakk olur, doğru, gerçek, hakikat, söz
Ala el kafirun	: üzerine, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

70- Tüm bunlar diri olanı anlamak isteyen kimselere, hakikatleri açıklayıp uyarmak içindir ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin üzerine de haktır bu sözler.

-71-

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ

E ve lem yerev ennâ halaknâ lehum mimmâ amilet eydînâ enâmen fe hum lehâ mâlikûn

E ve lem yerev	: bakıp ta görmezler mi?
enna halakna lehum	: nasıl, halk ettik, yarattık, var ettik, onları
Mimma amilet	: şeyler, nesneler, her varlık, işledi, yaptı, çalıştı,
eydi na	: hareket, el, güç, biz, gücümüz, kudretimiz, kuvvet,
enamen	: hareket eden, hayvanlar, tüm varlık,
Fe hum leha malikun	: böylece, onlar, ona, malik olma, sahip olmak,

71- Onları nasıl halk ettiğimizi bakıp ta görmezler mi? Açığa çıkan her varlıktaki işleyiş kudretimizin göstergesidir. Hayvanları da vareden Biziz. Sonra da onlara sahip olursunuz.

-72-

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ

Ve zellelnâhâ lehum fe minhâ rakûbuhum ve minhâ yekulûn

ve zellelna ha lehum	: uysal, itaatkâr, bağlı, tevazulu, biz, boyun eğme onlar
Fe min ha rakubu hum	: böylece, ondan, binek, sürme, binip gitmek, onlar
Ve min ha yekulune	: ondan, oradan, beslenirler, faydalanmak,

72- Bütün o varolanlar Bize bağlıdırlar. Böylece o hayvanlara biner gidersiniz ve onlardan beslenirsiniz.

-73-

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

Ve lehum fîhâ menâfiu ve meşârib e fe lâ yeşkurûn

ve lehum fiha menafiu	: onlardan, orada menfaat, fayda, yarar,
ve meşaribu	: içecek şeyler
E fe la yeşrukune	: hâlâ şükretmezler mi? varlığın asıl sahibi bilme, minnettar

73- Onlardan faydalanır ve içecek şeyler elde edersiniz. Hâlâ lütufların sahibini bilip teslim etmezler mi?

-74-

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ

Vettehazû min dûnillâhi âliheten leallehum yunsarûn

ve ittehazu	: sığınma, önemseme, edinmek, değer verme, sarılma,

Min duni Allah aliheten : Allah'tan başka, ilahlar, kendi zanlarına göre tapındıkları
lealle-hum yunsarune : umarlar onlar, onlar, yardım eden, yardımcı

74- Allah'tan başka ilahlar edinenler, onlardan yardım umarlar.

-75-

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ

Lâ yestetîûne nasrahum ve hum lehum cundun muhdarûn

la yestetiun : muktedir değil, güçleri yoktur, olamazlar, yapamaz,
narsa hum : yardımcı, onlara
ve hum lehum : onlar, onların, edindikleri ilahların
Cundun : güç, asker, tüm her şey, tüm varlık,
muhdarun : hazır bulunma, önde bulunma, hazırlanmış, hizmet,

75- Onlar edindikleri ilahlara karşı tüm her şeyiyle hazır bulunurlar, ama edindikleri ilahların onlara yardım edecek güçleri yoktur.

-76-

فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

Fe lâ yahzunke kavluhum innâ nalemu mâ yusirrûne ve mâ yulinûn

Fe la yahzunke : artık, mahsun etmesin, üzmesin, hüzün, sen,
kavluhum : onların sözleri
İnna nalemu : muhakkak, ilmiyle var eden biziz, ilmin sahibiyiz,
ma yusirrun : gizli olan, görünmeyen, görünen şeyler,
ve ma yulinune : apaçık aleni görünen şeyler

76- Bundan sonra onların sözleri seni üzmesin. Muhakkak ki görünen ve görünmeyen her şeydeki ilmin sahibi Biziz.

-77-

أَوَلَمْ يَرَ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

E ve lem yerel insânu ennâ halaknâhu min nutfetin fe iza huve hasîmun mubîn

E ve lem yera el insan : görmüyorlar mı, insanı
Enna halakna hu : nasıl, halkettik, yarattık, varettik, o, kendisi,
min nutfete : bir nutfe, öz taşıyan, hücre, zigot,
Fe iza huve : fakat, sonrada, o,
hasım mubin : hasım, ayrı gören, ben benim diyen, açıkça

77- İnsan, bir öz taşıyan bir hücreden onu nasıl varettiğimizi bakıp ta görmez mi? Fakat o kendini o özden ayrı görüp, açıkça ben benim der.

-78-

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ

Ve darebe lenâ meselen ve nesiye halkah kâle men yuhyil izâme ve hiye remîm

ve darebe lena	: benzetme, vurma, vurgu, çarpıcı, bize ait,
meselen	: mesele, husus, durum,
ve nesiye halka hu	: unuttu, o yaratılışını
Kale men yuhyi	: dedi, kim, hayy olan, can, diri olan,
el izame	: kemik, kurumuş
ve hiye remimun	: o dağılıp giden, dağılmış, çürümüş

78- Ve o yaratılışını ve Bize ait olan çarpıcı hususları unutur ve der ki: Kuruyup dağılıp gittikten sonra hayat veren kimdir?

-79-

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

Kul yuhyîhellezî enşeehâ evvele merreh ve huve bi kulli halkın alîm

Kul yuhyi ha ellezi	: de, söyle, ona hayat veren, onu
Enşee ha	: inşa eden, var eden, bedenlendiren, o,
Evvele	: evvel, önce, öncekiler,
merretin	: kere, kez, hep
ve huve bi kulli halkın	: o, bütün her şey, yaratan, halkeden, vareden,
alimun	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi,

79- De ki: Ki O'dur hayat veren ve öncekileri de bedenlendiren ve O'dur bütün her şeyi ilmiyle vareden.

-80-

الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنتُم مِّنْهُ تُوقِدُونَ

Ellezî ceale lekum mineş şeceril ahdarinâren fe izâ entum minhu tûkıdûn

Ellezi ceale lekum	: ki o, kıldı, yaptı, var etti, sizi
Min el şecere	: bir soydan, ağaç, geldiği yer, asliyet,
el ahdar	: yeşil, genç, dirilme, tecelli,
nare	: nur, aydınlık, ateş
Fe iza entum minhu	: artık, siz, onun, tecelliler,
tukıdun	: derman, güç, hal, yakmak, alev

80- O sizi bir soydan varetti, bir nur ile diriltti. Böylece siz o tecelliler ile hareket edersiniz.

-81-

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُم بَلَى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ

E ve leysellezî halakas semâvâti vel arda bi kâdirin alâ en yahluka mislehum belâ ve huvel hallâkul alîm

E ve leyse ellezi	: o değil midir? ki o
halaka	: halkeden, yaratan, oluşturan
es semâvâti ve el ard	: gökler ve yer
bi kadirin ala	: kudret ile, kadir olan, bütün her şeydeki kudret,
en yahluka	: yaratan, yaratmaya,
misle hum	: misli, benzeri, gibi, onların
bela	: evet
ve huve el hallaku	: o, halkeden, vareden,
el alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden

81- Gökleri ve yerleri vareden O değil midir? Evet, onların benzerini de varetmeye kudret sahibidir ve O, halkedendir, ilmin sahibidir.

-82-

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

İnnemâ emruhû izâ erâde şeyen en yekûle lehu kun fe yekûn

İnnema emru hu	: sadece, ancak, işleyen, hüküm, o
İza erade şeyen	: irade, ettiği zaman, bir şey
En yekule lehu kun	: der, ona ol, oluş, var ol,
fe yekun	: böylece olur, oluşur,

82- Bütün varlıkta sadece işleyen O'dur. O bir şeye irade ettiği zaman, ona ol der, böylece olur.

-83-

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Fe subhânellezî bi yedihî melekûtu kulli şeyin ve ileyhi turceûn

Fe suhbane ellezi	: o noksan sıfattan münezzehtir, her şey onunla,
bi yedi-hi	: kuvvet, kudret, kuvveler, o,
meleket	: kral, hükümran, güç, kuvve, sahibi,
kulli şeyin	: bütün her şey
ve ileyhi turceun	: rucu, aslına dönmek, aslınız olan onunla

83- Ki O noksan sıfatlardan münezzehtir. O kudrettir. Bütün her şeyin sahibi O'dur ve aslınız olan her an O'nunlasınız.

S37 - SAFFAT SÛRESİ

-1-

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا

Ves sâffati saffâ

Ve el saffat saffa : saflar halinde, saf olanlar, dosdoğru hareket eden,

1- Dosdoğru hakikatler üzere gidenlere.

-2-

فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا

Fez zâcirâti zecrâ

Fe el zacirati zecran : hareket ettirene, uyararak koruyan, bağırma,

2- Hakikatler üzere hareket ettirene.

-3-

فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا

Fet tâliyâti zikrâ

Fe el taliyat : böylece, tilavet, takip etmek, okuyan, açıklayan,
zikran : anmak, anlatmak, hakikatleri anlamak,

3- Böylece hakikatleri takip edene.

-4-

إِنَّ إِلَـٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ

İnne ilâhekum le vâhıd

İnne ilahe kum	: muhakkak, doğrusu, ilah, ilahınız, var eden, siz
le vahıdun	: elbette, bir, tek, cüzü olmayan tek,

4- Muhakkak ki sizin ilahınız elbette birdir.

-5-

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ

Rabbus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ ve rabbul meşârık

Rabbu	: Rab, var eden, vücudlandıran,
el semavat ve el ard	: ulvi âlem, gökler ve yer,
ve mâ beyne-humâ	: ikisi arasındakiler, onlarda ne varsa
ve rabbu	: Rab, var eden, vücudlandıran,
el meşarıkı	: doğu, güneşin doğuşu, tüm doğuşlar,

5- Göklerde ve yerde ve onlarda ne varsa her şeyi vücudlandırandır ve tüm doğuşlardaki vücudlandırmanın sahibidir.

-6-

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاء الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ

İnnâ zeyyennes semâed dunyâ bi zîynetinil kevâkib

İnnâ zeyyenna	: muhakkak, biz, süsledik, ziynet, değer,
el sema	: ulvi âlem, sema, gökyüzü,
el dunyâ bi ziynet	: dünya, ziynet, süs, bezek, tecelliler,
el kevakib	: gezegen, sonsuz, yıldız, sonsuz tecelli,

6- Biz Ulvî Âlemi nurumuzla süsledik, dünyayı da sonsuz tecellimizle bezedik.

-7-

وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ

Ve hıfzan min kulli şeytânin mârid

ve hıfzan min kulli	: koruyan, muhafaza eden, hepsi, bütün her şey,
Şeytanin	: şeytani haller, kötülüklerde olan,
marid	: asi, isyankâr, azgın, sapkın, hakikatten sapan,

7- Hakikatlerden sapıp şeytani hâllerde olan kimse, bütün her şeyi muhafaza edeni anlayamaz.

-8-

لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ

Lâ yessemmeûne ilel meleil alâ ve yukzefûne minkulli cânib

lâ yessemmeûne ilâ	: kulak veremezler, dinleyemezler
el meleil alâ	: yüce makamlarda olan, şerefli topluluk, bilgili,
ve yukzefûne	: atılırlar, uzaklaşır,
min kulli canib	: hepsi, bütün, her taraf, her yer,

8- Yüce makamlarda olanları dinlese de anlayamaz ve bütün her yeri saran hakikatleri anlamaktan uzaktır.

-9-

دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ

Duhûran ve lehum azâbun vâsib

Duhûran	: sürekli, uzaklaşma, kovma, zillet, kaybetmişlik,
ve lehum azab	: onlar, işte o halde olanlar, sıkıntı,
vasib	: akmak, gitmek, sürekli olan,

9- Kaybetmişlik içinde olur ve işte o hâlde olanlar sürekli sıkıntılardadır.

-10-

إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ

İllâ men hatıfel hatfete fe etbeahu şihâbun sâkib

İllâ men hatıfe el hatfete	: ancak, kim, çalıp kaçmak, kapmak, çıkarına alet etmek
Fe etbeahu	: o zaman, tâbi olur, uyar, tâbi olmak, uymak,
şihabu şakib	: yakıcı ateş, kıvılcım, delip geçen, hızlı

10- Kim hakikatlerden bir söz duyup, bunu kendi çıkarı için değerlendirirse, o zaman o hızla yakıcı bir ateşe tabi olur.

-11-

فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَم مَّنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّن طِينٍ لَّازِبٍ

Festeftihim e hum eşeddu halkan em men halaknâ, innâ halaknâhum min tînin lâzib

Fe isteftihim	: artık, işte, kendi görüşü, araştırsın, sor, onlar,
e hum eşeddu	: onlar mı, daha fazla, güçlü, kuvvetli,
halkan	: halkoluş, yaratma, varoluş,
em men halakna	: yoksa, kim, ne, her şey, kimse, halk ettik, yarattık,
İnna halaknâ-hum	: muhakkak biz, onları halk ettik,
min tînin	: bir özden, topraktan, nemli toprak, çamur,
lazibin	: birleşik, bağlı, yapışkan, iç içe geçmiş, sabit, bütünleşen

11- Artık onlar araştırsınlar; halk oluştaki güç onların mı, yoksa her şeyi halk eden Bizim mi? Muhakkak ki onları bir özden, bir bütünlük içinde Biz halk ettik.

-12-

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ

Bel acibte ve yesharûn

Bel acipte : bilakis, aksine, evet, şaşırma, hayret
ve yesharun : onlar önemsemezler, alay etme

12- Bilakis sen yaratılışı anlamada hayret içindesin. Onlar ise önemsemezler.

-13-

وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ

Ve izâ zukkirû lâ yezkurûn

ve izâ zukkiru : kendilerine hakikatler anıldığı zaman,
la yezkurun : yok, tezekkür, yaratılışı anlamak için derin düşünce,

13- Hakikatleri anlayın denildiği zaman, varlığın yaratılışını anlamak için derin düşünce içinde olmazlar.

-14-

وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ

Ve izâ raev âyeten yesteshırûn

ve izâ raev : görün denildiği zaman,
ayeten : ayet, işaret, tüm varlıktaki deliller
yesteshırun : önemsemezler

14- Tüm varlıktaki delilleri görün denildiği zaman, önemsemezler.

-15-

وَقَالُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

Ve kâlû in hâzâ illâ sihrun mubîn

ve kâlû in haza illa : derler, bu anlatılan, sadece, ancak,
Sihrun : aldatma, etkili olan, sebebi gizli olan, büyü,
mubin : apaçık

15- Derler ki: Bu anlatılanlar apaçık bir aldatmadır.

-16-

أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

E izâ mitnâ ve kunnâ turâben ve izâmen e innâ le mebûsûn

E iza mitna : biz öldükten sonra, yolun sonu,
ve kunna turab : olduk, toprak,
ve izâmen : kemik, dağılıp gitmek,
e inna le mebus : biz, elbette, dirilik, beas, açığa çıkan, diriliş,

16- Biz öldüğümüz zaman, toz toprak olduktan ve dağılıp gittikten sonra mı bir dirilik içinde olacağız?

-17-

أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ

E ve âbâunel evvelûn

E ve abau na : atalarımız da mı?
el evvelun : gelip geçmiş, evvelki, önceki,

17- Önceki atalarımız da mı?

-18-

قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ دَاخِرُونَ

Kul neam ve entum dâhırûn

Kul neam : de, evet
ve entum dahırune : siz, hor hakir bakmak,

18- De ki: Evet ve siz hakikatlere hor bakıyorsunuz.

-19-

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ

Fe innemâ hiye zecretun vâhıdetun fe izâ hum yenzurûn

Fe innema hiye : fakat, ancak, o, o hakikatler,
zecretun : bağırıp uzaklaşma, zorbalık, bağırmak, men etmek,
vâhıdetun : bir, tek, birlik
fe izâ hum yenzurune : işte o zaman, onlar, bakıp görme, görenler, anlayan

19- Fakat onlar bir olanı anlamaktan uzaklaşmasalardı, işte o zaman hakikatleri görenlerden olurlardı.

-20-

وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ

Ve kâlû yâ veylenâ hâzâ yevmud dîn

ve kâlû ya veylena : dediler, vah olsun bize, yazıklar olsun

Haza yevmu	: işte bu, her şey, gün, vakit, zaman, her an,
el din	: varlığın yaratılış yasaları, var oluş yasaları,

20- Derler ki: İşte vah olsun bize! Biz varlığın yaratılış yasalarını anlamaktan her zaman kaçtık.

-21-

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ

Hâzâ yevmul faslillezî kuntum bihî tukezzibûn

Hâzâ yevmu	: bu, gün, vakit, zaman,
el fasli	: ayırma, ayrılık, ikilik, kısım kısım,
Ellezi kuntum	: ki o, siz oldunuz,
bihi tukezzibun	: onları, o hakikatleri yalanlayan

21- İşte bu hâllerde kalıp hakikatleri yalanladığınızdan dolayı, her zaman ayrılıklarda kaldınız.

-22-

احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ

Uhşurûllezîne zalemû ve ezvâcehum ve mâ kânû yabudûn

Uhşurû	: bir arada bulunmak, toplanmak,
ellezi zalemu	: zalim kimseler, zulmedenler
ve ezvâce-hum	: eş, cins, tür, aynı yolda olan, birlikte hareket eden
ve mâ kanu yabudun	: şey, ne, değil, olmadı, kul olan,

22- Zalimler ve onlarla aynı yolda olanlar ve kulluklarını anlayamayanlar, bir arada bulunurlar.

-23-

مِن دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ

Min dûnillâhi fehdûhum ilâ sırâtıl cahîm

min dûni allâhi	: Allah'tan başka,
fehduhum	: yol gösterici arayanlar, ulaştıran, yönelen,
İla sıratı	: yol, ancak o yolda olan, yol edinen,
el cahim	: sıfatları kendine nisbet eden, cehaletin yakıcılığı,

23- Allah’tan başka yol gösterici arayan, ancak kendi cehaletinin yakıcılığını yol edinir.

-24-

وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ

Vakıfûhum innehum mesûlûn

vakıfû-hum : bilen, haber sahibi, ayakta duran, duran,
İnne hum mesulun : muhakkak onlar, sorumlu, mesul

24- Onları ayakta tutan nedir? Muhakkak ki onlar hakikatleri anlamaktan sorumludurlar.

-25-

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ

Mâ lekum lâ tenâsarûn

mâ lekum : değil, şey, ne, siz,
la tenasarun : yok, yardımlaşmak, birbirinize yardımlaşma,

25- Siz birbirinize yardım eden değilsiniz.

-26-

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ

Bel humul yevme musteslimûn

Bel hum el yevm : hayır, onlar, gün, zaman, vakit,
musteslimun : teslim olmak, teslimiyet, barış, selamet

26- Bilakis hakikatleri anlayanlar her zaman bir teslimiyet içinde olurlar.

-27-

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءلُونَ

Ve akbele baduhum alâ badın yetesâelûn

Ve akbele : kabul etmek, uymak,
baduhum alâ badın : onlardan bazıları bazılarını, birbirlerini
yetesâelûne : sorup araştıran, aramak, sorgulamak, sula etmek

27- Onlardan bazıları bazılarını kabul edip, hakikatleri arayanlara yardım ederler.

-28-

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ

Kâlû innekum kuntum tetûnenâ anil yemîn

Kâlû innekum kuntum : dediler, muhakkak, sizler, siz oldunuz
Tetune na : gelen, gelmek, biz,
an el yemin : sağ taraf, işleyişi, diriliği arayan, gerçeği arayan

28- Dediler ki: Doğrusu sizler gerçeği arayan bir halde bize geldiniz.

-29-

قَالُوا بَل لَّمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

Kâlû bel lem tekûnû mûminîn

Kâlû bel lem tekunu	: dediler, hayır, henüz, olmadınız
muminun	: mümin, emin olan,

29- Dediler ki: Bilakis sizler mümin de değildiniz.

-30-

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ

Ve mâ kâne lenâ aleykum min sultân bel kuntum kavmen tâgîn

ve mâ kâne lena aleykum	: olmadı, değil, bize, sizden
min sultânin	: kesin delil, mülkü yöneten, sultan,
Bel kuntum kavmen	: hayır, bilakis, siz oldunuz, kimseler, topluluk
tagun	: puta tapan, batıl olan şeye yönelen, çıkarına yönelen

30- Ve sizler bize geldiğinizde kesin deliller üzere değildiniz. Bilakis sizler batıl olan şeylere yönelen kimselerdiniz.

-31-

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ

Fe hakka aleynâ kavlu rabbinâ innâ le zâıkûn

Fe hakka aleyna	: artık, işte, hakikat, gerçek, hak, biz, üzerimize
kavlu rabbina	: söz, tecelli, gerçek, kelimeler, rabbimiz, bizi vücudlandıran,
inna le zaıkune	: biz, his, tatmak, zevk, huzur, kanıtlanmış, deliller

31- İşte bizler için hakikat olan; bizi vücudlandıranın tecellileridir, bizler elbette hakikatlerin hissiyatındayız.

-32-

فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ

Fe agveynâkum innâ kunnâ gâvîn

Fe agvey nâ kum	: böylece, sapkın, dalalete düşen, yalanlarda kalan, biz, siz,
İnnâ kunna gavine	: muhakkak biz, olduk, azgın, hak yolundan sapan

32- Öyle ki sizin gibi biz de yalanlarda kaldık. Doğrusu biz de daha önce hakk yolundan sapan kimselerdik.

-33-

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ

Fe innehum yevme izin fîl azâbi muşterikûn

Fe inne hum yevme izin : işte, muhakkak onlar, vakit, o gün, her zaman,
Fi el azab muşterekun : sıkıntılar içinde, ortak olan, birlikte, müşterek,

33- İşte muhakkak ki o halde olanlar, her zaman müşterek bir sıkıntının içindedirler.

-34-

إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

İnnâ kezâlike nefalu bil mucrimîn

İnnâ kezalike nefalu : biz, işte böyle, işlemek, işleyişimiz, yaparız,
bi el mucrimîne : günahkâr, fenalarda kalanlar, hatalarda kalanlar

34- Fenalarda kalanlar, işte böylece Bizim her varlıktaki işleyişimizi anlayamazlar.

-35-

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ

İnnehum kânû izâ kîle lehum lâ ilâhe illallâhu yestekbirûn

Innehum kanu : muhakkak, onlar, oldu, dır,
iza kile lehum : denildiğinde, söylendiğinde, onlar
lâ ilâhe illa Allahu : yok, ilah, ancak, vardır, Allah,
yestekbirun : kibirlenenler, küçümseyen

35- Doğrusu onlara; ilah yoktur, Allah vardır, diye söylenildiğinde kibirlenirler.

-36-

وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ

Ve yekûlûne e innâ le târikû âlihetinâ li şâirin mecnûn

ve yekûlûne : derler, söylerler, biz elbette, yol, terk etmek
e inna le tarik : biz mi, elbette, yol, yolunu terk eden,
âliheti-nâ : ilahlarımızı,
li şair mecnun : şair, mecnun, ne dediğini bilmeyen,

36- Biz ilahlarımızı, ne dediğini bilmeyen biri için mi terk edelim, derler.

-37-

بَلْ جَاء بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ

Bel câe bil hakkı ve saddakal murselîn

Bel cae : bilakis, hayır, getirdi, sundu,
bi el hakkı : hayır, getirdi, sundu, hak, hakikat, doğru
ve sadaka : doğruladı, tasdik etti, sadakat, dosdoğru
el murselin : gönderilen, hakikatleri sunan,

37- Bilakis o, hakikatleri sunmuştur ve hakikatleri sunanları da tasdik etmiştir.

-38-

إِنَّكُمْ لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ

İnnekum le zâikûl azâbil elîm

Inne-kum : muhakkak siz, doğrusu siz, sizler,
le zaiku : elbette tatmak, hissetmek, hışım, gadap
El azabi elim : elbette, mutlaka, acı bir sıkıntı

38- Muhakkak ki sunulan hakikatleri sizlerden kabul etmeyenler, acı sıkıntıların hissiyatında olurlar.

-39-

وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve mâ tuczevne illâ mâ kuntum tamelûn

ve mâ tuczevne : şey, ne, değil, yok, karşılık değil,
İllâ ma kuntum tamelun : vardır, ancak, yaptığınız şeylerin

39- Yaptığınız şeylerden başka bir karşılık bulamazsınız.

-40-

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

İllâ ibâdallâhil muhlesîn

İllâ ibadi Allah : Ancak, kul, Allah,
el muhlesin : tüm özü ile bağlanan, içten, samimi,

40- Ancak tüm özü ile Allah'ın kulu olduğunu anlayanlar başka.

-41-

أُوْلَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ

Ulâike lehum rizkun malûm

Ulâike lehum : işte onlar,
rızkun : rızk, nimet, sıfat, ona verilenler,

malum : bilinen, malum, farkında

41- İşte onlar kendilerine verilen sıfatların farkındadırlar.

-42-

فَوَاكِهُ وَهُم مُّكْرَمُونَ

Fevâkih ve hum mukremûn

Fevâkihu : kemalat, olgunluk, bilmek, meyve,
ve hum mukremun : onlar, ikram olunan, geldiği yeri anlayan, sunan,

42- Hakikatlerin kemalatındadırlar ve onlar sıfatların geldiği yeri anlamışlardır.

-43-

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

Fî cennâtin naîm

Fî cennatin naimi : huzur, naim, refah, huzur, bolluk, tüm tecelliler,

43- Tüm tecellileri anlamanın huzurundadırlar.

-44-

عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ

Alâ sururin mutekâbilîn

Alâ sururin : tahtlar, yüce makamlar,
mutekabilin : karşılıklı, karşısında, seyrinde

44- Yüce makamların seyrindedirler.

-45-

يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِن مَّعِينٍ

Yutâfu aleyhim bi kesin min maîn

Yutâfu aleyhim : döner dururlar, o halde hareket ederler, onlar
bi kesin min main : gönül kapları, kaynak, akan su, öz, ilim,

45- Gönüllerinde kaynağından akan nurun hazzıyla dönerler.

-46-

بَيْضَاء لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ

Beydâe lezzetin liş şâribîn

Beydâe : tertemiz, berrak, beyaz,
lezzetin : haz, lezzet, hissiyat,
li el şaribin : içilen, faydalı, zevk, şarap, meyve suyu, tat almak,

46- Tertemiz olmanın hissiyatında, hakikatlerin zevkindedirler.

-47-

لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ

Lâ fîhâ gavlun ve lâ hum anhâ yunzefûn

Lâ fiha gavlun : yok, orada, o hallerde, zulüm, aklı bozan cehalet
ve lâ hum anha : yok onlar, ondan, hakikatlerde,
yunzefune : sarhoş olma, unutmak, kendini kaybetme,

47- Akılları bozan cehalet halleri yoktur ve onlarda hakikatleri unutmak yoktur.

-48-

وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ

Ve indehum kâsırâtut tarfı ayn

ve inde-hum kasırat : onların yanında, vardır, ait, hapis, baktığı her yer
El tarfi : bakış, taraf, her yer,
ayn : ayniyet, benzer, eş, birlik, göz, seyir,

48- Onlar baktığı her yere birlik zevkiyle bakarlar.

-49-

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ

Ke enne hunne beydun meknûn

Ke enne hunne : sanki onlar, böylece onlar
beydun : pürüzsüz, takıntısız, yumurta, tertemiz, öz
meknun : saklı, örtülü, muhafaza edilmiş, içte, korunmuş,

49- Böylece onlar hiç ikiliğe düşmeden özlerini korurlar.

-50-

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءلُونَ

Fe akbele baduhum alâ badın yetesâelûn

Fe akbele : böylece, kabul, uymak,
baduhum alâ badın : bazıları bazılarını, birbirinize

yetesâelûne : sorarlar, merak ettikleri, sorma, aramak, anlatma

50- Onlardan bazıları bazılarını kabul edip, hakikatleri arayanlara yardım ederler.

-51-

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ

Kâle kâilun minhum innî kâne lî karîn

Kâle kailun minhum : dedi, konuşan, der, onlardan
İnnî kane li karinun : ben, oldu, anladım, yakınlık

51- Onlardan biri der ki: Doğrusu ben yakınlığın ne olduğunu anladım.

-52-

يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ

Yekûlu e inneke le minel Mûsâddikîn

Yekûlu e inneke : der, söyler, muhakkak, sen,
Le min el Mûsâddikine : elbette, tasdik edenlerden, onaylama

52- Ona: Doğrusu sen elbette hakikatleri tasdik edenlerden oldun, denir.

-53-

أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَئِنَّا لَمَدِينُونَ

E izâ mitnâ ve kunnâ turâben ve izâmen e innâ le medînûn

E iza mitna : öldüğümüz zaman
ve kunna turabe : toz toprak olduğumuzda,
ve izâmen : kemik, dağılıp gitme,
e inna le medinun : biz mi, borçlu, hesaba çekilen, kul, köle, ceza

53- Derler ki: Öldüğümüz zaman, toprak ve kemik olduğumuzda mı hesaba çekileceğiz?

-54-

قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ

Kâle hel entum muttaliûn

Kâle hel entum : dedi, mı, var, olan, siz elbet,
muttaliun : yakinen bilen, öğrenmiş, haber almış, bilgili olan,

54- Onlara denir ki: Elbette siz yakınlık hakkında bilgi sahibi olacaksınız.

-55-

فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاء الْجَحِيمِ

Fettalea fe reâhu fî seva el cahîm

fe ittalea	: böylece ileri bakma, yakinen gören, makam üzere bakan,
fe rea hu	: onu görme, anlama, idrak etme, hak,
fî sevâi	: doğruluk, adil, orta, apaçık işleyiş, eşitlik, merkez, birlik,
el cahim	: cahim, sıfatları kendine nisbet, benlik cehaleti,

55- Bundan sonra yakınlığı anlamak için makam üzere bakacaksınız, böylece hakkı idrak edeceksiniz, benlik cehaletinden geçip birlik içinde olacaksınız.

-56-

قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدتَّ لَتُرْدِينِ

Kâle tallâhi in kidte le turdîn

Kâle te Allah	: dedi, bildirildi, noksansızlık, mükemmel, gerçek olan, Allah,
in kid te	: kada, takdir eden, yapıp işleyen, yerine getiren, siz, bedenleriniz
la turdine	: yok, bozulmaz, kaybolmaz, helak etmek, yok olmaz

56- Allah'ın gerçek olduğunu, her an bedenlerinizde işlemekte olduğunu, niteliklerinin yok olmadığını bileceksiniz, diye bildirilir.

-57-

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

Ve lev lâ nimetu rabbî le kuntu minel muhdarîn

ve lev	: velev ki, eğer, gerçi, eğer bilirseniz,
lâ nimetu	: nimetleri, nitelikleri, sıfatları, lütuf,
rabbi	: Rab, vücudlandıran, düzenleyen, şekillendiren,
Le kuntu	: elbette ben, olurdum,
Min el muhdarin	: hazırlanmış, düzenlenmiş, var edilmiş,

57- Eğer bilirseniz: Rabbimin sıfatları olmasaydı, elbette ben var edilmiş olmazdım.

-58-

أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ

E fe mâ nahnu bi meyyitîn

e fe ma nahnu	: artık, öyle mi, biz değil miyiz?
bi meyyitin	: ölümlü, cansız, idraksiz, ölü gibi,

58- Biz ölümlüler değil miyiz?

-59-

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

İllâ mevtetenel ûlâ ve mâ nahnu bi muazzebîn

İllâ mevtete na : ancak, ölümümüz, ölüm, biz
el ula : önce, ilk, birinci
ve mâ nahnu bi muazzebin : biz değiliz, sıkıntılarda kalan, müşkül, azap,

59- Ancak ölmeden önce ölümü anladık ve biz sıkıntılarda kalan değiliz, dersiniz.

-60-

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

İnne hâzâ le huvel fevzul azîm

İnne haza le huve : muhakkak, bu, gerçekten o
el fevzu el azîmu : en büyük kurtuluş, yüce

60- Muhakkak ki o yüce kurtuluş elbette işte budur.

-61-

لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلْ الْعَامِلُونَ

Li misli hâzâ fel yamelil âmilûn

Li misli haza : için, olsun, misli, gibi, mesela, örnek, bu
Fe el yameli el amilune : bundan sonra, amel etsin, amel edenler

61- Bundan sonra amel edenler, bu hakikate ulaşmak için amel etsinler.

-62-

أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ

E zâlike hayrun nuzulen em şeceretuz zakkûm

E zalike hayrun nuzulen : işte bu, hayırlı, iyi olan, sunulan, ikram,
Em şeceretu : yoksa, soy, aktarmak, ağaç, nesil, aslından gelen,
el zakkum : acı kötü kokan, fena haller, zehirli, zararlı,

62- İşte bu sunulan hakikatler mi daha hayırlı, yoksa zararlı hâlleri aktarmak mı?

-63-

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ

İnnâ cealnâhâ fitneten liz zâlimîn

İnnâ ceal na ha	: muhakkak, yapmak, olmak, sunduk, kıldık, onu, hakikatler
fitnete	: imtihan, varlığın asıl sahibini bilmek, hakikatleri araştırmak,
li el zâlimîne	: zalimler, zulüm eden, kötülükler içinde,

63- Muhakkak ki sunduğumuz o hakikatler; zalimlerin, varlığın asıl sahibini bilmeleri teslim olmaları içindir.

-64-

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ

İnnehâ şeceretun tahrucu fî aslil cahîm

inne-hâ şeceretun	: muhakkak o, soy, ağaç, aktarma, kötülüğün geldiği yer,
Tahruc fi asli	: çıkma, ortaya çıkma, çıkar, içinde, kaynak, köken, aslı, dibinde
el cahim	: cehalet, varlığı kendine nispet etme, benlik içinde olmak

64- Muhakkak ki o fena hâllerin geldiği yerin kaynağı; benlik içinde olup, kendine varlık isnat etmenin cehaletidir.

-65-

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُؤُوسُ الشَّيَاطِينِ

Taluhâ ke ennehu ruûsuş şeyâtîn

talu-hâ	: onun doğuş yeri, meyvesi, çıkış yeri, tomurcuk,
Ke enne hu	: gibi, olur, onun gibi, o hallerin
Ruûsu el şeytan	: baş, başlangıç, şeytanın, şeytani hallerin başı

65- Şeytani hâllerin başlangıcının çıktığı yer orasıdır.

-66-

فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِؤُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ

Fe innehum le âkilûne minhâ fe mâliûne min hel butûn

Fe inne hum	: artık, muhakkak, onlar, zalimler,
le akilune minha	: elbette, yiyecek, fayda, beslendikleri yer oradan
Fe mâliûne minha	: böylece dolduranlar, oradan,
el butun	: içlerini, karın,

66- İşte zalimler o hâllerden beslenirler. Artık içlerini hep o hâllerle doldururlar.

-67-

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ

Summe inne lehum aleyhâ le şevben min hamîm

Summe inne : sonra, muhakkak, doğrusu,
lehum aleyha : onlar içindir, vardır, onların halleri
Le şevben : karışık haller, karıştırılmış,
min hamim : öfke, kızgınlık, yakıcı olan,

67- Sonra da muhakkak ki, öfke kızgınlık gibi karışık hâller onların hâlleridir.

-68-

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ

Summe inne merciahum le ilel cahîm

Summe inne mercia hum : sonra, elbette, dönüşleri, dönüp durma, haller, onlar
Le ilâ el cahimi : elbette, cahim, varlığı kendine nispet etme, benlik,

68- Sonra doğrusu onlar; elbette benlik içinde olup, kendine varlık isnat etmenin cehaletinde döner dururlar.

-69-

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءهُمْ ضَالِّينَ

İnnehum elfev âbâehum dâllîne

inne-hum elfev : dorusu onlar, buldular, o hallerde idiler,
abae-hum : onların ataları,
dalline : hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapan, dalalet

69- Doğrusu onlar atalarını hakikatlerden sapmış bir halde buldular.

-70-

فَهُمْ عَلَى آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ

Fe hum alâ âsârihim yuhreûn

Fe hum ala asarihim : böylece, onlar, izleri üzere, yolları,
yuhreun : yürümek, gitmek

70- Böylece onlar da onların izlerinden gittiler.

-71-

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ

Ve lekad dalle kablehum ekserul evvelîn

ve lekad dalle : doğrusu, andolsun, hakikatten sapanlar,
kablehum : onlardan önce
Ekseru el evveline : çoğu, evvelki, önceki

71- Doğrusu onlardan öncekilerin çoğu da hakikatlerden sapmışlardı.

-72-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ

Ve lekad erselnâ fî him munzirîn

ve lekad erselna : doğrusu, açığa çıktı, gönderdik, biz, hakikatlerimiz
fihim munzirin : onlara, uyarıcı, hakikatleri açıklayan, uyaran

72- Doğrusu onların içinden de hakikatlerimizi açıklayıp uyaranlar açığa çıktı.

-73-

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ

Fanzur keyfe kâne âkibetul munzerîn

fe unzur keyfe kane : o zaman, artık, bak, nasıl oldu,
akibet : akıbet, sonları, sonuçta,
el munzerîne : uyarılanlar, hakikatler açıklananlar

73- Hakikatler açıklandığı halde hakikatlere uymayanların akıbetleri nasıl oldu bir bak.

-74-

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

İllâ ibâdallâhil muhlasîn

İllâ ibade Allah : ancak, Allaha kulluk eden,
el muhlasin : tüm özüyle bağlı olan, içten, samimi olan,

74- Ancak tüm özüyle Allah'ın kulu olduğunu anlayanlar başka.

-75-

وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ

Ve lekad nâdânâ nûhun fe le nimel mucîbûn

ve lekad nada na nuhun : doğrusu, nida etti, yöneldi, çağrı, biz, Nuh,
Fe le nime : sonrada, evet, oldu, öyle, ne güzel, güzel bir halde
el mucibin : icabet eden, uyan, teveccüh eden,

75- Doğrusu Nuh bize yöneldi, sonra da bize güzelce icabet eden oldu.

-76-

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

Ve neccey nâ hu ve ehlehu minel kerbil azîm

ve neccey nâ	: necat, selamet, kurtuluş, aydınlık, ışık, biz,
hu ve ehlehu	: o ve onun ailesi, yakınları, o
min el kerbi el azîmi	: büyük sıkıntılardan

76- O ve onun ailesi; büyük sıkıntılardan geçip, Bizde selamet buldular.

-77-

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمْ الْبَاقِينَ

Ve cealnâ zurriyyetehu humul bâkîn

ve cealnâ	: kıldık, yaptık,
zurriyyete hu	: onun neslini, zürriyet,
Hum el bakin	: bâki olan, bâki kalan, sürekli

77- Onun neslini bâki kıldık.

-78-

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

Ve tereknâ aleyhi fîl âhirîn

ve tereknâ aleyhi	: bıraktık, terk ettik, sağladık, ona
fî el âhirîne	: sonrakiler için

78- Sonrakiler için onların faziletlerinin anılmasını sağladık.

-79-

سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ

Selâmun alâ nûhın fîl âlemîn

Selâmun ala nuhın	: barış, huzur, selamet, huzur, üzerine, Nuh
fi el alemin	: âlemler içinde, topluluklar,

79 Topluluklar içinde Nuh, barış ve huzur üzere oldu.

-80-

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

İnnâ kezâlike neczîl muhsinîn

İnnâ kezalike neczi	: muhakkak, şüphesiz, işte böyle, karşılık,
el muhsinin	: tüm özüyle bağlı olan, içten samimi olan

80- Muhakkak ki Bizi anlayana, tüm özüyle bağlı olana, işte böyledir karşılık.

-81-

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

İnnehu min ibâdinel mûminîn

İnne hu min abidina	: muhakkak, o, kulluk, biz, kulumuz,
el mümin	: emin olan,

81- Muhakkak ki o, Bizim kulumuz olduğundan emin olanlardandı.

-82-

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ

Summe agraknel âharîn

Summe agrak na	: sonra, ise, boğuldu, kayboldu, batmak, gark, biz,
el ahirine	: diğerleri, başkaları,

82- Bizi anlayamayanlar ise kendi cehaletlerinde boğulup gittiler.

-83-

وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ

Ve inne min şîatihî le ibrâhîm

ve inne min şiatihi	: doğrusu, onun, Nuh'un yolundan,
le ibrahim	: İbrahim

83- Doğrusu İbrahim de Nuh'un yolundan gidenlerdendi.

-84-

إِذْ جَاء رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

İz câe rabbehu bi kalbin selîm

iz câe rabbehu	: gelmişti, rabbine,
bi kalbi selim	: tertemiz bir kalple, dürüst, kalbinde şüphe olmadan,

84- O Rabbine tertemiz bir kalble gelmişti

-85-

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ

İz kâle li ebîhi ve kavmihî mâzâ tabudûn

iz kâle li ebihi	: demişti, babasına
ve kavmihi	: kavmine, milletine
Maza tabudune	: nedir sizin kul olduklarınız, taptıklarınız

85- Babasına ve kavmine demişti ki: Nedir sizin kul olduklarınız?

-86-

أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ

E ifken âliheten dûnallâhi turîdûn

E ifken	: yalanlar, zanna dayalı, uydurma, aslı olmayan,
aliheten	: ilahlar, çıkar için yönelilen,
dûne allâhi turidune	: Allah'tan başka, istemek, yönelmek,

86- Allah'ı bırakıp zanna dayalı ilahlar var edip, onlara mı yöneliyorsunuz?

-87-

فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Fe mâ zannukum bi rabbil âlemîn

Fe ma zannu kum	: siz zanlarda kalıyorsunuz, zannettiğiniz gibi değil
Bi rabbi el alemin	: Âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

87- Âlemlerin Rabbi sizin zannettiğiniz gibi değildir.

-88-

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ

Fe nazara nazraten fîn nucûm

Fe nazara nazreten	: sonra, baktı, idraki bir bakışla, düşünmek,
fî en nucûmi	: yıldızlar, parça parça, her bir parçası, sapı olmayan ot

88- İbrahim baktı; varlığın her parçasını anlamak için, idraki bir bakışla baktı.

-89-

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ

Fe kâle innî sakîm

Fe kale : sonrada dedi,
inni sakimun : ben müşküllerdeyim, hasta, hakikatleri anlamada zayıf

89- Sonra da dedi ki: Ben müşküllerdeyim.

-90-

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ

Fe tevellev anhu mudbirîn

Fe tevellev anhu : böylece dönüp gittiler, ondan,
mudbirin : kendi bilişlerine dönen, dönen, yüz çeviren,

90- Sonra da ondan yüz çevirdiler, dönüp gittiler

-91-

فَرَاغَ إِلَى آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ

Ferâga ilâ âlihetihim fe kâle e lâ tekulûn

ferâga ilâ alihetihim : ilgilendi, yöneldi, boş olan, onların boş olan ilahları
Fe kale e la tekulune : sonrada dedi, yemek yok, beslenme, fayda, yarar,

91- Onların boş olan ilahlarına yöneldi, sonra da dedi ki: Yemezsiniz de.

-92-

مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ

Mâ lekum lâ tentıkûn

mâ lekum la tentıkune : siz değilsiniz, konuşan, söyleyen, anlatan, öğreten,

92- Siz konuşan da değilsiniz.

-93-

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ

Ferâga aleyhim darben bil yemîn

Feraga aleyhim : ilgilendi, boş olan, asılsız, onların
Darben : vurdu, darbe,
bi el yemîni : kuvvetli, doğru, hak, noksansız, sağ, diri

93- Onların boş olan ilahlarına kuvvetle vurdu.

-94-

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ

Fe akbelû ileyhi yeziffûn

Fe akbelu ileyhi : böylece, karşısına geçti, onların, kavimin,
yeziffune : hızla yürüyerek, heyecanla, telaşla,

94- Böylece hızla yürüyerek kavminin karşısına geçti.

-95-

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ

Kâle e ta'budûne mâ tenhıtûn

Kâle e tabudune : dedi, kulluk ediyorsunuz?
Ma tenhıtûne : siz yontuyorsunuz, yaptığınız

95- Dedi ki: Siz yontuğunuz şeylere mi kulluk ediyorsunuz?

-96-

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

Vallâhu halakakum ve mâ tamelûn

ve allâhu halaka kum : Allah sizi yarattı, halk etti, varetti, yarattı
ve ma tamelûne : yaptığınız şeyler, ellerinizle yapıp taptığınız şeyler

96- Allah sizi halk ettiği gibi, ellerinizle yapıp taptığınız şeyleri de O halk etti.

-97-

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ

Kâlûbnû lehu bunyânen fe elkûhu fîl cahîm

Kâlû ebnu lehu bunyanen : dediler, büyük bir şey yapın, bina, onun için
Fe elku hu : sonra onu atın, bırakın, o halde bırakın,
fi el cahim : azmışlık, cehalet, kendi ürettikleri, nisbet ettikleri,

97- Dediler ki: Onun için büyük bir şey yapın, sonra da cehaletinin azmışlığıyla onu oraya atın.

-98-

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ

Fe erâdû bihî keyden fe cealnâ humul esfelîn

fe erâdû bihi keyden : sonra istediler, ona tuzak,
fe ceal nâ hum : böylece, oldular, yaptılar, kaldılar, biz, onlar,
el esfelin : düşmek, alçaltmak, sefil, fena haller, dünya,

98- Böylece ona tuzak kurmak istediler. Sonra da onlar Bizi anlayamayıp fena hallerinde kaldılar.

-99-

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ

Ve kâle innî zâhibun ilâ rabbî seyehdîn

ve kâle inni zahibun : dedi, muhakkak, beni, giden, yol alan, bir fikre uyan,
İla rabbi se yehdi ni : sadece rabbim, bana doğru yolu gösterir

99- İbrahim dedi ki: Bana sadece Rabbim yol gösterir. Muhakkak ki ben O'nun hakikatleri üzere hareket ederim.

-100-

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ

Rabbi heb lî mines sâlihîn

Rabbi heb li min : Rabbim, bağışla, lütfetmek, vermek,
el salihin : iyilerden, Salih kimse,

100- Rabbim! Bana Salih birini lütfet.

-101-

فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ

Fe beşşernâhu bi gulâmin halîm

Fe beşşerna hu : böylece, ona sevindirici haber, mutlu, sunduk
Bi gulamin halim : oğul, genç, güzel huylu, hoş muamele yapan, nazik, sakin

101- Böylece ona halim bir oğul müjdeledik.

-102-

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ
مَاذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِن شَاء اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ

Fe lemmâ belega meahus saye kâle yâ buneyye innî erâ fîl menâmi ennî ezbehuke fanzur mâzâ terâ kâle yâ ebetifal mâ tûmeru setecidunî inşâallâhu mines sâbirîn

Fe lemma belega : böylece, olunca, erişti, ulaştı, arayış çağı,

mea-hu	: onunla beraber, birlikte
el saye	: çalışma, görev, arayış
Kâle ya buneyye	: dedi, ey oğlum,
inni era	: anladım, ben gördüm
fî el menâmi	: uykuda, manada,
enni ezbehuke	: ben, boğazlamak, kesmek, varlığından geçmek, sen,
fe unzur meza tera	: haydi bak, ne görüyorsun, ne düşünüyorsun bu konuda
Kâle ya ebeti	: dedi, ey babacığım,
ifal ma tumeru	: yap, şey, ne, değil, hüküm, emir, işlemek, yapmak,
se-tecidu-nî	: beni bulacaksın
in şae Allah	: inşallah, istek, Allah,
min el sabirin	: sabır, sabır içinde olan, bekleyen,

102- Böylece o; bir arayış çağına ulaştığında, onunla beraber hakikatlerin arayışında oldu. Dedi ki: Ey oğlum! Ben seni manada varlığından geçiriyor gördüm. Sen ne düşünüyorsun bu konuda. Dedi ki: Ey babacığım! Ne yapman gerekiyorsa onu yap. İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın.

-103-

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ

Fe lemmâ eslemâ ve tellehu lil cebîn

Fe lemma eslema	: böylece, ikisi de teslim oldu, selamet,
ve telle-hu	: tepe, yatırdı, uzatmak, teslim olmak, o
li el cebin	: şakak, alın, beyin, düşünce, başı,

103- Ve o tüm düşüncelerden geçerek teslim oldu. Böylece her ikisi de bir teslimiyet içinde oldu.

-104-

وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ

Ve nâdeynâhu en yâ ibrâhîm

ve nâdey nâ hu	: nida, seslenmek, işitmek, biz, o,
en ya ibrâhîm	: ey, seslenme, İbrahim

104- O ve İbrâhîm bütün varlıktan Bizim nidamızı işitti.

-105-

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

Kad saddakter ruyâ innâ kezâlike neczîl muhsinîn

Kad saddakte	: sadık oldu, sadakat içinde oldu,
el ruya	: rüya, ileri görüş, amaç,
İnna kezâlike	: muhakkak böylece, işte böyle
Neczî	: biz, karşılık, mükâfat,

el muhsinin : tüm özüyle bağlı olan, ihsan sahibi, samimi olan,

105- Gördüğü hakikatlere sadakatle bağlandı. Muhakkak ki Bize tüm özüyle bağlı olanlara, Bizi anlamanın karşılığı vardır.

-106-

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاء الْمُبِينُ

İnne hâzâ le huvel belâul mubîn

İnne haza le huve : doğrusu, bu, elbette, o, o hakikatler,
El belau : imtihan, sıkıntı, dikkatlice düşünme,
el mubin : izah, apaçık, göstermek, apaçık hakikatler

106- Doğrusu bu; elbette dikkatlice düşünmeniz içindir, apaçık o hakikatleri anlamanız içindir.

-107-

وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ

Ve fedeynâhu bi zibhın azîm

ve fedeynâ-hu : fidye, verilen, sunulan vücut varlığı,
bi zibhın : kesme, kendinden geçme, varlığından geçme, yokluk
azimin : yücelik, kararlılık, azimet, karar vermek,

107- Böylece İbrâhîm ve İsmâîl, kendilerine sunulan vücut varlıklarının Bize ait olduğu idrakiyle bir yücelik içinde kendilerinden geçtiler.

-108-

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

Ve tereknâ aleyhi fîl âhirîn

ve terekna aleyhi : ders olarak bıraktık, ona, bunu,
fi el ahirin : sonrakiler için

108- Ve bunu sonrakiler için bir ders olarak bıraktık.

-109-

سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ

Selâmun alâ ibrâhîm

Selâmun ala ibrâhîm : selam, barış, huzur, üzere, İbrahim

109- İbrâhîm de barış ve huzur üzereydi.

-110-

كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

Kezâlike neczîl muhsinîn

Kezâlike neczi	: işte böyle, karşılık, mükâfat, tüm özü ile bağlı olan
el muhsinin	: tüm özü ile bağlı olan, içten samimi,

110- Tüm özüyle bağlı olana işte böyledir karşılık.

-111-

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

İnnehu min ibâdinel mûminîn

İnne hu min ibadina	: muhakkak ki, o, bizim kulumuz
el müminin	: emin olan, mümin,

111- Muhakkak ki o, Bizim kulumuz olduğundan emin olanlardandı.

-112-

وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ

Ve beşşernâhu bi ishâka nebiyyen mines sâlihîn

ve beşşernâ-hu bi İshâk	: müjdeledik, sevindirici, ümit veren, o, İshâk
Nebiyyen	: haberci, bildiren, nebi,
min el salihine	: hakk yolunda çalışan, salih olan, iyi kimse

112- Ve ona Salih kimselerden olup, hakikatleri bildirecek olan İshak'ı müjdeledik.

-113-

وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ

Ve bâreknâ aleyhi ve alâ ishâk ve min zurriyyetihimâ muhsinun ve zâlimun li nefsihi mubîn

ve barek na aleyhi	: bereket, feyiz, niteliklerimiz, kendinde
ve ala ishak	: üzerinde, için, İshâk
ve min zurriyyetihima	: onların zürriyetinden, neslinden,
muhsin	: tüm özü ile bağlı olan
ve zalimun	: zalim olan, zulmeden,
li nefsi hi mubin	: kendine, nefsine, apaçık

113- İshâk da kendi üzerindeki niteliklerimizi anlayarak feyiz buldu. Onların neslinden tüm özüyle bağlı olanlar da oldu, nefislerine apaçık zulmedenler de oldu.

-114-

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ

Ve lekad menennâ alâ mûsâ ve hârûn

ve lekad menenna : doğrusu, memnuniyet, nimetler, lütuflarımız
Ala Mûsâ ve Harun : Mûsâ ve hârûn

114- Doğrusu Mûsâ ve Hârûn da lütuflarımızı anlayanlardandı.

-115-

وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

Ve necceynâ humâ ve kavme humâ minel kerbil azîm

ve necceynâ-humâ : necat, selamet, kurtuluş, biz, onlar
ve kavme humâ : ikisinin kavmi, onların kavmi,
Min el kerbi el azîmi : büyük üzüntü, büyük sıkıntılardan, müşkil hallerden

115- Onlar ve kavimleri büyük sıkıntılar içindeyken, Bizde selamet buldular.

-116-

وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ

Ve nasarnâhum fe kânû humul gâlibîn

ve nasar nâ hum : onlar bizde yardım buldular
Fe kanu hum el galibin : böylece, oldu, onlar, galip, başarılı

116- Ve onlar; Bizde yardım buldular, böylece onlar hakikatler yolunda başarılı oldular.

-117-

وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ

Ve âteynâ humel kitâbel mustebîn

ve ateyna huma : sunduk, verdik, onlara, sunduk, ikisine
el kitâbe : kitap, ilahi sözler, her varlık bir kitap,
el mustebin : açık, apaçık açıklanmış, gösterilmiş, meydanda

117- Ve onlar da; her varlığı, hakikatleri apaçık gösteren bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı.

-118-

وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

Ve hedeynâ humes sırâtal mustekîm

ve hedeynâ-humâ : onlar, yol bulma, kılavuz, hidayet, biz,
es sırâta el mustekîme : Sıratı Müstakim, dosdoğru hakikatin yolu

118- Ve onlar; dosdoğru hakikatin yolu üzere oldular, Bizde hidayet buldular

-119-

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ

Ve tereknâ aleyhimâ fîl âhirîn

ve terekna aleyhima : ve bıraktık, bunu, bu durumu, bu olanları
fî el âhirîne : sonrakiler için

119- Ve bunu sonrakiler için ders olarak bıraktık.

-120-

سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ

Selâmun alâ mûsâ ve hârûn

Selâmun : barış, barış ve huzur, selamet
ala Mûsâ ve hârûn : üzere, Mûsâ ve Harun

120- Mûsâ ve Harun da barış ve huzur üzereydi.

-121-

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

İnnâ kezâlike neczîl muhsinîn

İnna kezâlike neczi : muhakkak, işte böyle, karşılık, mükâfat,
el muhsinin : tüm özü ile bağlı olan, içten samimi,

121- Muhakkak ki Bizi anlayana, tüm özüyle bağlı olana, işte böyledir karşılık.

-122-

إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

İnne humâ min ibâdin el mûminîn

İnne humâ min abidin : muhakkak ki ikisi, onlar, kulluk, bize ait
el mûminîne : müminler, emin olan, inanan,

122- Muhakkak ki onlar, hakikatlerden emin olan kullardandı.

-123-

وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

Ve inne ilyâse le minel murselîn

ve inne İlyâs : muhakkak, doğrusu, İlyas,
le min murselin : gönderilmiş, görevli, ortaya çıkan,

123- Muhakkak ki İlyas da hakikatleri anlatmak için ortaya çıkanlardandı.

-124-

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ

İz kâle li kavmihî e lâ tettekûn

iz kâle li kavmihi : demişti, kavmine,
E la tettekune : sakınmaz mısınız, Allah'a ortak koşmaktan sakınmak

124- Kavmine demişti ki: Fenalarda kalıp, Allah'a ortak koşmaktan sakınmaz mısınız?

-125-

أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ

Eted'ûne balen ve tezerûne ahsenel hâlikîn

E tedune : çağırma, yönelme, tapınmak,
balen : Ba'l, kendini yüce görme, tapmak, zaaf, zayıflık
ve tezerûne : bırakma, terk etme, ayrılma,
Ahsen el halikin : güzel olan, yaratıcı, var eden,

125- Her şeyi en güzel olarak yaratanı terk edip, Ba'l isimli puta mı yönelirsiniz?

-126-

وَاللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

Allâhe rabbekum ve rabbe âbâikumul evvelîn

Allâhe rabbe kum : Allah, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
ve rabbe : Rab, vücudlandıran,
abai kum el evvel : atalarınız, önceki

126- Önceki atalarınızı da vücudlandıran, sizi de vücudlandıran Allah'tır.

-127-

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ

Fe kezzebûhu fe inne hum le muhdarûn

Fe kezzebu hu : fakat onu yalanladılar,
fe inne hum : böylece, doğrusu, onlar,
Le muhdarûne : kendilerini öne çıkarma, ego, yüce görme, hazırlanmış

127- Fakat onlar onu yalanladılar ve doğrusu onlar kendilerini yüce gördüler.

-128-

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

İllâ ibâdallâhil muhlasîn

İllâ abid Allah : başka, sadece, kulluk, kul olan, Allaha kul olan,
el muhlisin : tüm özüyle, içten samimi,

128- Tüm özüyle Allah'a kul olanlar ise başka.

-129-

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

Ve tereknâ aleyhimâ fîl âhirîn

ve terekna aleyhi : ve ders olarak bıraktık, bunu, bu durumu, bu olanları
fî el âhirîne : sonrakiler için

129- Ve bunu sonrakiler için ders olarak bıraktık.

-130-

سَلَامٌ عَلَى إِلْ يَاسِينَ

Selâmun alâ ilyâsîn

Selâmun ala İlyas : selam, barış ve huzur, selamet, üzere, İlyas,

130- İlyâs da barış ve huzur üzereydi.

-131-

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

İnnâ kezâlike neczîl muhsinîn

İnna kezâlike neczi : muhakkak, işte böyle, karşılık, mükâfat,
el muhsinin : tüm özü ile bağlı olan, içten samimi,

131- Muhakkak ki Bizi anlayana, tüm özüyle bağlı olana, işte böyledir karşılık.

-132-

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

İnnehu min ibâdinel mûminîn

İnne hu min abidina : muhakkak o, kulluk, biz,
el mûminîne : emin olanlar,

132- Muhakkak o, Bizim kulumuz olduğundan emin olanlardandı.

-133-

وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِينَ

Ve inne lûtan le minel murselîn

ve inne Lût'a : doğrusu, muhakkak, Lût'da
Le min el murselin : elbette, açığa çıkan, gönderilmiş, görevli

133- Doğrusu Lût da şüphesiz hakikatleri anlatmak için açığa çıkanlardandı.

-134-

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ

İz necceynâhu ve ehlehû ecmaîn

İz neccey na : aydınlığımız, necat bulmak, selamet, kurtuluş, biz
hu ve ehle hu ecmanin : o ve onun ailesini, topluca

134- O ve onun ailesi, topluca Bizde necat buldular.

-135-

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ

İllâ acûzen fîl gâbirîn

İllâ acuzen : hariç, ancak, sadece, yaşlı, aciz, irfaniyetten yoksun
fi el gabirin : eski, eski halleri ile geride kalan, cehalette kalan

135- Cehalet hallerinde kalıp irfaniyetten yoksun olanlar hariç.

-136-

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ

Summe demmernel âharîn

Summe demmer na : sonra, helak olma, körelme, yoksun, dumur, biz,
el ahirin : diğerleri, başkaları, o hallerde olanlar

136- Sonra cehalet hallerinde kalan başkaları da bizi anlamaktan yoksun kaldılar.

-137-

وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم مُّصْبِحِينَ

Ve innekum le temurrûne aleyhim musbihîn

ve inne-kum : doğrusu, muhakkak, siz,
le temurrun : uğramak, hareket etme, sarsılma
Aleyhim mushibin : onlar, bunlar, sabah vakti, doğuş vakti, uyanış

137- Doğrusu siz bunlardan ders alıp sarsılıp uyanmaz mısınız?

-138-

وَبِاللَّيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Ve bil leyl e fe lâ takılûn

Ve bi el leyli : gece, gaflet, cehaletin karanlığı,
E fe la takılune : böylece, artık, akıl etmez misiniz?

138- Gafletten uyanıp, artık hiç akıl etmez misiniz?

-139-

وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

Ve inne yûnuse le minel murselîn

ve inne Yûnus : muhakkak, doğrusu, Yûnus
Le min el murselîne : elbette, açığa çıkan, gönderilmiş, görevli olan

139- Doğrusu Yûnus da elbette hakikatleri anlatmak için açığa çıkanlardandı.

-140-

إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

İz ebeka ilel fulkil meşhûn

İz ebeka : sığındı, sarıldı, kaçtı,
el fulki : sonsuza yol alma, uzağa gitme, gemi, sürüp giden,
El meşhuni : yüklü, dolu, hakikatlerin ağırlığını taşıma

140- Hakikatlerin ağırlığını taşıyıp sonsuzluğun sahibine sığındı.

-141-

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنْ الْمُدْحَضِينَ

Fe sâheme fe kâne minel mudhadîn

Fe saheme	: sürüp giden, kura çekti, deryaya daldı, varlığıyla teslim oldu,
fe kane	: böylece oldu,
min el mudhadîne	: kaybeden, bir gücü kalmayan, varlığından geçme, teslim oldu,

141- Böylece gücünün sahibi olmadığını anladı, tüm varlığıyla teslim oldu.

-142-

فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ

Feltekamehul hûtu ve huve mulîmun

Fe iltekame hu	: böylece, daldı, girdi, bir deryaya daldı, o
el hutu	: gitmek, ilerlemek, yüzmek, balık, gönlü daldı
Ve huve mulimun, melami	: o, Melâmî, hakikati arayan, varlığını hakta fani eden

142- Böylece o bir deryaya dalıp gitti ve o Melâmî'ydi

-143-

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنْ الْمُسَبِّحِينَ

Fe lev lâ ennehu kâne minel musebbihîn

fe lev lâ enne hu	: eğer olmasaydı, şüphesiz o
Kane min el musebbihîne	: oldu, fiil, sıfat, zatın tecellilerini idrak edenlerden oldu

143- Eğer o her varlıktaki tecellileri idrak eden olmasaydı,

-144-

لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

Le lebise fî batnihî ila yevmi yubasûn

Le lebise	: elbette, muhakkak, kalırdı, olurdu,
fi batni hi	: kendi bildiklerinin içinde, karın,
İla yevmi	: gün, vakit, zaman,
yubasûne	: beas, dirilik, diriliş, her varlıkta diri olan,

elbette kendi bildiklerinin içinde kalır, tüm varlıkta diri olanı hiçbir zaman anlayamazdı.

-145-

فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاء وَهُوَ سَقِيمٌ

Fe nebeznâhu bil arâi ve huve sakîm

Fe nebez na hu	: sonunda, atılma, bize bıraktı, o
bi el arai	: açık, boş, çıplak, soyunmuş, varlığından geçen,
ve huve sakimun	: o, güçsüz, bitkin, hiçbir gücü olmayan, gücünden geçen

145- Böylece o tüm varlığından soyunup, kendini Bize bıraktı ve o tüm gücünden geçti.

-146-

وَأَنبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ

Ve enbetnâ aleyhi şecereten min yaktîn

ve enbet na aleyhi	: ortaya çıkan, tecelli, var olan, nitelikler, biz, üzerinde
Şecereten min yak tin	: ağaç, soy, gelen, devam eden, özünden, bir kökten yayılan

146- Ve kendi üzerindeki tüm niteliklerin Bize ait olduğunu, böylece tüm varlığın bir özden yayılıp geldiğini anladı.

-147-

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِئَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ

Ve erselnâhu ilâ mieti elfin ev yezîdûn

ve erselna hu	: açığa çıkmak, gönderdik, irsal, biz, o
İla mieti elfin	: ancak, ünsiyet eylemek, yüz bin, varlığı tutan öz
ev yezîdûne	: veya, daha fazla, çok fazla kişiye

147- Ve o, kendi toplumunda çok fazla kişiye, tüm varlığı tutan öz olan Bizi anlatmak için ortaya çıktı.

-148-

فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ

Fe âmenû fe mettanâhum ilâ hîn

Fe amenu	: böylece, iman ettiler
Fe meta na hum	: sonra, yarar, faydalanma, meta, biz, hakikatlerimiz, onlar
ila hinin	: bir zaman kadar, an, yaşadıkları zaman

148- Böylece iman ettiler, sonra onlar belli bir zaman hakikatlerimizden faydalandılar.

-149-

فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ

Festeftihim e li rabbikel benatu ve lehumul benun

Fe istefti him : bırakma, atfetme, başvurmak, isnat etmek, onlar
e li rabbike : rabbine
el benatu : kız çocuklar,
ve lehum el benun : onlar, erkek çocuk, evlat,

149- Sonra bazıları da kız çocuklarını Rabbine ve erkek çocukları da kendilerine atfettiler.

-150-

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ

Em halaknel melâikete inâsen ve hum şâhidûn

Em halak na : yoksa, neden, biz halk ettimiz, varetmek,
el melaikete : kuvveler, güç,
İnâsen : dişilik, ünsiyet
ve hum şahidun : onlar şahit, tanık, bilen,

150- Yoksa melekleri dişi olarak halk etmişiz ve onlar şahit mi olmuşlar?

-151-

أَلَا إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ

E lâ innehum min ifkihim le yekûlûn

e la inne hum : bunlar değildir, onlar yok
min ifki-him : yalanlarından dolayı, iftira, suç, gerçek olmayan
le yekulun : söyledikleri

151- Onların söyledikleri şeyler gerçek değildir. Elbette onların söyledikleri şeyler, onların yalanlarda kalmalarından dolayıdır.

-152-

وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

Veledallâhu ve innehum le kâzibûn

velede Allâhu : veled, çocuk, doğan, Allah
ve inne-hum le kazibun : muhakkak onlar, yalanlarda kalanlardır

152- Onlar Allah çocuk edindi de dediler ve muhakkak onlar yalanlarda kalanlardır.

-153-

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ

Astafel benâti alel benîn

Astafe el benati : seçti, tercih etti, kız çocukları,

ala el benin : erkek çocuklara

153- Kız çocuklarını erkek çocuklara tercih etti, yalanını da söylediler.

-154-

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

Mâ lekum keyfe tahkumûn

Mâ lekum : siz değilsiniz,
keyfe tahkumun : nasıl, hüküm veren, hak ile batılı ayıran

154- Siz hakk ile batılı ayırt eden değilsiniz.

-155-

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

E fe lâ tezekkerûn

E fe lâ : hala mı, istemez misiniz, anlamaz mısınız?
La tezekkerûne : tezekkür yok, düşünüp anlamak, hakikatlerle bakmak

155- Siz hiç hakikatleri düşünüp anlamak istemez misiniz?

-156-

أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ

Em lekum sultânun mubîn

Em lekum sultanun mubin : yoksa, veya, sizin, delil, sultan, apaçık

156- Yoksa apaçık deliliniz mi var?

-157-

فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Fe'tû bi kitâbikum in kuntum sâdikîn

Fetû bi kitabi kum : belgeler getirin, kitabınızı getirin
İn kuntum sadikine : doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız

157- Eğer doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız kitabınızı getirin.

-158-

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ

Ve cealû beynehu ve beynel cinneti nesebâ ve lekad alimetil cinnetu innehum le muhdarûn

ve cealû beyne hu	: kıldılar, yaptılar, o aralarında
ve beyne el cinneti	: arasında, cinnet, delilik, hiddet, ne yaptığını bilmeyen
neseb	: neseb, soy, devam edip gelen
ve lekad alimet	: andolsun, öğrendikleri,
el cinnet	: cinnet, delilik, öfke, ne dediğini bilmeyen
inne-hum le muhdarun	: muhakkak ki onlar, kendini öne çıkaran, bilmişlik,

158- Onların bu yaptıkları ve aralarında ne yaptığını bilmeden olan bu davranışlar, eskiden beri gelen yalanlardan öğrendikleri şeylerdir. Muhakkak ki onlar, kendilerini öne çıkarma, bilmişlik taslama hallerindedirler.

-159-

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ

Subhânallâhi ammâ yasifûn

Subhâne Allah	: noksan sıfattan münezzeh, her şey onunla, Allah
amma yasifun	: açıklanamaz, vasfedilemez, anlatılamaz, tarife sığmaz

159- Allah noksan sıfatlardan münezzehtir, tarife sığmaz.

-160 161-

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

İllâ ibâdallâhil muhlasîn

İllâ abid Allah	: ancak, kul, Allah
el muhlasin	: ihlaslı, samimiyetli, tüm özüyle bağlı olan

160 161- Ancak tüm özüyle Allah'a kul olanlar;

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ

Fe innekum ve mâ tabudûn

Fe inne kum	: o zaman, bundan sonra, şüphesiz, siz, onlar,
ve ma tabudun	: şey, ne, değil, kulluk,

şüphesiz onlar başka şeye kulluk etmezler.

-162-

مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ

Mâ entum aleyhi bi fâtinîn

ma entum aleyhi : siz değilsiniz, onları, hiçbir şey döndüremez,
fatinin : fitne, imtihan, sınama, dikkatli düşünme

162- Hiçbir şey onları dikkatlice düşünmeden döndüremez.

-163-

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ

İllâ men huve sâlil cahîm

İllâ men huve sal : ancak, kimse, o, uzaklaşmak, yaslanmak, gitmek, giren,
el cahim : azmışlık, benlik, sıfatları kendine nisbet etme cehaleti

163- Ancak sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde bulunan o kimseler, hakk yolundan uzaklaşırlar.

-164-

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ

Ve mâ minnâ illâ lehu makâmun malûm

ve mâ minna illa lehu : şey, ne, değil, bizi, bizden, ancak, onun, olanlar
Makâmun malumun : makam, hakikatlerin olduğu yer, bilinen, malum

164- Bizi ancak belli bir makamda olanlar bilir.

-165-

وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ

Ve innâ le nahnus sâffûn

ve innâ le nahnu : muhakkak biz, doğrusu, elbette, biz,
el saffun : dosdoğru hakikatler üzere, saflar,

165- Onlar dosdoğru hakikatler üzere Bize dönmüşlerdir

-166-

وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ

Ve innâ le nahnul musebbihûn

ve innâ le nahnu : muhakkak ki biz, elbette, yalnızca, bizim
El musebbihune : fiil, sıfat, zatın tecellilerini idrak ederler

166- Yalnızca Bize ait olan tecellilerin idrakindedirler.

-167-

وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ

Ve in kânû le yekûlûn

ve in kanu le yekulune : ve sadece, ancak, oldu, söyleyenlerden

167- Şöyle söyleyenler de olur:

-168-

لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ

Lev enne indenâ zikren minel evvelîn

lev enne : eğer, keşke olsaydık,
inde na zikren : katımızda, bize ait, zikir, anmak, anlatılan,
min el evvelîne : evvelkilerden, öncekilerin, daha önce

168- Keşke bize anlatılanları daha önceden bilenlerden olsaydık.

-169-

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

Le kunnâ ibâdallâhil muhlasîn

Le kunna abid Allah : elbette, mutlaka, biz olurduk
el muhlasîne : tüm özüyle bağlı olan, samimi, içten,

169- Elbette o zaman tüm özümüzle Allah'a kul olurduk.

-170-

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

Fe keferû bih fe sevfe yalemûn

Fe keferu bihi : artık, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, onu
Fe sevfe yalemun : lakin, yakın bir zamanda, ilmiyle var edeni bilecekler

170- Artık hakikatleri görmemezlikten gelenler, belki yakın bir zamanda bilirler.

-171-

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ

Ve lekad sebekat kelimetunâ li ibâdinel murselîn

ve lekad sebekat : doğrusu, geçti, ileri gitti, hakikatlerle hareket etti,
Kelimetuna li abidna : kelimelerimiz, hakikatler, bizim sözlerimiz, için, kulluk, biz,

el murselin : görevlendirilmiş, hakikatleri anlatmak için ortaya çıkanlar,

171- Doğrusu Bizim kulumuz olduğunu anlayıp, hakikatleri anlatmak için ortaya çıkanlar, hakikatlerimiz üzere hareket ettiler.

-172-

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ

İnnehum le humul mensûrûn

inne-hum : muhakkak ki onlar,
le hum el mensur : elbette onlar, üstün gelen, galip, başarılı olan,

172- Muhakkak ki onlar, elbette hakikatleri idrak edip başarıya ulaşanlardır.

-173-

وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

Ve inne cundenâ le humul gâlibûn

ve inne cunde na : muhakkak, tüm varlık, ordu, güç, bizim
Le hum : elbette onlardaki, her şeydeki
el galibune : galip, hükmümüzde, idaremizde, üstün, hâkim olan

173- Muhakkak ki bütün varlık Bizimdir. Elbette onlarda ki hâkimiyet sahibi Biziz.

-174-

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ

Fe tevelle anhum hattâ hîn

Fe tevelle anhum : artık, cehaletinde kalandan yüz çevir, uzak dur,
hatta hin : hatta, belli bir zaman, ölünceye kadar

174- Artık kendi cehaletlerinde kalanlardan belli bir zamana kadar uzak dur.

-175-

وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ

Ve ebsirhum fe sevfe yubsirûn

ve ebsir-hum : onlara bak, gözlemle, anla,
Fe sevfe yubsirun : bundan sonra, yakında, anlarlar, görürler,

175- Onlara bak gözlemle. Belki onlar yakın bir zamanda hakikatleri görürler.

-176-

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ

E fe bi azâbinâ yestacilûn

E fe bi azabi na : olmaz mı, değil mi, bir sıkıntı, biz,
yestacılun : aceleci davranan, sabırsız olan,

176- Acele edenler, Bizi anlamaktan uzaklaşanlar, sıkıntılarda değil midirler?

-177-

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاء صَبَاحُ الْمُنذَرِينَ

Fe izâ nezele bisâhatihim fe sâe sabâhul munzerîn

fe iza nezele : fakat, o zaman, artık, indi, sunuldu, verildi,
bi sahatihim : onların anlayışına, saha, avlu, konumu, durumu,
Fe sae sabah : fakat, kötü haller, uyanış, hakikatleri görme,
el munzarin : uyarılan, hakikatler açıklanıp uyarılanlar

177- Bulundukları konumlara göre onlara hakikatler sunuldu. Fakat hakikatler açıklanıp uyarıldıkları hâlde uyanışları olmadı, kötü hâllerde kaldılar.

-178-

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ

Fe tevelle anhum hattâ hîn

Fe tevelle anhum : artık, cehaletinde kalandan yüz çevir, uzak dur,
hatta hin : hatta, belli bir zaman, zaman, ölünceye kadar

178- Artık kendi cehaletlerinde kalanlardan belli bir zamana kadar uzak dur.

-179-

وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ

Ve ebsir fe sevfe yubsirûn

ve ebsir-hum : ve onlara bak, gözlemle,
Fe sevfe yubsirun : bundan sonra, yakında, anlarlar, görürler,

179- Onlara bak gözlemle. Belki onlar yakın bir zamanda hakikatleri görürler

-180-

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

Subhâne rabbike rabbil izzeti ammâ yasifûn

Subhâne	: noksan sıfattan münezzehtir, tecellilerin sahibi
Rabbike	: seni vücudlandıran, rabbin
Rabbi el izzet	: Rabbin, yüce olan, sıfatlarıyla zatıyla yüce olan
Amma yasifun	: vasfedilemez, anlatılamaz

180- Rabbin noksan sıfatlardan münezzehtir. Rabbinin yüceliği vasfedilemez.

-181-

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

Ve selâmun alel murselîn

ve selâmun	: selam, barış ve huzur, selamet, huzur,
ala murselin	: hakikati anlatmak için ortaya çıkanlar, görevliler

181- Hakikatleri anlatmak için ortaya çıkanlar barış ve huzur üzeredirler.

-182-

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Vel hamdu lillâhi rabbil âlemîn

ve el hamdu	: tüm tecellilerin sahibi, tüm niteliklerin sahibi
li Allah	: Allah'tır, Allah'a aittir,
Rabbi el alemin	: Rab, vareden, vücudlandıran, âlemler, her şey,

182- Bütün her şeyi vücudlandıran, tüm niteliklerin sahibi olan Allah'tır.

S38 - SÂD SÛRESİ

-1-

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ

Sâd vel kurâni zîz zikr

Sâd	: yüz, tecelli eden, göstermek, yarıp açığa çıkarmak
ve el kuran	: kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
zi el zikr	: sahip, zikrin sahibi, anlamak, anmak

1- Yarıp açığa çıkarana. Zikrin sahibi, tüm kâinat kitabından kendini gösterir.

-2-

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ

Belillezîne keferû fî ızzetin ve şikâk

Bel ellezine keferu	: lâkin, hayır, kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelen
Fi izzetin	: büyüklük içinde, kendini yüce görme,
ve şikâkın	: ayrılık, düşmanlık, ikilik, kendini haktan ayrı sanan,

2- Lâkin büyüklük içinde kalanlar hakikatleri görmemezlikten gelirler ve kendilerini Hakk'tan ayrı sanırlar.

-3-

كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ

Kem ehleknâ min kablihim min karnin fe nâdev ve lâte hîne menâs

Kem ehlek na	: nice, nasıl, yok oldu, helak, biz
Min kablihim min karnin	: onlardan önceki, nesiller, asır,
Fe nadev	: böylece, çağrı, seslenme, nida,
ve late hin menas	: lat, putları, ne zaman, sığınmak, kaçış,

3- Onlardan önceki nice nesillerde Bizi anlayamayıp yok olup gittiler. Ne zaman hakikatlere çağrı yapılsa, hemen kendi taptıklarına sığındılar.

-4-

وَعَجِبُوا أَن جَاءهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ

Ve acibû en câehum munzirun minhum ve kâlel kâfirûne hâzâ sâhırun kezzâb

ve acibû	: acayip, şaşırmak, ilginç, hayret etmek,
en cae hum	: geldiğinde, onlar,
Munzirun min kum	: bir uyarıcı, hakikatlere çağıran, uyaran, onlardan, siz
ve kâle el kafirune	: dedi, hakikati görmemezlikten gelip örtenler
Haza sahirun kezzab	: bu maskara, etkili, aldatıcı, tesirli, yalan söyleyen

4- Kendilerinden onlara hakikatlere çağrı yapan biri geldiğinde şaşırdılar ve hakikatleri görmemezlikten gelip: Bu yalanlarıyla aldatandır, dediler.

-5-

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ

E cealel âlihete ilâhen vâhıdâ inne hâzâ le şeyun ucâb

E celae el ilahet	: kıldı, yaptı, ilahlar,
ilahe vahid	: bir ilah, tek ilah,
İnne haza	: doğrusu bu,
le şeyun acibe	: elbette, şey, şaşılacak, acayip

5- İlahları bir ilah mı yapmış? Doğrusu bu şaşılacak bir şeydir, dediler.

-6-

وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ

Ventalekal meleu minhum enimşû vasbirû alâ âlihetikum inne hâzâ le şeyun yurâd

ve intaleka	: ayrıldılar, kalkıp gittiler, dinlemekten kaçtılar,
el meleu minhum	: ileri gelenler, din adamları, onlardan
En emşû	: yürüyün, ayrılın, sizde kalkın,
ve sabır ala alihetkum	: sabır, ilahlarımıza karşı, siz
İnne haza	: muhakkak, bu, elbette,
le şeyun yuradu	: şey, istek, irade, istenilen şey,

6- Onların ileri gelenleri hakikatleri dinlemekten kaçtılar ve diğerlerine: Siz de ayrılın ve ilahlarımıza karşı sabırlı olun, elbette sizden istenilen şey budur, dediler.

-7-

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ

Mâ semi'nâ bi hâzâ fîl milletil âhıreh in hâzâ illâhtilâk

mâ seminâ bi haza	: değil, şey, işitmedik, bunu,
fi el millet	: millet, topluluk, kimseler, bir düzende olan,
el ahreti in haza	: son, sonradan, eğer, bu,
illa ihtilakun	: ancak, bir uydurma, yalanı huy ve tabiat edinme,

7- Biz birlikte yaşadığımız topluluklardan böyle bir şey işitmedik, bu ancak sonradan uydurulandan başka bir şey değildir, dediler.

-8-

أَأُنزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّن ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ

E unzile aleyhiz zikru min beyninâ bel hum fî şekkin min zikrî bel lemmâ yezûkû azâb

e unzile aleyhi	: indirildi, sunuldu mu, verildi, ona
el zikr	: zikr, anmak, anlatmak
min beyni-nâ	: bizim aramızdan
Bel hum fi şekkin	: bilakis, hayır, onlar, bir şüphe içinde,
min zirk	: zikrimden, anlamak, anlatmak, anmak,
Bel lemmâ yezûkû	: bilakis, olduğunda, tatmak, zevk, hissetmek,
azabi	: sıkıntı, dert

8- Bizim aramızdan bir şeyler anlatmak ona mı verildi, dediler. Bilakis onlar Bizi anlama konusunda şüphe içinde kaldılar. Bilakis onlar kendi zevklerinde, kendi dertlerinde oldular.

-9-

أَمْ عِندَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ

Em indehum hazâinu rahmeti rabbikel azîzil vehhâb

Em inde hum	: yoksa, yanında, ona ait, onlar,
hazain	: değerler, hazine, hakikatler,
Rahmet rabbike	: rahmet, Rabbin,
el aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi,
el vehhab	: lütufkâr, ihsan eden, kendindekini sunan,

9- Yoksa tüm değerlerin yüce sahibi, tüm nitelikleri ihsan eden Rabbinin rahmetini gösteren değerler onlara mı ait?

-10-

أَمْ لَهُم مُّلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ

Em lehum mulkus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ felyertekû fîl esbâb

Em lehum mulku el	: yoksa, onlar, mülkün idare edeni, hükümran,
el semâvâti ve el ard	: semalar, gökler ve yer
Ve ma beyne-humâ	: onların arasında olan şeyler, onlarda olan şeyler
Fe li yertekû	: öyleyse, yükselsinler, yücelik, ulaşsınlar,
fi el esbab	: içinde, sebepler, deliller, vasıta, nedenler, var eden,

10- Yoksa göklerin ve yerin ve onlarda olan her şeyin hükümranı onlar mı? Öyleyse varoluşa sebep olanın yüce makamına ulaşsınlar.

-11-

جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ

Cundun mâ hunâlike mehzûmun minel ahzâb

Cundun	: ordu, zafer, güç, kuvvet, tüm varlık, hepsi,
ma hunalike	: şey, ne, değil, burada, o anlayış, olanların hepsi
Mehzûmun	: kaybeden, bozguna uğratılmış,
min el ahzab	: hizip, fırka, gurup,

11- O anlayışta olanların hepsi, fırkalara bölünüp kaybedenlerden oldular.

-12-

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ

Kezzebet kablehum kavmu nûhın ve âdun ve fir'avnu zul evtâdi.

Kezzebet kable hum	: yalanladı, onlardan öncekilerde
kavmu nûhın ve adun	: Nuh'un kavmi ve ad
ve firavnu	: firavun, kibirli olan,
el evtadi	: kazıklar sahibi, kendi bilişlerine saplanan, büyük

12- Onlardan önce de, Nuh'un kavmi ve Ad kavmi ve kibirlere saplanıp kalan firavun da hakikatleri yalanladı.

-13-

وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ الأَيْكَةِ أُوْلَئِكَ الْأَحْزَابُ

Ve semûdu ve kavmu lûtın ve ashâbul eykeh ulâikel ahzâb

ve semûdu ve kavmi Lutın	: Semud ve Lût'un kavmi
ve ashâbu el eyketi	: Eyke halkı
Ulâike el ahzabu	: işte onlar, bölük bölük oldular, ayrılık, ikilik, hizip,

13- Semûd ve Lût kavmi ve Eyke halkı, işte onlarda ayrılıklarda kaldılar.

-14-

إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ

İn kullun illâ kezzeber rusule fe hakka ıkâb

in kullun illâ	: hepsi, sadece, ancak,
kezzeb el resul	: yalanladı, resul, hakikatleri gösteren
Fe hakka	: böylece, hakikat, gerçek,
akabe	: zorluk, müşkül, sıkıntı,

14- Onların hepsi de hakikatleri gösterenleri yalanladılar. Böylece hakikatleri anlayamadıklarından dolayı zorluklarda kaldılar.

-15-

وَمَا يَنظُرُ هَؤُلَاء إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ

Ve mâ yanzuru hâulâi illâ sayhaten vâhıdeten mâ lehâ min fevâk

ve mâ yenzuru	: bakıp göremediler, anlayamadılar,
Haulai illa	: bu, bunlar, onlar, ancak, başka, vardır,
sayhaten	: sayha, ses, sesleniş, titreşim, kudretli ses,
vahid	: bir, tek,

Ma leha	: değil, onun, onlar, onlara olmaz,
min fevak	: kısa bir zaman, bir an, durmak, bekleme, zafer

15- Onlar tüm varlıktaki tek ses olan o kudretli sesi anlayamadılar. Onlar hakikatleri anlamak için az bir zaman da olsa beklemediler.

-16-

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ

Ve kâlû rabbenâ accil lenâ kıttanâ kable yevmil hisâb

ve kâlû Rabbena	: dediler, rabbimiz, bizi vücudlandıran,
acele lena	: acele, derhal, hemen, hep, bize hemen ver
Kıtana	: pay, benlik, kendine pay çıkaran, nispet, biz
kable	: önce, öncelikle, hep,
yevmi	: gün, vakit, zaman,
el hisâbi	: hesap, düşünce, teslim etmek, ölüm vakti,

16- Dediler ki: Rabbimiz! Ölüm vakti gelmeden önce, bizim payımız neyse hemen ver.

-17-

اصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ

Isbır alâ mâ yekûlûne vezkur abdenâ dâvûde zel eyd innehû evvâb

Isbır	: sabret,
ala ma yekulune	: söyledikleri şeylere karşı
ve zikr	: an, anla, anmak, hatırla,
abde-nâ davud	: kul, biz, Davut,
za el eydi	: güç sahibi, destek olan, kudret,
İnne hu evvabun	: muhakkak, doğrusu, o, Allah, hakikatlere yönelen

17- Onların söyledikleri şeylere karşı sabırlı ol ve hakikatleri an. Kulumuz Davud; kendindeki ve tüm varlıktaki güç sahibini anlamıştı, o hakikatlere yönelen olmuştu.

-18-

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ

İnnâ sahharnel cibâle meahu yusebbıhne bil aşiyyi vel işrâk

İnnâ sahhar na	: biz, yaydık, düzenledik, var ettik, biz,
el cibal	: dağlar, yücelik, dağlarda yaşar iken
mea hu	: beraber, birlikte, o, onunla beraber,
yusebbıhne	: tesbihat, her şey onunla var, hakikatleri anlama içinde,
bi el aşiyyi	: akşam, kavuşma vakti, teveccüh
ve el işrak	: güneşin doğuş vakti, kuşluk, sabah

18- O dağlarda iken her şeyi Bizim var ettiğimizi anladı. Onunla beraber olanlar sabah, akşam hakikatleri anlama içinde oldular.

-19-

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ

Vet tayre mahşûreh kullun lehû evvâb

ve el tayre	: kuşlar, ulvilik içinde, uçup giden, kaybolan, yücelik
Mahşureten kullun	: bütün, toplanmış, bir arada olan, bütün varlığın
lehu evvabun	: ona yönelen, geri dönen, onda dönüp duran,

19- Bütün varlığın O'na geri döndüğünü ve O'nun Ulviliğinde kaybolduğunu anladı.

-20-

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ

Ve şedednâ mulkehu ve âteynâhul hikmete ve faslel hıtâb

ve şedednâ	: gücümüz, kudret, vurgu, biz,
mulke hu	: mülk, varlık, hükümran, sahip, vücut varlığı, o
ve âteynâ-hu	: verdik, sunduk, o
el hikmete	: hikmeti, ince düşünce, incelikler
ve fasle el hıtâbi	: çözme, fark etme, konuşma yeteneği

20- O sahip olduğu vücudunun Bizim gücümüzle hareket ettiğini anladı ve o sunduğumuz hakikatlerdeki hikmeti anladı ve hakk ile batılı fark etti, hakikatleri konuştu.

-21-

وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ

Ve hel etâke nebeul hasm iz tesevverûl mihrâb

Ve hel etake	: sana gelmedi mi? Geldi değil mi?
nebeu el hasmı	: haber, bilgi, davalı davacı, hasım, kavga eden
İz tesevveru	: üzerine çıkma,
el mihrâbe	: hususi makam, rabbine yöneldiği yer, çardak,

21- Rabbine yönelmişken, onun bulunduğu makamın üzerine çıkan, o hasımların haberi sana geldi değil mi?

-22-

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاء الصِّرَاطِ

İz dehalû alâ dâvûde fe fezia minhum kâlû lâ tehaf, hasmâni begâ ba'dunâ alâ ba'dın fahkum beynenâ bil hakkı ve lâ tuştıt vehdinâ ilâ sevâis sırât

İz dehalu ala Davud	: Davut'un yanına girdikleri zaman
Fe fezia min-hum	: böylece, birden çekindi, onlardan
Kâlû la tehaf	: dediler, çekinme, korkma,
hasmani	: hasımlar, hasım olduk
Bega	: haddi aştı, saldırdı, kavga etti,
badunâ alâ badın	: birbirimize
fe uhkum beynena	: artık hükmet, bizim aramızda,
bi el hakk	: hak ile
ve lâ tuştıt	: haksızlık etme, aşırı gitme,
vehdi na	: bize yol göster, doğruya ulaştır,
ilâ sevâi es sırâtı	: doğru yol, adil, orta yola

22- Davud'un yanına geldiklerinde Davud birden onlardan çekindi. Dediler ki: Çekinme! Biz hasım olduk, birbirimize saldırdık, artık sen bizim aramızda hakk ile hükmet ve bize hakikatin yolunu göster, haddi aşma, ancak adil olan yola ilet.

-23-

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ

İnne hâzâ ahî lehu tisun ve tis'ûne na'ceten ve liye na'cetun vâhidetun fe kâle ekfilnîhâ ve azzenî fîl hıtâb

İnne haza ahi	: muhakkak, işte, bu benim kardeşim
Lehu tisun	: onun, koyun
ve tisûne necaten	: doksan dokuz,
ve liye nacetun vahidetun	: benim, bir koyun
Fe kale ekfilnî hâ	: sonra, dedi ona beni kefil kıl, onu bana ver
ve azze-nî	: bana üstün geldi,
fi el hitabi	: konuşarak, konuşma içinde

23- Onlardan biri dedi ki: İşte bu benim kardeşim. Onun doksan dokuz koyunu var ve benim bir koyunum var. Buna rağmen bana dedi ki: Onu bana ver ve konuşarak bana üstün geldi.

-24-

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنْ الْخُلَطَاء لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ

Kâle lekad zalemeke bi suâli nacetike ilâ niâcih ve inne kesîren minel huletâi le yebgî ba'duhum alâ badın illellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve kalîlun mâ hum ve zanne dâvûdu ennemâ fetennâhu festagfere rabbehu ve harre râkian ve enâb

Kale lekad zalemeke	: dedi, doğrusu, zalimlerden olmuşsun
bi suâli naceti ke	: söyledi ki, senin koyunun,
ila niacihi	: sadece, ancak, onun koyunlarına,
ve inne kesir	: gerçekten, çok, çoğu insan,
min el huletai	: ortaklar, karıştırma, kendinin olsun

Le yebgi	: haksızlık eder,
baduhum alâ badın	: birbirlerine
illâ ellezîne amenu	: o kimseler hariç, iman eden
ve amilûs sâlihâti	: salih amel, iyi çalışmalar,
ve kalîlun ma hum	: biraz, az, onlar değildi
ve zanne Davud	: zan, düşünmek, Davud,
ennema fetennâ hu	: muhakkak, imtihan, sınama, biz, o, kendisi,
Fe istagfere	: böylece, bağışlanma istedi, arınmak,
rabbe-hu	: Rabbinden, onu vücudlandıran,
ve harre	: secde, tüm varlığından geçmek, teslim olmak,
rakian	: rükû, nitelikler,
ve enabe	: yöneldi, hakka yönelmek, dönüp yönelmek

24- Davud dedi ki: Doğrusu senin tek koyununu kendi çok koyunlarına katmak istemekle zalimlerden olmuştur. Zaten çoğu kimse de her şey kendinin olsun ister, birbirlerine haksızlık eder. Ancak iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar başka. Ve Davud biraz düşünüp anladı; onlar değildi, muhakkak ki kendisiydi, bizim olanları kendinin demekle imtihan edilenin kendi olduğu. Böylece o hemen Rabbinden bağışlanma istedi ve tüm niteliklerin kime ait olduğunu anladı, teslim oldu ve döndü, yöneldi.

-25-

فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ

Fe gafernâ lehu zâlik ve inne lehu indenâ le zulfâ ve husne meâb

Fe gafernâ lehu	: böylece, mağfiret, temizlenme, ona,
Zâlike	: işte bu, işte,
ve inne lehu indena	: o, katımızda, bize ait
Le zulfa	: elbette, onlara yakın, yakınlık, makam,
ve husne	: yüksek makam, güzelce,
meabin	: dönülecek yere dönmek, sığınak,

25- Böylece o mağfiretimize ulaştı. İşte böylece o Bize ait olan hakikatlere yakın oldu ve güzelce dönülecek yere döndü.

-26-

يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ

Yâ dâvûdu innâ cealnâke halîfeten fîl ardı fahkum beynen nâsi bil hakkı ve lâ tettebiil hevâ fe yudılleke an sebîlillâh innellezîne yadıllûne an sebîlillâhi lehum azâbun şedîdun bi mâ nesû yevmel hisâb

Yâ davud	: ya Dâvûd, ey Dâvûd
inna cealna ke	: sunduk, yaptık, sen
Halîfeten fi el ard	: halife, arkasından gelen, yeryüzünde
Fe uhkum	: bundan sonra, hükmet, hüküm,
beyne el nas	: insanlar arasında,

biel hak	: hakk ile, dosdoğru, hakikatler ile,
ve lâ tettebii	: tabi olma, uyma,
el heva	: heva heveslerine, kendi çıkarı
Fe yudılle-ke	: sonra, sen dalalet, eski bilişlerine saparsın,
an sebil allah	: yol, hakikatlerin yolu, Allah
İnne ellezine yadıllune	: muhakkak, kendi cehaletlerine sapanlar
An sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan, hakikatlerinden
Lehum azabun şedidun	: onlar için sıkıntı, daha fazla, büyük
Bi ma nesu	: sebebiyle, unutmak,
yevme	: gün, vakit, zaman, an,
el hisab	: hesap, irdelemek, incelemek, araştırma,

26- Ya Davud! Sen sunduğumuz hakikatleri anladığında, yeryüzünde ardından gelenlere bu hakikatleri aktar. Artık sen insanlar arasında hakk ile hükmet ve kendi çıkarlarına tâbi olma. Yoksa Allah'ın yolundan kendi cehaletine saparsın. Muhakkak ki Allah'ın yolundan kendi cehaletlerine sapanlar, hakikatleri araştırmayı her zaman unuturlar, onlar daha fazla sıkıntılarda kalırlar

-27-

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاء وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ

Ve mâ halaknes semâe vel arda ve mâ beynehumâ bâtıla zâlike zannullezîne keferû fe veylun lillezîne keferû minen nâr

ve mâ halaknâ	: yaratmadık, halk etmedik,
el sema ve el ard	: gökler ve yer
beyne-humâ	: ikisi arasında, arasındakiler, onlarda olan her şey
batılen	: boş, batıl, anlamsız, hakikatsiz, yalan,
Zâlike zannu	: bu, zan, şüphe, düşünce,
ellezine keferu	: hakikatleri gömemezlikten gelenler,
Ve veylun li ellezîne	: vah o kimselere, yazık ki,
Keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelenler,
min el nar	: ateş, yakıp yıkıcı haller,

27- Gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi boş yere halk etmedik. İşte hakikatleri görmemezlikten gelenler öyle zannettiler. Yazık ki hakikatleri görmemezlikten gelenler ateştedirler.

-28-

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ

Em necalullezîne âmenû ve amilûs sâlihâti kel mufsidîne fîl ardı em necalul muttekîne kel fuccâr

Em necalu	: yoksa, hiç, yapılan, ettik, düzenledik, düzenimiz
ellezine amenu	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi çalışmalar

Ke el mufsidîne fi el ard	: gibi, fesat çıkaranlar, ikilik, yeryüzünde
em necalu	: yoksa, hiç, yapılan, ettik, düzenledik, düzenimiz
el muttekineke	: fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan
el fuccar	: fenalarda kalan, haktan sapan, günahkâr

28- Hiç, tüm kâinattaki düzenimizi anlayıp iman edip ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, yeryüzünde fesatlık çıkaranlar gibi olur mu? Hiç, tüm kâinattaki düzenimizi anlayıp, fenalardan sakınıp Allah'a ortak koşmayanlar, hakk'tan dönen, fenalarda kalanlar gibi olur mu?

-29-

كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُوا الْأَلْبَابِ

Kitâbun enzelnâhu ileyke mubârekun li yeddebberû âyâtihî ve li yetezekkere ûlul elbâb

Kitâb	: varlık kitabı, yazılı olan, ilmi taşıyan,
enzelna hu	: sunduk, verdik, inzal, onu, kitabı,
ileyke mubarek	: sana, size, bereketli, çoğalmış, verimli, ilahi
li yeddebberû	: düşünüp araştırmak, anlamını aramak, tedebbür
ayati hi	: deliller, işaretler, ondaki,
ve li yetezekkere	: tezekkür, hakikatlerle bu âleme bakmak
ulul elbab	: yüce akıl sahipleri, hakk üzere aklını işleten,

29- Biz size, her varlığı bir kitap olarak bereketli bir şekilde sunduk. Ondaki delilleri dikkatlice araştırmanız ve hakk üzere aklınızı işletip, ulaştığınız hakikatlerle bu âleme bakmanız ve o hâl üzere yaşamanız için.

-30-

وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ

Ve vehebnâ li dâvûde suleymân nimel abd innehû evvâb

ve vehebnâ	: bağışladık,
li davud suleyman	: Davud'a, Süleyman,
Nime el abdu	: evet, güzel, oldu, kul,
İnne hu evvab	: doğrusu, oldu, o, hep hakikate yönelmek

30- Davud'a Süleyman'ı bağışladık. O kulluğunu güzelce anladı. Doğrusu o hep hakikate yöneldi.

-31-

إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ

İz urıda aleyhi bil aşiyyis sâfinâtul ciyâd

İz urıda aleyhi	: gösterildi, teklif, sunuldu, anlatıldı, ona
bi el aşiyyi	: aşiyy zamanı, kavuşma, teveccüh anı
El safinat	: at, duruştaki güzellik, cins at, soylu, soy,
el ciyadu	: yürüyüşteki güzellik, gösterişli, hızlı olan, uzun, hareket,

31- Teveccüh anında ona tüm varlığın geldiği soy, tüm varlığı hareket ettirenin ne olduğu gösterildi.

-32-

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ

Fe kâle innî ahbebtu hubbel hayri an zikri rabbî, hattâ tevâret bil hıcâb

Fe kale inni	: böylece, dedi, ben,
ahbebtu hubbe	: bir aşk ile, aşka, sevgi, sevdim,
el Hayri	: hayır, iyilik, hayra ulaşma,
an zikri rabbi	: rabbimin zikri
Hattâ tevaret	: hatta, bile, siret, gizlendi, gizi olan, görünmeyen,
bi el hicabi	: perde ile, suret âlemi

32- Böylece dedi ki: Ben bir aşk ile aşka bağlandım. Rabbimin zikrine hayrla, hatta sûret âleminin sîretine bağlandım.

-33-

رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ

Ruddûhâ aleyy fe tafika meshan bis sûkı vel anâk

ruddû-hâ aleyya	: red, terk, bırakmak, aslına dönüş, o, yüce olan
Fe tafika meshen	: böylece temizlenmeye başladı, değişme, mesh
bi el sûkı	: çarşı, yön, taraf, bacak, döndü, gitti, yürüdü,
ve el anak	: boyun, gerdan, döndüğü taraf, yön,

33- O kendi cehaletini bırakıp aslına döndü, böylece temizlenmeye başladı. Yönünü başka hiçbir yere döndürmeden yüce olana döndü.

-34-

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ

Ve lekad fetennâ suleymâne ve elkaynâ alâ kursiyyihî ceseden summe enâb

ve lekad feten na	: andolsun, imtihan, dikkatli düşünme, biz,
süleyman	: Süleyman, huzur, sükûn, barış üzere olan
ve elkay nâ	: koymak, bırakmak, oluşturmak, ulaştırdık, bıraktık, biz,
ala kursiyyi hi	: üzere, için, üzerinde, makam, taht, manevi makam, o
Ceseden	: ceset, ten, gövde, vücut, suret vücudu,
summe enabe	: sonra, döndü yöneldi

34- Doğrusu Süleyman Bizi anlamak için dikkatice düşündü. O, oluşturduğumuz suret vücudunun hakikatlerini manevi makam üzere tefekkür etti ve Bize yöneldi

-35-

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا يَنبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ

Kâle rabbigfir lî veheb lî mulken lâ yenbagî li ehadin min badî inneke entel vehhâb

Kâle rabbi ıgfır	: dedi, rabbim, mağfiret eyle, temizle,
Li veheb	: ver, bahşet, Vehbi
li mulken	: mülk, malik, sahip, kâinatın iç yüzü
La yengebi	: yok, olmayan, ulaşmak, anlamak, uzaklaşmak,
li ehadin min badi	: içinde, bir, teklik, birine, sonradan, daha sonra, uzak,
İnne ke ente	: muhakkak, sen,
el vehhab	: bağışlayan, niteliklerin sahibi, lütufkâr,

35- Dedi ki: Rabbim bana mağfiret eyle. Bana varlığın içyüzünü anlamayı bahşet. Ben sonradan birlik şuurundan uzaklaşmayayım. Muhakkak ki tüm lütuflar sendendir.

-36-

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاء حَيْثُ أَصَابَ

Fe sehharnâ lehur rîha tecrî bi emrihî ruhâen haysu esâb

Fe sahhar na lehu	: böylece, yayılan, hep yeri kaplayan, yeryüzü, biz, ona,
el riha tecri	: rüzgâr, esip giden, akıp giden, varolan,
bi emri hi	: emr, işleyiş, her varlıktaki işleyiş, hüküm, o
Ruhâen haysu	: refah, huzur, her yönden
esabe	: isabet, vurmak, hissetme

36- Böylece o; bütün her yeri Bizim kapladığımızı anladı. Rüzgârın esip gitmesi gibi, o her varlıktaki işleyişi, her yönden bir huzur içinde hissetti.

-37-

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاء وَغَوَّاصٍ

Ve el şeyâtîne kulle bennâin ve gavvâsın

ve el şeyâtîne kulle	: şeytanlar, hepsi, şeytani haller, kötü hallerde olanlar,
Bennâin	: büyüklük taslayan, bina yapan, işleyişi kendine nispet eden
ve gavvasın, gavs	: dalgıç, gavs, bilgiçlik taslama, gidip getirdiğini iddia eden

37- Ve bütün şeytani hallerde olanlar, büyüklük taslayıp işleyişi kendine nispet edenler ve kendilerine gavslık isnat edenler

-38-

وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

Ve âharîne mukarrenîne fîl asfâd

ve âharîne	: diğerleri, başkaları, o halde olanlar,
mukarrerin	: birbirine bağlı olarak, karar verilmiş, kati

Fi el asfad : kelepçe, zincirlenmiş, bağlar içinde

38- ve diğer o hallerde olanların hepsi, kelepçeler içinde birbirlerine bağlandılar.

-39-

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

Hâzâ atâunâ femnun ev emsik bi gayri hisâb

Hâzâ atauna : bu, ihsanımız, verdiklerimiz, sunduklarımız,
femnun : artık, böylece, nimetlenme, lütuf, minnettar
Ev emsik : veya, kavrama, tutma, destek, sıkıca yapışmak,
bi gayri hisabin : hiçbir şey beklemeden, bir hesap olmaksızın

39- Böylece Davud verdiğimiz lütufları anladı. Sonra da hiçbir beklenti içinde olmadan hakikatlere sımsıkı yapıştı.

-40-

وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ

Ve inne lehu ındenâ le zulfâ ve husne meâb

ve inne lehu inde na : muhakkak, doğrusu, o, bizim katımıza, bize ait,
Le zulfa : yüce makam, yakınlık,
ve husne meabin : güzel, dönüp varılacak yer, yönelmek,

40- Doğrusu o bize ait olan yüce makamlara ulaştı ve güzelce dönüp yöneldi.

-41-

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ

Vezkur abdenâ eyyûb iz nâdâ rabbehû ennî messeniyeş şeytânu bi nusbin ve azâb

ve uzkur : zikret, hatırla, an,
abde na eyyüb : kulumuz Eyyûb
iz nâdâ rabbehu : nida etmişti, Rabbine,
enni meseniy : beni yordu, yaşlandırdı
el şeytânu : şeytan, şeytani haller,
bi nusbin : hastalık, bela,
ve azab : sıkıntı, dert, müşkül,

41- Kulumuz Eyyûb'ü de an. Hani Rabbine nida etmişti: Şeytani haller, hastalıklar ve müşkiller beni yordu.

-42-

ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ

Urkud biriclik hâzâ mugteselun bâridun ve şerâb

Urkud	: vur, koşmak, çalıştırmak, sağlam basmak,
Bi ricle ke	: ayağınla, yöneldiğin yer, gittiğin yolda,
Haza mugteselun	: bu, hem yıkanılacak şey, tertemiz olacağın
Bâridun	: soğuk, serinlik, rahatlamak,
ve şerabun	: içilecek şey, fayda, yarar,

42- Gittiğin yolda sağlam hareket et, işte ulaşacağın o hakikatlerle tertemiz olacak ve rahatlayacaksın ve fayda bulacaksın, diye bildirildi.

-43-

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَى لِأُوْلِي الْأَلْبَابِ

Ve vehebnâ lehû ehlehu ve mislehum meahum rahmeten minnâ ve zikrâ li ûlîl elbâb

ve vehebnâ lehu	: bağışladık, bahşettik, ona
ehle hu	: ehil olma, bilgili, ailesi, dost, o
ve misle hum	: misli, benzer, aynı, gibi, onlar,
meahum	: beraber, birlikte, onlar
Rahmeten minna	: rahmet olarak, bizim, bizden,
Ve zikra	: anmak, anlamak,
li ulî el elbâbi	: hiç aklından çıkarmayan, hakk üzere aklını çalıştıran,

43- Ona, onun gibi dostlar bahşettik. Rahmetimiz üzere onlarla beraber hareket edenler, onlar gibi hakikatlerin arayışında oldular ve hakk üzere akıllarını çalıştırıp, hakikatleri anlamak, anlatmak üzere oldular.

-44-

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِب بِّهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ

Ve huz bi yedike dıgsen fadrıb bihî ve lâ tahnes innâ vecednâhu sâbira nimel abd innehû evvâb

ve huz bi yedike	: almak, çekmek, elini, uzak dur,
dıgsen	: demet, karışık, şeytanın halleri
fe ıdrib bihi	: sonra, darbe, vurmak, uzaklaştırmak, kovmak, onunla,
ve la tahnes	: yeminini bozma, sözlerine uy
İnna veced nâ hu	: biz, bulmak, heyecan, ilahi aşk, biz, o,
sabir	: sabırlı
Nime el abdu	: ne güzel, minnettar olan, kul,
innehu evvab	: hep yönünü Allah'a döndü, döndü yöneldi,

44- Eyyüb'e bildirildi: Seni gaflete düşüren şeytani hallerden elini çek, sonra o hallerden uzak dur ve ahdini bozma. Doğrusu o sabırlıydı, Bize karşı ilahi bir aşk ile bağlıydı, kulluğunu güzelce yerine getirendi, doğrusu o hep hakka yönelirdi.

-45-

وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ أُوْلِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ

Vezkur ıbâdenâ ibrâhîme ve ishâka ve yakûbe ûlîl eydî vel ebsâr

ve uzkur ibadena	: hatırla, an, kullarımız,
İbrâhîm	: İbrâhîm, özün babası, halkın babası,
ve ishâka ve Yakub	: İshak ve Yakub,
ulîl eydî	: güç sahibi, gücün sahibi,
ve el ebsar	: basiret sahibi, içteki dıştaki işin sahibi idrak etme, idrak

45- Kullarımız, İbrâhim'i, İshâk'ı ve Yakub'u da an. Onlarda gücün sahibini bilenlerdendi ve hakikatleri idrak edenlerdendi.

-46-

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُم بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ

İnnâ ahlasnâhum bi hâlisatin zikred dâr

İnnâ ahlasna hum	: muhakkak biz, ihlas, içten samimi, tüm özüyle bağlı
Bi halisat	: halis, saf, dosdoğru çalışan, her ameli hak için,
zikre	: anmak, anlatmak,
el dar	: yurt, bulundukları yer, memleket, her yer

46- Doğrusu onlar tüm içtenlikleriyle Bize bağlıydılar. Amelleri hep hakikatler üzereydi. Bulundukları yerlerde hep hakikatleri anarlardı.

-47-

وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ

Ve innehum ındenâ le minel mustafeynel ahyâr

ve inne-hum	: doğrusu onlar,
inde na	: katımızda, bize ait, hakikatlerimiz
Le minel mustafeyne	: elbette, süzülmüş, güzide, aydın, okumuş, ilim irfan sahibi
el ahyar	: iyilikler yolunda, hayırlı olan,

47- Doğrusu onlar; hakikatlerimizle hareket eden, iyilikler yolunda olan, güzide kimselerdi.

-48-

وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنْ الْأَخْيَارِ

Vezkur ismâîle velyesea ve zel kifl ve kullun minel ahyâr

ve uzkur İsmail ve elyasa	: zikret, hatırla, an, İsmail, elyesa
ve zel kifli	: Zülkifl
ve kullun	: bütün hepsi, onların hepsi,
Min el ahyar	: iyilikler yolunda olanlar, hayırlı,

48- İsmail, el-Yesa ve Zülkifl'i de an. Onların hepsi iyilikler yolunda olanlardı.

-49-

هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ

Hâzâ zikr ve inne lil muttekîne le husne meâb

Hâzâ zikrun : bu, bunlar, zikr, anmak, onlar anmak,
Ve inne li el muttekîne : muhakkak, takva, fenadan sakınan Allah'a ortak koşmayan
Le husne meabin : elbette, en güzel, sığınak, dönülecek yer,

49- Tüm bunlar hakikatler yolunda olanları anmaktır. Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlar, elbette dönülecek yerin en güzelindedirler.

-50-

جَنَّاتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْأَبْوَابُ

Cennâti adnin mufettehaten le humul ebvâb

cennâti adnin : tüm tecellileri idrak etmenin zevki, huzuru, mukim olmak
mufettehaten : açılmış, varmış, açığa çıkmış, keşfetmek, anlamak,
Lehum el ebvabu : onlara, kapılar, kısım, bahis, hakikatler,

50- Onlar varlığın hakikatini keşfetmişlerdir, tüm tecellileri idrak etmenin huzuruna ulaşmışlardır.

-51-

مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ

Muttekîne fîhâ yedûne fîhâ bi fâkihetin kesîretin ve şerâb

Muttekîne fiha : rahatlık, huzur içinde, karşılıklı, birlikte, orada, halleri,
Yedune fiha : davet, arayan, istekleri, arzuları, orada, o halleri
bi fakihetin : kemalat zevkinde, anlayış içinde, hakikati idrak eden,
kesretin : çokluk,
ve şerabin : şurup, içilecek şey, ilmin zevkinde, hakikatin zevkinde

51- Onlar aradıkları hakikate ulaşmanın rahatlığındadırlar, kesretin hakikatini anlamışlardır ve ilmin zevkindedirler.

-52-

وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ

Ve ındehum kâsırâtut tarfi etrâb

ve ınde hum : yanında, ona ait, katlarında onlar,
kasıratu : seyir, bakış, baktığı her yerde onu görme, hakkın seyri,
El tarfi : bakış, nazar, seyretmek, her yerin seyri,

etrabun : aynı yaş, akran, eşit bakış, ayrım yapmadan, benzer

52- Ve onlar her an Hakk'ın seyrindedirler, baktıkları her yerde tüm varlığa ayrım yapmadan Hakk ciheti ile bakarlar.

-53-

هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ

Hâzâ mâ tûadûne li yevmil hisâb

Haza ma tûadûne : işte bunlar, şey, ne, değil, vaat edilen, söz
li yevmi el hisâbi : zaman, an, vakit, irdeleme, düşünme, inceleme içinde olmak,

53- İşte bunlar, hakikatleri her an inceleme içinde olduğunuzda, size vaat edilen şeylerdir.

-54-

إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِن نَّفَادٍ

İnne hâzâ le rızkunâ mâ lehu min nefâd

İnne haza le rızkuna : şüphesiz, bu, nitelikler, nimet, sıfatlar, lütuflar, biz,
Ma lehu min nefadin : bitip tükenmeyen, sonsuz, sürüp giden,

54- Muhakkak ki bunlar bitip tükenmeyen Bizim lütuflarımızdır.

-55-

هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ

Hâzâ, ve inne lit tâgıyne le şerre meâb

Hâzâ : bu, işte bu böyle,
ve inne li el tagin : şüphesiz, tagun, putlar edinen, Allah'ı idrak edemeyen
Le şerre : elbette, kötü, şer, fena,
meâbin : bir dönüş yeri, dönüp durmak, yönelmek,

55- İşte bu böyledir. Şüphesiz Allah'ı idrak edemeyip putlar edinenler ise, fenalar içinde döner dururlar.

-56-

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ

Cehennem yaslevnehâ fe bisel mihâd

Cehenneme : derin kuyu, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan,
yaslevne ha : cehennem dedirler, atılma, yaslanma, varmak, ulaşmak
Fe bise el mihad : böylece, işte, ne kötü, yatak, döşenmiş, oturma, hal,

56- Onların bulundukları hâl, yakıp yıkıcı hâller içinde olmaktır. İşte o ne kötü bir hâldir.

-57-

هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ

Hâzâ fel yezûkûhu hamiymun ve gassâk

Hâzâ fe el yezukuhu	: bu, böylece, hissetmek, zevk, hoşlanmak, o halde kalmak
hamim	: kaynar su, kaynayan bir öfke, öfke hiddet halleri,
ve gassâkun	: irin, fena halleri, kötü koku, kendi var ettiği kirlilik

57- İşte bu onların hiddet hâllerini zevk edinmeleri ve kendi var ettikleri cehalet kirliliğinden dolayıdır.

-58-

وَآخَرُ مِن شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ

Ve âharu min şeklihî ezvâc

ve aharu	: başka, sonu, niceleri,
min şekli hi	: şekil üzere, suret,
ezvac	: eş, tür, çeşit, aynı yolda olan, aynı halde hareket eden

58- Aynı hâllerle hareket edip, suretlerde kalan nicelerinin hâlleri işte hep böyledir.

-59-

هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ

Hâzâ fevcun muktehımun meakum, lâ merhaben bihim innehum sâlûn nâr

Hâzâ fevcun	: bu, işte bu, bölük, gurup,
muktehımun meakum	: tehlikeye atılan, saldırgan, mücadele, sizinle, birlikte,
la merhaben bi him	: yok, merhaba, samimi dostluk, onlar
İnne hum salu	: muhakkak, girme, bulunmak, o halde olmak,
el nari	: ateş, yakıp yıkıcı olan,

59- İşte bu guruplar birbirlerini fenalara sürüklerler, saldırgandırlar. Onların samimi dostlukları yoktur. Muhakkak ki onlar yakıp yıkıcı hallerde bulunurlar.

-60-

قَالُوا بَلْ أَنتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ

Kâlû bel entum lâ merhaben bikum entum kaddemtumûhu lenâ febisel karâr

Kâlû bel entum	: dediler, bilakis, hayır, değil, siz
la merhaben bikum	: yok, merhaba, hoş geldin, dostluk, size
entum kaddemtumu hu	: siz takdim ettiniz, siz verdiniz onu, kötülük, şer
lena	: bize,

fe bise el karar	: bize, ne kötü, mekân, mesken, o hallerde kalmak,

60- Onlar birbirlerine: Bize kötülüğü siz verdiniz, dostluğu yok ettiniz, böylece ne kötü hâllerde kaldık, derler.

-61-

قَالُوا رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ

Kâlû rabbenâ men kaddeme lenâ hâzâ fe zidhu azâben dı'fen fîn nâr

Kâlû Rabbena	: dediler, rabbimiz,
men kadem lena	: kim takdim etti, verdi, bize
Hâzâ fe zidhu	: bu, sebeple, öyleyse, arttır,
Azaben	: sıkıntı, azap,
Dıfen fi el nari	: kat kat, fazla, çoğalt, ateşin içinde

61- Rabbimiz! Bizi kim bu hâllere düşürdüyse, bundan dolayı ateşin içinde kat kat sıkıntılarını arttır, derler.

-62-

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ الْأَشْرَارِ

Ve kâlû mâ lenâ lâ nerâ ricâlen kunnâ neudduhum minel eşrâr

ve kalu ma lena	: derler, biz olamadık,
la nera	: yok, nur, aydınlık, hakikat,
rical	: insan, ileri gelen, kamil kişi,
Kunna neuddu-hum	: biz olduk, uyduk, onların sözüne uyanlardan.
Min el eşrar	: kötülükler yolunda olanlardan, şerde olan

62- Biz hakikatlerini anlamadık, kâmil kişi olamadık, biz kötülük yolunda olanların sözlerine uyduk, derler.

-63-

أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ

Ettehaznâhum sıhriyyen em zâgat anhumul ebsâr

ettehaznâ-hum	: edindik, sarıldık, onlar
sihriyyen	: alay etmek, önemsememek, aldatmak, küçümseme
Em zagat anhum	: yoksa, dolayı, kaydı, saptı, onlar gibi,
el ebsar	: bakış, basiret, anlayış,

63- Derler ki: Onlardan alay etmeyi, küçümsemeyi edindik. Yoksa bundan dolayı mı bakışlarımız hakikatlerden saptı?

-64-

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ

İnne zâlike le hakkun tehâsumu ehlin nâr

İnne zalike le hakkun	: muhakkak ki işte bu haktır, gerçektir
Tehâsumu	: çekişme, tartışma, düşmanlık, hasım,
ehli el nar	: ateş halkı, ateşe sahip olan, yakıp yıkıcı haller,

64- Muhakkak ki işte bunlar gerçektir. Düşmanlık içinde olanlar hep yakıp yıkıcı haller içindedirler.

-65-

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

Kul innemâ ene munzirun ve mâ min ilâhin ilallahul vâhıdul kahhâr

Kul innema enne	: de ki, ben sadece
munzir	: hakikatlere çağrı yapan bir uyarıcı
ve mâ min ilahin	: bir ilah değilim, hiçbir ilah yoktur
İllâ Allah el vahid	: ancak, vardır, Allah, tek olan,
el kahhar	: her şeye hâkim olan, tecellileri ile sımsıkı tutan,

65- De ki: Ben sadece hakikatlere çağrı yapan bir uyarıcıyım. Hiçbir ilah yoktur, ancak bir olan, bütün her şeyi tecellileriyle sımsıkı tutan Allah vardır.

-66-

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ

Rabbus semâvâti vel ardı ve mâ beynehumel azîzul gaffâr

Rabbu	: Rab, vücudlandıran
el semavat ve el ard	: gökler ve yer
ve mâ beyne-humâ	: ikisi arasında olanlar, onlarda olan her şey
el azîzu	: bütün değerlerin yüce sahibi, tüm sıfatların sahibi
el gaffar	: bağışlayan, nitelikleri veren, bahşeden, arındıran

66- Gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi vücudlandırandır. Bütün değerlerin yüce sahibidir, bütün nitelikleri bahşedendir.

-67-

قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ

Kul huve nebeun azîmun

Kul huve nebeun	: de ki, o, haber, bildiren, hakikatleri bildiren
azimun	: yüce, büyük, azamet, işinde karar sahibi,

67- De ki: O, tüm varlıktan hakikatlerini bildirendir, işleyişteki karar sahibidir.

-68-

أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ

Entum anhu muridûn

Entum an hu muridune : siz, ondan, birlikte, murat, ayrı değil, yüz çevirme

68- Siz ondan ayrı değilsiniz.

-69-

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَى إِذْ يَخْتَصِمُونَ

Mâ kâne liye min ilmin bil meleil alâ iz yahtesımûn

mâ kâne liye : yoktu, olmadı, benim
min ilmin : bir ilim, bir bilgi,
bi el meleil alâ : yüce makam sahipleri, yüce kuvve sahipleri, bilgili kimseler
iz yahtesımûne : mütalaa ettikleri zaman, sohbet, münazara, tartışma,

69- De ki: Bilgili kimseler hakikatler hakkında mütalaa ettikleri zaman, benim henüz hakikatler hakkında bir bilgim yoktu.

-70-

إِن يُوحَى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

İn yûhâ ileyye illâ ennemâ ene nezîrun mubîn

İn yuha ileyye : ancak, hayat veren, vahy eden, bildirir,
illa ennema : ancak, sadece, vardır, olduğu,
Ene nezirun mubin : ben, uyarıcı, apaçık

70- Bana da hakikatler bildirildi. Ben sadece hakikatleri apaçık açıklayıp uyarıyorum.

-71-

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِن طِينٍ

İz kâle rabbuke lil melâiketi innî hâlikun beşeren min tîn

İz kale rabbuke : dediğinde, rabbin, sen, seni vücudlandıran
li el melaiket : güç, kuvve, her varlıktaki güç,
İnnî halikun : ben, halk eden, yaratan, var eden,
beşer : beşer, insan,
min tinin : özümden, çamur

71- Rabbin bildirdi: Tüm varlıktaki gücün sahibi olduğumu, insanı özümden halk ettiğimi anlayın.

-72-

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ

Fe izâ sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî fe kaû lehu sâcidîn

Fe iza sevveytu hu	: böylece, olduğunda, düzenledim, sıfatlandırdığım, o, insan
ve nefahtu	: üfledim,
fihi min ruhi	: onun içine, ruhumdan
Fe kau lehu	: artık, olun, ona, o hakikate,
sacidin	: tüm varlığıyla teslim olmak, secde edin,

72- İnsanı en güzel sıfatlarla düzenledim ve içine ruhumdan üfledim. Artık bu hakikati anlayıp tüm varlığınızla teslim olun.

-73-

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

Fe secedel melâiketu kulluhum ecmaûn

Fe seced	: Böylece, secde, teslimiyet, her şeyinden geçmek,
el melaiketu	: her varlıktaki güç, kuvve, meleke,
Kullu hum ecmaune	: bütün hepsi, bir arada, bir bütünlük içinde, birlik, hepsi

73- Böylece bütün varlıktaki gücü bir bütünlük içinde anlayan insan; tüm varlığından geçip, bir teslimiyet içinde olur.

-74-

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنْ الْكَافِرِينَ

İllâ iblîs istekbere ve kâne minel kâfirîn

İllâ iblise	: ancak, libas, suretlerde kalan, dış elbise,
istekbere	: kibirli olan, büyüklenen, hor gören, küçük gören,
Ve kane min el kafirine	: oldu, olur, hakikatleri görmemezlikten gelip örten,

74- Ancak, varlığın sûretinde kalıp sîretini görmeyen ise bir teslimiyet içinde olmaz, kibirlilik içinde kalır ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden olur.

-75-

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْعَالِينَ

Kâle yâ iblîsu mâ meneake en tescude limâ halaktu bi yedeyye estekberte em kunte minel âlîn

Kâle ya iblus	: dedi, bildirildi, ey iblis, suretlerde kalan,

Ma meneake	: seni men eden şey, men eden sebeb,
en tescude	: secde etmek, teslim olmak
li mâ halaktu	: halk edilmek, var edildin, yaratıldın
bi yedeyye	: kudretimle, ellerim, değerlerim, gücüm, nitelikler,
estekberte	: sen kibirlendin, büyüklendin,
Em kunte min el aline	: yoksa, sana mı ait, yücelik,

75- Bildirildi: Ey suretlerde kalan! Sen de tüm niteliklerimi taşır bir halde yaratıldın, fakat sen kibirlendin, seni teslim olmaktan men eden şey neydi? Yoksa yücelik sana mı ait?

-76-

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ

Kâle ene hayrun minh halaktenî min nârin ve halaktehu min tîn

Kâle ene hayrun min hu	: dedi, ben hayırlıyım, üstün, ondan, onu, bunu,
Halakte ni	: yarattın, halk ettin, var ettin, ben,
min narin	: ateş, yakan şey, ışık, aydınlık,
ve halakte hu	: onu yarattın,
min tinin	: tin, öz, çamur, kil, suret, toprak,

76- Suretlerde kalan; benlik içinde kalır, yakıp yıkıcı hâllerinden dolayı yaratılışı anlayamaz, kendini diğer yaratılanlardan daha hayırlı görür ve o yaratılanları bir sûret görür ve sîretini göremez.

-77-

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ

Kâle fahruc minhâ fe inneke recîm

Kâle	: dedi, bildirildi,
fe uhruc minha	: dış yüzünde kalan, dışarıda kalıp iç yüzünü görememek
fe inneke recimun	: doğrusu sen, kovulmuş, haktan uzaklaşmış, atılmış

77- O halde olana bildirilir: Sen varlığın dış yüzünde kaldın, iç yüzünü göremedin. İşte doğrusu sen hakk'tan uzaklaştın.

-78-

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

Ve inne aleyke laneti ilâ yevmid dîn

ve inne aleyke	: muhakkak, doğrusu, sen, sende,
laneti	: rahmetten uzaklaşma, kesilmek, mahrum kalmak
İla yevmi	: an, vakit, gün,
el dini	: varlığın yaratılma yasaları, hükümleri, varoluş yasaları

78- Ve doğrusu sen; yaratma yasalarıyla her an varlığa sahip olanı anlamadın, rahmetten uzaklaştın.

-79-

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

Kâle rabbi fe enzırnî ilâ yevmi yubasûn

Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
fe enzır ni	: öyleyse, artık, mühlet, görmek, nazar, bakmak, tehir, bana
ilâ yevmi	: karşı, göre, için, gün, vakit, zaman, o vakte kadar,
yubasûne	: diriliş, ortaya çıkış, gönderme, dirilik, uyanma,

79- O halde olan: Rabbim! Diriliği anlayacağım vakte kadar bana mühlet ver, der.

-80-

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ

Kâle fe inneke minel munzarîn

Kâle fe inneke	: dedi, bundan sonra, doğrusu sen
Min el munzarîne	: bekletilen, tehir, mühlet, gösterilen, sonraya bırakan,

80- Bildirilir: Doğrusu sen o hakikati anlamayı hep tehir ettin durdun.

-81-

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ

İlâ yevmil vaktil ma'lûm

İlâ yevmin	: ancak, kadar, gün, zaman, vakit, mühlet,
el vakti el malum	: bilinen vakit, malum vakit, ölünceye kadar, ecel vakti

81- Ancak zaman, ecel gelinceye kadardır.

-82-

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ

Kâle fe bi izzetike le ugviyennehum ecmaîn

Kâle fe bi izzeti ke	: dedi, bundan sonra, yüceliğine, değer, ululuk, senin
Le ugviyenne	: elbette azmak, uzaklaşmak, haktan sapmak
hum ecmain	: onlar, aynı, hepsini, bütünü,

82- O halde olan der ki: Bundan sonra bana uyanların hepsi, senin değerlerini kendilerine nisbet edip, elbette hakikatlerden uzaklaşacaklardır.

-83-

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ

İllâ ibâdeke minhumul muhlasîn

İllâ ibadeke : hariç, başka, senin kulun idrakinde,
minhum el muhlis : onlardan, tüm özü ile bağlı olan, halis, doğru,

83- Ancak onlardan tüm özü ile hakikatlere bağlı olup, senin kulun olduğunu anlayanlar hariç.

-84-

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ

Kâle fel hakku vel hakka ekûl

Kâle fe el hakku : dedi, işte hak, hakikat, doğru,
Ve el hakka ekulu : hak, hakikat, gerçek, söylenen hakikat,

84- Bildirildi: İşte doğru olan ve söylenen hakikat budur.

-85-

لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ

Le emleenne cehenneme minke ve mimmen tebiake minhum ecmaîn

Le emleenne : şüphesiz, elbette, dolacak, kalacak,
cehennem minke : cehennem, cehaletin cehennemi, senden, senin gibiler,
ve minmen tebia ke : kimseler, sana tabi olan
min-hum ecmaine : onlardan, hepsi

85- Senin gibiler ve sana tâbi olanların hepsi, şüphesiz cehaletin cehenneminde kalanlardır.

-86-

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ

Kul mâ eselukum aleyhi min ecrin ve mâ ene minel mutekellifîn

Kul ma eselu kum : anlat, beklemiyorum, istemiyorum
min ecri : bir ecir, karşılık, ücret,
ve mâ ene : ben değilim,
min el mütekellif : bir hak iddia eden, çıkar peşinde koşan, zahmetli iş tutan

86- De ki: Ben sizden hiçbir ücret istemiyorum ve bir şey iddia edip karşılık da bekleyecek değilim.

-87-

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

İn huve illâ zikrun lil âlemîn

İn huve illa	: ancak, sadece, o, vardır, ancak,
zikr	: anmak, anlatmak, zikir, hatırlatmak
li el alemin	: âlemler için, bütün insanlar

87- Bu bütün insanlar için sadece hakikatleri hatırlatmaktır.

-88-

وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ

Ve le talemunne nebeehu bade hîn

ve le talemunne	: mutlaka, elbette, bileceksiniz, öğreneceksiniz
nebee-hu	: haberci, tüm varlıktan incelikleriyle bildiren, onun haberi,
bade hinin	: sonra, ileride, zaman, süre, bir zaman sonra

88- O bildirilen hakikatleri bir zaman sonra elbette öğreneceksiniz.

S39 - ZÜMER SÛRESİ

-1-

تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

Tenzîlul kitâbi minallâhil azîzil hakîm

tenzîlu	: bir şeyin bir miktarının açığa çıkması, indirilen, gelen, her varlık
el kitâbi min Allah	: kitap, Allah'tan, Allah'ın
El aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi, tüm sıfatların yüce sahibi
el alim	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi

1- Ortaya çıkan her varlık; tüm değerlerin yüce sahibi, ilmin sahibi olan Allah'ın bir kitabıdır.

-2-

إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ

İnnâ enzelnâ ileykel kitâbe bil hakkı fabudillâhe muhlisan lehud dîn

İnnâ enzelna ileyke	: biz, indirdik, sunduk, verdik, size, sana, işte,
El kitabi bi el hakkı	: kitabı, varlık kitabı, hakile, hakikatler,
Fe abudi Allâh	: öyleyse, artık, kulluk, Allah
muhlisan	: içten samimi olarak, tüm özünle, ihlasla
Lehu el dine	: onun, varoluş yasaları, hükümleri, din

2- Muhakkak ki Biz, işte o varlık kitabında size tüm hakikatleri sunduk. Bundan sonra tüm özünüzle Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, dinin O'na ait olduğunu bilin.

-3-

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

E lâ lillâhid dînul hâlis vellezînettehazû min dûnihî evliyâ mâ nabuduhum illâ li yukarribûnâ ilallâhi zulfâ innallâhe yahkumu beynehum fî mâ hum fîhi yahtelifûn innallâhe lâ yehdî men huve kâzibun keffâr

e lâ li Allah	: değil midir? Allah'a ait,
el dinu	: varoluş yasaları, hükümleri, din
el halis	: öz, saf, mahsus, halis, has, tertemiz, hilesiz,
ve ellezine ittehazû	: onlar, edindiler, sarıldılar,
Min duni evliyâ	: Ondan başka, dostlar, evliya
ma nabuduhum	: değil, şey, ne, biz, onlara kulluk etmiyoruz
İlla yukarribun	: ancak, yakınlık, akraba,
ilâ Allâh zulfa	: Allah, makam, yakınlık, yaklaşma, zülüf
inne Allâh yahkumu	: muhakkak Allah, hâkim olan, hükmün sahibi,
beynehum	: onlar aralarında
Fi ma hum fîhi yahtelifun	: değil, onun hakkında, ayrıkta kaldılar, ihtilaf, ikilik

inne Allâhe la yehdi	: muhakkak, Allah, yok, yol gösteren, yol bulamazlar
Men huve kazibun	: kim, o, yalanlarda kalan,
keffarun	: hakikatleri kabul etmeyen

3- Varlığın yaratılış yasaları Allah'a mahsus değil midir? Ondan başka evliya edinenler: Biz onlara kulluk etmiyoruz, ancak Allah'a yaklaştırsınlar diye onlara yakın oluyoruz, derler. Onlar aralarında, tüm varlıktaki hâkimiyet sahibinin Allah olduğu hakkında ihtilafa düştüler. Muhakkak ki hakikatleri görmemezlikten gelenler, yalanlarda kalan o kimseler, Allah'a yol bulamazlar.

-4-

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفَى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاء سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

Lev erâdallâhu en yettehıze veleden lastafâ mimmâ yahluku mâ yeşâu subhâneh huvallâhul vâhıdul kahhâr

Lev erade Allah	: şayet, dilek, istek, Allah,
en yettehize	: edinmek, istemek, sarılmak,
ve leden	: varoluş, doğuş, aklın tercihi, özünü bulmak,
le ıstafa	: elbette, tercih, has, seçilmiş, yararlanılmış, anlamak,
mimmâ yahluku	: şeyden, şeyler, nesne, var eden, ortaya çıkan
ma yeşau	: istemez, dilemez, arzu etmez,
subhane hu	: noksan sıfattan münezzeh, tecellilerin sahibi,
Huve Allah el vahid	: O Allah, bir, tek, tüm varlıktaki tekliğini gösteren,
el kahhar	: idaresi altında tutan, mutlak galip, mutlak hakim olan

4- Eğer Allah'ı anlamayı isteselerdi; varoluşun hakikatlerine sarılırlar, elbette yaratılan şeyleri anlamayı tercih ederlerdi, başka bir şey istemezlerdi. Allah O'dur ki, O tüm tecellilerin sahibidir, tüm varlıkta tekliğini gösterendir, tüm varlığı idare edendir.

-5-

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ

Halakas semâvâti vel arda bil hakk yukevvirul leyle alen nehâri ve yukevvirun nehâre alel leyli ve sehhareş şemse vel kamer kullun yecrî li ecelin musemma e lâ huvel azîzul gaffâr

Halaka	: Halkedendir, yaratan, varoluş,
el semavat ve el ard	: Ulvi âlem, gökler ve yerleri
bi el hakkı	: hak ile
Yukevviru el leyle	: örter, döndürür, sarar, gece
Ala en nehâri	: gündüzün üzerine
ve yukevviru el nehar	: örter, sarar, çevirir, gündüzü
Ala el leyli	: gecenin üzerine
ve sehhare el şems	: düzen, meydan, ortaya koyan, güneş
ve el kamer kullu yerci	: ve ay, hepsi akar gider
Li ecelin musemmen	: bir sürede, belirlenmiş
e lâ huve el aziz	: yok, değil mi, o, tüm değerlerin yüce sahibi,

el gaffar : mağfiret eden, temizleyen, tertemiz lutufları sunan

5- Gökleri ve yerleri hakk ile halkedendir. Geceyi gündüzün üzerine döndürür, gündüzü gecenin üzerine döndürür. Güneş'i ve ay'ı düzenleyendir, bütün hepsi belirli bir zaman diliminde akar gider. Tüm değerlerin yüce sahibi olan, mağfiret eden O değil midir?

-6-

خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم مِّنْ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِن بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ

Halakakum min nefsin vâhıdetin summe ceale minhâ zevcehâ ve enzele lekum minel enâmi semâniyete ezvâc yahlukukum fî butûni ummehâtikum halkan min badi halkın fî zulumâtin selâse zâlikumullâhu rabbukum lehul mulk lâ ilâhe illâ huve fe ennâ tusrafûn

halaka-kum	: sizi yarattı, halketti, varetti, yarattı
Min nefsin vahidet	: bir nefis, öz, öz varlık, tek nefis, bir
Summe ceale minha	: sonra, yaptı, kıldı, düzenledi, ondan
zevce ha	: eş, çeşit, tür, cins, aynı yolda olan,
ve enzele lekum	: sundu, verdi, indirdi, size,
min el enam	: tüm varlık, nimet, hareket edebilecek nitelik, halk,
Semâniyete	: sekiz, fiyat, nitelik, değerler, işitirek, dinleyerek,
ezvac	: eş, tür, denk, çeşit, cins, aynı yolda olan, birlik
yahlukukum fi butun	: sizi yaratır, içinden, batınlardan
ummehâti-kum	: sizin anneleriniz, asliyetleriniz
Halkan min badi halkın	: Halketme, den sonra, halketme, yaratma,
Fi zulumâtin selasin	: içinde, karanlıklar, üç karanlık dönem, üç
Zâlikum Allah	: işte bu, Allah
Rabbu kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
lehu el mulku	: odur, mülkün sahibi, hükümran
Lâ ilahe illa huve	: ilah yoktur, o vardır
fe enna tusrafun	: böylece nasıl olurda taşkınlık yapar, benlik isnat etme

6- Sizi tek bir nefisten yarattı. Sonra ondan çeşit çeşit düzenledi ve size tüm varlıktan çeşit çeşit değerler verdi. Analarınızın karnında, üç karanlık dönem içinde yaratılıştan yaratılışa geçirerek sizi yarattı. Sizi vücudlandıran Allah işte budur. Mülkünde hükümran olan O'dur. İlah yoktur, O vardır. Böylece nasıl olur da taşkınlık yapar benlik isnat edersiniz.

-7-

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

İn tekfurû fe innallâhe ganiyyun ankum ve lâ yerdâ li ıbâdihil kufr ve in teşkurû yerdahu lekum ve lâ teziru vâziretun vizra uhrâ summe ilâ rabbikum merciukum fe yunebbiukum bimâ kuntum tamelûn innehû alîmun bi zâtis sudûr

İn tekfuru	: eğer, ise, hakikati örtmek,
fe inne Allah	: muhakkak, Allah,
ganiy ankum	: gani, zenginlik, değer, tüm varlığın sahibi, sizin,
ve la yerda li ibadihi	: yok, razılık, hoşnut, huzur, kul, o,

el kufr	: hakikati örten, görmemezlikten gelen,
ve in teşkuru	: teşekkür, nimetleri sahibine teslim etmek,
yerdahu lekum	: ondan razı, size,
ve la teziru vaziretun	: yüklenmez, taşıyıcı, yardımcı
Vizra uhrâ	: yük, ağırlık, sığınma, diğer,
Summe ilâ rabbikum	: sonra, ancak, Rabbiniz, sizi vücudlandıran
merciu kum	: kaynak, merkez, dönüş, merci, aslınız, siz,
Fe yunebbiu-kum	: böylece size haber verir, bildirilir,
Bimâ kuntum talemun	: yaptığınız şeylerin
İnne hu alim	: muhakkak, o, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
bi zati el sudur	: sahip, gönül, kalb,

7- Eğer hakikatleri görmemezlikten gelir örterseniz, muhakkak ki sizdeki ve tüm varlıktaki değerlerin sahibinin Allah olduğunu anlayamazsınız. Hakikatleri görmemezlikten gelenler O'nun kulu olduğunu anlayamazlar, huzur bulamazlar. Eğer nimetlerin sahibini bilip teslimiyet içinde olursanız, size O'nun rızasına ulaşmak vardır. Bir başkasının yükünü bir başkası taşıyamaz. Sizin kaynağınız sizi vücudlandırandır ancak. Yapmış olduğunuz şeylerden hakikatlerin incelikleri size bildirilir. Muhakkak ki O ilmin sahibidir, gönüllerin sahibidir.

-8-

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

Ve izâ messel insâne durrun deâ rabbehu munîben ileyhi summe izâ havvelehu nimeten minhu nesiye mâ kâne yed'û ileyhi min kablu ve ceale lillâhi endâden li yudılle an sebîlih kul temetta bi kufrike kalîlen inneke min ashâbin nâr

ve izâ messe el insan	: insana dokunduğunda, isabet ettiğinde,
darr	: bir sıkıntı, darlık, müşkül,
Deâ rabbe hu	: dua, ister, yönelir, rabbine,
munib ileyhi	: ona yönelme, istifade için yönelme, ona
Summe iza havvalehu	: sonra, verildiği zaman, kavuştu, o,
nimet	: nimet, faydalı olan, ihsan, lütuf,
min-hu nesiye	: ondan, kendisinden, unutan,
ma kane yedu	: olmadı, olmaz, yönelir, ister, yönelmez,
İleyhi min kablu	: ona, den önce
ve ceale li Allah	: yaptı, kıldı, etti, Allah,
endaden	: eşler, ortaklar, kendine varlık isnat eden
li yudılle an sebili hi	: saptırmak için, hakikat yolu,
Kul temetta	: de, faydalan, yararlan, meta,
bi kufrike kalilen	: hakikatleri örten, az, biraz, azda olsa,
inneke min ashabi	: muhakkak ki sen, sahip, arkadaş,
el nar	: ateş, yakıp yıkıcı haller,

8- İnsana bir sıkıntı dokunsa, o sıkıntıdan kurtulmak için hemen Rabbine yönelir. Sonra o bir nimete kavuştuğu zaman unutur, daha önce de yaptığı gibi yönelen olmaz ve o hakikat yolunu bırakır dalalet içinde kalır, Allah'a karşı kendine varlık isnat eden olur. De ki: Yalnızca menfaatleri için yaşayanlar, az da olsa hakikatleri görmeyip örtenler, muhakkak ki yakıp yıkıcı hallere sahiptirler.

-9-

أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاء اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُوا الْأَلْبَابِ

Em men huve kânitun ânâel leyli sâciden ve kâimen yahzerul âhırete ve yercû rahmete rabbih kul hel yestevîllezîne yalemûne vellezîne lâ yalemûn innemâ yetezekkeru ulûl elbâb

Em men huve	: yoksa, kim, kimse, o,
kanitun anae	: saygılı olan, itaat eden, her anını, zaman,
el leyli	: gece, karanlık, cehaletin karanlığı,
saciden	: secde eden, teslim olan, tüm varlığından geçen
ve kaimen	: ayakta duran, mevcut olan, diri olan, varlığı tutan,
Yahzeru el ahiret	: sakınır, çekinir, korkar, sonundan,
ve yercû rahmete rabbihi	: diler, ister, rahmetinden, rabbinin
Kul hel yestevi	: de, anlat, söyle, bir olurmu, aynı olurmu,
ellezine yalemu	: kimse, bilenle, bilen bir kimse
ve ellezîne la yalemun	: kimseler, bilmeyen
İnnema yetezekkeru	: ancak, tezekkür, hakikati anlayıp o hâl üzere bakma
ûlu el elbâbi	: yüce akıl sahipleri, hakk üzere aklını işleten

9- O kimse ki; her anını saygıyla, itaat ederek geçirir, cehaletin karanlığından kurtulup tüm varlığıyla teslim olur ve tüm varlığı tutanı idrak eder, sonunda kötü hâle düşmekten sakınır ve Rabbinin rahmetini ister. De ki: Bilen bir kimseyle, bilmeyen bir kimse hiç bir olur mu? Ancak hakk üzere aklını işletenler, hakikatleri anlayıp o hâl ile bu âleme bakarlar.

-10-

قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ

Kul yâ ıbâdıllezîne âmenûttekû rabbekum lillezîne ahsenû fî hâzihid dunyâ haseneh ve ardullâhi vâsiah innemâ yuveffas sâbirûne ecrehum bi gayri hisâb

Kul ya ibadi	: Anlat, ey kulluğunu idrak eden,
ellezine amenu	: iman edenler,
İttekû	: takva, fenalardan sakınmak, ortak koşmamak,
rabbe kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
li ellezîne ahsenu	: kimseler için, onlar için, en güzel, güzel davranışlar,
Fi hâzihi el dünya	: bu, dünyada, yaşamınızda,
hasenet	: iyilikler üzere olmak
ve ardu allâhi	: arz, yeryüzü, Allah,
vasiatun	: genişlik, yayılma, gezin, araştırmak,
innema yuveffa	: sadece, vefa, sevgiyle davranma
el sâbirûne ecre hum	: sabredenler, karşılıkları,
Bi gayrın hisabın	: olmaksızın, hesap, verilenin karşılığı, sonsuz, bitmeyen

10- De ki: Ey iman edip kulluğunu idrak edenler! Sizi vücudlandırana karşı fenalara düşmekten kaçının, O’na ortak koşmayın. Güzel davranışlar içinde olan kimselerden olun.

İşte bu yaşadığınız dünyada iyilikler üzere olun ve yeryüzünde Allah'ın hakikatleri için yayılın, sadece sevgiyle davranın. Sabredenlere sonsuz karşılıklar vardır.

-11-

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ

Kul innî umirtu en abudallâhe muhlisan lehud dîn

Kul inni emr tu	: de ki, ben, emr, işleyiş, tüm varlıktaki işleyiş, hüküm
en abud allah	: kul, kulluk, Allah
muhlisan	: halis, mahsus, has,
lehu el dine	: varlığın yaratılış yasaları, hükümleri, din onun,

11- De ki: Allah'ın kulu olduğumu, varlığın yaratılış yasalarının O'na mahsus olduğunu, tüm varlıkta işleyenin O olduğunu anladım.

-12-

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ

Ve umirtu li en ekûne evvelel muslimîn

ve emr tu	: işleyiş, emr, hüküm, yapmak, hareket,
li en ekune	: benim olmam, olmakla,
Evvele	: ilk, önce, öncelikle,
el muslimîne	: barış ve huzur üzere olan, slam,

12- Ve öncelikle barış ve huzur üzere olmam hükmedildi.

-13-

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Kul innî ehâfu in asaytu rabbî azâbe yevmin azîm

Kul inni ehafu	: anlat, ben, çekinirim, sakınırım,
in asaytu	: karşı çıkmak, isyan, asilik, bende varım demek, rabb,
rabbi	: rabbim, beni vücudlandıran, efendim,
azabe yevm	: sıkıntı, müşkül, gün, vakit, zaman,
azim	: yüce, büyük, kararlı,

13- De ki: Beni vücudlandırana karşı kendime varlık isnat etmekten çekinirim, böyle yaptığım zaman büyük sıkıntılarda kalırım.

-14-

قُلِ اللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُ دِينِي

Kulillâhe abudu muhlisan lehu dînî.

kul Allâh abudu : anlat, de ki, Allah'ın kuluyum
Muhlisan : öz, mahsus, halis,
lehu dini : din onun, varoluş yasaları,

14- De ki: Sadece Allah'ın kuluyum, din O'na mahsustur.

-15-

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

Fabudû mâ şitum min dûnih kul innel hâsirîne ellezîne hasirû enfusehum ve ehlîhim yevmel kıyâmeh e lâ zâlike huvel husrânul mubîn

fe abud : bundan sonra, kulluk, hizmet,
ma şitum : istemeyin, dilemeyin, arzu etmeyin,
min duni hi : ondan başka,
Kul inne el hasirin ellezine : anlat, de, muhakkak kayıpta olan o kimseler
Hasirû : kaybeden, dalalet, hüsran,
enfusehum : kendi, nefsi, özü, onlar, kendileri,
ve ehli him : yetkili olan, ailesi, yakınları
yevme el kıyameti : ölüm vakti, diriliş, dünyanın sonuna kadar,
E lâ zalike : değil mi, yok, işte bu,
huve el hursan el mubin : o, kayıp, hüsran, dalalet, apaçık,

15- Artık kulluğunuzu anlayın, O'nun hakikatlerinden başka bir şey istemeyin. De ki: Muhakkak ki dalalete giden o kimseler, kendilerini ve yakınlarını da ölünceye kadar dalalete sürüklerler. İşte bu apaçık dalalet değil midir?

-16-

لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ

Lehum min fevkıhim zulelun minen nâri ve min tahtihim zulel zâlike yuhavvifullâhu bihî ıbâdeh yâ ıbâdi fettekûn

Lehum : onlar, dalalette olanlar,
min fevki him zulel : üstlerinde, üzeri, gölge, gaflet
min en nâri : ateşten, yakıp yıkıcı haller,
ve min tahtihim : altından, bulundukları yer, makam, onlar,
zulel : gölge, gaflet
Zalike yuhavvifu : işte, bu, uyarılan, çekinmek, korku, sakınmak,
Allâhu bihi : Allah, onunla, hakikatlerle,
ibade hu : kulluk, o
Ya ibadi : ey kullarım, ey kulluğunu bilenler,
fe itteku ni : artık, fenalardan sakının ortak koşmayın, bana

16- Dalalette olanlar, yakıp yıkıcı hallerde bir gaflet üzeredirler ve onlar bulundukları yerlerde gaflet içinde yaşarlar. İşte, Allah'ın hakikatleri üzere olanlar ve O'na olan kulluğunu bilenler

ise, dalalete düşmekten sakınırlar. Ey kullarım! Dalalete düşmekten sakının, Bana ortak koşmayın.

-17-

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ

Vellezînectenebût tâgûte en yabudûhâ ve enâbû ilâllâhi lehumul buşrâ fe beşşir ıbâd

ve ellezîne icteneb	: o kimseler, sakınma, çekinme, ictinab eden,
el tagut	: zanlarına tapınma, batıl olan şeylere yönelmek
en yabudû hâ	: ona kul olmak
Ve enabu ilâ Allâhi	: yöneldiler Allah'a
Lehum el beşr	: onlar, müjde, sevindirmek, bildirmek, huzur,
fe beşir ibad	: artık, müjde, sevinmek, kulluk,

17- Batıl olan şeylere kul olmaktan sakınanlara ve Allah'a yönelenlere, hakikatleri bilmenin sevinci vardır, artık onlar kulluğu anlamanın sevincindedirler.

-18-

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُوْلَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُوْلَئِكَ هُمْ أُوْلُوا الْأَلْبَابِ

Ellezîne yestemiûnel kavle fe yettebiûne ahseneh ulâikellezîne hedâhumullâhu ve ulâike hum ulûl elbâb

Ellezîne yestemiune	: o kimseler, işitirler,
el kavl	: sözler, anlaşma, sözleşme
Fe yettebiûne ahsene hu	: sonra tâbi olan, uyan, en güzel olana
Ulâike ellezine	: işte onlar, o kimseler,
hedahum Allah	: yol bulurlar, Allah
ve ulâike hum	: işte onlar,
ulul el elbab	: yüce akıl sahibi, hak üzere aklını işleten, saf akıl sahibi

18- Hakikatlerin sözlerini işiten o kimseler, sonra da o hakikatlere en güzel tâbi olanlar, işte onlar Allah'a yol bulurlar ve işte onlar aklını hakk üzere işletenlerdir.

-19-

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي النَّارِ

E fe men hakka aleyhi kelimetul azâb e fe ente tunkızu men fîn nâr

E fe men hakka	: değil midir, kim, kimse, hakikat, gerçek,
aleyhi kelime	: kendindeki, üzerindeki, kelime, tecelli, hakikatler,
el azabi	: sıkıntı, azap, müşkül,
E fe ente tunkızu	: kurtarabilir misin, sen,
men fi el nar	: kim, kimse, ateşin içinde, yakıp yıkıcı haller içinde,

19- Kendi üzerindeki tecellileri görmeyen kimse sıkıntılarda değil midir? Ateşin içinde olan kimseyi sen kurtarabilir misin?

-20-

لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ

Lâkinillezînettekav rabbehum lehum gurefun min fevkıhâ gurefun mebniyyetun tecrî min tahtihel enhâr vadallâh lâ yuhlifullâhul mîâd

Lâkin ellezine ittekav	: lâkin, kimseler, takva, anlamaya çalışmak,
rabb hum	: kendilerini vücudlandıran, rab, onlar,
Lehum gurefun min fevkiha	: onlar için, yüksek makam, üstünde, yücelik, o
gurefun mebniyet	: yüce, yüksek makam, yapılmış kurulmuş, iç içe
Tercî min tahtina el enhar	: vardır, onun altında, makam, nehirler, ilimler
vade Allâh	: söz, gerçeği, vaadi, yerine gelşen, Allah,
la yuhlifu	: yok, sonsuz, dönmez, iftilaf,
Allah el miad	: Allah, vaadi gerçekleşir, müddet,

20- Lâkin kendilerini vücudlandıranı anlamak için gayret gösteren ve hakikatlere uygun yaşayan kimseler için yüce makamlar vardır. Onların makamlarında ilim vardır, onlar iç içe geçen o yüce makamlar üzere hareket ederler. Allah'ın sözleri sonsuzdur. Allah'ın sözleri her an gerçekleşir.

-21-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاء مَاء فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِأُوْلِي الْأَلْبَابِ

E lem tere ennallâhe enzele mines semâi mâen fe selekehu yenâbîa fîl ardı summe yuhricu bihî zeran muhtelifen elvânuhu summe yehîcu fe terâhu musferran summe yecaluhu hutâmâ inne fî zâlike le zikrâ li ulîl elbâb

Elem tere	: görmedin mi?
enne Allah enzele	: Allah, indirdi, sundu,
Min el semâi maen	: gökten, rahmeti, yağmur, su,
Fe selekehu yenâbîa	: sonra onu sokar, kaynak, pınarlar,
fi el ardı	: içine, toprak, toprağa, yeryüzü,
Summe yuhric bi-hi	: sonra çıkarır, onunla,
zeran	: ekin, bitki, kültür,
muhtelif elvanu hu	: çeşir çeşit, renklerde,
Summe yehic	: sonra kurur
fe terahu musfere	: artık, böylece, onu görürsün, sararmış solmuş
Summe yecaluhu	: sonra, onu yapar, kılar, eder,
hutame	: darmadağın, çer çöp, dağınıklık,
İnne fi zalike	: muhakkak, içinde işte bu
le zikr	: elbette, zikr, öğüt, ders, anmak,
li ulil elbab	: aklı sahipleri, aklını işletenler için,

21- Allah gökten yağmuru nasıl indirir görmez misin? Sonra onu toprağın içine girmesini sağlar. Yeryüzünün içinden onu kaynaklar halinde çıkarır akıtır. Onunla çeşit çeşit renklerde bitkiler verir. Sonra onu görürsün sararmış solmuş, dağılıp gitmiş. Muhakkak ki işte bunların içinde, aklını hakk üzere işletenler için dersler vardır.

-22-

أَفَمَن شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِ فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

E fe men şerehallâhu sadrehu lil islâmi fe huve alâ nûrin min rabbih fe veylun lil kâsiyeti kulûbuhum min zikrillâh ulâike fî dalâlin mubîn

Efe men şeraha	: kim açtıysa, açarsa, anlamak için genişletmek
Allah sadr hu	: Allah, gönül, o
Li el İslâmi	: barışa ve huzur üzere olmak için
fe huve ala nurin	: böylece o, işte o, nuru üzere, aydınlık
Min rabbi-hi	: Rabbinin, vücudlandıran,
Fe veylun	: artık, vah haline, yazık,
li el kasiyet	: katılaşma içinde, kapatmak, uzaklaşmak,
Kulubu hum	: onları kalpleri, idrakleri,
min zikri allâhi	: zikir, anlamak, anmak, hatırlamak, Allah
Ulaike fi dalalin mubin	: işte onlar, apaçık dalalet, yalanlara sapmak,

22- Kim gönlünü Allah'ı anlamak için açarsa, o barış ve huzur içinde olur, işte o Rabbinin nuru üzeredir. Kalblerini Allah'ı anlamaya kapatmış olanların ise vah o hâllerine. İşte onlar apaçık bir dalalet içindedirler.

-23-

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاء وَمَن يُضْلِلْ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

Allahu nezzele ahsenel hadîsi kitâben muteşâbihen mesâniye takşaırru minhu culûdullezîne yahşevne rabbehum summe telînu culûduhum ve kulubuhum ilâ zikrillâh zalike hudallâhi yehdî bihî men yeşau ve men yudlilillahu fe ma lehu min had

Allâhu nezzele	: Allah, indirdi, sundu, en güzel, sözleri
ahsene el hadis	: en güzel, hoş, iyi, sözler, hakikatler, tecelliler
Kitaben	: kitap, hakikatlerin sözler, her varlık bir kitab,
muteşabihen	: farklı gibi özü aynı, benzer, uyumlu,
meşaniy	: çok, ikişer, farklı, suret ve siretiyle hikmet taşır
Takşaırru	: ürperir, sıkıntı hisseder, çekinir,
min culud ellezine	: cilt, suret, gizlenen, deri, onlar
Yahşevne	: huşu, huzur duyarlar,
rabbehum	: Rablerinden
Summe telinu	: sonra, sukünet bulur, iç yüzünü anlama,
culûdu hum	: cild, ten, deri, suretler, onlar
ve kulubu hum	: kalpler, idrakleri, onlar

ila zikri allah	: anmak, hatırlamak, Allah'ın zikri
Zalike hudâ allâh	: işte bu, yol bulma, yol göstermek, Allah
bihi men yeşau	: onu, o hakikatler, kim, ister, isteyen,
Ve men yudil Allâhu	: kim, kimse, uzaklaşan, sapan, Allah
Fe ma lehu min hadin	: böylece, artık, o bulamaz, bir yol gösterici

23- Her varlığı bir kitap olarak en güzel sözlerle sunan Allah'tır. Farklı gibi görünen şeyler özde aynıdır, suret ve siret olmak üzere iki yönüyle de hikmetler taşır. Suretlerde kalanlar sıkıntılar içindedirler. Suretlerin iç yüzünü anlayanlar ise, Rabbine teslim olmanın huzuru içindedirler ve onların kalbinde ancak Allah'ın zikri vardır. İşte Allah'a yol bulmak isteyen kimseler o hakikatler üzere olur. Fakat kim Allah'ın hakikatlerinden uzaklaşırsa, böylece o bir yol gösterici bulamaz.

-24-

أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ

E fe men yettekî bi vechihî sûel azâbi yevmel kıyâme ve kıyle liz zâlimîne zûkû mâ kuntum teksibûn

Efe men yetteki	: böylece, gibi midir, kim, kimse, korur, sakınır,
bi vech hi sue	: yüzünü, yönünü, gerçek, o, fena, kötülük,
el azabi	: sıkıntı, azap, zorluk,
yevm el kıyamet	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıkışı,
ve kile li ez zalimine	: denir, zulüm eden, zalimler için, kötülük,
zuku	: tatma, zevk, o halde,
Ma kuntum teksibune	: siz değilsiniz, bir şey kazanmak, edinmek,

24- Fena hâllerden yüzünü koruyan kimse, ölünceye kadar azap içinde olan kimse gibi midir? Zulmü zevk edinenler için: Siz bir şey kazanmış değilsiniz, denir.

-25-

كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ

Kezzebellezîne min kablihim fe etâhumul azâbu min haysu lâ yeşurûn

Kezzebe	: yalanladı, yalanlarda kaldı
ellezine min kablihim	: onlardan önceki kimseler,
Fe eta hum	: işte, böylece, kalır, geldi, olur, sıkıntılarda kalır
el azabı min haysu	: sıkıntı, azap, bir yer, nerede olursa olsun,
la yeşurune	: şuurları yok, kendini çevresini idrak edemeyen,

25- Onlardan önce de hakikatleri yalanlayanlar oldu. Kendini ve çevresini idrak edemeyenler, işte onlar nerede olursa olsunlar sıkıntılardadırlar.

-26-

فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Fe ezakahumullahul hızye fîl hayatid dunya ve le azabul ahıreti ekber lev kanu yalemun

Fe ezaka hum	: böylece, işte, onlar zevk, tatma,
Allah el hızy	: Allah, utanma, alçalma, horluk
Fi el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı içinde, yaşantılarında
ve le azabu	: gerçekten, elbette, sıkıntı, azap,
el ahiret ekber	: sonunda, büyük,
lev kanu yalemun	: keşke, eğer, oldu, bilen, ilmin sahibi,

26- Böylece onlar zevklere dalarlar, yaşantılarında Allah'ı önemsemezler ve elbette onlar sonunda daha büyük sıkıntılarda kalırlar. Keşke bilenlerden olsalardı.

-27-

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Ve lekad darebnâ lin nâsi fî hâzel kurani min kulli meselin leallehum yetezekkerun

ve lekad darebna	: gerçek şu ki, örnek, ortaya koyduk, vurgu, misal,
li el nas	: insanlar için, insanlara,
Fi haza el kuran	: bu kuran içinde, kâinat kitabı, okunan şey,
min kulli mesel	: bütün misaller, hüccet, durumlar, delil,
lealle-hum	: umulur ki onlar
yetezekkerune	: tezekkür, ulaştıkları hakikatlerle bakmak

27- Gerçek şu ki, bu kâinat kitabının içinde bütün delilleri insanlar için ortaya koyduk. Umulur ki onlar varlığın yaratılışını düşünürler, ulaştıkları hakikatlerle bu âleme bakarlar.

-28-

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

Kuranen arabiyyen gayre zî ivecin leallehum yettekûn

Kuranen	: Kuran, kâinat kitabı, okunan her şey,
arabiyyen	: anlaşılır bir şekilde,
Gayre zi ivecin	: olmayan, eğrilik, kusur, çelişki, yanlış, çarpıklık,
lealle-hum	: umulur ki onlar,
yettekune	: fenalardan sakınmak hakikatlere uygun yaşamak

28- Tüm kâinat kitabı anlaşılır bir şekildedir, içinde bir çarpıklık yoktur. Umulur ki onlar hakikatleri anlamak için gayret gösterirler ve hakikatlere uygun yaşarlar.

-29-

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاء مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Daraballahu meselen raculen fîhi şurekau muteşakisûne ve raculen selemen li racul hel yesteviyani mesel el hamdulillah bel ekseruhum la yalemûn

darabe Allah	: ortaya koyma, örnek, vurgu yapmak, Allah
meselen	: misal, örnek,
racul fihi şurekau	: bir kiş, adam, onda ortak koşma,
muteşakisune	: birbirine eşkıyalık yapma, zarar verme,
ve raculen selemen	: bir kişi, adam, barış ve huzur üzere olan,
li racul	: bir kişi, adam, ileri gelen,
hel yesteviyan meselen	: bir olurmu, bir değildir, mesel, durum,
el hamd li Allah	: misal, örnek, Hamd Allaha aitdir
Bel ekseru hum	: hayır, fakat, bilakis, onların çoğu,
la yalemune	: bilemiyorlar, hakikatleri bilemiyorlar,

29- Allah bir misali ortaya koyar: Bir kişi ki, onda ortak koşma var, eşkıyalık yapmak var ve bir kişi ki, barış ve huzur üzere olan bir kişi. Bu misaldeki ikisi hiç bir olur mu? Varlığın tüm niteliklerinin sahibi Allah'tır. Fakat onların çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-30-

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ

İnneke meyyitun ve innehum meyyitûn

Inne-ke meyyitun	: muhakkak ki sen, ölümlüsün
ve inne-hum meyyitun	: muhakkak ki onlar, ölümlü

30- Muhakkak ki sen ölümlüsün ve muhakkak ki onlarda ölümlü.

-31-

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ

Summe innekum yevmel kıyameti ınde rabbikum tahtasımûn

Summe inne kum	: sonra gelecek, sonunda, muhakkak siz
yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıkış gün,
İnde rabbikum	: katında, ona ait, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
tahtasımun	: hesaba çekme, ilgili, davalı davacı, kendini sorgulama

31- Muhakkak ki sizin ölüm vaktiniz gelecektir. O ölüm vakti gelmeden, sizi vücudlandırana ait olan hakikatler hakkında kendinizi sorgulayın.

-32-

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

Fe men azlemu mimmen kezzebe alallahi ve kezzebe bis sıdkı iz caeh e leyse fî cehenneme mesven lil kafirin

Fe men azlemu	: işte, böylece, kim, daha zalim,
Mimmen kezep	: kimseden, kim, ondan, yalanlayan,
ala Allâh	: Allah hakkında,

ve kezzebe	: yalanladı, hakikatler, gerçeği, doğrular,
bi el sıdkı	: hakikatler, gerçeği, doğrular,
İz cae hu	: oan geldiğinde, sunulduğunda,
E leyse	: değil midir?
fi cehennem	: derin kuyu, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan,
mesven	: yer, mesken, bulundukları hal,
li el kafirin	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,

32- Allah hakkında yalan söyleyen ve ona gerçekler sunulduğu hâlde, yalanlayan kimseden daha zalim olan kimdir? Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin bulundukları hâl, cehaletin cehennemi değil midir?

-33-

وَالَّذِي جَاء بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

Vellezî cae bis sıdkı ve saddeka bihi ulaike humul muttekûn

ve ellezî cae	: kim, o kimse, geldi, sundu, verildi,
bi el sıdk	: doğru, gerçek, hakikat, sadakatla,
ve sadak bihî	: tasdik eder, sadakat, doğru, gerçek, onu, hakikatleri,
Ulâike hum	: işte onlar,
el muttekune	: fenalara düşmekten sakınan ortak koşmayan

33- Kim ona verilenlerin doğruluğuna ulaşır ve onu tasdik ederse, işte onlar fenalara düşmekten sakınırlar, Allah'a ortak koşmazlar.

-34-

لَهُم مَّا يَشَاءونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاء الْمُحْسِنِينَ

Lehum ma yeşaune inde rabbihim zalike cezaul muhsinîn

Lehum ma yeşaun	: onlar, şey, ne, değil, istemez,
inde Rabbi him	: yanında, katında, ona ait, Rab, vücudlandıran,
Zalike ceazu	: işte, karşılık,
el muhsinin	: iyi davranışlar, içtenlikle bağlı olan, ihsan sahibi,

34- Onlar, kendilerini vücudlandırana ait olan hakikatlerden başka bir şey istemezler. İşte tüm içtenliğiyle Hakk'a bağlı olanların istedikleri karşılık budur.

-35-

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

Li yukeffirallahu anhum esveellezî amilû ve yecziyehum ecrehum bi ahsenillezî kanu yamelûn

li yukeffira Allah anhum	: örtsün, örter, kaybolur, kurtulur, Allah, onlardan

Esvee ellezi amilu	: kötü, fena, yaptıkları, amelleri,
ve yecziye-hum	: karşılık, mükâfat, ödül, onlar,
ecre-hum bi ahsen	: ecir, karşılık, onlar, en güzel
Ellezî kanu yamelun	: ki o, oldu, yapıyorlar

35- Onlar düştükleri fenalardan Allah'ı idrak ederek kurtulurlar ve onlar yaptıkları güzel şeylerin mükâfatını alırlar.

-36-

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِن دُونِهِ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

E leysallahu bi kafin abdeh ve yuhavvifuneke billezine min dunih ve men yudlilillâhu fe mâ lehu min had

e leyse Allah	: değil midir, Allah
bi kafin abd hu	: kâfi, yeter, kulluk, o,
ve yuhavvifûne-ke	: seni korkutuyorlar,
bi ellezîne min duni hi	: onlar ile, onlardan başka, zanna dayalı şeyler
ve men yudlili Allah	: kim, saparsa, dalalete düşerse, uzaklaşırsa, Allah
Fe ma lehu min hadin	: böylece, ona olmaz, bir yol gösteren

36- Allah kuluna kâfi değil midir? O'nu bırakıp ta zanna dayalı şeylere yönelen kimseler, seni kendi vehimleriyle korkutmaya çalışıyorlar. Kim Allah'ın hakikatlerini bırakıp kendi cehaletine saparsa, bundan sonra ona yol gösteren olmaz.

-37-

وَمَن يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انتِقَامٍ

Ve men yehdillahu fe ma lehu min mudıll e leysallahu bi azîzin zintikam

ve men yehdi Allah	: kim, kimse, yönelen, yol bulursa, Allah
Fe ma lehu min mudıllin	: böylece, olmaz, hakikatlerden sapmaz
e leyse Allah	: değil midir? Allah
bi aziz	: varlığın yüce sahibi,
zintikam	: gücünü gösteren, nimetleriyle gücünü gösteren,

37- Allah'a yol bulan kimse ise, artık o hakikatlerden sapmaz. Tüm varlığın yüce sahibi, nimetleriyle gücünü gösteren Allah değil midir?

-38-

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ

Ve le in seeltehum men halakas semavati vel arda le yekulunnallah kul e fe raeytum mâ tedûne min dûnillâhi in eradeniyallâhu bi durrin hel hunne kaşifatu durrihi ev eradenî bi rahmetin hel hunne mumsikâtu rahmetih kul hasbiyallâh aleyhi yetevekkelul mutevekkılûn

ve le in seelte hum	: mutlaka, elbette, eğer, onlara sorsan,
men halaka	: kim, yarattı, halketti,
el semâvâti ve al ard	: gökleri ve yeri
Le yekûlunne Allah	: elbette, Allah derler
Kul efe raeytum	: de, söyle, öyleyse gösterin,
Ma tedune	: şey, ne, yönelmek, tapındığınız şey,
min duni Allah	: ona ait, Allah'tan başka
İn eradeniy Allah	: eğer, irade, ben, Allah
bi darrin	: bir darlık, zorluk, sıkıntı, müşkül,
Hel hunne kaşifatu	: onlar giderebilirler mi? Açmak, açıklayan,
darri hi	: o zorluğu, sıkıntı,
Ev erade ni bi rahmet	: ya da, irade, istek, ben, rahmetini
Hel hunne	: onlar mı?
mumsikatu rahmet hi	: rahmeti engelleyecek, rahmeti tutan,
Kul hasbiye Allâh	: de ki, Allah bana yeter,
aleyhi yetevekkel	: tevekkül eden, her şeyiyle ona teslim olan,
el mutevekkilun	: her şeyiyle ona teslim olmak, güvenmek,

38- Eğer onlara: Gökleri ve yeri kim yarattı? diye sorsan, elbette Allah, derler. De ki: Öyle ise gösterin bana, Allah'ı bırakıp ta tapındığınız şeyler neyi yaratmış? Eğer ben, Allah'ın irade sıfatını anlamada bir sıkıntıya düşsem, onlar bu sıkıntıyı kaldırabilirler mi? Ya da onun rahmetini istesem, o rahmete engel olabilirler mi? De ki: Allah bana yeter. Her şeyiyle O'na teslim olanlar tevekkül edenlerdir.

-39-

قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

Kul yâ kavmimelû ala mekanetikum inni amil fe sevfe talemûne.

Kul ya kavmi	: de ki, ey kavmim, insanlar,
imelu	: amel, işleyiş, yapın, çalışın, gayret gösterin,
Ala mekaneti-kum	: mekân, mesken, ev, hane, vücud mekanı, yer, siz
İnnî amilun	: ben, yapan, çalışıyorum,
Fe sevfe talemun	: eğer böyle yaparsanız, yakında, bilirsiniz,

39- De ki: Ey insanlar! Siz vücud varlığınızı anlamaya çalışın, ben de çalışıyorum. Eğer böyle yaparsanız hakikatleri bilirsiniz.

-40-

مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

Men yetihi azabun yuhzıhi ve yahıllu aleyhi azabun mukîm

Men yeti hi azabun	: kim, kimse, gelir, ona, sıkıntı, müşkül,
yuhzihi	: alçalır, ayıp, alay etme, önemsememe, o
ve yahıllu aleyhi	: girmek, kalmak, çöker, iner, o halde olmak, ona,
azab mukim	: sıkıntı, müşkül, devamlı, o halde kalmak,

40- Kim ona gelen müşkülü önemsemezse, o devamlı sıkıntıların içinde kalır.

-41-

إِنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ

İnna enzelna aleykel kitâbe lin nasi bil hakkı fe men ihteda fe li nefsih ve men dalle fe innema yadıllu aleyha ve ma ente aleyhim bi vekil

İnna enzelna aleyke	: biz, indirdik, sunduk, verdik, sana, kendin,
el kitab	: kitap, varlık kitabı,
Li el nasi	: insanlar için, insanlara,
bi el hakk	: hak ile, kendi hakikatlerini, gerçek,
Fe men ihteda	: bundan sonra, kim, yol buldu,
fe li nefsi hi	: kendisi için, nefsi için, kendi vücud kitabı, o
ve men dalle	: kim, ondan saptı, dalalet
Fe ennema yadıllu aleyha	: artık, dalâlette olur, kendi zararına
ve ma ente aleyhim	: sen değilsin, onlara,
bi vekil	: koruyucu, vekil, bakan, sorumlu

41- Muhakkak ki Biz; hakikatleri bilmeleri için, sana ve insanlara, her varlığı bir kitap olarak sunduk. Bundan sonra kim kendi vücud kitabına bakıp yol bulursa, bu kendi yararınadır ve kim onu anlamaktan uzaklaşırsa, böylece ancak kendi zararına uzaklaşmış olur. Ve sen onların hallerinden sorumlu değilsin.

-42-

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَى إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Allahu yeteveffel enfuse hîne mevtihâ velletî lem temut fî menamiha fe yumsikulletî kadâ aleyhel mevte ve yursilul uhrâ ilâ ecelin musemma inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yetefekkerûn

Allahu yeteveffa	: Allah, vefat, vefalı, sevgi, tam teslim,
el enfuse	: enfus, kendisi, nefs, öz varlığı,
Hine mevti ha	: anında, onun ölümü
ve elleti lem temut	: o ki, değil, ölmedi, has,
Fi menami ha	: içinde, onun uykusu,
fe yumsiku	: sonra, böylece, tutar, sarar, sımsıkı tutan,
Elletî kada aleyha	: ki o takdir, yerine getirilen, onun,
el mevt	: ölüm, nutfe,
ve yursilu	: gönderir, getiren, açığa çıkar,
el uhra	: başka, son, sonunda, diğer,
ilâ ecelin musemmen	: belirli bir zaman içinde,
İnne fi zalike le ayatin	: muhakkak bunda ayetler, deliller, işaret,
Li kavmin	: kavim için, insanlara, topluluklara,

yetefekkerun : yaratılışı ve ölümü düşünen, tefekkür eden

42- O ölüm anında nefsler Allah'a tam teslimiyet içindedir. O uyku hali ölüm gibi değildir. Bedenleri sımsıkı tutan O'dur. Ölüm ki O'nun takdiridir ve belli bir zaman içinde son yerine getirilir. Muhakkak ki yaşamı ve ölümü tefekkür eden insanlara, bunda deliller vardır.

-43-

أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ شُفَعَاء قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ

Emittehazû min dûnillâhi şufeae kul e ve lev kanu la yemlikûne şeyen ve la yakılûn

Em ittehazu : yoksa, edindiler, sarıldılar,
minduni Allah : Allah'tan başka,
şufeae : şefaat eden, şefatçi, koruyan, kurtaran, şifa
Kul e ve lev kanu : anlat, de ki, eğer olsa
la yemlukine şeyen : olamayan, güçleri yok, malik, bir şeye
ve la yakılune : yok, akıl, düşünmeyen, akıl etmezler,

43- Yoksa Allah'tan başka şefaatçimi edindiler? De ki: Hiçbir şeye malik olamayan ve düşünmeyen şeylere mi döndüler?

-44-

قُل لِّلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Kul lillahi el şefaatu cemia lehu mulkus semâvâti vel ard summe ileyhi turceun

Kul li Allah : Anlat, deki, Allah'a
el şefaat cemia : şefaat, kurtulmak, şifa, tamamen, tümü
lehu mulku : tümü, hepsi, onun mülkünde hükümran olan
el semâvâti ve el ard : semalar, gökler ve yer
Summe ileyhi turceûne : sonra aslınız olan ona döndürüleceksiniz

44- De ki: Şefaat tamamen Allah'a mahsustur. Göklerin ve yerin hükümranı O'dur. Sonra aslınız olan ona döndürüleceksiniz.

-45-

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

Ve iza zukirallahu vahdehuşmeezzet kulubullezine la yuminune bil ahıreh ve iza zukirellezîne min dunihi iza hum yestebşirûn

ve iza zukire : zikredildiği zaman, anıldığı zaman,
Allah vahde hu : Allah, teklik, birlik, o
İşmeezzet : tiksindi, nefretle ürperdi, rahatsız oldu,
kulub ellezine : o kimselerin kalpleri, idrakleri, anlayışları,
la yuminûne bi el ahiret : inanmaları yok, sonlarına
ve iza zukire ellezine : anıldığı zaman, o kimseler

Min dunihi	: ondan başka, o taptıkları
iza hum yestebşirûne	: onlar neşelenip sevinirler

45- Allah'ın birliğinden bahsedildiği zaman, sonlarına da inanmayan o kimselerin kalbleri rahatsız olur ve o kimseler kendi taptıkları anıldığı zaman sevinirler.

-46-

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

Kulillâhumme fâtıras semâvâti vel ardı âlimel gaybi veş şehâdeti ente tahkumu beyne ıbâdike fî mâ kânû fihi yahtelifûn

Kul Allah humme	: anlat, deki, Allah, onları, her şey
fatır	: yaratan, vareden, açığa çıkaran,
El semavat ve el ard	: gökler ve yer
Alime el gaybi	: görünmeyen bilinmeyendeki ilmin sahibi
ve eş şehâdeti	: her yerde her an hazır olan,
Ente tahkumu	: sen, hüküm sahibisin, hâkim olan,
beyne ibadi ke	: arasında, onlarda, kul, sen
Fî mâ kanu fihi	: içinde, o şey oldu, onda,
fihi yahtelifune	: onlardaki, farklılık, farklı görünüm, ihtilaf,

46- De ki: Göklerin ve yerin varedicisi, görünmeyen bilinmeyendeki ilmin sahibi ve her an her yerde hazır olan sensin Allah'ım. Kullarının farklı görünüm içinde olmasında hüküm sahibi olan sensin Allah'ım.

-47-

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِن سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ

Ve lev enne lillezine zalemu ma fîl ardı cemîan ve mislehu meahu leftedev bihî min sûil azabi yevmel kıyameh ve beda lehum minallahi mâ lem yekûnû yahtesibûn

ve lev enne	: eğer olsaydı,
li ellezine zalemu	: onlar için, zalimlerin
Ma fî el ardı cemian	: yeryüzünde, hepsi
ve misle hu mea hu	: onlar kadar, onuna birlikte
le iftedev bihi	: mutlaka fidye verirlerdi, hepsini vermek, onu,
min sui el azab	: kötü sıkıntıdan dolayı
yevme el kıyâmeti	: hakikatlerin ortaya çıktığı gün, ölüm vakti
ve bedâ lehum	: ortaya çıktı, zuhur etti, göründü, bütün varlık, onlar
min Allah	: Allah'tan
Ma lem yekûnû yahtesibûne	: hesap etmiyorlar, hesap etmediler, düşünemiyorlar

47- Yeryüzünde olanların hepsi ve bir o kadarı da eğer zalimlerin olsa, ölüm vakti geldiğinde o kötü sıkıntıdan kurtulmak için hepsini verirlerdi ve onlar bütün varlığın ortaya çıkıp görünmesinin Allah'tan olduğunu düşünemiyorlar.

-48-

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُون

Ve bedâ lehum seyyiâtu mâ kesebû ve hâka bihim mâ kânû bihî yestehziûn

ve bedâ lehum	: ortaya çıktı, zuhur etti, göründü, onlar, bütün varlık,
seyyiatu	: fenalarda kalmak, kötülük,
Ma kesebu	: kazandıkları şeylerde, kazanmadılar, elde edemediler
ve haka bihim	: kuşattı, sarıldılar, onları,
Ma kanu bihi yestehziûne	: olmadı, onunla alay ediyorlar, önemsemediler

48- Ve onlar; ortaya çıkan varlığı anlamaya karşı, fena hallerde kaldılar, hakikatlerden bir şey elde edemediler ve hakikatleri önemsemediler, fena hallere sarıldılar.

-49-

فَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Fe izâ messel insâne durrun deânâ summe izâ havvelnâhu nimeten minnâ kâle innemâ ûtîtuhu alâ ilm bel hiye fitnetun ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

Fe iza mess el insan	: dokunduğu zaman, isabet,
El insan darr	: insan, darlık, sıkıntı,
deana	: yönelir bize, bize dua eder,
Summe iza havvelnâ-hu	: sonra verdiğimiz, sunduğumuz, kavuştu, o
Nimeten minna	: nimetlerimiz, fayda, yarar, bizden, bizim,
Kale innema utitu hu	: der, ancak, sadece, verilen, sunulan, o,
ala ilmin	: bilgi, ilim üzerine,
Bel hiye fitnetun	: bilakis, doğrusu, o, imtihan, aslını anlamak,
ve lâkin ekserehum	: lâkin, fakat, onların çoğu
la yalemun	: bilemiyorlar, hakikatleri bilemiyorlar,

49- İnsana bir sıkıntı dokunduğu zaman, o sıkıntıdan kurtulmak için hemen bize yönelir. Sonra o nimetlerimize kavuştuğu zaman: Bu bana verilen ancak ilmim sayesindedir, der. Doğrusu insan, aslını anlayıp bir teslimiyet içinde olmalıdır. Fakat onların çoğu bilemiyorlar.

-50-

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَى عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Kad kâlehellezîne min kablihim fe mâ agnâ anhum mâ kânû yeksibûn

Kad kaleha	: olmuştu, söyleyen, dedi, o
ellezine min kablihim	: onlardan öncekiler,
Fe ma agna anhum	: böylece, faydası olmadı, değer, hakikatlere ulaşamadı
ma kanu yeksebun	: olmadı, edinmeleri, kazanmaları, yararlanmaları,

50- Onlardan önce de böyle söyleyenler oldu. Fakat onlar da edindikleri şeylerin hakikatlerine ulaşamadılar.

-51-

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاء سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ

Fe esâbehum seyyiâtu mâ kesebû vellezîne zalemû min hâulâi se yusîbuhum seyyiâtu mâ kesebû ve mâ hum bi mucizîn

Fe esabe hum	: böylece, isabet, temas, o halde kalmak, onlar,
seyyiat	: kötülük, fena haller
ma keseb	: edindikleri şey, kazandıkları, elde edemediler,
ve ellezîne zalemu	: zalimler, zali kimseler, zarar veren,
Min haulai	: bunlardan,
se yusibihum	: işte, isabet edecek, o halde kalır, temas, onlar,
seyyiat	: kötülük, fena haller
Mâ keseb	: kazanmak, yarar, edinmek, elde edemediler
ve ma hum bi mucizin	: şey, ne, değil, onlar, kaçışı, kurtuluş, acziyet,

51- Böylece onlar fena hallerde kaldıklarından dolayı hakikatlerden bir şey elde edemediler ve o kimseler zalimlerden oldular. İşte fena hallerde kalanlar, hakikatlerden bir şey elde edemezler ve onlar acziyetlerini de anlayamazlar.

-52-

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

E ve lem yalemû ennallâhe yebsutur rızka li men yeşâu ve yakdir inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yuminûn

E ve lem yalemû	: bilemediler, bilmezler mi ki,
Enne Allah yebsutu	: olduğu, Allah, genişletir, yayan, büyütür, kolaylık,
el rızka	: rızık, fayda, sıfat, nimet,
Li men yeşau	: kimse için, isteyen
ve yakdiru	: takdir eden, ölçü, kudretiyle var etmesi,
İnne fî zâlike le ayatin	: muhakkak, bunda vardır, deliller, işaretler
Li kavmin yuminune	: kavimler, kimseler için, inanan, mümin olan

52- Bilmezler mi ki Allah, bütün kâinatı sıfatlarıyla yayıp döşeyendir. İsteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak ve O'nun varoluştaki takdir sahibi olduğunu anlamak vardır. Muhakkak ki işte bunların içinde inanan kimseler için işaretler vardır.

-53-

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Kul yâ ıbâdiyellezîne esrefû alâ enfusihim lâ taknetû min rahmetillâh innallâhe yagfiruz zunûbe cemîâ innehu huvel gafûrur rahîm

Kul ya ibadi	: de ki, söyle, anlat, bilsin, kulluk, kullarım,
ellezine esref	: o kimseler, israf etmeyin, haddi aşmayın,
Ala enfusi-him	: kendi nefslerinize, kendinize benlik isnat etme
La taknetu	: ümit kesmeyin,
min rahmeti allâh	: Allah'ın rahmeti,
İnne Allah yagfir	: muhakkak, Allah, mağfiret, temizleyen,
el zunub cemia	: günahlarınız, fenalarınız, hepsini, bütün
İnnehu huve el gafur	: muhakkak ki o, mağfiret, temizleyen,
el rahim	: varlığı özünden var eden,

53- Kullarıma anlat: Haddi aşıp benlik isnat etmesinler. Allah'ın rahmetinden ümit kesmesinler. Muhakkak ki Allah'ın bütün günahlara karşı mağfireti vardır. Muhakkak ki O mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-54-

وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

Ve enîbû ilâ rabbikum ve eslimû lehu min kabli en yetiyekumul azâbu summe lâ tunsarûn

ve enîbû	: yönelin, her an hakka yünelmek,
ila rabbikum	: sadece, ancak, rabbinize, sizi vücudlandıran,
ve eslimu lehu	: teslim olun, barış ve huzur üzere olun, ona
min kabli en yetiye kum	: gelmeden önce, önceden, gelse dahi,
el azab	: sıkıntı, azap, acı, ızdırap
summe la tunsarûne	: sonra, yok, yardım, bulamamak, çaresiz kalmak

54- Sadece Rabbinize yönelin. Size sıkıntılar gelmeden önce tüm varlığınızla O'na teslim olun. Sonra çaresizlik içinde kalırsınız.

-55-

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ العَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

Vettebiû ahsene mâ unzile ileykum min rabbikum min kabli en yetiyekumul azâbu bagteten ve entum lâ teşurûn

ve ittebiû ahsene	: tâbi olun, uyun, güzel, iyilik,
ma unzile	: sunulan şey, bildirilen şey, verilen şey,
İleykum min rabbi kum	: size, rabbinizden
Min kalbi en yetiye kum	: size gelmeden önce
el azâbu bagteten	: azap, sıkıntı, ansızın, birden,
ve entum la teşurune	: siz, yok, farkında, anlamak, şuurlu olmak,

55- Ansızın bir sıkıntı size gelmeden önce, Rabbinizden size sunulan o güzel şeylere tâbi olun. Siz, kendinizi ve çevrenizi anlamayı terk etmeyin.

-56-

أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَى علَى مَا فَرَّطتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ السَّاخِرِينَ

En tekûle nefsun yâ hasretâ alâ mâ ferrattu fî cenbillâhi ve in kuntu le mines sâhirîn

en tekûle nefsun	: demesi, der, nefs, kişi, kendisi,
Ya hasrete	: uzaklık, ayrılık, özlem, arzu duyma,
alâ mâ ferrattu	: aşırılık, ifrat, ileri gitme, kendine varlık isnat etme
Fi cenbi allâhi	: yan tarafa ait, uzak durmak, Allah,
ve in kuntu	: ben oldum,
le min el sahirin	: hakikatleri önemsemiyen, alay eden,

56- Kişi kendisi için der ki: Allah'ı anlamaktan uzak durdum, aşırı gidenlerden olup kendime varlık isnat ettim, ayrılık içinde kaldım ve ben hakikatleri önemsemeyenlerden oldum.

-57-

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

Ev tekûle lev ennallâhe hedânî le kuntu minel muttekîn

Ev tekule lev enne	: yoksa der, şayet, keşke, olsaydım
Allah hedani	: Allah, yönelseydim, hidayet bulmak, yol gösteren,
le kuntu minel muttekin	: fenalardan sakınır Allah'a şirk koşmazdım

57- Ya da der ki: Keşke Allah'a yönelseydim, elbette o zaman fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazdım.

-58-

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

Ev tekûle hîne terel azâbe lev enne lî kerreten fe ekûne minel muhsinîn

Ev tekule	: ya da der,
hine tera el azab	: gördüğüm zaman, sıkıntı, ölümün sıkıntısı
lev enne li kerreten	: keşke olsa, benim için bir kere daha
Fe ekune	: böylece, ben olurdum
min el muhsinîne	: tüm özümle iyilikler yolunda

58- Ya da ölümün o sıkıntısını gördüğü zaman: Keşke benim için bir kere daha imkân olsa, o zaman ben tüm özümle iyilikler yolunda olurdum, der.

-59-

بَلَى قَدْ جَاءتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Belâ kad câetke âyâtî fe kezzebte bihâ vestekberte ve kunte minel kâfirîn

Belâ kad caet ke	: doğrusu, sunuldu, geldi, vardı, sen, siz,

ayati	: delil, işaretlerimiz, ayet,
Fe kezzebte biha	: fakat, yalanladınız, görmedin, onu
ve istekberte	: kibirlendin, büyüklük tasladın
ve kunte min el kafirine	: oldun, hakikatleri görmemezlikten gelip örten

59- Doğrusu kendinizde işaretlerimiz vardı. Fakat onları yalanladınız ve kibirlendiniz ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerden oldunuz.

-60-

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُواْ عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ

Ve yevmel kıyâmeti terellezîne kezebû alallâhi vucûhuhum musveddeh e leysefî cehenneme mesven lil mutekebbirîn

ve yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı gün,
Terâ ellezi kezeb	: o kimseleri görürsün, yalanlarda kalan,
ala Allah	: Allah'a karşı, hakikatlere karşı,
vucuhu hum	: onların yüzleri, yönleri,
musveddet	: cehaletten kararmış, taslak, halleri, karamsarlık,
E leyse fi cehenneme	: değil midir? Cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan
Mesven	: kaldıkları yer, mekân, bulundukları hal
li el mutekebbirîne	: kibirlilik içinde, büyüklük,

60- O halde olan kimseleri görürsün ki, onlar ölünceye kadar Allah'a karşı yalanlarda kalırlar. Onların yüzleri bir karamsarlık içindedir. Kibirlilik içinde olanların bulundukları hâl, cehaletin cehennemi değil midir?

-61-

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

Ve yuneccîllâhullezînettekav bi mefâzetihim lâ yemessuhumus sûu ve lâ hum yahzenûn

ve yuneccî Allah	: kurtarır, selamet, necat bulmak, Allah,
Ellezine itteka	: fenalardan sakınan kimseler,
bi mefâzeti him	: başarılı olan, feyz bulan, aydınlanan, irfan sahibi, kâmil
lâ yemessu-hum	: yok, dokunmaz, temas etmez,
el suu	: kötülük, fenalık, fena haller,
ve lâ hum yahzenûne	: onlar mahzun olmazlar, üzülme, keder,

61- İrfan sahibi olanlar, fenalardan sakınanlar, Allah'ta selamet bulurlar ve onlar fena hallere temas etmezler ve onlarda kederli haller yoktur.

-62-

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

Allahu hâliku kulli şeyin ve huve alâ kulli şeyin vekîl

Allâhu haliku	: Allah, halkeden, vareden, yaratan
kulli şeyin	: bütün her şey, bütün varlık,
ve huve ala kulli şeyin	: o, bütün her şey, bütün varlık,
vekil	: vekil, koruyan, yetkili, işleyişin sahibi, bakan,

62- Bütün varlığı halkeden Allah'tır ve bütün varlığın işleyişinde yetkili olan O'dur.

-63-

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Lehu makâlîdus semâvâti vel ard vellezîne keferû bi âyâtillâhi ulâike humul hâsirûn

Lehu mekalidu	: onun, anahtar, hazine, sırların anahtarı, değer,
el semâvâti ve el ardı	: semalar, gökler ve yerin
ve ellezîne kefer	: hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler,
Bi ayati Allah	: ayet, işaret, delil, Allah,
Ulaike hum el hâsirûne	: işte onlar, hüsranda olanlar, kaybeden,

63- Göklerdeki ve yerdeki değerler O'nundur. Allah'ın ayetlerini görmemezlikten gelenler ise, işte onlar hüsrandadırlar.

-64-

قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِّي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ

Kul e fe gayrallâhi temurûnnî abudu eyyuhel câhilûn

Kul efe gayr Allah	: de ki, gayrısı namı, zanna dayalı şey, Allah
Temurunni abudu	: bendeki onu işleyişi, emir, kul olmuşken
eyyuhe el cahilune	: ey cahiller, bilgisizlik, hakikatleri bilmeyenler,

64- De ki: Ey hakikatleri bilmeyenler! Allah'ı bırakıp ta zanna dayalı şeylere kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?

-65-

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Ve lekad ûhıye ileyke ve ilellezîne min kablik le in eşrekte le yahbetanne ameluke ve le tekûnenne minel hâsirîn

ve lekad uhiye ileyke	: doğrusu, bildirildi, vahy edildi, sana
ve ilâ ellezîne min kablike	: onlara, senden öncekilere de,
Le in eşrekte	: elbette, eğer, şirk koşarsanız, ortak koşan,
Le yahbetan	: heba olur, yazık olur, işe yaramaz,
amelu-ke	: çalışmalarınız, amelleriniz
Ve le tekûnne minel hasirin	: elbette, olursun, kaybedenlerden, hüsran,

65- Doğrusu sana ve senden öncekilere de bildirildi: Eğer ortak koşanlardan olursanız, amelleriniz hiçbir işe yaramaz ve elbette kaybedenlerden olursunuz.

-66-

بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنْ الشَّاكِرِينَ

Belillâhe fabud ve kun mineş şâkirîn

Bel Allah fe abud	: öyleyse, artık, yalnızca Allah'a kul ol,
Ve kun min el şakirin	: sana verilen nimetlerin sahibi idrak et teslim et

66- Öyleyse yalnızca Allah'a kul ol ve varlığının sahibini bilip teslim edenlerden ol.

-67-

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّماوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Ve mâ kaderûllâhe hakka kadrihî vel ardu cemîan kabdatuhu yevmel kıyâmeti ves semâvâtu matviyyâtun bi yemînih subhânehu ve teâlâ ammâ yuşrikûn

ve mâ kaderû Allah	: takdir edemediler, bilemediler, Allah
hakka	: hak ile, hakikatini, gerçek, kıymet,
kadri-hi	: değer, onun kadri, takdir, şan, güç, kudret, o
ve el ard cemia	: yeryüzü, hepsi, bütün, birlik, onun tutuşu, kavrama
kabdatu hu	: tutuş, kavrama, o
yevme el kıyameti	: gün, dirilik, hakikatlerin ortaya çıkış günü, ölüm vakti
ve el semâvât	: gökler, ulvi âlem,
matviyyatun	: dürülmüş, toplanmış, yerleştirilmiş, bir arada,
bi yemini-hi	: onun eliyle, kudretiyle, sağlam, gücü,
Subhâne hu	: noksan sıfattan münezzeh, yüzmek, onunla, o
ve teala	: zatıyla yüce olan
amma yüşrikune	: yinede ortak koşuyorlar, kendine varlık isnat etmek,

67- Allah'ı hakkıyla bilemediler, O tüm varlıktaki kudrettir. Yeryüzünde olanların hepsi kıyamete kadar O'nun tutuşundadır ve gökleri bir arada sapasağlam tutan O'dur. O noksan sıfatlardan münezzehtir ve Zatıyla yüce olandır. Yine de Allah'ın varlığının yanında kendilerine varlık isnad ediyorlar.

-68-

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاء اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُم قِيَامٌ يَنظُرُونَ

Ve nufiha fîs sûri fe saıka men fîs semâvâti ve men fîl ardı illâ men şâallâh summe nufiha fîhi uhrâ fe izâhum kıyâmun yanzurûn

ve nufiha fi el suri	: üfürüldü, surun içine, gönlüne,
fe saıka men	: böylece nura tutuldu, sarıldı, sürüklendi, kim, ne

Fi el semâvâti	: ulvi âlemin içinden, göklerde,
ve men el ard	: kim, ne, yer, yeryüzü, toprak, suret,
İlla men şea Allâhu	: ancak, kim ister, anlamak, isteyen, Allah
Summe nufiha fihi uhra	: sonra, üfürüldü, onun içine diğer, son, başka
Fe iza hum kıyam	: böylece, onlar, dirilik, ayakta tutan,
yanzurune	: bakarlar, seyrederler, gözlemlerler,

68- Gönlüne hakikatler üflenen kimse, göklerde ne varsa ve yerde ne varsa Hakk'ın nuru ile sarıldığını bilir. Ancak Allah'ı anlamayı isteyen kimsenin gönlüne hakikatler üfürülür. Böylece onlar, tüm varlığı ayakta tutan o nurun seyrindedirler.

-69-

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاء وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Ve eşrekatil ardu bi nûri rabbihâ ve vudıal kitâbu ve cîe bin nebiyyîne veş şuhedâi ve kudıye beynehum bil hakkı ve hum lâ yuzlemûn

ve eşrekati el ard	: parladı, aydınlandı, arz, yeryüzü,
bi nûri rabbihâ	: nuru ile, aydınlık, rahmeti, Rabbinin
ve vudıa el kitabe	: konuldu, sunulur, kitab, varlık kitabı,
ve cîe	: getirildi, verildi, sunuldu,
bi el nebiyyin	: nebiler, haberler, bilgiler,
ve el şuhedâi	: şahitler, bilenler,
ve kudıye	: takdir, hüküm, tamamlanma, yerine getirme, anlama,
beynehum bi el hakk	: onlarda, aralarında, hakk, hakikatler, gerçek,
ve hum lâ yuzlemûne	: onlar, yok, zulüm, haksızlık yoktur

69- Yeryüzü Rabbinin nuru ile aydınlanır ve her varlık bir kitap olarak ortaya konur ve hakikatlerin haberleri her varlıktan sunulur ve bilenlerden olun, denir. Hakk üzere hareket edenler hakikatleri anlarlar ve onlarda zulmetme yoktur.

-70-

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ

Ve vuffiyet kullu nefsin mâ amilet ve huve alemu bimâ yefalûn

ve vuffiyet	: yürütülen, ödendi, buldu,
kullu nefsin	: herkes, her kişiye, bütün nefisler
ma amilet	: şey, ne, değil, yaptı, amel etti, çalıştı,
ve huve alemu	: o, Allah, bilir, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
bima yefalun	: yaptığı şeyleri, fail olan, işleyen

70- Herkes yaptığı şeylerin karşılığını bulur. Fail olan, ilmin sahibi olan Allah'tır.

-71-

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاؤُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاء يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَى وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ

Vesîkallezîne keferû ilâ cehenneme zumerâ hattâ izâ câuhâ futihat ebvâbuhâ ve kâle lehum hazenetuhâ e lem ye'tikum rusulun minkum yetlûne aleykum âyâti rabbikum ve yunzirûnekum likâe yevmikum hâzâ kâlû belâ ve lâkin hakkat kelimetul azâbi alel kâfirîn

Vesika	: sürülme, sevk olan, götüren hal, sıkıntı,
ellezine keferu	: hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
ilâ cehenneme	: cehenneme, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller
zumeran	: zümre zümre, topluluk,
Hattâ iza cau ha	: hatta, geldiği zaman, ona
Futihat ebvâbu-hâ	: açıldı, ortaya koyan, hakikatler, onun kapıları
ve kâle lehum hazenetu ha	: dedi, onlara, koruyucular, değerler,
E lem yetikum	: gelmedi mi, size,
resul minkum	: resul, hakikati gösteren, sizden, içinizden,
Yetlûne aleykum	: okuyan, açıklayan, size, sizdeki
ayat rabbikum	: ayet, işaret, delil, rabbiniz,
ve yunzirûne-kum	: uyaran, hakikatleri açıklayan, siz
likae	: karşılaşma, buluşma, tevhid, birlik,
yevmi-kum haza	: gün, an, zaman, vakit, siz, bu, o, şu
kalu bela	: dediler, evet,
ve lâkin hakkat	: lakin, hak, hakikat, gerçek,
kelimet el azab	: kelime, hakikatlerin sözleri, sıkıntı, azap,
Ala el kâfirîne	: üzerine, hakikati görmemezlikten gelip örtenler

71- Hakikatleri görmemezlikten gelenler, topluluklar halinde cehaletin cehennemine sürüklenirler. Hatta onlara hakikatleri ortaya koyan biri geldiği halde, o hallerde kalırlar. Onlara o değerleri sunan der ki: Size, sizin içinizden Rabbinizin ayetlerini apaçık açıklayan ve sizin her an bir birlik içinde olduğunuzu açıklayıp uyaran bir Resul gelmedi mi? Derler ki: Evet, fakat biz, bize anlatılan kelimelerin hakikatlerini anlayamadık, sıkıntılarda kaldık, hakikatleri göremedik.

-72-

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ

Kîledhulû ebvâbe cehenneme hâlidîne fîhâ fe bise mesvel mutekebbirîn

Kile udhulu ebvabe	: denildi, dahil olun, girin, kapılardan, kapı kapı dolaşmak,
Cehenneme	: cehennem, cehaletin cehennemi, yakıp yakıcı haller
halidine fiha	: devamlı, edebdi, orada, o halde
fe bise mesvâ	: işte, artık, ne kötü, kalınacak yer, bulunulan hal,
el mutekebbirîne	: kibirlenenler, büyüklenenler

72- Onlara bildirildi: Cehaletin cehenneminde devamlı o haller içinde dolaşır durursunuz. İşte kibirlenenlerin bulundukları hâl ne kötüdür.

-73-

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاؤُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ

Vesîkallezînettekav rabbehum ilel cenneti zumerâ hattâ izâ câuhâ ve futihat ebvâbuhâ ve kâle lehum hazenetuhâ selâmun aleykum tıbtum fedhulûhâ hâlidîn

Vesîka	: sevkedildi, sürülme, sevk olan, götüren hal, sıkıntı
ellezine ittekav	: fenalardan sakınan şirk koşmayan
Rabbe hum	: onların Rabbi, vücudlandıran,
ila el cenneti	: cennet, huzur,
zumeran	: zümre zümre, topluluk,
hatta iza cau ha	: hatta, geldiğinde, sunulduğunda, oraya
ve futihat ebvabuha	: ortaya çıktı, hakikatler, kapılar açıldı
Ve kale lehum hazenet hâ	: dedi, onlara, değerleri sunan, koruyucuları, o
Selâmun aleykum	: barış sizinle olsun
Tıbtum	: siz temizlendiniz
fe udhulû hâ	: öyleyse, girin, dahil olun, o hallerde olun,
halidin	: devamlı olarak, sürekli

73- Rabbine karşı fenalardan sakınan, şirk koşmayan o kimseler; topluluklar halinde huzur içinde olurlar. Onlara hakikatleri sunan biri geldiğinde, onlar hakikatleri anlamak için gayret gösterirler. Onlara o değerleri sunan der ki: Barış ve huzur sizinle olsun, siz temizlendiniz, artık devamlı o hallerde olun.

-74-

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاء فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

Ve kâlûl hamdu lillâhillezî sadakanâ vadehu ve evresenel arda netebevveu minel cenneti haysu neşâ fe nime ecrul âmilîn

ve kâlû	: dediler,
el hamdu li Allah	: tüm nitelikler, incelikler, varlığın nitelikleri, Allah
Ellezi sadaka-nâ	: o ki, doğru olan, sadık, sadakat, doğruluk, biz
vade hu	: söz, gerçek, vaadi, ortaya çıkan şey, o
ve evrese nâ	: varis kılındı, bırakıldı, sunuldu, miras, biz
el arda	: toprak, yer, yeryüzü,
Netebevveu	: kalırız, o halde bulunmak, orada yaşamak,
min el cennet	: cennet, huzur, bahçe,
Haysu neşau	: yer, her yer, nerede olursak olalım, isteriz,
Fe nime ecru	: böylece, işte, ne güzel, karşılık, ecir, ücret
el amiline	: amel eden, çalışanlar,

74- O halde olanlar dediler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır, biz sadakatla O'nun gerçeklerine uyarız ve bize sunulan yeryüzünde, nerede olursak olalım isteğimiz huzur içinde yaşamaktır. İşte güzel amellerde olanların karşılığı ne güzeldir.

-75-

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve terel melâikete hâffîne min havlil arşı yusebbihûne bi hamdi rabbihim ve kudıye beynehum bil hakkı ve kıylel hamdu lillâhi rabbil âlemîn

ve terâ	: görürsün, anlarsın, bakar anlarsın,
el melaikete	: kuvve, güç, kuvvet, her varlıktaki güç
haffine	: kuşatan, saran, tutan,
Min havli el arşı	: etraf, arşın etrafında, bütün her yer,
yusebbihune	: efal sıfat zatının tecelileri, yüzen, her şey onun
bi Hamdi	: hamd ile, tüm niteliklerin sahibi,
rabbihim	: rabbi, onlar, her şey, tüm varlık,
ve kudıye	: yerine getirilme, kada, oluş, bütün varlığın işleyişi,
beynehum	: onlarda, her şeyde, bütün varlıkta,
bi el hak	: bir hak ile, hakikat, doğruluk üzere, gerçek,
ve kile	: denildi, denir
el hamd li Allah	: tüm nitelikler, incelikler, varlığın nitelikleri, Allah
rabbi	: vücudlandıran, var eden, şekillendiren, efendi,
el alem	: âlemler, tüm kainat, her şey, bütün varlık

75- Bütün her yeri kuşatan, bütün varlığı tutan o gücü görürsün. Rabbin varlıktaki tüm niteliklerin sahibidir, bütün her şey O'nun tecellileridir ve hakikat, bütün varlıktaki işleyiştir ve varlığın bütün nitelikleri, bütün her şeyi vücudlandıran Allah'a aittir.

S40 - MÜ’MİN SÛRESİ

-1-

حم

Hâ mîm.

Ha mim : zat, hu, zati ilahiye, nokta, Allah, kamil insan, mümin,

1- Hâ, Mîm

-2-

تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

Tenzîlul kitâbi minallâhil azîzil alîm

tenzîlu : bir şeyin bir miktarının açığa çıkması, indirilen, gelen, her varlık
el kitâbi min Allah : kitap, varlıkta yazılı olan, Allah’tan, Allah’ın
El aziz : tüm değerlerin yüce sahibi,
el alim : ilmiyle var eden, ilmin sahibi

2- Ortaya çıkan her varlık, tüm değerlerin yüce sahibi, ilmin sahibi olan Allah’ın bir kitabıdır.

-3-

غَافِرِ الذَّنبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

Gâfiriz zenbi ve kâbilit tevbi şedîdil ikâbi zît tavl lâ ilâhe illâ hûve ileyhil masîr

Gâfiri : mağfiret eden, bağışlayan, kurtuluş, temizlenme,
el zenbi : günahları, suçları, hataları, fenaları,
ve kabil : kabul eden, uyan, olabilir, önde olan,
el tevbe : tövbe, hatalarını anlayıp dönmek,
şedidi el akâbe : daha fazla, güçlü, sağlam, zorluk, müşkül,
zi el tavli : sahip, kerem, çokluk, bolluk, lütuf, ihsan, nitelik,
la ilahe İllâ huve : yok, ilah, var, ancak, sadece, o, Allah
ileyhi el masir : dönüş onadır, dönülecek,

3- O kitabı anlayan; fenalardan kurtulur, hatalarını anlar döner, zorlu müşkülleri çözülür. Tüm niteliklerin sahibi O’dur. İlah yoktur, O vardır. Dönüş O’nadır.

-4-

مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ

Mâ yucâdilu fî âyâtillâhi illellezîne keferû fe lâ yagrurke tekallubuhum fîl bilâd

mâ yucâdilu : mücadele etmez, gayret, tartışmak,
fi ayati Allah : için, ayet, deliller, işaretler, Allah
İllâ ellezine keferu : ancak, hakikatleri görmemezlikten gelen

Fe lâ yagrur-ke	: öyleyse, seni aldatmasın, kandırmasın,
tekallubu-hum	: onların dönüp dolaşması,
fi el biladi	: şehir, ülke, topluluklar,

4- Hakikatleri görmemezlikten gelenler, Allah'ın tüm varlıktaki işaretlerini anlamak için mücadele etmezler. Öyleyse onların topluluklar arasında dönüp dolaşması seni kandırmasın.

-5-

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِن بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

Kezzebet kablehum kavmu nûhın vel ahzâbu min badıhım ve hemmet kullu ummetin bi resûlihim li yehuzûhu ve câdelû bil bâtılı li yudhıdû bihil hakka fe ehaztuhum fe keyfe kâne ıkâb

Kezzebet kable hum	: yalanladı, hakikatleri yalanladı, onlardan önce,
kavmu nuh	: Nuh'un kavmi
ve el ahzâbu min badı hım	: hizipler, fırkalar, taifeler, onlardan sonra
ve hemmet	: hücum etme,
kullu ummetin	: hepsi, bütün, atalarının inancında gidenler
bi resûli-him	: resul, onlar, hakikatleri anlatan,
li yezuhu hu	: anlattıklarını kabul etmedi, sarıldılar,
ve câdelû	: mücadele ettiler, münakaşa, kavga, tartışmak,
bi el batılı	: asılsız, boş, temelsiz, anlamsız, ilim ifade etmeyen,
li yudhıdû bi hi el hakka	: gidermek için, onunla hakkı, hakikatler
Fe ehaztu-hum	: sonra, cehalete sarılmak, çekmek, yakalama, onlar
Fe keyfe kane akabe	: böylece, sonra, hali, nasıl oldu, zorluklar, güçlükler

5- Onlardan önce Nuh'un kavmi de hakikatleri yalanladı ve onlardan sonrakiler de fırkalara ayrıldılar. Atalarının inancından gidenlerin hepsi, onlara gelen Resullerin anlattıklarını kabul etmeyip, onlara hücum ettiler. Hakikatleri çürütmek için, asılsız, temelsiz şeylere inanıp münakaşalara girdiler. Sonra onlar kendi cehaletlerine sarıldılar, sonra da halleri zorluklarda kalmak oldu.

-6-

وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

Ve kezâlike hakkat kelimetu rabbike alellezîne keferû ennehum ashâbun nâr

ve kezâlike hakkat	: işte böylece, böyle, hakikat, gerçek,
kelimetu	: sözü, kelimeleri, tecelli, hakikatlerin sözleri,
rabbi-ke	: rabbin, kendini vücudlandıran,
alâ ellezîne keferu	: onların üzerlerindeki, hakikatleri görmemezlikten geldi
enne-hum asbahu	: oldu, onlar, ulaşmak, ehli, halkı, sahip,
el nar	: ateş, yakıp yıkma

6- İşte böylece kendilerini vücudlandıranın tecellilerini, hakikatlerini görmemezlikten gelip örtenler, şüphesiz onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler.

-7-

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

Ellezîne yahmilûnel arşa ve men havlehu yusebbihûne bi hamdi rabbihim ve yuminûne bihî ve yestagfirûne lillezîne âmenû, rabbenâ vesite kulle şeyin rahmeten ve ilmen fagfir lillezîne tâbû vettebeû sebîleke vekıhim azâbel cahîm

Ellezine yahmilûne	: ki o, nedir, onlar, tutuyorlar, taşıyorlar, taşıyan,
el arşa	: bütün alem, sonsuz alem, ulvi alem,
ve men havle hu	: kim, ne, etrafındakiler, çevresinde, var olan her şey, o
Yusebbihûne	: her şey onunla, efal sıfat zat tecellileri, tesbih eden,
bi hamd rabbihim	: tecelliler, tüm nitelikler, rab, vücudlandıran, onlar
ve yûminûne bihi	: iman edin, inanırlar, ona,
ve yestagfirun	: bağışlanma, mağfiret bulan, mağfirete ulaşan,
li ellezîne amenu	: iman edenler için,
Rabbe na	: rabbimiz,
vesite kulle şeyin	: sen kuşattın, sardın, bütün her şeyi,
Rahmeten ve ilmen	: rahmetinle ve ilminle,
fe ıgfır	: mağfiret, temizlenmek, bağışlanma,
li ellezine tabu	: o kimseler, tövbe, hatadan pişmanlık duyup dönen,
ve ittebeû sebile ke	: hakikatin yolunu takip eden, senin yoluna
vekı-him azabe	: onlar korunur, azap, sıkıntı,
el cahim	: sıfatları kendine nisbet eden, cehalet ateşi,

7- Ki O'dur bütün âlemi tutan. Her şey O'nun tecellileriyle varolur. Kendilerini vücudlandıranın niteliklerini anlayanlar, O'na inanırlar ve iman edenlerin mağfirete ulaştıklarını bilirler ve derler ki: Rabbimiz! Bütün her şeyi rahmetinle ve ilminle kuşatan sensin, yaptığı yanlışlardan pişmanlık duyup dönenler için sen mağfiret edensin, senin yoluna tâbi olduk. İşte onlar, sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinin sıkıntısından korunurlar.

-8-

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدتَّهُم وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Rabbenâ ve edhilhum cennâti adninilletî vaadtehum ve men salaha min âbâihim ve ezvâcihim ve zurriyyâtihim inneke entel azîzul hakîm

Rabbe na	: Rabbimiz, bizi vücudlandıran
Ve edhilhum	: dâhil, girer, onlar, dahil olanlar,
cennâti adnin	: adn cennetleri, tüm tecellilerin idrakinin huzuru
Elleti vaadte hum	: ki o, söz vermek, çalışmak, bahsedilen, sen, hak, onlar,
ve men salaha	: kimse, kurtuluş, düzelme, iyileşme, sulh,
Min abai him	: onların ataları, atalarının, aileleri,
ve ezvâcihim	: aynı yolda olanlar, eş, tür, denk, birlikte olan,
ve zurriyyâti him	: onların zürriyet, nesilleri, izleyen, soy, onlar,
İnneke ente el aziz	: sen, tüm değerlerin yüce sahibi,

el hakim : hâkim olan, bütün her şeye hâkim olan,

8- Atalarının yolunda iken hakikatlere dönüp kurtuluşa eren kimseler ve onlarla birlikte hareket edenler ve onları izleyenler; onlara bahsedilen hakikatleri anlayıp, tüm tecellilerin sahibini anlamanın huzuruna ulaşırlar. Derler ki: Rabbimiz, muhakkak ki sen tüm değerlerin yüce sahibisin, tüm varlığa hâkim olansın.

-9-

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَن تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Vekıhimus seyyiât ve men tekıs seyyiâti yevme izin fe kad rahimteh ve zâlike huvel fevzul azîm

Ve kahim el seyyiat : onları korunma, sakınma, fena haller, günahlar
Ve men teki elseyyiât : kim, sakınma, sen korudun, fena haller,
Yevme izin : gün, vakit, zaman, her zaman, an, yetkili, icazet,
fe kad rahimte hu : böylece, özünden var eden, o
Ve zalike huve : işte odur
el fevz el azîm : büyük kurtuluş, zafer,

9- Onlar fena hallerden sakınırlar. Kim fena hallerden her zaman sakınmaya devam ederse, böylece o, her şeyin Allah'ın özünden var olduğunu anlar. İşte büyük kurtuluş budur.

-10-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِن مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ

İnnellezîne keferû yunâdevne le maktullâhi ekberu min maktikum enfusekum iz tudavne ilel îmâni fe tekfurûn

İnne ellezine keferu : şüphesiz, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere
yunâdevne : nida edilir, seslenilir, bildirilir, davet edilir,
Le maktu : sevmeme, kaçınma, nefret, anlamaktan kaçınmak
Allâhi ekberu : Allah, büyük, yüce, tüm varlıkta yüceliğini gösteren
min makti-kum : kaçınma, isteksizlik, sizin kaçınmanız,
enfuse kum : kendinizi, nefsinizi,
iz tudavne ila el imanı : davet edildiğiniz zaman, iman için, inanmak
fe tekfurune : artık, hakikatleri görmemezlikten gelmeyin,

10- Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelenlere bildirilir: Tüm varlıkta yüceliğini gösteren Allah'ı anlamaktan kaçınmayın, O'nu anlamaktan kaçınmanız kendinizi anlamaktan kaçınmanızdır. İman etmeniz için davet edildiğinizde, artık hakikatleri görmemezlikten gelmeyin.

-11-

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ

Kâlû rabbenâ emettenesneteyni ve ahyeytenesneteyni faterefnâ bi zunûbinâ fe hel ilâ hurûcin min sebîl

Kâlû rabbe na	: dediler, rabbimiz
Emet te nâ isneteyni	: müddet, ölmek, sen, biz, iki kere, ölümün sırrı
Ve ahyey te nâ	: diriltmek, hay, canlı, sen, biz,
isneteyni	: iki kere, diriliğin sırrı
fe ıterefnâ	: böylece itiraf ettik, anlamak,
bi zunubi na	: günahlarımızı, fenalarımızı,
Fe hel ila hurucin	: böylece, var mı, çıkış için,
min sebil	: bir yol

11- Derler ki: Rabbimiz! Sen bize hayat verensin, Hayy sırrını bağışla ve sen bize ölümü sunansın, ölmeden ölümün sırrını bağışla. Biz fenalarda kaldığımızı anladık. Bundan sonra hakikatlerin yolunda olmak için var mı bir çıkış yolu?

-12-

ذَلِكُم بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِن يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ

Zâlikum bi ennehû izâ duiyallâhu vahdehu kefertum ve in yuşrek bihî tu'minû fel hukmu lillâhil aliyyil kebîr

Zâlikum bi enne hu	: işte bu, şu, haldeydiniz,
iza duiy Allah	: davet edildiğinizde, Allah
vahde hu	: tek, bir, onun birliği, Tevhid,
kefertum	: hakikati göremiyor örtüyordunuz,
Ve in yuşrek bihî tuminû	: ortak koşmak, inancınız,
Fe el hukmu li Allah	: artık, işte, böylece, hüküm sahibi, Allah
el aliyyi el kebir	: ilmiyle yücedir

12- Allah'ı idrak etmek için Tevhide davet edildiğinizde, işte şöyleydiniz: Hakikatleri görmemezlikten gelip örtüyordunuz ve inancınız ortak koşma üzerineydi. İşte böylece tüm varlığa hâkim olan, tüm varlıkta ilmiyle yüce olan Allah'ı bilemiyordunuz.

-13-

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ السَّمَاء رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ

Huvellezî yurîkum âyâtihî ve yunezzilu lekum mines semâi rızkâ ve mâ yetezekkeru illâ men yunîb

Huve ellezi	: ki o, ne,
yurikum ayatihi	: gösteren, gösterip duran, ayetler, delilleri
ve yunezzilu lekum	: indirir, verir, sunar, size, sizdeki
min es semâi	: ulvi âlemin, gökler,
rızkan	: rızık, fayda, yaşam için verilen sıfatlar, nitelik,
ve mâ yetezekkeru	: tezekkür etmez, varlığın yaratılışını düşünmez
İllâ men yunibu	: ancak, ona yönelenden başkası

13- Ki O'dur size ayetlerini her an gösteren. Ulvi Âlem'den yaşam için gerekli olan sıfatları size sunan. O'na yönelenden başkası varlığın yaratılış inceliklerini düşünmez.

-14-

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

Fed'ûllâhe muhlisîne lehud dîne ve lev kerihel kâfirûn

Fe udû allâhe	: dua, yönelme, isteme, davet, Allah,
muhlisine	: içten, samimi olarak, ihlâsla, katıksız,
Lehu el dine	: ona, din, varlığın yaratma yasaları, incelikleri,
ve lev kerihe	: eğer, kerih görmek, kaçınmak, nefret, küçük görmek
el kafirune	: hakikati görmemezlikte gelmek, örtmek,

14- Eğer hakikatleri görmemezlikten gelme hallerinizden kaçınmak istiyorsanız, bundan sonra tüm içtenliğinizle Allah'a yönelin, dinin O'na ait olduğunu anlayın.

-15-

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَن يَشَاء مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ

Refîud derecâti zul arş yulkır rûha min emrihî alâ men yeşâu min ıbâdihî li yunzire yevmet telâk

refîu	: yükselme, yüceliş, ilmi yülseliş, manevi yükselme
el derecâti	: yükselme, derece, makam, zat,
zu el arşi	: zat, sahip, bütün her yer, ulvi âlemin yüceliği,
Yulkîel ruha	: ilka, telkin etme, ulaştırır, ruha,
min emri hi	: işleyiş, tüm varlıktaki işleyiş, hüküm, o
alâ men yeşau	: kim, kimse, ister, arzu eder, hakikati anlamak,
min ibadihi	: kulluk, o
Li yunzire	: açıklayıp uyarmak için,
yevme el telâk	: vakit, an, her an, yakınlaşmak, anlamak

15- O'nun kulu olduğunu anlamak isteyen kimse için; tüm varlıktaki işleyişin ruhuna ulaşmak vardır. Bütün her yerin sahibini anlama içinde olup makamlarda manevi yükseliş vardır. Açıklanan hakikatler için her an yakınlaşmak vardır.

-16-

يَوْمَ هُم بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

Yevme hum bârizûn lâ yahfâ alâllâhi min hum şeyun li menil mulkul yevm lillâhil vâhidil kahhâr

Yevme hum	: gün, her zaman, onlar, o halde olan, o idrakte olanlar
barizune	: gerçekler, açık olarak, apaçık görünen,
la yahfa	: yok, gizli, saklı,
Alâ allâhi minhum	: hakkında, için, hakikatleri, Allah, onlardan
şeyun	: bütün her şey, eşya, varlık

li men el mulku	: kim için, kimin, mülkün hükümranı, yöneten,
el yevme	: o vakit, zaman, her an,
li Allâh el vahid	: Allah, teklik, birlik, bir olan,
el kahhar	: mutlak galip olan, sımsıkı tutan,

16- İşte o idrakte olanlara her zaman bütün gerçekler apaçıktır. Bütün varlıkta Allah'ın hakikatleri ve her an mülkü idare edenin kim olduğu ve bir olanın ve tüm varlığı tecellileriyle sımsıkı tutanın Allah olduğunun hakikati hakkında onlara gizli bir şey yoktur.

-17-

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

El yevme tuczâ kullu nefsin bimâ kesebet, lâ zulmel yevm innallâhe serîul hisâb

el yevme tucza	: gün, zaman, vakit, karşılık,
kullu nefsin	: bütün nefisler, herkes, her insan, her kişi,
Bimâ kesebet	: sebeb, şeyler, kazanç, yaptığı şeyler, edindikleri,
la zulme el yevm	: yok, zulüm, haksızlık yok, vakit, gün, zaman,
inne allâhe	: muhakkak ki Allah
seriu el hisab	: çabuk, hesab, durum, vermek

17- Her insan yaptığı şeylerin karşılığını her zaman bulur. Hiçbir zaman haksızlık yapılmaz. Muhakkak ki Allah'ın hesabı seridir.

-18-

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ

Ve enzirhum yevmel âzifeti izil kulûbu ledel hanâciri kâzımîn mâ liz zâlimîne min hamîmin ve lâ şefîin yutâu

ve enzirhum yevm	: onları uyar, zaman, gün, vakit,
el azifet	: yakınlık, yaklaşmak, anlamak, yakın oluncaya kadar,
İz el kulûbu leda	: olduğu zaman, kalpler, ile, olan, yanında, sahip
el hanâciri kazmine	: boğaz, yutma, öfkesini yenen, öfkesini yutan
Ma li el zâlimîne	: olmaz, değil, yoktur, zalimler için, kötülük,
min hamim	: içten dost, samimi dost, sıcaklık,
ve lâ şefiin	: yoktur, birlik, teklik, şefaat,
yutau	: tabi olan, itaat eden

18- Yakınlığı anlayıncaya, kalbler hakikatlere sahip oluncaya kadar, onlara her zaman hakikatleri açıklayıp uyar. Onlar öfkelerini yenip yutsunlar. Zalimlerin samimiyeti olmaz ve birliğe itaatleri de yoktur.

-19-

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

Yalemu hâinetel ayuni ve mâ tuhfîs sudûr

Yalemu	: bilir, bilinir,
hâinete	: hile, ihanet eden, hainlik
el ayuni	: göz, eş, benzer, ayniyet, bakış, gözleri,
Ve ma tuhfi	: şey, ne, değil, gizli, saklı,
el sudur	: gönüller, sadır,

19- Onların hainlikleri gözlerinden bilinir ve gönüllerinde gizledikleri hakikatler değildir.

-20-

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Vallâhu yakdî bil hakk vellezîne yedûne min dûnihî lâ yakdûne bi şeyin innallâhe huves semîul basîr

ve Allâh	: Allah, el lah, görünmeyen kudret
yakdi	: sunan, meydana getiren, hükmeden, takdir, kada
bi el hakk	: hak ile, gerçek, hakikatleri gösterir bir şekilde
ve ellezîne yedune min duni	: onlar, istemek, yönelmek, ondan başkasına
lâ yakdûne bi şeyin	: hiçbir şey meydana getiremeyen
İnne Allah	: muhakkak, Allah,
huve el semi el basir	: o, işitmek, görmek

20- Tüm varlığı hakikatleri gösterir bir şekilde meydana getiren Allah'tır. O'nu bırakıp ta zanna dayalı yöneldikleri şeyler, hiçbir şey meydana getiremezler. Muhakkak ki Allah, işittirendir, gördürendir.

-21-

أَوَ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ

E ve lem yesîrû fîl ardı fe yenzurû keyfe kâne âkibetullezîne kânû min kablihim kânû hum eşedde min hum kuvveten ve âsâran fîl ardı fe ehazehumullâhu bi zunûbihim ve mâ kâne lehum minallâhi min vâk

E ve lem yesîrû	: dolaşmıyorlar mı?
fi el ardı	: yeryüzünde,
Fe yenzurû	: artık baksınlar, bakıp görsünler,
keyfe kane akibetu	: nasıl oldu, akibet, işin sonuç
Ellezîne kanu	: ki onlar oldular,
min kabli him	: onlardan öncekiler
kânû-hum eşedde	: oldu, onlar idiler, güçlü, daha fazla
min hum kuvvet	: onların, kuvvet, güç,
ve âsâran fi el ard	: eserler, yapıt, izler, yeryüzünde
Fe ehazehum	: fakat, böylece, sarıldı, edindi, yakalandı, onlar
Allâh bi zunubi him	: Allah, kendi benlik fenalarında

ve mâ kâne lehum : şey, ne, değil, olmadı, onlar, anlamadılar
Min Allah min vakın : Allah, koruyucu, savan, uzaklaştıran,

21- Yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Onlardan öncekilerin akıbetleri nasıl olmuş bakıp ta görmezler mi? Onlardan daha güçlü, daha fazla olanlar da oldu ve yeryüzünde eserler bıraktılar. Fakat onlar Allah'ın hakikatlerini bırakıp kendi fenalarına sarıldılar ve onlar Allah'ın koruyuculuğunuda anlayamadılar.

-22-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Zâlike bi ennehum kânet tetîhim rusuluhum bil beyyinâti fe keferû fe ehazehumullâh innehu kaviyyun şedîdul ikâb

Zâlike bi enne hum kanet : işte bu, halbuki, onlar oldu
tetî-him resulu hum : onlarda geldi, onlardan resuller,
bi el beyyinâti : apaçık, açıklama, delillerle
Fe keferû : sonrada, hakikatleri görmemezlikten gelip örttüler
Fe ehaze-hum allâhu : böylece, sarıldılar, edindiler, onlar, Allah
innehu kaviy : doğrusu, o, kuvvet,
şedid el akabe : daha fazla, zorluklar, müşkül,

22- Hâlbuki onlara, hakikatleri apaçık delillerle açıklayan, onlardan resuller gelmişti. Fakat onlar hakikatleri görmemezlikten geldiler. Böylece Allah'ın hakikatlerini bırakıp, kendi fenalarına sarıldılar. Doğrusu O'nun bütün her şeyi tutan güç olduğunu anlayamadılar, daha fazla müşküllerde kaldılar.

-23-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Ve lekad erselnâ mûsâ bi âyâtinâ ve sultânin mubîn

ve lekad : andolsun, doğrusu,
ersel na Musa : açığa çıktı, gönderdik, irsal, biz, Musa
bi âyâtinâ : ayetlerimizle, delil
ve sultan mubin : âlemin sahibi, hükümdar, delil, açık olan, apaçık,

23- Doğrusu Musa delillerimizle Bizi anlatmak ve bütün âlemin sahibini açıklamak için açığa çıkmıştı.

-24-

إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ

İlâ firavne ve hâmâne ve kârûne fe kâlû sâhirun kezzâb

ilâ firavn : firavun, kibirli olan,
ve haman ve karun : hamana ve karuna
Fe kalu sahirun : fakat, dedi, etkileyen, maskaradır, aldatmaca,

kezzabun : yalancı, yalanlarla hareket eden,

24- Firavun'a da ve Haman'a da ve Karun'a da. Fakat onlar ona: Yalanlarıyla etkili olandır, dediler.

-25-

فَلَمَّا جَاءهُم بِالْحَقِّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاء الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

Fe lemmâ câehum bil hakkı min indinâ kâlûktulû ebnâellezîne âmenû meahu vestahyû nisâehum ve mâ keydul kâfirîne illâ fî dalâl

Fe lemma cae hum : böylece, artık, onlara geldiği zaman,
bi el hak : hak ile, gerçek, hakikat
min indi-nâ : bizim katımızdan, bize ait olan,
Kâlû utkulu ebnae : dediler, öldürün, erkek çoçuklar, oğullarını
Ellezîne amenu mea hu : onlar, iman edenler, onunla beraber
ve istahyû nisae hum : canlı, sağ bırakın, kadınlarını
ve mâ keydu : değil, olmadı, hile, tuzak, plan, engelleme
el kâfirîne : hakikatleri görmeyip örtenler,
illa fi dalalin : cehalete sapan, kendi anlayışına çıkan

25- Böylece Musa, Bize ait olan hakikatlerle onlara geldiği zaman, dediler ki: Onunla beraber iman edenlerin oğullarını öldürün ve kadınlarını sağ bırakın. Fakat kendi cehaletlerine sapıp, hakikatleri görmemezlikten gelenlerin planları boşunadır.

-26-

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ

Ve kâle firavnu zerûnî aktul mûsâ vel yedu rabbeh innî ehâfu en yubeddile dînekum ev en yuzhire fîl ardıl fesâd

ve kâle firavn : dedi, firavun, kibirli olan,
zeruni : bırakın beni,
aktul musa : öldüreyim musayı
ve el yedu rabbe hu : yönelme, dua, o rabbine
inni ehafu : doğrusu korkuyorum, ben çekiniyorum
en yubeddile : değiştirmesi,
dine kum : sizin dininiz, hükümleriniz, bağlandığınız yasalar,
Ev en yuzhire : ya da, ortaya çıkması
fi el ard el fesade : yeryüzünde, kargaşa, karışıklık, fesatlık,

26- Firavun dedi ki: Bırakın beni Musa'yı öldüreyim, yöneldiği Rabbi onu kurtarsın. Doğrusu ben, onun sizin dininizi değiştirmesinden, sonra da yeryüzünde kargaşa çıkarmasından korkuyorum.

-27-

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ

Ve kâle mûsâ innî uztu bi rabbî ve rabbikum min kulli mutekebbirin lâ yûminu bi yevmil hisâb

ve kâle musa	: dedi, Musa
inni uztu	: ben sığınırım,
Bi rabbi	: benimde rabbim, vücudlandıran,
ve rabbi-kum	: sizin Rabbiniz, vücudlandıran,
Min kulli mutekebbir	: hepsinden, bütün hallerden, kibirlenen
lâ yûminu	: yok, iman eden, inanmayan,
bi yevm	: vakit, zaman, her an,
el hisab	: hesap, araştıran, verilenin karşılığını verme

27- Musa dedi ki: Ben kibirli olmanın bütün hallerinden, her an bir hesap içinde olmaya ve inanmayanların o hallerinden, sizi de vücudlandıran ve beni de vücudlandırana sığınırım.

-28-

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءكُم بِالْبَيِّنَاتِ مِن رَّبِّكُمْ وَإِن يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِن يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُم بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ

Ve kâle raculun mûminun min âli firavne yektumu îmânehû e taktulûne raculen en yekûle rabbiyallâhu ve kad câekum bil beyyinâti min rabbikum ve in yeku kâziben fe aleyhi kezibuh ve in yeku sâdikan yusibkum badullezî yeidukum innallâhe lâ yehdî men huve musrifun kezzâb

ve kâle raculun mumin	: dedi, bir adam, ileri gelen, kâmil biri, iman eden
Min âli firavn	: firavun ailesinden,
yektum iman hu	: imanını gizli tutan
E taktulûne raculen	: öldürüyorsunuz, bir adamı
en yekûle rabbi Allah	: demesi, rabbim, beni vücudlandıran, Allah
ve kad caekum	: oldu, size gelen,
bi el beyyinat	: apaçık açıklayan
Min rabbi-kum	: sizin Rabbinizden, vücudlandıran,
ve in yeku kaziben	: eğer, yalan söyleseydi,
Fe aleyhi kezibu-hu	: böylece, kendi zararına, aleyhine, onun yalanı
ve in yeku sadikan yusibkum	: eğer, dosdoğru söylüyorsa sizin yararınıza
Badu ellezi yeidu kum	: bir kısmı ki o, size vaadeder
inne allâhe la yehdi	: doğrusu, muhakkak, Allah, yol bulamaz
Men huve	: o kimseler,
müsrif kezzab	: taşkınlık yapan, yalanlarda kalan

28- Firavun ailesinden imanını gizli tutan, inanmış kâmil bir kişi dedi ki: Beni vücudlandıran Allah'tır, diyen bir adamı öldürecek misiniz? O size hakikatleri apaçık açıklıyor, sizi de vücudlandıran diyor ve eğer yalan söylüyorsa, kendi zararınadır ve eğer doğru söylüyorsa, sizin yararınızadır. Ki o size bazı vaatlerde bulunuyor. Muhakkak ki taşkınlık içinde olan, yalanlarda kalan o kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-29-

يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِن بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ

Yâ kavmi lekumul mulkul yevme zâhirîne fîl ardı fe men yensurunâ min besillâhi in câenâ kâle firavnu mâ urîkum illâ mâ erâ ve mâ ehdîkum illâ sebîler reşâd

Yâ kavmi lekum	: ey kavmim, insanlar, sizin,
el mulku el yevm	: mülk, bugün, vakit, gün, zaman, an,
Zâhirîne fi el ard	: görünen, apaçık ortada olan, yeryüzünde
Fe men yensuru na	: eğer, böylece, kim yardımcı olacak bize
Min besi Allah	: zorluk, sıkıntı, meşakket, Allah,
in cae na	: eğer, bize sunulan, verilen,
Kâle firavn	: dedi, firavn, kibirli olan,
ma urikum illa ma era	: kendi görüşümden başka görüş kabul etmem
ve mâ ehdî kum	: başka yola ulaştırmam, siz
illa sebil el reşad	: ancak, sadece, doğru yola götürme

29- İnanmış kişi dedi ki: Ey insanlar! Sizlere, her an mülkün sahibinin kim olduğu yeryüzünde apaçık gösteriliyor. Eğer bize sunulan Allah'ın hakikatlerini anlayamayıp sıkıntılarda kalırsak, bize kim yardımcı olacak. Firavun da dedi ki: Kendi görüşümden başka görüş kabul etmem, sizleri kendi bildiğim doğru yola götürürüm başka yola götürmem.

-30-

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُم مِّثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ

Ve kâlellezî âmene yâ kavmi innî ehâfu aleykum misle yevmil ahzâb

ve kâle ellezi	: dedi, o kimse, inanmış kimse,
amenu ya kavmi	: iman edin, ey kavmim, ey insanlar,
İnnî ehafu aleykum	: ben çekiniyorum, sizin üzerinize
Misle yevmi	: benzer, gibi, zaman, o vakit, gün,
el ahzabi	: fırkalaşmış, bölünmüş, ayrılık

30- İnanmış kişi dedi ki: Ey insanlar! Ben sizlerin de, daha önce benzerleri görülen, bölük bölük olacağınız o vakitten çekiniyorum.

-31-

مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ

Misle debi kavmi nuhın ve adin ve semûde vellezîne min badihim ve mâllâhu yurîdu zulmen lil ibâd

Misle debi kavmi nuhun	: benzeri durumlar, nuh kavmi
ve âdin ve semud	: Ad kavmi ve semud kavmi
ve ellezîne min badi him	: onlardan sonrakiler de,
ve mâ allâhu yurîdu	: Allah değildir, dilemez, irade eden, istek,
zulmen	: zulüm, kötülük,
li el ibadi	: kulları için

31- Nuh kavmi ve Ad kavmi ve Semud kavmi de ve onlardan sonrakiler de benzeri durumlarda kaldılar. Allah kulları için kötülüğü irade eden değildir.

-32-

وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ

Ve yâ kavmi innî ehâfu aleykum yevmet tenâd

Ve ya kavmi inni ehafu	: ey insanlar, ben çekiniyorum
Aleykum yevme	: sizin, vakit, gün,
el tenadi	: birbirine girmek, dağılma

32- Ey insanlar! Ben sizin birbirinize girip darmadağın olacağınız o vakitten çekiniyorum.

-33-

يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُم مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

Yevme tuvellûne mudbirîn mâ lekum minallâhi min âsım ve men yudlililllâhu fe mâ lehu min hâd

Yevme tuvellune	: o vakit, dönmek, yüz çevirme, cehaletine sapmak,
mudbirin	: arka, eski biliş, cehalet bilişi, eski haller
Ma lekum	: olmaz sizin,
min Allâh	: Allah'ın,
min asım	: koruyucu, himaye, kirletmeyen,
Ve men yudlili Allâh	: kim, uzaklaşır, sapmak, Allah,
Fe ma lehum min hadin	: böylece, olmaz, ona, yol gösteren, yol bulamaz

33- O vakit geçmişteki eski cehaletlerinize dönmenizden çekiniyorum. Sizin için Allah'tan başka bir koruyucu da olmaz ve kim Allah'ın hakikatlerini bırakır kendi cehaletine saparsa, bundan sonra ona bir yol gösteren de olmaz.

-34-

وَلَقَدْ جَاءكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِّمَّا جَاءكُم بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِن بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ

Ve lekad câekum yûsufu min kablu bil beyyinâti fe mâ ziltum fî şekkin mimmâ câekum bih hattâ izâ heleke kultum len yebas allâhu min badihî resûlâ kezâlike yudıllullâhu men huve musrifun murtâb

ve lekad cae kum Yusuf	: andolsun, doğrusu, geldi, sundu, Yusuf
Min kablu bi el beyyinâti	: daha öncede, önceden,
bi el beyyinâti	: apaçık açıklamalarla
Fe mâ ziltum fi şekkin	: böylece, şüpheden kurtulamadınız,

Mimma câekum bihi	: size sunduğu şey, getirdi, sundu,
hatta iza helek	: hatta, helak olduğunda, öldüğünde,
Kultum len yebase allâhu	: dediniz, asla açığa çıkmaz, beas, Allah
Min badi hi resulen	: ondan sonra, resul, hakikati gösteren,
Kezalike Yudıllu allahu	: işte Allah'tan uzaklaşan, sapan, dalalette olan,
Men huve musrif	: o kimseler, taşkınlık yapan,
murtab	: mertebe, rütbe, kuşku, şüphe,

34- Doğrusu daha önce de size apaçık açıklamalarla Yusuf gelmişti. Sonra da sizler, onun sunduğu hakikatler hakkında şüphelerden kurtulamadınız. O öldüğü zaman dediniz ki: Bundan sonra Allah'ın hakikatlerini anlatan bir resul asla açığa çıkmaz. İşte taşkınlık içinde olup, şüpheler içinde olan o kimseler Allah'ın hakikatlerinden uzaklaşıp, kendi cehaletlerine saparlar.

-35-

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ اللَّهِ وَعِندَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ

Ellezîne yucâdilûne fî âyâtillâhi bi gayri sultânin etâhum kebure makten indallâhi ve indellezîne âmenû kezâlike yatbaullâhu alâ kulli kalbi mutekebbirin cebbâr

Ellezîne yucadilun	: ki onlar, çekişme, kavga, tartışma, mücadele
fî âyâti allâhi	: Allah'ın ayetleri hakkında
bi gayri sultan	: olmaksızın, yetkili, delil, kudret sahibi,
eta hum	: onlara geldi, sunuldu,
Kebure makten	: büyüklenme, kibir, isteksizlik, öfke,
inde Allah	: ona ait, onda, Allah hakkında
Ve inde ellezi amenu	: hakkında, iman edenler
Kezâlike yatbau	: işte böyle, mühürler, kapalıdır
Allahu alâ kulli kalbi	: Allah'a karşı, hepsinin kalbleri
Mutekebbirin cebbarin	: büyüklenen, kibirlenen, zorbalık halinde olanlar

35- Onlar; bir delil olmaksızın Allah'ın ayetleri hakkında tartışmaya giren kimselerdir. Allah'a ait olan hakikatler hakkında ve iman eden kimseler hakkında bir öfke içindedirler, kibirlidirler. İşte Allah'a karşı büyüklenenlerin, zorbalık halinde olanların hepsinin kalbleri hakikatlere kapalıdır.

-36-

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِي صَرْحًا لَّعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ

Ve kâle firavnu yâ hâmân ubni lî sarhan leallî eblugul esbâb

ve kâle firavn ya haman	: dedi, firavun, ya haman
Ebni li sarhan	: inşa et, bana, kule, yüksek kule
Leallî eblugu	: beklide, erişirim
el esbabe	: vesile, yollar, sebeb, vasıta,

36- Firavun dedi ki: Ey haman! Bana yüksek bir bina inşa et, belki de ben o sebeple erişirim.

-37-

أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زُيِّنَ
لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ

Esbâbes semâvâti fe attalia ilâ ilâhi mûsâ ve innî le ezunnuhu kâzibâ ve kezâlike zuyyine li firavne sûu amelihî ve sudde anis sebîl ve mâ keydu fir'avne illâ fî tebâb

Esbâbe el semavat	: sebep, yol, ulvi aleme, gök,
fe attalia	: böylece, sonra, ulaşırım,
ilâ ilâhi Musa	: Musa'nın ilahına
ve inni le ezunnu hu kâziben	: ben zannederim, o yalancı
ve kezâlike zuyyine li firavn	: işte böylece, firavun büyüklendi, süslendi
Sûu emali hi	: onun kötü amelleri
ve sudde an el sebil	: o yolda başarılı olamadı
ve mâ keydu firavn	: değil, olmadı, hile, tuzak, firavun,
illa fi tebabin	: ancak, sadece, kayıp içinde

37- Ulvi Âlem'e yol bulurum, böylece Musa'nın ilahına ulaşırım ve ben zannederim ki o bir yalancı. İşte böylece firavun kötü amelleriyle büyüklendi ve o yolda başarılı olamadı ve firavunun hileleri tutmadı, ancak hüsran içinde kaldı.

-38-

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ

Ve kâlellezî âmene yâ kavmittebiûni ehdikum sebîler reşâd

ve kâle ellezi amene	: dedi, iman edenlere
Ya kavmi ittebiûni	: ey kavmim, insanlar, bana uyun
ehdi-kum	: sizi ulaştırayım, yol göstereyim,
sebile el reşat	: irşat etme, irşat yolu, doğru yola ulaştırma

38- İman eden o kimse dedi ki: Ey insanlar! Bana uyun ki sizi irşat yoluna ulaştırayım.

-39-

يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ

Yâ kavmi innemâ hâzihil hayâtud dunyâ metâun ve innel âhirete hiye dârul karâr

Yâ kavmi innema hazihi	: ey kavmim, sadece, bu, o
el hayâtu ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
metaun	: metalanma, faydalanma, yarar,
ve inne el ahiret	: muhakkak, sonunda, sonuçta, ahiret
hiye dar	: o, ev, mekân, yurt, yer, her yer,
el karar	: devamlı, ölçülülük, sabit, değişmez,

39- Ey kavmim! Dünya hayatı sadece faydalanma yeridir ve muhakkak ki sonuçta bütün mekânların değişmez sahibi O'dur.

-40-

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُوْلَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ

Men amile seyyieten fe lâ yuczâ illâ mislehâ ve men amile sâlihan min zekerin ev unsâ ve huve muminun fe ulâike yedhulûnel cennete yurzekûne fîhâ bi gayri hisâb

Men amile seyyieten	: kim, amel, çaılma, günah, kötü şeyler yaptı
Fe lâ yuczâ	: böylece, ceza, karşılık,
illa misle ha	: ancak onun misli kadar
Ve men amile salihan	: kim yapar, dosdoğru iyi çalışma
Min zekerin ev unsa	: erkek veya kadın
ve huve müminun	: o müminlerden
fe ulâike	: işte onlar,
yedhulune el cennet	: dâhil olur, girer, huzur, cennet,
Yurzekûne fiha	: faydalanır, rızıklanır, o hakikatler hakkında,
bi gayri hisab	: hesapsız, sonsuz,

40- Kim kötü şeyler yaparsa, böylece misli kadar karşılık görür. Erkek ve kadınlardan kim dosdoğru iyi çalışmalarda olursa, o müminlerdendir. Böylece işte onlar huzur içinde olurlar, o hakikatlerden sonsuz bir şekilde faydalanırlar.

-41-

وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجَاةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ

Ve yâ kavmi mâ lî edûkum ilen necâti ve tedûnenî ilen nâr

Ve ya kavmi	: ey kavmim, insanlar,
ma li edu kum	: ne, şey, değil, kendim için değil, sizi davet ediyorum
ilâ el necâti	: ancak kurtuluşa
ve tedûne nî	: siz beni çağırıyorsunuz, davet ediyorsunuz,
ila en nar	: ancak ateşe, yakıp yıkıcı hallere,

41- Ey kavmim! Sizi kurtuluştan başka bir şey için davet etmiyorum. Siz ise beni ancak ateşe davet ediyorsunuz.

-42-

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ

Tedûnenî li ekfure billâhi ve uşrike bihî mâ leyse lî bihî ilmun ve ene edûkum ilel azîzil gaffâr

tedûne-nî	: siz beni çağırıyorsunuz, davet ediyorsunuz,
li ekferu bi Allah	: Allah'ın hakikatlerini örtmeye, kabul etmemeye,
ve uşrike bihi	: şirk koşmaya, ortak koşmaya, ona,
Ma leyse li bihî ilmun	: bir ilme dayalı olmayan şey
Ve ene edû-kum	: ben sizi çağırıyorum, davet etme
ilâ el azîzi el gaffar	: ancak, tüm değerlerin sahibinin yüceliğine, bağışlayan,

42- Siz beni; Allah'ın hakikatlerini görmemezlikten gelip örtmeye ve bir ilme dayalı olmayan şeylerle, O'na ortak koşmaya davet ediyorsunuz. Ben sizi ise; ancak tüm değerlerin yüce sahibine, mağfiret sahibine davet ediyorum.

-43-

لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

Lâ cereme ennemâ tedûnenî ileyhi leyse lehu davetun fid dunyâ ve lâ fil âhireti ve enne mereddenâ ilâllâhi ve ennel musrifîne hum ashâbun nâr

lâ cereme	: bir zararı bir faydası yok,
enne ma teduneni	: doğrusu, çağırdığınız şeyler,
İleyhi leyse lehu davetun	: ona, değil, onun hiçbir çağrısı olmaz, davet,
Fi el dünya	: dünya için, yaşamında,
ve lâ fi el ahiret	: yoktur, ahiret için, sonunuz
ve enne mereddena	: sadece, dönüp yönelmek, red, biz
ila Allah	: Allah'a, Allah için,
Ve enne el musrifîne	: muhakkak müsrifler, taşkınlık yapan
Hum ashabun nar	: onlar, sahib, ateş, yakıp yıkıcı olan,

43- Sizin beni çağırdığınız şeylerin bir zararı da bir faydası da yoktur. O şeylerin dünya için ve sonunuz için hakikatler hakkında bir davetleri yoktur. Biz sadece Allah'a yöneliyoruz. Muhakkak ki taşkınlık içinde olanlar, yakıp yıkıcı hallere sahip olanlardır.

-44-

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

Fe se tezkurûne mâ ekûlu lekum ve ufevvidu emrî ilâllâh innallâhe basîrun bil ibâd

Fe se tezkurûn	: bundan sonra hatırlamak,
ma ekulu lekum	: şeyler, size söylenen,
ve ufevvidu	: yetki, havale,
emri ila Allah	: iş, işleyiş, hüküm, var oluş, Allah
inne Allâh	: muhakkak, Allah
basirun	: gösteren, basiret, içteki dıştaki işin sırrın sahibi
bi el ibad	: kullarına

44- Bundan sonra size söylediğim şeyleri hatırlayın, ibret alın. Bütün varlığın işleyişi ancak Allah'ın yetkisindedir. Muhakkak ki Allah kullarına her an hakikatleri gösterir.

-45-

فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ

Fe vekâhullâhu seyyiâti mâ mekerû ve hâka bi âli firavne sûul azâb

Fe veka hu Allah	: böylece, korudu, onu, Allah,

Seyyiat	: fena haller, günahlar,
mâ mekerû	: şey, ne, değil, hile, tuzak, kurnazlık, aldatma,
ve hâka bi ali firavne	: yakalamak, sarmak, kalmak firavun ailesini
sûu el azâbi	: kötü, sıkıntı, azap

45- Böylece o iman eden kimse, Allah'a karşı fena hallere düşmekten, hileli şeylerden korundu. Firavun ailesi de kötü sıkıntılarda kaldı.

-46-

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ

En nâru yuradûne aleyhâ guduvven ve aşiyyâ ve yevme tekûmus sâah edhılû âle firavne eşeddel azâb

en nâru	: ateş, yakıcı olan, yakıp yıkıcı haller,
yuradune aleyha	: sunma, vermek, arz olunma, onlara, onların,
Guduvven ve aşiyen	: sabah ve akşam, her zaman
ve yevme tekumu	: gün, zaman, vakit, her zaman, vuku bulur, olur,
el sâatu edhılu	: saat, her vakit, girmek, dâhil olur
âle firavne	: firavunun ailesi,
eşedde el azabi	: daha fazla sıkıntılarda

46- Onların istedikleri, sabah akşam yakıp yıkıcı hallerde olmaktır. Firavun ailesi günlerini, vakitlerini hep o hallerle geçirip daha fazla sıkıntılarda kaldılar.

-47-

وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاء لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ

Ve iz yetehâccûne fîn nâri fe yekûlud duafâu lillezînestekberû innâ kunnâ lekum tebean fe hel entum mugnûne annâ nasîben minen nâr

Ve iz yetehâccûne	: tartışırlar, uyuşmazlık,
fi el nar	: yakıp yıkıcı haller içinde, ateş içinde,
Fe yekûlu el duafu	: böylece derler, söylerler, zayıf olan
li ellezîne istekberû	: kibirlenenlere
İnnâ kunna lekum tebean	: doğrusu biz olduk, size uyduk, tâbi olduk
Fe hel entum mugnune	: artık, siz, uzaklaştırabilir misiniz?
annâ nasiben	: bizden, nasib, pay, o haller,
min el nar	: bizden pay, nasip, düşen, ateş, yakıp yıkıcı,

47- Yakıp yıkıcı haller içinde olanlar birbirleriyle tartıştıkları zaman, zayıf olanlar büyüklenenlere derler ki: Doğrusu biz size uyduk, artık siz yakıp yıkıcı hallerde olmaktan bizi uzaklaştırabilir misiniz?

-48-

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ

Kâlellezî nestekberû innâ kullun fîhâ innallâhe kad hakeme beynel ibâd

Kâle ellezine istekberu	: dedi, onlar, büyüklenenler, kibirlenen
İnnâ kullun fiha	: doğrusu, hepimiz, orada, burada, o hallerde
inne allâhe kad hakem	: muhakkak Allah, hükmün sahibi, hakim olan,
Beyne el ibadi	: arasında, kulları

48- Büyüklenen o kimseler: Hepimiz o hallerdeyiz, derler. Muhakkak ki Allah kulları arasında hükmün sahibidir.

-49-

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ

Ve kâlellezîne fîn nâri li hazeneti cehennemedû rabbekum yuhaffif annâ yevmen minel azâb

ve kâle ellezine	: dedi, ki onlar, o kimseler,
fi el nar	: yakıp yıkıcı haller içinde, ateş içinde
li hazeneti	: için, değerler, bekçiler, koruyanlar, muhafız, güvenli,
cehenneme	: cehaletin cehennemi
Udû rabbe kum	: isteyin, dua edin, yalvarın, rabbinize,
yuhaffif	: hafifletsin, kaldırsın,
annâ yevmen min el azab	: bizden, vakit, zaman, an, gün, sıkıntıyı, azabı

49- Cehaletin o hallerini değer görmüş, yakıp yıkıcı haller içinde olan o kimseler derler ki: Rabbinize dua edin, o vakit sıkıntıları bizden kaldırsın.

-50-

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعَاء الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

Kâlû e ve lem teku tetîkum rusulukum bil beyyinât kâlû belâ kâlû fedû ve mâ duâul kafirîne illâ fî dalal

Kâlû e ve lem teku	: dediler, olmadı mı?
teti kum	: size gelen,
resulu-kum	: resul, siz,
bi el beyyinat	: apaçık açıklamak,
Kâlû bela	: dediler, evet, geldi,
kalu fe udu	: dediler öyleyse davet, dua edin, yardım, yönelin,
ve ma duâu	: yönelmez, dua etmez, istemez,
el kâfirîne	: olmaz, istemek, hakikatleri görmeyip örtenlerin
İllâ fi dalalin	: ancak onlar dalalet, cehaletine sapmak,

50- Dediler ki: Size hakikatleri apaçık açıklayan Resul gelmedi mi? Geldi, dediler. Onlar da: Öyleyse neden yönelmediniz, dediler. Fakat hakikatleri görmemezlikten gelenler yönelmezler, onlar ancak hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine saparlar.

-51-

إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ

İnnâ le nensuru rusulenâ vellezîne âmenû fîl hayâtid dunyâ ve yevme yekûmul eşhâd

İnnâ le nensuru	: biz, elbette, yardım ederiz, yardımımız,
resule na	: hakikatleri gösterenler, anlatanlar, biz, hakikatlerimiz
ve ellezîne âmenû	: iman edenlere
Fi el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı içinde, yaşantılarında,
Ve yevme yekume	: gün, zaman, varolan, mevcut, ister,
el eşhad	: arıyan, şahit, bilmek, tanık,

51- Hakikatlerimizi apaçık anlatanlar ve yaşantılarında iman içinde olan kimseler, elbette Bizim yardımımızı anlarlar ve her zaman hakikatleri bilmek isterler.

-52-

يَوْمَ لَا يَنفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

Yevme lâ yenfeuz zâlimîne maziretuhum ve lehumullânetu ve lehum sûud dâr

Yevme la yenfeu	: gün, zaman, vakit, fayda yok, yarar,
el zalimin	: zalim, kötülük eden, zülüm edenler
maziretu-hum	: mazeret, kabahat, özürleri, bahane, yardım, onlar
ve lehum el lânetu	: onlar, Allah'ın rahmetinden uzaklaşma
ve lehum suu el dar	: onlar, kötülüğü yurt edinirler

52- Zalimlerin mazeret üretmelerinin hiçbir zaman onlara bir faydası yoktur ve onlar Allah'ı idrak edemeyip, rahmetten uzaklaşırlar ve onlar kötülüğü yurt edinirler.

-53-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ

Ve lekad âteynâ mûsel hudâ ve evresnâ benî isrâîlel kitâb

Ve lekad ateyna	: doğrusu, andolsun, verdik, sunduk,
Musa el huda	: Musa, yol gösterme, doğru yolu bulmak, tevhid, hidayet
ve evresna	: varis, bıraktık, miras bıraktık
beni israil	: israiloğulları, yakubun oğulları, hak yolunda gidenler
el kitab	: kitab, hakikatlerin sözleri

53- Doğrusu Musa sunduğumuz hakikatleri anlayanlardandı, doğru yol üzereydi. İsrail oğullarına da hakikatlerin sözlerini miras bıraktık.

-54-

هُدًى وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ

Huden ve zikrâ li ulîl elbâb

Huden	: yol gösterme, doğru yola iletme,
ve zikra	: zikr, anmak, hatırlatmak, öğüt,
Li ulî el elbâbi	: akıl sahipleri için, hakk üzere aklını işletenler

54- Hakikatlerin sözleri, hakk üzere aklını işletenler için yol göstermedir ve öğüttür.

-55-

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ

Fasbir inne vadallâhi hakkun vestagfir li zenbike ve sebbih bi hamdi rabbike bil aşiyyi vel ibkâr

fe ısbir	: bundan sonra sabret,
inne vade Allah hakk	: muhakkak, vaad, açığa çıkan, sözleri, Allah, hak, gerçek,
ve istagfir li zenbi ke	: hatasını anlama, bir daha yapmamak için uğraşmak
Ve sebbih	: tesbih et, fiil, sıfat, zat tecelli idrak et, yüzen,
bi Hamdi rabbike	: hamd, tüm niteliklerin sahibi, rabbin, vücudlandıran,
bi el aşiyyi ve ibkari	: akşam ve sabah, her zaman

55- Bundan sonra sabret. Muhakkak ki Allah'ın vaadi hakktır. Düştüğün hataları anla, bir daha yapmamak için gayret göster. Her zaman, seni vücudlandıranın tüm niteliklerin sahibi olduğunu anla, fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak et.

-56-

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِن فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُم بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

İnnellezîne yucâdilûne fî âyâtillâhi bi gayri sultânin etâhum in fî sudûrihim illâ kibrun mâ hum bi bâligîh festeiz billâh innehu huves semîul basîr

İnne ellezine yucadilune	: muhakkak onlar, kavga halindeler, tartışmak,
Fi âyâti allâhi	: için Allah'ın ayetleri
bi gayri sultanin	: bir yetkili olmaksızın,
eta hum	: onlara gelen
İn fi sudûri-him	: ancak onların gönüllerinin içinde,
illa kibrun	: vardır, ancak, sadece, kibir, büyüklenme
Ma hum bi bâligî-hi	: onlar değil, ona ulaşacak olan
Fe isteiz bi allâhi	: bundan sonra, Allah'a sığın, sarıl,
innehu huve	: muhakkak ki ondandır
el semi el basir	: işitmek, basiret, gördüren,

56- Bir delil olmaksızın, Allah'ın ayetleri hakkında tartışmaya giren kimseler ise, onların gönüllerinde kibir vardır. Onlar hakikatlere ulaşacak olanlar değildir. Bu hallerden Allah'a sığının. Muhakkak ki O işittirendir, gördürendir.

-57-

لَخَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Le halkus semâvâti vel ardı ekberu min halkın nâsi ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

Le halku	: elbette, halk edilen, var oluş,
el semavat ve el ard	: gökler ve yer
Ekberu	: yücelik vardır,
min halkı el nasi	: insanların halkiyetinde, var oluşunda
Velakin ekser el nas	: lakin insanların çoğu
la yalemun	: bilemiyorlar,

57- Elbette göklerin ve yerin halk edilmesinde de, insanların halk edilmesinde de yücelikler vardır. Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-58-

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ

Ve mâ yestevîl amâ vel basîru vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve lel musîu kalîlen mâ tetezekkerûn

Ve ma yestevi el ama	: bir değil, hakikati göremeyen ,
ve el basir	: hakikatleri gören,
ve ellezîne âmenû	: iman edenler
Ve amilu el sâlihâti	: hak yolunda dosdoğru çalışanlar
ve lâ el musiu	: yok, değil, kötülük, kötü halleri yok edemeyen
Kalilen ma tetezekkerûne	: az da olsa, hakikatleri düşünüp hakikatlerle bakma

58- Hakikatleri gören ile hakikatleri görmeyen ve iman eden, iyi çalışmalar içinde olan ile kötülük yapan bir değildir. Az da olsa hakikatleri düşünüp o hakikatlerle bakmaz mısınız?

-59-

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

İnnes sâate le âtiyetun lâ reybe fîhâ ve lâkinne ekseren nâsi lâ yûminûn

İnne el saat le atiyetun	: muhakkak, vakit, zaman, ölüm vakti, gelecek,
lâ reybe fiha	: kuşku, şüphe yoktur, yanlış yoktur, ondan, bunda,
ve lâkinne eksere	: lakin, fakat, çoğu
El nas lâ yûminûne	: insan, inanmazlar, idrak edemez,

59- O ölüm vakti muhakkak ki gelecektir, bunda şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu bunu idrak edemiyorlar.

-60-

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

Ve kâle rabbu kum udûnî estecib lekum, innellezîne yestekbirûne an ibâdetî se yedhulûne cehenneme dâhırîn

ve kale rabbu kum	: der, seslenir, söyler, rabbiniz, sizi vücudlandıran,
uduni	: yönelin, davet edin, çağrı, beni arayın,
Estecib lekum	: icabet, yönelmek, karşılık, size, kendinizde
İnne ellezine yestekbirûne	: muhakkak onlar kibirlenirler
an ibâdetî	: kulluk, kul olmak, bana kul olmak,
se yedhulune	: dahil olma, girme, kalmak,
Cehenneme	: cehaletin cehennemi,
dahırine	: hakir, zelil, kaybetmiş,

60- Sizi vücudlandıran, her an tüm varlığınızdan size: Kendinize yönelin, kendinizde Beni arayın, diye seslenir. Muhakkak ki kendilerini büyük görenler Bana olan kulluklarını anlayamazlar, hakir bir halde cehaletin cehenneminde kalırlar.

-61-

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

Allâhullezî ceale lekumul leyle li teskunû fîhi ven nehâre mubsırâ innallâhe le zû fadlin alen nâsi ve lâkinne ekseren nâsi lâ yeşkurûn

Allâhu ellezi	: Allah, ki o,
ceale lekum	: düzenledi, yaptı, kıldı, sundu, size
el leyle li teskunu fihi	: geceyi sükûn, sessizlik, dinlenme, onda
ve el Nehar mubsıren	: gündüzü gösterici, aydınlatıcı
İnne Allah le zu fadl	: muhakkak Allah, sıfatların sahibi,
ala el nas	: insandaki,
ve lâkin ekser	: lakin çoğu,
el nas la yeşrukun	: insanlar, yok, teslim etmez, minnettar olmaz

61- Allah, ki O'dur içinde sükûnet olan geceyi ve aydınlık olan gündüzü size sunan. İnsandaki sıfatların sahibi muhakkak ki Allah'tır. Fakat insanların çoğu, kendilerinde olan sıfatların sahibinin Allah olduğunu bilip teslim etmezler.

-62-

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ

Zâlikumullâhu rabbukum hâliku kulli şeyin lâ ilâhe illâ huve fe ennâ tufekûn

Zâlikum Allah	: işte Allah,
rabbu kum	: sizin rabbinizdir, sizi vucudlandıran,
Haliku kulli şey'in	: halk edendir, bütün her şeyi
lâ ilâhe illa huve	: ilâh yoktur, o vardır

Fe enna tufekune : artık, cehalete dönmek, ayrılık, kesmek

62- İşte Allah sizi vücudlandırandır. Bütün her şeyi halkedendir. İlah yoktur, O vardır. Artık hakikatleri bırakıp eski cehalet bilişlerinize dönecek misiniz?

-63-

كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

Kezâlike yufekullezîne kânû bi âyâtillâhi yechadûn

Kezâlike yufeku : işte böyle, eski bilişlerine dönmek,
ellezine kanu : o kimseler, oldu, ayrılıkta kalan oldu,
bi âyâti allâhi : Allah'ın ayetleri,
yechadune : kabul etmeyen, idrak edemiyen,

63- Allah'ın ayetlerini idrak edemeyip kabul etmeyenler, işte onlar hakikatleri bırakıp eski cehalet bilişlerine dönenlerdir.

-64-

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاء بِنَاء وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ
وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

Allâhullezî ceale lekumul arda karâren ves semâe binâen ve savverekum fe ahsene suverekum ve razakakum minet tayyibât zâlikumullâhu rabbukum fe tebârekallâhu rabbul âlemîn

Allâhu ellezi ceale lekum : Allah ki o düzenledi, sundu, yaptı, kıldı, sizi
el arda : yeryüzü,
kararen : düzen, kalınacak yer, sabit, ölçü, yaşam yeri
ve el sema bina : gökyüzü, inşa eden, kuran, düzenleyen, bina
ve savvere-kum : sizi şekil verdi,
Fe ahsene suvere-kum : böylece, güzelce, sizin suretleriniz
ve razaka-kum : sizi rızıklandırdı, fayda, yarar, tecelliler,
Min el tayyibat : tertemiz olarak, iyi şeyler
Zâlikum Allah : işte bu, Allah,
rabbu kum : rabbiniz, sizi vücudlandıran,
Fe tebâreke Allah : işte, sıfatlarıyla, zatıyla yüce olan Allah,
rab el alemin : âlemlerin rabbi, tüm varlığı vücudlandıran,

64- Allah, ki O'dur yeryüzünü kalınacak bir yaşam yeri olarak size sunan. Gökyüzünü oluşturan. Sizi sûretlendiren, böylece siz güzelce sûretlendiniz. Size tertemiz rızıklar verdi. İşte Allah, sizi vücudlandırandır, tüm varlığı da vücudlandırandır, Allah, sıfatlarıyla, zâtıyla yüce olandır.

-65-

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Huvel hayyu lâ ilâhe illâ huve fedûhu muhlisîne lehud dîn el hamdu lillâhi rabbil âlemîn

Huve el hayy	: Diri olan odur,
la ihale illa huve	: ilah yoktur, o vardır,
Fe udû-hu muhlisine	: öyleyse, ona yönelik, içten samimi olarak
Lehu el dine	: onun, din, varlığın yaradılış yasaları, sahibi
el hamdu li Allah	: bütün nitelikler, tecelliler, Allah,
rab el alemin	: âlemlerin rabbi, bütün varlığı vücudlandıran,

65- Diri olan O'dur, ilah yoktur, O vardır. Bundan sonra tüm içtenliğinizle O'na yönelin. Din O'na aittir. Bütün tecelliler, bütün varlığı vücudlandıran Allah'a mahsustur.

-66-

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِن رَّبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Kul innî nuhîtu en abudellezîne tedûne min dûnillâhi lemmâ câeniyel beyyinâtu min rabbî ve umirtu en uslime li rabbil âlemîn

Kul inni nuhitu	: anlat, de ki, ben, men edildim, uzak durdum,
en el abudu	: kul olmak
Ellezîne tedune	: ki onlar, tapmak, yönelmek,
min duni Allah	: Allah' tan başka
Lemma caeniy	: geldiğim zaman, anladığım zaman,
el beyyinâtu	: apaçık deliller
min rabbî	: Rabbimden, beni vücudlandıran
ve umirtu en uslime	: emrolundum, işleyişine teslim olmak,
li rabbi el âlemîne	: âlemlerin Rabbine, tüm varlığı vücudlandıran,

66- De ki: Beni vücudlandıranın apaçık delillerini anladığım zaman, şüphesiz ben Allah'tan başkasına yönelenlerin kulluk ettiği şeylerden uzak durdum ve ben tüm varlığı vücudlandıranın, tüm varlıktaki işleyişine teslim oldum.

-67-

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّى مِن قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

Huvellezî halakakum min turâbin summe min nutfetin summe min alakatin summe yuhricukum tıflen summe li teblugû eşuddekum summe li tekûnû şuyûhâ ve minkum men yuteveffâ min kablu ve li teblugû ecelen musemmen ve leallekum takılûn

Huve ellezi halaka kum	: ki o sizi yaratan, halk eden, var eden,
min turab	: topraktan, suret vererek,
summe min nutfet	: sonra nutfe den, yumurta, zigottan,
Summe min alakatin	: sonra, alaka, bir damla embriyo
Summe yuhricu kum tıflen	: sonra, siz çıkarılırsınız, bebek
Summe li teblugû	: sonra, olgunluk içinde büyümek, erişmek,
eşuddekum	: güçlenmek, kuvvetlenirsiniz
Summe li tekunu şuyuha	: sonra, siz olursunuz, yaşlılık içinde

ve minkum men	: sizden, kim
yuteveffa minkablu	: kim vefat eder, vefalı, önceden
ve li teblugu	: ulaşırsınız, varmak,
ecel musemmen	: beli bir süre içinde ulaşırsınız, kiminiz,
ve lealle-kum takılune	: umulur ki siz akıl edersiniz, düşünmek,

67- Ki O sizi topraktan var edendir. Sonra bir nutfeden, sonra bir damla bağlanmış hücreden, sonra siz bebek olarak çıkarılırsınız. Sonra siz bir olgunluk içinde büyür güçlenirsiniz. Sonra bir yaşlılık içinde olursunuz ve sizden kiminiz önceden vefat eder ve kiminiz belli bir süreye kadar ulaşırsınız. Artık siz umulur ki düşünür, hakikatleri anlarsınız.

-68-

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ

Huvellezî yuhyî ve yumît fe izâ kadâ emren fe innemâ yekûlu lehu kun fe yekûn

Huve ellezi yuhyi	: ki o hayat verendir
ve yumitu	: ölümü sunandır, sınırlayan
Fe iza kada emren	: böylece olacağı zaman bir iş, o zaman sadece
fe innema	: böylece, öyle ki, sadece,
Yekûlu lehu kun	: der, ona ol,
fe yekunu	: böylece olur

68- Ki O hayat verendir ve ölümü sunandır. Böylece bir iş olacağı zaman sadece ona ol der, böylece olur.

-69-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرَفُونَ

E lem tere ilellezîne yucâdilûne fî âyâtillâh ennâ yusrafûn

Elem tere ila ellezine	: görmedin mi? O kimseleri,
Yucadilun	: tartışan, kavga eden, cedelleşmek,
fi ayeti Allah	: ayetler hakkında, Allah
enna yusrafun	: nasılda, israf, savurgan, gereksiz

69- Allah'ın ayetleri hakkında tartışanları görmedin mi? Nasıl da hakikatlerin dışına çıkıp gereksiz konuşuyorlar.

-70-

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

Ellezîne kezzebû bil kitâbi ve bimâ erselnâ bihî rusulenâ, fe sevfe yalemûn

Ellezîne kezzebu	: ki onlar, o kimseler, yalanladılar,
bi el kitab	: kitabı, hakikatlerin sözleri, tüm varlık kitabı,
Ve bima erselnâ	: şeyler, gönderdik, bildirdik, sunduk, açığa çıkardık
bihi resul na	: onu, hakikatleri gösteren, resul, biz, hakikatlerimiz,
Fe sevfe yalemûne	: bundan sonra, belkide, yakında bilirler

70- İşte o kimseler hakikatlerin sözlerini yalanladılar ve açığa çıkardığımız şeyleri, hakikatlerimizi gösterenlerin söyledikleri sözleri anlayamadılar. Belki de onlar yakında bilirler.

-71-

إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ

İzil aglâlu fî anâkıhim ves selâsil yushabûn

İz el aglalu : o zaman, olarak, pranga, zahmet, zarif,
fi anakı him : boyun, benlik, yönelmek, tutunmak,
Ve el selasilu yushabune : zincir, bağlı, sürüklenmek, dolanmak, hareket etmek

71- Onlar kendi benlik prangalarına bağlı olarak hareket ederler.

-72-

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ

Fîl hamîmi summe fîn nâri yuscerûn

Fi el hamim : içlerinde, kaynama, yakınlık, akraba, dost
Summe fi el nar yuscerune : sonra, ateş, yakıp yıkıcı hallerle hareket etmek

72- İçlerinde kaynayan öfke halleri, sonra da yakıp yıkıcı olan halleriyle hareket ederler.

-73-

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ

Summe kîle lehum eyne mâ kuntum tuşrikûn

Summe kile lehum : sonra, denildi, söylendi, soruldu, onlara
Eyne ma kuntum tuşrikune : nerede, nasıl, sizin ortak koştuğunuz şeyler

73- Sonra da onlara, ortak koştuğunuz şeyler nerede, denir.

-74-

مِن دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَّدْعُو مِن قَبْلُ شَيْئًا كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ

Min dûnillâh kâlû dallû annâ bel lem nekun ned'û min kablu şeyâ kezâlike yudıllullâhul kâfirîn

Min duni Allah : başka, zanna dayalı şeyler, Allah
kalu dallu anna : derler, uzaklaşmak, sapmak, bizden, kendimizden,
Bel lem nekun : hayır, bilakis, biz olamadık, değiliz,
nedu : yöneldiğimiz, taptığımız,

min kablu şey	: daha önceden, şeyler
Kezalike yudıllu Allah	: işte böyle, uzaklaşan, sapan, Allah
el kafirine	: hakikati görmeyen örten, kabul etmeyen,

74- Derler ki: Allah'ı bırakıp, zanna dayalı şeylere yöneldik, kendimizden uzaklaştık. Bilakis önceden yöneldiğimiz şeylerin ne olduğunu bilemedik. İşte böylece hakikatleri görmemezlikten gelenler Allah'ı anlamaktan uzaklaşırlar.

-75-

ذَلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَمْرَحُونَ

Zâlikum bimâ kuntum tefrehûne fîl ardı bi gayril hakkı ve bimâ kuntum temrehûn

Zâlikum	: işte bu, bundan dolayı, hallerden dolayı,
bima kuntum	: sebebiyle, şeylerden, siz oldunuz,
tefrehun	: şımarma, sevinç, önemsememe, aslından ayrılma
fî el ardı bi gayrı	: yeryüzünde, dışına çıkan, başka,
el hakk	: hak, gerçek, hakikat,
Ve bima kuntum temrehune	: sebebiyle, üstünlük taslama, benlik, taşkınlık,

75- İşte bu sebeple siz; yeryüzünde hakikatlerden başka şeylere yöneldiniz, hakikatleri önemsemediniz ve bu sebeple de siz bir benlik içinde kalıp taşkınlık ettiniz, diye bildirilir.

-76-

ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ

Udhulû ebvâbe cehenneme hâlidîne fîhâ fe bise mesvel mutekebbirîn

Udhulû ebvabe	: dahil, girmek, bulunmak, kapılar, kısım, dolaşmak,
cehennem	: cehalet cehennemi, yakıcı haller,
Hâlidîne fiha	: devamlı, orada, o hallerde,
Fe bise mesva	: böylece, ne kötü yer, halleri,
el mutekebbir	: kibirlenenler, büyüklenen

76- O halde olanlar, devamlı cehaletin cehenneminde bulunurlar. Bu hallerde olanların o kibirlilik halleri ne kötüdür.

-77-

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ

Fasbir inne vadallâhi hakk fe immâ nuriyenneke badallezî neıduhum ev neteveffeyenneke fe ileynâ yurceûn

fe ısbir	: bundan sonra, artık, sabret,
inne vade	: muhakkak, verilen söz, vaad, açığa çıkmak, tecelliler,
Allah hak	: Allah, haktır, gerçek,
Fe imma nuriyenne-ke	: böylece, sana, gösteririz, sana, hakikatleri gösteririz,

bada ellezi	: bazı, bir kısım, biraz, bazı kimseler, ki o,
neıdu hum	: açığa çıkardığımız, sözlerimiz, vaad, tecelliler, onlar,
Ev neteveffeyenne-ke	: ya da bağlantı, sevgi bağı, vefat, vefa, teslimiyet, sen
Fe ileyna yurceune	: böylece, aslınız olan bize dönmek,

77- Bundan sonra sabret. Muhakkak ki gerçek olan, tüm varlıktan açığa çıkan Allah'ın tecellileridir. Sana her an her varlıktan hakikatleri gösteriyoruz. Bazı kimseler açığa çıkardığımız hakikatleri anlamaya çalışırlar ya da senin gibi Bize sevgiyle teslimiyet içinde olurlar. İşte böylece aslınız olan Bize dönersiniz.

-78-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاء أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ

Ve lekad erselnâ rusulen min kablike minhum men kasasnâ aleyke ve minhum men lem naksus aleyk ve mâ kâne li resûlin en yetiye bi âyetin illâ bi iznillâh fe izâ câe emrullâhi kudıye bil hakkı ve hasire hunâlikel mubtılûn

ve lekad ersel na	: doğrusu, irsal, açığa çıktı, biz,
resulen	: resuller, hakikati gösterenler,
min kalbi ke min hum	: senden önce,
Minhum men kassana aleyke	: onlardan, bildiğin, kıssa, anlatan, sen
ve minhum men	: onlardan, kim,
lem naksus aleyk	: değil, kıssa, anlatmadık, bilmediğin, sen
ve mâ kâne li resulin	: değildir, olmadı, resuller, hakikati gösteren
en yetiye bi ayetin	: getirmesi, sunması, ayeti, delili, işaret
İlla bi izni allâhi	: ancak, yetkili, icazet, Allah
fe izâ cae emru Allah	: olduğunda, o zaman, geldi, sundu, işleyiş, Allah
Kudiye	: takdir, tamamlamak, anlamak, varoluş,
bi el hakkı	: hak, gerçek,
ve hasire hunalike	: kaybederler, anlayamazlar, orada,
el mubtılun	: boş olan, asılsız, olan, batıl olan,

78- Doğrusu senden önce de Bizi anlatan resuller açığa çıktı. Onlardan senin bildiklerin de var, senin bilmediklerin de var. Her şeyde yetkili olan Allah'ın ayetlerinden başka bir şeyi resuller sunmadı. İşte kim, her varlıkta Allah'ın işleyişini anladığı zaman, tüm hakikatleri ile varoluşu anlayacaktır. Asılsız olan şeyler içinde olanlar ise anlayamazlar.

-79-

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

Allâhullezî ceale lekumul enâme li terkebû minhâ ve minhâ tekulûn

Allâhu ellezi ceale lekum	: Allah, ki o, yaptı, düzenledi, sundu, kıldı, size,
el enâme	: hareketli olan, varlık, tüm varlık, hayvanlar,
li terkebu min ha	: binmek, yararlanmak, rakib, kontrol, inceleme, ondan
Ve min ha tekulûne	: kiminden, onlardan, beslenmek, faydalanmak,

79- Allah size hayvanları sundu, onların kimini incelersiniz ve kiminden de beslenirsiniz.

-80-

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ

Ve lekum fîhâ menâfiu ve li teblugû aleyhâ hâceten fî sudûrikum ve aleyhâ ve alel fulki tuhmelûn

ve lekum fiha menfiu	: sizin için, onda faydalar vardır, yararlar,
Ve li teblugû	: için, ulaşırsınız,
aleyha haceten	: onun üstünde ihtiyaç, onların,
Fi sudûri-kum ve aleyha	: Gönülleriniz içinde onlara yer verin
ve alâ el fulki tuhlemune	: üzerinde, uzağa, yük taşımak

80- Sizin için onlarda faydalar vardır ve bir yere ulaşmak için onların üstünde yolculuk yaparsınız ve onlarla uzağa yük taşırsınız. Gönüllerinizin içinde onlara yer verin.

-81-

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنكِرُونَ

Ve yurîkum âyâtihî fe eyye âyâtillâhi tunkirûn

Ve yuri kum ayati hi	: gösteriyor, size, deliller, ayetler, o, Allah
Fe eyye	: bundan sonra, artık, hangisi, nasıl,
ayati Allah tunkirun	: ayet, delil, Allah, inkâr edebilirsiniz?

81- Allah size ayetlerini tüm varlıktan her an gösteriyor. Bundan sonra Allah'ın ayetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

-82-

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ

E fe lem yesîrû fîl ardı fe yenzurû keyfe kâne akıbetullezîne min kablihim kânû eksere minhum ve eşedde kuvveten ve âsâren fîl ardı femâ agnâ anhum mâ kânû yeksibûn

E ve lem yesîrû	: dolaşmıyorlar mı? Gezip dolaşmazlar mı?
fi el ardı	: yeryüzünde,
Fe yenzurû	: artık baksınlar, bakıp görsünler,
keyfe kane akibetu	: nasıl oldu, akibet, işin sonuç
Ellezîne kanu	: ki onlar oldular,
min kabli him	: onlardan öncekiler
Kânû eksere minhum	: oldu, idi, çoğu, çokluk, kalabalık, onların,
Ve eşdedde kuvveten	: daha fazla, kuvvet, güç,
ve âsâran fi el ard	: eserler, yapıt, izler, yeryüzünde
Fe ma agna anhum	: fakat, fayda vermedi, onlardan

Ma kanu yeksibun : olmadı, kazananlardan

82- Yeryüzünde gezip dolaşmazlar mı? Onlardan öncekilerin akıbetleri nasıl olmuş bakıp ta görmezler mi? Onlardan daha güçlü, daha kalabalık olanlar oldu ve yeryüzünde eserler bıraktılar. Fakat onların kazandıkları şeylerin onlara bir faydası olmadı.

-83-

فَلَمَّا جَاءتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

Fe lemmâ câethum rusuluhum bil beyyinâti ferihû bimâ indehum minel ilmi ve hâka bihim mâ kânû bihî yestehziûn

Fe lemma caet hum : böylece onlara, geldiği zaman,
resulu hum : resul, hakikati gösteren, onlardan
bi el beyyinâti : apaçık beyyinelerle, belgelerle,
ferihu : şımarma, alaycı davranma, ferahlama,
Bima inde-hum : o şey, yanlarında, ilimden
min el ilmi : bir ilim, bilgi,
Ve haka bi-him : sardı, sarılı, onları
Mâ kanu bihi yestehziune : şey, oldu, onunla, alay etmek, önemsememek,

83- Onlara; onların kendinden, hakikatleri apaçık açıklayan Resuller geldiği zaman, kendilerindeki bilgiyi bir şey sanıp alaycı davrandılar. Onlar alay ettikleri şeylerle sarılıydılar.

-84-

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ

فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا

Fe lemmâ reev besenâ kâlû âmennâ billâhi vahdehu ve kefernâ bimâ kunnâ bihî muşrikîn fe lem yeku yenfeuhum îmânuhum lemmâ reev besenâ

Fe lemma reev : böylece, olduğu zaman, gördüklerinde,
besena : acı, sıkıntı, zorluk, biz,
Kâlû amenna bi Allah : dediler, inandık, Allah
Vahde hu : birlik, teklik, onun,
ve kefernâ : inkâr ettik, kabul etmedik,
bima kunna : o şeyi, biz olduk
Bi hi muşrikîne : ona müşriklik, şirk koşmak, ortak koşmak
fe lem yeku yenfeu hum : işte, olmadı, olmaz, yoktur, fayda, yarar, onlar
îmânu-hum : onların imanı, inanmaları,
Lemmâ reev : görmek, gördükleri zaman,
Bese na : acı, sıkıntı, zorluk, biz,

84- Böylece onlar bir zorluk gördükleri zaman: Allah'a ve O'nun tek olduğunu inandık, O'na ortak koştuğumuz şeyleri inkâr ettik, dediler. İşte, bir zorluk gördüklerinde, o zorluktan dolayı iman edenlerin imanları, onlara bir fayda vermez.

سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ

Sunnetâllahilletî kad halet fî ibâdih ve hasire hunâlikel kâfirûn

sunnete	: varlığın işleyiş yasaları, yaratma incelikleri, kanunları,
allâhi elleti	: Allah'ın, ki o,
kad halet	: gelip geçti, geçmişten geleceğe,
fi ibadi hi	: içinde, ayrı değil, hakkında, kulluk, kul olan, o
ve hasire hunalike	: hüsran, kayıptadırlar, orada, vardır,
el kafirun	: hakikatleri görmeyip örten, kabul etmeyen,

85- Geçmişten geleceğe varlığın işleyişindeki yasalar Allah’a aittir. O kullarından ayrı değildir. İşte hakikatleri görmemezlikten gelenler, bunları anlayamadıklarından dolayı hüsrandadırlar.

S41 - FUSSİLET SÛRESİ

-1-

حم

Hâ mîm

Ha mim : zat, hu, zati ilahiye, nokta, Allah, kâmil insan, mümin,

1- Hâ, Mîm

-2-

تَنزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Tenzîlun miner rahmânir rahîm

Tenzilun : bir şeyin bir miktarının açığa çıkması, indirilen, gelen,
Min el rahman : tecelliler, nitelikleriyle sarılı, nurunu yansıtan,
el rahim : özünden vareden,

2- Ortaya çıkan her varlık O'nun özündendir, O'nun nurunu yansıtır.

-3-

كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

Kitâbun fussilet âyâtuhu kurânen arabiyyen li kavmin yalemûn

Kitâbun : her varlık bir kitaptır,
fussilet : açıklandı, izah dilmiş, ayırt edilmiş, fasıl, ayrıntılı
ayatu hu : ayet, delil, işaret, o, onun
Kurânen : kâinat kitabı, okunan şey, okunabilir,
arabiyyen : herkesin anlayacağı bir şekilde, anlaşılır bir şekilde,
Li kavmin yalemune : için, kavim, kimse, insan, bilen,

3- Her varlık, O'nun delillerini en ince ayrıntısına kadar gösteren bir kitaptır. Bilen kimseler den olmanız için anlaşılır bir şekildedir, okunabilir bir şekildedir.

-4-

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ

Beşîren ve nezîrâ fe arada ekseruhum fehum lâ yesmeûn

Beşiren : müjdeleyici, ümit veren, doğruyu bildiren, huzur veren
ve neziren : açıklayıp uyarmak, hakikati apaçık gösteren,
Fe arada eksere hum : yüz çevirdi, onların çoğu, insanların çoğu
Fe hum la yesmeune : böylece onlar, duyar işitemezler, dinlemezler,

4- Huzur veren bilgiler sunar ve hakikatleri apaçık gösterir. Fakat insanların çoğu hakikatlerden yüz çevirip kendi anlayışlarında kalır, böylece onlar duyarlar işitemezler.

-5-

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ

وَمِن بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّنَا عَامِلُونَ

Ve kâlû kulûbunâ fî ekinnetin mimmâ tedûnâ ileyhi ve fî âzâninâ vakrun ve min beyninâ ve beynike hicâbun famel innenâ âmilûn

ve kâlû kulubuna	: dediler, kalplerimiz, idraklerimiz,
fi ekinet	: kapalı, masal, örtü, idrakten yoksun
Mimma tedûnâ ileyhi	: şeylere, nesnelere, bizi davet ediyorsun,
Ve fi azani na vakrun	: kulaklarımız, vakra, işitmekten yoksun
Ve min beyninâ ve beynike	: seninle bizim aramızda
hicâbun	: perde, ayrılık, suret, gizlemek, engel
Fe amel inna na amilune	: bundan sonra, yap, amel, biz, amelimiz

5- Dediler ki: Senin bizi davet ettiğin şeylere bizim kalplerimiz örtülüdür ve kulaklarımız işitmekten yoksundur. Seninle bizim aramızda engeller vardır. Bundan sonra senin amellerin senin, bizim amellerimiz bizim.

-6-

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ

وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ

Kul innemâ ene beşerun mislukum yûhâ ileyye ennemâ ilâhukum ilâhun vâhidun festekîmû ileyhi vestagfirûh ve veylun lil muşrikîn

Kul innema ene	: anlat, de, söyle, ancak, sadece, bende
beşerun mislikum	: beşer, insan, varlık, sizin gibi, benzer, eş,
Yûhây ileyye	: vahy, hayat veren, bildiren, bana, işte, olduğu
Enne ma ilâhu-kum	: olduğu, şey, ne, değil, ilahi vareden, siz
ilahun vahidun	: vareden, ilah, bir, tek
Fe istekimu ileyhi	: öyleyse, artık, ona yönelin
Ve istagfirû-hu	: istiğfar, mağfiret, lütuflarıyla temizlenmek, o
ve veylun li el müşrikine	: vah, yazık etmek, ortak koşan,

6- De ki: Ben de sadece sizin gibi bir beşerim. Bana da hayat veren, sizi de ve beni de vareden tek var edicidir. Bundan sonra O'na yönelin ve O'nun lütuflarıyla temizlenin ve ortak koşup kendinize yazık etmeyin.

-7-

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

Ellezîne lâ yûtûnez zekâte ve hum bil âhireti hum kâfirûn

Ellezîne la yutune	: ki onlar, o kimseler, vermezler, teslim etmezler,
el zekat	: zeka, temizlenmek, taharet, kendindekini vermek,
ve hum bi el âhireti	: onlar, sonunda
Hum kafirune	: onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler

7- O kimseler, zihinlerini temizleyip varlıklarını sahibine teslim etmezler ve onlar sonunda hakikatleri görmezlikten gelip örterler.

-8-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum ecrun gayru memnûn

İnne ellezine amenu	: muhakkak, iman edenler, inananlar,
Ve amilû es sâlihâti	: dosdoğru hak yolunda çalışanlar, iyi çalışma,
Lehun ecrun	: onlara, ecir, karşılık,
gayru memnûnin	: kesintisiz, devam eder gider, bitmeyen,

8- Muhakkak ki iman edenlere ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlara, kesintisiz karşılıklar vardır.

-9-

قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

Kul e innekum le tekfurûne billezî halakal arda fî yevmeyni ve tecalûne lehû endâdâ zâlike rabbul âlemîn

Kul e inne kum	: anlat, de, muhakkak, gerçekten siz,
le tekfurun	: hakikatleri görmemezlikten gelmek, örtüyorsunuz,
bi ellezi halaka	: onu, yarattı, halketti, var oluş,
el ard	: yeryüzü
Fi yevmeyni	: iki gün, günler, iki vakit, geceli gündüzlü
ve tecalûne lehu	: yapıyorsunuz, kılıyorsunuz, ona,
endaken	: eşler, denk, putlar, rakip, ortak,
Zâlike	: o, işte, bu,
rabbu	: Rab, vücudlandıran
el alemin	: tüm varlık, tüm alem, her şey,

9- De ki: Gerçekten siz hakikatleri görmemezlikten geliyorsunuz. Yeryüzünde günlerinizi varoluşu anlamadan geçiriyorsunuz. İşte siz, tüm varlığı vücudlandırana karşı kendinizi rakip görüyorsunuz.

-10-

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِن فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاء لِّلسَّائِلِينَ

Ve ceale fîhâ revâsiye min fevkıhâ ve bâreke fîhâ ve kaddere fîhâ akvâtehâ fî erbeati eyyâm sevâen lis sâilîn

ve ceale fi ha	: yaptı, oluşturdu, orada,
revasiye	: ağır basan, dağlar, sağlamlık, firma, üretim yeri, hâsılat,
Min fevkı-hâ	: den, onun üzerinde
ve bâreke fi ha	: bereketli kıldı, orada
ve kaderde fiha	: ölçü, takdir etti, orada,
akvateha	: yaşam için besinler
Fi erbeati	: rabbe dönmek, kara kış, mevsimler, dört,
Eyyamin	: hayırlı, güzellik, iyi, temiz, egemenlik, günler, hakimiyet
Sevaen	: eşit, adil, durum, bir olan, bir birlik,
li es sâilîne	: isteyenler, sual eden, öğrenmek için, araştırmak,

10- Yeryüzünün üstünü üreme, çoğalma yeri olarak düzenledi ve orayı bereketli kıldı ve yaşayabilmeniz için orada bir ölçüyle besinler verdi. Artık bir birlik içinde, bir güzellik içinde Rabbe dönerek, hakikatleri araştırıp öğrenme içinde olun.

-11-

ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاء وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ اِئْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

Summestevâ iles semâi ve hiye duhânun fe kâle lehâ ve lil ardıtiyâ tavan ev kerhâ kâletâ eteynâ tâiîn

Summe isteva	: sonra, yönelmek, olgunlaşmak, kemalat, istikamet,
il el semai	: için, ulvi alem, gökyüzü, sema,
ve hiye duhanun	: o, karışık düşünce hali, gel git hali, o halde olan,
fe kale leha	: işte, sonra, şöyle, böylece, dedi, der, ona, o
ve li el ardı	: yeryüzü için,
itiya taven	: çıkmak, isteyerek, gönüllü, meyil etme
Ev kerhe	: yada, fena şeyler, istemeyerek, kerhen,
kale te eteyna taiin	: sözler, geldik, olduk, isteksiz, söz dinlemedik, itaatsiz,

11- Ulvi Âlem'in hakikatleri için kemalât üzere olun. O karışık düşüncelerde olan kimse; yeryüzü için fazlaca meyil ettik ve hakikatler için isteksiz davrandık, biz o hakikatlerin sözlerine itaat etmedik, der.

-12-

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاء أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاء الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

Fe kadâhunne seb'a semâvâtin fî yevmeyni ve evhâ fî kulli semâin emrehâ ve zeyyennes semâed dunyâ bi mesâbîha ve hıfzâ zâlike takdîrul azîzil alîm

Fe kadâ hunne	: işte, düzenledi, tamamladı, takdir etti, var olan, onlar
Seba semavatin	: yedi, yücelik, ulvi alem, kişinin üzerindeki yücelikler,
fî yevmeyni	: iki gün, günler, bölüm, vakit, devir, zamanlar,
ve evha fi kulli	: vahy, bildirilir, sunulur, hepsinin içine, her şeyden

Semâin emre ha	: ulvi alem, sema, gök, emir, iş, hüküm, onun
ve zeyyen nâ	: süsledik, zinet, halkiyet, sıfatlarımızla bezedik,
el semae	: ulvi alem, gökyüzü,
el dunyâ bi mesabiha	: dünya, kandil, güzel, lamba, nur, ışık saçan,
ve hıfza	: koruma, saklama
Zâlike takdir	: bu, işte bu, takdir, değer,
el aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi, ilmin sahibi
el alim	: tüm değerlerin yüce sahibi, ilmin sahibi

12- İşte bütün var olan her şey O'nun takdiridir. Ulvi Âlem'in yüceliği bütün zamanları içine alır ve Ulviyetin o hükümleri bütün her şeyden her an bildirilir. Ulvi Âlem'i sıfatlarımızla bezedik, dünyadaki tüm varlıktan nurumuzu yansıttık ve koruduk. İşte var olan her şey, tüm değerlerin yüce sahibinin, ilmin sahibinin takdiridir.

-13-

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ

Fe in aradû fe kul enzertukum sâıkaten misle sâıkati âdin ve semûd

Fe in aradu	: bundan sonra, eğer, yüz çevirip kendi bildiğine dönme
fe kul enzertukum	: artık, böylece, de, anlat, size açıklayıp uyardım
Sâıkaten misle saikatı	: yıldırım, cehalete götüren hal, sürüklenen, gibi, benzer,
Âdin ve semud	: Ad ve Semud

13- Bundan sonra eğer hakikatlerden yüz çevirir, kendi bildiklerine dönüp giderlerse, artık de ki: Size, Ad ve Semud kavmi gibi cehaletin içinde sürüklenip giden cahillerden olmayasınız diye hakikatleri açıklayıp uyardım.

-14-

إِذْ جَاءتْهُمُ الرُّسُلُ مِن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاء رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ

İz câethumur rusulu min beyni eydîhim ve min halfihim ellâ ta'budû illallâh kâlû lev şâe rabbunâ le enzele melâiketen fe innâ bimâ ursiltum bihî kâfirûn

İz câet-hum	: geldiğinde, ortaya çıktığında, onlar,
el resul	: resul, hakikatleri gösteren,
Min beyni eydi him	: ellerinin arasında, önlerinde, yeni bilgiler, her yönden,
ve min halfi him	: arkalarından, geçmişlerinin, eski bildikleri,
Ellâ tabudû illa Allahu	: kulluk etmeyin, tapınmayın, Allah'tan başka,
Kâlû lev şae	: dediler, eğer, şayet, isterse,
rabbunâ	: Rabbimiz,
le enzele melaiket	: elbette, gelen, indirir, verir, güç, kuvvet sahibi
Fe inna bi ma ursiltum	: bundan sonra, sen bize gönderilmedin
Bihi kafirune	: ile, göre, hakikati görmemezlikten gelip örtenler

14- Onlara bir Resul geldiğinde her yönden hakikatleri anlattı. Onlara: Eski bildiklerinizi bırakın, tapınmayın, ancak Allah'a kulluk edin, dedi. Dediler ki: Eğer Rabbimiz isteseydi elbette kuvvet sahibi birini gönderirdi. Böylece hakikatleri kabul etmeyip, sen bize gönderilmedin, dediler.

-15-

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

Fe emmâ âdun festekberû fîl ardı bi gayril hakkı ve kâlû men eşeddu minnâ kuvveh e ve lem yerev ennellâhellezî halakahum huve eşeddu minhum kuvveh ve kânû bi âyâtinâ yechadûn

Fe emma adun	: böylece, fakat, Ad,
fe istekberu	: sonrada, büyüklenme, kibir
fî el ardı	: yeryüzü,
bi gayri el hakkı	: başka, dışında, gayrı şey, uzaklaşmak, hak, hakikat,
ve kâlû men eşeddu	: dediler, kim, daha fazla, güçlü,
minna kuvvet	: bizden, kuvvet, güçlü,
E ve lem yerev	: görmediler mi? Bilemediler, anlayamadılar,
enne Allah	: Allah olduğu,
Ellezi halaka-hum	: ki o, onları yarattı
Huve eşeddu	: o, daha güçlü, daha fazla,
min hum kuvveten	: onlardaki, kendilerindeki, kuvvet, güç,
ve kânû bi ayatina	: oldu, delil, ayetlerimiz, işaret,
yechadun	: reddetme, engelleme, inkar

15- İşte böylece Ad kavmi, yeryüzünde hakikatleri anlamaktan uzaklaştılar, kibirlenenlerden oldular. Dediler ki: Bizden daha kuvvetli olan kimdir? Onları yaratanın Allah olduğunu bilemediler. Onlardaki kuvvetin O'nun kuvveti olduğunu anlayamadılar ve delillerimizi reddedenlerden oldular.

-16-

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَى وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ

Fe erselnâ aleyhim rîhan sarsaran fî eyyâmin nahisâtin li nuzîkahum azâbel hizyi fîl hayâtid dunyâ, ve le azâbul âhireti ahzâ ve hum lâ yunsarûn

Fe erselnâ aleyhim	: böylece, öyle ki, verdik, sunduk, onlara, kendilerinde
rihan	: rüzgâr, esinti, esip giden, ağrı, sızı, yıkıcı,
sarsarin	: çok gürültülü, uğultulu fırtına, rahatsızlık veren,
fî eyyâmin nahisatin	: günleri, uğursuz, zarar verici musibet, ölçüsüz
Li nuzîka-hum	: için, tat, zevk, o hallerde kalmak, onlar,
azab el hizyi	: azap, alçaklık, kötülük halinde,
fî el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamlarında
ve le azabu el ahiret	: elbette, sonundaki azap,
ahza	: alçalmada, çok alçak, menfur, rezil edici, kötülükte
ve hum lâ yunsarûne	: onlar, yok, yardımcı, yardım eden,

16- Öyle ki kendilerine verdiğimiz nitelikleri anlayamadılar. Rahatsızlık verici, yıkıcı hâllerde kaldılar. Dünya hayatında onlar azabı, kötülüğü zevk edindiler, günlerini zarar verme içinde geçirdiler ve sonları da elbette azap içinde, alçaltıcı bir hâlde kalmak oldu ve onlar hakikatlerin yardımını anlayamadılar.

-17-

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَى عَلَى الْهُدَى فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Ve emmâ semûdu fe hedeynâhum festehabbûl amâ alel hudâ fe ehazethum sâıkatul azâbil hûni bimâ kânû yeksibûn

ve emmâ semudu	: fakat, olunca, ise, Semud
Fe hedeynâ-hum	: böylece, yol göstermek, kılavuz, biz, onlar,
Fe istehabbû	: böylece, sevilen, tercih edilen, yönelinen,
el amâ ala el huda	: ama, kör, hakikatleri görmeyen, karşı, yol gösteren
Fe ehazet-hum	: yakaladı, sarıldı, onlar,
saikatu	: cehalete götüren hal, sürüklenen, o hale kapılmak,
el azâbi el hûni	: azap, sıkıntı, alçaltıcı, zillet, horluk, kaybettirici, zarar veren
Bimâ kanu yeksibune	: dolayısıyla, sebebiyle, oldu, kazançları, edindikleri şey,

17- Semud kavmine gelince; onlara da bizim yolumuz gösterildi. Fakat yol gösterilmesine rağmen onlar da hakikatleri görmemeyi tercih ettiler. Böylece onlar cehalete sürüklenen hallere sarıldılar. Edindikleri şeyler zarar verici, sıkıntı verici şeyler oldu.

-18-

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

Ve necceynellezîne âmenû ve kânû yettekûn

ve necceynâ	: kurtuluş, necat bulmak, teslim, biz,
ellezine amenu	: iman edenler,
ve kanu yettekune	: fenalardan sakınıp şirk koşmayanlardan oldular

18- İman edenler ise Bizde necat buldular ve fenalardan sakınıp şirk koşmayanlardan oldular.

-19-

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاء اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ

Ve yevme yuhşeru adâullâhi ilen nâri fe hum yûzeûn

ve yevme yuhşeru	: gün, vakit, zaman, her an, toplanır, bir arada bulunan
adau Allah	: düşman, karşı çıkan, adette kalan, benlik isnat eden, Allah
ilâ en nâri	: ancak, karşı, göre, için, ateş, yakıcılık, nur,
fe hum yu zeune	: işte, artık, onlar, teslim, dağılmak, birbirini bulmak,

19- Yakıp yıkıcı hâller içinde olanlar, Allah'a karşı benlik isnat edenler, her zaman bir arada bulunurlar. İşte o hâllerde olanlar birbirlerini bulurlar.

-20-

حَتَّى إِذَا مَا جَاؤُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Hattâ izâ mâ câûhâ şehide aleyhim sem'uhum ve ebsâruhum ve culûduhum bimâ kânû yamelûn

Hattâ iza	: hatta, böylece, zaman, bile, olduğunda,
ma cau ha	: şey, ne, değil, gelen, ulaşamadılar, gelemediler, o
Şehide aleyhim	: şahitlik etti, bilmek, anlamak, görmek, onlara,
semu hum	: işitmek, onlar,
ve ebsâru-hum	: onların gözleri, görücüler, dikkat sahipleri, basiret
ve culûdu-hum	: onların derileri, suret, zahiri görüntü,
Bimâ kanu yamelun	: o şeye, oldu, yapıyorlar

20- Böylece onlar işitmede ve onlar görmede, kendilerini tanımada o hakikatlere ulaşamadılar ve onlar yapmış oldukları şeyler sebebiyle suretlerde kaldılar.

-21-

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Ve kâlû li culûdihim lime şehidtum aleynâ, kâlû entakanallâhullezî entaka kulle şeyin ve huve halakakum evvele merretin ve ileyhi turceûn

ve kâlû li culudi him	: dediler, suretlerin sırrı, deri, cilt, ten, onlar
Lime şehidtum aleyna	: değil, neden, niçin, etmeyen, şahit, bilemedik, bize
Kalu entaka-nâ	: dedi, bizi konuşturan, Allah
Ellezî enteka kule şeyin	: ki o, konuşan, söyleyen, seslenen, bütün her şeyde
ve huve halaka-kum	: o, sizi yarattı, halketti,
Evvele meretin	: evvel, ilk kez, önce, birinci, defa, kez, süre, bir kez
ve ileyhi turceune	: ona, döndürüleceksin

21- Ve onlar suretlerde kaldıkları için; biz görünenlerin hakikatini bilemedik, bizi konuşturanı, bütün her şeyden sesleneni anlayamadık, dediler. O, sizi bir kez yaratandır ve aslınız olan O'na döndürüleceksiniz.

-22-

وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ

Ve mâ kuntum testetirûne en yeşhede aleykum semukum ve lâ ebsârukum ve lâ culûdukum ve lâkin zanentum ennellâhe lâ yalemu kesîren mimmâ tamelûn

Ve mâ kuntum testetirun	: siz olmadınız, maskelenme, saklanma, gizlenme
en yeşhede aleykum	: şahitlik eden, bilen, anlayan, size, sizde,

semu kum	: işitmek, duymak, siz,
Ve la ebsâru-kum	: yok, gözler, görmek, gördüren,
Ve la culûdu-kum	: yok, olmaz, ciltleriniz, derileriniz, suretleriniz
Ve lakin zanentum	: lakin, böylece, siz zannettiniz, sandınız
Enne Allah	: ne olduğunu, ne, nasıl, Allah,
la yalemu	: yok, değil, bilemediniz,
Kesiren mimma tamelun	: çok, kesret, bütün her şey, şeyler, nesne, yapmak, iş,

22- Siz gözlerden gizlenene şahit olamadınız. Size işittireni ve size gördüreni yok saydınız ve sizi suretlendireni yok saydınız. Böylece zanlarda kaldınız, yaptığınız şeyler yüzünden kesrette kaldınız ve Allah'ın ne olduğunu bilemediniz.

-23-

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنْ الْخَاسِرِينَ

Ve zâlikum zannukumullezî zanentum bi rabbikum erdâkum fe asbahtum minel hâsirîn

ve zâlikum zannu kum	: işte bu, sizin zannınız
Ellezi zanentum	: ki o zannettiniz,
bi rabbi kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
erdâ-kum	: tehlikeler düşürmek, çürük, helak, hastalıklı, siz,
Fe asbahtum	: böylece, siz oldunuz,
min el hasirine	: hüsran, kaybedenlerden

23- Rabbiniz hakkındaki o zanlarınız sizi helake sürükler. İşte siz o zanlarla hareket ederseniz, böylece siz kaybedenlerden olursunuz.

-24-

فَإِن يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُم مِّنَ الْمُعْتَبِينَ

Fe in yasbirû fen nâru mesven lehum ve in yestatibû fe mâ hum minel mutebîn

Fe in yasbirû	: bundan sonra, artık, eğer, sabrederler, dayanmak
en nâru	: ateş, yakıp yıkıcı,
mesven lehum	: mesken, kalınan yer, onlar,
Ve in yestatibû	: eğer, hoşnut, tabi olmak isteyen
Fe mâ-hum	: bundan sonra, onlar değildir,
min el mutebin	: tabi olanlardan,

24- Bundan sonra eğer onlar; yakıp yıkıcı hâllerden kaçınır, sabırlı olurlarsa, başarılı olurlar. Eğer onlar o hâllerden hoşlanırlarsa, artık onlar hakikatlere tâbi olacak değillerdir.

-25-

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاء فَزَيَّنُوا لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ

Ve kayyadnâ lehum kurenâe fe zeyyenû lehum mâ beyne eydîhim ve mâ halfehum ve hakka aleyhimul kavlu fî umemin kad halet min kablihim minel cinni vel ins innehum kânû hâsirîn

ve kayyadnâ	: düzenledik, bağladık, sınırlamak, sardık, hazırladık
lehum kurenae	: onlar, topluluklar, arkadaşlık, yakınlık, ortak özellik,
Fe zeyyenû lehum	: böylece, süslediler, zinet, sıfatlanma, onlar
Ma beyne eydi him	: şey, ne, değil, elleri arasında, önlerinde, öncekiler,
Ve ma halfe-hum	: şey, ne, değil, ardından, arka, sonra gelen, onlar
ve hakka aleyhim el kavlu	: hakikat, gerçek, onlara, söz
fî umemin	: ümmetlerde, topluluklar,
Kad halet min kablihim	: gelip geçen, onlardan önce,
Min el cinni	: tanımlanamayan, bilinmeyen
ve el insi	: bilinen, insanlar
inne-hum kanu hasirine	: muhakkak onlar, kaybedenlerden oldu.

25- Onları bir yakınlık içinde düzenledik. Onları sıfatlandırdık. Onlar ellerini hareket ettiren güce bakmadılar. Onlar ardından gelenlere bakmadılar. Onlardan önce bilinen ve bilinmeyen nice topluluklar gelip geçti. Onlara da hakikatin sözlerini sunduk. Doğrusu onlardan da kaybedenler oldu.

-26-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ

Ve kâlellezîne keferû lâ tesmeû li hâzel kurâni velgav fîhi leallekum taglibûn

ve kâle ellezine keferu	: ve dedi, onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
lâ tesmeû li haza	: dinlemeyin, bunu,
el kuran	: kuran, hakikatlerin sözleri, okunan şey
ve ilgav fihi	: iptal, yok sayın, kaldırın, onun için
lealle-kum taglibune	: umulur ki siz, galip, üstün gelen

26- Hakikati kabul etmeyen kimseler; bu okunan şeyleri dinlemeyin ve onun içindeki hükmü yok sayın, belki de siz üstün gelirsiniz, dediler.

-27-

فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

Fe le nuzîkannellezîne keferû azâben şedîden ve le necziyennehum esveellezî kânû yamelûn

Fe le nuzîkanne	: işte, biz, tatmak, cehalet halinde kalmak, düzeni bozmak
Ellezi keferü	: hakikatleri kabul etmeyenler, örtenler
azâben şedîden	: azap, sıkıntı, daha fazla, şiddetli
Ve le necziyenne hum	: elbette, biz, ceza, karşılığını bulma, onlar
esvee	: kötülükler, kötü şey
Ellezi Kanu yamelûne	: ki o, oldu, yapıyorlar, yapmış oldukları

27- İşte hakikatleri kabul etmeyenler; Bizi anlayamadıklarından dolayı, elbette cehalet hallerinde kaldılar, daha fazla sıkıntılara düştüler. Elbette Bizi anlayamadıklarından dolayı, yapmış oldukları o kötülüklerin karşılığını buldular.

ذَلِكَ جَزَاء أَعْدَاء اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاء بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

Zâlike cezâu adâillâhin nâr lehum fîhâ dârul huld cezâen bimâkânû bi âyâtinâ yechadûn

Zâlike cezau	: işte bu, karşılık,
adai Allah	: Allaha karşı çıkan, isyan eden, benlik isnat eden
en nârun lehum	: ateş, yakıp yıkıcı, onlara
Fiha dâru el huld	: orada, konut, ev, kalacakları yer, devamlı, karşılık
cezaen	: ceza, karşılık,
Bima kanu	: sebebiyle, oldular,
bi ayatinâ vechadun	: ayetlerimiz, delillerimizi, reddetmek,

28- Yakıp yıkıcı hâller içinde olanların, Allah'a karşı çıkıp benlik isnat edenlerin karşılığı işte budur. Ayetlerimizi kabul etmediklerinden dolayı, karşılık olarak devamlı o hâllerde kalırlar.

-29-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ

Ve kâlellezîne keferû rabbenâ erinellezeyni edallânâ minel cinni vel insi necal humâ tahte akdâminâ li yekûnâ minel esfelîn

ve kâle ellezine keferu	: ve dedi, onlar, hakikati görmemezlikten gelip örtenler
rabbe-nâ	: Rabbimiz, bize göster, görelim, görüntüle, onları
eri na ellezeyni	: göster, görelim, biz, onlardan, onları,
edallâ-nâ	: bizi hakikatin dışına çıkaran,
Min el cinni	: bilinmeyen, tanımlanamayan, tanınmayan,
ve el insi	: bilinen, tanınan, insan
Necal humâ	: yapmak, kılmak, etmek, onları
tahte akdamina	: altında, ayaklarımız
li yekûnâ	: olması için,
min el esfeline	: dünya çıkarı, aşağı, çok fena, sefil, yoksul

29- Hakikati görmemezlikten gelenler derler ki: Rabbimiz! Bizi hakikatlerin dışına çıkaran, tanıdıklarımızı ve tanımadıklarımızı biz görelim, fena oldukları için onları ayaklarımızın altına alalım.

-30-

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ

İnnellezîne kâlû rabbunâllâhu summestekâmû tetenezzelu aleyhimul melâiketu ellâ tehâfû ve lâ tahzenû ve ebşirû bil cennetilletî kuntum tûadûn

İnne ellezine	: muhakkak, onlar, o kimseler,
kalu rabbuna allah	: der, dedi, rabbimiz, bizi vücudlandıran, Allah
summe istekamu	: sonra, ardından, istikamet, dosdoğru
Tetenezzelu aleyhim	: iner, sunulur, her varlık, bölüm bölüm, onlara, kendileri
el melâiketu	: melekler, güç, kuvveler, nitelik,
ella tehafu	: korku olmaz, yoktur,
ve lâ tahzenû	: yok, üzülmek, mahzun olmayın
ve ebşiru bi el cennet	. sevinmek, mutluluk, cennet ile, huzur,
Elletî kuntum tuadune	: ki siz oldunuz, size vaat edilen

30- Muhakkak ki Bizi vücudlandıran Allah'tır diyen, sonra dosdoğru hareket o kimseler, kendilerindeki ve her varlıktaki gücün sahibini bilirler. Onlara korku yoktur ve mahzun da olmazlar ve onlar huzur içinde mutludurlar. Ki işte size vaat edilen budur.

-31-

نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ

Nahnu evliyâukum fîl hayâtid dunyâ ve fîl âhireh ve lekum fîhâ mâ teştehî enfusukum ve lekum fîhâ mâ teddeûn

Nahnu evliyâu kum	: biz, dostlarınız, siz,
Fi el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatında, yaşamınızda,
ve fî el ahiret	: içinde, sonunda, son anınıza kadar
ve lekum fiha	: sizin için, orada,
ma teştehi	: ne, şey, değil, arzu ettiğiniz,
enfusu-kum	: nefsleriniz, canınız, kendiniz
ve lekum fiha ma teddeune	: sizin, size, orada, şey, ne, ararsanız, çağrı

31- Dünya hayatında sizin evliyanız Biziz, son anınıza kadar bu böyledir. Kendiniz için nerede ne arzu ederseniz ve siz nerede ne ararsanız oradadır.

-32-

نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ

Nuzulen min gafûrin rahîm

Nuzulen	: iniş, sunan, konaklamak, ikram, akmak,
min gafur	: mağfiret eden, temizleyen, lütuflarıyla temizleyen
el rahim	: varlığı özünden varedendir

32- Varlığı özünden vareden, lütuflarıyla temizleyen O'dur.

-33-

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

Ve men ahsenu kavlen mimmen deâ ilâllâhi ve amile sâlihan ve kâle innenî minel muslimîn

ve men ahsenu	: kim, güzel, çok güzel,
kavlen mimmen	: söz, söyleyenlerden, kimseden
Dea ilâ Allâhi	: davetine, uymak, Allahın
ve amile saliha	: Salih amel, hak yolunda dosdoğru çalışma
ve kâle inne ni	: der, ben, muhakkak,
min el muslimin	: barış, huzur üzere olan, teslimiyet,

33- Allah'ın hakikatlerine davet eden ve iyi çalışmalarda olan ve muhakkak ki ben barış ve huzur üzere olanlardanım, diyen kimseden daha güzel sözlü kim vardır.

-34-

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ

Ve lâ testevîl hasenetu ve les seyyieh idfa billetî hiye ahsenu fe izellezî beyneke ve beynehu adâvetun ke ennehu veliyyun hamîm

ve lâ testevî	: bir değildir, aynı değildir, denk, yerleşme
el hasenetu	: yok, bir değildir, eşit, denk, yerleşme, iyilik,
Ve la es seyyietu	: yok, değil, günah, kötülük, söndür, ile, ki o
idfa bi elleti	: söndür, yok et, önle, ki o,
Hiye ahsenu	: o, güzel, daha güzel, en güzel,
Fe iza ellezi	: sonra, artık, öyle olur ki, o kimse olduğunda,
beyneke ve beynehu	: onunla senin aranda,
adavet	: düşmanlık, husumet,
ke enne-hu veliy hamim	: o sanki, o gibi, samimi içten dostluk,

34- İyilik ve kötülük bir değildir. Kötülüğü en güzel şekilde önle. Sonra öyle olur ki, seninle o kimse arasındaki düşmanlık, samimi içten dostluk haline dönüşmüş olur.

-35-

وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

Ve mâ yulakkâhâ illellezîne saberû ve mâ yulakkâhâ illâ zû hazzın azîm

ve mâ yulakkâ-hâ	: düzelme, iyileştirmez, kavuşma, tedavi olma
İllâ ellezine saberu	: başka, sadece, sabreden kimse,
ve mâ yulakkâ-hâ	: düzelme, iyileştirmez, kavuşmaz, tedavi olma
İllâ zu hazzın	: den başka, sahip, mütevazı, zevk, hoşlanma, huzur,
azimin	: azimli olan, yüce, kararlı, bir yere ulaşmaya kararlı

35- Buna sabreden kimseden başkası kavuşamaz ve azimli olan, huzura sahip olandan başkası kavuşamaz.

-36-

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Ve immâ yenzeganneke mineş şeytâni nezgun festeız billâh innehu huves semîul alîm

Ve imma yenzeganne-ke	: eğer, fısıltı, vesvese gelirse, dürtü, sen
Min el şeytan	: den, şeytani haller, kötü haller,
nezgun	: saldırı, hücum,
Fe isteız bi allâhi	: hemen, sığın, Allah'a
İnne hu huve	: muhakkak, o, ondan,
el semiu el alim	: işitmek, ilmiyle varedendir, ilmin sahibi,

36- Eğer saldırma gibi şeytani hâller seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Muhakkak ki O işittirendir, ilmin sahibi olandır.

-37-

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

Ve min âyâtihil leylu ven nehâru veş şemsu vel kamer lâ tescudû liş şemsi ve lâ lil kameri vescudû lillâhillezî halakahunne in kuntum iyyâhu tabudûn

ve min ayati hi	: onun delillerindendir, ayetleri, işaretleri,
El leylu ve en nehâru	: gece ve gündüz
ve el şems ve el kamer	: güneş ve ay
lâ tescudû	: secde etmeyin
li el şemsi ve la el kamer	: güneşe değil ve aya değil
Vescudû li Allah	: secde, tüm varlığıyla teslim olmak, Allah için
Ellezi halaka-hunne	: ki o dur, onları yarattı, halkeden,
İn kuntum iyya hu tabudun	: siz oldunuz, sadece ona, kul olan, kulusunuz.

37- Gece ve gündüz, güneş ve ay O'nun ayetleridir. Güneşe ve aya secde etmeyin. Ki onları da halkeden Allah'a teslim olun. Siz sadece O'nun kulusunuz.

-38-

فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ

Fe inistekberû fellezîne inde rabbike yusebbihûne lehu bil leyli ven nehâri ve hum lâ yesemûn

Fe in istekberû	: artık, eğer, kibirlenme, gururlanma, küçük görme,
Fe ellezine inde rabbike	: hemen, ki o, ona ait, katında, seni vücudlandıran, rabbin
Yusebbihûne lehu	: tesbih et, efal sıfat zatının tecellilerini idrak et, onun
Bi el leyli ve en nehâri	: gece ve gündüz, her zaman
Ve hum lâ yesemûne	: onlar, tecelliler, bıkmadan, yorulmadan

38- Eğer küçük görmek gibi bir hâle düşürsen; hemen seni vücudlandırana ait olan o hakikatleri hatırla. Gece ve gündüz O'nun efal, sıfat, Zatının tecellilerini idrak et ve onları hiç yorulmadan anlamaya çalış.

-39-

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاء اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ve min âyâtihî enneke terel arda hâşiaten fe izâ enzelnâ aleyhel mâehtezzet ve rebet innellezî ahyâhâ le muhyîl mevtâ innehu alâ kulli şey'in kadîr

ve min ayatihi	: onun ayetlerinden, delil,
enne ke tera	: şüphesiz, gerçekten, sen, görürsün,
el arda hasiaten	: toprak, kurumuş, sükûn,
fe iza enzelna	: böylece, sonrada, sunduk, verdik, indirdik,
Aleyhâ el mae	: onun üzerine, su, rahmet,
İhzeten ve rebet	: hareket ve kabarma, sevgi
İnne ellezi ahya ha	: muhakkak ona hayat veren, diri, canlanma, o
Le muhyî el mevta	: muhakkak, hayat veren, ölüm, nutfe, özden, suret
inne-hu	: muhakkak o,
ala kulli şeyin kadir	: bütün her şeyde ki kudret

39- Sen ayetlerimizi şüphesiz görürsün. Toprak sükûn haldeyken sonra onun üzerine suyu indiririz ve bir hareketlenme ve bir kabarma olur. Muhakkak ki O, her şeyde diri olan, elbette nutfeden de hayat verendir. Muhakkak ki O, bütün her şeydeki kudrettir.

-40-

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَن يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَم مَّن يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

İnnellezîne yulhıdûne fî âyâtinâ lâ yahfevne aleynâ, e fe men yulkâ fîn nâri hayrun em men yetî âminen yevmel kıyâmeh imelû mâ şitum innehu bimâ tamelûne basîr

İnne ellezine yulhidune	: Doğrusu, kim onlar, haktan, doğru yoldan sapmak
Fi âyâtinâ	: ayetlerimiz içindeki, delil, işaret,
la yahfevne aleyna	: yok, gizli, saklı, bizim, hakikatimiz,
E fe men yulkâ	: diye, kim, atılır, bırakılır, konur, kalır,
fi el nari hayrun	: içinde, ateş, yakıp yıkıcı haller, hayırlı, iyi,
em men yeti aminen	: yoksa, kim, kişi, gelir, eden, inanma, güven
yevme el kıyâmeti	: hakikatin ortaya çıktığı gün, diriliş vakti, ölüm vakti,
amelû	: amel, yapmak, çalışmak, hakk üzere çalışmak,
ma şitum	: şey, ne, değil, dilediğiniz, arzu ettiğiniz şey
inne-hu bima tamelun	: muhakkak, o, yaptığınız şeyler,
basir	: gösteren, içteki dıştaki işin sırrın, bildiren, basiret

40- Doğrusu ayetlerimizin içindeki saklı olan hakikatlerimizi kim yok sayarsa, onlar Hakk'tan ve doğru yoldan saparlar. Yakıp yıkıcı hâllerde olan kimse mi, yoksa ölünceye kadar hakikatlere iman eden kimse mi daha hayırlıdır? Arzu ettiğiniz şeylerde hakk üzere çalışın. Muhakkak ki O, yaptığınız şeylerden hakikatleri her an gösterir.

-41-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ

İnnellezîne keferû biz zikri lemmâ câehum, ve innehu le kitâbun azîz

İnne ellezine keferu	: doğrusu, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler
bi el zikri	: zikir, hakikatlerin sözleri, anmak, anlatmak,
lemma cae hum	: onlara geldiği zaman, sunulduğunda,
ve inne-hu	: olduğu, o,
le kitabun aziz	: elbette, kitap, tüm varlık bir kitap, yazılı olan, yüce

41- Onlara hakikatler anıldığı zaman, doğrusu onlar hakikatleri görmemezlikten geldiler ve tüm varlığın yüce bir kitap olduğunu anlayamadılar.

-42-

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ

Lâ yetîhil bâtılu min beyni yedeyhi ve lâ min halfih tenzîlun min hakîmin hamîd

lâ yetî-hi el batıl	: ona gelmez, o, batıl olandan, boş şey, asılsız,
Min beyni yedey-hi	: onun elleri arasından, önünde
Ve la min halfi-hî	: yok, olmaz onun arkasından, ardıl
Tenzîlun	: inmiştir, gelmiştir, her varlıktan gelir,
min hakim	: hakim olandan, tüm varlığa hakim olan,
hamid	: tüm niteliklerin sahibi, tüm övgülerin sahibi

42- Ona ne önünde olandan ne ardında olandan batıl olan bir şey gelmez. Her varlıktan gelen hakikat, tüm varlığa hâkim olan, tüm niteliklerin sahibi olandan gelir.

-43-

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ

Mâ yukâlu leke illâ mâ kad kîle lir rusuli min kablik inne rabbeke le zû magfiretin ve zû ikâbin elîm

mâ yukâlu leke	: şey, ne, değil, söylenen, bildirilen, sunulan, sen
illa ma kad kile	: başka bir şey, sadece, vardır, senden önce, söylenen,
li el resuli min kabli ke	: resuller, hakikatleri açıklayan, senden önce
İnne rabbeke	: muhakkak, rabbin,
le zu magfiret	: mağfiret sahibi, temizleyen,
ve zû ikabin elimin	: sahip, müşkil, zorluk, zor amel, acı, keder, sıkıntı

43- Sana bildirilen şey, senden önceki Resullere bildirilenden başka bir şey değildir. Muhakkak ki Rabbin mağfiretin sahibidir ve sıkıntı veren müşkillerin çözümünün sahibidir.

-44-

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاء وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُوْلَئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ

Ve lev cealnâhu kurânen acemiyyen le kâlû lev lâ fussilet âyâtuh e acemiyyun ve arabîy kul huve lillezîne âmenû huden ve şifâun vellezîne lâ yûminûne fî âzânihim vakrun ve hûve aleyhim amâ ulâike yunâdevne min mekânin baîd

velev cealnahu	: eğer, onu düzenleseydik,
kuran	: kuran, okunan şey, tüm varlık kitabı,
acemiyye	: anlaşılmayan, yabancı, acem, tuhaf, garip,
Le kalu	: elbette derler,
lev la fussilet	: olsa olmaz mıydı, en ince ayrıntısına kadar
ayatuhu	: ayet, işaret, onun,
E acemiyyun	: anlaşılmayan, yabancı,
ve arabiyyun	: anlaşılır bir dille, anlaşılır bir halde,
kul huve li ellezine amenu	: anlat, de, o iman edenler için
Huden	: yol gösterici, kılavuz, doğruyu gösteren,
ve şifaun	: şifa, iyileşme, kurtuluş
Ve ellezine lâ yûminûne	: ki onlar iman etmezler
Fi âzâni-him vakrun	: onların kulakların içinde, işitme engeli
ve huve aleyhim ama	: ve o onlara körlük
Ulaike yunâdevne	: işte onlar, seslenilir, davet, çağrı
Min mekanin baidin	: mekan, konum, yer, makam, uzak, uzaklaşmak,

44- Eğer tüm varlık kitabını anlaşılmayan bir hâlde düzenleseydik, elbette derlerdi ki: Ondaki deliller en ince ayrıntısına kadar anlaşılır olmalı değil miydi? De ki: O iman edenler için anlaşılmayan değil, anlaşılabilir bir hâldedir, yol göstericidir ve kurtuluştur. İman etmeyenlerin kulaklarında ise işitme engeli vardır ve onlarda hakikati görme körlüğü vardır. İşte onlar uzak bir yerden seslenildiğini düşünürler.

-45-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ

Ve lekad âteynâ mûsel kitâbe fahtulife fîh ve lev lâ kelimetun sebekat min rabbike le kudıye beynehum ve innehum lefî şekkin minhu murîb

ve lekad ateyna	: andolsun, şüphesiz, biz verdik, sunduk, bildirdik,
musa el kitab	: Musa, kitap, hakikatlerin sözleri,
Fe ihtulife fihi	: fakat, anlaşmazlık, ayrılık, onun hakkında
ve lev lâ kelimetin	: yok saydılar, kelimeler,
sebakat	: geçti, önde olan, önce gelen,
Min rabbike	: rabbinizden, sizi vücudlandıran,
le kudiye beynehum	: elbette, olan, bitirmek, anlaşamadılar, aralarında
ve inne-hum	: doğrusu, onlar
Le fi şekk minhu	: içinde, ikilik, şüpheler, tereddüt, onun hakkında
murib	: kuşku, endişe verici, şüphelendirici, rahatsız,

45- Doğrusu Musa, tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anlayanlardandı. Fakat onlar onun sunduğu hakikatler hakkında ayrılığa düştüler. Önceden beri gelen Rabbine ait kelimeleri yok saydılar, elbette onlar kendi aralarında anlaşamadılar. Doğrusu onlar, o hakikatler hakkında şüpheler içinde kaldılar, hakikatleri endişe verici buldular

-46-

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاء فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ

Men amile sâlihan fe li nefsihî ve men esâe fe aleyhâ ve mâ rabbuke bi zallâmin lil abîd

Men amile salihan	: kim, Salih amel, iyi çalışma, yararlı, iyilik yapma,
Fe li nefsi-hi	: böylece kendi için, kendi yararına,
ve men esae	: kim, kimse, kötülük yaparsa, fenalık
fe aleyha	: kendi aleyhine, zararına,
Ve ma rabbu-ke	: değil, Rabbin
bi zallâmin li el ibadi	: zulmedici, zalim, kötülük veren, kulları için

46- Kim iyilik yaparsa kendi yararınadır ve kim kötülük yaparsa kendi zararınadır. Rabbin kulları için kötülük veren değildir.

-47-

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَاتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ

İleyhi yureddu ilmus sâah ve mâ tahrucu min semerâtinmin ekmâmihâ ve mâ tahmilu min unsâ ve lâ tedau illâ bi ilmih ve yevme yunâdîhim eyne şurekâî kâlû âzennâke mâ minnâ min şehîd

İleyhi yureddu	: ona, çevirip döndürülme, dönüp duran, çevrilen
ilmu el saat	: ilim, bilgi, zamanın, vaktin, ilmin vakti,
ve mâ tahrucu min semeratin	: çıkmaz, ürünler, meyveler
Min ekmâmi-hâ	: tomurcuklanma
ve mâ tahmilu min unsa	: taşımaz, hamile kalmaz, kadın, dişi
ve lâ tedau	: doğuramaz, ,
illa bi ilmi hi	: ancak, sadece, vardır, onun ilmi ile
ve yevme yunadihim	: vakit, gün, zaman, seslenilir, çağrı, bildirme, onlar
eyne şureka	: nerede, nasıl, ortak koştuklarınız,
Kâlû azenneke	: dediler, izin, yetkili, bildirmek, kulak vermek
Mâ minna min şahid	: yok, bizden, her an her yerde hazır olanı bilen

47- Onun ilmiyle belli bir vakitte çevrilip döndürülme olmadan ürünler tomurcuklanıp çıkmaz ve dişiler hamile kalmaz ve doğum olmaz. Bunlar ancak O'nun ilmiyledir. Ortak koşanlara her zaman seslenilir: Ortak koştuklarınız bunları yapabilir mi? Hakikati anlayanlar derler ki: Her şeyde yetkili olan seni anlayamamışız, her an her yerde hazır olan seni bilememişiz.

-48-

وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِن قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ

Ve dalle anhum mâ kânû yed'ûne min kablu ve zannû mâ lehum min mahîs

ve dalle an hum	: hakikatlerin dışına çıkmak, uzaklaşıp gitti
Ma kanu yedune	: olmadı, talep, iddia, yönelme, taptıklar,
min kablu	: önceden, daha önce, önceki,
ve zann mâ lehum	: zan, düşünme, anlama, onlar değil,
min mahis	: kaçacak yer, sığınılacak yer,

48- Hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına çıkanlar, önceki yöneldikleri şeylerin doğru olmadıklarını anladıklarında, anlarlar ki O'ndan başka sığınacak bir yer yoktur.

-49-

لَا يَسْأَمُ الْإِنسَانُ مِن دُعَاء الْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَؤُوسٌ قَنُوطٌ

Lâ yesemul insânu min duâil hayri ve in messehuş şerru fe yeûsun kanût

lâ yesemu el insane	: bıkmaz, usanmaz, insan
min duâi el hayri	: duadan, istekten, iyilik, hayır, iyi şeyler,
ve in messe hu el şerru	: eğer, ona dokunur, bir şer, kötülük, sıkıntı,
fe yeûsun kanutun	: o zaman yeise kapılır, üzülür, ümitsizliğe kapılır

49- İnsan hep iyi şeyler istemekten bıkmaz ve eğer ona bir şer dokunursa hemen karamsar olur, ümitsizliğe kapılır.

-50-

وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِن بَعْدِ ضَرَّاء مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ لِي عِندَهُ لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ

Ve le in ezaknâhu rahmeten minnâ min badi darrâe messethu le yekûlenne hâzâ lî ve mâ ezunnus sâate kâimeten ve le in rucitu ilâ rabbî inne lî indehu lel husnâ fe le nunebbiennellezîne keferû bimâ amilû ve le nuzîkannehum min azâbin galîz

ve le in ezakna hu	: elbette, mutlaka, eğer, hissetme, biz, o
rahmet minna	: rahmet, bizden, rahmetimizden,
Min badi darrae	: den sonra, darlık, sıkıntı,
messet hu	: dokunmak, temas, ona, o
Le yekûlenne	: mutlaka, elbette, hemen söyler, söylenir, der,
haza li	: mutlaka söyler, bu için söylenir
Ve ma ezunne	: şey, ne, değil, sanmak, sanmıyordum,
el sâate kaimeten	: zaman, vakit, an, vuku bulan, başına gelen
ve le in rucitu ila rabbi	: elbette, eğer, ancak rabbime döndüm
İnne li inde hu le el husna	: ben, için, ona ait, katında, o, güzellikler
Fe le nu nebbi	: böylece, elbette haber vermek
Enne Ellezîne keferu	: hakikatleri kabul etmeyenler,
bima amilu	: yaptıkları şeyler,

Ve le nuzîkannehum	: elbette, biz, tat, hissiyat, o halde kalmak, onlar
min azab galiz	: bir azap, sıkıntı, kaba, çirkin, terbiye dışı, kötü, yoğun,

50- Eğer o, rahmetimizden bir şey hissetse, sonra ona bir sıkıntı dokunsa, hemen bunun için; hiçbir zaman bunun başıma geleceğini sanmıyordum, ben ancak Rabbime dönenlerdenim, ben O'na ait güzellikler içindeyim, diye söylenir. Öyle ki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere, yaptıkları şeylerden elbette hakikatler her an bildirilir. Elbette onlar Bizi anlayamadıklarından dolayı, kötü bir sıkıntının hissiyatındadırlar.

-51-

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاء عَرِيضٍ

Ve izâ enamnâ alel insâni arada ve neâ bi cânibih ve izâ messehuş şerru fe zû duâin arîd

ve izâ enam na	: eğer, nimet, tüm varlık, tüm hayvanlar, biz,
ala el insan	: üzerine, için, insana
arada	: yüz çevirme, görmeme
ve neâ bi cânibi-hi	: uzaklaşır, mesafe, yan çizme, yan, yön, taraf
ve izâ messe hu	: ona dokunduğu zaman,
el şerru	: şer, kötülük, sıkıntı veren şey,
Fe zu duain	: hemen, sahip, biz, dua, yönelme,
aridın	: bol, geniş, rahatlık

51- İnsan nimetlerimize kavuştuğu zaman, hakikatleri görmemezlikten gelir ve idrakten uzaklaşır ve ona bir şer dokunduğu zaman hemen bize yönelir, rahatlık ister.

-52-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

Kul e reeytum in kâne min indillâhi summe kefertum bihî men edallu mimmen huve fî şikâkın baîd

Kul e reytum	: Anlat, de, siz gördünüz,
İn kane min indi Allâh	: eğer, oldu, indinde, katında, ona ait, Allah
Summe kefertum bihi	: sonra onu görmemezlikten gelip örttünüz
Men edallu mimmen	: kim, dalalet, sapık, hakikatlerden sapan, o kimse
Huve fi şikakin baidin	: o, içinde ayrılık, ikilikte kalmak, uzaklık

52- De ki: Eğer siz Allah'a ait hakikatleri görüp, sonra görmemezlikten gelip o hakikatleri örterseniz, hakikatlerden uzaklaşıp ikilik içinde kalırsınız. O kimseden daha dalalette olan kimdir?

-53-

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

Se nurîhim âyâtinâ fîl âfâkı ve fî enfusihim hattâ yetebeyyene lehum ennehul hakk e ve lem yekfi bi rabbike ennehu alâ kulli şeyin şehîd

se nurî-him	: nur, aydınlık, göstereceğiz, gösterir dururuz
ayati na	: ayetlerimiz, delillerimiz, işaretlerimiz,
fi el afak	: afakta, cümle âlemde, bütün âlemde, her yerde,
ve fî enfusi him	: enfusda, kendi içlerinde, kendilerinde
Hatta yetebeyyene lehum	: hatta, açıkça belli olan, apaçık meydanda, onlara
enne hu el hakkı	: muhakkak ki o, haktır, hakikattir, gerçek,
e ve lem yekfi	: kâfi değil midir?
bi rabbi ke	: rabbin, seni vücudlandıran,
Enne hu	: işte, muhakkak, o,
alâ kulli şeyin	: bütün her şeyde
şahidun	: her an her yerde hazır olan

53- Bütün âlemde ve onların kendilerinde olan ayetlerimizi, onlara her an gösteriyoruz. Hatta kendilerinde hakikatler apaçık görülür. Muhakkak ki gerçek olan O'dur. Rabbiniz size kâfi değil midir? İşte O, bütün her şeyde, her an her yerde hazır olandır.

-54-

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَاء رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ

E lâ innehum fî miryetin min likâi rabbihim e lâ inne hu bi kulli şeyin muhît

e lâ inne hum fi miryetin	: olmasın ki, onların, şüphesi,
Min likâi	: temas, buluşma halinde, birleşme, tevhit
rabbi him	: rab, vücudlandıran, onlar,
e lâ inne hu	: değil midir, muhakkak, o
bi kulli şeyin muhit	: bütün her şeyi kuşatan, ihâta eden,

54- Onların hiçbir şüphesi olmasın ki, onlar her an Rabbiyle temas hâlindedirler. Muhakkak ki O bütün her şeyi ihâta eden değil midir?

S42 - ŞÛRÂ SÛRESİ

-1-

حم

Ha, mim : zat, hu, zati ilahiye, nokta, Allah, kâmil insan, mümin,

1- Hâ, Mîm

-2-

عسق

Ayn sin kaf : ayniyet, ta kendisi, sıfatlar, insan, fenafillâh, ufuk,

2- Ayn, Sîn, Kâf

-3-

كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Kezâlike yûhî ileyke ve ilellezîne min kablikellâhul azîzul hakîm

Kezâlike : işte, işte tüm bu varlık, her şey, hem de,
yuhi ileyke : vahyeden, hakikatleri bildiren, Hayy olan, sana
ve ilâ ellezîne min kabli ke : senden öncekilere de
Allâhu el aziz : Allah, tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim : tüm varlığa hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

3- İşte tüm bu varlıktan, sana da ve senden öncekilere de hakikatleri bildiren Allah; tüm sıfatların yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-4-

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

Lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve huvel aliyyul azîm

Lehu ma fi el semavat : onun, göklerde ne varsa
Ve mâ fi el ard : yerde ne varsa
Ve huve el aliyyu : o, ilmin sahibi,
el azim : karar sahibi, yüce, azimet, kudretli,

4- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa her şey O'nundur ve O ilmin sahibidir, varlığı var etmedeki karar sahibidir.

-5-

تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Tekâdus semâvâtu yetefattarne min fevkıhinne vel melâiketu yusebbihûne bi hamdi rabbihim ve yestagfirûne li men fîl ard e lâ innellâhe huvel gafûrur rahîm

Tekâdu	: hemen, olup duruyor, takdir, oluş, sunulmak,
el semavat	: ulvi âlem, gök,
yetefattarne	: yarılıp açılma, varoluş, açığa çıkma, yaratılış,
Min fevkı hinne	: üstünde, yüksek derece, yüksek makam, onların
ve el melâiketu	: tüm kuvveler, güç, her varlıktaki güç,
yusebbihune	: yüzmek, dolaşmak, hareket eden, tecelli eden,
Bi Hamdi	: hamd, tüm niteliklerin sahibi,
rabbi-him	: rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
ve yestagfirûne	: mağfiret, tertemiz lütufları sunan,
li men fi el ard	: kimseler için, yeryüzü, toprak,
E la inne	: öyle değil midir? Gerçek bu değil midir?
Allah huve	: Allah, O
el gafur	: mağfiret edendir, tertemiz lütufları sunan
el rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden

5- Yüksek makamlarda olanlar; varoluşun Ulvi Âlem'den her an açığa çıktığını, kendilerini vücudlandıranı, tüm niteliklerin sahibini, her an tecelli edeni, her varlıktaki gücü bilirler ve yeryüzündeki kimseler için tertemiz lütuflar sunanı bilirler. Allah O'dur ki; tüm varlığı özünden var edendir, tertemiz lütufları sunandır. Gerçek bu değil midir?

-6-

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ

Vellezînettehazû min dûnihî evliyâllâhu hafîzun aleyhim ve mâ ente aleyhim bi vekîl

ve ellezîne ittehazu	: o kimseler, çekilmek, dönmek, sığınmak, edinmek,
Min duni hi	: den başka, zanna dayalı şeyler,
evliya Allahu	: dost, Allah
Hafîzun aleyhim	: muhafaza eden, gözeten, koruyan, onları, kendileri,
ve mâ ente aleyhim	: sen değilsin, onlara, onların üzerine,
bi vekil	: vekil, sorumlu olan, koruyan, başkasının işine gören,

6- Allah'ı bırakıp ta başkalarını evliya edinen kimseler ise, kendilerini koruyanı bilemezler. Sen onlara vekil olacak değilsin.

-7-

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

Ve kezâlike evhaynâ ileyke kurânen arabiyyen li tunzire ummel kurâ ve men havlehâ ve tunzire yevmel cemi lâ reybe fîh ferîkun fîl cenneti ve ferîkun fîs saîr

ve kezâlike	: işte böyle, işte bu görünen, böylece,
evhayna ileyke	: vahyettik, bildirdik, hayat verdik, sunduk, sana
Kuran	: okunan şey, kâinat kitabı, hakikatlerin sözleri,
arabiyyen	: anlaşılır dil, anlaşılır bir şekilde,
li tunzire	: uyarman için, hakikatleri açıklayıp uyarmak,
em el kura	: aslı, asıl, gerçek, köy, eski anlayışlarında kalan,
ve men havle ha	: kim, kimse, onun etrafında, etrafındaki,

ve tunzire	: uyaran, açıklayan, açıkladığın hakikatlerden,
yevme el cemi	: gün, vakit, zaman, an, birlik, toplamak, bir arada,
la reybe fihi	: yok, şüphe etmesinler, o hakikatler hakkında,
ferikun fî el cenneti	: onların bir kısmı, cennet, huzur içinde
ve ferîkun	: bir kısım, fırka,
fi es sairi	: ötekileştirme halinde, öbürü görmek, öteki,

7- Anlaşılır bir şekilde tüm kâinat kitabını sana sunduk. Eski anlayışlarını gerçek bilenlere ve onların etrafındaki kimselere, hakikatleri açıklayıp uyarma içinde ol. Artık tüm varlığın her an bir bütünlük içinde olduğu hakikatini onlara açıkla. O hakikatler hakkında şüphe etmesinler. Onların bir kısmı hakikatleri anlayıp huzur bulur ve bir kısmı da ötekileştirmenin cehaletinde kalır.

-8-

وَلَوْ شَاء اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِن يُدْخِلُ مَن يَشَاء فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

Ve lev şâallâhu le cealehum ummeten vâhıdeten ve lâkin yudhilu men yeşâu fî rahmetih vez zâlimûne mâ lehum min velîyyin ve lâ nasîr

ve lev şae Allahu	: eğer, oldu, kaldı, şayet, istek, arzu, irade, Allah
Le cealehum	: elbette, kıldı, yaptı, düzenledi, sundu, onlar, her şey
ummete vahidet	: ümmet, topluluklar, tek millet, benzer özellik, bir
ve lâkin yudhilu	: lakin, bundan sonra, dahil olur, girer, o halde olur,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
fi rahmet hi	: rahmet, fayda veren, o
ve el zâlimûne	: zalimler, zulüm edenler,
ma lehum	: onlar değil
Min veliyyin	: dost
ve la nasirin	: yok, yardımcı

8- Bir birlik içinde, benzer özellikler halinde onların düzenlenmesi Allah'ın isteğinden başka bir şey değildir. Bundan sonra O'nun rahmetini anlamak isteyen kimse, o hakikatlere dahil olur. Zalimler dost olanlar değildir ve yardımları da yoktur.

-9-

أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Emittehazû min dûnihî evliyâe fallâhu huvel velîyyu ve huve yuhyîl mevtâ ve huve alâ kulli şeyin kadîr

Em ittehazû	: yoksa, edindiler, sarıldılar, kaldılar,
min dunihi evliya	: ondan başka, dostlar,
Fe allâhu huve el veliyyu	: oysa, Allah, o dur, dost olan
ve huve yuhyi	: o, hayat verendir,
el mevta	: ölümü verendir, sınırlayan,
ve huve ala kulli şeyin kadir	: o, bütün her şeydeki kudrettir,

9- Yoksa O'ndan başka dostlar mı edindiler? Oysa Allah; O'dur dost olan ve O'dur hayat veren, ölümü sunan ve O bütün her şeydeki kudrettir.

-10-

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

Ve mahteleftum fîhi min şeyin fe hukmuhû ilallâh zâlikumullâhu rabbî aleyhi tevekkeltu ve ileyhi unîb

Ve ma ihtelef tum	: şey, ne, değil, aykırılık ayrılık, farklılık, siz,
fî-hi min şeyin	: bütün her şeyde olan, bir şey hakkında,
Fe hukmu-hu ila Allah	: hüküm, kural, hâkim, gerçek, Allaha ait
Zâlikum Allahu	: işte o, işte bu, Allah,
rabbi aleyhi	: rabbim, vücudlandıran, o, ona
Tevekkeltu	: ona, tüm varlığıyla teslim olmak,
ve ileyhi unib	: ona, yönelmek, inabe,

10- Siz bir konu hakkına ihtilâfa düştüğünüzde, onun gerçeğini Allah'ta arayın. İşte, beni vücudlandıran Allah'tır, tüm varlığımla O'na teslim oldum ve O'na yöneldim, deyin.

-11-

فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Fâtırus semâvâti vel ard ceale lekum min enfusikum ezvâcen ve minel enâmi ezvâcâ yezreukum fih leyse ke mislihî şeyun ve huves semîul basîr

Fâtıru	: yaratan, vücuda getiren, var eden,
el semavat ve el ardı	: gökleri ve yerleri
Ceale lekum	: düzenledi, sizleri,
min enfusi kum	: kendi aranızda
ezvâcen	: eşler, sınıf, türler, denk, çeşitler, birlik,
ve min el enâmi	: varlık, hayvan, mahlûkat, hareketli olan, eşler
ezvacen	: eşler, sınıf, türler, denk, çeşitler, birlik,
yezreu-kum	: sizi çoğaltıp yayar
Fi hi Leyse	: orada, değil,
Ke misli hi şeyun	: onun benzeri gibi, misli, bir şey
ve huve el semiu	: ondandır, işitme,
el basiru	: görme

11- Gökleri ve yeri vareden, kendi aranızda sizleri çeşit çeşit düzenleyen, tüm mahlûkatı çeşitlendiren, sizi çoğaltıp yayan O'dur. O'nun benzeri gibi hiçbir şey yoktur ve işitme, görme O'ndandır.

-12-

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاء وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Lehu mekâlîdus semâvâti vel ard yebsutur rızka li men yeşâu ve yakdir innehu bi kulli şeyin alîm

Lehu mekalidu	: onun, anahtar, hazine, kilit, değerler,
el semavat ve el ard	: gökler ve yer,
Yebsutu	: genişletir, ferah, döşenmiş, anlamak,
el rızkı	: rızık, nimet, sıfat
Li men yeşau	: kimse, kim, isteyen, ister,
ve yakdiru	: ölçü, düzen, plan, takdir eder, var eden,
inne-hu bi kulli şeyin	: muhakkak ki o bütün her şey,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,

12- Tüm değerler O'na aittir. Gökleri ve yeri sıfatlarıyla yayıp döşeyendir ve varlığın varoluşundaki takdir sahibidir. İsteyen kimseler için hakikatlere ulaşmak vardır. Muhakkak ki O bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-13-

شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَن يَشَاء وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ

Şerea lekum mined dîni mâ vassâ bihî nûhan vellezî evhaynâ ileyke ve mâ vassaynâ bihî ibrâhîme ve mûsâ ve îsâ en ekîmûd dîne ve lâ teteferrekû fîh kebure alel muşrikîne mâ ted'ûhum ileyh allâhu yectebî ileyhi men yeşâu ve yehdî ileyhi men yunîb

Şerea	: hakikate uygun, ilahi kanun, usul içinde açıklama,
Lekum min el dini	: sizlere, dinin, yaratılış yasaları, varoluş yasaları,
mâ vassâ bi hi Nûh	: vasiyet edildi, onu, hakikatleri, Nûh
ve ellezî	: onu, ki o, hakikatleri, varoluş yasaları,
evhay na ileyke	: vahyettik, bildirdik, sunduk, hayat verdik, biz, sana
ve mâ vassay nâ	: vasiyet ettik, tavsiye, biz,
bihi ibrahim	: onu, o hakikatleri, İbrahim
ve mûsâ ve isa	: Mûsâ ve İsâ
en ekîmû	: dosdoğru, ayakta tutma, diri tutma, ikame etmeleri
el dine	: din, varlığın yaratılış yasaları,
ve lâ teteferrekû fi hi	: ayrılığa, fırka düşmeyin, onda
Kebure	: ağır, zor geldi
alâ el muşrikîne	: müşriklere, ortak koşanlar,
mâ tedû-	: uymadılar, davete uymadılar, onlar,
İleyhi Allâhu	: ona, ona yönelmek, Allah,
yectebi	: yücelik, seçmek, seçkin, tercih etmek,
İleyhi men yeşau	: ona, kendinde, kim ister, isteyen kimse
ve yehdî ileyhi	: yol gösterme, hidayet, ulaşmak, ona,
men yunibu	: kim, kimse, yönelen, her şeyiyle yönelen

13- Nûh'a varoluş yasalarını bir usûl içinde açıklanması vasiyet edildi ve İbrâhîm'e de o hakikatleri açıklaması vasiyet edildi. Sana da o hakikatleri açıklamanı vahyettik. Mûsâ'ya ve İsa'ya da, dini dosdoğru anlatmaları ve onda fırkalara ayrılmayın diye söylemelerini bildirdik. Fakat ortak koşanlara bu hakikatler zor geldi. Onlar bu hakikatlere uymadılar. Artık isteyen kimse; Allah'ın hakikatlerini anlamayı tercih eder, O'na yönelir. Her şeyiyle O'na yönelen kimseye hakikatlere ulaşmak vardır.

-14-

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِن بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ

Ve mâ teferrekû illâ min badi mâ câehumul ilmu bagyen beynehum ve lev lâ kelimetun sebekat min rabbike ilâ ecelin musemmen le kudıye beynehum, ve innellezîne ûrisûl kitâbe min ba'dihim le fî şekkin minhu murîb

ve mâ teferrekû	: şey, ne, değil, ayrılık, fırka, ikilik, dağılma
İlla min badi	: başka, sadece, sonra, ardından,
ma cae hum	: şey, ne, değil, gelen, yapan, sunulan, onlar,
el ilmi	: ilim, bilgi,
bagyen beyne hum	: hasetlik, kıskançlık, zulüm, aralarında, onlarda,
ve lev lâ kelimetun	: olmasaydı, kelime, tecelliler, söz,
sebakat	: geçti, önceki, bir önceki
min rabbi-ke	: Rabbinin
ilâ ecelin musemmen	: bir ecele, belli bir zaman içinde, belirlenen vakit,
Le kudiye beyne hum	: kada, takdir, yerine getirme, işleyiş, icabet, aralarında,
ve inne ellezîne urise	: muhakkak ki onlar, varis, verilen, bırakılan, bildirilen
El kitabe min badi-him	: kitap, varlık kitabı, yazılı olan, onlardan sonra
Le fi şekk minhu	: içinde, ikilik, şüpheler, tereddüt, ondan, onun hakkında
murib	: kuşku, endişe verici, şüphelendirici, rahatsız,

14- Aralarında bir kıskançlık içinde olan kimseler; onlara gelen ilmi anlayamadılar, sonra da fırkalara bölündüler. Eğer önceden onlara sunulan Rabbinin kelimelerini yok saymasalardı, belli bir zaman içinde anlasalardı, elbette onlar aralarında hakikatlere icabet ederlerdi. Muhakkak ki onlardan sonra da kitabın hakikatlerini bildiren kimseler olacaktır. Elbette, yine şüpheler içinde kalanlar, sunulan hakikatleri endişe verici bulanlar olacaktır.

-15-

فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءهُمْ وَقُلْ آمَنتُ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِن كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

Fe li zâlike fedu vestekım kemâ umirt ve lâ tettebi ehvâehum ve kul âmentu bi mâ enzelallâhu min kitâb ve umirtu li adile beynekum, allâhu rabbunâ ve rabbukum lenâ amâlunâ ve lekum a'mâlukum, lâ huccete beynenâ ve beynekum allâhu yecmeubeynenâ ve ileyhil masîr

fe li zâlike fedu	: işte, artık, bunun için, davet et
ve istekım kema umirte	: istikamet üzere ol, emrolunduğun gibi
ve lâ tettebi	: tabî olma, uymak, takip etmek
ehvae hum	: onların heva heveslerine, çıkarına göre davranmak,
Ve kul amentu	: de, anlat, iman ettim, inandım,
bi mâ enzele	: sunulan, indirilen şey

Allâhu min kitabin	: Allah'ın kitabından
ve umirtu	: ben emrolundum
li adile beyne kum	: için, adil, adalet, dosdoğru, sizin aranızda
Allahu rabbu-nâ	: Allah, rabbimiz, bizi de vücudlandıran,
ve rabbu-kum	: sizi de vücudlandıran,
Lena amâlu-nâ	: bize ait, bizim amellerimiz
ve lekum amalu kum	: sizin amelleriniz size
lâ huccete	: hüccet, senet, iddia, çekişme yoktur,
Beyne na ve beyne-kum	: bizim ve sizin aranızda,
Allah yecmeu beyne nâ	: Allah, birlik, toplayan, bizleri,
ve ileyhi el masiru	: ona dönüş,

15- İşte bunun için sen; hep hakikatlere davet et, emrolunduğun gibi dosdoğru ol, onların hevalarına uyma. De ki: Allah'ın kitabından sunulan şeylere iman ettim, ben sizin aranızda adalet için emrolundum. Allah sizi de vücudlandırandır ve bizi de vücudlandırandır. Bizim amellerimiz bize, sizin amelleriniz sizedir. Sizinle bizim aramızda bir iddialaşma olmaz. Allah bizleri bir bütünlük içinde tutandır ve dönüş O'nadır.

-16-

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

Vellezîne yuhâccûne fîllâhi min badi mestucîbe lehu huccetuhum dâhıdatun inde rabbihim ve aleyhim gadabun ve lehum azâbun şedîd

ve ellezîne yuhaccune	: onlar, tartışan, anlaşmazlık,
Fi Allah min badi	: Allah hakkında, uzak, sonradan
ma estucibe	: şey, ne, değil, icabet edilen, uyulan,
Lehu huccet-hum	: ona, hüccet, delilleri, tez, iddia, onlar,
dahidatun	: batıl, geçersiz, boş,
inde rabbi-him	: ona ait, katında, yanında, rabb, onlar
ve aleyhim gadabun	: onlar, halleri, öfke, hiddet
ve lehum azabun şedid	: onlar, azap, sıkıntı, şiddetli, daha fazla

16- Allah hakkında tartışan kimselerden uzak dur. Onlar Rabbe ait hakikatler hakkında batıl şeyler içindedirler. Onlara hakikatler delilleriyle sunulduğu halde icabet etmezler ve onlar bir öfke halindedirler ve onlar daha fazla sıkıntılarda kalırlar.

-17-

اللَّهُ الَّذِي أَنزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ

Allahullezî enzelel kitâbe bil hakkı vel mîzân ve mâ yudrîke lealles sâate karîb

Allâhu ellezi	: Allah, ki o,
enzele	: indiren, veren, sunan,
el kitabe	: kitap, hakikatler, varlık kitabı
bi el hakkı	: hak ile, gerçek,
ve el mizane	: bir ölçü, mizan, akıl, idrak,
ve mâ yudrîke	: şey, ne, değil, idrak et, anla,
leale el saat	: umulur ki, zaman, vakit, an, belli zaman,

karib : yakın, yakınlık,

17- Varlığı bir kitap olarak, hakk ile ve bir ölçüyle sunan Allah'tır. Sana sunulan şeyleri idrak eden ol, umulur ki belli bir zaman içinde o yakınlığı anlarsın.

-18-

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

Yestacilu bihellezîne lâ yûminûne bihâ, vellezîne âmenû muşfikûne minhâ ve yalemûne ennehel hakk e lâ innellezîne yumârûne fîs sâati le fî dalâlin baîd

Yestacilu biha ellezine	: acele eden, sabır etmeyen, kimseler
lâ yûminûne biha	: yok, mümin, inanmazlar, ona, o hakikatlere
vellezîne amenu	: onlar, inanırlar, inanan kimseler,
müşfikun minha	: huşu, sevgi dolu, müşfik, ondan, o hakikatler
ve yalemûne	: bilirler,
enne ha el hakk	: onun olduğu, hak, gerçek, hakikat
e lâ inne ellezine	: bununla birlikte, kimseler,
yumarun	: kuşku, şüphe, bozmak, kavga
Fî el saati	: içinde, zaman, vakit, an,
le fi dalalin	: elbette, dalalet, ayrılmak, sapmak, çıkan,
baid	: uzaklaşan,

18- Acele eden, sabretmeyen kimselerin o hakikatlere inanmaları yoktur. İnanan kimseler ise sevgi dolu, huşu içindedirler ve onlar hakikatleri bilirler. Bununla birlikte zamanlarını kavga, bozgunculuk içinde geçiren kimseler, elbette dalalet içinde kalırlar, hakikatlerden uzaklaşırlar.

-19-

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَن يَشَاء وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

Allâhu latîfun bi ibâdihî yerzuku men yeşâu ve huvel kavîyyul azîz

Allâhu latifun	: Allah, lütuf, nitelik, sıfatlandıran, gizli, hoş,
bi ibâdi-hi	: kulluk, kul olan, tüm varlık, o
yerzuku	: rızıklandıran, sıfatlandıran,
men yeşâu	: kim, kimse, isteyen kimse, arzu eden,
ve huve el kaviyyu	: o, kudret, güçlü, dayanıklı, sağlam,
el aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi

19- Allah kullarındaki lütufların sahibidir. İsteyen kimse; kendini sıfatlandıranın ve tüm varlığı sapasağlam tutanın, tüm değerlerin yüce sahibinin O olduğunu anlar.

-20-

مَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن نَّصِيبٍ

Men kâne yurîdu harsel âhireti nezid lehu fî harsih ve men kâne yurîdu harsed dunyâ nûtihî minhâ ve mâ lehu fîl âhireti min nasîb

Men kane yuridu	: kim, kimse, oldu, ister, diler, arzu eder,
Harse	: ekin, hasat, doğuş, kazanç, işlemek, çalışmak,
el ahireti	: sonunda
Nezid lehu fi harsi hi	: artmak, alır, o çalışmasının karşılığını,
ve men kane yuridu	: kim, oldu, ister, diler, arzu eder,
Harse el dünya	: ekin, hasat, kazanç, çalışmak, dünya, yaşam,
nûti-hi min ha	: vermek, veririz, sunarız, ona, ondan,
ve ma lehu	: fakat, şey, ne, değil, yoktur, ona
fî el ahireti	: sonunda,
min nasibin	: bir nasip, pay, elde edebildiği şey

20- Kim hakikatleri anlamayı arzular ve bir çalışma içinde olursa, o sonunda çalışmasının karşılığını alır ve kim dünyalık bir kazanç elde etmeyi isterse o da onu alır, fakat sonunda hakikatler hakkında onun bir nasibi yoktur.

-21-

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاء شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Em lehum şurekâu şeraû lehum mined dîni mâ lem yezen bihillâh ve lev lâ kelimetul faslı le kudiye beynehum ve innez zâlimîne lehum azâbun elîm

Em lehum şurekau	: yoksa, onlar, ortaklar,
şerau	: izah eden, açıkladı, yol kılan, emir,
Lehum min el dini	: onlara, dinleri, din edindikleri, yasalar,
Ma lem yezen	: şey, ne, değil, izin yok, ruhsat, müsaade, yetkili,
bi hi Allah	: onda, onu, o konu hakkında, Allah
ve lev lâ kelimetu	: olmasaydı, yok saydılar, kelime, sözler, tecelli,
el faslı	: ayırma, bölüm,
Le kudiye	: yapmak, işleyiş, yerine getirme, hüküm, takdir,
beyne hum	: aralarında
Ve inne el zâlimîne	: muhakkak, zalimler, zulüm edenler,
Lehum azabun elim	: onlara, acı bir azaptadır, sıkıntıda

21- Onların din diye edindikleri şey, onlara ortak koşmayı mı emrediyor? Onlar her şeyde yetkili olanın Allah olduğunu anlayamadılar ve hakikatlerin sözlerini yok saydılar ve onlar aralarında tüm varlıktaki işleyiş hakkında ayrıldılar. Muhakkak ki zalimlere acı sıkıntılar vardır.

-22-

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُم مَّا يَشَاؤُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

Terez zâlimîne muşfikîne mimmâ kesebû ve huve vâkıun bihim vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fî ravdâtil cennât lehum mâ yeşâûne inde rabbihim zâlike huvel fadlul kebîr

Tera el zâlimîne	: görürsün, zulmedenleri, haksızlık,
Müşfikine	: müşfik, şefkatli, sevecen,
mimmâ kesebu	: hangi, şeyden, kazanma, edindikleri şey,
ve huve vakıun bi him	: o vuku, olgu, olay, davranış, onların gerçeği budur
ve ellezîne amenu	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hakk yolunda çalışanlar
Fi ravdâti	: içinde, bahçeler, rahatlık huzur bulacağı yer,
el cennet lehum	: cennet, huzur, onlara,
Mâ yeşaune	: şey, ne, değil, isteyen, istemezler,
inde rabbi him	: katında, yanında, ona ait, rabb, onlar
Zalike huve	: işte, bu, o,
el fadlu el kebîr	: büyük erdemlilik, fazilet, incelik,

22- Zulmedenleri görürsün, bir şey kazanmış gibi sevinirler. Onların olguları budur. İman edenler ve dosdoğru hak yolunda çalışanlar ise, onlar huzur buldukları yerdedirler. Onlar Rabbe ait olan hakikatlerden başka bir şey istemezler. İşte büyük erdemlilik budur.

-23-

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُل لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ

Zâlikellezî yubeşşirullâhu ibâdehullezîne âmenû ve amilûs sâlihât kul lâ eselukum aleyhi ecren illel meveddete fîl kurbâ ve men yakterif haseneten nezid lehu fîhâ husnâ innellâhe gafûrun şekûr

Zâlike ellezi yubeşşir	: işte bu, onlara müjdeleyen, sevindiren, ümit veren
Allah ibâde-hu	: Allah, onun kulları,
ellezine amenu	: iman edenler,
ve amilû es sâlihâti	: iyi çalışma, dosdoğru hakk yolunda çalışanlar
Kul lâ eselukum	: de, sizden istemez, sormazlar, siz,
aleyhi ecren	: ona, o halde olan, ona karşı, ücret, karşılık,
İlla el meveddete	: sadece, ancak, vardır, sevgi, muhabbet, aşk
fi el kurba	: içinde, yakınlık, yakın olmak,
ve men yakterif	: kim işlerse, kararlı olursa, bulunursa,
hasenet	: iyilik, güzellik, iyi haller,
nezid lehu fiha	: arttırma, çoğalma, ona,
husna	: iyilik, güzellikler,
İnne Allah gafurun	: muhakkak Allah, bağışlayan, mağfiret eden,
şekurun	: şükredilendir

23- İşte bu; iman edenlerin ve dosdoğru hakk yolunda çalışanların ve Allah'ın kulu olduğunu anlayanların sevinçleridir. De ki: O halde olanlar sizden bir karşılık da istemezler, sadece bir aşk ile yakınlık içindedirler. Kim iyiliklerde bulunursa, onun güzellikleri çoğalır. Muhakkak ki Allah bağışlayandır, şükredilendir.

-24-

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِن يَشَأِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Em yekûlûnefterâ alâllâhi kezibâ fe in yeşeillâhu yahtim alâ kalbik ve yemhullâhul bâtıla ve yuhıkkul hakka bi kelimâtih innehu alîmun bi zâtis sudûr

Em yekulune iftera	: ya da, söyleyen, konuşanlar, uydurdu, asılsız
Ala Allah keziben	: için, karşı, Allah, yalanları aktaran,
Fe in yeşei	: böylece, eğer, dilerse, bunda devam eden
Allah Yahtim	: Allah, mühür, kapanır, idrak edemez,
ala kalbi ke	: kalbi, idrak, sen, kalpleri, kalbiniz,
ve yemhu Allah	: siler, yok eder, Allah,
el batıla	: asılsız olan, temelsiz, batıl, boş şey, yalan
ve yuhıkku el hakk	: gerçekleşir, hak ile, gerçek, hakikat,
bi kelimatih	: o sözler, kelimeleri, onun
İnne hu alim	: muhakkak, o, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
bi zâti el sudûri	: gönüllerin sahibi

24- Allah hakkında asılsız şeyler söyleyenler, yalanları aktaranlar, eğer bu hallerini devam ettirirlerse kalbleri Allah'ı idrak edemez. Allah hakkında boş şeylerin bir hükmü yoktur. Hakikatin sözlerini gerçek olarak ortaya koyan O'dur. Muhakkak ki O ilmin sahibidir, gönüllerin sahibidir.

-25-

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

Ve huvellezî yakbelut tevbete an ibâdihî ve yafû anis seyyiâti ve yalemu mâ tefalûn

ve huve ellezi yakbel	: o, ki o, kabul eden, uygunluk,
El tevbe	: pişman olup dönen, hata yapmamak için söz veren,
an ibâdi-hi	: kulları, kul, o
ve yafû an el seyyiat	: affeder, günahlar, kötülük,
ve yalemu	:ilmin sahibidir, ilmiyledir,
ma tefalune	: yaptığınız şey, yapamazsınız,

25- Ki O, bir yanlıştan pişman olup dönen kullarının tövbelerini kabul edendir ve günahları affedendir ve yaptığınız şeylerdeki ilmin sahibidir.

-26-

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

Ve yestecîbullezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve yezîduhum min fadlih vel kâfirûne lehum azâbun şedîd

ve yestecîbu	: icabet eden, uyan, karşılık veren,
ellezine amenu	: iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışanlar

ve yezîdu-hum	: artar, arttıran, çoğaltan,
min fadli hi	: erdemlilik, fazilet, lütuf,
ve el kâfirûne	: hakikati görmemezlikten gelen, kabul etmeyen
Lehum azabun şedid	: onlar şiddetli bir sıkıntıdadır, daha fazla

26- İman eden ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlara karşılıklarını verendir ve onların erdemliliğini artırandır. Hakikatleri kabul etmeyenler ise, daha fazla sıkıntılardadır.

-27-

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاء إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ

Ve lev besetallâhur rızka li ibâdihî le begav fîl ardı ve lâkin yunezzilu bi kaderin mâ yeşâu innehu bi ibâdihî habîrun basîr

ve lev besata Allah	: eğer, genişleme, fazla, Allah,
El rızka li ibâdi-hi	: rızk, yaşam için gerekli olan nitelikler, kullarına
Le begav fi el ardı	: taşkınlık yapma, azgınlık, yeryüzünde- yaşamlarında
ve lâkin yunezzilu	: fakat, indirir, sunar,
bi kader	: bir ölçü ile
mâ yeşâu	: şey, ne, değil, isteyen, dilek, istek,
İnne hu bi ibâdihi	: muhakkak, o, kullarının
habirun	: bildiren, haber veren,
basirun	: basiret, kalbi görüş,

27- Eğer kulların yaşayabilmesi için gerekli olan nitelikleri Allah geniş tutsaydı, yeryüzünde daha fazla taşkınlık içinde olurlardı. Fakat her şey bir ölçü ile sunulur. O'nun isteğinden başka bir şey yoktur. Muhakkak ki O kullarına hakikatleri bildirendir, basiret verendir.

-28-

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ

Ve huvellezî yunezzilul gayse min badi mâ kanetû ve yenşuru rahmeteh ve huvel velîyyul hamîd

ve huvellezî yunezzilu	: o ki, indirir, sunar, veren,
el gays	: yağmur, varlığa verilen rahmet, yardım
min badi	: sonra, ardından, sonrası, bundan sonra,
ma kanetu	: ümitsiz olmak,
ve yenşuru rahmete hu	: yayar, genişletir, bol, rahmetini, o
ve huve el veliyyu	: o, dost olan, veli, sahip, malik, dost,
el hamidu	: tüm niteliklerin sahibi, tüm sıfatların sahibi,

28- Ki O'dur tüm varlığa rahmetini sunan. Bundan sonra ümitsiz olmayın. O'nun rahmeti geniştir. Dost olan, tüm niteliklerin sahibi olan O'dur.

-29-

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاء قَدِيرٌ

Ve min âyâtihî halkus semâvâti vel ardı ve mâ besse fîhimâ min dâbbeh ve huve alâ cem'ihim izâ yeşâu kadîr

ve min âyâti-hi	: onun ayetleri, delilleri, işaretleri,
halkı	: halkiyet, yaratılış,
el semavat ve el ardı	: gökler, yerler
ve mâ besse fi hima	: şey, yayıldı, dağılan, var olan, orada
min dâbbetin	: hayvandan, canlıdan, tüm varlıklar, hareketli, yaşayan
ve huve alâ cemi-him	: o, üzerine, için, toplama, bir araya gelme, bütün, onlar
İzâ yeşau	: eğer, ise, olduğu zaman, isteyen, dileyen, gösteren,
kadirun	: kudretiyle, güçlü olan,

29- Göklerin ve yerin yaratılması ve orada varolan tüm varlıklar O'nun delilleridir ve onların bir birlik içinde olması O'nun kudretini gösterir.

-30-

وَمَا أَصَابَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ

Ve mâ esâbekum min musîbetin fe bi mâ kesebet eydîkum ve yafû an kesîr

ve mâ esabekum	: şey, size bir şey isabet etse, felaket, olay
min musibet	: bir musibet, dert, felaket, kötülük,
Fe bi mâ kesebet	: sebebiyle, kazandı, yarar,
eydi kum	: ellerinizle, yapılan şey
ve yafû en kesirin	: affeder, çoğunu, geniş,

30- Size bir musibet isabet etse, kendi yaptığınız şeylerin karşılığıdır ve çoğu da affedilir.

-31-

وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

Ve mâ entum bi mucizîne fîl ard ve mâ lekum min dûnillâhi min veliyyin ve lâ nasîr

ve mâ entum	: siz değilsiniz
bi mucizîne	: acizlik, güçsüzlük, geri bırakan, gücü yetmeyen,
fi el ardı	: yeryüzü
ve mâ lekum	: yoktur, size,
min duni Allah	: Allah'tan başka
min veliyyin	: bir dost, veli
ve la nasirin	: yok, yardımcı

31- Siz yeryüzünde bir acizlik içinde değilsiniz ve size Allah'tan başka bir dost ve yardımcı yoktur.

-32-

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ

Ve min âyâtihil cevâri fîl bahri kel alâm

ve min ayati hi	: onun ayetleri, işaretleri,
el cevari	: akıcı, gemi, giden, akıp giden
Fî el bahri ke	: içinde, sonsuzluk, deniz, bilge kişi,
el alami	: âlem, tüm varlık, yükseklik, yüksek yerler

32- Sonsuzluk içinde akıp giden tüm varlık O'nun ayetleridir.

-33-

إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

İn yeşe yuskinir rîha fe yazlelne revâkide alâ zahrih inne fî zâlike le âyâtin li kulli sabbârin şekûr

İn yeşe	: eğer, istek, dilek, isteseler, isteyen, arzu eden,
yuskin	: sakin, sükûnet, hareketsiz,
el riha	: rüzgâr, hareketli olan, esip giden,
Fe yazlelne	: böylece olurlar, durur,
revakide	: hareket etmeyen, sabit duran, tüm varlığı tutan
alâ zahri-hi	: arka yüzünde, iç alem, dışta, ileri, geri, arka, sırt, o,
İnne fi zalike le ayetin	: muhakkak ki, bunun içinde, delil, ayet, işaret
Li kulli sabbarin	: hepsi, sabredenler için,
şekurin	: nimetlerin sahibini bilip teslim etme

33- Eğer isteselerdi; hareketsiz olan, hareketli olan tüm varlığa bakarlar, böylece tüm varlığın arka yüzünde varlığı tutanı anlarlardı. Muhakkak ki işte bunların içinde sabredenler için, nimetlerin sahibini bilip teslim edenler için işaretler vardır.

-34-

أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ

Ev yûbıkhunne bimâ kesebû ve yafu an kesîr

Ev yûbık hunne	: yok olur gider, helak olmak,
bima kesebu	: şeyler, kazanmak, edinmek,
ve yafu an kesirin	: muaf, affeder, bağışladı, kaybolur, çoğu, kesret,

34- Onları helake sürükleyen şey, edindikleri şeyler yüzündendir ve çoğu da affedilir.

-35-

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ

Ve yalemellezîne yucâdilûne fî âyâtinâ mâ lehum min mahîs

ve yaleme ellezine	: bilenler, bilirler, onlar,
yucadillune	: mücadele eden, gayret eden,
Fi âyâti-nâ	: ayetlerimiz için, delil, işaret,
ma lehum min mahis	: değil, şey, ne, onlara, kaçacak yer, kurtulmak,

35- Ayetlerimizi anlamak için gayret gösteren kimseler, hakikatleri bilenlerdir. Onlar o hakikatleri anlamaktan kaçmazlar.

-36-

فَمَا أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

Fe mâ ûtîtum min şeyin fe metâul hayâtid dunyâ ve mâ ındallahi hayrun ve ebkâ lillezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevekkelûn

Fe ma uti tum min şeyin	: işte böylece, size verilen şey, bir şey
Fe matau	: meta, fayda, geçinmelik, faydalanma,
el hayâti ed dunyâ	: dünya hayatı, yaşam,
ve mâ inde Allah hayrun	: şey, ne, değil, katında, ona ait, Allah, hayırlı,
ve ebkâ	: bâki, huzur veren, daha kalıcı,
li ellezine amenu	: iman edenler için
ve alâ rabbihim	: Rab'lerine, kendilerini vücudlandıran
yetevekkelun	: tevekkül, sahibini bilip teslim olma

36- Size verilen şeyler dünya hayatında geçinmeniz içindir ve bütün bunların Allah'a ait olan şeyler olduğunu bilmeniz, sizin için daha hayırlıdır ve iman edenler için gönüllerde daha kalıcı olandır ve onlar kendilerini vücudlandıranı bilip, her şeyiyle teslim olanlardır.

-37-

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ

Vellezîne yectenibûne kebâirel ismi vel fevâhışe ve izâ mâ gadıbûhum yagfirûn

ve ellezîne yectenibune	: ve onlar, kaçınırlar, sakınırlar,
kebâire el ismi	: büyük, büyüklük, günahlar
ve el fevâhışe	: fuhuş, haddini aşan, ben benim demek, çirkinlik
ve izâ ma gadıbu	: öfkeli, hiddetli, halde olmaz,
hum yagfirun	: onlar, affedici, merhametli

37- Ve onlar; günahlardan, büyüklenmekten ve haddini aşmaktan sakınırlar ve hiddetli halde olmaktan kaçınırlar, onlar affedicidirler.

-38-

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Vellezînestacâbû li rabbihim ve ekâmus salâte ve emruhum şûrâ beynehum ve mimmâ rezaknâhum yunfikûn

ve ellezîne istacabu	: onlar, icabet ederler, uyarlar, dönelrler,
li rabbihim	: için, rabb, efendi, vücudlandıran, onlar
ve ekâmu el salate	: her an salât üzere olmak, bağlılık şuuru
ve emru-hum	: işler, çalışmalar, hüküm, onların işleri,
şura	: şura, istişare, ortak karar almak için konuşma,
beyne hum	: aralarında, onlar
ve mimmâ rezakna hum	: o şeyden, rızk, sıfatlar, onlara verilen nimetler
yunfikûne	: infak ederler, verirler,

38- Ve onlar; hep Rabbine icabet ederler ve her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere hareket ederler. Onlar işlerini; aralarında toplanıp konuşarak, ortak bir karar alarak yaparlar. Onlara verilen nimetlerimizin sahibini bilip infak ederler.

-39-

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنتَصِرُونَ

Vellezîne izâ esâbehumul bagyuhum yentesırûn

ve ellezîne iza esabe hum	: onlar, isabet ettiği zaman
el bagyu hum	: saldırı, tecavüz, haddi aşma, onlar,
yentesırune	: yardımlaşır

39- Onların başlarına bir şey geldiğinde, onlara bir saldırı olduğunda, onlar yardımlaşırlar.

-40-

وَجَزَاء سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

Ve cezâu seyyietin seyyietun misluhâ fe men afâ ve asleha fe ecruhu alâllâh innehu lâ yuhıbbuz zâlimîn

ve cezâu seyyietin	: ceza, karşılık, günah, kötülük
Seyyietun mislu ha	: bir kötülük, misli, benzeri, eş, tıpkısı,
Fe men afa	: sonrada kim affetti ve ıslah etti
ve asleha	: ıslah, temizlenmek, iyileştirmek, düzeltmek,
Fe ecru hu alâ allâhi	: böylece onun ecri, Allah'a ait, ilgili,
inne-hu la yuhıbbu	: muhakkak ki, doğrusu, o, yok sevgi, aşk, muhabbet
el zalimin	: zalimler, zulümde olan, kötülük içinde olan

40- Bir kötülüğün karşılığı onun benzeri bir kötülüktür. Fakat kim affederse ve hatasını anlar kendini düzeltirse, böylece onun ecri Allah'a aittir. Muhakkak ki o zalimlerde ise bir sevgi yoktur.

-41-

وَلَمَنِ انتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُوْلَئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ

Ve le men intesare bade zulmihî fe ulâike mâ aleyhim min sebîl

ve le men intesare	: kim, zafer, kazanma, yardım, sonra zulme, ona
bade zulmi hi	: sonra, daha sonra, ardından, zulüm, ona
Fe ulaike	: böylece, artık, işte onlar
mâ aleyhim min sebil	: olmaz, onlara, hakikat yolu, bir yol

41- Kim yardım eder sonra da zulüm ederse, işte bu halde olanların hakikate giden bir yolu olmaz.

-42-

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُوْلَئِكَ لَهُم عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnemes sebîlu alellezîne yazlimûnen nâse ve yebgûne fîl ardı bi gayril hakk ulâike lehum azâbun elîm

İnnemâ el sebilu	: ancak, fakat, yol, gittiği yol,
ala ellezine	: üzerine, karşı, için, o kimseler,
yazlimune en nâse	: haksızlı edenler, zulüm eden, insanlar
ve yebgûne fi el ardı	: zorbalık yapan, isteyen, yeryüzünde
bi gayri el hakkı	: dışında, başka, haksız yere, hakkın dışına çıkan,
Ulâike lehum azabun elim	: işte onlar, acı bir sıkıntıdadır

42- İnsanlara haksızlık eden kimselerin gittiği yolda ve yeryüzünde zorbalık yapanlara, hakikatten başka şeyler içinde olanlara, işte onlara acı sıkıntılar vardır.

-43-

وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

Ve le men sabere ve gafere inne zâlike le min azmil umûr

ve le men sabere	: gerçekten, elbette, kim sabreder
ve gafere	: bağışlar, af eder
İnne zalike	: doğrusu, muhakkak, işte bu, o,
le min azmi el umur	: elbette, gerçekten, büyük bir iş, özellik

43- Gerçekten kim sabreder ve bağışlayıcı olursa, muhakkak ki işte bu elbette büyük bir özelliktir.

-44-

وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن وَلِيٍّ مِّن بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَى مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ

Ve men yudlilillâhu fe mâ lehu min velîyin min badih ve terez zâlimîne lemmâ reevul azâbe yekûlûne hel ilâ mereddin min sebîl

ve men yudlili Allah	: kim, kimse, dalalet, doğru yoldan çıkmak, Allah
Fe mâ lehu min veliyin	: işte, bundan sonra, onun için yoktur, bir dost
min badi-hi	: ondan sonra, bundan sonra
ve terâ el zalimin	: görürsün, zulüm edenleri
Lemmâ reevu el azabe	: gördükleri zaman, oldukları, sıkıntı, azap,
Yekûlûne	: derler,
hel ila mereddin	: var mı, meret, sıkıntı, kurtuluş yolu
Min sebilin	: bir yol,

44- Kim Allah'ın doğru yolundan çıkarsa, işte bundan sonra onun bir dostu olmaz. Zulüm edenleri görürsün ki, onlar bir azap gördükleri zaman derler ki: Bu sıkıntıdan bir kurtuluş yolu var mı?

-45-

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ

Ve terâhum yuredûne aleyhâ hâşîîneminez zulli yenzurûne min tarfin hafîy ve kâlellezîne âmenû innel hâsirînellezîne hasirû enfusehum ve ehlîhim yevmel kıyâmeh e lâ innez zâlimîne fî azâbin mukîm

ve terâ hum	: görürsün, onlar, o halde olanlar,
yuredune	: reddeden, teklif, arz, sunma
Aleyhâ haşine	: ona, boynu bükük, alçalma, uzaklaşma,
Min el zulli	: zillet, gölge, gaflet
yenzurune	: bakarlar, bakıp göremeyen,
Min tarfin hafiy	: taraf, kendi anlayışı, çıkarı, bakış, gizli, saklı, sinsi,
ve kâle ellezine amaneu	: dedi, iman edenler
İnne el hasirin	: muhakkak, kayıp, hüsran, başarısız,
ellezine hasir	: hüsranda olanlar, kaybedenler, başarısız,
enfuse-hum	: kendileri
ve ehli him	: aile, yakın, ehil olan, onlar
yevme el kıyâmeti	: zaman, dirilik, hakikatin ortaya çıkışı, ölünceye kadar
e lâ inne el zalimin	: muhakkak zalimler, kötülük yapanlar
Fî azabin	: içinde, sıkıntı, azap,
mukimin	: devamlı, yerleşik, ikame, hep o halde bulunmak,

45- O halde olanları görürsün ki; onlar gaflete boyun eğmiş, hakikatleri reddeden durumundadırlar, sinsi bir halde kendi çıkarlarına göre bakarlar. İman edenler der ki: Muhakkak ki kaybedenler; kendilerine de ve yakınlarını da, ölünceye kadar kaybettiren kimselerdir. Muhakkak ki zalimlerin durduğu yer, hep azabın içinde olmak değil midir?

-46-

وَمَا كَانَ لَهُم مِّنْ أَوْلِيَاء يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن سَبِيلٍ

Ve mâ kâne lehum min evliyâe yensurûnehum min dûnillâh Ve men yudlilillâhu fe mâ lehu min sebîl

ve mâ kâne lehum	: olmadı, yoktur, onların
min evliya	: bir dost, dostları,
yensurûne-hum	: onlara yardım eder
min dûni allâhi	: Allah'tan başka
ve men yudlili Allah	: kim, hakikatlerinin dışına çıkan, yoldan çıkan, Allah
Fe mâ lehu min sebil	: artık, değil, yok, ona, hakikate giden bir yol

46- Onlara Allah'tan başka yardım edecek dostları da olmaz. Allah yolundan ayrılan bir kimse, artık o hakikatin yolunda değildir.

-47-

اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُم مِّن مَّلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٍ

İstecîbû li rabbikum min kabli en yetiye yevmun lâ meredde lehu minallâh mâ lekum min melcein yevme izin ve mâ lekum min nekîr

İstecîbû	: icabet edin, uyun,
li rabbi kum	: rabbinize
min kalbi en yetiye	: den önce, gelmeden, gelmesi,
yevmun	: gün, zaman, vakit, an
lâ meredde lehu	: kaçınılmaz, ölüm günü, ölüm vakti
min Allâh	: Allah'tan, Allah tarafından, size olmaz
ma lekum	: değil, şey, ne, size, size olmaz,
min melcein	: bir sığınak, kurtulacak yer,
Yevme izin	: gün, vakit, zaman, her an, yetkili, icazet,
ve mâ lekum min nekirin	: değil, siz, olmayın, bir inkâr,

47- O ölüm vakti size gelmeden önce sizi vücudlandırana icabet edin. Size hiçbir zaman Allah'tan başka sığınacak bir yer yoktur ve siz bir inkâr içinde olmayın.

-48-

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنسَانَ كَفُورٌ

Fe in aredû fe mâ erselnâke aleyhim hafîzâ in aleyke illel belâgu ve innâ izâ ezaknal insâne minnâ rahmeten feriha bihâ ve in tusibhum seyyietun bi mâ kaddemet eydîhim fe innel insâne kefûr

Fe in aredu	: bundan sonra, eğer, yüz çevirme, uzaklaşma
Fe mâ ersel nâ ke	: değil, göndermek, bildirmek, biz, sen,
aleyhim hafız	: onlara, üzerlerine, koruyucu, muhafaza eden,
in aleyke el belagu	: sadece, senin vazifen, tebliğ, açıklamak,
ve innâ iza ezakna	: doğrusu biz, olduğunda, tatmak, hissetme,

el insane	: insan,
minnâ rahmeten	: bizden, bir rahmet, ,
feriha biha	: ferah, rahatlık, huzur, sevinme, onunla
Ve in tusib hum seyyietun	: şayet onlara isabet eder, bir kötülük
bi-mâ kaddemet eydi him	: sebebiyle, kendi elleriyle yaptıklarından dolayı
Fe inne el insane	: işte o zaman, insan,
kefurun	: görmemezlikten gelir örter,

48- Bundan sonra eğer hakikatlerden yüz çevirirlerse; sen onları koruyacak, Bizi zorla bildirecek değilsin. Sen sadece hakikatleri tebliğ et. İnsanlar rahmetimizden bir şey hissettiği zaman ona sevinir ve şayet kendi elleriyle yaptığı şeyler sebebiyle ona kötülük isabet etse, işte o zaman insan hakikatleri görmemezlikten geliverir.

-49-

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاء يَهَبُ لِمَنْ يَشَاء إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَاء الذُّكُورَ

Lillâhi mulkus semâvâti vel ard yahluku mâ yeşâu yehebu li men yeşâu inâsen ve yehebu li men yeşâuz zukûr

li allâhi mulku	: Allah'ındır, mülk, hükümranlık,
el semavat vel ard	: gökler ve yer
Yahluku	: halk edendir, yaratır, var eder,
ma yeşau	: şey, ne, değil, ister, diler
yehebu	: bağışlama, ihsan, verir, hibe,
li men yeşau	: kim, diler, istek, irade,
inasen	: dişilik, kızlar,
ve yehebu	: hibe eder, bağışlar, ihsan eder, verir,
li men yeşau	: kim, ister, diler, irade eder,
el zukura	: erkek,

49- Göklerin ve yerin hükümranı Allah'tır, dilediği şeyi halkedendir. Kimine dişilik ihsan edilmesi O'nun iradesindendir ve kimine erkeklik ihsan edilmesi O'nun iradesindendir.

-50-

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا وَيَجْعَلُ مَن يَشَاء عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ

Ev yuzevvicuhum zukrânen ve inâsâ ve yecalu men yeşâu akîmâ innehu alîmun kadîr

Ev yuzevvicu hum	: çift, eş olan, beraberlik, bir arada, zevc, onlar
Zukrânen ve inasen	: erkek ve dişiler
ve yecalu	: sunar, verir, kılar, yapar
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
akime	: steril, arınma, neticesiz, boş, hakikatten uzak
inne-hu alimun	: muhakkak ki o, ilmiyle var edendir, ilmin sahibi,
kadirun	: kudret, güç

50- Erkek ve dişi, onları eş olarak bir arada bulunduran O'dur. Hakikatten uzakken hakikati anlamayı isteyen kimseye ilmini sunar. Muhakkak ki O ilmiyle gücünü gösterendir.

-51-

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَاء حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاء إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ

ve mâ kâne li beşerin en yukellimehullâhu illâ vahyen ev min verâi hıcâbin ev yursile resûlen fe yûhıye bi iznihî mâ yeşâu innehu aliyyun hakîm

ve mâ kâne li beşerin	: yoktur, olmaz, bir beşer, insan
en yukellime-hu Allah	: onunla konuşması, Allah
İllâ ve hay	: ancak, hay, diri, vahiy, bildirir,
ev min verai hicab	: yada, veya, varlık perdesinin ardından,
Ev yursile	: veya gönderilen, bildiren, ortaya çıkan, irsal,
fe yuhiye	: böylece, gösteren, artık, vahy, bildiren, diri olan,
bi izni-hi	: izni ile, yetkili, icazet, o,
ma yeşau	: ne, şey, değil, ister, diler, arzu eder, var ettiği her şey
inne-hu aliyyun	: muhakkak ki o, ilmiyle yüce olan,
hakim	: hüküm hikmet sahibi, hâkim olan,

51- Allah'ın bir insan ile konuşması olmaz. O varlık perdesinin ardından veya ortaya çıkıp duran her varlıktan her an hakikatleri bildirir. Öyle ki O, yetkisini varettiği her şeyden her an gösterir. Muhakkak ki O, ilmiyle yüce olandır, tüm varlığa hâkim olandır.

-52-

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَنْ نَّشَاء مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Ve kezâlike evhaynâ ileyke rûhan min emrinâ mâ kunte tedrî mel kitâbu ve lel îmânu ve lâkin cealnâhu nûren nehdî bihî men neşâu min ibâdinâ ve inneke le tehdî ilâ sırâtın mustekîm

ve kezâlike	: işte böylece, işte,
ev hay na ileyke	: diri olan, bildirdik, gösterdik, sen, sana
Ruhan	: ruh, öz, tüm varlığın geldiği kaynak, hulasa,
min emri-na	: emrimiz, işimiz, işleyişimiz, hüküm,
mâ kunte tedri	: bilmiyordun, idrak etmiyordun
ma al kitabu	: değil, şey, ne, kitap nedir
ve lâ imanu	: olmaz, değil, yok, iman,
ve lâkin ceal na hu	: fakat, lakin, işte, yaptık, kıldık, düzenledik, o
nuren	: nur, aydınlık, hakikatler,
nehdi	: biz, kılavuz, yol gösteririz,
bihi men neşau	: onunla, hakikatlerimiz, ona, kim, kimse, isteriz, dileriz
min ibadi na	: kulluk, bir kul, biz,
ve inne-ke	: muhakkak sen,
le tehti	: elbette, huda, ulaşmak, yönelten, kılavuz, sevk eden,
İla sırâtın mustekîmin	: dosdoğru hakikatin yoluna

52- İşte sende diri olan Biziz. Tüm varlıktaki işleyişimiz Ruhumuzdan gelir. Sen kitap nedir bilmiyordun ve imanın da yoktu. İşte sen, tüm varlığı nurumuzla düzenlediğimizi anladın.

Kim; Bizim kulumuz olduğunu, irademizi anlamayı isterse, o hakikatlerimizle yol gösterici olduğumuzu anlar. Muhakkak ki sen, elbette o dosdoğru hakikatin yoluna sevk edensin.

-53-

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الأُمُورُ

Sırâtıllâhillezî lehu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard e lâ ilâllâhi tesîrul umûr

sırâtı Allâh	: yol, ona giden yol, Allah
Ellezî lehu	: ki onundur
fi el semevat	: göklerdekiler, göklerde olan
ve ma fi el ard	: bütün her şey, ne varsa, yerde olan,
e lâ ila Allah	: değil mi, yok, Allah
tesir el umur	: olup duran işler, varlıkta olan işleyiş, döner, dolaşır,

53- Göklerde olan ve yerde olan ne varsa, her şey Allah'ın yoludur. Tüm varlıkta her an olan işleyiş Allah'a ait değil midir?

S43 - ZUHRUF SÛRESİ

-1-

حم

Hâ mîm

Ha mim : zat, hu, zati ilahiye, nokta, Allah, kamil insan, mümin,

1- Hâ, Mîm

-2-

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

Vel kitâbil mubîni

ve el kitâbi : kitab, yazılı olan, hakikatler, varlık kitabı,
el mubin : apaçık olan,

2- Her varlık apaçık bir kitaptır.

-3-

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

İnnâ cealnâhu kur'ânen arabiyyen leallekum takılûn

İnnâ cealna hu : muhakkak, düzenledik, sunduk, yaptık, kıldık, o
kuranen : kuranı, kâinat kitabı, okunan şey,
arabiyyen : anlaşılır bir dille, anlaşılır bir halde
Lealle kum takılune : umulur ki akıl edersiniz, düşünüp anlarsınız

3- Kâinat kitabını anlaşılabilir bir halde düzenledik. Umulur ki düşünür anlarsınız.

-4-

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ

Ve innehu fî ummil kitâbi ledeynâ le alîyyun hakîm

ve inne-hu : muhakkak ki, o, o kâinat kitabı
Fi ummi el kitab : içinde, ana kitap, asıl kitap, öz kitap
Ledey na : katımızdaki, bizden,
Le aliyyin : yüce, üstün, ilim sahibi,
hakimun : hüküm hikmet, hâkim olan

4- Muhakkak ki o kâinat kitabı, Bize ait olan ana kitabın içindendir. Elbette bir ilim taşır, hikmet taşır.

-5-

أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ

E fe nadribu ankumuz zikre safhan en kuntum kavmen musrifîn

E fe nadribu	: değil mi, çarpmak, vurgu, nefes alıp vermek, bırakmak,
ankum	: sizden, sizin, sizinle,
el zikre	: zikir, anmak, anlamak,
Safhan en kuntum	: yüz çevirmek, bırakmak, terk etmek, olduğunuz,
Kavmen musrifine	: kavim, kimseler, müsrif, haddi aşan, aşırı giden,

5- Sizin her an nefes alıp vermeniz Bizim zikrimiz değil midir? Haddi aşan kimselerden olduğunuz o cehalet hâllerinizi terk edin.

-6-

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ

Ve kem erselna min nebîyin fîl evvelîn

ve kem erselna	: nice, açığa çıkmak, gönderdik, sunduk, biz,
min nebiyin	: haberci, hakikatleri bildiren
Fi el evveline	: öncekilerin içinde, evvel,

6- Daha öncekilerin içinden de hakikatleri bildiren, Bizi anlatan nice kimseler açığa çıktı.

-7-

وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

Ve mâ yetîhim min nebîyin illâ kânû bihî yestehziûn

ve mâ yetî him	: şey, ne, değil, gelen, onlar
min nebiyin	: haberci, hakikatleri bildiren,
Kanu bi hi yestehziune	: oldu, alay edenlerden, önemsemeyen,

7- Onlara hakikatleri bildiren biri gelmesin ki, onunla alay ederlerdi.

-8-

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ

Fe ehleknâ eşedde minhum batşen ve medâ meselul evvelîn

Fe ehlek na	: böylece, helak olmak, yazık olmak, biz,
eşedde	: şiddetli, güçlü, şiddet,
Min hum batşen	: onları, baskı, zulüm, kuvvetle tutmak, şiddet, zorluk,
ve medâ	: gelip geçti,
meseli el evveline	: durum, gibi, misal, öncekiler, evvelki, daha önce

8- Onlar şiddet ve zor kullanma hâllerinde kaldılar. Böylece Bizi anlayamayıp helak olup gittiler ve daha önce de böyle durumlarda olanlar gelip geçti.

-9-

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

Ve le in seeltehum men halakas semâvâti vel arda le yekûlunne halakahunnel azîzul alîm

ve le in seelte hum	: elbette, eğer, sorsan, sorduğunda, onlar
men halaka	: kim, kimse, halk etti, var etti, yarattı,
El semavat ve el arda	: gökleri ve yeri
Le yekulune	: elbette derler, söylerler,
Halaka hunne	: halk etti, yarattı, var etti, onları
el aziz	: varlığın yüce sahibi, aziz olan, sıfatların sahibi
el alimu	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden, alim olan

9- Elbette onlara: Gökleri ve yeri kim yarattı, diye sorduğunda, elbette onlar: Aziz olan, âlim olan yarattı, derler.

-10-

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

Ellezî cealekumul arda mehden ve cealelekum fîhâ subulen leallekum tehtedûn

Ellezî ceale lekum	: ki o düzenledi, sıfatlandırdı, var eden, size,
El arda mehden	: yeryüzü, yaydı, beşik, döşek,
ve ceale lekum	: düzenledi, yaptı, sundu, sizler,
Fîhâ subulen	: orada yollar, deliller
lealle-kum tehtedune	: umulur ki siz hakikatin yolunu bulursunuz,

10- Sizleri düzenleyen ve yeryüzünü yayıp döşeyen ve orada hakikatlere götüren yolları var eden O'dur. Umulur ki hakikate giden yolu bulursunuz.

-11-

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاء مَاء بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ

Vellezî nezzele mines semâi mâenbi kader fe enşernâ bihî beldeten meyten kezâlike tuhrecûn

ve ellezî nezzele	: o ki, indirdik, sunduk, verdik,
min el semai	: gökten, semadan, ulvi âlem,
Maen bi kaderin	: su, rahmet, ilim, bir ölçü ile
Fe enşernâ bihi	: artık, sonra, yetiştirdik, çıkarttık, orada,
beldeten meyten	: ölü beldelerden, verimsiz, topraktan,
Kezalike tuhrecune	: işte böyle, siz, açığa çıkmak, var oldunuz

11- Bir ölçü ile rahmeti semadan indirdik. Böylece o rahmetle ölü beldelerden hayat verdik, işte bunun gibi sizi de açığa çıkardık.

-12-

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ

Vellezî halakal ezvâce kulle hâ ve ceale lekum minel fulki vel enâmi mâ terkebûn

ve ellezî halaka	: o ki yaratandır, halk eden, var eden,
ezvace	: çift, eşler, türler, aynı yolda olan, birlik, çeşit
kulle ha	: hepsi, bütün
ve ceale lekum	: yapmak, düzenledi, siz,
min el fulki	: yörünge, sonsuzluk, sistem, gemi, yol, genetik,
ve el enâm	: tüm varlık, hareket eden şey, hayvan, sığır,
ma terkebune	: şey, ne, değil, taşımak, aşama, dönem, ayrılmadan

12- Ki O'dur bütün türleri vareden ve sizi de belli bir sistem içinde düzenleyen ve bütün varlığı kendi niteliklerinden vareden.

-13-

لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

Li testevû alâ zuhûrihî summe tezkurû ni'mete rabbikum izesteveytum aleyhi ve tekûlû subhânellezî sehhare lenâ hâzâ ve mâ kunnâ lehu mukrinîn

li testevû	: seva, yönelme, oturma, birleşme, beraber, denk
ala zuhuri hi	: açığa çıkan, apaçık görünen, zahir olan,
summe tezkurû	: sonra zikredin, anın, anlayın,
nimete	: nimet, nitelik, sıfatlar, lütuflar,
rabbi kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran
izâ isteveytum aleyhi	: seva, birleşme, birlik olma, oturma, denk, onun
ve tekûlû subhane	: deyin, subhân, noksan sıfattan münezzehsin
Ellezî sehhare lena haza	: ki o hazırlar, meydana getiren, bizi bunları
ve mâ kunnâ lehu	: biz olmadık, değiliz, ona
mukrinine	: güç yetiren, güçlü olan,

13- O apaçık görünen varlığın birliğini anlama içinde olun, sonra sizi vücudlandıranın sıfatlarını düşünüp anlayın ve O'nun tüm varlıktaki birliğini anladığınızda: Noksan sıfatlardan münezzehsin, bizi ve her şeyi meydana getirensin, biz kendi gücümüzün sahibi değiliz, deyin.

-14-

وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ

Ve innâ ilâ rabbinâ le munkalibûn

ve innâ ila rabbina	: doğrusu biz, rabbimiz, bizi vücudlandıran,
Le munkalibûne	: elbette, inkılab eden, değişim, dönüş, çevrilmek,

14- Ve doğrusu biz: Bizi vücudlandıranı anlamada bir değişim içindeyiz, deyin.

-15-

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ

Ve cealû lehu min ibâdihî cuzâ innel insâne le kefûrun mubîn

ve cealû lehu	: kıldı, yaptı, sundu, koştu, edindiler, olmak, ona
min ibadi hi	: kulluğu, o, o kulluğunda
cuzen	: cüz, kısım, ayrı, bir şeyin parçası,

inne el insane	: doğrusu, bir kısım, muhakkak insanlar
Le kefûrun	: hakikatleri örtüler, görmemezlikten geldi,
mubinun	: açıkça, apaçık olan,

15- Doğrusu insan, apaçık olan hakikatleri görmemezlikten geldi ve o kulluğunda kendini ayrı görüp, O'na ortak koştu.

-16-

أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم بِالْبَنِينَ

Emittehaze mimmâ yahluku benâtin ve asfâkum bil benîn

Em ittehaze	: yoksa, ya da, edindi, alındı, çekildi, önemseme,
Mimma yahluku	: hangisi, şeyler, yaratılan, var olan,
benatin	: kız çoçuk,
ve asfakum	: tercih, tanımlama, istemek,
bi el benin	: erkek çocuk

16- Kız çocuklarının yaratılışında hangi şeyden dolayı onu istemekten çekindiler ve erkek çocuklarını tercih ettiler.

-17-

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

Ve izâ buşşire ehaduhum bi mâ darabe lir rahmâni meselen zalle vechuhu musvedden ve huve kezîm

ve izâ buşşire	: müjdelendiğinde, sevindirdiğinde, adam,
ehadu hum	: onlardan biri, onların birliği, birisi
bi mâ darabe	: şey, ne, değil, yükleme, atfetme, isnat etme,
li el rahman	: için, rahman, rahmet,
Meselen zalle	: gibi, örnek, durumu, gölge oldu,
vechu hu	: yüz, gerçek, o,
Musvedden	: kararmış, siyahlaşmış,
ve huve kezimun	: o, öfkeli, hiddetli, kızgın,

17- Onlardan birine, Rahmana isnat ettikleri kız çocuğu müjdelendiğinde; onun yüzü kararır, gölge gibi olur ve o öfkelenir.

-18-

أَوَمَن يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ

E ve men yuneşşeu fîl hılyeti ve huve fîl hısâmi gayru mubîn

E ve men yuneşşeu	: mi, kimse, doğar, büyütülür, yetiştirilir,
fi el hilyeti	: içinde, ziynet, süs, sıfatlar, suret, güzel yüz,
ve huve fi el hisami	: o, mücadele içinde, kavga, tartışma, çıkar,
gayru mubin	: gayrı, başka, açıkça, açık, zahir, delil,

18- Sıfatların idrakinde yetiştirilen bir kimse, deliller üzere olmayan ve kavgalar içinde olan o kimse gibi midir?

-19-

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنَاثًا أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ

Ve cealûl melâiketellezîne hum ibâdur rahmâni inâsâ e şehidû halkahum setuktebu şehâdetuhum ve yuselûn

ve cealû	: kıldılar, yaptılar, isnat etti,
el melaikete	: melekler, her varlıktaki güç
Ellezine hum	: o kimseler, kendileri, onlar,
ibadi el rahman	: kullar, rahmanın, rahmet, tüm varlığı nuruyla saran,
inasen	: dişilik, alıştırma, ünsiyet, yakınlık,
e şehidu halka hum	: tanık, şahit, bilen, onları yarattı
se-tuktebu	: yazılacak, yazmış olan
Şehadetum hum	: tanık olmak, görmek, bilmek, onlar,
ve yuselûne	: sorun, sorgulayın, araştırın,

19- Onlar Rahmanın kulları olan meleklere de dişilik isnat ettiler. Onlar yaratılışa tanık mı olmuşlar, yazılmış olanı onlar görmüşler mi? Hakikatleri anlamak için sorgulayın, araştırın.

-20-

وَقَالُوا لَوْ شَاء الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُم مَّا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

Ve kâlû lev şâer rahmânu mâ abednâhum mâ lehum bi zâlike min ilmin in hum illâ yahrusûn

ve kâlû lev şae	: dediler, eğer, diledi, istedi,
el rahman	: rahman, rahmet, varlığı nuruyla saran,
mâ abednâ-hum	: şey, ne, değil, kulluk, tapmazdık, onlara
mâ lehum	: onların yoktur, bu konuda ilimden, bilgi
bi zalike min ilmin	: bunda, bu konuda, bir bilgi, ilim,
İn hum illa yahrusune	: onlar, sadece, haris, yalanlarda kalan, çıkarcı,

20- Dediler ki: Eğer Rahman isteydi biz onlara kulluk etmezdik. Onların bu konuda bir bilgileri yoktur, onlar sadece kendi çıkarlarına göre hareket edenlerdir.

-21-

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِّن قَبْلِهِ فَهُم بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ

Em âteynâhum kitâben min kablihî fe hum bihî mustemsikûn

Em âteynâ hum	: yoksa, sunduk, verdik, onlar
kitaben	: kitap, hakikatler, varlık kitabı, yazılı olan,
min kablihi	: ondan önce, daha önce, kendilerine göre,
Fe hum bihi mustemsikune	: böylemi onlar, anlayışları, tutunan, sarılan

21- Yoksa onlar, sunduğumuz tüm varlık kitabından, kendilerine göre böyle mi anlayıp algıladılar.

-22-

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ

Bel kâlû innâ vecednâ âbâenâ alâ ummetin ve innâ alâ âsârihim muhtedûn

Bel kalu inna vecedna	: hayır, bilakis, dediler, biz bulduk
Abae na ala ummetin	: atalarımız, bir yol, inanç üzerine
Ve inna ala asarihim	: biz, iz üzere, işaret, gösterge, adet, onlar
muhtedun	: gösterilen yol üzere olan, yolunda olan,

22- Bilakis, dediler ki: Biz atalarımızı bir inancın yolu üzerine bulduk ve biz onların gösterdikleri yol üzere, onların adetleri üzere oluruz.

-23-

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِم مُّقْتَدُونَ

Ve kezâlike mâ erselnâ min kablike fî karyetin min nezîrin illâ kâle mutrefûhâ innâ vecednâ âbâenâ alâ ummetin ve innâ alâ âsârihim muktedûn

ve kezâlike ma ersel na	: işte, açığa çıkmasın, irsal, biz, hakikatimiz,
min kablike	: senden önce, daha önce,
fî karyetin	: beldenin içine, bulundukları yer, beldeye, köy,
min nezirin	: uyarıcı, hakikatleri açıklayıp uyaran,
İlla kale mutrefu ha	: ancak dedi, süslü, varlıklı, arzularına, bildiklerine
İnnâ vecedna	: muhakkak, elbette, biz bulduk,
abaena ala ummetin	: atalarımız, bir yol, inanç üzere
ve inna alâ âsâri-him	: biz, üzerine, işaret, iz, adet, gösterge, onlar
muktedun	: yolunda olma, ayrılmama

23- İşte senden önce de, beldelerdeki kimselere hakikatleri açıklayıp uyaran, Bizi anlatan biri açığa çıkmasın ki, orada kendi bildiklerine göre hareket edenler şöyle derler: Elbette biz, atalarımızı bir inancın yolu üzere bulduk ve biz onların gösterdikleri yoldan ayrılmayız.

-24-

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكُم بِأَهْدَى مِمَّا وَجَدتُّمْ عَلَيْهِ آبَاءكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ

Kâle e ve lev citukum bi ehdâ mimmâ vecedtum aleyhi âbâekum kâlû innâ bi mâ ursıltum bihî kâfirûn

Kâle e ve lev citu	: hakikatleri gösteren dedi, bildirsem demi, getirme,
kum bi ehda	: siz, yol gösterme, hakikatin yolu,
mimmâ vecedtum	: şeyden, şeyler, nesneler, siz bulduğunuz,
aleyhi abaekum	: onlara, üzerlerine, atalarınız
Kalu inna bi ma ursiltum	: derler, biz, gönderilmedin, açıklanan şeyler,
Bi hi kafirune	: kabul etmeyen, hakikati görmemezlikten gelen

24- Hakikatleri gösteren dedi ki: Atalarınızdan size gelen, onlardan bulduğunuz şeylerden daha iyi olan bir hakikat yolunu size bildirsem de mi, o yoldan ayrılmazsınız? Dediler ki: Doğrusu biz, senin bize açıkladığın şeyleri kabul etmeyiz.

-25-

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ

Fentekamnâ minhum fanzur keyfe kâne âkıbetul mukezzibîn

Fe intekamnâ	: böylece, intikam aldık, nimetin zıddı, mahrum, onlar,
min hum	: onlarda, kendilerinde, onlardan,
Fe unzur	: böylece, bakıp görmek, l
Keyfe kane akibeti	: nasıl oldu, sonu, akıbet, netice, sonuç
el mukezzibine	: yalanlayanlar, yalanlarda kalanlar,

25- Böylece onlar, kendilerindeki nimetlerimizi anlamaktan mahrum kaldılar. Böylece hakikatlere karşı yalanlarda kalanların akıbetleri nasıl oldu bakıp görün.

-26-

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاء مِّمَّا تَعْبُدُونَ

Ve iz kâle ibrâhîmu li ebîhi ve kavmihî innenî berâun mimmâ tabudûn

ve iz kâle ibrahimu	: demişti, İbrahim,
Li ebi hi ve kavmi-hi	: babasına ve kavmine
inne ni beraun	: muhakkak, ben, uzağım,
Mimma tabudune	: şeylerden, taptığınız, kulluk ettiğiniz, ibadet

26- İbrahim babasına ve kavmine demişti ki: Muhakkak ki ben, sizin ibadet ettiğiniz şeylerden uzağım.

-27-

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ

İllellezî fataranî fe innehu se yehdîn

İllâ ellezi fatara ni	: ancak, kim, beni yaratan, tüm varlığı var eden, çıkaran
Fe inne hu se yehdi ni	: muhakkak, o, yol gösteren, ben

27- Beni ve tüm varlığı var eden, işte ancak bana yol gösteren O'dur.

-28-

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve cealehâ kelimeten bâkıyeten fî akıbihî leallehum yerciûn

ve ceale-hâ kelimeten	: kıldı, yaptı, o, bu kelime
Bâkiyeten	: bâki, kalıcı olan,
fi akibi hi	: ardından, sonrakiler içinde,
lealle-hum yerciune	: umulur ki onlar, hakikatleri anlayıp dönerler

28- Ardından gelecek olanlar için, kalıcı olan bu kelimeyi onlara bıraktı. Umulur ki onlar hakikatleri anlayıp dönerler.

-29-

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاء وَآبَاءهُمْ حَتَّى جَاءهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ

Bel metta'tu hâulâi ve âbâehum hattâ câehumul hakku ve resûlun mubîn

Bel meta tu haulai	: hayır, ancak, varlık, meta, menfaat peşinde koşanlar
ve âbâe-hum	: onların ataları, bile, hem de, onlara geldi
hatta cea hum el hakk	: hatta, bile, geldi, sundu, onlar, hak, gerçek, hakikat
ve resulun	: resul, hakikati gösteren,
mubin	: apaçık açıklayan, açıkça,

29- Bilakis onlar bir menfaat peşinde koştular. Onlara ve onların atalarına hakikatler sunuldu. Onlara hakikatleri apaçık açıklayan Resul geldi.

-30-

وَلَمَّا جَاءهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ

Ve lemmâ câe humul hakku kâlû hâzâ sihrun ve innâ bihî kâfirûn

ve lemmâ cea hum	: sunulduğu, geldiği zaman, onlara
el hakku	: hakk, gerçek, hakikat,
Kâlû haza sihrun	: dediler, bu sihir, maskaralık, aldatmaca,
ve innâ bihi	: biz, onu, o sunulanlar,
kafirune	: kabul etmeyen, örten, hakikati görmemezlikten gelen

30- Onlara hakikatler sunulduğu zaman: Bu aldatmacadır ve biz o sunulanları kabul etmeyiz, dediler.

-31-

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَى رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ

Ve kâlû lev lâ nuzzile hâzel kur'ânu alâ raculin minel karyeteyni azîm

ve kâlû lev la nuzzile	: dediler, olsaydı, olmadan, indirilen, gelen, konaklayan
Hâzâ el kuranu	: bu kuran, ilahi sözler, sözler, okunan şeyler
ala raculin	: ileri gelen, büyük bir kişi, bilge kişi, bilgili kişi,
Min el karyeteyni	: beldelerin, köy, şehir,
azimin	: harika, mükemmel, yüce, büyük

31- Ve dediler ki: Bu okunan şeyler, tüm beldeler tarafından bilinen yüce bir kimseye gelseydi ya!

-32-

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَةَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُم بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

E hum yaksimûne rahmete rabbik nahnu kasemnâ beynehum maîşetehum fîl hayâtid dunyâve refanâ ba'dahum fevka badın derecâtin li yettehıze badu hum badan suhriyyâ ve rahmetu rabbike hayrun mimmâ yecmaûn

E hum yaksimun	: onlar mı taksim ediyorlar, karar vermek,

rahmet rabbike	: rahmet, rabbinin
Nahnu kasem na	: biz, paylaştırma, noksansız dağıttık
beyne hum	: aralarında,
maîşete-hum	: maişet, yaşam için, geçimlikleri, onlar,
fi el hayat el dünya	: dünya hayatında, yaşamlarındaki,
ve refanâ	: yükselttik, yücelik, verdik,
Bada hum	: onların aralarında, bir kısmı, birbirlerine
fevka	: fevk, üst taraf, anlayış, yukarı,
Badin dereceler	: bazısı, derece, mertebe, farklı özellik,
li yettehize	: edinme, almak, yararlanma, yardım için sarılmak,
Badu hum badan suhriyyen	: birbirleriyle alay etmesinler,
Ve rahmet rabb ke	: Rabbinin rahmeti
hayrun mimma	: iyi güzel olan şeyler, hayırlı olan, faydalı olan,
yecmeun	: toplanmak, birleşen,

32- Rabbin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Dünya hayatında onların yaşayabilmeleri için, ihtiyaçlarını onların aralarında noksansız dağıttık ve onların birbirlerine yardımcı olmaları için, onlara farklı özellikler verdik. Onlar birbirleriyle alay etmesinler ve Rabbin rahmetinde olsunlar, hayırlı olan şeylerde toplansınlar.

-33-

وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِّن فَضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ

Ve lev lâ en yekûnen nâsu ummeten vâhıdeten le cealnâ limen yekfuru bir rahmâni li buyûtihim sukufen min fıddatin ve meârice aleyhâ yazherûne

ve lev lâ en yekune en nas	: olmadılar, olması, insanlar
Ummeten	: benzer özellikleri olan, topluluk, aynı anadan gelen
vahideten	: tek, birlik,
le ceal na	: yaptık, kıldık, düzenledik,
li men yekfuru	: kim için, hakikati örterler,
bi el rahman	: varlığı nuruyla saran, rahmanı, rahmetini
li buyûti-him	: gönül âlemi, ev, beden, onlar
sukufen	: durum, tavan, üst, yüceltme,
min fiddat	: gümüş, parlak, temiz,
ve meârice	: manevi yükselme, ulvi makam, merdiven, makam,
aleyha yazherune	: üzerinde, kendilerinde, göstermek, açığa çıkan,

33- İnsanları bir birlik içinde, benzer özellikler halinde düzenlediğimiz hâlde, onlar birliğin hakikatlerinde olamadılar. Gönül âlemini yüceltme, tertemiz yapmaları içinde değil ve kendi üzerlerinde olan ulvi makamları anlama içinde değil, Rahmanın hakikatlerini örten kimselerden oldular.

-34-

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِؤُونَ

Ve li buyûtihim ebvâben ve sururen aleyhâ yettekiûn

ve li buyûti him	: gönül âlemi, ev, beden, onlar,
ebvaben	: kapı, hakikatler,
ve sururen aleyha	: zevk, huzur, koltuk, rahatlık, dayanmak, o, onu, bu, orada

yettekiune : yaslanmak, dayanmak, o halde hareket etmek,

34- Onlar bedenlerinin içindeki hakikatleri araştırma içinde olsunlar ve ulaştıkları hakikatlere dayansınlar, o halde hareket etsinler.

-35-

وَزُخْرُفًا وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ

Ve zuhrufâ ve in kullu zâlike lemmâ metâul hayâtid dunyâ vel âhiretu inde rabbike lil muttekîn

ve zuhruf : ortaya çıkan güzellik, süsler, altın, değerler
ve in kullu zalike : tüm bu, işte bunlar,
Lemmâ metau : yalnız, sadece, değil, eşya, meta, faydalanma, çıkar,
el hayâti ed dunyâ : dünya hayatı
ve el âhiretu : âhiret, sonunda
İnde rabb ke : ona ait, katında, rabbin, vücudlandıran,
li el muttekin : fenalardan sakınan, şirk koşmayanlar için

35- Ortaya çıkan güzellikler ve tüm bunlar, dünya hayatı için bir çıkar değildir. Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar için sonunda Rabbine ait hakikatlere ulaşmak vardır.

-36-

وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ

Ve men yaşu an zikrir rahmâni nukayyıd lehu şeytânen fe huve lehu karîn

ve men yaşu : kim yüz çevirir, önemsemez,
an zikri el rahman : zikri, anmak, rahman, varlığı nuruyla saran
Nukayyid lehu : musallat, o hallerde kalır, o,
şeytanen : şeytani haller, kötülük halleri,
Fe huve lehu karinun : böylece, artık, o, ona yakındır.

36- Kim Rahman'ı anmaktan yüz çevirirse; o şeytani hallerde kalır, böylece o, o hallerine yakın olur.

-37-

وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ

Ve innehum le yasuddûnehum anis sebîli ve yahsebûne ennehum muhtedûn

Ve inne hum : muhakkak, onlar,
le yasuddûne hum : çevirir, döndürür, uzaklaşırlar
ani es sebîli : yoldan, hak yolu,
ve yahsebûne : zannederler, cehaletine göre davranmak
enne-hum muhtedune : onlar doğru yoldalar, yönlendirildi

37- Muhakkak ki o hâllerde olanlar hakk yolundan uzaklaşırlar ve onlar zannederler ki doğru yoldadırlar.

-38-

حَتَّى إِذَا جَاءنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ

Hattâ izâ câenâ kâle yâ leyte beynî ve beyneke budel meşrikayni fe bisel karîn

Hattâ iza cea na	: ayrıca, yaptı, anladığında, işledi, geldi, yöneldi, bize
Kâle ya leyte	: dedi, keşke, olsaydı,
beyni	: arası, iki şeyin arası, benimle arası,
ve beyneke	: arası, seninle arası,
Bude el meşrikayni	: uzaklık, güneşin doğuşu kadar, doğu batı kadar
Fe bise el karinu	: işte bu ne kötü arkadaşlık, yakınlık

38- Bizi anlamaya başladığı zaman: Keşke o kötü hâllerle benim aram, doğu ile batı arası kadar uzak olsaydı, kötü olan şeylere yakın olmuşum, der.

-39-

وَلَن يَنفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ

Ve len yenfeakumul yevme iz zalemtum ennekum fîl azâbi muşterikûn

ve len yenfea-kum	: değil, yarar, fayda, siz,
el yevme	: vakit, zaman
iz zalemtum	: zulüm eden olduğunuzda, kötülük, haksızlık
enne kum fi el azabi	: şüphesiz siz, olursunuz, azap, sıkıntı,
muşterikune	: ortak olan, katılma, paylaşımcı, ilgili, müşterek

39- Kötü hâllerde olduğunuz vaktin size bir yararı olmaz. Şüphesiz siz o sıkıntılara ortak olursunuz.

-40-

أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَن كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

E fe ente tusmius summe ev tehdîl umye ve men kâne fî dalâlin mubîn

E fe ente tusmiu	: sen işittirebilir misin, duymak, işittirme,
el summe	: hakikati duymayan, kulak vermeyen, sağırlar
Ev tehti	: veya, ya da, yol gösterme,
el umye	: bakmayan, hakikati görmeyen, kör, görmeyen,
ve men kane	: kim oldu, olan kimse
fi dalalin	: kendi cehaletine sapan, dalalet içinde
mubin	: apaçık

40- Hakikatleri duymayanlara sen işittirebilir misin? Ya da hakikatleri görmeyenlere ve apaçık bir dalalet içinde olan kimselere sen yol gösterebilir misin?

-41-

فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ

Fe immâ nezhebenne bike fe innâ minhum muntekımûn

fe immâ	: artık, bundan sonra, amma, lakin,
nezhebenne bike	: nezih, tertemiz, saf, edinme, çalışma, sizden

Fe inna minhum	: fakat, artık, biz, onlardan, o hallerde olanlar,
muntekimune	: haktan mahrum kalma, nimetlerden mahrum kalma,

41- Bundan sonra o hâllerde olup Bizi anlamayanlar, hakikatlerin idrakinden mahrum kalacaklardır. Fakat sizden tertemiz olmaya çalışanlar başka.

-42-

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ

Ev nuriyennekellezî vaadnâhum fe innâ aleyhim muktedirûn

Ev nuriyenne ke	: ya da, nurumuz, aydınlık, görmek, anlamak, sen
Ellezi vaad nâ hum	: ki, vaad, yerine getirme, açığa çıkarma, tecelli, onlar
Fe inna aleyhim	: artık, biz, onlardaki, kendilerindeki, tüm varlık,
muktedirune	: güç sahibi, muktedir olan,

42- Ya da nurumuz üzere olanlar başka. Ki onlardaki tecellilerin sahibi Biziz, onlardaki gücün sahibi Biziz.

-43-

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

Festemsik billezî ûhıye ileyke inneke alâ sırâtın mustekîm

Fe istemsike	: artık, sarıl, tut, kavrama, algılama, sımsıkı sarılma,
Bi ellezi Uhiye ileyke	: vahy edilen, bildirilen, hay, diri, sana, sendeki,
İnne ke	: muhakkak ki sen,
ala sıratin mustakim	: dosdoğru hakikat yolu üzerindesin

43- Artık sen, sana bildirilene sımsıkı sarıl. Muhakkak ki sen dosdoğru hakikat yolu üzeresin.

-44-

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ

Ve innehu le zikrun leke ve li kavmik ve sevfe tuselûn

ve inne-hu	: muhakkak ki, o
le zikrun	: elbette, zikir, anmak, anlamak,
Leke ve li kavmi-ke	: senin ve kavmin için, insanlar için
ve sevfe tuselune	: olacak, sorulacak, öğrenmek isteyin siz sorgulayın

44- Muhakkak ki o hakikatleri anlamak, anmak, senin için ve senin kavim için ve hakikatleri sorup öğrenmek isteyenler içindir.

-45-

وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ

Vesel men erselnâ min kablike min rusulinâ e cealnâ min dûnir rahmâni âliheten yubedûn

Ve sel	: sor, araştır,

men ersel na	: kimse, açığa çıkan, irsal, gönderdik, biz, hakikatimiz
min kabli-ke	: senden önce,
min resuli na	: hakikatleri anlatan, açığa çıkan, resul, biz,
e cealnâ	: edinmek, yapmak, etmek, sunmak, biz,
min duni el rahman	: rahmanda başka, ona ait,
Âliheten yubedune	: ilâhlar, ibadet, tapınma, kulluk

45- Senden önce hakikatlerimizi anlatmak için açığa çıkan kimselerde araştır, Rahmandan başka kulluk edilecek ilahlar mı var etmişiz?

-46-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ve lekad erselnâ mûsâ bi âyâtinâ ilâ firavne ve melâihî fe kâle innî resûlu rabbil âlemîn

ve lekad erselna musa	: andolsun, açığa çıktı, biz, Musa
bi âyâti-nâ	: ayet, delillerimiz, işaretlerimiz,
ila firavne	: firavun, kibirlenen,
ve melaihi	: onun ileri gelenleri, büyüklenen, din adamları
Fe kale inni	: sonra, dedi, ben,
resulu	: hakikati gösteren, irsal, açığa çıkan,
rabbi alemin	: tüm varlığı vücudlandıran, âlemlerin Rabbi

46- Doğrusu Musa: Firavuna ve onun din adamlarına, delillerimizle Bizi anlatmak için açığa çıktı. Sonra da dedi ki: Ben tüm varlığı vücudlandıranı anlatmak için açığa çıktım.

-47-

فَلَمَّا جَاءهُم بِآيَاتِنَا إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ

Fe lemmâ câehum bi âyâtinâ izâhum minhâ yadhakûn

Fe lemma cea hum	: fakat, olduğunda, geldi, sundu,
bi ayatina	: işaretlerimiz, delillerimiz, ayet,
izâ-hum min ha yadhakune	: o zaman onlar, orada güldüler alay ettiler

47- Delillerimizle onlara geldiği zaman, onlar orada gülüp alay ettiler.

-48-

وَمَا نُرِيهِم مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve mâ nurîhim min âyetin illâ hiye ekberu min uhtihâ ve ehaznâhum bil azâbi leallehum yerciûn

ve mâ nurî-him	: göremediler, nurumuzu anlayamadılar, onlar,
min ayetin	: delillerimizin, ayet, işaret,
İllâ hiye ekberu	: ancak, o daha büyük, büyüklenmek,
min uhtiha	: diğerleri gibi,
ve ehaz nâ-hum	: almak, kalmak, edinmek, sarılmak, biz,
bi el azabi	: azap, sıkıntı veren haller, cehaletin sıkıntısı,
lealle-hum yerciune	: umulur ki, onlar hakikati anlayıp dönerler,

48- Onlar delillerimizdeki nurumuzu anlayamadılar. Ancak onlar da diğerleri gibi büyüklendiler ve Bizi anlayamayıp sıkıntı veren kendi cehaletlerine sarıldılar. Umulur ki o halde olanlar hakikatleri anlamak için dönerler.

-49-

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ

Ve kâlû yâ eyyuhes sâhırud'u lenâ rabbeke bimâ ahide ındeke innenâ le muhtedûn

ve kâlû ya eyyuhe el sahiru	: dediler, ey, etkili olan, tesirli olan,
udu lena rabbe ke	: dua, talep et, iste, bizim için, rabbinden
bi mâ ahide	: şey, ne, değil, ahd, söz,
inde ke	: sana ait, senin yanına
inne-nâ le muhtedune	: gerçekten, biz, yönlendirme,

49- Dediler ki: Ey anlattıklarıyla etkili olan! Sana ait bir söz ile Rabbinden bizim için dua et; biz de doğru yola yönelelim.

-50-

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ

Fe lemmâ keşefnâ an humul azâbe izâ hum yenkusûn

Fe lemma keşef na	: olduğunda, ortaya çıksa, keşif, fark, biz, hakikatimiz
an hum el azabe	: onlar sıkılır, azap, sıkıntı,
izâ hum yenkusune	: o zaman, onlar bozma, kopma, ayrılma, dönme, nakıs,

50- Fakat ne zaman hakikatlerimiz apaçık ortaya konsa; onlar sıkılırlar, sonra da onlar verdiği sözlerden dönerler.

-51-

وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ

Ve nâdâ firavnu fî kavmihî kâle yâ kavmi e leyse lî mulku mısra ve hâzihil enhâru tecrî min tahtî e fe lâ tubsirûn

ve nâdâ firavnu	: seslendi, nida etti, firavun,
fi kavmi hi	: kendi kavine,
Kâle ya kavmi	: dedi, ey kavmim
e leyse li	: benim değil mi?
Mulku mısra	: mülk, mısır
ve hazihi el enhâru	: bu nehirler, ilim sahibi, akıp giden,
terci min tahti	: var olan, akan, tahtıma ait, makamımda,
e fe la tubsirune	: hâlâ mı bakıp görmez misiniz?

51- Firavun kendi kavmine seslendi ve dedi ki: Ey kavmim! Mısır'ın hükümdarı ben değil miyim? Makamımda bir ilim sahibi değil miyim? Hâlâ görmüyor musunuz?

-52-

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ

Em ene hayrun min hâzellezî huve mehînun ve lâ yekâdu yubîn

Em ene hayrun min haza : yoksa, ben daha hayırlı, bundan
Ellezî huve mehinin : o ki, o, değersiz, düşük, önemsiz,
ve lâ yekâdu yubine : yok, olmuyor, gösteri, bir açıklama yapamayan,

52- Yoksa ben, o değersiz olandan ve bir şey de gösteremeyenden daha hayırlı değil miyim?

-53-

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَاء مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرِنِينَ

Fe lev lâ ulkıye aleyhi esviretun min zehebin ev câe meahul melâiketu mukterinîn

Fe lev la ulkiye aleyhi : olmalı değil miydi, verilen, ona, üzerinde,
Esviretun : bilezikler, değerler,
min zehebin : altın, onun makamını gösteren üstün değerler
Ev cae mea hu : veya geldi, onunla beraber, onun sahip oldukları,
el melâiketu : melek, güçler, kuvveler,
mukterinine : birleşmiş, eşlik eden, yanında,

53- Onun üzerinde onun değerini, makamını gösteren altın takılar olmalı değil miydi veya onun sahip olduğu güçlerle birlikte gelmeli değil miydi?

-54-

فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

Festehaffe kavmehu fe atâûh innehum kânû kavmen fâsikîn

Fe istehaffe : böylece, hafife aldı, küçümsedi, önemsememe,
kavme hu : kavmine, o
Fe atau hu : o zaman, bunun üzerine, ona uydular
inne-hum kanu : doğrusu onlar, oldu,
kavme fasikin : kavim, kimseler, çıkan, sapan, hakikatin dışına çıkanlar

54- Böylece o, kavmine de hakikatleri hafife aldırdı. Böylece onlar da ona uydular. Doğrusu onlar o hâlleriyle fasık kimselerden oldular.

-55-

فَلَمَّا آسَفُونَا انتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ

Fe lemmâ âsefûnentekamnâ minhum fe agraknâhum ecmaîn

Fe lemma : sonra, olduğunda,
asefu na : esef, hüzün, pişman olmadı, biz
İntekam nâ : nimetin zıddı, nimetlerimizi idrakte mahrum kalma,
min hum : onlar, kendilerinde, onlarda,
Fe agrak nâ hum : böylece, boğulmak, gark, biz, hakikatlerimiz, onlar
ecmaine : hepsi, topluca, hep birlikte,

55- Sonra da Bizi anlayamamanın pişmanlığında da olmadılar. Böylece onlar, kendilerindeki nimetlerimizi anlamaktan mahrum kaldılar. Böylece onlar, Bizi anlayamamanın cehaletinde boğulup gittiler.

-56-

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْآخِرِينَ

Fe cealnâhum selefen ve meselen lil âhırîn

Fe cealnâ-hum	: kıldık, yaptık, sunduk, verdik, onlar,
selefen	: kendinden öncekiler,
ve meselen li ahirine	: mesel, örnek, gösterge, sonrakiler için,

56- İşte öncekilerin yaptıklarını, sonrakiler için bir gösterge kıldık.

-57-

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ

Ve lemmâ duribebnu meryeme meselen izâ kavmuke minhu yasıddûn

ve lemmâ duribe	: çarpıcıdır, vurmak, isabet, anlatmak,
ibnu meryeme meselen	: Meryem'in oğlu, örnek, misal
İzâ kavmu ke	: o zaman, senin kavmin,
minhu yasıddun	: ona mani oldu, kovmak, tavır koymak,

57- Meryem'in oğlundan bir misal anlattığında, senin kavmin o anlatılanlara karşı tavır koydu.

-58-

وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ

Ve kâlû e âlihetunâ hayrun em huve mâ darebûhu leke illâ cedelâ bel hum kavmun hasımûn

ve kâlû e alihetu na	: dediler, bizim ilahlarımız,
hayrun	: hayırlı, daha hayırlı
Em huve	: yoksa, o,
ma darebu hu	: şey, ne, değil, vurgulama, anlatmak, vasfetmek, o
Leke illa cedelen	: senden başka, mücadele, çırpınan, cedelleşmek
bel hum	: hayır, lâkin, bilakis, işte onlar,
kavmun hasımıne	: kimseler, kavim, hasım, düşmanlık, karşı çıkan,

58- Dediler ki: Bizim ilahlarımız mı daha hayırlı yoksa o mu? Onu anlatmak için çırpınan, senden başka onu vasfeden yok. İşte onlar içlerinde düşmanlık taşıyan kimselerdir.

-59-

إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ

İn huve illâ abdun enamnâ aleyhi ve cealnâhu meselen li benî isrâîl

in huve illa abdun	: biz onu, ancak, kul, bir kul
enamna aleyhi	: nimet, varlık, nitelik, sıfatlarımızla, onu, ondaki,
ve cealnâ-hu	: kılmak, yapmak, sunmak, biz, o
meselen	: misal, örnek, gösterge,
li beni israil	: İsrailoğulları, hakk yolunda gidenler, Yakuboğulları

59- O sadece kendindeki Bizim niteliklerimizi anlatan bir kuldu ve onu hakk yolunda gidenler için bir örnek kıldık.

-60-

وَلَوْ نَشَاء لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ

Ve lev neşâu le cealnâ minkum melâiketen fîl ardı yahlufûn

ve lev neşau	: eğer, şayet, biz, dilek, istek,
le ceal na	: kıldık, yaptık, anlamak
Minkum melâiketen	: sizden, kendiniz, melekler, insandaki kuvveler, güçler
fî el ardı yahlufune	: yeryüzü, halef, ardından gelen, halef,

60- Eğer Bizi anlamak istiyorsanız; kendinizdeki kuvvelere, yeryüzünde ardınızdan gelenlere bakın.

-61-

وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

Ve innehu le ilmun lis sâati, fe lâ temterunne bihâ vettebiûni hâzâ sırâtun mustekîm

ve inne-hu le ilmun	: muhakkak, ilim,
li el saat	: vakit, zaman,
Fe lâ temterunne biha	: öyleyse, yok, kuşku, endişe, kaygı, ondan, ile,
ve ittebiû-ni	: uyun, tabi olun, takip edin, bana, hakikatlerime
Hâzâ siratun mustakim	: bu dosdoğru hakikatin yolu, hakikate giden yol

61- Muhakkak ki ilmin açığa çıkması belli bir zaman içindedir. Artık o hakikatlerden şüphe etmeyin ve Bana tâbi olun, işte dosdoğru hakikate giden yol budur.

-62-

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

Ve lâ yasuddennekumu el şeytân innehu lekum aduvvun mubîn

ve lâ yasudde	: yok, engelleme, men etme, alıkoyma,
Enne kum el şeytânu	: sizi, şeytan, uzak olan, şeytani haller
inne-hu lekum	: muhakkak ki o, şüphesiz, size
aduvvun mubin	: apaçık düşmandır,

62- Şeytani halleriniz sizi hakikatlerden alıkoymasın. Şüphesiz o halleriniz sizin apaçık düşmanınızdır.

-63-

وَلَمَّا جَاء عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

Ve lemmâ câe îsâ bil beyyinâti kâle kad ci'tukum bil hikmeti ve li ubeyyine lekum badellezî tahtelifûne fîh fettekûllâhe ve etîûni.

ve lemmâ câe	: geldiği zaman, anlattığı zaman, İsa
İsa	: İsa, zenginleştirme, genişletmek,
bi el beyyinâti	: apaçık delillerle açıklamak
Kâle kad citu kum	: dedi, oldu, size gelen, geldim
bi el hikmeti	: hikmet ile,
ve li ubeyyine lekum	: ve size beyan etmem, açıklamam için, size
Bade ellezi tahtelifune fihi	: bazı, bir kısım, onlar, ayrılık, farklılık, onun
Fe ittekû allâhe	: fenalara düşmekten sakın Allah'a şirk koşma,
ve etiu ni	: sözümü dinleyin, bana uyun,

63- İsa hakikatleri apaçık delillerle anlattığında dedi ki: Ayrılıklarda kaldığınız şeyleri, sizlere açıklamak için bir hikmet ile size geldim. Bundan sonra fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın ve benim sözlerimi dinleyin.

-64-

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

İnnellâhe huve rabbî ve rabbukum fabudûh hâzâ sırâtun mustekîm

inne allâhe huve	: muhakkak, şüphesiz, Allah, O,
Rabbi	: rabbim, beni vücudlandıran,
ve rabbu-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
fe abudu hu	: öyleyse, artık, kulluk, o
Haza sıratun mustekîmun	: işte bu, dosdoğru yol budur

64- Şüphesiz Allah beni de vücudlandırandır ve sizi de vücudlandırandır. Artık O'nun kulu olduğunuzu anlayın. İşte dosdoğru yol budur.

-65-

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ

Fahtelefel ahzâbu min beynihim fe veylun lillezîne zalemû min azâbi yevmin elîm

Fe ihtelefe	: sonra, ihtilaf, farklılık, ayrılık,
el ahzabu	: hizip, grup, bölüm,
min beyni-him	: kendi aralarında
Fe veylun	: artık, vah, yazık, vay hallerine, hüsran, hüzün,
li ellezine zalemu	: kimseler için, kimselere, zalim, zulüm,
min azâbi yevmin	: azap, sıkıntı, gün, zaman, vakit,
elimin	: acı, elim,

65- Kendi aralarında guruplaşıp ayrılıklara düşenlere, zalimlik içinde olup günlerini başkalarına sıkıntı vermek içinde geçirenlere, hüsran vardır.

-66-

هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

Hel yenzurûne illes sâate en tetiyehum bagteten ve hum lâ yeş'urûn

Hel yenzurûne	: görmezler mi? Bilmezler mi?
illa el saat	: ancak, vardır, zaman, saat, vakit,
en tetiye hum	: onlara gelmesi,
bagteten	: ansızın, beklenmedik
ve hum lâ yeşurûne	: onlar, yok, farkında değil, hissedemezler, şuursuz,

66- Onlar, o ölüm vaktinin ansızın geleceğini anlamazlar mı? Fakat onlar şuurlu olamadılar.

-67-

الْأَخِلَّاء يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ

El ehillâu yevme izin ba'duhum li badîn aduvvun illel muttekîn

el ehillâu	: halil, uygunluk, dostluk, halleri,
yevme izin	: günleri, vakit, yetkili
badu-hum li badın	: bazınız bazınıza, birbirlerinize,
aduvvun	: düşmanlık halinde olan, kötülük peşinde olan,
İllâ	: ancak, başka,
el muttekine	: takva, fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmamak

67- Fenalara düşmekten, Allah'a ortak koşmaktan sakınanların dışındakiler; birbirleriyle düşmanlık hallerindedirler, günlerini o hallerle geçirirler.

-68-

يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ

Yâ ibâdi lâ havfun aleykumul yevme ve lâ entum tahzenûn

yâ ibâdi	: ey kullarım, kulluğunu anlayanlar,
la havfun aleykum	: korku yok, size
el yevme	: gün, vakit, zaman, an
ve la entum tazenun	: yok, siz, mahzun olma, üzülme

68- Ey kulluğunu anlayanlar! Sizin için hiçbir zaman korku yoktur ve mahzun olmakta yoktur.

-69-

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ

Ellezîne âmenû bi âyâtinâ ve kânû muslimîn

Ellezîne amenu	: iman, inanan o kimseler,
bi ayati na	: delillerimiz, ayetlerimiz,
ve kânû muslimine	: barış üzere olan, teslim olan,

69- Kulluğunu anlayan o kimseler; ayetlerimize inanmışlardır, barış ve huzur üzere hareket ederler.

-70-

ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ

Udhulûl cennete entum ve ezvâcukum tuhberûn

Udhulû	: dâhil olun, girin, o halde olun,
el cennete entum	: cennet, huzur, bahçe, rahatlık, siz
ve ezvâcu-kum	: eş, birlik, aynı yolda olan, birlikte olan, denk, tür, siz
tuhberune	: sevinç, ferah, gönlü rahat, huzurlu

70- Size huzur içinde olmak vardır ve sizinle birlikte olanların gönülleri huzurludur.

-71-

يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Yutâfu aleyhim bi sıhâfin min zehebin ve ekvâb ve fîhâ mâ teştehîhil enfusu ve telezzul ayun ve entum fîhâ hâlidûn

yutâfu aleyhim	: tavaf eden, dolaşan, hareket eden, onlar, o halde olanlar,
bi sihâfin min zehebi	: tepsi, altın, sunmak, vermek, anlatmak, kutsal değer
ve ekvab	: kulpsuz kadeh, gönül tertemiz, takıntısız,
Ve fiha mâ teştehî	: orada, şey, ne, değil, yok, dünyalık arzu,
hi el enfus	: enfûs, içalem, benlik, can,
ve telezzu el ayunu	: lezzet, tat, hoş, zevk, huzur, hissiyat, ayniyetin, göz, bakış
ve entum	: siz, sizler, kulluğunu anlayan sizler
fiha halidune	: siz, sizler, orada, o hallerde, sürekli, ebedi, devamlı,

71- O halde olanlar; kutsal değerleri sunmak üzere hareket ederler, takıntıları yoktur, gönülleri tertemizdir, iç âlemlerinde dünyalık arzuları yoktur ve gözlerinde huzur vardır. Onlara denir ki: Sizler devamlı o haller üzeresiniz.

-72-

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve tilkel cennetulletî ûristumûhâ bi mâ kuntum tamelûn

ve tikle el cenneti	: işte bu, cennet, huzur,
Elleti ûristumû-hâ	: ki o, ona varis, hakkınız, vasiyet, miras, olundunuz
bi mâ kuntum tamelune	: sebebiyle, dolayı, siz oldunuz, yaptığınız, amelleriniz,

72- İşte yaptığınız şeyler karşılığında hak ettiğiniz o huzur budur.

-73-

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ

Lekum fîhâ fâkihetun kesîretun minhâ tekulûn

Lekum fiha	: size, sizin için, orada, o hakikatler,
Fakihetun kesiret	: kesretin birliğinin bilgisi, kemalat, anlayışlı, idrakli,
min-hâ tekulune	: olan, ondan, yemek, lezzet, zevki, fayda, yarar,

73- Siz o hakikatleri anlamakla, kesretin birliğinin kemalât zevkinde olursunuz.

-74-

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

İnnel mucrimîne fî azâbi cehenneme hâlidûn

İnne el mucrimine	: muhakkak ki fenalarda kalanlar
fî azâbi cehenneme	: içinde, azap, sıkıntı, cehennem, cehalet,
halidune	: devamlı, sürekli, hep o halde olmak,

74- Muhakkak ki fenalarda kalanlar, devamlı cehalet cehenneminin sıkıntısındadırlar.

-75-

لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

Lâ yufetteru anhum ve hum fîhi mublisûn

lâ yufetteru an hum	: yok, hafifleme, şaşırmış halde, şaşmaz onlar
ve hum fi hi mublisine	: onlar, orada, o halde, umutsuz, çaresiz

75- O halde olanlarda bir hafifleme yoktur ve onlar bir çaresizlik içindedirler.

-76-

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ

Ve mâ zalemnâhum ve lâkin kânû humuz zâlimîn

ve mâ zalem nâ-hum	: zulüm eden değiliz, zalim, kötülük, onlar
ve lâkin kanu hum	: lakin, oldular, onlar,
el zalimin	: zalimlerden, zulmedenlerden

76- Biz onlara zulüm eden değiliz, fakat onlar kendilerine zulüm ederler.

-77-

وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُم مَّاكِثُونَ

Ve nâdev yâ mâliku li yakdi aleynâ rabbuk kâle innekum mâkisûn

ve nâdev	: seslendiler, nida ettiler, çağırdılar,
ya maliku	: ey malik, kâinatı idare eden, sahip olan
li yakdi aleyna	: hüküm, takdir, iş, yaratmak, kada, üzerimizde,
rabbu ke	: rabbin, seni vücudlandıran,
Kâle	: dedi, bildirildi,
innekum makisun	: muhakkak siz istediniz o hali, kıyas, benzetilme, duran

77- Nida ederler: Ey hakikatlere Malik olan! Biz üzerimizdeki Rabbin hükümlerini anlayamadık. Onlara bildirilir: Muhakkak ki o hâli siz istediniz.

-78-

لَقَدْ جِئْنَاكُم بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ

Lekad cinâkum bil hakkı ve lâkinne ekserekum lil hakkı kârihûn

Lekad cina kum	: doğrusu, andolsun, size getirdik, sunduk,
bi el hakkı	: hakikatleri
ve lâkinne eksere kum	: velâkin, sizin çoğunuz
li el hakki	: hakikatleri, gerçekleri,
karihune	: kerih gördünüz, beğenmediniz

78- Doğrusu sizlere hakikatleri sunduk. Fakat sizlerden çoğunuz hakikatleri kerih gördünüz.

-79-

أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ

Em ebremû emren fe innâ mubrimûn

Em ebremu	: yoksa, sonuç, sağlam tuttu, karar verdiler, sahip çıktılar
emren	: işleyiş,
Fe inna mubrimune	: oysa, bize ait, sapasağlam belirlenmekte, varlıktaki işleyiş

79- Yoksa işleyişe onlar mı sahip çıktılar? Oysa tüm varlıktaki işleyiş Bize aittir.

-80-

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُم بَلَى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ

Em yahsebûne ennâ lâ nesmeu sırrehum ve necvâhum belâ ve rusulunâ ledeyhim yektubûn

Em yahsebûne	: yoksa zannetme, hesap etme, düşünmek,
enna la nesmeu	: olduğumuz, yok, işitmek, duymak,
sırre-hum	: sır, gizli olan, gizli hakikatler, varlığın sırrı, onlar
ve necva hum	: fısıltı, gizli, özel konuşma
Bela	: hayır, bilakis,
ve resulu nâ	: resul, biz, hakikatleri açıklayan,
ledey-him yektunube	: onların yanında, yazmak, yazdırdı, kitaptan okudu

80- Yoksa onlar, bahsedilen gizli hakikatleri ve onlara yapılan özel konuşmaları, biz duymadık diye mi iddia ediyorlar. Bilakis, Resullerimiz hakikatleri onların akıllarına yazdırdı.

-81-

قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ

Kul in kâne lir rahmâni veledun fe enâ evvelul âbidîn

Kul en kane	: de ki, ben, eğer, oldu, için, her şey,
li el rahman	: rahman, nuruyla saran
Ve leda, veledun	: beden, oğul, döl, çocuk, bedenlenme,
Fe ene evvel	: böylece, ben, ilk, önce, ilk andan beri,
el abidun	: kulu, nuru

81- De ki: O her şeyi nuruyla sarandır ve bedenlendirendir. Ben ilk andan beri O'nun kuluyum.

-82-

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

Subhâne rabbis semâvâti vel ardı rabbil arşi ammâ yasıfûn

Subhâne	: yüzmek, her şey onda, noksan sıfattan münezzeh olan,
rabbi	: rab, vücudlandıran, şekillendiren,
es semâvâti ve al ardı	: semalar, gökler ve yerler
Rabbi	: rab, vücudlandıran, şekillendiren,
el arşı	: arş, makam, kürsü, her yerin, yükseklik, yücelik,
amma yasıfun	: anlatılmaz, tarife sığmaz, vasfedilemez,

82- De ki: Noksan sıfatlardan münezzehtir, göklerin ve yerin Rabbidir, tüm her şeyin Rabbidir, O tarife sığmaz.

-83-

فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

Fe zerhum yahûdû ve yelabû hattâ yulâkû yevme humullezî yûadûn

Fe zer hum	: artık, onları bırak,
yahudu	: kendi istekleri, boş şeyler, oynamak
ve yelabu	: oyun, eğlence,
Hattâ yulaku yevme	: hatta, buluşma, karşılaşma, gün, ölüm vakti
Hum ellezi yuadune	: onlar, ki o, vaad edilen,

83- Bundan sonra boş şeylerle uğraşanları, oyun eğlenceye dalanları bırak. Hatta onları, vaat edilen o ölüm vakti gelinceye kadar bırak.

-84-

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

Ve huvellezî fîs semâi ilâhun ve fîl ardı ilâh ve huvel hakîmul alîm

ve huve ellezi	: ki o,
Fi el semai ilâhun	: göklerde olanlar, ilah, Allah, var eden, gücün sahibi,
ve fi el ard ilahun	: yerin, ilah, Allah, var eden, gücün sahibi,
ve huve el hakim	: o, hakim olan, hüküm hikmet sahibi,
el alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var edendir

84- Ki O'dur göklerdeki gücün sahibi ve yerdeki gücün sahibi ve bütün her şeye hâkim olan, ilmin sahibi olan O'dur.

-85-

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

Ve tebârekellezî lehu mulkus semâvâti velardı ve mâ beynehumâ ve indehu ilmus sâah ve ileyhi turceûn

ve tebâreke ellezi	: mübarek, zatıyla yüce,
lehu mulku	: onun, mülk, hükümran, mülkün sahibi, idare eden,
es semâvâti ve el ardı	: semalar, gökler ve yerler
Ve ma beyne-humâ	: onlarda olan şeyler, ikisi arasında şeyler
ve inde-hu	: onun indinde, katında, ona ait,
ilmu es saat	: zamanın ilmi, vaktin bilgisi,
ve ileyhi turceune	: aslınız olan ona döndürüleceksiniz

85- Zatıyla yüce olandır, göklerin ve yerlerin ve onlarda olan şeylerin hükümranlığı O'nundur ve zamanın ilmi O'nun katındadır ve aslınız olan O'na döndürüleceksiniz.

-86-

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

Ve lâ yemlikullezîne yedûne min dûnihiş şefâte illâ men şehide bil hakkı ve hum yalemûn

ve lâ yemliku ellezine	: yok, gücü kudreti, malik, kimse
Yedune min dûni-hi	: isteme, etme, yönelen, ondan başka,
el şefate	: şefaat, cehaletten kurtaran,
İllâ men şehide	: ancak, vardır, kim, tanık, bilen, tanık, şahit olan
bi el hakkı	: hakikat, gerçek,
ve hum yalemune	: onlar, var olanlar, her şey, bilme, onun ilmiyle var olur

86- O'nu bırakıp ta zanlarına göre yöneldikleri şeylerin şefaat etmeye gücü yoktur. Ancak hakikatleri görüp bilmek isteyen kimseler şefaat bulur ve onlar bilenlerdir.

-87-

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ

Ve le in seeltehum men halakahum le yekûlunnallahu fe ennâ yufekûn

ve le in seelte hum	: eğer, diye, gerçekten, mutlaka, onlara sorsan
Men halaka hum	: kim, yarattı, var etti, halk etti,
Le yekûlunne Allah	: mutlaka, elbette, derler, Allah
Fe enna yufekune	: artık, buna rağmen, nasıl, dönüyorlar, gaflete düşme

87- Eğer onlara: Kendilerini kimin yarattığını sorsan, elbette Allah derler. Buna rağmen nasıl olur da gaflete düşerler.

-88-

وَقِيلِهِ يَارَبِّ إِنَّ هَؤُلَاء قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ

Ve kîlihi yâ rabbi inne hâulâi kavmun lâ yuminûn

ve kili hi	: derler, demesi, konuşması, onun, o halde olanın
yâ rabbi	: ya Rabbi
İnne haulai kavmun	: muhakkak, doğrusu, bunlar, kavim, kimseler,
la yuminun	: yok, iman, inanmayın,

88- O hâlde olan biri: Ya Rabbi diyerek konuşsa da, doğrusu böyle kimselere inanmayın.

-89-

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

Fasfah anhum ve kul selâm fe sevfe yalemûn

Fe isfah an hum	: artık, saygılı davran, hoş gör, uzak dur, onlardan
ve kul selamun	: de, söyle, selam ver, barış sizinle olsun, selam
Fe sevfe yalemune	: artık gelecekte, yakında bilecek

89- Artık o hâlde olanlara saygılı davranarak onlardan uzak dur ve selam vererek ayrıl. Belki de yakında hakikatleri bilirler.

S44 - DUHÂN SÛRESİ

-1-

حم

Hâ mîm

Ha mim	: tevhidi zat, Hu, cemül cem, nokta, kemalat, mümin, emin

1- Ha, mim

-2-

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

Vel kitâbil mubîn

ve el kitâbi	: kitap, her varlık bir kitap, yazılı olan,
el mubini	: apaçık, açık, aşikâr

2- Her varlık apaçık bir kitaptır.

-3-

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ

İnnâ enzelnâhu fî leyletin mubâreketin innâ kunnâ munzirîn

İnnâ enzelna hu	: biz, bizden, sunduk, indirdik, bildirdik, onu
fî leyletin	: gece, karanlık, cehalet,
mubareketin	: bereketli, ilahi hayır, ilahi hakikatler
İnna kunna munzirine	: şüphesiz, biz, olduk, hakikatleri açıklayıp uyaran, bildiren

3- Her varlık ilahi hakikatleri taşır. Cehaletin karanlığından kurtulman için o hakikatleri sunduk. Muhakkak ki Biz her varlıktan hakikatleri her an apaçık gösteriyoruz.

-4-

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ

Fihâ yufreku kullu emrin hakîm

Fihâ yufreku	: onda, farklılık, ayrılık, başkalık, genişçe açıklanma
Kullu emrin	: bütün, hepsi, işler, emir,
hakimin	: hakim olan, hikmet, idare eden

4- Farklı gibi görünen bütün varlıklardaki işleyişin hâkimi Biziz.

-5-

أَمْرًا مِّنْ عِندِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

Emren min indinâ innâ kunnâ mursilîn

Emren min indi na	: işler, işleyiş, hüküm, bize ait, bizim katımızdan
İnna kunna mursiline	: bizden, olduk, gönderilen, sunulan, ortaya çıkan

5- Her varlıktaki işleyiş Bize aittir. Ortaya çıkan her şey Bizdendir.

-6-

رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Rahmeten min rabbik innehu huves semîul alîm

Rahmeten	: rahmet, ihsan eden,
min rabbi ke	: Rabbin, seni vücudlandıran
İnne hu huve el semiu	: muhakkak, o, işitmek, duymak,
el alim	: ilmin sahibi, ilmiyle var edendir

6- Seni vücudlandıran rahmetin sahibidir. Muhakkak ki O işittirendir, ilmiyle varedendir.

-7-

رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ

Rabbis semâvâti vel ardı ve mâ beynehumâ in kuntum mûkinîn

Rabbi el semavati	: rabbi, vücudlandıran, göklerin, ulvi alem,
ve el ard	: yerin, yeryüzü, toprak,
Ve ma beyne huma	: şey, ne, arasındakilerin, onlarda olan her şey
İn kuntum mukinine	: eğer, ise, için, siz olun, oldunuz, yakınlık sahibi

7- Göklerde ve yerde ve onlarda olan her şeyi vücudlandıran O'dur. Siz yakınlığı anlamak isteyenlerden olun.

-8-

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

Lâ ilâhe illâ huve yuhyî ve yumît rabbukum ve rabbu âbâikumul evvelîn

lâ ilâhe illa huve	: ilah yoktur, o vardır
Yuhyi ve yumîtu	: hayat veren ve sınırlayan, ölüm,
Rabbu kum	: sizinde rabbiniz, sizi vücudlandıran
Ve rabb abai kum	: vücudlandıran, rab, atalarınız,
el evveline	: evvelkiler, öncekiler, daha önce yaşayanlar,

8- İlah yoktur, O vardır. Hayat verendir ve sınırlayandır. Sizi de vücudlandırandır ve önceki atalarınızı da vücudlandırandır.

-9-

بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ

Bel hum fî şekkin yelabûn

Bel hum fi şekkin	: hayır, fakat, onlar, bir şüphe içinde, tereddüt,
yelabun	: oyalanıyorlar, oynuyorlar, önemsemiyorlar, eğlence,

9- Fakat şüphe içinde olanlar oyalanıp duruyorlar.

-10-

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاء بِدُخَانٍ مُّبِينٍ

Fertekib yevme te'tîs semâu bi duhânin mubîn

Fe irtekib	: artık, bekle, izlemek, gözlemlemek, bakmak
yevme teti	: vakit, zaman, an, getirir, gelmek, anla
el semâu	: ulvi alem, gökyüzü, ulviyet
bi duhanin	: gaflet dumanı, insanı hükmüne alan karışık düşünce,
mubin	: apaçık olan, apaçık görünen hakikatler,

10- Bundan sonra, apaçık hakikatleri görmeye engel olan, insanı hükmüne alan o karışık düşüncenin hâlinden kurtulmak ve Ulvi Âlem'in hakikatlerini anlamak için, her zaman bakıp gözlemleyin.

-11-

يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

Yagşân nâs hâzâ azâbun elîm

Yagşâ el nase	: kaplar, sarar, bürüyen, etkisine alan, insanı
Haza azabun elim	: bu, o, azap, sıkıntı, eziyet, elim, acı, kederli

11- Şüphe içinde bırakan o karışık düşünce insanı etkisi altına alır. Bu acı bir sıkıntıdır.

-12-

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ

Rabbena ekşif annel azâbe innâ mûminûn

Rabbe nâ ekşif	: Rabbimiz, ortaya çıkarma, çözme, gösterme, açığa çıkarma
Anna el azabe	: bizden, hakkımızda, ilgili, sıkıntı, azap, müşkül,
inna müminun	: muhakkak biz müminler

12- Derler ki: Rabbimiz! Biz müşkillerimizi çözelim, biz emin olanlardan olalım.

-13-

أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ

Ennâ lehumuz zikrâ ve kad câehum resûlun mubîn

Ennâ lehum el zikra	: nasıl, onlar, zikir, hatırlama, anma, öğüt, hafıza, anlama,
ve kad cea hum	: oldu, geldi, sundu, onlar
resulu mubin	: resul, hakikati gösteren, apaçık, açıklayan

13- Onlara hakikatleri açıklayan Resul geldi. Onlar nasıl anladılar ki?

-14-

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ

Summe tevellev anhu ve kâlû muallemun mecnûn

Summe tetevvel an hu	: sonra, ondan yüz çevirip eski bildiklerine döndüler
ve kalu muallemun	: dediler, öğretmen, öğretici,
mecnun	: bilinmeyene ulaşmış, cinlenmiş, şaşırmış,

14- Sonra da ondan yüz çevirip eski bildiklerine döndüler ve o mecnun bir öğreticidir, dediler.

-15-

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ

İnnâ kâşifûl azâbi kalîlen innekum âidûn

İnnâ kaşifu	: doğrusu, biz, bulan, gideren, ortaya çıkaran, çözen, keşfeden
el azabi kalilen	: azap, sıkıntı, azda olsa, biraz
İnne kum aidune	: doğrusu, siz, geri dönen, döndüren,

15- Hakikatlerimizi anlama yolunda az da olsa bir sıkıntıya uğrasanız, doğrusu siz eski hâlinize dönüverirsiniz.

-16-

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ

Yevme nebtışul batşetel kubrâ innâ muntekimûn

Yevme nebtişu	: vakit, gün, an, biz, şiddetli yakalama, sarılmak,
El batşete	: şiddetli yakalama, sarılmak, kudretli tutuş, sımsıkı
el kubrâ	: büyük, daha büyük, daha fazla, harika, mükemmel,
İnna muntekimûne	: biz, hakikatten mahrum kalma, rahmetten mahrum kalma

16- Her an sizi sımsıkı tuttuğumuzu anlamaz, daha fazla eski hâllerinize sarılırsınız. Muhakkak ki Bizi anlayamayanlar, hakikatlerin idrakinden mahrum kalırlar.

-17-

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ

Ve lekad fetennâ kablehum kavme firavne ve câehum resûlun kerîm

ve lekad feten na	: doğrusu, sınama, anlama, imtihan, deneme, biz,
kable hum	: daha önce, önceden,
Kavme firavne	: firavunun kavmini, kibirli kimseler,

ve cae hum resulun	: geldi, onlar, resul, hakikatleri açıklayan,
kerim	: asil, faziletli, erdemli, güzel, değerlere ulaşan, çömert,

17- Doğrusu daha önce firavun kavmi de Bizi anlamada batıl olan şeylerde kaldı. Onlara bir asillik içinde hakikatleri anlatan bir Resul geldi.

-18-

أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

En eddû ileyye ibâdallâh innî lekum resûlun emîn

en eddû ileyye	: eda edin, yerine getirin, verin, anlayın, bana, benim,
ibadi Allah	: kulluk, Allah,
İnnî lekum resulun	: muhakkak ki ben, size, resul, hakikatleri açıklayan,
eminun	: emin, güvenilir

18- Dedi ki: Benim gibi sizde Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın. Ben size, hakikatleri açıklayan güvenebileceğiniz biri olarak geldim.

-19-

وَأَنْ لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُم بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Ve en lâ ta'lû alâllâh innîâtîkum bi sultânin mubîn

ve en lâ talû ala Allahi	: ululuk, büyüklük taslamayın, Allaha karşı
İnni ati kum	: ben, geldim, getirdim, sundum, size,
Bi sultanin	: kâinatın sahibi, otorite, hükümdar,
mübin	: delil, apaçık

19- Allah'a karşı büyüklük taslamayın. Kâinatın sahibini apaçık delillerle size bildirmeye geldim.

-20-

وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ

Ve innî uztu bi rabbî ve rabbikumen tercumûni.

ve innî uztu	: ben sığındım,
Bi rabbi	: rabbim, beni de vücudlandıran
ve rabbi kum	: rabbiniz, sizi de vücudlandıran,
en tercumu ni	: çevirmek, uzaklaştırmak, anlatmaya çalışmak, tercüman

20- Beni uzaklaştırsanız da, beni de ve sizi de vücudlandırana sığınırım.

-21-

وَإِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ

Ve in lem tû'minû lî fa'tezilûni.

Ve in lem tûminû li	: ve eğer, siz inanmıyorsunuz, bana

Fe itezilû-ni : o halde, benden uzaklaşın, uzak durun, ayrılın

21- Eğer bana inanmıyorsanız, o hâlde benden uzak durun.

-22-

فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاء قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ

Fe deâ rabbehû enne hâulâi kavmun mucrimûn

Fe dea rabbe hu : böylece, seslendi, dua etti, yöneldi, rabbine
Enne haulai kavmun : olduğu, bunlar, kavim, kimseler,
mücrimin : günahkar, kötülük yapan, fenalarda kalan

22- Böylece fenalarda kalan kavmi için Rabbine yöneldi.

-23-

فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ

Fe esri bi ibâdî leylen innekum muttebeûn

Fe esri : artık, gece yürüyüşü, cehaletten çıkmak, bağlamak,
bi ibadi leylen : kullar, kullarım, gece, karanlık, cehaletin karanlığı,
İnne kum muttebeune : şüphesiz sizi, izleyen, tabi, takip edenler, eski bağların

23- Bildirildi: Artık kulluğunu bilmek isteyenleri cehalet karanlığından çıkar. Şüphesiz sizi eski bağlarınız izleyecektir.

-24-

وَاتْرُكْ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ

Vetrukil bahre rehvâ innehum cundun mugrekûn

ve etruki : bırak, terk et, deniz, ilmin sonsuzluğu,
el bahre : deniz, bilgili olan, ilmin sonsuzluğu,
rehven : sükunet, sakin, sessiz,
İnne hum cundun : şüphesiz, onlar, ordu, varlık, asker, kendi güçleri
mugrekun : kaybolma gitme, boğulmak, gark olmak,

24- Ve bilgili kimselerden olmaları için onları sükûnet içinde bırak. Şüphesiz kendine varlık isnat edenler, kendi cehaletlerinde boğulup gideceklerdir.

-25-

كَمْ تَرَكُوا مِن جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

Kem terekû min cennâtin ve uyûn

Kem tereku : nice, nasıl, eksiklik, terk ettiler, bıraktılar, ayrıldılar
Min cennatin : cennet, huzur, bahçe, huzur bulunulan yer,
ve uyunin : ayniyet, aynı, eşit, birlik, benzer, göz, zat,

25- Fenalarını terk edenler; huzur içindedirler, birlik içindedirler.

-26-

وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ

Ve zurûin ve makâmin kerîm

ve zurûin	: ekin, kültür, bilgiye ulaşma, genişlik, düğme,
ve makamin kerim	: asil makam, yüce makam, yüce hakikatler

26- Ve hakikatlerin bilgisinde ve asil makamlardadırlar.

-27-

وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ

Ve na'metin kânû fîhâ fâkihîn

ve nametin	: nimetler, lütuf, sıfatlar, hak, halk,
kanu fiha fakifine	: oldu, orada, bilenlerden, fakih, anlayışlı, zevkinde,

27- Ve Hakk sırrının zevkindedirler.

-28-

كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ

Kezâlik ve evresnâhâ kavmen âharîn

Kezalike	: böylece, işte böyle,
ve evresnâ-hâ	: miras, vasiyet, öğüt, uyulması gerekenleri tavsiye,
Kavmen aharine	: sonraki kavimlere, nesil

28- İşte böylece, sonraki nesillere öncekilerin hallerini miras bıraktık.

-29-

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاء وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ

Fe mâ beket aleyhimus semâu vel ardu ve mâ kânû munzarîn

Fe ma beket	: şey, ne, değil, ağlamadı, bağırma, yakınma, sızlanma,
aleyhim	: onlarda, üzerlerinde, onlar
El semau ve el ardu	: gök, sema, ulvi âlem ve yer
Ve ma kanu munzarine	: olmadı, geriye bırakılan, geciktirme, açıklanmadı, görmek

29- Böylece onlar, göklerin ve yerin hakikatleri hakkında yakınmasınlar ve bize hakikatler açıklanmadı, demesinler diye

-30-

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ

Ve lekad necceynâ benî isrâîle minel azâbil muhîn

ve lekad necceyna	: andolsun, doğrusu, kurtardık, necat bulmak, biz
beni israil	: İsrailoğulları, Yakup'un oğulları, hakk yolunda olanlar
min el azâbi el muhini	: sıkıntı, azap, alçaltıcı bir azap, küçültücü,

30- Doğrusu İsrailoğulları alçaltıcı sıkıntılara karşı Bizde necat buldular.

-31-

مِن فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ

Min firavn innehu kâne âliyen minel musrifîn

min firavne	: firavundan, kibirli olan
İnne hu Kane aliyen	: muhakkak, doğrusu, o, oldu, büyüklük taslayan, yüce,
min el müsrifin	: aşırı, tutumsuz, taşkınlık

31- Doğrusu o firavun; büyüklük taslayan, aşırı gidenlerdendi.

-32-

وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

Ve lekad ehternâ hum alâ ilmin alel âlemîn

ve lekad	: andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki,
ihterna hum	: seçmek, fark etmek, tercih, anlamak, dikkat, biz, onlar
Ala ilmin ala el alemin	: ilimin üzerine, yüce ilim, âlemler üzerine

32- Gerçek olan şu ki; onlardan Bizi fark edenler, âlemlerin yüce ilmi üzeredirler.

-33-

وَآتَيْنَاهُم مِّنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاء مُّبِينٌ

Ve âteynâhum minel âyâti mâ fîhi belâun mubîn

ve âteynâhum	: onlara verdik, sunduk
min el ayati	: işaretler, deliller, ayetler
Fi hi belaun mubinin	: içinde, bela, imtihan, dikkatlice düşünmek, apaçık, izah

33- Ve onlara sunduğumuz ayetlerimizi dikkatlice düşünerek anlamaya çalışırlar.

-34-

إِنَّ هَؤُلَاء لَيَقُولُونَ

İnne hâulâi le yekûlûn

İnne haulai le yekulune	: yinede, bunlar, bazıları, söylenen, diyecekler, derler

34- Yinede onlardan bazıları derler ki:

-35-

إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ

İn hiye illâ mevtetunel ûlâve mâ nahnu bi munşerîn

en hiye illa	: sadece, o, ancak, var,
mevtetuna el ula	: ölümümüz, o ilk, önce, bir gün
ve ma nahnu bi munşerin	: biz değiliz, diriliğe ulaşmak, yayılma, bir dirilik

35- Biz öncekiler gibi ölür gideriz ve biz diriliğe kavuşacak değiliz.

-36-

فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Fetû bi âbâinâ in kuntum sâdikîn

fetû bi abai na	: o halde, haydi, getirin, atalarımızı
in kuntum sadikin	: eğer, siz, doğru söylüyorsanız

36- Eğer doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız haydi getirin atalarımızı.

-37-

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ

E hum hayrun em kavmu tubbein vellezîne min kablihim, ehleknâhum innehum kânû mucrimîn

E hum hayrun	: onlar mı, iyilik üzere, hayırlı
Em kavmu tubbein	: onlar, yoksa, tuba kavmi, yalanlayıp inkar eden kimseler
Ve ellezine min kabli-him	: o kimseler, kim, onlardan önce
ehleknâ-hum	: onlar helâk oldular, yazık etmek,
inne-hum kanu mücrimine	: doğrusu, muhakkak ki onlar, oldu, fenalarda kalanlar

37- Onlar hayırlı olanlar mı, yoksa yalanlayıp inkâr eden kimseler midir? Onlardan önceki kimseler de Bizi anlayamayıp helak oldular. Doğrusu onlar da fenalarda kalanlardı.

-38-

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ

Ve mâ halaknes semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ lâibîn

ve mâ halaknâ	: şey, ne, değil, halketmedik, yaratmadık
es semâvâti ve el arda	: semalar ve gökler, yer, yeryüzü,
ve ma beyne huma	: arasındakileri, onların, onlarda olan her şey,
laibine	: oyun, eğlence, önemsememek, alaya almak, laubali

38- Gökler ve yeri ve onlarda olan her şeyi önemsememezlik yapın diye yaratmadık.

-39-

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Mâ halaknâhumâ illâ bil hakkı ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

mâ halak nâ	: şey, ne, değil, halk etmek, yaratmak, biz,
humâ	: onları, onlarda, ikisinde,
İllâ bi el hakkı	: ancak, sadece, hak, gerçek, doğru, hakikatler,
ve lâkinne eksere hum	: lakin, fakat, çoğu, ekseri, onlar, insanlar
lâ yalemûne	: bilmezler, bilemiyorlar,

39- Onlarda olan her şeyi hakikatleri göstermesinden başka bir şey için yaratmadık. Fakat onların çoğu bilemiyorlar.

-40

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ

İnne yevmel faslı mîkâtuhum ecmaîn

İnne yevme el faslı	: muhakkak, gün, vakit, zaman, bölüm, süre, ayırma, dönem
Mikatu hum	: belirli, sınırlı, onlar,
ecmaine	: hepsi, bütün topluluk

40- Elbette onların hepsinin belirli sınırları, belli zamanları vardır.

-41-

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

Yevme lâ yugnî mevlen an mevlen şeyen ve lâ hum yunsarûn

Yevme la yugni	: gün, zaman, vakit, yok, olmaz, fayda, yarar,
mevlen an mevlen şeyen	: dost, dostun, bir şeyde
ve la hum yunsarune	: yok, onlar, yardımcı, yardım eden,

41- O ölüm vakti geldiğinde dostun dosta bir faydası yoktur ve onların yardımcısı da yoktur.

-42-

إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

İllâ men rahimallâh innehu huvel azîzur rahîm

İllâ men rahime Allahu	: ancak, kim, rahim olan, özünden var eden, Allah
İnne hu huve el aziz	: muhakkak o, bütün değerlerin sahibi, sıfatların sahibi
el rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

42- Ancak tüm varlığın Allah'ın özünden geldiğini anlayan kimseler kurtulur. Muhakkak ki O bütün değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığı özünden var edendir.

-43-

إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ

İnne şeceretez zakkûm

İnne şecerete	: soy, gelen, aktarım, ağaç, geldiği yer,

el zakkumi : zararlı haller, kötülük, fenalar, zehirli haller,

43- Muhakkak ki kötülükleri, zararlı halleri aktaranlar,

-44-

طَعَامُ الْأَثِيمِ

Taâmul esîm

Taâmu : taam, gıda, fayda, beslenmeleri,
el esimi : kötülük, fenalar, kötü haller,

kötü hâllerden beslenirler.

-45-

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ

Kel muhl yaglî fîl butûn

Ke el muhl yagli : gibi, kaynayıp durmakta,
fi el butun : içinde karın, kafaları

45- İçlerinde hep kötü hâller kaynayıp durmaktadır.

-46-

كَغَلْيِ الْحَمِيمِ

Ke galyil hamîm

Ke galyi : gibi, kaynar suyun kaynaması, ortaya çıkıp durmak,
el hamimi : sıcak, yakıp yakıcı, öfkeli,

46- Yakıp yıkıcı olan, öfkeli hâlleri hep ortaya çıkar.

-47-

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاء الْجَحِيمِ

Huzûhu fatilûhu ilâ sevâil cahîm

huzû-hu : alay eder, yakalar, sarılır, tutmak, o halleri
fe atili hu : sürüklenir, uzaklaşır, o, hak,
İla sevai : hususundan, durum, kalmak, ortasında
el cahimi : azmışlık, sıfatları kendine nisbet etmenin cehaleti,

47- Hep o hâllerine sarılır. Böylece o hakikatleri anlamaktan uzaklaşır. Sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde kalır.

-48-

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ

Summe subbû fevka resihî min azâbil hamîm

Summe subbu	: sonra, dökmek, dökülür, sürüklenmek, o halde olmak
fevka resi hi	: üzerinde, baş, düşünce, onun halleri, yönelmesi, gerçeği,
Min azabi el hamimi	: azap, sıkıntı, kaynayan, yakıcı, öfke, hiddet,

48- Artık onun hâlleri, düşünceleri; yakıcı hâllerde, öfkeli hâllerde, sıkıntılarda kalmaktır.

-49-

ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

Zuk inneke entel azîzul kerîm

Zuk	: hışım, hiddet, öfke hali, hissetmek, zevk,
inne ke	: şüphesiz sen, doğrusu sen,
Ente el aziz	: sen, tüm varlığın sahibi, niteliklerin sahibi, yüce, ulu,
el kerim	: asil olan, yüce olan, asliyet,

49- Şüphesiz kendini yüce gören, niteliklerin sahibi gören, o hallerin hissiyatındadır.

-50-

إِنَّ هَذَا مَا كُنتُم بِهِ تَمْتَرُونَ

İnne hâzâ mâ kuntum bihî temterûn

İnne haza ma kuntum	: muhakkak ki işte ne olduğunuzu bilemediniz
Bi hi temterune	: şüphelerde kalan, şüphe edip duran

50- Şüphesiz hakikatleri bilemeyenler, şüphelerde kalanlardır.

-51-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ

İnnel muttekîne fî makâmin emîn

İnne el muttekine	: muhakkak ki, fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan
Fi makamin eminin	: makamlarının içinde, emindirler, güvende

51- Muhakkak ki fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar, makamlarında hakikatlerden emin bir hâldedirler.

-52-

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

Fî cennâtin ve uyûn

Fî cennatin	: içinde, huzur, cennetler,
uyunin	: ayniyet, göz, benzer, eş, birlik, bakış,

52- Birliğin huzuru içindedirler.

-53-

يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَابِلِينَ

Yelbesûne min sundusin ve istebrakın mutekâbilîn

Yelbesûne	: giyinirler, giyerler, birliğinde, kemalat,
min sundusin	: ipek, içi dışı bir
ve istebrakin	: zahiri elbise, kalın ipek, mazhariyet,
mutekabiline	: karşısında, seyrinde, karşılıklı,

53- İçi dışı bir bilmenin kemalâtındadırlar ve zahiri anlamanın seyrindedirler.

-54-

كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ

Kezâlik ve zevvecnâhum bi hûrin ayn

Kezalike	: işte böyle,
ve zevvec na hum	: aynı yolda olan, bir, eş, cins, tür, benzer, biz, onlar
bi hurin in	: saf tertemiz, hür,
ayn	: bakış, göz, aynılık, birlik,

54- İşte böylece onlar Bizi anlayanlarla birliktedirler, bakışları saf tertemizdir.

-55-

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ

Yed'ûne fîhâ bi kulli fâkihetin âminîn

Yedûne fiha bi kulli	: ister, talep, arzu orada, bütün, hep
Fakihetin aminine	: bilginin eminliğinde, zeki anlayışlı, güveninde

55- Hep hakikatleri anlamayı, emin olmayı isterler.

-56-

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

Lâ yezûkûne fîhel mevte illel mevtetel ûlâ ve vekâhum azâbel cahîm

lâ yezûkûne	: yok, hissetmek, tatmazlar, hissetmez, çekinmezler,
fi ha el mevte	: orada, o hallerde, ölüm, idraksizlik,
İlla el mevtete el ula	: başka, ölümlüler evvelki, öncekiler
ve vekâ-hum azabe	: korunmak, sakınmak, onlar, sıkıntı, azap,
el cahim	: sıfatları kendine nisbet etmek, cehaletin azmışlığı,

56- Önceki ölüp gidenler gibi, ölümden çekinmezler ve onlar sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinin sıkıntılarından sakınırlar.

-57-

فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Fadlen min rabbik zâlike huvel fevzul azîm

Fadlen min rabbi ke	: fazıl, lütuf, nimet, sıfat, erdemlilik, fazilet, rabbin
Zalike huve	: işte bu, o,
el fevzu el azim	: kurtuluş, başarı, yüce, yüce kurtuluştur

57- Rabbini anlamakla bir erdemlilik içindedirler. İşte o yüce kurtuluş budur.

-58-

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

Fe innemâ yessernâhu bi lisânike leallehum yetezekkerûn

fe innemâ yesserna hu	: işte, onu kolaylaştırdık, akıcı, yürümek, hakikatler
bi lisâni-ke	: lisanın ile, konuşma dili, konuşmak, lisanınız,
lealle-hum yetezekkerune	: umulur, onlar, tezekkür, hakikatlerle hareket eden,

58- Lisanınızı o hakikatler için akıcı kıldık. Umulur ki varlığın yaratılışını düşünür, ulaştığınız hakikatlerle hareket edersiniz.

-59-

فَارْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ

Fertekib innehum murtekıbûn

Fe irtekib	: bundan sonra, artık, gözlemle, izle,
İnne hum murtekibûne	: onlar, muhtemelen, gelecekteki, gözleyenler, bekleyenler

59- Bundan sonra hakikatleri anlamak için gözlemleyin, anlayanlar gibi gözlemleyin.

S45 - CÂSİYE SÛRESİ

-1-

حم

Hâ mîm

Ha mim	: zat, Hu, cemül cem, nokta, kemalat, mümin, emin

1- Ha, Mim

-2-

تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

Tenzîlul kitâbi minallâhil azîzil hakîm

Tenzilu	: bölüm bölüm indirilme, ortaya çıkan her varlık, sunulan
el kitabi min Allah	: kitap, yazılı olan, Allah'ın kitabı,
el aziz	: tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hakim olan,

2- Ortaya çıkan her varlık, tüm değerlerin yüce sahibi, tüm varlığa hâkim olan Allah'ın bir kitabıdır.

-3-

إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ

İnne fîs semâvâti vel ardı le âyâtin lil mûminîn

İnne fî el semâvâti	: muhakkak ki, ne varsa, içinde, sema, gökler
vel ardı	: yer, toprak, beden,
Le ayatin	: elbette, işaretler, deliller, ayetler,
li el müminine	: emin olan için, müminler için,

3- Muhakkak ki göklerde ve yerde ne varsa elbette müminler için ayettir.

-4-

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَابَّةٍ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

Ve fî halkıkum ve mâ yebussu min dâbbetin âyâtun li kavmin yûkınûn

ve fî halkı-kum	: halkiyetinizde, yaratılışınızda, varoluşunuzda, siz
ve mâ yebussu	: şey, yayılma, çoğalma, üreme, hayvan, yeryüzündeki varlık
min dabbetin	: hayvan, varlık, yeryüzünde olan varlıklar
Âyâtun	: ayetler, delil, işaretler,
li kavmin yukinune	: insanlar için, kavim, hakka yakın olan,

4- Sizin yaratılışınızda ve yeryüzünde üreyip çoğalan varlıklarda, yakınlığı anlamak isteyenler için deliller vardır.

-5-

وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Vahtilâfil leyli ven nehâri ve mâ enzelallâhu mines semâi min rızkın fe ahyâ bihil arda ba'de mevtihâ ve tasrîfir rîyâhı âyâtun li kavmin yakılûn

ve ihtilâfı	: farklılık, karşılıklı takip etmesi,
el leyli ve en nehar	: gece ve gündüz, karanlık ve aydınlık,
ve mâ enzele Allahu	: şey, ne, sunma, ortaya çıkışı, indirdiği, gelişi, Allah
min el semâi	: ulvi âlem, ulviyet, gökyüzü,
min rızkın	: rızıklar, faydalı olan, rahmet, sıfatlar
Fe ahya bi-hi el arda	: böylece, hayat, diriltti, onunla, yeryüzünde
bade mevti ha	: sonra, ölüm, nutfe, tohum, sunması
Ve tasrifi	: bir yönden diğer yöne çevirir, değiştirir,
er riyâhı	: rüzgâr, esip giden, hissettiren,
Âyâtun	: ayetler, delil, işaret,
li kavmin yakılune	: insanlar için, kimseler, akıl edip düşünen

5- Gece ve gündüzün farklı olmasında ve rızkınız için gökten Allah'ın indirdiği rahmette, böylece o rahmetle yeryüzünün hayat bulmasında, sonra da onda tohumların oluşmasında ve rüzgârların bir yönden diğer yöne çevrilmesinde, düşünen insanlar için deliller vardır.

-6-

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ

Tilke âyâtullahi netlûhâ aleyke bil hakk fe bi eyyi hadîsin ba'dallâhi ve âyâtihî yû'minûn

Tilke âyâtu Allâh	: işte bu, bunlar, tüm varlık, Allah'ın ayetleri, delilleri
Netlu Aleyke	: okuyoruz, bildiriyoruz, bildirilip duruyor, sana, size
bi el hakkı	: bir gerçek, hak, doğru, hakikat,
Fe bi eyyi	: artık, hangi, ne, nasıl, her zaman, her an,
hadisin	: söz, yeni, değişen, olay, hadise, gerçekleşen, varoluş,
bade Allah	: sonra, böylece, Allah'tan
ve âyâti-hi yuminune	: ayetler, deliller, işaretler, o, inanırlar

6- Tüm varlık Allah'ın ayetleridir. Hakikatler size her an bildiriliyor. Artık Allah'tan açığa çıkan varoluşa ve O'nun delillerine inanın.

-7-

وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ

Veylun li kulli effâkin esîm

Veylun li kulli	: vah haline, bütün, hepsine,
effakin	: yalan, dolan, iftira, ifk,
esimin	: günahlar, fenalar, hatalar, kötülük,

7- Yazık, günahlarda, yalanlarda kalanların hallerine.

-8-

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

Yesmeu âyâtillâhi tutlâ aleyhi summe yusırru mustekbiren ke en lem yesmahâ fe beşşirhu bi azâbin elîm

Yesmeu	: işitir, işiten, duyan,
ayati Allah	: ayetler, işaretler, deliller, Allah
tutla aleyhi	: okunan, okunur, açıklanan, ona, kendine,
Summe yusırrı	: sonra, ısrarla, inatla, kapanmak,
mustekbiren	: kibirlenir, büyüklenmek,
Ke en lem yesma hâ	: gibi, onu işitmemiş, duymamış,
Fe beşşir-hu	: artık, müjdele, bildir, öğüt ver, o
bi azabin elime	: acı bir azap, acı bir sıkıntı,

8- Ona okunan Allah'ın delillerini işiten, sonra da işitmemiş gibi davranıp kibrinde ısrar edene, artık acı bir azabı ona bildir.

-9-

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

Ve izâ alime min âyâtinâ şeyen ittehazehâ huzuvâ ulâike lehum azâbun muhîn

ve izâ alime	: öğrendiği zaman, bildiğinde,
min ayati na şeyen	: ayetlerimiz, delil, işaret, bir şey,
ittehaze ha	: edindi, sarıldı, kullandı, o,
huzuven	: eğlence, alay etmek, şaka, önemsememek, küçük görmek
Ulâike lehum	: işte onlar, o kimseler,
azabun muhinun	: azap, alçaltıcı, kaybettirici, küçük düşüren, hakir bırakan

9- Delillerimizden bir şey öğrendiği zaman; onu kendi çıkarı, eğlencesi için kullanan, işte o kimseler için hakir bırakan bir azap vardır.

-10-

مِن وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُم مَّا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاء وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Min verâihim cehennem ve lâ yugnî anhum mâ kesebû şeyen ve lâ mattehazû min dûnillâhi evliyâe ve lehum azâbun azîm

min verâi-him	: arkaları, geçmişi, onlar, eski bilişlerinde kalan
cehennemu	: cehaletin cehennemi,
ve lâ yugnî anhum	: fayda vermez, onlara
ma kesebu şeyen	: edindikleri şey, kazandıkları, şey,
ve la ma ittehazu	: yok, şey, ne, edindikleri, sarıldıkları, faydası,
Min duni Allahi evliyae	: ondan başka, Allah'tan başka, dostlar, evliya
ve lehum azabun elim	: onlar, sıkıntı, acı, elim bir azap

10- Onların geçmiş cehaletlerine dönmesi cehennemdir. Edindikleri şeylerin onlara bir faydası yoktur. Allah'tan başkasına evliya diye sarıldıklarından da onlara bir fayda yoktur ve onlar elim bir azabın içindedirler.

-11-

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ

Hâzâ hudâ vellezîne keferû bi âyâti rabbihim lehum azâbun min riczin elîm

Hâzâ huda	: bu, hakikatler, rehberlik, yol gösterme,
ve ellezi keferu	:görmemezlikten gelen, örtenler,
bi âyâti rabbi him	: ayetleri, delilleri, rabbinin
Lehum azabun	: onlar, onlara, azap, sıkıntı,
min riczin elim	: şiddetli azap, sıkıntı, gazap, öfke, acı

11- Bu bir yol göstermedir. Rabbinin delillerini görmemezlikten gelenler, onlar acı bir öfkenin, sıkıntıların içindedirler.

-12-

اللَّهُ الَّذِي سخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

Allâhullezî sahhare lekumul bahre li tecriyel fulku fîhi bi emrihî ve li tehtegû min fadlihî ve leallekum teşkurûn

Allâhu ellezi	: Allah,
sahhare lekum	: meydan, düzen, sıfatlandırdı, düzenledi, sizi
el bahre li tecriye	: deniz, bilen, sonsuzluk, yapmak, akıp gitmek,
El fulku fihi	: yörünge, izlenen yol, sürüp giden, onun içinde
bi emri hi	: işi, emri, hüküm, bir işin yapılması
ve li tebtegû	: istemeniz için,
min fadli hi	: fazlı, yaratılışın nitelik, incelikleri, lütuf, o
ve lealle-kum teşkurune	: umulur ki, siz, teşekkür, teslim eden, her şeyi ona veren,

12- Sizi düzenleyip sıfatlandıran Allah'tır. O'nun işleyişinin izlediği yol, sonsuzluğa akar gider. O'nun yaratmasındaki incelik ve nitelikleri bilmeyi isteyin. Umulur ki siz varlığınızın sahibini bilir teslim edenlerden olursunuz.

-13-

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

Ve sahhare lekum mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı cemîan minhu inne fî zâlike le âyâtin li kavmin yetefekkerûn

ve sahhare lekum	: düzen, sahra, meydan, düzenledi, siz
Ma fî es semâvâti	: göklerde olan,
ve ma fi el ardı	: şey, ne, değil, yerde
Cemîan min hu	: birlik, hepsi, toplanan, onda,
İnne fi zalike	: muhakkak, işte bunlarda,
le âyâtin	: elbette, ayet, delil, işaret

li kavmin yetefekkerune : kimseler için, kavim, tefekkür eden, düşünen,

13- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa ve sizde ne varsa, hepsi birliği gösterir bir şekilde düzenlendi. Muhakkak ki bunların içinde tefekkür eden kimseler için deliller vardır.

-14-

قُل لِّلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Kul lillezîne âmenû yagfirû lillezîne lâ yercûne eyyâmallâhi li yecziye kavmen bi mâ kânû yeksibûn

Kul li ellezine amenu : de, söyle, de ki, iman eden kimseler, inanan,
Yagfirû li ellezine : mağfiret, lütuflarıyla temizleyen, tertemiz olma, kimseler,
lâ yercûne : ümit kesmeyin, umutsuz,
eyyame Allah : gün, yol, güzellik, doğruluk, intizam, Allah
li yecziye kavmen : karşılığı, ceza, kavim, insanlar, kimseler,
bi mâ kanu yeksebune : onun, ne, oldu, kazanmak, edinmek,

14- İman eden kimselere de ki: Allah yolunda doğruluk, güzellik üzere olsunlar, umutsuz olmasınlar, lütuflarıyla temizlenen kimselerden olsunlar, kazandıkları şeylerin karşılığını veren kimselerden olsunlar.

-15-

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاء فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

Men amile sâlihan fe li nefsih ve men esâe fe aleyhâ summe ilâ rabbikum turceûn

Men amile sâlihan : kim, iyi güzel amel, dosdoğru hak yolunda çalışanlar
Fe li nefsi hi : kendisi için, kendinedir,
Ve men esae : kim, kötü hallerde, fenalar, kötü çalışma,
fe aleyha : o zaman, kendi aleyhine, ona, üzerine,
Summe ila rabbi kum : sonra rabbiniz, vücudlandıran, siz,
turceune : geri dönen, rücu, dönüş,

15- Kim iyi çalışmalarda olursa kendisi lehinedir ve kim kötü çalışmalarda olursa kendi aleyhinedir. Sonra dönüşünüz ancak Rabbinizedir.

-16-

وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

Ve lekad âteynâ benî isrâîlel kitâbe vel hukme ven nubuvvete ve rezaknâhum minet tayyibâti ve faddalnâhum alel âlemîn

ve lekad ateyna : andolsun, doğrusu, verdik, sunduk,
beni israile : Allah'ın kulları, hak yolunda olan, kullarımız,
El kitabe : kitap, her varlık bir kitap, yazılı olan,
ve el hukme : hüküm, hikmet, hakim olan, ince hikmetler
ve el nubuvvete : haber getiren, hakikati bildiren, hakka çağıran, nebiler

ve rezak nâ hum	: rızık, sıfat, nimet, fayda, biz, onlar
min et tayyibâti	: iyi, güzel, hoş, temiz şeylerden
ve faddalnâ-hum	: fark edici, lütuf, nitelik, şuur, fazilet, erdemli, biz
ala el alemin	: için, üzerine, âlemler, toplulukla tüm varlık,

16- Doğrusu kullarımıza her varlığı bir kitap olarak sunduk. O kitapta ince hikmetleri ve hakikatlerin haberlerini bildirdik. Onları tertemiz bir şekilde sıfatlandırdık ve onlara tüm varlığı anlayabilecek şuuru bahşettik.

-17-

وَآتَيْنَاهُم بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

Ve âteynâhum beyyinâtin minel emr fe mahtelefû illâ min ba'di mâ câehumul ilmu bagyen beynehum, inne rabbeke yakdî beynehum yevmel kıyâmeti fî mâ kânû fîhi yahtelifûn

ve âteynâ hum	: verdik, sunduk, onlar,
beyyinatin	: apaçık deliller,
Min el emr	: işleyiş, işler, emir, hüküm,
Fe ma ihtelefû	: fakat, şey, ne, değil, ihtilaf, ayrılık, farklılık,
İlla min badi	: ancak, sonra, bir süre sonra
ma cae hum el ilmu	: şey, ne, değil, yok, gelen, verilen, sunulan, ilim,
Bagyen beyne hum	: kıskançlık, zulüm, azgınlık, onların aralarında
İnne rabbe ke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
yakdi	: takdir, açığa çıkma, kada, oluş, işlemek, yaratmak,
Beyne hum	: aralarında, onlar, onlarda, tüm varlıkta,
yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, hakikatlerin ortaya çıktığı vakit,
Fî ma kanu	: içinde, şey, ne, değil, oldu, olmadılar, anlamadılar,
fi hi	: onda, o hakikatler hakkında, o hakikatler için
yahtelifune	: ayrılığa düşüp tartışma, ikilik, ihtilaf, uyuşmazlık,

17- Onlara işleyiş hakkında apaçık deliller sunduk. Ancak bir süre sonra onlar bazı şeylerde ayrılığa düştüler. Onların aralarında ortaya çıkan, kıskançlık, zulüm gibi şeyler sunulan ilimde yoktu. Muhakkak ki seni vücudlandıran, tüm varlığın açığa çıkmasında da takdir sahibi olandır. Bu hakikati anlayamayanlar, onlar kendi aralarında ölünceye kadar ayrılığa düştükleri şeyler hakkında tartışırlar.

-18-

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاء الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

Summe cealnâke alâ şerîatin minel emri fettebi hâ ve lâ tettebi ehvâellezîne lâ yalemûn

Summe cealna ke	: sonra, kıldık, yönelttik, yapmak, sunmak, sen
alâ şerîatin	: şeriat, yüce düzen, doğru yol, yasa, hukuk, yol, nur,
min el emri	: iş, işleyiş, hüküm, kâinatın işleyişi,
fe ittebi ha	: böylece, bundan sonra, tabi olmak, uymak,
ve lâ tettebi ehva	: uyma, tabi olma, heva, zanlar, hevesler,
Ellezine la yalemune	: bilmeyen kimseler,

18- Sana kâinatın işleyişinin yüce düzenini sunduk. Artık ona tâbi ol ve sakın bilmeyen kimselerin hevalarına uyma.

إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنكَ مِنَ اللَّهِ شَيئًا وإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

İnnehum len yugnû anke minallâhi şeyâ ve innez zâlimîne baduhum evliyâu bad vallâhu veliyyul muttekîn

İnne hum len yugnû an-ke	: doğrusu, onlar, yok, değil, asla, fayda, yarar, sen
min allâhi şeyen	: Allah, bir şey söyleyen,
inne zalimine	: şüphesiz, doğrusu, zalimler, zalimlik yapan,
badu-hum evliyau badin	: bazıları, onlar, evliya, dost, dostlar, bazıları,
ve allâhu veliyyu	: Allah, dost, veli,
el muttekine	: fenalardan sakınan şirk koşmayan

19- Onların Allah hakkındaki söyledikleri şeylerde sana asla bir fayda yoktur. Şüphesiz zalimlerden bazıları bazılarının dostlarıdır. Fakat fenalardan sakınanlar, şirk koşmayanlar ise Allah'ı dost edinirler.

-20-

هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

Hâzâ basâiru lin nâsi ve huden ve rahmetun li kavmin yûkınûn

Hâzâ basariu li en nasi	: bu basiret, kalp sahibi, görmek, insanlar için
Ve huden	: yol gösterme, kılavuz,
ve rahmetun	: rahmet, tüm varlığın tecellilerle sarılması, merhamet
li kavmin yukinune	: insanlar için, yakınlığı anlamak, emin olmak,

20- İşte bunlar insanlarının kalb sahibi olmaları içindir ve yol göstermedir ve yakınlığı anlayan kimseler için rahmettir.

-21-

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاء مَّحْيَاهُم وَمَمَاتُهُمْ سَاء مَا يَحْكُمُونَ

Em hasibellezînecterahûs seyyiâti en necalehum kellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti sevâen mahyâhum ve memâtuhum, sâe mâ yahkumûn

Em hasibe ellezine	: yoksa, hesap etti, zannetti o kimseler
İcterahû el seyyiati	: çalışma, yaptıkları, fena hallerde kalanlar, kötülük yapan
en necale-hum	: kılmak, yapmak, olmak, edinmek, onlar
Ke ellezine amenu	: gibi, iman eden kimseler
ve amilû el sâlihât	: iyi çalışmalarda olmak, dosdoğru hak yolunda çalışmak
sevaen	: bir olmak, eşit, aynı,
Mahya hum	: hayat, yaşam, onlar
ve memâtu-hum	: ölüm hakkında, onlar
Sâe ma yahkumune	: kötü, fena, ne, şeş, hüküm veriyorlar.

21- Yoksa kötülük yapanlar, iman eden kimseler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlarla bir olduklarını mı zannederler. Onlar yaşam hakkında ve ölüm hakkında ne kötü hüküm veriyorlar.

-22-

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Ve halakallâhus semâvâti vel arda bil hakkı ve li tuczâ kullu nefsin bimâ kesebet ve hum lâ yuzlemûn

ve halaka Allahu	: halk etti, yarattı, Allah
El semavat ve el arda	: göklerde ve yerde
Bil el hakkı	: hak, hakikat, adalet, dosdoğru, gerçek,
ve li tuzca	: için, karşılık, verilme
Kullu nefsin	: bütün nefisler, herkes
Bi ma kesebet	: edindikleri şeyler, sebep, çalışmak
Ve hum la yuzlemune	: onlara zulüm yok, haksızlık edilmeden

22- Allah, gökleri ve yeri, hakikatleri gösterir bir halde halketti. Herkese çalışmalarının karşılığı verilir ve onlara haksızlık edilmez.

-23-

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِن بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

E fe reeyte men ittehaze ilâhehu hevâhu ve edallehu allâhu alâ ilmin ve hateme alâ semihî ve kalbihî ve ceale alâ basarihî gışâveh fe men yehdîhi min badillâh e fe lâ tezekkerûn

E fe reeyte	: öyleyse gördün mü? Anladın mı?
men ittehaze	: Kim, kimse, edinen, sarılan,
İlahe hu	: ilah, tapınma,
heva hu	: heva, çıkarları, cehalet bilişleri, düşkünlük, o
ve edalle-hu	: dalalet, kendi cehalet anlayışına sapan, o
Allahu ala ilmin	: Allah, için, yüce, üzerine, ilim,
ve hateme	: son, mühürlü, kapalı,
ala semi hi	: onun işitmesi
ve kalbi-hi	: idraki, anlayışı, onun kalbi
ve ceale	: kıldı, yaptı, edindi, oldu,
ala basari hi	: görmesi, basiret, anlamak, o
gışavet	: perde, engel,
Fe men yehdîhi	: artık, kim, yol gösteren, kılavuz, hüda, o
min badi Allah	: sonra, başka, Allah'tan başka
E fe lâ tezekkerûne	: öyleyse, varlığın yaratılışını düşünüp hakikatlerle bakma

23- Hevasını ilah edinen kimseyi gördün değil mi? O, Allah'ın ilmini bırakıp kendi cehalet anlayışına sapandır. Onun işitmesi ve idraki kapalıdır ve onun cehaleti o hakikatleri görmeye engeldir. Bundan sonra yine de ona Allah'tan başka kim yol gösterir? Öyleyse neden hâlâ varlığın yaratılışını düşünüp o hakikatlerle bu âleme bakmıyorsunuz?

-24-

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

Ve kâlû mâ hiye illâ hayâtuned dunyâ nemûtu ve nahyâ ve mâ yuhlikunâ illa el dehr ve mâ lehum bi zâlike min ilm in hum illâ yezunnûn

ve kâlû ma hiye illa	: dediler, değil, şey, ne, o, değildir, sadece, başka
hayatu na el dunyâ	: hayatımız, yaşamımız, dünya
nemetu	: ölürüz, ölümlüyüz,
ve nahya	: yaşarız, diriliriz,
ve mâ yuhliku-nâ	: şey, ne, değil, helak olmak, yok olma, biz,
illa el dehru	: zaman, yaşlanmak, yaşlanınca
ve mâ lehum	: ve onların yoktur
bi zâlike min ilmi in hum	: bununla, bu konuda, bir bildikleri, ilim, onlar,
İlla yezunnune	: sadece, ancak, zanda bulunan,

24- Dediler ki: Hayatımız ancak dünya hayatından başka bir şey değildir. Ölümlüyüz. Yaşarız ve yaşlanınca da yok olur gideriz. Onların bu konuda bir ilimleri yoktur, sadece zanda bulunuyorlar.

-25-

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا ائْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve izâ tutlâ aleyhim âyâtunâ beyyinâtin mâ kâne huccetehum illâ en kâlûtû bi âbâinâ in kuntum sâdıkîn

ve izâ tutla aleyhim	: ve okunduğu zaman, halde, onlara, ayet, delillerimiz
Ayatu na beyyinatun	: ayetlerimiz, delil, apaçık gösterme, açıklanarak
Ma kane huccete-hum	: olmadı, onların hüccetleri, delilleri, iddiaları
İllâ en kalu	: den başka, derler,
etu bi abai na	: getirin, verin, atalarımız, anne baba,
İn kuntum sadikine	: eğer, ise, siz, doğru olanlardan iseniz

25- Onlara ayetlerimiz apaçık gösterildiği hâlde, eğer siz doğru söyleyenlerden iseniz getirin atalarımızı, demekten başka bir iddiaları olmadı.

-26-

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Kulillâhu yuhyîkum summe yumîtukum summe yecmeukum ilâ yevmil kıyâmeti lâ reybe fîhi ve lâkinne ekseren nâsi lâ yalemûn

Kul Allahu yuhyi kum	: de, söyle, anlat, Allah, hayat, siz,
Summe yumitu kum	: sonra, sınırlar, öldürür, siz,
Summe yecmeu kum	: sonra, birlik, bütünlük, toplar, siz,
İlla yevmi el kıyâmeti	: ancak, vardır, mutlaka gelecek, diriliş günü, ölüm vakti,
lâ reybe fi hi	: şüphe yok, hata yok, onda, şüphesiz
ve lâkinne ekseren	: lakin, çoğu
En nasi la yalemune	: insanlar, bilmiyorlar

26- De ki: Allah size hayat verendir. Sonra sizi sınırlayandır. Sonra sizleri bir arada tutandır. O ölüm vakti mutlaka gelecektir, onda şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu bilemiyorlar.

-27-

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ

Ve lillâhi mulkus semâvâti vel ard ve yevme tekûmus sâatu yevme izin yahserul mubtılûn

ve li allâhi mulku	: Allah, mülk, yönetimi, hükümran, idare eden,
El semavati ve el ardı	: gökler ve yer
ve yevme	: gün, vakit, asır, devir, an, zaman, devre,
tekumu	: olur, vuku bulur, tecelli etme, meydana gelme, işlemek
el saatu	: zaman, saat, gelip geçen zaman, vakit, an,
Yevme izin	: gün, vakit, zaman, an, yetkili, icazet,
yahseru	: hüsran, kaybeden,
mubtilune	: batılda, gaflette, yalanda

27- Göklerin ve yerin yönetimi Allah'a aittir. Bütün zamanlarda ve her an tecelli eden O'dur. Her an her şeyde yetkili olanı anlamada gaflette kalanlar, hüsrana uğrayanlardır.

-28-

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Ve terâ kulle ummetin câsiyeh kullu ummetin tud'â ilâ kitâbihâ el yevme tuczevne mâ kuntum tamelûn

ve terâ kulle ummetin	: görürsün, bütün insanlar, topluluklar
casiyet	: diz çökmüş, aynı düşüncede olan, korkuya teslim,
Kullu ümmetin	: bütün insanlar, topluluklar
tuda ila kitabi ha	: çağrı, davet, kitabı, inancı
el yevme tuczevne	: gün, vakit, zaman, karşılığı verilir.
Mâ kuntum tamelune	: siz ne yapıyorsunuz, yaptığınız şeyler

28- Korkuya teslim olanların hepsini görürsün ki, onların hepsi kendi batıl inançlarına göre hareket ederler. Yaptığınız şeylerin karşılığı her zaman verilir.

-29-

هَذَا كِتَابُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Hâzâ kitâbunâ yentıku aleykum bil hakk innâ kunnâ nestensihu mâ kuntum tamelûn

Hâzâ kitabu na	: bu, işte bu, kitabımız,
yentiku	: söyleyen, konuşan, nutuk,
Aleykum bi el hakkı	: size, sizde, üzerinizde, hak ile, gerçek, hakikat,
İnna kunnâ	: muhakkak biz
nestensihu	: kaydetme, yazdırıyorduk, klonlama, kopyalama,
Mâ kuntum tamelune	: yaptığınız şeyler

29- İşte, Bizim konuşan kitabımız sizin üzerinizdeki hakikatlerdir. Muhakkak ki Biz yaptığınız şeyleri sizde kaydederiz.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

Fe emmellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fe yudhıluhum rabbuhum fî rahmetih zâlike huvel fevzul mubîn

fe emmâ ellezine amenu	: artık, fakat, iman eden kimseler
ve amilû es sâlihâti	: iyi çalışma, hak yolunda dosdoğru çalışanlar
Fe yudhılu-hum rabbu hum	: artık, dahil eder, koyar, girer, onlar, rab, onlar
fî rahmeti hi	: rahmetinin içine, o
Zâlike huve	: işte bu, o,
el fevzu el mubin	: kurtuluş, apaçık

30- İman eden kimseler ve hakk yolunda dosdoğru çalışanlar, artık onlar Rabbin o rahmetine dahil olanlardır. İşte o apaçık kurtuluş budur.

-31-

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

Ve emmellezîne keferû e fe lem tekun âyâtî tutlâ aleykum festekbertum ve kuntum kavmen mucrimîn

ve emmâ ellezine keferu	: fakat, ise, hakikati görmemezlikten gelip örten
E fe lem tekun	: o zaman, olduğu zaman
Ayati tutla aleykum	: ayet, işaret, delil, okunduğu, bildirildi, siz
Fe istekbertum	: kibirlendiniz, büyüklendiniz,
Ve kuntum kavmen mücrimine	: oldunuz, kimseler, fenalarda kalan, kötülük,

31- Hakikatleri kabul etmeyenlere gelince; sizlere delillerimiz bildirildi değil mi? Fakat sizler kibirlendiniz ve fenalarda kalan kimseler oldunuz.

-32-

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم مَّا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ

Ve izâ kîle inne va'dallâhi hakkun ves sâatu lâ reybe fîhâ kultum mâ nedrî mes sâatu in nezunnu illâ zannen ve mâ nahnu bi musteykınîn

ve izâ kile	: söylenildiği zaman, dendiğinde,
İnne vade Allah hakkun	: muhakkak, söz, Allah, haktır, gerçek
Ve el saat	: saat, zaman, vakit,
la reybe fiha	: yok, şüphe, şek, hata, onda,
kultum mâ el sâat	: dediniz, şey, ne, saat, zaman nedir
in nezunnu illa zannen	: sadece biz zannediyoruz, biz zan ile
ve mâ nahnu bi musteykinin	: biz değiliz, yakin sahibi olan, yakınlığı anlayamadık

32- Muhakkak ki Allah'ın vaadi gerçektir. Hakikatler hakkında vaktinizi şüphe içinde geçirmeyin denildiğinde, hakikatler için bir zan ile zanda kaldık, vaktimizin değerini bilemedik ve biz yakınlığı anlayanlardan değiliz, dersiniz.

-33-

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

Ve bedâ lehum seyyiâtu mâ amilû ve hâka bihim mâ kânû bihî yestehziûn

ve bedâ lehum	: ortaya çıktı, göründü, onlar, kimseler,
seyyiatu	: kötülük, kötü haller, zarar veren haller,
Mâ amilu	: şey, ne, değil, olmaz, yapan, işleyen, çalışan,
ve haka bi him	: sarı, kuşattı, onları,
Ma kanu bi hi yestehziune	: şeyler, oldu, onunla, alay ettikleri,

33- Kötü hâllerle ortaya çıkan kimselerin amelleri boştur ve onlar alay ettikleri şeylerle sarılıdırlar.

-34-

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاء يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمْ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ

Ve kîlel yevme nensâkum kemâ nesîtum likâe yevmikum hâzâ ve mevâkumun nâru ve mâ lekum min nâsırîn

ve kile el yevme	: denildi, olduğunda, vakit, gün, zaman,
nensa kum	: unutmak, siz, hakikatlerimizi unuttunuz,
Kame nesîtum	: gibi, unuttunuz, unutulursunuz, uzaklaştınız,
Likâe yevmi kum haza	: tevhit, buluşma, kavuşma, gün, vakit, sizin, işte bu
ve mevâ kum en narı	: barınak, kalacağınız yer, o halde, ateş, yakıp yıkıcı
ve mâ lekum min nasırine	: yoktur, değil, siz, bir yardımcı,

34- Siz hakikatlerimizi unuttuğunuz an, siz o zaman Tevhid şuurunda olmayı unutursunuz. O vakit sizin hâlleriniz yakıp yıkıcı hâllerde olmaktır ve sizin bir yardımcınız da olmaz.

-35-

ذَلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

Zâlikum bi ennekumuttehaztum âyâtillâhi huzuven ve garretkumul hayâtud dunyâ, fel yevme lâ yuhrecûne minhâ ve lâ hum yustatebûn

Zalikum bi enne kum	: işte bu sizin olmanız sebebiyle,
ittehaztum	: edindiniz, sarıldınız, kaldınız,
âyâti allâhi	: ayet, işaret, delil, Allah,
huzuven	: önemsemediniz, alaya almak, küçük görmek,
ve garret-kum	: aldanma, aldattı, yağmalama, siz
el hayat el dünya	: mal, dünya hayatı, yaşamınız,
Fe el yevme	: artık, öyleyse, gün, vakit, zaman,
la yuhrecune min ha	: yok, çıkarılma, dışarı, oradan

Ve la hum yustatebûne	: yok, onlar, özür, telafi, mazeret

35- Allah'ın işaretlerini önemsemediğinizden dolayı, işte siz böyle hâllerde kaldınız ve siz yaşamınızda, yağmalar gibi mal mülk peşinde koştunuz. Sonra da vaktinizi hakikatlerin dışında geçirdiniz. Artık o hâllerde olanların mazeretleri olmaz.

-36-

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Fe lillâhil hamdu rabbis semâvâti ve rabbil ardı rabbil âlemîn

Fe li allâhi el hamdu	: Allah'a aittir, hamd, övgüler, tüm niteliklerin sahibi,
Rabbi el semavati	: rabbi, düzenleyen, vücudlandıran, ulvi âlem, gökler,
ve rabbi el ardı	: rabbi, vücudlandıran, yerde olan,
rabbi	: rabbi, vücudlandıran,
el alemin	: topluluklar, bütün her şeyi, tüm kâinat, tüm alem,

36- Bütün nitelikler; göklerde olanları vücudlandıran, yerde olanları vücudlandıran ve tüm âlemleri vücudlandıran Allah'a aittir.

-37-

وَلَهُ الْكِبْرِيَاء فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ve lehul kibriyâu fîs semâvâti vel ard ve huvel azîzul hakîm

Ve lehu el kibriyâu	: onundur, sahip, has, ululuk, azamet, yüce, meliklik
fî el semâvâti ve el ardı	: semalarda, göklerde ve yerde olan
ve huve el aziz	: o, bütün değerlerinin yüce sahibi, sıfatların sahibi
el hakim	: hâkim olan, tüm varlığı hâkim olan,

37- Göklerdeki ve yerdeki azamet sahibi O'dur ve O bütün sıfatların sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

S46 - AHKÂF SÛRESİ

-1-

حم

Hâ mîm

Ha, mim	: zat, Hu, cemül cem, nokta, kemalat, mümin, emin

1- Ha, Mim

-2-

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

Tenzîlul kitâbi minallâhil azîzil hakîm

Tenzilu	: indirilme, çokluk, sunulma, bölüm bölüm, ortaya çıkan
el kitabi min Allah	: kitap, bilgilerin yazılı olduğu yer, her varlık bir kitaptır, Allah
el azizi	: tüm değerlerin sahibi, değerli, üstün, yüce,
el hakimi	: tüm varlığa hâkim olan

2- Ortaya çıkan her varlık, tüm değerlerin yüce sahibi, tüm varlığa hâkim olan Allah'ın bir kitabıdır.

-3-

مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ

Mâ halaknes semâvâti vel arda ve mâ beyne humâ illâ bil hakkı ve ecelin musemmâ vellezîne keferû ammâ unzirû mu'ridûn

mâ halak nâ	: halketmedik, yaratmadık, varetmedik,
es semâvâti ve el arda	: semalar, gökler ulvi alem ve yeryüzü, toprak,
ve mâ beyne huma	: arasındakileri, onlarda olan her şey,
İlla bi el hakkı	: başka, ancak, sadece, bir gerçek, hak, hakikat
ve ecelin musemmen	: ecel, belirli, bilinen zaman, belirlermiş
ve ellezîne keferu	: onlar hakikati görmemezlikten gelenler
ammâ unzire	: şey, açıklayıp uyarma, açıklamak
muridune	: yüz çeviren, eski bilişine dönen

3- Gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi, sadece hakikatleri göstermesinden başka bir şey için yaratmadık. Onların belirlenmiş bir zamanları vardır. Hakikatleri görmemezlikten gelenler, hakikatler açıklanıp uyarılmalarına rağmen yüz çevirip eski bilişlerine dönerler.

-4-

قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ اِئْتُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَارَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Kul ereeytum mâ ted'ûne min dûnillâhi erûnî mâzâ halakû minel ardı em lehum şirkun fîs semâvât îtûnî bi kitâbin min kabli hâzâ ev esâretin min ilmin in kuntum sâdikîn

Kul e reeytum	: Anlat, de, gördünüz mü? Anladınız mı?
ma tedune	: şey, ne, dua, tapma, zannı şeylere yönelmek,
Min duni Allah	: ondan başka, Allah
Eruni maza halak	: gösterin, ne, hangi, yaratıyorlar, halk etmek
min el ard	: yeryüzü,
Em lehum şirk	: yoksa, onların, şirk, ortak,
fi el semavat	: ulvi alem, gökler,
itu ni bi kitabi	: getirin, sunun, verin, bana getirin, kitap,
min kabli haza	: daha önceden, evvel, bunda, onda olan,
ev esaretin	: veya, eserler, deliller, izler,
min ilmin	: bir ilim, bilgi, ilimden,
in kuntum sadikin	: eğer siz, doğru olan, doğru söylediklerini söyleyenler,

4- De ki: Allah'ı bırakıp da zannınıza göre yöneldiğiniz şeyler yeryüzünde ne yaratıyorlar gösterebilir misiniz? Yoksa Ulvi Âlem'de onların ortakları mı var? Eğer doğru söylediğinizi iddia ediyorsanız, bana ilmi delilleri olan bir kitap sunun.

-5-

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَومِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ

Ve men edallu mimmen yedû min dûnillâhi men lâ yestecîbu lehu ilâ yevmil kıyâmeti ve hum an duâihim gâfilûn

ve men edallu	: kim, delalette olan, hakikatleri dışına çıkan, cehalet
Minmen yedu	: kimseden, yönelme, dua,
min duni Allah	: ondan başka, bir başkası, Allah
Men lâ yestecîbu lehu	: kim, icabet etmez, yapılan çağrıya uymamak, ona,
ilâ yevm el kıyâmet	: zaman, kıyamet, diri duran, ölüm vakti,
Ve hum an duâi-him	: onlar, dua, davet, yönelmek, istek, birleşmek, onlar,
gafilune	: gafil, bilinçsiz, bilmeyen, düşünmeyen,

5- Kim; hakikatleri bırakır, kendi cehaletinde kalır, Allah'ı bırakır da zannına göre şeylere yönelirse, o ölüm vaktine kadar hakikatlere icabet etmeyenlerden olur ve onlar yöneldiği şeylerin ne olduğunu da bilmeyenlerdir.

-6-

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاء وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ

Ve izâ huşiren nâsu kânû lehum adâen ve kânû bi ibâdetihim kâfirîn

ve izâ huşire	: toplanma, birlik, cem etmek,
en nasu	: insanlar
Kanu lehum adaen	: oldu, onlar, düşman, tiksinen, hasım
ve kanu bi ibadeti him	: oldu, kulluk, onlar,
kafirin	: hakikati göremeyen, hakikatleri örten,

6- Ve onlar birlik idrakiyle hareket eden insanlara düşmanlık ederler ve onlar kulluk ettikleri şeyin hakikatini göremeyenlerdir.

-7-

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

Ve izâ tutlâ aleyhim âyâtunâ beyyinâtin kâlellezîne keferû lil hakkı lemmâ câehum hâzâ sihrun mubîn

ve izâ tutla aleyhim	: okunduğunda, açıklandığında, anlatılmak, onlara
Ayatuna beyyinâtin	: ayetlerimiz, işaret, delil, apaçık sunulup
Kale ellezîne keferû	: dedi, hakikati görmemezlikten gelen kimseler
Li el hakkı	: hak için, hakikatler,
lemmâ câe hum	: gidildiğinde, sunulduğunda, yapmak, onlar,
Hâzâ sihrun	: bu, büyü, maskaralık, aldatmaca, etkileyen,
mubinun	: açıkça, apaçık, gösterilen,

7- Onlara ayetlerimiz apaçık belgelerle okunduğun da, hakikatleri kabul etmeyen kimseler, onlara sunulan hakikatler için, bu açıkça aldatmacadır, derler.

-8-

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Em yekûlûnefterâh kul iniftereytuhu fe lâ temlikûne lî minallahi şeyâ huve a'lemu bi mâ tufîdûne fîh kefâ bihî şehîden beynî ve beynekum ve huvel gafûrur rahîm

Em yekulune	: yoksa, yada, derler,
ifterâ-hu	: iftira, uydurmak, o
Kul in iftereytu-hu	: de, anlat, eğer onu uydursaydım, iftira,
Fe lâ temlikûne	: yok, sahip olmak, mülk olarak verme, malik olmak,
Li min Allah şeyen	: Allah'tan gelen, Allaha ait, şey, verilenler, sıfatlar,
Huve alemu	: o, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
bima tufi dune	: şeyler, sizde bulunan şeyler,
fî-hi kefa	: onda, onun içinde, birlikte, yeterli, kafi, tamam,
bi hi şehiden	: ona, onun içinde, her an her yerde hazır olan
beynî ve beyne-kum	: benimle sizin aranızda, bende ve sizlerde
ve huve el gafur	: o, gafur, mağfiret, lütuflarıyla temizleyen,
el rahim	: rahimdir, varlığı özünden vareden,

8-Ya da onu uydurdu diyorlar. De ki: Eğer ben o anlattığım hakikatleri uydurduysam, sahip olmadığınız varlığınız, Allah'a ait olan o sizdeki sıfatlar hakkında ne diyeceksiniz. Sizde bulunan her şeyi ilmiyle vareden O'dur. Bende ve sizlerde ve her yerde her an hazır olandır, bütün her şeye yetendir ve O lütuflarıyla temizleyendir, varlığı özünden varedendir.

-9-

قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنْ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Kul mâ kuntu bidan miner rusuli ve mâ edrî mâ yufalu bî ve lâ bikum in ettebiu illâ mâ yûhâ ileyye ve mâ ene illâ nezîrun mubîn

Kul ma kuntu	: Anlat, de ki, ben değilim
bidan	: kendinden katan, uyduran, bidat, adetler icat eden
min el resul	: bir resul, hakikatleri gösteren, anlatan,
ve mâ edrî	: bilmiyorum, bilemem,
ma yufalu bi	: şey, ne, değil, yapan, fail olan, olan, bana
ve lâ bi kum in ettebiu	: yok, size, tabi olun, uyun,
İlla mâ yuha ileyye	: başka, şey, ne, değil, vahy, bildirilen, bana
ve mâ ene illa	: değil, şey, ne, ben, başka, ancak, sadece
nezirin mubin	: apaçık hakikatler çağıran

9- De ki: Hakikatleri gösteren biriyim, bir şeyler uydurup adetler icat etmiyorum. Bana ne olur onu da bilemem. Size bana tâbi olun da demiyorum. Sadece bildirilen şeylere uyarım ve ben sadece hakikatlere apaçık çağrı yapıp uyarandan başka bir şey değilim.

-10-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Kul e reeytum in kâne min indillâhi ve kefertum bihî ve şehide şâhidun min benî isrâîle alâ mislihî fe âmene vestekbertum innallahe lâ yehdîl kavmez zâlimîn

Kul e reeytum	: Anlat, deki, bakıp ta düşünmez misiniz?
İn kane min indi Allâh	: eğer, ise, ancak, oldu, katında, ona ait, Allah
ve kefertum bi hi	: görmemezlikten gelirsiniz, kabul etmez, onu, varlığı,
ve şehide şahidun	: şahitlik etti, tanık, şahit oldu, tanık oldu, bildi,
Min beni israile	: İsrail oğullarından, Allah'ın kulu, hakk yolunda giden,
ala misli hi	: üzerinde, vardır, yüce, onun gibi, misline, benzer,
Fe amene	: böylece, sonrada, iman etti
ve estekbertum	: kibirli olan, gururlu olanlar, ego içinde olan,
İnna Allah	: muhakkak ki, Allah'a
La yehdi	: yok, doğru yol, yol gösteren, hidayet,
kavme el zalimin	: kavim, kimse, topluluk, zalimler, zulüm eden,

10- De ki: Görünen varlığa bakıp da düşünmez misiniz? Onlar ancak Allah'a ait olan şeylerdir. Siz onu görmemezlikten gelirsiniz. Hakk yolunda giden biri ise; o benzer yüceliklere tanık olur, hakikatleri bilir, böylece iman eder. Fakat sizlerden kibirli olanlar, zalimlik yapan kimseler; muhakkak ki Allah'ı bilemezler, doğru yolu bulamazlar.

-11-

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ

Ve kâlellezîne keferû lillezîne âmenûlev kâne hayren mâ sebekûnâ ileyhi ve iz lem yehtedû bihî fe seyekûlûne hâzâ ifkun kadîm

ve kâle ellezine keferu	: dedi, derler, hakikati görmemezlikten gelen kimseler
li ellezîne amenu	: iman eden kimseler için
Lev kane hayran	: eğer, şayet, oldu, hayır, iyilik, daha iyi olsaydı
mâ sebekû-nâ ileyhi	: bizi, geçemezler, ileri, yukarı, ona
Ve iz lem yehtedû bi hi	: değil, hidayet, doğru yol, onunla
Fe se-yekûlûne	: böylece, diye söylerler, derler, diyecekler, demeleridir,
Hâzâ ifkun kadimun	: bu, bu anlatılanlar, yalan, eskilerin yalanları

11- Hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler, iman edenler için: Eğer bir iyilik de olsa onlar bizden daha ileride olamazlar ve onlar hakikat yolunda değillerdir, derler. Böylece onlar, bu anlatılanlar eskilerin yalanlarıdır, diye söylerler.

-12-

وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَى لِلْمُحْسِنِينَ

Ve min kablihî kitâbu mûsâ imâmen ve rahmeh ve hâzâ kitabun musaddikun lisânen arabiyyen li yunzirellezîne zalemû ve buşrâ lil muhsinîn

ve min kabli-hi	: bundan önce, daha önce,
kitabu	: yazılı olan, yazılı hakikatler, varlık kitabı,
Musa imâmen	: Musa, önder, rehber
ve rahmeten	: rahmet, iyi olan, yararlı olan,
ve hâzâ kitabun	: bu, o, kitap, varlık kitabı, yazılı olan
musaddikun	: tasdik, doğrulayan, dosdoğru anlatan,
Lisânen arabiyyen	: anlaşılır olan, anlaşılır bir dille
li yunzire	: uyarmak, hakikatleri açıklayıp uyarmak,
ellezine zalemu	: zalim kimseler,
ve buşrâ li	: müjde, sevinç,
el muhsinine	: iyi davranışta olan, içtenlikle bağlı olan, iyi insan

12- Daha önce de Musa bir önder olarak, her varlığın hakikatleri gösteren bir kitap olduğunu ve rahmet olduğunu bildirdi. Anlaşılır bir dille o kitaptaki hakikatleri dosdoğru bir şekilde açıkladı. Zalim kimselere hakikatleri açıklayıp uyardı ve iyi davranışlar içinde olanlara müjdeler verdi.

-13-

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

İnnellezîne kâlû rabbunallâhu summestekâmû fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn

İnne ellezine kalu	: muhakkak, doğrusu, o kimseler, diyenler,
rabbuna Allah	: rab, vücudlandıran, biz, Allah
Summe istekamu	: sonra, istikamet üzere, dosdoğru yolda

Fe la havfun aleyhim	: bundan sonra, artık, onlara korku yoktur
Ve la hum yahzenune	: yok, onlar, mahzun, üzgün, kederli, tasalı, ümitsiz

13- Muhakkak ki bizi vücudlandıran Allah'tır diyenlere ve böylece dosdoğru hareket edenlere, artık onlara korku yoktur ve onlara ümitsizliğe düşmek yoktur.

-14-

أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاء بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Ulâike ashâbul cenneti hâlidîne fîhâ cezâen bimâ kânû yamelûn

Ulaike	: işte onlar,
ashâbu el cenneti	: sahip, halk, kimse, cennet, huzur,
Hâlidîne fi ha cezaen	: ebedî, sürekli, orada, içinde, karşılık
Bima kanu yamelune	: yapmış oldukları şeylere

14- İşte onlar huzur içinde olan kimselerdir, yapmış oldukları şeylere karşılık olarak devamlı o hâlin içindedirler.

-15-

وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

Ve vassaynel insâne bi vâlideyhi ihsânâ hamelethu ummuhu kurhen ve vadaathu kurhâ ve hamluhu ve fisâluhu selâsûne şehrâ hattâ izâ belega eşuddehu ve belega erbaîne seneten kâle rabbi evzınî en eşkure nimetekelletî enamte aleyye ve alâ vâlideyye ve en amele sâlihan terdâhu ve aslıh lî fî zurriyyetî innî tubtu ileyke ve innî minel muslimîn

ve vassaynâ el insane	: vasiyet, tavsiye ettik, öğüt, bildirdik, insan
bi valideyhi ihsanen	: anne babası, iyi davranmak, güzel, hoş
hamelet hu ummu hu	: taşıdı, onu, annesi,
Kurhen	: güçlük, zorluk, meşakkat,
ve vadaat hu kurhen	: doğurdu, koyma, o, güçlük, zorluk, meşakkat,
ve hamlu-hu	: taşınması, o
ve fisalu hu	: sütten kesilme, o
Selâsûne şehren	: otuz ay,
hattâ izâ belaga eşudde hu	: hatta, eriştiği zaman, kemâlat, kuvvetlenme
Ve belega erbaine seneten	: erişti, kırk yıl, yaş, erdemli, olgunluğa erişmek
Kâle rabbi	: dedi, rabbim,
evzı ni en eşkure	: yönelt, muvaffak kıl, ben, şükür eden,
nimeteke	: nimetlerin, sıfatların,
elleti enamte aleyye	: ki o, nimetlerinle, sıfatlarınla, beni,
ve alâ vâlideye	: üzerine, karşı, için, anne baba
ve en amele saliha	: iyi amel, iyi çalışma,
Terdâ hu	: razı, memnun, hoşnut, o
ve aslıh li	: ıslah, temiz, düzgün,
fi zurriyeti	: için, soy, nesil,
İnni tubtu ileyke	: ben, tövbe eden, dönen, hatasını anlayan, sana
ve innî min el muslimine	: ben, barışa ve huzur üzere olan

15- İnsana; annesine, babasına iyi davranmasını tavsiye ettik. Annesi onu belli zorluklarla taşıdı ve belli zorluklarla dünyaya getirdi ve otuz ay o sütten kesilinceye kadar, hatta daha fazla gelişip büyüyünceye kadar onu taşıyıp, emzirdi. O olgunluğa erişince dedi ki: Rabbim! Seni anlamamı muvaffak kıl, sıfatlarınla beni sıfatlandırdın, şükreden olayım. Anneme, babama iyi amelde bulunayım, rızasını alayım ve benim neslimi düzgün kıl. Beni, hep sana dönenlerden ve beni, barış ve huzur üzere olanlardan eyle.

-16-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجاوَزُ عَن سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ

Ulâikellezîne netekabbelu anhum ahsene mâ amilû ve netecâvezu an seyyiâtihim fî ashâbil cenneh vades sıdkıllezî kânû yûadûn

ulâike ellezîne	: işte onlar, o kimseler,
netekabbelu	: biz, hakikatlerimiz, kabul etmek, uymak
An hum ahsene ma amilu	: onlardan, güzel şeyler, iyi, yaptıkları şeyler
ve netecâvezu	: uzaklaşma, vazgeçme, silinir, örtülür
an seyyiâti-him	: günahlarından, fena hallerinden, onlar
fî ashâbi el cenneti	: içinde, sahip, ehli, halk, kimse, huzur, cennet
Vade es sıdkı	: vaad, doğru sözlü, gerçek, dürüstlük
Ellezî kanu yuadune	: ki o oldular, vaad olunurlar

16- İşte o halde olan kimseler, hakikatlerimizi kabul edenlerdir. Onlar güzel şeyler yaparlar ve onlar fena hallerden uzaklaşırlar. Doğru sözlü olduklarından, sözlerinde durduklarından dolayı, huzur içinde olan kimselerdir.

-17-

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَا أَتَعِدَانِنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتْ الْقُرُونُ مِن قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

Vellezî kâle li vâlideyhi uffın lekumâ e teidâninî en uhrece ve kad haletil kurûnu min kablî ve humâ yestegîsânillâhe veyleke âmin inne vadallâhi hakk fe yekûlu mâ hâzâ illâ esâtîrul evvelîn

ve ellezî kale li validey hi	: kimse, kim, dedi, der, anne babasına, o
Uffın lekuma	: uf, öf, bıktım, ikinize, sizler
e teidani ni	: vaat, hazırlanma, yapmak, bana,
En uhrece	: çıkarılacak, dışarıda, dışlar
ve kad haleti	: gelip geçmiş
el kurûnu min kabli	: nesiller, kimseler, daha önceki
Ve huma yestegîsân Allâh	: onlar, yardım istemek, Allah,
veyle-ke amin	: yazık, esen, kendine, iman et, inan,
İnne vade Allâh hakkun	: muhakkak, vaadi, söz, Allah, gerçek, hakikat,
Fe yekulu ma haza	: o zaman, dedi bunlar
İllâ esatiru el evveline	: başka, sadece, yalnız, masalları, öncekilerin

17- Kim, annesine babasına: Öf be size, benim için siz ne yaptınız, deyip onları dışlarsa, daha önceki cehalet hallerinde olan kimseler gibi olur. Yine de anne babası: Kendine yazık etme,

iman et, Allah'tan yardım iste, muhakkak ki Allah'ın vaadi gerçektir, derler. O yine de: Bunlar daha öncekilerin masallarından başka bir şey değildir, der.

-18-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ

Ulâikellezîne hakka aleyhimul kavlu fî umemin kad halet min kablihim minel cinni vel ins innehum kânû hâsirîn

ulâike ellezîne	: işte onlar, o halde olan kimseler
hakka aleyhim	: hak, hakikat, doğru, gerçek, onlarda, üzerlerinde,
El kavlu	: söz, hakikatlerin sözleri, açıklamalar,
fi umemin	: söz, ümmetler içinde, soy, aşiret, kavim, topluluklar
Kad halet min kabli-him	: gelip geçmiş, onlardan önce
min el cinni	: bilinmeyen, tanımlanamayan,
ve el insi	: insanlar, bilinen, tanınan
İnne hum kanu	: muhakkak, fakat, onlar, oldu, ,
hasirine	: hüsranda olan, kaybeden, hakikati anlayamayan,

18- İşte o hallerde olan kimseler kendilerinde olan hakikatleri göremeyenlerdir. Onlardan önceki gelip geçmiş olan, bildiğiniz ve bilemediğiniz topluluklara da hakikatlerin sözleri sunuldu, fakat onlar hakikatleri anlayamayıp kaybedenlerden oldular.

-19-

وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

Ve li kullin derecâtun mimmâ amilû, ve li yuveffiyehum amâlehum ve hum lâ yuzlemûn

ve li kullin derecatun	: bütün hepsine, herkese, dereceler, miktar, rütbe
Mimmâ amilu	: şeyden, yaptıkları
ve li yuveffiye hum	: ödensin, verilir, eda edilsin, onlar
hum amalehum	: amel, çalışma, gayret, onlar
Ve hum la yuzlemune	: onlar haksızlık yok, karşılığını alırlar

19- Bütün herkes için yaptıkları şeylere karşılık dereceler vardır ve onlara amellerinin karşılığı verilir ve onlar hakk ettiklerinin karşılığını alırlar.

-20-

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ

Ve yevme yuradullezîne keferû alen nâr ezhebtum tayyibâtikum fî hayâtikumud dunyâ vestemta'tum bihâ fel yevme tuczevne azâbel hûni bi mâ kuntum testekbirûne fîl ardı bi gayril hakkı ve bi mâ kuntum tefsukûn

ve yevme yuradu	: gün, zaman, göstermek, anlatmak, sunulma, arz, izah
ellezine keferu	: hakikatleri kabul etmeyen, örten,
alâ en nâri	: için, üzerinde, ateş,

Ezheptum	: bitirmek, giderdiniz, tahrip etmek,
tayyibatikum	: güzel, iyi, temiz, değerli, siz,
Fi hayat kum el dunya	: içinde, dünya hayatı, yaşam,
Vestemtatum bi ha	: metalanma, faydalanma, safa sürdünüz, çıkar, orada
Fe el yevme tuczevne	: böylece, gün, vakit, zaman, cezalandırma, karşılık
azap el huni	: azap, zillet, sıkıntı, horluk, kan dökmeye meyilli
bi mâ kuntum testekbirune	: şey, ne, sebebiyle, siz oldunuz kibirlilerden
Fi el ardı	: yeryüzü,
bi gayri el hakkı	: hakikatin dışına, başka, diğer, hakikatler, gerçek,
ve bi mâ kuntum	: sebebiyle, siz oldunuz,
tefsukune	: fasık, bölen, bozucu, ikilik, kargaşalık çıkaran,

20- Hakikatleri görmemezlikten gelenlere, her an yakıp yıkıcı hallerde oldukları anlatılır. Siz; yaşamınızda güzel şeyleri tahrip ettiniz, çıkarlarınız üzere hareket ettiniz, böylece vaktinizi zarar vermek, sıkıntılar vermek içinde geçirdiniz, kibirlilerden oldunuz, yeryüzünde hakikatleri bırakıp başka şeylere yöneldiniz ve kargaşalık çıkaranlardan oldunuz, denir.

-21-

وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ النُّذُرُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

Vezkur ehâ âd iz enzere kavmehu bil ahkâfi ve kad haletin nuzuru min beyni yedeyhi ve min halfihî ellâ tabudû illâllâh innî ehâfu aleykum azâbe yevmin azîm

Vezkur eha Adin	: zikret, hatırla, kardeş, arkadaş, Ad,
İz enzere kavme hu	: uyarmıştı, hakikati açıklayıp uyarmak, kavmini o,
bi el Ahkafi	: eğri büğrü kum tepeleri, verimsiz, doğru olmayan
ve kad haletin	: gelip geçmiş,
en unzuru	: hakikati gösteren,
min beyni yedeyhi	: onun önünden, ondan önce
ve min halfi-hi	: onun ardından, ondan sonra
ellâ tabudû illallahe	: kulluk etmeyin, kul olmayın, Allah'tan başka
İnni ehafu	: ben, korkuyorum, çekiniyorum,
Aleykum azabe	: üzerinizde, sizde, azap, sıkıntı,
yevmin azim	: gün, zaman, büyük, yüce güzel, harika, karar sahibi

21- Ad kavminin kardeşini de hatırla. O, doğruluk içinde olmayan kavmine hakikatleri açıklayıp uyarmıştı. Ondan önce gelip geçmiş ve ondan sonraki hakikatler için çağrı yapan o uyarıcılar gibi, o da hakikatleri bildirip demişti ki: Allah'tan başkasına kulluk etmeyin, ben büyük bir günün sıkıntısında kalmanızdan korkarım.

-22-

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

Kâlû ecitenâ li tefikenâ an âlihetinâ fetinâ bi mâ teıdunâ in kunte mines sâdikîn

Kâlû ecitena	: dediler, geldin, biz,
li tefike na	: çevirmek, geri döndürmek, biz,
an âliheti-nâ	: ilâhlarımızdan, tanrılarımızdan
feti-nâ	: getir, göster, sun,

bima teudu na : şeyler, vaat ettiğin, bize
İn kunt emin el sadikine : eğer, doğru söyleyenlerden isen

22- Dediler ki: Bizi ilahlarımızdan geri döndürmeye mi geldin? Eğer doğru söyleyenlerden isen bize vaat ettiğin şeyi getir o zaman.

-23-

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ

Kâle innemel ilmu indallâhi ve ubelligukum mâ ursiltu bihî ve lâkinnî erâkum kavmen techelûn

Kâle inneme : dedi, ancak, sadace
el ilmu indallah : ilim, ona ait, katında, yanında, Allah
ve ubelligu kum : tebliğ ediyorum, bildiriyorum, siz,
ma ursiltu bi hi : şey, ne, değil, bildiren, ulaşılan, yerine getirmek, onunla,
ve lâkinnî erakum : lakin, ben, görüyorum, biliyorum,
kavmen techelu : bir kavim, kimseler, bilmeyen, cahil,

23- Dedi ki: İlim ancak Allah'a aittir. Ben hangi bilgilere ulaşmışsam, size onu bildiriyorum, fakat görüyorum ki cahil kimselersiniz.

-24-

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُم بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

Fe lemmâ reevhu âridan mustakbile evdiyetihim kâlû hâzâ âridun mumtırunâ, bel huve mesta'celtum bih rîhun fîhâ azâbun elîm

fe lemmâ reev-hu : böylece, sonra, onu gördükleri zaman
Âridan : görünen, katılımcı, izleyici, ufukta görünen bulut
mustakbile : gelecek, yönelip gelen,
Evdiyeti him : vadilerine, dere, oturdukları yer, onlar
Kâlû haza aridun : dediler, bu, o, nasıl, yönelip gelen, katılımcı,
mumtiru na : yağmurlu, bereket, kapılıp giden, şüpheli, biz,
Bel huve ma estaceltum : hayır, o, şey, ne, istemek, aramak, çabuk, acele,
Bi hi rihun : onda, onunla, rüzgâr, esinti, esip giden, ses, etki,
fi ha azabun elim : onda, orada, onun içinde acı bir sıkıntı

24- Böylece onlar, kendi yerleşim yerlerinde ona yönelenleri gördükleri zaman: Bu yönelip gidenler bizi bırakanlardır, dediler. Bilakis sizler acele edip o hakikatleri aramadınız, onlar ise cehaletin acı sıkıntılarının etkisinde kalmak istemeyenlerdir.

-25-

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

Tudemmiru kulle şeyin bi emri rabbihâ fe asbehû lâ yurâ illâ mesâkinuhum kezâlike neczîl kavmel mucrimîn

Tudemmiru : kaybeden, körelmek, dağıtma, dumur, anlayamayan

kulle şeyin	: bütün her şey, bütün varlık,
Bi emri rabbiha	: iş, hüküm, işleyiş, Rab, o
fe asbehû	: artık, sabah, doğuş vakti, aydınlanma,
la yura	: göremezler, anlayamazlar, ulaşamazlar,
İlla mesâkinu-hum	: ancak, dışında, onların meskenleri, makam, ev, gövde
Kezâlike neczi	: böyle, onun gibi, cezalandırma, bitip tükenme,
el kavme el mucrimine	: kavmi, kimseler, fenalarda kalan, günahlarda

25- Bütün varlıktaki Rabbin işleyişini anlayamayanlar kaybedenlerdir. Artık onlar bulundukları yerlerde aydınlanmanın hakikatine ulaşamazlar. İşte fenalarda kalan kimselerin karşılıkları budur.

-26-

وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِن مَّكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُم مِّن شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُون

Ve lekad mekkennâ hum fî mâ in mekkennâkum fîhi ve cealnâ lehum seman ve ebsâren ve efideten fe mâ agnâ anhum semuhum ve lâ ebsâruhum ve lâ efidetuhum min şeyin iz kânû yechadûne bi âyâtillâhi ve hâka bihim mâ kânû bihî yestehziûn

ve lekad mekken na hum	: doğrusu, imkân, mekan, beden, sevgi, biz, onlar
Fi ma in mekken	: şeyin içinde, eğer, ise, gibi, imkân, beden, sevgi,
nâ kum fihi	: biz, siz, orada, onun içinde, hakikatler,
ve cealnâ lehum	: kıldık, verdik, sunduk, onlara,
seman	: işitme hassasiyeti, duygusu
ve ebsâren	: görme duygusu, bakıp görmek, anlama hassasiyeti
ve efideten	: fuad, gönül, kalp, idrak duygusu,
fe mâ agnâ an hum	: fakat, zengin olamadı, müstağni kılmadı, varlıklı, onlar
Semu hum	: işitme, onlar,
ve lâ ebsâru-hum	: yok, görme hassasiyeti, göremediler,
ve lâ efidetu-hum	: yok, fuad, gönül sahibi, idrak sahibi olamadılar,
min şeyin iz kanu	: bir şey oldukları zaman, nasıl bir şey oldukları
Yechadune	: inkâr, ret ettiler,
bi âyâti allâhi	: Allah'ın âyetlerini, işaret, delil
ve hâka bi him	: kuşattı, sardı, sarıldı, yakaladı, isabet etti, onları
Ma kanu bi hi yestehziune	: şey, oldu, alay ettiler, taklit etmek, önemseme

26- Doğrusu sizleri tüm niteliklerimizle bedenlendirdiğimiz gibi, onları da bedenlendiren Biziz. Onlara; işitme, bakıp görebilme, idrak edebilme gücü verdik. Fakat onlar; işitmenin zenginliğine ulaşamadılar, onlar bakıp da göremediler, idrak sahibi olamadılar, nasıl var olduklarını bilemediler, Allah'ın delillerini inkâr ettiler ve onlar taklit ettikleri şeylere sarıldılar.

-27-

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُم مِّنَ الْقُرَى وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Ve lekad ehleknâ mâ havlekum minel kurâ ve sarrafnel âyâti leallehum yerciûn

ve lekad ehlek na	: andolsun, helak etmek, yazık etmek, biz,
mâ havle-kum	: etrafında dönüp durma, o halde hareket etmek, sizin,
min el kura	: köy, eski anlayış,

ve sarraf-na	: yönelttik, açıkladık, sarf eden,
el ayati	: ayetler, işaret, delil
lealle-hum yerciune	: umulur ki onlar, dönerler, aslına dönerler

27- Doğrusu eski cehalet anlayışlarında dönüp duranlar, Bizi anlayamayıp helak olurlar. Onlara deliller gönderdik, umulur ki onlar cehaletlerini bırakıp hakikatlere dönerler.

-28-

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

Fe lev lâ nasare humullezînettehâzu min dûnillâhi kurbânen âliheh bel dallû anhum ve zâlike ifkuhum ve mâ kânû yefterûn

Fe lev la nasare	: olmaz mıydı, onlara yardım etseydi,
humullezîn ettehazû	: onların, edindikler, sarıldıkları, yöneldikleri,
min dûnillâhi	: Allah'tan başka,
kurbanen	: yakınlık, dostluk, yakın olmak,
aliheten	: ilahlar, çıkar için yöneldikleri,
Bel dallu an hum	: hayır, başıboş, sapmış, kayıptadırlar, onlar
Ve zalike ifkuhum	: işte bu, böyle, yalanları, kendilerini aldatmaları
ve ma kanu yefterun	: uydurulan şeyler,

28- Allah'ı bırakıp da yakın olmak için edindikleri ilahlar onlara yardım edebilirler mi? Bilakis onlar bir dalalet içindedirler ve işte böylece onlar, yalanlarda kalanlardır ve uydurdukları şeylerde kalanlardır.

-29-

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ

Ve iz sarefnâ ileyke neferen minel cinni yestemiûnel kurân fe lemmâ hadarûhu kâlû ensıtû fe lemmâ kudıye vellev ilâ kavmihim munzirîn

ve iz saref nâ ileyke	: değerlerimiz, yöneltmiştik, açıkladık, biz, sana
Neferen	: bir gurup,
min el cinni	: bilinmeyen, tanımlanamayanlardan, tanınmayan
Yestemiûne	: dinlemeleri, işitmeleri,
el kurane	: okunan şeyler, kuran, hakikatlerin sözleri
fe lemmâ hadaru hu	: böylece, olduğunda, oturma, huzur, katılmak, o
Kalu ensıtû	: dediler, susun dinleyin.
fe lemma	: böylece, sonra, olduğunda,
kudıye vellev	: bitirip tamamlama yerine getirme, döndüler
İla kavmi-him munzirine	: ancak, onlar kavimleri, hakikatleri açıklayıp uyarma,

29- Tanımadıklarından bir gurup, Bizim değerlerimizi anlamak için sana gelmişlerdi. Okunan şeyleri dinlemişler, böylece o huzurda bulunmuşlardı. Belli bir zaman onu dinlediler, anlatılanları anladıklarında, onlar kavimlerine hakikatleri açıklayıp uyarmak için dönmüşlerdi.

-30-

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ

Kâlû yâ kavmenâ innâ semînâ kitâben unzile min ba'di mûsâ musaddikan li mâ beyne yedeyhi yehdî ilel hakkı ve ilâ tarîkın mustekîm

Kalu yâ kavme-nâ	: ey kavmimiz,
inna semina	: biz, işittik, dinledik,
Kitaben unzile	: kitab, hakikatler, indirilen, sunulan, verilen, gelen
Min badi Musa musaddikan	: sonra, Musa, doğrulayan, tasdik eden
Li ma beyne yedey-hi	: önceden gelenleri
Yehdi ilâ el hakkı	: ulaştıran, yol gösteren, hakikatler,
ve ilâ tarîkin mustekimin	: ve yola, dosdoğru, istikamet üzere olan

30- Dediler ki: Ey kavmimiz! Biz hakikatlere yol gösteren ve dosdoğru yol üzere olan, Musa'dan önceki ve sonrakilerinin söylediklerini de tasdik eden birinden hakikatlerin sözlerini dinledik.

-31-

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

Yâ kavmenâ ecîbû dâiyallâhi ve âminû bihî yagfir lekum min zunûbikum ve yucirkum min azâbin elîm

yâ kavme-nâ	: ey kavmimiz,
ecibu	: icabet edin, uyun,
daiye Allah	: davet, yönelme, Allah
ve âminû bi hi	: inanın, iman edin, o hakikatlere, ona
yagfir lekum	: mağfiret eden, bağışlayan, size
Min zunûbi-kum	: günahlarınız, fena haller
ve yucir-kum	: boş, korunmak, temizlenmek, siz,
min azabin elim	: elim bir azaptan, acı bir azap,

31- Ey kavmimiz! Allah'a davet edene uyun ve size mağfiret edecek ve fena hallerden kurtaracak ve sizi acı sıkıntılardan koruyacak olan o hakikatlere inanın.

-32-

وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء أُوْلَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Ve men lâ yucib dâiyallâhi fe leyse bi mucizin fîl ardı ve leyse lehu min dûnihî evliyâu ulâike fî dalâlin mubîn

ve men la yucib	: kim, kimse, icabet etmezse, uymaz,
daiye Allah	: davet, çağrı yapan, hakikate çağıran, Allah
fe leyse bi mucizin	: artık, değil, acizlik, gücü yetmez, kabiliyetsiz, güçsüz

fi el ardı	: yeryüzünde, yaşamında, toprak,
ve leyse lehu	: değil, yoktur, ona
Min duni hi evliyâu	: ondan başka, o, dostları
Ulâike fi dalalin	: işte onlar, cehalete sapan, dalalette olan,
mubine	: apaçık hakikatler,

32- Kim Allah'a davet edene icabet etmezse, artık o yeryüzünde nasıl bir acziyet içinde olduğunu anlayacak değildir ve onun O'ndan başka hiçbir dostu da yoktur. İşte onlar apaçık hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine sapanlardır.

-33-

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

E ve lem yerev ennallâhellezî halakas semâvâti vel arda ve lem yaye bi halkıhinne bi kâdirin alâ en yuhyiyel mevtâ belâ innehu alâ kulli şeyin kadîr

e ve lem yerev	: bakıp ta görmezler mi?
enne Allah ellezi	: muhakkak, olduğu, Allah, ki o,
Halaka	: yaratılan, halk edilen, var edilen
El semavat ve el ardı	: gökler ve yer, toprak, yeryüzü, beden,
ve lem yaye bi halkı hinne	: değil, var edip duran, her an
Bi kadirin alâ	: kudret, için, vardır, üzerinde,
en yuhyiye	: hayat veren,
el mevta	: sınırlayan, ölüm,
Bela inne-hu	: evet, bilakis, doğru, muhakkak, o
ala kulli şeyin kadırun	: bütün her şey, kudret

33- Göklerde ve yerde varedilenlerin Allah'a ait olduğunu bakıp da görmezler mi? Her an vareden O'ndan başkası değildir. O bütün her şeydeki kudrettir, hayat verendir ve sınırlayandır. Evet, muhakkak ki O bütün her şeydeki kudrettir.

-34-

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

Ve yevme yuredullezîne keferû alen nâre leyse hâzâ bil hakk kâlû belâ ve rabbinâ kâle fe zûkûl azâbe bi mâ kuntum tekfurûn

Ve yevme yuredu	: gün, vakit, zaman, an, gösterir, sunulur, arz olunur
Ellezine keferû	: o kimseler, hakikati görmemezlikten gelip örtenler
alen nari	: ateş, yakıcılık, yanıyor, yakıp yıkıcı
E leyse haza bil hakkı	: değil mi, öyle değil mi, bu hak, gerçek, hakikat
Kâlû bela	: derler ki evet
ve Rabbina	: rabbimiz, bizi vücudlandıran,
Kâle fe zuku	: denir, işte, tat, hissetmek, o halde kalmak,
el azabe	: azap, sıkıntı,
Bi ma kuntum tekfurune	: hakikatleri kabul etmediğinizden dolayı, inanmayan,

34- Hakikatleri görmemezlikten gelenlere, her an yakıp yıkıcı hallerde oldukları anlatılır. Bu anlatılanlar gerçek değil midir, denir. Derler ki: Evet, bizi vücudlandıranı anlayamamışız. Denir ki: İşte hakikatleri kabul etmediğinizden dolayı sıkıntıları hissettiniz.

-35-

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُوْلُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

Fasbir kemâ sabere ulûl azmi miner rusuli ve lâ testacil lehum, ke ennehum yevme yerevne mâ yûadûne lem yelbesû illâ sâaten min nehâr belâg fe hel yuhleku illel kavmul fâsikûn

Fasbir kema sabere	: artık, öyleyse, gibi, sabret, sabretmeleri gibi,
ulul azmi	: kemalât sahipleri, kamil kişiler, yüce makam sahipleri
min er resul	: resullerden, bir resul, hakikati gösetern,
ve lâ testacil lehum	: acele etmeyin, onlar gibi, için,
Ke enne hum	: gibi, sanki onlar gibi,
Yevme yerevne	: gün, zaman, vakit, her an, görürler, baktıkları,
Ma yûadûne	: şey, değil, vaad, söz veren, verdiğiniz sözü unutmayın
lem yelbesû illa saaten	: yakında, kısa bir süre, ancak, zaman, kısa zaman
min nehârin belagun	: günleriniz bir tebliğdir, hakikate uyan güzel ifadeler
fe hel yuhleku	: artık, helâk, yok olur, kendilerine yazık ederler
illa el kavmu el fasikune	: ancak, başka, hakikatleri bırakıp cehalette kalanlar

35- Bundan sonra yüce makam sahiplerinin sabrettiği gibi sabredin. Resulü anlayın ve acele edenler gibi olmayın. Her an hakikatleri görüp anlayanlar gibi olun. Verdiğiniz sözü unutmayın. Zamanınız ancak kısa bir süredir. Günlerinizi hakikatlere uyan güzel ifadeler söylemekle geçirin. Bundan sonra hakikatleri bırakıp, kendi cehaletinde kalandan başkası kendine yazık eder mi?

S47 - MUHAMMED SÛRESİ

-1-

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ

Ellezîne keferû ve saddû an sebîlillâhi edalle a'mâlehum.

ellezine keferû	: hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler,
ve saddû	: püskürtmek, alıkoymak, men etmek, engel olmak
an sebîlillâhi	: yolunda, yol, büyük cadde, suyolu, Allah
edalle	: dalalet, sapmak, boşa çıkar, hakikatlerden ayrılmak
Amâle hum	: amelleri, çalışmaları, yaptıkları,

1- Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin ve Allah yolunda gidenlere engel olmaya çalışanların, çalışmaları boşa çıkar

-2-

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ

Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve âmenû bi mâ nuzzile alâ muhammedin ve huvel hakku min rabbihim keffere anhum seyyiâtihim ve asleha bâlehum.

Ve ellezine âmenû	: kim iman ettiler, inanmak, güvenmek
ve amilû es sâlihâti	: salih ameller, hayırlı, iyi çalışmalarda olan
ve âmenû bima nuzzile	: inandılar, inanan, şeyler, sunulan, verilen, indirilen,
Ala muhammedin	: Muhammed' e,
ve huve el hakku	: o, hak, gerçek üzere olan
min rabbi-him	: Rab'lerinden
Kefere an-hum	: örtülür, silinir, kaybolur, onları
seyyiâti-him	: günahları, kötü işleri, kötülükleri, fenaları, onlar
ve asleha	: düzelir, ıslah olur, temizlenir,
Bâlehum	: zihin, gönül, onların halleri, bale: zihin

2- İman eden kimseler ve Salih amellerde olanlar ve Muhammed'in sunduğu hakikatlere inananlar ve Rabbinin hakikatleri üzere olanların fena halleri kaybolur ve onların gönülleri temizlenir.

-3-

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ

Zâlike bi ennellezîne keferûttebeûl bâtıle ve ennellezîne âmenûttebeûl hakka min rabbihim, kezâlike yadribullâhu lin nâsi emsâlehum.

Zalike bi ennellezîne	: işte böylece, ise, kim, onlar, böylece olanlar
keferû	: hakikatleri örten, görmemezlikten gelen, inkâr eden
İttebeu	: tabi olmak, uymak,
el bâtile	: asılsız, ilimsiz, batıl, boş, hükümsüz, ifadesiz
ve ennellezîne	: onların olmaları
Âmenû ittebeu	: iman etmek, inanmak, izlemek, tabi olmak
El hakka min rabbi-him	: hak, hakikat, gerçek, Rab'lerinden
Kezalike yadrib Allâhu	: işte, vurgular, örnek gösterir, karşılıklı, Allah
li en nâsi emsal hum	: insanlara, misal, emsal, durum, örnek, onlar

3- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise, asılsız şeylere uyanlardır. Rabbinin hakikatlerine uyanlar ise, iman eden kimselerdir. İşte Allah, insanlar için onların durumlarını vurgular.

-4-

فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاء حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاء اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ

Fe izâ lekîtumullezîne keferû fe darber rikâb hattâ izâ eshantumûhum fe şuddûl vesâk, fe immâ mennen badu ve immâ fidâen hattâ tedaal harbu evzârehâ zalik ve lev yeşâullâhu lentasara minhum ve lâkin li yebluve badakum bi ba badin vellezîne kutilû fî sebîlillâhi fe len yudille amâlehum.

fe iza lekitum	: eğer, karşılaştınız, alınan, mütalaa,
ellezine kefer	: o kimseler, örten, kabul etmeyen,
fe darbe	: vurgulamak, koparmak, çarpmak, vurmak, darbe,
er rikâb	: boyunlar, bağlarını, bağlantılarını, gittikleri yer
hattâ izâ eshantumu hum	: eğer, oluncaya kadar, güçsüz, zayıf bırakmak, onlar
Fe suddu el vesâka	: kuvvetli, tutmak, vurgu, bağ, inandırıcı şey, belge
fe imma mennen badu	: ya da, böylece, kimlik, nimetlerimiz, lütuf, sonra,
Ve imma fidâen	: ama, ya da, fakat, ödeme, fidye, bedel, karşılık,
hattâ tedaa el harbu	: hatta, koymak, bırakana kadar, harp, savaş, mücadele
evzâre-hâ zalike	: sona erdi, ağırlıkları, taşıdıkları, bildikleri, o işte bu
Ve lev yeşâu allâh	: eğer, şayet, ise, istiyor, ister, Allah
Le entasara	: elbette, dağılmak, hakkını almak, başarı, zafer,
minhum	: onlarda, kendilerinde,
Ve lakin li yebluve	: lakin, tecrübe, sınama, yoklama, düşündürme,
bada-kum bi badin	: bazılarınız bazılarınıza, birbirlerinize
vellezîne kutilu	: o kimseler, yazık etmek, öldürmek, katletmek,
fî sebîli Allâhi	: Allah'ın yolunda, Allah'ın hakikatleri için
fe len yudille	: artık, böylece, kaybolmaz, sapmaz,
amel hum	: amelleri, çalışmaları, gayretleri, onlar

4- Eğer, hakikatleri kabul etmeyen kimselerle karşılaşıp mütalaaya girerseniz, onların bağlandıkları şeylerin ne olduğunu onlara anlatın ve onları nasıl zayıf bıraktığını onlara

vurgulayın. Böylece onlara inanacağı hakikatleri delilleriyle sunun, sonra onlara onlardaki nimetlerimizden bahsedin. Onlar kendi cehalet bilişlerinin savaşını bırakıncaya kadar, onlara hakikatlerden istedikleri karşılıkları verin. Eğer onlar, Allah'ı anlamada istekli olurlarsa elbette başarıya ulaşırlar. Birbirinizi hakikatleri anlamak için düşünceye sevk edin. Allah'ın hakikatleri yolunda ölenlerin çalışmaları kaybolmaz.

-5-

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ

Seyehdîhim ve yuslihu bâlehum.

se-yehdî-him : onlar, yol gösteren, kılavuz, rehber, hidayete
ve yuslihu : ıslah, temizlenen, uygun,
bâle-hum : zihin, anlayış, gönül, onların hallerini

5- Onlar doğru yolu bulanlardır ve onların gönülleri temizlenenlerdir.

-6-

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ

Ve yudhıluhumul cennete arrefehâ lehum.

ve yudhılu-hum : dâhil olur, girer, içinde, onları halleri
el cennete : cennet, huzur, zevk, rahatlık,
arrefe-hâ : arif oldu, bildirdi, bilen, tanıttı, tanımlayan
lehum : onlara

6- Onlar hakikatlere arif olmuşlardır ve onlar huzur içindedirler.

-7-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

Yâ eyyuhellezîne âmenû in tensurûllâhe yensurkum ve yusebbit akdâmekum

yâ eyyuhâ ellezine amenu : Ey İman eden, O inanan, o güvenen
İn tensuru Allah : eğer, ise, yardım, desteklemek, kabul etmek, galip,
yensur-kum : yardım eder, destekler,
ve yusebbit : kanıtlamak, sağlamlaştırmak, sabit kılmak, ispat,
akdâme-kum : ayaklarınız, gittiğiniz yol, hedefe yönelmek, daha ileri

7- Ey iman edenler! Eğer siz yardımlaşır ve gittiğiniz yolda kanıtlarla hareket ederseniz, Allah'ın yardımını bulursunuz.

-8-

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ

Vellezîne keferû fe tağsen lehum ve edalle a'mâlehum.

Vellezîne keferü : hakikatleri kabul etmeyen, örten kimseler
Fe tagsen lehum : işte, artık, sefil olmak, helak olmak, kaybeden, onlar
Ve edalle : sapmak, yoldan çıkmak, boşa çıkmak,
amel hum : yoldan çıkmak, boşa çıkmak, amel, çalışma, onlar

8- Hakikatleri kabul etmeyen kimseler ise, işte onlar kendilerine yazık ederler ve onların amelleri boşa çıkar.

-9-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ

Zâlike bi ennehum kerihû mâ enzelallâhu fe ahbeta a'mâlehum

Zâlike bi enne hum	: işte bu, işte ondan, olduğundan,
kerihû	: çirkin, kötü, nefret, hor, hakir
mâ enzel Allahu	: şey, ne, değil, verdiği, indirmek, sunduğu, Allah
fe ahbeta	: boşa çıkardı, hayal kırıklığı, umduğunu bulamama
a'mâle-hum	: çalışmaları, amelleri

9- İşte bu onların Allah'ın var ettiği şeyleri hor gördüklerindendir. Böylece onlar çalışmalarında umduklarını bulamazlar.

-10-

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا

E fe lem yesîrû fîl ardı fe yenzurû keyfe kâne âkıbetullezîne min kablihim, demmerallâhu aleyhim ve lil kâfirîne emsâluhâ.

e fe lem yesîrû	: yürümezler mi, dolaşmazlar mı? Bakmazlar mı?
fîl ardı	: dünyada, yeryüzünde
fe yenzurû	: görülür, görülme, görerek
keyfe kane	: nasıl oldu
âkibetu ellezîne	: onların sonu, sonucu
min kabli-him	: onlardan öncekilerin
Demmer allâhu	: yok sayan, dumur, körelme, helak, Allah,
aleyhim	: onları, kendilerinde
ve lil kâfirîne	: örtenler, hakikati görmemezlikten gelenler, kafirler
emsâlu-hâ	: onun gibi, onun benzeri, eşi, durumu,

10- Onlar yeryüzünü dolaşıp ta bakmazlar mı? Onlardan önceki o hallerde olanların akıbetleri nasıl oldu görmezler mi? Kendileri gibi onlarda Allah'ı yok saydılar ve hakikatleri kabul etmeyen kimselerden oldular.

-11-

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ

Zâlike bi ennallâhe mevlellezîne âmenû ve ennel kâfirîne lâ mevlâ lehum

Zâlike bi enne Allah	: işte bu, o, doğrusu, olduğu, muhakkak, Allah,
Mevla	: efendi, yakın, sahip, yardımcı, hizmetçi, terbiye eden
Ellezine âmenû	: inananlar, iman edenler, güvenenler
ve ennel kâfirîne	: ve o örtenler, kâfirler, hakikati görmeyenler
lâ Mevlâ lehum	: yok, efendi, sahip, malik, yardımcı, hizmet eden,

11- İman eden kimseler, vücudlarının sahibi olan efendilerinin Allah olduğunu bilirler. Hakikatleri görmemezlikten gelenler ise, vücudlarının sahibi olan efendilerinin Allah olduğunu bilemezler.

-12-

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ

İnnallâhe yudhılullezîne âmenû ve amilûs sâlihâti cennâtin tecrî min tahtihel enhâr,vellezîne keferû yetemetteûne ve ye'kulûne kemâ te'kulul en'âmu ven nâru mesven lehum

inne allâhe	: muhakkak ki, doğrusu, Allah
yudhilu	: girer, dâhil eder, koyar
Ellezîne amenu	: o iman edenler, inananlar
ve amilû es sâlihâti	: Salih amel, iyi amel, iyi çalışmalarda olan
cennâtin	: cennetler, huzur, mutluluk, zevk,
Tercî min tahti ha	: vardır, akar, mu, mı, orada, altında, makamlarında
el enhâru	: akıp, giden, ilim, nehirler
ve ellezîne keferu	: o kimseler, örtenler, hakikatleri kabul etmeyen
yetemetteûne	: metalanan, kendi çıkarının peşinde koşmak, tadını çıkarmak
ve yekulûne	: faydalanmak, yararlanmak, beslenmek, yemek yerler
kemâ tekulu	: ayrıca, gibi, yemek yer, beslenmek, fayda, yarar,
el enamu	: sığırlar, hayvanlar, varlık, yaratılan,
ve en nâru	: ateş, yakıcı, yakıp yıkıcı olan,
Mesven lehum	: dinlenme yeri, mekân, orada, o halde, onlar için

12- Muhakkak ki iman eden kimseler ve dosdoğru iyi çalışmalarda olanlar huzur içindedirler. Onların makamlarında akıp giden bir ilim vardır. Hakikatleri görmemezlikten gelenler ise, kendi çıkarlarının peşinde koşarlar ve hayvanların yediği gibi yerler ve onlar yakıp yıkıcı hallerdedirler.

-13-

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ

Ve keeyyin min karyetin hiye eşeddu kuvveten min karyetikelletî ahrecetke, ehleknâhum fe lâ nâsıra lehum

ve keeyyin	: ne, nasıl, ne kadar, nice
min karyetin	: köy, beldeler, bulundukları yer,
Hiye eşeddu kuvveten	: o, şiddetli, daha fazla, kuvvetli, güçlü
min karyeti-ke	: senin köyünden, beldenden, bulunduğun yer
Elleti ahrecet-ke	: o kimse, o ki seni çıkardı
ehleknâ-hum	: helâk, yazık etmek, biz,
Fe la nasıra lehum	: artık, yok, yardımcı, onlar

13- Bulundukları yerlerde ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar, seni bulunduğun yerden çıkaran o kimseler, Bizi anlayamayıp kendilerine yazık ettiler. Onlar yardımı da yok saydılar.

-14-

أَفَمَن كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءهُمْ

E fe men kâne alâ beyyinetin min rabbihî ke men zuyyine lehu sûu amelihî vettebeû ehvâehum.

E fe men kâne	: olur mu, diye mi, o zaman kim oldu
Ala beyyinetin	: üzere, için, farkında, kanıt, açık belge, delil,
min rabbi-hî	: Rabbinin, Rabbinden
Ke men zuyyine	: kostümler, süslü kimseler gibi
Lehu suu ameli hi	: ona, kötü çalışmaları, kötü amelleri,
vettebeû	: takip etmek, tabi olmak, uymak, hareket etmek,
ehvâe-hum	: heva, çıkarları, kaprisleri

14- Rabbinin apaçık delilleri üzere olan kimse, kendi çıkarlarına göre hareket eden, kötü çalışmaları kendine güzel gelen kimse gibi midir?

-15-

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن مَّاء غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاء حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءهُمْ

Meselul cennetilletî vuidel muttekûn fîhâ enhârun min mâin gayri âsin ve enhârun min lebenin lem yetegayyer tamuh, ve enhârun min hamrin lezzetin liş şâribîn ve enhârun min aselin musaffâ, ve lehum fîhâ min kullis semerâti ve magfiretun min rabbihim ke men huve hâlidun fîn nâri ve sukû mâen hamîmen fe kattaa emâehum

meselu	: misal, durum, benzer, eş, gibi, durumu şöyledir,
el cennet	: cennet, huzur, bahçe,
elletî vuide	: ki o, hangi vaat, o vaat, sunulan,
el muttekûne	: fenalardan sakınan, saygılı, takva sahipleri
fî hâ enharun	: orada, onun içinde, nehirler, ilim, akıp giden,
min mâin	: sudan, bir ilim
Gayri asinin	: başka, değil, olmayan, yozlaşma, çürük, bozulmuş, değişmiş
ve enhâr min leben	: ilim, akıp giden, nehir, sütten, beyaz, tertemiz, lekesiz,
lem yetegayyer	: değişmedi, kesilmeyen, kokuşmayan, bozulmayan
tamu-hu	: tat, his, fayda, lezzet, yarar, taam, o
ve enhâr min hamr	: ilim, akıp giden, nehir, şarap, sarhoşluk, aklı örten,
lezzetin	: zevk, lezzetli, his, hoş, güzel,
li el şâribîne	: içenler için, faydalanan, beslenen,
ve enhârun	: ilim, akıp giden, nehir
min aselin	: baldan, özü taşıyan, bozulmayan,
musaffen	: süzülmüş, bir özden süzülmüş gelmiş
ve lehum	: onlar için
fî-hâ min kulli	: orada, onun içinde, her şey, bütün, hep,

es semerâti	: ürünler, meyveler, verimlilik, fayda, kar,
ve magfiretun	: af, bağışlanma, mağfiret vardır
min rabbi-him	: Rab'lerinden
Ke men huve halidin	: gibi, ise, kimse, o, sürekli, sonsuz
fîy en nâri	: ateşin içinde, ateşte
ve sukû	: ve sulandılar, içirildiler
Mâen hamimen	: kaynar su, kızgın, öfke, cehaletin getirdiği zarar verici haller
fe katta	: o zaman, artık, hep, kesmek, parçalamak, ayırmak
emâe-hum	: içlerinde, o haller içinde, bağırsakları, onlar,

15- Fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlara sunulan huzur şöyledir: Onlar hiç yozlaşmadan akıp giden bir ilmin içindedirler ve onların gönüllerinde bozulmamış lekesiz o hakikatlerin ilmi vardır ve cehaleti yok eden o ilmin hakikatlerinden faydalanıp zevk alırlar ve tüm varlığın bir özden geldiğini gösteren o ilmin zevkindedirler. Onlar her zaman hakikatlerden faydalanmanın içindedirler ve onlar Rabbin mağfiretine ulaşmışlardır. Devamlı yakıp yıkıcı haller içinde olanlar ise, öfkeli haller içindedirler, içlerinde hep ayırıcı, zarar verici haller vardır.

-16-

وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا أُوْلَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءهُمْ

Ve minhum men yestemiu ileyke, hattâ izâ harecû min indike kâlû lillezîne ûtûl ilme mâzâ kâle ânifâ ulâikellezîne tabaallâhu alâ kulûbihim vettebeû ehvâehum

ve min hum men	: onlardan, bazıları, kimseler, dinler, kulak verir,
Yesteminu ileyke	: dinler, kulak verir,
Hatta iza harec	: hatta, olduğunda, çıktığında, ayrıldığında,
min indi ke	: yanından
Kâlû li ellezine	: dediler, derler, o kimselere, onlara
ûtû el ilme	: verilen, sunulan, ilim, bilim
Mâzâ kale	: ne, şey, nasıl, dedi, söyledi
ânifen	: az önce, yukarıda, daha önce
Ulâike ellezine	: bu kim, işte onlar, işte o kimseler
tabaa allâhu	: baskı, mühür, kapalı, örtülü, Allah
alâ kulûbi-him	: onların kalplerinde, kalpleri için,
vettebeû	: tabî oldular, takip, ardında düşen
ehvâe-hum	: hevaları, çıkarları, onlar

16- Onlardan bazıları seni dinler gibi görünürler. Senin yanından ayrıldıkları zaman, az önce sunduğu ilimden ne demek istedi ki, derler. İşte o kimseler, kendi çıkarlarına tâbi olduklarından dolayı kalbleri Allah'ı anlamaya kapalıdır.

-17-.

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ

Vellezînehtedev zâdehum huden ve âtâhum takvâhum

vellezîne ihtedev	: o kimseler, ileri gidenler, doğru yolu bulanlar
zâde-hum	: artırmıştır, onlar,

huden : hidayet veren, doğru yolu gösteren, hidayet bulan
ve âtâ-hum : verirler, sunarlar, gelecekleri, onlar
takvâ-hum : sakınmak ortak koşmamak, eski haline düşmemek, onlar

17- Dosdoğru hakikatlerin yolunda ilerleyenlerin hakikatleri anlamaları artmıştır, hidayet bulmuşlardır ve onlar hakikatleri sunarlar. Onlar fenalardan sakınırlar, Allah'a ortak koşmazlar.

-18-

فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً فَقَدْ جَاء أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءتْهُمْ ذِكْرَاهُم

Fe hel yenzurûne illes sâate en te'tiyehum bagteh, fe kad câe eşrâtuhâ, fe ennâ lehum izâ câethum zikrâhum

Fe hel yenzurune : öyleyse, görmek, bakıyorlar mı, gözlüyorlar mı?
İllâ el saate : ancak, vardır, saat, zaman, vakit, an,
en tetiye-hum : gelmesi, sunulması, üzerine gelmesi, onlar
bagteten : ansızın, beklenmedik, aniden, bir anda, çabucak, hızlı
Fe kad cea : artık, böylece, oldu, olur, geldi, sunuldu,
eşrâtu-hâ : alâmetler, işaretler, izler, delil,
Fe enna lehum : artık, böylece, olsunlar, onlar
İzâ caet hum : geldiğinde, sunulduğunda, onlar
zikrâ-hum : zikir, anmak, anlamak, onlar

18- Artık hakikatleri anlamak için bakıp ta gözlemlemezler mi? Her an onlara hızlı bir şekilde hakikatler sunulur. Öyle ki hakikatlerin işaretleri her yerden gelir. Artık onlar, onlara sunulan hakikatleri anlasınlar.

-19-

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ

Fa'lem ennehu lâ ilâhe illâllâhu vestagfir li zenbike ve lil mu'minîne vel mu'minât, vallâ hu ya'lemu mutekallebekum ve mesvâkum

Fe alem enne hu : işte, artık, bilin, bunu bilsinler
lâ ilâhe : ilâh yoktur
illâ allâhu : Allah vardır,
vestagfir : af, bağışlanma, mağfiret dile
li zenbi-ke : günahın için, fenalar, günahları için
ve li el mûminîne : müminler, emin olanlar
ve el mûminâti : müminlik yolunda olanlar
ve allâhu yelemu : Allah, bilir, bilgisinde, Allahın ilmi
mutekallebe-kum : yer değiştirme, yol almak, kalkmak, ilerlemek,
ve mesvâ-kum : sizin yurdunuz, varacakları yer, duracakları yer

19- Allah vardır, ilah yoktur, bu hakikati bilsinler. Fenaları için mağfiret içinde olsunlar. Müminlik yolunda olanlardan olsunlar ve müminlerden olsunlar. Siz Allah'ı bilin. Bir bilgiden diğer bilgiye ilerleyin ve duracağınız yeri bilin.

-20-

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأَوْلَى لَهُمْ

Ve yekûlullezîne âmenû lev lâ nuzzilet sûreh, fe izâ unzilet sûretun muhkemetun ve zukire fî hel kıtâlu re'eytellezîne fî kulûbihim maradun yanzurûne ileyke nazaral magşiyyi aleyhi minel mevt, fe evlâ lehum

ve yekûlu ellezine amenu	: iman edenlere onlara derler, diyorlar
lev lâ nuzzilet	: eğer, için, indirildi, sunuyla, indirilse,
sûretun	: sure, nüsha, belge,
Fe iza unzilet	: indirildiği zaman, ortaya çıkmak
sûretun	: sure, nüsha
muhkemetun	: muhkem, hükmü açık olan, yorum gerektirmeyen
ve zukire	: ve zikredildi
fîy hâ el kıtalu	: kavga içinde, savaş içinde
Raeyte ellezine	: kim gördü, onları gördün
fîy kulûbi-him	: onların kalplerinin içinde, kalplerinde vardır
maradun	: hastalık, maraz
yanzurûne	: görmek, bakmak, bakar göremez
İleyke nazara	: sen bak, göz önünde bulundurulması, daha dikkatli
el magsiyyi aleyhi	: soluk, ilgisiz, diriliğini, parlaklığını kaybetmiş, baygın
min el mevti	: ölümden, ölüm halinden, diriliği anlamamış, idraksiz,
Fe evla lehum	: daha uygun, benimsemiş, onlar için daha uygun

20- İman edenlere derler ki: Bir belge indirilse ya! Belgeler tüm gerçekliğiyle ve zikriyle apaçık ortadadır. Onları görürsün ki; onlar hep bir kavga içinde, kalblerinde bakıp görememe hastalığı, onlar bir idraksizlik içinde, ilgisizlik içindedirler. Onlar o halleri benimsemişlerdir.

-21-

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ

Tâatun ve kavlun marûf fe izâ azemel emr fe lev sadekûllâhe le kâne hayran lehum

tâatun	: itaat, uymak, hakikatlere itaat etmek
ve kavlun	: söz, sözleşme, anlaşma
ma'rûfun	: bilinen, tanınan, maruf, güzel, arif
fe izâ azeme	: eğer belirlenmesi, belirlendi, kesinleşti, anlamak,
el emru	: iş, emir, hüküm, komut, talimat
Fe lev sadaku Allah	: o zaman, eğer, ise, sadakat, onaylama, tasdik, Allah
Le kane hayran lehum	: onlar için daha hayırlı oldu, iyi oldu

21- Hakikatler üzere olsalardı ve söylenen sözlere arif olsalardı, böylece işleyişi anlayıp, Allah'a bağlılık üzere olsalardı, elbette onlar için daha hayırlı olurdu.

-22-

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ

Fe hel aseytum in tevelleytum en tufsidû fîl ardı ve tukattıû erhâmekum

Fe hel	: o zaman, artık, öyleyse, öylemi
aseytum	: olacak, umulur, beklenir
İn tevelleytum	: kabul etmediniz, döndünüz,
en tufsidû	: yağma, düzeni bozma, kargaşalık, fesat çıkarma
fîy el ardı	: dünyada, yeryüzünde
ve tukattıû	: kesmek, koparmak, ayırmak
erhâme-kum	: geldiğiniz öz, akrabalarınız, yakınlar, rahim,

22- Eğer hakikatleri bırakıp cehalet hâllerine dönerseniz, yeryüzünde bozgunculuk yapar ve geldiğiniz öz ile olan bağlarınızı koparırsınız.

-23-

أُوْلَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَى أَبْصَارَهُمْ

Ulâikellezîne leanehumullâhu fe esammehum ve amâ ebsârehum

Ulâike ellezine	: işte onlar, o kimseler
leane-hum allâhu	: lanet, rahmetten uzaklaşmak, düşmek, Allah,
fe esamme-hum	: sağır, kulakları vardır duymazlar
ve amâ	: körlük, hakikat körlüğü, görememe,
ebsâre-hum	: gözleri, onların

23- İşte o hâlde olan kimseler Allah'ı anlayamayıp rahmetten uzaklaşmışlardır. Öyle ki onların kulakları vardır hakikatleri duyamazlar ve gözleri vardır hakikatleri göremezler.

-24-

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

E fe lâ yetedebberûnel kur'âne em alâ kulûbin akfâluhâ

E fe lâ yetedebberûne	: tedebbür etmezler, düşünüp taşınmak, araştırmak
el kurâne	: kâinat kitabı, ilahi sözler, okunan şeyler,
em ala kulûbin	: yoksa, kalpleri
akfâlu-hâ	: kilitleri, kapalı,

24- Onlar, kâinat kitabına bakıp hakikatleri anlamak için düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri kilitli mi?

-25-

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ

İnne ellezîne erteddû alâ edbârihim min ba'di mâ tebeyyene lehumul hudeş şeytânu sevvele lehum ve emlâ lehum

İnne ellezine	: doğrusu, onlar, o kimseler,
erteddû	: geriye dönmek, eski elbisesini giymek, eski biliş,
alâ edbâri-him	: ayrıldılar, arkalarına, ayrılış
min badi	: uzaklaşmak, sonra
mâ tebeyyene lehum	: onlara gösterilen, bulunan, beyan olan, açıklanan,
el hudâ	: huda, yol gösteren,
eş şeytânu	: şeytan, kötülük halleri
Sevvele lehum	: uzaklaştırdı, sürükledi, ulaştırdı
ve emlâ lehum	: dikte, sürüklemek, yazdırmak, yönelmek, onlar

25- Doğru yol gösterilip, hakikatler açıklandıktan sonra, eski cehalet bilişlerine dönenler şeytani hâllere sürüklenirler ve o hâllerde kalırlar.

-26-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

Zâlike bi ennehum kâlû lillezîne kerihû mâ nezzelallâhu senutîukum fî ba'dil emr, vallâhu ya'lemu isrârehum

zâlike bi enne hum	: işte, işte böylece, bu sebeple,
kâlû lillezine kerihu	: dediler onlara kerih, kötü görmek, iğrenç, hor
ma nezzele allâhu	: indirdiği şey, ortaya çıkan, varettiği şey, Allah
se-nutîu-kum	: itaat edeceğiz, söz dinlemek, uymak, siz,
Fiy badi el emri	: uzak, sonra, bazı, işler, hükümler,
ve Allâhu yalemu	: Allah, bilir, bilen,
isrâre-hum	: esrar, gizli hikmet, mana, bilinmeyen, onlar

26- İşte o hâllerde olanlar, Allah'ın var ettiği şeyleri hor görürler. İtaat eder gibi görünürler, fakat onlar işleyişi anlamaktan uzaktırlar ve onlar Allah'ı bilenlerden, manalara ulaşanlardan değillerdir.

-27-

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُم

Fe keyfe izâ teveffethumul melâiketu yadribûne vucûhehum ve edbârehum

Fe keyfe iza	: artık, o zaman, işte, nasıl, olduğunda,
teveffet-hum	: insan zihni, şuur idrak merkezi, ölüm, can vermek,
el melâiketu	: güçleri, melek, her varlıktaki güç, kuvve
yadribûne	: vurgu, vurgulamak, darbe, vurmak
vucûhe-hum	: yüzleri, kendi gerçeği, onlar,
ve edbâre-hum	: sırtları, geçmişleri, arka, onlar, eski biliş

27- Onlar kendilerini tutan kuvveyi, kendi zihinlerinin nasıl çalıştığını düşünmezler mi? Onlara kendi gerçekleri vurgulanır, fakat onlar geçmiş bilişlerinde kalırlar.

-28-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ

Zâlike bi enne hum ettebeû mâ eshat Allâhe ve kerihû rıdvânehu fe ahbeta a'mâlehum

zâlike bi ennehum	: işte bu sebeple, çünkü, işte onların olması
ettebeû	: tabi oldular, uydular
ma eshat	: şey, ne, değil, kızmak, öfkelenmek, hoşnutsuz,
Allah ve kerihû	: Allah, kerih görmek, çirkin, hor, hakir, kötü
rıdvâne-hu	: onun rızası, hoşnutluğu, memnuniyet,
fe ahbeta	: hayal kırıklığı, umduğunu bulamamak, boşa çıkarmak
amâle-hum	: onların amelleri, çalışmaları

28- İşte onlar öfkelerine tâbi olurlar. Allah'ı ve O'nun rızasını kerih görürler. Böylece onlar çalışmalarında umduklarını bulamazlar.

-29-

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُم

Em hasibellezîne fî kulûbihim maradun en len yuhricallâhu adgânehum

em hasibe ellezîne	: veya, yoksa, yada, sandılar, zannettiler,
fîy kulûbi-him	: kalplerinde, onların kalplerinin içinde,
maradun	: maraz, hastalık, cehalet hastalığı
en len yuhrice allâhu	: değil, asla, dışarı çıkarmak, hariç, anlamama, Allah
adgâne-hum	: gizli kinleri, kötülük halleri, onlar

29- O hâllerde olan kimseler, zanlarda kalanlardır, kalblerinde cehalet hastalığı vardır. İçlerinde gizli kin taşıyanlar, Allah'ı asla anlayamazlar.

-30-

وَلَوْ نَشَاء لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ

Ve lev neşâu le ereynâkehum fe le areftehum bi sîmâhum ve le tarifennehum fî lahnil kavl ve allahu yalemu amâlekum

ve lev neşau	: eğer, ise, şayet, istek, dilek, arzu,
le ereynâ ke hum	: elbette, göstermek, tanımak, bildirdik, biz, sen, onlar
Fe le arefte hum	: böylece, tanıdın, bildin, arif oldun, anladın, onlar
bi sîmâ-hum	: özellikleri, simalarıyla, simalarından, nitelik, onlar
ve le tarifenne-hum	: ve onları mutlaka tanırsın, bilirsin
fî lahni el kavli	: sözlerdeki sözlerden, ima
ve Allâhu yalemu	: Allah, bilir, bilen, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
amâle-kum	: sizin amelleriniz, çalışmalarınız, gayret,

30- Eğer Bizi anlamayı isteselerdi, elbette sen Bizi anlamayı isteyenleri hallerinden tanırdın, özelliklerinden onları bilirdin, söyledikleri sözlerden onları tanırdın. Siz gayret gösterip Allah'ı bilenlerden olun.

-31-

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ

Ve le nebluvennekum hattâ na'lemel mucâhidîne minkum ves sâbirîne ve nebluve ahbârekum

ve le nebluvenne kum	: biz, imtihan etmek, denemek, dikkatli düşünmek
hattâ naleme	: hatta, kadar, biz, bilinceye kadar,
el mucâhidîne	: mücahit, gayret gösteren, hakikati anlamak için mücadele
min-kum	: sen, sizden, sizler,
ve el sâbirîne	: ve sabredenler, sabırla
ve nebluve	: biz, çalıştırmak, imtihan, denemek, dikkatlice düşünmek,
ahbâre-kum	: haber, bildirilen, siz

31- Elbette siz, Bizi bilinceye kadar dikkatlice düşünmelisiniz, Bizi bilinceye kadar hakikatleri anlamak için gayret gösterin ve sabırlı olun ve size bildirilen bilgilerle Bizi anlamak için dikkatlice düşünün.

-32-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَالَهُمْ

İnnellezîne keferû ve saddû an sebîlillâhi ve şâkkûr resûle min ba'di mâ tebeyyene lehumul hudâ len yedurrûllâhe şey'â, ve seyuhbitu a'mâlehum

inne ellezîne keferu	: doğrusu, işte, o örtenler, hakikatleri kabul etmeyen
ve saddû	: engellediler, men ettiler
an sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan
ve şâkkû	: ayırmak, sertleşmek, muhalefet ettiler
el resûle min badi	: resul, sonra
mâ tebeyyene lehum	: bulundu, açıklandı, açıkça belli oldu, onlara, gösterildi
el hudâ	: huda, hidayet, yol gösteren,
len yedurrû Allâh şeyen	: değil, asla, zarar, sıkıntı, korunma, Allah, şey, bir şey
ve se yuhbitu	: heba olur, boşa gider,
amele hum	: amel, çalışma, onlar

32- Doğrusu hakikatleri görmemezlikten gelenler ve Allah'ın hakikatleri yolunda olanları engellemeye çalışanlar ve hakikatleri açıklayıp yol gösteren resul'e karşı duranlar, Allah'ın hakikatlerinden bir şey anlayamazlar ve onlar amelleriyle boşa hareket ederler.

-33-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

Yâ eyyuhellezîne âmenû etîûllâhe ve etîûr resûle ve lâ tubtılû a'mâlekum

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar, güvenenler
etîû allâhe	: Allah'a itaat edin, uyun
ve etîû er resûle	: itaat edin, uyun, anlayın, resul
ve lâ tubtilû	: yok, batıl olan şeylere uymayın, ziyan etmeyin,
amâle-kum	: sizin amelleriniz

33- Ey iman edenler! Allah’a itaat edin ve resul’ün anlattıklarına uyun ve çalışmalarınızda batıl olan şeylere uymayın.

-34-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

İnnellezîne keferû ve saddû an sebîlillâhi summe mâtû ve hum kuffârun fe len yagfirallâhu lehum

inne ellezîne keferü	: muhakkak, doğrusu, örten, hakikatleri kabul etmeyen,
ve saddû	: engellediler, men ettiler, karşı koyan,
an sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan
summe matu	: sonra, daha sonra, ardından, öldü, kaybeden, yenilen,
ve hum kuffarun	: örtenlerden oldular, hakikatleri kabul etmeyen, kâfir
Fe len yagfire allâhu	: böylece, değil, mağfiretten mahrum kalmak, Allah
lehum	: onları

34- Doğrusu hakikatleri görmemezlikten gelenler ve Allah yolunda olanları engellemeye çalışanlar, sonunda kaybederler ve onlar hakikatleri kabul etmezler. Böylece onlar Allah’ın mağfiretinden mahrum kalırlar.

-35-

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ وَأَنتُمُ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَن يَتِرَكُمْ أَعْمَالَكُمْ

Fe lâ tehinû ve ted’û iles selmi ve entumul alevne vallâhu meakum ve len yetirekum amâlekum.

Fe lâ tehinû	: güçten düşmek, gevşemeyin, çözülmeyin
ve tedû	: izin, çağrı, çağırın
ilâ el selmi	: ancak, hep, barışa huzura, selamet,
Ve entüm el alevne	: siz, yüksek, erdemli, faziletli kişiler
ve Allâhu mea kum	: Allah, sizinledir, seninledir, her an sizinle
ve len yetire-kum	: asla, değil, terk etmez, eksiltmez, azaltmaz
amâle-kum	: sizin amelleriniz

35- Sakın hakikat yolunda gevşek davranmayın, hep barışa ve huzura çağrı yapın ve erdemli kimselerden olun. Allah her an sizinle beraberdir ve sizler çalışmalarınızda asla hakikatleri terk etmeyin.

-36-

إِنَّمَا الحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ

İnnemel hayâtud dunyâ laibun ve lehv ve in tuminû ve tettekû yutikum ucûrekum ve lâ yeselkum emvâlekum.

İnnemâ el hayatu ed dünya	: doğrusu, sadece, ancak, yalnız dünya hayatı
Laibun ve lehvun	: oyun ve eğlence

ve in tuminu	: eğer, inanmak, iman etmek
ve tettekû	: fenalardan sakınmak Allah'a ortak koşmamak
Yuti kum ecir kum	: sunulur, verilir, siz, ecir, karşılık, siz,
ve lâ yesel kum	: yok, değil, isteyen, soran, arayan, istemez, siz
emvâle-kum	: mallarınız, paranız, her şeyiniz, değerleriniz,

36- Dünya hayatını sadece bir oyun ve eğlence hâline getirmeyin. Eğer inanır ve fenalardan sakınır, Allah'a ortak koşmazsanız size karşılığı sunulur. Sizler hakikatlerinin değerlerini araştırmayı bırakmayın

-37-

إِن يَسْأَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ

İn yes'elkumûhâ fe yuhfikum tebhalû ve yuhric adgânekum

İn yeselkumû-hâ	: eğer, ise, isteyen, arayan, sorgulayan, soran, siz, o,
fe yuhfi-kum	: böylece, artık, sınırlar, ısrar, çevrili, sarılı, siz
tebhalû	: cimri, eksik, kısmak, varlığını teslim etmeyen,
ve yuhric	: dışarı, çıkaran, bırakan,
adgâne-kum	: zaaf, kötülük, kıskançlık, bencillik, kendine düşkünlük, kin,

37- Eğer sizler kendinizi anlamayı bırakırsanız, artık varlığınızı sahibine teslim etmekten kaçınırsınız, cehalete sarılırsınız ve sizler içinizde gizli kin hâlleriyle ortaya çıkarsınız.

-38-

هَاأَنتُمْ هَؤُلَاء تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ وَمَن يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنتُمُ الْفُقَرَاء وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ

Hâ entum hâulâi tudavne li tunfikû fî sebîlillâh fe minkum men yebhal ve men yebhal fe innemâ yebhalu an nefsih vallâhul ganiyyu ve entumul fukarâu ve in tetevellev yestebdil kavmen gayrekum summe lâ yekûnû emsâlekum

hâ entum haulai	: şüphesiz bu, işte böyle
tud'avne	: davet, çağrı,
li tunfikû	: için, infak etmek, vermek, karşılıksız vermek,
fî sebîlillâhi	: Allah'ın yolunda
Fe min-kum men	: eğer, o siz, artık sizden bir kısmınız
yebhalu	: cimri, vermeyen, yedeklemek, cimrilik eder
ve men yebhal	: kim, kimse, cimri, vermeyen, yedeklemek, toplamak,
Fe innemâ yebhalu	: ancak, sadece kendine yedekler, cimrilik eder
an nefsi-hî	: kendine, kendi nefsine
vallâhu	: ve Allah
el ganiyyu	: gani, zengin, müstağni
ve entum el fukara	: ve siz yoksul fakir, fukara, hiçbir şeyi olmayan
Ve in tetevellev	: eğer, varsayar, siz yüz çevirirsiniz, dönersiniz
yestebdi	: değiştirir, değişiklik,
el kavmen gayre kum	: kavim, kimseler, kişiler, gayrı, başka, siz,
Summe lâ yekûnû	: sonra, yok, olur, olmaz, anlayamaz,

emsâle-kum : benzer, denk, eş, durum, misal, hikaye, siz,

38- İşte sizler Allah yolunda infak için çağrılıyorsunuz. Fakat sizler varlığınızı sahibine teslim etmeyen kimselerden oluyorsunuz. Kim varlığını sahibine teslim etmezse, artık o varlığını kendine nisbet eder ve varlığını sahibine teslim edemez. Allah tüm varlığın sahibidir ve sizlerin hiçbir şeyi yoktur. Eğer sizler hakikatlerden yüz çevirirseniz batıl şeylere dönersiniz. Sonra da siz tüm varlıktaki benzerlikleri anlayamazsınız.

S48 - FETİH SÛRESİ

-1-

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا

İnnâ fetahnâ leke fethan mubînâ

İnnâ : muhakkak ki biz, kendimiz
fetah na : feth, açtık, açığa çıkardık, biz
Leke fethan : sen, sana, feth, açma, başlamak, açığa çıkarmak,
mubinen : apaçık deliller, apaçık görünen, göstermek, belirtmek,

1- Muhakkak ki Biz, varlıkla birlikte hakikatleri açtık. Apaçık delillerle açılan hakikatler senin anlaman içindir.

-2-

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

Li yagfire lekallâhu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhare ve yutimme ni'metehu aleyke ve yehdiyeke sırâtan mustekîmâ

li yagfire : mağfiret, tertemiz olma, lütuflarıyla temizleyen
leke Allahu : sen, sana, siz, Allah
Ma tekaddeme : yukarı, önde, geçmişten gelen takdim, bırakmak, terk etme
Min zenbi ke : günah, fenalarda kalma hali, sen,
Ve ma teahhara : değil, tehir, gelecekte yapmamak, sonunda,
Ve yutimme : tam, tamamlamak, kamil olmak, noksansız, uygun,
Nimete hu Aleyke : nimet, sıfat, o, sendeki, sana
ve yehdiye ke : sana ve hidayet, kılavuz, ulaştırmak
sirâtan mustekîmen : sıratı müstakim, dosdoğru hakikatin yolu

2- Allah size mağfiret edendir. Siz fenalarınızı anlayıp terk edin ve bir daha o hâllere dönmeyin. O sizi sıfatlarıyla tamamlayandır ve dosdoğru hakikatin yoluna size yol gösterendir.

-3-

وَيَنصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

Ve yansurekallâhu nasran azîzâ

Ve yansure ke Allah	: yardım eden, sen, sana, Allah
nasran	: zafer, yardım, yardımcı,
azizen	: tüm değerlerin yüce sahibi, izzetli, sevgili, değerli, üstün,

3- Allah size her an yardım edendir, değerleriyle yardımcı olandır.

-4-

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَّعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

Huvellezî enzeles sekînete fî kulûbil muminîne li yezdâdû îmânen mea îmânihim, ve lillâhi cunûdus semâvâti vel ard ve kânallâhu alîmen hakîmâ

huve ellezî enzele	: o ki indirdi, sundu, verdi,
sekinete	: güven, sakinlik, huzur, rahatlık
Fî kulubi el müminine	: içinde, kalpler, emin olmak, mümin
li yezdâdû imanen	: artar, çoğalmak, kuvvetlendiren, inanan, inanç,
mea iman him	: birlikte, beraber, iman etmek, inanmak, onlar
ve li Allahi cunudu	: Allah'ın, ordu, kuvvet, sert, alay, ordu, tüm varlık
Semâvâti ve el ardı	: gökler ve yerler
ve kane Allah alimen	: oldu, dır, Allah, ilmiyle vareden, ilmin sahibi,
hakim	: hakim olan, hüküm ve hikmet sahibi

4- O, hakikatlerden emin olanların kalblerine huzuru sunandır. İnanma yolunda birlikte hareket edenlerin imanlarını kuvvetlendirendir. Göklerde ve yerdeki bütün varlık Allah'ındır ve Allah ilmiyle bütün varlığa hâkim olandır.

-5-

لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِندَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا

Li yudhilel mu'minîne vel mu'minâti cennâtin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ve yukeffire anhum seyyiâtihim, ve kâne zâlike indallâhi fevzen azîmâ

li yudhile müminine	: içinde, dahil, o halde olan, mümin olanlar
Ve muminati cennatin	: müminlik yolunda olanlar, cennetler, huzur
terci min tahti ha el enhar	: vardır, altında, orada, nehir, akıp giden ilim
halidine fiha	: nehirler, sürekli, devamlı, orada
Ve yukeffire anhum	: kefaret, örter, onların, günahları,
seyyiati him	: günahlar, fenalar, onlar
Ve kane zalike	: oldu, işte bu, işte böyledir
İnde Allah	: katında, ona ait, Allah,
fevzen azimen	: fevz, kurtuluş, yüce, büyük

5- Müminler ve müminlik yolunda olanlar huzur içindedirler ve makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o ilim üzere hareket ederler ve onlar kendi günahlarının kefaretlerini ödeyenlerdir. İşte o yüce kurtuluş Allah'a ait olan hakikatleri anlamaktır.

-6-

وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءتْ مَصِيرًا

Ve yuazzibel munâfikîne vel munâfikâti vel muşrikîne vel muşrikâtiz zânnîne billâhi zannes sevi aleyhim dâiretus sevi ve gadiballâhu aleyhim ve leanehum ve eadde lehum cehennem ve sâet masîrâ

Ve yuazzibe	: azap, sıkıntı, işkence, huzursuzluk
el munâfikîne	: münafık olanlar,
vel münafikati	: münafıklığa meyledenler
ve el muşrikîne	: müşrik olanlar, ortak koşanlar,
ve el müşrikati	: müşrikliğe meyledenler
ez zânnîne bi Allahı	: zanda, şüphe, Allah hakkında
zanne es sevi	: zan, şek, şüphe, kuruntu, kötü, bozuk itikat
Aleyhim dairetu es sevi	: onlara, kötü hallerde bulunmak, dönüp durmak
Ve gadiba Allah aleyhim	: gadap, öfke, hiddet, Allah, onlarda,
ve leane-hum	: rahmetten uzaklaşma, ayrılma, onlar
Ve eadde lehum cehennem	: vardır, hazırdır, onlar cehennem, cehalet
Ve saet masiren	: ne kötü, yer, varış yeri, karargâh, o halde olma

6- Münafık olanlar ve münafıklığa meyledenler, müşrik olanlar ve müşrikliğe meyledenler sıkıntılardadır. Allah hakkındaki zanları, bozuk bir itikadın zannında olmaktır ve o kötü hallerde döner dururlar ve Allah'ı anlama yolunda onlarda hiddetli hâller vardır. Onlar Allah'ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşmışlardır. Onlar için cehaletin cehennemi vardır ve bulundukları hâl ne kötüdür.

-7-

وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

Ve lillâhi cunûdus semâvâti vel ard ve kânallâhu azîzen hakîmâ

Ve li Allahi cunudu	: Allah'ın, tüm varlık, asker, ordu, güçlü
El semavat ve al ard	: göklerde ve yerlerde olan
Ve kane Allah azize	: oldu, Allah'tır, tüm değerlerin niteliklerin sahibi,
hakim	: hakim olan, tüm varlığa hakim olan,

7- Göklerde ve yerde olan bütün varlık Allah'ındır ve tüm niteliklerin yüce sahibi, tüm varlığa hâkim olan Allah'tır.

-8-

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

İnnâ erselnâke şâhiden ve mubeşşiren ve nezîrâ

İnnâ ersel na ke	: doğrusu, açığa çıkma, sunmak, gönderdik, biz, sen
şahiden	: bildiren, gören, her an her yerde hazır olan,
Ve mübeşşiren	: müjde, ümit verme, sevindirmek, sevindirici haber
ve neziren	: uyarıcı, hakikate çağrı yapıp uyaran,

8- Doğrusu sen; Bizi anlatmak, hakikatlerimize şahit olmak ve ümit vermek ve hakikatlere çağrı yapıp uyarmak için açığa çıktın.

-9-

لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Li tuminû billâhi ve resûlihî ve tuazzirûhu ve tuvakkırûh ve tusebbihûhu bukreten ve asîlâ

Li tuminu bi Allah	: için, iman edin, birlikte, ile, Allah
ve resuli hi	: resul, hakikati gösteren, o
Ve tuazzirû hu	: yardım, kuvvetlendirme, özür dileme, hatasını anlama, o
ve tuvakkıru hu	: saygı, hürmet, özenli, hu, hak, o
tusebbihû-hu	: tesbih edin, tecellilerini anlamak için gayret gösterin, o
Bukreten ve asilen	: sabah ve akşam, her zaman, devamlı

9- Allah'ın sizin ile birlikte olduğuna iman edin ve o resulü anlayın. O'na karşı düştüğünüz hatayı anlayın ve O'na ait olan değerleri anlamada özen gösterin. Sabah ve akşam O'nun tecellilerini anlamak için gayret gösterin.

-10-

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

İnnellezîne yubâyiûneke innemâ yubâyiûnallâh yedullâhi fevka eydîhim fe men nekese fe innemâ yenkusu alâ nefsih ve men evfâ bi mâ âhede aleyhullâhe fe se yu'tîhi ecren azîmâ

Ellezine yubâyiûne ke	: biat edenler, uyanlar, el verenler, senin beyan ettiğin
İnnema yubâyiûne Allâh	: sadece, biat, tâbi olurlar, uymak, bağlılık, Allah
yedu allâhi	: eli, gücü, Allah
fevka eydi him	: üzerinde, eli, gücü, onlar
fe men nekese	: fakat, sonra, kim, bozdu, çiğnemek, nakıs, aşmak,
fe innema	: bundan sonra, artık, sadece, ancak,
Yenkusu Alâ nefsihi	: bozar, aşar, zarar, kendi zararına
ve men evfa	: kim vefa, ahd, sevgiyi sürdürme, bağı koruma
bima ahede	: şeyler, o şeyler, ahd etti, söz, bağı koruma
Aleyhe Allâhe	: onu, bunu, o, Allah'a
Fe se yutî-hi	: böylece, verilir, vardır, sunulur, ulaşır, o,
ecren azimen	: ecir, karşılık, büyük, yüce

10- Senin anlattığın hakikatlere uyanlar, sadece Allah'a bağlı olduklarını anlarlar ve kendilerindeki gücün Allah'ın gücü olduğunu bilirler. Bundan sonra kim ahdini bozarsa ancak kendi zararına bozar ve kim ahde uyar, sevgiyle bağı korursa, kendindeki Allah'ın tecellilerini anlar. Böylece o sunulan yüce karşılıklara kavuşur.

-11-

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

Se yekûlu lekel muhallefûne minel arâbi şegaletnâ emvâlunâ ve ehlûnâ festagfir lenâ, yekûlûne bi elsinetihim mâ leyse fî kulûbihim kul fe men yemliku lekum minallâhi şeyen in erâde bikum darren ev erâde bikum nefâ bel kânallâhu bi mâ tamelûne habîrâ

se yekûlu leke	: sana diyecekler, derler
el muhallefune	: geride kalan, muhalif, karşı çıkan, zıt olan, uymayan,
min el Arâbi	: bedeviler, çölden gelen, kendi bildikleriyle hareket eden
şegalet na	: oyalanmak, meşgul, aldanmak, biz,
emvâlu-nâ	: mallar, değer, biz
ve ehlu na	: aile, arkadaş, ehil olan, sahip olan, kişi, dost, bildik,
fe istagfir lenâ	: artık, istiğfar et, mağfiret dile, tertemiz olma, bize
Yekûlûne bi elsineti him	: söylüyorlar, derler, söyledikleri, dilleriyle
Mâ leyse fi kulubi him	: şey, ne, değil, olmayan, kalplerinin içinde
Kul fe men yemliku lekum	: anlat, artık, kim, sahip, tanımak, malik olur, sizde, kendi
min allâhi şeyen	: Allah'tan, bir şey, her şey,
in erade	: eğer, irade sahibi olan, dilek, diler
bi-kum darren	: siz, darlık, zarar, müşkil, sıkıntı,
Ev erada bi-kum	: yada, irade, size,
nefen	: yarar, fayda,
bel kane Allah	: bilakis, öyle ki, oldu, dır, Allah
bima tamelun habir	: yaptığınız şeyler, incelikleriyle sunan, bildiren

11- Kendi bildikleriyle hareket edip sana karşı çıkanlar derler ki: Biz kendi değerlerimize ve kendi dostlarımıza aldandık. Bundan sonra biz temizlenebilir miyiz? Onların söyledikleri şeyler dillerindedir, kalbleri hakikatleri algılamış değildir. Anlat: Bundan sonra sizden kim kendindeki gücü tanırsa, Allah'ın bütün her şeydeki iradesini anlarsa, kendi müşkillerinden kurtulursa ya da faydalı şeylerde olmak isterse, mağfiret bulur. Öyle ki Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

-12-

بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًا بُورًا

Bel zanentum en len yenkaliber resûlu vel mûminûne ilâ ehlîhim ebeden ve zuyyine zâlike fî kulûbikum ve zanentum zannes sevi ve kuntum kavmen bûrâ

Bel zanen tum	: hayır, bilakis, aksine, siz şüphelerde kaldınız
en len yenkalibe	: asla, açılmaz, açıklamak, gelmez, çevirmez, dönüş,
el resul	: resul, hakikatleri gösteren, bildiren, irsal,
ve el müminun	: emin olan, mümin
İla ehli him ebeden	: ancak, aile, ehil olan, yetkili, dost, ebediyen, sürekli
ve zuyyine	: süslü, sıfatlar, güzel, huzur
Zalike fi kulûbi-kum	: işte bu, böyle, sizin kalpleriniz içinde
ve zanen-tum	: zannetmek, sanmak, siz,

zanne el sevi	: zan, şüphe de kalan, fenalar, kötü,
ve kuntum kavmen	: oldunuz, kavim, kişi, kimse,
buren	: helak, bozulma, yazık etme

12- Bilakis Resul'ün ve müminlerin sizlere dönmeyeceğini düşündünüz. Ancak onların dostluğu ebediyendir ve onların kalblerinde güzellikler vardır. Kötü zanlarla zanda kalan kişiler ise, kendilerine yazık ederler.

-13-

وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا

Ve men lem yûmin billâhi ve resûlihî fe innâ atednâ lil kâfirîne saîrâ

ve men lem yumin	: kim, kimse, iman etmez, inanmaz
Bi Allah	: Allah, Allah ile birlikte,
ve resuli hi	: resul, hakikati gösteren, o
Fe inna	: bundan sonra, artık, muhakkak biz, hakikatlerimiz,
ated na	: hazırdır, vardır, kalır, hazırladık, var ettik, biz,
li el kâfirîne	: hakikati görmemezlikten gelen,
saira	: ötekileştirme, sair, öbürü,

13- Kim Allah ile birlikte olduğuna inanmaz ve o resul'ü anlamazsa, artık o; var ettiğimiz âlemi anlamaktan uzaklaşır, hakikatleri görmemezlikten gelir, ötekileştirmenin cehaletinde kalır.

-14-

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاء وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاء وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

Ve lillâhi mulkus semâvâti vel ard yagfiru li men yeşâu ve yuazzibu men yeşâu ve kânallahu gafûren rahîmâ

ve lillâhi mulk	: Allah'ın, mülk, hükümdar,
el semavat vel ard	: gökler ve yer
Yagfiru	: bağışlanma, temizlenme, mağfiret,
li men yeşae	: kimse için, isteyen, ister,
ve yuazzibu	: azap, zulüm, sıkıntı, cehaletin sıkıntıları,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
ve kane Allah gafuren	: Allah, bağışlayandır, mağfiret sahibi,
rahimen	: varlığı özünden vareden,

14- Göklerin ve yerin yönetimi Allah'ındır. İsteyen kimse için mağfirete ulaşmak vardır ve isteyen kimse de cehaletin sıkıntılarında kalır. Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-15-

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِن قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا

Se yekûlul muhallefûne izentalaktum ilâ megânime li tehuzûhâ zerûnâ nettebi kum yurîdûne en yubeddilû kelâmallâh kul len tettebiûnâ kezâlikum kâlallâhu min kabl fe se yekûlûne bel tahsudûnenâ bel kânû lâ yefkahûne illâ kalîlâ

se-yekûlu	: diyecekler, derler,
muhallefune	: muhalif, geçmişte kalan, ikilik, geçmiş bilişler,
İza intalaktum	: olduğunda, ayrılmak, bırakma, terk etme, siz
ila meganime	: ancak, sadece, bütün nimetler, ganimet, değerler
li tehuzû-hâ zeru na	: için, almak, sarılmak, tabi olmak, o, izin, bırak, biz
nettebi kum yuridune	: tabi olmak, uymaz, siz, isteyen,
En yubeddilu	: değiştiren, başka anlama çeviren,
kelam Allah	: kelam, kelime, sözler, hakikatler,
Kul len tettebiû-nâ	: de, anlat, asla, değil, tabi olmak, uymak, biz
Kezalikum kale	: işte böyle, dedi, buyurdu,
Allah min kabl	: Allah, daha önce, önceden,
Fe se yekûlûne bel	: o zaman, fakat, diyecekler, hayır, kabul etmezler
tahsudûne-nâ	: haset etme, kıskanma, ikilik,
bel kanu	: bilakis, oldu, dır
lâ yefkahûne	: idrak etmiyor, düşünüp anlayamıyorlar,
illa kalilen	: azda olsa

15- Değerleri anlamayı bırakıp geçmiş cehalet bildiklerinde kalanlar derler ki: Size tâbi olmayı isteriz, bize izin verin o hakikatlere sarılalım. De ki: Allah'ın kelimelerini değiştirenler asla bizim gibi tâbi olamazlar. İşte Allah'ın önceden beri buyurduğu gerçek budur. Fakat Bizi anlayamayıp ikilikte kalanlar, hayır derler kabul etmezler. Bilakis o hâllerde olanların, az da olsa düşünüp anlamaları yoktur

-16-

قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَى قَوْمٍ أُوْلِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِن تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Kul lil muhallefîne minel arâbi setud'avne ilâ kavmin ulî be'sin şedîdin tukâtilûnehum ev yuslimûn fe in tutîû yû'tikumullâhu ecren hasenâ ve in tetevellev kemâ tevelleytum min kablu yuazzibkum azâben elîmâ

Kul li muhallefîne	: Anlat, geçmişte kalan, muhalif olanlar için,
min el arabi	: bedevi, çölden gelen, kendi inançlarında olan
se-tudavne ila kavmin	: davet edilme, çağrılma, kavim, kişi, insanlar
uli besin	: tamam, iyi, yaymak, yayılmış, kuşatmış,
şedid	: daha fazla, güçlü, kuvvetli,
tukatilune hum	: kavga, savaş, katletme, mücadele, onlar
Ev yuslimune	: veya, yada, teslim olma, selamet, barış üzere olan

Fe in tutiu	: daha sonra, uymak, itaat, verir, sunar,
yûti-kum Allah	: uymak, itaat, verir, sunar, siz, Allah
ecren hasenen	: ecir, karşılık, güzel karşılık,
Ve in tetevellev	: eğer dönersiniz, yüz çevirirsiniz
Kemâ tevelley tum	: gibi, yüz çevirme, kendi bilişlerine dönme,
min kabl	: daha önce, önceden,
yuazzibkum	: işkence, azap eden, siz,
azaben elimen	: azap, sıkıntı, elim, acı

16- Kendi geçmiş bildiklerinde kalanlara anlat: Hakikatlerin davetine uymak istiyorlarsa, bütün âlemi kuşatmış olan o yüceliği anlamak için daha fazla gayret göstersinler ya da barış üzere olsunlar. Eğer Allah'ın size sunduğu hakikatlere itaat ederseniz güzel karşılıklar bulursunuz. Eğer yüz çevirir, daha önceki kendi bilişlerinize dönerseniz, acı sıkıntılarla sıkıntılarda kalırsınız.

-17-

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا

Leyse alel amâ haracun ve lâ alel areci haracun ve lâ alel marîdı harac ve men yutıllahe ve resûlehu yudhılhu cennâtin tecrî min tahtihel enhâr ve men yetevelle yuazzibhu azâben elîmâ

Leyse ala el ama	: değil, âmâ, idrak körlüğü, göremeyen,
haracun	: zorluk, zorlamak, güçlük, vebal,
ve la ala areci	: yok, üzerine, aksak, topal, kararsız,
haracun	: güçlük, zorlamak, vebal,
Ve la el marıdı	: yok, hasta, marazlı,
haracun	: güçlük, zor, vebal, zorlamak,
ve men yutıa Allah	: kim, itaat eder, uyar, Allah'a
ve resul hu	: resul, hakikati gösteren, o
yudhil-hu cennatin	: dahil olan, koyar, o, cennet, huzur içinde olur,
Terci min tahti ha enharu	: vardır, orada altlarında nehirler, akıp giden ilim
Ve men yetevelle	: kim, yüz çevirir eski cehalet bilişlerine dönerse
Yuazzib hu azaben elim	: azap, ona, elim, acı, azap, işkence, sıkıntı,

17- Hakikatleri göremeyenleri zorlamak doğru değildir. Kararsızlık içinde olanları zorlamak doğru değildir. Bir hastalık içinde olanları zorlamak doğru değildir. Kim Allah'a itaat eder ve o resulü anlarsa, o huzur içinde olur. Onun makamında akıp giden bir ilim vardır. Kim yüz çevirir eski cehalet bilişlerine dönerse, o acı sıkıntılarla sıkıntılarda kalır.

-18-

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا

Lekad radiyallâhu anil mu'minîne iz yubâyiûneke tahteş şecereti fe alime mâ fî kulûbihim fe enzeles sekînete aleyhim ve esâbehum fethan karîbâ

Lekad radiye Allâh	: andolsun, doğrusu, razı, rıza, Allah
an el mûminîne	: müminlerden, emin olanlardan
İz yubâyiûne-ke	: o zaman, biat, bağlılık, tabi olma, uyanlar, sen
Tahte	: altında, makam, zat, makamın sahibi, her yerin zatı
el şecereti	: soy, kök, şecere, ağaç, soyun geldiği birlik, asliyet,
Fe alime	: öyleyse, artık, bilen, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
ma fi kulûbi-him	: şey, ne, değil, kalplerinde, idrak,
Fe enzele	: böylece, sundu, indirdi, huzur, sakinlik, onlara
el sekinete aleyhim	: huzur, sakinlik, rahatlık, onlara
ve esâbe-hum	: isabet, değmek, temas, ilişki, nasip, bağlantı, onlar
fethan	: açılan, açığa çıkan, her şeyi açığa çıkaran,
kariben	: yakınlık, yakın olmak,

18- Doğrusu müminler Allah'ın rızası üzeredirler. Hakikatleri öğrenmek için sana uyanlar, asliyetlerinin geldiği O zatı bilirler. Artık onlar kalblerinde taşıdıkları şeyi bilirler. Böylece onlar huzura kavuşurlar ve onlar her şeyi açığa çıkarana yakınlığı anlarlar.

-19-

وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

Ve megânime kesîreten yehuzûnehâ ve kânallâhu azîzen hakîmâ

Ve megânime	: ganimet, değerler, nimet, kazanım, sıfatlar, varlık,
kesireten	: çokluk, kesret âlemi,
yehuzûne-hâ	: alan, saran, götürmek, çekmek, o,
Ve kane Allah	: oldu, Allah
azizen hakim	: tüm değerlerin yüce sahibi, hâkim olan

19- Kesret âlemini tecellileri ile saranı, oradaki değerleri ve tüm değerlerin yüce sahibini, tüm varlığa hâkim olanın Allah olduğunu anlarlar.

-20-

وَعَدَكُمُ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنكُمْ
وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

Vaadekumullâhu megânime kesîreten tehuzûnehâ fe accele lekum hâzihî ve keffe eydiyen nâsi ankum ve li tekûne âyeten lil muminîne ve yehdiyekum sırâtan mustekîmâ

Vaade kum Allâhu	: vaad, söz, gerçek, tecelli, açığa çıkardı, size, Allah
meganim	: kazanımlar, ganimet, değerler, nimet
Kesîreten	: çok, pek çok, kesret alemi,
tehuzune ha	: alırsınız, saran, kavrayın, anlayın, çekmek, o,
Fe acele	: böylece, acele, çabuk, hemen, ivedilik, etti,
Lekum hazihi	: size, kendinizdeki, işte bu, bu, o,
Ve keffe	: tutmak, çekmek, hareket, yeterli, eller,
eydiye	: güç, eller,
en nas an kum	: insanlar, halk, sizden,
Ve li tekune ayeten	: olmanız için, delil, işaret, iz,
li el müminin	: müminler için, müminlerden, emin olanlar,
Ve yehdiye-kum	: yol gösterir, kılavuz, ulaştıran, siz,

sıratın mustekim : dosdoğru hakikatin yolu

20- Allah sizi tüm değerleriyle açığa çıkardı. Kendinizdeki ve kesret âlemindeki değerleri, ivedilikle anlamaya gayret edin ve insanları hareket ettiren gücü tanıyın. Tüm bunlar müminlerden olmanız için delillerdir ve size dosdoğru hakikatin yolunu gösterir.

-21-

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

Ve uhrâ lem takdirû aleyhâ kad ehâtallâhu bihâ ve kânallâhu alâ kulli şeyin kadîrâ

Ve uhrâ lem : diğer, son, başka, değil,
takdiru aleyha : takdir, ölçü, değer, lüzum, bu, o, ona, onlar
Kad ehata Allahu bi ha : oldu, ihata, kavrayış, kuşatan, Allah, ile, onu, onları
Ve kâne Allah : oldu, dır, Allah
ala kulli şeyin kadir : bütün her şeydeki kudret

21- Allah bütün her şeyi ihata edendir, bütün her şey O'nun takdirinden başka bir şey değildir ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.

-22-

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

Ve lev kâtelekumullezîne keferû le vellevûl edbâre summe lâ yecidûne velîyyen ve lâ nasîrâ

Ve lev kâtele-kum : eğer sizinle mücadele, savaş, kavga
Ellezîne keferu : onlar ki, onlar, hakikati görmemezlikten gelenler
le velev edbare : mutlaka dönerler, geriye kendi bilişlerine
Summe lâ yecidûne : sonra, bulamazlar
Velîyyen ve la nasiren : veli, dost ve yardımcıları da yoktur

22- Hakikati görmemezlikten gelenler, eğer sizinle hakikatler ile ilgili bir mücadeleye girseler, mutlaka geriye kendi cehalet bilişlerine dönerler. Sonra da bir dost bulamazlar ve bir yardımcıları da yoktur.

-23-

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا

Sunnetellâhilletî kad halet min kabl ve len tecide li sunnetillâhi tebdîlâ

Sunnete Allah : sünnet, kanun, yol, işleyiş, işleyiş yasaları
Elleti kad : ki o oldu, olan,
halet min kablu : gelip geçen, daha önce, geçmişten geleceğe
Ve len tecide : asla bulamazsın
Li sunneti Allah : sünnet, kanun, yol, işleyiş, işleyiş yasaları
tebdilen : değişme, yaratma inceliği, değişiklik

23- Allah'ın varlıktaki işleyiş yasaları geçmişten geleceğe devam eder gider ve Allah'ın varlıktaki işleyiş yasalarında asla bir değişiklik bulamazsınız.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِن بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

Ve huvellezî keffe eydiyehum ankum ve eydiyekum anhum bi batni mekkete min badi en azferekum aleyhim ve kânallâhu bi mâ tamelûne basîrâ

ve huvellezi keffe	: o ki, o kimseler, çekti, tutmak, yeten, yetişen, kafi,
eydiye hum ankum	: elleri, gücü, yönleri, hareket, onlar, sizden, her şey
ve eydiye-kum	: elleriniz, gücünüz, hareket, sizin tevhide yönelmeniz
Anhum bi batni	: onlar, batın, iç alem, göbek, bağ, akraba, soy, nesil,
mekkete min badi	: şehir, ev, medeniyet, yer, kutsal, uzak, sonra,
en azfere-kum aleyhim	: zafer, başarmak, siz, muzaffer kılması, onların üzerine
ve kâne Allah bima tamelun	: oldu, dır, Allah, yaptığınız şeylerin, amel, çalışma,
basiran	: gösteren, basiret, iç ve dıştaki incelikleri gösteren.

24- Ki O'dur sizlerdeki, onlardaki gücün sahibi. Siz, hakikatleri görmemezlikten gelenlerden farklı olarak iç âlemin hakikatlerini ararsınız. Sonra da siz, o yerde o hallerde olanlara karşı hakikatleri anlamada başarılı olursunuz. Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterir.

-25-

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاء مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَؤُوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَن يَشَاء لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Humullezîne keferû ve saddûkum anil mescidil harâmi vel hedye makûfen en yebluga mahıllehu ve lev lâ ricâlun muminûne ve nisâun mûminâtun lem talemûhum en tetaûhum fe tusîbekum minhum maarratun bi gayri ilm li yudhılallâhu fî rahmetihî men yeşâu lev tezeyyelû le azzebnellezîne keferû minhum azâben elîmâ

Hum ellezine keferu	: onlar, hakikati görmemezlikten gelen kimseler
ve saddu kum	: yüz çevirme, hakikatlerden yüz çevirme, mâni olma, siz
anil mescidil harâmi	: kutsal olan teslim olma, kutsal olana yönelmek,
ve el hedye	: hediye, armağan, sunulan, varlığını sunmak,
makufen	: itikâf, değişim içinde, bekletilen, hapsedilen,
en yebluga mahille hu	: ulaşmak için, değiştirilen, bulunduğu yer
Ve lev la ricalun	: eğer olmasaydı, ileri gelen, kâmil kişiler, er kişi,
müminune	: emin olanlar, müminler
ve nisâun	: nefsini tanıma yolunda olan, kadın,
müminatun	: müminlik yolunda olan
lem talemû-hum	: değil, öğreten, ilmi bilmeden, onlar
en tetaû-hum	: helâk, yok etme, sıkıntı, ego, benlik, onlar,
fe tusibe kum	: artık, isabet, değme, kalmak, temas, bırakma, siz

minhum maarratun	: onlara, hastalık, bela, sıkıntı, müşkil, zahmet
bi gayri ilmin	: başka, olmaksızın, olmayan, değil, ilim,
li yudhıle allâh	: için, içerde, dahil olmak, Allah
fî rahmeti-hî	: rahmetinin içine, rahmetine,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
Lev tezeyyelû	: ise, eğer, şayet, varsa, olursa, ayrılığa düşmek, ikilik
le azzeb na	: elbette, mutlaka, azap, sıkıntı, bizi,
Ellezine keferu minhum	: o kimseler, hakikati görmemezlikten gelenler, onlardan
Azaben elim	: azap, sıkıntı, elim, acı,

25- Hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler, kutsal olana teslimiyet içinde olmaktan ve onların anlayışlarını değiştirmek için sunduğunuz hakikatlerden yüz çevirirler. Eğer müminlerden kâmil kimseler olmasaydı; bir benlik içinde olanlara, hakikatlerden bir şey bilmeyenlere, nefsini tanıma yolunda olanlara, müminlik yolunda olanlara kim yol gösterecekti. Sizlerden bir ilim içinde olmayanlar çeşitli müşkillerde kalır. Allah'ın rahmetini anlamak isteyen kimse onu kendi içinde bulur. Bizi anlayamayıp, ikilikte kalan kimse ise elbette sıkıntılarda kalır. Hakikatleri görmemezlikten gelen kimselere acı sıkıntılar vardır.

-26-

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

İz cealellezîne keferû fî kulûbihimul hamiyyete hamiyyetel câhiliyyeti fe enzelallâhu sekînetehu alâ resûlihî ve alel mûminîne ve elzemehum kelimetet takvâ ve kânû e hakka bihâ ve ehlehâ ve kânallâhu bi kulli şeyin alîmâ

İz ceale ellezine keferu	: yapar, taşır, edindi, hakikati görmemezlikten gelen
fî kulûbi-him	: kalplerinde,
el hamiyete	: sahip çıkma, şiddetli öfke, gayret, kızmak
hamiyyete el câhiliyyeti	: cahillik duygusu, cahiliyet taassubu, bağnazlık,
fe enzele Allahu	: böylece, indirdi, verdi, sundu,
sekinete hu	: sakinlik, huzur, sükun, rahatlık o
Ala resûli-hi	: üzerine, onda, resul, o hakikatleri anlatan
ve ala müminine	: üzerine, için, müminler, emin olanlar
ve elzem hum	: elzem, vazgeçilmez, onlar,
kelimet takva	: kelimeler, takva, fenalardan sakınan
ve kânû ehakka biha	: oldu, hak üzere, hakikat, doğru, gerçek, ona, onda
ve ehle ha	: ehil, layık, dost, arkadaş, o
ve kâne Allah bikulli şey	: oldu, Allah, bütün her şey,

26- Hakikatleri görmemezlikten gelenler; kalblerinde cehalet taassubu, şiddet ve öfke hâllerini taşırlar. O hakikatleri anlatanda ve müminlerde ise Allah'ın sunduğu huzura kavuşmak vardır ve onlar hakikatlerin sözlerinden vazgeçmezler, fenalardan sakınırlar ve o hakikatlere layık olurlar ve bütün her şeydeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilirler.

-27-

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِن شَاء اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا

Lekad sadakallâhu resûlehur ruyâ bil hakk le tedhulunnel mescidel harâme inşâallâhu âminîne muhallikîne ruûsekum ve mukassırîne lâ tehâfûn fe alime mâ lem talemû fe ceale min dûni zâlike fethan karîbâ

Lekad	: andolsun ki, gerçek olan şu ki, doğrusu,
sadaka Allah	: gerçek, dosdoğru, sadık, kendini gösteren, Allah,
resule hu	: resul, hakikati gösteren,
el ruya	: rüya, vizyon, hakikat görüşü, ileri görüş,
bi el hakkı	: hak, hakikat, gerçek, doğru olan,
le tedhulunne	: gireceksiniz, bulunacaksınız, dahil olma,
mescidel harem	: kutsal olana teslim olmak
in şâe Allâh eminine	: eğer, istek, dilek, Allah, güvenli, emin olarak
muhallikine ruuse kum	: temizlenme, tıraş, başlarınız, anlayışlarınız
ve mukassirîne	: gafil, dikkatsiz, yapmayıp çekinen,
la tehafune	: korkmadan
Fe alime	: böylece, ilim sahibi, bilen,
ma lem talemu	: şey, bilmediğiniz,
Fe ceale min duni zalike	: böylece, kıldı, yaptı, bundan başka
Fethan	: açığa çıkaran, kapalı olanların açılması
kariban	: yakındır, yakınlık,

27- Andolsun ki gerçek olan Allah'tır. O resul'ün doğru görüşü sayesinde elbette hakikatleri anlayacak, kutsal olana teslim olacaksınız. Akıllarınız temizlenecek ve korkmadan, gaflete düşmeden, her şeyin sahibinin Allah olduğundan emin olacaksınız. Böylece bilmediklerinizi bileceksiniz. Böylece tüm her şeyi açığa çıkarana yakınlığı anlayacaksınız.

-28-

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا

Huvellezî ersele resûlehu bil hudâ ve dînil hakkı li yuzhirehu aled dîni kullih ve kefâ billâhi şehîdâ

huve ellezî ersele	: o ki, gönderdi, sundu, açığa çıktı,
Resul hu bi huda	: Resul, kılavuz, rehber, yol gösterme,
ve dini el hakkı	: din, hakikat, doğru olan
Li yuzhire-hu	: için, zahir, izhar etmek, ilan etmek, açıklama, o
Alâ dini kulli hi	: üstüne, bütün dinlerin üzerine
ve kefa bi Allah	: kafi, yeterli, ihtiyaç bırakmayan, Allah,
şehida	: her an her yerde hazır olan

28- Ki o Resul; hakikatleri açıklayıp yol göstermek ve bütün dinlerin üzerine dinin hakikatinin ne olduğunu açıklamak için açığa çıktı. Her yerde her an hazır olan Allah, hakikati anlamanız için yeter.

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا
سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ
ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ
فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

Muhammedun resûlullâh vellezîne meahû eşiddâu alel kuffâri ruhamâu beynehum terâhum rukkean succeden yebtegûne fadlen minallâhi ve rıdvânen sîmâhum fî vucûhihim min eseris sucûd zâlike meseluhum fît tevrât ve meseluhum fîl incîl ke zer'in ahrece şat'ehu fe âzerehu festagleza festevâ alâ sûkıhî yu'cibuz zurrâa li yagîza bihimul kuffâr vaadallâhullezîne âmenû ve amilûs sâlihâti minhum magfireten ve ecren azîmâ

Muhammedun resulu Allah	: Muhammed, hakikatleri gösteren, resul, Allah
ve ellezine mea hu	: onunla beraber olanlar, birlikte, o
eşiddau ala el kuffar	: güçlü, daha fazla, hakikatleri örtme hali, inkâr
Ruhamâu beyne hum	: merhametli, sevgiyle hareket eden, aralarında,
Tera hum	: görürsün, onlar,
rukkean	: rukü, nitelik, sıfatları,
succeden	: tüm varlığıyla teslim olmak, vücudundan geçmek,
Yebtegûne	: isterler, arzular,
fadlen min Allah	: Allah'ın lütufları,
ve rıdvanen	: rıza, memnunluk, hoşnutluk
Sima hum	: alametleri, nişan, simaları, onlar
fî vucûhi-him	: yüzleri, gerçeği,
min eseru sucud	: eser, izler, işaret, teslim olan, secde,
Zâlike meselu hum	: işte bu, misal, benzer, örnek, eş, vasıf,
fi el tevrati	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
Ve meselu-hum	: onların örneği, durumu, misali, vasıf,
fi el incili	: müjde, iyi bilgi, huzur veren bilgi, ruh,
Ke zerin ahrece şate hu	: gibi, durum, ekin çıkardı, onun filizi
Fe âzere-hu	: onu kuvvetlendirdi,
fe istağlaze	: sonra gelişme, kalınlaşma
Fe istevâ ala sukı hi	: yükseldi, kendi gövdesi üzerine,
yucibu el zurra	: hoşuna gider, hoşnut, memnun, çiftçiler
li yagiza bi him	: rağmen, öfke, inat için, onunla,
el kuffar	: hakikati görmemezlikten gelen, örten,
vaada allâh	: vaat, söz, gerçek, Allah,
ellezine amenu	: iman edenle kimseler, inananlar,
Ve amilû es sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışan
minhum magfirete	: onlardan mağfiret, af, temizlenme,
ve ecr azim	: ecir, karşılık, büyük, yüce,

29- Muhammed Allah'ın resulüdür. Onunla beraber olanlar hakikatleri inkâr edenlere karşı daha güçlüdürler. Onlar sevgiyle hareket ederler. Onları görürsün ki, onlar hep sıfatların ve vücudun sahibini bilip teslimiyet içinde olurlar. Onlar Allah'ın lütuflarını isterler. Onlar hoşnutluk üzeredirler. Onların teslimiyet işaretleri yüzlerindeki huzurun alametleridir. İşte onların durumu; yasalar üzere olmak, huzur veren bilgiler üzere olmaktır. Onların durumu;

ekilenden filizin çıkması, daha sonra onun gelişip kuvvetlendirilmesi, sonra kendi gövdesi üzerine yükselmesi ve bu durumdan hoşlanan çiftçilerin durumu gibidir. Hakikati görmemezlikten gelenler ise bir öfke içindedirler. İman eden kimseler Allah'ın hakikatleri üzeredirler. Salih amellerde olanlara mağfiret vardır ve yüce karşılıklar vardır.

S49 - HUCURÂT SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ tukaddimû beyne yedeyillâhi ve resûlihî vettekûllâh innallâhe semîun alîm

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar,
lâ tukaddimû	: yok, ilerleme, önüne, ileri, kendine nisbet etme,
beyne yedeyi Allah	: elleri arası, gücün sahibi, kudretin sahibi, Allah
ve resuli hi	: resul, hakikatleri bildiren, o
ve ittekû allâhe	: fenalara düşmekten sakınma ortak koşmamak, Allah
inne Allâh	: muhakkak ki, Allah
semîun	: işitmek
alîmun	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden.

1- Ey iman edenler! Sizdeki gücün sahibi Allah'tır, onu kendinize nisbet etmeyin ve o resulü anlayın. Fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah işittirendir, ilmin sahibidir.

-2-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

Ya eyyuhellezîne âmenû lâ terfeû asvâtekum fevka savtin nebiyyi ve lâ techerû lehu bil kavli ke cehri ba'dıkum li ba'dın en tahbeta a'mâlukum ve entum lâ teş'urûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
lâ terfeû	: yükseltmeyin, çıkarmayın
asvâte-kum	: sesleriniz, sözleriniz, söylediklerinizi, bildikleriniz
fevka	: üzerine, yukarı
Savti	: sesi, söyledikleri, bildirdikleri, savları,
en nebiyyi	: haber veren, hakikatleri bildiren,
ve lâ techerû	: bağırmayın, cehr etmeyin, cehren yok
Lehu bi el kavli ke	: onun sözü gibi, demek, söylemek, öğrettiği gibi
cehri	: açığa çıkmak, açıkça, konuşmak, bağırmak, cehren
Badi kum li badin	: bazınız bazınıza, birbirinize
en tahbeta	: heba olması, boşa gitmesi, engellemek.
Amâlu kum	: amelleriniz, çalışmalarınız, gayretleriniz, vaktiniz

ve entum la teşurune : siz, yok, şuur, kendinin, çevresinin farkında olmak

2- Ey iman edenler! Siz hakikatleri bildirenin üzerine, kendi bildiklerinizde inat edip seslerinizi yükseltmeyin ve o hakikatleri bildirenin üzerine, söylemlerinizle bağırıp çağırmayın. Birbirinize karşıda bağırarak konuşmayın. Çalışmalarınızı boşa geçirmeyin ve sizler, kendinizi ve çevrenizi anlamayı terk etmeyin.

-3-

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

İnnellezîne yeguddûne asvâtehum inde resûlillâhi ulâike ellezîne imtehan allâhu kulûbehum lit takvâ lehum magfiretun ve ecrun azîm

İnne ellezine : muhakkak, doğrusu, onlar, o kimseler
yaguddûne : kısarlar, alçaltırlar, düşürürler
asvâte-hum : seslerini, konuşmalarını,
İnde resuli Allahi : yanında, resul, hakikatleri gösteren, Allah,
Ulâike ellezine : işte onları, o kimseleri
imtehane : imtihan, test, anlama, kazanma, anlamak,
Allâh : Allah
kulûbe-hum : onların kalpleri, idrakleri, anlayışları,
li et takvâ : takva için, fenalardan sakınma ortak koşmama, Allah
le-hum magfiretun : elbette, onlar, mağfiret, bağışlanma, af
Ve ecrun azim : mükafat, karşılık, büyük, yüce

3- Doğrusu Allah resulünün yanında seslerini kısan o kimseler, işte onlar Allah'ı anlamada gayret gösteren kimselerdir. Onların kalbleri fenalardan sakınma, Allah'a ortak koşmama içindedir. Elbette onlara mağfiret vardır ve yüce karşılıklar vardır.

-4-

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاء الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

İnnellezîne yunâdûneke min verâil hucurâti ekseruhum lâ ya'kılûn

İnne ellezine : muhakkak, o kimseler
yunâdûne-ke : seslenirler, karşılık verirler, sen
min verâi : arkadan, arkasından
el hucurâti : oda, hücre, dolap, odacık, kendi benlik, ego, kayıtlarında
Ekseru hum : onların çoğu
lâ yakılûne : akıl etmiyorlar, akıl etmezler, düşünmezler,

4- Muhakkak ki sana karşı kendi bildikleriyle inat edip karşılık veren o kimseler; kendi geçmiş bildiklerinde, kendi egolarındadırlar. Onların çoğu akledip düşünmezler.

-5-

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Ve lev ennehum saberû hattâ tahruce ileyhim le kâne hayren lehum, vallâhu gafûrun rahîm

ve lev enne hum	: eğer, ise, onlar oldu, olması
saberû	: sabırlı olmak, beklemek, sonunu beklemek,
hattâ tahruce	: bitirme, dışarı çıkmak, ortaya koymak,
ileyhim	: onlara, onların yanına
le kâne hayran lehum	: elbette, hayır, iyi olurdu, iyi oldu, onlar,
ve Allâhu gafurun	: Allah, bağışlayan, af, mağfiret, veren,
rahimun	: rahim, varlığı özünden varedendir.

5- Eğer onlar; sen hakikatleri ortaya koyuncaya kadar sabırlı olsalardı, elbette onlar için daha hayırlı olurdu ve mağfiret edenin, varlığı özünden varedenin Allah olduğunu anlarlardı.

-6-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû in câekum fâsikun bi nebein fe tebeyyenû en tusîbû kavmen bi cehâletin fe tusbihû alâ mâ fealtum nâdimîn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar,
İn cea kum	: eğer, geldi, siz,
fasikun	: fasık, hakikatten çıkmak, bozgunculuk, ikilik,
bi nebein	: bir haber, bilgi,
Fe tebeyyenu	: araştırın, inceleyin, emin olun, açık, apaçık
en tusîbû	: musibet, kötülük, bulaşma, zarar veren, isabet,
Kavmen bi cehaletin	: cahil bir kavim, cahil kimseler, bilgisiz,
Fe tusbihû	: olursunuz, olmak, haline
Alâ ma fealtum	: yaptığınız şey
nadimine	: pişman olmak, pişmanlık duymak, tövbe hali

6- Ey iman edenler! Size bölücü, bozucu, hakikatin dışına çıkaran bir haber geldiğinde, emin oluncaya kadar araştırın. Zarar verenlerden, bilgisiz kimselerden olmayın. Yoksa yaptığınız şeylerden pişmanlık duyarsınız.

-7-

وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُوْلَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

Va'lemû enne fîkum resûlallâh lev yutîukum fîy kesîrin minel emri le anittum ve lâkinnallâhe habbebe ileykumul îmâne ve zeyyenehu fî kulûbikum ve kerrehe ileykumul kufre vel fusûka vel isyân ulâike humur râşidûn

valemû	: bilin, anlayın,
enne fiy kum	: içinizde olduğu,
resûlu allâhi	: Allah'ın Resulü
Lev yutîu-kum	: eğer, şayet, uymak, sizler tabi olur, anlar, itaat eder
fîy kesîrin	: çoğunda, birçok, çokluk içinde, kesret üzere olan
min el emri	: işlerden, işlerin oluşu, tevhidin idraki, düzen, hükümler,
La anittum	: sıkıntıya düşmek yok, meşakkat, tasarlandı, demek,
ve lâkinne	: ama, ancak ve lakin, fakat
Allâhe habbebe	: Allah, sevgi, aşk, sevdirmek, değerli

İleykum el imane	: sizlere, iman etmek, iman, inanmak, güvenmek
ve zeyyene-hu	: müzeyyen kıldı, süsledi, döşedi, sıfatlandırdı, o
fî kulûbi-kum	: kalplerinizde
ve kerrehe	: kerih, çirkin, fena, kötü,
İleykum el kufre	: size küfrü, örtmeyi, hakikati görmemezlikten gelmeyi
ve el fusûka	: fısk, çıkan, bölen, bozan, ikiliğe düşme
ve el isyâne	: isyan, karşı çıkma, itaatsizlik
Ulâike hum el raşidune	: işte onlar, erdemli, akıllı, doğru yolda olan, irşat olan

7- İçinizde Allah resulünün olduğunu bilin. Eğer kesretteki işleyişi anlayıp hakikatlere tâbi olursanız, sıkıntıya düşmezsiniz. Ancak Allah sevgisine ulaşmak, sizlerin hakikatleri kabul edip, tasdik etmesiyledir ve o sevgi kalblerinizin süsüdür. Hakikatleri görmemezlikten gelme halleri ve ikiliğe düşme ve isyan etme halleri, sizler için fena hallerdir. İşte bu halleri terk edenler doğru yolda olanlardır.

-8-

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Fadlen minallâhi ve ni'meh vallâhu alîmun hakîm

Fadlen min Allah	: fadl, fazilet, erdem, lütuf, yaradılıştaki tüm nitelik, Allah
Ve nimeten	: nimetler, iyilik, lütuflar, tüm sıfatlar, sıfatlarla donatılmak
ve Allâhu alimun	: Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
hakîmun	: hâkim olan, hüküm hikmet sahibi,

8- Tüm lütuflar ve sıfatlar Allah'ındır ve Allah ilmiyle varedendir, tüm varlığa hâkim olandır.

-9-

وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

Ve in tâifetâni minel mû'mînînektetelû fe aslihû beyne humâ, fe in begat ihdâhumâ alel uhrâ fe kâtilûlletî tebgî hattâ tefîe ilâ emrillâh fe in fâet fe aslihû beynehumâ bil adli ve aksitû, innallâhe yuhıbbul muksitîn

Ve in tâifetâni	: eğer, şayet, ise, iki taraf, iki topluluk, bölünme,
min el muminîn	: müminlerden, inanç yolunda,
iktetelû	: mücadele etmek, savaştılar, kavga,
Fe aslihu	: o zaman, ıslah edin, uzlaştırma, barış, aslını hatırlatma
beyne-humâ	: onların aralarını, o ikisinin arasını
Fe in begat	: eğer zulmetmek, haksızlık, taşkınlık, haktan sapma
ihdâ-humâ	: ikisinden biri
alâ el uhrâ	: diğer yandan, diğer taraftan olma
Fe katilu	: o zaman, mücadele edin, savaşın
Elletî tebgi	: ki o zulmeder, olmayan, dışarı çıkar, haktan sapmak
Hattâ tefie	: karşılamak, buluşmak, dönünceye kadar,
ilâ emri allâhi	: emir, iş, hüküm, hakikat
Fe in faet	: bundan sonra, pişman olup dönmek,
Fe aslihû	: o zaman, ıslah edin, uzlaştırma, barış, aslını hatırlatma
beyne-humâ	: onların aralarını, o ikisinin arasını

bi el adli	: adaletle, hakka uyma, tevhide uyma telkin etme
ve aksitû	: daha adil, fazlası, titizlikle
inne allâhe yuhibbu	: muhakkak, Allah, sever, sevgisinde
El muksitine	: adil olanlar, adaletli davranma, adalet üzere olmak,

9- Eğer inananlar; hakikatlerin yolunda taifelere bölünür, bir kavga içinde olurlarsa, onların aralarını hakikatleri göstererek düzeltin. Eğer onlardan biri haktan saparsa, haktan yana olup, haktan sapana Allah'ın hükümlerini anlatmak için gayret gösterin. Eğer bundan sonra pişman olur dönerse, onların aralarında uzlaştırıcı olun ve titizlikle Tevhide uymalarını telkin edin. Muhakkak ki adalet üzere hareket edenlerde Allah sevgisi vardır.

-10-

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

İnnemel mû'minûne ihvetun fe aslihû beyne ehaveykum vettekûllâhe leallekum turhamûn

İnnemâ el muminune	: sadece, ancak, müminler, inanlar,
ihvetun	: kardeşler, yakın dost, arkadaş, kardeşlik üzere olan
Fe aslihu	: o zaman, ıslah edin, uzlaştırma, barış, aslını hatırlatma
Beyne ehavey kum	: kardeşlerinizin arasını
ve ittekû allâhe	: fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah
lealle-kum	: umulur ki, böylece siz
turhamûne	: merhamet, korunursunuz, rahmet olunursunuz

10- Kardeşlik üzere olanlar ancak müminlerdir. Bundan sonra kardeşlerinizin arasında uzlaştırıcı olun. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Umulur ki siz merhamete ulaşırsınız.

-11-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَومٌ مِّن قَوْمٍ عَسَى أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاء مِّن نِّسَاء عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الاِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ yeshar kavmun min kavmin asâ en yekûnû hayren minhum ve lâ nisâun min nisâin asâ en yekunne hayren minhunn ve lâ telmizû enfusekum ve lâ tenâbezû bil elkâb bi'sel ismul fusûku ba'del îmân ve men lem yetub, fe ulâike humuz zâlimûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
lâ yeshar	: alay etmesin, küçük görmesin,
kavmun min kavmi	: kavim, kimse, topluluk, bir kavim bir kavimle
Asâ en yekunu hayren minhum	: beklide, olurlar, daha hayırlı, onlardan
ve la nisaun	: yok, kadınlar, nefsini tanıma yolunda olanlar
min nisaun	: yok, kadınlar, nefsini tanıma yolunda olanlar
Asâ en yekunne	: beklide, olurlar
hayren min hunne	: daha hayırlı, onlardan
ve la telmizu enfuse kum	: ayıplamayın, ayıbını arama, birbirinizin
ve la tenabezu	: yok, çağırmak, seslenmek, birbiriniz çağırmayın
Bi el elkabi bise el ismu	: kötü isimlerle, kötü lakaplarla, takma isim
el fusûku	: fasıklık, hakikatten sapmak, bölenlerden, bozucu
Bade el îmâni	: sonra, iman, inanç,
ve men lem yetub	: kim tövbe etmez, pişman olmaz, dönmez
fe ulâike hum el zalimune	: işte onlar, zalimlerdir, kötü olanlardır

11- Ey iman edenler! Bir topluluk bir toplulukla alay etmesin, belki de o alay edilenler daha hayırlıdır. Kadınlar da kadınları alaya almasın, belki de o alaya alınanlar daha hayırlıdır. Birbirinizin ayıbını aramayın. Birbirinize kötü isimler, kötü lakaplar takıp çağırmayın. İmandan sonra hakikatlerden sapmak, bölücülük içinde olmak ne kötüdür. Yaptıkları hatalardan pişman olup dönmeyenler, işte onlar zalimlerdir.

-12-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا
وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyyyuhellezîne âmenûctenibû kesîran minez zanni, inne ba'daz zanni ismun ve lâ tecessesû ve lâ yagteb ba'dukum ba'dâ e yuhıbbu ehadukum en yekule lahme ahîhi meyten fe kerihtumûh vettekullâh innallâhe tevvâbun rahîm

yâ eyyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
Ectenibû kesiren	: çekinin, kaçınmak, sakının, çok
min el zanni	: zandan, faraziye hipotez,
İnne bade ez zani	: muhakkak zanlardan sonra, bir kısmı
ismun	: günahları, günaha düşmek, ikiliğe düşürebilir
ve lâ tecessesû	: gizli yönlerini hatalarını araştırmak
ve lâ yagteb	: gıybetini yapmasın, arkasından çekiştirmesin
badu-kum bada	: bazınız bazınızı, birbirinizi,
e yuhibbu ehadukum	: sizlerden biriniz, sever misiniz?
en yekule lahme	: yemek, beslenmek, et, suret,
ehihi meyten	: kardeş, ölü,
Fe kerihtumû-hu	: İşte tiksindiniz, kötü hale geldiniz
ve ittekû Allâhe	: fenalardan sakınmak ortak koşmamak, Allah
inne Allâhe tevvabun	: Muhakkak, Allah, tövbeleri kabul eden
rahimin	: Rahimdir, varlığı özünden varedendir

12- Ey iman edenler! Zanlardan çok kaçının. Muhakkak ki zanların bazıları, sizleri fenalara sürükleyip günahkâr yapabilir. Bazınız bazınızın arkasından çekiştirmesin, dedikodusunu yapmasın, gizli yönlerini, hatalarını araştırmasın. Sizlerden biriniz ölü kardeşinizin etini yemek ister mi? İşte tiksindiniz. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah, hatalarını anlayıp pişman olanların tövbelerini kabul edendir, varlığı özünden varedendir.

-13-

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا
إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Yâ eyyuhen nâsu innâ halaknâkum min zekerin ve unsâ ve cealnâkum şuûben ve kabâile li teârefû inne ekremekum indallâhi etkâkum, innallâhe alîmun habîr

yâ eyyuhâ en nasu	: ey insanlar
İnnâ halakna kum	: biz, yarattık, halk ettik, siz
min zekerin ve unsa	: bir erkek ve bir kadın
ve cealnâ-kum	: sizi kıldık, yaptık, çoğalttık
şuûben	: şube, neseb, halk, sınıflar, aynı soya mensup topluluk
ve kabâile	: kabileler, topluluklar,

li teârefû	: tanımanız için, arif olmanız için
İnne ekreme kum	: muhakkak ki, yardımcı olmak, eli açık olmak, erdemli
inde allâhi etka kum	: indinde, ona ait, Allah, takva sahibi, fenalardan sakınan
inne Allâhe	: muhakkak ki Allah
alîmun	: ilmin sahibi
habîrun	: tüm varlıktan bildiren, bilgiyi sunan, haber veren.

13- Ey insanlar! Biz sizi, bir erkek ve bir kadından yarattık ve halklar halinde, kabileler halinde çoğalttık, birbirinizi tanımanız ve yardım etmeniz için. Muhakkak ki sizden erdemli olan kimse, Allah'a ait olan hakikatleri bilen, fenalara düşmekten sakınandır. Muhakkak ki Allah, ilmiyle varedendir, tüm varlıktan hakikatlerini bildirendir.

-14-

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِن تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Kâletil arâbu âmennâ, kul lem tuminû ve lâkin kûlû eslemnâ ve lemmâ yedhulil îmânu fî kulûbikum ve in tutîullâhe ve resûlehu lâ yelitkum min amâlikum şeyâ innallâhe gafûrun rahîm

Kâlet el arabu	: dediler, bedevi, çölden gelen, kendi inancında olan,
amenna	: iman ettik, inandık,
Kul lem tûminû	: anlat, de, henüz, iman etmediniz
ve lâkin kulu eslemna	: lâkin, fakat, teslim olduk deyin
ve lemmâ yedhul el imanu	: henüz dahil olmadı, girmedi, iman
fî kulûbi-kum	: kalplerinize
ve in tutîû allâhe	: eğer, Allah'a itaat edersiniz
ve resûle-hu	: resul, o, hakikati gösteren,
lâ yelit-kum	: eksiltmez, solmaz, kararmaz, sizden, kaybolmaz
min amali-kum şeyen	: sizin amellerinizden, çalışma, gayret, bir şey
inne allâhe gafurun	: muhakkak ki Allah, mağfiret eden, temizleyen,
rahim	: rahimdir, varlığı özünden varedendir,

14- Kendi inançlarından gelenler: Biz iman ettik, dediler. Henüz iman etmediklerini anlat. Lâkin teslim olduk, desinler. İman henüz kalblerinize girmedi. Eğer Allah'a itaat ederseniz ve o resulü anlarsanız, sizin hakikatleri anlama gayretinizden bir şey kaybolmaz. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-15-

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

İnnemel mû'minûnellezîne âmenû billâhi ve resûlihî summe lem yertâbû ve câhedû bi emvâlihim ve enfusihim fî sebîlillâh ulâike humus sâdikûn

İnnemâ el muminune	: sadece, mümin olan, emin olanlar
Ellezine amenu	: onlar, iman ettiler, inandılar
bi allâhi ve resuli hi	: Allah'a ve resül, o, hakikati gösteren
Summe lem yertabu	: sonra, şüphe etmediler, tereddüt,
ve câhedû	: cihad, hakikatleri anlamak için gayret etmek

bi emvâli-him	: mallarıyla,
ve enfusi-him	: canları, nefisleri, nefislerini tanımak için
fî sebîli allâhi	: Allah'ın yolunda
Ulâike hum es sadikun	: işte onlar, sadık olanlar, sadakat, dosdoğru olan

15- Sadece emin olanlar, onlar Allah'a iman ettiler ve o resulü anladılar. Ardından da şüpheye düşmediler. Allah yolunda, canlarıyla, mallarıyla, hakikatleri anlamak ve anlatmak için gayret gösterdiler. İşte dosdoğru olanlar onlardır.

-16-

قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Kul etualli mûnallâhe bi dînikum vallâhu yalemu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard vallâhu bi kulli şeyin alîm

Kul e tuallimûne	: de, bilmez misiniz, öğretiyorsunuz, öğreten
Allah bi dini kum	: Allah, din, yasa, yaratılış yasaları, siz,
Ve Allah yalemu	: Allah, ilmiyledir, vareden, bilmek
mâ fî es semâvâti	: göklerdeki, göklerde ne varsa
ve mâ fî el ardı	: yerdeki, yerde ne varsa
ve Allâhu	: Allah
bi kulli şeyin alimun	: her şey, ilmin sahibidir, ilmiyle varedendir.

16- De ki: Siz, yaratılış yasalarının Allah'a ait olduğunu, göklerdeki ve yerdeki bütün her şeyi ilmiyle varedenin Allah olduğunu ve Allah'ın her şeydeki ilmin sahibi olduğunu bilmez misiniz?

-17-

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Yemunnûne aleyke en eslemû kul lâ temunnû aleyye islâmekum, belillâhu yemunnu aleykum en hedâkum lil îmâni in kuntum sâdikîn

Yemunnûne aleyke	: memnun olan, minnettar olan, sana
en eslemû	: teslim olmak, selamet, kurtuluş,
Kul lâ temunnû aleyye	: de, memnun olmayın, benden, bana, minnettar olmayın
islâme-kum	: barışa, huzura, selamet, siz
Beli Allâh yemunnu	: hayır, bilakis, ancak, Allah'a minnettar olun
Aleykum en hedâkum	: sizi hidayete, rehber, huda, yol gösteren, siz
li el îmâni	: iman, inanç,
in kuntum sadikine	: eğer sadık olanlardan iseniz, dürüst,

17- Selamete erdiklerinden dolayı sana minnettar oluyorlar. De ki: Bana minnettar olmayın. Eğer imanınızda sadık olanlardan iseniz, sizlere her an yol gösteren, sizi selamete erdiren ancak Allah'a minnettar olun.

-18-

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

İnnallâhe ya'lemu gaybes semâvâti vel ard vallâhu basîrun bimâ tamelûn

inne Allâhe yalemu	: muhakkak, Allah, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
Gaybe	: gizli, görünmeyen, bilinmeyenler,
El semavat ve al ardı	: gök ve yer
ve Allâhu basırun	: Allah, basiret, gösteren, içini dışını bilen,
bi mâ tamelune	: işleriniz, yaptığınız şeyler

18- Muhakkak ki göklerde ve yerde bilinmeyen ne varsa, bütün her şeydeki ilmin sahibi Allah'tır ve Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri gösterir.

S50 - KÂF SÛRESİ

-1-

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ

Kâf vel kur'ânil mecîd

kâf	: Kaf, ufuk, sonsuzluk, fenafillâh olma, her yeri saran zat
ve el kuran	: kuran, okunan şey, varlık kitabı, kâinat kitabı,
el mecidi	: şerefli, görkemli, şanlı, yüce olan, azametli,

1- Kâf. Tüm varlık kitabında yüce hakikatler vardır.

-2-

بَلْ عَجِبُوا أَن جَاءهُمْ مُنذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ

Bel acibû en câehum munzirun minhum fe kâlel kâfirûne hâzâ şey'un acîbun

Bel acibu	: hayır, bilakis, şaşırmak, garip, tuhaf,
en cea hum	: gelen, sunulan, verilen, onlar
Munzirun min hum	: hakikatleri açıklayıp uyaran, onlardan, kendilerinden
Fe kale el kafirune	: sonra, dediler, hakikati görmemezlikten gelenler
Haza şeyun acibun	: bu, şey, acayip, şaşılacak, garip

2- Kendilerinden onlara, hakikatleri açıklayıp uyaran birinin gelmesine şaşırdılar. Sonra da hakikatleri görmemezlikten gelenler: Bu söylenenler şaşılacak şeylerdir, dediler.

-3-

أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ

E izâ mitnâ ve kunnâ turâbâ zâlike recun baîdun.

e izâ mitna	: öldük, öldüğümüzde ne olacağız?
ve kunna turaben	: toprak olduğumuz
Zalike recun	: işte bu, dönüş, aslına dönmek, rucu etmek,
baidun	: uzak, bize uzak olan, bilmediğimiz bir şey,

3- Öldüğümüz ve toprak olduğumuz zaman ne olacağız? İşte bu dönüş bilmediğimiz bir şeydir, dediler.

-4-

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ

Kad alimnâ mâ tenkusul ardu minhum ve indenâ kitâbun hafîzun

Kad alim na	: oldu, bilen, alim olan, ilmin sahibi, biz

ma tenkusu	: değil, şey, ne, nakıs, eksik, azalmak, noksan, eksik olan,
El arda min hum	: yeryüzü, toprak, beden, onlardan, kendilerinde,
ve inde na	: katımızda, bize ait,
kitabun hafiz	: kitap, korunan, muhafaza edilen, saklanan

4- İlmin sahibi Biziz. Onların bedenlerinde bir nakıslık yoktur ve korunan kitap Bize aittir.

-5-

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ

Bel kezzebû bil hakkı lemmâ câehum fe hum fî emrin merîcin

Bel kezzebu	: hayır, bilakis, doğrusu, yalanlama,
bi el hakkı	: hak, hakikat, gerçek,
Lemma cae hum	: onlara geldiği zaman, sunulduğunda, olduğu zaman,
Fe hum fi emrin	: onlar, içinde, iş, hüküm,
mericin	: karışık, karıştıran, dağınık, anlamama

5- Onlara sunulan hakikatleri, doğrusu onlar yalanladılar. Böylece onlar varlıktaki işleyişi anlayamadılar.

-6-

أَفَلَمْ يَنظُرُوا إِلَى السَّمَاء فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ

E fe lem yanzurû iles semâi fevkahum keyfe beneynâhâ ve zeyyennâhâ ve mâ lehâ min furûcin

E f elem yanzuru	: öyleyse, onlar bakmıyorlar mı, görmezler mi?
ila el semai	: gökyüzü, ulvi âlem,
Fevka hum keyfe	: üzerinde, onlar, nasıl,
beneyna ha	: kurduk, bina, düzenledik, o
Ve zeyyenna ha	: onu süsledik, donattık,
Ve ma leha min furucin	: onda yoktur, bir çatlak, yarık, ikilik,

6- Onlar, üzerlerindeki gökyüzünü nasıl düzenlediğimizi bakıp ta görmezler mi? Onu donattık ve onda bir yarık, bir çatlak yoktur.

-7-

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

Vel arda medednâhâ ve elkaynâ fîhâ revâsiye ve enbetnâ fîhâ min kulli zevcin behîcin

ve el arda	: yeryüzü, toprak, beden,
meddena ha	: döşeyip yaydık, genişlettik, düzenledik, onu
ve elkayna	: bıraktık, aldık, sürdük, var ettik,
fi ha revasiye	: üretim yeri, yüce dağlar, yüce olan
ve enbetna fi ha	: nebat, bitki, bitirdik, yetiştirdik
Min kulli zevcin	: hepsi, her, birçok, çift, eş, çeşit, tür,
behicin	: güzel, gösterişli

7- Yeryüzünü döşedik yaydık ve orada dağlar var ettik ve orada değişik güzelliklerde her çeşit bitkiler varettik.

-8-

تَبْصِرَةً وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ

Tebsıraten ve zikrâ li kulli abdin munîbin

Tebsıraten	: basiret, kalp sahibi, idrak etme,
ve zikra	: zikr, bellek, hatırlatma, anmak,
Li kulli abdin	: bütün bunlar, kul,
munibin	: dönmüş, yönelmiş, her an Allah'a yönelen

8- Bütün bunlar, basiret sahibi olmanız ve cehaleti bırakıp Allah'a yönelmeniz, kulluğunuzu anlamanız için bir hatırlatmadır.

-9-

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاء مَاء مُّبَارَكًا فَأَنبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ

Ve nezzelnâ mines semâi mâen mubâreken fe enbetnâ bihî cennâtin ve habbel hasîdi

ve nezzelnâ min el semai	: indirdik, sunduk, biz, semadan, gökten,
Maen mubareken	: su, mübarek, verimli, bereketli,
Fe enbetna	: böylece, nebat, yetiştirmek,
bi hi cennatin	: onunla bahçeler, huzur,
Ve habbe	: tane, tohum, hububat,
el hasid	: hasat edilen, ekin biçmek,

9- Gökten bereketli suyu indirmekteyiz. Böylece, onunla bahçeler ve hasat edilen tohumlar yetiştirmekteyiz.

-10-

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ

Ven nahle bâsikâtin lehâ talun nadîdun

ve el nahle basikatin	: hurma ağaçları, teklik, dolgun, yüklü, ulvi, azamet, uzun,
Leha talun	: onda, çehre, tomurcuk, salkım,
nadidun	: küme küme, dizi dizi, değerli

10- Salkım salkım meyveleri ile büyük hurma ağaçları.

-11-

رِزْقًا لِّلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ

Rızkan lil ibâdi ve ahyeynâ bihî beldeten meytâ kezâlikel hurûcu

Rızkan li el ibadi	: nasip, yararlanma, kullar için,

ve ahyeyna	: hayat, diriliş, yaşamak, biz
Bi hi beldeten	: onunla, onda, belde, kasaba, toprak, yer,
meyten	: verimsiz, ölü gibi,
Kezâlike el hurucu	: işte, çıkış, hakikatler ortaya çıkar.

11- Kullar için onlarda yararlanmalar vardır. Ölü gibi görünen o toprakta hayat veren Biziz. İşte hakikatlerin ortaya çıkışı böyledir.

-12-

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ

Kezzebet kablehum kavmu nûhın ve ashâbur ressi ve semûdu

Kezzebet kablehum	: yalanladı, daha önce, onlar,
kavmu nuh	: kavmi, insanlar, Nuh
Ve ashabu el ressi	: sahip, arkadaş, ress(örülmemiş kuyu)
ve semudu	: Semud

12- Onlardan önce Nuh kavmi ve kuyu sahipleri ve Semud da hakikatleri yalanlamışlardı.

-13-

وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ

Ve âdun ve fir'avnu ve ihvânu lûtın.

ve âdun ve firavnu	: Ad ve firavun
Ve ihvanu lutın	: ve lutun kardeşleri

13- Ad ve firavun ve Lut'un kardeşleri de.

-14-

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ

Ve ashâbul eyketi ve kavmu tubbain kullun kezzeber rusule fe hakka vaîdi

ve ashâbu el eyketi	: Eyke halkı
ve kavmu tubbain	: tubba kavmi
Kullun kezzebe el resul	: hepsi yalanladı, resul, hakikati gösteren,
Fe hakka vaidi	: böylece, hak, hakikat, gerçek, vaad, söz, gerçekleşme

14- Eyke halkı ve tubba kavmi. Hepsi hakikatleri gösterenleri yalanladılar ve hakikatlerin sözlerini anlayamadılar.

-15-

أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ

E fe ayînâ bil halkıl evvel bel hum fî lebsin min halkın cedîd

E fe	: öyle değil mi?
ayi na	: kaynak, acizlik, göz, bakış, benzer, ayn, biz,
bi el halkı el evvel	: halk, yaratılış, varoluş, ilk, önce, evvel, ilk an,
Bel hum	: bilakis, hayır, onlar,
fi lebsin	: lebs, elbise, giyilen şey, dış elbise, ten elbisesi, şüphe
Min halkın	: halkıyat, halk, yaradılış, varoluş,
cedid	: yeni, yeni doğan, dünyaya geliş, doğuş, bebeğin doğuşu

15- İlk andan beri varoluşun kaynağı Biz değil miyiz? Bilakis onlar, ten elbisesinin içindeki halk oluşu anlayamadılar, bir bebeğin doğuşunu düşünmediler.

-16-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

Ve lekad halaknel insâne ve nalemu mâ tuvesvisu bihî nefsuh ve nahnu akrebu ileyhi min hablil verîdi

ve lekad halak na	: gerçek şu ki, halkettik, yarattık, biz, kendimiz,
el insan	: insanı, öz taşıyan, bilinen,
ve nalemu	: biz, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
ma tuvesvisu	: ne, şey, vesvese, yanlış yersiz düşünce
Bi hi nefsu hu	: onun, nefsi, kendi, onun kendine
ve nahnu akrebu ileyhi	: biz, yakınlık, yakın, ona
Min habli el veridi	: damar, can damarı, şah damarı

16- Gerçek şu ki, insanı kendimizden halkettik. İlmin sahibi biziz. Ondaki vesvese olan şeyler onun kendindendir. Biz ona şahdamarından daha yakınız.

-17-

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ

İz yetelakkâl mutelakkîyâni anil yemîni ve aniş şimâli kaîdun

İz yetelakkâ	: o zaman, alır, anlayış, görüş, karşılamak, alıp kabul etme
el mutelakkîyâni	: anlayış, karşılaştırılma,
an el yemini	: sağ, diri olan, işleyişin noksansızlığı, diriliği anlayan
ve an el şimâli	: sol, işleyiş idrakinden uzaklaşma,
kaidun	: o halde duran, oturan, esas, kural, hakikatle hareket eden

17- Bundan sonra hakikatleri anlasınlar, varlığı diri tutanın ne olduğunu bilsinler, tüm varlıktaki işleyişin idrakinden uzaklaşmasınlar, hakikatlerle hareket etsinler.

-18-

مَا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

Mâ yelfızu min kavlin illâ ledeyhi rakîbun atîdun

mâ yelfızu	: lafız, söylenen, telaffuzda kalmayın, mutlak,
min kavlin	: söz, söylemek, kullanılan sözler,
İlla ledey hi	: var, başka, değerlendirme, onda vardır, yanında, ona ait
Rakibun	: gözeten, kontrol eden, araştırıp gözlemleyen,
atidun	: hazır olan, görünüp duran, var olan, her an,

18- Sözün telaffuzunda kalmayın, onu anlamak üzere değerlendirin. Hakikatleri anlamak için her an araştırın gözlemleyin.

-19-

وَجَاءتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ

Ve câet sekretul mevti bil hakk zâlike mâ kunte minhu tehîdu

ve câet sekretu	: geldi, sarhoşluk, baygınlık, çaresiz, uyuşukluk,
el mevt	: ölüm, idraksizlik,
Bi el hakk zalike	: hak ile, hakikat, gerçek, işte bu, o, bu,
ma kunte min hu	: senin ondan kaçtığın şey, saptığın,
tehidu	: uzak olmasını istemek, kaçmak,

19- Uzak olmasını istediğiniz, bir gerçek olan ölümün o hareketsiz hâli size gelecektir.

-20-

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ

Ve nufiha fîs sûr zâlike yevmul vaîdi

ve nufiha	: üflenme, nefes alıp verme,
fi el suri	: sur, boru, duvar, nefes borusu
Zalike yevmu el vaidi	: işte bu, gün, vakit, zaman, vaat, gerçek olan,

20- Ve her an gerçekleşip duran o nefes alıp verme bitecektir.

-21-

وَجَاءتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ

Ve câet kullu nefsin meahâ sâikun ve şehîdun.

ve câet	: geldi, gider, ortaya çıkar, gelir,
kullu nefsin	: bütün nefisler, herkes, tüm varlık, her şey
Mea ha	: beraber, birlikte, onunla beraber, onun birliğinde
saikun	: sevk, sürüklenme, hareket etmek
ve şehidun	: her an her yer hazır olan, bilen, tanık olan,

21- Tüm varlık O’ndan gelir, her an O’nunla beraberdir, O’nunla hareket eder ve O, her an her yerde hazır olandır.

-22-

لَقَدْ كُنتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَاءكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ

Lekad kunte fî gafletin min hâzâ fe keşefnâ anke gıtâeke fe besarukel yevme hadîdun

Lekad kunte fi gafletin	: doğrusu, sen idin, oldun, bir gafletin içinde
Min haza	: bundan, bunlardan, bu gerçekler, bu hakikatler
fe keşef na	: sonra, keşf, açma, ortaya çıkarma, fark etmek, biz
Anke gıtae ke	: senden, sizin, perden, kapak, kapsama, örtü, gaflet hali
fe besaru-ke	: artık, görüş, basiret, anlama,
El yevme hadidun	: gün, zaman, vakit, sınırlı, belli sınır, keskin, sağlam,

22- Doğrusu sen, bu hakikatler hakkında bir gaflet içindeydin. Sonra sen Bizi anladığında, sendeki gaflet perdesi kaldırıldı. Artık senin her an sağlam bir basiretin var.

-23-

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ

Ve kâle karînuhu hâzâ mâ ledeyye atîd

ve kâle karinu hu	: der, dedi, yakın, yakın olan, yakınlığı anlayan, yoldaş, o, hak
Haza ma ledeyye	: bu, o, şey, ne, değil, yanımda, bende,
atidun	: hazır olan, var olan,

23- Hakk'a yakınlığı anlayan, var olan şeyler benim değildir, der.

-24-

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ

Elkıyâ fî cehenneme kulle keffârin anîdin.

Elkıyâ	: atmak, dökmek, gitmek, bulunmak,
fi cehenneme	: cehennemde, cehaletin cehennemi,
Kulle keffarin	: bütün, hepsi, tüm, hakikati görmemezlikten gelen
anidin	: inat edenler, iyileşmeyen yara, gafletten kurtulmayan

24- Hakikatleri görmemezlikten gelmeye inat edenlerin hepsi cehaletin cehenneminde bulunurlar.

-25-

مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ

Mennâın lil hayri mutedin murîbin.

Mennâın	: engel olan, men eden,
li el hayri	: hayırlı olan, iyi güzel,
Mutedin	: haddi aşma, günahkâr, zorba,
muribin	: şüpheci, kuruntu,

25- Hayra engel olanlar; zorbalık, kuruntu halinde olanlardır.

-26-

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ

Ellezî ceale meallâhi ilâhen âhara fe elkıyâhu fîl azâbiş şedîdi

Ellezî ceale	: o ki, o, yaptı, kıldı, edindi,
mea Allah	: beraber, birlikte, Allah
İlahen ahara	: ilah, başka, diğer, son, geçen,
Fe elkıya hu	: öyleyse onu bırak, at, bırakan, hu yu terk eden
Fi el azabi el şedid	: içinde, azab, sıkıntı, şiddetli

26- Kim Allah ile beraber başka ilah edinirse, artık o daha fazla sıkıntılarda kalır.

-27-

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِن كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

Kâle karînuhu rabbenâ mâ etgaytuhu ve lâkin kâne fî dalâlin baîdin

Kâle karinu hu	: dedi, yakın olan, yakınında, o
rabbe na	: rabbimiz,
Ma etgaytu hu	: şey, ne, değil, ben azdırmadım, taşkınlık, o
Ve lakin kane	: lakin, fakat, oldu,
Fi dalalin baidin	: dalalet içinde, hakikatin dışına çıkan, uzaklaşan

27- Edindiği ilahlara yakınlık içinde olan o kimse, yinede der ki: Rabbimiz! Ben o taşkınlıklarda olan değilim. Fakat o, hakikatleri bırakıp kendi anlayışına sapandır ve hakikatleri anlamaktan uzaklaşandır.

-28-

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِالْوَعِيدِ

Kâle lâ tahtesımû ledeyye ve kad kaddemtu ileykum bil vaîdi

Kâle la tahtesımu	: der, yok, çekişmek, kavga etmek, arayışta olmak,
ledeyye	: katımda, ben, bize ait, yanında, onda, vardır,
Ve kad kademtu	: sunulan, takdim, sağlanan, basamak, öne geçme, temin
İleykum bi el vaidi	: size, vaat, gerçek, hakikatin sözleri, ortaya çıkan, olacak,

28- Bildirildi: Bize ait olan hakikatlerin arayışında olmadınız. Oysa size hakikatlerin sözleri her an sunulur.

-29-

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ

Mâ yubeddelul kavlu ledeyye ve mâ ene bi zallâmin lil abîd

mâ yubeddelu	: şey, ne, değil, değiştirilmez, değişmez,
el kavlu ledeyye	: söz, gerçek, yanımda, bana ait, katımda,
Ve ma ene bi zallamin	: ben değilim, zulmeden, haksızlık eden, kötülük,
li el abid	: kullarım için, kullarıma,

29- Bize ait olan hakikatlerin sözleri değişmez ve kullarım için bir kötülük veren değilim.

-30-

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ

Yevme nekûlu li cehenneme helimtele'ti ve tekûlu hel min mezîdin

Yevme nekulu	: gün, vakit, zaman, an, deriz, bildiririz
li cehennem	: cehenneme, cehalet, derin kuyu,
Hel imteleti	: mı, var, olgunlaşmak, dolmak, dolmuş, öfkeli hal,
ve tekulu	: der, söyler, derler,
hel min mezidin	: der, söyler, çoğalma, fazlası, daha da fazla isteme

30- Cehaletin cehennemi içinde olanlara; bu öfke dolu hallerinizi mi istiyorsunuz, diye her an bildiririz. Derler ki: Daha fazlasını isteriz.

-31-

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ

Ve uzlifetil cennetu lil muttekîne gayre baîdin.

ve uzlifet el cenneti	: yaklaştırıldı, cennet, huzur,
Li el muttekine	: fenalardan sakınan, şirk koşmayan, takva sahibi
Gayre baidin	: başka, değil, uzak değildir

31- Fenalardan sakınanlar, Allah'a ortak koşmayanlar için ise huzur yakındır, uzak değildir.

-32-

هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ

Hâzâ mâ tûadûne li kulli evvâbin hafîz

Hâzâ ma tuadune	: işte bu, vaad olunan şey, gerçek olan,
Li kulli evvabin	: hepsi, hakikatlere dönüp Allah'a tam teslim olan,
hafizin	: koruyan, muhafaza eden, saklayan,

32- İşte size vaad edilen huzur, cehaletten uzaklaşıp hakikatlere dönenler ve bu hallerini koruyanlar içindir.

-33-

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَن بِالْغَيْبِ وَجَاء بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ

Men haşiyer rahmâne bil gaybi ve câe bi kalbin munîbin.

Men haşiye	: kimse, kim, huşu, sevgi, saygı, huzur,
el rahman	: tüm varlığı rahmetiyle saran, tüm varlığı nuruyla saran,
Bi el gaybi	: görünmeyen, bilinmeyen
Ve cae bi kalbin	: geldi, bir kalb ile, bir idrak ile
münibin	: hakikatlere yönelen, Allah'a yönelen, cehaletten dönen,

33- Görünmeyen bilinmeyen alemi nuruyla saran Zata kim saygılı olursa ve tüm kalbi ile hakikatlere yönelirse,

-34-

ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ

Udhulûhâ bi selâm zâlike yevmul hulûd

udhulû-hâ	: ona girin, dahil olun, o halde olmak, barışa, esenliğe
bi selamin	: selamet, kurtuluş, esenlik,
Zalike yevmu	: işte bu, gün, zaman,
el huludi	: sonsuzluk, ebedi, devamlı

34 -işte ona her zaman devamlı bir hâlde esenlik vardır.

-35-

لَهُم مَّا يَشَاؤُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ

Lehum mâ yeşâûne fîhâ ve ledeynâ mezîdun.

Lehum ma yeşaune fi ha	: onlara, istedikleri şey, orada, o hakikatlerle,
Ve ledeyna	: bize ait olan, bizi, değer, el, güç, katımızda
mezidun	: daha fazla, artan

35- O hakikatlerle hareket edenler istedikleri şeylere ulaşırlar ve Bizi anlama idrakleri artar.

-36-

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ

Ve kem ehleknâ kablehum min karnin hum eşeddu minhum batşen fe nakkabû fîl bilâd hel min mahîsin

ve kem ehlek na	: kaç tane, nice, helak, yazık olmak, biz,
kalbe hum	: daha önce, onlardan önce,
Min karnin	: nice nesil, kişi,
Hum eşeddu	: onlar, daha şiddetli, daha fazla, çok,
Min hum batşen	: onlardan, yakalamak, yakıp yıkmak
Fe nakkabu	: artık, öyle ki, yer aradılar
Fi el biladi	: beldelerde

hel min mahisin : var mı, kaçacak, kurtulacak yer

36- Daha önceleri nice nesiller Bizi anlayamayıp kendilerine yazık etmişlerdi. O halde olanlar daha fazla idi. Yakıp yıkıcı hallerde olanlardan kurtulmak için bazıları da başka beldeler aradılar.

-37-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ

İnne fî zâlike le zikrâ li men kâne lehu kalbun ev elkâs sem'a ve huve şehîdun

İnne fi zalike le zikra : muhakkak işte, bunların içinde, hatırlatma, anma,
Li men kanu lehu kalbun : kalb sahibi olan kimseler için
Ev elka es sema : ya da işitenler için, kulak verenler
Ve huve şehidun : şahit olan, bilen, görmek,

37- Muhakkak ki işte bunların içinde; kalb sahibi olan kimseler, hakikatleri işitenler, hakikatleri bilmek isteyenler için bir hatırlatma vardır.

-38-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ

Ve lekad halaknes semâvâti vel arda ve mâ beynehumâ fî sitteti eyyâmin ve mâ messenâ min lugûb

ve lekad halakna : andolsun, gerçek şu ki, yarattık, halkettik,
Es semavati ve el ardı : gökler ve yeri
Ve beyne huma : arasındakileri, onlarda,
Fi sitteti : Sedat, doğruluk içinde, intizam, hatasız, noksansız, adil
eyyamin : hayır, güzel bir halde, iyi, egemen, günler
ve mâ messe na : şey, ne, değil, temas etme, ulaşma, olgunlaşma, bağlantı,
min lugub : bıkmadan, yorgunluk, zafiyet

38- Gerçek olan şu ki, gökleri ve yeri ve onlarda ki her şeyi, bir intizam bir güzellik içinde halkettik. Artık Bizi anlama konusunda bir zafiyet göstermeyin.

-39-

فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

Fasbir alâ mâ yekûlûne ve sebbih bi hamdi rabbike kable tulûış şemsi ve kablel gurûb

fasbir : artık, öyleyse, sabret, sabırlı ol,
Ala ma yekulune : söylenen şeylere karşı,
Ve sebbih : fiil sıfat zatın tecellilerini idrak et, her şey onunla,
Bi hamdi rabbike : hamd, tüm niteliklerin sahibi, rabbin, seni vucudlandıran
kable tului el şems : gün doğumu, önce, doğuş, güneş, aydınlık, zat,
ve kable el gurubi : önce, batış, gece gündüz her zaman

39- Artık söylenen şeylere karşı sabırlı ol ve tüm niteliklerin Rabbine ait olduğunu anla, fiil, sıfat, Zatın tecellilerini idrak et. Gece gündüz her zaman idrak üzere ol.

-40-

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ

Ve minel leyli fe sebbihhu ve edbâres sucûdi.

ve min el leyli	: gece, gaflet, karanlık, gecenin bir bölümü
fe sebbih-hu	: fiil sıfat zatının tecellilerini idrak et, o, hak
ve edbâre	: sonrada, ardından,
el sucudi	: secde, tüm varlığıyla teslim olmak

40- Gafletten kurtulmak için, O'na ait olan fiil, sıfat, Zatın tecellilerini idrak et ve sonra da tüm varlığınla teslim ol.

-41-

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ

Vestemi yevme yunâdil munâdi min mekânin karîb

ve estemi yevme	: kulak ver, dinle, gün, zaman, an, her an
yudani	: nida eden, seslenmek, seslenen, çağrı yapan,
El munadi	: seslenmek, çağırmak,
Min mekanin karibin	: mekan, makam, yer, yakın gelinceye kadar

41- Seslenenin seslenmesine yakın gelinceye kadar her an kulak verin.

-42-

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ

Yevme yesmeûnes sayhate bil hakk zâlike yevmul hurûci

Yevme yesmeune	: gün, vakit, zaman, an, işitirler, işitin,
El sayhate	: kudretli ses, seslenme, ilahi sesleniş,
bi el hakkı	: hakka ait olan, hak olan
Zalike yevm	: işte o zaman,
el huruci	: hariç, çıkış, dışarı, enfüsten âfaka çıkış,

42- Her an her varlıktan Hakk'ın seslenişini işitin. İşte o zaman enfüsten âfaka olan çıkışı anlarsınız.

-43-

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ

İnnâ nahnu nuhyî ve numîtu ve ileynel masîru

İnnâ nahnu nuhyi	: muhakkak ki biz hayat vereniz,

Ve numitu	: sınırlayan, yetişen, büyüyen, ölüm,
Ve ileyna el masiru	: bize, belirleme, dönüş, ulaşma, dönülecek yer

43- Muhakkak ki hayat veren ve sınırlayan Biziz ve dönüş Bizedir.

-44-

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ

Yevme teşakkakul ardu anhum sirââ zâlike haşrun aleynâ yesîrun

Yevme	: gün, zaman, an,
teşakkaku	: çatlama, kırılma, hücre bölünmesi, hakikatin ortaya çıkması
el ardu an hum	: yeryüzü, toprak, beden, onların, onlarda
siraan	: her an, hızla, hızla devam edip giden, hiç durmadan
Zalike haşrun	: işte, toplanma, birlik, bütünlük, bir arada tutmak,
aleyna yesirun	: bize, yürüyüş, devam edip giden, akıp diden, seyreden,

44- Onların bedenlerinde hücrelerin bölünmesi her an devam eder gider. İşte bir bütünlük içinde devam edip giden bu durum Bize aittir.

-45-

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ

Nahnu a'lemu bi mâ yekûlûne ve mâ ente aleyhim bi cebbârin fe zekkir bil kur'âni men yehâfu vaîdi

Nahnu alemu	: biz, ilmiyle var etmek, ilmin sahibi,
bima yekulune	: şeyler, söylenen, söyledikleri şeyler, demek,
ve mâ ente	: şey, ne, değil, sen değilsin
Aleyhim bi cebbarin	: onları, zorlayıcı, zorba,
Fe zekkir bi	: artık, an, hatırlat, anlat, zikret,
el kuran	: okunan şey, kâinat kitabı, varlık kitabı,
Men yehafu	: kim, kimse, sakınan, çekinen, korkan,
vaidi	: yapılan, iyiliğe sevk, sözlerimiz, açığa çıkan, tecelli

45- Söylenip duran şeylerdeki ilmin sahibi Biziz. Sen onları inanmaları için zorlayacak değilsin. Bundan sonra sakınan kimselere, tecellilerimizi anlamak isteyen kimselere, kâinat kitabının hakikatlerini hatırlat.

S51 - ZÂRİYÂT SÛRESİ

-1-

وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا

Vez zâriyâti zerven.

ve el zâriyâti	: soy, çoğalma, zürriyet,
zerven	: sürükleme, dağıtan, kuvvet, savuran, devam ettiren,

1- Zürriyeti devam ettirene.

-2-

فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا

Fel hâmilâti vıkren.

Fe el hâmilâti	: taşıyanlar, hamal, yüklenen
vikren	: okuma, okunan, ağır yük, kuş yuvaları,

2- O yükü taşıyana.

-3-

فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا

Fel câriyâti yusren.

fe el câriyâti	: sonra, akıp giden, yol alan, anlayan
yusren	: kolayca,

3- Kolayca yol aldırana.

-4-

فَالْمُقَسِّمَاتِ أَمْرًا

Fel mukassimâti emren.

Fe el mukassimâti	: taksim eden, bölüm, parça, her varlıktaki incelik
emren	: iş, işleyen, hüküm

4- Her varlıkta ince ince işleyişini gösterene.

-5-

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ

İnnemâ tûadûne le sâdikûn.

İnne ma tuadune : elbette, şey, ne, değil, söz, vaat,
le sadık : dosdoğru, doğru olan, içten, sadakat,

5- Muhakkak ki size ne vaat ediliyorsa elbette doğrudur.

-6-

وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ

Ve inned dîne le vâkıu

ve inne el dine : muhakkak, din, varoluş yasaları,
le vakıun : elbette, vuku bulan, olay, ortaya çıkan, gerçekleşen,

6- Muhakkak ki varoluş yasalarıyla elbette varlık ortaya çıkar.

-7-

وَالسَّمَاء ذَاتِ الْحُبُكِ

Ves semâi zâtil hubuki.

Ve el semai zati : ulvi âlem, sema, ulviyet, zat, sahip,
el hubuki : güzel yapılan iş, örgü, sevgi, yollar, yörünge, sağlam yapılan

7- Ulvi Âlem'in Zâtı her şeyi en güzel bir şekilde yapandır.

-8-

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ

İnnekum le fî kavlin muhtelifin.

İnne kum le fi kavlin : muhakkak, doğrusu, siz, elbette, içinde, söz, sözleşme
muhtelifin : çeşitli, farklı, başka, birbirine uymayan, çelişkili,

8- Muhakkak ki siz, birbirine uymayan sözler içindesiniz.

-9-

يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ

Yûfeku anhu men ufik

Yûfeku an hu : aldatma, kandırılma, döndürülen, aldatılan, gaflet, onu, sapar
men uflike : kim, kimse, yalan söyleme, döndürüldü, kandırıldı, sapmak

9- Yalanlarda kalan kimse hakikatlerden sapar.

-10-

قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ

Kutilel harrâsûne

Kutile : kendine yazık eder, kahrolur, mahv olmak, öldürmek,
el harrasune : yalancılık, yalanlarda kalan, yalan söyleyen,

10- Yalanlarda kalmak kendine yazık etmektir.

-11-

الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ

Ellezîne hum fî gamretin sâhûne.

Elllezine hum : o kimseler, onlar ki,
fî gamret : içinde, cehalet, gaflet, fenalara dalan, şiddet
sahune : gafil, gaflet, dikkatsiz, önemsemeyen, iyi düşünmeyen

11- Onlar ki cehalet içinde kalıp hakikatleri düşünmeyenlerdir.

-12-

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ

Yes'elûne eyyâne yevmud dîn

Yeselûne : sorarlar, aralar, araştırırlar,
eyyane yevm : ne zaman, nasıl, gün, zaman
el dini : varlığın yaratılış incelikleri, var oluş yasaları,

12- O kimseler varlığın yaratılış yasalarını ne zaman araştıracaklar.

-13-

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ

Yevme hum alen nâri yuftenûne.

Yevme hum : gün, zaman, an, onlar,
ala el nar : üzerlerinde, hal, ateş, yakıp yakıcı hal
yuftenune : test etme, sınama, fitne, karışıklık, küfr, fikir ihtilafı

13- Onlar zamanlarını fitne hâllerinde, yakıp yakıcı hâllerde geçirirler.

-14-

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ

Zûkû fitnetekum hâzellezî kuntum bihî testacilûn

Zûkû : tadın, his, zevk, temas edin,
fitnete kum : fitne, ikilik, kargaşa, deneme, sınama, aslı için imtihan
Hâzâ ellezi kumtum : bu, neyin, öyle ki siz, olduğunu, oldunuz
bi-hi testacilune : hızlandırmak, onu, acele etmek, hızlandırmak,

14- Sizler fitne hâllerinde olursanız, her şeyi acele isteyen kimselerden olursunuz.

-15-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

İnnel muttekîne fî cennâtin ve uyûnin

İnne el muttekine : takva, fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan
Fi cennatin : huzur içinde
ve uyunin : gözler, aynılık, ayniyet, benzer, birlik,

15- Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlar, huzur içinde ve birlik içindedirler.

-16-

آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ

Âhizîne mâ âtâhum rabbuhum, innehum kânû kable zâlike muhsinîn

Âhizîne : almak, sarılmak,
ma atahum : sunulan şey, verilen, onlar
rabbu hum : rab, vücudlandıran, onlar,
İnne hum kanu kable : muhakkak, onlar, bunlar, oldu, daha önce
Zalikine muhsinine : ki, bu, o, oldu, Muhsin, iyilikte, güzel davranış

16- Onlar Rabbinden sunulan şeylere sarılırlar. Muhakkak ki onlar, onlardan öncekiler gibi güzel davranışlar içindedirler.

-17-

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ

Kânû kalîlen minel leyli mâ yehceûn

Kânû kalilen : oldu, biraz, çok az, onlar idi, olurlar, azda olsa
min el leyli : gece, gaflet,
Ma yehceune : şey, ne, değil, uyumazlar, kalmazlar, düşmezler

17- Onlar azda olsa gaflet hâllerine düşmezler.

-18-

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

Ve bil eshârihum yestağfirûne.

ve bi el eshâri-hum : seher vakti, şafaktan önce, aydınlanma, onlar
yestağfirûne : istiğfar ederler, bağışlanma isteme, hatasını anlama

18- Ve onlar aydınlanma yolunda hatalarını anlayıp düzeltirler.

-19-

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

Ve fî emvâlihim hakkun lis sâili vel mahrûmi.

ve fî emvâli-him	: içinde, mal, değer, mülklerinde, varlığında, onlar
Hakkun	: hak, hakikat, doğrular, gerçek olan,
li el saili	: anlamayı isteyenler, dileyen, arzu eden, ulaşmak
Ve el mahrumi	: mahrum, yoksun, yokluk çeken, fenafillâh olmak

19- Ve onlar varlıktaki hakikatleri anlamayı ve fenafillâh olmayı isterler.

-20-

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ

Ve fîl ardı âyâtun lil mûkınîne.

ve fî el ardı ayatun	: arzda, yeryüzünde ayetler, işaretler, deliller, alamet
Li el mukınine	: yakın sahibi, aşkla hakikati arayanlar, kesin delillerle

20- Hakikatleri kesin olarak anlamak isteyenler için yeryüzünde deliller vardır.

-21-

وَفِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

Ve fî enfusikum e fe lâ tubsirûn

ve fî enfusi kum	: içinde, enfüs, kendinde, nefs, iç âleminde
E fe la tubsirune	: öyleyse bakıp ta görmez misiniz?

21- Kendi iç âleminizde deliller vardır. Hâlâ bakıp ta görmez misiniz?

-22-

وَفِي السَّمَاء رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ

Ve fîs semâi rızkukum ve mâ tûadûn

Ve fî el semâi	: gök, ulvi âlem,
rızku kum	: rızkınız, yararlanma, varlığa verilen sıfat
Ve ma tuadune	: şey, ne, değil, söz, vaat edilen şey

22- Sizdeki sıfatlar ve size vaat edilen şeyler Ulvi Âlemdendir.

-23-

فَوَرَبِّ السَّمَاء وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ

Fe ve rabbis semâi vel ardı innehu le hakkun misle mâ ennekum tentıkûn

Fe ve rabbi	: işte, artık, böylece, Rab, vücudlandıran,
el semâi ve el ardı	: sema, gök, ulvi âlem ve yeryüzü, yer
inne-hu le hakkun	: muhakkak ki o elbette, haktır, gerçektir, hakikat
Misle ma ennekum tentıkune	: gibi, misal, konuşmak, bildiğiniz, konuşun

23- İşte, göklerdeki ve yerdeki her şeyi vücudlandıran O'dur. Muhakkak ki O, elbette gerçek olandır. Sizin konuşmanız gibi.

-24-

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ

Hel etâke hadîsu dayfi ibrâhîmel mukremîn

Hel eta ke hadisu	: var, geldi mi, sana, duydun mu, hikayesi, sözleri,
Dayfi İbrâhîm	: konuk, misafir, meyleden, İbrâhîm,
mukremin	: ağırlayan, konuk sever

24- Konuk sever İbrâhîm'e meyledenlerin hikâyesi sana geldi değil mi?

-25-

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ

İz dehalû aleyhi fe kâlû selâmâ kâle selâm kavmun munkerûn

iz dehalû aleyhi	: zaman, girdikleri, geldikleri, ona, sonra dediler
Fe kalu selamen	: sonra dediler, selam, barış sizinle olsun,
Kale selamen	: dedi selam, barış ve huzur üzere olmak
Kavmun munkerune	: kimseler, kavim, insanlar, inkar, reddetme, bilinmeyen

25- Onun yanına geldikleri zaman: Barış ve huzur üzere ol, dediler. O'da münker kimselere: Siz de barış ve huzur üzere olun, dedi.

-26-

فَرَاغَ إِلَى أَهْلِهِ فَجَاء بِعِجْلٍ سَمِينٍ

Fe râga ilâ ehlihî fe câe bi iclin semînin.

Fe raga	: sonra, gizlice yöneldi, talep etti, istedi,
ila ehli hi	: ehil, bilen, aile, o, ondan
Fe cae	: sonra, geldi, sundu, verdi, koyuldu,
bi iclin semin	: hızla, çabucak, dinleme, semiz buzağı,

26- Sonra hakikatlerin ehli olan ona yöneldiler. Sonra da hızla dinlemeye koyuldular.

-27-

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ

Fe karrebehû ileyhim kâle e lâ tekulûn

Fe karrebe-hû ileyhim : yakınlık, yakınlaştırıldı, o, onları,
kale e la tekulune : dedi, yapmayın, sindirmek, fayda, yarar, yemek,

27- Böylece o, onlara yakınlığı anlattı, bu hakikatlerden yararlanmayı bırakmayın, dedi.

-28-

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ

Fe evcese minhum hîfeh kâlû lâ tehaf ve beşşerûhu bi gulâmin alîm

Fe evcese min hum : sonra, hissetti, çağırdı, onları,
hifeten : dikkatli, ihtiyatlı
Kalu la tehaf : dedi, yok, korkmak, korkmayın, çekinmeyin,
Ve beşşeru hu : beşer, insan, kimse, sevindirici, o, hak,
bi gulamin alim : köle, evlat, yardımcı, çocuk, genç, bilgili kimse, bilen

28- Sonra onları dikkatli olmaya çağırdı. Korkmayın, bilgili, yardım sever insanlardan olun, dedi.

-29-

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ

Fe akbeletimreetuhu fî sarretin fe sakket vechehâ ve kâlet acûzun akîmun.

Fe akbelet imreetu hu : dönmek, karşıladı, etraflıca, işleyiş, eşi,
Fi sarretin : içinde, siret, iç yüzü, paket, bohça, içini görmek, çığlık
Fe sakket veche ha : vurgu, uzanmak, çarpmak, yüz, gerçek, yön, o
Ve kalet acuzun : dedi, aciz, güçsüz,
akimun : doğuşu yok, neticesiz, kısır, boş,

29- Sonra o görünenlerin iç yüzünü, onlardaki işleyişin hakikatlerini etraflıca anlattı. Böylece o gerçekleri vurguladı. Acziyetinizi ve bir şey meydana getirmeye gücünüzün olmadığını anlayın, dedi.

-30-

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكِ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

Kâlû kezâliki kâle rabbuk innehu huvel hakîmul alîmu.

Kâlû kezaliki : dediler, işte bu, budur,
kale rabbuke : dedi, rabbin, seni vücutlandıran,
İnne hu huve el hakim : muhakkak ki, o, hâkim olan, hüküm sahibi,

el alim : ilmin sahibi, ilmiyle var eden

30- Dediler ki: İşte gerçek budur. Dedi ki: Rabbinizin gerçeği budur. Muhakkak ki bütün her şeye hâkim olan, ilmiyle var eden O'dur.

-31-

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

Kâle fe mâ hatbukum eyyuhel murselûn

Kâle fe ma : dedi, artık, bundan sonra, şey, ne, değil,
hatbu kum : istemek, konuşmak, söylemek, önemsenen, mühim iş
Eyyuha el murselune : ey, gönderilen, görevliler, bildirilmiş, açığa çıkan,

31- İbrâhîm dedi ki: Ey hakikatlerle bilgilendirilmiş olanlar! Bundan sonra sizler ne söylediğinizi bilin.

-32-

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ

Kâlû innâ ursilnâ ilâ kavmin mucrimîne.

Kâlû inna ursil na : dediler, biz gönderildik, bize gönderildi, sunuldu
İla kavmin : bir kavim, kimseler, topluluk,
mucrimine : fenalarda kalan, günahlar, suçlar

32- Dediler ki: Fenalarda kalan bir kavimken bize hakikatler sunuldu.

-33-

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ

Li nursile aleyhim hıcâreten min tînin.

li nursile aleyhim : için, göndermek, bırakmak, sunmak, onlara
Hıcareten : taş, kaya, sert, taşlaşmış, katı kalpli, uzaklaşmak,
min tinin : öz, özünden, balçık, toprak,

33- Özünden uzaklaşmışken, o fena halleri bırakmamız gerektiğini anladık.

-34-

مُسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ

Musevvemeten inde rabbike lil musrifîn

musevvemeten : işaretlenmiş, belirgin, eğitim öğretim, terbiye dilen
İnde rabbike : katında, yanında, ona ait, rabbinin, seni vücudlandıran,
Li el musrifine : müsrif, atıp savuran, dağıtan, boş şeyler içinde olan

34- Boş şeyler içindeyken, Rabbe ait olan hakikatlerle terbiye edildik.

-35-

فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

Fe ahrecnâ men kâne fîhâ minel mûminîn

Fe ahrec na	: artık, böylece, çıkarmak, istifade etmek, biz,
men kane	: kim, kimse, oldu, olan,
Fi ha min el müminin	: orada müminler, inanan, sadıklar, inanalar

35- Böylece bizler müminler olarak oradan çıkarıldık.

-36-

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ

Fe mâ vecednâ fîhâ gayre beytin minel muslimîn

Fe mâ vecednâ	: sonra, öyle ki, bulamadık, görmedik,
fî-hâ gayre beytin	: orada, evden başka, dışında, ev, gönül evi, hakikatler
Min el muslimine	: teslimiyet, barışa teslim olan, selamete ulaşan,

36- Öyle ki bizler hakikatlerin anlatıldığı o yerde, Hakk'a teslim olmanın dışında başka bir şey bulmadık.

-37-

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

Ve tereknâ fîhâ âyeten lillezîne yahâfûnel azâbel elîm

ve tereknâ fi ha	: bıraktık, terk, orada, o yerde, o hakikatlerde,
ayeten	: bıraktık, terk, orada, deliller, işaretler, ayetler
Li ellezine yahafune	: kimseler için, korkan, çekinen, saygılı olanlar
El azabe el elime	: azap, sıkıntı, işkence, eziyet elim acı,

37- Ve orada acı sıkıntılardan çekinen kimseler için deliller bıraktık.

-38-

وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Ve fî mûsâ iz erselnâhu ilâ fir'avne bi sultânin mubînin.

ve fî mûsâ	: Musa'da
iz ersel na hu	: sunmak, göndermek, bildirmek, açığa çıkmak, biz, o,
İla firavne	: firavuna, kibirli olana
Bi sultanin mubinin	: mülkün, kudretin sahibi, apaçık delil,

38- Musa da firavuna apaçık delillerle Bizim hakikatlerimizi bildirmişti.

-39-

فَتَوَلَّى بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ

Fe tevellâ bi ruknihî ve kâle sâhırun ev mecnûnun.

Fe tevalla	: fakat, kabul etmedi, yüz çevirdi,
bi rukni hi	: köşesi, etrafı, yönelme, kendi bildikleri,
ve kale sahırun	: dedi, etkileyen, sihirbaz, büyücü, maskara, aldatan,
ev mecnun	: veya, deli, cinlenmiş, ne dediğini bilmeyen, aşık,

39- Fakat o kendi bildiklerinde kaldı, hakikatlere yüzünü döndü, bu maskaradır ya da mecnundur, dedi.

-40-

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ

Fe ehaznâhu ve cunûdehu fe nebeznâhum fîl yemmi ve huve mulîm

Fe ehaz nâ-hu	: böylece, oysa, sarılmak, kuşatılmak, biz, o
ve cunude hu	: ordu, güç, kuvvet, asker, tüm varlık
Fe nebez na hum	: sonra, artık, oysa, atmak, savurmak, biz, onlar, firavun
fi el yemmi	: için, derya, umman, deniz, güvercin kuşu,
Ve huve mulimun	: o, Musa, Melâmî, gerçeği arayan, hakikati arayan,

40- Oysa Musa Bizim hakikatlerimize sarıldı ve o tüm varlıktaki gücü bilendi. Fakat firavun ve etrafı, kendi cehaletlerinde kalıp Bizi kabul etmediler. Ve Musa Melâmî'ydi.

-41-

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ

Ve fî âdin iz erselnâ aleyhimur rîhal akîm

ve fî âdin	: Ad kavmine,
iz erselna	: sunduk, bildirdik, gönderdik, açığa çıkardık,
Aleyhi el riha	: onlarda, rüzgâr, hissiyat, ses, nefes alıp verişi,
el akime	: neticesiz, kısır, boş, bir şey yapmaya gücü olmayan,

41- Ad kavmine de onlardaki o nefes alıp vermenin hikmetini, bir şey meydana getirmeye güçleri olmadığını bildirdik.

-42-

مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ

Mâ tezeru min şey'in etet aleyhi illâ cealethu ker remîm

mâ tezeru min şeyin	: şey, ne, değil, yıkıcı, tahrip, bırakmayan, bir şey

Etet aleyhi	: geldi, olan, gelen, üzerlerinde, onlarda
İlla cealet-hu	: başka, yapan, kılan, eden,
ke remimi	: gibi, o halde, kül hali, çürümüş, yozlaşmış, toz duman,

42- Üzerlerinde olan o cehalet hallerini bırakmalarını, o hallerin sadece yozlaştırmaya sebep olacağını bildirdik.

-43-

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّى حِينٍ

Ve fî semûde iz kîle lehum temetteû hattâ hînin.

ve fî semûde iz kile lehum	: Semud kavmi, denildiği zaman, onlara
Temetteu	: yararlanma, kazanma, fayda,
hatta hinin	: hatta, süre, sınırlı, az, kadar,

43- Semud kavmine de: Anlayabildiğiniz kadar hakikatlerden yararlanın, denilmişti.

-44-

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ

Fe atev an emri rabbihim fe ehazethumus sâikatu ve hum yanzurûn

Fe atev	: fakat itaat etmedi, anlamadılar,
an emri rabbihim	: iş, hüküm, rab, onlar
Fe ehazet hum	: aldı, sarıldı, o hallerde kalmak,
el saikatu	: yıldırım, şaşırtan, şaşkınlık, şok, sersemletici,
Ve hum yanzurune	: onlar, bakan, gören

44- Fakat onlar Rabbin işleyişini anlayamadılar, böylece o cehaletin şaşkınlık hallerinde kaldılar ve onlar bakıp göremediler.

-45-

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ

Fe mestetâû min kıyâmin ve mâ kânû muntesirîne.

Fe mâ istetâû	: sonra güç yetiremediler, muktedir olamadılar
min kıyâmin	: ayağa kalkma, diriliği, varlığı diri tutan,
ve mâ kânû muntesirine	: olamadılar, başarılı, galip, muzaffer

45- Böylece onlar, tüm varlığı tutan o gücü anlamaya güç yetiremediler ve başarılı olamadılar.

-46-

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

Ve kavme nûhın min kabl inne hum kânû kavmen fâsıkîn

ve kavme nûh min kabl	: Nuh kavmi, daha önce,
inne hum	: muhakkak, onlar
Kânû kavmen fasıkıne	: oldu, kavim, kimseler, hakikatin dışına çıkan, sapan,

46- Daha önce Nuh kavmi de, doğrusu onlar da hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına sapan kimselerden oldular.

-47-

وَالسَّمَاء بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

Ves semâe beneynâhâ bi eydin ve innâ le mûsiûn

ve el semâe	: sema, gök, ulvi alem,
beneyna ha	: düzenledik, bina ettik, kurduk
Bi eydin	: kuvvet, kudret, destek, el,
ve inna le musiun	: biz, elbette, genişletmek, genişletici, sonsuz, geniş,

47- Gökyüzünü kudretimizle düzenledik ve muhakkak ki genişletmekteyiz.

-48-

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ

Vel arda fereşnâhâ fe ni'mel mâhidûn

ve el arda fereşna ha	: yeryüzü, yeri, döşeyip yaymak,
Fe nime el mahidune	: sonra, böylece, iyi, ala, güzelce düzenleyen,

48- Yeryüzünü döşeyip yaydık ve güzel bir şekilde düzenledik.

-49-

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

Ve min kulli şey'in halaknâ zevceynî leallekum tezekkerûn

Ve min kulli şeyin halakna	: bütün her şey, halk ettik,
Zevceyni	: eş, çift, aynı olan, tür,
lealle-kum	: umulur ki siz,
tezekkerune	: varoluş anlama, o hakikatlerle bu âleme bakmak,

49- Bütün her şeyi çiftler halinde halkettik. Umulur ki siz varoluşun hakikatlerini anlarsınız, o hakikatlerle bu âleme bakarsınız.

-50-

فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Fe firrû ilâllâh innî lekum minhu nezîrun mubîn

fe firrû ila Allahi	: öyleyse, artık, kaç, sığın, firar, ışık, nur Allah
İnni lekum	: muhakkak sizler, sizin için

Min hu nezirun	: ondan, uyarıcı, belirtici, gösterilen,
mubinun	: apaçık, apaçık delil, apaçık açıklama, görünen,

50- Bundan sonra Allah'a sığının. Muhakkak ki ben sizlere, O'na ait olan hakikatleri apaçık delillerle açıklayıp uyarıyorum.

-51-

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Ve lâ tec'alû meallâhi ilâhen âhar innî lekum minhu nezîrun mubîn

ve lâ tecalû	: yok, edinmek, yönelmek,
mea Allah	: beraber, birlikte, Allah
İlahen ahara	: ilah, başka, diğer, son, geçen, terk etmek,
İnni lekum	: muhakkak sizler, sizin için
Min hu nezirun	: ondan, uyarıcı, belirtici, gösterilen,
mubinun	: apaçık, apaçık delil,

51- Allah ile beraber başka ilahlar edinmeyin. Muhakkak ki ben sizlere, O'na ait olan hakikatleri apaçık delillerle açıklayıp uyarıyorum.

-52-

كَذَٰلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ

Kezâlike mâ etellezîne min kablihim min resûlin illâ kâlû sâhırun ev mecnûn

Kezâlike ma eta ellezine	: işte, şey, ne, değil, gelen, o kimseler,
min kabli-him	: daha önce, onlar, onlardan önce,
min resul	: hakikati gösteren, irsal eden,
illa kalu	: ancak dediler,
sahırun	: etkileyen, büyücü, aldatan, maskara, sihirbaz
ev mecnun	: veya, ne dediğini bilmeyen, mecnun

52- İşte, hakikatleri gösteren biri onlardan öncekilere de gelmiş olmasın ki, onlarda ona: Aldatan biridir veya mecnun biridir, demiş olmasınlar.

-53-

أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ

E tevâsav bih bel hum kavmun tâgûn

E tevâsav bi hi bel hum	: çıkarsama, tavsiye, aktarma, bunumu, onlar
Kavmun tagun	: kavim, tagun, taşkın, fenalara tapanlar, zulüm edenler

53- Onlar bu halleri mi birbirlerine aktardılar? Onlar fenalarda kalan, taşkınlık içinde olan kimselerdir.

-54-

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنتَ بِمَلُومٍ

Fe tevelle anhum fe mâ ente bi melûme

fe tevelle anhum	: öyleyse, artık, uzak dur, yüz çevir, onlardan,
fe ma ente	: sen değilsin,
bi melume, melami	: Melâmî, araştıran, hakikati arayan, sorgulayan

54- Artık o hallerde olanlardan uzak dur. Sen onlar gibi değilsin. Sen Melâmî'sin.

-55-

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

Ve zekkir fe innez zikrâ tenfeul mûminîn

ve zekkir	: an, araştır, zikir,
Fe inne el zikra	: artık, muhakkak, öyle ki, öğütle, hatırlatma, anmak,
Tenfe el mûminîne	: fayda, yarar, müminlere, inananlar

55- Hakikatleri an. Muhakkak ki hakikatleri anlayıp hatırlamak müminlere fayda verir.

-56-

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

ve mâ halaktul cinne vel inse illâ li yabudûn

ve mâ halaktu	: şey ne, değil, yarattım, halkettim, varettim,
el cinne	: bilinmeyen, tanımlanamayanlar, tanınmayan
ve el inse	: bilinen, tanınan, insan,
İlla li yabudu ni	: ancak, beni bilsinler kulluklarını anlasınlar,

56- Tanıdıklarınızı ve tanımadıklarınızı, ancak beni bilsinler ve kulluklarını anlasınlar diye yarattım.

-57-

مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ

Mâ urîdu minhum min rızkın ve mâ urîdu en yutimûni.

mâ urîdu minhum	: şey, ne, değil, yok, irade, onların,
min rızk	: rızk, fayda, yarar, nasip, nimeti nitelik, sıfat,
ve mâ urîdu	: değil, şey, ne, irade, istek,
en yutimu ni	: besleyen, yiyen, yararlandıran, yaşamasını sağlama, ben,

57- Tanıdıklarınız ve tanımadıklarınız irade sahibi değildir, rızık da veremezler. Benden başka irade sahibi olan, faydalandıran yoktur.

-58-

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ

İnnallâhe huver rezzâku zul kuvvetil metîn

inne allâhe	: muhakkak ki, şüphesiz, Allah,
huve er rezzaku	: o, rızık veren, rezzak
Zu el kuvveti	: sahip, kuvvet, güçlü, kudret,
el metinu	: sağlam, güçlü, dayanıklı, güvenilir olan,

58- Muhakkak ki Allah; O'dur rızık veren, tüm varlıktaki kudretin sahibi, tüm varlığı sapasağlam tutan.

-59-

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِّثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ

Fe inne lillezîne zalemû zenûben misle zenûbi ashâbihim fe lâ yesta'cilûni.

fe inne li ellezine zalemu	: işte, artık, gerçekten, zalim kimseler,
Zenuben misle	: günah, fenalar, kötülük, suç, misli, benzeri,
zenubi ashabi him	: günahlar, fenalar, kötülük, arkadaş, ashab
fe la yestaciluni	: bundan sonra acele etmeyin, daha dikkati olmak

59- İşte hakikatleri anlamayıp kötülükler içinde olanlar, arkadaşlarını da kendi kötülüklerinin benzerine sürükleyebilirler. Bundan sonra acele etmeyin, daha dikkati olun.

-60-

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

Fe veylun lillezîne keferû min yevmihimullezî yûadûn

Fe veylun	: vah, vay, yazık, yazık o hâllerine, hüsran,
li ellezine keferu	: hakikati görmemezlikten gelenler, örten,
min yevmi-him	: gün, zaman, vakit, an, onlar
ellezine yuadune	: o kimseler, vaat, sözler, söz vermek, uymak,

60- Hakikatlerin sözlerine uymayıp, zamanlarını hakikatleri görmemezlikten gelip kabul etmemekle geçiren kimselerin vay o hâllerine!

S52 - TÛR SÛRESİ

-1-

وَالطُّورِ

Vet tûri.

ve el tur : sıfatlarlar donatılmış vücud, yükseliş, ilahi mesajı alma

1- İlahi mesajları alan o gönüle.

-2-

وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ

Ve kitâbin mestûrin.

ve kitâbin : kitab, yazılı olan, varlık kitabı, vücut kitabı,
mesturin : satır satır yazılı, gizlenmiş, yazılmış,

2- Satır satır hakikatlerin yazılı olduğu o vücud kitabına.

-3-

فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ

Fî rakkın menşûrin.

Fî rakın : içinde, sayfalar, ince deri, üzerine yazılmış olan, hücreler
menşurin : yayılmış, neşrolmuş, dağıtılmış,

3- Vücud sayfalarının içinde yayılmış olan o hakikatlere.

-4-

وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ

Vel beytil mamûri.

ve el beyti : vücut evi,
el mamur : imar edilmiş, sıfatlarla donatılmış, bedenlendirilmiş,

4- Tüm sıfatlarla donatılmış o vücud evine.

-5-

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ

Ves sakfil merfûi.

Ve es sakfi : tavan, çatı, baş,
el merfui : yüksek, yüce, yüceltilmiş

5- Yücelik verilmiş o başa.

-6-

وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ

Vel bahril mescûri.

Ve el bahri : bilge kişi, bilen, iyi kimse, deniz, derya, sonsuzluk
el mescuri : dolu, yanmış, taşkın, birbirine karışmış, okumuş, araştıran

6- Bilme yolunda araştırıp durana.

-7-

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ

İnne azâbe rabbike le vâkı'un.

İnne azabe : muhakkak, sıkıntı, azap, müşkül,
rabbike : rabbin, vücudlandıran, sen, kendini,
le vakıun : ortaya çıkan, vuku bulan, olay, olup duran, çözüm,

7- Muhakkak ki kendini vücudlandıranı bilme yolunda olanın müşkilleri elbette çözülecektir.

-8-

مَا لَهُ مِن دَافِعٍ

Mâ lehu min dâfiin

Mâ lehu : değil, yok, onu,
min dafiin : engelleyecek, def eden, engel olacak, savunan

8- O hakikatlere engel olacak yoktur.

-9-

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاء مَوْرًا

Yevme temûrus semâu mevren.

Yevme temuru : gün, vakit, her an, hareket etme, sarsılma, belirmek,
El semau : ulvi alem, sema, gökyüzü,
mevren : hareket etme, çalkalanma, yol, tezahür etme

9- Ulvi Âlem'in hakikatleri her an her yerde tezahür ettikçe tezahür eder.

-10-

وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا

Ve tesîrul cibâlu seyrâ

ve tesiru	: gitmek, bırakmak, yürür, yol alır, etki, iz,
el cibalu	: dağlar, büyüklük halleri, kendini yüce görmek
seyren	: seyir, gidiş, yürüyüş, bakıp görmek

10- Büyüklük hallerinde olanlar o hallerini bıraksınlar, hakikatleri bakıp görsünler.

-11-

فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

Fe veylun yevme izin lil mukezzibîne.

Fe veylun yevme izin	: artık, vah, yazık, gün, vakit, her an, zaman
Li el mukezzibine	: yalanlar içinde kalan, yalanlarda kalanlar,

11- Zamanlarını yalanlar içinde geçirenlerin vah o hallerine.

-12-

الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ

Ellezîne hum fî havdın yelabûn

Ellezîne hum	: o kimseler, ki onlar,
fi havdın	: kavga, alay edip ilgilenmeme, batıl olan, bataklık,
yelabun	: oynamak, önemsememek, oyalanmak, dalga geçmek

12- Ki onlar batıl olan şeylerle oyalandılar, hakikatleri önemsemediler.

-13-

يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا

Yevme yudeûne ilâ nâri cehenneme deâ

Yevme yudeune	: gün, vakit, zaman, atılır, daldılar, gittiler, düştüler,
ila nari cehennem	: yakıp yıkıcı olan, cehaletin cehennemi,
dean	: çağrılır, sürüklenmek,

13- Onlar o halleriyle her zaman cehaletin cehenneminin yakıp yıkıcı olan o hallerine sürüklenip gittiler.

-14-

هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ

Hâzihin nârulletî kuntum bihâ tukezzibûn

Hâzihi en nari elleti	: işte bu, ateş, yakıcı haller, ki o
Kuntum bi ha	: siz oldunuz, bu hallere düştünüz, onu, o halleri
tukezzibun	: yalanladığınız,

14- İşte yalanladığınız hakikatlerden dolayı düştüğünüz ateş budur.

-15-

أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ

E fe sihrun hâzâ em entum lâ tubsirûn

E fe sihrun haza	: büyü, sihir, etki, kandırmak, bu, yanılsama,
em entum la tubsirun	: öyleyse, yoksa, hala, bakıp ta görmez misiniz?

15- Bunları aldatmacamı sandınız, hâlâ bakıp ta görmez misiniz?

-16-

اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاء عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Islevhâ fasbirû ev lâ tasbirû sevâun aleykum innemâ tuczevne mâ kuntum tamelûn

Islevhâ	: yanmak, oraya girmek, yaslanmak, o halde kalmak,
fe isbiru ev la tasbiru	: sabredin ya da sabretmeyin,
Sevaun aleykum	: size birdir, aynıdır,
İnnema tuczevne	: sadece, yalnız, muhakkak, karşılık bulursunuz
Ma kuntum talemun	: yaptığınız şeylerden dolayı

16- O haller içinde oldukça, ister sabredin ya da sabretmeyin size birdir. Siz ne yaparsanız muhakkak ki onun karşılığını bulursunuz.

-17-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ

İnnel muttekîne fî cennâtin ve naîmin.

İnne el muttekine	: muhakkak ki muttaki, fenalardan sakınan ortak koşmayan
Fi cennatin	: huzur içinde, bahçe, cennet
ve naimin	: nimet, bolluk, irfaniyet, tecellileri bilen

17- Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlar ise, huzur içinde ve tüm tecellilerin sahibini bilmenin idraki içindedirler.

-18-

فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

Fâkihîne bi mâ âtâhum rabbuhum ve vekâhum rabbuhum azâbel cahîm

Fâkihîne	: yaradılış inceliğinin irfanında olan, zeki, anlayan,
Bi ma ata hum	: şey, ne, değil, verilen, sunulan,
rabbuhum	: Rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
ve vekâ-hum	: onları korudu,
rabbu hum	: Rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
Azaba	: azap, işkence, sıkıntı,
el cahimi	: azmış olan, nisbet içinde, cehaletin azmışlığı,

18- Rabbinden onlara verilen şeylerin hakikatlerini anlarlar ve onlar Rabbini anlamakla, kendine varlık isnat etme cehaletinin sıkıntısından korunurlar.

-19-

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Kulû veşrebû henîen bi mâ kuntum tamelûne.

Kulû	: yiyin, fayda, yarar, beslenme,
ve işrebu	: içmek, huzur bulun, haz, rahatlama, zevk,
henien	: afiyetle, hoşluk, sıhhat, sağlamlık, doğruluk,
Bi ma kuntum talemun	: yaptıkları şeylerde, amelleri,

19- Hakikatlerden beslenirler ve hakikatlerle rahatlarlar, yaptıkları şeylerle bir doğruluk içindedirler.

-20-

مُتَّكِئِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ

Muttekiîne alâ sururin masfûfeh ve zevvecnâhum bi hûrin înin

Muttekiîne	: yaslanmış, seyreden, bakan, dinlenen
ala sururin	: tahtlar, makamlar,
masfufet	: sıralanmış, yansıma, seyir,
ve zevvecnâ-hum	: denk, eş, birlik, birliğimiz, biz, onlar,
bi hur	: hür, güneş, hak, temiz, tertemiz, saf,
ayn	: göz, ayniyyet, tıpkısı, bakışlar, benzer,

20- Yüce makamlardan huzurla seyrederler ve onlar tertemiz bakışlarla birliğimizin zevkindedirler.

-21-

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ

Vellezîne âmenû vettebeathum zurriyyetuhum bi îmânin elhaknâ bihim zurriyyetehum ve mâ eletnâhum min amelihim min şeyin kullumriin bi mâ kesebe rehînun

ve ellezîne amenu	: iman edenler, inananlar,
ve ittebeat-hum	: tâbi olmak, takip, izleyen, onlar,
zurriyyetu-hum	: zürriyet, nesiller, soy, devam eden, onlar
bi îmânin	: imanları, inanma,
elhak na bi him	: katma, bağlama, biz, onlara
zurriyyete-hum	: zürriyet, nesiller, soy, devam eden, onlar
ve mâ elet nâ-hum	: kaybolmaz, eksilmez, zayi etmeyiz, onlar
min ameli-him mim şeyin	: onların amellerinden bir şey
Kulli imriin	: bütün hepsi, iş, çalışma,
bima kesebe	: kazanma, edindiği şey,
rehinun	: bağlı, tutunan

21- İman edenler ve onların iman ettiği hakikatler üzere onları takip edenler ve onların neslini takip edenlerin hepsi, imanlarıyla bize bağlıdırlar. Onların hakikatler yolunda çalışmalarını zayi etmeyiz. Bütün hepsi çalışmalarıyla aynı hakikatler üzere birbirlerine bağlıdırlar.

-22-

وَأَمْدَدْنَاهُم بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ

Ve emdednâhum bi fâkihetin ve lahmin mimmâ yeştehûn

ve emded nâ hum	: yardım, destek, istek, kurtardık, biz, onlar,
bi fakihet	: fakih olan, zeki, anlayışlı, kemalat, olgun,
ve lahmin	: et, her şeyin içi, üzeri, lehim, ilişmek,
mim ma yeştehun	: her şey, nesneler, arzu, istek

22- Onlar Bizden destek alırlar, bir kemalât içindedirler ve onlar her şeyin iç yüzünü anlamayı arzularlar.

-23-

يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَّا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ

Yetenâzeûne fîhâ kesen lâ lagvun fîhâ ve lâ tesîmun.

Yetenâzeûne	: karşılıklı, uyuşma, muhabbet, sohbet, alıp verme
fi ha kesen	: sunmak, bardak, tertemiz, bilgi,
La lagvun fiha	: yok, boş söz, abes, orada,
ve la tesimun	: yok, kötü, fena haller,

23- Onlar karşılıklı olarak hakikatlerin bilgilerini birbirlerine sunarlar. Orada boş söz yoktur ve fena haller yoktur.

-24-

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ

Ve yetûfu aleyhim gılmânun lehum ke ennehum lûluun meknûnun.

ve yetûfu aleyhim	: dönmek, tavaf, dolanıp durmak, onlara, kendileri
gılman	: görevli memur, hizmet eden, köle, yardımcı olan,
Lehum ke	: adeta onlar, sanki onlar
enne hum	: olduğu, onlar,
Luluun	: inci, saf, tertemiz,
meknunun	: örtülü, gizli, saklı, içteki, korunmuş

24- Onlar hakikatleri anlamak üzere dolanıp dururlar, birbirlerine hizmet ederler. Onlar içteki hakikatlere tertemiz bir halde ulaşmanın gayretindedirler.

-25-

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءلُونَ

Ve akbele ba'duhum alâ ba'dın yetesâelûn

ve akbele : kabul, karşılıklı, kıble,
baduhum alâ badın : bazıları bazılarına, birbirlerine
yetesâelûne : sorarlar, sohbet ederler, sual ederler

25- Birbirleriyle karşılıklı sohbet ederler.

-26-

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ

Kâlû innâ kunnâ kablu fî ehlinâ muşfikîn

Kâlû inna kunna kablu : dediler muhakkak biz önceleri
Fi ehli na : insanlar, ehil, sahip, biz,
muşfikine : endişe, korku, karanlık

26- Derler ki: Biz önceleri endişelere sahiptik.

-27-

فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ

Fe mennallâhu aleynâ ve vekânâ azâbes semûm

fe mene allahu aleyna : artık, şimdi, oysa, kendimizde, Allah, bize
ve veka na : korunduk,
azabe : azap, cehaletin sıkıntı,
el semum : toksin, zehir, acı, keder, öldürücü hal

27- Şimdi kendimizdeki Allah'ın tecellilerini anladık ve biz hakikatleri anlamakla cehaletin acılarından, sıkıntılarından korunduk.

-28-

إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ

İnnâ kunnâ min kablu nedûh innehu huvel berrur rahîm

İnnâ kunna min kablu : muhakkak, biz olduk, önceden, bundan sonra,
Nedu hu : arayan, isteyen, yönelen, hu, hak, o,
İnne hu huve : muhakkak o,
el berru : lütufkâr, lütuflarını ihsan eden, dosdoğru veren,
el rahim : rahim olan, varlığı özünden var eden,

28- Bundan böyle biz O'na yönelenlerden olduk. Muhakkak ki O lütuflarını her yerden ihsan edendir, varlığı özünden var edendir.

-29-

فَذَكِّرْ فَمَا أَنتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ

Fe zekkir fe mâ ente bi nimeti rabbike bi kâhinin ve lâ mecnûn

Fe zekkir : bundan böyle, artık, zikret, an, hatırlat, öğüt ver

Fe ma ente bi nimeti	: sen değilsin,
Bi nimeti rabbi-ke	: nimetler, Rabbin, seni vücudlandıran,
bi kâhinin	: kâhin, gaipten haber aldığını söyleyen, falcı,
ve la mecnun	: mecnun değilsin, ne dediğini bilmeyen,

29- Artık hakikatleri an. Sen Rabbinin nimetleri üzeresin, bir kâhin veya mecnun değilsin.

-30-

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ

Em yekûlûne şâirun neterabbesu bihî reybel menûni.

Em yekulune	: yoksa, yada, dediler,
şairun	: şair, yol almak, hayalperest, çıkarı için konuşan,
neterabbesu	: beklemek, gözlemek, takip etmek,
bi-hi reybe	: onda, şüphe, belirsizlik,
el menuni	: kesmek, men eden, boş şeylerle vakit geçiren

30- Yoksa onlar; o bir hayalperesttir, onda belirsizlikler vardır, zamanını boş şeylerle geçirir mi, diyorlar?

-31-

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُتَرَبِّصِينَ

Kul terabbesû fe innî meakum minel muterabbisîn

Kul terabbesu	: de, anlat, bekleyin, gözlemleyin,
Fe inni mea kum	: artık, bende sizinle birlikte
el muterabbisine	: beklemek, gözlemlemek,

31- Hakikatleri anlamak için gözlemleyin. Ben de sizinle birlikte gözlemlemekteyim, de.

-32-

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُم بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ

Em temuruhum ahlâmuhum bi hâzâ em hum kavmun tâgûn

Em temuru-hum	: yoksa, işleyiş, emir, hüküm, hareket,
ahlamu hum	: akılları, düşünceleri, hevaları, onlar
bi hâzâ em hum	: bu, işte onlar, yoksa, mı, öylemi,
kavmun tagun	: tagun kavmi, azmış, sapmış, putperest

32- Yoksa onların akılları kendi hevalarına göre mi hareket ediyor? İşte onlar, kendi varettikleri putlara tapıyorlar.

-33-

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَل لَّا يُؤْمِنُونَ

Em yekûlûne tekavveleh bel lâ yûminûn

Em yekulune tekavvele hu : yoksa, diyorlar, kendilerinde olmayan, uydurdukları, o
Bel la yuminune : hayır, inanma yok, iman etmezler

33- Yoksa onlar, kendi uydurdukları o şeylere mi hakikat diye söylüyorlar. Hayır, onların inanmaları yoktur.

-34-

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِن كَانُوا صَادِقِينَ

Fel ye'tû bi hadîsin mislihî in kânû sâdikîn

Fe li yetu : öyleyse, artık, için, getirsin, sunsun,
bi hadisin : bir söz, konuşma, açıklama,
misli-hi : onun gibi, benzeri,
in kanu sadikın : eğer, ise, doğru, dürüst olan, sadık,

34- Eğer doğru söyleyenlerdeniz diyorlarsa, o hakikatlerin sözleri gibi bir söz getirsinler.

-35-

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ

Em hulikû min gayri şeyin em humul hâlikûn

Em huliku : yoksa, yaratıldı, halk edildi, var edildi,
min gayri şeyin : hiç bir şey olmadan denk gelemi, başka bir şey mi?
Em humu el halikune : yoksa onlar mı yaratıcı,

35- Yoksa onları yaratan başka bir şey mi? Yoksa yaratıcı olan onlar mı?

-36-

أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَل لَّا يُوقِنُونَ

Em halakûs semâvâti vel ard bel lâ yûkınûn

Em halaku es semavat : yoksa, yarattı, gökleri, sema, ulvi âlem,
Ve al ardı : yeryüzünü,
Bel la yukınune : hayır, yok, belirleyici değildir, üretici, firma, var edici

36- Yoksa gökleri ve yeri onlar mı varetti? Hayır, onlar varedici değildir.

-37-

أَمْ عِندَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُونَ

Em indehum hazâinu rabbike em humul musaytırûn

Em inde hum : yoksa, katında, onlara ait,
hazain : hazine, yaratma değerleri, değerler,
rabbike : Rabbinin,
em hum el musaytırune : yoksa, onlar mı, kudret sahibi, her şeyin sahibi,

37- Yoksa Rabbinin değerleri onların katında mı? Yoksa kudret sahibi onlar mı?

-38-

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُم بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

Em lehum sullemun yestemiûne fîh fel yeti mustemiuhum bi sultânin mubîn

Em lehum sullemun	: yoksa, onlar, merdiven, selamet, barış, teslim,
yestemiun fi hi	: dinleyen, duymak, orada,
fel yeti mustemiu hum	: öyleyse, gelsin, getirsin, dinleyici, duyan, onlar
Bi sultanin mubine	: mülkün kudretin sahibi, delil, apaçık, açıkça,

38- Yoksa onlar bir yerden bir dinlemeye mi teslim oldular? Öyleyse onlar duydukları şeylerden apaçık bir delil getirsinler.

-39-

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ

Em le hul benâtu ve le kumul benûn

Em lehu el benatu	: yoksa, o, hak, kızlar, bebekler, onların
Ve lekum el benune	: sizin, erkekler, oğullar, veledler, doğmuş,

39- Yoksa kızlar O'nun, oğullar sizin mi?

-40-

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ

Em tes'eluhum ecren fe hum min magremin muskalûn

Em teselu hum	: yoksa, sanıyorlar, istiyorsun, bekliyorsun, onlar,
ecren	: karşılık, ecir,
fe hum	: böylece, artık, onlar,
min magremin	: zarar, ziyan, maddî bir borçtan ezilme, düşkün,
muskalûne	: ağır olan bir yük, kilolu, yüklü

40- Anlattığın hakikatler için onlardan bir karşılık beklemiyorsun ki, bir yükün altında ezilir gibi oluyorlar.

-41-

أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ

Em indehumul gaybu fe hum yektubûn

Em inde hum el gaybu	: görünmeyen bilinmeyenin ilmi onların katında mı ki?
Fe hum yektebune	: böylece onlar, yazıyorlar

41- Yoksa görünmeyen bilinmeyen âlemin ilmi onların katında mı ki, böylece onlar oradan yazdıklarını iddia ediyorlar.

-42-

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ

Em yurîdûne keydâ fellezîne keferû humul mekîdûn

Em yuridune keyden	: yoksa, istiyorlar, tuzak, kötülük, hile,
Fe ellezine keferu	: fakat hakikati görmemezlikten gelenler, kendileri
Hum el mekidune	: onlar tuzağa düşenler, düşecek olanlar

42- Yoksa onlar bir tuzak mı kurmak istiyorlar? Fakat hakikati görmemezlikten gelenler, kendi kurdukları tuzağa düşerler.

-43-

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

Em lehum ilâhun gayrullâh subhânallâhi ammâ yuşrikûn

Em lehum ilahun gayru Allah	: yoksa, onların Allah'tan başka ilahlarımı var,
Subhane Allah	: tenzih, noksan sıfattan münezzeh olan, Allah
amma yurşikun	: fakat, amma, ortak koşan, varlık isnat eden,

43- Yoksa onların Allah'tan başka ilahlarımı var? Allah tüm noksan sıfatlardan münezzehtir. Fakat onlar ortak koşuyorlar.

-44-

وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ

Ve in yerev kisfen mines semâi sâkıtan yekûlû sehâbun merkûm

ve in yerev kisfen	: eğer, ise, görseler, parça, örnek, koyu, kısım, cüz,
min el semai	: sema, ulvi âlem, gökyüzü,
Sakıtan yekulu	: düşmek, kıymetsiz, sukut, susmak, önemsiz, derler,
Sehabun merkumun	: bulut, gürültücü, karanlık, birikmiş, anlayamaz kavrayamaz

44- Eğer Ulvi Âlem'den bir örnek sunulduğunu görseler; kavrayamazlar, önemsiz derler.

-45-

فَذَرْهُمْ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ

Fe zerhum hattâ yulâkû yevmehumullezî fîhî yus'akûne.

Fe zer hum	: öyleyse, artık, bırak, onlar, uşma, karşılama
Hatta yulaku yevme hum	: hatta, buluşma, gün, zaman, ölüm vakti, onlar
Ellezî fi hi yusakune	: ki orada, onda, sakin, hareketsiz, sersemleme, sessizlik,

45- Artık onları bırak, hatta hareketsiz kalacakları o ölüm vaktine kadar.

-46-

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

Yevme lâ yugnî anhum keyduhum şeyen ve lâ hum yunsarûn

Yevme la yugni an hum	: gün, vakit, zaman, onlara fayda yoktur, gani, zengin,
Keydu hum şeyen	: plan, düzen, hile, kötülük, dövüş, onlar, şeyler
ve la hum yunsarune	: ve yoktur onlara bir faydası, yardımı

46- Hiçbir zaman onların planladığı şeylerin onlara bir faydası yoktur ve onlara bir yardımcı da yoktur.

-47-

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Ve inne lillezîne zalemû azâben dûne zâlike ve lâkinne ekserehum lâ yalemûn

ve inne li ellezine zalemu	: muhakkak ki onlar, zalimler, kötülük yapan, yanlış yapan
Azâben	: azap, sıkıntı,
dune zalike	: yanında, ona ait, onların var ettiği, işte böyle
ve lâkinne eksere hum	: lakin, fakat, onların çoğu
La yalemune	: bilmiyorlar, idrak edemediler,

47- Muhakkak ki zalimlerin kendi varettikleri sıkıntıları işte böyledir ve lâkin onları çoğu hakikatleri bilemiyorlar.

-48-

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ

Vasbir li hukmi rabbike fe inneke bi ayuninâ ve sebbih bi hamdi rabbike hîne tekûmu

Vasbir	: sabret,
li hukmi rabbike	: hükmü için, kural, hâkim, rabbinin
Fe inneke bi ayuni na	: böylece, sen, gözler, aynı, tıpkı, benzer, biz,
ve sebbih	: tecellileri, yüzmek, onun nuruyla hareket
bi Hamdi	: tüm niteliklerin sahibi,
rabbike	: tüm niteliklerin sahibi, seni vücudlandıran, rabbin,
Hîne tekumu	: her zaman, her an, ol, o halde dur, hareket et,

48- Artık Rabbinin tüm varlıktaki hâkimiyetini anlamak için sabret. Bundan sonra sen; tüm varlıktaki Bize ait olan benzerliklere bak, seni vücudlandıranın tüm niteliklerin sahibi olduğunu anla, fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak et ve her zaman hakikatlerin şuuruyla hareket et.

-49-

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ

Ve minel leyli fe sebbihhu ve idbâren nucûmi.

ve min el leyli	: gece, gaflet, karanlık,
fe sebbih-hu	: tesbih, fiil sıfat zat tecellilerini idrak et, o, Hakk,
ve idbâre	: batış, kayboluş, bitirmek,
en nucumi	: yıldız, kısım kısım gelen, ışık,

49- Hakk'ın fiil, sıfat, Zatının tecellilerini idrak ederek gafletten uyan ve kısım kısım sunulan hakikatlerle cehaletini bitir.

S53 - NECM SÛRESİ

-1-

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى

Ven necmi izâ hevâ.

ve el necmi : yıldız, var olanın her bir parçası, yansıyan nur, ışık,
iza haviy : düşen, kaydı, inen, hüviyet, yer ile gök arası, boşluk, aslı,

1- Varolan her şeyden yansıyan nur O'nu gösterir.

-2-

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى

Mâ dalle sâhıbukum ve mâ gavâ.

ma dalle : sapmadı, dalalete düşmedi,
sahip kum : arkadaşınız, sahip, gözeten, siz,
ve mâ gavâ : azmadı, baştan çıkmadı, ayartılmadı, aklı bozan

2- Arkadaşınız hakikatleri bırakıp kendi anlayışına sapmadı ve ayartılmadı.

-3-

وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَى

Ve mâ yentıku anil hevâ.

ve ma yentiku : konuşmaz, konuşmadı,
an el heva : çıkarına göre, kişinin kendi arzusu, egodan gelen, zannı

3- Ve hevasından konuşmadı.

-4-

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى

İn huve illâ vahyun yûhâ.

en huve illa : o, ancak, sadece,
ve hay yuha : hay olan, diri olan, bilgileri alır, vahyolunur,

4- O, sadece hakikatleri konuştu ve konuştuğu hakikatler diri olana ait olan bilgilerdir.

-5-

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى

Allemehu şedîdul kuvâ.

Alleme hu : öğretti, ilmin sahibi, o,

şedid : daha fazla, sıkı, kuvvetli, kudretiyle saran
el kaviy : sapasağlam tutan, kudretli, tecellileriyle tutan

5- Bütün varlığı kudretiyle saran, bütün varlığı tecellileriyle tutan, ilmin sahibi olan O'dur.

-6-

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى

Zû mirreh festevâ.

Zû mirt : sahip, zat, ayna, azamet, elbise, kendini göstermek,
fe istiva : istikamet, istikrar, aynı, eşit, kapladı, yöneldi, göründü,

6- Bütün her şeyde kendini gösteren Zat'tır, bütün her şeyi sonsuz nitelikleri ile kaplayandır.

-7-

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى

Ve huve bil ufukil a'lâ.

ve huve bi el afak : o, afak, bütün her yer,
el ala : yüce olan, üst, ulvi

7- Ve o, bütün her yerdeki ulviliğe yöneldi.

-8-

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى

Summe denâ fe tedellâ.

Summe dena : sonra, yaklaştı,
fe tedella : daha da, sarktı, uzandı, düştü, daha yakın oldu

8- Sonra yaklaştı, daha da yakınlaştı

-9-

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى

Fe kâne kâbe kavseyni ev ednâ.

fe kane kabe kavseyni : öyleki, oldu, mesafe, derece, iki yay, benzer, aynılık, eşit
Ev edna : yahut, hatta, daha da yakın, bir,

9- Öyle ki aynılık derecesinde, hatta daha yakın

-10-

فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى

Fe evhâ ilâ abdihî mâ evhâ.

fe evhâ : böylece, vahy, ilahi düşünce, haydan gelen,
ila abdi hi : kulluğunun,
ma evha : vahy, ilahi düşünce, haydan gelen,

10- Böylece o ilahi düşüncenin ne olduğunu anladı, kulluğun ilahi düşüncesine ulaştı.

-11-

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى

Mâ kezebel fuâdu mâ reâ.

ma kezebe : yalanlamadı, reddetmedi,
el fuad : kalbi, idraki, gönlü,
ma rea : görmek, gördüğü şeyi

11- Gördüğü şeyi kalbi yalanlamadı.

-12-

أَفَتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى

E fe tumâr rûnehu alâ mâ yerâ.

E fe tumarun hu : öyleyse, hala, tereddüt, tartışma, o
Ala ma yera : için, yüce, gördüğü şey

12- Gördüğü şeyler için o tereddüde düşmedi.

-13-

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى

Ve lekad reâhu nezleten uhrâ.

ve lekad rea hu : gördü, anladı, o,
nezleten uhra : iniş, tenezzül, konak, başka, diğer

13- Doğrusu o bir tenezzül içinde bütün her yerde hakikatleri gördü.

-14-

عِندَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

İnde sidretil muntehâ

İnde : yanında, katında, orada,
sidreti el muntehâ : hakk halk birliği, âmâ buutu, halkiyetin kaynağı

14- Sidretü'l-Müntehâ'da.

-15-

عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى

İndehâ cennetul mevâ.

inde-ha cennet : yanında, katında, ona ait, o, cennet, huzur,
el meva : barınak, halk sırrı, mekân, varılacak yer

15- Varılacak yer olan huzur O'nun katında.

-16-

إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى

İz yagşes sidrete mâ yagşâ.

İz yagşe : büründüğünde, örttüğünde,
el sidret : sonsuzluk, sidre, her yerin nur ile kaplanması
ma yagşa : şey, ne, saran, ihata, örten, bürüyen, kaplayan,

16- Bütün her şeyi nuruyla kaplayanı, tüm tecellilerin geldiği o yeri anladığında,

-17-

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

Mâ zâgal basaru ve mâ tegâ.

ma zaga el basar : kaymadı, bakış, basiret
ve ma taga : ikiliğe düşmedi, hakim, egemen, haddi aşmadı

16- basireti kaymadı ve ikiliğe düşmedi.

-18-

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

Lekad reâ min âyâti rabbihil kubrâ.

Lekad rea : andolsun, doğrusu, gördü, anladı,
min ayeti : ayet, işaret, delil,
rabbi-hi el kubra : Rabbinin, büyük, yüce, ulu

18- Doğrusu o Rabbinin yüceliğini delilleriyle gördü.

-19-

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى

E fe reeytumul lâte vel uzzâ.

E fe reeytum : gördünüz mü, anladınız mı?
el lat : lat, güzel yemek yapan birinin adı, el luh

ve el uzza : Aziz denilen bir put, Arapların saygı duyduğu biri

19- Lat ve uzzanın ne olduğunu anladınız mı?

-20-

وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى

Ve menâtes sâlisetel uhrâ.

ve menât : dönecek yer, merci, ölüm, Huzeyl, Huzaa kabilesinin putu
el saliset el uhra : üçüncü, diğeri olan, başka

20- Diğeri, üçüncüsü olan menatı.

-21-

أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَى

E lekumuz zekeru ve lehul unsâ

e lekum el zeker : sizin mi, erkek, tamamlanmış olan,
ve lehu el unsa : onun, dişi, tamamlanmamış,

21- Neden erkekleri kendinize ve kızları O'na isnat edersiniz?

-22-

تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَى

Tilke izen kısmetun dîzâ.

Tilke izen : bu, eğer, öyleyse, olduğunda,
kısmet diza : paylaşma, haksız, cahilce yaklaşım,

22- Bu cahilce bir yaklaşımdır.

-23-

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاء سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنفُسُ وَلَقَدْ جَاءهُم مِّن رَّبِّهِمُ الْهُدَى

İn hiye illâ esmâun semmeytumûhâ entum ve âbâukum mâ enzelallâhu bihâ min sultân in yettebiûne illez zanne ve mâ tehvel enfus ve lekad câehum min rabbihimul hudâ

en hiye illa esmaun : sadece, ancak, o, ancak, başka, vardır, isimler
semmeytumû-hâ : isimlendirdiniz
Entum ve âbâu-kum : siz ve atalarınız
mâ enzele Allah biha : indirmedi, sunmadı, Allah, ona
min sultânin : sultan, bir delil
En yettebiûne : tâbi oluyorlar, uyuyorlar,
el zann : zanlarına, çıkarlarına, atalarından gelen inançlarına
ve ma tehve : şey, ne, hevaları, keyf, düşme, arzu ettiği şey,

el enfus : nefs, kendisi
ve lekad ceahum : doğrusu, geldi, düzenledi, yaptı, sundu, geldi, onlar
min rabbi-him : Rab'lerinden,
el huda : yol gösterme, kılavuz, hidayet, yol gösteren

23- Bu sadece sizin ve atalarınızın isimler takmasından başka bir şey değildir. Allah onlara bu konuda bir delil sunmadı. Onlar sadece zanlarına ve kendi hevalarına tâbi oluyorlar. Doğrusu, yol gösteren onlara Rabbin hakikatlerini sundu.

-24-

أَمْ لِلْإِنسَانِ مَا تَمَنَّى

em lil insâni mâ temennâ.

Em li el insan : yoksa, için, insan,
ma temenna : istemez mi, temenni, istek, dilek

24- Yoksa insan hakikatleri anlamayı istemez mi?

-25-

فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَى

Fe lillâhil âhiretu vel ûlâ.

Fe li Allah el ahiret : fakat, oysa, Allah, son
ve el ula : ilk, öncesi,

25- Allah, öncesi ve sonu olmayandır. .

-26-

وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِن بَعْدِ أَن يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَن يَشَاء وَيَرْضَى

Ve kem min melekin fîs semâvâti lâ tugnî şefâatuhum şeyen illâ min badi en yezenallâhu limen yeşâu ve yerdâ

ve kem min melek : nice, melek, güç, kuvve,
fi es semavati : semalarda, göklerde, ulvi alem
la tugni : yok, fayda, zengin, başarılı olamaz
şefaatu hum : eşlik, birlikte, refakat, himaye, anlamak, onlar
Şeyen : bir şey, suret, varlık, eşya boyutu,
illa min badi : ancak, sadece, vardır, den sonra, ardından,
en yezene Allah : izin, yetkili olan, her şeyde yetkili olan, hüküm, Allah,
li men yeşau : için, kimse, isteyen,
ve yerda : razı olmak, memnun, arzu, mutlu,

26- Ulvi Âlem'in nice kuvveleri vardır ki, suretlerde kalanlar onları anlamada başarılı olamazlar. Ancak her şeyde yetkili olan Allah'ı anlamak isteyen kimse, hakikatleri anlar ve huzur bulur.

-27-

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنثَى

İnnellezîne lâ yuminûne bil âhireti le yusemmûnel melâikete tesmiyetel unsâ.

İnne ellezine la yuminun	: muhakkak ki, o kimseler, iman etmeyen
bi el ahireti	: ahiret, sonları, sonunda,
le yusemmûne	: isimlendirme, ad koyma, sözde, belirleme,
el melaiket	: güç, kuvve, her varlıktaki güç,
Tesmiyete	: isimlerle, adlandırma,
el unsa	: dişi, kadın, ünsiyet,

27- Sonunda iman etmeyen kimseler, o kuvvelere dişilik isnat ettiler.

-28-

وَمَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا

Ve mâ lehum bihî min ilm in yettebiûne illez zann ve innez zanne lâ yugnî minel hakkı şeyâ

ve mâ lehum bihi min ilm	: yoktur, onların, bu konuda bir bilgileri
in yettebiûne	: uymak, tabi olmak,
ille el zann	: zanlarına, keyfe göre yorum, çıkarlarına
ve inne el zann	: doğrusu, zan, keyfine göre yorum, çıkarlarına göre
La yugni	: yok, fayda, yarar, gani, değeri yoktur, zenginlik,
minel hakk şeyen	: hakikatler, bir şeye

28- Onların bu konuda bir bilgileri yoktur. Onlar yalnızca çıkarlarına, keyiflerine göre olan yorumlara tâbi olurlar. Doğrusu çıkarlarına, keyiflerine göre olan yorumların hakikatler karşısında hiçbir değeri yoktur.

-29-

فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّى عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

Fe arıd an men tevellâ an zikrinâ ve lem yurid illel hayâted dunyâ.

Fe arid	: artık, yüz çevir, uzak dur,
en men	: kim, kimseden,
tevella	: hakikati anlamaktan yüz çeviren, dönen,
an zikrinâ	: zikrimizden, bizi anmaktan, biz, hakikatlerimiz
ve lem yurid	: istemeyen, arzu etmeyenden,
İlle le hayat el dünya	: sadece, başka, dünya hayatından

29- Bundan sonda bizi anmaktan, hakikatlerimizi anlamaktan yüz çeviren kimseden ve dünya hayatının çıkarından başka bir şey istemeyen kimseden uzak dur.

-30-

ذَلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى

Zâlike mebleguhum minel ilm inne rabbeke huve alemu bi men dalle an sebîlihî ve huve a'lemu bi menihtedâ

Zâlike mebleguhum	: işte o, bu, ulaşmak, erişmek, onlar,
min el ilm	: ilim, bilgileri
İnne rabbe ke	: muhakkak ki Rabbin, seni vücudlandıran,
huve alim	: o, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Bi men dalle	: kimseler, hakikatlerden sapan,
an sebili hi	: hakikatlerin yolundan, o yoldan,
ve huve alim	: o, ilmiyle var eder, ilmin sahibi
bi men ihteda	: yol bulmak isteyen kimseler

30- İşte o hâlde olanların ilim hakkında ulaştıkları şey dünya çıkarlarıdır. Muhakkak ki seni vücudlandıran, ilmin sahibi olan O'dur. O hakikatlerin yolundan kendi anlayışlarına sapan kimselere de ve hakikatlere yol bulmak isteyen kimselere de, ilmiyle yol gösteren O'dur.

-31-

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاؤُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى

Ve lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı li yecziyellezîne esâû bimâ amilû ve yeczîyellezîne ahsenû bil husnâ

ve lillâhi	: için, aittir, Allah
ma fi el semavat	: göklerde olanlar
ve mâ fi el ard	: yerde olanlar
li yecziye ellezine	: karşılık, o kimseler
Esau bimâ amilû	: kötülükler, yaptıklarından dolayı
ve yeczîye ellezine	: karşılık, mükâfat, o kimseler
Ahsenu	: iyiliklerde, güzelliklerde olan,
bi el husnâ	: güzel, iyi olan

31- Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'a aittir. Yaptıkları şeylerle kötülükler içinde olan kimselere, yaptıklarının karşılığı vardır. İyilikler, güzel haller içinde olan kimselere de yaptıklarının karşılığı vardır.

-32-

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى

Ellezîne yectenibûne kebâirel ismi vel fevâhışe illâl lemem inne rabbeke vâsiul magfireh huve alemu bikum iz enşeekum minel ardı ve iz entum e cinnetun fî butûni ummehâtikum fe lâ tuzekkû enfusekum, huve alemu bi menittekâ.

Ellezîne yectenibun	: o kimseler ki, kaçınmak, sakınmak,
Kebair el ismi	: büyük, günah
Ve el fevahişe	: benlik, gurur, kötü şeyler, kendini üstün görmek

illa el lemem	: küçük günah, hata,
İnne rabb ke	: muhakkak ki Rabbin,
vasiu magfiret	: mağfireti geniştir
Huve alemu bi kum	: o, ilmiyle var eden sizi
İz enşee kum min el ardi	: inşa, meydana getiren, topraktan
ve iz entum ecinnetun	: o zaman, siz, bir cenin
Fi butun ummehâti kum	: karınlarının içinde, annelerinizin
Fe la tuzekku	: artık, yok, anlama, bilme, temizlenme, zeka,
enfuse kum	: nefsleri, kendilerin,
Huve alemu	: o, ilmiyle var eden,
bi men itteka	: kimse, fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan

32- O kimseler; büyük günahlardan, benlik, gurur, kendini üstün görme gibi hallerden ve küçük hatalar bile olsa hepsinden kaçınırlar. Muhakkak ki Rabbinin mağfireti geniştir ve sizi ilmiyle var eden O'dur. Topraktan meydana getiren, annenizin karnında cenin halinde büyütendir. Artık anlamaktan vazgeçmeyin. Fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan kimseler, ilmiyle var edenin O olduğunu bilirler.

-33-

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى

E fe reeytellezî tevellâ.

E fe reeyte	: gördün mü, anladın mı?
ellezi tevalla	: yüz çeviren kimse, kendi bildiklerine dönen kimse

33- Hakikatlerden yüz çeviren kimseyi gördün mü?

-34-

وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى

Ve atâ kalîlen ve ekdâ.

ve ata kalile	: verdi, bıraktı, az,
ve ekda	: tam vermeyen, tam teslim olmayan

34- Ve az verip, tam vermeyeni.

-35-

أَعِندَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى

E indehu ilmul gaybi fe huve yerâ.

E ande hu	: yanında, ait, o, ona ait,
ilmi el gaybi	: ilim, hakikat, görünmeyen bilinmeyen
Fe huve yerâ	: böylece, yoksa, o, görüyor, biliyor,

35- Bilinmeyen görünmeyen âlemin hakikatleri ona mı ait, yoksa o bildiğini mi sanıyor.

36-

أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى

Em lem yunebbe bimâ fî suhufi mûsâ.

Em lem yunebe bima : yoksa, kendisine haber gelmedi mi?
fî suhufi musa : sayfalarından, sözleri, Musa

36- Yoksa Musa'nın söylediği o hakikatlerin sözlerinden ona bir haber gelmedi mi?

-37-

وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى

Ve ibrâhîmellezî veffâ.

ve İbrâhim : İbrahim, Rahimiyete bağlı, Öze bağlı,
ellezi veffa : ki o, kimse, vefalı, dost, içten, samimi

37- Ve İbrahim'den, o vefalı bir kimseydi.

-38-

أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى

Ellâ teziru vâziretun vizre uhrâ.

Ellâ la teziru vaziretun : doğrusu, yok, taşıma, yüklenme, günahkâr
Vizre uhra : vebal, sorumsuzluk, günah yükü, başkası, diğer

38- Doğrusu bir başkasının vebalini başka biri yüklenerek taşımaz.

-39-

وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

Ve en leyse lil insâni illâ mâ seâ.

ve en leyse li el insan : şüphesiz, değil, yok, insan için
İlla mâ seâ : ancak, sadece, başka, şey, çalışmasının karşılığı

39- Ve insan için çalışmasının karşılığından başka bir şey yoktur.

-40-

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى

Ve enne sayehu sevfe yurâ

ve enne sayehu : muhakkak ki, o emeğinin karşılığını
sevfe : yakında, elbette, gelecek zaman,
yura : görecektir

40- Ve muhakkak ki o emeğinin karşılığını elbette görecektir.

-41-

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاء الْأَوْفَى

Summe yuczâhul cezâel evfâ.

Summe yuczahu : sonra, karşılık bulacak
el cezae : karşılık, ceza,
el evfa : tam olarak, hak etmek,

41- Sonra neyi hak etmişse karşılığını tam olarak bulacaktır.

-42-

وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنتَهَى

Ve enne ilâ rabbikel muntehâ.

ve enne ila rab ke : muhakkak, rabbine, vücudlandıran, sen
el munteha : son, nihai, son kapı, nihayet, en son yer,

42- Ve sonunda varılacak yer Rabbindir.

-43-

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى

Ve ennehu huve adhake ve ebkâ.

ve enne hu : muhakkak ki o,
huve adhake : onun, o, gülme, yaş, uzak,
ve ebka : ağlama, bakileştirmek, sonsuzluk,

43- Muhakkak ki O'ndandır gülme ve ağlama hissiyatları.

-44-

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا

Ve ennehu huve emâte ve ahyâ.

ve enehu huve emate : muhakkak, o, donuk, ölüm, sınır, müddet,
ve ahya : hayat, diri, diri olan,

44- Muhakkak ki O'ndandır ölüm ve hayat.

-45-

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى

Ve ennehu halakaz zevceyniz zekere vel unsâ.

ve enehu halaka : muhakkak ki o, halkiyat, yaratılış,

el zevceyn : eşler, çiftler, tür, aynı yolda olanlar,
el zekere ve el unsa : erkek ve dişilik

45- Muhakkak O'ndandır erkek ve dişi olarak çiftlerin yaratılışı.

-46-

مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى

Min nutfetin izâ tumnâ

min nutfetin : damla, su, nutfe, meni, yumurta, dökülme, gelme,
iza tumma : arzu, istek,

46- Bir arzu sonrası damlanın gelişi.

-47-

وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَى

Ve enne aleyhin neşetel uhrâ.

ve ene aleyhi el neşet : muhakkak, ona ait, doğuş,
el uhra : başka, diğer bir doğuş,

47- Muhakkak ki doğuş içindeki doğuş O'na aittir.

-48-

وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى

Ve ennehu huve agnâ ve aknâ.

ve enehu huve agna : muhakkak ki o, varlığın sahibi, zengin, değerler
ve akna : kanaat, mukni, hırslı olmamak,

48- Muhakkak ki tüm değerlerin sahibi olan ve kanaat veren O'dur.

-49-

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَى

Ve ennehu huve rabbuş şırâ

ve enne hu huve rabb : muhakkak ki o, rab, vücudlandıran,
el şira : şiar, yönelme, duyuş, işaret, varlıktaki işaretler

49- Muhakkak ki vücudlandıran O'dur, varlıktaki bütün işaretler O'nu gösterir.

-50-

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى

Ve ennehû ehleke âdenil ûlâ.

ve enehu ehleke : muhakkak ki o, helak, oldu, yazık oldu,
ad el ula : Âd kavmi, önce, evvel, geçmiş

50- Doğrusu geçmişte Ad kavmi onu anlamadı, helak oldu.

-51-

وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَى

Ve semûde femâ ebkâ

ve semude : Semud,
fe ma ebka, bakiy : böylece baki olmadı, tutulmadı, sarılmadı,

51- Semud da hakikatlere sarılmadı.

-52-

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَى

Ve kavme nûhın min kabl innehum kânû hum azleme ve atgâ.

ve kavme Nuh min kablu : Nuh'un kavmi, daha önce
inne-hum kanu hum : doğrusu, onlar, oldu, onlar
Azleme : zulümde olan, haksızlık eden, zalimlik
ve atgâ : daha azgın, taşkınlık, haddi aşmak

52- Daha önce de Nuh'un kavmi, doğrusu onlarda zulümde ve taşkınlık içinde kaldılar.

-53-

وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَى

Vel mûtefikete ehvâ.

ve el mutefikete : yalanlarda olma, dolanıp durma, alt üst olma,
ehva : heva, nefsi istek arzular, çıkarları, verimsiz, kararmış

53- Kendi çıkarları için dolanıp durdular.

-54-

فَغَشَّاهَا مَا غَشَّى

Fe gaşşâhâ mâ gaşşâ.

Fe gaşşa ha ma gaşşa : böylece, artık, trans, salgın, bulaşan, sarılan

54- Hep o hallere sarıldıkça sarıldılar

-55-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى

Fe bi eyyi âlâi rabbike tetemârâ.

Fe bi eyyi alai	: öyleyse, hangi, nasıl, ajan, etken, delil, yücelik, nimet
rabbi-ke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
tetemara	: şüphe, şek, mücadele

55- Bundan sonra seni vücudlandıranın hangi delillerinden şüphe edebilirsin?

-56-

هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَى

Hâzâ nezîrun minen nuzuril ûlâ.

Hâzâ nezirun	: bu, çağrı, hakikatlere çağrı, uyarma, öğüt, adak, müjde
min en nuzuri el ula	: nezir, çağrı, önceki, evvel

56- İşte bu hakikatlere yapılan bir çağrıdır. Öncekilere de bu hakikatlerin çağrısı yapıldı.

-57-

أَزِفَتْ الْآزِفَةُ

Ezifetil âzifeh

Ezifet el azifet	: yaklaştı, koşmak, yaklaşmakta olan

57- Hakikatler yolunda koştukça koşun.

-58-

لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ

Leyse lehâ min dûnillâhi kâşifeh

Leyse leha	: yoktur, değil, onu, ondan, her şeyi, var olan
min dûni Allah	: başka, ona ait, Allah,
kaşifet	: kâşif, meydana çıkaran, açıklayan,

58- Ortaya çıkan her şey Allah'tandır, O'ndan gayrısı yoktur.

-59-

أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ

E fe min hâzel hadîsi tacebûn

E fe min haza el hadis	: yoksa, bu, sözler, bilgiler
tacebûne	: size acayip geldi, farklı, değişik,

59- Yoksa bu sözler size acayip mi gelir?

-60-

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ

Ve tedhakûne ve lâ tebkûn

ve tedhakûne : siz gülüyorsunuz, kahkaha, eğlenme, önemsememe
ve la tebkûne : yok, gerçeği, aramadınız, aslınız, yok ağlamak

60- Önemsemiyorsunuz ve gerçeği aramıyorsunuz.

-61-

وَأَنتُمْ سَامِدُونَ

Ve entum sâmidûn

ve entum samidun : siz, gafletten, eğlenceye daldınız, önemsememe, gafil

61- Ve siz bir gaflet içinde dolanıp duruyorsunuz.

-62-

فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا

Fescudû lillâhi vabudû

Fe esced li Allah : artık, tüm varlığıyla teslim olmak, secde, Allah,
ve abudu : kul, kulluk,

62- Artık tüm varlığınızla Allah'a teslim olun ve O'nun kulu olduğunuzu bilin.

S54 - KAMER SÛRESİ

-1-

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ

İkterebetis sâatu ven şakkal kamer

İkterebeti	: yakınlaştı, yanaştı, yakın oldu, geldi,
el saatu	: saat, süre, zaman, vakit, gelip geçen zaman, her an
ve inşakka el kameru	: hakikatler apaçık ortaya çıktı,

1- Her zaman hakikatlere yakınlık vardır ve hakikatler her an apaçık ortaya çıkar.

-2-

وَإِن يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ

Ve in yerev âyeten yu'ridû ve yekûlû sihrun mustemir

ve in yerev ayeten	: eğer, bile, görseler, ister, ayet, işaret, delil,
Yuridu	: dönen, yüz çeviren, reddeden, cahelate dönen
Ve yekulu sihrun	: derler, sihir, aldatmaca,
Mustemir	: devamlı, sabit, eskiden gelen

2- Delilleriyle görseler bile, hakikatleri reddedip kendi cehaletlerine dönenler, bunlar eskiden beri söylenen aldatmacalardır, derler.

-3-

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ

Ve kezzebû vettebeû ehvâehum ve kullu emrin mustekır

ve kezzebû	: yalanladılar, yalanlarda kaldılar,
ve ittebe	: tabi oldular, uydular,
ehvae hum	: heva, heves, zan, çıkarlarına uymak, onlar
Ve kullu emrin	: bütün işler, hükümler, tüm varlıktaki işleyiş
mustekır	: kararlı, sağlam, istikrar, yerleşme yeri, düzen

3- Onlar hakikatleri yalanlarlar ve onlar kendi şahsi çıkarlarına tâbi olurlar ve bütün varlıktaki istikrarlı işleyişi anlayamazlar.

-4-

وَلَقَدْ جَاءهُم مِّنَ الْأَنبَاء مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ

Ve lekad câehum minel enbâi mâ fihî muzdecer

ve lekad ceahum	: andolsun, doğrusu, geldi, sunuldu, verildi, onlar
minel enbai	: haberler, hakikatlerin bilgileri,
Ma fi hi muzdecer	: ondan sakındıracak nasihat, caydırıcı, vazgeçirici

4- Doğrusu onlara fenalardan vazgeçirtecek hakikatlerin bilgileri sunuldu.

-5-

حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ

Hikmetun bâligatun fe mâ tugnin nuzur

Hikmetun	: bilgelik, ilmin inceliği, içteki sır,
baligatun	: erişmek, yetişkin, kemalat
fe mâ tugni	: bir yarar sağlamadı, fayda vermedi,
el unzuru	: bakmalar, uyarma, açıklanan hakikatler, sözler

5- Kemalâta ulaşmaları için ilmin incelikleri onlara sunuldu. Fakat açıklamalar, uyarılar onlara fayda vermedi.

-6-

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَى شَيْءٍ نُّكُرٍ

Fe tevelle anhum yevme yedud dâi ilâ şeyin nukur

Fe tevelle	: artık, yüz çevir, uzak dur,
anhum yevme	: onlardan, gün, zaman, an, her zaman,
yedu ed dai	: davetçinin daveti,
ila şeyin nukur	: bir şey, vermemek, reddetmek

6- Artık, hakikatlere davet edenin davetine karşılık vermeyenlerden her zaman uzak dur.

-7-

خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ

Huşşe'an ebsâruhum yahrucûne minel ecdâsi keennehum cerâdun munteşir

Huşşean	: korku, dehşet,
ebsaru hum	: gözler, bakışlar, halleri
Yahrucûne	: çıkarlar,
minel ecdas	: mezar, kabir, ev, vücutlar, ortaya fırlayan
Keenne hum ceradun	: sanki, gibi, onlar gibi çekirge, yağma edenler
munteşirun	: dağılan, etrafa yayılan, hareket eden,

7- Onlar bakışlarıyla dehşet saçan, etrafa yayılmış yağmacılar gibi yalnız kendi çıkarlarına göre hareket ederler.

-8-

مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ

Muhtıîne iled dâi yekûlul kâfirûne hâzâ yevmun asir

Muhtiîne	: hızlı yürüyen, acele eden, koşan, hata eden,
ila ed dai	: davet etmek, yönelmek,
Yekulu el kâfirûne	: derler, örten, hakikati görmemezlikten gelen,
haza yevm	: bu, şu, bunlar, gün, zaman, her zaman,
asir	: zorluk, sıkıntı, reddeden, müşkül, karmakarışık,

8- Hakikatlere davet edeni bir hata içinde görürler. Hakikatleri görmemezlikten gelenler derler ki: Bunlar her zaman sıkıntı verirler.

-9-

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ

Kezzebet kablehum kavmu nûhın fe kezzebu abdenâ ve kâlû mecnûnun vezducir

Kezzebet kable hum	: yalanladı, onlardan önce
kavmu nûhın	: Nuh'un kavmi
Fe kezzebu	: böylece, yalanladılar
abde na	: kul, biz, kulumuz, bizi anlatan kul
ve kâlû mecnun	: dediler, mecnun, bilmeden konuşan, cinlemiş
ve uzducir	: engellemeye çalıştılar, incittiler

9- Onlardan önce Nuh’un kavmi de yalanladı. Onlar kulumuzu yalanladılar ve o ne dediğini bilmiyor dediler ve onu engellemeye çalıştılar.

-10-

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ

Fe deâ rabbehû ennî maglûbun fentasır

Fe dea rabbe hu	: sonra, seslendi, dua etti, yöneldi, rabbine
Enni maglubun	: ben, mağlup, yenilmek, gücü yetmemek
fe intasir	: yardım,

10- Sonra o Rabbine: Hakikatleri anlatmaya benim gücüm yetmedi, bana yardım et, diye dua etti.

-11-

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاء بِمَاء مُّنْهَمِرٍ

Fe fetahnâ ebvâbes semâi bi mâin munhemir

Fe fetah na	: böylece, açtık, açığa çıkardık,
ebvabe	: kapılar, gerçek, hakikat, kısım, parça, varlığın sureti
el semâi	: ulvi alem, gökyüzü, sema, ulviyet,
bi main munhemir	: saf, su, bir ilim, dökülen, akıp gelen, boşalan, çok

11- Böylece o, Ulvi Âlem’den akıp gelen ilmin Bizden açığa çıktığını anladı.

-12-

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاء عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ

Ve feccernel arda uyûnen feltekalmâu alâ emrin kad kudir

ve feccer nâ	: coşmak, doğmak, açığa çıkarmak, fışkırmak, biz
el arda	: toprak, yeryüzü, beden
uyunen	: pınar, kaynak, gözler, aynılık, benzer, seyir, eş,
Fe ilteka el mau	: böylece, buluştu, birleşti, saf, ilim, kaynağından
alâ emrin	: emir, iş, işleyiş, hüküm,
kad kudire	: oldu, ölçüyle, takdirle

12- Yeryüzündeki doğuşun Bizden olduğunu, benzer hakikatleri taşıdığını, sonra da bütün işleyişin bir ölçüyle bir ilimde birleştiğini anladı.

-13-

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ

Ve hamelnâhu alâ zâti elvâhın ve dusur

ve hamelnâ-hu	: taşıdık, o,
ala zati	: üzerine, için, yüce, zat, öz, sahip,
elvâhın	: levhalar, tablolar, varlık sahifeleri,
ve dusuri	: sevk, itme, gönderme, çivi, ortadan kalkma,

13- Bütün varlık sahifelerinin Zatını idrak etmesi için onu taşıdık ve onu hakikatlere sevk ettik.

-14-

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاء لِّمَن كَانَ كُفِرَ

Tecrî bi a'yuninâ, cezâen li men kâne kufir

Tecri	: var, yer, akıp giden, sürüp giden, üzere oldu,
bi ayuni na	: gözler, bakış, aynılık, ayniyet, benzer, bizim, hakikatlerimiz
Cezaen	: karşılık, karşılığını bulmak, mukabil, görmek,
li men kane kufr	: için, kimse, reddeden, inanmayan, haksızlık, hakikati örten

14- Nuh'a karşı haksızlık yapan kimseler, yaptıklarının karşılığını buldular. O ise, Bizim hakikatlerimiz üzere hareket etti.

-15-

وَلَقَد تَّرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

Ve lekad tereknâhâ âyeten fe hel min muddekir

ve lekad terek na ha	: doğrusu, bırakmak, koymak, terk, biz, o,
ayete	: işaret, iz, delil
Fe hel min muddekirin	: böylece, diye, ibret, öğüt alsınlar, araştırsınlar,

15- Doğrusu onu delillerimizle bıraktık. Böylece hakikatleri araştırıp öğrensinler diye.

-16-

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ

Fe keyfe kâne azâbî ve nuzur

Fe keyfe	: bundan sonra, işte, nasıl, bu durum nedir, nice
kane azabi	: oldu, sıkıntılarda kalmak, azab, sıkıntı,
ve nuzuri	: uyarı, hakikati düşünmek, nazar, sakındırmak, araştırma

16- Böylece hakikatlerimizi anlamayanlar nasıl sıkıntılarda kalır ve hakikatlerle uyarılmak nedir, düşünsünler diye.

-17-

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

Ve lekad yessernel kur'âne lîz zikri fe hel min muddekir

ve lekad yesserna	: doğrusu, yaptık, kolay, hızlı, gizli, düzenledi
El kuran	: Okunan şey, kâinat kitabı, varlık kitabı,
li el zikri	: zikir için, anmak için, anlamak, idrak etmek, öğüt,
Fe hel min muddekirin	: bundan sonra öğüt alsınlar diye, ibret, düşünüp anlama

17- Doğrusu kâinat kitabını anlaşılması için kolay kıldık. Böylece hakikatleri araştırıp öğrensinler diye.

-18-

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ

Kezzebet âdun fe keyfe kâne azâbî ve nuzur

Kezzebet adun	: yalanladı, ad kavmi
Fe keyfe kane azabi	: işte, nasıl oldu azap, sıkıntı,
Ve nuzuri	: uyarılar, hakikate getirmek için yapılan uyarı,

18- Ad kavmi de hakikatler açıklanıp uyarıldıkları hâlde yalanladılar ve onlar sıkıntılarda kaldılar.

-19-

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ

İnnâ erselnâ aleyhim rîhan sarsaren fî yevmi nahsin mustemirr

İnnâ erselna aleyhim	: biz, indirdik, gönderdik, verdik, üzerlerinde, onlarda
Rîhan sarsaren	: rüzgâr, ses, nefes, gürültülü, uğultu, kudretli
Fi yevmi nahsin	: içinde, gün, her an, vurmak, uğursuz,
mustemir	: devamlı, kesintisiz

19- Onlara da, her an kesintisiz bir vurgu hâlinde, bir uğultu hâlinde olan o nefes alıp vermeyi Biz verdik.

-20-

تَنزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ

Tenziun nâse ke ennehum a'câzu nahlin munkair

Tenziu en nase	: çekmek, çeker verir, sızma, sököp alan, insanları
keenne-hum	: gibi, sanki, onlar,
acazu	: eksiklik, acizlik, elinde olmadan, ihtiyaç, istem dışı
Nahlin munkair	: elemek, hurma ağacı, kökünden sökülmüş, kopmuş,

20- İnsanlar, istem dışı bir hâlde içlerinden sökülüp gelir gibi nefes alıp verirler

-21-

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ

Fe keyfe kâne azâbî ve nuzur

Fe keyfe	: bundan sonra, işte, nasıl, bu durum nedir, nice
kane azabi	: oldu, sıkıntılarda kalmak, azab, sıkıntı,
ve nuzuri	: uyarı, hakikati düşünmek, nazar, sakındırmak, araştırma

21- Böylece hakikatlerimizi anlamayanlar nasıl sıkıntılarda kalır ve hakikatlerle uyarılmak nedir, düşünsünler diye.

-22-

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

Ve lekad yessernel kur'âne lîz zikri fe hel min muddekir

ve lekad yesserna	: biz, yaptık, kolaylaştırdık düzenledik, akıcı kıldık,
El kuran	: kainat kitabı, varlık kitabı, okunulan şeyi
li ez zikri	: zikir için, anmak için, anlamak, idrak etmek
Fe hel min muddekirin	: bundan sonra öğüt alsınlar diye. İbret, düşünüp anlama

22- Doğrusu kâinat kitabını anlaşılması için kolay kıldık. Böylece hakikatleri araştırıp öğrensinler diye.

-23-

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ

Kezzebet semûdu bin nuzur

Kezzebet semudu	: yalanladı, semud da
bi en nuzuri	: uyarılar, hakikate getirmek için yapılan çağrı

23- Semud da hakikatler açıklanıp uyarıldıkları hâlde yalanladılar.

-24-

فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ

Fe kâlû ebeşeren minnâ vâhiden nettebiuhû innâ izen lefî dalâlin ve suur

Fe kalu e beşeren	: böylece, o zaman, dediler, bir beşer mi?
minnâ vahiden	: bizden, birisi, tek,
nettebiu hu	: tâbi olmak, uymak, takip etmek, o
innâ izen le fi dalalin	: biz, elbette, dışına çıkan, sapan
ve suur	: çılgın, aşırılık, hüsran

24- Sonra da dediler ki: Biz, bizim gibi olan bir beşere mi uyacağız. O zaman biz elbette bildiklerimizin dışına çıkarız ve hüsrana uğrarız.

-25-

أَؤُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ

E ulkıyez zikru aleyhi min beyninâ bel huve kezzâbun eşir

E ulkiye	: mi ulaştı, verildi, aldı, ulaştı, kavuştu,
el zikru aleyhi	: zikir, anmak, hakikatler, ona,
min beyni-nâ	: aramızdan, içimizden
Bel huve kezzabun	: hayır, bilakis, o, yalanlayan,
eşirun	: noktalayan, sonlandırmak, kibirli

25- İçimizden ona mı hakikatler verildi? Bilakis o bildiklerimizi yalanlayıp sonlandırandır.

-26-

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُ

Se ya'lemûne gaden menil kezzâbul eşir

se yalemûne	: belki, bilen, öğrenen,
gaden	: yarın, yakında, gelecekte
Men el kezzab	: kim, yalanlayan,
el eşiru	: sonlandıran, nokta, kibirli

26- Yalanlayan sonlandıran kimdir? Belki yakında bilirler.

-27-

إِنَّا مُرْسِلُو النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ

İnnâ mursilûn nâkati fitneten lehum fertekıbhum vestabir.

İnnâ mursilu	: biz, gönderdik, verdik, sunduk,
el nakati	: dişi deve, arınma, nokta, ince mana
Fitneten lehum	: imtihan, sınama, aslını bilmeleri için araştırma, onlar
Fe irtekib hum	: artık, bak, gözlemle, onlar,
ve estabir	: sabret, bekle,

27- Şüphesiz onlara; aslını bilsinler araştırsınlar, varlığın ince manalarını düşünsünler, böylece onlar gözlemlesinler ve sabretsinler, diye hakikatleri sunduk.

-28-

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاء قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ

Ve nebi hum ennel mâe kısmetun beynehum kullu şirbin muhtedar

ve nebi hum	: haber, bildirmek, onlar
enne el mae	: su, ilim, kaynağından gelen,
Kısmetun beyne hum	: bölüm, pay edilmiş, hisse, nasip, aralarında, dahil
Kullu şirbin	: tümü, hepsi, içmek, yarar, fayda,
muhtedarun	: hazır olan, her yerde var olan,

28- Onlara o hakikatlerin ilminden nasipleri olduğu bildirildi. Onların hepsinin fayda bulmaları için, hakikatler her an her yerde hazırdır.

-29-

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ

Fe nâdev sâhıbehum fe teâtâ fe akar

Fe nadev sahibe hum	: sonra, nida, çağırmak, istemek, sahip olmak, onlar
Fe teata	: istismar, taciz, atıldılar,
fe akare	: sonra, kesmek, kaybetmek, dehşetli olmak

29- Fakat onlar sahip oldukları cehalet hallerini istediler, tacizkâr davrandılar, böylece kaybettiler.

-30-

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ

Fe keyfe kâne azâbî ve nuzur

Fe keyfe	: bundan sonra, işte, nasıl, bu durum nedir, nice
kane azabi	: oldu, sıkıntılarda kalmak, azab, sıkıntı,
ve nuzuri	: uyarı, hakikati düşünmek, nazar, sakındırmak, araştırma

30- Böylece hakikatlerimizi anlamayanlar nasıl sıkıntılarda kalır ve hakikatlerle uyarılmak nedir, düşünsünler diye.

-31-

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ

İnnâ erselnâ aleyhim sayhaten vâhıdeten fe kânû ke heşîmil muhtezir

innâ erselna aleyhim	: muhakkak, gönderdik, sunduk, bildirdik, verdik, onlar
Sayhatan	: kudretli ses, seslenme, çağrı, feryat,
vâhideten	: bir, tek olan
Fe kanu ke heşimi	: böylece oldu, saman, kuru ot, önemsiz,

el muhtezir : ufalanmış, döküntü, basit gören, çekinen, sakınan,

31- Doğrusu onlara tüm varlıktan tek Zatın seslenip durduğunu birdirdik. Öyle ki onlar onu önemsemediler, anlamaktan çekindiler.

-32-

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

Ve lekad yessernel kurâne lîz zikri fe hel min muddekir

ve lekad yesserna : doğrusu, biz yaptık, kolaylaştırdık, düzenledik, yol almak
El kuran : kuran, okunan şey, kâinat kitabı,
li ez zikri : zikir için, anmak için, anlamak, idrak etmek
Fe hel : artık, bundan sonra, böylece, diye, var mı?
min muddekirin : öğüt almak, ibret, düşünüp anlama, araştırmak,

32- Doğrusu kâinat kitabını anlaşılması için kolay kıldık. Böylece hakikatleri araştırıp öğrensinler diye.

-33-

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ

Kezzebet kavmu lûtın bin nuzur

Kezzebet kavmu lutin : yalanladı lutun kavmi
Bi en nuzuri : uyarı, hakikatle uyarılma, nazar, bakış, düşünme,

33- Lut'un kavmi de, hakikatler açıklanıp uyarıldıkları hâlde yalanladılar.

-34-

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَّجَّيْنَاهُم بِسَحَرٍ

İnnâ erselnâ aleyhim hâsiben illâ âle lût necceynâhum bi sehar

İnnâ erselna aleyhim : gönderdik, sunduk, onlara, kendilerine,
hasiben : taş, sert rüzgar, taşlaşmış kalp, idraksiz,
İllâ ale lut : ancak lutun ailesi, soyu, zümresi, ona uyan,
Necceyna hum : kurtuluş, necat bulmak, biz, onlar,
bi seharin : aydınlığa yürüme, doğuş vakti

34- Biz onların taşlaşmış kalblerine hakikatleri sunduk. Ancak Lut'a uyanlar başka, onlar Bizde necat buldular, aydınlığa yürüdüler.

-35-

نِعْمَةً مِّنْ عِندِنَا كَذَٰلِكَ نَجْزِي مَن شَكَرَ

Nimeten min indina kezâlike neczî men şeker

Nimeten min indina : nimetlerimiz, lütuf, sıfat, bize ait,
Kezalike neczi : işte böyle, karşılık, mükâfat,
men şekere : kim, kimse, şükreden, sahibini bilip minnettar olan,

35- İşte sıfatlarımızı anlayanlara, sıfatların sahibini bilip teslim eden kimselere, karşılıklar vardır.

-36-

وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ

Ve lekad enzerehum batşetenâ fe temârev bin nuzur

ve lekad enzere hum : andolsun, doğrusu, uyarmak, çağrı, açıklamak, onlar
batşete-nâ : yakalayış, ihata, kuşatma, kuvvetle tutuş, sıkıntı,
Fe temarev : fakat, şüphe, tereddüt,
bi en nuzur : hakikate yapılan çağrı, uyarma, tenbih,

36- Doğrusu onlara, tüm varlığı kudretimizle tuttuğumuz hakikati açıklandı. Fakat onlar açıklanan hakikatler hakkında şüpheye düştüler.

-37-

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ

Ve lekad râvedûhu an dayfihî fe tamesnâ ayunehum fe zûkû azâbî ve nuzur

ve lekad ravedu hu : doğrusu, sahiplenme, hu, hak,
an dayfi hi : konuk, misafir, meyletmek, o
Fe tamesna ayune hum : böylece, gidermek, gözleri hakikati göremedi, aynılıkları,
Fe zuku azabi : gadap, o halde kalma, zevk, azab, sıkıntı,
ve nuzur : çağrı, uyarma,

37- Doğrusu onlar; Hakk'a ait olana sahiplenmeye kalktılar, o fena hallerine meylettiler. Böylece onlar hakikatlerimizi göremediler. Sonra da hakikatlere yapılan çağrıya uymamanın sıkıntısında kaldılar.

-38-

وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ

Ve lekad sabbehahum bukreten azâbun mustekırr

ve lekad sabbeha hum : andolsun, sabah vakti, aydınlanma, doğuş, onlar
Bukreten azabun : sıkıntılı hallerde, erkenden, bir azap sıkıntı,
mustekır : sabit, devamlı, kararlı,

38- Doğrusu onlar, devamlı o cehaletin sıkıntılı hâllerinde kalıp aydınlığa ulaşamadılar.

-39-

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ

Fe zûkû azâbî ve nuzur

Fe zuku azabi	: tatma, duyma, o hale sarılma, sıkıntı,
nuzur	: uyarma, hakikate yapılan çağrı

39- Böylece hakikatlere yapılan çağrıya uymamanın sıkıntısında kaldılar.

-40

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

Ve lekad yessernel kur'âne lîz zikri fe hel min muddekir

ve lekad yesserna	: Doğrusu, yaptık, kolaylaştırdık, düzenledik
El kuran	: okunan şey, kainat kitabı, varlık kitabı,
li ez zikri	: anmak için, anlamak için, idrak etmek
Fe hel min muddekirin	: bundan sonra öğüt alsınlar diye. İbret, düşünüp anlama

40- Doğrusu kâinat kitabını anlaşılması için kolay kıldık. Böylece hakikatleri araştırıp öğrensinler diye

-41-

وَلَقَدْ جَاء آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ

Ve lekad câe âle fir'avnen nuzur

ve lekad cae	: andolsun, doğrusu, geldi, sunuldu,
ale firavne	: firavun ailesine, zümresine,
En nuzuru	: hakikate yapılan çağrı, uyarmak,

41- Doğrusu firavun zümresine de hakikatler açıklanıp uyarıldı.

-42-

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ

Kezzebû bi âyâtinâ kullihâ fe ehaznâhum ahze azîzin muktedir

Kezzebû	: yalanladılar
bi ayati na kulliha	: ayetlerimizi, işaretlerimizi, alamet, tüm, bütün,
Fe ehaz na hum	: öyle ki, sarıldılar, yakalanmak, hapis, tutmak, biz, onlar
Ahze azizin	: tutmak, yakalama, güçlü, büyük, üstün,
muktedirin	: kudretli olan, güçlü olan, muktedir,

42- Bütün işaretlerimizi yalanladılar. Öyle ki onlar; Bizi anlamamanın cehaletine tutuldular, kendilerini üstün, güçlü görmenin o hâllerine sarıldılar.

-43-

أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُوْلَئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءةٌ فِي الزُّبُرِ

E kuffârukum hayrun min ulâikum em lekum berâetun fîz zubur

e kuffârukum	: sizin hakikati örtmeniz, görmemezlikten gelmeniz
hayrun min ulaikum	: hayırlı, iyi olan, onlardan, sizlerden
Em lekum beraetun	: yoksa, sizin için beraat, kurtuluşa ulaşmak,
fi el zuburi	: içinde, kutsal olan, kitab, yazılı olan, kutsal sözler

43- Sizin hakikatleri görmezlikten gelmeniz sizlerin hayrına mı, yoksa kutsal sözlerle kurtuluşa ulaşmanız mı sizin için daha hayırlı?

-44-

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ

Em yekûlûne nahnu cemîun muntesir

Em yekulune nahnu	: yoksa diyorlar, söylüyorlar biz
Cemıun muntesirun	: toplanma, kalabalık, birlik, kazanan, zafer,

44- Yoksa biz daha kalabalığız, kazanırız mı diyorlar?

-45-

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ

Se yuhzemul cem'u ve yuvellûned dubur

se yuhzemu el cemu	: hezimet, yenilmek, mağlup, kaybetmek, hepsi
Ve yuvellune	: dönecek,
ed dubura	: arkaları, eski bildiklerine dönecekler, cehalet bilişi

45- Hakikatleri bırakıp, cehalet bilişlerine dönenlerin hepsi kaybedenlerden olur

-46-

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَى وَأَمَرُّ

Belis sâatu mev'ıduhum ves sâatu edhâ ve emerr

Bel el saatu	: hayır, saat, zaman, vakit,
mevıdu hum	: vaad, söz, onlara söylenen,
ve el sâatu edha	: zaman, vakit, süre, kötü, korkunç şey
ve emerr	: emir, işler, hükümler,

46- Bilakis onlara her zaman hakikatlerin sözleri söylendi ve onlar işleyişi anlayamadılar ve zamanları kötü hallerde geçirdiler.

-47-

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ

İnnel mucrimîne fî dalâlin ve suur

İnne el mucrimin	: muhakkak ki, fenalarda kalanlar, hata yapan, günah
Fi dalalin	: içinde, sapan, dışına çıkan, cehalete sapan,
ve suurin	: çılgın, aşırılık, sarsılma

47- Muhakkak ki onlar; fenalarda kalanlar, hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine sapanlar ve aşırılık içinde olanlardır.

-48-

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ

Yevme yushabûne fîn nâri alâ vucûhihim zûkû messe sekar

Yevme yushabune	: gün, vakit, sürüklenen, kalır, çekilen, giden,
Fi el nar	: içinde, yakıcılık, ateş, yakıp yıkıcı,
alâ vucûhi-him	: onların yüzlerinde, yönleri, nitelikleri
Zûkû messe	: o hallerde kalmak, tadın, temas, dokunma,
sekare	: şaşırmışlık, hak ila batıl arasında şaşırmışlık

48- Her zaman o yakıp yıkıcı hâller içinde sürüklenip giderler. Onların yüzlerinde şaşırmışlık hâlleri vardır.

-49-

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

İnnâ kulle şey'in halaknâhu bi kader

İnnâ kulle şeyin	: muhakkak ki biz tüm her şeyi
Halaknâ hu	: onu yarattık, halk ettik, varettik,
bi kaderin	: bir ölçüyle, planla, takdirle

49- Muhakkak ki Biz bütün her şeyi bir ölçüyle halk ettik.

-50-

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ

Ve mâ emrunâ illâ vâhıdetun ke lemhın bil basar

ve mâ emru nâ	: değil, şey, ne, iş, emr, hüküm
İllâ vahidetun	: den başka, ancak, bir tek,
Ke lehmin bi el basari	: gibi, bir anlık, bakış, gözün açıp kapanması gibi.

50- Tüm varlıktaki işleyiş, Bizim birliğimizden başka şey değildir. Gözün açılıp kapanması gibi gerçektir.

-51-

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ

Ve lekad ehleknâ eşyâakum fe hel min muddekir

ve lekad ehlek na : doğrusu, yok olma, yazık olma, biz,
eşyaa kum : bölüm, nevi, eşya, suret, varlığın sureti, siz,
Fe hel min muddekirin : bundan sonra, ibret, düşünüp anlamak

51- Doğrusu siz; varlığın suretinde kalır Bizi anlayamazsanız, kendinize yazık edersiniz. Artık düşünüp anlamaz mısınız?

-52-

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ

Ve kullu şey'in fe alûhu fîz zubur

ve kullu şeyin : bütün her şey, bütün varlık,
feala hu : fail, işleyen, O, hu, hak,
Fi el zubur : içinde, kutsallık, kütle, kitap, yazılı olan, mektup

52- Bütün varlığın işleyişinde fail olan O'dur. Hakikatler kâinat kitabının içindedir

-53-

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ

Ve kullu sagîrin ve kebîrin mustetar

ve kullu : bütün her şey,
Sagirin ve kebirin : küçük ve büyük,
mustetarun : satırlar halinde yazılı,

53- Küçük ve büyük bütün her şeyde hakikatler satır satır yazılıdır.

-54-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ

İnnel muttekîne fî cennâtin ve neher

İnne el muttekine : muhakkak ki takva, fenalar düşmekten sakınan
Fiy cennatin : huzur içinde, cennet içlerinde,
ve neher : nehir, huzur, bol, refah

54- Muhakkak ki fenalara düşmekten sakınanlar, huzur ve refah içindedirler.

-55-

فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ

Fî makadi sıdkın inde melîkin muktedir

fî makadi	: makam, bulundukları yer,
sıdkın	: sadık, dosdoğru hareket etme, sadakat
İnde melikin	: yanında, katında, ona ait, mülkün sahibi,
muktedir	: kudretli, yetkili, iktidar sahibi, muktedir olan,

55- Bulundukları yerlerde dosdoğru hareket ederler. Bütün her şeye muktedir olan mülkün sahibine teslim olmuşlardır.

S55 - RAHMAN SÛRESİ

-1-

الرَّحْمَنُ

Er rahmân

el rahmânu : tüm varlıktan haktır yansıyan, nuruyla saran, zatıyla tutan,

1- Bütün varlığı nuruyla sarandır.

-2-

عَلَّمَ الْقُرْآنَ

Allemel kur'ân

Alleme : ilmin sahibi, öğretti,
el kurane : kâinat kitabı, okunan şey, toplanan,

2- Bütün kâinat kitabındaki ilmin sahibidir.

-3-

خَلَقَ الْإِنسَانَ

Halakal insân

Halaka el insan : yarattı, halk etti, insanı

3- İnsanı halk edendir.

-4-

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

Allemehul beyân

Alleme hu : ilmin sahibi, öğretti, ilmiyle, o, insan
el beyane : açıklama, izah, apaçık göstermek, beyan etme, öğretme

4- İnsana ilmiyle hakikatleri öğretendir.

-5-

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ

Eş şemsu vel kameru bi husbân

el şemsu : güneş,
ve el kameru : ay,
Bi husbanin : hesap, ölçü,

5- Bir hesap iledir güneş ve ayın hareketi.

-6-

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ

Ve el necmu veş şeceru yescudân

ve el necmu : yıldızlar, otlar, bitkiler
ve en şeceru : ağaçlar, soy, köken,
yescudu : secde ederler, güçten tükenme, teslim olma

6- Yıldızlar ve ağaçlar her an secde halindedirler.

-7-

وَالسَّمَاء رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ

Ves semâe refeahâ ve vedaal mîzân

ve el semâe : gökyüzü, ulvi alem, sema,
refea ha : yücelik, yükseltmek, kaldırmak, yürütmek, sonsuz
ve vadaa : koymak, tutmak, dizayn, oluşturmak, düzenlemek,
el mizane : ölçü, denge, akıl, idrak, muhakeme,

7- Gökyüzünü bir sonsuzluk içinde var edendir ve bütün her şeyi bir ölçüyle düzenleyendir.

-8-

أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ

Ellâ tatgav fîl mîzân

Ellâ tatgav : taşkınlık etmeyin, haddi aşmayın,
fi el mizan : mizan, ölçü, akıl, idrak, muhakeme,

8- Artık ölçüyü anlayın, haddi aşmayın.

-9-

وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ

Ve ekîmul vezne bil kıstı ve lâ tuhsırûl mîzân

ve ekîmû : o halde durmak, uymak, doğru hareket etmek,
el vezne : ağırlık, denge, tartı, muhakeme
bi el kıst : adalet, kısım, nasip, pay,
ve la tuhsiru : yok, eksiltmek, kaybetmeyin, hüsran, uzaklaşmayın
el mizan : ölçü, tartı, akıl, idrak, muhakeme, düşünmek

9- Her an adalet üzere olun ve ölçüyle hareket etmekten uzaklaşmayın.

-10-

وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ

Vel arda vedaahâ lil enâm

ve el arda	: arz, yeryüzü, toprak,
vadaa ha	: koydu, ortaya koydu, düzenledi.
Li el enami	: için, mahlûkat, halk, yaratılan her şey, hayvanlar

10- Bütün mahlûkat için yeryüzünü düzenleyendir.

-11-

فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ

Fîhâ fâkihetun vennahlu zâtul ekmâm

fî-hâ fakihetün	: orada vardır meyveler, olgun, kemalat, zevk
ve en nahlu	: hurma, teklik, gözden geçirmek, bal arısı, ağaçlar
Zâtu el ekmami	: zatı, sahip, birlikte, tomurcuk, tecelli, doğuş, örtmek

11- Orada meyveler ve tomurcuklara sahip ağaçlar vardır.

-12-

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ

Vel habbu zul asfi ver reyhân

ve el habbu	: daneler, hücre, maddenin aslı, öz
Zû el asfi	: zat, sahip, yaprak, kabuk, fırtına, rüzgarın uçurduğu kabuk
Ve el reyhan	: güzel kokulu bitkiler

12- Ve özü taşıyan kabuklar ve güzel kokulu bitkiler vardır.

-13-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

13- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-14-

خَلَقَ الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ

Halakal insâne min salsâlin kel fehhâr

Halaka el insane : yarattı, halk etti, insanı
Min salsalin : kil, çamur, çiğ çamur, toprak, hücre, öz taşıyan halde
Ke el fahhari : pişmiş çamur gibi, çanak çömlek, şekillenen, öğünen,

14- İnsanı; bir öz taşıyan, dönüşüp, gelişip şekillenen bir halde halketti.

-15-

وَخَلَقَ الْجَانَّ مِن مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ

Ve halakal cânne min mâricin min nâr

ve halaka : yarattı, halk etti, var etti,
el canne : canlar, tanımlanamayan, bilinmeyen,
Min maricin : alev, ateşteki kıvılcım, yükselen, kıvılcım,
min narin : ışık, nur, ateş,

15- Ve tanımlayamadıklarınızı da bir nurun kıvılcımından halk etti.

-16-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

16- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-17-

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ

Rabbul meşrikayni ve rabbul magribeyn

Rabbu : Rabbidir, vücudlandıran,
el meşrikayni : doğuda olanlar,
ve rabbi : Rabbidir, vücudlandıran,
el magribeyni : batıda olanlar

17- Doğuda olanları da vücudlandırandır ve batıda olanları da vücudlandırandır.

-18-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

18- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-19-

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ

Merecel bahreyni yeltekıyân

Merece	: saldı, serbest bırakma, salıverme, karıştırma
el bahreyni	: iki deniz, denizler, bilgili kimseler, sonsuzluk
yeltekıyâni	: karşılaşacak, tanışacak, birbirine kavuşacak

19- Birbirine kavuşacak iki denizi salıvermiştir.

-20-

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ

Beynehumâ berzehun lâ yebgıyân

beyne-humâ	: aralarında,
berzehun	: berzah, engel, had, hudud, perde,
lâ yebgiyâni, bagy	: yok, sınır haddi aşmak, istemek, talep, geçip karışmaz

20- Aralarında bir berzah vardır, haddi aşmazlar.

-21-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

21- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-22-

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ

Yahrucu min humel lûluu vel mercân

Yahrucu min huma	: çıkar, ortaya çıkan, ikisinden, onlardan
El luluu	: inci, saf tertemiz,
ve el mercan	: mercan, pırıl pırıl, güzellik veren

22- Onlardan saf tertemiz ve güzellik veren şeyler ortaya çıkar.

-23-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

23- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-24-

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ

Ve lehul cevâril munşeâtu fîl bahri kel alâm

ve lehu el cevari	: o, yürüyüp giden, hareket eden, akıp giden gemiler
el munşeâtu	: tesis, oluşum, beden, vücutlar, yapılan, hizmet,
fî el bahri ke	: deniz, sonsuzluk, bilgili kimse,
el alami	: bayrak, alemler, alâmetler, izler, nişan, belirti,

24- Bedenleri hareket ettiren O'dur. O'nun işaretleri bir sonsuzluk içinde akar gider.

-25-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

25- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-26-

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ

Kullu men aleyhâ fân

kullu men aleyha	: bütün her şey, var olan, bütün suretler, ne varsa
fanin	: fani, gelip geçen, yok olur

26- Bütün sûretler gelir geçer.

-27-

وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Ve yebkâ vechu rabbike zûl celâli vel ikrâm

ve yebkâ : baki olan, daima, sürekli olan,
Vechu rabbike : yüz, gerçek, rabbin, seni vücudlandıran,
Zu el celali : zat, sahip, suretleri tutan, celal, güzel, nuru ile tutan,
vel ikram : lütuf, sıfatları ikram eden, ihsan

27- Sıfatlarının sahibi olan ve tüm varlığı Zâtıyla tutan Rabbinin yüzü bâki kalır.

-28-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

28- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-29-

يَسْأَلُهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

Yes' eluhu men fis semâvâti vel ard kulle yevmin huve fî şenin.

yeselu-hu : sorar, ister, sorulan, sorumlu, o
Men fî es semâvâti ve el ardı : gökler ve yerde ne varsa
Kulle yevmin : her an,
huve fi şenin : her an, o, bir tecellide, oluşta, şen, iş,

29- Göklerde ve yerde ne varsa O'nun sorumluluğundadır. O her an bir tecellidedir.

-30-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

30- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-31-

سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَا الثَّقَلَانِ

Se nefrugu lekum eyyuhes sekalân

se nefrugu lekum : soru, tek, hesabı nedir, kendini hesaptan geçirme, siz,
Eyyuhâ el sekalani : ey, üstünlük içinde, mal, meta, yolculun değerli malı, ego

31- Ey kendilerini bir üstünlük içinde görenler! Sizler neden kendinizi sorgulamazsınız?

-32-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

32- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-33-

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ

Yâ maşerel cinni vel insi inisteta'tum en tenfuzû min aktâris semâvâti vel ardı fenfuz lâ tenfuzûne illâ bi sultân

Yâ maşere	: ey, seslenme, topluluk, bölük, grup, güçlü sanan
el cinni	: tanımlanamayan, bilinmeyen
Ve el insi	: bilinen, insanlar, aslı, tanınan,
in istetatum	: eğer, şayet, güç, yapabilme, kapasite, yetenek, siz,
en tenfuzû	: nüfuz etmek, hükmetmek, uygulanan, geçmek, çıkmak
min aktâri	: her taraf, doğru hat, çap, büyüklüğü, ölçüsü
es semâvâti ve ardı	: semalar, gökler ve yeryüzü
fe unfuzû	: haydi, hükmetmek, nüfuz etmek, taşımak, yürütme,
lâ tenfuzûne	: nüfuz etmek, uygulayamazsınız, geçip çıkamazsınız
İllâ bi sultanin	: ancak, bir sultan, gücün sahibi, kâinatın sahibi,

33- Ey kendilerini güçlü sananlar! Tanıdıklarınız ve tanımadıklarınızla hep beraber eğer gücünüz yetiyorsa, göklerde ve yerde her ne varsa onlara hükmedebiliyorsanız haydi onlara hükmedin, hükmedemezsiniz. Her yere hükmeden ancak kâinatın sahibidir.

-34-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

34- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-35-

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ

Yurselu aleykumâ şuvâzun min nârin ve nuhâsun fe lâ tentesırân

Yurselu aleykuma : gönderilir, verilir, gösteren, sergileyen, sunulur, sizlere
Şuvâzun : kızgın, ateşli maden, kızgın ateş, susama,
min narin : ateş, ışık, nur
Ve nuhasun : duman, bulanık, görememe, bir şeyin aslı, kızgın maden,
Fe la tentesirani : kazanma yok, yardım, kurtulma, yardım göremez

35- Sizlerden öfkeli haller sergileyen ve aslını göremeyenlerinin, artık birbirlerine yardımı olmaz.

-36-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

36- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-37-

فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ

Fe îzen şakkatis semâu fe kânet verdeten keddihân

fe izâ inşakkati : hakikat ortaya çıktığı zaman, yarılıp çıktığında
el semau : ulvi alem, gök, sema
Fe kanet verdeten : artık, olur, kırmızı gül, rengârenk, kar, gelen, açılan,
Ke ed dihani : gibi, kızıl deri, erimiş yağ, boya, koyulaşmış, belirgin

37- Ulvi alemin hakikatleri apaçık ortaya çıktığı zaman, artık her şey belirgin bir halde açılır.

-38-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

38- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-39-

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْأَلُ عَن ذَنبِهِ إِنسٌ وَلَا جَانٌّ

Fe yevme îzin lâ yuselu an zenbihî insun ve lâ cânn

Fe yevme izin : an, gün, zaman, yetki, ruhsat, hiçbir zaman
la yuselu : yok, sual, istemez, aramaz, araştırmaz,

an zenbi hi : suç, günah, fenalar, kötülük,
insun : insan, bilinen, kendini bilen,
ve la can : yok, değil, tanınmayan, bilinmeyen, görmemezlik

39- Kendini bilen hiçbir zaman fenaları istemez ve hakkı görmemezlikten gelmez.

-40-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

40- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız

-41-

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ

Yureful mucrımûne bi sîmâhum fe yuhazu bin nevâsî vel akdâm

yurefu : bilinir, tanınır
el mucrimune : suçlular, fenalarda kalanlar, günahkârlar,
Bi sîmâ hum : sima, yüz, halleri, alamet, çehre, onlar
fe yuhazu : böylece yakalanır, sarılır, edinir,
Bi en nevasi : alınlar, düşünce
ve el akdam : ayaklar, yönelmek, gittiği yer, yöneldiği haller,

41- Fenalarda kalanlar simalarından bilinir, öyle ki düşünceleriyle ve yöneldiği halleriyle fenalara sarılmışlardır.

-42-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

42- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-43-

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ

Hâzihî cehennemulletî yukezzibu bi hel mucrimûn

Hâzihî cehennemu : bu, o, işte bu, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı
Elleti yukezzi bi ha : ki o, yalanladılar, hakikatleri yalanlama

El mucrimune : fenalarda kalanlar, günahkârlar,

43- Fenalarda kalanlar hakikatleri yalanladıklarından dolayı, cehaletin cehenneminde kalırlar.

-44-

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ

Yetûfûne beynehâ ve beyne hamîmin ân

Yetûfûne beyne ha : gezinirler, dolanırlar, aralarında, o hallerde
Ve beyne hamimin ani : arasında, sıcak kaynar su, hiddetli, kızgın, yakıcı

44- Hiddetli, yakıcı hallerle dolanır dururlar.

-45

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

45- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-46-

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ

Ve li men hâfe makâme rabbihî cennetân

ve li men hafe : ve kimse için vardır, korku, sakınma, kaygı
Makame rabbi hi : makam, mesken, mekân, rabbi, o
cennetani : cennetler, huzurlar

46- Rabbine ait olan makamları kendine nispet etmekten sakınan kimseler için huzurlar vardır.

-47

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

47- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-48-

ذَوَاتَا أَفْنَانٍ

Zevâtâ efnân

Zevâtâ : zatlar, o kişilere,
efnan : fen, ilim, dallar, fidan, şube, çeşit, tüm varlık

48- Tüm varlığı Zatıyla tutanı anlamak vardır.

-49-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

49- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-50-

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ

Fîhi mâ aynâni tecriyân

fî himâ aynani : içinde, gözler, ayniyyet, benzer, eşit, birlik,
tecriyani : gider, ilgi, akar gider, hareket eder

50- Birlik idrakinin içinde hareket ederler.

-51-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

51- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-52-

فِيهِمَا مِن كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ

Fîhi mâ min kulli fâtihetin zevcân

fî himâ min külli : onların içinde, onlarda, tümünün, hepsinin
Fakihetin : meyve, olgunluk, kemalat, bilgili, kamil olan,
zevcani : eş, arkadaş, birliktelik, aynı yolda olan, tür, cins

52- O halde olanların hepsi bir kemalat içinde, bir birlik içindedirler.

-53-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

53- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-54-

مُتَّكِئِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ

Muttekiîne alâ furuşin betâinuhâ min istebrak ve cenel cenneteyni dân

Muttekiîne	: yaslanırlar, bulunurlar, o halde olurlar,
ala furusin	: döşek, rahatlık, yüksek mevkilerde
Betâinu hâ	: onun iç yüzü, batın,
min istebrakin	: kalın elbise, zahiri görünen
ve cene	: meyve, zevk, varmak, olgunluk,
el cenneteyn dan	: cennet, huzur, yakın, irfan

54- Onlar zahiri görünüşten çok, onun iç yüzünün hakikatlerine bakarlar, hakikatlerin rahatlığındadırlar ve o yakınlığın huzurunun zevkindedirler.

-55-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

55- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-56-

فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

Fîhinne kâsirâtut tarfi lem yatmishunne insun kablehum ve lâ cânn

fî hine kasiratu et tarfi	: orada, hakkı seyreden bakışlar, bakış, soyu temiz
lem yatmis	: değil, görmediği, temas, dokunmamış,
hunne insun	: onlar, onlara, insan,
Kalbe hum	: daha önce, onlar ve yok, bilinmeyen, can,
ve la can	: yok, bilinmeyen, tanımlanamayan,

56- Daha önce hiçbir insanın göremediği, temas edemediği güzellikleri seyreden bakışlar vardır orada ve bilinmeyen bir şeyde yoktur.

-57-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

57- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-58-

كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ

Ke enne hunnel yâkûtu vel mercân

Keenne hunne el yakut	: gibi onlar, yakut, özden yansıyan güzellik, çeşitli renkler
ve el mercanu	: bir veya koloni, bütünlük, güzellik veren haller

58- Onlar bir özden yansıyan güzelliklerin ve bütünlüğün seyrindedirler.

-59-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

59- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-60-

هَلْ جَزَاء الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ

Hel cezâul ihsâni illel ihsân

Hel cezau el ihsan	: karşılık, mükâfat, iyi olan, güzel davranışlar,
İlla el ihsan	: ancak, iyi olan, güzel haller, güzel davranış,

60- Güzel davranışlarla karşılık verenler, ancak güzel haller taşıyanlardır.

-61-

فَبِأَيِّ آلَاء رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

61- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-62-

وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ

Ve min dûnihimâ cennetân

ve min dûni himâ	: altında, bulunduğu yerde, onlar,
cennetan	: cennetler, huzur verici olan, bahçeler,

62- Onların o hallerinden başka huzur verici halleri vardır.

-63-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

63- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-64-

مُدْهَامَّتَانِ

Mud hâmmetân

Mud hâmmetâni	: devamlı, önemli, değerli, yemyeşil, meyil, istek, diri olan,

64- Tüm varlıkta diri olanın seyrindedirler.

-65-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,

alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

65- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-66-

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ

Fîhi mâ aynâni neddâhatân

fî-himâ aynani : onlar, orada, göz, yakin, pınar, ayniyet, birlik, eşir, bakış
naddahatan : durmadan akan, kaynak, kesintisiz, memba, öz, asliyet

66- Onlar orada bir özden gelen birliğin zevkindedirler.

-67-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

67- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-68-

فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ

Fîhi mâ fâkihetun ve nahlun ve rummân

fî himâ fakihetün : onlar orada, meyve, olgun, kemalat, zevk,
ve nahlun : hurma, teklik,
ve rummanun : nar, çokluk

68- Onlar tekliğin ve çokluğun ne olduğunu bilmenin zevkindedirler.

-69-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

69- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-70-

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ

Fîhinne hayrâtun hisân

fî hine hayratun	: onlar, onlarda, hayırlı, iyiler, doğru,
Hisanun, hasene	: güzellik, saygın, seçkin kimse, hakka uygun davranışlar,

70- Onlarda güzel haller, hakka uygun davranışlar vardır.

-71-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

71- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-72-

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ

Hûrun maksûrâtun fîl hiyâm

Hûrun	: güneş, kusursuz güzel, hür, tertemiz,
maksuratun	: korunmuş, bölme, ikiliğe düşmeyen, dışarı çıkmayan
Fiy el hiyami	: içinde, çadır, özel barınak, makam, susayan, tevhit şuuru

72- Onlar Tevhid şuurunda, ikiliğe düşmeden tertemiz haller içindedirler.

-73-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi	: o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma	: rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani	: yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,

73- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-74-

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

Lem yatmishunne insun kablehum ve lâ cânn

lem yatmis : değil, görmediği, temas, dokunmamış,
hunne insun : onlar, onlara, insan, bilinen,
Kable hum : daha önce, onlar ve yok, bilinmeyen, can,
ve la can : ve yok, bilinmeyen, tanımlanamayan,

74- Daha önce hiç bir insanın temas etmediği güzellikler içindedirler ve bilinmeyen bir şeyde yoktur.

-75-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,
75- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-76-

مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ

Muttekiîne alâ refrefin hudrin ve abkariyyin hisân

Muttekiîne : yaslananlar, kurulanlar, bulunan,
ala refrefin : yüksek makamlar
Hudrin : yeşillik, canlılık dirilik, içten gelen dirilik
Ve abkariyyin hisanin : harikulade güzellikler, eşi görülmemiş,
76- Diriliğin zevkinde, yüksek makamlardadırlar ve eşi görülmemiş güzelliklerdedirler.

-77-

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

Fe bi eyyi âlâi rabbikumâ tukezzibân

Fe bi eyyi : o halde, nasıl, hangisi,
alai rabbi kuma : rabbinizin nimetlerini, yüceliği, nitelikleri,
Tukezzibani : yalanlıyorsunuz, yalanlarsınız,
77- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

-78-

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

Tebârekesmu rabbike zîl celâli vel ikrâm

Tebareke : tüm varlıkta yüceliğini gösteren, bereket, mübarek,
ismu : adı, ismi, manası, işaretleri, delilleri,
rabbi ke : rabbin, seni vücudlandıran,
Zi el celali : sahip, zatı, celal, sonsuz yücelik, güzel, kesretteki teklik

vel ikram : lütuf, sıfatlar, sunan, veren, sıfatlandıran, ikram, kerem,

78- Sıfatlarının sahibi olan ve tüm varlığı Zâtıyla tutan Rabbin; işaretleriyle tüm varlıkta yüceliğini gösterir.

S56 - VAKIA SÛRESİ

-1-

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

İzâ ve kaatil vâkıah

İzâ vakaati : olgu, olay, gerçekleşen, meydana gelen, açığa çıkan
El vakatu : olgu, olan, gerçekleşen, var olan, açığa çıkan

1- Hakikatler açığa çıktıkça açığa çıkar.

-2-

لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ

Leyse li vakatihâ kâzibeh

Leyse li vakati-hâ : değil, olmaz, olgu, olay, gerçekleşen, açığa çıkan, o,
kâzibetun : yalanlayan kimse, yalanlarda kalan,

2- Yalanlarda kalanların açığa çıkan o hakikatleri anlaması olmaz.

-3-

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ

Hâfidatun râfiah

Hâfîdatun : azalan, kaybolan, kayıp, endişe, alçaltan,
rafiatun : kaldıran, yükselten, arttıran, yücelik içinde,

3- O hakikatleri anlamada kimileri bir yücelik içindedir, kimileri bir kayıp içindedir.

-4-

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا

İzâ ruccetil ardu reccâ

İzâ ruccet : olduğu zaman, talep, sarsılmak, geri dönen, uzaklaşan,
El ardu reccen : toprak, yeryüzü, suret, sarsılmak, talep, ricat, uzaklaşan

4- Suretlerde kalan hakikatlerden uzaklaştıkça uzaklaşır.

-5-

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا

Ve bussetil cibâlu bessâ

ve busset el cibalu : dağıtıldı, parçalandı, zarar ziyan, dağlar, büyüklenme,
bessen : zarar ziyan, toz olma, parçalanma

5- Kendini büyük görenler zarar verdikçe zarar verir.

-6-

فَكَانَتْ هَبَاء مُّنبَثًّا

Fe kânet hebâen mun bessâ

Fe kanet hebaen : sonra, oldu, kaybetmek, boşaltmak, toz toprak
Munbessen : kaybeden, dağılmak, ufalanma, savaş, azap,

6- Sonra kaybettikçe kaybedenlerden olur.

-7-

وَكُنتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً

Ve kuntum ezvâcen selâseh

ve kuntum ezvacen : siz oldunuz, grup, sınıf, eş, aynı yolda olan,
selaseten : üç, akıcı, açık, kolay, yol

7- Sizler hakikatler yolunda gurup gurup oldunuz.

-8-

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

Fe ashâbul meymeneti mâ ashâbul meymeneti.

Fe ashâbuel meymenet : sahip, sahip olanlar, sağ taraf, diriliği anlayanlar
Ma ashabu el meymeneti : değil, hayır üzere, dirilik üzere, saygı, himmete kavuşan

8- Dirilik idrakine sahip değilken, sonra dirilik idrakine sahip olanlar.

-9-

وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

Ve ashâbul meşemeti mâ ashâbul meşemeti.

Ve ashabu el meşemet : sahip, diriliği anlamayan, düşük mevki, zararlı,
Ma ashâbu el meşemet : sahip, sahip olanlar, düşük mevki, idraksiz,

9- Diriliğin idrakine sahip olamayanlar ve dirilik idrakinden uzaklaşanlar.

-10-

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ

Ves sâbikûnes sâbikûn

ve el sâbikûne el sabikune : önden gidenler, ileri, eski, önceki, geçmiş

10- Hakikatlerde ilerledikçe, ilerleyenler.

-11-

أُوْلَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ

Ulâikel mukarrebûn

Ulaike el mukarrebûne : işte onlar, yakınlık, yakınlaşmış, hakka yakın olan,

11- İşte onlar Hakk'a yakîn olanlardır.

-12-

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

Fî cennâtin naîm

Fî cennati : huzur içinde, cennet, bahçe,
en naimi : refah, bolluk, varlığın tecellileri,

12- Tüm tecellilerin hakkın olduğunu anlamanın huzuru içindedirler.

-13-

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ

Sulletun minel evvelîn

Sulletun : gurup, topluluk, çoğu, ümmet,
min el evveline : ilk olanlar, öncekiler, geçmiş, daha önce,

13- Hakikat yoluna daha önce dahil olanlar

-14-

وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ

Ve kalîlun minel âhirîn

ve kalîlun min el ahirin : birazı, birkaçı, bazısı, bir kısmı, daha sonrakiler.

14- ve daha sonrakiler,

-15-

عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ

Alâ sururin mevdûnetin.

Alâ sururin mevdunet : üzerinde, taht, makam, birbirine geçmiş, dokunmuş, sağlam,

15- Makamlarda birbirlerine kenetlenmiş bir haldedirler.

-16-

مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ

Muttekiîne aleyhâ mutekâbilîn

muttekiîne : yaslanmış olanlar, kurulanlar, yatan, huzurlu olan,
Aleyhâ mutekabiline : onun üzerine, onun üzerine karşılıklı

16- O hakikatler üzere karşılıklı mütalaa ederler.

-17-

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ

Yetûfu aleyhim vildânun muhalledûn

Yetûfu aleyhim : tavaf eder, döner, dolaşır, onların, onlar, etrafında
Vildânun : genç çocuk, saf, tertemiz doğuş, idrak, kulluk,
muhalledûne : ölümsüz olanlar, devamlı, ebedi, sonsuz gençlik

17- Devamlı kulluklarının irfaniyeti üzere hareket ederler.

-18-

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ

Bi ekvâbin ve ebârîka ve kesin min maîn

bi ekvâbin : kulpsuz kadeh, gönlü tertemiz, takıntısız
ve ebariyka : ibrik, akan, taşır, su kapları, su taşıyan, kaynağından alan
ve kesin min main : kadeh, kâse, akan pınar, ilim, belirli, özel, kaynak

18- Gönülleri takıntısız tertemizdir ve kaynağından gelen ilme bağlıdırlar ve gönüllerinde hep o ilmi taşırlar.

-19-

لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ

Lâ yusaddeûne anhâ ve lâ yunzifûn

lâ yusaddeûne an ha : başları ağrımaz çatlak, ikiliğe düşmek yok, sağlam
ve lâ yunzifûne : sarhoş olmazlar, taşkınlık yok, duran, sallanmaz

19- Taşkınlık yapmazlar, ikiliğe düşmezler.

-20-

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ

Ve fâkihetin mimmâ yetehayyerûn

ve fâkihetin : meyveler, idrakli kimseler, yaradılışı anlayan, kamil
Mimma yetehayyerûne : ki, olan, şeyden, arzu ederler, seçmek, fark eden, hayran

20- Her şeyi bir kemalât içinde fark ederler.

-21-

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ

Ve lahmi tayrin mimmâ yeştehûn

ve lahmi tayrin : kuş eti, zevk, yüceliği hissetmek,
Mimma yeştehune : şey, olan, ki arzu, canı çekme, istekleri, manaya ulaşma

21- Mananın zevkine varırlar.

-22-

وَحُورٌ عِينٌ

Ve hûrun înun

Ve hurun : nur, güneş, hak, tertemiz, eksiksiz, pırıl pırıl,
inun : göz, bakış, seyir, yakın, benzer, aynısı, tıpkısı

22- Bakışları tertemizdir.

-23-

كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ

Ke emsâlil luluil meknûn

ke emsâli el lului : sanki, gibi, inci, saf tertemiz
el meknuni : saklı, gizli, korunmuş, muhafaza edilmiş, vücudunun içinde

23- Vücutlarının içinde saf tertemiz bir haldedirler.

-24-

جَزَاء بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Cezâen bi mâ kânû yamelûn

Cezâen : karşılık,
bima kanu yamelun : yaptıkları şeyin, çalışmalarının karşılığı

24- Yaptıkları şeyin karşılığını alırlar.

-25-

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا

Lâ yesmeûne fîhâ lagven ve lâ tesîmâ

lâ yesmeûne : yok, işitmek,
fiha lagven : o halde, boş söz, aslı olmayan
Ve la tesimen : yok, günahlarda olan, günahkâr, fenalar,

25- Aslı olmayan şeylere kulak vermezler ve fenalarda olmazlar.

-26-

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا

İllâ kîlen selâmen selâmâ

İllâ kilen : sadece, ancak, vardır, söyledikleri, sözleri,
selamen selame : barış barış, selamet, huzur, sulh,

26- Sözleri sadece; barış, barış üzeredir.

-27-

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ

Ve ashâbul yemîni mâ ashâbul yemîn

ve ashâbu el yemîni : sağlam, diri olan, noksansızlık, sağlam, güçlü, kuvvetli
Mâ ashabu el yemini : değil, sağlam, diri olan, noksansızlık, sağlamlık, doğru

27- Diriliğin kemalâtına sahip değilken, diri olanın kemalâtına sahip olanlar

-28-

فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ

Fî sidrin mahdûd

Fî sidrin mahdudin : içinde, gönül, silinmiş, arınmış, düzgün, sedir ağacı

28- gönülleri cehaletten arınmış, tertemizdirler.

-29-

وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ

Ve talhın mendûd

ve talhın : birleşmek, kavuşmak, zamk, bir arada tutan,
mendud : kümelenmiş, bütünlük, birlik,

29- Bütün her şeyi bir birlik içinde tutanın idrakindedirler.

-30-

وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ

Ve zıllin memdûd

ve zıllin : gölge, halkıyat, himaye, yayılmış, halk,
memdud : kümelenmiş, bütünlük, birlik,

30- Halkta birliğin zevkindedirler.

-31-

وَمَاء مَّسْكُوبٍ

Ve mâin meskûb

ve mâin meskubin : ve kaynağından gelen su, ilim çağlayan, akıtılmış, seyr

31- Kaynağından gelen ilmin seyrindedirler.

-32-

وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ

Ve fâkihetin kesîrah

ve fâkihetin : kâmil, olgun, sevindiren, meyve, anlayışlı, fıkıh bilen,
kesiretin : çokluk, sıklık, halk,

32- Kesretin ne olduğunu bilmenin kemalâtındadırlar.

-33-

لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ

Lâ maktûatin ve lâ memnûah

lâ maktûatin : kesilmeyen, eksilmeyen, tükenmeyen,
ve lâ memnûatin : memnu olmayan, yasaklanmayan, engellenmeyen, men

33- Tükenmeyen ve engeli olmayan bir kemalâtın içindedirler.

-34-

وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ

Ve furuşin merfûah

ve furuşin merfuatin : döşekler, makam, yükseltilmiş, mevki, yüksek, yüce

34- Yüksek makamların zevkindedirler.

-35-

إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنشَاء

İnnâ enşenâ hunne inşâ

İnna enşenâ hunne : bizim, inşa ettik, mevcudat, var etmek, kurmak, onlar
inşâen : inşa, yaratılış, oluşturma, var etme, vücut, mevcut,

35- Muhakkak ki mevcudat, Bizim mevcudatımızdır.

-36-

فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا

Fe cealnâ hunne ebkârân

Fe cealna : böylece, öyle ki, yaptık, kıldık, düzenledik, sunduk,
Hunne ebkaren : onlar, olanlar, var olan, tertemiz, dosdoğru, olarak,

36- Öyle ki var olan her şeyi tertemiz kıldık.

-37-

عُرُبًا أَتْرَابًا

Uruben etrâbâ

ve uruben : göz alıcı güzellikler, güzellikler,
etrâben : eşit, benzerlik, birlik içinde, aynı olan, benzer

37- Bir birlik içinde aynı güzellikleri taşır bir halde.

-38-

لِّأَصْحَابِ الْيَمِينِ

Li ashâbil yemîn

Li ashâbi el yemîni : için, sahip, sağlam, noksansızlık, diri olan, güçlü, sağ

38- Diri olanın kemalâtına sahip olmanız için.

-39-

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ

Sulletun minel evvelîn

Sulletun min el evvelin : gurup, topluluk, cemaat, ilk olanlar, öncekiler,

39- Evvelki hakikatlere uyan topluluklar

-40-

وَثُلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ

Ve sulletun minel âhırîn

ve sulletun min el ahirin : gurup, topluluk, sonrakiler

40- ve sonraki topluluklar gibi diri olanı anlamanız için.

-41-

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ

Ve ashâbuş şimâli mâ ashâbuş şimâl

ve ashâbu eş şimâli : sol, diriliği anlamayan, uğursuz, alçak mevki
Ma ashâbu eş şimâli : hakikati idrak edemeyen, fenalarda kalan

41- Dirilik idrakine sahip olamayanlar ve dirilik idrakinden uzaklaşanlar,

-42-

فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ

Fî semûmin ve hamîm

Fi semûmin : içinde zehir, zararlı haller,
ve hamimin : sıcak, yakın, akraba, samimi

42- zararlı haller içindedirler ve samimiyetten uzaktırlar.

-43-

وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ

Ve zıllin min yahmûm

ve zıllin min yahmumin : gölge, gaflet, kara duman, simsiyah,

43- Ve cehaletin karanlığındadırlar.

-44-

لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ

Lâ bâridin ve lâ kerîm

lâ bâridin : serinleme yok, sevgi, rahatlık, hoş olmayan, güzel davranış,
ve la kerimin : yok, asalet, yücelik, cömert, faydalı olan, iyi olan,

44- Güzel davranışları yoktur ve iyi hallerden yoksundurlar.

-45-

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ

İnnehum kânû kable zâlike mutrefîn

inne-hum kanu : muhakkak ki onlar oldular
Kable zalike mutrefine : daha önce, önceden beri, öncekiler, zevk, süs, sefa

45- Muhakkak ki onlar da, daha öncekiler gibi kendi zevklerine düşkün olanlardır.

-46-

وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ

Ve kânû yusirrûne alel hınsil azîm

ve kânû yusirrune : oldu, etti, yaptı, ısrarlı, ısrar eden
Ala el hınsi : haktan batıla yönelen, ahdi bozan, fenalarda kalma,
el azim : büyük, kararlı, ısrarlı,

46- Ve onlar haktan batıla yönelmekte ısrar ederler.

-47-

وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

Ve kânû yekûlûne e izâ mitnâ ve kunnâ turâben ve izâ men e innâ le meb'ûsûn

ve kânû yekulune : oldular, diyorlar, söylerler
E iza mitna : öldüğümüz zaman
Ve kunna turaben : biz toz, toprak olunca
Ve izamen : ve kemik
E inna le mebusune : biz mi, dirilecek, diriltilecek, gönderilen, yollanmış

47- Derler ki: Biz ölüp toprağa karışınca ve kemik olunca, diriliğe kavuşacak mıyız?

-48-

أَوَ آبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ

E ve âbâunel evvelûn

e ve âbâunâ el evvel : ve önceki atalarımız damı

48- Önceki atalarımızda mı?

-49-

قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ

Kul innel evvelîne vel âhirîn

Kul inne el evvelin : de, anlat, muhakkak öncekilerde
Ve el ahirine : muhakkak

49- De ki: Muhakkak ki öncekiler de ve sonrakiler de,

-50-

لَمَجْمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

Le mecmûûne ilâ mîkâti yevmin malûm

Le mecmûûne : elbette, toplanılmış, toplanma, bütünlük, birlik

ilâ mîkâti : belirlenmiş bir vakit, anlaşıldığında, yer,
yevmin malum : gün, an, bilinen,

50- elbette bir birliğin içindedirler, bunu bildiğiniz an o hakikati anlarsınız.

-51-

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ

Summe innekum eyyuhed dâllûnel mukezzibûn

Summe inne kum eyyuha : sonra, muhakkak siz ey
El dallune : dalalet, hakikati bırakıp sapan,
El mukezzibune : yalanlayanlar, yalanlarda kalanlar,

51- Sonra siz, ey hakikatleri bırakıp kendi cehaletine sapıp yalanlarda kalanlar!

-52-

لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ

Le âkilûne min şecerin min zakkumin.

Le âkilûne : elbette, doğrusu, yiyen, çıkarcı, yarar, fayda,
min şecerin : ağaç, soy, hayat ağacı, kollar, geldiği yer, durduğu yer
min zakkûmin : kötü haller, kötü kokan, zakkum ağacı, zehir,

52- Elbette kötü, zehirleyici, zarar verici hallerinizle çıkarlarınıza göre hareket edersiniz.

-53-

فَمَالِؤُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ

Fe mâ liûne minhel butûn

Fe maliune : öyle ki, o zaman, böylece, dolacak
Min ha el butune : ondan, o haller, karınlar, içlerinde, içiniz,

53- Öyle ki, içiniz bu hallerle doludur.

-54-

فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ

Fe şâribûne aleyhi minel hamîm

Fe şâribûne : sonra, artık, içersiniz, çıkar, beslenme,
Aleyhi min el hamimi : üzerine, kaynar su, yakıcı, zarar verici, öfke,

54- Artık o zarar verici hallerinizden beslenir durursunuz.

-55-

فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ

Fe şâribûne şurbel hîm

Fe şâribûne : öyle ki, artık, içersiniz, hareket edersiniz,
Şurbe el himi : içmek, azgınlık, kanmayan, susuzluk hastalığı, huy, mizaç,

55- O azgınlık halleriyle hareket eder durursunuz.

-56-

هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ

Hâzâ nuzuluhum yevmed dîn

Haza nuzulu hum : bu, ziyafet, han, barınak, ağırlanma, hâl, hareket, akmak
Yevme el dini : gün, zaman, din, yol, varlığın yaratılış incelikleri,

56- Onlar din yolunda bu hallerle hareket ederler.

-57-

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ

Nahnu halaknâkum fe lev lâ tusaddikûn

Nahnu halaknâ kum : biz, kendimiz, özümüz, halk ettik, yarattık, siz
Fe lev lâ tusaddikûne : hala, eğer, yok, tasdik, onaylama, inanmak, sadakat,

57- Sizi kendimizden halkettik. Hâlâ bu hakikati anlamaz mısınız?

-58-

أَفَرَأَيْتُم مَّا تُمْنُونَ

E fe reeytum mâ tumnûn

E fe reeytum : görmediniz mi, düşündünüz mü?
Mâ tumnune : meni, hücre, zigot, sperm ile yumurta

58- Sperm ile yumurtanın ne olduğunu hiç düşündünüz mü?

-59-

أَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ

E entum tahlukûnehû em nahnul hâlikûn

E entum tahlukûne hû : siz mi onu yaratıyorsunuz, var etme
Em nahnu el halikune : yoksa biz mi yaratıyoruz, var etme,

59- Onu siz mi varediyorsunuz, yoksa Biz mi varediyoruz?

-60-

نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

Nahnu kaddernâ beynekumul mevte ve mâ nahnu bi mes- bûkîn

Nahnu kadderna beyne kum	: biz, ölçü, takdir, sizleri, sizin aranızda
El mevte	: ölüm, nutfe, bir öz taşıyan,
ve ma nahnu bi mesbukine	: değil, biz, değil miyiz, uyulması gereken

60- Nutfeden sizleri ölçümüzle ortaya koyan Biziz ve uyulması gereken Biz değil miyiz?

-61-

عَلَى أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ

Alâ en nubeddile emsâlekum ve nunşiekum fî mâ lâ talemûn

alâ en nubeddile	: değiştirmemiz, değişiklik,
emsale kum	: emsaller, suretler
ve nunşie kum	: yaratmamız, inşa, vücutlandırmak, oluşturmak
Fî ma la talemune	: bilmediğiniz, düşünüp anlamıyorsunuz?

61- Sizlere değişik suretler vermemizi ve sizi vücutlandırmamızı neden düşünüp anlamıyorsunuz?

-62-

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ

Ve lekad alimtumunneş etel ûlâ fe lev lâ tezekkerûn

ve lekad alimtum	: and olsun, doğrusu, bilen, bilirsiniz, siz,
En neşete	: oluşum, doğuş, varlık, yaratılış,
el ula	: ilk, öncelikle, evvel,
Fe lev la tezekkerune	: öyleyse, neden, ulaştığı hakikatlerle bakma

62- Doğrusu ilk defa yaratılmış olduğunuzu biliyorsunuz. Öyleyse neden derin düşünüp ulaştığınız hakikatlerle bu âleme bakmıyorsunuz?

-63-

أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ

E fe reeytum mâ tahrusûn

E fe reeytum	: siz gördünüz, düşündünüz mü?
Mâ tahrusune	: ne, şey, değil, ekilen tohum, ektiğiniz şey

63- Düşündünüz mü ektiğiniz şeyleri?

-64-

أَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ

E entum tezre ûnehû em nahnuz zâriûn

e entum tezreune hu	: siz misiniz, onu yetiştiren

Em nahnu ez zariune : yoksa, biz mi yetiştirip bitiren

64- Siz misiniz onu yetiştiren, yoksa Biz miyiz yetiştirip bitiren?

-65-

لَوْ نَشَاء لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ

Lev neşâu le cealnâhu hutâmen fe zaltum tefekkehûn

Lev neşau : eğer, şayet, istek, istesek,
le cealna hu : kıldık, yaptık, düzenledik, o
hutamen : dağınık, enkaz, bozmak, darmadağın, bölünen,
fe zaltum tefekkehûne : o zaman, kalmak, tutulmak, şaşırmak, faydalanmaz,

65- Eğer isteseydik onu bozuk yapardık. O zaman tutulur kalırdınız.

- 66-

إِنَّا لَمُغْرَمُونَ

İnnâ le mugremûn

İnnâ le mugremune : şüphesiz, kaybeden olduk, zarar, ziyan,

66- Şüphesiz kaybedenlerden olduk.

-67-

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ

Bel nahnu mahrûmûn

Bel nahnu mahrumune : hayır, doğrusu, biz, mahrum, yoksun, anlayamamak,

67- Doğrusu biz hakikatleri anlayamayanlardan olduk, diye söylerdiniz.

-68-

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاء الَّذِي تَشْرَبُونَ

E fe reeytumul mâellezî teşrebûn

E fe reeytum : düşündünüz mü, düşünmez misiniz?
El mae ellezi teşrebune : içtiğiniz o suyu

68- Siz içtiğiniz o suyu hiç düşünmez misiniz?

-69-

أَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ

E entum enzeltumûhu minel muzni em nahnul munzilûn

e entum enzeltumu hu	: siz mi, onu indiriyorsunuz, vermek,
Min el muzni	: bulutlardan
Em nahnu el munzilune	: yoksa biz mi indiriyoruz

69- Onu buluttan siz mi indiriyorsunuz, yoksa Biz mi indirmekteyiz?

-70-

لَوْ نَشَاء جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ

Lev neşâu cealnâhu ucâcen fe levlâ teşkurûn

Lev neşau cealna hu	: eğer, biz dilesek, onu yapardık, kılardık
ucucen	: acı
Fe lev teşkurune	: öyleyse neden şükretmezsiniz, minnettar

70- Eğer dileseydik onu acı yapardık. Öyleyse neden şükretmezsiniz?

-71-

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ

E fe reeytumun nârelletî tûrûn

E fe reeytum	: siz düşünmez misiniz, düşündünüz mü?
en nâre elleti turune	: ateş ki o yaktığınız, yanan

71- Yaktığınız o ateşi hiç düşünmez misiniz?

-72-

أَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِؤُونَ

E entum enşetum şeceretehâ em nahnul munşiûn

e entum enşe tum	: siz mi inşa ettiniz, kurdunuz, yaptınız, düzenlemek
Şecerete hâ	: onun ağacını
Em nahnu el munşiune	: yoksa biz mi inşa ettik, yaptık, kurduk

72- Onun ağacını siz mi yaptınız, yoksa Biz mi yaptık?

-73-

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِّلْمُقْوِينَ

Nahnu cealnâhâ tezkireten ve metâan lil mukvîn

Nahnu cealna ha	: biz onu kıldık, yaptık,
tezkireten	: hatırlatma, nasihat, ibret
ve metâan	: meta, faydalanma, yararlanma, ihtiyaç sahipleri
li el mukvin	: ihtiyaç sahipleri, çöl yolcuları, arayışta olan,

73- Biz o hakikatleri unutmayasınız ve onlardan ihtiyaçlarınız ölçüsünce faydalanasınız diye bir hatırlatma yaptık.

-74-

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

Fe sebbih bismi rabbikel azîm

fe sebbih	: tespih, yüzmek, onda olan, her şey onunla, tecellilerin sahibi
Bi ismi	: ismi ile, işaretleri, delilleri,
Rabbike	: rabbin, seni vücudlandıran,
el azim	: yüce, ulu, kararlı olan, var oluştaki karar sahibi,

74- Artık varoluştaki karar sahibi olan ve seni vücudlandıran ve tüm varlıkta işaretleriyle kendini gösteren ve tüm tecellilerinin sahibi olan O Zatı idrak et.

-75-

فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ

Fe lâ uksimu bi mevâkiin nucûm

fe lâ uksimu	: artık, yok, yemin, sağlamlık, mükemmel, noksansız, gerçek
Bi mevakıı	: mevki, her yer,
en nucumi	: yıldız, ışık saçan, yansıyan nur, tecelli

75- O'ndan başka gerçek yoktur, her yerden O'nun nuru yansır.

-76-

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ

Ve innehu le kasemun lev talemûne azîm

ve inne hu le kasemun	: muhakkak ki o, noksansız, sağlam, mükemmel
Lev talemune	: eğer, şayet, bilmek,
azimun	: karar sahibi, işleyişteki karar sahibi

76- Eğer varlığın işleyişindeki karar sahibini bilirseniz, elbette mükemmel olanın O olduğunu anlarsınız.

-77-

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ

İnnehu le kurânun kerîm

İnne hu	: Muhakkak ki o, tüm varlık, tüm kâinat,
le kuranun kerim	: kuranı kerim, okunan, okunmuş, soylu asil, değerli

77- Muhakkak ki tüm varlık elbette Kur'ân'ı Kerîm'dir.

-78-

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ

Fî kitâbin meknûn

Fi kitabin : içinde, kitap, varlık kitabı,
meknunin : korunmuş, gizli, saklı, dizili, görünmeyen

78- O varlık kitabının içinde gizli bir âlem vardır.

-79-

لَّا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

Lâ yemessuhû illel mutahherûn

lâ yemessu hû : yok, dokunmak, temas etmek, hissetmek, anlamak, o
İllâ el mutahharun : tertemiz olanların dışında kimse, saflaşmış, tertemiz

79- Ancak tertemiz olanlardan başkası ona temas edemez, onu anlayamaz.

-80-

تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Tenzîlun min rabbil âlemîn

Tenzîlun : indirilme, verme, sunma, gelme, parça parça geliş
min rabbi el alemin : tüm varlığı vücudlandıran, Alemlerin rabbi

80- Tüm varlığı vücudlandırandan gelmiştir.

-81-

أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنتُم مُّدْهِنُونَ

E fe bi hâzel hadîsi entum mudhinûn

E fe bi hâzâ el hadîsi : o zaman bu sözü mü, olay, hadise
Entum mudhinune : siz, önemsememe, küçümseme, alay etme, yağcılık,

81- Artık siz hâlâ bu hakikatlerin sözlerini önemsemeyecek misiniz?

-82-

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ

Ve tec'alûne rızkakum ennekum tukezzibûn

Ve tecalûne rızka kum : siz, yapıyorsunuz, ediniyorsunuz, rızkınızı, lütuf
Enne kum tukezzibune : sizler yalanlayacak mısınız?

82- Size verilen rızıkları yalanlayacak mısınız?

-83-

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ

Fe lev lâ izâ belegatil hulkûme

Fe lev la iza belagati : artık, eğer, şayet, yok, o halde, ulaşmak, gelmek,
El hulkume : son an, boğaz, ölüm anı,

83- Ölüm anı size gelip çatıncaya kadar mı?

-84-

وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ

Ve entum hîne izin tenzurûn

Ve entum hine izin : siz, o an, zaman,
tenzurune : bakıp kalma, tutulup kalma

84- Siz o an bakıp kalırsınız.

-85-

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَكِن لَّا تُبْصِرُونَ

Ve nahnu akrebu ileyhi minkum ve lâkin lâ tubsirûn

Ve nahnu akrebu ileyhi : biz yakın ona
Min kum : sizden,
Ve lakin la tubsirune : lâkin, göremezsiniz, bakar göremez.

85- Biz ona, sizden daha yakınızdır ve lâkin bakar göremezsiniz.

-86-

فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ

Fe lev lâ in kuntum gayre medînîn

Fe lev la in kuntum : öyleyse, olmadan, eğer, haydi değil iseniz, siz
Gayre medinine : değil, borçlu, sıkıntı, ceza, hesaba çekilme, sorumlu

86- Eğer siz yaşadığınız hayatta sorumlu olmadığınızı düşünüyorsanız,

-87-

تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Terciûnehâ in kuntum sâdikîn

Terciûne hâ : onu çevirirsiniz, iade, döndürürsünüz, onu, ölümü
İn kuntum sadikine : eğer iseniz, sadıklar, doğru olan, dosdoğru olanlar

87- bunun doğru olduğuna inanıyorsanız, o zaman ölümü geri çevirin.

-88-

فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ

Fe emmâ in kâne minel mukarrebîne

fe emmâ in kane : fakat, amma, eğer oldu
min el mukarrebîne : yakîn kılınanlardan, yakînlik, yakınlaşmış,

88- Eğer kişi Hakkâ yakîn olanlardan ise;

-89-

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّةُ نَعِيمٍ

Fe revhun ve reyhânun ve cennetu naîm

Fe revhun : rahat, aydınlık, iyi, pak, ferah, huzur,
ve reyhânun : güzel koku, hoş, güzellik, rahmet
ve cennetu naîmin : huzur, zevk, bolluk, bahtiyarlık, tecellilerin sahibini anlama

89- Artık ona rahatlık vardır ve hakikatlerin kokusu vardır ve tüm tecellilerin sahibini anlamanın huzuru vardır.

-90-

وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ

Ve emmâ in kâne min ashâbil yemîn

Ve emma in kane : fakat, eğer oldu ise
min ashâbi el yemîni : sağlam, noksansızlık, sağlamlık, güçlü, kuvvetli

90- Diri olanı anlayanlardan olmuş iseniz;

-91-

فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ

Fe selâmun leke min ashâbil yemîn

Fe selamun leke : o zaman selam sana, barış sizinle
min ashâbi el yemîne : sahip, diri olan, noksansızlık, sağlamlık, güçlü, kuvvetli

91- artık o diri olanı anlayanlar barış ve huzur üzeredirler.

-92-

وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ

Ve emmâ in kâne minel mukezzibîned dâllîn

ve emmâ in kane : amma, fakat eğer oldu ise
min el mukezzibîne : yalanlayanlardan

ed dâllîne : hakikatin dışına çıkanlar, sapanlar

92- Eğer hakikatlerden sapıp yalanlarda kalmış iseniz;

-93-

فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ

Fe nuzulun min hamîm

Fe nuzulun : o zaman, inmek, o hallerde olma, o hâle düşmek,
min hamim : yakıp yıkıcı, kaynar su, öfke, hiddet

93- o zaman hiddetli, yakıp yıkıcı hallerde olursunuz.

-94-

وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ

Ve tasliyetu cahîm

ve tasliyetu : teslim olmak, yaslanmam,
cahimin : kızgın ateş, azmışlık, cehaletin egosu

94- Ve cehaletin egosuna teslim olursunuz.

-95-

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ

İnne hâzâ le huve hakkul yakîn

İnne haza le huve : muhakkak ki bu elbette o, bu
hakku el yakîni : kesin olarak gerçektir, hakikat

95- Muhakkak ki kesin olan o gerçek elbette budur.

-96-

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

Fe sebbih bismi rabbikel azîm

fe sebbih : tespih, yüzmek, onda olan, her şey onunla, tecellilerin sahibi
Bi ismi : ismi ile, işaretleri, delilleri,
Rabbike : rabbin, seni vücudlandıran,
el azim : yüce, ulu, kararlı olan, var oluştaki karar sahibi,

96- Artık varoluştaki karar sahibi olan ve seni vücudlandıran ve tüm varlıkta işaretleriyle kendini gösteren ve tüm tecellilerinin sahibi olan O Zâtı idrâk et.

S57 - HADÎD SÛRESİ

-1-

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Sebbeha lillâhi mâ fîs semâvâti vel ard ve huvel azîzul hakîm

Sebbeha Allah	: tecellileri, yüzmek, akıp giden, tesbih eden, Allah
Mâ fi es semavat ve al ardı	: ne varsa, şey, göklerde ve yerde olanlar
ve huve el azizu	: o, yüce, tüm değerlerin sahibidir,
el hakimu	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

1- Göklerde ve yerde ne varsa, Allah'ın tecellileridir. Tüm değerlerin yüce sahibi, tüm varlığa hâkim olan O'dur.

-2-

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Lehu mulkus semâvâti vel ard yuhyî ve yumît ve huve alâ kulli şeyin kadîr

Lehu mulku	: o, hükümdar, mülk
es semâvâti ve al ardı	: gökler, semalar ve yerlerin
Yuhyî	: hayat verir, diriltir, hay olan,
ve yumitu	: ölümü sunan, sınırlayan,
Ve huve ala külli şeyin	: o, bütün her şey
kadir	: kudret, güçlü olan,

2- Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur. Hayat verendir ve sınırlayandır ve O bütün her şeydeki kudrettir.

-3-

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın ve huve bi kulli şeyin alîm

Huve el evvelu	: o ilk, evvel, önce, evveli olmayan, başlangıç
ve el âhiru	: son, sonsuz, ahir,
ve el zâhiru	: açık, apaçık görünen, dışsal ve zahir,
ve el bâtinu	: bâtın, içsel, görünmeyen, gizli,
Ve huve bi kulli şeyin	: o, bütün her şey,
alim	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden

3- Evvel ve sonsuz olan, zâhir olan ve bâtın O'dur ve O bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-4-

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ السَّمَاء وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Huvellezî halakas semâvâti vel ardafisitteti eyyâmin summestevâ alel arş, a'lemu mâ yelicu fîl ardı ve mâ yahrucu minhâ ve mâ yenzilu mines semâi ve mâ ya'rucu fîhâ, ve huve meakum eyne mâ kuntum, vallâhu bi mâ ta'melûne basîr

huve ellezî halaka	: o ki, ki o yaratan, oluşturan
es semâvâti ve el arda	: semalar, gökler ve dünya, yeryüzü
Fi sitteti	: sedate, hatasız, hak üzere, doğruluk, intizam, noksansız
Eyyamin	: hayırlı, güzellik, iyi, temiz, egemenlik, günler, hakimiyet
Summe esteva	: kurmak, sarmak, kuşatmak,
alâ el arşı	: makam, taht, bütün her yer,
Yalemu	: ilmiyledir, ilmin sahibi,
mâ yelicu fiy el ardı	: ne girer, yerin içine,
ve ma yahrucu min ha	: ne çıkar, ondan oradan
ve ma yenzilu min es semai	: iner, gelir, sunulur, gökten, semadan, ulvi âlem
ve ma yarucu fiy ha	: yükselir, dönmek, içinde orada
ve huve mea kum	: O, beraber, birlikte, sizinle
Eyna ma kuntum	: nerede olursanız olun, sizinle
ve allah bima tamelun	: Allah, yaptığınız şeyler,
basir	: gösterip duran, içindeki dışındaki işin sırrın sahibi

4- Ki O'dur yerleri ve gökleri, bir intizam bir güzellik içinde yaratan, bütün her yeri saran. Yerin içine ne girer, ondan ne çıkar, gökten ne iner, oraya ne yükselir, her şey O'nun ilmiyledir. Nerede olursanız olun O sizinle beraberdir ve Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatlerini incelikleriyle gösterir.

-5-

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الأُمُورُ

Lehu mulkus semâvâti vel ard ve ilâllâhi turceul umûr

Lehu mulku	: onun, mülk, hükümdar,
es semâvâti ve al ardı	: semalar, gökler ve dünya yeryüzü, arz
ve ilâ allahi turceu	: Allah'a, döner, tüm varlıktaki olup duran
el umuru	: bütün işler, hüküm,

5- Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur ve tüm varlıkta her an işleyen Allah'tır.

-6-

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Yûlicul leyle fîn nehâri ve yûlicun nehâre fîl leyl ve huve alîmun bi zâtis sudûr

Yûlicu	: birleştirir, girdirir, katar, takip ettirir,
el leyle fi en nehare	: gece ve gündüz
ve yûlicu	: birleştirir, girdirir, sokar, gece ve gündüz
en nehare fi el leyl	: gündüz ve gece
Ve huve alîmun	: o, ilmin sahibi, ilmiyle vareden,
bi zati sudur	: gönüllerin sahibi, gönüllerdeki

6- Geceyi gündüzle birleştirir ve gündüzü geceyle birleştirir ve O gönüllerdeki ilmin sahibidir.

-7-

آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَأَنفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

Âminû billâhi ve resûlihî ve enfikû mimmâ cealekum mustahlefîne fîh, fellezîne âmenû minkum ve enfekû lehum ecrun kebîr

Âminû bi Allah	: inanmak, iman etmek, ile, Allah
ve resulu hi	: resul, hakikati gösteren, o
ve enfikû	: infak, vermek, sahibine ait olanı vermek,
mimma ceale kum	: şeyler, sunulan, verilen, yapılan, kıldı, siz
Mustahalefine fiy hi	: ardından gelen, takip, halef, içinde, o
fe ellezi amenu min kum	: sizden kim iman ederse
ve enfekû lehum	: infak, teslim etmek, vermek, onlar
ecrun kebir	: karşılık, yüce, harika, erdemlilik,

7- Allah ile birlikte olduğunuza iman edin ve o resul'ü anlayın ve size verilen şeylerin sahibini anlayıp infak edin. Artık sizden kim iman ederse ve varlığının sahibini bilip, her şeyiyle teslim olursa, onlara yüce karşılık vardır.

-8-

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

Ve mâ lekum lâ tuminûne billâh ver resûlu yedûkum li tûminû bi rabbikum ve kad e haze mîsâkakum in kuntum muminîn

ve mâ lekum la tuminun	: değil, değilsiniz, siz, yok, inanmak,
bi Allah	: ile, Allah, Allah ile birlikte,
ve el resulu	: resul, hakikatleri gösteren,
yedu kum	: davet, çağırma, siz,
la tuminu	: yok, inanmak, iman,
bi rabbi-kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
ve kad ehaze	: oldu, aldı, sardı, bağlandı, söz, anlaşma,
misaka kum	: söz, bağlandı, anlaşma,
İn kumtum müminin	: eğer, siz oldunuz, olmak, mümin, emin, inanan,

8- Siz Allah ile birlikte olduğunuzun farkında değildiniz, imanınızda yoktu. Resul, imanınız yokken sizi vücudlandıranı bilmeniz için sizi davet etti. Eğer emin olanlardan olmak istiyorsanız, hakikatleri anlama yolunda verdiğiniz sözlere sarılın.

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Huvellezî yunezzilu alâ abdihî âyâtin beyyinâtin li yuhricekum minez zulumâti ilen nûr, ve innellâhe bikum le raûfun rahîm

huve ellezî yunezzilu	: o ki, indiren, sunan, veren,
Alâ abdi hi	: kuluna, kulunun üzerinde, bedeninde,
ayetin beyyinatin	: apaçık deliller, ayetler, işaretler,
Li yuhricekum	: dışarı, çıkmak, sizi, çıkarmak için
Min el zulumat	: karanlıklardan, cehaletin karanlığı,
ilâ en nûri	: aydınlığa, ışığa, nura
ve inne Allah bi kum	: doğrusu, muhakkak, Allah, sizdeki, sizi,
le raufun	: zarafet, incelik, nitelik,
rahimun	: özünden vareden,

9- Ki O'dur, cehaletin karanlığından hakikatlerin aydınlığına çıkarmak için, kuluna apaçık delillerle hakikatleri sunan. Muhakkak ki Allah, sizdeki niteliklerin sahibidir, sizi özünden varedendir.

-10-

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنكُم مَّنْ أَنفَقَ مِن قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ أُوْلَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِينَ أَنفَقُوا مِن بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Ve mâ lekum ellâ tunfikû fî sebîlillâhi ve lillâhi mîrâsus semâvâti vel ard lâ yestevî minkum men enfeka min kablil fethi ve kâtel ulâike azamu dereceten minellezîne enfekû min ba'du ve kâtelû ve kullen vada allâhul husnâ vallâhu bi mâ ta'melûne habîr

ve mâ lekum	: ne, şey, değil, siz,
el la tunfiku	: neden infak etmiyorsunuz, varlığını teslim etmek,
fîy sebîli allâhi	: Allah'ın yolunda, hakikatler için
ve li allâhi mirasu	: Allah'ın, miras, mal mülk, her şey, ardında kalan
es semâvâti ve el ardı	: semalar, gökler ve dünya, yeryüzü, arz
lâ yestevî min kum	: bir değil, bir olmaz, eşit değil, sizden
Men enfeka min kabl	: kim, infak etti, verdi, önce,
el fethi	: fetih, kapalı olanı açmak, ulaşmak
ve kâtele	: mücadele, savaş, ölüm,
ulaike azamu	: işte onlara, büyük, yüce
Dereceten min ellezine	: derece vardır, kademe, o kimselere, onlara
Enfekû min badu	: infak ettiler sonra, sonradan
ve katalu	: mücadele, savaş, kavga, gayret, yazık etmek,
Ve kullen vaade	: hepsi, bütün hepsi, vaad, sundu, verdi,
Allah el husna	: Allah, güzellikler, hoş,

ve Allahu bima tamelun	: Allah, yaptığınız şeyler,
habir	: incelikleriyle bildiren, haber veren,

10- Göklerde ve yerde olan her şey Allah'ındır. Sizler neden bu hakikatleri görüp, Allah yolunda varlığınızın sahibini bilip teslim olmuyorsunuz? Sizlerden infak etmeyen bir kimseyle, hakikatleri ulaşıp infak eden kimse bir değildir. Hakikatlere ulaşmak için mücadele edip, sonra da infak eden o kimselere yüce makamlar vardır ve onlar mücadelelerine devam ederler. Allah hepsine hakikatlerin güzelliklerini vaad etti ve Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri incelikleriyle bildirir.

-11-

مَن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ

Men zellezî yukridullâhe kardan hasenen fe yudâifehu lehu ve lehû ecrun kerîm

men zâ ellezî	: kim, kimse, sahip, o kimse,
yukridu Allah	: yapar, öder, verir, Allah
Kardan hasenen	: borcunu, verirse, güzelce öderse, teslim ederse
fe yudâife hu lehu	: artar, çoğalır, kat kat, çift, çift, komple, ona
ve lehu ecrun kerimun	: ona bu var, ecir mükâfat, karşılık, cömert, soy, asil

11- Kim varlığının sahibinin Allah olduğunu bilir, varlığını güzelce teslim ederse, ona karşılığı kat kat verilir ve onun için asil bir karşılık vardır.

-12-

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِم بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Yevme terel mûminîne vel mûminâti yesâ nûruhum beyne eydîhim ve bi eymânihim buşrâkumul yevme cennâtun tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîy ha zâlike huvel fevzul azîm

Yevme tera	: gün, vakit, her zaman, görürsün,
el muminine	: müminler, emin olanlar,
ve el muminâti	: müminlik yolunda olanlar,
Yesâ nuru hum	: istiyor, koşar, hareket eder, aydınlık, nur, ışık, onlar
Beyne eydi him	: arasında, elleri, çalışmaları, destek, gücün sahibi,
ve bi eymani him	: yemin, sağlam, kasem, sağ taraf, diri, doğruluk, onlar
Buşrâ kum	: müjde, sevinç, ümit vermek, siz,
el yevme cennet	: gün, an, vakit, cennet, huzur
Terci min tahtihâ	: geçer, vardır, makamlarında
el enharu	: nehir, ırmak, akıp giden ilim
Halidine fîy hâ zalike	: devamlı, sürekli içinde, o, orada, işte bu
Huve fevzu el azimu	: O, zafer, kurtuluş, başarı, ulu, yüce, büyük

12- Müminleri ve müminlik yolunda olanları, her zaman aydınlanmayı istiyor görürsün. Onların çalışmaları hakikatler içindir ve onlara, doğruluk üzere hareket ettikleri için: Size hakikatlerin sevinci vardır, her zaman huzur içindesinizdir, makamlarınızda akıp giden bir ilim vardır, işte devamlı o hâlin içindesinizdir, işte o büyük zafer budur, denir.

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَّهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِن قِبَلِهِ الْعَذَابُ

Yevme yekûlul munâfikûne vel munâfikâtu lillezîne âmenûnzurûnâ naktebis min nûrikum, kîlerci'û verâekum fel temisû nûrâ, fe duribe beynehum bi sûrin lehu bâb, bâtınuhu fîhir rahmetu ve zâhiruhu min kıbelihil azâb

Yevme yekulu	: o gün, vakit, her zaman, derler
el munâfikûne	: içi başka dışı başka, münafık olan,
ve el munâfikâtu	: münafıklığa meyledenler
li ellezîne amenu	: inanlara, iman edenlere, güvenenlere
Unzurû nâ	: görelim, gerçeği görme, bizde,
naktebis	: yararlanmak, almak,
min nûri-kum	: nurunuzdan, aydınlığınızdan, ışığınızdan
Kîle erciu verae kum	: denir, dönün, arkanıza, eski bildikleri, siz
Fe iltemisu nuren	: haydi, arayın, nur, aydınlık,
fe duribe	: sarsıcı, kendine gelmek, darbe, vurgulamak
beynehum	: aralarında, onlar,
bi surin lehu babun	: sur, set, duvar, kapısı, onun, gerçek
bâtinu-hu fiy hu	: onun içinde, iç kısmında
el rahmetu	: rahmet, şefkat etmek, yağmur,
ve zâhiru-hu	: onun dışında, dış kısmında, surette
min kıbeli hi el azabu	: ondan önce, azap sıkıntı

13- Münafık olanlar ve münafıklığa meyledenler, inananlara derler ki: Sizin aydınlanmanızdan biz de yararlanalım, biz de gerçeği görelim. Onlara: Siz eski bildiklerinizi bırakın, yönünüzü hakikatlere dönün, böylece o nuru arayın, kendinize gelin, denir. Onlar gerçeğin kapısı ile aralarına set çektiler. Onun içinde rahmet vardır. O suretlerde kalmada ise sıkıntı vardır.

-14-

يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ قَالُوا بَلَى وَلَكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّى جَاء أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

Yunâdûnehum e lem nekun meakum kâlû belâ ve lâkinnekum fe tentum enfusekum ve terebbastum vertebtum ve garret kumul emâniyyu hattâ câe emrullâhi ve garrekum billâhil garûr

Yunâdûne hum	: çağrı, seslenilir, derler, onlara
elem nekun	: öyle değil mi?
mea-kum	: sizinle beraber, birlikte,
kalu bela	: dediler, evet,
ve lâkin kum fetentum	: lakin, fakat, fitne, siz büyülendiniz
Enfusekum	: kendiniz, nefsiniz,

Ve terebbastum	: oyalanmak, düzeni anlamadınız, durmak,
ve irtebtum	: şüphe ettiniz, tereddüt,
Ve garret kum	: aldanmak, siz,
el emâniyyu	: gerçek olmayan, batıl şeyler, zanları, inançları
Hattâ cae emru Allah	: hatta, halde, geldi, sundu, iş, hüküm, Allah
ve garrekum bi Allah	: engel oldu, sizi aldattı, Allah
el garur	: egonuz, aldatıcı

14- Onlar, hep sizinle beraber değil miydik, diye seslenirler. İnananlar dediler ki. Evet. Lâkin siz kendinizi büyük gördünüz ve o büyüklükle oyalandınız ve şüphelerde kaldınız ve Allah'ın hükümleri size sunulduğu halde batıl şeylere aldandınız ve aldatıcılar sizi Allah ile aldattı.

-15-

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَاكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Fel yevme lâ yû'hazu minkum fîd yetun ve lâ minellezîne keferû, mevâkumun nâr, hiye mevlâkum ve bisel masîr

Fe el yevme la yuhazu	: artık, işte, gün, vakit, zaman, yok, alınmaz, sarılmak,
Minkum fidyetun	: sizden, kendinizde, fidye, bedel, ödeme, vermede,
ve lâ min ellezine keferu	: olmaz, hakikati görmemezlikten gelenlerden
mevâ-kum	: barınağınız, sığınacak yeriniz,
en naru	: ateş, yakıp yakıcı hal
Hiye Mevla kum	: onun, o, mevlanız, veliniz, babanız, dostunuz,
ve bise el masiru	: ne kötü belirleme, dayanak, sığınma, yer, hal

15- İşte o vakit siz, kendinizde olan değerleri sahibine verme konusunda hakikatlere sarılmadınız ve hakikatleri görmemezlikten gelme hâllerini bırakmadınız ve siz o hâlleri dost edindiniz, siz yakıp yıkma hâllerine sığındınız ve o ne kötü bir hâldir.

-16-

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

E lem yeni lillezîne âmenû en tahşea kulûbuhum li zikrillâhi ve mâ nezele minel hakkı ve lâ yekûnû kellezîne ûtûl kitâbe min kablu fe tâle aleyhimul emedu fe kaset kulûbuhum, ve kesîrun minhum fâsikûn

Elem yeni	: gelir değil mi, olur değil mi?
Li ellezi amenû	: iman eden kimseler, iman edenler,
en tahşea	: huşu, mütevazı,
Kulûbu hum	: onların kalpleri, idrakleri,
li zikri allah	: anmak, zikri, Allah
Ve ma nezele	: şey, ne, değil, geldi, ortaya çıktı, sunuldu,
min el hakkı	: hakikat, gerçek,
ve lâ yekûnû ke ellezine	: olmayın, onlar gibi

Utu el kitâbe	: verildi, sunuldu, kitap, hakikatlerin sözleri,
min kablu	: daha önce
Fe tale aleyhim el emdu	: geçti, önemsemeyen, dönem, süre
Fe kaset kulubu hum	: artık, katı, sert, idrakli, kalpleri
ve kesir minhum	: çoğu, onların,
fasikune	: çıkan, fesatçı, bölen, bozan, cehalete sapan,

16- İman eden kimselerin kalbi, Allah'ı anmakla ve hakikatlerden ne sunulmuşsa onlarla huşu bulur, öyle değil midir? Daha önce kendilerine hakikatlerin sözleri sunulduğu hâlde, hakikatleri kabul etmeyen ve vaktini önemsememe içinde geçiren o kimseler gibi olmayın. Ki onların kalbleri bir katılık içindeydi ve onların çoğu hakikatleri bırakıp kendi cehalet anlayışlarına sapanlardı.

-17-

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

İ'lemû ennellâhe yuhyil arda ba'de mevtihâ, kad beyyennâ lekumul âyâti leallekum takılûn

ilemû enne Allah	: bilin, bilim, doğrusu, Allah olduğunu bilin,
Yuhyi el arda	: diri olan, hayat veren, dünya, arz, yeryüzü, toprak
bade mevti ha	: sonra, ardından, devam eden, nutfe, ölüm, o
Kad beyana lekum	: açıkladık, apaçık göstermek, size
el ayeti	: ayetleri, işaret
lealle-kum takılun	: umulur, belki, anlarsınız, akıl edersiniz, düşünme

17- Topraktan hayat verenin, sonra da oradan nutfeler çıkaranın Allah olduğunu bilin. Size ayetleri apaçık gösteriyoruz. Umulur ki düşünüp anlarsınız.

-18-

إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ

İnnel mussaddikîne vel mussaddikâti ve akradûllâhe kardan hasenen yudâafu lehum ve lehum ecrun kerîm

İnne el mussaddikîne	: muhakkak, sadık olan, dosdoğru hareket eden,
ve el mussaddikâti	: içten samimi bağlanan, doğruluğa meyleden,
ve akradû Allah	: ödeme, vermek, teslim etmek, Allah
Kardan	: borç vermek, varlığının sahibini bilip teslim etmek,
hasanen	: iyi, güzel,
yudâafu lehum	: artış, çoğalmak, kat kat, onlara vardır
ve lehum ecrun kerim	: onlara, için vardır karşılık mükâfat, cömert, asil, soylu

18- Muhakkak ki o dosdoğru hareket edenler ve dosdoğru hareket etmeye meyledenler; kendi varlığının sahibinin Allah olduğunu bilip, bir teslimiyet içinde olduklarında, onların iyi hâlleri artar ve onların karşılığı asalettir.

-19-

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُوْلَئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَاء عِندَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

Vellezîne âmenû billâhi ve rusulihî ulâike humus sıddîkûne veş şuhedâu inde rabbihim, lehum ecruhum ve nûruhum vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbul cahîm

ve ellezîne amenu bi Allahi	: o kimseler, onlar Allaha iman eden, inanan
ve resuli-hî	: resulü, hakikati gösteren, o
Ulâike hum es sıddıkune	: bu, işte onlar sıdık, doğru olan, tastik eden
ve eş şuhedâu	: has olanlar, şehitler, şahitler, bilen,
İnde rabbihim	: katında, ona ait, Rabb, vücudlandıran
lehum ecruhum	: onlar, ecir, karşılık, onlar,
ve nûru-hum	: aydınlanma, ışıklanma nur, onlar
ve ellezîne keferü	: hakikati görmemezlikten gelenler
ve kezzebe	: yalanlayan, yalanlarda kalanlar,
bi âyâti-nâ	: ayetlerimiz, işaret, delil,
Ulâike asbahu	: işte onlar, sahiptirler, o hâllere sahip
el cahime	: cehalet, sıfatları kendine nisbet etmenin cehaleti,

19- Allah ile birlikte olduğuna iman eden ve o resul'ü anlayan kimseler; işte onlar dosdoğru hareket edenlerdir. Onların karşılığı kendilerini vücudlandırana ait hakikatlere şahit olmalarıdır ve onlar hep aydınlanma üzeredirler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve ayetlerimize karşı yalanlarda kalanlar ise, işte onlar sıfatları kendine nispet etmenin cehaletine sahiptirler.

-20-

اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

İ'lemû ennemel hayâtud dunyâ leibun ve lehvun ve zînetun ve tefâhurun beynekum ve tekâsurun fîl emvâli vel evlâd, ke meseli gaysin a'cebel kuffâre nebâtuhu summe yehîcu fe terâhu musferren summe yekûnu hutâmâ, ve fîl âhıreti azâbun şedîdun ve magfiretun minallâhi ve rıdvân, ve mel hayâtud dunyâ illâ metâul gurûr

İlemu Ennemâ	: bildiniz, bilme, ancak, sadece,
El hayatu el dunyâ	: dünya hayatı, yaşamı,
Leıbun ve lehvun	: oyun, önemsememe ve eğlence,
ve zînetun	: süslenme, ziynet, aksesuar, değer,
Ve tefahurun beyne-kum	: aranızda, birbirinizle karşılıklı övünme
ve tekâsurun	: çoğalma, çokluk,
fiy el emvali	: mal, para, değer,
ve el evlâdi	: evlât, çocuklar
Ke meseli gaysin acebe	: misal, yağmur, yağan, etkilenen, hoşlanan,
el kuffâre nebatu hu	: örten, çiftçi, ekinci, bitkisi, ekin, ürün,
Summe yehicu	: sonra, iritasyon, maraz, rahatsızlık,

Fe tera hu musfarren	: sonra, görür, o, sararmış solmuş
Summe yekunu hutamen	: sonra, olur, dağılmış, enkaz, kırpıntı, dağıtma
ve fîy el ahreti	: içinde, sonunda,
azabun şedid	: şiddetli sıkıntı, azap, ceza, eziyet
ve magfiretun min Allahi	: af, mağfiret, temizlenmek, Allah'tan
ve ridvânun	: razı olma, hoşnutluk, memnuniyet, mutluluk,
ve mâ el hayatu ed dunya	: değil, şey, ne, dünya hayatı, yaşam,
İlla metau	: sadece, meta, menfaat, çıkar, mal mülk,
el gururi	: ego, kibir, aldanma, gurur, Allah'ı unutturan,

20- Dünya hayatını sadece oyun, eğlence ve süslenme bildiniz. Aranızda mallarınızın çokluğuyla ve evlatlarınızla övündünüz. Tıpkı o ürünleri ile övünen, yağmurdan hoşlanan çiftçinin misali gibi. Sonra onu görür marazlanmış, sararmış solmuş, sonra dağılmış gitmiş, sonunda içinde şiddetli bir sıkıntı taşır. Mağfiret Allah'tandır ve mutluluk O'ndandır. Dünya hayatı sadece mal mülk değildir, gururlanma değildir.

-21-

سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاء وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Sâbikû ilâ magfiretin min rabbikum ve cennetin arduhâ keardıs semâi vel ardı uıddet lillezîne âmenû billâhi ve rusulih, zâlike fadlullâhi yû'tîhi men yeşâu, vallâhu zûl fadlil azîm

Sabiku	: yarışma, koşma, hareket etme,
ilâ magfiretin	: af, bağışlanma, mağfiret
min rabbi kum	: Rabbiniz, sizi vücudlandıran,
ve cennetin ardu ha	: cennet, huzur, genişliği, gösterilen, ekran
Ke ardi	: gösterilen, ekran, genişliği,
es semai vel ardı	: gök, ulvi alem ve yeryüzü,
Uidet	: hazır, vardır,
li ellezîne amenu	: iman edenler,
bi Allâhi ve rusuli hi	: Allah'a ve resulü, hakikati gösteren,
Zalike fadlu	: işte bu, lütuf, yaradılışın incelikleri, üstün tercih edilen
Allahi yuti hi	: Allah, verir, verilir, o
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen, verilir, sunulur,
ve allâh zu el faldı	: Allah, sahip, lütuf, yaratılışın incelikleri,
el azim	: yüce, ulu, işleyişte karar sahibi, kararlı

21- Rabbinizin mağfireti üzere hareket edin. O mağfiretin huzuru, göklerin ve yerin genişliği kadar geniştir. Allah'a iman eden ve o resul'ü anlayan kimseler için huzur vardır. İşte Allah'ın lütuflarını anlamak isteyen kimseye o verilir. Allah lütufların sahibidir, işleyişteki karar sahibidir.

-22-

مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

Mâ esâbe min musîbetin fîl ardı ve lâ fî enfusikum illâ fî kitâbin min kabli en nebreehâ inne zâlike alâllâhi yesîr

Mâ esaba	: şey, ne, değil, erişmek, isabet, vurmak, açığa çıkması
min musibetin	: bir hastalık, felaket, afet, bela, dert,
fîy el ardı	: dünyada, yeryüzünde
ve lâ fiy enfusu kum	: yok, içinde, kendinizde, sizde, beden,
İllâ fiy kitabin	: ancak, vardır, içinde, kitap, vücut kitabı, varlık kitabı
min kabli	: önce, önceden, bilinci,
en nebree ha	: iyileştirmek, çaresini oluşturmak, akılda güzellik, onu
İnne zâlike	: muhakkak, doğrusu, işte bu,
ala Allah yesirun	: Allah, yürüyüş, bir yoldur, kolay, gizli,

22- Dünyada bir hastalık açığa çıkmasın ki ve sizde de bir hastalık görünmesin ki, onun çaresini oluşturduk, onun çaresi varlık kitabının içinde vardır. Muhakkak işte bu Allah için kolaydır.

-23-

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

Li keylâ te'sev alâ mâ fâtekum ve lâ tefrehû bi mâ âtâkum, vallâhu lâ yuhıbbu kulle muhtâlin fehûr.

li key lâ tesev	: olmasın diye, olmaması için, tasa, endişe, gam, üzülme
Alâ ma fate kum	: her şey, değil, çıkmak, üzerine
ve lâ tefrehû	: sevinmeyin, şımarmayın
bi-mâ ata kum	: bir şey ile, sebebi ile, ata, ihsan, lütuf, elde etme, siz
ve allahu la yuhıbbu	: Allah, yok, sevgi, sevmez
Kulle muhtalin	: tümü, hepsi, hilekâr, kibirlenme, mağrur, aldatıcı,
fahurin	: çok övünen, ego, iftihar eden, gururuna aldanan,

23- Siz bir şey elde edemediğinizde tasalanmayın ve siz bir şey elde ettiğinizde de şımarmayın. Ego hâllerinde, hilekârlık hâllerinde olanların tümünde Allah sevgisi yoktur.

-24-

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

Ellezîne yebhalûne ve ye'murûnen nâse bil buhl ve men yetevelle feinnellâhe huvel ganiyyul hamîd

Ellezîne yebhalune	: o kimseler, cimri, eksik, hırs, kıskanç,
ve yemurûne en nase	: isteme, sipariş, emir, iş, hüküm, insanlar
bi el buhli	: cimrilik, hırs, kıskançlık
ve men yetevelle	: kim, eski bilişlerine dönen, yüz çeviren
Fe inne Allah	: artık, bundan sonra, doğrusu Allah
Huve el ganiyyu	: o, gani, zengin, varlıklı, tüm varlığın sahibi,
el hamidu	: övgü, tüm tecellilerin sahibi,

24- Cimri olan kimseler ve insanlara cimriliği emredenler, hakikatlerden yüz çeviren kimselerdir. Muhakkak ki tüm varlığın sahibi olan, tüm tecellilerin sahibi olan Allah'tır.

-25-

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

Lekad erselnâ rusulenâ bil beyyinâti ve enzelnâ meahumul kitâbe vel mîzâne li yekûmen nâsu bil kıst, ve enzelnel hadîde fîhi be'sun şedîdun ve menâfiu lin nâsi ve li yalemallâhu men yensuruhu ve rusulehu bil gayb innellâhe kavîyyun azîz

Lekad ersal na	: doğrusu, göndermek, sunmak, irsal, biz, hakikatlerimiz
rusule na	: resul, hakikati gösterenler, biz,
bi el beyyinâti	: apaçık delillerle, kanıt
ve enzelnâ meahum	: indirdik, bildirdik, beraber, onlar,
el kitab	: kitap, hakikat sözleri, varlık kitabı,
ve el mîzâne	: akıl, idrak, muhakeme, düşünme, ölçü, mizan
li yekûme en nasu	: için, ikame, yerine getirsinler, insanlar,
bi el kısti	: hisse, nasip, adalet, doğru olan, denk, uygun, kısım,
ve enzelnâ	: sunduk, indirdik, gönderdik
el hadîde, el had yeda	: sınır, ölçü, el, güç, derece, belli sınırlarda, güç,
Fîy hi besun şedidun	: onda, onun içinde, iyi, önemli, sert, kuvvetli, oldukça
ve menâfiu li en nasi	: menfaatler, faydalar, insanlar için
ve li yaleme Allahu	: bilsin, bilmek, belirtsin, belli etsin, Allah
Men yansuru hu	: kim, yardım, destek, ona
ve resul hu	: resul, hakikati gösteren, o,
bi el gaybi	: görünmeyen, bilinmeyenlere, gizli,
İnne Allah kavîyyun	: Allah, kuvve, kudret, güçlü, sapasağlam,
azizin	: yüce, bütün değerlerin sahibi

25- Doğrusu hakikatleri gösterenler, apaçık delillerle Bizi anlattılar, hakikatlerimizi sundular ve onlarla beraber hareket edenler, tüm varlığı bir kitap olarak sunduğumuzu anladılar. İnsanlara doğru olanı anlamaları için muhakeme yeteneğini sunduk. Varlık kitabının içinde oldukça önemli bilgileri belli sınırlarla sunduk. İnsanların ondan faydalanmaları ve Allah'ı bilmeleri, o hakikatleri arayan kimselere yardımcı olmaları için. O resullerde hakikatleri bilmeyenlere yardımcı olur. Muhakkak ki Allah, tüm varlığı sapasağlam tutandır, bütün değerlerin yüce sahibidir.

-26-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

Ve lekad erselnâ nûhan ve ibrâhîme ve cealnâ fî zurriyyetihimen nubuvvete vel kitâbe fe minhum muhted, ve kesîrun minhum fâsikûn

ve lekad ersel na	: doğrusu, irsal, açığa çıktı, ortaya çıktı, biz,
Nuhan ve ibrâhîme	: Nuh ve İbrahim

ve cealnâ	: kıldık, yaptık, sunduk,
fi zurriyeti hima	: içinden, nesil, soy, zürriyet
Men en nubuvvete	: kimse, nebi, haberci, haber veren
ve el kitab	: hakikatlerin sözleri, varlık kitabı,
Fe min hu muhted	: bazıları, doğrulara, hakikate yöneldi
ve kesîrun min hum	: çoğu, onlardan,
fasikune	: sapan, hakikatin dışına çıkan, bozan

26- Doğrusu Nuh ve İbrahim de Bizi anlatmak için ortaya çıktı. Onlardan nesiller kıldık. Onlardan hakikatleri haber veren ve kitabı anlatan kimseler oldu. Böylece anlattıkları kimselerden bazıları hakikatlere yöneldi ve onlardan çoğu da hakikatleri bırakıp kendi cehalet bilişlerine saptı.

-27-

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاء رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

Summe kaffeynâ alâ âsârihim bi rusulinâ ve kaffeynâ biîsebni meryeme ve âteynâhul incîle ve cealnâ fî kulûbillezînet tebeûhu refeten ve rahmeh ve rahbâniyyeten ibtedeûhâ mâ ketebnâhâ aleyhim illebtigâe rıdvânillâhi fe mâ reavhâ hakka riâyetihâ fe âteynellezîne âmenû minhum ecrehum ve kesîrun minhum fâsikûn

Summe kaffeyna	: sonra, o zaman ardı ardına, hep, biz,
alâ âsâri him	: etkileri, izleri üzerine, yollar, onlar,
bi rusuli na	: resuller, hakikati gösteren, biz, hakikatlerimiz,
ve kaffeynâ	: ardından, biz,
bi isebni meryem	: Meryem oğlu İsa
ve âteynâ-hu	: hep, bütün, verdik, sunduk, o
el incile	: İncil, iyi haber, müjde, Ruh, özündeki sistem,
ve cealnâ fi kulubi	: yaptık, kıldık, sunduk, kalplerde
Ellezîne ittebeu hu	: onlar, kimseler, kabul ettiler, tabi oldular
Refeten	: refet, şefkat, merhamet
ve rahmeten	: rahmet, merhametli
ve rahbânîyyeten	: ruhbanlık, çekinmek, din adamı, Allah ile korkutan
İbtedeû hâ	: icat ettiler, onu ihdas ettiler
mâ ketebnâ hâ aleyhim	: onu yazmadık, onlara
İllâ ibtigae	: ancak, yalnızca, bazıları talep etti,
rıdvane Allah	: rıza, arzu, Allah Rızası
Fe ma raav ha	: artık, ona uymadılar, anlamadılar, saygılı olmadılar
Hakka riayeti hâ	: hakka, hakikate, riayet, uymak, saygılı olma
Fe ateyna ellezine amenu	: artık, böylece, verdik, iman edenlere
min-hum ecre hum	: onların ecirleri, karşılığı, mükâfatı
ve kesirun min hum	: çoğu, onlardan
fasikune	: bozan, bölen, hakikatin dışına çıkan, sapan

27- Sonra aynı izlerden ardı ardına Bizi anlatan resuller açığa çıktı. Meryem oğlu İsa da hep Bizi anlattı. O da sunduğumuz özündeki sistemi anladı. Kalblerinde şefkat, merhamet olanlar

hakikatlere tâbi oldular. Bazıları da, yalnızca Allah'ın rızasını talep ediyoruz diye ruhbanlık icat ettiler, ancak Biz onu onlara yazmadık. Onlar Hakk'a uyma yolunda hakikatlere uyanlardan olmadılar. İnananlara ise karşılıkları verildi. Fakat onlardan çoğu ise hakikatlerden sapanlardan oldu.

-28-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyyuhellezîne âmenût tekûllâhe ve âminû bi resûlihî yû'tikum kifleyni min rahmetihî ve yec'al lekum nûren temşûne bihî ve yagfir lekum vallâhu gafûrun rahîm

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
itteku allâhe	: takva, fenalardan sakınmak ortak koşmama, Allah
ve âminû bi resuli hi	: iman edin, inanın, güvenin, resul, o
Yuti kum kifleyni	: veren, sağlayan sunan, siz, anlayanlar, kat kat
min rahmeti-hi	: onun rahmetinden, rahmetini
ve yecal lekum	: yapar, kılsın, vardır versin, size
nuren temşune bihi	: nur, aydınlık, gezinmek, yürümek,
ve yagfir lekum	: onun, affetmek, bağışlanma sizin için
ve allahu gafurun	: Allah, bağışlayan, mağfiret, merhamet eden,
rahimun	: rahimdir, özünden vareden,

28- Ey iman edenler! Fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın ve o resulün anlattığı hakikatlere inanın. Size sunulanlarda kat kat rahmet vardır ve o hakikatleri anlayanlara aydınlığa yürümek vardır ve size mağfiret vardır. Allah merhametin sahibidir, varlığı özünden varedendir.

-29-

لِئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Li ellâ ya'leme ehlul kitâbi ellâ yakdirûne alâ şey'in min fadlillâhi ve ennel fadle bi yedillâhi yû'tîhi men yeşâu, vallâhu zûl fadlil azîm

li ellâ yaleme	: bilmedikleri için, bilemezler
ehlu el kitâbi	: aktarılan söylentilerde kalanlar
ellâ yakdirûne	: tahmin edemezler, anlayamazlar, güç yetiremezler
alâ şeyin	: bir şeyin üzerindeki, hakkında,
min fadli allah	: lütuf, değer, incelik, Allah
Ve ennel fadle	: tercih edilen, erdemli, üstün, yaratmasındaki incelik
bi yedi allâhi	: gücü, sistemi, tecellileri, Allah
Yutî hi men yeşau	: bulur, verir, sunar, o, kim, ister, istiyor
ve allahu zu el fadli	: Allah, sahip, bütün incelikler, değerler, lütuf,
el azim	: varoluşta karar sahibi, işleyişte karar sahibi,

29- Aktarılan söylentilerde kalanlar hakikatleri bilemezler. Allah'ın bir şeyi yaratmadaki inceliklerini anlamaya güç yetiremezler. Allah'ın tüm varlıktaki sistemini, lütuflarını anlamak

isteyen kimse ise; o sunulan hakikatlere bakar ve Allah'ın, varoluşta karar sahibi olduğunu, tüm lütufların sahibi olduğunu anlar.

S58 - MÜCADELE SÛRESİ

-1-

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

Kad semiallâhu kavlelletî tucâdiluke fî zevcihâ ve teştekî ilallâhi vallâhu yesmeu tehâvurekumâ innellâhe semîun basîr

Kad semai Allahu	: oldu, olan, dır, işitmek, işittiren, Allah
Kavle elleti	: söylemek, demek, söz, ki o, o kimseler,
tucâdilu ke	: mücadele, mütalaa, gayret, tartışmak, sen
Fi zevci ha	: aynı yolda olan, eş, birlikte hareket eden, onu,
ve teştekî ila allahi	: şikayet, hoşnutsuzluk, yakınmak, sıkıntı, müşkil, Allah
ve allâhu yesmeu	: Allah, işittiren, duyuran,
tehâvure-kumâ	: sohbet, karşılıklı konuşmak, söyleşmek, birlikte,
inne allâhe	: muhakkak ki Allah
semiun	: işitmek,
basirun	: görmek,

1- İşittiren Allah'tır. Seninle aynı yolda olan o kimseler, hakikatlerin sözleri hakkında seninle mütalaa ederler ve Allah'ı anlama konusunda müşküllerini dile getirirler. Karşılıklı konuştuğunuz şeyleri işittiren Allah'tır. Muhakkak ki işitmek, görmek Allah'tandır.

-2-

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَائِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ

Ellezîne yuzâhirûne minkum min nisâihim mâ hunne ummehâtihim in ummehâtuhum illellâî velednehum ve innehum le yekûlûne munkeren minel kavli ve zûrâ ve innellâhe le afuvvun gafûr

Ellezîne yuzahirune min kum	: o kimseler, apaçık arayan, belirgin, sizden
min nisâi him	: nefsini tanıma yolunda olan, onlar
Ma hunne ummehati him	: onlar değil, anne, asliyet
İn ummehâtu-hum	: ancak, eğer, asliyet, anne, aslı, onlar
illâ ellâî veledne hum	: ancak, onlar ki, doğan, doğuş, irfaniyet, onlar
ve inne-hum le yekulune	: muhakkak ki, onlar oldular, söylemesin
Munkeren min el kavli	: inkâr edici, küfür, kötü, çirkin söz, fena söz,
ve zûren	: batıl, boş, uydurma, asılsız, yalan,
ve inne Allâh le afuvvun	: muhakkak, Allah, affetme, bağışlama,
gafur	: mağfiret, temizlenmek

2- Onlardan nefsini tanıma yolunda olanlar, apaçık hakikatleri arayan kimselerdir. Onlar henüz asliyetlerini anlamış değillerdir. Ancak onların asliyetlerini anlamaları, onlardan doğan

irfaniyet iledir. Onlar fena sözler ve asılsız şeyler söylemesinler. Muhakkak ki Allah elbette affedendir, mağfiret edendir.

-3-

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِن نِّسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Vellezîne yuzâhirûne min nisâihim summe yeûdûne li mâ kâlû fe tahrîru rekabetin min kabli en yetemâssâ, zâlikum tûazûne bih vallâhu bi mâ ta'melûne habîr

ve ellezîne yuzahirune	: o kimseler, apaçık, belirgin, ortaya çıkan,
min nisâi-him	: nefsini tanıma yolunda olan, onlar, kadınlarından
Summe yeudune	: dönmek, uymak,
li ma kalu	: söylenen şey, demek
fe tahrîru	: hürriyet, kurtuluş,
rekabetin	: boyun, esaret, köle, cehalet köleliği,
min kabli en yetemassa	: önceki, temas, bağlanma, bağlantı, iletişim
Zâlikum tuazune bi hi	: işte bu, işte böyle, vaaz, öğüt verilir, idrak etmeniz için
ve allâhu bima tamelun	: Allah, yaptıklarınız, yaptığınız şeyler,
habir	: incelikleriyle bildirendir, haber veren,

3- Onlardan nefsini tanıma yolunda olup hakikatleri apaçık arayanlar, söylenilen şeylere uysunlar. Sonra da kendini cehaletin köleliğinden kurtarıp, önceki hakikatlere bağlananlar gibi hakikatlere bağlansınlar. İşte bunlar idrak etmeniz için öğüttür. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri incelikleriyle bildirendir.

-4-

فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Fe men lem yecid fe siyâmu şehreyni mutetâbiayni min kabli en yetemâssâ fe men lem yestetı fe ıtamu sittîne miskînâ zâlike li tûminû billâhi ve resûlih ve tilke hudûdullâh ve lil kâfirîne azâbun elîm

Fe men lem yecid	: artık, kim, değil, yok, bulmak, ulaşmak, kavuşmak
fe sıyâmu	: bırakma, korunma, sakınma, fenalardan sakınma,
şehreyni	: bir şeyi açığa çıkarmak, aylar, teşhir, izhar, şöhret
mutetâbiayni	: koparmasın, ardarda, devamlı, birbirini izleyen, takip
Min kabli en yetemâssâ	: daha önce, önceki, temas etmek, bağlansın, iletişim
Fe men lem yestetı	: artık kim ulaşamadı, gücü yetmez, yapamaz, ödeyemez
Fe itâmu	: artık, beslemek, faydalanmak, taam, beslenmek, yarar
sittine	: doğru olan, intizamlı, atmış, Sedat,
miskine	: miskin, yoksul, hareketsiz, her şeyiyle teslim olmuş,
Zalike li tuminû bi Allah	: işte bu, için, iman etmek inanmak, Allaha
ve resûli-hi	: resul, o, onun,
ve tikle hududu Allah	: işte bu, sınır, ölçü, hüküm, Allah

ve li el kâfirîn	: hakikati görmemezlikten gelenler için,
azabun elim	: acı sıkıntılar

4- Bundan sonra hakikatlere ulaşmada zorluk çeken kimseler, artık fenalardan sakınsınlar. Açığa çıkan hakikatleri takip etsinler. Önceki hakikatlere bağlananlar gibi hakikatlere bağlansınlar. Artık kimin gücü bunlara yetmezse, tüm varlığıyla Hakk'a teslim olmuş kimselerden doğru bir şekilde faydalansın. İşte bunlar Allah'a inanmanız içindir ve resul'ü anlamanız içindir ve bunlar Allah'ın ölçüleridir. Hakikatleri görmemezlikten gelenler için acı sıkıntılar vardır.

-5-

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

İnnelleziyne yuhâdûnellâhe ve resûlehu kubitû kemâ kubitellezîne min kablihim ve kad enzelnâ âyâtin beyyinât ve lil kâfirîne azâbun muhîn

inne ellezîne yuhaddune	: muhakkak ki, onlar, direnen, karşı çıkan,
Allâhe ve resule hu	: Allah ve resulü, hakikati gösteren,
Kubitû kema kubite ellezine	: alçaldılar, hor, zelil, kendilerini küçültürler
min kabli-him	: onlardan öncekiler ve olmuştu
Ve kad enzelnâ	: oldu, sunduk, verdik, indirdik,
ayatin beyyinat	: ayet, delil, işaret, apaçık deliller,
ve li el kâfirîne	: için, hakikati görmemezlikten gelen,
azabun muhin	: sıkıntı, azap, hor hakir, alçaltan, zelil eden,

5- Allah ve resulünü anlayamayıp karşı çıkanlar, daha öncekilerin zelil olduğu gibi zelil olurlar. Hâlbuki onların hakikatleri anlaması için apaçık deliller sunduk. Hakikatleri görmemezlikten gelenler için hakir bırakan sıkıntılar vardır.

-6-

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

Yevme yebasu humullâhu cemîan fe yunebbiuhum bi mâ amilû, ahsâhullâhu ve nesûh vallâhu alâ kulli şeyin şehîd

Yevme yebasu hum	: gün, vakit, her an, gönderme, çıkarma, ortaya çıkmak, onlar
Allâhu cemian	: Allah, toplamak, birlik, bütünlük,
Fe yunebbiu-hum	: sonra, bildiren, haber veren, onlar
bi-mâ amilu	: şeyleri yaptıklarını,
ahsâ-hu Allahu	: onu saydı, sayılmak fehmetmek, idrak eylemek, ezber
ve nesû-hu	: unutulmayan, kaybolmak, yokluk, hu, o, hak,
ve allâh ala kulli şeyin	: Allah, bütün her şey
şehîdun	: her an hazır olan,

6- Her an ortaya çıkan şeyler Allah'ın birliğindendir. Öyle ki, Allah'ı idrak etmeleri ve O'nu unutmamaları için, yaptıkları şeylerden onlara her an hakikatler bildirilir. Allah bütün her şeyde, her an her yerde hazır olandır.

-7-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِن ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

E lem tere ennellâhe yalemu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard mâ yekûnu min necvâ selâsetin illâ huve râbiuhum ve lâ hamsetin illâ huve sâdisuhum ve lâ ednâ min zâlike ve lâ eksere illâ huve me'ahum eyne mâ kânû summe yunebbiuhum bi mâ amilû yevmel kıyâmeh innellâhe bi kulli şey'in alîm

elem tere	: değil mi, gördün, anladın değil mi?
enne Allah yalemu	: olduğunu, Allah, ilmiyle var eden
Ma fî es semâvâti	: göklerde var olanlar
ve mâ fî el ardi	: arzda, yerde var olanlar
mâ yekûnu min necva	: şey, olan, fısıltı, gizli konuşma, görünmeyen
Selâsetin illa	: üç, akıcı, ahenkli ifade, anlaşılır, birleştirici
İlla huve	: ancak, sadece, o,
rabiu hum	: dörd, rabbe dönüş, onlar
Ve la hamsetin illa huve	: yok, olmaz, beş, ancak odur
sâdisu-hum	: onların altıncısı
ve lâ edna min zalike	: ve olmaz daha az, bundan
Ve la eksere illa huve	: yok, daha çok, ancak o vardır.
mea-hum eyna me kanu	: onlarla beraber, nerede ne olursa olsun
Summe yunebbiu-hum	: sonra onlara haber verecek, bildirilecek
Bimâ amilu	: şeyi, şeyler, yapılan, çalışmak,
yevme el kiyâmeti	: gün, vakit, dirilik, hakikat, ölünceye kadar,
inne allâhe	: muhakkak Allah
bi kulli şeyin alim	: bütün her şey, ilmiyle var eden, ilmin sahibi

7- Göklerde olanları ve yerde olanları ve görünmeyen şeyleri ilmiyle var edenin Allah olduğunu anladın değil mi? Üç ya da dört değil ancak O vardır ve onlardan beş ya da altı yoktur, O vardır. Daha az yoktur ve daha çok yoktur, ancak O vardır. Nerede ne olursa olsun O'nunla beraberdir. Ölünceye kadar yaptıkları şeylerden her an hakikatler onlara bildirilir. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki ilmin sahibidir.

-8-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاؤُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمَصِيرُ

E lem tere ilellezîne nuhû aninnecvâ summe yeûdûne li mâ nuhû anhu ve yetenâcevne bil ismi vel udvâni ve masiyetir resûl ve izâ câûke hayyevke bi mâ lem yuhayyike bihillâhu ve yekûlûne fî enfusihim lev lâ yuazzibunâllâhu bi mâ nekûl hasbuhum cehennem yaslevnehâ febisel masîr

e lem tere ilâ ellezine	: değil mi, gördün, anladın, o kimseler,
nuhû an en necva	: men, yasak, fısıldaşma, gizli, sinsi, görünmeyen
Summe yeudune	: sonra, dönüyorlar
li-mâ nuhu an hu	: şeye, men edilen, ondan
ve yetenâcevne bi	: gizli gizli konuşuyorlar
el ismi ve el udvani	: kötülük, adaletsizlik, günah ve düşmanlık
ve masiyeti resuli	: itaatsizlik, güvensizlik, isyan, karşı gelmek, resul
ve izâ câû-ke	: sana geldiği zaman
hayyev-ke	: seni selâmladılar
Bima lem yuhayyi-ke	: şey, şeyler, bir şekilde, değil, selâmladılar, sen,
bi-hi allahu	: onunla, Allah'ın
ve yekûlûne	: diyorlar, söylüyorlar,
fi enfusi him	: kendileri için, nefs,
Lev la yuazzibu-nâ Allah	: şayet, değil, yok, azap, sıkıntı, biz, Allah
bi-mâ nekulu	: sebebiyle, dolayısıyla, söylüyoruz
Hasbu hum	: onlara yeter
Cehennemu	: cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı haller,
yaslevna ha	: yaslanmak, atılmak, dayanmak,
Fe bise el masiru	: işte ne kötü, varılacak yer, dayanak, karargâh, hal

8- Men edildikleri hâlde, sinsilik içinde olan, sonra da o men edildikleri şeylere dönen, kötülükte ve düşmanlıkta bir sinsilik içinde olan ve Resul'e karşı güvensizlik içinde olanları gördün değil mi? Sana geldiklerinde sana selam verirler. Sana Allah'ın hakikatleri üzere selam verecek değillerdir. Onlar kendileri için, Allah bize azap verecek değildir, derler. Söyledikleri ve yaptıkları şeyler sebebiyle, onların bulunduğu yer cehaletin cehennemidir. İşte bulundukları hâl ne kötüdür.

-9-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ
الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû iza tenâceytum fe lâ tetenâcev bil ismi vel udvâni ve masiyetir resûli ve tenâcev bil birri vet takvâ vettekûllâhellezî ileyhi tuhşerûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
izâ tenâceytum	: bir araya gelip konuşmak, sessizce konuşmak,
Fe lâ tetenâcev bi	: artık sinsice, gizli gizli konuşmayın
el ismi	: kötülük, fena, günah, suç,
ve el udvani	: düşmanlık, husumet,
ve masiyeti	: isyan, güvensizlik, itaatsiz,
el resuli	: resul, hakikati gösteren,
ve tenâcev bi	: müzakere, istişare edin, görüşün, danışmak
el birri	: hayırlı olma, iyilik, iyi insan olmak, doğru olan,
ve et takvâ	: fenalar düşmekten sakının
ve itteku allahu	: takva, fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmama
ellezi ileyhi tuhşerun	: o ki, onda, toplanacaksınız, birlik, toplanmak,

9- Ey iman edenler! Bir araya gelip konuştuğunuzda, artık fenalardan konuşmayın ve hiçbir kimseye düşmanlık içinde, sinsilik içinde olmayın ve hakikati gösterene karşı güvensizlik içinde olmayın ve iyi insan olma konusunda istişare edin ve fenalara düşmekten sakının ve Allah'a ortak koşmayın. Ki hepiniz O'nun birliğindesiniz.

-10-

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

İnne men necvâ mineş şeytâni li yahzunellezîne âmenû ve leyse bi dârrihim şey'en illâ bi iznillâh ve alâllâhi fel yetevekkelil mûminûn

İnnemâ en necva	: şüphesiz, doğrusu, sinsilik, sinsice konuşma,
min eşşeytan	: şeytani haller, kötülük halleri,
li yahzune	: için, mahzun, hüzün, keder
ellezine amenu	: iman edenler
Ve leyse bi dârri-him şeyen	: değildir, zarar, darlık, sıkıntı, bir şey,
İlla bi izni allâhi	: ancak, sadece, yetki, icazet, Allah
ve alâ allâhi	: Allah'a
fe li yetevekkeli	: içinde, teslim olmak, tüm varlığıyla teslim olmak,
el müminune	: müminler, emin olan,

10- Sinsilik içinde olmak şeytani hallerdendir. İman edenler için kederdir. Varlığın varoluşu ile ilgili olan her şeyde yetkili olanın, ancak Allah olduğunu anlayanlar bir sıkıntı içinde kalacak değildirler. Müminler her an Allah'a teslimiyet içindedirler.

-11-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُزُوا فَانشُزُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ kîle lekum tefessehû fîl mecâlisi fefsehû yefsehıllâhu lekum ve izâ kîlenşuzû fenşuzû yerfeillahullezîne âmenû minkum vellezîne ûtûl ilme derecât vallâhu bi mâ tamelûne habîr

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
izâ kîle lekum tefessehu	: denildiğinde, size, yer açın, yol verin, genişlik
fî el mecâlisi	: meclislerde, topluluklarda,
fe ifsehu	: artık, öyleyse yer açın, yol verin,
Yefsehi allahu lekum	: imkân, yer açar, genişlik, yol yapan, Allah da size
ve izâ kîle ensuzu	: denildiği zaman, kalkın, gayret gösterin,
Fe ensuzû	: artık kalkın, gayretli olun,
Yerfei allahu	: yükseltir, artırır, refah bulan, Allah
ellezine amenu	: iman eden kimseler,
minkum	: sizden
vellezîne ûtû	: o kimseler, verilenler, sunulan,
el ilme deracat	: ilim, dereceler, kademe, makam
Ve allâhu bima tamelun	: Allah, yaptığını şeyler,
habir	: bildiren, haber veren,

11- Ey iman edenler! Meclislerde birbirinizin yolunu açın denildiği zaman, artık birbirinize yardımcı olun. Allah sizlere her türlü imkânı sunandır. Gayretli olun denildiği zaman, artık gayretli olun. Sizlerden Allah'a iman eden kimseler refah bulur ve o kimselere ilimde makamlar sunulur. Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

-12-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ nâceytumur resule fe kaddimû beyne yedey necvâkum sadakah zâlike hayrun lekum ve athar fe in lem tecidû fe innellâhe gafûrun rahîm

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
İza nâceytum	: baş başa konuştunuz zaman, özel, kurtuluş,
el resule	: resul, hakikati gösteren,
fe kaddimû beyne yedey	: o zaman, takdim, verme, teslim olma, ellerinizi
Necvâ kum sadakaten	: gizli konuşmanız içten sadakat la bağlanma,
Zâlike hayrun lekum	: işte bu, daha hayırlı, iyi olan, size
ve atheru	: temiz, berrak, daha saf
Fe in lem tecidû	: eğer, değil, göreceksiniz, bulmak, anlamak
Fe inne Allâhe gafurun	: muhakkak, Allah, mağfiret, temizlenmek
rahim	: varlığı özünden var eden,

13- Size sunulanlara teslim olmaktan çekinmeyin. Özel konuşulanlara içten sadakatle bağlanın. Eğer bunlara uymakta zorlanırsanız, Allah'a karşı yaptığınız hatalarınızı anlayın ve dönün. Her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere olun ve her an temizlenme içinde olup kendinizdekini paylaşın. Allah'a itaat edin ve o Resulü anlayın. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri incelikleriyle bildirip durandır.

-13-

أَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

E eşfaktum en tukaddimû beyne yedey necvâkum sadekât fe iz lem tefalû ve tâballâhu aleykum fe ekîmûs salâte ve âtûz zekâte ve etîûllâhe ve resûleh vallâhu habîrun bi mâ tamelûn

E eşfaktum	: çekinmeyin, acıma, merhamet, şefkatli,
en tukaddimû beyne yedey	: takdim etmek, sunmak, verip teslim olma, ellerinizi
necvâ-kum	: gizli konuşmanız, gizli görüşmeniz
sadakâtin	: sadakat, içten samimiyet, bağlanma, sadaka
Fe iz lem tefalû	: yapmadığınız zaman, yapamadığınız zaman
vetâbe	: tövbe, pişman olup dönmek, hatasını anlamak
allahu aleykum	: Allah, sizler
Fe ekîmû es salate	: her an salât üzere olmak, bağlılık şuuru,
ve âtû	: verin, sunun, ödeyin,
ez zekate	: temizlenmek kendindekini paylaşmak,
Etiu Allâhe	: itaat edin, uyun, Allah'a
ve resule hu	: resul, o, hakikati gösteren,
ve allâh habirin	: Allah, bildiren, haber veren,
bima tamelun	: yaptığınız şeyler,

13- Size sunulanlara teslim olmaktan çekinmeyin. Özel konuşulanlara içten sadakatle bağlanın. Eğer bunlara uymakta zorlanırsanız, Allah'a karşı yaptığınız hatalarınızı anlayın ve dönün. Her an Hakk'a bağlılık şuuru üzere olun ve her an temizlenme içinde olup

kendinizdekini paylaşın. Allah'a itaat edin ve o resul'ü anlayın. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri incelikleriyle bildirir.

-14-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

E lem tere ilellezîne tevellev kavmen gadıballâhu aleyhim mâ hum minkum ve lâ minhum ve yahlifûne alel kezibi ve hum yalemûn

E lem tere ilâ ellezine	: değil mi, görmek, anlamak, o kimseler, onlara
Tevellev	: döndüler, eski bilişlerine,
Kavmen gadibe allah aleyhim	: kişi, kavim, kinse, öfke, kin, hiddet, Allah onlar
Mâ hum min kum	: değil, şey, ne, onlar, sizden
ve lâ min hum	: yok, değil, onlardan, onların
ve yahlifûne	: yemin ediyorlar, halef, takip eden
ala el kezibe	: yalan üzerine, yalanları,
ve hum yalemun	: onlar, bilen, bilerek, biliyorum diyen,

14- Eski bilişlerine dönen kimseleri gördün değil mi? Onlar Allah'a karşı hiddet içinde olan kimselerdir. Onlar size uymazlar ve onların bir şey bildiği de yoktur ve onlar yalanları takip ederler ve onlar bildiklerini zannederler.

-15-

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاء مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

E addallâhu lehum azâben şedîdâ innehum sâe mâ kânû yamelûn

Eadde Allahu	: vardır, hazır, hazırdır, Allahtan
lehum azâben şedîden	: onlar, azap, sıkıntı, şiddetli, daha fazla,
İnne hum	: doğrusu, şüphesiz, gerçekten, onlar
Sâe ma kanu yamelun	: kötüleşen, şey, ne, yapıyorlar

15- Allah'ı anlayamadıklarından dolayı, onlar için daha fazla sıkıntılar vardır. Doğrusu onların yaptıkları şeyler ne kötüdür.

-16-

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

İttehazû eymânehum cunneten fe saddû an sebîlillâhi fe lehum azâbun muhîn

İttehazû eymane hum	: edindiler, sığındılar, yemin, inançları, güç, onlar
cunneten	: siper olarak, korunmak, kurul,
Fe saddû	: sonra, yüz çevirme, engelleme, alıkoymak
an sebili Allah	: Allah'ın yolundan, hakikatlerinden,
Fe lehum azâbun muhînun	: artık onlar, azap, alçaltıcı, hor hakir, aşağılayıcı

16- Onlar kendi inançlarına sığındılar. Sonra da Allah'ın yolundan yüz çevirdiler. Artık onlar, hakir bırakan bir azaptadır.

-17-

لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Len tugniye anhum emvâluhum ve lâ evlâduhum min allâhi şeya ulâike ashâbun nâr hum fîhâ hâlidûn

len tugniye an hum	: asla, değil, yoktur, fayda, onlara
Emvâlu hum	: onların malları, değerler,
ve lâ evladu hum	: yok, olmaz, onların çocukları
min allâhi şeyen	: Allah'tan bir şey, Allaha karşı
Ulaike ashâbu en nâr	: işte onlar, ateşe sahip olan, yakıp yıkıcı olan
Hum fi ha halidine	: onlar, o hallerde, onda, orada, devamlı

17- Onların mallarının ve onların evlatlarının, Allah'ın hakikatlerinden bir şey anlamada onlara bir faydası olmaz. İşte onlar yakıp yakıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hallerle hareket ederler.

-18-

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ

Yevme yebasuhumullâhu cemîan fe yahlifûne lehu kemâ yahlifûne lekum ve yahsebûne ennehum alâ şeyin e lâ innehum humul kâzibûn

Yevme	: gün, vakit, her an, zaman,
yebasu hum	: gönderme, ortaya çıkmak, beas olunan, onlar
Allâhu cemian	: Allah, toplamak, birlik, bütünlük,
Fe yahlifûne lehu	: o zaman, halef, takip eden, yemin ederler,
Kema yahlifûne lekum	: gibi, yemin, halef, takip eden, siz
ve yahsebûne enne hum	: hesap ederler, zannederler, kendileri
ala şeyin ela	: üzerine, için, bir şey, öyle
İnne hum hum el kazibun	: elbette, doğrusu, onlar, onlar yalanlarda kalan,

18- Her an açığa çıkan tüm varlık Allah'ın birliğini gösterir. Sizin kendi bildiklerinizi takip ettiğiniz gibi, onlar da kendi bildikleri şeyleri takip ederler. Doğrusu onlardan yalanlarda kalanlar bir şey bildiklerini zannederler.

-19-

اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُوْلَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ

İstahveze aleyhimuş şeytânu fe ensâhum zikrallâh ulâike hizbuş şeytân elâ inne hizbeşşeytâni humul hâsirûn

İstahveze aleyhim	: akıllarını esir aldı, istila, kuşattı, onları,
el şeytan	: kötü haller, şeytani haller,
Fe ensâ-hum	: böylece, unuttular, uzaklaştılar,
zikre Allah	: anmak, hatırlamak, zikir, Allah
Ulâike hizbu el şeytani	: işte onlar, hizip, bölük, ayrılık, fırka, şeytan, kötü haller
elâ inne hizbe el şeytani	: değil mi, hizip, bölük, ayrılık, fırka, şeytani haller

Hum el hasirune : onlar, hüsranda, kayıpta, kaybeden, zarar,

19- Şeytani halleri onların akıllarını esir aldı. Böylece onlar Allah'ı anmaktan uzaklaştılar. İşte şeytani hallerde kalan bölendir, bölen ancak şeytani hallerde kalandır. Onlar kaybedenlerdir.

-20-

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ فِي الأَذَلِّينَ

İnnellezîne yuhâddûnallâhe ve resûlehû ulâike fîl ezellîn

inne ellezîne yuhaddune : muhakkak onlar karşı çıkan, direnen, haddi aşanlar
Allâhe ve resule hu : Allah ve resul, hakikati gösteren, o
Ulâike fi ezelline : işte onlar, zillet, hakir, yanılan, kendini küçülten

20- Muhakkak ki Allah'a karşı haddi aşanlar ve o resul'ü anlayamayanlar, işte onlar yanılanlardır.

-21-

كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

Keteballâhu le aglibenne ene ve rusulî innallâhe kaviyyun azîz

Ketebe Allahu : yazılı, kitap, bildirilen, Allah, Allah'ın kitabı,
le aglibenne : elbette, üstün, başarı, galip, hükmeden, hüküm,
Ene : ben, benim,
ve rusuli : resul, hakikatleri gösteren
İnne Allâhe : muhakkak, şüphesiz, Allah,
kaviyyun : kudretli, güçlü, varlığı tutan,
aziz : değerlerin yüce sahibi,

21- Tüm varlık Allah'ın kitabıdır. Her şeyde; elbette bütün her şeye hükmeden Benim, diye yazılıdır ve Resuller bu hakikat üzeredirler. Muhakkak ki Allah tüm varlığı tutan kudrettir, tüm değerlerin yüce sahibidir.

-22-

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءهُمْ أَوْ أَبْنَاءهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُوْلَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُوْلَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Lâ tecidu kavmen yûmunûne billâhi vel yevmil âhîri yuvâddûne men hâddallâhe ve resûlehu ve lev kânû âbâehum ve ebnâehum ve ihvânehum ev aşîretehum, ulâike ketebe fî kulûbihimul îmâne ve eyyedehum bi rûhin minhu ve yudhıluhum cennâtin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ, radıyallâhu anhum ve radû anh ulâike hizbullâh e lâ inne hizbullâhi humul muflihûn

lâ tecidu kavmen : yok, bulmak, bulunmazsın, kişi, kimse
Yuminûne bi allahi : iman ederler, inanan, Allah
ve el yevmi el âhiri : gün, vakit, sonunda, sonu,

yuvaddune	: sözlerine uysun, vaadine uysun,
Men hadde	: kim, karşı gelir, haddi aşan, sınır,
Allah ve resulehu	: Allah ve resul, o
ve lev kanu abae hum	: olsa, bile, ataları, babaları, onlar,
Ev ebnâehum	: veya onların evlatları
ev ihvane hum	: veya kardeşleri
Ev aşîrete hum	: veya aşiret, boy, toplum, onlar,
Ulâike ketebe	: işte onlar, yazılı olan, kitap
fî kulûbi him el imane	: kalpleri, idrakleri, onlar, imanı, inanç,
ve eyyedehum	: destek, onlar,
bi ruhin min hu	: ruh ile, kendinden, ondan,
ve yudhilu-hum cennatin	: dahil eder, dahil edecek cennetler, huzur,
Terci min tahti-hâ	: vardır, tahtında, makamında, onun altından
el enharu	: nehir, akıp giden ilim, aktarılan,
Hâlidîne fi ha	: devamlı kalırlar, her zaman, orada
Radiye Allah anhum	: razı oldu, hoşnut, memnun, Allah, onlardan,
radu anhu	: razı, kabullenmiş, hoşnut, memnun, onlarda
Ulaike hizbu allâhi	: işte onlar, her şeyiyle tâbi olan, taraf olan, Allah
e lâ inne	: değil mi, muhakkak,
hizbe allahi	: her şeyiyle tâbi olan, taraf olan, Allah
hum el muflihûne	: onlar felâha eren, kurtuluş, başarılı, özü anlayan

22- Allah'a ve sonunun geleceği vakte inanan bir kişi bulamazsın ki, Allah'a ve o resule karşı gelen kimselerin sözlerine uysun. Bunlar ister bu kişilerin ataları veya evlatları veya kardeşleri veya aşiretleri olsun. İşte onlar; kitabı anlayanlardır, kalblerinde iman olanlardır ve onlar kendilerindeki Ruh'dan destek bulurlar ve onlar huzur içindedirler. Onların makamlarında akıp giden bir ilim vardır, devamlı o hallerle hareket ederler. Onlar Allah'ın rızasını anlamışlardır, o rıza üzere hareket ederler. İşte onlar her şeyiyle Allah'a tâbi olurlar. Muhakkak ki her şeyiyle Allah'a tâbi olanlar, felah bulanlar değil midir?

S59 - HAŞR SÛRESİ

-1-

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Sebbeha lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard(ardı), ve huvel azîzul hakîm

Sebbeha li Allahi	: tesbih, yüzen, her şey onunla var, tecelliler, Allah,
Ma es semâvâti	: semalarda, göklerde ne varsa
ve mâ fî el ardı	: yerlerde olan ne varsa
ve huve el aziz	: o, yüce, tüm değerlerin sahibidir,
el hakim	: hâkim olan, hüküm ve hükmet sahibidir

1- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa, Allah'ın tecellileridir ve O tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-2-

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِن دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ

Huvellezî ahrecellezîne keferû min ehlil kitâbi min diyârihim li evvelil haşr mâ zanentum en yahrucû ve zannû ennehum mâniatuhum husûnuhum minallâhi fe etâhumullâhu min haysu lem yahtesibû ve kazefe fî kulûbihimur rube yuhribûne buyûtehum bi eydîhim ve eydîl mû'minîne fatabirû yâ ulîl ebsâr

Huve ellezi ahrece	: o kimseler, dışarı çıkan, hariç, dahil olmayanlar
ellezîne keferû	: hakikati görmemezlikten gelenler
min ehli el kitâbi	: aktarılan söylentilerde kalan
min diyâri him	: bulundukları yer, yurtları, evleri,
li evvel	: evvel, ilk, ilk an, önceden,
el haşri	: toplamak, bir araya gelmek, cem etme, birlik
mâ zanen tum	: siz zannetmeyin, sanmayın,
en yahrucu	: çıkmaları, dışarı, çıkmak, hariç,
ve zannû enne hum	: zannettiler, sandılar, zanlarda kaldılar, onlar,
Mâniatu hum	: mani olmak, engel, koruyucusu, korunan, onlar,
Husûnu hum min Allah	: kaleleri, güvenli yer, güzel sözler, onlar, Allah
Fe etâ-hum allahu	: böylece, geldi, sundu, verdi, onlar, Allah
Min haysu lem yahtesibû	: yerden, nerden, nasıl, değil, hesap, anlayamadılar.
Ve kazefe fî kulûbihim	: attı, düştü, verdi, kaldı, sarıldı, kalpleri,
el rube	: korku, kaygı, sıkıntı,
yuhribûne	: tahrip ediyorlar, yıkmak, yıkıcı olan
Buyûte hum bi eydi him	: evleri, onlar, kendi inançları, elleri, güçleri, onlar
ve eydi el mûminîne	: güçleri, elleri, inançları, müminler, inananlar
Fe itebirû ya	: artık, ibret alın, ders alın,

uli el ebsar	: basiret sahipleri, hakikati arayan

2- Bulundukları yerlerde aktarılan söylentilerde kalan o kimseler, hakikatleri bırakıp kendi cehalet anlayışlarına çıktılar. Siz ilk andan beri birliğin dışında olduğunuzu zannetmeyin. Onların zanları, güvenli yerin Allah olduğunu anlamalarına mani oldu. Böylece Allah'ın onlara sunduğu şeylerin nasıl olduğunu anlayamadılar ve onlar kendi inançlarıyla bulundukları yerlerde yıkıcılık yaptılar. Onların kalbleri korkularda kaldı ve müminlerin inandığı gibi inanmadılar. Ey basiret sahipleri! Artık her şeyden ders alın.

-3-

وَلَوْلَا أَن كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاء لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ

Ve lev lâ en keteballâhu aleyhimul celâe le azzebehum fîd dunyâ ve lehum fîl âhıreti azâbun nâr

ve lev lâ en ketebe allah	: eğer olmasaydı, anlayamayan, kitap, yazılan, Allah
Aleyhim	: onlar, kendilerinin,
el celae	: çıkma, tahliye, sürgün, ayrılma, uzaklaşma
Le azzebe-hum	: elbette, azap, sıkıntı, müşküller, onlar,
fi ed dunya	: dünyada, yaşamlarında,
Ve lehum fi el ahireti	: onlara, sonunda, son,
azâbu en nâri	: azap, sıkıntı, ateşin, yakıp yakıcı haller,

3- Eğer onlar, kendilerinin Allah'ın bir kitabı olduğunu anlayamazlarsa, hakikatlerden uzaklaşırlar. Elbette onlar yaşamlarında sıkıntılarda kalırlar ve onlar sonunda da yakıp yıkıcı sıkıntıların içinde kalırlar.

-4-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَن يُشَاقِّ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Zâlike bi ennehum şâ akkûllâhe ve resûleh ve men yuşâ akkıllâhe fe innallâhe şedîdul ikâb

Zâlike bi enne hum	: işte bu, olduğu, onların
Sâkkû	: ikilik, ayrılık çıkarmak, karşı çıkmak, muhalefet,
Allah ve resuluhu	: Allah ve Resulü, hakikati gösteren, o
Ve men yuşâkki	: kim, kimse, ikilik, muhalefet ederse, ayrılık çıkarırsa
Allâhe	: Allah,
Fe inne Allah	: işte, olduğu, Allah,
sedidu el ikab	: şiddetli, daha fazla, zorluk, müşkül,

4- İşte bu onların, Allah'a karşı ikilikte kalmaları ve o resulü anlamamalarından dolayıdır. Kim Allah'a karşı ikilikte kalırsa, işte o Allah'ı anlamada daha fazla zorluklarda kalır.

-5-

مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَى أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ

Mâ kata'tum min lînetin ev terektumûhâ kâimeten alâ usûlihâ fe bi iznillâhi ve li yuhziyel fâsikîn

Ma katatum	: ne, şey, değil, kestiniz, asla, keskin, sert haller,
min lînetin	: yumuşak, uysallık, güzel haller, iyi, hoş, hurma ağacı,
Ev terektumû-hâ	: ya da, terk, ayrılmak, bırakmak, ona bırakmak,
kâimeten	: mevcut, var olan, kaim, diri olan, tüm varlığı diri tutan,
alâ usûli-hâ	: varlıklar, asıl olan, kökü üzerinde, soyu, geldiği yer, o
Fe bi izni allâhi	: artık, izni, yetkili, icazet, Allah
ve li yuhziye	: için, perişan, kaybeden,
el fasıkine	: fasık, çıkan, hakikatin dışına çıkan

5- Sert hâllerde olmayın, güzel hâllerde olun. Varlığınızın aslını anlayın. Tüm varlığı diri tutanın O olduğunu anlayıp, her şeyinizi O'na bırakın. Artık her şeyde yetkili olanın Allah olduğunu anlayın. Hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına çıkanlar, perişanlık içinde olurlar.

-6-

وَمَا أَفَاء اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَن يَشَاء وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ve mâ efâ allâhu alâ resûlihî minhum fe mâ evceftum aleyhi min haylin ve lâ rikâbin ve lâkinnallâhe yusallitu rusulehu alâ men yeşâu vallâhu alâ kulli şey'in kadîr

ve mâ efa Allah	: şey, ne, değil, bahşet, ihsan, hediye, Allah
ala resulhi minhum	: üzerinde, resul, hakikati gösteren, o, onlar, onlarda
fe mâ evceftum	: artık, şey, ne, değil, hızlı gitmek, acele etmeyin
Aleyhi min haylin	: onun üzerine, atlar, hızlı giden, gösterişli olan,
Ve la rikâbin	: yok, yolcu, yolculuk, sürüş,
ve lâkinne allâhe	: ancak, lakin, fakat, öyle ki, Allah
Yusallitu	: tutan, baraka, sığınma, bağlı, musallat,
resul hu	: resul, hakikati gösteren, o
Alâ men yeşau	: üzerinde, için, kim, ister, ister
Ve Allah alâ kulli şeyin kadir	: Allah, bütün her şey, kudret,

6- O resulün anlattığı şeyler, onlardaki Allah'ın bahşettiği şeylerdir. Bundan sonra atların üzerinde hızla gidenler gibi hakikatleri anlamada acele etmeyin ve hakikatin yolunu bırakmayın. Kim Allah'ı ve ona bağlı olan resulü anlamak isterse, o anlar ve Allah'ın bütün her şeydeki kudret olduğunu bilir.

-7-

مَّا أَفَاء اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاء مِنكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Mâ efâ allâhu alâ resûlihî min ehlil kurâ fe lillâhi ve lir resûli ve lizîl kurbâ vel yetâmâ vel mesâkîni vebnis sebîli key lâ yekûne dûleten beynel agniyâi minkum ve mâ âtâkumur resûlu fe huzûhu ve mâ nehâkum anhu fentehû vettekûllâh innallâhe şedîdul ikâb

ve mâ efae Allah	: şey, ne, ihsan, bahşet, hediye Allah,
ala resulihi	: o resul, hakikati gösteren,
min ehli el kura	: ehlinden, sahip, belde, şehir, köyler, bulunulan yer
Fe li allâhi ve li el resül	: artık, Allah'ı ve resul için
ve li iz el kurba	: için, sahip, yakın olan, yakınlığa

ve el yetâmâ	: yetimler, atalarının inancından kopmuş olanlar,
ve el mesâkîni	: miskinler, hakikat yolunda çaresiz kalan,
ve ibni es sebîli	: yolcular, yolda kalmışlara, yola çıkmış olan,
key lâ yekûne duleten	: böyle olmaz, elden ele dolaşan mal, değer, durum
Beyne el agniyâi min kum	: arasında, varlıklı, zenginler, bolluk, sizden
ve mâ ata kum el resulü	: şey, ne, değil, vermek, sunmak, siz, resul
Fe huzû-hu	: işte, alın, sarılın, ona, o,
Ve ma nehâ-kum anhu	: şey, ne, nehy, yasaklanan, uzak durun, siz, ondan
fe intehû	: artık vazgeçin
ve ittekû Allahe	: takva, fenalardan sakının Allah'a ortak koşmayın
inne Allah	: şüphesiz, muhakkak, doğrusu, Allah,
şedidu el ikab	: daha fazla, şiddetli, zorluk, sıkıntı

7- O resulün anlattığı şeyler, Allah'ın bahşettiği şeylerdir, bulunduğunuz yerlerde hakikatlere ehil olmanız içindir. Bundan sonra Allah'ı ve resulü anlamaları için; size yakın olanlara ve atalarının inancından kopmuş olup, bir arayışta olanlara ve hakikat yolunda çaresiz kalanlara ve yolda kalmışlara yardım edin. Sizin aranızdaki zenginlikler elden ele dolaşan bir maldan başka bir şey değildir. Değerli olan resulün size sunduğu hakikatlerdir. Artık ona sarılın. Uzak durun denilen şeylerden artık vazgeçin ve fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah'ı anlayamayanlar daha fazla zorluklarda kalırlar.

-8-

لِلْفُقَرَاء الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

Lil fukarâil muhâcirînellezîne uhricû min diyârihim ve emvâlihim yebtegûne fadlen minallâhi ve rıdvânen ve yensurûnallâhe ve resûleh ulâike humus sâdikûn

Li el fukarâi	: fakirler için, yoksullar, arayışta olan, varlığından geçmiş
el muhâcirîne	: hicret edenler, göçmen, bir yerden bir yere taşınan
Ellezîne uhricu	: onlar, ki onlar, çıkanlar, çıkarıldı, dışarı çıkan,
min diyâri-him	: yurtlarından, bulundukları yer,
ve emvâli-him	: mallarından, değerler,
yebtegûne	: talep ederler, ararlar, isterler
Fadlen min Allahi	: fazl, hayır, lütuflar, incelikler, Allah'ın
ve ridvânen	: ve rıza, hoşnutluk, gönül hoşluğu
ve yansurûne Allah	: yardımcı, yardım arayan, Allah,
ve resûle-hu	: resûl, hakikati gösteren, o,
Ulaike hum es sâdikûne	: işte onlar sadık olanlar, dosdoğru, dürüst.

8- Bulundukları yerden bir arayışla dışarı çıkanlar, kendi varlıklarından geçip bir yerden bir yere taşınanlar; onlar hakikatlerin değerlerini, Allah'ın yaratmadaki incelikleri, rızasını, Allah ve resul'ünün yardımını arayanlardır. İşte onlar dosdoğru olanlardır.

-9-

وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Vellezîne tebevveûd dâre vel îmâne min kablihim yuhıbbûne men hâcere ileyhim ve lâ yecidûne fî sudûrihim hâceten mimmâ ûtû ve yû'sirûne alâ enfusihim ve lev kâne bihim hasâsah ve men yûka şuhha nefsihî fe ulâike humul muflihûn

ve ellezîne tebevveu	: o kimseler, aldı, makam tutmak, mesken
dare	: yurt, ev, bulundukları yer,
ve el îmâne min kabl him	: iman, inanma, inanır, onlardan önce,
Yuhubbune	: sever, muhabbet,
men hacere ileyhim	: kim, hicret, bir yerden bir yere taşınan
ve lâ yecidûne	: yok, taşımak, bulunmaz, rahatsızlık hissetmez,
fî sudûri-him	: sadırlarında, göğüslerinde, gönüllerinde,
Hâceten	: hacet, ihtiyaç, rağbet,
mimma utu	: şeyler, verdi, sundu,
ve yusirûne	: etki, etkilemek, yardım, tercih, üstün tutarlar
Ala enfusi-him	: kendi nefsleri, kendileri
Ve lev kane bi him hasâsatun	: olsa bile, onlar, ihtiyacı olma, yararlı, haktan,
Ve men yûka	: kim, kimse, koruyan, sakınıyor,
şuhha nefsi hi	: cimrilik, kıskanma, o kişi, kendisi
fe ulâike hum	: işte onlar,
el muflihune	: başarılı olanlar, felaha, kurtuluş

9- O kimseler; bulundukları yerlerde hakikatleri makam edinirler, onlardan önceki iman edenler gibi iman ederler, bir yerden bir yere taşınan kimselere sevgiyle yaklaşırlar ve ihtiyacı olanlara verirler, onların gönüllerinde bir rahatsızlık yoktur. Onların kendi ihtiyaçları olsa bile, ihtiyacı olana yardım ederler, kendilerini cimrilik, kıskançlık hâllerinden koruyan kimselerdir. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.

-10-

وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

Vellezîne câû min ba'dihim yekûlûne rabbenâgfir lenâ ve li ihvâninellezîne sebekûnâ bil îmâni ve lâ tec'al fî kulûbinâ gıllen lillezîne âmenû rabbenâ inneke raûfun rahîm

ve ellezîne cau min badi him	: o kimseler, geldi, gelen, ondan sonra, onlar,
Yekûlûne rabbene	: derler, rabbimiz,
iğfir lena	: bizi bağışla, mağfiret eyle,
Ve li ihvâni-nâ	: kardeşlerimizi de
Ellezine sebekûnâ	: onlar, ileri giden, bizden idrakte ileri gitsin
bi el imani	: iman cihetiyle, inanç yönünden
Ve la tecal	: yok, yapma, olmasın, kılma,
fî kulûbi-nâ	: kalplerimizde,
gıllen	: kin, haset
li ellezîne amenu	: iman edenler, inananlar için
rabbenâ inne ke	: Rabbimiz, muhakkak sen,
raufun	: niteliklerin sahibi, şekillendiren, zerafet veren,
rahim	: rahim, varlığı özünden vareden,

10- O kimseler onlardan sonra gelenler için derler ki: Rabbimiz! Bize ve kardeşlerimize mağfiret eyle, onlar iman bakımından idrakte bizden ileri gitsinler, iman edenler için kalblerimizde asla hasetlik olmasın. Rabbimiz! Muhakkak ki sen varlığı şekillendirensin, tüm varlığı özünden varedensin.

-11-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

E lem tere ilellezîne nâfekû yekûlûne li ihvânihimullezîe keferû min ehlil kitâbi le in uhrictum le nahrucenne me'akum ve lâ nutîu fî kum ehaden ebeden ve in kûtiltum le nensurennekum, vallâhu yeşhedu innehum le kâzibûn

e lem tere	: görmedin mi? Gördün değil mi?
ilâ ellezine nafeku	: onlar, nifak, münafık, ikiyüzlü
Yekulune li ihvâni-him	: kardeşleri için, kardeşlerine derler
Ellezîne keferu	: onlar, hakikati görmemezlikten gelip örttüler,
min ehli el kitabe	: kendi anlayışları, aktarılan söylentilerde kalan
Le in uhrictum	: elbette, eğer, iken, siz çıkarıldınız, bırakır,
le nahrucenne mea kum	: mutlaka biz çıkarız, sizinle bizde
ve lâ nutîu	: ve itaat etmeyiz, uymayız
fî-kum ehaden ebeden	: sizin içinizde, hiçbir kimse, hiçbir zaman
ve in kûtiltum	: ve eğer sizinle savaşırlarsa
Le nensure-enne-kum	: elbette, mutlaka, biz size yardım ederiz
ve allâhu yeşhedu	: Allah, her an her yerde hazır olan, şahid,
İnne hum le kâzibûne	: muhakkak onlar, yalancılar, yalanlarda kalan

11- İkiyüzlü olan o kimseleri gördün değil mi? Onlar, aktarılan söylentilerde kalan, hakikati görmemezlikten gelip örten kardeşlerine: Eğer siz bulunduğunuz yerden çıkarsanız, sizinle beraber bizde çıkarız, sizin için hiç bir zaman itaat etmeyiz ve sizinle mücadele edenlere karşı, elbette size yardım ederiz, derler. Allah her an her yerde hazır olandır. Muhakkak ki onlar bu hakikati anlayamayıp yalanlarda kalanlardır.

-12-

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ

Le in uhricû lâ yahrucûne me'ahum ve le in kûtılû lâ yensurûnehum ve le in nesarûhum le yuvellunnel edbâr summe lâ yunsarûn

le in uhricu	: elbette, gerçekten, eğer, gerçekten çıkarılsalar
lâ yahrucûne mea hum	: yok, çıkmak, çıkmazlar, onlarla beraber
ve le in kûtılû	: eğer, gerçekten, mücadele etseler
lâ yansurûne-hum	: onlara yardım etmezler
ve le in nasarû-hum	: olsa bile, onlara yardım ettiler
le yuvellu	: dönerler,
Enne el edbare	: olur, arkasına, eski, geçmiş bilişlerine, cehaletine
Summe lâ yunsarûne	: sonra, yok, olmaz, yardım, yardımcı,

12- Eğer çıkıp gitseler, onlarla beraber çıkmazlar ve eğer bir mücadele içinde olsalar, onlara yardım etmezler. Eğer onlar yardım etseler, elbette onların yardımı eski bildiklerine döndürmek olur, sonra onların yardımı da olmaz.

-13-

لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ

Le entum eşeddu rehbeten fî sudûrihim minallâhi, zâlike bi ennehum kavmun lâ yefkahûn

Le entum eşeddu	: elbette, siz, sizden, şiddetli, daha fazla,
rehbeten	: korku, yılmak, çekinmek, titremek,
fî sudûri-him min Allah	: kalplerinde, gönüllerinde, içlerinde, Allah'a karşı,
Zâlike bi enne hum	: işte, bu, oldu, onlar
Kavmun	: kimseler, insanlar, topluluklar,
la yefkahune	: yok, anlamak, idrak, bilmek, anlayamayan,

13- Elbette sizlerden; içlerinde Allah'a karşı şiddetli bir korku taşıyanlar, işte onlar Allah'ı anlayamayan kimselerdir.

-14-

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاء جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ
تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ

Lâ yukâtilûnekum cemîan illâ fî kuren muhassanetin ev min verâi cudur besuhum beynehum şedîd tahsebuhum cemîan ve kulûbuhum şettâ zâlike bi ennehum kavmun lâ ya'kılûn

lâ yukâtilûne-kum	: yok, kavga, mücadele, savaş, mücadele, mahvetmek, siz,
Cemîan	: birlik, toplu halde, hepsi,
illa kuren	: ancak, vardır, belde, orada bulunan, bulundukları yer,
muhassanetin	: sağlam, bağışıklık, tutunmak, korunmuş
Ev min verâi cudurin	: veya, yada, arkası, geçmişi, duvar, dayanak, engel, sığınan,
Besu hum	: çarpışma, kavga, tartışma, onlar,
beyne hum	: aralarında, kendi aralarında,
şedîdun	: şiddetli, daha fazla
tahsebu-hum cemian	: sanırsın, zannedersin, onlar, toplu halde, birlik,
ve kulûbu-hum	: kalpleri, anlayış, idrak, onlar,
şetta	: dağınık, çeşitli, ayrı ayrı, farklı
Zalike bi enne-hum	: işte onlar,
Kavmın lâ yakılûne	: kimseler, kavim, akıl etmeyen, düşünmeyen

14- Bulundukları yerde kendi cehalet bildiklerine tutunanlar ya da geçmiş bildiklerine sığınanlar, birliğin hakikatleri hakkında sizinle mücadele etmezler. Onları zannedersin ki birlik içindedirler, hâlbuki onlar kendi aralarında daha fazla kavgalıdırlar ve onların anlayışları da farklı farklıdır. İşte onlar düşünmeyen kimselerdir.

-15-

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Kemeselillezîne min kablihim karîben zâkû ve bâle emrihim ve lehum azâbun elîm

Ke meseli ellezine	: gibi, mesele, durum, halleri, o kimseler
Min kablihim kariben	: daha öncekiler, yakınlığı, yakındır,
Zaku vebâle	: tattılar, kaldılar, günah, ağır sonuç, vebal,
emri him	: iş, hüküm, işleyiş, onlar
Ve lehum azabun elim	: onlar, azap, sıkıntı, elim, acı,

15- O kimselerin hâlleri, kendilerinden önceki o hâllerde olanlara yakındır. Onlar işleyişi anlamada bir vebal içindedirler ve onlar elim bir azaptadırlar.

-16-

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

Ke meseliş şeytâni iz kâle lil insânikfur, fe lemmâ kefere kâle innî berîun minke innî ehâfullâhe rabbel âlemîn

Ke meseli eş şeytâni	: gibi, durum, şeytan, kötü hallerde olan,
İz kale li el insani	: o zaman, dedi, insana,
ukfur	: Hakk'ı görme ört, kabul etmemek,
fe lemmâ kefere	: olduğu zaman, hakikati örten, kabul etmemek,
kale inni beriun min ke	: dedi, ben uzağım, beriyim, senden
İnni ehâfu allâhe	: muhakkak ben, korkmak, çekinmek, saygı, Allah
Rabbe el alemine	: Rab, âlemlerin

16- Şeytani hâllerde olanın durumu gibi; o hâllerde olan, insana der ki: Sana anlatılanları kabul etme. O kişi de kabul etmediğinde, ben senden uzağım, ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım, der.

-17-

فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاء الظَّالِمِينَ

Fe kâne âkıbetehumâ ennehumâ fîn nâri hâlideyni fîhâ, ve zâlike cezâûz zâlimîn

Fe kane akibete-humâ	: böylece oldu, onların akıbetleri
enne-humâ fi en nar	: onların, ateşin içinde, yakıp yıkıcı olan,
fî en nâri	: ateşin içinde, yakıp yıkıcı haller içinde,
halideyni fi ha	: devamlı kalacak, orada,
ve zâlike cezau	: işte bu, işte böyle, ceza, karşılık,
el zalimin	: zalimler, kötülüklerde olanlar,

17- İşte o hâllerde olanların âkıbetleri, devamlı ateşin içinde kalanlardan olmaktır. İşte zalimlerin cezası da budur.

-18-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenûttekullâhe vel tenzur nefsun mâ kaddemet ligad vettekûllah innallâhe habîrun bi mâ ta'melûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
İttekû allah	: fenalar sakının ortak koşmayın, Allah
ve li tenzur	: için, baksın, dikkate almak, düşünsün,
nefsun	: her kişi, herkes,
Ma kaddemet li gadin	: ne, takdim edecek, elde edecek, yarın için
ve ittekû Allahe	: fenalardan sakınmak, ortak koşmamak, Allah

İnne Allâhe habirun	: muhakkak, Allah, bildiren, haber veren,
bima tamelun	: yaptığınız şeyler,

18- Ey iman edenler! Fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın. Herkes yarın ne yapacağını ve ne elde edeceğini düşünsün. Fenalara düşmekten sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri incelikleriyle bildirendir.

-19-

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُوْلَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

Ve lâ tekûnû kellezîne nesûllâhe fe ensâhum enfusehum, ulâike humul fâsikûn

ve lâ tekûnû ke ellezine	: yok, olmayın, onlar gibi, o kimseler,
Nesû Allah	: unuttular, Allah
Fe ensa hum	: öyle ki, unuttular, onlar,
enfuse hum	: nefsleri, kendileri,
Ulâike hum el fasikine	: işte onlar, hakikati bırakıp kendi anlayışına çıkan, sapan,

19- Allah'ı unutan kimseler gibi olmayın. Öyle ki onlar kendilerini anlamayı unuttular. İşte onlar hakikatleri bırakıp, kendi cehaletlerine sapanlardır.

-20

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ

Lâ yestevî ashâbun nâri ve ashâbul cenneh ashâbul cenneti humul fâizûn

lâ yestevî	: yok, bir olmaz, eşit olmaz,
ashabu el nari	: sahip, yakıp yıkıcı, ateş,
ve ashâbu el cenneti	: sahip, kavuşmuş, cennet, huzur, bahçe,
Ashâbu el cenneti	: sahip, cennet, huzur,
Hum el faizune	: onlar, kazananlar, başaran, çoğalmış,

20- Yakıp yakıcı hâllere sahip olanlarla, huzura kavuşmuş olanlar bir değildir. Huzura kavuşmuş olanlar kazananlardır.

-21-

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Lev enzelnâ hâzel kurâne alâ cebelin le reeytehu hâşian mutesaddian min haşyetillâh ve tilkel emsâlu nadribuhâ lin nâsi leallehum yetefekkerûn

Lev enzelna	: eğer, sunduğumuz, indirmek, vermek,
haza el kurane	: bu, o, kuran, okunan şey, kâinat kitabı,
Alâ cebelin	: büyüklük halinde olan, dağ, büyük, meşhur,
le raeyte hu	: elbette, onu görürdün,
haşian	: huşu, alçak gönüllü, tevazu, saygılı,
mutesaddian	: titremek, düştüğü hatayı anlamak,
min haşyeti allâhi	: saygı, sevgi, Allah

ve tilke el emsalu	: bu, o, bunlar, misaller, benzer, örnek,
Nadribu ha	: vurguluyoruz, belirlemek,
li en nâsi	: insanlar için, insanların, hakikatleri anlamaları için
lealle-hum	: umulur ki onlar,
yetefekkerune	: tefekkür eder, düşünmek, var oluşu araştırmak,

21- Eğer büyüklük hâllerinde olan bir kimse; kâinat kitabından ona sunduğumuz hakikatleri eğer anlasaydı, onun Allah'a saygısından titrediğini, onun huşu içinde teslim olduğunu elbette görürdün. Bu misalleri insanların hakikatleri anlamaları için vurguluyoruz. Umulur ki onlar hakikatleri anlamak için düşünürler.

22-

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

Huvallâhullezî lâ ilâhe illâ huve, âlimul gaybi veş şehâdeh huver rahmânur rahîm

huve allâhu ellezî	: O Allah ki
Lâ ilahe illa huve	: ilah yoktur, o vardır.
Âlimu el gaybi	: ilmin sahibi, ilmiyle vareden, görünmeyen, bilinmeyen
ve el şehâdeti	: her an her yerde hazır olan,
Huve el rahman	: o, rahmetiyle, nuruyla saran,
el rahim	: varlığı özünden vareden

22- Allah O'dur ki; ilah yoktur, O vardır. Görünmeyen bilinmeyendeki ilmin sahibidir ve her an her yerde hazır olandır. O, tüm varlığı özünden varedendir, tüm varlıktan nurunu yansıtandır.

-23-

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

Huvallâhullezî lâ ilâhe illâ huve elmelikul kuddûsus selâmul mû'minul muheyminul azîzul cebbârul mutekebbir subhânallâhi ammâ yuşrikûn

huve allâhu ellezî	: O Allah ki
Lâ ilahe illa huve	: ilah yok, o vardır.
el meliku	: mülkü idare eden, hükümdarı, yöneten
el kuddûsu	: sıfatları ile kutsal olan
el selâmu	: barışı sunan, huzur, selamet,
el mûminu	: emin olunan, emniyet veren,
el muheyminu	: koruyup gözeten, himaye eden
el azîzu	: tüm değerlerin sahibi, aziz, yüce
el cebbâru	: tecellileri ile kudret sahibi, muktedir olan, imar eden
el mutekebbiru	: pek büyük olan, zatıyla yüce olan
subhâne allâhi	: sübhan, münezzeh olan, tüm tecellilerin sahibi, Allah
ammâ yuşrikune	: ortağı benzeri olmayan

23- Allah O'dur ki; ilah yoktur, O vardır. O tüm kâinatın sahibidir. Sıfatlarıyla kutsal olandır, barış ve huzur verendir, emin olunandır, koruyandır, tüm değerlerin yüce sahibidir, varlığın işleyişinde her an muktedir olandır. Zatıyla yüce olandır. Allah noksan sıfattan münezzeh olandır. Ortağı benzeri olmayandır.

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاء الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Huvallâhul hâlikul bâriûl musavviru lehul esmâul husnâ, yusebbihu lehu mâ fîs semâvâti vel ard(ardı) ve huvel azîzul hakîm

huve allâhu	: O, Allah ki
el hâliku el bariu	: yaratan, var eden, yokken vareden
el musavviru	: tasvir eden, çeşitli şekillerde vareden ve suret veren
Lehu el esmâu el husnâ	: onun, güzel isimler, isimlerdeki güzellikler
Yusebbihu lehu	: tecellilerini gösterir, tespih eder, her şey onunla, onu
mafî es semâvâti ve ardı	: semalarda, göklerde ve yerde var olan, ne varsa
ve huve el aziz	: o, tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: hakim olan, hüküm sahibi,

24- Allah O'dur ki; yokken varedendir, çeşitli şekillerde suretlendirendir, tüm isimlerdeki güzelliklerin sahibidir, göklerde ve yerde ne varsa O'nun tecellilerini gösterir ve O tüm değerlerin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

S60 - MUMTEHİNE SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاء تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ
كَفَرُوا بِمَا جَاءكُم مِّنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ
إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاء مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ
وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنتُمْ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاء السَّبِيلِ

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ tettehızû aduvvî ve aduvvekum evliyâe tulkûne ileyhim bil meveddeti ve kad keferû bi mâ câekum minel hakk yuhricûner resûle ve iyyâkum en tûminû billâhi rabbikum, in kuntum harectum cihâden fî sebîlî vebtigâe merdâtî tusirrûne ileyhim bil meveddeti ve ene alemu bi mâ ahfeytum ve mâ alentum ve men yefalhu minkum fe kad dalle sevâes sebîl

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
lâ tettehizû aduvvi	: yok, yapmayın, edinmeyin, olmayın, düşman
ve aduvve-kum evliyae	: düşmanlık, kin, nefret, siz, dostlar
Tulkûne ilyehim	: meyletmeyin, onlara, o hallerde
bi el meveddeti	: muhabbet ile, sevgi ile, etkilenme
ve kad keferu	: ve oldu, hakikati görmemezlikten gelen
bi mâ câe kum	: şey, ne, değil, gelen, sunulan, olan, siz
min el hakkı yuhricen	: Hak, hakikat, açığa çıkaran, dışa,
el resul	: hakikati gösteren, resul,
ve iyyakum bi Allah	: sizler, Allah
rabbikum en tuminu	: sizi vücudlandıran, Rabbiniz Allah'a inanın
in kuntum harectum	: siz çıkarsanız, çıktınız, dışarı çıkmayın.
Cihâden fiy sebili	: hakikatleri anlama anlatma yolundan
ve ibtigâe martati	: maksat, gaye, talep, arzu, rıza, hoşnutluk
Tusirrûne ileyhim	: sır, onlara, sırlarınızı gizleyin.
bi el meveddeti	: muhabbet ile, sevgi ile, etkilenme
ve ene alemu	: ben biliyorum, ilmiyle vareden benim
bi mâ ahfeytum	: şey, ne, değil, bilinmeyen, gizlediğiniz, bilmediğiniz
ve mâ alentum	: açığa vurmayın, ortada, meydanda
ve men yefal hu min kum	: kim, yapar, onu, sizden
Fe kad dalle	: artık, olur, sapmak, dalalet, yalanlarda kalmaz,
sevâe es sebîli	: eşit, bir, doğru yol, orta yol, eşit gören,

1- Ey iman edenler! Düşmanlık yapmayın ve siz düşmanlık hallerinde olanları dost edinmeyin. Onların hallerine muhabbet beslemeyin, etkilenip onlara meyletmeyin ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtme hallerine uymayın. Resulün açığa çıkardığı hakikatlerin dışına çıkmayın. Sizi vücudlandıran Allah’a inanın. Hakikatleri anlama anlatma yolundan dışarı çıkmayın ve gayeniz hoşnutluk olsun. Sırlarınızı gizleyin. Sevgi üzere olun. Bilmediğiniz şeyleri, ben biliyorum demeyin ve her şeyi açığa vurmayın. Sizlerden bunları kim yaparsa, artık o hakikatlerden sapmaz, dosdoğru yoldadır.

-2-

إِن يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاء وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ

İn yeskafûkum yekûnû lekum adâen ve yebsutû ileykum eydiyehum ve elsinetehum bis sûi ve veddû lev tekfurûn

İn yeskafû-kum	: eğer, yetişmek, ele geçirmek, uzanmak, etkilemek, siz
Yekûnû lekum adaen	: olurlar, size, düşman, kin, nefret,
ve yebsutû ileykum	: uzanırlar, uzatırlar, sizlere
eydiye-hum	: onların elleri, hareketleri, güçleri,
ve elsinete-hum	: onların dilleri, dilleri, sözleri,
bi el sui	: kötü olan,
ve veddu	: istek, temenni,
lev tekfurun	: örten, reddedmek

2- Eğer size düşmanlık içinde olurlar ve onlar sizlere elleriyle uzanırlar ve dilleriyle kötü sözler söylerlerse ve sizlerin hakikatleri reddetmenizi isterlerse, onlara uymayın.

-3-

لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Len tenfeakum erhâmukum ve lâ evlâdukum, yevmel kıyâmeh yefsılu beynekum, vallâhu bi mâ tamelûne basîr

len tenfea-kum	: değil, yok, yarar, fayda sağlamaz, siz
erhâmu-kum	: sizin akrabalarınız, yakınlarınız,
Ve la evlâdu-kum	: yok, olmaz, evlat, çocuk, siz,
yevme el kıyâmeti	: ölüm vakti, diriliş, hakikatin ortaya çıktığı vakit,
Yafsilu beyne kum	: fasıl, ara, ayrı, ayıran, sizin aranızı
ve allâhu bi ma tamelun	: Allah, şeyler, amel, yaptıklarınız,
basır	: basiret, içindeki dışındaki işin sırrı sahibi, gösteren,

3- Aranızı ayıran o ölüm vakti size geldiğinde, yakınlarınızın ve evlatlarınız size bir faydası olmaz. Allah yaptığınız şeylerden size her an hakikatleri gösterir.

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاء
مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ
وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ
وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

Kad kânet lekum usvetun hasenetun fî ibrâhîme vellezîne meah iz kâlû li kavmihim innâ bureâu minkum ve mimmâ ta'budûne min dûnillâhi kefernâ bikum ve bedee beynenâ ve beynekumul adâvetu vel bagdâu ebeden hattâ tûminû billâhi vahdehû, illâ kavle ibrâhîme li ebîhi le estagfirenne leke ve mâ emliku leke minallâhi min şeyin, rabbenâ aleyke tevekkelnâ ve ileyke enebnâ ve ileykel masîr

Kad kanet lekum usvetun	: vardır, oldu, sizin için vardır, örnek, durum,
Hasenetun fî ibrâhîme	: güzel, güzellik, İbrahim,
ve ellezîne mea hu	: o kimse, onunla beraber olanlar,
İz kalu li kavmi him	: dedi, ey insanlar, kendi kavimlerine
İnnâ bureau min kum	: muhakkak, size hiçbir şey vermeyecek
ve mimmâ tabudune	: o şeyden, kulluk, tapıyorsunuz
min dûni allâhi	: Allah'tan başka, zanna dayalı şeyler,
Kefer nâ bi kum	: hakikatleri görmemezlikten gelmek, biz, siz
ve bedâ beyne na	: başladı bize karşı, bizim aramızda
ve beyne kum	: sizin aranızda
el adâvetu	: düşmanlık, husumet
ve el bagdau	: öfke, kin, husumet, buğz
Ebeden hatta	: devamlı, sonsuz, hep o halde kalın, kadar, hatta,
tuminû bi Allahi	: iman edin, Allah'a
vahde hu	: bir tek, o
İlla Kavle ibrahime	: ancak, İbrahim söyledi
li ebî-hi	: babasına,
le estagfirenne leke	: elbette, mağfiret, senin için bağışlanma
ve mâ emliku leke	: değil, yok, malik, yapamam, gücüm yetmez, sana
min allâhi min şeyin	: Allah'tan bir şey
rabbenâ aleyke	: Rabbimiz, sana,
tevekkel na	: tevekkül, varlığının sahibine teslim olmak, biz,
ve ileyke enebna	: sana yöneldik
ve ileyke el masîru	: varış, dönüş, dönülecek makam sanadır

4- İbrahim'de ve onunla birlikte hareket edenlerde, sizin için güzel örnekler vardır. Hani onlar kavimlerine demişlerdi ki: Size elbette hiçbir şey vermeyecek olan, Allah'ı bırakıp ta zannınıza dayalı şeylere kulluk ediyorsunuz. Siz bizi dinlemiyor, hakikatleri görmemezlikten geliyorsunuz, sizin aranızda bize karşı düşmanlık ve nefret başladı. Siz, Allah'ın bir olduğuna iman edin, hatta hep o inançta durun. İbrahim babasına demişti ki: Elbette senin mağfiret bulmanı isterim, ama senin için Allah'tan bir şey istemeye gücüm yetmez. Biz: Rabbimiz! Varlığımızın sebebi olan sana teslim olduk ve sana yöneldik ve dönülecek makam sensin, deriz.

-5-

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Rabbenâ lâ tec'alnâ fitneten lillezîne keferû, vagfir lenâ rabbenâ inneke entel azîzul hakîm

rabbe-nâ	: Rabbimiz
lâ tecal nâ	: bizi yapma, bırakma, koyma,
fitneten	: ikilik, imtihan, deneme, fitne
li ellezîne keferu	: hakikati görmemezlikten gelmenin
ve igfir lena rabbe na	: mağfiret, temizlenmek, biz, rabbimiz
inne ke	: muhakkak ki sen,
Ente el aziz	: sen, tüm değerlerin yüce sahibi,
el hakim	: her şeye hâkim olan, hüküm hikmet sahibisin

5- Rabbimiz! Hakikatleri görmemezlikten gelenlerin o fitne hallerinde bizi bırakma. Rabbimiz! Bize mağfiret et. Muhakkak ki sen tüm değerlerin yüce sahibisin, tüm varlığa hâkim olansın, deriz.

-6-

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

Lekad kâne lekum fîhim usvetun hasenetun li men kâne yercûllâhe vel yevmel âhire ve men yetevelle fe innallâhe huvel ganiyyul hamîd

Lekad kane lekum fi him	: şüphesiz, oldu, vardır, sizin için onlarda
Usvetun hasenetun	: örnek, misal, güzel, iyi,
Li men kane	: için, kim, kimse, oldu,
yercu Allah	: rucu, rica, arzu, aslı, anlamak, kavuşmak, Allah,
ve el yevme el âhire	: gün, vakit, zaman, son, sonunda,
ve men yetevelle	: kim yüz çevirme, geri eski bilişlerine dönen
Fe inne allâhe	: muhakkak Allah
Huve el ganiyyu	: o, değerlerin varlığın sahibi, zengin,
el hamid	: hamd sahibi, tüm niteliklerin, tecellilerin sahibi

6- Allah'ı anlamayı arzu eden kimseler için ve günlerinin son bulacağını bilenler için, şüphesiz onlarda güzel örnekler vardır. Kim hakikatlerden yüz çevirir, eski bilişlerine dönerse, onlar hakikatleri anlayamaz. Muhakkak ki Allah tüm değerlerin sahibidir, tüm tecellilerin sahibidir.

-7-

عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Asâllâhu en yec'ale beynekum ve beynellezîne âdeytum minhum meveddeh vallâhu kadîr vallâhu gafûrun rahîm

asâ allâhu	: umulur ki, beklenir ki, Allah
en yecale beyne kum	: kılması, yapması, anlaması, aranızda, kimseler,
Ve beyne ellezîne âdeytum	: arasında, o kimseler, düşman

Minhum meveddeten	: onlardan, muhabbet, sevgi, etkilenme, dostluk
ve allâhu kadirun	: Allah, kudret, her şeydeki kudret
ve allâhu gafurun	: Allah, bağışlayandır, mağfiret eden,
rahim	: rahim olan varlığı özünden vareden,

7- Umulur ki aralarında düşmanlık halinde olan o kimseler; Allah'ı anlayan kimseler gibi sevgi üzere olurlar ve Allah'ın bütün her şeydeki kudret olduğunu ve Allah'ın mağfiret eden olduğunu, varlığı özünden vareden olduğunu anlarlar.

-8-

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

Lâ yenhâkumullâhu anillezîne lem yukâtilûkum fîd dîni ve lem yuhricûkum min diyârikum en teberrûhum ve tuksitû ileyhim, innallâhe yuhıbbul muksitîn

lâ yenhâ kum Allahu	: sizi nehyetmez, yasaklamaz, siz, Allah
an ellezîne	: o kimselerden, onlardan
lem yukâtilû-kum	: değil, olmaz, kavga, dövüş, mücadele, savaş, siz,
fî ed dîni	: dinde, din hakkında
ve lem yuhricû-kum	: sizi çıkarmadılar
min diyâri-kum	: diyarlarınızdan, yurtlarınızdan
en teberrû-hum	: onlara iyilik yapmanız
ve tuksitû ileyhim	: adaletli davranmanız, onlara
İnne allahe yuhibbi	: muhakkak, Allah, sevgi, aşk, sever,
El muksitine	: adaletli olmak, adil davranmak,

8- Allah hakkında, din hakkında sizinle kavga etmeyen ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayan kimselere iyilik yapmanız ve adil bir şekilde davranmanız size yasak değildir. Muhakkak ki adaletli davrananlarda Allah sevgisi vardır.

-9-

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

İnnemâ yenhâkumullâhu anillezîne kâtelûkum fîd dîni ve ahrecûkum min diyârikum ve zâherû alâ ıhrâcikum en tevellevhum ve men yetevellehum fe ulâike humuz zâlimûn

İnnema yenhâkum allâhu	: nehyeder, yasaklar, doğru değildir, siz, Allah
ani ellezîne	: onlardan, o kimselerden
kâtelû-kum	: kavga, dövüş, savaş, yazık etmek, siz,
fi ed dini	: din hakkında, varoluş yasaları,
ve ahrecû-kum	: sizi çıkaranlara,
min diyâri-kum	: sizin yurdunuzdan, diyarınızdan, evlerinizden,
ve zâherû	: destek, arka çıktılar, yardım,
ala ihraci kum	: sizin çıkarılmanıza
en tevellev-hum	: onlara dönmeniz, dost olmanız, yönelme.
Ve men yetevelle-hum	: kim, geri dönerse, cehalet bilişlerine dönmek
Fe ulaike hum ez zalimun	: işte onlar, zalim olanlar.

9- Allah hakkında, din hakkında, sizinle kavga eden kimselere ve sizi yurdunuzdan çıkaranlara doğru yönelip, onları dost edinmeniz size uygun değildir. Kim hakikatleri bırakır, eski cehalet bildiklerine dönerse, işte onlar zalimlerdir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُم مَّا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ câekumul mû'minâtu muhâcirâtin femtehınû hunn allâhu a'lemu bi îmânihinn fe in alimtimû hunne mû'minâtin fe lâ terciû hunne ilel kuffâr lâ hunne hıllun lehum ve lâ hum yehıllûne le hunn ve âtûhum mâ enfekû, ve lâ cunâha aleykum en tenkıhû hunne izâ âteytumû hunne ucûrehunn ve lâ tumsikû bi isamil kevâfiri ves'elû mâ enfaktum vel yes'elû mâ enfekû, zâlikum hukmullâh yahkumu beynekum, vallâhu alîmun hakîm

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar
İzâ cea kum	: o zaman, gelmek, sunulduğunda, siz,
el muminatu	: müminlik yolunda olan, inanma yolunda olan
muhâcirâtin	: göç eden, yerinden ayrılan, bir yerden bir yere giden
fe imtehinû hunne	: imtihan, deneme, dikkatlice düşünmek, onları
Allâhu alemu	: Allah ilmiyle var edendir, ilmin sahibi
bi îmânihinne	: onların inançlarına göre
Fe in alimtim	: artık eğer bilirlerse, anlarlarsa
Hunne muminâtin	: müminlik yolunda olanları,
fe la terciu	: artık, bundan sonra, geri döndürmeyin
Hunne ilâ el kuffâri	: hakikati görmeyip örtenlerden olanları
Lâ hunne hillun lehum	: onlara yok, tutma, çözmek, bırakın, serbest bırak,
ve lâ hum yahillune lehunne	: ve onlar yok, değildir onlar çözmek, bırakmak,
ve âtû-hum ma enfeku	: ve onlara verin, infak ettiklerinizden, verdikleriniz
ve lâ cunaha aleykum	: ve yoktur günah size
en tenkihû hunne	: onları nikâhlamanız, onlar bağlanma için, tutma
İza âteytumû hunne	: olduğu zaman, vermek, gelmek, sunmak, onlara
Ucûre hunne	: ecir, karşılık, ücret, onlar
ve lâ tumsikû bi isami	: uygun değil, tutunduğu ip düğüm, bağlanma
el kevâfiri	: kâfirleri, hakikati görmeyip örten, reddeden,
Ve iselu Ma enfaktum	: sorun, ne infak ettiniz, verdiniz
ve li yeselû ma enfeku	: söyleyin, infak etmediler, vermediler
Zalikum hukmu allâhi	: işte bu, Allah'ın hükmü
Yahkumu beyne kum	: sizin aranızda hükmeder, yönetir
ve allâhu alimun hakim	: Allah, ilmiyle hâkim olan,

10- Ey iman edenler! Kendi anlayışlarından çıkıp, inanma yoluna girenler size geldiği zaman, onların inançlarına göre Allah'ın ilmiyle onları dikkatlice düşünmeye sevk edin. Bundan sonra eğer anlayanlardan olurlarsa, müminlik yolunda olanları artık geri döndürmeyin. Hakikatleri görmeyip örtenlerden olurlarsa, onları tutmayın, serbest bırakın. Yok, onlar gitmek istemezlerse, onlara da size verilenlerden verin ve bunda size bir günah yoktur. Onlar hakikatlere bağlanmak için geldiği zaman, onlara karşılıklarını verin. Hakikatleri görmemezlikten gelip reddedenlerin bağlanması uygun değildir. İnfak için ne yaptıklarını sorun ve infak etmediklerini söyleyin. İşte bu sizin aranızdaki Allah'ın hükmüdür ve Allah ilmiyle tüm varlığa hâkim olandır.

-11-

وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ

Ve in fâtekum şey'un min ezvâcikum ilel kuffâri fe âkabtum fe âtûllezîne zehebet ezvâcuhum misle mâ enfekû, vettekûllâhellezî entum bihî mû'minûn

ve in fate kum şeyun	: eğer, gider, kaçmak, fark etmemiş, siz, bir şey
min ezvâci-kum	: birlikte olan, eş, sınıf, tür, arkadaş, aynı yolda olan
ilâ el kuffâri	: hakikati görmemezlikten gelenler, reddeden,
Fe âkab tum	: cezalandırma, üzüntü, sıkıntı, suçlama, siz,
Fe atu ellezîne zehebet	: sonra, getirmek, o kimseler, gitmek, uymak,
ezvâcu-hum	: birlikte, aynı yolda olan, eş, sınıf, tür, onlar
Misle ma enfeku	: misli, benzeri, gibi, aynısı, infak etmediler
ve ittekû allâhe	: takva, sakınmak ortak koşmamak, Allah
Ellezî entum bihi müminune	: müminlerden olun,

11- Sizinle aynı yolda olan kimse; hakikatleri göremez, bir şey anlayamayıp sizi bırakır giderse, sonra da sizi sıkıntıya sokarsa, artık o; onunla aynı yolda olan diğer kimselere uyar, onlar gibi infak etmez. Sizler fenalara düşmekten sakının Allah'a ortak koşmayın, müminlerden olun.

-12-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyyuhen nebiyyu izâ câekel mu'minâtu yubâyi'neke alâ en lâ yuşrikne billâhi şey'en ve lâ yesrikne ve lâ yeznîne ve lâ yaktulne evlâdehunne ve lâ ye'tîne bi buhtânin yefterînehu beyne eydîhinne ve erculihinne ve lâ yasîneke fî marûfin fe bâyıhunne vestagfirlehunnallâh innallâhe gafûrun rahîm

yâ eyyuhâ en nebiyyu	: ey haber getiren, hakikatleri bildiren,
izâ câe ke	: size geldiği zaman, sunulduğunda,
el muminatu	: inanma, müminlik yolunda olanlar
yubâyıne-ke	: biat etsinler, teveccüh, uysunlar, odaklanma, sen,
Ala en lâ yuşrikne	: karşı, üzere, sonra, ortak koşmasınlar
bi allâhi şeyen	: Allah'a bir şeyi
ve lâ yesrıkne	: yok, hırsızlık yapmasınlar, çalmak
ve lâ yeznîne	: yok, zanilik, zan, çıkarına keyfine göre davranan,
ve lâ yaktulne	: yok etme, yazık etmek, öldürmesinler,
evlade hunne	: evlatlarını, irfaniyet, masumluk,
ve lâ yetîne bi buhtanin	: yapmasınlar, iftira, yalanlarda olma
yefterîne-hu	: iftira eder, uydurmak,
Beyne eydihinne	: arasında, güçleri, sana uymak, birbirlerine
ve erculihinne	: ayakları, yolunda yürürler, hakikatlerin yolunda olsunlar
ve lâ yasîne-ke	: yok, asi, isyan, sana asi olmasınlar
fî marûfin	: ariflik içinde, iyilik içinde olsunlar
Fe bâyıhunne	: böylece, artık, sonra, biat, bağlılığını bildirmek,

ve istagfir lehunne Allahe	: mağfiret, temizlenmek, onları, Allah
inne allâhe gafurun	: muhakkak ki Allah, mağfiret sahibi, temizleyen
rahim	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

12- Ey hakikatleri bildiren! İnanma yolunda olanlar sana biat etmek için geldikleri zaman; Allah'a bir şeyi ortak koşmasınlar, çalmasınlar, keyfi çıkarlarına uymasınlar, masumluklarını yok etmesinler, yalanlarda olmasınlar, birbirlerine iftira etmesinler, hakikatlerin yolunda yürüsünler ve sana asi olmasınlar, iyilik içinde olsunlar. Böyle olurlarsa, onların biat etmesine izin ver. Onlar Allah'ın mağfiretini anlasınlar. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden varedendir.

-13-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ tetevellev kavmen gadıballâhu aleyhim kad yeisû minel âhireti kemâ yeisel kuffâru min ashâbil kubûr

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
lâ tetevellev	: yok, dönmeyin, uymayın, o hallere uymayın,
kavmen gadibe	: kimse, topluluk, gadap, öfke, hiddet, kavga eden,
Allâhu aleyhim	: Allah, onlara, kendilerinde
Kad yeisu	: oldu, ümitsiz, karamsar,
min el âhireti	: sonlarından,
Kemâ yeise	: gibi, ümidini kesme, umutsuzluk, yeise düşme
el kuffare	: hakikati görmemelikten gelenler, örtenler,
min ashâbi el kubûri	: sahip, kabirdekiler, ölüler gibi, idraksizlik içinde,

13- Ey iman edenler! Allah'ın hakikatlerini anlamayıp öfkeli hallerde kalan kimselerin, bir umutsuzluk içinde olup, sonlarından da umutsuz olanların ve bir idraksizlik içinde olup, hakikatleri görmemezlikten gelenlerin o hallerine uymayın.

S61 - SAFF SÛRESİ

-1-

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Sebbeha lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard ve huvel âzîzul hakîm

Sebbeha	: yüzmek, onunla olan, varlığından ayrı değil, tecellileri,
li Allahi	: Allah, El lah, görünmeyen güç,
Ma fî es semâvâti	: ulvi âlem, semalarda, göklerde olanlar
ve mâ fi el ardı	: yerde olanlar
ve huve el aziz	: o, tüm değerlerin yüce sahibi, işleyişin sahibi,
el hakim	: hâkim olan, hüküm hikmet sahibi

1- Göklerde olanlar ve yerde olanlar Allah'ın tecellileridir ve O, tüm varlıktaki işleyişin yüce sahibidir, tüm varlığa hâkim olandır.

-2-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آَمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû lime tekûlûne mâ lâ tef'alûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
Lime tekulune	: ne, neden, niçin, diyorsunuz, söylüyorsunuz,
mâ lâ tefalûne	: değil, şey, ne yok, fail olan, yapan, işleyen,

2- Ey iman edenler! Fail olan siz değilsiniz, bunu neden söylüyorsunuz.

-3-

كَبُرَ مَقْتًا عِندَ اللَّهِ أَن تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ

Kebure makten indallâhi en tekûlû mâ lâ tefalûn

Kebure makten	: büyük hata, sıkıntı, suç, nefret, öfke,
inde allâhi	: katında, yanında, ona ait, Allah
En tekulu	: söylemeniz, demeniz, kendinize nispet etmek,
ma lâ tefalûne	: değilsiniz, şey, ne, yok, siz, fail olan, işleyen,

3- Allah'a ait olanı kendinizinmiş gibi söylemeniz büyük bir hatadır, bedenlerinizin işleyişinde fâil olan siz değilsiniz.

-4-

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنيَانٌ مَّرْصُوصٌ

İnnallâhe yuhıbbullezîne yukâtilûne fî sebîlihî saffen ke ennehum bunyânun mersûs

İnne Allahe yuhibbu	: muhakkak, Allah sevgisi, aşkı için
Ellezîne yukatilune	: onlar, mücadele ederler, gayret gösterme
fî sebîli hî saffen	: onun yolunda, saflar, topluca, hep birlikte, birlik,
Keenne hum bunyanun	: sanki, gibi, onlar, binalar, beden, sağlam binalar
mersûsun	: birleştirilerek, kaynaşmış, sağlam, kenetlenmiş

4- Muhakkak ki içlerinde Allah sevgisi olan o kimseler; O'nun yolunda hep bir birlik için mücadele ederler. Onlar sanki kenetlenmiş bedenler gibidirler.

-5-

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

Ve iz kâle mûsâ li kavmihî yâ kavmi lime tû'zûnenî ve kad talemûne ennî resûlullâhi ileykum fe lemmâ zâgû ezâgallâhu kulûbehum vallâhu lâ yehdîl kavmel fâsikîn

ve iz kale musa li kavmihi	: o zaman, dediğinde, Musa, kavmine
Ya kavmi	: ey kavmim
lime tuzune ni	: neden, eziyet etmek, üzmek, hüzün vermek, ben
ve kad tamelune	: oldu, olmuştunuz, bilenlerden
Enni resûlu	: ben, resul, hakikatleri gösteren,
Allâh ileykum	: Allah, sizler,
fe lemma zagu	: böylece, bundan sonra, olunca, haktan dönen,
Ezâga Allahu	: dönmek, uzaklaşmak, çevrilmek, Allah
kulûbe-hum	: onların kalpleri
ve allâhu la yehdi	: Allah, hidayet, yol bulamazlar, kılavuz,
el kavme el fasikine	: hakikati bırakıp kendi anlayışına çıkan kimseler,

5- Musa kavmine demişti ki: Ey kavmim! Sizler benim Allah'ın hakikatlerini gösteren biri olduğumu bildiğiniz halde, neden beni dinlemeyip, bana eziyet ediyorsunuz. Böylece onlar hakk'tan, doğru yoldan dönenlerden oldular. Onların kalbleri Allah'ın hakikatlerini anlamaktan uzaklaştı. Hakikatleri bırakıp kendi anlayışlarına çıkan kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-6-

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءهُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

Ve iz kâle îsebnu meryeme yâ benî isrâîle innî resûlullâhi ileykum musaddikan li mâ beyne yedeyye minet tevrâti ve mubeşşiren bi resûlin ye'tî min bagdîsmuhû ahmed fe lemmâ câehum bil beyyinâti kâlû hâzâ sihrun mubîn

Ve iz kale îsâ ibnumeryeme	: dedi, Meryemoğlu İsa
Ya benî isrâîle	: ey İsrailoğulları, Yakubunoğulları
İnni resûlu	: ben, resul, hakikatleri gösteren,
Allâhi ileykum	: Allah, sizlere,
musaddikan	: tasdik eden, doğrulayan, gerçek olan, uyan,
Li ma beyne yedeyye	: için, elimdeki, sunduğum, tüm gücümle,
min et tevrâti	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim,
ve mubeşşiran bi	: müjdelenen, umut veren, huzur veren,

Resûlin	: resûl, hakikati gösteren,
yeti mim badi	: gelecek, benden sonra
ismu-hû	: ismi, adı, işaretleri, o,
ahmedu	: Ahmed, hamd, hamd üzere, birlik üzere,
Fe lemma câe-hum	: lakin, fakat, bundan sonra, geldiği zaman, onlar
Bi el beyyinâti	: apaçık delillerle açıklayarak
Kâlû haza sıhrun mubinun	: dediler, bu apaçık bir sihirdir, aldatma,

6- Meryemoğlu İsa da demişti ki: Ey İsrailoğulları! Ben sizlere Allah'ın hakikatlerini gösteren biriyim. Tüm gücümle yasalara uyarım ve benden sonra gelecek bir Resulü müjdeleyenim. Onun işaretleri Hamd üzere olmasıdır. Fakat onlara, apaçık delillerle hakikatleri açıkladığı halde, onlar: Bu apaçık bir aldatmacadır, dediler.

-7-

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Ve men azlemu mimmenifterâ alallâhil kezibe ve huve yud'â ilel islâm vallâhu lâ yehdîl kavmez zâlimîn

ve men azlemu mimmen	: kim, kimse, daha zalim, karanlıkta olan, zalim olanlar
İfterâ ala Allahi	: uyduran, iftira atan, Allah' karşı, Allah hakkında
el kezibe	: yalan, yalanlarda kalan, yalanları aktaran
ve huve Yuda	: o, davet edilen, çağrılan,
ilâ el islâmi	: barış huzur üzere olmak, selamet, esenlik,
ve allâhu la yehdi	: Allah, yok, yol bulmak, kılavuz, doğru yol,
El kavme ez zalimine	: zalim kimseler, zalim kavim,

7- Barışa ve huzura davet edildiği halde; Allah hakkında bir şey uyduran, o yalanları aktaran kimseden daha zalim kim olabilir. Zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar.

-8-

يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

Yurîdûne li utfiû nûrallâhi bi efvâhihim vallâhu mutimmu nûrihî ve lev kerihel kâfirûn

Yuridune	: isterler, uğraşır, istiyorlar, amaçları, kendi istedikleri
li yutfiû	: söndürmek için, engellemek
nûra allâhi	: Allah'ın nuru, hakikatleri, aydınlığı, tecelli
Bi efvâhi-him	: ağızları, konuştukları, yalan konuşanlar, onlar, zalimler
ve allâhu mutimmu	: Allah, tamamlamak, gerçekleşme, apaçık ortada, parlak
nûri hu	: nurunu, hakikatlerin ortaya çıkışı, hakikatleri,
ve lev kerihe	: eğer, kerih görmek, küçük görmek, nefret,
el kafirun	: hakikati görmemezlikten gelen

8- Onların konuştukları yalandır, kendi istedikleri o yalanlar Allah'ın hakikatlerini anlamaya engel olan şeylerdir. Allah hakikatlerini her an apaçık ortaya çıkarır. Eğer hakikatleri görmemezlikten gelenler nefret hallerinde olmasalardı, hakikatleri anlarlardı.

-9-

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

Huvellezî ersele resûlehu bil hudâ ve dînil hakkı li yuzhirehu aled dîni kullihî ve lev kerihel muşrikû

huve ellezî ersele	: o, ki o, gönderildi, ortaya çıktı, açığa çıktı, irsal
resûle-hu	: resûl, hakikati gösteren, o
bi el huda	: kılavuz, hidayet, doğru yola rehber
ve dîni	: dini, varlığın yaratılış yasaları,
el hakkı	: hakk olan, gerçek olan, hakikati, doğrusu
li yuzhire-hu	: için, zahir, anlatmak, açığa çıkarmak, zahir kılmak için
ala el dîni kulli-hî	: karşı, bütün dinlerin üzerine, dinlere karşı,
ve lev kerihe	: eğer, kerih, nefret, küçük görmek, hoşlanmasalar bile
el muşrikûne	: müşrikler, şirk koşanlar, ortak koşanlar

9- Ki o Resul; hakikatin yolunu göstermek ve bütün dinlere karşı, dinin hakikatini anlatmak için ortaya çıktı. Eğer ortak koşanlar nefret hallerinde olmasalardı, din hakikatini anlarlardı.

-10-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آَمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

Yâ eyyuhellezîne âmenû hel edullukum alâ ticâretin tuncîkum min azâbin elîm

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
hel edullu-kum	: göstereyim mi, kanıt, delil, kanıtladığı, siz,
alâ ticâretin	: yüce ticaret, bilgi alış verişi, hakikatin sunulması
tuncî-kum	: sizi kurtaracak, necat bulduracak, huzur verecek
min azâbin elimin	: azap, sıkıntı, elim, acı

10- Ey iman edenler! Acı sıkıntılardan sizi kurtaracak yüce bir ticareti kanıtlarıyla size göstereyim mi?

-11-

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Tû'minûne billâhi ve resûlihî ve tucâhidûne fî sebîlillâhi bi emvâlikum ve enfusikum, zâlikum hayrun lekum in kuntum talemûn

Tuminûne Bi Allah	: iman edin, inanın, Allaha
ve resûli-hî	: o resul, hakikati gösteren,
ve tucâhidûne	: cihad, hakikatleri anlamak anlatmak için gayret gösterme

fî sebîli allâhi	: Allah'ın yolunda, Allah'ın hakikatleri için,
Bi emvâli-kum	: varlığınız, mallarınız, değerleriniz,
ve enfusi-kum	: nefsleriniz, canlarınız, kendiniz
Zâlikum hayrun lekum	: işte bu, daha hayırlı, sizin için
İn kumtum talemun	: keşke siz bilseydiniz

11- Allah'a inanın ve o resulü anlayın ve Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösterin. Eğer bilirseniz, işte bu sizin için daha hayırlıdır.

-12-

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Yagfir lekum zunûbekum ve yudhılkum cennâtin tecrî min tahtihel enhâru ve mesâkine tayyibeten fî cennâti adn zâlikel fevzul azîm

Yagfir lekum	: mağfiret eder, temizlenmek, size,
zunube kum	: günahlarınız için, hatalarınız için, fenalarınız,
ve yudhıl-kum	: dahil eder, ulaşır, girer, siz,
cennatin	: huzur, cennetlere, bahçelere,
Tecri	: akar, vardır,
min tahti-hâ	: makam, tahtında, altında, onda, orada,
el enhâru	: nehirler, ilim,
ve mesâkine	: barınma, korunma, meskenler, konut, makam, durmak
tayyibeten	: iyi, güzel, tertemiz, hoş, temiz, güzel
fî cennâti adnin	: huzur, hak halk, zevki, tüm tecelliler Allahın
Zâlike el fevzu	: işte bu, kurtuluş, feyiz, aydınlanma,
el azimu	: kararlı, azmeden, azimli olan, büyük,

12- Günahlarınız için size mağfiret eden O'dur. Sizi makamlarında akıp giden bir ilmin huzuruna ulaştırır ve tertemiz olan o makamlarda, Hakk zevkiyle Halk'ı seyretmenin huzuru vardır. İşte büyük aydınlanma budur.

-13-

وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

Ve uhrâ tuhıbbûnehâ nasrun minallâhi ve fethun karîb ve beşşiril mû'minîn

ve uhra	: başka, diğer, sonraki, diğer şeyler, her yer,
tuhıbbûne hâ	: aşk, sevgi, o,
Nasrun min Allahi	: yardım, zafer, koruma, Allahtan, Allahın
ve fethun	: fetih, açmak, açığa çıkan, hakikate ulaşmak,
karibun	: yakınlık, çok yakın,
ve beşşir	: müjde, sevinç, sevindirici haber, ümit veren,
el muminine	: mümin, emin olanlar,

13- Allah'ın yardımını anlayın ve her yerde O'nun aşkıyla hareket edin ve O'na olan yakınlığın hakikatine ulaşın ve müminlerden olun, ümit verenlerden olun.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آَمَنُوا كُونوا أَنصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ فَآَمَنَت طَّائِفَةٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَت طَّائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آَمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû kûnû ensârallâhi kemâ kâle îsebnu meryeme lil havâriyyîne men ensârî ilâllâh kâlel havâriyûne nahnu ensârullâh fe âmenet tâifetun min benî isrâîle ve keferet tâifeh fe eyyednellezîne âmenû alâ aduvvihim fe asbehû zâhirîn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
Kunu ensâra allâhi	: olun, yardım eden, müdafi, savunan, Allah
Kemâ kale isa ıbnu meryem	: gibi, dedi, Meryemoğlu İsa
li el havâriyyîne	: havarilere, halis ve temiz dost, yardımcılar
Men ensari ilâ allâhi	: kim, yardımcı, müdafi, savunan, Allah
Kale el havâriyyûne nahnu	: dedi, havariler, halis dost, yardımcı, biz
ensâru allâhi	: yardımcı, müdafaa eden, savunan, Allah,
Fe âmenet	: böylece, iman etti, inandı,
Taifetun min benî isrâîle	: bir gurup, İsrailoğulları, Yakuboğulları,
ve keferet taifetun	: hakikati örtü, görmemezlikten geldi, bir gurup
Fe eyyed nâ	: böylece, destek, kuvvet, güçlü, itaatte güçlü, biz
ellezîne âmenû	: iman edenler
Ala aduvvi-him	: karşı, düşmanlık, onlar,
Fe asbehu zahirine	: böylece, oldu, görünen, hakikatlerle açığa çıkmak

14- Ey iman edenler! Allah'ın hakikatlerini savunanlardan olun. Meryem oğlu İsa havarilere: Kim Allah'ın hakikatlerini savunanlardan olacak, dedi. Havariler: biz Allah'ın hakikatlerini savunanlardan olacağız, dediler. Böylece İsrailoğullarından bir gurup iman etti. Bir gurupta hakikatleri görmemezlikten geldi. Böylece iman edenler; onlara düşmanlık edenlere karşı Bizimle kuvvet buldular, böylece hakikatlerle açığa çıktılar.

S62 - CUMA SÛRESİ

-1-

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

Yusebbihu lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardıl melikil kuddûsil azîzil hakîm

Yusebbihu li Allahi	: tesbihat, yüzmek, tecellileri ile her yerde olan, Allah,
Ma fî es semâvâti	: göklerde olanlar
ve ma fî el ardı	: yerde olanlar
el meliki	: mülkün sahibi, vücutların sahibi, padişah
el kuddûsi	: sıfatların sahibi, mukaddes
el azîzi	: değerli, tüm değerlerin yüce sahibi, işleyişin sahibi
el hakîmi	: hâkim olan, varlığa hâkim olan, vücutlara hâkim olan

1- Göklerde olanlar ve yerde olanlar; vücutların sahibi, sıfatların sahibi, tüm varlıktaki işleyişin sahibi olan, tüm varlığa hâkim olan Allah'ın tecellilerini gösterir.

-2-

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Huvellezî bease fîl ummiyyîne resûlen minhum yetlû aleyhim âyâtihî ve yuzekkîhim ve yuallimuhumul kitâbe vel hikmeh ve in kânû min kablu le fî dalâlin mubîn

huve ellezî beasa	: o ki, biri, dirilik, görevlendirmek, kaldırmak, ortaya çıkış,
fî el ummiyyîne	: anasından doğduğu saflıkta,
Resûlen min hum	: resul, hakikatleri gösteren, onlara
Yetlû aleyhim	: tilâvet eder, okur, açıklar, anlatır, onlara,
ayati hi	: ayet, işaret, delil, o
ve yuzekkî-him	: arınıp temizlenme, tezkiye, aklı temizlemek, onlar
ve yuallimu-hum	: muallim olan, öğreten, onlara,
el kitâbe	: kitap, yazılı olan, varlık kitabı,
ve el hikmete	: hikmeti, ilmin incelikleri, varlıktaki ince hikmetler
Ve in kanu min kablu	: eğer, oldular, önceden, daha önce
Le fi dalalin mubinin	: elbette, dalalet, yalan, sapma, ayrılma, apaçık

2- Onların içinden hakikatleri gösteren biri, anasından doğduğu saflığın halinde hakikatleri anlatmak için ortaya çıktı. O, hakikatleri delilleriyle açıklayıp anlattı. Onlara arınıp temizlenmeyi ve onlara her varlığın bir kitap olduğunu ve her varlıkta ince hikmetler olduğunu öğretti. Onlar daha önceden apaçık bir dalalet içinde idiler.

-3-

وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ve âharîne minhum lemmâ yelhakû bi him, ve huvel azîzul hakîm

ve âharîne min hum	: ve başkaları, diğerleri, sonrakiler, onları, onlar
lem mâ yelhakû bi him	: değil, henüz, ilhak, katılmamış, gelmemiş, olanlar,

ve huve el aziz	: o, azîz, tüm değerlerin sahibi, yüce, işleyişin sahibi
el hakim	: hâkim olan, hüküm hikmet sahibi,

3- Ve onlardan başkalarına da, hakikatleri anlamamış olanlara da, tüm varlıktaki işleyişin sahibi olan, tüm varlığa hâkim olan O'nu anlatır.

-4-

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاء وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

Zâlike fadlullâhi yû'tîhi men yeşâu, vallâhu zûl fadlil azîm

Zâlike fadlu allahi	: işte, fazlı, lütuf, yaratılışın tüm incelikleri, Allah,
Yutî hi	: verir, sunar, ihsan eder, ulaşır, o,
men yeşau	: kim, ister, isteyen, kim ister,
ve allâhu	: Allah,
zu el fadli	: sahibi, lütuf, yaratılışın tüm incelikleri
El azimi	: yüce, ulu, kararlı, mükemmel, karar sahibi

4- İşte, yaratılışın tüm incelikleri Allah'ındır. Hakikatleri anlamak isteyen kimse o hakikatlere ulaşır. Allah, yaratılıştaki tüm inceliklerin sahibidir, işleyişteki karar sahibidir.

-5-

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

Meselullezîne hummilût tevrâte summe lem yahmilûhâ ke meselil hımâri yahmilu esfârâ bise meselul kavmillezîne kezzebû bi âyâtillâh vallâhu lâ yehdîl kavmez zâlimîn

Mesel ellezine	: örnektir, misal, durum, hal, o kimseler,
hummilu	: taşıdıkları, yüklendi, aldı,
el tevrat	: yasa, ittifak, hüküm, anlaşma, öğreti, eğitim, bilgi
Summe lem yahmilû-hâ	: fakat, taşıdığı şeyi bilmeyen, anlamını bilmeyen
Ke meseli	: gibi, mesele, örnek, durum, hal
el himâri	: eşek, hayvani hal,
yahmilu	: hamal, taşıyan, taşıdığı yük,
esfaren	: sefer, götürme, bir yerden bir yere gitmek
bise mesele	: ne kötü mesele, misal, hal,
el kavmi ellezine	: o kimseler, onlar
Kezzebu	: yalanmak, yalanlarda kalmak,
bi âyâti allâhi	: ayet, delil, işaret, Allah
ve Allâhu la yehdi	: Allah, yok, hidayet, kılavuz, önder, yol gösteren
el kavme ez zalimine	: kavim, zalim kimseler, haksız adaletsiz kişiler.

5- Öğretileri yüklenen, fakat yüklendiği şeyin anlamını bilmeyen kimsenin durumu, ne taşıdığını bilmeyen eşeğin durumu gibidir. Allah'ın ayetlerine karşı yalanlarda kalan kimselere ne kötü bir misaldir. Zalim kimseler Allah'a yol bulamazlar

-6-

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاء لِلَّهِ مِن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Kul yâ eyyuhellezîne hâdû in zeamtum ennekum evliyâu lillâhi min dûnin nâsi fe temennevul mevte in kuntum sâdikîn

Kul ya eyyuha ellezine	: de, anlat, ey öyle kimseler.
hâdû	: kılavuz, yalnız onlara yol gösterildiğini söyleyen,
İn zeamtum	: eğer siz iddia ettiniz, zannettiniz
ennekum evliyau li allahi	: sizleri, kendilerinin, dostlar, evliya, Allah
min dûni en nasi	: diğer, ayrı, üstün, olarak, insanlardan,
Fe temennevû	: o zaman, isteyin, temenni edin, uzun, gecikme,
el mevte	: ölüm, nutfe, idraksizlik, ölü gibi, verimsiz,
İn kuntum sadikine	: eğer sadıklardan, dosdoğru olduğunu düşünen kimse

6- İnsanlardan kendilerini ayrı görüp üstün sanan, yalnız kendilerine yol gösterildiğini, kendilerinin Allah'ın dostları olduğunu zanneden kimselere anlat: Eğer doğru söylediğinizi düşünüyorsanız, o zaman ölümü geciktirmeyi isteyin, de.

-7-

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

Ve lâ yetemennevnehû ebeden bi mâ kaddemet eydîhim, vallâhu alîmun biz zâlimîn

ve lâ yetemennevne-hû	: temenni etmez, isteyemez, kuruntu, onu
ebeden	: hiçbir zaman, asla, ebedilik, sonu olmayan, sonsuz
Bi ma kaddemet	: anlayamadılar, sağlanan, takdim edemediler, adım
eydi him	: gücünü, elleri, kendilerindeki güç, onlar
ve allâhu alimin	: Allah, ilmiyle var eden, ilmin sahibi,
bi ez zâlimîne	: zalimler, zulmedenler

7- Ve asla onu temenni etmezler. Onlar kendilerindeki gücün sahibini anlayamazlar ve bir zalimlik içinde olan kimseler, ilmiyle var edenin Allah olduğunu bilemezler.

-8-

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Kul innel mevtellezî tefirrûne minhu fe innehu mulâkîkum summe tureddûne ilâ âlimil gaybi veş şehâdeti fe yunebbiukum bi mâ kuntum ta'melûn

Kul inne el mevte ellezi	: anlat, de, muhakkak, doğrusu, ölüm, ki o
Tefirrûne min hu	: siz kaçıyorsunuz, terk etmek, istememek ondan
Fe inne-hu	: sonunda, artık, elbette, o, o ölüm
mulaki kum	: kavuşma, buluşma, yüz yüze gelme, görüşme, siz
Summe tureddûne	: sonra döndürüleceksiniz
ilâ âlimi	: ilmiyle var edene, ilmin sahibi,

el gaybi	: görünmeyen bilinmeyen
ve eş şehâdeti	: her an hazır her yerde hazır olan, görülen
Fe yunebbiu-kum	: o zaman size anlatılacak, haber verecek
bi mâ kuntum tamelun	: yaptığınız şeyler, amelleriniz,

8- Anlat: Doğrusu siz ölümü istemiyorsunuz. Sonunda siz elbette o ölüm ile yüz yüze geleceksiniz. Sonra da, görünmeyeni bilinmeyeni ilmiyle var edene ve her an her yerde hazır olana döndürüleceksiniz. Öyle ki bu gerçek size yaptığınız şeylerden her an bildirilir.

-9-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû izâ nûdiye lis salâti min yevmil cumuati fesav ilâ zikrillâhi ve zerûl beya zâlikum hayrun lekum in kuntum talemûn

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
izâ nûdiye	: o zaman, nida, davet, çağrılma,
li el salat	: salât, bağlılık şuuru, hakka bağlılık
min yevmi	: gün, vakit, zaman, an, her an
el cumuati	: cem, toplama, birlik, bütünlük, tutan,
fesav	: acele edin, uyun, hemen koşun,
ila zikri Allahi	: anmak, Allah'ın zikrine
ve zerû	: bırakın, terk edin,
el beya	: alış veriş, alış satış, alıp vermek,
Zâlikum hayrun lekum	: işte bu, daha hayırlı, sizin için
İn kuntum talemune	: eğer, keşke, bilirseniz,

9- Ey iman edenler! Tüm varlığı nuruyla her an bir birlik içinde tutanı anlamak için, Hakk'a bağlılık şuuruna davet edildiğinizde, Allah'ın zikrine uyun ve alıp vermeyi bırakın. Eğer bilirseniz, işte bu sizin için daha hayırlıdır.

-10-

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Fe izâ kudiyetıs salâtu fenteşirû fil ardı vebtegû min fadlillâhi vezkurûllâhe kesîren leallekum tuflihûn

fe izâ	: o zaman, durumunda
kudiyeti	: bitirmek, bütünleşme, tamamlamak, yapmak, ulaşmak,
el salatu	: salât, bağlılık şuurunda olmak, hakka bağlılık,
fe inteşirû fi el ardı	: yayılın, dağılın, bakın, hareket edin, yeryüzüne
ve ibtegu	: arayın, bakın, araştırın, anlamaya çalışın,
min fadli allâhi	: lütuf, değer, fazilet, yaratılışın tüm incelikleri
Ve uzkuru allâhe	: anmak, hatırlamak, zikir, Allah,
kesiran	: devamlı, çok, hep
lealle-kum	: umulur ki, siz,
tuhlifune	: kurtuluş, başarırsınız, selamet, özü anlama,

10- Her an Hakk'a bağlı olduğunuzun şuuruna ulaştığınızda; artık yeryüzüne o şuurla bakın, o şuurla hareket edin ve tüm varlıktaki Allah'a ait olan değerleri anlamaya çalışın ve Allah'ı devamlı hatırlayın. Umulur ki siz başarırsınız.

-11-

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

Ve izâ reev ticâreten ev lehveninfaddû ileyhâ ve terekûke kâimâ kul mâ indallâhi hayrun minel lehvi ve minet ticâreh vallâhu hayrur râzıkîn

ve izâ reav ticaret	: gördükleri zaman, ticaret, dünyevi alış veriş, çıkar
Ev lehven	: veya eğlence, oyun, nefsanî beklenti, şahsi çıkar,
İnfaddû ileyha	: silkelemek, ayrılıp döndüler, dağıldılar, ona
ve terekû ke	: terk etmek, bıraktılar, sen,
kaimen	: ayakta, hakikati anlatırken,
Kul ma inde Allahi	: Anlat, de, şey, ne, değil, katında, ona ait, Allah
Hayrun	: daha hayırlı, iyi olan,
min el lehvi	: oyun, eğlence, nefsanî beklenti,
ve min et ticâreti	: ticaretten, alış veriş, dünyevi çıkar,
ve Allâh hayru	: Allah, mal, hayır,
el razıkin	: rızık, sağlanan, rızkın sahibi

11- Dünyevi bir çıkar veya nefsanî beklenti gördükleri zaman o şeylere döndüler. Hakikatleri anlatırken seni bırakıp gittiler. De ki: Allah'a ait olan hakikatler, nefsanî beklentilerden ve dünyevi çıkardan daha hayırlıdır ve Allah hayırlısıyla rızkı verendir.

S63 - MUNAFİKUN SÛRESİ

-1-

إِذَا جَاءكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ

İzâ câekel munâfikûne kâlû neşhedu inneke le resûlullâh vallâhu ya'lemu inneke le resûluh, vallâhu yeşhedu innel munâfikîne le kâzibûn

İzâ cae ke	: olduğunda, o zaman, gelmek, geldiklerinde, sen,
el munâfikûne	: nifak çıkaranlar, ikiyüzlüler, inanmış gibi görünenler
kâlû	: dediler
neşhedu	: biliriz, tanık, şahitlik ederiz, şahit olabiliriz,
inne-ke	: muhakkak ki, eğer, şüphesiz, sen
le resûlu allâhi	: Allah'ın resulü, hakikatleri gösteren,
ve allâhu	: Allah
yalemu	: bilir, bilen, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
inne-ke	: sen, senin, muhakkak ki sen
le resûlu-hu	: elbette, hakikatleri gösteren, resulü, o
ve allâhu	: Allah
yeşhedu	: hazır olan, tanık, şahit, bilgi veren, kendini gösteren
inne	: o, doğrusu, muhakkak, şüphesiz, ancak
el munâfikîne	: nifak çıkaranlar, ikiyüzlü, inanmış gibi görünen,
le kâzibûne	: elbette, ancak, yalancılık, yalan söyleyenler, yalancılar

1- Münafıklar sana geldiklerinde, eğer sen Allah'ın resul'ü isen buna tanıklık edebiliriz, dediler. Muhakkak ki sen elbette O'nun hakikatlerini gösterensin ve ilmin sahibinin Allah olduğunu bildirensin ve Allah'ın her an her yerde hazır olduğunu bildirensin. Doğrusu inanmış gibi görünüp bu hakikatleri anlayamayanlar, elbette yalanlarda kalanlardır.

-2-

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاء مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

İttehazû eymânehum cunneten fe saddû an sebîlillâh, innehum sâe mâ kânû ya'melûn

ittehazû	: çekildiler, sarıldılar, edindiler
eymâne-hum	: kendi inançları, yeminleri
cunneten	: kalkan, siper, kurul,
fe saddû	: böylece, ayrıldılar, saptılar, yöne değiştirdiler
an sebîli allâhi	: Allah'ın yolundan,
inne-hum	: öyle ki, muhakkak, doğrusu, onlar, onların
Sâe	: kötü niyet, ne kötü
Mâ kanu	: neydi, edinmediler, oldular, alamadılar
yamelûne	: çalışma, amelleri, yapıyorlar

2- Onlar kendi inançlarını kalkan yaptılar. Böylece Allah'ın yolundan ayrıldılar. Doğrusu onlar, kötü niyetlerinden dolayı çalışmalarının karşılığını alamadılar.

-3-

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

Zâlike bi ennehum âmenû summe keferû fe tubia alâ kulûbihim fe hum lâ yefkahûn

Zâlike bi enne hum	: işte bu, öylece, onların,
âmenû	: inanmak, iman etmek, inançlar
Summe keferu	: sonra örttüler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtme
fe tubia	: böylece, sonra, kapalı, mühürlendi
Alâ kulubi him	: kalpleri üzeri
Fe hum	: böylece, sonra, bundan dolayı, onlar
lâ yefkahûne	: yok, fıkıh, anlamazlar, idrak edemezler

3- İşte bu durum, inanmış gibi görünüp, sonra da hakikatleri görmemezlikten gelmelerinden dolayıdır. Böylece onlar kalblerini hakikatlere kapatırlar. Böylece onlar hakikatleri idrak edemezler.

-4-

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِن يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ
يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

Ve izâ reeytehum tu'cibuke ecsâmuhum ve in yekûlû tesma li kavlihim ke ennehum huşubun musennedeh yahsebûne kulle sayhatin aleyhim humul aduvvu fahzerhum kâtelehumullâhu ennâ yûfekûn

ve izâ raeyte hum	: o zaman, gördüğünde, gördüğün zaman, onlar,
Tucibu ke	: ilginç, acayip, merak, harika, hayranlık, şaşkınlık, sen
ecsâmu-hum	: vücudlar, cisimleri, nesneler, görünüşleri
ve in yekulu	: eğer, şayet, derler, söylerler, konuşurlar
tesma	: duyarsın, duyun, dinlersin
li kavli-him	: söyledikleri, söylemlerini, sözler,
keenne-hum	: gibi, onlar olsa, sanki onlar biliyor gibi,
huşubun	: ahşap, odun, kütükler, içi boş, şuursuz, manadan uzak
musennedetun	: kanıt, dinlenme, dayalı, yaslanmış, o halde olan
yahsebûne	: hesaplamak, zannederler
Kulle	: tüm, her seferinde, hep
sayhatin	: bağırmak, çığlık, sayha, yüksek ses, gürültü,
aleyhim	: onlar, kendileri,
Hum el aduvvu	: onlar, düşman, hasım, hep düşmanlık içinde,
fe ahzer-hum	: dikkatli ol, sakın, uzak dur, onlar,
kâtele-hum	: öldüren, helâk eden, parçalayan, zarar veren
Allâhu	: Allah, El Lah, tüm kâinattaki Kudret,
Ennâ yufekune	: nasıl, çevrilme, uzaklaşma, anlamaktan uzak olan,

4- Onları gördüğün zaman, onların görünüşleri ve eğer söylediklerini dinlersen, onların sözleri seni şaşırtır. Sanki onlar biliyor gibidirler, ama onlar bir şuursuzluk içinde söylediklerinin manalarını anlamaktan uzaktırlar. Hep zanlarına dayanırlar. Onlar kendilerini haklı göstermek için bağırarak konuşurlar. Onlar hep bir düşmanlık içindedirler. Onlar hep zarar veren hâller içindedirler. Onların tüm o hallerinden sakın. Onlar Allah'ı anlamaktan uzaktırlar.

-5-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا رُؤُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ

Ve izâ kîle lehum teâlev yestagfir lekum resûlullâhi levvev ruûsehum ve reeytehum yesuddûne ve hum mustekbirûn

ve izâ kile	: söylediğinizde, söylediğiniz zaman
Lehum tealev	: onlara geliniz, gelin
yestagfir	: af istemek, bağışlanmak, mağfiret dilesin
lekum	: sizin için, sen
resûlu allâhi	: resul, hakikatleri gösteren, Allah'ın resûlü
levvev	: alay etme, çevirme
ruûse-hum	: başlarını, kafalarını, onlar
ve raeyte-hum	: onları gördün
yasuddûne	: mahrum olmak, vazgeçmek, kaçmak, yüz çevirmek
ve hum	: onlar
mustekbirûne	: kibirli, büyüklük taslayanlar, kibirli hallerde olan

5- Allah'ın resulü onlara: Mağfiret bulmak için gelin, diye söylediğinde başlarını çevirirler, önemsemezler. Onların hakikatlerden kaçtığını ve kibirli hallerini görürsün.

-6-

سَوَاء عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

Sevâun aleyhim estagferte le hum em lem testagfir lehum, len yagfirallâhu lehum innallâhe lâ yehdîl kavmel fâsikîn

sevâun	: eşit, bir, olup olmadığı, olsun olmasın, fark etmez
aleyhim	: onlar
estagferte	: af, dua, mağfiret
lehum	: onlar için
em	: veya, yada
lem testagfir	: değil, asla, olmaz, af için yönelmediler, istemediler
Lehum len	: onlar, olmaz
yagfire allâhu	: mağfiret, temizlenmek, Allah,
lehum	: onlara, onları
inne allâhe	: muhakkak ki Allah

lâ yehdî	: kılavuz yok, hidayet yok, hidayeti anlayamazlar
el kavme	: kavim, insanlar
el fâsikîne	: fasık, bölen, bozan, hakikatten cehalete sapan,

6- Onları mağfiret için çağırsan da ya da mağfiret için çağırmasan da fark etmez. O halde olanların Allah'ın mağfiretini anlamaları olmaz. Muhakkak ki hakikatleri bırakıp kendi cehaletine sapanlar, Allah'a yol bulamazlar.

-7-

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُوا عَلَى مَنْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنفَضُّوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ

Humullezîne yekûlûne lâ tunfikû alâ men inde resûlillâhi hattâ yenfaddû ve lillâhi hazâinus semâvâti vel ardı ve lâkinnel munâfikîne lâ yefkahûn

hum ellezîne	: kim onlar, onlar ki, kim
yekûlûne	: demek, söylemek, derler
lâ tunfikû	: infak etmeyin, yok, harcamayın, vermeyin
alâ men	: kimselere
inde	: yanında
resûli allâhi	: Allah'ın resulü, hakikatleri gösteren,
hattâ	: oluncaya kadar, ki olsun
yenfaddû	: dağılmak, silmek, sallamak, kafadan atmak, uydurmak
ve li allâhi	: Allah'ındır, Allah için,
hazâinu	: hazineler, düzen, servet, her şeyin değeri,
es semâvâti	: semalar, gökler
ve el ardi	: dünya, arz, yeryüzü, yer
ve lâkinne	: fakat, ancak, velakin
el munâfikîne	: münafıklar, ikiyüzlüler, nifak çıkaran
lâ yefkahûne	: anlamazlar, idrak edemezler

7- O kimseler; Allah'ın resulünün yanına gidenlere, infak etmeyin derler. Hatta hakikatler bilinmesin isterler. Yerlerin ve göklerin değerleri Allah'ındır. Fakat münafıklar bu hakikatleri anlayamazlar.

-8-

يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ

Yekûlûne le in reca'nâ ilel medîneti le yuhricennel eazzu min hel ezell ve lillâhil izzetu ve li resûlihî ve lil mû'minîne ve lâkinnel munâfikîne lâ ya'lemûn

yekûlûne	: derler, demek, söylemek
le in recana	: elbette, eğer, şayet, geri dönmek, geriye
ilâ el medîneti	: şehir, kent, medine, kendi yaşadıkları, kendi değerleri
Le yuhricenne	: dışarı çıkmak, çıkarır
el eazzu	: azîz, güçlü olan, göz bebeği, sevgide üstün tutulan
min-hâ el ezelle	: zelil olarak, güçsüz, aşağılanmış, hor halde
ve li allâhi	: Allah'ın

el izzetu	: değerleriyle yüce olan, kuvvet, saygı, ikram, gurur,
ve li resûli-hî	: resulü, hakikati gösteren,
ve li el mu'minîne	: müminlerin
ve lâkin el munafikine	: lakin, fakat, ancak, münafıklık, ikiyüzlülük,
lâ yalemûne	: bilmiyorlar, bilemezler

8- O kimseler kendi yaşadıkları yerlerde, aziz olan elbette zelil olanı kovar geri döndürür, derler. Allah tüm varlıktaki tüm değerlerin yüce sahibidir ve bu hakikati resul ve müminler anlar. Fakat münafıklar bu hakikatleri anlayamazlar.

-9-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû lâ tulhikum emvâlukum ve lâ evlâdukum an zikrillâh ve men yef'al zâlike fe ulâike humul hâsirûn

Yâ eyyuhellezine amenu	: ey inananlar, iman edenler, güvenenler
lâ tulhi-kum	: alıkoymasın, oyalamasın, tepe, büyüklendirmesin,
emvâlu-kum	: paranız, mallarınız, emval
ve lâ evlâdu-kum	: yok, çocuklarınız, evlâtlarınız
an zikri allâhi	: zikir, anmak, Allah'ı zikri
ve men yefal	: kim, kimse, yapar, faaliyette, hareket
zâlike	: o, bu, işte,
Fe ulaike hum	: işte onlar, bu, olan, o zaman, o takdirde
el hâsirûne	: kaybedenler, hüsranda olanlar

9- Ey iman edenler! Mallarınız sizi oyalamasın ve evlatlarınız sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. İşte böyle yapan kimseler kaybedenlerdir.

-10-

وَأَنفِقُوا مِن مَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ

Ve enfikû mimmâ rezaknâkum min kabli en ye'tiye ehadekumul mevtu fe yekûle rabbi lev lâ ahhartenî ilâ ecelin karîbin fe assaddeka ve ekun mines sâlihîn

ve enfikû	: infâk edin
mimmâ	: şeylerden, neyin
rezaknâ-kum	: sizi rızıklandırdık, sağladık
min kabli	: önceden, önce, tarafından
en yetiye	: geliyor, gelmesi, bu gelir
ehade-kum	: sizden birisine, eğer birine
el mevtu	: ölüm
Fe yekulu	: diyor, der, söyler, deyin
rabbi	: Rabbim, Rab, Rabbiniz
lev lâ ahharte ni	: eğer, yok, sonra, tehir, uzak, ertelemeyin
ilâ ecelin	: vakit, belirli bir süre, belli zaman

karîbin	: yakın
Fe assadeka	: sadık, gerçek, doğru, tasdik etmek, onaylamak,
ve ekun mines salihin	: olayım, salihlerden olun, iyilerden olun, erdemlilerden

10- Ölüm size gelmeden önce, sizi rızıklandırdığımız şeylerden infak edin. Rabbim! Vaktim yakındır, hakikatleri anlamaktan uzak olmayayım, sadıklardan ve Salih kimselerden olayım, deyin

-11-

وَلَن يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاء أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

Ve len yûahhırallâhu nefsen izâ câe eceluhâ, vallâhu habîrun bi mâ tamelûn

ve len	: olmaz, olmayacak, değil
yuahhira allâhu	: Allah ertelemez
nefsen	: nefs, kimse, öz varlık, kişilik
izâ câe	: eğer geldiyse, geldiği zaman
ecelu-hâ	: vakti, onun eceli,
ve allâhu	: Allah, her varlıktaki kudret
habîrun	: bildiren, haber veren, her varlıktan bildiren,
bi mâ tamelune	: yaptığınız şeyler, yaptıklarınız

11- Kişiye o ölüm vakti geldiğinde, Allah'ın ertelemesi olmaz. Allah yaptığınız şeylerden her an hakikatleri bildirir.

S64 - TEGÂBÜN SÛRESİ

-1-

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Yusebbihu lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ard le hul mulku ve le hul hamdu ve huve alâ kulli şey'in kadîr

Yusebbihu li Allahi	: teceliller, yüzmek, dolaşmak, onun nuru, Allah
Ma fî es semâvâti	: semalarda, göklerde ne varsa
ve mâ fi el ardı	: yerde ne varsa
Lehu el mulku	: onun, idare, mülk, yöneten, hükümdar,
ve lehu el hamdu	: onun, ona, varlıktaki tüm nitelikler onun,
ve huve alâ kulli şeyin	: o, her bütün şeydeki
kadir	: kudret

1- Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa her şey Allah'ın tecellilerini gösterir. Bütün her şey O'nun yönetimindedir ve varlıktaki tüm nitelikler O'na aittir ve O bütün her şeydeki kudrettir.

-2-

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Huvellezî halakakum fe minkum kâfiru ve minkum mû'min vallâhu bimâ ta'melûne basîr

huve ellezî halaka kum	: o ki, yaratandır, vareden, halkeden, siz,
Fe minkum kafirun	: bir kısmınız, kiminiz, hakikatleri görmemezlikten gelen
ve minkum müminun	: bir kısmınız, kiminiz, inanır.
ve allâhu bima tamelun	: Allah, şeyler, yaptığınız, amelleriniz,
basîrun	: içindeki dışındaki işin sırrı sahibi, gören, gösteren,

2- Ki O'dur sizi halkeden. Kiminiz hakikatleri görmemezlikten gelip örtersiniz ve kiminiz de inanırsınız. Allah yaptığınız şeylerden size hakikatleri gösterir.

-3-

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

Halakas semâvâti vel arda bil hakkı ve savverekum fe ahsene suverekum ve ileyhil masîr

Halaka es semavati	: yarattı, halk etti, gökler
ve el arda	: yeryüzü, toprak,
bi el hakkı	: hak ile, dosdoğru, gerçek,
ve savvere-kum	: size suret, şekil verdi, görüntü, resim
Fe ahsene suvere kum	: ahsen, en güzel, şekliniz, suretiniz, görüntünüz
ve ileyhi el masiru	: ona ulaşma, varılacak yer, belirleme, makam, karargâh,

3- Gökleri ve yeri hakk ile halk etti ve sizi şekillendirdi, güzel bir şekilde sıfatlandırdı ve dönüp varacağınız yer O'nadır.

-4-

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Ya'lemu mâ fîs semâvâti vel ardı ve ya'lemu mâ tusirrûne ve mâ tulinûn vallâhu alîmun bi zâtis sudûr

yalemu	: bilmek, ilmiyledir, ilmin sahibidir,
Ma fî es semâvâti	: semalarda, göklerde şeyleri
ve el ardı	: arz, yeryüzü, yer
ve yalemu	: bilmek, ilmiyledir, ilmin sahibidir,
Ma tusirrûne	: gizli olan şeyler, görünmeyen
Ve ma tulinûne	: ortaya çıkan, açıkladığınız şeyler
ve allâhu alimin	: Allah ilmin sahibidir, ilmiyle var eden
bi zâti es suduri	: gönüllerin sahibidir, kalpler

4- Göklerde ve yerde ne varsa O'nun ilmiyledir. Görünmeyen şeyler ve ortaya çıkan şeyler O'nun ilmiyledir ve Allah ilmiyle var edendir, gönüllerin sahibidir.

-5-

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

E lem ye'tikum nebeûllezîne keferû min kablu fe zâkû ve bâle emrihim ve lehum azâbun elîm

E lem yeti-kum	: size gelmedi mi?
nebeu	: haber, bilgiler, bildirmek,
Ellezîne keferu	: ki onlar, hakikati görmemezlikten gelip örten,
min kablu	: önceden, daha önce
fe zâkû	: o zaman, davrandılar tattılar, hissetmek, anlamak
vebâle	: vebal, sorumsuzca, kötü davranış, kötü netice, hastalıklı,
emri-him	: iş, işleyiş, çalışmalar, varlıktaki işleyiş, onlar
ve lehum azabun elim	: ve onlar acı bir azap, sıkıntı,

5- Daha önceki hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin haberleri size gelmedi mi? Onlar varlıktaki işleyişi anlamada sorumsuz davrandılar ve onlar acı sıkıntılarda kaldılar.

-6-

ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

Zâlike bi ennehu kânet te'tîhim rusuluhum bil beyyinâti fe kâlû e beşerun yehdûnenâ fe keferû ve tevellev vestagnâllâh vallâhu ganiyyun hamîd

Zâlike bi enne hu kanet	: işte, bundan dolayı, onlar böyle oldu, o halde kaldı,
Tetî him	: onlara getirdi, sundu, bildirdi,
resulu hum	: resul, hakikati gösteren, onlar, onlardan olan,
bi el beyyinâti	: apaçık delillerle açıklama, apaçık olan, görünen,
Fe kalu e beşer	: dediler, bir beşer mi, bir insan mı?
yehdune na	: rehber, kılavuz, yol gösteren, biz,
fe keferû	: böylece, hakikati görmemezlikten gelip örten,
ve tevellev	: dönüp kabul etmeme, yüz çevirmek, eski bilişlere dönmek,
Vestagnâ Allahu	: yeterli gören, ihtiyaçsız, Allah'ı anlamayıp uzaklaşma
ve allâhu ganiyyun	: Allah, zengin, tüm varlığın sahibi,
hamidun	: niteliklerin sahibi, tecellilerin sahibi, hamd sahibi

6- İşte bundan dolayı onlar böyle hâllerde kaldılar. Onlara, kendilerinden olan Resuller apaçık delillerle açıklamalar getirdi. Fakat onlar: Bir beşer mi bize yol gösterecek, dediler. Böylece hakikatleri görmemezlikten geldiler ve eski bilişlerine dönüp kabul etmediler ve Allah'ı anlamaktan uzaklaştılar ve tecellileriyle tüm varlığa sahip olanın Allah olduğunu anlayamadılar.

-7-

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

Zeamellezîne keferû en len yubasû kul belâ ve rabbî le tubasunne summe le tunebbeunne bimâ amiltum, ve zâlike alâllâhi yesîr

Zeame	: iddia, zan, zanda kalmak, duyduğu cehalette olan
ellezine keferu	: hakikati görmemezlikten gelenler,
En len yubasu	: asla, değil, göndermek, dirilmek, ortaya çıkan dirilik
Kul bela	: de, anlat, hayır, evet, bilakis,
ve rabbi	: rab, vücudlandıran,
le tubasunne	: elbette, sizde diri olan, sizi ortaya çıkaran,
Summe le tunebbeunne	: sonra, öyle ki, elbette, size haber verilir, bildirilir
Bimâ amiltum	: yaptığınız şeyler
ve zâlike	: işte bu,
alâ allâhi yesirun	: Allah'a kolay, akıp gitmek, yol alma, kolaylık,

7- Hakikati görmemezlikten gelenler zanlarda kaldılar, her an ortaya çıkan diriliği anlayamadılar. De ki: Sizi vücudlandıran, elbette sizdeki ve her şeydeki diriliğin sahibidir.

Öyle ki yaptığınız şeylerden elbette bu hakikat size bildirilir. İşte akıp giden düzenin sahibi Allah'tır.

-8-

فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

Fe âmınû billâhi ve resûlihî ven nûrillezî enzelnâ, vallâhu bimâ ta'melûne habîr

Fe aminu bi Allahi	: artık, bundan sonra, inanın, Allah'a
ve resûli-hî	: resul, hakikati gösteren, o
ve en nûri ellezî	: nur, aydınlık, ışık, o, ki o,
enzelnâ	: indirdik, sunduk, açığa çıkardık
ve allâhu bima tamelun	: Allah, yaptıklarınızdan
habirun	: haber veren, bildiren, tüm varlıktan bildirip duran

8- Bundan sonra Allah'a inanın ve o resul'ü ve sunduğumuz tüm varlıktaki o nuru anlayın. Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri bildirir.

-9-

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Yevme yecmeukum li yevmil cem'i zâlike yevmut tegâbun ve men yû'min billâhi ve ya'mel sâlihan yukeffir anhu seyyiâtihî ve yudhılhu cennâtin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ zâlikel fevzul azîm

Yevme yecmeu kum	: gün, vakit, her an, toplayacak, birlik, bir arada, siz
li yevmi el cemi	: için, gün, her an, zaman, toplama, birlik, tevhid
Zâlike yevmu	: işte, bu, o gün, zaman, vakit, her an,
et tegâbuni	: eksik yapma, aldanma aldatma gibi haller, kaybeden
ve men yumin bi Allahi	: kim, kimse, iman eder, iman eden, Allaha
ve yamel sâlihan	: salih amel, dosdoğru hakk yolunda çalışanlar
Yukeffir an hu	: örter, örtülür, onun, ondan,
seyyiati hi	: günahlarını, hataları, fenaları,
ve yudhil-hu cennetin	: onu dahil eder, cennet, huzur içinde,
Terci min tahti-hâ	: onun altında vardır
el enhâru	: nehirler, akıp giden ilim,
Hâlidîne fi ha ebeden	: devamlı, sonsuz, orada, o halde, ebedi, sürekli, kalırlar
Zâlike el fevzu el azim	: işte bu, kurtuluş, büyük, büyük kurtuluş,

9- Siz, tüm varlıktaki tek nurun sahibini anladığınızda, her an Tevhid şuurunda olursunuz. İşte, aldanma, aldatma gibi hallerde kalan ise her zaman kaybeder. Kim Allah'a iman eder ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlardan olursa; onların günahları örtülür ve onlar huzur içinde olur ve onların makamlarında akıp giden bir ilim vardır, devamlı o halde kalırlar. İşte büyük kurtuluş budur.

-10-

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbun nâri hâlidîne fîhâ ve bisel masîr

ve ellezîne keferu	: onlar, ki onlar, hakikati görmemezlikten gelenler
ve kezzebû bi ayati na	: yalanladılar, ayetlerimiz, işaretlerimiz,
Ulaike ashâbu	: işte onlar, sahip, halk, arkadaş, sahip, ehli,
en nâri	: ateş, yakıp yıkıcı olan,
Hâlidîne fiha	: orada sürekli, ebedi kalacak olanlar
ve bise	: ne kötü,
el masiru	: dönüş, duruş, yer, bulundukları hal, karargâh

10- Hakikatleri görmemezlikten gelenler ve ayetlerimizi yalanlayanlar; işte onlar yakıp yakıcı hallere sahiptirler, devamlı o hallerde kalırlar ve bulundukları hâl ne kötüdür.

-11-

مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Mâ esâbe min musîbetin illâ bi iznillâh ve men yumin billâhi yehdi kalbeh vallâhu bikulli şeyin alîm

mâ asâbe	: isabet etmez, vurmaz, etkisinde kalınmaz,
min musîbetin	: afet, felaket, sıkıntı, kötülük, etki yapan, müşküller,
İllâ bi iznillahi	: ancak, sadece, izni, yetki, icazet, Allah
ve men yumin allahi	: kim, kimse, iman eder, Allah
Yehdi kalbe hu	: kılavuz, rehber, hidayet, uyanış, kalbi yol bulur
ve allâhu bikulli şeyin	: Allah, bütün her şey,
alim	: ilmiyle var eden, ilmin sahibi, bilen,

11- Her şeyde yetkili olanın sadece Allah olduğunu anlayanlar ise, cehaletin o sıkıntılı hallerinde kalmazlar. Kim Allah'a inanırsa, onun kalbi hidayet bulur ve bütün her şeydeki ilmin sahibinin Allah olduğunu bilir.

-12-

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

Ve etîûllâhe ve etîûr resûl fe in tevelleytum fe innemâ alâ resûlinel belâgul mubîn

ve etîû Allahe	: itaat edin, uyun, Allah'a
ve etîû el resule	: itaat edin, uyun, resul, hakikati gösteren
Fe in tevelleytum	: bundan sonra, yüz çevirir, eski bilişine geriye döner,
Fe innemâ	: artık, öyle ki, sonra, sadece, ancak
alâ resûli-nâ	: resul, hakikati gösteren, biz, hakikatlerimiz
el belâgu	: tebliğ, açıklama, anlatan,
el mubine	: apaçık, tüm delilleriyle

12- Allah'a itaat edin ve resule de itaat edin. Bundan sonra eğer geriye eski bilişlerinize dönerseniz, artık bilin ki resul sadece hakikatlerimizi apaçık tebliğ edendir.

-13-

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

Allâhu lâ ilâhe illâ huve, ve alâllâhi fel yetevekkelil mûminûn

Allâhu la ilahe illa huve	: Allah, ilah yoktur, o vardır.
ve alâ allâhi	: üzerinde, için, yüce, tüm varlığın üzerinde, Allah
Fe li yetevekkel	: artık, tüm varlığıyla teslimiyet içinde olan,
el müminun	: müminler, inanan, emin olan,

13- Allah; ilah yoktur, O vardır ve Allah tüm varlıktan yüceliği ile kendini gösterendir. İşte bu hakikati anlayıp tüm varlığıyla teslimiyet içinde olanlar müminlerdir.

-14-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyhuhellezîne âmenû inne min ezvâcikum ve evlâdikum aduvven lekum fahzerûhum, ve in ta'fû ve tasfehû ve tagfirû fe innallâhe gafûrun rahîm

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler
İnne min ezvâci-kum	: eş, birlikte olan, aynı yolda olan, sınıf, tür, arkadaş,
ve evlâdi-kum	: evlâtlarınız, çocuklarınız
Aduvven lekum	: düşman, husumet besleyen, kin, buğz, size,
fe ahzerû-hum	: artık, bundan sonra, onlardan dikkat edin, sakının
ve in tafû	: eğer, affetme, özür dileme, hatasını anlamak,
ve tasfehû	: araştırma, keşfetme, hatasını anlamak,
ve tagfirû	: mağfiret, arındırmak, bağışlamak
Fe inne allâhe	: muhakkak ki Allah
Gafûrun	: mağfiret eden, arındıran, bağışlayan,
rahimun	: rahim olan, özünden var eden,

14- Ey iman edenler! Sizinle birlikte aynı yolda olanlar ve evlatlarınız size düşman olabilirler. Bundan sonra o halde olanlara karşı dikkatli olun. Eğer özür dilerlerse ve hatalarını anlarlarsa, onları affedin. Muhakkak ki Allah mağfiret edendir, varlığı özünden var edendir.

-15-

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

İnnemâ emvalukum ve evlâdukum fitneh vallâhu indehû ecrun azîm

İnnemâ emvalu kum	: ancak, şüphesiz, mallarınız, değerleriniz,
ve evladu kum	: evlatlarınız,
fitnetun	: imtihan, deneme, aslı sahibini görme
ve allâhu inde hu	: Allah, ona ait, katında,
ecrun azimun	: ecir, karşılık, büyük, yüce karşılık, kararlılık,

15- Şüphesiz mallarınız ve evlatlarınız, asıl sahibini görmeniz için size bir imtihandır. Her şeyin Allah'a ait olduğunu anlayanlara yüce karşılıklar vardır.

-16-

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنفِقُوا خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

Fettekûllâhe mesteta'tum vesmeû ve etîû ve enfikû hayren li enfusikum ve men yûka şuhha nefsihî fe ulâike humul muflihûn

Fe ittekû Allahe	: takva, fenalardan sakının Allaha şirk koşmayın
Ma istetatum	: şey, ne, değil, yapabilme, kabiliyet, güç, anlayış
ve ismeû	: dinleyin
ve etîû	: itaat edin
ve enfikû	: infak edin, verin, varlığınızın sahibini bilip teslim edin,
Hayran li enfusi-kum	: hayırlı olan, nefsiniz için, kendini, kendinizin hayrı için,
ve men yûka	: kim güçlü durur, korursa, sakındırırsa
şuhha nefsi-hî	: hırsı, kıskançlığı, cimriliği, nefsi, kendini,
Fe ulâike	: işte onlar
hum el muflihûne	: onlar, başarılı olan, felâha erenler, kurtulanlar,

16- Bundan sonra fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Gücünüzün sahibi olmadığınızı bilin. Hakikatleri dinleyin ve itaat edin ve kendinizin hayrı için infak edin. Kim kendini; hırs, kıskançlık, cimriliğe karşı korursa, işte onlar kurtulmuşlardır.

إِن تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

İn tukridûllâhe kardan hasenen yudâıfhu lekum ve yagfir lekum vallâhu şekûrun halîm

İn tukridû Allahe	: eğer, şayet, borcunu, verirsiniz, borç verirsiniz
Kardan hasenen	: öderse, verirse, güzelce
yudâif-hu lekum	: kat kat, artan, bileşik, pek çok, karşılık, o, size
ve yagfir lekum	: mağfiret eder, bağışlar, temizler, sizi

17- Eğer varlığınızın sahibinin Allah olduğunu bilip, varlık borcunuzu güzelce ödderseniz, O'ndan size pek çok karşılıklar vardır ve size mağfiret vardır.

-18-

وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

Ve Allah şekurun halimun, alimul gaybi veş şehâdetil azîzul hakîm

ve allâhu şekurun	: Allah, şekur, lütufların sahibi, lütufları sunan,
halimun	: halim, hoş, ince davranış, yumuşak, zarafet, güzel haller
alimu	: ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
el gaybi	: bilinmeyen görünmeyen,
ve eş şehâdeti	: her an hazır olan, görünen, şahit olunandır.
el azîzu	: aziz, tüm değerlerin yüce sahibi, sıfatların sahibi,
el hakim	: hâkim olan, bütün varlığa hâkim olan,

18- Allah; lütufların sahibidir, güzel halleri sunandır. Bilinmeyen, görünmeyen ne varsa her şeydeki ilmin sahibidir ve her an her yerde hazır olandır, tüm sıfatların yüce sahibidir, bütün varlığa hâkim olandır.

S65 - TALÂK SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاء فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِن بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا

Yâ eyyuhen nebiyyu izâ tallaktumun nisâe fe tallikûhunne li iddetihinne ve ahsûl iddeh vettekûllâhe rabbekum lâ tuhricûhunne min buyûtihinne ve lâ yahrucne illâ en yetîne bi fâhişetin mubeyyineh ve tilke hudûdullâh ve men yeteadde hudûdallâhi fe kad zaleme nefseh lâ tedrî leallallâhe yuhdısu bade zâlike emrâ

yâ eyyuhâ en nebiyyu	: ey nebi, haber getiren, hakikatin haberini veren, bildiren
izâ tallaktum	: bırakmak, ilişkiyi kesmek, bağını çözmek, salıvermek
el nisae	: nefsini tanıma yolunda olan, kadın
fe tallikû-hunne	: boşayın, bırakın, ilişkiyi kesme, bağını çözün, onlar
Li iddeti-hinne	: için, belirli dönem, bekleme müddeti, sayılmış, onlar,
ve ahsû el iddete	: sayılı, belirli, bir müddet beklemek, hakikatlere uygunluk,
ve ittekû	: fenalar düşmekten sakınmak ortak koşmamak
Allah Rabbe kum	: rabbiniz Allah, sizi vücudlandıran,
lâ tuhricû-hunne	: çıkarmayın, bitirmeyin, dışarı atmayın
min buyûti-hinne	: evlerinden, makamlarından, bulundukları yerlerden
ve lâ yahrucne	: yok, çıkmak, çıkmayın, gitmeyin, dışarı yok, çağırma
İlla en yetîne	: değil, ancak, başka, gelmek, gelmeyin, bulunmayın
bi fâhişetin	: fahşa hali, günah, büyüklük, fena hal, ben benim demek,
mubeyyinetin	: açık, açıkça, gösterilen, apaçık bir şekilde,
ve tilke hududu Allahi	: bu, hudutlar, sınırlar, Allahın
Ve men yeteadde	: kim aşar
Hudûde Allahi	: hudut, sınır, Allahın
Fe kad zaleme	: işte o, zalimlerden oldu.
nefse-hu	: kendi nefsini, o,
la tedri	: yok, bilmek, kendini bilmezse
Lealle Allahe	: umulur ki anlarsınız, Allah
yuhdisu	: düzenler, ihdas eden, ortaya koyan, ortaya çıkış,
bade zâlike emre	: bundan sonra, emir, iş, işleyiş,

1- Ey Hakikati bildiren! Nefsini tanıma yolunda olanları bırakacağınız zaman, artık onları hakikatlere uygunluk ölçüsünde belirli bir dönem içinde bırakın ve bir müddet bekleyin. Sizi vücudlandıran Allah'a karşı fenalara düşmekten sakının, ortak koşmayın. Bulundukları makamlardan onları dışarı atmayın. Onlar da apaçık fena hallerde bulunmasınlar, hakikatlerden dışarı çıkmasınlar. İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, o nefsini bilmezse, işte o zalimlerden olur. Umulur ki bundan sonra bütün varlıktaki işleyişin, bütün varlığı ortaya koyanın Allah olduğunu anlarsınız.

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مَخْرَجًا

Fe izâ belagne ecelehunne fe emsikûhunne bi marûfin evfârikûhunne bi marûfin ve eşhidû zevey adlin minkum ve ekîmûş şehâdete lillâh zâlikum yûazu bihî men kâne yûminu billâhi vel yevmil âhir ve men yettekıllâhe yecal lehu mahrecâ

fe izâ belağna	: böylece, geldi, artık erişti, ulaştı.
ecele-hunne	: belirli süre, vaktin sonu, onlar,
fe emsikû hunne	: bundan sonra, tutun, sarın, onlar,
bi maruf	: maruf, bilgili, uygun, arif olan,
ev fârikû hunne	: veya, ayrılın, fark edin, kavramak, onlar,
bi marûfin	: nezaket, iyilik, adaletle, hakka uygun, güzellik, bilgili,
ve eşhidû zevey	: şahit olsun, bilsin, tanık, sahip, ile birlikte,
Adlin minkum	: adalet, doğru olan, sizden,
ve ekimu	: yerine getirmek, dosdoğru bir hal, her an, devamlı,
eş şehâdete li Allahi	: şahitlik, tanıklık, bilmek, Allah için
Zâlikum yuazu bi hi	: işte bu, vaaz, tebliğ, öğütsel konuşun, onunla
Men kâne yuminu bi Allah	: kim, kimse, oldu, inanan, iman, Allah
ve el yevmi el âhiri	: bundan sonra, sonraki güne, son günde
ve men yetteki	: kim fena hallerinden sakınır
Allâh yecal	: Allah, yapar, kılar,
lehu mahrece	: ona, yol gösterir, yükselme, anlamak

2- Böylece onlar belirli bir süreye ulaştıktan sonra, artık onları uygun bir halde ya da onları ariflerden olacak, fark edecek bir halde tutun ve sizinle birlikte hakikatlere dosdoğru şahit olsunlar. Allah'ı dosdoğru bilenlerden olun. İşte o hakikatler için her zaman öğütsel konuşun. Kim Allah'a iman ederse ve sonuna inanırsa ve kim fena hallere düşmekten sakınırsa, Allah onu makamlarında yükseltir.

-3-

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

Ve yerzukhu min haysu lâ yahtesib ve men yetevekkel alâllâhi fe huve hasbuh innallâhe bâligu emrih kad cealallâhu li kulli şeyin kadrâ

ve yerzuk-hu	: rızık, faydalandırılır, hikmet, verecektir, ona verir,
min haysu	: yerden, cinsinden, bakımında, anlamında, açısından
lâ yahtesibu	: hesaba katmadı, hiç düşünmediği yerden
ve men yetevekkel ala Allah	: kim, tevekkül, bütün varlığıyla teslim olmak, Allah'a
fe huve hasbu hu	: o zaman o yeterli, kâfi, karşılıksız,
İnne Allahe	: muhakkak, Allah,
baliğu	: gerçekleştiren, sürdürür, tamamlar, gelişmiş, erişmiş,
Emri hi	: iş, işleyiş, varlığın işleyişi, hüküm, o
kad ceale	: oldu, yapan, kılan, düzenleyen,
Allâhu li kulli şeyin	: Allah, bütün her şeydeki

kadre : ölçü, düzen, incelik, ölçünün sahibidir.

3- O, hiç düşünmediği, anlayamadığı hakikatlerden faydalandırılır. Kim varlığının sahibinin Allah olduğunu idrak edip, bütün varlığıyla teslim olursa, bundan sonra ona O yeter. Muhakkak ki Allah bütün varlıktaki işleyişi gerçekleştirendir, bütün varlığı düzenleyendir ve Allah bütün her şeydeki ölçünün sahibidir.

-4-

وَاللَّائِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِن نِّسَائِكُمْ إِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ وَأُوْلَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا

Vellâî yeisne minel mahîdı min nisâikum inirtebtum fe iddetuhunne selâsetu eşhurin vellâî lem yahıdn ve ulâtul ahmâli eceluhunne en yadane hamlehunn ve men yettekıllâhe yecal lehu min emrihî yusrâ

ve ellâî : kim, onlar,
yeisne : umutsuz, rahatsız, sıkıntı, çaresiz, kesilme,
min el mahîdı : hayz, akmak, hayz hali, kirlilik, temizlenme,
min nisâi-kum : nefsini tanıma yolunda olan, kadınlarınız
İn irtebtum : düzenlemek, yardım, tedirgin, zahmetli
Fe iddetu-hunne : iddet, müddeti, bekleme, belli bir zamana kadar onlar
Selâsetu : üç, akıcı ifade, anlaşılır, ahenkli ifade, birliğe ulaşma
eşhurin : aylar, açığa çıkan, şehir, meşhur, ortaya çıkarmak,
ve ellâî lem yahidne : kim, onlar, değil, başka, üretmek, hayız, temizlenmek,
ve ulâtu el ahmali : onlar, yüklü olan, taşıyan, sahip çıkan, yüklenen,
ecelu-hunne : süreleri, sonu, müddetleri, belirli sürede, onlar,
en yadane : bırakmak, kurtulmak, doğuşlar, irfaniyet,
hamle-hunne : yükleri, taşıdıkları, sahip çıkma, onların,
ve men yetteki : kim, takva, fenalara düşmekten sakınmak
Allâhe yecal lehu : Allah'ta, yapar, kılar, bulur, ona
min emri hi : ona, işleyiş, iş, ona, kendine ait işleyişi,
yusren : kolaylık, rahatlık,

4- Nefsini tanıma yolunda olanlardan kim kirlilikten temizlenme konusunda umutsuzluğa düşerse, siz de tedirgin olursanız, artık hakikatler açığa çıkıncaya kadar, birliği anlayıncaya kadar onlara yardım edin, bir müddet bekleyin. Onlar temizlenen kimselerden olsunlar ve kendilerine nisbet ettikleri yüklerini bıraksınlar, ecelleri gelinceye kadar hakikatleri taşısınlar. Kim fenalara düşmekten sakınırsa, Allah kendine ait olan tüm varlıktaki işleyişi anlama konusunda ona kolaylık kılar.

-5-

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا

Zâlike emrullâhi enzelehû ileykum ve men yettekıllâhe yukeffir anhu seyyiâtihî ve yuzım lehû ecrâ

Zâlike emru Allahi : işte bu, işte bu kâinat, emir, hüküm, işleyiş, Allah
enzele-hû ileykum : sundu, indirdi, o, size, sizdeki, kendinizde

ve men yetteki Allahe	: kim, takva, fenalara düşmekten sakınan, Allah
Yukeffir anhu	: örter, örtülür, onun
seyyiati hi	: günahları, fenaları, kötülük, hata, yanlışları,
ve yuzım lehu ecren	: artırır, onun ecirleri, karşılıkları,

5- İşte bunlar size sunulan Allah'ın tüm varlıktaki işleyişinin hakikatleridir. Kim Allah'a karşı fenalara düşmekten sakınırsa, onun fenaları örtülür ve onun hakikatleri anlamadaki karşılıkları artar.

-6-

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِن كُنَّ أُولَاتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُ أُخْرَى

Eskinû hunne min haysu sekentum min vucdikum ve lâ tudârrûhunne li tudayyikû aleyhinn ve in kunne ulâti hamlin fe enfikû aleyhinne hattâ yeda'ne hamle hunn fe in erda'ne lekum fe âtûhunne ucûre hunn ve'temirû beynekum bi ma'rûf ve in teâsertum fe se turdıu lehû uhrâ.

eskinû hunne	: onların mesken, iskan, yaşadıkları yer, makam,
min haysu	: yerden, cinsinden, bakımında, anlamında, açıdan
sekentum	: yaşam yeri, mesken, bulunduğu yer, makam,
min vucdi-kum	: kendi gücünüz, kendisinin olduğu yer, bulunan, varlık,
ve lâ tudârrû-hunne	: zarar vermeyin, incitmeyin, onlar
li tudayyikû aleyhinne	: için, sıkıntılar, müşkülleri, yardımcı, darlık, onları
ve in kunne ulati hamlin	: eğer, oldu, onlar, yüklü, hamile, taşıyan,
Fe enfikû aleyhinne	: öyleyse infâk edin, verin, size verdiklerimizden
Hattâ yadane	: hatta bırakıncaya kadar
hamle- hunne	: yükleri, taşıdıkları, onlar,
fe in erdane lekum	: eğer, emzirmek, beslemek, yararlandırmak, sizin
fe âtû-hunne	: o taktirde, o zaman onlara verin, yardım,
ucûre-hunne	: ecirleri, ücretleri, karşılıkları, onlar
ve itemirû beyne kum	: hareket eder, sarsılır, aranızda, görüşün
bi marûfin	: marufla, bilgili, ariflik, hakka uygun olmak, iyilik
ve in teâsertum	: eğer bir güçlüğünüz olursa, zorlanırsanız
Fe se turdıu lehu	: o zaman emzirme, yaralandırma, yardım, onu,
uhra	: başkası, başka biri,

6- Onları hakikatleri anlayıncaya kadar kendi bulunduğunuz makamlarda bekletin ve onlara müşkilleri için yardımcı olun, onları incitmeyin. Eğer onlar hakikatleri taşıyabilirlerse, size verilenlerden onlara verin, hatta yüklerini bırakıncaya kadar onlara vermeye devam edin. Eğer sizden yararlanmak isterlerse, artık onlara onların karşılığını verin. Aranızda bir ariflik ölçüsüyle görüşüp, birbirinize yardım edin. Eğer bir güçlüğünüz olursa, bir başkasının ona yardım etmesine izin verin.

-7-

لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

Li yunfık zû seatin min seatih ve men kudire aleyhi rızkuhu fel yunfik mimmâ âtâhullâh lâ yukellifullâhu nefsen illâ mâ âtâhâ, seyec'alullâhu ba'de usrin yusrâ

Li yunfik zu	: infak etsin, vermek, teslim etmek, sahip, zat,
seatin	: kapasite, genişlik, güç, imkânları, varlığı,
min seati hi	: genişlik, kapasite, varlığı, nitelikleri, o
ve men kudire aleyhi	: kim, ölçülü, ölçüyle, ona,
rızku hu	: rızk, fayda, yarar, o
Fe li yunfik	: bundan sonra, infak etsin, versin, teslim etsin,
mimma ata hu Allah	: ona verilen şeyden, Allah
la yukellifu Allahu	: istemez, mükellef tutmaz, sorumlu tutmaz, Allah
Nefsen illa	: nefs, kimse, insan, den başka
Ma âtâ-hâ	: ona verdiği şey,
se yacelu	: yaptı, kılacak, verecek,
Allâhu bade usrin yusren	: Allah, zorluktan sonra kolaylık

7- O kendi varlığındaki nitelikleri anlasın, nitelikleri sahibine teslim etsin. Ona bir ölçüyle rızkını vereni idrak etsin. Bundan sonra Allah'ın ona verdiği şeyleri infak etsin. Allah bir kimseye verdiği şeyden başka bir sorumluk yüklemez. Allah her zorluktan sonra kolaylığı var edendir.

-8-

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُّكْرًا

Ve keeyyin min karyetin atet an emri rabbihâ ve rusulihî fe hâsebnâhâ hisâben şedîden ve azzebnâhâ azâben nukrâ

ve keeyyin min karyetin	: nice, kaç tane, beldeler, ülkeler
atet	: itaat etmedi, uymamak, reddetmek, anlayamamak,
an emri	: iş, emir, hüküm,
rabbi-hâ	: Rableri, kendilerini vücudlandıran,
ve rusuli-hî	: resuller, hakikati gösterenler, o
fe hâsebnâ-hâ	: bundan dolayı, hesap, biz, o,
Hisâben şediden	: hesap, şiddetli, güçlü, daha fazla
ve azzebnâ-hâ	: azap, sıkıntı, biz, onu
Azâben nukren	: şiddetli, azap, sıkıntı, korkunç, kötü, fena, değişik,

8- Nice beldelerdeki kimseler; kendilerini vücudlandıranı, tüm varlıktaki işleyişi anlayamadılar ve o hakikatleri gösterenlere de uymadılar. Bundan dolayı onlar Bizi anlamamakla daha fazla bir hesapla hesapta kaldılar ve onlar Bizi anlamamakla değişik sıkıntılarla sıkıntılarda kaldılar.

-9-

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا

Fe zâkat ve bâle emrihâ ve kâne âkıbetu emrihâ husrâ

Fe zakat vebale	: böylece tattı, duydu hissetti, uğradı, vebal, kötü netice,
emri-hâ	: iş, hüküm, o

ve kane akıbet	: oldu, akıbet, sonuç,
emr hâ husr	: iş, çalışma, o, hüsran, kaybetmek

9- Böylece onlar çalışmalarında bir vebale uğradılar ve onlar çalışmalarının sonucunda hüsranda kaldılar.

-10-

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُوْلِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا

E addallâhu lehum azâben şedîden fettekûllâhe yâ ulîl elbâb ellezîne âmenû, kad enzelallâhu ileykum zikrâ

Eadde Allahu lehum	: hazırlanmış, vardır, Allah, onlara
Azaben şediden	: azap, sıkıntı, güçlü, daha fazla
Fe ittekü Allahe	: artık, fenalara düşme sakınmak, Allah
Ya ulî el elbâbi	: ey, yüce akıl sahipleri, hakk üzere aklını işleten
Ellezîne amenu	: o kimseler, iman edenler
Kad enzele	: oldu, indirdi, açığa çıkardı, sunulan hakikatler,
Allah İleykum zirken	: Allah, size, sizde, zikri, anmak, hatırlamak,

10- Allah'ı anlayamayanlara daha fazla sıkıntılar vardır. Ey hakk üzere aklını işletenler! Artık fenalara düşmekten sakının Allah'a ortak koşmayın, Allah'ın sizdeki zikrini anlayın, sunulan hakikatlerle iman edenlerden olun.

-11-

رَّسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا

Resûlen yetlû aleykum âyâtillâhi mubeyyinâtin li yuhricellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti minez zulumâti ilen nûr ve men yû'min billâhi ve ya'mel sâlihan yudhilhu cennâtin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ kad ahsenallâhu lehu rızkâ

Resûlen	: resul, hakikati gösteren,
yetlu aleykum	: okuyor, açıklıyor, sizlere
âyâti allâhi	: delil, işaret, Allah'ın âyetlerini, delillerini,
Mubeyyinâtin	: apaçık hakikatler açıklamak, aydınlatan, kesin delillerle
li yuhrice	: çıkarması için, açığa çıkması, hakikatlerin açığa çıkması
Ellezîne amenu	: o kimseleri, onlar, inananlar
ve amilû es sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hakk yolunda çalışan, iyi amel
min ez zulumâti	: karanlıklardan
ilâ en nûri	: nura, aydınlığa
ve men yumin bi allahi	: kim iman eder, inanır, Allah
ve yamel salihan	: amel eder, çalışır, yapar, Salih iş, iyi amel,
yudhil-hu cennatin	: onu dahil eder, koyar, cennetlere
Terci min tahti-hâ	: onun altında nehirler vardır, akıp giden ilim
Hâlidîne fiha ebeden	: yaşamak, durmak, kalacak olanlar orada sonsuza kadar

kad ahsene	: kavuştu, en güzeli oldu, kutlu mübarek, kutsal
Allâhu lehu rızkan	: Allah, onun, rızkı, hikmet, nimet, lütuf, fayda, yarar,

11- Cehaletin karanlığından hakikatlerin aydınlığına çıkmanız için, inanan kimselerden olmanız ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlardan olmanız için, hakikatlerin apaçık açığa çıkması için, Allah'ın ayetlerini resul sizlere açıklıyor. Kim Allah'a iman ederse, dosdoğru hakk yolunda çalışırsa, o huzur bulur, onun makamında akıp giden bir ilim vardır, devamlı o hallerde kalmak vardır. Ona Allah'ın lütuflarından güzellikler vardır.

-12-

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا

Allâhullezî halaka seba semâvâtin ve minel ardı mislehunn yetenezzelul emru beynehunne li ta'lemû ennallâhe alâ kulli şey'in kadîrun ve ennallâhe kad ehâta bi kulli şey'in ilmâ

Allâhu ellezi halaka	: Allah ki o yarattı, halketti, varedendir
seba semavatin	: yedi, ulvi makam, gökler, yücelikler, bir yücelik
ve min el ardı	: ve arzdan, yerden, yeryüzünü
misle-hunne	: onların misli kadar, onların benzerlerini, onlar gibi
Yetenezzelu	: iner, tenezzül eder, açığa çıkar, kendini gösterir,
el emru	: işleyiş, hükümler,
beyne-hunne	: onların arasında, onlarda, tüm varlıkta
li talemû enne Allah	: bilin ki Allah
alâ kulli şeyin kadırun	: Bütün her şeydeki kudret,
Ve enne Allahe	: muhakkak ki Allah
kad ehata	: ihata etti, kuşattı, kavrama
bi kulli şeyin ilmen	: bütün her şeydeki ilim,

12- Allah O dur ki, gökleri ve yeri ve onlardaki her şeyi bir yücelik içinde varedendir. Tüm varlıkta işleyişiyle her an kendini gösterendir. Bilin ki Allah, bütün her şeydeki kudrettir ve muhakkak ki Allah bütün her şeyi ilmiyle ihata edendir.

S66 - TAHRÎM SÛRESİ

-1-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Yâ eyyuhen nebiyyu lime tuharrimu mâ ehallallâhu lek tebtegî merdâte ezvâcik vallâhu gafûrun rahîm

yâ eyyuhâ en nebiyyu	: ey, nebi, haberci, haber getiren, hakikatleri bildiren,
Lime tuharrimu	: neden, mahrum, yoksun bırakmak, reddetmek, haram
Mâ ehalle allahu leke	: şey, ne, helal, uygun, Allah, sen,
tebtegî	: aramak, istemek, amaçlamak, anlamak istemek
merdâte	: hoşnutluk, arzu, hastalıktan cehaletten kurtulma,
ezvâci-ke	: birlikte, aynı yolda, denkler, eşler, sınıflar, türler, sen
ve Allâhu gafurun	: Allah, mağfiret, lütuflarıyla temizleyen, temizleyen
rahimun	: rahim olan, varlığı özünden var eden,

1- Ey Nebi! Allah'ın sana uygun kıldığı şeyi neden kendine haram kılıyorsun. Seninle aynı yolda olanlar bir arzu içinde cehaletten kurtulmayı ve gafur olan, rahim olan Allah'ı anlamak istiyor.

-2-

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Kad faradallâhu lekum tehillete eymânikum, vallâhu mevlâkum, ve huvel alîmul hakîm

kad farada Allahu lekum	: oldu, kıldı, farz, icap etmek, zorunlu, Allah, siz
tehillete	: tecrübe, sözünü tutma, muafiyet, çözülme, uymak,
eymâni-kum	: yemin, o yolda verilen söz, sağlam duruş, dirilik
ve allâhu mevlakum	: Allah, mevlanız, yakın, yardımcı, efendi, sahip
ve huve el alimu	: O, ilmin sahibidir, ilmiyle var eden,
el hakimu	: hâkim olan, tüm varlığa hakim olan,

2- Allah size hakikat yolunda verdiğiniz sözlere uymanızı farz kıldı. Allah sizin sahibinizdir ve O ilmiyle varedendir, tüm varlığa hâkim olandır.

وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَن بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ

Ve iz eserren nebiyyu ilâ badı ezvâcihî hadîsâ fe lemmâ nebbeet bihî ve azherehullâhu aleyhi arrefe badahu ve arada an bad fe lemmâ nebbeehâ bihî kâlet men enbeeke hâzâ kâle nebbeeniyel alîmul habîr

ve iz esere	: sırlar, gizli şeyler, işaret, yakalama, eser,
el nebiyyu	: hakikati bildiren, haber veren,
ilâ badı ezvaci hi	: bazınızla, birlikte olanlar, aynı yolda olan, eş, o
Hadîsen	: söz, olay, hadise, hakikatlerin sözleri, bilgileri,
Fe lemma Nebbeet bihi	: olduğunda, haber verdi ona, bildirdi, ondan
ve azhere-hu	: zahir, açıkça, görünen, alamet, o,
Allah aleyhi	: Allah, onlara, onlarda, kendilerinde,
Arrefe bada hu	: arif oldu, anladı, bazısı
ve arada an badin	: yüz çevirdi, anlamadı, vazgeçti, bazısı da,
fe lemmâ nebbea ha	: olduğunda, haber veren, bilgi veren, o
bi-hî kalet	: onu dedi
Men enbee ke	: kim, haber veren, bildiren, sen, siz,
Hâzâ kale nebbeeniye	: bu, bunu dedi haber verdi, söyledi
el alîmu	: ilmin sahibidir,
el habiru	: haber veren, varlıktan ilmi bildiren, bilgi veren,

3- Nebi onunla aynı yolda olanlara hakikatin sözlerinden sırlar verdi. Böylece hakikatlerden bildirdi ve onlardaki Allah'ın tecellilerini gösterdi. Bazıları arif oldu ve bazıları anlamadı. O, hakikatlerin bilgilerini bildirdiği zaman; size bildiren kimdir, size de bana da bildiren ilmin sahibi olandır, tüm varlıktan her an bildirendir, dedi.

-4-

إِن تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِن تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ

İn tetûbâ ilâllâhi fe kad sagat kulûbukumâ, ve in tezâherâ aleyhi fe innallâhe huve mevlâhu ve cibrîlu ve sâlihul mû'minîn vel melâiketu ba'de zâlike zahîr

İn tetûbâ ila Allahi	: eğer, şayet, tövbe, pişmanlık, Allaha
fe kad sagat	: çünkü olmuştu, meyletti kaydı, söz dinleyen, kulak veren
kulûbu-kumâ	: kalpleriniz, anlayışlarınız,
ve in tezâherâ aleyhi	: eğer yardımlaşırsanız, ona, göstermek, sergilemek
Fe inne Allahe huve	: o zaman, doğrusu, muhakkak Allah o
mevlâ-hu	: onun mevlası, efendi, yardımcı, sahip, dost,
ve cibrîlu	: Cebr, tamir, temizlenmiş akıl, aklın aşk boyutu, aklı resul
ve sâlihu	: Salih olanlar, iyi olan, yetkili olan, kâmiller, uygun
el muminîne	: müminler, inananlar
ve el melâiketu	: her varlıktaki güç, kuvve,
bade zâlike	: bundan sonra, böylece,
zahirun	: açıkça, belli, açıkça görünen, yardımcı, görünen varlık

4- Eğer kalbleriniz hakikatlerden meyledip kayarsa, Allah'a tövbe edin. Eğer birbirinize yardım ederseniz, o yardım arayan muhakkak ki Allah'ın yardımını bulur. Onun, aşkla hakikati arayan temizlenmiş aklı ve kâmil kimseler ve müminler ona yardımcı olur ve böylece o her varlıktaki gücü, apaçık görünen varlığı anlar.

-5-

عَسَى رَبُّهُ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا

Asâ rabbuhû in tallakakunne en yubdilehû ezvâcen hayren min kunne muslimâtin mû'minâtin kânitâtin tâibâtin âbidâtin sâihâtin seyyibâtin ve ebkârâ

Asâ rabbu hu	: belki, umulur, Rab, vücudlandıran, o, o kimse,
İn talak kunne	: eğer, şayet, boşadı, bıraktı, eski halini bıraktı, sizden
en yubdile-hû	: ona değiştirmesi, onun değişmesi, kendini değiştirmesi
ezvâcen	: birlikte olanlar, denkler, eşler, sınıflar, türler, arkadaş
Hayren min kunne	: hayırlı, iyi, faydalı, yararlı, güzel haller, sizden
muslimâtin	: teslim olma yolunda olan, barışa gelen,
muminâtin	: müminlik yolunda olanlar,
kânitâtin	: sadık, itaat eden, boyun eğen,
tâibâtin	: temizlenenler, temiz olmak isteyen,
âbidâtin	: kul olanlar, yakınlaşanlar, kulluk idrakinde olanlar
sâihâtin	: seyahat eden, arayan, yolcu, hakikate yolculuk eden
seyyibâtin	: daha önceki halinden kopmuş, ayrılmış, boşanmış,
ve ebkâren	: bakir, yeni, tertemiz olan, el değmemiş,

5- Eğer sizden; eski hâllerini bırakıp, Rabbini anlamak isteyen bir kimse olursa, o aynı yolda olan kimselerle bir değişim içinde olur. Sizden güzel haller içinde olanlarla, teslim olma yolunda olanlarla, müminlik yolunda olanlarla, itaat edenlerle, temizlenenlerle, kulluk idrakinde olanlarla, hakikat yolu üzere olanlarla, daha önceki cehalet hallerinden ayrılmış olanlarla ve tertemiz olanlarla birlikte olur.

-6-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

Yâ eyyuhellezîne âmenû kû enfusekum ve ehlîkum nâren vakûduhân nâsu vel hicâretu aleyhâ melâiketun gılâzun şidâdun lâ ya'sûnallâhe mâ emerehum ve yef'alûne mâ yu'merûne.

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler,
Ku	: koruyun, savuşturun,
enfuse-kum ve ehli kum	: kendinizi ve yakınlarınızı
naren	: ateş, cehalet ateşi, yakıp yıkıcı haller,
Vakûdu hâ en nasu	: yakıtı, yakan, insanlar,
ve el hicâretu aleyha	: taşlaşmış, katılaşmış, duygusuz, ilgisiz, onlarda
Melâiketun	: varlığı idare eden, her varlıktaki güç, nitelikler,
gılâzun	: acımasız, merhametsiz, insafsız, kaba davranış,
şidâdun	: şiddetli, zorbalık halleri, kaba olan,

lâ yasûne allâhe	: yok, itaatsiz, asi, isyan eden, Allah,
Ma emere-hum	: ne, şey, emir, düzen, işleyiş, onlar
ve yefalûne	: yaparlar, yapılacak,
Ma yumerûne	: şey, ne, değil, emir, sorumluluk,

6- Ey iman edenler! Kendinizi ve yakınlarınızı; zorbalık hallerinden, merhametsiz davranışlardan, tüm varlığı idare edeni anlamaya karşı duygusuz, ilgisiz hallerden ve insanları yakan cehalet ateşinden koruyun. Allah'a itaatsiz olmayın. Her varlıktaki işleyişi anlayın ve sorumlu olduğunuz şeyleri yapın.

-7-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Yâ eyyuhellezîne keferû lâ ta'tezirûl yevm innemâ tuczevne mâ kuntum ta'melûn

yâ eyyuhâ ellezine keferü	: ey hakikati görmemezlikten gelenler
lâ tatezirû	: özür yok, bahane yok, mazeret yok
el yevme	: her zaman, an, gün, bu yolda, ,
İnnema tuczevne	: ancak, sadece, cezalandırılmak, karşılık
Mâ kuntum tamelune	: siz ne yapıyorsunuz, ne işliyorsunuz,

7- Ey hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler! Hiçbir zaman mazeretlere sığınmayın. Ne yaparsanız ancak onun karşılığını bulursunuz.

-8-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Yâ eyyuhellezîne âmenû tûbû ilâllâhi tevbeten nasûhâ asâ rabbukum en yukeffire ankum seyyiâtikum ve yudhilekum cennâtin tecrî min tahtihel enhâru, yevme lâ yuhzîllâhun nebiyye vellezîne âmenû meah nûruhum yes'â beyne eydîhim ve bi eymânihim yekûlûne rabbenâ etmim lenâ nûrenâ vagfir lenâ, inneke alâ kulli şey'in kadîr

yâ eyyuhâ ellezine amenu	: ey iman edenler, inananlar, güvenenler
Tûbû ila Allahi	: tövbe edin, hatasını anlayıp dönmek, Allaha,
tevbeten	: tövbe, hatasını anlamak,
nasûhan	: samimi içten dönmek, iptal, temizlemek, kesin dönüş
Asâ rabbu kum	: umulur ki Rabbiniz, sizi vücudlandıran
en yukeffire	: örtmesi, kefaret, cezasını çekmek
Ankum seyyiâti-kum	: sizin, kötülükleriniz, günahlarınız, bütün fenalarınız
ve yudhile-kum	: dahil eder, koyar, kavuşur, siz,
cennatin	: cennet, huzur, bahçe
Tercî min tahti ha el enhar	: vardır, akar, altında nehirler, akıp giden ilim,
Yevme	: gün, zaman, vakit,
la yuhzi	: yok, değil, mahzun, hüzün,
Allah nebiyye	: Allah, haberci, haber veren, hakikatleri bildiren,

ve ellezîne âmenû	: iman edenler
mea-hu	: onunla beraber, onlarla beraber, birlikte,
nuru hum	: nur, aydınlık, hakikatlerin bilgileri, onlar
yes'â	: isterler, amaçlarlar, koşar, ilerler, hareket eder
beyne eydî-him	: arasında, önlerinde, yolundadırlar, sağ, diri, doğru,
ve bi eymâni-him	: diriliğe kavuşanlar, sağ olan, diriliği anlayanlar
Yekûlûne	: derler,
rabbe na etmim	: rabbimiz, tamamla, ulaştır,
Lenâ nure na	: bize, nur, aydınlık, hakikatler,
ve igfir-lenâ	: mağfiret et, temizlenme, bağışla
İnne ke	: muhakkak ki sen
ala kulli şeyin kadir	: bütün her şeydeki kudret

8- Ey iman edenler! Fenalara bir daha düşmemek için, içten samimi olarak Allah'a tövbe edin. Umulur ki sizi vücudlandıranı anlar, fenalarınız örtülür ve siz huzura kavuşursunuz. Orada makamlarda akıp giden bir ilim vardır. Allah'ın hakikatlerini bildirenlere hiçbir zaman hüzün yoktur. İman edenler ve onlarla birlikte hareket edenler, onlar aydınlanma üzeredirler, onlar her zaman doğrular üzere hareket ederler. Derler ki: Rabbimiz! Bizi aydınlığa ulaştır ve bize mağfiretini anlamamızı sağla, muhakkak ki sen her şeydeki kudretsin.

-9-

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Yâ eyyuhen nebiyyu câhidil kuffâre vel munâfikîne vagluz aleyhim, ve me'vâhum cehennem ve bi'sel masîr

yâ eyyuhâ en nebiyyu	: ey haber veren, nebi, hakikatleri bildiren,
câhid	: cihad et, hakikati anlatmak için gayret göster, çaba, çalış
el kuffâre	: hakikati görmemezlikten gelmek, örtmek
ve el munâfikîne	: ikiyüzlülük, münafıklık, içi başka dışı başkalık
ve igluz	: acımasız, merhametsiz, insafsız, kabalık, terbiye dışı
aleyhim	: onlara, onlarda, kendilerinde,
ve mevâ-hum	: onların barınacağı yer, sığınacağı yer
cehennemu	: cehennem, cehaletin cehennemi, yakıcı olan,
ve bise el masiru	: ne kötü, yer, bulunulan hâl, durum, belirleme, tespit

9- Ey hakikatleri bildiren! Kendilerinde; kaba davranışlık ve münafıklık ve hakikatleri görmemezlikten gelip örtme hâlleri olanlara, hakikatleri anlatmak için gayret göster. Onların barınağı cehaletin cehennemidir ve ne kötü bir hâldir.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا اِمْرَأَةَ نُوحٍ وَاِمْرَأَةَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ

Dareballâhu meselen lillezîne keferûmreete nûhın vemreete lût kânetâ tahte abdeyni min ibâdinâ sâlihayni fe hânetâhumâ fe lem yugniyâ anhumâ minallâhi şey'en ve kîledhulen nâre mead dâhılîn

Darabe Allâhu	: vurgu, çarpıcı olan, sarsıcı, etkili, önemli, Allah
meselen	: misal, örnek
li ellezîne keferû	: hakikati görmemezlikten gelenlere
imreete nûhin	: Nûh'un hanımı
ve imreete lûtin	: Lût'un hanımı, işleyişi,
Kânetâ tahte abdeyni	: birlikte, altında, iki kul, kullarımız,
min ibâdi-nâ salihayni	: kullarımız, iki Salih, salihler,
Fe hânetâ humâ	: fakat, hainlik, ihanet etti, ikisi, onlar,
fe lem yugnîyâ	: bu yüzden, fayda bulmadılar
an-humâ min Allahi şeyen	: Allah'ın hakikatlerinden
ve kîle edhula	: dendi, öyleydi, oldu, girmek, çekilmek, dahil olmak,
en nâre mea	: ateş, yakıcı, yakıp yıkıcı,
Mea el dahiline	: birlikte, beraber, dahil olan, giren, kalan,

10- Hakikati görmemezlikten gelenlere; Nûh'un hanımı ve Lût'un hanımı Allah'ı anlama konusunda çarpıcı örnektir. Onlar iki Salih kul ile birlikte idiler, fakat onlar ihanet ettiler. Bu yüzden Allah'ın hakikatlerinden fayda bulamadılar ve cehaletin yakıp yıkıcı hallerinde kalanlarla beraber kalanlardan oldular.

-11-

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا اِمْرَأَةَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِندَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Ve dareballâhu meselen lillezîne âmenûmreete firavn iz kâlet rabbibni lî indeke beyten fîl cenneti ve neccinî min fir'avne ve amelihî ve neccinî minel kavmiz zâlimîn

Ve darabe Allâhu	: vurgu, çarpıcı olan, sarsıcı, etkili, önemli, Allah
meselen	: misal, örnek
li ellezîne âmenû	: iman edenlere
Emreete firavne	: hanımı, işleyiş, firavunun
iz kâlet Rabbi	: demişti, dedi ki, rabbim
İbni Li inde-ke	: inşa et, senin yanında, senin katında
Beyten fiy el cennet	: bir ev, içinde, cennet, huzur,
ve necci-nî min firavne	: beni kurtar, necat ver, firavundan
ve ameli-hî	: onun yaptıkları, amelleri, çalışmaları,
ve neci ni	: beni kurtar, necat ver,
min el kavmi ez zalimine	: kavminden, zalimliklerinden, yanlışları, hataları

11- İman edenlere ise; firavunun hanımı, Allah'ı anlama konusunda çarpıcı bir örnektir. Dedi ki: Ey Rabbim, beni huzura kavuştur, firavundan ve onun amellerinden beni kurtar ve kavminin zalimliklerinden de beni kurtar.

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ

Ve meryemebnete ımrânelletî ahsanet fercehâ fe nefahnâ fîhi min rûhınâ ve saddekat bi kelimâti rabbihâ ve kutubihî ve kânet minel kânitîn

ve Meryem ibnete imrane	: Meryem, kızı, evladı, İmran
Elletî ahsenet	: ki o güzel, iyi olan, güzel davranışlarda olan,
ferce ha	: yarık, çatlak, ikilik, avret, namus, korunan,
Fe nefahnâ	: artık, sonra, böylece, üfledik
fî-hi min ruhi na	: onun içine, içindeki, ruhumuzdan
ve sadakat	: tasdik etti, sadık oldu, dostluk, bağlılık,
bi kelimâti rabbi ha	: hakikatin sözleri, kelimelerini, tecellilerini, Rabbinin
ve kutubi-hi	: kitap, yazılı olan, okunan, her varlık bir kitap, o, hak,
ve kânet min el kanitin	: idi, oldu, içten samimi uyanlardan

12- İmran kızı Meryem. Ki o güzelce korundu. Böylece o içine Ruhumuzdan üflediğimizi anladı. Rabbinin tecellilerine ve tüm varlığın hakkın kitabı olduğuna sadakatle bağlandı ve içten samimi uyanlardan oldu.

S67 - MÜLK SÛRESİ

-1-

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Tebârekellezî bi yedihil mulku ve huve alâ kulli şeyin kadîr

Tebâreke ellezi	: bereket, kutlu, kutsanmış, yüce, zatında yüce olan, ki o
bi yedi hi	: onun kudretinde, elinde, yönetimde, idaresinde, tecelli,
El mulku	: idare, mülk, yöneten, hükümdar, kâinat, mal, yer,
ve huve ala kulli şeyin	: o, bütün her şey,
kadirun	: kudret, güçlü olan,

1- O Zatıyla yüce olandır, tüm kâinat O'nun yönetimindedir ve O bütün her şeydeki kudrettir

-2-

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

Ellezî halakal mevte vel hayâte li yebluvekum eyyukum ahsenu amelâ ve huvel azî zul gafûr

Ellezî halaka	: ki o yaratan, var eden, halkeden,
El mevt	: ölüm, nutfe, idraksizlik, sınırlayan,
ve el hayate	: hayat veren, diri olan,
li yebluve-kum	: yaratılışı anlamak, imtihan, hakikatleri anlamak, siz,
eyyu kum	: nasıl, hanginiz, siz,
ahsenu amelen	: daha güzel, güzelce, iş, çalışma, amel
ve huve el aziz	: o aziz olan, sevgi sahibi, saygı değer, sevgili, yüce olan
el gafuru	: bağışlayan, mağfiret eden,

2- Ki O'dur halkeden, hayat veren ve sınırlayan. Siz hakikatleri anlama içinde olun. Sizden hanginiz hakikatleri anlarsa güzel amellerde olur. O tüm değerlerin yüce sahibidir, mağfiret edendir.

-3-

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَاوُتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِن فُطُورٍ

Ellezî halaka seb'a semâvâtin tibâkâ mâ terâ fî halkı el rahmâni min tefâvut ferciı el basara hel terâ min futûr

Ellezî halaka	: ki o yarattı
Seba semavatin	: yedi ulvi, gökleri, kişinin üzerinizdeki yücelikler, ulviyet
tibakan	: makam, kat, merhale, tabaka, birbirini tamamlayan
Ma tera fiy halki	: içinde göremezsin, halk, var oluş,
El rahmani	: rahman, rahmetiyle, nuruyla her yeri saran,
Min tefavutin	: eşitsizlik, aykırılık, uyumsuzluk, düzensizlik
Fe irciı el basara	: öyleyse, haydi, çevir döndür, bakış, bakmak,
Hel tera futurin, fatır	: görüyor musun, bir yarık çatlak, noksan, eksik, yaratma,

3- Ki O'dur sizleri belli merhalelerle bir yücelik içinde halkeden. Rahmetiyle yaratmasında bir eşitsizlik göremezsin. Haydi, çevir döndür bakışlarını, bir yarık bir çatlak görüyor musun?

-4-

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِأً وَهُوَ حَسِيرٌ

Summerciıl basara kerreteyni yenkalib lieykel basaru hâsien ve huve hasîr

Summe ircıı el basara	: sonra, yine çevir dön bakışlarını
Kerreteyni	: iki kere, defalarca, tekrar tekrar
Yenkalib ileyke	: çevir, döndür, incele, kendine, sana
el basara	: bakışlarını
Hâsien	: acizlik, bitkinlik, kendini kaybetmek, kovulmuş, hakir
ve huve hasirun	: zayıf, hüsran, çaresiz, eli boş, varlığından geçmiş

4- Sonra tekrar tekrar bakışlarını döndür, incele, bakışlarını kendine çevir, acizliğini ve hiçbir şeyin sahibinin sen olmadığını anla.

-5-

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاء الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ

Ve lekad zeyyennes semâed dunyâ bi mesâbîha ve cealnâhâ rucûmen liş şeyâtîni ve atednâ lehum azâbes saîr

ve lekad zeyyenna	: andolsun, biz, süsledik, zinet, sıfatlandırdık,
el semâe el dünya	: sema, ulvi alem, gök, dünya, yer
bi mesâbîha	: lâmbalar, kandil, ışık saçan, yansıyan, nur, tecellilerle
ve cealnâ-hâ	: onu kıldık, yaptık düzenledik, o, var olan her şey
Rucûmen	: taşlanmış, atılmış, kovulmuş, uzaklaştırılmış
li el şeyatani	: şeytani haller içinde olan, kötülükler içinde,
ve ated nâ lehum azabe	: hazır, vardır, biz, onlar, azap, sıkıntı,
El sairi	: ötekileştirme, öbürü, ikilikte kalma, ateş,

5- Yerde ve gökte ne varsa, Nurumuzu yansıtır bir halde sıfatlandırdık ve varolan her şeyi Biz düzenledik. Şeytani hâller içinde olan kimse, o hakikatleri anlamaktan uzaktır. Bizi anlayamayıp ötekileştirmenin cehaletinde kalanlara sıkıntılar vardır.

-6-

وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

Ve lillezîne keferû bi rabbihim azâbu cehennem ve bi'sel masîr

ve li ellezîne keferü	: hakikati görmemezlikten gelenler için
Bi rabbi him	: rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
Azâbu cehenneme	: azap sıkıntı, cehennem, cehalet, derin kuyu,
Ve bise el masiru	: ne kötü, o halde kalmak, dönülecek, kalınan yer, karargâh,

6- Kendilerini vücudlandıranı görmemezlikten gelenler için, cehaletin cehenneminin sıkıntıları vardır ve o hâlde kalmak ne kötüdür.

-7-

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ

İzâ ulkû fîhâ semiû lehâ şehîkan ve hiye tefûr

İzâ ulku fiy ha	: ise, olduklarında, cehalet karanlığı, atılma, kalma, içinde
Semiun leha	: işittiler, duydukları, onu,
Şehikan	: sıkıntılı nefes alıp verme, bağırma, eşeğin anırması, ego
Ve hiye tefuru	: kaynayan, öfkeli haller, kötülüğün halleri

7- O hâllerde kaldıklarından dolayı duydukları şey, cehaletin benlik hâlleri ve kötülük hâlleridir.

-8-

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

Tekâdu temeyyezu minel gayz kullemâ ulkıye fîhâ fevcun seelehum hazenetuhâ e lem ye'tikum nezîr

Tekâdu temeyyezu	: neredeyse, ayrım, parçalamak,
min el gayzi	: öfkeden, hiddetli haller
kullemâ	: her ne zaman, her durumda, olduğunda, defasında
Ulkiye fiy ha fevcun	: atılır, kalır, içinde, dalga, bölük, alay, bütün haller
Seele hum hazenetu ha	: sordu, onlar, koruyup gözeten, saklayanlar, bekçi
E lem yeti-kum	: size gelme dimi?
nezîrun	: nezir, uyarıcı, haberci, müjdeci, öğüt veren

8- Bütün bu hâllerin içine düştüklerinden dolayı, neredeyse hiddetli hâllerinden parçalanacaklar. Hakikatleri koruyup gözetenler sordular: Hakikatleri açıklayıp uyaran biri size gelmedi mi?

-9-

قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ

Kâlû belâ kad câenâ nezîrun fe kezzebnâ ve kulnâ mâ nezzelallâhu min şey'in entum illâ fî dalâlin kebîr

Kâlû bela kad cae na	: dediler evet bize gelenler oldu.
Nezîrun	: bir nezir, uyarıcı, hakikatleri açıklayıp uyaran
fe kezzebnâ	: fakat biz yalanladık
ve kulnâ ma nezzele	: dedik, indirmedi, gelmedi, sunulmadı, akmadı
Allâhu min şeyin	: Allah, bir şey
Entum illa	: siz ancak
Fîy dalalin kebir	: içinde, dalalet, sapmak, dışına çıkmak, büyük

9- Dediler ki: Evet, bize hakikatleri açıklayıp uyaranlar geldi. Fakat biz yalanladık, Allah'tan bir şey gelmedi, siz ancak büyük dalalet içindesiniz, dedik.

-10-

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

Ve kâlû lev kunnâ nesmeu ev na'kılu mâ kunnâ fî ashâbis saîr

ve kâlû lev kunna nesmeu	: dediler, eğer, şayet, keşke, işitenlerden olsaydık
Ev nakılı ma kunna	: düşünüp akıl edenlerde de olmadık,
Fîy ashabı el sairi	: içinde, sahip, ötekileştirme, öteki görme

10- Ve dediler ki: Keşke hakikatleri işitenlerden olsaydık, düşünüp akledenlerden de olmadık. Ötekileştirmenin cehaletinde kalanlardan olduk.

-11-

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ

Fa'terefû bi zenbihim fe suhkan li ashâbis saîr

fe iterefû	: böylece, sonra, itiraf ettiler, kabul ettiler, anlayan,
bi zenbi-him	: kendi hatalarını, suçlarını, fenaları
Fe suhkan	: o zaman, artık uzaklaşma, ırak olma, uzak durma
Li ashabi el sair	: hali, sahip, ehli, o halde olan, ötekileştirme

11- Böylece kendi hatalarını anlayanlar, ötekileştirmenin cehalet hâlinden uzaklaşırlar.

-12-

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

İnnellezîne yahşevne rabbehum bil gaybi lehum magfiretun ve ecrun kebîr

inne ellezîne yahşevne	: muhakkak ki onlar sakınma, huşu, saygılı, tevazu
rabbe-hum	: Rab, onlar, olanlar,
bi el gaybi	: gizli, görünmeyen, bilinmeyen, sır, saklı,
Lehum magfiretun	: onlar bağışlanma
Ve ecrun kebir	: büyük, yüce, ecir, mükâfat, karşılık

12- Muhakkak ki görünmeyen bilinmeyene inanan, Rabbine karşı tevazulu olanlar için, mağfirete ulaşma ve büyük mükâfat vardır.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

Ve esirrû kavlekum evicherû bihi innehu alîmun bi zâtis sudûr

ve esirrû	: gizli, görünmeyen, sır olan, perdenin ardı, bilinmeyen
kavle kum	: söz, itikat, anlaşma, sözleşme, sözler, tarif, siz,
Ev icheru bihi	: veya, cehr, görünmek, zahir, yüksek ses, bilinen, onu
inne hu alimun	: muhakkak, o, ilmin, bilginin, ilmin sahibi,
bi zâti es suduri	: gönüllerin sahibi,

13- Siz hakikatlerin sözlerini bilseniz de ya da bilemeseniz de, muhakkak ki ilmin sahibi olan, gönüllerin sahibi olan O'dur.

-14-

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

Elâ ya'lemu men halak ve huvel latîful habîr

e lâ yalemu	: yok, değil mi? İlmin sahibi,
men halaka	: yaratan, halkeden, var eden,
Ve huve el latifu	: o, latif, güzel olan, ince, zarif, lütufkâr, sıfatlandıran
El habiru	: haber veren, tüm varlıktan ilmi bildiren

14- Halkeden, ilmin sahibi olan ve tüm varlıktan en güzel şekilde bildirip duran O değil midir?

-15-

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

Huvellezî ceale lekumul arda zelûlen femşû fî menâkibihâ ve kulû min rızkıh ve ileyhin nuşûr

huve ellezî ceale lekum	: o, ki o, yaptı, kıldı, sundu, düzenledi, size
El arda	: arzı, yeryüzünü
Zelûlen femşu	: uysal, tevazulu, alçak gönüllü yürümek, alıştırılmış
fîy menâkibi- hâ	: onun yürüyüşü, kenar, köşeler, duruş, ayaktan boyuna
ve kulû min rızkı hi	: yiyin, faydalanın, yararlanın, onun rızkından, nimet,
ve ileyhi el nuşuru	: ona, diriliş, yayılma, hayat buluş, dağılma, açığa çıkma

15- Ki O'dur yeryüzünü size sunan. Orada tevazulu bir yürüyüş içinde yürüyün ve oradaki nimetlerden faydalanın ve açığa çıkışın O'ndan olduğunu anlayın.

-16-

أَأَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاء أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ

E emintum men fîs semâi en yahsife bikumul arda fe izâ hiye temûr

e emintum	: güvenilen, emin olmak, emniyetli, koruyan, sığınılan yer
Men fîy es semâi	: kim, ne, içinde, semada, gökyüzü, ulvi alem den, ulviyet
en yahsife	: batmak, dalmak, girmek, yok olma, kendinden geçmek
Bikumu el arda	: sen, siz, arz, dünya, yeryüzü, kişinin bedeni, dünyası
Fe iza hiye temuru	: sarsılmak, ilerlemek, etkilenme, zaman, kadar, tarih,

16- Ulvi Âlem'in hakikatlerinden emin olmak mı istiyorsunuz? Kendi dünyanızdan geçinceye kadar, hakikatleri anlayıncaya kadar sarsılıp ilerleyin.

-17-

أَمْ أَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاء أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ

Em emintum men fîs semâi en yursile aleykum hâsıbâ fe se ta'lemûne keyfe nezîr

Em emintum	: yoksa emin mi oldunuz, güven, koruyan, inanılan
Men fîy es semâi	: semada, gökyüzü, ulvi alem, ulviyet
en yursile aleykum	: verilen, sunulan, gönderilen, size,
Hasıban	: şiddetli rüzgar, hesap, kendini hesaptan geçirme
Fe se talemûne	: bileceksiniz, belki bilirsiniz,
Keyfe neziri	: nasıl, niçin, uyarı, uyarıcı, hakikatleri haber veren

17- Ulvi Âlem'in hakikatlerinden emin olmak mı istiyorsunuz? Size verilen sıfatları anlamak için gayret gösterin. O zaman nasıl hakikatlerle uyarıldığınızı bileceksiniz.

-18-

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

Ve lekad kezzebellezîne min kablihim fe keyfe kâne nekîr

ve lekad kezzebe ellezine	: doğrusu, yalanladı onlar, o yalan söyleyenler
Min kabli him	: bunlar tarafından, bunlardan, onlardan öncekiler
Fe keyfe kane	: nasıl, hâl, oldu,
nekiri	: bilinmemiş, belirsiz, ufak tefek, kabuk

18- Doğrusu kendilerinden öncekiler gibi, o kimseler de hakikatleri yalanladılar. Böylece hakikatleri bilemeyen bir hâl içinde oldular.

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ

E ve lem yerev ilet tayri fevkahum sâffâtin ve yakbıdn mâ yumsikuhunne iller rahmân innehu bi kulli şeyin basîr

e ve lem yerev	: onlar görmedi mi?
İla et tayri	: kuşlar,
fevka-hum	: üstlerinde, gökyüzünde,
sâffâtin	: dizilen, saf yapan, sıra sıra, süzülenler uçan
ve yakbıdne	: kavrama, açıp kapayan, kanat çırpan
mâ yumsiku-hunne	: onları tutan nedir, kavrayan,
illâ er rahmânu	: ancak, sadece, Rahman, tüm varlığı zatıyla tutan,
inne-hu bi kulli şeyin	: muhakkak ki o, bütün her şey
basirun	: delil sahibi, basiret, hakikati gösteren,

19- Onlar, gökyüzünde süzülüp uçup giden kuşları ve onların kanat çırpışlarını görmezler mi? Onları tutan nedir? Ancak tüm varlığı Zatıyla tutandır. Muhakkak ki O bütün her şeyden hakikati gösterendir.

-20-

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ

Emmen hâzellezî huve cundun lekum yensurukum min dûnir rahmân inil kâfirûne illâ fî gurûr

Em men haza ellezi	: yahut, veya, kim, kimse, bu, o, ki o,
Huve cundun	: o asker, ordu, zafer, zafere amaca ulaşma
Lekum yansuru-kum	: siz, yardım edecek, destekleyecek, desteklenirsiniz.
min dûni er rahmâni	: Rahmandan başka, rahman olmadan
in el kafirine	: hakikati görmemezlikten gelenler için
İllâ fiy gururin	: sadece ego içinde, benlik, gurur içinde

20- Rahmanın yardımı olmadan zafere ulaşan kimdir? Hakikati görmemezlikten gelip örtenler sadece bir ego içindedirler.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَل لَّجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ

Emmen hâzellezî yerzukukum in emseke rızkah bel leccû fî utuvvin ve nufûr.

Em men haza ellezi	: yahut, veya, kim, bu, o kimse, kimdir, gelmez
yerzuku-kum	: verilen, sağlanan, yardım edilen, sunulan, rızkınızı
İn emseke	: eğer, tuttu, tutulma, ihtiyacı olmak,
rizka-hu	: onun rızkı, rızkını, yaşamı, geçimi,
Bel leccu	: doğrusu onlar, evet ısrarla
Fi utuvvin	: gurur içinde, kibirli, taşkınlık, haddi aşma
ve nufûrin	: ve uzak durma, nefret, hoşlanmama, sevgisizlik

21- Bir rızka ihtiyacınız olduğunda, size rızkı sunan kimdir? Doğrusu onlar bir kibir ve bir sevgisizlik içindedirler.

-22-

أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

E fe men yemşî mukibben alâ vechihî ehdâ emmen yemşî seviyyen alâ sırâtın mustekîm

Efe men yemşi	: yoksa, öyleyse, kimse mi yürür, yürüyen mi?
mukibben	: tökezleyen, sürünen, depolama, düşen, inat eden,
Alâ vechi hi	: üzere, gerçek, yüz, yüz üstü, kendi cehalet bildikleriyle,
Ehdâ em men	: doğru olan kimse,
Yemşî seviyyen	: yürür seviyeli, düzgün, normal,
Ala sırâtın mustekîmin	: sıratı mustakîm üzere, hakikatin dosdoğru yolu üzere

22- Hakikatin dosdoğru yolu üzere, seviyeli yürüyen kimse mi doğru yoldadır, yoksa hakikatlerden sapmış bir halde, kendi cehalet bildikleriyle hareket eden kimse mi?

-23-

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

Kul huvellezî enşeekum ve ceale lekumus sem'a vel ebsâre vel ef'ideh kalîlen mâ teşkurûn

Kul huve ellezî	: de, anlat, o olan, ki o,
ensee-kum	: varetti, düzenledi, inşa etti, bir bütün olarak monte
ve ceale lekum	: ve kıldı, yaptı, verdi, sizin için, yaptığınız
El sem'a	: işitme
ve el ebsâre	: görme, basiret,
ve el efidete	: kalbler, idrak etme, gönül
Kalîlen ma teşkurune	: ne kadar az şükrediyorsunuz, teşekkür, minnettar

23- De ki: Sizi varedip ortaya koyan, size işitmeyi ve görmeyi ve idrak etmeyi veren O'dur. Ne kadar da az şükrediyorsunuz.

-24-

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

Kul huvellezî zereekum fîl ardı ve ileyhi tuhşerûn

Kul huve ellezi : de, anlat, o olan hangi, onlara
zeree-kum : sizi halk etti, var etti, çoğaltıp yaydı
fîy el ardı : topraktan, arzda, yeryüzünde
ve ileyhi tehşerune : onda toplanacaksınız, birliğinde, bir arada, cem etmek,

24- De ki: Sizi topraktan varedip çoğaltan O'dur ve hepiniz O'nun birliğindesiniz.

-25-

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

Ve yekûlûne metâ hâzel va'du in kuntum sâdikîn

ve yekûlûne : derler ki, söylerler,
Metâ : ne zaman,
Haza el vadu : bu, vaad, söz
in kuntum sadikine : eğer, doğrulardansanız, sadık, doğru söyleyen,

26- Derler ki: Eğer doğru söyleyenlerdenseniz, o vaat edilenler ne zaman gerçekleşir.

-26-

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Kul innemel ilmu indallâhi ve innemâ ene nezîrun mubînun

Kul innema el ilmi : de, anlat, ancak, sadece, o ilim
İnde Allahi : katında, ona ait, Allah
Ve innema ene : ancak, sadece, ben
nezirun mubinun : uyarıcıyım, apaçık açıklayan tebliğ eden, bildiren

26- De ki: İlim sadece Allah'a aittir ve ben sadece hakikatleri bildirip uyaranım.

-27-

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ

Fe lemmâ reevhu zulfeten sîet vucûhullezîne keferû ve kîle hâzellezî kuntum bihî teddeûn

Fe lemma reev hu : dendiği zaman, anlamak, görmek, idrak, o, hak, Hu
zulfeten : yakın, yakın olarak
sîet : karardı, asıldı, değişti,
vucûhu : vechler, yüzler, gerçekler,
Ellezîne keferu : hakikati görmemezlikten gelenler
ve kîle haza ellezi : denildi, bu, şu, ne, o ki, işte budur
Kuntum bi hi teddeune : siz onu aramak, davet etmek, istemek, talep etmek

27- Onlara, Hakk'ı anlamak için yakın olun denildiği zaman, hakikati görmemezlikten gelenlerin yüzleri değişti. Onlara, aradığınız, istediğiniz şey buydu, denildi.

-28-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

Kul ereeytum in ehlekeniyallâhu ve men maıye ev rahımenâ fe men yucîrul kâfirîne min azâbin elîm

Kul e reeytum	: anlat, de ki, siz görmüyorsunuz.
İn ehleke-niye Allah	: imha etmek, yok etmek, helak, yazık etmek, Allah
ve men maiye	: kim, kimse, ne, beraberdir, birlikte,
Ev rahime-nâ	: merhamet, özünden var eden, biz,
Fe men yucîru	: o zaman, kim koruyacak kim kurtarır
el kâfirîne	: hakikati örtenler, görmemezlikten gelenler
min azabın elim	: acı sıkıntılar, acı bir azap

28- De ki: Allah'ı anlamayıp kendinize yazık ettiğinizi niye görmüyorsunuz? O bizi özünden var edendir ve her an bizimle beraberdir. Hakikati görmemezlikten gelip örtenleri acı sıkıntılardan koruyacak olan kimdir?

-29-

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

Kul huver rahmânu âmennâ bihî ve aleyhi tevekkelnâ, fe se ta'lemûne men huve fî dalâlin mubîn

Kul huve el rahman	: deki, o, rahman, nuruyla saran,
Âmennâ bihi	: biz iman ettik, inandık, ona
ve aleyhi tevekkelna	: ve ona tevekkül ettik, dayanma, güvenme,
Fe se-talemûne	: artık yakında bileceksiniz
Men huve	: kim, kimse, o
fiy dalalin mubin	: dalalet içinde, sapan, apaçık dalalette kalan,

29- De ki: Tüm varlığı nuruyla saran O'dur. Biz O'na iman ettik ve tüm varlığımızla O'na teslim olduk. Artık apaçık dalalet içinde kalan o kimseler belki yakında bilirler.

-30-

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاء مَّعِينٍ

Kul e reeytum in asbaha mâukum gavren fe men yetîkum bi maîn maîn

Kul e reeytum	: anlat, siz niye görmüyorsunuz
İn asbaha	: o oldu, o olmuştur.
mâu-kum gavren	: sizin suyunuz, ilminiz, vadiden, geçitten, yerin altından
Fe men yeti kum	: o zaman, artık, kim, kimse, getirir, sunar, siz,
bi mâin mainin	: akan suyu, akarsuyu, akıp giden su

30- De ki: Siz bir vadiden akıp giden suyu görmez misiniz? Akıp giden suyu size sunan kimdir?

S68 - KALEM SÛRESİ

-1-

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

Nûn vel kalemi ve mâ yesturûn

nûn	: kalem, divid, yazdıran, çene çukuru, dış cehre
ve el kalemi	: kalem, ifade, üslup, yazdıran, nakış, şekillendiren
ve ma yesturune	: ne, şey, değil, ilmi kalemle yazdı, satır satır, dizi dizi

1- Nûn ve kalem ve tüm varlıktaki satır satır yazılan şeylere.

-2-

مَا أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

Mâ ente bi nimeti rabbike bi mecnûn

Mâ ente	: değilsin sen
Bi nimeti Rabbike	: nimetlerle, sıfatlarla, rabbinin
bi mecnunin	: mecnun, deli, çılgın, cinlenmiş, ne dediğini bilmeyen

2- Ne dediğini bilmeyen değilsin sen. Rabbinin sıfatlarıyla donatılansın.

-3-

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ

Ve inne leke le ecren gayre memnûn

ve inne leke	: muhakkak ki, doğrusu, senin için
Le ecren	: elbette, karşılık, ecir, karşılık, mükâfat, ödül, hakikatler,
Gayre memnunin	: kesilmeyen, tükenmeyen, devamlı

3- Muhakkak ki senin için elbette bitmez tükenmez hakikatler vardır.

-4-

وَإِنَّكَ لَعَلى خُلُقٍ عَظِيمٍ

Ve inneke le alâ hulukın azîm

ve inne ke	: muhakkak ki sen,
le ala	: elbette, için, hakkında
Hulukın	: yaratılış, varoluş, halk oluş
azimin	: kararlı, azimli, yüce,

4- Muhakkak ki sen elbette halkoluşu anlamak için azimli olmalısın.

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ

Fe se tubsıru ve yubsırûn

Fe se tubsıru : bundan sonra, göreceksin, gözlemle, bak araştır,
ve yubsırûne : görecekler, anlayacaklar, gözlemlesinler, idrak, fikir,

5- Bundan sonra hakikatleri anlamak için gözlemle ve onlarda gözlemlesinler.

-6-

بِأَيِّيكُمُ الْمَفْتُونُ

Bi eyyikumul meftûn

bi eyyikumul : sizin, hanginiz, kim, nasıl,
el meftûnu : tutkun, gönül vermiş, vurulmuş, âşık, mecnun

6- Sizden gönül vermiş olanlar görüp anlayacaklardır.

-7-

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

İnne rabbeke huve a'lemu bi men dalle an sebîlihî ve huve a'lemu bil muhtedîn

İnne rabbe ke : rabbin, seni vücudlandıran,
Huve alemu : o, ilmin sahibidir, ilmiyle var eden
Bimen dalle : kim, kimse, sapmak, ayrılan,
an sebili hi : onun yolu, hakikatin yolu,
Ve huve alemu : o, ilmin sahibidir, ilminden, ilmiyle var eden,
bi el muhtedine : hidayet bulan, yönlenmek, rehber, aydınlanmış,

7- Muhakkak ki seni vücudlandıran, ilmiyle vareden O'dur. O'nun yolundan sapıp giden kimdir? İlmiyle varedenin O olduğunu anlayıp hidayet bulan kimdir?

-8-

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ

Fe lâ tutıl mukezzibîn

Fe lâ tutı : bundan sonra, artık, yok, itaat, itaat etme
el mukezzibîne : yalanlar, yalanma hali, yalanlarda kalmak,

8- Bundan sonra hakikatleri yalanlayanlara itaat yok.

-9-

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

Veddû lev tudhinu fe yudhinûn

veddû	: doğdu, yönelme, temenni, istek, sevgi, muhabbet
lev tudhinu	: boya, aldanma, büyülenme, kandırmak, gösteriş hali
Fe yudhinune	: aldatan, kanma, büyülenme, aldatılma, yağcılık, bulanık

9- Aldatan olma, aldanan olma hâllerine yönelmek yok.

-10-

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ

Ve lâ tutı kulle hallâfin mehîn

ve lâ tutı kulle	: yok, itaat, itaat etme, hiçbirine, hepsi,
hallafin	: yalan yere, yeminler, kötü haller
Mehinin	: saldırgan, kavga, dalaşma, basit, adi, zararlı, önemsiz

10- Ve şu hâllerin hiç birine itaat yok: Yeminlerle yalanlara sığınma hâllerine, önemsememe hâllerine.

-11-

هَمَّازٍ مَّشَّاءٍ بِنَمِيمٍ

Hemmâzin meşşâin bi nemîm

hemmâzin	: ayıplayan, kusur arayan
meşşâin	: dedikodu yapan, kötüleyen, alaya alan
bi nemîmin	: laf taşıma, ara bozma

11- Kusur arama, kötüleyip dedikodu yapma, laf taşıma hâllerine.

-12-

مَنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ

Mennâın lil hayri mutedin esîm

Mennâın li el hayrı	: men etmek, iyiliği, hayrı
mutedin	: hadde tecavüz eden, saldırgan,
esîmin	: günahlar, günahkâr olma hali, fenalarda kalma

12- İyiliği men etme, saldırganlık, fenalarda kalma hâllerine.

-13-

عُتُلٍّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ

Utullin bade zâlike zenîm

utullin	: katı, kaba, zorba, kötülüğe meyilli
bade zâlike	: daha sonra, işte bundan sonra, bundan başka
zenîmin	: dalkavukluk, fırsatçılık, kalleşlik, namert,

13- Kötülüğe meyletme hâline, sonra da fırsatçılık hâllerine.

-14-

أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ

En kâne zâ mâlin ve benîn

en kâne za malin	: oldu, sahip, mal, değer,
ve benine	: evlatlar, oğullar, akıllı, temkinli,

14- Mal ve evlatlara sahip olduğunuzda bile bu hâllere itaat yok.

-15-

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

İzâ tutlâ aleyhi âyâtunâ kâle esâtîrul evvelîn

İzâ tutla aleyhi	: ona okunduğu zaman, açıklandığı zaman,
Ayatu na	: ayetlerimiz, delillerimiz, işaretlerimiz
Kale esatıru el evveline	: evvelkilerin masalları dediler, söylentileri,

15- Onlara hakikatlerimiz delillerle açıklandığı zaman, evvelkilerin masalları dediler.

-16-

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ

Se nesimuhu alel hurtûm

se-nesimu-hu	: soluk alma, esinlenme, esinti, hafif hava, nefes alma
alâ el hurtûmi	: nefes alıp vermek için, burun,

16- Onlar, burunlarından nasıl nefes alıp verdirdiğimizi hiç düşünmezler mi?

-17-

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ

İnnâ belevnâhum ke mâ belevnâ ashâbel cennet iz aksemûle yasri munnehâ musbihîn

İnnâ belev na hum	: biz, çalışma, deneme, imtihan, düşünmek, onlar
Kemâ belev na	: gibi, çalışmak, tasa, deneme, bela, düşünmek, biz,
Ashâbe el cennete	: bahçe sahipleri, dünya zevkinde olanlar,
İz aksemu	: olduğu zaman, kasem, yemin, sağlam, ahdetme,
Le yasrimune-hâ	: ısrarlı davranmak, üstünde durma, hangi olan, hangisi,
musbihîne	: sabah, doğuş vakti, aydınlığa ulaşan, aydınlık,

17- Onlar Bizi anlamak için düşünenler gibi, Bizi anlamak için düşünmezler. Kendi yaşayış cennetine sahip olanlar, ahdetmiş gibi kendi hallerinde ısrar ederler, aydınlığa ulaşanlar gibi davranmazlar.

-18-

وَلَا يَسْتَثْنُونَ

Ve lâ yestesnûn

ve la yestesnune	: yok, istisna, hariç, dışlanma yok, bırakılma yok

18- Ve o hallerini bırakmazlar.

-19-

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ

Fe tâfe aleyhâ tâifun min rabbike ve hum nâimûn

Fe tafe	: fakat, dolaştı, döndü, dolaşanlar, arayış içinde olan,
Aleyha taifun	: üzerlerinde, o, bu, taife, gurup, afet, kasırga,
min rabbi-ke	: Rabbiyiz, rabbin, rabbiniz tarafından
ve hum nâimûne	: onlar, bolluk, bereket, uykuda, varlıktaki tecelli,

19- Fakat Rabbinin hakikatlerini ve tüm varlıktaki tecellileri anlamak isteyenler, bir arayış içinde olurlar.

-20-

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ

Fe asbahat kes sarîm

Fe asbahat	: böylece, oldu, olmuştur, güzel nitelikler
Ke el sarimi	: kesip ayırmak, karartmak, ayrı görmek, bölmek, uzaklaşma, hırs

20- Fakat cehaletin karanlığında kalanlar ise,

-21-

فَتَنَادَوا مُصْبِحِينَ

Fe tenâdev musbihîn

Fe tenâdev : artık, nida, seslenme, dağılıp gitme, uzaklaşma,
musbihîne : sabah vakti, doğuş vakti, aydınlık,

21- hakikatlerin aydınlığından uzaklaşıp gittiler.

-22-

أَنِ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَارِمِينَ

Enıgdû alâ harsikum in kuntum sârımîn

en ıgdû : oluşun, fiilin, ne olduğu, gitmek,
Alâ harsi kum : sürme, işleyiş, tohum atma, üretme, meydana gelişiniz
İn kuntum : eğer, iseniz, oldunuz,
sarımine : kesen, sert, zor, kesip atma, toplamak, koparma, hırs

22- Kendi bedenlerindeki her an olan işleyişin ne olduğunu hırslarından göremediler.

-23-

فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ

Fentalekû ve hum yetehâfetûn.

Fe intalekû : böylece, ayrıldılar, ayrılığa düştüler, uzaklaştılar
ve hum yetehafetune : onlar, fısıldaşma, sinsilik, kurnazlık, aldatma

23- Böylece ayrılığa düşüp uzaklaştılar ve sinsilikte kaldılar.

-24-

أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ

En lâ yedhulennehel yevme aleykum miskîn

En lâ yedhule : yok, dahil olmak, girmek, girmesini istemediler,
enne-hâ : oraya, hakikatlere,
el yevme aleykum : zaman, bugün, vakit, size, kendileri
miskinun : yoksul, miskin, çaresiz, yoksun, hakikatin arayışında olan

24- Hakikatlerin arayışında olanların da hakikatlere dahil olmasını hiçbir zaman istemediler.

وَغَدَوْا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ

Ve gadev alâ hardin kâdirîn

ve gadev	: karar, yargılama, yürüyüp gitmek, uzaklaşmak,
Ala hardin	: üzerinde, küsme, kasıt, azim, men,
kadirin	: kudret, güç, tüm kâinattaki kudret

25- Ve tüm kâinattaki Kudreti anlamaktan uzaklaşıp gittiler.

-26-

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ

Fe lemmâ reevhâ kâlû innâ le dâllûn

fe lemmâ reev ha	: fakat, hata yaptıklarını anladıklarında, gördüler
Kalu inna le dallune	: dediler, şüphesiz sapıklardan, hakikatin dışına çıkan

26- Bunun böyle olmadığını görünce, biz hakikatten sapmışız, dediler.

-27-

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ

Bel nahnu mahrûmûn

Bel nahnu	: bilâkis, fakat, lakin hayır, evet, doğrusu, biz
mahrumune	: mahrumuz, yoksun

27- Doğrusu biz hakikatlerden mahrum olmuşuz.

-28-

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ

Kâle evsatuhum e lem ekul lekum lev lâ tusebbihûn

Kâle evsatu hum	: dedi, orta, orta yol, doğru olan, akılları başına gelince
E lem ekul lekum	: deseydik, size, bizlere sunulmuşken
Lev lâ tusebbihûne	: keşke, yok, tesbih, anlamak, tecelliler, her şey ona ait,

28- Akılları başlarına gelince dediler ki: Her şey bizlere sunulmuşken, keşke Hakk'a ait olan tecellileri yok saymasaydık.

-29-

قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

Kâlû subhâne rabbinâ innâ kunnâ zâlimîn

Kâlû subhane : dedi, noksansız, kutsal, sübhan, tenzih olan,
rabbi na : rabbimiz, bizi vücudlandıran,
İnna kunna zalimine : biz zalimlerden olduk,

29- Bizi vücudlandıran Sübhan olanmış, biz ise bunu anlayamayıp zalimlerden olduk, dediler.

-30-

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ

Fe akbele baduhum alâ badın yetelâvemûn

Fe akbele : bunun üzerine, kabul etmek, dönme, uygun bulma,
Badu hum ala badın : bazıları bazılarına, birbirlerini
Yetelavemune : kınama, kötüleme, sorgulama, çekiştirme, kötü görme

30- Öyle ki onlar birbirilerini kınamaktan, dönüp hakikatleri kabul edemediler.

-31-

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ

Kâlû yâ veylenâ innâ kunnâ tâgîn

Kâlû ya veyle na : dediler, demek, der, vah, yazık olsun bize
İnna kunna tagine : biz, haddi aşan, zannını putlaştıran, tapan,

31- Dediler ki: Biz kendi zanlarımızı putlaştırdık, yazıklar olsun bize.

-32-

عَسَى رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ

Asâ rabbunâ en yubdilenâ hayren minhâ innâ ilâ rabbinâ râgıbûn

Asâ rabbu na : umulur ki, belki, rabbimiz, bizi vücudlandıran
en yubdile-nâ : değiştirme, değişiklik, bedel, yerine yenisini koyma
Hayren min ha : ondan daha hayırlı, daha iyi
İnnâ ila rabbi na : biz, rabbimiz, bizi vücudlandıran,
râgıbûne : istekli, isteyen, rağbet eden, ilgi, teveccüh, arzu

32- Umulur ki biz; bizi vücudlandıranı anlarız, hâl ve gidişatımızı hayr üzere değiştiririz, biz sadece bizi vücudlandırana teveccüh ederiz.

-33-

كَذَٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

Kezâlikel azâb ve le azâbul âhıreti ekber lev kânû ya'lemûn

Kezâlike el azabu	: işte böyle, azap, sıkıntı, işkence, acılar
Ve le azabu	: elbette azap, sıkıntı,
El ahireti	: sonu, sonunda, ahiret,
Ekberu	: daha fazla, daha, yüce, büyük, ulu
Lev kanu yalemune	: eğer, keşke, oldu, bilseydiler, bilenler

33- İşte sıkıntılar böyledir. Elbette sonunda olan sıkıntı daha büyük olur. Keşke hakikatleri bilselerdi.

-34-

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ

İnne lil muttekîne ınde rabbihim cennâtin naîm

İnne li el muttekîne	: muhakkak, muttakiler, fenalar düşmekten sakınan
İnde rabbi him	: katında, ona ait, Rabb, vücudlandıran, onlar
Cenneti el naimi	: huzur, bolluk, varlık, huzur, tecellilerin sahibini anlama

34- Muhakkak ki fenalara düşmekten sakınanlar için, onları vücudlandırana ait tecellileri anlamanın huzuru vardır.

-35-

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ

E fe necalul muslimîne kel mucrimîn

E fe necalu	: mi, olur mu, işte, böyle, yapılır, kılınır, olur, sunulur,
El muslimine	: tüm varlığıyla teslim olup barış huzur üzere olan,
Ke el mücrimine	: günahlara, fenalara, fena hallere, suçlular

35- Tüm varlığıyla teslim olup barış ve huzur üzere olanlar, fenalarda kalanlar gibi olur mu?

-36-

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

Mâ lekum, keyfe tahkumûn

Mâ lekum	: ne, şey, değil, siz, siz değilsiniz,
Keyfe tahkumune	: nasıl, ne, ne kadar, hüküm veren, hâkim, yargıç,

36- Siz hakikati söyleyen değilsiniz. Nasıl hüküm veriyorsunuz?

-37-

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ

Em lekum kitâbun fîhi tedrusûn

Em lekum kitabun	: yoksa, sizin, kitap
Fiy hi tedrusune	: onun içinde, ders, öğretim, okumak

37- Yoksa sizin kitabınız var da ondan mı öğreniyorsunuz?

-38-

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا يَتَخَيَّرُونَ

İnne lekum fîhi lemâ tehayyerûn

İnne lekum fiy hi	: muhakkak, siz, onun içinde
Le ma tehayyerune	: seçmek, tercih, beğenip seçmek, şaşırmak

38- Siz onun içinden seçip mi alıyorsunuz?

-39-

أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ

Em lekum eymânun aleynâ bâligatun ilâ yevmil kıyâmeti inne lekum lemâ tahkumûn

Em lekum eymanun	: yoksa, sizin, inanç, yemin, sağlam, doğru, gerçek,
Aleyna baligatun	: biz, bize ait, kendi, erişir, sürer, derece,
ilâ yevmi el kıyâmeti	: gün, vakit, ortaya çıkış, diri olan, ölünceye kadar
İnne lekum	: muhakkak, siz,
le ma tahkumun	: elbette, ne, şey, değil, hüküm veren

39- Yoksa siz kendi doğru zannettiklerinizle mi, ya da sonsuza kadar sürecek olan Bizim hakikatlerimizle mi hareket ediyorsunuz? Elbette sizler hüküm veren değilsiniz.

-40-

سَلْهُم أَيُّهُم بِذَلِكَ زَعِيمٌ

Sel hum eyyuhum bi zâlike zeîm

Sel hum	: sor, ara, araştır, onlar,
eyyu hum	: hangisi, ne, nasıl, kim, nerde, onlar,
Bi zalike zeimun	: işte, lider, kefil, şef, yöneten, sorumlu, idare eden

40- Onlar, her şeyde hüküm sahibi olan, tüm varlığı idare eden kimdir, diye sorup araştırsınlar.

-41-

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاء فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ

Em lehum şurekâu fel yetû bi şurekâihim in kânû sâdikîn

Em lehum şurekau	: yoksa, veya, onların ortakları, ortaklar, yardımcı,
Fe el yetû bi	: ol halde, artık, getirsinler, sunsunlar, gelmek,
şurekâi-him	: onların ortakları, ortaklarını
İn kanu sadikine	: eğer, ise, oldu, sadık, doğru söyleyen

41- Yoksa onların ortaklarımı var? Eğer doğru söylediklerini iddia diyorlarsa ortaklarını getirsinler.

-42-

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

Yevme yukşefu an sâkın ve yud'avne iles sucûdi fe lâ yestetîûn

Yevme	: gün, zaman, vakit, her an,
yukşefu	: açılır, ortaya çıkar, açığa çıkaran, keşfeden, gösteren
an sâkın	: bir şeyin aslı, baldır, kaçmak istemek, gücün gösterilişi
ve yudavne	: iddia, talep, isteme, davet
ilâ el sucûdi	: secde, boyun eğme, teslim olma, aslında yok olma
Fe lâ yestetîûne	: lâkin, yok, güç, mecal, muktedir, gücü yoktur,

42- Gücün sahibi tüm varlıktan her zaman kendini açığa çıkarır. Teslim olmaları için davet edilirler, fakat hakikatleri anlayama güçleri yoktur.

-43-

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ

Hâşiaten ebsâruhum terhekuhum zilleh ve kad kânû yud'avne iles sucûdi ve hum sâlimûn

Hâşiaten	: öne eğilme, saygı, ürperme, aşk hali
ebsaru hum	: bakışlarını, gözlerini, anlayışlarını,
terheku-hum	: zorlanma, sarma, onları kaplar, bürünme
zilletun	: zillet, horluk, hakirlik, alçalma, utanç
ve kad	: olmuştu, oldular.
Kanu yudavne	: oldu, davet edilen,
ilâ es sucûdi	: secde etmeye, teslim olmaya, hakka uymaya,
ve hum salimune	: ve onlar salim, sağ, sağlam, huzurlu,

43- Onlar bakışlarını bir zillet içinde önlerine eğerler. Oysa onlar, teslim olmaları ve selamet bulmaları için davet edilmişlerdi.

-44-

فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

Fe zernî ve men yukezzibu bi hâzel hadîs se nestedricuhum min haysu lâ ya'lemûn

Fe zer ni	: artık, bırak, ilgilenme, uzak dur, ben,

Ve men yukezzibu	: kim yalanlıyor
bi hâzâ el hadisi	: bu sözü, olay, hadise, hakikatlerin sözleri
senes tedricu-hum	: duyu, anlam, dahil, yavaş yavaş, azar azar, onlar
min haysu	: nereye, nerden, yer, yönünden, içinde
lâ yalemûne	: bilmiyorlar

44- Artık Beni anlamayanları ve hakikatlerin sözlerini yalanlayanları bırak. Onlar bilememezlik içinde sonlarına yavaş yavaş yaklaşacaklar.

-45-

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

Ve umlî lehum inne keydî metîn

ve umlî lehum	: mühlet, süre, zaman, umarım onlar,
İnni keydi	: muhakkak, yakalayış, düzen, tuzak, çare, hile,
metinun	: sağlam, katı, dayanıklı, güçlü

45- Muhakkak ki onlara verilen süreye güçlü bir şekilde yakalanacaklardır.

-46-

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ

Em teseluhum ecren fe hum min magremin muskalûn

Em teselu-hum	: veya, yada, soruyorsun, söylemek, anlattığın hakikatler
ecren	: ücret, karşılık,
fe hum	: böylece, artık, onlar,
min magremin	: zarar, ziyan, maddî bir borçtan ezilme, düşkün,
muskalûne	: ağır olan bir yük, kilolu, yüklü,

46- Anlattığın hakikatlere karşılık onlardan bir karşılık beklemiyorsun ki, bir yükün altında ezilir gibi oluyorlar.

-47-

أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ

Em inde humul gaybu fehum yektubûn

Em inde hum	: veya, yanında, ona ait,
el gaybu	: gizli, görünmeyen bilinmeyen
Fe hum yektubune	: onlar, yazıyorlar, söylüyorlar,

47- Yoksa görünmeyen bilinmeyen âlemin hakikatleri onların katında mı ki oradan yazıyorlar?

-48-

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ

Fasbir li hukmi rabbike ve lâ tekun ke sâhıbil hût iz nâdâ ve huve mekzûm

fe isbir li hukmi	: artık sabret, hükümler için,
rabbike	: rabbinin, seni vücudlandıran,
Ve la tekun	: sen yoksun, sen olma, olmayın
Ke sahibi	: gibi, sahip, o halde olan, o halde kalan,
el huti	: balık, balıkçı, kendi bildiğinde kalan, gönül hissiyatı
İz nada	: nida etti, seslenmişti, yakarmıştı, çağırdı,
Ve huve mekzumun	: o, bastırılmış, kapatılmış, öfkeli, hüzün, kederli, tasalı,

48- Bundan sonra seni vücudlandıranın hükümlerini anlamak için sabırlı ol. Gönlündeki kendi bildiklerinde kalan o kişi gibi olma. O yakarmıştı ve o bir tasa içinde kalmıştı.

-49-

لَوْلَا أَن تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاء وَهُوَ مَذْمُومٌ

Levlâ en tedârekehu nimetun min rabbihî le nubize bil arâi ve huve mezmûm

Lev la en tedâreke-hu	: eğer, yok, erişmesi, anlaması, donatılması, iyileştirilmesi, o
nimetun min rabbi hi	: nimet, lütuf, tecelliler, Rab, o
le nubize	: mutlaka atılır, bırakılır, reddedilir, kalacak,
bi el arâi	: çıplak bir şekilde, boş yer
ve huve mezmum	: o, kınanmış, itibarsız, ayıplanmış, kabahatli gibi, kaybetmiş

49- Eğer o Rabbinin lütuflarını anlamamış olsaydı; boş, bilgisiz ve kaybetmiş bir hâlde kalacaktı.

-50-

فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ

Fectebâhu rabbuhu fe cealehu mines sâlihîn

Fe ectebâ-hu	: böylece, artık, secicilik, fark edici, o,
rabbu hu	: Rabbi, vücudlandıran, o
Fe ceale-hu	: artık, kıldı, oldu, yaptı, sundu, o,
min es sâlihîne	: Salihlerden, iyilerden, uygun, yakışır, hakka uyan

50- Böylece o Rabbinin hakikatlerini fark etti, Salihlerden oldu.

-51-

وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ

Ve in yekâdullezîne keferû le yuzlikûneke bi ebsârihim lemmâ semîûz zikra ve yekûlûne innehu le mecnûn

ve in yekâdu	: neredeyse, az kalsın

Ellezîne keferu	: onlar, örtüler, hakikati görmemezlikten gelenler
Le yuzlikûne-ke	: devirecekler, dalkavuk, çıkarcı, kaydıracaklar, seni
Bi ebsâri-him	: onların bakışları, gözleri
Lemmâ semıü	: duyduklarında, işittiklerinde
ez zikre	: zikir, anma, anlatma, hakikatlerin sözleri,
ve yekûlûne inne hu	: dediler, diyorlar, şüphesiz, doğrusu, o,
Le mecnunun	: mecnun, deli, ne dediğini bilmeyen,

51- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, hakikatlerin sözlerini duyduklarında, neredeyse seni bakışlarıyla devireceklerdi ve dediler ki: Şüphesiz o elbette ne dediğini bilmeyendir.

-52-

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

Ve mâ huve illâ zikrun lil âlemîn

ve mâ huve	: şey, ne, değil, o,
illa zikrun	: ancak, başka, zikir, anma, hatırlatma
Li el alemin	: için, âlemler, bütün herkes,

52- O hakikatlerin sözleri, bütün herkes için hatırlatmaktan başka bir şey değildir.

S69 - HÂKKA SÛRESİ

-1-

الْحَاقَّةُ

El hâkkah

el hâkkatu : hakikat olana, hakikate, kaçınılmaz gerçeğe

1- Hakikat.

-2-

مَا الْحَاقَّةُ

Mel hâkkah

Ma el hâkkatu : nedir hakikat, gerçek

2- Nedir hakikat?

-3-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ

Ve mâ edrâke mel hâkkat

ve mâ edrake : idrak ettin mi, anladın mı?
Ma el hakkatu : ne, şey, değil, hakikat nedir

3- İdrak ettin mi, nedir hakikat?

-4-

كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ

Kezzebet semûdu ve âdun bil kâriat

Kezzebet : yalanlamak, yalanlarda kalmak,
semud ve adun : semud ve ad, geri dönen
bi el kâriati : şiddetli ses, çarpıcı gerçek, her varlıktaki ses

4- Semud ve Ad kavmi o hakikatin çarpıcı gerçeğini yalanladılar.

-5-

فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ

Fe emmâ semûdu fe uhlikû bit tâgıyeh

fe emmâ semudu : fakat, lakin, böylece, gibi, ise, semud
Fe uhliku : helak oldu, yok oldu, yazık oldu, yazık etti
Bi et tagiyeti : kibirleri, inatları, azgın, zalim, zorba, haddi aşan

5- Böylece o kibirli, haddi aşan hallerinden dolayı Semud kavmi kendine yazık etti.

-6-

وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ

Ve emmâ âdun fe uhlikû bi rîhın sarsarin âtiyeh

ve emmâ adun	: amma, lakin, Ad, dönen, döndü
Fe uhlikû	: helak oldu, yok oldu, yazık oldu, yazık etti
bi rîhin	: rüzgâr, esip giden, hareket eden, ağrı, sızı, koku, galebe çalan,
sarsarin	: uğultulu fırtına, rahatsızlık veren, soğuk rüzgâr, kötülük benlik
âtîyetin	: büküp atan, sınırı aşan, tecavüzkâr davranışlar

6- Ad kavmi de tecavüzkâr davranışlarıyla, cehaletin o kötülük, benlik gibi halleriyle hareket etmelerinden dolayı kendilerine yazık ettiler.

-7-

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ

Sehharehâ aleyhim seb'a leyâlin ve semâniyete eyyâmin husûmen fe terel kavme fîhâ sar'â ke ennehum a'câzu nahlin hâviyeh

sehhara-hâ aleyhim	: alay, önemsemeyen, dalga, güçlü ses, onlarda, üzerlerinde
seba leyalin	: yedi gece, her gün, gece gündüz, geceleri,
ve semâniyete	: sekiz, işitmeye dair, duyarak,
eyyamin	: günler, güzel olan, devamlı, her zaman
husûmen	: peş peşe, ardı ardına, hiç kesilmeden, hep o haller,
Fe tera	: görürsün, görüyorsun
el kavme fi ha sara	: kavim, kimseler, insanlar, yalan söyleyen, serilmiş
Ke enne hum acazu	: sanki onlar, kütük, gövde, işi boş hal, acizlik, hal
nahlin	: elemek, delik deşik, hurma ağaçları, kütük
hâviyetin	: boşluk, uçurum, hakikatten düşmek, boşlukta kalmak

7- Onlarda, gece gündüz devamlı hakikatleri önemsemeyen haller vardı. Yalanlarda kalan kişilerin hallerini görürsün. Sanki onların halleri, içi boş bir hurma kütüğü gibidir.

-8-

فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّن بَاقِيَةٍ

Fe hel terâ lehum min bâkıyet

Fe hel tera	: o halde, görüyorsun
Lehum min bakıyet	: kalmak, bakiye, geriye kalan şey, sonuç,

8- Onlardan geriye kalan bir şey görüyor musun?

-9-

وَجَاء فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ

Ve câe fir'avnu ve men kablehu vel mu'tefikâtu bil hâtıeh

ve câe firavnu	: geldi, sundu, olan, firavun, kibirli olan,
ve men kable hu	: öncekiler, kimseler, önceki hallerinde kalanlar
ve el mutefikâtu	: azalma, kaybolma, alt üst olma, zulümlerde olanlar
bi el hâtieti	: hatalar, günahlar, fenalarda kalma, şüphelerde kalan

9- Firavun da ve ondan öncekiler de ve zalimlik yapanlar da aynı hatalarda kaldılar.

-10-

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً

Fe asav resûle rabbihim fe ehazehum ahzeten râbiyeh

Fe asav	: karşı çıktılar, isyan ettiler,
resule	: hakikatleri gösteren, resul
rabbi-him	: Rabbi, onlar,
Fe ehaze-hum	: böylece, çekmek, almak, yakaladı, kalmak, sarılmak, onlar
ahzeten	: alış, yakalayış, yakalama, içine düşme
râbiyeten	: çok şiddetli, sıkıntılı, azabı fazla, huzursuz,

10- Onlar Rabbin hakikatlerini gösterenlere karşı çıktılar. Böylece onlar kendi cehaletlerine sarıldılar, huzursuzluk içinde kaldılar.

-11-

إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاء حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ

İnnâ lemmâ tagal mâu hamelnâkum fîl câriyeh

İnnâ lemma taga	: muhakkak oldu taştı, hakim, egemen, baskın gelmek
el mâu	: su, akış, akıp gitme, kaynağından çıkma
hamelnâ-kum	: sizi taşıdık, taşınan, yürütülen, yapılan,
Fî el cariyet	: önemi, güncel, geçerli, içinde akıp giden, yardım eden,

11- Muhakkak ki bu bilgileri; güncelliğini korusun, size yardım olsun diye, bir su taşır gibi taşıdık.

-12-

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ

Li nec'alehâ lekum tezkireten ve teıyehâ uzunun vâıyeh

li necale hâ lekum	: onu yapmak için, olmak için, olanları, sizin için,
tezkireten	: hatırlayarak ibret alma, hatıra getirmek, hatırlamak
ve teiye-hâ	: yaşam, canlı, oturma, unutmayın, yaşarken
uzunun	: kulaklar, işitmek, yetki, yetkili, iyice dinleyin
vâiyetun	: bilinç, şuurlu, belleyen, ders almak, farkına varan

12- Bu olanları hatırlayın, unutmayın, iyice dinleyin, ders alıp şuurlu hareket edin, diye.

-13-

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ

Fe izâ nufiha fîs sûri nefhatun vâhıdet

Fe izâ nufiha	: artık, sonra, böylece, üflendiği zaman, nefes alıp vermek
Fî es suri	: surun içine, resim, fotoğraf, boru, suret, beden
Nefhatun	: üfleyiş, şişirmek, nefes alıp vermek, kabarmak,
vahidetun	: tek, bir,

13- Nefes alıp verdiğinizde, bedenlerde nefes aldırıp verdiren O tek gücü anlayın.

-14-

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً

Ve humiletil ardu vel cibâlu fe dukketâ dekketen vâhıdet

ve humilet el ardu	: taşımak, yürütülen, hareket, yeryüzü, dünya, toprak
ve el cibalu	: dağlar, büyüklük
Fe dukketa	: böylece düzleştirilme, dağıldı, parçalandı
Dekketen	: çarpış, un ufak etmek, dağılmak,
Vahideten	: bir, tek,

14- Toprağın taşınmasında ve dağlardaki oluşumda, sonra da dağılıp giden her şeyde O tek gücü anlayın.

-15-

فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

Fe yevme izin vekaatil vâkıah

Fe yevme izin	: artık, işte, gün, vakit, o zaman, her an, yetkili olan
Vakaati el vakiatu	: vuku bulan, olan, tüm kâinattaki işleyiş, olup duran,

15- İşte tüm kâinattaki olan işleyişte, her an yetkili olan O'dur.

-16-

وَانشَقَّتِ السَّمَاء فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ

Ve enşakkatis semâu fe hiye yevme izin vâhiyeh

ve inşakkati el semau : ayrıldı, açıldı, gerçekler ortaya çıktı, gök, ulvi âlem,
Fe hiye yevme izin : sonra, öyle ki, gün, vakit, zaman, an, yetkili olan,
vahiyetun : zayıflamış, manasız, çürük, yaşlanma, faydasız, bitkin

16- Ulvi Âlemin gerçekleri her an açığa çıkar. Öyle ki, her an olan yaşlanıp gitmedeki gücün sahibi O'dur.

-17-

وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ

Vel meleku alâ ercâihâ ve yahmilu arşe rabbike fevkahum yevme izin semâniyeh

ve el meleku : kuvve, her varlıktaki güç, kuvve sahibi,
Alâ ercai ha : sonsuzluk, çevresi, boyunca, genel, tamamı, her yer
ve yahmilu : tutar, taşıyan, sahip, elinde, sarar,
Arşe : tahtı, yükseklik, yücelik, her yer, makam, bütün kâinat,
rabbi ke : rab, sen, seni vücudlandırandır,
fevka-hum : onların üstünde, yüce, her şeyde,
yevme izin : zaman, vakit, an, yetkili, her zaman, her an,
semâniyetun : işitmeye dair, nitelik, nitelikleriyle saran, sekiz adet,

17- O, her varlıktaki, her yerdeki güçtür ve seni vücudlandırandır, bütün kâinatı taşıyandır, her şeydeki yüceliktir, her şeyi her an nitelikleriyle sarandır.

-18-

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنكُمْ خَافِيَةٌ

Yevme izin tu'radûne lâ tahfâ minkum hâfiyeh

yevme izin : gün, vakit, zaman, her an,
turadune : siz, gösterilecek, arz olunacak, gösterilir,
lâ tahfâ minkum : yok, gizli kalmaz, saklanmaz, sizden, size,
hafiyetun : gizli, sır, görünmeyen, saklı,

18- Gizli gibi görünen hakikatler sizden saklanmaz, her an her varlıktan hakikatler size gösterilir.

-19-

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَؤُوا كِتَابِيهْ

Fe emmâ men ûtiye kitâbehu bi yemînihî fe yekûlu hâumukreû kitâbiyeh.

fe emmâ : artık, böylece, işte, amma, o zaman,
men utiye : kim, kişi, verilir, sunulur,

kitâbe-hu : kitabı, yazılı olan, hakikatler, vücud kitabı, o
bi yemîni-hî : onun sağlam, noksansız, sağından, dosdoğru,
Fe yekulu : o zaman, artık, bundan sonra, de söyler
Haum : alın, gezin, inceleyin, haydi alın, bakın
ikreu : okuyun, araştırın, düşünün,
kitabiyeh : kitabı, vücud kitabı,

19- İşte, kişiye sunulan onun vücut kitabı, noksansız olarak ona verilir. Artık o vücut kitabımı okuyup incelemeliyim, der.

-20-

إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيهْ

İnnî zanentu enniy mülâkın hısâbiyeh.

İnnî zanentu : zannettim, sandım, düşündüm, ihtimal, anladım,
Ennî mulakin : ben, buluşan, kavuşan, görüşen, ulaşan, anlamak, Tevhid,
hisabiyeh : hesabı, sonuç, varlığını anlama, yapılan, alacak verecek

20- Ben anladım ki bana verilenlerin hesabını verdiğimde gerçeğe ulaşacağım, der.

-21-

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ

Fe huve fî îşetin râdıyeh

Fe huve fiy işetin : işte, o, yaşayış tarzı, yaşamı, yaşayışı
radiyet : razı olmak, memnun olmak, minnettar olmak, mutlu

21- İşte o hakikatleri anladığında yaşayışı mutluluk içinde olur.

-22-

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

Fî cennetin âliyeh

fîy cennetin : cennette, huzur, rahatlık
âliyetin : yüksek, yüce, yüce hakikatler,

22- Yüce hakikatlerin huzuru içindedir.

-23-

قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ

Kutûfuhâ dâniyeh

kutûfu-hâ : kâmil olan, olgunlaşmış meyveleri, toplanmış, olgun,
dâniyetun : yakın, yakınlaşmış durumda, tenezzül etmiş,

23- Yakınlığı anlayıp kâmil olmuştur.

-24-

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ

Kulû veşrebû henîen bimâ esleftum fîl eyyâmil hâliyeh

Kulû ve işrebu	: yiyin, beslenin, yararlanın ve için, rahatlayın, hissetmek
henîen	: afiyetle, memnun olarak, mutlu, huzur,
bimâ	: dahil, içeren, şeyler sebebiyle, dolayısıyla,
esleftum	: geçmişte yaptınız, gayret, sunmak, dediğim, söylediğim,
fîy el eyyâmi	: günlerde, zaman, vakit,
el hâliyeti	: özgür, serbestçe, geçmiş

24- Vaktini bir gayret içinde geçirip, hakikatleri anladığından dolayı mutludur ve hakikatlerden yararlanır ve hakikatlerin hissiyatındadır.

-25-

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيهْ

Ve emmâ men ûtiye kitâbehu bi şimâlihî fe yekûlu yâ leytenî lem ûte kitâbiyeh.

ve emmâ men utiye	: ancak, kim, kimse, kişi, verilirse, sunulan
kitâbe-hu	: onun kitabı,
bi şimâli-hî	: solundan, diriliği anlamayan, gerçeği anlayamayan, kuzey
Fe yekulu	: artık, söyler, der
yâ leyte-nî	: ne olurdu, isterdim, dilerdim, keşke
lem ûte	: atmış, incelememiş, saldırmış, verilmez, layık olmamış
kitâbi-yeh	: kitabım,

25- Ona sunulan vücut kitabının gerçeğini anlayamayan kimse ise; ne olurdu kitabımı inceleyip idrak etseydim, der.

-26-

وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيهْ

Ve lem edri mâ hısâbiyeh.

ve lem edri	: bilmeden, bilmiyordum, çevirmek, döndürmek,
Mâ hisabiyeh	: hesapsız, ölçüsüz, karşılık, sahibini bilme, alacak verecek

26- Varlığımın sahibini anlayamadım, hakikatleri bilemedim,

-27-

يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ

Yâ leytehâ kânetil kâdiyeh

yâ leyte-hâ	: ne olurdu, keşke o olsa,
kâneti	: oldu, olsaydı

el kâdiyete : sorgulama, yargılama, yargıç, muhakeme, şuurlu olma,

27- ne olurdu muhakeme etmiş olsaydım,

-28-

مَا أَغْنَى عَنِّي مَالِيهْ

Mâ agnâ annî mâliyeh.

mâ agnâ : zengin olmadı, fayda vermedi
Annî mali yeh : benim malım, bana, değer, malından yarar sağlama

28- benim değer bildiklerim bana fayda vermedi,

-29-

هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيهْ

Heleke annî sultâniyeh.

heleke : helâk oldu
an-nî sultaniyeh : benden saltanatım, sultanlığım, üstünlük, galebe çalma

29- kendimi güç sahibi görerek kendime yazık ettim, der.

-30-

خُذُوهُ فَغُلُّوهُ

Huzûhu fe gullûh

Huzû hu : tutmak, çekmek, almak, sarılmak, o, hak
Fe gullu hu : sonra, birbirine bağlayan, bütünleşmek, birleşmek, o,

30- O kimse Hakk'a tutunmadı, sonra da o kimse tüm varlığı birbirine bağlayan O kudreti anlamadı.

-31-

ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ

Summel cahîme sallûh

Summe el cahime : sonra, cahim, azmış olmak, üstün görmek,
Sallu hu : temizlenmek, arınmak, dua, yaslanmak, hu, o, hak,

31- Sonra sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde kaldı, hakikatlerle arınmadı.

-32-

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ

Summe fî silsiletin zer'uhâ seb'ûne zirâan feslukûh

Summe fi silsiletin : sonra, birbirine bağlı, bütünlük, ardı ardına, dizi dizi
Zeru ha : uzunluğu, gitme, yönelme, yol, geçit, çapraz, kastetme
Sebuna ziraan : yetmiş, gücü yeten, arşın, el, kol, uzanmak, yedi makam
Fe esluku hu…eslak: soy : sevk, soyu, geldiği yer, gitmek, yetişmek, ulaşma, şecer

32- Sonra bütünlüğü oluşturan, her şeye gücü yetene yönelmedi, geldiği yeri anlamadı.

-33-

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ

İnnehu kâne lâ yu'minu billâhil azîm

inne-hu kane : muhakkak, doğrusu, o, oldu
La yuminu : iman yok, inanmıyor,
Bi Allahi : Allah ile olmak, Allah kendinde,
El azimi : kararlı olan, yüce olan, azamet, işleyişte karar sahibi

33- Doğrusu o, tüm varlığın işleyişinde karar sahibi olan Allah ile birlikte olduğuna inanmadı.

-34-

وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ

Ve lâ yahuddu alâ taâmil miskîn

ve lâ yahuddu : öğüt vermez, çağrı yapmaz, teşvik etmez, yönelmedi,
alâ taâmi : yüce gıda, kutsal bilgi
el miskîni : yoksul, çaresiz, miskin,

34- Hakikatleri bilmede çaresizlik içindeyken, hakikatlerin bilgilerine de yönelmedi.

-35-

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ

Fe leyse lehul yevme hâhunâ hamîm

Fe leyle lehu : o zaman, onun yoktur, olmaz, bu onun değil
El yevme : o gün, o zaman
Hahuna : burada, işte, buraya, buradan, bundan sonra
hamimun : yakın dost, samimi, özel, yakın, içten

35- Artık bundan sonra onun yakın dostu olmaz.

-36-

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ

Ve lâ taâmun illâ min gıslîn

ve lâ taamun : yok, yiyecek, yararlanacağı şey,
İlla min gıslinin : akıntı, irinli su, kirli su, pis, kendi ürettiği kirlilik

36- Kendi ürettiği cehalet kirliliğinden başka yararlanacağı bir şeyde yoktur.

-37-

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِؤُونَ

Lâ ye'kuluhu illel hâtiûn

lâ yekulu-hu : yok, yararlanmak, yemez, yemeyin, tüketmeyin,
İllâ el hatiune : sadece, ancak, hata, günah, fenalarda kalmak, yanlışlar

37- O hakikatlerden yararlanamaz, ancak hatalarıyla hareket eder.

-38-

فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ

Fe lâ uksımu bima tubsırûn

fe lâ uksimu : hayır, ant, sağlamlık, doğrusu, noksansızlık
Bima tubsirune : bakmak, baktığınız, gördüğünüz şeyler, ne görüyor

38- Doğrusu siz bakıp ta göremediniz.

-39-

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ

Ve mâ lâ tubsırûn

ve mâ la tubsirune : şey, ne, değil, yok, bakıp ta göremediğiniz şeyler

39- Baktığınız şeylerin gerçeğini anlayamadınız.

-40-

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ

İnnehu le kavlu resûlun kerîmin.

inne-hu le kavlu : muhakkak ki, o, elbette, söz, sözler,
Resulin : hakikati gösteren, resul,
kerimin : soylu, erdemli, cömert, asil, faydalı, ikram eden,

40- Muhakkak ki o resulün sözleri bir asalet içindedir.

-41-

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ

Ve mâ huve bi kavli şâirin, kalîlin mâ tu'minûn

ve mâ huve : değildir, o
bi kavli şairin : söz, şair sözü, kendinden üreten,

Kalilen ma tuminune : az da olsa, küçük, biraz, bir parça, inanmıyorsunuz

41- O kendinden sözler üretip söyleyen değildir. Az da olsa inanmıyorsunuz.

-42-

وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ

Ve lâ bi kavli kâhin kalîlen mâ tezekkerûn

ve lâ bi kavli kahinin : kâhin sözü değildir, zan ve gayb haberi veren
Kalilen : çok azda olsa
ma tezekkerune : yaratılışı düşünmüyorsunuz, derin düşünme

42- Bir kâhin sözü de değildir. Yaratılışın hakikatlerini az da olsa düşünüp araştırmıyorsunuz.

-43-

تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

Tenzîlun min rabbil âlemîn

tenzîlun : indirilmek, sunulan, bir miktarın sunulması
min rabbi el alemin : Âlemlerin Rabbinden, tüm varlığı vücudlandıran

43- Tüm varlığı vücudlandırandan sunulmuştur.

-44-

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ

Ve lev tekavvele aleynâ badal ekâvîl

ve lev tekavvele : olsaydı, demeyin, söylenen, uydurulma, söylenti
Aleyna : bizim, bizden, hakikatlerimiz,
Bada el ekavili : bazı söylenti, dedikodu, sözler

44- Hakikatlerimizin sözlerine söylenti demeyin.

-45-

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ

Le ehaznâ minhu bil yemîn

le ehaz nâ : elbette, sarılan, tutunmak, tutmak, almak, biz,
minhu : ondan, onu,
bi el yemini : doğru, dosdoğru, sağ, hak, gerçek, noksansız, diri

45- Elbette ondan gelen sözler, Bize tutunduğundan dolayı dosdoğrudur.

-46-

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

Summe le katanâ minhul vetîn

Summe le	: sonra, elbette,
kata na	: kati olan, alakayı kesmek, kopmak, asla değil, ayrı, biz,
Minhu	: onu, ondan, o, bu,
el vetine	: özüne bağlılık, şah damarı, kalb damarı, kemik iliği, canlılık

46- Sonra da elbette o asla Bizden ayrılmaz, tüm özüyle Bize bağlıdır.

-47-

فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ

Fe mâ minkum min ehadin anhu hâcizîn

Fe ma minkum	: o zaman, artık, olmayın, sizden olmaz, değil
Min ehadin	: bir, biriniz, birbiriniz
An hu hacizine	: engel olan, engelleyen, bariyer

47- Bundan sonra birbirinizi engelleyenlerden olmayın.

-48-

وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

Ve innehu le tezkiretun lil muttekîn

ve inne-hu	: muhakkak ki o
le tezkiretun	: hatırlatmadır, öğüttür
li el muttekîne	: takva sahipleri için, muttakiler, sakınanlar

48- Muhakkak ki o hakikatlerin sözleri, fenalara düşmekten sakınanlar için bir hatırlatmadır.

-49-

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ

Ve innâ le na'lemu enne minkum mukezzibîne

ve innâ le nalemu	: muhakkak, elbette, biliyoruz, ilmin sahibi
Enne min kum	: sizden olanlar
mukezzibine	: yalanlayanlar, yalanlayacak

49- Elbette ilmin sahibi Biziz. Sizden hakikatlerin sözlerini yalanlayanlarda olacak.

-50-

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ

Ve innehu le hasretun alel kâfirîn

ve inne-hu le hasretun	: elbette o, hasret, ikilik, keder, hüzün, pişmanlık, ayrılık,
Ala el kafirine	: örtenler için, hakikati görmeyenler için

50- Hakikati görmemezlikten gelip örtenler, elbette ayrılık içinde kalırlar.

-51-

وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ

Ve innehu le hakk'ul yakîn

ve inne-hu	: muhakkak ki, o
Le hakku el yakîni	: Hakkal yakın, gerçek, şüphesiz hakka ait olan

51- Muhakkak ki O, şeksiz şüphesiz gerçek olandır.

-52-

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

Fe sebbıh bismi rabbikel azîm

Fe sebbih	: artık, tesbih, yüzmek, tecellileri idrak et, her şey onunla
Bi ismi	: ile, birlikte, ad, isim, işaretleriyle
rabbike	: rabbin, seni vücudlandıran,
el azim	: yüce, kararlı olan, işleyişte karar sahibi,

52- Artık, seni vücüdlandıranın tüm işaretleriyle sende olduğunu bil, O’nun tecellilerini idrak et ve O’nun tüm varlığın işleyişinde karar sahibi olduğunu bil.

S70 - MEARİC SÛRESİ

-1-

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ

Se ele sâilun bi azâbin vâkı'n

Seele sailun : sordu, istedi, soran, isteyen, araştıran
bi azâbin : azap, sıkıntı, müşkil,
vakıın : olacak, olay, olgu, sonuç, olan, başa gelecek olan,

1- Araştıran biri, başa gelecek olan sıkıntıları sordu.

-2-

لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ

Lil kâfirîne leyse lehu dâfi

li el kâfirîne : örtenler için, hakikati görmemezlikten gelenler için
Leyse lehu dafiun : değil, yoktur, onu, def, geri çevirme, savmak, mani olma

2- O sıkıntılar hakikati görmemezlikten gelenler içindir, onu geri çevirecek de yoktur.

-3-

مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ

Minallâhi zîl meâric

min Allâhi : Allah'tan, Allah'ın,
Zî : sahibi, zatı
el mearic : miraçlar, manevi yolculuk, ulvi makamlar, Uruc

3- Ulvi makamların sahibi Allah'tır.

-4-

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

Ta'rucul melâiketu ve el rûhu ileyhi fî yevmin kâne mikdaruhu hamsîne elfe seneh

tarucu : birlikte, bir olmak, yükselir, yücelik, meyletmek,
el melâiketu : güç, her varlıktaki güç, kuvve, melekler
ve el ruhu : ruh,
İleyhi fiy yevmin : ona, onun, gün, zaman, vakit, her an,
Kâne mikdaru hu : oldu, ölçü, süre, değer, derece, kısım, o, hak, Hu
hamsine : elli, takım, bölüm, iki kısım, daha güçlü, birleşme, bağlılık
Elfe senet : ünsiyet eylemek, etkin olma, doğruluk, bin

4- Her varlıktaki kuvve ve ruh her an O'nun yüceliğini gösterir. Her şey O'nun ölçüsüyledir. Suretler ve siretler bir ünsiyet içinde birbirlerine bağlıdırlar.

-5-

فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا

Fasbir sabren cemîlâ

fe asbir : bundan sonra, sabret,
sabren cemil : sabırla, güzel

5- Bundan sonra güzel bir sabırla sabret.

-6-

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا

İnnehum yerevnehu baîdâ

inne-hum : doğrusu, onlar,
yerevne hu : görüyorlar, bakmak, anlamak, o, hak,
baiden : uzak, uzaklaşmak, ırak, umulmadık, bilinmez,

6- Doğrusu onlar, Hakk'ı anlamaktan uzaklaşıyorlar.

-7-

وَنَرَاهُ قَرِيبًا

Ve nerâhu karîbâ

ve nerâ hu : biz, nurumuz, gösteririz, bakmak, anlamak, o,
kariben : yakın, kısa zamanda, hemen, yakınlık,

7- Nurumuzu anlayan o kimse ise yakınlaşır.

-8-

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاء كَالْمُهْلِ

Yevme tekûnus semâu kel muhl

Yevme tekunu : o gün, zaman, vakit, olacak, olur, anlayacak
Es semau : gökyüzü, ulvi âlem, sema,
el muhli : eriyip gitmek, erimiş maden, yavaş yavaş

8- O vakit Ulvi Âlem'in nurunda suret bildikleri eriyip gider.

-9-

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

Ve tekûnul cibâlu kel ıhn

ve tekûnu el cıbalu : olacak, olur, dağlar, büyüklük halleri,
Ke el ıhni : gibi, yünler, ince, hafif, dağılıp gidecek,

9- Kendine nisbet ettiği tüm büyüklük halleri dağılır gider.

-10-

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا

Ve lâ yeselu hamîmun hamîmâ

ve lâ yeselu : sormaz, istemez, aramaz, araştırmaz,
Hamîmun haminen : yakınları, hısım, kaynar, sevgiyle, sıcak

10- Kaynağından kaynar bir sevgiyle Hakk'tan başka bir şey araştırmaz.

-11-

يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ

Yubassarûnehum yeveddul mucrimu lev yeftedî min azâbi yevmi izin bi benîh

yubassarûne-hum : bakınmak, birbirlerine bakarlar, birbirlerine gösterilirler
yeveddu : dilek, ister, temenni eder, olmasını ister
el mucrimu : günahkâr, fenalar, kötülük,
Lev yeftedî : eğer kurtulmak için, fidye olarak verir, her şeyini verme
min azâbi : azaptan, sıkıntı,
yevmi izin : o gün, an, zaman, toplanma günü
bi beni hi : yapısı, bedeni, evlat, oluşturma, değerli saydığı

11- Fenalarda kalanlar kurtulmayı temenni ederler. Onlar bakınır dururlar. Eğer sıkıntılardan kurtulacaklarını bilseler, o an değerli saydıkları her şeyi vermek isterler.

-12-

وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ

Ve sâhıbetihî ve ahîh

ve sâhıbeti-hî : eşi, sahip, sahip olduğu şeyler, o
ve ahî-hi : kardeşi

12- O eşinden ve kardeşinden

-13-

وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ

Ve fasîletihilletî tu'vîh

ve fasîleti-hi : takımın, aşiretini, bölüğünü, birliğini
Elletî tuvi hi : ki o koruyandır, barındırandır

13- ve barındığı o aşiretinden,

-14-

وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ

Ve men fîl ardı cemî'an summe yuncîh

ve men fiy el ardı : kim, kimse, ne, yeryüzünde,
cemian : tümü, hepsi,
Summe yunci hi : sonra, sonunda, kendini kurtarsın, necat bulsun, o

14- Yeryüzünde kim varsa hepsinden geçmek ister ve o ister ki sonra kendini kurtarsın.

-15-

كَلَّا إِنَّهَا لَظَى

Kellâ, innehâ lezâ

kellâ : hayır, asla,
inne-hâ leza : doğrusu, o, leza, alevli ateş, zaaflarında kalmak

15- Hayır, muhakkak ki onlar, fenayı vücut zaaflarında kalanlardır.

-16-

نَزَّاعَةً لِّلشَّوَى

Nezzâaten liş şevâ.

nezzâaten : ihtilaf, ayrılık, tartışan, soyup atan, yakıp kavuran
li el şevâ....şeye : helak olmak, vücut organları, aldanma, deri,

16- Ayrılığa düşenlerdir, birliği anlayamayıp aldananlardır.

-17-

تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى

Tedû men edbera ve tevellâ

tedû : aramak, önem vermek, çağırmak,
men edbera : kim, kimse, eski bildiklerine giden, arkasını dönen kimse
ve tevellâ : dönen, yüz çeviren, ayrıldı, geçmişine dönen, arkası

17- Geçmişlerine dönüp, eski cehalet bildiklerine önem veren kimselerdir.

-18

وَجَمَعَ فَأَوْعَى

Ve cemea fe evâ.

ve cemea	: kendinde toplayan, biriktiren, kendinin sanan, nisbet etmek
fe eva	: böylece, sonrada, düşüncesizce, cüretle, yığmak,

18- Ve tüm sıfatları kendinin sanan, böylece düşüncesizce hareket edendir.

-19-

إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا

İnnel insâne hulika helûâ

İnne el insane	: doğrusu insan,
halaka	: halkiyet, varoluş, yaratılış, karakter,
heluan	: hırslı, tamahkâr, şükretmeyip sabırsız olan,

19- Doğrusu insan yaratılışını anlamadı, sabırsız oldu, hırslı oldu.

-20-

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا

İzâ messehuş şerru cezûâ

izâ messe-hu	: dokunduğu zaman, isabet, ona
el şerru	: şer, kötülük, sıkıntı, zarar,
cezûan	: feryat edici, kıvranan, isyan etti, çok sızlanan

20- Ona bir şer dokunduğu zaman feryat etti.

-21-

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا

Ve izâ messehul hayru menûâ

ve izâ messe-hu	: ve ona dokunduğu zaman
el hayru	: hayır, güzel şey, faydalı olan,
menuan	: men eden, engelleyen, farklı olan, çeşitli, cimrilik

21- Ona bir hayr dokunduğu zaman kendini farklı gördü.

-22-

إِلَّا الْمُصَلِّينَ

İllel musallîn

İllâ el musalline	: ancak, temizlenip teslim olan, kutsanmak, arınmak

22- Ancak hakikatlerle temizlenip teslim olanlar başka.

-23-

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ

Ellezîne hum alâ salâtihim dâimûn

ellezîne hum : o kimseler, onlar
Ala salâti-him : üzere, her an hakka bağlı olma, bağlılıkları, onlar,
dâimûne : kalıcı, sürekli, daimi, devamlı, her an öyle hareket eden

23- Onlar her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket edenlerdir.

-24-

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ

Vellezîne fî emvâlihim hakkun ma'lûm

ve ellezîne : onlar, o kimseler,
Fiy emvali him : içinde, mallar, değerler, onlar
Hakkun malumun : hak, doğru, hakikat, bilinen, belirli, malum olan

24- Onlar tüm değerlerin hakkın olduğunu bilenlerdir.

-25-

لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

Lis sâili vel mahrûm

Li es sâili : isteyenler, araştıran, soran, sıvı, akan,
ve el mahrûmi : mahrum, yoksun, mağdur, yokluğunu bilen, fakir,

25- Araştırma içindedirler ve yokluğunu bilenlerdir.

-26-

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

Vellezîne yusaddikûne bi yevmid dîn

ve ellezîne : onlar, o kimseler,
yusaddikûne : sadakatle, doğruluğuna inanan, dosdoğru, sadık,
Bi yevmi : gün, zaman, vakit, an,
el dini : yasa, varlığın yaradılış yasaları, din

26- Onlar her zaman varlığın yaratılış yasalarına sadakatle bağlıdırlar.

-27-

وَالَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ

Vellezîne hum min azâbi rabbihim muşfikûn

ve ellezîne hum : onlar, o kimseler
min azabi : azap, sıkıntı, müşkül,

Rabbi hum : rab, vücudlandıran, onlar,
muşfikune : huşu, koruma, şefkatli, sevecen, acıyan, sevgi taşıyan

27- Onlar sıkıntılara karşı Rabbin sevgisine sığınırlar.

-28-

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ

İnne azâbe rabbihim gayru memûn

İnne azabe : doğrusu, azap, acı, sıkıntı
rabbi-him : Rab'leri
Gayru memunin : değil, olmayan, güvenmeyen, emin olmayan,

28- Doğrusu azap, Rabbin hakikatlerinden emin olmayan kimseler içindir.

-29-

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

Vellezîne hum li furûcihim hâfizûn

ve ellezîne hum : o kimseler, onlar, teslim olan kimseler
li furûci-him : ikilik, yarılma, iffet,
hafizun : koruyan, muhafaza eden

29- Teslim olan kimseler ise ikiliğe düşmekten korunmuşlardır.

-30-

إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ

İllâ alâ ezvâcihim ev mâ meleket eymânuhum fe innehum gayru melûmîn

İlla ala ezvaci him : hariç, den başka, ancak, aynı yolda olan, birlik, eş, tür
Ev ma meleket eymanuhum : değil, sahibi, elleri, güçleri, hareket, onlar
fe inne-hum gayru : muhakkak ki onlar, değil, başkası,
melamin : Melami, hakikati arayan, araştıran, hakta hak olan

30- Onlar ancak birlik üzeredirler ve onlar kendilerindeki gücün sahibi olmadıklarını bilirler. Muhakkak ki onlar Melâmî'lerden başkası değildir.

-31-

فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاء ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

Fe menibtegâ verâe zâlike fe ulâike humul âdûn

Fe men ibtega : artık, bundan sonra, böylece, kim istedi, aradı,
Verae zalike : işte arkası, geçmişi, eski bilişleri, eski inanışları, işte
Fe ulaike hum el adune : işte onlar, haddi aşanlar

31- Eski cehalet bilişlerini isteyen kimseler ise, işte onlar haddi aşanlardır.

-32-

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

Vellezîne hum li emânâtihim ve ahdihim râûn

ve ellezîne hum : onlar, o kimseler, teslim olanlar,
li emanati him : emaneti sahibine veren, güvenen, emanet ehli
ve ahdi him : sözlerine, verdikleri sözlere,
raune : riayet edenler, takip ederler, uyanlar

32- Teslim olanlar, verdiği sözlere uyanlardır ve emaneti sahibine verenlerdir.

-33-

وَالَّذِينَ هُم بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ

Vellezîne hum bi şehâdâtihim kâimûn

ve ellezîne hum : onlar, o kimseler,
bi şehadatı him : onlar, şahadet, görüp anlamaları, bilmeleri,
kaimun : ikame, mevcut, varlığı ayakta tutan sürüp giden,

33- Onlar, varlığı her an tutanı, sürüp gideni bilen kimselerdir.

-34-

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

Vellezîne hum alâ salâtihim yuhâfizûn

ve ellezîne hum : onla, o kimseler
ala salati him : salâtlarını, hakka bağlı olmak, bağlılık şuuru,
yuhafizune : koruyan, muhafaza eden, o halde duran,

34- Onlar, daima Hakk'a bağlı olmanın şuurunu muhafaza edenlerdir.

-35-

أُوْلَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ

Ulâike fî cennâtin mukremûn

Ulâike fiy cennatin : işte onlar cennet içinde, huzur içinde
mukremune : ağırlayan, konuk sever, ikram eden, orada bulunan, sunan

35- İşte onlar huzur içinde hakikatleri sunanlardır.

-36-

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ

Fe mâ lillezîne keferû kıbeleke muhtıîn

Fe mali : öyleyse, fakat, eğimli, meyleden, beklenti içinde olan, neden,
Ellezine keferu : örtenler, hakikati görmemezlikten gelenler
Kıbele ke : önce, taraf, yön, senin
muhtiine : hızlı yürüyen, koşanlar, ulaşmak isteyenler, gelen,

36- Fakat hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, bir beklenti içinde sana doğru gelirler.

-37-

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ

Anil yemîni ve aniş şimâli ızîn

ani el yemîni : sağ yandan, yönden
ve ani eş şimâli : sol yandan,
ızîne : bölük bölük, kısım kısım, toplanıyorlar,

37- Sağ yönden ve sol yönden topluluklar halinde gelirler.

-38-

أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ

E yatmeu kullumriin minhum en yudhale cennete naîm

E yatmeu : umuyor mu, ümit mi ediyor,
kullu emri : hepsi, bütün, işleyiş, bütün varlıktaki işleyiş
minhum : onlarda, kendilerinde,
en yudhale : dahil olacağını, bulacağını, gireceğini,
Cennete naimin : huzur, nimetler, sıfatlar, bolluk, her şey hakka ait,

38- Onlar, kendilerindeki ve bütün varlıktaki işleyişi anlamadan, nimetler içinde huzur bulacağını mı umuyorlar?

-39-

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ

Kellâ, innâ halaknâhum mimmâ ya'lemûn

Kellâ inna : hayır, doğrusu, bilakis, şüphesiz, muhakkak ki biz,
halakna hum : halkiyetimiz, yarattık, var ettik, onlar
Mimma yalemune : şeyler, şeyden, bilirler, öğrendiler mi?

39- Şüphesiz ki onları da Biz var ettik. Onlar hangi şeyden yaratıldı bilirler mi?

-40-

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ

Fe lâ uksimu bi rabbil meşârikı vel megâribi innâ le kâdirûn

fe lâ uksimi : ant olsun ki, gerçek olan şu ki,
bi rabbi : rabbiyim, vücudlandıran benim, var eden, sahib

El meşariki el megaribi	: doğuda batıda, bütün her yerde
İnna...ene	: biz, ben,
le kadirune	: elbette, her şeydeki kudret

40- Gerçek olan şu ki, doğuda ve batıda ne varsa, bütün her şeyi vücudlandıran Benim. Ben, elbette ki bütün her şeydeki kudretim.

-41-

عَلَى أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

Alâ en nubeddile hayren minhum ve mâ nahnu bi mesbûkîn

Ala en nubeddile	: biz, değişmek, değişiklik, eski bildiklerini bırakmak,
Hayren min hum	: hayırlı, iyi, güzel olan, onlar için, onlardan, onlarda
ve mâ nahnu	: ne, değil, biz, bizi bilemediler, anlayamadılar,
bi mesbukin	: geçmiş, eşi görülmemiş, geride kalan, engellenen

41- Onlar için daha hayırlı olan, Bizi anlayıp değişmeleridir. Fakat geçmiş cehalet bildiklerinde kalanlar Bizi anlayamazlar.

-42-

فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

Fe zerhum yehûdû ve yel'abû hattâ yulâkû yevme humullezî yûadûn

fe zer-hum	: artık, bırak, terk et, ayrıl, onlar
yehûdû	: meşgul olmak, dalsınlar, oyalansınlar, kendi halinde
ve yelabû	: oyun, eğlenmek, önemsememek
hattâ	: oluncaya kadar
Yulâkû yevme hum	: karşılaşırlar, mülaki, kavuşurlar, gelince, vakit, onlar,
Ellezî vuadune	: vaad olundular, söz, ölüm vakti,

42- Kendi cehalet hallerine dalanları ve hakikatleri önemsemeyenleri bırak. Hatta ölüm vakti onlara gelinceye kadar onları bırak.

-43-

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِضُونَ

Yevme yahrucûne minel ecdâsi sirâan ke ennehum ilâ nusubin yûfîdûn

Yevme yahrucune	: vakit, zaman, gün, çıkacaklar, dışında kalan, günahkâr
min el ecdâsi	: mezarları, kabirlerinden, vücudlarından, bedenleri
sirâan	: acele, süratle, hızla gitmek, bir yere yetişir gibi
ke enne-hum	: gibi, sanki, ki, onlar
ilâ nusubin	: dikili taş, hedef, dikme, bağlandığı şey, zahmet, acı
yûfîdûne	: koşanlar, gidenler, bir yere yönelenler, sıkıntıdan kaçan

43- O vakit onlar, bedenlerinden çıkıp bir yere yetişir gibi davranırlar. Sanki onlar bağlandıkları şeylere koşar gibi davranırlar.

-44-

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ

Hâşi'aten ebsâruhum terhekuhum zilleh zâlikel yevmullezî kânû yûadûn

hâşiaten	: boyunları büküldü, alçalttı, korku, saygı,
ebsâru-hum	: onların bakışları, gözleri
terheku-hum	: titret, gergin, süzülmüş, onları kaplar
zilletun	: zillet, aşağılama, alçaklık, kaybetmişlik,
Zâlike el yevmu	: işte bu, o gün, zaman, vakit,
Ellezi Kânû vuadune	: onlar, oldu, vaad, söz

44- İşte, o vaad edilen vakitte onlar, bir zillet halinde bakışlarını, boyunlarını bükerler.

S71 - NÛH SÛRESİ

-1-

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İnnâ erselnâ nûhan ilâ kavmihî en enzir kavmeke min kabli en yetiyehum azâbun elîm

İnnâ ersal na	: açığa çıkmak, irsal, biz, hakikatlerimiz
Nuh ilâ kavmi-hî	: Nuh, kendi kavmine, o kimselere, milletine
en enzir	: uyarması, ikaz etmek, hatırlatmak, anlatıp uyarmak
kavme-ke	: insanlarını, kavmi, kavmine bildirdi,
min kabli	: önceden, önce
en yetiye-hum	: gelmesi, kalması, onlar,
Azâbun elimin	: sıkıntı, müşkül, acı sıkıntılar,

1- Nuh; kavmine hakikatleri açıklayıp uyarmak, Bizi anlatmak için açığa çıktı. Kavmine acı sıkıntılarda kalmamaları için hakikatleri anlamalarını bildirdi.

- 2-

قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

Kâle yâ kavmi innî lekum nezîrun mubîn

Kâle ya kavmi	: dedi ey kavmim
innî lekum	: muhakkak ki ben sizin için
nezîrun	: nezir, uyarıcı, hakikatlerle uyarmak,
mubînun	: apaçık, açıklayan, açıkça

2- Dedi ki: Ey kavmim! Ben size hakikatleri açıkça anlatarak uyarıyorum.

-3-

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ

Eni'budûllâhe vettekûhu ve etîûn

en i'budû	: kul olmanız, kulu olduğunuz,
allâhe	: Allah'a
ve ittekû-hu	: takva, fenalara düşmekten sakınmak, O,
ve etîû-ni	: uyun, bana itaat edin, sözümü dinleyin.

3- Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın ve O'na karşı fenalara düşmekten sakının ve sözümü dinleyin.

-4-

يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاء لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

Yagfir lekum min zunûbikum ve yûahhırkum ilâ ecelin musemmâ inne ecelallâhi izâ câe lâ yuahhar lev kuntum ta'lemûn

Yagfir lekum	: mağfiret, arınmak, siz
min zunûbi-kum	: günahlarınızı, hata, yanlış, fenalar,
ve yûahhir-kum	: sona erecek, gecikme, gelecek, sonraki, erteleme,
ilâ ecelin	: bir ecele kadar, bir zamana kadar, karşılık
musemmen	: başlık, muayyen, belirli
İnne ecele	: muhakkak ki belirli an
Allâhi	: Allah
İzâ cae	: geldiği zaman
lâ yûahharu	: tehir edilmez, ertelenmez, uzatılmaz
Lev kuntum talemune	: eğer biliyorsanız, keşke bilseydiniz

4- Sizler günahlarınızı anlayın ki size mağfiret edilsin. Sizin sona erecek olan belirli bir zamanınız vardır. Belirli zaman geldiğinde Allah'ın ertelemesi olmaz. Keşke bilseydiniz.

-5-

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

Kâle rabbi innî deavtu kavmî leylen ve nehârâ

Kâle rabbi	: dedi rabbim
İnni deavtu	: ben, davet ettim, çağırdım, hakikatlere çağırdım
Kavmi	: kavmimi, milletimi, insanlarımı,
leylen ve nehara	: gece ve gündüz

5- Dedi ki: Rabbim! Ben kavmimi gece ve gündüz hakikatlere davet ettim.

-6-

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا

Fe lem yezidhum duâî illâ firârâ

Fe lem yezid-hum	: onlar, değil, yok, arttırdı, arttırmadı,
Duâî	: davet, çağırma,
illa firaran	: kaçtılar, uzak durdular.

6- Fakat davetim onların kaçışlarından başka bir şeyi arttırmadı.

-7-

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا

Ve innî kullemâ deavtuhum li tagfire lehum cealû esâbiahum fî âzânihim vestagşev siyâbehum ve esarrû vestekberûstikbârâ

ve innî kullema	: muhakkak ki, ben, her seferinde, devamlı
deavtu-hum	: davet ettim, çağırdım,
Li tagfire	: için, mağfiret, arınmak
Lehum cealu	: onları yaptılar
esâbia-hum	: parmaklarını
Fiy âzâni-him	: kulakların içine
ve istagşev	: örtüler, kapattılar, büründüler, perdeleme, engel,
siyâbe-hum	: elbise, bildikleri, huyları, halleri, gönül elbisesi, onlar
ve esarrû	: ısrar ettiler, hallerinde ısrar etmek, inat,
ve istekberû	: büyüklük, kibirlilik,
istikbâran	: kibirlenerek, kendilerini büyük görme

7- Senin mağfiretin için onları her seferinde davet ettim. Parmaklarını kulaklarına tıkadılar ve onlar cehalet hallerine büründüler ve o hallerinde ısrar ettiler ve kibirlendikçe kibirlendiler.

-8-

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا

Summe innî deavtuhum cihârâ

Summe inni deav tu hum	: sonra, ben, davet ettim, çağrı, onlar
cihâran	: seslenerek, alenen, cehren, açıkça

8- Sonra onları açıkça davete devam ettim.

-9-

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا

Summe innî a'lentu lehum ve esrartu lehum isrârâ

Summe inni alentu lehum	: sonra, aleni olarak, açıkladım, açıkça ilan ederek, onlar
ve esrertu	: gizli, sırlar, hikmetler, gizli gizli,
Lehum israran	: gizli, sırlar, hikmetler,

9- Sonra onları bazen açıkça ve onlardan bazılarını gizlice davet ettim.

-10-

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا

Fe kul tustagfırû rabbekum innehu kâne gaffârâ

Fe kultu	: artık, sonra anlattım, dedim
İstagfiru	: mağfiret, temizlenmek, arınmak
rabbe kum	: rabbiniz, sizi vücudlandıran,
inne-hu kane gaffaran	: muhakkak ki o, arındıran, mağfiret eden,

10- Sizi vücudlandıranın mağfiretini anlayın. Muhakkak ki O mağfiret edendir, dedim.

-11-

يُرْسِلِ السَّمَاء عَلَيْكُم مِّدْرَارًا

Yursilis semâe aleykum midrârâ

yursil	: gönderir, sunar, verir
es semâe	: sema, gökyüzü, gök, ulvi alem,
Aleykum midraran	: size, üzerinize, bol yağmur, bolluk, bereket

11- Gökten üzerinize yağmur verir.

-12-

وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا

Ve yumdidkum biemvâlin ve benîne ve yec'al lekum cennâtin ve yec'al lekum enhârâ

ve yumdid-kum	: ve size genişlik, yardım, genişletsin, uzatsın, zenginleşme
bi emvâlin	: mallarla, değerler,
ve benîne	: evlatlar, oğullar, erkek çocuklar
ve yecal lekum cennat	: yapsın, versin, kılsın, size, bahçeler, cennet
ve yecal	: yapsın, yapar, verir, sunar
Lekum enharan	: size, nehirler,

12- Sizi mallarla ve evlatlarla genişletir ve size bahçeler sunar ve size nehirler sunar.

-13-

مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا

Mâ lekum lâ tercûne lillâhi vekârâ

mâ lekum	: ne, şey, değil, ne oluyor, siz,
lâ tercûne	: yok, ummuyorsunuz, umut, ümit kesmek,
li allâhi vakaran	: Allah'tan, haslet, azamet, izzet, halim, heybetli

13- Size ne oluyor ki, Allah'ın azametinden ümit kesiyorsunuz.

-14-

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا

Ve kad halakakum etvârâ

ve kad halaka kum : oldu, olan, halkeden, yaratan, siz,
etvaran : haller, davranışlar, aşamalar, kademeler, evlere,

14- Sizi aşamalardan geçirerek yaratandır.

-15-

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا

E lem terev keyfe halakallâhu seb'a semâvâtin tıbâkâ

e lem terav : görmedin mi, görmüyor musunuz?
Keyfe halaka Allah : Allah nasıl yarattı
Seba : yedi, yücelik, kişinin üzerindeki tecelliler,
Semavatin : semalar, gökyüzü, ulvi alem
tıbakan : katman, tabaka, makam, kat kat

15- Allah'ın yaratması nasıldır bakıp ta görmez misiniz? Göklerin kat kat o yüceliğini.

-16-

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا

Ve cealel kamere fîhinne nûren ve cealeş şemse sirâcâ

ve ceale : kıldı, düzenledi, yapan, yapıldı,
El kamer fîy-hinne : ay, orada, içinde, arasında, yansıtan
nûran : nur, aydınlık, ışık
ve ceale eş şemsi : kıldı, yaptı, yapıldı, güneşi
sirâcen : lamba, kandil, çırağ, ışık veren, ışık saçan

16- Işık veren güneşi düzenleyendir ve ışığı yansıtan ayı düzenleyendir.

-17-

وَاللَّهُ أَنبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا

Vallâhu enbetekum minel ardı nebâtâ

ve Allâhu enbete kum : Allah, yetiştirdi, bahar, yeşillendi, çıkardı, siz
Min el ardı : yeryüzünde, topraktan
nebaten : nebat, bitki

17- Allah sizi topraktan, bitki bitirir gibi çıkardı.

-18-

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا

Summe yuîdukum fîhâ ve yuhricukum ihrâcâ

Summe yuidu kum fiyha : sonra, sizi iade edecek, döndürecek, oradan, oraya,
ve yuhricu kum : çıkaracak, ihraç, ortaya koyacak, dışarı, siz
ihracen : çıkarış, atmak, dışarı, yönlendirme, var etme,

18- Sonra sizi oraya döndürecek. Sizi çıkardığı gibi, başka kimseleri de çıkaracak.

-19-

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا

Vallâhu ceale lekumul arda bisâtâ

ve allâhu ceale lekum : Allah, yaptı, kıldı, düzenledi, sundu, siz
El arda bisata : yeryüzü, genişletti, yaydı, döşek, halı, yaşam yeri

19- Allah yeryüzünü yaşam yeri olarak size sundu.

-20-

لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا

Li teslukû minhâ subulen ficâcâ

Li tesluku : yürümek, suluk etmeniz, yolculuk,
min-hâ subulen : orada, ondan yollar, hakikate giden yol
ficacen : ölçülü, geniş yol, geniş imkânlar

20- Orada hakikatlere yol bulmanız için geniş imkânlar sundu.

-21-

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا

Kâle nûhun rabbi innehum asavnî vettebeû men lem yezidhu mâluhu ve veleduhû illâ hasârâ

Kâle Nuh rabbi : dedi, söyledi, Nuh, rabbim
inne hum : doğrusu, muhakkak onlar
asav-nî : bana asi oldular, isyan, karşı çıkmak
ve ittebeû : izlediler, takip ettiler, tâbi oldular
men : kim, kimse, kimseler
lem yezid-hu : değil, arttırmaz, engelleyen, zenginliğini yok eden, o
mâlu-hu : onun malı, değeri,
ve veledu-hû : onun çocukları, evlatları,
İllâ hasaren : sadece, başka, hüsran, kayıp, zarar,

21- Nuh dedi ki: Rabbim! Onlar bana asi oldular. Malları ve evlatlarıyla onlara sadece zarar veren, hakikatleri anlamalarına engel olan kimselere tâbi oldular.

-22-

وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا

Ve mekerû mekren kubbârâ

ve mekerû	: aldatma, oyun, iğrençlik, karanlık, hile, çare
mekren	: hile, düzen, iğrenç, karanlık, zarar verme, çare,
kubbâran	: büyük

22- Ve büyük düzenler, hileler kurdular

-23-

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا

Ve kâlû lâ tezerunne âlihetekum ve lâ tezerrunne vedden ve lâ suvâan ve lâ yegûse ve yeûka ve nesrâ

ve kâlû	: dediler, söylediler,
lâ tezerunne	: sakın vazgeçmeyin, bırakmayın, terketmeyin
âlihete-kum	: sizin ilâhlarınız
ve lâ tezerunne	: sakın bırakmayın, terk etmeyin, vazgeçmeyin
vedden	: Vedd, dost
ve lâ suvaan	: yok, değil, Suvaa
ve lâ yagusa	: yok, değil, yagus
ve yaûka	: Yaûka, engelleyen,
ve nesran	: Nesra, kartal, yüce olan,

23- Dediler ki: İlahlarınızı sakın bırakmayın, sakın bırakmayın Vedd'i, Süvâ'ı, Yeğûs'u, Ye'ûk'u ve Nesr'i.

-24-

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا

Ve kad edallû kesîrâ ve lâ tezidiz zâlimîne illâ dalâlâ

ve kad edallu	: oldu, hakikatlerden sapmak, sapmak, dalalet,
kesîran	: çoğu, çok
ve lâ tezidi	: yok, artırma, daha da çoğaldı, artmadı,
ez zâlimîne	: zalimler
İllâ dalalen	: ancak, başka, sapkınlık, hakikatten ayrılma, dalalet,

24- Çoğu sapkınlardan oldu ve zalimlerin dalaletten başka bir şeyleri artmadı.

-25-

مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَنصَارًا

Mimmâ hatîâtihim ugrikû fe udhılû nâran fe lem yecıdû lehum min dûnillâhi ensârâ

Mimmâ hatiati him	: olan, hangi, ki, kendi hatalarında
ugrikû	: boğuldular, kendi cehaletinde boğulup gitmek,
Fe udhuli	: sonra, dahil oldular,
nâran	: ateş, yakıp yakıcı haller,
Fe lem yecıdu	: artık bulamazlar
Lehum min dûni allâhi	: onlar, Allah'tan başka, Allah olmadan, dışında
ensâran	: yardımcı, koruyucu

25- Kendi hatalarında boğuldular, böylece yakıp yıkıcı hallerde kaldılar. Bundan sonra Allah'tan başka yardımcıları da olmaz.

-26-

وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا

Ve kâle nûhun rabbi lâ tezer alel ardı minel kâfirîne deyyârâ

ve kâle nuh rabbi	: dedi, Nuh, rabbim
lâ tezer	: bırakma, yok et,
alâ el ardı	: arzda, yeryüzünde
min el kâfirîne	: örtenlerden, hakikati görmeyip örten,
deyyâran	: zararlı hallere dolaşan, boş boş dolaşan,

26- Nuh dedi ki: Rabbim! Hakikatleri görmemezlikten gelip, zararlı hallerle dolaşıp duranları yeryüzünde bırakma.

-27-

إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا

İnneke in tezerhum yudıllû ıbâdeke ve lâ yelidû illâ fâciren keffârâ

inne-ke	: muhakkak ki, doğrusu, sen,
in tezer hum	: eğer, yıkıcı, bırakmak, tahrip etmek
yudıllû	: dalâlette, sapkınlıkta, doğru yoldan sapan, fenalarda
ıbâde-ke	: senin kulların
ve lâ yelidû	: doğurmazlar, yetiştirmek
İllâ faciren	: başka, sadece, günahkâr, fenalıklar
keffaran	: örten, hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,

27- Doğrusu sen eğer onları bırakırsan, senin kulların fenalarda kalmaya devam ederler ve hakikatleri görmemezlikten gelen, günahkâr olan evlatlardan başka bir şey yetiştirmezler.

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا

Rabbigfirlî ve li vâlideyye ve li men dehale beytiye mu'minen ve lil muminîne vel muminât ve lâ tezidiz zâlimîne illâ tebârâ

Rabbi igfirli	: Rabbim bağışla, mağfiret et, arındır
ve li vâlideyye	: ailemi, annemi, babamı
ve li men dehale	: kim, kimse, geldi, girdi, dahil oldu
beyti-ye	: benim evim, oda, hane, konut, gönül evi
muminen	: müminler
ve li el muminîne	: mümin olanları
ve el muminâti	: müminlik yolunda olanları
ve lâ tezidi	: arttırma, çoğaltma, bitir,
ez zâlimîne	: zalimler
İllâ tebaran	: başka, nesil, helak olmak, ölçü, ayar, bitme,

28- Rabbim! Ailemi ve müminleri ve mümin olarak evime dahil olanları ve müminlik yolunda olanları bağışla ve zalimlerin neslini çoğaltma.

S72 - BİLİNMEYENLER - CİN SÛRESİ

-1-

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا

Kul ûhıye ileyye ennehustemea neferun minel cinni fe kâlû innâ semi'nâ kur'ânen acebâ

Kul uhiye	: de, anlat, açıkla, ortaya çıkmak, bildirmek, vahy
ileyye	: bana, için,
enne-hu	: o, onun olduğu
istemea	: dinlemek, dinledi, kulak vermek,
Neferun	: bir grup,
Min el cinni	: cin, yabancı, tanınmayan, bilinmeyen, tanınamayan
fe kâlû	: sonrada, dediler,
İnnâ semina	: biz, duyduk, işittik, dinledik,
kurânen	: okunan şey, anlatılan, kâinat kitabı, cem
aceben	: garip, acayip, ilginç, hayret verici şey, harika güzel

1- Bilinmeyenlerden bir gurup hakikatleri dinlemek için ortaya çıktılar. Sonra da dediler ki: Biz okunan şeylerden hayret verici bilgiler dinledik.

-2-

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا

Yehdî ila ruşdi fe âmennâ bih, ve len nuşrike bi rabbinâ ehadâ

yehdî	: yol gösteren, kılavuz, ulaştıran
ilâ er ruşdi	: rüşd, erginlik, kemal, irşat, bilgi erdemliliğe ulaşmış
fe âmennâ bihi	: inandık, iman ettik, güvendik, ona,
ve len nuşrike	: dahil değil, ortak değil, dahil etmemek, ortak koşmamak
bi rabbi-nâ	: Rabbimize, bizi vücudlandıran
ehaden	: bir, tek, birliği

2- Yol göstericinin bilgisinin erdemliliğine, onun anlattığı hakikatlere ve bizi vücudlandıranın bir olduğuna, ortak koşmamamız gerektiğine inandık.

-3-

وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا

Ve ennehu teâlâ ceddu rabbinâ mettehaze sâhıbeten ve lâ veledâ

ve enne-hu	: ve onun
teâlâ	: her şeye gücü yeten, çok yüce, tecellilerin sahibi,

ceddu : büyük baba, ata, soy, şanı, azameti, büyük, soy, aslımız,
rabbi-nâ : Rabbimiz, bizi vücudlandıran,
mâ ittehaze : edinmedi, çekilmek, uzak olmak
sâhibeten : sahibe, eş, mülkiyetin sahibi, bir şeyin sahibi
ve lâ veleden : çocuğu yok, oğul edinmedi, çocuğu olmadığı

3- Bizi vücudlandıranın aslımız olduğuna, O'nun her şeye gücü yeten olduğuna, çocuk edinmekten, eşi olmasından uzak olduğuna inandık.

-4-

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا

Ve ennehu kâne yekûlu sefîhunâ alâllâhi şetatâ

ve enne-hu kane : olduğunu, o, oldu,
yekûlu : söylüyor, anlatıyor,
sefîhu-nâ : sefih, ahmak, akılsız, zekâsı gelişmemiş, idraksiz, biz
alâ allâhi : Allah'a, Allah ile ilgili, Allah hakkında,
şetatan : engelleyici, asılsız, temelsiz, dayanaksız

4- Bizim inandığımız o idraksiz kişiler, Allah ile ilgili asılsız şeyler söylüyorlarmış.

-5-

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

Ve ennâ zanennâ en len tekûlel insu vel cinnu alâllâhi kezibâ

Ve enna zanennâ : zannettik, sandık,
en len tekülü : demezler, söylemezler, yani olmayacak
el insu : insanlar, tanınan, bilinen
ve el cinnu : cinler, bilinmeyenler, tanınmayanlar, tanınmayan,
alâ allâhi : Allah'a, Allah için
keziben : yalan, yalanlarda kalmak,

5- Tanıdıklarımıza ve tanımadıklarımıza Allah hakkında yalan söylemezler zannettik.

-6-

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا

Ve ennehu kâne ricâlun minel insi yeûzûne bi ricâlin minel cinni fe zâdûhum rehekâ

ve ennehu kâne : onun, oldular, olduklarında
ricâlun : adamlar, erkekler, kimseler, ileri gelenler,
min el insi : insanlardan
yeûzûne : sığınmak, sığındı
bi ricâlin : adamlara, erkekler, kimseler,
min el cinni : tanımlanamayan, tanımadıklar, cinlerden,
Fe zadu hum : böylece, sonra, artan, artmak, artırdılar, onlar
rehekan : yorgunluk, azgınlık, akıl etkinliği yavaşlamış

6- Tanıdıklarımızdan bazı kimseler, tanımadıkları bazı kimselere sığındı. Böylece onların akıl etkinliği yavaşladı.

-7-

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا

Ve ennehum zannû kemâ zanentum en len yebasallâhu ehadâ

ve enne-hum zannu	: onlar zannettiler, onların zannı, zanlarda kaldılar,
Kemâ zanentum	: öyle zannettiler, zannettikleri gibi,
en len yebase	: değil, göndermek, beas, uyandırmak, ortaya çıkmak, diriltme
Allâhu ehaden	: Allah, bir, birisi,

7- Onlar zanlarda kaldılar. Allah'ın hakikatlerini anlatan biri ortaya çıkmaz zannettiler.

-8-

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاء فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا

Ve ennâ le mesnes semâe fe vecednâhâ muliet haresen şedîden ve şuhubâ

ve ennâ	: biz, bizler,
le mesna	: uzanmak, dokunmak, dinlemek, yaşlanmak, temasa geçmek,
el semâe	: sema, gökyüzü, ulvi âlem
fe vecednâ-hâ	: bulundu, onu bulduk, anladık
muliet	: dolu, doldurulmuş
haresen	: muhafızlar, koruyan, koruyucular, koruyan, bekçiler, güvenli
şedîden	: şiddetli, güçlü, kuvvetli,
ve şuhuben	: şihaplar, kıvılcım, akan yıldız, parlama, sonsuz nur

8- Biz Ulvi Âlem'in hakikatlerini anlamak için temasa geçtik. O hakikatleri daha güvenli ve sonsuz bir nurla dopdolu bulduk.

-9-

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا

Ve ennâ kunnâ nak'udu minhâ mekâıde lis semi fe men yestemiıl âne yecid lehu şihâben rasadâ

ve ennâ kunna nakudu	: biz oturduk, oturanlardan olduk
min-hâ mekaide	: koltuk, oturma yerlerine
li es semi	: için, işitmek, dinlemek
fe men yestemi	: sonra, böylece, kim, dinlemek, duymak, eğer kim dinlerse
elâne	: şimdi, hemen, artık,
yecid	: bulur, olur,
lehu şihaben	: onu, o, bir parlama, kıvılcım, tecelliler,

rasaden : izleme, izleyen, gözetleyen,

9- Ve biz o hakikatleri işitmek için oturma yerlerine oturanlardan olduk. Sonra da hakikatleri dinleyen kimselerden, o hakikatlerin nurunu izleyenlerden olduk.

-10-

وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا

Ve ennâ lâ nedrî eşerrun urîde bi men fîl ardı em erâde bi him rabbuhum reşedâ

ve ennâ la nedri : doğrusu, bilmiyoruz, bilemiyoruz
eşerrun : nokta, ilmin sonu, konu ile ilgili önemli bölüm, kötü, kibirli
uride : istemek, istiyorum,
bi men : kimselere
fîy el ardı : dünyada, yeryüzünde
em erada : ya da, istedi, diledi, diler,
bi him rabbu hum : onlar, rableri, onları vücudlandıran,
raşeden : akıllı, erdem, kemal, ilmin erdemliliğe ulaşmış, irşat olmak,

10- Doğrusu bilmiyoruz; yeryüzündeki kimselerin istedikleri şey, kötülüklerde kibirlilik içinde olmak mıdır, yoksa irşat olup onları vücudlandıranı anlamayı istemek midir?

-11-

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا

Ve ennâ minnes sâlihûne ve minnâ dûne zâlik kunnâ tarâika kıdedâ

ve ennâ minna : doğrusu biz, bizden, aramızdan,
es sâlihûne : iyi, Salih, hakikatlere uygun hareket eden
ve min-nâ : ve bizden
dûne zâlike : olmadan önce, onsuz, bunun dışında, olmayanda var
kun-nâ : biz olduk
tarâika : yöntem, tarikler, tarikat, yollar
kıdeden : çeşitli, değişik, şerit, ayrılmış yollar, ayrılmış bölümler

11- Doğrusu bizden iyi olan kimseler de var ve iyi olmayanlar da var. Bizler çeşit çeşit yollara ayrılanlardan idik.

-12-

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا

Ve ennâ zanennâ en len nu'cizallâhe fîl ardı ve len nu'cizehu herebâ

ve ennâ zanenna : biz zannettik, düşünemedik
en len nucize : biz değil, yetersizlik, acizlik, güçsüzlük
allâhe : Allah
fî el ardi : yeryüzünde, dünyada, yaşam,

ve len nucize-hu : aciz, yetersiz, güçsüzlük,
heraben : kaçarak, kaçtık

12- Yeryüzünde Allah'a karşı acizliğimizi düşünemedik ve o acizliği anlamaktan kaçtık.

-13-

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا

Ve ennâ lemmâ semi'nel hudâ âmennâ bih fe men yu'min bi rabbihî fe lâ yehâfu bahsen ve lâ rehekâ

ve ennâ lemma semina : doğrusu, biz, duyduğumuz zaman, işitmek, biz,
el hudâ : hidayet, doğru yol göstermek, kılavuz,
Âmennâ bihi : iman etmek, inanmak, güvenmek, ona, o hakikatlere
fe men yumin : artık, böylece, bundan sonra, kim, iman ederse
bi rabbi-hî : Rabbine
fe lâ yehâfu : yok, korku, çekinmek, sakınmak,
bahsen : yetersiz, ucuz, değersiz kılınma, küçük düşürülme, nakıs
ve lâ rehekan : yok, yorulma, ruh, beden, akıl olarak bitkinlik hissetme,

13- Bize doğru yolu gösterenden hakikatleri işittiğimiz zaman inandık. Böylece anladık ki, kim Rabbine iman ederse o küçük düşürülmekten korkmaz ve akıl etkinliği yavaşlamaz.

-14-

وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُوْلَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا

Ve ennâ minnel muslimûne ve minnel kâsitûn fe men esleme fe ulâike teharrev reşedâ

ve ennâ minna : doğrusu, biz
el muslimûne : slam'a, barışa teslim olanlar, esenliğe gelen, teslim olan
ve min-nâ : ve bizden
el kâsitûne : sertleşmiş, katılaşmış, kasitun
Fe men esleme : artık, kim barışa geldi, hakikatlere teslim oldu,
Fe ulaike : artık, bundan sonra, işte onlar,
teharrev : sapmak, hakikatlerden sapmak,
raşeden : erginlik, kemal, irşat, ilmin erdemliliğe ulaşmış, doğru yol

14- Doğrusu bizlerden hakikatlere teslim olanlar da var, kalbleri katılaşmış olanlar da. Artık bundan sonra kim hakikatlere teslim olursa, işte onlar hakikatlerden sapmaz, dosdoğru hakk yolunda olur.

-15-

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا

Ve emmel kâsitûne fe kânû li cehenneme hatabâ

ve emmâ : ve lâkin, fakat,

el kâsitûne : sertleşmiş, katılaşmış, kasitun, kalpleri katı olan,
Fe kanu : edildiler, oldular, oldu
li cehenneme : cehennem, derin kuyu, cehaletin derinliği
hataben : ahşap, odun, içi boş, bilgisizlik, cehalet

15- Fakat kalbleri katılaşmış olanların bilgisizlikleri cehennemleri olur.

-16-

وَأَلَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاء غَدَقًا

Ve en levistekâmû alet tarîkati le eskaynâhum mâen gadekâ

ve en lev : olanlar, eğer, ise,
istekâmû : düz gitmek, istikamet, belli bir yön, dosdoğru
alâ et tarîkati : yüce yolda, tarikata
Le eskayna hum : elbette, sulamak, sulandılar, bereketlendiler
mâen : su, rahmet, ilim
gadekan : boğmak, kana kana, bol bol, boğarcasına, kanarcasına

16- Hakikatlerin yüce yolunda dosdoğru gidenler ise, bol bol rahmetle bereketlenirler.

-17-

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا

Li neftinehum fîh ve men yurıd an zikri rabbihî yeslukhu azâben saadâ

Li neftine hum fihi : için, araştırma, imtihan, sınama, anlamak, onlar, onda,
ve men yurid : kim, kimse, reddeden, yüz çeviren,
an zikri : anma, anlamak,
rabba hi : rabbi, onu vücudlandıran
yesluk-hu : uğrar, gider, sevk olur, kalır,
azâben : ceza, azap, sıkıntı,
saaden : yokuş yukarı, meşakkatli, güç, sıkıntılı, zorlu, yorucu, ağır

17- Onlar hakikatleri anlamak için uğraşırlar. Kim kendini vücudlandıranı anlamaktan yüz çevirirse, o ağır bir sıkıntıda kalır.

-18-

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

Ve ennel mesâcide lillâhi fe lâ tedû maallâhi ehadâ

ve enne : muhakkak ki
el mesâcide : mescid, Allah'ın tefekkür edildiği yer, teslim olunan yer
li allâhi : Allah
Fe la tedü : artık, icabet etmeyin, yönelmeyin, dua, istemeyin,
Mea Allah ehaden : birlikte, beraber, Allahın birliği, bir, tek, kimse,

18- Muhakkak ki teslim olunan yer Allah'tır. Artık Allah ile beraber bir kimseyi yüce bilip ona yönelmeyin.

-19-

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا

Ve ennehu lemmâ kâme abdullâhi yedûhu kâdû yekûnûne aleyhi libedâ

ve enne-hu	: bu, doğrusu, muhakkak ki o
lemmâ	: için, olduğu zaman
kâme	: kalktı, hareket etti,
abdu allâhi	: kul, Allah, Allah'ın kulu
Yedû hu	: çağrı, davet, ona, hakka,
Kâdû yekunune	: neredeyse, olurlar, oluyorlar, oldular,
aleyhi	: onda, onun çevresinde
libeden	: keçe, üst üste birikip toplanma, kalabalık, birbirine girmek

19- Doğrusu o; Allah'ın kulu olmanın hakikatini, O'na yönelmeyi anlatmak için hareket ettiği zaman, neredeyse birbirlerine girerler.

-20-

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا

Kul innemâ edû rabbî ve lâ uşriku bihî ehadâ

Kul innema	: demek, anlatmak, söyle, sadece, yalnızca,
edû	: aramak, istemek, dua etmek, yönelmek,
rabbî	: Rabbim
ve lâ uşriku	: ilgili, ilgilenmemek, ortak koşmamak,
bi-hî ehaden	: ona birini, hiç kimseyi

20- De ki: Yalnızca Rabbime yönelirim ve O'na hiç kimseyi ortak koşmam.

-21-

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا

Kul innî lâ emliku lekum darren ve lâ reşedâ

Kul inni	: anlat, de, söyle, ben
lâ emliku	: malik, sahip değilim, sağlayamam
Lekum darren	: size zarar, sıkıntı, müşkül,
ve lâ raşeden	: yok, erginlik, kemal, irşat, ilmin erdemliliğe ulaşmış, hidayet

21- De ki: Benim kendime ait bir gücüm yoktur. Size bir zararım olmaz ve irşad edemem.

-22-

قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا

Kul innî len yucîrenî minallâhi ehadun ve len ecide min dûnihî multehadâ

Kul inni	: de, anlat, ben
len yucîre-nî	: korumak, kurtarmak, sığınmak, beni korumaz
min allâhi	: Allah'tan
ehadun	: bir, birisi, bir olan,
ve len ecide	: ben değil, bulamam
min dûni-hî	: olmadan, ondan başka
multehaden	: sığınak, korunulan yer, sığınacak yer

22- De ki: Beni Allah'tan başka biri koruyamaz ve O'ndan başka sığınılacak yer de yoktur.

-23-

إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا

İllâ belâgan minallâhi ve risâlâtih ve men yasıllâhe ve resûlehu fe inne lehu nâre cehenneme hâlidîne fîhâ ebedâ

illâ	: ancak, sadece
belâgan	: tebliğ, iletişim, hakikatlerin, bilgilerin aktarılması
min allâhi	: Allah'tan, Allahın
ve risâlâti-hî	: mesajları, risaleti, bilgiler, haber, küçük kitap
ve men yasi	: kim, isyan, karşı gelmek, kabul etmemek,
Allâh	: Allah
ve resûle-hu	: resulü, hakikati gösteren, o
Fe inne lehu	: artık, bundan sonra, onun hali,
Nâre cehenneme	: yakıcı, yakıp yıkıcı haller, cehaletin cehennemi
hâlidîne	: devamlı, sonsuz, hep o halde olmak,
fî-hâ ebeden	: orada, içinde, içlerinde, devamlı, sürekli, sonsuz,

23- Sadece Allah'ın hakikatlerini ve tüm varlık kitabında O'nun hakikatlerinin yazılı olduğunu tebliğ ederim. Kim Allah'a isyan ederse ve o resulü anlamazsa, artık onun hâli, devamlı cehaletin cehenneminin o yakıp yakıcı hâllerinde kalmaktır.

-24-

حَتَّى إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا

Hattâ izâ reev mâ yûadûne fe se ya'lemûne men ad'afu nâsıren ve ekallu adedâ

hattâ	: sonunda, nihayet
izâ raev	: gördükleri zaman, idrak etmek, tanımak,
Mâ yuadune	: şey, ne, değil, söz, vaat, vaat edilen, verilen söz
Fe se yalemune	: artık, bilecekler
Men adafu	: kim, zayıf, aciz,
nâsiran	: yardımcı, yardım
ve ekallu	: daha az, kısa, düşük, aciz,
adeden	: adet, sayı

24- Vaat edilen şeyleri gördükleri zaman, yardımlarında zayıf olan ve aciz kalan kimdir, artık bilecekler.

-25-

قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا

Kul in edrî e karîbun mâ tûadûne em yec'alu lehu rabbî emedâ

Kul in edri	: de, anlat, biliyorum ki, idrak ediyorum ki, anlıyorum
e karibun	: yakınlık,
mâ tuadune	: söz verdi, vaat etti,
em yecalu	: yaptığında, yapar, oluşturmak, ortaya koymak,
lehu Rabbi	: rabbine
emedan	: vade, dönem, süre, müddet, belli bir zaman içinde

25- De ki: Bilin ki vaat edilen şeyler yakındır. Rabbimizin tecellileri belli bir zaman içinde yerine gelir.

-26-

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا

Âlimul gaybi fe lâ yuzhiru alâ gaybihî ehadâ

âlimu	: bilen, âlim, bilgi, ilmiyle var eden, ilmin sahibi
el gaybi	: gaip, gizli olan, görünmeyen, bilinmeyen,
fe la yuzhiru	: göstermez, bildirmez, açığa çıkarmaz, anlayamaz
alâ gaybi-hî	: gaip, görünemeyen, bilinmeyen
ehaden	: bir, bir kimse, birisi

26- Görünmeyen her şeydeki ilmin sahibi O'dur. Görünmeyen o hakikatleri O'na tâbi olandan başka biri anlayamaz.

-27-

إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا

İllâ menirtedâ min resûlin fe innehu yesluku min beyni yedeyhi ve min halfihî rasadâ

illâ	: sadece, ancak, var
men irtedâ	: muvafakat, uygun görme, onama, kabul eden kimse
min resûlin	: resullerden, haberci, hakikatleri gösteren,
fe inne hu	: doğrusu o,
yesluku	: sergiler, sevk eder, tanıtır, sunar, takdim eder, gösterir
min beyni yedey-hi	: onların elleri arasından, önünden
ve min halfi-hî	: halefi, sonradan gelen, ardından, soy, izini takip eden
rasadan	: izleme, gözleyen, gözeten

27- Ancak Resullerin gösterdiği hakikatleri anlayan kimseler başka. Doğrusu o; ulaştığı hakikatleri takdim eder ve onun izinden gelenler de o hakikatleri izler.

-28-

لِيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا

Li yaleme en kad eblegû rısâlâti rabbihim ve ehâta bimâ ledeyhim ve ahsâ kulle şeyin adedâ

li yaleme	: için, bilsin, bilmek, bilmeleri için,
en kad eblegû	: bildirim, tebliğ edilmiş oldu, tebligat
risâlâti	: mesajlar, risale, mektup, bilgiler, hakikatleri bildirmek,
rabbi-him	: Rab, vücudlandıran, onlar, kendileri,
ve ahâta	: aldı, ihata etti, kuşattı, tecellileriyle sardı, Zatıyla kavradı
bimâ	: dahil, şeyleri, sıfatları, nesne, bedenleri,
ledey-him	: var, yanında, onlarda, kendilerinde, bedenlerinde
ve ahsâ	: saymak, idrak etmek, sonsuz varlık, zaptetmek, fehmetmek,
Kule şeyin adeden	: her şey, bütün varlık, adedi, adet, sayı, rakam, miktar

28- Böylece onlara; kendilerini vücudlandıranı ve bedenlerinde olan her şeyi ve sayısı sonsuz olan bütün varlığı, tecellileriyle ihata edeni bilmeleri için hakikatlerin bilgileri tebliğ edildi.

S73 - MÜZZEMMİL SURESİ

-1-

يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ

Yâ eyyuhel muzzemmil

yâ eyyuhâ : ey, ey o kimse, birine seslenmek,
el muzzemmil : çekinen, örtünen, söylemekten çekinen, kaçınan,

1- Ey bildiği hakikatleri söylemekten çekinen!

-2-

قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا

Kumil leyle illâ kalîlâ

Kum : kalk, aç, hareket et, geleni karşıla, başını kaldır,
el leyle : gece, cehalet, karanlık, gaflet, bilmeyen, görememek,
İlla kalilen : sadece, az, biraz, hafifçe, yavaş yavaş, anlaya anlaya

2- Tevazu içinde geleni karşıla, cehaletin karanlığında olana yavaş yavaş hakikatleri anlat.

-3-

نِصْفَهُ أَوِ انقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا

Nısfehû evinkus minhu kalîlâ

nisfe-hû : yarısı, ortadan ayıran, yarılama, o yolda ilerleme,
Ev ınkus : ya da, eksiltme, bitirmek, biraz daha az, azaltmak
Minhu : ondan, hakikatlerden,
kalilen : biraz, az az, yavaş yavaş, anlaya anlaya

2- O cehaleti bitirmek için yavaş yavaş hakikatlerle yol göster.

-4-

أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

Ey zid aleyhi ve rettilil kur'âne tertîlâ

Ev zid aleyhi : onu artışla, bilgini arttırarak, gayretli, çoğaltmak, ekle,
ve rettili : güzelce oku, seyrek, her kelimeyi anlayarak, dikkatlice
El kurane : kuran, varlık kitabı, okunan şey, kâinat kitabı,

tertilen : düşüne düşüne, yavaş yavaş, anlayarak okuma

4- Kâinat kitabını düşüne düşüne, orada yazılan hakikatleri anlama içinde anlayışını arttırarak oku.

-5-

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا

İnnâ se nulkî aleyke kavlen sekîlâ

İnnâ se nulki : muhakkak ki biz, ilka, nakil, ulaştırmak, sunmak
Aleyke kavlen sekilen : sana, güçlü söz, kelime, ağır, manalı, mana dolu

5- Muhakkak ki Biz sana mana dolu sözler naklediyoruz.

-6-

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْءًا وَأَقْوَمُ قِيلًا

İnne nâşietel leyli hiye eşeddu vat'en ve akvemu kîlâ

İnne naşiete : muhakkak, gelişmek, ermek, kamil olmak, uyanmak, kalkmak,
el leyli : gece, cehaletin karanlığı,
hiye eşeddu : o, kuvvetle, güçlü, gafletten güçlü uyanış, daha fazla,
vaten : tesirli, kalıcı, etkili, zor olan,
ve akvemu : daha doğru, en doğru
kilen : söyleyiş, söz, olandır, okuyuş,

6- Muhakkak ki cehaletin karanlığından uyanmak kolay değildir. Doğru olan ise budur.

-7-

إِنَّ لَكَ فِي اَلنَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا

İnne leke fîn nehâri sebhan tavîlâ

İnne leke : muhakkak, doğrusu, sen,
fiy en nehar : içinde, gündüzün içinde, aydınlığın
Sebhan : dolaşmak, meşgul olmak, aramak, hareket etmek,
tavilen : uzun süre, uzun, devamlı, hep,

7- Sen devamlı bir şekilde hakikatlerin aydınlığı içinde hareket et.

-8-

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا

Vezkurisme rabbike ve tebettel ileyhi tebtîlâ

ve uzkur : an, anla, zikret,
isme : adı, işaretleri, delilleri,

rabbi ke	: seni vücudlandıran, Rabbinin adıyla,
ve tebettel	: gönülden bağlan, her şeyinle ona dön, tertemiz
İleyhi tebtilen	: ona, değişmek, kurtulmak, zanlardan bağını kesmek

8- Seni vücudlandıranı sendeki tüm işaretleriyle anla ve kendine nisbet ettiğin zanlardan kurtul, tertemiz bir hâlde O'na dön.

-9-

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا

Rabbul meşrıkı vel magribi lâ ilâhe illâ huve fettehızhu vekîlâ

Rabbu	: Rabb, vücudlandıran, var eden,
el meşrıkı ve el magrip	: doğu ve batı
Lâ ilahe illa huve	: ilah yoktur, vardır, ancak, o
fe ittehiz-hu	: çekilme, gelinen yer, dönme, sığınmak, sarılmak, o,
vekîlen	: vekil, her şeyde yetkili olan, koruyucu, koruyan, danışman

9- Doğuda ve batıda ne varsa her şeyi vücudlandıran O'dur. İlah yoktur. O vardır. Artık tüm her şeyde yetkili olan O'na sığın.

-10-

وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا

Vasbir alâ mâ yekûlûne vehcurhum hecren cemîlâ

ve isbir	: sabret
alâ mâ yekulune	: dedikleri şeylere, söylüyorlar, yapıyorlar
ve uhcur-hum	: hariç, uzaklaş, ayrıl, onlar
Hecran cemilen	: bir ayrılış, güzel, iyi, hoş

10- Söylenen şeylere sabret ve onların yanından ayrılacağın zaman güzellikle ayrıl.

-11-

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا

Ve zernî vel mukezzibîne ulîn na'meti ve mehhilhum kalîlâ

ve zer-nî	: bırak, var olan, ben
ve el mukezzibîne	: yalanlayanlar
Uli en nameti	: sahip nimete, zarafet, lütuf, sıfatlar
ve mehil-hum	: mehil, mühlet ver, süre tanı, onlar
kalîlen	: az, biraz, belli bir zaman

11- Beni anlayamayanları ve kendilerine verilen nimetleri yalanlayanları bırak. Onlara biraz mühlet ver.

-12-

إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَحِيمًا

İnne ledeynâ enkâlen ve cahîmâ

İnne ledeyna	: elbette, bize ait, var, elimizde, güç, katımızda,
enkâlen	: bedeni zevklere, heveslerine bağlanan, fenalara
ve cahîmen	: azmış olan, sıfatları kendine nispet etmenin cehaleti,

12- Elbette fenalarına bağlanıp kalanlar, Bize ait hakikatleri anlayamazlar ve sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletine düşerler.

-13-

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا

Ve taâmen zâ gussatin ve azâben elîmâ

ve taâmen	: yemek, gıdalar, beslenmeleri, yararlanmaları,
Zâ gussatin	: sahip, yumru, şişme, boğaza takılan, tasa, kirlilik, atıklar
ve azâben elimen	: azap, sıkıntı, acı, elim,

13- Ve onlar kendi ürettikleri cehaletin kirliliğinden beslenirler ve acı sıkıntılarda kalırlar.

-14-

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا

Yevme tercuful ardu vel cibâlu ve kânetil cibâlu kesîben mehîlâ

Yevme tercufu	: gün, her an, sarsılma, sallanma, titreme, kalbin atması
el ardu	: yeryüzü, toprak, beden, yeryüzünde büyüklük taslayan
ve el cibalu	: dağlar, büyüklük, yücelik haline olan,
ve kâneti el cibalu	: oldu, dağlar, büyüklük, kibir
kesîben	: kumul, kum yığını
mehîlen	: dağılmış, kayıp giden, dağılıp giden

14- Yeryüzünde büyüklük taslayanların ve kendini yücelik içinde görenlerin de kalbini her an attıran O'dur. O büyüklük hâllerinde olanların bildikleri kum yığını gibi dağılır gider

-15-

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا

İnnâ erselnâ ileykum resûlen şâhiden aleykum kemâ erselnâ ilâ fir'avne resûlâ

İnnâ ersal na	: muhakkak ki biz, gönderdik, sunduk, açığa çıkma, biz,
İleykum resulen	: size, resul, hakikatleri gösteren,
şâhiden aleykum	: şahit olarak, bilen, tanıyan, size
Kemâ ersalna	: gibi, açığa çıkmak, sunmak, göndermek, biz,
ilâ firavne	: firavuna, kibirli olana,
resulen	: hakikatleri gösteren,

15- Firavuna hakikatlerimizi gösteren, Bizi anlatan biri açığa çıktığı gibi, elbette size de bildiklerini anlatan, size de hakikatlerimizi gösterenler açığa çıktı.

-16-

فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا

Fe asâ fir'avnur resûle fe ehaznâhu ahzen vebîlâ

Fe asa firavnu	: fakat, öyle ki, asi, karşı çıkan, firavun
el resûle	: resul, hakikatleri gösteren,
Fe ehaz na hu	: böylece, aldı götürdü, sürdü, sarıldı, bizi
Ahzen	: tutmak, alıkoymak, sarılmak, azap etmek, esir alma
vebilen	: akıbeti korkunç, kötü, yakalayış, ağır, vahim

16- Fakat firavun hakikatleri gösterene karşı çıktı. Böylece o Bizi anlayamadı, kibirli hâllerine sarıldı, akıbeti kötü oldu.

-17-

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا

Fe keyfe tettekûne in kefertum yevmen yec'alul vildâne şîbâ

Fe keyfe tettekune	: o zaman, nasıl korunacaksınız
İn kefertum	: eğer örterseniz, hakikatleri görmeyen,
Yevmen yecalu	: her an, o zaman, o gün, yapar
el vildâne	: çocuklar, kullar, köleler, masum, yeni doğan
şiben	: ihtiyarlatan, çökerten, iniş, saçları ağarmış, bozulan,

17- Eğer hakikatleri görmemezlikten gelirseniz, o zaman o masum hâlleri bile bozan o hâllerden nasıl korunacaksınız.

-18-

السَّمَاء مُنفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا

Es semâu munfatırun bih kâne vaduhu mef'ûlâ

el semâu	: ulvi alem, ulviyet, sema, gök,
munfatirun	: açıldı, yarıldı, ayrıldı, ortaya çıktı, hakikati ortaya çıktı,
bihi kane	: bu, onun, onun sebebiyle, oldu,
vadu hu	: sözü, vaadi, ortaya çıktı, var olan, erişti, o, hak,
mefulen	: etki, yapmıştır, işlenmiş, yapılmış, failin eseri,

18- Ulvi Âlem'in hakikati açığa çıktığında, fail olanın tüm varlığı açığa çıkaran olduğu anlaşılır.

-19-

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَاء اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا

İnne hâzihî tezkirah fe men şâettehaze ilâ rabbihî sebîlâ

İnne hazihu	: muhakkak bu, elbette bunlar,
tezkiretun	: öğüt, hatırlatma, hakikatleri hatırlatmak,
Fe men şae	: artık, bundan sonra, kim, kimse, ister, isteyen,
ittehaze	: çekilmek, dönmek, sığınmak, sarılmak, hakta hak olmak
ilâ rabbi-hî	: Rabbine, kendini vücudlandırana,
sebîlen	: bir yol, yöntem, hakikatin yolu, ilmin yolu

19- Elbette bunlar hakikatleri anlamanız için bir öğüttür. Bundan sonra kim isterse, kendini vücudlandıranın yoluna sarılır.

-20-

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَى وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

İnne rabbeke ya'lemu enneke tekûmu ednâ min suluseyil leyli ve nısfehu ve sulusehu ve tâifetun minellezîne meak vallâhu yukaddirul leyle ven nehâr alime en len tuhsûhu fe tâbe aleykum, fakreû mâ teyessere minel kur'ân alime en seyekûnu minkum merdâ ve âharûne yadribûne fîl'ardı yebtegûne min fadlillâhi ve âharûne yukâtilûne fî sebîlillâhi fakreû mâ teyessere minhu ve ekîmus salâte ve âtûz zekâte ve akridullâhe kardan hasenâ ve mâ tukaddimû li enfusikum min hayrin tecidûhu indallâhi huve hayren ve a'zame ecrâ vestagfirûllâh, innellâhe gafûrun rahîm

İnne rabbe ke	: muhakkak, rabbin, seni vücudlandıran,
Yalemu	: ilmin sahibi, bilen, ilmiyle var eden,
enne-ke	: doğrusu sen, sendeki, sen o halde olmalısın,
tekûmu	: her zaman, kalkmak, anlamak, dirilik, olmak, ikame
ednâ	: daha az, yakın, daha yakın olmak,
min suluseyi	: üçte ikisi, fenayı efal, fenayı sıfat, çoğu, bir kısım
el leyli	: karanlık, gece, cehaletin karanlığı, gaflet,
ve nısfe-hu	: onun yarısı, ortası, fenayı sıfat,
ve suluse-hu	: onun üçte biri, üçüncü, fenayı zat, bir kısım,
ve tâifetun	: bir topluluk, takım, kabile, bölük, dizi, aralık, sana uyanlar
min ellezîne	: kim, onlar, kimler, onlar,
mea-ke	: beraber, birlikte, sen, seninle
ve allâhu yukaddiru	: takdir eder, gücü, ölçü, kudretini anlayın, Allah
el leyle ve en nehar	: gece ve gündüz
alime	: bilen, bilginin sahibi, ilim öğrenmek, bilim, ilmin sahibi,

en len tuhsû-hu	: bu olmaz, tahsil, hesap, sahibini tanımamazlık,
Fe tâbe aleykum	: böylece tabi olursunuz. Bundan sonra yönelin, tabi olun
fe ikraû	: artık, o halde, okuyun, idrak edin
Mâ teyessere	: kolayca, kolay geleni, size uygun olanı, zorlaştırmayın
min el kurânî	: Kurandan, okunan şey, tüm kâinat kitabı,
alime	: alim, bilen, bilginin sahibi, bilip öğrenen.
en se-yekûnu	: yakında olacak
min-kum marda	: sizden hasta, şüphe hastalığı, marazlı, cehalet hastalığı
ve âharûne	: diğerleri, o halde olanlar, cehaletin hallerinde
yadribûne	: dolaşırlar
fî el ardı	: yeryüzünde
yebtegûne	: isterler, ararlar, baksınlar
min fadli allâhi	: fazlından, aşama, safha, erdem, fazilet, lütuf, Allah
ve âharûne	: başka, diğerleri, diğer bir kısmı
yukâtilûne	: mücadele ederler, gayret ederler.
fî sebîli allâhi	: hakikatlerin yolu, Allah'ın yolunda
fe ikraû	: artık, o halde okuyun
Mâ teyessere	: kolay gelen şeyi, zorlaştırmadan, kolaylıkla
min-hu	: ondan
ve ekîmû es salâte	: her an salât üzere olmak, her an hakka bağlılık şuurunda
ve âtû ez zekâte	: verin, temizlenmek, kendindekini vermek, zeka,
ve akridu	: ödeyin, verin, teslim edin,
allâhe	: Allah
kardan	: kredi, borç, varlığını teslim etmek,
hasenen	: güzelce, iyi olan,
Ve ma tukaddimû	: ekleme, gönderme, takdim edeceğiniz şey, sunma
li enfusi-kum	: nefsleriniz için, kendiniz için
min hayrin	: iyilik, hayırdan, hayır olarak
tecidû-hu	: onu bulursunuz
inde allâhi	: Allah'ın indinde, katında, yanında, ona ait,
Huve hayren	: o hayırlı, güzel olan,
ve azame ecren	: daha büyük, yüce karşılık, mükâfat, ecir
ve istagfirû allâhe	: mağfiret, temizlenmek, Allah
inne allâhe	: muhakkak ki Allah
gafûrun	: bağışlayan, mağfiret eden, temizleyen
rahîmun	: rahîm olan, varlığı özünden var eden

20- Muhakkak ki ilmin sahibi seni vücudlandırandır. Doğrusu sen; cehaletin karanlığından kısım kısım, sonra çoğundan, sonra tüm cehalet hallerinden kurtulup, hakikatlere yakın olmalısın. Seninle birlikte olan kimseler, bütün her şeyin varoluşunda takdir sahibinin Allah olduğunu anlasınlar. Gece ve gündüz hakikatleri bilmeye çalışın, varlığınızın sahibini tanımamazlık yapmayın. Bundan sonra dönüp hakikatlere yönelin. Artık her varlığı bir kitap bilin. Zorlaştırmayın. Hep anlamaya çalışın. Elbette hakikatleri bileceksiniz. Sizden şüphe hastalığı olanlar ve cehaletin hâllerinde olanlar, yeryüzünü dolaşsınlar, Allah’ın lütuflarına baksınlar. Allah yolunda hakikatleri anlayanlar gibi gayret göstersinler. Bundan sonra zorlaştırmayın. Hep anlamaya çalışın. Her an Hakk’a bağlılık şuuruyla hareket edin ve temizlenme içinde olup kendinizde olanı paylaşın. Varlığınız sahibi olan Allah’a varlığınızı güzelce teslim edin. Takdim edeceğiniz her şey kendinizin hayrı içindir. O hayırlı olan şeyler ve yüce karşılıklar Allah’ın katındandır. Allah’ın mağfiretini anlayın. Muhakkak Allah mağfiret edendir, tüm varlığı özünden var edendir.

S74 - MÜDDESSİR SURESİ

-1-

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ

Yâ eyyuhel muddessir

yâ eyyuhâ	: ey
el muddessiru	: örtünen, bildiklerini saklayan, söyleyemeyen, hakikatleri gizleyen

1- Ey bildiği hakikatleri saklayıp söyleyemeyen!

-2-

قُمْ فَأَنذِرْ

Kum fe enzir

kum	: kalk, aç, hareket et, geleni karşıla, başını kaldır,
Fe enzir	: sonra, artık, açıkla, açıklayarak uyar

2- Tevazu içinde geleni karşıla, sonra hakikatleri açıklayıp uyar.

-3-

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ

Ve rabbeke fe kebbir.

ve rabbe-ke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
Fe kebbir	: yücelt, azamet, ulviliği, yücelik,

3- Rabbinin yüce tecellilerinden bahset.

-4-

وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ

Ve siyâbeke fe tahhir

ve siyâbe-ke	: elbise, hallerin, vücut hakikatleri, bildikleri, doğruluk, sen
Fe tahhir	: arındırmak, temiz, tertemiz,

4- Tertemiz hallerle hareket et.

-5-

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ

Verrucze fehcur.

ve el rucze	: pislik, fena haller, azap, şiddet, öfke, hiddet, gazap,
fe uhcur	: artık, bırak, ayrılmak, uzaklaş, uzak dur

5- Ve fena hallerden uzak dur.

-6-

وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ

Ve lâ temnun testeksir

ve lâ temnun	: yok, isteksiz olarak, gönülsüz değil
testeksiru	: karşılık bekleme, sınar gibi, tartar gibi destek verir gibi

6- Gönülsüz davranma, karşılık bekleme.

-7-

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ

Ve li rabbike fasbir.

ve li rabbike	: rabbin için sabret
fe asbir	: artık, böylece, bundan sonra, sabret, sabırlı ol

7- Rabbinin hakikatlerini anlatmak için sabırlı ol.

-8-

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ

Fe izâ nukıre fîn nâkû

Fe iza nukıre	: artık, öyle ki, tanınması, üflenen boru, güçlü ses,
Fiy el nakuri	: içinde, vurmak, didiklemek, üflenen boru, nefes alma, güçlü ses

8- Öyle ki, içinizde nefes aldırıp verdiren o gücü tanıtıncaya kadar.

-9-

فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ

Fe zâlike yevme izin yevmun asîrun

Fe zalike yevme izin : artık, işte, bu, şu, o gün, gün, vakit, her an, yetkili,
Yevme asirun : gün, süreç, vakit, ağır, müşkül, karmakarışık, öz su,

9- Her an her yerde yetkili olanı anlatmak zor bir süreçtir.

-10-

عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ

Alel kâfirîne gayru yesîr

alâ el kâfirîne : için, göre, örtenler, hakikati görmemezlikten gelip örten,
Gayru yesirin : değil, başka, kolay değil

10- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere hakikatleri anlatmak kolay değildir.

-11-

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا

Zernî ve men halaktu vahîdâ

Zer ni : altın, akçe, değer, çoğaltma, serpilmiş, ekilmiş, var oluş, benim
ve men : kim, kimse, kişi, her şey, var olan, ne varsa
halaktu : yarattım, halkettim, var ettim,
vahiden : tek, bir, yalnız, benzersiz,

11- Var olan Benim ve halkettiğim ne varsa tekliğimi gösterir.

-12-

وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَّمْدُودًا

Ve ce'altu lehu mâlen memdûdâ

ve cealtu : edinmek, yapıldı, kıldım, yaptım, düzenledim, verildi
Lehu malen : ona, o her şey, mal, mülk, varlık, servet, her varlık,
memduden : uzatılmış, yığılma, yayılmış, üremek, çoğaltılmış

12- Yayılıp giden her varlığı düzenledim.

-13-

وَبَنِينَ شُهُودًا

Ve benîne şuhûdâ

ve benîne : evlatlar, oğullar, erkek çocuklar, akıllı, temkinli,
şuhûden : tanıklar, şahitler, göz önünde, yanında, sahip olmak

13- Sahip olduğunuz evlatlar verildi.

-14-

وَمَهَّدتُّ لَهُ تَمْهِيدًا

Ve mehhedtu lehu temhîdâ

ve mehhedtu : bolluk, kaplama, döşeli, yaygı, rahatlık, nimetler verdim
Lehu temhiden : ona, hazırladınız, düzeltme, iskan etme, hazırlama

14- Ona geniş nimetler verdim.

-15-

ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ

Summe yatmau en ezîd

Summe yatmau : sonra, imrenmek, hevesle, harisce, aç gözlü, istekle
En ezide : daha fazla, tamah, istemek, daha çok

15- Sonra da o daha fazla istedi.

-16-

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا

Kellâ, innehu kâne li âyâtinâ anîdâ

Kellâ inne hu kane : hayır, asla, doğrusu, o, bu oldu,
Li ayatina : için, işaret, ayetler, deliller,
aniden : inatla, kabul etmeme, reddetme,

16- Doğrusu o ayetlerimizi kabul etmeyenlerden oldu.

-17-

سَأُرْهِقُهُ صَعُودًا

Se urhikuhu saûdâ

se-urhiku-hu : ağırlık, zahmetli, güç, yokuşa sürme, anlamanın güçlüğü
saûden : yukarı, üst, aşama, kadar, sarp yokuş, zorluk

17- Manasını anlamak ona zahmetli geldi.

-18-

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ

İnnehu fekkere ve kadder

Inne-hu fekkere : muhakkak ki, elbette, o, düşündü, tefekkür, fikir üretti
ve kaddere : ölçtü, değerlendirdi, takdir

18- Elbette o düşündü ve değerlendirdi.

-19-

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ

Fe kutile keyfe kadder

Fe kıtile : mahvolmak, kendine yazık etmek, kahretmek, öldürme
Keyfe kaddere : nasıl, ölçtü, değerlendirdi

19- Nasıl değerlendirdiyse, kendine yazık etti.

-20-

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ

Summe kutile keyfe kadder

Summe kutile : sonra, kendine yazık etmek, mahvolmak
Keyfe kaddere : nasıl ölçtü, değerlendirdi

20- Sonra yine nasıl değerlendirdiyse, kendine yazık etti.

-21-

ثُمَّ نَظَرَ

Summe nazar

Summe nazara : sonra, baktı, nazar etti, düşünmek, anlamak için bakmak

21- Sonra anlamak için baktı.

-22-

ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ

Summe abese ve beser

Summe abese : sonra, huzursuz oldu, abes gördü, yüz çevirdi
Ve besere : ham, koruk, yüzünü ekşitti, huzursuz olmak

22- Yüzünü ekşitti ve huzursuz oldu.

-23-

ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ

Summe edbere vestekber

Summe ebdera : sonra, arkasına döndü, eski cehalet bilişlerine döndü
ve istekbera : kibirlendi, kendini beğenme, büyüklendi

23- Sonra eski cehalet bildiklerine döndü ve kibirlendi.

-25-

فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ

Fe kâle in hâzâ illâ sihrun yu'ser

Fe kale in haza : o zaman, sonunda, bu olsa dedi
İlla sihrun yuseru : sadece, büyü, sihir, aldatma, etkilemek, tesirli, nakledilen

24- Bu nakledilenler sadece aldatmadır, dedi.

-25-

إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ

İn hâzâ illâ kavlul beşer

İn haza illa : eğer, olsa, başka bir şey değil
Kavlu el beşer : beşer, insan sözüdür

25- Bu bir beşer sözünden başka bir şey değildir, dedi.

-26-

سَأُصْلِيهِ سَقَرَ

Se uslîhi sekar

se uslî-hi : geldi, karşılaştı, atıldı, kaldı,
sekara : şaşırmış, yanlış değerlendirmiş, eski haline düşmüş

26- Böylece o şaşırmış bir hâlde kaldı.

-27-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ

Ve mâ edrâke mâ sekar

ve mâ edrâ-ke : idrak ettin mi? Anladın mı?
Mâ sekaru : sekar, şaşırmışlık, yanlış değerlendirme,

27- İdrak ettin mi şaşırmışlığı?

-28-

لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ

Lâ tubkî ve lâ tezer

lâ tubkî : yok, bırakmaz, terk edemez, baki,
ve lâ tezeru : yıkıcı olmak, ayırmak, dağılmak, bölmek, ikilikte kalmak

28- Eski bildiklerini terk edememe ve ikilikte kalma hâllerini.

-29-

لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ

Levvâhatun lil beşer

levvâhatun : susuz kalmak, yakıcı, bozucu, düzeni bozmak, şiddet, levha yapmak
li el beşeri : beşer, insan için, insanın

29- İnsanlar için düzeni bozan o hâlleri.

-30-

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ

Aleyhâ tisate aşer

aleyhâ : o, onu, tarafından, bu, üzerinde, kendinde, onda,
tisate : kapasitesi, gücü, dokuz, yüceliği, tüm halleri,
aşare : kısım, bölüm, nitelikler, on, tamam olmak, on etmek

30- Kendindeki yüce nitelikleri anlamaya engel olan o hâlleri anladın mı?

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاء وَيَهْدِي مَن يَشَاء وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْبَشَرِ

Ve mâ cealnâ ashâben nâri illâ melâiketen ve mâ cealnâ ıddetehum illâ fitneten lillezîne keferû li yesteykın ellezîne ûtûl kitâbe ve yezdâd ellezîne âmenû îmânen ve lâ yertâb ellezîne ûtûl kitâbe vel muminûne ve li yekûlellezîne fî kulûbihim maradun vel kâfirûne mâzâ erâdallâhu bi hâzâ meselâ, kezâlike yudıllullâhu men yeşâu ve yehdî men yeşâ ve mâ ya'lemu cunûde rabbike illâ hû ve mâ hiye illâ zikrâ lil beşer

ve mâ cealnâ	: ve biz kılmadık, yapmadık, düzenlemedik
ashâben en nâri	: ateş, sahipleri, nur, yakıcılık, yakıp yıkıcı
İllâ melaiketen	: ancak, başka, güzel huylu, iyi olan, tertemiz,
ve mâ cealnâ	: ve biz kılmadık, yapmadık,
ıddete-hum	: geri dönenler, vaat edenler, onların sayısı
İllâ fitneten	: fitne den başka, isyan, fesat, ayrılık, bölücü,
li ellezîne keferu	: örtenler, onlar için, olanlar için
Li yesteykıne	: belirlemek, anlamak, araştırmak, yakın sahibi olsunlar
Ellezîne utu el kitabe	: o kimseler, sunulan varlık kitabı, hakikatlerin sözleri,
ve yezdâde	: artırır, artar
Ellezîne amenu imanen	: o kimseler, iman etti, inananların inançları
ve lâ yertâbe	: şüphe etmesin, etmeyenler, şüpheli değil
Ellezîne utu el kitabe	: o kimseler, sunulan varlık kitabı, hakikatlerin sözleri,
ve el muminûne	: müminler, inansınlar
ve li yekule	: için, der, söyler
Ellezîne fiy kulubihim	: o kimseler, kalblerinde,
maradun	: hastalık, maraz, cehalet hastalığı
ve el kâfirûne	: hakikati görmemezlikten gelenler, örtenler,
Mâzâ ereda Allahu	: neyi murat etti, neyi isteği, dilemek, Allah
bi hâzâ meselen	: bu mesele, örnek, misal, konu
Kezâlike yudilli	: böylece, dalalette, sapkınlıkta, sapmayı
Allâhu men yeşau	: Allah tan kim ister, isteyen kimse,
ve yehdî men yeşau	: kim hidayeti ister, anlamayı, kılavuz, rehber
ve mâ yalemu	: bilmez, layıkıyla kimse bilemez
cunûde	: güçleri, askerler, tüm varlık, varlık, alay, koruyuculuk
rabbi-ke	: Rabbin, kendini vücudlandıranı,
İllâ huve ma hiye	: ancak, sadece, o, değil, şey, ne, o
İllâ zikra li el beşer	: ancak insan için bir zikir, hatırlatma, uyarma

31- Biz onları iyilerden olmanın dışında, yakıp yıkıcı hâllerde düzenlemedik. Fitnecilerden olsunlar, geri dönenlerden olsunlar diye düzenlemedik. Varlığın bir kitap olarak sunulduğunu bilsinler, hakikatleri araştırıp anlasınlar. Hakikatleri anladıklarında iman edenlerin inancı artar. Mümin olanlar, varlık kitabındaki hakikatlerden şüphe etmezler. Hakikati görmemezlikten gelenler, kalblerinde cehalet hastalığı olanlar, bu misallerle Allah neyi diledi, derler. İşte bundan sonra, isteyen kimse Allah'ın hakikatlerinden kendi cehaletine sapar ve isteyen kimse de Allah'a yol bulur. Kendini vücudlandıranı ve tüm varlığın hakikatini

layıkıyla kimse bilemez. Sadece O vardır, O'ndan başka bir şey yoktur. Bu insanlar için sadece bir hatırlatmadır.

-32-

كَلَّا وَالْقَمَرِ

Kellâ vel kamer

Kellâ : asla, ant olsun, öyle değil, noksansız olan, doğru olan,
ve el kameri : aya, sıfatlara, noksansızlık, gerçekler, uyanıklık

32- Ant olsun gerçeklere.

-33-

وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ

Vel leyli iz edber

ve el leyli : gece, karanlık, gaflet,
iz edbera : geçip giden, kaybolup giden

33- Kaybolup giden cehaletin karanlığına.

-34-

وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ

Ves subhı izâ esfer

ve el subhi : sabaha, aydınlığa
izâ esfere : aydınlanan, ağarmaya başladığı zaman, sonuçlanan

34- Aydınlanmanın başladığı o zamana.

-35-

إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ

İnnehâ le ıhdel kuber

inne-hâ le ihda : muhakkak o, bir, tek, huzura gelme, ortaya çıkar
El kuber : büyümek, ulvilik, büyüklük, yaşlılık, bela, musibet

35- Muhakkak ki O, elbette yüceliğiyle tek olandır.

-36-

نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ

Nezîren lil beşer

nezîren : uyarmak, hakikatleri açıklamak,

Li el beşeri : insanlar için

36- Bu insanlar için hakikatleri açıklayıp uyarmaktır.

-37-

لِمَن شَاء مِنكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ

Li men şâe minkum en yetekaddeme ev yeteahhar

Li men şea : için, kim, kimse, ister, diler
Min kum : sizden,
en yetekaddeme : öne geçmek, ileri gitmek
Ev yeteahhare : veya gecikmek, geri kalmak, ertelemek

37- Sizden isteyen kimse hakikatleri anlar ileri gider ya da hakikatleri anlamaz geri kalır.

-38-

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ

Kullu nefsin bimâ kesebet rehîneh

Kullu nefisin : her, bütün, nefisler, herkes
Bima kesebet : kazandıkları, edindikleri, anladıkları
rehinetun : bırakmak, rehin, bir şey karşılığı tutulmak, bağlanmak,

38- Herkes kendi anlayışlarına bağlıdır.

-39-

إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ

İllâ ashâbel yemîn

İllâ : ancak, sadece,
Ashabe el yemini : sahip, yemin, sağlamlık, doğruluk, hak, kasem, söz

39- Doğruluğun kemalâtına sahip olanlar başka.

-40-

فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءلُونَ

Fî cennât, yetesâelûn

Fiy cennâtin : için, cennetler, bahçedekiler, huzura kavuşmuş olanlar
yetesâelûne : sorarlar, araştırırlar,

40- Huzur içinde olanlar sorarlar.

-41-

عَنِ الْمُجْرِمِينَ

Anil mucrimîn

An el mucrimine : den günah işleyenler, gaflette olanlar, suçlular için

41- Fena hallerde kalanlara.

-42-

مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ

Mâ selekekum fî sekar

Mâ seleke kum : ne, şey, değil, yol, sevk eden, sürükleyen, halde, siz
Fiy sekara : şaşırmışlık, ikilikte kalmışlık, hak ile batıl arasında kalan

42- Sizi Hakk ile batıl arasında şaşırmışlık hâlinde bırakan neydi.

-43-

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ

Kâlû lem neku minel musallîn

Kâlû lem neku : dediler, biz olmadık, olamadık,
Min el musalline : selamette, kurtulmuş, hakikate teslim olmuş

43- Dediler ki: Biz hakikatleri anlayıp teslim olanlardan olamadık.

-44-

وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ

Ve lem neku nut'ımul miskîn

ve lem neku : biz olmadık
nut'imu : doyuranlardan, besleyenlerden, faydalandıran
el miskîne : miskinlik, çaresizlik, hakikati anlamada çaresiz kalan,

44- Ve biz hakikatleri anlamada çaresizlik içindeyken hakikatlerden faydalanamadık.

-45-

وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ

Ve kunnâ nehûdu maal hâidîn

ve kunnâ : ve biz olduk
nahûdu : kavga, savaşan, batıl olan şeyler,
Mea el haidine : uğraşanlardan, meşgul olanlardan

45- Ve biz batıl olan şeylerle meşgul olanlardan olduk.

-46-

وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ

Ve kunnâ nukezzibu bi yevmid dîn

ve kunnâ	: biz olduk
nukezzibu	: yalanlayanlardan, yalanlayıp görmezden gelen,
bi yevmi ed dini	: an, gün, her zaman, varlığın yaratılış yasaları,

46- Ve biz her zaman varlığın yaratılış yasalarını yalanlayıp görmemezlikten geldik.

-47-

حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ

Hattâ etânel yakîn

Hattâ eta na	: hatta bize geldi, geldiği halde, sunulduğu halde
El yakinu	: yakınlık, aynılık, kesinlik, belirlilik, işaretler,

47- Hatta bize o yakınlığın hakikatleri sunulduğu hâlde.

-48-

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ

Fe mâ tenfeuhum şefâatuş şâfiîn

Fe mâ tenfeu-hum	: onlara yarar sağlamaz, faydalanamaz
şefâatu	: tek olan, teklik hali, şefaat, teklikte olan, himayede olan
eş şâfiîne	: şefaat edenler, tekliği sunan, teklik sahibi

48- Artık onlar şefaat edenin şefaatinden faydalanamazlar.

-49-

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ

Fe mâ lehum anit tezkireti murıdîn

Fe ma lehum	: böylece, ne oluyor onlar, onlar değil
An el tezkireti	: anlamak, katılmak için, düşünmek için, öğüt için
murıdine	: gelmiyorlar, talebe olmuyorlar, isteyen, arzulayan

49- Neden onlar hakikatleri anlamayı arzu edenlerden olmuyorlar?

-50-

كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ

Ke ennehum humurun mustenfireth

keenne-hum	: sanki, onlar, onlar olsaydı,
humurun	: sarhoşluk veren şey, eşek, hayvan, aklı örten şey
mustenfiretun	: kaçma, ürkmüş olan, ayaklanma,

50- Sanki onlar ürkmüş hayvanlar gibi kaçıyorlar.

-51-

فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ

Ferret min kasvereh

ferret	: kaçtı, kaçar
min kasveretin	: aslandan, zorlu, zorba, üstün, ezici

51- Aslandan kaçar gibi.

-52-

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَى صُحُفًا مُّنَشَّرَةً

Bel yurîdu kullumriin minhum en yu'tâ suhufen muneşşereh

Bel yuridi	: hayır ister, hatta istiyor ki,
Kullu imriin	: hepsi, bütün hükümler, emirler, işler, her kişi olacak
min-hum en yuta	: onlardan, onlara, getirmesi, olmak,
Suhufen muneşşereten	: yayılmış sayfalar, neşredilmiş, dağıtılmış

52- Hatta onlar istiyorlar ki, bütün hükümler dağıtılmış sayfalar olarak getirilsin.

-53-

كَلَّا بَل لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ

Kellâ, bel lâ yuhâfûnel âhıreh

Kellâ bel la yuhafune	: doğrusu, bilakis, korkmuyorlar, çekinmiyorlar
El ahireten	: sonlarından, sonları, ahiret

53- Doğrusu onlar sonları için korkmuyorlar.

-54-

كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ

Kellâ innehu tezkireh

Kellâ inne hu	: doğrusu, hayır, asla, bilakis, muhakkak ki bu
tezkiretun	: dahil olmak için, katılmak için, düşünmek için, öğüt için

54- Muhakkak ki bu düşünenler için bir öğüttür.

-55-

فَمَن شَاء ذَكَرَهُ

Fe men şâe zekereh

Fe men şea	: artık, bundan sonra, kim, kimse, ister, diler, arzu eder
Zekere hu	: zikir, anmak, hatırlamak, hu, o, hak

55- Bundan sonra kim isterse o hakikatlerden öğüt alır.

-56-

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاء اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

Ve mâ yezkurûne illâ en yeşâallâh, huve ehlut takvâ ve ehlul magfireh

ve mâ yezkurûne	: değil, şey, ne, zikredemez, anlayamaz, öğüt almaz,
İllâ en yeşae Allah	: başka, ancak, isteyen, arzu eden, Allah
Huve ehlu takva	: o, ehli, sahibi, takva sahibi, fenalara düşmekten sakınma
ve ehlu el mağfireti	: sahip, ehil, mağfiret, bağışlama, affedici olan

56- Ancak Allah'ı anlamayı arzu eden, o takvaya sahip olan ve affedici olandan başkası öğüt almaz.

S75 - KIYÂME SÛRESİ

-1-

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ

Lâ uksimu bi yevmil kıyâmeh

Lâ uksimu : yok, sağlamlık, noksansız, kasem, şüphesiz, mükemmel
bi yevmi el kıyamet : ölüm vakti, yaşamın sonu, diriliş, ayakta tutan

1- Şüphesiz, yaşamınızın sonu gelecektir.

-2-

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ

Ve lâ uksimu bin nefsil levvâmeh

ve lâ uksimu : yok, sağlamlık, noksansız, kasem, şüphesiz, mükemmel
Bi en nefsi : ile, kendinde, nefs, kişi, kendisi, öz,
el levvâmeti : arayan, araştıran, kendini anlamaya çalışan, kınayan,

2- Şüphesiz, kendini anlamaya çalışan insan hakikatlere ulaşacaktır.

-3-

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَلَّن نَجْمَعَ عِظَامَهُ

E yahsebul insânu ellen necmea ızâ meh

E yahsebu el insane : sanıyor, sanmak, hesap ediyor mu? İnsan,
Ellen necmea : olmaz, toplamamız, birliğimiz, bir arada tutmak,
ızâme-hu : kemik, büyük iş, yücelik, sağlamlık, o beden kemikleri

3- İnsan, o bedenindeki kemiklerinin bir arada tutanın Biz olmadığını mı sanıyor?

-4-

بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُ

Belâ kâdirîne alâ en nusevviye benâ neh

Belâ kadirine : evet, bilakis, doğrusu, güçlü, kudret, kadir,

Ala en nusevviye : için, hazır, düzenlememiz, bir, eşit, doğru, normal, apaçık
Benana hu : parmakları, kendileri, parmak uçları

4- Bilakis onun parmak uçlarını bile düzenlememiz kudretimizin işaretidir.

-5-

بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ

Bel yurîdul insânu li yefcure emâmeh

Bel yuridu el insane : hayır, bilakis, doğrusu, istek, irade, ister, o insan
Li yefcure : fücur, fenalarda kalmak, haktan döner, günahta kalmak
emâme-hu : önünde, öncesi, ileride, öncelikle, imam, o

5- Doğrusu insanın hâli öncelikle fenalarda kalmaya isteklidir.

-6-

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ

Yeselu eyyâne yevmul kıyâmeh

yeselu : sormak, aramak, araştırmak, sorar,
eyyane : ne zaman, nasıl, ne,
bi yevmi : gün, zaman, her an, gelip geçen zaman, son günü,
el kıyameti : diri olan, diriliş, ayakta tutan, canlanmak, yaşam,

6- Yaşamının sonuna kadar hakikatlerin ne olduğunu sorup araştırmalı.

-7-

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ

Fe izâ berikal basar

Fe iza berika : böylece, sonra, yıldırım, şimşek, hayrette kalmak,
El basaru : kalbi görüş, varlığın hakikatini her yönden görmek

7- Böylece varlığın hakikatini her yönüyle görüp anladığında, hayrette kalakalır.

-8-

وَخَسَفَ الْقَمَرُ

Ve hasef el kamer

ve hasefe : karardı, gölge, kenetlendi, tutuldu, ışığı sönme, kaybolma

el kameru : ay, gerçekler, sıfatlar

8- Sıfatlar Zatında kaybolur.

-9-

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ

Ve cumiaş şemsu vel kamer

ve cumia : cem, birlik, toplanmak, birleştirildi, bütün
el şemsu : zat, aydınlık, güneş
ve el kameru : ay, sıfatlar, gerçek,

9- Zatı ve sıfatları bir bütünlük içindedir.

-10-

يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ

Yekûlul insânu yevme izin eynel mefer

Yekûlu el insane : der, söyler, diyecek, insan
yevme izin : gün, vakit, zaman, her an, yetkili olan,
Eyne : nerede, nereye, neresi, zaman, an
el meferru : kaçış yeri, terk etmek, gidecek yer, firar,

10- İnsan her an her şeyde yetkili olanı anladığında, başka gidecek yer yok, der.

-11-

كَلَّا لَا وَزَرَ

Kellâ lâ vezer

kellâ : hayır, değil, bilakis,
Lâ vezere : yok, sığınacak yer yok, kapanacak

11- Hayır, O'ndan başka sığınacak yer yoktur.

-12-

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ

İlâ rabbike yevme izinil mustekar

ilâ rabbi-ke : ancak, sadece, Rabbin, sen

yevme izin : gün, vakit, zaman, her an, yetkili olan, her zaman
el mustekarru : yerleşilecek yer, varılacak, makam, karar kılınacak yer, sağlam

12- Karar kılınacak yer, her an her şeyde yetkili olan Rabbindir ancak.

-13-

يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ

Yunebbeul insânu yevme izin bimâ kaddeme ve ahhar

Yunebbeu el insane : bildirilir, haber verilir, hakikatle bilgilenen, insan
yevme izin : gün, vakit, zaman, yetkili olan, her an, her zaman
Bima : şeyler,
kaddeme : ayak, adım, gelecek, takdim, önder, ilk, öncelik, önünde
ve ahhara : sonraki, son, en son, kalan, sonunda, tehir, yapmadığı

13- İnsan her zaman hakikatlerle bilgilenmeli, önceki ve sonraki şeyleri düşünmeli.

-14-

بَلِ الْإِنسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ

Belil insânu alâ nefsihî basîret

Bel el insane : doğrusu, bilakis, insan
Ala nefsi hi : nefsini, özünü, kendini, o
basiratun : basiret, idrak etme, tanıma yeteneği, kalb gözü

14- Doğrusu insan kendini tanıyabilecek bir yetenektedir.

-15-

وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ

Ve lev elkâ meâzîreh

ve lev elka : velev ki, ortaya attı, koymak, bırakmak, teslim, rağmen
Meazire hu : mazeret, sebep, bahane

15- Velev ki o mazeretlerini bıraksın.

-16-

لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ

Lâ tuharrik bihî lisâneke li ta'cele bihî.

lâ tuharrik : yok, tut, kımıldatma, hareketsiz kalmak, bırakma, sabırlı ol

bihi lisane ke : onu, dilini, konuşma dili, söylenen, konuşmak, sen, siz,
Li tacele bihi : için, acele etme, hızlandırma, o hakikatler, onu,

16- Dilini tutsun, o hakikatleri sabırla dinlesin, konuşmak için acele etmesin.

-17-

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ

İnne aleynâ cem'ahu ve kur'ânehu.

İnne aleyna : muhakkak, biz, bize ait
cema-hu : toplanmış, birleşmiş, bir olan, bütünlük, o
ve kurâne-hu : kuran, onun okunması, okunanın idraki, okunan şey,

17- Muhakkak ki O bir olan ve her varlıktan her an okuyan Biziz.

-18-

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ

Fe izâ kara'nâhu fettebi kur'ânehu.

Fe iza karena hu : artık, okunuşu bize ait, okuduğumuz
Fe ittebi : takip et, uygula, uy, tabi ol, dikkatlice takip
kurâne-hu : kuran, okunan şey,

18- O okuduğumuza ulaştığında, artık o okunanı dikkatlice takip etsin.

-19-

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ

Summe inne aleynâ beyânehu.

Summe inne : sonra, muhakkak
Aleyna beyane hu : bizim, onun beyanı, açıklanması

19- Sonra onun açıklaması da Bize aittir.

-20-

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ

Kellâ bel tuhıbbûnel âcileh

Kellâ bel tuhıbbune : hayır, bilakis, seversiniz, aşk
el âcilete : hemen, acele, çabuk, derhal, yakın

20- Lâkin acele etmeyi seviyorsunuz.

-21-

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ

Ve tezerûnel âhıreh

ve tezerûne	: terk etmek, bırakmak, vazgeçmek, getirmezsiniz
el âhirete	: son, ahiret, sonunda

21- Ve sonunda vazgeçiyorsunuz.

-22-

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ

Vucûhun yevme izin nâdıreh

vucûhun	: yüzler vardır
yevme izin	: gün, vakit, zaman, yetkili olan, izin günü,
nâdıretun	: güzel, parlak, ışıl ışıl, pırıl pırıl

22- Her an her yerde yetkili olanı anlayan yüzler ışıl ışıldır.

-23-

إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ

İlâ rabbihâ nâzıreh

ilâ rabbi-hâ	: Rabbi
nâziretun	: idrak etmiş, anlamış, nazar eden, bakan

23- Rabbini idrak etmiştir.

-24-

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ

Ve vucûhun yevme izin bâsiret

ve vucûhun	: yüzler, gerçekler,
yevme izin	: gün, vakit, zaman, yetkili olan, izin günü
bâsiratun	: bulanmış, karıştırmış, anlamamış, çatılmış, asık yüzlü,

24- Her an her yerde yetkili olanı anlamamış yüzler vardır.

-25-

تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ

Tezunnu en yuf'ale bihâ fâkıreh

tezunnu	: anlar, düşünmek, anlamak, düşündüğünüz,
en yufale	: fâil olan, işleyen, tüm varlıkta her an işleyen
bi-hâ fakiretun	: ona, kendisine, zahmet, meşakkat, zulüm, zor

25- Tüm varlıkta her an işleyeni düşünmek ona zor gelir.

-26-

كَلَّا إِذَا بَلَغَتْ التَّرَاقِيَ

Kellâ izâ belegatit terâkıy

Kellâ iza belagat	: hayır, bilakis, sözle inandırma, söz sanatı, iyi konuşma
el terâkiye	: dökmek, bağlantı, dayanmak, sundurmak, köprücük kemiği

26- Bilakis, kendi bağlandığı şeyleri konuşur durur.

-27-

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ

Ve kîle men râk

ve kîle men	: der, söyler, anlatır, öyleydi, olur, kim, kimse,
rakın	: eğilmiş, arıtılmış, çare bulan, kurtarıcı, başvurulacak

27- Kurtarıcı sandığı kimseyi anlatır durur.

-28-

وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ

Ve zanne ennehul firâk

ve zanne	: zannetti, düşündü, sandı, zanda kalmak, şüphe
enne-hu el firaku	: onun ayrılığını, ayrılmak, ikilik,

28- O ikilik içinde, şüphelerde kalır.

-29-

وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ

Velteffetis sâku bis sâk

ve ilteffeti	: birbirine karıştı, dolaştı
el sâku bi el sak	: ayak, bacağı, gittiği yol, bildikleri, doğruları, aslı

29- Doğru diye bildikleri birbirine karışmıştır.

-30-

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ

İlâ rabbike yevme izinil mesâk

ilâ rabbi-ke : ancak, için, göre, senin Rabbine
yevme izin : gün, vakit, zaman, yetkili olan, izin günü
el mesâku : sevk edilecek yer, gidilecek yer, götürülme, varılacak,

30- Hakikatler için gidilecek olan yer, her an her yerde yetkili olan Rabbindir ancak.

-31-

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّى

Fe lâ saddeka ve lâ sallâ.

Fe lâ saddaka : böylece, artık, yok, tasdik edemedi, sadık, doğruluk
ve lâ sallâ : yok, kutsamak, temizlenmek, arınmak

31- Böylece o hâlde olan tasdik edemedi ve temizlenemedi de.

-32-

وَلَكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّى

Ve lâkin kezzebe ve tevellâ.

ve lâkin kezzebe : lâkin, aksine, fakat, yalanladı, yalanlarda kaldı
Ve tevalla : kabul etmedi, eski bilişlerine döndü, yüz cevirdi

32- Aksine, hakikatlere karşı yalanlarda kaldı ve eski cehalet bilişlerine döndü.

-33-

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَى أَهْلِهِ يَتَمَطَّى

Summe zehebe ilâ ehlihî yetemettâ.

Summe zehebe : sonra, gitti, fikre zanna kapılma, ayrıldı
ilâ ehli-hî : taraftar, kendi haline, ehline, ailesinin yanına
yetemettâ : kibirli, gururlu, çalımlı, bildik,

33- Sonrada o kendi taraftarlarına, bildik hâllerine kapıldı.

-34-

أَوْلَى لَكَ فَأَوْلَى

Evlâ leke fe evlâ.

Evlâ leke	: ilk, ilk önceki, daha uygun, evvel, evvelki hali
Fe evla	: daha uygun

34- Evvelki hâli ona daha uygun geldi.

-35-

ثُمَّ أَوْلَى لَكَ فَأَوْلَى

Summe evlâ leke fe evlâ.

Summe evla leke	: daha sonra sonra, yinede, ilk, ilk önceki hali
Fe evla	: daha uygun

35- Daha sonra, yine evvelki hâli ona daha uygun geldi.

-36-

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى

E yahsebul'insânu en yutreke sudâ

E yahsebu	: zannediyor, hesap etti, düşündü
el insânu	: insan
en yutreke	: bırakılacağın, bırakmak için, terk etmek için
suden	: boşuna, boş yere, nafile, başıboş, sorumsuz

36- İnsan başıboş bırakıldığını mı zannediyor?

-37-

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَى

E lem yeku nutfeten min menî yin yumnâ.

e lem yeku	: değil mi, var olmadı mı?
nutfeten	: öz, yumurta, nutfe, bir damla, zigot
min meniyyin	: benden, meniden, nufte
yumnâ	: akıtılan, dökülen, gelen

37- O, akıtılan bir meniyle birleşen yumurtadan var olmadı mı?

-38-

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّى

Summe kâne alakaten fe halaka fe sevvâ.

Summe kane	: sonra oldu, vardı, başladı
alakaten	: alak, ilişmek, yapışmak, alaka, aşk ile, bağlanmak,
Fe halaka	: sonra, böylece, yaratıldı, halk edildi,
Fe sevva	: düzenlendi, şekillendi, sıfatlandı, doğruluk, bir, eşit, adil

38- Sonra ilişip tutuşturuldu, böylece halkedildi, böylece sıfatlandırılıp vücudlandırıldı.

-39-

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى

Fe ceale minhuz zevceyniz zekere vel unsâ.

Fe ceale	: sonra, böylece, yaptı, kıldı, oluşturdu
Min hu	: ondan
El zevceyni	: çift, eş, tür,
El zekere	: erkek
ve el unsâ	: ve dişi

39- Böylece ondan erkek ve dişi olarak eşler oluşturuldu.

-40-

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَى أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَى

E leyse zâlike bi kâdirin alâ en yuhyiyel mevtâ.

e leyse zalike	: değil mi? işte bunlar,
bi kadirin	: bir kudret, bir güç,
Ala en yuhyiye	: hay sahibi, canlılık veren, diriltmek, hayat vermek
el mevtâ	: ölüm, ölümlülük, ölüm hali, sınırlı olan,

40- İşte bunlar, ölümü sunan, hayat veren bir Kudret’e ait değil midir?

S76 - İNSAN - ZAMAN SÛRESİ

-1-

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا

Hel etâ alel insâni hînun mined dehri lem yekun şey'en mezkûrâ

Hel eta ala el insane	: değildi, geldi, gelen, geçti, karşı, göre, için, insan
hinun	: ne zaman, sınırsız vakit, uzun zaman,
Min ed dehri	: zaman, uzun süre, devir,
lem yekun şeyen	: değildi, hayır, asla, olmadı, bir şey,
mezkuren	: hatırlanacak, zikri geçen, anılan, fark edilen,

1- İnsan uzun bir zaman gelip geçirdi, bir şeyi fark eden değildi.

-2-

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

İnnâ halaknel insâne min nutfetin emşâcin nebtelîhi fe cealnâhu semîan basîrâ

İnnâ halakna el insane	: muhakkak ki, doğrusu, yarattık, halk ettik, insan
min nutfetin	: nutfe, bir damla, öz taşıyan hücre,
emşâcin	: gametler, iki hücrenin birleşmesiyle
nebtelî-hi	: onu, çıkma, meydana gelme,
fe cealnâ-hu	: sonra, öyle ki, kıldık, yapıldı, düzenlendi, o, hu,
semian basiran	: işitmek, görmek

2- Biz insanı, iki hücrenin birleşmesiyle, öz taşıyan bir nutfeden yarattık. Sonra onu işitici, görücü bir hâlde düzenledik.

-3-

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا

İnnâ hedeynâhus sebîle immâ şâkiren ve immâ kefûrâ

İnnâ hedeyna hu	: muhakkak, şüphesiz, kılavuzlu, yol gösterici, biz, o,
es sebîle	: yol, hakikatin yolu,
İmmâ şakiren	: fakat, şükreden, varlığının sahibini bilip teslim eden,
Ve imma kefuren	: ama, örten, hakikatleri görmemezlikten gelip örten,

3- Şüphesiz ona hakikatin yolunu gösterdik. Fakat kimisi varlığının sahibini bilir teslim eder ve kimisi hakikatleri görmemezlikten gelip örter.

-4-

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا

İnnâ a'tednâ lil kâfirîne selâsile ve ağlâlen ve seîrâ

İnnâ ated na	: biz, hazır, vermek, vardır, kalmak, biz,
li el kâfirîne	: için, örtenler, hakikati görmemezlikten gelenler
Selâsile, silsile	: birbirine bağlanmak, sıra sıra, bağlanmak, silsile,
ve aglâlen	: mahsul, kelepçe, cehalete bağlanma, demir halkalar
ve sairan	: ötekileştirme, öbürü görme, kendini başka görme, öteki

4- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Bizi anlayamadıklarından dolayı, kendi hallerinde olanlara bağlanırlar ve cehalet hallerine bağlanırlar ve ötekileştirmede kalırlar.

-5-

إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا

İnnel ebrâra yeşrebûne min ke'sin kâne mizâcuhâ kâfûrâ

İnne el ebrara	: muhakkak, hakikatler üzere hareket eden, sadıklar
yeşrebûne	: içecekler, ilmin tadılması, hissetmesi
min kesin	: gönül kapları, içi dolu kadeh, bardak, kupa,
Kâne mizacu ha	: oldu, mizaçları, ruh hali, içine katılan şeyin halini alma
kâfûran	: kâfur olan, beyaz olan, güzel koku, hakikatin kokusu

5- Muhakkak ki hakikatlere bağlanıp dosdoğru hareket edenler, hakikatin kokusunu gönüllerinde hissederler.

-6-

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا

Aynen yeşrebu bihâ ibâdullâhi yufeccirûnehâ tefcîrâ

aynen	: gözler, pınarlar, gözetmek, gözetilmek, korumak, bakma
yeşrebu	: içecekler, ilmin tadılması, hissetmesi,
bihâ ibadu Allah	: onu, Allah'ın kulları
yufeccirûne-hâ	: onu akıtırlar, kapatırlar, havaya uçarlar, sevinç
tefcîren	: yerden suyun kaynayıp akması, gürül gürül, akıtmak,

6- Allah'ın o kulları, gönüllerinde akan ilmin sevincini yaşarlar, hissettikleri ilmi gözetirler.

-7-

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا

Yûfûne bin nezri ve yehâfûne yevmen kâne şerruhu mustetîrâ

yûfûne bi	: yerine getirme, yapmak,
en nezri	: bir işi yapmayı taahhüt etme, nezir, adak
ve yehâfûne	: korkarlar, sakınırlar
yevmen	: gün, zaman, vakit, her an, gelen gün
kâne	: oldu, geldi, mıydı, muydu, yapıldı, o hale
şerru-hu	: hırslı, onun şerri, kötü hal, aç gözlü, o
mustetîran	: dağılıp yayılma, yayılan, salgın

7- Taahhüt ettiklerini tam yerine getirirler ve cehaletin kötü hallerinin dağılıp yayılmasından, her zaman sakınırlar.

-8-

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

Ve yutimûnet taâme alâ hubbihî miskînen ve yetîmen ve esîrâ

ve yutımûne	: yedirirler, beslemek, sunmak, barındırmak, yararlandırmak
et taâme	: gıda, taam, içtikleri yedikleri, beslemek, fayda bulmak,
alâ hubbi-hi	: ona sevgisi için, sevdiği için, o
miskînen	: hiç bir şeyi olmayan, çaresiz, müşküllerde olan,
ve yetîmen	: yetim, atalarının inançlarından kopmuş hakikati arayan
ve esiran	: esir, yanında kimsesi olmayan, cehalete esir olan,

8- Hakikat yolunda müşküllerde olanlara ve atalarının inançlarından kopmuş olup, hakikati arayanlara ve cehalet hallerinin esaretinden kurtulmak isteyenlere, bir sevgi içinde hakikatleri sunarlar, hakikatlerden yararlandırırlar.

-9-

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاء وَلَا شُكُورًا

İnnemâ nut'imukum li vechillâhi lâ nurîdu minkum cezâen ve lâ şukûrâ

İnnemâ nutımu kum	: ancak, sadece, doyurma, sunma, ikram etme, siz,
Li vechi allâhi	: için, yüz, gerçek, hakikat, aşk, Allah'ın
lâ nurîdu	: yok, irade, istek, biz istemiyoruz
minkum cezaen	: sizden, bir karşılık
Ve la şukuren	: yok, şükür, minnettar, teşekkür etme

9- Biz; sadece Allah'ın hakikatlerini sunuyoruz, sizden bir karşılık da ve teşekkür de beklemiyoruz, derler.

-10-

إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا

İnnâ nehâfu min rabbinâ yevmen abûsen kamtarîrâ

İnnâ nahafu	: muhakkak ki, biz korkuyoruz, çekiniyoruz, sakınmak,
min rabbi-nâ	: Rabbimizden
yevmen	: gün, zaman, her an,
abûsen	: bunalımlı, gaflete düşmek, asık yüz, huzursuz, boş şeyler
kamtarîran	: ızdıraplı, üzücü, sert, şiddetli, zor, sıkıntılı, müşküllü

10- Muhakkak ki biz; Rabbimize karşı bir gaflete düşmekten, cehaletin o sıkıntılı hallerine düşmekten her zaman çekiniriz, derler.

-11-

فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا

Fe vekâhumullâhu şerra zâlikel yevmi ve lakkâhum nadreten ve surûrâ

Fe vakâ-hum Allâh	: böylece, öyle ki, olan, vuku bulan, korudu, onlar, Allah
Şerra	: şerr, kötülük, kötü haller
Zâlike el yevmi	: işte böylece, günler, zaman, vakit, her an
ve lakkâ-hum	: kavuşmak, birlik, ulaşmak, anlamak, onlar
nadreten	: dolu, parlak, güzel, özlü, pırıl pırıl, hoşluk,
ve surûran	: zevk, haz, sevinç, keyif, huzur, mutluluk,

11- Böylece onlar, Allah'a karşı kötü hallerden uzak dururlar. İşte böylece onlar, birliği anlamanın huzurunda ve sevincindedirler.

-12-

وَجَزَاهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا

Ve cezâhum bimâ saberû cenneten ve harîrâ

ve cezâ hum	: karşılık, sunulan, onlar
bi-mâ saberu	: sabretmeleri sebebiyle
cenneten	: cennet, huzur, bahçe, komite, toplanma, tevhid idraki
ve harîran	: ipekten yapılan giysi, çağlamak, suretlerin iç yüzü,

12- Sabretmeleri sebebiyle onların karşılığı huzur bulmaktır ve suretlerin iç yüzlerinin idrakine varmaktır.

-13-

مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا

Muttekiîne fîhâ alel erâik, lâ yeravne fîhâ şemsen ve lâ zemherîrâ

muttekiîne	: yaslanmış olanlar, yatan, bulunmak, yeri,
fî-hâ ala eraiki	: orada tahtlar üzerine, makamlarında
lâ yeravne	: yok, görmek, görmezler, bakmak, göstermek,
fî-hâ şemsen	: orada, nerede, o halde, güneş, yanmak, zat, nur,
ve lâ zemheriren	: yok, titreten, şiddetli soğuk, kara kış, dört ay karakış

13- Yüce makamlarda bulunurlar, O'nun nurundan başka bir şey görmezler ve soğuk halleri yoktur.

-14-

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا

Ve dâniyeten aleyhim zılâluhâ ve zullilet kutûfuhâ tezlîlâ

ve dâniyeten aleyhim	: yakın, yakınlık, onlara, o halde olmak
zılalu ha	: gölgeleri, dinlenme yeri, huzur halinde
ve zullilet	: yaklaştırılmış, emre hazır, hakikatleri anlamış, alçak gönüllü
kutûfu-hâ	: olgunlaşmış, koparılmış meyve, kamil olmuşlar, erdemli,
tezlîlen	: üstesinden gelmek, zelil, emre hazır, başarmışlar, tevazu

14- Onların hâlleri huzur hâlidir ve alçak gönüllüdürler, kemalâtın tevazusu içindedirler.

-15-

وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا

Ve yutâfu aleyhim bi âniyetin min fıddatin ve ekvâbin kânet kavârîrâ

ve yutâfu aleyhim	: dönerler, dolaşırlar, yuvarlak, tur atmak,
Bi aniyetin	: ile kap, kase, niyet, gönüllerdeki ilim, amaç, gemi,
min fıddatin	: gümüşten, ışıl ışıl, tertemiz,
ve ekvâbin	: kulpsuz kadeh, gönüllerinde netlik, takıntı yok
kânet	: oldu, dır, olur
kavârîrâ	: gözbebekleri, billur, sırça, kristal kadehler

15- Gönülleri tertemizdir, gönüllerinde taşıdıkları hakikatlerle dolaşırlar ve göz bebekleri pırıl pırıldır, takıntıları yoktur.

-16-

قَوَارِيرَ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا

Kâvarîra min fıddatin kadderûhâ takdîrâ

kavârîra	: gözbebekleri, billur, sırça, kristal kadehler
min fıddatin	: gümüşten, ışıl ışıl, tertemiz,
kadderû-hâ	: yaratılışın ölçüsü, mizanı, onu takdir ettiler, belirlediler
takdîren	: tanıma, kabul, takdir ederek, belirleyerek

16- Onlar, yaradılışın mizanını tanımalarından dolayı, gözbebekleri ışıl ışıldır.

-17-

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا

Ve yuskavne fîhâ ke'sen kâne mizâcuhâ zencebîlâ

ve yuskavne	: sulanan, sunulan, içecek sunulur, sunmak
fî-hâ kesen	: gönül kapları, içi dolu kadeh, bardak, kupa,
Kâne mizacu ha	: oldu, dır, mizaç, ruh hali, katkı, içine katılan şeyin halini alma
zencebîlen	: zencefil, hoş kokulu, mis kokulu

17- Kendilerindeki hakikatin hoş kokusunu, her an gönül kaplarından sunarlar.

-18-

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا

Aynen fîhâ tusemmâ selsebîlâ

Aynen fi ha	: gözler, eş, aynısı olmak, aynen yakın olmak, pınar, orada,
Tusemmâ selsebilen	: isimlerin manalarına, kolayca, devamlı, boğazdan kolay geçen

18- Aynen yakîn olurlar, isimlerin manalarına kolaylıkla ulaşırlar.

-19-

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا

Ve yetûfu aleyhim vildânun muhalledûn, izâ reeytehum hasibtehum lu'luen mensûrâ

ve yetûfu aleyhim	: dönerler, dolaşırlar, yuvarlak, tur atmak, hareket etmek,
vildânun	: çocuklar, saflığın temizliğin simgesi
muhalledûne	: sonsuz gençlik, devamlı, ölümsüz olanlar
izâ raeyte-hum	: onları gördüğün zaman
hasibte-hum	: onları sanırsın
luluen	: inci, inciler, tertemiz, pırıl pırıl,

mensûren : açılmış, saçılmış, dağılmış

19- Onlar, tertemiz saf hâlleriyle hareket ederler. Onları gördüğün zaman sanırsın ki, etrafa dağılmış inciler gibidirler.

-20-

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا

Ve izâ reeyte semme reeyte naîmen ve mulken kebîrâ

ve izâ raeyte semme : sonra, gördüğün zaman, baktığın zaman, orada, nereye
raeyte : gördün, görürsün,
naîmen : nimetler, bolluk, taze, körpe, tecelliler, hakkın sıfatları,
ve mulken : mülkün sahibi, kudretli olan, mülk ve saltanat, kral
kebîren : büyük, yüce, ulu

20- Nereye bakarsan bak, Hakk'ın sıfatlarını ve mülkün yüce sahibini görürsün.

-21-

عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

Âliyehum siyâbu sundusin hudrun ve istebrakun ve hullû esâvira min fıddah, ve sekâhum rabbuhum şarâben tahûrâ

aliye-hum : yüksek ilim sahipleri, onların üstleri
siyâbu : elbise, zevkleri, idrakleri, kemalatları, bilgili, olgun
sundusin : cennet elbisesi, ince ipek, dıştan içi görünen, içi dışı bir
hudrun : yeşillik, canlılık, diriliği, içten gelen dirilik
ve istebrakun : zuhur, sert ve kalın elbise, zahiri elbise,
ve hullû : halleri, süsleri
esâvira : bilezikler, bereket, zenginlik, simgesi, hakikati anlayan
min fıddatin : gümüşten, ışıl ışıl, berrak, net, parlak
ve sekâ-hum : onlara içecek, gitmek, kulağı olmayan, sunan, misafir
rabbu-hum : Rablerinden, Rab'leri
şaraben tahuran : saf, temiz içecek, meyve suları, özü tatma, temiz kalpli

21- Yüksek ilim sahipleri; zahiri görünüşün için dışa zuhuratı, dışın içten yansıması zevkindedirler ve hâlleri; Rablerinden sunulan ilmin özüne, tüm berraklığıyla kavuşma durumudur.

-22-

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاء وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا

İnne hâzâ kâne lekum cezâen ve kâne sa'yukum meşkûrâ

İnne haza kane lekum : muhakkak ki bu sizin için oldu, yapıldı, sunuldu
cezâen : karşılık, mükâfat
ve kâne : oldu, dır,
sayu-kum : çalışmalarınız, sizin çabalarınız, anlamak için gayret
meşkûran : minnettar, teşekkür, nezaket, saygılı

22- Şüphesiz bunlar, sizin hakikatleri anlamadaki gayretlerinizin ve saygılı, minnettar olmanızın karşılığıdır.

-23-

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا

İnnâ nahnu nezzelnâ aleykel kur'âne tenzîlâ

İnnâ nahnu nezzella	: muhakkak ki, biz, verdik, sunduk, indirdik
aleyke	: sen, sana, siz
el kurâne	: Kuran, okunan şey, okunan kitap, kâinat kitabı,
tenzîlen	: bölüm bölüm sunulan, ayrıntılı, incelenecek

23- Muhakkak ki Biz size, her varlığı okunup incelenecek bir kitap olarak sunduk.

-24-

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا

Fasbir li hukmi rabbike ve lâ tutı'minhum âsimen ev kefûrâ

fe ısbir	: artık, bundan sonra, sabırlı olmak, artık sabret
li hukmi	: hüküm, hâkimiyet, idare, hikmetler,
rabbi ke	: Rab, senin vücudlandıran,
ve lâ tutı	: ve uyma, itaat etme
min-hum	: onlardan, o hallere
âsimen	: asi olan, başkaldıran, karşı çıkan, günahkâr olanlar
Ev kefuran	: veya örtenler, hakikati görmemezlikten gelenler

24- Artık seni vücudlandıranın tüm varlıktaki hâkimiyetini anlamak için sabırlı ol ve kötü hâllere, hakikatleri görmemezlikten gelme hâllerine itaat etme.

-25-

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Vezkurisme rabbike bukreten ve asîlâ

Ve uzkur	: zikret, an, anla, hatırla, anlat,
isme rabbi ke	: işaret, isim, adı, Rab, seni vücudlandıran
Bukreten ve asilen	: sabah ve akşam, devamlı, sabahtan akşama,

25- Seni vücudlandıranı, tüm varlıktaki işaretleriyle, sabahtan akşama kadar anlamaya çalış.

-26-

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

Ve minel leyli fescud lehu ve sebbihhu leylen tavîlâ

ve min el leyli	: ve gece, bu gece, gecede, gafletler hali
fe uscud lehu	: artık, secde et, teslim ol, ona
ve sebbih-hu	: tespih, dolaş, efal, sıfat, zatı anlama gayreti, tecelliler

Leylen tavilen : gece, gaflet, uzun süre, devamlı,

26- Geceleri de O'na teslimiyet içinde ol ve geceleri de O'nun tecellilerini anlamak için devamlı gayret göster.

-27-

إِنَّ هَؤُلَاء يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا

İnne hâulâi yuhıbbûnel âcilete ve yezerûne verâehum yevmen sekîlâ

İnne haulai yuhibbune : muhakkak ki bu halde olanlar, sevgi, aşk üzere
el âcilete : acele etmek,
ve yezerûne : ve bırakıyorlar, yapmaktan kaçınmak
verâe-hum : geçmişleri, eski bilişleri, arkalarına
Yevmen sekilen : gün, müşkil, ağır, zor çetin, zor durum, sıkıntılı

27- Muhakkak ki bu hâlde olanlar, acele etmeyenlerdir, aşk üzere olanlardır. Arkada bıraktıkları eski cehalet bilişlerine, o sıkıntılı günlere dönmekten kaçınanlardır.

-28-

نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا

Nahnu halaknâhum ve şedednâ esrehum, ve izâ şi'nâ beddelnâ emsâlehum tebdîlâ

Nahnu halakna hum : biz, halk ettik, yarattık, onlar, her şey,
ve şeded nâ : kudretli, kuvvetli, daha fazla güçlü, biz,
esre-hum : esir, muhkem, bağlı olmak, köle, teslim, onlar
ve izâ : eğer, olduğu zaman, ise, oldu
şinâ : bu gibi, böyle, dilek, istek, beğendiğiniz,
beddelnâ : kıymet, bedel, değer, karşılık, değişim, biz,
emsâle hum : benzer, eş, emsal, denk, aynı yaşta, aynı amaçta, onlar
tebdîlen : değiştirme, değişim, karşılık,

28- Onlar, Bizim halk etmemizi anlayanlardır ve onlar Bize daha güçlü bağlıdırlar. Bizi ve değerlerimizi anlamak için istekli olanlar ve onlara eşlik edenler, bir değişim içinde olurlar.

-29-

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَاء اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا

İnne hâzihî tezkireh,fe men şâettehaze ilâ rabbihî sebîlâ

İnne hazihu tezkiretun : muhakkak ki bu, tezkere, vesika, hatırlatma
Fe men şea : artık, bundan sonra, kim istedi, istekli
ittehaze : edindi, çekildi, alındı, sarılmak, alındığı yer
ilâ rabbi-hîm sebilen : ancak, Rabbin, onlar, yol, hakikatin yolu

29- Muhakkak ki bunlar bir hatırlatmadır. Bundan sonra kim, hakikatleri anlamada istekliyse, onlar Rabbinin yolundadır.

-30-

وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَن يَشَاء اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

Ve mâ teşâûne illâ en yeşâallâh innallâhe kâne alîmen hakîmâ

ve mâ teşâûne	: siz dileyemezsiniz, irade,
İllâ en yeşae Allah	: ancak, sadece, isteme, dilek, irade eden, Allah
inne Allâh	: muhakkak ki, Allah
Kâne alimen	: oldu, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
hakîmen	: hâkim olan, tüm varlığa hakim olan,

30- Siz irade sahibi değilsiniz, irade sahibi ancak Allah'tır. Muhakkak ki Allah ilmiyle var edendir, bütün varlığa hâkim olandır.

-31-

يُدْخِلُ مَن يَشَاء فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

Yudhilu men yeşâu fî rahmetih, vez zâlimîne eadde lehum azâben elîmâ

Yudhılu	: dahil, katılmak, girer, dahil olan,
men yeşau	: kim, kimse, ister, isteyen,
fîy rahmeti-hi	: içinde, ona ait, rahmetinin içine, merhamet
ve el zâlimîne	: zalimler, zulümlerde olan, sınırları aşan, saldırgan,
eadde	: hazırlanmış, hazırlıklı, ait, vardır
Lehum azaben elim	: onlar, azap, sıkıntı, acı,

31- Kim o rahmetin içinde olmak isterse olur. Zalimlere ise acı sıkıntılar vardır.

S77 - MURSELAT SÛRESİ

-1-

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا

Vel murselâti urfâ

Ve el murselat	: mesajlar, sunulan, gelen, geminin kıyıya yanaşması
urfa, arif	: irfan, irfaniyet, anlamak, çözmek, bilmek,

1- Sunulan hakikatleri anlayanlara.

-2-

فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا

Fel âsıfâti asfâ

Fe el âsıfâti	: sonra, fırtına, şiddetle esenler, koşanlar
asfen	: fırtına, şiddetli esmek, istekle koşmak, aşkla koşmak,

2- Hakikatleri anlamada aşk ile koştukça koşanlara.

-3-

وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا

Vennâşirâti neşren

Ve en nâşirâti	: yaymak, neşretmek, topraktan tohumun ortaya çıkışı
neşren	: yaymak, dağılmak

3- Hakikatleri ortaya çıkardıkça çıkaranlara.

-4-

فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا

Fel fârikâti ferkâ

Fe el fârikâti	: fark edenlere
ferkan	: fark, fark ediş,

4- Fark ettikçe fark edenlere.

-5-

فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا

Fel mulkıyâti zikrâ

Fe el mulkıyâti : sonra, mülk sahibi, ilham edenler, bırakanlar, ulaştıran
zikren : zikir, anmak, anlatmak

5- Sonra da hakikatleri anlatıp ulaştıranlara.

-6-

عُذْرًا أَوْ نُذْرًا

Uzren ev nuzrâ

uzren : mazeret, özür, bahane,
Ev nuzren : uyarı, uyarıcı, sakınılması gerekenden uyaran

6- Mazeretlere sığınmayıp, sakınılması gereken şeyleri uyarıp açıklayanlara.

-7-

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ

İnnemâ tûadûne levâkı

İnne ma tuadune : muhakkak ki, doğrusu, şey, değil, ne, vaad, söz
Le vakıun : vuku bulan, gerçekleşen, olay, vakıa, varoluş, olmakta

7- Elbette varlığın oluşumu, size söz edilen hakikatlerden başka bir şey değildir.

-8-

فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ

Fe izen nucûmu tumiset.

Fe iza en nucumu : olduğu zaman, yıldız, belirli vakit, kısım kısım var oluş,
tumiset : bulanması, sönmesi, kaybolması,

8- Kısım kısım varolanlar kaybolup gittiği zaman.

-9-

وَإِذَا السَّمَاء فُرِجَتْ

Ve izes semâu furicet.

ve izâ el semau : ulvi âlem, olduğu zaman
furicet : açılmak, yarılmak, hakikatlerin ortaya çıkması,

9- Ulvi Âlem açıldığı zaman.

-10-

وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ

Ve izel cibâlu nusifet.

ve izâ el cıbalu : olduğunda, dağlar, büyüklük halleri,
Nusifet : uçurulmak, şişmek, dağılmak, savrulmak,

10- Kendini büyük görme halleri dağılıp gittiği zaman.

-11-

وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ

Ve izer rusulu ukkıtet.

ve izâ el resul : o zaman, olduğunda, resul, hakikatleri gösteren,
ukkıtet : toplandığı vakit, birleşmek, temizlemek, süpürmek,

11- Resulün söylediği hakikatlerde toplanıldığı zaman.

-12-

لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ

Li eyyi yevmin uccilet.

Li eyyi yevmin : için, ne zaman, nasıl, hangi, gün, zaman, o gün için
uccilet : ertelenme, gelecekteki, ileri bırakılma, ileri zaman

12- Hakikatleri anlama vakti neden ertelenir.

-13-

لِيَوْمِ الْفَصْلِ

Li yevmil fasl

Li yevmi : için, gün, vakit, zaman,
el fasli : ayırma, fark etme, hak ile batılı ayırma,

13- Hakk ile batılı fark etmek için o vakit neden bırakılır.

-14-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ

Ve mâ edrâke mâ yevmul fasl

ve mâ edrâ-ke : idrak ettin mi, anladın mı?
Mâ yevmu el faslı : şey, ne, değil, ara, fark etmek, ayırmak,

14- İdrak ettin mi hak ile batılı fark etmek nedir?

-15-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

15- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-16-

أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ

E lem nuhlikil evvelîn

E lem nuhliki : değil mi, helâk olmak, mahv olmak, yazık olmak,
el evvelîne : ilk öncekiler, evvelkiler, daha önce, öncekiler

16- Daha önce o halde kalanlar helak olup gitmediler mi?

-17-

ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ

Summe nutbiuhumul âhırîn

Summe nutbiu hum : sonra, tabi kılmak, izledi, yolundan gitti,
el âhırîne son, sonları,

17- Daha sonra da o halde olanlar onların yolundan gittiler.

-18-

كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

Kezâlike nef'alu bil mucrimîn

kezâlike : ayrıca, işte böyle
nefalu : yapmak, yapılacak, yapıp devam etmek
bi el mucrimîne : günahkârlar, suçlular, fenalarda kalmak, hata,

18- İşte böylece aynı hatalarda kalmaya devam ettiler.

-19-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

19- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-20-

أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّاء مَّهِينٍ

E lem nahlukkum min mâin mehîn

e lem nahluk-kum : değil mi, sizi yaratmadık mı? var etmek, halk etmek
min mâin : su, ilim, meni, hücre,
mehinin : akıp giden, az şey, bir miktar, ufak, önemsiz,

20- Sizi ufak bir hücreden halk etmedik mi?

-21-

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

Fe cealnâhu fî karârin mekîn

Fe ceal na hu : sonra, yaptı, yapıldı, yerleştirdi, biz, o,
Fiy kararin mekin : sağlam, meskenin içi, oturduğu yer, korunaklı yer,

21- Sonra da onu, korunaklı bir yere yerleştirmedik mi?

-22-

إِلَى قَدَرٍ مَّعْلُومٍ

İlâ kaderin ma'lûm

İlâ kaderin : bir ölçüyle
malumin : bilinen, belli olan,

22- Bilinen bir ölçü içinde.

-23-

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ

Fe kadernâ fe nimel kâdirûn

Fe kader na : takdir, ölçü, planlamak, gerçekleşme, biz, var oluş,
Fe nime : sonra, artık, öyle ki, güzel, bolluk, ihsan, lütuf
El kadirune : güç, kudret,

23- İşte onu kudretimizi gösterir bir şekilde, güzellikler içinde biçimlendirdik.

-24-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

24- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-25-

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا

E lem nec'alil arda kifâtâ

e lem necal : yapmadık mı, yerleştirmedik mi, kılmadık mı?
el arda : arz, yeryüzü, yer, toprak,
kifâten : eklemek, katmak, toplanma yeri, birlik, eş, denk,

25- Yeryüzünü birlik beraberlik yeri kılmadık mı?

-26-

أَحْيَاء وَأَمْوَاتًا

Ahyâen ve emvâtâ

ahyâen : hayy olanlara, dirilere, canlılar, hareketli, doğan,
ve emvâten : ölüm, hareketsiz, ölenler,

26- Doğuşu ve ölümü sunduk.

-27-

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاء فُرَاتًا

Ve cealnâ fîhâ revâsiye şâmihâtin ve eskaynâkum mâen furâtâ

ve cealnâ	: ve kıldık, yaptık, yerleştirdik
fî-hâ revasiye	: orada dağlar
şâmihâtin	: yüksek
ve eskaynâ-kum	: size verilen, sunulan
Mâen furaten	: tatlı su

27- Orada yüksek dağlar kıldık ve size tatlı sular sunduk

-28-

وَيْلٌ يوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun	: vah, yazık, vay haline
yevmeizin	: gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne	: yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

28- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-29-

انطَلِقُوا إِلَى مَا كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ

İntalikû ilâ mâ kuntum bihî tukezzibûn

intalikû	: kapatma, yola çıkma, gitmek, mahsup,
İlâ ma kuntum	: şey, ne, değil, kendinizi, kendini yok saymak
Bi hi tukezzibûne	: yalanladılar, yalan söyleyerek

29- Yalanlarda kalarak kendinizi bilemediniz, hakikatlere kendinizi kapattınız.

-30-

انطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ

İntalikû ilâ zıllin zî selâsi şuâb

İntalikû ila zıllin	: gölge ile kapatma, gafletle kapatma
zi	: sahip, işi yapan, zatında olan, kendindeki hakikat,
selasi	: üç, farklı, bölümler, dallar, çeşit
şuabin	: teke bağlı bölümler, gövdeye bağlı dallar, şubeler, kol

30- Varlığın çeşitliliğini bir bütünlük içinde tutan zatı anlamayı kendi gafletinizle kapattınız.

-31-

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ

Lâ zalîlin ve lâ yugnî minel leheb

lâ zalîlin	: yok, hiçbir gölge, gaflet
ve lâ yugnî	: yok, zengin, huzurlu olmaz, gani olmaz, faydasız, yarar,
min el lehebi	: ateşli haller, yakıp yakıcı haller

31- Gaflet halinizi yok edemediniz ve yakıp yakıcı hallerinizden dolayı hakikatleri anlayamadınız.

-32-

إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ

İnnehâ termî bi şerarin kel kasr

İnnehâ termi	: muhakkak ki amaç, hedef, amaçlanan
bi şerarin	: kıvılcımlar, kıvılcım, parlayan, tecelli
ke el kasri	: gibi, saray, köşk, ulvi sistem, beka mülkü,

32- Muhakkak ki amaç, tecellilerin geldiği Beka mülkünü anlamaktır.

-33-

كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ

Ke ennehu cimâletun sufr

keenne-hu	: gibi, benzer, sanki, beğendiğiniz, o
cimâletun	: topluluklar, güzellik, birlik oluşturma, sarı erkek deve
sufrun	: sıfır, sarı, bakır, tunç, başlangıç noktası, yeri

33- Tüm güzelliklerin başlangıç yeri orasıdır.

-34-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun	: vah, yazık, vay haline
yevmeizin	: gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne	: yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

34- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-35-

هَذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ

Hâzâ yevmu lâ yentıkûn

Hâzâ yevmu : bu, şu, o, gün, vakit, zaman,
lâ yentıkûne : konuşamayacaklar, konuşma yok, olmaz,

35- Bunları anlayamayanların hiçbir zaman hakikatleri konuşmaları yoktur.

-36-

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ

Ve lâ yu'zenu lehum fe ya'tezirûn

ve lâ yuzenu lehum : yok, yetki, izin, onlar
Fe ya tezirune : sonra, artık, öyle, özür dilemek, hata,

36- Onların yetkileri de yoktur. Öyle ki onlar hatalarını görmezler de.

-37-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

37- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-38-

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ

Hâzâ yevmul fasl cemanâkum vel evvelîn

Hâzâ yevmu : işte, bu, gün, vakit, zaman, her zaman,
el fasl : ayırma, hak ile batılı fark etme
cema nâ kum : birlik, toplamak, bir arada tutmak, cem etmek, biz, siz,
ve el evvelîne : evvelkileri, öncekileri

38- Her zaman Hakk ile batılı anlamana içinde olun. Sizi ve öncekileri birlik içinde tuttuğumuzu anlayın.

-39-

فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ

Fe in kâne lekum keydun fe kîdûn

Fe in kane : eğer, ise, fakat, oldu
Lekum keydun : sizin tuzak, kötülük, hile

Fe kiduni : hile, tuzak, kötülük

39- Eğer siz kötü haller içinde olursanız, kendinize kötülük etmiş olursunuz.

-40-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

40- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-41-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ

İnnel muttekîne fî zılâlin ve uyûn

İnne el muttekine : muhakkak ki, muttaki, fenalardan sakınan, dosdoğru olan
fî zılâlin : için, korunan, huzur bulan, gölge yapan, sahip çıkan, rahat
ve uyûnin : gözler, ayniyet, benzer, gözetilmek, pınar, aslı, bir olan

41- Muhakkak ki o fenalardan sakınanlar, hakikatlere ulaşmanın rahatlığındadırlar ve birlik üzeredirler.

-42-

وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ

Ve fevâkihe mimmâ yeştehûn

ve fevâkihe : dinlenme, rahat, huzur, bekleme, meyveler, fakih, bilgiler
Mimmâ yeştehune : ki, gibi, olan, istek, istedikleri, arzu etmek,

42- Ve anlamayı istedikleri hakikatlerin bilgilerine ulaşmışlardır.

-43-

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

Kulû veşrebû henîen bimâ kuntum ta'melûn

kulû : yiyin, beslenmek, yararlanmak
ve işrebû : için, içmek, fayda bulmak,
henîen : afiyet, tebrik, sıhhat, mutlu olmak,
bi-mâ kuntum tamelun : çalışmalarınız karşılığı

43- Hakikatlerden yararlanırlar ve çalışmaların karşılığı olarak mutluluk içindedirler.

-44-

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

İnnâ kezâlike neczîl muhsinîn

İnnâ kezalike : muhakkak ki, biz işte böyle
neczî : karşılık, mükafat, ödül
el muhsinîne : iyilik eden, bağışta bulunan, iyi hallerde olan,

44- Muhakkak ki iyi hallerde olanların karşılıkları işte böyledir.

-45-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

45- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-46-

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ

Kulû ve temetteû kalîlen innekum mucrimûn

kulû : yiyin, faydalanmak, eğlenmek
ve temetteû : zevk almak, keyfi hareket, metalanmak, menfaat
kalîlen : azda olsa, zaman geçirmek, biraz
inne-kum : muhakkak ki, siz
mucrimûne : cürüm, günah, suç işleyenler, fenalarda, kötülük,

46- Muhakkak ki sizden kötülükler içinde olanlar, kendi menfaatleri için ve eğlenmek için zamanlarını geçirirler.

-47-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an

li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

47- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-48-

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ

Ve izâ kîle lehumurkeû lâ yerkeûn

ve izâ kîle lehum : onlara denildiği zaman,
irkeû : rükû edin, nitelikler, sıfatları anlayıp teslim olmak,
lâ yerkeûne : yok, olmazlar, rükû, nitelikler, sıfatlar,

48- Onlara sıfatları anlayıp teslim olun denildiği zaman, sıfatları anlayıp teslim olmazlar.

-49-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

49- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-50-

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

Fe bi eyyi hadîsin ba'dehu yu'minûn

Fe bi eyyi hadisin : artık, öyle ki, hangi söze
bade-hu : bundan sonra,
yuminûne : inanırlar, inanacaklar

50- Artık bundan sonra hangi söze inanacaklar.

S78 - NEBE SURESİ

-1-

عَمَّ يَتَسَاءلُونَ

Amme yetesâelûn

Amme yetesaelune : neyi, lakin, fakat, soruyorlar, sual ediyorlar, arıyorlar

1- Neyi sorup arıyorlar?

-2-

عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ

Anin nebeil azîm

an en nebei : haber, bilgi, hakikatlerin bilgisi,
el azimi : varoluştaki karar sahibi, kararlı, yüce

2- Varoluştaki karar sahibi hakkında bilgiler mi?

-3-

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ

Ellezî hum fîhi muhtelifûn

Ellezi hum fiy hi : o kimseler, onun hakkında, içinde bulundukları durum
muhtelifune : ihtilaf hali, ayrılık, ikilik, birbirine uymayan

3- Ki onlar, O'nun hakkında birbirine uymayan düşünceler içindedirler.

-4-

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ

Kellâ se ya'lemûn

Kellâ se yalemune : hayır, öyle değil, elbette, yakında bilecekler

4- Elbette hakikati arayan bilecektir.

-5-

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ

Summe kellâ se ya'lemûn

Summe kella : sonra, devamla, böylece, elbette
se yalemun : bilmeye devam edecektir, yakında bilecekler

5- Elbette arayan bilmeye devam edecektir

-6-

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا

E lem necalil arda mihâdâ

Elem necal : değil, kılmadık mı, yapmadık mı?
El arda : yeryüzü, yaşam yeri,
mihaden : döşemek, yaymak, düzenlemek, beşik, döşek,

6- Yeryüzünü düzenleyip bir yaşam yeri yapmadık mı?

-7-

وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا

Vel cibâle evtâdâ

ve el cibâle : dağlar, büyüklük,
evdaten : kazık, çakılı, desteklenmiş, tutturan, denge, sebat,

7- Destekleyici dağları.

-8-

وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا

Ve halaknâkum ezvâcâ

ve halaknâ-kum : sizi yarattık, halk ettik, var ettik,
ezvacen : eş, tür, sınıf, benzer, aynı yolda olan, çift olarak,

8- Ve sizi çiftler halinde yarattık.

-9-

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا

Ve cealnâ nevmekum subâtâ

ve cealnâ : yaptık, oluşturduk, ortaya koyduk, düzenlemek

nevme-kum : sizin uykunuz
subâten : dinlenme

9- Dinlenmeniz için uyku hâlini düzenledik.

-10-

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا

Ve cealnel leyle libâsâ

ve cealnâ : kıldık, yaptık, düzenledik, sunduk, meydana getirdik
el leyle : gece, karanlık,
libasen : örtü, kaplama,

10- Geceyi örtü yaptık.

-11-

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا

Ve cealnen nehâre meâşâ

ve cealnâ : kıldık, yaptık, düzenledik
en nehâre : gündüz, aydınlık, ışık,
meâşen : maişet, yaşamak, gıda, rızık, geçim için çalışma,

11- Aydınlığı rızkınız için düzenledik.

-12-

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا

Ve beneynâ fevkakum seb'an şidâdâ

ve beneynâ : bina ettik, kurduk, bedenlendirdik, düzenledik,
fevka-kum : yukarı, yüksek derece, makam, üzerinizde, sıfatlar, siz,
seban : yedi, yücelikler, yüce deliller, yedi makam, tüm makam,
şidâden : kudretli, kuvvetli, sağlam, daha fazla, belirgin, görünür,

12- Sizin üzerenizde tüm yüce delilleri görünür bir halde sizi bedenlendirdik.

-13-

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا

Ve cealnâ sirâcen vehhâcâ

ve cealnâ : yaptık, kıldık, düzenledik, sunduk,
sirâcen : lamba, kandil, ışık veren, nur saçan, aydınlatan, şevk veren,
vehhâcen : parlayan, görkemli, ışıl ışıl, ışık veren, nurunu gösteren

13- Hakikati gösteren, nur saçan bir halde düzenledik.

-14-

وَأَنزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاء ثَجَّاجًا

Ve enzelnâ minel mu'sırâti mâen seccâcâ

ve enzelnâ : sunduk, verdik, indirdik
min el musırâti : bulutlardan, olgunlaşmış meyve, her şey,
mâen : su, rahmet, ilim,
seccâcen : bereketli, dökülen, bol

14- Bulutlardan bol rahmetler sunduk.

-15-

لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا

Li nuhrice bihî habben ve nebâtâ

li nuhrice : çıkarmak
bi-hî habben : ondan tohumlar
Ve nebaten : nebat, bitki

15- Nebatlardan tohumlar çıkardık.

-16-

وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا

Ve cennâtin elfâfâ

ve cennâtin : bahçeler
elfâfen : sarmaş dolaş olmuş fidan, dallar, topluluklar

16- Bahçelerde sarmaş dolaş olmuş bitkiler.

-17-

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا

İnne yevmel faslı kâne mîkâtâ

İnne yevme : muhakkak, gün, vakit, zaman,
El faslı : ayrıntı, ara, ayrılma, bölüm, süre,
Kane mikaten : oldu, belirli zaman, yer, vakit, vakti sınırlı olan

17- Muhakkak ki onların belirli bir yaşam süreleri vardır.

-18-

يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا

Yevme yunfehu fîs sûri fe te'tûne efvâcâ

Yevme yunfehu	: gün, vakit, her an, üfleten, üfürülür,
fî el sûri	: içinde, sur, suret, beden, resim, üflenilen,
fe tetûne	: geleceksiniz, anlayacaksınız, bileceksiniz
efvâcen	: topluluklar, alaylar, tüm varlığın birliği, tüm varlık,

18- İçinizde her an nefes aldırıp verdiren gücü anladığınız vakit, tüm varlığın birliğini bileceksiniz.

-19-

وَفُتِحَتِ السَّمَاء فَكَانَتْ أَبْوَابًا

Ve futihatis semâu fe kânet ebvâbâ

ve futihati	: açıldı, ortaya çıktı, gerçekler belli oldu, fetih,
es semâu	: sema, gökyüzü, ulvi âlem
fe kânet	: böylece, olmuştur, açığa çıkmıştır, görünür,
ebvâben	: kapılar, gerçekler, kısım, bahis, parça,

19- Ve Ulvi Âlem açıldığında, böylece bilmediğiniz gerçekler açığa çıkacaktır.

-20-

وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا

Ve suyyiretil cibâlu fe kânet serâbâ

ve suyyireti	: yürütüldü, bitirildi.
el cibâlu	: dağlar, büyüklük halleri, benlik,
fe kânet	: böylece oldu
serâben	: serap, hayal, şaşkınlık, kaybolup giden,

20- Ve büyüklük halleri bitecektir. Böylece suretler bir serap olacaktır.

-21-

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا

İnne cehenneme kânet mirsâdâ

İnne cehenneme	: muhakkak ki, cehennem, cehaletin derin kuyusu
Kanet mirsaden	: oldu, gözetleme yeri, hâli, o hallerle bakanlar

21- Cehaletin cehenneminde olanlar o hallerle bakıp dururlar.

-22-

لِلْطَّاغِينَ مَآبًا

Lit tâgîne meâbâ

li et tâgîne : için, azgın, isyan eden, sapkın, benlik içinde olan
meâben : meab, ilahlara sığınan, sığınılacak yer, bulundukları hal

22- Sığındıkları şey, haddi aşmak, benlik içinde olmaktır.

-23-

لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا

Lâbisîne fîhâ ahkâbâ

lâbisîne : giyen, giymiş, suretlerde kalan, kalacak olanlar
fîy-hâ ahkaben : onun içinde, orada, uzun zaman, bir yaşam,

23- Uzun zaman suretlerde kalırlar, o hallerin içinde oyalanırlar.

-24-

لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا

Lâ yezûkûne fîhâ berden ve lâ şerâbâ

lâ yezûkûne : yok, tat, lezzet, fayda,
fî-hâ berden : orada, o halde, serinlik, soğukluk, zayıflık, rahatlık, ölü gibi,
Ve la şeraben : yok, hissetmek, içecek, ilim üzere olmak, öğrenmek

24- O hâlde olanlar hakikatlere karşı ölü gibidirler, hakikatlerden tat almazlar ve hakikatleri hissetmezler.

-25-

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا

İllâ hamîmen ve gassâkâ

İllâ hamimen : ancak, sadece, kaynar su, kızgın, öfke, yakınlık, dostluk,
Ve gassakan : bedenlerinden çıkan irin pis koku, cehalet hali, küfrün hali

25- Sadece öfkeli hallerde ve kendi ürettikleri cehalet hallerinde olurlar

-26-

جَزَاء وِفَاقًا

Cezâen vifâkâ

Cezâen : karşılık, ceza,
vifaken : münasip, uygun,

26- Kendilerine uygun karşılıkları budur.

-27-

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا

İnnehum kânû lâ yercûne hısâbâ

İnnehum kanu : muhakkak ki, onlar, oldular, edildiler
lâ yercûne : yok, ümit etmek, arzu, umut, rica,
hısâben : hesap, arayıp sorgulama, amaç, maksat,

27- Muhakkak ki o hâlde olanların hakikatleri arayıp sorgulamada bir arzuları yoktur.

-28-

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا

Ve kezzebû bi âyâtinâ kizzâbâ

ve kezzebû : yalanlarda kalmak, yalanladılar
bi âyâti-nâ : ayet, işaret, delil, biz, ayetlerimiz
kizzâben : yalanlamak, reddetmek, tekzip ederek

28- Ve ayetlerimize karşı yalanlarda kaldılar, hakikatleri yalanladılar.

-29-

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا

Ve kulle şeyin ahsaynâhu kitâbâ

ve kule şeyin : her şeyi, bütün her şey,
Ahsaynâ hu : saydık döktük, sunduk, güzellik içinde, gösterdik,
kitaben : kitapta, varlık kitabı,

29- Bütün her şeyin hakikatlerini varlık kitabında saydık döktük.

-30-

فَذُوقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا

Fe zûkû felen nezîdekum illâ azâbâ

Fe zuku : bundan sonra, haydi, artık, tadın, hissetmek, zevk, öfke
Fe len nezide kum : artış yok, değil, artış, çoğalmak, siz,
İlla azaben : ancak, sadece, sıkıntı, azap

30- Bundan sonra cehaletin hissiyatında olanların ancak sıkıntılarından başka bir şeyi artmaz.

-31-

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا

İnne lil muttekîne mefâzâ

İnne li el muttakine	: muhakkak, muttakiler için, fenalardan sakınan,
mefazen	: korunma, mutluluk, kurtuluş, feyz

31- Muhakkak ki fena hallerden sakınanlar için feyz vardır.

-32-

حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا

Hadâika ve anâbe

hadâika	: bostan, bahçe, ortaya çıkmış güzellikler, hakikatler, tecelliler,
ve anâben	: üzüm bağı, üzümleri tutan bağ, tüm varlığı tutan Zât,

32- Tecellileri ve tüm varlığı tutan Zâtı anlamak vardır.

-33-

وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا

Ve kevâıbe etrâbâ

ve kevâıbe	: tomurcuk, taneler, göz alıcı güzellikler, tecelli etmiş,
etrâben	: eşit, aynı, benzer, denk, bir, birlik içinde olmak şuuru

33- Göz alıcı güzellikler ve birlik şuuru vardır.

-34-

وَكَأْسًا دِهَاقًا

Ve kesen dihâkâ

ve kesen	: kadeh, bardak, cam, gönül,
dihâkan	: dolu, mutlu olmuş, huzur bulmuş, anlamış gönül

34- Hakikatleri anlamış gönüller vardır.

-35-

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا

Lâ yesmeûne fîhâ lagven ve lâ kizzâbâ

lâ yesmeûne : yok, işitmek, işitmezler, duymazlar
fîy-hâ lagven : orada, o halde olan, boş söz, faydasız, hata,
Ve la kizzaben : yok, yalan, yalanlarda kalmak

35- O halde olanlarda boş söz duyma yoktur ve yalan yoktur.

-36-

جَزَاء مِّن رَّبِّكَ عَطَاء حِسَابًا

Cezâen min rabbike atâen hısâbâ

cezâen : karşılık, ceza,
min rabbi-ke : Rabbinden
atâen : bir lütuf, bağış, ihsan, hakikatlerin lütfu,
hısâben : hesap, yaptıklarının karşılığı, araştırmak, incelemek,

36- Hakikatleri araştırmanın karşılığı olarak Rabbinin lütufları vardır.

-37-

رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرحْمَنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا

Rabbis semâvâti vel ardı ve mâ beynehumer rahmâni lâ yemlikûne minhu hitâbâ

rabbi : Rabb, vücudlandıran, var eden,
el semâvâti ve ardı : sema, gökler, ulvi alem ve dünya, yeryüzü
ve mâ beyne huma : onlarda olan şeyler, arasında bulunanlar,
er rahmâni : rahmetiyle tüm varlığı saran, nuru ile saran,
lâ yemlikûne : yok, malik, sahip, var değildir,
minhu hitaben : ondan, söz sahibi, seslenen, hitap,

37- Gökleri ve yeri ve onlarda olan her şeyi vücudlandıran, bütün varlığı nuruyla saran O'dur. Tüm varlıktan O'ndan başka hitab edip duran yoktur.

-38-

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا

Yevme yekûmur rûhu vel melâiketu saffâ lâ yetekellemûne illâ men ezine lehur rahmânu ve kâle sevâbâ

Yevme yekunu : o gün, vakit, her an, zaman, hazırdır, vardır,
el rûhu : ruh, tüm varlığın var oluş kaynağı, hayatın kaynağı,
ve el melâiketu : melekler, kuvve, kuvvet sahibi, güç, her varlıktaki güç,
saffan : saf saf olarak, sıralı, dizi dizi, her yer, her varlık,
lâ yetekellemûne : yok, kelime, konuşamaz, bilemez
İllâ men ezine lehu : ancak, sadece, başkası, kim, izin, yetkili olan, o,
el rahmânu : tüm varlığı rahmetiyle saran, nuruyla saran,
ve kâle sevaben : dedi, söyledi, doğru olan, hak üzere olanlar, hayırlı,

38- Bütün her şey her an O'nun Ruhundandır ve her varlıktaki güç O'dur. Her şeyde yetkili olanı, tüm halkı nuruyla saranı anlayan ve hayr üzere olan kimse, hakikatlerden başka bir şey konuşamaz.

-39-

ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاء اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ مَآبًا

Zâlikel yevmul hakk femen şâettehaze ilâ rabbihî meâbâ

Zâlike el yevmu	: işte bu, bunlar, gün, her an, vakit, zaman,
el hakk	: hakikat, gerçek, doğru olan,
Fe men şea	: artık, bundan sonra, kim, kimse, isterse, isteyen,
ittehaze	: çekilmek, tanımak, sarılmak, hakikatlere sarılmak,
ilâ rabbi-hî	: sadece, ancak, Rabbinin, vücudlandıran, onu,
meâben	: sığınak, geri dönülecek olan yer, gerçek yer,

39- İşte bunları anlayan her zaman hakikatler üzere olur. Bundan sonra kim isterse sadece Rabbinin hakikatlerine sarılır, sadece O'na döner.

-40-

إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا

İnnâ enzernâkum azâben karîbân yevme yenzurul meru mâ kaddemet yedâhu ve yekûlul kâfiru yâ leytenî kuntu turâbâ

İnnâ enzerna kum	: muhakkak ki, doğrusu, haberdar etmek, uyardık,
Azâben kariben	: azab, sıkıntı, yakınlık, gelecek
Yevme yenzuru	: o gün, her zaman, bakacak
el meru	: kişi, er kişi,
ma kaddemet	: takdim ettiği şey
yedâ-hu	: elleri, gücü, o, kendi elleri
ve yekulu	: derler, söyler,
el kâfiru	: örten, hakikatleri görmemezlikten gelen
yâ leyte-nî	: keşke ben
Kuntu turaben	: olmak, olsaydım, toprak, toz,

40- Muhakkak ki gelecek sıkıntılara karşı sizi uyardık. Bir kişi kendi elleriyle ne yaptıysa, her zaman onun karşılığını görür. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, keşke ben toprak olsaydım, der.

S79 - NÂZİÂT SÛRESİ

-1-

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا

Ven nâziâti garkâ

Ve en naziati : çekmek, çekip almak, soymak, gerçeğe ulaşmak,
Garkan : gark olmak, suretten sirete dalmak, bol bol vermek,

1- Suretlerden sîretlere dalıp gerçeğe ulaşanlara.

-2-

وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا

Ven nâşitâti neştâ

Ve en naşitati : kolaylıkla çıkanlara, çekenlere, çözenlere, ulaşanlara
neştan : gönül hoşluğuyla, yumuşaklıkla, incelikle, itina, özenle

2- İtinayla hakikatleri çözenlere.

-3-

وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا

Ves sâbihâti sebhâ

Ve el sabihati : güzelce, latif, hoş, yüzmek, tetkik etmek, araştırmak,
seban : yüzmek, hayatın inceliklerini dolaşmak,

3- Yaratılışın inceliklerini araştıranlara.

-4-

فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا

Fes sâbikâti sebkâ

Fe el sabikati : ilerlemek, geçmek
sebkan : geçmek, yarışmak

4- Hakikatleri anlamada ilerledikçe ilerleyenlere.

-5-

فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا

Fel mudebbirâti emrâ

Fe el mudebbirati	: müdebbir, işin önü ardı, hakikatle hareket eden
emren	: iş, emr, hüküm, işleyiş, varlıktaki işleyiş

5- Varlıktaki işleyişi anlayıp o hâl üzere hareket edenlere.

-6-

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ

Yevme tercufur râcifeh

Yevme tercufu	: gün, zaman, sarsılma, sarsıntı, titremek, kendine gelmek
Er racifetu	: titreyen, sarsılan, sarsacak, şiddetle sallayacak

6- Her an gerçeklerle sarsılıp kendine gelenlere.

-7-

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ

Tetbeuher râdifeh

tetbeu-hâ	: takip etmek, ardından, devamlı
er râdifetu	: ikincisini, ardından, arka arka gelen, devam eden,

7- Devamlı hakikatleri takip edenlere.

-8-

قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

Kulûbun yevmeizin vâcifeh

Kulûbun yevme izin	: kalpler, idrakler, anlayış, gün, vakit, her an
vâcifetun	: hızla atacak, titreyen, heyecan,

8- Kalbleri her an hakikatlerle titreyenlere.

-9-

أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ

Ebsâruhâ hâşiah

ebsâru-hâ : görmek, görüp anlamak, bakış, basiret
hâşiatun : yüce bir aşk ile, saygı, boynunu eğme

9- Yüce bir aşk ile hakikatleri görüp anlayanlara.

-10-

يَقُولُونَ أَئِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ

Yekûlûne e innâ le merdûdûne fîl hâfireh

Yekûlûne e inna : derler, söylerler, biz,
Le merdudune : red olunmuş kabul edilmemiş, geri döndürülmüş, çıkış,
Fiy el hafireti : içinde, ilk hale dönmek, asli hale, önceki hale, geldiği yer

10- Derler ki: Biz asliyetimize döndürülecek miyiz?

-11-

أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً

E izâ kunnâ izâmen nahıreh

E iza kunna : biz olduğunda, edildiğinde
izâmen : kemik, büyük kimseler, büyükler
Nahireten : çürümüş kemikler, savrulmuş dağılmış

11- Bizim kemiklerimiz bile savrulup dağıldıktan sonra mı?

-12-

قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ

Kâlû tilke izen kerretun hâsireh

Kâlû tilke : dediler, bu, şu, o
izen : eğer, o zaman, halinde, takdirde, gibimi
Kerretun : tekrar, dönüş, sabah akşam, kuvvet, kudret, maksat,
hasiretun : kayıp, kaybetmek, varlığından geçmek, bitmek, kavuşmak

12- Dediler ki: O halde bu dönüş varlığından geçmektir.

-13-

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ

Fe innemâ hiye zecretun vâhıdet

Fe innema hıye : ancak, sadece, işte, o
zecretun : sevk etmek, göndermek, bir güç ile hareket, azarlama
vâhıdetun : birlik, bir olan, tek olan

13- İşte tüm varlığın bir güç ile hareket etmesi O'nun tekliğinin göstergesidir.

-14-

فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ

Fe izâ hum bis sâhiret

Fe iza hum : artık, işte, bundan sonra, olduğunda, onlar
Bi el sahiret : dikkatli, uyanık, gözleri açık hale gelme, yeryüzü, çöl,

14- Bu hakikatleri anlayanlar uyanmışlardır.

-15-

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى

Hel etâke hadîsu mûsâ.

Hel eta ke : sana gelmedi mi? geldi değil mi?
Hadisu musa : hikayesi, kıssası, sözleri, olay, haberleri, Musa

15- Musa'nın başından geçen olayların bilgileri sana geldi değil mi?

-16-

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى

İz nâdâhu rabbuhu bil vâdil mukaddesi tuvâ

İz nada hu : o zaman, nida etti, seslenmek, o
rabb hu : rabbi, efendi, vücudlandıran, o
Bi el vadi : vadi, yol, yer, tarz, usül, yol ile,
el mukaddesi : mukaddes, kutsal, temiz, pak, değerli, ulvi hakikatler
tuva : tuva, birlik yolu, övülmüş, sena, değerli, toplanmak,

16- O, mukaddes bir yol olan birlik yolu üzere olduğunda Rabbinin nidasını işitti.

-17-

اذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى

İzheb ilâ firavne inne hu tagâ.

izheb : git, göndermek, giydirmek, atlamak,
ilâ firavne : firavuna, kibirli, zorba
İnne hu taga : muhakkak, o, azgınlık, haddi aşan, büyüklük, kibirlilik

17- Firavuna git, muhakkak ki o kibirlilik içinde olandır.

-18-

فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَى أَن تَزَكَّى

Fe kul hel leke ilâ en tezekkâ.

Fe kul hel leke : Sonra, böylece, ona de, öylemi, söyleyebilirim, sana,
ila en tezakka : tertemiz olmak, halis, feyizlenmek, aydınlanmak

18- Sonra ona de ki: Aydınlanıp temizlenmenin yolunu sana söyleyebilirim.

-19-

وَأَهْدِيَكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى

Ve ehdiyeke ilâ rabbike fe tahşâ.

ve ehdiye-ke : huda, rehber, kılavuz, yol gösteren,
ilâ rabbi-ke : ancak, sadece, Rabbin
Fe tahşa : böylece, alçak gönüllü, tevazulu, saygılı

19- Rehberin ancak Rabbin olsun. O'na karşı saygılı ol.

-20-

فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى

Fe erâhul âyetel kubrâ.

Fe era hu : sonra, böylece, gösterdi, anlattı, hu, o,
El ayete : ayetler, işaretler, alamet, delil,
el kubra : büyüklük, yüce, azamet, meliklik,

20- Böylece ona tüm kâinatın yüce sahibinin delillerini gösterdi.

-21-

فَكَذَّبَ وَعَصَى

Fe kezzebe ve asâ.

Fe kezzebe : fakat, yalanladı, yalanda kaldı
ve asa : isyan etti, karşı çıktı

21- Fakat o yalanladı ve karşı çıktı.

-22-

ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَى

Summe edbere yes'â.

Summe edbere : sonra, arkası, arka taraf, geçmiş bilgileri, kendi bağları
Yesa : istedi, aradı, amaçladı, yöneldi, sığındı, arzuladı

22- Sonra da eski bildiklerine yöneldi.

-23-

فَحَشَرَ فَنَادَى

Fehaşere fe nâdâ.

Fe haşere : sonra, toplandı, kalabalık,
Fe nada : sonra seslendi

23- Böylece halkını topladı, sonra da seslendi.

-24-

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى

Fe kâle ene rabbukumul a'lâ.

Fe kale : sonra, böylece, dedi
Ene rabbu kum : ben, rabbinizim, sizin,
El ala : yüce, büyük, ulu

24- Dedi ki: Ben, sizin rabbinizim, yüce olanım.

-25-

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى

Fe ehazehullâhu nekâlel âhıreti vel ûlâ.

Fe ehaze-hu : aldı, çekti, nisbet etti, sarıldı, götürdü, sürdü, o, hak,
Allah : Allah.
Nekale : ders, ibret, nakil, kötü
El ahıret ve el ûlâ : sonrakilere, sonra ve ilk, önce, öncekilere,

25- Ve o kendine Allah'lık nisbet etti. Bu hâl öncekilere ve sonrakilere bir ders oldu.

-26-

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَى

İnne fî zâlike le ıbreten li men yahşâ.

İnne fiy zalike : muhakkak ki, bunun içinde, bu anlatılanlarda
Le ibreten : ibret, dersler, önceki yaşanandan ders çıkarmak
Li men : kimseler için,
yahşa : saygılı olan, fenalardan sakınan, huşu, titreyen, sakınan

26- Muhakkak ki işte bu anlatılan hakikatlerde, fenalardan sakınıp bir saygı içinde olan kimseler için ibretler vardır.

-27-

أَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاء بَنَاهَا

E entum eşeddu halkan emis semâ, benâhâ

E entum eşeddu	: sizler, daha fazla, en ince ayrıntı, güçlü, zor, geniş
Halkan	: halkiyet, halk, yaratma, oluşturma, düzenlenme
Em el semau	: veya, ya da, yoksa, gökyüzü, sema, ulvi alem
Bena ha	: yapı, kurdu, düzenledi, bina etti.

27- Sizin yaratılışınızda en ince ayrıntılar yok mu? Ya da göklerin düzenlenmesinde?

-28-

رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّاهَا

Refea semkehâ fe sevvâhâ.

refea	: yücelik, yükseklik, huzur, kaldırmak, açığa çıktı,
semke-hâ	: yüksek bina, her yönüyle geniş yüksek olan, vücudlandırma, o
fe sevvâ-hâ	: adil, adaletli, dosdoğru, dizayn, düzenleme, eşitlik, birlik, o

28- Varolan her şey bir yücelik içinde vücudlandırıldı, dosdoğru düzenlendi.

-29-

وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا

Ve agtaşe leylehâ ve ahrece duhâhâ.

ve agtaşe	: karartı, karanlık, zayıf görüş,
leyle-hâ	: gece, karanlık, gaflet, o
ve ahrece	: çıkardı, ortaya çıkmak, görünmek,
duhâ-hâ	: güneş, kuşluk vakti, aydınlığın yayılması,

29- Gecede karanlık vardır ve geceden aydınlığa geçişte her şey görünür.

-30-

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا

Vel arda ba'de zâlike dehâhâ.

ve el arda bade	: arz, yeryüzü, toprak, bundan sonra, böylece
Zalike deha ha	: bu, işte, sonra, döşedi, yaydı, kapsamak, derece, ileri görüş

30- Ve yeryüzü yayılıp döşendi.

-31-

أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءهَا وَمَرْعَاهَا

Ahrece minhâ mâehâ ve mer'âhâ.

Ahrece min ha : oradan, ondan çıkardı
Mae-hâ : onun suyunu
mera-hâ : merasını, otlağını, çayırlık, boş yer, yeşil alan,

31- Oradan çıkan suyu ve merası vardır.

-32-

وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا

Vel cibâle ersâhâ.

ve el cibâle : dağlar, yüce olan,
ersa ha : yerleştirdi, konan, yükselmiş

32- Ve yükselmiş dağlar.

-33-

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ

Metâan lekum ve li en âmikum

Metâan lekum : yararlanmak, faydalanmak, sizler
Ve li enami kum : hayvanlarınız için

33- Sizler ve hayvanlarınız için oradan faydalanmak vardır.

-34-

فَإِذَا جَاءتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى

Fe izâ câetit tammetul kubrâ.

fe izâ ceat : sonra, ta ki, böylece, geldiği zaman
Et tammetu el kübra : büyük felaket, afet, olağan üstü hal, ölüm vakti

34- Ta ki o ölüm vakti gelinceye kadar.

-35-

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ مَا سَعَى

Yevme yetezekkerul insânu mâ seâ

Yevme : gün, her an, vakit, zaman,
yetezekkeru : derin düşünür, hakikatleri anlayıp o hâl ile hareket etmek
el insân : insan,
ma sea : aramak, çalışmak, güç, iktidar, hakikatlerin arayışı

35- İnsan hakikatleri anlamak için derin düşünmeli ve vaktini hakikatlerin arayışında geçirmeli.

-36-

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَى

Ve burrizetil cahîmu li men yerâ

ve burrizeti : bariz olmuştur, ortaya çıktı, açıkça, net, aşikar,
el cahimu : sıfatları kendine nisbet etmek, varlık isnat eden, üstün gören
Li men yara : için, kim, kimse, düşünen, gören, anlayan

36- Ve düşünüp anlayan kimseler, sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletini apaçık anlamışlardır.

-37-

فَأَمَّا مَن طَغَى

Fe emmâ men tagâ.

Fe emma : bundan sonra, amma, fakat
Men taga : kim sınırı aştı, haddi aştı, taşkınlık etti

37- Bundan sonra kim; haddi aşıp kendini ilahlaştırmışsa

-38-

وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

Ve âserel hayâted dunyâ.

ve âsere : seçti, etki, etkilendi, köle, esir olmak,
el hayâte ed dünya : dünya hayatı, yaşamı

38- ve dünya hayatına esir olmuşsa,

-39-

فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى

Fe innel cahîme hiyel me'vâ.

Fe inne el cahim : o zaman muhakkak cahim, kendini farklı gören
Hiye el meva : o, onun, sığınak yeri, barınak, mekan,

39- işte muhakkak ki onun sığındığı yer, kendine varlık isnat etmenin cehaletidir.

-40-

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى

Ve emmâ men hâfe makâme rabbihî ve nehennefse anil hevâ.

ve emmâ men hafe	: fakat, kim çekindi, korktu, kendine isnattan sakındı
makâme	: makam, mesken, mülkiyet, durmak, kalmak
rabbi-hî	: Rabbinin
ve nehâ	: yasakladı, uzaklaştı
en nefse anil heva	: nefsinin, kendisinin, kendi hevasından

40- Ve kim; Rabbine ait olan makamları kendine isnat etmekten sakınır ve kendi hevalarından uzaklaşırsa,

-41-

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى

Fe innel cennete hiyel me'vâ.

Fe inne cennete	: işte, sonra, böylece, muhakkak, cennet, huzur
Hiye el meva	: sığınağı, barınağı

41- işte muhakkak ki onun sığınağı huzurdur.

-42-

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا

Yes'elûneke anis sâati eyyâne mursâhâ.

yeselûne-ke	: sana soruyorlar
an el sâati	: saat, o zaman, zamandan, kıyamet, yaşamın sonu
eyyâne	: ne zaman
mursâ-hâ	: durdurulmak, gelip çatmak, son, yürürlüğe girmek,

42- O saatin ne zaman gelip çatacağını sana soruyorlar.

-43-

فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَاهَا

Fîme ente min zikrâhâ.

fîyme ente	: içinde, sende, senin içinde
min zikrâ-hâ	: onun zikrinden, bilgi, anmak, hatırlamak,

43- Senin o konu hakkında bir bilgin yoktur.

-44-

إِلَى رَبِّكَ مُنتَهَاهَا

İlâ rabbike muntehâhâ.

ilâ rabbi-ke : Rabbine, seni vücudlandıran,
muntehâ-hâ : son, son derece, uç, onun sonu, nihayeti, varacağı yer,

44- Her şeyin sonu Rabbinedir ancak.

-45-

إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَاهَا

İnnemâ ente munziru men yahşâhâ

İnnemâ ente : sadece, ancak, sen,
munziru : uyarıcı, tebliğ eden, açıklayan
Men yahşa ha : kim, titreyen, saygılı olan fenalardan sakınan

45- Sen ancak saygılı olan, fenalardan sakınan kimseye hakikatleri açıklayıp uyarabilirsin.

-46-

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا

Ke ennehum yevme yerevnehâ lem yelbesû illâ aşiyyeten ev duhâhâ.

keenne-hum : sanki, gibi, onlar,
yevme : gün, o vakit, o ölüm vakti, zaman, üzerinde olsaydı
yerevne-hâ : görecekler, anlayacaklar, sanırlar, düşünürler, onu
lem yelbesû : kalmadılar, bulunmak, o hâlde yaşamak,
İllâ aşiyyeten : ancak, sadece, akşam, öğleden sonra,
Ev duha ha : veya, ya da, kuşluk, aydınlığın yayıldığı vakit, sabah,

46- Onlara o ölüm vakti geldiğinde, sadece sabahtan akşama kadar yaşadıklarını sanırlar.

S80 - ABESE SÛRESİ

-1-

عَبَسَ وَتَوَلَّى

Abese ve tevellâ.

abese	: huzursuz oldu, yüzünü ekşitti, gereksiz gördü, boş gördü
ve tevellâ	: başını çevirdi, çekildi, döndü

1- Huzursuz oldu ve başını çevirdi.

-2-

أَن جَاءهُ الْأَعْمَى

En câehul a'mâ.

en câe-hu	: onun gelmesi, geldi gelince, gelen
el amâ	: ama, körlük, hakikati göremeyen, anlayamayan

2- Hakikatleri göremeyen birinin ona gelmesiyle.

-3-

وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى

Ve mâ yudrîke leallehu yezzekkâ.

Ve mâ yudrî-ke	: sen bilemesin, belli olmaz, asla bilemezsiz
lealle-hu	: beklide o
yezzekkâ	: temizlenmek, ödüllendirilmek, aradığını bulma

3- Sen bilemeyebilirsin, belki de o aradığını bulacak.

-4-

أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكْرَى

Ev yezzekkeru fe tenfeahuz zikrâ.

Ev yezzekkeru	: ya da, düşünecek, anlayacak, anacak,
Fe tenfea hu	: yararlanacak, faydalanacak, anlayacak,
Ez zikra	: zikir, öğüt, anmak, anlamak, anlatmak

4- Anlattığından faydalanacak, düşünerek anlayacak.

-5-

أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى

Emmâ menistagnâ.

Emmâ men istigna : fakat, kim, ihtiyacı olmayan, muhtaç olmayan, müstağni

5- Fakat hakikatin öğütlerine ihtiyaç duymayan kimseye gelince,

-6-

فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّى

Fe ente lehu tesaddâ.

Fe ente : oysa, işte sen, o halde, sonra, sen
Lehu tesadda : ona yöneliyorsun, onunla ilgileniyorsun

6- işte sen onunla ilgileniyorsun.

-7-

وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّى

Ve mâ aleyke ellâ yezzekkâ.

Ve ma aleyka : sen değilsin, sorumlu değilsin
Ella yezekka : olmayan, değil, ödül, karşılık, bir şey aramayan

7- Bir arayışta olmayandan sen sorumlu değilsin.

-8-

وَأَمَّا مَن جَاءكَ يَسْعَى

Ve emmâ men câeke yesâ

ve emmâ men cae ke : fakat, oysa, halbuki, gelen kimse, geliyor.
yesâ : istiyor, arıyor, koşuyor, anlamak istiyor

8- Hâlbuki bir arayışta olan sana geliyor.

-9-

وَهُوَ يَخْشَى

Ve huve yahşâ.

ve huve yahşa : o, saygılı, sevgi, çekinme

9- Ve onda bir saygı var.

-10-

فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّى

Fe ente anhu telehhâ.

Fe ente : oysa sen
An hu telehha : rahatsız, dikkat etmek, ince davranmak, özenli

10- Oysa sen ona dikkat etmiyorsun.

-11-

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ

Kellâ innehâ tezkirah

Kellâ inne ha : hayır, bilakis muhakkak o, hakikatlerin sözleri
tezkiratun : hatırlatma, nasihat, öğüt vermek, yol gösterme, bilet

11- Bilakis hakikatlerin sözleri hakikatleri arayanlara bir öğüttür.

-12-

فَمَن شَاء ذَكَرَهُ

Fe men şâe zekerah

Fe men şea : artık, bundan sonra, kim ister, istiyor
Zekere hu : zikir, öğüt, anmak, hu, hak,

12- Bundan sonra isteyen kimse o hakikatlerden öğüt alır.

-13-

فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ

Fî suhufin mukerrameh

Fi suhufun : içinde, sahifeleri, ders, yazılı olan,
mukerrametin : aziz, kutsal, kerim, şerefli, üstün olan

13- O hakikatler tüm varlığın sayfalarında kutsal bir halde bulunur.

-14-

مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ

Merfûatin mutahherah

merfûatin : yüce, yüksek, yükseltilmiş, yüceltilmiş olan
mutahheratin : tertemiz olan, saf,

14- Tertemiz sayfalarda yüce gerçekler vardır.

-15-

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ

Bi eydî seferah

Bi eydi seferatin : bir el, güç, kâtip, yazıcı, arabulucu, yolcu, sürüp giden,

15- Sürüp giden bir gücü gösterir.

-16-

كِرَامٍ بَرَرَةٍ

Kirâmin berarah

kirâmin : yüce, koruyan, şerefli, üstün, değerli, yüce olanı anlamak,
beraratin : iyilik sahibi, ahdine sadık, erdemli insan, fenalardan sakınan

16- Fenalardan sakınan, hakikatlere bağlı olan insan, yüce olanı anlar.

-17-

قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ

Kutilel insânu mâ ekfera hu

kutile : kendine yazık eder, mahvolur, kahreder, öldürmek
el insânu : insan
Mâ ekfere : şey, ne, değil, örten, görmemezlikten gelen,
hu : Hakk, o

17- Hakk'ı görmemezlikten gelen insan ise kendine yazık eder.

-18-

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ

Min eyyi şeyin halakahu

Min eyyi şeyin : Herhangi bir şey, herhangi birinin, hangi şeyden
Halaka hu : yaratan, onun yaratılışı,

18- O nasıl bir şekilde halkedildi.

-19-

مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ

Min nutfeh halakahu fe kadderahu

Min nutfetin : nutfe, damla, temiz, duru, öz, sperm ile yumurta
Halaka hu : yaratıldı, var edildi, halk edildi, oluşturulması
Fe kaddera hu : ölçü, genetik bilgisi, plan, düzenlemek, takdir, o, hak

19- O bir özden halkedildi, böylece o bir ölçüyle sıfatlandırıldı.

-20-

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ

Summes sebîle yesserahu

Summe el sebili : sonra, yol, hakikatin yolu, hak yolu
Yessera hu : kolaylık, hızlı, gitmek, varlık, akıp giden, hu, o, hak

20- Sonra da ona akıp giden bir yaşam yolu verildi.

-21-

ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ

Summe emâtehu fe akberah

Summe emata hu : sonra onun ölümlü
Fe akbera hu : vücut kabri,

21- Sonra o vücud kabrinde ölümlü kılındı.

-22-

ثُمَّ إِذَا شَاء أَنشَرَهُ

Summe izâ şâe enşerah

Summe iza şae : sonra, ardından, olduğunda, ise, istek, arzu
Enşere hu : diriltti, yaydı, dağıtma, ortaya çıkardı, var etti, o, hak,

22- Sonra o hakikatleri anlamada istekli olursa o onu varedeni anlayacaktır.

-23-

كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ

Kellâ lemmâ yakdı mâ emerah

Kellâ lemma yakdı : hayır, lakin, eledi, yok saydı, görmedi, yapmak, anlayamadı

Ma emera hu : değil, şey, ne, işleyiş, hüküm, o, hak,

23- Fakat o kendindeki işleyişi anlayamadı.

-24-

فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَى طَعَامِهِ

Felyanzuril insânu ilâ taâmih

fe li yanzuri : işte baksın, bakıp görsün, değerlendirmek, incelemek
el insânu : insan
ilâ taâmi-hî : gıda, taamına, yemeğine, fayda, yarar,

24- İnsan o fayda bulduğu şeylere bakıp görsün.

-25-

أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاء صَبًّا

Ennâ sabebnel mâe sabbâ

Ennâ sabebna : nasıl, akıttık, donatılmak, vermek, biz,
El mae sabba : rahmet, su, akıtmak, sunmak, göndermek, nitelikler,

25- Bol bir rahmetle, niteliklerle onu nasıl donattığımıza baksın.

-26-

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا

Summe şekaknel arda şakkâ

Summe şakakna : sonra, yarılma, açığa çıkma, sunulma, oturduğu yer
El arda şakkan : yeryüzü, toprak, yarılması, açığa çıkması,

26- Sonra topraktan her şeyin nasıl ortaya çıktığına.

-27-

فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا

Fe enbetnâ fîhâ habbâ

Fe enbetna : böylece, sonrada, nebatlar,
Fi ha habben : içinde taneler, tohum, aşk

27- Sonra da nebatlar, içinde tohumlar.

-28-

وَعِنَبًا وَقَضْبًا

Ve ineben ve kadbâ

ve ineben : üzümler, bağlar
ve kadben : sebzeler, yoncalar

28- Üzümler ve sebzeler

-29-

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا

Ve zeytûnen ve nahlâ

ve zeytûnen : zeytin
ve nahlen : hurma

29- Zeytinler ve hurmalar

-30-

وَحَدَائِقَ غُلْبًا

Ve hadâika gulbâ

ve hadâika : bahçeler
gulben : yoğun, sık sık, verimli, kalabalık, çokluk,

30- ve yoğun bahçeler

-31-

وَفَاكِهَةً وَأَبًّا

Ve fâkiheten ve ebbâ

ve fâkiheten : meyveler, kemalat, zeki, anlayışlı, bilen kimse
ve ebben : yemler, yemlikler, meralar,

31- Meyveler ve meralar

-32-

مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ

Metâan lekum ve li enâmikum.

metâan : yarar, yararlanmak, meta olarak
lekum : sizin için

ve li enami kum : ve hayvanlarınız için

32- Siz ve hayvanlarınızın yararlanması için.

-33-

فَإِذَا جَاءتِ الصَّاخَّةُ

Fe izâ câetis sahhâh

Fe iza ceati : fakat, sonra, olduğunda, gelmek,
El sahhatu : şiddetli ses, sağır eden ses, dinlemek, kulak vermek,

33- Ta ki ölüm vakti gelinceye kadar.

-34-

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ

Yevme yefirrul meru min ehîh

yevme : o gün, vakit, zaman,
yefirru : kaçar, uzaklaşır, firar, dönüp bakamaz,
el meru : biri, kişi, insan
min ahî-hi : kardeşinden

34- O vakit, kişi kardeşinden bile uzaklaşır.

-35-

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ

Ve ummihî ve ebîh

ve ummi-hî : annesi
ve ebî-hi : babası

35- Annesinden ve babasından

-36-

وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ

Ve sâhıbetihî ve benîh

ve sâhıbeti-hî : sahibi, hanımı, eşi
ve benî- hi : oğlu, çocukları

36- Eşinden ve çocuklarından

-37-

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

Li kullimriin minhum yevmeizin şenun yugnîh

li kulli imriin	: için, herkes için
min hum yevme izin	: onların, o vakit, o gün onların
şenun	: hal, iş derdi
yugnî-hi	: yeterince, kâfi, yeterli, zengin, varlık,

37- O vakit, herkes kendi varlığının derdinde olacaktır.

-38-

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ

Vucûhun yevmeizin musfirat

vucûhun	: yüzler, gerçekler,
yevme izin	: vakit, izin günü, o gün
musfiratun	: aslına bakar, nurlu, ışıl ışıl, aydınlık

38- O vakit, yüzler vardır hakikatleri anlamanın aydınlığını taşırlar.

-39-

ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ

Dâhıketun mustebşirah

dâhıketun	: gülen, huzurlu
mustebşiratun	: neşeli, mutlu,

39- Huzurludur, mutludur.

-40-

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ

Ve vucûhun yevmeizin aleyhâ gaberah

ve vucûhun yevme izin	: yüzler vardır, o gün, o vakit,
Aleyhâ gaberatun	: onlar, bitkin tükenmiş, yorulmuş, tozlu topraklı

40- Ve o vakit, yüzler vardır bitkin tükenmiş.

-41-

تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ

Terhekuhâ katerah

terheku-hâ	: onu kaplar, sarılmış
kateratun	: borçlu, kara, karanlık, cehaletin karanlığı, günahlar

41- Cehaletin karanlığıyla sarılmış.

-42-

أُوْلَئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ

Ulâike humul keferetul fecerah

Ulâike hum	: işte onlar
el keferetu	: örtenler, hakikati görmemezlikten gelenler
el feceratu	: facir, günahkâr, haktan sapan, fenalarda kalan,

42- İşte onlar, hakikatleri görmemezlikten gelip, fena hallerde kalanlardır.

S81 - TEKVÎR SÛRESİ

-1-

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ

İzeş şemsu kuvviret.

İzâ eş şemsu	: olduğu zaman, güneş, zat, ışığın kaynağı,
kuvviret	: sarıp dürmek, kuşatmak, köreltmek, toplamak,

1- Zatında bütün her şeyi toplandığı zaman.

-2-

وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ

Ve izen nucûmun kederet.

ve izâ en nucumu	: yıldız, necm, kısımlar, sıfatlar, parçalar,
inkederet	: bulanıklaştı, solmak, dağıldı, döküldü, kayboldu

2- Sıfatlar Zatında kaybolduğu zaman.

-3-

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ

Ve izelcibâlu suyyiret.

ve izâ el cıbalu	: olduğunda, dağlar, büyüklük, gurur,
suyyiret	: yürümek, ilerleyiş, gitmek, kaybolmak,

3- Büyüklük, gurur halleri kaybolup gittiği zaman

-4-

وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ

Ve izel ışâru uttılet.

ve izâ el ışaru	: gebe deve, en değerli mal, tüm değerler, muaşeret
uttılet	: bozulmuş, alt üst, salındı, başıboş bırakıldı, atıldı, terk

4- Kendine nisbet edilen tüm değerler bırakıldığı zaman

-5-

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ

Ve izel vuhûşu huşiret.

ve izâ el vuhuşu	: yabani, vahşi, hayvani hâl, ürkek, korkan, ehil olmayan
huşiret	: sıkışmış, bağlanmak, toplanma, bir araya gelme

5- Vahşi haller bağlandığı zaman.

-6-

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ

Ve izel bihâru succiret.

ve izâ el biharu	: deniz, ilmin sonsuzluğu, bilge kimse, kamil, iyi kimse
succiret	: kaynamak, ateşlenme, yükselmek, gelişme, sarmak,

6- Kemalât yükseldiği zaman.

-7-

وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ

Ve izen nufûsu zuvvicet.

ve izâ en nufusu	: ruh, can, kişi, beden, zat,
zuvvicet	: eşleştirme, birleştirme, bir olma, zevc etmek

7- Canlar birleştirildiği zaman

-8-

وَإِذَا الْمَوْؤُودَةُ سُئِلَتْ

Ve izel mevudetu suilet.

ve izâ el mevudetu	: ölüm, benliği öldürme, gömülen, can, masum, ağır zulüm
suilet	: soruldu, sorgulanmak, araştırmak,

8- Masumlar araştırıldığı zaman,

-9-

بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ

Bi eyyi zenbin kutilet.

Bi eyyi zenbin	: hangi, neden, neydi, suç, günah
Kutilet	: yazık etmek, uzaklaştırılmak, atılmak, sıkıntı, öldürmek

9- günahı neydi ki yazık edildi, diye.

-10-

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ

Ve izes suhufu nuşiret.

ve izâ el suhufu : olduğunda, sayfalar, gerçekler, kayıtlar, yazılı levha,
nuşiret : açılmak, neşredilmek, açığa çıkmak,

10- ve gerçekler açığa çıktığı zaman

-11-

وَإِذَا السَّمَاء كُشِطَتْ

Ve izes semâu kuşitat.

ve izâ es semau : ulvi âlem, gök, sema
kuşitat : sıyrılıp açılmak, kazınmak,

11- Ulvi Âlem sıyrılıp açıldığı zaman

-12-

وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ

Ve izel cahîmu su'ıret.

ve izâ el cahimu : azmış, sapmış, sıfatları kendine nisbet etmek
suıret : karşılığı verilme, değerlendirmek,

12- Sıfatları kendine nisbet etmenin o cehalet halleri bırakıldığı zaman

-13-

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ

Ve izel cennetu uzlifet.

ve izâ el cennetu : cennet, huzur, zevk, bahçe,
uzlifet : yaklaştırmak, yaklaşmak, yakın olmak,

13- Huzura yaklaşıldığı zaman,

-14-

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ

Alimet nefsün mâ ahdaret.

Alimet nefsun : bilmesi, bilecek, öğrendi, nefisler, kişiler, insan,

Ma ahdaret : ne getirdi, getirmedi, taşıdığı, yokluk

14- Nefisler ne taşıdığını bilecek.

-15-

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ

Fe lâ uksimu bil hunnes

Fe la ıksimu : yok, ant, kasem, yemin, noksansızlık, sağlamlık, gerçek
bi el hunnesi : gündüz görünmeyen yıldızlara, hakk zahir halk batın,

15- Hakk'ın Halkoluşunda gerçeklerden başka bir şey yoktur.

-16-

الْجَوَارِ الْكُنَّسِ

El cevâril kunnes

el cevâri : akıp giden, yakın cevre, sürüp gitme, yörüngesinde
el kunnesi : görünmeyen yıldız, toplama, halk zahir hak batın

16- Hakk Halkta sürer gider.

-17-

وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ

Vel leyli izâ asas

ve el leyli : gece, karanlık, gaflet, cehalet,
İzâ as ase : gecenin ağarması, gecenin aydınlanması

17- Karanlık kaybolup aydınlık ortaya çıktığı zaman

-18-

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ

Ves subhı izâ teneffes

ve es subhı : ışık saçma, ışıma, sabah, doğuş zamanı, nurun yansıması
İzâ teneffese : halk, nefes alma, soluma, hayat verme, canlar, halkiyet

18- Bütün Halktan Hakk'ın nuru yansıdığı zaman,

-19-

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ

İnnehu le kavlu resûlin kerîm

inne-hu le kavlu	: muhakkak, o, söylemesi, sözü, sözler,
Resulin	: hakikati gösteren, resul, irsal eden,
kerimin	: asil, cömert, değerli, ikram, fazilet, lütuf, değerler

19- Muhakkak ki o Resul; elbette ona ikram edilen hakikatlerin sözlerini söyler.

-20-

ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ

Zî kuvvetin ınde zil arşi mekîn

Zi kuvvetin	: sahip, kuvve, bir kuvvet, güç kudret
İnde zi el arşin	: ait, sahip, taht, makam, bütün her yer, beka makamının sahibi
mekinin	: oturan, bulunan, yerleşen, şerefli, kararlı, makam sahibi,

20- Bütün varlıktaki gücün sahibini bilendir. Bütün her yerin sahibine ait hakikatleri bilmede yüksek makam sahibidir.

-21-

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ

Mutâın semme emîn

mutâın	: bağlıdır, itaat edilen, uyulan, onaylayan,
semme	: orada, sonra, hep, her an
emînin	: sır kâtibi, emaneti taşıyan, sekreter, emin, güvenilir

21- İtaat edilecek olandır, her an hakka bağlılığıyla güvenilir olandır.

-22-

وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ

Ve mâ sâhıbukum bi mecnûn

Ve ma sahıbu kum	: değil, şey, ne, arkadaş, yoldaş, eşlik eden, dost, sahip
Bi mecnunin	: mecnun, deli, çılgın, ne dediğini bilmeyen,

22- Arkadaşınız ne dediğini bilmeyen değildir.

-23-

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ

Ve lekad reâhu bil ufukıl mubîn

ve lekad : andolsun, gerçek şu ki, doğrusu, süphesiz,
rea hu : gördü, anladı, hakk, Zat, O
bi el ufuki : ufukta, her yerde, sonsuzluk,
el mubini : apaçık, tecelli eden, aşikâr, apaçık görünen,

23- Şüphesiz O, her yerde her an tecelli eden Zatı anladı.

-24-

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ

Ve mâ huve alel gaybi bi danîn

ve mâ huve : değil, şey, ne, o
alâ el gaybi : gizli âlem, bilinmeyen, görünmeyen alem
bi danînin : saklamaz, kendine ayırmaz, esirgemez, gizlemez

24- O, görünmeyen, bilinmeyen âlemin hakikatlerinin bilgilerini kendine saklayacak değildir.

-25-

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ

Ve mâ huve bi kavli şeytânin recîm

ve mâ huve bi kavli : şey, ne, değil, o, bu sözler değildir, söyleyemez
Şeytanin : kötü hallerde olan, şeytani hallerde olan
racimin : atılmış, kovulmuş, uzaklaşmış,

25- Hakikatlerin sözlerini; hakikatlerden uzaklaşmış, şeytani hâllerde olan kimse söyleyemez.

-26-

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ

Fe eyne tezhebûn

Fe eyne : o halde, artık, ne, nereye, nasıl, nerede, niçin,
tezhebune : gittiğiniz, yönelmek, değerler, gidermek,

26- Artık gittiğiniz yolun ne olduğunu anlayın.

-27-

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

İn huve illâ zikrun lil âlemîn

in huve : ancak, sadece, o, onun,
İlla zikrun : ancak, sadece, zikir, öğüt, hatırlatma,

li el alemin : topluluk, herkes için,

27- O söylenenler herkes için bir hatırlatmadır.

-28-

لِمَن شَاء مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ

Li men şâe minkum en yestekîm

Li men şea minkum : için, kim, kimse, istek, dilek, arzu, sizden
en yestekîme : dosdoğru, istikamet üzere olan,

28- Sizden hakikatleri anlamak isteyen kimse, dosdoğru hakikatlerin yolu üzere olur.

-29-

وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَن يَشَاء اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

Ve mâ teşâûne illâ en yeşâallâhu rabbul âlemîn

ve mâ teşâûne : irade sahibi değilsiniz, isteyemezsiniz,
İllâ en yeşae Allahu : ancak, sadece, istek, isteyen, irade eden, Allah,
Rabbul : vücudlandıran, terbiye eden, şekillendiren,
alemin : âlemler, tüm varlık, tüm kâinat, her şey, cümle varlık

29- Bütün varlığı vücudlandırmada irade sahibi siz değilsiniz, irade sahibi ancak Allah'tır.

S82 - İNFİTÂR SÛRESİ

-1-

إِذَا السَّمَاء انفَطَرَتْ

İzes semâunfetaret.

İzâ el semau	: eğer, olduğunda, ise, ulvi alem, sema, ulviyet
infataret	: açılmak, yarılmak, hakikatleri ortaya çıktı,

1- Ulvi Âlem açıldığında,

-2-

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ

Ve izel kevâkibunteseret.

ve izâ	: eğer, ise, olduğu zaman
el kevâkibu	: gezegenler, yıldızlar, halkıyat, halk
inteseret	: dağınık, saçılmış, düştü, döküldü, ortaya çıktı, zahir

2- Halk zahir olduğunda,

-3-

وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ

Ve izel bihâru fucciret.

ve izâ	: olduğu zaman, ise
el bihâru	: deniz, ilmin sonsuzluğu, bilgili kimse, alim, sonsuzluk
fucciret	: patlamak, kabarmak, açılmak, her yeri sarmak,

3- İlmin sonsuzluğu her yeri sardığında,

-4-

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ

Ve izel kubûru busiret.

ve izâ	: olduğu zaman, ise, olduğunda
el kubûru	: kabirler, mezarlar, beden, suret,
busiret	: içine dışına çevirmek, dağınık, açığa çıktı,

4- Bedenlerdeki hakikatler açığa çıktığında,

-5-

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ

Alimet nefsun mâ kaddemet ve ahharet.

Alimet nefsun	: bilecek, öğrenecek, nefsler, kişiler, her kişi, herkes,
Mâ kaddemet	: şey, ne, değil, takdim edilen, sunulan, verilen, yapılan,
ve ahharet	: gecikmeli, gecikmiş, yapılmamış, geri bırakmış,

5- Herkes neyi yapıp neyi yapmadığını bilir.

-6-

يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ

Yâ eyyuhel insânu mâ garreke bi rabbikel kerîm

yâ eyyuhâ el insanu	: ey insan
Mâ garre ke	: gaflette bulunmak, seni aldatan nedir
bi rabbi-ke	: Rabbine karşı, seni vücudlandıran,
el kerim	: değerli, üstün, asil, asliyet, sıfatlar, şeref, ikram, cömert

6- Ey insan! Tüm sıfatlarıyla seni vücudlandırana karşı, seni gaflete sürükleyen neydi?

-7-

الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ

Ellezî halakake fe sevvâke fe adelek

Ellezî halaka ke	: ki o seni yarattı, halk etti, var etti,
Fe sevva ke	: sonra, düzenledi, eşit, mutedil, beraber, sıfatlandırdı
Fe adele ke	: adil kıldı, doğru, denk, eş, benzer, güzelce şekillendirme,

7- Ki O seni halketti, seni güzelce sıfatlandırdı ve seni denk kıldı.

-8-

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاء رَكَّبَكَ

Fî eyyi sûretin mâ şâe rekkebek

fî eyyi sûretin	: hangi surette, görünüşte, dış görünüş, biçim,
Mâ şae	: istemedi, dilemedi
rekkebe-ke	: terkip, biçim, şekil vermek, birleştirme, özgür kıldı,

8- Kendi şeklinizin dışında, herhangi bir görünüşü dilemedi.

-9-

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ

Kellâ bel tukezzibûne bid dîn

Kellâ bel tukezzibune : hayır, bilakis, öyleyse, neden, yalanlıyorsunuz
bi ed dîni : dini, varlığın yaratılış yasaları, hükümleri, incelikleri,

9- Öyleyse varlığın yaratılış yasalarını nasıl olur da yalanlarsınız?

-10-

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ

Ve inne aleykum le hâfızîn

Ve inne aleykum : muhakkak, doğrusu, üzerinizde
Le hâfızîne : koruyan, muhafaza eden, koruyan, kaplayan, hafıza,

10- Şüphesiz üzerinizde elbette koruyucu bir sistem vardır.

-11-

كِرَامًا كَاتِبِينَ

Kirâmen kâtibîn

kirâmen : onurlu, saygın, şerefli, üstün, değerli, kerem sahibi,
kâtibîne : yazıcı, katip, kaydedici, beyinlerde kaydedici sistem,

11- Beyinlerinizde kaydedici bir sistem vardır.

-12-

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ

Ya'lemûne mâ tef'alûn

yalemûne : bilin, bilmek, bilgiyledir.
Mâ tefalune : şey, ne, değil, yaptığınız, işlemek,

12- Yaptığınız şeyleri bilin.

-13-

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

İnnel ebrâre lefî naîm

İnne el ebrare : doğru, adil, hakkaniyetli, hayırlı olan, dürüst, sadık,
Le fiy naimi : Huzur, neşe, letafet, güzellik, hakikatleri bilmenin huzuru

13- Muhakkak ki dürüst olanlar, sadık olanlar, elbette tüm tecellilerin Hakk'tan olduğunu bilmenin huzuru içindedirler.

-14-

وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ

Ve innel fuccâre lefî cahîm

Ve enne el fuccare : günah, fenalarda olan, hak dan dönen, hakikatten dönen
le fî cahimin : sıfatları kendine nisbet edenler, cehaletin yakıcılığı

14- Ve sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde olanlar ise, hakikatlerden sapanlardır.

-15-

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ

Yaslevnehâ yevmed dîn

yaslevne-hâ : yaslanmak, bulunmak, atılmak, o halde olmak,
Yevme ed dini : gün, her an, varlığın yaratılış yasaları, din,

15- Her an varlığa yaratılış yasalarıyla sahip olanı anlamada, cehalet hâllerinde bulunurlar.

-16-

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ

Ve mâ hum anhâ bi gâibîn

Ve ma hum anha : ne, şey, değil, onlar, ondan, hakiketlerden,
An ha bi gaibine : bilinmeyen, yok, kayıp, bilen değil,

16- Ve onlar hakikatleri bilenler değillerdir.

-17-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ

Ve mâ edrâke mâ yevmud dîn

Ve ma edra ke : idrak ettin mi, anladın mı?
Yevme ed dini : vakit, zaman, her an, yaratılış yasaları

17- İdrak ettin mi, her an varlığa yaratılış yasalarıyla sahip olanı?

-18-

ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ

Summe mâ edrâke mâ yevmud dîn

Summe ma edra ke	: sonra, yine, ardından, daha sonra, idrak ettin mi?
Mâ yevmu	: ne, şey, değil, nedir, gün, vakit, an,
ed dini	: varlığın yaratılış yasaları,

18- Sonra, her an varlığa yaratılış yasalarıyla sahip olanı idrak etmeye devam ettin mi?

-19-

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

Yevme lâ temliku nefsun li nefsin şeyâ vel emru yevmeizin lillâh

Yevme	: gün, vakit, zaman, her an,
la temliku	: yok, sahibi, mülk sahibi, mâlik, işleyişte güç sahibi,
Nefsun	: nefs, kişi, beden, vücud, asıl, zatı, özü, kendisi, mayası,
li nefsin	: nefsinde, vücudunda, asıl, zatı, öz varlık, kendisi, mayası,
şeyen	: şey, eşya, bir varlık, nesne, bir şeyi,
ve el emru	: işler, işleyiş, hüküm, emr,
yevme izin li Allah	: gün, vakit, zaman, an, yetkili, Allah,

19- Vücudlarınızın ve vücudlarınızdaki hiçbir şeyin, hiçbir zaman sahibi değilsiniz ve bütün varlığın işleyişinde her an yetkili olan Allah'tır.

S83 - MUTAFFİNÎN SÛRESİ

-1-

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ

Veylun lil mutaffifîn

veylun : vah, vay haline, yazık,
li el mutaffifîne : ölçüsüz davranan, kusurlu gören, fazla alıp eksik veren

1- Değerlendirmelerinde ölçüsüz davrananların vah o hallerine.

-2-

الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُواْ عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ

Ellezîne izektâlû alen nâsi yestevfûn

Ellezîne iza ektalu : o kimseler, tam ölçenler ise, ölçülü doğru davranan
alâ en nâsi : insanlara
yestevfûne : uygun, vefalı, tanışmak, dürüst, doğru, karşılamak

2- Değerlendirmelerinde ölçülü, doğru davranan kimseler ise dürüst insanlardır.

-3

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ

Ve izâ kâlûhum ev vezenûhum yuhsirûn

ve izâ kalu hum : eğer, hayal, kuruntu, sanrı, onlar
Ev vezenû-hum : tarttılar, ölçtüler, değerlendirme, onlar,
yuhsirûne : kaybetmek, başarısız, hüsran,

3- Değerlendirmelerinde bir kuruntu, çıkar içinde olanlar ise kaybedenlerdir.

-4-

أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ

Elâ yezunnu ulâike ennehum meb'ûsûn

E lâ yezunnu : düşünmediler, zannetmediler
Ulâike enne hum : işte onlar, bunlar, olanlar,
mebusune : görevli, ortaya çıkan, diri olan, varlığın açığa çıkışı

4- İşte onlar tüm varlığı açığa çıkarını düşünmeyen kimselerdir.

-5-

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ

Li yevmin azîm

Li yevmin	: için, gün, vakit, her an, zaman,
azimin	: büyük, yüce, kararlı, her varlıktaki yücelik, mükemmel

5- Vakitlerini büyüklük içinde geçirirler.

-6-

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

Yevme yekûmun nâsu li rabbil âlemîn

yevme	: gün, vakit, zaman, her an,
yekûmu	: ayakta tutan, merkezli, dayalı, temel, kıyam, diri olan,
en nâsu	: insanlar
Li rabbi el alemin	: için, rab, âlemlerin, tüm varlığı vücudlandıran,

6- Tüm varlığı vücudlandıranı, insanları her an ayakta tutanı düşünmezler.

-7-

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ

Kellâ inne kitâbel fuccâri le fî siccîn

Kellâ inne kitabe	: hayır, değil, kitabında, akıl kitaplarında, yazılı olan,
el fuccâri	: haktan dönmek, isyan etmek, edepsizlik, fena haller
Le fiy siccinin	: zindan, esir, sert, şiddet, karanlıkta kalma, cehalet,

7- Bilakis onların akıl kitaplarında, fenalarda kalmak, cehaletin karanlığında kalmak vardır.

-8-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ

Ve mâ edrâke mâ siccîn

ve mâ edra ke	: idrak ettin mi? düşündün mü, anladın mı?
Mâ siccinun	: zindan, hapis, tutuklu, esir, karanlıkta kalma,

8- İdrak ettin mi, cehaletin karanlığında kalmayı?

-9-

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ

Kitâbun merkûm

kitâbun	: kitap, yazılı olan, akıllara yazılı olan,
merkûmun	: etiketli, rakamlı, yazılmış, sayılmış, basit ve adi

9- Cehaletin karanlığında kalanların akıllarına yazılmış olan o cehalet bilişlerini.

-10-

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

veylun : vah, yazık, vay haline
yevmeizin : gün, vakit, her zaman, her an
li el mukezzibîne : yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar

10- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

-11-

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

Ellezîne yukezzibûne bi yevmiddîn

Ellezîne yukezzibune : o kimseler, yalanlıyor, yalanlarda kalan kimse
bi yevmi gün, vakit, her an, zaman,
el dini : din, yaratılış yasaları, varoluş yasaları,

11- O kimseler, her an varlığa yaratılış yasalarıyla hâkim olanı yalanlarlar.

-12-

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ

Ve mâ yukezzıbu bihî illâ kullu mu'tedin esîm

ve mâ yukezzibu bihi : yalanlamaz, onu, hakikatleri,
illa kullu : hariç hepsi, sadece her
mutedin : haddi aşan, saldırgan, ölçüye uymayan, doğru olmayan,
esîmin : günahkâr, kabahatli, kötülük yapan, asi, fenalarda kalan

12- Kötülük halleriyle günahlar içinde olanların, haddi aşanların dışında ki kimseler hakikatleri yalanlamaz.

-13-

إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

İzâ tutlâ aleyhi âyâtunâ kâle esâtîrul evvelîn

İzâ tutla aleyhi : okunduğu zaman, açıklandı, bahsedildi, onlar
âyâtu-nâ : ayetlerimiz, delil, işaret,
kâle : dediler, söylerler,
esâtîru : efsane, masallar, mitler
el evvelîne : evvelkilerin, önceki, ilklerin

13- Onlara delillerimizle hakikatler açıklandığı zaman, öncekilerin efsaneleri dediler.

-14-

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ

Kellâ bel râne alâ kulûbihim mâ kânû yeksibûn

Kellâ bel rane	: hayır, bilakis, halka, kapladı, çevirdi, paslandırdı
Ala kulûbi-him	: onların kalpleri
Mâ kanu yeksibune	: şey, ne, değil, oldu, kazanmak, edinmek

14- Bilakis onlar kalblerini hakikatlerden çevirdiler, hakikatlerden bir şey elde edemediler.

-15-

كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ

Kellâ innehum an rabbihim yevmeizin le mahcûbûn

Kellâ inne hum	: hayır, bilakis, doğrusu, muhakkak onlar
an rabbi-him	: Rab'lerinden, kendilerini vücudlandıran
yevme izin	: gün, vakit, her zaman, her an, yetkili olan
Le mahcubune	: perdeli, kapalı, örtülü, utanan, kendini kapatan,

15- Doğrusu onlar, kendilerini vücudlandıranı tanımak için, her zaman kalblerini hakikatlere kapattılar.

-16-

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ

Summe innehum le sâlul cahîm

Summe inne hum	: sonra, onlar
Le salu	: atılacak, bırakılacak, kalırlar, o halde kalan
el cahîmi	: kızgın ateş, azmış, şaşırmış, sıfatları kendine nispet eden

16- Sonra onlar, sıfatları kendine nispet etmenin cehaletinde kalırlar.

-17-

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ

Summe yukâlu hâzellezî kuntum bihî tukezzibûn

Summe yukalu	: sonra, denir, söylenir, bildirilir, denir,
hâzâ ellezî kuntum	: bu ne siz oldunuz, kendinize,
bi hî tukezzibune	: yalan söylediniz

17- Sonra onlara: Siz kendinizi anlamada yalanlarda kaldınız, denir.

-18-

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ

Kellâ inne kitâbel ebrâri lefî illiyyîn

Kellâ inne kitabe	: hayır, bilakis, şüphesiz, kitap, yazılı olan
el ebrârı	: dürüst olan, özü sözü doğru olan iyi olan, faydalı olan,

Le fiy illiyine : yüksek makam, yüksek mertebe, aliyyun makam,

18- Şüphesiz özü sözü doğru olanlar, her varlıktaki yazılı olan hakikatleri anlamada yüksek makamlar içindedirler.

-19-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ

Ve mâ edrâke mâ ılliyyûn

ve mâ edra ke : İdrak ettin mi, anladın mı?
Mâ ılliyune : yüksek makam, yüksek mertebe, ulvi mertebe

19- İdrak ettin mi, nedir yüksek makam?

-20-

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ

Kitâbun merkûm

kitâbun : kitap, yazılı olan, gönüllerde yazılı olan,
merkûmun : etiketli, rakamlı, yazılmış, sayılmış, basit ve adi

20- Yüksek makamlarda olanların gönüllerinde olan yazılmış o hakikatleri.

-21-

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ

Yeşheduhul mukarrebûn

yeşhedu-hu : tanıklık, görme, şahitlik, bilen, ona,
el mukarrebûne : yakın, yakınlık, Allah'a olan yakınlığı anlamış,

21- Allah'a olan o yakınlığı anlayanlar, her yerde O'na şahit olurlar.

-22-

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

İnnel ebrâre le fî naîm

İnne el ebrare : muhakkak, özü sözü doğru olan, dürüst, iyi, adil, sadık olan,
Le fiy naimin : nimetler, tecellileri bilmenin huzuru, mutlu, neşe, zevk içinde

22- Muhakkak ki özü sözü doğru olanlar, elbette tüm tecellilerin Hakk'tan olduğunu bilmenin huzuru içindedirler.

-23-

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ

Alel erâiki yenzurûn

Alâ el eraiki	: yüce makamlarında
yanzurune	: bakmak, görmek, anlamak

23- Ulaştıkları yüce makamların hakikatleri ile bakarlar.

-24-

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ

Ta'rifu fî vucûhihim nadraten naîm

tarifu	: tanım, anlatım, bilirsin, tanırsın, belirti, vardır
fî vucûhi-him	: onların yüzlerinde
nadrate	: özlü, dolgun, ışıl ışıl, tatlı, sevinci, nuru, ışıltısı,
en naimi	: nimetler, huzurlu, mutlu, neşe, zevk içinde, tat alan

24- Onların yüzünde hakikatleri anlamanın huzuru vardır.

-25-

يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ

Yuskavne min rahîkın mahtûmin

yuskavne	: sulanan, içen, sunulur
min rahîkın	: öz, nektar, safi, halis, sade, katışıksız, damla, bal özü,
mahtûmin	: korunmuş, hatem, mühürlü, bağlanmış, sır, kutsal, beka

25- Beka Âleminin özünden beslenirler.

-26-

خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ

Hitâmuhu miskin ve fî zâlike fel yetenâfesil mutenâfisûn

hitâmu-hu	: sonunda, sonuç, onun sonu
miskun	: manevi alemin kokusu, misk, koku
ve fî zâlike	: bunda, bunun üzerine
Fe li yetenafesi	: yarışma, yarış, koşma, aynı amaçta koşma, kutsal amaç
el mutenâfisûne	: yarışmacılar, koşanlar, ilerleyenler

26- Hakikatleri anlamak için gayret gösterip ilerleyenler, sonunda manevi alemin kokusunu alırlar.

-27-

وَمِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ

Ve mizâcuhu min tesnîm

Ve mizacu hu	: katkı, yaradılış, var oluş, karakter, tabiat, fıtrat, o, hak

Min tesnimin : yükseklik, yüksek pınar, terfi etmek, makam makam yükselmek

27- Makam makam yükselerek varlığın var oluşunun hakikatine ulaşırlar.

-28-

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ

Aynen yeşrebu bihel mukarrabûn

aynen : asliyet, kendisi, aynısı, birlik, özdeş, bakış, seyir,
Yeşrebu biha : hisseden, içmek, fayda, kendinden geçmek, ondan
el mukarrabune : ondan, yakın olmak, Allah'a olan yakınlığı anlayan,

28- Allah'a olan yakınlığı anlarlar, hep O'nun hissiyatındadırlar, birlik üzeredirler.

-29-

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُواْ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ

İnnellezîne ecremû kânû minellezîne âmenû yadhakûn

İnne ellezine ecremu : suçlu olanlar, günahkarlar, fena hallerinde kalanlar
Kânû min ellezine : onlar, oldular
âmenû : iman eden, inanan, güvenen
yadhakûne : gülmek, alay etmek, küçümsemek, önemsememek,

29- Fena hallerde kalanlar, iman edenlerle alay ediyorlardı.

-30-

وَإِذَا مَرُّواْ بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ

Ve iza merrû bihim yetegâmezûne.

Ve iza merru : ve yanına gelmek, yanından geçmek
Bi him yetegâmezûne : alaycı bakışlarla bakıp gösterme

30- Yanlarından geçerken onları alaycı bakışlarla küçük görüyorlardı.

-31-

وَإِذَا انقَلَبُواْ إِلَى أَهْلِهِمُ انقَلَبُواْ فَكِهِينَ

Ve izenkalebû ilâ ehlihimunkalebû fekihîn

ve izâ inkalebu : döndükleri zaman
İlâ ehli him : halk larına, aile, taraftarlar,
inkalebû : döndüler, torna, açık, oldu, dönen
fekihîne : alay etmek, zevklenmek, zevk alarak,

31- Onlar kendi taraftarlarına döndükleri zaman alay ederler.

-32-

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاء لَضَالُّونَ

Ve izâ reevhum kâlû inne hâulâi ledâllûn

ve izâ reev hum : ve onları gördükleri zaman
kâlû : dediler
İnne haulai : onlar, bunlar, şunlar
Le dallune : dalalette, sapan, yanlış yoldalar

32- Ve onları gördükleri zaman: Bunlar yanlış yoldalar, derler.

-33-

وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ

Ve mâ ursilû aleyhim hâfızîn

ve mâ ursilû : gönderilmedi,
Aleyhim hafızıne : onların üzerine, tutanlar, koruyanlar, gözeten,

33- Onların üzerine koruyucu olarak gönderilmediler.

-34-

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُواْ مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ

Felyevmellezîne âmenû minel kuffârı yadhakûn

Fe el yevme : oysa, artık, bugün, her an, vakit,
ellezîne âmenû : inanalar, iman edenler
Min el kuffari : örtenlere, hakikati görmemezlikten gelenler
yadhakûne : gülmeler, gülüşmeleri, gülüyorlar, tebessüm, saygı,

34- Oysa iman edenler, hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlere karşı her an bir saygı içinde olurlar.

-35-

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ

Alel erâiki yanzurûn

Alâ el eraiki : üzerinde, makam, taht, kanepe, yüce makam
yanzurûne : bakarlar, seyrederler

35- Tüm varlığa yüce makamların hakikatleri ile bakarlar.

-36-

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

Hel suvvibel kuffâru mâ kânû yef'alûn

Hel suvvib : kendini cezalandırma, elbise, kıyafet, giysi, suret,

el kuffâru	: örtenler, hakikati görmemezlikten gelenler
Mâ kanu yefalune	: yaptıkları şey, ne yaptıklarını

36- Hakikati görmemezlikten gelip örtenlerin cezaları, kendi yaptıkları şeyler yüzünden değil midir?

S84 - İNŞİKAK SURESİ

-1-

إِذَا السَّمَاء انشَقَّتْ

İzes semâunşakkat.

İzâ el semau : olduğunda, sema, gökyüzü, ulvi alem
inşakkat : yarıldı, bölündü, açıldı, ortaya çıktı, hakikatler ortaya çıktı

1- Ulvi Âlem'in hakikatleri ortaya çıktığında,

-2-

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

Ve ezinet li rabbihâ ve hukkat.

ve ezinet : her şeyde yetkili, itaat etti, işitti, söz dinledi,
Li rabbi ha : Rabbi
ve hukkat : hak, hakikat, sürekli, kalıcı, devamlı, gerçek, halkiyet

2- Rabbindir her şeyde yetkili olan ve her şeyde hakikatini gösteren.

-3-

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

Ve izel ardu muddet.

Ve iza el ardu : olduğunda, yeryüzü, dünya, toprak, arz
muddet : uzatıldı, düz, şekillenmiş, genişletildi, yayılmış olan, belli,

3- Yeryüzünün şekillenmesinde

-4-

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ

Ve elkat mâ fîhâ ve tehallet.

ve elkat : kesme, biçilme, yol alma, ayırma, döküldü, atıldı, bıraktı
Ma fî-hâ : İçinde, ne varsa, nerede
ve tehallet : boşaldı, terk edildi, bitti, suret, hal,

4- ve içinde olan şeylerin açığa çıkışında ve bitişinde,

-5-

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

Ve ezinet li rabbihâ ve hukkat.

ve ezinet	: yetkili, her şeyde yetkisi olan, hükmü olan, emriyle
Li rabbi ha	: Rabbin
ve hukkat	: hak, hakikat, sürekli, kalıcı, devamlı, halkiyet

5- Rabbindir her şeyde yetkili olan ve her şeyde hakikatini gösteren.

-6-

يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ

Yâ eyyuhel insânu inneke kâdihun ilâ rabbike kedhan fe mulâkîh

yâ eyyuhâ el insanu	: ey insan
inne-ke kadihun	:muhakkak, sen, hareketler, çalışmalar, tüm çalışmaların
İlâ rabbi ke	: ancak, sadece, Rabbine
kedhan	: gayretlerin, zahmet, çabalamak, uğraş, emek
Fe mulaki hi	: mulaki, buluşan, danışan, görüşen, bağlanan, rulman, tevhid,

6- Ey insan! Muhakkak ki senin tüm hareketlerin ancak Rabbinin sayesindedir. Artık sen, hakikatleri anlamak için gayret göster, böylece her an O'nun la olduğunu bil.

-7-

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ

Fe emmâ men ûtiye kitâbehu bi yemînih

fe emmâ	: ise, gelince, ilgili olarak,
Men utiye	: kim, verildi, sunuldu, çıkış, dışarı, anladı, açığa çıktı
kitâbe-hu	: kitap, ilahi sözler, o, onun kitabı
bi yemîni-hî	: sağ, diri olan, sağlamlık, yıkılmaz, o

7- Artık kim, her varlığın ona sunulan bir kitap olduğunu anlamışsa, o her varlıkta diri olanın hakikatleri üzeredir.

-8-

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا

Fe sevfe yuhâsebu hısâben yesîrâ

Fe sevfe	: işte, gelecekteki gerçekleşme, genişletmek, olur, olacak
yuhâsebu	: sorumluluklarını, hesaplarını, karşılığını vermek,
hısâben	: hesap, hesabını, borçlarını
yesîran	: kolay, kolayca, rahatlık,

8- İşte o kendine verilenlerin hesabını rahatlıkla verendir.

-9-

وَيَنقَلِبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا

Ve yenkalibu ilâ ehlihî mesrûrâ

ve yenkalibu : dönüş, dönecek, yönelmesi
İlâ ehli hi : halk, insanlar, aile, ehil olan, bilgili olan
mesrûran : mutlu, memnun, huzurlu

9- Halka yönelmesi huzurladır.

-10-

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاء ظَهْرِهِ

Ve emmâ men ûtiye kitâbehu verâe zahrih

ve emmâ men utiye : ve ise- kim- verildi, çıkış, dışarı, anladı, açığa çıktı
kitâbe-hu : kitabı, bildikleri, o, ilahi sözler,
verâe : arka, geri, gerisi, geçmişi, eski bilişleri
zahri-hî : onun arkası, geri dönen, arkada kalmak, surette kalmak

10- Kim ona sunulan kitabı anlamamış, eski bilişlerine geri dönmüş ise,

-11-

فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا

Fe sevfe yed'û subûrâ

Fe sevfe : işte, rahatlık, gelecekteki gerçekleşme, genişletmek,
yedû : çağrı, arama, sürükleme, yönelme
subûran : imha, yıkım, tahribat, yazık etme, yok etme

11- işte onun yöneldiği şey tahrip etmek üzeredir.

-12-

وَيَصْلَى سَعِيرًا

Ve yaslâ saîrâ

ve yaslâ : hali, kalma, yaslanma, atılma, girme, bulunma, katlanma
saîran : başka, öteki, diğer, öbür, pılgın ateş, ikilik

12- Ve ötekileştirmede kalmaktır.

-13-

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا

İnnehu kâne fî ehlihî mesrûrâ

inne-hu kane : Biri oldu, bu oldu, muhakkak ki o oldu
Fi ehli-hî : halk, insanlar, aile, ehil, bilgili,
mesrûran : mutlu, memnun, huzurlu

13- Muhakkak ki hakikatlere ehil olan huzurlu olandır.

-14-

إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ

İnnehu zanne en len yahûr

inne-hu zanne : muhakkak ki o zannetti, sandı, zanlarda kaldı,
en len yahûra : değil, asla, idraksiz, değişiklik, geri dönen, eksiltme,

14- Muhakkak ki zanlarda kalan o kimse ise, kendi cehalet bilişlerinden geri dönen değildir.

-15-

بَلَى إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا

Belâ, inne rabbehu kâne bihî basîrâ

Belâ inne rabbe hu : evet, oysa, muhakkak, doğrusu, rabb, o
Kâne bihi : oldu, onu, ondan, o hakikatleri,
basiran : kalp sahibi, her yönü ile tanıyan, anlayış, basiret

15- Oysa Rabbi ona hakikatleri anlayacağı basireti vermişti.

-16-

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ

Fe lâ uksimu biş şefak

fe lâ uksimu : artık, yok, kasem, yemin, noksansızlık, gerçek, doğru,
bi eş şefakı : tan vaktine, alaca karanlık, şafak vaktine, aydınlık

16- Cehalet karanlığının bitip aydınlığın gelişinde, gerçeklerden başka bir şey yoktur.

-17-

وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ

Vel leyli ve mâ vesak

ve el leyli : gece, karanlık, zulmet, cehaletin karanlığı
ve mâ veseka : şey, ne, değil, derlenme, istiflenme, bağlanma, rabıta, sened

17- Artık cehaletin karanlığına bağlanmayın.

-18-

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ

Vel kameri izet tesak

ve el kameri : ay, gerçekler,
İzâ itteseka : olduğunda, tam, tamamlanmak, bütün, dolunay,

18- Ve gerçekler apaçık ortaya çıktığında,

-19-

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ

Le terkebunne tabakan an tabakın.

le terkebunne	: binmek, çıkmak, bir makamdan diğerine geçmek
tabekan	: makam, tabaka, kat, durum
an tabakın	: makam, tabaka, kat, bir biliş den başka bilişe

19- bir makamdan diğer makama ilerleyin.

-20-

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

Fe mâ lehum lâ yu'minûn

Fe ma lehum	: Artık, değil, şey, ne, onlara
lâ yuminûne	: inanmıyorlar, iman etmiyorlar

20- Onlara ne oluyor da inanmıyorlar?

-21-

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ

Ve izâ kurıe aleyhimul kurânu lâ yescudûn

ve izâ kurie	: olduğunda, okumak, göstermek, anlatmak,
Aleyhim el kuranu	: onlara, kuran, kâinat kitabı, okunan şey,
lâ yescudûne	: yok, secde, teslim olmak,

21- Kâinat Kur'ân'ından hakikatler onlara her an okunduğu hâlde teslim olmuyorlar.

-22-

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ

Belillezîne keferû yukezzibûn

Bel ellezine	: bilakis, hayır, evet, o kimseler,
keferû	: örtüler, hakikati görmemezlikten geldiler
yukezzibûne	: yalanlama, yalanlarda kalma,

22- Bilakis hakikatleri görmemezlikten gelip yalanlıyorlar.

-23-

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ

Vallâhu alemu bimâ yûûn

ve Allâh alemu	: Allah, ilmin sahibi, bilmek, anlamak, tanımak
Bima yuun	: şeyler, bahane, bozuk akide, yanlış biliş, fenalar

23- Allah'ı bilme yolunda yanlış bilişlerde kalıyorlar.

-24-

فَبَشِّرْ هُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

Fe beşşirhum bi azâbin elîm

fe beşşir-hum	: vaaz, anlat, tebliğ, öğütsel anlatım.
bi azâbin elimin	: işkence, acı bir azap, elem verici, korkunç, sıkıntı,

24- Artık o hâlde olanlara acı sıkıntıları öğüt vererek anlat.

-25-

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

İllellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti lehum ecrun gayru memnûn

İllâ ellezine amenu	: ancak iman edenler, hakikati kabul edenler, inananlar
ve amilû es salihati	: Salih amelde olanlar, iyi işler, uygun hareket edenler
Lehum ecrun	: onlar, ecirleri, karşılığı, mükâfatları, ödül
gayru memnûnin	: kesintisiz, devamlı, huzur, kalıcı huzur, memnun

25- Ancak iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, işte onların karşılığı devamlı huzurdur.

S85 - BURÛC SÛRESİ

-1-

وَالسَّمَاء ذَاتِ الْبُرُوجِ

Ves semâi zâtil burûc

Ve el semai : Ulvi Âlem, gökyüzü, sema, ulviyet,
Zati el buruci : sahip, takımyıldızları, burçlar, özellikler, yüce nitelikler

1- Yüce niteliklere sahip Ulvi Âleme.

-2-

وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ

Vel yevmil mev'ûd

ve el yevmi : gün, vakit, her an,
el mevûdi : vaat edilen, söz, muayyen, belirli, gerçekleşmek

2- Her an gerçekleşip durana.

-3-

وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ

Ve şâhidin ve meşhûd

ve şâhidin : şahit olan, görene, bakana,
ve meşhûdin : şahit olunan, tanınan

3- Şahit olana ve şahit olunana.

-4-

قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ

Kutile ashâbul uhdûd

kutile : öldürüldü, katledildi, helâk, yazık eden,
ashâbu el uhdûdi : hendeklerin sahipleri, oluk, yarık, çukur kazan, işkence yapan,

4- Bir zulüm içinde olan çukur sahipleri kendilerine yazık etmişlerdir.

-5-

النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ

Ennâri zâtil vekûd

en nâri	: ateş, yangın, yakıp yıkıcı olan,
Zâti el vakudi	: sahip, ile, yakacak, yakıt, yakıcı haller

5- Yakıcı hâllere sahip olanlar bir ateş içindedirler.

-6-

إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ

İzhum aleyhâ kuûd

İz hum aleyha	: olduğunda, zaman, onlar,
kuud	: başarısızlık, oturan, bekleyen, o halde olan,

6- Onlar olduğu yerde kala kalırlar, hakikatleri anlamada başarısız olurlar.

-7-

وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ

Ve hum alâ mâ yefalûne bil muminîne şuhûd

ve hum	: ve onlar,
alâ mâ yefalûne	: üzerinde, için, şey, ne, değil, yaptıkları, işleyiş,
bi el muminîne	: müminler, emin olanlar,
şuhûdun	: tanık, şahit, tanımak, seyretmek, bakmak, bilmek

7- Onlar, üzerlerinde olan işleyişi anlayamadılar, müminler gibi bilemediler.

-8-

وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

Ve mâ nekamû minhum illâ en yuminû billâhil azîzil hamîd

ve mâ nekamû	: değil, şey, ne, yapamadılar, başaramadılar, intikam
minhum	: onlardan, onlara, kendilerinde,
İllâ en yuminu	: den başka, inanmaktan, iman etmekten
bi allâhi	: Allah'a
el azizi	: sevgi sahibi, tüm değerlerin yüce sahibi
el hamîdi	:hamd sahibi, tüm sıfatların sahibi, tecellilerin sahibi,

8- Onlar, tüm sıfatların sahibi, tüm değerlerin yüce sahibi olan Allah'ı anlamada iman edenler gibi başarılı olamadılar.

-9-

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

Ellezî lehu mulkus semâvâti vel ard vallâhu alâ kulli şeyin şehîd

Ellezî lehu mulku	: mülkü ona aittir, hükümdarıdır
es semâvâti	: ulvi âlemin, semalar, gökler
ve el ardı	: arz, yeryüzü, dünya
ve allâhu	: ve Allah
Alâ kulli şeyin	: bütün her şeyde,
şehidun	: şahit olmak, gerçeği, has olma, her an her yerde hazır olan

9- Ki O'dur göklerin ve yerin hükümranı olan. Allah bütün her şeyde, her an her yerde hazır olandır.

-10-

إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ

İnnellezîne fetenul mu'minîne vel mu'minâti summe lem yetûbû fe lehum azâbu cehenneme ve lehum azâbul harîk

İnne ellezine fetenü	: onlar, hipnotize, ayrılık, karışıklık, kargaşa, kötülük, fitne,
el muminîne	: mümin olanlar
ve el muminâti	: müminlik yolunda olanlar
Summe le yetube	: sonra tövbe etmek, sonra pişman etmedi
Fe lehum azabu	: onlara, azap, sıkıntı, işkence
cehenneme	: cehennem, cehaletin yakıcılığı, yakıcı olan,
ve lehum azabu	: onlar için, azap, işkence, sıkıntı
el harîkı	: yakıcı, yanış, yangın, ateş, harlayan, gittikçe artan ateş

10- Mümin olan ve müminlik yolunda olanlara karşı kötülükte bulunanlar, sonrada yaptıklarından pişmanlık duyup dönmeyenler, işte onlara cehennem sıkıntısı ve gittikçe artan sıkıntılar vardır.

-11-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ

İnnellezîne âmenû ve amilus sâlihâti lehum cennâtun tecrî min tahtihel enhâr, zâlikel fevzul kebîr

İnne ellezine amenu	: İman edenler, güvenenler, hakikate yönelenler
ve amilû es salihati	: dosdoğru hareket eden, iyi insan,
Lehum cennatun tecri	: onlara, cennet, huzur, vardır,
min tahti-hâ el enharu	: makamlarında akıp giden bir ilim,
Zâlike el fevzu	: işte bu, kurtuluş, kazanmak, zafer,
el kebir	: büyük, yüce

11- Muhakkak ki iman edenler, dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, işte onlara makamlarında akıp giden bir ilim vardır, huzur vardır. İşte büyük kurtuluş budur.

-12-

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ

İnne batşe rabbike le şedîd

İnne bateşe : muhakkak, yakalama, sert tutuş, tutan, baskı, sarmak
rabbi-ke : Rabbin, seni vücudlandıran,
Le şedidun : elbette, çok şiddetli, güçlü, sımsıkı, daha fazla,

12- Muhakkak ki seni vücudlandıran tüm varlığı sımsıkı tutandır.

-13-

إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ

İnnehu huve yubdiu ve yuîd

inne-hu : muhakkak, o,
huve yubdiu : o, eşsiz, benzersiz, memba, kaynağı, ilk, başlanğıç
ve yuîdu : yeniden, vareden, tekrar, döndüren, her an yaratan,

13- Muhakkak ki O, her şeyin kaynağıdır ve her an var edip kaynağına döndürendir.

-14-

وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ

Ve huvel gafûrul vedûd

Ve huve el gafur : o, mağfiret, temizleyen, tertemiz lütufları sunan,
el vedudu : samimi, dostça, dostu, seven, sevgiyle ortaya çıkan,

14- O lütuflarıyla temizleyendir, sevginin kaynağıdır.

-15-

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ

Zul arşil mecîd

Zû el arşi : sahip, taht, bütün her yer, makam,
el mecide : şanlı, ulu, görkemli, muhteşem, azamet, yüce sahibi,

15- Bütün her yeri azametiyle sarandır.

-16-

فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ

Faâlun limâ yurîd

feâlun : fail, işleyen, yapan
Li ma yuridu : şey, ne, var olan şey, irade eden,

16- Fail olandır, varolan her şey O'nun iradesindendir.

-17-

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ

Hel etâke hadîsul cunûd

Hel eta ke hadis : sana gelmedi mi? söz, haber, konuşmak, olay
el cunudi : askerler, sert, alay, ordu, kuvvetli olan, zorbalık yapan

17- O zorbalık yapanların hikâyesi sana geldi değil mi?

-18-

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ

Fir'avne ve semûd

firavne : firavun, kibirli olan,
Ve semude : ve semud

18- Firavun ve Semud'un hikâyesi.

-19-

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ

Belillezîne keferû fî tekzîb

Bel ellezîne keferü : o örtenler, hakikati görmemezlikten gelip örten,
Fî tekzibin : içinde, inkar, tekzip, yalanlama

19- Doğrusu hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, yalanların içinde kaldılar.

-20-

وَاللَّهُ مِن وَرَائِهِم مُّحِيطٌ

Vallâhu min verâihim muhît

ve allâh : Allah, el lah, görünmeyen güç,
min veraihim : arkası, geçmişi, cehaletleri, mahluk, sırt, taşıdıkları, onlar
muhitun : çevreleyen, kuşatan, ihata eden, çevre, kalan, sarılan,

20- Onlar geçmişteki cehalet hâllerine sarıldılar, Allah'ı anlayamadılar.

-21-

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ

Bel huve kurânun mecîd

Bel huve kuranun	: evet, bilakis, o, bu kuran, okunan şey, kâinat kitabı,
mecidun	: muhteşem, görkemli, yüce, şerefli, azametli,

21- Evet, o yüce Kur'ân tüm kâinattır.

-22-

فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ

Fî levhın mahfûz

Fi levhin	: içinde, levha, sayfa, yazılı olan,
mahfuzin	: muhafaza, gizlenen, korunmuş olan,

22- Tüm hakikatler, varlık sayfalarının içinde muhafaza edilmiştir.

S86 - TÂRIK SÛRESİ

-1-

وَالسَّمَاء وَالطَّارِقِ

Ves semâi vet târık

Ve el semâi : ulvi âlem, sema, gökyüzü, beka
ve et târıkı : yansıyan nur, şiddetle vuran, etkileyen, delici ışık, gece gelen

1- Ulvi Âlem ve ondan yansıyan nura.

-2-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ

Ve mâ edrâke met târik

Ve ma edra ke : ne, şey, idrak ettin mi? anladın mı?
Mâ et tariku : şey, ne, etkileyen, yansıyan nur, etkileyen,

2- İdrak ettin mi o güçlü nurun ne olduğunu?

-3-

النَّجْمُ الثَّاقِبُ

En necmus sâkıb

el necmu : yıldız, zulmeti delen ışık, aydınlık, ışık, nur,
el sâkıbu : delip geçen ışık, sonsuzluğa akıp giden, hayat taşıyan

3- Sonsuzluğa akıp giden içinde hayat taşıyan o ışığı.

-4-

إِن كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ

İn kullu nefsin lemmâ aleyhâ hâfız

in kullu nefsin : bütün nefisler, kişi, bir şeyin zatı, varlıktaki nitelikler
lemma aleyha hafızun : olduğunda, vardır, o, ne, saklayan, koruyan, tutan

4- Bütün nefisler onunla korunur.

-5-

فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ مِمَّ خُلِقَ

Fel yenzuril insânu mimme hulık

Fe li yenzur el insan : baksın, insan, değerlendirmek üzere bakmak, anlamak
mimme halak : neden, incelikleri, yaratılış, halk oluş, varoluş,

5- İnsan, yaratılışının inceliklerini değerlendirmek üzere baksın.

-6-

خُلِقَ مِن مَّاء دَافِقٍ

Hulika min mâin dâfik

hulika : yaratıldı, halkedildi, varedildi,
Min main : sudan, bir sudan, ilim, damla, hücre, yumurtadan
dafıkın : gömme, ekilen, düz, akan, atılan, dökülen meni,

6- Dökülen bir meniyle birleşen yumurtadan yaratıldı.

-7-

يَخْرُجُ مِن بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ

Yahrucu min beynis sulbi vet terâib

Yahrucu min beyni : çıkar, dışarı, arasından
es sulbi : omurga, katı, sağlam, sert
ve el terâibu : leğen, göğüs, bel kemikleri,

7- Sağlam kemikler arasından dışarı çıktı.

-8-

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ

İnnehu alâ rec'ıhî le kâdir

inne-hu : muhakkak ki o
alâ recı hi : rucu, iade, aslına dönme, aslı olan, o
Le kadirun : elbette, kadir, kudret, güç, hükmü tatbik eden

8- Muhakkak ki o aslı olan kudret sahibine dönecek.

-9-

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ

Yevme tubles serâir

Yevme : gün, vakit, her an,
tublâ : ortaya çıkan, açıklanan, tablo, sergilenir, beliğ,

el serâiru : sırlar, gizli şeyler, bilinmeyenler

9- İnsanın bilemediği hakikatler tüm varlıktan her an sergilenir.

-10-

فَمَا لَهُ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ

Femâ lehu min kuvvetin ve lâ nâsır

Fe ma lehu : artık, değil, olmaz, onun, ne var,
Min kuvvetin : kendi, kuvvetli, bir gücü, güçlü, kuvve
ve la nasır : yok, olmaz, yardımcı, üstün, destek,

10- Onun kendine ait bir gücü yoktur ve üstünlüğü de yoktur.

-11-

وَالسَّمَاء ذَاتِ الرَّجْعِ

Ves semâi zâtir rec

Ve el semai : Ulvi alem, ulviyet, aslı olan, hakikat,
Zati el rec : geri, zatına, aslına, kendi özüne, döner, aslına gider

11- Kendi özü Ulvi Âlem'e döner.

-12-

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ

Vel ardı zâtis sad

Ve el ardı zati : yerden gelmek, topraktan gelen, arz, yer, sahip, beden
es sadı : hendek, mezar, çatlak, yarık, toprağa girmek, açıklamak

12- Topraktan gelen bedeni toprağa gider.

-13-

إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ

İnnehu le kavlun fasl

inne-hu le kavlun : doğrusu, o, bu, elbette, söz, anlaşma,
fasl : daha önce verilmiş hüküm, ayıran,

13- Doğrusu bu elbette daha önceden verilmiş bir hükümdür.

-14-

وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ

Ve mâ huve bil hezl

ve mâ huve : değil, o değil,
bi el hezli : boş söz, anlamsız değildir

14- Bunlar anlamsız sözler değildir.

-15-

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا

İnnehum yekîdûne keydâ

İnne hum yekidune : doğrusu, onlar, entrikacı, dolap çeviren, tuzak, aldatma,
keyda : hile, oyun, tuzak, önemsememe, kötülük,

15- Doğrusu çeşitli kötülüklerde kalanlar kendilerini aldattılar.

-16-

وَأَكِيدُ كَيْدًا

Ve ekîdu keydâ

ve ekîdu : belirsiz, sonunu bilememe
keyden : hile, aldatmak, aldanmak, tuzak, düzen

16- Ve sonlarını bilemeyip aldandılar.

-17-

فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا

Fe mehhilil kâfirîne emhilhum ruveydâ

Fe mehhil : mühlet, tarih, vade, bir zaman
el kâfirîne : hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler,
emhil-hum : mehil, süre, mühlet, zaman
ruveyden : az, biraz, yakın, az bir zaman

17- Öyle ki yine de hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin, hakikatleri anlamaları için az da olsa zamanları vardır.

S87 - A’LÂ SÛRESİ

-1-

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى

Sebbih ısme rabbikel alâ

sebbih : tüm varlık onda, tecellileriyle, onunla olmak, yüzme
İsme : ad, isim, işaretler, belirti, delil,
rabbi ke : rabbinin, seni vücudlandıran,
el ala : ulvî, yüce, üst, üzere, en iyi, nimet, lütuf, ihsan,

1- Seni vücudlandıran; işaretleriyle, tecellileriyle, Ulvîyetiyle sendedir.

-2-

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى

Ellezî halaka fesevvâ.

Ellezî halaka : ki o, yarattı, halketti, var etti, oluşturdu,
fe sevva : düzenledi, dizayn etti, tamamladı, şekil verip düzenleyen

2- Ki O’dur halkeden ve şekil verip düzenleyen.

-3-

وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى

Vellezî kaddere fe hedâ.

ve ellezi kaddere : ki o dur, ölçü, kanun, güç yetirmek, takdir,
Fe heda : hidayet, doğru yolu bulma, yol gösterme

3- Ki O’dur bir ölçüyle vareden, varettiği her şeyden yol gösteren.

-4-

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى

Vellezî ahrecel mer’â.

ve ellezi ahrece : o ki, çıkarmak, varetti, ortaya çıkardı,
el mera : otlak, yeşillik, diri, varlığın ortaya çıkması,

4- Ki O’dur tüm varlığı ortaya çıkaran.

-5-

فَجَعَلَهُ غُثَاء أَحْوَى

Fe cealehu gusâen ahvâ.

Fe ceale hu	: sonra, öyle ki, yaptı, kıldı, etti, o
gusâen	: atık, köpük, sürüklenip giden, hareket eden, pislik, eskime
ahvâ	: siyah, cehalet, kötülük, haller, vaziyet, durum, değişim,

5- Sonra da varlığı bir değişim içinde hareket ettiren O'dur.

-6-

سَنُقْرِؤُكَ فَلَا تَنسَى

Senukriuke fe lâ tensâ

se nukriu ke	: öğreteceğiz, okuyoruz, zeki, akıllı, anlayışlı, sen
fe lâ tensâ	: artık, unutmayacaksın, anla unutma

6- Sana tüm varlıktan hakikatleri her an okuyoruz, artık bunu anla, unutma.

-7-

إِلَّا مَا شَاء اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى

İllâ mâ şâallâh, innehu ya'lemul cehre ve mâ yahfâ.

İlla mâ şâe allâhu	: ancak, vardır, dilediği şey, dilerse, Allah'ın kudretiyle olan
inne-hu yalemu	: muhakkak ki o, âlim, ilmiyle vareden, ilmin sahibi
el cehre	: açık, meydanda, görünen
ve ma yahfa	: gizli, görünmeyen

7- Allah'ın dilemesinin dışında bir şey varolmaz. Muhakkak ki görünen ve görünmeyen her şeyi ilmiyle vareden O'dur.

-8-

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى

Ve nuyessiruke lil yusrâ

ve nuyessiru-ke	: kolaylaştıracağız, rahatlık, sen,
li el yusrâ	: memnun, kolaylık, rahatlık, huzur içinde,

8- Ve sen, Bizi anlamanın rahatlığıyla huzur içinde olacaksın.

-9-

فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَى

Fe zekkir in nefeatiz zikrâ.

Fe zekkir : o halde, bundan sonra, artık, zikret, hatırla, belirtilen, an
İn nefeati : eğer, fayda, yararlanmak, istifade etmek, hakikatine ulaşma
el zikrâ : zikir, anmak, hatırlamak, anlamak, anlat,

9- Bundan sonra hakikatlerden faydalanmak isteyenlere hakikatleri hatırlat, hakikatleri an.

-10-

سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَى

Seyezzekkeru men yahşâ.

se-yezzekkeru : zikir, tezekkür, düşünüp anlayan, hatırla,
men yahşa : kim, kimse, saygı, teslim, huşu bulan,

10- Hakikatleri düşünüp anlayan kimse huşû duyar.

-11-

وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى

Ve yetecennebuhel eşkâ.

ve yetecennebu-hâ : önlemek, önüne geçmek, kaçınmak, uzak durmak,
el eşkâ : şâki, ikilik, bedbaht olan, bozan, dağıtan

11- Ve o hakikatlerden uzak duran ise ikilikte kalır.

-12-

الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى

Ellezî yaslen nârel kubrâ.

Ellezî yasla : ki o, kim atılacak, o tadacak, o halde olmak, temas
en nâre en kubra : büyük ateş, cehaletin yakıcılığı

12- Cehaletin yakıcılığında kalan o kimse,

-13-

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى

Summe lâ yemûtu fîhâ ve lâ yahyâ.

Summe la yemutu : sonra, yok, ölmek, ölümü anlayamaz, idraksizlik,
fîy-hâ : onun içinde, orada, o hâlin içinde,
ve la yahya : yaşamaz, hayat bulmaz, diri olanı anlamaz,

13- o hâlin içinde ölümü de anlayamaz ve diriliği de anlayamaz.

-14-

قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّى

Kad efleha men tezekkâ.

Kad efleha : Fakat, felaha erdi, başarılı oldu, kurtuldu
Men tezekka : Temizlenen kimse, arınan, zeki, zekalı,

14- Cehalet hallerinden temizlenen kimse ise kurtuluşa erer.

-15-

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى

Ve zekeresme rabbihî fe sallâ.

Ve zekere : zikretti, andı, hatırladı, anlayan
isme : ismi, adı, işaretleri, belirti, delil,
rabbi-hi : Rabbinin, vücudlandıran, o, kendini
Fe salla : arınmak, bağlanmak, temizlenmek, teslim olmak,

15- Kendini vücudlandıranın tüm varlıktaki işaretlerini anlayan o kimse, böylece arınmış, bağlanmıştır.

-16-

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

Bel tusırûnel hayâted dunyâ.

Bel tu sırune : bilakis, fakat, öğrenci, tercih, üstün tutmak, çıkar, menfaat
el hayate ed dünya : dünya hayatı, yaşamınızda,

16- Fakat siz dünya hayatında menfaat peşinde koşuyorsunuz.

-17-

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى

Vel âhıretu hayrun ve ebkâ.

Ve el ahıretu : sonunda, âhiret,
Hayrun : hayırlı olan, faydalı, yararlı,
ve ebka : bâki olan, devamlı olan, sonsuz,

17- Hakikatleri anlayan ise hayırlı olana ve bâki olana sonunda kavuşur.

-18-

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى

İnne hâzâ le fîs suhufîl ûlâ.

İnne haza	: muhakkak, bu, durum,
le fî el suhufî	: sayfalar içinde, bilgilerinde, hayatlarında, yaşantı,
el ûlâ	: ilk, evvelki, önceki

18- Elbette bu durum evvelkilerin yaşantılarında vardı.

-19-

صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

Suhufi ibrâhîme ve mûsâ.

Suhufi	: sayfalar, yaşamlarında, hayatlarında,
İbrahim ve Musa	: İbrâhîm ve Mûsâ

19- İbrâhim ve Mûsâ'nın yaşantılarında.

S88 - GÂŞİYE SÛRESİ

-1-

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ

Hel etâke hadîsul gâşiyeh

Hel eta ke : mi, geldi, verildi, sunuldu, sen
hadîsu : hadise, söz, olay, konuşmak, aktarılan söz, haber, bilgi
el gâşiyeti : suretleri tutan, ezici, afet, salgın, her yeri saran, perde, örtü

1- Tüm suretleri tutanın bilgisi sana geldi değil mi?

-2-

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ

Vucûhun yevmeizin hâşiah

vucûhun : yüzler, gerçekler,
yevme izin : gün, vakit, her zaman, her yerde yetkili olan,
hâşiatun : yorgun, bitkin, boynu eğik, kaybetmiş, alçak gönüllü

2- Hakikatleri anlamamış, boynu eğilmiş yüzler vardır o vakit.

-3-

عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ

Âmiletun nâsıbeh

âmiletun : çalışma, amel eden, iş yapan
nâsıbetun : dökülen, yorgun olan, bir işi anlamada başarılı olamama

3- Çalışmalarında başarılı olamamışlardır.

-4-

تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً

Teslâ nâren hâmiyet

teslâ : yaslanırlar, atılırlar, durumları, sarmak, o hâli taşımak
nâren : ateş, yakıp yakıcı,
hâmiyeten : koruyucu, çok sıcak, kızgın, saran, koruma, şiddetli öfke

4- Kızgınlık dolu, yakıp yıkıcı hâlleri taşırlar.

-5-

تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ

Tuskâ min aynin âniyet

tuskâ : sulanan, içirilir, sulanır, beslenir, ummak, istemek
min aynin : gözler, benzer haller, pınardan, bakışlar, aynı şeylerden
âniyetin : kaynar su, beslendiği yer, geldiği yer, çıkıp durması,

5- Hep o aynı hâllerden beslenirler.

-6-

لَّيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ

Leyse lehum taâmun illâ min darî'

Leyse : değil,
Lehum taâmun : onlar, gıda, yiyecek, beslenmek, yarar, çıkar, fayda
İlla min darîın : zarar, kayıp, kötü sonuç, pis kokulu dikenli ağaç

6- Onların çıkarları hep kötü hâllerden başka bir şey değildir.

-7-

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِن جُوعٍ

Lâ yusminu ve lâ yugnî min cû

lâ yusminu : yok, besin, beslenemez, beslemez, faydalanmak
ve lâ yugnî : yok, fayda verir, savar, gideremez, fayda bulmaz,
min cûın : açlık, faydalanamama,

7- Çevrelerine faydaları da yoktur ve hakikatlerden faydalanamazlar da.

-8-

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ

Vucûhun yevmeizin nâımeh

vucûhun : yüzler, vech, gerçekler,
yevme izin : o gün, o vakit,
nâımetun : naim olan, tertemiz, güzel, parlak, bolluk, huzurlu

8- O gün yüzler vardır hakikatlere ulaşmanın güzelliği içindedir.

-9-

لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ

Li sa'yihâ râdiyeh

li sayi-hâ : arama, arayıp bulan, onun çalışmaları,
râdiyetun : memnun, mutlu, razı olan, razı, huzurlu

9- Gayretlerinin karşılığını almanın huzuru içindedir.

-10-

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

Fî cennetin âliyeh

Fiy cennetin : huzur içinde, içlerinde cennet,
aliyetin : âli, yüce, yüksek, ulu,

10- Yüce makamların huzuru içindedir.

-11-

لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً

Lâ tesmeu fîhâ lâgıyeh

lâ tesmeu : işitmezsin, duyamazsın
fî-hâ lagiyeten : orada, boş söz, boş şey

11- Orada boş söz işitemezsin.

-12-

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ

Fîhâ aynun câriyeh

fî-hâ aynun : orada, aynı, gözler, pınar, bakışlar, seyir, birlik, benzer
câriyetun : hep, devam eden, cereyan eden, geçerli olan,

12- Orada devamlı hakikatlerin seyri vardır.

-13-

فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ

Fîhâ sururun merfûat

fî-hâ sururun : orada vardır oturma yerleri, tahtlar, kanepe, makam
merfûatun : yükseltilmiş, yüksek

13- Orada yüksek makamdadırlar.

-14-

وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ

Ve ekvabun mevdûat

ve ekvabun : kulpsuz kadeh, bardak, kadeh, küp, gönül kabı
mevdûatun : kazanç, yatırım, edinmek, emanet edilmiş, vadedilmiş

14- Gönüllerinde emanet edilmiş hakikatlerin sorumluluğu vardır.

-15-

وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ

Ve nemârıku masfûfet

Ve nemârıku : yastıklar, minder, rahatlık,
masfûfetun : istif edilmiş, dizilmiş, sıralanmış, birleşmiş

15- Birliğe ulaşmanın rahatlığı vardır.

-16-

وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ

ve zerâbiyyu mebsûsetun

ve zerâbiyyu : halılar, değerler, süsler, göz alıcı, döşek, geniş, zevk hali
mebsûsetun : yayılmış, serilmiş, dağılmış, sakin, duyulmuş, halk

16- Halk sırrına ulaşmanın zevki vardır.

-17-

أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ

E fe lâ yanzurûne ilel ibili keyfe hulikat.

E fe lâ yanzurûne : bakmıyorlar, bakıp ta görmezler mi?
ilâ el ibili : deveye, kendi bedenine, kendi hayvaniyeti, varlığına
Keyfe hulikat : nasıl, yaratılmış, halkiyeti

17- İnsanlar kendi bedenlerinin nasıl yaratıldığını hâlâ bakıp ta görmezler mi?

-18-

وَإِلَى السَّمَاء كَيْفَ رُفِعَتْ

Ve iles semâi keyfe rufiat.

Ve ila es semâi : sema, gökyüzü, ulvi alem

Keyfe rufiat : nasıl, yükseltilmiş, yücelik

18- Gökyüzünün nasıl yükseltildiğine

-19-

وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ

Ve ilel cibâli keyfe nusıbet.

Ve ilâ el cibâli : dağlara
Keyfe nusıbet : nasıl, dikilmiş, oluşmuş

19- Dağların nasıl oluştuğuna.

-20-

وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ

Ve ilel ardı keyfe sutıhat.

ve ilâ el ardı : arz, yeryüzüne, dünya,
Keyfe : nasıl, ne halde, ne şeklide,
sutıhat : satıh, yayılım, yayıp döşemek, dış yüzü, çatı,

20- Yeryüzünün nasıl yayılıp döşendiğine.

-21-

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنتَ مُذَكِّرٌ

Fezekkir innemâ ente muzekkir

Fe zekkir : bundan sonra, artık, zikret, hatırlat, belirtilen
İnnemâ ente : ancak, sadece, sen
muzekkir : hatırlatan, hatıra getiren, zikreden, zikrettiren, zakir

21- Artık sen hakikatleri hatırlat. Sen ancak hakikatleri hatırlatansın.

-22-

لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ

Leste aleyhim bi musaytır

Leste aleyhim : değil, sen değilsin, onlara, onların üzerine, karışma
bi musaytırın : zorlayıcı, zorba, davranış, söz hakkı tanımayan

22- Onları zorlayacak değilsin.

-23-

إِلَّا مَن تَوَلَّى وَكَفَرَ

İllâ men tevellâ ve kefer

İllâ men tevella	: ancak, kim döner, eski bilişlerine dönmek
ve kefere	: örter, hakikatleri görmemezlikten gelir

23- Ancak kim eski cehalet bilişlerine döner ve hakikatleri görmemezlikten gelip örterse,

-24-

فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ

Fe yuazzibuhullâhul azâbel ekber

Fe yuazzibu-hu	İşte azap, sıkıntı, ceza, acı, kendilerini cezalandır
Allah	Allah
el azâbe el ekber	Azap, sıkıntı, eziyet, acı, büyük,

24- işte o kimse, Allah'ı anlamamakla kendini sıkıntıya sokar. Büyük sıkıntı da budur.

-25-

إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ

İnne ileynâ iyâbehum

İnne ileyna	: doğrusu, bize, bizedir,
iyabe hum	: geri dönmek, dönüp durma, aslını aramak, onlar

25- Doğrusu aslını anlamak isteyenler ise Bize dönerler.

-26-

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ

Summe inne aleynâ hisâbehum

Summe inne aleyna	: sonra, muhakkak, doğrusu, bizi,
hisabe hum	: hesab, düşünmek, anlamayı hesap etmek, araştırmak,

26- Sonra da muhakkak ki onlar Bizi anlamak için araştırırlar.

S89 - FECR SÛRESİ

-1-

وَالْفَجْرِ

Vel fecr

Ve el fecri : şafak, tan, doğuş zamanı, karanlıktan aydınlığa

1- Karanlıktan aydınlığa.

-2-

وَلَيَالٍ عَشْرٍ

Ve leyâlin aşr

ve leyâlin : gece, karanlık, zulmet, cehaletin karanlığı,
aşrin : on, kısım, bölüm, gurup,

2- Ve kısım kısım cehalet karanlığının bitişine.

-3-

وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ

Veş şefı vel vetr

ve el şefı : çift, ikiliğin birlikte birleşimi
ve el vetri : tek, yalnız

3- Ve çiftten, tek olanda birleşmeye.

-4-

وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ

Vel leyli izâ yesr

ve el leyli : gece, zulmet, karanlık, cehaletin karanlığı,
İzâ yesri : olduğunda, geçip gitmek, kaybolmak, kolay, hızlı, seri, gizli,

4- Ve cehalet karanlığının kaybolup gidişine.

-5-

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ

Hel fî zâlike kasemun lizî hicr

Hel fi zalike	: var değil mi, vardır, işte bunun içinde,
kasemun	: yemin, ant, sağlam, noksansız
Li zi	: için, sahip, zat,
hicr	: tam akıl sahibi, engel olan, taş, bırakan, ayıran,

5- İşte bunların içinde, hakk ile batılı ayıran tam akıl sahipleri için, sağlam deliller vardır.

-6-

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ

E lem tere keyfe feale rabbuke bi âd

e lem tere	: görmedin mi, anladın değil mi?
keyfe feale	: nasıl, fail olan, yapan,
rabbu-ke	: rabbin, seni vücudlandıran,
bi âdin	: Ad kavmini, adetlerde kalan, egolarda kalan, isim, nam,

6- Rabbinin nasıl fail olduğunu anladın değil mi? Ad kavmini tanıdın.

-7-

إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ

İreme zâtil ımâd

ireme	: İrem, atmak, İrem şehri,
zâtî	: sahip, ile
el imâdi	: sütunlar, dayanak noktası, kendini güçlü gören,

7- Kendini güçlü, büyük gören o İrem şehrindekileri.

-8-

الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ

Elletî lem yuhlak misluhâ fîl bilâd

Elletî lem yuhlak	: o ki, değil, yaratmadı
mislu-ha	: misli, benzer, birşey, içinde,
fi biladi	: içinde, belde, ülke, şehir, beden,

8- Ki onlar bulundukları yerlerde bir şey yaratmış değillerdir.

-9-

وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ

Ve semûdelleziyne câbûssahre bil vâd

Ve semude : semud
Ellezîne cabu : onlar, kestiler, oyanlar, seyahat
es sahre bi el vadi : kayalar, vadilerde

9- Ve vadilerdeki kayaları oyan o Semud kavmini.

-10-

وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ

Ve fir avne zîl evtâd

ve firavne : firavun, kibirli olan,
Zi el evtâdi : sahip, kazıklar, kendini güçlü bir otorite gören

10- Kendini güçlü bir otorite gören kibir sahibi firavunu.

-11-

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ

Ellezîne tagav fîl bilâd

Ellezîne tagav : onlar ki, azgın, yoldan çıkmak, hakikatten sapmak,
Fi el bilâdi : beldeler içinde, ülke

11- Onlar kendi bulundukları yerlerde hakikatlerden sapıp yoldan çıktılar.

-12-

فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ

Fe ekserû fîhel fesâd

Fe ekserü : böylece, ekserisi, çoğu, daha fazlası
Fi ha el fesâde : içlerinde, fesat, kötülük, bozulma, dağıtma, dağılma,

12- Sonra da onlardan çoğu fenalıklar içinde oldular.

-13-

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ

Fe sabbe aleyhim rabbuke sevta azâb

Fe sabbe : böylece, bıraktı, döküldü, salladı, çarptı, terketti
Aleyhim rabbu ke : onlara, kendi üzerlerinde, rabbin, vucudlandıran,
Sevta azabin : kamçı, işkence, iç içe girmiş sıkıntı, türlü türlü sıkıntı

13- Sonra da onlar, kendi üzerlerinde olan, kendilerini vücudlandıranın tecellilerini anlamayı bıraktılar, türlü türlü sıkıntılarda kaldılar.

-14-

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ

İnne rabbeke le bil mirsâd

İnne rabbe ke	: muhakkak, rabbiniz, vücudlandıran, sen, siz,
Le bi el mirsâdi	: elbette, gözetleyen, gözlemleme, bakıp araştırma,

14- Muhakkak ki seni vücudlandıran, elbette hakikatleri anlaman için, varlığı gözlemlemeyi verendir.

-15-

فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ

Fe emmel insânu izâ mebtelâhu rabbuhu fe ekremehu ve na'amehu fe yekûlu rabbî ekremen

fe emmâ el insanu	: sonra, böylece, öyle ki, fakat, lakin insan
izâ mâ ibtela hu	: olduğunda, değil, şey, ne, yok, imtihan, test, ibret, ders, o
rabbu-hu	: Rab, rabbinden, vücudlandıran, o
Fe ekreme hu	: böylece, ikram, donatmak, lütuf, sıfat, verdi, sunmak, o
ve neame-hu	: ve onu, zarafet, zarif, nimetlendirdi, iyilik, lutuf, ihsan
Fe yekulu	: sonra, o zaman, yalnızca, der, söyler.
Rabbî erkeme ni	: Rabbim, bana ikram etti, şereflendirdi, donattı, verdi

15- Lâkin insan; Rabbinden ona verilenlerden ve ona sunulan lütuflardan bir ders alan değildir. Yalnızca o: Rabbimin bana ikramları, der.

-16-

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ

Ve emmâ izâ mebtelâhu fe kadere aleyhi rızkahu fe yekûlu rabbî ehânen

ve emmâ iza	: fakat, ne zaman, ama eğer
mâ ibtela hu	: şey, değil, ne, imtihan, sınama, ibret, ders, o
Fe kadere	: böylece, takdir, güç, planları, bir şeyin ölçüsü
Aleyhi rızka hu	: kendinde, üzerinde, rızk, nimet, lütuf, hakikatler, varlık
Fe yekulu	: o zaman der, diyor ki
Rabbî ehane ni	: Rabbim, ihanet, önemsemiyor, hakaret, onuru kırılır, beni

16- Böylece o ders almadığı zaman, artık kendindeki o lütufları ve gücün sahibini anlayamaz. Sonra da: Rabbim beni önemsemiyor, der.

-17-

كَلَّا بَل لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ

Kellâ bel lâ tukrimûnel yetîm

Kellâ bel : hayır, bilakis,
lâ tukrimûne : yok, doyurmak, ikram, iyilik, besleme, faydalandırmak
el yetîme : yetim, kimsesiz, ihtiyacı olan, kurtulmaya çalışan

17- Bilakis sizler ihtiyacı olana ikramda bulunmuyorsunuz.

-18-

وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ

Ve lâ tehâddûne alâ taâmil miskîn

ve lâ tehâddûne : teşvik etmiyorsunuz, söz, öğüt, taahhüd, yüklenim
alâ taâmi : yüce gıda, beslenme, yararlandırmak,
el miskîni : fakir, yoksul, çaresiz

18- Ve bir çaresizlik içinde olana yardım etmek için gayret göstermiyorsunuz.

-19-

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا

Ve te'kulûnet turâse eklen lemmâ

ve tekulûne : beslenmek, ve siz yiyorsunuz
et turâse : miras, size verilen, kalan, bırakılan
eklen : beslenmek, yemek,
lemmen : şiddetle, hırsla, sonu gelmeyen istek

19- Ve siz, size verilenleri bir hırsla kullanıyorsunuz.

-20-

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا

Ve tuhıbbûnel mâle hubben cemmâ

ve tuhıbbûne : aşk, sevmek
el mâle : mal, mallarınızı, varlık, değer,
hubben : severek, sevgiyle
cemmen : önemli, pek çok, aşırı

20- Aşırı sevgiyle mallarınızı seviyorsunuz.

-21-

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا

Kellâ izâ dukketil ardu dekken dekkâ

Kellâ iza dukket : hayır, bilakis, olduğunda, parçalanıp dağılan, yerle bir

el ardu : yeryüzü, toprak,
dekken dekken : un ufak olmak, parça parça, dağılmak

21- Bilakis her şey toprak olup dağılıp gidecek.

-22-

وَجَاء رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا

Ve câe rabbuke vel meleku saffen saffâ

ve câe rabbu ke : geldi, sundu, verdi, rabbin, sen
ve el meleku : her varlıktaki güç, kuvve, melek,
saffen saffen : saf saf, sıra sıra, dizi dizi, birlik, sıralanmış

22- Dizi dizi her varlıktaki güç Rabbinizden sunulan hakikatlerdir.

-23-

وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى

Ve cîe yevmeizin bi cehenneme yevmeizin yetezekkerul insânu ve ennâ lehuz zikrâ.

ve cie yevme izin : getirildi, sunuldu, bildirildi, o gün, o vakit,
bi cehenneme : cehennem, cehalet, yakıcı haller
yevme izin : o gün, o vakit, her an
yetezekkeru : hatırlar, tezekkür eder, düşünür
el insânu : insan
ve ennâ : nasıl olur, ne olur,
lehu el zikra : ona, onun zikri, anmak, anlamak, anar

23- İnsana, her an içinde kaldığı cehaletin yakıcı halleri bildirildi ve insana, her an hakikatleri düşünüp anlaması ve o hakikatleri anması bildirildi.

-24-

يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي

Yekûlu yâ leytenî kaddemtu li hayâtî.

Yekûlu ya leyte ni : der, söyler, keşke ben,
Kaddemtu : sağlansa, sunulan, önceden, verilen,
li hayati : için, hayat, yaşam

24- Der ki: Keşke önceden beri hayatın içindeki hakikatleri anlasaydım.

-25-

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ

Fe yevmeizin lâ yuazzibu azâbehû ehad

Fe yevme izin Artık, sonra, gün, vakit, her an, her zaman
lâ yuazzibu : yok, azap, sıkıntı, cezalandırma
azâbe-hû : azap, sıkıntı, işkence, o,
ehadun : bir kimse

25- İşte, hakikatleri anlayamayan bir kimse hiçbir zaman sıkıntılarındaki azabı yok edemez.

-26-

وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ

Ve lâ yûsiku ve sâkahû ehad

ve lâ yûsiku : yok, bağlamaz, hiçbir belge
vasâka-hû ehadun : ilgi, uygun, bağlılık, bağlı, o, bir kimse

26- O hâlde olan bir kimse, varlığın birbiriyle olan bağlantısını anlayamaz.

-27-

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

Yâ eyyetuhen nefsul mutmainneh

yâ eyyetuhâ : ey,
en nefsu : nefs, öz, zat, kişi,
el mutmainnetu : mutmain, tatmin olan, güven verici, kendini anlayan

27- Ey hakikatlerden emin olmuş kişi!

-28-

ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

İrciî ilâ rabbiki râdıyeten mardıyyeh

ircii : dön, aslına dönmek, rücu etmek, aslı, kaynağı,
ilâ rabbiki : ancak, sadece, yücelik, Rabbine
râdıyeten : razı, kabul eden, boyun eğen, hoşnut, itaat eden
mardıyyeten : tatmin olmuş, memnuniyet, hoşnut olmak, huzur, razı olma,

28- O'na itaat ederek ve O'nun rızasını kazanmış olarak sadece Rabbine dön.

-29-

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي

Fedhulî fî ibâdî.

fe udhulî : böylece, artık, gir, içeri, dâhil ol, hareket et
fîy ibâdî : kulluk, kullarımın içine

29- Böylece kulluğunun şuurunda olmaya dâhil ol.

-30-

وَادْخُلِي جَنَّتِي

Vedhulî cennetî.

ve udhulî	: gir, gel, dâhil ol, bul, ulaş, karışmak, dokunmak, içeri,
cennetî	: cennet, huzur,

30- Ve huzur içinde ol.

S90 - BELED SÛRESİ

-1-

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ

Lâ uksimu bi hâzel beled

Lâ uksimu : yok, kasem, yemin, gerçek, sağlamlık, kutsal, tevhit, diri,
Bi haza el beledi : bu, şu, o, belde, ülke, şehir, insanın olduğu yer, beden

1- İnsanın bedeninde gerçeklerden başka bir şey yoktur.

-2-

وَأَنتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ

Ve ente hıllun bi hâzel beled

ve ente hıllun.... hal : sen, uygun, helal, iyi, çıkmak, çözüm, oturan, durum
Bi haza el beledi : bu belde de, bu ülke, o beden,

2- İşte sen o bedenini iyi tanı.

-3-

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ

Ve vâlidin ve mâ veled

Ve validin : baba, doğurtan, anne baba, mürşidi kamil,
Ve ma velede : şey, ne, değil, evlat, doğmuş, oğul, döl, yavru,

3- Doğurtanı ve doğanı tanı.

-4-

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ

Lekad halaknel insâne fî kebed

Lekad : andolsun, doğrusu, gerçek olan şu ki
Halak na el insane : insan, yarattık, var ettik, biz, kendimiz,
fi kebedin : içinde, müşkil, güçlük, sıkıntı, karaciğer ağrısı çeken

4- Gerçek olan şu ki, insanı kendimizden var ettik. Onun müşkil halleri olacaktır.

-5-

أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ

E yahsebu en len yakdira aleyhi ehad

e yahsebu	: sanıyor, olabileceğine inanıyor, düşünüyor
en len yakdira	: o olmaz, değil, güç, azamet, takdir, gerçekleştirmek, değer,
aleyhi ehadun	: ona, kendinde, bir kimse, biri tarafından

5- Yoksa o, kendinde bir gücün varlığının olmadığını mı sanıyor?

-6-

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا

Yekûlu ehlektu mâlen lubedâ

Yekûlu ehlektu	: diyor, kırıp tükettim, helak, yazık etme, yıkılma
Malen lubeden	: mal, varlık, değer, kötü, fena, yığınla, pek çok, çok mal

6- Diyor ki: Değerleri anlamadım, kendime yazık ettim.

-7-

أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُ أَحَدٌ

E yahsebu en lem yerahû ehad

E yahsebu	: sanıyor, olabileceğine inanmak, düşünüyor
en lem yera hu	: değil, olmaz, o görmediğini, anlamak, hu, hak,
ehadun	: bir, tek,

7- O, varlığın birliğini anlayamayacağını mı düşünüyor?

-8-

أَلَمْ نَجْعَل لَّهُ عَيْنَيْنِ

E lem nec'al lehu ayneyn

E lem necal	: öyle değil mi, öyle yapmadık mı, vermedik mi?
Lehu ayneyni	: ona, gözler, bakış, seyretmek,

8- Ona gözler verdik değil mi?

-9-

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ

Ve lisânen ve şefeteyn

Ve lisanen : dil, konuşma dili, anlaşabilmek
Ve şefeteyni : dudaklar

9- Dil ve dudaklar.

-10-

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ

Ve hedeynâhun necdeyn

Ve hedey nâ-hu : yol gösterdik, rehber, sunduk, o, ona
necdeyni : iki yol, yollar,

10- Ona hakikate götüren yollar sunduk.

-11-

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ

Fe laktehamel akabete.

Fe la ıktehame : artık, yok, girilmedi katlanmadı, geçmedi, aşmadı
el akabete : engeller, akabe, dik yokuş, zor iş, müşküller

11- Artık sizi engelleyecek olan cehaletin o hallerini yok edin.

-12-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ

Ve mâ edrâke mel akabet

ve mâ edrâ-ke : ne, şey, değil, anladın mı, idrak ettin mi? sen
Mâ el akabetu : engeller, Akabe, dik yokuş, zor iş, müşkül,

12- O engellerin ne olduğunu idrak ettin mi?

-13-

فَكُّ رَقَبَةٍ

Fekku rekabetin

fekku : çene, çıkarma, kurtarma, azad etme
rakabetin : boyun, köle, esaret, cehaletin esaretinde olmak

13- Cehaletin esaretinden kurtulmayı anladın mı?

-14-

أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ

Ev ıt'âmun fî yevmin zî mesgabeh

Ev ıtamun : ya da, beslenme, yarar, doyurma, tamamlama, bilgilenme
fîy yevmin : günde, bir gün içinde, vakit, her an,
Zî mesgabetin : sahip, boşluk, açlık, eksiklik, yoksunluk, bilgisizlik,

14- Ya da bilgisizliğe sahip olmaktan kurtulmayı, her an hakikatlerin bilgilerinden yararlanmayı?

-15-

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ

Yetîmen zâ makrabet.

Yetimen : yetim, atalarının inançlarından kopan, kimsesiz,
za makrabetin : sahip, yakın, akraba, hakikatlere yakın olmak isteyen

15- Atalarının inançlarından kopmuş, hakikatlere yakın olmayı isteyen birine yardım etmeyi?

-16-

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ

Ev miskînen zâ metrabet

Ev miskinen : miskin, fukara, yoksul, çaresiz, bir şey bulmaya çalışan,
Za metrabetin : tozlu, yoldan gelmiş, arayış içinde olan,

16- Ya da hakikatlerin arayışı içinde olan çaresize yardım etmeyi.

-17-

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ

Summe kâne minellezîne âmenû ve tevâsav bis sabri ve tevâsav bil merhamet

Summe kane : sonra, işte, oldu,
min ellezîne amenu : iman eden kimseler, inananlar, güvenenler
Ve tevâsav : yardımcı, öğüt, uyarmak, cesaret vermek, tavsiye
bi es sabrı : sabrı,
Ve tevâsav : yardımcı, öğüt, uyarmak, cesaret vermek, tavsiye
bi el merhameti : merhameti, merhamet için,

17- Sabrı öğütleyenler ve merhameti öğütleyenler, işte onlar iman eden kimselerdir.

-18-

أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

Ulâike ashâbul meymeneti

Ulâike ashabu	: işte onlar, ashab, sahip,
el meymeneti	: bereket, verimli, lider, hayır üzere, dirilik, sağ taraf

18- İşte onlar varlığı diri tutanı anlamışlardır, hep hayr üzeredirler.

-19-

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

Vellezîne keferû bi âyâtinâ hum ashâbul meş'emet

ve ellezîne keferü	: o örtenler, görmemezlikten gelenler
bi âyâti-nâ	: ayetlerimizi, işaret, delil,
Hum ashabu	: onlar, sahiptirler, kendilerine
el meşemeti	: zarar veren, değersiz, uğursuzluk, musibet,

19- Ayetlerimizi görmemezlikten gelip örtenler ise zarar verme hâllerine sahiptirler.

-20-

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ

Aleyhim nârun musadeh

Aleyhim narun	: onlarda, üzerlerinde, ateş, yangın, yakıp yıkıcı
musadetun	: yayarlar, kapatılmış, örtülmüş, saçmak

20- Onların üzerlerinde yakıp yıkıcı hâller vardır.

S91 - ŞEMS SÛRESİ

-1-

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا

Veş şemsi ve duhâ hâ.

Ve eş şemsi : güneş, zat, aydınlık, efendi, nur,
Ve duhâ hâ : duha vakti, hakikatlerin açığa çıkışı, aydınlığın gelişi

1- Güneşe ve aydınlığın gelişine.

-2-

وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا

Vel kameri izâ telâhâ

ve el kameri : ay, halkiyetten nurun yansıması, uyanmak,
izâ tele ha : olduğu zaman, ardından, sonraki ise, takip, tabi olan,

2- Ayı takip ettirene.

-3-

وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا

Ven nehâri izâ cellâhâ.

Ve en nehâri : gündüz, gün, aydınlık, görünmek,
İzâ celle ha : açığa çkmak, izhar, tecelli,

3- Gündüzü açığa çıkarana.

-4-

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا

Vel leyli izâ yagşâhâ.

Ve el leyli : gece, cehaletin karanlığı,
İzâ yagsa ha : kaplayan, etkileyen, saran, gizleyen

4- Geceyi kaplatana.

-5-

وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا

Ves semâi ve mâ benâhâ.

ve es semâi : sema, gökyüzü, ulvi alem
ve mâ bena ha : şey, inşa eden, bina eden, vücudlandıran, düzenleyen

5- Gökyüzüne ve onu düzenleyene.

-6-

وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا

Vel ardı ve mâ tahâhâ.

Ve el ardı : dünya, arz, yeryüzü, toprak, beden,
Ve ma tahâ-hâ : kaplamak, onu yayıp döşedi,

6- Yeryüzüne ve onu yayıp döşeyene.

-7-

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا

Ve nefsin ve mâ sevvâhâ.

ve nefsin : nefs, aynı, kişi, öz, zatı, kendisi
ve ma sevvâ-hâ : sıfatlar, dizayn, düzenleyen, şekillendiren, diger

7- Kişiye ve onu sıfatları ile düzenleyene.

-8-

فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا

Fe elhemehâ fucûrehâ ve takvâhâ.

Fe elheme-hâ : sonra ona ilham etti, bildirildi, içe gönle doğan
fucûre-hâ : kötülük, edepsizlik, hakikatten sapmak, ikilik,
Ve takvâ-hâ : takva, fenalardan sakınma, korunmak,

8- Hakikatlerden sapmanın ve fenalardan sakınıp ortak koşmamanın ne olduğu bildirildi.

-9-

قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهَا

Kad efleha men zekkâhâ.

Kad efleha : olmuştur, felah, başarılı, kazanmak, kurtuluş, selamet,
Men zekkâ-hâ : kim onu tezkiye etti, arıtır, arındırmak, temizlemek

9- Hakikatlerle cehaletten temizlenen kimse, o kurtulmuştur.

-10-

وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّاهَا

Ve kad hâbe men dessâhâ.

ve kad habe	: oldu, heba, hüsran, kayıp, hayal kırıklığı,
Men dessâ-hâ	: bozmak, dağıtmak, birliği anlamamak

10- Birliği anlayamayan kimse ise kaybeder.

-11-

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا

Kezzebet semûdu bi tagvâhâ.

Kezzebet semudu	: yalanladı, semud
Bi tagvâ-hâ	: kendi azgınlı sebebiyle, benlikler, büyük görmek,

11- Semud kavmi, kendilerini büyük görmekten hakikatleri yalanladılar.

-12-

إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا

İzin baase eşkâhâ.

İz inbaase	: çıktığında, hareket etmek, ortaya atıldı, fırladı, çıktı
eşkâ-hâ	: şaki olan, kesen, zıtlık, şirk koşan, ortak koşan, ikilik,

12- Şirk koşan o halleriyle hareket ettiler.

-13-

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا

Fe kâle lehum resûlullâhi nâkatallâhi ve sukyâhâ.

Fe kale lehum	: dedi, bildirdi, onlar
resûlu allâh	: Resul, hakikati gösteren, Allah
nâkate allâhi	: deve, ince mana, vücuda dair, zarif, nokta, Allah
ve sukya ha	: bakıp sulamak, su dağıtan, ilim ile besleyen, onu

13- Allah'ın resulü onlara, Allah'ın var ettiği bir deveyi verdi ve onu bakıp sulayın, dedi.

-14-

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا

Fe kezzebûhu fe akarûhâ fe demdeme aleyhim rabbuhum bi zenbihim fe sevvâhâ

Fe kezzebu hu	: sonra, yalanladılar, reddettiler, onun anlattığı
Fe akarû-hâ	: parçalanmış, bütünlüğü bozmak, parça parça, ikilik
Fe demdeme	: örtmek, hiddetli söz, bir şeyi diğer şey üzerine kapatmak
Aleyhim rabbu hum	: üzerlerinde, onlarda, kendilerinde, rabbe ait olan
Bi zenbi-him	: suçluluk, aykırı davranış, onların günahları, fenaları,
Fe sevvâ-hâ, seva	: diğer, düzenlemek, dağılıp gitmek, adil, zayıflık,

14- Onun anlattığı hakikatleri yalanladılar. Öyle ki bütünlüğü anlamayıp ikilik hallerinde kaldılar ve onlar kendilerinde olan Rabbin hakikatlerini cehaletleriyle örttüler. Onlar fenalarda kaldılar, sonra da dağılıp gittiler.

-15-

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا

Ve lâ yehâfu ukbâhâ.

Ve lâ yehâfu	: yok, korku, çekinmek, tahmin edemediler
ukbâ-hâ	: akıbet, sonları, kararların sonuçları,

15- Ve akıbetlerinden de korkmadılar.

S92 - LEYL SÛRESİ

-1-

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى

Vel leyli izâ yagşâ.

Ve el leyli : gece, karanlık, cehalet halleri
İza yagşâ : çöken, örtecek, kuşatan, kaybolmak, yok olmak, soluk

1- Cehalet hâlleri yok olup gittiği zaman,

-2-

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى

Ven nehâri izâ tecellâ.

ve en nehâri : gündüz, aydınlık, hakikatlerin görünmesi
İza tecellâ : tecelli eden, kanıtlanmış, gösterilen, açıldı, ortaya çıktı,

2- Ortaya çıkan varlığın hakikatlerini anlamak vardır.

-3-

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى

Ve mâ halâkaz zekera vel unsâ.

ve ma halaka : şey, ne, değil, yaratılan, halk edilen, oluşturulan,
el zekere : erkek, tamam olan, tamamlanmış,
ve el unsâ : dişi, kadın, yolda olan, tamamlanmamış,

3- Erkek olsun ve dişi olsun, yaratılan her şeyde hakikatler vardır.

-4-

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى

İnne sa'yekum le şettâ.

İnne sayekum : elbette, muhakkak, merak, arayış, görev, çalışma, siz
Le şetta : çeşitler için, çeşit çeşit, farklılık

4- Elbette sizlerin arayışınızda farklılıklar vardır.

-5-

فَأَمَّا مَن أَعْطَى وَاتَّقَى

Fe emmâ men atâ vettekâ.

fe emmâ men ata : fakat, artık, gelince, kim, verdi
ve ittekâ : çekinmek, sakınmak, korunmak, fenalardan sakınmak

5- Artık kim, varlığını anlayıp sahibine vermiş ve fenalardan sakınmışsa

-6-

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى

Ve saddeka bil husnâ.

ve saddeka : onaylama ve tasdik etti, doğruladı, dürüstçe
bi el husnâ : lütfen, nazikçe, güzelce, çok güzel

6- ve bir güzellik içinde tüm içtenliğiyle teslim olmuşsa,

-7-

فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى

Fe senuyessiruhu lil yusrâ.

Fe se-nuyessiru-hu : biz ona kolaylaştıracağız, rahatlık,
Li el yusrâ : içinde, kolaylık, kolay, rahatlık, huzur, seyir,

7- artık o Bizi anlamanın rahatlığı içinde huzura kavuşur.

-8-

وَأَمَّا مَن بَخِلَ وَاسْتَغْنَى

Ve emmâ men bahıle vestagnâ.

ve emmâ : fakat, amma, lakin,
Men bahıle : kim cimrilik etti, varlığı sahibine teslim etmedi
ve istagnâ : müstağni gördü, ihtiyaçsız, hiçbir şeye muhtaç

8- Fakat kim, varlığında bir teslimiyet içinde olmazsa ve kendini müstağni görürse

-9-

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى

Ve kezzebe bil husnâ.

ve kezzebe : yalanlamak, yalan,
bi el husna : güzellikler, nazik, güzelliğe ait, iyi olan,

9- ve güzel olan şeyleri yalanlarsa,

-10-

فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَى

Fe senuyessiruhu lil usrâ.

Fe se-nuyessiru-hu : artık, kolay olan,
Li el usrâ : zorluk, zor olan, müşküllü haller,

10- böylece elbette o Bizi anlamanın kolaylığından uzaklaşır, müşkil hâller içinde kalır.

-11-

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى

Ve mâ yugnî anhu mâluhû izâ tereddâ.

ve mâ yugnî : ne, şey, değil, fayda, gani,
Anhu mâlu-hu : onun malı, değer,
İzâ teredda : bozulduğunda, düşmek, yıkım, uzaklaşma, helak, kaybetme

11- ve o hakikatlerden uzaklaşıp gittiğinden dolayı kazandığı şeylerden bir fayda da bulamaz.

-12-

إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى

İnne aleynâ lel hudâ.

İnne aleyna : muhakkak biz, hakikatlerimiz,
Le el huda : huda, rehber, doğru yolu gösteren,

12- Muhakkak ki hakikatlerimiz elbette dosdoğru yolu gösterir.

-13-

وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى

Ve inne lenâ lel âhırete vel ûlâ.

ve inne lena : muhakkak, biz, bize,
Le el âhırete : son, ahiret, ahir olan, sonraki
ve el ûlâ : ilk, evvel, önce olan, önceki

13- Muhakkak ki öncesi de ve sonrası da Bizim hakikatlerimizdir.

-14-

فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى

Fe enzertukum nâren telezzâ.

Fe enzertu-kum : işte, böylece, uyardık, gösterdik, bildirdik, siz
nâren : ateş, nur, ışık,
telezzâ : alev, yakıcı, parlamak,

14- İşte cehalet ateşininin o yakıcı halini size açıklayıp uyardık.

-15-

لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى

Lâ yaslâhâ illel eşkâ.

lâ yaslâ-hâ : yukarı değil, aşağı, ona yaslanmaz, atılmaz, temas
İllâ el eşka : ancak, den başka, sefil, şaki, ikiliğe düşen,

15- Ancak ikiliğe düşenden başkası o hâle temas etmez.

-16-

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى

Ellezî kezzebe ve tevellâ.

Ellezî kezzebe : ki o, yalanladı
ve tevellâ : döndü, yüz çevirdi, kendi cehaletine dönen,

16- Ki o kimse hakikatleri yalanlayandır ve kendi cehaletine dönendir.

-17-

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى

Ve seyucennebuhel etkâ.

ve se-yucennebu-hâ : ve ondan uzaklaştırılacak, önlemek, engellemek
el etkâ : korunma, takva, korku, sakınma

17- Fenalardan sakınan, ortak koşmayan kimse ise o hâllerden uzak durur.

-18-

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى

Ellezî yu'tî mâ lehu yetezekkâ.

Ellezî yuti : ki o, hangi, kim, verir, teslim eder,
mâle-hu : malını, varlığını,
yetezekkâ : temizlenir, arınır

18- Ki o kimse varlığını sahibine vererek temizlenir.

-19-

وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَى

Ve mâ li ehadin indehu min ni'metin tuczâ.

ve mâ li ehadin	: değil, şey, ne, bir kimse
inde-hu	: yanında, katında, ona ait, ona has, o
min nimetin	: bir nimet, hakikat, zarafet, iyilik, lütuf, ihsan
tuczâ	: ceza, karşılık,

19- Bu hâlde olan bir kimse yoktur ki, onun katındaki hakikatler ona karşılık olarak verilmesin.

-20-

إِلَّا ابْتِغَاء وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى

İllebtigâe vechi rabbihil a'lâ.

İllâ ibtigae	: ancak, sadece, istedi, diledi, sipariş, arayış
vechi rabbi hi	: yüz, hakikat, gerçek, rabbinin yüzü, vech, makam
el alâ	: yüce, üst,

20- O kimsenin arayışı sadece onu vücudlandıranın yüce gerçekleridir.

-21-

وَلَسَوْفَ يَرْضَى

Ve le sevfe yerdâ

ve le sevfe	: elbette, gelecek, olacak, yakında, ulaşmak
yerdâ	: memnun, razı olacak, sevinç duyan, mutluluk, huzur

21- Ve huzura ulaşmaktır.

S93 - DUHÂ SÛRESİ

-1-

وَالضُّحَى

Ved duhâ

Ve el duhâ : öğleden önce, kuşluk, gündüz, aydınlık, açığa çıkış,

1- Hakikatlerin açığa çıkışına.

-2-

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى

Vel leyli izâ secâ

ve el leyli : gece, cehaletin karanlığı,
iza seca : sakinlik, koyu karanlık, zifiri, sükûn, sessizlik,

2- Cehaletin karanlığından, hakikatin sükûnetine.

-3-

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى

Mâ veddeake rabbuke ve mâ kalâ.

mâ veddea-ke : veda etmedi, terk etmedi, unutmadı, ayrı değil, sen,
rabbu ke : rabbin, vücudlandıran, sen,
ve ma kala : darılmaz, kızmaz, nefret, giyim eşyası,

3- Seni vücudlandıran senden ayrı değildir ve kızması yoktur.

-4-

وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

Ve lel âhıretu hayrun leke minel ûlâ.

Ve le ahiret : elbette, sonu, sonunda, son
Hayrun leke : hayırlı olan, iyi olan, sizin için,
min el ula : evvel, ilk, ilki, öncesi, il başlangıç, şerefli, şanlı,

4- Elbette sizin için son, ilk den hayırlıdır.

-5-

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى

Ve le sevfe yutîke rabbuke fe terdâ.

Ve le sevfe : elbette, yakında, olacak, gelecekte olacak şey,
yuti ke : verecek, sunacak, size verir,
Rabbuke : Rabbin, seni vücudlandıran,
fe terda : memnunluk, hoşnutluk, tatmin, razı olmak,

5- Elbette Rabbinin sana sunduğu hakikatleri anladığında huzur bulacaksın.

-6-

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى

E lem yecidke yetîmen fe âvâ.

E lem yecid ke : bulmadı mı, kalmadı mı, etmedi mi? Sen,
yetimen : yalnız kalma, arayış hali, atalarının inancından kopan,
Fe ava : barınmak, sığınmak, korunmak, himaye,

6- Sen bir yalnızlık içinde bir arayışta iken, seni himaye etmedi mi?

-7-

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى

Ve vecedeke dâllen fe hedâ.

ve vecede ke dallen : seni buldu, ayrılmış, kayıp, şaşırmış, sapmış
Fe huda : huda, hidayet, kılavuz, yol gösterme

7- Sen şaşırmış bir halde iken sana yol göstermedi mi?

-8-

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى

Ve vecedeke âilen fe agnâ.

ve vecede-ke ailen : ve seni buldu, aile yokluk, yoksul, ihtiyaç, yoksun
Fe agna : sonra zengin kıldı, zenginliğe

8- Sen hakikatlerin bilgisinden yoksunken, sonra seni ilmin zenginliğine ulaştırmadı mı?

-9-

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

Fe emmel yetîme fe lâ takher

Fe emma el yetime : bundan sonra, yetim, atalarının inancından kopmuş
Fe la takher : üzme, kahretme, horlama, küçük görme, tahkir etmek

9- Bundan sonra, atalarının inancından kopmuş olup, bir arayış içinde olanı horlamak yok.

-10-

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

Ve emmes sâile fe lâ tenher.

ve emmâ es saile : amma, fakat, isteyen, soru sormak, sual, danışmak
Fe la tenhar : azarlamak yok, çıkışmak, yok, çökertmek yok

10- Soru sorup araştırana çıkışmak yok.

-11-

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

Ve emmâ bi nimeti rabbike fe haddis.

Ve emma bi nimeti : amma, bundan sonra, nimet, incelik, nitelik, hakikatler,
Rabbi ke : Rabbinin, seni vücudlandıran,
fe haddis : söylemek, anlatmak, bahsetmek, konuşmak

11- Bundan sonra, seni vücudlandırana ait olan ulaştığın hakikatleri anlatmak var.

S94 - İNŞİRÂH SURESİ

-1-

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ

E lem neşrah leke sadrek

E lem neşrah : açıklamak, açmak, genişletmek, müşkülleri çözmek,
Leke sadre-ke : gönlün, senin gönlün, göğsün

1- Senin gönlüne hakikatleri açıklamadık mı?

-2-

وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ

Ve vedagnâ anke vizrek

Ve vadagana : koymak, yerleştirmek, açıklamak, kaldırmak, atmak
Anke vizrek : senin hakkında, düğme, yük, sırların açılması, fena,

2- Müşkillerinin sıkıntılarını kaldırmadık mı?

-3-

الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ

Ellezî enkada zahrek

Ellezi enkade : hangi, ki o, bükmek, ortadan kaldırmak, feshetmek,
zahre-ke : geri, senin sırtın, yüklerin, sıkıntıların, yorulmak,

3- Ki o müşkilli hâller seni yorardı.

-4-

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

Ve refa'nâ leke zikrek

ve refena : kaldırdık, yükselttik, yücelik, biz
Leke zikre ke : senin için, kendini, ün, şan, anlaman, zikrini, sen,

4- Senin kendini anlaman bizim yüceliğimizi anlamandır.

-5-

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

Fe inne maal usri yusra

Fe inne mea	: doğrusu, muhakkak, beraber, benimle birlikte,
el usri	: sıkıntı ile birlikte, sıkıntıda, zorluk, müşküller,
yusran	: kolaylık, rahatlık, çözüme götüren iyi çalışmalar,

5- Doğrusu benimle birlikte olduğunu anlayanın müşkilleri kolaylıkla çözülecektir.

-6-

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

İnne maal usri yusrâ

İnne mea	: muhakkak ki, doğrusu, ile, benimle birlikte, beraber,
Mea el usri	: sıkıntı ile birlikte, güçlük, zorluk
yusran	: kolaylık, rahatlık, çözüme götüren ders,

6- Benimle birlikte olduğunu anlayanın müşkilleri kolaylıkla çözülmeye devam edecektir.

-7-

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ

Fe izâ feragte fensab.

Fe iza feragte	: tamamladığında, tamamlandı, anladığında, zaman
Fe insab	: odaklan, intisap et, tâbi ol, talep et, çalış, gayretli ol

7- Artık bir şeyi anladığında, hemen başka bir şeyi anlamak için odaklan.

-8-

وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ

Ve ilâ rabbike fergab.

ve ilâ rabbi-ke	: Rabbine, seni vücudlandıranı,
fe irgab	: iste, rağbet et, ara, araştır, sor, tahkik et, tanı, teveccüh

8- Ve seni vücudlandıranı tanımayı iste.

S95 - TÎN SÛRESİ

-1-

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ

Vet tîni vez zeytûn

Ve el tini : tin, öz, ruh, incir
Ve el zey tuni : gelen, kostümler, sıfatlar, nitelik, zeytin,

1- Öze ve özden gelen sıfatlara.

-2-

وَطُورِ سِينِينَ

ve tûri sînîn

ve turi sinin : gönül, sıfatlar, üretken, geliştirilmiş, insan vücudu

2- Sıfatlarla donatılmış insan vücuduna.

-3-

وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ

Ve hâzel beledil emîn

Ve hâzâ : bu
el beledi : belde, şehir, gönül şehrine, duyguların kaynağı
el emîni : emin, güvenilir, inanılır, hakikati bilen, tehlikesiz

3- Emin olunan gönül şehrine.

-4-

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

Lekad halaknel insâne fî ahseni takvîm

Lekad halakna el insan : andolsun, gerçekten, yaratmak, halk ettik, insan,
Fi ahseni takvimin : Ahseni takvîm içinde, güzel, tertip, düzen, genlerdeki plan, Allah'a ait tüm nitelikleri, güzelikleri taşır bir hâlde

4- İnsanı Ahsen-i Takvîm üzere halk ettik.

-5-

ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ

Summe redednâhu esfele sâfilîn

Summe redednâ-hu	: Sonra hu ile bıraktık, gönderdik, iade ettik, çevirdik
esfele sâfilîne	: alt kısım, kendi dünyasına, tüm saflığıyla, aşağı, anneden çıkış

5- Sonra onu tüm saflığıyla kendi dünyasına bıraktık.

-6-

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

İllellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti fe lehum ecrun gayru memnûn

İllâ ellezine amenu	: ancak, iman edenler, hakikate yönelme
ve amilû el salihatı	: Salih amelde, uygun hareket etme, iyi amel eden,
Fe lehum ecrun	: işte, artık, onlar, ecir, mükâfat, karşılık, ödül,
Gayru memnunin	: devamlılık, kesintisiz, tükenmeyen, minnettar, hep huzur

6- Bundan sonra ancak iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, işte onlara tükenmeyen karşılıklar vardır.

-7-

فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ

Fe mâ yukezzibuke badu bid dîn

Fe ma yukezzibu-ke	: artık, sonra, ne, şey, değil, yalanlamak, sen,
badu bi el dini	: bundan sonra, din, yaratılış yasaları,

7- Artık bundan sonra sana yaratılış yasalarını ne yalanlatabilir.

-8-

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

E leysallâhu bi ahkemil hâkimîn

E leyse Allahu	: Allah değil midir?
bi ahkemi	: hükümleriyle, hâkimiyet, sağlam, var oluş hükümleri,
el hakim	: hâkim olan, tüm varlığa hâkim olan,

8- Allah hükümleriyle bütün her şeye hâkim olan değil midir?

S96 - ALÂK SURESİ

-1-

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

Ikra bismi rabbikellezî halaka

Ikra : oku, idrak et, anla, araştır, incele, analiz et,
bi ismi : ile, delilleriyle, ad, işaret, tüm varlıktaki deliller,
Rabbike : rabbinin, seni vücudlandıran,
ellezi halaka : hangi, ki o, olan, yaratılış, halk edilme, oluşum

1- Seni vücudlandıranın delilleriyle, yaratılışı araştır anla.

-2-

خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ

Halakal insâne min alak

Halaka el insan : yaratılış, yaratılan, halk edilen, var oluş, insan,
min alak : alak, askı, bağlanma, bağ, pıhtı, alaka, öz

2- Bir bağ ile bir özdendir insanın yaratılışı.

-3-

اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

Ikra ve rabbukel ekrem

Ikra : oku, idrak et, anla, düşün, araştır, incele
ve rabbu ke : Rabbin, seni vücudlandıran
el ekrem : asil, niteliklerin sıfatların kaynağı, cömert, ikram

3- Yaratılışı araştır anla. Seni vücudlandıran tüm sıfatların da kaynağıdır.

-4-

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

Ellezî alleme bil kalem

Ellezi alleme : ki o, hangi, öğreten, ilmin sahibi
Bi el kalemi, lakalemi: kayıt : ile kalem, **lakalemi: kayıt kelime: kelimelerle**

4- Ki O kalemle öğretendir.

-5-

عَلَّمَ الْإِنسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

Allemel insâne mâ lem yalem

Alim el insan : öğretti, öğreten, bilim, ilmin sahibi, insan
Mâ lem yalem : şey, ne, değil, yok, bilmediği şey

5- Bilmediği şeyi insana öğretendir.

-6-

كَلَّا إِنَّ الْإِنسَانَ لَيَطْغَى

Kellâ innel insâne le yatgâ.

Kellâ inne el insan : doğrusu, muhakkak, insan,
le yatga : azgınlık yapar, baskın, hâkim, taşkınlık, küfür

6- Doğrusu insan kendine varlık isnat ederek haddi aşmışlık yapar.

-7-

أَن رَّآهُ اسْتَغْنَى

En reâhustagnâ

en reâ-hu : görür, o,
istagna : müstağni, yeterli, zengin, ihtiyaçsız, varlık sahibi

7- Kendini varlık sahibi görür.

-8-

إِنَّ إِلَى رَبِّكَ الرُّجْعَى

İnne ilâ rabbike rucâ.

İnne ila rabbike : muhakkak, ancak, rabbin, vücudlandıran, sen
el ruca : aslına dönüş, geriye, geçmiş, rücu etmek

8- Muhakkak ki senin aslın ancak seni vücudlandırandır.

-9-

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى

E reeytellezî yenhâ.

E raeyte ellezi : düşündün mü, anladın mı, gördün mü? ki o, şey,
yenha : nehyedilen şeyi, bildirilen, siretten surete çıkarılan,

9- Nehyedilen şeyi düşündün mü?

-10-

عَبْدًا إِذَا صَلَّى

Abden izâ sallâ

Abden : kul, kulluk, köle,

iza salla : kutsanmak, dua, korunmak, temizlenmek,

10- Kulun temizlenmesini.

-11-

أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَى

E reeyte in kâne alel hudâ.

e raeyte : düşündün mü, anladın mı,
in kane : oldu, olan, oldu ise,
ala el huda : huda, yol gösteren, hakk yolu üzere olmak,

11- Dosdoğru Hakk yolu üzere olmanın ne olduğunu düşündün mü?

-12-

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى

Ev emera bit takvâ.

ev emera : veya, yada, emir, uymak, işleyiş,
bi el takva : fenalardan sakınmak ortak koşmamak,

12- Ya da tüm varlıktaki işleyişi, fenalardan sakınmayı, ortak koşmamayı.

-13-

أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّى

E reeyte in kezzebe ve tevellâ.

e raeyte : düşündün mü, anladın mı?
in kezzebe : ise, eğer, yalanlar
ve tevella : geri dönme, eski cehalet bilişlerine dönme,

13- Düşündün mü? Yalanlarda kalmayı ve eski cehalet bilişlerine geri dönmeyi.

-14-

أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى

E lem yalem bi ennellâhe yerâ.

Elem yalem bi enne : Bilmiyordun, olduğunu
Allâhe yera : Allah, görmesi, göstermesi, öğretmesi

14- Allah'ın öğretmesinin nasıl olduğunu bilmiyordun.

-15-

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ

Kellâ le in lem yentehi le nesfean bin nâsıyet

Kellâ : hayır, doğrusu, asla,
le in lem yentehi : elbette, bir süre sonra, bitmiş, vazgeçmezse
le nesfean : elbette, yakalamak, sürükleme,
bi el nasiyet : perçem, alın, aklındaki biliş

15- Doğrusu bir kimse eğer cehaletinden vazgeçmezse, elbette aklındaki cehalet bilişlerine sürüklenir gider.

-16-

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

Nâsiyetin kâzibetin hâtıet

Nâsiyetin : perçem, bildikleri yöne dönen, aklındaki şeyler,
kazibetin : yanlış, yalanlar,
hatıet : hata, günah

16- Hataların ve yalanların yönüne döner.

-17-

فَلْيَدْعُ نَادِيَه

Felyedu nâdiye hu

fe li yedu : artık, çağırma, seslenme, bırakma, davet, yönelme,
nadiye hu : meclis, çevresi, yardımcıları, bağırma, haykırma, öfkeli,

17- Artık o yöneldiği hiddet dolu hallerini bırakmalı.

-18-

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ

Seneduz zebâniyet

Senedu : dayandığı, itimat, güvenmek, anlaşma,
el zebâniyete : zalimlik, acımasızlık, zebaniler, kötülük hali, sert, acımasız

18- Dayandığı o kötülük hallerinden vazgeçmeli.

-19-

كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ

Kellâ lâ tutıhu vescud vakterib

Kellâ : hayır, asla, doğrusu,
la tutihu : itaat yok, uymak yok,
ve uscud : secde, teslim olmak, tüm varlığından geçmek,
ve ikterib : yakınlaşma, yakınlık

19- Asla o hallerine itaat etmemeli ve hakikatlere teslim olmalı ve yakınlaşmalı.

S97 - KADR SÛRESİ

-1-

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

İnnâ enzelnâ hu fî leyletil kadr

İnnâ enzelna hu : muhakkak biz, doğrusu, indirildi, sunduk, verildi, biz, o
Fiy leyleti : içinde, gece, gaflet içinde, cehaletin karanlığı, kişiliği
El kadr : değerli, kudret, güç, kudret sahibi, muktedir olan,

1- Cehaletin karanlığından kurtulup, tüm varlığı tutan Kudret'i anlamanız için o hakikatleri sunduk.

-2-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

Ve mâ edrâke mâ leyletul kadr

ve mâ edra ke : idrak etmezdin, anlayış, kavramak, bilmezdin, sen
Mâ leylet : ne, şey, değil, gece, cehaletin karanlığı,
el kadr : kudret, kudret sahibi, azamet, muktedir olan,

2- Sen, cehaletin karanlığından kurtulmanın ne olduğunu, tüm varlığı tutan Kudret'i bilmezdin.

-3-

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ

Leyletul kadri hayrun min elfi şehr

Leyletu : gece, cehaletin karanlığı,
el kadr : kudretli, muktedir olan, şan, şeref, azamet
Hayrun : hayırlı olan, iyi olan, mal, akıl, ilim, nimet, lütuf,
min elf : ünsiyet, öze mahsus, varlığın geldiği yer, özünden, bin
şehri : ortaya çıkan, teşhir, açığa çıkan, içten dışarı, ay

3- Hayırlı olan; cehaletin karanlığından kurtulup, tüm varlığı tutan Kudret'i anlamak, açığa çıkan tüm varlığın geldiği Öz'ü anlamaktır.

-4-

تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ

Tenezzelul melâiketu ver rûhu fîy hâ bi izni rabbihim min kulli emrin

tenezzelu : inerler, gelirler, her varlıkta açığa çıkan, düşerler
el melâiketu : her varlıktaki güç, kuvvet, meleke,
ve el rûhu : ruh, can, her şeyin geldiği kaynak,
fiyha : onun içinde, onda,
Bi izni : izin, yetkili, icazet, ruhsat,
rabbi him : rab, vücudlandıran, onlar, her varlık,
Min kulli emrin : bütün işler, işleyiş, emirler, hükümler

4- Her varlıktaki güç ve Ruh O'ndan gelir. Her varlığı vücudlandırmada yetkili olan O'dur, tüm varlıktaki işleyiş O'dur.

-5-

سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

Selâmun hiye hattâ matlaıl fecr

Selâmun hiye	: selam, selamet, esenlik, barış, onu
Hatta matlaı	: bile, hem de, hatta, üstelik, doğuş, başlangıç,
El fecr	: fecir, tan vakti, gecenin bitmesi, aydınlığın başlaması

5- O'nu anlamak selamet bulmaktır, aydınlığa ulaşmaktır.

S98 - BEYYİNE SÛRESİ

-1-

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ

Lem yekunillizîne keferû min ehlil kitâbi vel muşrikîne munfekkîne hattâ te'tiye humul beyyineh

lem yekuni : değil onlar, olmadılar, olmazlar
ellezine keferu : hakikati görmemezlikten gelenler, örtenler,
min ehli el kitâbi : kitap ehlinden, aktarılan söylentilerde kalan
ve el muşrikîne : müşrikler, ortak koşmak, kendine varlık isnat eden,
munfekkîne : sızdırma, ayrılmış olan, bırakmış, ayrılık çıkarmak
Hattâ tetiye hum : hatta, o halde, gelmek, sunulan, onlara,
el beyyinetu : kanıt, açıkça delil, apaçık görünen

1- Hakikati görmemezlikten gelip örtenlere, aktarılan söylentilerde kalanlara, ayrılık çıkarıp ortak koşma durumuna düşenlere, apaçık deliller sunulduğu hâlde onlar hakikatleri kabul eden olmadılar.

-2-

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً

Resûlun minallâhi yetlû suhufen mutahharah.

Resûlun min Allah : resul, hakikati gösteren, Allah
Yetli suhufen : okur, inceler, sahife,
mutahhareten : tertemiz,

2- Allah'ın resulü tertemiz sahifelerden okur.

-3-

فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ

Fîhâ kutubun kayyimeh

fiha kutubun : içinde, orada, kitap,
kayyimet : değerli, diri, kıymetli

3- Diri kitabın içinden okur.

-4-

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءتْهُمُ الْبَيِّنَةُ

Ve mâ teferrekallezîne ûtûl kitâbe illâ min ba'di mâ câet humul beyyineh

ve mâ teferreka ellezine : şey, ne, değil, tefrika, ayrılmadılar, onlar
ûtû el kitâbe : verildi, sunuldu, kitap, varlık kitabı,
İllâ min badi : ancak, sadece, sonra, anladıktan sonra,
Ma câet hum : ne, şey, geldi, verildi, sunuldu, onlara
el beyyinetu : apaçık delil, kanıt, hakikatler, görünen,

4- Tüm varlığın bir kitap olarak sunulduğunu, apaçık delillerin oradan geldiğini anlayan kimseler ayrılığa düşmezler.

-5-

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاء وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

Ve mâ umirû illâ li ya'budûllâhe muhlisîne lehud dîne hunefâe ve yukîmûs salâte ve yu'tûz zekâte ve zâlike dînul kayyimeh

ve mâ umirû	: şey, ne, değil, emr, iş, hüküm, hükme uymazlar,
İlla li yabudû Allâh	: ancak, Allah'a kul olmak tan başka
Muhlisîne	: muhlis, halis, samimi, içten, tüm özüyle bağlı olan
lehu el dine	: ona, din, varoluş yasaları,
hunefâe	: haniflik, tevhit üzere, birlik
ve yukîmû el salâte	: her an salât üzere olmak, hakka bağlılık durumu,
ve yutû ez zekâte	: firasetle temizlenmek, kendinde olanı paylaşmak,
ve zâlike dine	: işte bu, işte onlar, din, varlığın yaratılış yasaları,
el kayyimet	: diri, ayakta tutan, doğru, varlığı diri tutan sürüp giden

5- Onlar Allah'a kul olmaktan başka hükme uymazlar. En içten davranışlar içindedirler. Dinin O'na ait olduğunu bilirler, Tevhid şuurundadırlar. Her an Hakk'a bağlılık şuuru ile hareket ederler. Firâsetle temizlenirler, kendinde olanı paylaşırlar. İşte bu onların; varlığın yaratılış yasalarını, varlığı diri tutan sürüp gideni bilmelerinden dolayıdır.

-6-

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُوْلَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ

İnnellezîne keferû min ehlil kitâbi velmuşrikîne fî nâri cehenneme hâlidîne fîhâ, ulâike hum şerrul beriyet

İnne ellezîne keferû	: muhakkak, hakikati görmemezlikten gelenler, örten
min ehli el kitâbi	: kitap ehli, aktarılan söylentilerde kalan, cehalette kalan,
ve el muşrikîne	: müşriklik, ortak koşan,
Fi nari	: ateş içinde, yakıp yıkıcı olan,
cehenneme	: cehennem, cehaletin yakıcı halleri,
Hâlidîne fi ha	: ebedî, devamlı, orada
Ulâike hum şerru	: işte onlar şer, kötülük, fenalık, kötü haller,
el beriyyeti	: yabani, yaratılmış, üretirler, mahlûk, o halde olan

6- Muhakkak ki hakikati görmemezlikten gelip örtenlerin, aktarılan söylentilerde kalanların ve ortak koşanların içlerinde, cehaletin yakıp yıkıcı halleri vardır. Devamlı o hâlin içindedirler. İşte onların halleri kötülük üzeredir.

-7-

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُوْلَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ

İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ulâike hum hayrul beriyyet.

İnne ellezîne âmenû	: muhakkak iman edenler
ve amilû es sâlihâti	: salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışan
Ulâike hum hayrun	: işte onlar, hayır, iyi hallerde olan,
el beriyyeti	: yabani, yaratılmış, üretirler, mahlûk, o halde olan

7- Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise, işte onlar iyi haller üzeredirler.

-8-

جَزَاؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

Cezâuhum inde rabbihim cennâtu adnin tecrî min tahtihel enhâru hâlidîne fîhâ ebedâ, radıyallâhu anhum ve radû anh zâlike li men haşiye rabbeh

cezâu-hum	: ödül, karşılığı, mükâfatı, onlar,
İnde rabbi-him	: katında, ona ait, rab, vücudlandıran, onlar
Cennâtu adnin	: en yüce olan, merkez, ortası, tüm tecellileri idrak eden
Terci min tahti-hâ	: vardır, geçer, akar, vardır altından, makamlarında
el enhâru	: nehir, akıp giden ilim
hâlidîne	: sonsuz, daim, ebedi, ölünceye kadar,
fî-hâ ebeden	: devamlı, nihayetsiz, ilelebet, sonsuz,
radıye Allâh an hum	: razı, rıza, hoşnut, memnun, Allah, onlardan, onlarda,
ve radû an hu	: razı, itaat eden, uygunluk, ondan, onu, ona,
Zâlike li men	: işte, bu, için, kim kimse
Haşiye	: saygı, huşu,
rabbe hu	: rab, vücudlandıran, o

8- Onların karşılığı; kendilerini vücudlandırana ait olan tüm tecellileri idrak etmenin huzurudur, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hallerle hareket ederler. Onlar Allah'ın rızasını anlamışlardır ve hep o rıza üzere hareket ederler. İşte o kimseler, kendilerini vücudlandırana karşı her an saygı içindedirler.

S99 - ZİLZÂL SURESİ

-1-

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا

İzâ zulziletil ardu zilzâlehâ.

izâ zulzileti	: olduğunda, deprem, sarsılmak, titremek, hareket
el ardu	: Dünya, arz, yeryüzü, toprak, arazi, kara, bedenler,
zilzâle-ha	: deprem, sarsılmak, titremek, hareket, onun

1- Toprak bir hareket ile hareket ettiğinde.

-2-

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا

Ve ahrecetil ardu eskâlehâ.

ve ahreceti	: dışarı çıkardı, kaldırıldı, ortaya çıktı,
el ardu	: Dünya, arz, yeryüzü, toprak, arazi, kara
eskâle-hâ	: yüklemek, ağırlık, taşıdıkları, kalabalık, onun

2- Ve toprağın içindekiler ortaya çıktığında.

-3-

وَقَالَ الْإِنسَانُ مَا لَهَا

Ve kâlel insânu mâ lehâ.

ve kâle el insanu	: dedi, der, söyler, insan
Ma lehâ	: ne, şey, değil, oluyor, neler var

3- İnsan dedi ki: Bu olanlar nedir?

-4-

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا

Yevme izin tuhaddisu ahbârehâ.

yevme izin	: gün, vakit, her an, yetkili olan, icazet,
tuhaddisu	: anlatacak, bahsedecek, olay, meydana gelen,
ahbâre-hâ	: haber, bilgi, söz, fiil, duyuru, anlatım, onun

4- Her an varlığın meydana gelişi O'nun haberleridir.

-5-

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا

Bi enne rabbeke ehvâlehâ.

bi enne	: olması ile, olduğu,
rabbeke	: rab, vücudlandıran, sen
evhâ lehâ	: ilham, vahiy, bildirilen, ona, sana, insana,

5- Seni vücudlandıran, tüm varlıktan sana hakikatleri bildirir.

-6-

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ

Yevme izin yasdurun nâsu eştâten li yurev a'mâlehum.

yevme izin	: gün, vakit, her an, yetkili olan, icazet,
yasduru	: sadır, ortaya çıkan, tecelli eden, gönül,
en nâsu	: insanlar
eştâten	: takım, fırka, çeşit, cins, ayrı ayrı, dağınık, haktan uzak
li yurav	: için, görmek, anlamak, gösterilecek, gösterilmesi için
amale-hum	: çalışmaları, amelleri, yaptıkları, onlar

6- Her an tecelli eder. İnsanlar Hakk'tan uzak olmasınlar, onlar amelleriyle hakikatleri anlama içinde olsunlar

-7-

فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

Fe men yamel miskâle zerretin hayren yereh

fe men yamel	: artık kim, ne yaptıysa
Miskâle zerretin	: ağırlık, zerre, zerrece
Hayren	: iyi, iyilik, bir hayır
yera-hu	: onu görür

7- Artık kim, zerre kadar iyilik yaparsa onun karşılığını görür.

-8-

وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

Ve men yamel miskâle zerretin şerren yereh

ve men yamel	: kim, ne, yaptıysa
Miskâle zerretin	: ağırlık, zerre, zerre kadar
şerren	: şer, kötülük,
yera-hu	: onu görür

8- Ve kim, zerre kadar kötülük yaparsa onun karşılığını görür.

S100 - ÂDİYÂT SÛRESİ

-1-

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا

Vel âdiyâti dabhâ

Ve el âdiyâti	: antika, geçmiş, koşanlar, hızla koşan, eski bilişler, kıymetsiz şeyler
dabhan	: nefes nefese, koşmak, ilerlemek, kopup gitmek,

1- Eski cehalet bildiklerinden kopup hakikatlere koşanlara.

-2-

فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا

Fel mûriyâti kadhâ

fe el mûriyâti	: kıvılcım saçanlar, ışıldayan, **riyâti: özgürlük**
kadhan	: cam, fincan, saydam, arkası görünen, hızla çarpan, parlayan

2- Parlayıp ışıldayanlara.

-3-

فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا

Fel mugîrâti subhâ

Fe el mugîrâti	: çeviren, değiştirenler, dönüştürenler, süratle gitmek,
subhan	: sabah vakti, uyanış vakti, Allah'a ait hakikatleri anlamak

3- Hakikatler yolunda süratle ilerleyenlere.

-4-

فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا

Fe eserne bihî nak'â

Fe eserne	: etkisi, alamet, güç, tesir, harekete geçmek,
bihi naka	: onunla, o hakikatler, haykırmak, temiz, pak, toz, emmek

4- Sonra da o hakikatleri anlayıp, tertemiz hallerle hareket edenlere.

-5-

فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا

Fe vesatne bihî cem'â

Fe vasatne : sonra, böylece, merkez, orta, ara, denge, seçkin,
bihi ceman : onunla, o hakikatlerle, toplanma, birlik, tüm varlık,

5- Böylece bir birlik üzere o hakikatlerle bir merkezde duranlara.

-6-

إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ

İnnel insâne li rabbihî le kenûd.

İnne el insane : muhakkak, doğrusu, insan
li rabbi-hi : için, rabbi, vücudlandıran, o,
le kenudun : elbette, nankörlük, değerini bilmeyen, kopuk, kesmek

6- Doğrusu insan; kendini vücudlandıranı anlayamayıp, elbette hakikatlerden kopuk idi.

-7-

وَإِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ

Ve innehu alâ zâlike le şehîd

ve inne-hu ala zalike : muhakkak, doğrusu, o, işte bu, bu nedenle
Le şehid : elbette, şehit, şahit, bilip görmek, has olmak

7- Doğrusu o, işte bundan dolayı elbette bilip görenlerden değildi.

-8-

وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ

Ve innehu li hubbil hayri le şedîd

ve inne-hu : şüphesiz, doğrusu, o,
li hubbi : aşk içinde, sevgi, muhabbet,
el hayri : mal, varlık, hayırlı olan, iyi olan, iyilik, hayra ait,
le şedid : elbette, daha fazla, güçlü, şiddetli,

8- Şüphesiz o, iyi hallerle bir aşk içinde hareket ettiğinde, elbette hakikatleri güçlü bir şekilde anlayacaktır.

-9-

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ

E fe lâ yalemu izâ busiramâ fîl kubûr

e fele lâ yalemu	: bilmeyecek, onlar bilmezler mi?
İzâ bisira	: eğer, olduğu zaman, bulunan, aramak, araştırmak, dağılmak
Ma fî el kubûri	: kabirlerde, mezarlarda, suret bedenlerinde olan şey, hakikatler

9- Eğer araştırırlarsa bedenlerinde varolan hakikatleri bilmezler mi?

-10-

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ

Ve hussıle mâ fîs sudûr

ve hussıle	: elde edilen, bir şeye sahip olmak, açığa çıkan, netice,
ma fiy el sudûri	: gönüller, göğüslerde

10- Gönüllerde o hakikatler açığa çıkmaz mı?

-11-

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ

İnne rabbehum bihim yevme izin le habîr

inne rabbe hum	: muhakkak, şüphesiz, rabbi, vücudlandıran, onlar
bihim yevme izin	: onlardan, kendilerinden, gün, vakit, her an, her vakit,
Le habîrun	: elbette, uzman, bildiren, haber eden,

11- Muhakkak ki onları vücudlandıran, kendilerinden onlara her an hakikatleri bildirir.

S101 - KARİA SÛRESİ

-1-

الْقَارِعَةُ

El kâriah

el kâriatu : afet, şiddetli olay, beyinleri sallayan, kapıyı çalan, aklı alan

1- Aklını başına getiren hakikat.

-2-

مَا الْقَارِعَةُ

Mel kâriah

ma el kâriatu : ne, değil, şey, afet, aklı alan, kapıyı çalan, şiddetli ses

2- Nedir aklını başına getiren o hakikat.

-3-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ

Ve mâ edrâke mel kâriatu

ve mâ edrake : düşündün mü, anladın mı, idrak ettin mi?
ma el kâriatu : ne, değil, şey, afet, aklı alan, kapıyı çalan, şiddetli ses

3- Ne olduğunu anladın mı o aklını başına getiren şeyi?

-4-

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ

Yevme yekûnun nâsu kel ferâşil mebsûs

yevme yekunu : o gün, o vakit, o an, zaman, olurlar
en nâsu : insanlar
ke el ferâşi : gibi, yatak, kelebekler, pervaneler, dolanıp durmak
el mebsûsi : yayın, yayılmış, dağılmış, bildiklerinden kopup gitmek

4- İnsanlar o an bildiklerinden kopup dolanıp dururlar.

-5-

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنفُوشِ

Ve tekûnul cibâlu kel ıhnil menfûş

ve tekûnu : olurlar, olur,
el cibâlu : dağlar, büyüklük halinde olan,
ke el ıhni, ahin : gibi, adeta, yünler, fakir, hazır, kala kalmak,
el menfuşi : dağınık, darmadağın, etrafa saçılmış, didik didik,

5- Kendilerine büyüklük isnat edenlerin bildikleri şeyler adeta yünler gibi darmadağın olur.

-6-

فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ

Fe emmâ men sekulet mevâzînuh

fe emma : artık, amma, lakin
Men sekulet : kim, ağır, yoğun, değerler, kemalât
mevâzînu-hu : terazi, mizan, akıl, idrak, muhakeme, ölçü, tartı, o

6- Artık kim hakikatleri anlamak için bir muhakeme içinde olur, kemalâta ulaşırsa,

-7-

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ

Fe huve fî îşetin râdiyet

Fe huve : artık, işte, o
fi işetin : yaşayış, yaşam, varlığı
Râdiyetin : memnun, râzı olan, râzı olduğu, rızaya ulaşmak,

7- işte o yaşamın hakikatini anlamanın huzurundadır.

-8-

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ

Ve emmâ men haffet mevâzînuh

ve emmâ men haffet : ve amma, fakat kimin hafif, az, zayıf,
mevâzînu-hu : terazi, mizan, ölçü, tartıları

8- Fakat kim hakikatleri anlamada zayıf kalırsa,

-9-

فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ

Fe ummuhu hâviyetun

Fe ummu-hu : artık, işte, geldiği yer, aslı, anası, özü, o

hâviyetun : haviye, uçurum, hakikatten cehalete düşme,

9- işte o Özünü anlayamaz, hakikatlerden cehalet hallerine düşer.

-10-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ

Ve mâ edrâke mâhiyeh

ve mâ edrâ-ke : ne, şey, değil, idrak, anlamak, sen
mâ hiyeh : nitelik, vasıf, aslının ne olduğu,

10- Özünün ne olduğunu idrak ettin mi?

-11-

نَارٌ حَامِيَةٌ

Nârun hâmiyeh

nârun : ateş, nur, aydınlık, ışık, yakan şey
hâmiyetun : koruyan, himaye eden, yakıcı, gayret, sarılma, kızgın

11- Seni himaye eden Nuru.

S102 - TEKÂSÜR SÛRESİ

-1-

أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ

Elhâkumut tekâsur

El hâkum : hâkim olan, teklik, hüküm, üstünlük, oyalanmak,
El tekâsur : kesret, üreme, çoğalma, çokluk, çoklukla övünme

1- Kesrette kaldınız ve üstünlük tasladınız.

-2-

حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ

Hattâ zurtumul mekâbir

hattâ : hatta, kadar, öyle ki
Zurtum **:** ziyaret, gitmek, varmak, gelinceye
el mekabir : kabir, mezar, ölünceye kadar

2- Ölüm size gelinceye kadar o hallerde kaldınız.

-3-

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

Kellâ sevfe ta'lemûn

kellâ : asla, öyle değil, o hallerden vazgeçmek, o halleri bırakma
sevfe : ileride, yakında, gelecekte, hissetmek, zamanı gelince
talemûne : bileceksiniz, bilmek, bilirsiniz,

3- Eğer o halleri bırakırsanız, hakikatleri yakında bileceksiniz.

-4-

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

Summe kellâ sevfe ta'lemûn

Summe kella : sonra, ardından, hayır, asla, o hallere dönmeme
Sevfe talemune : ileride, yakında, gelecek, bileceksiniz

4- Sonra o hallere dönmezseniz, hakikatleri bilmeye devam edeceksiniz.

-5-

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ

Kellâ lev talemûne ilmel yakîn

kellâ	: hayır, asla, katiyen, hiçbir zaman, bilakis,
lev talemûne	: keşke, eğer, ise, olursa, siz bilseydiniz
ilme el yakini	: İlmel yakin, kesin bilgi, kesin delilleriyle bilme

5- Eğer hakikatleri kesin delilleriyle bilirseniz,

-6-

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ

Le terevunnel cahîm

le terevunne	: elbette, görmek için, göreceksiniz, anlayacaksınız
el cahime	: kendini farklı gören, azmışlık, ego, cehaletin benlik hâli,

6- elbette cehaletin o benlik hallerini anlayacaksınız.

-7-

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ

Summe le terevunnehâ aynel yakîn

summe	: daha sonra, ardından, sonra,
le terevunne-hâ	: elbette, görmek için, göreceksiniz, anlayacaksınız, onu
ayne el yakini	: aynel yakîn, göz, aynılık derecesinde, kesin, kati,

7- Sonra elbette O'nu Ayne'l Yakîn göreceksiniz.

-8-

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

Summe le tuselunne yevmeizin anin naîm

summe	: daha sonra, sonrası, ardından,
le tuselunne	: sormak, sorup araştırmak, anlamak, kendine bakmak
yevme izin	: o gün, o vakit, her an, her an her şeyde yetkili olan,
an en naimi	: her türlü nimet, tüm sıfatlar, bolluk, varlık, huzur bulmak,

8- Sonra elbette kendinize dönüp baktığınızda, o vakit tüm sıfatların sahibini anlayacaksınız.

S103 - ASR SÛRESİ

-1-

وَالْعَصْرِ

Vel asr

ve el asrı : asr, zaman, yaş, yüz yıl, ömür, gelip geçen zaman,

1- Gelip geçen zamana.

-2-

إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ

İnnel insâne le fî husr

İnne el insane : muhakkak, doğrusu, elbette, insanlar
Le fi husrin : hüsran, kayıp, zarar, elem, hakikatleri anlamamanın kaybı

2- Doğrusu insanlar zamanlarını hakikatleri anlamadan bir kayıp içinde geçirip giderler.

-3-

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

İllellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve tevâsav bil hakkı ve tevâsav bis sabr

İllâ ellezine amenu : ancak, sadece, iman edenler, inananlar
ve amilû es sâlihâti : iyi işler, salih amel, dosdoğru hak yolunda çalışmak,
ve tevâsav : nasihat, önermek, sunmak, öğüt, tavsiye
bi el hakkı : hakkı, gerçeği, hakikati,
ve tevâsav : nasihat, önermek, sunmak, öğüt, tavsiye
bi es sabrı : sabrı, karşı koymak, direnmek, beklemek,

3- Ancak iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ve hakikatleri öğütleyenler ve sabrı öğütleyenler başka.

S104 - HÜMEZE SÛRESİ

-1-

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ

Veylun li kulli humezetin lumezeh

Veylun li kulli : vah, yazıklar olsun, vay haline, hepsi için, bütün
humezetin : arkadan çekiştirme, yalana bağlanma, eksik ayıp aramak
lumezetin : koğuculuk, alay etme, ayıplayan, dedikodu, iftira, gıybet

1- Arkadan çekiştiren, alay eden, dedikodu edenlerin vah o hâllerine.

-2-

الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ

Ellezî cemea mâlen ve addedeh

Ellezi : o ki, hangi şey, o kimseler, o halde olanlar
cemea : o ki, hangi şey, topladı, biriktirdi, bir yere getirme,
Mâlen : para, mal, varlık, değer, çıkar, servet,
ve addede hu : adet, sayısı, tane, rakam, miktar, numaralandırma

2- O hâlde olan kimseler; mal toplama ve onu sayma derdine düşerler.

-3-

يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ

Yahsebu enne mâlehû ahledeh

Yahsebu : hesaplanan, sanmak, zannetme, düşünmek,
enne male hu : mal, değer, o,
Ahlede hu : sonsuz, daimi, ebedi, ölümsüz

3- O malı ile birlikte ebediyen yaşayacağını zanneder.

-4-

كَلَّا لَيُنبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ

Kellâ le yunbezenne fîl hutameh

Kella : hayır, öyle değil, asla, durulan yer, kişi edebi yaşayamaz
le yunbezenne : elbette, dışlamışlık, kınamak, dışarı atmak, ikilik,
fiy el hutameti : birliği anlayamama, bölüp dağıtmış, parçalamış, kırıp geçirmiş

4- Kimse ebediyen yaşayamaz. Elbette o hâlde olanların içlerinde dışlamışlık, birliğe ulaşamama, bölüp dağıtmışlık hâlleri vardır.

-5-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ

Ve mâ edrâke mel hutameh

ve mâ edrake : yok, değil, şey, ne, idrak, anlamak yoktur
ma el hutamet : yok, değil, bölmüş, parçalamış, kırıp geçirmiş, ikilik

5- Onlarda hakikatleri düşünüp anlama yoktur, ikilikten kurtulma yoktur.

-6-

نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ

Nâru Allâh mûkadeh

nâru Allâh : nur, ateş, aydınlık, aydınlanma, Allah
el mûkadetu : yanar, ışıklı, tutuşturulmuş, parçalanmış,

6- Allah'ı anlayıp aydınlığa ulaşamazlar, içlerinde her an yanan cehalet ateşi vardır.

-7-

الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ

Elletî tettaliu alel efideh

Elleti tettaliu : ki o, o hal, sarar, kaplar, üstüne çıkar
alâ el efideti : üzerinde, kalbler, gönüller, anlayışlar,
7- Cehalet hâli onların kalblerini sarmıştır.

-8-

إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ

İnnehâ aleyhim musadeh

inne-ha aleyhim : şüphesiz, onları,
musadet : kapatılmış, kilitlenmiş, hakikatleri anlamaya kapalı
8- Şüphesiz onların kalbleri hakikatleri anlamaya kapalıdır.

-9-

فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ

Fî amedin mumeddedeh

Fiy amed : bir şeyi devam ettirme, kasıt, sütunlar, devamlı o halde olan,
mumeddedetin : yalanlar, adetler, uzatılmış yüksek, söylediğine inanan,
9- Cehaletin adetleriyle, söylenen yalanlarla devam edip giderler.

S105 - FİL SÛRESİ

-1-

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

E lem tere keyfe feale rabbuke bi ashâbil fîl

e lem tere	: görmedin mi, bakıp gördün mü? Anladın değil mi?
Keyfe feale	: nasıl, nice, ne, fail, işleyen, bir işin yapılış biçimi
rabbuke	: Rabbin, seni vücudlandıran,
bi ashâbi	: arkadaş, sahip olan, dost, bir şeyi yapmış olan,
el fili	: fil, kötü planlar, fena hallerde olan, ego, büyüklük halleri,

1- Seni vücudlandıranın nasıl fail olduğunu anladın değil mi? Büyüklük hallerine sahip olanları da anladın.

-2-

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ

E lem yec'al keydehum fî tadlîl

e lem yecal	: değil, olmaz, yapar, eder, kılmadı mı, tutmadı
keyde-hum	: planı, tuzak, hile, düzen, kötülük, onlar
fiy tadlilin	: içinde, yanıltma, boşa çıkarma, aldatma, aldanma, kaybetme

2- Kötülüklerde, aldanma içinde olanların hakikatleri anlamaları olmaz.

-3-

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

Ve ersele aleyhim tayren ebâbîl

ve ersele aleyhim	: gönderdi, sundu, yolları, onlara
Tayren	: kuş, uçan, yüce olan, yüce hakikatler,
eba bile	: sürüler, bölük bölük, peş peşe, fırtına, birbiri ardınca

3- Onlara birbiri ardınca yüce hakikatler sunuldu.

-4-

تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ

Termîhim bi hicâretin min siccîl

Termi him	: atmak, hedeflenen, amaç, saldırgan, fırlatmak, onlar
bi hicâretin	: taşlar, sert olan, katı olan, duygusuzluk,
min siccîlin	: pişmiş, katılaşmış, taşlaşmış, katı sert kişi

4- Onlar, bir duygusuzluk içinde, kalbleri katılaşmış saldırgan bir hâlde idiler.

-5-

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ

Fe cealehum keasfin me'kûl

Fe ceale-hum	: böylece, sonra, yapılan, edinen, kalmak, olmak, onlar
Ke asfin	: gibi, fırtına, haksızlık, cehalet hâli, zorbalık, içi boş, saman
mekûlin	: uğramış, yenilmiş olan, tükenmiş, kaybetmiş,

5- Öyle ki onlar; zulüm, zorbalık, haksızlık gibi cehalet hallerinden dolayı kaybetmiş bir hâlde kaldılar.

S106 - KUREYŞ SÛRESİ

-1-

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ

Li îlâfi kureyş

li ilafi	: için, belli amaçta olmak, rahatlık, ülfet, birleştirmek
kureyşin	: Kureyş, toplamak, araştırmak, toplanmak, Hz İbrahim'in kabilesi

1- Hz İbrahim'in ilkeleri üzere hareket edenler hakikatleri amaç edinmişlerdir.

-2-

إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ

Îlâfihim rıhleteş şitâi ves sayf

ilâfi-him	: ülfet, dostluk, eminlik, rahatlık, amacı hakikat olan, onlar
rıhlete	: seyahat, yolculuk, göçler, bir birden bir yere gitmek,
el şitâi ve el sayfi	: kış ve yaz

2- Onlar yaz ve kış hiç durmadan hakikatler için yolculuk ederler.

-3-

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ

Fel ya'budû rabbe hâzel beyt

fe li yabudu	: sonra, artık, öyle ki, için, kul, kulluk,
rabbe	: Rab, vücudlandıran,
hâzâ el beyti	: bu, şu, o, ev, hane, mesken, oba, gönül evi,

3- Öyle ki onlar gönüllerinde kendilerini vücudlandırana karşı daima bir kulluk içindedirler.

-4-

الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ

Ellezî atamehum min cûın ve âmenehum min havf

Ellezi etame hum	: onlara sağlanan, yardım, besleme, yararlandı, yetiştirmek
min cûın	: açlık, zayıf, bitkin, istekleri
ve âmene-hum	: iman, güven, eminlik, onlar
min havfin	: korkudan, korkularda olan

4- Onlar hakikatleri anlamada zayıflık içinde olanlara yardım ederler ve onlar korkular içinde olanlara güven verirler.

S107 - MAUN SÛRESİ

-1-

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ

E raeytellezî yukezzibu bid dîn

e raeyte ellezi : düşündün mü, gördün mü? ki o, onu, hangi şey
Yukezzibu : yalanlıyor, yalanlatıyor, yalanlarda kalan
bi ed dini : din hakkında, varlığın yaratılış yasaları,

1- Varlığın yaratılış yasaları hakkında yalanlarda kalan kimseyi gördün değil mi?

--2-

فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ

Fe zâlikellezî yedu'ul yetîm

Fe zalike ellezi : işte o, olan, yapan, ki o, hangi şey
Yeduu : itip kakmak, hor görmek, horlar, aşağılamak,
el yetime : yetim, atalarının inancından kopmuş bir arayışta olan

2- İşte o, atalarının inancından kopmuş, bir arayış içinde olan kimseyi horlar.

-3-

وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ

Ve lâ yahuddu alâ taâmil miskîn

ve lâ yahuddu : yok, öğüt vermez, uyarmaz, teşvik etmez
ala taami : yüce gıda, gönül ilmi, beslenme, Allah'ın hakikatleri
el miskîni : miskin, yoksul, zayıf, çaresiz, ilimden yoksun olan,

3- Çaresizi hakikatlerden faydalandıramaz, öğüt veremez.

-4-

فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ

Fe veylun lil musallîn

Fe veylun : işte vah, yazık, vay
li el musalline : teslim olan, yönelen, arınan, temizlenen, kutsanmak,

4- Vah o temizlendiğini sanıp teslim olduklarını sananlara.

-5-

الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

Ellezîne hum an salâtihim sâhûn

Ellezine hum	: kim, o kimseler, onlar, onlar, onlar ki
an salâti-him	: salât, bağlılık, bağlılık şuuru, her an hakka bağlı olmak
sâhûne	: gafil, dikkatsiz, farkında olmayan, ilgisiz, lakayt, önemsemez

5- O kimseler Hakk'a olan bağlılıklarından bir gaflet içindedirler.

-6-

الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ

Ellezîne hum yurâûn

Ellezine hum	: işte onlar,
yuraune	: riya, ikiyüzlü, gösteriş içinde olan,

6- O kimseler riya içinde olanlardır.

-7-

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

Ve yemneûnel mâûn

ve yemneûne	: mani olurlar, engel olurlar, önleyen, yapmamak,
el maûne	: küçük yardım, yardım, iyilik, az bir şey,

7- Küçük yardımı bile engelleyenlerdir.

S108 - KEVSER SÛRESİ

-1-

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

İnnâ ataynâkel Kevser

İnna ataynâ ke	: muhakkak, şüphesiz, verdik, sunduk, sana,
el kevsere	: İlmi Tevhit, çokluğun tekliği, hayırlar, bereket,

1- Şüphesiz Biz sana İlmi Tevhid'i sunduk.

-2-

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

Fe salli li rabbike venhar.

Fe salli	: tertemiz, kutsanmak, arınmak, yücelik, dua, bağlılık
Li rabbi ke	: rabbinin, seni vücudlandıranın,
venhar	: akıtmak, sunmak, aktarmak, fedakârlık, erozyon, nehrin akışı,

2- Bundan sonra o İlmi Tevhid'i Rabbine bağlılık içinde tertemiz aktar.

-3-

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

İnne şânieke huvel ebter

İnne şanie ke	: muhakkak, nefret, ayıplayan, kin, buğz, öfke, sen
Huve el ebteru	: o, kesik, eksik, zelil, anlamaktan uzak, hayırdan yoksun,

3- Muhakkak ki senin anlattığın hakikatlere karşı içinde kin taşıyan o kimse, hakikatleri anlamaktan uzaktır.

S109 - KÂFİRÛN SÛRESİ

-1-

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ

Kul yâ eyyuhel kâfirûn

Kul ya eyyuha : de, anlat, açıkla, ey,
el kafirune : hakikatleri örtmek, görmemezlikten gelmek,

1- De ki: Ey hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler!

-2-

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ

Lâ abudu mâ tabudûn

lâ abudu : yok, kulluk, kulu değilsiniz, kul olmayın
mâ tabudûne : şey, ne, değil, taptıklarınızın, kul olduklarınız

2- Taptığınız şeylere kul olmayın.

-3-

وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

Ve lâ entum âbidûne mâ a'bud

ve lâ entum : yok, değil, değilsiniz, siz
âbidûne : kulluk
mâ abudu : değil, şey, ne, kulluk, kul olamazsınız

3- Kul olduğunuz şeylerin kulu değilsiniz

-4-

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ

Ve lâ ene âbidun mâ abedtum.

ve lâ ene abidun : ben yokum, değilim, kullukta
Mâ abedtum : sizin kul olduğunuz, taptığınız

4- Sizin kul olduğunuz şeylere ben kul olmam.

-5-

وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

Ve lâ entum âbidûne mâ a'bud

ve lâ entum	: siz yoksunuz, siz değilsiniz
âbidûne	: kullukta, kul olmak,
mâ abudu	: değil, şey, ne, kulluk, kul değilsiniz,

5- Ve benim kul olduğum Hakk'a siz kulluk etmiyorsunuz.

-6-

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

Lekum dînukum ve liye dîn

Lekum dinu kum	: sizin dininiz, yolunuz, gittiğiniz yol, inancınız,
Ve liye dini	: benim, din, din anlayışım,

6- Sizin din edindiğiniz size, benim anladığım din banadır.

S110 - NASR SÛRESİ

-1-

إِذَا جَاء نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

İzâ câe nasrullâhi vel feth

iza cae	: geldiyse, geldiği zaman, gelindiğinde, sunduğunda,
nasru Allah	: zafer, üstünlük, yardım, başarı, amaca ulaşmak, Allah
ve el fethu	: fetih, açmak, kapalı olanı açmak, keşfetmek,

1- Allah'ın yardımının ne olduğunu anlamak ve insanın kendini keşfetmesi için hakikatler sunulduğunda,

-2-

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

Ve reeyten nâse yedhulûne fî dînillâhi efvâcâ

ve raeyte en nase	: gördün, görürsün, insanları
yedhulûne	: girerler, dahil olmak, gelmek, anlamak,
Fiy dini Allâh	: hakkında, Allah'ın dini, varlığın yaratılış yasaları
efvâcen	: alaylar, kitleler, gurup gurup, topluluk, bölük, kalabalık,

2- Allah'ın dini hakkında hakikatleri anlamak için insanların topluluk hâlinde geldiğini görürsün.

-3-

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

Fe sebbih bi hamdi rabbike vestagfir hu innehu kâne tevvâbâ

Fe sebbih	: artık, fiil, sıfat, zatın tecellilerini idrak et, tespih etmek
Bi hamdi	: övgü, hamd, varlığın tüm niteliklerinin tek sahibi, sıfatlar
rabbi-ke	: Rabbini, seni vücudlandıran,
ve istagfir hu	: mağfiret, temizlenmek, o
inne-hu	: muhakkak o, doğrusu o,
Kâne tevvaben	: fena hallerden pişmanlık duyulup dönülecek olan,

3- Artık tüm tecellilerinin sahibini, varlıktaki tüm sıfatların sahibini, seni vucudlandıranı anla ve O'nun mağfiretine ulaş. Muhakkak ki O, düştükleri fena halleri anlayıp dönenlere mağfiret edendir.

S111 - TEBBET SÛRESİ

-1-

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ

Tebbet yedâ ebî lehebin ve tebb

tebbet	: kurusun, sönsün, helak olmak, boşa gitmek, hüsran
Yeda	: eli, gücü, çalışması, halleri, hareket etmek,
ebi lehebin	: yakıp yıkıcı hallere sahip olan, alevli ateş, alevlerin babası,
ve tebbe	: kurusun, sönsün, helak olmak, boşa gitmek, hüsran

1- Yakıp yıkıcı hâllerle hareket eden hüsrana uğrar ve helak olup gider.

-2-

مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

Mâ agnâ anhu mâluhu ve mâ keseb

mâ agnâ anhu	: değil, şey, ne, zenginlik, varlıklı, onu,
mâlu-hu	: varlığı, malı, değer, o,
ve ma kesebe	: şey, ne, değil, kazandıkları, edindikleri

2- O hâllerde olan varlığı anlamanın zenginliğine ulaşamaz ve hakikatlerden bir şey elde edemez.

-3-

سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

Se yaslâ nâren zâte leheb

se-yaslâ	: durumu, girecek, bulunacak, yaslanacak, dayanacak, taşır
nâren	: ateş, yakıcılık,
zâte lehebin	: sahip, alevli ateş, yakıcı ateş, yakıp yıkıcı,

3- Durumu yakıp yıkıcı hallere sahip olmaktır, o ateş hallerine yaslanır.

-4-

وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ

Vemreetuh hammâletel hatab

ve emr etu-hu	: iş, hüküm, yaptığı, onun işi, hareket, onun halleri,

hammâlete : taşımak, hamal
el hatabi : odun, yakacak odun, boş olan, düşüncesiz, dedikodu,

4- O halde olan düşüncesizliği, dedikoduları taşır, o hallerle hareket eder.

-5-

فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

Fî cîdihâ hablun min mesed

fîy cîdi hâ : içindeki kötülükler, cedelleşmek, gerdan, boynuna bağlı
hablun : halat, ip, urgan, bir şeyin bozulması, noksanlık, delilik
min mesedin : lif, örülmüş urgan, tıkayıcı, bükülmüş liften, bağlanmış,

5- İçindeki kötülüklere bağlanmış bir hâlde hareket eder durur.

S112 - İHLÂS SÛRESİ

-1-

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

Kul huvallâhu ehad

Kul huve Allah	: de, anlat, söyle, o, Allah
ehadun	: bir, tek, tek olan

1- Anlat: Allah'ın tekliğini.

-2-

اللَّهُ الصَّمَدُ

Allâhus samed

Allâh	: Allah
el samedu	: tüm her şey ondan, tüm varlığın ihtiyacı ondan

2- Allah'ın samedliğini.

-3-

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

Lem yelid ve lem yûled

lem yelid	: değil, doğmak, doğmuş olmaması,
ve lem yûled	: değil, doğurmak, doğurmuş olmaması,

3- Doğmuş olmamasını ve doğurmuş olmamasını.

-4-

وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ

Ve lem yekun lehu kufuven ehad

ve lem yekun	: değil, olmak
Lehu kufuven	: onun, denk, eş,
ehadun	: tek, bir,

4- Tekliğinde O'nun denginin olmamasını.

S113 - FELÂK SÛRESİ

-1-

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

Kul eûzu bi rabbil felak

Kul euzu : anlat, de, sığınmak, yardım istemek, güvenilen yere
Bi rabbi : rabbi, vücudlandıran, sahib
el felak : yarılıp çıkan her şey, sabah, doğuş, bütün mahlûkat

1- Anlat: Bütün mahlûkatın sahibine sığınmayı.

-2-

مِن شَرِّ مَا خَلَقَ

Min şerri mâ halak

min şerri : şer, kötülük, kötülük getiren,
mâ halaka : yaratılmayan şey, yaratılmamış olan,

2- Yaratılmamış olan şerlerden,

-3-

وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

Ve min şerri gâsikın izâ vekab

ve min şerri : şerrinden, kötülük, şer olan,
gâsikın : tüm kötü haller, küfrün karanlığı, gaflet, koyuluk, yalan,
izâ vakabe : cehaletin karanlığı, ahmaklık, deli, kaybolmak, akılsız,

3- Gaflet, yalan, akılsızlık gibi hallerin şerrinden

-4-

وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

Ve min şerrin neffâsâti fîl ukad

ve min şerri : şerrinden, kötülük, fenalık,
en neffâsâti : arabozucu, ikiyüzlülük, aldatma, üfürükçüler,
fîy el ukadi : düğümlenmiş, bağlandığı yalanla aldatan, şişlik, hastalık

4- Bağlandığı yalanların içinde kalıp aldatanın şerrinden,

وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

Ve min şerri hâsidin izâ hased

ve min şerri	: şerrinden, kötülük
hâsidin	: hasetlik, kıskanan, çekemeyen, doğruya engel olan
izâ hasede	: hasetlik, kıskanmak, doğruluğu engellemek

5- Doğruluğa engel olan hallerden, doğruluğa engel olanın şerrinden.

S114 - NÂS SÛRESİ

-1-

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

Kul eûzu bi rabbin nâs.

Kul euzü	: Anlat, de ki, sığınmak, güvenmek, yardım istemek
bi rabbi	: Rabbi, vücudlandırana, terbiye eden, şekil veren
en nasi	: insanlar

1- Sığınmayı anlat: İnsanları vücutlandırana.

-2-

مَلِكِ النَّاسِ

Melikin nâs

Meliki	: melik, malik, sahib, hükümdar, tecellilerin sahibi,
el nas	: insanlar, kendindeki özü anlayan,

2- İnsanlardaki tüm tecellilerin sahibine.

-3-

إِلَهِ النَّاسِ

İlâhin nâs

İlâhi	: El Hu: kudretli, yaratıcı, var eden, zatı ile saran,
en nasi	: insanlar

3- İnsanları zatı ulûhiyetiyle sarana.

-4-

مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

Min şerril vesvâsil hannâs

min şerri	: şerrinden, kötülük,
el vesvâsi	: obsesif, takıntılı, vesveseler, saplantı, kuşku, asılsız olan
el hannâsi	: vesvese veren, geri çeken, sinsilik, gizli, cehalete çeken

4- Sinsiliğin, vesvesenin şerrinden.

-5-

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

Ellezî yuvesvisu fî sudûrin nâs

Ellezi yuvesvisu	: ki o kimse, hangi, fısıldıyor, fısıldayan, vesveseci
fî suduri en nas	: içine, gönül, gönlüne, insanlar

5- İnsanların gönlüne asılsız, kötü, sinsi düşünceyi veren o batıl şeylerden

-6-

مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ

Minel cinneti ven nâs

Min el cinneti	: ne dediğini bilmeyen, aklını cehalete esir eden,
ve en nâsi	: insanlar

6- İnsanların aklını esir alan tüm o cehalet hallerinden.